KITÁB I MUQADDAS,

YA'NE,

PURÁNÁ AUR NAYA 'AHD-NÁMA.

IN KÁ TARJUMA 'IBRÁNÍ O YÚNÁNÍ ZUBÁNON̲ SE ZUBÁN I URDÚ
MEN̲ HÚÁ, JISE TAS,HÍH KARKE AB PÁNCHWÍN̲
BÁR CHHAPWÁTE HAIN̲.

LONDON:
PRINTED FOR
THE BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.
1887.

PURÁNE AUR NAYE 'AHD-NÁMON

KÍ SAB KITÁBON KE NÁM,

AUR

UN KÍ TARTÍB, AUR UN KE BÁBON KÁ SHUMÁR.

PURÁNE 'AHD-NÁME KÍ KITÁBEN.

NAYE 'AHD-NÁME KÍ KITÁBEN.

MÚSÁ KÍ PAHLÍ KITAB,

MUSAMMÁ BA

PAIDA'ISH.

I BA'B.

IBTIDA' men̲ Ḳhudá ne ásmán ko
aur zamín ko paidá kiyá.
2 Aur zamín wírán aur sunsán thí;
aur gahráo ke úpar andherá thá.
Aur Ḳhudá kí Rúh pánion̲ par jum-
bish kartí thí.
3 ¶ Aur Ḳhudá ne kahá, ki Ujálá
ho: aur ujálá ho gayá.
4 Aur Ḳhudá ne ujále ko dekhá,
ki achchhá hai; aur Ḳhudá ne ujále
ko andhere se judá kiyá.
5 Aur Ḳhudá ne ujále ko Din
kahá, aur andhere ko Rát kahá. So
shám aur subh pahlá din húá.
6 ¶ Aur Ḳhudá ne kahá, ki Pání-
on̲ ke bích fazá howe, aur pánion̲ ko
pánion̲ se judá kare.
7 Tab Ḳhudá ne fazá ko banáyá,
aur fazá ke níche ke pánion̲ ko fazá
ke úpar ke pánion̲ se judá kiyá: aur
aisá hí ho gayá.
8 Aur Ḳhudá ne fazá ko A'smán ka-
há. So shám aur subh dúsrá din húá.
9 ¶ Aur Ḳhudá ne kahá, ki A'smán
ke níche ke pání ek jagah jam'a
howen̲, ki ḳhushkí nazar áwe: aur
aisá hí ho gayá.
10 Aur Ḳhudá ne ḳhushkí ko Za-
mín kahá; aur jam'a húe pánion̲ ko
Samundar kahá: aur Ḳhudá ne de-
khá ki achchhá hai.
11 Aur Ḳhudá ne kahá, ki Zamín
ghás, aur nabátát ko, jo bíj rakhtín̲,
aur mewadár daraḳhton̲ ko, jo apní
apní jins ke muwáfiq phalte, jo zamín
par áp men̲ bíj rakhte hain̲, ugáwe:
aur aisá hí ho gayá.
12 Tab zamín ne ghás, aur nabátát
ko, jo apní apní jins ke muwáfiq bíj
rakhtín̲, aur daraḳhton̲ ko, jo phal láte
hain̲, jin ke bíj un kí jins ke muwáfiq
un men̲ hain̲, ugáyá: aur Ḳhudá ne
dekhá ki achchhá hai.
13 So shám aur subh tísrá din húá.
14 ¶ Aur Ḳhudá ne kahá, ki A's-
mán kí fazá men̲ naiyir hon̲, ki din
aur rát men̲ farq karen̲; aur we ni-
shánon̲, aur zamánon, aur dinon̲, aur
barason̲ ke bá'is hon̲:
15 Aur we ásmán kí fazá men̲ an-
wár ke liye howen̲, ki zamín par
roshní baḳhshen̲: aur aisá hí ho gayá.
16 So Ḳhudá ne do baṛe núr banáe;
ek naiyir i a'azam, jo din par hukúmat
kare, aur ek naiyir i asgar, jo rát par
hukúmat kare: aur sitáron̲ ko bhí
banáyá.
17 Aur Ḳhudá ne un ko ásmán kí
fazá men̲ rakhá, ki zamín par roshní
baḳhshen̲,
18 Aur din par aur rát par hukú-
mat karen̲, aur ujále ko andhere se
judá karen̲: aur Ḳhudá ne dekhá ki
achchhá hai.
19 So shám aur subh chauthá din
húá.
20 ¶ Aur Ḳhudá ne kahá, ki Pá-

níon se rengnewále jándár kasrat se
maujúd howen, aur parande zamín par
ásmán kí fazá men uren.
21 Aur Khudá ne bare bare daryáí
jándár, aur har qism ke rengnewále
jándáron ko, jo pánion se ba-kasrat
maujúd húe the, un kí jins ke muwáfiq,
aur har qism ke parandon ko, un kí
jins ke muwáfiq, paidá kiyá: aur
Khudá ne dekhá ki achchhá hai.
22 Aur Khudá ne un ko barakat de-
ke kahá, ki Phalo, aur barho, aur sa-
mundaron ke pánion ko málámál karo,
aur parande zamín par bahut hon.
23 So shám aur subh pánchwán din
húá.
24 ¶ Aur Khudá ne kahá, ki Za-
mín jándáron ko, un kí jins ke mu-
wáfiq, mawáshí, aur kíre makore, aur
janglí jánwar, un kí jins ke muwáfiq,
paidá kare: aur aisá hí ho gayá.
25 Aur Khudá ne janglí jánwaron
ko, un kí jins ke muwáfiq, aur ma-
wáshíon ko, un kí jins ke muwáfiq,
aur zamín ke kíre makoron ko, un kí
jins ke muwáfiq, banáyá: aur Khudá
ne dekhá ki achchhá hai.
26 ¶ Tab Khudá ne kahá, ki Ham
insán ko apní súrat aur apní mánind
banáwen: ki we samundar kí machh-
líon par, aur ásmán ke parandon par,
aur mawáshíon par, aur tamám zamín
par, aur sab kíre makoron par jo zamín
par rengte hain, sardárí karen.
27 Aur Khudá ne insán ko apní
súrat par paidá kiyá, Khudá kí súrat
par us ko paidá kiyá; nar aur nárí un
ko paidá kiyá.
28 Aur Khudá ne un ko barakat dí,
aur Khudá ne unhen kahá, ki Phalo,
aur barho, aur zamín ko ma'múr karo,
aur us ko mahkúm karo: aur samun-
dar kí machhlíon, aur ásmán ke paran-
don par, aur sab charandon par jo
zamín par chalte hain, sardárí karo.
29 ¶ Aur Khudá ne kahá, ki De-
kho, main har ek bíjdár nabátát ko, jo
tamám rú e zamín par hai, aur har ek
darakht ko, jis men bíjdár phal hai,
detá hún; aur yih tumhen kháne ke
wáste hogá.
30 Aur zamín ke sab charandon ko,
aur ásmán ke sab parandon ko, aur
sab ko, jo zamín par rengte hain, jin
men zindagí ká dam hai, sab tarah kí
sabzí un ke kháne ke liye detá hún:
aur aisá hí ho gayá.
31 Aur Khudá ne sab par, jo us ne
banáyá thá, nazar kí, aur dekhá, ki
bahut achchhá hai. So shám aur subh
chhathwán din húá.

II BA'B.

AUR ásmán aur zamín aur un kí
sárí ábádí taiyár húí.
2 Aur Khudá ne, sátwen din, apne
kám ko, jo kartá thá, púrá kiyá, aur
sátwen din apne sáre kám se, jo kartá
thá, farágat páí.
3 Aur Khudá ne sátwen din ko
mubárak kiyá, aur use muqaddas
thahráyá: is liye ki us ne apne sab kám
se, jo Khudá ne kiyá aur banáyá thá,
usí din farágat páí.
4 ¶ Yih ásmán aur zamín kí pai-
dáish ká bayán hai, jab we paidá húe,
jis din KHUDÁWAND Khudá ne zamín
aur ásmán ko banáyá,
5 Aur maidán kí sab nabát ko, us
se áge ki wuh zamín par thí, aur
maidán kí sab ghás ko, jo hanoz na
ugí thí: ki KHUDÁWAND Khudá ne
zamín par pání na barsáyá thá, aur
A'dam na thá, ki zamín kí khetí kare.
6 Aur zamín se bukhár uthtá thá,
aur tamám rú e zamín ko seráb kartá
thá.
7 Aur KHUDÁWAND Khudá ne za-
mín kí khák se A'dam ko banáyá, aur
us ke nathnon men zindagí ká dam
phúnká; so A'dam jítí ján húá.
8 ¶ Aur KHUDÁWAND Khudá ne
'Adan men púrab kí taraf ek bág
lagáyá; aur A'dam ko, jise us ne ba-
náyá thá, wahán rakhá.
9 Aur KHUDÁWAND Khudá ne har
darakht ko, jo dekhne men khush-

numa, aur kháne men ḳhúb thá, aur bág ke bíchon bích hayát ke daraḳht, aur nek o bad kí pahchán ke daraḳht ko, zamín se ugáyá.

10 Aur 'Adan se ek nadí bág ke seráb karne ko niklí; aur wahán se taqsím hoke chár sire nahron ke baní.

11 Pahlí ká nám Faisún, jo Hawílah kí sárí zamín ko ghertí hai; wahán soná hotá hai;

12 Aur us zamín ká soná achchhá hai; aur wahán motí aur billauṙ bhí hain.

13 Aur dúsrí nahr ká nám Jaihún hai, jo Kúsh kí sárí zamín ko ghertí hai.

14 Aur tísrí nahr ká nám Dijlah hai, jo Asúr ke púrab játí. Aur chauthí nahr ká nám Furát hai.

15 Aur Ḳhudáwand Ḳhudá ne A'dam ko leke bág i 'Adan men rakhá, ki us kí bágbání aur nigahbání kare.

16 Aur Ḳhudáwand Ḳhudá ne A'dam ko hukm dekar kahá, ki Tú bág ke har daraḳht ká phal kháyá kar:

17 Lekin nek o bad kí pahchán ke daraḳht se na kháná: kyúnki jis din tú us se kháegá, tú zarúr maregá.

18 ¶ Aur Ḳhudáwand Ḳhudá ne kahá, ki Achchhá nahín ki A'dam akelá rahe; main us ke liye ek sáthí us kí mánind banáúngá.

19 Aur Ḳhudáwand Ḳhudá ne maidán ke har ek jánwar, aur ásmán ke parandon ko, zamín se banákar, A'dam ke pás pahuncháyá, táki dekhe, ki wuh un ke kyá nám rakhe: so jo A'dam ne har ek jánwar ko kahá, wuhí us ká nám ṭhahrá.

20 Aur A'dam ne sab mawáshíon, aur ásmán ke parandon, aur har ek janglí jánwar ká nám rakhá; par A'dam ko us kí mánind koí sáthí na milá.

21 Aur Ḳhudáwand Ḳhudá ne A'dam par bhárí nínd bhejí, ki wuh so gayá: aur us ne us kí paslíon men se ek paslí nikálí, aur us ke badle gosht bhar diyá;

22 Aur Ḳhudáwand Ḳhudá us paslí se, jo us ne A'dam se nikálí thí, ek 'aurat banáke A'dam ke pás láyá.

23 Aur A'dam ne kahá, ki Ab yih merí haḍḍíon men se haḍḍí, aur mere gosht men se gosht hai: is sabab se wuh Nárí kahláwegí, kyúnki wuh Nar se nikálí gayí.

24 Is wáste mard apne má báp ko chhoṛegá, aur apní jorú se milá rahegá: aur we ek tan honge.

25 Aur we donon, A'dam aur us kí jorú, nange the, aur sharmáte na the.

III BA'B.

AUR sámp maidán ke sab jánwaron se, jinhen Ḳhudáwand Ḳhudá ne banáyá thá, hoshyár thá. Aur us ne 'aurat se kahá, Kyá yih sach hai, ki Ḳhudá ne kahá, ki Bág ke har daraḳht se na kháná?

2 'Aurat ne sámp se kahá, ki Bág ke daraḳhton ká phal ham to kháte hain:

3 Magar us daraḳht ke phal ko, jo bág ke bíchon bích hai, Ḳhudá ne kahá, ki Tum us se na kháná, aur na use chhúná, aisá na ho ki mar jáo.

4 Tab sámp ne 'aurat se kahá, ki Tum hargiz na maroge:

5 Balki Ḳhudá jántá hai, ki jis din us se kháoge, tumhárí ánkhen khul jáengí, aur tum Ḳhudá kí mánind nek o bad ke jánnewále hooge.

6 Aur 'aurat ne jon dekhá, ki wuh daraḳht kháne men achchhá, aur dekhne men ḳhushnumá, aur 'aql baḳhshne men ḳhúb hai, to us ke phal men se liyá, aur kháyá, aur apne ḳhasam ko bhí diyá; aur us ne kháyá.

7 Tab donon kí ánkhen khul gayín, aur unhen ma'lúm húá ki ham nange hain: aur unhon ne anjír ke patton ko síke apne liye lungíán banáín.

8 Aur unhon ne Ḳhudáwand Ḳhudá kí áwáz, jo ṭhanḍe waqt bág men phirtá thá, suní: aur A'dam aur us kí jorú ne

áp ko KHUDÁWAND Khudá ke sámhne se bág ke darakhton men chhipáyá.

9 Tab KHUDÁWAND Khudá ne A'dam ko pukárá, aur us se kahá, ki Tú kahán hai?

10 Wuh bolá, ki Main ne bág men terí áwáz suní, aur dará, kyúnki main nangá hún; is liye main ne áp ko chhipáyá.

11 Aur us ne kahá, Tujhe kis ne jatáyá ki tú nanga hai? Kyá tú ne us darakht se kháyá, jis kí bábat main ne tujh ko hukm kiyá thá, ki us se na kháná?

12 A'dam ne kahá, ki Is 'aurat ne, jise tú ne merí sáthí kar diyá, mujhe us darakht se diyá, aur main ne kháyá.

13 Tab KHUDÁWAND Khudá ne 'aurat se kahá, ki Tú ne yih kyá kiyá? 'Aurat bolí, ki Sámp ne mujh ko bahkáyá, to main ne kháyá.

14 Aur KHUDÁWAND Khudá ne sámp se kahá, Is wáste ki tú ne yih kiyá hai, tú sab mawáshíon aur maidán ke sab jánwaron se mal'ún húá; tú apne pet ke bhal chalegá, aur 'umr bhar khák kháegá:

15 Aur main tere aur 'aurat ke, aur terí nasl aur 'aurat kí nasl ke darmiyán dushmaní dálúngá; wuh tere sir ko kuchlegí, aur tú us kí erí ko kuchlegá.

16 Us ne 'aurat se kahá, ki Main tere haml men tere dard ko bahut barháúngá; aur dard se tú larke janegí; aur apne khasam kí taraf terá shauq hogá, aur wuh tujh par hukúmat karegá.

17 Aur A'dam se kahá, Is wáste ki tú ne apní jorú kí bát suní, aur us darakht se kháyá, jis kí bábat main ne tujhe hukm kiyá, ki Us se mat kháná: zamín tere sabab se la'natí húí; aur taklíf ke sáth tú apní 'umr bhar us se kháegá;

18 Aur wuh tere liye kánte aur úntkatáre ugáwegí; aur tú khet kí nabát kháegá;

19 Tú apne munh ke pasíne kí roti kháegá, jab tak ki zamín men phir na jáwe; ki tú us se nikálá gayá hai: ki tú khák hai, aur phir khák men jáegá.

20 Aur A'dam ne apní jorú ká nám Hawwah rakhá; is liye ki wuh sab zindon kí má hai.

21 Aur KHUDÁWAND Khudá ne A'dam aur us kí jorú ke wáste chamre ke kurte banáke un ko pahináe.

22 ¶ Aur KHUDÁWAND Khudá ne kahá, Dekho, ki insán nek o bad kí pahchán men ham men se ek kí mánind ho gayá: aur ab aisá na ho, ki apná háth barháwe, aur hayát ke darakht se bhí kuchh lewe, aur kháwe, aur hamesha jítá rahe,

23 Is liye KHUDÁWAND Khudá ne us ko bág i 'Adan se báhar kar diyá, táki zamín kí, jis men se wuh liyá gayá thá, khetí kare.

24 Chunánchi us ne A'dam ko nikál diyá; aur bág i 'Adan kí púrab taraf Karúbíon ko chamaktí talwár ke sáth, jo cháron taraf phirtí thí, muqarrar kiyá, ki darakht i hayát kí ráh kí nigahbání karen.

IV BA'B.

AUR A'dam apní jorú Hawwah se hambistar húá; aur wuh hámila húí, aur Qáin ko janí, aur bolí, ki Main ne KHUDÁWAND se ek mard páyá.

2 Phir us ke bhái Hábil ko janí. Aur Hábil bher bakrí ká charwáhá, aur Qáin kisán thá.

3 Chand roz ke ba'd yún húá, ki Qáin apne khet ke hásil men se KHUDÁWAND ke wáste hadiya láyá.

4 Aur Hábil bhí apní palauthí aur motí bher bakríon men se láyá. Aur KHUDÁWAND ne Hábil ko, aur us ke hadiya ko, qabúl kiyá:

5 Par Qáin ko, aur us ke hadiya ko, qabúl na kiyá. Is liye Qáin niháyat gussa aur turshrú húá.

6 Aur KHUDÁWAND ne Qáin se kahá, Tujhe kyún gussa áyá? aur apná munh kyún bigárá?

7 Agar tú achchhá kartá, kyá tú maqbúl na hotá? aur agar tú achchhá na kare, to gunáh darwáze par maujúd hai, aur terá iráda rakhtá hai, par tú us par gálib á.

8 Aur Qáin ne apne bhái Hábil se báten kín: aur jab we donon khet men the, to yún húá, ki Qáin apne bhái Hábil par uthá, aur use már dálá.

9 ¶ Tab KHUDÁWAND ne Qáin se kahá, ki Terá bhái Hábil kahán hai? Wuh bolá, Main nahín jántá: Kyá main apne bhái ká nigahbán hún?

10 Phir us ne kahá, ki Tú ne kyá kiyá? tere bhái ká khún zamín se mujh ko pukártá hai.

11 Aur ab tú zamín se la'natí húá, jis ne apná munh pasárá, ki tere háth se tere bhái ká lahú lewe;

12 Ki jab tú zamín par khetí karegá, wuh phir tujhe apná hásil na degí; aur zamín par tú pareshán aur áwára hogá.

13 Tab Qáin ne KHUDÁWAND se kahá, ki merí sazá bardásht se báhar hai.

14 Dekh, áj tú ne mujhe watan se nikál diyá hai, aur main tere huzúr se gáib húngá; aur zamín par pareshán aur áwára húngá; aur aisá hogá, ki jo koí mujhe páwegá már dálegá.

15 Tab KHUDÁWAND ne use kahá, Nahín, balki jo koí Qáin ko már dálegá, sát guná badlá us se liyá jáegá. Aur KHUDÁWAND ne Qáin par ek nishán lagáyá, ki jo koí use páwe már na dále.

16 ¶ So Qáin KHUDÁWAND ke huzúr se nikal gayá, aur 'Adan kí púrab taraf, Núd kí sarzamín men, já rahá.

17 Aur Qáin apní jorú se hambistar húá; aur wuh hámila húí, aur Hanúk ko janí: aur us ne ek shahr banáyá, aur us shahr ká nám, apne bete ke nám ke muwáfiq, Hanúk rakhá.

18 Aur Hanúk se 'I'rad paidá húá: aur 'I'rad se Mahúyáel paidá húá: aur Mahúyáel se Matúsáel: aur Matúsáel se Lamak paidá húá.

19 ¶ Aur Lamak ne apne liye do jorúán kín: ek ká nám 'Adah, aur dúsrí ká nám Zillah.

20 Aur 'Adah Yábal ko janí: wuhí khaimon men rahnewálon aur galla rakhnewálon ká báp thá.

21 Aur us ke bhái ká nám Yúbal thá: wuh bín aur bánsli bajánewálon ká báp thá.

22 Aur Zillah se bhí Túbalqáin paidá húá, jo támbe aur lohe ke sab bárdár hathyáron ká banánewálá thá: aur Na'amah Túbalqáin kí bahin thí.

23 Aur Lamak ne apní jorúon se kahá, ki Ai 'Adah aur Zillah, merí áwáz suno; ai Lamak kí jorúo, merí bát par kán dharo: ki main ne zakhm kháke ek mard ko, aur zarb utháke ek jawán ko, már dálá.

24 Agar Qáin ká sát guná badlá liyá jáegá, tab Lamak ka sathattar guná.

25 ¶ Phir A'dam apní jorú se hambistar húá; aur wuh ek betá janí, aur us ká nám Set rakhá: aur boli, ki Khudá ne Hábil ke 'iwaz, jis ko Qáin ne qatl kiyá, dúsrá farzand diyá.

26 Aur Set ko bhí ek betá paidá húá, jis ká nám us ne Anús rakhá: us waqt se log YAHOWÁH ká nám lene lage.

V BA'B.

YIH A'dam ká tawalludnáma hai. Jis din Khudá ne A'dam ko paidá kiyá, Khudá kí súrat par use banáyá;

2 Nar aur nárí unhen paidá kiyá; aur unhen barakat dí, aur un ká nám A'dam rakhá, jis din we paidá húe.

3 ¶ Aur A'dam ek sau tís baras ká húá, ki us ko ek betá us kí súrat par aur us ki mánind paidá húá; aur us ne us ká nám Set rakhá:

4 Aur Set kí paidáish ke ba'd A'dam áth sau baras jítá rahá: aur us se bete aur betián paidá húin:

5 Aur A'dam ki sárí 'umr nau sau tís baras kí húí: tab wuh mar gayá.

6 ¶ Aur Set ek sau pánch baras ká
thá, ki us se Anús paidá húá.
7 Aur Anús kí paidáish ke ba'd Set
áṭh sau sát baras jítá rahá, aur us se
beṭe aur beṭián̲ paidá húín̲:
8 Aur Set kí sári 'umr nau sau
bárah baras kí húí: tab wuh mar
gayá.
9 ¶ Aur Anús nauwe baras ká thá,
ki us se Qínán paidá húá:
10 Aur Qínán kí paidáish ke ba'd
Anús áṭh sau pandrah baras jítá rahá,
aur us se beṭe aur beṭián̲ paidá húín̲:
11 Aur Anús kí sárí 'umr nau sau
pánch baras kí húí: tab wuh mar
gayá.
12 ¶ Aur Qínán sattar baras ká
húá, ki us se Mahalaliel paidá húá:
13 Aur Mahalaliel kí paidáish ke
ba'd Qínán áṭh sau chális baras jítá
rahá, aur us se beṭe aur beṭián̲ paidá
húín̲:
14 Aur Qínán kí sárí 'umr nau sau
das baras kí húí: tab wuh mar gayá.
15 ¶ Aur Mahalaliel pain̲saṭh ba-
ras ká húá, ki us se Yárid paidá
húá:
16 Aur Yárid kí paidáish ke ba'd
Mahalaliel áṭh sau tís baras jítá rahá,
aur us se beṭe aur beṭián̲ paidá húín̲:
17 Aur Mahalaliel kí sárí 'umr áṭh
sau pachánauwe baras kí húí: tab
wuh mar gayá.
18 ¶ Aur Yárid ek sau básaṭh ba-
ras ká húá, ki us se Hanúk paidá
húá:
19 Aur Hanúk kí paidáish ke ba'd
Yárid áṭh sau baras jítá rahá, aur us
se beṭe aur beṭián̲ paidá húín̲:
20 Aur Yárid kí sárí 'umr nau sau
básaṭh baras kí húí: tab wuh mar
gayá.
21 ¶ Aur Hanúk pain̲saṭh baras ká
húá, ki us se Matúsilah paidá húá:
22 Aur Matúsilah kí paidáish ke
ba'd Hanúk tín sau baras Ḳhudá ke
sáth sáth chaltá thá, aur us se beṭe
aur beṭián̲ paidá húín̲:
23 Aur Hanúk kí sárí 'umr tín sau
pain̲saṭh baras kí húí:
24 Aur Hanúk Ḳhudá ke sáth sáth
chaltá thá: aur gáib ho gayá: is liye
ki Ḳhudá ne use le liyá.
25 ¶ Aur Matúsilah ek sau sattásí
baras ká húá, ki us se Lamak paidá
húá:
26 Aur Lamak kí paidáish ke ba'd
Matúsilah sát sau byásí baras jítá
rahá, aur us se beṭe aur beṭián̲ paidá
húín̲:
27 Aur Matúsilah kí sárí 'umr nau
sau unhattar baras kí húí; tab wuh
mar gayá.
28 ¶ Aur Lamak ek sau bayásí ba-
ras ká húá, ki us se ek beṭá paidá
húá:
29 Aur us ne us ká nám Núh rakhá,
aur kahá, ki Yih hamáre háthon̲ kí
mihnat aur mashaqqat se, jo zamín ke
sabab se hain̲, jis par Ḳhudá ne la'nat
kí hai, hamen̲ árám degá.
30 Aur Núh kí paidáish ke ba'd
Lamak pánch sau pachánauwe baras
jítá rahá, aur us se beṭe aur beṭián̲
paidá húín̲:
31 Aur Lamak kí sárí 'umr sát sau
sathattar baras kí húí: tab wuh mar
gayá.
32 Aur Núh pánch sau baras ká
húá: ki us se Sim, Hám, aur Yáfat
paidá húe.

VI BA'B.

JAB rú e zamín par ádmí bahut
hone lage, aur un se beṭián̲ paidá
húín̲,
2 To Ḳhudá ke beṭon̲ ne ádmíon̲
kí beṭíon̲ ko dekhá, ki we ḳhúbsúrat
hain̲; aur un sabhon̲ men̲ se, jise jo
pasand áín̲, apne liye jorúán̲ lín̲.
3 Tab Ḳhudáwand ne kahá, ki
Merí Rúh insán ke sáth us kí gumráhí
men̲ hamesha muzáhamat na karegí;
wuh to bashar hai: tau bhí us ke din
ek sau bís baras aur hon̲ge.
4 Un dinon̲ men̲ zamín par jabbár
the; aur ba'd us ke bhí Ḳhudá ke

bete ádmíon kí betíon ke pás gaye, to un se larke paidá húe; ye we zabardast the, jo qadím se námwar ashkhás the.

5 ¶ Aur KHUDÁWAND ne dekhá ki zamín par insán kí badí bahut barh gayí, aur us ke dil ke tasauwar aur khiyál roz ba roz sirf bad hí hote hain.

6 Tab KHUDÁWAND zamín par insán ke paidá karne se pachhtáyá, aur niháyat dilgír húá.

7 Aur KHUDÁWAND ne kahá, ki Main insán ko, jise main ne paidá kiyá, rú e zamín par se mitá dálúngá; insán ko aur haiwán ko bhí, aur kíre makore, aur ásmán ke parandon tak; kyúnki main un ke banáne se pachhtátá hún.

8 Magar Núh par KHUDÁWAND ne mihrbání se nazar kí.

9 ¶ Núh ká tawalludnáma yih hai: Núh apne qarnon men sádiq aur kámil thá, aur Núh Khudá ke sáth chaltá thá.

10 Aur us se tín bete, Sim, Hám, aur Yáfat paidá húe.

11 Par zamín Khudá ke áge bigrí húí thí, aur zamín zulm se bharí thí.

12 Aur Khudá ne zamín par nazar kí, aur dekhá, ki wuh bigar gayí; kyúnki har ek bashar ne apní apní taríq ko zamín par bigárá thá.

13 Aur Khudá ne Núh se kahá, ki Sab bashar kí ajal mere sámhne á pahunchí hai; is liye ki un ke sabab zamín zulm se bhar gayí; aur dekh, main un ko zamín ke sáth nábúd karúngá.

14 ¶ Tú apne wáste gophar kí lakrí kí ek kishtí baná; us kishtí men kothrián taiyár kar, aur us ke báhar aur bhítar rál lagá.

15 Aur us ko aisí baná; ki us kí lambáí tín sau háth, aur us kí chauráí pachás háth, aur us kí únchái tís háth kí ho.

16 Aur us kishtí men ek roshandán baná; úpar se leke háth bhar men use tamám kar; aur kishtí kí ek taraf darwáza baná; aur níche ká tabaqa, aur dúsrá, aur tísrá bhí, baná.

17 Aur dekh, main, hán, main hí zamín par túfán ká pání látá hún, ki har ek jism ko, jis men zindagí ká dam hai, ásmán ke níche se mitá dálún: aur sab jo zamín par hain mar jáenge.

18 Par main tujh se apná 'ahd qáim karúngá; aur tú kishtí men jáegá, tú, aur tere bete, aur terí jorú, aur tere beton kí jorúán tere sáth.

19 Aur sab jánwaron men se, har jins ke do do, apne sáth kishtí men le, ki we bach rahen: cháhiye ki we nar aur máda hon.

20 Aur parandon men se har ek jins ke, aur charindon men se har ek jins ke, aur zamín ke sáre rengnewálon men se har ek jins ke, do do un sab men se tere pás apní apní ján bacháne áwen.

21 Aur tú apne pás har tarah kí khurák kí chízen, jo kháne men átí hain, lekar apne pás jam'a kar; aur we terí aur un kí khurák hongí.

22 Aur Núh ne aisá hí kiyá; jo kuchh Khudá ne farmáyá, so wuh sab bajá láyá.

VII BA'B.

AUR KHUDÁWAND ne Núh se kahá, ki Tú apne sab khándán samet kishtí men á; kyúnki main ne tujhí ko apne huzúr men is zamáne ke darmiyán sádiq dekhá.

2 Sab pák jandáron men se sát sát, nar aur un kí máda: aur un men se jo pák nahín hain, do do, nar aur un kí máda, apne pás le.

3 Aur ásmán ke parandon men se bhí, jo pák hain, sát sát, nar aur máda; táki tamám zamín par un kí nasl báqí rahe.

4 Kyúnki sát din ke ba'd main zamín par chálís din aur chálís rát pání barsáúngá, aur sab jándár maujúdát

ko, jinhen̲ main̲ ne banáyá, zamín par
se miṭá ḍálún̲gá.
5 Aur Núh ne, us sab ke mutábiq jo
Ḳhudáwand ne use farmáyá thá, kiyá.
6 Aur Núh chha sau baras ká thá,
jab túfán ká pání zamín par áyá.
7 ¶ Tab Núh aur us ke beṭe, aur
us kí jorú, aur us ke beṭon̲ kí jorúán̲,
us ke sáth, túfán ke pání ke sabab,
kishtí men̲ gaye.
8 Aur pák chárpáyon̲ men̲ se, aur
un chárpáyon̲ men̲ se jo pák nahín̲, aur
parandon̲ men̲ se, aur zamín par ke
har ek rengnewálon̲ men̲ se,
9 Do do, nar o máda, Núh ke pás
kishtí men̲, jaisá ki Ḳhudá ne Núh
ko farmáyá thá, dáḳhil húe.
10 Aur sát din ke ba'd aisá húá ki
túfán ká pání zamín par áyá.
11 ¶ Jab Núh kí 'umr chha sau
baras kí húí, dúsre mahíne kí sat-
rahwín̲ táríḳh ko, tab usí din, baṛe sa-
mundar ke sab sote phúṭ nikle, aur
ásmán kí khiṛkíán̲ khul gayín̲.
12 Aur chálís din aur chálís rát
zamín par pání kí jhaṛí lagí rahí.
13 Usí din Núh, aur Sim, aur Hám,
aur Yáfat, Núh ke beṭe, aur Núh kí
jorú, aur us ke beṭon̲ kí tín jorúán̲,
kishtí men̲ dáḳhil húín̲;
14 We, aur har ek jánwar us kí
qism ke mutábiq, aur har ek mawáshí
un kí qism ke mutábiq, aur har ek
rengnewálá, jo zamín par rengtá hai,
us kí qism ke mutábiq, aur har ek
paranda us kí qism ke mutábiq, sab
chiṛiyon̲ kí har ek qism kishtí men̲
dáḳhil húí.
15 Aur sabhon̲ men̲ se, jin men̲
zindagí ká dam hai, joṛe joṛe, Núh ke
pás kishtí men̲ áe.
16 Jo andar áe, sab nar o máda the,
jaisá ki Ḳhudá ne farmáyá thá: aur
Ḳhudá ne us ko báhar se band kiyá.
17 Aur chálís din túfán kí báṛh
zamín par rahí; aur pání baṛh gayá,
aur kishtí ko úpar uṭhá diyá: so
kishtí zamín par se uṭh gayí.
18 Aur pání zamín par baṛhá, aur
bahut ziyáda húá; aur kishtí pání
ke úpar bahtí rahí.
19 Aur pání zamín par be-niháyat
baṛh gayá; aur sab únche pahár, jo
ásmán ke níche hain̲, chhip gaye.
20 Pandrah háth pání un ke úpar
baṛhá; aur pahár dúb gaye.
21 Aur sab jándár, jo zamín par
chalte the, parande, aur charande, aur
janglí jánwar, aur kíṛe makoṛe, jo
zamín par rengte the, aur sab insán,
mar gaye:
22 Sab, jin ke nathnon̲ men̲ zinda-
gí ká dam thá, un men̲ se jo ḳhushkí
par rahe the, mar gaye.
23 Balki sab maujúdát, jo rú e za-
mín par ján rakhtí thín̲, miṭ gayín̲;
insán se leke haiwán tak, aur kíṛe
makoṛon̲, aur ásmán ke parandon̲ tak,
we sab zamín se miṭ gayín̲; faqat
Núh, aur jo us ke sáth kishtí ke andar
the, bach rahe.
24 Aur pání kí báṛh ḍeṛh sau din
tak zamín par rahí.

VIII BA'B.

PHIR Ḳhudá ne Núh ko, aur sab
jándáron̲ aur sab mawáshíon̲ ko,
jo us ke sáth kishtí men̲ the, yád kiyá:
aur Ḳhudá ne zamín par ek hawá
chaláí, aur pání ṭhahar gayá.
2 Aur gahráo ke sote, aur ásmán kí
khiṛkíán̲, band húín̲, aur ásmán se
menh tham gayá;
3 Aur pání zamín par se rafta rafta
ghaṭṭá játá thá, aur ḍeṛh sau din ke
ba'd kam húá.
4 Aur sátwen̲ mahíne kí satrahwín̲
táríḳh ko Arárát ke pahároṉ par kishtí
ṭik gaí.
5 Aur pání daswen̲ mahíne tak
ghaṭṭá játá thá: aur daswen̲ mahíne
kí pahlí táríḳh ko pahároṉ kí choṭíán̲
nazar áín̲.
6 ¶ Aur chálís din ke ba'd yún̲
húá, ki Núh ne kishtí kí khiṛkí, jo us
ne banáí thí, khol dí:
7 Aur us ne ek kauwe ko uṛá diyá;

so wuh niklá, aur jab tak ki zamín par se pání súkh na gayá, áyá jáyá kartá thá.

8 Phir us ne ek kabútarí apne pás se uṛá dí, ki dekhe, ki zamín par pání ghaṭá yá nahín̲;

9 Par kabútarí ne panja ṭekne kí jagah na pái, aur us ke pás kishtí men̲ phir ái; kyún̲ki tamám rú e zamín par pání thá: tab us ne háth baṛháke use le liyá, aur apne pás kishtí men̲ rakhá.

10 Phir us ne aur sát roz sabr kí; tab us kabútarí ko phir kishtí se uṛá diyá;

11 Aur wuh kabútarí shám ke waqt us ke pás phir ái; aur dekho, zaitún kí ek táza pattí us ke mun̲h men̲ thí: tab Núh ne ma'lúm kiyá, ki ab pání zamín par kam húá.

12 Aur wuh aur bhí sát din ṭhahrá; ba'd us ke phir us kabútarí ko uṛá diyá; wuh us ke pás phir kabhí na ái.

13 ¶ Aur chha sau ek baras ke pahle mahíne kí pahlí táríḳh ko yún̲ húá, ki zamín par ká pání súkh gayá: aur Núh ne kishti kí chhat kholí, aur dekhá, kí zamín kí sath súkhne lagí.

14 Aur dúsre mahíne, aur us hí mahíne kí sattáíswin̲ táríḳh, zamín súkh gayí thí.

15 ¶ Tab Ḳhudá ne Núh se kahá, ki

16 Kishtí se nikal já, tú, aur teri jorú, aur tere beṭe, aur tere beṭon̲ kí jorúán̲, tere sáth.

17 Aur har qism ke sáre haiwánát, jo tere sáth hain̲, kyá parande, kyá charande, kyá kíṛe makoṛe jo zamín par rengte hain̲, apne sáth le nikal, ki we zamín par phailen̲, aur phalen̲, aur zamín par baṛhen̲.

18 Tab Núh niklá, aur us kí jorú, aur us ke beṭe, aur us ke beṭon̲ kí jorúán̲, us ke sáth:

19 Sab jánwar, sab kíṛe makoṛe, aur sab parande, sab jo zamín par rengte hain̲, apní apní jins ke sáth, kishtí se nikal gaye.

20 ¶ Tab Núh ne Ḳhudáwand ke liye ek mazbah banáyá; aur sáre pák charandon̲ aur pák parandon̲ men̲ se lekar us mazbah par soḳhtaní qurbáníán̲ charháín̲.

21 Aur Ḳhudáwand ne ḳhushnúdí kí bú súnghí; aur Ḳhudáwand ne apne dil men̲ kahá, ki Insán ke liye main̲ zamín ko phir kabhí la'nat na karún̲gá; is liye ki insán ke dil ká ḳhiyál laṛakpan se burá hai; aur jaisá ki main̲ ne kiyá hai, phir sáre jándáron̲ ko na márún̲gá;

22 Balki jab tak zamín hai, boná aur launá, sardí aur garmí, rabí' aur ḳharíf, din aur rát, mauqúf na hon̲ge.

IX BA'B.

AUR Ḳhudá ne Núh aur us ke beṭon̲ ko barakat dí, aur unhen̲ kahá, ki Phalo, aur baṛho, aur zamín ko ma'múr karo.

2 Aur tumhárá ru'ab aur tumhárá ḍar zamín ke sab charandon̲, aur ásmán ke sab parandon̲, aur zamín par ke sab chalnewálon̲, aur daryá kí sab machhlíon̲ par gálib rahegá; we tumháre bas men̲ kiye gaye.

3 Sab jíte chalte jánwar tumháre kháne ke wáste hain̲; main̲ ne un sab ko nabátát kí mánind tumhen̲ diyá.

4 Magar tum gosht ko lahú ke sáth, ki us kí ján hai, mat kháná.

5 Main̲ sirf tumhári hí ján ke lahú ká badlá lún̲gá; har ek jánwar se, aur har ek ádmí ke háth se, us ká badlá lún̲gá; ádmí kí ján ká badlá har ek ádmí ke háth se, ki us ká bhái hai, lún̲gá.

6 Jo koí ádmí ká lahú baháwe, ádmí hí se us ká lahú baháyá jáegá; kyún̲ki Ḳhudá ne insán ko apní súrat par banáyá hai.

7 Aur tum phalo, aur baṛho, aur zamín par bahut aulád baṛháo, aur us par ziyáda ho.

8 ¶ Aur Ḳhudá ne Núh ko, aur us
ke beṭon ko, kahá,
9 Dekho, main, hán, main hí apná
'ahd tum se aur tumháre ba'd tumhárí
nasl se,
10 Aur sab jándáron se, jo tumháre
sáth hain, kyá parand, kyá charand,
aur zamín ke sab jánwaron se, sabhon
se jo kishtí se utre, zamín kí har
tarah ke jánwaron se, qáim kartá
hún.
11 Tum se main apná 'ahd qáim
kartá hún; ki koí jándár pání ke tú-
fán se phir halák na hogá; aur túfán
kí báṛh phir na áwegí, ki zamín ko
tabáh kare.
12 Aur Ḳhudá ne kahá, ki Yih us
'ahd ká nishán hai, jo main apne aur
tumháre bích men, aur sab jándáron
ke bích men, jo tumháre sáth hain,
pusht dar pusht hamesha ke liye kartá
hún:
13 Main apní kamán ko badlí men
rakhtá hún; wuh mere aur zamín ke
darmiyán 'ahd ká nishán hogí.
14 Aur aisá hogá, ki jab main za-
mín ke úpar bádal láún, to merí ka-
mán bádal men dikhláí degí:
15 Aur main apne 'ahd ko, jo mere
aur tumháre aur har tarah ke jándáron
ke darmiyán hai, yád karúngá; aur
túfán ká pání phir na hoga, ki sab
jándáron ko tabáh kare.
16 Aur kamán bádal men hogí; aur
main us par nigáh karúngá, táki us
hamesha ke 'ahd ko, jo Ḳhudá ke aur
zamín kí sab tarah ke jándáron ke
darmiyán hai, yád karún.
17 Pas, Ḳhudá ne Núh se kahá, ki
Yih us 'ahd ká nishán hai, jo main
apne aur zamín ke sab jándáron ke
darmiyán, jo zamín par hain, qáim
kartá hún.
18 ¶ Núh ke beṭe, jo kishtí se
nikle, Sim, Hám, aur Yáfat the: aur
Hám Kan'án ká báp thá.
19 Núh ke ye hí tín beṭe the: aur
unhín se tamám zamín ábád húí.
20 Aur Núh khetíbárí karne lagá;
aur us ne ek angúr ká bág lagáyá.
21 Aur us kí mai píkar nashe men
áyá, aur apne ḍere ke andar áp ko
nangá kiyá.
22 Aur Kan'án ke báp Hám ne
apne báp ko nangá dekhá, aur apne
do bháíon ko, jo báhar the, ḳhabar dí.
23 Tab Sim aur Yáfat ne ek kapṛá
liyá, aur apne donon kándhon par
dhará; aur pichhle pánw jáke apne
báp kí barahnagí ko chhipáyá; par
un kí píṭh us kí taraf thí, ki unhon ne
apne báp kí barahnagí ko na dekhá.
24 Jab Núh apní mai ke nashe se
hosh men áyá, to jo us ke chhoṭe beṭe
ne us ke sáth kiyá thá, ma'lúm kiyá:
25 Tab wuh bolá, ki Kan'án mal'ún
ho; wuh apne bháíon ke gulámon ká
gulám hogá.
26 Phir bolá, Ḳhudáwand Sim ká
Ḳhudá mubárak; aur Kan'án us ká
gulám hogá.
27 Ḳhudá Yáfat ko phailáwe: aur
wuh Sim ke ḍeron men rahe; aur
Kan'án us ká gulám ho.
28 ¶ Aur túfán ke ba'd Núh sáṛhe
tín sau baras jítá rahá.
29 Aur Núh kí sárí 'umr sáṛhe nau
sau baras kí thí: tab wuh mar gayá.

X BA'B.

NU'H ke beṭe, Sim, Hám, aur Yáfat
ká yih nasabnáma hai: aur túfán
ke ba'd un ko beṭe paidá húe.
2 Yáfat ke beṭe ye hain; Jumr, aur
Májúj, aur Mádí, aur Yúnán, aur Tú-
bál, aur Masak, aur Tírás.
3 Aur Jumr ke beṭe; Askanáz, aur
Rífat, aur Tujarmah.
4 Aur Yúnán ke beṭe; Ilísah, aur
Tarsís, Kittí, aur Dúdání.
5 In se qaumon ke jazíre, un ke
mulkon men, har ek kí zubán aur un
kí gurohon men, har ek ke ḳhándán ke
muwáfiq, munqasam ho gaye.
6 ¶ Aur Hám ke beṭe; Kúsh, aur
Misr, aur Fút, aur Kan'án.
7 Aur Kúsh ke beṭe; Sabá, aur

Hawílah, aur Sabtah, aur Ragmah,
aur Sabtíka: aur Ragmah ke bete;
Sabá, aur Dadán.
8 Aur Kúsh se Namrúd paidá húá;
wuh zamín par jabbár hone lagá.
9 KHUDÁWAND ke sámhne wuh sai-
yád i jabbár thá; is wáste masal húí,
ki KHUDÁWAND ke sámhne Namrúd
sá saiyád i jabbár.
10 Aur us kí bádsháhat kí bunyád
Bábul, aur Arak, aur A'kkád, aur
Kalnah, Sin'ár kí zamín men thí.
11 Aur us mulk se Asúr niklá, aur
Nínawah, aur Rahabát i 'I'r, aur Ka-
lah ko,
12 Aur Nínawah aur Kalah ke dar-
míyan Rasan ko, jo bará shahr hai,
banáyá.
13 Aur Misr se Lúdí, aur 'Anámí,
aur Lihábí, aur Naftúhí,
14 Aur Fatrúsi, aur Kaslúhí, (jin se
Filistí nikle,) aur Kaftúrí, paidá húe.
15 ¶ Aur Kan'án se Saidá, jo us ká
palauthá thá, aur Hitt,
16 Aur Yabúsí, aur Amúrí, aur Jir-
jáshí,
17 Aur Hawí, aur 'Arqí, aur Síní,
18 Aur Arwádí, aur Simárí, aur
Hamátí paidá húe: ba'd us ke Kan-
'ánion ke gharáne phaile.
19 Aur Kan'ánion kí hadden, Saidá
se, Jirár kí ráh men 'Azah tak, aur
Sadúm, aur 'Amúrah, aur Adamah,
aur Zibíán kí ráh men Lasa' tak,
hain.
20 Pas, Hám ke bete, apne khán-
dánon, aur apní zabánon ke muwáfiq,
apne mulkon, aur apní gurohon men,
ye hain.
21 ¶ Aur Sim ko bhí bete paidá
húe; wuh sáre baní 'Ibr ká báp, aur
Yáfat us ká bará bhái thá.
22 Sim ke bete; 'Ailám, aur Asúr,
aur Arfaksad, aur Lúd, aur Arám the.
23 Aur Arám ke bete; 'U'z, aur Húl,
aur Jatar, aur Mas the.
24 Aur Arfaksad se Silah paidá
húá; aur Silah se 'Ibr.
25 ¶ Aur 'Ibr ko do bete paidá
húe; ek ká nám Falaj; kyúnki us ke
dinon men zamín bántí gayí; aur us
ke bhái ká nám Yuqtán thá.
26 Aur Yuqtán se Almúdád, aur
Salaf, aur Hisár Máwat, aur Irakh,
27 Aur Hadúrám, aur U'zál, aur
Diqlah,
28 Aur 'U'bal, aur Abimáel, aur
Sabá,
29 Aur Ofír, aur Hawílah, aur
Yúbáb, paidá húe: ye sab baní Yuq-
tán the.
30 Aur un ke makán Mesá se Sifár
kí ráh men aur púrab ke pahár tak
the.
31 Pas, Sim ke bete, apne apne
khándánon aur apní zubánon ke mu-
wáfiq, apne mulkon aur apní gurohon
men, ye hain.
32 So Núh ke beton ke gharáne,
mutábiq un ke nasabon ke, un kí
qaumon men, ye hain: aur túfán ke
ba'd qaumen unhín se zamín par phail
gayín.

XI BA'B.

AUR tamám zamín par ek hí zubán
aur ek hí bolí thí.
2 Aur jab we púrab se rawána húe,
to aisá húá, ki unhon ne Sin'ár ke
mulk men ek maidán páyá; aur wa-
hán rahne lage.
3 Aur ápas men kahá, A'o, ham ínt
banáwen aur ág men pakáwen. So un
ko patthar kí jagah ínt, aur gach kí
jagah gárá thá.
4 Aur unhon ne kahá, ki A'o, ham
apne wáste ek shahr banáwen, aur ek
burj, jis kí chotí ásmán tak pahunche;
aur yahán apná nám karen, aisá na
ho, ki tamám rú e zamín par pareshán
ho jáwen.
5 Aur KHUDÁWAND us shahr aur
burj ko, jise baní A'dam banáte the,
dekhne utrá.
6 Aur KHUDÁWAND ne kahá, De-
kho, log ek hí, aur un sab kí ek hí
bolí hai; ab we yih karne lage: so we

jis kám ká iráda rakhenge, us se na
ruk sakenge.
7 A'o, ham utren, aur un kí bolí
men ikhtiláf dálen, táki we ek dúsre
kí bát na samjhen.
8 Tab KHUDÁWAND ne un ko
wahán se tamám rú e zamín par pará-
ganda kiyá: so we us shahr ke banáne
se báz rahe.
9 Is liye us ká nám Bábul húá;
kyúnki KHUDÁWAND ne wahán sárí
zamín kí zubánon men ikhtiláf dálá:
aur wahán se KHUDÁWAND ne un ko
tamám rú e zamín par parágauda kiyá.
10 ¶ Yih Sim ká nasabnáma hai:
Sim ek sau baras ká húá, ki us se,
túfán ke do baras ba'd, Arfaksad paidá
húá:
11 Aur Arfaksad kí paidáish ke
ba'd Sim pánch sau baras jítá rahá,
aur us se bete aur betián paidá húe.
12 Jab Arfaksad paintís baras ká
húá, us se Silah paidá húá:
13 Aur Silah kí paidáish ke ba'd
Arfaksad chár sau tín baras jítá rahá,
aur us se bete aur betián paidá húe.
14 Silah jab tís baras ká húá, to us
se 'Ibr paidá húá:
15 Aur 'Ibr kí paidáish ke ba'd
Silah chár sau tín baras jítá rahá, aur
us se bete aur betián paidá húe.
16 Jab 'Ibr chauntís baras ká thá,
us se Falaj paidá húá:
17 Aur Falaj kí paidáish ke ba'd
'Ibr chár sau tís baras jítá rahá, aur us
se bete aur betián paidá húe.
18 Falaj tís baras ká thá ki us se
Ra'ú paidá húá:
19 Aur Ra'ú kí paidáish ke ba'd
Falaj do sau nau baras jítá rahá, aur
us se bete aur betián paidá húe.
20 Aur Ra'ú se battís baras kí 'umr
men Sarúj paidá húá:
21 Aur Sarúj kí paidáish ke ba'd
Ra'ú do sau sát baras jítá rahá, aur us
se bete aur betián paidá húe.
22 Aur jab Sarúj tís baras ká thá,
us se Nahúr paidá húá:
23 Aur Nahúr kí paidáish ke ba'd
Sarúj do sau baras jítá rahá, aur us se
bete aur betián paidá húe.
24 Nahúr se untís baras kí 'umr
men Tárah paidá húá:
25 Aur Tárah kí paidáish ke ba'd
Nahúr ek sau unnís baras jítá rahá,
aur us se bete aur betián paidá húe.
26 Aur jab Tárah sattar baras ká
thá, us se Abirám, aur Nahúr, aur
Hárán paidá húe.
27 ¶ Aur yih Tárah ká nasabnáma
hai: Tárah se Abirám, aur Nahúr,
aur Hárán paidá húe; aur Hárán se
Lút paidá húá.
28 Aur Hárán apne báp Tárah ke
áge apní zádbúm, ya'ne, Kasdíon ke
U'r men, mar gayá.
29 Aur Abirám aur Nahúr ne jorú-
án kín: Abirám kí jorú ká nám Sarí;
aur Nahúr kí jorú ká nám Milkah
thá, jo Hárán kí betí thí, wuhí Mil-
kah ká báp aur Iskah ká báp thá.
30 Aur Sarí bánjh thí; us ká koí
farzand na thá.
31 Aur Tárah ne apne bete Abirám,
aur apne pote Lút, ya'ne apne bete
Hárán ke bete ko, aur apní bahú Sarí,
apne bete Abirám kí jorú ko, liyá;
aur we un ke sáth Kasdíon ke U'r se
rawána húe, ki Kan'án ke mulk men
jáwen; aur we Hárán tak áe, aur wa-
hán rahe.
32 Aur Tárah kí 'umr do sau pánch
baras kí húí: tab Tárah Hárán men
mar gayá.

XII BA'B.

AUR KHUDÁWAND ne Abirám ko
kahá thá, ki Tú apne mulk, aur
apne qarábatíon ke darmiyán se, aur
apne báp ke ghar se, us mulk men, jo
main tujhe dikháúngá, nikal chal:
2 Aur main tujhe ek barí qaum
banáúngá, aur tujh ko mubárak, aur
terá nám bará, karúngá; aur tú ek
barakat hogá:
3 Aur un ko, jo tujhe barakat dete
hain, barakat dúngá, aur us ko, jo

tujh par la'nat kartá hai, la'natí karún̲gá; aur dunyá ke sab gharáne tujh se barakat páwen̲ge.

4 So Abirám, Ḳhudáwand ke kahne ke muwáfiq, rawána húá; aur Lút bhí us ke sáth chalá; aur Abirám, jab Hárán se rawána húá, pachattar baras ká thá.

5 Aur Abirám apní jorú Sarí, aur apne bhatíje Lút, aur sab mál ko, jo unhon̲ ne hásil kiyá thá, aur un ádmíon̲ ko, jo unhon̲ ne Hárán men̲ páyá thá, leke, Kan'án ke mulk men̲ jáne ke liye niklá; so we mulk i Kan'án men̲ áe.

6 ¶ Aur Abirám us mulk men̲, Sikm kí bastí aur Morih ke balút tak, guzrá. Us waqt mulk men̲ Kaná'ní the.

7 Tab Ḳhudáwand ne Abirám ko dikhlái deke kahá, ki Yihí mulk main̲ terí nasl ko dún̲gá: aur us ne wahán̲ Ḳhudáwand ke liye, jo us par záhir húá, ek qurbángáh banáí.

8 Aur wahán̲ se rawána hoke us ne Baitel ke púrab ke ek pahár ke pás apná ḍerá khaṛá kiyá; Baitel us ke pachchhim, aur 'Aí us ke púrab thá; aur wahán̲ us ne Ḳhudá ke liye ek qurbángáh banáí, aur Ḳhudáwand ká nám liyá.

9 Aur Abirám rafta rafta dakhin kí taraf gayá.

10 ¶ Aur us mulk men̲ kál paṛá: aur Abirám Misr men̲ gayá, ki wahán̲ ṭhahre; kyún̲ki mulk men̲ bará kál paṛá thá.

11 Aur jab Misr ke nazdík pahunchá, to us ne apní jorú Sarí ko kahá, ki Dekh, main̲ jántá hún̲ ki tú dekhne men̲ ḳhúbsúrat 'aurat hai:

12 Aur yún̲ hogá, ki Misrí tujhe dekhke kahen̲ge, ki Yih us kí jorú hai: so mujh ko már ḍálen̲ge, aur tujhe jítí rakhen̲ge.

13 Tú kahiyo, ki Main̲ us kí bahin hún̲; táki tere sabab se merí khair ho; aur merí ján tere wasíle se salámat rahe.

14 ¶ So jab Abirám Misr men̲ pahunchá, Misríon̲ ne us 'aurat ko dekhá ki wuh niháyat ḳhúbsúrat hai.

15 Aur Fira'ún ke amíron̲ ne bhí use dekhá, aur Fira'ún ke huzúr men̲ us kí ta'ríf kí: aur us 'aurat ko Fira'ún ke ghar men̲ le gaye.

16 Aur us ne us ke sabab Abirám par ihsán kiyá: ki us ko bheṛ bakrí, aur gáe bail, aur gadhe, aur gulám, aur launḍí, aur gadhíán̲, aur únṭ mile.

17 Par Ḳhudáwand ne Fira'ún aur us ke ḳhándán ko, Abirám kí jorú Sarí ke sabab, baṛí már márí.

18 Tab Fira'ún ne Abirám ko bulákar use kahá, ki Tú ne mujh se yih kyá kiyá? Kyún̲ na jatáyá, ki Yih merí jorú hai?

19 Tú ne kyún̲ kahá, ki Wuh merí bahin hai? yahán̲ tak ki main̲ ne use, apní jorú banáne ko, liyá: dekh, yih terí jorú házir hai; us ko le aur chalá já.

20 Aur Fira'ún ne us ke haqq men̲ logon̲ ko hukm kiyá: tab unhon̲ ne use, aur us kí jorú ko, aur jo kuchh us ká thá, rawána kiyá.

XIII BA'B.

AUR Abirám Misr se apní jorú, aur apne sab mál, aur Lút ko bhí, apne sáth leke dakhin kí taraf chalá.

2 Aur Abirám chárpáye, aur sone rúpe se, bará máldár thá.

3 Aur wuh safar kartá húá, dakhin se Baitel men̲, us maqám tak pahunchá, jahán̲ áge us ká ḍerá thá, Baitel aur 'Aí ke bích men̲;

4 Ya'ne, us jagah, jahán̲ us ne shurú' men̲ qurbángáh banáí: aur wahán̲ Abirám ne Ḳhudáwand ká nám liyá.

5 ¶ Aur Lút ke bhí, jo Abirám ká ham-safar thá, bheṛ bakrí, gáe bail, aur ḍere the.

6 Aur us mulk men̲ un kí gunjáish na ho saktí thí, ki ikaṭṭhe rahen̲: kyún̲ki un ke pás itná mál thá, ki we báham nahín̲ rah sakte the.

7 Aur Abirám ke charwáhon̲ aur Lút ke charwáhon̲ men̲ jhagṛá húá: aur Kan'ání aur Farizzí us waqt mulk men̲ the.

8 Tab Abirám ne Lút se kahá, ki Mere aur tere darmiyán, aur mere charwáhon̲ aur tere charwáhon̲ ke darmiyán jhagṛá na howe; ki ham bhái hain̲.

9 Kyá tamám mulk tere sámhne nahín̲? apne ta,ín̲ mujh se judá kíjiye: agar tú báín̲ taraf jáwe, to main̲ dahní taraf jáún̲gá: aur agar tú dahní taraf jáwe, to main̲ báín̲ jáún̲gá.

10 Tab Lút ne ánkh uṭháke Yardan kí sárí taráí dekhí, ki wuh, us se áge ki Ḳhudáwand ne Sadúm aur 'Amúrah ko tabáh kiyá, Zugr kí ráh ke darmiyán, Ḳhudáwand ke bág aur Misr ke mulk kí mánind ḳhúb seráb thí.

11 So Lút ne Yardan kí sárí taráí apne liye pasand kí; aur Lút púrab kí taraf chalá: aur we ápas se judá ho gaye.

12 Aur Abirám Kan'án ke mulk men̲ rahá, aur Lút ne taráí ke shahron̲ men̲ sukúnat kí, aur Sadúm kí taraf apná ḍerá khaṛá kiyá.

13 Aur Sadúm ke log Ḳhudáwand kí nazar men̲ niháyat badkár aur gunahgár the.

14 ¶ Aur ba'd us ke ki Lút us se judá húá, Ḳhudáwand ne Abirám se kahá, ki Apní ánkh uṭhá, aur us jagah se jahán̲ tú hai, uttar, aur dakhin, aur púrab, aur pachchhim, dekh:

15 Ki yih tamám mulk, jo tú ab dekhtá hai, main̲ tujh ko, aur terí nasl ko, hamesha ke liye dún̲gá.

16 Aur terí nasl ko main̲ zamín kí ḳhák kí mánind banáún̲gá: ki agar koí ádmí zamín kí ḳhák ko gin sake, to terí nasl bhí giní jáe.

17 Uṭh, aur is mulk ke túl aur 'arz par phir; ki main̲ use tujh ko dún̲gá.

18 Aur Abirám ne apná ḍerá uṭháyá, aur Mamre ke balúton̲ men̲, jo Habrún men̲ hain̲, já rahá; aur wahán̲ Ḳhudáwand ke liye ek qurbángáh banáí.

XIV BA'B.

AUR Sin'ár ke bádsháh Amráfil, aur Illásar ke bádsháh Aryúk, aur 'Ailám ke bádsháh Kidarlá'umr, aur Jawion̲ ke bádsháh Tid'ál ke aiyám men̲,

2 Aisá húá, ki unhon̲ ne Sadúm ke bádsháh Bara', aur 'Amúrah ke bádsháh Birsha', aur Adamah ke bádsháh Sinniab, aur Zibíán ke bádsháh Shimebar, aur Bálig ya'ne Zugr ke bádsháh se laṛáí kí.

3 Ye sab, Siddím kí wádí men̲, jo daryá e shor hai, ikaṭṭhe húe.

4 Bárah baras tak we Kidarlá'umr ke tábi'dár the, par terahwen̲ baras sarkash húe.

5 Aur chaudahwen̲ baras Kidarlá'umr, aur we bádsháh jo us ke sáth the, áe, aur Rifáíon̲ ko 'Istárát-qarnaim men̲, aur Zúzíon̲ ko Hám men̲, aur Aimíon̲ ko Sawíqaryataim men̲,

6 Aur Húríon̲ ko un ke Koh i Sha'ír men̲, El-Fárán tak, jo bayábán ke kanáre par hai, márá.

7 Aur we phirke 'Ain i Misfát, ya'ne Qádis, men̲ áe, aur 'Amálíqíon̲ ke tamám maidán aur Amúríon̲ ko, jo Hasesún Tamar ke rahnewále the, márá.

8 Tab Sadúm ke bádsháh, aur 'Amúrah ke bádsháh, aur Adamah ke bádsháh, aur Zibíán ke bádsháh, aur Bálig ya'ne Zugr ke bádsháh, nikle: ye un se laṛne ko Siddím kí wádí men̲ muqábil húe;

9 Ya'ne Kidarlá'umr, 'Ailám ke bádsháh, aur Jawíon̲ ke bádsháh Tid'ál, aur Sin'ár ke bádsháh Amráfil, aur Illásar ke bádsháh Aryúk se; chár bádsháh pánch se.

10 Aur Siddím kí wádí men̲ naft ke bahut gaṛhe the; aur Sadúm aur 'Amúrah ke bádsháh bhága, aur wahán̲ gire; aur jo bache, paháṛ par bhág gaye.

11 Tab we Sadúm aur 'Amúrah ke
sab mál, aur un kí sárí ḳhurák, leke
chale gaye.
12 Aur Abirám ke bhatíje Lút ko,
jo Sadúm men̲ rahtá thá, aur us ke
mál ko, leke chale gaye.
13 ¶ Tab ek ne, jo bach gayá thá,
jáke Abirám 'Ibrání ko ḳhabar dí, jo
Mamre Amúrí ke balúton̲ men̲ rahá;
wuhí Iskál ká bhái, aur Aner ká bhái
thá; aur we Abirám ke hamqasam
the.
14 Jab Abirám ne suná ki us ká
bhái giriftár húá, to us ne apne síkhe
húe tín sau aṭhárah ḳhánazádon̲ ko
leke Dán tak un ká ta'aqqub kiyá.
15 Aur rát ko us ne, áp ko aur apne
gulámon̲ ko un kí muḳhálafat men̲
gol gol karke, unhen̲ márá, aur Khú-
bah tak, jo Damishq ke báin̲ háth
hai, un ká píchhá kiyá.
16 Aur wuh sab mál, aur apne
bhái Lút ko us ke mál samet, aur
'auraton̲ aur logon̲ ko bhí, pher láyá.
17 ¶ Aur jab wuh Kidarlá'umr aur
us ke sáthwále bádsháhon̲ ko márkar
phirá, to Sadúm ká bádsháh us ke
milne ke liye Sawí ke nasheb tak, jo
bádsháhí nasheb hai, áyá.
18 Aur Malik i Sidq, Sálim ká
bádsháh, roṭí aur mai nikál láyá; aur
wuh Ḳhudá Ta'álá ká káhin thá;
19 Aur us ne us ko barakat deke
kahá, ki Ḳhudá Ta'álá kí taraf se,
jo ásmán aur zamín ká málik hai,
Abirám mubárak ho;
20 Aur mubárak Ḳhudá Ta'álá, jis
ne tere dushmanon̲ ko tere háth men̲
hawála kiyá. Aur Abirám ne sab ká
daswán̲ hissa us ko diyá.
21 Tab Sadúm ke bádsháh ne Abi-
rám se kahá, ki Admí mujh ko de,
aur mál áp le.
22 Par Abirám ne Sadúm ke bád-
sháh se kahá, ki Main̲ ne KHUDÁ-
WAND Ḳhudá Ta'álá, ásmán aur zamín
ke málik, kí qasam kháí,
23 Ki main̲ ek dh//ge se leke jútí ke
tasme tak tere sáre mál se kuchh na
lún̲gá, táki tú na kahe, ki Main̲ ne
Abirám ko daulatmand kiyá:
24 Magar wuh jo jawánon̲ ne
kháyá, aur un ádmíon̲ ká hissa, jo mere
sáth gaye, ya'ne, Aner, aur Iskál, aur
Mamre ká; we apná apná hissa lewen̲.

XV BA'B.

UN báton̲ ke ba'd KHUDÁWAND ká
kalám royá men̲ Abirám par utrá,
aur kahá, ki Ai Abirám, tú mat ḍar:
main̲ terí sipar aur terá bahut baṛá ajr
hún̲.
2 Abirám ne kahá, ki Ai Ḳhudá-
wand KHUDÁ, tú mujh ko kyá degá?
main̲ to be-aulád játá hún̲, aur mere
ghar ká muḳhtár Damishqí Ili'azar
hai.
3 Phir Abirám ne kahá, ki Dekh, tú
ne mujhe farzand na diyá: aur dekh,
merá ḳhánazád merá wáris hogá.
4 Tab KHUDÁWAND ká kalám us
par utrá, ki Yih terá wáris na hone
ká; balki jo tere sulb se paidá ho
wuhí terá wáris hogá.
5 Aur wuh us ko báhar le gayá, aur
kahá, ki Ab ásmán kí taraf nigáh kar,
aur sitáron̲ ko gin, agar tú unhen̲ gin
sake: aur use kahá, ki Terí aulad aise
hí hongí.
6 Aur wuh KHUDÁWAND par ímán
láyá: aur yih us ke liye sadáqat mah-
súb húá.
7 Tab us ne use kahá, ki Main̲
KHUDÁWAND hún̲, jo tujhe Kasdíon̲ ke
U'r se nikál láyá, ki tujh ko yih mulk
mírás men̲ dún̲.
8 Aur us ne kahá, ki Ai Ḳhudá-
wand KHUDÁ, kyún̲kar jánún̲ ki main̲
us ká wáris hún̲gá?
9 Us ne use kahá, ki Tín baras kí
ek bachhiyá, aur tín baras kí bakrí,
aur tín baras ká menḍhá, aur ek
qumrí, aur ek kabútar ká bachcha
mere wáste lá.
10 Aur us ne us ke wáste yih sab
liyá, aur un ko bích se do ṭukre kiye,
aur har ek ṭukṛá us ke dúsre ṭukre ke

maqábil rakhá: magar parandon̲ ke
ṭukre na kiye.
11 Tab shikarí parande un láshon̲
par utre, par Abirám unhen̲ hánká
kiyá.
12 Jab áftáb gurúb hone lagá, to
Abirám par baṛí nínd gálib húí; aur
dekh, ek baṛí haulnák táríkí us par
áí.
13 Aur us ne Abirám se kahá, ki
Yaqín ján ki terí aulád ek mulk men̲,
jo un ká nahín̲, pardesí hon̲gí, aur
wahán̲ ke logon̲ ke gulám banen̲gí;
aur we chár sau baras tak unhen̲ dukh
den̲ge;
14 Lekin main̲ us qaum kí bhí, jis
ke we gulám hon̲gí, 'adálat karúngá:
aur we ba'd us ke baṛí daulat leke
niklen̲gí.
15 Aru tú sahíh salámat apne báp-
dádon̲ men̲ já milegá, aur ḳhúb sá
búṛhá hoke gáṛá jáegá.
16 Magar we, chauthí pusht men̲,
yahán̲ phir áwen̲gí; kyún̲ki Amúríon̲
ke gunáh ab tak púre na húe.
17 Aur aisá húá, ki jab súraj ḍúbá,
aur andherá ho gayá, to ek tanúr, jis
se dhuwán̲ uṭhtá thá, aur ek jaltí
mash'al un ṭukron̲ ke bích men̲ se
hokar guzar gayí.
18 Usí din Ḳhudáwand ne Abirám
se 'ahd karke kahá, ki Main̲ terí aulád
ko yih mulk dúngá, Misr kí nadí se
leke baṛí nadí tak, jo Furát kí nadí
hai,
19 Qainí, aur Qanizí, aur Qadmú-
ní,
20 Aur Hittí, aur Farizzí, aur Rifáí,
21 Aur Amúrí, aur Kan'ání, aur
Jirjásí, aur Yabúsí bhí.

XVI BA'B.

AUR Sarí, Abirám kí jorú, koí
laṛká na janí: aur us kí ek Misrí
launḍí thí, jis ká nám Hájirah thá.
2 Aur Sarí ne Abirám se kahá, ki
Dekh, Ḳhudáwand ne mujhe janne se
báz rakhá: áp merí launḍí ke pás
jáiye; sháyad us se merá ghar ábád
howe. Aur Abirám ne Sarí kí bát
suní.
3 So Abirám kí jorú Sarí ne, ba'd
us ke ki Abirám Kan'án kí zamín men̲
das baras rahá, apní Misrí launḍí leke
apne shauhar Abirám ko díyá, ki us kí
jorú ho.
4 ¶ Aur wuh Hájirah ke pás gayá,
aur wuh hámila húí: aur jab us ne
ma'lúm kiyá, ki main̲ hámila húí, to
apní bíbí ko haqír jáná.
5 Tab Sarí ne Abirám se kahá, ki
Ná-insáfí jo mujh par húí tere zimme
hai: main̲ ne apní launḍí tujhe dí;
aur ab jo us ne áp ko hámila dekhá, to
main̲ us kí nazaron̲ men̲ haqír ho gayí:
merá aur terá insáf Ḳhudáwand kare.
6 Abirám ne Sarí se kahá, ki Terí
launḍí tere háth men̲ hai: jo terí
nigáh men̲ achchhá ho, so us ke sáth
kar. Tab Sarí ne us par saḳhtí kí, aur
wuh us ke sámhne se bhág gayí.
7 ¶ Aur Ḳhudáwand ke firishte
ne use maidán men̲ páni ke ek chash-
me ke pás páyá, ya'ne us chasme ke
pás, jo Súr kí ráh par hai.
8 Aur us ne kahá, ki Ai Sarí kí
launḍí Hájirah, tú kahán̲ se áí? aur
kidhar játí hai? Wuh bolí, ki Main̲
apní bíbí Sarí ke sámhne se bhágí
hún̲.
9 Aur Ḳhudáwand ke firishte ne
use kahá, ki Tú apní bíbí ke pás phir
já, aur us ke tábi' rah.
10 Phir Ḳhudáwand ke firishte ne
use kahá, ki Main̲ terí aulád ko bahut
barháún̲gá, ki wuh kasrat se giní na
jáe.
11 Aur Ḳhudáwand ke firishte ne
use kahá, ki Tú hámila hai, aur ek
beṭá janegí; us ká nám Ismá'el rakhna;
ki Ḳhudáwand ne terá dukh sun
liyá.
12 Wuh wahshí ádmí hogá; us ká
háth sab ke, aur sab ke háth us ke
barḳhiláf hon̲ge; aur wuh apne sab
bháíon̲ ke sámhne búdbásh karegá.
13 Aur us ne Ḳhudáwand ká nám,

jo us se ham-kalám thá, yún liyá, ki
Ai Khudá, tú mujh par nazar karne-
wálá hai; ki wuh bolí, Kyá main
yahán dekhne ke ba'd dekhti hún?
14 Is sabab se us kúe ká nám Biar
la Hai Rá'í rakhá; wuh Qádis aur
Barid ke darmiyán hai.
15 ¶ Aur Hájirah Abirám ke liye
betá janí; aur Abirám ne apne us
bete ká nám, jo Hájirah janí, Ismá'el
rakhá.
16 Aur jab Abirám ke liye Hájirah
se Ismá'el paidá húá, tab Abirám
chhiyásí baras ká thá.

XVII BA'B.

JAB Abirám ninánawe baras ká
húá, tab KHUDÁWAND Abirám ko
nazar áyá, aur us se kahá, ki Main
Khudá e Qádir hún; tú mere huzúr
men chal, aur kámil ho.
2 Aur main apne aur tere darmiyán
'ahd kartá hún, ki main tujhe niháyat
barháúngá.
3 Tab Abirám munh ke bhal girá;
aur Khudá us se ham-kalám hokar
bolá,
4 Ki dekh, main jo hún, merá 'ahd
tere sáth hai; aur tú bahut qaumon
ká báp hogá.
5 Aur terá nám phir Abirám na
kahláyá jáegá, balki terá nám Abira-
hám hogá; kyúnki main ne tujhe
bahut qaumon ká báp thahráyá.
6 Aur main tujhe bahut baromand
kartá hún, aur quamen tujh se paidá
hongí, aur bádsháh tujh se niklenge.
7 Aur main apne aur tere darmiyán,
aur tere ba'd terí nasl ke darmiyán un
ke pusht dar pusht ke liye, apná 'ahd,
jo hamesha ká 'ahd ho, kartá hún; ki
main terá aur tere ba'd terí nasl ká
Khudá húngá.
8 Aur main tujh ko, aur tere ba'd
terí nasl ko, Kan'án ká tamám mulk,
jis men tú pardesi hai, detá hún, ki
hamesha ke liye milk ho; aur main
un ká Khudá húngá.
9 ¶ Phir Khudá ne Abirahám se
kahá, ki Tú aur tere ba'd terí nasl
pusht dar pusht mere 'ahd ko nigáh
rakhen.
10 Aur merá 'ahd, jo mere aur
tumháre darmiyán, aur tere ba'd terí
nasl ke darmiyán hai, jise tum yád
rakho, se yih hai, ki tum men se har
ek farzand i narína ká khatna kiyá
jáwe.
11 Aur tum apne badan kí khalrí ká
khatna karo; aur yih us 'ahd ká ni-
shán hogá, jo mere aur tumháre darmi-
yán hai.
12 Tumhárí pusht dar pusht har
larke ká, jab wuh áth roz ká ho,
khatna kiyá jáegá, kyá ghar ká paidá,
kyá pardesí se kharídá ho, jo terí nasl
ká nahín.
13 Lázim hai, ki tere khánazád aur
tere zarkharíd ká khatna kiyá jáwe,
aur merá 'ahd tumháre jismon men
'ahd i abadí hogá.
14 Aur wuh farzand i narína, jis ká
khatna nahín húá, wuhí shakhs apne
logon men se kat jáe, ki us ne merá
'ahd torá.
15 ¶ Aur Khudá ne Abirahám se
kahá, ki Terí jorú Sarí jo hai, so us ko
Sarí mat kahá kar, balki us ká nám
Sarah hai.
16 Aur main use barakat dúngá,
aur us se bhí tujhe ek betá bakh-
shúngá; yaqínan main use barakat
dúngá, ki wuh qaumon kí má hogí,
aur mulkon ke bádsháh us se paidá
honge.
17 Tab Abirahám munh ke bhal
girá, aur hanske dil men kahá, ki Kyá
sau baras ke mard ko betá paidá hogá;
aur kyá Sarah, jo nauwe baras kí hai,
janegí?
18 Aur Abirahám ne Khudá se ka-
há, ki Kásh ki Ismá'el tere huzúr jítá
rahe!
19 Tab Khudá ne káhá, ki Beshakk
terí jorú Sarah tere liye ek betá janegí;
tú us ká nám Iz,háq rakhná; aur main
us se, aur ba'd us ke us kí aulád se,

apná 'ahd, jo hamesha ká 'ahd hai, qáim karúṉgá.

20 Aur Ismá'el ke haqq meṉ maiṉ ne terí suní: dekh, maiṉ use barakat dúṉgá, aur use baromand karúṉgá, aur use bahut baṛháúṉgá; aur us se bárah sardár paidá hoṉge, aur maiṉ use baṛí qaum banáúṉgá.

21 Lekin maiṉ Iz,háq se, jis ko Sarah dúsre sál isí waqt i mu'aiyan meṉ janegí, apná 'ahd qáim karúṉgá.

22 Aur jab Abirahám se báteṉ kar chuká, tab Ḳhudá us ke pás se úpar gayá.

23 ¶ Tab Abirahám ne apne beṭe Ismá'el, aur sab ḳhánazádoṉ, aur apne sab zarḳharídoṉ ko, ya'ne Abirahám ke ghar ke logoṉ meṉ jitne mard the, sab ko liyá, aur usí roz un ká ḳhatná kiyá, jis tarah Ḳhudá ne us ko farmáya thá.

24 Jis waqt Abirahám ká ḳhatna húá, wuh ninánawe baras ká thá.

25 Aur jab us ke beṭe Ismá'el ká ḳhatna húá, wuh terah baras ká thá.

26 So usí roz Abirahám aur us ke beṭe Ismá'el ká ḳhatna húá.

27 Aur us ke ghar ke mard, kyá ghar ke paidá, kyá pardesíoṉ se ḳharíde, sab ká us ke sáth ḳhatna húá.

XVIII BÁB.

PHIR KHUDÁWAND Mamre ke balútoṉ meṉ use nazar áyá: aur wuh din ko garmí ke waqt apne ḳhaime ke darwáze par baiṭhá thá;

2 Aur us ne apní áṉkheṉ uṭháke nazar kí, aur kyá dekhá; ki tín mard us ke pás khaṛe haiṉ: wuh unheṉ dekhkar ḳhaime ke darwáze se un ke milne ko dauṛá, aur zamín tak un ke áge jhuká,

3 Aur bolá, ki Ai mere Ḳhudáwand, agar mujh par terí mihrbání hai, to apne bande ke pás se chale na jáiye:

4 Ki thoṛá sá pání láyá jáwe; aur áp apne páṉw dhokar us daraḳht ke níche árám kíjiye:

5 Maiṉ thoṛí roṭí látá húṉ; táza-dam húјiye; ba'd us ke áge jáiye; kyúṉki isí liye apne bande ke yaháṉ áe haiṉ. Tab unhoṉ ne kahá, Yúṉhíṉ kar, jaisá tú ne kahá.

6 Aur Abirahám ḳhaime meṉ Sarah ke pás dauṛá gayá, aur kahá, ki Tín paimáne áṭá leke jald gúndhke phulke paká.

7 Aur Abirahám galle kí taraf dauṛá, aur ek moṭá táza bachhṛá lákar ek jawán ko diyá, aur us ne jald use taiyár kiyá.

8 Phir us ne ghí aur dúdh aur us bachhṛe ko, jo us ne pakwáyá thá, leke un ke sámhne rakhá, aur áp un ke pás daraḳht ke níche khaṛá rahá; aur unhoṉ ne kháyá.

9 ¶ Tab unhoṉ ne use kahá, ki Terí jorú Sarah kaháṉ hai? Wuh bolá, Dekho, ḳhaime meṉ hai.

10 Aur us ne kahá, Maiṉ zindagí ke hisáb se mu'aiyan waqt par tere pás phir áúṉgá; aur dekh, terí jorú Sarah ko beṭá hogá. Us ke píchhe ḳhaime ke darwáze meṉ Sarah us kí suntí thí.

11 Aur Abirahám aur Sarah búṛhe aur bahut din ke the; aur Sarah se 'auratoṉ kí ma'múlí 'ádat mauqúf ho gayí thí.

12 Tab Sarah ne apne dil meṉ haṉskar kahá, ki Ba'd us ke ki maiṉ za'íf ho gayí, aur merá ḳhudáwand bhí búṛhá húá, kyá mujh ko ḳhushí hogí?

13 Phir KHUDÁWAND ne Abirahám se kahá, ki Sarah kyúṉ haṉskar bolí, ki Kyá maiṉ, jo aisí buṛhiyá ho gayí húṉ, sach much janúṉgí?

14 Kyá KHUDÁWAND ke nazdík koí bát mushkil hai? Maiṉ mu'aiyan waqt meṉ tujh pás phir áúṉgá, aur Sarah ko beṭá hogá.

15 Tab Sarah ne inkár karke kahá, ki Maiṉ nahíṉ haṉsí: kyúṉki wuh dartí thí. Par us ne kahá, Nahíṉ, tú albatta haṉsí.

16 ¶ Tab we mard waháṉ se uṭhke

Sadúm kí taraf mutawajjih húe; aur
Abirahám unhen rukhsat karne ko un
ke sáth chalá.
17 Aur KHUDÁWAND ne kahá, ki
Yih, jo main kartá hún, kyá Abirahám
se chhipáún?
18 Abirahám to yaqínan ek barí aur
buzurg qaum hogá, aur zamín kí sab
qaumen us se barakat páwengí.
19 Kyúnki main us ko jántá hún,
ki wuh apne beton aur apne ba'd apne
gharáne ko hukm karegá, aur we
KHUDÁWAND kí ráh kí nigahbání karke
'adl o insáf karenge: táki KHUDÁWAND
Abirahám ke wáste, jo kuchh ki us
ne us ke haqq men kahá hai, púrá
kare.
20 Phir KHUDÁWAND ne kahá, Is
liye ki Sadúm aur 'Amúrah ká chilláná
buland húá, aur un ká jurm niháyat
sangín ho gayá hai;
21 Main ab utarke dekhúngá, ki
unhon ne sarásar us chilláne ke mu-
tábiq, jo mujh tak pahunchá, kiyá hai,
yá nahín; aur agar nahín, to main
daryáft karúngá.
22 Tab we mard wahán se apná
munh pherke Sadúm kí taraf chale;
par Abirahám hanoz KHUDÁWAND ke
huzúr men khará rahá.
23 ¶ Tab Abirahám nazdík jáke
bolá, Kyá tú nek ko bad ke sáth ha-
lák karegá?
24 Sháyad pachás sádiq us shahr
men hon: kyá tú use halák karegá,
aur un pachás sádiqon kí khátir, jo us
ke darmiyán hain, is maqám ko na
chhoregá?
25 Aisá karná tujh se ba'íd hai, ki
nek ko bad ke sáth már dále, aur nek
bad ke barábar ho jáwen; yih tujh se
ba'íd hai. Kyá tamám dunyá ká Insáf-
karnewálá insáf na karegá?
26 Aur KHUDÁWAND ne kahá, ki
Agar main Sadúm men, shahr ke dar-
miyán, pachás sádiq páún, to main un
ke wáste tamám makán ko chhorúngá.
27 Tab Abirahám ne jawáb diyá
aur kahá, ki Ab dekh, main ne Khu-
dáwand se bolne men jur,at kí, agarchi
main khák aur rákh hún:
28 Sháyad pachás sádiqon se pánch
kam hon; kyá un pánch ke wáste tú
tamám shahr ko nest karegá? aur us
ne kahá, Agar main wahan paintális
páún, to nest na karúngá.
29 Phir us ne us se kahá, ki Shá-
yad wahán chális páe jáen. Tab us ne
kahá, ki Main un chális ke wáste bh-
na karúngá.
30 Phir us ne kahá, Main minnat
kartá hún, ki Agar Khudáwand khafá
na hon, to main phir kahún: Sháyad
wahán tís páye jáen. Wuh bolá, ki
Agar main tís páún, to main yih na
karúngá.
31 Phir us ne kahá, Dekh, main ne
Khudáwand se bát karne men jur,at
kí: Sháyad wahán bís páye jáen.
Wuh bolá, Main bís ke wáste bhí use
nest na karúngá.
32 Tab us ne kahá, Main minnat
kartá hún, ki Khudáwand khafá na
hon, tab main faqat ab ki bár phir
kahún: sháyad wahán das páye jáen.
Wuh bolá, Main das ke wáste bhí use
nest na karúngá.
33 Jab KHUDÁWAND Abirahám se
báten kar chuká, to chalá gayá: aur
Abirahám apne maqám ko phirá.

XIX BA'B.

AUR we do firishte shám ko Sadúm
men áe; aur Lút Sadúm ke
phátak par baithá thá: aur Lút unhen
dekhkar un ke istiqbál ke liye uthá;
aur apná sir zamín tak jhukáyá;
2 Aur kahá, ki Ai mere khudá-
wando, ab tawajjuh karke apne bande
ke ghar chaliye, aur rát bhar rahiye,
aur apne pánw dhoíye, aur fajr ko
uthkar apní ráh líjiye. Aur unhon ne
kahá, Nahín, ham rát bhar ráh men
rahenge.
3 Par jab us ne un se bahut minnat
kí, tab we us kí taraf phire, aur us ke
ghar gaye; aur us ne un kí mihmání

kí, aur fatíri roṭí un ke liye pakáí, aur
unhon ne kháí.
4 ¶ Aur us se pahle ki we leṭe,
shahr ke mardon, ya'ne Sadúm ke
mardon ne, jawán se leke búṛhe tak,
sab logon ne har taraf se, us ghar ko
gher liyá.
5 Aur unhon ne Lút ko pukárke us
se kahá, ki We mard, jo áj kí rát tere
yahán áe, kahán hain? Unhen hamáre
pás báhar lá, táki ham un se suhbat
karen.
6 Tab Lút darwáze se un pás bá-
har gayá, aur kiwáṛ apne píchhe band
kiyá:
7 Aur kahá, ki Ai bháío, aisá burá
kám na kíjiyo.
8 Ab dekho, merí do beṭíán hain, jo
mard se wáqif nahín; marzí ho, to un
ko tumháre pás nikál láún, aur jo
tumhárí nazar men pasand ho, un se
karo: magar in mardon se kuchh kám
na rakho; kyúnki we isí wáste merí
chhat ke sáye men áe.
9 Tab unhon ne kahá, ki Haṭ já.
Phir unhon ne kahá, ki Yih ek
shakhs yahán guzrán karne áyá, so
hákimí kiyá cháhtá hai: ab ham tere
sáth un se ziyáda bad-sulúkí karenge.
Tab we us mard, ya'ne Lút par, hamla
karke áe, aur kiwáṛ toṛne ko lapke.
10 Tab un mardon ne apne háth
baṛháke Lút ko apne pás ghar men
khínch liyá, aur darwáza band kar diyá.
11 Aur un mardon ko, jo ghar ke
darwáze par the, kyá chhoṭe, kyá
baṛe, andhá kar diyá: so we darwáza
ḍhúnḍhte ḍhúnḍhte thak gaye.
12 ¶ Tab un mardon ne Lút se
kahá, Kyá yahán terá aur koí hai?
dámád, yá beṭe, yá beṭíán, aur jo koí
terá is shahr men hai, tú use lekar is
maqám se nikal já:
13 Kyúnki ham is maqám ko gárat
karenge, is liye ki un ká chilláná
KHUDÁWAND ke huzúr bahut buland
húá; aur KHUDÁWAND ne us ke gárat
karne ko hamen bhejá.
14 Tab Lút báhar jáke apne dá-
mádon se, jinhen us kí beṭíán byáhí
thín, bolá, aur un se kahá, ki Uṭho,
aur is maqám se niklo; kyúnki
KHUDÁWAND is shahr ko gárat ka-
regá. Lekin wuh apne dámádon kí
nazar men muz,hik sá má'lúm húá.
15 ¶ Jab subh húí firishton ne
Lút se tákíd karke kahá, ki Uṭh, apní
jorú, aur apní do beṭíán, jo yahán
maujúd hain, le; aisá na ho ki tú bhí
is shahr kí badí men giriftár hoke
halák ho jáwe.
16 Aur jab wuh derí kartá thá, un
mardon ne us ká, aur us kí jorú ká,
aur us kí donon beṭíon ká háth pak-
ṛá; kyúnki KHUDÁWAND kí mihrbání
us par húí: aur use nikálke shahr se
báhar pahunchá diyá.
17 ¶ Aur aisá húá ki jab we un ko
báhar nikál láe, to us ne kahá, ki
Apní ján lekar bhág; apne píchhe
mat dekh, aur maidán men kahín
mat ṭhahar; paháṛ par bhág já, na ho
ki tú halák ho jáwe.
18 Aur Lút ne un se kahá, ki Ai
mere Khudáwand, aisá na ho:
19 Ki ab dekh, tú ne apne bande
par rahm kí nazar kí, aur tú ne mujh
par aisá baṛá fazl kiyá, ki merí ján
bacháí; main ab paháṛ par nahín
bhág saktá; na ho ki mujh par aisí
koí musíbat paṛe, ki main mar jáún:
20 Ab dekh, yih shahr qaríb hai,
ki main us men bhág jáún, aur wuh
chhoṭá hai: marzí ho, to wahán bhág-
har jáún; kyá wuh chhoṭá nahín? so
merí ján bachegí.
21 Tab us ne use kahá, ki Dekh,
main ne is bát men bhí terí 'arz qabúl
kí, ki is shahr ko, jis ke wáste tú ne
kahá, gárat na karúngá.
22 Jaldí kar, aur udhar bhág;
kyúnki jab tak tú wahán na pahun-
che, main kuchh kar nahín saktá hún.
Is wáste us shahr ká nám Zugr rakhá
gayá.
23 ¶ Aur jis waqt Lút Zugr men

dáḳhil húá, súraj kí roshní zamín par phailí.

24 Tab ḲHUDÁWAND ne Sadúm aur 'Amúrah par gandhak aur ág ḲHUDÁWAND kí taraf se ásmán par se barsáí.

25 Aur us ne un shahron̲ ko, aur us sáre maidán ko, aur un shahron̲ ke sab rahnewálon̲ ko, aur sab kuchh jo zamín se ugá thá, nest kiyá.

26 ¶ Magar us kí jorú ne us ke píchhe phirke dekhá, aur wuh namak ká khambhá ban gayí.

27 ¶ Aur Abirahám fajr ko sawere uṭhke us jagah gayá, jahán̲ wuh ḲHUDÁWAND ke huzúr khaṛá thá:

28 Aur Sadúm aur 'Amúrah, aur us tamám maidán kí zamín kí taraf nazar kí, aur kyá dekhá, ki dekh zamín par se dhún̲wán̲, bhaṭṭhe ká sá dhún̲wán̲, uṭh rahá hai.

29 ¶ Aur aisá húá ki jab Ḳhudá ne us maidán ke shahron̲ ko nest kiyá, to Ḳhudá ne Abirahám ko yád kiyá, aur un shahron̲ ko, jahán̲ Lút rahtá thá, gárat karte húe Lút ko us balá se bacháyá.

30 ¶ Aur Lút Zugr se apní donon̲ beṭíon̲ samet nikalkar paháṛ par já rahá; kyún̲ki Zugr men̲ rahne se use dahshat húí: aur wuh aur us kí donon̲ beṭíán̲ ek gár men̲ rahne lagín̲.

31 Tab palauṭhí ne chhoṭí se kahá, ki Hamárá báp búṛhá hai, aur zamín par koí mard nahín̲, jo tamám jahán ke dastúr ke muwáfiq hamáre pás andar áwe.

32 Áo, ham apne báp ko mai piláwen̲, aur us se hambistar howen̲, táki apne báp se nasl báqí rakhen̲.

33 So unhon̲ ne usí rát apne báp ko mai pilái: aur palauṭhí andar gayí, aur apne báp se hambistar húí; par us ne us ke leṭte aur uṭhte waqt use na pahcháná.

34 Aur dúsre roz aisá húá ki palauṭhí ne chhoṭí se kahá, ki Dekh, kal rát ko main̲ apne báp se hambistar húí: áo, áj rát bhí us ko mai piláwen̲; aur tú bhí jáke us se hambistar ho, ki apne báp se nasl báqí rakhen̲.

35 So us rát ko bhí unhon̲ ne apne báp ko mai pilái: aur chhoṭí uṭhke us se hambistar húí; aur us ne us ke leṭte aur uṭhte waqt use na pahcháná.

36 So Lút kí donon̲ beṭíán̲ apne báp se hámila húín̲.

37 Aur baṛí ek beṭá janí, aur us ká nám Moáb rakhá: wuh Moábíon̲ ká, jo ab tak hain̲, báp húá.

38 Aur chhoṭí bhí ek beṭá janí, aur us ká nám Bin 'Ammí rakhá: wuh Baní 'Ammún ká, jo ab tak hain̲, báp húá.

XX BÁB.

AUR Abirahám wahán̲ se dakhin kí sarzamín kí taraf chalá, aur Qádis aur Shúr ke bích men̲ ṭhahrá, aur Jirár men̲ já rahá.

2 Aur Abirahám ne apní jorú Sarah ke haqq men̲ kahá, ki Wuh merí bahin hai; aur Jirár ke bádsháh Abimalik ne log bhejkar Sarah ko le liyá.

3 Lekin rát ko Ḳhudá Abimalik ke pás ḳhwáb men̲ áyá, aur use kahá, ki Dekh, tú, us 'aurat ke sabab jise tú ne liyá, maregá; kyún̲ki wuh ḳhasamwálí hai.

4 Par Abimalik us ke pás nahín̲ gayá thá: so us ne kahá, ki Ai ḲHUDÁWAND, kyá tú ek sádiq qaum ko bhí máregá?

5 Kyá us ne mujhe nahín̲ kahá, ki Wuh merí bahin hai? aur wuh áp hí bolí, ki Wuh merá bhái hai: main̲ ne to apne dil kí rástí aur háth kí pákízagí se yih kiyá.

6 Aur Ḳhudá ne use ḳhwáb men̲ kahá, ki Main̲ bhí yih jántá hún̲, ki tú ne apne dil kí rástí se yih kiyá; aur main̲ ne bhí tujhe roká, ki tú merá gunáh na kare: is liye main̲ ne tujhe us ko chhúne na diyá.

7 Ab tú us mard kí jorú pher de; kyún̲ki wuh nabí hai, aur wuh tere

liye du'á mángegá, so tú jítá rahegá:
par agar tú use pher na degá, to yih
ján rakh, ki tú aur sab, jo tere hain̲,
zarúr mar jáen̲ge.
8 Tab Abimalik ne fajr ko sawere
uṭhkar apne sab naukaron̲ ko buláyá,
aur un ko ye sab báten̲ sunáín̲: tab
we log bahut ḍar gaye.
9 Aur Abimalik ne Abirahám ko
buláyá, aur us se kahá, ki Yih kyá
hai, jo tú ne ham se kiyá? aur main̲
ne terá kyá qusúr kiyá, ki tú mujh
par aur merí bádsháhat par ek gunáh
i 'azím láyá? Tú ne mujh se aise
kám kiye, ki jin ká karná munásib
na thá.
10 Abimalik ne yih bhí Abirahám
se kahá, ki Tú ne kyá dekhá, ki yih
kám kiyá?
11 Aur Abirahám bolá, Main̲ ne
kahá, ki Hargiz Ḳhudá ká ḳhauf
yahán̲ nahín̲ hai; aur we merí jorú
ke wáste mujh ko már ḍálen̲ge.
12 Aur wuh to sach merí bahin
hai; mere báp kí beṭí, par merí má kí
beṭí nahín̲; so merí jorú húí.
13 Aur aisá húá ki jab Ḳhudá ne
mere báp ke ghar se mujhe áwára
kiyá, to main̲ ne use kahá, ki Mujh
par yih terí mihrbání hogí; ki jahán̲
kahín̲ ham jáwen̲, mere haqq men̲
kahiyo, ki Wuh merá bháí hai.
14 Tab Abimalik ne bher bakrí,
aur gáe bail, aur gulám aur launḍíon̲
ko lekar Abirahám ko diyá, aur us kí
jorú Sarah ko bhí us ko pher diyá.
15 Aur Abimalik ne kahá, ki Dekh,
merá mulk tere sámhne hai; jahán̲
dil lage, wahán̲ rahá kar.
16 Aur us ne Sarah se kahá, ki
Dekh, main̲ ne tere bháí ko hazár
siql rúpe ke diye: wuh tere wáste,
aur un sab ke wáste, jo tere sáth
hain̲, aur sab gairon̲ ke wáste ánkhon̲
ká parda hai: so us ne yún̲ malámat
páí.
17 ¶ Tab Abirahám ne Ḳhudá se
du'á mángí; aur Ḳhudá ne Abimálik,
aur us kí jorú, aur us kí launḍíon̲ ko,
changá kiyá, ki we janne lagín̲.
18 Kyún̲ki Ḳhudáwand ne Abi-
malik ke ḳhándán ke sáre rihmon̲ ko,
Abirahám kí jorú Sarah ke mu'ámala
ke sabab, band kar diyá thá.

XXI BA'B.

AUR Ḳhudáwand ne, jaisá far-
máya thá, Sarah par nazar kí:
aur Ḳhudáwand ne, jaisá ki kahá thá,
Sarah ke liye kiyá.
2 Chunánchi Sarah hámila húí, aur
Abirahám ke liye buṛhápe men̲, usí
muqarrar waqt par, jo Ḳhudá ne use
kahá thá, ek beṭá janí.
3 Aur Abirahám ne apne beṭe ká
nám, jo us se paidá húá, jo Sarah us
se jani, Iz,háq rakhá.
4 Aur Abirahám ne, jaisá ki Ḳhu-
dá ne use hukm diyá thá, apne beṭe
Iz,háq ká, jab wuh áṭh din ká húá,
ḳhatna kiyá.
5 Aur jab us ká beṭá Iz,háq us se
paidá húá, to Abirahám sau baras ká
thá.
6 ¶ Aur Sarah ne kahá, ki Ḳhudá
ne mujhe han̲sáyá, aur sab sunnewále
mere sáth han̲sen̲ge.
7 Phir wuh bolí, ki Koí Abirahám
se kah saktá thá, ki Sarah laṛkon̲ ko
dúdh piláwegí? kyún̲ki main̲ us ke
buṛhápe men̲ ek beṭá janí.
8 Aur wuh laṛká baṛhá, aur us ká
dúdh chhuṛáyá gayá: aur Iz,haq ke
dúhh chhuṛáne ke din Abirahám ne
baṛí ziyáfat kí.
9 ¶ Aur Sarah ne dekhá, ki Há-
jirah Misrí ká beṭá, jo wuh Abirahám
se janí thí, ṭhaṭṭhe mártá hai.
10 Tab us ne Abirahám se kahá, ki
Is launḍí aur us ke beṭe ko nikál de:
kyún̲ki is launḍí ká beṭá mere beṭe
Iz,háq ke sáth wáris na hogá.
11 Par apne beṭe kí ḳhátir yih bát
Abirahám kí nazar men̲ niháyat burí
ma'lúm húí.
12 ¶ Ḳhudá ne Abirahám se kahá,
ki Wuh bát is laṛke aur terí launḍí kí

bábat terí nazar men burí na ma'lúm
ho; har ek bát ke haqq men, jo Sarah
ne tujhe kahí, us kí áwáz par kán
rakh; kyúnki terí nasl Iz,háq se kah-
láegí.
13 Aur us laundí ke bete se bhí
main ek qaum paidá karúngá, is liye
ki wuh bhí terí nasl hai.
14 Tab Abirahám ne subh sawere
uthkar rotí, aur pání kí ek mashk lí,
aur Hájirah ko, us ke kándhe par
dharkar, dí, aur us larke ko bhí, aur
use rukhsat kiyá: wuh rawána húí,
aur Biarsab'a ke bayábán men bha-
taktí phirtí thí.
15 Aur jab mashk ká pání chuk
gayá, tab us ne larke ko ek jhárí ke
níche dál diyá.
16 Aur áp us ke sámhne ek tír ke
tappe par dúr já baithí: kyúnki us ne
kahá, Main larke ká marná na dekh-
ún. So wuh sámhne baithí, aur
chillá chilláke roí.
17 Tab Khudá ne us larke kí áwáz
suní; aur Khudá ke firishte ne ásmán
se Hájirah ko pukárá, aur us se kahá,
ki Ai Hájirah, tujh ko kyá húá? mat
dar; ki us larke kí áwáz, jahán wuh
pará hai, Khudá ne suní.
18 Uth, aur larke ko uthá, aur use
apne háth se sambhál: ki main us ko
ek barí qaum banáúngá.
19 Phir Khudá ne us kí ánkhen
kholín, aur us ne pání ká ek kúá
dekhá; aur jákar us mashk ko pání
se bhar liyá, aur larke ko piláyá.
20 Aur Khudá us larke ke sáth
thá; aur wuh barhá, aur bayábán men
rahá kiyá, aur tírandáz ho gayá.
21 Aur wuh Fárán ke bayábán
men rahá: aur us kí má ne mulk i
Misr se ek 'aurat us se byáhne ko lí.
22 ¶ Phir us waqt yún húá, ki
Abimalik aur us ke lashkar ke sardár
Fíkull ne Abirahám se kahá, ki Har
kám men, jo tú kartá hai, Khudá tere
sáth hai;
23 Ab mujh se Khudá kí qasam
khá, ki tú na mujh se, na mere bete
se, aur na mere pote se, dagá kare;
balki us mihrbání ke muwáfiq, jo
main ne tujh par kí hai, tú mujh par,
aur is mulk par, jis men tú bastá hai,
mihrbání kare.
24 Tab Abirahám ne kahá, ki Main
qasam kháúngá.
25 Aur Abirahám ne pání ke ek
kúe ke wáste, jise Abimalik ke nau-
karon ne zabardastí se chhín liyá thá,
Abimalik ko malámat kí.
26 Abimalik ne kahá, ki Main
nahín jántá hún, ki kis ne yih kám
kiyá: aur tú ne bhí mujhe khabar na
dí, aur main ne, áj ke siwá, suná bhí
nahín.
27 Aur Abirahám ne bher bakrí,
aur gáe bail leke Abimalik ko diye;
aur donon ne ápas men 'ahd kiyá.
28 Aur Abirahám ne bher ke sát
máda bachchon ko lekar judá rakhá.
29 Aur Abimalik ne Abirahám se
kahá, ki Ye bheron ke sát máda
bachche, jo tú ne alag kar rakhe, yih
kyá hain?
30 Us ne kahá, ki Ye sát máda
bachche tú mere háth se le, táki we
mere gawáh hon, ki main ne yih kúá
khodá.
31 Is liye us maqám ká nám Biar-
sab'a rakhá; ki un donon ne qasam
kháí.
32 So unhon ne Biarsab'a men 'ahd
kiyá; tab Abimalik aur us ke lashkar
ká sardár Fíkull uthe, aur Filistíon ke
mulk ko phire.
33 ¶ Tab us ne Biarsab'a men
darakht lagáe, aur wahán Khudá-
wand ká, jo Khudá e abadi hai, nám
liyá.
34 Aur Abirahám bahut din Filis-
tíon ke mulk men rahá.

XXII BA'B.

Un báton ke ba'd yún húá, ki
Khudá ne Abirahám ko ázmáyá,
aur use kahá, ki Ai Abirahám: wuh
bolá, ki Dekh, main házir hún.

2 Tab us ne kahá, ki Tú apne beṭe,
háṉ, apne iklaute beṭe ko, jise tú piyár
kartá hai, Iz,háq ko le, aur zamín i
Moriyáh meṉ já, aur use waháṉ pa-
háṛoṉ meṉ se ek paháṛ par, jo maiṉ
tujhe batáúṉgá, soḳhtaní qurbání ke
liye chaṛhá.
3 ¶ Tab Abirahám núr ke taṛke
uṭhá, aur apne gadhe par chárjáma
kasá, aur apne sáth do jawán aur apne
beṭe Iz,háq ko liyá, aur soḳhtaní qur-
bání kí lakṛíáṉ chíríṉ, aur uṭhkar us
jagah, jo Ḳhudá ne use farmáyá thá,
chalá.
4 Tísre din, jab Abirahám ne ap-
ní ánkh uṭháke us jagah ko dúr se
dekhá,
5 Tab Abirahám ne apne jawánoṉ
se kahá, Tum yaháṉ gadhe pás raho;
maiṉ is laṛke ke sáth waháṉ tak já-
úṉgá, aur sijda karke phir tumháre
pás áúṉgá.
6 Aur Abirahám ne soḳhtaní qur-
bání kí lakṛíáṉ leke apne beṭe Iz,háq
par rakhíṉ, aur ág, aur chhurí apne
háth meṉ lí; aur donoṉ sáth sáth
chale.
7 Tab Iz,háq ne apne báp Abira-
hám se kahá, ki Ai mere báp. Us ne
jawáb diyá, ki Ai mere beṭe, maiṉ
házir húṉ. Us ne kahá, ki Dekh, ág
aur lakṛíáṉ to haiṉ; par soḳhtaní qur-
bání ke liye barra kaháṉ?
8 Abirahám ne kahá, ki Ai mere
beṭe, Ḳhudá áp hí apne wáste soḳh-
taní qurbání ke liye barra kí tadbír
kar legá; so we donoṉ sáth sáth chale.
9 Aur we us maqám par, jis kí
bábat Ḳhudá ne us se kahá thá, pa-
hunche. Tab Abirahám ne waháṉ ek
qurbángáh banáí, aur lakṛíáṉ chunín,
aur apne beṭe Iz,háq ko bándhá, aur
use qurbángáh meṉ lakṛí ke úpar dhar
diyá.
10 Aur Abirahám ne apná háth
baṛháke chhurí lí, ki apne beṭe ko
zabh kare.
11 Wuṉhíṉ Ḳhudáwand ke fi-
rishte ne use ásmán se pukárá, ki Ai
Abirahám, Ai Abirahám: wuh bolá,
Maiṉ házir húṉ.
12 Phir us ne kahá, ki Tú apná
háth laṛke par mat baṛhá, aur use
kuchh mat kar; ki ab maiṉ ne jáná,
ki tú Ḳhudá se ḍartá hai: is liye ki
tú ne apne beṭe, háṉ, apne iklaute ko,
mujh se dareg na kiya.
13 Tab Abirahám ne apní ánkheṉ
uṭháíṉ, aur apne píchhe ek menḍhá
dekhá, jis ke síng jháṛí meṉ aṭke haiṉ:
tab Abirahám ne jákar us menḍhe ko
liyá, aur us ko apne beṭe ke badle meṉ
soḳhtaní qurbání ke liye chaṛháyá.
14 Aur Abirahám ne us maqám ká
nám Yahowáh-yarí rakhá: chunánchi
yih áj tak kahá játá hai, ki Ḳhudá-
wand ke paháṛ par dekhá jáegá.
15 ¶ Tab Ḳhudáwand ke firishte
ne dobára ásmán par se Abirahám ko
pukárá, aur kahá, ki
16 Ḳhudáwand farmátá hai, Is
liye ki tú ne aisá kám kiyá, aur apná
beṭá, apná iklautá hí beṭá, dareg na
rakhá, maiṉ ne apní qasam kháí, ki
17 Maiṉ tujhe barakat dete hí ba-
rakat dúṉgá, aur baṛháte hí terí nasl
ko ásmán ke sitároṉ, aur daryá ke
kanáre kí ret kí mánind baṛháúṉgá;
aur terí nasl apne dushmanoṉ ke dar-
wáza par qábiz hoṉgí.
18 Aur terí nasl se zamin kí sárí
qaumeṉ barakat páweṉgí; kyúṉki tú
ne merí bát mání.
19 Ba'd us ke Abirahám apne ja-
wánoṉ ke pás phir gayá, aur we uṭhe,
aur ek sáth Biarsab'a ko gaye; aur
Abirahám Biarsab'a meṉ rahá.
20 ¶ Ba'd in bátoṉ ke yúṉ húá,
ki Abirahám ko ḳhabar pahunchí, ki
Dekh, Milkah bhí tere bhái Nahúr ke
liye farzand janí;
21 'Úz us ká palauṭhá, aur us ká
bhái Búz, aur Qamúel, Arám ká báp,
22 Aur Kasad, aur Hazú, aur Fil-
dás, aur Idláf, aur Baitúel.
23 Aur Baitúel se Ribqah paidá

húí: Milkah Abirahám ke bhái Na-
húr ke liye ye áṭh janí.
24 Aur us kí ḥaram se, jis ká nám
Rúmah thá, Tibakh, aur Jáham, aur
Tukhas, aur Ma'akah paidá húe.

XXIII BA'B.

AUR Sarah kí 'umr ek sau satáís
baras kí thí; Sarah kí zindagí
ke itne hí baras the.
2 Aur Sarah Qaryatarba' men̲ mar
gayí; wuhí Habrún hai, jo Kan'án
men̲ hai; tab Abirahám Sarah ke liye
mátam karne aur us par rone ko
áyá.
3 ¶ Phir Abirahám apne murde
ke pás se uṭh khaṛá húá, aur Baní
Hitt se hamkalám hoke kahá, ki
4 Main̲ pardesí aur tum men̲ rah-
newálá hún̲: tum apne darmiyán ek
qabrgáh merí milkiyat kar do, ki
main̲ apne sámhne se apná murda
uṭháke gáṛún̲.
5 Tab Baní Hitt ne Abirahám ke
jawáb men̲ kahá,
6 Ki Ai mere ḳhudáwand, hamá-
rí sun; tú hamáre darmiyán ek amír
ul,láh hai: hamárí qabrgáhon̲ men̲ se
sab se achchhí qabrgáh men̲ apne
murde ko gáṛ; ham men̲ koí nahín̲, jo
tujh se apní qabrgáh báz rakhe, ki tú
apná murda na gáṛe.
7 Tab Abirahám khaṛá húá, aur us
mulk ke logon̲ Baní Hitt ke áge apne
taín̲ jhukáyá,
8 Aur un se yún̲ guftogú kí, ki
Agar tumhárí marzí ho, ki main̲ apne
murde ko apne sámhne se uṭháke
gáṛún̲, to merí suno, Suhr ke beṭe
'Ifrún se merí sifárish karo,
9 Ki wuh Makfílah ke gár ko, jo
us ká hai, aur us ke khet ke kanáre
par hai, us kí púrí qímat leke mujhe
de, ki tumháre bích ek qabrgáh merí
milkíyat ho.
10 Aur 'Ifrún Baní Hitt ke darmi-
yán baiṭhá thá. Tab 'Ifrún Hittí ne,
Baní Hitt ke sámhne, un sab logon̲
ke rúbarú, jo us ke shahr ke darwáze
se dáḳhil hote the, Abirahám ke ja-
wáb men̲ kahá,
11 Nahín̲, mere ḳhudáwand, merí
sun: main̲ yih khet tujhe detá hún̲,
aur wuh gár bhí, jo us men̲ hai, apní
qaum ke farzandon̲ ke áge tujhe detá
hún̲: tú apne murde ko gáṛ.
12 Tab Abirahám ne apne taín̲ us
mulk ke logon̲ ke sámhne jhukáyá.
13 Phir us ne us mulk ke logon̲ ke
sámhne 'Ifrún se hamkalám hoke
kahá, Agar tú detá hai, to merí su-
niye: main̲ tujhe us khet ke 'iwaz
rúpiyá dún̲gá; tú mujh se le, to main̲
apne murde ko wahán̲ gáṛún̲.
14 'Ifrún ne Abirahám ko jawáb
diyá, aur us se kahá,
15 Mere ḳhudáwand, merí sun le;
Yih zamín rúpe ke chár sau siql kí
hai; yih tere aur mere darmiyán kyá
hai? pas apná murda gáṛ.
16 Abirahám ne Ifrún kí suní, aur
Abirahám ne us chándí ko 'Ifrún ke
liye taul diyá, jo us ne Baní Hitt ke
sámhne kahá thá, ya'ne chár sau siql
chándí, jis kí saudágaron̲ men̲ chalan
thí.
17 ¶ So 'Ifrún ká wuh khet, jo
Makfílah men̲ Mamre ke sámhne thá,
wuhí khet, aur wuh gár, jo us men̲
thá, aur sáre daraḳht, jo us khet men̲
aur us kí cháron̲ taraf kí sarhaddon̲
men̲ the,
18 Baní Hitt ke, aur un sab ke rú-
barú, jo us ke shahr ke darwáze se
dáḳhil hote the, yih sab Abirahám kí
ḳháss milkíyat ho gayí.
19 Ba'd us ke Abirahám ne apní
jorú Sarah ko Makfílah ke khet ke
gár men̲, jo Mamre ke sámhne hai,
gáṛá: Kan'án kí zamín men̲ Habrún
wuhí hai.
20 Chunánchi wuh khet, aur wuh
gár, jo us men̲ thá, Baní Hitt ne
qabrgáh ke liye Abirahám kí milkí-
yat ṭhahrá diye.

XXIV BAB.

AUR Abirahám búṛhá aur bahut dinoṉ ká húá, aur KHUDÁWAND ne sab bátoṉ meṉ Abirahám ko barakat bakhshí thí.

2 Aur Abirahám ne apne ghar ke qadím naukar ko, jo us kí sab chízoṉ ká mukhtár thá, kahá, Maiṉ terí minnat kartá húṉ, apná háth merí rán tale rakh:

3 Aur maiṉ tujh se KHUDÁWAND kí, jo ásmán ká Khudá hai, o zamín ká Khudá hai, qasam lúṉgá, ki tú Kan'ánioṉ kí beṭioṉ meṉ se, jin meṉ maiṉ rahtá húṉ, mere beṭe ko na byáh dená:

4 Balki tú mere watan aur mere khándán meṉ já, aur mere beṭe Iz,hák ke liye jorú le á.

5 Us naukar ne use kahá, ki Sháyad wuh 'aurat is mulk meṉ mere sáth áne par rází na ho: to kyá maiṉ tere beṭe ko us zamín meṉ, jaháṉ se tú áyá, phir le jáúṉ?

6 Tab Abirahám ne use kahá, Khabardár, tú mere beṭe ko waháṉ hargiz na le jáná.

7 ¶ KHUDÁWAND, ásmán ká Khudá, jo mujhe mere báp ke ghar aur zádbúm se nikál láyá, aur jo mujh se hamkalám húá, aur jis ne qasam khákar mujh se kahá, ki Maiṉ terí nasl ko yih zamín dúṉgá; wuhí tere áge apná firishta bhejegá, ki tú waháṉ se mere beṭe ke liye jorú láwe.

8 Aur agar wuh 'aurat tere sáth áne meṉ rází na ho, to tú merí qasam se chhúṭ jáegá; par mere beṭe ko hargiz waháṉ mat le jáná.

9 Us naukar ne apná háth apne sáhib Abirahám kí rán tale rakhá, aur us ke sámhne is bát par qasam khái.

10 ¶ Tab us naukar ne apne kháwind ke úntoṉ meṉ se das únṭ liye, aur chal niklá, kyúṉki us ke kháwind ke sab amwál us ke háth meṉ the; aur wuh uṭhá, aur Arám Nahraim meṉ Nahúr ke shahr tak gayá.

11 Aur shám ko, jis waqt ki 'auraten páṉí bharne ko átí haiṉ, us ne us shahr ke báhar báolí ke nazdík apne úntoṉ ko biṭháyá;

12 Aur kahá, ki Ai KHUDÁWAND, mere kháwind Abirahám ke Khudá, maiṉ terí minnat kartá húṉ, tú áj mujh ko kámyáb kar, aur mere kháwind Abirahám par mihr kar.

13 Dekh, maiṉ is báolí par khaṛá húṉ; aur shahr ke logoṉ kí beṭiáṉ páṉí bharne átí haiṉ:

14 Pas yúṉ hone de, ki wuh chhokrí, jise maiṉ kahúṉ, ki Apní ṭhiliyá utár, ki maiṉ píúṉ; aur wuh kahe, ki Pí; aur maiṉ tere únṭoṉ ko bhí piláúṉgí, wuh 'aurat ho, jise tú ne apne bande Iz,háq ke liye ṭhahráyá hai; aur usí se maiṉ jánúṉgá, ki tú ne mere sáhib par mihrbání kí hai.

15 ¶ Aur aisá húá, ki peshtar us se ki yih báteṉ tamám kí thíṉ, dekho, Ribqah, jo Abirahám ke bhái Nahúr kí jorú Milkah ke beṭe Baitúel se paidá húí thí, apní ṭhiliyá apne kándhe par dharke niklí.

16 Aur wuh chhokrí niháyat khúbsúrat, aur kuṉwárí thí, aur mard se náwáqif. Wuh us báolí meṉ utrí, aur apní ṭhiliyá bharkar úpar áí.

17 Tab wuh naukar us ki muláqát ko dauṛá, aur bolá, ki Maiṉ terí minnat kartá húṉ, mujhe apní ṭhiliye se thoṛá sá páṉí pilá.

18 Wuh bolí, ki Píjiye, sáhib; aur us ne jaldí kí, aur apní ṭhiliyá háth par utárke use piláyá.

19 Jab use pilá chukí, to bolí, ki Maiṉ tere únṭoṉ ke liye bhí páṉí bharne jáúṉgí, jab tak ki we pí na chukeṉ.

20 Aur us ne wuhíṉ apní ṭhiliye ká páṉí hauz meṉ ḍál diyá, aur phir báolí meṉ páṉí bharne dauṛí gayi, aur us ke sab únṭoṉ ke liye bhará.

21 Wuh mard us se muta'ajjib hokar chup rahá, tá dekhe, ki KHUDÁWAND ne us ká safar mubárak kiyá hai, ki nahíṉ.

22 Aur yún húá, ki jab únt pí
chuke, to us shakhs ne ádhe siql sone
kí ek nath, aur das siql sone ke do
kare háthon ke liye nikále:
23 Aur kahá, ki Tú kis kí betí
hai? mujhe batáiye: kyá tere báp
ke ghar men hamáre utarne kí jagah
hai?
24 Us ne use kahá, ki Main Baitú-
el kí beti hún, jise Milkah Nahúr ke
liye janí.
25 Yih bhí use kahá, ki Hamáre
pás ghás chárá bahut hai, aur tikne
kí jagah bhí hai.
26 Tab us mard ne apná sir jhuká-
yá, aur Khudáwand ko sijda kiyá,
27 Aur us ne kahá, Khudáwand,
mere kháwind Abirahám ká Khudá,
mubárak hai, jis ne mere kháwind ko
apní rahmat aur apní rástí se khálí na
chhorá: Khudáwand ne mujhe mere
kháwind ke bháíon ke ghar kí taraf
ráh dikhái.
28 Tab us larkí ne daurke apní má
ke ghar men yih ahwál kahá.
29 ¶ Aur Ribqah ká ek bháí thá,
jis ká nám Lában thá: wuh báhar
báolí par us mard pás daurá gayá.
30 Jab us ne wuh nath, aur kare ap-
ní bahin ke háthon men, dekhe, aur
apní bahin Ribqah se ye báten sunín,
jo kahtí thí, ki Us mard ne mujh se yún
kahá, wuh us mard pás áyá; aur kyá
dekhtá hai, ki únton ke nazdík báolí
pás khará hai.
31 Aur kahá, ki Ai Khudáwand
ke mubárak, tú andar á; kis liye
báhar khará hai? main ne ghar, aur
únton ke liye ek makán taiyár kiyá.
32 ¶ Aur wuh mard ghar men
áyá; aur us ne us ke únton ko kholá,
aur únton ke liye ghás chárá diyá, aur
us ke pánw aur us ke sáthwále mardon
ke pánw dhone ko páni diyá.
33 Aur khánár us ke áge rakhá
gayá; par wuh bolá, ki Main jab
tak apná matlab na kahún, na khá-
úngá. Wuh bolá, Kah.

34 Tab us ne kahá, ki Main Abi-
rahám ká naukar hún.
35 Aur Khudáwand ne mere khá-
wind ko bahut sí barakat dí; aur wuh
bará húá; aur us ne use bher bakrián,
aur gáe bail, aur soná, aur rúpá, aur
laundí, aur gulám, aur únt, aur gadhe
bakhshe hain.
36 Aur mere kháwind kí jorú
Sarah burhápe men us ke liye betá
janí: aur us ne apná sab kuchh use
diyá.
37 Aur mere kháwind ne yih kah-
ke mujh se qasam lí, ki tú Kan'áníon
kí betíon men se, jin kí zamín men
main rahtá hún, kisí se mere bete kí
shádí mat kar díjiyo;
38 Balki tú mere báp ke ghar, aur
mere khándán men já, aur mere bete
ke wáste jorú le á.
39 Tab main ne apne kháwind se
kahá, Sháyad wuh 'aurat mere sáth na
áne cháhe.
40 Tab us ne mujhe kahá, ki Khu-
dáwand, jis ke huzúr men main
chaltá hún, apná firishta tere sáth
bhejegá, aur tujhe ráh men kámyáb
karegá; tú mere kunbe aur mere báp ke
ghar men se mere bete ke liye jorú lá.
41 Aur jab tú mere khándán men
já pahunche, tab tú merí qasam se
chhútegá; par agar we tujhe na den,
tau bhí tú merí qasam se chhútá.
42 Main áj us báolí par áyá, aur
kahá, ki Ai Khudáwand, mere khá-
wind Abirahám ke Khudá, agar tú
mere safar ko, jo main kartá hún,
mubárak kare:
43 To dekh, ki main páni kí báolí
pás khará hún; aur aisá ho, ki jab
wuh kunwárí páni bharne nikle, aur
main use kahún, ki apní thiliye se
thorá páni píne ko mujhe de;
44 Aur wuh mujhe kahe, ki Tú bhí
pí, aur main tere únton ke liye bhí
bharúngí: to wuh wuhí 'aurat howe,
jise Khudáwand ne mere kháwind
ke bete ke liye muqarrar kiyá hai.

45 Aur main̲ apne dil men̲ yih bát
kahtá hí thá, ki dekho, Ribqah apní
ṭhiliyá apne kándhe par liye báhar
niklí, aur báolí men̲ utrí, aur pání
bhará: tab main̲ ne use kahá, Mujhe
pání pilá.
46 Aur us ne phurtí kí, aur apní
ṭhiliyá apne úpar se utárí, aur bolí, ki
Pí le, aur main̲ tere únṭon̲ ko bhí pání
piláún̲gí: chunánchi main̲ ne piyá,
aur us ne mere únṭon̲ ko bhí piláyá.
47 Phir main̲ ne us se púchhá, aur
kahá, ki Tú kis kí beṭí hai? Wuh
bolí, Nahúr ke beṭe Baitúel kí beṭí
hún̲, jise Milkah us ke liye janí. Aur
main̲ ne nath us kí nák men̲, aur kaṛe
us ke háthon̲ men̲ pahináe.
48 Aur main̲ ne apná sir jhukáke
KHUDÁWAND ko sijda kiyá, aur KHU-
DÁWAND apne ḳháwind Abirahám ke
Ḳhudá ko mubárak kahá, jis ne mujhe
sidhí ráh batái, ki apne ḳháwind ke
bhái kí beṭí us ke beṭe ke wáste lún̲.
49 So ab agar tum mihrbání aur
rástí se mere ḳháwind ke sáth sulúk
kiyá cháhte ho, to mujh se kaho;
aur agar nahín̲, tau bhí mujh se kaho;
táki main̲ dahne yá báin̲ háth
phirún̲.
50 Tab Lában aur Baitúel ne ja-
wáb diyá, aur kahá, ki Yih bát
KHUDÁWAND kí taraf se hai; ham
tujhe kuchh burá yá bhalá nahín̲ kah
sakte.
51 Dekh, Ribqah tere áge hai, use
le, aur já, aur jaisá ki KHUDÁWAND
ne kahá hai, us se apne ḳháwind ke
beṭe ká biyáh kar de.
52 Aur yún̲ húá, ki jab Abirahám
ke naukar ne un kí báten̲ sunín̲, to
zamín par jhukke KHUDÁWAND ko
sijda kiyá.
53 Aur naukar ne rúpe ke bartan,
aur sone ke bartan, aur posháken̲ ni-
kálín̲, aur Ribqah ko dín̲, aur us ne
us ke bhái, aur us kí má ko bhí, qí-
mati chízen̲ dín̲.
54 Aur us ne, aur un logon̲ ne, jo
us ke sáth the, kháyá piyá, aur rát
wahín̲ rahe; subh ko we uṭhe, aur us
ne kahá, ki Mujhe mere ḳháwind pás
jáne ke liye ruḳhsat karo.
55 Aur us ke bhái aur us kí má ne
kahá, ki Chhokrí ko das roz se kam
nahín̲ hamáre pás rahne de; ba'd us
ke wuh jáegí.
56 Us ne unhen̲ kahá, ki Mujhe
mat roko, ki KHUDÁWAND ne merá
safar mubárak kiyá; mujhe ruḳhsat
karo, táki main̲ apne ḳháwind pás
jáún̲.
57 We bole, Ham us chhokrí ko
buláte hain̲, aur us se daryáft karte
hain̲.
58 Tab unhon̲ ne Ribqah ko bulá-
yá, aur use kahá, ki Tú is mard ke
sáth jáegí? Wuh bolí, ki Jáún̲gí.
59 Tab unhon̲ ne apní bahin Rib-
qah, aus us kí dadá, aur Abirahám
ke naukar, aur us ke logon̲ ko, rawána
kiyá.
60 Aur unhon̲ ne Ribqah ko du'á
dí, aur use kahá, ki Tú hamárí báhin̲,
tú lákhon̲ kí má ho, aur terí nasl un
ke darwáza ke, jo un ká kína rakhte
hain̲, málik hon̲.
61 ¶ Aur Ribqah aur us kí chhok-
rián̲ uṭhkar únṭon̲ par chaṛhín̲, aur us
mard ke píchhe ho lín̲: aur wuh mard
Ribqah ko lekar rawána húá.
62 Aur Iz,háq Biar ul Hai ur Ráí
kí ráh á niklá, ki wuh dakhin ke
mulk men̲ rahtá thá.
63 Aur Iz,háq shám ke waqt dhyán
karne ko maidán men̲ gayá; aur us
ne apní ánkhen̲ uṭháín̲, aur nazar kí,
aur kyá dekhá, ki únṭ chale áte hain̲.
64 Aur Ribqah ne apní ánkhen̲
uṭháín̲, aur Iz,háq ko dekhkar únṭ par
se utrí.
65 Ki us ne us naukar se púchhá
thá, ki Yih shaḳhs, jo khet se hamárí
muláqát ko chalá átá hai, kaun hai?
Aur us naukar ne kahá thá, ki Yih
merá ḳháwind hai. Is liye us ne niqáb
liyá, aur apne taín̲ chhipáyá.

66 Aur naukar ne sab báten̲, jo us
ne kí thín̲, Iz,háq se kahín̲.
67 Aur Iz,háq use apní má Sarah
ke khaime men̲ láyá, aur Ribqah ko
liyá, aur wuh us kí jorú húí, aur us
ne use piyár kiyá: aur Iz,háq ne apní
má ke marne ke ba'd tasallí pái.

XXV BA'B.

AUR Abirahám ne ek aur jorú kí,
jis ká nám Qatúrah thá.
2 Aur us se Zimrán, aur Yuqsán,
aur Midán, aur Midyán, aur Isbáq,
aur Súkh paidá húe.
3 Aur Yuqsán se Sibá, aur Dadán,
paidá húe. Aur Dadán ke farzand
Asúrí, aur Latúsí, aur Laumí the.
4 Aur Midyán ke farzand 'Aifah,
aur Gifr, aur Hanúk, aur Abída', aur
Ildu'á the. Ye sab Baní Qatúrah the.
5 ¶ Aur Abirahám ne apná sab
kuchh Iz,háq ko diyá;
6 Lekin un haramon̲ ke beṭon̲ ko,
jo Abirahám se húe, Abirahám ne
kuchh in'ám deke apne jíte jí un ko
apne beṭe Iz,háq ke pás se púrab rukh
púrab kí sarzamín men̲ bhej diyá.
7 Aur Abirahám kí hayát ke baras-
on̲ ke din, jin men̲ wuh jítá rahá, ek
sau pachhattar baras the.
8 Tab Abirahám ján bahaqq húá,
aur achchhí 'umr-darází men̲ búṛhá
aur ásúda hoke mará, aur apne logon̲
men̲ já milá.
9 Aur us ke beṭe Iz,háq aur Ismá'el
ne Makfílah ke magáre men̲, Hittí
Suhr ke beṭe 'Ifrún ke khet men̲, jo
Mamre ke áge hai, use gáṛá;
10 Us khet men̲, jo Abirahám ne
Hitt ke beṭon̲ se mol liyá thá: wahán̲
Abirahám aur us kí jorú Sarah gáṛe
gaye.
11 ¶ Aur Abirahám ke marne ke
ba'd yún̲ húá, ki Khudá ne us ke
beṭe Iz,háq ko barakat bakhshí; aur
Iz,háq Biar ul Hai ur Raí ke pás já
rahá.
12 ¶ Aur Abirahám ke beṭe Is-
má'el ká, jise Sarah kí launḍí Misrí
Hájirah Abirahám ke liye janí thí,
yih nasabnáma hai:
13 Aur ye Ismá'el ke beṭon̲ ke nám
hain̲, mutábiq un ke námon̲ aur na-
sabon̲ kí fihrist ke; Ismá'el ká pa-
lauṭhá Nabít, aur Qidár, aur Adabíel,
aur Mibsám,
14 Aur Mismá', aur Dúmah, aur
Manshá,
15 Aur Hadar, aur Taimá, aur Itúr,
aur Nafís, aur Qidmah.
16 Ye Ismá'el ke beṭe hain̲, aur un
ke nám un kí bastíon̲ aur qil'aon̲
men̲ ye hain̲; aur ye apní ummaton̲
ke bárah ra'ís the.
17 Aur Ismá'el kí hayát ke baras
ek sau saintís the, ki wuh ján bahaqq
taslím húá, aur mar gayá; aur apne
logon̲ men̲ já milá.
18 Aur we Hawílah se Shúr tak, jo
Misr ke sámhne us ráh men̲ hai, jis se
Asúr ko játe hain̲, baste the; in ká
qit'a i zamín in ke sab bháíon̲ ke
sámhne paṛá thá.
19 ¶ Aur Abirahám ke beṭe Iz,háq
ká nasabnáma yih hai: Abirahám se
Iz,háq paidá húá:
20 Iz,háq chálís baras kí 'umr men̲
thá, jis waqt us ne Ribqah se, jo
Baitúel Arámí Faddán-Arám ke bá-
shinda kí beṭí, aur Lában Arámí kí
bahin thí, byáh kiyá.
21 Aur Iz,háq ne apní jorú ke liye
KHUDÁWAND se du'á mángí, kyúnki
wuh bánjh thí: aur KHUDÁWAND ne
us kí du'á qabúl kí; aur us kí jorú
Ribqah hámila húí.
22 Aur us ke peṭ men̲ do laṛke ápas
men̲ muzáhim húe: tab us ne kahá,
Agar yún̲ hún̲, to aisí kyún̲ hún̲?
Aur wuh KHUDÁWAND se púchhne
gayí.
23 KHUDÁWAND ne use kahá, ki
Tere peṭ men̲ do qaumen̲ hain̲, aur
tere rihm se do ummaten̲ niklengí;
aur ek ummat dúsrí ummat se zorá-
war hogí; aur baṛá chhoṭe kí khidmat
karegá.

24 ¶ Aur jab us ke janne ke din
púre húe, to kyá dekhte hain, ki us
ke peṭ men tau,am hain.
25 Aur pahlá, lál rang, goyá bil-
kull pashm ká libás ho, niklá; aur
unhon ne ús ká nám 'Esau rakhá.
26 Us ke ba'd us ká bhái niklá, aur
us ká háth 'Esau kí eṛí se lagá húá
thá; aur us ká nám Ya'qúb rakhá
gayá: jab wuh unhen jani, to Iz,háq
sáṭh baras ká thá.
27 Aur we laṛke baṛhe: aur 'Esau
shikár men máhir, jangal ká rahne-
wálá, thá; aur Ya'qúb nek mard,
khaimon ká rahnewálá, thá.
28 Aur Iz,háq 'Esau ko piyár kartá
thá, kyúnki wuh us ke shikár ká gosht
khátá thá: aur Ribqah Ya'qúb ko
cháhtí thí.
29 ¶ Aur Ya'qub ne lapsí pakáí:
aur 'Esau jangal se áyá, aur wuh
mánda ho gayá thá.
30 Aur 'Esau ne Ya'qúb se kahá, ki
Is lál lál men se kuchh mujhe kháne
ko de; khúnki main mánda ho gayá
hún. Is liye us ká nám Adúm húá.
31 Tab Ya'qúb ne kahá, ki A'j hi
apne palauṭhe hone ká haqq mere háth
bech.
32 'Esau ne kahá, ki Dekh, main
to marne játá hún: so palauṭhá honá
mere kis kám áwegá?
33 Tab Ya'qúb ne kahá, ki A'j hí
mujh pás qasam khá: us ne us pás
qasam kháí: aur us ne apne palauṭhe
hone ká haqq Ya'qúb ke háth bechá.
34 Tab Ya'qúb ne 'Esau ko roṭí
aur masúr kí dál dí; us ne kháyá
aur piyá, aur uṭhkar chalá gayá; so
'Esau ne apne palauṭhe hone ká haqq
náchíz jáná.

XXVI BA'B.

AUR us zamín men, us pahle kál ke
siwá, jo Abirahám ke aiyám men
paṛá thá, phir kál paṛá. Tab Iz,haq
Abimalik pás, jo Filistíon ká bádsháh
thá, Jirár tak gayá.
2 Aur KHUDÁWAND ne us par záhir
hoke kahá, ki Misr ko mat utar já;
balki jahán main tujhe kahún, us
zamín men rahá kar:
3 Tú is hí zamín men búdobásh
kar, ki main tere sáth húngá, aur
tujhe barakat bakhshúngá; kyúnki
main tujhe, aur terí nasl ko, ye sab
mulk dúngá, aur main us qasam ko,
jo main ne tere báp Abirahám se kí
hai, wafá karúngá.
4 Aur main terí aulád ko ásmán ke
sitáron kí mánind wáfir karúngá, aur
ye sab mulk terí nasl ko dúngá; aur
zamín kí sab qaumen terí nasl se
barakat páwengí;
5 Is liye ki Abirahám ne merí áwáz
ko suná, aur merí tákíd ko, mere huk-
mon, aur mere qánúnon, aur mere
shara'on ko hifz kiyá hai.
6 ¶ So Iz,háq Jirár men rahá.
7 Aur wahán ke báshindon ne us
se us kí jorú kí bábat púchhá. Wuh
bolá, kí Wuh merí bahin hai: kyúnki
wuh use apní jorú kahne se ḍará; tá
na howe ki wahán ke log Ribqah ke
liye use qatl karen; kyúnki wuh
khúbsúrat thi.
8 Aur yún húá, ki jab wuh wahán
muddat tak rahá, to Filistíon ká
bádsháh Abimalik jharokhe se báhar
dekhtá thá: aur us ne nazar kí, aur
dekhá ki Iz,háq apní jorú Ribqah se
ikhtilát kartá hai.
9 Tab Abimalik ne Iz,háq ko bulá-
kar kahá, ki Dekh, wuh yaqínan
terí jorú hai: phir tú ne kyúnkar
kahá, ki Wuh merí bahin hai? Iz,-
háq ne us se kahá, Is liye ki main ne
kahá, Aisá na ho, ki main us ke liye
márá jáún.
10 Abimalik bolá, Yih kyá hai, jo
tú ne ham se kiyá? Nazdík thá, ki
logon men se koí terí jorú ke sáth ham-
bistar hotá, aur tú ham par ilzám látá.
11 Tab Abimalik ne sab logon ke
yih hukm kiyá, ki Jo koí is mard ko,
yá us kí jorú ko chhúegá, so már ḍálá
jáegá.

12 Aur Iz,háq ne us zamín men
khetí kí, aur usí sál sau guná hásil
kiyá : aur KHUDÁWAND ne use barakat
bakhshí :
13 Aur wuh mard barh gayá, aur us
kí taraqqí hotí chalí játí thí, yahán tak
ki bahut bará ádmí ho gayá ;
14 Wuh bher bakrí, aur gáe bail,
aur bahut se chákaron ká málik húá :
aur sáre Filistíon ko us par rashk áyá.
15 Aur Filistíon ne sáre kúe, jo us
ke báp ke naukaron ne us ke báp
Abirahám ke waqt men khode the,
band kar diye, aur unhen mittí se bhar
diyá.
16 Aur Abimalik ne Iz,háq se kahá,
ki Hamáre pás se já; ki tú ham se
ziyáda zoráwar ho gayá.
17 ¶ Tab Iz,haq wahán se gayá,
aur apná khaima Jirár kí wádí men
khará kiyá, aur wahán rahá.
18 Aur Iz,háq ne pání ke un kúon
ko, jo unhon ne us ke báp Abirahám
ke waqt men khode the, phir khodá ;
kyúnki Filistíon ne Abirahám ke
marne ke ba'd unhen band kar diyá
thá ; aur us ne un ke wuhí nám, jo
nám us ke báp ne rakhe the, phir
rakhe.
19 Aur Iz,háq ke naukaron ne wádí
men khodá, aur wahán ek kúá, jis men
pání ká sotá thá, páyá.
20 Aur Jirár ke garariyon ne Iz,-
háq ke garariyon se yih kahke qa-
ziya kiyá, ki Yih pání hamárá hai.
Aur us ne us kúe ká nám 'Isq rakhá ;
is liye ki unhon ne us ke sáth jhagrá
kiyá thá.
21 Aur unhon ne dúsrá kúá khodá,
aur us ke liye bhí jhagrá húá : aur us
ne us ká nám Sitnah rakhá.
22 Tab wuh wahán se áge chalá,
aur ek aur kúá khodá, jis ke liye
unhon ne jhagrá na kiyá ; aur us ne
us ká nám Rihábát rakhá, aur kahá,
ki Ab KHUDÁWAND ne hamáre liye
jagah nikálí, aur ham is zamín men
phalenge.
23 Aur wuh wahán se Biarsab'a ko
gayá.
24 Aur KHUDÁWAND usí rát us
par záhir huá, aur kahá, ki Main
tere báp Abirahám ká Khudá hún ;
mat dar, ki main tere sáth hún, aur
tujhe barakat dúngá, aur apne bande
Abirahám ke liye terí nasl barháúngá.
25 Aur us ne wahán mazbah baná-
yá, aur KHUDÁWAND ká nám liyá, aur
wahán apná khaima khará kiyá ; aur
wahán Iz,háq ke naukaron ne ek kúá
khodá.
26 ¶ Tab Abimalik, aur Akhúzat,
jo us ke doston men se thá, aur us ká si-
pahsálár Fíkull, Jirár se us ke pás gaye.
27 Tab Iz,háq ne unhen kahá, Kis
wáste tum mere pás áe ho, jis hál men
ki mujh se kína rakhte ho, aur mujh
ko apne pás se nikál diyá ?
28 We bole, Ham ne dekhte húe
yih dekhá, ki KHUDÁWAND tere sáth
hai : so ham ne kahá, ki Ham aur tú
ápas men ham-qasam ho jáwen, aur
ham tere sáth 'ahd karen,
29 Táki jaisá ham ne tujhe nahín
chhúá, aur tujh se nekí ke siwá kuchh
nahín kiyá, aur tujh ko salámatí se
rukhsat kiyá, tú bhí ham se badí na
kare ; tú ab KHUDÁWAND ká mubárak
hai.
30 Tab us ne un kí mihmání kí, aur
unhon ne kháyá aur piyá.
31 Aur we subh sawere uthe, aur
ápas men ham-qasam húe : aur Iz,háq
ne unhen rukhsat kiyá, aur we us ke
pás se salámat chale gaye.
32 Aur usí din yún húá, ki Iz,háq
ke naukar áe, aur kúe kí bábat, jo
unhon ne khodá thá, us se zikr kiyá,
aur kahá, ki Ham ne pání páyá.
33 So us ne us ká nám Sab'a rakhá :
is liye wuh shahr áj tak Biarsab'a
kahlátá hai.
34 ¶ Aur 'Esau ne, jab chálís baras
ká húá, Biari Hittí kí betí Yahúdith,
aur Ailún Hittí kí betí Bashámath se
byáh kiyá.

35 Aur we Iz,háq aur Ribqah ke liye ján kí talk͟hí ke bá'is húíṉ.

XXVII BA'B.

AUR yúṉ húá, ki jab Iz,háq búṛhá húá, aur us kí ánkheṉ dhundhlá gayíṉ, aisá ki wuh dekh na saktá thá, to us ne apne baṛe beṭe 'Esau ko buláyá, aur kahá, ki Ai mere beṭe: wuh bolá, Dekh, maiṉ házir húṉ.

2 Tab us ne kahá, ki Ab dekh, maiṉ búṛhá húá, aur maiṉ apne marne ká din nahíṉ jántá.

3 So ab, maiṉ tujh se minnat kartá húṉ, ki apne hathyár, apná tarkash aur apní kamán le, aur jangal ko já, aur mere liye shikár kár;

4 Aur mere liye lazíz kháná, jaisá ki maiṉ cháhtá húṉ, taiyár kar: aur mere áge lá, ki maiṉ kháúṉ; tá ki maiṉ jí se apne marne ke áge tujhe barakat bak͟hshúṉ.

5 Aur jab Iz,háq apne bete 'Esau se báteṉ kartá thá, tab Ribqah ne suná. Aur 'Esau jangal ko gayá thá, ki shikár máre, aur le áwe.

6 ¶ Tab Ribqah ne apne beṭe Ya'qúb se hamkalám hoke kahá, ki Dekh, maiṉ ne tere báp kí suní, ki tere bhái 'Esau se hamkalám hoke kahá, ki

7 Mere liye shikár lá, aur mere wáste lazíz k͟hurák taiyár har; táki maiṉ kháúṉ, aur apne marne se peshtar, KHUDÁWAND ke áge, tujhe barakat bak͟hshúṉ.

8 So ab, ai mere beṭe, us hukm ke muwáfiq, jo maiṉ tujhe detá húṉ, merí bát ko mán;

9 Ab galle meṉ jáke waháṉ se bakrí ke do achchhe achchhe bachche mere pás lá, aur maiṉ tere báp ke liye un se lazíz kháná, jaisá ki wuh cháhtá hai, pakwáúṉgí:

10 Aur tú use apne báp ke áge láiyo; táki wuh kháwe, aur apne marne se peshtar tujhe barakat bak͟hshe.

11 Tab Ya'qúb ne apní má Ribqah se kahá, Dekh, mere bhái 'Esau ke badan par bál haiṉ, aur merá badan sáf hai:

12 Sháyad merá báp mujhe chhúwe, aur maiṉ us pás dagábáz sá ṭhahrúṉ, aur barakat nahíṉ, balki la'nat apne úpar láúṉ.

13 Us kí má ne use kahá, ki Terí la'nat mujh par howe, ai mere beṭe: tú sirf merí bát mán, aur jáke mere liye unheṉ lá.

14 Tab wuh gayá, aur unheṉ apní má pás le áyá. Aur us kí má ne lazíz kháná, jaisá ki us ká báp cháhtá thá, pakwáyá.

15 Aur Ribqah ne apne baṛe beṭe 'Esau kí nafís posháken, jo ghar meṉ us pás thíṉ, líṉ, aur apne chhoṭe beṭe Ya'qúb ko pahináíṉ:

16 Aur bakrí ke bachchoṉ kí khál us ke háthoṉ aur us kí gardan par, jaháṉ bál na the, lapeṭí:

17 Aur us lazíz kháná aur roṭí ko, jo us ne taiyár kí thí, apne beṭe Ya'qúb ke háth diyá.

18 ¶ Tab us ne apne báp pás áke kahá, ki Ai mere báp: wuh bolá, Dekh, maiṉ yaháṉ húṉ: tú kaun hai, mere beṭe?

19 Ya'qúb apne báp se bolá, ki Maiṉ 'Esau húṉ, terá palauṭhá: jaisá tú ne mujh se kahá, maiṉ ne waisá kiyá; uṭh baiṭhiye, aur mere shikár meṉ se kuchh kháiye, táki tú jí se mujhe barakat bak͟hshe.

20 Tab Iz,háq ne apne beṭe se kahá, ki Yih kyúṉkar húá, ki tú ne aisá jald páyá hai, ai mere beṭe? Wuh bolá, Is liye ki KHUDAWAND terá K͟hudá mere áge láyá.

21 Tab Iz,háq ne Ya'qúb ko kahá, ki Mere beṭe, nazdík á, ki maiṉ tujhe chhúúṉ, ki tú merá wuhí beṭá 'Esau hai, ki nahíṉ.

22 Aur Ya'qúb apne báp Iz,háq ke pás gayá, aur us ne use chhúke kahá, ki A'wáz to Ya'qúb kí hai, par háth 'Esau ke haiṉ.

23 Aur us ne use na pahcháná, is

liye ki us ke háthon̲ par us ke bhái 'Esau ke háthon̲ kí tarah bál the; so us ne use barakat dí:

24 Aur kahá, ki Tú merá wuhí beṭá 'Esau hai? Wuh bolá, ki Main̲ wuhí hún̲.

25 Tab un ne kahá, ki Tú mere pás lá, ki main̲ apne beṭe ke shikár se kuchh kháún̲, táki jí se tujhe barakat dún̲. So wuh us pás láyá, aur us ne kháyá; aur wuh us ke liye mai láyá, aur us ne pí.

26 Phir us ke báp Iz,háq ne use kahá, ki Ai beṭe, ab nazdík á, aur mujhe chúm.

27 Wuh nazdík gayá, aur use chúmá. Tab us ne us ke libás kí bás pái, aur use barakat dí, aur kahá, ki Dekh! mere beṭe kí ríh us khet kí ríh kí mánind hai, jis men̲ K̲hudáwand ne barakat bak̲hshí hai:

28 K̲hudá ásmán kí os, aur zamín kí chiknái, aur anáj aur mai kí ziyádatí tujhe bak̲hshe:

29 Qaumen̲ terí k̲hidmat karen̲; gurohen̲ tere áge jhuken̲; tú apne bháíon̲ ká k̲hudáwand ho, aur terí má ke beṭe tere áge k̲ham howen̲; har ek jo tujh par la'nat kare, mal'ún howe; magar wuh, jo tere liye barakat cháhe, mubárak howe.

30 ¶ Aur yún̲ húá, ki jon̲ Iz,háq Ya'qúb ko barakat de chuká, aur Ya'qúb apne báp Iz,háq ke huzúr se báhar chalá, wún̲hín̲ us ká bhái 'Esau apne shikár se phirá.

31 Us ne bhí lazíz kháná pakáyá thá, aur use apne báp pás láyá, aur apne báp se kahá, ki Mere báp uṭhiye, aur apne beṭe ká shikár kháiye, táki áp jí se mujhe barakat dewen̲.

32 Us ke báp Iz,haq ne us se púchhá, ki tú kaun hai? Wuh bolá, Main̲ 'Esau terá palauṭhá beṭá hún̲.

33 Tab Iz,háq ba-shiddat kámpá, aur bolá, Wuh kaun thá, aur kahán̲ hai wuh, jo shikár karke mere pás láyá, aur main̲ ne sab men̲ se tere áne se áge kháyá, aur use barakat dí; hán̲, wuh mubárak hogá.

34 'Esau apne báp kí báten̲ sunte húe shiddat se chillá chillá aur phúṭ phúṭkar royá, aur apne báp se kahá, Ai mere báp, mujhe, hán̲, mujhe bhí, barakat díjiye.

35 Wuh bolá, ki Terá bhái dagá se áyá, aur terí barakat le gayá.

36 Tab us ne kahá, Kyá us ká nám Ya'qúb ṭhík nahín̲? ki us ne do-bára mujhe aṛangá márá: us ne mere palauṭhe hone ká haqq le liyá; aur dekho, ab us ne merí barakat le lí. Phir us ne kahá, Kyá tú ne mere liye koí barakat nahín̲ rakh chhoṛí?

37 Iz,háq ne 'Esau ko jawáb diyá, aur kahá, ki Dekh, main̲ ne use terá k̲hudáwand kiyá, aur us ke sab bháíon̲ ko us kí chákarí men̲ diyá, aur anáj aur mai use bak̲hshí; ab, ai mere beṭe, tere liye main̲ kyá karún̲?

38 Tab 'Esau ne apne báp se kahá, Kyá áp pás ek hí barakat hai, ai mere báp? mujhe, hán̲, mujhe bhí barakat díjiye, ai mere báp. Aur 'Esau chillá chilláke royá.

39 Tab us ke báp Iz,háq ne jawáb diyá, aur use kahá, ki Dekh, zamín kí chiknái se, aur úpar ke ásmán kí os se, terá qiyám hogá.

40 Aur tú apní talwár se zindagání basar karegá, aur apne bhái kí k̲hidmat karegá; aur yún̲ hogá, ki jab tú taraddud men̲ paṛegá, to us ká júá apní gardan par se toṛkar phenk degá.

41 ¶ Aur 'Esau ne Ya'qúb se, us barakat ke sabab, jo us ke báp ne use bak̲hshí, kína rakhá: aur 'Esau ne apne dil men̲ kahá, ki Mere báp ke gam ke din nazdík hain̲, tab main̲ apne bhái Ya'qúb ko mar ḍálún̲gá.

42 Aur Ribqah ko us ke baṛe beṭe 'Esau kí ye báten̲ kahí gayín̲. Tab us ne apne chhoṭe beṭe Ya'qúb ko búla bhejá, aur us se kahá, ki Dekh, terá bhái 'Esau terí bábat apní tasallí kartá hai, ki tujhe már ḍále.

43 So is liye, ai mere beṭe, tú merí
bát mán; uṭh, aur Hárán men̲ mere
bháí Lában ke pás bhág já;
44 Aur thoṛe din us ke sáth rah,
jab tak ki tere bháí kí jhunjhláhaṭ
játí na rahe;
45 Aur tere bháí ká gussa tujh se
na phire, aur jo tú ne us se kiyá hai
so bhúl jáwe; tab main̲ tujhe wahán̲
se bulá bhejún̲gí: main̲ kyún̲ ek hí
din tum donon̲ ko khoún̲?
46 Aur Ribqah ne Iz,háq se kahá,
Main̲ Hitt kí beṭíon̲ ke sabab apní
zindagí se tang hún̲; so agar Ya'qúb
Hitt kí beṭíon̲ men̲ se, jaisí is mulk kí
laṛkíán̲ hain̲, kisí se byáh kare, to
merí zindagí ká kyá lutf hogá?

XXVIII BA'B.

TAB Iz,háq ne Ya'qúb ko buláyá,
aur use barakat dí, aur use tá-
kíd karke kahá, ki Tú Kan'ání beṭíon̲
men̲ se jorú na karná.
2 Uṭh, aur Faddán-Arám ko apne
náná Baitúel ke ghar já; aur wahán̲
se apne mámú Lában kí beṭíon̲ men̲
se apne liye jorú kar le.
3 Aur Khudá e Qádir i mutlaq
tujhe barakat bakhshe, aur tujhe ba-
romand kare, aur tujhe baṛháwe, ki
tujh se qaumon̲ kí guroh banen̲;
4 Aur wuh Abirahám kí barakat
tujhe dewe, tujh ko aur tere sáth terí
nasl ko bhí, táki tú apní is musáfarat
kí is sarzamín ko, jo Khudá ne Abira-
hám ko dí, mírás men̲ láwe.
5 So Iz,háq ne Ya'qúb ko rukhsat
kiyá, aur wuh Faddán-Arám men̲ Lá-
ban ke pás, jo Arámí Baitúel ká beṭá,
aur Ya'qúb aur 'Esau kí má Ribqah
ká bháí thá, gayá.
6 ¶ Pas jab 'Esau ne dekhá ki
Iz,háq ne Ya'qúb ko barakat dí, aur
use Faddán-Arám men̲ bhejá, táki wa-
hán̲ se apne liye jorú kar láwe, aur ki
us ne use barakat dete hí tákíd karke
kahá thá, ki Tú Kan'ánion̲ kí beṭíon̲
men̲ se jorú mat kíjiyo;
7 Aur ki Ya'qúb apne má báp kí
farmánbardárí karke Faddán-Arám ko
chalá gayá;
8 Aur 'Esau ne yih bhí dekhá, ki
Kan'án kí laṛkíán̲ mere báp Iz,háq kí
nazar men̲ manzúr nahín:
9 Tab 'Esau Ismá'el ke pás gayá,
aur Mahalat ko, jo Ismá'el bin Abi-
rahám kí beṭí, aur Nabít kí bahin thí,
liyá, aur use apní aur jorúon̲ men̲ shá-
mil kiyá.
10 ¶ So Ya'qúb Biarsab'a se ni-
kalke Hárán kí taraf gayá;
11 Aur ek jagah men̲ utrá, aur rát
bhar wahán̲ rahá; kyún̲ki súraj ḍúb
gayá thá: aur us ne us jagah ke pat-
tharon̲ men̲ se uṭhákar unhen̲ apná
takya kiyá, aur wahán̲ leṭke so gayá,
12 Aur khwáb dekhá, aur kyá
dekhtá hai, ki ek síṛhí zamín par
dharí hai, aur us ká sirá ásmán ko
pahunchá hai; aur dekho, Khudá ke
firishte us par se chaṛhte utarte hain̲.
13 Aur dekho, KHUDÁWAND us ke
úpar khaṛá hai, aur us ne kahá, ki
Main̲ KHUDÁWAND, tere báp Abira-
hám ká Khudá, aur Iz,háq ká Khudá
hún̲: main̲ yih zamín, jis par tú leṭá
hai, tujhe aur terí nasl ko dún̲gá:
14 Aur terí nasl aisí hogí jaisí za-
mín kí gard; aur tú pachchhim, pú-
rab, uttar, dakhin ko phúṭ niklegá;
aur zamín ke tamám gharáne tujh se
aur terí nasl se barakat páwenge.
15 Aur dekh, main̲ tere sáth hún̲,
aur har jagah, jahán̲ kahín̲ tú jáwe,
terí nigahbání karún̲gá, aur tujh ko
is mulk men̲ phir láún̲gá; balki main̲
tujh ko, jab tak main̲ tujh se apná
sab kahá húá púrá na karún̲, na chhoṛ-
ún̲gá.
16 ¶ Tab Ya'qúb nínd se chaun-
ká, aur kahá, ki Yaqínan KHUDÁ-
WAND is jagah hai, aur main̲ na jántá
thá.
17 Aur wuh hirásán húá, aur bolá,
ki Yih kyá hí ḍaráná maqám hai! so
kuchh aur nahín̲, magar Khudá ká
ghar, aur ásmán ká ástána hai.

18 Aur Ya'qúb subh sawere uṭhá,
aur us patthar ko, jise us ne apná
takyá kiyá thá, leke sutún khaṛá
kiyá, aur us ke sire par tel ḍhálá.
19 Aur us maqám ká nám Baitel
rakhá; par us se pahle us bastí ká
nám Lauz thá.
20 Aur Ya'qúb ne mannat mání,
aur kahá, ki Agar Ḳhudá mere sáth
rahe, aur us ráh meṉ, jis meṉ maiṉ
játá húṉ, merí nigahbání kare, aur
mujhe kháne ko roṭí, aur pahinne ko
kapṛá detá rahe,
21 Aur maiṉ apne báp ke ghar
salámat phir áúṉ, tab Ḳhudáwand
merá Ḳhudá hogá:
22 Aur yih patthar, jo maiṉ ne
sutún khaṛá kiyá, Ḳhudá ká ghar
hogá; aur sab meṉ se, jo tú mujhe
degá, daswáṉ hissa tujhe dúṉgá.

XXIX BAB.

AUR Ya'qúb qadam uṭháke púrabí
logoṉ ke mulk meṉ pahunchá.
2 Aur us ne nazar kí, aur kyá de-
khá, ki maidán meṉ ek kúá hai, aur
lo, kúe ke nazdík bheṛoṉ ke tín galle
baiṭhe húe haiṉ; kyúṉki we usí kúe
se galloṉ ko pání piláte the; aur kúe
ke muṉh par ek baṛá patthar dhará thá.
3 Aur jab galle waháṉ jam'a húe,
tab we us patthar ko kúe ke muṉh
par se ḍhalkáte the, aur bheṛoṉ ko
pání piláke us patthar ko us kí jagah
par phir rakh dete the.
4 Tab Ya'qúb ne un se kahá, ki Ai
mere bháío, tum kaháṉ ke ho? We
bole, ki Ham Hárán ke haiṉ.
5 Phir un se kahá, ki Tum Nahúr
ke beṭe Lában ko jánte ho? We bole,
Jánte haiṉ.
6 Phir un se kahá, ki Kyá wuh
bhalá changá hai? We bole, Bhalá
changá hai: aur dekh, us kí beṭí
Ráḳhil bheṛoṉ ke sáth chalí átí hai.
7 Aur wuh bolá, Dekho, din hanoz
bahut hai, aur bheṛoṉ ke báham kar-
ne ká waqt nahíṉ: tum bheṛoṉ ko
piláke charáí par le jáo.
8 We bole, Ham yúṉ nahíṉ kar
sakte, jab tak ki sáre galle jam'a na
howeṉ; tab we us patthar ko kúe ke
muṉh par se ḍhalkáte haiṉ, aur ham
bheṛoṉ ko pání piláte haiṉ.
9 ¶ Jis waqt wuh un se yih kah
rahá thá, Ráḳhil apne báp kí bheṛoṉ
ke sáth áí, ki wuh un kí nigahbán
thí.
10 Aur yúṉ húá, ki jab Ya'qúb ne
apne mámú Lában kí beṭí Ráḳhil ko,
aur apne mámú Lában ke galle ko
dekhá, tab Ya'qúb nazdík gayá, aur
patthar ko kúe ke muṉh par se ḍhal-
káyá, aur apne mámú Lában ke galle
ko pání piláyá.
11 Aur Yá'qúb ne Ráḳhil ko chú-
má, aur chilláke royá.
12 Aur Ya'qúb ne Ráḳhil se kahá,
ki Maiṉ tere báp kí birádarí meṉ, aur
Ribqah ká beṭá húṉ. Wuh dauṛí,
aur apne báp ko ittilá' dí.
13 Aur yúṉ húá, ki jab Lában ne
apne bhánje kí ḳhabar suní, tab wuh
us se milne ko dauṛá, aur us ko gale
lagáyá, aur use chúmá, aur use apne
ghar meṉ láyá. Aur us ne Lában se
yih sárá ahwál bayán kiyá.
14 Aur Lában ne use kahá, ki
Sach, tú merí haḍḍí aur merá gosht
hai. Aur wuh ek mahíná bhar us ke
yaháṉ rahá.
15 ¶ Tab Lában ne Ya'qúb se ka-
há, Kyá is liye ki tú merá bháí hai,
muft meṉ merí ḳhidmat karegá? So
mujh se kah, ki terí kyá mazdúrí
hogí?
16 Aur Lában kí do beṭiáṉ thíṉ,
baṛí ká nám Liyáh, aur chhoṭí ká
nám Ráḳhil thá.
17 Liyáh kí áṉkheṉ chundhlí thíṉ,
par Ráḳhil ḳhúbsúrat aur ḳhush-nu-
ma thí.
18 Aur Ya'qúb Ráḳhil par 'áshiq
thá: so us ne kahá, ki Terí chhoṭí
beṭí Ráḳhil ke liye maiṉ sát baras
terí ḳhidmat karúṉgá.
19 Lában bolá, ki Use tujh ko dená

us se bihtar hai, ki dúsre mard ko dí
jáwe; so tú mere sáth rahá kar.
20 Chunánchi Ya'qúb sát baras tak
Rákhil ke liye khidmat kartá rahá;
par we us kí nazar men us 'ishq ke
sabab, jo us ko us se thá, thore din
ma'lúm húe.
21 ¶ Aur Ya'qúb ne Lában se ka-
há, Merí jorú mujh ko díjiye, kí mere
din púre húe, táki main us pás jáún.
22 Tab Lában ne us jagah ke sáre
logon ko jam'a karke ziyáfat kí.
23 Aur shám ko yún húá, ki wuh
apní betí Liyáh ko us pás láyá, aur
wuh us ke pás gayá.
24 Aur Lában ne apní laundí Zil-
fah apní betí Liyáh ke sáth dí, táki
us kí laundí howe.
25 Aur aisá húá, ki jab subh ho
gayí, to kyá dekhtá hai? ki Liyáh
hai. Tab us ne Lában ko kahá, ki
Yih kyá hai, jo tú ne mujh se kiyá?
kyá main ne Rákhil ke liye terí khid-
mat nahín kí? phir tú ne kis liye
mujh se dagá khelá?
26 Lában ne kahá, Hamáre mulk
men yih dastúr nahín, ki chhotí ko
palauthí se pahle byáh dewen.
27 Us ke sáth ek hafta púrá kar,
aur terí aur bhí sát baras kí khidmat
ke liye, jo tú mere sáth karegá, ham
ise bhí tujh ko denge.
28 Ya'qúb ne aisá hí kiyá, aur us
ká hafta púrá kiyá; tab us ne apní
betí Rákhil ko bhí use byáh diyá.
29 Aur Lában ne apní laundí Bilháh
apní betí Rákhil ko dí, ki us kí laundí
howe.
30 Tab Ya'qúb Rákhil ke pás bhí
gayá, aur Rákhil ko Liyáh se ziyádá
bhí cháhtá thá, aur sát baras aur us
ke sáth khidmat kí.
31 ¶ Aur jab Khudáwand ne de-
khá, ki Liyáh se nafrat kí gayí, us ne
us ká rihm kholá, magar Rákhil
bánjh rahí.
32 Aur Liyáh hámila húí, aur betá
janí, aur us ne us ká nám Rúbin
rakhá; kyúnki us ne kahá, ki Khu-
dáwand ne merá dukh dekh liyá, so
merá shauhar ab mujhe piyár karegá.
33 Aur wuh phir hámila húí, aur
betá janí, aur bolí, ki Khudáwand ne
suná ki mujh se nafrat kí gayí, is liye
us ne mujhe yih bhí bakhshá. So us
ne us ká nám Sama'ún rakhá.
34 Aur phir use haml rahá, aur
betá janí, aur bolí, ki Ab is bár merá
shauhar mujh se milá rahegá, kyúnki
main us ke liye tín bete janí: is liye
us ká nám Láwí rakhá gayá.
35 Aur wuh phir hámila húí, aur
betá janí, aur bolí, ki Ab main Khu-
dáwand kí sitáish karúngí: is liye
us ká nám Yahúdáh rakhá. Tab wuh
janne se rah gayí.

XXX BA'B.

AUR jab Rákhil ne dekhá, ki Ya'-
qúb kí aulád mujh se nahín
hotín, to Rákhil ko apní bahin par
rashk áyá, aur Ya'qúb ko kahá, ki
Mujhe bhí bachche de, nahín to main
mar jáúngí.
2 Tab Ya'qúb ká gussa Rákhil par
bharká, aur us ne kahá, Kyá main
Khudá kí jagah par hún, jis ne tujh
ko pet ke phal se báz rakhá hai?
3 Wuh bolí, ki Dekh, merí laundí
Bilháh házir hai: us ke pás já, aur
wuh mere ghutnon par janegí, táki
merá ghar bhí us se ábád ho.
4 Aur us ne apní laundí Bilháh ko
use diyá, ki us kí jorú bane, aur
Ya'qúb us pás gayá.
5 Aur Bilháh hámila húí, aur Ya'-
qúb se betá janí.
6 Tab Rákhil bolí, ki Khudá ne
merá insáf kiyá, aur merí áwáz bhí
suní, aur mujh ko ek betá bakhshá.
Is liye us ne us ká nám Dán rakhá.
7 Aur Rákhil kí bándí Bilháh phir
haml se húí, aur Ya'qúb se dúsrá betá
janí.
8 Tab Rákhil bolí, main apní bahin
ke sáth kamál zor se uljhí, aur gálib
áí: so us ne us ká nám Naftálí rakhá.

9 Jab Liyáh ne dekhá, ki maiṉ
janne se rah gayí, to us ne apní bándí
Zilfáh ko leke Ya'qúb ko diyá, ki us
kí jorú bane.
10 Aur Liyáh kí bándí Zilfáh bhí
Ya'qúb se ek beṭá janí.
11 Tab Liyáh bolí, ki Lo, fauj á,í;
so us ne us ká nám Jadd rakhá.
12 Phir Liyáh kí bándí Zilfáh Ya'-
qúb ke liye dúsrá beṭá janí.
13 Tab Liyáh bolí, ki Maiṉ nasíb-
wálí húṉ; 'aurateṉ mujhe nasíbwálí
kaheṉgí: aur us ne us ká nám A'shar
rakhá.
14 ¶ Aur Rúbin gehúṉ ke káṭne
ke mausim meṉ ghar se niklá, aur
khet meṉ dúdíáṉ páíṉ, aur unheṉ
apní má Liyáh ke pás láyá. Tab
Ráḳhil ne Liyáh se kahá, ki Apne
beṭe kí dúdíoṉ se mujhe kuchh
díjiye.
15 Us ne kahá, Kyá yih chhoṭí bát
hai, ki tú ne mere shauhar ko le liyá,
aur mere beṭe kí dúdíoṉ ko bhí liyá
cháhtí hai? Ráḳhil bolí, ki Wuh áj
rát tere beṭe kí dúdíoṉ ke badle meṉ
tere sáth sowegá.
16 Aur jab Ya'qúb shám ko khet
se áyá, Liyáh áge se us ke milne ko
gayí, aur bolí, ki Tú mere pás áná:
ki maiṉ ne apne beṭe kí dúdíáṉ deke
tujhe kiráya kiyá hai. So wuh us rát
us ke sáth soyá.
17 Aur Ḳhudá ne Liyáh kí suní,
aur wuh hámila húí, aur Ya'qúb ke
liye pánchwáṉ beṭá janí.
18 Tab Liyáh bolí, ki Ḳhudá ne
merí mazdúrí mujhe dí, kyúṉki maiṉ
ne apne shauhar ko apní bándí dí
hai: aur us ne us ká nám Ishakár
rakhá.
19 Aur Liyáh phir hámila húí, aur
Ya'qúb ke liye chhaṭhwáṉ beṭá janí.
20 Tab Liyáh bolí, ki Ḳhudá ne
achchhá mahr mujhe baḳhshá; ab
merá shauhar mere sáth rahegá, ki
maiṉ us ke liye chha beṭe janí: so us
ne us ká nám Zabulún rakhá.
21 Aur áḳhir ko wuh beṭí janí, aur
us ká nám Dínah rakhá.
22 ¶ Aur Ḳhudá ne Ráḳhil ko
yád kiyá, aur Ḳhudá ne us kí sunke
us ke rihm ko kholá.
23 Aur wuh hámila húí, aur beṭá
janí: aur bolí, ki Ḳhudá ne mujh
se 'ár ko dúr kiyá:
24 Aur us ne us ká nám Yúsuf
rakhá; aur kahá, ki KHUDÁWAND
mujh ko ek aur beṭá baḳhshe.
25 ¶ Aur jab Ráḳhil se Yúsuf
paidá húá, to yúṉ húá, ki Ya'qúb ne
Lában se kahá, Mujhe ruḳhsat kar, ki
maiṉ apne makán, aur apne mulk ko
jáúṉ.
26 Merí jorúáṉ, aur mere laṛke, jin
ke liye maiṉ ne terí ḳhidmat kí hai,
mere hawále kar, aur mujhe jáne de;
kyúṉki tú áp jántá hai, ki maiṉ ne
terí kaisí ḳhidmat kí.
27 Tab Lában ne use kahá, Kásh
ki maiṉ terí nazar meṉ manzúr hotá;
ki maiṉ ne daryáft kiyá hai, ki KHU-
DÁWAND ne tere sabab se mujh ko
barakat baḳhshí hai.
28 Aur phir kahá, ki Ab tú apní
mazdúrí mujh se muqarrar kar le, aur
maiṉ tujhe diyá karúṉgá.
29 Us ne use kahá, ki Tú áp jántá
hai, ki maiṉ ne terí kaisí ḳhidmat kí,
aur terí mawáshí mere sáth kaisí
húí.
30 Kyúṉki mere áne se áge terí
thoṛí sí thíṉ, aur ab jhunḍ kí jhunḍ
ho gayíṉ; aur KHUDÁWAND ne, jab
se maiṉ áyá, tujhe barakat baḳhshí:
ab maiṉ apne ghar ká bandobast kab
karúṉgá?
31 Wuh bolá, Maiṉ tujhe kyá dúṉ?
Ya'qúb bolá, Tú mujhe kuchh mat
de: agar tú mere liye itná kare, to
maiṉ tere galle ko phir charáúṉgá,
aur us kí ḳhabardárí karúṉgá.
32 Maiṉ áj tere sáre galle ke bích
se guzrúṉgá, aur bheroṉ meṉ se jai
rás chitkabrí, aur ablaq, aur jai rás
bhúrí hoṉ, un sab ko, aur bakríoṉ

men se dágíon aur ablaqon ko judá karúngá: aur yihí merá ajúra hogá.

33 Aur merí sadáqat áyande ko merí jánib se jawáb degí, jab ki merí mazdúrí tere sámhne áwe: to jo jo bakríon men ablaq aur dági, aur bheṛon men bhúrí na ho, wuh mere pás chorí kí hogí.

34 Lában bolá, Dekh, main rází húṉ, ki jaisá tú ne kahá, waisá hí howe.

35 Us ne us din chitle aur dágí bakre, aur sab ablaq aur dágí bakríán, ya'ne har ek jis men kuchh safedí thí, aur bheṛon men se bhúrí bhí judá kín, aur unhen apne beṭon ke hawále kiyá.

36 Aur us ne apne aur Ya'qúb ke darmiyán tín din ke safar ká bich ṭhahráyá: aur Ya'qúb Lában ke báqí gallon ko charáyá kiyá.

37 ¶ Tab Ya'qúb ne hare libne, aur bádám, aur 'armon kí chhaṛíán leke un ko ganḍedár kiyá, aisá ki chhaṛíon kí safedí záhir húí.

38 Aur un chhaṛíon ko, jin par ganḍe banáe the, hauzon aur nálíon men, jahán galle pání píne áte the, gallon ke áge rakhá, táki jab we pání píne áwen, to garmáen.

39 Chunánchi galle chhaṛíon ke áge garmáe, aur we ganḍedár, aur dágí, aur ablaq bachche janín.

40 Aur Ya'qúb ne bheṛon ke un bachchon ko alag kiyá, aur Lában ke galle men bheṛon ke munh ablaqon aur bhúron kí taraf pherá; aur us ne apne gallon ko judá kiyá, aur Lában ke galle men nahín miláyá.

41 Aur yún húá, ki jab moṭe jánwar mastí par áe, to Ya'qúb ne chhaṛíon ko nálíon men un kí ánkhon ke sámhne rakhá, táki we un chhaṛíon ke áge mastí par áwen.

42 Par jab duble jánwar áe, us ne unhen wahán na rakhá: so duble Lában ke, aur moṭe Ya'qúb ke the.

43 Chunánchi wuh mard baṛhtá chalá gayá, aur bahut se gallon, aur bándíon, aur bandon, aur únṭon, aur gadhon ká málik húá.

XXXI BAB.

AUR us ne Lában ke beṭon ko ye báten karte suná, ki Ya'qúb ne hamáre báp ká sab kuchh le liyá, aur hamáre báp ke mál se us ne yih sab hashmat paidá kí hai.

2 Aur Ya'qúb ne Lában ke munh par nazar kí, aur dekhá, ki wuh kal aur parson kí tarah us kí taraf mutawajjih na thá.

3 Aur KHUDÁWAND ne Ya'qúb ko kahá, ki Tú apne bápdádon kí sarzamín aur apne watan ko phir já; ki main tere hamráh húngá.

4 Tab Ya'qúb ne Ráḳhil, aur Liyáh ko, maidán men, jahán us ká galla tha, bulá bhejá,

5 Aur un se kahá, ki Main dekhtá hún, ki tumháre báp ká munh kal aur parson kí tarah merí taraf nahín rahá; par mere báp ká Ḳhudá mere sáth húá.

6 Tum to jántí ho, ki main ne apne sáre maqdúr se tumháre báp kí ḳhidmat kí hai.

7 Lekin tumháre báp ne mujhe fareb diyá, aur das bár merí mazdúrí badal kí; par Ḳhudá ne use na chhoṛá, ki mujhe dukh dewe.

8 Agar wuh bolá, ki Dágí terí mazdurí men hain; to sáre chárpáye dágí jane: aur agar bolá, ki Chitle terí ujrat men hain; to tamám chárpáye chitle jane.

9 So Ḳhudá ne tumháre báp ká mál leke mujh ko diyá hai.

10 Aur aisá húá, ki jab jánwar mastí men áe, to main ne ḳhwáb men apní ánkh uṭháke nazar kí, aur dekhá, ki menḍhe, jo bheṛon par chaṛhe the, ablaq, aur dágdár, aur chitkabre the.

11 Aur Ḳhudá ke firishte ne ḳhwáb men mujhe farmáyá, ki Ai Ya'qúb: Main bolá, ki Main házir hún.

12 Tab us ne kahá, ki Ab tú apní

ánkh uṭhá, aur dekh, ki sáre mendhe,
jo bheron par charhe hain, ablaq, aur
dágdár, aur chitkabre hain; kyúnki
jo kuchh Lában ne tujh se kiyá, main
ne dekhá.
13 Main Baitel ká Khudá hún, ja-
hán tú ne sutún par tel ḍhálá, aur ja-
hán tú ne mere liye mannat máni;
pas ab uṭh, is sarzamín se nikal chal,
aur apní zádbúm ko phir já.
14 Tab Rákhil aur Liyáh ne jawáb
men use kahá, ki Kyá hanoz hamáre
báp ke ghar men kuchh hamárá
bakhra yá mírás hai?
15 Kyá ham us ke áge begána na-
hín ṭhahrín? ki us ne to hamen bech
ḍálá, aur hamárá mál bhí khá baiṭhá.
16 Aur Khudá ne jo daulat, ki
hamáre báp se lí, so hamárí aur ha-
máre farzandon ki hai: pás, ab jo
kuchh ki Khudá ne tujhe farmáyá,
wuhí kar.
17 ¶ Tab Ya'qúb ne uṭhke apne
beṭon aur apní jorúon ko únṭon par
biṭháyá;
18 Aur apní sárí mawáshí, aur ás-
báb, jo us ne paidá kiye the, ya'ne
apní naf'a kíma wáshí, jo us ne Fad-
dán-Arám men páí thín, le niklá,
táki Kan'án kí sarzamín men apne
báp Iz,háq ke pás jáwe.
19 Aur Lában apní bheron kí
pashm katarne ko gayá thá: aur
Rákhil apne báp ke buton ko churá
le gayí.
20 Aur Ya'qúb ne Lában Arámí se
itní dagá kí, ki apne bhágne kí kha-
bar us se na kahí.
21 So wuh apná sab kuchh le bhá-
gá; aur uṭhkar Nahr ke pár utar
gayá, aur apná rukh koh i Jili'ád kí
taraf kiyá.
22 Aur tísre din Lában ko khabar
húí, ki Ya'qúb bhágá.
23 Tab wuh apne bháíon ko sáth
leke sát din kí ráh tak us ká ta'aqqub
kartá rahá; aur Jili'ád ke pahár par
us se mil gayá.
24 Par Khudá Lában Arámí ke
khwáb men rát ko áyá, aur use kahá,
ki Khabardár, tú Ya'qúb ko bhalá
burá mat kahiyo.
25 ¶ Tab Lában ne Ya'qúb ko já
liyá. Aur Ya'qúb ne apná khaima
pahár par khará kiyá thá; aur Lában
ne apne bháíon ke sáth Jili'ád ke
pahár par ḍerá kiyá.
26 Tab Lában ne Ya'qúb se kahá,
ki Tú ne kyá kiyá, ki mujhe fareb
deke khufiya niklá, aur merí beṭíon
ko, talwár kí asíron ke mánind, le
chalá?
27 Tú kis wáste chhipke bhágá,
aur mujhe ṭhagá; aur mujh se nahín
kahá, táki main tujhe khushí se, aur
surod, aur daf, aur barbat ke sáth
rawána kartá?
28 Aur mujhe apne beṭon aur apní
beṭíon ko chúmne na diyá? pas, tú ne
ne filhál jo aisá kiyá, so behúda kám
kiyá.
29 Yih to mere háth kí qúwat men
hai, ki tum ko dukh dún; lekin tere
báp ke Khudá ne kal rát mujhe yún
kahá, ki Khabardár, tú Ya'qúb ko
bhalá burá mat kah.
30 Khair, ab tujhe to jáná hai,
kyúnki tú apne báp ke ghar ká bahut
mushtáq hai; lekin kis wáste tú mere
ma'búdon ko churá láyá hai?
31 Tab Ya'qúb ne jawáb diyá, aur
Lában ko kahá, Is liye ki main ḍará:
aur main ne kahá, ki Sháyad tú apní
beṭián jabr karke mujh se chhín legá.
32 Lekin jis kisí ke pás tú apne
ma'búdon ko páwe, use jítá mat
chhoriyo: hamáre bháíon ke áge dekh
líjiye, ki terá mere sáth kyá hai, aur
apná le líjiye. Par Ya'qúb na jántá
thá ki Rákhil unhen churá láí.
33 Chunánchi Lában Ya'qúb ke
khaime, aur Liyáh ke khaime, aur
donon sahelíon ke khaimon men gayá;
par unhen na páyá. Tab wuh Liyáh ke
khaime se nikalkar Rákhil ke khaime
men dákhil húá.

34 Par Rákhil un buton ko lekar
únt ke kajáwe men rakhkar us par
baithí thí. Aur Lában ne sáre khaime
men tatol liyá, par kuchh na páyá.
35 Tab wuh apne báp se kahne
lagí, ki Ai mere khudáwand, is se
nákhush mat hújiyo, ki main tere áge
uth na saktí hún; kyúnki main 'au-
raton kí 'ádat men hún. So us ne
dhúndhá, par buton ko na páyá.
36 ¶ Tab Ya'qúb gusse húá, aur
Lában se takrár karne lagá; chunánchi
Ya'qúb ne Lában ko jawáb deke kahá,
ki Merá kyá gunáh, aur kyá qusúr
hai, ki tú is qadr mere píchhe jhapatá?
37 Tú ne jo merá sárá asbáb tatol
liyá, so apne ghar ke sab asbáb se kyá
páyá? Mere bháíon, aur apne bháíon,
ke áge rakhiye, ki we ham donon ke
darmiyán insáf karen.
38 Main púre bís baras tere sáth
rahá; terí bheríon, aur terí bakríon
ká gábh na girá, aur tere galle ke
mendhon ko main ne nahin kháyá.
39 Wuh jo phárá gayá, main tere
pás na láyá; us ká nuqsán main ne
sahá; wuh jo din ko yá rát ko chorí
gayá, so tú ne mere háth se mángá.
40 Merá yih hál thá, ki Din ko
garmí, aur rát ko sardí, mujhe khá
gayí; aur merí ánkhon se merí nínd
játí rahí.
41 Yún main ne bís baras tere ghar
men terí khidmat kí; chaudah baras
terí donon betíon ke liye, aur chha
baras tere galle ke liye: aur tú ne das
bár merí mazdúrí badal dálí.
42 Agar mere báp ká Khudá, Abi-
rahám ká Ma'búd, aur Iz,háq ká
Masjúd, merí taraf na hotá, to tú ab
mujhe khálí-háth nikál detá. Khudá
ne merí musíbat, aur mere háthon kí
mihnat ko, dekh liyá, aur kal rát
tujhe dántá.
43 ¶ Tab Lában ne jawáb diyá,
aur Ya'qúb se kahá, ki Betíán to merí
hí betíán hain, aur larke to mere hí
larke hain, aur galle mere galle hain,
balki sab, jo tú dekhtá hai, merá hai:
so main áj ke din apní hí betíon se, yá
un ke larkon se, jo we janí hain, kyá
karún?
44 Pas, ab á, ki main aur tú báham
ek 'ahd bándhen, aur wuhí mere aur
tere darmiyán gawáh rahe.
45 Tab Ya'qúb ne ek patthar leke
sutún khará kiyá.
46 Aur Ya'qúb ne apne bháíon se
kahá, ki Patthar jam'a karo; unhon
ne patthar jam'a karke ek túda
banáyá: aur wahán unhon ne us túde
par kháná kháyá.
47 Aur Lában ne us ká nám Yajr
Sháhadúthá rakhá; par Ya'qúb ne us
ko Jili'ád kahá.
48 Aur Lában bolá, ki Yih túda áj
ke din mere aur tere darmiyán gawáh
ho. Is wáste us ká nám Jili'ád húá;
49 Aur Misfáh, is liye ki us ne
kahá, ki Jab ham ápas se judá howen,
to KHUDÁWAND mere aur tere úpar
muttali' rahegá.
50 Jo tú merí betíon ko dukh dewe,
aur un ke siwá aur jorúán kare, to koí
ádmí hamáre sáth nahín hai; par
dekh, Khudá mere aur tere bích men
gawáh hai.
51 Lában ne Ya'qúb se kahá, ki Is
túde ko dekh, aur is sutún ko dekh,
jo main ne apne aur tere bích men
khará kiyá:
52 Yih túda gawáh ho, aur yih
khambhá gawáh ho, ki badí ke liye
main is túde se udhar terí taraf na
guzrún, aur tú bhí is túde aur is
khambhe se idhar merí taraf na guzre.
53 Abirahám ká Khudá, aur Nahúr
ká Khudá, aur un ke báp ká Khudá,
hamáre bích men insáf kare. Aur
Ya'qúb ne apne báp Iz,háq ke Masj'úd
kí qasam kháí.
54 Tab Ya'qúb ne us pahár par
qurbání kí, aur apne bháíon ko rotí
kháne ko buláyá: aur unhon ne rotí
kháí, aur sárí rát pahár par rahe.
55 Aur subh sawere Lában uthá,

aur apne beṭon aur apní beṭion kí machchhián lín, aur unhen barakat dí; aur Lában rawána húá, aur apne makán ko phirá.

XXXII BA'B.

AUR Ya'qúb apní ráh chalá gayá, aur Ḳhudá ke firishte use á mile.
2 Aur Ya'qúb ne unhen dekhke kahá, ki Yih Ḳhudá ká lashkar hai, aur us jagah ká nám Mahnaim rakhá.
3 Aur Ya'qúb ne apne áge qásidon ko Sha'ír kí sarzamín, Adúm ke mulk men, apne bhái 'Esau ke pás bhejá.
4 Aur unhen hukm deke kahá, ki Tum mere Ḳhudáwand 'Esau ko yún kahiyo, ki A'p ká banda Ya'qúb yún kahtá hai, ki Main Lában ke yahán ṭhahrá, aur ab tak wahín rahá:
5 Aur main bail, aur gadhe, aur bheṛ bakrí, aur naukar, aur sahelíán rakhtá hún; aur main apne Ḳhudáwand ko kahlá bhejtá hún, ki main us kí nazar men maurid i lutf hoún.
6 ¶ Chunánchi qásidon ne Ya'qúb ke pás phir áke kahá, ki Ham tere bhái 'Esau ke pás gaye, aur wuh aur us ke sáth chár sau ádmí tere istiqbál ko áte hain.
7 Tab Ya'qúb nipaṭ tarsán aur hairán húá: aur us ne apne sáth ke logon, aur gallon, aur bailon, aur únṭon ke do gol kiye;
8 Aur kahá, ki Agar 'Esau ek gol par áwe aur use máre, to dúsrá gol, jo bach rahá hai, bhágegá.
9 ¶ Aur Ya'qúb ne kahá, ki Ai mere báp Abirahám ke Ḳhudá, aur mere báp Iz,háq ke Ḳhudá, ai KHUDÁWAND, tú ne mujhe farmáyá, ki apní sarzamín aur apní zádbúm men phir já, aur main terá bhalá karúngá:
10 Main to un sab rahmaton aur us sárí wafádárí men se, jo tú ne apne bande ke sáth kí hai, kisí ke láiq nahín; ki main apní láṭhí liye is Yardan ke pár gayá; aur ab do gol baná hún.
11 Main terí minnat kartá hún, ki mujhe mere bhái ke háth se, 'Esau ke háth se, bachá le; ki main us se ḍartá hún, na howe ki wuh áke mujhe aur laṛkon ko un kí máon samet halák kare.
12 Tú ne to kahá, ki Main tujh se achchhá sulúk karúngá, aur terí nasl ko daryá kí ret kí mánind, jo kasrat se hargiz giní nahín játí, banáúngá.
13 ¶ Aur wuh us rát wuhín rahá; aur jo us ke háth lagá, apne bhái 'Esau ke hadye ke wáste liyá;
14 Do sau bakríán, aur bís bakre, do sau bheṛen, aur bís menḍhe,
15 Aur tís dúdhwálí únṭníán bachchon samet, chális gáen, aur das bail, bís gadhíán, aur das gadhe.
16 Aur us ne unhen apne naukaron ke háth men, har gol ko judá judá, sompá, aur apne naukaron ko kahá, ki Mere áge pár utro, aur gol ko gol se judá rakho.
17 Aur pahle ko us ne yún kahá, ki Jab merá bhái 'Esau tujh se mile, aur tujh se púchhe, ki Tú kis ká hai, aur kahán játá hai, aur ye jo tere áge hain, kis ke hain?
18 To kahiyo, Tere chákar Ya'qúb ke hain; yih apne Ḳhudáwand 'Esau ke liye hadya bhejá hai; aur dekh, wuh áp bhí hamáre píchhe hai.
19 Aur us ne dúsre aur tísre ko, aur un sab ko, jo gol ke píchhe játe the, yih kahke hukm kiyá, ki Jab tum 'Esau ko páo, to isí taur se kahiyo.
20 Aur 'aláwa yih kahiyo, ki Dekh, terá chákar Ya'qúb hamáre píchhe átá hai, ki us ne kahá, ki Main us hadye par, jo mujh se áge játá hai, us se sulh karúngá, tab us ká munh dekhúngá; sháyad ki wuh mujh ko qabúl kare.
21 Chunánchi wuh hadya us ke áge pár gayá; par wuh áp us rát lashkar men rahá.
22 Aur wuh usí rát uṭhá, aur apní do jorúon, aur do sahelíon, aur gyárah

beṭon̲ ko leke Yabúq ke gháṭ se pár
utárá.
23 Aur un ko leke nahr pár kar-
wáyá, aur apná sab kuchh pár bhejá.
24 ¶ Aur Ya'qúb akelá rah gayá;
aur wahán̲ pau phaṭne tak ek shaḳhs
us se kushtí laṛá kiyá.
25 Aur jab us ne dekhá, ki wuh us
par gálib na húá, to us kí rán ko bhí-
tarwár se chhúá; aur Ya'qúb kí rán
kí nas us ke sáth kushtí karne men̲
chaṛh gayí.
26 Tab wuh bolá, ki Mujhe jáne
de, ki pau phaṭtí hai. Wuh bolá, ki
Main̲ tujhe jáne na dún̲gá, magar jab
ki tú mujhe barakat dewe.
27 Tab us ne us se púchhá, ki Terá
kyá nám hai? Wuh bolá, ki Ya'qúb.
28 Us ne kahá, ki Terá nám áge ko
Ya'qúb nahín̲, balki Isráel hogá; ki
tú ne Ḳhudá aur ḳhalq pás qúwat pái,
aur gálib húá.
29 Tab Ya'qúb ne púchhá aur ka-
há, ki Main̲ terí minnat kartá hún̲, ki
apná nám batáiye. Wuh bolá, ki Tú
merá nám kyún̲ púchhtá hai? Aur
us ne use wahán̲ barakat dí.
30 Aur Ya'qúb ne us jagah ká nám
Faniel rakhá; aur kahá, ki Main̲ ne
Ḳhudá ko rú ba rú dekhá, aur merí
ján bach rahí hai.
31 Aur jab wuh Faniel se guzartá
thá, to áftáb us par tulú' húá, aur wuh
apní rán se langṛátá thá.
32 Is sabab se bani Isráel us nas
ko, jo rán men̲ bhítarwár hai, áj tak
nahín̲ kháte; kyún̲ki us ne Ya'qúb kí
rán kí nas ko, jo bhítarwár se chaṛh
gayí thí, chhúá thá.

XXXIII BA'B.

AUR Ya'qúb ne apní ánkhen̲ uṭháke
nazar kí, aur kyá dekhtá hai, ki
'Esau aur us ke sáth chár sau ádmí
áte hain̲. Tab us ne Liyáh ko, aur
Ráḳhil ko, aur do sahelíon̲ ko laṛke
bánṭ diye:
2 Aur sahelíon̲ ko aur un ke laṛkon̲
ko sab se áge rakhá, aur Liyáh aur us
ke laṛkon̲ ko píchhe, aur Ráḳhil aur
Yúsuf ko sab ke píchhe.
3 Aur wuh áp un ke áge chalá, aur
apne bhái pás pahunchte pahunchte
sát bár zamín par jhuká.
4 Aur 'Esau us ke milne ko dauṛá,
aur use gale lagáyá, aur us kí gardan
se lipṭá, aur use chúmá: aur we donon̲
roe.
5 Phir us ne ánkhen̲ uṭháín̲, aur
'auraton̲ aur laṛkon̲ ko dekhá, aur ka-
há, ki Ye tere sáth kaun hain̲? Wuh
bolá, Laṛke, jo Ḳhudá ne apní 'ináyat
se tere naukar ko diye.
6 Tab sahelíán̲ aur un ke laṛke
nazdík áe, aur apne ko jhukáyá.
7 Phir Liyáh apne laṛkon̲ ke sáth
nazdík áí, aur jhukí; áḳhir ko Yúsuf
aur Ráḳhil pás áe, aur unhon̲ ne áp ko
jhukáyá.
8 Aur us ne kahá, ki Us baṛe gol
se, jo mujhe milá, terá kyá iráda hai?
Wuh bolá, ki Apne ḳhudáwand kí
nazar se maurid i lutf honá.
9 Tab 'Esau bolá, Mujh pás bahut
hai, bhái mere; jo terá hai, apne hí
liye rakhiye.
10 Ya'qúb ne kahá, So nahín̲, agar
main̲ terí nazar men̲ manzúr hún̲,
to merá hadya mere háth se qabúl
kíjiye: kyún̲ki main̲ ne to terá mun̲h
dekhá, so jaisá ki Ḳhudá ká mun̲h
main̲ ne dekhá hai; aur tú mujh se
rází húá.
11 Merí barakat ko, jo áp ke huzúr
lái gayí hai, qabúl kíjiye; ki Ḳhudá
ne mujh par shafaqat kí hai, aur mere
pás sab kuchh hai. Garaz us ne use
yahán̲ tak tang kiyá, ki use le liyá.
12 Aur us ne kahá, ki A'o, kúch
karen̲ aur chalen̲, aur main̲ tere áge
áge chalún̲gá.
13 Us ne use kahá, ki Merá ḳhudá-
wand jántá hai, ki laṛke názuk hain̲,
aur bheṛ bakríán̲, aur gáe dúdh pilá-
newálíán̲ mere pás hain̲: aur agar we
din bhar hánke jáen̲, to sáre galle mar
jáen̲ge.

14 So, mere khudáwand, apne naukar se peshtar rawána ho jáiye, aur main áhista áhista, jaisá ki mawáshí áge chalegí, aur larke sah sakenge, chalúngá, yahán tak ki Sha'ír men apne khudáwand pás á pahunchún.

15 Tab 'Esau ne kahá, ki Marzí ho, to main kaí ek un logon men se, jo ab mere sáth hain, tere sáth chhor jáún. Wuh bolá, Kyá zarúr hai? kásh ki main sirf apne khudáwand kí nazar men manzúr hotá.

16 ¶ Tab 'Esau usí din apní ráh leke Sha'ír ko phir gayá.

17 Aur Ya'qúb safar karke Sukkát ko áyá, aur apne liye ek ghar banáyá, aur apní mawáshí ke liye patchhappar banáe: is sabab se us jagah ká nám Sukkát húá.

18 ¶ Aur Ya'qúb Faddán-Arám se báhar hoke mulk i Kan'án ke shahr Shálim ko, Sikm ke nazdík, áyá; aur shahr se báhar apná khaima khará kiyá.

19 Aur jis par us ká derá phailá thá, us ne us khet ko Sikm ke báp Hamúr ke larkon se sau qasíton par mol liyá.

20 Aur us ne wahán ek mazbah banáyá, aur us ká nám El Iláh i Isráel rakhá.

XXXIV BAB.

AUR Dínah, Liyáh kí betí, jise wuh Ya'qúb ke liye janí thí, us mulk kí larkíon ke dekhne ko báhar gayí.

2 Tab us mulk ke amír Hawí Hamúr ke bete Sikm ne use dekhá, aur use le gayá, aur us ke sáth hambistar húá, aur use behurmat kiyá.

3 Aur us ká ji Ya'qúb kí betí Dínah se lagá, aur us ne us larkí ko piyár kiyá, aur us ko dilásá diyá.

4 Aur Sikm ne apne báp Hamúr se kahá, ki yih larkí merí jorú ke wáste le.

5 Aur Ya'qúb ne suná, ki us ne Dínah merí betí ko behurmat kiyá; par us ke bete us kí mawáshí ke sáth maidán men the; so Ya'qúb un ke áne tak chup rahá.

6 ¶ Tab Sikm ká báp Hamúr Ya'qúb pás gayá, ki us se bát chít kare.

7 Aur sunte hí Ya'qúb ke bete maidán se áe; aur we mard ranjíde aur gazabnák húe, kyúnki us ne Isráel ko ruswá kiyá, ki Ya'qúb kí betí ke sáth námunásib waza' se mil baithá.

8 Tab Hamúr ne un ke sáth yún guftogú kí, ki Mere bete Sikm ká dil tumhárí betí se atká: use us ke sáth byáh díjiye.

9 Hamáre sáth samdhiyáná karo; apní betíán ham ko do, aur hamárí betíán áp lo;

10 Aur hamáre sáth raho; yih zamín to tumháre áge hai; us men raho, aur saudágarí karo, aur us men milkíyat rakho.

11 Aur Sikm ne us larkí ke báp aur bháíon se kahá, Kásh ki main tumhárí nazar men maqbúl hotá, aur jo kuchh tum mujh se kahoge, main dúngá;

12 Jitná mahr aur dihish mujh se cháho, main tumháre kahne ke muwáfiq dúngá: lekin larkí ko mujhe byáh díjiyo.

13 Tab Ya'qúb ke beton ne Sikm aur us ke báp Hamúr ko is sabab se, ki us ne un kí bahin Dínah ko behurmat kiyá, makkárí se jawáb diyá,

14 Aur un se kahá, ki Ham yih nahín kar sakte, ki ek námakhtún mard ko apní bahin dewen, ki is men ham par bará harf hai:

15 Lekin is par ham tum se rází ho jáenge: Agar tum aise ho jáo, jaise ham hain, ki tumháre har mard ká khatna kiyá jáwe;

16 Tab ham apní betíán tumhen denge, aur tumhárí betíán lenge, aur tum men rahenge, aur ham sab ek qaum ho jáenge.

17 Par agar tum hamárí na sunoge,

ki khatna karo, to ham apní larkí le
lenge, aur chale jáenge.
18 Un kí báten Hamúr aur us ke
bete Sikm ko pasand húín.
19 Aur us jawán ne is bát ke karne
men derí na kí; kyúnki wuh Ya'qúb
kí betí se bahut khush thá: aur wuh
apne báp ke sáre gharáne se ziyáda
'izzatdár thá.
20 Phir Hamúr, aur us ká betá
Sikm, apne shahr ke phátak par gaye,
aur apne shahr ke logon se yún guf-
togú karne lage, ki
21 Yih log to hamáre sáth sulh
karte hain; pas we is zamín men ra-
hen aur saudágarí karen; ki is zamín
kí wus'at un ke liye bas hai; so ham
un kí betíon ko byáh lenge, aur apní
betíán un ko denge.
22 Magar is shart par we hamáre
sáth rahne par, aur ek log ho jáne par
rází honge, ki ham men har mard ká
khatna, jaisá un men kiyá gayá hai,
kiyá jáwe.
23 Un ke galle aur mál, aur un ká
har ek chárpáya, kyá sab hamárá na
hogá? Faqat unhen rází karen, to we
hamáre sáth rahenge.
24 Tab un sabhon ne, jo us ke
shahr ke phátak se áyá jáyá karte
the, Hamúr aur us ke bete Sikm kí
bát ko máná, aur sab, jo us ke shahr
ke phátak se ámad o raft karte the, un
men se har mard ne khatna karwáyá.
25 ¶ Aur tísre din, jab we dard
men mubtalá the, to yún húá, ki
Ya'qúb ke beton men se Dínah ke do
bhái, Sama'ún aur Láwí, apní apní tal-
wáren leke jur,at se shahr par á pare,
aur sab mardon ko qatl kiyá.
26 Aur Hamúr aur us ke bete Sikm
ko bhí talwár kí dhár se már dálá,
aur Sikm ke ghar se Dínah ko leke
nikal gaye.
27 Ya'qúb ke bete maqtúlon par
áe, aur shahr ko gárat kiyá, is wáste
ki unhon ne un kí bahin ko behur-
mat kiyá thá.
28 Unhon ne un kí bher bakríán,
aur un ke gáe bail, aur un ke gadhe,
aur jo kuchh ki shahr men aur khet
par thá, lút liyá.
29 Aur un kí sab daulat, aur un ke
sab bachche, aur un kí jorúán le gaye,
aur sab kuchh, jo ghar men thá, lútke
sáf kiyá.
30 Tab Ya'qúb ne Sama'ún aur
Láwí ko kahá, ki Tum ne mujh ko
dukh diyá, ki is zamín ke báshindon
men, Kan'áníon aur Farizzíon men,
mujhe ghinauná kar diyá: ham to
thore hain, we sab mere muqábale ko
ikatthe honge, aur mujhe qatl ka-
renge; aur main aur merá gharáná
barbád howegá.
31 We bole, Kyá láiq thá, ki wuh,
jaisá qahba ke sáth karte, hamárí
bahin se mu'ámala kare?

XXXV BA'B.

AUR Khudá ne Ya'qúb ko kahá,
ki Uth, Baitel men já, aur wa-
hín rah; aur Khudá ke liye, jo tujhe,
jab tú apne bhái 'Esau ke huzúr se
bhágá thá, dikhái diyá, ek mazbah
baná.
2 Tab Y'aqúb ne apne gharáne aur
apne sab hamráhíon ko kahá, ki
Begáne ma'búdon ko, jo tumháre
darmiyán hain, nikál phenko, aur pák
sáf ho, aur apne kapre badlo:
3 Aur áo, ham uthen, aur Baitel ko
jawen; aur main wahán Khudá ke
liye, jis ne merí tangí ke din merí du'á
qabúl kí, aur jis ráh men main chalá,
mere sáth rahá, mazbah banáúngá.
4 Tab unhon ne sáre begáne ma'-
búdon ko, jo un ke háthon men the,
aur mundre, jo un ke kánon men the,
Ya'qúb ko diye; aur Ya'qúb ne unhen
balút ke darakht tale, jo Sikm ke
nazdík thá, dabá diyá.
5 Aur unhon ne kúch kiyá: aur un
ke ás pás ke shahron par Khudá ká
khauf pará, aur unhon ne Ya'qúb ke
beton ká píchhá na kiyá.
6 ¶ Chunánchi Ya'qúb aur sab log,

jo us ke sáth the, Kan'án kí zamín
men Lauz ko, jo Baitel hai, pahunche.
7 Aur us ne wahán mazbah baná-
yá, aur us maqám ká nám El i Baitel
rakhá; is liye ki jab wuh apne bhái
ke pás se bhágá, to wahán use Khudá
dikhlái diyá.
8 Aur Ribqah kí dái Dabúrah mar
gayí, aur wuh Baitel ke taht balút ke
darakht tale gárí gayí: aur us ká nám
Allún i Bakút rakhá.
9 ¶ Aur Khudá Ya'qúb ko, jab ki
wuh Faddán-Arám se áyá thá, phir
dikhái diyá, aur use barakat bakhshí.
10 Aur Khudá ne use kahá, ki Terá
nám Ya'qúb hai: terá nám áge ko
Ya'qúb na kahláyá jáegá, balki terá
nám Isráel hogá: so us ne us ká nám
Isráel rakhá.
11 Phir Khudá ne use kahá, ki
Main Khudá e Qádir i mutlaq hún:
tú baromand ho, aur bahut ho já;
tujh se guroh, balki gurohon kí guroh
paidá hogí, aur bádsháh terí kamar se
niklenge;
12 Aur yih zamín, jo main ne Abi-
rahám aur Iz,háq ko dí hai, so main
tujh ko dúngá, aur tere ba'd terí nasl
ko yih zamín dúngá.
13 Aur Khudá us jagah, jahán us se
ham-kalám húá, us pás se uth gayá.
14 Tab Ya'qúb ne us jagah, jahán
wuh us se ham-kalám húá, ek sutún,
patthar ká sutún khará kiyá, aur
us par tapáwan kiyá, aur us par tel
dhálá.
15 Aur Ya'qúb ne us maqám ká
nám, jahán Khudá us se bolá thá,
Baitel rakhá.
16 ¶ Aur unhon ne Baitel se kúch
kiyá; aur wahán se Ifrát bahut dúr
na thá; aur Rákhil ko dard i zih
lagá; aur us par janne kí sakhtí húí.
17 Us sakhtí kí hálat men dái ja-
nái ne use kahá, ki Tú mat dar; ki
ab ki bhí terá yih betá hogá.
18 Aur yún húá, ki us kí ján jáne
par thí, yahán tak ki wuh mar hí
gayí, to us ne us ká nám Binauní ra-
khá; par us ke báp ne us ká nám
Binyamín rakhá.
19 So Rákhil mar gayí, aur Ifrát
kí ráh men, jo Baitlaham hai, gárí
gayí.
20 Aur Ya'qúb ne us kí qabr par
ek sutún khará kiyá: aur yih Rákhil
kí qabr ká sutún áj tak maujúd hai.
21 ¶ Phir Isráel ne kúch kiyá, aur
apná khaima Mijdal i 'Adr kí us taraf
khará kiyá.
22 Aur jab Isráel us sarzamín men
já rahá, to yún húá, ki Rúbin gayá,
aur apne báp kí haram Bilháh se
hambistar húá: aur Isráel ne suná.
Tab Ya'qúb ke bárah bete the.
23 Liyáh ke bete ye the; Rúbin,
Ya'qúb ká palauthá, aur Sama'ún, aur
Láwí, aur Yahúdáh, aur Ishákár, aur
Zabulún.
24 Aur Rákhil ke bete; Yúsuf, aur
Binyamín.
25 Aur Rákhil kí sahelí Bilháh ke
bete; Dán, aur Naftálí.
26 Aur Liyáh kí sahelí Zilfáh ke
bete; Jadd, aur A'shar: Ya'qúb ke
bete, jo Faddán-Arám men paidá húe,
ye hain.
27 ¶ Aur Ya'qúb Mamre men, jo
Qaryat-Arba', ya'ne Habrún, hai,
jahán Abirahám aur Iz,háq ne derá
kiyá thá, apne báp Iz,háq ke pás áyá.
28 Aur Iz,háq ek sau assí baras ká
húá.
29 Tab Iz,háq ján-bahaqq húá, aur
mar gayá, aur búrhá aur 'umr-ásúda
hoke apne logon men já milá: aur us
ke beton 'Esau aur Ya'qúb ne use
gárá.

XXXVI BA'B.

AUR 'Esau, ya'ne Adúm ká na-
sab-náma yih hai.
2 'Esau Kan'án kí betíon men se
Hittí Ailún kí betí 'Adah ko, aur
Ahlibámah ko, jo 'Anah kí betí, aur
Hawí Saba'ún kí potí thí,
3 Aur Bashámah ko, jo Ismá'el kí

beṭí aur Nabít kí bahin thí, byáh láyá.
4 Aur 'Adah 'Esau ke liye Ilifaz ko janí; aur Bashámah Ra'úel ko janí.
5 Aur Ahlibámah Ya'ús ko, aur Ya'lám ko, aur Qurah ko janí: ye 'Esau ke beṭe hain̲, jo zamín i Kan'án men̲ paidá húe.
6 Aur 'Esau apní jorúon̲, aur beṭon̲, aur beṭíon̲, aur apne ghar ke har ek naukar chákar, aur apne mál, aur sab baháim, aur sárí daulat ko, jo us ne Kan'án kí zamín men̲ hásil kiye the, leke apne bháí Ya'qúb ke pás se ek dúsrí zamín ko gayá.
7 Kyún̲ki un ká asbáb aisá wáfir thá, ki un kí gunjáish báham na ho sakí; aur zamín, jis men̲ we musáfir the, un kí mawáshí ke sabab se un kí bardásht na kar sakí.
8 Tab 'Esau koh i Sha'ír men̲ já rahá. Yih 'Esau, ya'ne Adúm, ká ahwál hai.
9 ¶ So 'Esau ká nasab-náma, jo koh i Sha'ír ke Adúmíon̲ ká báp hai, yih hai.
10 'Esau ke beṭon̲ ke nám ye hain̲; Ilifaz, 'Esau kí jorú 'Adah ká beṭá; aur Ra'úel, 'Esau kí jorú Bashámah ká beṭá.
11 Ilifaz ke beṭe; Taiman, aur A'mir, aur Safú, aur Ja'tám, aur Qanaz.
12 Aur Timn'a 'Esau ke beṭe Ilifaz kí haram thí; aur wuh Ilifaz ke liye 'Amálíq ko janí. So 'Esau kí jorú 'Adah ke beṭe ye the.
13 Ra'úel ke beṭe ye hain̲; Nahat, aur Zárah, aur Sammah, aur Mizzah, jo 'Esau kí jorú Bashámah kí aulad thí.
14 ¶ Aur bint i 'Anah bint i Saba'ún 'Esau kí jorú Ahlibámah ke beṭe ye hain̲: wuh 'Esau ke liye, Ya'ús, aur Ya'lám, aur Qurah ko janí.
15 ¶ Aur 'Esau kí aulád men̲ jo ra,ís the, ye hain̲: 'Esau ke palauṭhe beṭe Ilifaz kí aulád men̲; ra,ís Taiman, ra,ís A'mir, ra,ís Safú, ra,ís Qanaz,
16 Ra,ís Qurah, ra,ís Ja'tám, ra,ís 'Amálíq; ye we ra,ís hain̲, jo Ilifaz se zamín i Adúm men̲ paidá húe, aur 'Adah ke farzand the.
17 ¶ Aur Ra'úel bin 'Esau ke beṭe ye hain̲: ra,ís Nahat, ra,ís Zárah, ra,ís Sammah, ra,ís Mizzah: ye we ra,ís hain̲, jo Ra'úel se zamín i Adúm men̲ paidá húe, aur 'Esau kí jorú Bashámah ke farzand the.
18 ¶ Aur 'Esau kí jorú Ahlibámah kí aulád yih hai; ra,ís Ya'ús, ra,ís Ya'lám, ra,ís Qurah; ye we ra,ís hain̲, jo 'Esau kí jorú Ahlibámah bint i 'Anah ke farzand the.
19 So 'Esau, ya'ne Adúm, kí aulád, aur un men̲ ke ra,ís, ye hain̲.
20 ¶ Aur Sha'ír Húrí ke beṭe, us mulk ke báshinde, ye hain̲; Laután, aur Sobal, aur Saba'ún, aur 'Anah,
21 Aur Daisún, aur Asar, aur Daisán: mulk i Adúm men̲ Húríon̲ Sha'ír kí aulád men̲ ye ra,ís hain̲.
22 Aur Laután ke beṭe, Húrí aur Haimám; aur Timn'a Laután kí bahin thí.
23 Aur ye Sobal ke beṭe hain̲; 'Alwán, aur Mánahat, aur A'ibál, aur Safú, aur Onám.
24 Aur Saba'ún ke beṭe ye hain̲; Aiyah aur 'Anah; yih wuh 'Anah hai, jis ne bayábán men̲, jab wuh apne báp ke gadhon̲ ko charátá thá, ḳhachcharon̲ ko páyá.
25 Aur 'Anah kí aulád yih hai; Daisún, aur Ahlibámah bint i 'Anah.
26 Aur Daisún ke beṭe ye hain̲; Hamdán, aur Ishbán, aur Yitrán, aur Kirán.
27 Ye Asar ke beṭe hain̲: Bilán, aur Za'wán, aur 'Aqán.
28 Daisán ke beṭe ye hain̲: 'U'z, aur Irán.
29 So Húríon̲ men̲ ke ra,ís ye hain̲: ra,ís Laután, ra,ís Sobal, ra,ís Saba'ún, ra,ís 'Anah,

30 Ra,ís Daisún, ra,ís Asar, ra,ís
Daisán: ye un Húríon ke ra,ís hain,
jo zamín i Sha'ír men the.
31 ¶ Aur bádsháh, jo mulk i Adúm
par musallit húe, peshtar us se ki Is-
ráel ká koí bádsháh ho, ye hí hain:
32 Bálig bin Ba'úr Adúm men ek
bádsháh thá, aur us kí bastí ká nám
Dinhábá thá.
33 Bálig mar gayá, aur Yúbáb, bin
Zárah, jo Basrí thá, us kí jagah men
bádsháh húá.
34 Phir Yúbáb mar gayá, aur Ha-
shím, jo Taiman kí zamín ká thá, us
ká jánishín húá.
35 Aur Hashím mar gayá, aur Ha-
dad bin Bidad, jis ne Moáb ke maidán
men Midiyáníon ko már dálá, us ká
jánishín húá; aur us kí bastí ká nám
Gawít thá.
36 Aur Hadad mar gayá, aur Sham-
lah, jo Masriqa ká thá, us ka jánishín
húá.
37 Aur Shamlah mar gayá, aur
Sáúl, jo nahr i Furát kí Rahabát ká
thá, us ká jánishín húá.
38 Aur Sáúl mar gayá, aur Ba'al-
hanán bin 'Akbúr us ká jánishín
húá.
39 Aur Ba'al-hanán bin 'Akbúr
mar gayá, aur Hadar us ká jánishín
húá; aur us kí takhtgáh ká nám Fa'ú
thá; aur us kí jorú ká nám Mahai-
tabiel thá, jo Matrid kí betí aur
Mezáháb kí potí thí.
40 Pas, 'Esau ke ra,íson ke nám,
un ke khándánon, aur maqámon, aur
námon ke muwáfiq, ye hain: ra,ís
Timn'a, ra,ís 'Alwán, ra,ís Yatít,
41 Ra,ís Ahlibámah, ra,ís Ailah,
ra,ís Fainún,
42 Ra,ís Qanaz, ra,ís Taiman, ra,ís
Mibsár,
43 Ra,ís Majdiel, ra,ís 'Irám: Adúm
ke ra,ís, apní milk kí zamín men,
apne rahne kí jagahon ke muwáfiq, ye
hain. So Adúmíon ke báp 'Esau ká
ahwál yih hai.

XXXVII BA'B.

AUR Ya'qúb ne Kan'án kí zamín
men, jahán us ká báp musáfir
thá, derá kiyá.
2 Ya'qúb ká ahwál yih hai: ki
Yúsuf satrah baras ká hoke apne
bháíon ke sáth galla charátá thá; aur
wuh jawán apne báp kí jorúon Bilháh
aur Zilfáh ke beṭon ke sáth rahtá thá:
aur Yúsuf un ke báp pás un ke bure
kámon kí khabar látá thá;
3 Aur Isráel Yúsuf ko apne sab
larkon se ziyáda piyár kartá thá, is
liye ki wuh us ke burhápe ká beṭá
thá; aur us ne us ke liye ek búqala-
mún qabá banáí.
4 Aur us ke bháíon ne, yih dekhke
ki un ká báp us ke sab bháíon se use
ziyáda piyár kartá hai, us ká kína
paidá kiyá, aur us se muhabbat kí bát
na kar sakte the.
5 ¶ Aur Yúsuf ne ek khwáb de-
khá, aur use apne bháíon se kahá;
tab we us se ziyáda mutanaffir húe.
6 Aur us ne un se yún kahá, ki Jo
khwáb main ne dekhá hai, so suniye:
7 Ki ham khet par púle bándhte
the; aur kyá dekhtá hún? ki merá
púlá uṭhá aur sídhá khaṛá rahá, aur
tumháre púle ás pás khaṛe húe, aur
mere púle ko sijda kiyá.
8 Tab us ke bháíon ne use kahá,
ki Kyá tú sach hamárá bádsháh ho-
gá, yá tú hamárá hákim hogá? Aur
unhon ne us ke khwábon aur us kí
báton se us ká ziyáda kína paidá
kiyá.
9 ¶ Phir us ne dúsrá khwáb de-
khá, aur use apne bháíon se bayán
kiyá, aur kahá, ki Dekho, main ne
ek khwáb dekhá, ki súraj aur chánd,
aur gyárah sitáron ne mujhe sijda
kiyá.
10 Aur us ne yih apne báp aur
bháíon se bayán kiyá; tab us ke báp
ne use ḍánṭá, aur us se kahá, ki Yih
kyá khwáb hai, jo tú ne dekhá hai?
Kyá main, aur terí má, aur tere bháí

sach much tere áge zamín par jhukke
tujhe sijda karenge?
11 Aur us ke bháíon ko rashk áyá;
lekin us ke báp ne us bát ko yád
rakhá.
12 ¶ Aur us ke bháí apne báp ke
galle charáne ke liye Sikm ko gaye.
13 Tab Isráel ne Yúsuf ko kahá,
Kyá tere bháí Sikm men nahín cha-
ráte hain? A'o, main tujhe un ke pás
bhejún. Us ne use kahá, ki Main
házir hún.
14 Aur us ne kahá, ki Jáiye, apne
bháíon aur gallon ko salámat dekhiye,
aur mujh pás khabar láiye. So us ne
use Habrún kí wádí se bhejá, aur wuh
Sikm men áyá.
15 ¶ Tab koí shakhs use milá, aur
dekhá, ki wuh maidán men be-ráh
játá thá; tab us shakhs ne us se pú-
chhá, ki Tú kyá ḍhúnḍhtá hai?
16 Wuh bolá, Main apne bháíon
ko ḍhúnḍhtá hún; mujhe batláiye, ki
we kahán charáte hain.
17 Wuh shakhs bolá, We yahán se
chale gaye; ki main ne unhen yih
kahte dekhá, ki A'o, Dútain ko jáwen.
Chunánchi Yúsuf apne bháíon ke
píchhe chalá, aur unhen Dútain men
páyá.
18 Aur jonhín unhon ne use dúr se
dekhá, us se pahle ki wuh nazdík
pahunche, us ke qatl ká mansúba
bándhá.
19 Aur ek ne dúsre se kahá, Dekho,
yih sáhib i khwáb átá hai;
20 So áo, ham ab use már ḍálen,
aur kisí kúe men ḍál den, aur kahen,
ki Koí burá darinda use khá gayá:
aur dekhen, ki us ke khwábon ká
anjám kyá hogá.
21 Tab Rúbin ne sunke un ke há-
thon se bacháyá, aur bolá, Cháhiye ki
ham use qatl na karen.
22 Aur un se kahá, ki Khúnrezí
na karo, balki use us kúe men, jo
bayábán men hai, ḍál do, aur us par
háth na ḍálo; táki wuh use un ke
háthon se bachake us ke báp tak phir
pahuncháwe.
23 ¶ Aur yún húá, ki jab Yúsuf
apne bháíon pás áyá, to unhon ne us
kí qabá ko, ya'ne búqalamún qabá
ko, jo wuh pahine thá, utárke, use
nangá kiyá,
24 Aur use leke kúe men ḍál diyá:
wuh kúá andhá thá; us men ek búnd
pání na thá.
25 Aur we roṭí kháne baiṭhe, aur
ánkh uṭhái, aur dekhá, ki Ismá'elíon
ká ek qáfila Jili'ád se garm masálih,
aur raugan i balsán, aur murr, únṭon
par láde húe átá hai, ki unhen Misr
ko le jáwen.
26 Tab Yahúdáh ne apne bháíon se
kahá, ki Agar ham apne bháí ko már
ḍálen, aur us ká khún chhipáwen, to
kyá naf'a hogá?
27 A'o, use Ismá'elíon ke háth be-
chen, aur us par apne háth na ḍálen;
ki wuh hamárá bháí, aur hamárá
gosht hai. Aur us ke bháí rází
húe.
28 Aur us waqt we Midiyání sau-
dágar udhar se guzre: so unhon ne
Yúsuf ko khínchke kúe se báhar ni-
kálá, aur Ismá'elíon ke háth bís rú-
piye ko bechá: aur we Yúsuf ko Misr
men láe.
29 Aur jab Rúbin kúe par phir áyá,
aur dekhá, ki Yúsuf us men nahín
hai, apne kapṛe pháṛe.
30 Aur apne bháíon pás phir áyá,
aur kahá, ki Laṛká to nahín; ab main
kahán jáún?
31 Phir unhon ne Yúsuf kí qabá
ko liyá, aur ek bakrí ká bachcha
márá, aur use us ke lahú men tar
kiyá;
32 Aur unhon ne us búqalamún
qabá ko bhejá, aur apne báp pás le áe,
aur kahá, ki Ham ne ise páyá, aur áp
ise pahcháníye, ki yih áp ke beṭe ki
qabá hai, ki nahín.
33 Aur us ne use pahchána, aur
kahá, ki Yih to mere beṭe ki qabá

hai: koí burá darinda use khá gayá; Yúsuf beshakk pháṛá gayá.

34 Tab Ya'qúb ne apne kapṛe pháṛe aur ṭáṭ apne kúle par ḍálá, aur bahut din tak apne beṭe ke liye gam kiyá.

35 Us ke sab beṭe aur us kí sab beṭián̲ use tasallí dene uṭhín̲, aur wuh tasallí-pazír na húá; aur bolá, ki Main̲ apne beṭe par rotá húá gor men̲ utrún̲gá. So us ká báp us ke liye royá kiyá.

36 Aur Midiyánion̲ ne use Misr men̲ Fútifár ke háth, jo Fira'ún ká ek amír aur lashkar ká ra,ís thá, bechá.

XXXVIII BA'B.

AUR us waqt yún̲ húá, ki Yahúdáh apne bháion̲ se judá hokar Híráh náme Adúlámí ek shaḳhs ke yahán̲ gayá.

2 Aur Yahúdáh ne wahán̲ Sú'a nám ek Kan'ání mard kí beṭí ko dekhá, aur use liyá, aur us se ḳhalwat kí.

3 Wuh hámila húí, aur ek beṭá janí, aur us ká nám 'I'r rakhá.

4 Aur use phir haml rahá, aur beṭá janí, aur us ká nám Onán rakhá.

5 Aur wuh phir hámilá húí, aur beṭá janí, aur us ká nám Selah rakhá; aur jab wuh use janí, to Yahúdáh Kazíb men̲ thá.

6 Aur Yahúdáh apne palauṭhe 'I'r ke liye ek 'aurat byáh láyá, jis ká nám Tamar thá.

7 Aur 'I'r, Yahúdáh ká palauṭhá, Ḳhudáwand kí nigáh men̲ sharír thá: so Ḳhudáwand ne use már ḍálá.

8 Tab Yahúdáh ne Onán ko kahá, ki Apne bhái kí jorú ke pás já, aur apní bháwaj ká haqq adá kar, aur apne bhái ke liye nasl chalá.

9 Lekin Onán ne jáná, ki yih nasl merí na kahláegí: aur yún̲ húá, ki jab wuh apne bhái kí jorú pás játá thá, to nutfe ko zamín par zá,i' kartá thá, tá na howe ki us ká bhái us se nasl páwe.

10 Aur us ká yih kám Ḳhudáwand kí nazar men̲ bahut burá thá; is liye us ne use bhí halák kiyá.

11 Tab Yahúdáh ne apní bahú Tamar ko kahá, ki Apne báp ke ghar men̲ bewá baiṭhí rah, jab tak ki merá beṭá Selah baṛá ho; ki us ne kahá, Na howe, ki wuh bhí apne bháion̲ kí tarah mar jáwe. So Tamar apne báp ke ghar men̲ já rahí.

12 ¶ Aur bahut din guzre ki Sú'a kí beṭí Yahúdáh kí jorú mar gayí; aur jab Yahúdáh ko us ká gam bhúlá, to wuh apní bheṛon̲ kí pashm ke katarnewálon̲ ke pás Timnat men̲, apne dost Adúlámí Híráh ke sáth, gayá.

13 Aur Tamar se yih kahá gayá, ki Dekh, terá sasur apní bheṛon ki pashm katarne ke liye Timnat ko játá hai.

14 Tab us ne apní bewagí ke kapṛon̲ ko utár phenká, aur burqa' oṛhá, aur apne ko lapeṭá, aur 'Ainaim ke madḳhal men̲, jo Timnat ke ráste par hai, já baiṭhí: kyún̲ki us ne dekhá thá, ki Selah baṛá húá, aur mujhe us kí jorú na kar diyá hai.

15 Yahúdáh use dekhkar samjhá, ki koí kasbí hai; kyún̲ki wuh apná mun̲h chhipáe húe thí.

16 Aur wuh ráh se us kí taraf ko phirá, aur use kahá, ki Chaliye, aur mujhe apne sáth ḳhalwat karne díjiye; ki us ne na jáná, ki yih merí bahú hai. Wuh bolí, ki Tú, jo mere sáth ḳhalwat karegá, mujhe kyá degá?

17 Wuh bolá, Main̲ galle men̲ se bakrí ká ek bachcha bhejún̲gá. Us ne kahá, ki Tú mujhe, jab tak use bheje, kuchh girau degá?

18 Wuh bolá, ki Main̲ kyá girau tujhe dún̲? Wuh bolí, Apní chháp, aur apná bázúband, aur apní láṭhí, jo tere háth men̲ hai. Us ne diyá, aur us ke sáth ḳhalwat kí, aur wuh us se hámila húí.

19 Phir wuh uṭhí, aur chalí gayí,

aur burqa' utár rakhá, aur ránḍsále ká
joṛá pahin liyá.
20 Aur Yahúdáh ne apne dost Adú-
lámí ke háth bakrí ká bachcha bhejá,
táki us 'aurat ke háth se apná girau
pher láwe; par us ne us ko na páyá.
21 Tab us ne us jagah ke logon̲ se
púchhá, ki Wuh beswá, jo 'Ainaim
men̲ ráste par nazar átí thí, kahán̲ hai?
We bole, ki Yahán̲ kasbí na thí.
22 Tab wuh Yahúdáh ke pás phir
áyá, aur kahá, ki Main̲ use nahín̲ pá
saktá hún̲, aur wahán̲ ke log bhí kahte
hain̲, ki kasbí wahán̲ nahín̲ thí.
23 Yahúdáh bolá, ki Ḳhair, wuhí
lewe, na ho ki ham badnám howen̲:
dekh, main̲ ne to bakrí ká bachcha
bhejá, par tú ne use na páyá.
24 ¶ Aur yún̲ húá, ki qaríb tín
mahíne ke ba'd Yahúdáh se kahá gayá,
ki Terí bahú Tamar ne ziná kiyá; aur
dekh, use chhinále ká haml bhí hai.
Yahúdáh bolá, ki Use báhar láo, ki
wuh jaláí jáwe.
25 Jab wuh nikálí gayí, us ne apne
sasur ko kahlá bhejá, ki Mujhe us
shaḳhs ká haml hai, jis kí yih chízen̲
hain̲: aur kahá, Daryáft kíjiye, yih
chháp, aur bázúband, aur yih 'asá, kis
ká hai?
26 Tab Yahúdáh ne iqrár kiyá, aur
kahá, ki Wuh mujh se ziyáda sádiq
hai; kyún̲ki main̲ ne use apne beṭe
Selah ko na diyá. Lekin wuh áge ko
us se hambistar na húá.
27 ¶ Aur us ke janne ke waqt men̲
yún̲ húá, ki us ke peṭ men̲ tau,am the.
28 Aur jab wuh janne lagí, to ek ká
háth niklá, aur dáí janáí ne pakaṛke
us ke háth men̲ nárá bándhkar kahá,
ki Yih pahle niklá.
29 Aur yún̲ húá, ki us ne apná háth
phir khín̲ch liyá; aur kyá dekhtí hai?
ki wuhín̲ us ká bháí nikal áyá; aur
wuh bolí, Tú kyá hí pháṛtá hai? yih
pháṛ tujh par áwegí: so us ká nám
Pháras rakhá gayá.
30 Ba'd us ke us ká bháí, jis ke háth
men̲ nárá bándhá thá, nikal áyá, aur
us ká nám Zárah rakhá gayá.

XXXIX BA'B.

AUR Yúsuf ko Misr men̲ láe, aur
Fútifár Misrí ne, jo Fira'úní amír,
aur bádsháh ke jilaudáron̲ ká sardár
thá, us ko Ismá'elion̲ ke háth se, jo
use wahán̲ láe the, mol liyá.
2 Aur Ḳhudáwand Yúsuf ke sáth
thá, aur wuh sáhib i iqbál thá; so
wuh apne Misrí áqá ke ghar men̲
rahá.
3 Aur us ke áqá ne dekhá, ki
Ḳhudáwand us ke sáth hai, aur yih
ki Ḳhudáwand ne us ke sab kámon̲
men̲ use iqbálmand kiyá.
4 Chunánchi Yúsuf us kí nazar men̲
maurid i lutf húá, aur us ne us kí
ḳhidmat kí; aur us ne use apne ghar
ká muḳhtár kiyá, aur sab, jo kuchh
ki us ká thá, us ke qabze men̲ kar
diyá.
5 Aur yún̲ húá, ki jis waqt se ki us
ne use ghar par, aur apní sab chízon̲
par muḳhtár kiyá, Ḳhudáwand ne us
Misrí ke ghar men̲ Yúsuf ke sabab se
barakat baḳhshí; aur us kí sab chízon̲
men̲, jo ghar men̲ aur khet men̲ thín̲,
Ḳhudáwand kí taraf se barakat húí.
6 Aur us ne apná sab kuchh Yúsuf
ke qabze men̲ kar diyá, aur us ne roṭí
ke siwá, jise khá letá thá, kisí chíz se
kám na rakhá. Aur Yúsuf ḳhúbsúrat
aur núrpaikar thá.
7 ¶ Aur us ke ba'd yún̲ húá, ki
us ke áqá kí jorú kí ánkh Yúsuf par
lagí, aur wuh bolí, ki Mere sáth ham-
bistar ho.
8 Lekin us ne na máná; aur apne
áqá kí jorú se kahá, ki Dekh, merá
áqá, kisí chíz se, jo ghar men̲ mere
pás hai, wáqif nahín̲; aur us ne apná
sab kuchh mere háth men̲ kar diyá.
9 Is ghar men̲ mujh se ziyáda koí
baṛá nahín̲: aur us ne, siwá tere, koí
chíz mere iḳhtiyár se báhar nahín̲
rakhí; aur yih is liye hai, ki tú us kí
jorú hai; phir main̲ aisí baṛí badzátí

kyún̲ karún̲, aur Ḳhudá ká gunahgár
hoún̲?
10 Aur wuh harchand Yúsuf ko roz
roz kahtí rahí, por us ne us kí na
suní, ki us ke sáth soe, yá us ke sáth
rahe.
11 Aur yún̲ húá, ki ek din wuh
apne kám ke liye ghar ke andar gayá;
aur ghar ke logon̲ men̲ se wahán̲ koí
na thá.
12 Tab us ne us ká pairáhan pa-
kaṛke kahá, ki Mere sáth hambistar
ho. Wuh apná pairáhan us ke háth
men̲ chhoṛkar bhágá, aur báhar nikal
gayá.
13 Jab us ne dekhá, ki us ne apná
pairáhan mere háth men̲ rahne diyá,
aur bhág niklá,
14 Tab us ne apne ghar ke logon̲
ko buláyá, aur kahá, ki Dekho, wuh
ek 'Ibrí ko hamáre ghar men̲ le áyá,
ki wuh ham se ṭhaṭṭhá kare; wuh
andar ghusá, ki mere sáth hambistar
ho, aur main̲ baṛe zor se chillá uṭhí.
15 Jab us ne dekhá, ki main̲ ne
áwáz buland kí, aur chilláí, to apná
pairáhan mere háth men̲ chhoṛ bhágá,
aur báhar nikal gayá.
16 So us ne us ká pairáhan apne
pás rakhá, jab tak ki us ká áqá ghar
men̲ áyá.
17 Tab us ne aisí hí báten̲ us se
kahín̲, ki Yih 'Ibrí gulám, jo tú ne
ham pás lá rakhá, ghus áyá, ki mujh
se ṭhaṭṭhá kare.
18 Aur jab main̲ ne áwáz buland
kí, aur chillá uṭhí, to wuh apná pai-
ráhan mujh pás chhoṛkar báhar nikal
bhágá.
19 Jab us ke áqá ne ye báten̲, jo us
kí jorú ne kahín̲, ki Tere gulám ne
mujh se yún̲ kiyá, sunín̲, to us ká
gazab bhaṛká.
20 Aur Yúsuf ke áqá ne us ko
pakṛá, aur us ko ek jagah, jahán̲ bád-
sháh ke qaidí band the, qaid men̲
ḍálá: wuh wahán̲ qaidḳháne men̲ rahá
kartá thá.
21 ¶ Lekin Ḳhudáwand Yúsuf ke
sáth thá; us ne us par rahm kiyá, aur
qaidḳháne ke dároga ko us par mihr-
bán kiyá.
22 Aur qaidḳháne ke dároga ne sab
qaidíon̲ ko, jo qaid men̲ the, Yúsuf ke
háth men̲ sompá; aur jo kám wahán̲
kiyá játá thá, us ká muḳhtár wuhí thá.
23 Aur qaidḳháne ká dároga sab
kámon̲ se, jo us ke háth men̲ the,
befikr thá; is liye ki Ḳhudáwand us
ke sáth thá; aur Ḳhudáwand ne use
un kámon̲ men̲, jo us ne kiye, iqbál-
mand kiyá.

XL BA'B.

BA'D in báton̲ ke yún̲ húá, ki sháh
i Misr ká sáqí aur nánpaz apne
ḳhudáwand sháh i Misr ke mujrim
húe.
2 Aur Fira'ún apne do sardáron̲ par,
jin men̲ ek sáqíon̲, aur dúsrá nánpazon̲
ká dároga thá, gusse húá;
3 Aur us ne un ko nigahbání ke
liye, jilaudáron̲ ke sardár ke ghar
men̲, usí jagah, jahán̲ Yúsuf band
thá, qaidḳháne men̲ ḍálá.
4 Jilaudáron̲ ke sardár ne unhen̲
Yúsuf ke hawále kiyá, aur us ne un
kí ḳhidmat kí: we ek muddat tak
nazarband rahe.
5 ¶ Aur har ek ne un donon̲ men̲
se, ya'ne sháh i Misr ke sáqí, aur nán-
paz ne, jo qaidḳháne men̲ band the,
ek hí rát ek ek ḳhwáb, apní ta'bír ke
muwáfiq, dekhá.
6 Aur Yúsuf subh ko un pás andar
gayá, aur un par nigáh kí, aur dekhá,
ki we udás hain̲,
7 Us ne Fira'úní sardáron̲ se, jo us
ke sáth us ke ḳhudáwand ke ghar
men̲ nigahbání ke liye asír the, pú-
chhá, ki A'j tum kis liye udás nazar
áte ho?
8 We bole, Ham ne ek ḳhwáb de-
khá hai, jis ká ta'bír karnewálá koí
nahín̲. Yúsuf ne unhen̲ kahá, Kyá
ta'bír kí qudrat Ḳhudá ko nahín̲?
mujh se bayán kíjiye.

9 Tab sardár sáqí ne apná khwáb
Yúsuf se bayán kiyá, aur use kahá,
Dekh, mere khwáb men ek ták mere
sámhne thí;
10 Us ták men tín dálíán thín; un
men kalíán niklín, aur un men phúl
áe, aur us ke sab guchchhon men
angúr pake:
11 Aur Fira'ún ká piyála mere
háth men thá: so main ne un angúr-
on ko leke Fira'ún ke jám men ni-
chorá; aur wuh jám main ne Fira'ún
ke háth men diyá.
12 Tab Yúsuf bolá, Us kí ta'bír
yih hai, ki yih tín dálíán tín din
hain.
13 Aur Fira'ún ab se tín din men
terí rúbakárí karegá, aur tujhe terá
mansab phir degá, aur tú áge kí tarah,
jab tú Fira'ún ká sáqí thá, us ke háth
men phir jám degá.
14 Lekin jab tú khushhál ho, to
mujhe yád kíjiyo, aur mujh par mihr-
bání kíjiyo, aur Fira'ún se merá zikr
kíjiyo, aur mujhe is ghar se makhlasí
dilwáiyo;
15 Ki we 'Ibráníon kí wiláyat se
mujhe churá láe; aur yahán bhí main
ne aisá kám nahín kiyá, ki we mujhe
is qaidkháne men rakhen.
16 Jab sardár nánpaz ne dekhá, ki
ta'bír khúb húí, to Yúsuf se kahá, ki
Main bhí khwáb men thá, aur dekh,
ki sir par tín tokrí roti kí thín.
17 Aur úpar kí tokrí men Fira'ún
ke liye sab qism ká pakká húá mál
thá; aur parande mere sir par us tokrí
men se kháte the.
18 Yúsuf ne jawáb diyá, aur kahá,
Us kí ta'bír yih hai, ki ye tín tokrí-
án tín din hain.
19 Fira'ún ab se tín din men terá
sir tere tan se judá karegá, aur ek da-
rakht par tujhe latkáegá, aur parande
terá gosht noch noch kháenge.
20 ¶ Aur tísre din, jo Fira'ún kí
sálgirih ká din thá, yún húá, ki us
ne apne sab naukaron kí mihmání
kí; aur us ne sardár sáqí aur nán-
paz kí, apne naukaron men se, rú-
bakárí kí;
21 Aur us ne sardár sáqí ko us kí
khidmat par phir qáim kiyá, aur us
ne Fira'ún ke háth men jám diyá.
22 Par us ne sardár nánpaz ko
phánsí dí, jaisá Yúsuf ne un se tá'-
bíren kahí thin.
23 Par sardár sáqí ne Yúsuf ko yád
na kiyá, balki use bhúl gayá.

XLI.

PHIR Fira'ún ne dúsre sál ke
ákhirí dinon men khwáb dekhá,
ki wuh lab i daryá khará hai,
2 Aur kyá dekhtá hai? ki daryá se
sát khúbsúrat aur motí gáen niklín,
aur naistán men charne lagín.
3 Aur kyá dekhtá hai? ki un ke
ba'd aur sát gáen badshakl aur dublí
daryá se niklín, aur daryá ke ghát
par un sát gáeon ke nazdík kharí
húín.
4 Aur un badsúrat aur dublí gáeon
ne un khúbsúrat aur motí sát gáeon
ko khá liyá. Tab Fira'ún jágá.
5 Aur phir so gayá, aur dobára
khwáb dekhá, ki anáj kí bharí húí
aur achchhí sát bálen ek dánthí men
záhir húín.
6 Aur kyá dekhtá hai? ki ba'd un
ke aur sát bálen patlí aur purwá hawá
se murjhái húí niklín.
7 Aur we patlí sát bálen un ach-
chhí bharí húí sát bálon ko nigal
gayín. Aur Fira'ún jágá, aur dekhá
ki wuh khwáb thá.
8 Aur yún húá, ki subh ko us ká
jí ghabráyá; tab us ne Misr ke sáre
jádúgaron aur us ke sab dánishmand-
on ko bulá bhejá, aur Fira'ún ne
apná khwáb un se kahá; par un men
se koí Fira'ún ke khwáb kí ta'bír na
kar saká.
9 ¶ Us waqt sardár sáqí ne Fira'ún
se kahá, ki Merí khatáen áj mujhe
yád áín:
10 Ki Fira'ún apne bandon par

gusse thá, aur mujhe jilaudáron̲ ke ghar men̲ qaid kiyá thá, mujhe, aur sardár nánbái ko bhí;

11 Tab ham ne, ya'ne main̲ ne aur us ne, ek hí rát men̲, ek ḳhwáb dekhá; ham men̲ ek ek ne ḳhwáb dekhá, apne ḳhwáb kí tá'bír ke muwáfiq.

12 Aur ek 'Ibrí jawán, jilaudáron̲ ke sardár ká naukar, wahán̲ hamáre sáth thá; ham ne us se kahá: us ne hamáre ḳhwábon̲ kí ta'bír kí, aur har ek ke ḳhwáb kí, us ke muwáfiq, ta'bír kí.

13 Aur us ne jaisí ham se ta'bír kí thí, waisá hí húá: mujhe apne mansab par qáim kiyá, aur use phán̲sí dí.

14 ¶ Tab Fira'ún ne Yúsuf ko bulwáyá; we jald use qaidḳháne se le áe; aur us ne sir munḍáyá, aur kapṛe badalke Fira'ún ke huzúr áyá.

15 Fira'ún ne Yúsuf ko kahá, Main̲ ne ḳhwáb dekhá, jis kí ta'bír koí nahín̲ kar saktá; aur main̲ ne suná hai, ki tú ḳhwáb ko samajhke us kí ta'bír kartá hai.

16 Yúsuf ne jawáb men̲ Fira'ún se kahá, ki Merí kyá táqat hai? Ḳhudá Fira'ún kí salámatí ká jawáb use dewe.

17 Tab Fira'ún ne Yúsuf se kahá, Main̲ ne ḳhwáb men̲ dekhá, ki main̲ daryá ke kináre par khaṛá hún:

18 Aur kyá dekhtá hún̲? ki moṭí aur ḳhúbsúrat sát gáen̲ daryá se niklín̲, aur naistán men̲ charne lagín̲:

19 Aur kyá dekhtá hún̲? ki ba'd in ke niháyat badsúrat, aur ḳharáb, aur dublí sát aur gáen̲ niklín̲, aisí burí ki main̲ ne sárí zamín i Misr men̲ kabhí nahín̲ dekhín̲:

20 Aur we dublí aur badshakl gáen̲ pahlí moṭí sát gáeon̲ ko nigal gayín̲;

21 Jab we unhen̲ khá gayín̲, to yih ma'lúm na húá, ki we un ke peṭ men̲ gayín̲; aur we waisí hí badsúrat thín̲, jaisí pahle thín̲; tab main̲ jágá.

22 Aur phir ḳhwáb men̲ dekhá, ki achchhí ghaní sát bálen̲ ek ḍánṭhí se niklín̲:

23 Aur kyá dekhtá hún̲? ki aur sát bálen̲, patlí, aur purwá hawá se murjháí húí, un ke ba'd ugín̲:

24 Aur un patlí bálon̲ ne achchhí sát bálon̲ ko nigal liyá: aur main̲ ne yih jádúgaron̲ se kahá; hargiz koí ta'bír mujh se na kar saká.

25 ¶ Tab Yúsuf ne Fira'ún se kahá, ki Fira'ún ká ḳhwáb ek hí hai: Ḳhudá ne, jo kuchh wuh kiyá cháhtá hai, Fira'ún ko dikhláyá.

26 We sát achchhí gáen̲ sát baras hain̲; aur we achchhí sát bálen̲ sát baras hain̲; ḳhwáb ek hí hai.

27 Aur we dublí badsúrat sát gáen̲, jo un ke ba'd niklín̲, sát baras hain̲; aur we sát ḳhálí bálen̲ jo purwá hawá se murjháí húí hain̲, so kál ke sát baras hain̲.

28 Yih wuhí bát hai, jo main̲ ne Fira'ún se kahí: Ḳhudá ne, jo kuchh kiyá cháhtá hai, Fira'ún ko dikhláyá.

29 Dekh, ki sát baras tak sárí zamín i Misr men baṛí sastí hogí:

30 Aur ba'd un ke sát baras ká kál hogá: aur zamín i Misr kí sárí baṛhtí bhúl jáegí; aur yih kál zamín ko halák karegá;

31 Aur wuh baṛhtí mulk men̲, us ánewále kál ke sabab se, hargiz ma'lúm na hogí: kyún̲ki wuh saḳht kál hogá.

32 Aur Fira'ún par, jo ḳhwáb duhráyá gayá, so is liye hai, ki yih bát Ḳhudá se muqarrar kí gayí hai, aur Ḳhudá jald use karegá.

33 Is liye Fira'ún ko cháhiye, ki ek hoshyár 'aqlmand mard ko khoje, aur use Misr kí zamín par muḳhtár kare.

34 Aur Fira'ún use hukm dewe, ki wuh is zamín par tahsíldáron̲ ko muqarrar kare, aur baṛhtí ke sát baras tak pánchwán̲ hissa Misr kí zamín se liyá kare.

35 Aur we un achchhe barason̲ kí,

jo áte hain, sab kháne kí chízen jam'a karen, aur galla Fira'ún ke hukm men rakhen; sab kháne kí chízon kí muháfazat shahron men karen.
36 Aur wuhí khurish kál ke sát baras ke liye, jo Misr kí zamín men paregá, zakhíra hogí; táki yih mulk kál ke sabab se halák na ho.
37 ¶ Yih ta'bír Fira'ún kí nigáh men, aur us ke sab naukaron kí nazar men, achchhí ma'lúm húí.
38 Fira'ún ne apne naukaron ko kahá, Kyá ham aisá jaisá yih mard hai, ki jis men Khudá kí Rúh hai, pá sakte hain?
39 Aur Fira'ún ne Yúsuf se kahá, Azbas ki Khudá ne tujhe is sab men bínáí dí hai, so koí tujh sá 'áqil aur dánishwar nahín hai.
40 Tú mere ghar ká mukhtár ho, aur apná hukm merí sab ra'áiyat par jári kar; faqat takhtnishíní men main tujh se buzurgtar rahúngá.
41 Phir Fira'ún ne Yúsuf se kahá, ki Dekh, main ne tujhe sárí zamín i Misr par hukúmat bakhshí.
42 Aur Fira'ún ne apní angushtarí apne háth se nikálkar Yúsuf ke háth men pahiná dí; aur use katán ká libás pahináyá, aur sone ká tauq us ke gale men dálá;
43 Aur us ne use apní dúsrí gárí men sawár kar diyá: tab us ke áge manádí kí gayí, Sab adab se raho. Aur us ne use Misr kí sárí mamlukat par hákim kiyá.
44 Aur Fira'ún ne Yúsuf ko kahá, Main Fira'ún hún, aur bagair tere Misr kí sárí zamín men koí insán apná háth yá pánw na utháegá.
45 Aur Fira'ún ne Yúsuf ká khitáb Jahán-panáh rakhá; aur us ne shahr i On ke káhin Fútífara' kí betí A'snáth ko us se byáh diyá. Aur Yúsuf Misr kí zamín men phirá.
46 ¶ Aur Yúsuf, jis waqt Misr ke bádsháh Fira'ún ke huzúr khará húá, tís baras ká thá. Aur Yúsuf Fira'ún ke huzúr se nikalkar Misr kí sárí zamín men phirá.
47 Aur barhtí ke sát baras men zamín málámál húí.
48 Tab us ne un sát barason kí sárí chízen kháne kí, jo zamín í Misr men thín, jam'a kín; aur us ne un kháne kí chízon ko bastíon men zakhíra kiyá, aur un kheton kí, jo har bastí ke áspás the, kháne kí chízen usí bastí men rakhín.
49 Aur Yúsuf ne galla bahut kasrat se, jaise daryá kí ret, aisá ki wuh hisáb karne se báz rahá, jam'a kiyá; kyúnki wuh be-hisáb thá.
50 Aur Yúsuf ke do bete shahr i On ke káhin Fútífara' kí betí A'snáth ke pet se kál se peshtar paidá húe.
51 Aur Yúsuf ne palauthe ká nám Munassí rakhá; kyúnki us ne kahá, ki Khudá ne sab merí aur mere báp ke ghar kí mashaqqat bhuláí.
52 Aur dúsre ká nám Ifráím rakhá, aur kahá, ki Khudá ne mujhe mere ranj kí zamín men phaldár kiyá.
53 ¶ Aur sát baras sastí ke, jo zamín i Misr men the, ákhir húe, aur giráni ke sát baras, jaisá ki Yúsuf ne kahá thá, áne shurú' húe.
54 Aur sab zamín men giráni húí; par hanoz Misr kí sárí zamín men rotí thí.
55 Par jab sárí zamín i Misr bhúkh se halák hone lagí, to khalq rotí ke liye Fira'ún ke áge chilláí. Fira'ún ne sab Misríon ko kahá, ki Yúsuf kane jáo; wuh jo tumhen kahe, so karo.
56 Aur tamám rú e zamín par kál thá, aur Yúsuf ne zakhíre ke khatte kholke Misríon ke háth beche; aur Misr kí zamín men kál bahut barhá.
57 Aur sáre mulk Misr men Yúsuf kane mol lene áe; kyúnki sab mulkon men sakht kál thá.

XLII BA'B.

JAB Ya'qúb ne dekhá, ki Misr men galla hai, tab Ya'qúb ne apne beton se kahá, ki Tum kyún ek dúsre ko takte ho?

2 Dekho, main̲ ne suná hai, ki Misr
men̲ galla hai; tum wahán̲ jáo, aur
wahán̲ se hamáre liye mol lo; táki
ham jíwen̲, aur na maren̲.
3 ¶ So Yúsuf ke das bhái galla mol
lene ko Misr men̲ áe.
4 Par Ya'qúb ne Yúsuf ke bhái
Binyamín ko us ke bháion̲ ke sáth
na bhejá, is liye ki us ne kahá, Kahín̲
aisá na ho, ki us par kuchh áfat áwe.
5 Pas Isráel ke beṭe, aur ánewálon̲
men̲ mile húe, ḳharíd karne áe, ki
Kan'án ke mulk men̲ kál thá.
6 Aur Yúsuf mulk ká hákim thá,
ki wuh mulk ke sáre logon̲ ke háth
galla bechtá thá. So Yúsuf ke bhái
áe, aur apne ko zamín kí taraf jhukáe,
húe us ke huzúr ḳham húe.
7 Yúsuf ne apne bháion̲ ko dekhá,
aur unhen̲ pahchán gayá; par us ne
áp ko náwáqif banáyá, aur un se saḳht
bolí bolá, aur un se púchhá, Tum
kahán̲ se áe ho? We bole, Kan'án kí
zamín se kháne kí chízen̲ mol lene ko.
8 Yúsuf ne to apne bháion̲ ko pah-
cháná, par unhon̲ ne use na pahcháná.
9 Aur Yúsuf ko we ḳhwáb, jo us ne
un kí bábat dekhe the, yád áe, aur us
ne unhen̲ kahá, ki Tum jásús hokar
áe ho, táki is zamín kí burí hálat
daryáft karo.
10 Unhon̲ ne use kahá, Nahín̲, ai
mere ḳhudáwand; tere gulám kháne kí
chízen̲ mol lene áe hain̲.
11 Ham sab ek hí shaḳhs ke beṭe
hain̲; ham sachche hain̲, tere gulám
jásús nahín̲.
12 Wuh bolá, ki Nahín̲, balki tum
zamín kí burí hálat dekhne áe ho.
13 Tab unhon̲ ne kahá, ki Tere gu-
lám bárah bhái Kan'án ke bích ek hí
shaḳhs ke beṭe hain̲; aur dekh, chhoṭá
áj ke din hamáre báp ke pás hai, aur
ek nahín̲ miltá.
14 Tab Yúsuf ne unhen̲ kahá, Wu-
hí jo main̲ ne tumhen̲ kahá, ki tum
jásús ho;
15 Isí se tum imtihán kiye jáoge:
Fira'ún kí zindagí kí qasam, ki tum
yahán̲ se, bagair us ke ki tumhárá
chhoṭá bhái yahán̲ áwe, jáne na páoge.
16 Ek ko áp men̲ se bhejo, ki tum-
háre bhái ko láwe, aur tum qaid raho,
táki tumhárí báten̲ jánchí jáwen̲, ki
tum sachche ho ki nahín̲; aur nahín̲
to Fira'ún kí ján kí qasam, tum
yaqínan jásús ho.
17 So us ne un sab ko báham tín
din tak nazarband rakhá.
18 Aur tísre din Yúsuf ne unhen̲
kahá, Yún̲ karo, táki zinda raho; ki
main̲ Ḳhudá se ḍartá hún̲:
19 Ki agar tum sachche ho, to ek
ko ápne bháion̲ men̲ se qaidḳháne men̲
band rahne do: aur tum kál ke liye
apne ghar men̲ galla le jáo:
20 Lekin apne chhoṭe bhái ko mujh
pás le áiyo: tumhárí báten̲ yún̲ sábit
hon̲gí, aur tum na maroge. Chunán-
chi unhon̲ ne yún̲hín̲ kiyá.
21 ¶ Aur unhon̲ ne ápas men̲ ka-
há, ki Ham sach apne bhái kí bábat
mujrim hain̲, ki jab us ne hamárí
minnat aur zárí kí, ham ne us kí ḳhas-
tadilí dekhí, aur us kí na suní; is
liye yih musíbat ham par parí.
22 Tab Rúbin ne jawáb men̲ unhen̲
kahá, Kyá main̲ tumhen̲ na kahtá
thá, ki Is bachche par zulm na karo;
aur tum shanawá na húe: yih bhí
dekho, ki us ke ḳhún kí búzpurs
húí.
23 Aur we na jánte the, ki Yúsuf
un kí báten̲ samajhtá hai, is liye ki
un ke darmiyán ek tarjumán thá.
24 Tab wuh un men̲ se kináre gayá,
aur royá, aur phir un pás áyá, aur un
se báten̲ kín̲, aur un men̲ se Sama'ún̲
ko leke un kí ánkhon̲ ke sámhne
bándhá.
25 ¶ Tab Yúsuf ne hukm kiyá, ki
un ke bore galle se bharen̲, aur har
shaḳhs kí naqdí us ke bore men̲
rakhke phir den̲, aur unhen̲ safar kí
ḳhurish bhí dewen̲: us ne yún̲ un se
sulúk kiyá.

26 Aur unhon̲ ne apne gadhon̲ par
galla ládá, aur wahán̲ se rawána húe.
27 Jab un men̲ se ek ne apná borá
kholá, táki apne gadhe ko manzil par
dána ghás dewe, to us ne apní naqdí
dekhí, ki wuh bore men̲ úparwár hai.
28 Tab us ne apne bháion̲ se kahá,
ki Merí naqdí phir dí gayí; aur ḍekho,
ki wuh mere bore men̲ hai. Tab un
ká dil thikáne na rahá, aur we ḍarkar
ek dúsre ko kahne lage, Ḳhudá ne
ham se yih kyá kiyá?
29 ¶ A'khir we zamín i Kan'án
men̲ apne báp Ya'qúb pás pahunche,
aur apná sab hál, jo un par guzrá thá,
us se kahá, aur bole,
30 Ki Wuh shaḳhs, jo us mulk ká
málik hai, ham se saḳhtí se bolá, aur
hamen̲ zamín ke jásús ṭhahráe.
31 Ham ne use kahá, ki Ham sach-
che ádmí hain̲; ham jásús nahín̲
hain̲:
32 Ham bárah bháí ek báp ke beṭe
hain̲; ham men̲ se ek nahín̲ miltá,
aur sab se jo chhoṭá hai áj apne báp
pás zamín i Kan'án men̲ hai.
33 Tab us shaḳhs ne, jo mulk ká
málik hai, ham ko kahá, Main̲ ab
tumhen̲ jánchún̲gá, ki sachche ho ki
nahín̲: apná ek bháí mujh pás chhoṛo,
aur apne gharáne ke liye kál kí
ḳhurish lo, aur jáo:
34 Aur apne chhoṭe bháí ko mere
pás le áo: tab main̲ jánún̲gá, ki tum
jásús nahin̲, balki sachche ho; phir
main̲ tumháre bháí ko tumháre hawále
karún̲gá, aur tum mulk men̲ saudágarí
kíjiyo.
35 ¶ Aur yún̲ húá, ki jab unhon̲
ne apne bore ḳhálí kiye, to dekhá, ki
har shaḳhs kí naqdí bandhí húí us ke
bore men̲ thí; aur we aur un ká báp
naqdí kí thailián̲ dekhke ḍar gaye.
36 Aur un ke báp Ya'qúb ne unhen̲
kahá, Tum ne mujhe be-aulád kiyá;
Yúsuf nahín̲ hai, aur Sama'ún bhí
nahín̲; Binyamín ko bhí le jáoge: yih
sab báten̲ mere muḳhálif hain̲.
37 Tab Rúbin ne apne báp se ḳhi-
táb karke kahá, ki Agar main̲ us ko
tujh pás na láún̲, to tú mere do beṭon̲
ko qatl kíjiyo: use mere háth men̲
somp de, ki main̲ use phir tujh pás
pahuncháún̲gá.
38 Us ne kahá, Merá beṭá tumháre
sáth na jáegá; ki us ká bháí mar
gayá, aur wuh akelá rah gayá; agar
us par, jis ráh men̲ ki tum játe ho,
kuchh áfat ho, to tum mere buṛhápe
ke bálon̲ ko sáth gam ke gor men̲
utároge.

XLIII BA'B.

AUR zamín par wuh kál baṛá saḳht
thá.
2 Aur yún̲ húá, ki jab wuh galla,
jo Misr se láe the, we khá chuke, to
un ke báp ne unhen̲ kahá, ki Phir
jáo, aur hamáre liye thoṛí ḳhurish
mol lo.
3 Tab Yahúdáh ne use kahá, ki Us
mard ne ham ko niháyat tákíd se kahá
hai, ki Tum bagair is ke, ki tumhárá
bháí tumháre sáth ho, merá mun̲h na
dekhoge.
4 So agar tú hamárá bháí hamáre
sáth bhejtá hai, to ham jáen̲ge, aur
tere liye ḳhurish mol len̲ge;
5 Aur agar nahín̲ bhejtá hai, to
ham na jáen̲ge: ki us mard ne ham
se kahá hai, Jab tak tumhárá bháí
tumháre sáth na ho, tum merá mun̲h
na dekhoge.
6 Tab Isráel ne kahá, ki Tum ne
mujh se kyún̲ yih badí kí, ki us mard
se kahá, ki Hamárá aur ek bháí hai?
7 We bole, ki Us mard ne hamen̲
tang karke hamárá aur hamáre kunbe
ká hál púchhá kiyá, ki Kyá tumhárá
báp ab tak jítá hai? áyá, tumhárá koí
aur bháí hai? to ham ne báton̲ ke
sarrishte ke muwáfiq use kahá; kyá
ham jánte the, ki wuh hamen̲ kahegá,
ki Apne bháí ko le áo?
8 Tab Yahúdáh ne apne báp Isráel
ko kahá, ki Is jawán ko mere sáth
bhej, ki ham uṭhen̲ aur jáwen̲; táki

ham, aur tú, aur hamáre bachche jíwen̲, aur mar na jáwen̲.

9 Aur main̲ us ká zámin hotá hún̲; tú mere hí háth se us ko talab kíjiyo: agar main̲ use tere pás na láún̲, aur tere sámhne na biṭháún̲, to tú yih gunáh abad tak merí gardan par rakhiyo:

10 Kyún̲ki agar ham derí na karte, to yaqínan ab tak do bára phir áe hote.

11 Tab un ke báp Isráel ne unhen̲ kahá, ki Agar ab yún̲hín̲ hai, to yún̲ karo; ki kuchh ḳhássa mewa is zamín ká apne bartanon̲ men̲ rakh lo, aur us mard ke liye hadya le jáo, thoṛá raugan i balsán, thoṛá shahd, kuchh garm masálih, aur murr, aur pista, aur bádám:

12 Aur duhrí qímat apne háth men̲ lo; aur wuh naqdí, jo tumháre boron̲ ke mun̲h men̲ rakhí húí tum phir láe, apne háth men̲ phir le jáo; sháyad ki wuh galatí se húá ho.

13 Apne bhái ko bhí lo; uṭho, aur phir us mard pás jáo.

14 Aur Ḳhudá e Qádir us mard ko tum par mihrbán kare, táki wuh tumháre dúsre bhái aur Binyamín ko chhoṛ dewe. Main̲ agar be-aulád húá, to húá.

15 ¶ Tab unhon̲ ne wuh hadya liyá, aur duhrí naqdí ko apne háth men̲ Binyamín samet liyá, aur uṭhe, aur Misr ko utar chale, aur Yúsuf ke áge jákar khaṛe húe.

16 Jab Yúsuf ne Binyamín ko un ke sáth dekhá, to us ne apne ghar ke dároga ko kahá, ki In mardon̲ ko ghar men̲ le já, aur kuchh zabh karke taiyár kar; kyún̲ki ye mard do pahar ko mere sáth kháná kháwen̲ge.

17 Us shaḳhs ne, jaisá Yúsuf ne farmáyá thá, kiyá; chunánchi wuh shaḳhs unhen̲ Yúsuf ke ghar men̲ láyá.

18 Tab we ḍare, ki Yúsuf ke ghar men̲ láe gaye. Aur unhon̲ ne kahá, ki Naqdí kí 'illat se, jo pahle martaba hamáre boron̲ men̲ phir gayí, ham yahán̲ láe gaye hain̲; táki wuh hamáre liye ek bahána ḍhúnḍhe, aur ham par hamla kare, aur ham ko pakṛe, aur gulám kare, aur hamáre gadhon̲ ko chhín le.

19 Tab unhon̲ ne Yúsuf ke ghar ke dároga pás áke ghar ke darwáze par us se guftogú kí, aur kahá,

20 Ki Ai sáhib, ham pahle martaba jo ḳhurish mol lene áe the,

21 To yún̲ húá, ki jab ham ne manzil par utarke apne boron̲ ko kholá, to dekhá, ki har shaḳhs kí naqdí us ke bore men̲ úparwár thí; hamárí naqdí púre taul kí thí; so ham use apne háth men̲ phir láe hain̲:

22 Aur ham aur naqdí, ḳhurish mol lene ko, apne háthon̲ men̲ láe hain̲; aur ham nahín̲ jánte ki hamárí naqdí kis ne hamáre boron̲ men̲ rakh dí.

23 Us ne kahá, ki Tumhárí salámatí howe; mat ḍaro; tumháre Ḳhudá aur tumháre báp ke Ḳhudá ne tumháre boron̲ men̲ tumhen̲ ḳhazána diyá; tumhárí naqdí mujh ko mil chukí. Phir wuh Sama'ún ko un pás nikál láyá.

24 Aur us shaḳhs ne un mardon̲ ko Yúsuf ke ghar men̲ láke páni diyá, ki pán̲w dhoen̲; aur un ke gadhon̲ ko dána ghás diyá.

25 Phir unhon̲ ne Yúsuf ke intizár men̲, ki wuh do pahar ko áegá, hadya taiyár kiyá: kyún̲ki unhon̲ ne suná thá, ki hamen̲ kháná yahán̲ kháne hogá.

26 ¶ Aur jab Yúsuf ghar men̲ áyá, to we wuh hadyá, jo un ke háth men̲ thá, bhítar láe, aur us ke liye sijde ko zamín par gire.

27 Us ne un se ḳhair o 'áfiyat púchhí, aur kahá, ki Tumhárá báp achchhí tarah hai? wuh búṛhá, jis ká zikr tum ne kiyá thá, ab tak jítá hai?

28 Unhon̲ ne jawáb diyá, ki Terá chákar hamárá báp tandurust hai;

wuh hanoz jítá hai. Phir unhon ne
sir jhukáe, aur sijde kiye.
29 Phir us ne ánkh uṭhái, aur apne
bhái Binyamín, apní má ke beṭe ko
dekhá, aur kahá, ki Tumhárá chhoṭá
bhái, jis ká zikr tum ne mujh se kiyá
thá, yihí hai? Phir kahá, ki Ai mere
farzand, Ḳhudá tujh par mihrbán
rahe.
30 Tab Yúsuf ne jaldí kí; kyúnki
us ká jí apne bhai ke liye bhar áyá,
aur cháhá ki rowe. Wuh ek ḳhalwat
men gayá, aur wahán royá.
31 Phir us ne apná munh dhoyá,
aur báhar niklá, aur apne ta,ín zabt
kiyá, aur farmáyá, ki Kháná chuno.
32 Aur unhon ne us ke liye alag,
aur un ke liye judá, aur Misríon ke,
jo un ke sáth kháte the, 'aláhida
chuná; is liye ki Misr ke log 'Ibrání-
on ke sáth kháná khá nahín sakte;
Misrí ise makrúh jánte hain.
33 Aur we us ke sámhne baiṭhe,
bará apní baṛái ke, aur chhoṭá apní
chhoṭái ke muwáfiq. Tab we ta'ajjub
se ek dúsre ko dekh rahe.
34 Aur us ne apne áge se qáben un
ko uṭhá dín; lekin Binyamín kí qáb
har ek kí qáb se pachguní thí. Aur
unhon ne us ke sáth piyá, aur ḳhush
húe.

XLIV BÁB.

AUR us ne apne ghar ke dároga ko
yih hukm kiyá, ki In ádmíon
ke boron ko galle se, jitná ki we le já
saken, bhar, aur har shaḳhs kí naqdí
us ke bore ke andar ḍál de.
2 Aur merá piyála, rúpe ká piyála,
chhoṭe ke bore men úparwár us ke
galle kí qímat samet rakh de. Chu-
nánchi us ne Yúsuf ke farmáne ke
muwáfiq 'amal kiyá.
3 Jonhín subh kí roshní húí, we
sab apne gadhe leke chal nikle.
4 Jab we shahr se thoṛí dúr báhar
gaye, Yúsuf ne apne ghar ke dároga
ko kahá, Uṭh, aur un logon ká pí-
chhá kar; aur jab tú unhen páwe, to
unhen kah, Tum ne kis liye nekí ke
'iwaz badí kí?
5 Kyá yih wuh nahín, jis men me-
rá ḳhudáwand pítá hai, aur jis se wuh
albatta fál kholtá hai? Phir jo tum
ne kiyá, burá kám kiyá.
6 ¶ Aur us ne unhen já liyá, aur
ye báten unhen kahín.
7 Tab unhon ne use kahá, ki Ha-
márá ḳhudáwand aisí báten kyún
kahtá hai? Ḳhudá na kare, ki tere
chákar aisá kám karen.
8 Dekh wuh naqdí, jo ham ne ap-
ne boron men úparwár pái, so ham
Kan'án kí sarzamín se tujh pás phir
láe the: pas kyúnkar hogá, ki ham
ne tere ḳhudáwand ke ghar se rúpá
yá soná churáyá ho?
9 Tere chákaron men wuh, jis ke
pás se nikle, már ḍálá jáe, aur ham
bhí apne ḳhudáwand ke gulám honge.
10 Us ne kahá, ki Tumhárí báton
ke muwáfiq hogá: jis pás ki wuh
nikle, merá gulám hogá, aur tum be-
gunáh ṭhahroge.
11 Tab filfaur har mard ne apná
borá zamín par utárá, aur har ek ne
apná borá kholá.
12 Aur wuh ḍhúnḍhne lágá; aur
baṛe se shurú' karke chhoṭe par áḳhir
kiyá; aur piyála Binyamín ke bore
men páyá.
13 Tab unhon ne apne kapṛe pháṛe,
aur har mard ne apná gadhá ládá, aur
shahr ko phirá.
14 ¶ Aur Yahúdáh aur us ke bhái
Yúsuf ke ghar áe; ki wuh hanoz
wahín thá; aur we us ke áge zamín
par gire.
15 Tab Yúsuf ne unhen kahá, Tum
ne yih kaisá kám kiyá? Kyá tum na
jánte the, ki mujh sá shaḳhs albatta
fál kholtá hai?
16 Yahúdáh bolá, ki Ham apne
ḳhudáwand se kyá kahen? aur kyá
bolen? aur kyúnkar apne ta,ín pák
ṭhahráwen? Ki Ḳhudá ne tere chákar
kí badkárí záhir kí. Dekh, ki ham,

aur wuh bhí, jis pás se piyála niklá,
apne khudáwand ke gulám hain.
17 Wuh bolá, ki Khudá na kare,
ki main aisá karún; yih shakhs, jis
pás se piyála niklá, wuhí merá gulám
hogá; aur tum apne báp pás salámat
jáo.
18 ¶ Tab Yahúdáh us ke nazdík
ákar bolá, Ai mere khudáwand, apne
chákar ko parwánagí díjiye, ki apne
khudáwand ke kán men ek bát kahe;
aur apne chákar par apne gazab kí
ág mat bharakne díjiye; kyúnki tú
Fira'ún kí mánind hai.
19 Mere khudáwand ne apne chá-
karon se yún kahke suwál kiyá, ki
Tumhárá báp yá bháí haí?
20 Aur ham ne apne khudáwand
se kahá, ki Hamárá ek búrhá báp
hai; aur us ke burhápe ká ek chhotá
larká hai; aur us ká bháí mar gayá,
aur wuh apní má ká ek hí rahá, aur
us ká báp us par 'áshiq hai.
21 Tab tú ne apne chákaron ko
kahá, ki Use mujh pás láo, ki us par
nazar karún.
22 Ham ne apne khudáwand se
kahá, ki Wuh jawán apne báp ko
chhor nahín saktá, ki agar apne báp
ko chhore, to wuh mar jáegá.
23 Phir tú ne apne chákaron ko
kahá, Jab tak tumhárá chhotá bháí
tumháre sáth na áwe, tum phir merá
munh na dekhoge.
24 Aur yún húá, ki jab ham tere
chákar apne báp pás gaye, to ham ne
apne khudáwand kí báten us se kahín.
25 Hamárá báp bolá, Phir jáo, aur
hamáre liye thorí khurish mol lo.
26 Ham bole, ki Ham nahín já
sakte; agar hamárá chhotá bháí ha-
máre sáth howe, to ham jáenge; ky-
únki us shakhs ká munh na dekhne
páenge, magar jab ki hamárá chhotá
bháí hamáre sáth ho.
27 Aur tere chákar mere báp ne
ham ko kahá, Tum jánte ho ki merí
jorú mujh se do bete jani:
28 Ek mujh se judá húá, aur main
ne kahá, Yaqínan wuh phárá gayá:
aur main ne use ab tak nahín dekhá:
29 Ab, agar tum is ko bhí mujh se
judá karte ho, aur is par kuchh áfat
pare, to tum mere burhápe ke bálon
ko gam ke sáth qabr men utároge.
30 Pas, jo main tere chákar apne
báp pás jáún, aur wuh jawán hamá-
re sáth na ho; is sabab se ki us kí
zindagí us jawán kí zindagí se milí
húí hai;
31 To ákhir ko yihí hogá, ki wuh,
yih dekhkar ki jawán nahín hai, mar
jáegá; aur tere chákar tere naukar
apne báp ke burhápe ke bálon ko gam
ke sáth qabr men utárenge.
32 Kyúnki tere chákar ne apne báp
ke pás, is jawán ká zámin hoke, kahá,
ki Agar main use tujh pás na pahun-
cháún, to main apne báp ká abad tak
gunahgár hún.
33 Is liye ab mujhe ijázat díjiye,
ki terá chákar jawán ke badle apne
khudáwand kí gulámí men rahe, aur
jawán ko us ke bháíon ke sáth jáne de.
34 Kyúnki main apne báp pás ky-
únkar jáún, agar jawán mere sáth na
howe? aisá na howe, ki musíbat, jo
mere báp par pare, main use dekhún.

XLV BA'B.

TAB Yúsuf apne ta,ín un sab ke
áge, jo us pás khare the, zabt na
kar saká; aur chillává, ki Har ek ko
mujh pás se báhar karo. Chunánchi
jab Yúsuf ne apne ta,ín apne bháíon
par záhir kiyá, to us waqt koí us ke
sáth na thá.
2 Aur wuh chilláke royá: aur Mis-
ríon, aur Fira'ún ke gharáne ne suná.
3 Aur Yúsuf ne apne bháíon ko ka-
há, Yúsuf main hún; áyá merá báp
abhí tak jítá hai? Tab us ke bháí use
jawáb na de sake: kyúnki we us ke
huzúr ghabrá gaye.
4 Aur Yúsuf ne apne bháíon se ka-
há, Mere nazdík áiye. Tab we nazdík
áe. Aur wuh bolá, Main tumhárá

bhái Yúsuf hún, jis ko tum ne Misr
men bechá.
5 So is liye ki tum ne mujhe ya-
hán bechá, gamgín na ho; aur apne
dilon men diqq mat ho: kyúnki Khu-
dá ne, jánon ko bacháne ke liye, mu-
jhe tum se áge bhejá.
6 Is liye ki do baras se zamín par
kál hai; aur abhí aur pánch baras tak
na zamín kí hal-wáhí hogí, na khetí
kátí jáegí.
7 Aur Khudá ne mujh ko tumháre
áge bhejá, táki tumhárí aulád zamín
par báqí rakhe, aur tumhen ek barí
rihái deke zindagí bakhshe.
8 So ab, na tum ne, balki Khudá
ne mujhe yahán bhejá; aur us ne
mujhe Fira'ún ke báp kí jagah, aur
us ke sáre ghar ká khudáwand, aur
Misr kí sárí sarzamín ká hákim ba-
náyá.
9 Tum jaldí karo, aur mere báp pás
jáo, aur use kaho, Terá betá Yúsuf
yún kahtá hai, ki Khudá ne mujh ko
sáre Misr ká khudáwand kiyá: mujh
pás chalá á; der mat kar:
10 Aur tú Jashan kí zamín men
rahegá, aur tú, aur tere larke, aur tere
larkon ke larke, aur terí bher bakrí,
aur gáe bail, us samet, jo kuchh terá
hai, mere pás honge;
11 Aur wahán main terí parwarish
karúngá: kyúnki abhí kál ke pánch
baras báqí hain; aisá na ho ki tú, aur
terá gharáná, aur sab jo tere hain,
muflis ho jáen.
12 Aur dekho, tumhárí ánkhen,
aur mere bhái Binyamín kí ánkhen,
dekhtí hain, ki main hí hún, jo tum-
háre sáth munh se boltá hún.
13 Aur tum mere báp se, merí sárí
shaukat ká, jo Misr men hai, aur us
sab ká, jo tum ne dekhá hai, zikr
kíjiyo: aur tum jaldí karo, aur mere
báp ko yahán le áo.
14 Aur wuh apne bhái Binyamín
ke gale lagke royá; aur Binyamín bhí
us ke gale lagke royá.
15 Aur us ne apne sab bháion ko
chúmá, aur un se milke royá: aur
ba'd is ke us ke bhái us se báten kar-
ne lage.
16 ¶ Aur yihí zikr Fira'ún ke
ghar men suná gayá, ki Yúsuf ke bhái
áe hain; aur us se Fira'ún aur us ke
chákar bahut khush húe.
17 Aur Fira'ún ne Yúsuf ko kahá,
ki Apne bháion ko kah, Tum yih
kám karo; apne jánwar ládo, aur
jáo, aur Kan'án kí sarzamín men já
pahuncho:
18 Aur apne báp, aur apne gharáne
ko lo, aur mujh pás áo: aur main
tum ko Misr kí sarzamín kí achchhí
chízen dúngá, aur tum is zamín ke
taháif kháoge.
19 Ab tujhe hukm milá, ki tú un
ko kahe, Tum yih karo, ki apne lar-
kon aur apní jorúon ke liye Misr kí
zamín se gárián le jáo, aur apne báp
ko le áo.
20 Aur apne asbáb ká kuchh afsos
na karo; kyúnki Misr kí sárí zamín
kí khúbí tumháre liye hai.
21 Aur Isráel ke farzandon ne yún-
hín kiyá; aur Yúsuf ne Fira'ún ke
kahe ke muwáfiq un ko gárián dín,
aur ráh ke liye khurish dí.
22 Aur us ne un sab men har ek
ko ek jorá kaprá diyá; lekin us ne
Binyamín ko tín sau rúpiye, aur pánch
jore kapre, diye.
23 Aur apne báp ke liye is ke mu-
tábiq bhejá: das gadhe Misr kí ach-
chhí chízon se lade húe, aur das
gadhián galle, aur rotí, aur khurish
se ladí húí, apne báp ke safar ke liye.
24 Chunánchi us ne apne bháion
ko rawána kiyá, aur we chal nikle.
Tab us ne unhen kahá, Dekho, kahín
tum ráh men jhagrá na karo.
25 ¶ Aur we Misr se rawána húe,
aur Kan'án kí zamín men apne báp
Ya'qúb ke pás pahunche;
26 Aur us se kahá, Yúsuf ab tak
jítá hai, aur wuh Misr kí sárí zamín

ká hákim hai. Aur Ya'qúb ká dil
sansaná gayá; kyúnki us ne un ká
yaqín na kiyá.
27 Aur unhon ne us se sárí báten,
jo Yúsuf ne unhen kahí thín, kahín;
aur jab us ne gáṛíán, jo Yúsuf ne us
ke láne ko bhejí thín, dekhín, to un
ke báp Ya'qúb kí zindagí do bára
húí.
28 Aur Isráel bolá, Yih bas hai,
ki merá beṭá Yúsuf ab tak jítá hai:
main jáúngá, aur, peshtar us se ki
main marún, use dekhúngá.

XLVI BA'B.

AUR Isráel ne, un sab samet jo us
ke the, safar kiyá, aur Biar-sa-
b'a par ákar apne báp Iz,háq ke
Khudá ke liye qurbáníán guzránín.
2 Aur Khudá ne rát ko khwáb men
Isráel se báten kín, aur kahá, Ai
Ya'qúb, Ai Ya'qúb! Wuh bolá, Main
házir hún.
3 Us ne kahá, Main Khudá, tere
báp ká Khudá hún; Misr men játe
húe mat ḍar; kyúnki main tujhe
wahán baṛí guroh banáúngá:
4 Main tere sáth Misr ko jáúngá;
aur tujhe phir be-shakk le áúngá, aur
Yúsuf apná háth terí ánkhon par
rakhegá.
5 Tab Ya'qúb Biar-sab'a se uṭhá;
aur Isráel ke beṭe apne báp Ya'qúb
ko, aur apne laṛkon, aur apní jorúon
ko, gáṛíon par, jo Fira'ún ne us ke
le jáne ko bhejí thín, le chale.
6 Aur unhon ne apne chaupáye,
aur apná asbáb, jo Kan'án kí sarza-
mín men páyá thá, liyá; aur Ya'qúb
apní sab nasl samet Misr men áyá.
7 Wuh apne beṭon, aur apne beṭon
ke beṭon ko, jo us ke sáth the, aur
apní beṭion, aur apne beṭon kí beṭíon
ko, aur apní sab nasl ko, apne sáth
Misr men láyá.
8 ¶ Aur ye baní Isráel ke nám
hain, jo Misr men áe, Ya'qúb aur us
ke beṭe: Ya'qúb ká palauṭhá Rúbin.
9 Baní Rúbin: Hanúk, aur Phalú,
aur Hasrúm, aur Karmí.
10 ¶ Aur baní Sama'ún: Yamúel,
aur Yamín, aur Ahad, aur Yakín, aur
Suhr, aur Kan'ání 'aurat ká beṭá
Sáúl.
11 ¶ Aur baní Láwí: Jairsún, aur
Qihát, aur Mirárí.
12 Aur baní Yahúdáh: 'I'r, aur
Onán, aur Selah, aur Pháras, aur
Zárah. Un men se 'I'r aur Onán
Kan'án kí zamín men mar gaye. Aur
Pháras ke beṭe ye hain: Hasrún, aur
Hamúl.
13 ¶ Aur baní Ishakár: Tolá', aur
Fuwáh, aur Yúb, aur Samrún.
14 ¶ Aur baní Zabulún: Sarad,
aur Ailún, aur Yahaliel.
15 Ye baní Liyáh hain, jo Faddán-
Arám men Ya'qúb se, Dínah samet,
jo us kí beṭí thí, paidá húe: so sáre
shakhs, us ke beṭe aur beṭíán, tentís
hain.
16 ¶ Baní Jadd: Safiyán, aur Hají,
aur Súní, aur Isbán, aur 'I'rí, aur
Arúdí, aur Arelí.
17 ¶ Aur baní A'shar: Yimnah,
aur Iswáh, aur Iswí, aur Baríáh, aur
Sirah un kí bahin. Aur baní Baríáh:
Hibr, aur Malkiel.
18 Ye baní Zilfáh hain, jise Lában
ne apní beṭí Liyáh ko diyá: so ye
solah shakhs hain, jinhen wuh Ya'qúb
ke liye janí.
19 Aur Ya'qúb kí jorú Rákhil ke
beṭe, Yúsuf aur Binyamín hain.
20 ¶ Aur Yúsuf se zamín i Misr
men Munassí aur Ifráím paidá húe;
ye On ke káhin Fútífara' kí beṭí A's-
náth se paidá húe.
21 ¶ Aur baní Binyamín: Bala',
aur Bakr, aur Ashbel, aur Jirá, aur
Na'amán, Akhí, aur Ros, Muppím,
aur Huffím, aur Arad.
22 Ye baní Rákhil hain; so sab ke
sab chaudah shakhs hain, jo us se
Ya'qúb ke liye paidá húe.
23 ¶ Aur baní Dán: Hashím.

24 Aur baní Naftálí: Yahasiel, aur Júní, aur Yisr, aur Salím.

25 Ye baní Bilháh hain, jise Lában ne apní beṭí Rákhil ko diyá; so ye sab sát shakhs hain, jinhen wuh Ya'qúb ke liye janí.

26 We sab ke sab, jo Ya'qúb ke sáth Misr men áe, aur us kí sulb se paidá húe, un ke siwá jo Ya'qúb ke beṭon kí jorúán thín, chhiyásaṭh shakhs the;

27 Aur Yúsuf ke do beṭe the, jo zamín i Misr men paidá húe: so we sab, jo Ya'qúb ke gharáne ke the, aur Misr men áe, sattar jánen thín.

28 ¶ Aur us ne Yahúdáh ko Yúsuf pás apne se peshtar bhejá, tá ki wuh Jashan tak us kí rahbarí kare; aur we Jashan kí zamín men áe.

29 Aur Yúsuf ne apní gáṛí taiyár kí, aur apne báp Isráel ke istiqbál ke liye Jashan ko chalá, aur apne ta,ín us pás házir kiyá, aur us ke gale lipṭá, aur der tak royá.

30 Tab Isráel ne Yúsuf se kahá, Ab mujhe marná khush hai, ki main ne terá munh dekhá, ki tú abhí jítá hai.

31 Aur Yúsuf ne apne bháíon, aur apne báp ke gharáne ko, kahá, Main khabar dene ko Fira'ún ke pás játá hún, aur use kahtá hún, ki Mere bháí, aur mere báp ká gharáná, jo Kan'án kí sarzamín men thá, mujh pás ayá;

32 Aur we log chaupán hain; kyúnki chaupáye charáná qadím se un ká pesha hai; aur we apní bheṛ bakrí, aur gáe bail, aur sab kuchh jo un ká hai, le áe hain.

33 Aur yún hogá, ki jab Fira'ún tum ko buláwe aur kahe, ki Tumhárá pesha kyá hai?

34 To tum kahiyo, Tere gulám jawání se leke ab tak chaupání karte rahe hain, kyá ham aur kyá hamáre ábá: táki tum Jashan kí zamín men raho; is liye ki Misríon ko har ek chaupán se nafrat hai.

XLVII BA'B.

TAB Yúsuf ne ákar Fira'ún se kahá, ki Merá báp, aur mere bháí, aur un kí bheṛ bakrí, aur gáe bail, aur sab jo un ke hain, Kan'án kí sarzamín se nikal áe; aur dekh, ki we Jashan kí zamín men hain.

2 Aur us ne apne bháíon men se ba'ze, ya'ne pánch shakhs, liye, aur unhen Fira'ún ke sámhne házir kiyá.

3 Aur Fira'ún ne us ke bháíon se kahá, Tumhárá kyá pesha hai? Unhon ne Fira'ún ko kahá, ki Tere gulám, kyá ham, kyá hamáre bápdáde, chaupán hain.

4 Phir unhon ne Fira'ún se kahá, ki Ham is sarzamín men rahne ko áe hain; is liye ki tere gulámon ke gallon ke liye charáí nahín; kyúnki Kan'án kí zamín men sakht kál paṛá hai: ab is liye apne chákaron ko Jashan kí zamín men rahne díjiye.

5 Tab Fira'ún Yúsuf se mutakallim húá aur kahá, ki Terá báp aur tere bháí tujh pás áe hain:

6 Misr kí zamín tere áge hai; apne báp aur apne bháíon ko is sarzamín ke ek maqám men, jo sab se bihtar hai, basá; Jashan kí zamín men unhen rahne de: aur agar tú jántá hai, ki ba'ze un ke darmiyán chálák hain, to un ko merí mawáshí par mukhtár kar.

7 Tab Yúsuf apne báp Ya'qúb ko andar láyá, aur use Fira'ún ke sámhne házir kiyá; aur Ya'qúb ne Fira'ún ke haqq men du'á e khair kí.

8 Aur Fira'ún ne Ya'qúb se púchhá, ki Terí 'umr kai baras kí hai?

9 Ya'qúb ne Fira'ún se kahá, ki Merí musáfarat ke dinon ke baras ek sau tís baras hain; aur merí zindagí ke baras thoṛe, aur bure húe, aur we mere bápdádon kí zindagí ke barason kí muddat ko, jab we musáfarat karte the, na pahunche.

10 Phir Ya'qúb Fira'ún ke liye

du'á e khair karke Fira'ún ke huzúr
se báhar gayá.
11 ¶ Aur Yúsuf ne apne báp aur
bháíon ko mulk i Misr kí ek bihtar
zamín men, jo Ra'amsís kí zamín hai,
jaisá Fira'ún ne farmáyá thá, biṭháyá,
aur unhen us ká málik kiyá.
12 Aur Yúsuf ne apne báp, aur ap-
ne bháíon, aur apne báp ke sab gha-
ráne kí, un ke laṛkebálon ke muwáfiq,
roṭí se parwarish kí.
13 ¶ Aur wahán tamám zamín par
roṭí na thí, is liye ki kál aisá sakht
thá, ki Misr kí sarzamín, aur Kan'án
kí zamín, kál ke sabab se, tabáh ho
gayí thí.
14 Yúsuf ne sárí naqdí, jo mulk i
Misr aur Kan'án kí sarzamín men
maujúd thí, us galle ke badle men,
jo logon ne mol liyá, jam'a kí: aur
Yúsuf us naqdí ko Fira'ún ke ghar
men láyá.
15 Aur jab mulk i Misr aur Kan'án
kí sarzamín men naqdí kam húí, to
sáre Misríon ne ákar Yúsuf se kahá,
ki Ham ko roṭí de; ki tere hote húe
ham kyún maren? kyúnki naqdí chuk
gayí.
16 Yúsuf ne kahá, ki Apne chau-
páye do, agar naqdí chuk gayí; ki
main tumháre chaupáyon ke badle
tumhen dúngá.
17 We apne chaupáye Yúsuf kane
láe; aur Yúsuf ne ghoṛon, aur bheṛ
bakri aur gáe bail ke gallon, aur
gadhon ke badle, un ko roṭíán dín:
aur us ne un ke sab chaupáyon ke
badle men unhen us sál pálá.
18 Jab wuh sál guzar gayá, we dús-
re sál us pás áe, aur use kahá, ki Ham
apne khudáwand se nahín chhipáte
hain, ki hamárá naqd kharch ho chu-
ká; hamáre khudáwand ne hamáre
chaupáyon ke galle bhí liye; so ha-
máre khudáwand kí nigáh men, ha-
máre badanon aur zamínon ke siwá,
kuchh báqí nahín.
19 Pas ham apní zamín samet terí
ánkhon ke sámhne kyún halák ho-
wen? ham ko aur hamárí zamín ko
roṭí par mol le, aur ham apní zamín
samet Fira'ún kí gulámí men rahen-
ge: aur dáná de, táki ham jíen, aur
na maren; ki zamín wírán na ho
jáwe.
20 Aur Yúsuf ne Misr kí sárí za-
mín Fira'ún ke liye mol lí; kyúnki
Misríon men se har shakhs ne apní
zamín bechí, ki kál ne un ko nipaṭ
tang kiyá thá: so zamín Fira'ún kí
húí.
21 Rahe log, so us ne unhen shah-
ron men Misr kí taraf kí ek hadd se
dúsrí hadd tak basáyá.
22 Us ne sirf káhinon kí zamín
mol na lí; kyúnki we káhin Fira'ún
kí dí húí jágír rakhte the, aur apní
jágír, jo Fira'ún ne unhen dí thí,
kháte the; is liye unhon ne apní za-
mínon ko na bechá.
23 Tab Yúsuf ne logon se kahá, ki
Dekho, main ne áj ke din tum ko,
aur tumhárí zamín ko, Fira'ún ke
liye mol liyá: to yih bíj tumháre liye
hai, khet men boo.
24 Aur jab yih ziyáda ho, to yún
hogá, ki tum pánchwán hissa Fira'ún
ko doge, aur chár hisse khet men bíj
bone ko, aur tumhárí khurák, aur un
kí jo tumháre gharáne ke hain, aur
tumháre bachchon kí khurák ke liye
honge.
25 We bole, ki Tú ne hamárí jánen
bacháín: ham apne khudáwand kí
nazar men maurid i rahm howen, aur
ham Fira'ún ke gulám honge.
26 Aur Yúsuf ne sárí Misr kí zamín
ke liye yih áín, jo áj ke din tak hai,
muqarrar kiyá, ki Fira'ún pánchwán
hissa le; magar faqat káhinon ki zamín
Fira'ún kí na húí.
27 ¶ Aur Isráel ne Misr kí zamín
men Jashan ke mulk men sukúnat
kí; aur we wahán milkíyaten rakhte
the; aur we baṛhe, aur bahut ziyáda
húe.

28 Aur Ya'qúb Misr kí zamín men satrah baras jiyá: so Ya'qúb kí sárí 'umr ek sau saintálís baras kí húi.

29 Aur Isráel ke marne ká waqt nazdík pahunchá: tab us ne apne beṭe Yúsuf ko bulákar us se kahá, Ab jo main terí nazar men maurid i lutf hún, apná háth merí rán tale rakh díjiye, aur mihrbání aur sadáqat se mere sáth sulúk kíjiye; mujh ko Misr men mat gáṛiyo:

30 Ki main apne bápdádon ke pás soúngá, aur tú mujhe Misr se báhar le jáiyo, aur un ke goristán men gáṛiyo. Wuh bolá, ki Jaisá tú ne kahá, main karúngá.

31 Aur us ne kahá, ki Mere áge qasam khá. Us ne us ke áge qasam khái. Tab Isráel apne bistar ke sirháne par ḳhudá-parastí men jhuk gayá.

XLVIII BA'B.

AUR ba'd in báton ke yún húá, ki kisí ne Yúsuf se kahá, Dekh, terá báp bímár hai; so us ne apne do beṭon Munassí aur Ifráím ko apne sáth liyá.

2 Aur Ya'qúb ko ḳhabar dí gayí, ki Dekh, terá beṭá Yúsuf tere pás áyá hai. Aur Isráel palang par sambhal baiṭhá.

3 Aur Ya'qúb ne Yúsuf se kahá, ki Ḳhudá e Qádir i mutlaq mujhe Lauz ke bích, Kan'án kí zamín men, dikhái diyá, aur mujhe barakat dí,

4 Aur mujhe kahá, ki Dekh, main tujhe baromand aur firáwán karúngá, aur tujh se bahut sí gurohen paidá karúngá; aur tere ba'd yih zamín terí nasl kí abadí milkíyat karúngá.

5 ¶ Aur ab tere do beṭe Ifráím aur Munassí, jo tujh se Misr kí zamín men, peshtar is se ki main Misr men tujh pás áyá, paidá húe, mere hain; we Rúbin aur Sama'ún kí tarah mere honge.

6 Aur terí aulád, jo in ke ba'd paidá ho, terí hogí; aur we apní mírás men apne bháíon ke ham-nám honge.

7 Aur main jo hún, so jab Faddán se átá thá, Rákhil ráh men, jab Ifrát thoṛí dúr rah gayá thá, mere pás Kan'án kí zamín men mar gayí. Aur main ne use wahín Ifrát kí ráh men gáṛá; Baitlaham wuhí hai.

8 Phir Isráel ne Yúsuf ke beṭon ko dekhkar kahá, Ye kaun hain?

9 Yúsuf ne apne báp se kahá, Ye mere beṭe hain, jo Ḳhudá ne mujhe yahán diye. Wuh bolá, Unhen mujh pás lá, ki main unhen barakat baḳhshúngá.

10 Lekin Isráel kí ánkhen burhápe se dhundhlí húi thín, ki wuh dekh na saká. Aur wuh unhen us ke nazdík láyá; aur us ne unhen chúmá, aur unhen gale lagáyá.

11 Aur Isráel ne Yúsuf se kahá, Mujhe to tere hí munh dekhne kí ás na thí: aur dekh, Ḳhudá ne terí nasl bhí mujhe dikhái.

12 Aur Yúsuf ne unhen apne ghuṭnon ke darmiyán se nikálá, aur apne ta,ín zamín par jhukáyá.

13 Aur Yúsuf ne un donon ko pakṛá, Ifráím ko apne dahine háth se Isráel ke báyín háth ke muqábil, aur Munassí ko apne báyín háth se Isráel ke dahine háth ke sámhne, aur us ke nazdík láyá.

14 Isráel ne apná dahiná háth lambá kiyá, aur Ifráím ke sir par, jo chhoṭá thá, rakhá, aur báyán háth Munassí ke sir par; ján bújhkar apne háthon ko yún rakhá; kyúnki Munassí palauṭhá thá.

15 ¶ Aur us ne Yúsuf ke liye barakat cháhí, aur kahá, Ḳhudá, jis ke sámhne mere báp Abirahám aur Iz,háq chale, aur wuh Ḳhudá, jis ne sárí 'umr áj ke din tak merí pásbáni ki:

16 Aur wuh Firishta, jis ne mujhe sárí baláon se bacháyá, in jawánon ko barakat dewe; aur jo merá nám hai, aur mere bápdádon Abirahám aur Iz,háq ká nám hai, so un ká rakhá jáwe;

aur un se zamín ke darmiyán rel pel
guroh paidá hon̲.
17 Aur Yúsuf yih dekhkar ki us
ke báp ne apná dahiná háth Ifráím ke
sir par rakhá, nákhush húá: aur us ne
apne báp ká háth thám liyá, taki use
Ifráím ke sir par se uṭháke Munassí
ke sir par rakh dewe.
18 Aur Yúsuf ne apne báp se kahá,
ki Ai mere báp, yún bajá nahín̲;
kyún̲ki yih palauṭhá hai; apná dahiná
háth us ke sir par rakh.
19 Us ke báp ne na máná, aur kahá,
Main̲ jántá hún̲, ai mere beṭe, main̲
jántá hún̲: is se bhí log hon̲ge, aur yih
bhí buzurg hogá: par us ká chhoṭá
bháí us kí nisbat baṛá hogá, aur us kí
nasl se bahut gurohen̲ hon̲gí.
20 Aur us ne un ko us din barakat
bak̲hshí, ki Baní Isráel terá nám leke
ápas men̲ du'á e k̲hair karen̲ge, ki
K̲hudá tujh ko Ifráím aur Munassí sá
kare. So us ne Ifráím ko Munassí par
fazílat dí.
21 Aur Isráel ne Yúsuf ko kahá,
Dekh, main̲ martá hún: lekin K̲hudá
tumháre sáth hogá, aur tum ko tum-
háre bápdádon̲ kí zamín men̲ phir le
jáegá.
22 Aur is ke siwá main̲ ne tujhe,
tere bháíon̲ ki banisbat, ek hissa, jo
main̲ ne Amúrion̲ ke háth se, apní
talwár aur kamán se, nikálá, ziyáda
diyá.

XLIX BA'B.

AUR Ya'qúb ne apne beṭon̲ ko
buláyá, aur kahá, Apne ko jam'a
karo, táki main̲ us kí, jo pichhle dinon̲
men̲ tum par bítegá, tumhen̲ k̲habar
dún̲.
2 Ai Ya'qúb ke beṭo, apne ko ikaṭ-
ṭhe karo, aur suno; apne báp Isráel kí
suno.
3 ¶ Ai Rúbin, tú merá palauṭhá
hai, merí qúwat aur merí shahzorí ká
pahlá, aur qadr men̲ baṛá, aur 'izzat
men̲ afzal hai:
4 Lekin tú pánion̲ ká sá josh khá-
ke baṛá na ṭhahregá; kyún̲ki tú apne
báp ke bistar par chaṛhá; tab tú ne
use najis kiyá; wuh mere bichhaune
par chaṛh gayá.
5 ¶ Sama'ún aur Láwí to sage bháí
hain̲, aur un kí makkárián̲ zulm ke
hathyár.
6 Ai merí ján, un ke majma' men̲
dak̲hl na kar; ai mere dil, un kí majlis
men̲ shámil na ho: kyún̲ki unhon̲ ne
apne gazab men̲ mard ko qatl kiyá,
aur apní k̲hud-ráí se bailon̲ kí khún-
chen̲ márín̲.
7 La'nat un ke gazab par, ki tund
thá; aur un ke qahr par, kí sak̲ht
thá: main̲ unhen̲ Ya'qúb men̲ chhit-
ráún̲gá, aur unhen̲ Isráel men̲ bith-
ráún̲gá.
8 ¶ Ai Yahúdáh, tere bháí terí
madh karen̲ge; terá háth tere bairíon̲
kí gardan men̲ hogá; tere báp kí
aulád tere huzúr jhuken̲gí.
9 Yahúdáh sher i babar ká bach-
cha hai: ai mere beṭe, tú shikár par
se uṭh chalá hai; wuh sher i babar,
balki puráne sher i babar kí mánind
jhuktá aur baiṭhtá hai: kaun us ko
chheṛegá?
10 Yahúdáh se riyásat ká 'asa judá
na hogá, aur na hákim us ke páon̲ ke
darmiyán se játá rahegá, jab tak ki
Sailá na áwe; aur qaumen̲ us ke pás
ikaṭṭhí hon̲gi.
11 Wuh apná gadhá angúr ke da-
rak̲ht se, hán̲, apní gadhí ká bachcha
k̲hássa angúr ke darak̲ht se, bándhegá;
wuh apná libás mai men̲, aur apní
poshák áb i angúr men̲, dhowegá;
12 Us kí ánkhen̲ mai se lál hon̲gí,
aur us ke dánt dúdh se safed howen̲ge.
13 ¶ Maskan Zabulún ká samun-
dar ká kanára, aur jaházon̲ ká bandar
hoga; aur us ki sarhadd Saidá tak
pahunchegí.
14 ¶ Ishakár mazbút gadhá hai, jo
do bhersálon̲ ke darmiyán baiṭhá hai;
15 Aur jab dekhe, ki árámgáh k̲húb,
aur zamín dil-pasand hai, to apná

kándhá bojh utháne ko jhukáega, aur
khiráj-guzár banegá.
16 ¶ Dán Isráel ke firqon men se
ek kí mánind apne logon ká niyáo
karegá.
17 Dán ráh ká sámp hai, aur ráh-
guzar ká afa'í, jo ghore kí nalíon ko
aisá dansegá, ki us ká sawár pichhárí
gir paregá.
18 Ai Khudáwand, main terí naját
kí ráh dekhtá hún.
19 ¶ Jadd ek fauj se maglúb hogá;
par wuh ákhir ko gálib hogá.
20 ¶ A'shar se us kí rauganí rotí
áwegí; wuh bádsháhí khush khurá-
ken degá.
21 ¶ Naftálí chhútá húá hiran hai,
jo lutf ke kalám kahegá.
22 ¶ Yúsuf ek phaldár paudhá hai;
wuh phaldár paudhá hai, jo sote par
lagá húá hai, jis ki shákhen díwár par
charh játí hain:
23 Tírandáz us ko chherte, aur
márte aur satáte the:
24 Lekin us kí kamán zor men
páedár hai, aur us ke háthon ke
bázúon ne Ya'qúb ke Khudá e Qádir
ke háthon se qúwat pái; wahán se
Isráel ká chaupán aur chatán hai:
25 Tere báp ke Khudá se, jis ne
terí madad kí, aur us Qádir i mutlaq
se, jis ne úpar se ásmán kí barakaten,
aur níche se gahráo kí barakaten, aur
chhátíon aur rihmon kí barakaten,
tujh ko deke mutabarrak kiyá:
26 Jo barakaten terá báp tere liye
cháhtá hai, so puráne paháron kí
barakaton se, aur qadím kohon kí
nafís chízon se barh játí hain: we
Yúsuf ke sir par, balki us ke sir kí
chándí par, jo apne bháíon se judá
húá, áwen.
27 ¶ Binyamín phárnewálá bhe-
riyá hai; subh ko shikár kháegá, aur
shám ko ganímat bántegá.
28 ¶ Ye sab Isráel ke bárah firqa
hain; aur yihí hai, jo un ke báp ne
unhen kahke barakat dí; har ek ko,
us kí barakat ke muwáfiq, us ne bara-
kat dí.
29 Phir us ne unhen hukm kiyá,
aur kahá, ki Main apne logon men
shámil hone par hún; mujhe apne
bápon ke pás us magáre men, jo Hittí
'Ifrún ke khet men hai, gáriyo;
30 Ya'ne, us magáre men, jo Mak-
fílah ke khet men, Mamre ke muqá-
bil, Kan'án kí zamín men hai, jise
Abirahám ne khet samet 'Ifrún Hittí
se mol liyá thá, taki us milkíyat se
goristán bane.
31 Wahán unhon ne Abirahám ko,
aur us kí jorú Sarah ko, gárá; wahán
unhon ne Iz,háq aur us kí jorú Rib-
qah ko gárá; aur wahán main ne
Liyáh ko gárá;
32 Ya'ne us khet par, aur us magá-
re men, jo baní Hitt se kharídá gayá
hai.
33 Aur jab Ya'qúb apne beton ko
wasíyat kar chuká, to us ne apne
páon ko phir bichhaune par samet
liyá, aur ján ba haqq húá, aur apne
logon men já milá.

L BA'B.

Jab Yúsuf, apne báp ke munh par
gir pará, aur us par royá, aur us
ko chúmá.
2 Aur Yúsuf ne apne tabíb chákar-
on ko hukm kiyá, ki us ke báp men
khushbú bharen. So tabíbon ne Is-
ráel men khushbú bharí:
3 Aur us par chálís din guzre;
kyúnki jin par khushbú malí játí hai,
itne din guzarte hain. Aur Misrí us
ke liye sattar din tak royá kiye.
4 Aur jab us par rone ke din guzar
gaye, to Yúsuf ne Fira'ún ke gharáne
se kahá, ki Agar main ne tumhárí
nazaron men manzúrí pái ho, to Fira-
'ún ke kánon men kah dijiye,
5 Ki Mere báp ne yih mujh se
qasam leke kahá hai, ki Dekh, main
martá hún: tú mujh ko merí gor
men, jo main ne Kan'án kí zamín
men apne liye khodí hai, gáriyo. So

is liye mujhe rukhsat díjiye, ki jáún
aur apne báp ko gárún; aur main
phir áúngá.
6 Fira'ún ne kahá, ki Já, aur apne
báp ko, jaise us ne tujh se qasam lí
hai, gáriyo.
7 ¶ So Yúsuf apne báp ko gárne
gayá: aur Fira'ún ke sáre chákar, aur
us ke ghar ke masháikh, aur Misr kí
zamín ke sáre masháikh,
8 Aur Yúsuf ká sárá ghar, aur us
ke bhái, aur us ke báp ká ghar, us
ke sáth gaye; aur unhon ne sirf apne
larke, aur gáe bail, aur bher bakrí,
Jashan kí zamín men chhor diye.
9 Aur gárián, aur sawár, us ke sáth
gaye; aur bará amboh thá.
10 Aur we Atad men, us khalíhán
par, jo Yardan ke pár hai, áe, aur
wahán bahut bare dard-álúd nále kar-
ke mátam kiyá. Aur us ne apne báp
ke liye sát din tak mátam kiyá.
11 Aur jab us zamín ke báshindon,
ya'ne Kan'ánion ne, Atad men, kha-
líhán par, yih gam karte dekhá, to
bole, Misríon ke liye yih bará dardnák
mátam hai. So wuh jagah Abíl-Mis-
raim kahlái hai; aur wuh Yardan ke
pár hai.
12 Aur us ke beton ne, jaisá us ne
unhen hukm kiyá thá, us ke sáth
kiyá.
13 Us ke bete use Kan'án kí zamín
men le gaye, aur use Makfílah ke
khet ke magáre men, jise Abirahám
ne goristán kí milkíyat ke liye, 'If-
rún Hittí se, Mamre ke muqábil, mol
liyá thá, gárá.
14 ¶ Aur Yúsuf khud, aur us ke
bhái, apne báp ke gárne ke ba'd, un
sab samet, jo us ke sáth us ke báp ko
gárne gaye the, Misr ko phire.
15 ¶ Aur jab Yúsuf ke bháíon ne
dekhá ki hamárá báp mar gayá, to
unhon ne kahá, ki Yúsuf sháyad ham
se dushmaní karegá, aur sárí badí ká,
jo ham ne us se kí hai, zarúr badlá
legá.
16 Tab unhon ne Yúsuf ko yún
kahlá bhejá, ki Tere báp ne, apne
marne se áge, wasíyat kí hai,
17 Ki Tum Yúsuf se kahiyo, ki apne
bháíon kí khatá, aur un ká gunáh, ab
bakhsh díjiye; kyúnki unhon ne tujh
se badí kí: so apne báp ke Khudá ke
bandon kí khatá bakhsh díjiye. Aur
Yúsuf, jab unhon ne use yih kahá, to
royá.
18 Aur us ke bhái bhí gaye, aur us
ke sámhne gir pare; aur unhon ne
kahá, Dekh, ham tere chákar hain.
19 Yúsuf ne unhen kahá, Mat daro;
kyá main Khudá kí jagah men
hún?
20 Tum jo ho, tum ne mujh se
badí karne ká iráda kiyá; lekin
Khudá ne us se neki ká qasd kiyá,
ki bahut se logon kí ján bach jáwe:
chunánchi áj wáqi' húá.
21 Is liye tum mat daro; main tum-
hárí aur tumháre larkon kí parwarish
karúngá. Aur us ne un ko dilása diyá,
aur un se dil kí báten kahín.
22 ¶ Aur Yúsuf, aur us ke báp ke
gharáne ne Misr men sukúnat kí: aur
Yúsuf ek sau das baras jiyá.
23 Aur Yúsuf ne Ifráím ke larke,
jo tísrí pusht the, dekhe: aur Munassí
ke bete Makír ke bete bhí Yúsuf ke
ghutnon par pále gaye.
24 Aur Yúsuf ne apne bháíon se
kahá, Main martá hún: aur Khudá
yaqínan tum ko yád karegá, aur tum
ko is zamín se báhar, us zamín men,
jis kí bábat us ne Abirahám, aur
Iz,háq, aur Ya'qúb se qasam kí hai, le
jáegá.
25 Aur Yúsuf ne baní Isráel se qa-
sam leke kahá, Khudá yaqínan tum
ko yád karegá, aur tum merí haddíon
ko yahán se le jáiyo.
26 Yúsuf ek sau das baras ká bú-
rhá hoke mar gayá: aur unhon ne
us men khushbú bharí, aur use Misr
men sandúq men rakhá.

MÚSÁ KÍ DÚSRÍ KITÁB,

MUSAMMÁ BA

ḲHURU'J.

I BA'B.

AB Isráel ke beṭon̠ ke nám, jo Misr
men̠ áe, ye hain̠: har ek ádmí ap-
ne kunbe ko leke Ya'qúb ke sáth
áyá.
2 Rúbin, Sama'ún, Láwí, Yahúdáh,
3 Ishakár, Zabulún, Binyamín,
4 Dán, Naftálí, Jadd, A'shar.
5 Aur sárí jánen̠, jo Ya'qúb kí sulb
se paidá húín̠, sattar thín̠; aur Yúsuf
to Misr men̠ thá.
6 Aur Yúsuf, aur us ke sab bháí,
aur sáre log us qarn ke, mar miṭe.
7 ¶ Lekin Isráel kí aulád baromand
húí, aur bahut baṛhí, aur firáwán húí,
aur niháyat zor paidá kiyá; aur wuh
zamín un se ma'múr ho gayí.
8 Tab Misr men̠ ek nayá bádsháh,
jo Yúsuf ko na jántá thá, paidá
húá,
9 Aur us ne apne logon̠ se kahá,
Dekho, ki baní Isráel ke log ham se
ziyáda aur qawítar hain̠.
10 A'o, ham un se dánishmandána
mu'ámala karen̠, tá na howe, ki jab
we aur ziyáda hon̠, aur jang paṛe, to
we hamáre dushmanon̠ se mil jáwen̠,
aur ham se laṛen̠, aur mulk se nikal
jáwen̠.
11 Is liye unhon̠ ne un par ḳhiráj
ke liye muhassil biṭhláe, táki unhen̠
apne saḳht kámon̠ ke bojhon̠ se sa-
táwen̠. Aur unhon̠ ne Fira'ún ke liye
ḳhazáne ke shahr Pitom aur Ra'amsis
banáe.
12 Par unhon̠ ne jitná unhen̠ dukh
diyá, we ziyádatar baṛhe, aur firáwán
húe; aur we baní Isráel ke sabab ná-
ḳhush húe.
13 Aur Misríon̠ ne ḳhidmat kar-
wáne men̠ baní Isráel par saḳhtí kí.
14 Aur unhon̠ ne, saḳht mihnat se
gárá aur ínṭ ká kám, aur sab qism kí
ḳhidmat khet kí karwáke, un kí zin-
dagí talḳh kí; un kí sárí ḳhidmaten̠,
jo we un se karáte the, mashaqqat kí
thín̠.
15 ¶ Tab Misr ke bádsháh ne 'Ib-
rání dái-janáíon̠ ko, jin men̠ ek ká nám
Sifrah, aur dúsrí ká nám Fú'ah thá,
yún̠ kahá:
16 Aur us ne kahá, ki Jab 'Ibrání
'auraton̠ ke liye tum dáí ká kám kartí
ho, aur tum unhen̠ pattharon̠ par dekh-
o, agar beṭá ho, to use halák karo, aur
agar beṭí ho, to jíne do.
17 Par dáí-janáíán̠ Ḳhudá se ḍarín̠;
aur jaisá ki Misr ke bádsháh ne unhen̠
hukm kiyá thá, na kiyá, aur laṛkon̠ ko
jítá rahne diyá.
18 Phir Misr ke bádsháh ne dáíon̠
ko bulwáyá, aur unhen̠ kahá, Tum ne
aisá kyún̠ kiyá, aur laṛkon̠ ko kyún̠
jítá rahne diyá?
19 Dáíon̠ ne Fira'ún ko kahá, Is
liye ki 'Ibrání 'auraten̠ Misr kí 'au-

raton̲ ke mánind nahín̲; kí we maz-
bút hain̲, aur peshtar us se ki dáián̲
un tak pahunchen̲, jan ḍáltí hain̲.
20 Pas ihsán kiyá Ḳhudá ne dáion̲
ke sáth, aur log firáwán húe, aur baṛá
zor paidá kiyá.
21 Aur is sabab se, ki dáián̲ Ḳhudá
se ḍarín̲, yún̲ húá, ki us ne un ko ábád
kiyá.
22 Aur Fira'ún ne apne sab logon̲
ko tákíd karke kahá, ki Un men̲ jo
beṭá paidá ho, tum use daryá men̲ ḍál
do; aur jo beṭí ho, jítí rahne do.

II BA'B.

PHIR Láwí ke gharáne ke ek
shaḳhs ne jákar Láwí kí nasl
men̲ ek 'aurat se byáh kiyá.
2 Wuh 'aurat hámila húí, aur beṭá
janí; aur us ne use ḳhúbsúrat dekhke
tín mahíne tak chhipá rakhá.
3 Aur jab áge ko chhipá na sakí, to
us ne sarkandon̲ ká ek ṭokrá banáyá,
aur us par lásá aur rál lagáyá, aur
laṛke ko us men̲ rakhá; aur us ne use
daryá ke kanáre par jháú men̲ rakh
diyá.
4 Aur us kí bahin dúr se khaṛí
dekhtí thí, ki kyá hotá hai us ke sáth.
5 ¶ Tab Fira'ún kí beṭí gusl karne
ko daryá par utrí, aur us kí sahelián̲
daryá ke kanáre par phirne lagín̲. Us
ne jháú men̲ ṭokrá dekhkar apní sahelí
ko bhejá, ki use uṭhá le.
6 Jab us ne use kholá, to laṛke ko
dekhá, aur kyá dekhá, ki wuh rotá
hai. Use us par rahm áyá, aur bolí,
Yih kisí 'Ibrání ká laṛká hai.
7 Tab us kí bahin ne Fira'ún kí
beṭí ko kahá, Kahiye to, main̲ jáke
'Ibrání 'auraton̲ men̲ se ek dáí tujh
pás le áún̲, táki wuh tere liye is laṛke
ko dúdh piláwe.
8 Fira'ún kí beṭí ne use kahá, ki
Já. Wuh chhokrí gayí, aur laṛke kí
má ko buláyá.
9 Fira'ún kí beṭí ne use kahá, ki
Is laṛke ko le, aur mere liye dúdh
pilá; main̲ tujhe darmáhá dún̲gí. Us
'aurat ne laṛke ko liyá, aur dúdh
piláyá.
10 Jab laṛká baṛhá, wuh use Fira'-
ún kí beṭí pás láí, aur wuh us ká beṭá
ṭhahrá: aur us ne us ká nám Músá
rakhá, aur kahá, Is sabab se ki main̲
ne us ko pání se nikálá.
11 ¶ Aur un rozon̲ men̲ yún̲ húá,
ki jab Músá baṛá húá, to wuh apne
bháion̲ pás báhar gayá, aur un kí
mashaqqaton̲ ko dekhá; aur kyá
dekhá, ki ek Misrí ek 'Ibrání ko, jo ek
us ke bháion̲ men̲ se thá, már rahá hai.
12 Phir us ne idhar udhar nazar
kí, aur dekhá, ki koí nahín̲; tab us
Misrí ko már ḍálá, aur ret men̲ chhipá
diyá.
13 Jab wuh dúsre din báhar gayá,
to kyá dekhtá hai, ki do 'Ibrání ápas
men̲ jhagaṛ rahe hain̲; tab us ne us
ko, jo ná-haqq par thá, kahá, ki Tú
apne yár ko kyún̲ mártá hai?
14 Wuh bolá, ki Kis ne tujhe ham
par hákim yá munsif muqarrar kiyá?
áyá tú cháhtá hai, ki jis tarah tú ne
us Misrí ko már ḍálá, mujhe bhí már
ḍále? Tab Músá ḍará, aur kahá, ki
Yaqínan yih bhed fásh húá.
15 Jab Fira'ún ne yih suná, to
cháhá, ki Músá ko qatl kare; par
Músá Fira'ún ke huzúr se bhágá, aur
Midyán kí zamín men̲ gayá, aur ek
kúe ke nazdík baiṭhá.
16 Aur Midyán ke káhin kí sát
beṭián̲ thín̲; we áín̲, aur pání nikálne
lagín̲, aur kaṭhron̲ ko bhará, táki apne
báp ke galle ko pání piláwen̲.
17 Tab gaṛaríyon̲ ne áke unhen̲
hánká; lekin Músá ne khaṛá hokar
un laṛkion̲ kí madad kí, aur un ke
galle ko pání piláyá.
18 Aur jab we apne báp Ra'úel pás
áín̲, us ne púchhá, ki A'j tum kyún̲kar
sawere phirín̲?
19 We bolín̲, Ek Misrí ne hamen̲
gaṛaríyon̲ ke háth se bacháyá, aur
hamáre liye, jitná káfí thá, pání bhará,
aur galle ko piláyá.

20 Us ne apní beṭíon se kahá, ki
Wuh mard kahán hai? tum use kyún
chhoṛ áín; use buláo, ki roṭí kháwe.
21 Tab Músá us shaḳhs ke ghar
men rahne par rází húá: aur us ne
apní beṭí Safúrah Músá ko dí.
22 Wuh beṭá janí; us ne us ká
nám Jairsúm rakhá: kyúnki us ne
kahá, ki Main ajnabí mulk men
musáfir hún.
23 ¶ Aur ek muddat ke ba'd yún
húá, ki Misr ká bádsháh mar gayá:
aur baní Isráel mashaqqat se áh bharne
lage, aur roe; aur un ká roná, jo un kí
mashaqqat ke bá'is se thá, Ḳhudá tak
pahunchá.
24 Ḳhudá ne un ká karáhná suná;
aur Ḳhudá ne apne 'ahd ko, jo Abi-
rahám, aur Iz,háq, aur Ya'qúb ke sáth
thá, yád kiyá.
25 Aur Ḳhudá ne baní Isráel par
nazar kí, aur un ke hál ko ma'lúm
kiyá.

III BA'B.

AUR Músá apne sasure Yitrú ke,
jo Midyán ká káhin thá, galle kí
nigahbání kartá thá: tab us ne galle
ko bayábán kí ek taraf hánk diyá, aur
Ḳhudá ke pahár Hurib ke nazdík áyá.
2 Us waqt Ḳhudáwand ká Fi-
rishta ek búṭe men se ág ke shu'ale
men us par záhir húá: us ne nigáh kí,
to kyá dekhtá hai, ki ek búṭá ág men
roshan hai, aur wuh jal nahín játá.
3 Tab Músá ne kahá, ki Main ab
nazdík jáún, aur is baṛe manzar ko
dekhún, ki yih búṭá kyún nahín jal
játá.
4 Jab Ḳhudáwand ne dekhá, ki
wuh dekhne ko nazdík áyá, to Ḳhudá
ne usí búṭe ke andar se pukárá, aur
kahá, ki Ai Músá, ai Músá! Wuh
bolá, Main yahán hún.
5 Tab us ne kahá, Yahán nazdík
mat á; apne páon se jútá utár; kyúnki
yih jagah, jahán tú khaṛá hai, muqad-
das zamín hai.
6 Phir us ne kahá, ki Main tere báp
ká Ḳhudá, aur Abirahám ká Ḳhudá,
aur Iz,háq ká Ḳhudá, aur Ya'qúb ká
Ḳhudá hún. Músá ne apná munh
chhipáyá; kyúnki wuh Ḳhudá par
nazar karne se ḍartá thá.
7 ¶ Aur Ḳhudáwand ne kahá,
Main ne apne logon kí taklíf, jo Misr
men hain, yaqínan dekhí, aur un kí
faryád, jo ḳhiráj ke muhassilon ke
sabab se hai, suní; aur main un ke
dukhon ko jántá hún:
8 Aur main názil húá hún, ki un-
hen Misríon ke háth se chhuṛáún, aur
us zamín se nikálke achchhí wasí'
zamín men, jahán dúdh aur shahd
mauj mártá hai, Kan'áníon, aur Hit-
tíon, aur Amúríon, aur Farizzíon, aur
Hawíon, aur Yabúsíon kí jagah men,
láún.
9 Ab dekh, baní Isráel kí faryád
mujh tak áí; aur main ne wuh zulm,
jo Misrí un par karte hain, dekhá hai.
10 Pas, ab tú já; main tujhe Fira-
'ún pás bhejtá hún; mere logon ko, jo
baní Isráel hain, Misr se nikál.
11 ¶ Músá ne Ḳhudá ko kahá,
Main kaun hún, jo Fira'ún ke pás
jáún, aur baní Isráel ko Misr se ni-
kálún?
12 Wuh bolá, Yaqínan main tere
sáth húngá, aur is ká, ki main ne
tujhe bhejá hai, tujh pás yih nishán
hai, ki jab tú logon ko Misr se nikále,
to tum is pahár par Ḳhudá kí 'ibádat
karoge.
13 Tab Músá ne Ḳhudá se kahá, ki
Dekh, jab main baní Isráel pás pahun-
chún, aur unhen kahún, ki Tumháre
bápdádon ke Ḳhudá ne mujhe tumháre
pás bhejá hai; aur we mujhe kahen,
ki Us ká nám kyá hai? to main
unhen kyá bataún?
14 Ḳhudá ne Músá ko kahá, ki
Main wuh hún, jo main hún; aur us
ne kahá, ki Tú baní Isráel se yún
kahiyo, ki WUH JO HAI, us ne
mujhe tumháre pás bhejá hai.
15 Phir Ḳhudá ne Músá ko kahá,

ki Tú baní Isráel se yún̲ kahiyo, ki
KHUDÁWAND, tumháre báp ke Khudá,
Abirahám ke Khudá, aur Iz,háq ke
Khudá, aur Ya'qúb ke Khudá ne mujhe
tum pás bhejá hai; abad tak merá
yihí nám hai, aur sárí naslon̲ men̲ yihí
merá tazkirá hai.
16 Já, aur Isráelíon̲ ke buzurgon̲
ko ek jagah jam'a kar, aur unhen̲ kah,
ki KHUDÁWAND, tumháre báp ká
Khudá, Abirahám, aur Iz,háq, aur
Ya'qúb ká Khudá yún̲ kahtá húá
mujhe dikhái diyá, ki Main̲ ne yaqínan
tumhárí khabargírí kí, aur jo kuchh
tum par Misr men̲ húá, dekhá:
17 Aur main̲ ne kahá hai, ki Main̲
tumhen̲ Misríon̲ kí taklífon̲ se, Kan-
'áníon̲, aur Hittíon̲, aur Amúríon̲, aur
Farizzíon̲, aur Hawíon̲, aur Yabúsíon̲
kí zamín men̲, jahán̲ dúdh aur shahd
bahtá hai, nikál láún̲gá.
18 Aur we terí áwáz sunen̲ge; aur
tú, balki tú aur Isráelíon̲ ke buzurg,
Misr ke bádsháh pás áiyo, aur use
kahiyo, ki KHUDÁWAND 'Ibráníon̲ ke
Khudá ne ham se muláqát kí; aur ab
ham terí minnat karte hain̲, ham ko
tín din kí ráh bayábán men̲ jáne de,
táki ham KHUDÁWAND apne Khudá
ke liye qurbání karen̲.
19 ¶ Aur main̲ yaqín jántá hún̲, ki
Misr ká bádsháh tum ko na yún̲ jáne
degá, na bare zor se.
20 Aur main̲ apná háth lambá kar-
ún̲gá, aur sab 'ajáib qudraton̲ se, jo
main̲ un ke darmiyán dikháún̲gá, Mis-
ríon̲ ko márún̲gá: tab wuh tumhen̲
jáne degá.
21 Aur main̲ un logon̲ ko Misríon̲
kí nazar men̲ 'izzat bakhshún̲gá; aur
yún̲ hogá, ki jab tum jáoge, to khálí
háth na jáoge;
22 Balki har ek 'aurat apní parosin
se, aur us se, jo us ke ghar men̲ rahtí
hai, rúpe aur sone ke bartan, aur libás
'áriyat legí; aur tum apne beton̲ aur
apní betíon̲ ko pahináoge, aur Misríon̲
ko gárat karoge.

IV BA'B.

TAB Músá ne jawáb diyá, aur kahá,
ki Dekh, we mujh par ímán na
láen̲ge, na merí bát sunen̲ge; we ka-
hen̲ge ki KHUDÁWAND tujhe dikhái
nahín̲ diyá.
2 Tab Khudá ne Músá se kahá, ki
Yih tere háth men̲ kyá hai? Wuh
bolá, 'Asá.
3 Phir us ne kahá, Use zamín par
phenk de. Us ne zamín par phenk
diyá, aur wuh sámp ban gayá; aur
Músá us ke áge se bhágá.
4 Tab KHUDÁWAND ne Músá se
kahá, ki Apná háth barhá, aur us ki
dum pakar le. Us ne háth barháyá,
aur use pakar liyá: wuh us ke háth
men̲ 'asá ho gayá;
5 Táki we i'atiqád karen̲, ki KHU-
DÁWAND, un ke bápdádon̲ ká Khudá,
Abirahám ká Khudá, Iz,háq ká Khu-
dá, aur Ya'qúb ká Khudá, tujh ko
dikhái diyá.
6 ¶ Phir KHUDÁWAND ne use ka-
há, ki Tú apná háth apní chhátí par
chhipáke rakh. Chunánchi us ne ap-
ná háth apní chhátí par chhipáke
rakhá: aur jab us ne use nikálá, to
dekhá, ki us ká háth barf ke mánind
safed mabrús thá.
7 Phir us ne kahá, ki Tú apná háth
phir apní chhátí par chhipáke rakh.
Us ne phir rakhá; jab báhar nikálá,
to dekhá, ki wuh phir waisá hí, jaisá
us ká sárá badan thá, ho gayá.
8 Aur yún̲ hogá, ki agar we tujh
par ímán na láwen̲, aur na pahile
mu'ajize ke sunnewále hon̲, to we
dúsre mu'ajize ke mu'ataqid hon̲ge.
9 Aur yún̲ hogá, ki agar we un do-
non̲ mu'ajizon̲ par bhí mán na láwen̲,
aur teri bat ke sunnewále na hon̲, to
tú daryá ká pání leke khushk zamín
men̲ chhirkiyo; aur wuh pání, jo tú
daryá se legá, khushkí par lahú ho
jáegá.
10 Tab Músá ne KHUDÁWAND se
kahá, ki Ai mere Khudáwand, main̲

fasáhat nahín rakhtá, na to áge se, aur na jab se ki tú ne apne bande se kalám kiyá, aur merí zubán aur báton men luknat hai.

11 Tab ḲHUDÁWAND ne use kahá, ki A'dmí ko zubán kis ne dí? aur kaun gúngá, yá bahrá, yá bíná, yá andhá kartá hai? kyá main nahín kartá, jo ḲHUDÁWAND hún?

12 Pas, ab tú já, aur main terí bát ke sáth hún, aur jo kuchh tú kahegá tujh ko sikháúngá.

13 Tab us ne kahá, ki Ai mere ḲHUDÁWAND, main terí minnat kartá hún, ki Jis ko cháhe, tú us ke wasíla se bhej.

14 Tab ḲHUDÁWAND ká gussa Músá par bharká, aur us ne kahá, Kyá Láwíon men se Hárún terá bháí nahín hai; main jántá hún ki wuh fasíh hai. Aur dekh, ki wuh bhí terí muláqát ko átá hai, aur tujhe dekhke dil men ḳhush hogá.

15 Aur tú use kahegá, aur use báten bátáegá, aur main terí aur us kí bát ke sáth húngá, aur tum jo kuchh karoge, tum ko batáúngá.

16 Aur wuh tere 'iwaz logon se báten karegá: aur wuh, hán, wuhí, terí zubán kí jagah hogá, aur tú us ke liye Ḳhudá kí jagah hogá.

17 Aur tú yih 'asá apne háth men rakhiyo, ki us se tú mu'ajize dikháegá.

18 Tab Músá rawána húá, aur apne sasure Yitrú pás gayá, aur use kahá, ki Main terí minnat kartá hún, mujhe ruḳhsat de, ki apne bháíon pás, jo Misr men hain, jáún, aur dekhún, ki we ab tak jíte hain ki nahín. Yitrú ne Músá ko kahá, ki Salámatí se já.

19 Tab ḲHUDÁWAND ne Midyán men Músá ko kahá, ki Misr men phir já; kyúnki we sab, jo terí ján ke ḳhwáhán the, mar gaye.

20 Tab Músá ne apní jorú aur apne beṭon ko liyá, aur unhen ek gadhe par biṭhláyá, aur Misr men phir áyá: aur Músá ne Ḳhudá ká 'asá apne háth men liyá.

21 Aur ḲHUDÁWAND ne Músá ko kahá, ki Jab tú Misr men dáḳhil howe, to dekh, sab mu'ajize jo main ne tere háth men rakhe hain, Fira'ún ke áge dikhláiyo; lekin main us ke dil ko saḳht karúngá, ki wuh un logon ko jáne na degá.

22 Tab tú Fira'ún ko yún kahiyo, ki ḲHUDÁWAND ne yún farmáyá hai, ki Isráel merá beṭá, balki merá palauṭhá hai:

23 So main tujhe kahtá hún, ki Mere beṭe ko jáne de, táki wuh merí 'ibádat kare: aur agar tú use jáne nahín detá hai, to dekh, main tere beṭe ko, balki tere palauṭhe ko, már dálúngá.

24 ¶ Aur ráh men manzil par yún húá, ki ḲHUDÁWAND use milá; aur cháhá ki use halák kare.

25 Tab Safúrah ne ek tez patthar uṭháyá, aur apne beṭe kí khalṛí káṭ dálí, aur use us ke páon par phenká, aur kahá, Tú beshakk, ḳhún ke sabab se, mere sasure kí jagah húá.

26 Tab us ne use chhoṛ diyá, aur wuh bolí, ki Ḳhatne ke liye, ḳhún ke sabab se, tú sasure kí jagah húá.

27 ¶ Aur ḲHUDÁWAND ne Hárún ko kahá, ki Bayábán men jáke Músá kí muláqát kar. Wuh gayá, aur Ḳhudá ke paháṛ par use milá, aur use bosa diyá.

28 Aur Músá ne Ḳhudá kí, jis ne use bhejá, sárí báten aur mu'ajize, ki jin ká us ne use hukm diyá thá, Hárún se bayán kiye.

29 ¶ Tab Músá aur Hárún gaye, aur baní Isráel ke sab buzurgon ko ek jagah jam'a kiyá.

30 Aur Hárún ne sárí báten, jo ḲHUDÁWAND ne Músá ko kahí thín, kahín; aur logon kí ánkhon ke sámhne mu'ajize záhir kiye.

31 Tab log ímán láye: aur we yih sunke ki ḲHUDÁWAND ne baní Isráel

kí khabargírí kí, aur un ke dukhon par nazar kí, unhon ne apne sir jhukáe, aur sijde kiye.

V BA'B.

BA'D us ke Músá aur Hárún áe, aur Fira'ún ko kahá, ki KHUDÁWAND Isráel ká Khudá yún farmátá hai, ki Mere logon ko jáne de, táki we bayábán men mere liye 'id karen.
2 Fira'ún ne kahá, ki KHUDÁWAND kaun hai, ki main us kí áwáz ko sunún, ki baní Isráel ko jáne dún? Main KHUDÁWAND ko nahín jántá, aur na main baní Isráel ko jáne dúngá.
3 Tab unhon ne kahá, ki 'Ibránion ke Khudá ne ham se muláqát kí hai: ham ko ijázat díjiye, ki ham tín din kí ráh bayábán men jáen, aur KHUDÁWAND apne Khudá ke liye qurbání karen; kahín aisá na ho, ki wuh ham men wabá bheje, yá hamen talwár se máre.
4 Tab Misr ke bádsháh ne unhen kahá, ki Ai Músá, aur ai Hárún, tum un logon ko un ke kám se kyún báz rakhte ho? tum apne bojhon ko jáo.
5 Aur Fira'ún ne kahá, ki Dekho, is zamín ke log bahut hain, aur tum unhen un ke bojhon se báz rakhte ho.
6 Aur usí din Fira'ún ne muhassilon ko, jo logon par the, aur un ke sardáron ko, hukm kiyá: ki
7 Ab áge ko tum un logon ko bhus mat do, ki ínṭen taiyár karen, jaisá ab tak diye gaye hon: we jáwen, aur apne liye bhus baṭor len.
8 Aur unhín ínṭon ke qadr hissá, jo unhon ne ab tak banáín, tum un par muqarrar karo; tum us men se kuchh kam na karo: ki we káhil hain; is liye we nála karte hain, aur kahte hain, Hamen jáne do, ki ham apne Khudá ke liye qurbání karen.
9 Aur un ká kám baṛhá diyá jáe, táki us men mashgúl rahen, aur behúda báton kí taraf mutawajjih na hon.
10 ¶ Tab khiráj ke muhassil aur un ke sardár nikle, aur un logon ko yún kahá, ki Fira'ún kahtá hai, Main tumhen bhus nahín dene ká.
11 Tum jáo, aur apne liye bhus lo, jahán páo; lekin tum par jo khidmat hai, us men kuchh kam na kí jáegí.
12 Chunánchi we log tamám Mulk i Misr men tittar bittar húe, ki bhus ke 'iwaz khúnṭí jam'a karen.
13 Aur muhassilon ne taqaiyud kiyá, aur kahá, ki Tum apná har ek din ká kám usí din men, jaisá bhus páte húe karte the, púrá karo.
14 Aur baní Isráel ke sardáron ko, jinhen Fira'ún ke muhassilon ne un par karoṛá kiyá thá, márá, aur kahá, ki Kyún tum log apní khidmat i mu'aiyan, jo ínṭ banáne kí hai, áge ke mánind áj bhí nahín karte?
15 ¶ Tab baní Isráel ke sardár Fira'ún ke áge áke chilláe, aur kahá, ki Tú apne khádimon se aisá sulúk kyún kartá hai?
16 We tere khádimon ko bhus nahín dete, aur ham ko kahte hain, ki I'nṭen banáo: aur dekh, tere khádimon ne már khái hai; par qusúr tere logon ká hai.
17 Us ne kahá, ki Tum káhil ho, tum káhil ho: isí liye tum kahte ho, ki Hamen jáne de, ki KHUDÁWAND ke liye qurbání karen.
18 So ab tum jáo, kám karo; ki bhus tum ko diyá na jáegá, aur ínṭon ko tum usí hisáb se doge.
19 Aur baní Isráel ke sardáron ne yih sunke, jo unhen kahá gayá, ki Tum apní ínṭ banáne men, jo tumhárí roz kí khidmat mu'aiyan hai, kamí na karo, jáná ki ham giriftárí men áye.
20 ¶ Aur unhon ne, Fira'ún pás se nikalke, Músá aur Hárún ko, apní muláqát ke liye, ráh men khaṛá dekhá:
21 Aur unhen kahá, ki KHUDÁWAND tum ko dekhe, aur insáf kare; is liye, ki tum ne hamen Fira'ún kí nazar men, aur us ke khádimon kí

ánkhon men, aisá ghinauná kiyá hai,
ki un ke háth men talwár dí hai, ki
wuh ham ko qatl kare.
22 Tab Músá ḴHUDÁWAND ke pás
phir gayá, aur kahá, ki Ai ḴHUDÁ-
WAND, tú ne in logon ko kyún dukh
men ḍálá, aur mujhe kyún bhejá?
23 Is liye ki jab se main tere nám
se Fira'ún ko kahne áyá, us ne un
logon se burái kí; aur tú ne apne logon
ko hargiz rihái na baḳhshí.

VI BA'B.

TAB ḴHUDÁWAND ne Músá se kahá,
ki Ab tú dekh, main Fira'ún se
kyá karúngá; ki wuh zoráwar háth se
unhen jáne degá, hán, zoráwar háth ke
sabab se wuh unhen apne mulk se
báhar kar degá.
2 Phir Ḳhudá ne Músá ko farmáyá,
aur kahá, Main ḴHUDÁWAND hún;
3 Aur main ne Abirahám, aur Iz,-
háq, aur Ya'qúb par Ḳhudá e Qádir i
Mutlaq ke nám se apne ta,ín záhir
kiyá, aur YAHOWA'H ke nám se un
par záhir na húá.
4 Aur main ne un ke sáth apná
'ahd bhí bándhá hai, ki Kan'án kí
zamín, jo un kí musáfarat kí zamín
hai, jis men we pardesí the, un ko
dúngá.
5 Aur main ne baní Isráel ke kurh-
ne ko bhí, jinhen Misríon ne apní
ḳhidmat se mashaqqat men ḍálá hai,
suná hai; aur apne us 'ahd ko yád
kiyá hai.
6 So tú baní Isráel se kah, ki Main
ḴHUDÁWAND hún, aur main tumhen
Misríon ke bojh se chhuṛáúngá, aur
main tumhen un kí ḳhidmat se ázádí
baḳhshúngá, aur main, apná háth
lambá karke, aur baṛí musíbaten un
ko dikháke, tumhen rihái dúngá;
7 Aur main tumhen apní quam
karúngá, aur main tumhárá Ḳhudá
húngá; aur tum jánoge, ki main
ḴHUDÁWAND tumhárá Ḳhudá hún, jo
tumhen Misríon ke bojhon ke tale se
nikáltá hún.
8 Aur main tumhen us sarzamín
men láúngá, ki jis kí bábat main ne
qasam kháí hai, ki use Abirahám, aur
Iz,háq, aur Ya'qúb ko dúngá; aur
main use tumhárí mírás kar dúngá:
ḴHUDÁWAND main hún.
9 ¶ Músá ne baní Isráel ko yún hí
kahá; par we dil-tangí se, aur mih-
nat kí shiddat se, Músá ke sunnewále
na húe.
10 Phir ḴHUDÁWAND ne Músá ko
farmáyá,
11 Ki Já, aur sháh i Misr Fira'ún
se kah, ki Baní Isráel ko apne mulk
se báhar jáne de.
12 Tab Músá ne ḴHUDÁWAND ke
áge yún kahá, ki Dekh, baní Isráel
ne to merí na suní; pas main jo ná-
maḳhtún honṭh rakhtá hún, Fira'ún
merí kyúnkar sunegá?
13 Tab ḴHUDÁWAND ne Músá aur
Hárún ko kahá, aur unhen baní Isráel
aur sháh i Misr Fira'ún ke haqq men
farmáyá, ki baní Isráel ko mulk i Misr
se báhar le jáwen.
14 ¶ Un ke ábái ḳhándánon ke
sardár ye the: Rúbin, jo Isráel ká pa-
lauṭhá beṭá thá; us ke beṭe, Hanúk,
aur Phalú, aur Hasrún, aur Karmí the:
aur ye Rúbin ke gharáne the.
15 Baní Sama'ún; Yamúel, aur
Yamín, aur Ahad, aur Yakín, aur
Suhr, aur Sáúl, jo Kan'ání 'aurat ká
beṭá thá: ye Sama'ún ke gharáne the.
16 ¶ Aur baní Láwí ke nám, un
ke gharánon ke mutábiq, ye hain;
Jairsúm, aur Qihát, aur Mirárí: aur
Láwí kí 'umr ek sau saintís baras kí
thí.
17 Baní Jairsúm; Libní, aur Sama'í
the, un ke gharánon ke mutábiq.
18 Baní Qihát; 'Amrám, aur Izhár,
aur Habrún, aur 'Uzziel the: aur
Qihát kí zindagí ke baras ek sau tentis
baras the.
19 Baní Mirárí; Mahlí, aur Mússí
the: Láwí ke gharáne, un kí naslon
ke mutábiq, ye the.

20 'Amrám ne apne báp kí bahin Yúkabid se byáh kiyá; wuh us se do beṭe janí, ek Hárún, dúsrá Músá: 'Amrám kí zindagí ke baras ek sau saintís the.

21 ¶ Baní Izhár; Qurah, aur Nafaj, aur Zikrí the.

22 Baní 'Uzziel; Mísáel, aur Ilsafan, aur Sitrí the.

23 Aur Hárún ne Nahsún kí bahin 'Amminadáb kí beṭí Ilisaba' se byáh kiyá; us se Nadab, aur Abihú, aur Ili'azar, aur Itamar paidá húe.

24 Baní Qurah; Asír, aur Ilqanah, aur Abiásaf the; aur ye Quráhíon ke gharáne the.

25 Hárún ke beṭe Ili'azar ne Fútiel kí beṭíon men se ek ke sáth byáh kiyá; us se Finihás paidá húá: Láwí ke bápdádon ke gharánon men ye sardár the.

26 Ye wuh Hárún aur Músá hain, jinhen Ḳhudáwand ne farmáyá, ki Baní Isráel ko, un kí faujon ke sáth, Misr kí sarzamín se nikál láo.

27 Ye we hain, jinhon ne Misr ke bádsháh Fira'ún se kahá, ki Ham baní Isráel ko Misr se nikál le jáenge: ye wuhí Músá aur Hárún hain.

28 ¶ Aur jis din Ḳhudáwand ne mulk i Misr men Músá se báten kín, yún húá,

29 Ki Ḳhudáwand ne Músá ko kahá, Main Ḳhudáwand hún: tú sab kuchh, jo main tujhe kahtá hún, sháh i Misr Fira'ún se kah.

30 Músá ne Ḳhudáwand se kahá, Dekh, mere to honṭhon ká ḳhatna nahín húá: Fira'ún kyúnkar merí sunegá?

VII BA'B.

PHIR Ḳhudáwand ne Músá se kahá, Dekh, main ne tujhe Fira'ún ke liye Ḳhudá sá banáyá: aur terá bháí Hárún terá paigambar hogá.

2 Sab kuchh jo main tujhe hukm karún, so tú kahná, aur terá bháí Hárún Fira'ún se kahegá, ki Baní Isráel ko apne mulk se jáne de.

3 Aur main Fira'ún ke dil ko saḳht karúngá, aur apní nishánion aur 'ajáib ko mulk i Misr men ziyáda karúngá.

4 Lekin Fira'ún tumhárí na sunegá; pas main apná háth Misr par lambá karúngá, aur apní faujon ko, jo merí qaum baní Isráel hain, baṛe mu'ajize dikháke mulk i Misr se nikál láúngá.

5 Aur main jab Misr par háth chaláúngá, aur baní Isráel ko un men se nikál láúngá, tab Misrí jánenge ki main Ḳhudáwand hún.

6 Músá aur Hárún ne, jaisá Ḳhudáwand ne unhen kahá, unhon ne waisá hí kiyá.

7 Aur jis waqt un donon ne Fira'ún se guftogú kí, Músá assí baras, aur Hárún tirásí baras ká thá.

8 ¶ Aur Ḳhudáwand ne Músá aur Hárún ko kahá,

9 Ki Jab Fira'ún tumhen kahe, ki Apná mu'ajiza dikháo: to Hárún ko kahiyo, ki Apná 'asá le, aur Fira'ún ke áge phenk de: wuh ek sámp ban jáegá.

10 ¶ Tab Músá aur Hárún Fira'ún ke áge gaye, aur unhon ne wuh, jo Ḳhudáwand ne unhen farmáyá thá, kiyá: Hárún ne apná 'asá Fira'ún aur us ke ḳhádimon ke áge phenká, aur wuh sámp ho gayá.

11 Tab Fira'ún ne bhí dánáon aur jádúgaron ko tablab kiyá: chunánchi Misr ke jádúgaron ne bhí apne jádúon se aisá hí kiyá.

12 Ki un men se har ek ne apná apná 'asá phenká, aur wuh sámp ho gayá: lekin Hárún ká 'asá un ke 'ásáon ko nigal gayá.

13 Aur us ne Fira'ún ke dil ko saḳht kar diyá, ki us ne un kí, jaisá Ḳhudáwand ne kahá thá, na suní.

14 Tab Ḳhudáwand ne Músá se kahá, ki Fira'ún ká dil saḳht hai; wuh in logon ko jáne nahín detá.

15 Ab tú subh ko Fira'ún ke pás
já: dekh, ki wuh daryá par jáegá; tú
lab i daryá, jidhar se wuh áwe, us ke
muqábil khaṛá hújiyo; aur wuh 'asá,
jo sámp húá thá, apne háth men
líjiyo.
16 Aur use kahiyo, ki ḲHUDÁWAND
'Ibráníon ke Ḳhudá ne mere ta,ín tujh
pás bhejá hai, aur kahá hai, ki Mere
logon ko jáne de, táki we bayábán
men merí 'ibádat karen: aur dekh, ki
tú ne kabhí ab tak na suní.
17 ḲHUDÁWAND ne yún farmáyá,
ki Tú isí se jánegá, ki main ḲHUDÁ-
WAND hún: dekh, ki main yih 'asá,
jo mere háth men hai, daryá ke pání
par márúngá, aur wuh lahú ho jáegá.
18 Aur machhlíán, jo daryá men
hain, mar jáwengí, aur daryá badbú
ho jáegá; aur Misr ke log daryá ká
pání píte húe dukh páwenge.
19 ¶ Phir ḲHUDÁWAND ne Músá
se kahá, ki Hárún se kah, ki Apná
'asá le, aur apná háth Misr ke chash-
mon par, aur un kí nahron, aur un ke
daryáon, aur un ke tálábon, aur un ke
sab hauzon par chalá, táki we lahú
ban jáwen; aur sáre mulk i Misr men,
har ek sangí aur chobí bartan men,
lahú ho jáe.
20 Tab Músá aur Hárún ne, jaisá
ḲHUDÁWAND ne farmáyá thá, kiyá;
us ne 'asá uṭháyá, aur daryá ke pá-
ní par, Fira'ún kí ánkhon aur us
ke naukaron kí ánkhon ke sámhne,
márá; aur daryá ká pání sab lahú ho
gayá.
21 Aur daryá kí machhlíán mar
gayín, aur daryá badbú ho gayá, aur
Misr ke log daryá ká pání pí na sake;
aur Misr kí sárí zamín men lahú
húá.
22 Tab Misr ke jádúgaron ne bhí,
apne jádúon se, aisá hí kiyá; par
Fira'ún ká dil sakht ho gayá, aur
jaisá ki ḲHUDÁWAND ne kahá thá, us
ne un kí na suní.
23 Aur Fira'ún phirá, aur apne
ghar ko gayá, aur us ká dil is bát par
bhí mutawajjih na húá.
24 Aur sáre Misríon ne daryá ke
ás pás kúe khode, ki un se pání pí-
wen; kyúnki we daryá ká pání na pí
saken.
25 Aur jab se ki ḲHUDÁWAND ne
daryá ko márá, sát din guzar gaye.

VIII BA'B.

PHIR ḲHUDÁWAND ne Músá se
kahá, ki Fira'ún pás já, aur yih
us se kah, ḲHUDÁWAND yún kahtá
hai, ki Mere logon ko jáne de, táki we
merí 'ibádat karen.
2 Aur agar tú jáne na degá, to
dekh, main tere mulk kí sab atráf ko
menḍakon se bhar dúngá:
3 Aur daryá beshumár menḍak
paidá karegá, aur we úpar áke tere
ghar men, aur terí árámgáh men, aur
tere palang par, aur tere mulázimon
ke gharon men, aur terí ra'áiyat par,
aur tere tanúron men, aur tere áṭe
gúndhne ke laganon men dákhil
honge.
4 Aur menḍak tujh par, aur terí
ra'áiyat, aur tere sab naukaron par
chaṛhenge.
5 ¶ Aur ḲHUDÁWAND ne Músá ko
farmáyá, ki Hárún se kah, ki Apná
háth 'asá ke sáth nahron, aur daryá-
on, aur hauzon par baṛhá, aur men-
ḍakon ko mulk i Misr par chaṛhá.
6 Chunánchi Hárún ne Misr ke
pání par háth baṛháyá; aur menḍak
chaṛh áe, aur Misr kí zamín chhipá
dí.
7 Aur jádúgaron ne bhí apne já-
dúon se aisá hí kiyá, aur Misr kí za-
mín par menḍak chaṛháe.
8 ¶ Tab Fira'ún ne Músá aur Há-
rún ko buláyá, aur kahá, ki ḲHUDÁ-
WAND se shafá'at karo, ki menḍakon
ko mujh se, aur merí ra'íyat se, daf'a
kare; aur main un logon ko jáne
dúngá, táki we ḲHUDÁWAND ke liye
qurbání karen.
9 Músá ne Fira'ún ko kahá, ki Tú

mere úpar apní baṛáí kar; maiṉ tere, aur tere naukaroṉ, aur terí ra'íyat ke liye kab du'á mángúṉ, ki menḍak tujh se, aur tere gharoṉ se, daf'a howeṉ, aur daryá hí meṉ raheṉ?

10 Wuh bolá, ki Kal. Tab us ne kahá, ki Tere kahne ke mutábiq hogá; táki tú jáne ki ḲHUDÁWAND hamáre Ḳhudá kí mánind koí nahíṉ.

11 Aur menḍak tujhe, aur tere gharoṉ ko, aur tere naukaroṉ ko, aur terí ra'íyat ko, chhoṛ deṉge; we daryá hí meṉ rahá kareṉge.

12 Phir Músá aur Hárún Fira'ún pás se nikal gaye: aur Músá ne ḲHUDÁWAND ke áge, ba sabab menḍakoṉ ke, jo us ne Fira'ún par bheje the, du'á mángí.

13 Aur ḲHUDÁWAND ne Músá kí du'á ke muwáfiq kiyá; aur menḍak gharoṉ, aur gáṉwoṉ, aur khetoṉ meṉ se mar gaye.

14 Aur aisá húá, ki unhoṉ ne jaháṉ taháṉ unheṉ jam'a karke túde lagá diye, zamín badbú ho gayí.

15 Par jab Fira'ún ne dekhá, ki muhlat milí, to us ne apná dil saḳht kiyá, aur jaisá ḲHUDÁWAND ne kahá thá, un kí na suní.

16 ¶ Tab ḲHUDÁWAND ne Músá se kahá, Hárún se kah, ki Apná 'asá baṛhá, aur is zamín kí gard ko már, táki wuh tamám mulk i Misr meṉ júṉeṉ ban jáe.

17 Unhoṉ ne aisá hí kiyá: aur Hárún ne apná háth 'asá ke sáth baṛháyá, aur zamín kí gard ko márá, aur wuh insán aur haiwán par júṉeṉ ban gayí; aur sab gard zamín kí, tamám mulk i Misr meṉ, júṉeṉ ho gayí.

18 Aur jádúgaroṉ ne bhí cháhá, ki apne jádúoṉ se júṉeṉ nikáleṉ, par nikál na sakeṉ: aur insán aur haiwán ko júṉeṉ lipaṭ rahí thíṉ.

19 Tab jádúgaroṉ ne Fira'ún se kahá, ki Yih Ḳhudá kí qudrat hai: par Fira'ún ká dil saḳht ho gayá; aur jaisá ḲHUDÁWAND ne kahá thá, us ne un kí na suní.

20 ¶ Tab ḲHUDÁWAND ne Músá se kahá, ki Subh sawere uṭh, aur Fira'ún ke áge khaṛá ho; dekh, ki wuh daryá par áegá; tú use kah, ki ḲHUDÁWAND yúṉ kahtá hai, ki Mere logoṉ ko jáne de, ki we merí 'ibádat kareṉ:

21 Nahíṉ to, agar tú unheṉ jáne na degá, to dekh, maiṉ tujh par, aur tere naukaroṉ, aur terí ra'íyat par, aur tere gharoṉ meṉ gol ke gol machchhar bhejúṉgá: ki Misríoṉ ke ghar, aur tamám zamín, jaháṉ jaháṉ we haiṉ, un goloṉ se bhar jáegí.

22 Aur maiṉ us din Jashan kí zamín ko, ki jis meṉ merí qaum rahtí hai, judá karúṉgá, ki gol machchharoṉ ke waháṉ na jáeṉge; táki tú jáne, ki zamín ke darmiyán ḲHUDÁWAND maiṉ húṉ.

23 Aur maiṉ tere logoṉ aur apne logoṉ meṉ judáí karúṉgá: aur yih mu'ajiza kal hogá.

24 Chunánchi ḲHUDÁWAND ne yúṉ hí kiyá; aur Fira'ún ke ghar, aur us ke naukaroṉ ke gharoṉ, aur sáre mulk i Misr meṉ machchharoṉ ke gol áe; ki zamín machchharoṉ ke gol se ḳharáb ho gayí.

25 ¶ Tab Fira'ún ne Músá aur Hárún ko buláyá, aur kahá, ki Tum jáo, aur apne Ḳhudá ke liye is zamín meṉ qurbání karo.

26 Músá ne kahá, Yúṉ karná láiq nahíṉ; ki ham ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ke liye wuh qurbání kareṉ, jis se Misrí nafrat rakhte haiṉ; so agar ham Misríoṉ kí ánkhoṉ ke áge wuh qurbání kareṉ, jis se we bezár haiṉ, to kyá we hameṉ pathráo na kareṉge?

27 Pas, ham tín din kí ráh bayábán meṉ jáeṉge, aur apne Ḳhudá ke liye, jaisá wuh ham ko farmáegá, qurbání kareṉge.

28 Fira'ún bolá, ki Maiṉ tumheṉ

jáne dúngá, táki tum Khudáwand
apne Khudá ke liye bayábán men
qurbání karo; lekin tum bahut dúr
mat jáo: mere liye shafá'at karo.
29 Músá bolá, Dekh, main tere pás
se báhar játá hún, aur main Khudá-
wand ke áge shafá'at karúngá, ki
machchharon ke gol Fira'ún aur us ke
naukaron, aur us kí ra'íyat par se kal
játe rahen: lekin aisá na ho, ki Fira-
'ún phir dagábází kare, aur logon ko
Khudáwand ke liye qurbání karne
ko jáne na de.
30 Tab Músá Fira'ún pás se báhar
gayá, aur Khudáwand se shafá'at
kí.
31 Khudáwand ne Músá kí 'arz ke
muwáfiq kiyá; aur us ne machchha-
ron ke golon ko Fira'ún, aur us ke
naukaron, aur us kí ra'íyat par se dúr
kiyá, ki ek bhí na rahá.
32 Fira'ún ne is bár bhí apná dil
sakht kiyá; un logon ko hargiz jáne
kí rukhsat na dí.

IX BA'B.

Tab Khudáwand ne Músá ko
kahá, Fira'ún ke pás já, aur use
kah, ki Khudáwand, 'Ibráníon ká
Khudá, yún kahtá hai, ki Mere logon
ko jáne de, táki we merí 'ibádat karen.
2 Kyúnki agar jáne na degá, aur ab
ke bhí unhen rokegá:
3 To dekh, ki Khudáwand ká
háth terí mawáshí par, jo dasht men
hai, ghoron, gadhon, únton, bailon,
aur bheron par hogá; barí marí paregí.
4 Aur Khudáwand Isráel aur Mis-
ríon kí mawáshí ko ápas se judá
karegá: aur un men se, jo baní Isráel
kí hai, koí na maregí.
5 Aur Khudáwand ne ek waqt
muqarrar kiyá, aur kahá, ki Kal
Khudáwand waisáhí zamín par karegá.
6 Aur Khudáwand ne dúsre din
aisáhí kiyá, aur Misríon kí sab ma-
wáshí mar gayí: lekin baní Isráel kí
mawáshí se ek bhí na mará.
7 Chunánchi Fira'ún ne bhejá, to
kyá dekhtá hai? ki Isráelíon kí ma-
wáshí ká koí bhí na mará thá. Tau-
bhí Fira'ún ká dil sakht húá, aur us
ne logon ko jáne na diyá.
8 ¶ Aur Khudáwand ne Músá
aur Hárún se kahá, ki Donon háth
bharke bhatthí kí rákh se lo, aur Músá
use Fira'ún ke sámhne ásmán kí taraf
uráwe.
9 Aur wuh Misr kí sárí zamín men
gubár ho jáegí, aur tamám mulk i
Misr men ádmí aur chárpáyon ke
badan par phore aur phaphole ho-
wenge.
10 Chunánchi unhon ne bhatthí kí
rákh lí, aur Fira'ún ke áge khare húe;
aur Músá ne use ásmán kí taraf phenk
diyá; aur wonhín ádmí aur baháim
ke badan par phore aur phaphole
paidá ho gaye.
11 Aur jádúgar phoron ke sabab se
Músá ke áge khare na rah sake; ki
jádúgaron aur sáre Misríon par phore
the.
12 Aur Khudáwand ne Fira'ún ke
dil ko sakht kar diyá, aur us ne, jaisá
ki Khudáwand ne Músá se kahá thá,
un kí na suní.
13 ¶ Phir Khudáwand ne Músá
se kahá, ki Subh sawere uth, aur Fi-
ra'ún ke áge khará ho, aur use kah,
ki Khudáwand, 'Ibráníon ká Khudá,
yún kahtá hai, ki Mere logon ko jáne
de, táki we merí 'ibádat karen.
14 Is liye ki main ab ke apní sárí
baláen tere dil, aur tere naukaron, aur
terí ra'íyat par názil karúngá; tá ki
tú jáne, ki tamám rú e zamín men
merí mánind koí nahín.
15 Aur ab main apná háth barh-
áúngá, aur tujhe aur terí ra'íyat ko
wabá se márúngá; aur tú zamín par
se halák hogá.
16 Aur main ne tujhe filhaqíqat is
liye barpá kiyá hai, ki apní qúwat
tujh par dikháún; táki merá nám
sáre jahán men mazkúr howe.
17 Ab tak tú mere logon par ta-

kabbur kartá játá hai, ki unhen̲ jáne
nahín̲ detá.
18 Dekh, kal main̲ isí waqt aise
baṛe baṛe ole, jo Misr men̲ us kí ibtidá
e bunyád se ab tak na paṛe the, bar-
sáún̲gá.
19 Pas naukaron̲ ko abhí bhej, aur
apní mawáshí, aur jo kuchh ki terá
mál maidán men̲ hai, jam'a kar; ki
har ek insán aur haiwán par, jo maidán
men̲ hogá, aur ghar men̲ láyá na jáegá,
un par ole paṛen̲ge, aur we halák
hon̲ge.
20 Fira'ún ke naukaron̲ men̲ har ek,
jo Ḳhudáwand ke kalám se ḍartá thá,
apne naukaron̲ aur apní mawáshí ko
gharon̲ men̲ bhagá le áyá.
21 Aur jis ne Ḳhudáwand kí bát
báwar na kí, apne naukaron̲ aur apní
mawáshíon̲ ko maidán men̲ rahne
diyá.
22 ¶ Aur Ḳhudáwand ne Músá
ko kahá, ki Apná háth ásmán kí taraf
baṛhá, táki sáre mulk i Misr men̲,
insán, aur haiwán, aur khet kí sabzí
par, jo Misr kí zamín men̲ hai, ole
paṛen̲.
23 Aur Músá ne apná 'asá ásmán kí
taraf uṭháyá: aur Ḳhudáwand ne
garjáyá, aur ole bheje, aur ág zamín
par chaltí thí; aur Ḳhudáwand ne
Misr kí zamín par ole barsáe.
24 Pas ole gire, aur olon̲ men̲ ág
lipṭí húí thí, is shiddat se, ki aisá,
tamám mulk i Misr men̲, jab se ki
wuh ábád húá, na húá thá.
25 Aur olon̲ ne, sáre mulk i Misr
men̲, un ko, jo maidán men̲ the, kyá
insán aur kyá haiwán, sab ko márá;
aur olon̲ se maidán kí sabzí sab márí
gayí, aur maidán ke sáre daraḳht ṭúṭ
gaye.
26 Magar faqat Jashan kí zamín
men̲, jahán̲ baní Isráel the, ole na
paṛe.
27 ¶ Tab Fira'ún ne Músá aur
Hárún ko bulwáyá, aur unhen̲ kahá,
ki Main̲ ne is daf'a gunáh kiyá;
Ḳhudáwand 'ádil hai; main̲ aur merí
qaum gunahgár hain̲.
28 Ḳhudáwand se shafá'at karo,
(ki bas,) ki áge ko is tarah se na garje,
aur ole na giren̲; tab main̲ tumhen̲
jáne dúngá, aur tum is se áge yahán̲
nahín̲ rahne ke.
29 Tab Músá ne use kahá, ki Maín̲
shahr se báhar nikalte húe Ḳhudá-
wand ke áge háth uṭháún̲gá; aur
garajná mauqúf ho jáegá, aur ole bhí
mauqúf hon̲ge: tá ki tú jáne, ki zamín
Ḳhudáwand hí kí hai.
30 Par tú aur tere naukar, maín̲
jántá hún̲, ki ab bhí Ḳhudáwand
Ḳhudá se na ḍaren̲ge.
31 So olon̲ se alsí aur jau máre
paṛe: kyún̲ki jau ke ḳhoshe á chuke
the, aur alsí baṛh chukí thí.
32 Par gehún̲ aur julbán máre na
paṛe: kyún̲ki we baṛhe na the.
33 Aur Músá ne Fira'ún pás se
shahr ke báhar jáke Ḳhudáwand ke
áge háth lambe kiye: so garajná aur
ole mauqúf ho gaye, aur menh, jo
zamín̲ par thá, tham gayá.
34 Jab Fira'ún ne dekhá, ki men̲h
aur ole aur garajná mauqúf húe, to
phir sarkashí kí; aur us ne aur us ke
naukaron̲ ne dil apná sakht kiyá.
35 Aur Fira'ún ká dil patthar ho
gayá; us ne hargiz baní Isráel ko,
jaisá ki Ḳhudáwand ne Músá kí
ma'rifat kahá thá, jáne kí ruḳhṣat
na dí.

X BA'B.

PHIR Ḳhudáwand ne Músá se
kahá, ki Fira'ún pás já: ki main̲
ne us ke dil ko, aur us ke naukaron̲
ke dilon̲ ko saḳht kar diyá hai, táki
main̲ apní yih nisháníán̲ un men̲
namúdár karún̲:
2 Aur táki tú apne beṭe, aur apne
pote ko merí qudraten̲, aur merí ni-
sháníán̲, jo main̲ ne Misr men̲ un men̲
namúd kín̲, sunáwe: táki tum jáno,
ki Ḳhudáwand main̲ hí hún̲.
3 Chunánchi Músá aur Hárún ne

Fira'ún pás áke use kahá, ki Ḳhudáwand, 'Ibráníon̲ ká Ḳhudá, yún̲ kahtá hai, ki Tú kab tak 'ájizí karne se mere sámhne báz rahegá: mere logon̲ ko jáne de, ki we merí 'ibádat káren̲.

4 Nahín̲, agar tú mere logon̲ ko jáne na degá, to dekh, kal main̲ tere sáre mulk men̲ ṭiḍḍíán̲ bhejún̲gá.

5 Aur un se zamín̲ kí sat,h chhip jáegí, ki koí zamín ko dekhne na páegá; aur we us báqíát ko, jo olon̲ kí áfat se tere liye bach rahí hain̲, khá jáen̲gí, aur har ek daraḳht ko, jo maidán men̲ hai, chaṭ kar len̲gí:

6 Aur we hí is tarah se, ki na tere bápdádon̲ ne, aur na tere bápdádon̲ ke bápdádon̲ ne, jis roz se ki we dunyá men̲ áe áj tak, nahín̲ dekhá, tere ghar aur tere naukaron̲ ke ghar, aur sáre Misríon̲ ke ghar bhar den̲gí. Tab wuh phirá, aur Fira'ún pás se nikal gayá.

7 Tab Fira'ún ke naukaron̲ ne use kahá, ki Kab tak ham is mard ke phande men̲ rahen̲? un logon̲ ko jáne de, táki we Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí 'ibádat karen̲: ab tak tujhe ḳhabar nahín̲, ki Misr ujaṛ gayá?

8 Tab Músá aur Hárún Fira'ún pás phir buláe gaye; aur us ne unhen̲ kahá, ki Jáo, aur Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí 'ibádat karo: par kaun se log hain̲, jo jáen̲ge?

9 Músá bolá, ki Ham apne jawánon̲, aur apne búṛhon̲, aur apne beṭon̲, aur apní beṭíon̲, aur apne gallon̲, aur apne gáe bailon̲ samet jáwen̲ge; ki ham ko zarúr hai, ki apne Ḳhudá kí 'íd karen̲.

10 Tab us ne unhen̲ kahá, ki Ḳhudáwand yún̲hí tumháre sáth rahe, jo main̲ tumhen̲ aur tumháre bachchon̲ ko jáne dún̲: dekho, ki badí tumháre áge hai.

11 Aisá na hogá: ab tum jo mard ho, so jáo, aur Ḳhudáwand kí 'ibádat karo; ki tumhárí ḳhwáhish yihí thí. Pas, we Fira'ún ke áge se dhakke kháke nikále gaye.

12 ¶ Tab Ḳhudáwand ne Músá se kahá, ki Apná háth ṭiḍḍíon̲ ke liye Misr kí zamín par baṛhá, táki we mulk i Misr par áwen̲, aur har ek sabze ko, jo is mulk men̲ olon̲ se bach rahe hain̲, khá len̲.

13 Pas, Músá ne zamín i Misr par apná 'asá uṭháyá, aur Ḳhudáwand ne us sáre din aur sárí rát men̲ purwá ándhí chaláí; jab subh húí, to purwá ándhí ṭiḍḍíán̲ láí.

14 Aur ṭiḍḍíán̲ tamám Misr par áín̲, aur Misr kí tamám atráf par baiṭhín̲; aur aisí be-shumár thín̲, ki un se peshtar aisí ṭiḍḍíán̲ na áí thín̲, na un ke ba'd phir áwen̲gí.

15 Ki sárá rú e zamín un se chhip gayá, aisá ki mulk andherá ho áyá; aur unhon̲ ne us zamín ke har ek sabze aur daraḳhton̲ ke mewon̲ ko, jo olon̲ se bach gaye the, cháṭ liyá: aur tamám mulk i Misr men̲ kisí daraḳht par, aur maidán kí ghás men̲ sabzí na chhúṭí.

16 ¶ Tab Fir'ún ne Músá aur Hárún ko jald buláyá, aur kahá, ki Main̲ Ḳhudáwand tumháre Ḳhudá ká, aur tumhárá gunahgár hún̲.

17 So ab main̲ tumhárí minnat kartá hún̲; faqat is martaba merá gunáh baḳhsho, aur Ḳhudáwand apne Ḳhudá se shafá'at karo, ki faqat isí maut ko mujh se dúr kare.

18 Chunánchi wuh Fira'ún pás se nikal gayá, aur Ḳhudáwand se shafá'at kí.

19 Aur Ḳhudá ne pachhwá ándhí bhejí, jo ṭiḍḍíon̲ ko le gayí, aur daryá e Qulzum men̲ ḍál diyá; aur Misr kí tamám atráf men̲ ek ṭiḍḍí na rahí.

20 Par Ḳhudáwand ne Fira'ún ke dil ko saḳht kar diyá, ki us ne baní Isráel ko jáne kí ruḳhsat na dí.

21 ¶ Phir Ḳhudáwand ne Músá se kahá, ki Apná háth ásmán kí taraf lambá kar, táki mulk i Misr men̲ táríkí ho; aisí táríkí jo ṭaṭolí jáwe.

22 Chunánchi Músá ne apná háth ásmán kí taraf uṭháyá; aur tín din tak

sáre mulk i Misr men 'ajab andherá rahá.

23 Unhon ne ápas men kisí ne kisí ko na dekhá, aur na koí tín din tak apní jagah se hilá: par sáre baní Isráel ke makánon men ujálá thá.

24 ¶ Tab Fira'ún ne Músá ko buláyá, aur kahá, ki Tum jáo, Ḳhudáwand kí 'ibádat karo; faqat tumháre galle aur tumháre gáe bail yahán rahen; tumháre bachche bhí tumháre sáth jáwen.

25 Músá ne kahá, ki Tujhe zarúr hai, ki tú hamáre háth men qurbáníon aur soḳhtaní qurbáníon ke liye zabíha dewe, táki ham Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke áge qurbání karen.

26 Hamárí mawáshí bhí hamáre sáth jáegí; aur ek khur bhí na chhoṛá jáegá; kyúnki hamen zarúr hai, ki un men se Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí 'ibádat ke liye lewen; aur jab tak wahán na jáen, ham nahín jánte, ki kaun sí chízon se Ḳhudáwand kí 'ibádat karen.

27 ¶ Lekin Ḳhudáwand ne Fira'ún ke dil ko saḳht kar diyá: us ne un ká jáná na cháhá.

28 Aur Fira'ún ne use kahá, ki Mere sámhne se já; áp se hoshyár rah; phir merá munh dekhne ko mat áíyo; kyúnki jis din tú merá munh dekhegá, tú mar jáegá.

29 Tab Músá ne kahá, ki Tú ne achchhá kahá; main phir terá munh na dekhúngá.

XI BA'B.

AUR Ḳhudáwand ne Músá se kahá, ki Main Fira'ún aur Misríon par ek balá aur láúngá; ba'd us ke wuh tumhen yahán se jáne degá: aur jab wuh tumhen jáne degá, to yaqínan tum sab ko dhakiyáke nikál degá.

2 So ab tú logon ke kánon men kah, ki Har ek mard apne paṛosí, aur har ek 'aurat apní paṛosin se, rúpe ke bartan, aur sone ke bartan 'áriyat lewe.

3 Aur Ḳhudáwand ne un logon ko Misríon kí nazar men 'izzat bakhshí. Aur yih Músá bhí, zamín i Misr men, Fira'ún ke ḳhádimon ke nazdík, aur logon kí nigáh men, buzurg thá.

4 Aur Músá ne kahá, ki Ḳhudáwand yún kahtá hai, ki Main ádhí rát ko nikalke Misr ke bíchon bích jáúngá:

5 Aur zamín i Misr men sáre palauṭhe, Fira'ún ke palauṭhe se, jo taḳht par baiṭhá hai, leke, us launḍí ke palauṭhe tak, jo chakkí kí oṭ men hai, aur sáre chárpáyon ke palauṭhe mar jáenge.

6 Aur sárí Misr kí zamín men aisá baṛá mátam hogá, ki jaisá kabhí na húá thá, na kabhí phir hogá.

7 Lekin sáre baní Isráel par ek kuttá bhí apní jíbh na hiláegá, na to insán par, aur na haiwán par: táki tum jáno, ki Ḳhudáwand kyúnkar Misríon aur Isráelíon men farq kartá hai.

8 Aur yih tere sab naukar mujh pás rujú' karenge, aur apne taín, yih kahte húe, mere áge kham karenge; ki Tú nikal já, aur sab log, jo tere pairau hain, jáwen: aur ba'd us ke main nikal jáúngá. Phir wuh Fira'ún pás se, shiddat se jhunjhlátá húá, nikal gayá.

9 Aur Ḳhudáwand ne Músá se kahá, ki Fira'ún tumhárí na sunegá; táki mere 'ajáibát zamín i Misr men firáwán hon.

10 Aur Músá aur Hárún ne ye 'ajáib Fira'ún ko dikháe: aur Ḳhudáwand ne Fira'ún ke dil ko saḳht kar diyá, ki us ne apne mulk se baní Isráel ko jáne na diyá.

XII BA'B.

PHIR Ḳhudáwand ne zamín i Misr men Músá aur Hárún ko kahá, ki

2 Yih mahíná tumháre liye mahínon ká shurú' hogá, aur yih tumháre sál ká pahlá mahíná hogá.

3 ¶ Isráelíon kí sárí guroh se yih bát kaho, ki Is mahíne ke daswen din, har ek mard, apne apne bápdádon ke gharáne ke mutábiq, ek barra, ghar píchhe ek barra, apne liye lewe;

4 Aur agar wuh gharáná barre ká maqdúr na rakhtá ho, to wuh aur us ká hamsáya, jo us ke ghar se lagá húá ho, nafarí ke shumár ke muwáfiq lewe; aur tum har ek ádmí par, us ke kháne ke muwáfiq, hisáb men barre ke mu-'aiyan karo.

5 Tumhárá barra be-'aib cháhiye, nar aur eksála ho: tum bheṛon se yá bakríon se líjiyo:

6 Aur tum use is mahíne kí chaudahwín tak rakh chhoṛiyo: aur Isráelíon ke firqe kí sárí jamá'at shám ko use zabh kare.

7 Aur we lahú ko lewen, aur un gharon men, jahán we use kháenge, us ke darwaze ke dahne, aur báín, aur úpar ke chaukhaṭ par chhápá máren.

8 Aur we usí rát ko wuh gosht bhuná húá, be-ḳhamírí roṭí ke sáth, karwí tarkárí samet, kháwen.

9 Use kachchá aur pání men ubálke hargiz na kháwen; balki us ko sire páon samet, aur us ko, jo peṭ men hai, ág par bhúnke kháwen.

10 Aur tum subh tak us men se koí chíz báqí mat chhoṛiyo; aur agar kuchh us men se subh tak báqí rah jáe, ág se jalá díjiyo.

11 ¶ Aur tum use yún kháiyo: kamren bándhke, apní jútián páon men pahine húe, apná 'asá apne háth men liye húe; aur tum use jald khá líjiyo: ki fasah Ḳhudáwand kí hai.

12 Is liye ki main áj rát mulk i Misr men guzar karúngá, aur sab palauṭhe, insán ke aur haiwán ke, jo mulk i Misr men hain, márúngá; aur Misr ke sáre ma'búdon par sazá ká hukm járí karúngá: ki main Ḳhudáwand hún.

13 Aur wuh ḳhún tumháre liye un gharon par, jahán jahán tum ho, nishán hogá: aur main wuh lahú dekhke tum se dar guzrúngá; aur jab main Misr kí zamín ke rahnewálon ko márúngá, to wabá tum par na áwegí, ki tumhen halák kare.

14 Aur yih din tumháre liye ek yádgár hogá; aur tum Ḳhudáwand ke liye is din men yih 'íd pusht dar pusht kíjiyo; aur is 'íd ko abad tak hamesha kí rasm muqarrar kíjiyo.

15 Sát din tak tum be-ḳhamírí roṭí kháiyo; tum pahle hí din ḳhamír apne gharon se báhar kar díjiyo: is liye ki jo koí, pahle din se leke sátwen din tak, kisí din ḳhamírí roṭí kháwegá, to wuh shaḳhs Isráel men se káṭá jáegá.

16 Aur pahle din majma' i muqaddas hogá; aur sátwen din bhí tumháre wáste majma' i muqaddas hogá: in men kisí tarah ká kám kiyá ne jáegá, siwá us ke ki har ek ádmí kuchh kháwe; yihí faqat kiyá jáwe.

17 Aur tum be-ḳhamírí roṭí kí yih 'íd yád rakhiyo; kyúnki isí din main tumháre lashkaron ko Misr kí zamín se báhar láyá hún: is liye tum is din ko, apne zamánon men, hamesha kí rasm ke liye yád rakhiyo.

18 ¶ Pahle mahíne kí chaudahwín táríḳh se, shám ko, ikkíswín táríḳh tak, tum be-ḳhamírí roṭí kháiyo.

19 Sát din tak tumháre gharon men ḳhamír páyá na jáwe: kyúnki jo koí ḳhamírí kháegá, Isráel kí jamá'at se káṭá jáegá, ḳhwáh wuh musáfir ho, ḳhwáh us kí paidáish wahín húí ho.

20 Tum ḳhamírí koí chíz mat kháiyo: tum apní sab bastíon men be-ḳhamírí roṭí kháiyo.

21 Tab Músá ne Isráel ke sáre buzurgon ko buláyá, aur unhen kahá, ki Apne apne ghar píchhe ek ek barra nikálke láo, aur yih fasah ká barra zabh karo.

22 Aur tum zúfe kí ek muṭṭhí lo, aur use us lahú men, jo básan men hai, gota dek e úpar ke chaukhaṭ aur donon bázú darwáze ke us se chhápo;

aur tum men se koí subh tak apne ghar ke darwáze se báhar na jáwe.

23 Is liye ki Ḳhudá guzar karegá, táki Misríon ko máre; aur jab wuh úpar ke chaukhaṭ par, aur donon bázú par lahú ko dekhegá, to ḲHUDÁWAND dar par se guzregá, aur halák karnewále ko na chhoṛegá, ki tumháre gharon men áke tumhen máre.

24 Aur tum apní, aur apne beṭon kí rasm ke liye, is kám kí hamesha muháfazat kíjiyo.

25 Aur yún hogá, ki jab tum us zamín men, jo ḲHUDÁWAND tumhen apne wa'de ke muwáfiq degá, dáḳhil hoge, to tum is 'ibádat kí muháfazat karoge.

26 Aur yún hogá, ki jab tumhárí aulád tum se kahen, ki Tum is 'ibádat se kyá maqsad rakhte ho?

27 To tum kahoge, ki Yih fasah kí qurbání ḲHUDÁWAND ke liye hai, jo Misr men baní Isráel ke gharon par se guzrá, jis waqt us ne Misríon ko márá, aur hamáre gharon ko bacháyá. Tab logon ne sir jhukáe, aur sijde kiye.

28 Aur baní Isráel chale gaye, aur unhon ne, jaisá ki ḲHUDÁWAND ne Músá aur Hárún ko farmáyá thá, kiyá; unhon ne waisá hí kiyá.

29 ¶ Aur yún húá, ki ḲHUDÁWAND ne ádhí rát ko Misr kí zamín men sáre palauṭhe, Fira'ún ke palauṭhe se leke, jo apne taḳht par baiṭhá thá, us qaidí ke palauṭhe tak, jo qaidḳháne men thá, chárpáyon ke palauṭhon samet halák kiye.

30 Aur Fira'ún rát ko uṭhá, wuh, aur us ke sab naukar, aur sáre Misrí uṭhe; aur Misr men baṛá nauhá thá; kyúnki koí ghar na rahá, jis men ek na mará.

31 ¶ Tab us ne Músá aur Hárún ko rát hí ko buláyá, aur kahá, ki Uṭho, aur mere logon men se nikal jáo; tum, aur baní Isráel jáo; aur jaisá tum ne kahá hai, ḲHUDÁWAND kí 'ibádat karo.

32 Apne galle aur gáe bail bhí lo, jaisá tum ne kahá hai, aur rawána ho; aur mere liye bhí barakat cháho.

33 Aur Misrí un logon par jabr karte the, táki unhen mulk i Misr se jald ḳhárij karen; kyúnki we samjhe, ki ham sab mar jáenge.

34 Aur un logon ne áṭá gúndhá húá, peshtar us se ki wuh ḳhamír ho, áṭe kí laganon samet, kapṛon men bándhke apne kándhon par uṭhá liyá.

35 Aur baní Isráel ne Músá ke kahne ke muwáfiq kiyá; aur unhon ne Misríon se rúpe ke bartan, aur sone ke bartan, aur kapṛe 'áriyat liye.

36 Aur ḲHUDÁWAND ne un logon ko Misríon kí nigáh men aisí 'izzat baḳhshí, ki unhon ne un ko 'áriyat dí. Aur unhon ne Misríon ko lúṭ liyá.

37 ¶ Aur baní Isráel ne Ra'amsís se Sukkát tak piyáde safar kiyá; un ke mard, siwá laṛkon ke, chha lákh ke qaríb the.

38 Aur ek dúsrí baṛí guroh mil julkar un ke sáth gayí; aur galle, aur bail, aur bahut baṛí mawáshí gayí.

39 Aur unhon ne us gúndhe húe áṭe kí, jo we Misr se le nikle the, beḳhamírí roṭíán pakáín; kyúnki wuh ḳhamír na húá thá; is liye ki we Misr se jabran nikále gaye the, aur wahán ṭhahar na saken, aur na kuchh ḳháná apne liye taiyár karne páe.

40 ¶ Aur baní Isráel kí, jo Misr ke báshinde the, búdobásh chár sau tís baras tak thí.

41 Aur chár sau tís baras ke áḳhir yún húá, ki ṭhík usí din ḲHUDÁWAND kí sárí faujen zamín i Misr se nikal gayín.

42 Yih ḲHUDÁWAND kí wuh rát hai, jo cháhiye ḳhúb yád rakhí jáwe, ki wuh unhen Misr kí zamín se báhar láyá; ḲHUDÁWAND kí yih wuhí rát hai, jise cháhiye ki sáre baní Isráel, apne qarnon men, yád rakhen.

43 ¶ Phir ḲHUDÁWAND ne Músá

aur Hárún ko kahá, ki Fasah kí rasm
yih hai, ki koí begána use na kháwe:
44 Lekin har ek shaḳhs ká gulám,
jo zarḳharíd hai, jab us ká ḳhatna kiyá
jáwe, to wuh use kháwe.
45 Begána aur mazdúr na kháwe.
46 Yih ek hí ghar men̲ kháyá já-
we; us ká gosht kuchh ghar se báhar
na le jáyá jáwe; aur na us kí haḍḍí
toṛí jáwe.
47 Isráel kí sárí jamá'at us par
'amal kare.
48 Aur agar koí begána tumháre
sáth muqím ho, aur Ḳhudáwand kí
fasah kiyá cháhe, to us ke sab mard
apná ḳhatna karwáen̲; tab wuh naz-
dík áwe, aur fasah kare; aur ab wuh
goyá tumhárí zamín men̲ paidá húá
hai: kyún̲ki ná-maḳhtún insán use na
kháegá.
49 Watani aur begáne kí, jo tum-
háre bích men̲ hai, ek sharí'at hogí.
50 Sáre baní Isráel ne, jaisá ki
Ḳhudáwand ne Músá aur Hárún ko
farmáyá, waisá hí kiyá.
51 Aur yún̲ húá, ki ṭhík usí din
Ḳhudáwand ne baní Isráel ko, un ke
lashkaron̲ ke sáth, zamín i Misr se bá-
har nikálá.

XIII BA'B.

AUR Ḳhudáwand ne Músá se
farmáyá, ki
2 Sab palauṭhe mere liye muqaddas
kar; jo koí ki baní Isráel men̲ kholne-
wálá rihm ká hai, kyá insán aur kyá
haiwán, merá hai.
3 ¶ Aur Músá ne logon̲ se kahá, ki
Tum yih din, jis men̲ tum Misr se
báhar áe, aur qaidḳháne se báhar nikle,
yád rakhiyo; ki Ḳhudáwand tum ko
ba zabardastí wahán̲ se nikál láyá:
ḳhamírí roṭí kháí na jáwe.
4 Tum Ábíb ke mahíne men̲, áj ke
din, báhar nikle.
5 ¶ Aur yih hogá, ki jab Ḳhudá-
wand tujhe Kan'ánion̲, aur Hittíon̲,
aur Amúríon̲, aur Hawíon̲, aur Yabú-
síon̲ kí zamín men̲ láwe, jise us ne
tumháre bápdádon̲ se qasamiya kahá
hai, ki tumhen̲ dewegá, jahán dúdh
aur shahd bahtá hai, to tú is mahíne
men̲ yih 'ibádat yád rakhiyo.
6 Sát din tak tú be-ḳhamírí roṭí
kháiyo, aur sátwen̲ din Ḳhudáwand
ke liye 'íd hogí.
7 Be-ḳhamírí roṭí sát din kháí jáwe:
aur ḳhamírí roṭí tere pás nazar na áwe,
aur na ḳhamírí tere sáre mulk men̲
tere rúbarú dikhái dewe.
8 ¶ Aur tú usí roz apne beṭe par
záhir kíjiyo, ki Jab ham Misr se báhar
nikle, tab Ḳhudáwand ne mujh se jo
kuchh kiyá, us sabab se yih hai.
9 Aur yih ek nishání tujh pás tere
háth men̲, aur terí donon̲ ánkhon̲ ke
sámhne, ek yádgár hogí, táki Ḳhu-
dáwand ká shara' tere mun̲h men̲ ho:
kyún̲ki Ḳhudáwand ne tujhe ba za-
bardastí mulk i Misr se nikálá.
10 Tú yih hukm isí waqt i mu'ai-
yan men̲, sál ba sál, yád rakhiyo.
11 ¶ Aur yún̲ hogá, ki jab Ḳhu-
dáwand tujhe Kan'ánion̲ kí zamín
men̲, jaise us ne tujh se aur tere báp-
dádon̲ se qasam kháí hai, láwe, aur
use tujhe dewe,
12 Tú sab ko, jo ki rihm ke khol-
newále hain̲, Ḳhudáwand ke liye judá
kíjiyo; sáre nar terí mawáshí men̲,
jo pahle paidá húe, Ḳhudáwand ke
honge:
13 Aur gadhe ke pahle bachchhe ke
badle barre ko fidiya díjiyo; aur agar
tú us ká fidiya na dewe, to us kí gar-
dan toṛ dáliyo: aur apne farzandon̲
men̲ ádmí ke sáre palauṭhon̲ ká fidiya
díjiyo.
14 ¶ Aur yún̲ hogá, jab terá beṭá
áyanda ko tujh se púchhe, aur kahe,
ki Yih kyá hai? to tú use kahiyo, ki
Ḳhudáwand ham ko ba zabardastí
Misr aur gulámon̲ ke ghar se báhar
láyá.
15 Aur jab Fira'ún ne na cháhá, ki
hamen̲ jáne de, to yún̲ húá, ki Ḳhu-
dáwand ne Misr men̲ sab palauṭhe,

insán ke palauṭhon̲ se leke haiwán ke
palauṭhon̲ tak, már ḍále: is wáste
main̲ un sab naron̲ ko, jo rihm ke
kholnewále hain̲, ḲHUDÁWAND ke liye
zabh kartá hún̲, lekin apne farzandon̲
ke sab palauṭhon̲ ká fidiya detá hún̲.
16 Aur yih tere háth men̲ ek 'alá-
mat, aur terí ánkhon̲ ke bích ek yád-
gár hogá: kyún̲ki ḲHUDÁWAND za-
bardastí se ham ko Misr se báhar nikál
láyá.
17 ¶ Aur jab Fira'ún ne un logon̲
ko jáne diyá, to yún̲ húá, ki Ḳhudá
ne unhen̲ yih rahbarí na kí, ki we
Filistíon̲ kí ráh se jáwen̲, agarchi wuh
nazdík kí ráh thí; kyún̲ki Ḳhudá ne
kahá, Aisá na ho ki we log laṛáí dekh-
ke pachhtáwen̲, aur Misr ko phir
jáwen̲:
18 Balki Ḳhudá ne un logon̲ ko
daryá e Qulzum ke bayábán kí taraf
pherá: aur baní Isráel saff bándhe húe
zamín i Misr se nikle chale gaye.
19 Aur Músá ne Yúsuf kí haḍḍíán̲
sáth lín̲: kyún̲ki us ne baní Isráel ko
tákídan qasam deke kahá thá, ki
Ḳhudá yaqínan tumhárí ḳhabargírí
karegá: tum yahán̲ se merí haḍḍíán̲
apne sáth le jáiyo.
20 ¶ Phir we Sukkát se rawána
húe, aur bayábán ke kanáre Aitám
men̲ utar pare.
21 Aur ḲHUDÁWAND din ko badlí
ke sutún men̲, táki unhen̲ ráh batáwe,
aur rát ko ág ke sutún men̲ hoke, táki
unhen̲ roshní baḳhshe, un ke áge
chalá játá thá, táki din rát chale jáen̲.
22 Wuh badlí ká sutún din ko, aur
ág ká sutún rát ko, un logon̲ ke áge se
hargiz na uṭhátá thá.

XIV BA'B.

AUR ḲHUDÁWAND ne Músá se far-
máyá, ki
2 Baní Isráel se kah, ki Phiren̲, aur
Fi-Alhírát ke áge, Mijdál aur daryá
ke darmiyán, muqím hon̲: Ba'al-Safún
ke muqábil, jo daryá ke kanáre hai,
muqím hon̲.
3 Fira'ún baní Isráel ke haqq men̲
kahegá, ki We us zamín men̲ phan̲se
hain̲, aur bayábán ne unhen̲ band kiyá
hai.
4 Aur main̲ Fira'ún ke dil ko saḳht
karún̲gá, ki wuh un ká píchhá kare-
gá; aur main̲ Fira'ún aur us ke sáre
lashkar par gálib hún̲gá; táki Misri
jánen̲, ki ḲHUDÁWAND main̲ hún̲.
Aur unhon̲ ne aisá hí kiyá.
5 ¶ Aur jab sháh i Misr ko ḳhabar
dí gayí, ki we log bhág gaye, to Fira'-
ún aur us ke ḳhádimon̲ ká dil un lo-
gon̲ kí taraf se phir gayá, aur we bole,
ki Ham ne yih kyá kiyá, ki Isráel ko
apní ḳhidmatgári se báhar jáne diyá?
6 Tab us ne apní gáṛíán̲ jotín̲, aur
apne log sáth liye:
7 Aur us ne chha sau chuní húi
gáṛíán̲, Misr kí sab gáṛíán̲, sáth lín̲;
aur un sab par sardár biṭháe.
8 Aur ḲHUDÁWAND ne sháh i Misr
Fira'ún ke dil ko saḳht kar diyá, aur
wuh baní Isráel ke píchhe chaṛh
dauṛá: par baní Isráel báládastí se
nikle.
9 Aur Misr un ká píchhá kiye
chale gaye, aur Fira'ún ke sáre ghoṛon̲,
aur us kí gáṛíon̲, aur us ke sawáron̲,
aur us ke lashkar ne, un ko ḳhaima
khaṛá karte húe daryá par, Fi-Alhírát
aur us ke áge, Ba'al-Safún ke muqábil,
já hí liyá.
10 ¶ Aur jab Fira'ún nazdik húa,
aur baní Isráel ne ánkhen̲ úpar kín̲,
aur Misríon̲ ko apne píchhe áte húe
dekhá, we shiddat se ḍare: tab Baní
Isráel ne ḲHUDÁWAND se faryád kí:
11 Aur Músá se kahá, ki Kyá Misr
men̲ qabron̲ kí jagah na thí, ki tú ham
ko wahán̲ se bayábán men̲ marne ke
liye láyá? tú ne ham se yih kyá
mu'ámala kiyá, ki ham ko Misr se
nikál láyá?
12 Kyá yih wuhí bát nahín̲, jo ham
ne Misr men̲ tujh se kahí thí, ki Ham
se háth uṭhá, táki ham Misríon̲ kí
ḳhidmat karen̲? ki hamáre liye Mis-

ríon̲ kí ḳhidmat karná bayábán men̲
marne se bihtar thá.
13 ¶ Tab Músá ne logon̲ ko kahá,
Khauf na karo, khaṛe raho, aur
Ḳhudáwand kí naját dekho, jo áj ke
din wuh tumhen̲ dewegá: kyún̲ki un
Misríon̲ ko, jinhen̲ tum áj dekhte ho,
tum unhen̲ phir tá abad na dekhoge.
14 Ḳhudáwand tumháre liye jang
karegá, aur tum chupcháp rahoge.
15 ¶ Tab Ḳhudáwand ne Músá se
kahá, ki Tú kyún̲ mere áge nála kartá
hai? Baní Isráel se kah, ki we áge
chalen̲.
16 Tú apná 'asá uṭhá, aur daryá par
apná háth baṛhá, aur use do hisse kar:
baní Isráel, daryá ke bíchon̲ bích men̲
se, súkhí zamín par hoke guzar jáen̲ge.
17 Aur dekh, ki main̲ Misríon̲ ke
dilon̲ ko sakht kar dún̲gá, aur we un
ká píchhá karen̲ge: aur main̲ Fira'ún,
aur us kí sipáh, aur us kí gáṛíon̲, aur
us ke sawáron̲ par apná jalál záhir
karún̲gá.
18 Aur ye Misrí, jab main̲ Fira'ún,
aur us kí gáṛíon̲, aur us ke sawáron̲
par apná jalál záhir karún̲gá, to ján-
en̲ge, ki main̲ Ḳhudáwand hún̲.
19 ¶ Aur Ḳhudá ká Firishta, jo
Isráelí lashkar ke áge chalá játá thá,
phirá, aur un kí pusht par á rahá, aur
badlí ká wuh sutún un ke sámhne se
gayá, aur un kí pusht par já ṭhahrá:
20 Aur Misríon̲ ke lashkar aur Is-
ráelí lashkar ke bích men̲ áyá; aur
wuh ek andherí badlí ho gayí, par rát
ko roshan húi: so tamám rát ek lash-
kar dúsre ke nazdík na áyá.
21 Phir Músá ne daryá par háth
baṛháyá: aur Ḳhudáwand ne basabab
baṛí púrabí ándhí ke tamám rát men̲
daryá ko chaláyá, aur daryá ko sukhá
diyá, aur páni ko do hisse kiyá.
22 Aur baní Isráel daryá ke bích
men̲ se súkhí zamín par hoke guzar
gaye: aur páni kí, un ke dahine aur
báyín̲, díwár thí.
23 ¶ Aur Misríon̲ ne píchhá kiyá,
aur un ká píchhá kiye húe, we, aur
Fira'ún ke sab ghoṛe, aur us kí gáṛíán̲,
aur us ke sawár, daryá ke bíchon̲ bích
tak áe.
24 Aur yún̲ húá, ki Ḳhudáwand
ne pichhle pahar us ág aur badlí ke us
sutún men̲ se Misríon̲ ke lashkar par
nazar kí, aur Misríon̲ kí fauj ko ghabrá
diyá.
25 Aur un kí gáṛíon̲ ke pahiyon̲ ko
nikál ḍálá, aisá ki mushkil se chaltí
thín̲: chunánchi Misríon̲ ne kahá, ki
A'o, Isráelíon̲ ke munh par se bhág
jáwen̲; kyún̲ki Ḳhudáwand un ke
liye Misríon̲ se jang kartá hai.
26 ¶ Aur Ḳhudáwand ne Músá
se kahá, ki Apná háth daryá par ba-
ṛhá, tá ki páni Misríon̲, aur un kí gáṛi-
on̲, aur un ke sawáron̲ par, phir áwe.
27 Aur Músá ne apná háth daryá
par baṛháyá, aur daryá subh hote apní
qúwat i aslí par lauṭá; aur Misrí usí
ke áge bhâge: aur Ḳhudáwand ne
Misríon̲ ko daryá men̲ halák kiyá.
28 Aur páni phirá, aur gáṛíon̲, aur
sawáron̲, aur Fira'ún ke sab lashkar
ko, jo un ke píchhe daryá ke bích áe
the, chhipá liyá: aur ek bhí un men̲
se báqí na chhúṭá.
29 Par baní Isráel ḳhushk zamín
par daryá ke bích men̲ chale gaye:
aur páni kí un ke dahine aur báin̲
díwár thí.
30 So Ḳhudáwand ne us din Is-
ráelíon̲ ko Misríon̲ ke háth se yún̲
bacháyá; aur Isráelíon̲ ne Misríon̲ kí
láshen̲ daryá ke kanáre par dekhín̲.
31 Aur Isráelíon̲ ne baṛí qudrat, jo
Ḳhudáwand ne Misríon̲ par záhir kí,
dekhí: aur log Ḳhudáwand se ḍare:
tab Ḳhudáwand par, aur us ke bande
Músá par, ímán láe.

XV BA'B.

TAB Músá aur baní Isráel ne Ḳhu-
dáwand ke áge yih gít gáyá,
aur bole, ki Main̲ Ḳhudáwand kí
hamd o saná gáún̲gá, ki us ne baṛe
jalál se apne ta,ín̲ záhir kiyá: us ne

ghore ko, us ke sawár samet, daryá
men̲ ḍál diyá.
2 Ḳhudáwand merí qúwat, aur
merá rág hai, aur wuh merí naját húá:
wuh merá Ḳhudá hai, main̲ us kí
baṛáí karún̲gá; mere báp ká Ḳhudá
hai, main̲ us kí buzurgí karún̲gá.
3 Ḳhudáwand sáhib i jang hai:
YAHOWA'H us ká nám hai.
4 Fira'ún kí gáṛíán aur us ká lash-
kar us ne daryá men̲ ḍál diyá; us ke
chune húe sardár daryá e Qulzum men̲
ḍubáe gaye.
5 Gahrápon̲ ne unhen̲ chhipá liyá;
we patthar kí mánind tah ko chale
gaye.
6 Ai Ḳhudáwand, terá dahiná háth
zor men̲ mashhúr húá: aur, ai Ḳhudá-
wand, tere dahine háth ne bairíon̲ ko
chúr chár kiyá.
7 Tú ne apne baṛe jalál se apne
sámhná-karnewálon̲ ko ḍhá diyá: tú
ne apne gazab ko bhejá, jis ne un ko
naraí kí mánínd jaláyá.
8 Aur tere nathnon̲ ke dam se pání
ek jagah simaṭ gayá, aur maujen̲ túda
túda khaṛí ho gayín̲, au daryá ke bích
men̲ gahrápe jam gaye.
9 Dushman bolá, Main̲ píchhá ka-
rún̲gá, main̲ já lún̲gá, main̲ lúṭ ká
mál bánṭún̲gá; un se main̲ jí apná
ṭhanḍá karún̲gá; main̲ apní talwár
khín̲chún̲gá, merá háth un ko halák
karegá.
10 Tú ne apní hawá se phúnk má-
rí, daryá ne unhen̲ chhipá liyá: we síse
kí tarah zor ke pání men̲ tale baiṭh
gaye.
11 Ma'búdon̲ men̲, ai Ḳhudáwand,
tujh sá kaun hai? pákizagi men̲ kaun
hai terá sá jalálwálá, ḍaránewálá, sáhib
baṛáíon̲ ká, 'ajáibát ká banánewálá?
12 Tú ne apná dahiná háth baṛhá-
yá, zamín unhen̲ nigal gayí.
13 Tú ne apní rahmat se un logon̲
kí, jinhen̲ tú ne chhuṛáyá, rahnumáí
kí: tú ne apne zor se unhen̲ apne
muqaddas makán tak lá pahuncháyá.
14 Qaumen̲ sunen̲gí, aur kámp já-
wen̲gí: aur Filistíon̲ ko ḳhauf pakṛegá.
15 Tab Adúm ke ra,ís hairán hon̲-
ge; Moáb ke pahlawán ko kapkapí
pakṛegí; Kan'án ke sab rahnewále
pighal jáen̲ge.
16 Unhen̲ ḳhauf aur hirás hogá; we
tere buzurg háth se patthar kí tarah
be-hiss o harakat ban jáen̲ge, jab tak
tere log guzar na jáwen̲, aur, ai Ḳhu-
dáwand, jab tak tere we log, jinhen̲
tú ne ḳharíd kiyá, guzar na jáwen̲.
17 Tú unhen̲ láegá, aur unhen̲ apní
mírás ke pahár par daraḳht kí tarah
lagáwegá, us jagah par, jo, ai Ḳhudá-
wand, tú ne apne rahne ke liye banáí
hai, aur já e quds men̲, jo, ai Ḳhudá-
wand, tere háthon̲ ne qáim kí hai.
18 Ḳhudáwand abad ul ábád sal-
tanat karegá.
19 Is liye ki Fira'ún ká ghoṛá, us
kí gáṛíon̲ aur us ke sawáron̲ samet,
daryá ke bích men̲ gayá, aur Ḳhudá-
wand ne daryá ke pání ko un par
phir pherá; lekin baní Isráel, daryá
ke bíchon̲ bích se, súkhí zamín par
hoke chale gaye.
20 ¶ Tab Hárún kí bahin Miryam
nabiya ne daf háth men̲ liyá; aur sab
'auraten̲, dafon̲ ke sáth, thiraktí húín̲
us ke píchhe chalín̲.
21 Aur Miriyam ne un ke gáne
ká jawáb diyá, ki Ḳhudáwand kí
hamd o saná gáo, ki us ne baṛe jalál
se apne ta,ín̲ záhir kiyá; us ne ghore
ko, us ke sawár samet, daryá men̲ ḍál
diyá.
22 So Músá Isráel ko daryá e Qul-
zum se le áyá, aur we Súr ke bayá-
bán men̲ gaye; aur we tín din tak
bayábán men̲ chale gaye, aur pání na
páyá.
23 ¶ Aur jab we Márah men̲ áe,
to Márah ká pání pí na saken̲; kyún̲ki
wuh karwá thá: is liye us ká nám
Márah húá.
24 Tab logon̲ ne yih kahke Músá
se shikáyat kí, ki Ham kyá píwen̲?

25 Us ne ḲHUDÁWAND se faryád
kí: ḲHUDÁWAND ne use ek daraḳht
dikháyá, jise us ne, jab pání men̲ ḍá-
lá, to pání míṭhá ho gayá; wahán̲ us
ne un ke liye ek áín aur sharí'at ba-
náí, aur wahán̲ us ne unhen̲ ázmáyá:
26 Aur kahá, ki Agar tú dil lagáke
ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá kí áwáz
sune, aur jo kuchh us kí nazar men̲
achchhá hai kare, aur us ke hukmon̲
ko sune, aur us ke áínon̲ ko yád rakhe,
to main̲ un bímáríon̲ men̲ se, jo main̲
ne Misríon̲ par bhejín̲, tujh par koí na
bhejún̲gá; ki main̲ wuh ḲHUDÁWAND
hún̲, jo tujhe shifá baḳhshtá hai.
27 ¶ Phir we Ailím ko, jahán̲ pá-
ní ke bárah chashme aur sattar da-
raḳht khajúr ke the, áe: aur unhon̲
ne pání par ḳhaima khaṛe kiye.

XVI BA'B.

PHIR we Ailím se rawána húe, aur
baní Isráel kí sárí jamá'at zamín
i Misr se ḳhárij hokar dúsre mahíne
ke pandrahwen̲ din Sín ke bayábán
men̲, jo Ailím aur Síná ke darmiyán
hai, pahunchí.
2 Aur sárí jamá'at baní Isráel kí,
us bayábán men̲, Músá aur Hárún par
jhunjhláí:
3 Aur Baní Isráel bole, ki Kásh
ham ḲHUDÁWAND ke háth se zamín
i Misr men̲, jis waqt ki ham gosht kí
hánḍíon̲ ke pás baiṭhte the, aur roṭí
man bharke kháte the, máre játe;
kyún̲ki tum ham ko is bayábán men̲
nikál láe ho, ki sáre majma' ko bhúkh
se halák karo.
4 ¶ Tab ḲHUDÁWAND ne Músá se
kahá, ki Dekh, main̲ ásmán se tum-
háre liye roṭíán̲ barsáún̲gá: yih log
har roz nikalke jitná ek hí din ke
liye kifáyat kare, har ek din sameṭ
liyá karen̲: táki main̲ unhen̲ jánchún̲,
ki we merí sharí'at par chalen̲ge, yá
nahín̲.
5 Aur yún̲ hogá, ki chhaṭhe din we
use jo le áwen̲ge pakáke taiyár kar-
en̲ge: magar jitná ki roz roz jama'
hotá hai us ká dúná ho jáegá.
6 To Músá aur Hárún ne sáre baní
Isráel se kahá, ki Shám ko tum ján-
oge ki ḲHUDÁWAND tum ko zamín
i Misr se báhar láyá:
7 Aur subh ko tum ḲHUDÁWAND
ká jalál dekhoge: is liye ki tum jo
ḲHUDÁWAND par jhunjhláte ho, so
wuh suntá hai: aur ham kyá hain̲,
jo tum ham par jhunjhláte ho?
8 Aur Músá ne kahá, Yún̲ hogá, ki
shám ko ḲHUDÁWAND tumhen̲ kháne
ko gosht, aur subh ko roṭí peṭ bharke
degá; ki ḲHUDÁWAND tumháre jhun-
jhláne ko, jo tum us par jhunjhláte
ho, suntá hai: aur ham kyá hain̲?
tumhárí jhunjhláhaṭ ham par nahín̲,
balki ḲHUDÁWAND par hai.
9 ¶ Phir Músá ne Hárún se kahá,
ki Baní Isráel kí sárí jamá'at se kah,
ki ḲHUDÁWAND ke nazdík áo, ki us
ne tumhárí jhunjhláhaṭ ko suná.
10 Aur yún̲ húá, ki jab Hárún ba-
ní Isráel kí sárí jamá'at ko kah rahá
thá, to unhon̲ ne bayábán kí taraf
nazar kí: aur kyá dekhte hain̲? ki
ḲHUDÁWAND ká jalál badlí men̲ záhir
húá.
11 ¶ Aur ḲHUDÁWAND ne Músá se
kahá,
12 Main̲ ne baní Isráel ká jhunjh-
láná suná; unhen̲ kah, ki Tum dar-
miyán zawál aur gurúb ke gosht
kháoge, aur subh ko roṭí se ser hoge;
aur tum jánoge, ki main̲ ḲHUDÁWAND
tumhárá Ḳhudá hún̲.
13 Aur yún̲ húá, ki shám ko baṭe-
ren̲ úpar áín̲, aur paráo ko chhipá
liyá: aur subh ko lashkar ke ás pás os
paṛí.
14 Aur jab os paṛ chukí, to kyá
dekhte hain̲? ki bayábán men̲ ek
chhoṭí chhoṭí gol chíz, aisí safed jaise
barf ká chhoṭá ṭukṛá, zamín par paṛí
hai.
15 Aur baní Isráel ne dekhke ápas
men̲ kahá, ki Mann hai; kyún̲ki

unhon ne na jáná, ki wuh kyá hai.
Tab Músá ne unhen kahá, Yih roṭí
hai, jo KHUDÁWAND ne kháne ko tum-
hen dí hai.
16 ¶ Yih wuh bát hai, jo KHUDÁ-
WAND ne tumhen farmáí thí, Har ek
us men se, ba qadr apne kháne ke,
ádmí píchhe ek umar, jam'a kare; har
ek apne logon ká shumár karke, un
ke liye jo us khaime men hain, lewe.
17 Chunánchi baní Isráel ne yún-
hín kiyá, aur un men se ba'zon ne
ziyáda, aur ba'zon ne kam jam'a kiyá.
18 Aur jab unhon ne umar se nápá,
to jis ne bahut jam'a kiyá thá, kuchh
ziyáda na páyá; aur us ká, jis ne kam
jam'a kiyá thá, kam na húá; har ek
ne un men se, ba qadr apne kháne ke,
jam'a kiyá thá.
19 Aur báwujúde ki Músá ne kahá,
ki Koí us men se subh tak báqí na
chhore,
20 We us ke sunnewále na húe;
aur ba'zon ne subh tak kuchh rahne
diyá; so us men kíre par gaye, aur
sar gayá: Músá un par gusse húá.
21 Aur we ek ek har subh, ba qadr
apne kháne ke, chunte rahe: aur jab
áftáb garm húá, wuh pighal gayá.
22 ¶ Aur yún húá, ki chhaṭhe din
unhon ne roṭíon se dúní jam'a kín, do
do umar ek ek ke liye: aur jamá'at ke
sab sardáron ne áke Músá ko khabar
dí.
23 Us ne unhen kahá, ki Yih wuhí
hai, jo KHUDÁWAND ne kahá thá, Kal
sabt, KHUDÁWAND ká muqaddas sabt
hai: jo tumhen pakáná ho paká lo,
aur jo ubálná ho ubál lo; aur wuh, jo
bach rahe, apne liye subh tak mahfúz
rakho.
24 Chunánchi unhon ne, jaisá Mú-
sá ne kahá thá, subh tak rahne diyá:
wuh na sará, na us men kíre pare.
25 Aur Músá ne kahá, ki Use áj
kháo; kyúnki áj KHUDÁWAND ká sabt
hai: áj tum maidán men na páoge.
26 Chha din tak tum use jam'a
karoge; par sátwen din, jo sabt hai,
kuchh na páoge.
27 ¶ Aur yún húá, ki ba'ze un
logon men se sátwen din jam'a karne
ko gaye, aur kuchh na páyá.
28 Tab KHUDÁWAND ne Músá se
kahá, ki Kab tak tum mere hukmon
aur merí sharí'aton ke hifz ká inkár
karoge?
29 Dekh, azbaski KHUDÁWAND ne
tum ko sabt diyá, is liye wuh tumhen
chhaṭhe din do din kí roṭíán detá hai;
har ek tum men se apní jagah par
rahe; sátwen din koí ápní jagah se
báhar na jáwe.
30 Chunánchi logon ne sátwen din
árám kiyá.
31 Aur Isráel ke gharáne ne us ká
nám Mann rakhá: aur wuh dhaniye
ke bíj kí tarah safed; aur maza us ká
shahd men milí húí phulaurí ká thá.
32 ¶ Aur Músá ne kahá, Yih wuh
bát hai, jo KHUDÁWAND farmátá hai,
Ek umar us se apne qarnon ke liye
bharke mahfúz rakho; tá ki we us
roṭí ko dekhen, jo main ne tumhen
bayábán men khiláí, jab main tumhen
zamín i Misr se báhar láyá.
33 Aur Músá ne Hárún ko kahá,
Ek martabán le, aur ek umar mann
us men bhar, aur KHUDÁWAND ke áge
lá, tá ki wuh tumháre qarnon ke liye
mahfúz rahe.
34 Chunánchi Hárún ne, jaisá KHU-
DÁWAND ne Músá ko kahá thá, Sandúq
i shahádat ke áge use mahfúz rakhá.
35 Aur baní Isráel chálís baras,
jab tak ki we bastí men áe, mann
kháte rahe; jab tak ki we zamín i
Kan'án kí nawáhí men áe, mann kháte
rahe.
36 Aur ek umar aifah ká daswán
hissa hai.

XVII BA'B.

TAB sáre baní Isráel kí jamá'at
ne apne safaron men, KHUDÁ-
WAND ke farmán ke mutábiq, Sín ke
bayábán se kúch kiyá, aur Rafídím

men̲ ḍerá kiyá: wahán̲ logon̲ ke píne ko pání na thá.
2 So log Músá se jhagaṛne lage, aur kahá, Ham ko pání de, ki ham píwen̲. Músá ne unhen̲ kahá, Tum mujh se kyún̲ jhagaṛte ho? aur Ḳhudáwand ká kyún̲ imtihán karte ho?
3 Aur we log wahán̲ pání ke piyáse the; so log Músá par jhunjhláe, aur kahá, ki Tú hamen Misr se kyún̲ nikál láyá, ki hamen̲, aur hamáre laṛkon̲, aur hamárí mawáshí ko piyás se halák kare?
4 Músá ne Ḳhudáwand se faryád karke kahá, ki Main̲ in logon̲ se kyá karún? we sab to abhí mujhe sangsár karne ko taiyár hain̲.
5 Ḳhudáwand ne Músá ko farmáyá, ki Logon̲ ke áge já, aur baní Isráel ke buzurgon̲ ko apne sáth le; aur apná 'asá, jo tú daryá par mártá thá, apne háth men̲ le, aur já.
6 Dekh, ki main̲ wahán̲ Hurib kí chaṭán par tere áge khaṛá hún̲gá: tú us chaṭán ko máriyo; us se pání niklegá, táki log píwen̲. Chunánchi Músá ne baní Isráel ke buzurgon̲ ke sámhne yihí kiyá.
7 Aur us ne, is liye ki baní Isráel ne wahán̲ jhagṛá kiyá thá, aur is liye ki unhon̲ ne Ḳhudáwand ká imtihán kiyá thá, aur kahá thá, ki Ḳhudáwand hamáre bích men̲ hai, ki nahín̲? us jagah ká nám Massah aur Maríbah rakhá.
8 ¶ Tab 'Amáliq chaṛh áe, aur Rafídím men̲ baní Isráel ke sáth laṛe.
9 Tab Músá ne Yashú' ko kahá, ki Ham men̲ se log chun, aur nikal, aur jákar 'Amáliq se jang kar: kal main̲ Ḳhudá ká 'asá apne háth men̲ leke pahár kí choṭí par khaṛá hún̲gá.
10 So Yashú' ne, jaisá Músá ne use kahá thá, kiyá, aur 'Amáliq ke sáth jang kí: Músá, aur Hárún, aur Húr pahár kí choṭí par chaṛhe.
11 Aur yún̲ húá ki jab Músá apná háth uṭhátá thá, to baní Isráel fatḥ páte the: aur jab háth laṭká detá thá, tab 'Amáliq gálib hote the.
12 Lekin Músá ke háth bhárí ho rahe the; tab unhon̲ ne ek patthar leke us ke níche rakhá; wuh us par baiṭhá, aur Hárún aur Húr, ek ek taraf, aur dúsrá dúsrí taraf hoke, us ke háthon̲ ko sambhále rahe: tab us ke háth, áftáb ke gurúb hote tak, mazbútí se uṭhe rahe.
13 Aur Yashú' ne 'Amáliq aur us ke logon̲ ko talwár kí dhár se shikast dí.
14 Tab Ḳhudáwand ne Músá se kahá, ki Yádgárí ke liye kitáb men̲ ise likh rakh, aur Yashú' ke kán men̲ yih kah de: ki main̲ 'Amáliq ká nám o nishán ásmán ke tale se bilkull miṭá dún̲gá.
15 Aur Músá ne qurbángáh banáí, aur us ká nám YAHOWA'H NISSI' rakhá:
16 Aur us ne kahá, Chún̲ki háth Yáh ke taḳht par uṭháyá, is liye Ḳhudáwand kí jang 'Amáliq ke sáth nasl dar nasl hogí.

XVIII BA'B.

JAB Músá ke sasure Yitrú ne, jo Midyán ká káhin thá, yih sab suná, ki Ḳhudá ne Músá, aur apní qaum Isráel ke liye kyá kiyá, aur Ḳhudáwand Isráel ko Misr se báhar láyá;
2 Tab Yitrú Músá ke sasure ne Músá kí jorú Safúrah ko, ba'd us ke ki Músá ne use chhoṛ diyá thá, liyá;
3 Aur us ke donon̲ beṭon̲ ko bhí, jin men̲ se ek ká nám us ne Jairsúm rakhá thá; is liye ki us ne kahá thá, ki Main̲ gair zamín men̲ musáfir hún̲:
4 Aur dúsre ká nám Ilí'azar; kyún̲ki us ne kahá, ki Mere báp ká Ḳhudá merá madadgár hai, aur us ne mujhe Fira'ún kí talwár se bacháyá hai.
5 Aur Músá ká sasurá Yitrú, us ke beṭe aur us kí jorú ko leke, Músá pás, jis bayábán men̲ us ne Ḳhudá ke koh par ḳhaimá khaṛá kiyá thá, áyá:

6 Aur Músá se kahá, ki Main terá
sasur Yitrú, aur terí jorú, aur us ke
sáth us ke do bete tujh pás áe hain.
7 ¶ Tab Músá apne sasure ke istiq-
bál ko niklá, aur us ke áge jhuká, aur
us ko chúmá; aur ápas men ek ne
dúsre kí khair o 'áfiyat púchhí, aur
khaime men áe.
8 Músá ne sab kuchh sasure se ba-
yán kiyá, ki KHUDÁWAND ne, Isráel
ke liye, Fira'ún aur Misríon se yún
kiyá, aur ráh men un par ye musí-
baten parín, aur KHUDÁWAND ne un-
hen kyúnkar bacháyá.
9 Aur Yitrú un sab ihsánon ke sa-
bab se, jo KHUDÁWAND ne Isráel par
kiye, jinhen us ne Misríon ke háth se
naját bakhshí, bág bág húá:
10 Aur Yitrú ne kahá, ki Mubárak
hai wuh Khudá, jis ne tum ko Misríon
ke háth, aur Fira'ún ke háth se naját
bakhshí, aur jis ne qaum ko Misríon
ke panje se bacháyá.
11 Ab main jántá hún, ki KHUDÁ-
WAND sab ma'búdon se bará hai;
kyúnki wuh un kámon men, jo unhon
ne gurúr se kiye, un par gálib húá.
12 Aur Músá ká sasurá Yitrú ek
sokhtaní qurbání aur zabíhe Khudá
ke liye láyá: aur Hárún aur Isráel ke
sab buzurg Músá ke sasure ke sáth
rotí kháne Khudá ke áge áe.
13 ¶ Aur dúsre din subh ko yún
húá, ki Músá logon kí 'adálat karne
baithá; aur log Músá ke áge subh se
shám tak khare the.
14 Tab Músá ke sasure ne sab
kuchh, jo us ne logon se kiyá, dekhke
kahá, ki Yih tú logon se kya kartá hai?
tú kyún áp akelá baithá hai, aur sab
log subh se shám tak tere áge khare
rahte hain?
15 Músá ne apne sasure ko kahá,
Yih is wáste hai, ki log Khudá se
daryáft karne ke liye mujh pás áte
hain.
16 Jab un men kuchh jhagrá hotá
hai, to we mere pás áte hain; aur
main ek ke aur dúsre ke darmiyán
insáf kar detá hún; aur main unhen
Khudá ke ahkám aur sharí'at se ittilá
kartá hún.
17 Tab Músá ke sasure ne us ko
kahá, ki Tú achchhá kám nahín kartá.
18 Ki tú yaqínan mánda ho jáegá,
tú bhí, aur yih guroh bhí, jo tere sáth
hai; kyúnki yih kám tujh par nipat
bhárí hai; tú akelá us ko karne kí
táqat nahín rakhtá.
19 Ab merá kahá mán: main tujhe
saláh detá hún, aur Khudá tere sáth
rahe: tú un logon ke pás Khudá kí
jagah ho, aur un ká sab ahwál Khudá
se 'arz kiyá kar;
20 Aur tú rusúm aur sharí'at kí
báten unhen sikhlá, aur wuh ráh, jis
par chalná, aur wuh kám, jise karná
unhen farz hai, unhen batá.
21 So tú un logon men se i'atibárí
log chun le, jo khudátars aur sachche
insán hon, aur lálachí na howen; aur
unhen hazáron, aur saikron, aur pachás
pachás, aur das das par hákim kar de:
22 Ki we logon kí har waqt 'adálat
karen; aur yún howe, ki we har ek
bará muqaddama tujh pás láwen, par
har ek chhotá muqaddama we faisal
karen: ki yih tere liye kuchh ásán
hogá, aur we bojh utháne men tere
sharík howenge.
23 Agar tú yih kám karegá, aur
Khudá tujhe yún hukm kare, to tú
kám par qáim rah sakegá, aur yih log
bhí apní apní jagah salámat jáenge.
24 Chunánchi Músá ne apne sasure
ká kahá suná, aur sab, jo us ne kahá
thá, kiyá.
25 Aur Músá ne sab Isráelíon men
se i'atibárí log chune, aur unhen logon
ká sardár, hazáron ká sardár, aur
saikron ká sardár, pachás pachás ká
sardár, aur das das ká sardár kiyá.
26 We logon ká har waqt insáf
karte the: mushkil muqaddame Músá
pás láte the, par chhote muqaddame áp
hí faisal karte the.

27 ¶ Phir Músá ne apne sasure ko
rukhsat kí, aur wuh apne watan ko
rawána ho gayá.

XIX BA'B.

AUR baní Isráel zamín i Misr men
se báhar hoke tísre mahíne ke
usí din Síná ke bayábán men áe.
2 Kyúnki we Rafídím se rawáná
hoke bayábán i Síná men áe, aur dasht
men utar pare; aur baní Isráel ne koh
ke áge khaima khare kiye.
3 Tab Músá Khudá pás charhá, aur
KHUDÁWAND ne use pahár se buláyá,
aur kahá, ki Tú Ya'qúb ke khándán
ko yún kahiyo, aur baní Isráel se yún
bayán kíjiyo;
4 Ki tum ne dekhá, ki main ne
Misríon se kyá kiyá, aur tumhen goyá
'uqáb ke paron par bitháke apne pás le
áyá.
5 Ab agar tum merí áwáz ke filha-
qíqat sunnewále hoge, aur mere 'ahd
ko hifz karoge, to tum sárí qaumon se
ziyáda mere liye ek khazána i kháss
hoge: kyúnki sárí zamín merí hai:
6 Aur tum mere liye káhinon kí ek
mamlukat, aur ek muqaddas qaum
hoge. Ye we báten hain, jo tú baní
Isráel ko kahegá.
7 ¶ Tab Músá áyá, aur guroh ke
buzurgon ko buláyá, aur un ke rúbarú
sárí báten, jo KHUDÁWAND ne use
farmáí thín, bayán kín.
8 Aur sab logon ne milke jawáb
diyá, aur kahá, ki KHUDÁWAND ne
sab, ja kuchh ki farmáyá hai, ham
karenge. Aur Músá ne logon ká ja-
wáb KHUDÁWAND ke pás pahun-
cháyá.
9 Aur KHUDÁWAND ne Músá se
kahá, ki Dekh, main andherí badlí
men tujh pás átá hún, tá ki log,
jab main tujh se báten karún, sunen,
aur abad tak tere mu'ataqid rahen. Aur
Músá ne logon kí báten KHUDÁWAND
se kahín.
10 ¶ Aur KHUDÁWAND ne Músá
se kahá, ki Logon pás já, aur áj aur
kal men unhen pák kar, aur un ke
kapre dhulwá,
11 Aur tísre din taiyár rahen; ki
KHUDÁWAND tísre din sáre logon kí
nazar men koh i Síná par utar áegá.
12 Aur tú logon ke liye girdágird
hadden bándhiyo, aur kahiyo, ki A'p se
khabardár, pahár par na charhen, aur
us kí sarhadd ko na chhúen: jo koí
pahár ko chhúegá, albatta ján se márá
jáegá.
13 Koí háth us tak na pahunche;
nahín to, wuh lákalám sangsár kiyá
jáegá, yá tír se márá jáegá; wuh,
khwáh insán ho, khwáh haiwán, jítá
na bachegá; aur jab qarnái kí áwáz
bahut barháí jáwe, to we pahár par
charhen.
14 ¶ Tab Músá pahár par se utar-
ke logon ke darmiyán gayá, aur us ne
logon ko pák sáf kiyá; unhon ne apne
kapre dhulwáe.
15 Aur us ne logon se kahá, ki
Tísre din taiyár raho: jorúon se mat
milo.
16 ¶ Aur yún húá, ki tísre din
subh ko bádal garje, aur bijlíán cham-
kín, aur pahár par kálí ghatá umdí,
aur qarnái kí áwáz bahut buland húí;
chunánchi sáre log deron men kámp
gaye.
17 Aur Músá logon ko khaimagáh
se báhar láyá, ki Khudá se miláwe;
aur we pahár ke níche á khare húe.
18 Aur sab koh i Síná par zer o
bálá dhuwán thá; kyúnki KHUDÁ-
WAND shu'ale men hoke us par utrá:
aur tanúr ká sá dhuwán us par se
uthá, aur pahár sarásar hil gayá.
19 Aur jab qarnái kí sadá bahut
barháí gayí, aur buland se buland
hotí játí thí, Músá ne kalám kiyá, aur
Khudá ne use ek áwáz se jawáb diyá.
20 Aur KHUDÁWAND koh i Síná,
pahár kí chotí par, názil húá; aur
KHUDÁWAND ne pahár kí chotí par
Músá ko buláyá; aur Músá charh
gayá.

21 Aur ḲHUDÁWAND ne Músá se kahá, ki Utar já, aur logoṉ ko taqaiyud kar, tá na howe, ki haddoṉ ko toṛke ḲHUDÁWAND ke pás dekhne ko áweṉ, aur bahutere un meṉ halák ho jáweṉ.

22 Aur káhinoṉ ko bhí, jo ḲHUDÁWAND ke nazdík áe haiṉ, kah, ki Apne ta,íṉ pák kareṉ; kahíṉ aisá na ho, ki ḲHUDÁWAND un meṉ raḳhna ḍál de.

23 Tab Músá ne ḲHUDÁWAND se kahá, ki Log koh i Síná par á nahíṉ sakte: kyúṉki tú ne to hameṉ tákíd karke kahá hai, ki Paháṛ ke liye haddeṉ muqarrar kar rakho, aur us ko pák karo.

24 ḲHUDÁWAND ne use kahá, ki Chal, níche já, aur tujh ko phir úpar áná hogá, tú aur Hárún tere sáth: par káhin aur log haddeṉ toṛke ḲHUDÁWAND pás úpar na áweṉ, na howe, ki wuh un meṉ raḳhna ḍál de.

25 Chunánchi Músá logoṉ pás tale utrá, aur un se kalám kiyá.

XX BA'B.

PHIR Ḳhudá ye sab báteṉ bolá, aur kahá, ki,

2 ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá, jo tujhe zamín i Misr se, aur gulámoṉ ke ghar se nikál láyá, maiṉ húṉ.

3 Mere huzúr tere liye dúsrá Ḳhudá na howe.

4 Tú apne liye koí múrat, yá kisí chíz kí súrat, jo úpar ásmán par, yá níche zamín par, yá pání meṉ zamín ke níche hai, mat baná:

5 Tú un ke áge apne ta,íṉ mat jhuká, aur na un kí 'ibádat kar; kyúṉki maiṉ ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá gayúr Ḳhudá húṉ, aur bápdádoṉ kí badkáríáṉ un kí aulád par, jo mujh se 'adáwat rakhte haiṉ, tísrí aur chauthí pusht tak pahunchátá húṉ;

6 Par un meṉ se hazároṉ par, jo mujhe piyár karte, aur mere hukmoṉ ko hifz karte haiṉ, rahm kartá húṉ.

7 Tú ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ká nám be-fáida mat le; kyúṉki jo us ká nám be-fáida letá hai, ḲHUDÁWAND use be-gunáh na ṭhahráwegá.

8 Tú sabt ká din pák rakhne ke liye yád kar:

9 Chha din tak tú mihnat karke apne sáre kám káj kar;

10 Lekin sátwáṉ din ḲHUDÁWAND tere Ḳhudá ká sabt hai: us meṉ kuchh kám na kar, na tú, na terá beṭá, na terí beṭí, na terá gulám, na terí launḍí, na terí mawáshí, aur na terá musáfir, jo tere pháṭakoṉ ke andar ho:

11 Kyúṉki ḲHUDÁWAND ne chha din meṉ ásmán, aur zamín, daryá, aur sab kuchh jo un meṉ hai, banáyá, aur sátweṉ din árám kiyá: is liye ḲHUDÁWAND ne sabt ke din ko barakat dí, aur use muqaddas ṭhahráyá.

12 ¶ Tú apne má báp ko 'izzat de: táki terí 'umr us zamín par, jo ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá tujhe detá hai, daráz howe.

13 Tú ḳhún mat kar.

14 Tú ziná mat kar.

15 Tú chorí mat kar.

16 Tú apne paṛosí par jhúṭhí gawáhí mat de.

17 Tú apne paṛosí ke ghar ká lálach mat kar; tú apne paṛosí kí jorú, aur us ke gulám, aur us kí launḍí, aur us ke bail, aur us ke gadhe, aur kisí chíz ká, jo tere paṛosí kí hai, lálach mat kar.

18 ¶ Aur sab logoṉ ne dekhá, ki bádal garje, bijlíáṉ chamkíṉ, qarnáí kí áwáz húí, paháṛ se dhuṉwáṉ uṭhá; aur sab logoṉ ne jab yih dekhá, to we haṭe, aur dúr já khaṛe rahe.

19 Tab unhoṉ ne Músá se kahá, ki Túhí ham se bol, aur ham suneṉ: lekin Ḳhudá ham se na bole, kahíṉ ham mar na jáweṉ.

20 Músá ne logoṉ ko kahá, ki Tum mat ḍaro; is liye ki Ḳhudá áyá hai, ki tumheṉ imtihán kare, aur tá ki us

ká khauf tumháre sámhne záhir ho,
ki tum gunáh na karo.
21 Tab we log dúr hí khare rahe,
aur Músá us kálí badlí ke, jis men
Khudá thá, nazdík gayá.
22 ¶ Aur KHUDÁWAND ne Músá se
kahá, Tú baní Isráel se kah, ki Tum
ne dekhá, ki main ne ásmán par se
tumháre sáth báten kín.
23 Tum mere muqábil rúpe ke ma'búd mat banáiyo, aur na apne liye
sone ke ma'búd.
24 ¶ Tú mere liye gilí qurbángáh
banáiyo, aur tú wahán apní sokhtaní
qurbánián aur apní salámatí kí qurbánián zabh kíjiyo; apní bheron aur
apne bailon men se: aur jis jagah
main apne nám ko záhir karúngá,
wahán main tujh kane áúngá, aur
tujhe barakat dúngá.
25 Aur agar tú mere liye patthar
kí qurbángáh banáwe, to taráshe húe
patthar kí mat banáiyo: kyúnki agar
tú use auzár lagáwegá, to tú use nápák
karegá.
26 Aur tú merí qurbángáh par sírhí
se hargiz mat charhiyo, tá ki terí barhanagí us par záhir na howe.

XXI BA'B.

AB shar'a kí rusúm, jo tú unhen
batáegá, ye hain: ki,
2 Agar tú 'Ibrání gulám mol lewe,
to wuh chha baras terí khidmat kare,
aur sátwen baras muft ázád ho jáe.
3 Agar wuh akelá áyá thá, to akelá
jáegá: agar wuh jorúwálá thá, to us
kí jorú us ke sáth jáegí.
4 Agar us ke áqá ne us ká byáh
kar diyá, aur jorú us kí us se bete aur
betián janí; to jorú bachchon samet
áqá kí howegí, aur wuh akelá chalá
jáe.
5 Aur agar yih gulám sáf kahe, ki
Main apne áqá, aur apní jorú, aur
apne larkon ko dost rakhtá hún;
main ázád hoke chalá na jáúngá:
6 To us ká áqá use qázíon pás le
jáe; phir use darwáze par, yá darwáze
ke chaukhat par láwe; aur sutárí se
us ká kán chhede; aur wuh hamesha
us kí gulámí kare.
7 ¶ Aur agar koí shakhs apní betí
ko beche, táki bándí ho, to wuh gulámon kí tarah chalí na jáegí.
8 Agar áqá us ká, jis ne use apne
liye mangetar kiyá, us se náráz ho, to
aisá ho ki us ká fidiya diyá jáwe: us
ko rawá nahín, ki use ajnabí qaum ke
háth beche; kyúnki us ne us se dagábází kí.
9 Aur agar wuh us kí mangní apne
bete ke sáth kare, to wuh us se betíon
ká sá sulúk kare.
10 Agar wuh apne liye dúsrí le, to
us ke kháne kapre aur hamkhwábí
men qásir na howe.
11 Aur agar wuh ye tínon sulúk us
se na kare, to wuh muft, be rúpiye
diye, ázád chalí jáe.
12 ¶ Jo koí kisí mard ko máre,
aur wuh mar jáe, to wuh albatta qatl
kiyá jáwe.
13 Aur agar us shakhs ne qatl ká
qasd nahín kiyá, aur Khudá ne use us
ke háth men giriftár karwá diyá; to
main tere liye ek jagah thahráúngá ki
jis men wuh bháge.
14 Par agar koí shakhs bad-khwáhí
se apne hamsáe par charh áwe, tá
ki use makr se máre; to tú use merí
qurbángáh se judá kar de tá ki wuh
mare.
15 ¶ Aur wuh, jo apne báp yá
apní má ko máre, albatta már dálá
jáwe.
16 ¶ Aur jo koí ádmí ko churá le
jáwe, aur use bech dále, yá wuh us ke
pás se pakrá jáwe, to wuh albatta már
dálá jáegá.
17 ¶ Aur wuh, jo apne báp yá
apní má par la'nat kare, már dálá
jáwe.
18 ¶ Aur agar do shakhs jhagren,
aur ek dúsre ko patthar yá mukká
máre, aur wuh na mare, par bistarí ho
jáe;

19 To agar wuh uṭh khaṛá ho, aur
láṭhí leke ráh chale, to wuh, jis ne
márá, be-ilzám hai': aur faqat us ke
kárbár ká nuqsán jo húá ho, so bhar de,
aur use bilkull changá karwáe.
20 ¶ Aur agar koí apne gulám yá
launḍí ko láṭhián máre, aur wuh már
khátí húí mar jáe; to use sazá dí jáe.
21 Lekin agar wuh ek din yá do
din jíwe, to use sazá na dí jáwe; is
liye ki wuh us ká mál hai.
22 ¶ Agar log jhagṛen, aur kisí peṭ-
wálí ko dukh pahuncháwen, aisá ki
us ká peṭ gir jáe, par wuh ḳhud halák
na ho; to use, jis tarah kí sazá us ká
shauhar tajwíz kare, dí jáwe; aur wuh
qázíon kí tajwíz ke muwáfiq gunah-
gárí dewe.
23 Aur agar wuh us sadme se ha-
lák ho jáe, to tú ján ke badle ján le,
24 Aur ánkh ke badle ánkh, dánt
ke badle dánt, aur háth ke badle háth,
pánw ke badle pánw,
25 Jaláne ke badle jaláná, zaḳhm
ke badle zaḳhm, choṭ ke badle choṭ.
26 ¶ Aur agar koí apne gulám yá
apní launḍí kí ánkh men máre, ki us
kí ánkh phúṭ jáe; to us kí ánkh ke
badle men use ázád kar de.
27 Agar apne gulám yá apní laun-
ḍí ká dánt toṛe; to us ke dánt ke
badle men use ázád kar de.
28 ¶ Agar bail mard yá 'aurat ko
síng máre, aisá ki wuh halák ho; to
wuh bail pattharon se márá jáwe, aur
us ká gosht kháyá na jáwe; aur bail
ká málik be-gunáh hai.
29 Par agar wuh bail áge se síng
márne kí lat rakhtá thá, aur us ke
málik ko ḳhabar dí gayí, aur us ne
use bándh na rakhá, aur us ne mard
yá 'aurat ko halák kiyá: to bail par
pathráo kiyá jáe, aur us ká málik bhí
márá jáwe.
30 Aur agar us se ḳhún-bahá
mángá jáwe, to apní ján chhuṛáne ke
liye jitná us ke sir dhará jawe, so púrá
dewe.
31 Ḳhwáh us ne beṭá márá ho,
ḳhwáh beṭí, is hukm ke muwáfiq us
ke sáth 'amal kiyá jáwe.
32 Agar bail kisí ke gulám ya
launḍí ko síng már baiṭhe; to wuh un
ke málik ko misqál ke wazn ke tís
rúpae dewe, aur bail pathráo se márá
jáwe.
33 ¶ Aur agar koí kúá khole, yá
khode, aur us ká munh na ḍhámpe,
aur bail yá gadhá us men gire;
34 To kúe ká málik áp nuqsán
uṭháwe, aur un ke málik ko qímat de;
aur wuh, jo mará, usí ká hogá.
35 ¶ Aur agar kisí ká bail dúsre
ke bail ko satáwe, aisá ki wuh halák
ho jáe; to wuh jíte bail ko bechen,
aur us ká dám ádhon ádh ápas men
bánṭ len; aur wuh múá húá bail bhí
un men ádhon ádh bánṭá jáe.
36 Aur agar jáná jáwe, ki us bail
ko síng már baiṭhne kí 'ádat thí, aur
us ke málik ne use bándh na rakhá;
wuh albatta bail ke badle bail dewe;
aur wuh mará húá us ká mál hogá.

XXII BA'B.

AGAR koí bail yá bheṛ churáwe,
aur use zabh kare, yá beche;
to wuk ek bail ke badle pánch bail,
aur ek bheṛ ke chár bheṛen dewe.
2 ¶ Agar chor sendh márte húe
dekhá jáe, aur koí use már baiṭhe, aur
wuh mar jáe; to us ke liye ḳhún kiyá
na jáwe:
3 Agar yih din ko howe, to us ke
liye ḳhún kiyá jáegá; kyúnki chá-
hiye ki wuh púrá badlá de; agar wuh
kangál ho, to chorí ke liye bechá jáe.
4 Agar chorí kí chíz usí tarah us
ke háth men zinda pái jáe, ḳhwáh
wuh bail ho, ḳhwáh gadhá, ḳhwáh
bheṛ; to wuh ek ek ke do do dewe.
5 ¶ Agar koí khet yá tákistán
khiláwe, yá apne chárpáye us men
chhoṛe, yá dúsre ke maidan men
charáwe; to apná achchhe se achchhá
khet, aur bihtar se bihtar angúrí bág,
us ke badle dewe.

6 ¶ Agar ág bharke, aur káṇṭon
men já lage, aisí ki anáj ká ṭál, yá
anáj ká khaṛá húá khet, yá maidán
ká nuqsán, ho jáe; to jis ne ki ág
lagáí, albatta ṭúṭá dewe.
7 ¶ Agar koí apne hamsáe ko naqd
yá jins rakhne ko sompe, aur us shakhs
ke ghar se chorí jáe; to jab wuh chor
háth lage to dúná bhar de.
8 Agar chor pakṛá na jáe, to us
ghar ká málik qázíon ke áge láyá jáe,
tá ma'lúm ho, ki us ne apne hamsáe
ke mál par háth baṛháyá ki nahín.
9 Is wáste ki sab qism kí khiyánat
men, khwáh bail kí, khwáh gadhe, yá
bheṛ, yá kapṛe kí, yá kisí chíz kí, jo
gum húí ho, jis ká koí da'wa kartá
hai, ki merá hai, donon tarafwálon ká
jhagṛá qázíon ke huzúr láyá jáe; aur
qází jise mujrim kare, wuh apne ham-
sáe ko dúná dewe.
10 Agar koí apne hamsáe pás gadhá,
yá bail, yá bheṛ, yá koí chárpáya
amánat rakhe; aur wuh mar jáe, yá
choṭ kháwe, yá bagair kisí ke dekhe
hánk diyá jáe:
11 To un donon ke darmiyán Khu-
dáwand kí qasam se faisala kiyá jáe,
ki us ne apne hamsáe ke mál par apná
háth baṛháyá nahín; aur mál ká málik
qabúl kare, tab wuh us ko us ká ṭúṭá
na de.
12 Agar wuh us ke pás se chorí jáe,
to wuh us ke málik ko ṭúṭá de.
13 Aur agar us ko kisí darinde ne
pháṛ ḍálá, to wuh us ko gawáhí ke
wáste láwe, aur pháṛe húe ká ṭúṭá na
de.
14 ¶ Agar koí shakhs apne hamsáe
se kuchh 'áriyat lewe, aur wuh zakhmí
howe, yá mar jáe; agar málik us ke
sáth na thá, to wuh us ká badlá
dewe;
15 Par agar sáth thá, to wuh ṭúṭá
na de; agar kiráya liyá ho, to yih sirf
us ke kiráe kí ujrat de.
16 ¶ Agar koí ek chhokrí ko, jo
us kí mangetar nahín, dam deke us se
mubásharat kare, wuh albatta use
mahr deke us se nikáh kare.
17 Agar us ká báp hargiz rází na
ho, ki use us ko de, to wuh kunwá-
ríon ke mahr ke muwáfiq use naqdí
de.
18 ¶ Tú jádúgarní ko jíne mat de.
19 ¶ Jo koí chárpáye se mubásha-
rat kare, ján se márá jáe.
20 ¶ Jo koí, faqat Khudáwand ke
siwá, kisí ma'búd ke liye qurbání kare,
wuh 'azáb se már dálá jáwe.
21 ¶ Tú musáfir ko hargiz na satá,
aur us se bad-sulúkí na kar, is liye ki
tum bhí zamín i Misr men musáfir
the.
22 ¶ Tum kisí bewe yá yatím
laṛke ko dukh mat do.
23 Agar tú un ko kisí taur se sa-
táegá, aur we mujh se faryád karen,
to main yaqínan un kí faryád sun-
úngá;
24 Aur merá qahr bhaṛkegá; main
tujhe talwár se már ḍálúngá, aur terí
jorúán ránḍen, aur tere bachche lá-
wáris ho jáenge.
25 ¶ Agar tú mere logon men se
jis kisí ko, jo tere áge muhtáj hai,
kuchh qarz dewe, to us se byájíon kí
tarah sulúk mat kar, aur us se súd
mat le.
26 Agar tú kisí waqt apne hamsáe
ke kapṛe girau men rakh lewe, to
cháhiye ki tú súraj ḍúbte húe use
pahunchá dewe.
27 Kyúnki yih us ká faqat oṛhná
hai, yih us ke badan ke liye libás hai,
jis men wuh so rahtá hai; aur yún
hogá, ki jab mere áge faryád karegá,
main us kí sunúngá; kyúnki main
mihrbán hún.
28 ¶ Tú hákimon ko bad-du'á mat
de, aur apní qaum ke sardár ko la'nat
na kar.
29 ¶ Tú apne khaliyán ke faiz, aur
apne kholú ke ras se mujhe guzránne
men der mat kíjiyo: tú apne beṭon se
palauṭhá mujhe díjiyo.

30 ¶ Aisá hí tú apne bailon se, aur bheron se, kíjiyo: sát din tak wuh má ke sáth rahe; áṭhwen din tú use mujhe díjiyo.

31 ¶ Tum mere pák log ho: darindon ká phárá húá gosht, jo maidán men pará ho, mat kháiyo; tum use kutton ko díjiyo.

XXIII BA'B.

TU' kisí kí jhúṭhí khabar mat uṛá; tú zulm kí gawáhí men sharíon ká sáthí mat ho.

2 ¶ Tú guroh kí pairauí badí karne men mat kíjiyo; aur tú kisí jhagre men logon kí bahutáyat ke sabab un kí taraf máil hoke ná-haqq mat kíjiyo.

3 ¶ Aur na kangál kí, us ke muqaddama men, tarafdárí kíjiyo.

4 ¶ Agar tú apne dushman ke bail yá gadhe ko be-ráh játe dekhe, to zarúr use us kane pahuncháiyo.

5 Agar tú us ke gadhe ko, jo terá kína rakhtá hai, dekhe, ki bojh ke níche baiṭh gayá, aur tú us kí madad karná na cháhe, to albatta tú us kí kumak kar.

6 Tú apne muhtáj se us ke muqaddama men insáf ko mat pheriyo;

7 Jhúṭhe mu'ámala se dúr rahiyo; aur be-gunáhon aur sachchon ko qatl mat kíjiyo; kyúnki main sharír kí tasdíq na karúngá.

8 ¶ Tú hadya na lená; kyúnki hadya dánishmandon ko andhá kartá hai, aur sádiqon kí báton ko pher detá hai.

9 ¶ Aur musáfir ko bhí tasdí'a mat díjiyo; kyúnki tum musáfir ke dil ko jánte ho; is liye ki tum khud bhi zamín i Misr men musáfir the.

10 Aur chha baras zamín men khetí kar, aur us se jo paidá ho jam'a kar:

11 Par sátwen baras use chhoṛ de, ki paṛtí rahe; tá ki terí qaum ke miskín use kháwen, aur jo un se bache, maidán ke chárpáe charen. Aisá hí tú apne angúr aur zaitún ke bág ká mu'ámala bhi kíjiyo.

12 Chha din tak apná károbár karná, aur sátwen din árám kíjiyo; tá ki terá bail, aur terá gadhá bhí, árám páwen, aur terí launḍí ká beṭá aur musáfir táza-dam ho jáen.

13 Aur sab men, jo main ne tujhe farmáyá hai, hoshyár rah: dúsre ma'búdon ká nám tak na le, aur wuh tere munh se na suná jáe.

14 ¶ Tú sál bhar men tín martabe mere liye 'íd kar.

15 Fatírí roṭí kí 'íd yád rakh: tú sát din tak, jaisá main ne tujhe hukm kiyá hai, fatírí roṭí khá, Abíb ke mahíne men, muqarrarí waqt par; kyúnki tú usí men Misr se báhar áyá; aur koí mere áge khálí-háth na áwe:

16 Aur fasl káṭne kí 'íd, terí mihnat ke pahle phalon kí, jo tú ne apne khet men boe: aur jam'a karne ki 'íd, ákhir i sál, jab tú khet se apní mihnat ke phal jam'a kar chuká.

17 Tere sab mard tín bár har sál KHUDÁWAND Khudá ke sámhne házir howen.

18 Tú zabíha ká lahú, jo mere liye hai, khamírí roṭí ke sáth mat guzrán: aur merí 'íd kí charbí subh tak báqí na rahne páwe.

19 Tú apní zamín ke pahle phalon se pahle ko KHUDÁWAND apne Khudá ke ghar men láiyo. Tú halwán us kí má ke dúdh men mat pakáiyo.

20 ¶ Dekh, main ek firishta tere áge bhejtá hún, ki ráh men terá nigáhbán ho, aur tujhe us jagah, jo main ne taiyár kí hai, le áwe.

21 Us ke áge hoshyár rah, aur us ká kahá mán; use mat chiṛhá; kyúnki wuh terí khatá na bakhshegá: ki merá nám us men hai.

22 Par agar tú sach much us ká kahá máne, aur sab, jo main kahtá hún, kare; to main tere dushmanon ká dushman, aur tere bairíon ká bairí hoúngá.

23 Ki merá firishta tere áge chal-
egá, aur tujhe Amúríon̲, aur Hittíon̲,
aur Farizzíon̲, aur Kan'áníon̲, aur
Hawíon̲, aur Yabúsíon̲ ke bích men̲
láegá: aur main̲ un ko halák kar-
ún̲gá.
24 Tú un ke ma'búdon̲ ko sijda mat
kar, na un kí 'ibádat, na un ke se kám
kar: balki tú unhen̲ sáf ḍhá de, aur
un ke buton̲ ko toṛ ḍál.
25 Aur tum Ḳhudáwand apne
Ḳhudá kí bandagí karo, aur wuh tum-
hárí roṭí aur pání men̲ barakat bakh-
shegá; aur main̲ tumháre bích se
bímárí ko uṭhá lún̲gá.
26 ¶ Terí zamín par kisí ká peṭ na
giregá, na koí bánjh rahegí: main̲ terí
'umr púrí karún̲gá.
27 Main̲ apne ḍar ko tere áge bhej-
ún̲gá; main̲ un sab logon̲ ko, jin par
tú áwegá, halák karún̲gá; aur main̲
aisá karún̲gá, ki tere sab dushman tere
áge se píṭh pher den̲ge.
28 Main̲ tere áge zambúron̲ ko bhej-
ún̲gá, jo Hawí, aur Kan'ání, aur Hittí
ko tere sámhne se bhagáwen̲ge.
29 Main̲ un ko ek hí sál men̲ tere
áge se daf'a na karún̲gá, tá na howe ki
zamín wírán ho, aur maidán ke
darinde tere muqábil firáwán ho jáen̲.
30 Main̲ un ko thoṛe thoṛe karke
tere áge se daf'a karún̲gá, yahán̲ tak
ki tú ziyáda ho, aur zamin ká wáris
ho.
31 Main̲ daryá e Qulzum se leke
Filistíon̲ ke samundar tak, aur bayá-
bán se leke nahr i Furát tak, terí
hadden̲ bándhún̲gá; kyún̲ki zamin ke
basnewálon̲ ko tere hawále karún̲gá;
aur tú unhen̲ apne áge se nikál
degá.
32 Tú un se, aur un ke ma'búdon̲
se, 'ahd mat bándhiyo.
33 We terí zamín par na rahen̲ge,
tá na howe ki we tujhe merá gunahgár
karen̲; kyún̲ki agar tú un ke ma'búdon̲
ki 'ibádat kare, to yih tere liye albatta
phandá hogá.

XXIV BA'B.

Aur us ne Músá se kahá, ki Ḳhudá-
wand pás chaṛh á, tú, aur
Hárún, aur Nadab, aur Abihú, aur
Baní Isráel ke buzurgon̲ se sattar
shaḳhs: tum dúr se sijda karo.
2 Aur Músá akelá Ḳhudáwand
ke nazdík áwe; par we nazdík na
áwen: aur log us ke sáth na chaṛhen̲.
3 ¶ Aur Músá ne áke Ḳhudá-
wand kí sárí báton̲ aur 'adálaton̲ ká
bayán logon̲ se kiyá: aur sáre logon̲
ne muttafiq hoke jawáb diyá, aur
kahá, ki Sárí báten̲, jo Ḳhudáwand
ne farmáí hain̲, ham caren̲ge.
4 Aur Músá ne Ḳhudáwand kí
sárí báten̲ likhín̲, aur subh ko sawere
uṭhá, aur pahāṛ ke tale ek qurbángáh,
aur baní Isráel ke bárah firqon̲ ke
hisáb ke muwáfiq bárah sutún, biná
kiye.
5 Aur us ne baní Isráel ke jawánon̲
ko bhejá, aur unhon̲ ne soḳhtaní
qurbánián̲ chaṛháin̲, aur salámí ke
zabíhe bailon̲ se Ḳhudáwand ke liye
zabh kiye.
6 Aur Músá ne ádhá ḳhún leke
básanon̲ men̲ rakhá, aur ádhá qurbán-
gáh par chhiṛká.
7 Phir us ne 'ahdnáma liyá, aur
logon̲ ko paṛh sunáyá: we bole, ki
Sab kuchh, jo Ḳhudáwand ne far-
máyá hai, ham karen̲ge, aur tábi'
rahen̲ge.
8 Músá ne us lahú ko leke logon̲
par chhiṛká, aur kahá, Yih lahú us
'ahd ká hai, jo ki Ḳhudáwand ne un
báton̲ kí bábat tumháre sáth bándhá
hai.
9 ¶ Tab Músá, aur Hárún, aur
Nadab, aur Abihú, aur sattar buzurg
Isráelí úpar gaye.
10 Aur unhon̲ ne Isráel ke Ḳhudá
ko dekhá: aur us ke páon̲ ke tale, jaise
nílam ke patthar kí, gachkárí, aur us
kí shaffáfí jirm i ásmán ke mánind
thí.
11 Aur baní Isráel ke amíron̲ par

us ne apná háth na rakhá: unhon̲ ne Ḳhudá ko dekhá, aur kháyá aur piyá.

12 Aur Ḳhudáwand ne Músá ko kahá, ki Paháṛ par mujh pás á, aur wahán̲ rah; aur main̲ tujhe patthar kí lauhen̲, aur sharí'at aur ahkám, jo main̲ ne likhe hain̲, dún̲gá, tá ki tú unhen̲ sikhláwe.

13 Aur Músá, aur us ká ḳhádim Yashu' uṭhe: aur Músá Ḳhudá ke paháṛ ke úpar gayá.

14 Aur us ne buzurgon̲ se kahá, ki Tum hamáre liye yahán̲, jab tak ki ham tum pás phir áwen̲, ṭhahro: aur dekho, ki Hárún aur Húr tumháre sáth hain̲: agar kisí ko kuchh kám howe, to wuh un ke pás jáwe.

15 Tab Músá paháṛ ke úpar gayá, aur ek badlí ne paháṛ ko ḍhámp liyá.

16 Aur Ḳhudáwand ká jalál koh i Síná par ṭhahrá, aur badlí use chha din tak ḍhámpe rahí: aur sátwen̲ din us ne badlí men̲ se Músá ko buláyá.

17 Aur Ḳhudáwand ká jalál baní Isráel kí nazar men̲, paháṛ kí choṭí par, dhadhaktí ág kí mánind, dikhái detá thá.

18 Aur Músá badlí ke darmiyán chalá gayá, aur paháṛ par chaṛh gayá: aur Músá paháṛ par chális din rát rahá.

XXV BA'B.

Aur Ḳhudáwand ne Músá ko farmáyá:

2 Baní Isráel ko kah, ki we mere liye nazr láwen̲: so jo koí ki apne dil kí ḳhushí se, jis qadr mujhe dewe, to us se merí nazr tum le líjiyo.

3 Aur nazr, jo tum un se loge, so ye hain̲: soná, aur rúpá, aur pítal,

4 Aur ásmání, aur argawání, aur qirmizí rang, aur mihín sút, aur bakrí kí pashm,

5 Aur mendhon̲ kí surḳh rangí húí khálen̲, aur tuḳhas kí khálen̲, aur shittím kí lakṛí,

6 Aur chirág ke liye tel, aur malne ke tel ke liye masálih, aur ḳhushbú bakhúr kí,

7 Aur sang i sulaimání, aur nagíne, jo afúd ke liye, aur sína-band men̲ jaṛe jáen̲ge.

8 Aur mere liye maqdis banáwen, tá ki main̲ un ke darmiyán rahún̲.

9 Ḳhaima ká namúna, aur us ke sab lawázim ke namúne, jaise main̲ tumhen̲ dikháún̲, waise hí tum sab banáiyo.

10 ¶ Aur ye shittím kí lakṛí ka ek sandúq banáwen̲, jis kí lambái aṛhái háth, aur chauṛái ḍeṛh háth, aur únchái ḍeṛh háth howe.

11 Aur tú us ke úpar ḳhális soná maṛhiyo, us ke andar aur báhar se maṛhiyo, aur us ke úpar ás pás sone ká kalas banáiyo.

12 Aur tú us ke liye sone ke chár halqe ḍhálke us ke cháron konon̲ par, do halqe ek taraf, do halqe dúsrí taraf, lagáiyo.

13 Aur tú shittím kí lakṛí kí choben̲ banáiyo, aur un par soná maṛhiyo.

14 Aur tú us sandúq kí atráf men̲ ye choben̲ un halqon̲ men̲ ḍál díjiyo, tá ki un se wuh sandúq uṭháyá jáwe.

15 Choben̲ sandúq ke halqon̲ men̲ ḍálí jáen̲: we us se judá na hon̲.

16 Tú us 'ahdnáme ko, jo main̲ tujhe dún̲gá, us sandúq men̲ rakhiyo.

17 Aur tú kafáre ká sarposh ḳhális sone se banáiyo, jis ká túl aṛhái háth, aur arz ḍeṛh háth ho.

18 Aur tú sone ke do karúbí banáiyo, unhen̲ gaṛhkar us kafáre ke sarposh kí donon̲ taraf men̲ banáiyo.

19 Ek karúbí ek taraf men̲, aur dúsrá karúbí dúsrí taraf men̲ baná: aur un karúbíon̲ ko us kafáre ke sarposh ke donon̲ konon̲ men̲ banáiyo.

20 Aur we karúbí par phailáe húe hon̲, aise ki kafáragáh un ke paron̲ tale ḍhamp jáe; aur un ke mun̲h ámhne sámhne kafáragáh kí taraf howen̲.

21 Aur tú uskafáragáh ko us san-

dúq ke úpar rakhiyo; aur wuh 'ahd-
náma jo main̲ tujhe dún̲gá, us sandúq
men̲ rakhiyo.
22 Wahán̲ main̲ tujh se muláqát
karún̲gá, aur main̲ kafáragáh ke úpar
se, karúbíon̲ ke darmiyán se, jo 'ahd-
náme ke sandúq ke úpar honge, un
sab chízon̲ kí bábat, jo main̲ baní
Isráel ke liye tujhe hukm karún̲gá,
tujh se bátchít karún̲gá.
23 ¶ Aur tú do háth lambí, aur ek
háth chauṛí, aur ḍeṛh háth únchí,
shittím kí lakṛí kí ek mez bhí ban-
áiyo.
24 Aur us ko kundan se maṛhiyo,
aur tú us kí cháron̲ taraf sone ká kalas
banáiyo.
25 Aur tú us par chár ungal sone
kí kangní lagáiyo, aur us kangní kí
cháron̲ taraf sone ká kalas banáiyo.
26 Aur us ke liye chár halqe sone
ke banáiyo; aur we halqe us ke un
cháron̲ konon̲ men̲, jo muqábil us ke
cháron̲ páyon̲ ke hain̲, lagáiyo.
27 We halqe áge kangní ke hon̲, tá
ki chobon̲ ke wáste, us mez ke uṭháne
ke liye, makán hon̲.
28 Aur tú choben̲ shittím kí lakṛí
kí baná, aur tú un ko sone se maṛh, tá
ki un se mez ko uṭháwen̲.
29 Aur tú us ke bartan, aur cham-
che, aur sarposh, aur baṛe baṛe piyále
unḍelne ke liye ḳhális kundan se
baná.
30 Aur tú us mez par nazr kí roṭíán̲
rúbarú mere hamesha rakhiyo.
31 ¶ Aur tú ek shama'dán ḳhális
sone ká baná; use gaṛhkar, aur páya
us ká, aur shákhen̲ us kí, aur piyále
us ke, sáth seb aur sosan ke, ki yih
sab usí se howen̲, baná.
32 Aur cháhiye ki chha shákhen̲ us
kí niklí húí donon̲ taraf se, tín ek jánib
se, tín dúsrí jánib se hon̲.
33 Aur cháhiye ki tín piyále bá-
dámí súrat, ek shákh men̲, sáth apne
sebon̲ aur sosanon̲ ke, hon̲; aur isí
tarah se tín piyále bádámí súrat dúsrí
shákh men̲, sáth apne sebon̲ aur sosan-
on̲ ke, hon̲: aur isí tarah se chhaon̲
shákhon̲ men̲, jo shama'dán se niklí
hain̲.
34 Aur ḳhud shama'dán men̲ chá-
hiye, ki chár piyále bádámí súrat, sáth
apne sebon̲ aur sosanon̲ ke, hon̲.
35 Aur ek seb us kí do shákhon̲
ke tale ho; aur phir ek seb us kí do
shákhon̲ ke tale, aur phir ek seb us
kí do shákhon̲ ke tale, muwáfiq un
chha shákhon̲ ke, jo shama'dán se
niklí hain̲.
36 Un ke seb, aur us kí shákhen̲, ye
sab ḳhud usí se hon̲: aur sab yih gaṛhe
húe ḳhális sone ke hon̲.
37 Aur tú us ke liye sát chirág
banáiyo, aur un chirágon̲ ko úpar
rakhiyo, tá ki we us ke rúbarú roshan
hon̲.
38 Aur tú gulgír, aur us kí laganen̲,
ḳhális sone se baná.
39 Aur cháhiye ki shama'dán aur
yih sab zurúf us ke, ek qintár ḳhális
sone ke banáe jáwen̲.
40 Hoshyár hokar tú unhen̲ us ḍaul
ká, ki main̲ ne tujh ko paháṛ men̲
dikháyá, baná.

XXVI BA'B.

AUR tú das parde ḳhaima ke liye
bárík kate húe katán se baná:
ásmání rang, qirmizí rang, surḳh rang
ke hon̲: aur tú un men̲ súraten̲ kar-
úbíon̲ kí ustádkárí se baná.
2 Aur lambái har parda kí aṭháís
háth, aur chauṛái har parda kí chár
háth kí ho: andáza har parde ká ek
hí ho.
3 Aur pánch parde ek dúsre se joṛe
húe hon̲; aur pánch dúsre parde bhí
usí tarah mile húe hon̲.
4 Aur tú ek baṛe parde ke háshiye
men̲, us taraf men̲ jo milnewálí hai,
ásmání rang ke tukme baná; aur aise
hí dúsre baṛe parde ke háshiye men̲,
jo báhar hai, milnewálí taraf men̲,
baná.
5 Tú pachás tukme ek baṛe parde

men, aur pachás tukme dúsre bare
parde kí us taraf men, jo milnewálí
hai, baná; aur sab tukme ápas men
muqábil hon, ki ek dúsre men mil
jáwe.
6 Aur tú pachás ghundíán sone kí
baná, aur ek bare parde ko sáth dúsre
ke, un ghundíon se, tá ki ek khaima
ho jáe, milá.
7 ¶ Aur tú aur parde bakrí ke
bálon se, tá ki khaima ká dhampná
un se ho, baná; tú aise gyárah parde
baná.
8 Lambáí har parde kí tís háth,
aur chauráí har parde kí chár háth
ho: ek hí andáza gyárah pardon ká ho.
9 Aur tú pánch parde ek jagah, aur
chha parde ek jagah, ápas men milá,
aur chhathwen parde ko khaima ke
munh kí taraf duhrá.
10 Aur tú pachás tukme háshiye
men ek bare parde ke, jo báhar hai,
us kí milnewálí taraf men, aur pachás
tukme háshiye men dúsre bare parde
ke, us kí milnewálí taraf men, baná.
11 Aur pachás ghundíán pítal se
baná, aur yih ghundíán un tukmon
men lagá, aur khaime ko milá, ki ek
howe.
12 Aur khaime ke pardon ká bachá
húá, ya'ne ádhá parda, jo bach rahá
hai, maskan kí pichhlí taraf latká
rahe.
13 Aur wuh, jo lambáí kí taraf se
khaime ke sab pardon ká bach rahá
hai, donon taraf maskan ke ek háth
idhar, aur ek háth udhar, latke, tá ki
us ko chhipá le.
14 Aur tú us khaime ke liye bakron
kí surkh rangí húí khálon se ek gha-
tátop, aur tukhson kí khálon se ek
ghatátop sab ke úpar baná.
15 ¶ Aur takhte maskan ke liye
shittím kí lakrí se, ki khare kiye jáen,
baná.
16 Lambáí har takhte kí das háth,
chauráí us kí derh háth howe.
17 Aur cháhiye ki har ek takhte ke
liye do do chúlen hon, har ek chúl
dúsrí ke barábar: aur tú ye hí sab
maskan ke takhton men kar.
18 Aur tú maskan ke liye takhte
baná, bís takhte dakhin taraf men.
19 Aur tú chálís páe rúpe ke, bíson
takhton ke níche, do do páe har takhte
ke níche, us kí donon chúlon ke liye,
baná.
20 Aur tú maskan kí us dúsrí taraf,
jo uttar kí hai, bís takhte;
21 Aur un ke liye chálís páe rúpe
ke, har takhte ke tale do do páe,
baná.
22 Aur tú maskan ke pachchhim kí
taraf chha takhte baná.
23 Aur do takhte maskan ke konon
ke liye donon baglon men baná.
24 Aur cháhiye ki we níche men
miláe jáwen, aur isí tarah us ke úpar
se, ek halqe men miláe jáwen: isí tarah
se we donon howen; we donon konon
ke liye howen.
25 Pas áth takhte, aur solah páe,
rúpe ke honge; aur do do páe har
takhte ke tale hon.
26 ¶ Aur tú pánch bende shittím
kí lakrí se maskan kí ek bagal ke
takhton ke liye baná,
27 Aur pánch bende maskan kí dúsrí
bagal ke takhton ke liye, aur pánch
bende maskan ke pachchhim kí taraf
ke takhton ke liye;
28 Aur cháhiye ki bíchwálá bendá,
jo takhton ke bích men hai, ek hadd
se dúsrí hadd tak pahunche.
29 Aur tú takhton ko sone se marh,
aur bendon ke liye halqe sone ke baná;
aur tú bendon ko bhí sone se marh.
30 Aur tú maskan ko, jaisá ki main
ne tujh ko pahár men dikháyá hai,
waisá hí khará kar.
31 ¶ Aur tú ek parda ásmání rang,
aur argawání rang, aur qirmizí rang,
aur mihín kate húe katán ká, karú-
bíon kí súrat samet, ustádkárí se baná:
32 Aur tú us parde ko shittím kí
lakrí ke chár sutún sone ke marhe

húon par se latká: aur cháhiye ki un ke sone ke ánkre rúpe ke cháron páyon par hon.

33 ¶ Aur parde ko ghundíon ke níche se latká rakh, tá ki tú sandúq i shahádat ko wahán parde ke bhítar dákhil kare: aur yih parda tumháre liye pák aur páktarín makán men farq karegá.

34 Aur tú kafáre ká sarposh shahádat ke sandúq par páktarín makán men rakh.

35 Aur mez báhar parde ke, aur shama'dán rúbarú mez ke, maskan kí dakhan taraf rakh: aur mez ko uttar taraf kar de.

36 Aur tú ek parda khaime ke darwáze ke liye ásmání rang, aur argawání rang, aur qirmizí rang, aur bárík kate húe katán ká, búṭedár baná.

37 Aur pánch sutún us parde ke liye shittím kí lakrí ke sone se marhkar baná, aur un ke ánkre sone ke hon: aur tú pánch páe pítal ke ḍhálkar un ke liye baná.

XXVII BA'B.

AUR tú shittím kí lakrí se ek qurbángáh baná, lambái us kí pánch háth, aur chaurái us kí pánch háth; wuh qurbángáh chaukhúnṭí ho, aur bulandí us kí tín háth ho.

2 Aur tú us ke liye, us ke cháron konon par síng baná: aur we síng usí se hon; aur tú un ko pítal se marh.

3 Aur tú us kí rákh ke liye degen, aur phauríán, aur piyále, aur síkhen, aur angethíán baná: aur tú sab asbáb us ká pítal se baná.

4 Aur us ke liye ek átashdán jálídár pítal se baná; aur tú us jál men chár halqe pítal ke, us ke cháron konon men, baná.

5 Aur us ko bhítar qurbángáh ke kanáron se níche, ki us kí ádhí dúr tak pahunche, latká.

6 Aur tú qurbángáh ke liye choben baná, shittím kí lakrí kí choben, aur un ko pítal se marh.

7 Aur tú un chobon ko halqon men dákhil kar; aur qurbángáh ke uṭháne ke liye wuh choben us kí donon taraf men hon.

8 Aur tú us ko takhton se khokhlá banáiyo: jaise ki tujh ko main ne pahár men dikháyá, usí tarah banáiyo.

9 ¶ Aur tú ek sahn maskan ke liye baná: aur cháhiye ki dakhan taraf, us ke parde bárík kate húe katán se hon; túl un ká sau háth ek taraf men ho.

10 Aur sutún us ke bís, aur páe un ke bís, pítal se hon; aur ghundíán sutúnon kí, aur un kí alganíán, rúpe se baná.

11 Aur aise hí tú uttar taraf ke liye parde baná; túl un ká sau háth, aur sutún un ke bís, aur páe un ke bís, pítal se: aur ghundíán sutúnon kí, aur un kí alganíán, rúpe se hon.

12 ¶ Aur sahn kí pachchhim taraf kí chaurái men parde hon, ki túl un ká pachás háth, aur sutún un ke das, aur páe un ke das hon.

13 Aur sahn kí púrab taraf kí chaurái pachás háth hogí.

14 Aur túl pardon ká ek taraf ke liye pandrah háth; aur sutún un ke tín, aur páe un ke tín hon.

15 Aur túl dúsrí taraf ke pardon ká pandrah háth; aur sutún un ke tín, aur páe un ke tín hon.

16 ¶ Aur sahn ke darwáze ke liye ek parda, ki túl us ká bís háth ho, ásmání rang, aur argawání rang, aur qirmizí rang, aur mihín kate húe katán ká búṭedár baná; aur sutún us ke chár hon, aur páe un ke chár.

17 Aur sahn ke áspás ke sab sutún rúpe kí alganíon se mile rahen: aur ghundíán un kí, rúpe kí, aur páe un ke, pítal ke hon.

18 ¶ Lambái sahn kí sau háth; chaurái us kí pachás háth, únchái us kí pánch háth: aur mihín kate húe katán se hon; aur un ke páe pítal se hon.

19 Aur sab bartan maskan ke, jo har ek kám men rahte hain, aur sab mekhen us kí, aur mekhen sahn kí, pítal se hon.

20 ¶ Aur tú baní Isráel ko hukm kar, ki tere pás kúṭe húe zaitún ká ḳhális tel chirág ke liye láwen, tá ki wuh hamesha roshan rahe.

21 Aur báhar us parde ke, jo sandúq i shahádat par hai, jamá'at ke maskan men, Hárún aur us ke beṭe shám se subh tak, rúbarú KHUDÁWAND ke, use árásta karen. Yih dastúr ul 'amal baní Isráel men un kí pusht dar pusht hamesha járí rahe.

XXVIII BA'B.

AUR tú baní Isráel men se Hárún ko, jo terá bháí hai, apne pás bulá, aur us ke beṭe us ke sáth howen, tá ki mere liye Hárún, aur Nadab, aur Abihú, aur Ili'azar, aur Itamar, us ke beṭe, káhin hon.

2 Aur tú muqaddas libás Hárún ke liye, jo terá bháí hai, 'izzat aur hurmat ke wáste, baná.

3 Aur tú un sab roshan-zamíron ko, jinhen main ne hikmat kí rúh se bhará hai, kah, ki Libás Hárún ke liye banáwen, tá ki wuh muqaddas bane, aur merá káhin ho.

4 Aur wuh libás jo banáwenge, so chaprás, aur afúd, aur jubba, aur munaqqash kurtá, aur kuláh, aur paṭká hai: aur pák libás tere bháí Hárún, aur us ke beṭon ke liye banáwen, tá ki mere liye káhin hon.

5 Aur wuh soná, aur ásmání rang, aur argawání rang, aur qirmizí rang, aur mihín katán lewen.

6 ¶ Pas afúd sone, aur ásmání rang, aur argawání rang, aur qirmizí rang, aur mihín kate húe katán ká, ustádkárí se banáwen.

7 Aur do monḍhe, cháhiye ki us kí donon tarafon se lage húe hon, aur yún miláyá jáwe.

8 Aur paṭká jo afúd par hai, so cháhiye ki usí se, aur usí kám ke mutábiq sone se, aur ásmání rang, aur argawání rang, aur qirmizí rang, aur mihín kate húe katán se ho.

9 Aur tú do sulaimání patthar le, aur un par baní Isráel ke nám kanda kar:

10 Un ke námon men se chha ek patthar par, aur báqíon ke chha nám dúsre patthar par, muwáfiq un kí paidáish kí tartíb ke.

11 Hakkák kí kárígarí kí tarah donon pattharon par baní Isráel ke nám, angúṭhí ke taur par, kanda kar: aur un ko sone ke ḳhánon men jaṛ.

12 Aur donon pattharon ko afúd ke donon monḍhon par rakh, aur ye do patthar baní Isráel kí yád ke liye hain: aur Hárún un ke nám rúbarú KHUDÁWAND ke, apne donon kándhon par, yád ke liye uṭháwe.

13 ¶ Aur tú ḳháne sone se baná;

14 Aur tú do zanjíren ḳhális sone se, gundhí húí rassí ke taur se, un ke kanáron ke liye baná, aur donon gundhí húí zanjíron ko un ḳhánon se laṭká.

15 ¶ Aur 'adl kí chaprás ustádkárí se, afúd ke taur par, sone, aur ásmání rang, aur argawání rang, aur qirmizí rang, aur mihín kate húe katán se baná.

16 Aur cháhiye ki yih chaukhúnṭá aur duhrá ho; us kí lambái ek bálisht, aur us kí chauṛái ek bálisht.

17 Aur tú us men chár sataren jawáhir kí jaṛ: pahlí satar men yáqút i surkh, aur pukhráj, aur gauhar i shab i chirág ho.

18 Dúsrí satar men zumurrud, aur nílam, aur hírá.

19 Tísrí satar men lasham, aur yashm, aur fíroza.

20 Chauthí satar men azraq, aur sang i sulaimání, aur zabarjad: aur cháhiye ki ye sone ke ḳhánon men jaṛe hon.

21 Aur pattharon par Baní Isráel ke nám, mutábiq un ke námon ke

shumár ke, bárah hon, angúṭhí ke
naqsh kí tarah; har ek ká nám, bárah
firqon ke muwáfiq, ek ek patthar par ho.
22 ¶ Aur tú chaprás ke liye do
zanjíren konewálí, gundhí húí rassí kí
tarah, khális sone kí baná.
23 Aur tú chaprás ke liye do hal-
qe sone ke baná, aur un ko us ke
donon konon men lagá.
24 Aur do zanjíren gundhí húí so-
ne kí un donon halqon men, jo chap-
rás ke donon konon men hain, lagá.
25 Aur donon dúsre sire, gundhí
húí zanjíron ke, un do pattharon ke
khánon se lagá: phir un ko afúd ke
donon mondhon par áge se laṭká.
26 ¶ Aur sone ke aur do halqe
baná, aur tú un ko chaprás kí donon
tarafon men, us háshiye men, jo afúd
ke bhítar kí taraf se milnewálá hai,
lagá.
27 Aur tú sone ke aur do halqe
baná, aur tú un ko mondhon men
afúd ke níche kí taraf, us kí tarkíb ke
muqábil men, afúd ke paṭke ke úpar,
lagá.
28 Aur we chaprás ko us ke hal-
qon men, aur afúd ke halqe men,
ásmání rang ká tágá ḍálkar bándh
den, tá ki afúd ke paṭke ke úpar ho
jáwe, aur chaprás afúd ke úpar se na
haṭe.
29 Aur Hárún baní Isráel ke nám,
'adl kí chaprás men, apne síne par,
pák makán men dákhil hone ke waqt,
KHUDÁWAND ke rúbarú, yád ke liye,
hamesha uṭháe rahe.
30 ¶ Aur tú 'adl kí chaprás men
U'rím o Tummím rakh; aur ye Há-
rún ke dil par, KHUDÁWAND ke rú-
barú, dákhil hone ke waqt hon: so
Hárún baní Isráel ká 'adl apne dil
par KHUDÁWAND ke rúbarú hameshá
uṭháe rahe.
31 ¶ Aur tú afúd ká jubba baná,
aur wuh sab ásmání rang se ho.
32 Aur girebán us ká, us ke dar-
miyán men, zirah ke girebán kí tarah
se ho: aur háshiye men us kí goṭ ho,
aur usí taur se biní jáwe, tá ki na
phaṭe.
33 ¶ Aur tú anár us ke dáman ke
ghar men ásmání rang aur, argawání
rang, aur qirmizí rang se, baná; aur
tú gher men sone kí ghanṭíán un ke
bích men baná:
34 Pas, ek ghanṭí sone kí, ek anár
ke sáth, aur dúsrí ghanṭí sone kí dúsre
anár ke sáth, jubbe ke dáman men,
us ke gher men, hogí.
35 Aur us ko Hárún 'ibádat ke
waqt pahine: to us kí áwáz, pák
makán men KHUDÁWAND ke rúbarú
dákhil hone ke waqt aur nikalne ke
waqt, suní jáegí, tá ki wuh halák na
ho jáwe.
36 ¶ Aur tú ek pattar khális sone
ká baná, aur us par, angúṭhí ke naqsh
ke taur se, yih kanda kar, ki QUDS
YAHOWA'H KE LIYE.
37 Aur tú us ko ásmání rang ke
táge se bándh, ki wuh 'amáme par
ho; cháhiye ki wuh 'amáme ke áge
kí taraf se ho.
38 Aur yih Hárún kí peshání par
ho, aur Hárún un pák chízon kí badí
ko, ki jinhen baní Isráel apne sáre
pák hadyon ke niyáz karte hí makhsús
karenge, uṭháwe; aur yih us kí
peshání par hamesha ho, tá ki KHU-
DÁWAND ke rúbarú razámandí un se
hásil ho.
39 ¶ Aur tú mihín katán ke kurte
ko munaqqash baná, aur 'amáme ko
mihín katán se, aur kamarband ko
naqqáshon kí tarah se baná.
40 ¶ Aur Hárún ke beṭon ke liye
kurte baná, aur un ke liye kamar-
band, aur pagṛí 'izzat aur hurmat ke
wáste baná.
41 Aur tú yih sab Hárún ko, jo
terá bhái hai, aur us ke beṭon ko us
ke sáth pinhá; aur tú un par tel
chupaṛ, aur un ko makhsús kar, aur
un sab ko pák kar tá ki we sab mere
liye káhin hon.

42 Aur tú un ke liye páejáme ka-
tán se baná, tá ki we un kí barahnagí
ko chhipáwen̲; aur ye kúlon̲ se ránon̲
tak hon̲.
43 Aur yih Hárún aur us ke beṭon̲
par, un ke dák̲hil hone ke waqt
jamá'at ke k̲haime men̲, aur un ke
áne ke waqt nazdík qurbángáh ke,
hon̲; tá ki we pák makán men̲ 'ibádat
karen̲, aur gunahgár na ṭhahren̲, aur
halák na howen̲. Yih dastúr ul 'amal
us ke liye, aur ba'd us ke us kí nasl
ke liye, abad tak howe.

XXIX BA'B.

AUR wuh, jo tú un ke liye karegá,
tá ki we pák hon̲, aur mere
káhin hon̲, so yih hai: ki tú ek jawán
bail aur do menḍhe be-'aib le,
2 Aur be-k̲hamírí roṭí, aur be-
k̲hamír ke kulche tel ke sáth male
húe, aur be-k̲hamírí chapátíán̲ tel se
chupṛí húí; aur tú gehún̲ ke maide se
un sab ko paká.
3 Aur tú un ko ek ṭokrí men̲ rakh,
aur un ko us ṭokrí men̲ bachhṛe aur
donon̲ menḍhon̲ samet áge lá.
4 Phir Hárún aur us ke beṭon̲ ko
jamá'at ke k̲haime ke darwáze par
lá, aur un ko pání se nahlá.
5 Aur tú wuh libás le, aur Hárún
ko kurtá, aur afúd ká jubba, aur
afúd, aur chaprás pinhá, aur us ko
afúd ke paṭke se bándh.
6 Aur tú 'amáme ko us ke sir par
rakh, aur quds ká táj 'amáme par
lagá.
7 Aur tú chupaṛne ká tel le, aur
us ke sir par biṭá, aur us ko chupaṛ.
8 Phir us ke beṭon̲ ko áge lá, aur
kurte un ko pinhá.
9 Aur kamarband un par lapeṭ,
Hárún par aur us ke beṭon̲ par; aur
tú un ko pagṛíán̲ pinhá, tá ki káhin
honá un ká haqq hamesha ke liye ho:
aur Hárún aur us ke beṭon̲ ko mak̲h-
sús kar.
10 Phir tú us bail ko jamá'at ke
k̲haime ke áge lá; aur Hárún aur us
ke beṭe apne háth us bail ke sir par
rakhen̲.
11 Aur us ko rúbarú K̲HUDÁWAND
ke, jamá'at ke k̲haime ke darwáze
par, zabh kar.
12 Aur us bail ke k̲hún men̲ se
kuchh le, aur apní unglí se qur-
bángáh ke síngon̲ par lagá, aur báqí
k̲hún qurbángáh ke níche ḍhál de.
13 Aur tú us kí wuh sab charbí, jo
us ke peṭ ko chhipánewálí hai, aur
charbí kí jhillí ko, jo kaleje ke úpar
hai, aur donon̲ gurdon̲ ko, aur wuh
charbí, jo un donon̲ par hai, le, aur
un ko qurbángáh par jalá.
14 Aur bail ká gosht, aur us kí
khál, aur us ká gobar, báhar k̲hai-
magáh ke, ág se jalá: is liye ki yih
k̲hatá kí qurbání hai.
15 ¶ Phir tú ek menḍhe ko áge lá,
aur Hárún aur us ke beṭe apne háth
us menḍhe ke sir par rakhen̲.
16 Aur tú us menḍhe ko zabh kar,
aur tú us ká lahú leke qurbángáh aur
us ke girdágird chhiṛak.
17 Aur tú menḍhe ko ṭukṛá ṭukṛá
kar, aur ojh aur páe us ke dho, aur
us ke 'azúon̲ aur sir ke sáth un ko
jam'a kar.
18 Aur tú us sab menḍhe ko qur-
bángáh par jalá: yih K̲HUDÁWAND
ke liye sok̲htaní qurbání hai; yih
khushnúdí kí bú ág se K̲HUDÁWAND
ke liye hai.
19 ¶ Phir tú dúsrá menḍhá áge
lá, aur Hárún aur us ke beṭe apne
háth us menḍhe ke sir par rakhen̲.
20 Aur tú us menḍhe ko zabh kar,
aur tú us ke lahú se le, aur Hárún aur
us ke beṭon̲ ke dahine kán kí lahar
par, aur dahine háth ke angúṭhe par,
aur dahine pánw ke angúṭhe par lagá;
aur tú lahú ko qurbángáh par, aur us
ke girdágird chhiṛak.
21 Aur tú us lahú se, jo qurbán-
gáh par hai, aur chupaṛne ke tel se
le, aur tú us ko Hárún, aur us ke
kapṛon̲ par, aur us ke sáth, us ke

beṭon̲ aur un ke kapṛon̲ par chhiṛak;
tá ki wuh aur us ke kapṛe, aur us ke
sáth us ke beṭe aur us ke beṭon̲ ke
kapṛe, pák hon̲.
22 Aur tú menḍhe kí charbí, aur
dum, aur wuh charbí jo chhipánewálí
us ke ojh kí hai, aur charbí kí jhillí jo
kaleje ke úpar hai, aur do gurde, aur
wuh charbí jo in donon̲ par hai, aur
dahiní rán le; is liye ki yih menḍhá
káhin ke muqaddas karne ká hai.
23 Aur ek girda roṭí, aur ek kulcha
tel milá húá, aur be-ḳhamírí chapátíon̲
men̲ se, ek ko us ṭokrí se jo Ḳhu-
dáwand ke rúbarú hai, le;
24 Aur tú yih sab Hárún kí, aur
us ke beṭon̲ kí hathelíon̲ par rakh,
aur tú un ko Ḳhudáwand ke rú-
barú hiláne kí qurbání ke liye hilá.
25 Aur tú un ko un ke háth se le,
aur qurbángáh par soḳhtaní qurbání
ke liye jalá, ki Ḳhudáwand ke áge
ḳhushbú howe; yih Ḳhudáwand ke
liye ág kí qurbání hai.
26 Aur tú menḍhe ká sína, jo Há-
rún ke muqaddas karne ke liye hai,
le, aur tú us ko Ḳhudáwand ke
rúbarú hiláne kí qurbání ke liye hilá:
aur yih hissa tere liye ho.
27 Aur tú hiláne ká sína, jo hiláyá
gayá hai, aur uṭháne kí rán, jo hilái
aur uṭhái gayí hai, káhin ke muqad-
das karne ke menḍhe se, jo Hárún aur
us ke beṭon̲ ke liye hai, muqaddas
kar.
28 Yih Hárún aur us ke beṭon̲
ká, sab baní Isráel kí taraf se, ba-
taur hamesha kí rasm ke, hogá; is
liye ki yih uṭhái húí qurbání hai: aur
cháhiye ki hamesha baní Isráel kí
taraf un kí salámatí ke zabíhon̲ men̲
se uṭhái húí qurbání ho, aur yih uṭhái
húí qurbání Ḳhudáwand ke liye hai.
29 ¶ Aur wuh pák libás, jo Hárún
ke liye hai, cháhiye ki us ke píchhe
us ke beṭon̲ ke wáste ho, ki we us men̲
tel se chupṛe jáwen̲, aur usí men̲
kahánat un ke háth sompí jáwe.
30 Wuh káhin, jo us ke píchhe us
ke beṭon̲ men̲ se hogá, us ko sát din
pahine, jab wuh pák makán men̲
'ibádat karne ko jamá'at ke ḳhaime
men̲ dáḳhil ho.
31 ¶ Aur tú káhin ke muqaddas
karne ká menḍhá le, aur tú us ká
gosht muqaddas makán men̲ paká.
32 Aur Hárún aur us ke beṭe men-
ḍhe ká gosht, aur wuh roṭí, jo ṭokrí
men̲ hai, jamá'at ke ḳhaime ke dar-
wáze par kháwen̲.
33 Aur un chízon̲ ko, ki jin se
kafára húá hai, tá ki kahánat un ke
háth áwe, aur we muqaddas hon̲,
kháwen̲: aur koí ajnabí un se kuchh
na kháwe, is liye ki we muqaddas
hain̲.
34 Aur agar subh tak, muqaddas
karne ká gosht aur roṭí se kuchh
báqí rah jáe, to us ko, jo bach rahá
hai, tú jalá de; cháhiye ki na kháyá
jáwe, is liye ki wuh muqaddas hai.
35 Aur tú Hárún aur us ke beṭon̲
ko, jis tarah ki main̲ ne tujhe sab
báton̲ ká hukm kiyá hai, kar; aur sát
din tú un ko muqaddas kar.
36 Aur tú har roz ek bail ko ḳha-
tá kí qurbání ke liye kafáre ke wáste
zabh kar; aur tú qurbángáh ko, jab
us ke liye kafára de chuká, pák kar,
aur tú us par tel chupaṛ, ki muqaddas
ho.
37 Tú sát din qurbángáh ke liye
kafára de, aur use pák kar; to qur-
bángáh niháyat pák ho jáegí; aur
jo kuchh us ko chhúegá, so pák ho
jáegá.
38 ¶ Aur jo kuchh ki qurbángáh
par cháhiye ki tú charháwe, so yih
hai; har roz hamesha ek baras ke do
barre.
39 Ek barra subh ko charháiyo,
aur dúsrá barra zawál aur gurúb ke
darmiyán.
40 Aur ek barra ke sáth maide ká
daswán̲ hissa jo ek páo hín kúṭe húe
zaitún ke tel se milá húá ho, aur

ek páo hín mai ká, tapáwan ke liye,
chaṛháiyo.
41 Aur tú dúsre barre ko zawál aur
gurúb ke darmiyán chaṛháiyo, aur us
ke sáth subh ká sá hadya aur us ká sá
tapáwan chaṛháiyo, ki ḳhushbúí ká
hom Ḳhudáwand ke liye howe.
42 Yih soḳhtaní qurbání tumhárí
pusht dar pusht jamá'at ke ḳhaime ke
darwáze par, Ḳhudáwand ke áge ha-
mesha hogí; wahán̲ main̲ tum se mu-
láqát karún̲gá, ki tum se báten̲ karún̲.
43 Aur main̲ wahán̲ baní Isráel se
muláqát karún̲gá, aur wuh makán
mere jalál se muqaddas hogá.
44 Ki main̲ jamá'at ke ḳhaime ko,
aur qurbángáh ko, muqaddas karún̲gá;
aur main̲ Hárún ko aur us ke beṭon̲ ko
muqaddas karún̲gá, tá ki we mere ká-
hin hon̲.
45 ¶ Aur main̲ baní Isráel ke dar-
miyán sukúnat karún̲gá, aur main̲ un
ká Ḳhudá hún̲gá.
46 Aur we jánen̲ge, ki main̲ Ḳhu-
dáwand un ká Ḳhudá hún̲, jo unhen̲
Misr ke mulk se nikál láyá, tá ki
main̲ un ke darmiyán sukúnat karún̲;
main̲ Yahowáh un ká Ḳhudá hún̲.

XXX BA'B.

AUR tú ek qurbángáh baḳhúr
jaláne ke wáste baná; shittím
kí lakṛí se tú us ko baná.
2 Túl us ká ek háth, aur arz us ká
ek háth; cháhiye ki chaukhún̲ṭí ho,
aur bulandí us kí do háth; aur síng
us ke usí se hon̲.
3 Aur tú us ko ḳhális sone se maṛh,
us ke sarposh, aur us kí díwáron̲ ko,
jo us ke girdágird hain̲, aur us ke
síngon̲ ko; aur tú ek kangní girdá-
gird sone se us ke liye baná.
4 Aur tú sone ke do halqe kangní
ke níche us ke do konon̲ pás, us kí
donon̲ taraf par baná: tá ki we cho-
bon̲ ke liye makán hon̲, ki un se uṭhái
jáwe.
5 Aur tú choben̲ shittím kí lakṛí se
baná, aur tú un ko sone se maṛh.
6 Aur tú us ko parde ke sámhne, jo
shahádat de sandúq ke nazdík hai,
sámhne kafáragáh ke, jo shahádat ke
sandúq par hai, jahán̲ main̲ tujh se
muláqát karún̲gá, rakh.
7 Aur Hárún har subh ko us par
ḳhushbú ke liye baḳhúr ke masálih
jaláwe: jis waqt ki gul lewe chirágon̲
ká, us ko us ke úpar jaláwe.
8 Aur aise hí jab ki Hárún chirág-
on̲ ko zawál aur gurúb ke darmiyán
chaṛháwe, tab baḳhúr ko jaláwe; yih
baḳhúr Ḳhudáwand ke rúbarú tum-
háre qarnon̲ men̲ hamesha járí rahegá.
9 Aur tum us par aur tarah ká ba-
ḳhúr na sungháiyo, aur na soḳhtaní
qurbání, aur na nazr kí qurbání, us
par chaṛháiyo, aur na tapáwan us par
tapáiyo.
10 Aur Hárún baras men̲ ek bár us
ke síngon̲ par kafára dewe; gunáh kí
qurbání ke lahú se, jo kafáre ke liye
hai, dewe; baras men̲ ek bár tumháre
qarnon̲ men̲ us par kafára dewe: yih
Ḳhudáwand ke liye sab se muqaddas
hai.
11 ¶ Aur Ḳhudáwand ne Músá se
yih kahte húe kalám kiyá:
12 Jab tú baní Isráel ká shumár
kare, jitne shumár ke láiq hain̲, to un
ke shumár karne men̲ har mard apní
ján ká Ḳhudáwand ke liye fidiya de,
tá ki un ke hisáb karne men̲ un par
wabá na utre.
13 Har ek jo shumár kiye húon̲
men̲ shámil hai ádhá misqál, maqdis
ke misqál ke hisáb se, de: misqál bís
jiráh hai: pas ádhá misqál Ḳhudá-
wand ke liye nazr hai.
14 Jo koí shumár kiye húon̲ men̲
shámil hai, bís baras ká ho yá ziyá-
da, to wuh Ḳhudáwand ke liye nazr
kare.
15 Apní jánon̲ ke fidiya men̲ Ḳhu-
dáwand ke liye nazr karte waqt ádhe
misqál se amír ziyáda na de, aur garíb
kam na de.
16 Aur tú fidiya ká rúpá baní Is-

ráel se le, aur tú us ko jamá'at ke khaime ke kám men kharch kar; aur yih baní Isráel ke liye KHUDÁWAND ke rúbarú yádgár, aur fidiya un kí jánon ká, hogá.
17 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá se yih kahte húe kalám kiyá:
18 Ek hauz pítal se, aur kursí us kí pítal se, dhone ke liye baná; aur us ko jamá'at ke khaime aur qurbángáh ke darmiyán men rakh, aur us men pání dál.
19 Aur Hárún aur us ke bete apne háth o pánw us se dhowen:
20 Apne jáne ke waqt jamá'at ke khaime men pání se dhowen, tá ki halák na hon; aur apne jáne ke waqt qurbángáh ke pás tá ki khidmat karen, aur KHUDÁWAND ke liye sokhtaní qurbání jaláwen:
21 We háth pánw dhowen, tá ki we na maren: aur yih un ke, ya'ne us ke aur us kí nasl ke liye, un ke qarnon men hamesha ke wáste rasm hogí.
22 ¶ Aur KHUDÁWAND ne Músá se ham-kalám hoke farmáyá,
23 Ki tú apne liye achchhí khushbúí ká auwal masálih le, ya'ne khális murr se pánch sau misqál, aur us ká ádhá ya'ne arhái sau misqál dárchíní, aur khushbú agar se arhái sau misqál le,
24 Aur taj se pánch sau misqál, maqdis ke misqál se, aur zaitún ke tel se ek hín;
25 Aur tú un ko tel i muqaddas malne ká baná; use achchhí tarah miláke gandhí kí kárígarí se ek raugan baná: pas yih raugan i muqaddas malne ká hogá.
26 Aur tú us se jamá'at ká khaima, aur shahádat ká sandúq chupar.
27 Aur mez aur sab bartan us ke, aur shama'dán aur sab zurúf us ke, aur qurbángáh bakhúr kí,
28 Aur sokhtaní qurbání kí qurbángáh, aur sab bartan us ke, aur hauz aur kursí us kí;
29 Aur tú un ko muqaddas kar, tá ki we be-niháyat pák ho jáen: aur jo koí use chúwe, pák ho jáegá.
30 Aur tú Hárún aur us ke beton ko chupar, aur unhen muqaddas kar, tá ki we mere liye káhin hon.
31 Aur tú baní Isráel ko farmá, aur un ko kah, ki Yih tel i muqaddas malne ká hai; yih mere liye tumháre qarnon men ho.
32 Aur kisí ádmí ke badan par na dhálá jáwe, aur tum aisá aur usí tarkíb se na banáiyo; is liye ki yih muqaddas hai; pas cháhiye ki yih tumháre nazdík muqaddas ho.
33 Jo insán ki banáwe aisá, yá kisí ajnabí par lagáwe, to wuh apní qaum se kat jáe.
34 ¶ Aur KHUDÁWAND ne Músá se kahá, Tú apne liye khushbúíán, ya'ne murr, aur mastakí, aur laun, aur khális lubán se líjiyo; aur cháhiye ki ye sab barábar hon.
35 Aur tú un ko bakhúr, khushbú, gandhí kí kárígarí se, pák aur muqaddas baná.
36 Aur un men se kuchh kút, tá ki bárík ho, aur un men se kuchh shahádat ke sandúq ke sámhne jamá'at ke khaime men, jahán main tujh se muláqát rakhúngá, rakh; pas yih tumháre liye be-niháyat pák hogá.
37 Aur bakhúr, jise tú banáwegá, to cháhiye ki usí ke taur par tum apne liye na banáo; is liye ki yih tumháre nazdík KHUDÁWAND ke liye muqaddas hogá.
38 Jo insán ki aisá banáwegá, tá ki use súnghe, to wuh apní qaum se kat jáegá.

XXXI BAB.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá se ham-kalám hoke kahá:
2 Dekh, ki main ne Bazilliel bin U'rí, bin Húr, Yahúdáh ke firqe men se, nám leke buláyá:
3 Aur main ne us ko hikmat, aur fahmíd, aur 'ilm, aur har tarah kí

hunarmandí men, Rúh Ulláh se bhar
diyá,
4 Tá ki ustádí kámon ko íjád kare,
aur sone, aur rúpe, aur pítal ke kám
kare,
5 Aur jawáhir ko kanda kare, tá ki
unhen jare, aur lakrí ko taráshe, ki jis
se sab tarah kí kárígarí ká kám howe.
6 Aur dekh, Main ne Ahliáb ko, jo
Akhisamak ká betá, aur Dán ke firqe
men se kai, us ká sáthí kar diyá: aur
main ne sab roshan-zamíron ke dil
men hikmat rakhí, ki sab kuchh, jo
main ne tujhe farmáyá hai, banáwen;
7 Ya'ne, jamá'at ká khaima, aur
shahádat ká sandúq, aur kafáragáh, jo
us par hai, aur sab bartan khaime
ke,
8 Aur mez aur bartan us ke, aur
shama'dán khális sone se, aur sab zu-
rúf us ke, aur qurbángáh bakhúr kí,
9 Aur qurbángáh sokhtaní qurbání
kí, aur sab zurúf us ke, aur hauz, aur
kursí us kí,
10 Aur libás 'ibádat ká, aur mu-
qaddas libás Hárún káhin ke liye, aur
libás us ke bete ká, káhin hone ke
liye,
11 Aur malne ká tel, aur maqdis
ke liye khushbúdár bakhúr; jaisá ki
main ne tujh ko hukm kiyá, waisá hí
we sab kuchh banáwenge.
12 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá
se ham-kalám hoke kahá,
13 Tú baní Isráel ko farmá, aur un
ko kah, ki Tum mere sabton ko máno:
is liye ki yih mere aur tumháre dar-
miyán tumháre qarnon men nishání
hai, tá ki tum jáno ki main KHUDÁ-
WAND tumhárá pák karnewálá hún.
14 Pas, tum sabt ko máno, is liye
ki wuh tumháre liye muqaddas hai:
jo koí us ko pák na jáne, wuh zarúr
már dálá jáwe: jo us men kuchh kám
kare, wuh apní qaum se kat jáe.
15 Chha din kám karná; lekin
sátwán din árám ke liye sabt hai,
wuh KHUDÁWAND ke liye muqaddas
hai: pas jo koí roz i sabt ko kám kare,
wuh zarúr már dálá jáe.
16 Pas, baní Isráel sabt ko mánen,
aur use apní pusht dar pusht, 'ahd i
abadí jánke, us men árám karen.
17 Mere aur baní Isráel ke darmi-
yán yih 'alámat i abadí hai: is liye
ki chha din men KHUDÁWAND ne
ásmán aur zamín ko paidá kiyá, aur
sátwen din árám kiyá, aur tázadam
húá.
18 ¶ Aur KHUDÁWAND ne, jab
Músá se koh i Síná par apná kalám
tamám kar chuká, shahádat kí do
lauhen dín, aur we sangín lauhen
Khudá kí unglí se likhí húí thín.

XXXII BA'B.

AUR jab logon ne dekhá, ki Músá
pahár se utarne men derí kartá
hai, to we Hárún ke pás jam'a húe,
aur use kahá, ki Uth, hamáre liye
ma'búd baná, ki hamáre áge chalen;
kyúnki yih mard Músá, jo hamen
Misr ke mulk se nikál láyá, ham na-
hín jánte, ki use kyá húá.
2 Hárún ne unhen kahá, ki Zewar
sone ke, jo tumhárí jorúon aur tum-
háre beton aur tumhárí betíon ke
kánon men hain, tor torke mujh pás
láo.
3 Chunánchi sab log sone ke ze-
war, jo un ke kánon men the, tor torke
Hárún ke pás láe.
4 Aur us ne un ke háthon se liyá, aur
ek bachhrá dhálkar us kí súrat hak-
kák ke hathyár se durust kí; aur un-
hon ne kahá, ki Ai Isráel, yih tumhárá
ma'búd hai, jo tumhen Misr ke mulk
se nikál láyá.
5 Aur jab Hárún ne yih dekhá, to
us ke áge ek qurbángáh banáí; aur
Hárún ne yih kahke manádí kí, ki
Kal KHUDÁWAND ke liye 'íd hai.
6 Aur we subh ko uthe, aur sokh-
taní qurbáníán charháín, aur salámatí
ki qurbáníán guzránín, aur log kháne
píne ko baithe, aur khelne ko uthe.
7 ¶ Tab KHUDÁWAND ne Músá ko

kahá, ki Utar já; kyúnki tere log, jinhen tú Misr ke mulk se chhuṛá láyá, kharáb ho gaye hain:
8 We us ráh se, jo main ne unhen farmáí, jald phir gaye hain; unhon ne apne liye ḍhálá húá bachhṛá banáyá, aur use pújá, aur us ke liye qurbání zabh karke kahá, ki Ai Isráel, yih tumhárá ma'búd hai, jo tumhen Misr ke mulk se chhuṛá láyá.
9 Phir KHUDÁWAND ne Músá se kahá, ki Main is qaum ko dekhtá hún, ki ek gardan-kash qaum hai:
10 Ab tú mujh ko chhoṛ, ki merá gazab un par bhaṛke, aur main unhen bhasam karún, aur main tujh se ek baṛí qaum banáúngá.
11 Tab Músá ne KHUDÁWAND apne Khudá ke áge minnat karke kahá, ki Ai KHUDÁWAND, kyún terá gazab apne logon par, jinhen tú shahzorí aur zabardastí ke sáth Misr ke mulk men se nikál láyá, bharaktá hai?
12 Kis liye Misrí bolen, aur kahen, ki Wuh un ko yahán se badí ke liye nikál le gayá, tá ki un ko paháṛon men már ḍále, aur un ko rú e zamín par se halák kare? Apne gazab ke bhaṛakne se báz rah, aur apne logon ko badí pahuncháne se phir já.
13 Tú Abirahám, aur Iz,háq, aur Isráel apne bandon ko yád kar, jin se tú ne apní hí qasam kháí, aur un se kahá, ki Main tumhárí nasl ko ásmán ke táron kí mánind baṛháúngá, aur yih sárá mulk jis ke haqq men main ne kahá, so main tumhárí nasl ko bakhshúngá, ki abad tak us ke málik hon.
14 Tab KHUDÁWAND ne us badí se, jo cháhá thá, ki apne logon se kare, pachhtáyá.
15 ¶ Aur Músá phirkar paháṛ se utar gayá, aur shahádat ke donon takhte us ke háth men the; we takhte likhe húe the, donon taraf idhar aur udhar likhe húe the.
16 Aur we takhte Khudá ke kám se the, aur jo likhá húá, so Khudá ká likhá húá, aur un par kanda kiyá húá thá.
17 Aur jab Yashú' ne logon kí áwáz, jo pukár rahe the, suní, to Músá se kahá, ki Lashkargáh men laṛáí kí áwáz hai.
18 Músá bolá, Yih to na fath ke shor kí áwáz, na shikast ke shor kí áwáz hai; balki gáne kí áwáz main suntá hún.
19 ¶ Aur yún húá, ki jab wuh lashkargáh ke pás áyá, aur bachhṛá, aur rág nách dekhá, tab Músá ká gazab bhaṛká, aur us ne takhte apne háthon se phenk diye, aur paháṛ ke níche toṛ ḍále.
20 Aur us ne us bachhṛe ko, jise unhon ne banáyá thá, liyá, aur us ko ág se jaláyá, aur púskar khák sá banáyá, aur us ko pání par chhiṛakkar baní Isráel ko piláyá.
21 Aur Músá ne Hárún ko kahá, ki In logon ne tujh se kyá kiyá, ki tú un par aisá baṛá gunáh láyá?
22 Hárún ne kahá, ki Mere khudáwand ká gazab na bhaṛke; tú is qaum ko jántá hai, ki badí kí taraf máil hai.
23 So unhon ne mujhe kahá, ki Hamáre liye ek ma'búd baná, jo hamáre áge chale; ki yih mard Músá, jo hamen Misr ke mulk se chhuṛá láyá, ham nahín jánte ki use kyá húá.
24 Tab main ne unhen kahá, ki Jis kisí ke pás soná ho, wuh toṛ láwe; unhon ne mujhe diyá, aur main ne use ág men ḍálá; so yih bachhṛá niklá.
25 ¶ Aur jab Músá ne logon ko dekhá, ki we be-qaid ho gaye, ki Hárún ne unhen un ke mukhálifon ke rúbarú, un kí ruswáí ke liye be-qaid karáyá thá:
26 Tab Músá lashkargáh ke darwáze par khaṛá húá, aur kahá, Jo KHUDÁWAND kí taraf ho, so mere pás áwe. Tab sab baní Láwí us pás jam'a húe.

27 Aur us ne unhen kahá, ki Ḳhu-
dáwand Isráel ke Ḳhudá ne farmáyá
hai, ki Tum men se har mard apní
kamar par talwár bándhe, aur ek dár-
wáze se dúsre darwáze tak tamám
lashkargáh men guzarte phiro, aur har
mard tum men se apne bhái ko, aur
har ek ádmí apne dost ko, aur har ek
ádmí apne qaríb ko, qatl kare.
28 Aur baní Láwí ne Músá ke kahe
ke muwáfiq kiyá; chunánchi us din
logon men se qaríb tín hazár mard
máre paṛe.
29 Aur Músá ne kahá, ki A'j Ḳhu-
dáwand ke liye apne ta,in maḳhsús
karo, har ek mard apne beṭe aur apne
bhái par hamla karke, tá ki wuh tum-
hen áj hí barakat dewe, aur áj apne
úpar barakat láo.
30 ¶ Aur dúsre din subh ko yún
húá, ki Músá ne logon se kahá, ki
Tum ne baṛá gunáh kiyá; aur ab main
Ḳhudáwand ke pás úpar játá hún; ki
sháyad main tumháre gunáh ká kafára
karún.
31 Chunánchi Músá Ḳhudáwand
ke pás phir gayá, aur kahá, ki Háe, in
logon ne baṛá gunáh kiyá, ki apne
liye sone ká ma'búd banáyá.
32 Aur ab, kásh ki tú un ká gunáh
mu'áf kartá—magar nahín to, main
terí minnat kartá hún, ki mujhe apne
us daftar se, jo tú ne likhá hai, meṭ
de.
33 Aur Ḳhudáwand ne Músá se
kahá, ki Jis ne merá gunáh kiyá hai,
main usí ko apne daftar se meṭ
dúngá.
34 Aur ab rawána hoke logon ko,
jahán main ne tujhe kahá hai, le já:
dekh, merá firishta tere áge chalegá;
lekin main apne mutálaba ke din men
un se un kí ḳhatá ká mutálaba kar-
úngá.
35 Aur Ḳhudáwand ne un ke
bachhṛe banáne ke sabab, jise Hárún
ne banáyá thá, logon par marí bhejí.

XXXIII BA'B.

AUR Ḳhudáwand ne Músá ko far-
máyá, ki Yahán se jáo, tú aur
we log, jinhen tú Misr ke mulk se
chhuṛá láyá; us mulk ko jáo, jis ke
haqq men main ne Abirahám, aur
Iz,háq, aur Ya'qúb se qasam kháke
kahá, ki Main use terí nasl ko dúngá.
2 Aur main tere áge ek firishte ko
bhejúngá, aur main Kan'áníon, aur
Amúríon, aur Hittíon, aur Farizzíon,
aur Hawíon, aur Yabúsíon ko nikál
dúngá:
3 Us mulk tak, jis men dúdh aur
shahd bahtá hai; ki main tumháre
darmiyán na chaṛh jáúngá, is liye ki
tum gardan-kash log ho, tá ki main
tumhen ráh men na bhasam kar ḍálún.
4 ¶ Aur jab qaum ne yih burí
ḳhabar pái, to un ko gam húá, aur
kisí ne apne singár na kiye.
5 Kyúnki Ḳhudáwand ne Músá
ko farmáyá thá, ki baní Isráel ko kah,
Tum gardan-kash log ho: agar main
ek lamha tumháre darmiyán chaṛh
játá, to tumhen halák kartá; pas tum
apne singár utáro; aur main dekhúngá
ki kyá tum se karún.
6 Chunánchi baní Isráel ne Hurib
ke pahár pás apne singár utáre.
7 Aur Músá ne ḳhaime ko liyá,
aur lashkargáh se báhar aur lash-
kargáh se dúr khaṛá kiyá, aur us ká
nám jamá'at ká ḳhaima rakhá. Aur
yún húá, ki jo koí Ḳhudáwand ko
ḍhúnḍhtá thá, so lashkargáh ke báhar
us ḳhaime ko játá thá.
8 Aur yún húá, ki jab Músá báhar
ḳhaime kí taraf gayá, to sab log uṭhe,
aur un men se har mard apne apne
ḳhaime ke darwáze par khaṛá húá, aur
Músá ke píchhe dekhtá rahá, jab tak
ki wuh ḳhaime men gayá.
9 Aur jab Músá ḳhaime men dákhil
hotá thá, to aisá húá, ki sutún sá bádal
utrá, aur ḳhaime ke darwáze par ṭhah-
rá, aur Músá ke sáth Ḳhudáwand
bolá.

10 Aur sab log ne sutún se bádal
ko khaime ke darwáze par ṭhaharte
dekhá: aur sab ke sab uṭhe, aur har
ek ne apne khaime ke darwáze par
sijda kiyá.
11 Aur KHUDÁWAND Músá se rú-
barú ham-kalám húá, jis tarah koí
apne dost se kalám kartá hai. Aur
wuh lashkargáh ko phirá, par us ká
khádim, nau-jawán Yashú' bin Nún,
khaime men se na niklá.
12 ¶ Aur Músá ne KHUDÁWAND
ko kahá, Dekh, tú mujh ko farmátá
hai, ki Is qaum ko le já; aur mujhe
nahín batátá hai, ki kis ko mere sáth
bhejegá; harchand ki tú ne kahá, ki
Main tujh ko ba nám jántá hún, aur
tú merí nazar men manzúr hai.
13 Pas agar main terí nazar men
manzúr hún, to mujh ko apní ráh batlá,
tá ki mujh ko yaqín ho, ki main terí
nazar men maqbúl hún; aur dekh, ki
yih qaum terí guroh hai.
14 Tab us ne kahá, ki Merí huzúrí
sáth jáegí, aur main tujhe áráṃ dúngá.
15 Músá ne kahá, Agar terí huzúrí
sáth na jáe, to hamen yahán se mat le
jáiyo.
16 Aur kis tarah ma'lúm hogá,
ki main aur terí guroh terí nazar
men maqbúl hain? Kyá is se nahín,
ki tú hamáre sáth játá hai? is tarah
main aur terí qaum sab qaumon se,
jo zamín par hain, mumtáz hote
hain.
17 KHUDÁWAND ne Músá se kahá,
Is 'arz ke mutábiq, jo tú ne kí hai,
main 'amal karúngá; is liye ki tú merí
nazar men maqbúl hai, aur main tujh
ko ba nám pahchántá hún.
18 Tab Músá ne kahá, ki Main terí
minnat kartá hún, ki mujhe apná jalál
dikhá.
19 Us ne kahá, ki Main apní sárí
nekí ko tere áge chaláúngá, aur main
KHUDÁWAND ke nám kí manádí tere
áge karúngá; aur main us par, jis par
mihrbán hún, mihrbán hoúngá; aur
main us par rahm farmáún, jis par
rahm farmáúngá.
20 Aur bolá, Tú merá chihra nahín
dekh saktá, is liye ki koí insán nahín,
ki mujhe dekhe, aur jítá rahe.
21 Aur KHUDÁWAND ne kahá,
Dekh, yih jagah mere pás hai, aur tú
us chaṭán par khaṛá rah:
22 Aur yún hogá, ki jab mere jalál
ká guzar hogá, to main tujh ko us
chaṭán kí darár men rakhúngá, aur
jab tak na guzrún, tujhe apní hathelí
se ḍhámpúngá.
23 Aur phir apní hathelí uṭháúngá,
aur tú merá píchhá dekhegá, lekin merá
chihra hargiz dikhái na degá.

XXXIV BAB.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá se kahá,
ki Apne liye pahlí lauhon ke
mutábiq do lauhen patthar kí tarásh,
aur main un lauhon par we báten, jo
pahlí lauhon par thín, jinhen tú ne
toṛ ḍálá, likhúngá:
2 Aur subh ko taiyár ho já, aur
sawere koh i Síná par chaṛh á, aur
mere áge wahán pahár kí choṭí par
házir ho.
3 Par tere sáth koí ádmí na chaṛhe,
aur sab pahár men koí shakhs nazar
na áwe; bheṛ bakrí aur gáe bail bhí
pahár ke sámhne charne na páwen.
4 ¶ Tab us ne pahlí lauhon ke
mutábiq do lauhen patthar kí tará-
shín, aur Músá subh ko sawere, jaisá
ki KHUDÁWAND ne use farmáyá thá,
wuh donon lauhen apne háth men liye
húe koh i Síná par chaṛhá.
5 Tab KHUDÁWAND badlí men hoke
utrá, aur us ke sáth wahán khaṛá
rahá, aur KHUDÁWAND ke nám kí
manádí kí.
6 Aur KHUDÁWAND us ke áge se
guzrá aur pukárá: KHUDÁWAND,
KHUDÁWAND Khudá, rahím aur mihr-
bán, qahr men dhímá, Rabb ul faiz o
wafá,
7 Hazár pushton ke liye fazl rakh-
newálá, gunáh aur taqsír aur khatá

ká bakhshnewálá; lekin wuh har
hál mu'áf na karegá, balki bápon
ke gunáh ká un ke farzandon se, aur
farzandon ke farzandon se, tísrí aur
chauthí pusht tak, badlá legá.
8 Tab Músá ne jaldí se zamín par
sir jhukáke sijda kiyá,
9 Aur bolá, ki Ai KHUDÁWAND,
agar main terí nazar men maqbúl hún,
to ai KHUDÁWAND, main terí minnat
kartá hún, ki hamáre bích men hoke
chal; kyúnki yih gardankash qaum
hai; aur hamáre gunáh aur khatáen
mu'áf kar, aur hamen apní mírás
thahrá.
10 ¶ Tab wuh bolá, Dekh, main
'ahd bándhtá hún, ki main terí sab
qaum ke áge aise bare kám karúngá,
jaise sárí zamín par aur kisí mulk
men kiye na gaye; aur sab log, jin
men tú hai, KHUDÁWAND ká kám
dekhenge; kyúnki jo main tere sáth
karúngá, so darauná hogá.
11 A'j ke din jo hukm main tujhe
kartá hún, tú use yád rakhiyo, ki
main Amúríon, aur Kan'áníon, aur
Hittíon, aur Farizzíon, aur Hawíon,
aur Yabúsíon ko, tere áge se hánktá
hún.
12 Hoshyár rah, tá na howe ki tú
us zamín ke báshindon ke sáth, jis
men tú játá hai, kuchh 'ahd bándhe,
aisá na ho ki wuh tere darmiyán
phandá ho;
13 Balki tum un kí qurbángáhon
ko dhá do, aur un ke buton ko toro,
aur un kí Yasíraton ko kát dálo;
14 Kyúnki tum kisí dúsre Khudá kí
parastish na karo; ki KHUDÁWAND,
jis ká nám Gaiyúr hai, wuh Khudá e
gaiyúr hai;
15 Aisá na howe ki tú us zamín ke
báshindon se kuchh 'ahd bándhe, aur
we, jab apne ma'búdon kí pairauí men
ziná karte, aur apne ma'búdon ke liye
qurbání karte hain, tujh ko buláwen,
aur tú un kí qurbání se kháwe;
16 Aur tú un kí betián, apne beton
ke liye láwe, aur un kí betián apne
ma'búdon kí pairauí men zinákár
thahren, aur tere beton ko bhí apne
ma'búdon kí pairauí men zinákár
thahráwen.
17 Tú apne liye dhále húe ma'bú-
don ko mat banáiyo.
18 ¶ Tú 'íd i fatír kí muháfazat
kíjiyo; tú sát din tak fatírí rotián,
jaisá main ne tujhe hukm kiyá hai,
Abíb ke mahíne ke waqt i mu'aiyan
men, kháiyo; is liye ki tú Abíb ke
mahíne men Misr se báhar áyá.
19 Sab palauthe, aur terí mawáshí
men jo pahle paidá ho, basharte ki
nar ho, kyá bail aur kyá bher, merá
hai.
20 Lekin gadhe ke pahle bachche ká
fidiya ek barra díjiyo; aur agar tú fidiya
na de, to us kí gardan tor dáliyo. Tú
apne beton ke sab palauthon ká fidiya
díjiyo: aur koí mere sámhne khálí-háth
na dekhá jáwe.
21 ¶ Chha din tak tú kám kíjiyo,
lekin sátwen din árám kíjiyo: agarchi
hal jotne yá khetí kátne ká waqt ho,
árám kíjiyo.
22 ¶ Aur tú hafton kí 'íd, gehún
ke pahle phal kátne ke waqt, aur
ákhir sál men jam'a karne kí 'íd,
kíjiyo.
23 ¶ Tumháre sab narína farzand
sál men tín martaba KHUDÁWAND
Khudá ke áge, jo Isráel ká Khudá hai,
házir howen.
24 Kyúnki main qaumon ko tere
áge báhar nikálúngá, aur terí sar-
haddon ko barháúngá, aur jab ki tú
sál men tín martaba KHUDÁWAND
apne Khudá ke áge jáke házir hogá,
to koí shakhs terí zamín ká lálach na
karegá.
25 Khamír rahte húe merí qurbání
ká lahú mat guzránná; aur 'íd i fasah
kí qurbání se kuchh subh talak báqí
na rakhná.
26 Tú apní zamín ke pahle phalon
ká pahlá phal KHUDÁWAND apne

Ḳhudá ke ghar láiyo. Halwán us kí
má ke dúdh men̲ mat pakáná.
27 Aur KHUDÁWAND ne Músá se
kahá, ki Tú yih báten̲ likh; kyún̲ki in
báton̲ ke muwáfiq main̲ tujh se, aur
Isráel se, 'ahd bándhtá hún̲.
28 Aur wuh wahán̲ chálís din rát
KHUDÁWAND ke pás thá; wuh na roṭí
khátá, na páni pítá thá. Aur us ne us
'ahd kí báton̲ ko, we das hukm, lauhon̲
par likhe.
29 ¶ Aur jab Músá shahádat kí
donon̲ lauhen̲ apne háth men̲ liye húe,
koh i Síná se utrá, to yún̲ húá, ki wuh
koh se utarte na jántá thá ki us ke
chihre ká chamṛá, us ke sáth ham-ka-
lám hone se, chamaktá hai.
30 Aur jab Hárún aur baní Isráel
ne Músá ko dekhá, to kyá dekhte
hain̲? ki us ke chihre ká chamṛá cha-
maktá hai, aur we us ke pás áne se
ḍarte the.
31 Tab Músá ne unhen̲ buláyá, aur
Hárún aur qaum ke sáre sardár us ke
pás phir áe; aur Músá un se báten̲
karne lagá.
32 Aur áḳhir ko sab baní Isráel
nazdík áe: aur us ne un sab báton̲ ko,
jo KHUDÁWAND ne use koh i Síná par
kahí thín̲, unhen̲ hukm kiyá.
33 Aur jab tak Músá un se báten̲
kar chuká, to us ne apne chihre par
niqáb ḍálá.
34 Aur jab Músá KHUDÁWAND ke
áge játá thá, ki us se kalám kare, to
jab tak báhar na átá niqáb ko utár
detá thá, aur jo hukm hotá thá, wuh
báhar áke baní Isráel ko kahtá thá.
35 Aur baní Isráel ne Músá ká
mun̲h dekhá, ki us ke chihre ká
chamṛá chamaktá hai; aur jab tak ki
Músá KHUDÁWAND se báten̲ karne na
gayá, tab tak apne mun̲h par niqáb
ḍále rahá.

XXXV BA'B.

AUR Músá ne baní Isráel kí sárí
jamá'at ko jam'a karke kahá:
We báten̲, jin par 'amal karne ká
KHUDÁWAND ne tum ko hukm kiyá
hai, so ye hain̲.
2 Chha din tak kár bár kiyá jáwe,
aur sátwen̲ din tumháre liye roz i mu-
qaddas KHUDÁWAND ke árám ká sabt
hogá; jo koí us men̲ kám karegá, már
ḍálá jáegá.
3 Tum sabt ke din apní sab bastíon̲
men̲ ág mat jaláiyo.
4 ¶ Aur Músá ne baní Isráel kí
sárí jamá'at ko kahá, Wuh hukm, jo
KHUDÁWAND ne farmáyá, yih hai, ki
5 Tum apne darmiyán se KHUDÁ-
WAND ke liye tuhfa láo: jo koí apne
dil kí ḳhushí se cháhe, so KHUDÁWAND
ke liye tuhfa láwe; soná, aur rúpá,
aur pítal;
6 Aur ásmání rang, aur argawání
rang, aur qirmizí rang, aur mihín
katán, aur bakríon̲ kí pashm,
7 Aur menḍhon̲ kí surḳh rangí húí
khálen̲, aur tuḳhas kí khálen̲, aur
shittím kí lakṛí,
8 Aur jaláne ká tel, aur ḳhushbú
masálih malne ke tel ke liye, aur ba-
ḳhúr ke liye ḳhushbú masálih,
9 Aur sulaimání patthar, aur afúd
aur chaprás par jaṛne ke patthar.
10 Aur tum se jo baṛá hikmatwálá
hai, áwe, aur jo KHUDÁWAND ne far-
máyá hai, sab banáwe:
11 Maskan aur ḳhaima us ká, aur
ghaṭáṭop us ká, aur ánkṛe us ke,
aur taḳhte us ke, aur benḍe us ke, aur
sutún us ke, aur páe us ke;
12 Sandúq aur choben̲ us kí, aur
sarposh us ká, aur parda us ká;
13 Mez aur choben̲ us kí, aur sab
bartan us ke, aur nazr kí roṭíán̲;
14 Shama'dán roshní ke liye, aur us
ke saranjám, aur us ke chirág, aur
jaláne ká tel;
15 Aur qurbángáh baḳhúr kí, aur
choben̲ us kí, aur malne ká tel, aur ba-
ḳhúr ḳhushbú masálih ká, aur parda
maskan ke darwáze ká;
16 Aur mazbah soḳhtaní qurbání
ká, aur us ke liye pítal ká átashdán,

aur choben us kí, aur sab zurúf us ke; aur hauz aur kursí us kí;

17 Aur parde sahn ke, aur sutún us ke, aur páe un ke, aur parda sahn ke darwáze ká;

18 Aur mekhen maskan kí, aur sahn kí mekhen, aur ḍorián un donon kí;

19 Aur ḳhidmat ká libás maqdis men 'ibádat ke liye, aur muqaddas libás Hárún káhin ke liye, aur libás us ke beṭon ká, káhin hone ke liye.

20 ¶ Tab baní Isráel kí sárí jamá-'at Músá ke áge se chalí gayí.

21 Aur we ek ek, jin ke dil ne unhen targíb dí, aur har ek jis kí rúh ne use rází kiyá, jamá'at ke ḳhaime ke kám ke wáste, aur us kí sab 'ibádat aur muqaddas libás ke liye, Ḳhudáwand ke wáste tuhfa láyá.

22 Aur we mard aur 'aurat, jitne ki kusháda-dil the, áe, aur kangan, aur mundre, aur ḳhátim, aur angúṭhián, aur sab zewar sone ke láe; aur har ek, jo tuhfa láyá, so sone ká Ḳhudáwand ke wáste láyá.

23 Aur jis shaḳhs ke pás ásmání rang, aur argawání rang, aur qirmizí rang, aur mihín katán, aur bakríon kí pashm, aur mendhon kí surḳh rangí khálen, aur tuḳhas kí khálen thín, so unhen láyá;

24 Jis kisí ne rúpe ká yá pítal ká hadya guzráná, so apná hadya Ḳhudáwand ke liye láyá; aur jis kisí ke shittím kí lakṛí thí, so use 'ibádat ke sab kámon ke liye láyá.

25 Aur sárí 'auraton ne, jo roshan-zamír thín, apne háth se kátá, aur apná katá húá ásmání rang, aur argawání rang, aur qirmizí rang, aur mihín katán láin.

26 Aur sab 'auraton ne, jin ke dilon ne un ko hikmat kí taraf ragbat diláí, bakríon kí pashm kátí.

27 Aur we jo ra,ís the, sulaimání patthar, aur jaṛne ke patthar, afúd aur chaprás ke liye;

28 Aur ḳhushbú masálih, aur jaláne ká tel, aur masáhat ká tel, aur ḳhushbúián baḳhúr ke wáste láe.

29 Aur sab, kyá mard kyá 'aurat, jin ke man ne un ko ubhárá, ki us kám ke liye láwen, jis ká hukm Ḳhudáwand ne diyá thá, ki Músá ke háth se bane, we sab ke sab, ya'ne sáre baní Isráel, ḳhushí se Ḳhudáwand ke liye, hadya láe.

30 ¶ Aur Músá ne baní Isráel se kahá: Dekho, ki Ḳhudáwand ne Bazilliel bin U'rí bin Húr ko, jo Yahúdáh ke firqe men hai, ba nám buláyá hai:

31 Aur us ne use hikmat, aur fahm, aur dánish, aur sab tarah kí kárígaríon men Rúh Ulláh se ma'múr kiyá;

32 Aur achchhí tadbíren íjád karne men, aur sone, aur rúpe, aur pítal ke nádir kám banáne men,

33 Aur jaṛne ke liye patt harke taráshne men, aur lakṛí ke taráshne men; garaz har ek nádir kám ke banáne men máhir kiyá;

34 Aur us ne us ke dil men, aur Aḳhisamak ke beṭe Ahliáb ke dil men, jo Dán ke firqe se hai, hunar sikhlána ḍál diyá;

35 Aur un ke dilon men hikmat is taur se bhar dí, ki we sab kám, kanda karnewále ká, aur musauwir ká, aur naqqásh ká, jo ásmání rang, aur argawání rang, aur qirmizí rang, aur mihín katán ká kám kartá hai, aur juláhe ká balki un sab ká jo har tarah ká kám banáte, aur mansúba bándhke íjád karte hain, banáwen.

XXXVI BA'B.

PAS Bazilliel, aur Ahliáb, aur sab mard i roshan-zamír, jinhen Ḳhudáwand ne hikmat aur fahm baḳhshá, ki we maqdis kí 'ibádat ke sab kám karne ke taur samjhen, Ḳhudáwand ke sáre hukm ke muwáfiq, kám karne lage.

2 Tab Músá ne Bazilliel aur Ahliáb, aur sab roshan-zamír mardon ko, jin ke dil men Ḳhudáwand ne hikmat

rakhí, aur sabhon ko, jin ke dilon ne
unhen targíb dí, ki kám par áke use
banáwen, buláyá.
3 Tab unhon ne Músá ke háth se
sab taháif, jo baní Isráel maqdis kí
'ibádat ke kám ke banáne ko láe the,
páe. Aur we hanoz har subh ke waqt
apní khushí se hadya us ke pás láyá
karte the.
4 Tab sab 'aqlmand kárígar, jo maq-
dis ke sab kám banáte the, ek ek apne
apne kám se, jo kartá thá, áe;
5 ¶ Aur unhon ne Músá se kahá,
ki Log us kám ke kharch ke liye, jise
KHUDÁWAND ne banáne ká hukm
kiyá, ihtiyáj se ziyáda láte hain.
6 Tab Músá ne hukm díyá, aur un-
hon ne lashkargáh men manádí karáí,
ki koí mard yá 'aurat ab se maqdis ke
hadyon ke wáste kuchh aur kám na
kare: so qaum láne se báz rahí.
7 Kyúnki asbáb jo un ke pás thá,
so sab kám banáne ke liye bahut, balki
ziyáda thá.
8 ¶ Chunánchi har ek sáhib i hik-
mat ne un men se, jo maskan ko ba-
náte the, mihín kate húe katán, aur
ásmání rang, aur argawání rang, aur
qirmizí rang ke das parde banáe: un
par kar karúbí munaqqash karke us-
tádkárí se banáe.
9 Túl har parde ká athháís háth, aur
chár háth arz men; sab parde ek hí
andáze par the.
10 Aur us ne pánch parde ek ko
dúsre ke sáth miláyá; aur dúsre pánch
parde ek ko dúsre ke sáth miláyá.
11 Aur tukme ásmání rang se ek
bare parde ke háshiye par miláne kí
taraf men banáe; aur aise hí háshiye
men dúsre bare parde ke, jo báhar thá,
miláne kí taraf men banáe.
12 Pachás tukme háshiye men ek
parde ke, aur pachás tukme háshiye
men dúsre parde ke, miláne kí taraf
men, banáe; tá ki tukme ek dúsre ke
muqábil hon.
13 Aur pachás ánkre sone ke ban-
áe, aur in ánkron se ek parde ko dúsre
ke sáth miláyá; tab yih ek maskan
baná.
14 ¶ Aur bakrí ke bálon se gyá-
rah parde us khaime ke liye jo mask-
an ke úpar thá, banáe.
15 Túl har ek parde ká tís háth,
chár háth ke arz men; gyárah parde
ek hí andáze par the.
16 Aur pánch un men se ek jagah,
aur chha ek jagah miláe.
17 Aur pachás tukme, un chha
parde mile húon ke háshiye men, jo
báhar hain, miláne kí jagah par, aur
pachás tukme un pánch parde mile
húon ke háshiye men dúsrí miláne
kí jagah par, banáe.
18 Aur pachás ánkre pítal ke,
khaime ke miláne ke liye, tá ki ek ho
jáe, banáe.
19 Aur ek ghatátop khaime ke liye
surkh rangí húí mendhon kí khálon
ká, aur dúsrá ghatátop tukhas kí
khálon ká úpar se, banáyá.
20 ¶ Aur takhte maskan ke, shit-
tím kí lakrí se, khare karne ke liye,
banáe.
21 Túl har takhte ká das háth, arz
har takhte ká derh háth.
22 Aur do do chúlen har takhte ke
liye, aisí ki ek dúsre se barábar fási-
la par ho, banáín.
23 Aur jab takhte maskan ke liye
banáe, tab bís un men se dakhaní
jánib men lagáe.
24 Aur chálís páe rúpe ke, un bís
takhton ke níche banáe; ek takhte
kí do chúlon ke liye do páe, aur dús-
re takhte kí do chúlon ke liye do páe,
banáe, har takhte kí chúlon ke liye
banáe.
25 Aur dúsrí jánib maskan kí, uttar
kí taraf, bís takhte banáe;
26 Aur chálís páe un ke rúpe se,
ek takhte ke níche do páe, aur ek
takhte ke níche do páe.
27 Aur pachhim kí jánib maskan
ke chha takhte banáe.

28 Aur do tak̲h̲te maskan ke donon̲
konon̲ ke liye, us kí donon̲ jánibon̲
men̲, banáe.
29 Aur tak̲h̲te milnewále níche se,
aur usí tarah milnewále úpar se, ek
halqe men̲ the; ek hí sá donon̲ ko
donon̲ goshon̲ men̲ banáyá.
30 Chunánchi áṭh tak̲h̲te, aur sol-
ah páe rúpe ke the, har ek tak̲h̲te ke
liye do do páe.
31 ¶ Aur benḍe shittím kí lakṛí se
banáe, pánch benḍe maskan kí ek
jánib ke tak̲h̲ton̲ ke liye,
32 Aur pánch benḍe maskan kí
dúsrí jánib ke tak̲h̲ton̲ ke liye, aur
pánch benḍe maskan kí pachchhim
kí jánib ke tak̲h̲ton̲ ke liye, banáe.
33 Aur ek benḍá banákar us ko
bíchon̲ bích men̲ wárpár is taraf se us
taraf tak ḍálá.
34 Aur tak̲h̲ton̲ ko sone se maṛhá,
aur halqe un ke sone se benḍon̲ kí
jagah ke liye banáe, aur benḍon̲ ko
sone se maṛhá.
35 ¶ Aur ásmání rang, aur arg-
awání rang, aur qirmizí rang, aur
mihín kate húe katán ká munaq-
qash parda, aur us par karúbí ust-
ádkári se banáe.
36 Aur us ke liye chár sutún shit-
tím kí lakṛí se banáe, aur un ko sone
se maṛhá; aur un ke ánkṛe sone se
banáe, aur chár páe chándí ḍhálkar
banáe.
37 ¶ Aur parda k̲h̲aime ke dar-
wáze ká ásmání rang, aur argawání
rang, aur qirmizí rang, aur mihín kate
húe katán ká, naqqáshí se banáyá;
38 Aur sutún us ke pánch, aur
ánkṛe un ke banáe, aur sutúnon̲ ke
siron̲ ko aur un kí alganíon̲ ko sone
se maṛhá, aur un ke liye pánch páe
pítal se banáe.

XXXVII BA'B.

AUR Bazilliel ne shittím kí lakṛí
se sandúq banáyá; aṛhái háth
túl, aur ḍeṛh háth arz, aur ḍeṛh háth
bulandí us kí thí.
2 Aur us ko k̲h̲ális sone se bhítar
aur báhar maṛhá, aur us ke gird ba
gird sone ká kalas banáyá.
3 Aur chár halqe sone se us ke
cháron̲ konon̲ ke liye, do halqe us kí
ek taraf, aur do halqe us kí dúsrí
taraf, ḍhále.
4 Aur choben̲ shittím kí lakṛí se
banáín̲, aur un ko sone se maṛhá:
5 Aur choben̲ halqon̲ men̲ sandúq
kí donon̲ taraf, tá ki un se uṭháyá
jáwe, ḍálín̲.
6 ¶ Aur kafáragáh k̲h̲ális sone se
banáí: túl us ká aṛhái háth, aur arz
us ká ḍeṛh háth.
7 Aur do karúbí sone se gaṛhkar
banáe, aur un ko kafáragáh kí do
taraf rakhá;
8 Ek karúbí úpar kí ek jánib men̲,
aur dúsrá karúbí úpar kí dúsrí jánib
men̲; kafáragáh hí se donon̲ karúbí us
kí donon̲ tarafon̲ men̲ banáe.
9 Aur yún̲ húá, ki donon̲ karúbí
apne bázú úpar se phailáe húe the,
aur kafáragáh ko apne paron̲ se
chhipáe húe the; har ek ká mun̲h
dúsre ke muqábil, aur donon̲ ká mun̲h
kafáragáh ke muqábil thá.
10 ¶ Aur mez shittím kí lakṛí se
banáí: túl us ká do háth, aur arz us
ká ek háth, aur bulandí us kí ḍeṛh
háth.
11 Aur us ko k̲h̲ális sone se maṛhá,
aur us ke girdágird sone ká kalas
banáyá.
12 Aur us par chár ungal únchí ek
kangní ás pás banáí, aur us kangní
par girdágird sone ká kalas banáyá.
13 Aur us ne us ke liye sone ke
chár halqe ḍhále, aur unhen̲ us ke
cháron̲ páyon̲ ke cháron̲ konon̲ men̲
lagáyá.
14 Ye halqe kangní ke sámhne
the, ki us men̲ choben̲ ḍálkar mez
uṭhá le jáwen̲.
15 Aur choben̲ shittím kí lakṛí se
banáín̲, aur un ko sone se maṛhá, tá
ki un se mez uṭháí jáwe.

16 Aur sab zurúf, jo mez par hain, bartan us ke, aur chamche, aur rikábíán, aur bare piyále, jo tapáne ke liye hain, khális sone se banáe.

17 ¶ Aur shama'dán khális sone se banáyá; use garhkar shama'dán banáyá; aur jar us kí, aur shákhen us kí, aur piyále us ke, aur seb us ke, aur sosanen us kí, khud usí se thín:

18 Aur chha shákhen niklí húí thín, us kí donon tarafon se; tín shákhen shama'dán kí, us kí ek jánib se, aur tín shákhen shama'dán kí, us kí dúsrí jánib se.

19 Aur tín piyále, bádámí súrat, ek shákh men the, aur seb aur sosan, aur tín piyále, bádámí súrat, dúsrí shákh men the, aur seb aur sosan; aur aise hí, chhon shákhon men, jo niklí húí shama'dán se thín.

20 Aur khud shama'dán men chár piyále bádámí súrat the, aur seb un ke, aur sosanen un kí.

21 Aur ek ek seb thá, níche har do do shákhon ke, mutábiq un chha shákhon ke, jo us se niklí húí thín.

22 Aur seb us ke, aur shákhen us kí, khud usí se thín, aur ye sab ikatthe garhe húe khális sone se the.

23 Aur us ke liye sát chirág banáe, aur gulgír us ke, aur laganen us kí, khális sone se.

24 Aur us ko, aur us ke sab zurúf ko, ek qintár khális sone se banáyá.

25 ¶ Aur qurbángáh bakhúr kí shittím kí lakrí se banáí: túl us ká ek háth, aur 'arz us ká ek háth, chaukhúntí banáí, aur bulandí us kí do háth; aur síng us ke usí se the.

26 Aur chhat us kí, aur bagalen us kí, aur síng us ke khális sone se marhe, aur us ke liye sone se girdágird kalas banáyá.

27 Aur us ke liye us kí donon taraf, us ke do konon ke pás us ke kalas ke níche sone ke halqe banáe, ki un men choben dálkar use uthá le jáwen.

28 Aur choben shittím kí lakrí se banáín, aur un ko sone se marhá.

29 ¶ Aur masáhat ká pák tel, aur khushbúíon ká khális bakhúr 'attár ke hunar se taiyár kiyá.

XXXVIII BA'B.

AUR qurbángáh sokhtaní qurbání ke liye shittím kí lakrí se banáí, pánch háth túl us ká, aur pánch háth 'arz us ká, chaukhúntí, aur tín háth bulandí us kí banáí.

2 Aur síng us ke cháron konon par banáe; us ke ye síng usí men se the; aur us ne us ko pítal se marhá.

3 Aur sab zurúf qurbángáh ke, degen, aur pháoríán, aur piyále, aur síkhen, aur angethíán: sab zurúf us ke pítal se banáe.

4 Aur ek angethí, jál kí shakl par, pítal se qurbángáh ke liye banáí, jo kanáron se níche ádhí dúr tak pahunchtí thí.

5 Aur chár halqe pítal kí angethí ke cháron konon men dhálkar banáe, tá ki jagah chobon kí hon.

6 Aur choben shittím kí lakrí se banáín, aur un ko pítal se marhá.

7 Aur choben qurbángáh kí donon tarafon ke halqon men dálín, tá ki wuh un se utháí jáwe; aur us ko takhton se khokhlá banáyá.

8 ¶ Aur hauz pítal se, aur us kí kursí pítal se, un 'auraton ke darpanon se, jo jamá'at ke khaime ke ástáne par 'ibádat kartí thín, banáí.

9 ¶ Aur sahn banáyá: aur us ke liye dakhan rukh, us kí dakhan taraf men, parde bárík kate húe katán ke the; túl un ká sau háth;

10 Aur sutún un ke bís, aur páe un ke bís, pítal se, aur ánkre sutúnon ke, aur alganíán un kí, rúpe se;

11 Aur uttar kí jánib men; túl un ká sau háth, aur sutún un ke bís, aur páe un ke bís, pítal se, aur ánkre sutúnon ke, aur alganíán un kí, rúpe se;

12 Aur pachchhim kí jánib ke parde: pachás háth ke the, aur sutún

un ke das, aur páe un ke das, aur
ánkṛe un ke, aur alganíán un kí, rúpe
se;
13 Aur púrab rukh, púrabí jánib ke
pachás háth ke the.
14 Pandrah háth parde darwáza kí
ek taraf the; un ke sutún tín, aur un
ke páe tín.
15 Aur dúsrí taraf sahn ke darwáze
kí idhar udhar pandrah háth ke parde
the; sutún un ke tín, aur páe un ke
tín.
16 Sahn ke girdágird ke sab parde
bárík kate húe katán se the.
17 Aur sab páe sutúnon ke pítal se,
aur ánkṛe sutúnon ke, aur alganíán un
kí, rúpe se, aur sire un ke maṛhe húe
rúpe se, aur sab sahn ke sutún rúpe kí
alganíon se mile húe the.
18 Aur parda sahn ke darwáze ká,
ásmání rang, aur argawání rang, aur
qirmizí rang, aur bárík kate húe katán
ká, naqqáshí se banáyá; us kí lambáí
bís háth, aur únchái us kí pánch háth,
muwáfiq andáze sahn ke pardon ke thí.
19 Aur sutún us ke chár, aur páe
un ke chár, pítal se, aur ánkṛe un ke,
rúpe se, aur sire un ke maṛhe húe rúpe
se, aur alganíán un kí, rúpe se.
20 Aur sab mekhen maskan kí, aur
sahn ke girdágird kí, pítal se thín.
21 ¶ Aur hisáb maskan, ya'ne
shahádat ke maskan ká, jo Músá ke
hukm ke muwáfiq, Láwíon kí khidmat
ke liye, Itamar ke háth se, jo Hárún
káhin ká beṭá thá, kiyá gayá, so yih
hai.
22 Par Bazilliel bin U'rí bin Húr,
Yahúdáh ke firqe men se, sab kám ká,
jo Ḳhudáwand ne Músá ko farmáyá
thá, banánewálá thá.
23 Aur us ke sáth Ahliáb bin Akhi-
samak, Dán ke firqe se, jo kanda-kár
aur kárígar thá, aur ásmání rang, aur
argawání rang, aur qirmizí rang, aur
bárík katán men naqqásh thá.
24 Sab soná, jo maqdis kí 'imárat
ke kám men lagá, wuh soná, jo hadya
kiyá gayá thá, so untís qintár aur sát
sau tís misqál, maqdis kí misqál se,
thá.
25 Aur jamá'at ke shumár kiye húon
ká rúpá ek sau qintár aur ek hazár sát
sau pachhattar misqál, maqdis kí mis-
qál se, thá.
26 Aur hissa har mard ká ádhí
misqál, maqdis kí misqál se, thá; har
ek ká, jo áyá, ki shumár kiyá jáwe,
bís baras kí 'umr se aur úpar, ki bilkull
chha lákh tín hazár sáṛhe pánch sau
mard the.
27 Aur sau qintár rúpe se maqdis
ke páe, aur parde ke páe ḍhále gaye,
sau páe sau qintár se, ek ek páya ek
ek qintár se.
28 Aur un ke ek hazár sát sau
pachhattar misqál rúpe se ánkṛe sut-
únon ke banáe, aur sire un ke maṛhe,
aur alganíon se unhen miláyá.
29 Aur pítal, jo khushí se bakhshá
gayá thá, so sattar qintár aur do hazár
chár sau misqál thá;
30 Aur us se páe jamá'at ke khaime
ke darwáze ke, aur qurbángáh pítal kí,
aur us kí angeṭhí pítal kí, aur sab
zurúf us ke, banáe,
31 Aur páe sahn ke, jo girdágird the,
aur páe sahn ke darwáze ke, aur sab
mekhen maskan kí, aur mekhen sahn
kí, jo girdágird thín.

XXXIX BA'B.

AUR libás i khidmat, maqdis kí
'ibádat ke liye, ásmání rang, aur
argawání rang, aur qirmizí rang se
banáe, aur muqaddas kapṛe Hárún ke
liye, jaisá ki Ḳhudáwand ne Músá ko
hukm kiyá thá, banáe.
2 Aur afúd sone, aur ásmání rang,
aur argawání rang, aur qirmizí rang,
aur bárík kate húe katán se banáyá.
3 Aur pattar sone ke patle gaṛhe,
aur un se tár khínche, tá ki un ko ás-
mání rang, aur argawání rang, aur
qirmizí rang, aur bárík katán ke sáth
ustádkárí se miláwen.
4 Aur us ke liye do monḍhe banáe,

ki un se wuh miláyá jáwe: us ke donon̲
kanáron̲ se miláyá húá thá.
5 Aur afúd ká paṭká, jo us par thá,
so usí kí kárígarí kí tarah, sone, aur
ásmání rang, aur argawání rang, aur
qirmizí rang, aur bárík kate húe katán
se húá, jaisá ki Ḳhudáwand ne Músá
ko hukm kiyá thá.
6 ¶ Aur do sulaimání patthar
banáe, jo sone ke ḳhánon̲ men̲ jaṛe húe
the; aur un par angúṭhí kí tarah baní
Isráel ke nám kanda húe the.
7 Aur un ko afúd ke mondhon̲ par
rakhá, ki we patthar baní Isráel kí
yád karne ke liye howen̲, jaisá ki
Ḳhudáwand ne Músá ko hukm kiyá
thá.
8 ¶ Aur chaprás ustádkárí se afúd
ke kám ke taur par, sone, aur ásmání
rang, aur argawání rang, aur qirmizí
rang, aur bárík kate húe katán se
banáí;
9 Wuh chaukhúnṭí thí: unhon̲ ne
chaprás ko duhrá banáyá: túl us
ká ek bálisht, aur 'arz us ká ek
bálisht.
10 Aur us men̲ chár sataren̲ jawá-
hir kí jaṛín̲; pahlí satar men̲ yáqút i
surkh, aur pukhráj, aur zumurrud; yih
pahlí satar thí;
11 Aur dúsrí satar men̲ gauhar i
shab chirág, aur nílam, aur hírá;
12 Tísrí satar men̲ jaza', aur yashm,
aur fíroza;
13 Chauthí satar men̲ azraq, aur
sang i sulaimání, aur zabarjad; aur ye
jo jaṛe the, so sone ke ḳhánon̲ men̲
jaṛe húe the.
14 Aur ye patthar kanda kiye húe
angúṭhí ke taur par, muwáfiq baní
Isráel ke námon̲ ke, bárah the, jaisá ki
un ke nám the, aur bárah firqon̲ men̲
se ek ek ká nám ek ek patthar par
khodá húá thá.
15 Aur chaprás ke konon̲ men̲
ḳhális sone kí guthí húí zanjíren̲
banáín̲;
16 Aur do ḳháne sone se, aur do
halqe sone se banáe, aur do halqe
chaprás ke donon̲ kanáron̲ men̲ lagáe.
17 Aur donon̲ zanjíren̲ sone se
gundhí húí donon̲ halqon̲ men̲, jo
chaprás ke donon̲ kanáron̲ men̲ hain̲,
laṭkáín̲;
18 Aur donon̲ gundhí húí zanjíron̲
ke sire un do ḳhánon̲ men̲ lagáe, aur
unhen̲ afúd ke donon̲ mondhon̲ pás
áge se rakhá.
19 Aur do halqe sone se banáe, aur
un ko chaprás kí donon̲ tarafon̲ men̲,
us háshiye men̲, jo afúd ke bhítar kí
taraf se milnewálá hai, lagáyá;
20 Phir do aur halqe sone ke banáe,
aur unhen̲ afúd ke níche kí do taraf-
on̲ men̲, us ke áge kí taraf, us ke joṛ
ke muqábil, afúd ke paṭke ke úpar
lagáyá:
21 Aur chaprás ko, us ke halqon̲
men̲, aur afúd ke halqon̲ men̲ rishta
ásmání rang ká ḍálkar, laṭkáyá, tá ki
afúd ke paṭke ke úpar ho jáwe, aur
chaprás afúd par se na haṭe, jaisá ki
Ḳhudáwand ne Músá ko hukm kiyá
thá.
22 ¶ Aur afúd ke liye qamís bunke
banáyá, aur wuh sab ásmání rang se
thá.
23 Aur girebán us ká, us ke dar-
miyán men̲, zirah ke girebán kí tarah,
thá, aur háshiye men̲ us kí goṭ thí, tá
ki wuh na phaṭe.
24 Aur us ke dáman ke gher men̲,
anár, ásmání rang, aur argawání rang,
aur qirmizí rang, aur bárík kate húe
katán se, banáe.
25 Aur ghanṭe ḳhális sone se banáe,
aur un ghanṭon̲ ko anáron̲ ke bích
qamís ke dáman ke sáre gher men̲,
anáron̲ ke darmiyán, lagáyá;
26 Ek ek ghanṭá sáth ek ek anár
ke, qamís ke dáman ke gher men̲
khidmat karne ke liye, jaisá ki Ḳhu-
dáwand ne Músá ko hukm kiyá thá.
27 ¶ Aur kurte bárík katán ke
Hárún aur us ke beṭon̲ ke liye bunke
banáe;

28 Aur 'amáme bárík katán se, aur
kuláh zínat ke bárík katán se, aur
páejáme bárík kate húe katán se
banáe,
29 Aur kamarband bárík kate húe
katán se, aur ásmání rang, aur arg-
awání rang, aur qirmizí rang se mun-
aqqash, jaise ḲHUDÁWAND ne Músá ko
hukm kiyá thá, banáyá.
30 ¶ Aur pattar muqaddas táj ká,
ḳhális sone se, banáyá, aur us par
angúṭhí ke taur par kanda kiyá, ki
QUDS YAHOWA'H KO.
31 Aur us men̲ ek rishta ásmání
rang ká bándhá, tá ki úpar 'amáme
ke ho, jaisá ki ḲHUDÁWAND ne Músá
ko hukm kiyá thá.
32 ¶ Chunánchi sab kám maskan
ká, ki wuh jamá'at ká ḳhaima hai,
púrá húá: aur baní Isráel ne sab, jaisá
ki ḲHUDÁWAND ne Músá ko hukm
kiyá thá, usí tarah se unhon̲ ne ban-
áyá.
33 ¶ Aur maskan Músá ke pás láe,
ḳhaima, aur sab zurúf us ke, aur ánkṛe
us ke, aur taḳhte us ke, aur benḍe us
ke, aur sutún us ke, aur páe us ke.
34 Aur ghaṭáṭop menḍhon̲ kí surḳh
rangí húí khálon̲ se, aur ghaṭáṭop
tuḳhas kí khálon̲ se, aur parda pák-
tarín makán ká;
35 Shahádat ká sandúq, aur chob-
en̲ us kí, aur sarposh us ká;
36 Aur mez aur sab bartan us ke,
aur roṭí nazr kí;
37 Aur pák shama'dán, aur chirág
us ke us par chune húe, aur sab zurúf
us ke, aur jaláne ká tel;
38 Aur qurbángáh sone kí, aur
malne ká tel, aur bakhúr ḳhushbú
masálih ká, aur parda ḳhaime ke dar-
wáze ká;
39 Aur qurbángáh pítal kí, aur us
kí angeṭhí pítal kí, aur choben̲ us kí,
aur sab zurúf us ke; aur hauz aur
kursí us kí;
40 Aur parde sahn ke, aur sutún
un ke, aur páe un ke, aur parda us
ke darwáze ká, aur rassíán̲ us kí, aur
meḳhen̲ us kí, aur sab zurúf maskan
aur jamá'at ke ḳhaime kí ḳhidmat ke
liye;
41 Aur libás i ḳhidmat maqdis kí
'ibádat ke liye, aur muqaddas kapṛe
Hárún káhin ke liye, aur us ke beṭon̲
ke liye káhin hone ke wáste.
42 Jaisá ki ḲHUDÁWAND ne Músá
ko hukm kiyá thá, waise hí baní
Isráel ne sab kám banáyá.
43 Aur Músá ne sab kám par nazar
kí, aur dekhá, ki unhon̲ ne banáyá
thá; jaisá ki ḲHUDÁWAND ne farm-
áyá thá, waisá hí banáyá; aur Músá
ne unhen̲ barakat dí.

XL BA'B.

AUR ḲHUDÁWAND Músá se ham-
kalám húá, aur kahá,
2 Pahle mahíne kí pahlí táríkh,
maskan, jo jamá'at ká ḳhaima hai,
khaṛá kar.
3 Aur us men̲ shahádat ká sandúq
rakh, aur sandúq par parda ḍál.
4 Aur mez us ke bhítar le já, aur
us ká asbáb, jo cháhiye ki us par
rakhe jáwen̲, us par chun de; aur
shama'dán us men̲ le já, aur us ke
chirág us par jalá;
5 Aur sone kí qurbángáh bakhúr
ke liye shahádat ke sandúq ke sámh-
ne rakh, aur parda maskan ke dar-
wáze par ḍál;
6 Aur qurbángáh soḳhtaní qurbání
kí, maskan, ya'ne jamá'at ke ḳhaime,
ke darwáze ke áge rakh.
7 Aur hauz jamá'at ke ḳhaime aur
qurbángáh ke bích men̲ rakh, aur us
men̲ pání ḍál.
8 Aur sahn ko girdágird khaṛá kar,
aur parda sahn ke darwáze par ḍál.
9 Aur masáhat ke tel se le, aur us
se maskan ko, aur sab chízon̲ ko, jo
us men̲ hain̲, masah kar; aur us ko
muqaddas kar, aur sab zurúf us ke,
muqaddas kar, ki wuh muqaddas ho.
10 Aur qurbángáh soḳhtaní qur-
bání kí bhí, aur sab zurúf us ke,

chupaṛ, aur us ko muqaddas kar, ki
niháyat pák ho.
11 Aur hauz aur kursí us kí bhí
chupaṛ, aur un ko muqaddas kar.
12 Aur Hárún aur us ke beṭon ko
jamá'at ke ḳhaime ke darwáze ke
nazdík lá, aur un ko pání se gusl
dilá.
13 Aur Hárún ko muqaddas libás
pinhá, aur us ko chupaṛ, aur use mu-
qaddas kar, tá ki káhin ká kám merí
ḳhidmat men kare.
14 Aur us ke beṭon ko nazdík lá,
aur un ko kurte pinhá.
15 Aur un ko chupaṛ, jaise un ke
báp ko chupṛá hai, tá ki we káhin ká
kám merí ḳhidmat men karen; aur
yih masáhat un ke liye aur un ke
qarnon ke liye hamesha kí kahánat
ká bá'is hogí.
16 Aur Músá ne aisá kiyá; sab, jo
ḲHUDÁWAND ne us ko hukm kiyá
thá, 'amal men láyá.
17 ¶ Aur dúsre sál ke pahle ma-
híne, aur usí mahíne ke pahle din
maskan khaṛá ho gayá.
18 So Músá ne maskan ko khaṛá
kiyá, aur páe us ke lagáe, aur un par
taḳhte us ke rakhe, aur un men bende
us ke ḍále, aur sutún us ke khaṛe
kiye.
19 Aur us ne ḳhaime ko maskan
par phailáyá, aur us par úpar se gha-
táṭop ḍálá, jaisá ḲKUDÁWAND ne Músá
ko hukm kiyá thá.
20 ¶ Aur shahádat kí lauhen san-
dúq men rakhín, aur choben sandúq
men lagáín, aur us sandúq par úpar
se kafáre ká sarposh rakhá.
21 Phir us sandúq ko maskan ke
bhítar láyá, aur us ke áge parda ḍálá,
aur shahádat ká sandúq chhipáyá, jo
ki ḲHUDÁWAND ne Músá ko hukm
kiyá thá.
22 ¶ Aur mez jamá'at ke ḳhaime
men, maskan ke uttar kí taraf, báhar
parde se, rakhí;
23 Aur us par ḲHUDÁWAND ke
rúbarú, jaisá ki ḲHUDÁWAND ne Músá
ko hukm kiyá thá, roṭí chuní.
24 ¶ Aur shama'dán jamá'at ke
ḳhaime men, mez ke sámhne, maskan
ke dakhan kí jánib, rakhá.
25 Aur chirág rúbarú ḲHUDÁWAND
ke roshan kiye, jaisá ki ḲHUDÁWAND
ne Músá ko hukm kiyá thá.
26 ¶ Aur qurbángáh sone kí, jam-
á'at ke ḳhaime men, parde ke áge,
rakhí;
27 Aur us par baḳhúr kí ḳhushbúí
ko, jaisá ki ḲHUDÁWAND ne Músá ko
hukm kiyá thá, jaláyá.
28 ¶ Aur parda maskan ke dar-
wáze par ḍálá.
29 Aur qurbángáh soḳhtaní qur-
bání kí, maskan ke jamá'at ke ḳhai-
me ke darwáze par rakhí, aur us par
soḳhtaní qurbání aur nazr kí qurbání,
jaisá ki ḲHUDÁWAND ne Músá ko
hukm kiyá thá, chaṛháín.
30 ¶ Aur hauz, jamá'at ke ḳhaime
aur qurbángáh ke darmiyán, rakhá,
aur us men pání gusl ke liye ḍálá.
31 Aur us se Músá aur Hárún aur
us ke beṭon ne apne háth aur pánw
dhoe.
32 Jab we jamá'at ke ḳhaime men
dáḳhil húe, aur qurbángáh ke nazdík
áe, tab apne ta,ín, jaisá ki ḲHUDÁ-
WAND ne Músá ko hukm kiyá thá,
dhoyá.
33 Phir sahn, girdágird maskan aur
qurbángáh ke, khaṛá kiyá, aur parda
sahn ke darwáze par ḍálá. Aur Músá
ne yún sab kám púrá kiyá.
34 ¶ Tab bádal ne jamá'at ke ḳhai-
me ko chhipáyá, aur ḲHUDÁWAND ke
jalál ne maskan ko bhará.
35 Aur Músá jamá'at ke ḳhaime
men dáḳhil na ho saká, is liye ki
bádal us par ṭhahrá, aur ḲHUDÁWAND
ke jalál ne maskan ko bhará.
36 Jab bádal maskan par se úpar
uṭh játá thá, tab baní Isráel apne sab
safaron men kúch karte the.
37 Par jab wuh bádal úpar na uṭh

játá thá, to us ke úpar uṭh jáne ke
din tak kúch nahín̲ karte the.
38 Kyún̲ki bádal K͟HUDÁWAND ke
maskan par din ko ṭhahartá thá, aur
rát ko ág us par roshan hotí thí, Is-
ráel ke sáre gharáne kí nazar men̲, un
ke sab safaron̲ men̲.

MÚSÁ KÍ TÍSRÍ KITÁB,

MUSAMMÁ BA

AHBA'R.

I BA'B.

AUR K͟HUDÁWAND ne Músá ko
buláyá, aur jamá'at ke k͟haime
men̲ se us se ham-kalám hoke far-
máyá, ki
2 Baní Isráel se k͟hitáb kar, aur un
ko kah, Agar koí tum men̲ se K͟HU-
DÁWAND ke liye qurbání láyá cháhe,
to tum apní qurbání mawáshí se,
ya'ne gáe bail aur bheṛ bakrí se, láo.
3 Agar us kí qurbání sok͟htaní qur-
bání gáe bail se ho, to be-'aib nar
láwe: jamá'at ke k͟haime de darwáze
par apne maqbúl hone ke liye K͟HU-
DÁWAND ke áge láwe.
4 Aur wuh sok͟htaní qurbání ke sir
par apná háth rakhe, ki us ke liye
qabúl kí jáwe, aur us ke liye kafára
howe.
5 Aur wuh us bail ko K͟HUDÁWAND
ke huzúr zabh kare, aur káhin, jo
baní Hárún hain̲, lahú ko láwen̲, aur
lahú ko us mazbah par har taraf, jo
jamá'at ke k͟haime ke darwáze par
hai, chhiṛken̲.
6 Tab wuh us sok͟htaní qurbání kí
khál khín̲che, aur us ke 'azú 'azú ko
judá kare.
7 Phir Hárún káhin ke beṭe maz-
bah par ág rakhen̲, aur us par lakṛián̲
tartíb se chunen̲.
8 Aur baní Hárún, jo káhin hain̲,
us ke 'azúon̲ ko, aur charbí ko, un
lakṛion̲ par, jo mazbah kí ág par hain̲,
tartíb se rakh den̲.
9 Aur wuh us ke ojh, aur páyon̲
ko pání se dhowe, aur káhin sab ko
mazbah par jaláwe, ki sok͟htaní qur-
bání, ya'ne k͟hushbú ág se, K͟HUDÁ-
WAND ke liye hai.
10 ¶ Aur agar sok͟htaní qurbání ke
liye us kí qurbání bheṛ yá bakrí ke
galle se ho, to be-'aib nar láwe.
11 Aur wuh use mazbah kí uttar
taraf K͟HUDÁWAND ke áge zabh kare:
aur káhin, jo baní Hárún hain̲, us ke
lahú ko mazbah par gird ba gird
chhiṛken̲.
12 Phir wuh us ke 'azú 'azú aur sir
aur charbí judá judá káṭe, aur káhin
un ko tartíb se un lakṛion̲ par, jo maz-
bah kí ág par hain̲, chune.
13 Aur wuh ojh aur páyon̲ ko pání
se dhowe, aur káhin sab ko leke maz-
bah par jalá dewe, ki sok͟htaní qurbání,
ya'ne k͟hushbú ág se, K͟HUDÁWAND ke
liye hai.
14 ¶ Aur agar us kí qurbání K͟HU-

dáwand ke liye sokhtaní qurbání parandon se ho, to wuh qumríon yá kabútar ke bachchon men se apní qurbání láwe.

15 Káhin us ko mazbah par láke us ká sir maroṛ ḍále, aur use mazbah par jalá dewe; aur us ke lahú ko mazbah kí díwár par nichoṛe.

16 Aur us ke jhojh ko paron samet nikálke mazbah kí púrab taraf rákh kí jagah par phenk de.

17 Aur wuh use us ke donon bázúon se chíre, par judá na kar ḍále: tab káhin mazbah kí lakṛíon par, jo ág par hain, use jaláwe; wuh sokhtaní qurbání, khushnúdí kí bú ág se, Khudáwand ke liye hai.

II BA'B.

Aur agar koí nazr kí qurbání Khudáwand ke liye láyá cháhtá hai, to us kí qurbání maida ho, aur wuh us men tel ḍálke us ke úpar lubán rakhe:

2 Aur wuh use baní Hárún ke pás, jo káhin hain, láwe; aur káhin maide tel ke mile húe se ek muṭṭhí sab lubán samet uṭháwe, aur us kí yádgárí ke liye mazbah par jaláwe, ki yih khushnúdí kí bú ág se Khudáwand ke liye hai:

3 Aur jo us nazr kí qurbání men se báqí rahe, so Hárún aur us ke beṭon ká hogá: ki wuh ág kí qurbánion men se jo Khudáwand ke liye hain niháyat muqaddas hai.

4 ¶ Aur agar tú nazr kí qurbání tanúr ke pake húe mál se láyá cháhtá hai, to fatírí maide ke girde tel ke mile húe yá fatírí chapátián tel se chupṛí húí hon.

5 ¶ Aur agar terí nazr tawe kí qurbání ho, to fatírí maida tel ká milá húá ho.

6 Us ko ṭukṛe ṭukṛe toṛiyo, aur us par tel ḍáliyo: ki nazr kí qurbání hai.

7 ¶ Aur agar terí nazr karáhí kí qurbání ho, to maida tel milá húá pakáyá jáwe.

8 Tú us nazr kí qurbání ko, jo un se banái gayí hai, Khudáwand ke liye lá, aur káhin ke áge dhar de; wuh use mazbah ke nazdík kare.

9 Tab káhin us qurbání men se kuchh yádgárí ke liye uṭhákar mazbah par jaláwe: yih khushnúdí kí bú ág se Khudáwand ke liye hai.

10 Aur jo kuchh ki us nazr kí qurbání men se bach rahe, so Hárún aur baní Hárún ká hogá; ki wuh ág kí qurbánion men se jo Khudáwand ke liye hain niháyat muqaddas hai.

11 Sab nazr kí qurbání jo tum Khudáwand ke liye láo, wuh hargiz khamír se na banái jáwe: koí khamír yá koí shahd ág kí qurbání men Khudáwand ke liye na jaláyá jáwe.

12 ¶ Pahle phalon kí qurbánián jo hain, tum unhen Khudáwand ke liye láo; lekin we khushbúí ke liye mazbah par jalái na jáwen.

13 Aur tú apní nazr kí har ek qurbání ko namak se namkín kíjiyo; tú apní nazr kí qurbání men se apne Khudáwand ke 'ahd ká namak mauqúf mat kíjiyo, balki apní sab qurbánion men namak nazdík láiyo.

14 Aur agar tú pahle phalon se Khudáwand ke liye nazr kí qurbání láyá cháhtá hai, to apne pahle phalon ke anáj kí bálon, ág se bhúní húí, ya'ne bharí bálon men se dána kúṭe húe láiyo, ki nazr kí qurbání hon.

15 Aur us par tel ḍáliyo, aur lubán us par rakhiyo; ki wuh nazr kí qurbání hai.

16 Aur káhin yádgárí ke liye us ke kuchh kúṭe húe dánon men se, aur tel men se leke, sab lubán ke sáth jaláwe: ki yih ág se Khudáwand ke liye qurbání hai.

III BA'B.

Aur agar us kí qurbání salámatí ká zabíha ho, to agar gáe bail men se láwe, nar yá máda, to be-'aib Khudáwand ke áge láwe.

2 Aur wuh apná háth apní qurbání ke sir par rakhe, aur jamá'at ke khaime

ke darwáze par use zabh kare, aur
baní Hárún, jo káhin haiṉ, us ke lahú
ko mazbah par gird ba gird chhiṛkeṉ.
3 Aur wuh salámatí ke zabíhe se
ḲHUDÁWAND ke liye kuchh ág kí qur-
bání ke wáste láwe, ya'ne us charbí
ko, jo ojh kí chhipánewálí hai, aur sab
charbí ojh kí,
4 Aur donoṉ gurdoṉ ko, us charbí
samet, jo un par donoṉ pahlúoṉ meṉ
hai, aur us jhillí ko, jo kaleje par aur
gurdoṉ par hai, judá kare.
5 Aur baní Hárún unheṉ mazbah
par soḳhtaní qurbání ke úpar ág kí
lakṛíoṉ par jaláweṉ: ki ḳhushnúdí kí
bú ág se ḲHUDÁWAND ke liye hai.
6 ¶ Aur agar us kí qurbání salám-
atí ká zabíha ḲHUDÁWAND ke liye
bheṛ bakrí se ho, nar yá máda, to be-
'aib láwe.
7 Aur agar wuh apní qurbání ke
liye barra láwe, to use ḲHUDÁWAND
ke áge láwe;
8 Aur apná háth apní qurbání ke
sir par rakhe, aur use jamá'at ke
ḳhaime ke áge zabh kare, aur baní
Hárún us ke lahú ko mazbah par
girdágird chhiṛkeṉ.
9 Aur wuh salámatí ke zabíhe se
ḲHUDÁWAND ke liye kuchh ág kí qur-
bání ke wáste láwe, ya'ne us kí charbí,
aur sab dum ríṛh se judá karke, aur
charbí jo ojh kí chhipánewálí hai, aur
sab charbí ojh kí,
10 Aur donoṉ gurde, us charbí
samet jo un par donoṉ pahlúoṉ meṉ
hai, aur us jhillí ko jo kaleje par aur
gurdoṉ par hai, judá kare.
11 Káhin us ko mazbah par jalá-
we, ki yih ḳhurish kí qurbání jo ág se
ḲHUDÁWAND ke liye kí játí hai.
12 ¶ Aur agar us kí qurbání bakrí
ho, to use ḲHUDÁWAND ke áge láwe.
13 Wuh apná háth us ke sir par
rakhe, aur use jamá'at ke ḳhaime ke
samhne zabh kare; aur baní Hárún us
ke ḳhún ko mazbah par gird ba gird
chhiṛkeṉ.
14 Tab wuh us meṉ se apní qur-
báṉí, ág kí qurbání, ḲHUDÁWAND ke
liye láwe; charbí jo ojh kí chhip-
ánewálí hai, aur sab charbí ojh kí,
15 Aur donoṉ gurde, us charbí
samet jo un par donoṉ pahlúoṉ meṉ
hai, aur us jhillí ko, jo kaleje aur gur-
doṉ par hai, judá kare.
16 Aur káhin use mazbah par jal-
áwe; yih ḳhurish kí qurbání ág se
ḳhushbú ke wáste hai: sab charbí
ḲHUDÁWAND ke liye hai.
17 Yih tumhárí sárí bastíoṉ meṉ
tumháre qarnoṉ meṉ hamesha ke liye
rasm hai, ki tum na charbí kháo aur
na lahú.

IV BA'B.

AUR ḲHUDÁWAND ne Músá se ḳhi-
táb karke farmáyá, ki
2 Baní Isráel ko kah, ki Agar koí
insán bhúl chúk se ḲHUDÁWAND ke
hukmoṉ ke bar-'aks aisá koí kám
kare, jis ká karná rawá nahíṉ, aur un
meṉ se kisí ke barḳhiláf 'amal kare:
3 Agar káhin i mamsúh logoṉ kí
tarah ḳhatá kare; to wuh apní ḳhatá
ke wáste, jo us ne kí hai, ek be-'aib
bachhṛá, ki ḳhatá kí qurbání ho, ḲHU-
DÁWAND ke liye láwe.
4 So wuh us bachhṛe ko jamá'at ke
ḳhaime ke darwáze par ḲHUDÁWAND
ke áge láwe, aur bachhṛe ke sir par
apná háth rakhe, aur bachhṛe ko
ḲHUDÁWAND ke áge zabh kare.
5 Aur wuh káhin i mamsúh us
bachhṛe ke lahú se kuchh lewe, aur
jamá'at ke ḳhaime meṉ láwe.
6 Aur káhin apní unglí lahú meṉ
ḍuboke ḲHUDÁWAND ke huzúr maqdis
ke parde ke sámhne sát martaba us
lahú se chhiṛke.
7 Aur káhin ḳhún se ḳhushbú ba-
ḳhúr ke mazbah ke síngoṉ par, jo
jamá'at ke ḳhaime meṉ hai, ḲHUDÁ-
WAND ke áge lagáwe; aur us bachhṛe
ke báqí lahú ko soḳhtaní qurbání ke
mazbah kí jaṛ par, jo jamá'at ke
ḳhaime ke darwáze par hai, bitáwe.

8 Aur sab charbí khatá kí qurbání
ke bachhre se judá kare, charbí jo ojh
kí chhipánewálí hai, aur sab charbí
ojh kí,
9 Aur donon gurde, us charbí sam-
et jo un par donon pahlúon men hai,
aur jhillí ko, jo kaleje aur gurdon par
hai, judá kare;
10 Jis tarah se salámatí ke zabíhe
ke bachhre se judá kí játí hai; aur
káhin un ko sokhtaní qurbání ke maz-
bah par jaláwe.
11 Aur us bachhre kí khál, aur us
ká sab gosht kalle pánw samet, aur us
ká ojh, aur us ká gobar,
12 Sab kuchh us bachhre ká, khaim-
agáh ke báhar pák jagah men, jahán
rákh ke dher hote hain, le jáwe, aur
sab kuchh lakríon par ág se jaláwe;
rákh dálne kí jagah par jaláyá jáwe.
13 ¶ Agar baní Isráel kí sárí jam-
á'at an-jáne chúk kare, aur yih bát
jamá'at kí ánkhon se chhipí ho, aur
unhon ne KHUDÁWAND ke hukmon
men se kisí kí bábat aisá kuchh kiyá
hai, jo ná-rawá hai, aur mujrim
húe:
14 To jab wuh khatá, jo unhon ne us
ke barkhiláf kí hai, záhir howe, to wuh
jamá'at ek bachhrá khatá kí qurbání
ke liye lewe, aur use jamá'at ke khaime
ke sámhne láwe.
15 Aur jamá'at ke buzurg apne háth
KHUDÁWAND ke áge us bachhre ke sir
par rakhen, aur bachhrá KHUDÁWAND
ke áge zabh kiyá jáwe.
16 Aur káhin i mamsúh us bachhre
ke lahú men se kuchh jamá'at ke
khaime men láwe:
17 Aur káhin apní unglí lahú men
duboke KHUDÁWAND ke áge parde ke
sámhne sát martaba chhirke.
18 Aur khún men se mazbah ke
síngon par, jo KHUDÁWAND ke áge
jamá'at ke khaime men hai, lagáwe;
aur báqí sab lahú sokhtaní qurbání
ke mazbah kí jar par, jo jamá'at ke
khaime ke darwáze par hai, bitáwe.
19 Aur us kí sárí charbí nikálke
mazbah par jaláwe.
20 Aur jo khatá kí qurbání ke ba-
chhre se kiyá thá, waise hí us bachhre
se kare: aur káhin un ke liye kafára
dewe, aur we bakhshe jáwenge.
21 Aur wuh us bachhre ko khaim-
agáh se báhar le jáke, jis tarah pahle
bachhre ko jaláyá thá, jaláwe: yih
khatá kí qurbání jamá'at ke liye hai.
22 ¶ Aur jo koí sardár bhúl chúk
se KHUDÁWAND apne Khudá ke sab
hukmon men se kisí kí bábat, aisá kám,
jis ká karná rawá nahín, kare, aur
khatákár howe;
23 To jab wuh khatá, jo us ne kí, us
ko ma'lúm howe, tab wuh ek bakrí ká
bachcha be-'aib nar apní qurbání ke
wáste láwe;
24 Aur apná háth us bachche ke
sir par rakhe, aur use us jagah, jahán
sokhtaní qurbání KHUDÁWAND ke áge
zabh kí játí hai, zabh kare; yih khatá
kí qurbání hai.
25 Aur káhin khatá kí qurbání ke
lahú men se apní unglí par leke
sokhtaní qurbání ke mazbah ke síngon
par lagáwe, aur us ká báqí lahú
sokhtaní qurbání ke mazbah kí jar
par bitáwe.
26 Aur us kí sab charbí, salámatí ke
zabíhe kí charbí ke taur se, mazbah
par jaláwe; aur káhín us kí khatá ká
kafára dewe, aur wuh us ke liye bakh-
shí jáegí.
27 ¶ Aur agar koí 'awámm-un-nás
men se sahwan KHUDÁWAND ke huk-
mon men se kisí kí bábat, aisá kám,
jis ká karná rawá nahín, kare, aur
khatákár howe;
28 To jab wuh khatá, jo us ne kí, us
par záhir howe, tab wuh apní qurbání
ek be-'aib bakrí ko apní khatá ke liye,
jo us ne kí, láwe.
29 Aur wuh apná háth khatá kí
qurbání ke sir par rakhe, aur khatá kí
qurbání sokhtaní qurbání kí jagah
men zabh kare.

30 Aur káhin us ke lahú men se
kuchh apní unglí par leke sokhtaní
qurbání ke mazbah ke síngon par
lagáwe, aur us ká báqí lahú mazbah
kí jar par bitáwe.
31 Aur us kí sab charbí, jis tarah
salámatí ke zabíhe kí charbí judá kí
játí hai, judá kare, aur káhin use maz-
bah par KHUDÁWAND ke liye khushbú
hone ko jaláwe, aur us ke liye kafára
dewe, ki wuh bakhshá jáwe.
32 Aur agar wuh khatá kí qurbá-
ní ke liye barra láwe, to be-'aib máda
láwe;
33 Aur apná háth khatá kí qurbání
ke sir par rakhe, aur use, jahán sokh-
taní qurbání zabh kí játí hai, khatá kí
qurbání ke liye zabh kare.
34 Aur káhin khatá kí qurbání ke
lahú se kuchh apní unglí par leke
sokhtaní qurbání ke mazbah ke síngon
par lagáwe, aur us ká báqí lahú mazbah
kí jar par bitáwe:
35 Aur us kí sab charbí, jis tarah
salámatí ke zabíhe ke barre kí charbí
judá kí játí hai, judá kare; aur káhin
us ko mazbah par, KHUDÁWAND kí ág
kí qurbánion ke taur par, jaláwe; aur
káhin us ke liye us kí khatá ká, jo us
ne kí thí, kafára dewe, to wuh us ke
liye bakhshí jáegí.

V BAB.

AGAR koí aisí khatá kare, ki jo
gawáh ho, aur wuh qasam dene
kí áwáz sune, ki Tú ne dekhá hai, yá
nahín? tú jántá hai, yá nahín? aur
wuh na batáwe; to is ká gunáh us par
hogá.
2 Aur jo shakhs koí nápák chíz,
jaise kisí nápák mare húe darinde ko,
yá nápák mare húe chárpáe ko, yá
nápák mare húe kíre makore ko, chhú
le, aur na jáne, tau bhí nápák aur
khatákár howe;
3 Yá agar wuh insán kí sab naj-
ásaton men se kisí najásat ko, jis se
wuh áp najis hotá hai, chhúe ho, aur
us se ná-wáqif ho, phir use ján pare,
tab wuh khatákár hogá;
4 Yá agar koí be-ta,ammul qasam
kháke munh se kahe, ki Badí, yá
nekí, yá fuláná kám karúngá; koí
chíz kyún na ho, jise wuh be-ta-
,ammul qasam kháke kahe, aur wuh
use na jántá ho: phir ma'lúm kare,
aur un men se kisí chíz se khatákár
howe;
5 Aur jab wuh un men se kisí se
khatákár húá, to lázim hai, ki wuh
iqrár kare, ki Main ne fulání khatá kí
hai:
6 Tab wuh apní taqsír kí qurbání
KHUDÁWAND ke liye apní khatá ke
wáste, jo us ne kí hai, máda bher
bakrí se khatá kí qurbání ke liye
láwe, aur káhin us kí khatá ká kafára
dewe.
7 Aur agar use bher bakrí láne ká
maqdúr na ho, to wuh apní taqsír
ke liye jis se khatákár húá, do qumr-
íán yá kabútar ke do bachche KHU-
DÁWAND ke liye láwe; ek, khatá kí
qurbání ke liye, aur dúsrá, sokhtaní
qurbání ke liye.
8 Phir wuh unhen káhin pás láwe,
aur pahle use, jo khatá kí qurbání
ke liye hai, guzráne, aur us ká sir
gardan ke pás se maror dále, par judá
na kare:
9 Aur khatá kí qurbání ke lahú se
mazbah kí díwár par chhirke, aur báqí
lahú mazbah kí jar par nichore: yih
khatá kí qurbání hai.
10 Aur dúsrí ko dastúr ke muwáfiq
sokhtaní qurbání kare; aur us khatá
ká, jo us ne kí hai, kafára dewe, to
wuh bakhshá jáwe.
11 ¶ Aur agar use do qumrían yá
kabútar ke do bachche láne ká maqdúr
na ho, to apní khatá ke wáste ser bhar
mihín áte ká daswán hissa khatá kí
qurbání ke liye nazr guzráne; us par
tel na dále, na lubán rakhe: yih khatá
kí qurbání hai.
12 Tab wuh káhin pás láwe aur

káhin us men se yádgárí ke liye apní mutthí bharke use mazbah par KHUDÁWAND kí ág kí qurbáni ke liye jaláwe: yih khatá kí qurbání hai.
13 Aur káhin us khatá kí bábat, jo us ne un khatáon men se kí, kafára dewe, tá wuh bakhshá jáwe: aur báqí, nazr kí qurbání kí tarah, káhin ká hogá.
14 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, ki
15 Agar koí shakhs bhúl chúk se KHUDÁWAND ke maqdis ká haqq adá na kare, aur khatákár bane; to apní taqsír kí qurbání KHUDÁWAND ke liye galle men se ek mendhá be-'aib láwe; aur tú rúpe ke misqálon ke hisáb se, maqdis ke misqál ke muwáfiq, us kí qímat thahráiyo; ki taqsír kí qurbání hai.
16 Pas, jo kuchh us ne ná-haqq karke maqdis se báz rakhá, us ká badlá dewe, aur us par pánchwán hissa barháwe, aur káhin ko dewe; aur káhin us taqsír kí qurbání ke mendhe se us ká kafára dewe; to wuh bakhshá jáwe.
17 ¶ Aur agar koí khatá kare, aur KHUDÁWAND ke hukmon se koí kám jo mana' hai kare, aur us se ágáh na howe, tau bhí khatákár aur apne gunáh ká zerbár thahre:
18 To ek be-'aib mendhá galle men ká, tere mol thahráne ke muwáfiq, taqsír kí qurbání ke liye káhin pás láwe: aur káhin us kí chúk ká, jo chúk gayá thá, aur na jántá thá, kafára dewe, tá wuh bakhshá jáwe.
19 Yih taqsír kí qurbání hai us kí, jo KHUDÁWAND hí ká khatákár húá hai.

VI BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, ki
2 Agar koí khatá kare, aur KHUDÁWAND ká yih gunáh kare, ki apne yár kí amánat men, jo us pás rakhí gayí thí, yá sharákat men, yá kisí chíz kí bábat, jo chhín lí gayí ho, khiyánat kare, yá apne yár se ná-insáfí kare;
3 Yá koí chíz, jo khoí gayí thí, páwe, aur us men khiyánat kare, aur jhúthí qasam kháwe; so agar wuh un sárí báton men se ek kare, jo ádmí karke gunáhgár hotá hai:
4 Pas, is sabab se ki us ne gunáh kiyá, aur khatákár húá, to cháhiye ki yih shakhs wuh chíz jo us ne chhín lí, yá wuh jo us ne ná-insáfí se le lí, yá wuh, jo us pás amánat thí, yá wuh chíz jo khoí gayí thí, aur us ne pái, pher de.
5 Garaz sab kuchh, jis kí bábat us ne jhúthí qasam kí, is qadr bhar de, aur pánchwán hissa us par barháwe, aur apní taqsír ki qurbání guzránne ke din men us shakhs ko, jis ká wuh mál hai, pher dewe.
6 Aur apní taqsír kí qurbání KHUDÁWAND ke liye galle men ká ek be-'aib mendhá, tere mol kahne ke muwáfiq, káhin pás láwe, ki wuh taqsír kí qurbání howe:
7 Aur káhin us ke liye KHUDÁWAND ke áge kafára dewe; aur wuh sárí báton se, jo karke khatákár húá, bakhshá jáwe.
8 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, ki
9 Hárún aur us ke beton ko hukm kar, ki hukm sokhtaní qurbání ká yih hai; ki wuh sokhtaní qurbání átashdán par mazbah ke úpar tamám rát subh tak rahe, aur ág mazbah kí us se sulge.
10 Aur káhin apne katán ká pairáhan pahine, aur apne katán ke páejáme se apná badan dhámpe; aur sokhtaní qurbání jo mazbah par jalkar rákh húí hai, us kí rákh uth… áwe, aur us ko mazbah ke nazdík dále.
11 Phir wuh apne kapre utáre, aur dúsre kapre pahine, aur us rákh ko khaimagáh se báhar ek pák jagah par le jáwe.
12 Aur mazbah kí ág mazbah par

jaltí rahe, aur kabhí bujhne na páwe, aur káhin us par lakríán har subh ko jaláyá kare, aur us par sokhtaní qurbání chune; aur us par salámatí kí qurbánión kí charbí jaláyá kare.
13 Pas, zarúr hai, ki ág mazbah par sadá jaltí rahe, aur kabhí na bujhe.
14 ¶ Aur nazr kí qurbání ká hukm yih hai: ki use Hárún ke bete mazbah ke nazdík KHUDÁWAND ke rúbarú guzránen.
15 Aur us men se ek mutthí bhar ya'ne nazr kí qurbání ke maida men se, aur kuchh tel men se, aur sab lubán, jo us nazr kí qurbání par hai, uthá lewe, aur mazbah par yádgárí ke wáste KHUDÁWAND kí khushbú ke liye jaláwe.
16 Aur báqí ko Hárún aur us ke bete kháwen; wuh qurbání fatírí khái jáwe; aur muqaddas makán men jamá'at ke khaime ke sahn men use kháwen.
17 Cháhiye ki wuh khamírí pakái na jáwe. Main ne apní ág kí qurbánion men se un ko hissa diyá; aur yih khatá kí qurbání aur taqsír kí qurbání ki tarah niháyat muqaddas hai.
18 Hárún kí aulád men se sab mard use kháwen. Tumhárí pusht dar pusht KHUDÁWAND kí ág kí qurbánion kí bábat yih qánún hai; jo koí unhen chhúwe, so muqaddas ho.
19 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, ki
20 Hárún kí, aur us ke beton kí qurbání, jo we apní masáhat ke din men KHUDÁWAND ke liye guzránen, so yih hai; ki daswán hissa aifah ká maida, ádhá us ká subh ko, aur ádhá us ká shám ko, hamesha nazr kí qurbání ke liye láyá karen.
21 Aur yih tel men tawe par pakáiyo, aur pakki húí láiyo, aur nazr kí qurbání ká pakáwan tukrá tukrá karke guzrániyo, ki KHUDÁWAND ke liye khushbú ho.
22 Aur jo káhin us ke beton men se us kí jagah mamsúh ho, wuh use láwe: yih KHUDÁWAND ká hamesha ke liye qánún hai; wuh bilkull jaláyá jáwe.
23 Káhin kí har ek nazr kí qurbání bilkull jalái jáwe, aur kabhí khái na jáwe.
24 ¶ Aur KHUDÁWAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, ki
25 Hárún aur us ke beton ko kah, ki Khatá kí qurbání ká dastúr yih hai, ki jis jagah sokhtaní qurbání zabh kí játí hai, wahín khatá kí qurbání bhí KHUDÁWAND ke áge zabh kí jáwe; aur yih niháyat muqaddas hai.
26 Wuh káhin, jo khatá kí qurbání ko zabh kartá hai, use kháwe; aur wuh pák jagah men jamá'at ke khaime ke sahn men khái jáwe.
27 Jo koí us ke gosht ko chhúwe, muqaddas ho: aur agar kisí ke kapron par us ke lahú kí, jo chhirká játá hai, chhínțá pare, to wuh use pák jagah par dhowe.
28 Aur mittí ká bartan, jis men wuh pakáyá jáwe, torá jáwe; aur agar wuh pítal ke bartan men pakáyá jáwe, to wuh mánjá jáwe, aur pání men gota diyá jáwe.
29 Aur káhinon ke sab mard use kháwen: yih niháyat muqaddas hai.
30 Aur wuh khatá kí qurbání, jis ká kuchh bhí lahú jamá'at ke khaime men dákhil kiyá gayá, tá ki us se maqdis men kafára diyá jáwe, so na khái jáwe, balki ág se jalái jáwe.

VII BA'B.

AUR taqsír kí qurbání ká hukm yih hai: wuh niháyat muqaddas hai.
2 Jis jagah sokhtaní qurbání zabh kí játí hai, us men taqsír kí qurbání zabh karen; aur us ke lahú ko mazbah ke girdágird wuh chhirke.
3 Aur us kí sab charbí nazdík láwe; us kí dum, aur wuh charbí jo ojh kí chhipánewálí hai,

4 Aur donon gurde, us charbí samet
jo un par donon pahlúon men hai, aur
us jhilií ko jo kaleje aur gurdon par
hai, us se judá kare:
5 Aur káhin un ko mazbah par
jaláwe, ki KHUDÁWAND ke liye ág se
qurbání howe: yih taqsír kí qurbání
hai.
6 Aur káhinon men se har ek mard
use kháwe, aur wuh pák makán men
kháyá jáwe, is liye ki niháyat muqad-
das hai.
7 Jaise khatá kí qurbání, waise hí
taqsír kí qurbání hai, aur un ke liye
ek hí hukm hai: aur yih usí káhin ká,
jo us se kafára detá hai, hogá.
8 Aur jo káhin kisí shakhs kí sokh-
taní qurbání guzrántá hai, to khál
us kí, jise us ne guzráná, usí káhin kí
hogí.
9 Aur har ek nazr kí qurbání, jo
tanúr men pakái jáwe, yá hándí men,
yá tawe par, wuh us káhin kí, jo use
guzrántá hai, hogí.
10 Aur har ek nazr kí qurbání, ki
tel milí húí ho, yá khushk, wuh sab
baní Hárún ke liye hogí, har ek bar-
ábar dúsre ke hogí.
11 Aur salámatí ke zabíhe ká, jo
KHUDÁWAND ke wáste guzráná játá
hai, yih hukm hai:
12 Ki wuh agar shukráne ke liye
guzráne, to wuh shukr ke zabíhe ke
sáth fatírí rauganí kulche, aur fatírí
chapátián tel se chuprí húí, aur tel men
pake húe maide ke kulchon ke sáth
guzráne.
13 Aur kulchon ke siwá, apní salám-
atí ke zabíhe ke sáth, jo shukráne ke
liye hai, khamírí rotí bhí láwe.
14 Aur wuh us sárí qurbání men se
ek kulcha leke KHUDÁWAND ke rúbarú
hiláne kí qurbání ke liye charháwe;
aur yih us káhin ká, jo salámatí ke
zabíhe ká khún chhiraktá hai, hogá.
15 Aur us kí salámatí aur shukr-
guzárí ke zabíhon ká gosht usí din, ki
qurbání guzrání játí hai, kháyá jáwe,
aur kuchh us men se fajr tak chhorá
na jáwe.
16 Par us ká zabíha jo mannat kí
qurbání, yá us kí kháss khushí kí
qurbání ho, to usí din, ki apná zabíha
guzrántá hai, kháyá jáwe; aur jo us se
bach rahe, to us men se dúsre din bhí
kháyá jáwe.
17 Aur jo usí zabíhe ke gosht se
tísre din bach rahe, to wuh ág se jálá
diyá jáwe.
18 Par agar salámatí ke zabíhon ke
gosht se kuchh tísre din kháyá jáwe,
to wuh manzúr na hogá, aur qurbání-
denewále ke hisáb men likhá na jáegá:
balki wuh makrúh hogá, aur jo use
kháwe, us ká gunáh usí par hogá.
19 Aur wuh gosht, jo kisí nápák
chíz se chhúá jáwe, wuh kháyá na jáwe,
balki ág se jalá diyá jáwe: aur gosht
jo hai, har ek jo pák hai, so us men se
kháwe.
20 Lekin jo shakhs KHUDÁWAND
kí salámatí ke zabíhe ká gosht kháwe,
jis waqt us par kuchh najásat hai, wuh
shakhs apní qaum se kat jáwe.
21 Aur wuh shakhs, jo kisí najásat
ko chhúwe, yá insán kí najásat ko, yá
najis haiwán ko, yá kisí najis makrúh
ko chhúwe, aur KHUDÁWAND kí salá-
matí ke zabíhe ke gosht men se kháwe,
wuh shakhs bhí apní qaum se kat
jáwe.
22 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá
ko khitáb karke farmáyá, ki
23 Baní Isráel ko hukm kar, ki
Bail aur bher aur bakrí kí koí charbí
na kháiyo.
24 Us haiwán kí charbí jo khud ba
khud mar gayá ho, yá jis ko darindon
ne phárá ho, to use aur kámon men
lá sakte ho, par us ko hargiz na
kháiyo;
25 Ki jo insán aise chárpáe kí
charbí, jis se ág kí qurbání KHUDÁ-
WAND ke liye guzránte hain, kháwe,
to wuh insán khánewálá apní qaum
men se kat jáegá.

26 Aur tum kisí parande aur char-
ande ká kuchh lahú apne sab mak-
ánon men na kháiyo.
27 Aur jo insán kisí khún men
se kháegá, wuh apní qaum men se kaṭ
jáegá.
28 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá
ko khitáb karke farmáyá, ki
29 Baní Isráel se yih bát kah, ki
Jo koí apní salámatí ká zabíha KHU-
DÁWAND ke liye guzrántá hai, wuh
áp apní salámatí ke zabíhe men se
apní qurbání KHUDÁWAND ke liye
láwe.
30 Wuh apne hí háthon men KHU-
DÁWAND kí qurbání, jo ág se jalái
játí, ya'ne charbí sína samet, láwe,
ki sína hiláne kí qurbání ke liye
hiláyá jáwe.
31 Káhin charbí ko mazbah par
jaláwe: par sína Hárún aur us ke
beṭon ke liye hogá.
32 Aur tum salámatí ke zabíhon
men se dahná shána uṭháne kí qurbání
karke káhin ko díjiyo.
33 Hárún ke beṭon men se wuh, jo
salámatí ke zabíhon ká lahú aur charbí
guzrántá hai, dahná shána apná hissa
lewe.
34 Ki hiláne ká sína aur uṭháne
ká shána baní Isráel kí salámatí kí
qurbánion ke zabíhon men se main ne
liyá, aur Hárún káhin aur us ke beṭon
ko diyá; aur yih qánún baní Isráel ke
liye hamesha ko hai.
35 ¶ Yih, KHUDÁWAND kí qur-
bánion men se jo jalái játín, Hárún ke
mamsúh hone ká, aur us ke beṭon ke
mamsúh hone ká, hissa hai, jo un
ke liye us din muqarrar húá, jab we
KHUDÁWAND ke káhin hone ko nazdík
láe gae;
36 Us ká KHUDÁWAND ne hukm
kiyá thá, jis din men ki us ne unhen
mamsúh karáyá, ki Baní Isráel unhen
dewen; aur yih un ke qarnon ke liye
hamesha ko qánún hai.
37 Sokhtaní qurbání ká, aur nazr
kí qurbání ká, aur khatá kí qurbání ká,
aur taqsír kí qurbání ká, aur masáhat
ká, aur salámatí ke zabíhe ká hukm
yihí hai;
38 Jo koh i Síná par KHUDÁWAND
ne Músá ko kiyá thá, jis din ki baní
Isráel ko farmáyá, ki Síná ke bayábán
men KHUDÁWAND ke liye apní qur-
bánion ko guzránen.

VIII BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko khi-
táb karke farmáyá, ki
2 Hárún, aur us ke sáth us ke beṭ-
on ko, aur kapṛe, aur malne ká tel,
aur khatá kí qurbání ká bachhṛá,
aur do menḍhe, aur ek ṭokrí fatírí
roṭián, le;
3 Aur sab jamá'at ko, jamá'at ke
khaime ke darwáze par, jam'a kar.
4 Chunánchi Músá ne, jaisá ki
KHUDÁWAND ne use farmáyá thá,
kiyá; aur sárí jamá'at, jamá'at ke
khaime ke darwáze par, jam'a húí.
5 Tab Músá ne jamá'at se kahá, Yih
wuh kám hai, jo KHUDÁWAND ne
farmáyá hai, ki Bajá láo.
6 Phir Músá Hárún aur us ke beṭ-
on ko áge láyá, aur un ko pání se
nahláyá;
7 Aur us ko kurtá pinháyá, aur us
par paṭká lapeṭá, aur us ko pairáhan
pinháyá, aur us par afúd pinháyá, aur
afúd ke nafís paṭke ko us par lapeṭá,
aur use bandon se bándhá;
8 Aur us par chaprás lagái, aur
chaprás men U'rím o Tummím jaṛe;
9 Aur 'amáma us ke sir par rakhá;
phir 'amáme par peshání kí taraf sone
ká pattar muqaddas táj ke liye lagáyá,
jaisá ki KHUDÁWAND ne Músá ko
farmáyá thá.
10 Aur Músá ne malne ká tel liyá,
aur maskan ko, sab us samet jo us
men thá, chupṛá, aur un ko muqaddas
kiyá.
11 Aur us men se kuchh leke maz-
bah par sát bár chhiṛká, aur mazbah,
aur us ke sáre básan, aur hauz, aur us

kí kursí ko chuprá, tá ki un ko muqaddas kare.
12 Aur malne ke tel men se Hárún ke sir par bitáyá, aur us ko chuprá, tá ki use muqaddas kare.
13 Aur Músá Hárún ke beton ko áge láyá, aur un ko kurte pinháe, aur un par patke bándhe, aur un ko topíán pinháín, jaisá ki KHUDÁWAND ne Músá ko hukm kiyá thá.
14 Phir khatá kí qurbání ke liye ek bachhrá áge láyá, aur Hárún aur us ke beton ne apne háth khatá kí qurbání ke bachhre ke sir par rakhe.
15 Phir us ne us ko zabh kiyá; aur Músá ne us ke khún ko liyá, aur us ko mazbah ke gird us ke síngon par apní unglí se lagáyá, aur mazbah ko pák kiyá; aur báqí khún mazbah kí jar par dálá, aur us ko muqaddas kiyá, tá ki us par kafára diyá jáwe.
16 Aur Músá ne sab wuh charbí jo ojh kí chhipánewálí hai, áur jhillí ko, jo kaleje par hai, aur donon gurde, aur charbí un kí, lí, aur un ko mazbah par jaláyá.
17 Aur bachhre ko, us kí khál, aur gosht, aur gobar samet, lashkargáh ke báhar ág se jaláyá, jaisá ki KHUDÁWAND ne Músá ko hukm kiyá thá.
18 ¶ Phir sokhtaní qurbání ká mendhá áge láyá, aur Hárún aur us ke beton ne apne háth us mendhe ke sir par rakhe.
19 Phir us ne us ko zabh kiyá; aur Músá ne mazbah ke girdágird lahú chhirká.
20 Phir us ne mendhe ke juz juz judá kíe; aur Músá ne sir ko, aur ajzá, aur charbí ko, jaláyá.
21 Aur ojh aur us ke páe pání se dhoe; aur Músá ne sab ká sab mendhá mazbah par jaláyá: yih sokhtaní qurbání KHUDÁWAND kí khushnúdí kí bú ke liye thí, jo ág par guzrání gayí, jaise ki KHUDÁWAND ne Músá ko hukm kiyá thá.
22 ¶ Phir dúsrá mendhá, káhin ke muqarrar karne ke liye áge láyá, aur Hárún aur us ke beton ne apne háth us mendhe ke sir par rakhe.
23 Aur us ne us ko zabh kiyá; aur Músá ne us ke khún se kuchh liyá, aur us ko Hárún ke dahne kán kí lahar par, aur dahne háth ke angúthe, aur dahne pánw ke angúthe par lagáyá.
24 Phir Hárún ke beton ko áge láyá, aur kuchh khún se un ke dahne kánon kí lahron par, aur dahne háthon ke angúthon par, aur dahne páon ke angúthon par, Músá ne lagáyá; aur báqí khún Músá ne mazbah ke girdágird chhirká.
25 Aur charbí, aur dum, aur sab wuh charbí, jo ojh par hai, aur jhillí kaleje par, aur donon gurde, aur charbí un kí, aur dahná shána liye;
26 Aur be-khamírí rotíon kí tokrí se, jo KHUDÁWAND ke rúbarú thí, ek kulcha fatírí, aur ek kulcha rauganí, aur ek chapátí, nikálí, aur un ko charbíon aur dahne sháne par rakhá.
27 Aur us sab ko Hárún ke háthon par, aur us ke beton ke háthon par, rakhá, aur un ko rúbarú KHUDÁWAND ke hiláne kí qurbání ke liye hiláyá.
28 Phir Músá ne un ke háth se liyá, aur un ko mazbah par, sokhtaní qurbání ke úpar, jaláyá: yih makhsús karne kí qurbání khushbú ke liye hai, jo KHUDÁWAND ke wáste ág par guzrání játí.
29 Phir Músá ne sína liyá, aur us ko hiláne kí qurbání ke liye KHUDÁWAND ke rúbarú hiláyá; makhsús karne ke mendhe se Músá ke liye yih hissa thá, jaisá ki KHUDÁWAND ne Músá ko hukm kiyá thá.
30 Phir Músá ne chuparne ke tel aur us lahú se, jo mazbah par thá, liyá, aur Hárún aur us ke kapron par, aur us ke sáth us ke beton aur un ke kapron par, chhirká, aur Hárún aur us ke kapron ko aur us ke beton aur

us ke beṭoṉ ke kapṛoṉ ko muqaddas
kiyá.
31 ¶ Aur Músá ne Hárún aur us
ke beṭoṉ ko kahá, ki Yih gosht jam-
á'at ke ḳhaime ke darwáze pás pakáo,
aur us ko usí jagah us roṭí ke sáth,
jo maḳhsús karne kí ṭokrí meṉ hai,
kháo, jaise maiṉ ne yih kahte húe
hukm kiyá hai, ki Hárún aur us ke
beṭe use kháweṉ.
32 Aur báqí jo gosht aur roṭí se
rahe, us ko ág se jaláo.
33 Aur tum jamá'at ke ḳhaime ke
darwáze ke sát din tak báhar na
jáoge, jab tak maḳhsús karne ke din
púre na howeṉ: ki sát din meṉ tum
apní ḳhidmat ke liye maḳhsús kíye
jáoge.
34 Jis tarah se us ne áj hí kiyá, us
hí tarah KHUDÁWAND ne hukm diyá
hai, ki kiyá jáwe, tá ki tumháre liye
kafára ho.
35 Is liye jamá'at ke ḳhaime ke
darwáze pás din rát sát din tak
ṭhahre raho, aur KHUDÁWAND ke
ahkám ko yád rakho, tá ki tum mar
na jáo, ki aisá hí hukm mujh ko milá
hai.
36 Aur Hárún aur us ke beṭe sab
ahkám KHUDÁWAND ke, jo us ne Músá
ke wasíle se farmáe the, bajá láe.

IX BA'B.

AUR áṭhweṉ din meṉ aisá húá, ki
Músá ne Hárún, aur us ke beṭoṉ
ko, aur baní Isráel ke buzurgoṉ ko,
buláyá, aur Hárún ko kahá, ki
2 Tú ek bachhṛá ḳhatá kí qurbání
ke liye, aur ek menḍhá soḳhtaní qur-
bání ke liye, jo be-'aib hoṉ, le, aur un
ko KHUDÁWAND ke rúbarú guzrán.
3 Aur baní Isráel ko yih kahte húe
farmá, ki Ek halwán bakríoṉ se ḳhatá
kí qurbání ke liye; aur ek bachhṛá aur
ek barra, jo donoṉ eksála aur be-'aib
hoṉ, soḳhtaní qurbání ke liye;
4 Aur ek bail aur ek menḍhá salá-
matí kí qurbání ke liye, tá ki rúbarú
KHUDÁWAND ke zabh kiye jáweṉ; aur
nazr kí qurbání, tel miláke, láo; is
liye ki áj ke din KHUDÁWAND tum par
záhir hogá.
5 ¶ Chunánchi we us ko, ki Músá
ne hukm kiyá thá, jamá'at ke ḳhaime
ke sámhne láe: aur sárí jamá'at nazdík
áke KHUDÁWAND ke rúbarú khaṛí húí.
6 Músá ne kahá, Yih wuh kám hai,
jis kí bábat KHUDÁWAND ne tum ko
hukm kiyá hai: tum us ko bajá láo,
ki KHUDÁWAND ká jalál tum par záhir
hogá.
7 Aur Músá ne Hárún ko kahá, ki
Mazbah ke nazdík já, aur apní ḳhatá
kí qurbání aur apní soḳhtaní qurbání
guzrán, aur apne liye aur qaum ke
liye kafára de, aur jamá'at kí qurbání
guzrán, aur un ke liye kafára de, jaisá
ki KHUDÁWAND ne hukm kiyá hai.
8 ¶ Tab Hárún mazbah par gayá,
aur apní ḳhatá kí qurbání ká bachhṛá
zabh kiyá.
9 Aur Hárún ke beṭe lahú us pás
láe, aur us ne apní unglí us meṉ ḍub-
áí, aur use mazbah ke síngoṉ par lag-
áyá, aur báqí ḳhún mazbah kí jaṛ par
biṭáyá.
10 Aur charbí, aur gurde, aur jhillí
kaleje par kí, ḳhatá kí qurbání meṉ se
leke, mazbah par jaláí, jaisá ki KHU-
DÁWAND ne Músá ko hukm kiyá thá.
11 Aur gosht aur khál ko ḳhaima-
gáh ke báhar ág se jaláyá.
12 Phir soḳhtaní qurbání zabh kí;
aur Hárún ke beṭoṉ ne lahú use diyá,
aur us ne us ko mazbah ke girdágird
chhiṛká.
13 Phir soḳhtaní qurbání, us ke
'azá aur sir samet, us ko dí; aur us ne
mazbah par jaláí.
14 Aur ojh aur páe dhoe, aur un ko
mazbah par soḳhtaní qurbání ke úpar
jaláyá.
15 ¶ Phir jamá'at kí qurbání áge
láyá, aur bakrí ká bachcha un kí ḳhatá
kí qurbání ke liye liyá, aur us ko zabh
kiyá, aur us ko pahle ke muwáfiq
ḳhatá ke liye chaṛháyá.

16 Tab sokhtaní qurbání áge láyá, aur us ko ma'múl ke muwáfiq guzráná.

17 Phir nazr kí qurbání áge láyá, aur us se ek mutthí lí, aur us ko mazbah par, fajr kí sokhtaní qurbání ke siwá, jaláyá.

18 Aur us ne bail aur mendhá, ki jamá'at kí salámatí ká zabíha hai, zabh kiye; aur Hárún ke bete khún us ke pás le gaye, aur us ne us ko mazbah ke girdágird chhirká;

19 Aur bail se charbíán, aur mendhe se dum, aur gurdon par kí charbí, aur jhillí kaleje par kí:

20 So charbíán sínon par rakhín, aur us ne charbíán mazbah par jaláín.

21 Aur sína aur dahná shána, jaise Khudáwand ne Músá ko hukm kiyá thá, Hárún ne rúbarú Khudáwand ke hiláne kí qurbání ke liye hiláyá.

22 Aur Hárún ne jamá'at kí taraf háth apne utháe, aur un ko barakat dí, aur khatá kí qurbání, aur sokhtaní qurbání, aur salámatí kí qurbání guzránke níche utrá.

23 Phir Músá aur Hárún jamá'at ke khaime men dákhil húe, aur báhar nikle, aur jamá'at ko du'áen dín: tab sárí jamá'at par Khudáwand ká jalál záhir húá.

24 Aur Khudáwand ke huzúr se ág niklí, aur mazbah par kí sokhtaní qurbání aur charbíán khá gayí; aur sárí jamá'at ne dekhá, aur lalkárí, aur munh ke bal girí.

X BAB.

PHIR Nadab aur Abihú donon bete Hárún ke, har ek ne un men se apná 'údsoz liyá, aur us men ág bharke us par bakhúr dálá, aur ek ajnabí ág, jis ká Khudáwand ne un ko hukm na kiyá thá, rúbarú Khudáwand ke guzrání.

2 Tab ág Khudáwand ke huzúr se niklí, aur un donon ko khá gayí, aur we Khudáwand ke sámhne mar gaye.

3 Tab Músá ne Hárún se kahá, Yih wuh hai, jo Khudáwand ne farmáyá thá, ki jo log mere nazdík áwen, zarúr hai ki we merí taqdís karen, aur sárí jamá'at ke áge cháhiye ki meri tamjíd ho. Aur Hárún chup rahá.

4 Phir Músá ne Hárún ke chachá Uzziel ke donon beton Misáel aur Ilsafan ko talab kiyá, aur kahá, Nazdík áo, aur apne bháíon ko maqdis ke sámhne se khaimagáh ke báhar uthá le jáo.

5 So we áe, aur un ko un ke kapron men utháke, jaisá Músá ne hukm kiyá thá, khaimagáh se báhar le gaye.

6 Phir Músá ne Hárún aur us ke beton Ili'azar aur Itamar ko kahá, ki Apne sir nange mat karo, aur apne kapre na pháro, tá na ho, ki tum mar jáo, aur sárí jamá'at par Khudáwand ká gazab názil ho; par sáre gharáne Isráel ke, jo tumháre bháí hain, us jal jáne par, jo Khudáwand ne jaláyá hai, rowen.

7 Aur tum jamá'at ke khaime ke darwáze se báhar na jáo, tá ki tum halák na ho; kyúnki Khudáwand ká tel mamsúh hone ke liye tum par hai. So unhon ne Músá ke kahne par 'amal kiyá.

8 ¶ Phir Khudáwand ne khitáb karke Hárún ko farmáyá, ki

9 Jab tum jamá'at ke khaime men dákhil ho, to tum mai yá koí chíz, jo nasha karnewálí ho, na píjiyo, na tú aur na tere bete, tá na ho, ki tum mar jáo; aur yih tumháre liye tumháre qarnon men hamesha tak qánún hai:

10 Tá ki tum halál aur harám, aur pák aur nápák men tamíz karo;

11 Aur tá ki tum sáre ahkám, jin ko Khudáwand ne Músá ke wasíle se tum ko farmáyá hai, baní Isráel ko sikhláo.

12 ¶ Phir Músá ne Hárún aur us ke beton Ili'azar aur Itamar ko, jo báqí the, kahá, ki Nazr kí qurbání, jo Khudáwand kí ág kí qurbání se bach rahí, lo, aur us ko mazbah ke pás

fatírí kháo; is liye ki yih niháyat muqaddas hai.

13 Aur tum use muqaddas makán men kháo; kyúnki Ḳhudáwand kí ág kí qurbánion men se terá aur tere beṭon ká yih hissa hai: kyúnki yún mujh ko hukm húá hai.

14 Aur hiláne ke síne aur uṭháne ke sháne ko kisí pák jagah men khá, tú, aur tere beṭe, aur terí beṭián tere sáth; is liye ki yih terá aur tere beṭon ká hissa hai, jo baní Isráel kí salámatí kí qurbánion ke zabíhon men se diyá gayá.

15 Aur uṭháne ká shána aur hiláne ká sína, we un charbíon ke sáth jo jaláí játín, láwenge, tá ki wuh Ḳhudáwand ke rúbarú hiláne kí qurbání ke liye hiláyá jáwe: wuh hamesha ke qánún ke mutábiq, terá aur tere beṭon ká hogá, jaisá ki Ḳhudáwand ne farmáyá hai.

16 ¶ Phir Músá ne ḳhatá kí qurbání ke menḍhe ko bahut talásh kiyá, to kyá dekhtá hai? ki wuh jaláyá gayá: tab wuh Hárún ke beṭon Ili'azar aur Itamar par, jo bach rahe the, gussa húá, aur bolá, ki

17 Tum ne ḳhatá kí qurbání muqaddas makán men kyún na khá lí? ki yih niháyat muqaddas hai, aur Ḳhudáwand ne tum ko yih dí hai, tá ki tum jamá'at ká gunáh uṭhá lo, aur un ke liye Ḳhudáwand ke rúbarú kafára do.

18 Dekho, ki us ká lahú maqdis men dáḳhil na kiyá gayá: lázim thá, ki tum use maqdis men, jaisá main ne tum ko hukm kiyá thá, khá játe.

19 Tab Hárún ne Músá se kahá, Dekho, ki áj hí unhon ne apní ḳhatá kí qurbání aur apní soḳhtaní qurbání Ḳhudáwand ke áge guzrání hai, aur mujh par aise hádise húe hain; pas agar main yih ḳhatá kí qurbání áj hí khá letá, to kyá Ḳhudáwand ke huzúr maqbúl hotá?

20 Músá ne yih sunke pasand kiyá.

XI BA'B.

PHIR Ḳhudáwand ne Músá aur Hárún ko ḳhitáb karke farmáyá, ki

2 Tum baní Isráel se kaho, Sab chárpáyon men se, jo zamín par hain, aur tumhen un ká kháná rawá hai, so ye hain.

3 Sab chárpáe khurwále, jin ká khur chirá húá ho, aur wuh jugálí karte hon, tum unhen kháo.

4 Magar un men se jo jugálí karte hain, yá khur un ke chire húe hote hain, in ko na kháo; jaise únṭ, wuh to jugálí kartá hai, par khur us ká chirá húá nahín hotá; so wuh nápák hai tumháre liye.

5 Aur sáfan, ki wuh jugálí kartá hai, aur khur us ká chirá húá nahín; to wuh bhí nápák hai tumháre liye.

6 Aur ḳhargosh, ki wuh to jugálí kartá hai, par us ká khur chirá húá nahín hai; wuh bhí tumháre liye nápák hai.

7 Aur súar, ki khur us ká do hissa hotá hai, aur us ká pánw chirá hai, par wuh jugálí nahín kartá; wuh bhí nápák hai tumháre liye.

8 Tum un ke gosht men se kuchh na kháiyo, aur un kí láshon ko na chhúiyo; ki yih nápák hain tumháre liye.

9 ¶ Aur sab un men se, jo pánion men hain, jin ká kháná tumhen rawá hai, so ye hain: sab we jánwar, jin ke par hon aur chhilke, samundaron men hon yá nahron men, tum unhen kháo.

10 Lekin we sab jánwar, jin ke na par hon aur na chhilke, samundaron men hon yá nahron men, we sab, jo pání men rengte hain, aur we sab haiwán jo pání men rahte hain, we makrúh hain tumháre liye;

11 We makrúh honge tumháre liye; tum un ke gosht men se na kháo, aur un ke mare húe se ghin karo.

12 Sab, jin ke na par hon aur na

chhilke, páni men, we makrúh hain
tumháre liye.
13 ¶ Aur parandon se, jin se tum
ghin karo, aur jin ko na kháo, is liye
ki we makrúh hain, so ye hain: Nasr,
aur 'uqáb, aur giddh,
14 Aur chílh, aur sháhín, aur sab
qism us kí,
15 Aur sab kauwe, aur aqsam us
ki,
16 Aur shutur-murg, aur ullú, aur
kokil, aur báz, aur sab aqsám us kí,
17 Aur búm, aur hargílá, aur ra-
kham,
18 Aur ráj-hans, aur hawásil, aur
chúhemár,
19 Aur laqlaq, aur baglá, aur sab
aqsám us kí, aur hudhud, aur cham-
gádar.
20 Aur sab parande, jo chár páon
par chalte hain, we makrúh hain tum-
háre liye.
21 Magar sab urnewále kíre mak-
oron men se, jo chár páon se chalte
hain, aur un kí tángen úpar se pindlíon
par jhuk játín, ki we un se kúdkar
zamín par chalte hain, tum un men
se kháiyo.
22 We, jinhen tum khá sakte ho, ye
hain; jaise tiddí aur aqsám us kí, aur
sáli'ám aur aqsám us kí, aur khargol
aur aqsám us kí, aur tidde aur aqsám
us kí.
23 Par sab báqí rengnewále par-
andon men se, jin ke chár pánw hain,
we makrúh hain tumháre liye.
24 Aur in se tum nápák hoge; jo
koí, un men se, kisí kí lásh ko chhú-
wegá, to wuh shám tak nápák rahegá.
25 Aur jo koí, un men se, kisí kí
lásh ko utháwe, to wuh kapre apne
dhowe, aur shám tak nápák rahegá.
26 Aur sab chárpáe, jin ke khur do
hissa hon, par pánw chire húe na hon,
aur na jugálí karte hon, we nápák hain
tumháre liye; jo koí un ko chhúwegá,
to wuh nápák hogá.
27 Aur chár páon par chalnewále
sab tarah ke jánwaron men se har ek
jo unglíon ke bal chalte hain, nápák
hain tumháre liye; jo koí un men se
kisí kí lásh ko chhúwegá, to wuh shám
tak nápák rahegá.
28 Aur jo koí un men se kisí kí lásh
ko utháwe, to wuh kapre apne dhowe,
aur wuh shám tak nápák rahegá: aur
ye sab nápák hain tumháre liye.
29 ¶ Aur rengnewálon men se jo
zamín par rengte hain, ye nápák hain
tumháre liye; chhuchhúndar, aur chú-
há, aur goh, aur aqsám us kí,
30 Aur waral, aur harzún, aur
chhipkalí, aur azá'at, aur girgit.
31 Sab rengnewálon men se yih
nápák hain tumháre liye; jo koí un
ke mare húon ko chhúwegá, to wuh
shám tak nápák rahegá.
32 Aur jis chíz par un men se koí
markar gir pare, to wuh chíz nápák
hogí, khwáh bartan ho lakrí ká, khwáh
kaprá, khwáh chamrá, khwáh tát, har
ek qism ká bartan, jo kám men áyá
ho, to zarúr hai ki páni men dálá jáwe,
aur shám tak nápák rahegá; is taur
se pák ho jáegá.
33 Aur har ek mittí ke bartan, jis
ke bích men, un men se kuchh par
jáwe, jo kuchh us men hai, so nápák
hogá; aur wuh bartan torá jáwe.
34 Sab wuh kháná, ki kháyá játá
hai, jin par un se páni pare, nápák
hogá; aur sab we chízen, jo aise bartan
men pií jáwen, nápák hongí.
35 Aur un ke mare húon se jis chíz
par kuchh gire, khwáh tanúr ho, khwáh
chúlhe, wuh nápák hogí; us ko tor
dálo, is liye ki wuh nápák hai; we
nápák hain, aur nápák honge, tumháre
liye.
36 Magar chashma, aur kúá, jis men
bahut páni ho, to pák rahegá; lekin
jo koí un men se kisí kí lásh ko chhú-
wegá, nápák hogá.
37 Aur mare húon se jo kuchh
kisí bone ke bíj par gire, wuh pák
rahegá.

38 Magar wuh bíj jis par pání ḍhálá
gayá ho, agar us ke mare húe se kuchh
us par gire, to wuh nápáḳ hogá tum-
háre liye.
39 Aur jab un haiwánon̲ men̲ se,
jin ká kháná tum ko halál hai, koí
mare, to us kí lásh ká chhúnewálá
shám tak nápák hogá.
40 Aur jo koí un men̲ se kisí kí
lásh ko kháwe, to wuh apne kapṛe
dhowe, aur shám tak nápák rahegá:
aur jo koí un men̲ se kisí kí lásh ko
uṭháwe, wuh apne kapṛe dhowe, aur
shám tak nápák rahegá.
41 Aur sab rengnewále jo zamín
par rengte hain̲, tum unhen̲ na kháiyo,
is liye ki we makrúh hain̲.
42 Aur jo apne sína par chalen̲, aur
we sab jo chár páon̲ par chalte hain̲,
aur bahut pán̲wwále, sab rengnewálon̲
men̲ se, jo zamín par rengte hain̲,
tum unhen̲ na kháo, is liye ki makrúh
hain̲.
43 Aur tum kisí rengnewále se, jo
zamín par rengtá hai, apne ta,ín̲ mak-
rúh na karo, aur un se apne ta,ín̲ najis
na karo, yahán̲ tak ki tum nápák ho
jáo.
44 Is liye ki main̲ Ḳhudáwand
tumhárá Ḳhudá hún̲; cháhiye ki tum
apne ta,ín̲ muqaddas karo, tá ki mu-
qaddas hoo, is liye ki main̲ quddús
hún̲; so apne ta,ín̲ kisí rengnewále se, jo
zamín par rengtá hai, nápák na karo.
45 Ki main̲ Ḳhudáwand hún̲;
Misr kí zamín se tumhárá chhuṛáne-
wálá, tá kí main̲ tumhárá Ḳhudá hoún̲:
pas tum muqaddas hoo, is liye ki main̲
quddús hún̲.
46 Charande, aur parande, aur sab
jándár jo pání men̲ chalte hain̲, aur
sab jándár jo zamín men̲ rengte hain̲,
so un ká yih hukm hai;
47 Tá ki tum nápák aur pák men̲,
aur un jánwaron̲ men̲ jo kháe játe hain̲,
aur un men̲ jo nahín̲ kháe játe hain̲,
tamíz karo.

XII BA'B.

PHIR Ḳhudáwand ne Músá se ham-
kalám hoke farmáyá, ki
2 Baní Isráel ko kah, Jo 'aurat ki
hámila ho, aur laṛká jane, to wuh sát
din, jaise haiz ke dinon̲ men̲ wuh rahtí
hai, nápák hogí.
3 Aur áṭhwen̲ din laṛke ká ḳhatna
kiyá jáwe.
4 Aur ba'd us ke wuh lahú se apne
pák karne men̲ tentís din ṭhahrí rahe,
aur kisí muqaddas chíz ko na chhúwe;
aur jab tak us ke pák hone ke din na
áwen̲, maqdis men̲ dáḳhil na howe.
5 Aur agar wuh laṛkí jane, to do
hafte, jaise us kí haiz ká hukm hai,
nápák rahegí, aur chhiyásaṭh roz ḳhún
se apne pák karne men̲ ṭhahrí rahegí.
6 Aur jab us ke pák hone ke din
beṭe ke liye hon̲, yá beṭí ke liye áwen̲
tab wuh barra ek-sála soḳhtaní qur-
báni ke liye, aur bachcha kabútar ká,
yá qumrí, ḳhatá kí qurbání ke liye,
jamá'at ke ḳhaime ke darwáze par,
káhin pás láwe.
7 Wuh use Ḳhudáwand ke sámh-
ne guzráne, aur us ke liye kafára de,
aur us ko us ke ḳhún bahne se pák
kare. Yih beṭá, yá beṭí janne ká
hukm hai.
8 Aur agar us ko barra láne ká
maqdúr na ho, to wuh do qumríán̲, yá
kabútar ke do bachche, ek soḳhtaní
qurbání ke liye, aur dúsrá ḳhatá kí
qurbání ke liye, láwe; aur káhin us
ke liye kafára dewe, tab wuh pák ho
jáwegí.

XIII BA'B.

PHIR Ḳhudáwand ne Músá aur
Hárún ko ḳhitáb karke farmá-
yá, ki
2 Agar kisí ke badan ke chamṛe
men̲ waram, yá papṛí, yá sufed cham-
aktá húá dág ho, aur us ke badan ke
chamṛe men̲ bars kí sí balá ho, to use
Hárún káhin pás, yá us ke beṭon̲
men̲ se, jo káhin hain̲, ek ke pás
láwen̲;

3 Wuh káhin us ke badan ke chamre kí balá par nazar kare; agar balá kí jagah ke bál sufed ho gaye howen, aur wuh balá dekhne men chamre se gahrí ho; to wuh korh ká marz hai; so káhin use dekhke us ko nápák thahráwe.

4 Agar wuh chamaktá húá dág us ke badan ke post par sufed ho, aur dekhne men chamre se níchá na ho, aur us par ke bál sufed na ho gaye hon; to káhin us baláwále ko sát din tak nazar-band kare:

5 Aur káhin sátwen roz use dekhe; aur dekho, agar wuh balá us kí nazar men wuhín kí wuhín qáim ho, aur chamre par phailí na ho; to wuh káhin use aur sát din tak nazar-band kare.

6 Phir sátwen din káhin use dúsrí bár dekhe; aur dekho, agar wuh balá kuchh siyáh húí ho, aur chamre par phailí na ho; to káhin use pák thahráwe, ki wuh chhíp hai; so wuh apne kapre dhowe, aur pák howe.

7 Par agar wuh chhíp káhin ke dekhne aur pák karne ke ba'd chamre par bahut phail jáwe, to wuh shakhs káhin ko phir dikháyá jáwe:

8 Aur káhin use dekhe, aur dekho, ki wuh chhíp chamre par barh gaí, to wuh use nápák thahráwe, ki yih bars hai.

9 ¶ Agar kisí shakhs ko bars ká marz ho, to use káhin pás láwen:

10 Káhin use dekhe: aur dekho, agar wuh balá uthí húí chamre par sufed ho, aur us ne bálon ko sufed kar diyá ho, aur us waram kí jagah ká gosht jítá aur nangá ho;

11 To yih us ke badan ke chamre men puráná bars hai; tab káhin use nápák thahráwe, aur use nazar-band na kare, ki wuh nápák hai.

12 Aur agar bars chamre par phail jáwe, aur wuh bars us ke sab chamre ko sir se páon tak, jitná ki káhin dekhtá hai, chhipáwe;

13 Tab káhin gaur kare; aur dekho, agar us ká sárá badan bars se chhip gayá hai, to us maríz ko pák thahráwe, kyúnki wuh sab sufed ho gayá hai, aur wuh pák hai.

14 Par jis din nangá gosht us men záhir ho, to wuh nápák hogá.

15 Aur káhin nange gosht ko dekhe, aur use nápák thahráwe, ki nangá gosht nápák hai, aur yih bars hai.

16 Aur agar nangá gosht bhí phirkar sufed ho jáwe, to wuh káhin ke huzúr áwe;

17 Káhin use dekhe, aur dekho, agar wuh marz kí jagah sab sufed ho gayí hai; to káhin barswále ko pák thahráwe; ki wuh pák hai.

18 ¶ Aur jis ke badan ke chamre par phuriyá ho, aur changí ho jáe,

19 Aur phuriyá ke badle sufed ubhrí húí jagah, yá chamaktá húá dág, sufed surkhí máil ho; to káhin ko dikháyá jáwe;

20 Phir jab káhin use dekhe, aur dekho, agar wuh jild se záhiran níchá ho gayá ho, aur us par ke bál bhí sufed ho gaye hon; to káhin use nápák kahe; ki yih bars kí bímárí hai, jo phuriyá se paidá húí.

21 Par agar káhin use dekhe, aur dekho, ki us par sufed bál nahín, aur wuh chamre se níchá nahín hai, aur kuchh siyáh hai; to káhin use sát din tak nazar-band kare:

22 Par agar wuh chamre par phail gayá ho; to káhin use nápák káhe, ki yih korh kí balá hai.

23 Agar wuh chamaktá húá dág apní jagah par ho, aur phailá na ho; to wuh phuriyá ká dág hai; káhin use pák kahe.

24 ¶ Phir wuh gosht, jis ke chamre men ág kí sí sozish ho, aur us jíte gosht men jis kí sozish hotí ek sufed chamaktá húá dág ho, surkhí máil, yá faqat sufed ho;

25 To káhin us par nazar kare; aur dekho, agar chamakte húe dág

ke bál sufed ho gaye hon, aur wuh
dekhne men jild se nīchá ma'lúm ho;
to wuh bars hai, jo us sozish se paidá
húí; so káhin use nápák kahe, ki yih
bars kí bímárí hai.
26 Lekin agar káhin dekhe, ki us
sufed chamakte húe dág par sufed bál
nahín, aur jild se níchá na húá, balki
kuchh siyáh ho; to use sát din tak
nazar-band kare:
27 Aur sátwen roz káhin use de-
khe; agar wuh jild par bahut phail
gayá ho; to use nápák kahe; ki wuh
bars ká marz hai.
28 Aur agar wuh sufed chamaktá
húá dág apní jagah par ho, aur jild
par phailá na ho, balki kuchh siyáh
ho; to wuh faqat sozish ke bá'is
phúlá húá hai; káhin use pák kahe,
ki wuh faqat sozish ká dág hai.
29 ¶ Agar kisí mard yá 'aurat ke
sir yá dárhí men dág ho;
30 Káhin us dág ko dekhe; aur
dekho, agar wuh záhiran chamre se
níchá má'lúm ho, aur us par koí zard
rúngtá ho; to káhin use nápák kahe;
ki yih senhúá hai, sir yá dárhí kí bars
hai.
31 Aur agar káhin us senhúe ke
marz ko dekhe, aur dekho, wuh zá-
hiran chamre se níchá nahín, aur ki
us par siyáh bál nahín; to káhin us
senhúáwále ko sát din tak nazar-band
kare:
32 Aur sátwen din dekhe; agar
senhúá phailá na ho, aur us par koí
zard bál na ho, aur wuh senhúá
dekhne men chamre se níchá na ho;
33 To us ke bál múnde jáwen, le-
kin senhúe par ke mundáe na jáwen;
aur káhin us senhúáwále ko aur sát
din nazar-band kare.
34 Phir sátwen roz káhin us sen-
húe ko dekhe; aur dekho, agar wuh
senhúá jild par phailá na ho, aur na
jild se dekhne men níchá na ho gayá;
to káhin use pák kahe; wuh apne
kapre dhowe, aur pák howe.
35 Aur agar us ke pák thahráne ke
ba'd wuh senhúá jild par bahut phail
jáwe;
36 To káhin use dekhe; aur dekho,
ki agar senhúá jild par phailá hai;
to káhin zard bál ko na dhúndhe,
wuh nápák hai.
37 Par agar us ke dekhne men wuh
senhúá thahar rahá ho, aur ki us par
siyáh bál nikle hon, to wuh senhúa
changá húá; wuh pák hai; káhin use
pák thahráwe.
38 ¶ Aur agar kisí mard yá 'aurat ke
badan ke chamre men chamakte húe
dág, yá sufed chamakte húe dág, hon;
39 Káhin dekhe; aur dekho, agar
we dág, jo un ke badan ke chamre
men hain, sufed siyáhí máil hon, to
chhíp hai, ki chamre men phailí; wuh
pák hai.
40 Aur jís shakhs ke sir ke bál gir
gaye hon, wuh ganjá hai; wuh pák
hai.
41 Aur jis shakhs ke sir ke bál
peshání kí taraf se gir gaye howen,
wuh chandlá hai; wuh pák hai.
42 Agar us ganje yá chandle sir
par sufed surkh dág ho, to yih bars
hai, jo us ke ganje sir aur chandle sir
par niklí húí hai.
43 So káhin use dekhe; aur dekho,
agar us marz ká dág us ke ganje sir
yá chandle sir par surkh sufed ko,
jaise ki badan ke chamre men bars
dikhái detí hai;
44 To wuh ádmí korhí hai; wuh
nápák hai; káhin use bilkull nápák
thahráwe; us kí bars us ke sir par hai.
45 Aur wuh abras, jis ke badan
men balá hai, us ke kapre pháre
jáwen, aur sir nangá kiyá jáwe; tab
wuh úpar ke honth par kaprá dále,
aur chillá chilláke kahe, Nápák,
nápák.
46 Jitne dinon tak ki yih bímárí
us ko rahe, wuh nápák rahegá; wuh
nápák hai; wuh akelá rahá kare; us
ká makán khaimagáh ke báhar howe.

47 ¶ Aur wuh pairáhan, jis men bars ká sá dág ho, khwáh ún ká ho, khwáh katán ká ho;

48 Aur us pairáhan ke táne men ho, yá báne men, katán ká ho, yá ún ká, khwáh chamṛe par ho, khwáh kisí chíz par jo chamṛe kí baní ho;

49 Agar wuh dág sabzí máil yá surkhí máil ho, kapṛe men ho yá chamṛe men, táne men ho yá báne men, yá kisí chamṛe ke bartan men ho; wuh bars kí balá hai, aur cháhiye ki káhin ko dikháí jáwe:

50 Káhin us balá ko dekhe, aur us chíz ko jis men wuh dág hai, sát din tak band kar rakhe:

51 Aur sátwen din us ko dekhe; agar wuh dág kapṛe par phailá ho, táne men yá báne men, yá chamṛe par, yá kisí chíz par, jo chamṛe se baní húí hai; to yih dág sakht bars ká hai, aur nápák hai.

52 So wuh us pairáhan ko, súf ká ho, yá katán ká, jis ke táne men yá báne men balá hai, aur us chamṛe ke bartan ko, jis men wuh hai, jalá de; ki yih sakht bars ká dág hai; wuh ág se jaláyá jáwe.

53 Aur agar káhin dekhe, aur dekho, ki wuh dág, jo pairáhan men, táne men, yá báne men, yá kisí chamṛe ke bartan men hai, phailá nahín;

54 To wuh hukm kare ki us chíz ko, jis men wuh dág hai, dhowen, aur phir use aur sát din tak rakh chhoṛe:

55 Phir wuh káhin ba'd dhone ke, jab sát din guzar jáwen, us dág ko dekhe; agar us dág ne apná rang nahín badlá, aur na phailá hai, to wuh nápák hai; tú use ág men jalá de; ki wuh muzirr hai, khwah wárpár ho, khwáh úparwár.

56 Aur agar káhin nazar kare aur dekhe, ki dág dhone ke bá'd siyáhí máil húá, to wuh us pairáhan se, aur chamṛe se, táne se, yá báne se, dág bhar káṭ phenke:

57 Aur agar wuh dág pairáhan men, yá táne men, yá báne men, yá kisí chamṛe ke bartan men phirke dikháí de; to yih phailnewálá hai; tú us chíz ko jis men wuh dág hai ág se jalá de.

58 Aur agar us pairáhan se, yá táne se, yá báne se, yá chamṛe ke bartan se, jise tú ne dhoyá hai, dág játá rahe, to wuh do-bára dhoyá jáe, ki pák ho jáegá.

59 Yih bars kí balá ká hukm hai, jo ún ke yá katán ke kapṛe men ho, yá táne men, yá báne men, yá kisí chamṛe ke bartan men, ki wuh pák ṭhahre yá nápák ṭhahráyá jáwe.

XIV BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, ki

2 Abras ke liye, jis din wuh pák kiyá jáwe, yih sharí'at hai: cháhiye ki use káhin pás láwen:

3 Aur káhin khaimagáh se báhar jáwe; aur káhin dekhe, aur dekho, agar wuh abras bars kí balá se changá ho gayá ho;

4 To káhin hukm kare, ki us ke liye, jo pák kiyá játá hai, do jítí pák chiṛiyán, aur deodár kí lakṛí, aur qirmiz, aur zúfa lewen:

5 Phir káhin hukm kare, ki ek un chiṛiyon men se ek miṭṭí ke bartan men bahte húe pání ke úpar halál kí jáwe:

6 Aur us jítí chiṛiyá ko, deodár kí lakṛí, aur qirmiz, aur zúfa samet lewen, aur unhen aur us jítí chiṛiyá ko us chiṛiyá ke lahú men, jo bahte pání par zabh kí gayí hai, gota de:

7 Aur us par, jo bars se pák kiyá játá hai, sát martaba chhiṛke, aur use pák ṭhahráwe; aur jítí chiṛiyá ko maidán kí taraf uṛá dewe.

8 Aur wuh, jo pák kiyá játá hai, apne kapṛe dhowe, aur sáre badan ke bál munḍáwe, aur pání men gusl kare, tá ki pák ho: ba'd us ke wuh khaimagáh men áwe; par sát din tak apne khaime ke báhar hí sukúnat kare.

9 Aur sátwen̲ roz apne sir ke sab bál, aur apní dáṛhí, aur apní bhaun̲en̲, garaz apne sáre bál munḍáwe, aur apne kapṛe dhowe, aur apná badan bhí pání se dhowe; tab wuh pák hogá.

10 Aur áṭhwen̲ din do be-'aib nar barre, aur ek máda barra ek-sála be-'aib, aur maida men̲ se tín dahái, tel miláke, nazr kí qurbání ke liye, aur ek páo tel lewe.

11 Tab wuh káhin, jo pák kartá hai, us shak̲hs ko, jo pák kiyá játá hai, un chízon̲ samet, Ḳhudáwand ke áge jamá'at ke k̲haime ke darwáze par házir kare:

12 Aur káhin ek nar barra, taqsír kí qurbání ke liye, us páo tel samet, nazdík láwe, aur unhen̲ hiláne kí qurbání ke liye Ḳhudáwand ke huzúr men̲ hiláwe:

13 Aur us barre ko us jagah par, jahán̲ k̲hatá kí qurbání aur sok̲htaní qurbání zabh kí játí hai, muqaddas makán men̲ zabh kare: is liye ki k̲hatá kí qurbání ke mánind, yih taqsír kí qurbání bhí káhin kí hai; yih niháyat muqaddas hai:

14 Aur káhin taqsír kí qurbání ká kuchh lahú leke us shak̲hs ke, jo pák kiyá játá hai, dahne kán kí lau par, aur dahne háth ke angúṭhe par, aur dahne pán̲w ke angúṭhe par lagáwe:

15 Aur káhin us páo tel men̲ se thoṛá leke apne báyen̲ háth kí hathelí par ḍhále:

16 Aur káhin us tel men̲, jo us kí báyín̲ hathelí par hai, apní dahní unglí ḍubowe, aur Ḳhudáwand ke áge sát martaba apní unglí se kuchh tel chhiṛke:

17 Aur us tel men̲ se, jo us kí hathelí par báqí hai, wuh káhin us shak̲hs ke dahne kán kí lau par, jo pák kiyá játá hai, aur us ke dahne háth ke angúṭhe par, aur us ke dahne pán̲w ke angúṭhe par, taqsír kí qurbání ke lahú ke úpar lagáwe:

18 Aur báqí tel ko, jo káhin kí hathelí par hai, wuh us shak̲hs ke sir par, jo pák kiyá játá hai, ḍál de: aur káhin us ke liye Ḳhudáwand ke áge kafára de.

19 Aur káhin k̲hatá kí qurbání guzráne, aur us ke liye, jo nápákí se pák kiyá játá hai, kafára de; ba'd us ke sok̲htaní qurbání ko zabh kare:

20 Aur káhin sok̲htaní qurbání, aur nazr kí qurbání mazbah par chaṛháwe: aur us ke liye kafára de, ki wuh pák ho jáegá.

21 Aur agar wuh miskín ho, aur us ká háth us qadr ko na pahunche; to wuh taqsír kí qurbání ká, hiláne ke liye, ek nar barra lewe, tá ki us ke liye kafára diyá jáwe, aur ek daswán̲ hissa maide ká tel milá húá nazr kí qurbání ke wáste, aur ek páo tel;

22 Aur do qumrián̲, yá kabútar ke do bachche, us ke háth pahunchne ke muwáfiq, lewe; un men̲ se ek k̲hatá kí qurbání howe, aur dúsrá sok̲htaní qurbání.

23 Aur wuh unhen̲ áṭhwen̲ din, apne pák hone ke wáste, jamá'at ke k̲haime ke darwáze par, Ḳhudáwand ke rúbarú, káhin pás láwe.

24 Aur káhin taqsír kí qurbání ká barra aur wuh páo tel lewe, aur wuh unhen̲ Ḳhudáwand ke áge hiláne kí qurbání ke liye hiláwe:

25 Phir wuh taqsír kí qurbání ke barre ko zabh kare; aur káhin taqsír kí qurbání ke k̲hún men̲ se kuchh leke us shak̲hs ke, jo pák kiyá játá hai, dahine kán kí lau par, aur dahine háth ke angúṭhe, aur dahine pán̲w ke angúṭhe par, lagáwe:

26 Aur us tel men̲ se thoṛá sá apní báyín̲ hathelí par ḍále:

27 Aur káhin us tel men̲ se, jo us kí báyín̲ hathelí par hai, thoṛá sá apní dahní unglí se Ḳhudáwand ke áge sát bár chhiṛke:

28 Aur káhin us tel men̲ se, jo us kí hathelí par hai, us shak̲hs ke, jo pák kiyá játá hai dahine kán kí lau

par, aur us ke dahine háth ke angúṭhe,
aur us ke dahine pánw ke angúṭhe par,
taqsír kí qurbání ke lahú kí jagah par
lagáwe:
29 Aur káhin báqí tel ko, jo us kí
hathelí par hai, us shaḳhs ke sir par,
jo pák kiyá játá hai, ḍále, aur us ke
liye Ḳhudáwand ke áge kafára de.
30 Phir wuh do qumríán, yá ka-
bútar ke do bachche, jo use muyassar
howen:
31 Ek to ḳhatá kí qurbání ke liye,
aur dúsrá soḳhtaní qurbání ke liye,
nazr kí qurbání samet guzráne: aur
káhin us shaḳhs ke liye, jo pák kiyá
játá hai, Ḳhudáwand ke áge kafára
dewe.
32 Us mabrús ke liye, jis ká háth
na pahunchtá ho, us ke pák hone ke
liye yih hukm hai.
33 ¶ Phir Ḳhudáwand ne Músá
aur Hárún ko ḳhitáb karke farmá-
yá, ki
34 Jab tum Kan'án kí sarzamín
men, jo main tumhárí milkíyat ke
liye detá hún, dáḳhil ho, agar tumhárí
zamín men, jo tumhárí milkíyat hai,
kisí ghar par bars kí sí balá láún;
35 To cháhiye ki us ghar ká málik
jákar káhin ko ḳhabar kare, aur kahe,
Mujhe aisá ma'lúm hotá hai, ki is
ghar par kuchh bars sá hai:
36 Tab káhin hukm kare, ki we us
ghar ko, peshtar us se ki káhin balá
ko dekhne jáe, ḳhálí karen, tá ki ghar
ká sárá asbáb nápák na ho jáe; ba'd
us ke káhin dekhne jáe:
37 Aur us balá par nazar kare:
agar balá kí us ghar kí díwáron par
sabzí yá surḳhí máil lakíren hon, aur
dekhne men díwár se gahrí nazar
áwen;
38 To káhin ghar se báhar nikalke
ghar ke darwáze par jáe, aur ghar ko
sát din tak band kar rakhe:
39 Aur sátwen din áke phir nazar
kare: agar wuh balá ghar kí díwáron
par phail gayí ho;
40 To káhin hukm de, ki un pat-
tharon ko, jin men balá hai, nikál
ḍálen, aur shahr ke báhar nápák
jagah par phenk den:
41 Phir wuh us ghar ko andar se
cháron taraf khurcháwe, aur we us
ḳhák ko, jo khurchí gayí, shahr ke
báhar nápák jagah par phenk den:
42 Aur we aur patthar leke un
pattharon kí jagah joren; aur wuh
dúsrá chúná lekar ghar ko gach kare.
43 Aur agar wuh balá, ba'd us ke
ki us ke patthar nikále gaye, aur wuh
ghar khurchá gayá, aur wuh gach kiyá
gayá, phir dikhlái de, aus us ghar men
phúṭ nikle;
44 To káhin áwe aur dekhe; aur
dekho, agar wuh balá ghar par phail
gayí ho, to wuh us ghar kí saḳht bars
hai: wuh nápák hai.
45 Tab wuh us ghar ko, aur us ke
pattharon ko, aur us kí lakṛíon ko,
aur us ke sáre gach ko giráwe; aur
wuh unhen shahr ke báhar nápák
jagah par le jáwe.
46 Us ke siwá, agar koí, us ghar ke
band kiye húe ke dinon men, us ke
bích dáḳhil hogá, to wuh shám tak
nápák rahegá.
47 Aur jo koí us ghar men soe, to
apne kapṛe dhowe; aur jo koí us ghar
men kuchh kháwe, to apne kapṛe
dhowe.
48 Aur agar wuh káhin, ba'd us ke
ki wuh ghar phir gach kiyá gayá thá,
us men áwe, aur dekhe, ki wuh balá
ghar par nahín phailí, to wuh us ghar
ko pák ṭhahráwe; kyúnki wuh balá
dúr ho gayí.
49 Tab us ghar kí pákí ke liye do
chiṛiyán, aur deodár kí lakṛí, aur qir-
miz, aur zúfa lewe:
50 Aur un chiṛiyon men se ek ko
miṭṭí ke básan men bahte húe pání par
zabh kare:
51 Phir wuh deodár kí lakṛí, aur
zúfa, aur qirmiz, aur us jítí chiṛiyá ko
leke us zabh kí húí chiṛiyá ke lahú

men, aur us bahte húe pání men, gota de, aur sát daf'a us ghar par chhirke:
52 Aur chiriyá ke lahú, aur bahte húe pání, aur jítí chiriyá, aur deodár kí lakrí, aur zúfa, aur qirmiz se us ghar ko pák kare:
53 Aur us jítí chiriyá ko shahr ke báhar maidán kí taraf chhor de, aur us ghar ke liye kafára de, ki wuh pák ho jáegá.
54 Har qism bars kí balá ke, aur senhúon ke liye,
55 Aur poshák aur ghar kí bars ke liye,
56 Aur waram, aur chhilke, aur sufed chamaknewále dág ke liye, yih hukm hai;
57 Tá ki we nápák aur pák thahráne ke din yih hukm 'amal men láwen.

XV BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá aur Hárún ko khitáb karke farmáyá, ki
2 Baní Isráel se khitáb karo, aur un ko kaho, Agar kisí shakhs ke badan men jiryán ká marz ho, to wuh jiryán ke sabab se nápák hai.
3 Aur jiryán ke waqt us kí nápákí yún hogí; kyá us ke badan se jiryán járí ho, kyá us ká badan jiryán se band ho, wuh nápák hai.
4 Jo shakhs, jise jiryán hai, jis bistar par soegá, wuh bistar nápák hogá; aur har ek chíz, jis par wuh baith jáwe, nápák hogí.
5 Aur jo koí us ke bistar ko chhúwe, apne kapre dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám tak nápák rahe.
6 Aur jo koí us chíz par, jis par jiryánwálá baithá ho, baithe, apne kapre dhowe, aur pání men naháwe, aur shám tak nápák rahe.
7 Aur jo koí us ke badan ko, jise jiryán hai, chhúwe; to wuh apne kapre dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám tak nápák rahe.
8 Aur agar wuh, jise jiryán hai, kisí shakhs par, jo pák hai, thúk de; to wuh shakhs apne kapre dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám tak nápák rahe.
9 Aur wuh sab chíz, jis par wuh jiryánwálá sawár ho, nápák hogí.
10 Aur jo koí kisí chíz ko, jo us jiryánwále ke níche thí, chhúwe, shám tak nápák rahegá: aur jo koí un chízon ko utháwe, wuh apne kapre dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám tak nápák rahe.
11 Aur wuh jis ko yih shakhs, jise jiryán hai, bin háth dhoe chhúwe, apne kapre dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám tak nápák rahe.
12 Aur mittí ká básan, jis ko jiryánwálá chhúwe, torá jáe; aur har ek básan jo chobí ho, so pání se dhoyá jáwe.
13 Aur jab wuh, jise jiryán ká marz hai, changá ho jáe, to wuh sát din apne pák hone de liye gine, tab wuh apne kapre dhowe, aur apná badan bahte húe pání se dhowe: tab wuh pák hogá.
14 Aur áthwen din do qumríán, yá kabútar ke do bachche, leke, KHUDÁWAND ke huzúr, jamá'at ke khaime ke darwáze par káhin pás láwe, aur unhen káhin ke hawále kare:
15 Aur káhin unhen guzráne, ek khatá kí qurbání ke liye, aur dúsrá sokhtaní qurbání ke liye: aur káhin us jiryánwále kí bábat us ke liye KHUDÁWAND ke áge kafára de.
16 Aur jab kisí shakhs ko ihtilám ho, to wuh apná sárá badan pání se dhowe, aur shám tak nápák rahe.
17 Aur jis kapre yá chamre par nutfa lag jáe, wuh kaprá yá chamrá pání se dhoyá jáwe, aur shám tak nápák rahe.
18 Aur wuh 'aurat jis ke sáth mard suhbat kare, aur munzil ho, to we donon pání se gusl karen, aur shám tak nápák rahen.
19 ¶ Aur agar 'aurat ko jiryán ho, aur us ke badan men jo jiryán hai

haiz ká howe, wuh sát din judá kí jáe;
jo koí use chhúegá, shám tak najis
rahegá.
20 Aur wuh sab chíz, jis par wuh
apní judáí ke aiyám men sowe, nápák
hai; aur har ek chíz, jis par wuh
baithe, nápák hai.
21 Aur jo koí us ke bistar ko chhú-
we, apne kapre dhowe, aur pání se
gusl kare, aur shám tak nápák rahe.
22 Aur jo koí kisí chíz ko, jis par
wuh baithí ho, chhúwe, apne kapre
dhowe, aur pání se naháwe, aur shám
tak nápák rahe.
23 Aur agar koí chíz us ke bistar
par, yá aur kisí dúsrí chíz par ho, jis
par wuh baithí húí hai, aur us waqt
koí us chíz ko chhúwe, to wuh shám
tak nápák rahe.
24 Aur agar mard us ke sáth sotá
hai, aur us ká najas us par hotá hai,
to wuh sát din tak nápák rahegá; aur
har ek bistar, jis par wuh mard soegá,
nápák hogá.
25 Aur agar 'aurat apní judáí ke
dinon se peshtar haiz se ho, yá judáí
ke aiyám ke guzar jáne par bhí lahú
járí rahe; to us kí najásat ke bahne
ke aiyám ká hukm us ke aiyám judáí
ká sá hogá: wuh nápák hai.
26 Aur jab tak us ká lahú bahtá,
jis bistar par wuh soegí, so apní judáí
ke aiyám ke bistar kí tarah nápák
hogí: aur jis chíz par wuh baithegí,
wuh chíz, jis tarah us ke aiyám i judáí
men nápák thí, ab bhí nápák hogí.
27 Aur jo koí un chízon ko chhúe-
gá, nápák hogá; apne kapre dhowe,
aur pání se gusl kare, aur shám tak
nápák rahe.
28 Aur jab wuh apne jiryán se pák
howe, to sát din gine; ba'd us ke wuh
pák hogí.
29 Aur áthwen din cháhiye ki wuh
do qumrián, yá kabútar ke do bachche,
leke, jamá'at ke khaime ke dárwáze
par káhin pás áwe.
30 Aur káhin ek ko khatá kí qurbá-
ní ke liye, aur ek ko sokhtaní qurbání
ke liye, guzrán de: aur káhin us ke jir-
yán kí nápákí ke liye KHUDÁWAND ke
áge us ke liye kafára de.
31 Isí tarah tum baní Isráel ko un
kí najásat se parhez karwáo, tá ki we
apní najásaton men halák na howen,
jab mere maskan ko, jo un ke darmiyán
hai, nápák karen.
32 Us ke liye jise jiryán ká marz
ho, aur us ke liye jise ihtilám ho, aur
wuh us bá'is nápák hotá;
33 Aur us ke liye jo haiz se ho, aur
us mard aur 'aurat ke liye, jise jiryán
ká marz ho, aur us mard ke liye, jo
haizwálí 'aurat ke sáth hambistar ho,
yih hukm hai.

XVI BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne, ba'd us ke
ki Hárún ke do bete KHUDÁ-
WAND ke nazdík áe aur mar gaye,
2 Músá ko khitáb karke farmáyá, ki
Apne bháí Hárún ko yih kah, ki Har
waqt páktarín makán men parde ke
andar kafáragáh ke pás, jo sandúq par
hai, na áyá kare, tá ki mar na jáwe:
is liye ki main badlí men kafáragáh
par dikhái dúngá.
3 Aur Hárún páktarín makán men
yún áwe; ki khatá kí qurbání ke liye
ek bachhrá, aur sokhtaní qurbání ke
liye ek mendhá, láwe.
4 Aur katání muqaddas pairáhan
pahine, aur us ke badan men katání
páejáma ho, aur katání patke se us kí
kamar bandhí ho, aur apne sir par ka-
tání 'amáma rakhe: ye muqaddas
kapre hain; aur wuh apná badan pání
se dhowe, aur unhen pahin le.
5 Aur baní Isráel kí jamá'at se
bakrí ke do bachche khatá kí qurbání
ke liye, aur ek mendhá sokhtaní qur-
bání ke liye, lewe.
6 Aur Hárún apne us bachhre ko,
jo khatá kí qurbání ke liye us kí taraf
se hai, nazdík láwe, aur apne liye aur
apne ghar ke liye kafára de.
7 Phir un donon halwánon ko leke

jamá'at ke ḳhaime ke darwáze par Ḳhudáwand ke áge házir kare.

8 Aur Hárún un donon halwánon par qur'a ḍále; ek qur'a Ḳhudáwand ke liye, aur dúsrá qur'a chaláwe ke liye.

9 Aur Hárún us halwán ko, jis par Ḳhudáwand ke nám ká qur'a paṛe, láwe, aur use ḳhatá kí qurbání ke liye zabh kare.

10 Par wuh jis par qur'a paṛe, ki chaláwá ho, Ḳhudáwand ke áge jítá házir kare, tá ki us se kafára diyá jáwe, aur chaláwe ke liye bayábán men chhoṛ de.

11 Phir Hárún us bachhṛe ko, jo ḳhatá kí qurbání ke wáste us kí taraf se hai, láke apne liye, aur apne ghar ke liye, kafára de; aur us bachhṛe ko, jo us kí taraf se ḳhatá kí qurbání hai, zabh kare:

12 Aur wuh ek 'údsoz us ág ke angáron se, jo Ḳhudáwand ke áge mazbah par hai, bhar le, aur apní muṭṭhián bakhúr ke kúṭe húe masálih se bhí bhare, aur use parde ke andar láwe:

13 Aur us bakhúr ko Ḳhudáwand ke huzúr ág men ḍál de, tá ki bakhúr ká dhúán kafáragáh ko, jo shahádat ke sandúq par hai, chhipáwe, ki wuh halák na ho:

14 Phir wuh us bachhṛe ká lahú leke apní unglí se kafáragáh par, púrab kí taraf ko, chhiṛke; aur kafáragáh ke áge bhí lahú apní unglí se sát martaba chhiṛke.

15 ¶ Phir wuh us halwán ko, jo jamá'at kí taraf se ḳhatá kí qurbání hai, zabh kare, aur us ke lahú ko parde ke andar láke, jaisá us ne bachhṛe ke ḳhún ke sáth kiyá thá, waisáhí us lahú ke sáth kare, aur us kafáragáh ke úpar, aur us ke sámhne, chhiṛke:

16 Aur maqdis kí bábat, baní Isráel kí nápákí ke liye, aur un ke gunáhon aur sárí ḳhatáon ke liye, kafára de; aur wuh jamá'at ke ḳhaime ke liye bhí, jo un ke sáth un kí najásaton men rahtá hai, aisá hí kare.

17 Aur jab wuh bhítar jáwe, tá ki maqdis men kafára de, to jab tak ki wuh báhar na áwe, aur apne liye, aur apne gharáne ke liye, aur baní Isráel kí sári jamá'at ke liye, kafára na de, to jamá'at ke ḳhaime men koí na jáwe.

18 Phír wuh nikalke us mazbah par, jo Ḳhudáwand ke áge hai, áwe, aur us kí bábat kafára de; aur us bachhṛe aur us halwán ke lahú men se leke mazbah ke áspás síngon par ḍále.

19 Aur apní unglí se us par sát martaba lahú chhiṛke, aur use baní Isráel kí najásaton se pák kare, aur use muqaddas kare.

20 ¶ Aur jab wuh maqdis, aur jamá'at ke ḳhaime, aur mazbah ke liye, kafára de chuke, to us jite halwán ko láwe:

21 Aur Hárún apne donon háth us jíte halwán ke sir par rakhe, aur baní Isráel kí sárí badkáríon, aur un ke sáre gunáhon aur ḳhatáon ká iqrár karke, un ko us halwán ke sir par dhare, aur use kisí shaḳhs ke háth, jo us ke liye mu'aiyan ho, bayábán ko bhijwá de:

22 Ki wuh halwán un kí sárí badkárián apne úpar uṭháke wíráne men le jáegá: aur wuh us halwán ko bayában men chhoṛ de.

23 Phir Hárún jamá'at ke ḳhaime men dáḳhil hoke us katání kapṛon ko, jo us ne maqdis men jáne ke waqt pahine the, utáre, aur un ko wahán rakh de:

24 Phir pák makán men apná badan páni se dhowe, aur apne kapṛe pahinke báhar áwe, aur apní soḳhtaní qurbání aur jamá'at kí taraf se soḳhtaní qurbání guzráne, aur apne liye aur jamá'at ke liye kafára de.

25 Aur ḳhatá kí qurbání kí charbí mazbah par jaláwe.

26 Aur wuh, jis ne chaláwe ká
halwán chhorá, apne kapre dhowe, aur
páni se naháwe; ba'd us ke khaimagáh
men dákhil ho.
27 Aur khatá kí qurbání ke ba-
chhre ko, aur khatá kí qurbání ke
halwán ko, jin ká lahú maqdis men
kafáre ke liye dákhil kiyá gayá,
khaimagáh se báhar le jáwen; aur
un kí khálen, aur un ká gosht, aur
gobar, aur mengní, ág men jalá
dewen.
28 Aur wuh, jis ne unhen jaláyá,
apne kapre dhowe, aur páni se gusl
kare; ba'd us ke khaimagáh men
dákhil howe.
29 ¶ Aur yih tumháre liye qánún i
dáimí hogá, ki sátwen mahine kí
daswín tárikh tum men se har ek,
khwáh wuh tumháre des ká ho, khwáh
pardesí, jis kí búdobásh tum men hai,
apní ján ko dukh de, aur kisí tarah ká
kám na kare:
30 Kyúnki us roz tumháre wáste
tumhárí pákízagí ke liye kafára diyá
jáegá, tá ki tum apne sáre gunahon se
KHUDÁWAND ke áge pák ho jáo.
31 Yih sabt tumháre árám karne ke
liye hogá: tum us din apní ján ko dukh
díjiyo; yih tumháre liye hamesha ká
qánún hogá.
32 Aur wuh káhin, jise wuh chu-
parke makhsús kare, ki apne báp kí
jagah kahánat kí khidmat kare, kafára
dewe, aur katání kapre, jo muqaddas
hain, pahine:
33 Aur wuh maqdis ke liye kafára
dewe, aur jamá'at ke khaime ke liye,
aur mazbah ke liye, kafára dewe, aur
káhinon ke liye aur jamá'at ke sab
logon ke liye kafára dewe.
34 Aur yih tumháre wáste qánún i
abadí hai, ki tum baní Isráel ke liye,
un ke sab gunáhon kí bábat, sál men
ek daf'a kafára do. Chunánchi us ne,
jaisá KHUDÁWAND ne Músá se farmáyá,
wáisá hí kiyá.

XVII BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
2 Hárún ko, aur us ke beton, aur
sáre baní Isráel ko, khitáb kar, aur un
ko kah, ki KHUDÁWAND ne mujhe yih
hukm kiyá hai, ki
3 Jo shakhs baní Isráel men se
bail, yá barra, yá halwán, khaimagáh
men, yá khaimagáh ke báhar, zabh
kare,
4 Aur jamá'at ke khaime ke dar-
wáze par, KHUDÁWAND ke maskan ke
áge, KHUDÁWAND kí qurbání guzránne
ke liye na láwe, us shakhs par khún
ká ilzám hogá, ki us ne khún baháyá,
aur wuh shakhs apní guroh se kat
jáegá:
5 Yih is liye hai, ki baní Isráel apní
qurbáníán, jinhen we maidán men
zabh karte hain, KHUDÁWAND ke
huzúr jamá'at ke khaime ke darwáze
par, káhin pás láwen, aur unhen KHU-
DÁWAND ke huzúr salámatí kí qur-
bánion ke liye guzránen.
6 Aur káhin wuh lahú, jamá'at ke
khaime ke darwáze par, KHUDÁWAND
ke mazbah par chhirke, aur charbí ko
jaláwe, tá ki KHUDÁWAND ke liye
khushbúí kí bú ho.
7 Aur áge ko shayátín ke liye, jin
ke pairau hoke we zinákár thahre hain,
apní qurbáníán na guzránen. Un ke
liye un ke qarnon men yih hamesha
ká qánún hogá.
8 ¶ Aur tú unhen kah, ki Jo koí
Isráel ke gharáne ká, yá musáfiron
men se jo un men búdobásh karte
hain, sokhtaní qurbání, yá koí zabíha
guzráne,
9 Aur use jamá'at ke khaime ke
darwáze par, tá ki use KHUDÁWAND
ke liye charháne ko na láwe, wuh
shakhs apní qaum men se kat jáegá.
10 ¶ Aur baní Isráel men se jo
shakhs, khwáh Isráel ke gharáne ká
ho, khwáh musáfiron men se, jin kí
búdobásh un men ho, kisí khún ko

kháwe; to merá chihra us khún-
khánewále ke barkhiláf hogá, aur
main̲ use us kí jamá'at men̲ se kát
dúngá.
11 Kyún̲ki badan kí hayát lahú
men̲ hai; so main̲ ne mazbah par wuh
tum ko diyá hai, ki us se tumhárí
jánon̲ ke liye kafára ho: kyún̲ki wuh,
jis se kisí ján ká kafára hotá hai, so
lahú hai.
12 Isí liye main̲ ne baní Isráel ko
kahá, ki Tum men̲ se koí khún na
kháwe, aur koí musáfir, jis kí búdo-
básh tum men̲ hai, lahú na kháwe.
13 Aur baní Isráel men̲ se, yá mu-
sáfiron̲ men̲ se, jin kí búdobásh tum
men̲ hai, jo shakhs shikár kare, aur koí
charanda yá paranda, jo kháne men̲
átá hai, pakre, wuh us ká lahú bitáwe,
aur use mittí se chhipáwe.
14 Kyún̲ki yih har ek badan kí
ján hai; us ká lahú ján kí jagah
hai: is liye main̲ ne baní Isráel ko
hukm kiyá, ki Kisí gosht ká lahú
mat kháo: ki har jism kí zindagání
us ká lahú hai; jo koí use kháegá kat
jáegá.
15 Aur jo koí haiwán ko, jo az-
khud mar gayá ho, yá use darande ne
torá ho, kháwe, to wuh shakhs, khwáh
tumháre des ká ho, khwáh pardesí,
wuh apne kapre dhowe, aur pání se
gusl kare, aur shám tak nápák rahe;
tab wuh pák hogá.
16 Aur agar wuh na dhowe, aur na
gusl kare, to wuh apná gunáh áp
uthávegá.

XVIII BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
2 Baní Isráel se khitáb kar, aur
unhen̲ kah, ki Main̲ KHUDÁWAND
tumhárá Khudá hún̲.
3 Tum Misr kí zamín ke se kám,
jis men̲ tum rahte the, na kíjiyo, aur
tum zamín i Kan'án ke se kám,
jahán̲ main̲ tumhen̲ le játá hún̲,
mat kíjiyo; aur tum un ki rasmon̲
par na chaliyo.
4 Tum mere húkmon̲ par chalo, aur
mere qánúnon̲ ko hifz karo, aur un
par 'amal karo: ki main̲ KHUDÁWAND
tumhárá Khudá hún̲.
5 So tum mere qánúnon̲ aur mere
hukmon̲ par 'amal karo; ki jo koí un
par 'amal kare, to wuh un se jíegá:
main̲ KHUDÁWAND hún̲.
6 ¶ Tum men̲ se koí apne qarábatí
kí barahnagí záhir karne ke liye us ke
nazdík na jáwe; ki main̲ KHUDÁWAND
hún̲.
7 Tú apne báp kí barahnagí, yá
apní má kí barahnagí zinhár záhir na
kar; ki wuh terí má hai: tú us kí
barahnagí záhir na kar.
8 Tú apne báp kí jorú kí barahnagí
záhir na kar; ki wuh tere báp kí
barahnagí hai.
9 Tú apní bahin kí barahnagí, yá
apne báp kí betí, yá apní ma kí betí
kí barahnagí, khwáh wuh ghar men̲
paidá húí ho, khwáh aur kahín̲, záhir
mat kar.
10 Tú apne bete kí betí, yá apní
betí kí betí kí barahnagí záhir mat
kar; ki un kí barahnagí 'ain terí
barahnagí hai.
11 Tere báp kí jorú kí betí, jo tere
báp ke nutfe se hai, terí bahin hai, tú
us kí barahnagí záhir mat kar.
12 Tú apne báp kí bahin kí barah-
nagí záhir mat kar; ki wuh tere báp
kí rishtadár hai.
13 Apní má kí bahin kí barahnagí
záhir mat kar; ki wuh terí má kí
rishtadár hai.
14 Tú apne báp ke bhái kí barah-
nagí záhir mat kar, aur us kí jorú ke
nazdík mat já: wuh terí chachí hai.
15 Tú apní bahú kí barahnagí zá-
hir mat kar; ki wuh tere bete kí jorú
hai: tú us kí barahnagí záhir mat kar.
16 Tú apne bhái kí jorú kí barahna-
gí záhir mat kar; ki wuh tere bhái
kí barahnagí hai.

17 Tú kisí 'aurat kí, aur us kí beṭí
kí barahnagí záhir mat kar; aur tú us
'aurat ke beṭe kí beṭí, yá us kí beṭí kí
beṭí mat le, tá ki us kí barahnagí záhir
kare; ki wuh us kí rishtadár hai: ki
yih baṛí be-hayáí hai.
18 Aur tú kisí 'aurat ko us kí bahin
samet jorú mat kar, tá ki us kí bhí
barahnagí záhir kare, pahlí ke jíte jí,
ki yih us ká jaláná hai.
19 Aur wuh 'aurat, jab tak apní
najásat ke bá'is alag rahe, tú us kí
barahnagí záhir karne ko us ke nazdík
mat já.
20 Aur tú apne hamsáe kí jorú ke
sáth suhbat mat kar, tá ki tú us se apne
ko najis na kare.
21 Tú apne farzandon men se kisí
ko Molak ke liye ág se guzarne mat
de, aur apne Khudá ke nám kí tahqír
na kar: main KHUDÁWAND hún.
22 Tú mard ke sáth, jis tarah 'au-
rat ke sáth sotá hai, mat so: yih
makrúh hai.
23 Tú kisí haiwán se jimá' mat kar,
tá ki tú us se apne ko ganda na kare;
aur na koí 'aurat kisí haiwán ke áge
já khaṛí ho, ki us se jimá' karwáe; ki
yih aundhí bát hai.
24 Tum in báton men áp ko kisí se
álúda mat karo: ki un sab kámon se
we qaumen, jinhen main tumháre áge
nikáltá hún, nápák húín.
25 Aur zamín bhí nápák húí; is
liye main us kí badkárí ká badlá us
par pahunchátá hún, aur zamín un-
hen, jo us men baste hain, qai kar
ḍálegí.
26 Pas, tum áp merí sharí'aton aur
mere hukmon ko hifz karo, aur un
karáhaton men se kisí ko koí na kare,
khwáh tumhárá qaumwálá ho, khwáh
ajnabí jo tum men rahtá ho;
27 Kyúnki zamín ke báshindon ne,
jo tum se áge the, ye sab karáhaton
ke kám kiye, aur zamín nápák ho
gayí;
28 Tá ki zamín tumhári nápákí se
tumhen bhí ugal na de, jis tarah us ne
un qaumon ko, jo tum se áge thín,
ugal diyá.
29 Ki jo koí un karáhaton men se
kuchh karegá, to we karnewále apní
apní qaum men se kaṭ jáenge.
30 So tum merí sharí'at ko hifz
karo, aur un makrúh fi'alon men se,
jo tum se áge kiye gaye, koí kám na
karo, aur apne ta,ín un se ganda na
karo: main KHUDÁWAND tumhárá
Khudá hún.

XIX BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá,
2 Baní Isráel kí sárí jamá'at ko kah,
aur unhen farmá, ki Tum muqaddas
ho; ki main KHUDÁWAND tumhárá
Khudá e quddús hún.
3 ¶ Tum men se har ek apní má,
aur apne báp, se ḍartá rahe, aur mere
sabton ko hifz kare: main KHUDÁWAND
tumhárá Khudá hún.
4 ¶ Tum buton kí taraf rujú' mat
ho, aur na apne liye ḍhále húe ma'-
búdon ko banáo: main KHUDÁWAND
tumhárá Khudá hún.
5 ¶ Aur agar tum salámatí ká
zabíha KHUDÁWAND ke liye zabh karo,
to tum use apní razámandí se zabh
karo.
6 Yih cháhiye, ki jis din tum use
zabh karo, usí din yá dúsre din wuh
kháyá jáwe: aur agar tísre roz tak
kuchh bach rahe, to ág men jalá diyá
jáwe.
7 Aur agar zarra bhí tísre din khá-
yá jáwe, to karáhiyat hogí; wuh maq-
búl na hogá.
8 So jo koí use kháegá, us ká gunáh
usí par hai; kyúnki us ne KHUDÁ-
WAND kí pákíza chíz ko najis kiyá;
so wuh insán apní qaum se kaṭ jáegá.
9 ¶ Aur jab tú apní fasl káṭe, to
khet ke konon ko, sab ká sab mat káṭ
le, aur na apne khet men bál chun.
10 Aur apne angúristán men kho-
shachíni mat kar, aur apne angúron

ká ek ek dána toṛ na le; cháhiye ki
miskínon̲ aur musáfiron̲ ke liye un ko
chhoṛ de: main̲ ḲHUDÁWAND tumhárá
Ḳhudá hún̲.
11 ¶ Tum chorí na karo, na jhúṭhá
mu'ámala karo; ek dúsre se jhúṭh mat
bolo.
12 ¶ Aur tum merá nám leke
jhúṭhí qasam na kháo: tú apne Ḳhudá
ke nám kí takfír mat kar: main̲ ḲHU-
DÁWAND hún̲.
13 ¶ Tú apne paṛosí se dagábází na
kar, na us se kuchh chhín le: mazdúr
kí mazdúrí cháhiye ki sárí rát subh
tak tere pás na rah jáe.
14 ¶ Tú bahre ko mat kos; tú wuh
chíz, jis se ṭhokar lage, andhe ke áge
mat rakh; par apne Ḳhudá se ḍartá
rah: main̲ ḲHUDÁWAND hún̲.
15 ¶ Tum hukúmat men̲ be-insáfí
na karo; tú miskín kí miskíní par
nazar na kar, aur buzurg ko buzurgí
ke liye 'izzat mat de; balki insáf se
apne bhái kí 'adálat kar.
16 Tú 'aib-joon̲ ke mánind apní
qaum men̲ áyá jáyá na kar, aur apne
bhái ke ḳhún par kamar na bándh:
main̲ ḲHUDÁWAND hún̲.
17 ¶ Tú apne bhái se bugz apne dil
men̲ na rakh: tú albatta apne bhái ko
nasíhat kar, tá ki tú us ke sabab ḳha-
tákár na ṭhahre.
18 ¶ Apní qaum ke farzandon̲ se bad-
lá mat le, aur na un kí taraf se kína
rakh; balki tú apne bhái ko apní
mánind piyár kar; main̲ ḲHUDÁWAND
hún̲.
19 ¶ Tum merí sharí'aton̲ kí mu-
háfazat karo Tú apne chaupáyon̲ ko
muḳhtalif jinson̲ se lagne mat de. Tú
apne khet men̲ kisí tarah ke bíj mile
húe mat bo: aur pairáhan, jo katán
aur ún se miláke biná gayá ho, mat
pahin.
20 ¶ Jo koí us 'aurat se, jo laundí
aur kisí shaḳhs kí mangetar hai, aur
na fidiya dí gayí hai, aur na ázád kí
gayí hai, hambistar ho, un ko koṛe
máre jáwen̲: we már ḍále na jáwen̲, is
liye ki wuh 'aurat ázád na thí.
21 So wuh ḲHUDÁWAND ke liye
taqsír kí qurbání jamá'at ke khaime ke
darwáze par, ya'ne ek menḍhá taqsír
kí qurbání ke liye, láwe.
22 Aur káhin us taqsír kí qurbání
ke menḍhe par, us ḳhatá ke liye jo us
ne kí, ḲHUDÁWAND ke áge kafára de;
tab wuh ḳhatá, jo us ne kí hai, baḳhshí
jáegí.
23 ¶ Aur jab tum us mulk men̲ áo,
aur har qism ke mewadár daraḳht
lagáo, to tum un ká mewa námaḳhtún
sá jáno; tín baras tak námaḳhtún ke
mánind tumháre liye rahe; wuh mewa
na kháyá jáwe.
24 Aur chauthe sál us ke sáre me-
wa shukrguzárí ke sáth ḲHUDÁWAND
ke liye muqaddas honge.
25 Aur pánchwen̲ sál tum us ká
mewa kháo, ki wuh apní baṛhtí tum-
háre liye dewe: main̲ ḲHUDÁWAND
tumhárá Ḳhudá hún̲.
26 ¶ Tum lahú ke sáth kuchh mat
kháo; aur jádú na karo, aur sá'aton̲
par liház mat rakho.
27 Tum apne siron̲ ke goshe mat
múnḍo, aur apní dáṛhí ke konon̲ ko tú
mat bigáṛ.
28 Tum kisí ke marne se apne ba-
danon̲ ko na chíro, aur apne úpar
godne se nishán na do: main̲ ḲHUDÁ-
WAND hún̲.
29 Tú apní beṭí ko kasbí banáne
ke liye be-hurmat mat kará, aisá na
howe ki zamín men̲ kasbí-bází phaile,
aur mulk badkárí se ma'múr ho jáwe.
30 ¶ Tum mere sabton̲ kí muhá-
fazat karo, aur mere maqdis kí ta'zím
karo: main̲ ḲHUDÁWAND hún̲.
31 ¶ Aur tum un kí taraf, jin ká
yár deo hai, tawajjuh na karo, aur na
jádúgaron̲ ke tálib ho, ki un ke sabab
se nápák ho jáoge: main̲ ḲHUDÁWAND
tumhárá Ḳhudá hún̲.
32 ¶ Tú us ke áge, jis ká sir sufed
ho, uṭh khaṛá ho, aur búṛhe mard ko

'izzat de, aur apne Khudá se ḍar:
main KHUDÁWAND hún.
33 ¶ Agar koí musáfir tumhárí
zamín par tere sáth sukúnat kare, tum
us ko mat satáo:
34 Balki musáfir ko, jo tumháre
sáth rahtá hai, aisá jáno, jaise wuh jo
tum men paidá húá hai; balki tú use
aisá piyár kar, jaisá áp ko kartá hai;
is liye ki tum Misr kí zamín men
pardesí the: main KHUDÁWAND tum-
hárá Khudá hún.
35 ¶ Tum hukúmat karne men,
paimáish karne men, taulne men, nápne
men, be-insáfí na karo.
36 Cháhiye ki tumhárí púrí tará-
zú, aur púrí paserí, aur púrí dasserí
hon: main KHUDÁWAND tumhárá
Khudá hún, jo tum ko zamín i Misr
se nikál láyá.
37 So tum merí sárí sharí'aton, aur
merí sárí 'adálaton kí muháfazat karo,
aur un par 'amal karo: main KHUDÁ-
WAND hún.

XX BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá,
2 Ab tú baní Isráel ko kah, Jo koí
baní Isráel men se, yá un musáfiron
men se, jin kí búdobásh Isráel ke dar-
miyán hai, apní aulád men se kisí ko
Molak kí nazr karegá, wuh már ḍálá
jáegá: mulk ke báshinde us par pat-
thráo karen.
3 Aur merá chihra us shakhs ká
mukhálif hogá, aur main use us kí
jamá'at men se káṭ dúngá; is liye ki
us ne apní aulád men se kisí ke ta,ín
Molak ko diyá, ki mere maqdis ko
nápák, aur mere nám i pák ko be-
hurmat kare.
4 Aur agar mulk ke rahnewále us
shakhs se, jab ki us ne apní aulád
men se kisí ko Molak kí nazr kiyá,
chashmposhí karen, aur use qatl na
karen;
5 Tab merá chihra, us shakhs ká,
aur us ke gharáne ká mukhálif ho
jáegá, aur main us ko un sab samet,
jo us kí pairauí men ziná karte hain,
ki Molak kí pairauí men zinákár
ṭhahren, un kí qaum men se káṭ ḍá-
lúngá.
6 ¶ Aur jo insán us shakhs kí, jis
ká yár deo hai, aur jádúgaron kí
pairauí kartá hai, tá ki un kí tarah
ziná kare, merá chihra us ká mukhá-
lif hogá, aur main use us kí qaum
men se káṭ ḍálúngá.
7 ¶ Pas, áp ko pákíza karo, aur
muqaddas ho; ki main KHUDÁWAND
tumhárá Khudá hún.
8 Aur tum merí sharí'aton ko hifz
karo, aur un par 'amal karo; main
KHUDÁWAND hún, jo tumhen muqad-
das kartá hún.
9 ¶ Aur jo koí apne báp yá apní
má par la'n kare, már ḍálá jáegá: us
ne apne báp yá apní má par la'nat kí
hai; us ká khún usí par hai.
10 ¶ Aur wuh shakhs, jo dúsre kí
jorú ke sáth, yá apne parosí kí jorú
se ziná kare, wuh ziná karnewálá
aur ziná karnewálí donon qatl kiye
jáwen.
11 Aur jo shakhs ki apne báp kí
jorú se hambistar ho, us ne apne báp
kí barahnagí záhir kí: we donon qatl
kiye jáwen: un ká khún unhín par
hai.
12 Aur wuh shakhs jo apní bahú
ke sáth hambistar howe, we donon
qatl kiye jáwen: unhon ne aundhí
bát kí hai; un ká khún unhín par
hai.
13 Aur agar koí mard ke sáth so-
we, jaise 'aurat ke sáth sotá hai, un
donon ne makrúh kám kiyá: we qatl
kiye jáwen: un ká khún unhín par
hai.
14 Aur agar koí shakhs jorú ko,
aur us kí má ko bhí rakhe, yih be-
hayáí hai: wuh jaláyá jáwe, wuh aur
we donon, tá ki tumháre darmiyán
be-hayáí na rahe.
15 Aur agar koí mard jánwar se

zíná kare, wuh qatl kiyá jáwe; aur
tum us chárpáe ko bhí már ḍálo.
16 Aur agar 'aurat kisí jánwar ke
pás jáwe, aur us ke liye níche leṭ
jáwe, to us 'aurat aur jánwar ko már
ḍál; we ján se máre jáwen̲; un ká
ḳhún unhín̲ par hai.
17 Aur agar koí mard apní bahin
ko, yá apne báp kí beṭí, yá apní má
kí beṭí ko lewe, aur báham ek ek kí
barahnagí dekhen̲, yih niháyat burá
hai; we donon̲ apní qaum ke áge qatl
kiye jáwen̲, ki us ne apní bahin kí
barahnagí záhir kí; wuh apná gunáh
uṭháwegá.
18 Aur agar mard us 'aurat se, jo
kapṛon̲ se ho, hambistar ho, aur us kí
barahnagí záhir kare, to us ne us ká
chashma kholá hai, aur is ne apne
lahú ká chashma khulwáyá: so we
donon̲ apní qaum men̲ se kaṭ jáenge.
19 Aur tú apní ḳhálá aur apní
phúphí kí barahnagí záhir mat kar;
ki jis ne aisá kiyá, us ne apne qaríb
kí barahnagí záhir kí: aur we gunáh
ko uṭháwenge.
20 Aur agar koí apní chachí se
hambistar ho, to us ne apne chachá kí
barahnagí záhir kí: we apne apne
gunáh ko uṭháwenge; we láwalad
marenge.
21 Aur jo shaḳhs apne bhái kí jorú
ko lewe, to yih makrúh hai; us ne
apne bhái kí barahnagí záhir kí: we
láwalad honge.
22 ¶ So tum mere sab qánúnon̲ kí,
aur merí sab sharí'aton̲ kí muháfa-
zat karo, aur un par 'amal karo; tá
ki wuh zamín, jis men̲ main̲ tumhen̲
le játá hún̲, ki wahán̲ sukúnat karo,
tum ko ugal na de.
23 Tum un qaumon̲ ke dastúron̲
par, jinhen̲ main̲ tumháre áge nikáltá
hún̲, mat chalo; kyún̲ki unhon̲ ne
aise hí sab 'amal kiye; isí liye main̲
ne un se nafrat kí.
24 Par main̲ ne tumhen̲ kahá, ki
Tum un kí zamín ke wáris hoge, aur
main̲ use tum ko dún̲gá, ki tum us
ke wáris ho; wuh zamín, jis par dúdh
aur shahd bah rahá hai: main̲ KHU-
DÁWAND tumhárá Ḳhudá hún̲, ki tum
ko qaumon̲ men̲ se chun liyá hai.
25 So tum pák aur nápák chaupá-
yon̲ men̲, aur nápák aur pák parand-
on̲ men̲ farq karo: aur tum charand-
on̲, aur parandon̲, aur kisí qism kí
chíz ke sabab se, jo zamín par rengtí
hai, jin ko main̲ ne tumháre liye ná-
pák kiyá hai, apne ta,ín̲ nápák na
karo.
26 Aur tum mere muqaddas log ho
jáo: ki main̲ ḲHUDÁWAND quddús
hún̲, aur main̲ ne tumhen̲ qaumon̲
men̲ se chun liyá hai, tá ki tum mere
ho.
27 ¶ Aur wuh mard yá 'aurat jis
ká yár deo hai, yá jádúgar ho, to do-
non̲ qatl kiye jáwen̲; cháhiye ki tum
un par patthráo karo; un ká ḳhún
unhín̲ par howe.

XXI BAB.

PHIR ḲHUDÁWAND ne Músá ko
farmáyá, ki Káhinon̲ ko, jo baní
Hárún hain̲, ḳhitáb karke unhen̲ kah,
ki Koí is sabab se, ki us kí guroh men̲
koí mar jáwe, nápák na bane:
2 Magar us ke liye, jo nazdík kí
qarábat us se rakhtá ho, jaise apní
má ke liye, aur apne báp ke liye, aur
apne beṭe, aur apní beṭí, aur apne
bhái ke liye,
3 Aur apní kun̲wárí bahin ke liye,
jo us ke sáth hai, aur hanoz mard se
wáqif nahín̲ húí; wuh us ke liye
nápák ban saktá hai.
4 Par wuh, ki apní guroh men̲
peshwá hai, apne ko álúda na kare,
aisá ki nápák ho jáe.
5 We apne siron̲ ke bál na múnḍen̲,
aur apní ḍárhíon̲ ke kone na múnḍen̲,
aur apne badanon̲ par pachhne na
lagáwen̲.
6 We apne Ḳhudá ke liye muqad-
das bane rahen̲, aur apne Ḳhudá ke
nám ko be-hurmat na karen̲: ki we

KHUDÁWAND ke liye ág kí qurbáníán,
jo ki un ke Khudá kí gizá hain, guz-
ránte hain; so muqaddas honge.
7 We us 'aurat ko, jo fáhisha yá
be-hurmat hai, jorú na karen; aur na
us 'aurat ko, jise us ke shauhar ne
taláq dí ho: kyúnki káhin apne
Khudá ke liye muqaddas hai.
8 Pas, tú use muqaddas jániyo; ki
wuh tere Khudá kí gizá guzrántá hai:
wuh tere áge muqaddas howe; ki
main KHUDÁWAND tumhen muqaddas
karnewálá, quddús hún.
9 ¶ Aur agar kisí káhin kí betí
fáhisha banke áp ko be-hurmat kare,
wuh apne báp ko zalíl kartí hai: use
ág men jalá dewen.
10 Aur wuh, jo apne bháíon men
sardár káhin hai, jis ke sir par ma-
sáhat ká raugan dálá gayá, aur jo
makhsús kiyá gayá, tá ki kapre pa-
hine, apná sir nangá na kare, aur apne
kapre na pháre.
11 Wuh kisí murde ke pás na jáwe,
aur na apne báp, aur na apní má ke
liye áp ko nápák banáwe.
12 Aur hargiz maqdis se báhar na
jáwe, aur apne Khudá ke maqdis ko
be-hurmat na kare; kyúnki us ke
Khudá ká malne ke tel ká táj us par
hai: main KHUDÁWAND hún.
13 Aur wuh kunwárí 'aurat se
byáh kare.
14 Bewa, aur mutallaqa, aur be-
hurmat, aur chhinál randí se byáh na
kare; balki wuh apní hí qaum kí
kunwáríon men se byáh kare.
15 Apne tukhm ko apní qaum men
hargiz zalíl na kare; ki main KHUDÁ-
WAND use muqaddas karnewálá hún.
16 Phir KHUDÁWAND ne Músá se
khitáb karke farmáyá, ki
17 Hárún ko farmá, aur yih kah,
ki Jo koí terí nasl se apne apne qarnon
men kisí tarah ká nuqs rakhtá ho,
wuh nazdík na áwe, tá ki apne Khudá
kí gizá guzráne
18 Kyúnki wuh mard, jis men
kuchh 'aib hai, nazdík na áwe, jaise
andhá, yá langrá, yá wuh jis kí nák
chaptí ho, yá us ke 'azúon men kuchh
kamí beshí ho,
19 Yá wuh, jis ká pánw yá háth
tútá ho,
20 Yá kubrá, yá bauná, yá jis kí
ánkh men nuqs ho, yá dád yá khujlí
bhará, yá khusya us ká pichká ho.
21 Hárún káhin kí nasl men se koí,
jo 'aibdár ho, nazdík na áwe, ki KHU-
DÁWAND ke liye ág se qurbáníán
guzráne; wuh 'aibdár hai; wuh hargiz
apne Khudá kí gizá guzránne ko pás
na áwe.
22 Wuh apne Khudá ká kháná,
khwáh kháss muqaddas ho, khwáh
'ámm, kháwe;
23 Lekin parde ke andar dákhil na
ho, na mazbah ke pás áwe, is liye ki
wuh 'aibdár hai; mere maqdison ko
be-hurmat na kare: ki main KHUDÁ-
WAND un ká muqaddas karnewálá
hún.
24 Tab Músá ne Hárún, aur us ke
beton, aur sáre baní Isráel ko yih sab
kahá.

XXII BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
2 Hárún aur us ke beton ko kah,
ki We baní Isráel kí pák chízon se áp
ko bacháe rakhen, aur mere nám ko
un chízon kí bábat, jinhen we mere
liye muqaddas karte hain, be-hurmat
na karen: main KHUDÁWAND hún.
3 Unhen kah de, Tumháre qarnon
men tumhárí sab naslon men se jo
koí nápák ho, aur un pák chízon ke
pás, jo baní Isráel KHUDÁWAND ke
liye muqaddas thahráte hain, jáwe,
wuh insán mere huzúr se khárij kiyá
jáegá: main KHUDÁWAND hún.
4 Jo koí Hárún kí nasl men se
korhí ho, yá jiryán kí bímárí rakhtá
ho, to jab tak ki pák na ho le, pák
chízon men se kuchh na kháwe.
Aur jo koí aisí chíz ko, jo kisí kí lásh

ke lagne se nápák húí hai, chhúwe, yá
wuh jise ihtilám howe;
5 Aur jo koí kisí rengnewále hai-
wán ko, jise chhúná use nápákí ká
bá'is ho, yá kisí aise shakhs ko, jis se
is ko bhí nápákí lage, koí nápákí kyún
na ho, chhúwe;
6 To wuh insán, jis ne aisá kuchh
chhúá, shám tak nápák rahegá; aur
jab tak apná badan páni se dho na le,
pák chízon men se kuchh na kháwe.
7 Aur jab áftáb gurúb hogá, wuh
pák hogá; tab wuh pák chízen
kháwe, ki yih us kí khurák hai.
8 Wuh us chíz ko, jo az khud mar
gayí ho, yá darandon ne use phárá ho,
na kháwe, ki us se ganda ho jáegá:
main KHUDÁWAND hún.
9 Is liye we mere shar'a kí muhá-
fazat karen, tá na howe ki we us kí
bábat gunahgár hon, aur is liye ki
unhon ne use najis kiyá, mar bhí já-
wen: main KHUDÁWAND un ká mu-
qaddas karnewálá hún.
10 So koí ajnabí pák chíz na khá-
we; aur na koí pardesí káhin ke
yahán, aur na us ká mazdúr, pák chíz
ko kháwe.
11 Lekin wuh, jise káhin ne apne
zar se mol liyá ho, wuh use khá
saktá hai; aur we, jo us ke ghar men
paidá húe hon, we us ke kháne men
se kháwen.
12 Agar káhin kí betí kisí ajnabí
ke sáth byáhí gayí ho, wuh bhí pák
chízon kí qurbání men se na kháwe.
13 Par agar káhin kí betí bewa ho
jáwe, yá mutallaqa howe, aur beaulád
ho, aur jis tarah larkái men thí, apne
báp ke ghar men phir áwe, to wuh
apne báp ke kháne men se kháwe;
lekin koí ajnabí use na kháwe.
14 ¶ Aur agar koí ná-dánista pák
chíz ko khá jáwe, to wuh us ke pán-
chwen hisse ke barábar apne pás se us
par ziyáda kare, aur use us pák chíz
samet káhin ko de.
15 Aur we baní Isráel ki pák chíz-
on ko, jo unhon ne KHUDÁWAND ki
nazr kín, be-hurmat na karen;
16 Aur na we un se, apní pák
chízon ke kháne se, gunáh ká bojh
uthwáwen: ki main KHUDÁWAND un
ká muqaddas karnewálá hún.
17 ¶ Phir Khudá ne Músá se khi-
táb karke farmáyá, ki
18 Hárún aur us ke beton ko aur
sáre baní Isráel ko farmá, aur unhen
kah, Jo koí Isráel ke gharáne men se,
yá un men se ki baní Isráel men
ajnabí hain, apní qurbání láwe, khwáh
mannat kí qurbánion men se, khwáh
apní khushí kí qurbánion men se, jise
sokhtaní qurbání karke KHUDÁWAND
ke liye guzránte hain;
19 To wuh tumháre maqbúl hone
ke liye bailon men se, yá barron men
se, yá halwánon men se, be-'aib nar
ho.
20 Aur use, jo 'aibdár hai, qurbán
na karo; kyúnki aisí qurbání tumháre
liye ná-maqbúl hogí.
21 Aur jo koí salámatí kí qurbání
ká zabíha KHUDÁWAND ke liye guz-
ráne, tá ki apní mannat púrí kare, yá
apní khushí kí qurbání láwe, gáe bail
yá bher bakríon men se, to cháhiye
ki maqbúl hone ke liye be-'aib ho: us
men koí nuqs na ho.
22 Andhá, yá túțá, yá lúlá langrá,
aur wuh jis ke badan par massá ho,
yá dád yá khujlíwálá, KHUDÁWAND
ke liye tum qurbání na guzráno; un
men se ág kí qurbánián mazbah par
KHUDÁWAND ke liye ne charháo.
23 Gáe bail, bher bakrí, jis ká koí
'azú ziyáda yá kam ho, to use apní
khushí kí qurbání ke liye guzrán
saktá hai; lekin agar mannat kí bábat
hai, to qabúl na hogí.
24 Tú us ko, jo kuchlá húá, yá
dabá húá, yá țundá, yá kátá húá,
KHUDÁWAND ke liye qurbání na kar;
tú apní sarzamín men aison ko na
charhá.
25 Aur tum in sab chízon men se

apne Khudá ká khána kisí ajnabí kí taraf se bhí na guzráno; is liye ki un sab ká fasád un men shámil hai, aur 'aib un men hain: so we tumháre liye maqbúl na howenge.
26 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá se khitáb karke farmáyá, ki
27 Jis waqt bachhrá, yá barra, yá halwán paidá howe, to sát din tak apní má ke sáth rahe; aur áthwen dín, yá us se barhke, KHUDÁWAND kí ág kí qurbání ke liye maqbúl hogá.
28 Aur gáe yá bherí ko us ke bachche samet ek hí din zabh mat kíjiyo.
29 Aur jab tum KHUDÁWAND ke shukráne ká zabíha zabh karo, to jis tarah tum se maqbúl ho, zabh karo.
30 Wuh usí din kháyá jáwe; tum us men se dúsre din tak kuchh zarra báqí mat rakhiyo; main KHUDÁWAND hún.
31 So tum mere hukmon kí muháfazat karo, aur un par 'amal karo; main KHUDÁWAND hún.
32 Tum mere pák nám ko be-hurmat na kíjiyo; cháhiye ki merí taqdís Baní Isráel ke darmiyán kí jáwe: main KHUDÁWAND tumhárá muqaddas karnewálá hún,
33 Aur tumhen zamín i Misr se nikál láyá hún, tá ki tumhárá Khudá hoún: main KHUDÁWAND hún.

XXIII BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá se khitáb karke farmáyá, ki
2 Baní Isráel ko farmá, aur un se kah, ki KHUDÁWAND kí 'íden, jin ke liye tum manádí karoge, tá ki muqaddas jamá'aten jam'a howen, merí we 'íden ye hain.
3 Chha din károbár kiyá jáwe; par sátwen din, jo sabt árám karne ke liye hai, us men muqaddas jamá'at hogí; tum koí kám na karo: yih tumháre sab gharon men KHUDÁWAND ká sabt hai.
4 ¶ Ye KHUDÁWAND kí 'íden aur muqaddas jamá'aten hain, ki tum un ke kháss waqton par un kí manádí kiyá karoge;
5 Pahle mahíne kí chaudahwín táríkh zawál aur gurúb ke darmiyán, KHUDÁWAND kí 'íd i fasah hai.
6 Aur usí mahíne kí pandrahwín táríkh KHUDÁWAND kí 'íd i fatír hai: so tum sát din tak fatírí hí roṭí kháiyo.
7 Pahle din muqaddas jamá'at kíjiyo; tum us din koí dunyáwí kám mat karná.
8 Aur tum sát din tak KHUDÁWAND ke liye ág kí qurbání guzrániyo; aur sátwán din muqaddas jamá'at ká hai: tum us roz koí dunyáwí kám na kíjiyo.
9 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, ki
10 Baní Isráel ko farmá, aur un se kah, ki Jab tum us zamín men, jo main tumhen detá hún, dákhil ho, aur us ká galla káṭo, to tum apne galle ke pahle hásil men se ek púlá káhin pás láo.
11 Aur wuh use KHUDÁWAND ke huzúr hiláwe, tá ki wuh tumhárí taraf se qabúl howe: aur sabt ke dúsre din subh ko káhin use hiláwe.
12 Aur tum us din, jis waqt wuh púlá hiláyá jáwe, ek barra ek-sála be-'aib sokhtaní qurbání karke KHUDÁWAND ke wáste guzráno.
13 Aur us ke sáth nazr kí qurbání ke liye do daswen hisse maide tel men mile húe ág se KHUDÁWAND ke liye khushnúdí kí bú guzráne jáwen; aur us ke sáth mai ká tapáwan karo chauthá hissa hín ká.
14 Aur jis din tak ki apne Khudá ke liye qurbání guzráno, roṭí aur bhuní húí bálen, aur kachchí bálen hargiz na kháiyo; tumháre sáre gharon men tumháre qarnon ke liye yih qánún i abadí hai.
15 ¶ Aur tum sabt ke dúsre din se, jis din púle kí qurbání hilái játí

hai, apne liye gino; sát hafte kámil
howen.
16 Sátwen sabt ke dúsre din tak
pachás din gin lo; tab tum ḲHUDÁ-
WAND ke liye nazr kí nayí qurbání
guzráno.
17 Tum apne gharon men se do
daswen hisson ke do girde hiláne ke
liye láo: ye maide ke howen; aur
ḳhamír ke sáth pakáe jáwen; ḲHUDÁ-
WAND ke liye pahle phal hon.
18 Aur tum un girdon ke sáth sát
ek-sále be-'aib barre, aur ek bachhrá,
aur do mendhe láiyo; ki ḲHUDÁWAND
ke liye soḳhtaní qurbáníán hon, aur
un ke sáth ek nazr kí qurbání, aur
ek tapáwan guzráno, ki ḳhushbúí kí
qurbání ág se ḲHUDÁWAND ke liye ho.
19 Phir tum ḳhatá kí qurbání ke
liye bakrí ká ek bachcha, aur salámatí
kí qurbánion ke liye do barre ek-sála
zabh kíjiyo.
20 Aur káhin un ko pahle hásil ke
girdon ke sáth, jo ḲHUDÁWAND ke
huzúr hiláne kí qurbání hai, aur un
donon barron ke sáth, hiláwe: ki we
káhin ke liye ḲHUDÁWAND ke muqad-
das hain.
21 Aur tum 'ain usí din manádí
kíjiyo, ki wuh tumhárí muqaddas
jamá'at ká din hai: tum us din koí
dunyáwí kám mat kíjiyo: yih tumháre
sáre gharon men tumháre qarnon ke
liye qánún i abadí hogá.
22 ¶ Aur jab tum apne khet káṭo,
to káṭte húe apne khet ká koná koná
káṭke mat sáf kar líjiyo; aur tú use,
jo káṭte húe gire, mat sameṭ; tú use
miskínon aur musáfiron ke liye chhor
de: main ḲHUDÁWAND tumhárá Ḳhudá
hún.
23 ¶ Phir ḲHUDÁWAND ne Músá
ko ḳhitáb karke farmáyá, ki
24 Baní Isráel ko kah, ki Sátwen
mahíne ke pahle din tumháre liye
'íd, aur yádgárí ke liye qarnáion ke
phúnkne ká waqt, aur jamá'at i mu-
qaddas hogí.
25 Tum koí kár i dunyáwí mat kí-
jiyo, aur ḲHUDÁWAND ke liye ág se
qurbání guzrániyo.
26 ¶ Phir ḲHUDÁWAND ne Músá
ko ḳhitáb karke farmáyá,
27 Sátwen mahíne men bhí, aur us
ke daswen roz, kafára dene ká din
hogá: tumhárí muqaddas jamá'at hogí;
tum us din áp ko gamzada banáo, aur
ḲHUDÁWAND ke liye ág se qurbání
guzráno.
28 Tum 'ain usí din koí kám na
karná; kyúnki wuh kafáre ká din hai,
ki tum ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ke
áge apne liye kafára do.
29 Jo koí insán ki 'ain us din men
gamgín na ho jáegá, wuh apní qaum se
kaṭ jáegá.
30 Aur jo insán 'ain us din men koí
kám karegá, main us insán ko us kí
qaum men se faná kar dúngá.
31 Tum kisí tarah ká kám mat
karná: yih tumháre sáre gharon men
tumháre qarnon ke liye qánún i abadí
hogá.
32 Yih tumháre liye sabt áram
karne ke liye hogá; tum áp ko gamgín
banáiyo; tum us mahíne ke nauwen
din kí shám se dúsrí shám tak apne
áram ká waqt mán líjiyo.
33 ¶ Phir ḲHUDÁWAND ne Músa ko
ḳhitáb karke farmáyá,
34 Baní Isráel se kah, aur un ko
farmá, ki Sátwen mahíne kí pand-
rahwín táríḳh se leke sát din tak
ḲHUDÁWAND kí 'íd i ḳhiyám hogí.
35 Pahle din muqaddas jamá'at
howe; tum us din koí dunyáwí kám na
karná.
36 Sát din tak ḲHUDÁWAND ke
liye ág se qurbání guzránná; áṭhwán
din tumhárí muqaddas jamá'at ká
hai: so tum ḲHUDÁWAND ke liye ág
se qurbání guzrániyo; yih jamá'at ká
din hai: us men koí dunyáwí kám na
kíjiyo.
37 Ye ḲHUDÁWAND kí 'íden hain,
jin ke liye tum manádí karoge, ki

muqaddas jamá'aten jam'a howen, tá ki
KHUDÁWAND ke liye ág kí qurbáníán,
ya'ne, sokhtaní qurbání, aur nazr kí
qurbání, aur zabíha, aur tapáwan, har
ek chíz apne din men guzrániyo:
38 Siwá KHUDÁWAND ke sabton
ke, aur siwá tumháre tuhfon ke, aur
siwá tumhárí sárí mannaton ke, aur
siwá apní khushí kí tumhárí sárí
qurbánion ke, jo tum KHUDÁWAND
ke liye guzránte ho.
39 Sátwen mahíne ke pandrahwen
din, jab tum kheton ká galla ikatthá
kar lo, to tum sát din tak KHUDÁWAND
ke liye 'íd kariyo: pahlá roz árám
karne ke liye hogá, aur áthwán din
bhí árám karne ke liye hogá.
40 So tum pahle din khush-numá
darakhton kí dálíán, aur khurme ke
darakhton kí shákhen, aur ghane
darakhton kí dálíán, aur wádíon ká
bed lená; aur tum KHUDÁWAND ap-
ne Khudá ke áge sát din tak khushí
khurramí kíjiyo.
41 Aur tum har sál KHUDÁWAND
ke liye un sát dinon kí 'íd kí muhá-
fazat kariyo. Yih tumháre qarnon ke
liye qánún i abadí hogá.
42 Tum sátwen mahíne yúnhín 'íd
kíjiyo: tum sát din tak khaimon men
rahiyo, jitne Isráel kí nasl ke hain, sab
ke sab khaimon men rahen;
43 Tá ki tumhárí nasl dar nasl
jánen, ki jab main baní Isráel ko
zamín i Misr se nikál láyá, to main
ne unhen khaimon men ábád kiyá:
main KHUDÁWAND tumhárá Khudá
hún.
44 So Músá ne baní Isráel se KHU-
DÁWAND kí 'ídon ká zikr kiyá.

XXIV BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá,
2 Baní Isráel ko hukm kar, ki tere
liye khális kútá húá zaitúní tel roshní
ke liye láwen, tá ki chirág hamesha
jaláyá jáwe.
3 Hárún use jamá'at ke khaime men
shahádat ke parde ke báhar, shám se
subh tak, KHUDÁWAND ke áge tartíb
se rakhá kare: tumháre qarnon ke liye
yih qánún i abadí hogá.
4 Wuh chirágon ko pák sham'adán
par KHUDÁWAND ke huzúr hamesha
tartíb se rakhá kare.
5 ¶ Aur tú maida leke bárah girde
paká: har ek girda aífah ke do daswen
hisson ká ho.
6 Aur tú unhen KHUDÁWAND ke
áge pák mez par do qatáren karke, har
qatár men chha, tartíb se rakhiyo.
7 Aur tú har ek qatár par pák lu-
bán rakhiyo, tá ki wuh rotí par yád-
gárí ke liye rahe, ki ág kí qurbání
KHUDÁWAND ke liye howe.
8 Wuh dáimí 'ahd ke taur par baní
Isráel se leke har sabt ko KHUDÁWAND
ke áge bilá-nága chuná kare.
9 Aur ye rotíán Hárún kí, aur us
ke beton kí hain; we unhen muqad-
das makán men kháwen, ki yih us
ke liye KHUDÁWAND kí ág kí qurbá-
níon men se, jo hamesha ke qánún ke
mutábiq kí játín, niháyat muqaddas hai.
10 ¶ Tab ek shakhs, jis kí má Is-
ráelí aur báp Misrí thá, nikalke Is-
ráelíon ke darmiyán gayá: aur us
Isráelí 'aurat ke bete ne, aur Isráelí
ek shakhs ne khaimagáh men báham
jhagrá kiyá;
11 Aur Isráelí 'aurat ke bete ne
KHUDÁWAND ke nám ke haqq men
kufr kahá, aur la'nat kí: aur us kí má
ká nám Salúmiyat thá, jo Dibrí kí
betí Dán ke firqe se thí. Tab we use
Músá pás láe;
12 Aur wuh qaid kiyá gayá, jab
tak ki KHUDÁWAND kí marzí un par
záhir na kí jáwe.
13 Tab KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
14 Use, jis ne la'nat kí hai, khai-
magáh ke báhar nikál le já, aur sab
us ke sunnewále apne háth us ke sir
par rakhen, aur sárí jamá'at use sangsár
kare.

15 Aur tú baní Isráel se kah de, ki
Jo koí apne Khudá par la'nat karegá,
apne gunáh ko uṭháwegá.
16 Aur wuh, jo KHUDÁWAND ke
nám ke haqq men kufr bakegá, ján se
zarúr márá jáegá; sárí jamá'at use
sangsár karegí: khwáh wuh musáfir
ho, khwáh desí ho, jab us ne us nám kí
bábat kufr kahá, to wuh ján se márá
jáegá.
17 ¶ Aur wuh, jo insán ko már
ḍálegá, so már ḍálá jáegá.
18 Aur jo koí haiwán ko már ḍále,
to wuh us ká 'iwaz, haiwán ke 'iwaz
haiwán, de.
19 Aur agar koí apne hamsáe ko
choṭ lagáwe, so jaisá karegá, waisá hí
páegá;
20 Torne ke badle torná, ánkh ke
badle ánkh, dánt ke badle dánt: jaisá
koí kisí ká nuqsán kare, us se waisá hí
kiyá jáwe.
21 Aur wuh, jo haiwán ko már ḍále,
us ká badlá dewe; wuh, jo insán ko
már ḍále, ján se márá jáwe.
22 Tumhárí ek hí taur kí sharí'at
ho; jo ajnabí ke haqq men hai, wuhí
tumháre deswále ke haqq men ho:
ki main KHUDÁWAND tumhárá Khudá
hún.
23 Tab Músá ne baní Isráel ko
hukm kiyá, ki Is la'nat-karnewále ko
khaimagáh ke báhar nikál le jáwen,
aur us par patthráo karen: so baní
Isráel ne, jaisá KHUDÁWAND ne Músá
ko farmáyá thá, kiyá.

XXV BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne koh i Síná
par Músá ko khitáb karke farmá-
yá, ki
2 Baní Isráel ko farmá, aur un se
kah, ki Jab tum us zamín men, jo main
tumhen detá hún, dákhil ho, to wuh
zamín KHUDÁWAND ke liye ba taur
sabt ke parti rahe.
3 Tú chha baras apne khet men bíj
bo, aur tú chha baras apne angúron ko
árásta kar, aur us ká hásil jam'a kar:
4 Lekin sátwen sál zamín ke liye
partí rahne ká sabt howe; KHUDÁ-
WAND ke liye sabt howe; tú na khet
men bíj boiyo, aur na apne angúron
ko árásta kíjiyo.
5 Jo kuchh ki tere khet men áp se
áp uge, tú use mat káṭiyo, aur tere
angúron men, jise tú ne árásta na kiyá
thá, jo angúr lagen, tú unhen mat
toriyo: kyúnki yih zamín ke liye partí
rahne ká sál hai.
6 So zamín ká sabt tumháre liye,
aur tumháre naukar, aur tumhárí
launḍí, aur tumháre mazdúr, aur tum-
háre us ajnabí ke liye jo tumháre
darmiyán rahtá ho,
7 Aur tumhárí mawáshí ke liye, aur
un chaupáyon ke liye jo terí zamín
par hain, us ká sab hásil un ke kháne
ke liye hogá.
8 ¶ Aur tú barason ke sát sabton
ko sát martaba ápne liye gin; aur wuh
'arsa barason ke sát jore húe sabton ká
tere liye unchás baras hogá.
9 Tab tú sátwen mahíne kí daswín
tárikh yúbal ká narsingá phunkwá:
tú kafáre ke roz apne sáre mulk men
narsingá phunkwá.
10 So tum pacháswen baras ko
muqaddas karo, aur tamám mulk men
us ke sáre báshindon ke darmiyán
ázádí kí manádí karo: yih tumháre
liye yúbal hai; aur tum men se har ek
apní apní milkíyat par jáwe, aur har
ek apne apne khándán men phir shámil
ho.
11 Wuh pacháswán baras tumháre
liye yúbal ká hai; tum kuchh mat
boiyo, aur na use jo us men az khud
uge káṭiyo, na apne angúr, jise tú ne
árásta na kiyá thá, jam'a kíjiyo.
12 Kyúnki yih yúbal hai; yih
tumháre liye muqaddas hai; kheton
men jo hásil ho, tum use kháo.
13 Us yúbal ke sál tum men se har
ek apní apní milkíyat par phir jáwe.
14 Aur agar tú apne hamsáe ke
háth kuchh beche, yá apne hamsáe se

mol le, to tum ek dusre par zulm na
kíjiyo.
15 Yúbal ke ba'd barason ke shu-
már ke muwáfiq tú apne hamsáe se
mol lená, aur wuh hásilát ke barason
ke shumár ke mutábiq tere háth
beche.
16 Barason kí kasrat ke muwáfiq tú
us ká mol baṛháiyo, aur barason kí
kamí ke muwáfiq tú us kí qímat ghaṭ-
áiyo: ki barason ke shumár ke muwá-
fiq wuh tere háth hásilát bechtá hai.
17 Aur tum ek dúsre par zulm na
karo, balki tú apne Khudá se ḍariyo:
ki main KHUDÁWAND tumhárá Khudá
hún.
18 ¶ So tum merí sharí'at par
'amal kíjiyo, aur mere hukmon kí
muháfazat karná, aur un par 'amal
karná; ki tum zamín par sahíh sálim
rahoge.
19 Aur zamín tum ko apne phal
degí, aur tum peṭ bhar kháoge, aur us
par salámat rahá karoge.
20 Aur agar tum kaho, ki Ham
sátwen baras kyá kháwenge? kyúnki
dekho, ki ham bote nahín, na galla
jam'a karte hain:
21 So main chhaṭhe sál apní barakat
ko tum par názil karúngá, aur zamín
tum ko tín sál ká hásil degí.
22 Tum áṭhwen baras boo, aur
nauwen baras tak puráná galla kháo;
jab tak us ká nayá galla áwe, puráná
kháo.
23 ¶ Zamín hamesha ke liye bechí
na jáwe; ki zamín merí hai; aur tum
mere musáfir aur mihmán ho.
24 Tum apní milkíyaton kí sárí
zamín men, zamín ke chhuṛáe jáne par
razámand ho.
25 ¶ Agar terá bhái miskín muh-
táj ho, aur kuchh apní milkíyat se
beche, aur koí us ke nazdík ke rish-
tadáron men se áwe, ki use chhuṛá le,
to wuh us ko, jise us ke bhái ne bechá
hai, chhuṛá le.
26 Agar wuh aisá koí chhuṛánewálá
na rakhtá ho, aur us ká háth pahun-
che, ki áp use chhuṛáwe;
27 To cháhiye ki wuh apní bechí
húí milkíyat ke barason ko gin jáwe,
aur us qadr jo báqí barason ká hissa
hai, use us ko, jis ke háth bechí hai,
pher de; tab wuh apní milkíyat par jáwe.
28 Aur agar wuh use pher dene na
sake, to us kí bechí húí milk yúbal ke
sál tak kharídár ke pás rahe: aur yúbal
ke sál chhúṭ jáegí; tab wuh apní
milkíyat par phir jáwe.
29 Aur agar koí ghar ko, jo aise
shahr men hai, jis ke gird shahrpanáh
ho, beche, to wuh us ke ibtidáe bechne
se ek baras ke andar use chhuṛá saktá
hai: wuh sál bhar ke andar use chhu-
ṛáwe.
30 Aur agar sál bhar kí muddat
men wuh chhuṛáyá na jáwe, to wuh
ghar, jo shahrpanáh ke andar hai,
kharídár pás us ke qarnon men ha-
mesha tak us ká rahe: wuh yúbal ke
sál men chhúṭ na jáegá.
31 Lekin aise ghar, jo gánwon men
hain, jin ke ás pás díwár nahín, we
zamín ke kheton kí mánind gine jáenge;
we chhuṛáe jáwen, aur yúbal men
chhúṭ jáenge.
32 Lekin we shahr jo Láwíon ke
hain, aur un kí milkíyaton ke ghar, jo
un shahron men hain, Láwí un ko kisí
waqt jab cháhen chhuṛáwen.
33 Aur agar koí dúsrá Láwí use
chhuṛáwe, to wuh ghar yá shahr us ke
pás rahegá; phir yúbal ke sál chhúṭ
jáegá; kyúnki baní Isráel ke darmiyán
aise ghar, jo Láwíon kí milkíyaton ke
shahron men hain, un kí abadí milkí-
yat hain.
34 Par we khet, jo un ke shahron kí
nawáhí men hain, beche na jáwen; ki
yih un kí milkíyat i abadí hai.
35 ¶ Aur agar tumhárá bhái tum-
háre bích men muhtáj aur tihídast ho
jáwe, to tum us kí dastgírí karo, khwáh
wuh ajnabí ho, khwáh musáfir, tá ki
wuh tere sáth zindagání basar kare.

36 Tú us se súd aur naf'a mat le, par apne Ḳhudá se ḍar, tá ki terá bhái tere sáth zindagání basar kare.

37 Tú use súd par rúpiye qarz mat de, na use naf'a ke liye kháná khilá.

38 Main̲ Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá hún̲, jo tum ko zamín i Misr se nikál láyá, tá ki tumhen̲ Kan'án kí zamín dún̲, aur tumhárá Ḳhudá houn̲.

39 ¶ Aur agar terá bhái jo tujh pás hai muflis ho jáe, aur tere háth bik jáe, to tú us se gulám kí mánind ḳhidmat na karwá:

40 Balki wuh mazdúr aur musáfir kí mánind tere sáth rahe, aur yúbal ke sál tak terí ḳhidmat kare:

41 Aur ba'd us ke wuh tujh se judá ho jáegá; wuh aur us ke laṛke us ke sáth; aur apne gharáne ke pás, aur apne báp kí milkíyat ko phir jáegá.

42 Is liye ki we to mere bande hain̲, jinhen̲ main̲ zamín i Misr se báhar le áyá: we gulámon̲ kí tarah beche na jáwen̲.

43 Tú un par saḳhtí se hukm mat kar, par apne Ḳhudá se ḍar.

44 Tumháre gulám, aur tumhárí launḍíán̲, jinhen̲ tum rakh lo, cháhiye ki un qaumon̲ men̲ kí hon̲, jo tumháre ás pás rahtí hain̲; tum un men̲ se gulám launḍíán̲ mol lená.

45 Aur un ajnabíon̲ ke laṛkon̲ men̲ se bhí, jo tum men̲ búd o básh karte hain̲, aur un ke gharánon̲ men̲ se, jo tumhárí zamín men̲ paidá húe háin̲, mol líjiyo; we tumhárí milkíyat honge.

46 Aur tum unhen̲ mírás ke taur par rakh lo, ki tumháre ba'd tumháre laṛkon̲ kí mírásí milkíyat howen̲; we abad tak tumháre barde hain̲: lekin tum apne bháíon̲ se, jo baní Isráel hain̲, ek dúsre par saḳhtí karke ḳhidmat mat lo.

47 ¶ Aur agar koí musáfir yá ajnabí, jo tere sáth hai, daulatmand ho jáwe, aur terá bhái, jo us ke sáth hai, muhtáj ho jáe, aur us ajnabí yá musáfir ke háth, jo tere sáth hai, yá us ke háth, jis kı asl ajnabí ke ḳhándán men̲ se ho, kisí ke háth apne ta,ín bech ḍále:

48 Us ke beche jáne ke ba'd wuh chhuṛáyá já saktá hai; har ek us ke bháíon̲ men̲ se jo cháhe, so us ko chhuṛáwe:

49 Ḳhwáh us ká chachá, ḳhwáh us ke chache ká beṭá use chhuṛáwe, yá jo koí us ke gharáne men̲ us ká qaríb ho, us ko chhuṛá saktá hai; aur agar us ká háth pahunche, to wuh áp apne ko chhuṛáwe.

50 Aur wuh apne ḳharídár ke sáth, us sál se jis men̲ ki us ke háth bechá gayá, yúbal ke sál tak, hisáb kare; aur us ke bik jáne kí qímat barason̲ ke shumár ke muwáfiq howe; us ká hisáb mazdúr ke aiyám ke mánind us ke sáth hogá.

51 Agar bahut se baras báqí howen̲, to wuh apne chhuṛáe jáne kí qímat un rúpiyon̲ men̲ se jin par wuh bechá gayá, un barason̲ ke muwáfiq, pher de.

52 Aur agar yúbal ke sál tak thoṛe baras hon̲, to wuh us ke sáth hisáb kare, aur apne chhuṛáe jáne kí qímat apne un barason̲ ke muwáfiq use pher de.

53 Aur wuh us mazdúr kí tarah, jis ká sáliyána muqarrar ho, us ke sáth sál ba sál rahe: aur wuh tere huzúr saḳhtí karke us se kám na le.

54 Aur agar wuh un barason̲ men̲ chhuṛáyá na jáe, to yúbal ke sál men̲ wuh ázád ho jáegá, wuh aur us ke laṛke us ke sáth;

55 Kyún̲ki baní Isráel mere bande hain̲; we mere bande hain̲, jinhen̲ main̲ zamín i Misr se nikál láyá: main̲ Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá hún̲.

XXVI BA'B.

TUM apne liye buton̲ ko, yá kisí taráshí húí múrat ko, na banáiyo, aur na pújne kí láṭ ko khaṛá karo, aur na apne liye koí súrat-dár patthar apne mulk men̲ qáim karo, ki us ke áge sijda karo: is liye ki

main KHUDÁWAND tumhárá Khudá
hún.
2 ¶ Tum mere sabton kí muháfa-
zat karo, aur mere maqdis kí ta'zím:
main KHUDÁWAND hún.
3 ¶ Agar tum merí sharí'aton par
chaloge, aur mere hukmon ko kifz
karoge, aur un par 'amal karoge;
4 To main tumháre liye waqt par
menh barsáúngá, aur zamín apní barhtí
tum ko degí, aur maidán ke darakht
apne phal denge:
5 Yahán tak ki dáone ká waqt an-
gúr torne ke waqt tak, aur angúr torne
ká waqt bone ke waqt tak pahun-
chegá; aur tum pet bharke kháná
kháoge, aur tum árám se apne mulk
men rahoge.
6 Aur main zamín men salámatí
bakhshúngá; aur tum sooge, aur tum
ko koí na daráegá: aur main sab da-
rindon ko us zamín par se dafa' karún-
gá, aur tumhárí zamín par hargiz
talwár na chalegí.
7 Aur tum apne dushmanon ká
píchhá karoge, aur we tumháre áge tal-
wár se gir jáenge.
8 Aur tumháre pánch ek sau ká
píchhá karenge, aur tumháre sau das
hazár ká píchhá karenge: aur tumháre
dushman talwár se tumháre áge gir
jáenge.
9 Main tumhárí taraf tawajjuh ka-
rúngá, aur tumhen baromand karúngá;
aur main tum ko barháúngá, aur apná
'ahd tum se qáim karúngá.
10 Aur puráná zakhíra kháoge, aur
aglá zakhíra, naye ke hone ke sabab,
nikál báhar karoge.
11 Aur main apná maskan tum
men qáim rakhúngá; aur merí rúh
tum se nafrat na karegí.
12 Aur main tumháre darmiyán
sair karúngá, aur tumhárá Khudá
hoúngá, aur tum merí qaum hoge.
13 Main KHUDÁWAND tumhárá
Khudá hún, jo tum ko zamín i Misr
se nikál láyá, ki tum un ke gulám na
ho; aur main ne tumhárí gardanon
ke júon ko torá, aur tumhen sídhá
chaláyá.
14 ¶ Par agar tum mere sunnewá-
le na ho, aur un sab hukmon par 'amal
na karo;
15 Aur merí sunnaton ko haqír
jáno, yá tumháre dil merí 'adálaton ko
nápasand karen, aisá ki tum mere
hukmon par 'amal na karo, aur mujh
se 'ahd-shikaní karo:
16 To main bhí tum se waisá hí
karúngá, aur khauf, aur sill, aur tap
i sozán ko tumháre úpar gálib kará-
úngá, jis se tumhárí ánkhen phúten,
aur dil dukhen; aur tum apne bíj be-
fáida booge, is liye ki tumháre dush-
man use kháenge.
17 Aur merá chihra tumháre bar-
khiláf hogá, aur tum apne dushmanon
ke sámhne qatl kiye jáoge: we jo
tumhárá kína rakhte hain, tum par
hukúmat karenge, aur tum, bagair us
ke ki tumhen koí ragede, bhágte jáoge.
18 Aur agar tum, báwujúd un sab
hádison ke, merí farmánbardárí na
karoge, to main tumháre gunáhon ke
bá'is tum par apní sazá ko sát martaba
ziyáda karúngá.
19 Aur tumhen jo ghamand apne
zor ká hai, so main use torúngá; aur
tumhárá ásmán lohá sá, aur tumhárí
zamín pítal sí kar dúngá:
20 Aur tumhárí qúwat be-fáida
kharch hogí, kyúnki tumhárí zamín
apná hásil na bakhshegí, aur na zamín
ke darakht apne phal denge.
21 ¶ Aur agar tum us par bhí
merí mukhálafat karoge, aur merá
kahná na mánoge; to main tumháre
gunáhon ke muwáfiq tumháre úpar
sát martaba ziyáda baláen láúngá.
22 Aur main jangal ke darinde bhí
tum men bhejúngá, aur we tumhen be-
aulád karenge, aur tumháre chárpáyon
ko nest karenge, aur tumhen kam kar
denge; aur tumháre ráste súne pare
rahenge.

23 Aur agar tum in chízon se na sudharo ki merí taraf phiro, balki merí mukhálafat par chaloge;
24 To main bhí tumhárí mukhálafat par chalúngá, aur main tumháre gunáhon ke liye tumhen aur sát bár márúngá.
25 Aur tum par us talwár ko, jo mere 'ahd ke jhagre ká badlá lenewálí hogí, utárúngá: ki jab tum apne shahron men jam'a hoge, tab main tum men wabá bhejúngá, aur tum dushmanon ke háth men sompe jáoge.
26 Aur jab main tumhárí roṭí kí tek toṛ ḍálúngá, to das randíán tumhárí roṭíán ek tanúr men pakáwengí aur tumhárí roṭíán taul karke tumhen dengí; aur tum kháoge, par ser na hoge.
27 Aur agar tum us sab par bhí merí na sunoge, aur mere barkhiláf chaloge;
28 To main gazab kí ráh se tumháre barkhiláf chalúngá, aur main bhí tumháre gunáhon ke bá'is tum ko sát bár sazá dúngá.
29 Aur tum apne beṭon ká gosht kháoge, hán, apní beṭíon ká gosht bhí kháoge.
30 Aur main tumhárí únchí jagahon ko ḍhá dúngá, aur tumhárí múraton ko káṭ ḍálúngá, aur tumhárí láshen tumháre buton kí láshon par phenkúngá, aur merá jí tum se nafrat paregá.
31 Aur tumháre shahron ko wírán karúngá, aur tumháre maqdison ko ujáṛ dúngá, aur main tumhárí khushbúíon kí bú ko na súnghúngá.
32 Aur main tumhárí zamín ko ujáṛ karáúngá; aur tumháre dushman, jo wahán rahte hain, us se hairán honge.
33 Aur main tumhen gair-qaumon men tittar bittar karúngá, aur tum par píchhe se talwár chaláúngá; ki tumhárí zamín ujáṛ hogí, anr tumháre shahr wírán.
34 Tab zamín, apne wírán rahne kí sárí muddat men, aur jis waqt tum dushmanon ke shahron men hoge, apne sabton ká árám páwegí; tab zamín árám karegí, aur apne sabton se hazz uṭháegí.
35 Aur wuh apní wíráni kí sárí muddat men, is liye ki jab tum us par búd o básh karte the, tumháre sabton men partí hone ká árám na kiyá thá, chain karegí.
36 Aur main un ke dilon men, jo tum men se apne dushmanon kí zamín men bach rahenge, khauf ḍálúngá; aur pát kharakne kí sadá un ká píchhá karegí; aur we aise bhágenge, jaise talwár se bhágte hain; aur we, bagair us ke ki koí un ká píchhá kare, gir parenge.
37 Aur we bagair us ke ki koí un ká píchhá kare, un kí mánind jo talwár se bhágte hain, ek par ek gir parenge; aur tum apne dushmanon ke sámhne ṭhahar na sakoge.
38 Aur tum gair-qaumon ke darmiyán halák hoge, aur tumháre dushmanon kí zamín tumhen kháwegí.
39 Aur we, jo tum men se báqí honge, apní badkárí se tumháre dushmanon ke mulkon men súkh jáenge, aur apne bápdádon ke gunáhon ke sabab bhí ápas men ghulenge.
40 Aur jab we apní badkárí aur apne bápdádon kí badkárí ká, apní hukm-'udúlí ke sáth, ki unhon ne merí 'udúl-hukmí kí, aur merí marzí ke khiláf chál chale, is sab ká iqrár karen;
41 Aur ki main bhí chalne men un ká mukhálif húá, aur un ko un ke dushmanon kí zamín men láyá; agar us waqt un ke dil, jo ná-makhtún hain, pashemán howen, aur we áp ko apní badkárí kí sazá ke láiq samjhen:
42 Tab main apná 'ahd Ya'qúb ke sáth yád karúngá, aur apná 'ahd Iz,háq ke sáth bhí, aur apná 'ahd Abirahám

ke sáth bhí yád karúnga; aur us sarzamín ko yád karúngá.

43 Wuhí zamín un se chhorí jáwegí, aur apní wíráni ke dinon men jo un kí gair-háziri se hain, apne sabton ko páwegí; aur we áp ko apní badkárí kí sazá ke láiq jánenge, is liye ki unhon ne mere hukmon ko zalíl jáná, aur is liye ki un ke dilon ne merí sharí'aton se nafrat khái.

44 Lekin báwujúd us sab ke, jab ki we apne dushmanon kí zamín par honge, main unhen tark na karúngá, aur na main un se nafrat karúngá, ki unhen bilkull faná kar dún, aur un se 'ahd-shikaní karún: ki main KHUDÁWAND un ká Khudá hún.

45 Main un kí khátir un ke bápdádon ke 'ahd ko, jinhen main, gair-qaumon kí ánkhon ke sámhne, zamín i Misr se nikál láyá, tá ki main un ká Khudá houn, yád karúngá: main KHUDÁWAND hún.

46 Ye we sharí'aten, aur ahkám, aur qáwánín hain, jo KHUDÁWAND ne koh i Síná par apne aur baní Isráel ke darmiyán Músá ke wasíle muqarrar farmáe.

XXVII BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, ki

2 Baní Isráel ko farmá, aur unhen kah, ki Agar koí insán mannat mánke kisí ko KHUDÁWAND ke liye makhsús kare, to tere qímat thahráne ke muwáfiq un kí jánen KHUDÁWAND ke liye hongí.

3 Pas mard kí terí thahráí húí qímat, bís baras ke 'umrwále se leke sáth baraswále tak, wuh qímat jo tujh se andáz kí jáwe, so pachás misqál, maqdis ke misqál ke muwáfiq, howe.

4 Aur agar wuh 'aurat ho, to tís misqál terí thahráí húí qímat ho.

5 Aur agar us kí 'umr pánch baras se bís baras tak kí ho, to us kí terí thahráí húí qímat bís misqál howe, agar mard ho; aur agar 'aurat ho, to das misqál.

6 Par agar us kí 'umr ek mahíne se leke pánch baras tak kí howe, to us kí qímat tere thahráne se pánch misqál rúpá howe, agar mard ho; aur agar 'aurat ho, to tín misqál.

7 Aur agar wuh sáth baras ká, yá sáth se úpar ho, to pandrah misqál us kí terí thahráí qímat hogí, agar mard ho; aur agar 'aurat ho, to das misqál.

8 Par agar tere andáz kí banisbat us ká maqdúr kam ho, to káhin ke huzúr házir kiyá jáwe, aur káhin us kí qímat thahráwe; káhin us shakhs kí qímat, jis ne mannat mání hai, us ke maqdúr se muwáfiq thahráwe.

9 Aur agar wuh jánwar ho, jaisá ki log KHUDÁWAND kí qurbání guzránte hain, to sab kuchh, jo un men se KHUDÁWAND ke liye nazr guzránen, muqaddas hogá.

10 Lázim hai ki wuh use na badle; achchhe ke badle burá, aur bure ke badle achchhá, na dewe: aur agar wuh kisí hálat men chaupáya ke badle dúsrá chaupáya de, to wuh aur us ká badlá donon muqaddas howen.

11 Aur agar wuh nápák chaupáya ho, ki waisá KHUDÁWAND kí qurbání nahín guzránte, to cháhiye ki wuh káhin ke huzúr khará kiyá jáwe:

12 Aur káhin us kí qímat thahráwe, khwáh wuh achchhá ho, khwáh burá ho; tere, ya'ne káhin ke qímat thahráne ke muwáfiq, qímat thahregí.

13 Aur agar wuh cháhe ki us ká fidiya deke use chhuráwe, to us qímat ká pánchwán hissa us par ziyáda kiyá jáwe.

14 ¶ Aur agar koí apne ghar ko makhsús kare, tá ki wuh KHUDÁWAND ke liye muqaddas ho, to káhin us kí khúbí aur badí ke mutábiq us kí qímat thahráwe: pas jaisá káhin use ánke, so us ke muwáfiq wuh thahregá.

15 Aur agar wuh, jis ne ghar ko muqaddas kiyá, cháhe ki ghar ká fidiya deke chhuṛáwe, to terí ṭhahráí húí qímat ká pánchwán hissa us par baṛháke de, aur ghar us ká hogá.

16 Agar koí shaḳhs apní milkíyat men se koí khet Ḳhudáwand ke liye muqaddas kare, to cháhiye ki terá qímat karná, us ke bíj ke muwáfiq ho: aur har ḳhomar jau ke badle pachás misqál chándí ho.

17 Agar koí yúbal ke sál kí ibtidá men apná khet muqaddas ṭhahráwe, to us kí qímat jo tú ánke wuhí ṭhahre.

18 Par agar wuh yúbal ke ba'd zamín muqaddas ṭhahráwe, to káhin un barason ke muwáfiq, jo yúbal ke sál tak báqí hain, rúpiyon ká hisáb kare, aur terí qímat se utná kam kiyá jáwe.

19 Aur agar wuh, jis ne zamín muqaddas ṭhahráí, cháhe ki kisí tarah se us ká fidiya deke chhuṛáwe, to wuh terí qímat ká pánchwán hissa qímat par ziyáda kare, tab wuh us kí ho jáegí.

20 Aur agar wuh us zamín ká fidiya deke na chhuṛáwe, yá agar wuh use dúsre shaḳhs ke háth beche, to wuh phir kabhí chhuṛái na jáegí.

21 Balki wuh zamín, jab yúbal ke sál men chhúṭe, to us zamín ke muwáfiq, jo Ḳhudáwand ke liye haram hai, muqaddas hogí; aur wuh káhin kí milkíyat hogí.

22 Aur agar koí zamín jo kisí ne mol lí hai, aur us kí maurúsí nahín, Ḳhudáwand ke liye muqaddas ṭhahráwe;

23 To káhin un barason ke muwáfiq, jo yúbal ke sál tak báqí hain, tere ánkne ke mutábiq us se hisáb kare: phir wuh terí ánkí húí qímat ko usí din dewe, ki Ḳhudáwand ke liye muqaddas ho.

24 Aur zamín yúbal ke sál men us kí hogí, jis se wuh mol lí gayí; usí kí, jo us zamín ká málik thá.

25 Aur cháhiye ki terí sab ánkí húí qímaten maqdis ke misqál ke hisáb se howen; ek ek misqál bís jiráh ká ho.

26 ¶ Chaupáyon men se faqat wuh, jo pahle paidá húá hai, ki kháss Ḳhudáwand ká hai, use koí maḳhsús nahín kar saktá hai: ḳhwáh wuh gáe bail se ho, ḳhwáh bheṛ bakrí se: wuh to Ḳhudáwand hí ká hai.

27 Agar wuh nápák jánwar ká ho, to wuh tere ánkne ke muwáfiq us kí qímat deke chhuṛáwe, aur pánchwán hissa us par ziyáda kare: aur agar wuh fidiya na diyá jáwe, to wuh terí ánkí húí qímat par bechá jáwe.

28 Lekin koí haram kí húí chíz, jise kisí shaḳhs ne Ḳhudáwand ke liye apne sab mál se haram ṭhahráyá ho, ḳhwáh insán ho, yá haiwán, yá kuchh us kí milkíyat ke khet men se ho, hargiz bechí na jáwe, aur na us ká fidiya diyá jáwe: kyúnki har ek haram kí húí chíz Ḳhudáwand ke liye niháyat muqaddas hai.

29 Wuh sab haram, jo ádmíon men se haram kiyá jáwe, to us ká fidiya diyá na jáwe; wuh albatta qatl kiyá jáwe.

30 Aur zamín kí sárí dahyakí, ḳhwáh zamín ke bíj kí, ḳhwáh daraḳhton ke mewon kí, Ḳhudáwand kí hai: wuh Ḳhudáwand ke liye muqaddas hai.

31 Aur agar koí cháhe, ki kisí tarah se apne daswen hisson ká fidiya deke chhuṛáwe, to us ká pánchwán hissa us par baṛháwe.

32 Phir gáe bail, aur bheṛ bakrí kí dahyakí kí bábat, sub kuchh jo charwáhe kí láṭhí ke níche guzartá hai, so us men se daswán hissa Ḳhudáwand ke liye muqaddas hogá.

33 Wuh us ko tajwíz na kare, ki wuh achchhá hai, yá burá hai, aur na use badle: aur agar kahín koí use badle, to wuh asl aur badal donon ke donon muqaddas ho jáenge; us ká fidiya na liyá jáwe.

34 We ahkám, jo Ḳhudáwand ne baní Isráel ke liye koh i Síná par Músá ko farmáe, ye hain.

MÚSÁ KÍ CHAUTHÍ KITÁB

MUSAMMÁ BA

GINTI′.

I BA′B.

JAB Misr kí zamín se baní Isráel
nikle, tab dúsre baras ke dúsre
mahíne kí pahlí táríḳh Síná ke ba-
yábán ke bích, jámá'at ke ḳhaime meṉ,
KHUDÁWAND ne Músá ko ḳhitáb karke
farmáyá, ki
2 Tú baní Isráel kí sárí jamá'at ká,
mutábiq un ke firqoṉ ke aur un ke
ábái ḳhándánoṉ ke, ism-shumárí ke
sáth, har ek mard sar ba sar ginke,
hisáb kar:
3 Bís baraswále se úpar tak, jitne
baní Isráel meṉ se laṛái ke liye nikalte
haiṉ, tú aur Hárún unheṉ un ke lash-
karoṉ meṉ gin.
4 Aur har ek firqe se ek ek ádmí,
har ek jo apne apne ábái ḳhándán ká
sardár hai, tumháre sáth ho.
5 ¶ Aur un ke nám, jo tumháre
sáth khaṛe hoṉ, ye haiṉ: firqe Rúbin
meṉ se Ilisúr bin Shadíúr.
6 Firqe Sama'ún meṉ se Salúmiel
bin Súrishaddí.
7 Firqe Yahúdáh meṉ se Nahsún
bin 'Amminadáb.
8 Firqe Ishakár se Nataniel bin
Zugr.
9 Firqe Zabúlún meṉ se Iliáb bin
Hailún.
10 Baní Yúsuf ke firqe Ifráím se
Ilísám'á bin 'Ammihúd, aur firqe Mu-
nassí se Jamaliel bin Fidáhsúr.
11 Firqe Binyamín se Abidán bin
Jida'úní.
12 Firqe Dán se Aḳhi'azar bin
'Ammishaddí.
13 Firqe A′shar se Faja'iel bin 'Ak-
rán.
14 Firqe Jadd se Ilyásaf bin Da'úel.
15 Firqe Naftálí se Aḳhir'a bin
'Ainán.
16 Ye jamá'at ke buláe húe the, jo
apne ábái ḳhándánoṉ meṉ ra,ís, aur
baní Isráel meṉ hazároṉ ke sardár the.
17 ¶ So Músá aur Hárún ne un
shaḳhsoṉ ko, jo nám ba nám bayán
kíe gaye, sáth liyá;
18 Aur unhoṉ ne dúsre mahíne kí
pahlí táríḳh sárí jamá'at ko jam'a
kiyá; aur unhoṉ ne apne apne ábái
ḳhándán ke námoṉ ke shumár ke mu-
wáfiq judá judá, bís baraswále se leke
úpar tak, apná nasabnáma bayán kiyá.
19 Músá ne, jaisá KHUDÁWAND ne
use hukm farmáyá thá, un ko dasht i
Síná meṉ giná.
20 So baní Rúbin, wuh, jo Isráel ká
palauṭhá beṭá thá, apne nasaboṉ, aur
apne gharánoṉ, aur apne ábái ḳhán-
dán ke muwáfiq, aur námoṉ ke shu-
már ke mutábiq, sab mard sar ba sar
ginke, bís baraswále se úpar tak, sab
jo laṛái ke liye nikalte the;
21 Jo Rúbin ke firqe meṉ se gine
gaye, chhiyálís hazár pánch sau the.

22 ¶ Aur baní Sama'ún, apne nasabon̲, aur apne gharánon̲, aur apne ábái ḳhándán ke muwáfiq, jitne un men̲ gine gaye, so námon̲ ke shumár ke mutábiq, aur un ke siron̲ ke hisáb se, sab mard ek ek karke, bís baraswále se úpar tak, sab jo laṛái ke liye nikalte the;

23 Jo Sama'ún ke firqe men̲ se gine gaye, so unsaṭh hazár tín sau the.

24 ¶ Baní Jadd, apne nasabon̲, aur apne gharánon̲, aur apne ábái ḳhándán ke muwáfiq, aur námon̲ ke shumár ke mutábiq, sab mard ek ek karke, bís baraswále se úpar tak, sab jo laṛái ke liye nikalte the;

25 Jo Jadd ke firqe men̲ se gine gaye, paintálís hazár chha sau pachás the.

26 ¶ Aur baní Yahúdáh, apne nasabon̲, aur gharánon̲, aur apne ábái ḳhándán ke muwáfiq, aur námon̲ ke shumár ke mutábiq, sab mard ek ek karke, bís baraswále se úpar tak, sab jo jang ke liye nikalte the;

27 Jo Yahúdáh ke firqe ke the, un men̲ se jo gine gaye, chauhattar hazár chha sau the.

28 ¶ Aur baní Ishakár, apne nasabon̲, aur apne gharánon̲, aur apne ábái ḳhándán ke muwáfiq, aur námon̲ ke shumár ke mutábiq, sab ke sab, bís baraswále se úpar tak, jitne jang ke liye nikalte the;

29 Jo Ishakár ke firqe ke the, un men̲ se jo gine gaye, chauwan hazár chár sau the.

30 ¶ Aur baní Zabúlún, apne nasabon̲, aur apne gharánon̲, aur apne ábái ḳhándán ke muwáfiq, aur námon̲ ke shumár ke mutábiq, sab ke sab, bís baraswále se úpar tak, jitne jang ke liye nikalte the;

31 Jo Zabúlún ke firqe ke the, un men̲ se jo gine gaye, satáwan hazár chár sau the.

32 ¶ Baní Yúsuf men̲ se baní Ifráím, apne nasabon̲, aur apne gharánon̲, aur apne ábái ḳhándán ke muwáfiq, aur námon̲ ke shumár ke mutábiq, sab ke sab, bís baraswále se úpar tak, jitne jang ke liye nikalte the;

33 Jo Ifráím ke firqe ke the, un men̲ se jo gine gaye, chálís hazár pánch sau the.

34 ¶ Aur baní Munassí, apne nasabon̲, aur apne gharánon̲, aur apne ábái ḳhándán ke muwáfiq, aur námon̲ ke shumár ke mutábiq, sab ke sab, bís baraswále se úpar tak, jitne jang ke liye nikalte the;

35 Jo Munassí ke firqe ke the, un men̲ se jo gine gaye, battís hazár do sau the.

36 ¶ Aur baní Binyamín, apne nasabon̲, aur apne gharánon̲, aur apne ábái ḳhándán ke muwáfiq, aur námon̲ ke shumár ke mutábiq, sab ke sab, bís baraswále se úpar tak, jitne jang ke liye nikalte the;

37 Jo Binyamín ke firqe ke the, un men̲ se jo gine gaye, paintís hazár chár sau the.

38 ¶ Aur baní Dán, apne nasabon̲, aur apne gharánon̲, aur apne ábái ḳhándán ke muwáfiq, aur námon̲ ke shumár ke mutábiq, sab be sab bís baraswále se úpar tak, jitne jang ke liye nikalte the;

39 Jo Dán ke firqe ke the, un men̲ se jo gine gaye, básaṭh hazár sát sau the.

40 ¶ Aur baní A′shar, apne nasabon̲, aur apne gharánon̲, aur apne ábái ḳhándán ke muwáfiq, aur námon̲ ke shumár ke mutábiq, sab ke sab, bís baraswále se úpar tak, jitne jang ke liye nikalte the;

41 Jo A′shar ke firqe ke the, un men̲ se jo gine gaye, iktálís hazár pánch sau the.

42 ¶ Baní Naftálí, apne nasabon̲, aur apne gharánon̲, aur apne ábái ḳhándán ke muwáfiq, aur námon̲ ke shumár ke mutábiq, sab ke sab, bís

baraswále se úpar tak, jitne jang ke liye nikalte the;

43 Jo Naftálí ke firqe ke the, un meṉ se jo gine gaye, tirpan hazár chár sau the.

44 We jo gine gaye the, jinheṉ Músá aur Hárún ne baní Isráel ke sardároṉ ke sáth, ki bárah ádmí the, giná, ye haiṉ; un meṉ se ek ek apne ábáí ḳhándán meṉ ra,ís thá.

45 So we sab, jo baní Isráel meṉ se apne ábáí ḳhándánoṉ meṉ bís baras se leke úpar tak gine gaye, sab Isráel ke jo jang ke liye nikalte the;

46 We sab, jo shumár kíye gaye, chha lákh tín hazár pánch sau pachás the.

47 ¶ Lekin we jo Láwí the, apne ábáí firqe ke mutábiq, un ke sáth gine nahíṉ gaye.

48 Kyúṉki Khudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá thá, ki

49 Tú faqat un ko, jo Láwí ke firqe meṉ haiṉ, shumár na kíjiyo, aur unheṉ baní Isráel ke shumár meṉ dáḳhil na karná;

50 Balki tú Láwíoṉ ko shahádat ke maskan, aur us ke sab zurúf, aur us ke sáre lawázim par muqarrar kíjiyo: we us maskan aur us ke sab zurúf ko uṭháyá kareṉ, aur we us meṉ ḳhidmat kareṉ, aur maskan ke ás pás ḳhaimoṉ meṉ raheṉ.

51 Aur jab maskan ke kúch ká waqt ho, to use Láwí utáreṉ; aur jab maskan ke khaṛá karne ká waqt ho, to Láwí use khaṛá kareṉ; aur ajnabíoṉ meṉ jo koí us ke nazdík áwe, to ján se márá jáwe.

52 Aur baní Isráel meṉ se har ek apní apní ḳhaimagáh meṉ apne apne jhanḍoṉ tale apne apne lashkaroṉ meṉ ḳhaima khaṛá kareṉ.

53 Lekin Láwí shahádat ke maskan ke gird ḳhaima khaṛá kareṉ, tá ki baní Isráel kí jamá'at par gazab názil na ho; aur Láwí shahádat ke maskan kí muháfazat kareṉ.

54 So baní Isráel ne un sab hukmoṉ ke mutábiq, jo Khudáwand ne Músá aur Hárún ko farmáe the, yúṉ hí 'amal kiyá.

II BAB.

PHIR Khudáwand ne Músá aur Hárún ko ḳhitáb karke farmáyá, ki

2 Baní Isráel meṉ se har ek apne jhanḍe tale apne ábáí ḳhándán ke nishánoṉ ke sáth ḍerá ḍáleṉ; jamá'at ke ḳhaime ke muqábil aur us ke girdágird we ḳhaime khaṛá kareṉ.

3 Aur baní Yahúdáh kí ḳhaimagáh ke jhanḍe ke log, púrab ko, súraj ke nikalne kí jagah kí taraf, apná lashkar leke ḳhaima khaṛá kareṉ, aur 'Ammínadáb ká beṭá Nahsún baní Yahúdáh ká sardár ho.

4 Aur us ká lashkar, aur un meṉ se jo us ke sáth gine gaye, sab chauhattar hazár chha sau the.

5 Aur us ke pás Ishakár ká firqa ḳhaima khaṛá kare; aur Zugr ká beṭá Nataniel baní Ishakár ká sardár ho.

6 Aur us ká lashkar, aur sab jo us ke sáth gine gaye, chauwan hazár chár sau the.

7 Phir Zabulún ká firqa; aur Hailún ká beṭá Iliáb baní Zabulún ká sardár ho.

8 Aur us ká lashkar, aur sab jo us ke sáth gine gaye, satáwan hazár chár sau the.

9 So we sab, jo Yahúdáh kí ḳhaimagáh meṉ gine gaye, un kí faujoṉ meṉ, ek lákh chhiyálís hazár chár sau the. Pahle un ká kúch howe.

10 ¶ Aur dakhin taraf ko, Rúbin kí ḳhaimagáh ká jhanḍá, mutábiq un ke lashkaroṉ ke, hogá; aur Shadíúr ká beṭá Ilisúr baní Rúbin ká sardár ho.

11 Aur us ká lashkar, aur sab jo us ke sáth gine gaye, chhiyálís hazár pánch sau the.

12 Aur us ke pás baní Sama'ún ká firqa ḳhaima khaṛá kare; aur Súr-

ísḥaddí ká beṭá Salúmiel baní Sam'aún
ká sardár ho.
13 Aur us ká lashkar, aur sab jo us
ke sáth gine gaye, unsaṭh hazár tín
sau the.
14 Phir Jadd ká firqa; aur Ra'úel
ká beṭá Ilyásaf baní Jadd ká sardár
ho.
15 Aur us ká lashkar, aur sab jo us
ke sáth gine gaye, paintális hazár chha
sau pachás the.
16 So we sab, jo Rúbin kí ḳhai-
magáh men gine gaye, un kí faujon
men ek lákh ikáwan hazár chár sau
pachás the. Dúsre un ká kúch howe.
17 ¶ Tab jamá'at ká ḳhaima Lá-
wíon ke lashkar ke sáth, jo ḳhaimagáh
ke darmiyán hai, áge jáe: jis tarah we
ḳhaima khaṛá karen, waise hí har
shaḳhs apní apní tartíb se apne jhanḍon
ke sáth kúch kare.
18 ¶ Pachchhim taraf ko, Ifráím
kí ḳhaimagáh ká jhanḍá, mutábiq un
ke lashkaron ke, howe; aur 'Ammihúd
ká beṭá Ilísám'á baní Ifráím ká sardár
ho.
19 Aur us ká lashkar, aur un men
se jo us ke sáth gine gaye, chális hazár
pánch sau the.
20 Aur us ke pás Munassí ká firqa;
aur Fidáhsúr ká beṭá Jamaliel baní
Munassí ká sardár ho.
21 Aur us ká lashkar, aur sab jo us
ke sáth gine gaye, battís hazár do sau
the.
22 Phir Binyamín ká firqa; aur
Jida'úní ká beṭá Abídán baní Bin-
yamín ká sardár ho.
23 Aur us ká lashkar, aur sab jo us
ke sáth gine gaye, paintís hazár chár
sau the.
24 So we sab, jo Ifráím kí ḳhai-
magáh men gine gaye, un kí faujon
men ek lákh áṭh hazár ek sau the.
Aur we tísre kúch karen.
25 ¶ Aur uttar taraf ko, Dán kí
ḳhaimagáh ká jhanḍá, mutábiq un ke
lashkaron ke, howe; aur 'Ammishaddí
ká beṭá Aḳhi'azar baní Dán ká sardár
ho.
26 Aur us ká lashkar, aur un men
se jo us ke sáth gine gaye, básaṭh
hazár sát sau the.
27 Aur us ke pás A'shar ká firqa
ḍerá ḍálegá; aur 'Akrán ká beṭá Faja-
'iel baní A'shar ká sardár ho.
28 Aur us ká lashkar, aur sab jo us
ke sáth gine gaye, iktális hazár pánch
sau the.
29 ¶ Phir Naftálí ká firqa; aur
'Ainán ká beṭá Aḳhir'a baní Naftálí
ká sardár ho.
30 Aur us ká lashkar, aur sab jo us
ke sáth gine gaye, tirpan hazár chár
sau the.
31 So we sab, jo Dán kí ḳhaimagáh
men gine gaye, ek lákh satáwan hazár
chha sau the: we apne jhanḍon ko
leke áḳhir ko kúch kiyá karen.
32 ¶ Baní Isráel ká shumár un ke
ábáí ḳhándán ke muwáfiq yih hai; we
sab, jo ḳhaimagáhon men un ke lash-
karon men gine gaye, chha lákh tín
hazár pánch sau pachás the.
33 Lekin Láwí, jaisá KHUDÁWAND
ne Músá ko hukm kiyá thá, baní
Isráel men gine na gaye.
34 Aur baní Isráel ne un sab hukm-
on par, jo KHUDÁWAND ne Músá ko
farmáe, 'amal kiyá: we apne jhanḍon
tale ḍerá ḍálá karte the; aur har ek
ne un men se, apne apne gharáne aur
apne apne ábáí ḳhándán ke mutábiq,
kúch kiyá.

III BA'B.

YIHI' Hárún aur Músá ká naslnáma
thá, jis roz KHUDÁWAND ne koh
i Síná par Músá se báten kín.
2 Aur Hárún ke beṭon ke nám ye
hain; Nadab, jo palauṭhá thá, aur
Abihú, aur Ili'azar, aur Itamar.
3 Ye nám hain un baní Hárún ke,
jo kahánat ke liye mamsúh húe, aur
jinhen us ne kahánat kí ḳhidmat ke
liye maḳhsús kiyá.
4 Aur Nadab aur Abihú, jab unhon

ne dasht i Síná men̲ Ḳhudáwand ke
áge dúsrí tarah kí ág guzrání, tab
Ḳhudáwand ke huzúr mar gaye, aur
we be-aulád the; aur Ili'azar aur
Itamar apne báp Hárún ke huzúr
kahánat kí ḳhidmat rakhte the.
5 ¶ Phir Ḳhudáwand ne Músá ko
ḳhitáb karke farmáyá, ki
6 Láwí ke firqe ko pás bulá, aur un
ko Hárún káhin ke áge házir kar, tá
ki we us kí ḳhidmat karen̲.
7 Aur we us kí amánat, aur sárí
jamá'at kí amánat kí, jamá'at ke
ḳhaime ke áge, hifázat karen̲, tá ki
maskan kí 'ibádat púrí karen̲.
8 Aur we jamá'at ke ḳhaime ke sab
zurúf, aur baní Isráel kí sárí amánat
kí hifázat karen̲, tá ki maskan kí
'ibádat púrí karen̲.
9 Aur tú Láwíon̲ ke ta,ín Hárún
aur us ke beṭon̲ ko somp de; baní
Isráel men̲ se ye sab ke sab us ko
sompe gaye hain̲.
10 Aur Hárún aur us ke beṭon̲ ko
muqarrar kar, tá ki we kahánat kí
ḳhidmat men̲ mashgúl rahen̲; aur
agar koí ajnabí nazdík áwe, to már
dálá jáwe.
11 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko
ḳhitáb karke farmáyá, ki
12 Dekh, main̲ ne baní Isráel men̲
se un sab palauṭhon̲ ke badle, jo baní
Isráel men̲ rihm ke pahle kholnewále
hain̲, Láwíon̲ ko liyá; so Láwí mere
liye hon̲ge;
13 Kyún̲ki sáre palauṭhe mere hain̲;
ki jis din main̲ ne zamín i Misr men̲
sáre palauṭhe máre, to main̲ ne baní
Isráel ke sab palauṭhe, kyá insán ke,
kyá haiwán ke, apne liye muqaddas
kiye; we mere hon̲ge: main̲ Ḳhudá-
wand hún̲.
14 ¶ Phir Ḳhudáwand ne dasht i
Síná men̲ Músá ko ḳhitáb karke farmá-
yá, ki
15 Baní Láwí ko un ke ábáí ḳhán-
dán aur un ke gharánon̲ ke mutábiq
shumár kar: har ek narína farzand ek
mahíne ke bachche se leke úpar tak
shumár kar.
16 Chunánchi Músá ne, jaisá Ḳhu-
dáwand ne use farmáyá thá, unhen̲
giná.
17 So Láwí ke beṭon̲ ke nám ye
hain̲; Jairsún, aur Qihát, aur Mirárí.
18 Jairsún ke beṭon̲ ke nám, un ke
gharánon̲ ke mutábiq, ye hain̲; Libní,
aur Sama'í.
19 Aur Qihát ke beṭe, apne gha-
ránon̲ ke mutábiq, 'Amrám, aur Izhár,
aur H̤abrún, aur 'Uzziel hain̲.
20 Aur baní Mirárí, apne gharánon̲
ke mutábiq, Mahlí, aur Músí hain̲: so
baní Láwí ke gharáne, un ke ábáí
ḳhándán ke muwáfiq, ye hain̲.
21 Aur Jairsún ke gharáne; Libní
ká gharáná aur Sama'í ká gharáná: ye
Jairsúníon̲ ke gharáne hain̲.
22 Chunánchi sáre mardon̲ ke shu-
már ke muwáfiq, jo un se gine gaye,
ek mahíne se leke úpar tak, sab jo ki
shumár kiye gaye, sát hazár pánch sau
the.
23 Jairsún ke gharáne maskan ke
pichhwáṛe pachchhim kí taraf ko apní
ḳhaimagáh karen̲.
24 Aur Láel ká beṭá Ilyásaf Jair-
súníon̲ ke ábáí ḳhándán ká sardár ho.
25 Aur jamá'at ke ḳhaime se baní
Jairsún maskan, aur ḳhaime, aur us
ke parde, aur jamá'at ke ḳhaime ke
darwáze ke parde kí muháfazat karen̲,
26 Aur sahn ke pardon̲ kí, aur sahn
ke darwáze ke parde kí, jo maskan
aur mazbah ke gird hai, aur us kí
rassíon̲ kí, us kí sab ḳhidmat ke liye.
27 ¶ Aur Qihát se 'Amrámíon̲ ká
gharáná, aur Izháríon̲ ká gharáná, aur
H̤abrúníon̲ ká gharáná, aur 'Uzzielíon̲
ká gharáná thá: ye sab Qihátíon̲ ke
gharáne hain̲.
28 Un ke sáre mard apne shumár
ke muwáfiq ek mahínewále se leke
úpar tak, sab áṭh hazár chha sau the;
maqdis kí nigahbání un ke zimma'
thí.

29 Baní Qihát maskan kí dakhin taraf ḳhaima khaṛá karen̲.

30 Aur 'Uzziel ká beṭá Ilisafan baní Qihát ke sáre gharánon̲ ká sardár ho.

31 Aur sandúq, aur mez, aur sham'adán, aur mazbah, aur maqdis ke zurúf, jo un kí ḳhidmat men̲ the, aur parde, aur un kí sab tarah kí ḳhidmat ke saranjám, un ke zimma' hon̲.

32 Aur Hárún káhin ká beṭá Ili'azar Láwíon̲ ke sardáron̲ ká sardár, aur maqdis ke nigahbánon̲ ká nigahbán ho.

33 ¶ Mirárí se Mahlíon̲ ká gharáná, aur Músíon̲ ká gharáná thá: ye Miráríon̲ ke gharáne hain̲.

34 Un men̲ se, jo gine gaye, un ke sáre mard, un ke shumár ke muwáfiq, ek mahínawále se leke úpar tak, sab chha hazár do sau the.

35 Aur Abiḳhail ká beṭá Súriel Miráríon̲ ke gharánon̲ ke ábáí ḳhándán ká sardár ho: aur ye maskan kí uttar taraf ḳhaima khaṛá karen̲.

36 Aur maskan ke taḳhton̲, aur us ke benḍon̲, aur us ke sutúnon̲, aur us ke páyon̲, aur us ke sab zurúf, aur us kí ḳhidmat ke sab lawázim kí muháfazat baní Mirárí ke zimma' hai;

37 Aur sahn ke sutúnon̲ kí, jo girdágird us ke hain̲, aur un ke páyon̲, aur un kí meḳhon̲, aur un kí rassíon̲ kí.

38 ¶ Aur ḳhaima khaṛá karnewále maskan ke sámhne púrab taraf, jidhar se súraj nikaltá hai, jamá'at ke ḳhaime ke áge, Músá, aur Hárún, aur us ke beṭe hon̲, jo maskan kí muháfazat Baní Isráel kí hifázat ke liye karte hain̲; aur jo ajnabí us se nazdík howe, már ḍálá jáwe.

39 So sab Láwí jo gine gaye, jinhen̲ Músá aur Hárún ne Ḳhudáwand ke hukm ke mutábiq un ke gharánon̲ men̲ shumár kiyá, sab mard, ek mahíne ke se leke úpar tak, báís hazár the.

40 ¶ Phir Ḳhudáwand ne Músá ko hukm kiyá, ki baní Isráel ke sáre palauṭhe beṭon̲ ko, ek mahíne ke se leke úpar tak gin, aur un ke námon̲ ká shumár kar.

41 Aur mere liye, ki main̲ Ḳhudáwand hún̲, Láwíon̲ ko, baní Isráel ke sab palauṭhe beṭon̲ ke badle, aur Láwíon̲ ke chaupáyon̲ ko, baní Isráel ke sab chaupáyon̲ ke pahle paidá húon̲ ke badle, le.

42 Chunánchi Músá ne, jaisá Ḳhudáwand ne use farmáyá, baní Isráel ke sáre palauṭhon̲ ko giná.

43 So sáre palauṭhe mard, un ke námon̲ ke shumár ke muwáfiq, ek mahíne ke se leke úpar tak, un men̲ se jo gine gaye, báís hazár do sau tihattar the.

44 ¶ Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, ki

45 Baní Isráel ke sáre palauṭhon̲ ke badle Láwíon̲ ko, aur un ke chaupáyon̲ ke badle Láwíon̲ ke chaupáyon̲ ko, le: aur Láwí mere honge: main̲ Ḳhudáwand hún̲.

46 Aur tú un do sau tihattar baní Isráel ke palauṭhon̲ ká fidiya, jo Láwíon̲ se ziyáda hain̲;

47 Ádmí píchhe pánch misqál maqdis ke misqál ke mutábiq, le: (har misqál bís jíráh ká:)

48 Aur tú yih rúpá, jo un kí ziyádatí ká fidiya hai, Hárún aur us ke beṭon̲ ko de.

49 So Músá ne un ke fidiye ká rúpá un ke háth se, jo ziyáda the, liyá, un se jin ká fidiya Láwíon̲ se diyá gayá:

50 Baní Isráel ke palauṭhe beṭon̲ ke háth se ek hazár tín sau painsaṭh misqál ká, maqdis ke misqál se, rúpá liyá:

51 Aur Músá ne wuh rúpá, un sab ke fidiye men̲, Ḳhudáwand ke hukm ke mutábiq, jis tarah se Ḳhudáwand ne Músá ko farmáyá thá, Hárún aur us ke beṭon̲ ko diyá.

IV BAB.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá aur Hárún ko k̲hitáb karke farmáyá, ki

2 Sab baní Qihát ko Láwíon̲ men̲ se, un ke gharánon̲, aur un ke ábái k̲handán ke muwáfiq, shumár kar,

3 Tís baraswále se leke aur us se úpar us tak, jo pachás baras ká hai, har ek jo majma' men̲ shámil hotá ki jamá'at ke k̲haime men̲ k̲hidmat kare.

4 Jamá'at ke k̲haime men̲, aur un chízon̲ men̲, jo niháyat muqaddas hain̲, baní Qihát kí k̲hidmat yih ho: ki

5 ¶ Jab k̲haime ká kúch ho, to Hárún aur us ke beṭe áwen̲, aur us parde ko, jo oṭ ke taur par hai, utáren̲, aur us se 'ahdnáme ke sandúq ko chhipáwen̲:

6 Aur us par tuk̲has kí khálon̲ ká giláf ḍálen̲, aur us ke úpar ásmání rang ká kapṛá bichháwen̲, aur us men̲ choben̲ ḍálen̲.

7 Aur nazr kí roṭí kí mez par ásmání rang ká kapṛá bichháke, bartan, aur chamche, aur thálíán̲, aur baṛe baṛe piyále tapáwan ke liye, us par rakhen̲: aur hamesha kí roṭí us par howe:

8 Aur un par qirmizí rang ká kapṛá bichháwen̲, aur use tuk̲has kí khálon̲ ke giláf se ḍhámpen̲, aur us kí choben̲ us men̲ ḍálen̲.

9 Phir ásmání rang ká kapṛá leke shama'dán aur us ke chirágon̲, aur us ke gulgíron̲, aur us kí laganon̲, aur us ke sab tel ke zurúf par, jin se k̲hidmat kí játí hai, ḍhámpen̲;

10 Aur us ko aur us ke sab zurúf ko tuk̲has kí khálon̲ ke giláf men̲ rakhen̲, aur us ko ek chob par rakhen̲.

11 Aur sone ke mazbah par ásmání rang ká kapṛá bichháwen̲, aur use tuk̲has kí khálon̲ ke ghaṭáṭop se ḍhámpen̲, aur us kí choben̲ us men̲ ḍálen̲:

12 Aur sáre bartanon̲ ko, jo maqdis kí k̲hidmat men̲ áte hain̲, leke, ásmání rang ke kapṛe men̲ lapeṭen̲, aur unhen̲ tuk̲has kí khálon̲ ke giláf se ḍhámpen̲, aur ek chob par rakhen̲.

13 Aur mazbah men̲ se rákh nikál phenken̲, aur kapṛá argawání rang ká us par bichháwen̲:

14 Aur sáre bartan, jo us kí k̲hidmat ke liye darkár hain̲, jaise angeṭhíán̲, aur síkhen̲, aur pháoṛíán̲, aur piyále, garaz mazbah ke sáre bartan us par rakhen̲: aur us par tuk̲has kí khálon̲ ká giláf bichháwen̲, aur us kí choben̲ us men̲ ḍálen̲.

15 Aur jab Hárún aur us ke beṭe maqdis ko, aur maqdis ke sab asbáb ko ḍhámp chuken̲, tab k̲haimagáh ke kúch ke waqt baní Qihát us ke uṭháne ke liye áwen̲; lekin we muqaddas chízon̲ ko na chhúen̲, tá ki mar na jáwen̲. Jamá'at ke k̲haime men̲ ye chízen̲ baní Qihát ke uṭháne kí hain̲.

16 ¶ Aur chirágon̲ ká tel, aur k̲hushbú masálih ke bak̲húr, aur dáimí nazr kí qurbání kí, aur malne ke tel, aur tamám maskan kí, aur us sab kí jo us men̲ hai, aur us ke zurúf kí nigáhbání, Hárún káhin ke beṭe Ili'azar ká 'uhda hai.

17 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá aur Hárún ko k̲hitáb karke farmáyá, ki

18 Tum Láwíon̲ men̲ se baní Qihát ke firqe ko káṭ na ḍáliyo:

19 Balki un se aisá karo, ki we jíwen̲, aur páktarín chízon̲ ke nazdík áne se mar na jáwen̲: Hárún aur us ke beṭe dák̲hil howen̲, ki un men̲ se har ek ko us kí k̲hidmat par, aur us ká bojh uṭháne par muqarrar karen̲:

20 Lekin jab ki muqaddas chízen̲ ḍhámpí jáwen̲, to we unhen̲ dekhne ko andar na áwen̲, tá ki mar na jáwen̲.

21 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá ko k̲hitáb karke farmáyá, ki

22 Baní Jairsún ko bhí, un ke ábái k̲handánon̲ aur un ke gharánon̲ ke muwáfiq, gin:

23 Tís baraswále se leke aur us se úpar pachás baraswále tak, un sab ko,

jo majma' men̲ ḳhidmat ke liye shámil
hote, tá ki jamá'at ke ḳhaime ká kám
karen̲, shumár kar.
24 Baní Jairsún ke gharánon̲ ká
kám ḳhidmat karne, aur bojh uṭháne
men̲, yih hai: ki
25 We maskan ke parde, aur jamá-
'at ká ḳhaima, us ká ghaṭáṭop, aur
tuḳhas kí khálon̲ ká ghaṭáṭop jo us
par hai, aur jamá'at ke ḳhaime ke
darwáze ká parda, uṭháwen̲,
26 Aur sahn ke parde, aur sahn ke
darwáze ká parda, jo maskan aur
mazbah ke girdágird hai, aur un kí
rassián̲, aur sáre zurúf jo un kí ḳhid-
mat ke wáste hain̲, aur sab kám jo un
ke wáste darkár hain̲, karen̲.
27 Baní Jairsún kí sárí ḳhidmaten̲
bojh uṭháne men̲ aur sab kám karne
men̲, Hárún aur baní Hárún ke hukm
ke mutábiq howen̲: aur tum un men̲
se har ek ká bojh muqarrar karke
unhen̲ supurd kíjiyo.
28 Baní Jairsún ke gharánon̲ kí
ḳhidmat jamá'at ke ḳhaime men̲ yih
hai: aur we káhin Hárún ke beṭe
Itamar ke hukm men̲ rahen̲.
29 ¶ Baní Mirárí ko, un ke ábái
ḳhándán aur gharánon̲ ke mutábiq,
gin:
30 Tís baraswále se leke aur us se
úpar pachás baraswále tak, har ek
ko jo ḳhidmat ke liye dáḳhil hotá,
tá ki jamá'at ke ḳhaime ká kám kare,
shumár kar.
31 Aur us ḳhidmat ke muwáfiq, jo
jamá'at ke ḳhaime men̲ un ke liye hai,
un ke bojh ye muqarrar hain̲; maskan
ke taḳhte, aur us ke benḍe, aur us ke
sutún, aur us ke páe,
32 Aur sahn ke sutún, jo girdágird
hain̲, aur un ke páe, aur un kí meḳhen̲,
aur un kí rassián̲, aur un ke sab zurúf,
aur un ke sab zarúriyát samet: aur un
ko nám ba nám ginke un ke bojhon̲ ke
muqarrar zurúf un ko díjiyo.
33 So baní Mirárí ke gharánon̲ kí
ḳhidmat, wuh sárí ḳhidmat jo unhen̲
jamá'at ke ḳhaime men̲ thí, yih hai;
aur we káhin Hárún ke beṭe Itamar
ke hukm men̲ rahen̲.
34 ¶ Chunánchi Músá aur Hárún
aur jamá'at ke sardáron̲ ne baní Qihát
ke gharánon̲ ko, un ke ábái ḳhándán
ke mutábiq, giná.
35 Tís baraswále se leke aur us se
úpar pachás baraswále tak, un sab ko,
jo us ḳhidmat men̲ shámil húe, tá ki
jamá'at ke ḳhaime ká kám karen̲, ek
ek karke shumár kiyá.
36 So we, jo apne gharánon̲ ke mu-
wáfiq gine gaye, do hazár sát sau pa-
chás the.
37 We sab ye hain̲, jo baní Qihát
ke gharánon̲ men̲ se shumár kiye gaye,
sab jitne jamá'at ke ḳhaime kí ḳhid-
mat ke láiq the, jinhen̲ Músá aur
Hárún ne, Ḳhudáwand ke hukm ke
mutábiq, jo Músá ke wasíle se farmáyá
thá, shumár kiyá.
38 Aur baní Jairsún, jo apne gha-
ránon̲ ke aur apne ábái ḳhándán ke
mutábiq gine gaye,
39 Tís baraswále se leke aur us se
úpar pachás baraswále tak, sab jo us
ḳhidmat men̲ shámil hote, tá ki ja-
má'at ke ḳhaima ká kám karen̲;
40 We sab jo un men̲ se un ke gha-
ránon̲ aur ábái ḳhándán ke mutá-
biq gine gaye, do hazár chha sau tís
húe.
41 We sab ye hain̲, jo baní Jairsún
ke gharánon̲ men̲ se jamá'at ke ḳhai-
me kí ḳhidmat ke liye gine gaye, jin-
hen̲ Músá aur Hárún ne Ḳhudáwand
ke hukm se shumár kiyá.
42 ¶ Aur baní Mirárí ke gharánon̲
men̲ se, jo apne gharánon̲ aur apne
ábái ḳhándán ke mutábiq gine gaye,
43 Tís baraswále se leke, aur us se
úpar pachás baraswále tak, sab jo us
ḳhidmat men̲ shámil húe, tá ki jamá-
'at ke ḳhaime ká kám karen̲;
44 We sab, jo un men̲ se un ke
gharánon̲ ke muwáfiq gine gaye, tín
hazár do sau the.

45 We sab ye hain, jo baní Mirárí
ke gharánon men se gine gaye, jinhen
Músá aur Hárún ne, Khudáwand ke
hukm ke mutábiq, jo Músá ke wasíle
se farmáyá thá, shumár kiyá.
46 So sáre baní Láwí, jinhen Músá
aur Hárún aur Isráel ke sardáron ne,
un ke gharánon aur ábáí khándán ke
mutábiq,
47 Tís baraswále se leke aur us se
úpar pachás baraswále tak giná, sab
jo jamá'at ke khaime kí khidmat-
guzárí ká kám, aur bojh uṭháne ká
kám karne men shámil húe:
48 We sab, jo gine gaye, áṭh hazár
pánch sau assí the.
49 Khudáwand ke hukm ke mu-
tábiq Músá ke háth se shumár kiye
gaye, har ek us kí khidmat, aur har
ek us ke bojh ke mutábiq: we Khu-
dáwand ke hukm ke mutábiq, jo
Músá ko húá, isí tarah gine gaye.

V BA'B.

PHIR Khudáwand ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
2 Baní Isráel ko hukm kar, ki har
ek mabrús, aur har ek jiryánwálá, aur
jo murda ke sabab nápák hai, un ko
khaimagáh se báhar kar den:
3 Kyá mard, aur kyá 'aurat, donon
ko nikálo; tum unhen khaimagáh se
báhar kar do, tá ki we apní khaima-
gáhon ko, jin ke darmiyán main rahtá
hún, nápák na karen.
4 Chunánchi baní Isráel ne aisá hí
kiyá, aur unhen khaimagáh se báhar
kar diyá: jaisá Khudáwand ne Músá
ko hukm kiyá, waisá hí baní Isráel
ne kiyá.
5 ¶ Phir Khudáwand ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
6 Baní Isráel ko hukm kar aur kah,
ki Agar koí mard yá 'aurat Khudá-
wand se be-wafáí karke aisá koí gunáh
kare, jo ádmí karte hain, aur taqsírwár
ho jáwe;
7 To cháhiye ki apne gunáh ká, jo
kiyá hai, iqrár kare, aur apní taqsír
ká badlá, us ká púrá dám, pher de,
aur us ká pánchwán hissa us par
ziyáda kare, aur us ko, jis ká wuh
qusúrwár húá hai, hawála kar de.
8 Lekin agar us shakhs ká koí wá-
ris na howe, jo us taqsír ká badlá
lewe; to us taqsír ká badlá Khudá-
wand ke liye káhin ko siwá kafáre
ke mendhe ke, ki us se us ká kafára
diyá játá hai, pahuncháyá jáwe.
9 Aur baní Isráel kí sárí muqaddas
kí húí chízon men se, jinhen káhin
pás láwen, har ek uṭhái húí qurbání
us kí hogí.
10 Aur har ek shakhs kí muqaddas
kí húí chízen us kí hongí; aur jo chíz
koí káhin ko degá, us kí hogí.
11 Phir Khudáwand ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
12 Baní Isráel ko hukm kar aur
kah, ki Agar kisí kí jorú gumráh ho
jáwe, aur us se be-wafáí kare;
13 ¶ Aur koí us 'aurat ke sáth
hambistar howe, aur yih us ke shau-
har se poshída ho, aur parde kí bát
rahe, aur wuh nápák ho jáwe, aur us
par koí gawáh na howe, aur fi'al karte
húe pakṛí na jáwe;
14 Aur us ke shauhar ke dil men
gairat ká khiyál áwe, aur wuh apní
jorú se gairat kháwe, aur wuh 'aurat
nápák ho; yá us ke shauhar ke dil
men gairat ká khiyál áwe, aur wuh
apní jorú se gairat kháwe, aur wuh
'aurat nápák na ho;
15 To cháhiye ki wuh shakhs apní
jorú ko káhin pás házir kare, aur us
'aurat ke liye ek aifah jau ke áṭe ká
daswán hissa qurbání ke wáste láwe;
aur wuh us par tel aur lubán na ḍále;
kyúnki wuh gairat ká hadya, ya'ne
yádgárí ká hadya hai, ki gunáh ko
yád men láwe.
16 Tab káhin us 'aurat ko nazdík
láwe, aur Khudáwand ke huzúr use
khaṛá kare.
17 Aur káhin miṭṭí ke ek básan
men muqaddas pání lewe, aur maskan

ke farsh kí gard leke us pání meṉ
miláwe.
18 Phir káhin us 'aurat ko Ḳhudá-
wand ke huzúr khaṛá kare, aur us
ká sir nangá kare, aur yád-dihí ká
hadya us ke háthoṉ par rakhe, ki yih
ġairat ká hadya hai; aur káhin us
kaṛwe pání ko, jo la'nat ká bá'is hai,
apne háth meṉ lewe.
19 Aur us 'aurat ko qasam deke
kahe, ki Agar koí mard terá hambis-
tar nahíṉ húá, aur agar tú apne
shauhar ko chhoṛke dúsre ke sáth
nápák nahíṉ húí, to tú is kaṛwe pání
kí tásír se, jo la'nat ká bá'is hai, bachí
rah:
20 Aur agar tú apne shauhar ke
siwá dúsre par máil húí hai, aur ná-
pák húí, aur tere shauhar ke siwá koí
dúsrá tujh se hambistar húá hai;
21 Tab káhin us 'aurat ko la'nat
kí qasam dewe, aur káhin us 'aurat se
kahe, ki Ḳhudáwand tujhe terí qaum
meṉ zarb ul masal la'nat aur qasam
ká kare, ki Ḳhudáwand terí rán ko
saṛáwe, aur tere peṭ ko sujáwe;
22 Aur yih pání, jo la'nat ká sabab
hai, terí antríoṉ meṉ jáke terá peṭ
phuláwe, aur terí rán saṛáwe: aur
'aurat A'mín, ámín, kahe.
23 Phir káhin us lá'natoṉ ko ek
kitáb meṉ likhe, aur kaṛwe pání se
use miṭáwe:
24 Aur káhin yih kaṛwá pání, jo
la'nat ká sabab hai, us 'aurat ko pi-
láwe: tab yih pání, jo la'nat ká sa-
bab hai, kaṛwá karne ke liye us 'aurat
ke jism meṉ dákhil hogá.
25 Phir káhin us 'aurat ke háth se
ġairat ká hadya leke Ḳhudáwand ke
huzúr us ko hiláwe, aur use mazbah
ke nazdík láwe:
26 Aur us hadya se jo yádgárí ke
liye hai, ek muṭṭhí leke káhin maz-
bah par jaláwe; ba'd us ke wuh pání
us 'aurat ko piláwe.
27 Aur jab wuh use yih pání pilá-
wegá, tab aisá hogá, ki agar wuh
gunáhgár hogí, aur us ne apne shau-
har ke barkhiláf khatá kí hogí, to
wuh pání, jo la'nat ká sabab hai, us
ke jism meṉ dákhil hoke kaṛwá ho
jáegá, aur us ká peṭ phúlegá, aur us
kí rán saṛ jáegí, aur wuh 'aurat apní
qaum meṉ mal'ún hogí.
28 Par agar wuh nápák na ho,
balki pák ho, to wuh be-ilzám ṭhah-
regí, aur bachche janegí.
29 Us 'aurat kí bábat, jo apne
shauhar ko chhoṛke dúsre se burá
kám kare, aur nápák ho jáe, ġairat
ke liye yih sharí'at hai:
30 Aur jab mard ko ġairat ká khi-
yál áwe, aur wuh apní jorú se ġairat
kháwe, to use Ḳhudawand ke áge
khaṛá kare, aur káhin us par yih sárá
shar'a jári kare.
31 Tab mard gunáh se pák hogá,
aur wuh 'aurat apne gunáh ko áp
uṭháwegí.

VI BA'B.

PHIR Ḳhudáwand ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
2 Baní Isráel ko hukm kar, aur un
ko kah, Jab koí mard yá 'aurat apne
ta,ín alag karke mannat máne, ki
áp ko Ḳhudáwand ke liye nazír
banáwe;
3 To cháhiye ki wuh mai se aur
nashe kí chízoṉ se parhez kare, aur
mai ká, yá sharáb ká, koí sirká na
píwe, aur angúr ká shírá hargiz na
píwe, aur na táza angúr kháwe, na
súkhá.
4 Aur apne nazír hone ke sab di-
noṉ meṉ koí chíz, jo angúroṉ se pai-
dá hotí hai, bíj se leke us ke chhilke
tak na kháwe.
5 Aur apne nazír hone kí mannat
ke sab dinoṉ men us ke sir par usturá
na pherá jáwe: jab tak ki we aiyám,
jin meṉ us ne áp ko Ḳhudáwand ke
liye nazír kiyá hai, guzar na jáweṉ,
wuh muqaddas hai; apne sir ke báloṉ
ko baṛhne de.
6 Ḳhudáwand ke liye apne sáre

nazír hone ke dinon men murde kí
lásh ke nazdík na jáwe.
7 Wuh apne báp, aur apní má, aur
apne bhái, aur apní bahin ke liye, jab
we mar jáwen, apne ta,ín nápák na
kare; kyúnki us ke Khudá kí kháss
khidmat kí mannat us ke sir par hai.
8 Wuh apne nazír hone ke sab di-
non men KHUDÁWAND ke liye mu-
qaddas hai.
9 Aur agar koí insán us ke pás
nágahání mar jáwe, aur us ke sir kí
mannat ko nápák kare; to wuh apne
pák hone ke din apná sir mundáwe;
sátwen din use mundáwe.
10 Aur áthwen roz do qumríán, yá
kabútar ke do bachche, jamá'at ke
khaime ke darwáze par káhin pás
láwe:
11 Aur káhin ek ko khatá kí qur-
bání ke liye, aur dúsre ko sokhtaní
qurbání ke liye, guzráne; aur us se
us khatá ká, ki murde ke sabab se
húí, kafára dewe; aur apne sir ko usí
din muqaddas kare.
12 Phir apne nazír hone ke dinon
ko KHUDÁWAND ke liye muqaddas
kare, aur ek ek-sála nar barra taqsír kí
qurbání ke liye láwe: par us ke guzre
din gine na jáenge; kyúnki us kí man-
nat nápák ho gayí.
13 ¶ Aur nazír ke liye yih sharí'at
hai: ki jab us kí mannat ke din púre
hon, to wuh jamá'at ke khaime ke dar-
wáze par házir kiyá jáwe.
14 Aur wuh KHUDÁWAND ke liye
apní qurbání guzráne: sokhtaní qur-
bání ke liye ek be-'aib ek-sála nar
barra, aur khatá kí qurbání ke liye
ek be-'aib ek-sála máda barra, aur sa-
lámatí kí qurbání ke liye ek be-'aib
mendhá;
15 Aur fatírí rotíon aur mihín
maide ke kulchon tel se mile húe, aur
fatírí chuprí húí rotíon kí ek tokrí ko,
aur un kí nazr kí qurbání aur un ke
tapáwan,
16 Aur káhin unhen KHUDÁWAND
ke huzúr láke us kí khatá kí qurbání
aur us kí sokhtaní qurbání ko guz-
rán de.
17 Aur us mendhe ko, fatírí rotíon
kí tokrí samet, KHUDÁWAND ke liye
salámatí kí qurbání kare; aur káhin
us kí nazr kí qurbání aur us ká tapá-
wan guzráne.
18 Phir wuh nazír jamá'at ke
khaime ke darwáze par apne sir kí
mannat ko mundáwe: aur un bálon
ko, jo us ke sir kí mannat hai, leke, us
ág men, jo salámatí kí qurbání ke tale
hai, dál de.
19 Phir káhin us mendhe ká paká-
yá húá shána, aur tokrí men se ek
fatírí rotí, aur fatírí kulcha leke us
nazír ke háthon par, jab wuh apní man-
nat ke bál ko mundá chuke, rakhe.
20 Phir káhin un ko hiláne kí qur-
bání ke taur par KHUDÁWAND ke
huzúr hiláwe: yih, hiláne ke síne aur
utháne ke sháne samet, káhin ke liye
muqaddas hai: ba'd us ke nazír mai
píne ká mukhtár hai.
21 Us nazír kí, jo mannat máne,
aur apne alag hone kí mannat kí bábat
KHUDÁWAND ke áge apní qurbání,
siwá us ke jo us ke háth pahunche,
guzráne, yih sharí'at hai; aur cháhiye
ki yih us kí mannat ke muwáfiq ho,
aur us ko apne alag hone kí mannat kí
sharí'at ke muwáfiq guzráne.
22 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá
ko khitáb karke farmáyá, ki
23 Hárún aur us ke beton ko hukm
kar, aur unhen kah, ki Tumhen chá-
hiye ki baní Isráel ke haqq men yún
du'á karo, aur unhen kaho: ki
24 KHUDÁWAND tujhe barakat bakh-
she, aur terí nigahbání kare:
25 KHUDÁWAND apne chihre ká jal-
wá tujhe dikháe, aur tujh par rahm
kare:
26 KHUDÁWAND ká chihra tujh par
mutawajjih howe, aur tujhe salámatí
bakhshe.
27 Aur we merá nám baní Isráel

par rakhen, ki main unhen barakat
bakhshúngá.

VII BA'B.

AUR aisá húá, ki jis din Músá
maskan ka khará karne se fárig
húá, aur us ko aur us ke sab zurúf ko
tel malkar muqaddas kiyá, aur aise hí
mazbah ko us ke sab zurúf samet tel
malkar unhen muqaddas kiyá;
2 To Isráelí ra,ís, jo apne ábái
khándánon men ra,ís aur firqon ke
sardár the, aur shumár kiye húon ke
úpar muqarrar the, nazdík áe.
3 Aur we dhámpí húí chha gáríán,
aur bárah badhiyá bail apná hadya
KHUDÁWAND ke huzúr láe; do do
ra,íson kí taraf se ek ek gárí, aur har
ek kí taraf se ek ek bail: chunánchi
we unhen maskan ke sámhne le áe.
4 Tab KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
5 Tú yih un se le, tá ki we jamá'at
ke khaime kí khidmat men áwen, aur
baní Láwí men, har shakhs ko us kí
khidmat ke muwáfiq, bánt de.
6 So Músá ne gáríán aur bail leke
baní Láwí ko diye.
7 Do gáríán aur chár bail us ne
baní Jairsún ko un kí khidmat ke
muwáfiq diye:
8 Aur chár gáríán aur áth bail baní
Mirárí ko, jo Hárún káhin ke bete
Itamar ke farmánbardár the, un kí
khidmat ke muwáfiq diye.
9 Lekin us ne baní Qihát ko kuchh
na diyá: is liye ki maqdis kí khidmat,
jo un ke liye muqarrar húí, yih thí,
ki we apne kándhon par uth//áke le
chalen.
10 ¶ Aur ra,ís jis din ki mazbah
mamsúh húá, us kí taqdís ke liye
hadye láe; wuhí ra,ís apne hadye
mazbah ke sámhne láe.
11 Tab KHUDÁWAND ne Músá ko
farmáyá, ki Ek ek din ek ek ra,ís
mazbah kí taqdís ke liye apne apne
hadye guzráne.
12 So pahle din Yahúdáh ke firqe
men se 'Ammínadáb ke bete Nahsún
ne apná hadya guzráná.
13 Aur us ká hadya yih thá: Ek
sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar
misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke
misqál ke taul se; we donon tel ke
mile húe maide se nazr kí qurbání ke
liye bhare húe the:
14 Das misqál sone ká ek chamcha
bakhúr se bhará húá:
15 Ek jawán bail, ek mendhá, ek
nar barra ek-sála, sokhtaní qurbání ke
liye:
16 Ek halwán khatá kí qurbání ke
liye:
17 Aur salámatí kí qurbání ke liye
do bail, pánch mendhe, pánch bakre,
pánch barre ek-sála. 'Amminadáb ke
bete Nashún ká hadya yih thá.
18 ¶ Dúsre din Zugr ke bete Na-
taniel ne, jo Ishakár ke firqe ká sardár
thá, apná hadya guzráná.
19 Aur us ká hadya yih thá: Ek
sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar
misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke
misqál ke taul se; we donon tel ke
mile húe maide se nazr kí qurbání ke
liye bhare húe the:
20 Das misqál sone ká ek chamcha
bakhúr se bhará húá:
21 Ek jawán bail, ek mendhá, ek
barra ek-sála, sokhtaní qurbání ke
liye:
22 Ek halwán khatá kí qurbání ke
liye:
23 Aur salámatí kí qurbání ke liye
do bail, pánch mendhe, pánch bakre,
pánch barre ek-sála. Zugr ke bete
Nataniel ká hadya yih thá.
24 ¶ Aur tísre din Hailún ke bete
Iliáb ne, jo Zabulún ke firqe ká sardár
thá, apná hadya guzráná.
25 Aur us ká hadya yih thá: Ek
sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar
misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke
misqál ke taul se; we donon tel ke
mile húe maide se nazr kí qurbání ke
liye bhare húe the:

26 Das misqál sone ká ek chamcha
baḳhúr se bhará húá:
27 Ek jawán bail, ek menḍhá, ek
barra ek-sála, soḳhtaní qurbání ke
liye:
28 Ek halwán ḳhatá kí qurbání ke
liye:
29 Aur salámatí kí qurbání ke liye
do bail, pánch menḍhe, pánch bakre,
pánch barre ek-sála. Hailún ke beṭe
Iliáb ká hadya yih thá.
30 ¶ Chauthe din Shadiúr ke beṭe
Ilisúr ne, jo Rúbin ke firqe ká sardár
thá, apná hadya guzráná.
31 Aur us ká hadya yih thá: Ek
sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar
misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke
misqál ke taul se; we donon̲ tel ke
mile húe maide se nazr kí qurbání ke
liye bhare húe the:
32 Das misqál sone ká ek chamcha
baḳhúr se bhará húá:
33 Ek bachhṛá, ek menḍhá, ek barra
ek-sála, soḳhtaní qurbání ke liye:
34 Ek halwán ḳhatá kí qurbání ke
liye:
35 Aur salámatí kí qurbání ke liye
do bail, pánch menḍhe, pánch bakre,
pánch barre ek-sála. Shadiúr ke beṭe
Ilisúr ká hadya yih thá.
36 ¶ Aur pánchwen̲ din Súrishaddí
ke beṭe Salúmiel ne, jo Sama'ún ke firqe
ká sardár thá, apná hadya guzráná.
37 Aur us ká hadya yih thá: Ek
sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar
misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke
misqál ke taul se; we donon̲ tel ke
mile húe maide se nazr kí qurbání ke
liye bhare húe the:
38 Das misqál sone ká ek chamcha
baḳhúr se bhará húá:
39 Ek jawán bail, ek menḍhá, ek
barra ek-sála, soḳhtaní qurbání ke
liye:
40 Ek halwán ḳhatá kí qurbání ke
liye:
41 Aur salámatí kí qurbání ke liye
do bail, pánch menḍhe, pánch bakre,
pánch barre ek-sála. Súrishaddí ke
beṭe Salúmiel ká hadya yih thá.
42 ¶ Aur chhaṭhwen̲ din Da'úel ke
beṭe Ilyásaf ne, jo Jadd ke firqe ká
sardár thá, apná hadya guzráná.
43 Aur us ká hadya yih thá: Ek
sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar
misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke
misqál ke taul se; we donon̲ tel ke
mile húe maide se nazr kí qurbání ke
liye bhare húe the:
44 Das misqál sone ká ek chamcha
baḳhúr se bhará húá:
45 Ek jawán bail, ek menḍhá, ek
barra ek-sála, soḳhtaní qurbání ke
liye:
46 Ek halwán ḳhatá kí qurbání ke
liye:
47 Aur salámatí kí qurbání ke liye
do bail, pánch menḍhe, pánch bakre,
pánch barra ek-sála. Da'úel ke beṭe
Ilyásaf ká hadya yih thá.
48 ¶ Aur sátwen̲ din 'Ammihúd ke
beṭe Ilísám'á ne, jo Ifráím ke firqe ká
sardár thá, apná hadya guzráná.
49 Aur us ká hadya yih thá: Ek
sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar
misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke
misqál ke taul se; we donon̲ tel ke
mile húe maide se nazr kí qurbání ke
liye bhare húe the:
50 Das misqál sone ká ek chamcha
baḳhúr se bhará húá:
51 Ek jawán bail, ek menḍhá, ek
barra ek-sála, soḳhtaní qurbání ke
liye:
52 Ek halwán ḳhatá kí qurbáni ke
liye:
53 Aur salámatí kí qurbání ke liye
do bail, pánch menḍhe, pánch bakre,
pánch barre ek-sála. 'Ammihúd ke
beṭe Ilísám'á ká hadya yih thá.
54 ¶ Aur áṭhwen̲ roz Fidáhsúr ke
beṭe Jamaliel ne, jo Munassí ke firqe
ká sardár thá, apná hadya guzrána.
55 Aur us ká hadya yih thá: Ek
sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar
misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke

misqál ke taul se; we donoṉ tel ke mile húe maide se nazr kí qurbání ke liye bhare húe the:
56 Das misqál sone ká ek chamcha bakhúr se bhará húá:
57 Ek jawán bail, ek menḍhá, ek barra ek-sála, sokhtaní qurbání ke liye:
58 Ek halwán khatá kí qurbání ke liye:
59 Aur salámatí kí qurbání ke liye do bail, pánch menḍhe, pánch bakre, pánch barre ek-sála. Fidáhsúr ke beṭe Jamaliel ká hadya yih thá.
60 ¶ Aur nawen din Jida'úní ke beṭe Abidán ne, jo Binyamín ke firqe ká sardár thá, apná hadya guzráná.
61 Aur us ká hadya yih thá: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál ke taul se; we donoṉ tel ke mile húe maide se nazr kí qurbání ke liye bhare húe the:
62 Das misqál sone ká ek chamcha bakhúr se bhará húá:
63 Ek jawán bail, ek menḍhá, ek barra ek-sála, sokhtaní qurbání ke liye:
64 Ek halwán khatá kí qurbání ke liye:
65 Aur salámatí kí qurbání ke liye do bail, pánch menḍhe, pánch bakre, pánch barre ek-sála. Jida'úní ke beṭe Abidán ká hadya yih thá.
66 ¶ Aur daswen din 'Ammishaddí ke beṭe Akhi'azar ne, jo Dán ke firqe ká sardár thá, apná hadya guzráná.
67 Aur us ká hadya yih thá: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál ke taul se; we donoṉ tel ke mile húe maide se nazr kí qurbání ke liye bhare húe the:
68 Das misqál sone ká ek chamcha bakhúr se bhará húá:
69 Ek jawán bail, ek menḍhá, ek barra ek-sála, sokhtaní qurbání ke liye:
70 Ek halwán khatá kí qurbání ke liye:
71 Aur salámatí kí qurbání ke liye do bail, pánch menḍhe, pánch bakre, pánch barre ek-sála. 'Ammishaddí ke beṭe Akhi'azar ká hadya yih thá.
72 ¶ Aur gyárahwen din 'Akrán ke beṭe Faja'iel ne, jo A'shar ke firqe ká sardár thá, apná hadya guzráná.
73 Aur us ká hadya yih thá: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál ke taul se; we donoṉ tel ke mile húe maide se nazr kí qurbání ke liye bhare húe the.
74 Das misqál sone ká ek chamcha bakhúr se bhará húá:
75 Ek jawán bail, ek menḍhá, ek barra ek-sála, sokhtaní qurbání ke liye:
76 Ek halwán khatá kí qurbání ke liye:
77 Aur salámatí kí qurbání ke liye do bail, pánch menḍhe, pánch bakre, pánch barre ek-sála. 'Akrán ke beṭe Faja'iel ká hadya yih thá.
78 ¶ Aur bárahwen din 'Ainán ke beṭe Akhir'a ne, jo baní Naftálí ke firqe ká sardár thá, apná hadya guzráná.
79 Aur us ká hadya yih thá: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál ke taul se; we donoṉ nazr kí qurbání ke liye tel ke mile húe maide se bhare húe the:
80 Das misqál sone ká ek chamcha bakhúr se bhará húá:
81 Ek jawán bail, ek menḍhá, ek barra ek-sála, sokhtaní qurbání ke liye:
82 Ek halwán khatá kí qurbání ke liye:
83 Aur salámatí kí qurbání ke liye do bail, pánch menḍhe, pánch bakre, pánch barre ek-sála. 'Ainán ke beṭe Akhir'a ká hadya yih thá.
84 Mazbah ke hadye us kí taqdís ke

liye, jis din us par tel malá gayá, jo
Isráelí ra,íson ne guzráne, ye the:
Rúpe kí bárah qáben, rúpe ke bárah
tasht, sone ke bárah chamche:
85 Rúpe kí har ek qáb wazn men
ek sau tís misqál, har ek tasht sattar
misqál: rúpe ke sab bartan maqdis ke
misqál ke taul se do hazár chár sau
misqál the:
86 Sone ke bárah chamche bakhúr
se labrez, har chamcha das misqál,
maqdis ke misqál ke taul se: soná
sáre chamchon ká ek sau bís misqál
thá.
87 Sokhtaní qurbání ke liye bárah
bachhre, bárah mendhe, bárah barre
ek-sála, un kí nazr kí qurbání samet:
aur khatá kí qurbání ke liye bárah
halwán.
88 Aur salámatí kí qurbání ke liye
sab bachhre chaubís, mendhe sáth, hal-
wán sáth, ek-sála barre sáth. Jis din
mazbah par tel malá gayá, mazbah kí
taqdís is tarah se thí.
89 Aur jab Músá jamá'at ke khai-
me men dákhil húá, tá ki Us se ham-
kalám ho, to us ne kafára-gáh par se,
jo shahádat ke sandúq par thí, donon
karúbíon ke darmiyán se kisí kí áwáz
suní, jo us ke sáth khitáb kartí thí:
aur us ne us se yún kahá.

VIII BA'B.

AUR KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
2 Hárún ko hukm kar, aur use kah,
Jab tú chirágon ko roshan kare, to
cháhiye ki sáton chirágon kí roshní
shama'dán ke sámhne ho.
3 Chunánchi Hárún ne aisá hí kiyá;
us ne chirág roshan karke yún rakhe,
ki ujálá shama'dán ke sámhne húá,
jaisá ki KHUDÁWAND ne Músá ko far-
máyá thá.
4 Aur shama'dán kí banáwat garhe
húe sone se thí; wuh sab, khwáh páya
us ká, khwáh sosan us ke, garhe húe
the; us namúne ke muwáfiq, jo KHU-
DÁWAND ne Músá ko dikháyá thá, us
ne waise hí shama'dán ko banáyá.
5 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
6 Láwíon ko baní Isráel men se
alag kar, aur unhen pák kar.
7 Aur tú un ko aisá kar tá ki we
pák ho jáwen: tahárat ká pání leke
un par chhirak, aur we apne sab badan
par ustura phiráen, aur apne kapre
dhowen, tá ki pák ho jáwen.
8 Tab we ek bachhrá us kí nazr kí
qurbání samet, jo maida tel milá húá
hai, lewen; aur tú khatá kí qurbání
ke liye ek aur bachhrá le.
9 Tab tú Láwíon ko jamá'at ke
khaime ke áge le á, aur baní Isráel kí
sárí jamá'at ko jam'a kar.
10 Aur Láwíon ko KHUDÁWAND ke
áge lá, aur baní Isráel apne háth
Láwíon par rakhen.
11 Aur Hárún Láwíon ko baní Is-
ráel men se, hiláne kí qurbání ke taur
par, KHUDÁWAND ke rúbarú guzráne,
tá ki we KHUDÁWAND kí khidmat-
guzárí karen.
12 Tab Láwí apne háth bachhron
ke siron par rakhen; aur tú ek ko
khatá kí qurbání, aur dúsre ko sokh-
taní qurbání ke liye KHUDÁWAND ke
áge guzrán, tá ki Láwíon ke wáste
kafára diyá jáwe.
13 Phir tú Láwíon ko Hárún aur us
ke beton ke áge khará kar, aur un ko
hiláne kí qurbání ke taur par KHU-
DÁWAND ke liye guzrán.
14 Aur tú Láwíon ko baní Isráel
men se judá kar, ki Láwí mere honge.
15 Ba'd us ke Láwí jamá'at ke
khaime men khidmat ke liye dákhil
howen: tú unhen pák kar, aur tú
unhen hiláne kí qurbání ke taur par
guzrán.
16 Is liye ki we sab ke sab baní
Isráel men se mujhe diye gaye; is
liye ki main ne baní Isráel ke sab pa-
lauthon ke badle, jo rihm ke kholne-
wále hain, unhen apne wáste liyá.

17 Kyúnki baní Isráel ke sáre palauthe, kyá insán, kyá haiwán, mere hain: main ne, jis din zamín i Misr men har ek palauthe ko halák kiyá, un ko apne liye muqaddas kiyá.
18 Aur baní Isráel ke sáre palauthon ke badle main ne Láwíon ko le liyá hai.
19 Aur main ne baní Isráel men se sab Láwí Hárún aur us ke beton ko de diyá hai, tá ki jamá'at ke khaime men baní Isráel kí jagah khidmatguzárí karen, aur baní Isráel ke liye kafára dewen; tá ki, jab baní Isráel maqdis ke nazdík áwen, wabá baní Isráel par na áwe.
20 Chunánchi Músá aur Hárún aur baní Isráel ke sáre majma' ne Láwíon se aisá hí kiyá: sab jo kuchh KHUDÁWAND ne Láwíon kí bábat Músá ko hukm farmáyá thá, baní Isráel ne un se wuhí kiyá.
21 Tab Láwíon ne apne ta,ín pák kiyá, aur unhon ne apne kapre dhoe; aur Hárún ne unhen hiláne kí qurbání ke taur par KHUDÁWAND ke rúbarú guzráná; aur Hárún ne un kí taraf se kafára diyá, tá ki unhen pák kare.
22 Ba'd us ke Láwí apní khidmat karne ko Hárún aur us ke beton ke sámhne jamá'at ke khaime men dákhil húe: jaisá KHUDÁWAND ne Láwíon kí bábat Músá ko farmáyá thá, unhon ne waisá hí un se kiyá.
23 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, ki
24 Láwíon ká yih ma'múl rahe; ki we pachís baras ke hoke aur us se úpar tak jamá'at ke khaime men dákhil hon, tá ki khidmatguzárí karen:
25 Aur jab pachás baras ke hon, to khidmatguzárí se farágat páwen, aur phir kabhú khidmat na karen;
26 Par jamá'at ke khaime men apne bháíon ke sáth nigahbání ká kám kiyá karen, aur khidmat hargiz na karen. Tú Láwíon se un kí nigahbání kí bábat yún hí kíjiyo.

IX BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne dasht i Síná men, Misr kí zamín se baní Isráel ke nikalne ke ba'd, dúsre sál ke pahile mahíne men, Músá ko farmáyá, ki
2 Hukm kar, tá ki baní Isráel ke mu'aiyan waqt men fasah karen.
3 Is mahíne kí chaudáhwín tárikh, zawál aur gurúb ke darmiyán, us ke muqarrarí waqt men use karo: us kí sab rasmon aur us ke sab thahráe húe dastúron ke muwáfiq use karo.
4 So Músá ne baní Isráel ko hukm kiyá, ki Fasah karo.
5 Aur unhon ne pahile mahíne kí chaudahwín tárikh, zawál aur gurúb ke darmiyán, dasht i Síná men fasah kí: aur baní Isráel ne sab par, jo KHUDÁWAND ne Músá ko farmáyá thá, 'amal kiyá.
6 Aur wahán ba'ze log murde ke sabab se nápák húe the; we us roz fasah na kar saken; so we usí din Músá aur Hárún ke huzúr áe:
7 Aur unhon ne us se kahá, ki Ham murde ke sabab se nápák hain; aur kis liye ham baní Isráel ke darmiyán KHUDÁWAND kí qurbání, us ke mu'aiyan waqt par, guzránne se báz rakhe jáwen?
8 Músá ne unhen kahá, Rah jáo; main sun lún, ki KHUDÁWAND tumháre haqq men kyá hukm kartá hai.
9 ¶ Tab KHUDÁWAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, ki
10 Baní Isráel ko farmá aur unhen kah, ki Agar koí tum men se, yá tumhárí nasl men se, murde ke sabab nápák ho, yá kahín dúr safar men howe, tau bhí KHUDÁWAND ke liye fasah kare:
11 Cháhiye ki wuh dúsre mahíne kí chaudahwín tárikh zawál o gurúb ke darmiyán use kare, aur fatírí rotíon aur karwí tarkáríon ke sáth use kháwe.

12 We us men se kuchh subh tak
báqí na chhoren, aur us kí haddí ko
na toren: we fasah kí sárí rasmon
ke muwáfiq use karen.
13 Lekin wuh insán, jo pák hai,
aur safar men nahín, agar fasah karne
se báz rahe, to wuh insán apní qaum
men se kát dálá jáegá; kyúnki wuh
muqarrarí waqt par KHUDÁWAND kí
qurbání na láyá; wuh apne gunáh ká
bojh utháwegá.
14 Aur agar koí pardesí tum men
búd o básh kare, aur KHUDÁWAND ke
liye fasah karná cháhe; to wuh fasah
ke qánún, aur us ke thahráe húe das-
túron ke muwáfiq use kare: tumháre
liye, khwáh pardesí, khwáh des men
paidá húá ho, ek hí rasm hogí.
15 ¶ Aur jis din maskan khará
kiyá gayá, to badlí ne shahádat ke
khaime ke maskan ko chhipáyá: aur
shám se subh tak maskan par ág kí
sí súrat dikhái detí thí.
16 So hamesha aisá húá kiyá; ki
din ko use badlí chhipátí thí, aur rát
ko ág kí sí súrat rahtí thí.
17 Aur jab maskan par se badlí
uthái játí thí, to baní Isráel kúch
karte the; aur jahán badlí jáke tha-
hartí thí, wahán baní Isráel khaima
khará karte the.
18 KHUDÁWAND ke hukm se baní
Isráel kúch karte the, aur KHUDÁ-
WAND ke hukm se maqám karte the:
aur jab tak ki badlí maskan par tha-
hartí thí, khaimon men rahte the.
19 Aur jab badlí maskan par ba-
hut dinon tak thahrí rahí, to baní
Isráel KHUDÁWAND ke hukm par liház
karte rahe, aur kúch na kiyá.
20 Aur aise hí jab badlí thore dinon
tak maskan par rahí; we KHUDÁ-
WAND ke hukm se apne khaimon men
rahe, aur KHUDÁWAND ke hukm se
unhon ne kúch kiyá.
21 Aur jab shám se subh tak badlí
thahrí rahí, aur subh hote húe buland
húí, to wúnhín unhon ne kúch kiyá:
jab badlí buland hotí, khwáh din hotá
khwáh rát, we kúch karte the.
22 Aur jab badlí maskan par thahrí
rahtí, khwáh do din, khwáh ek ma-
hína, khwáh ek baras, baní Isráel
apne khaimon men muqím rahte, aur
kúch na karte: par jab wuh buland
hotí, tab we kúch karte.
23 KHUDÁWAND ke hukm se we
apne khaime khare karte, aur KHUDÁ-
WAND hí ke hukm se we kúch karte
the: we KHUDÁWAND kí amánat kí,
KHUDÁWAND ke hukm ke mutábiq,
jo Músá kí ma'rifat húá, muháfazat
karte the.

X BAB.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
2 Apne liye do narsinge rúpe se
garhke baná: ek hí tukre se unhen
banáne hogá: we terí jamá'at ko ikat-
thá karne ke liye, aur lashkaron ke
kúch ke liye, honge.
3 So jab we unhen phúnken, chá-
hiye ki sárí qaum jamá'at ke khaime
ke darwáze par tere pás jam'a howe.
4 Aur agar ek hí ko phúnken, to
we ra,ís, jo hazaron Isráelíon ke sar-
dár hain, tere pás jam'a howen.
5 Aur jab tum chhotí barí áwáz se
phúnko, to un khaimon ká, jo púrab
kí taraf khare hain, kúch ho jáe.
6 Jab tum do-bára chhotí barí
áwáz se phúnko, to un khaimon ká,
jo dakhin taraf hain, kúch howe: so
we apne kúch ke liye chhotí barí áwáz
se phúnken.
7 Lekin jab ki jamá'at ká jam'a
karná manzúr ho, to barábar áwáz
se phúnko, aur chhotí barí se mat
phúnko.
8 Aur Hárún káhin ke bete nar-
singe phúnká karen; aur yih tumháre
qarnon men abad tak rasm ke taur
par jári rahe.
9 Aur jab tum apne mulk men
dushmanon se, jo tum se muqábala
karne par hon, larne ko niklo, to tum

narsinge chhoṭí baṛí áwáz se phúnko; to Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke áge tum yád kiye jáoge, aur tum apne dushmanon̲ se naját páoge.

10 Aur tum apní k̲h̲ushí ke din, aur apní 'ídon̲ ke din, aur apne mahínon̲ ke shurú' men̲, apní sok̲h̲taní qurbánion̲ aur apní salámatí kí qurbánion̲ par narsinge phúnko; tá ki we tumháre Ḳhudáwand ke huzúr tumhárí yádgárí hon̲: main̲ Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá hún̲.

11 ¶ Phir yún̲ húá, ki dusre baras ke dúsre mahíne kí bíswín̲ tárík̲h̲, wuh badlí shahádat ke maskan se úpar uṭhái gayí.

12 To baní Isráel dasht i Síná se apne apne safaron̲ men̲ chale; aur badlí dasht i Fárán men̲ já ṭhahrí.

13 So Ḳhudáwand ke farmáne ke mutábiq, jo Músá kí ma'rifat thá, pahlá kúch húá.

14 ¶ Pahle baní Yahúdáh kí k̲h̲aimagáh ká jhanḍá un ke lashkaron̲ ke muwáfiq rawána húá: us ke lashkar ká sardár 'Amminadáb ká beṭá Naḥsún thá.

15 Aur firqe baní Ishakár ke lashkar ká sardár Zugr ká beṭá Nataniel thá.

16 Aur firqe i Zabulún ke lashkar ká sardár Hailún ká beṭá Iliáb thá.

17 Phir maskan utárá gayá; tab baní Jairsún aur baní Mirárí ne maskan ko uṭháke kúch kiyá.

18 ¶ Phir Rúbin kí lashkargáh ká jhanḍá un ke lashkaron̲ ke muwáfiq chalá: Shadíúr ká beṭá Ilisúr us ke lashkar ká sardár thá.

19 Aur firqe baní Sama'ún ke lashkaron̲ ká sardár Súrishaddí ká beṭá Salúmiel thá.

20 Aur firqe baní Jadd ke lashkar ká sardár Da'úel ká beṭá Ilyásaf thá.

21 Phir Qihátíon̲ ne maqdis uṭháke kúch kiyá: aur un ke pahunchne tak maskan khaṛá kiyá játá thá.

22 ¶ Phir baní Ifráím kí k̲h̲aimagáh ká jhanḍá un ke lashkaron̲ ke muwáfiq chalá: us ke lashkar ká sardár 'Ammihúd ká beṭá Ilísám'á thá.

23 Aur firqe Munassí ke lashkar ká sardár Fidáhsúr ká beṭá Jamaliel thá.

24 Aur firqe baní Binyamín ke lashkar ká sardár Jida'úní ká beṭá Abidán thá.

25 ¶ Un ke sab lashkaron̲ kí k̲h̲aimagáhon̲ ke píchhe baní Dán kí k̲h̲aimagáh ká jhanḍá kúch húá: us ke lashkar ká sardár 'Ammishaddí ká beṭá Ak̲h̲i'azar thá.

26 Aur firqe baní A'shar ke lashkar ká sardár 'Akrán ká beṭá Faja'iel thá.

27 Aur firqe baní Naftálí ke lashkar ká sardár 'Ainán ká beṭá Ak̲h̲ir'a thá.

28 So baní Isráel ke kúch un ke lashkaron̲ ke muwáfiq, jis waqt we safar karte the, ye hí the.

29 ¶ Tab Músá ne Midyání Ra'úel ke beṭe Hubáb ko, jo Músá ká sasurá thá, kahá, Ham us maqám ko, ki Ḳhudáwand ne farmáyá hai, ki main̲ wuh tumhen̲ bak̲h̲shún̲gá, játe hain̲: so tú hamáre sáth á, aur ham tujh se nekí karen̲ge; is liye ki Ḳhudáwand ne baní Isráel se nekí ká wa'da kiyá hai.

30 Us ne use jawáb diyá, ki Main̲ nahín̲ játá, balki main̲ apne watan ko aur apne rishtadáron̲ men̲ jáún̲gá.

31 Tab us ne kahá, ki Ham ko na chhoṛiye; kyún̲ki tú jántá hai, ki hamárá utarná bayábán men̲ kaun kaunsí jagah munásib hai; so tú hamárí ánkhon̲ kí jagah hogá.

32 Aur yún̲ hogá, hán̲, yún̲hín̲ hogá, ki agar tú hamáre sáth chalegá, jo nekí Ḳhudáwand ham se karegá, wuhí ham tujh se karen̲ge.

33 ¶ Phir unhon̲ ne Ḳhudáwand ke pahár se tín din kí ráh safar kiyá: aur Ḳhudáwand ke 'ahd ká sandúq tín din kí ráh un se áge gayá; tá ki un ke liye árámgáh ḍhúnḍhe.

34 Aur KHUDÁWAND kí badlí, jab
we din ko khaimagáh se chalte the,
un ke úpar hotí thí.
35 Aur sandúq ke kúch ke waqt
Músá yih kahtá thá, Uṭh, ai KHUDÁ-
WAND, tere dushman tittar bittar hon:
aur we, jo tujh se kína rakhte hain,
tere áge se bhágen.
36 Aur us ke maqám karne ke waqt
yih kahtá thá, ki Ai KHUDÁWAND,
hazáron hazár Isráelíon men phir á.

XI BA'B.

AUR jab qaum shikáyat karne lagí,
tab KHUDÁWAND ke nazdík burí
ma'lúm húí: chunánchi KHUDÁWAND
ne suná, aur us ká gussa bharká: aur
KHUDÁWAND kí ág un men jalí, aur ek
taraf khaimagáh ke kináron ko khá
gayí.
2 Tab log Músá ke pás chilláe; aur
Músá ne KHUDÁWAND se du'á mángí;
tab ág bujh gayí.
3 Aur is liye ki KHUDÁWAND kí ág
un men bharkí, us ne us jagah ká nám
Tab'arah rakhá.
4 ¶ Aur ba'zon ne ajnabí qaumon
se, jo un men mile húe the, hirs se
khwáhish kí: aur baní Isráel bhí
phire, aur roe, aur bole, Kaun hai, jo
hamen gosht kháne ko degá?
5 Ham ko machhlí yád átí hai, jo
ham muft Misr men kháte the: aur
wuh khíre, aur wuh kharbúze, aur
wuh gandaná, aur wuh piyáz, aur wuh
lahsan:
6 Par ab to hamárí ján khushk ho
chalí: yahán to hamárí ánkhon ke
sámhne kuchh bhí nahín, magar yih
mann.
7 Aur mann súkhe dhaniye ke
mánind thá, aur us ká rang motí ke
dáne ká sá thá.
8 Log idhar udhar jáke use jama'
karte the, aur chakkí men píste the,
yá ukhlí men kútte the, aur tawon
par pakáte the, aur phulkíán banáte
the: us ká maza táza tel ká sá thá.
9 Aur rát ko, jab khaimon par os
partí thí, to mann bhí us par partá
thá.
10 ¶ Tab Músá ne suná, ki qaum
ke har ek gharáne ká har ek shakhs
apne apne khaime ke darwáze par
khará rotá hai, to KHUDÁWAND ká
gussa niháyat bharká; aur Músá ne
bhí burá máná.
11 Tab Músá ne KHUDÁWAND se
kahá, ki Tú apne bande ko kyún dukh
de rahá hai? aur tere rúbarú main ne
kyún nahín mihrbání pái, ki tú ne in
sab logon ká bojh mujh par dálá
hai?
12 Kyá ye sáre log mere pet men
pare the? yá main in ká báp húá, jo
tú mujhí ko kahtá hai, ki Unhen us
zamín men, jis kí tú ne un ke bápdá-
don se qasam khái hai, apní god men
le, jis tarah se dáí dúdhpíte bachche
ko god men letí hai?
13 Main kahán se gosht láún, ki in
sab logon ko kháne ko dún? we mujhe
ro ro kahte hain, Ham ko gosht de, ki
ham kháwen.
14 Main akelá ín sab logon ká bojh
uthá nahín saktá, is liye ki mujh par
bahut bhárí hai.
15 Jo tú mujh se yún hí kartá haí,
to mujhe abhí már dáliye, agar terí
mujh par karam kí nazar hai; to
main apní balá na dekhún.
16 ¶ Tab KHUDÁWAND ne Músá ko
farmáyá, ki Baní Isráel ke buzurgon
men se sattar mard, ki jinhen tú qaum
ke buzurg aur un ke sardár jántá hai,
mere liye jam'a kar, aur un ko jamá'at
ke khaime pás lá, tá ki we tujh samet
wahán khare rahen.
17 To main utrúngá, aur tere sáth
wahán báten karúngá: aur main us
rúh men se, jo tujh men hai, kuchh le
lúngá, aur un men dálúngá; ki we
tere sáth qaum ká bojh uth※áwen, tá
ki tú akelá use na uth※áwe.
18 Aur logon se kah, ki Fajr ko
apne ta,ín pák karo, ki tum gosht
kháoge: (is liye ki tumhárá roná

KHUDÁWAND ke kánon men pahunchá,
ki tum kahte the, Kaun hamen gosht
kháne ko degá? ham to Misr hí men
bhale the;) so KHUDÁWAND tumhen
gosht degá, aur tum kháoge.
19 Aur tum ek hí din na kháoge,
na do din, na pánch din, na das din,
na bís din;
20 Balki ek mahíná kámil kháoge,
jab tak ki yih tumháre nathnon kí ráh
nikle, aur tum us se nafrat rakho:
kyúnki tum ne KHUDÁWAND kí, jo
tumháre darmiyán hai, tahqír kí, aur
us ke áge yún kahke roe, ki Ham Misr
se kyún báhar áe?
21 Tab Músá ne kahá, ki Ye log,
jin men main hún, chha lákh píyáde
hain; aur tú kahtá hai, ki Main un-
hen itná gosht dúngá, ki we mahíná
bhar kháenge.
22 Kyá bher bakrí aur gáe bail ke
galle un ke liye zabh kiye jáwenge, tá
ki un ke liye kifáyat ho? yá daryá kí
sárí machhlián un ke liye jam'a kí
jáengí, tá ki unhen serí howe?
23 KHUDÁWAND ne Músá ko far-
máyá, Kyá KHUDÁWAND ká háth
chhotá ho gayá hai? ab tú dekhegá,
ki merí bát tere haqq men púrí hogí,
ki nahín.
24 ¶ Tab Músá ne báhar jáke
KHUDÁWAND kí báten qaum se kahín,
aur baní Isráel ke buzurgon men se
sattar shakhs ikatthe kiye, aur unhen
khaime ke ás pás khará kiyá.
25 Tab KHUDÁWAND badlí men
hoke utrá, aur us se bolá, aur us rúh
men se, jo us men thí, kuchh leke un
sattar buzurg shakhson ko dí: chun-
ánchi jab rúh ne un men qarár pakrá,
to we nubúwat karne lage, aur ba'd us
ke phir na kí.
26 Aur un men se do shakhs khai-
magáh hí men rahe the, jin men se
ek ká nám Ildád thá, aur dúsre ká
Medád: chunánchi rúh ne un men
qarár pakrá; (ye bhí unhin men se
the, jo likhe gaye, par us khaime ko
na gaye:) aur we khaimagáh hí men
nubúwat karte the.
27 Tab ek jawán ne daurke Músá
ko khabar dí, ki Ildád aur Medád khai-
magáh men nubúwat karte hain.
28 So Músá ke khádim Núh ke bete
Yashú' ne, jo us ke kháss jawánon
men se thá, Músá se kahá, ki Ai mere
khudáwand Músá, unhen man'a kar.
29 Músá ne use kahá, Kyá tujhe
mere liye rashk átá hai? kásh ki
KHUDÁWAND ke sáre bande nabí hote,
aur KHUDÁWAND apní rúh un men
dáltá!
30 So Músá aur baní Isráel ke
buzurg khaimagáh men jam'a húe.
31 ¶ Tab KHUDÁWAND kí taraf se
ek hawá uthí, aur daryá se bateren urá
lái, aur unhen khaimagáh aur khai-
magáh ke girdágird idhar udhar ek
din kí ráh tak phailáyá, aisá ki we
zamín par do háth buland húín.
32 Tab log us sáre din, aur us
sárí rát, aur us ke dúsre din bhí
khare rahe, aur bateren jam'a kar
rahe; aur jis ne kam se kam jam'a
kín, das khomar the; aur unhon ne
apne liye khaimagáh ke ás pás unhen
phailá diyá.
33 Aur hanoz un ke dánton tale
gosht thá, pahle us se ki we use
chában, KHUDÁWAND ká gussa un
logon par bharká, aur KHUDÁWAND
ne un logon ko barí marí se márá.
34 Aur us ne us maqám ká nám
Qabrát-ut-Taháwah rakhá; kyúnki
unhon ne un logon ko, jinhon ne hirs
kí thí, wahín gárá.
35 Phir un logon ne Qabrát-ut-
Taháwah se Hasírát ko kúch kiyá: so
we Hasírát men rahe.

XII BA'B.

AUR Miryam aur Hárún ne Músá
ká shakwá, us Kúshí 'aurat kí
bábat, ki us ne lí thí, kiyá: kyúnki
us ne ek Kúshí 'aurat lí thí.
2 Aur bole, Kyá KHUDÁWAND ne
faqat Músá hí se báten kí hain? kyá

us ne ham se bhí báten nahín kín?
Chunánchi Ḳhudáwand ne yih suná.
3 (Par wuh mard Músá sáre logon
se, jo rú e zamín par the, ziyáda halím
thá.)
4 So Ḳhudáwand ne nágahán
Músá ko, aur Hárún aur Miryam ko,
farmáyá, ki Tum tínon jamá'at ke
ḳhaime ke pás áo. So we tínon áe.
5 Tab Ḳhudáwand badlí ke sutún
men hoke utrá, aur ḳhaime ke darwáze
par khaṛá rahá, aur Hárún aur Miryam
ko buláyá: we donon áe.
6 Tab us ne farmáyá, ki Merí bá-
ten suno; Agar tum men se koí nabí
hotá, to main, jo Ḳhudáwand hún,
apne ta,ín royá men use ma'lúm
karwátá, aur us se ḳhwáb men báten
kartá.
7 Par merá banda Músá aisá na-
hín; ki wuh mere sáre ghar men
amánatdár hai.
8 Main us se ámhne sámhne saríh
báten kartá hún, aur na ki poshída
báten; aur wuh Ḳhudáwand kí
shabíh ko dekhegá: pas tum mere
bande Músá ká shakwa karte húe
kyún na ḍare?
9 Aur Ḳhudáwand ke gusse kí ág
un par bhaṛkí; aur wuh chalá gayá.
10 Tab badlí ḳhaime pás se játí
rahí; aur nágáh Miryam bars se barf
kí mánind safed ho gayí: aur Hárún
ne jo Miryam kí taraf dekhá, to kyá
dekhá, ki wuh mabrús thí.
11 Tab Hárún ne Músá ko kahá,
Háe, háe, mere ḳhudáwand, main terí
minnat kartá hún, is gunáh ko ham
par mat rakh, ki nádání se ham ne
yih kiyá, aur is men ḳhatá kí.
12 Wuh us murde kí mánind na
ho, jo apní má ke peṭ se nikle, aur us
ká ádhá badan gal gayá ho.
13 Tab Músá ne Ḳhudáwand ke
áge chilláke kahá, Ai Ḳhudá, main
terí minnat kartá hún, ab use changá
kar.
14 ¶ Tab Ḳhudáwand ne Músá
ko farmáyá, ki Agar us ke báp ne us
ke munh par faqat thúká hotá, to
kyá wuh sát din tak bhí sharminda
na rahtí? sát din tak ḳhaimagáh se
ḳhárij rahe: ba'd us ke use phir
shámil kará.
15 Chunánchi Miryam ḳhaimagáh
se sát din tak ḳhárij rahí; aur logon
ne, jab tak ki Miryam phir shámil na
kí gayí, kúch na kiyá.
16 Ba'd us ke logon ne Hasírát se
kúch kiyá, aur Fárán ke bayábán
men ḍere kiye.

XIII BA'B.

PHIR Ḳhudáwand ne Músá ko
ḳhitáb karke farmáyá, ki
2 Tú logon ko bhej, tá kí Kan'án
kí zamín kí, jo main baní Isráel ko
detá hún, jásúsí karen; ek ek mard,
us ke ábáí firqe men se, jo us men
sardár hai, bhej de.
3 Chunánchi Músá ne Ḳhudáwand
ke irshád ke muwáfiq dasht i Fárán
se un ko bhejá: we sab log baní Isráel
ke sardár the.
4 Aur un ke nám ye hain: Rúbin
ke firqe men se Zakúr ká beṭá Sa-
mú'a.
5 Aur Sama'ún ke firqe men se
Húrí ká beṭá Safat.
6 Aur Yahúdáh ke firqe men se
Yafunnah ká beṭá Kálib.
7 Aur Ishakár ke firqe men se
Yúsuf ká beṭá Ijál.
8 Aur Ifráím ke firqe men se Nún
ká beṭá Húsí'a.
9 Aur Binyamín ke firqe men se
Rafú ká beṭá Faltí.
10 Aur Zabulún ke firqe men se
Súdí ká beṭá Jaddiel.
11 Aur Yúsuf ke firqe men se,
ya'ne Munassí ke firqe se, Súsí ká
beṭá Jaddí.
12 Aur Dán ke firqe men se Ja-
mallí ká beṭá 'Ammiel.
13 Aur A'shar ke firqe men se
Mikáel ká beṭá Satúr.

14 Aur Naftálí ke firqe men se
Wafsí ká beṭá Nakhbí.
15 Aur Jadd ke firqe men se Mákí
ká beṭá Jyúel.
16 So un ke nám, jinhen Músá ne
zamín i Kan'án kí jásúsí ke liye bhejá,
ye hain. Aur Músá ne Nún ke beṭe
Húsí'a ká nám Yahoshú' rakhá.
17 ¶ Aur Músá ne unhen bhejá,
ki zamín i Kan'án kí jásúsí karen;
aur unhen kahá, ki Tum us ráh dak-
han kí taraf chaṛh jáo, aur paháṛ ke
úpar chale jáo:
18 Aur us zamín ko dekho, ki kai-
sí hai; we log, jo wahán ke basnewá-
le hain, kaise hain, zoráwar hain yá
kamzor, thoṛe hain yá bahut;
19 Aur wuh zamín, jis men we
rahte hain, kaisí hai, achchhí hai ki
burí; aur we shahr, jin men we baste
hain, kaise hain, khaimon men hain,
ya qila'on men;
20 Aur zamín kaisí hai, jaiyid hai,
yá banjar; us men daraḳht hain yá
nahín. Tum diláwari karo, aur us
zamín ká kuchh mewa le áo. Aur
yih waqt angúr ke pahle phalon ke
pakne ká thá.
21 ¶ So we log chaṛhe, aur zamín
kí jásúsí, dasht i Sin se Rahúb tak jo
Hamát ke ráste men hai, kí.
22 Aur we dakhan ko chaṛhe, aur
Habrún tak áe, jahán 'Anáq ke beṭe
Akhimán, aur Sísí, aur Talmí the.
(Aur Habrún Zu'an se, jo Misr men
hai, sát baras áge basá thá.)
23 So we wádí i Iskál men áe;
wahán se unhon ne ek ḍálí angúr kí
guchchhe samet káṭí, aur use ek chob
par rakhkar do ádmíon ne uṭháyá;
aur kuchh anár aur anjír bhí liye.
24 Us maqám ká nám us guchchhe
ke liye, ki jise baní Isráel wahán se
káṭ láe the, wádí i Iskál rakhá.
25 So we chálís din ke ba'd us za-
mín kí jásúsí karke phire.
26 ¶ Aur phirke Músá aur Hárún
aur baní Isráel kí sárí jamá'at ke pás
dasht i Fárán ke Qádis men áe; aur
unhen aur sárí jamá'at ko áke khabar
dí, aur us sarzamín ká mewa unhen
dikháyá.
27 Aur us se bayán karke kahá, ki
Ham us zamín tak, jahán tú ne hamen
bhejá thá, pahunche; us men sach-
much dúdh aur shahd bahtá hai, aur
yih wahán ká mewa hai.
28 Lekin we log, jo wahán baste
hain, zoráwar hain, aur un ke shahr
baṛe mazbút qila'on men hain; aur
ham ne baní 'Anáq ko bhí wahán
dekhá.
29 Aur us zamín men dakhin kí
taraf 'Amáliqí baste hain; aur Hit-
tí, aur Yabúsí, aur Amúrí paháṛon
par rahte hain; aur sáhil i samundar
aur nawáhí i Yardan par Kan'ání rahte
hain.
30 Tab Kálib ne Músá ke huzúr
logon ko chup karwáyá, aur kahá, ki
Albatta ham log chaṛhenge, aur mulk
le lenge; kyúnki hamen bilá shubha
us ke lene ká zor hai.
31 Tab un logon ne, jo us ke sáth
gaye the, kahá, ki Hamen zor nahín,
ki un logon par chaṛhen; kyúnki we
ham se ziyáda zoráwar hain.
32 Phir unhon ne baní Isráel ko
us zamín kí, jise we dekhne gaye the,
ek burí khabar dí, aur bole, ki Yih
zamín, jis kí jásúsí men ham gaye the,
ek zamín hai, jo apne basnewálon ko
nigaltí hai: aur sab log, jinhen ham
ne wahán dekhá, baṛe qaddáwar hain.
33 Aur ham ne wahán jabbáron ko,
hán, baní 'Anáq ko, jo jabbáron kí nasl
men hain, dekhá; aur ham apní
nazaron men un ke sámhne aise the,
jaise ṭidde, aur aise hí ham un kí
nazaron men the.

XIV BA'B.

TAB sárí jamá'at chilláke roí, aur
log us rát bhar royá kiye.
2 Phir sáre baní Isráel Músá aur
Hárún par kuṛkuṛáe; aur sárí jamá'at
ne unhen kahá, Ai kásh ki ham Misr

men mar játe! yá kásh ki ham usí
bayábán men faná hote!
3 Ḳhudáwand kis liye ham ko is
zamín men láyá, ki talwár se gir jáen,
aur ki hamárí jorúán aur bachche lúṭ
ṭhahren? kyá hamáre liye achchhá
nahín, ki Misr ko phir jáwen?
4 Tab unhon ne ek dúsre se kahá,
ki A′o, ek ko apná sardár banáen, aur
Misr ko phir chalen.
5 Tab Músá aur Hárún baní Isráel
kí sárí guroh ke majma’ ke sámhne
aundhe gire.
6 ¶ Aur Nún ke beṭe Yashú’ aur
Yafunnah ke beṭe Kálib ne, jo us za-
mín kí jásúsí-karnewálon men se the,
apne kapṛe pháṛe:
7 Aur unhon ne baní Isráel kí sárí
jamá’at ko kahá, Wuh zamín, jis par
hamárá guzar us kí jásúsí ke liye húá,
niháyat ḳhúb zamín hai.
8 Agar Ḳhudá ham se rází hai, to
ham ko us zamín par le jáegá; aur yih
zamín, jis par dúdh o shahd bah rahá
hai, ham ko ’ináyat karegá.
9 Magar tum Ḳhudáwand se bagá-
wat na karo, aur na tum us zamín ke
logon se ḍaro; we to hamárí ḳhurák
hain: un ká sáya un se já chuká hai,
par Ḳhudáwand hamáre sáth hai: un
ká ḳhauf na karo.
10 Tab sárí jamá’at ne cháhá, ki un
par patthráo kare. Us waqt jamá’at ke
khaime men sáre baní Isráel ke sámhne
Ḳhudáwand ká jalál numáyán húá.
11 ¶ Aur Ḳhudáwand ne Músá ko
farmáyá, ki Ye log kab tak merí ihá-
nat karenge? aur kab tak merí sárí
nisháníon ke sabab, jo main ne unhen
dikháín, mujhe yaqín na karenge?
12 Main unhen wabá se márúngá,
aur mírás se ḳhárij karúngá, aur tujhe
dúsrí qaum, jo un se baṛí aur ziyáda
zoráwar hogí, banáúngá.
13 ¶ Músá ne Ḳhudáwand ko
kahá, ki Misr ke log ise sunenge (ki tú
apní qúwat se is qaum ko un ke dar-
miyán se nikál láyá;)
14 Aur we is zamín ke basnewálon
ko kahenge: inhon ne to suná hai, ki
tú Ḳhudáwand is qaum ke bích hai;
ki tú ne, ai Ḳhudáwand, apne ta,ín
rúbarú dikhláyá hai, aur terí badlí un
par rahtí hai; aur tú din ko badlí ke
sutún men, aur rát ko ág ke sutún
men, un ke áge áge chaltá hai.
15 ¶ Pas, agar tú ís qaum ko, jaise
ek ádmí ko, már ḍálegá, to we qaumen,
jinhon ne terí shuhrat suní hai, ka-
hengí, ki
16 Jab Ḳhudáwand is qaum ko us
zamín men, jis kí bábat us ne qasam
karke kahá thá, ki Main yih tumhen
dúngá, le já na saká, to us ne un ko
bayábán men halák kiyá.
17 So main terí minnat kartá hún,
ki mere Ḳhudáwand kí baṛí qudrat
záhir howe, jaisá tú ne yih kahke
farmáyá hai,
18 Ki Ḳhudáwand baṛá sábir, aur
baṛá rahím hai, gunáhon aur ḳhatáon
ká bakhshnewálá, lekin wuh har hál
be-gunáh na ṭhahráegá; balki bápdá-
don ke gunáhon ká un ke laṛkon se, jo
un kí tísrí chauthí pusht hain, badlá
letá hai.
19 Ab tú apní rahmat kí firáwání
se is ummat ká gunáh bakhsh díjiye,
jaisá tú Misr se leke yahán tak unhen
bakhshtá rahá hai.
20 Tab Ḳhudáwand ne farmáyá,
ki Main ne tere kahe se bakhshá:
21 Par mujhe apní hayát kí qasam,
ki sárí zamín Ḳhudáwand ke jalál se
ma’múr howegí.
22 Ki we sab log, jinhon ne merí
shaukat aur mere mu’ajize, jo main ne
Misr men aur us bayábán men záhir
kiye, dekhe, ab tak mujhe das marta-
be ázmáte, aur merí áwáz par kán na
dharte;
23 We us zamín ko, jis kí bábat
main ne un ke báp dádon se qasam kí
thí, na dekhenge, balki koí un men se,
jinhon ne merí ihánat kí, use na
dekhegá:

24 Lekin merá banda Kálib jo hai, azbaski aur hí rúh us ke sáth thí, aur us ne merí pairauí púrí kí hai, main us ko us zamín men, jahán wuh gayá thá, le jáúngá; aur we, jo us kí nasl se honge, us ke wáris banenge.

25 (Par 'Amáliqí aur Kan'ání us nasheb i zamín men rahte the.) So kal phiro, aur bayábán men Bahr i Qulzum kí ráh par já paro.

26 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá aur Hárún ko khitáb karke farmáyá,

27 Main kab tak is khabís guroh ke muqábil, jo merí shikáyat kartí hai, sabr karún? baní Isráel jo mere barkhiláf shikáyaten karte hain, main ne un kí shikáyaten sunín.

28 Un se kah, KHUDÁWAND kahtá hai, Mujhe apní hayát kí qasam, jaisá tum ne mujhe sunáke kahá hai, main tum se waisáhí karúngá:

29 Tumhárí láshen, aur un sab kí, jo tum men shumár kiye gaye, un ke kull jam'a ke mutábiq, bís baraswále se leke úparwále tak, jinhon ne merí shikáyaten kín, is bayábán men girengí:

30 Tum be-shakk us zamín tak na pahunchoge, jis kí bábat main ne qasam kháí, ki tumhen wahán basáúngá, siwá Yafunnah ke bete Kálib, aur Nún ke bete Yashú' ke.

31 Aur tumháre larkon ko, jin ke haqq men tum kahte ho, ki we lut jáenge, main un ko dákhil karúngá; us zamín kí qadr ko, jise tum ne zalíl jáná, we pahchánenge.

32 Par tum jo ho, tumhárí láshen is bayábán hí men girengí.

33 Aur tumháre larke is dasht men chálís baras tak bhatakte phirenge, aur tumhárí bargashtagí ke utháne-wále honge, jab tak ki tumhárí láshen is dasht men nest nábúd hon.

34 Un dinon ke shumár ke muwáfiq, jin men tum us zamín kí jásúsí karte the, jo chálís din hain, din píchhe ek sál hogá; so tum chálís baras tak apne gunáh ko utháe rahoge; tab tum merí 'ahd-shikaní ko ján loge.

35 Main ne, jo KHUDÁWAND hún, kahá hai, ki Main is sárí khabís guroh se, jo merí mukhálafat par jam'a hain, aisá hí karúngá; is dasht men we barbád ho jáenge, aur yahín halák honge.

36 Aur we log, jinhen Músá ne zamín kí jásúsí karne ko bhejá thá, jinhon ne laut karke us zamín ko badnám kiyá, aur sárí jamá'at ko targíb dí ki us par kurkuráwe;

37 So we hí log, jo us zamín kí burí khabar láe the, KHUDÁWAND ke huzúr wabá se mar gaye.

38 Par Nún ká betá Yashú' aur Yafunnah ká betá Kálib un men se, jo zamín kí jásúsí karne gaye the, jíte rahe.

39 So Músá ne ye báten sab baní Isráel se kahín: aur we niháyat gamgín húe.

40 ¶ Aur subh ko tarke uthe, aur yih kahte húe pahár par charh gae, ki Lo, ham yahán hain, aur us zamín par, jis ke dene ká KHUDÁWAND ne wa'da kiyá hai, charh jáenge: kyúnki ham ne gunáh kiyá hai.

41 Tab Músá bolá, Tum ab kyún KHUDÁWAND ke hukm kí mukhálafat karte ho? yih to mufíd na hogí.

42 U'par mat jáo, ki KHUDÁWAND tumháre darmiyán nahín, tá ki tum apne dushmanon se hazímat na páo.

43 Is liye ki 'Amáliqí aur Kan'ání wahán tumháre sámhne hain, aur tum talwár se máre jáoge: kyúnki KHUDÁWAND se tum bargashta húe ho, so KHUDÁWAND tumháre sáth na hogá.

44 Lekin we gustákhí se pahár par charhte chale gaye: par KHUDÁWAND ke 'ahd ká sandúq aur Músá khaimagáh se báhar na gaye.

45 Aur 'Amáliqí aur Kan'ání jo us pahár par rahte the, utre, aur unhen márá; aur we Hurmah tak unhen márte chale áe.

XV BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá,
2 Baní Isráel ko farmá aur kah, Jab
tum apne maskan kí zamín par, jo
main tumhen dúngá, pahuncho,
3 Aur KHUDÁWAND ke liye ág se
qurbání guzráno, ya'ne sokhtaní qur-
bání, yá kháss mannat mánne ká za-
bíha, yá nij khushí kí qurbání, yá
tumhárí mu'aiyan auqát ke zabíha
guzráno, tá ki KHUDÁWAND ke liye
khushnúdí kí bú, gáe bail yá bher
bakrí se, howe;
4 To cháhiye ki wuh, jo apní qur-
bání KHUDÁWAND ke liye guzrántá
hai, ek daswán hissa maide ká, hín ke
chauthe hisse ke tel se milá húá, nazr
kí qurbání láwe.
5 Aur tapáwan ke liye mai chauthá
hissa hín ká, sokhtaní qurbání yá za-
bíhe ke sáth, ek ek barra ke wáste
guzrániyo.
6 Aur nazr kí qurbání ke mendhe
ke wáste aifah ke do daswen hisse
maida, tihái hín tel se milá húá, guz-
ráno.
7 Aur tapáwan ke liye tihái hín mai
KHUDÁWAND kí khushnúdí kí bú ke
liye guzrániyo.
8 Aur jo tú bail se sokhtaní qurbání
yá zabíha kháss mannat mánne men,
yá salámatí kí qurbánián KHUDÁWAND
ke liye guzráne;
9 To cháhiye ki ek ek bail ke sáth
tín daswen hisse aifah ke maida ádhe
hín tel se milá húá nazr kí qurbání ke
liye guzrániyo.
10 Aur tapáwan ke wáste ádhá hín
mai ág se KHUDÁWAND kí khushnúdí
kí bú ke liye guzrániyo.
11 Ek ek bail, aur mendhe, aur
barra, aur bakrí ke bachche ke sáth
yún hí kiyá jáwe.
12 Muwáfiq apne taiyár kiye húon
ke shumár ke, har ek ke sáth un ke
shumár ke mutábiq, aisá hí kíjiyo.
13 Sab, jitne des men paidá húe, jo
KHUDÁWAND ke liye khushbúí kí qur-
bání ág se guzránen, to usí taur par
'amal karen.
14 Aur agar pardesí tumháre sáth
rahtá ho, yá tumháre qarnon men
tumháre darmiyán húá ho, aur KHU-
DÁWAND ke liye khushbúí kí qurbání
ág se guzráne; to jis tarah tum karte
ho, wuh bhí kare.
15 Cháhiye ki tumháre liye jo ahl i
jamá'at hon, aur us pardesí ke liye, jis
kí búdobásh tum men ho, tumháre
qarnon men abad tak ek hí rasm howe:
KHUDÁWAND ke áge jaise tum ho,
waise hí pardesí bhí howe.
16 Tumháre liye aur pardesíon ke
liye, jo tum men rahte hain, ek hí
sharí'at aur ek hí rasm howe.
17 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá
ko khitáb karke farmáyá, ki
18 Baní Isráel ko farmá aur unhen
kah, Jab tum us zamín men pahun-
choge, jahán main tumhen le játá
hún:
19 To aisá hogá, ki jab tum us za-
mín par kí roṭí kháo, to KHUDÁWAND
ke liye uṭháne kí qurbání guzáno.
20 Tum apne pahle gúndhe húe áṭe
se ek girda, uṭháne kí qurbání ke
liye, charháo; jis tarah khalíhán kí
qurbání uṭháte, usí tarah use uṭháo.
21 Tum apne pahle hí gúndhe húe
áṭe se, apne qarnon men, KHUDÁWAND
ke liye uṭháne kí qurbání díjiyo.
22 ¶ Aur agar tum ne khatá kí ho,
aur in sab hukmon par, jo KHUDÁWAND
ne Músá ko farmáe, 'amal na kiye,
23 Sab we hukm, jo KHUDÁWAND
ne Músá kí ma'rifat us din se, ki
KHUDÁWAND ne hukm dená shurú'
kiyá, aur áge ko tumháre qarnon ke
darmiyán farmáe;
24 To yún cháhiye ki agar sahwan
koí khatá ho gayí, aur jamá'at us se
wáqif na húí ho, to sárí jamá'at ek
bachhrá sokhtaní qurbání ke liye
zabh kare, ki KHUDÁWAND ke liye
khushnúdí kí bú ho, aur us ke sáth us

kí nazr kí qurbání o us ká tapáwan
ma'múl ke muwáfiq charháwe, aur
khatá kí qurbání ke liye bakrí ká ek
bachcha guzráne.
25 Aur káhin baní Isráel kí sárí
jamá'at ke liye kafára dewe, ki un ká
gunáh bakhshá jáwe; kyúnki wuh
bhúl chúk se húá: so wuh apná hadya
láwen, ki KHUDÁWAND ke liye ág se
qurbání howe, aur we apní khatá kí
qurbání apní bhúl chúk ke wáste
KHUDÁWAND ke huzúr guzránen:
26 To baní Isráel kí sárí jamá'at,
aur pardesí, jo un men rahte hain,
bakhshe jáenge, is liye ki sab log ná-
wáqif the.
27 ¶ Aur agar ek hí shakhs bhúl
chúk se khatá kare, to wuh khatá kí
qurbání ke liye bakrí ek-sála láwe.
28 Aur káhin us shakhs kí taraf se,
jis ne bhúl chúk se khatá kí, us kí
khatá ke liye KHUDÁWAND ke huzúr
kafára dewe, tá ki us ká kafára ho;
aur wuh bakhshá jáwe.
29 Tum bhúl chúk kí khatá kí
bábat us ke liye, jo baní Isráel men
paidá húá ho, aur pardesí ke liye, jo
un men rahtá ho, ek hí sharí'at rakho.
30 ¶ Lekin wuh shakhs, jo ján
bújhke gunáh kare, khwáh wuh desí
ho, khwáh pardesí, wuh KHUDÁWAND
kí ihánat kartá hai; wuh shakhs apní
guroh men se kat jáe.
31 Kyúnki us ne KHUDÁWAND ke
kalám kí ihánat kí, aur us ke hukm
ko tor dálá; wuh insán bilkull kat
jáe; us ká gunáh usí par ho.
32 ¶ Aur jab baní Isráel bayábán
men the, unhon ne ek shakhs ko
dekhá, ki wuh sabt ke din lakríán
jam'a kartá thá.
33 Tab we us ko, jo lakríán jam'a
kar rahá thá, pakarke Músá aur Há-
rún aur sárí jamá'at ke pás láe.
34 Unhon ne use qaid men dálá;
kyúnki un ko nahín kahá gayá thá,
ki us se kyá kiyá jáwe.
35 Tab KHUDÁWAND ne Músá ko
farmáyá, ki Yih shakhs már dálá jáwe:
sárí jamá'at khaimagáh ke báhar us
par patthráo kare.
36 Chunánchi sárí jamá'at use khai-
magáh ke báhar le gayí, aur use sang-
sár kiyá, ki wuh mar gayá, jaisá KHU-
DÁWAND ne Músá ko farmáyá thá.
37 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá
ko khitáb karke farmáyá,
38 Baní Isráel ko farmá aur unhen
kah, We tamám qarnon men apne
pairáhanon ke kanáron ko jhálar
lagáwen, aur ásmání rang ká dorá us
par lagáwen.
39 Yih jhálar tumháre liye záhir
hogí, tá ki tum jab use dekho, to
KHUDÁWAND ke sáre hukmon ko yád
karo, aur un par 'amal karo, aur apne
dilon aur ánkhon kí pairauí men, jin
ke liye tum ziná karte ho, jásúsí na
karo:
40 Tá ki tum mere sab hukmon ko
yád karo, aur un ko 'amal men láo,
aur apne Khudá ke liye muqaddas ho.
41 Main KHUDÁWAND tumhárá
Khudá hún, jo tum ko zamín i Misr
se báhar láyá, ki tumhárá Khudá
houn: main KHUDÁWAND tumhárá
Khudá hún.

XVI BA'B.

AUR Qurah, bin Izhár, bin Qihat,
bin Láwí ne log liye, aur Dátan
o Abirám, baní Iliáb, aur On, bin
Falat, baní Rúbin, sáth the:
2 Aur we, aur baní Isráel men se
ba'z log, ya'ne arhái sau shakhs, jo
sar-guroh, aur námí, aur jamá'at ke
mashhúr the, Músá ke muqábale men
uthe:
3 Aur we Músá aur Hárún kí mu-
khálafat par jam'a húe, aur unhen
kahá, Lo, tum ziyádatí karte ho, is
liye ki sárí jamá'at men har ek shakhs
muqaddas hai, aur KHUDÁWAND un ke
darmiyán hai: tum kyún áp ko KHU-
DÁWAND kí jamá'at se bará jánte ho?
4 Músá yih sunke munh ke bal
girá:

5 Phir us ne Qurah aur us kí sárí guroh ko kahá, Kal KHUDÁWAND dikhláegá, ki kaun us ká hai, aur kaun muqaddas hai; aur wuh usí ko apne pás buláegá: aur wuh usí ko jise us ne barguzída kiyá haí, apne nazdík karegá.

6 So tum yún karo: Ai Qurah, tú aur terí sárí guroh, apná apná 'údsoz leo;

7 Aur un men ág bharo, aur KHUDÁWAND ke áge kal un men bakhúr jaláo: aur yún hogá, ki wuh shakhs, jo KHUDÁWAND ká barguzída hai, wuhí muqaddas hogá; lo, tumhín ziyádatí karte ho, ai baní Láwí.

8 Phir Músá ne Qurah ko kahá, Ai baní Láwí, sun rakho;

9 Tum kyá ise kam jánte ho, ki Isráel ke Khudá ne tum ko baní Isráel kí jamá'at men se chun liyá hai, tá ki tum ko apne nazdík láwe, ki KHUDÁWAND ke khaime kí khidmat karo, aur jamá'at ke huzúr us kí khidmat ke liye khare raho?

10 Aur us ne tujh ko tere sab bháíon samet, jo baní Láwí hain, apne nazdík kiyá: ab tum kahánat ko bhí cháhte ho?

11 So tú aur sab terí guroh KHUDÁWAND kí mukhálafat par ikatthí húí hai: aur Hárún kaun hai, jo tum us kí shikáyat karte ho?

12 ¶ Phir Músá ne Dátan aur Abirám, Iliáb ke beton ko, bulwáyá: we bole, Ham nahín áte:

13 Kyá yih chhotí bát thí ki tú ham ko us zamín se, jis men dúdh aur shahd bahtá hai, nikál láyá, ki hamen bayábán men halák kare? dúsre, ab tú áp ko hamáre úpar kull mukhtár hákim banátá hai?

14 Na tú hamen aisí zamín men láyá, jahán dúdh aur shahd bahe, na tú ne khet aur angúr ke bág hamen mírás kar diye: kyá tú in logon kí ánkhen nikál dálegá? ham to nahín áne ke.

15 Tab Músá ká gussa bharká, aur KHUDÁWAND se yún bolá, Un ke hadye kí taraf tawajjuh mat kar; main ne un se ek gadhá bhí nahín liyá, na un men se kisí ko dukh diyá.

16 Phir Músá ne Qurah ko kahá, ki Tú apní sárí guroh samet, tú aur we aur Hárún bhí, KHUDÁWAND ke huzúr kal ke din házir ho:

17 Aur har ek shakhs apná apná 'údsoz lewe, aur us men bakhúr dále, aur tum men se har ek apná 'údsoz KHUDÁWAND ke huzúr láwe, sab arháí sau 'údsoz howen: aur tú aur Hárún bhí apná apná 'údsoz láwe.

18 So har ek ádmí ne apná apná 'údsoz liyá, aur us men ág bharí, aur us par bakhúr dálá, aur jamá'at ke khaime ke darwáze par, Músá aur Hárún samet, á khare húe.

19 Aur Qurah ne us sárí guroh ko un kí mukhálafat men jamá'at ke khaime ke darwáze par jam'a kiyá: tab KHUDÁWAND ká jalál us sárí guroh ke sámhne záhir húá.

20 Aur KHUDÁWAND ne Músá aur Hárún ko khitáb karke farmáyá,

21 Tum áp ko us guroh men se judá karo, tá ki main unhen ek pal men halák karún.

22 Tab we aundhe gire aur bole, Ai Khudá, sáre jismon kí jánon ke Khuda, gunáh ek kare, aur tú sárí guroh par gussa howe?

23 ¶ Tab KHUDÁWAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá,

24 Ki tú jamá'at ko kah, ki Tum Qurah, aur Dátan, aur Abirám ke khaime ke girdágird se dúr ho.

25 So Músá uthá, aur Dátan aur Abirám ke yahán gayá, aur baní Isráel ke buzurg us ke píchhe ho liye.

26 Aur us ne jamá'at ko khitáb karke kahá, ki Un sharíron ke khaimon se nikal jáiyo, aur un kí kisí chíz ko háth na lagáiyo, tá na howe ki tum bhí un ke sab gunáhon men halák ho jáo.

27 So we Qurah, aur Dátan, aur
Abirám ke ḳhaimon̲ ke girdágird se
uṭh gaye; aur Dátan, aur Abirám, aur
un kí joruán̲, aur un ke beṭe, aur un
ke chhoṭe laṛke nikalke apne ḳhaimon̲
ke darwáze par khaṛe húe.
28 Tab Músá ne kahá, Tum is se
jániyo, ki Ḳhudáwand ne mujhe
bhejá hai, ki yih sab kám karún̲; aur
ki main̲ ne kuchh apní ḳhwáhish se
nahín̲ kiyá.
29 Agar ye ádmí us maut se maren̲,
jis maut se sab marte hain̲, yá un par
koí hádisa aisá howe, jo sab par hotá
hai, to main̲ Ḳhudáwand ká bhejá
húá nahín̲:
30 Par agar Ḳhudáwand koí nayí
bát paidá kare, aur zamín apná mun̲h
phailáwe, aur un ko us sab samet, jo
un ká hai, nigal jáwe, aur we jíte jí
gor men̲ jáen̲, to tum jániyo, ki un
logon̲ ne Ḳhudáwand kí ihánat kí
hai.
31 Aur yún̲ húá, ki jon̲hín̲ Músá ye
sab báten̲ kah chuká, to zamín, jo un
ke níche thí, phaṭí:
32 Aur zamín ne apná mun̲h kholá,
aur unhen̲, aur un ke gharon̲, aur un
sab ádmíon̲ ko, jo Qurah ke the, aur
un ke sab mál ko, nigal gayí.
33 So we, aur sab jo un ke the, jíte
jí gor men̲ gaye, aur zamín ne unhen̲
chhipá liyá: aur jamá'at ke darmiyán
se faná ho gaye.
34 Aur sáre baní Isráel, jo un ke ás
pás the, un ká chilláná sunke bháge;
ki unhon̲ ne kahá, Na ho, ki zamín
ham ko bhí nigal jáwe.
35 Phir Ḳhudáwand ke huzúr se
ek ág niklí, aur un aṛhái sau ko, jin-
hon̲ ne baḳhúr guzráná thá, khá gayí.
36 ¶ Aur Ḳhudáwand ne Músá ko
ḳhitáb karke farmáyá, ki
37 Hárún káhin ke beṭe Ili'azar ko
farmá, ki 'Údsozon̲ ko jale húon̲ men̲
se uṭhá, aur ág wahín̲ bakher de,
kyún̲ki we to muqaddas hain̲.
38 Un ádmíon̲ ke 'údsozon̲ se, jin-
hon̲ ne apní jánon̲ se badí kí hai, bárík
bárík pattar baná, ki mazbah par
ḍhámpe rahen̲: is liye ki unhon̲ ne
unhen̲ Ḳhudáwand ke huzúr rakhá,
we muqaddas hain̲: aur we baní Isráel
ke liye ek nishán hon̲ge.
39 Tab Ili'azar káhin ne we pítal ke
'údsoz, jinhen̲ unhon̲ ne jo jal gaye
guzráná thá, liye, aur mazbah par
ḍhámpne ko un ke pattar banwáe;
40 Tá ki baní Isráel ke liye yád-
gárí hon̲, ki koí pardesí, jo Hárún kí
nasl se nahín̲, Ḳhudáwand ke huzúr
baḳhúr jaláne ko nazdík na áwe, tá ki
us ká wuhí hál, jo Qurah aur us kí
guroh ká húá, na howe; jaisá Ḳhudá-
wand ne us ke haqq men̲ Músá kí
ma'rifat kahá thá.
41 ¶ Phir dúsre din baní Isráel kí
sárí jamá'at ne Músá aur Hárún kí shi-
kayát kí, aur bole, ki Tum ne Ḳhu-
dáwand ke logon̲ ko halák kiyá.
42 Aur yún̲ húá ki jab wuh jamá'at
Músá aur Hárún kí muḳhálafat par
jam'a húí, to unhon̲ ne jon̲hín̲ jamá'at
ke ḳhaime par nigáh kí, won̲hín̲,
dekho, badlí ne use chhipá liyá, aur
Ḳhudáwand ká jalál záhir húá.
43 Tab Músá aur Hárún jamá'at
ke ḳhaime par áe.
44 ¶ Aur Ḳhudáwand ne Músá
aur Hárún ko ḳhitáb karke farmá-
yá, ki
45 Tum áp ko us jamá'at men̲ se
judá karo, tá ki main̲ unhen̲ ek lahze
men̲ nábúd kar ḍálún̲. Tab we aundhe
gir paṛe.
46 ¶ Aur Músá ne Hárún ko kahá,
'Údsoz le, aur us men̲ mazbah par kí
ág rakh, aur us men̲ baḳhúr ḍál, aur
jald jamá'at men̲ dáḳhil hoke un ke
liye kafára de: kyún̲ki Ḳhudáwand
ke huzúr se gazab niklá, aur wabá
shurú' húí.
47 Tab Hárún ne, jaisá Músá ne
kahá, 'údsoz liyá, aur jamá'at men̲
lapakke dáḳhil húá; aur kyá dekhtá
hai, ki wabá logon̲ men̲ dáḳhil húí:

so us ne bakhúr jaláke un logon ke liye
kaffára diyá.
48 Wuh un murdon aur zindon ke
bích khaṛá húá; tab wabá mauqúf
húí.
49 We sab jo wabá se mare, siwá
un ke, jo Qurah kí bábat halák húe,
chaudah hazár sát sau the.
50 Tab Hárún jamá'at ke khaime
ke darwáze par Músá pás phir áyá;
aur wabá mauqúf ho gayí.

XVII BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
2 Baní Isráel ko kah, aur un men
har ek se un ke ábáí khándán ke mu-
wáfiq, ya'ne un ke sab sardáron se, un
ke ábáí khándán ke mutábiq, ek ek
láṭhí le, aur ye sab bárah láṭhíán
hongí: aur har ek ká nám us kí láṭhí
par likh.
3 Aur Láwí kí láṭhí par Hárún ká
nám likh; is liye ki har ek sardár ke
wáste un ke ábáí khándánon men ek
ek láṭhí hogí.
4 Aur unhen jamá'at ke khaime
men shahádat ke sandúq ke sámhne,
jahán main tum se muláqát kartá
hún, rakh de.
5 Aur yún hogá, ki us shakhs kí
láṭhí se, jo merá barguzída hai, phúl
niklenge; aur main baní Isráel kí shi-
káyaten apne úpar se, jo terí mukhála-
fat se karte hain, dúr karúngá.
6 ¶ Chunánchi Músá ne baní Isráel
ko kahá, aur har ek ne un ke sardáron
men se apne apne ábáí khándán ke
muwáfiq láṭhí dí, sardár píchhe ek ek
láṭhí us ko dí, so bárah láṭhíán húín;
aur Hárún kí láṭhí unhín láṭhíon
men thí.
7 Aur Músá ne un láṭhíon ko sha-
hádat ke khaime men KHUDÁWAND ke
huzúr rakhá.
8 Aur aisá húá, ki Músá dúsre din
shahádat ke khaime men dákhil húá;
to kyá dekhtá hai, ki Hárún kí láṭhí,
jo Láwí ke gharáne kí thí, kalíyáí thí;
ki us men konpalen phúṭín, aur phúl
phúle, aur bádám lage.
9 Tab Músá sab láṭhíon ko KHU-
DÁWAND ke huzúr se sab baní Isráel
ke sámhne nikál láyá: unhon ne
dekhá, aur har ek ne apní láṭhí phir lí.
10 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá
ko farmáyá, ki Hárún kí láṭhí sha-
hádat ke khaime men phir lá, ki sar-
kashon ke ilzám ke liye ek nishán
rahe, aur is tarah tú un kí shikáyaten
mujh se bilkull daf'a kare, tá ki we
halák na howen.
11 Aur Músá ne aisá hí kiyá; jaisá
KHUDÁWAND ne use farmáyá, waisá hí
us ne kiyá.
12 Tab baní Isráel ne Músá ko
khitáb karke kahá, Dekh, ham mare,
ham halák húe, ham sab ke sab faná
húe.
13 Jo koí KHUDÁWAND ke maskan
ke ek zarra bhí nazdík áwegá, mare-
gá: kyá ham sab mar marke miṭ
jáenge?

XVIII BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Hárún ko
farmáyá, ki maqdis ká gunáh
tujh par, aur tere beṭon, aur tere ábáí
khándán par tujh samet hogá: aur
terí kahánat ká gunáh tujh par, aur
tere beṭon par hogá.
2 Aur tú apne bháíon baní Láwí ko
bhí, jo tere báp ke firqe men hain,
apne sáth lá, tá ki tere sáth milen, aur
terí khidmat karen; par tú apne beṭon
samet shahádat ke khaime ke sámhne
khidmat-guzárí kar.
3 Aur we terí aur sáre khaime kí
muháfazat karen: faqat we maqdis ke
básanon aur mazbah ke nazdík na
jáwen, tá na howe ki we bhí aur tum
bhí halák ho jáo.
4 So we tere sáth milen, aur ja-
má'at ke khaime kí, us kí sárí khid-
mat karne ke liye, muháfazat karen:
aur koí pardesí tumháre nazdík na
áne páwe.
5 Aur tum maqdis aur mazbah kí

muháfazat karo, tá ki áge ko phir baní
Isráel par qahr na howe.
6 Aur dekho, ki main̲ ne tumháre
bháíon̲ baní Láwí ko baní Isráel men̲
se leke Ḳhudáwand ke liye ek hadya
tumhen̲ supurd kiyá, tá ki jamá'at ke
ḳhaime kí ḳhidmat karen̲.
7 So tú apne beṭon̲ samet sab maz-
bah ke kámon̲ men̲ apní kahánat kí
muháfazat kar, aur tum pardẹ ke
andar kí ḳhidmat karo: main̲ ne ka-
hánat kí ḳhidmat tum ko ek hadya
diyá hai; aur jo pardesí nazdík áwe,
qatl kiyá jáwe.
8 ¶ Phir Ḳhudáwand ne Hárún
ko farmáyá, Dekh, main̲ ne baní Is-
ráel kí sab pák chízon̲ men̲ se sab
uṭhái húí qurbaníon̲ kí muháfazat
tujhe dí; main̲ ne unhen̲ tere mamsúh
hone ke sábab se tujhe aur tere beṭon̲
ko hamesha ke qánún ke taur par
diyá.
9 Sab se pák chízon̲ men̲ kí, jo ág
se mahfúz hain̲, ye tere liye hon̲gí:
un kí har ek qurbání, kyá nazr kí
qurbání, kyá ḳhatá kí qurbání, kyá
taqsír kí qurbání, jo mujh pás láwen̲,
tere aur tere beṭon̲ ke liye niháyat
muqaddas hogí.
10 Tú us ko us jagah par, jo ba-
hut muqaddas hai, kháiyo; har koí
mardon̲ se use kháwe: yih tere liye
muqaddas hai.
11 Aur yih bhí tere liye hai: baní
Isráel ke hadye kí uṭhái húí qurbání,
un kí sab hilái húí qurbáníon̲ samet,
tujhe, aur tere beṭon̲, aur terí beṭíon̲
ko, tujh samet, hamesha ke qánún ke
taur par, dí: jo koí tere ghar men̲ pák
ho, so use kháwe.
12 Sab achchhe se achchhá tel, aur
achchhí se achchhí mai, aur gehún̲, un
chízon̲ ke pahle phal, jinhen̲ we Ḳhu-
dáwand ko guzránte hain̲, main̲ ne
tujh ko diye.
13 Aur un kí zamín ke sáre phal jo
pahle pak jáwen̲, jinhen̲ we Ḳhudá-
wand ke huzúr láwen̲, tere hon̲ge:
tere ghar men̲ jo koí pák ho, use
kháwe.
14 Baní Isráel kí har ek haram kí
húí chíz terí hai.
15 Har ek jo pahlá peṭ ká kholne-
wálá hai jándáron̲ se, jise we Ḳhudá-
wand kí qurbání láwen̲, ḳhwáh insán
ho, ḳhwáh haiwán, terá hogá: lekin
tú ádmíon̲ ke palauṭhon̲ ká fidiya zarúr
díjiyo, aur un ká, jo nápák chárpáyon̲
se pahle paidá howen̲, fidiya díjiyo.
16 Aur tú un men̲ se jin ká fidiya
dená hai, jab we ek mahíne ke hon̲,
so un ká, apne ánkne ke muwáfiq,
pánch misqál rúpá, bís jíráh ke misqál
se jo maqdis men̲ murauwaj hai, fidiya
díjiyo.
17 Lekin gáe ká palauṭhá, yá bheṛ
ká palauṭhá, yá bakrí ká palauṭhá, tú
un ká fidiya na díjiyo: we muqaddas
hain̲: tú un ká lahú mazbah par
chhiṛkiyo, aur un kí charbí ág kí qur-
bání ke wáste jaláiyo, ki Ḳhudáwand
ke liye ḳhushbúí ho.
18 Aur un ká gosht tere liye hogá,
jaise ki hilái húí qurbání ká sína, aur
dahiná shána, tere liye hain̲.
19 Sab uṭhái húí qurbáníon̲ ko un
muqaddas chízon̲ men̲ se, jinhen̲ baní
Isráel Ḳhudáwand ke liye guzránen̲,
tujh ko, aur tere beṭon̲ aur beṭíon̲ ko
tujh samet, hamesha ke qánún ke taur
par, diyá: yih Ḳhudáwand ke huzúr
tere aur terí nasl ke liye tujh samet
namak ká 'ahd hamesha ke liye hai.
20 ¶ Phir Ḳhudáwand ne Hárún
ko farmáyá, ki Tú un kí zamín men̲
se mírás na lená, aur tere liye un ke
darmiyán hissa na hogá: kyún̲ki baní
Isráel men̲ terá hissa aur terí mírás
main̲ hún̲.
21 Aur dekh, main̲ ne sáre daswen̲
hisse, jo baní Isráel nikálen̲, baní Láwí
ko mírás diye: yih us ḳhidmat ká, jo
ki we karte hain̲, ya'ne jamá'at ke
ḳhaime kí ḳhidmat ká, badlá hai.
22 Aur áge ko baní Isráel jamá'at
ke ḳhaime ke nazdík hargiz na áwen̲,

na ho ki we gunahgár hon, aur mar jáwen.

23 Balki baní Láwí jamá'at ke ḳhaime kí ḳhidmat karen; we un ke gunáhon ke uṭhánewále honge. Tumháre qarnon men yih hamesha ke liye qánún hogá, ki we baní Isráel ke darmiyán mírás na páwen.

24 Par we daswen hisse, jinhen baní Isráel uṭháí húí qurbání ke liye Ḳhudáwand ko láwen, main ne baní Láwí kí mírás men diye: is wáste main ne un ke haqq men kahá, ki We baní Isráel ke darmiyán mírás na páwen.

25 ¶ Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá,

26 Ki Láwíon ko ḳhitáb kar, aur unhen kah, ki Jab tum baní Isráel se we daswen hisse, jo main ne tumhárí mírás un kí taraf se kar diye hain, lo, to tum har daswen hisse ká daswán hissa uṭháne kí qurbání kí bábat, Ḳhudáwand ko guzráno.

27 Aur yih tumhárí uṭháí húi qurbání, tumháre liye, khalihán ke galle, aur kolhú kí kasrat i mai kí aisí, giní jáegí.

28 Isí tarah tum uṭháí húí qurbání Ḳhudáwand ke liye apne sab daswen hisson men se, jinhen tum baní Isráel se leoge, uṭháiyo; aur tum un men se uṭháí húí qurbání Ḳhudáwand kí Hárún káhin ko díjiyo.

29 Tum apne sáre hadyon men se sab uṭhái húí qurbáníán Ḳhudáwand ke liye uṭháiyo; un men se jo sab se achchhá ho, un ke pák hisse men se uṭháyá jáwe.

30 Aur un se kaho, ki Jab tum un men se achchhe ko uṭháo, tab wuh tumháre liye, ai Láwío, jaisá khalihán ká galla, aur kolhú ká ras, mahsúb hogá.

31 Aur tum aur tumhárá ḳhándán use, jis jagah cháho, wahán kháo: kyúnki yih us ḳhidmat kí bábat, jo tum jamá'at ke ḳhaime men karte ho, tumhárá mihnatána hai.

32 Aur jab tum us men se achchhe se achchhá uṭháoge, tab tum us ke sabab gunahgár na ṭhahroge; aur baní Isráel kí muqaddas chízon ko nápák na karoge, tá ki tum halák na ho.

XIX BA'B.

PHIR Ḳhudáwand ne Músá aur Hárún ko ḳhitáb karke farmáyá,

2 Yih sharí'at ká hukm hai, jo Ḳhudáwand ne yih kahte húe farmáyá, ki Baní Isráel ko kah, ki ek lál gáe, jo be-dág aur be-'aib ho, aur jis par kabhí júá na rakhá gayá ho, tujh pás láwen:

3 Tum use Ili'azar káhin ko do, ki use ḳhaimagáh se báhar le jáwe, aur wuh us ke huzúr zabh kí jáwe:

4 Aur Ili'azar káhin apní unglí par us ká lahú leke jamá'at ke ḳhaime ke áge kí taraf sát martabe chhiṛke.

5 Phir us kí ánkhon ke sámhne wuh gáe jaláí jáwe; us ká chamṛá, us ká gosht, us ká khún, us ke gobar samet, sab jaláyá jáwe.

6 Phir káhin wahán deodár kí lakṛí aur zúfá aur qirmiz leke us jaltí húi gáe par ḍál de.

7 Tab káhin apne kapṛe dhowe, aur apná badan páni se dhowe, ba'd us ke ḳhaimagáh men dáḳhil ho; aur káhin shám tak nápák rahegá.

8 Aur wuh, jo use jalátá hai, apne kapṛe páni se dhowe, aur apná badan páni se dhowe, aur shám tak nápák rahegá.

9 Aur koí pák shaḳhs us gáe kí rákh ko jam'a kare, aur ḳhaimagáh ke báhar sáf jagah men dhar de; yih baní Isráel kí jamá'at ke liye mahfúz rahegí, tá ki judáí ke páni men miláí jáwe: yih gunáh se pák karne ke liye hai.

10 Aur wuh, jo us gáe kí rákh ko sameṭtá hai, apne kapṛe dhowe, aur shám tak nápák rahegá: aur yih baní Isráel ke, aur un pardesíon ke liye, jo un men búdobásh karte hain, hamesha ke wáste ek qánún hai.

11 ¶ Jo koí kisí ádmí kí lásh ko chhúegá, sát din tak nápák rahegá.

12 Wuh apne ta,íṉ tísre din us se sáf kare, aur sátweṉ din pák hogá: par agar wuh apne ta,íṉ tísre din sáf na karegá, to sátweṉ din pák na hogá.

13 Jis kisí ne kisí mare húe ádmí kí lásh ko chhúá, aur áp ko pák na kiyá, to us ne KHUDÁWAND ke maskan ko nápák kiyá; wuh shaḳhs baní Isráel meṉ se kaṭ jáegá: kyúṉki judái ká pání us par chhiṛká nahíṉ gayá, wuh nápák hai: us kí nápákí ab tak us par hai.

14 Agar koí kisí ḳhaime meṉ mare, to us kí bábat yih hukm hai, ki jo koí us ḳhaime meṉ áwe, aur we sab, jo ḳhaime meṉ haiṉ, sát din tak nápák raheṉge.

15 Aur har ek khulá bartan, jis ká sarposh us par bandhá na ho, nápák hai.

16 Aur jo koí maidán meṉ talwár ke máre húe ko chhúwe, yá murde ke badan ko, yá ádmí kí haḍḍí ko, yá gor ko, sát din tak nápák rahegá.

17 So we nápák ádmí ke liye us jalí húi gáe kí rákh, jo gunáh se pák kartí hai, leṉ, aur use ek básan meṉ rakhke us par bahte húe pání se kuchh ḍáleṉ;

18 Aur ek pák ádmí zúfá lewe, aur use pání meṉ ḍuboke ḳhaime par aur sáre básanoṉ par, aur un ádmíoṉ par, jo waháṉ the, aur us par, jis ne haḍḍí ko, yá kisí máre húe ko, yá murde ko, yá qabr ko, chhúá hai, chhiṛke;

19 Aur pák hí ádmí tísre din aur sátweṉ din nápák par chhiṛke; aur phir sátweṉ din apne ta,íṉ pák kare, aur apne kapṛe dhowe, aur pání se naháwe, tab shám ko pák hogá.

20 Lekin wuh shaḳhs, jo nápák ho, aur us ne áp ko pák na kiyá, wuhí shaḳhs jamá'at meṉ se kaṭ jáegá; kyúṉki us ne KHUDÁWAND ke maqdis ko nápák kiyá; is liye ki judái ká pání us par chhiṛká na gayá, wuh nápák hai.

21 Aur yih un ke liye hamesha ká qánún hogá, ki jo koí judái ká pání chhiṛke, apne kapṛe dhowe; aur jo koí judái ke pání ko chhúe, shám tak nápák rahegá.

22 Aur har ek chíz, jise nápák ádmí chhúe, nápák hai; aur jo koí us chíz ko chhúegá, shám tak nápák rahegá.

XX BA'B.

BA'D us ke baní Isráel kí sárí jamá'at pahle mahíne meṉ dasht i Sín ko áí, aur Qádis meṉ rahne lagí; Miryam waháṉ marí, aur wahíṉ gáṛí gayí.

2 Waháṉ jamá'at ke liye pání na thá; so we jam'a hoke Músá aur Hárún ke barḳhiláf húe.

3 Aur un logoṉ ne Músá se jhagṛá kiyá, aur kahá, Ai kásh ki jab hamáre bháí KHUDÁWAND ke áge mar gaye, ham bhí mar játe!

4 Tum KHUDÁWAND kí jamá'at ko is dasht meṉ kyúṉ láe, ki ham aur hamáre jánwar yaháṉ mar jáweṉ?

5 Aur tum hameṉ Misr se is bure maqám par pahuncháne ke wáste kyúṉ nikál láe? yaháṉ bone kí jagah nahíṉ, aur na anjír kí, na angúr kí, na anár kí hai; yaháṉ to píne ko pání bhí nahíṉ.

6 Tab Músá aur Hárún jamá'at ke sámhne se jamá'at ke ḳhaime ke darwáze par gaye, aur muṉh ke bal gire: tab KHUDÁWAND ká jalál un par záhir húá.

7 ¶ Aur KHUDÁWAND ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, ki

8 Wuh láṭhí le, aur tú aur Hárún terá bháí, tum donoṉ jamá'at ko ikaṭṭhá karo, aur us chaṭán ko, jo un kí áṅkhoṉ ke sámhne hai, kaho, aur wuh apná pání degí; tú un ke liye chaṭán hí se pání nikálegá, aur us jamá'at ko aur un ke chárpáyoṉ ko píne ko degá.

9 Chunánchi Músá ne KHUDÁWAND

ke áge se, jaisá use hukm húá thá, us láṭhí ko liyá.

10 Aur Músá aur Hárún ne jamá'at ko us chaṭán ke sámhne ikaṭṭhá kiyá, aur us ne unhen̲ kahá, ki Suno, ai bágío, kyá ham tumháre liye chaṭán hí se pání nikál láwen̲?

11 Tab Músá ne apná háth uṭháyá, aur us chaṭán ko do bár apní láṭhí se márá; to bahut pání niklá, aur jamá'at ne aur un ke chárpáyon̲ ne piyá.

12 ¶ Phir Ḳhudáwand ne Músá aur Hárún ko kahá, Is liye ki tum mujh par i'atiqád na láe, tá ki baní Isráel ke huzúr merí taqdís karte, so tum is jamá'at ko us zamín men̲, jo main̲ ne unhen̲ dí hai, na láoge.

13 Yih Maríbah ká pání hai; kyún̲ki baní Isráel ne Ḳhudáwand se jhagṛá kiyá, aur us ne un ke darmiyán apne tain̲ muqaddas kiyá.

14 ¶ Tab Músá ne Qádis se Adúm ke bádsháh ko elchí ke háth yún̲ kahlá bhejá, ki Tere bhái Isráel ne kahá hai, ki We sab taklífen̲, jo ham par án paṛín̲, tú jántá hai;

15 Ki kyún̲kar hamáre bápdáde Misr men̲ gaye, aur ham log Misr men̲ bahut muddat rahe, aur Misríon̲ ne ham ko aur hamáre bápdádon̲ ko dukh diyá:

16 To jab ham Ḳhudáwand ke áge chilláe, tab us ne hamárí áwáz suní: so us ne ek firishte ko bhejá, aur ham ko Misr se nikál láyá; aur dekh, ham Qádis ke shahr men̲ hain̲, jo terí dúr kí sarhadd par hai.

17 So ham ko apne mulk men̲ hoke guzar jáne díjiye: ki ham kheton̲ aur angúr ke bágon̲ men̲ dáḳhil na honge, aur na kúon̲ ká pání píwenge: ham sháhráh se hoke nikle chale jáwenge, ham dahine aur báen̲ háth na muṛenge, jab tak ki terí sarhaddon̲ se báhar na nikal jáwen̲.

18 Lekin Adúm ne us se kahá, Tú merí taraf guzar na kar; nahín̲ to, main̲ talwár leke tere barḳhiláf niklúngá.

19 Phir baní Isráel ne use kahá, ki Ham ráh se hoke chale jáenge; aur agar main̲, yá mere jánwar terá pání píwen̲, to main̲ us kí qímat dúngá: main̲ to bagair aur kám kiye faqat apne páon̲ se guzar jáúngá.

20 Us ne kahá, Tú hargiz na jáegá. Tam Adúm us ke barḳhiláf qúwat i bázú se bahut log leke niklá.

21 So Adúm ne Isráel ko ráh na dí, ki us kí sarhadd men̲ se hoke jáwen: tab baní Isráel us kí taraf se muṛe.

22 ¶ Aur baní Isráel kí sárí jamá'at Qádis se rawána hoke koh i Húr par áí.

23 Aur Ḳhudáwand ne koh i Húr par, jo Adúm kí sarhadd se milá húá thá, Músá aur Hárún ko kahá,

24 Hárún apne logon̲ men̲ já milegá: kyún̲ki wuh us zamín men̲, jo main̲ ne baní Isráel ko dí hai, dáḳhil na hogá, is liye ki tum Maríbah ke páníon̲ par mere hukm ko ṭálke bágí húe.

25 Hárún aur us ke beṭe Ili'azar ko le, aur un ko koh i Húr ke úpar lá.

26 Hárún ke kapṛe utár, aur unhen̲ us ke beṭe Ili'azar ko pinhá: ki Hárún apne logon̲ men̲ já milegá, aur wahán̲ mar jáegá.

27 Chunánchi jaisá Ḳhudáwand ne hukm kiyá thá, Músá ne waisá hí kiyá; aur we sárí jamá'at kí ánkhon̲ ke sámhne koh i Húr par chaṛhe.

28 Aur Músá ne Hárún ke kapṛon̲ ko utárá, aur us ke beṭe Ili'azar ko unhen̲ pinháyá; aur Hárún ne wahán̲ pahár kí choṭí par rihlat kí: aur Músá aur Ili'azar pahár par se utar áe.

29 Jab sárí jamá'at ne dekhá, ki Hárún ne wafát pái, to Isráel ká sárá gharáná Hárún par tís din tak royá kiyá.

XXI BA'B.

AUR jab 'Arád Kan'ání bádsháh ne, jis ká páetaḳht dakhan kí atráf meṉ thá, suná, ki Isráel Athárim kí ráh se áe, to Isráel se laṛá, aur kitne ek un meṉ se pakaṛ le gayá.

2 Tab Isráel ne ḲHUDÁWAND kí mannat mání, aur bolá, ki Agar tú sach much un logoṉ ko mere háth meṉ giriftár kar de, to maiṉ un kí bastíoṉ ko haram kar dúṉgá.

3 Chunánchi ḲHUDÁWAND ne Isráel kí áwáz suní, aur Kan'ánioṉ ko giriftár kar diyá; aur unhoṉ ne unheṉ aur un kí bastíoṉ ko haram kar diyá: aur us ne us maqám ká nám Hurmah rakhá.

4 ¶ Phir unhoṉ ne koh i Húr se daryá e Qulzum kí ráh se kúch kiyá, tá ki Adúm kí sarzamín se ghúm jáweṉ: lekin we log us ráh ke sabab niháyat dil-tang húe.

5 Aur logoṉ ne Ḳhudá aur Músá se bigaṛke yúṉ kahá, ki Tum kyúṉ ham ko Misr se nikál láe, ki ham bayábán meṉ mareṉ? yaháṉ to na roṭí hai, na pání; hamáre jí ko is halki roṭí se karáhiyat átí hai.

6 Tab ḲHUDÁWAND ne un logoṉ meṉ jaláneẃále sámp bheje; unhoṉ ne logoṉ ko káṭá; aur bahut se baní Isráel mar miṭe.

7 ¶ Tab we log Músá pás áe, aur bole, Ham ne gunáh kiyá, ki ham ne ḲHUDÁWAND kí aur terí badgoí kí: so tú ḲHUDÁWAND se du'á máng, ki wuh ham meṉ se un sámpoṉ ko dúr kare. Chunánchi Músá ne logoṉ ke liye du'á mángí.

8 Tab ḲHUDÁWAND ne Músá ko farmáyá, Ek jalánewálá sámp apne liye baná, aur ek neze par laṭká: aur aisá hogá, ki jo koí ḍasá húá us par nazar karegá, to wuh jítá rahegá.

9 Chunánchi Músá ne pítal ká ek sámp banáke ek neze par rakhá; aur aisá húá, ki sámp ne jo kisí ádmí ko káṭá, to jab us ne us pítal ke sámp par nigáh kí, to wuh jítá rahá.

10 ¶ Tab baní Isráel ne waháṉ se kúch kiyá, aur Aubát meṉ ḳhaime khaṛe kiye.

11 Phir Aubát se kúch kiyá, aur 'Aiye ul 'Abárím par, dasht meṉ jo Moáb ke muqábil púrab kí taraf hai, ḳhaime khaṛe kiye.

12 ¶ Waháṉ se kúch karke wádí i Zarad meṉ ḳhaime khaṛe kiye.

13 Jab waháṉ se chale, to Arnún ke pár áke ḳhaime khaṛe kiye; wuh Amúríoṉ kí sarhadd se áke bayábán meṉ bahtí hai: kyúṉki Arnún Moáb kí sarhadd hai, Moáb aur Amúríoṉ ke darmiyán.

14 Is sabab ḲHUDÁWAND ke jang-náme meṉ likhá hai, Wuh Súfah meṉ Wahíb par qábiz húá, aur Arnún kí nahroṉ par,

15 Aur nahroṉ kí us wádí par, jo 'A'r ke maqám tak játí, aur Moáb kí sarhaddoṉ kí taraf phailí hai.

16 Aur waháṉ se Biar par já paṛe: wuh ek kúá hai, jis kí bábat ḲHUDÁWAND ne Músá ko kahá, ki logoṉ ko ikaṭṭhá kar, ki maiṉ unheṉ pání dúṉgá.

17 ¶ Us waqt Isráel ne yih rág gáyá, Ai kúe, tú ubal á; us ke jawáb meṉ tum log gáo.

18 Ra,ísoṉ ne yih kúá khodá, qaum ke amíroṉ ne use banáyá, hákim ke hukm se aur apní láṭhíoṉ se. Tab we us dasht se Mattanah ko gaye;

19 Aur Mattanah se Nahaliel ko; aur Nahaliel se Bámát ko;

20 Aur Bámát se us wádí meṉ, jo Moáb ke mulk meṉ hai, Pisgah kí choṭí tak, jis ká ruḳh bayábán kí taraf hai.

21 ¶ Waháṉ baní Isráel ne Saihún ko, jo Amúríoṉ ká bádsháh thá, elchíoṉ se yih paigám kahlá bhejá, ki

22 Ham ko apní sarzamín se guzar jáne de: ham khetoṉ aur angúr ke bágoṉ meṉ dáḳhil na hoṉge; ham kúe ká pání na píweṉge, balki sháhráh se sídhe chale jáeṉge, yaháṉ tak ki terí sarhadd se báhar ho jáeṉ.

23 Par Saihún ne na cháhá ki Isráel
us kí sarhadd se guzar jáwe; balki
Saihún áp apne sab logon ko ikatthá
karke Isráel se muqábala karne ko
bayábán men niklá; aur us ne Yahas
men pahunchke Isráel se jang kí.
24 Aur Isráel ne use talwár kí dhár
se már liyá, aur us kí sarzamín par,
Arnún se leke Yabúq tak, aur baní
'Ammún tak, qabza kiyá: kyúnki
baní 'Ammún kí sarhadd mazbút thí.
25 Garaz, baní Isráel ne ye sab
shahr le liye; aur Amúríon ke sab
shahron men, Hasbún men aur us ke
sab gánwon men, baní Isráel base.
26 Hasbún Amúríon ke bádsháh
Saihún ká shahr thá, jo Moáb ke agle
bádsháh se lará, aur us kí sárí sar-
zamín, Arnún tak, us ke háth se le lí.
27 Isí liye zarb ul masal ke kah-
newále yih kahte hain, ki Hasbún men
áo, tá ki Saihún ká shahr bane, aur
mazbút ho jáwe:
28 Ki ág Hasbún se niklí, aur
shu'ala Saihún ke shahr se, jo Moáb
ke 'A'r ko khá gayá, aur Arnún ke
únche makánon ke sardáron ko.
29 Ai Moáb, tujh par wáwailá hai!
ai Kamús kí qaum, tú halák húí! us
ne apne bete, jo bháge the, aur apní
betíán, Amúríon ke bádsháh Saihún kí
asír kar dín.
30 Ham ne unhen tíron se tamám
kiyá; Hasbún, Daibún tak, tabáh húá;
aur ham ne Nufah tak, hán, Madibá
tak, unhen be-chirág kar diyá.
31 ¶ Aur Isráel ne Amúríon kí
sarzamín men sukúnat kí.
32 Phir Músá ne jásúson ko Ya'zír
men bhejá; unhon ne us ke gánw le
liye, aur Amúríon ko, jo wahán the,
nikál diyá.
33 ¶ Tab we phire, aur Basan kí
ráh se chale; aur Basan ke bádsháh
'U'j, usí ne, aur us ke sab logon ne,
jang ke liye Adrá'e men un ká sámhná
kiyá.
34 Tab KHUDÁWAND ne Músá ko
farmáyá, ki Us se mat dar: ki main
ne use, aur us ke log, aur us kí sarza-
mín ko tere háth men diyá; so tú us
se wuhí kar, jo tú ne Amúríon ke
bádsháh Saihún, Hasbún ke rahne-
wále, se kiyá.
35 Chunánchi unnon ne us ko, aur
us ke beton aur sáre logon ko yahán
tak márá, ki us ká koí báqí na rahá:
aur us kí sarzamín ko apne qabze men
kar liyá.

XXII BA'B.

PHIR baní Isráel ne kúch kiyá, aur
Moáb ke maidánon men nahr i
Yardan ke is pár Yaríhú ke muqábil
khaime khare kiye.
2 ¶ Aur Safúr ke bete Balaq ne
wuh sab, jo baní Isráel ne Amúríon
se kiyá, dekhá.
3 Tab Moáb un logon se nipat dará,
ki we bahut the; aur Moáb baní Isráel
ke sabab se pareshán húá.
4 Aur Moáb ne Midyán ke bu-
zurgon se kahá, ki Ab yih guroh un
sab ko, jo hamáre ás pás hain, yún
chát jáegí, jis tarah se bail maidán kí
ghás ko chát letá hai. Us waqt
Safúr ká betá Balaq Moábíon ká bád-
sháh thá.
5 So us ne Ba'úr ke bete Bala'ám
pás Fatúr ko, jo us kí qaumwálon kí
sarzamín men nahr ke kináre par thá,
qásid bheje, tá ki use yih kahke bulá
láwen, ki Dekh, ek qaum Misr se
báhar áí hai: dekh, un se zamín kí
sath chhip gayí hai, aur we mere
muqábil maqám karte.
6 So ab áiye, aur merí khátir se un
logon ke haqq men bad-du'á kíjiye;
ki we mujh se bahut qawí hain: shá-
yad ki main gálib áke unhen már
sakún, aur unhen is zamín par se hatá
dún: ki main yaqín jántá hún, ki jise
tú barakat detá hai, use barakat hotí,
aur jis par tú la'nat kartá, wuh la'natí
húá.
7 So Moáb ke masháikh aur Mid-
yán ke buzurg jádú kí mazdúrí háth

men leke rawána húe, aur Bala'ám pás
áe, aur Balaq ká paigám use pahun-
cháyá.
8 Us ne unhen kahá, ki A'j rát tum
yahán raho, aur jaisá kuchh Ḳhudá-
wand mujhe farmáegá, main tumhen
kahúngá. Chunánchi Moáb ke amíron
ne Bala'ám ke yahán maqám kiyá.
9 Tab Ḳhudá Bala'ám pás áyá, aur
us se kahá, Ye kaun ádmí hain, jo
tere pás hain?
10 Bala'ám ne Ḳhudá ko jawáb
diyá, ki Safúr ke beṭe Balaq ne, jo
Moáb ká bádsháh hai, mere pás kahlá
bhejá hai, ki
11 Dekh, ek qaum hai, jo Misr se
nikal áí hai, aur un se zamín kí sath
chhip gayí: tú á, aur merí ḳhátir ke
liye un ke haqq men bad-du'á kar;
sháyad main un par gálib á sakún,
aur unhen bhagá dún.
12 Tab Ḳhudá ne Bala'ám ko ka-
há, Tú un ke sáth mat jáiyo; tú un
logon ke haqq men bad-du'á na kí-
jiyo: is liye ki we mubárak hain.
13 Bala'ám ne subh ko uṭhke Ba-
laq ke amíron se kahá, Tum apní
sarzamín ko jáo; kyúnki Ḳhudáwand
mujhe tumháre sáth jáne kí 'ijázat
nahín detá.
14 Aur Moáb ke sardár uṭhe, aur
Balaq pás gaye, aur bole, ki Bala'ám
hamáre sáth áne se inkár kartá hai.
15 ¶ Tab Balaq ne aur amíron ko,
jo pahlon se ziyáda, aur sharáfat men
un se baṛhkar the, dúsrí bár bhejá.
16 Unhon ne Bala'ám pás áke us
se kahá, Safúr ke beṭe Balaq ne yún
kahá hai, ki Mere pás áne se kisí
tarah na rukiye:
17 Main bahut baṛí 'izzat se terá
martaba baṛháúngá, aur jo kuchh tú
mujhe farmáegá, main tere liye karún-
gá: main terí minnat kartá hún, ki
á, aur in logon ke haqq men merí
ḳhátir se bad-du'á kar.
18 Bala'ám ne Balaq ke ḳhádimon
ke jawáb men kahá, Agar Balaq apná
ghar rúpe aur sone se bharke mujhe
dewe, tau bhí main Ḳhudáwand apne
Ḳhudá ke hukm se báhar nahín já
saktá hún, ki us se kam yá ziyáda
karún.
19 So ab áp bhí is rát ko yahán
káṭiye; tá ki main dekhún, ki Ḳhu-
dáwand mujhe kyá aur farmátá hai.
20 Phir Ḳhudá rát ko Bala'ám pás
áyá, aur use kahá, Agar we log tujhe
buláne áwen, to uṭh, aur un ke sáth
já: magar jo bát main tujhe kahúngá,
wuhí kíjiyo.
21 So Bala'ám subh ko uṭhá, aur
apní gadhí par zín rakhá, aur Moáb
ke amíron ke hamráh gayá.
22 ¶ Tab Ḳhudá ká qahr bhaṛká,
is liye ki wuh gayá: aur Ḳhudáwand
ká firishta jáke ráh men khaṛá húá,
tá ki us se muzáhamat kare. Pas wuh
apní gadhí par chaṛhá húá játá thá,
aur us ke do chákar us ke sáth the.
23 So gadhí ne Ḳhudáwand ke
firishte ko dekhá, ki ráh men khaṛá
hai; aur us ke háth men khinchí húí
talwár hai: tab gadhí ne ráh se munh
moṛá, aur maidán ko chalí: tab Bala-
'ám ne gadhí ko márá, tá ki use ráh
par láwe.
24 Tab Ḳhudáwand ká firishta
angúristán ke ek kúche men khaṛá
húá; wahán ek díwár idhar thí, aur
ek díwár udhar.
25 Phir jo gadhí ne Ḳhudáwand
ke firishte ko dekhá, to díwár se já
aṛí, aur Bala'ám ká pánw díwár se
dabáyá: phir us ne use márá.
26 Tab Ḳhudáwand ká firishta
phir áge chalá, aur ek tang ráh men,
jahán jagah na thí ki dahne yá báen
muṛe, jáke khaṛá húá.
27 Phir jo gadhí ne Ḳhudáwand
ke firishte ko dekhá, to Bala'ám ko
liye húe baiṭh gayí: tab Bala'ám ká
gussa bhaṛká, aur us ne gadhí ko
láṭhí se márá.
28 Tab Ḳhudáwand ne gadhí ká
munh kholá, aur us ne Bala'ám ko

kahá, Main̲ ne terá kyá kiyá hai, ki tú ne yih tín bár mujhe márá?

29 Bala'ám ne gadhí ko kahá, ki Tú ne mujhe masḳhara banáyá: kásh ki mere háth men̲ talwár hotí, to main̲ tujhe isí dam márke ḍál detá.

30 Gadhí ne Bala'ám ko kahá, Kyá main̲ terí gadhí nahín̲ hún̲, jis par tú chaṛhá húá hai, jab se ki main̲ tujh pás hún̲, is din tak? kabhú main̲ ne tujh se aisá kiyá hai? Wuh bolá, Nahín̲.

31 Wún̲hín̲ Ḳhudáwand ne Bala'ám kí ánkhen̲ kholín̲, aur us ne Ḳhudáwand ke firishte ko dekhá, ki ráh men̲ khaṛá hai, aur us ke háth men̲ ek talwár khínchí húí hai: us ne apná sir jhukáyá, aur aundhá girá.

32 Ḳhudáwand ke firishte ne use kahá, ki Tú ne apní gadhí ko yih tín bár kyún̲ márá? dekh, main̲ niklá hún̲, ki terá muḳhálif banún̲, is liye ki terí chál merí nazar men̲ ṭeṛhí hai:

33 Aur gadhí ne mujh ko dekhá, aur wuh yih tín martaba mere sámhne se phirí: agar wuh mere sámhne se na phirtí, to main̲ tujh ko már hí ḍáltá, aur us ko jítá chhoṛtá.

34 Bala'ám ne Ḳhudáwand ke firishte ko kahá, Mujh se gunáh húá, aur main̲ ne na jáná ki tú mere muqábale ko ráh men̲ khaṛá hai: so agar tú us se ná-ḳhush hai, to main̲ phir jáún̲.

35 Ḳhudáwand ke firishte ne Bala'ám ko kahá, Ab to tú un ádmíon̲ ke sáth já: magar faqat wuhí bát, jo main̲ tujhe kahún̲gá, kahiyo. So Bala'ám Balaq ke amíron̲ ke hamráh gayá.

36 ¶ Jab Balaq ne suná, ki Bala'ám pahunchá hai, wuh us ke istiqbál ko nikalke Moáb ke us shahr tak gayá, jo Arnún kí sarhadd aur us ke mulk kí dúr ke siwáne par thá.

37 Tab Balaq ne Bala'ám ko kahá, Kyá main̲ ne tákídan tere pás na bhejá thá, ki tujh ko buláwen̲? tú mujh pás kyún̲ na chalá áyá? kyá mujh men̲ táqat nahín̲, ki terá martaba baṛháún̲?

38 Bala'ám ne Balaq ko jawáb diyá, Dekh, main̲ tujh pás áyá: mujh men̲ ab kuchh táqat hai, ki tujhe koí bát kahún̲? wuh bát jo Ḳhudá mere mun̲h men̲ ḍálegá, wuhí main̲ kahún̲gá.

39 Aur Bala'ám Balaq ke sáth gayá, aur we jákar Qaryat Ḥissát men̲ dáḳhil húe.

40 Balaq ne bail aur menḍhe zabh kiye, aur Bala'ám aur un sardáron̲ ke pás, jo us ke sáth the, bheje.

41 Aur subh ko yún̲ húá, ki Balaq ne Bala'ám ko sáth liyá, aur use Ba'al kí únchí jagahon̲ par láyá, tá ki wahán̲ se us qaum kí intihá tak dekhe.

XXIII BA'B.

TAB Bala'ám ne Balaq ko kahá, ki Mere liye yahán̲ sát mazbah baná, aur mere liye yahán̲ sát bail aur sát menḍhe taiyár kar.

2 Balaq ne, jaisá Bala'ám ne kahá thá, kiyá; aur Balaq aur Bala'ám ne har mazbah par ek bail aur ek menḍhá chaṛháyá.

3 Phir Bala'ám ne Balaq ko kahá, ki Apní soḳhtaní qurbání ke pás khaṛá rah, aur main̲ játá hún̲; sháyad Ḳhudáwand mujh se muláqát kare: jo kuchh wuh mujhe dikháegá, main̲ tujh se kahún̲gá. So wuh ek únchí jagah par chalá.

4 Chunánchi Ḳhudá Bala'ám ko milá: us ne use kahá, Main̲ ne sát mazbah taiyár kiye, aur un par ek ek bail, aur ek ek menḍhá chaṛháyá.

5 Tab Ḳhudáwand ne ek bát Bala'ám ke mun̲h men̲ ḍálí, aur use kahá, Balaq kane phir já, aur us ko yún̲ kah.

6 So wuh us ke pás phir áyá; aur kyá dekhtá hai, ki wuh apní soḳhtaní qurbání ke nazdík Moáb ke sab amíron̲ samet khaṛá hai.

7 Tab us ne apní masal kahní shurú' kí, ki Moáb ke bádsháh Balaq ne A'rám se, púrab ke paháṛon̲ se, mujh

ko bulwáyá: A'iyo, Ya'qúb ko merí ḳhátir se bad-du'á kíjiyo; aur áiyo, Isráel ko burá kahiyo.

8 Main kyúnkar us ko bad-du'á karún, jis ko Ḳhudá ne bad-du'á nahín kí? yá us ko burá kahún, jis ko KHUDÁWAND ne burá nahín kahá?

9 Kyúnki chaṭánon kí choṭí par se main us ko dekhtá hún, aur ṭílon par se main use táktá hún: dekh, ye log akele sukúnat karenge, aur qaumon ke darmiyán we shumár na kiye jáenge.

10 Ya'qúb kí gard ke zarron ko kaun gin saktá hai, aur baní Isráel kí chauthái kaun shumár kar saktá hai? Kásh ki main sádiqon kí maut marún, aur merí 'áqibat un kí sí ho!

11 Tab Balaq ne Bala'ám ko kahá, Yih tú ne mujh se kyá kiyá? Main tujhe láyá, ki mere dushmanon ko bad-du'á kare, aur dekh, ki tú unhen sarásar barakat de chuká.

12 Us ne jawáb diyá aur kahá, Kyá is par liház karná mujhe wájib nahín, ki wuhí bát, jo KHUDÁWAND ne mere munh men ḍálí, kahún?

13 Phir Balaq ne use kahá, Ab mere sáth aur ek jagah chaliye; wahán se áp un ko dekhiye: tú un men se faqat kinárewálon ko dekhegá; we sab ke sab dekhe na jáenge; mere liye wahán se un par bad-du'á kar.

14 ¶ So wuh use wahán se Zufím ke maidán men koh i Pisgah kí choṭí par le gayá; wahán sát mazbah banáe; har mazbah par ek bail aur ek menḍhá chaṛháyá.

15 Tab us ne Balaq se kahá, ki Tú yahán apní soḳhtaní qurbání pás ṭhahrá rah, jab tak ki main wahán Ḳhudá se muláqát karún.

16 Chunánchi KHUDÁWAND Bala'ám ko milá, aur us ke munh men bát ḍálí, aur farmáyá, Balaq pás phir já, aur yún kah.

17 Aur jab wuh us pás pahunchá, to kyá dekhtá hai, ki wuh apní soḳhtaní qurbání ke pás Moáb ke ra,íson samet khaṛá hai. Tab Balaq ne us se púchhá, KHUDÁWAND ne kyá farmáyá?

18 Tab us ne apní masal kahní shurú' kí, aur bolá, Uṭh, ai Balaq, aur sun; ai Safúr ke beṭe, merí taraf kán dhar:

19 Ḳhudá insán nahín, jo jhúṭh bole, na ádmízád hai, ki pashemán howe: kyá us ne jo kuchh ki kahá hai, so bajá na láwegá; aur jo kuchh ki farmáyá hai, kyá use púrá na karegá?

20 Dekh, main ne hukm páyá, ki barakat dún; us ne barakat dí hai; main ise badal nahín saktá.

21 Wuh Ya'qúb men badí nahín pátá, na Isráel men fasád dekhtá hai: KHUDÁWAND us ká Ḳhudá us ke sáth hai, aur bádsháh kí dhúm un ke darmiyán hai.

22 Ḳhudá unhen Misr se nikál láyá: us ká gainḍe ká sá zor hai.

23 Koí afsún Ya'qúb par nahín chaltá, koí bad-fálí Isráel ke barḳhiláf nahín: chunánchi isí waqt Ya'qúb ke aur Isráel ke haqq men yih kahá jáegá, ki Ḳhudá ne kyá kiyá!

24 Dekh, ye log bhárí singh ke taur se khaṛe honge, aur wuh áp ko jawán singh kí tarah uṭháwegá: wuh na sowegá, jab tak ki shikár na khá le, aur jab tak ki márke us ká lahú na pí le.

25 ¶ Tab Balaq ne Bala'ám ko kahá, Tú hargiz bad-du'á na kar, aur unhen tú hargiz barakat na de.

26 Bala'ám ne jawáb diyá, aur Balaq ko kahá, Kyá main ne tujhe nahín kahá, ki Sab kuchh jo KHUDÁWAND kahegá, main wuhí karúngá?

27 ¶ Tab Balaq ne Bala'ám ko kahá, A'iye, main áp ko ek aur jagah le jáún; sháyad Ḳhudá ko pasand áwe, ki tú mere liye wahán se un par bad-du'á kare.

28 Tab Balaq Bala'ám ko Fagúr kí choṭí par, jis ká ruḳh bayábán kí taraf hai, láyá.

29 Wahán Bala'ám ne Balaq se
kahá, ki Mere liye yahán sát mazbah
baná, aur is jagah mere wáste sát bail
aur sát mendhe taiyár kar.
30 Chunánchi Balaq ne, jaisá Ba-
la'ám ne farmáyá thá, kiyá; aur har
ek mazbah par ek bail aur ek mendhá
guzráná.

XXIV BA'B.

JAB Bala'ám ne dekhá, ki Isráel
ko barakat dená KHUDÁWAND ko
khush áyá, to wuh ab ke, jaisá áge
shugún ke khoj men játá thá, na gayá,
balki bayábán kí taraf tawajjuh kí.
2 Aur Bala'ám ne apní ánkh uthái,
aur Isráel ko dekhá, ki apne firqon kí
tartíb par thahrá hai; tab Rúh Ulláh
us par názil húí.
3 Aur wuh apní masal le chalá, aur
bolá, Ba'úr ká betá Bala'ám kahtá hai,
hán, wuh shakhs, jis kí ánkhen khul
gayí hain, kahtá;
4 Wuh, jis ne Khudá kí báten
sunín, aur Qádir i mutlaq kí royá ko
dekhá hai, so pará thá, par us kí ánkh-
en khulí thín, kahtá hai:
5 Kyá hí khúb hain tere khaime, ai
Ya'qúb, aur tere maskan, ai Isráel!
6 Ye phaile húe hain, wádíon kí
tarah se, aur lab i daryá ke bágon ke
taur par, jaise 'úd ke darakht jo KHU-
DÁWAND ne lagáe hon, aur jaise deo-
dár ke darakht, jo pání ke kanáre hon.
7 Aur wuh apní mothon se pání
baháwegá, aur us ká bíj bahut se pá-
níon men hogá; us ká bádsháh Agág
se buzurg hogá, aur us kí bádsháhat
buland hogí.
8 Khudá us ko Misr se báhar nikál
láyá; us men gainde kí qúwat hai:
wuh qaumon ko, jo us ke dushman
hon, khá jáegá, aur un kí haddíán tor
dálegá, aur apne tíron se unhen chhed-
egá.
9 Wuh jhuktá hai, aur singh ke
mánind, balki bhárí singh kí tarah,
baith játá: us ko kaun uthá saktá
hai? Mubárak hai wuh, jo tujhe mu-
bárak kahe; aur mal'ún hai wuh, jo
tujh par la'nat kare.
10 ¶ Tab Balaq ká gussa Bala'ám
par bharká, aur us ne apní tálíán
márín: aur Balaq ne Bala'ám ko kahá,
Main ne tujhe buláyá, ki tú mere
dushmanon par bad-du'á kare; aur
dekh, tú ne tínon bár unhen sarásar
barakat bakhshí.
11 Chal, ab apne makán ko bhág:
main ne dil men kahá thá, ki barí
'izzat se terá martaba barháún; par
dekh, KHUDÁWAND ne tujhe 'izzat se
báz rakhá.
12 Bala'ám ne Balaq ko jawáb diyá,
Kyá main ne tere qásidon ko bhí, jin-
hen tú ne mere pás bhejá, na kahá thá,
ki
13 Agar Balaq apná ghar rúpe sone
se bharke mujhe dewe, mujhe táqat
nahín, ki KHUDÁWAND ke farmán ke
siwá, apne dil se kuchh bhalá yá burá
kahún; balki jo kuchh KHUDÁWAND
kahegá, main wuhí kahúngá?
14 Ab tú dekh, main apne logon
men játá hún; so tú á, ki main tujhe
khabar dúngá, ki ye log tere logon se
pichhle dinon men kyá karenge.
15 ¶ Phir us ne apní masal kahní
shurú' kí, aur bolá, Ba'úr ká betá Ba-
la'ám kahtá hai; hán, wuh shakhs,
jis kí ánkhen khul gayí hain, kahtá;
16 Wuh, jis ne Khudá kí báten
sunín, aur Haqq Ta'álá ká 'ilm páyá,
jis ne Qádir i mutlaq kí royá dekhí, so
pará thá, par us kí ánkhen khulí thín,
kahtá hai:
17 Main use dekhúngá, par abhí
nahín; main us par nazar karúngá,
par na nazdík se; Ya'qúb se ek sitára
niklegá, aur Isráel se ek 'asá uthegá,
aur Moáb kí nawáhí ko már legá, aur
sab hangáma-karnewálon ko halák
karegá.
18 Adúm milkiyat hogá, hán, Sha-
'ír apne dushmanon kí milkiyat hogá,
aur Isráel baháduri karegá.
19 Ya'qúb kí nasl se niklegá wuh,

jo riyásat karegá, aur use, jo shahr
men̲ báqí rah jáegá, halák karegá.
20 ¶ Phir us ne 'Amáliq ko dekhá,
aur apní masal le chalá, aur bolá,
'Amáliq qaumon̲ ke darmiyán pahlá
thá, par us ká anjám nestí nábúdí
hogí.
21 Phir us ne Qainíon̲ par nigáh
kí, aur apní masal kahní shurú' kí,
aur bolá, ki Terá maskan mazbút hai;
tú pahár̤ par apná áshiyána banátá:
22 Lekin Qainí barbád hon̲ge, ya-
hán̲ tak ki Asúr tujhe pakar̤ le jáegá.
23 Phir wuh apní masal le chalá,
aur bolá, Afsos! kaun zinda rahegá,
jab Ḳhudá yún̲ hí karegá?
24 Aur Kittím kí taraf se jaház
áwen̲ge, aur Asúr ko dukh den̲ge, aur
'I'br ko bhí dukh den̲ge; par wuh bhí
nest o nábúd hogá.
25 Tab Bala'ám uṭhá, aur rawána
húá, aur apne makán ko phir gayá;
aur Balaq ne bhí apní ráh lí.

XXV BA′B.

SO Israel Sittim men̲ muqím húe,
aur logon̲ ne Moábíon̲ kí beṭíon̲
se harámkárí shurú' kí.
2 Unhon̲ ne apne ma'búdon̲ kí qur-
báníon̲ par logon̲ kí da'wat kí: so
logon̲ ne kháyá, aur un ke ma'búdon̲
ko sijda kiyá.
3 Aur Isráelí Ba'al-Fagúr se mile:
tab Ḳhudáwand ká qahr baní Isráel
par bhar̤ká.
4 Aur Ḳhudáwand ne Músá ko
farmáyá, Qaum ke sáre sardáron̲ ko
pakar̤, aur un ko Ḳhudáwand ke liye
áftáb ke muqábil laṭká de, tá ki Ḳhu-
dáwand ke gazab ká bhar̤akná Isráel
par se ṭal jáwe.
5 So Músá ne baní Isráel ke hákim-
on̲ ko kahá, ki Tum men̲ se har ek
apne logon̲ ko, jo Ba'al-Fagúr se mil
gaye hain̲, qatl kare.
6 ¶ Aur dekho, ki ek Isráelí áyá,
aur apne bháíon̲ ke pás ek Midyání
'aurat Músá aur baní Isráel kí sárí
jamá'at kí ánkhon̲ ke sámhne láyá,
aur wuh jamá'at ḳhaime ke darwáze
par rotí thí.
7 Aur jab ki Fínihás bin Ili'azar
bin Hárún káhin ne yih dekhá, wuh
jamá'at men̲ se uṭhá, aur barchhí háth
men̲ lí;
8 Aur us mard ke píchhe ḳhaime
men̲ ghusá, aur un donon̲ ko, Isráelí
mard aur us 'aurat ke peṭ ko, chhedá.
Tab baní Isráel men̲ se wabá játí rahí.
9 We, jo us wabá men̲ mare, chau-
bís hazár the.
10 ¶ Phir Ḳhudáwand ne Músá
ko ḳhitáb karke farmáyá, ki
11 Fínihás ne, jo Hárún káhin ke
beṭe Ili'azar ká beṭá hai, mere qahr
ko baní Isráel par se pherá, ki un ke
bích use mere liye gairat áí; isí liye
main̲ ne baní Isráel ko apní gairat se
nábúd na kiyá.
12 So tú kah, Dekh, main̲ ne us
se apná sulh ká 'ahd bándhá:
13 So wuh us ke liye hogá, aur us
ke ba'd us kí nasl ke liye kahánat ká
'ahd i abadí hogá; kyún̲ki wuh apne
Ḳhudá ke liye gairatmand thá, aur
us ne baní Isráel ke liye kafára diyá.
14 Us Isráelí shaḳhs ká nám, jo
us Midyání 'aurat ke sáth márá gayá,
Zimrí thá, Salú ká beṭá, jo baní
Sama'ún ke firqe ke ek ábái ḳhándán
ká sardár thá.
15 Aur us Midyání 'aurat ká nám,
jo márí gayí, Kazbí thá, Súr kí beṭí,
jo ek guroh ká sardár, aur baní Mid-
yán men̲ 'álí-ḳhándán thá.
16 ¶ Phir Ḳhudáwand ne Músá
ko ḳhitáb karke farmáyá, ki
17 Midyáníon̲ ko tang karo, aur
unhen̲ máro:
18 Kyún̲ki we apne makron̲ se, ki
jin se tum ko fareb diyá hai, Fagúr
kí bábat, aur Kazbí kí bát men̲, jo
Midyán ke sardár kí beṭí, aur un kí
bahin thí, jo us wabá ke din, jo Fagúr
ke sabab se húí, márí gayí, tum ko
tang karte hain̲.

XXVI BA'B.

AUR aisá húá, ki ba'd us wabá ke, KHUDÁWAND ne Músá ko aur Hárún káhin ke beṭe Ili'azar ko, ḳhitáb karke kahá, ki

2 Baní Isráel kí sárí jamá'at ko, un ke ábái ḳhándánon̲ ke mutábiq, bís baraswále se leke úparwále tak, jitne Isráel men̲ jang ke liye nikalne ke qábil hain̲, gin jáo.

3 Chunánchi Músá aur Ili'azar káhin ne Moáb ke maidánon̲ men̲ Yardan ke kináre, Yaríhú ke muqábil, un se kahá,

4 Tum, logon̲ ko, bís baraswále se leke úparwále tak, gino, jaise KHUDÁWAND ne Músá aur baní Isráel ko, jo Misr kí zamín se nikle the, hukm kiyá thá.

5 ¶ Rúbin, Isráel ká palauṭhá beṭá: Rúbin ke beṭon̲ men̲ Hanúk, jis se Hanúkíon̲ ká gharáná hai; aur Phalú, jis se Phalwíon̲ ká gharáná hai;

6 Aur Hasrún, jis se Hasrúníon̲ ká gharáná hai; aur Karmí, jis se Karmíon̲ ká gharáná hai.

7 So Rúbin ke gharáne ye hain̲: un ke sab, jo gine gaye, tentálís hazár sát sau tís the.

8 Aur Phalú ke beṭe: Iliáb.

9 Aur Iliáb ke beṭe Namúel, aur Dátan, aur Abirám: ye we Dátan aur Abirám hain̲, jamá'at ke chune húe, jo Qurah kí guroh men̲ shámil hoke, jis waqt KHUDÁWAND se jhagarte the, Músá aur Hárún se jhagre:

10 Aur zamín ne apná mun̲h kholá, aur unhen̲ Qurah samet nigal liyá, jis waqt wuh guroh marí, jab ki ág ne arhái sau ádmíon̲ ko khá liyá: so we 'ibrat ke wáste nisháná húe.

11 Lekin Qurah ke larke na mare.

12 ¶ Aur baní Sama'ún apne gharánon̲ ke muwáfiq ye the: Namúel, jis se Namúelíon̲ ká gharáná; aur Yamín, jis se Yamíníon̲ ká gharáná; aur Yakín, jis se Yakíníon̲ ká gharáná;

13 Aur Zárah, jis se Zárahíon̲ ká gharáná; aur Sáúl, jis se Sáúlíon̲ ká gharáná.

14 Aur ye Sama'úníon̲ ke gharáne hain̲; un men̲ báís hazár do sau the.

15 ¶ Aur baní Jadd apne gharánon̲ ke muwáfiq ye the: Safún, jis se Safúníon̲ ká gharáná; aur Hájí, jis se Hájíon̲ ká gharáná; aur Súní, jis se Súníon̲ ká gharáná;

16 Aur Uzní, jis se Uzníon̲ ká gharáná; aur 'I'rí jis se 'I'ríon̲ ká gharáná;

17 Aur Arúd, jis se Arúdíon̲ ká gharáná; aur Arelí, jis se Arelíon̲ ká gharáná.

18 Baní Jadd ke yihí gharáne hain̲; mutábiq un ke, jo un men̲ se gine gaye, chálís hazár pánch sau the.

19 ¶ Yahúdáh ke beṭe 'I'r aur Onán: magar 'I'r aur Onán Kan'án men̲ mar gaye.

20 Aur baní Yahúdáh apne gharánon̲ ke muwáfiq ye hain̲: Seláh, jis se Seláníon̲ ká gharáná; aur Pháras, jis se Phárasíon̲ ká gharáná; aur Zarah, jis se Zarahíon̲ ká gharáná.

21 Baní Pháras ye hain̲: Hasrún, jis se Hasrúníon̲ ká gharáná; aur Hamúl, jis se Hamúlíon̲ ká gharáná.

22 Ye baní Yahúdáh ke gharáne hain̲: mutábiq un ke, jo un men̲ se gine gaye, chhihattar hazár pánch sau the.

23 ¶ Aur baní Ishakár apne gharánon̲ ke muwáfiq ye hain̲: Tola', jis se Tola'íon̲ ká gharáná; Fuwah, jis se Fuwahíon̲ ká gharáná;

24 Yasúb, jis se Yasúbíon̲ ká gharáná; Samrún, jis se Samrúníon̲ ká gharáná.

25 Ye Ishakár ke gharáne hain̲: mutábiq un ke, jo un men̲ se gine gaye, chaunsaṭh hazár tín sau the.

26 ¶ Aur baní Zabulún apne gharánon̲ ke muwáfiq ye hain̲: Sarad, jis se Saradíon̲ ká gharáná; Ailún, jis se Ailúníon̲ ká gharáná; Yahliel, jis se Yahlielíon̲ ká gharáná.

27 Aur ye Zabulúníon̲ ke gharáne
hain̲: mutábiq un ke, jo un men̲ se
gine gaye, sáṭh hazár pánch sau the.
28 Aur baní Yúsuf apne gharánon̲
ke muwáfiq ye the: Munassí aur If-
ráím.
29 Munassí ká beṭá Makír, jis se
Makíríon̲ ká gharáná; Makír se Jili'ád
paidá húá, jis se Jili'ádíon̲ ká gharáná.
30 Jili'ád ke beṭe ye hain̲: I''azar,
jis se I''azaríon̲ ká gharáná; aur Ḳha-
laq, jis se Ḳhalaqíon̲ ká gharáná;
31 Aur Asriel, jis se Asrielíon̲ ká
gharáná; aur Sikm, jis se Sikmíon̲ ká
gharáná;
32 Aur Sịmida', jis se Simida'íon̲ ká
gharáná; aur Hifr, jis se Hifríon̲ ká
gharáná.
33 ¶ Hifr ká beṭá Siláfihád; us
ke beṭe na the, beṭíán̲ thín̲: aur Silá-
fihád kí beṭíon̲ ke nám ye hain̲; Mah-
lah, aur Nu'ah, aur Hajlah, aur Milkah,
aur Tirzah.
34 Aur ye Munassí ke gharáne
hain̲: un men̲ se, jo gine gaye, báwan
hazár sát sau the.
35 ¶ Aur baní Ifráím apne ghar-
ánon̲ ke muwáfiq ye hain̲: Sútalah,
jis se Sútalahíon̲ ká gharáná; aur Ba-
kar, jis se Bakríon̲ ká gharáná; aur
Tahan, jis se Tahaníon̲ ká gharáná.
36 Aur Sútalah ká beṭá 'Erán, jis
se 'Eráníon̲ ká gharáná.
37 Aur ye baní Ifráím ke gharáne
hain̲: un men̲ se, jo gine gaye, battís
hazár pánch sau the. So baní Yúsuf
apne gharánon̲ ke muwáfiq ye the.
38 ¶ Aur baní Binyamín apne ghar-
ánon̲ ke muwáfiq ye hain̲: Bala' jis se
Bala'íon̲ ká gharáná; aur Ashbel, jis
se Ashbelíon̲ ká gharáná; aur Aḳhir-
ám, jis se Aḳhirámíon̲ ká gharáná;
39 Aur Súfám, jis se Súfámíon̲ ká
gharáná; aur Húfám, jis se Húfámíon̲
ká gharáná.
40 Balá' ke do beṭe the: Ard, jis se
Ardíon̲ ká gharáná; aur Na'amán, jis
se Na'amáníon̲ ká gharáná;
41 Ye baní Binyamín ke gharáne
the: un men̲ se, jo gine gaye, paintá-
lís hazár chha sau the.
42 ¶ Aur baní Dán apne gharánon̲
ke muwáfiq ye hain̲: Súhám, jis se
Súhámíon̲ ká gharáná. Ye Dán ke ghar-
áne hain̲, mutábiq un ke gharánon̲ ke.
43 Suhámíon̲ ke sáre gharáne, mu-
tábiq un ke jo un men̲ se gine gaye,
chaunsaṭh hazár chár sau the.
44 ¶ Aur baní A'shar apne ghar-
ánon̲ ke muwáfiq ye hain̲: Yimnah,
jis se Yimníon̲ ká gharáná; aur Iswí,
jis se Iswíon̲ ká gharáná; aur Barí'áh,
jis se Barí'áhíon̲ ká gharáná.
45 Baní Barí'áh ye hain̲: Hibr, jis
se Hibríon̲ ká gharáná; aur Malkiel,
jis se Malkielíon̲ ká gharáná.
46 Aur A'shar kí beṭí ká nám Sa-
rah thá.
47 Aur ye baní A'shar ke gharáne
hain̲; mutábiq un ke, jo un men̲ se
gine gaye, tirpan hazár chár sau the.
48 ¶ Baní Naftálí apne gharánon̲
ke muwáfiq ye hain̲: Yahasíel, jis se
Yahasíelíon̲ ká gharáná; aur Júní, jis
se Júníon̲ ká gharáná;
49 Aur Yisr, jis se Yisríon̲ ká ghar-
áná; aur Salím, jis se Salímíon̲ ká
gharáná.
50 So ye Naftálí ke gharáne hain̲,
mutábiq un ke gharánon̲ ke: un men̲
se, jo gine gaye, paintálís hazár chár
sau the.
51 Ye sab baní Isráel, jo gine gaye,
chha lákh ek hazár sát sau tís the.
52 ¶ Phir Ḳhudáwand ne Músá
ko ḳhitáb karke farmáyá,
53 Inhín̲ ko, un ke námon̲ ke shu-
már ke muwáfiq, yih zamín mírás ke
taur par bánṭ dí jáwe.
54 Tú bahuton̲ ko bahut sí mírás
díjiyo, aur thoṛon̲ ko thoṛí mírás: har
ek ko us kí mírás usí ke shumár kiye
húe logon̲ ke hisáb se dí jáwe.
55 Lekin zamín qur'a se taqsím kí
jáwe: we apne ábáí firqon̲ ke námon̲
ke muwáfiq mírás lewen̲.

56 Bahut hon̲, ya thoṛe, qur'a se un
kí mírás taqsím kí jáwe.
57 ¶ Aur we, jo baní Láwí men̲
gine gaye, apne ábáí gharánon̲ ke hi-
sáb se ye hain̲: Jairsún, jis se Jairsún-
íon̲ ká gharáná; Qihát, jis se Qihátíon̲
ká gharáná: Mirárí, jis se Miraríon̲
ká gharáná.
58 Baní Láwíon̲ ke gharáne ye
hain̲: Libní ká gharáná, Habún ká
gharáná, Mahlí ká gharáná, Músí ká
gharáná, Qurah ká gharáná. Aur
Qihát se 'Amrám paidá húá.
59 Aur 'Amrám kí joṛú ká nám
Yúkabid thá, Láwí kí beṭí, jise us kí
má Láwí se Misr men̲ janí: so wuh
'Amrám se Hárún aur Músá aur un kí
bahin Miryam ko janí.
60 Aur Hárún ke beṭe ye the; Na-
dab, aur Abihú, aur Ili'azar, aur Itamar.
61 So Nadab aur Abihú, us waqt ki
unhon̲ ne ek ajnabí ág Ḳhudáwand
ke huzúr guzrání mar gaye.
62 Aur we, jo un men̲ gine gaye, ek
mahínewále se leke úparwále tak, teís
hazár mard the: ye baní Isráel men̲
nahín̲ gine gaye; kyún̲ki un ko baní
Isráel ke sáth mírás nahín̲ dí gayí.
63 ¶ Ye we hain̲, jo Músá aur Ili-
'azar káhin se gine gaye, ki unhon̲ ne
baní Isráel ko Moáb ke maidánon̲
men, Yardan ke kanáre, Yaríhú ke
muqábil, shumár kiyá.
64 Par Músá aur Hárún káhin ke
gine húon̲ men̲ se, jis waqt baní Isráel
ko dasht i Síná men̲ giná thá, ek
shak̲hs bhí in men̲ na thá.
65 Kyún̲ki Ḳhudáwand ne un ke
haqq men̲ farmáyá thá, ki We yaqínan
bayábán men̲ mar jáen̲ge. Chunánchi
un men̲ se, siwá Yafunnah ke beṭe
Kálib, aur Nún ke beṭe Yashú' ke, ek
bhí na bachá.

XXVII BAB.

TAB Yúsuf ke beṭe Munassí ke
gharánon̲ men̲ se Siláfihád bin
Hifr bin Jili'ád bin Makír bin Munassí
kí beṭián̲, jin ke nám ye hain̲, Mahlah,
aur Nu'áh, aur Hajlah, aur Milkah, aur
Tirzah, nazdík áín̲;
2 Aur Músá, aur Ili'azar káhin, aur
amíron̲, aur sab jamá'at ke sámhne,
jamá'at ke k̲haime ke darwáze ke naz-
dík, khaṛí húín̲, aur bolín̲, ki
3 Hamárá báp dasht men̲ mar gayá;
wuh un ke majma' men̲, jo Ḳhudáwand
ke bark̲hiláf hoke ikaṭṭhe húe the,
ya'ne Qurah ke majma' men̲, shámil
na thá; balki apne gunáh ke sabab
mar gayá; us ká koí beṭá na thá.
4 So hamáre báp ká nám us ke
gharáne se káhe ko játá rahe? kyá is
liye ki us ká koí beṭá na thá? Ham
ko hamáre báp ke bháíon̲ ke shámil
hál hissa do.
5 Músá un ká muqaddama Ḳhudá-
wand ke huzúr le gayá.
6 ¶ Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhi-
táb karke farmáyá, ki
7 Siláfihád kí beṭián sach kahtí
hain̲: tú unhen̲ un ke báp ke bháíon̲
men̲ shámil karke mírás de; aur aisá
kar, ki un ke báp kí mírás un men̲
jári rahe.
8 Aur baní Isráel ko kah, Agar koí
mard mar jáe, aur us ká koí beṭá na
ho, to us kí mírás us kí beṭí ke liye
jári rahe.
9 Agar us kí beṭí bhí na ho, to us
ke bháíon̲ ko us kí mírás díjiyo.
10 Agar us ke bháí bhí na hon̲, to
tum us kí mírás us ke báp ke bháíon̲
ko do.
11 Agar us ke báp ke bháí bhí na
hon̲, to tum us kí mírás us ke gharáne
men̲ se us ko, jis kí qarábat us se ziyá-
da nazdík ho, do; wuh us ká wáris
hogá: aur yih hukm baní Isráel ke
liye, jaisá Ḳhudáwand ne Músá ko
farmáyá, farz hogá.
12 ¶ Phir Ḳhudáwand ne Músá
ko farmáyá, Ab tú Abárím ke is paháṛ
par chaṛh, aur us zamín ko, jo main̲ ne
baní Isráel ko 'ináyat farmáí hai,
dekh.
13 Aur jab tú use dekh legá, to tú

bhí apne logon men mil jáegá, jis
tarah terá bháí Hárún mil gayá.
14 Kyúnki jab jamá'at ne mujh se
jhagrá kiyá, to tum ne bhí dasht i Sín
men sarkashí kí, us hukm kí bábat, ki
wahán ke pání par un kí ánkhon ke
sámhne merí taqdís kí jáwe: yih wuhí
Maríbah ká pání hai, Sín ke dasht
men, Qádis ke nazdík.
15 ¶ Tab Músá ne KHUDÁWAND ke
huzúr khitáb karke kahá, ki
16 Ai KHUDÁWAND, sab jismon kí
jánon ke Khudá, kisí ádmí ko jamá'at
ká sardár baná,
17 Jo un ke áge áge báhar jáe, aur
un ke áge áge andar áwe, aur báhar an-
dar áne jáne men un ká rahbar ho, tá ki
KHUDÁWAND kí jamá'at un bheron kí
mánind na ho, jin ká koi charwáhá
nahín.
18 ¶ Tab KHUDÁWAND ne Músá ko
kahá, ki Nún ke bete Yashú' ko le;
wuh ek shakhs hai, jis men Rúh hai:
us par apná háth rakh:
19 Aur use Ili'azar káhin, aur sárí
jamá'at ke áge khará kar, aur use un
ke huzúr wasíyat kar.
20 Aur apní 'izzat men se kuchh
us par dál de, tá kí baní Isráel kí sárí
jamá'at us kí farmánbardárí kare.
21 Wuh Ili'azar káhin ke áge kha-
rá ho, jo us ke liye U'rím ká hukm
KHUDÁWAND ke huzúr púchhe: wuh,
aur sáre baní Isráel, sárí jamá'at samet,
us ke kahne se báhar niklen, aur us ke
kahne se bhítar áwen.
22 So Músá ne, jaisá KHUDÁWAND
ne use farmáyá thá, kiyá: aur us ne
Yashú' ko leke Ili'azar káhin aur sárí
jamá'at ke sámhne khará kiyá:
23 Aur us ne apne háth us par
rakhe, aur use, jaisá KHUDÁWAND ne
us ko farmáyá thá, wasíyat kí.

XXVIII BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
2 Baní Isráel ko hukm kar, aur un-
hen kah, ki Merí qurbání, aur merí
roṭí merí un qurbánían ke wáste jo ág
se guzrání játín, tá ki mere liye khush-
bú hon, so yád rakho, ki tum unhen
mere liye un ke waqt i mu'aiyan men
guzráno.
3 Tú unhen kah, ki Qurbání jo chá-
hiye ki tum KHUDÁWAND ke liye ág
se guzráno, so yih hai: eksála be-'aib
do barre, roz roz yih sokhtaní qurbání
hamesha ke liye;
4 Ek barra subh ko guzráno, aur ek
barra zawál aur gurúb ke darmiyán
guzráno;
5 Aur aifah ká ek daswán hissa
maida, chautháí hín kuṭe húe tel se
milá húá, nazr kí qurbání ke liye.
6 Yih wuh hamesha kí sokhtaní
qurbání hai, jo koh i Síná par mu-
qarrar kí gayí, ki khushbúí ho, aur ág
se KHUDÁWAND ke liye guzrání jáwe.
7 Aur us ká tapáwan chautháí hín
mai ek ek barra ke liye: maqdis hí
men us muskir ko KHUDÁWAND ke liye
bitáiyo, ki tapáwan ho.
8 Aur jab tú dúsrá barra zawál aur
gurúb ke darmiyán guzráne, to fajr kí
nazr kí qurbání aur us ke tapáwan ke
taur par use KHUDÁWAND kí khushnúdi
kí bú ke liye ág se guzrán.
9 ¶ Aur sabt ke roz eksála be-'aib
do barre, aur nazr kí qurbání do
daswen hisse maida tel se milá húá,
us ke tapáwan samet.
10 Yih sabt ba sabt kí sokhtaní
qurbání hai, jo hamesha kí sokhtaní
qurbání aur us ke tapáwan ke siwá,
guzrání jáwe.
11 ¶ Aur wuh sokhtaní qurbání, jo
tum har ek mahíne ke gurre ko KHU-
DÁWAND ke áge guzránoge, yih hai: do
bachhre, ek mendhá, sát eksála be-
'aib barre;
12 Aur ek bachhre píchhe, tín das-
wen hisse maida tel se milá húá nazr kí
qurbání ke liye; aur ek mendhe píchhe,
do daswen hisse maida tel se milá húá
nazr kí qurbání ke liye;
13 Aur ek barre píchhe, ek daswán

hissa maida tel se milá húá nazar kí
qurbání ke liye, ki sokhtaní qurbání
ho, KHUDÁWAND ke liye khushbúí, jo
ág se guzráni jáe.
14 Aur un ká tapáwan ek bachhre
píchhe ádhá hín, aur mendhe píchhe
tihái hín, aur barre píchhe chauthái
hín: har baras ke har mahíne kí sokh-
taní qurbání yih hai.
15 Aur us dáimí sokhtaní qurbání
ke siwá ek halwán KHUDÁWAND kí
khatá kí qurbání ke liye apne tapáwan
samet guzráná jáwe.
16 Pahle mahíne kí chaudahwín
tárikh KHUDÁWAND kí fasah hai.
17 Aur us mahíne ke pandrahwen
din 'íd i fasah ho: sát din tak cháhiye
ki tum fatírí rotí kháo.
18 Pahlá roz muqaddas jamá'at ká
hai; tum us din koí khidmat ká kám
na karná:
19 Aur tum KHUDÁWAND ke liye ág
se qurbání guzrániyo, ki kull sokhtaní
ho; do bachhre, ek mendhá, sát eksála
be-'aib barre:
20 Aur un ke sáth nazr kí qurbání
tín daswen hisse maida tel se milá
húá har bachhre píchhe, aur do daswen
hisse har mendhe píchhe guzrániyo;
21 Aur sáton barron men se har
barre píchhe ek daswán hissa:
22 Aur khatá kí qurbání kí bábat ek
bakrá, tá ki us se tumháre liye kafára
diyá jáwe.
23 Tum subh kí sokhtaní qurbání
ke siwá, jo sadá guzráni játí hai, ye
qurbáníán guzráná karo.
24 Tum un sát dinon men sokhtaní
qurbání ká gosht khushnúdí kí bú
KHUDÁWAND ke liye isí tarah har roz
guzrániyo: wuh us sokhtaní qurbání
aur tapáwan ke siwá, jo dáimí hai,
guzráná jáwe.
25 Sátwen din tumhárí muqaddas
jamá'at hogí; tum koí khidmat ká kám
mat karná.
26 ¶ Aur pahle phalon ke din, jis
waqt tum nayí nazr kí qurbání apne
hafton men KHUDÁWAND ke liye guz-
ráno, to us din tumhárí muqaddas
jamá'at hogí; aur koí khidmat ká kám
na kíjiyo:
27 Balki tum sokhtaní qurbání kí
bábat KHUDÁWAND kí khushnúdí kí
bú ke liye, do bachhre, ek mendhá, sát
eksála barre guzrániyo;
28 Aur un kí nazr kí qurbání tín
daswen hisse maida tel se milá húá har
bachhre píchhe, aur do daswen hisse
har mendhe píchhe,
29 Aur ek daswán hissa sáton barron
men se har barre píchhe;
30 Aur ek bakrí ká bachcha, tá ki
tumháre liye kafára diyá jáwe.
31 Siwá us sokhtaní qurbání ke aur
us kí nazr kí qurbání ke jo dáimí hain,
yih guzrániyo: tumhárí ye sab qur-
báníán apne tapáwanon samet cháhiye
ki be-'aib howen.

XXIX BAB.

AUR sátwen mahíne ke pahle roz
tumhárí muqaddas jamá'at hogí;
us men khidmat ká koí kám na kariyo:
yih tumháre narsinge phúnkne ká din
hai.
2 Aur tum KHUDÁWAND kí khush-
núdí kí bú ke liye ek bachhrá, ek mend-
há, aur sát eksála be-'aib barre sokh-
taní qurbání guzrániyo:
3 Aur un kí nazr kí qurbání tín das-
wen hisse maida tel se milá húá har
bachhre píchhe, aur do daswen hisse
har mendhe píchhe,
4 Aur sát barron men se har barre
píchhe ek daswán hissa:
5 Aur bakrí ká ek bachcha khatá kí
qurbání ke liye, tá ki tumháre wáste
kafára diyá jáwe:
6 Har mahíne kí sokhtaní qurbání
aur us kí nazr kí qurbání ke siwá,
aur roz roz kí sokhtaní qurbání ke
aur us kí nazr kí qurbání ke, aur us
ke tapáwanon ke siwá, un ke dastúr
ke muwáfiq, yih khushbúí kí qurbá-
ní KHUDÁWAND ke liye ág se guzrání
jáwe.

7 ¶ Aur us sátwen mahíne kí daswín táríkh muqaddas jamá'at hogí, aur tum apní jánon ko dukh do, aur kuchh kám na karná:
8 Par sokhtaní qurbání kí bábat ek bachhrá, ek mendhá, sát eksála barre KHUDÁWAND kí khushnúdí kí bú ke liye guzráno; cháhiye ki we tumháre liye be-'aib howen:
9 Aur un kí nazr kí qurbání tín daswen hisse maida tel se milá húá har bachhre píchhe, aur do daswen hisse nazr kí qurbání ke har mendhe píchhe,
10 Aur sát barron men se har ek barre píchhe ek daswán hissa:
11 Aur khatá kí qurbání ke liye bakrí ká ek bachcha us khatá kí qurbání ke siwá, jo kafáre ke liye hai, aur us sokhtaní qurbání ke jo dáimí hai, aur us kí nazr kí qurbání ke aur un ke tapáwanon ke siwá.
12 ¶ Aur sátwen mahíne kí pandrahwín táríkh tumhárí muqaddas jamá'at hogí; us din tum koí khidmat ká kám na karo, aur sát din tak KHUDÁWAND ke liye 'íd karo:
13 Aur tum sokhtaní qurbání kí bábat KHUDÁWAND kí khushbúí ke liye ág se guzrániyo; terah bachhre, do mendhe, aur chaudah eksála barre; cháhiye ki we be-'aib howen:
14 Aur un kí nazr kí qurbání tín daswen hisse maida tel se milá húá, terah bachhron men se har bachhre píchhe, aur do daswen hisse do mendhon men se har mendhe píchhe,
15 Aur chaudah barron men se har barre píchhe ek daswán hissa:
16 Aur bakrí ká ek bachcha khatá kí qurbání ke liye, siwá us sokhtaní qurbání ke jo dáimí hai, aur us kí nazr kí qurbání aur us ke tapáwanon ke.
17 ¶ Aur dúsre din bárah bachhre, do mendhe, cháudah eksála be-'aib barre guzrániyo:
18 Aur un kí nazr kí qurbání aur un ke tapáwan, bachhron, aur mendhon, aur barron kí bábat, un ke 'adad ke mutábiq, ma'múl ke muwáfiq, howen:
19 Aur bakrí ká ek bachcha khatá kí qurbání ke liye, siwá us sokhtaní qurbání ke jo dáimí hai, aur us nazr kí qurbání aur un ke tapáwanon ke.
20 ¶ Aur tísre din gyárah bachhre, do mendhe, aur chaudah ek sála be-'aib barre;
21 Aur un kí nazr kí qurbání aur un ke tapáwan, bachhron, aur mendhon aur barron kí bábat, un ke 'adad ke mutábiq, ma'múl ke muwáfiq, howen:
22 Aur bakrí ká ek bachcha khatá kí qurbání ke liye, siwá us sokhtaní qurbání ke jo dáimí hai, aur us kí nazr kí qurbání aur us ke tapáwan ke.
23 ¶ Aur chauthe din das bachhre, do mendhe, chaudah eksála be-'aib barre:
24 Aur un kí nazr kí qurbání, aur un ke tapáwan, bachhron, aur mendhon, aur barron kí bábat, un ke 'adad ke mutábiq, aur ma'múl ke muwáfiq, howen:
25 Aur bakrí ká ek bachcha khatá kí qurbání ke liye, siwá sokhtaní qurbání ke jo dáimí hai, aur us kí nazr kí qurbání aur us ke tapáwan ke.
26 ¶ Aur pánchwen din nau bachhre, do mendhe, aur chaudah ek sála be-'aib barre:
27 Aur un kí nazr kí qurbání, aur un ke tapáwan, bachhron, aur mendhon, aur barron kí bábat, un ke 'adad ke muwáfiq, aur ma'múl ke mutábiq, howen:
28 Aur bakrí ká ek bachcha khatá kí qurbání ke liye, siwá sokhtaní qurbání ke jo dáimí hai, aur us kí nazr kí qurbání aur us ke tapáwan ke.
29 ¶ Aur chhathe din áth bachhre, do mendhe, chaudah eksála be-'aib barre:
30 Aur un kí nazr kí qurbání, aur un ke tapáwan, bachhron, aur mendhon, aur barron kí bábat, un ke 'adad

ke mutábiq, aur ma'múl ke muwáfiq,
howen:
31 Aur bakrí ká ek bachcha khatá
kí qurbání ke liye, siwá sokhtaní qur-
bání ke jo dáimí hai, aur us kí nazr kí
qurbání aur us ke tapáwan ke.
32 ¶ Aur sátwen din sát bachhre, do
mendhe, chaudah eksála be-'aib barre:
33 Aur un kí nazr kí qurbání aur
un ke tapáwan, bachhron, aur men-
dhon, aur barron kí bábat, un ke 'adad
ke mutábiq, aur ma'múl ke muwáfiq,
howen:
34 Aur bakrí ká ek bachcha khatá
kí qurbání ke liye, siwá sokhtaní qur-
bání ke jo ki dáimí hai, aur us kí nazr
kí qurbání aur us ke tapáwan ke.
35 ¶ Aur áthwen din tumhárí mu-
qaddas jamá'at hogí; tum us din koí
khidmat ká kám na kíjiyo:
36 Phir tum ek bachhrá, ek men-
dhá, sát eksála be-'aib barre sokhtaní
qurbání kí bábat KHUDÁWAND kí
khushbúí ke liye ág se guzráno:
37 Aur un kí nazr kí qurbání, aur
un ke tapáwan, bachhron, aur men-
dhon, aur barron kí bábat, un ke 'adad
ke muwáfiq, aur ma'múl ke mutábiq,
howen:
38 Aur bakrí ká ek bachcha, kha-
tá kí qurbání ke liye, siwá sokhtaní
qurbání ke jo dáimí hai, aur us kí nazr
kí qurbání aur us ke tapáwan ke.
39 So yih wuh hai, jise tum KHU-
DÁWAND ke liye apní mu'aiyan 'ídon
men guzránoge, siwá tumhárí kháss
mannaton, aur khushí kí qurbánion,
aur sokhtaní qurbánion, aur nazr kí
qurbánion, aur tapáwanon, aur sa-
lámatí kí qurbánion ke.
40 Phir Músá ne baní Isráel se wuh
sab, jo KHUDÁWAND ne use farmáyá
thá, kahá.

XXX BA'B.

AUR Músá ne baní Isráel kí bábat
baní Isráel ke firqon ke sardáron
se kahá, ki Yih wuh bát hai jo KHU-
DÁWAND ne farmáí hai.
2 Agar koí mard KHUDÁWAND kí
mannat máne, yá qasam kháke apní
ján par koí kháss farz thahráwe; to
wuh apní bát na tále, balki sab, jo
kuchh us ke munh se niklá hai, 'amal
kare.
3 Aur agar koí 'aurat KHUDÁWAND
kí mannat máne, aur apní larkáí ke
dinon men apne báp ke ghar hote húe
apne par koí farz thahráwe;
4 Aur us ká báp us kí mannat aur
us ke farz ká mazmún, jo us ne apní
ján par thahráyá, sunke chup ho rahe:
to sab we mannaten aur sab we farz jo
us ne apní ján par thahráe, qáim ra-
henge.
5 Lekin agar us ká báp usí din
sunte húe use man'a kare, to us kí
koí mannat yá koí farz, jo us ne apní
ján par thahráyá, sahíh nahín; aur
KHUDÁWAND us 'aurat ko bakhsh degá,
kyúnki us ke báp ne use ijázat na dí.
6 Aur agar wuh shauharwálí thí, jis
waqt us ne mannat máni, yá apne
munh se koí bát nikálí jise apní ján
par farz thahráyá;
7 To agar us ká shauhar yih sunke
us din chupká ho rahá: to us kí man-
naten sábit húín, aur us kí báten, jin
se apní ján par farz thahráyá, qáim
hongí.
8 Lekin agar us ke shauhar ne usí
din, jis din us ne suná, use man'a kiyá;
to us ne us kí mannat ko, jo us ne
máni, aur us kí bát ko, jo us ke munh
se niklí, jíse apní ján par farz thahráyá,
tor diya: to KHUDÁWAND us 'aurat ko
bakhsh degá.
9 Par bewa aur mutallaqa kí har ek
mannat, jise unhon ne apní ján par
farz thahráyá, us par qáim rahegí.
10 Aur agar us ne apne shauhar ke
ghar hote húe kuchh mannat máni, yá
qasam kháke apní ján par koí farz
thahráyá ho;
11 To agar us ká shauhar use sunke
chup ho rahá, aur use man'a na kiyá:
to us kí mannaten qáim húín, aur us

kí har ek bát, jise us ne apní ján par
farz ṭhahráyá hai, qáim rahegí.
12 Par agar us ke shauhar ne, jis
din suná, usí din unhen toṛ ḍálá, to jo
kuchh, mannaton aur báton kí bábat,
jinhen us ne apní ján par farz ṭhah-
ráyá, us ke munh se niklá, to wuh
na ṭhahregá: us ke shauhar ne unhen
toṛ ḍálá; KHUDÁWAND us ko bakhsh
degá.
13 Sab mannaten jo wuh máne, yá
farz adá karne kí qasamen, jo wuh
apní ján ko dukh dene kí bábat kháwe,
us ká shauhar cháhe to, un ko sábit
rakhe, aur cháhe to, toṛ ḍále.
14 Par agar us ká shauhar sunke
roz roz chup rahe, to us ne us kí sab
mannaton, aur sab farzon ko, jo apne
par ṭhahráyá, qáim kiyá: unhen is
bá'is sábit kiyá, ki jis din suná, us ke
sámhne chup rahá.
15 Aur agar us ne sun liyá, aur
ba'd us ke us ne kisí tarah se unhen
toṛá; to wuh us 'aurat ká gunáh uṭhá-
wegá.
16 Mard aur us kí jorú ke darmiyán,
aur báp beṭí ke darmiyán, jab beṭí
laṛkáí ke aiyám men báp ke ghar howe,
ye ahkám hain, jo KHUDÁWAND ne
Músá ko farmáe.

XXXI BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
2 Ahl i Midyán se baní Isráel ká
intiqám len: aur tú ba'd us ke apne
logon se mil jáegá.
3 Tab Músá ne logon ko farmáyá, ki
ba'ze tum men se laṛáí ke liye taiyár
howen, aur Midyánion ká sámhná
karne jáwen, tá ki KHUDÁWAND ke
liye Midyán se badlá len.
4 Isráel ke sab firqon men se har
ek firqe píchhe hazár jang karne ko
bhejo.
5 So hazáron baní Isráel men se har
firqe ke ek ek hazár házir kiye gaye;
ye sab, jo laṛáí ke liye hathyár-band
the, bárah hazár húe.
6 Músá ne un ko laṛáí par bhejá;
ek ek firqe ke píchhe ek hazár ko:
unhen aur Ili'azar káhin ke beṭe Fíni-
hás ko pák zurúf ke sáth bhejá, aur
phúnkne ke narsinge us ke háth men
the.
7 Aur unhon ne Midyánion se laṛáí
kí, jaisá KHUDÁWAND ne Músá ko
farmáyá thá; aur sáre mardon ko qatl
kiyá.
8 Aur unhon ne, un maqtúlon ke
siwá, Awí, aur Raqm, aur Súr, aur
Húr, aur Raba' ko, jo Midyán ke pánch
bádsháh the, ján se márá: aur Ba'úr
ke beṭe Bala'ám ko bhí talwár se qatl
kiyá.
9 Aur baní Isráel ne Midyán kí
'auraton aur un ke bachchon ko asír
kiyá; aur un kí mawáshí aur bheṛ
bakrí aur mál o asbáb sab kuchh lúṭ
liyá.
10 Aur un ke sáre shahron ko, jin
men we rahte the, aur un ke sab qil-
'aon ko, phúnk diyá.
11 Aur unhon ne sárí ganímat, aur
sáre asír, insán aur haiwán, liye.
12 Aur we qaidí aur ganímat aur
lúṭ Músá aur Ili'azar káhin aur baní
Isráel ki sárí jamá'at ke pás khaimagáh
men, Moáb ke maidánon men, Yar-
dan ke kináre, jo Yaríhú ke muqábil
hai, láe.
13 ¶ Tab Músá, aur Ili'azar káhin,
aur jamá'at ke sáre sardár, un ke is-
tiqbál ke liye khaimagáh se báhar
gaye.
14 Aur Músá lashkar ke ra,íson par,
aur un par jo hazáron ke sardár the,
aur un par jo saikṛon ke sardár the, jo
jang karke phire, gusse húá:
15 Aur un ko kahá, ki Kyá tum ne
sab 'auraton ko jítá rakhá?
16 Dekho, ye, Bala'ám ke kahne se,
Fagúr kí bábat KHUDÁWAND ke áge
Isráel ke gunahgár hone ká bá'is, húín;
chunánchi KHUDÁWAND kí jamá'at
men wabá áí.
17 So tum un bachchon ko, jitne

larke hain, sab ko qatl karo, aur har
ek 'aurat ko, jo mard kí suhbat se
wáqif thín, ján se máro.
18 Lekin we larkíán, jo mard kí
suhbat se wáqif nahín húín, un ko apne
liye zinda rakho.
19 Aur tum sát din tak khaimagáh
se báhar raho: jis kisí ne ádmí ko
márá ho, aur jis kisí ne lásh ko chhúá
ho, wuh áp ko aur apne qaidíon ko tísre
din aur sátwen din men pák kare.
20 Tum apne sab kapre, aur sab
chamre ke bartan, aur sab bakrí ke
bálon kí buní húí chízen, aur káṭh ke
sab bartan, pák karo.
21 ¶ Tab Ili'azar káhin ne un
sipáhíon ko, jo jang par gaye the, kahá,
ki Sharí'at ká hukm, jo KHUDÁWAND
ne Músá ko farmáyá, so yih hai:
22 Faqat soná, rúpá, pítal, lohá,
rángá, sísá,
23 Aur we sab chízen, jo ág men
ḍálí játí hain, tum unhen ág men ḍálo,
aur we pák hongí; phir unhen judái
ke páni se bhí pák karo; par we sab
chízen jo ág men nahín ḍálí játín, tum
unhen us páni men ḍálo.
24 Aur tum sátwen din apne kapre
dhoo, tá ki tum pák ho; ba'd us ke
khaimagáh men dákhil ho.
25 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
26 Tú, aur Ili'azar káhin, aur jamá-
'at ke sardár milke, sáre insánon aur
haiwánon ká, jo lúṭ men áe hain,
shumár karo:
27 Aur lúṭ ko barábar taqsím kar-
ke, ádhá un ko jinhon ne is jang ko
apne zimma men rakhá, aur maidán
bhí pakrá, aur ádhá sárí jamá'at ko,
de:
28 Aur un jangí mardon se, jo
laráí ko gaye the, KHUDÁWAND ke
liye ek hissa le; har pánch sau jándár
píchhe ek jándár, khwáh insán hon,
khwáh gáe bail, khwáh gadhe hon,
khwáh bher bakrí:
29 Un logon ke ádhe se le, aur
Ili'azar káhin ko de, tá ki KHUDÁWAND
ke liye uṭháne kí qurbání ho.
30 Aur baní Isráel ke ádhe se, jo
unhon ne páyá, kyá insán, kyá gáe
bail, kyá gadhe, kyá bher bakrí, ya'ne
sab aqsám jánwaron kí, pachás pachás
píchhe ek ek le, aur unhen Láwíon ko
de, ki we KHUDÁWAND ke maskan kí
muháfazat karte hain.
31 Chunánchi Músá aur Ili'azar
káhin ne, jaisá KHUDÁWAND ne Músá
ko kahá, kiyá.
32 Aur mál ká jam'a, ya'ne lúṭ ká
baqiya jo jangí logon ne lúṭá thá, so
yih thá: chha lákh pachhattar hazár
bher bakríán,
33 Aur bahattar hazár gáe bail
34 Aur eksaṭh hazár gadhe,
35 Aur bilkull battís hazár ashkháss,
aisí 'auraten jo mard kí suhbat se
wáqif na húí thín.
36 So ádhá, jo un logon ká hissa
ṭhahrá, jo ki jang karne ko gaye the,
yih thá: tín lákh, saintís hazár, pánch
sau bher bakríán:
37 Aur KHUDÁWAND ká hissa un
men se chha sau pachhattar bher bak-
ríán húín.
38 Aur gáe bailon se, jo chhattís
hazár the, so KHUDÁWAND ká hissa
un men se bahattar gáe bail.
39 Aur gadhon men se, jo tís hazár
pánch sau the, KHUDÁWAND ká hissa
un men se eksaṭh gadhe.
40 Aur ádmíon men se, jo solah
hazár the, KHUDÁWAND ká hissa battís
ádmí húe.
41 Chunánchi Músá ne, KHUDÁ-
WAND ke hukm ke muwáfiq, us hisse
ko, jo KHUDÁWAND ke uṭháne kí qur-
bání thí, Ili'azar káhin ko diyá.
42 Aur baní Isráel ká ádhá, jise
Músá ne jangí logon ke ádhe se judá
kiyá thá,
43 (Wuh ádhá, jo jamá'at ke hisse
men pará, yih thá: tín lákh, saintís
hazár, pánch sau bher bakrí,
44 Aur chhattís hazár gáe bail,

45 Aur tís hazár pánch sau gadhe,
46 Aur solah hazár ádmí;)
47 So baní Isráel ke usí ádhe se
Músá ne har pachás jándár píchhe,
insán aur haiwán se, ek ek liyá, aur
use Láwion ko, jo KHUDÁWAND ke
maskan kí nigahbání karte the, diyá,
jaisá ki KHUDÁWAND ne Músá ko far-
máyá thá.
48 ¶ Tab lashkar ke sardár, jo
hazáron aur saikron ke ra,ís the, Músá
ke pás áe:
49 Aur unhon ne Músá ko kahá,
ki Tere khádimon ne sab jangí logon
ko, jo hamáre hukm men hain, giná,
so un men ek jawán bhí kam na
húá.
50 So ham har ek chíz men se, jo
har ek ne pái, KHUDÁWAND ke liye
hadye láe hain, sone ke kharúe, aur
kangan, aur angúthián, aur mundre,
aur sab zurúf sone ke, tá ki hamárí
jánon ke liye KHUDÁWAND ke huzúr
kafára diyá jáwe.
51 Chunánchi Músá aur Ili'azar
káhin ne un se sab chízen sone kí
baní húí lín.
52 Aur us hadye ká sárá soná, jo
hazáron aur saikron ke sardáron ne
KHUDÁWAND ke liye guzráná, solah
hazár sát sau pachás misqál thá.
53 Kyúnki sab jangíon men se har
ek apne apne liye lút láyá thá.
54 So Músá aur Ili'azar káhin us
sone ko, jo unhon ne hazáron aur
saikron ke sardáron se liyá, jamá'at ke
khaime men láe, tá ki baní Isráel kí
yádgárí KHUDÁWAND ke huzúr ho.

XXXII BA'B.

AUR baní Rúbin aur baní Jadd kí
mawáshí niháyat bahut thí: so
jab unhon ne Ya'zír ke mulk ko, aur
Jili'ád ke mulk ko dekhá hai, ki wuh
sarzamín mawáshí ke gaun kí hai;
2 To Baní Rúbin aur Baní Jadd ne
áke Músá aur Ili'azar káhin aur jamá-
'at ke amíron se khitáb karke kahá, ki
3 'Atárát, aur Daibún, aur Ya'zír,
aur Nimrah, aur Hasbún, aur Ilí'álí,
aur Shabám, aur Nabú, aur Ba'ún,
4 Wuh mamlukat, jis par KHUDÁ-
WAND ne Isráel kí jamá'at ko fath dí,
mawáshí ke gaun kí zamín hai, aur
tere khádimon kí mawáshí bahut hai:
5 Pas, unhon ne kahá, Agar tujh ko
ham par karam kí nazar hai, to is
zamín ko apne khádimon kí mírás kar
de, aur ham ko Yardan pár na le já.
6 ¶ Músá ne baní Rúbin, aur baní
Jadd se kahá, Kyá tumháre bhái
larne ko jáwen, aur tum yahín baithe
raho?
7 Tum kis liye baní Isráel ke dilon
ko us pár kí zamín par jáne se, jo
KHUDÁWAND ne unhen dí hai, daráte
ho?
8 Isí tarah tumháre bápdádon ne
kiyá, jab main ne un ko Qádis-Barni'a
se bhejá, ki zamín kí jásúsí karen.
9 Ki jab we wádí i Iskál tak charh
gaye, aur us zamín ko dekhá, to un-
hon ne baní Isráel ko be-dil kar diyá,
tá ki we us zamín ko, jo KHUDÁWAND
ne un ko 'ináyat kí, na jáwen.
10 Aur usí waqt KHUDÁWAND ká
gussa bharká, aur us ne qasam karke
farmáyá, ki
11 Un logon men se, jo Misr se
nikle, bís baraswále se leke úparwále
tak, koí, us zamín ko, jis kí bábat
main ne Abirahám, aur Iz,háq, aur
Ya'qúb se qasam kháí hai, hargiz na
dekhegá; kyúnki unhon ne merí púrí
farmánbardári na kí;
12 Magar Yafunnah Qinzí ká betá
Kálib, aur Nún ká betá Yashú', use
dekhenge; ki unhon ne KHUDÁWAND
kí farmánbardári púrí kí.
13 Tab KHUDÁWAND ká qahr Isráel
par bharká, aur us ne unhen maidán
men chális baras tak áwára rakhá, jab
tak ki wuh sárí pusht, jis ne KHUDÁ-
WAND ke rúbarú gunáh kiyá thá,
nábúd na húí.
14 Aur dekho, tum, jo ek bhárí
guroh gunáhgáron kí ho, apne bápdád-

on kí jagah uthe ho, tá ki KHUDÁWAND ke qahr ko Isráelíon par ziyáda karo.
15 Kyúnki jo tum us kí pairauí se phiroge, to wuh un ko phir bayábán men chhor degá; aur un sab logon kí halákat ke sabab tum hooge.
16 ¶ Tab we us ke nazdík áe aur bole, ki Ham apní mawáshí ke liye yahán bhersále, aur apne larkon ke wáste mazbút shahr banáwenge:
17 Par ham khud hathyár bándhe húe taiyár baní Isráel ke áge áge jáwenge, yahán tak ki unhen un ke makán tak pahuncháwen: aur hamáre bálbachche mazbút shahron men, zamín ke báshindon ke sabab, rahen.
18 Aur ham apne gharon ko phir na lautenge, jab tak ki baní Isráel men se har ek apní mírás na páwe:
19 Kyúnki ham un men shámil hoke Yardan ke us pár, yá us se áge, mírás na lenge; is liye ki Yardan ke is pár púrab kí taraf hamen mírás milí.
20 ¶ Músá ne unhen farmáyá, Agar tum yih kám karo, aur KHUDÁWAND ke huzúr hathyárband hokar larne jáo,
21 Aur tum sab hathyár bándh bándhke KHUDÁWAND ke huzúr Yardan ke us pár jáo, jab tak ki wuh apne dushmanon ko apne sámhne se daf'a na kare,
22 Aur wuh zamín KHUDÁWAND ke áge maglúb ho; to ba'd us ke jab phir áoge, KHUDÁWAND aur Isráel ke áge be-gunáh thahroge; tab yih sarzamín KHUDÁWAND ke huzúr tumhárí milkíyat hogí.
23 Par agar tum yún na karoge, to dekho, ki tum KHUDÁWAND ke gunáhgár húe: aur yaqín jáno, ki tumhárá gunáh tumhen pakregá.
24 So tum apne larkon ke liye shahr biná karo, aur apne bher bakríon ke liye bhersále; aur apne qaul ko púrá karo.
25 Tab baní Jadd aur baní Rúbin ne Músá ko khitáb karke kahá, ki Tere khádim, jaisá ki hamáre khudáwand ká hukm hai, waisá hí karenge.
26 Hamáre bachche, hamárí jorúán, hamáre galle, hamárí sab mawáshí Jili'ád ke shahron men rahenge;
27 Par ham tere khádim har ek hathyárband hoke KHUDÁWAND ke áge larne ko pár jáenge, jaisá ki hamáre khudáwand ne kahá hai.
28 Tab Músá ne un kí bábat Ili'azar káhin, aur Nún ke bete Yashú', aur baní Isráel ke firqon ke bápdádon ke ra,íson ko, hukm kiyá,
29 Aur unhen kahá, ki Agar baní Jadd aur baní Rúbin KHUDÁWAND ke áge tumháre sáth Yardan ke pár har ek hathyárband hoke larne ko jáwen, aur zamín tumháre sámhne fath ho; to tum Jili'ád kí sarzamín un kí mírás kar do:
30 Par agar we hathyár bándhke tumháre sáth pár na jáwen, to we Kan'án kí sarzamín men tum hí men shámil hoke mírás páwen.
31 Tab baní Jadd aur baní Rúbin jawáb men bole, ki Jaisá KHUDÁWAND ne tere khádimon ko farmáyá hai, ham waisá hí karenge.
32 Ham hathyár bándhke KHUDÁWAND ke huzúr us pár zamín i Kan'án ko jáenge, tá ki Yardan ke idhar kí zamín hamárí mírás howe.
33 Tab Músá ne Amúríon ke bádsháh Saihún kí mamlukat, aur Basan ke bádsháh 'U'j kí mamlukat, un kí zamín ko, aur shahron ko jo un atráf men the, ya'ne us sárí nawáhí ke shahron ko, baní Jadd aur baní Rúbin aur Munassí bin Yúsuf ke ádhe firqe ko bakhshá.
34 ¶ Tab baní Jadd ne Daibún, aur 'Atárát, aur 'Ará'ír,
35 Aur 'Atrát, aur Shofán, aur Ya'zír, aur Yagbiháh,
36 Aur Bait-Nimrah, aur Bait-Háran ko, muhkam shahr aur bhersále banáe.

37 Aur baní Rúbin ne Hasbún, aur
Ili'álí, aur Qaryataim,
38 Aur Nabú, aur Ba'al-Ma'ún ke
shahr, un ke nám badalke basáe, aur
Shibmáh biná kiyá: aur un shahron
ke, jo unhon ne banáe, aur hí nám
rakhe.
39 Tab baní Makír ibn i Munassí
Jili'ád ko gaye, aur use le liyá, aur
Amúríon ko, jo wahán baste the,
khárij kar diyá.
40 Aur Músá ne Jili'ád Makír ibn
i Munassí ko bakhshá: us ne wahán
sukúnat kí.
41 Aur Munassí ká betá Yáir niklá,
aur us ne us nawáhí kí bastíon ko le
liyá, aur un ká nám Yáir-bastíán
rakhá.
42 Aur Nubah gayá, aur Qanát aur
us ke dihát ko le liyá, aur un ká nám
apne nám par Nubah rakhá.

XXXIII BA'B.

BANI' Isráel kí manzilen, jo Misr
kí zamín se Músá aur Hárún ke
tábi' hoke apní faujon ke sáth nikle,
ye hain.
2 Aur Músá ne KHUDÁWAND ke
hukm ke mutábiq kúch ba kúch un
kí manzilon ko qalamband kiyá: so
un ke har kúch kí sab manzilon ká
bayán yih hai:
3 Ki baní Isráel pahle mahíne kí
pandrahwín táríkh 'íd i fasah ke dúsre
din Ra'amsís se báládastí ke sáth kúch
karke sab Misríon kí ánkhon ke
sámhne rawána húe.
4 Aur Misrí log apne palauthon ko,
jinhen KHUDÁWAND ne un ke darmi-
yán qatl kiyá thá, gár rahe the: KHU-
DÁWAND ne un ke ma'búdon se bhí
intiqám liyá.
5 So baní Isráel ne Ra'amsís se
kúch karke Sukkát men dere kiye.
6 Aur Sukkát se kúch karke Ai-
tám men, jo bayábán ke siwáne par
hai, á pare.
7 Phir Aitám se kúch karke Fí-
Alhirát ko, jo Ba'al-Safún ke muqábil
hai, phire: aur Mijdál ke sámhne dere
kiye.
8 Phir Fí-Alhirát ke sámhne se
kúch kiyá, aur daryá ke bích se
guzarke bayábán men dákhil húe,
aur dasht i Aitám men tín kúch kar-
ke áe, aur Márah men dere kiye.
9 Aur Márah se kúch karke Ailím
men áe; aur Ailím men pání ke bárah
chashme aur khurme ke sattar darakht
the; aur yahán dere kiye.
10 Aur Ailím se kúch karke daryá
e Qulzum par dere kiye.
11 Aur daryá e Qulzum se kúch
karke dasht i Sín ko khaimagáh kí.
12 Aur dasht i Sín se kúch karke
Dafqah men dere kiye.
13 Aur Dafqah se kúch karke Alús
men khaime kiye.
14 Aur Alús se chalke Rafídím
men á pare; wahán qaum ke píne ke
liye pání na thá.
15 Aur Rafídím se chalke dasht i
Síná men khaime kiye.
16 Aur dasht i Síná se chalke
Qabrát ut Taháwah men khaime kiye.
17 Aur Qabrát ut Taháwah se kúch
karke Hasírát men dere kiye.
18 Aur Hasírát se kúch karke
Ritmah men dere kiye.
19 Aur Ritmah ke uthe húe Rím-
mon-Fáras men khaime kiye.
20 Aur Rímmon-Fáras se jo chale,
to Libnah men dere kiye.
21 Aur Libnah ke chale húe Rais-
sah men dere kiye.
22 Aur Raissah se chalke Qahílátah
men dere kiye.
23 Aur Qahílátah se uthke koh i
Safar men dere kiye.
24 Aur koh i Safar se kúch karke
Harádah men khaimagáh kí.
25 Aur Harádah se safar karke
Maqhílot men khaime kiye.
26 Aur Maqhílot se uthke Tahat
men khaime kiye.
27 Aur Tahat se jo chale, to Tárah
men khaime kiye.

28 Aur Tárah se kúch kiyá, to Mitqah men dere kiye.
29 Aur Mitqah se rawána hoke Hashmúnah men dere kiye.
30 Aur Hashmúnah se jáke Mausírot men dere kiye.
31 Aur Mausírot se jáke Baní-Ya'aqán men dere kiye.
32 Aur Baní-Ya'aqán se chalke Húrhajidjád ko khaimagáh kí.
33 Aur Húrhajidjád se rawána hoke Yutbátah men khaime kiye.
34 Aur Yutbátah se jáke 'Abrúnah men dere kiye.
35 Aur 'Abrúnah se chalke 'Asyún-jábar men khaime kiye.
36 Aur 'Asyún-jábar se rawána hoke dasht i Sín men, jo Qádis hai, dere kiye.
37 Aur Qádis se chalke koh i Húr men, jo zamín i Adúm kí sarhadd hai, khaimagáh kí.
38 Yahán Hárún káhin KHUDÁWAND ke hukm ke mutábiq koh i Húr par gayá, aur us ne, baní Isráel ke Misr se nikalne ke píchhe chálíswen baras ke pánchwen mahíne kí pahlí táríkh, wahán wafát pái.
39 Aur Hárún ek sau teís baras ká thá, jo us ne koh i Húr men wafát pái.
40 Aur 'Arád Kan'ání bádsháh ne, jo Kan'án kí sarzamín kí dakhan taraf rahtá thá, suná, ki baní Isráel á pahunche.
41 Aur koh i Húr se kúch karke Zalmúnah men dere kiye.
42 Aur Zalmúnah se kúch karke Fúnon men dere kiye.
43 Aur Fúnon se kúch karke Aubot men dere kiye.
44 Aur Aubot se kúch karke 'Aiye Abárím men, jo zamín i Moáb kí sarhadd hai, dere kiye.
45 Aur 'A'iyim se kúch karke Daibún-Jadd ko khaimagáh kí.
46 Aur Daibún-Jadd se kúch karke 'Almún-Diblataim men khaime kiye.
47 Aur 'Almún-Diblataim se kúch karke Abárim ke kohistán men, jo Nabú ke muqábil hai, khaime kiye.
48 Aur Abárím ke kohistán se kúch karke Moáb ke maidánon men, Yardan ke kanáre, jo Yaríhú ke muqábil hai, khaime kiye.
49 Aur Yardan ke kanáre Bait ul Yasímot se Abíl-Sittím tak Moáb ke maidánon men khaime khare kiye.
50 ¶ Aur KHUDÁWAND ne Moáb ke maidánon men, Yardan ke kanáre, Yaríhú ke muqábil, Músá ko khitáb karke farmáyá, ki
51 Baní Isráel ko khitáb kar, aur unhen kah, Jab tum Yardan se pár hoke zamín i Kan'án men dákhil ho;
52 To tum un sab ko, jo us zamín ke báshinde hain, apne sámhne se bhagáo: un kí múraten faná kar do, aur un ke dhále húe buton ko nábúd karo, aur un ke sab únche makánon ko dhá do:
53 Aur un ko, jo us zamín ke basnewále hain, khárij kar do, aur wahán áp baso: kyúnki main ne wuh sarzamín tumhen dí hai, ki us ke málik bano.
54 Aur tum qur'a phenkke us zamín ko apne gharánon men mírás ke taur par bánt lo; bahuton ko bahuterí mírás do, aur thoron ko thorí mírás do: har ek ká hissa wuhí zamín ho, jis ká qur'a us ke nám par pare; apne ábái firqon ke muwáfiq tum mírás lo.
55 Par agar tum us zamín ke báshindon ko apne áge se daf'a na karoge, to yún hogá, ki we, jinhen tum báqí rahne doge, tumhárí ánkhon men khár honge, aur kánton ke mánind tumháre pahlúon men chubhenge, aur us zamín par, jahán tum basoge, tum ko diqq karenge.
56 Aur ákhir ko yih hogá, ki main jo kuchh in se kiyá cháhtá thá, so tum se karúngá.

XXXIV BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
2 Baní Isráel ko hukm kar, aur
unhen farmá, ki Jab tum sarzamín
i Kan'án men dákhil ho; (yih wuh
sarzamín hai, jo mírás ke liye tum
ko milegí, ya'ne Kan'án kí sarzamín
us ke siwánon samet;)
3 Tumhárí dakhaní atráf to dasht
i Sín se leke barábar Adúm ke siwáne
se hongí, phir tumhárí dakhaní sarhadd
daryá e shor kí intihá se púrab taraf
hogí:
4 Phir tumhárí sarhadd dakhan se
hoke Aqrábím kí charhái tak phiregí,
aur Sín tak pahunchegí: phir dakhan
se hoke Qádis-Barní'a tak niklegí, aur
Hasar-Addár se hoke 'Azmún tak pa-
hunchegí:
5 Aur yih sarhadd 'Azmún se hoke
Misr kí nahr tak ghúmke jáegí, aur us
kí intihá pachchhim taraf yihí hogí.
6 Aur pachchhimí siwáne kí bábat,
daryá e a'azam tumhárí sarhadd hogí:
yihí tumhárá pachchhimí siwána hogá.
7 Aur tumhárá siwáná uttar taraf
yih hogá: daryá e a'azam se koh i
Húr tak hadd apne liye bándhiye:
8 Phir koh i Húr se Hamát ke
madkhal tak tum apní hadd muqarrar
kíjiyo; us ká kanára Sidád se milegá.
9 ¶ Aur wuh hadd Zifrún kí ta-
raf niklegí, aur us kí intihá Hasar-
'Ainán hogí: yihí tumhárá uttar ká
siwána hogá.
10 Aur tum apne liye púrabí siwá-
na Hasar-'Ainán se leke Safám tak
thahráiyo:
11 Aur yih sarhadd Safám se leke
Riblah tak, 'Ain kí púrab taraf, utregí;
aur wuh siwána utarte utarte daryá e
Kinnarat kí púrab taraf pahunchegá:
12 Phir wuh sarhadd Yardan tak
utregí, aur daryá e shor tak niklegí:
yihí tumhárí sarzamín, aur us ke ird-
gird kí sarhadden hongí.
13 Phir Músá ne baní Isráel ko
hukm diyá, aur kahá, Yih wuh zamín
hai, jise tum qur'a dálke mírás men
loge, jis kí bábat KHUDÁWAND ne
farmáyá, ki Tú nau firqon ko aur us
ádhe firqe ko bánt de;
14 Kyúnki baní Rúbin ke firqe ne,
apne ábái khándán ke muwáfiq, aur
baní Jadd ne, apne ábái khándán ke
mutábiq, mírás pái, aur baní Munassí
ke ádhe firqe ne bhí apní mírás pái:
15 Ki un arhái firqon ne Yardan ke
isí pár Yaríhú ke muqábil, púrab taraf
ko, súraj nikalne kí taraf, apní mírás
pái.
16 Phir KHUDÁWAND ne Músá ko
khitáb karke farmáyá, ki
17 We log, jo yih zamín tum ko
bánt denge, un ke nám ye hain: Ili'a-
zar káhin, aur Nún ká betá Yashú'.
18 Aur tum apne liye ek ek firqe
ká ek sardár lo, tá ki us zamín ko
hissa karke bánt de.
19 Aur un sardáron ke nám ye
hain: Yafunnah ká betá Kálib, Ya-
húdáh ke firqe se.
20 Aur 'Ammihúd ka betá Samúel,
baní Sam'aún ke firqe se.
21 Aur Yislún ká betá Ilidád, Bin-
yamín ke firqe se.
22 Aur Yuglí ká betá Búqí, baní
Dán ke firqe ká sardár.
23 Aur Afúd ká betá Hanníel, baní
Yúsuf ká sardár, jo baní Munassí ke
firqe se hain.
24 Aur Siftán ká betá Qamúel, baní
Ifráím ke firqe ká sardár.
25 Aur Farnák ká betá Ilisafan,
baní Zabulún ke firqe ká sardár.
26 Aur 'Azzán ká betá Faltiel, Baní
Ishakár ke firqe ká sardár.
27 Aur Salúmí ká betá Akhihúd,
baní A'shar ke firqe ká sardár.
28 Aur 'Ammihúd ká betá Fidahel,
baní Naftálí ke firqe ká sardár.
29 Ye we log hain, jinhen KHUDÁ-
WAND ne hukm diyá, ki Zamín i
Kan'án baní Isráel men mírás ke taur
par taqsím kar den.

XXXV BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne, Moáb ke
maidánon̲ men̲, Yardan ke kanáre,
Yaríhú ke muqábil, Músá ko ḳhitáb
karke farmáyá, ki
2 Baní Isráel ko hukm kar, ki we
Láwíon̲ ko apní mírás men̲ se shahr
un ke rahne ke liye dewen̲; aur un
shahron̲ kí nawáhí bhí tum Láwíon̲
ko do.
3 Aur we shahr un ke rahne ke
liye hon̲ge; aur nawáhí un ke chár-
páyon̲, aur un kí hásilát, aur un ke
sab haiwánon̲ ke liye hon̲.
4 Aur shahron̲ kí nawáhí, jo tum
Láwíon̲ ko doge, har ek shahr kí díwár
se báhar cháron̲ taraf hazár hazár háth
ke pher men̲ hon̲.
5 Aur tum shahr ke báhar, us kí
púrab taraf, do hazár háth paimáish
karo; aur dakhan taraj do hazár háth;
aur pachchhim taraf do hazár háth;
aur uttar taraf do hazár háth; aur
shahr un ke bích o bích ho: ye un ke
liye un shahron̲ kí nawáhí hain̲.
6 Aur un shahron̲ men̲ se, jo tum
Láwíon̲ ko doge, chha shahr panáh
ke liye howen̲, jinhen̲ tum muqarrar
karo, tá ki ḳhúní un men̲ bhágke já
rahen̲; aur un shahron̲ ke siwá bayálís
shahr aur bhí do.
7 So sáre shahr, jo tum Láwíon̲ ko
doge, aṭhtálís shahr hon̲ge; we nawá-
hí samet hon̲ge.
8 Aur ye shahr jo diye jáwen̲, so
baní Isráel kí mírás men̲ se diye jáen̲:
jin ke qabze men̲ bahut se shahr hain̲,
bahut se den̲; aur jin pás thoṛe hain̲,
thoṛe den̲: har ek apne shahron̲ men̲
se apní mírás ke muwáfiq, jo us ne
páí hai, Láwíon̲ ko de.
9 ¶ Phir KHUDÁWAND ne Músá ko
ḳhitáb karke farmáyá, ki
10 Baní Isráel ko farmá, aur unhen̲
kah, Jab tum Yardan pár Kan'án kí
sarzamín men̲ dáḳhil ho;
11 To tum apne liye kaí shahr mu-
qarrar karo, tá ki panáh ke shahr tum-
háre liye hon̲; tá ki wuh ḳhúní, jis se
sahwan ḳhún ho jáe, bhágke wahán̲ já
rahe.
12 Ye shahr tumháre liye badlá
lenewále se panáh ke wáste hon̲ge;
aur ḳhúní, jab tak jamá'at ke rúbarú
faisale ke wáste khaṛá na ho, qatl kiyá
na jáwe.
13 So un shahron̲ men̲ se jo jo tum
doge, chha shahr panáh ke liye hon̲ge.
14 Tín un men̲ se Yardan ke isí pár
doge, aur tín Kan'án kí sarzamín men̲
doge: ye panáh ke shahr hon̲ge.
15 Ye chha shahr baní Isráel, aur
musáfir, aur us ke wáste jo tum men̲
búdobásh kartá hai, panáh ke liye
hon̲ge; tá ki har ek, jis se sahwan
ḳhún ho jáe, bhágke un men̲ já rahe.
16 Aur agar koí kisí ko lohe ke
hathyár se máre, aisá ki wuh mar jáe,
wuh ḳhúní hai: ḳhúní zarúr márá
jáwe.
17 Aur agar koí kisí ko aisá pat-
thar khínch máre, ki jis se wuh mar
saktá ho, aur wuh mar jáe, to wuh
ḳhúní hai: wuh ḳhúní zarúr qatl kiyá
jáe.
18 Aur agar koí kisí ko aisá láṭh
máre ki jis se wuh mar saktá ho, aur
wuh mar jáe, to wuh ḳhúní hai: ḳhú-
ní zarúr márá jáe.
19 Wuh shaḳhs, jo maqtúl ká walí
hai, ḳhúní ko áp hí qatl kare; jab wuh
use páwe, use már ḍále.
20 Aur agar koí kisí ko kíne se
ḍhakel de, yá dán̲w ghát se use paṭak
de, ki wuh mar jáe;
21 Yá 'adáwat se use apne háth se
thappaṛ máre, ki wuh mar jáe; to wuh
márnewálá zarúr márá jáe, ki ḳhúní
hai: maqtúl ká walí, jab us ḳhúní ko
páwe, use qatl kare.
22 Par agar koí kisí ko bagair 'adá-
wat ke, yá be-dán̲w ghát us par koí
chíz ḍál de;
23 Yá use bin dekhe aisá patthar
phen̲ke, ki jis se mar saktá, aur wuh
us par gire, aur wuh mar jáe, aur wuh

us ká dushman na thá, aur na us kí buráí cháhtá thá;

24 To jamá'at us qátil aur maqtúl ke walí ke darmiyán in hukmon̲ ke muwáfiq faisala kare;

25 Ki jamá'at us qátil aur maqtúl ke walí ke háth se chhuṛáwe, áur wuhí jamá'at usí panáh ke shahr men̲, jahán̲ wuh bhágke gayá thá, phir bhej de; aur wuh usí men̲ rahe, jab tak ki sardár káhin, jo quds ke tel se mamsúh húá thá, mar na jáe.

26 Lekin agar ḳhúní apní panáh ke shahr kí sarhadd se, jahán̲ wuh bhágke gayá thá, báhar áwe;

27 Aur maqtúl ká walí qátil ko panáh ke shahr kí sarhaddon̲ se báhar páwe, aur wuh walí qátil ko qatl kare, to us par ḳhún ká gunáh nahín̲;

28 Kyún̲ki us qátil ko lázim thá, ki sardár káhin kí wafát tak usí panáh ke shahr men̲ rahe: par sardár káhin ke marne ke ba'd wuh qátil apní maurúsí sarzamín men̲ jáwe.

29 So tumhárí sárí bastíon̲ men̲ tumháre sab qarnon̲ men̲ yihí hukm, is ke faisale ke wáste, tumháre liye hogá.

30 Jo koí kisí ko már ḍále, to qátil gawáhon̲ kí gawáhí ke muwáfiq qatl kiyá jáe: par ek gawáh kí gawáhí se koí márá na jáe.

31 Aur tum us qátil se, jis par qatl ká fatwá ho, diyat mat lo: wuh zarúr márá jáwe.

32 Aur tum us se bhí, jo apní panáh ke shahr ko bhág gayá ho, diyat mat lo, tá ki wuh sardár káhin kí maut ke áge apni sarzamín men̲ phir áwe.

33 So tum us zamín ko, jahán̲ tum rahte ho, nápák mat kíjiyo; kyún̲ki ḳhún hí hai, jo zamín ko nápák kartá hai: aur zamín us ḳhún se, jo wahán̲ giráyá jáwe, pák nahín̲ ho saktí, magar us ke giránewále ke lahú se.

34 Pas tum apní búdobásh kí sarzamín ko ki jis men̲ main̲ bastá hún̲, gandá na karo; kyún̲ki main̲ ḲHUDÁWAND hún̲, jo baní Isráel ke darmiyán rahtá hún̲.

XXXVI BAB.

PHIR baní Jili'ád ke gharánon̲ ke abwí sardár, jo baní Yúsuf ke gharánon̲ men̲ se Makír bin Munassí ká hai, áe, aur Músá aur un ra,íson̲ ke huzúr, jo baní Isráel ke abwí sardár hain̲, bole, ki

2 ḲHUDÁWAND ne hamáre áqá ko farmáyá, ki Zamín qur'a se baní Isráel ko mírás dí jáwe: aur hamáre áqá ne ḲHUDÁWAND se hukm páyá, ki hamáre bháí Siláfihád kí mírás us kí beṭíon̲ ko dí jáwe.

3 Pas, agar we baní Isráel ke aur firqon̲ ke beṭon̲ men̲ se kisí ke sáth byáhí jáwen̲, to un kí mírás hamárí ábáí mírás se nikal jáegí, aur us firqe kí mírás men̲, jahán̲ we byáhí gayín̲, shámil kí jáegí: so wuh hamáre qur'a kí mírás se alag kí jáegí.

4 Aur jab baní Isráel ke yúbal ká sál áwegá, to un kí mírás us firqe kí mírás men̲, jahán̲ we byáhí gayín̲, miláí jáegí; aur un kí mírás hamárí ábáí mírás se nikal jáwegí.

5 Tab Músá ne ḲHUDÁWAND ke kalám ke mutábiq baní Isráel ko farmáyá, ki Baní Yúsuf ke firqewálon̲ ne achchhá kahá hai.

6 So ḲHUDÁWAND Siláfihád kí beṭíon̲ ke haqq men̲ yún̲ hukm detá hai, ki We jise cháhen̲ us se byáh karen̲; magar cháhiye ki wuh gharáná un ke ábáí firqe men̲ ká ho;

7 Tá ki baní Isráel ke ek firqe kí mírás dúsre firqe men̲ na jáwe; aur baní Isráel men̲ se har shaḳhs apne hí ábáí firqe kí mírás se muta'alliq rahegá.

8 Aur har ek 'aurat, jis kí mírás baní Isráel ke ek firqe men̲ hai, apne báp hí ke firqe men̲ se ek ke sáth byáh kare, tá ki baní Isráel men̲ har ek shaḳhs apne báp dádon̲ kí mírás par qáim rahe.

9 Aur ek firqe kí mírás dúsre firqe
men̲ mil na jáwe; balki baní Isráel ke
firqon̲ men̲ har ek shaḳhs apní mírás
se muta'alliq rahe.
10 Chunánchi Siláfihád kí beṭíon̲
ne, jaisá Ḳhudáwand ne Músá ko
farmáyá, waisá hí kiyá:
11 Is liye ki Mahlah, aur Tirzah,
aur Hajlah, aur Milkah, aur Nu'ah,
Siláfihád kí beṭíán̲, apne chachere
bháíon̲ ke sáth byáhí gayín̲:
12 Munassí bin Yúsuf ke beṭon̲ ke
gharánon̲ men̲ byáhí gayín̲; aur un kí
mírás un ke báp ke firqe ke gharáne
men̲ sábit rahí.
13 Ye we ahkám aur faisale hain̲, jo
Ḳhudáwand ne Músá kí ma'rifat
Moáb ke maidánon̲ men̲, Yardan ke
kanáre, Yaríhú ke muqábil, baní Isráel
ke liye muqarrar farmáe.

MÚSA KÍ PÁNCHWÍN KITÁB,

MUSAMMÁ BA

ISTISNA'.

I BA'B.

Ye we báten̲ hain̲, jo Músá ne
Yardan ke is pár, bayábán ke
maidán men̲, Súf ke muqábil, Fárán,
aur Tofal, aur Lában, aur Hasírát, aur
Dízahab ke darmiyán, sáre Isráel ko
kahín̲.
2 Aur Hurib se Qádis-Barní'a tak
Jabal i Sha'ír kí ráh se gyárah din kí
ráh hai.
3 Aur aisá húá, ki chálíswen̲ sál, aur
gyárahwen̲ mahíne, aur us mahíne kí
pahlí táríḳh Músá ne wuh sab báten̲
baní Isráel ko kahín̲, mutábiq us sab ke
ki Ḳhudáwand ne use hukm diyá thá
ki unhen̲ kahe;
4 Ba'd us ke ki us ne Amúríon̲ ke
bádsháh Saihún ko, jo Hasbún men̲
rahtá thá, aur Basan ke bádsháh 'U'j
ko, jo Istárát men̲ rahtá thá, Adrá'e
men̲ qatl kiyá:
5 Tab Yardan ke is pár Moáb ke
maidán men̲ Músá ne is sharí'at ko
bayán karná shurú' kiyá, aur kahá;
6 Ki Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá
ne Hurib men̲ ham se ḳhiṭáb karke
farmáyá, ki Tum is pahár par bahut
rahe.
7 Ab phiro, aur safar karo, aur
Amúríon̲ ke paháṛ, aur us ke ás
pás kí jagahon̲ men̲, maidánon̲ men̲,
paháṛon̲ men̲, nasheb men̲, janúb
ko, aur samundar ke sáhil ko, Kan-
'áníon kí sarzamín tak aur Lubnán
tak, aur baṛí nahr tak, jo nahr i Furát
hai, jáo.
8 Dekho, main̲ ne yih zamín, jo
tumháre áge hai, tumhen̲ 'ináyat kí:
dáḳhil ho, aur us zamín ko, jis kí
bábat Ḳhudáwand ne tumháre báp-
dádon̲, Abirahám, aur Iz,háq, aur
Ya'qúb se qasam kí, ki tum ko aur
tumháre ba'd tumhárí nasl ko dún̲gá,
mírás men̲ lo.

9 ¶ Aur usí waqt main ne tum se ḳhitáb karke kahá, ki Main akelá tumhárá bojh uṭhá nahín saktá:

10 KHUDÁWAND tumháre Ḳhudá ne tumhen baṛháyá hai; aur, dekho, tum áj ke din aisí kasrat se ho, jaise ásmán ke sitáre.

11 KHUDÁWAND tumháre bápdádon ká Ḳhudá tum ko is se bhí ziyáda hazár chand baṛháwe; aur jaisá us ne tum se kahá hai, tum ko barakat baḳhshe.

12 Main akelá tumhárí taklíf, aur tumháre bojh, aur tumháre jhagṛon ko kyúnkar uṭháyá karún?

13 So tum dánishmand logon ko aur ahl i ḳhirad ko, jo tumháre firqon men mashhúr howen, láo, ki main unhen tumháre sardár karúngá.

14 Aur tum ne mujhe jawáb diyá thá, aur kahá thá, ki Jo kuchh tú ne farmáyá, so us ká karná bihtar hai.

15 So main ne tumháre firqon ke ra,íson men se dánishwaron ko, jo mashhúr the, liyá, aur unhen tumháre ra,ís, hazáron ke sardár, aur saikṛon ke sardár, aur pachás pachás ke sardár, aur das das ke sardár, tumháre firqon ke darmiyán 'uhdedár kiye.

16 Aur usí waqt main ne tumháre qázíon se tákíd kí, ki Tumháre bháion men jo muqaddama ho, to use suno; aur donon shaḳhson men, ḳhwáh we donon bháí hon, yá ek musáfir, jo us ke sáth rahtá ho, insáf se faisala karo.

17 Tum hargiz 'adálat men kisí kí tarafdárí na karo; tum chhoṭe kí aise suno, jaise baṛe kí sunte ho; tum kisí insán ke chihre se na ḍaro; kyúnki 'adálat jo hai, Ḳhudá kí hai: aur jo muqaddama tumháre nazdík mushkil ho, mere pás láo; main use sunúngá.

18 Aur main ne usí waqt sab kám, jo tumháre karne ke the, tum par jatá diye.

19 ¶ Aur jab ham ne Hurib se kúch kiyá, to jaisá KHUDÁWAND hamáre Ḳhudá ne hamen farmáyá thá, us baṛe aur haulnák bayábán men gaye, jise tum ne Amúríon ke pahár ko játe húe dekhá; aur phir Qádis-Barni'a men áe.

20 Tab main ne tumhen kahá, ki Tum Amúríon ke paháṛ tak pahunche ho, jo KHUDÁWAND hamárá Ḳhudá hamen detá hai.

21 Dekho, KHUDÁWAND tere Ḳhudá ne yih zamín, jo tere áge hai, tujhe 'ináyat kí hai: chaṛh, aur us ke wáris ho, jaisá KHUDÁWAND tere bápdádon ke Ḳhudá ne farmáyá hai; tú mat ḍar, aur be-dil na ho.

22 ¶ Tab tum sab mujh pás áe, aur bole, ki Ham apne jáne se áge log bhejenge; we jáke us zamín kí hamáre liye jásúsí karen, aur ham ko ḳhabar den, ki ham kis ráh se wahán chaṛh jáen, aur kaun se shahron men dáḳhil howen.

23 So wuh bát mujh ko ḳhush áí, aur main ne tum men se firqe píchhe ek ek ádmí karke bárah ádmí liye.

24 Aur we rawána húe, aur paháṛ par chaṛh gaye, aur wádí i Iskál men áe, aur us kí jásúsí kí.

25 Aur we us zamín ke mewon men se apne háthon men leke ham pás utar áe, aur hamen ḳhabar pahuncháí, aur bole, ki Yih, jo KHUDÁWAND hamárá Ḳhudá ham ko detá hai, achchhí zamín hai.

26 Tau bhí tum chaṛhne par rází na húe, balki tum ne KHUDÁWAND apne Ḳhudá ke hukm se sarkashí kí:

27 Aur tum ne apne ḳhaimon men kurkuráke kahá, Azbas ki KHUDÁWAND hamárá kína rakhtá hai, is liye ham ko Misr kí zamín se nikál láyá, tá ki hamen Amúríon ke háth men giriftár karwá de, aur we hamen halák karen.

28 Ham kahán chaṛhen? hamáre bháíon ne to yún kahke hamen be-dil kar diyá, ki We log to ham se baṛe aur lambe hain; aur un ke shahr bhí baṛe aur un kí díwáren ásmán tak hain;

aur ham ne baní 'Anáq ko wahán̲
dekhá.
29 Tab main̲ ne tumhen̲ kahá,
Hirásán na ho, aur un se hargiz mat
ḍaro.
30 KHUDÁWAND tumhárá Khudá,
jo tumháre áge áge chaltá hai, tum-
hárí taraf se jang karegá, us sáre kám
ke mutábiq jo us ne tumháre liye Misr
men̲ tumhárí ánkhon̲ ke sámhne kiyá;
31 Aur bayábán men̲ bhí, jahán̲ tum
ne dekhá ki kyún̲kar KHUDÁWAND
tumháre Khudá ne, jaisá mard apne
laṛke ko liye phirtá hai, tum ko us
sáre ráste men̲, jis men̲ chale áe,
uṭháyá kiyá, yahán̲ tak ki tum is
jagah á pahunche.
32 Tad bhí is bát men̲ tum KHU-
DÁWAND apne Khudá par ímán na láe,
33 Jo ráh men̲ tum se áge játá thá,
ki tumháre liye jagah tajwíz kare, ja-
hán̲ tum apne khaime khaṛe karo, rát
ko ág men̲ hoke, tá ki tumhen̲ wuh
ráh roshan kare, jis men̲ tum chalo,
aur din ko badlí men̲ hoke.
34 Tab KHUDÁWAND ne tumhárí
báten̲ sunín̲, aur gussa húá, aur qasam
kháke yún̲ bolá: ki
35 Yaqínan is sharír pusht ke logon̲
men̲ se ek bhí us achchhí zamín ko,
jis ke dene ká wa'da main̲ ne un ke
bápdádon̲ se qasam kháke kiyá hai, na
dekhegá;
36 Magar Yafunnah ká beṭá Kálib
use dekhegá; aur main̲ yih zamín, jis
par us ne qadam márá hai, use aur us
kí nasl ko dún̲gá, is liye ki us ne
KHUDÁWAND kí púrí tábi'dárí kí.
37 Aur tumháre bá'is se KHUDÁ-
WAND mujh par bhí gussa húá, aur
bolá, Tú bhí us men̲ dákhil na howegá.
38 Lekin Nún ká beṭá Yashú', jo
terí khidmat men̲ khaṛá hai, us men̲
dákhil hogá. Tú us kí qúwat baṛhá;
kyún̲ki wuh baní Isráel ko un kí mí-
rás men̲ le jáegá.
39 Aur tumháre bachche, jinhen̲
tum ne kahá ki shikár ho jáenge, aur
tumháre laṛke, jinhen̲ us din nek o
bad ká imtiyáz nahín̲ thá, wahán̲ dá-
khil honge; aur main̲ wuh unhen̲
dún̲gá, aur we us ke wáris honge.
40 Par tum jo ho, so lauṭ jáo, aur
daryá e Qulzum kí ráh bayábán men̲
kúch karo.
41 Tab tum ne mujhe jawáb diyá,
aur kahá, ki Ham ne KHUDÁWAND ká
gunáh kiyá hai; so ham, mutábiq us
sab ke jo KHUDÁWAND hamáre Khudá
ne farmáyá hai, chaṛh jáenge, aur jang
karenge. Phir tum sab ke sab hathyár
bándhke taiyár húe, ki paháṛ par
chaṛh jáo.
42 Tab KHUDÁWAND ne mujhe ka-
há, ki Tú unhen̲ kah, ki U'par mat
chaṛho, aur na jang karo; ki main̲
tumháre darmiyán nahín̲ hún̲; na ho
ki tum apne dushmanon̲ ke áge máre
paṛo.
43 So main̲ ne tumhen̲ wuh kah
diyá; par tum ne na suná, balki KHU-
DÁWAND ke hukm se sarkashí kí, aur
gustákhí se paháṛ par chaṛh gaye.
44 Tab Amúrion̲ ne, jo us koh par
rahte the, tumhárá sámhná kiyá, aur
shahd kí makkhíon̲ kí mánind tumhen̲
ragedá, aur Sha'ír men̲ Hurmah tak
tumhen̲ márá.
45 Tab tum phire, aur KHUDÁWAND
ke áge roe; par KHUDÁWAND ne tum-
hárí áwáz na suní, na tumhárí taraf
kán rakhá.
46 Tab tum bahut din tak Qádis
men̲ rahe, un dinon̲ ke mutábiq ki us
jagah ṭhahre.

II BA'B.

TAB ham phire, aur jaisá ki KHU-
DÁWAND ne mujhe farmáyá thá,
daryá e Qulzum kí ráh bayábán men̲
áe, aur ek muddat tak koh i Sha'ír ke
gird phirá kiye.
2 Phir KHUDÁWAND ne mujhe khi-
táb karke farmáyá, ki
3 Tum is paháṛ ke gird bahut
phire; ab uttar taraf jáo.
4 Aur tú un logon̲ se kah, ki Tum

ko ab apne bháíon̲ baní 'Esau ke
siwánon̲ par hoke guzarná hogá; we
Sha'ír men̲ rahte hain̲; aur we tum se
hirásán hon̲ge: so tum áp se chaukas
raho:
5 Aur unhen̲ mat chheṛo; kyún̲ki
main̲ un kí zamín se ek qadam bhar
bhí tum ko nahín̲ dene ká; is wáste
ki main̲ ne koh i Sha'ír 'Esau kí mí-
rás men̲ diyá hai.
6 Tum qímat deke ḳhurish un se
mol líjiyo, tá ki tum kháo; aur qímat
deke pání ḳharídiyo, tá ki tum pío.
7 Ki Ḳhudáwand tere Ḳhudá ne
tere háth ke sab kámon̲ men̲ tujhe
barakat dí hai; wuh is baṛe bayábán
men̲ terá chalná phirná jántá hai: is
chálís baras kí muddat se Ḳhudáwand
terá Ḳhudá tere sáth hai; tujhe kisí
chíz kí kamí na húí.
8 So jab ham apne bháíon̲ baní
'Esau ke sámhne se, jo Sha'ír men̲
rahte hain̲, maidán kí ráh se Ailát
aur Asyún-jabr se hoke guzar gaye, to
ham phire, aur Moáb ke bayábán kí
ráh men̲ áe.
9 Tab Ḳhudáwand ne mujh se
farmáyá, ki Moábíon̲ ko dukh na de,
aur na un se jang men̲ muqábala kar:
ki un kí zamín men̲ se tujhe kuchh
milkíyat na dún̲gá; kyún̲ki main̲ ne
baní Lút ko 'A'r mírás men̲ diyá
hai.
10 Wahán̲ áge Aimím rahte the:
wuh ek baṛí, aur bhárí, aur únchí qadd-
wálí qaum, 'Anáqíon̲ kí mánind, thí.
11 Aur we bhí baní 'Anáq ke má-
nind jabábara men̲ gine játe the; lekin
Moábí un ko Aimím kahte the.
12 Par áge Sha'ír men̲ Húrí rahte
the; aur baní 'Esau ne jab ki unhen̲
apne áge nábúd kiyá thá, un kí mírás
lí, aur un kí jagah par áp base; jaisá
ki Isráel ne apní mírás kí zamín men̲,
jo Ḳhudáwand ne unhen̲ dí thí, kiyá.
13 Ab uṭho, main̲ ne us waqt kahá,
aur wádí i Zarad ke pár ho; chunán-
chi ham wádí i Zarad se udhar guzre.
14 Aur jab se ham ne Qádis Barní'a
ko chhoṛá, aur wádí i Zarad tak áe,
aṭhtís baras ká 'arsa húá; itne men̲
jangí logon̲ kí sárí pusht lashkar men̲
se, jaisá Ḳhudáwand ne qasam karke
unhen̲ kahá thá, mar khap gayí.
15 Ki yaqínan Ḳhudáwand ká
háth un ke barḳhiláf thá, tá ki unhen̲
pareshán kare, yahán̲ tak ki unhen̲
lashkar men̲ se faná kar ḍále.
16 ¶ So aisá húá ki jab sáre jangí
mard mar gaye, aur qaum men̲ se faná
ho gaye;
17 Tab Ḳhudáwand ne mujhe ḳhi-
ṭáb karke farmáyá,
18 Tujhe áj 'A'r men̲ hoke, jo Moáb
kí sarhadd hai, guzarná hai.
19 Aur jab tú baní 'Ammún ke
ámhne sámhne á pahunche, to unhen̲
dukh na de, aur na unhen̲ chheṛ;
kyún̲ki main̲ baní 'Ammún kí sarza-
mín men̲ se tujhe mírás nahín̲ dene
ká; ki use main̲ ne baní Lút kí mírás
men̲ diyá hai.
20 Wuh bhí jabábara kí zamín giní
játí thí; áge wahán jabábara rahte the,
aur 'Ammúní unhen̲ Zamzúmí kahte
the.
21 Wuh ek baṛí, aur bhárí, aur ún-
chí qaddwálí qaum, 'Anáqíon̲ kí má-
nind, thí; par Ḳhudáwand ne unhen̲
un ke áge halák kiyá; so unhon̲ ne
un kí mírás lí, aur un kí jagah base:
22 Jis tarah us ne baní 'Esau se
kiyá, jo Sha'ír men̲ rahte the, ki us ne
Húríon̲ ko un ke áge se halák kiyá:
so unhon̲ ne un kí mírás lí, aur un kí
jagah áj tak base hain̲:
23 Aur 'Awíon̲ ko bhí, jo apní bas-
tíon̲ men̲ 'Azzah tak rahte the, aur
Kaftúríon̲ ko, jo Kaftúr se nikle the,
un ko halák kiyá, aur un kí jagah
base.
24 ¶ So tum uṭho, kúch karo, aur
nahr i Arnún ke pár jáo: dekho, main̲
ne Hasbún ke bádsháh Amúrí Saihún
ko, us kí sarzamín samet, tere háth
men̲ diyá hai: so us kí mírás lená

shurú' kar, aur jang men us ká muqá-
bala kar.
25 A'j ke din se main terá ḳhauf
aur ru'ab un qaumon ke dil men ḍálná
shurú' karúngá, jo sáre ásmán ke
níche hain; we terí ḳhabar sunengí,
aur kámpengí, aur tere áge be-táb ho
jáengí.
26 ¶ Tab main ne dasht i Qadímát
se Hasbún ke bádsháh Saihún pás el-
chíon ko bhejá, ki sulh ká paigám
deke kahen, ki:
27 Mujhe apní sarzamín kí ráh se
guzarne de; main sháh-ráh se chalá
jáúngá, aur dahne yá báen háth na
murúngá.
28 Rúpe ke 'iwaz ḳháná mujhe do,
to main use kháún; aur rúpe ke 'iwaz
pání bhí mujhe do, to main use píún;
main faqat apne páon se chalá jáúngá;
29 (Jis tarah baní 'Esau ne, jo Sha-
'ír men rahte hain, aur Moábíon ne, jo
'A'r men baste hain, mujh se sulúk
kiyá;) jab tak ki ham Yardan ke pár
us zamín men dáḳhil howen, jo KHU-
DÁWAND hamárá Ḳhudá ham ko detá
hai.
30 Lekin Hasbún ke bádsháh Sai-
hún ne ham ko apne yahán se guzarne
na diyá; kyúnki KHUDÁWAND tere
Ḳhudá ne us ká mizáj kaṛá kar diyá,
aur us ke dil ko saḳht, tá ki use tere
háth men dewe, jaisá áj hai.
31 Phir KHUDÁWAND ne mujhe
farmáyá, Dekh, main ne Saihún ko us
kí sarzamín samet tujhe dená shurú'
kiyá: tú mírás lená shurú' kar, tá ki us
kí zamín ká wáris ho jáwe.
32 Tab Saihún Yahas men hamáre
muqábale ke liye niklá,—wuh aur us
kí sárí qaum, tá ki ham se laṛen.
33 So KHUDÁWAND hamáre Ḳhudá
ne use hamáre hawále kar diyá; aur
ham ne use, aur us ke beṭon ko, aur us
kí sab qaum ko halák kiyá.
34 Aur ham ne usí waqt us ke sáre
shahron ko le liyá, aur mardon, aur
'auraton, aur bachchon ko, har ek shahr
men haram kiyá, aur kisí ko báqí na
chhoṛá:
35 Siwá chárpáyon ke, jinhen ham
ne apne liye ganímat jánke pakṛá,
aur mál ke, jo ham ne shahron men
se lúṭá.
36 'Ará'ir se leke, jo nahr i Arnún
ke kanáre par hai, aur us shahr se leke,
jo nahr ke 'ain darmiyán hai, Jili'ád
tak, aisá koí shahr na thá, jise le lená
ham par dushwár ho: KHUDÁWAND
hamáre Ḳhudá ne sab ko hamáre qabze
men kar diyá:
37 Magar baní 'Ammún kí sarza-
mín, aur wádí i Yabúq kí nawáhí, aur
kohistán kí bastíán, aur ba'ze ba'ze
maqám jahán KHUDÁWAND hamáre
Ḳhudá ne hamen jáne na diyá, in ke
nazdík ham na gaye.

III BA'B.

TAB ham phire, aur Basan kí ráh
men chaṛh gaye, aur Basan ká
bádsháh 'U'j Adrá'e men, wuh aur us
kí sárí qaum, hamáre muqábale ke liye
nikle, tá ki ham se laṛen.
2 Aur KHUDÁWAND ne us waqt
mujhe farmáyá, Us se mat ḍar, ki
main us ko aur us kí sárí qaum ko, us
kí sarzamín samet, tere qabze men kar
dúngá; tú us se wuhí kar, jo tú ne
Amúríon ke bádsháh Saihún se, jo
Hasbún men rahtá thá, kiyá.
3 Chunánchi KHUDÁWAND hamáre
Ḳhudá ne Basan ke bádsháh 'U'j ko
bhí, us kí sárí qaum samet, hamáre
qábú men kar diyá; aur ham ne unhen
yahán tak márá, ki un men se koí báqí
na rahá.
4 Aur ham ne usí waqt us ke sab
shahr le liye; wahán ek shahr bhí
na rahá, jo ham ne un se le na liyá;
sáṭh shahr, Arjúb ká sárá mulk, 'U'j
kí mamlukat Basan men le lí.
5 Yih sab shahr únchí díwáron, aur
darwázon, aur qaflon se mazbút the;
aur niháyat bahut shahr aur bhí, jo
be-panáh the, le liye.
6 Aur ham ne un ko, ya'ne un ke

mardon, aur 'auraton, aur larkon ko,
har ek shahr men, Hasbún ke bádsháh
Saihún kí tarah, haram kiyá.
7 Lekin sárí mawáshí, aur shahron
ká mál o asbáb, ham ne apne wáste lút
liyá.
8 Aur ham ne us waqt Amúríon ke
donon bádsháhon se Yardan ke is pár
kí sarzamín, wádí i Arnún se koh i
Harmún tak, le lí;
9 (Us Harmún ko Saidání Siryún,
aur Amúrí Sanír kahte hain.)
10 Maidán ke sáre shahr, aur sárá
Jili'ád, aur sárá Basan, Salkah tak,
aur Adrá'e tak, jo Basan men 'Új kí
mamlukat ke shahr hain, le liye.
11 Kyúnki jabábara kí nasl men
se faqat Basan ká bádsháh 'Új báqí
rahá thá: aur dekho, us ká palang
lohe ká palang thá; kyá wuh baní
'Ammún ke Rabbah men nahín hai?
ádmí ke háth se, nau háth ká lambá,
chár háth ká chaurá.
12 Aur yih sab zamín ham ne usí
waqt qabze men kí; 'Ará'ir se, jo
Arnún kí wádí par hai, aur ádhá
koh i Jili'ád, aur us ke shahr, main
ne yih sab Rúbiníon aur Jaddíon ko
bakhshe.
13 Aur Jili'ád ká baqíya, aur sárá
Basan, jo 'Új kí mamlukat thí, main
ne Munassí ke ádhe firqe ko diyá;
Arjúb ká sárá mulk, sáre Basan sa-
met, jo jabábara kí sarzamín kahlátí
thí.
14 Munassí ke bete Yáir ne, Arjúb
kí sárí mamlukat, Jasúríon aur Ma-
'akátíon ke siwánon tak, le lí; aur us
ne un ká apná nám rakhá, ya'ne Yáir
kí bastíán Basan men; wuhí nám áj
tak hai.
15 Aur Makír ko Jili'ád main ne
diyá.
16 Aur Jili'ád se Arnún kí nahr tak,
us wádí ká ádhá, aur ás pás kí zamín
Yabúq kí nahr tak, jo baní 'Ammún kí
sarhadd hai, main ne Rúbiníon ko, aur
Jaddíon ko, dí;
17 Aur maidán bhí diyá, aur Yardan
bhí us kí nawáhí samet Kinnarat se
leke maidán ke daryá, ya'ne daryá e
shor tak, jo Pisgáh ke chashmon ke
níche, aur púrab taraf hai.
18 ¶ Aur main ne usí waqt tum
ko hukm kiyá aur kahá, ki KHUDÁ-
WAND tumháre Khudá ne is zamín ká
tum ko wáris kiyá; tum apne bháíon
baní Isráel ke áge hathyárband hoke
sab, jitne larne ke qábil hon, pár utro.
19 Magar tumhárí jorúán, aur tum-
háre bál bachche, aur tumhárí ma-
wáshí, tumháre shahron men, jo main
ne tumhen diye hain, rahen; (ki main
jántá hún, tumhárí bahut mawáshí
hain;)
20 Jab tak ki KHUDÁWAND tumháre
bháíon ko chain bakhshe, jaisá tumhen
bakhshá, tá ki we bhí us zamín ke, jo
KHUDÁWAND tumhárá Khudá Yardan
ke us pár unhen detá hai, wáris howen;
tab tum men se ek ek apní milkíyat
men, jo main ne tumhen dí hai, phir
áwenge.
21 ¶ Aur usí waqt main ne Yashú'
ko khitáb karke farmáyá, ki Tú ne
apní ánkhon se dekhá sab kuchh jo
KHUDÁWAND tumháre Khudá ne un do
bádsháhon se kiyá; KHUDÁWAND un
sab mamlukaton se, jahán jahán tú
jáegá, aisá hí karegá.
22 Tum un se mat dariyo; kyúnki
KHUDÁWAND tumhárá Khudá tumhárí
taraf se áp laregá.
23 Tab main KHUDÁWAND ke huzúr
girgiráyá, aur bolá:
24 Ai málik KHUDÁWAND, tú ne
apní buzurgí, aur apní qudrat i bázú
apne bande ko dikhláná shurú' kiyá;
ásmán par, yá zamín par, kaun sá
Khudá hai, jo tere kámon ke mutábiq,
yá qudrat ke muwáfiq, 'amal kar sake?
25 Main terí minnat kartá hún,
mujhe parwánagí ho ki pár jáún, aur
wuh achchhí sarzamín, jo Yardan ke
pár hai, dekhún; wuh achchhá pahár,
wuh Lubnán!

26 Lekin Ḳhudáwand tumháre sa-
bab se mujh par gussa húá, aur us ne
merí na suní; balki Ḳhudáwand ne
mujhe kahá, Itná tere liye káfí hai; is
muqaddame men̲ mujh se kuchh aur
mat kah.
27 Koh i Pisgah kí choṭí par chaṛh,
aur pachchhim, aur uttar, aur dakhan,
aur púrab kí taraf ánkhen̲ uṭhá, aur
apní ánkhon̲ se dekh le: kyún̲ki tú is
Yardan ke pár na jáegá.
28 Par Yashú' ko wasíyat kar, aur
use dam dilásá de, aur us kí qúwat
baṛhá: ki wuh un logon̲ ke áge áge pár
jáegá, aur wuhí un ko us zamín ká, jo
tú dekhtá hai, wáris karegá.
29 Chunánchi ham us wádí men̲
Bait ul Fagúr ke muqábil ṭhahre rahe.

IV BA'B.

SO ab, ai Isráel, we sharí'aten̲, aur
ahkám, jo main̲ tumhen̲ sikhlátá
hún̲, sun lo, ki un par 'amal karo; tá
ki tum zinda raho, aur us zamín men̲,
jise Ḳhudáwand tumháre bápdádon̲
ká Ḳhudá tum ko detá hai, dáḳhil
hoke us ke wáris ho jáo.
2 Tum is kalám men̲, jo main̲ tum-
hen̲ farmátá hun̲, kuchh ziyáda na
ḳíjiyo, aur na us men̲ kam kíjiyo; tá
ki tum Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke
hukmon̲ ko, jo main̲ ne tum tak
pahuncháe, hifz karo.
3 Jo kuchh ki Ḳhudáwand ne
Ba'al Fagúr ke sabab kiyá, wuh tum
ne apní ánkhon̲ se dekhá hai, ki un
sab mardon̲ ko, jo Ba'al Fagúr ke
pairau the, Ḳhudáwand tumháre
Ḳhudá ne tumháre darmiyán se ná-
búd kiyá.
4 Par tum, jo Ḳhudáwand apne
Ḳhudá se lipṭe rahe ho, so tum men̲ se
har ek áj tak jítá maujúd hai.
5 Dekho, main̲ ne shar'aen̲ aur ah-
kám, jis tarah Ḳhudáwand mere
Ḳhudá ne mujhe farmáyá, tum ko
sikhláe, tá ki tum us sarzamín men̲
jáke, jis ke wáris hoge, un par 'amal
karo.
6 So un ko hifz karo, aur un par
'amal karo; kyún̲ki qaumon̲ kí nigáh
men̲ tumhárí yihi dánshwarí aur
ḳhiradmandí hai, jo in ishar'aon̲ ko
sunke bolen̲gí, ki Yaqínan yih buzurg
qaum niháyat fahím aur dáná hai.
7 Kyún̲ki aisí baṛí qaum kaun hai,
jis se Ḳhudá aisá nazdík ho, jaisá
Ḳhudáwand hamárá Ḳhudá, sab chíz-
on̲, kí bábat jo ham us se mángte hain̲,
ham se nazdík hai?
8 Aur kaun aisí buzurgwár qaum
hai, jis kí shara'en̲ aur ahkám aise rást
hon̲, jaisí yih sárí sharí'at hai, jo main̲
áj tumhen̲ detá hún̲?
9 Sirf tú áp se chaukas ho, aur
apne dil kí hifázat men̲ chálák rah;
na ho ki tú un chízon̲ ko, jinhen̲ terí
ánkhon̲ ne dekhá, bhúl jáe; aur na ho,
ki yih báten̲ zindagí bhar kabhí tere
dil se játí rahen̲: balki tú ye báten̲
apne beṭon̲, aur poton̲ ko sikhlá;
10 Ḳhusúsan jis din men̲ tú Ḳhu-
dáwand apne Ḳhudá ke huzúr Hurib
men̲ khaṛá húá, aur Ḳhudáwand
ne mujhe farmáyá, ki Qaum ko mere
huzúr jam'a kar, ki main̲ unhen̲ apne
kalám sunáún̲gá, tá ki we yih síkhen̲,
ki apne sab din, jitne zamín par jíte
rahen̲, mujh se ḍará karen̲, aur tá ki
we apne laṛkon̲ ko sikhláen̲.
11 Chunánchi tum nazdík áe, aur
us pahár ke níche khaṛe rahe; aur
wuh pahár ásmán ke bíchon̲ bích
tak andherí, aur badlíon̲, aur tíragí ke
sáth ág se jal rahá.
12 Aur Ḳhudáwand ne us ág men̲
se tumháre sáth ḳhitáb kiyá; tum ne
báton̲ kí áwáz suní, lekin shakl na
dekhí; faqat áwáz hí suní thí.
13 Aur us ne apná 'ahd tumháre
áge bayán kiyá, jis par 'amal karne
ká hukm bhí us ne tumhen̲ diyá,
ya'ne Das Ahkám, jinhen̲ us ne
patthar kí do taḳhtíon̲ par likhá.
14 ¶ Aur Ḳhudáwand ne us waqt
mujhe farmáyá, ki sharí'aten̲ aur
ahkám tum ko sikhláún̲, tá ki tum us

zamín men hoke, jis ke wáris hone ke
liye tum pár játe ho, un par 'amal karo.
15 Pas tum áp se bahut khabardár
raho; kyúnki jis din KHUDÁWAND ne
Hurib ke darmiyán ág men se tumháre
sáth báten kín, tum ne koí shakl
nahín dekhí:
16 Na ho, ki tum kharáb ho jáo,
aur apne liye khodí húí múraten,
kisí mard yá 'aurat kí shakl, banáo;
17 Kisí haiwán kí shakl, jo zamín
par hai, yá kisí pardár jánwar kí
shakl, jo hawá men urtá hai;
18 Yá kisí chíz kí shakl, jo zamín
par rengtí chaltí hai; yá kisí machhlí
kí shakl, jo zamín ke níche pánion
men hai:
19 Na ho, ki tum ásmán kí taraf
ánkhen utháo, aur súraj aur chánd ko,
aur sitáron ko, balki ásmán kí sárí
fauj ko dekhke unhen sijda karne, aur
un kí bandagí karne ke liye uskáe jáo,
jinhen KHUDÁWAND tumháre Khudá
ne sab qaumon ke wáste, jo sáre ás-
mán ke níche hain, 'ináyat kiyá hai.
20 Lekin KHUDÁWAND ne tumhen
liyá, aur wuh tum ko lohe ke tanúr
se, ya'ne Misr se, nikál láyá, tá ki
tum us kí mírás ke log ho, jaisá ki
tum áj ke din ho.
21 Phir KHUDÁWAND tumháre sa-
bab se mujh par gussa thá, aur qasam
karke bolá, ki Tú Yardan pár na
jáegá, aur us achchhí sarzamín men,
jis ká wáris KHUDÁWAND terá Khudá
tujh ko kartá hai, dákhil na howegá:
22 So zarúr hai, ki main isí zamín
par marúngá; mujhe Yardan ke pár
utarná na hogá; lekin tum pár utroge,
aur us achchhí zamín ke wáris hoge.
23 Apní khabardárí karo, na ho ki
tum KHUDÁWAND apne Khudá ká
'ahd, jo us ne tum se kiyá, bhúl jáo,
aur apne liye taráshe húe but, yá kisí
chíz kí súrat, banáo, jis ke banáne se
KHUDÁWAND tere Khudá ne tujhe
man'a kiyá hai:
24 Kyúnki KHUDÁWAND terá Khudá
ek bhasam-karnewálí ág hai; wuh
gayúr Khudá hai.
25 Jab tum se larke, aur larkon
ke larke, paidá honge, aur tum muddat
tak zamín par zindagí basar karoge,
aur tum bigar jáoge, aur taráshe húe
but yá kisí chíz kí súrat banáoge, aur
KHUDÁWAND apne Khudá ke huzúr
sharárat karoge, ki use gusse men láo:
26 To main áj ke din tumháre bar-
khiláf ásmán aur zamín ko gawáh látá
hún, ki tum us zamín par se, jahán
tum Yardan pár játe ho, ki wáris bano,
bilkull jald faná ho jáoge; tum wahán
apne dinon ko na barháoge, par tum
nest o nábúd kiye jáoge.
27 Aur KHUDÁWAND tum ko qaum-
on men tittar bittar karegá, aur tum
qaumon ke darmiyán, jahán KHUDÁ-
WAND tumhen le jáegá, thore se rah
jáoge.
28 Wahán tum un ma'búdon kí
bandagí karoge, jo ádmíon ke háthon
se bane hain, lakrí ke, aur patthar ke,
jo na dekhte, na sunte, na kháte, na
súnghte hain.
29 Par wahán bhí, jab tú KHUDÁ-
WAND apne Khudá ká tálib hogá, aur
apne púre dil se, aur apní sárí ján se
use dhúndhegá, to tú use páegá.
30 Jis waqt tú musíbat men pare,
aur ye sab hádise ákhirí dinon men
tujh par guzren, tab bhí agar tú KHU-
DÁWAND apne Khudá kí taraf phiregá,
aur us kí áwáz sunegá;
31 (Kyúnki KHUDÁWAND terá Khu-
dá rahím Khudá hai;) wuh tujhe
chhor na degá, na tujhe halák karegá;
aur na us 'ahd ko, jis kí bábat us ne
tere bápdádon se qasam khái hai,
bhúlegá.
32 Kyúnki agle dinon ká ahwál jo
tum se áge guzar gaye, us din se, ki
insán ko KHUDÁWAND ne zamín par
paidá kiyá, púchho, aur ásmán ke
idhar se leke udhar tak púchho, ki
kyá aisá amr i 'azím kabhí wáqi' húá,
yá us ke mánind kadhí suná gayá?

33 Kabhí logon̲ ne Ḳhudá kí áwáz
ág men̲ se boltí suní, jaisá tú ne suní,
aur zinda rahe?
34 Yá kabhí Ḳhudá ne qasd kiyá
thá, ki jáke ek guroh ko kisí qaum
ke bích se imtihánon̲, aur nisháníon̲,
aur mu'ajizon̲ ke wasíle, aur jang se,
aur zoráwar háth aur baṛháe húe bázú
se, aur haulnák májaron̲ se, apne liye
iḳhtiyár kare, jis tarah KHUDÁWAND
tumháre Ḳhudá ne tumhárí ánkhon̲
ke sámhne Misr men̲ tumháre liye
kiyá?
35 Yih sab tujhí ko dikháyá gayá,
tá ki tú jáne, ki KHUDÁWAND to Ḳhu-
dá hai, aur us ke siwá koí nahín̲ hai.
36 Us ne apní áwáz ásmán par se
tujhe sunáí, tá ki tujhe tarbiyat kare;
aur zamín par us ne tujhe apní baṛí ág
dikhláí; aur tú ne us ká kalám ág men̲
se suná.
37 Aur azbas ki wuh tere bápdádon̲
ko piyár kartá thá, is liye us ne un ke
ba'd un kí nasl ko chun liyá, aur apní
baṛí qudrat se tujh ko Misr se apne
sámhne nikál láyá;
38 Tá ki tere áge se un qaumon̲ ko,
jo tujh se zoráwar aur qúwatwar hain̲,
daf'a kare, aur tujh ko dáḳhil kare,
aur un kí sarzamín ká wáris tujhe
kare, jaisá áj ke din húá.
39 Pas, áj ke din ján, aur apne dil
men̲ gaur kar, ki KHUDÁWAND wuhí
Ḳhudá hai jo úpar ásmán men̲ hai,
aur níche zamín men̲ hai; aur ki us
ke siwá koí nahín̲.
40 So tú us kí sharí'aton̲, aur us
ke hukmon̲ ko, jo áj main̲ tujhe
farmátá hún̲, hifz kar; tá ki terá,
aur ba'd tere terí aulád ká, bhalá ho,
aur terí 'umr ke din us zamín par, jo
KHUDÁWAND terá Ḳhudá tujhe detá
hai, baṛháe jáwen̲.
41 ¶ Phir Músá ne súraj ke nikal-
ne kí taraf ko Yardan ke is pár tín
bastíán̲ alag kín̲;
42 Tá ki wuh ḳhúní, jo anjáne
apne paṛosí ko qatl kare, aur áge se
us men̲ dushmaní na húí ho, bhágke
wahán̲ já rahe; aur jab un shahron̲
men̲ se ek men̲ bhágke dáḳhil ho, to
jítá bach rahe.
43 Ek to Basar, dasht men̲, baní
Rúbin kí sarzamín ke maidán men̲;
aur Rámát, Jili'ád men̲, jo baní Jadd
ká hai; aur Jaulán, Basan men̲, jo
baní Munassí ká hai.
44 ¶ Yih wuh sharí'at hai, jo Músá
ne baní Isráel ke huzúr muqarrar kí.
45 Ye hain̲ we shahádaten̲, we
shar'aen̲, o we ahkám, jinhen̲ Músá ne
baní Isráel ke liye, un ke Misr se
nikalne ke ba'd, bayán kiyá,
46 Yardan ke is pár wádí men̲, Bait-
Fagúr ke muqábil, Amúríon̲ ke bád-
sháh Saihún ke mulk men̲, jo Hasbún
men̲ rahtá thá, jise Músá aur baní
Isráel ne, jab Misr se nikal áe the, qatl
kiyá:
47 Aur we us kí sarzamín, aur
Basan ke bádsháh 'U'j kí mamlukat
ke wáris húe; ye Amúríon̲ ke do bád-
sháh the, jo Yardan ke is pár súraj ke
nikalne kí taraf rahte the;
48 'Ará'ir se leke, jo Arnún kí nahr
ke kanáre par hai, koh i Síon tak, jo
Harmún hai;
49 Aur sárá maidán Yardan ke is
pár púrab taraf, nasheb ke daryá tak,
jo Pisgah ke chashmon̲ ke tale hai.

V BA'B.

PHIR Músá ne sáre Isráel ko bu-
láyá, aur unhen̲ kahá, Ai Isráel,
ye shar'aen̲ aur ahkám sun rakho,
jinhen̲ main̲ áj tumháre kánon̲ tak
pahunchátá hún̲, tá ki tum unhen̲
síkho, aur hifz karo, aur un par 'amal
karo.
2 KHUDÁWAND hamáre Ḳhudá ne
Hurib men̲ ham se ek 'ahd kiyá.
3 KHUDÁWAND ne yih 'ahd hamáre
bápdádon̲ se nahín̲ kiyá, balki ḳhud
ham se, ya'ne ham sab se, jo áj ke din
jíte hain̲.
4 KHUDÁWAND ne tumháre sáth

rúbarú paháṛ ke úpar ág meṉ se kalám
kiyá.
5 Us waqt maiṉ ne tumháre aur
KHUDÁWAND ke darmiyán khaṛe hoke
KHUDÁWAND ká kalám tum par záhir
kiyá; kyúṉki tum ág ke sabab ḍar
gaye the, aur paháṛ par na chaṛhe.
6 ¶ Tab us ne farmáyá, ki Maiṉ
KHUDÁWAND terá Ḳhudá húṉ, jo tujh
ko Misr kí zamín se, aur gulám-ḳháne
se, báhar láyá.
7 Mere áge terá koí dúsrá Ḳhudá
na howe.
8 Tú apne liye taráshí húí múrat,
yá kisí chíz kí súrat, jo úpar ásmán
par, yá níche zamín par, yá zamín ke
níche pání meṉ hai, mat baná:
9 Tú unheṉ sijda na kar, na un kí
bandagí kar; kyúṉki maiṉ KHUDÁ-
WAND terá Ḳhudá gaiyúr Ḳhudá húṉ,
jo bápdádoṉ kí badkárí ká badlá, un
kí aulád se, tísrí aur chauthí pusht
tak, jo ki merá kína rakhnewále haiṉ,
letá húṉ;
10 Aur un meṉ se, jo mere dost
haiṉ, aur mere hukmoṉ ko yád rakhte
haiṉ, hazároṉ par rahm kartá húṉ.
11 Tú KHUDÁWAND apne Ḳhudá ká
nám be sabab mat le; kyúṉki KHUDÁ-
WAND us ko, jo us ká nám be-sabab
letá hai, be-gunáh na ṭhahráegá.
12 Sabt ke din ko yád kar, tá ki tú
use muqaddas jáne, jaisá KHUDÁWAND
tere Ḳhudá ne tujhe hukm kiyá hai;
13 Chha din tak tú mihnat kar,
aur apne sab kám kiyá kar;
14 Par sátwáṉ roz KHUDÁWAND
tere Ḳhudá ke sabt ká hai; tú us din
koí kám na kar, na tú, na terá beṭá,
na terí beṭí, na terá gulám, na terí launḍí,
na terá bail, na terá gadhá, na terí koí
mawáshí, aur na musáfir, jo tere phá-
ṭakoṉ ke andar ho; tá ki terá gulám
aur terí launḍí, terí tarah se árám
kareṉ.
15 Yih bhí yád kar, ki tú Misr kí
zamín meṉ gulám thá, aur waháṉ se
KHUDÁWAND terá Ḳhudá apne zorá-
war háth aur baṛháe húe bázú se tujh
ko nikál láyá; is liye KHUDÁWAND
tere Ḳhudá ne tujh ko hukm diyá, ki
Tú sabt ke din kí muháfazat kar.
16 ¶ Apne báp aur apní má ko
'izzat de, jaisá KHUDÁWAND tere
Ḳhudá ne tujhe farmáyá hai; tá ki
terí 'umr ke din bahut howeṉ, aur tá
ki us zamín meṉ, jise KHUDÁWAND
terá Ḳhudá tujhe detá hai, terá bhalá
ho.
17 Tú ḳhún mat kar.
18 Tú ziná na kar.
19 Tú chorí na kar.
20 Tú apne hamsáe par jhúṭhí
gawáhí na de.
21 Tú apne hamsáe kí jorú ko mat
cháh: tú apne hamsáe ke ghar kí,
yá us kí zamín kí, us ke gulám kí, us
kí launḍí kí, us ke bail kí, us ke gadhe
kí, yá hamsáe ke kisí mál kí lálach na
kar.
22 ¶ Yihí báteṉ KHUDÁWAND ne
paháṛ par ág ke aur badlí ke aur be-
niháyat táríkí ke darmiyán se tumhárí
sárí jamá'at ko buland áwáz se kahíṉ,
aur is se ziyáda kuchh na farmáyá.
Aur us ne un ko patthar kí do lauhoṉ
par likhá, aur unheṉ mere supurd
kiyá.
23 Aur aisá húá ki jab tum ne an-
dhere meṉ se yih áwáz suní, (kyúṉki
paháṛ ág se jal rahá thá,) tum, ya'ne
tumháre firqoṉ ke sarguroh aur buzurg,
mere nazdík áe.
24 Aur tum ne kahá, ki Dekh,
KHUDÁWAND hamáre Ḳhudá ne apní
shaukat, aur apní buzurgí, ham ko
dikhláí, aur ham ne us kí áwáz ág
meṉ se suní: ham ne áj ke din dekhá,
ki KHUDÁWAND ádmí se báteṉ kartá
hai, aur ádmí jítá bachtá hai.
25 So ab ham kis liye halák howeṉ,
ki yih aisí baṛí ág ham ko bhasam
karegí; agar ham KHUDÁWAND apne
Ḳhudá kí áwáz ab kí phir suneṉge, to
ham mar hí jáeṉge.
26 Kyúṉki sáre bashar meṉ kaun

hai, jis ne ág ke bích se zinda Khudá
ke bolne kí áwáz suní, jaisá ham ne
suní hai, aur jítá rahá?
27 Tú áp hí nazdík já, aur sab jo
kuchh KHUDÁWAND hamárá Khudá
farmáwe, sun; aur jo kuchh KHUDÁ-
WAND hamárá Khudá tujh ko kahe,
tú ham se kah; ham use sunenge, aur
us par 'amal karenge.
28 Aur jis waqt tum ne mujh se
yih báten kahín, KHUDÁWAND ne
tumhárí áwáz suní; tab KHUDÁWAND
ne mujhe farmáyá, Main ne un logon
kí áwáz aur báten, jo unhon ne tujh se
kahín, sunín: jo kuchh unhon ne
kahá, achchhá kahá.
29 Ai kásh ki un ke aise dil hon, ki
we mujh se daren, aur hamesha mere
sab hukmon kí muháfazat karen, tá ki
un ke liye aur un kí aulád ke liye
abad tak bihtar howe!
30 Já, unhen kah, ki Apne khai-
mon ko phir jáo.
31 Par tú yahán mujh pás khará
rah, aur main sárí shar'aen, aur ahkám,
aur huqúq, tujh se bayán karúngá, jo
ki cháhiye ki tú unhen sikhláe, tá ki
we us zamín men, jis ká wáris main
ne unhen kiyá hai, un par 'amal
karen.
32 Pas tum khabardár ho, ki jis
tarah KHUDÁWAND tere Khudá ne
farmáyá, usí tarah 'amal karo, aur
dahne yá báen háth ko na muro.
33 Tum un sab ráhon par, jin kí
bábat KHUDÁWAND tumháre Khudá
ne tumhen farmáyá hai, chale chalo,
tá ki tum zinda raho, aur tumhárá
bhalá ho, aur us zamín par, jis ke tum
wáris hoge, tumhárí 'umr ke din bahut
ho jáwen.

VI BA'B.

YE wuh sharí'aten, aur huqúq, aur
ahkám hain, jo KHUDÁWAND
tumháre Khudá ne mujhe farmáe, ki
main tumhen sikhláún, tá ki tum us
sarzamín men, jis ke wáris hone játe
ho, un par 'amal karo:
2 Tá ki tú KHUDÁWAND apne
Khudá se dartá rahe, aur us ke sab
huqúq, aur us ke sab hukmon ko, jo
main tujhe farmátá hún, hifz kare; na
faqat tú, balki tú, aur terá betá, aur
terá potá, zindagí bhar, tá ki terí 'umr
ke din barháe jáwen.
3 ¶ Pas, ai Isráel, sun le, aur us ke
karne par dhyán rakh, tá ki terá bhalá
ho, aur tum niháyat firáwán ho jáo,
us zamín men, jis men shír aur shahd
bahtá hai, jaisá KHUDÁWAND tumháre
bápdádon ke Khudá ne tujh se kahá
hai.
4 Sun le, ai Isráel: KHUDÁWAND
hamárá Khudá, akelá KHUDÁWAND
hai.
5 Tú apne sáre dil, aur apne sáre jí,
aur apne sáre zor se, KHUDÁWAND
apne Khudá ko dost rakh.
6 Aur ye báten, jo áj ke din main
tujhe farmátá hún, tere dil men
rahen.
7 Aur tú ye báten koshish se apne
larkon ko sikhlá, aur tú apne ghar
men baithte, aur ráh chalte, aur lette
aur uthte waqt un ká charchá kar.
8 Aur tú un ko nishání ke liye apne
háth par bándh, aur we terí ánkhon
ke darmiyán tíkon ke mánind hongí.
9 Unhen apne ghar kí chaukhaton,
aur apne phátakon par likh:
10 To yún hogá, ki jab KHUDÁWAND
terá Khudá tujh ko us zamín men le
jáegá, jis kí bábat us ne tere bápdádon,
Abirahám, aur Iz,háq, aur Ya'qúb se
qasam kí hai, ki bare aur khásse shahr,
jinhen tú ne nahín banáyá, tujh ko
degá,
11 Aur sab achchhí chízon se bhare
húe ghar jinhen tú ne nahín bhará,
aur khode khudáe kúe, jo tú ne nahín
khode, aur angúr ke bág, aur zaitún
ke darakht, jo tú ne nahín lagáe, tujhe
'ináyat karegá, aur tú kháegá, aur ser
hogá;
12 To khabardár rah, na ho ki tú
KHUDÁWAND ko, jo tujhe Misr kí sar-

zamín se, jo gulám-kháṇa thá, nikál láyá, bhúl jáe.

13 Tú Khudáwand apne Khudá se ḍará kar, aur us kí bandagí kiyá kar, aur us ke nám kí qasam kháyá kar.

14 Tum aur ma'búdon kí, qaumon ke ma'búdon men se, jo tumháre ás pás hain, pairauí na kar;

15 Kyúnki Khudáwand terá Khudá, jo tumháre darmiyán hai, gaiyúr Khudá hai; na ho, ki Khudáwand tere Khudá ke qahr kí ág tujh par bhaṛke, aur tumhen rú e zamín se faná kar de.

16 ¶ Tum Khudáwand apne Khudá ko mat ázmáo, jaisá tum ne use Massah men ázmáyá.

17 Tum baṛí koshish se Khudáwand apne Khudá ke hukmon ko, aur us kí shahádaton ko, aur huqúq ko, jo us ne tumhen farmáe, hifz karo.

18 Aur tum wuhí karo, jo Khudáwand kí nazar men rást aur durust hai; tá ki tumhárá bhalá ho, aur tá ki tum dákhil hoke us suthrí zamín ke, jis kí bábat Khudáwand ne tumháre bápdádon se qasam kí, wáris ho;

19 Tá ki tumháre sáre dushman tumháre áge se daf'a howen, jaisá Khudáwand ne farmáyá.

20 Aur jab áyande zamáne men terá beṭá tujh se púchhe, aur kahe, ki Ye kaisí shahádaten, aur huqúq, aur ahkám hain, jo Khudáwand hamáre Khudá ne tum ko farmáe hain?

21 To apne beṭe se kahiyo, ki Ham Misr men Fira'ún ke gulám the; tab Khudáwand apne zoráwar háth se ham ko Misr se nikál láyá:

22 Aur Khudáwand ne baṛí zarar-wálí nishánián, aur mu'ajize, Misr ko, aur Fira'ún ko, aur us ke sáre gharáne ko, hamárí nazaron ke sámhne dikháe:

23 Aur wuh hamen wahán se nikál láyá, tá ki ham ko us sarzamín men dákhil kare, aur use hamen dewe, jis kí bábat us ne hamáre bápdádon se qasam kí thí.

24 So Khudáwand ne ham ko farmáyá, ki ham in sab huqúq par 'amal karen; aur Khudáwand apne Khudá se, apní hamesha kí bhaláí ke wáste, ḍaren, tá ki wuh ham ko zinda rakhe, jaisá áj ke din hai.

25 Aur hamárí sadáqat yih hogí, agar ham Khudáwand apne Khudá ke huzúr in sab ahkám par liház rakhen, tá ki un par 'amal karen, jaisá us ne ham ko hukm kiyá hai.

VII BA'B.

JAB ki Khudáwand terá Khudá tujh ko us sarzamín men, jis ká wáris tú hone játá hai, dákhil kare, aur tere áge se un bahut sí qaumon ko daf'a kare, ya'ne Hittíon, aur Jirjásíon, aur Amúríon, aur Kan'áníon, aur Farizzíon, aur Hawíon, aur Yabúsíon ko, jo sát qaumen ki baṛí aur qawí tujh se hain;

2 Aur jab ki Khudáwand terá Khudá unhen tere hawále kare, to tú unhen máriyo, aur haram kíjiyo: na tú un se koí 'ahd kariyo, aur na un par rahm kariyo:

3 Na un se byáh karná; us ke beṭe ko apní beṭí na dená, na apne beṭe ke liye us kí koí beṭí lená.

4 Kyúnki we tere beṭe ko merí pairauí se phiráwenge, tá ki we aur ma'búdon kí 'ibádat karen; aur Khudáwand ká gussa tujh par bhaṛkegá, aur wuh tujhe ekáek halák kar degá.

5 So tum un se yih sulúk karo: tum un ke mazbahon ko ḍhá do; un ke buton ko toṛo; un ke ghane bágon ko káṭ ḍálo; aur un kí taráshí húí múraten ág men jalá do.

6 Kyúnki tú Khudáwand apne Khudá ke liye pák qaum hai; Khudáwand tere Khudá ne tujhe chun liyá, ki tú sab gurohon kí ba nisbat, jo zamín par hain, us kí kháss guroh ho.

7 Khudáwand ne tum se muhabbat rakhí aur tumhen barguzída kiyá, na

is liye ki tum aur gurohon se gintí
men ziyáda the; kyúnki tum sab
gurohon se kamtar the:
8 Balki is liye ki KHUDÁWAND ne
tum se muhabbat rakhí, aur us ne us
qasam ká, jo tumháre bápdádon se kí,
pás kiyá, KHUDÁWAND tum ko apne
zoráwar háth se nikál láyá, aur gulám-
khane se, aur Misr ke bádsháh Fira'ún
ke háth se, tumhen chhuráyá.
9 Pas, tú ján rakh, ki KHUDÁWAND
terá Khudá wuhí Khudá hai; wuh
wafádár Khudá hai, jo 'ahd ká pás
kartá hai, aur hazár pusht tak un par,
jo us ke dost hain, aur us ke hukmon
ko mánte hain, rahm kartá hai;
10 Aur un ko, jo us ke dushman
hain, un ke munh par badlá dekar un-
hen faná kartá hai: wuh us kí bábat,
jo us ká kína rakhtá hai, derí na
karegá; wuh use us ke munh par
badlá degá.
11 So tú un shar'aon, aur huqúq,
aur ahkám kí, jo main áj ke din tujh
par jatátá hún, muháfazat kar, tá ki
un par 'amal kare.
12 ¶ So agar tum un hukmon ko
sunoge, aur yád rakhoge, aur un par
'amal karoge, to KHUDÁWAND terá
Khudá us 'ahd, aur rahmat ko, jis kí
bábat us ne tere bápdádon se qasam
kí hai, tere liye yád rakhegá:
13 Aur tujhe piyár karegá, aur
tujhe barakat bakhshegá, aur tujhe
ziyáda karegá: wuh tere rihm ke
phal, aur terí zamín ke phal men, tere
galle aur terí mai, aur tere tel, aur
terí gáeon kí barhtí, aur terí bheron ke
gallon men, us zamín par, jis kí bábat
us ne tere bápdádon se qasam karke
kahá, ki Tujh ko dúngá, barakat
bakhshegá.
14 Tujhe sárí qaumon se ziyáda
barakat dí jáegí; aur tum men, yá
tumhárí mawáshí men se, koí nar yá
máda bánjh na hogá.
15 Aur KHUDÁWAND har ek qism
kí bímárí tujh se dúr rakhegá, aur
Misr ke sab bure rogon men se, jinhen
tú jántá hai, koí rog tujh par na láwe-
gá; balki un sab par dálegá, jo terá
kína rakhte hain.
16 Aur tú un sab gurohon ko, jin-
hen KHUDÁWAND terá Khudá tere ha-
wále karegá, nigal jáegá; un par mut-
laq terí shafaqat kí nazar na hogí: tú
un ke ma'búdon kí bandagí na kar;
ki wuh tere liye phandá hai.
17 Agar tú apne dil men kahe, ki
Ye gurohen mujh se ziyáda hain; main
unhen kyúnkar nikál sakúngá?
18 So tú un se mat dar, balki jo
kuchh KHUDÁWAND tere Khudá ne
Fira'ún aur sáre Misr se kiyá, achchhí
tarah yád karná;
19 Wuh barí barí ázmáishen, jin-
hen terí ánkhon ne dekhá, aur we
nisháníán, aur we mu'ajize, wuh zorá-
war háth, wuh barháyá húá bázú, jin se
KHUDÁWAND terá Khudá tujhe nikál
láyá; aur KHUDÁWAND terá Khudá
un sab gurohon se, jin se tú dartá hai,
aisá hí karegá.
20 Aur KHUDÁWAND terá Khudá un
par barron ko bhejegá, tá ki unhen, jo
báqí aur apne ta,ín tujh se chhipáte
hain, halák kare.
21 Tú un se dahshat mat kháná;
kyúnki KHUDÁWAND terá Khudá, jo
tum men hai, zoráwar aur daráná
Khudá hai.
22 Aur KHUDÁWAND terá Khudá
un gorohon ko tere áge se thorá thorá
karke daf'a karegá: tú ekáek unhen
halák na karná, aisá na howe ki janglí
darande tujh par barh jáwen.
23 Par KHUDÁWAND terá Khudá un
ko tere hawále karegá, aur unhen barí
halákat sa barbád karegá, yahán tak
ki we nábúd ho jáenge.
24 Aur wuh un ke bádsháhon ko
tere háth men de degá, aur tú un ke
nám ko ásmán ke tale se mitáwegá;
aur koí mard terá sámhná na kar
sakegá, yahán tak ki tú un ko halák
karegá.

25 Tú un ke ma'búdon̲ kí taráshí
húí múraton̲ ko ág se jaláiyo: tú us
rúpe sone ká jo un par hai lálach na
kíjiyo, aur use apne liye mat líjiyo, tá
na ho ki tú us ke phande men̲ phans̲
jáe; kyún̲ki yih Ḳhudáwand tere
Ḳhudá ke áge makrúh hai.
26 Aur tú koí makrúh chíz apne
ghar men̲ mat lá, na ho ki tú us kí
tarah mal'ún ho jáe: tú us se ghin
kháná, aur us se bilkull nafrat rakhná;
kyún̲ki wuh mal'ún chíz hai.

VIII BA'B.

SA'RE hukmon̲ par, jo áj ke din
main̲ tujhe farmátá hún̲, dhyán
rakhke 'amal karná, tá ki tum jío aur
bahut ho, aur us zamín men̲, jis kí
bábat Ḳhudáwand ne tumháre bápdá-
don̲ se qasam kí hai, tum dáḳhil hoke
us ke wáris ho jáo.
2 Aur us sári ráh ko yád rakhiyo,
jis men̲ Ḳhudáwand terá Ḳhudá bay-
ábán ke bích in chális baras tujh ko
liye phirá, tá ki tujhe 'ájiz kare, aur
tujhe ázmáwe, aur tere dil kí bát dary-
áft kare, ki tú us ke ahkám mánegá ki
nahín̲.
3 Aur us ne tujhe 'ájiz kiyá, aur
tujhe bhúkhá rakhá, aur wuh mann,
jise tú na jántá thá, aur na tere báp-
dáde jánte the, tujhe khiláyá; tá ki
yih tujh par jatáwe, ki insán faqat roṭí
hí kháne se jítá nahín̲ rahtá, balki har
ek bát se, jo Ḳhudáwand ke mun̲h se
nikaltí hai, jítá rahtá hai.
4 Chális baras tak na tere kapṛe
tujh par puráne húe, aur na tere pán̲w
súje.
5 Tú apne dil men̲ soch, ki jis tarah
ádmí apne beṭe ko tambíh kartá hai,
Ḳhudáwand terá Ḳhudá tujh ko tam-
bíh kartá hai.
6 Pas, tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá
ke hukmon̲ ko hifz kar, tá ki us kí
ráhon̲ par chale, aur us se ḍartá rahe.
7 Kyún̲ki Ḳhudáwand terá Ḳhudá
tujhe ek nafís zamín men̲ dáḳhil kartá
hai, aisí sarzamín, jahán̲ pání kí nah-
ren̲, aur chashme, aur jhílen̲, jo wá-
díon̲ men̲ se aur paháṛon̲ se nikaltí
hain̲;
8 Aisí zamín, jahán̲ gehún̲, aur jau,
aur angúr, aur anjír, aur anár hote
hain̲; aisí zamín jahán̲ zaitún ká tel
aur shahd hotá;
9 Aisí zamín, jahán̲ tú mahangí kí
roṭí na kháegá, aur na kisí chíz ká
muhtáj hogá; aisí zamín, jis ke pat-
thar lohá hain̲, aur jis ke paháṛon̲ se
tú támbá khod legá.
10 Jab tú kháwe aur ser howe, tab
tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá ko, us
nafís zamín ke sabab, jis ko us ne
tujhe diyá hai, mubárak kahegá.
11 Ḳhabardár ho, ki tú Ḳhudáwand
apne Ḳhudá ko bhúl na jáe, ki us ke
shar'aon̲, aur huqúq, aur ahkám par,
jo áj main̲ tumhen̲ farmátá hún̲, 'amal
na kare:
12 Aisá na ho, ki jab tú kháwe,
aur terá peṭ bhare, aur suthre ghar
banáwe, aur un men̲ rahe;
13 Aur tere gáe bail, aur bheṛ bakrí,
baṛh jáen̲; aur tujh ko rúpá, aur soná
ziyáda ho, aur terá sab mál bahut
howe;
14 Tab terá dil phúl uṭhe, aur tú
Ḳhudáwand apne Ḳhudá ko farámosh
kare, jo tujhe zamín i Misr se, aur
gulám-ḳháne se nikál láyá;
15 Jo terá us baṛe ḍaráne dasht
men̲ rahbar húá, jahán̲ jalánewále
sámp aur bichchhú the, aur ḳhushk-
sálí thí, jahán̲ pání na thá; jis ne tere
liye chakmák ke patthar se pání
nikálá;
16 Jis ne bayábán men̲ wuh mann,
jise tere bápdáde na jánte the, tujhe
khiláyá, tá ki tujhe 'ájiz kare, aur terí
ázmáish kare, ki áḳhir men̲ terá bhalá
ho;
17 Na ho ki tú apne dil men̲ kahe,
ki Main̲ ne apne zor aur apne háth kí
qúwat se yih mál paidá kiyá.
18 Par tú Ḳhudáwand apne Ḳhu-
dá ko yád kar; kyún̲ki wuhí hai,

jis ne tujhe qúwat dí, jis se tú mál
paidá kare, tá ki wuh apne 'ahd ko,
jo us ne qasam kháke tere bápdádon
se kiyá, qáim rakhe, jaisá áj ke din
húá.
19 Aur yún hogá, ki agar tú kabhí
Khudáwand apne Khudá ko bhúlegá,
aur gair-ma'búdon kí pairauí aur un
kí bandagí aur un kí parastish karegá,
to main áj ke din tumháre barkhiláf
gawáhí detá hún, ki tum nest o nábúd
ho jáoge:
20 Un gurohon kí mánind, jinhen
Khudáwand tumháre sámhne faná
kartá hai, tum bhí faná hoge; is sabab
se ki tum Khudáwand apne Khudá
kí áwáz ke sunnewále na húe.

IX BA'B.

SUN le, ai Isráel: tujhe áj ke din
Yardan pár jáná hai, tá ki tú un
qaumon ká, jo tujh se barí aur zoráwar
hain, aur un shahron ká, jo bare, aur
un kí díwáren ásmán tak uthái húí
hain, wáris howe.
2 Wahán ke log bare aur qaddáwar
hain, jo baní 'Anáq hain, jinhen tú
jántá hai, aur un kí bábat suná hai,
ki kahte hain, Kaun hai, jo baní 'Anáq
ke sámhne thahar sake!
3 Pas tú áj ke din samajh le, ki
Khudáwand terá Khudá wuh hai, jo
tere áge áge pár játá hai; bhasam
karnewálí ág kí mánind wuh un ko
faná karegá; wuh unhen tere áge past
karegá: tú un ko khárij karegá, aur
filfaur halák karegá, jaisá Khudáwand
ne tujhe kahá hai.
4 Aur jab Khudáwand terá Khudá
un ko tere áge se nikál dále, tú apne
dil men mat kahiyo, ki Khudáwand
ne merí sadáqat ke sabab se mujhe is
zamín men, us ke wáris hone ke liye,
dákhil kiyá: balki Khudáwand is sa-
bab, ki ye qaumen sharír hain, un ko
tere áge se nikáltá hai.
5 Tú apní sadáqat se, aur apne dil
kí rástí se, us zamín ká wáris hone
nahín játá: balki Khudáwand terá
Khudá un qaumon kí sharárat ke bá'is
un ko tere áge se khárij kartá hai, tá
ki wuh us bát ko, jo us ne qasam
karke tere bápdádon Abirahám aur
Iz,háq aur Ya'qúb se kahí, púrá kare.
6 Pas, tú samajh le, ki Khudáwand
terá Khudá terí sadáqat ke sabab se
tujh ko is nafís sarzamín ká wáris
nahín kartá; kyúnki tum to gardan-
kash log ho.
7 ¶ Pas, yád kar, aur bhúl na já,
ki tú ne Khudáwand apne Khudá ko
bayábán men kyúnkar gussa diláyá;
jis din se ki tum Misr se báhar nikle,
jab tak ki is maqám men áe, tum
Khudáwand se bágí the.
8 Aur tum Hurib men bhí Khudá-
wand ko gusse men láe; chunánchi
Khudáwand tum se gussawar hoke
tum ko faná kiyá cháhtá thá.
9 Jis waqt main do patthar kí
takhtíán lene ko pahár par charhá, usí
'ahd kí takhtíán, jo Khudáwand ne
tum se kiyá, aur main chálís din rát
tak usí pahár par rahá, na main ne
rotí khái, na pání piyá:
10 Tab Khudáwand ne patthar kí
do lauhen Khudá kí unglí se likhí húí
mujh ko sompín; aur un par jo likhá
thá, so un sab báton ke muwáfiq húá,
jo Khudáwand ne pahár par ág men
se jamá'at ke din tum se kahí thín.
11 Aur aisá húá, ki chálís din aur
chálís rát ke ba'd Khudáwand ne
patthar kí wuh donon lauhen, ya'ne
'ahd kí lauhen, mujh ko dín.
12 Aur Khudáwand ne mujhe
farmáyá, ki Uth, aur yahán se níche
já; kyúnki terí qaum, jise tú Misr se
nikál láyá, kharáb ho gayí; we us ráh
se, jo main ne unhen batáí, jald báhar
gaye; unhon ne apne liye ek múrat
dhálke banáí.
13 Phir Khudáwand ne mujhe
khitáb karke farmáyá, ki Main ne is
qaum ko dekhá; aur dekh, yih gardan-
kash qaum hai;
14 Chhor mujhe, tá ki main unhen

halák karún, aur un ká nám ásmán
ke níche se mitá dálún; aur main tujh
se ek qaum, jo is se bhárí aur qúwat-
war ho, banáúngá.
15 Chunánchi main phirá aur pahár
par se utrá, aur pahár ág se jal rahá
thá: aur 'ahd kí we donon lauhen
mere donon háthon men thín.
16 Tab main ne nigáh kí, aur dekho,
tum ne Khudáwand apne Khudá ká
gunáh kiyá thá, aur apne liye dhálá
húá bachhrá banáyá: tum bahut jald
us ráh se, jo Khudáwand ne tumhen
batáí, báhar gaye the.
17 Tab main ne we donon lauhen
thámke apne donon háthon se phenk
dín, aur tumhárí ánkhon ke sámhne
unhen tor dálá.
18 Aur main áge kí tarah se chálís
din aur chálís rát tak Khudáwand ke
áge girá pará rahá: main ne na rotí
kháí, na páni piyá, un sab gunáhon ke
sabab se ki tum ne kiye, jab ki tum
ne Khudáwand ke áge aisí buráí kí,
ki use gusse men láe.
19 Kyúnki main Khudáwand ke
qahr aur tez gusse se dará, ki wuh tum
par bahut gussa thá, aur tumhen
nábúd kiyá cháhtá thá. Lekin Khu-
dáwand ne us waqt bhí merí suní.
20 Aur Khudáwand ká bará gussa
Hárún par bhí bharká, aur use halák
karne par thá; main ne us waqt Hárún
ke liye bhí du'á mángí.
21 Aur main ne tumháre gunáh ko,
ya'ne us bachhre ko, jo tum ne banáyá
thá, liyá, aur ág men jaláyá; phir use
kútá, aur mihín písá, aisá ki wuh
gubár sá ho gayá; aur main ne us
rákh ko us chashme men, jo pahár se
niklá thá, dál diyá.
22 Aur Tab'arah, aur Massah, aur
Qabrát ut Taháwah men bhí, tum ne
Khudáwand ko gussá diláyá.
23 Aur usí tarah us waqt, jab Khu-
dáwand ne tum ko Qádis-Barní'a se
báhar bhejá, aur farmáyá, Charh jáo,
aur us zamín ke, jo main ne tum ko
dí hai, wáris bano; us waqt tum Khu-
dáwand apne Khudá ke hukm se phir
gaye, aur tum us par ímán na láe, aur
us kí áwáz ko na suná.
24 Jis din se main ne tumhen jáná,
tum Khudáwand se sarkashí karte
ho.
25 So main Khudáwand ke sámh-
ne chálís din aur chálís rát girá pará
rahá, jaisá ki áge pará thá; kyúnki
Khudáwand ne farmáyá thá, ki Main
in ko halák karúngá.
26 Is liye main ne Khudáwand kí
minnat kí, aur kahá, Ai Málik Khu-
dáwand, apní qaum ko, aur apní
mírás ko, jise tú ne apní buzurgwárí
se naját bakhshí, aur jise tú zoráwar
háth se Misr se nikál láyá, halák na
kar.
27 Apne khádimon, Abirahám, aur
Iz,háq aur Ya'qúb ko, yád farmá: is
qaum kí khudsarí, aur un kí sharárat,
aur un ke gunáh par, nazar na kar;
28 Na howe ki wuh sarzamín, jahán
se tú ham ko nikál láyá, kahe, Is liye
ki Khudáwand qádir na thá, ki un ko
us sarzamín men, jis kí bábat us ne
un se wa'da kiyá, dákhil kare, aur is
liye, ki wuh un ká kína rakhtá thá,
wuh unhen nikál le gayá, tá ki unhen
dasht men halák kare.
29 Ba har hál we terí qaum hain,
aur terí mírás hain, jinhen tú apne
bare zor se, aur barháe húe bázú se,
nikál láyá hai.

X BAB.

Us waqt Khudáwand ne mujhe
farmáyá, ki Apne liye patthar
kí do takhtián pahlíon kí mánind
taráshke baná, aur pahár par mujh pás
charh á, aur ek chobí sandúq baná.
2 Aur main un takhtíon par wuhí
báten likhúngá, jo pahlí takhtíon par,
jinhen tú ne tor dálá, likhí thín; ba'd
us ke tum un ko sandúq men rakhiyo.
3 Tab main ne shittím kí lakrí ká
sandúq banáyá, aur patthar kí do
takhtián pahlíon ke mánind taráshín,

aur un donon̲ taḳhtíon̲ ko apne háth
men̲ liye húe pahár̤ par char̤há.
4 Aur us ne un taḳhtíon̲ par, pahle
likhne ke muwáfiq, wuhí das ahkám,
jo Ḳhudáwand ne pahár̤ par ág ke
bích se majma' ke din tumhen̲ farmáe
the, likhe; aur Ḳhudáwand ne mujhe
we dín̲.
5 Tab main̲ phirá, aur pahár̤ par se
utrá, aur un taḳhtíon̲ ko us sandúq
men̲, jo main̲ ne banáyá thá, rakhá:
chunánchi we hanoz us men̲ hain̲,
jaisá ki Ḳhudáwand ne mujhe hukm
kiyá hai.
6 ¶ Tab baní Isráel ne Biarát i
baní Ya'aqán se Mausírah ko kúch
kiyá: wahán̲ Hárún ká intiqál húá,
aur wahín̲ gár̤á gáyá, aur us ká beṭá
Ili'azar kahánat ke mansab par us ká
qáim-maqám húá.
7 Wahán̲ se unhon̲ ne Judjúdah ko
kúch kiyá; aur Judjúdah se Yutbát
ko, jo pání kí nahron̲ ke sabab ḳháss
sarzamín hai.
8 ¶ Us waqt Ḳhudáwand ne Láwí
ke firqe ko is liye judá kiyá, ki Ḳhu-
dáwand ke 'ahd ke sandúq ko uṭháwe,
aur Ḳhudáwand ke huzúr khar̤á hoke
us kí ḳhidmat-guzárí kare, aur us ká
nám leke du'á dewe; chunánchi áj ke
din tak yún̲hín̲ hai.
9 Is liye Láwí ká hissa aur mírás
us ke bháíon̲ ke sáth nahín̲, ki Ḳhu-
dáwand us kí mírás hai, jaisá Ḳhudá-
wand tere Ḳhudá ne use kahá.
10 Aur main̲ agle dinon̲ kí tarah
chális rát aur chális din pahár̤ par phir
ṭhahrá rahá, aur us daf'a bhí Ḳhudá-
wand ne merí suní, aur Ḳhudáwand
ne na cháhá ki tujhe halák kare.
11 Phir Ḳhudáwand ne mujhe
kahá, ki Uṭh, aur qaum ke áge áge
kúch kar, tá ki we us sarzamín men̲
dáḳhil hoke us ke wáris ho jáwen̲, jis
ki main̲ ne un ke bápdádon̲ se qasam
karke kahá thá, ki un ko baḳh-
shún̲gá.
12 ¶ Ab, ai Isráel, Ḳhudáwand
terá Ḳhudá tujh se kyá cháhtá hai,
magar yih, ki tú Ḳhudáwand apne
Ḳhudá se ḍará kare, aur us ki sab
ráhon̲ par chale, aur us se muhabbat
rakhe, aur apne sáre dil aur apní sárí
ján se Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí
bandagí kare,
13 Aur us ke ahkám aur huqúq ko,
jo main̲ áj ke din tujhe farmátá hún̲,
hifz kare, tá ki terá bhalá ho?
14 Dekh, ki ásmán, aur ásmánon̲
ká ásmán, Ḳhudáwand tere Ḳhudá
ká hai; zamín bhí, aur sab kuchh jo us
men̲ hai.
15 Faqat yihí thá, ki Ḳhudáwand
ko ḳhush áyá, ki tumháre bápdádon̲
se muhabbat rakhe; is liye un ke ba'd
un kí aulád ko, ya'ne tum ko, sárí
gurohon̲ kí banisbat pahle barguzída
kiyá, jaisá ki áj hai.
16 Pas, apne dilon̲ ká ḳhatna karo,
aur áge ko gardan-kashí na karo.
17 Ki Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá,
wuhí ḳhudáon̲ ká Ḳhudá, aur ḳhudá-
wandon̲ ká Ḳhudáwand hai; wuh
buzurgwár, aur qádir, aur haibatnák
Ḳhudá hai, jo záhir par nazar nahín̲
kartá, aur rishwat nahín̲ letá.
18 Wuh yatímon̲ aur bewon̲ ká
insáf kartá hai, aur pardesí se aisí
muhabbat rakhtá hai, ki use kháná
aur kapr̤á detá hai.
19 So tum bhí pardesí ko piyár
karo; ki tum bhí zamín i Misr men̲
pardesí the.
20 Tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá se
ḍartá rah; usí kí bandagí kar, aur
usí se lipṭá rah, aur usí ke nám kí
qasam khá.
21 Wuhí terá faḳhr hai, aur wuhí
terá Ḳhudá hai, jis ne tere liye aise
bar̤e aur haulnák kám kiye, jinhen̲ tú
ne apní ánkhon̲ se dekhá.
22 Tumháre bápdáde, jab Misr men̲
utre, to sattar ádmí the; aur ab Ḳhu-
dáwand tere Ḳhudá ne tujhe ásmán
ke sitáron̲ ke mánind bar̤háyá.

XI BAB.

SO tú KHUDÁWAND apne Khudá ko dost rakh, aur us kí amánat kí, aur huqúq, aur sharí'aton, aur ahkám kí hamesha muháfazat kar.

2 Aur tum áj ke din ján lo, ki main tumhárí aulád se khitáb nahín kartá, jinhon ne na jání hai, aur na dekhí hai KHUDÁWAND tere Khudá kí tambíh, aur us kí buzurgí, aur us ká zoráwar háth, aur us ká barháyá húá bázú,

3 Aur us ke mu'ajize, aur us ke we kám ki us ne Misr ke darmiyán Fira'ún sháh i Misr aur us kí sárí sarzamín ke sáth kiye;

4 Aur wuh, jo us ne Misr ke lashkar ke sáth, aur un ke ghoron, aur un kí gáríon ke sáth kiyá; ki kyúnkar us ne un ke úpar daryá e Qulzum ká pání bahá láyá, jis waqt unhon ne tumhárá píchhá kiyá; so KHUDÁWAND ne unhen halák kiyá, ki áj ke din tak nábúd hain;

5 Aur wuh, jo us ne bayábán men, jis waqt tak tum yahán pahunche, tumháre sáth kiyá;

6 Aur wuh, jo us ne Dátan aur Abirám ke sáth kiyá, jo Rúbin ke bete Iliáb ke bete the; ki kyúnkar zamín ne apná munh kholá, aur un ke gharánon, aur un ke khaimon, aur us sáre mál ko, jo un ke qabze men thá, sáre Isráel ke darmiyán nigal gayí:

7 Balki tumhín ne KHUDÁWAND ke we sab bare kám, jo us ne kiye, apní ánkhon se dekhe.

8 So tú un sáre hukmon kí, jo áj main tujhe farmátá hún, muháfazat kar, tá ki tum qúwat páo, aur dákhil hoke us zamín ke, jis ke málik hone ke liye tum játe ho, wáris ho;

9 Aur tá ki tum us zamín par apní 'umr bahut barháo, jis kí bábat KHUDÁWAND ne tumháre bápdádon se qasam karke kahá, ki Main un ko, aur un kí nasl ko, dúngá,—wuh sarzamín, jis men dúdh aur shahd bahtá hai.

10 ¶ Ki wuh zamín, jis men tú us ká wáris hone játá hai, Misr kí sí nahín, jahán se tum nikal áe, jahán tú apná bíj botá thá, aur use apne pánw se, tarkárí ke bág kí tarah, pání se sínchtá thá:

11 Lekin wuh zamín, jis ke wáris hone ko tum játe ho, paháron aur wádíon ki zamín hai, aur ásmán ke menh se seráb hotí hai.

12 Yih wuh zamín hai, jise KHUDÁWAND terá Khudá cháhtá hai, aur hamesha, sál ke shurú' se sál ke ákhir tak, KHUDÁWAND tere Khudá kí ánkhen us par lagí hain.

13 ¶ Aur yún hogá, ki agar tum mere hukmon ko, jo áj main tumhen farmátá hún, koshish se sunke, KHUDÁWAND apne Khudá ko dost rakho, ki apne sáre dil, aur apne sáre jí se us kí bandagí karo,

14 To main tum ko tumhárí zamín par menh 'ain waqt par, pahlí aur pichhlí barsát, barsáúngá, tá ki tum apná galla, aur apní mai, aur apná tel jam'a karo.

15 Aur main tere kheton men tere chárpáyon ke liye ghás ugwáúngá, tá ki tú kháe aur ser ho.

16 Tum áp se khabardár raho, aisá na ho ki tumháre dil fareb khá jáwen, aur tum phir jáo, aur gair ma'búdon kí bandagí karo, aur unhen sijda karo,

17 Aur KHUDÁWAND ká gussa tum par bharke, aur wuh ásmán ko band kare, ki menh na barse, aur zamín apná hásil na de; aur tum us achchhí zamín par se, jo KHUDÁWAND tum ko detá hai, jald faná ho jáo.

18 ¶ So tum merí in báton ko apne dilon aur apní jánon men jagah do, aur unhen nishán ke liye apne háthon par bándho, aur we tumhárí donon ánkhon ke darmiyán tíkon kí mánind rahen.

19 Aur tum unhen apne larkon ko parháo, jis waqt ki tú apne ghar men baithá ho, aur apní ráh chaltá ho, aur sote waqt, aur uthte waqt, un ká charchá kar.

20 Aur tú unhen apne ghar kí chaukhaton par, aur apne phátakon par likh:

21 Tá ki terí aur terí aulád kí 'umr ke din, jis tarah se ásmán ke din jo zamín ke úpar hai, us sarzamínmen bahut howen, jis kí bábat KHUDÁWAND ne tere bápdádon se qasam karke kahá, ki Main use tumhen dúngá.

22 ¶ Kyúnki agar tum un sab hukmon kí, jo main tumhen farmátá hún, koshish se muháfazat karo, aur un par 'amal karo, ki KHUDÁWAND apne Khudá ko dost rakho, aur us kí sárí ráhon par chalo, aur us se lipte raho;

23 To KHUDÁWAND in sab gurohon ko tumháre áge se nikál dálegá; aur tum in gurohon ke, jo tum se buzurgtar aur qawítar hain, wáris hoge.

24 Jis jis jagah tumháre pánw ke talwe parenge, wuh wuh jagah tumhárí ho jáegí; bayábán se, aur Lubnán se, aur nahr se, jo nahr i Furát hai, leke, daryá e garbí tak, tumhárá siwána hogá.

25 Yahán kisí ádmí kí majál na hogí, ki tumháre sámhne khará ho sake: ki KHUDÁWAND tumhárá Khudá tumhárá ru'ab aur khauf us sárí sarzamín par, jis par tum qadam mároge, dálegá, jaisá us ne tum se kahá hai.

26 ¶ Dekho, main áj ke din tumháre áge barakat aur la'nat rakh detá hún;

27 Barakat, jab ki tum KHUDÁWAND apne Khudá ke hukmon ko, jo áj main tumhen farmátá hún, máno:

28 Aur la'nat, jab kí KHUDÁWAND apne Khudá kí farmánbardárí na karo, aur us ráh se, jis kí bábat áj main tumhen farmátá hún, phirke, gair-ma'búdon kí pairauí karo, jinhen tum ne nahín jáná.

29 Aur yún hogá, ki jab KHUDÁWAND terá Khudá tujh ko us sarzamín men, jahán tú játá hai ki us ká wáris bane, dákhil karegá, to tú us barakat ko koh i Garizím par se, aur us la'nat ko koh i 'Aibál par se, sunáwegá.

30 Dekh, we pahár Yardan pár wáqi' hain, us taraf ko jidhar áftáb gurúb hotá hai, Kan'áníon kí sarzamín men, jo maidán men Jiljál ke muqábil, Morih ke balúton ke qaríb, rahte hain.

31 Kyúnki tum Yardan pár játe ho, tá ki us sarzamín ke, jo KHUDÁWAND tumhárá Khudá tumhen detá hai, wáris ho; so tum us ke wáris hoge, aur us men basoge.

32 So tum in sab huqúq aur hukmon kí muháfazat karo, jinhen main áj tumháre sámhne rakhtá hún, aur un par 'amal karo.

XII BA'B.

YE we huqúq, aur ahkám hain, jin par tumhen lázim hai, ki us sarzamín men, jise KHUDÁWAND tumháre bápdádon ká Khudá tumhárí milkíyat hone ke liye tumhen detá hai, nigáh rakho, tá ki sab din, jab tak tum zamín par jíte raho, un par 'amal karo.

2 Tum un sab jagahon ko, jahán un qaumon ne, jin ke tum wáris hoge, apne ma'búdon kí bandagí kí hai, únche paháron par, aur tílon par, aur har ek hare darakht tale, nest o nábúd kar díjiyo.

3 Un ke mazbahon ko dhá díjiyo, aur un ke sutúnon ko toriyo, aur un ke ghane bágon men ág lagáiyo, aur un ke ma'búdon kí khudí húí múraton ko chaknáchúr kíjiyo, aur un ke námon ko us jagah se mitá díjiyo.

4 Tum aisá kuchh KHUDÁWAND apne Khudá ke liye mat kíjiyo.

5 Balki wuh jagah, jise KHUDÁWAND tumhárá Khudá tumháre sab firqon ke darmiyán pasand karegá, ki

wahán apná nám rakhe, ya'ne usí ká maskan, tum púchho, aur wahán áyá karo;

6 Aur wahín tum apní sokhtaní qurbáníon, aur apne zabíhon, aur apní dahyakíon, aur háth se uthái húí qurbáníon ko, aur apní mannaton kí chízen, aur apní khushí kí qurbáníon, aur apne bher bakrí aur gáe bail ke palauthon ko, guzráno:

7 Aur wahán tum KHUDÁWAND apne Khudá ke áge kháo; aur tum aur tumháre gharáne, apne un sab kámon men, jin men tum háth lagáte ho, aur jin men KHUDÁWAND tumháre Khudá ne tum ko barakat dí hai, khushí karo.

8 Tum aise kám, jaise ham yahán karte hain, ki har ek kí nazar men jo kuchh bhalá ma'lúm ho, so kare, wahán mat kíjiyo.

9 Kyúnki tum us árám aur mírás tak, jo KHUDÁWAND tumhárá Khudá tumhen detá hai, hanoz nahín pahunche.

10 Lekin jab tum Yardan pár jáoge, aur us sarzamín men, jise KHUDÁWAND tumhárá Khudá tumhári mírás kar detá hai, búd o básh karoge; aur wuh tum ko tumháre sab dushmanon se, jo cháron taraf hain, rihái degá, yahán tak ki tum be-khauf búd o básh karo;

11 To wahán ek maqám hogá, jise KHUDÁWAND tumhárá Khudá is liye chun legá, ki us ká nám wahán rakhá jáe; so tum ye sab kuchh, jo main tumhen farmátá hún, wahán le jáo; ya'ne apní sokhtaní qurbáníán, aur apne zabíhe, aur apní dahyakíán, aur apne háth ke utháe húe hadye, aur sab apní kháss mannaton kí chízen, jo KHUDÁWAND ke liye tum se máni játí hain, wahán guzrániyo:

12 Aur tum apne beton, aur apní betíon, aur apne gulámon, aur apní laundíon, us Láwí samet, jo tumháre phátakon ke andar ho, is liye ki us ká bakhra aur mírás tumháre sáth nahín, KHUDÁWAND apne Khudá ke áge khush rahiyo.

13 Tú áp se chaukas rah, aur apní sokhtaní qurbáníán har ek jagah, jo nazar áwe, mat guzrán;

14 Magar us hí jagah, jise KHUDÁWAND tumháre firqon men se ek ke darmiyán chun legá, tú apní sokhtaní qurbáníán wahán guzrániyo; aur sab kuchh, jo main tujhe hukm kartá hún, wahín kíjiyo.

15 Tis par bhí, jo kuchh terá jí cháhe, zabh kar, aur apne sab darwázon men gosht kháyá kar, KHUDÁWAND apne Khudá kí barakat ke muwáfiq, jo us ne tum ko dí hai: khwáh pák ho, khwáh nápák, har koí, misl áhú, aur hiran ke, use kháe.

16 Faqat tú lahú mat khá: balki tú use páni kí tarah zamín par undel de.

17 ¶ Lekin tú apne galle, aur mai, aur tel kí dahyakíán, aur apne gáe bail, aur bher bakrí ke palauthe, aur apní mannaton kí chízen, jo tú máne, aur apní khushí ke hadye, aur we qurbáníán, jinhen tú ne apne háth se utháyá, apne phátakon ke andar mat kháiyo:

18 Balki tujh par, aur tere bete aur terí betí par, aur tere gulám aur terí laundí par, aur Láwí par, jo tere phátakon ke andar hai, wájib hai, ki un chízon ko KHUDÁWAND apne Khudá ke áge us jagah, jise KHUDÁWAND terá Khudá chun lewe, kháo: aur tú KHUDÁWAND apne Khudá ke áge apne sab kámon men, jin men tú háth lagátá hai, khush rahiyo.

19 A'p se chaukas rah, ki jab tak ki tú zamín par jítá rahe, Láwí ko tark na karná.

20 ¶ Jab KHUDÁWAND terá Khudá terí sarhaddon ko barháwe, jaisá us ne tujh se wa'da kiyá, aur tú kahe, ki Main gosht kháúngá, ki merá jí gosht kháne ká mushtáq hai, to tú gosht,

aur har ek chíz, jise terá jí cháhe,
kháiyo.
21 Aur agar wuh makán, jise KHU-
DÁWAND tere Khudá ne is liye chun
liyá hai, ki apná nám wahán rakhe,
tere makán se bahut dúr ho, to tú
apne gáe bail, aur bher bakrí men se,
jo KHUDÁWAND ne tujhe diye, zabh
kíjiyo, jaisá main ne tujhe farmáyá,
aur tú apne darwázon men jo kuchh
terá jí cháhe kháiyo.
22 Jis tarah ki áhú aur híran ko
kháte hain, tú us hí tarah unhen
kháiyo: pák aur nápák un ke kháne
men barábar hain.
23 Lekin khabardár ki lahú mat
kháiyo; kyúnki lahú jo hai, so ján
hai; aur munásib nahín ki tú gosht ke
sáth ján kháwe.
24 Tú use mat kháiyo; balki use
pání kí tarah zamín par undeliyo.
25 Tú use na kháná; tá ki terá aur
tere ba'd terí aulád ká bhalá ho, jab ki
tú wuh, jo nek hai, KHUDÁWAND kí
ánkhon ke sámhne kare.
26 Lekin tú apní muqaddas chízen
jo tere pás hon, aur apní mannaton kí
chízen us makán men, jise KHUDÁ-
WAND chun lewe, le jáiyo.
27 Aur tú apní sokhtaní qurbáníán,
un ká gosht aur lahú, KHUDÁWAND
apne Khudá ke mazbah par charháiyo;
aur tere zabíhon ká lahú KHUDÁWAND
tere Khudá ke mazbah par undelá
jáegá, magar gosht tú kháiyo.
28 In sab báton ko, jin ká main
tumhen hukm detá hún, dhyán rakhke
suno, tá ki tumhárá, aur tumháre ba'd
tumhárí aulád ká abad tak bhalá ho,
jab ki tum wuh, jo KHUDÁWAND tum-
háre Khudá kí nazar men nek aur rást
hai, karo.
29 ¶ Jab KHUDÁWAND terá Khudá
un gurohon ko tere áge wahán, jahán
tú játá hai ki wáris bane, kát dále, aur
tú un ká wáris ho jáe, aur un kí sar-
zamín men búdobásh kare;
30 To tú apne se hoshyár rah, na
ho ki tere sámhne un ke nábúd hone
ke ba'd, tú un kí pairauí karke phande
men phanse; aur na ho ki tú un ke
ma'búdon kí bábat, yih kahke, púchhe,
ki Ye jamá'aten apne ma'búdon kí
bandagí kyúnkar kartí thín? main bhí
us hí tarah karúngá.
31 Tú KHUDÁWAND apne Khudá se
aisá mat kíjiyo; kyúnki unhon ne har
ek makrúh kám, jis se KHUDÁWAND
'adáwat rakhtá hai, apne ma'búdon ke
liye kiyá; yahán tak ki apne beton
aur betíon ko bhí apne ma'búdon ke
liye ág men dálke jalá diyá.
32 Tum har ek bát par, jis ká
hukm main tumhen detá hún, dhyán
rakhke 'amal kíjiyo: tú us se ziyáda
na karná, na us se kam karná.

XIII BA'B.

AGAR tumháre darmiyán koí nabí
yá khwáb-dekhnewálá záhir ho,
aur tumhen koí nishán yá mu'ajiza
dikhláwe;
2 Aur us nishán yá mu'ajize ke
mutábiq, jo us ne tumhen dikháyá,
bát wáq'i ho, aur wuh tumhen kahe,
A'o, ham gair-ma'búdon kí, jinhen tum
ne nahín jáná, pairauí karen, aur un
kí bandagí karen:
3 Tú hargiz us nabí yá khwáb-
dekhnewále kí bát par kán mat dha-
riyo; ki KHUDÁWAND tumhárá Khudá
tumhen ázmátá hai, tá daryáft kare,
ki tum KHUDÁWAND apne Khudá ko
apne sáre dil aur apní sárí ján se dost
rakhte ho, ki nahín.
4 Cháhiye ki tum KHUDÁWAND
apne Khudá kí pairauí karo, aur us se
daro, aur us ke hukmon ko hifz karo,
aur us kí bát máno; tum us kí ban-
dagí karo, aur us hí se lipte raho.
5 Aur wuh nabí, yá wuh khwáb-
dekhnewálá, qatl kiyá jáegá; kyúnki
us ne tumhen KHUDÁWAND tumháre
Khudá se, jo tum ko Misr se báhar
nikál láyá, aur us gulám-kháne se
rihái dí, phiráne ke liye kahá thá, tá
ki tumhen us ráh se, jis par KHUDÁ-

wand tumháre Ḳhudá ne tumheṉ
chalne ká ḥukm diyá hai, bahkáwe.
Isí tarah tú badí ko apne darmiyán se
judá kár degá.
6 ¶ Agar terá bháí, jo terí má ká
beṭá hai, yá terá hí beṭá, yá terí beṭí,
yá terí hamkanár jorú, yá terá dost,
jo tujhe terí ján ke barábar 'azíz ho,
tujhe poshíde meṉ phusláwe, aur kahe,
ki A'o, gair-ma'búdoṉ kí bandagí kar-
eṉ, jin se tú aur tere bápdáde wáqif
nahíṉ the,
7 Ya'ne un logoṉ ke ma'búdoṉ meṉ
se, jo tumháre girdágird, tumháre
nazdík, yá tum se dúr, zamín ke is
sire se us sire tak, rahte haiṉ;
8 To tú us se muwáfiq na honá, aur
na us kí bát sunná; tú us par rahm
kí nigáh na rakhná, tú us kí ri'áyat
na karná, tú use poshída na rakhná:
9 Balki tú us ko zarúr qatl karná;
us ke qatl par pahle terá háth paṛe,
aur ba'd us ke sab qaum ke háth.
10 Aur tú use sangsár karná, tá ki
wuh mar jáe; kyúṉki us ne cháhá, ki
tujhe Ḳhudáwand tere Ḳhudá se, us
hí se, jo tujhe zamín i Misr se, gulám-
kháne hí se, nikál láyá, bargashta
kare.
11 Tab sáre baní Isráel sunke ḍa-
renge, aur tumháre darmiyán phir
waisí sharárat na kareṉge.
12 ¶ Agar tú un shahroṉ meṉ se,
jo Ḳhudáwand tere Ḳhudá ne tujhe
sukúnat ke liye bakhshe haiṉ, kisi kí
bábat yih afwáh sune, ki
13 Ba'ze log, baní Bali'ál, tumháre
darmiyán se nikal gaye, aur apne
shahr ke logoṉ ko yúṉ kahke gumráh
kiyá, ki A'o, ham chaleṉ, aur gair-
ma'búdoṉ kí, jinheṉ tum ne nahíṉ
jáná, bandagí kareṉ;
14 Tab tujhe púchhná, aur talásh
karná, aur ḳhúb tahqíq karná hogá;
aur dekh, agar yih bát sach ho, aur
yaqín ko pahunche, ki aisá nafratí
kám tumháre darmiyán kiyá gayá;
15 To tú us shahr ke báshindoṉ ko,
talwár kí dhár se zarúr qatl karegá,
use, aur sab kuchh jo us shahr meṉ
hai, aur waháṉ kí mawáshí ko talwár
kí dhár hí se nest o nábúd karegá.
16 Aur us kí sárí lúṭ waháṉ ke
kúche ke bích o bích ikaṭṭhí karegá,
aur us shahr ko aur waháṉ kí lúṭ ko,
Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke liye, ág
se jalá degá: aur wuh hamesha ko ek
ṭílá hogá; phir banáyá na jáegá.
17 Aur un haram kí chízoṉ meṉ se
kuchh tere háth se lagá lipṭá na rahe:
tá ki Ḳhudáwand apne qahr i tund
se báz áwe, aur tujh par karam kare,
aur tujh par rahm farmáwe, aur tujhe
ziyáda kare, jaisá ki us ne tumháre
bápdádoṉ se qasam kí hai;
18 Jis waqt ki tú Ḳhudáwand apne
Ḳhudá kí áwáz sune, ki tú us ke
ḥukmoṉ par, jo áj maiṉ tujhe farmátá
húṉ, ḥifẕ kare, tá ki tú us ko, jo Ḳhu-
dáwand tere Ḳhudá kí nazaroṉ meṉ
bhalá hai, bajá láwe.

XIV BA'B.

TUM Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke
farzand ho; tum kisí murde
ke sabab apne ko na káṭo, na apní
ánkhoṉ ke bích bál múṉḍo.
2 Kyúṉki tú Ḳhudáwand apne
Ḳhudá ke liye muqaddas qaum hai,
aur Ḳhudáwand ne tujh ko chun liyá
hai, tá ki sab qaumoṉ kí banisbat, jo
zamín par haiṉ, tú us ke liye ḳháss
qaum ho.
3 ¶ Tú kisí ghinauní chíz ko mat
kháiyo.
4 We chárpáe, ki jinheṉ tum khá
sakte ho, ye haiṉ: Bail, aur jhunḍ
meṉ se bheṛ, aur bakrí;
5 Aur hiran, aur áhú, aur yahmúr,
aur buz-kohí, aur rím, aur gáw-mesh,
aur takka-kohí.
6 Aur har ek chárpáya, jis ke khur
chire húe hoṉ, aur us ke khur meṉ
shigáf ho, aisá ki us se do panje
hote, aur jugálí kartá ho, to tum use
kháoge.

7 Lekin un men̲ se, ki jugálí karte
hain̲, yá un ke khur chire húe hain̲,
tum inhen̲ mat kháiyo; jaise únt, aur
ḳhargosh, aur yarbú'a; is liye ki ye
jugálí karte hain̲, lekin un ke khur
chire húe nahín̲ hain̲: so yih tumháre
liye nápák hain̲.
8 Aur súar bhí, ki us ke khur chire
húe hain̲, par jugálí nahín̲ kartá: wuh
tumháre liye nápák hai; tum un ká
gosht na kháiyo, na un kí lásh ko
háth lagáiyo.
9 ¶ Ábí jánwaron̲ men̲ se yihí
kháoge; jitnon̲ ke par hon̲ aur chhil-
ke, tum unhen̲ kháoge:
10 Magar jis ke par aur chhilke na
hon̲, tum use mat kháiyo; wuh tum-
háre liye nápák hai.
11 ¶ Har ek paranda, jo pák hai,
tum use kháoge.
12 Lekin we, jin ká kháná harám
hai, ye hain̲: 'uqáb, aur ustuḳhwán-
ḳhwár, aur bahrí 'uqáb,
13 Aur chílh, aur sufed chílh, aur
giddh, aur jo un kí jins se hain̲;
14 Aur har ek jins ká kauwá;
15 Aur shutr-murg, aur ullú, aur
bahrí baglá, aur báz kí har ek qism;
16 Aur búm, aur chúhemár, aur
chakwá,
17 Aur hawásil, aur raḳham, aur
máhí-ḳhwár,
18 Aur laklak, aur baglá, aur jo un
kí jins se hon̲, aur hudhud, aur cham-
gádar.
19 Aur har ek haiwán, jo rengke
chale aur uṛe, tumháre liye nápák hai;
tum use mat kháiyo.
20 Sab we parande, jo pák hain̲,
tum unhen̲ kháoge.
21 ¶ Jo haiwán áp se mar jáe, tum
use mat kháiyo; tú use kisí pardesí
ko, jo tere phátakon̲ ke andar howe,
díjiyo, tá ki wuh use kháwe; yá kisí
ajnabí ádmí ke háth bech ḍáliyo;
kyún̲ki tu Ḳhudáwand apne Ḳhudá
kí muqaddas qaum hai. Tú halwán
us kí má ke dúdh men̲ mat ubáliyo.

22 Tú apne galle men̲ se, jo sál ba
sál tere kheton̲ men̲ hásil hotá hai,
daswán̲ hissa wafádárí se judá kíjiyo.
23 Aur tú Ḳhudáwand apne Ḳhu-
dá ke huzúr us jagah, jise us ne apne
nám ke liye pasand farmáyá, ki us ká
nám wahán̲ rahe, apne galle kí, aur
apní mai kí, aur apne tel kí dahyakí,
aur apne gáe bail, aur bheṛ bakrí ke
pahle bachche kháiyo; tá ki tú Ḳhu-
dáwand apne Ḳhudá se hamesha ḍar-
ná síkhe.
24 Aur agar rasta tere liye daráz
ho, aisá ki tú use na le já sake; yá
agar wuh makán, jise Ḳhudáwand
tere Ḳhudá ne pasand farmáyá, ki
apná nám wahán̲ rakhe, bahut dúr ho,
jab Ḳhudáwand tere Ḳhudá ne tujh
ko barakat baḳhshí:
25 Tab tú naqdí ke liye un ko
bech, aur us naqdí ko bandhí húí apne
háth men̲ leke us maqám par, jise
Ḳhudáwand terá Ḳhudá chun lewe,
já:
26 Aur us naqdí se, jis chíz ko terá
jí cháhe, mol le, ḳhwáh gáe bail, yá
bheṛ bakrí, yá mai, yá muskir, yá aur
kuchh, jis par terá jí rágib ho; aur
wahán̲ Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke
áge kháná khá, aur tú aur terá sárá
gharáná ḳhushí kare,
27 Aur Láwí bhí, jo tere phátakon̲
ke andar hai; tú use hargiz tark na
kíjiyo; kyún̲ki us ke liye hissa aur
mírás tere sáth nahín̲ hai.
28 ¶ Tín sál ke ba'd tú us sál ke
paidáwár kí sárí dahyakí nikáliyo, aur
apne phátakon̲ ke andar use jam'a
kíjiyo:
29 Aur Láwí, is liye ki us ká koí
hissa aur mírás tere sáth nahín̲, aur
musáfir, aur yatím, aur bewa, jo tere
phátakon̲ ke andar hain̲, áwen̲, aur
kháwen̲, aur ser howen̲, tá ki Ḳhudá-
wand terá Ḳhudá tere háth ke sab
kámon̲ men̲, jo tú kartá hai, tujhe
barakat baḳhshe.

XV BAB.

HAR sát sál ke ba'd tujhe chhuṭ-
káre kí rasm mán lená hogá.
2 Aur chhuṭkárá karne ká taur yih
hai, ki Agar kisí ne apne paṛosí ko
kuchh qarz diyá ho, to wuh use mu'áf
kare, aur apne paṛosí se, yá bháí se,
use talab na kare ; is liye ki yih ḲHU-
DÁWAND ke chhuṭkáre kí rasm kahlátí
hai.
3 Ajnabí se tú us ko talab kar sak-
tá hai ; par jo kuchh terá tere bháí
par hai, to terá hí háth us ke liye
chhoṛ dewe ;
4 Magar jis waqt ki tumháre dar-
miyán mutlaq koí kangál na ho ;
kyún̲ki ḲHUDÁWAND us zamín par, jise
ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá terí mírás
aur milk kar detá hai, tujhe bahut sí
barakat degá :
5 Sirf is shart par, ki tú ḲHUDÁ-
WAND apne Ḳhudá kí áwáz par kán
lagáwegá, aur dhyán rakhke in sab
hukmon̲ par, jo áj main̲ tujhe amr
kartá hún̲, 'amal karegá.
6 Kyún̲ki ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá,
jaisá us ne tujhe kahá hai, tujhe bara-
kat bak̲hshegá ; aur tú bahut sí qau-
mon̲ ko qarz degá, par tú un se qarz
na legá ; aur tú bahut sí gurohon̲ par
bádsháhat karegá, aur we tujh par
bádsháhat na karen̲gí.
7 ¶ Agar tumháre bích tumháre
bháíon̲ men̲ se, tere kisí pháṭak ke an-
dar, terí us sarzamín par, jise ḲHUDÁ-
WAND terá Ḳhudá tujhe detá hai, koí
muflis howe, tú us se sak̲ht-dilí mat
kíjiyo, aur apne muflis bháí kí taraf se
apná háth mat band kíjiyo ;
8 Balki tú us par apná háth kushá-
da rakhiyo, aur kisí kám men̲ jo wuh
cháhe, baqadr us kí ihtiyáj ke, us ko
zarúr qarz díjiyo.
9 Ḳhabardár, ki tere bure dil men̲
yih andesha na guzre, aur tú kahe, ki
Sátwán̲ sál, chhuṭkáre ká sál, nazdík
hai ; aur terí ánkh tere muflis bháí se
phir jáe, aur tú use kuchh na dewe ;
aur wuh tujh par ḲHUDÁWAND se
faryád kare, aur wuh tere liye gunáh
ṭhahre.
10 Use tujh ko zarúr dená hogá ;
aur jab tú use dewe, to cháhiye ki
terá dil g̱amgín na ho ; kyún̲ki is hí
sabab se ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá, tere
sáre kámon̲ men̲, aur sab mu'ámalon̲
men̲ ki jin men̲ tú apná háth ḍále,
tujh ko barakat bak̲hshegá.
11 Ki miskín zamín par se kabhí
játe na rahen̲ge ; is liye main̲ yih
kahke tujhe hukm kartá hún̲, ki Tú
apne bháí ke wáste, aur apne miskín
ke liye, aur apne muhtáj ke wáste jo
terí zamín par hai, apná háth kusháda
rakhiyo.
12 ¶ Agar terá bháí, k̲hwáh 'Ib-
rání mard ho, k̲hwáh 'Ibrání 'aurat,
tere háth bechá jáe, aur chha baras tak
terí k̲hidmat kare ; to tú sátwen̲ sál
us ko apne pás se ázád kar díjiyo.
13 Aur jab tú use ázád karke apne
pás se ruk̲hsat kare, to use k̲hálí-háth
mat ruk̲hsat karná :
14 Balki tú apní bheṛ bakrí, aur
khatte, aur kolhú men̲ se, us barakat
men̲ se jo ḲHUDÁWAND tere Ḳhudá ne
tujhe bak̲hshí hai, dil kholke de.
15 Aur yád kar, ki tú zamín i Misr
men̲ g̱ulám thá, aur ḲHUDÁWAND tere
Ḳhudá ne tujhe chhuṛáyá ; is liye
main̲ tujhe is kí bábat áj yih hukm
kartá hún̲.
16 Aur aisá hogá, ki agar wuh
tujhe yún̲ kahe, ki Main̲ tere pás se
na jáún̲gá ; ki main̲ tujhe aur tere ghar
ko dost rakhtá hún̲ ; is liye ki tere pás
rahná us ke nazdík achchhá hai ;
17 To tú ek súá le, aur us ká kán
chhedke us súe ko kán samet apne
darwáze men̲ ghusa de, ki wuh hame-
sha ko terá g̱ulám hogá. Aur apní
laundí se bhí aisá hí kíjiyo.
18 Aur jab tú use ázád karke apne
pás se ruk̲hsat kare, to cháhiye ki yih
tujh par dushwár na guzre ; kyún̲ki
us ne do mazdúron̲ ke barábar chha

baras tak terí ḳhidmat kí: so ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá tujhe sab kuchh men̲ jo tú kare tujhe barakat degá.

19 ¶ Tere gáe bail, aur bheṛ bakrí ke nar palauṭhe, jitne paidá hon̲, un sab ko ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ke liye muqaddas kíjiyo; tú apne bail ke palauṭhe se kuchh kám na líjiyo; na apní bheṛ ke palauṭhe ká bál katriyo.

20 Tú use ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ke áge, us jagah par jo ḲHUDÁWAND pasand karegá, apne ḳhándán samet, har sál kháiyo.

21 Par agar us men̲ koí 'aib howe, langṛá ho, yá andhá ho, yá aur koí burá 'aib ho, to use ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ke liye zabh mat kíjiyo.

22 Tú use apne pháṭakon̲ ke andar kháegá; hiran aur áhú kí tarah, pák ho yá nápák, donon̲ barábar hain̲.

23 Magar tú us ká lahú na kháná; balki tú us ko pání kí tarah zamín par unḍelná.

XVI BA'B.

ABI'B ke mahíne kí muháfazat kíjiyo, aur ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá kí fasah kíjiyo; kyún̲ki ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá Abíb mahíne men̲ rát ke waqt tujh ko Misr se nikál láyá.

2 Is liye tú us jagah par, jise ḲHUDÁWAND pasand karegá, ki wahán̲ apná nám rakhe, ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ke liye tú apní gáe bail aur bheṛ bakrí men̲ se fasah zabh kíjiyo.

3 Tú us ke sáth ḳhamírí roṭí mat kháná; tú sát din tak us ke sáth faṭírí roṭí, jo dukh kí roṭí hai, kháiyo; kyún̲ki tú zamín i Misr se jaldí karke niklá; tá ki tú us din ko, jis men̲ tú Misr ke mulk se niklá, apní zindagí ke sab din yád rakhe.

4 Aur cháhiye ki terí sárí sarzamín men̲ sát din tak ḳhamírí roṭí tere sáth dikhái na de; aur na us gosht men̲ se, jise tú ne pahle din shám ko zabh kiyá, us sárí rát ko subh tak báqí rahe.

5 Tú apne kisí jagah ke pháṭak ke andar, jo ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá tujhe detá hai, fasah zabh nahín̲ karná:

6 Balki usí jagah, jise ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá pasand karegá, ki apná nám wahán̲ rakhe, shám ko, áftáb gurúb hote, usí waqt, jis waqt tú Misr se niklá, wahán̲ fasah zabh kíjiyo.

7 Aur tú use us jagah, jo ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá pasand karegá, use bhúniyo aur kháiyo, aur subh ko phirke apne ḳhaimon̲ ko rawána hújiyo.

8 Chha din tak faṭírí roṭí kháná, aur sátwen̲ din men̲ ḲHUDÁWAND tere Ḳhudá kí muqaddas jamá'at hogí; us men̲ kuchh károbár na kíjiyo.

9 ¶ Tú apne liye sát hafte gin; galle ko hansúá lagáne kí ibtidá se un sát hafton̲ ká ginná shurú' kar.

10 Aur hafton̲ kí 'íd ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ke liye apne háth kí ḳhushí ke ek hadye se, jo tú degá, jis qadr ki ḲHUDÁWAND tere Ḳhudá ne tujhe barakat dí, kar:

11 Aur tú ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ke sámhne ḳhushí kar, tú, aur terá beṭá, aur terí beṭí, aur terá gulám, aur terí launḍí, aur Láwí bhí, jo tere pháṭakon̲ ke andar hai, aur musáfir, aur yatím, aur bewa, jo tum men̲ hai, us jagah jise ḲHUDÁWAND tere Ḳhudá ne pasand kiyá hai, ki apná nám wahán̲ rakhe.

12 Aur yád rakh, ki tú Misr men̲ gulám thá; so in qánúnon̲ par liház rakhke un par 'amal kar.

13 ¶ Jab tú apne khalíhán aur kolhú ká mál jam'a kar chuke, to sát din tak ḳhaimon̲ kí 'íd kíjiyo:

14 Aur 'íd karte waqt tú ḳhushí karegá, tú, aur terá beṭá, aur terí beṭí, aur terá gulám, aur terí launḍí, aur Láwí, aur musáfir, aur yatím, aur bewa bhí, jo tere pháṭakon̲ ke andar hain̲.

15 Sát din tak ḲHUDÁWAND apne

Khudá ke liye, usí jagah, jo KHUDÁ-
WAND ko pasand hai, 'íd kíjiyo: is liye
ki KHUDÁWAND terá Khudá tere sáre
paidáwár men, aur tere háth ke sáre
kámon men, tujhe barakat bakhshegá;
so tú zarúr khushí karegá.
16 ¶ Har ek sál cháhiye, ki tere
yahán ká har ek mard tín martabe,
ya'ne 'íd i fatír ko, aur hafton kí 'íd
ko, aur khaimon kí 'íd ko, KHUDÁ-
WAND tere Khudá ke sámhne, us jagah,
jise wuh pasand farmáwegá, házir ho:
aur we KHUDÁWAND ke áge khálí-háth
na dikháí den:
17 Balki har ek mard apne maqdúr
ke, aur KHUDÁWAND tere Khudá kí
barakat ke muwáfiq, jo us ne tujhe dí
hai, kuchh láwe.
18 ¶ Tú apní sárí bastíon ke phá-
ṭakon par, jo KHUDÁWAND terá Khudá
tujh ko degá, apne sáre firqon men
Qází aur Hákim muqarrar kíjiyo; we
insáf se logon kí 'adálat karen.
19 Tú 'adálat men muqaddama mat
bigáṛiyo: tú tarafdárí na kíjiyo, na
rishwat líjiyo; ki rishwat dánishmand
kí ánkhon ko andhá kar detí hai, aur
sádiq kí báton ko phertí hai.
20 Tú us kí, jo sarásar haqq hai,
pairauí kíjiyo, tá ki tú jíe, aur us za-
mín ká, jo KHUDÁWAND terá Khudá
tujh ko detá hai, wáris howe.
21 ¶ Tú KHUDÁWAND apne Khudá
kí qurbángáh ke nazdík apne liye
ghane bág na lagáiyo:
22 Na apne liye kisí tarah kí múrat
biṭháiyo; ki is se KHUDÁWAND terá
Khudá nafrat rakhtá hai.

XVII BA'B.

TU' KHUDÁWAND apne Khudá ke
liye bail, yá bheṛ bakrí, jis men
koí 'aib yá buráí ho, zabh mat kíjiyo;
kyúnki KHUDÁWAND tere Khudá ko is
se nafrat hai.
2 ¶ Agar tumháre darmiyán terí
kisí bastí ke pháṭak ke andar, jo KHU-
DÁWAND terá Khudá tujh ko detá hai,
kahín koí mard yá 'aurat páí jáe, jis
ne KHUDÁWAND tere Khudá ke huzúr
badkárí kí ho, ki us ke 'ahd ko toṛá
ho,
3 Aur jáke gair-ma'búdon kí ban-
dagí kí ho, aur unhen sijda kiyá ho,
khwáh súraj ko, khwáh chánd, khwáh
ásmání fauj ke kisí jirm ko, jin kí par-
astish ká hukm main ne nahín kiyá;
4 Aur yih tujhe kahá jáwe, aur
tú sun páwe, aur tahqíqát kare, aur
dekho, yih sach nikle, aur yih bát
yaqín ko pahunche, ki Isráel men aisá
ghinauná kám húá:
5 To tú us mard, yá us 'aurat ko,
jis ne yih burá kám kiyá, apne phá-
ṭakon par báhar lá, aur us mard yá
us 'aurat par yahán tak patthráo
kíjiyo, ki we mar jáwen.
6 Wuh, jo wájib ul qatl hai, do
yá tín ádmíon kí gawáhí se qatl kiyá
jáe: lekin ek hí ádmí kí gawáhí se
wuh qatl na kiyá jáe.
7 Gawáhon ke háth pahle us par
uṭhen, tá ki us ko qatl karen, aur un
ke ba'd báqí sab logon ke háth. Tum
yún hí apne bích se sharárat ko nest o
nábúd kíjiyo.
8 ¶ Agar koí muqaddama uṭhe,
jis ke faisale se tú 'ájiz hotá, ápas
ke khún kí bábat, yá ápas ke da'we
kí bábat, yá ápas kí már píṭ kí bábat,
jo tere pháṭakon ke andar jhagṛe ke
bá'is hote; to tú uṭh, aur us maqám
men, jo KHUDÁWAND terá Khudá
pasand farmáwe, chaṛh já;
9 Aur káhinon ke, ya'ne Láwíon
ke, aur us qází ke pás, jo un dinon
men ho, házir ho, aur un se púchh;
ki we tujhe haqq ká faisala batá-
wenge:
10 Aur tú us faisale ke mutábiq,
jo we tujh par us maqám se, jise
KHUDÁWAND pasand kare, záhir kar
den, 'amal kíjiyo; khabardár, ki un
sab ko, jo we tujhe síkháwen, 'amal
men láiyo:
11 Sharí'at ke faisale ke muwáfiq
jo we tujhe sikháwen, aur us hukm

ke mutábiq, jo we tujhe kahen, kíjiyo; aur us faisale se, jo we tujh par záhir karen, dahne yá báen mat muriyo.

12 Aur jo koí shakhs gustákhí kare, ki us káhin kí bát, jo KHUDÁWAND tere Khudá ke áge khidmat ke liye khará hai, yá us qází ká sukhan na sune, to wuh shakhs zinda na rahe. Tú Isráel men se buráí ko yún nest o nábúd kíjiyo:

13 Tá ki sáre log sunen aur daren, aur áyande ko phir gustákhí na karen.

14 ¶ Jab tú us zamín men, jo KHUDÁWAND terá Khudá tujhe detá hai, páhunche, aur us par qábiz ho, aur us men búd o básh kare, aur kahe, ki Un sab qaumon ke muwáfiq, jo mere girdágird hain, main bhí apne úpar ek bádsháh qáim karúngá;

15 To tú ba har hál faqat us ko apne úpar bádsháh qáim kíjiyo, jise KHUDÁWAND terá Khudá pasand farmáwe: tú apne bháíon men se ek ko apne úpar bádsháh muqarrar kíjiyo: aur kisí ajnabí ko, jo terá bháí nahín, apne úpar bádsháh qáim na karná.

16 Pas use lázim hai, ki apne liye bahut ghore jam'a na kare, aur na logon ko Misr men rawána kare, tá ki us ke liye bahut se ghore láwen; is liye ki KHUDÁWAND ne tumhen farmáyá hai, ki Tum us ráh men phir kabhí na jáiyo.

17 Aur na wuh apne liye bahut sí jorúán kare; tá na ho ki us ká dil phir jáe: aur na wuh apne liye bahut rúpá aur soná jam'a kare.

18 Aur yún hogá, ki jab wuh apne takht i saltanat par julús kare, to apne wáste is sharí'at kí ek naql, us men se, jo Láwí káhinon ke huzúr hai, kitáb men likhe:

19 Wuh naql us ke pás rahegí, aur apní zindagí ke sab din men use parhá kare: tá ki wuh KHUDÁWAND apne Khudá se darná síkhe, aur is sharí'at kí sab báton aur in huqúq kí muháfazat kare, tá ki unhen 'amal men láwe:

20 Tá ki us ká dil us ke bháíon par ghamand na kare, aur hukm se dahine yá báen na mure: tá ki us kí bádsháhat men us kí aur us ke farzandon kí, Isráel ke darmiyán 'umrdaráz ho.

XVIII BA'B.

KA'HINON aur Láwíon ká, balki sáre firqe i Láwí ká hissa aur mírás Isráel ke darmiyán na hogá: we to KHUDÁWAND kí qurbáníán, jo ág se guzrání játín, aur usí kí mírás, kháenge.

2 Pas un kí mírás un ke bháíon ke sáth na hogí; balki KHUDÁWAND hí un kí mírás hai, jaisá us ne unhen farmáyá thá.

3 ¶ Aur káhinon ká haqq logon kí taraf se, ya'ne un se, jo qurbání guzránte hain, bail yá bher bakrí kí, yih hogá, ki we káhin ko shána, aur kanpatíán, aur jhojh, denge.

4 Aur tú apne galle men se, aur apní mai aur tel men se, jo pahle hásil hotá hai, aur apní bheron kí ún men se, jo pahle katrí jáe, use díjiyo:

5 Ki KHUDÁWAND tere Khudá ne use tere sáre firqon men se chun liyá hai, use aur us ke beton ko, tá ki we KHUDÁWAND ke nám se hamesha tak khidmat ke liye khare rahen.

6 ¶ Agar koí Láwí, tamám Isráel ke darmiyán tere phátakon men se kisí ke andar se, jahán wuh búd o básh kartá thá, áwe, aur us jagah men, jise KHUDÁWAND ne pasand farmáyá hai, sáre dil kí cháh se házir ho;

7 To wuh KHUDÁWAND apne Khudá ke nám se khidmat kiyá kare, jis tarah us ke sáre bháí, ya'ne Láwí, karte, jo KHUDÁWAND ke huzúr wahán khare rahte hain.

8 We barábar hissa kháne ko páwenge; siwá us ke jo us ke bápdádon kí mírás bechne se use hásil ho.

9 ¶ Jab tú us sarzamín men, jo KHUDÁWAND terá Khudá tujh ko detá hai, dákhil ho, to tú wahán kí gurohon ke karíh kámon ke mutábiq 'amal karná mat síkhiyo.

10 Tum men koí páyá na jáe, jo apne bete yá betí ko ág men guzar karwáe, yá gaib-go, yá nujúmí, yá fálkholnewálá, yá dáen bane:

11 Yá mantar-parhnewálá na ho, na yár deo se suwál karnewálá, aur na rammál, aur na sáhir ho.

12 Kyúnki we sab jo aise kám karte hain, KHUDÁWAND kí nafrat ke bá'is hain: aur aisí karáhaton ke sabab se KHUDÁWAND terá Khudá un ko tere áge se dúr kartá hai.

13 Tú KHUDÁWAND apne Khudá ke áge kámil ho.

14 Kyúnki we gurohen, jin ká tú wáris hogá, nujúmíon aur gaib-goon kí taraf kán dhartí hain: par tú jo hai, KHUDÁWAND tere Khudá ne tujh ko ijázat nahín dí, ki aisá kare.

15 ¶ KHUDÁWAND terá Khudá tere liye, tere hí darmiyán se, tere hí bháíon men se, merí mánind, ek nabí barpá karegá; tum us kí taraf kán dhariyo;

16 Us sab kí mánind, jo tú ne KHUDÁWAND apne Khudá se Hurib men majma' ke din mángá, aur kahá, ki Aisá na ho, ki main KHUDÁWAND apne Khudá kí áwáz phir sunún, aur aisí shiddat kí ág main phir dekhún, tá ki main mar na jáún.

17 Aur KHUDÁWAND ne mujhe kahá, ki Unhon ne jo kuchh kahá, so achchhá kahá.

18 Main un ke liye, un ke bháíon men se, tujh sá ek Nabí barpá karúngá, aur apná kalám us ke munh men dálúngá; aur jo kuchh main use farmáúngá, wuh sab un se kahegá.

19 Aur aisá hogá, ki jo koí merí báton ko, jinhen wuh merá nám leke kahegá, na sunegá, to main us ká hisáb us se lúngá.

20 Lekin wuh nabí, jo aisí gustákhí kare, ki koí bát mere nám se kahe, jis ke kahne ká main ne use hukm nahín diyá, yá aur ma'búdon ke nám se kahe, to wuh nabí qatl kiyá jáwe.

21 Aur agar tú apne dil men kahe, ki Main kyúnkar jánún, ki yih bát KHUDÁWAND kí kahí húí nahín?

22 To ján rakh, ki jab nabí KHUDÁWAND ke nám se kuchh kahe, aur wuh, jo us ne kahá hai, wáq'i na ho, yá púrá na ho, to wuh bát KHUDÁWAND ne nahín kahí; balki us nabí ne gustákhí se kahí hai: tú us se mat dar.

XIX BA'B.

JAB KHUDÁWAND terá Khudá un qaumon ko, jin kí sarzamín KHUDÁWAND terá Khudá tujh ko 'ináyat kartá hai, kát dále, aur tú un ká wáris ho, aur un ke shahron men aur un ke gharon men base;

2 To tú us sarzamín ke bíchonbích, jise KHUDÁWAND terá Khudá terí mírás kar detá hai, tín shahr apne liye judá kíjiyo.

3 Tab tú apne liye ek ráh muqarrar kíjiyo, aur apní sarzamín kí atráf ko, jo KHUDÁWAND terá Khudá terí mírás kar detá hai, tín hisse kíjiyo, tá ki har ek khúní bhágke wahán já rahe.

4 ¶ Aur yihí khúní ká shar'a hai, jo wahán bháge, tá ki jítá rahe: Jo koí apne hamsáe ko ná-dánistagí se máre, aur wuh us se pahle us ká kína na rakhtá thá;

5 Maslan, koí shakhs apne hamsáe ke sáth lakríán kátne ko jangal men jáwe, aur kulhárá háth men utháe, ki darakht káte, aur kulhárá daste se nikal jáe, aur us ke hamsáe ke já lage, aisá ki wuh mar jáe; to wuh un shahron men se ek men bhág jáe, aur wuh jítá bachegá:

6 Tá aisá na ho ki maqtúl ká wáris apne dil ke josh se qátil ká píchhá kare, aur ráh ke dúr hone ke sabab us ko já pakre, aur use qatl kare, hálánki

wuh wájib-ul qatl nahín; kyúnki wuh
áge se is ká kína na rakhtá thá.
7 Is liye main tujhe aisá kahke
hukm detá hún, ki Tú apne liye tín
shahr judá muqarrar kíjiyo.
8 Aur agar KHUDÁWAND terá Khu-
dá terá qalamrau barháwe, jaisá us ne
tere báqdádon se qasam karke kahá hai,
aur wuh sárá mulk, jo us ne tere bap-
dádon ko dene kahá, tujhe dewe;
9 So agar tú in sab hukmon par, jo
áj ke din main tujhe batátá hún, dhyán
rakhke 'amal kare, aur KHUDÁWAND
apne Khudá ko dost rakhe, aur ha-
mesha us kí ráhon par chale; to tú un
tín shahron par tín shahr aur apne liye
barháiyo:
10 Tá ki be-gunáh ká lahú terí
zamín par, jise KHUDÁWAND terá Khu-
dá terí mírás kar detá hai, baháyá na
jáe, ki khún tujh par ho.
11 ¶ Lekin agar koí shakhs, jo apne
hamsáe ká kína rakhtá ho, aur us kí
ghát men lagá ho, aur us par hamla
kare, aur use zakhm i kárí máre, ki
wuh mar jáe, aur un men se kisí shahr
men bhág jáe:
12 To us ke shahr ke buzurg logon
ko bhejen, aur use wahán se pakarwá
mangwáen, aur maqtúl ke wáris ke
háth men hawále karen, tá ki wuh már
dálá jáe.
13 Tú us par rahm kí nazar na
kíjiyo; balki tú be-jurm ke khún ká
gunáh Isráel se daf'a kíjiyo, tá ki terá
bhalá ho.
14 ¶ Tú apne hamsáe kí hadd ká
nishán, jise agle logon ne terí mírás ki
zamín par qáim kiyá hai, us mulk
men, jise KHUDÁWAND terá Khudá
tujhe wáris hone ke liye detá hai, mat
hatá.
15 ¶ Kisí shakhs kí kisí tarah kí
badkárí aur kisí tarah ke gunáh par,
koí gunáh kyún na ho, ek gawáh bas
nahín; balki do gawáhon kí gawáhí
se, yá tín gawáhon se, har ek bát sábit
kí jáe.
16 ¶ Agar koí jhútha gawáh uthe,
ki kisí shakhs par kisí burái kí gawáhí
de;
17 To we donon shakhs, jin men
jhagrá hai, KHUDÁWAND ke huzúr
káhinon aur qázíon ke áge, jo un
dinon men honge, khare howen;
18 Aur qází log khúb tahqíqát
karen: to dekho, agar wuh gawáh
jhuthá gawáh nikle, aur us ne apne
bhái par jhúthí gawáhí dí ho;
19 To tum us se wuh sulúk kíjiyo,
jo us ne cháhá thá, ki apne bhái se
kare: tú is tarah burái ko apne dar-
miyán se daf'a kíjiyo;
20 Tá ki báqí log sunen, aur dah-
shat kháen, aur áge ko tumháre dar-
miyán aisí sharárat phir na karen.
21 Aur terí ánkh murúwat na kare;
ki ján ká badlá ján, ánkh ká badlá
ánkh, dánt ká badlá dánt, háth ká
badlá háth, aur pánw ká badlá pánw
hogá.

XX BA'B.

AUR jab tú jang ke liye apne dush-
manon ká sámhná kare, aur
dekhe, ki un ke ghore, aur gárián, aur
log tujh se ziyáda hain, to tú un se
khauf na kar; kyúnki KHUDÁWAND
terá Khudá, jo tujhe Misr kí sarzamín
se chhurá láyá, tere sáth hai.
2 Aur yún hogá, ki jab tum jang ke
liye un ke nazdík jáo, to káhin, logon
pás áke, un se khitáb kare,
3 Aur un se kahe, ki Ai baní Isráel,
suno; tum áj ke din apne dushmanon
se nazdík húe ho, ki un se jang karo:
so tumháre dil hirásán na hon, tum
khauf na karo, aur mat kámpo, aur in
se dahshat na kháo;
4 Kyúnki KHUDÁWAND tumhárá
Khudá wuh hai jo tumháre sáth játá
hai, ki tumhárí taraf se tumháre dush-
manon ke sáth jang kare, aur tumhen
bacháwe.
5 ¶ Aur we, jo mansabdár hain,
logon se khitáb karke kahen, ki Tum
men kaun shakhs hai, jis ne nayá ghar

banáyá ho, aur use makhsús na kiyá
ho? to wuh rawána ho, aur apne ghar
ko phir jáe, tá na howe ki wuh jang
men qatl ho, aur dúsrá shakhs use
makhsús kare.
6 Aur kaun shakhs hai, jis ne ták-
istán lagáyá ho, aur us ke phal men se
hanoz kuchh kháyá nahín? wuh bhí
rawána ho, aur apne ghar ko phir jáe,
tá na ho ki wuh jang men márá jáe,
aur dúsrá koí us men se kháwe.
7 Aur kaun shakhs hai, jis ne kisí
'aurat se apní mangní kí hai, aur wuh
use apne pás nahín láyá? to wuh bhí
rawána ho, aur apne ghar ko phir
jáwe, tá na ho ki wuh larte waqt qatl
ho, aur dúsrá mard use le.
8 Aur mansabdár phir logon se mu-
khátib hoke yih bhí kahen, ki Kaun
shakhs hai, jo khaufnák aur kachcha-
dil hai? so rawána howe, aur apne
ghar phir jáe; na ho ki us ke bháíon
ke dil us ke dil kí mánind bode ho
jáen.
9 Aur jab mansabdár yih sab kuchh
logon se kah chuken, to lashkar ke
sargurohon ko logon ke áge jáne ke
liye muqarrar karen.
10 ¶ Aur jab tú kisí shahr ke pás
us se larne ke liye á pahunche, to
pahle us se sulh ká paigám kar:
11 Tab yún hogá, ki agar wuh
tujhe jawáb de ki sulh manzúr, aur
darwáza tere liye khol de, to sárí
khalq, jo us shahr men páí jáwe, terí
khidmat-guzár hogí, aur terí khidmat
karegí.
12 Aur agar wuh tujh se sulh na
kare, balki tujh se jang kare, to tú us
ká muhásara kar:
13 Aur jab KHUDÁWAND terá Khu-
dá use tere qabze men kar dewe, to
wahán ke har ek mard ko talwár kí
dhár se qatl kar:
14 Magar 'auraton, aur larkon, aur
mawáshí ko, aur jo kuchh us shahr
men ho, us ká sárá lút, apne liye le;
aur tú apne dushmanon kí us lút ko,
jo KHUDÁWAND tere Khudá ne tujhe
dí hai, kháiyo.
15 Isí tarah se tú, un sab shahron
se, jo tujh se bahut dúr hain, aur in
qaumon ke shahron men se nahín
hain, kíjiyo:
16 Lekin in qaumon ke shahron
men, jinhen KHUDÁWAND terá Khudá
terí mírás kar detá hai, kisí chíz ko,
jo sáns letí hai, jítá na chhoriyo:
17 Balki tú in ko haram kíjiyo,
Hittí, aur Amúrí, aur Kan'ání, aur
Farizzí, aur Hawí, aur Yabúsí ko,
jaisá KHUDÁWAND tere Khudá ne
tujhe hukm kiyá hai:
18 Tá ki we apne sáre karíh kámon
ke mutábiq jo unhon ne apne ma-
'búdon se kiye, tum ko 'amal karná na
sikhláen, ki tum KHUDÁWAND apne
Khudá ke gunahgár ho jáo.
19 ¶ Jab tum kisí shahr ko, is
iráde se ki laráí karke use le lo,
muddat tak muhásara kiye raho, to
tabar chaláke us ke darakhton ko
kharáb na kíjiyo; kyúnki ho saktá
hai ki tú un ká mewa kháwe; so tú
unhen kát na dáliyo, tá ki tú unhen
muhásare ke kám men láwe; kyúnki
maidán ke darakht ádmí kí zindagí
hain:
20 Magar un darakhton ko, jo terí
dánist men kháne ke wáste kám ke na
hon, kharáb kar, aur kát dál, aur us
shahr ke muqábil, jo tujh se lartá hai,
burj baná, jab tak ki wuh tere qábú
men áwe.

XXI BÁB.

AGAR us sarzamín men, jis ká
KHUDÁWAND terá Khudá tujhe
wáris kartá hai, kisí maqtúl kí lásh
parí húí mile, aur daryáft na ho, ki us
ká qátil kaun hai;
2 Tab tere buzurg, aur tere sáre
qází báhar niklen, aur un bastíon tak,
jo maqtúl ke gírdágird hain darmiyán
ko nápen:
3 Aur yún hogá, ki jo shahr maq-
túl se ziyáda nazdík hai, usí shahr ke

buzurg ek bachhiyá len̲, jis se hanoz
kuchh khidmat na lí gayí ho, aur júe
tale na áí ho;
4 Aur us shahr ke buzurg us ba-
chhiye ko ek bíhaṛ wádí men̲, jo na
jotí gayí ho, na us men̲ kuchh boyá
gayá ho, le jáen̲, aur wahán̲ us wádí
men̲ us bachhiye kí gardan káṭen̲.
5 Tab káhin, baní Láwí nazdík
áwen̲; kyún̲ki KHUDÁWAND tere Khu-
dá ne unhín̲ ko chun liyá hai, ki us kí
khidmat karen̲, aur KHUDÁWAND ká
nám leke barakat bakhshen̲, aur unhín̲
ke sukhan se har ek jhagṛá, aur har ek
már pít, faisal hogí.
6 Phir us shahr ke sáre buzurg, jo
maqtúl se nazdík hain̲, us bachhiye
ke úpar, jo us wádí men̲ gardan márí
gayí, apne háth dhoen̲;
7 Aur bolen̲, aur kahen̲, ki Hamáre
háthon̲ ne yih khún nahín̲ kiyá, na
hamárí ánkhon̲ ne dekhá.
8 Ai KHUDÁWAND, apní qaum Is-
ráel ká kafára le, jinhen̲ tú ne chhu-
ṛáyá hai, aur be-gunáhí ká khún apní
qaum Isráel ke zimme mat rakh. Tab
wuh khún unhen̲ bakhshá jáegá.
9 So jis waqt tú wuh kare, jo
KHUDÁWAND ke nazdík durust hai, to
tú be-gunáhí ká khún apne darmiyán
se daf'a karegá.
10 ¶ Aur jab tú laṛáí ke liye apne
dushmanon̲ par khurúj kare, aur KHU-
DÁWAND terá Khudá un ko tere háth-
on̲ men̲ giriftár kare, aur tú unhen̲
asír kar láe;
11 Aur un asíron̲ men̲ khúbsúrat
'aurat dekhe, aur terá jí use cháhe, ki
tú use apní jorú banáwe;
12 To tú use apne ghar men̲ lá, us
ká sir mundwá, aur nákhún kaṭwá;
13 To wuh apní asírí ká libás utá-
re, aur tere ghar men̲ rahe, aur ek
mahíne bhar apne báp aur apní má ke
sog men̲ baiṭhe; ba'd us ke tú us ke
sáth khalwat kar, aur us ká khasam
ban, aur wuh terí jorú bane.
14 Ba'd us ke agar tú us se khush-
waqt na ho, to jahán̲ wuh cháhe, use
jáne de; par tú use naqdí ke 'iwaz
hargiz bech nahín̲ saktá, na tú us se
kuchh naf'a paidá kar saktá hai; ky-
ún̲ki tú ne use ruswá kiyá.
15 ¶ Agar kisí mard kí do jorúán̲
hon̲, aur ek mahbúb aúr dúsrí gair-
mahbúb ho; aur mahbúb aur gair-
mahbúb donon̲ se laṛke hon̲; aur
palauṭhá beṭá gair-mahbúb se ho;
16 To yún̲ hogá, ki jab wuh apne
beṭon̲ par mírás kí taqsím kare, to
mahbúb ke palauṭhe beṭe ko gair-
mahbúb ke beṭe par, jo filhaqíqat pa-
lauṭhá hai, fauqiyat na de:
17 Balki wuh gair-mahbúb ke beṭe
ko apne sab mál se dúná hissa deke
palauṭhá ṭhahráwe; kyún̲ki wuh us
kí pahlí qúwat ká hai, aur palauṭhe
hone ká haqq usí ká hai.
18 ¶ Agar kisí ádmí ká beṭá gar-
dan-kash aur magrá ho, jo apne báp
aur apní má kí áwáz ko na sune, aur
we har chand use tambíh karen̲, par
wuh un par kán na lagáwe:
19 Tab us ká báp aur us kí má use
pakṛen̲, aur báhar le jáke us shahr ke
buzurgon̲ ke pás, aur us jagah ke dar-
wáze par, láen̲;
20 Aur we us ke shahr ke buzurg-
on̲ se 'arz karen̲, ki Yih hamárá beṭá
gardankash aur magrá hai; hargiz
hamárí bát nahín̲ mántá; baṛá hí
kháú aur matwálá hai.
21 To us ke shahr ke sab log us par
patthráo karen̲, ki wuh mar jáe. Tú
sharárat ko apne darmiyán se yun̲
daf'a kíjiyo, tá ki sárá Isráel sune, aur
ḍare.
22 ¶ Aur agar kisí ne kuchh aisá
gunáh kiyá ho, jis se us ká qatl wájib
ho, aur wuh márá jáwe, aur tú use
darakht men̲ laṭkáwe;
23 To us kí lásh rát bhar darakht
par laṭkí na rahe; balki tú usí din use
gáṛ de; kyún̲ki wuh, jo phán̲sí diyá
játá hai, Khudá ká mal'ún hai; is
liye cháhiye ki terí zamín, jis ká wáris

Khudáwand terá Ḳhudá tujh ko kartá hai, nápák na kí jáwe.

XXII BA'B.

TU' apne bhái ke bail aur bheṛ ko, jo khoí jáe, dekhke, apní áṅkh un se mat chhipá: balki zarúr hai ki tú unheṉ apne bhái ke pás phir láwe.

2 Aur agar terá bhái tere paṛos meṉ na ho, yá tú use pahchántá na ho, to tú use apne ghar meṉ le á, aur wuh tere pás rahe, jab tak ki terá bhái us kí talásh kare; to tú use pher díjiyo.

3 Usí tarah tú us ke gadhe se kíjiyo; usí tarah us kí poshák se kíjiyo; balki apne bhái kí har ek chíz se, jo us pás se gum ho, aur tú use páwe, to yúṉ hí kíjiyo: tú us se apne ko mat chhipáiyo.

4 ¶ Tú apne bhái ká gadhá yá bail ráh meṉ girá dekhke un se áp ko mat chhipá: tú un ke uṭháne meṉ us kí madad kíjiyo.

5 ¶ 'Aurat mard ká libás na pahine, aur mard 'aurat kí poshák na pahine; kyúṉki Khudáwand terá Ḳhudá un sab se, jo aisá karte haiṉ, nafrat rakhtá hai.

6 ¶ Agar ráh chalte kisí chiṛiye ká ghoṉslá daraḳht par yá zamín par tujhe dikhái de, ḳhwáh us meṉ bachche hoṉ, ḳhwáh anḍe, aur má bachchoṉ par yá anḍoṉ par baiṭhí húí ho, to tú bachchoṉ ko má samet mat pakṛiyo:

7 Balki tú zarúr má ko chhoṛ díjiyo, aur bachchoṉ ko apne liye líjiyo; tá ki terá bhalá ho, aur terí 'umr daráz ho.

8 ¶ Jab tú nayá ghar banáwe, to apní chhat par áṛ ke liye díwár baná, tá na howe ki koí waháṉ se gire, aur tú apne ghar meṉ ḳhún ká sabab ho.

9 ¶ Tú apne tákistán meṉ kaí tarah ke bíj na boiyo; tá na howe ki tere boe húe bíj ká paidáwár aur tákistán ká hásil donoṉ nápák ho jáeṉ.

10 ¶ Tú hal meṉ bail ke sáth gadhá mat chaláiyo.

11 ¶ Tú muḳhtalif bináwaṭ ká kapṛá, jaise ún aur sút se milá húá, mat pahiniyo.

12 ¶ Tú apní us poshák ke chároṉ konoṉ meṉ, jise tú oṛhtá hai, jhálar lagáiyo.

13 ¶ Agar koí jorú kare, aur us se ḳhalwat kare, aur ba'd us ke us se bugz rakhe;

14 Aur us ke sabab log us 'aurat kí bábat kuchh kahne lageṉ, aur wuh us ko badnám kare, aur kahe, ki Maiṉ ne is 'aurat se byáh kiyá, aur jab maiṉ us pás gayá, to maiṉ ne use kuṉwárí na páyá;

15 To us laṛkí ká báp aur us kí má kuṉwáripan kí nisháníáṉ leke us shahr ke darwáze par buzurgoṉ ke huzúr láweṉ;

16 Aur us laṛkí ká báp buzurgoṉ se kahe, ki Maiṉ ne apní beṭí is shaḳhs ko byáh dí hai; ab yih us se bugz rakhtá hai;

17 Aur dekho, us ke sabab sab log us kí badgoí karte, ki us ne kahá hai, ki Maiṉ ne terí beṭí ko kuṉwárí na páyá: so merí beṭí kí kuṉwáripan kí nisháníáṉ ye haiṉ: aur we us chádar ko shahr ke buzurgoṉ ke sámhne bichháweṉ:

18 Tab shahr ke buzurg us shaḳhs ko pakaṛke use sazá deṉ;

19 Aur we us se sau misqál rúpá jarímána leweṉ, aur laṛkí ke báp ko deṉ; is liye ki us ne Isráel meṉ kí kuṉwárí ko badnám kiyá; aur wuh us kí jorú baní rahegí; wuh tá zindagí us ko taláq na de.

20 Par agar yih bát sach nikle, aur laṛkí ke kuṉwáripan kí nisháníáṉ pái na jáeṉ;

21 To we us laṛkí ko us ke má báp ke ghar ke darwáze par nikál láweṉ, aur us kí bastí ke log us par patthráo kareṉ, ki wuh mar jáe; kyúṉki us ne Isráel ke darmiyán sharárat kí, ki apne

báp ke ghar men̲ harámkárí kí: so tú
sharr ko apne darmiyán se daf’a
kíjiyo.
22 ¶ Agar koí mard shauharwálí
’aurat se zina karte páyá jáe, to we
donon̲ már ḍále jáwen̲, mard, jis ne us
’aurat se suhbat kí, aur ’aurat bhí: so
tú baní Isráel men̲ se sharr ko daf’a
kíjiyo.
23 ¶ Jo laṛkí ki kun̲wárí hai, aur
wuh kisí kí mangetar ho, aur koí aur
shaḳhs use shahr men̲ páke us se
ham-suhbat ho;
24 To tum un donon̲ ko us shahr
ke darwáze par nikál láo, aur tum un
par patthráo karo, ki we mar jáen̲;
laṛkí ko, is liye ki wuh shahr men̲
hote húe na chilláí; aur mard ko, is
liye ki us ne apne hamsáe kí jorú ko
ruswá kiyá: so tú sharr ko apne dar-
miyán se daf’a kíjiyo.
25 ¶ Lekin agar koí mard ek laṛkí
ko, jo kisí kí mangetar hai, maidán
men̲ páwe, aur mard jabr karke us se
mil baiṭhe; to faqat wuh mard, jo us
ke sáth mil baiṭhá, már ḍálá jáe:
26 Par us laṛkí ko kuchh na kíjiyo,
ki laṛkí ká aisá gunáh nahín̲ ki qatl
kí jáwe; kyún̲ki yih mu’ámala aisá
hai, jaise koí apne hamsáe par hamla
kare aur use qatl kare:
27 Kyún̲ki us ne laṛkí ko maidán
men̲ páyá, aur wuh mangetar laṛkí
chilláí; wahán̲ koí na thá, jo use
chhuṛáwe.
28 ¶ Agar koí ádmí kun̲wárí laṛkí
ko páwe, jo kisí kí mangetar na ho,
aur use pakaṛke us se hambistar ho,
aur we pakṛe jáen̲;
29 To wuh mard, jo us ke sáth ham-
bistar húá, laṛkí ke báp ko pachás
misqál rúpá de, aur wuh us kí jorú
howe; kyún̲ki us ne use ruswá
kiyá, aur use apní zindagí bhar taláq
na de.
30 ¶ Koí apne báp kí jorú ko na le,
aur apne báp kí barahnagí záhir na
kare.

XXIII BÁB.

JIS ke ḳhusiye kuchle gaye hon̲, yá
álat káṭ ḍálí gayí ho, to wuh
Ḳhudáwand kí jamá’at men̲ dáḳhil
na howe.
2 Harámí bachcha Ḳhudáwand kí
jamá’at men̲ dáḳhil na howe; us kí
daswín̲ pusht tak wuh Ḳhudáwand
kí jamá’at men̲ shámilhál na ho.
3 Koí ’Ammúní yá Moábí Ḳhudá-
wand kí jamá’at men̲ daswín̲ pusht
tak dáḳhil na howe; we kadhí hamesha
tak Ḳhudáwand kí jamá’at men̲ shá-
mil na howen̲:
4 Is liye ki unhon̲ ne, jab ki tum
Misr se nikle, ráh men̲ roṭí aur pání
leke tumhárá istiqbál na kiyá; aur is
liye ki we Ba’úr ke beṭe Bala’ám ko
Fatúr se, jo Arám Nahraim men̲ hai,
ujrat deke bulá láe, tá ki wuh tujh par
la’nat kare.
5 Lekin Ḳhudáwand tere Ḳhudá
ne na cháhá, ki Bala’ám kí sune; bal-
ki Ḳhudáwand tere Ḳhudá ne tere
liye la’nat ko barakat se badal kiyá,
is liye ki Ḳhudáwand tere Ḳhudá ne
tujh ko dost rakhá.
6 Apní zindagí ke sab din hamesha
un kí ḳhairiyat aur bhaláí na cháhiyo.
7 ¶ Tú kisí Adúmí se nafrat na
rakhiyo; kyún̲ki wuh terá bháí hai:
tú kisí Misrí se nafrat na kíjiyo;
kyún̲ki tú us kí sarzamín men̲ pardesí
thá.
8 Un kí tísrí pusht ke jo laṛke pai-
dá hon̲, to Ḳhudáwand kí jamá’at
men̲ dáḳhil howen̲.
9 ¶ Jab ki fauj tere dushmanon̲
par ḳhurúj kare, tab tú har ek burí
chíz se apne ta,ín̲ mahfúz rakhiyo.
10 ¶ Agar tumháre darmiyán koí
shaḳhs us nápákí se, jo rát ko itti-
fáqan hotí hai, najis ho jáe, to wuh
ḳhaimagáh se báhar nikal jáwe, aur
phir ḳhaimagáh men̲ na áwe:
11 Lekin jab shám hone lage wuh
pání se gusl kare; aur jab áftáb gurúb
ho chuke, to ḳhaimagáh men̲ phir áwe.

12 ¶ Aur ḳhaimagáh ke báhar ek maqám hogá, aur tú wahán̲ báhar nikalkar jáyá kíjiyo:

13 Aur tere pás tere hathyár ke sáth ek khantí ho; aur jis waqt tú báhar jáke baiṭhe, tú us se khodiyo, aur phirke use jo tujh se niklá chhipáiyo:

14 Is liye ki ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá terí ḳhaimagáh ke darmiyán phirá kartá hai, tá ki tujhe bacháwe, aur tere dushmanon̲ ko tere iḳhtiyár men̲ kare; so terí ḳhaimagáh pák rahe, tá na howe ki wuh tere darmiyán nápákí dekhe aur tujh se phir jáe.

15 ¶ Agar kisí ká gulám apne áqá se bhágke tujh pás panáh mánge, to tú us ke áqá ke hawále mat kar:

16 Wuh tere darmiyán, jis jagah cháhe, tere sáth rahe; tere pháṭakon̲ men̲ se kisí ke andar, jo use achchhá ma'lúm ho, so maqám kare: so tú use taklíf na dená.

17 ¶ Na Isráel kí beṭíon̲ men̲ se koí fáhisha ho, na Isráel ke beṭon̲ men̲ koí gánḍú ho.

18 Tú kisí fáhisha kí ḳharchí, yá kutte kí qímat, kisí mannat ke liye, ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ke ghar men̲ dáḳhil na karná: ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá un donon̲ se nafrat kartá hai.

19 ¶ Tú apne bháí ko súd par qarz na díjiyo; na naqd ke súd par, na gallaját ke súd; na kisí chíz ke, jis kí 'áriyat súd par kí játí.

20 Tú ajnabí ko súdí qarz de saktá hai; par apne bháí ko súdí qarz mat díjiyo; tá ki ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá us sarzamín men̲, jis ká tú wáris hone játá hai, un sab kámon̲ men̲, jin men̲ tú háth lagáwe, tujhe barakat dewe.

21 ¶ Jab tú ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá kí kuchh mannat mán chuká, to us ke adá karne men̲ derí na kar; is liye ki ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá zarúr tujh se us ká tálib hogá; so tú gunahgár ṭhahregá.

22 Lekin agar tú kuchh mannat na máne, tú gunahgár nahín̲.

23 Jo kuchh tere mun̲h se niklá, to us ko, us mannat ke muwáfiq jo tú ne ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ke liye apní ḳhushí se mání hai, aur jis ká tú ne apne mun̲h se iqrár kiyá hai, yád rakh, aur usí par 'amal kar.

24 ¶ Jab tú apne hamsáe ke tákistán men̲ dáḳhil ho, to tú jitne angúr cháhe apní ḳhushí se khá, lekin apne bartan men̲ na rakh.

25 Jab tú apne hamsáe ke khet men̲ dáḳhil ho, to tú apne háth se bálen̲ toṛe, par apne bháí ká khet han̲súe se mat káṭ.

XXIV BA'B.

AGAR koí mard koí 'aurat leke us se byáh kare, aur ba'd us ke aisá ho ki wuh us kí nigáh men̲ 'azíz na ho, is sabab se ki us ne us men̲ kuchh palíd bát páí, to wuh us ká taláqnáma likhke us ke háth de, aur use apne ghar se báhar kare.

2 Aur jab wuh us ke ghar se nikal gayí, to jáke dúsre mard kí howe.

3 Par agar dúsrá shauhar bhí us se ná-ḳhush ho jáe, aur us ká taláqnáma likhke us ke háth men̲ dewe, aur apne ghar se nikál de, yá agar dúsrá shauhar use jorú karke mar jáe;

4 To rawá nahín̲ ki us ká pahlá shauhar, jis ne use nikál diyá thá, use phir le, aur ba'd us ke ki wuh nápák ho chukí, use phir apní jorú kare; kyún̲ki wuh ḲHUDÁWAND ke huzúr nafratí kám hai: so tú us zamín ko, jis ká wáris ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá tujhe kartá hai, nápák mat kar.

5 ¶ Jab kisí ká nayá byáh howe, to wuh jang ke liye na nikle, aur na us par kisí kám ká bojh ḍálá jáwe; balki sál bhar apne ghar men̲ fárig rahe, aur apní jorú kí, jo us ne lí hai, ḳhátir kare.

6 ¶ Koí shaḳhs kisí kí chakkí ke níche ká, yá úpar ká páṭ girau na le;

kyúnki wuh ádmí kí zindagí girau
letá hai.
7 ¶ Agar koí shakhs apne bháíon
baní Isráel men se kisí ko churáne
men pakrá jáwe, aur us ká byopár
kare, yá use bech dále; to wuh chor
márá jáe; aur tú sharr ko apne darmi-
yán se daf'a kar.
8 ¶ Korh kí bímárí kí bábat khabardár rah, aur Láwí káhinon kí sab
báton par, jitní tumhen sikháwen,
koshish se nigáh rakh, aur un ke mu-
tábiq 'amal kar; jaisá main ne unhen
hukm kiyá hai, waisá hí hoshyárí se
kíjiyo.
9 Yád kar, ki KHUDÁWAND tere
Khudá ne, jab tum Misr se nikle the,
ráh men Miryam se kyá kiyá.
10 ¶ Jab tú apne bháí ko koí chíz
'áriyat dewe, to us ke girau lene ko us
ke ghar men mat ghus;
11 Balki tú báhar khará rah, aur
wuh shakhs, jise tú ne kuchh 'áriyat
diyá hai, áp apná girau tere pás láwe.
12 Phir agar wuh shakhs miskín
ho, to us ká girau sáth rakhke mat
soiyo:
13 Tú jab áftáb gurúb hone lage,
us ká girau use pher dená, tá ki wuh
apná orhná orhke sowe, aur tere liye
du'á kare: to wuh tere liye KHUDÁ-
WAND tere Khudá ke áge sadáqat
thahregí.
14 ¶ Tú apne garíb aur muhtáj
chákar par zulm na karná, khwáh
wuh tere bháíon men se ho, khwáh un
pardesíon men se, jo terí zamín par
tere phátakon ke andar rahte hon.
15 Tú usí din us se peshtar ki áftáb
gurúb ho us kí mazdúrí de dálíyo;
kyúnki wuh garíb hai, aur us ká dil
us hí men lagá hai; na ho ki KHUDÁ-
WAND se terí faryád kare, aur wuh
tere liye gunáh thahre.
16 Aulád ke badle bápdáde máre
na jáen, na bápdádon ke badle aulád
qatl kí jáen: har ek apne hí gunáh ke
sabab márá jáegá.
17 Tú pardesí aur yatím ke muqad-
dame men khalal mat dál, aur na
bewá ká kaprá girau le;
18 Aur yád kar, ki tú Misr men áp
asír thá, aur KHUDÁWAND tere Khudá
ne tujhe wahán se chhuráyá; is liye
main tujhe hukm kartá hún, ki tú
yún kar.
19 ¶ Jab tú apne khet men apná
hásil káte, aur ek púlá khet men
bhúlke chhore, to us ke lene ko phir
mat já: wuh pardesí, aur yatím, aur
bewá ke liye rahe: tá ki KHUDÁWAND
terá Khudá tere háth ke sáre kámon
men tujhe barakat bakhshe.
20 Jab tú apne zaitún ke darakht
ko jhár dále, to us ke ba'd us kí alag
alag shákhon ko mat jhár; balki wuh
pardesí, aur yatím, aur bewá ke liye
rahe.
21 Jab tú apne tákistán ke angúr
jam'a kare, to us ke ba'd us kí kho-
shachíní mat kíjiyo: wuh pardesí, aur
yatím, aur bewá ke liye rahe.
22 Aur yád kar ki tú Misr kí sar-
zamín men gulám thá; isí liye main
tujhe farmátá hún, ki yún kar.

XXV BA'B.

AGAR logon men kisí tarah ká
jhagrá ho, aur we 'adálat men
áwen, tá ki qází un ká insáf karen; to
cháhiye ki sádiq ko be-gunáh thahrá-
wen aur sharír ko gunáhgár.
2 Aur aisá hogá, ki agar wuh sharír
is láiq ho, hi márá jáwe, to qází kahe,
ki Ise pachháren; aur jaisá us ká
gunáh howe, qází ke huzúr use usí
qadr máren.
3 Chális kore wuh use máre, par
ziyáda na máre: tá na ho, ki agar
wuh barháwe, aur us ko us se bahut
ziyáda már máre, to terá bháí tere áge
haqír ma'lúm howe.
4 ¶ Dáone ke waqt tú bail ká
munh mat bándh.
5 ¶ Agar kaí bháí ek já rahte hon,
aur ek un men se be-aulád mar jáe, to
us marhúm kí jorú ká byáh kisí ajna-

bí se na kiyá jáwe, balki us ke shuhar ká bháí us se ḳhalwat kare, aur use apní jorú kar le, aur bháwaj ká haqq use adá kare:

6 Aur yún̲ hogá, ki us ká palauṭhá, jo us se paidá ho, to us ke marhúm bháí ke nám par qáim hogá, tá ki us ká nám Isráel men̲ se miṭ na jáe:

7 Aur agar wuh mard apne bháí kí jorú lená na cháhe, to us marhúm bháí kí jorú darwáze par buzurgon̲ pás jáe aur kahe, Mere shauhar ke bháí ne Isráel men̲ apne bháí ká nám bahál rakhne se inkár kiyá, aur bháwaj ká haqq adá karná qabúl nahín̲ kiyá:

8 Tab us ke shahr ke buzurg us mard ko talab karen̲, aur us se guftogú karen̲; so agar wuh us bát par qáim rahe, aur kahe, ki Main̲ nahín̲ cháhtá, ki ise lún̲;

9 To us ke bháí kí jorú buzurgon̲ ke sámhne us ke nazdík áwe, aur us ke pán̲w se jútí nikále, aur us ke mun̲h par thúk de, aur jawáb de, aur kahe, ki Us shaḳhs ke sáth, jo apne bháí ká ghar na banáwe, yihí kiyá jáegá:

10 Aur Isráel men̲ us ká nám yih rakhá jáe, ki Yih us shaḳhs ká ghar hai, jis ká jútá nikálá gayá.

11 ¶ Jab do shaḳhs ápas men̲ laṛte hon̲, aur ek kí jorú nazdík áwe, tá ki apne shauhar ko us ke háth se, jo use már rahá hai, chhuṛáwe, aur apná háth baṛháke us kí sharmgáh pakṛe;

12 To tú us ká háth káṭ ḍáliyo; terí ánkh us par rahm na kare.

13 ¶ Tú apne thaile men̲ muḳhtalif báṭ, ek baṛá ek chhoṭá, mat rakhiyo.

14 Tú apne ghar men̲ muḳhtalif paimáne, ek baṛá ek chhoṭá, mat rakhiyo.

15 Tú ek púrá aur ṭhík báṭ, aur ek púrá aur ṭhík paimána rakhiyo; tá ki us zamín men̲, jise ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá tujhe detá hai, terí 'umr daráz ho.

16 Is liye ki we sab, jo aise kám karte hain̲, aur we sab, jo ná-haqq karte hain̲, ḲHUDÁWAND tere Ḳhudá ko nafrat ke bá'is hain̲.

17 Yád kar, ki jab tú Misr se niklá, to ráh men̲ 'Amálíq ne tujh se kyá kiyá;

18 Ki kyún̲kar ráh men̲ tujh se milá, aur jis waqt tú mánda aur thaká thá, us ne tere píchhe ke sab logon̲ ko, jo za'íf pichhṛe húe the, már liyá, aur wuh Ḳhudá se na ḍará.

19 Is liye jab ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá us sarzamín men̲, jis ko ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá mírás ke liye tujhe 'ináyat kartá hai, tere sáre dushmanon̲ se, jo ás pás hain̲, farágat baḳhshe, to tú 'Amálíq ke zikr ko ásmán ke níche se miṭá dená: tú hargiz yih bát mat bhúliyo.

XXVI BA'B.

AUR aisá hogá ki jab tú us sarzamín men̲, jis ko ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá tujhe mírás ke liye detá hai, dáḳhil howe, aur us ká málik ho, aur us men̲ base;

2 To tú us sarzamín ká, jo ḲHUDÁWAND tere Ḳhudá ne tujhe dí hai, har qism ká pahlá phal, jise tú zamín se hásil kare, leke ek ṭokre men̲ rakh, aur us jagah, jise ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá pasand kare ki apná nám wahán̲ rakhe, le jáegá:

3 Aur us káhin ke pás, jo un dinon̲ men̲ hogá, jáegá, aur us se kahegá, ki A'j ke din main̲ ḲHUDÁWAND tere Ḳhudá ke huzúr iqrár kartá hún̲, ki main̲ us mulk men̲, jis kí bábat ḲHUDÁWAND ne hamáre bápdádon̲ se qasam karke farmáyá thá, ki Tum ko dún̲gá, dáḳhil húá.

4 Aur káhin wuh ṭokrá tere háth se leke ḲHUDÁWAND tere Ḳhudá ke mazbah ke áge rakh degá.

5 Tab tú ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ke áge 'arz karke yún̲ kahiyo, ki Arámí, jo marne par thá, merá báp thá; wuh Misr men̲ utrá, aur us ne wahán̲ thoṛe logon̲ ke sáth sukúnat

kí; tab phir wahán ek bahut baṛí aur bhárí aur zoráwar guroh baní:

6 So Misríon ne ham se burá sulúk kiyá, aur ham ko dukh diyá, aur ham par sakht ḳhidmat ká bojh ḍálá:

7 Aur jab ham ne KHUDÁWAND apne bápdádon ke Ḳhudá ke áge faryád kí, to KHUDÁWAND ne hamárí áwáz suní, aur hamárí taklíf, aur mihnat, aur majbúrí ko, dekhá;

8 Aur KHUDÁWAND qawí háth, aur baṛháe húe bázú se, aur baṛí haibat se, aur nisháníon se, 'ajáib aur garáib ke sáth, ham ko Misr se nikál láyá;

9 Aur wuh ham ko is maqám par láyá hai; aur us ne ham ko yih sarzamín baḳhshí, aisí sarzamín, ki jis men dúdh o shahd bahtá hai.

10 Aur ab dekh, ki main is zamín ke pahle phal, jise tú ne, ai KHUDÁWAND, mujhe diyá, láyá hun. So tú KHUDÁWAND apne Ḳhudá ke áge rakh díjiyo, aur KHUDÁWAND apne Ḳhudá ke áge sijda kíjiyo:

11 Aur tú, aur Láwí, aur jo musáfir ki tum men ho, milke har ek ni'amat par, jo KHUDÁWAND tere Ḳhudá ne tujhe aur tere gharáne ko baḳhshí hai, ḳhushí kíjiyo.

12 ¶ Aur jab tú tísre sál, jo dahyakí ká sál hai, apne paidáwár kí sárí dahyakíon ko judá karke, Láwí, aur musáfir, aur yatím, aur bewa ko de chuke, tá ki we tere pháṭakon ke andar kháwen aur ser howen;

13 Tab tú KHUDÁWAND apne Ḳhudá ke áge yún kahiyo, ki Main apne ghar se muqaddas chízen nikál láyá, aur Láwí, aur musáfir, aur yatím, aur bewa ko, un sab hukmon ke mutábiq, jo tú ne mujhe kiye, dín: aur main ne tere hukmon ko nahín ṭál diyá, aur na unhen bhúlá:

14 Aur main ne us men se apne mátam ke waqt men na kháyá, aur na main ne us men se kisí nápák bát men ḳharch kiyá, aur na kuchh murdon ke liye de ḍálá: balki main ne KHUDÁWAND apne Ḳhudá kí áwáz par kán lagáyá, aur sab kuchh jo tú ne mujhe farmáyá, main ne us ke mutábiq 'amal kiyá.

15 A'smán par se, jo terá muqaddas maskan hai, níche nazar kar, aur apní qaum Isráel men, aur is zamín men, jo tú ne ham ko dí hai, jaise tú ne hamáre bápdádon se qasam kí thí, barakat baḳhsh; wuh ek zamín hai, jis men dúdh o shahd bah rahá hai.

16 ¶ A'j hí ke din KHUDÁWAND tere Ḳhudá ne tujhe farmáyá, ki Tú in shara'on aur hukmon par 'amal kar: tú is liye unhen hifz kar, aur apne sáre dil aur apne sáre jí se in par 'amal kar.

17 Tú ne áj ke din iqrár kiyá hai, ki KHUDÁWAND merá Ḳhudá hai, aur main us kí ráhon par chalúngá, aur us ke shara'on, aur us ke huqúq, aur us ke hukmon kí muháfazat karúngá, aur us kí áwáz ká shanawá húngá:

18 Aur KHUDÁWAND ne bhí áj ke din tujh se iqrár farmáyá, jaisá us ne tujh se wa'da kiyá thá, ki tú us kí ḳháss guroh howe; aur tú us ke sab ahkám kí muháfazat kare;

19 Aur tujhe sárí gurohon se, jinhen us ne paidá kiyá, sifat, aur nám, aur 'izzat men ziyáda bálá kare; aur KHUDÁWAND apne Ḳhudá kí muqaddas guroh howe, jaisá us ne kahá.

XXVII BA'B.

PHIR Músá ne baní Isráel ke buzurgon ke sáth hoke logon ko kahá, ki Un sab hukmon kí, jo áj ke din main tumhen kahtá hún, muháfazat karo.

2 Aur aisá hogá ki jis din tú Yardan pár hoke us sarzamín men, jo KHUDÁWAND terá Ḳhudá tujhe detá hai, pahunche, to tú apne liye baṛe baṛe patthar khaṛe kíjiyo, aur chúná se un par astarkári kíjiyo:

3 Aur pár jáne ke ba'd is sharí'at kí sab báten un par likhiyo; tá ki tú us zamín men, jo KHUDÁWAND terá

Ḳhudá tujhe detá hai, dáḳhil ho;
wuh ek zamín hai, jis men̲ dúdh o
shahd bahtá hai; jaisá Ḳhudáwand
tere bápdádon̲ ke Ḳhudá ne tujh se
wa'da kiyá hai.
4 So jab tum Yardan ke pár utar
jáo, to tum un pattharon̲ ko, jin kí
bábat main̲ tumhen̲ áj ke din hukm
kartá hún̲, 'Aibál ke pahár̤ par nasb
kíjiyo, aur un par chúná kí astarkárí
kíjiyo.
5 Aur wahán̲ Ḳhudáwand apne
Ḳhudá ke liye ek mazbah pattharon̲
se banáiyo; un ko lohá na lagáiyo.
6 Tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá ká
mazbah sábút pattharon̲ se banáiyo;
aur wahán̲ Ḳhudáwand apne Ḳhudá
ke liye soḳhtaní qurbáníán̲ guzrániyo.
7 Aur salámatí kí qurbáníán char̤-
háiyo, aur wahín̲ kháiyo, aur Ḳhudá-
wand apne Ḳhudá ke huzúr ḳhushí
kíjiyo.
8 Aur un pattharon̲ par is sharí'at
kí sárí báten̲ sáf aur wázih likhiyo.
9 ¶ Phir Músá aur Láwí káhinon̲
ne sáre baní Isráel se kahá, ki Ai Is-
ráel, hoshyár ho, aur sun le, ki tú áj
ke din Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí
guroh húá.
10 So tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá
kí áwáz par kán lagá, aur us ke sha-
ra'on̲ aur hukmon̲ par, jo áj ke din
main̲ tujh par jatátá hún̲, 'amal kar.
11 ¶ Aur Músá ne usí din jamá'at
ko tákíd karke kahá, ki
12 Ye Jarizím ke pahár̤ par khar̤e
rahen̲, aur jab jamá'at Yardan pár
utre, to use barakat sunáwen̲, ya'ne
Sama'ún, aur Láwí, aur Yahúdáh, aur
Ishakár, aur Yúsuf, aur Binyamín:
13 Aur un ke muqábil ye, ya'ne
Rúbin, aur Jadd, aur A'shar, aur
Zabulún, aur Dán, aur Naftálí, 'Aibál
ke pahár̤ par khar̤e hokar la'nat suná-
wen̲.
14 ¶ Aur baní Láwí baní Isráel ke
sáre mardon̲ se muḳhátib hokar buland
áwáz se kahen̲, ki
15 Us shaḳhs par, jo apne háthon̲
kí kárígarí se khodke yá ḍhálke but
banáwe, jis se Ḳhudáwand ko nafrat
hai, aur use poshída makán men̲
rakhe, la'nat hai: tab sárí jamá'at
jawáb deke kahe, A'mín.
16 Jo koí apne báp yá apní má ko
haqír jáne, us par la'nat: aur sab
jamá'at kahe, A'mín.
17 Jo apne hamsáe kí sarhadd ke
nishán ko sarkáwe, us par la'nat: aur
sab jamá'at kahe, A'mín.
18 Wuh, jo andhe ko ráh se bah-
káwe, us par la'nat: sab jamá'at kahe,
A'mín.
19 Jo pardesí, yá yatím, yá bewa
ke muqaddama' ko bigár̤e, us par
la'nat: sab jamá'at kahe, A'mín.
20 Wuh, jo apne báp kí jorú ke
sáth hambistar howe, us par la'nat;
kyún̲ki us ne apne báp ká dáman
ughár̤á: sab jamá'at kahe, A'mín.
21 Jo koí kisí qism ke chárpáe ke
sáth jimá' kare, us par la'nat: sab
jamá'at kahe, A'mín.
22 Jo koí apní bahin ke sáth, jo
apní má kí beṭí yá apne báp kí beṭí
ho, hambistar howe, us par la'nat: sab
jamá'at kahe, A'mín.
23 Jo koí apní sás se hambistar ho,
us par la'nat: sab jamá'at kahe,
A'mín.
24 Jo koí apne hamsáe ko chhipke
máre, us par la'nat: sab jamá'at kahe,
A'mín.
25 Jo koí rishwat le, tá ki kisí begu-
náh ko qatl kare, us par la'nat: sab
jamá'at kahe, A'mín.
26 Jo koí is sharí'at kí sab báton̲
par qáim na rahe, ki un par 'amal
kare, us par la'nat; sab jamá'at kahe,
A'mín.

XXVIII BA'B.

AUR aisá hogá, ki agar tú koshish
karke Ḳhudáwand apne Ḳhudá
kí áwáz sune, tá ki in sab hukmon̲
par, jo áj ke din main̲ tujhe farmátá
hún̲, dhyán rakhke 'amal kare, to

Ḳhudáwand terá Ḳhudá tujhe zamín kí qaumon kí banisbat sarfaráz karegá :

2 Aur jab tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí áwáz ká shanawá hogá, to yih sárí barakaten tujh par áwengí, aur tujhe pahunchengí.

3 So tú shahr men mubárak hogá, aur khet men bhí mubárak hogá.

4 Tere badan ke phal, aur terí zamín ke phal, aur terí mawáshí ke phal, aur terí gáe bail kí baṛhtí, aur tere bheṛ bakrí ke galle, mubárak honge.

5 Terá ṭokrá aur terá kaṭhrá mubárak hogá.

6 Tú bhítar áne ke waqt mubárak hogá, aur tú báhar jáne ke waqt mubárak hogá.

7 Ḳhudáwand aisá karegá ki tere dushman, jo tujh par hamla karenge, tere rúbarú máre jáwen; ki we ek ráh se tujh par chaṛháí karenge, aur sát ráhon se tere áge se bhágenge.

8 Ḳhudáwand tere ambárḳhánon men, aur sáre kámon men, jin men tú háth lagáwe, tere liye barakat ká hukm degá; aur us zamín men, jo Ḳhudáwand terá Ḳhudá tujh ko detá hai, tujhe mubárak karegá.

9 Agar tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke hukmon ko hifz karegá, aur us kí ráhon par chalegá, to Ḳhudáwand tujh ko apne liye pák qaum banáegá, jaisá ki us ne tujh se qasam kí hai.

10 Aur zamín ke sáre firqe dekhenge, ki tú Ḳhudáwand ke nám se kahláyá; so we tujh se ḍarte rahenge.

11 Aur Ḳhudáwand tujhe achchhí chízon men, tere badan ke phalon, aur terí mawáshí ke phalon, aur terí zamín ke phalon men, us zamín men, jis kí bábat Ḳhudáwand ne tere bápdádon se qasam karke farmáyá, ki tujh ko dúngá, firáwání degá.

12 Ḳhudáwand apná ḳhássa ḳhazána tere áge kholegá, ásmán ko, ki wuh terí zamín par barwaqt menh barsáe; aur wuh tere háth ke sáre kámon men barakat degá: tú bahut sí gurohon ko qarz degá, par tú qarz na legá.

13 Aur Ḳhudáwand tujhe sir banáegá, na dum; aur tú faqat buland hí hogá, aur past na hogá; agar tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke hukmon par jo main tujhe áj ke din jatátá hún, kán lagáwe, ki un ko hifz kare aur un par 'amal kare;

14 Aur un sab báton men se kisí men, jo áj ke din main tujhe hukm kartá hún, dahne báen na muṛe, ki gair ma'búdon kí pairauí aur un ki 'ibádat kare.

15 ¶ Lekin agar tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí áwáz ká shanawá na hogá, ki us ke sáre shar'aon aur hukmon par, jo áj ke din main tujhe batátá hún, dhyán rakhke 'amal kare; to aisá hogá, ki yih sárí la'naten tujh par utrengí, aur tujh tak pahunchengí.

16 Tú shahr men la'natí hogá, aur tú khet men bhí la'natí hogá.

17 Terá ṭokrá aur terá kaṭhrá la'natí hogá.

18 Tere badan ká phal, aur terí zamín ká phal, terí gáe bail kí baṛhtí, aur tere bheṛ bakrí ke galle la'natí ho jáenge.

19 Tú bhítar áne ke waqt la'natí hogá, aur tú báhar jáne ke waqt la'natí hogá.

20 Ḳhudáwand un sáre kámon men, jin men tú karne ke liye háth lagáwe, tujh par la'nat aur hairat aur malámat názil karegá, yahán tak ki tú halák hogá, aur jald nábúd ho jáegá, tere 'amalon kí buráí ke bá'is, jin ke sabab se tú ne mujhe tark kiyá.

21 Ḳhudáwand aisá karegá, ki wabá tujh se lipṭí rahegí, yahán tak ki wuh tujhe us sarzamín se, jis ká tú wáris hone játá hai, nest o nábúd kar degí.

22 Ḳhudáwand tujh ko sukhandí se, aur tap, aur josh i ḳhún, aur baṛí

jalan se, aur ḳhushksálí se, aur jhulas se, aur lenḍhe se máregá; aur we tujhe ragedeṉge, ki tú halák ho jáegá.

23 Aur ásmán, jo tere sir par hai, pítal ká, aur zamín, jo tere níche hai, lohe kí hogí.

24 Ḳhudáwand meṉh ke badle terí zamín par ḳhák o dhúl barsáegá; yih ásmán se tujh par názil hogá, yaháṉ tak ki tú nábúd ho jáegá.

25 Ḳhudáwand aisá karegá, ki tú apne dushmanoṉ ke áge márá jáe; tú ek ráh se un par chaṛh jáegá, aur un ke áge sát ráhoṉ se bhágegá: aur zamín kí sárí mamlukatoṉ meṉ tere liye pareshání hogí.

26 Aur terí lásh hawá ke parandoṉ aur zamín ke darandoṉ kí ḳhurák ho jáegí, aur koí un ká hánknewálá na hogá.

27 Ḳhudáwand tujh ko Misr ke phoṛe, aur bawásír, aur ḳhuranḍ, aur ḳhárish se máregá, jin se tú shifá na pá sakegá.

28 Ḳhudá tujh ka díwánapan, aur ná-bínáí, aur dil kí hairat se, máregá.

29 Aur jis tarah andhá andhere meṉ ṭaṭoltá hai, tú do pahar ko ṭáṭoltá phiregá: aur tú apní ráhoṉ meṉ kámyáb na hogá: aur tujh par hamesha zulm hí hogá, aur tú lúṭá jáegá, aur koí terá bachánewálá na hogá.

30 Tú ek 'aurat se mangní karegá, aur dúsrá shaḳhs us se hambistar hogá; tú ghar banáegá, par us meṉ sukúnat na karegá: tú tákistán lagáegá, aur us ke angúr ke phaloṉ ko jam'a na karegá.

31 Terá bail terí ánkhoṉ ke sámhne zabh kiyá jáegá, aur tú us ká gosht kháne na páegá: terá gadhá tere rúbarú zabardastí se pakṛá jáegá, aur tujh ko phir diyá na jáegá: terí bheṛeṉ tere dushmanoṉ ko dí jáeṉgí, aur terá koí na hogá, jo unheṉ chhuṛáegá.

32 Tere beṭe aur terí beṭíáṉ dúsrí qaum ko dí jáeṉgí, aur terí ánkheṉ dekheṉgí, aur sáre din un kí ráh takte takte thak jáeṉgí: aur tere háth meṉ kuchh zor na hogá.

33 Terí zamín aur terí sárí mihnatoṉ ke phal ko ek guroh, jis se tú náwáqif hai, khá jáegí, aur tú faqat hamesha zulm kiyá húá aur kuchlá húá rahegá:

34 Yaháṉ tak ki tú yih sab kuchh apní ánkhoṉ se dekhte dekhte díwána ban jáegá.

35 Ḳhudáwand tujhe tere ghuṭnoṉ meṉ aur ṭángoṉ meṉ aise bure phoṛoṉ ká ázár degá, jis se tú páoṉ ke talwe se leke chándí tak changá na ho sakegá.

36 Ḳhudáwand tujh ko aur tere bádsháh ko, jise tú apne úpar qáim karegá, ek guroh ke darmiyán, jis se tú aur tere bápdáde wáqif na the, le jáegá; aur waháṉ tú gair-ma'búdoṉ kí bandagí karegá, jo lakṛíáṉ aur patthar haiṉ.

37 Aur tú un sab qaumoṉ meṉ, jaháṉ jaháṉ Ḳhudáwand tujhe le jáegá, hairání ká bá'is, aur zarb ul masal, aur la'n ta'n ká nisháná hogá.

38 Tú khet meṉ bahut sá bíj báhar le jáegá, aur thoṛá hásil káṭke phir láwegá, is liye ki use ṭiḍḍí cháṭ legí.

39 Tú tákistán lagáegá, aur un kí ḳhidmat karegá; lekin mai ko píne aur angúr ko jam'a karne na páegá, ki unheṉ kíṛe khá jáeṉge.

40 Terí sárí atráf meṉ zaitún ke daraḳht hoṉge; par tú apne par raugan malne ko na páegá, ki tere zaitún ke daraḳhtoṉ ká phal gir jáegá.

41 Tujh se beṭe aur beṭíáṉ paidá hoṉgí; par we tere na raheṉge, ki we asír ho jáeṉge.

42 Tere sáre daráḳhtoṉ, aur terí zamín ke phaloṉ ko, ṭiḍḍíáṉ barbád kar deṉgí.

43 Pardesí, jo tere darmiyán hai, terí banisbat niháyat sarfaráz hogá; aur tú niháyat past ho jáegá.

44 Wuh tujhe qarz degá, aur tú us

ko qarz na degá: wuh sir hogá, aur tú dum hogá.
45 Mujmalan yih sárí la'naten tujh par utrengí, aur terá píchhá karengí, aur tujh tak pahunchengí, yahán tak ki tú halák ho jáegá; is liye ki tú ne KHUDÁWAND apne Khudá kí áwáz na suní, ki us ke hukmon aur us ke shara'on ko, jinhen us ne tujh ko farmáyá hai, hifz kare.
46 Aur ye la'naten tujh par aur terí nasl par, nisháni aur hairat ke liye, abad tak hongí.
47 Kyúnki tú ne sab chízon kí firáwání ke bá'is apne dil kí khushí aur khurramí se KHUDÁWAND apne Khudá kí bandagí na kí:
48 Is liye tú bhúkh, piyás, aur nangepan, aur sab chízon kí ihtiyáj men giriftár hoke, apne un dushmanon kí khidmat karegá, jinhen KHUDÁWAND tujh par bhejegá: aur wuh terí gardan men lohe ká tauq dálegá, yahán tak ki tujhe faná kar degá.
49 KHUDÁWAND ek guroh dúr se, zamín kí intihá se, aisá jald, balki jaisá 'uqáb urtá hai, tujh par charhá láegá; wuh ek guroh hogí, jis kí zubán tú na samjhegá.
50 Wuh tursh-rú guroh hogí, jo na búrhe ká adab, na jawán par karam karegí:
51 Aur wuh terí mawáshí ká phal, aur terí zamín ká phal, khá jáegí, yahán tak ki tú halák ho jáegá: is liye ki galle, aur mai, aur tel, aur terí gáe bail kí barhtí, aur bher bakrí ke gallon men se tere liye kuchh na chhoregí, yahán tak ki wuh tujhe faná kar degí.
52 Aur wuh tujhe tere sab phátakon men á gheregí, yahán tak ki terí únchí aur muhkam díwáren, jin ká tujhe apne sáre mulk men bharosá thá, gir jáengí; aur wuh tujhe us sárí zamín men, jise KHUDÁWAND tere Khudá ne tujhe diyá hai, har ek shahr ke sab phátakon men á gheregí.
53 Aur tú apne hí badan ká phal, hán, apne beton aur apní betíon ká gosht, jinhen KHUDÁWAND tere Khudá ne tujhe bakhshá thá, us muhásare ke waqt, aur us tangí men, jo tere bairíon ke sabab se tujh par hogí, kháegá.
54 Wuh shakhs, jo tum men narmdil aur bahut náz-parwarda hogá, us kí bhí nazar apne bháí kí taraf, aur apní hamkanár jorú kí taraf, aur apne báqí larkon kí taraf, jinhen us ne chhor diyá hogá, burí hogí;
55 Yahán tak ki wuh apne bachchon ke gosht men se, jise wuh kháegá, un men se kisí ko kuchh na degá; kyúnki us muhásare aur tangí men, jo tere dushmanon ke bá'is se tere sáre phátakon men tujh par hogí, us ke liye kuchh báqí na rahegá.
56 Wuh 'aurat bhí, jo tumháre darmiyán narm-dil aur niháyat náznín hogí, aisí ki nazákat aur narmí se apne pánw ká talwá zamín par lagáne kí jur,at nahín rakhtí, us kí nazar apne hamkanár shauhar kí taraf, aur apne bete kí taraf, aur apní betí kí taraf, burí hogí,
57 Aur apní kherí kí taraf, jo us ke pánwon ke darmiyán nikaltí, aur apne larkon kí taraf, jinhen wuh janegí; kyúnki wuh us muhásare aur tangí men, jo tere dushmanon ke sabab se tujh par tere darwázon men paregí, nirí muhtájí ke bá'is chhipke un ko kháegí.
58 Agar tú dhyán rakhke is sharí'at kí sab báton par, jo is kitáb men likhí hain, 'amal na karegá, ki us ke jalálí aur haulnák nám, YAHOWA'H TERE KHUDA', se na dare;
59 Tab KHUDÁWAND terí áfaten, aur terí aulád kí áfaten, 'ajab tarah se barháwegá, ki sakht áfaten hon jo bahut din rahengí, aur barí bímáríán jo der tak thahrengí.
60 Aur Misr ke sáre marz, jin se tú hirásán thá, tujh par láwegá, aur we tujh se lage rahenge.

61 Aur un sab bímáríon̲ aur áfaton̲
ko bhí, jo is sharí'at kí kitáb men̲ maz-
kúr nahín̲, unhen̲ bhí Ḳhudáwand
tujh par názil karegá, yahán̲ tak ki tú
nest o nábúd ho jáegá.
62 Aur tum gintí men̲ thoṛe se rah
jáoge, báwujúde ki kasrat ke sabab
ásmán ke sitáron̲ kí mánind the; ki tú
Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí áwáz ko
sunne nahín̲ chahtá thá.
63 Aur yún̲ hogá, ki jis tarah Ḳhu-
dáwand ne tum se ḳhush hokar tum-
háre sáth nekí kí, aur tumhen̲ bahut
kar diyá, usí tarah Ḳhudáwand tum-
hárí bábat ḳhush hogá, ki tumhen̲
halák kare, aur nest o nábúd kar ḍále;
aur tú us sarzamín se, jis ká tú málik
hone játá hai, jaṛ se ukháṛ ḍálá jáegá.
64 Aur Ḳhudáwand tujh ko sab
qaumon̲ ke darmiyán zamín ke is sire
se us sire tak tittar bittar karegá,
aur wahán̲ tú gair ma'búdon̲ kí, jo
lakṛíán̲ aur patthar hain̲, jin se na tú
na tere bápdáde wáqif the, parastish
karegá.
65 Aur un qaumon̲ men̲ tujh ko
árám na milegá, balki tere pán̲w ke
talwe ko qarár na hogá; kyún̲ki
Ḳhudáwand wahán̲ tujh ko dil ká
dhaṛká, aur ánkhon̲ kí dhundhláhaṭ,
aur jí kí gamnákí, degá.
66 Aur terí zindagí terí nazar men̲
be-ṭhikáná ho jáegí: aur tú rát aur din
ḍartá rahegá, aur tujh ko apní zindagí
par kuchh bharosá na hogá:
67 Apne dil ke ḳhauf se, jise tú
kháegá, aur un chízon̲ se, jinhen̲ terí
ánkhen̲ dekhengí, subh ko tú kahegá,
Ai kásh ki shám hotí! aur shám ko
kahegá, Ai kásh ki subh hotí!
68 Aur Ḳhudáwand tujh ko us
ráh se, jis kí bábat main̲ ne tujhe
kahá, ki Tú use phir na dekhegá,
kishtíon̲ par Misr ko phir le jáegá,
aur tum wahán̲ gulám aur launḍí ho-
ne ke liye apne dushmanon̲ ke háth
beche jáoge, aur koí tumhen̲ mol na
legá.

XXIX BA'B.

YE us 'ahd kí báten̲ hain̲, jo Ḳhu-
dáwand ne Músá ko hukm diyá,
ki Moáb kí sarzamín men̲ baní Isráel
se bándhe; us 'ahd ke siwá, jo us ne
un se Hurib men̲ bándhá thá.
2 So Músá ne sáre Isráel ko buláyá,
aur un se kahá, Sab kuchh, ki Ḳhu-
dáwand ne tumhárí ánkhon̲ ke sámh-
ne Misr kí sarzamín men̲ Fira'ún aur
us ke sáre ḳhádimon̲, aur us ke sáre
mulk se, kiyá, tum ne dekhá;
3 We baṛí ázmáishen̲, jinhen̲ tum ne
apní ánkhon̲ se dekhá, we nisháníán̲,
aur we baṛe mu'ajize:
4 Lekin Ḳhudáwand ne tum ko
wuh dil jo samjhe, aur we ánkhen̲ jo
dekhen̲, aur we kán jo sunen̲, áj tak
nahín̲ diye.
5 Aur main̲ ne chálís baras bayábán
men̲ tumhárí rahbarí kí hai; tumháre
kapṛe tum par puráne nahín̲ húe, aur
na terí jútí tere pán̲w men̲ puráni
húí.
6 Tum ne na roṭí kháí, aur na tum
ne mai yá koí nashe kí chíz pí; tá ki
tum jáno, ki main̲ Ḳhudáwand tum-
hárá Ḳhudá hún̲.
7 Aur jab tum is jagah par áe, to
Hasbún ká bádsháh Saihún, aur Basan
ká bádsháh 'U'j, laṛne ke liye hamáre
sámhne nikal áe, aur ham ne unhen̲
márá:
8 Aur ham ne un ká mulk le liyá,
aur Rúbiníon̲, aur Jaddíon̲, aur Mu-
nassíon̲ ke ádhe firqe ko mírás ke
wáste diyá.
9 Pas, tum is 'ahd kí báton̲ kí mu-
háfazat karo, aur un par 'amal karo;
tá ki sab kámon̲ men̲, jo tum karte
ho, kámyáb ho.
10 ¶ A'j ke din tum Ḳhudáwand
apne Ḳhudá ke áge khaṛe rahte ho,
tumháre firqon̲ ke sardár, aur tumháre
buzurg, aur tumháre mansabdár, aur
Isráel ke sab mard,
11 Aur tumháre bachche, aur tum-
hárí joruán̲, aur wuh pardesí, jo terí

khaimagáh men rahtá hai, tumháre lakarháre se leke tumháre pání ke bharnewále tak :
12 Tá ki tú Khudáwand apne Khudá ke 'ahd aur us kí qasam men shámil ho, jise Khudáwand terá Khudá tujh se áj ke din kartá hai :
13 Tá ki wuh áj ke din tujhe apne liye ek guroh thahráwe, ki wuh terá Khudá ho, jaisá us ne tujhe kahá, aur jaisá us ne tere bápdádon, Abiraham, aur Iz,háq, aur Ya'qúb se qasam kí hai.
14 Aur main faqat tumháre hí sáth yih 'ahd aur qasam nahín kartá :
15 Balki us ke sáth bhí, jo áj ke din Khudáwand hamáre Khudá ke áge yahán maujúd hai, aur us ke sáth bhí jo áj ke din yahán hamáre sáth házir nahín :
16 (Ki tum jánte ho, ki kyúnkar ham Misr men baste the, aur kyúnkar un gurohon ke darmiyán hoke, jin se tum guzar gaye, ham chale áe hain ;
17 Aur tum ne un kí lakrí, aur patthar, aur rúpe, aur sone kí karáhaton aur najis ma'búdon ko, jo un ke darmiyán the, dekhá hai :)
18 Na ho ki tumháre darmiyán koí mard, yá 'aurat, yá gharáná, yá firqa, aisá ho, ki us ká dil áj ke din Khudáwand hamáre Khudá se bargashta ho, ki jáke un gurohon ke ma'búdon kí bandagí kare ; na ho ki tumháre darmiyán aisí jar ho, jo zahr kí karwáhat ká, aur afsantín ká sá phal láwe ;
19 Aur aisá na ho, ki jab wuh is la'nat kí báten sune, to apne dil men áp ko mubárak jáne, aur kahe, ki Main chain karúngá, agarchi apne dil kí sarkashí men chalún, ki tishnagí par aur bhí apná nasha barháún ;
20 Khudáwand use na chhoregá ; balki usí waqt us shakhs par Khudáwand ke qahr aur gairat ká dhuwán uthegá ; aur sárí la'naten, jo is kitáb men likhí hain, us par parengí, aur Khudáwand us ke nám ko ásmán ke níche se mitá degá.
21 Aur Khudáwand, 'ahd kí un sab la'naton ke mutábiq jo is sharí'at kí kitáb men likhí hain, use baní Isráel ke sáre firqon men se buráí ke liye judá karegá :
22 Yahán tak ki tumháre farzandon kí pichhlí nasl, jo tumháre ba'd qáim hogí, aur musáfir bhí, jo dúr kí zamín se áwenge, jab us sarzamín kí baláon ko aur un kí bímáríon ko, jo Khudáwand ne us par názil kí hain, dekhen ;
23 Aur ki yih sárí zamín gandhak aur shore se jal gayí, ki boí jotí nahín játí, na us se kuchh jamtá hai, aur na kisí qism kí ghás ugtí hai, jaise ki Sadúm, aur 'Amúrah, aur Adamah, aur Ziboim ulat gae, jinhen ki Khudáwand ne apne gazab aur apne qahr se ulat diyá, tab we kahenge,
24 Balki sárí gurohen kahengí, ki Khudáwand ne is sarzamín se aisá kyún kiyá ? aur is bare gazab ke bharakne ká kyá bá'is hai ?
25 Us waqt log kahenge, Is liye ki unhon ne Khudáwand apne bápdádon ke Khudá ke us 'ahd ko, jo Misr kí sarzamín se nikálne ke waqt un se bándhá thá, chhor diyá :
26 Kyúnki unhon ne jáke gair ma'búdon kí khidmat kí, aur unhen sijda kiyá ; aise ma'búdon ko, jinhen we na jánte the, aur jinhen us ne un ko na diyá thá.
27 So Khudáwand ká gazab us zamín par bharká, ki us ne sárí la'naten, jo is kitáb men likhí hain, us par názil kín.
28 Aur Khudáwand ne qahr, aur gusse, aur bare gazab se un ko un kí zamín se ukhárá, aur dúsrí zamín par, áj ke din kí tarah, unhen phenká.
29 Poshída báten Khudáwand hamáre Khudá ke zimme hain ; par we jo záhir kí gayín, hamáre aur hamárí auládke liye hamesha tak hain, tá ki ham is sharí'at kí sab báton par 'amal karen.

XXX BA'B.

AUR yún̲ hogá, ki jab yih sab
kuchh tujh par guzregá, barakat
aur la'nat, jinhen̲ main̲ ne tere áge
rakhá, aur tú un sab gurohon̲ men̲,
jahán̲ jahán̲ ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá
tujh ko bhagáwe, unhen̲ yád karegá;
2 Aur tú ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá
kí taraf phiregá, aur un hukmon̲ ke
muwáfiq, jo áj main̲ ne tujhe kahe, tú
apne bálbachchon̲ samet, apne sáre
dil aur apne sáre jí se us kí áwáz ko
sun legá;
3 Tab ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá
terí asírí ko badlegá, aur tujh par
rahm karegá, aur phirke tujh ko un
sab gurohon̲ men̲ se, jin men̲ ḲHUDÁ-
WAND tere Ḳhudá ne tujhe tittar bittar
kiyá thá, tujhe jam'a karegá.
4 Agar tujh men̲ se koí ásmán kí
us intihá tak bhagáyá gayá hogá, to
ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá wahán̲ se
tujhe jam'a karegá, aur wahán̲ se tujhe
pher láwegá:
5 Aur ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá
tujh ko us zamín men̲, jis par tere
bápdáde qábiz húe, láwegá, aur tú us
ká málik hogá; aur wuh tujh se nekí
karegá, aur tere bápdádon̲ se ziyáda
tujh ko baṛháwegá.
6 Aur ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá
tere dil aur terí nasl ke dil ká ḳhatna
karegá, tá ki tú ḲHUDÁWAND apne
Ḳhudá ko apne sáre dil aur apne sáre
jí se dost rakhe, aur jítá rahe.
7 Aur ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá ye
sárí la'naten̲ tere dushmanon̲ par aur
un par jo terá kína rakhte hain̲, jinhon̲
ne tujhe dukh diyá, názil karegá.
8 Aur tú phir áegá, aur ḲHUDÁ-
WAND kí áwáz ká shanawá hogá, aur
us ke un sab hukmon̲ par, jo áj ke
din main̲ tujhe farmátá hún̲, 'amal
karegá.
9 Aur ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá tere
háth ke har ek kám men̲, aur tere
badan ke phal men̲, aur terí mawáshí
ke phal men̲, aur terí zamín ke phal
men̲ bhaláí ke liye tujhe firáwání
degá; kyún̲ki ḲHUDÁWAND tujh se
ḳhush hoke phir terí bhaláí karegá,
jaisá wuh tere bápdádon̲ se ḳhush thá;
10 Basharte ki tú ḲHUDÁWAND
apne Ḳhudá kí áwáz ká shanawá hoke
us ke hukmon̲ ko aur shar'aon̲ ko, jo
sharí'at kí is kitáb men̲ likhe húe
hain̲, hifz kare; aur tú apne sáre dil
aur apne sáre jí se ḲHUDÁWAND apne
Ḳhudá kí taraf phire.
11 ¶ Kyún̲ki wuh hukm, jo áj ke
din main̲ tujhe kartá hún̲, wuh tujh
se poshída nahín̲, aur na wuh dúr
hai.
12 Yih ásmán par nahín̲, ki tú kahe,
Hamáre liye kaun ásmán par chaṛh
jáegá, aur use ham pás láegá, tá ki
ham use sunen̲, aur us par 'amal
karen̲?
13 Aur na yih samundar ke pár
hai, ki tú kahe, Kaun hamáre liye
samundar ke pár jáegá, aur use ham
pás láegá, tá ki ham use sunen̲, aur
us par 'amal karen̲?
14 Balki yih bát tujh se bahut
nazdík hai, ki tere munh hí men̲ hai,
aur tere dil men̲ hai, tá ki tú us par
'amal kare.
15 ¶ Dekh, main̲ ne áj ke din
zindagí aur nekí ko, aur maut aur
badí ko, tere áge rakhá;
16 Chunánchi main̲ áj ke din tujhe
hukm kartá hún̲, ki Tú ḲHUDÁWAND
apne Ḳhudá ko dost rakh, ki us kí
ráhon̲ par chale, aur us ke shara'on̲,
aur qánúnon̲, aur hukmon̲ kí muhá-
fazat kare; tá ki tú jíe aur baṛhe, aur
ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá us sarzamín
men̲, jis ká tú wáris hone játá hai,
tujh ko barakat baḳhshegá.
17 Par agar terá dil phir jáe, yahán̲
tak ki tú shanawá na rahe, par targíb
pákar tú dúsre ma'búdon̲ ko sijda
kare, aur un kí bandagí kare;
18 To áj ke din main̲ tumhen̲ jatá
detá hún̲, ki tum zarúr faná hoge, aur
us sarzamín par, jis ke wáris hone ko

tum Yardan pár játe ho, tum apní 'umr ke din na baṛháoge.

19 Main áj ke din ásmán aur zamín ko tumháre úpar gawáh látá hún, ki main ne zindagí aur maut, aur barakat aur la'nat, tumháre sámhne rakhí; pas tum zindagí ko pasand karo, tá ki tú aur terí aulád donon jío:

20 Tá ki tú ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ko dost rakhe, aur us kí áwáz ká shanawá ho, aur us se lipṭá rahe; ki wuhí terí zindagí, aur terí 'umr kí darází hai; tá ki tú us sarzamín men, jis kí bábat ḲHUDÁWAND ne tere bápdádon, Abirahám, aur Iz,háq, aur Ya'qúb se qasam kháke kahá, ki Use main tumhen dúngá, sukúnat kare.

XXXI BA'B.

TAB Músá chalá, aur ye báten sáre Isráel se kahín:

2 Aur us ne unhen kahá, ki Main to áj ke din ek sau bís baras ká hún; main is se áge báhar bhítar á já nahín saktá; aur ḲHUDÁWAND ne bhí mujhe farmáyá hai, ki Tú is Yardan ke pár na jáegá.

3 ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá hí tere áge áge pár jáegá, aur wuhí un gurohon ko tere áge faná karegá, aur tú un ká wáris hogá: aur Yashú', jaisá ki ḲHUDÁWAND ne kahá hai, tere áge áge pár jáegá.

4 Aur ḲHUDÁWAND un se wuhí karegá, jo us ne Amúríon ke bádsháh Saihún aur 'U'j se, aur un kí zamín se, kiyá, aur jinhen us ne halák kiyá.

5 Aur ḲHUDÁWAND, tumhárí ánkhon ke sámhne, un ko chhoṛ degá, tá ki tum un se un sab hukmon ke muwáfiq, jo main ne tumhen farmáe, mu'ámala karo.

6 Mazbút ho jáo, aur diláwar hoo, ḳhauf na kháo, aur un se mat ḍaro; kyúnki ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá wuhí hai, jo tere sáth játá hai: wuh tujh se gáfil na hogá, aur tujh ko na chhoṛegá.

7 ¶ Phir Músá ne Yashú' ko talab farmáyá, aur sáre Isráel ke huzúr use kahá, ki Mazbút ho, aur diláwárí kar; kyúnki tú is qaum ke sáth us sarzamín men jáegá, jis kí bábat ḲHUDÁWAND ne un ke bápdádon se qasam karke kahá, ki Main unhen dúngá; aur tú unhen us ká wáris karegá.

8 Aur ḲHUDÁWAND, wuhí hai, jo tere áge játá hai; wuh tere sáth rahegá; wuh tujh se gáfil na hogá, aur tujhe na chhoṛegá; so tú ḳhauf na kar, aur be-dil na ho.

9 ¶ Aur Músá ne is sharí'at ko likhá, aur baní Láwí aur káhinon ke, jo ḲHUDÁWAND ke 'ahd ke sandúq ko uṭháte the, aur Isráel ke sáre buzurgon ke, hawále kiyá.

10 Aur Músá ne unhen yih kahke farmáyá, ki Har ek sát baras ke áḳhir men, chhuṭkárá dene ke sál ke mu'aiyan waqt par, ḳhaimon kí 'íd men,

11 Jab ki sárá Isráel ḲHUDÁWAND tere Ḳhudá ke áge, us jagah par, jise wuh pasand karegá, hazír húá kare, to tú is sharí'at ko paṛhke sáre Isráel ko sunáyá kar.

12 Sáre logon ko, mardon aur 'auraton, aur laṛkon, aur apne musáfiron ko, jo tere pháṭakon ke andar ho, jam'a kíjiyo, tá ki we sunen, aur ḲHUDÁWAND tere Ḳhudá se ḍarná síkhen, aur is sharí'at ke sáre hukmon par dhyán rakhke 'amal karen;

13 Aur tá ki un ke laṛke, jinhon ne ye báten nahín jánín, sunen, aur jab tak ki tum us sarzamín men, jis ke wáris hone ko tum Yardan pár játe ho, raho, ḲHUDÁWAND tere Ḳhudá se ḍarná síkhá karen;

14 ¶ Phir ḲHUDÁWAND ne Músá ko farmáyá, ki Dekh, tere din á pahunche ki jin men tujhe marná hai; so Yashú' ko bulá, aur tum jamá'at ke ḳhaime men áp ko házir karo, tá ki main use tákíd karún. Chunánchi Músá aur Yashú' rawána húe, aur un-

hon̲ ne apne ta,ín̲ jamá'at ke ḳhaime men̲ házir kiyá.

15 Aur Ḳhudáwand badlí ke sutún men̲ hoke, ḳhaime men̲ namúd húá, aur badlí ká sutún ḳhaime ke darwáze par áke qáim húá.

16 ¶ Tab Ḳhudáwand ne Músá ko farmáyá, Dekh, tú apne bápdádon̲ ke sáth so rahegá, aur is qaum ke log uṭhen̲ge, aur us sarzamín par, jahán̲ ye basne játe hain̲, us ke ajnabí ma'búdon̲ kí pairauí karne se zinákár ho jáen̲ge, aur mujh ko chhoṛ den̲ge, aur us 'ahd ko, jo main̲ ne un ke sáth bándhá hai, toṛen̲ge.

17 Aur us din merá qahr un par bhaṛkegá, aur main̲ unhen̲ chhoṛ dún̲gá, aur main̲ un se apná mun̲h chhipáún̲gá, aur we nigle jáen̲ge, aur bahut sí musíbaten̲ aur áfaten̲ un par paṛen̲gí; chunánchi we us din kahen̲ge, Kyá mujh par ye baláen̲ is liye nahín̲ paṛín̲, ki merá Ḳhudá mere darmiyán nahín̲?

18 Aur un sab badíon̲ ke sabab se, jo unhon̲ ne kí hon̲gín̲, aur is liye ki ajnabí ma'búdon̲ kí taraf phire hon̲ge, main̲ us roz apná mun̲h chhipáún̲gá.

19 So tum yih gít apne liye likho, aur use baní Isráel ko sikháo, aur use un ke mun̲h men̲ rakho, tá ki yih gít baní Isráel par merá gawáh rahe.

20 Is liye ki jab main̲ unhen̲ us sarzamín men̲ pahuncháún̲, jis kí bábat main̲ ne un ke bápdádon̲ se qasam kí, jis men̲ dúdh o shahd bahtá hai, aur we kháen̲ge, aur ser howen̲ge, aur moṭe ho jáen̲ge; tab we gair ma'búdon̲ kí taraf phir jáen̲ge, aur un kí 'ibádat karen̲ge aur mujhe gussa diláwen̲ge, aur mere 'ahd ko toṛ ḍálen̲ge.

21 Aur yún̲ hogá, ki jab bahut sí musíbaten̲ aur áfaten̲ un par paṛen̲gí, to yih gít un ke barḳhiláf gawáh kí tarah gawáhí degá; ki us ká paṛhná un kí nasl ke mun̲h se bhuláyá na jáegá; kyún̲ki main̲ un ke ḳhiyálon̲ ko, jo we is hí waqt karte hain̲, us se peshtar ki main̲ us sarzamín men̲, jis kí bábat main̲ ne qasam kí hai, un ko pahuncháún̲, jántá hún̲.

22 ¶ Chunánchi Músá ne usí din yih gít likhá, aur use baní Isráel ko sikháyá.

23 Aur us ne Nún ke beṭe Yashú' ko hukm kiyá, aur kahá, Mazbút ho, aur diláwarí kar; kyún̲ki tú baní Isráel ko us sarzamín men̲, jis kí bábat main̲ ne un se qasam kí hai, le jáegá, aur main̲ tere sáth hún̲gá.

24 ¶ Aur aisá húá, ki jab Músá is sharí'at kí báton̲ ko kitáb men̲ likh chuká, aur we tamám húín̲;

25 To Músá ne Láwíon̲ ko, jo Ḳhudáwand ke 'ahd ke sandúq ko uṭháte the, farmáyá, ki

26 Is sharí'at kí kitáb ko leke Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke 'ahd ke sandúq kí ek bagal men̲ rakho, tá ki wuh tumháre barḳhiláf gawáh rahe.

27 Kyún̲ki main̲ terí bagáwat, aur terí gardankashí ko jántá hún̲, dekh, hanoz ki main̲ jítá aur áj ke din tak tumháre sáth hún̲, tum ne Ḳhudáwand se bagáwat kí hai: to mere marne ke ba'd kitná ziyáda karoge?

28 ¶ Apne firqon̲ ke sáre buzurgon̲ aur mansabdáron̲ ko mujh pás jam'a karo, tá ki main̲ yih báten̲ un ke kánon̲ tak pahuncháún̲, aur ásmán aur zamín ko darmiyán láke un par gawáh karún̲.

29 Kyún̲ki main̲ jántá hún̲, ki mere marne ke ba'd tum apne ta,ín̲ ḳharáb karoge, aur is ráh se, jis kí bábat main̲ ne tum ko hukm diyá hai, phir jáoge; aur ki áḳhirí dinon̲ men̲ tum par badí paṛegí; is liye ki tum Ḳhudáwand ke huzúr badí karoge, ki apne háth ke kámon̲ se use gussa diláoge.

30 So Músá ne is gít kí báten̲, Isráel kí sárí jamá'at ko kah sunáín̲, yahán̲ tak ki we tamám húín̲.

XXXII BAB.

AI ásmáno, kán rakho, ki main̲
kahún̲gá; aur ai zamín, mere
munh kí báten̲ sun.
2 Merí ta'lím menh kí búndon̲ kí
tarah giregí, aur merí báten̲ os kí
mánind ṭapken̲gí, jaise kí sabze par
phúhí paṛe, aur ghás par jhaṛíán̲:
3 Ki main̲ KHUDÁWAND ká nám
pukártá hún̲: tum hamáre Ḳhudá kí
buzurgí jáno.
4 Ki wuh Chaṭán hai, us ká kám
kámil hai, ki us kí sab ráhen̲ rást
hain̲: Ḳhudá sachchá hai, aur badí se
mubarrá hai; wuh sádiq aur barhaqq
hai.
5 Unhon̲ ne áp ko ḳharáb kiyá;
we us ke farzand nahín̲: un ká 'aib
hai, ki we ek kajrau aur gardankash
pusht hain̲.
6 Ai jáhil aur ai beshu'úr logo! kyá
tum KHUDÁWAND ko 'iwaz men̲ aisá
kuchh dete ho? kyá wuh terá báp
nahín̲ hai, jis ne tujhe mol liyá? kyá
us ne tujhe banáyá nahín̲, aur tujhe
qáim nahín̲ kiyá?
7 ¶ Agle dinon̲ ko yád karo, aur
guzrí bahut pushton̲ ke barson̲ ko
socho: apne báp se púchho, to wuh
tumhen̲ batáwegá; aur apne buzurgon̲
se, ki we tujh se bayán karen̲ge.
8 Jis waqt ki Haqq Ta'álá ne
qaumon̲ ko mírás bánṭí, aur jis waqt
us ne baní A'dam ko judá judá kiyá,
usí waqt baní Isráel ke shumár ke
muwáfiq gurohon̲ kí hadden̲ muqarrar
kín̲.
9 Kyún̲ki KHUDÁWAND ká hissa us
ke log hain̲; Ya'qúb us kí mápí húí
mírás hai.
10 Us ne unhen̲ wírán zamín, aur
sunsán aur mátam-angez bayábán men̲
páyá: wuh us ke gird o pesh rahá,
aur us ne use tarbiyat kiyá; us ne us
kí muháfazat apní ánkh kí putlí kí
tarah kí.
11 Jis tarah 'uqáb apne khondhe ko
hilátá hai, aur apne bachchon̲ ke úpar
phurphurátá hai, aur apne bázúon̲ ko
phailáke unhen̲ letá hai, aur apne
paron̲ par unhen̲ uṭhátá hai;
12 Usí tarah faqat KHUDÁWAND hí
ne un kí rahbarí kí, aur us ke sáth koí
ajnabí ma'búd na thá.
13 Us ne use zamín kí únchí ja-
gahon̲ par sawár kiyá, tá ki wuh
kheton̲ ká hásil kháwe; aur us ne use
chaṭán men̲ se shahd, aur saḳht pat-
thar men̲ se tel, chusáyá;
14 Aur gáe ke makkhan, aur bheṛ
bakrí ke dúdh, barron̲ kí charbí, aur
Basan ke jane húe menḍhon̲, aur bak-
ron̲, aur gehún̲ ke gurdon̲ kí charbí
samet; aur tú ne angúr ká ḳhális
shíra i surkh piyá.
15 ¶ Lekin Yasúran moṭá ho gayá,
aur láten̲ chaláne lagá: tú to moṭá
ho gayá, tú bhárí paṛ gayá, aur charbí
men̲ chhip gayá: tab us ne KHUDÁ-
WAND apne Ḳháliq ko chhoṛ diyá, aur
apní naját kí Chaṭán ko haqír jáná.
16 Unhon̲ ne ajnabí ma'búdon̲ ke
sabab use gairat diláí; aur we use
nafratí kámon̲ se gusse men̲ láe.
17 Unhon̲ ne shaitánon̲ ke liye
qurbáníán̲ guzránín̲, na Ḳhudá ke
liye; balki aise ma'búdon̲ ke liye, jin
ko áge we na pahchánte the; jo naye
the, aur hál men̲ ma'lúm húe, aur un
se tere bápdáde na ḍarte the.
18 Tú us Chaṭán se, jis ne tujhe
paidá kiyá, gáfil húá; aur us Ḳhudá
ko, jis ne tujhe súrat baḳhshí, bhúl
gayá.
19 Aur jab KHUDÁWAND ne yih
dekhá, to un se nafrat kí, is liye ki us
ke beṭon̲ aur us kí beṭíon̲ ne use gussa
diláyá.
20 Aur us ne yih farmáyá, ki Main̲
un se apná munh chhipáún̲gá, tá ki
maín̲ dekhún̲, ki un ká anjám kyá
hogá; is liye ki we kaj nasl hain̲, aise
laṛke, jin men̲ amánat nahín̲.
21 Unhon̲ ne us ke sabab se, jo
Ḳhudá nahín̲, mujhe gairat diláí, aur
apní wáhíyát báton̲ se mujhe gussa

diláyá; so main bhí unhen us se, jo guroh nahín, gairat men ḍálúngá, aur ek be-'aql qaum se unhen ḳhafá karúngá.

22 Kyúnki mere gusse se ek ág bhaṛkí hai, jo asfal jahannam tak jalegí; aur zamín ko us ke paidáwár samet khá jáegí, aur paháṛon kí bunyádon ko jalá degí.

23 Main un kí baláon ko un ke úpar baṛháúngá, aur un par apne tíron ko ḳharch karúngá.

24 We bhúkh se jal jáenge, aur sozinda garmí aur kaṛwí halákat ke luqme honge: main un par darandon ke dánton ko, aur zamín ke zahrdár sámpon ko chhoṛúngá.

25 Báhar se talwár, aur andar ke makánon se ḳhauf, jawán ko aur kunwárí ko bhí, shírḳhwár ko aur sir sufed ko bhí, halák karenge.

26 Main ne kahá, Main unhen kone kone parágauda kartá; main ádmíon ke darmiyán se un ke zikr ko miṭá detá:

27 Agar main muḳhálif ke gazab ká andesha na kartá, tá na ho ki un ke dushman bar'aks samjhen, aur na ho ki we kahen, Hamárá hí háth bálá húá, aur Khudáwand ne yih sab kuchh nahín kiyá.

28 Kyúnki we ek guroh hain, jo maslahat se ḳhálí hain, aur un ko 'aql nahín.

29 Kásh ki we dánishmand hote, ki we use samajhte, aur apní 'áqibat ká andesha karte!

30 To aisá hotá, ki un men se ek shaḳhs ek hazár ko ragedtá, aur do shaḳhs das hazár ko bhagáte, agar un kí Chaṭán un ko bech na ḍáltí, aur Khudáwand un ko asír na karwátá.

31 Kyúnki un kí chaṭán aisí nahín, jaisí hamárí Chaṭán hai; aur yih bát hamáre dushman bhí jánte hain.

32 Ki un kí ták Sadúm ke aur 'Amúrah ke kheton ke ták kí tarah hai; aur un ke angúr pitt ke se angúr hain, aur un ke guchchhe talḳh hain:

33 Un kí mai azhdahon ká zahr hai, aur 'afaíon ká haláhal.

34 Kyá yih sab mujh pás zaḳhíra nahín, aur mere ḳhazánon men sarbamuhr nahín?

35 Intiqám lená aur sazá dená merá kám hai; un ká pánw bar waqt phislegá: ki un kí ḳharábhálí ká din nazdík hai, aur we hádise, jo un par wáqi' honge, jald chale áte hain.

36 Kyúnki Khudáwand apne logon ká insáf karegá, aur apne bandon kí hálat ke sabab pachhtáwegá, jab ki dekhegá, ki un kí qúwat játí rahí, aur ki un men jo qaid húe, yá ázád, koí báqí na rahá.

37 Aur kahegá, ki Un ke we ma'búd aur wuh chaṭán, ki jin ká unhen bharosá thá, kyá húe?

38 Jinhon ne un ke zabíhon kí charbí kháí, aur un ke tapáwan kí mai pí: ab we uṭhen aur tumhárá chára karen, aur tumháre himáyatí hon.

39 Ab dekho, ki main, hán, main hí wuh hún, aur koí ma'búd mere sáth nahín; main hí mártá hún, aur main hí jilátá hún; main hí zaḳhmí kartá hún, aur main hí changá kartá hún; aur aisá koí nahín, jo mere háth se chhuṛáwe.

40 Ki main apná háth ásmán kí taraf uṭhátá hún, aur kahtá hún, ki Main hamesha zinda hún.

41 Agar main apní chamaktí talwár tez karún, aur merá háth 'adálat ko pakaṛ rakhe, to main apne dushmanon se intiqám lúngá, aur un ko, jo merá kína rakhte hain, sazá dúngá.

42 Main apne tíron ko ḳhún se mast karúngá, aur merí talwár gosht kháegí; maqtúlon ke lahú se, aur asíron ke aur dushmanon ke sardáron ke siron par se.

43 Ai guroho, us kí qaum ke sáth ḳhushí se gáo, is liye ki wuh apne bandon ke ḳhún ká badlá, aur apne dushmanon se intiqám legá, aur apní

sarzamín par, aur apní qaum par, rahm karegá.

44 ¶ Tab Músá áyá, aur us ne aur Nún ke beṭe Húsí'a ne is gít kí sárí báten̲ logon̲ ko kah sunáín̲.

45 Aur jab Músá ye sárí báten̲ sab Isráel ko kah chuká;

46 Tab us ne unhen̲ kahá, ki In sárí báton̲ se, jin ke liye áj ke din main̲ tum par gawáhí detá hún̲, apne dil lagáo, aur apne laṛkon̲ ko hukm do, ki we dhyán rakhke is sharí'at kí sárí báton̲ par 'amal karen̲.

47 Ki yih shai aisí nahín̲, jis se tumhen̲ nafa' na ho; balki yih tumhárí zindagí hai, aur isí chíz ke bá'is se us sarzamín men̲, jahán̲ tum Yardan pár utarte ho, ki us ke wáris ho jáo, tumhárí 'umr daráz hogí.

48 Aur Ḵhudáwand ne usí din Músá ko farmáyá aur kahá, ki

49 'Abárím ke kohistán, Nabú ke paháṛ par, jo Moáb kí zamín men̲ Yaríhú ke muqábil hai, chaṛh já, aur Kan'án kí zamín ko, ki jise main̲ Isráel kí milk kar dún̲gá, dekh:

50 Aur us paháṛ par, jis par tú játá hai, mar já, aur apne logon̲ men̲ shámil ho, jaise terá bháí Hárún Húr ke paháṛ par mar gayá, aur apne logon̲ men̲ já milá:

51 Is liye ki tum donon̲ ne baní Isráel ke darmiyán dasht i Sín ke Qádis men̲ Maríbah ke pání ke nazdík merá gunáh kiyá, aur is liye ki tum ne baní Isráel ke darmiyán merí taqdís na kí.

52 Par tú us sarzamín ko, jo tere sámhne hai, dekh le; lekin us sarzamín men̲, jo main̲ baní Isráel ko 'ináyat kartá hún̲, dákhil na hogá.

XXXIII BA'B.

AUR yih wuh barakat hai jo Músá, mard i Ḵhudá ne apne marne se áge baní Isráel ko baḵhshí;

2 Aur us ne kahá, ki Ḵhudáwand Síná se áyá, aur Sha'ír se un par tulú' húá; Fárán hí ke paháṛ se wuh jalwagar húá; das hazár qudsíon̲ ke sáth áyá; aur us ke dahne háth ek átashí sharí'at un ke liye thí.

3 ¶ Hán̲, wuh us qaum se baṛí muhabbat rakhtá hai; us ke sáre muqaddas tere háth men̲ hain̲: aur we tere qadamon̲ ke nazdík baiṭhe hain̲; aur terí báton̲ ko mánen̲ge.

4 Músá ne ham ko ek sharí'at farmáí, jo ki Ya'qúb kí jamá'at kí mírás ho.

5 Aur jis waqt qaum ke sardár, aur baní Isráel ke firqe, jam'a the, wuh Yasúran men̲ bádsháh thá.

6 ¶ Ai kásh, ki Rúbin jíwe, aur na mare, aur us ke log thoṛe na hon̲.

7 ¶ Aur Yahúdáh ke liye us ne kahá, Ai Ḵhudáwand, Yahúdáh kí áwáz sun, aur use us ke logon̲ ke darmiyán phir lá; us ke háth us ke liye káfí howen̲, aur tú us ke dushmanon̲ ke muqábil us ká madadgár ho.

8 ¶ Aur Láwí ke haqq men̲ kahá, ki Terá Tummím aur terá U'rím us muqaddas ádmí kí amánat men̲ rahe, jise tú ne Massah men̲ imtihán kiyá, aur jis ke sáth tú ne Maríbah ke chashmon̲ par jhagṛá kiyá;

9 Jis ne apne báp aur apní má se kahá, ki Main̲ ne us par nigáh nahín̲ kí; us ne apne bháíon̲ ko bhí na máná, aur apne beṭon̲ ko bhí us ne na pahcháná; is liye ki unhon̲ ne terí báton̲ par dhyán rakhá, aur tere 'ahd kí muháfazat kí.

10 We terí 'adálat ke faisale Ya'qúb ko sikhláwen̲, aur terí sharí'at Isráel ko; we tere áge baḵhúr rakhen̲ge, aur kull soḵhtaní qurbání ko tere mazbah par chaṛháwen̲ge.

11 Ai Ḵhudáwand, us ke asbáb men̲ barakat de, aur us ke háthon̲ ke kámon̲ ko qabúl kar: aur un kí kamaron̲ ko, jo us ká sámhná karen̲, aur un kí jo us ká kína rakhen̲, chhedke toṛ ḍál, ki we phir na uṭh saken̲.

12 ¶ Aur yih Binyamín ke haqq

men̲ kahá, Ḳhudáwand ká piyárá
salámatí se us ke pás rahegá, aur Ḳhu-
dáwand sáre din us par sáya karegá,
aur wuh us ke donon̲ shánon̲ ke bích
sukúnat karegá.
13 ¶ Aur Yúsuf ke haqq men̲ kahá,
ki Us kí sarzamín Ḳhudáwand ke
huzúr mutabarrak howe, ásmán ke
tuhfaját se, aur shabnam se, aur gahráo
se, jo níche paṛá hai,
14 Aur áftáb ke tuhfa hásilon̲ se,
aur máhtáb kí tuhfa ugí húí chízon̲
se,
15 Aur qadímí paháṛon̲ kí qímatí
chízon̲ se, aur abadí ṭílon̲ ke tuhfaját
se,
16 Mujmalan zamín aur us kí ma'-
múrí kí qímatí chízon̲ se, aur us kí
ḳhair-ḳhwáhí ke sabab, jo búṭe men̲
rahtá thá: ai kásh, ki wuh barakat
Yúsuf ke sir par, aur us kí chándí par,
jo apne bháíon̲ se judá kiyá gayá thá,
názil ho!
17 Us kí shándárí aisí hai, jaise us
ke bail ke palauṭhe kí, aur us ke do
síng gaínḍe ke se síng; unhín̲ se wuh
qaumon̲ ko ek sáth zamín kí intihá
tak relegá: we Ifráím ke dason̲ hazár
hain̲, aur we Munassí ke hazáron̲.
18 ¶ Aur Zabulún ke haqq men̲
kahá, Ai Zabulún, tú apne báhar jáne
men̲ shád ho; aur Ishakár, tú apne
ḳhaimon̲ men̲.
19 We logon̲ ko paháṛ par buláen̲-
ge, aur wahán̲ sadáqat kí qurbáníán̲
guzránen̲ge; kyún̲ki we samundaron̲
kí firáwání ko, aur ḳhazánon̲ ko, jo
retí men̲ chhipe hain̲, chús len̲ge.
20 ¶ Aur Jadd ke haqq men̲ kahá,
Mubárak hai wuh jo Jadd kí taraqqí
kare: wuh sher kí mánind paṛá rahtá
hai, jo sir ke chándí ko bázú samet
phaṛtá hai.
21 Us ne auwal baḳhrá apne liye
tajwíz kiyá; ki wuh wahán̲ shar'a-
denewále ke hisse men̲ salámat rahá;
aur wuh ummat ke ra,íson̲ ke sáth
áyá; wuh Ḳhudáwand ke 'adl ko,
aur us kí 'adálat ko Isráel ke sáth,
'amal men̲ láyá.
22 ¶ Aur Dán ke haqq men̲ kahá,
Dán ek sher-bachcha hai, jo Basan se
uchhlegá.
23 ¶ Aur Naftálí ke haqq men̲
kahá, Ai Naftálí, tú fazl se bharpúr,
aur Ḳhudáwand kí barakaton̲ se
ma'múr ho: tú pachhim aur dakhan
ká málik ho.
24 ¶ Aur A'shar ke haqq men̲ ka-
há, A'shar aulád kí barakat páwe;
wuh apne bháíon̲ ká maqbúl ho; aur
apná pán̲w tel men̲ ḍubowe.
25 Tere júte lohe pítal se hon̲; aur
jaise tere din howen̲ waisí terí qúwat
ho.
26 ¶ Yasúran ke Ḳhudá kí mánind
koí nahín̲, jo ásmán par terí madad
ke liye sawár hai, aur us kí buzurgí
aflák par hai.
27 Abadí Ḳhudá terí panáh hai,
aur us ke abadí bázú tere níche hain̲:
aur wuh dushmanon̲ ko tere áge se
nikál ḍálegá, aur kahegá, ki Unhen̲
halák kar.
28 Aur Isráel tanhá dil-jama'í ke
sáth sukúnat karegá: Ya'qúb ká
chashma galla aur mai kí sarzamín
par járí hogá; balki us men̲ ásmán se
os giregí.
29 Ai Isráel, tú nekbaḳht hai: aur
ai ummat, tujh sí kaun hai, jo ki
Ḳhudáwand kí bacháí húí hai: wuh
terí madad ke liye sipar, aur terí 'izzat
ke liye talwár hai! Tere dushman
terí ḳhushámad karen̲ge; aur tú un
ke únche makánon̲ ko pámál karegá.

XXXIV BA'B.

AUR Músá Moáb ke maidánon̲ se
Nabú ke paháṛ par Pisgáh kí
choṭí par, jo Yaríhú ke muqábil hai,
chaṛh gayá; aur Ḳhudáwand ne sárí
sarzamín, Jili'ád se leke Dán tak, us
ko dikhláí;
2 Aur sárí sarzamín Naftálí, aur
Ifráím aur Munassí kí sarzamín, aur

sári sarzamín Yahúdáh kí, pachhim ke samundar tak;
3 Aur dakhan ká mulk, aur wádí Yarihú ká maidán, jo khurmon ká shahr hai, Zugr tak, us ko dikháyá.
4 Aur KHUDÁWAND ne use farmáyá, ki Yih wuh sarzamín hai, jis kí bábat main ne Abirahám, aur Iz,háq, aur Ya'qúb se qasam karke kahá, ki Main use terí nasl ko dúngá; main ne tujhe diyá ki tú ise apní ánkhon se dekhe, par tú us pár jáke us men dákhil na hogá.
5 ¶ So KHUDÁWAND ká banda Músá, KHUDÁWAND ke hukm ke muwáfiq, Moáb kí sarzamín men mar gayá.
6 Aur us ne use Moáb kí ek wádí men Bait-Fagúr ke muqábil gárá: par áj ke din tak koí us kí qabr ko nahín jántá.
7 ¶ Aur Músá apne marne ke waqt ek sau bís baras ká thá, ki na us kí ánkhen dhundhláín, aur na us kí tázagí játí rahí.
8 ¶ So baní Isráel Músá ke liye Moáb ke maidánon men tís din tak royá kiye; aur un ke rone pítne ke din Músá ke liye ákhir húe.
9 ¶ Aur Nún ká betá Yashú' dánáí kí rúh se ma'múr húá: kyúnki Músá ne apne háth us par rakhe the: aur baní Isráel us ke shanawá húe, aur jaisá KHUDÁWAND ne Músá ko farmáyá thá, unhon ne waisá hí kiyá.
10 ¶ Ab tak baní Isráel men Músá kí mánind koí nabí nahín uthá, jis se KHUDÁWAND ámhne sámhne áshnáí kartá,
11 Un sab nisháníon, aur 'ajáib aur garáib kí bábat, jin ke karne ke liye, Fira'ún aur us ke sab khádimon, aur us kí sárí sarzamín ke sámhne, KHUDÁWAND ne use Misr kí zamín men bhejá thá,
12 Aur us qawí háth, aur barí haibat ke sab kámon kí bábat, jo Músá ne tamám baní Isráel ke áge kar dikháe.

YASHU'' KI' KITA'B.

I BA'B.

JAB KHUDÁWAND ká banda Músá mar gayá, to yún húá, ki KHUDÁWAND ne Nún ke bete Yashú' ko, jo Músá ká khádim thá, khitáb karke farmáyá, ki
2 Merá banda Músá mar gayá hai; so ab tú uth, aur is Yardan pár is sárí qaum samet us sarzamín ko, jo main unhen, ya'ne baní Isráel ko, detá hún, utar já.
3 Har ek jagah ko, jise tumháre pánw ka talwa pámál karegá, wuh main tumhen 'ináyat kar chuká, jaisá main ne Músá se kahá.
4 Bayábán aur us Lubnán se leke barí nahr tak jo Furát kí nahr hai, Hittíon kí sárí sarzamín, aur daryá e a'azam tak, jo súraj ke dhal jáne kí taraf hai, tumhári sarhadd hogí.
5 Terí zindagí bhar koí terá sámhná na kar sakegá: jis tarah main Músá ke sáth thá, tere sáth húngá: main tujh se gáfil na húngá, aur na tujhe chhorúngá.
6 Mazbút ho, aur diláwarí kar: is

liye ki tú yih sarzamín, jis kí bábat main ne un ke bápdádon se qasam kháí thí, ki main unhen dúngá, is qaum kí mírás kar degá.

7 Faqat tú mazbút ho, aur ḳhúb diláwarí kar, tá ki tú us sab sharí'at ke muwáfiq, jis ká mere bande Músá ne tujh ko hukm kiyá, dhyán karke 'amal kare. Us se dahne yá báen háth ko mat phir, tá ki tú har jagah, jahán jahán tú játá hai, kámyáb ho.

8 Is sharí'at kí kitáb ká zikr tere munh se chhúṭ na jáwe; balki tú rát din us men gaur kiyá kar, tá ki tú us sab par, jo us men likhá hai, dhyán rakhke 'amal kare: tab tú apní ráh men iqbálmand hogá, aur tab hí tú kámyáb ho jáegá.

9 Kyá main ne tujh ko hukm nahín kiyá, ki Mazbút ho, aur diláwarí kar? ḳhauf na khá, aur be-dil mat ho; kyúnki Ḳhudáwand terá Ḳhudá, jahán jahán tú játá hai, tere sáth hai.

10 ¶ Tab Yashú' ne logon ke mansabdáron ko ḳhitáb karke farmáyá, ki

11 Tum lashkar ke darmiyán guzro, aur logon ko hukm karo, ki Apne liye rasad taiyár karen; is liye ki tum tín din ba'd is Yardan pár utroge, tá ki us zamín ke, jo Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá tum ko detá hai, málik ho.

12 ¶ Aur baní Rúbin aur baní Jadd aur ádhe firqe baní Munassí ko Yashú' ne farmáyá, aur kahá, ki

13 Us bát ko, jo Ḳhudáwand ke bande Músá ne tumhen farmáí, yád karo, ki us ne kahá, Ḳhudáwand tumháre Ḳhudá ne tum ko árám bakhshá hai, aur yih sarzamín tum ko 'ináyat kí.

14 Tumhárí jorúán, aur tumháre bál bachche, aur tumhárí mawáshí is sarzamín par, jo Músá ne Yardan kí isí taraf tum ko dí hai, rahen; par tum sab, jitne sáhib i jang ho, hathyárband hoke, apne bháíon ke áge áge pare bándhe húe pár jáo, aur un kí madad karo;

15 Jab tak ki Ḳhudáwand tumháre bháíon ko chain de, jaise us ne tumhen diyá hai, aur we bhí us sarzamín ke, jo Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá unhen detá hai, wáris hon: tab tum is sarzamín par, jo tumhárí mírás hai, aur Ḳhudáwand ke bande Músá ne Yardan ke is pár, súraj ke nikalne kí taraf, tumhen dí hai, phir áiyo, aur us ke málik rahiyo.

16 ¶ Tab unhon ne Yashú' ko jawáb diyá, aur kahá, ki Jo jo tú ne hamen farmáyá, ham wuh karenge; aur jahán jahán tú hamen bhejegá, ham jáenge.

17 Jis tarah ham sab báton men Músá ke shanawá húe, isí tarah tere bhí shanawá honge; sirf is par, ki Ḳhudáwand terá Ḳhudá, jis tarah Músá ke sáth thá, tere sáth bhí rahe.

18 Jo koí tere hukm kí muḳhálafat kare, aur terí báton ká, kisí mu'ámale men, jis kí bábat tú use farmáwe, shanawá na ho, már ḍálá jáe: tú faqat mazbút ho, aur diláwarí kar.

II BA'B.

TAB Nún ke beṭe Yashú' ne Sittim se do mard bheje, ki chhipke jásúsí karen; aur unhen kahá, ki Jáo, us sarzamín ko, aur Yaríhú ko dekho. Chunánchi we gaye, aur ek fáhisha ke ghar men, jis ká nám Ráhab thá, áe, aur wahín ṭike.

2 Tab Yaríhú ke bádsháh ko ḳhabar pahunchí, ki Dekh, áj kí rát baní Isráel men se ba'ze log yahán dáḳhil húe hain, tá ki zamín kí jásúsí karen.

3 Aur Yaríhú ke bádsháh ne Ráhab ko kahlá bhejá, ki Un logon ko, jo tujh pás áe hain, aur tere ghar men dáḳhil húe, báhar lá; is liye ki we sárí zamín kí jásúsí karne ko áe hain.

4 Tab us 'aurat ne un donon mardon ko liyá, aur unhen chhipá rakhá, aur yún kahá, ki Mard to mere pás áe the; par main nahín jántí hún, ki kahán ke the;

5 So aisá húá ki, pháṭak band karte

waqt jab andherá thá, we mard nikal
gaye; aur main nahín jántí hún, ki we
mard kahán gaye: so jald un ká píchh-
há karo, ki tum un tak pahunchoge.
6 Par wuh unhen apní chhat par
charhá le gayí thí, aur san kí lakríon
ke níche, jo chhat par tartíb se dharí
thín, chhipáyá thá.
7 Aur log un ke píchhe Yardan kí
ráh páyábon tak gaye; aur jyúnhín
un ke píchhá-karnewále nikal gaye,
wúnhín unhon ne phátak band kar
liyá.
8 ¶ Aur wuh 'aurat, us se peshtar
ki we let jáwen, un pás chhat par
charh gayí;
9 Aur unhen kahá, Mujhe yaqín
húá, ki KHUDÁWAND ne yih sarzamín
tumhen 'atá kí, aur ki tumhárá ru'ab
ham logon par gálib húá hai, aur ki is
sarzamín ke sáre basnewále tumháre
áge gal gaye hain.
10 Ki ham ne suná, ki jab tum Misr
se báhar nikle, to KHUDÁWAND ne
tumháre áge daryá e Qulzum ke páni
ko kis tarah sukhá diyá, aur tum ne
Amúríon ke do bádsháhon Saihún aur
'U'j se, jo Yardan ke us pár the, kyá
kiyá, ki jinhen tum ne nest o nábúd
kiyá.
11 Aur ham ne jyúnhín yih sab
kuchh suná, to hamáre dil pighal gaye,
aur tumháre sámhne kisí men mutlaq
jur'at báqí na rahí; kyúnki KHUDÁ-
WAND tumhárá Khudá úpar ásmán ká,
aur níche zamín ká Khudá hai.
12 So ab mujh se KHUDÁWAND kí
qasam kíjiye; is liye ki main ne tum
par mihrbání kí hai, tum bhí mere báp
ke gharáne par mihrbání karo, aur
mujhe ek sachchí nishání do;
13 Aur mere báp aur merí má ko,
aur mere bháíon aur bahinon ko, us
sab samet, jo un ká hai, bacháo, aur
hamári jánon ko maut se rihái do.
14 Unhon ne use jawáb diyá, ki
Hamárí jánen tumhárí jánon ke 'iwaz
hain, basharte ki tú hamárá yih hál
fásh na kare. Aur aisá hogá, ki jab
KHUDÁWAND is sarzamín ko hamáre
qabze men kar dewe, to ham tere sáth
mihrbání aur wafádárí se sulúk ka-
renge.
15 Tab us ne unhen rassí se daríche
kí ráh se níche utár diyá; ki us ká
ghar shahr-panáh se lagá húá thá, aur
wuh díwár par rahtí thí.
16 Aur us ne unhen kahá, ki Pa-
hár par charh jáo, na ho ki píchhá-
karnewále tum ko milen; so tum tín
din tak áp ko wahán chhipáe rakho,
jab tak ki píchhá-karnewále phir na
áwen; ba'd us ke tum apní ráh chale
jáiyo.
17 Tab un mardon ne use kahá,
Is qasam ká, jo tú ne ham se lí, ham
par ilzám na howe.
18 Dekh, jab ham is sarzamín men
áwenge, to yih qirmizí sút kí dorí, ki
jis se tú ne hamen níche latká diyá, is
daríche se bándhiyo, aur apne báp,
aur apní má, aur apne bháíon, aur
apne báp ke sáre gharáne ko, apne pás
ghar men jam'a kíjiyo;
19 Aur aisá hogá, ki jo koí tere
ghar ke darwáze se báhar kúche men
jáegá, to us ká khún usí ke sir par
hogá, aur ham be-gunáh honge; aur
jo koí tere sáth ghar men hogá, agar
kisí ká háth us par chale, to us ká
khún hamáre sir par hai.
20 Aur agar tú hamárá yih hál fásh
karegí, to ham us qasam se, jo tú ne
ham se lí hai, báhar ho jáenge.
21 Wuh bolí, Jaisá tum ne kahá,
waisá hí ho. So us ne unhen widá'
kiyá, aur we rawána húe: tab us ne
qirmizí sút kí dorí khirkí se bándhí.
22 Aur we rawána hoke pahár par
gaye, aur wahán tín din tak rahe, jab
tak ki un ke píchhá-karnewále phir
áe; aur un píchhá-karnewálon ne un
ko tamám ráh men dhúndhá, aur na
páyá.
23 ¶ Tab we donon mard phire,
aur pahár se utre, aur pár húe, aur

Nún ke beṭe Yashú' pás áe, aur sab hál,
jo unhen̲ wáq'i húá thá, us se kahá.
24 Aur unhon̲ ne Yashú' ko kahá,
ki Yaqínan Ḳhudáwand ne yih sárí
zamín hamáre qabze men̲ kar dí hai,
kyún̲ki is mulk ke sáre basnewále bhí
hamáre áge gal gaye hain̲.

III BA'B.

TAB Yashú' subh sawere uṭhá; aur
unhon̲ ne Sittim se kúch kiyá,
aur wuh aur sáre baní Isráel Yardan
pás áe, aur pár utarne se áge wahán̲
maqám kiyá.
2 Aur aisá húá, ki tín din ke ba'd
mansabdáron̲ ne lashkar ke darmiyán
guzar kiyá;
3 Aur unhon̲ ne logon̲ ko hukm
diyá, ki jab tum Ḳhudáwand apne
Ḳhudá ke 'ahd ke sandúq ko, aur
káhin aur Láwí ko use uṭháte húe
dekho, tab tum apní jagah se kúch
karo, aur us ke píchhe chalo.
4 Lekin tumháre aur us ke darmi-
yán qaríb do hazár háth ká fásila
rahe; us ke nazdík na jáiyo, tá ki
tum us ráh ko, jis se tumhen̲ guzarná
zarúr hai, pahcháno; is liye ki tum is
se peshtar is ráh se kabhú nahín̲
guzre.
5 Aur Yashú' ne logon̲ ko kahá,
Apne ta,ín̲ muqaddas karo; kyún̲ki
kal ke din Ḳhudáwand tumháre dar-
miyán 'ajáibát záhir karegá.
6 Phir Yashú' ne káhinon̲ ko ḳhi-
táb karke kahá, ki Tum 'ahd ke san-
dúq ko uṭháo, aur logon̲ ke áge áge
pár utro. Chunánchi unhon̲ ne 'ahd
ke sandúq ko uṭháyá, aur jamá'at ke
áge áge chale.
7 ¶ Tab Ḳhudáwand ne Yashú'
ko farmáyá, A'j ke din se main̲ sáre
Isráel kí ánkhon̲ ke sámhne tujhe
'izzat baḳhshná shurú' karún̲gá; tá ki
we jánen̲, ki jis tarah main̲ Músá ke
sáth thá, tere bhí sáth hún̲gá.
8 Aur tú un káhinon̲ ko, jo 'ahd ke
sandúq ko uṭháe játe hain̲, hukm kar,
aur kah, ki Jab tum Yardan ke pání
ke kanáre par pahuncho, to Yardan
hí men̲ khare rahiyo.
9 ¶ So Yashú' ne baní Isráel se
kahá, ki Idhar áo, aur Ḳhudáwand
apne Ḳhudá kí báten̲ suno.
10 Aur Yashú' ne kahá, Ab is se
tum yaqín karoge, ki zinda Ḳhudá
tumháre darmiyán hai, aur ki wuh
Kan'ánion̲ aur Hittíon̲, aur Hawíon̲,
aur Farizzíon̲, aur Jirjásíon̲, aur Amú-
ríon̲, aur Yabúsíon̲ ko, tumháre áge se
zarúr daf'a karegá.
11 Dekho, usí ke 'ahd ká sandúq,
jo sárí zamín ká Málik hai, tumháre
áge Yardan se hoke guzartá hai.
12 So ab tum bárah shaḳhs Isráel
ke firqon̲ men̲ se, firqe píchhe ek
mard, lo.
13 Aur aisá hogá, ki jab káhinon̲
ke pánw ke talwe, jo ki Ḳhudáwand
sárí dunyá ke Málik ke 'ahd ká san-
dúq uṭháte hain̲, Yardan ke pání men̲
dhare jáwen̲, tab Yardan ke pání, un
pánion̲ se, jo úpar se bahte hain̲, alag
ho jáen̲ge, aur we wahán̲ jam'a hoke
ek ḍher ho jáen̲ge.
14 ¶ Aur aisá húá, ki jab lashkar
ne apne ḳhaimon̲ se kúch kiyá, tá ki
Yardan ke pár jáwen̲, aur káhinon̲ ne
qaum ke áge 'ahd ke sandúq ko uṭháyá
thá,
15 Aur 'ahd ke sandúq ke uṭháne-
wále Yardan tak áe, aur un káhinon̲
ke pán̲w, jo sandúq ko uṭháe húe the,
kanáre ke pání men̲ dúbe the, (ki
Yardan daryá kí bárh sárí fasl i rabí'
men̲ har taraf se apne sab kanáron̲ par
hotí hai,)
16 To wún̲hín̲ úpar ká bahnewálá
pání Adam ke shahr men̲, jo Zartán
kí taraf hai, ṭhahar gayá, aur ḍher kí
tarah buland húá; aur wuh pání jo
maidán ke daryá, ya'ne daryá e shor
kí taraf, bahá játá thá, mauqúf húá,
aur alag ho gayá, aur log Yaríhú ke
muqábil pár utre.
17 Aur we káhin, jo Ḳhudáwand
ke 'ahd ká sandúq uṭháe húe the,

Yardan ke bíchon bích súkhí zamín
par khare ho rahe, aur sáre baní Isráel
khushk zamín par hoke guzre, yahán
tak ki sárí jamá'at Yardan ke pár ho
gayí.

IV BA'B.

AUR yún húá, ki jab sárí qaum
Yardan pár húí, to KHUDÁWAND
ne Yashú' ko khitáb karke farmáyá,
ki

2 Har ek firqe píchhe ek ek mard
karke tú jamá'at men se bárah mard
le,

3 Aur unhen hukm kar, aur kah, ki
Tum apne liye Yardan ke bíchon bích
men us jagah se, jahán káhinon ke
pánw mazbút khare hon, bárah pat-
thar lo, aur unhen sáth le jáke us
khaimagáh par, jis men tum áj kí rát
derá dáloge, nasb karo.

4 Tab Yashú' ne un bárah mardon
ko, jinhen us ne baní Isráel men se,
firqe píchhe ek ek mard karke, taiyár
kiyá thá, buláyá.

5 Aur Yashú' ne unhen kahá, ki
Yardan ke bích KHUDÁWAND apne
Khudá ke 'ahd ke sandúq ke áge gu-
zar jáo, aur har ek tum men se baní
Isráel ke firqon ke shumár ke mutá-
biq ek ek patthar apne kándhe par
utháwe;

6 Tá ki yih tumháre darmiyán ek
nishán ho, aur jab tumhárí aulád
áyande zamáne men tum se púchhe,
ki In pattharon se kyá murád hai?

7 To tum unhen jawáb do, ki Yar-
dan ká pání KHUDÁWAND ke 'ahd ke
sandúq ke áge do hisse ho gayá thá;
kyúnki usí waqt, jis men wuh Yardan
se hoke guzrá, tab Yardan ká pání do
hisse húá: so ye patthar abad tak
yádgárí ke wáste baní Isráel ke liye
rahenge.

8 Chunánchi baní Isráel ne, jaisá
Yashú' ne farmáyá thá, kiyá, aur jaisá
KHUDÁWAND ne Yashú' ko kahá thá,
unhon ne baní Isráel ke firqon ke
shumár ke mutábiq Yardan ke bíchon
bích se bárah patthar uthá liye, aur
unhen us jagah tak, jahán we maqám
karte the, apne sáth pár le gaye, aur
wahán unhen rakh diyá.

9 Aur Yashú' ne Yardan ke bíchon
bích us jagah par, jahán un káhinon
ke pánw jo 'ahd ke sandúq ko liye
játe the, khare rahe, bárah patthar
nasb kiye: chunánchi we áj ke din
tak wahán hain.

10 ¶ Kyúnki we káhin jo sandúq
ko liye játe the, Yardan ke bíchon
bích khare rahe, jab tak ki har ek bát,
jo KHUDÁWAND ne Yashú' ko farmáí
thí, ki wuh logon ko kahe, mutábiq
us ke jo Músá ne Yashú' ko tákíd kí
thí, tamám na ho chukí: aur logon
ne jaldí kí, aur pár guzre.

11 Aur aisá húá, ki jab sárí jamá'at
pár guzar gayí, tab KHUDÁWAND ká
sandúq, aur káhin, logon ke rú ba rú
pár ho gaye.

12 Aur baní Rúbin, aur baní Jadd,
aur ádhá firqa baní Munassí ká, hath-
yár-band hoke baní Isráel ke áge guz-
re, jaisá ki Músá ne unhen farmáyá
thá:

13 Qaríb chálís hazár ke jang ke
wáste taiyár, KHUDÁWAND ke huzúr
muqábale ke liye, Yaríhú ke maidá-
non men pár utre.

14 ¶ Us din KHUDÁWAND ne sáre
Isráel kí nazaron men Yashú' ko 'izzat
bakhshí; aur we, jis tarah Músá se us
kí 'umr bhar darte the, isí tarah we
us se bhí dar gaye.

15 Tab KHUDÁWAND ne Yashú' ko
khitáb karke farmáyá,

16 Ki un káhinon ko, jo 'ahd ká
sandúq utháte hain, hukm kar, ki
Yardan se nikalke úpar áwen.

17 Chunánchi Yashú' ne káhinon
ko hukm deke kahá, ki Yardan se ni-
kalke úpar áo.

18 Aur aisá huá, ki jonhín we ká-
hin, jo KHUDÁWAND ke 'ahd ká san-
dúq utháe láte the, Yardan ke darmi-
yán se nikalke úpar áe, balki jab un

ke pán̲w ke talwe ḳhushkí par pare
the, to wún̲hín̲ Yardan ke pání apní
jagah men̲ phire, aur pahle kí tarah
apne sab kanáron̲ par bah gaye.
19 ¶ Aur log pahle mahíne kí das-
wín̲ táríḳh Yardan se nikalke úpar áe,
aur Yaríhú kí púrab taraf ko Jiljál
men̲ ḳhaime nasb kiye.
20 Aur Yashú' ne un bárah pat-
tharon̲ ko, jo Yardan se uṭhá láe the,
Jiljál men̲ nasb kiyá.
21 Aur us ne baní Isráel ko ḳhitáb
karke kahá, ki Jab tumháre laṛke
áyande zamáne men̲ apne bápdádon̲
se púchhen̲ aur kahen̲, ki In pattharon̲
se kyá murád hai?
22 Tab tum apne laṛkon̲ ko aisá
kahke ágáh kíjiyo, ki Isráel ḳhushkí
ḳhushkí is Yardan se guzrá thá;
23 Ki Ḳhudáwand tumháre Ḳhu-
dá ne Yardan ke páníon̲ ko tumháre
sámhne ḳhushk kar diyá, jab tak ki
tum pár ho gaye; jis tarah Ḳhudá-
wand tumháre Ḳhudá ne daryá e Qul-
zum ko kiyá thá, jise hamáre sámhne
ḳhushk kar diyá, jab tak ki ham pár
guzre:
24 Tá ki zamín kí sárí qaumen̲
jánen̲, ki Ḳhudáwand ká háth qawí
hai; aur ki tum Ḳhudáwand apne
Ḳhudá se hamesha ḍará karo.

V BA'B.

Aur aisá húá, ki jab Amúríon̲ ke
sáre bádsháhon̲ ne, jo Yardan
ke pár pachchhim taraf ko the, aur
Kan'ánion̲ ke sáre bádsháhon̲ ne, jo
samundar ke nazdík the, suná, ki
Ḳhudáwand ne baní Isráel ke áge
Yardan ke pánion̲ ko sukhá diyá, ya-
hán̲ tak ki we pár utre, to un ke dil
pighal gaye, aur un men̲ baní Isráel
ke sabab se dam báqí na rahá.
2 ¶ Us waqt Ḳhudáwand ne Ya-
shú' ko kahá, ki Patthríon̲ se apne
liye chhuríán̲ baná, aur baní Isráel ká
phirke dúsrí bár ḳhatna kar.
3 Aur Yashú' ne patthríon̲ se chhu-
ríán̲ banáín̲, aur Jibi'at-ul-'Arálot ke
pás baní Isráel ke ḳhatne kiye.
4 Aur Yashú' ne jo ḳhatna kiyá, us
ká sabab yih hai, ki we log, jo Misr
se nikle, un men̲ jitne jangí mard the,
so sab Misr se nikalke bayábán ke
darmiyán ráh men̲ mar gaye.
5 Pas we sab log, jo nikle the, un
ká ḳhatna ho chuká thá: par we sab,
jo Misr se nikalne ke ba'd ráh men̲
bayábán ke darmiyán paidá húe the,
un ká ḳhatna na húá thá:
6 Ki baní Isráel chálís baras tak
bayábán men̲ phirte rahe, yahán̲ tak
ki we sáre jangí mard, jo Misr se
nikle the, halák húe, is liye ki we
Ḳhudáwand kí áwáz ke shanawá na
húe; unhín̲ se Ḳhudáwand ne qasam
karke kahá thá, ki Main̲ tum ko wuh
zamín na dikháún̲gá, jis kí bábat
Ḳhudáwand ne un ke bápdádon̲ se
qasam karke kahá, ki Main̲ tum ko
dún̲gá; wuh zamín, jis men̲ shír o
shahd bahtá hai.
7 So Yashú' ne unhín̲ ke laṛkon̲ ká,
jinhen̲ Us ne barpá kiyá ki un kí
jagah howen̲, ḳhatna karwáyá; kyún̲-
ki we ná-maḳhtún the, ki ráh men̲
unhon̲ ne un ká ḳhatna na kiyá thá.
8 Aur aisá húá, ki jab sab logon̲ ká
ḳhatna kar chuke the, tab we apní
apní jagahon̲ par maqám kar rahe, jab
tak ki we change húe.
9 Phir Ḳhudáwand ne Yashú' ko
kahá, ki A'j ke din main̲ ne Misr kí
malámat ko tum par se luṛhkáyá. Isí
sabab áj ke din tak us jagah ká nám
Jiljál hai.
10 ¶ So baní Isráel ne Jiljál men̲
ḳhaime kiye, aur unhon̲ ne Yaríhú ke
maidánon̲ men̲ us mahíne kí chau-
dahwín̲ táríḳh shám ke waqt 'íd i
fasah kí.
11 Aur unhon̲ ne dúsre din ko fasah
karne ke ba'd us zamín ke dána kí
fatírí roṭíán̲, aur usí din men̲ bhuní
húí bálen̲ bhí, kháín̲.
12 ¶ Aur jab unhon̲ ne us zamín

ká dána kháyá, to usí din se mann
mauqúf húá, aur áge phir baní Isráel
ko mann na milá; aur unhon ne usí
sál Kan'án kí sarzamín ká hásil kháyá.
13 ¶ Aur aisá húá, ki jis waqt ki
Yashú' Yaríhú ke nazdík thá, to us
ne apní ánkhen úpar kín, aur dekhá,
aur kyá dekhá, ki us ke muqábil ek
shakhs talwár háth men khínche húe
khará hai. Aur Yashú' us pás gayá,
aur use kahá, Tú hamárí taraf hai, yá
hamáre dushmanon kí taraf?
14 Wuh bolá, Nahín, balki main is
waqt KHUDÁWAND ke lashkar ká sar-
dár hoke áyá hún. Tab Yashú' zamín
par aundhá girá, aur sijda kiyá, aur
use kahá, Merá Málik apne bande ko
kyá irshád farmátá hai?
15 Aur KHUDÁWAND ke lashkar ke
sardár ne Yashú' ko kahá, ki Apne
pánw se apní jútí utár, kyúnki yih
makán, jahán tú khará hai, muqaddas
hai. So Yashú' ne aisá hí kiyá.

VI BA'B.

AUR Yaríhú baní Isráel ke sabab
niháyat mazbútí se band húá
thá, ki na koí báhar játá thá, na koí
bhítar átá thá.
2 Aur KHUDÁWAND ne Yashú' ko
kahá, ki Dekh, main ne Yaríhú ko, aur
us ke bádsháh, aur wahán ke sáhib
i jang ko, tere qábú men kar diyá.
3 So tum sáre jangí mard shahr
ko gher lo, aur ek daf'a us ke ás pás
phiro. Aur tum chha din tak yúnhín
kíjiyo.
4 Aur sát káhin sandúq ke áge yú-
bal ke sát narsinge liye jáwen: aur
tum sátwen din sát martaba shahr ke
ás pás phiro, aur káhin narsinge
phúnken.
5 Aur yún hogá, ki jab we der tak
yúbal kí qarnáí phúnkenge, aur jab
narsinge kí áwáz sunoge, to sárí jamá-
'at niháyat zor se lalkáregí, aur shahr
kí díwár sarásar gir jáegí, aur har ek
sídhá apne apne sámhne úpar charh
jáegá.

6 ¶ Aur Nún ke bete Yashú' ne
káhinon ko buláyá, aur unhen kahá,
ki 'Ahd ke sandúq ko utháo, aur sát
káhin yúbal ke sát narsinge KHUDÁ-
WAND ke sandúq ke áge liye húe
chalen.
7 Phir unhon ne jamá'at ko kahá,
Chalo, shahr ko ghero, aur jo koí
hathyár-band hai, KHUDÁWAND ke
sandúq ke áge áge chale.
8 ¶ Aur aisá húá, ki jab Yashú' ne
jamá'at se yih kahá, to sát káhin
yúbal ke sát narsinge leke KHUDÁ-
WAND ke áge áge chale; aur unhon
ne narsinge phúnke, aur KHUDÁWAND
ke 'ahd ká sandúq un ke píchhe
rawána húá.
9 ¶ Aur we log, jo hathyár-band
the, un káhinon ke, jo narsinge
phúnkte the, áge áge rawána húe;
aur fauj ke pichhárí wále, sandúq ke
píchhe píchhe chale, us waqt men ki
we áge áge játe aur narsinge phúnkte
the.
10 Aur Yashú' ne logon ko kahá,
ki Tum mat lalkáriyo, balki tumhárí
áwáz sunne men na áwe, aur tumháre
munh se kuchh bát na nikle, magar
jis din men ki main tumhen lalkárne
ká hukm karún; tab tum lalkáriyo.
11 Chunánchi KHUDÁWAND ke san-
dúq ko barábar játe húe shahr ke gird
ek bár phiráyá: aur we khaimagáh
men áe, aur khaimon men árám kiyá.
12 ¶ Phir subh sawere Yashú'
uthá, aur káhinon ne KHUDÁWAND ká
sandúq uthá liyá.
13 Aur sát káhin yúbal ke sát
narsinge leke KHUDÁWAND ke sandúq
ke áge áge narsinge phúnkte chale
játe the: aur we, jo hathyár-band the,
un ke áge áge ho liye; par fauj ke
pichhárí wále, KHUDÁWAND ke sandúq
ke píchhe chale, us waqt men ki
áge áge játe aur narsinge phúnkte
the.
14 So dúsre din bhí we ek martaba
shahr ke gird phire, aur khaimagáh

men phir áe: aisá unhon ne chha din tak kiyá.

15 Aur sátwen din yún húá, ki we subh ko pau phatte húe uthe, aur usí ma'múl ke muwáfiq shahr ke gird sát bár phire; sát bár shahr ke gird faqat usí din phire.

16 So sátwín bár aisá húá, ki jis waqt káhinon ne narsinge phúnke, us waqt Yashú' ne logon ko hukm kiyá, ki Lalkáro! ki KHUDÁWAND ne yih shahr tum ko diyá.

17 ¶ Aur yih shahr haram hogá, us sab samet jo us men hai, KHUDÁWAND ke liye; magar faqat Ráhab fáhisha, un sab samet jo us ke sáth us ke ghar men hain, jítí bachegí; is liye ki us ne un qásidon ko, jo hamáre bheje húe the, chhipáyá.

18 Lekin tum jo ho, zarúr apne ta'ín haram kí chízon se mahfúz rakho; na howe ki tum haram kí chíz leke áp haram ho jáo, aur Isráel kí khaimagáh ko haram karáo, aur use dukh do.

19 Lekin sab rúpá aur soná, aur lohe aur pítal ke bartan, KHUDÁWAND ke liye muqaddas hain; so KHUDÁWAND ke khazáne men dákhil honge.

20 Chunánchí jab káhinon ne narsinge phúnke, log lalkáre. Aur aisá húá, ki jab logon ne narsinge kí áwáz suní, aur jamá'at zor se lalkárí, to díwár sarásar gir parí, yahán tak ki logon men se har ek ádmí apne sámhne sídhá charhke shahr men ghus gayá, aur shahr ko le liyá.

21 Aur unhon ne un sab ko, jo shahr men the, kyá mard, kyá 'aurat, kyá jawán, kyá búrhá, kyá bail, kyá bher, kyá gadhá, sab ko ek lakht tah i teg karke haram kiyá.

22 Par Yashú' ne un do shakhson ko, jo jásúsí ke liye us zamín men gaye the, hukm diyá thá, ki Fáhisha ke ghar jáo, aur wahán se us 'aurat ko us sab samet jo us ká ho, jaise tum ne us se qasam kí thí, nikál láo.

23 Tab we donon jawán jásús andar gaye, aur Ráhab ko, aur us ke báp, aur us kí má, aur us ke bháion ko, aur us ke asbáb, balki us ká sárá khándán, nikál láe, aur unhen baní Isráel kí khaimagáh ke báhar rakhá.

24 Phir unhon ne us shahr ko, us sab samet, jo us men thá, phúnk diyá; magar rúpá, aur soná, aur pítal aur lohe ke zurúf, KHUDÁWAND ke khazáne men dákhil kiye.

25 Aur Yashú' ne Ráhab fáhisha kí, aur us ke báp ke gharáne kí, us sab samet, jo us ká thá, jánbakhshí kí; us kí búdobásh áj ke din tak Isráel men hai; ki us ne un qásidon ko, jinhen Yashú' ne Yaríhú men jásúsí ke liye bhejá thá, chhipá rakhá thá.

26 ¶ Aur Yashú' ne us waqt qasam dí aur kahá, ki Jo shakhs uthe, aur Yaríhú ke shahr ko phir biná kare, wuh KHUDÁWAND ke sámhne ma'lún ho! Wuh apne palauthe par us kí biná dálegá, aur apne chhote bete par us ke phátak qáim karegá!

27 So KHUDÁWAND Yashú' ke sáth thá, aur us sárí sarzamín men us kí shuhrat phailí.

VII BAB.

LEKIN baní Isráel ne kisí haram chíz kí bábat be-wafáí kí; is wáste ki 'Akan bin Karmí, bin Zabdí, bin Zárah ne, jo Yahúdáh ke firqe men se thá, un haram chízon men se kuchh liyá: aur KHUDÁWAND ká qahr baní Isráel par bharká.

2 Tab Yashú' ne Yaríhú se 'Ai ko, jo Bait-áwan ke nazdík Baitel kí púrab taraf hai, log bheje, aur unhen yih kahke farmáyá, Charh jáo, aur us mulk kí jásúsí karo. Chunánchi we log gaye, aur 'Ai kí jásúsí kí.

3 Aur we Yashú' pás phir áe, aur use kahá, Sáre lashkar ko mat bhej; faqat do tín hazár mard rawána hon, ki charhen, aur 'Ai ko máren; aur sab logon ko bhejke taklíf mat de; kyúnki we thore se hain.

4 Chunánchi logon̲ men̲ se tín ha-
zár ke qaríb mard chaṛh gaye, aur 'Ai
ke logon̲ ke sámhne se bhág áe.
5 Aur 'Aiwálon̲ ne un men̲ se
chhattís ádmí már liye, ki we pháṭak
ke muqábil se leke Shabarím tak un-
hen̲ regede áe, aur unhon̲ ne utár par
unhen̲ márá. So logon̲ ke dil pighal
gaye aur pání kí tarah ho gaye.
6 ¶ Tab Yashú' aur sáre Isráelí
buzurgon̲ ne apne kapṛe pháṛe, aur
Ḳhudáwand ke 'ahd ke sandúq ke áge
shám tak aundhe paṛe rahe, aur apne
siron̲ par ḳhák dhárí.
7 Aur Yashú' bolá, Háe, ai Málik
Ḳhudáwand, tú is qaum ko kis liye
Yardan pár láyá? kyá is liye ki ham
ko Amúríon̲ ke háth men̲ giriftár
kare, tá ki we ham ko nábúd karen̲?
Ai kásh ki ham qaná'at karte, aur
Yardan ke us pár rahte!
8 Ai mere Málik, jis hál men̲ ki
Isráelí apne dushman ke áge se píṭh
pherte hain̲, main̲ kyá kahún̲?
9 Kyún̲ki Kan'ání aur is sarzamín
ke sáre basnewále sunen̲ge, aur ham
ko gher len̲ge, aur hamárá nám zamín
par se miṭá ḍálen̲ge; aur tú apne
buzurgwár nám ke liye kyá karegá?
10 ¶ Tab Ḳhudáwand ne Yashú'
ko farmáyá, Uṭh khaṛá ho; kis liye
yún̲ aundhá paṛá hai?
11 Isráel ne gunáh kiyá; aur unhon̲
ne us 'ahd se, jis kí bábat main̲ ne un
ko hukm diyá, 'udúl kiyá; kyún̲ki
unhon̲ ne haram chízon̲ men̲ se kuchh
liyá, aur chorí bhí kí, aur riyákárí bhí
kí, aur apne asbáb men̲ milá bhí liyá.
12 Is liye baní Isráel apne dush-
manon̲ ke sámhne ṭhahar na saken̲,
balki dushmanon̲ ke sámhne píṭh
pherí, ki we la'natí húe. Ab main̲
áge ko tumháre sáth na hoún̲gá,
magar jab ki tú un mal'únon̲ ko apne
darmiyán se faná kare.
13 Uṭh, logon̲ ko pák kar, aur kah,
ki Apne ta,ín̲ kal ke liye pák karo,
ki Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá yún̲
farmátá hai. Ai Isráel, tere darmiyán
koí haram chíz hai; tú apne dush-
manon̲ ke sámhne ṭhahar na sakegá,
jab tak ki us haram chíz ko apne bích
men̲ se daf'a na karegá.
14 So tum kal subh ko mutábiq
apne firqon̲ ke házir kiye jáoge; aur
aisá hogá, ki wuh firqa, jise Ḳhudá-
wand pakṛegá, apne apne ḳhándánon̲
samet áwegá; aur jis ḳhándán ko
Ḳhudáwand pakṛegá, wuh apne ghar
ghar samet áwegá; aur jis ghar ko
Ḳhudáwand pakṛegá, wuh ek ek
shaḳhs samet áwegá.
15 Aur aisá hogá, ki jis kisí ke pás
haram chíz páí jáwe, wuh us sab
samet, jo us ká hai, ág men̲ jalá diyá
jáegá; is liye ki us ne Ḳhudáwand
ke 'ahd ko toṛ ḍálá, aur baní Isráel
ke darmiyán sharárat ká kám kiyá.
16 ¶ Tab Yashú' subh sawere uṭhá,
aur baní Isráel ko firqa ba firqa nazdík
láyá: so Yahúdáh ká firqa pakṛá
gayá.
17 Aur Yahúdáh ke ḳhándánon̲ ko
nazdík láyá, aur Zárah ká ḳhándán
pakṛá gayá; aur Zárah ke ḳhándán
ke ek ek shaḳhs ko nazdík láyá, aur
Zabdí pakṛá gayá.
18 Aur us ke ghar ke har ek mard
ko nazdík láyá, aur 'Akan bin Karmí,
bin Zabdí, bin Zárah, jo Yahúdáh ke
firqe men̲ thá, pakṛá gayá.
19 Tab Yashú' ne 'Akan ko kahá,
Ai mere farzand, ab Ḳhudáwand Is-
ráel ke Ḳhudá kí buzurgí kíjiye, aur
us ke áge iqrár kariye: ab tú mujh se
kah, ki tú ne kyá kiyá hai, aur mujh
se mat chhipá.
20 Tab 'Akan ne Yashú' ko jawáb
diyá, aur kahá, Fi-l-haqíqat main̲ ne
Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ká
gunáh kiyá hai, aur yún̲ yún̲ kiyá
hai:
21 Ki jab main̲ ne Sin'ár ká nafís
lubáda, aur do sau misqál chándí, aur
pachás misqál wazn men̲ sone kí ínṭ
lúṭ ke mál men̲ dekhí, to main̲ lal-

cháyá, aur unhen uṭhá liyá; aur dekh,
ki yih sab mere ḳhaime ke bích zamín
men gaṛá húá, aur chándí un ke tale
maujúd hai.
22 Tab Yashú’ ne harkáre bheje;
we ḳhaime ko dauṛe; aur dekho, ki
wuh us ke ḳhaime men chhipá thá, aur
chándí us ke níche thí.
23 We un ko ḳhaime men se ni-
kálke Yashú’ aur sáre baní Isráel ke
sámhne láe, aur unhen Ḳhudáwand ke
huzúr rakh diyá.
24 Tab Yashú’ ne, sáre Isráel samet,
Zárah ke beṭe ’Akan ko, aur rúpe, aur
lubáde, aur sone kí ínṭ, aur us ke be-
ṭon, aur us kí beṭíon, aur us ke bailon,
aur us ke gadhon, aur us kí bheṛon,
aur us ke ḳhaime, aur us ke sáre
asbáb ko, liyá, aur wádí i ’Akúr men
láe.
25 Aur Yashú’ ne kahá, ki Tú ne
ham ko kyún dukh diyá? Ḳhudá-
wand áj ke din tujh ko dukh degá.
Tab sáre Isráel ne us par patthráo
kiyá, aur unhen sangsár karne ke ba’d
ág se jaláyá.
26 Phir unhon ne us ke úpar pat-
tharon ká baṛá túdá kiyá, jo áj tak
hai. Tab Ḳhudáwand ne apne qahr
kí bhaṛak ko un par se pherá. Is liye
us jagah ká nám áj tak Wádí i ’Akúr
hai.

VIII BA’B.

TAB Ḳhudáwand ne Yashú’ ko
farmáyá: Mat ḍar, aur hirásán
mat ho! Sáre jangí logon ko sáth le,
aur uṭh, aur ’Ai par chaṛh já: dekh,
ki main ne ’Ai ke bádsháh, aur us
ke log, aur us ke shahr, aur us kí sar-
zamín ko, tere qabze men kar diyá:
2 Tú ’Ai se, aur us ke bádsháh se,
wuhí kíjiyo, jo tú ne Yaríhú aur us ke
bádsháh se kiyá; magar wahán ká
mál aur mawáshí tum apne liye lúṭ
líjiyo: aur shahr ke píchhe se kamín
biṭhláo.
3 ¶ Tab Yashú’ aur sáre jangí log
uṭhe, tá ki ’Ai par chaṛhen. Aur
Yashú’ ne tís hazár bahádur chun liye,
aur rát ko unhen rawána kiyá;
4 Aur unhen farmáyá, Dekho, tum
shahr ke muqábale men, shahr ke
píchhe, kamín men baiṭho; shahr se
bahut dúr mat jáiyo, aur tum sab
taiyár raho:
5 Aur main sab logon ko leke, jo
mere sáth hain, shahr ke nazdík
áúngá: aur aisá hogá, ki jab we
hamárá sámhná karne ko niklen, to
ham áge kí tarah un ke sámhne se
bhágenge,
6 (Kyúnki we báhar nikalke ha-
márá píchhá karenge,) yahán tak ki
unhen shahr se dúr khínch láwenge;
kyúnki we kahenge, ki Ye ab ke bhí,
áge kí tarah, hamáre sámhne se bhágte
hain: isí liye ham un ke áge se bhá-
genge.
7 Tab tum kamín-gáh se nikalná,
aur shahr men ’amal kar lená; ki
Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá use tum-
háre qabze men kar degá.
8 Aur jab tum shahr ko le lo, to
shahr men ág lagá díjiyo, aur Ḳhu-
dáwand ke kahne ke muwáfiq kám
kíjiyo. Dekho, main ne tumhen hukm
kar diyá.
9 ¶ Tab Yashú’ ne unhen widá’
kiyá: aur we kamín-gáh men gaye,
aur Baitel aur ’Ai ke darmiyán, ’Ai
kí pachchhim taraf, já baiṭhe. Aur
Yashú’ us rát ko logon ke bích rahá.
10 Aur Yashú’ ne subh sawere
uṭhke logon ko shumár kiyá, aur wuh,
baní Isráel ke buzurgon samet, logon
ke áge hoke, ’Ai par chaṛhá.
11 Aur sáre jangí log, jo us ke sáth
the, úpar gaye, aur nazdík pahunche,
aur shahr ke sámhne áe, aur ’Ai kí
uttar taraf ko utre; aur un ke aur ’Ai
ke bích ek wádí thí.
12 Tab us ne pánch hazár log ke
qaríb judá kiye, aur unhen Baitel aur
’Ai ke darmiyán, shahr kí pachchhim
taraf ko, kamín men biṭháyá.
13 Aur jab unhon ne logon ko,

ya'ne sári fauj ko jo shahr kí uttar
taraf thí, aur un ko jo shahr kí pach-
chhim taraf kamín men the, bitháyá
thá, to Yashú' usí rát us wádí ke dar-
miyán gayá.
14 ¶ Aur aisá húá, ki jab 'Ai ke
bádsháh ne yih dekhá, to unhon ne
jaldí ki, aur sawere uṭhe; aur shahr
ke ádmí, ya'ne wuh aur us ke sáre
log, maidán kí taraf mu'aiyan waqt
par laṛáí ke liye baní Isráel ke mu-
qábil nikle; par use ma'lúm na húá,
ki shahr ke píchhe us kí ghát men
baiṭhe húe hain.
15 Tab Yashú' aur sárá Isráel ba-
yábán kí taraf un ke áge se yún bháge,
ki jaise máre kúṭe húe hote hain.
16 Tab sab log jo 'Ai men the ek
já buláe gaye, ki unhen rageden: chu-
nánchi unhon ne Yashú' ko ragedá,
yahán tak ki shahr se dúr khínche
gaye.
17 Us waqt 'Ai men aur Baitel men
koí mard báqí na rahá, jo Isráel ká
píchhá karne ko na niklá; aur we
shahr ko khulá chhoṛkar Isráel ke
píchhe dauṛ paṛe.
18 Tab Khudáwand ne Yashú' ko
farmáyá, ki Bhále ko, jo tere háth
men hai, 'Ai kí taraf baṛhá de, ki
main use tere qabze men kar dúngá.
Aur Yashú' ne us bhále ko, jo us ke
háth men thá, shahr kí taraf baṛháyá.
19 Tab us ke háth ke baṛháe jáne
par we jo kamín men the apní jagah
se nikle, aur dauṛ paṛe, aur shahr men
paiṭh gaye, aur use le liyá, aur jaldí
se shahr men ág lagá dí.
20 Aur jab 'Ai ke logon ne píchhe
phirke dekhá, aur kyá dekhá, ki
dhuwán shahr se ásmán tak uṭh rahá
hai, to unhen táqat na rahí, jo idhar
bhágen yá udhar: aur log, jo bayábán
kí taraf bhágte the, ragednewálon par
phir paṛe.
21 Aur jab Yashú' aur sáre baní
Isráel ne dekhá, ki ghátwálon ne
shahr le liyá, aur shahr se dhúwán
uṭh rahá hai, to unhon ne palaṭke 'Ai
ke logon ko qatl kiyá.
22 Aur we jo shahr men the un kí
mukhálafat men nikle, aur 'Ai ke log
Isráelíon ke bích men paṛ gaye, ki
ba'ze un kí ek taraf húe, aur ba'ze
dúsrí taraf: so unhon ne unhen yahán
tak márá, ki un men se kisí ko báqí
na chhoṛá, aur na kisí ko bhágne diyá.
23 Aur unhon ne 'Ai ke bádsháh
ko jítá pakṛá, aur use Yashú' pás láe.
24 Aur aisá húá ki jab Isráel maidán
men, us bayábán ke darmiyán jahán
un ká píchhá kiyá, 'Ai ke logon ko
qatl kar chuke, aur jab we sab tah i
teg húe, yahán tak ki bilkull khap
gaye; to sáre baní Isráel 'Ai ko phire,
aur use talwár kí dhár se márá.
25 Chunánchi we jo us din máre
gaye, mard aur 'aurat, bárah hazár
the; ya'ne 'Ai ke sab log.
26 Kyúnki Yashú' ne apná háth
jis se bhálá uṭháyá, jab tak ki 'Ai ke
sáre rahnewálon ko haram na kar diyá
thá, phir na khínchá.
27 Isráel ne us shahr kí faqat ma-
wáshí aur asbáb ko apne liye lúṭá,
Khudáwand ke hukm ke mutábiq
jo us ne Yashú' ko farmáyá thá.
28 Aur Yashú' ne 'Ai ko jalákar
hamesha ke liye rákh ká túda kar
diyá: so wuh áj ke din tak kharába
hai.
29 Aur us ne 'Ai ke bádsháh ko
phánsí deke shám tak darakht par
laṭká rakhá; aur jyúnhín súraj ḍúb
gayá, Yashú' ne hukm kiyá, ki us kí
lásh ko darakht se utáren, aur shahr
ke pháṭak kí ráhguzar par phenk den,
aur us par pattharon ká baṛá túda
karen: so wuh áj ke din tak hai.
30 ¶ Tab Yashú' ne 'Aibál ke pa-
háṛ par Khudáwand Isráel ke Khudá
ke liye ek mazbah banáyá,
31 Jaisá Khudáwand ke bande
Músá ne baní Isráel ko hukm diyá
thá: (chunánchi Músá kí sharí'at kí
kitáb men likhá húá hai,) ki sábút

pattharo̲n ká ek mazbah, ki jis par
kisí ne lohá na lagáyá ho: aur unho̲n
ne Ḳhudáwand ke liye us par sokh-
taní qurbánía̲n chaṛháí̲n, aur salámatí
ke zabíhe kiye.
32 ¶ Aur us ne wahá̲n un patthar-
o̲n par sharí'at kí, jo Músá ne baní
Isráel ke huzúr likhí thí, ek naql
kanda kí.
33 Aur sáre Isráel, aur un ke bu-
zurg log, aur mansabdár, aur un ke
qází, aur usí tarah se musáfir bhí, aur
we jo un me̲n paidá húe the, Láwí
káhino̲n ke áge, jo Ḳhudáwand ke
'ahd ke sandúq ke uṭhánewále the,
sandúq ke idhar aur udhar khaṛe the;
ádhe un me̲n se Garizím ke paháṛ par,
aur ádhe un me̲n se 'Aibál ke paháṛ
par, jaisá ki Ḳhudáwand ke bande
Músá ne pahle farmáyá thá, ki we
Isráel ke logo̲n ko barakat dewe̲n.
34 Ba'd us ke us ne sharí'at kí
barakato̲n aur la'nato̲n kí sárí báte̲n,
jaisí ki sharí'at kí kitáb me̲n likhí húí
hai̲n, paṛhke sunáí̲n:
35 Chunánchi jo Músá ne farmáyá
thá, us me̲n se ek bát bhí na rahí, jise
Yashú' ne baní Isráel kí sárí jamá'at,
aur 'aurato̲n, aur laṛko̲n, aur un musá-
firo̲n ke huzúr, jo un ke darmiyán
guzrán karte the, na paṛhá.

IX BA'B.

AUR aisá húá, ki jab un sab bád-
sháho̲n ne, jo Yardan ke is pár,
paháṛo̲n par, aur wádío̲n me̲n, aur baṛe
samundar ke sab sáhilo̲n par, Lubnán
ke muqábil, Hittí, aur Amúrí, aur
Kan'ání, aur Farizzí, aur Hawí, aur
Yabúsí the, suná:
2 Tab we sab ke sab faráham húe,
tá ki ek mu̲nh hoke Yashú' aur baní
Isráel se laṛáí kare̲n.
3 ¶ Aur jab Jiba'ún ke báshindo̲n
ne suná, ki Yashú' ne Yaríhú aur 'Ai
se aisá kuchh kiyá;
4 To we bhí makr karke áe; aur
unho̲n ne apne ta,í̲n aisá banáyá, ki
goyá elchí hai̲n, aur puráne bore, aur
purání, phaṭí, joṛí húí mai kí mashke̲n,
apne gadho̲n par ládí̲n;
5 Aur puráne júte paiwand kiye
húe pá̲nwo̲n me̲n, aur puráne kapṛe
apne badano̲n par; aur un ke safar ká
tosha súkhí phaphúndí lagí húí roṭíá̲n
thí̲n.
6 We us súrat se Yashú' pás Jiljál
me̲n khaimagáh ke bích gaye, aur us
se aur Isráel ke logo̲n se kahá, ki Ham
ek mulk se, jo dúr hai, áe hai̲n: so ab
tum ham se 'ahd bándho.
7 Tab Isráelí logo̲n ne Hawío̲n ko
kahá, ki Sháyad tum is sarzamín ke
rahnewále ho, jo hamáre darmiyán kí
hai: pas, ham tum se kyú̲nkar 'ahd
bándhe̲n?
8 Unho̲n ne Yashú' se kahá, Ham
tere gulám hai̲n. Tab Yashú' ne un
se púchhá, Tum kaun ho? aur kahá̲n
se áte ho?
9 Unho̲n ne use kahá, ki Tere gulám
ek mulk se, jo bahut dúr hai, Ḳhudá-
wand tere Ḳhudá ke nám ke liye
chale áte hai̲n; kyú̲nki ham ne us kí
khabar suní, aur wuh sab kuchh bhí,
jo us ne Misr me̲n kiyá,
10 Aur wuh sab bhí, jo us ne Amú-
río̲n ke do bádsháho̲n se, jo Yardan ke
us pár the, kiyá, ya'ne Hasbún ke bád-
sháh Saihún se, aur Basan ke bádsháh
'U'j se, jo 'Istárát me̲n thá.
11 So hamáre buzurgo̲n aur ham-
watano̲n ne ham ko khitáb karke ka-
há, Tum safar kí khurák apne sáth lo,
aur un ke istiqbál karne ko jáo, aur
unhe̲n kaho, ki Ham tumháre gulám
hai̲n; is liye tum fil-hál hamáre sáth
'ahd bándho.
12 So yih hamárí roṭí apne tosha
ke liye, jis din ham tere pás áne ko
apne gharo̲n se nikle, garm lí; aur
dekho, ki yih súkh gayí, aur use pha-
phúndí lag gayí.
13 Aur ye mai kí mashke̲n, jo ham
ne bharí thí̲n, nayí thí̲n; ab muláhaza
kar, ki ye chák húí̲n; aur yih hamáre

kapre aur hamáre júte safar kí niháyat
darází se puráne ho gaye.
14 Tab un logon ne un ke toshe
men se kuchh liyá, aur KHUDÁWAND
se mashwarat na kí.
15 Aur Yashú' ne un se sulh kí, aur
un se 'ahd bándhá, ki un kí ján bakh-
shí kare; aur jamá'at ke ra,ís un se
ham-qasam húe.
16 ¶ Aur un ke 'ahd bándhne se
tín din ke ba'd unhen sunne men áyá,
ki we un ke parosí hain, aur unhín
men rahte hain.
17 So baní Isráel ne kúch kiyá, aur
tísre din un ke shahron men dákhil
húe. Un ke shahron ke nám Jiba'ún,
aur Kafírah, aur Biarot, aur Qaryat ul
Ya'arím hain.
18 Aur baní Isráel ne un ko qatl
nahín kiyá, is liye ki jamá'at ke ra,íson
ne un se KHUDÁWAND Isráel ke Khu-
dá kí qasam kí thí. Tab sárí jamá'at
ne ra,íson se jhagrá kiyá.
19 Par sab ra,íson ne sárí jamá'at
ko kahá, ki Ham ne un se KHUDÁ-
WAND Isráel ke Khudá kí qasam kí
hai; is liye ham unhen chhú nahín
sakte.
20 Ham un se yihí karenge; ham
unhen jítá chhorenge, tá na ho ki us
qasam ke bá'is, jo ham ne un se kí,
ham par gazab ho.
21 Aur ra,íson ne unhen kahá, ki
Unhen jítá chhoro; lekin we sárí
jamá'at ke liye lakarháre, aur pání
bharnewále, howen, jaisá ki ra,íson ne
un se iqrár kiyá hai.
22 ¶ Tab Yashú' ne unhen talab
farmáyá, aur kahá, Tum ne ham se
aisá kahke kyún fareb kiyá, ki Ham
bahut dúr ke rahnewále hain, báwu-
júde ki hamáre darmiyán rahte ho?
23 Ab is sabab se tum la'natí húe,
aur tum men se koí is hálat se na
chhútegá, ki gulám rahoge, aur mere
Khudá ke ghar ke liye lakrí ke kátne-
wále aur pání ke bharnewále hooge.
24 Unhon ne Yashú' ko jawáb diyá,
aur kahá, ki Tere gulámon ne tahqíq
khabar páí thí, ki KHUDÁWAND tere
Khudá ne apne bande Músá ko far-
máyá, ki sárí sarzamín tumhen dewe,
aur is sarzamín ke sáre báshindon ko
tumháre sámhne nest o nábúd kare:
so hamen apní jánon ke liye tum logon
ká bará khauf thá, aur is liye ham ne
yih kuchh kiyá.
25 Aur ab, dekh, ham tere qábú
men hain; jo kuchh tú ham se karná
bihtar aur munásib jáne, so kar.
26 Par us ne un se wuhí kiyá, aur
baní Isráel ke háth se unhen naját dí,
ki unhen qatl na kiyá.
27 Aur Yashú' ne usí din muqarrar
kiyá, ki we jamá'at ke liye aur KHU-
DÁWAND ke mazbah ke liye us jagah,
jise wuh pasand farmáegá, lakarháre
aur pání bharnewále howen.

X BA'B.

AUR jab Yarúsalam ká bádsháh
Adún i Sidq ne suná, ki kyún-
kar Yashú' ne 'Ai ko le liyá, aur use
nest o nábúd kiyá, aur jaisá ki us ne
Yaríhú aur wahán ke bádsháh se kiyá,
waisá hí us ne 'Ai aur us ke bádsháh
se kiyá, aur kyúnkar Jiba'ún ke logon
ne baní Isráel se sulh kí, aur un ke
darmiyán rahe;
2 To we nipat hirásán húe, kyúnki
Jiba'ún ek bará shahr thá, aur bád-
sháhí shahron men se ek ke barábar
thá, aur 'Ai kí nisbat bará thá, aur us
ke sab log bare bahádur the.
3 Is liye Yarúsalam ke bádsháh
Adún i Sidq ne Habrún ke bádsháh
Húhám, aur Yarmút ke bádsháh Pir-
ám, aur Lakís ke bádsháh Yafí'a, aur
'Ijlún ke bádsháh Dabír ko, paigam
bhejá, aur kahá, ki
4 Mujh pás charh áo, aur merí ku-
mak karo, tá ki ham Jiba'ún ko már-
en; ki us ne Yashú' aur baní Isráel
se sulh kí.
5 Tab Amúríon ke pánch bádshá-
hon, ya'ne Yarúsalam ke bádsháh, aur
Habrún ke bádsháh, aur Yarmút ke

bádsháh, aur Lakís ke bádsháh, aur
'Ijlún ke bádsháh ne eká kiyá, aur we
aur un kí sárí faujen chaṛh gayín, aur
Jiba'ún ke muqábil ḳhaime khaṛe kiye,
aur us se jang shurú' kí.
6 ¶ Tab Jiba'ún ke logon ne Ya-
shú' ko, jo Jiljál men ḳhaimazan thá,
kahlá bhejá, ki Apne chákaron se apná
háth mat khínch; ham tak jald pa-
hunch, aur hamen bachá, aur hamárá
chára kar; is liye ki sáre Amúrí bád-
sháh, jo kohistán men rahte hain, ham
par jam'a húe hain.
7 Tab Yashú' sáre baháduron aur
jangí logon ko hamráh leke Jiljál se
chaṛhá.
8 ¶ Aur Ḳhudáwand ne Yashú' ko
farmáyá: Un se mat ḍar: is liye ki
main ne un ko tere qábú men kar
diyá; un men se ek mard bhí tere
sámhne ṭhahar na sakegá.
9 Tab Yashú' Jiljál se kúch karke
rát bhar chalá gayá, aur nágahán un
pás á pahunchá.
10 Aur Ḳhudáwand ne un ko
Isráel ke sámhne shikast dí, aur Jiba-
'ún men unhen ba shiddat qatl kiyá,
aur us sárí ráh men, jo Bait-Haurán
ke úpar játí hai, unhen regedá, aur
'Azíqah aur Muqqaidah tak unhen
márke ḍál diyá.
11 Aur aisá húá, ki jab we Isráel ke
sámhne se bhág nikle, aur Bait-Haurán
ke utár par the, to Ḳhudáwand ne
'Azíqah tak ásmán se un par baṛe pat-
thar giráe, aur we múe; aur we, jo
olon se máre gaye, un se, jinhen baní
Isráel ne tah i teg kiyá, kahín bahut
the.
12 ¶ Aur jis din Ḳhudáwand ne
Amúríon ko baní Isráel ke áge, un ke
qábú men kar diyá, us din Yashú' ne
Ḳhudáwand ke huzúr Isráel kí ánkh-
on ke sámhne yún kahá, ki Ai áftáb,
Jiba'ún par ṭhahrá rah; aur Ai mah-
táb, tú bhí wádí i Aiyalún ke darmi-
yán!
13 Tab áftáb khaṛá rahá, aur mah-
táb ṭhahar gayá, yahán tak ki un logon
ne apne dushmanon se intiqám liyá.
Kyá yih Kitáb ul yáshar men nahín
likhá hai? Aur áftáb ásmán ke bích-
on bích ṭhahar rahá, aur qaríb din bhar
ke páchchhim kí taraf ko máilna húá.
14 Aur us se áge aisá din kabhí na
húá, aur na us ke ba'd thá; is liye ki
Ḳhudáwand ek mard kí áwáz ká
shanawá húá, ki Ḳhudáwand Isráel
ke liye laṛá.
15 ¶ Ba'd us ke Yashú', aur us ke
sáth sárá Isráel, Jiljál kí ḳhaimagáh
ko phir gayá.
16 Aur we pánchon bádsháh bháge,
aur Muqqaidah ke magáre men já
chhipe.
17 Yashú' ko yih ḳhabar pahunchí,
ki we pánch bádsháh mile, aur Muq-
qaidah ke magáre men chhipe húe hain.
18 Yashú' ne hukm kiyá, ki Baṛe
baṛe patthar us magáre ke munh par
luṛhká do, aur wahán log biṭháo, ki
un kí chaukí karen:
19 Par tum ṭhahro mat, balki apne
dushmanon ká píchhá karo, aur un kí
pichháṛí ke logon ko már ḍálo; un ko
muhlat mat do, ki apne shahron men
dáḳhil hon; is liye ki Ḳhudáwand
tumháre Ḳhudá ne un ko tumháre
qabze men kar diyá hai.
20 Aur aisá húá, ki jab Yashú' aur
baní Isráel ne, un ko ba shiddat qatl
karte húe, us kám ko tamám kiyá thá,
yahán tak ki we nest o nábúd ho gaye,
to we, jo un men se báqí rahe the, un
shahron men, jin kí shahrpanáhen
thín, dáḳhil húe.
21 Aur sáre log Muqqaidah men,
jahán ḳhaimagáh thí, Yashú' pás salá-
mat phir áe: kisí ne baní Isráel ke
barḳhiláf zubán na hiláí.
22 Phir Yashú' ne hukm kiyá, ki
Magáre ká munh kholo, aur un pánch-
on bádsháhon ko magáre se báhar
nikálke mujh pás láo.
23 Unhon ne aisá hí kiyá, aur un
pánch bádsháhon ko, ya'ne sháh i

Yarúsalam, aur sháh i Habrún, aur
sháh i Yarmút, aur sháh i Lakís, aur
sháh i 'Ijlún ko, magáre se us pás nikál
láe.
24 Aur aisá húá, ki jab we un ko
Yashú' ke sámhne lae, to Yashú' ne
baní Isráel ke sáre logon ko talab kiyá;
aur jangí baháduron ke sardáron ko,
jo us ke sáth the, farmáyá: A'ge áo,
aur in bádsháhon kí gardanon par
pánw rakho. We nazdík áe, aur un
kí gardanon par pánw rakhe.
25 Tab Yashú' ne unhen farmáyá:
Khauf na karo, aur hirásán mat ho;
mazbút ho jáo, aur diláwar hoo: is
liye ki KHUDÁWAND tumháre dush-
manon se, jin ká muqábalá karoge,
aisá hí karegá.
26 Aur ákhir Yashú' ne unhen
márá, aur qatl kiyá, aur pánch da-
rakhton men pánchon ko laṭká diyá:
so we shám tak darakhton men laṭke
rahe.
27 Aur aisá húá ki jab súraj ḍhalne
par thá, to unhon ne Yashú' ke hukm
se unhen darakhton par se utárá, aur
usí gár men, jis men we já chhipe the,
ḍál diyá, aur gár ke munh par baṛe
baṛe patthar rakhe: chunánchi we áj
ke din tak hain.
28 ¶ Aur usí din Yashú' ne Muq-
qaidah ko le liyá, aur use tar i teg
kiyá, aur us ke bádsháh ko, aur us
ke sáre zí-rúhon ko, halák kiyá; us
sab men se us ne ek ko bhí báqí na
chhoṛá: aur Muqqaidah ke bádsháh
se wuhí kiyá, jo Yaríhú ke bádsháh se
kiyá thá.
29 Ba'd us ke Yashú' ne, aur us ke
sáth sáre Isráel ne, Muqqaidah se Lib-
nah ko kúch kiyá, aur Libnah se laṛá.
30 Aur KHUDÁWAND ne us ko bhí,
us ke bádsháh samet, baní Isráel ke
qábú men kar diyá, aur us ne use aur
us ke sab zí-rúhon ko tah i teg kiyá;
us men ek ko bhí báqí na chhoṛá;
aur wahán ke bádsháh se wuh kiyá, jo
Yaríhú ke bádsháh se kiyá thá.
31 ¶ Phir Libnah se Yashú' ne, aur
us ke sáth sáre Isráel ne, Lakís kí
taraf guzar kí, aur us ke muqábil
khaime khaṛe kiye, aur us se laṛá:
32 Aur KHUDÁWAND ne Lakís ko
Isráel ke qabze men kar diyá; us ne
dúsre din us par fath páí, aur use tah
i teg kiyá, aur sáre zí-rúhon ko, jo us
men the, qatl kiyá, sab jaisá ki us ne
Libnah se kiyá thá.
33 ¶ Us waqt Jazar ká bádsháh
Húram Lakís kí kumak ko chaṛh áyá:
so Yashú' ne us ko aur us ke logon ko
már liyá, yahán tak ki us ká ek bhí
jítá na bachá.
34 Aur Yashú' ne, aur us ke sáth
sáre Isráel ne, Lakís se 'Ijlún kí taraf
guzar kí, aur us ke muqábil khaime
khaṛe kiye, aur us se jang shurú' kí:
35 Aur usí din use le liyá, aur use
talwár kí dhár se márá, aur un sab ko,
jo us men the, usí din haram kar diyá,
sab jaisá ki us ne Lakís men kiyá thá.
36 Phir 'Ijlún se Yashú' aur us ke
sáth sárá Isráel Habrún par chaṛhe,
aur us se laṛe,
37 Aur use le liyá, aur use, aur us
ke bádsháh, aur us kí sárí bastíon ko;
aur wahán ke sáre zí-rúhon ko tah i
teg kiyá, aur jaisá us ne 'Ijlún men
kiyá thá, ek ko bhí jítá na chhoṛá,
balki use, sab logon samet jo us men
the, faná kar diyá.
38 Wahán se Yashú' aur us ke sáth
sárá Isráel phirke Dabír ko áe, aur us
se laṛe.
39 Aur use, aur us ke bádsháh, aur
us kí sárí bastíon ko, qábú men kar
liyá; aur unhen tah i teg kiyá, aur
sáre logon ko, jo us men the, haram
kar diyá, ek ko bhí báqí na chhoṛá:
sab jaisá ki us ne Habrún, aur us ke
bádsháh se kiyá thá, waisá hí Dabír
se aur us ke bádsháh se kiyá: aur
jaisá ki us ne Libnah se aur us ke
bádsháh se kiyá thá.
40 ¶ So Yashú' ne kohistán kí
sárí sarzamín, aur dakhan kí, aur

nasheb kí, aur chashmon kí sárí sarzamín ko tah i teg kiyá, aur wahán ke sáre bádsháhon ko faná kiyá: ek ko bhí jítá na chhorá, balki wahán ke har ek dam-lenewále ko haram kar diyá, jaisá ki KHUDÁWAND Isráel ke Khudá ne hukm kiyá thá.

41 Aur Yashú' ne Qádis-Barní'a se leke 'Azah tak, aur Jashan kí sárí sarzamín ko Jiba'ún tak, unhen már liyá.

42 Aur Yashú' ne un sab bádsháhon par, aur un kí sarzamín par, ekbárgí fath pái; is liye ki KHUDÁWAND Isráel ká Khudá Isráel kí taraf se lará.

43 Ba'd us ke Yashú' sáre Isráel samet Jiljál ko laut gayá.

XI BA'B.

JAB Hasúr ke bádsháh Yabín ne yih suná, to us ne Madún ke bádsháh Yúbáb, aur Simrún ke bádsháh, aur Iksháf ke bádsháh ko,

2 Aur un bádsháhon ko, jo kohistán men uttar taraf ko, aur maidánon men jo Kinnarat kí dakhan taraf hain, aur us wádí men, aur Nafát i Dor men pachchhim taraf, rahte the,

3 Aur un ko, jo Kan'án ke púrab aur pachchhim ko base the, aur Amúríon ko, aur Hittíon ko, aur Farizzíon ko, aur Yabúsíon ko jo paháron men rahte the, aur Hawíon ko, jo Harmún ke níche sarzamín i Misfáh men the, kahlá bhejá.

4 Tab we apne sab lashkaron samet, aisí kasrat kí guroh ki jaise samundar ke kanáre ret ke dáne hote hain, beshúmar ghore aur gáríán leke, báhar nikle.

5 Aur jab ye sáre bádsháh ápas men ittifáq karke ikatthe húe, to unhon ne Merúm ke pánion par khaime khare kiye, tá ki baní Isráel se muqábala karen.

6 ¶ Tab KHUDÁWAND ne Yashú' ko farmáyá: Un ke sabab hirásán mat ho; is wáste ki kal isí waqt main in sab ko Isráel ke sámhne márke dál dúngá: tú in ke ghoron ki kúnchen máregá, aur un kí gáríán ág se jaláegá.

7 Chunánchi Yashú' áyá, aur sáre jangí mard us ke sáth Merúm ke pánion par nágahán hamla karke un par á pare.

8 Aur KHUDÁWAND ne un ko Isráel ke qabze men kar diyá: so unhon ne unhen márá, aur bare Saidá, aur Misrafát ul Máim, aur Misfáh kí wadí tak, jo púrab taraf hai, unhen ragedá; aur unhon ne un ko qatl kiyá, yahán tak ki un ká ek bhí báqí na chhorá.

9 Aur Yashú' ne KHUDÁWAND ke hukm ke muwáfiq un se kiyá, ki un ke ghoron kí kúnchen márín, aur un kí gáríán jaláín.

10 ¶ Phir Yashú' usí waqt laut áyá aur Hasúr ko le liyá, aur us ke bádsháh ko talwár se márá; kyúnki agle waqt men Hasúr un sárí mamlukaton ká sardár thá.

11 Aur unhon ne un sab zí-rúhon ko, jo wahán the, talwár kí dhár se faná kiyá, aisá ki wahán koí sánslenewálá báqí na rahá; aur us ne Hasúr ko ág se jaláyá.

12 Aur Yashú' ne un bádsháhon ke sáre shahron ko, aur un shahron ke sáre bádsháhon ko, apne qabze men kiyá, aur unhen tah i teg kiyá, aur haram kiyá, jaisá ki KHUDÁWAND ke bande Músá ne hukm kiyá thá.

13 Magar un shahron ko, jo apne apne paháron par the, baní Isráel ne na jaláyá, siwá Hasúr ke, jise Yashú' ne phúnk diyá thá.

14 Aur un shahron ke sáre mál aur mawáshí ko baní Isráel ne apne liye lút liyá; lekin har ek insán ko talwár kí dhár se qatl kiyá, yahán tak ki unhen nábúd kar diyá; ek sáns-lenewále ko bhí báqí na chhorá.

15 ¶ Jaisá ki KHUDÁWAND ne apne bande Músá ko farmáyá thá, waise hí Músá ne Yashú' ko irshád kiyá, aur Yashú' ne bhí waisá hí kiyá; us ne un mu'ámalon men, jin kí bábat KHU-

dáwand ne Músá ko farmáyá thá, ek
ko bhí ná-tamám na chhoṛá.
16 Chunánchi Yashú' ne us sárí
sarzamín ko, kohistán, aur dakhan kí
sárí mamlukat, aur Jashan ká sárá
mulk, aur wádí, aur maidán, aur Is-
ráel ke kohistán aur usí kí wádí ko,
17 Koh i Ḳhalaq se leke, jo Sha'ír
kí taraf chaṛhtá hai, Ba'al i Jadd tak,
jo wádí i Lubnán meṉ koh i Harmún
ke níche hai, sab ko le liyá, aur un ke
sáre bádsháhoṉ ko qabze meṉ kar liyá,
aur unheṉ márá, aur qatl kiyá.
18 Yashú' ne muddat tak un sáre
bádsháhoṉ se laṛá kiyá.
19 Siwá Hawíoṉ ke, jo Jiba'ún ke
báshinde the, koí shahr na thá, jis ne
baní Isráel se sulh kí ho, balki sab ko
unhoṉ ne laṛkar liyá.
20 Kyúṉki yih Ḳhudáwand kí
taraf se thá, ki un ke dil saḳht ho
gaye the, tá ki we jang ke liye Isráel
ká muqábala kareṉ, aur tá ki wuh un
ko haram kare, aur ki we maurid
rahm ke na raheṉ, balki wuh un ko
nest o nábúd kar dewe; jaisá ki Ḳhu-
dáwand ne Músá ko farmáyá.
21 ¶ Aur usí waqt Yashú' ne áke
baní 'Anáq ko, paháṛoṉ par se, Hab-
rún se, aur Dabír se, aur 'Anáb se,
balki Yahúdáh ke sáre kohistán se,
aur Isráel ke sáre kohistán se, káṭ
ḍálá: Yashú' ne un ko un ke shahroṉ
samet haram kar diyá.
22 So baní 'Anáq meṉ se baní Is-
ráel ke qalamrau meṉ koí báqí na
rahá; magar 'Azah, aur Ját, aur Ash-
dúd meṉ chand báqí the.
23 So Yashú' ne us sab kí tarah, ki
Ḳhudáwand ne Músá ko farmáyá
tha, us sárí sarzamín ko le liyá; aur
Yashú' ne use Isráel kí mírás, un ke
firqe firqe kí qismatoṉ ke mutábiq, kar
diyá. Aur zamín jang se fárig húí.

XII BA'B.

Us sarzamín ke bádsháh, jinheṉ
baní Isráel ne qatl kiyá, aur jin
kí sarzamín, Yardan ke us pár súraj
ke nikalne kí taraf, nahr i Arnún se
leke koh i Harmún tak, aur púrab
ká sárá maidán, mírás meṉ liyá, ye
haiṉ:
2 Amúríoṉ ká bádsháh Saihún, jo
Hasbún meṉ rahtá thá, aur 'Ará'ir se
leke, jo nahr i Arnún ke kanáre par
hai, aur us wádí ke bích o bích se, aur
ádhe Jashan se, wádí Yabúq tak, jo
baní 'Ammún kí sarhadd kai, bádshá-
hat kartá thá;
3 Aur maidán se bahr i Kinnarat
tak, jo púrab taraf hai, aur maidán ke
daryá tak, jo daryá e shor hai, púrab
kí taraf us ráh se, jo Bait ul Yasímát
ko játí hai, aur dakhan se, jo Pisgah
ke chashmoṉ ke níche hai:
4 ¶ Aur Basan ke bádsháh 'Ú'j kí
sarzamín, jo Jabábara kí nasl meṉ se
thá, aur 'Istárát aur Adrá'e meṉ rahtá
thá;
5 Aur wuh koh i Harmún aur Sal-
kah, aur sáre Basan meṉ, Jasúríoṉ,
aur Ma'akátíoṉ kí sarhadd tak, aur
ádhe Jili'ád meṉ, jo Hasbún ke bád-
sháh Saihún kí sarhadd thí, bádshá-
hat kartá thá.
6 Un ko Ḳhudáwand ke bande
Músá aur baní Isráel ne márá: aur
Ḳhudáwand ke bande Músá ne baní
Rúbin aur baní Jadd aur Munassí ke
ádhe firqe ko us sarzamín ká wáris
kiyá.
7 ¶ Aur us sarzamín ke bádsháh,
jinheṉ Yashú' aur baní Isráel ne Yar-
dan ke is pár pachchhim taraf márá,
Ba'al i Jadd se leke, jo wádí i Lubnán
meṉ hai, koh i Ḳhalaq tak, jo Sha'ír
tak chalá gayá hai, jise Yashú' ne
baní Isráel ke firqoṉ ko mírás ke liye,
un kí qismatoṉ ke mutábiq, diyá;
8 Paháṛoṉ meṉ, aur wádíoṉ meṉ,
aur maidánoṉ meṉ, aur chashmoṉ
meṉ, aur bayábán meṉ, aur dakhan
mulk meṉ, jaháṉ Hittí, aur Amúrí,
aur Kan'ání, aur Farizzí, aur Hawí,
aur Yabúsí, rahte the; we bádsháh ye
haiṉ:

9 ¶ Yaríhú ká bádsháh ek; 'Ai ká
bádsháh, jo Baitel ke nazdík hai, ek;
10 Yarúsalam ká bádsháh ek; Hab-
rún ká bádsháh ek;
11 Yarmút ká bádsháh ek; Lakís
ká bádsháh ek;
12 'Ijlún ká bádsháh ek; Jazar ká
bádsháh ek;
13 Dabír ká bádsháh ek; Jadar ká
bádsháh ek;
14 Hurmah ká bádsháh ek; 'Arád
ká bádsháh ek;
15 Libnah ká bádsháh ek; 'Adúl-
lám ká bádsháh ek;
16 Muqqaidah ká bádsháh ek; Bai-
tel ká bádsháh ek;
17 Taffúah ká bádsháh ek; Hifar
ká bádsháh ek;
18 Afíq ká bádsháh ek; Lásarún
ká bádsháh ek;
19 Madún ká bádsháh ek; Hasúr
ká bádsháh ek;
20 Simrún-Mirún ká bádsháh ek;
Ikshấf ká bádsháh ek;
21 Ta'anak ká bádsháh ek; Majid-
do ká bádsháh ek;
22 Qádis ká bádsháh ek; Yuqní-
'ám-Karmil ká bádsháh ek:
23 Nafát i Dor men̲ Dor ká bád-
sháh ek; Jilját men̲ Jawíon̲ ká bád-
sháh ek;
24 Tirzah ká bádsháh ek: ye sab
iktís bádsháh the.

XIII BA'B.

AUR Yashú' búṛhá aur 'umr-rasída
húá; aur Ḳhudáwand ne us ko
farmáyá, ki Tú búṛhá aur 'umr-rasída
húá, aur hanoz bahut sí zamín báqí
hai, jo qabze men̲ nahín̲ áí.
2 Aur wuh sarzamín, jo báqí hai,
so yih hai: Filistíon̲ kí sab hadden̲,
aur sárá Jasúrí,
3 Saihúr se, jo Misr ke sámhne hai,
hudúd i 'Aqrún tak uttar kí taraf ko,
jo Kan'án men̲ giná játá hai; Filis-
tíon̲ ke pánch qutub, ya'ne 'Azátí, aur
Ashdúdí, aur Asqalúní, aur Játí, aur
'Aqrúní; aur 'Awí bhí;
4 Dakhan kí taraf se, Kan'án kí
sárí sarzamín, aur Magárah se, jo
Saidáníon̲ ká hai, Afíq tak, aur Amú-
ríon̲ kí sarhaddon̲ tak;
5 Aur Jabalíon̲ kí sarzamín, aur
sárá Lubnán súraj ke nikalne kí taraf,
Ba'al i Jadd se, jo koh i Harmún ke
níche hai, Hamát ke madḳhal tak.
6 Sáre kohistání, Lubnán se leke
Misrafát ul Má,im tak, aur sáre Saidá-
ní, main̲ un ko baní Isráel ke sámhne
se nikál ḍálún̲gá; magar tú qur'a ḍál-
ke use Isráelíon̲ men̲ mírás ke liye
taqsím kar de, jaisá main̲ ne tujhe
farmáyá.
7 Tú yih sarzamín nau firqon̲ ko
aur Munassí ke ádhe firqe ko mírás
ke taur par bánṭ de.
8 Us ke, ya'ne dúsre ádhe ke, sáth
baní Rúbin aur baní Jadd ne apní
mírás pái, jo Músá ne Yardan ke us
pár púrab taraf ko unhen̲ dí, jaisá ki
Ḳhudáwand ke bande Músá ne un-
hen̲ dí;
9 'Ará'ir se, jo Arnún ke kanáre
par hai, aur us shahr se, jo nahr ke
bíchon̲ bích hai, aur Medibá ká sárá
maidán Daibún tak;
10 Aur Amúríon̲ ke bádsháh Sai-
hún ke sáre shahr, jo Hasbún men̲
taḳht-nishín thá, baní 'Ammún kí
sarhadd tak;
11 Aur Jili'ád, aur Jasúríon̲, aur
Ma'akátíon̲ kí atráf, aur sárá koh i
Harmún, aur sárá Basan, Salkah
tak;
12 Basan men̲ 'U'j kí sárí mamlu-
kat, jo 'Istárát aur Adrá'e men̲ hukm-
rán thá, jo Rifáíon̲ ke baqiya men̲ se
báqí rahá: so Músá ne unhen̲ márá
aur ḳhárij kiyá.
13 Lekin baní Isráel ne Jasúríon̲
aur Ma'akátíon̲ ko ḳhárij nahín̲ kiyá:
chunánchi Jasúrí aur Ma'akátí áj tak
Isráelíon̲ ke darmiyán baste hain̲.
14 Faqat Láwí ke firqe ko us ne
koí mírás na dí; Ḳhudáwand Isráel
ke Ḳhudá kí qurbáníán̲, jo ág se guz-

rání játí hain, so un kí mírás hain,
jaisá us ne unhen kahá.
15 ¶ Aur Músá ne baní Rúbin ke
firqe ko un ke gharánon ke muwáfiq
mírás dí.
16 Aur 'Ará'ir se, jo áb i Arnún ke
kanáre par hai, un kí sarhadd thí;
aur wuh shahr, jo daryá ke bíchon
bích hai, aur sárá maidán, jo Medibá
se nazdík hai;
17 Hasbún aur us ke sáre shahr jo
maidán men hain; Daibún, aur Bá-
mát-Ba'al, aur Bait-Ba'al Ma'ún,
18 Aur Yahsáh, aur Qadímát, aur
Mafa'át,
19 Aur Qaryataim, aur Shibmáh,
aur Zarat us Sahar, jo wádí ke koh
men hai,
20 Aur Bait-Fagúr, aur Ashdút-
Pisgah, aur Bait ul Yasímát,
21 Aur maidán ke sáre shahr, aur
Amúríon ke bádsháh Saihún ká sárá
mulk, jo Hasbún men saltanat kartá
thá, jise Músá ne Midyán ke ra,íson,
'Awí, aur Raqam, aur Súr, aur Húr,
aur Raba', Saihún ke ra,íson samet, jo
us zamín men baste the, qatl kiyá.
22 ¶ Aur Ba'úr ke bete Bala'ám
ko bhí, jo nujúmí thá, baní Isráel ne,
un ke darmiyán jo un se maqtúl húe,
talwár se qatl kiyá.
23 Aur baní Rúbin kí sarhadd
Yardan aur us kí nawáhí huí. Ye
shahr, aur un ke gánw, Rúbin kí mírás,
mutábiq un ke gharánon ke, thahre.
24 Aur Músá ne Jadd ke firqe ko,
ya'ne baní Jadd ko, mutábiq un ke
gharánon ke, hissa diyá.
25 Aur un kí sarhadd yih thí:
Ya'zír, aur Jili'ád ke sáre shahr, aur
baní 'Ammún ki ádhí sarzamín 'Ará'ir
tak, jo Rabbah ke sámhne hai;
26 Aur Hasbún se Rámat ul Misfáh
aur Batúním tak, aur Mahnaim se
Dabír kí sarhadd tak;
27 Aur wádí men, Bait-Háram,
aur Bait-Nimrah, aur Sukkát, aur
Safún, Hasbún ke bádsháh Saihún kí
mamlukat ká baqiya, aur Yardan aur
us kí nawáhí daryá e Kannarat ke
kanáre tak, jo Yardan ke us pár púrab
taraf ko hai.
28 Ye shahr apne gánwon samet
baní Jadd kí mírás, un ke gharánon
ke mutábiq, húe.
29 ¶ Aur Músá ne Munassí ke
ádhe firqe ko bhí hissa diyá; so ádhe
baní Munassí ke firqe ká hissa, un ke
gharánon ke muwáfiq, yih thá.
30 Aur un kí sarhadd Mahnaim se
shurú' húí, ya'ne sárá Basan, aur
Basan ke bádsháh 'Új kí sárí mam-
lukat, aur sárí Yáir-bastíán, jo Basan
men hain, aur we sáth shahr hain:
31 Aur ádhá Jili'ád, aur 'Istárát,
aur Adrá'e, Basan ke Bádsháh 'Új ke
shahr, Munassí ke bete Makír kí au-
lád ko, usí Makír kí aulád ke ádhe ko,
mutábiq un ke gharánon ke, mile.
32 Ye hain we, jinhen Músá ne
Moáb ke bayábán men Yardan ke pár
Yaríhú ke lagbhag púrab kí taraf mírás
ke liye taqsím kiyá.
33 Lekin Músá ne Láwí ke firqe ko
mírás na dí; KHUDÁWAND Isráel ká
Khudá un kí mírás hai, jaisá us ne
unhen kahá.

XIV BA'B.

AUR we mamlukaten, jinhen Kan-
'án kí sarzamín ke darmiyán
baní Isráel ne apní mírás men páyá,
jinhen Ili'azar káhin, aur Nún ke bete
Yashú', aur baní Isráel ke firqon ke
abwí sardáron ne un ko mírás ke liye
diyá, ye hain.
2 Un kí mírásen qur'a ke muwáfiq
thín, jaisá KHUDÁWAND ne nau firqon
aur ádhe firqe ke haqq men Músá kí
ma'rifat farmáyá.
3 Ki Músá ne Yardan ke us pár
arhái firqon ko mírás dí thí; par us
ne Láwíon ko un ke darmiyán kuchh
mírás na dí.
4 Kyúnki baní Yúsuf do firqe the,
Munassí aur Ifráím: so unhon ne
Láwíon ko zamín men se kuchh hissa

na diyá, magar kaí shahr un ke rahne
ke liye, aur un kí nawáhí un kí ma-
wáshí aur mál ke liye.
5 Aur jaisá ki Ḳhudáwand ne
Músá ko farmáyá, waisá hí baní Isráel
ne kiyá, aur unhon ne zamín ko báṇṭ
diyá.
6 ¶ Tab baní Yahúdáh Jiljál men
Yashú' pás áe: aur Qinzí Yafunnah
ke beṭe Kálib ne use kahá, ki Us bát
ko, jo Ḳhudáwand ne mard i Khudá
Músá ko merí aur terí bábat Qádis-
Barní'a men kahá, tú jántá hai.
7 Jis waqt Ḳhudáwand ke bande
Músá ne Qádis-Barní'a se mujh ko
bhejá, ki is sarzamín kí jásúsí karún,
us waqt main chálís baras ká thá, aur
main ne us ko, us ke muwáfiq jo mere
dil men thá, ḳhabar dí.
8 Tau bhí mere bháíon ne, jo mere
sáth chaṛh gaye the, jamá'at ke dilon
ko pighlá diyá; lekin main ne Ḳhu-
dáwand apne Ḳhudá kí púrí pairauí kí.
9 Tab Músá ne us din qasam kháke
kahá, ki Yaqínan wuh zamín, jis par
tú ne apne qadam rakhe, terí aur tere
beṭon kí mírás hamesha ke liye hogí;
kyúnki tú ne Ḳhudáwand mere
Ḳhudá kí púrí pairauí kí.
10 Aur ab dekh, Ḳhudáwand ne
us waqt se leke, ki Ḳhudáwand ne
yih bát Músá ko kahí, jab ki baní
Isráel bayábán men áwára the, is waqt
tak paintális baras mujh ko jítá rakhá,
jaisá ki us ne farmáyá, aur ab dekh,
ki main áj ke din pacхási baras ká
búṛhá hún:
11 Aur hanoz main aisá táqatwar
hún, jaisá us din thá ki jis din Músá
ne mujhe bhejá; jaisí laṛne kí qúwat
mujh men tab thí, ab bhí áne jáne
men waisí hí qúwat hai.
12 So yih paháṛí, jis ká zikr Ḳhudá-
wand ne us roz kiyá hai, mujh ko de;
kyúnki tú ne us din suná, ki wahán
Baní 'Anáq baste hain, aur wahán ke
shahr baṛe aur muhkam hain; pas
agar aisá ho ki Ḳhudáwand mere sáth
rahe, to main unhen nikál dúngá, jaisá
ki Ḳhudáwand ne kahá hai.
13 Tab Yashú' ne us ko du'á dí,
aur Yafunnah ke beṭe Kálib ko Hab-
rún mírás men diyá.
14 So Habrún us waqt se áj tak
Qinzí Yafunnah ke beṭe Kálib kí
mírás húá, is liye ki us ne Ḳhudá-
wand Isráel ke Ḳhudá kí púrí pairauí
kí.
15 Aur agle waqt men Habrún ká
nám Qaryat-Arba' thá; aur wuh Arba'
Baní 'Anáq ke darmiyán baṛá ádmí
thá. Aur wuh sarzamín jang se fárig
húí.

XV BA'B.

Aur baní Yahúdáh ke firqe ká qu-
r'aí hissa, un ke gharánon ke
mutábiq, yih thá: Dasht i Sín, dakhan
kí taraf, dakhaní siwáne kí intihá se
Adúm kí sarhadd tak.
2 Aur us kí dakhaní hadd daryá e
shor ke kanáre se, us kol se jo dakhan
ko máil hai, shurú' húí.
3 Aur yih hadd dakhan kí taraf
'Aqrábím kí chaṛháí se hoke Sín tak
pahunchí, aur dakhan se Qádis-Barní'a
ko chaṛhí, aur Hasrún pás jáke Adár
ko chaṛhí, aur wahán se Qarqa' ko
phirí;
4 Aur wahán se 'Azmún ko pahun-
chí, aur phir Misr kí nahr se já milí,
aur us kí sarhadden samundar tak
pahunchí hain. Tumhárí dakhaní
sarhadd yih hogí.
5 Aur us kí púrabí hadd daryá e
shor, Yardan ke sire tak, thí. Aur us
kí shimálí hadd us daryá ke kol se, jo
nahr i Yardan ke 'ain sire par hai:
6 Aur yih hadd Bait-Hajlah tak
chaṛhí, aur Bait ul 'Arábah kí uttar
taraf se guzrí; aur wuh sarhadd Rú-
bin ke beṭe Bohan ke patthar tak
pahunchí:
7 Phir wuh sarhadd 'Akúr kí wádí
se hoke Dabír ko chaṛhí, aur wahán
se shimál kí samt ko chalke Jiljál ke
ruḳh, jo Adúmmím kí chaṛháí ke

muqábil hai, aur wádí ke janúb ko
hai, gayí: aur phir wuh hadd 'Ain-
Shams ke páni pás hoke 'Ain Rájil
pás já niklí:
8 Aur wuh sarhadd Bin-Hinnúm kí
wádí men se hoke Yabúsíon kí bastí
kí dakhan taraf gayí; Yarúsalam wuhí
hai: aur phir us pahár kí chontí tak,
jo wádí i Hinnúm ke muqábil pach-
chhim taraf ko hai, aur wuh Rifáíon kí
wádí kí uttar taraf wáqi' hai:
9 Aur wuh sarhadd pahár kí chontí
se áb i Naftúah ke chashme tak gayí,
aur wahán se 'Ifrún ke shahron pás
já niklí; aur wuh sarhaddd wahán se
Ba'alah tak, jo Qaryat-Ya'arím hai,
pahunchí:
10 Aur wuh sarhadd Ba'alah se
hoke magrib kí samt koh i Sha'ír ko
phírí, aur Hár-Ya'arím, ya'ne Kaslún
ke pás uttar taraf pahunchí, aur Bait-
Shams ko utar gayí, aur Timnah ko
chalí:
11 Aur wuh sarhadd 'Aqrún kí
uttar taraf já niklí; aur wuh sarhadd
Sikrún se hoke Ba'alah ke pahár tak
guzrí, aur Yabniel pás niklí; aur is
hadd kí intihá samundar thí.
12 Aur us kí hadd pachchhim taraf
bahr i a'azam aur us ká sáhil hai.
Baní Yahúdáh ke gird kí hadden un
ke gharánon ke mutábiq ye hain.
13 ¶ Aur Yafunnah ke bete Kálib
ko, baní Yahúdáh ke darmiyán, jaisá
ki KHUDÁWAND ne Yashú' ko farmáyá
thá, 'Anáq ke báp Arba' ká shahr, jo
Habrún hai, hissa diyá.
14 So Kálib ne wahán se tín baní
'Anáq ko, Sísí, aur Akhimán, aur
Talmí ko, khárij kiyá.
15 Aur wuh wahán se Dabíríon par
charh gayá; par Dabír ká qadímí nám
Qaryat-Sifar thá.
16 ¶ So Kálib ne kahá, Jo koí ki
Qaryat-Sifar ko já máre, aur use le le,
to main use apní betí 'Aksah byáh
dúngá.
17 Tab Kálib ke chhote bhái Qanaz
ke bete Gutniel ne us par qabza kiyá;
so us ne apní betí 'Aksah use byáh
dí.
18 Aur aisá húá, ki jab wuh us pás
áí, to us ne use ubhárá, tá ki wuh us
ke báp se ek khet mánge; so wuh apne
gadhe par se utrí. Tab Kálib ne use
kahá, Tú kyá cháhtí hai?
19 Wuh bolí, Mujhe barakat díjiye;
ki tú ne dakhan taraf kí zamín mujhe
'ináyat kí, so mujhe páni ke chashme
bhí díjiye. Tab us ne use úpar ke
sote aur níche ke sote 'ináyat kiye.
20 Baní Yahúdáh ke firqe kí mírás,
un ke gharánon ke mutábiq, yih hai.
21 ¶ Aur Adúm kí sarzamín kí
taraf dakhan ko baní Yahúdáh kí sar-
hadd kí intihá ke shahr ye hain: Qab-
ziel, aur 'Edar, aur Yajúr,
22 Aur Qainah, aur Daimúnah, aur
'Ad'adah,
23 Aur Qádis, aur Hasúr, aur It-
nán,
24 Zíf, aur Talam, aur Ba'alút,
25 Aur Hasúr, aur Hadatah, aur
Qaryat-Hasrún, jo Hasúr hai,
26 Aur Amám, aur Sam'a, aur Mo-
ládah,
27 Aur Hasár-Jaddah, aur Hash-
mún, aur Bait-Falat,
28 Aur Hasár-Su'ál, aur Biarsab'a,
aur Bizyutyáh,
29 Ba'alah, aur 'Aiyím, aur 'Azam,
30 Aur Iltolád, aur Kasíl, aur Hur-
mah,
31 Aur Siqláj, aur Madmannah, aur
Sansannah,
32 Aur Labáwat, aur Silhím, aur
'Ain, aur Rimmon; ye sab untís shahr,
aur un ke gánw:
33 Aur we shahr jo nasheb men
wáqi' húe, ye hain; Istál, aur Sur'áh,
aur Asnáh,
34 Aur Zanúh, aur 'Ain-Janním,
Taffúah, aur 'Ainám,
35 Yarmút, aur 'Adúllám, Shokah,
aur 'Azíqah,
36 Aur Sa'arím, aur 'Aditaim, aur

Jadírah, aur Jadíratain: chaudah
shahr, aur un ke gáṉw:
37 Zinán, aur Hadásah, aur Mijdal-
Jadd,
38 Aur Díla'án, aur Misfáh, aur
Yuqtiel,
39 Lakís, aur Busqat, aur 'Ijlún,
40 Aur Kabbún, aur Lahmám, aur
Kitlís,
41 Aur Jadírút, aur Bait i Dajún,
aur Na'amah, aur Muqqaidah: solah
shahr, aur un ke gáṉw:
42 Libnah, aur 'Atr, aur 'Asan,
43 Aur Iftáh, aur Asnah, aur Nasíb,
44 Aur Qa'ílah, aur Akzíb, aur Ma-
rísah: nau shahr, aur un ke gáṉw:
45 'Aqrún, aur us kí bastíáṉ, aur us
ke gáṉw:
46 'Aqrún se samundar tak Ash-
dúd kí atráf ke sáre shahr, aur un ke
gáṉw:
47 Ashdúd apne shahroṉ aur gáṉw
samet; aur 'Azah apne shahroṉ aur
gáṉw samet, Misr kí nahr tak, aur
daryá e a'azam aur us ke sáhil tak.
48 ¶ Aur kohistán meṉ: Samír,
aur Yatír, aur Shokah,
49 Aur Dannah, aur Qaryat-San-
nah, jo Dabír hai,
50 Aur 'Anáb, aur Istimúh, aur
'Aním,
51 Aur Jashan, aur Haulán, aur
Jilúh: gyárah shahr, aur un ke
gáṉw:
52 Aráb, aur Dúmah, aur Ish'án,
53 Aur Yanúm, aur Bait-Taffúah,
aur Afíqah,
54 Aur Humtah, aur Qaryat-Arba',
jo Habrún hai, aur Si'úr; nau shahr
aur un ke gáṉw:
55 Ma'ún, Karmil, aur Zíf, aur
Yuttah,
56 Aur Yazra'el, aur Yaqdi'ám, aur
Zanúah,
57 Qain, Jibi'ah, aur Timnah: das
shahr, apne gáṉw samet:
58 Halhúl, aur Bait-'Súr aur Jadúr,
59 Aur Ma'arát, aur Bait-'Anút,
aur Iltiqún: chha shahr, apne gáṉw
samet:
60 Qaryat-Ba'al, jo Qaryat-Ya'arím
hai, aur Rabbah: do shahr, apne gáṉw
samet:
61 Aur bayábán meṉ; Bait-'Ará-
bah, aur Maddín, aur Sakákah,
62 Aur Nabsán, aur 'I'r i Shor, aur
'Ain i Jadí: chha shahr, aur un ke
gáṉw.
63 ¶ Lekin Yabúsí, jo Yarúsalam
meṉ rahte the, so un ko baní Yahú-
dáh khárij na kar sakeṉ: chunánchi
Yabúsí baní Yahúdáh ke sáth áj ke
din tak Yarúsalám meṉ baste haiṉ.

XVI BAB.

AUR baní Yúsuf ká qura'í hissa,
Yardan se Yaríhú ke ás pás, hoke,
púrab taraf ko áb i Yaríhú pás, niklá,
aur us bayábán tak, jo Yaríhú se
Baitel ke pahár ko játá hai, gayá;
2 Phir Baitel se nikalke, Lauz ko
gayá, aur Arkí kí haddoṉ ke pás gu-
zarke 'Atárot tak pahunchá,
3 Aur wahán se pachchhim rukh
Yaflítí kí hadd pás, aur Bait-Haurán
i nasheb, aur Jazar kí hadd tak, pa-
hunchtá hai; aur us kí intihá samun-
dar hai.
4 Yúṉ baní Yúsuf Munassí aur
Ifráím ne apní mírás lí.
5 ¶ Aur baní Ifráím kí sarhadd,
un ke gharánoṉ ke mutábiq, yih thí:
un kí mírás kí hadd púrab taraf ko
'Atárot-Addár se Bait-Haurán i faráz
ko phirí;
6 Aur uttar taraf ko wuh hadd sa-
mundar ke rukh Mikmatát pás niklí;
aur wuh hadd púrab taraf Tánát-
Sailá ko phirí, aur us kí púrab taraf
se guzarke Yanúháh tak pahunchí;
7 Aur Yanúháh se 'Atárot aur Na-
'arátah pás utrí, aur Yaríhú se guzarke
Yardan pás já niklí.
8 Aur wuh hadd pachchhim taraf
ko Taffúah se Nahr i Qánáh tak; aur
us kí intihá samundar tak hai. Baní

Ifráím ke firqe kí mírás, un ke gharánon ke muwáfiq, yih hai.
9 Aur baní Ifráím ke liye alag alag shahr baní Munassí kí mírás men the, sab shahr aur un ke gánw.
10 Aur un Kan'áníon ko, jo Jazar ke báshinde the, unhon ne khárij na kiyá: so we áj ke din tak Ifráímíon ke sáth baste hain, aur jizya deke khidmat karte.

XVII BA'B.

AUR Munassí ke firqe ne bhí ek qur'aí hissa páyá, ki wuh Yúsuf ká palauthá hai, ya'ne Jili'ád ke báp Munassí ke palauthe Makír ne: is liye ki wuh jangí mard thá, use Jili'ád aur Basan mile.
2 Aur báqí baní Munassí ke liye bhí, un ke gharánon ke muwáfiq, hissa milá; baní Abi'azar, aur baní Khalaq, aur baní Asriel, aur baní Sikm, aur baní Hifr, aur baní Simida' ke liye: Yúsuf ke bete Munassí ke farzand i narína un ke gharánon ke mutábiq ye the.
3 ¶ Aur Siláfihád bin Hifr bin Jili'ád bin Makír bin Munassí ke bete na the, magar betíán thín: aur us kí betíon ke nám ye hain, Mahlah, aur Nu'ah, aur Hajlah, aur Milkah, aur Tirzah.
4 So we Ili'azar káhin aur Nún ke bete Yashú' aur amíron ke nazdík áke bolín, ki KHUDÁWAND ne Músá ko hukm kiyá, ki wuh ham ko hamáre bháíon ke darmiyán mírás de. Chunánchi KHUDÁWAND ke farmán ke mutábiq us ne un ke báp ke bháíon ke darmiyán un ko mírás dí.
5 So Jili'ád kí zamín ke aur Basan ke siwá, jo Yardan ke us pár hai, das hisse Munassí ke húe.
6 Ki Munassí kí betíon ne apne bháíon ke sáth mírás pái: aur Munassí ke báqí beton ne Jili'ád kí zamín pái.
7 ¶ Aur A'shar se leke Mikmatát tak, jo Sikm ke muqábil hai, Munassí kí hadd thí; so wuh hadd dahine háth par 'Ain i Taffúah ke khaimon tak chalí gayí.
8 Is liye ki sarzamín i Taffúah Munassí kí thí, par Taffúah, jo Munassí kí sarhadd par thá, baní Ifráím ká hissa thá;
9 So us kí hadd, Nahr i Qánáh tak, us daryá kí dakhan taraf já utrí: Ifráím ke ye shahr Munassí ke shahron ke darmiyán hain: aur Munassí kí hadd us daryá kí uttar taraf bhí thí, aur us kí intihá samundar thi.
10 So dakhan taraf Ifráím kí húí, aur uttar taraf Munassí kí, aur us kí sarhadd samundar thí. So we donon uttar taraf ko A'shar se, aur púrab taraf ko Ishakár se, já milín.
11 Aur Ishakár aur A'shar men Bait-Shán aur us ke shahr, aur Ibli'ám aur us ke shahr, aur ahl i Dor aur us ke shahr, aur ahl i 'Ain-Dor aur us ke shahr, aur ahl i Ta'anák aur us ke shahr, aur ahl i Majiddo aur us ke shahr; mujmalan, tín zila' Munassí ke hisse men the.
12 Tau bhí baní Munassí un shahron ke rahnewálon ko khárij na kar saken: so wahán us zamín men Kan'ání khwáh na khwáh baste the.
13 Lekin jab baní Isráel ne zor pakṛá, to Kan'áníon se khiráj liyá; par bilkull unhen khárij na kiyá.
14 ¶ Aur baní Yúsuf ne Yashú' ko kahá, ki Tú ne kis wáste ek hí qur'a ḍálá aur mujh ko faqat ek hí hissa mírás ke liye diyá, agarchi ham bahut log hain, kyúnki KHUDÁWAND ne ham ko barakat dí hai?
15 Tab Yashú' ne unhen jawáb diyá, ki Agar tum bahut se ho, to jangal men jáo, aur wahán use Farizzíon aur Rifáíon kí sarzamín men apne liye kátkar sáf kar lo, agar Ifráím ká kohistán tumháre liye tang ho.
16 Baní Yúsuf ne kahá, ki Yih kohistán hamáre liye káfí nahín hai; aur sáre Kan'ání jo nasheb kí atráf men baste hain, ya'ne we jo Bait-Shán

aur us ke díhát men̲, aur Yazra'el kí
wádí men̲, rahte hain̲, lohe kí gáṛíán̲
rakhte hain̲.
17 Yashú' ne baní Yúsuf Ifráím
aur Munassí ko ḳhitáb karke kahá,
ki Tum bahut se ho, aur bahut sá zor
rakhte ho; tumháre liye faqat ek
hissa na hogá;
18 Balki pahár tumháre liye hogá;
wuh jangal hai; tum use sáf karo, ki
us ke dáman bhí tumháre liye honge:
agarchi Kan'ánion̲ kí gáṛíán̲ lohe kí
hain̲, aur we log qawí hain̲, par tum
unhen̲ ḳhárij kar sakoge.

XVIII BA'B.

AUR baní Isráel kí sárí guroh Sailá
men̲ jam'a húí, aur wahán̲ unhon̲
ne jamá'at ká ḳhaima khaṛá kiyá.
Aur wuh sarzamín un ke áge maglúb
húí.
2 ¶ Ab baní Isráel ke sát firqe báqí
rahe, jinhon̲ ne hanoz mírás na páí.
3 So Yashú' ne baní Isráel se kahá,
ki Tum kab tak us zamín ke lene
men̲, jo Ḳhudáwand tumháre báp-
dádon̲ ke Ḳhudá ne tum ko dí hai,
sustí karoge?
4 So tum apne darmiyán har ek
firqe men̲ se tín tín shaḳhs chunke
do: main̲ unhen̲ bhejúngá, ki we
uṭhke is sarzamín kí sair karen̲, aur
un kí mírás ke muwáfiq us ká hál
likhen̲, aur phir mujh pás áwen̲.
5 Aur we us ke sát hisse karen̲:
Yahúdáh apní atráf men̲ dakhan ko
rahe, aur Yúsuf ká gharáná apní atráf
men̲ uttar ko ṭhahre.
6 So tum is sarzamín ke sát hisse
likhke mere yahán̲ láo, tá ki main̲
Ḳhudáwand ke áge, jo hamárá Ḳhudá
hai, tumháre liye qur'a ḍálún̲.
7 Lekin tumháre darmiyán baní
Láwí ká hissa nahín̲, ki Ḳhudáwand
kí kahánat un kí mírás hai. Aur
Jadd, aur Rúbin, aur ádhe firqe Mu-
nassí ne to Yardan ke us pár, púrab
taraf ko, apní mírás páí hai, jo Ḳhu-
dáwand ke bande Músá ne unhen̲
baḳhshí.
8 ¶ Tab we log uṭhe, aur rawána
húe: aur Yashú' ne un logon̲ ko, jo us
sarzamín ká hál likhne ke liye gaye,
tákíd kí, ki Us sarzamín men̲ jáo, aur
sair karo, aur us ká hál likhke mujh
pás phir áo, tá ki main̲ Sailá men̲
Ḳhudáwand ke áge tumháre liye
qur'a ḍálún̲.
9 Chunánchi we log gaye, aur us
zamín men̲ guzre, aur shahron̲ ke
mutábiq us ká hál kitáb men̲ likhke
us ke sát hisse muqarrar kiye, aur
Yashú' pás us ḳhaimagáh men̲, jo
Sailá men̲ thí, phir áe.
10 ¶ Tab Yashú' ne Sailá men̲ un
ke liye Ḳhudáwand ke áge qur'a
ḍálá: aur zamín wahán̲ baní Isráel
ko, un kí qismaton̲ ke mutábiq,
Yashú' ne taqsím kí.
11 ¶ Aur baní Binyamín ke firqe
ká qur'a un ke gharánon̲ ke mutábiq
yih paṛá, ki un ke hisse kí sarhadd
baní Yahúdáh aur baní Yúsuf ke
darmiyán húí.
12 So un ke hisse kí shimálí hadd
Yardan se thí, aur yih hadd Yaríhú
ke ás pás uttar taraf ko chaṛhí, aur
pachchhim taraf pahároṇ ke darmiyán
chalí, aur us kí nikás Bait-áwan ke
bayábán tak thí.
13 Aur wuh sarhadd wahán̲ se
Lauz ko, jo Baitel hai, dakhan taraf
gayí; aur wuh sarhadd wahán̲ se,
'Atárot-Adár hoke us pahárí pás, jo
Bait-Haurán i nasheb ke dakhan ko
hai, já utrí.
14 Aur sarhadd ne, wahán̲ se áge
baṛhke aur us pahár se hoke, jo Bait-
Haurán kí dakhan taraf hai, samun-
dar ke kone ko gher liyá, aur us kí
nikás Qaryat-Ba'al tak thí, jo Qaryat-
Ya'arím, baní Yahúdáh ká ek shahr,
hai: yih pachchhim kí hadd thí.
15 Aur dakhan kí atráf Qaryat-
Ya'arím kí intihá se shurú' húín̲,
aur un kí hadd pachchhim ko niklí,

aur Naftúah ke chashme tak chalí
gayí;
16 Aur waháṉ se wuh hadd us
paháṛ ke sire tak, jo baní Hinnúm kí
wádí ke sámhne hai, utrí; wuh
Rifáioṉ ke nasheb kí uttar taraf ko
hai; aur phir waháṉ se dakhan ke
jánib Hinnúm kí wádí aur Yabúsí ke
kanáre tak níche jáke 'Ain-Rájil pás
utrí,
17 Aur uttar taraf se baṛháí jáke
'Ain-Shams tak niklí, aur waháṉ se
Jalílút tak áge baṛhí, jo Adúmmím kí
chaṛháí ke muqábil hai, aur waháṉ se
Rúbin ke beṭe Bohan ke patthar tak
pahunchí;
18 Aur waháṉ se us kanáre ko
gayí, jo 'Arábah ke muqábil aur uttar
rukh hai, aur 'Arábah hí meṉ já
utrí:
19 Phir wuh sarhadd waháṉ se uttar
taraf jáke Bait-Hajlah ke kanáre tak
pahunchí: aur us sarhadd kí intihá
daryá e shor ká uttarwálá kol thá,
jo Yardan ke dakhaní sire par hai:
yih dakhaní sarhadd thí.
20 Aur us kí púrabí hadd Yardan
thí. Baní Binyamín kí mírás, us kí
sab girdágird haddoṉ ke mutábiq, un
ke gharánoṉ ke muwáfiq, yih thí.
21 Aur we shahr, jo baní Binyamín
ke firqe ke the, un ke gharánoṉ ke
muwáfiq, ye haiṉ: Yaríhú, aur Bait-
Hajlah, aur wádí i Qasís,
22 Aur Bait-'Arábah, aur Sama-
raim, aur Baitel,
23 Aur 'Awím, aur Fárah, aur
'Ufrah,
24 Aur Kafar ul 'Ammúní, aur
'Ufní, aur Jab'a; bárah shahr aur un
ke díhát:
25 Aur Jiba'ún, aur Rámah, aur
Biarút,
26 Misfáh, aur Kafírah, aur Mozah,
27 Aur Raqam, aur Irfáel, aur
Taralah,
28 Aur Zil'a, Alif, aur Yabúsí, jo
Yarúsalam hai, aur Jiba'at, o Qaryat:
chaudah shahr, aur un ke díhát.
Baní Binyamín kí mírás, un ke ghə-
ránoṉ ke muwáfiq, yih hai.

XIX BA'B.

AUR dúsrá qur'a Sama'ún nám par,
baní Sama'ún ke firqe ke wáste,
un ke gharánoṉ ke muwáfiq, niklá;
aur un kí mírás baní Yahúdáh kí
mírás ke darmiyán thí.
2 Aur un kí mírás meṉ Biarsab'a
thá, aur Sab'a, aur Moládah,
3 Aur Hasár-Su'ál, aur Bálah, aur
'Azam,
4 Aur Itolád, aur Batúl, aur
Hurmah,
5 Aur Siqláj, aur Bait-Markabút,
aur Hasár-Súsah,
6 Aur Bait-Libáwat, aur Sharahan,
ye terah shahr, aur un ke díhát;
7 'Ain, aur Rimmon, aur 'Atar, aur
'Asan: ye chár shahr, aur un ke
díhát:
8 Aur sáre díhát, jo in shahroṉ ke
ás pás the, Ba'alát-Biar aur Rámat
ul janúb tak. Yih baní Sama'ún ke
firqe kí mírás, un ke gharánoṉ ke
muwáfiq, ṭhahrí.
9 Baní Yahúdáh kí milkíyat meṉ
se baní Sama'ún kí mírás lí gayí, is
liye ki baní Yahúdáh ká hissa un kí
ihtiyáj se ziyáda thá; so baní Sama'ún
ne apní mírás un kí mírás ke darmi-
yán páí.
10 ¶ Aur tísrá qur'a baní Zabulún
ká, un ke gharánoṉ ke muwáfiq, niklá.
Aur un kí mírás kí hadd Sárid tak
húí:
11 Aur un kí sarhadd samundar,
aur Mar'alah kí taraf, chalí, aur
Dabbásat tak baṛhí, aur us nahr se,
jo Yuqni'ám ke áge hai, já milí;
12 Aur Sárid se púrab ko súraj ke
nikalne kí taraf phirke Kislút-Tabúr
ke siwáne ko gayí, aur waháṉ se
Dabarat tak chaṛhí, aur waháṉ se
Yafí'a ko chaṛhí;
13 Aur waháṉ se púrab taraf Jit-

tah-Hifr aur 'Ittah-Qázín tak guzar gayí, aur wahán̲ se Rimmon pás, jo Ní'ah tak pahunchtí hai, já niklí;

14 Aur wuh sarhadd uttar taraf ko Hannátún ke gird phirí; aur us kí intihá Iftáhel kí wádí thí:

15 Aur Qattat, aur Nahalál, aur Simrún, aur Idálah, aur Baitlaham: ye bárah shahr, aur un ke díhát.

16 Ye sab shahr aur un ke díhát baní Zabulún kí mírás, un ke gharánon̲ ke muwáfiq, thí.

17 ¶ Aur chauthá qur'a Ishakár ke nám par baní Ishakár ke liye, un ke gharánon̲ ke muwáfiq, niklá.

18 Aur un ká siwána Yazra'el, aur Kasulút, aur Shúním,

19 Aur Hafrím, aur Shiyún, aur Anáḳharát,

20 Aur Rabbít, aur Qisyún, aur Abiz,

21 Aur Rámat, aur 'Ain-Janním, aur 'Ain-Haddah, aur Bait-Fasís kí taraf húá.

22 Aur un kí sarhadd Tabúr, aur Shaḳhsímáh, aur Bait-Shams se já milí; aur un ke siwáne kí intihá Yardan thí: solah shahr aur un ke díhát.

23 Ye shahr aur un ke díhát baní Ishakár ke firqe kí mírás un ke gharánon̲ ke muwáfiq thí.

24 ¶ Aur pánchwán̲ qur'a baní A'shar ke firqe ká, un ke gharánon̲ ke muwáfiq, niklá.

25 Aur un ká siwána yih hai: Ḳhilqat, aur Halí, aur Batan, aur Iksháf,

26 Aur Alammalik, aur 'Am'ád, aur Misál; aur pachchhim taraf wuh Karmil tak, aur Saihúr-Libnát tak, já pahunchá;

27 Aur súraj ke nikalne kí taraf Bait-Dajún ko phirá, aur phir Zabulún aur wádí i Iftáel se, jo Bait ul 'Umuq kí uttar taraf hai, aur Nagíel se já milá, aur us kí intihá Kabúl ke báen̲ ko thí,

28 Aur 'Abrún, aur Rahúb, aur Hammún, aur Qánáh, Saidá e 'azím tak;

29 Phir wuh sarhadd Rámah aur muhkam shahr Súr kí taraf ko phirí; aur wahán̲ se wuh hadd muṛke Húsah tak gayí; aur us kí intihá samundar, us ke sáhil se Akzíb tak, thí:

30 Aur 'Ummah, aur Afíq, aur Rahúb: ye báís shahr aur un ke díhát.

31 Baní A'shar ke firqe kí mírás, un ke gharánon̲ ke muwáfiq, ye shahr aur un ke díhát the.

32 ¶ Chhaṭhá qur'a baní Naftálí ke nám par, baní Naftálí ke liye, un ke gharánon̲ ke muwáfiq, niklá.

33 Aur un kí sarhadd Halaf se, aur Za'ananím ke balúton̲ ke bág se, aur Adámí-Naqab, aur Yabníel se Laqúm tak, thí; aur us kí intihá Yardan thí.

34 Aur hadd pachchhim ruḳh Aznút-Tabúr kí taraf phirí, aur wahán̲ se Huqúq pás nikalke Zabulún se dakhan taraf, aur A'shar se pachchhim taraf, aur Yahúdáh se Yardan ke kanáre súraj ke nikalne kí taraf, já milí.

35 Aur ye shahr i muhkam, Siddím, Sair, aur Hammát, Raqqat, aur Kinnarat hain̲,

36 Aur Adámah, aur Rámah, aur Hasúr,

37 Aur Qádis, aur Adrá'e, aur 'Ain-Hasúr,

38 Aur Irún, aur Mijdál-el, aur Hurím, aur Bait-'Anát, aur Bait-Shams: unnís shahr aur un ke díhát.

39 Ye shahr aur un ke díhát baní Naftálí ke firqe kí mírás, un ke gharánon̲ ke muwáfiq, the.

40 ¶ Aur sátwán̲ qur'a baní Dán ke firqe ká, un ke gharánon̲ ke muwáfiq, niklá.

41 Aur un kí mírás kí sarhadden̲ ye hain̲: Sur'ah, aur Istál, aur 'I'r-Shams.

42 Aur Sa'alabín, aur Aiyalún, aur Itláh,

43 Aur Ailún, aur Timnátah, aur 'Aqrún,

44 Aur Iltaqíh, aur Jibbatún, aur
Ba'alát,
45 Aur Yahúd, aur Baní-Baraq, aur
Ját-Rimmon,
46 Aur Me-Yarqún, aur Raqqún,
us siwáne ke sáth jo Yáfo ke muqábil
hai.
47 Aur yahán se baní Dán kí hadd
niklí, jo un ke liye kifáyat na thí; is
liye baní Dán Lasim par jang ke liye
charh gaye, aur use le liyá, aur wahán
ke logon ko tah i teg kiyá, aur us par
qábiz húe, aur wahán base; aur Lasim
ká nám Dán apne báp Dán ke nám ke
mutábiq rakhá.
48 Ye sab shahr aur un ke díhát
baní Dán ke firqe kí mírás, un ke
gharánon ke muwáfiq, the.
49 ¶ Jab ki zamín ko mírás ke
liye, mutábiq us kí sarhaddon ke,
taqsím karne se fárig ho chuke, tab
baní Isráel ne Nún ke bete Yashú' ko
apne darmiyán mírás dí.
50 Aur unhon ne KHUDÁWAND ke
hukm ke mutábiq Timnat-Sirah ká
shahr, jo koh i Ifráím men hai, jise us
ne mángá thá, use diyá. Aur us ne
us shahr ko ta'mír kiyá, aur us men já
basá.
51 Ye we mulk hain, jo Ili'azar
káhin ne, aur Nún ke bete Yashú' ne,
aur baní Isráel ke firqon ke abwí sar-
dáron ne, qur'a dálke Sailá men KHU-
DÁWAND ke huzúr, jamá'at ke khaime
ke darwáze ke sámhne, taqsím kar
diye. Yún we zamín kí taqsím karne
se fárig húe.

XX BAB.

AUR phir KHUDÁWAND ne Yashú'
ko khitáb karke farmáyá, ki
2 Baní Isráel ko farmá, aur kah, ki
Apne liye aise shahr, panáh ke wáste,
jin kí bábat main ne Músá kí ma'rifat
tumhen hukm kiyá, muqarrar karo;
3 Tá ki wuh khúní, jo nágahán aur
ná-dánistagí se kisí ko már dále, wahán
bhág jáe; aur we khún ke intiqám-
lenewále se tumhárí panáh ke liye
honge.
4 Aur jab koí un shahron men se
kisí ek shahr men bhág jáe, to shahr
ke darwáze par khará rahe, aur us
shahr ke buzurgon se apná hál kah
sunáwe, tab we buzurg use shahr men
apne pás le jáwen, aur jagah den, tá ki
wuh un ke sáth búdobásh kare.
5 Aur agar khún ká intiqám-lene-
wálá use ragede, to we us khúní ko
us ke hawále na karen; kyúnki us ne
apne parosí ko ná-dánistagí se márá,
aur wuh us se áge us ká kuchh kína
na rakhtá thá.
6 Aur wuh jab tak 'adálat ke liye
jamá'at ke huzúr na khará ho, aur
sardár káhin kí maut tak, jo un dinon
men ho, usí shahr men base; ba'd us
ke wuh khúní phire, aur apne shahr
men jáwe, aur apne ghar men us shahr
men, jahán se wuh bhágá thá, dákhil
ho.
7 ¶ So unhon ne panáh ke liye in
shahron ko muqaddas kiyá; Qádis, koh
i Naftálí ke darmiyán Jalíl men; aur
Sikm, koh i Ifráím ke darmiyán; aur
Qaryat-Arba', jo Habrún hai, koh i
Yahúdáh men.
8 Aur Yardan ke us pár Yaríhú kí
púrab taraf ko Basar, bayábán men,
baní Rúbin ke firqe ke maidán men;
aur Rámát, Jili'ád men, jo Jadd ke
firqe ká hai; aur Jaulán, Munassí ke
firqe ká, Basan men, muqarrar kiyá.
9 ¶ Ye bastián sáre baní Isráel aur
us musáfir ke liye, jo un ke darmiyán
base, muqarrar kí gayín, tá ki jo koí
ki ná-dánistagí se kisí ko qatl kare, to
wahán bhága, aur jab tak ki jamá'at
ke áge házir na howe, tab tak khún
ke intiqám-lenewále ke háth se márá
na jáe.

XXI BAB.

TAB Láwíon ke abwí sardár Ili'azar
káhin, aur Nún ke bete Yashú',
aur baní Isráel ke firqon ke abwí sar-
dáron ke pás, áe;

2 Aur unhon̲ ne Kan'án kí sar-
zamín Sailá men̲ un se ham-kalám
hoke kahá, ki ḲHUDÁWAND ne Músá
kí ma'rifat farmáyá hai, ki bastíán̲
hamáre rahne ko, aur un kí nawáhí
hamárí mawáshí ke liye, ham ko dí
jáwen̲.
3 Tab baní Isráel ne apní mírás
men̲ se ḲHUDÁWAND ke kahne ke
mutábiq ye shahr aur un kí nawáhí
Láwíon̲ ko dín̲.
4 So qur'a Qihát ke gharánon̲ ke
nám par niklá; aur Hárún káhin kí
aulád ko, jo baní Láwí ke firqe men̲
se thá, qur'a ke rú se Yahúdáh ke
firqe, aur Sama'ún ke firqe, aur Bin-
yamín he firqe men̲ se terah shahr
mile.
5 Aur Qihát kí aulád ne, jo báqí
rahí thín̲, firqa i Ifráím ke gharáne,
aur firqa i Dán, aur ádhe firqe i Mu-
nassí men̲ se das shahr qur'a kí ráh se
páe.
6 Aur baní Jairsún ne az rú e qur'a
baní Ishakár ke firqe ke gharánon̲, aur
A'shar ke firqe, aur Naftálí ke firqe,
aur Munassí ke ádhe firqe men̲ se, jo
Basan men̲ hai, terah shahr páe.
7 Aur baní Mirárí ne apne ghará-
non̲ samet baní Rúbin, aur baní Jadd,
aur baní Zabulún se, bárah shahr páe.
8 Aur baní Isráel ne qur'a ḍálke
ye shahr, aur un kí nawáhí, jaisá ḲHU-
DÁWAND ne Músá kí ma'rifat farmáyá
thá, Láwíon̲ ke qabze men̲ kar dín̲.
9 ¶ So unhon̲ ne firqe i baní Ya-
húdáh, aur firqe i baní Sama'ún men̲
se, ye shahr diye, jin ke nám yahán̲
zikr kiye játe hain̲,
10 Baní Hárún ko, jo Qihát ke
gharáne ke baní Láwí men̲ se the,
kyún̲ki pahlá qur'a un ke nám ká
thá.
11 So unhon̲ ne 'Anáq ke báp Arba'
ká shahr, jo Habrún kahlátá hai, Ya-
húdáh ke kohistán men̲, us ke girdágird
kí atráf samet, un ko diyá.
12 Lekin us shahr ke khet aur us
ke díhát unhon̲ ne Yafunnah ke beṭe
Kálib kí milkíyat kar dí.
13 ¶ So unhon̲ ne Hárún káhin kí
aulád ko, qátil kí panáh ke liye, Hab-
rún ká shahr, us kí nawáhí samet,
diyá; aur Libnah, us kí nawáhí samet;
14 Aur Yatír nawáhí samet; aur
Istimú'a, us kí nawáhí samet;
15 Aur Haulán, aur us kí nawáhí;
aur Dabír, aur us kí nawáhí;
16 Aur 'Ain, aur us kí nawáhí; aur
Yútah, aur us kí nawáhí; aur Bait-
Shams, aur us kí nawáhí: ye nau shahr
un donon̲ firqon̲ men̲ se.
17 Aur Binyamín ke firqe men̲ se
Jib'aún, aur us kí nawáhí; aur Jib'a,
aur us kí nawáhí;
18 Aur 'Anátút, aur us kí nawáhí;
aur 'Almún, aur us kí nawáhí: ye
chár shahr.
19 So sáre shahr baní Hárún ke, jo
káhin hain̲, terah shahr the, un kí
nawáhí samet.
20 ¶ Aur baní Qihát ke gharánon̲
ko, un Láwíon̲ ko, jo Baní Qihát men̲
se báqí the, firqe i Ifráím men̲ se ye
shahr qur'a se mile.
21 Qátil kí panáh ke liye Ifráím ke
paháṛ men̲ unhen̲ Sikm diyá, aur us
kí nawáhí; aur Jazar aur us kí
nawáhí;
22 Aur Qibzaim, aur us kí nawáhí:
aur Bait-Haurán, aur us kí nawáhí: ye
chár shahr.
23 Aur firqe i Dán men̲ se, Iltaqíh,
aur us kí nawáhí; aur Jibbatún, aur
us kí nawáhí;
24 Aur Aiyálún, aur us kí nawáhí:
aur Ját-Rimmon, aur us kí nawáhí:
ye chár shahr.
25 Aur ádhe firqe i Munassí men̲
se, Ta'anák, aur us kí nawáhí; aur
Ját-Rimmon, aur us kí nawáhí: ye
do shahr.
26 Ye sab das shahr, apní nawáhí
samet, Qihát kí báqí aulád ke ghará-
non̲ ko mile.
27 ¶ Aur baní Jairsún ko, jo Lá-

won̲ ke gharánon̲ men̲ se hain̲, dúsre ádhe firqe i Munassí men̲ se, unhon̲ ne Basan men̲ Jaulán, aur us kí nawáhí, tá ki qátil ke liye panáh ká shahr ho; aur Ba'-Istárah aur us kí nawáhí: ye do shahr diye.

28 Aur firqe i Ishakár men̲ se, Qisyún, aur us kí nawáhí; aur Dabarat, aur us kí nawáhí;

29 Yarmút, aur us kí nawáhí; aur 'Ain-Janním, aur us kí nawáhí; ye chár shahr.

30 Aur firqe i A'shar men̲ se, Masál, aur us kí nawáhí; aur Abdúm, aur us kí nawáhí;

31 Ḳhilqat, aur us kí nawáhí; aur Rahúb, aur us kí nawáhí: ye chár shahr.

32 Aur firqe i Naftálí men̲ se, Jalíl men̲ Qádis, aur us kí nawáhí, tá ki qátil kí panáh ke liye shahr ho; aur Hammát-Dor, aur us kí nawáhí; aur Qartán, aur us kí nawáhí: ye tín shahr.

33 So sáre shahr Jairsúníon̲ ke, mutábiq un ke gharánon̲ ke, terah shahr hain̲, apní nawáhí samet.

34 ¶ Aur baní Mirárí ke gharánon̲ ko, jo Láwíon̲ men̲ se báqí the, firqe i Zabulún men̲ se ye shahr mile, Yuqni-'ám, aur us kí nawáhí; Qartáh, aur us kí nawáhí;

35 Dimnah, aur us kí nawáhí; Nahalál, aur us kí nawáhí: ye chár shahr.

36 Aur firqe i Rúbin men̲ se, Basar, aur us kí nawáhí; Yahsah, aur us kí nawáhí;

37 Qadímút, aur us kí nawáhí; aur Mifa'at, aur us kí nawáhí: chár shahr.

38 Aur firqe i Jadd men̲ se, qátil kí panáh ká shahr, Rámát, Jili'ád men̲, aur us kí nawáhí; aur Mahnaim, aur us kí nawáhí;

39 Hasbún, aur us kí nawáhí; Ya'zír, aur us kí nawáhí: bilkull chár shahr.

40 So we sáre shahr, jo baní Mirárí ke gharánon̲ ko, jo Láwíon̲ ke gharánon̲ men̲ báqí the, aur we qur'a se mile, bárah the.

41 Pas, baní Isráel kí milkíyat ke darmiyán, Láwíon̲ ke sab shahr, un kí nawáhí samet, aṭhtális the.

42 Un shahron̲ men̲ se har ek shahr apne girdnawáh kí atráf samet thá: sab shahron̲ se isí tarah húá.

43 ¶ So Ḳhudáwand ne wuh sárí sarzamín, jis kí bábat us ne qasam kháí thí, ki un ke bápdádon̲ ko dewegá, Isráel ko dí: so we us par qábiz húe, aur us men̲ base.

44 Aur Ḳhudáwand ne us sab ke mutábiq, jo un ke bápdádon̲ se qasam karke kahá thá, har ek taraf se un ko árám diyá: aur un ke sab dushmanon̲ men̲ se ek bhí un ke sámhne khaṛá na rahá; Ḳhudáwand ne un ke sáre dushmanon̲ ko un ke qabze men̲ kar diyá.

45 Aur un kí sárí achchhí báton̲ men̲ se, jo Ḳhudáwand ne baní Isráel ke gharáne ko kahí thín̲, ek bát bhí na rah gayí; sab kí sab púrí húín̲.

XXII BAB.

US waqt Yashú' ne Rúbiníon̲, aur Jaddíon̲, aur ádhe firqe Munassí ko talab kiyá,

2 Aur unhen̲ kahá, ki Tum ne us sab ko, jo Ḳhudáwand ke bande Músá ne tumhen̲ farmáyá, hifz kiyá, aur un sab báton̲ men̲, jo main̲ ne tumhen̲ farmáyá, merí farmánbardárí kí;

3 Tum ne apne bháíon̲ ko us muddat men̲ áj ke din tak nahín̲ chhoṛá, balki Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke hukm aur tákíd kí muháfazat kí.

4 Aur ab Ḳhudáwand tumháre Ḳhudá ne tumháre bháíon̲ ko árám bakhshá, jaisá us ne un se wa'da kiyá thá; so tum ab phir jáo, aur apne khaimon̲ men̲ aur apní maurúsí sarzamín men̲, jo Ḳhudáwand ke bande

Músá ne Yardan ke us pár tum ko dí hai, rawána ho.

5 Lekin koshish se hoshyárí ke sáth us farmán aur shar'a par, jis kí bábat ḲHUDÁWAND ke bande Músá ne tum ko kahá, 'amal karo, ki ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ko dost rakho, aur us kí sárí ráhon̲ par chalo, aur us ke hukmon̲ ko hifz karo, aur us se lipṭe raho, aur apne sáre dil aur apní sárí ján se us kí bandagí karo.

6 Aur Yashú' ne un ke haqq men̲ du'á e ḳhair kí, aur unhen̲ ruḳhsat kiyá: so we apne ḳhaimon̲ ko rawána húe.

7 ¶ A'dhe firqe Munassí ko to Músá ne Basan men̲ mírás dí thí, aur ádhe ko Yashú' ne un ke bháíon̲ ke darmiyán Yardan ke is pár pachchhim taraf mírás dí. Aur jis waqt ki Yashú' ne un ko ruḳhsat kiyá, ki apne ḳhaimon̲ ko jáen̲, to un ke liye bhí barakat mángí,

8 Aur un se kalám kiyá aur kahá, ki Baṛí daulat ke sáth, aur bahut sí mawáshí, aur rúpá, aur soná, aur támbá, aur lohá, aur bahut sí poshák leke apne ḳhaimon̲ ko jáo; aur apne dushmanon̲ ke mál ko apne bháíon̲ ke sáth bánṭ lo.

9 ¶ Tab baní Rúbin, aur baní Jadd, aur ádhá firqa i Munassí phire, aur baní Isráel ke darmiyán se, jo Sailá men̲ the, jo zamín i Kan'án men̲ hai, rawána húe, tá ki Jili'ád kí mamlukat ko, jo un kí sarzamín i maurúsí thí, jise unhon̲ ne Músá kí ma'rifat ḲHUDÁWAND ke hukm se páyá, jáen̲.

10 ¶ Aur jab ki we Yardan kí un atráf men̲ jo zamín i Kan'án men̲ hain̲ pahunche, to baní Rúbin, aur baní Jadd, aur ádhe firqe Munassí ne wahán̲ Yardan par ek mazbah banáyá, ek baṛá mazbah jo namúdár ho.

11 ¶ Baní Isráel ne yih ḳhabar suní, ki Dekho, baní Rúbin, aur baní Jadd ne, aur ádhe firqe Munassí ne zamín i Kan'án ke sámhne, Yardan ke kanáre par, baní Isráel kí guzargáh men̲, mazbah biná kiyá hai.

12 Aur jab baní Isráel ne yih suná, to baní Isráel kí sárí jamá'at Sailá men̲ faráham húí, tá ki un par chaṛh jáen̲, aur laṛen̲.

13 Aur baní Isráel ne Ili'azar káhin ke beṭe Fínihás ko baní Rúbin, aur baní Jadd, aur ádhe firqe Munassí pás, jo sarzamín i Jili'ád men̲ the, bhejá;

14 Aur baní Isráel ke har ek gharáne men̲ se ek ek amír karke das amír us ke sáth gaye; ki un men̲ se har ek apne ábái ḳhándánon̲ men̲, hazáron̲ Isráelíon̲ ke darmiyán, sardár thá.

15 ¶ So we baní Rúbin, aur baní Jadd, aur ádhe firqe Munassí ke pás, un kí sarzamín Jili'ád men̲ áe, aur un se kahá, ki

16 ḲHUDÁWAND kí sárí jamá'at ne yún̲ payám kiyá hai, ki Tum ne Isráel ke Ḳhudá se yih kyá sarkashí kí, jo tum ne áj ke din ḲHUDÁWAND kí pairauí se bargashta hoke apne liye ek mazbah biná kiyá, ki áj ke din tum ḲHUDÁWAND se bágí húe?

17 Kyá hamáre liye Fagúr kí badkárí kuchh kam thí, jis ke sabab ham áj ke din tak pák nahín̲ húe, agarchi ḲHUDÁWAND kí jamá'at men̲ wabá húí, ki

18 Tum áj ke din ḲHUDÁWAND kí pairauí se bargashta ho? aur aisá hogá, ki jis hál tum áj ḲHUDÁWAND se bágí húe, to kal Isráel kí sárí jamá-'at par us ká qahr názil hogá.

19 Báwujúd is ke, agar tumhárí milkíyat kí zamín nápák hai, to tum pár áo, us sarzamín men̲, jo ḲHUDÁWAND kí milkíyat hai, jahán̲ ḲHUDÁWAND ká maskan qáim hai, aur hamáre darmiyán mírás lo; lekin ḲHUDÁWAND hamáre Ḳhudá ke mazbah ke siwá apne liye koí aur mazbah banáke ḲHUDÁWAND se bágí mat ho, aur hamárí muḳhálafat na karo.

20 Kyá Zárah ke beṭe 'Akan ne

haram chízon kí bábat bewafáí na kí? so baní Isráel kí sárí jamá'at par gazab názil húá, aur wuh shakhs akelá hí apní badkárí se halák na húá.

21 ¶ Tab baní Rúbin, aur baní Jadd, aur ádhe firqe Munassí ne hazáron Isráelíon ke sardáron ko jawáb diyá, aur kahá,

22 KHUDÁWAND khudáon ká Khudá, KHUDÁWAND khudáon ká Khudá jántá hai, aur Isráel bhí jánenge, ki agar ham ne bagáwat kí ráh se, yá KHUDÁWAND kí mukhálafat se, (to áj ke din hamen báqí na chhoriyo,)

23 A'j ke din apne liye yih mazbah banáyá ho, tá ki KHUDÁWAND kí pairauí se phiren, yá us par sokhtaní qurbání, yá nazr kí qurbání, yá salámatí ke zabíhe, charháwen, to KHUDÁWAND hí is ká hisáb lewe;

24 Balki ham ne is bát ke khauf se yih kiyá, ki ham kahte the, ki mumkin hai, ki áyande men tumhárí aulád hamárí aulád ko kahen, ki Tum ko KHUDÁWAND Isráel ke Khudá se kyá kám hai?

25 Ki KHUDÁWAND ne to hamáre aur tumháre darmiyán, ai baní Rúbin aur baní Jadd, Yardan kí hadd bándhí; KHUDÁWAND men tumhárí sharákat nahín hai: pas tumhárí aulád hamárí aulád ko KHUDÁWAND ke khauf se báz rakhengí.

26 Is liye ham ne kahá, ki A'o, ham apne liye ek mazbah banáwen; so na sokhtaní qurbání ke liye, aur na zabíhe ke liye:

27 Balki is liye, ki hamáre aur tumháre, aur hamáre ba'd hamárí ánewálí pushton ke darmiyán ek shahádat rahe, tá ki ham KHUDÁWAND ke huzúr us kí 'ibádat karen, ki apní sokhtaní qurbáníon aur apne zabíhon, aur apní salámatí ke hadyon ko, guzránen; tá ki áge ko tumhárí aulád hamárí aulád ko na kahen, ki KHUDÁWAND men tumhárí sharákat nahín.

28 Is liye ham ne kahá, ki Aisá hogá, ki jab we ham ko, yá hamárí aulád ko, yún kahenge, to ham unhen jawáb denge, ki Dekho, KHUDÁWAND ke mazbah ká namúna, jise hamáre bápdádon ne biná kiyá, na sokhtaní qurbáníon, aur na zabíhon ke liye, balki is liye ki hamáre tumháre darmiyán gawáh rahe.

29 Hargiz na ho, ki ham KHUDÁWAND se bágí hon, aur áj KHUDÁWAND kí pairauí se phirke KHUDÁWAND apne Khudá ke mazbah ke siwá, jo us ke khaime ke sámhne hai, sokhtaní qurbáníon aur nazr kí qurbaníon aur zabíhon ke liye ek aur mazbah biná karen.

30 ¶ Jab Fínihás káhin aur jamá'at ke amíron, hazáron Isráelíon ke sargurohon ne, jo us ke sáth áe the, ye báten, jo baní Rúbin, aur baní Jadd, aur ádhe firqe Munassí ne kahín, sunín, to yih un kí nazar men khush áyá.

31 Tab Ili'azar ke bete Fínihás káhin ne baní Rúbin, aur baní Jadd, aur ádhe firqe Munassí ko kahá, A'j ke din ham ne jáná ki KHUDÁWAND hamáre darmiyán hai; kyúnki tum ne KHUDÁWAND kí mukhálafat se yih gunáh nahín kiyá. Ab tum ne baní Isráel ko KHUDÁWAND ke háth men se riháí bakhshí.

32 ¶ Tab Ili'azar ká betá Fínihás káhin, aur umará, baní Rúbin aur baní Jadd pás se, zamín i Jili'ad men se, sarzamín i Kan'án men baní Isráel pás phir áe, aur un pás khabar láe.

33 So usí khabar se baní Isráel shádmán húe; aur baní Isráel ne Khudá kí hamd kí, aur iráda na kiyá ki jang ke liye un par charh jáwen, aur us sarzamín ko, jis men bani Rúbin aur baní Jadd baste the, ujár den.

34 Tab baní Rúbin aur baní Jadd ne us mazbah ká nám 'I'd rakhá, ki wuh hamáre darmiyán ek gawáh thahrá, ki YAHOWÁH Khudá hai.

XXIII BA'B.

AUR jab ki KHUDÁWAND ne baní Isráel ko un ke sáre girdágird ke dushmanon se riháí bakhshí thí, to ek muddat ke ba'd yún húá, ki Yashú' búrhá aur 'umr-rasída húá.
2 Tab Yashú' ne sáre Isráel, un ke buzurgon, aur un ke sardáron, aur un ke qázíon, aur un ke mansabdáron ko, buláyá, aur un se kahá, ki Main búrhá, aur 'umr-rasída hún:
3 Tum sab kuchh, jo KHUDÁWAND tumháre Khudá ne tumháre sabab se un sab qaumon ke sáth kiyá, dekh chuke ho; ki KHUDÁWAND tumháre Khudá ne áp tumháre liye jang kí.
4 Dekho, ki main ne qur'a karke un sab gurohon ko, jo báqí thín, tum men taqsím kiyá, ki we un sab qaumon samet, jinhen main ne kát dálá, Yardan se leke bare samundar tak, pachchhim taraf, tumháre firqon ke liye mírás howen.
5 So KHUDÁWAND tumhárá Khudá jo hai, wuhí un ko tumháre sámhne se nikálegá, aur tumhárí nazar se gáib kar degá, aur tum un kí zamín par qábiz hoge, jaisá ki KHUDÁWAND tumháre Khudá ne tum se wa'da farmáyá hai.
6 So tum us sab par, jo Músá kí sharí'at kí kitáb men likhá hai, hifz aur 'amal karne ke liye himmat bándho, tá ki dahine yá báen háth us se na muro;
7 Tá ki tum un qaumon men, jo tumháre darmiyán hanoz báqí hain, shámil na ho jáo; aur un ke ma'búdon ke nám ká zikr na karo, na un ká nám leke qasam khiláo, aur na un kí 'ibádat karo, aur na un ko sijda karo;
8 Balki KHUDÁWAND apne Khudá se lipte raho, jaisá ki tum ne áj ke din tak kiyá hai.
9 Kyúnki KHUDÁWAND ne barí qawí gurohon ko tumháre sámhne se daf'a kiyá; magar tum aise ho, ki koí áj ke din tak tumháre sámhne khará na rah saká.
10 Tum men se ek mard ek hazár ko bhagáegá; ki KHUDÁWAND tumhárá Khudá hai, jo tumháre liye lartá hai, jaisá ki us ne tum sa wa'da kiyá hai.
11 Pas, tum apne dilon kí bábat niháyat khabardár raho, ki tum KHUDÁWAND apne Khudá ko dost rakho.
12 Ki agar tum kisí tarah se bargashta ho, aur un gurohon ke baqiya se lipto, jo tumháre darmiyán báqí hain, aur un ke sáth nisbaten karo, aur un se milo, aur we tum se milen;
13 To yaqín jáno, ki KHUDÁWAND tumhárá Khudá phir un gurohon ko tumháre sámhne se daf'a na karegá; balki we tumháre liye phande, aur dám, aur tumhárí bagalon ke liye kore, aur tumhárí ánkhon ke liye kánte hongí, yahán tak ki tum is achchhí sarzamín se, jo KHUDÁWAND tumháre Khudá ne tumhen 'ináyat kí hai, nábúd ho jáoge.
14 Aur dekho, ki main bhí zamín ke sab rahnewálon kí ráh men áj hí rihlat karne par hún: so tum apne sáre dilon men aur sáre jíon men jánte ho, ki un sab bhalí báton men se, jo KHUDÁWAND tumháre Khudá ne tumháre haqq men irshád kí hain, ek bhí nahín rah gayí; sab púrí húín, aur ek bhí un men se nahín chhútí.
15 So aisá hogá, ki jis tarah we sárí bhaláíán, jin kí bábat KHUDÁWAND tumháre Khudá ne wa'da kiyá thá, tumháre áge áín, isí tarah KHUDÁWAND sárí buráíán tum par láwegá, yahán tak ki is achchhí sarzamín par se, jo KHUDÁWAND tumháre Khudá ne tumhen dí hai, tum ko nest o nábúd karegá.
16 Jab tum KHUDÁWAND apne Khudá ke us 'ahd ko, jo us ne tum se kiyá, tor dáloge, aur chalke gair ma'búdon kí bandagí karoge, aur unhen sijda karoge, to KHUDÁWAND ká qahr tum

paṛ bhaṛkegá, aur tum is achchhí zamín par se, jo us ne tumheṉ bakhshí hai, jald halák ho jáoge.

XXIV BA'B.

BA'D us ke Yashú’ ne Isráel ke sab firqoṉ ko Sikm meṉ jam’a kiyá, aur Isráel ke buzurgoṉ aur sardároṉ, aur qázíoṉ, aur mansabdároṉ ko, talab kiyá; aur unhoṉ ne apne ko Ḳhudá ke áge házir kiyá.

2 Tab Yashú’ ne un sab logoṉ ko kahá, ki Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Tumháre bápdáde, Tárah Abirahám ká báp, aur Nahúr ká báp, qadím zamáne meṉ nahr ke pár rahte the, aur we gair ma’búdoṉ kí bandagí karte the.

3 Aur maiṉ ne tumháre báp Abirahám ko nahr ke pár se leke Kan’án kí sárí zamín ke darmiyán us kí rahbarí kí, aur us kí nasl ko baṛháyá, aur use Iz,háq ’ináyat kiyá.

4 Aur maiṉ ne Iz,háq ko Ya’qúb aur ’Esau bakhshe; aur ’Esau ko Sha’ír ká kohistán diyá, ki wuh us ká wáris howe; Ya’qúb apní aulád samet Misr ko utrá.

5 Tab maiṉ ne Músá aur Hárún ko bhejá, aur mutábiq us kám ke jo un ke darmiyán kiyá Misr ko márá, aur ákhir ko tumheṉ nikál láyá.

6 Tumháre bápdádoṉ ko maiṉ Misr se nikál láyá, aur tum samundar par áe; tab Misríoṉ ne gáṛíoṉ aur sawároṉ ko leke lál samundar tak tumháre bápdádoṉ ká píchhá kiyá.

7 Aur jab unhoṉ ne Ḳhudáwand ko pukárá, to us ne tumháre aur Misríoṉ ke darmiyán andherá kar diyá, aur samundar ko un par pher diyá, ki unheṉ chhipá liyá; aur tum ne, jo kuchh ki maiṉ ne Misr meṉ kiyá, apní ánkhoṉ se dekhá; aur tum bahut din tak bayábán meṉ rahá kiye.

8 Phir maiṉ tumheṉ Amúríoṉ kí sarzamín meṉ, jo Yardan ke us pár rahte the, le áyá; we tum se laṛe, aur maiṉ ne unheṉ tumháre qábú meṉ kar diyá, tá ki tum un kí sarzamín ke málik ho; aur maiṉ ne unheṉ tumháre áge halák kiyá.

9 Phir Safúr ká beṭá Balaq Moáb ká bádsháh uṭhá, aur Isráel se laṛá, aur Ba’úr ke beṭe Bala’ám ko bulá bhejá, ki tum par la’nat kare:

10 Par maiṉ ne na cháhá, ki Bala’ám kí sunúṉ; is liye wuh tumháre haqq meṉ du’á e khair kartá rahá: pas maiṉ ne tumheṉ us ke háth meṉ se riháí bakhshí.

11 Phir tum Yardan ke is pár utre, aur Yaríhú tak áe: Yaríhú ke logoṉ ne, Amúríoṉ, aur Farizzíoṉ, aur Kan’áníoṉ, aur Hittíoṉ, aur Jirjásíoṉ, aur Hawíoṉ, aur Yabúsíoṉ ne tum se muqábala kiyá; aur maiṉ ne unheṉ tumháre qabze meṉ kar diyá.

12 Tab maiṉ ne tumháre áge barroṉ ko bhejá, jin ke sabab do Amúrí bádsháh tumháre sámhne se daf’a húe; na tumhárí talwár aur na tumhárí kamán ke sabab.

13 Aur maiṉ ne tumheṉ wuh zamín, jis ke liye tum ne mihnat na kí, aur we shahr, jinheṉ tum ne biná na kiyá, ’ináyat kiye, aur tum un meṉ base; aur tum tákistánoṉ aur zaitún ke bágíchoṉ se, jo tum ne nahíṉ lagáe, kháte ho.

14 ¶ Pas, ab tum Ḳhudáwand se ḍaro, aur nek-niyatí se aur sadáqat se us kí bandagí karo; aur un ma’búdoṉ ko, jin kí tumháre bápdáde nahr ke pár aur Misr meṉ ’ibádat karte the, nikál phenko; aur Ḳhudáwand kí bandagí karo.

15 Aur agar Ḳhudáwand kí bandagí karná tumheṉ burá ma’lúm ho, to khair, áj ke din tum use, jis kí tum bandagí karoge, ikhtiyár karo; yá to un ma’búdoṉ ko, jin kí bandagí tumháre bápdáde nahr ke pár karte the, yá Amúríoṉ ke ma’búdoṉ ko, jin kí sarzamín meṉ tum baste ho; lekin maiṉ aur merá gharáná jo hai, so ham Ḳhudáwand kí bandagí kareṉge.

16 Tab logon̲ ne jawáb men̲ kahá, Hargiz aisá na ho, ki ham ḲHUDÁWAND ko chhoṛke dúsre ma'búdon̲ kí bandagí karen̲;

17 Kyún̲ki ḲHUDÁWAND hamárá Ḳhudá wuh hai, jo ham ko aur hamáre bápdádon̲ ko zamín i Misr se aur gulám-ḳháne se nikál láyá, aur us ne we baṛí nishánián̲ hamárí nazar ke sámhne numáyán̲ kín̲, aur us sárí ráh men̲, jis men̲ ham chalte the, aur un sab logon̲ ke darmiyán, jin men̲ ham hoke guzre, ham ko bachá rakhá:

18 Aur ḲHUDÁWAND ne sab logon̲ ko, Amúríon̲ ko bhí, jo is sarzamín men̲ baste the, hamáre sámhne se hánkke dúr kar diyá: so ham bhí usí ḲHUDÁWAND kí bandagí karen̲ge; kyún̲ki wuh hamárá Ḳhudá hai.

19 Phir Yashú' ne logon̲ ko kahá, Tum ḲHUDÁWAND kí bandagí na kar sakoge; kyún̲ki wuh niháyat pák Ḳhudá hai; wuh gayúr Ḳhudá hai; jo tumhárí ḳhatáen̲ aur tumháre gunáh na baḳhshegá.

20 So agar tum ḲHUDÁWAND ko chhoṛoge, aur ajnabí ma'búdon̲ kí bandagí karoge, to wuh us ke ba'd ki tum se nekí kar chuká hai, tum se phir jáegá, aur tumhárí badí karegá, aur tumhen̲ faná kar ḍálegá.

21 Tab logon̲ ne Yashú' ko kahá, Kabhí nahín̲, balki ham ḲHUDÁWAND hí kí bandagí karen̲ge.

22 Tab Yashú' ne logon̲ ko kahá, Tum áp hí apne úpar gawáh húe, ki tum ne ḲHUDÁWAND ko iḳhtiyár kiyá ki us kí bandagí karo.

23 Tab us ne kahá, Pas, ab tum ajnabí ma'búdon̲ ko, jo tumháre darmiyán hain̲, nikál phenko, aur apne dilon̲ ko ḲHUDÁWAND Isráel ke Ḳhudá kí taraf máil karo.

24 Tab logon̲ ne Yashú' ko kahá, ki Ham ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá kí 'ibádat karen̲ge, aur us kí bát mánen̲ge.

25 So Yashú' ne us roz logon̲ se 'ahd kiyá, aur un ke wáste Sikm men̲ ek rasm aur ek sunnat muqarrar kí.

26 ¶ Aur Yashú' ne yih báten̲ Ḳhudá kí sharí'at kí kitáb men̲ likhín̲, aur ek baṛá patthar leke use balút ke daraḳht tale, jo ḲHUDÁWAND ke maqdis ke ás pás thá, nasb kiyá.

27 Aur Yashú' ne sáre logon̲ ko kahá, ki Dekho, yih patthar hamárá gawáh hai; kyún̲ki us ne we sab báten̲, jo ḲHUDÁWAND ne hamen̲ farmáín̲, suní hain̲; is liye yihí tum par gawáh hai, na ho ki tum apne Ḳhudá se inkár karo.

28 Phir Yashú' ne logon̲ ko ruḳhsat kiyá, har ek ko us kí mírás kí taraf.

29 ¶ Aur aisá húá, ki ba'd in báton̲ ke, Nún ká beṭá Yashú', ḲHUDÁWAND ká banda, jo ek sau das baras ká búṛhá thá, rihlat kar gayá.

30 Aur unhon̲ ne use, us kí mírás ke siwáne par, Timnat-Sirah men̲, jo kohistán i Ifráím men̲ koh i Ja'as kí uttar taraf ko hai, dafan kiyá.

31 Aur Isráel Yashú' kí zindagí ke sab din, aur un buzurgon̲ ke sab dinon̲ men̲, jo Yashú' ke ba'd zinda rahe, aur ḲHUDÁWAND ke sáre kámon̲ ko, jo us ne baní Isráel ke liye kiye, jánte the, ḲHUDÁWAND kí bandagí kartá rahá.

32 ¶ Aur Yúsuf kí haḍḍíon̲ ko, jinhen̲ baní Isráel Misr se uṭhá láe the, unhon̲ ne Sikm ke bích, us zamín ke qit'a men̲, jise Ya'qúb ne Sikm ke báp Hamúr ke beṭon̲ se sau qasíton̲ par mol liyá thá, gáṛá: so wuh zamín baní Yúsuf kí mírás húí.

33 Aur Hárún ká beṭá Ili'azar bhí mar gayá. Aur unhon̲ ne use us pahár men̲, jo us ke beṭe Finihás ká thá, jo kohistán i Ifráím men̲ use diyá gayá thá, dafan kiyá.

QA'ZI'ON KI' KITA'B.

I BA'B.

AUR Yashú' ke marne ke ba'd yún
húá, ki baní Isráel ne Ḳhudá-
wand se suwál kiyá, aur kahá, ki Kan-
'ánion se jang karne ko hamáre wáste
pahle kaun chaṛhegá?
2 So Ḳhudáwand ne farmáyá, ki
Yahúdáh chaṛhegá; aur dekho, main
ne yih sarzamín us ke qabze men kar
dí.
3 Tab Yahúdáh ne apne bháí Sa-
ma'ún ko kahá, ki Mere qur'a ke hisse
men mere sáth chaṛh, ki ham Kan-
'ánion se laṛáí karen; aur isí tarah
main bhí tere qur'a ke hisse men tere
sáth chaṛhúngá. So Sama'ún us ke
sáth gayá.
4 Tab Yahúdáh chaṛhá; aur Ḳhu-
dáwand ne Kan'ánion aur Farizzíon
ko un ke qabze men kar diyá: aur
unhon ne Bazaq men das hazár mard
qatl kiye.
5 Aur unhon ne Adún i Bazaq ko
Bazaq men páyá; aur us se laṛe, aur
Kan'ánion aur Farizzíon ko márá.
6 Par Adún i Bazaq bhág niklá;
aur unhon ne us ká píchhá kiyá, aur
já pakṛá, aur us ke háthon ke angúṭhe
aur páon ke angúṭhe káṭe.
7 Tab Adún i Bazaq ne kahá, ki
Háth páon ke angúṭhe kaṭe húe sattar
bádsháh mere mez ke níche ṭukṛe
chunke kháte the; so jaisá main ne
kiyá thá, waisáhí Ḳhudá ne mujhe
badlá diyá. Phir we use Yarúsalam
men láe, aur wuh wahán mar gayá.
8 Kyúnki baní Yahúdáh Yarúsalam
se laṛe the, aur use le liyá thá, aur use
tah i teg kiyá, aur shahr ko ág se
phúnk diyá.
9 ¶ Ba'd us ke baní Yahúdáh
utarke un Kan'ánion se, jo kohistán
men aur dakhan kí sarzamín aur nasheb
men baste the, laṛe.
10 Aur Yahúdáh un Kan'ánion ká,
jo Habrún men rahte the, sámhná
karne ko gayá; (us Habrún ká nám
áge Qaryat-Arba' thá;) wahán unhon
ne Sísí, aur Aḳhimán, aur Talmí ko
márá.
11 Aur wuh wahán se jáke Dabíríon
par chaṛhá; (aur Dabír ká nám áge
Qaryat-Sifar thá).
12 Tab Kálib ne kahá, Jo koí ki
Qaryat-Sifar ko já máre, aur use le le,
to main use apní beṭí 'Aksah byáh
dúngá.
13 Tab Kálib ke chhoṭe bháí Qanaz
ke beṭe Gutniel ne use le liyá: aur us
ne apní beṭí 'Aksah use byáh dí.
14 Aur aisá húá, ki jis waqt ki wuh
us pás gayí, to us ne use targíb dí,
tá ki wuh us ke báp se ek khet
mánge: phir wuh apne gadhe par se
jald utrí; tab Kálib ne use kahá, Tú
kyá cháhtí hai?
15 Us ne use kahá, Mujhe barakat
díjiye; ki tú ne jo mujhe dakhan men
ek sarzamín baḳhshí, to mujhe pání
ke chashme bhí de. Tab Kálib ne
úpar ke chashme aur níche ke chash-
me use diye.
16 ¶ Tab Músá ke sasure Qainí
kí auládd khajúron ke shahr se baní
Yahúdáh ke sáth Yahúdáh ke bayá-
bán ko, jo 'Arád kí dakhan taraf hai,

charhín; aur we jáke logon ke dar-
miyán basín.
17 Aur Yahúdáh apne bhái Sa-
ma'ún ke sáth gayá; aur unhon ne
un Kan'ánion ko, jo Safát men rahte
the, já márá, aur shahr ko haram kar
diyá: aur us shahr ká nám Hurmah
kahláyá.
18 Aur Yahúdáh ne 'Azah aur us kí
nawáhí, aur Asqalún aur us kí nawáhí,
aur 'Aqrún aur us kí nawáhí ko, le liyá.
19 Aur Ḳhudáwand Yahúdáh ke
sáth thá; aur us ne kohistánion ko
ḳhárij kiyá; par nasheb ke rahnewálon
ko ḳhárij na kar saká, kyúnki un
pás lohe kí rathen thín.
20 Tab unhon ne Habrún, Músá ke
kahne ke muwáfiq, Kálib ko diyá:
aur us ne wahán se 'Anáq ke tín beṭon
ko nikál diyá.
21 Aur baní Binyamín ne un Ya-
búsíon ko, jo Yarúsalam men rahte
the, daf'a na kiyá: so Yabúsí baní
Binyamín ke sáth áj ke din tak Ya-
rúsalam men baste hain.
22 ¶ Aur Yúsuf ká gharáná, we
bhí Baitel par charh gaye: aur Ḳhu-
dáwand un ke sáth thá.
23 Aur Yúsuf ke gharáne ne jásúsí
karne ke wáste Baitel ko log bheje:
aur us shahr ká nám áge Lauz thá.
24 So jásúson ne ek shaḳhs ko, jo
shahr se niklá, dekhá; to us se kahá,
ki Shahr men dáḳhil hone kí ráh ham
ko batlá, ki ham tujh se nekí karenge.
25 Chunánchi us ne shahr men
dáḳhil hone kí ráh unhen batáí, aur
unhon ne shahr ko tah i teg kiyá; par
us shaḳhs ko us ke sáre gharáne samet
jítá chhoṛá.
26 Aur wuh shaḳhs Hittíon kí
sarzamín men gayá, aur wahán ek
shahr banáyá, aur us ká nám Lauz
rakhá: chunánchi áj tak us ká yihí
nám hai.
27 ¶ Aur Munassí ne bhí Bait-
Shán aur us ke díhát ko, aur Ta'anák
ko aur us ke díhát ko, aur Dor ke
báshindon ko aur us ke díhát ko, aur
Ibli'ám ke báshindon ko aur us ke
díhát ko, aur Majiddo ke báshindon
ko aur us ke díhát ko, ḳhárij na kiyá;
ki Kan'ání usí zamín par ḳhwáh na
ḳhwáh baste the.
28 Aur jab Isráelíon ne zor pakṛá,
to Kan'ánion se ḳhiráj liyá, par un-
hen bilkull ḳhárij na kiyá.
29 ¶ Aur Ifráím ne bhí un Kan-
'ánion ko, jo Jazar men baste the, na
nikálá; so Kan'ání Jazar ke báshindon
ke darmiyán baste the.
30 ¶ Aur Zabulún ne bhí Qitrún
aur Nahalál ke logon ko na nikálá;
so Kan'ání un men búdobásh karte
the, aur ḳhiráj dete the.
31 ¶ Aur A'shar ne bhí 'Akko, aur
Saidá, aur Ahláb, aur Akzíb, aur
Hilbah, aur Afíq, aur Rahúb ke rah-
newálon ko, ḳhárij na kiyá:
32 Balki A'sharí un Kan'ánion ke
darmiyán, jo us sarzamín ke báshinde
the, baste the; aur unhon ne unhen
ḳhárij na kiyá.
33 ¶ Aur Naftálí ne bhí Bait-
Shams aur Bait-'Anát ke basnewálon
ko ḳhárij na kiyá; so we, un Kan-
'ánion men jo wahán rahte the, base:
lekin Bait-Shams aur Bait-'Anát ke
báshinde unhen ḳhiráj dete the.
34 Aur Amúrion ne baní Dán ko
kohistán men haṭáke tang kiyá: ya-
hán tak ki unhon ne unhen nasheb
men utarne kí muhlat na dí:
35 Par Amúrí Haris ke koh par
Aiyalún men aur Sa'alabím men
ḳhwáh na ḳhwáh baste the; par baní
Yúsuf ká háth yahán tak zoráwar húá,
ki un se ḳhiráj liyá.
36 Aur Amúrion ká siwána 'Aq-
rábím kí charhái se, chaṭán hí se, aur
us se ziyáda únche par se, thá.

II BA'B.

TAB Ḳhudáwand ká firishta Jiljál
se Bokím ko áyá, aur us ne
kahá, Main ne tumhen Misr se nikál
láyá, aur tumhen is sarzamín men, jis

kí bábat main̲ ne tumháre bápdádon̲
se qasam kháí thí, le áyá; aur main̲
ne kahá, ki Main̲ hargiz tum se 'ahd-
shikani na karún̲gá.
2 So tum is sarzamín ke báshindon̲
ke sáth 'ahd na bándho; balki tum
un ke mazbahon̲ ko ḍháo: par tum ne
merí farmánbardárí na kí: tum ne yún̲
kyún̲ kiyá?
3 Isí wáste main̲ ne bhí kahá, ki
Main̲ un ko tumháre áge se daf'a na
karún̲gá; balki we tumhárí paslíon̲
ke kánṭe, aur un ke ma'búd tumháre
liye phande hon̲ge.
4 Aur aisá húá, ki jab Ḳhudáwand
ke firishte ne sáre baní Isráel ko ye
báten̲ kahín̲, to we chillá chilláke rone
lage.
5 Aur unhon̲ ne us jagah ká nám
Bokím rakhá: wahán̲ unhon̲ ne Ḳhu-
dáwand ke liye qurbáníán̲ chaṛháín̲.
6 ¶ Aur jis waqt Yashú' ne jamá'at
ko ruḳhsat kiyá, tab baní Isráel men̲
se har ek apní mírás par gayá, tá ki us
zamín ko qabze men̲ láwe.
7 Aur we log, jab tak Yashú' jítá
thá, aur jab tak we buzurg jíte the, jo
Yashú' ke ba'd bahut din tak jíte rahe,
jinhon̲ ne Ḳhudáwand kí sárí baṛí
qudraten̲, jo us ne Isráel ke liye kín̲,
dekhí thín̲, tab tak Ḳhudáwand kí
'ibádat karte rahe.
8 Aur Nún ká beṭá Yashú', Ḳhu-
dáwand ká banda, ek sau das baras
ká búṛhá hoke, mar gayá.
9 Aur unhon̲ ne us kí maurúsí zamín
Timnat-Haris men̲, koh i Ifráím ke
bích, jo koh i Ja'as kí uttar kí taraf
ko hai, use dafan kiyá.
10 Garaz, us pusht ke sáre log apne
bápdádon̲ men̲ já shámil húe; aur un
ke ba'd ek aur pusht paidá húí, jis ne
na Ḳhudáwand ko, aur na un kámon̲
ko, jo us ne Isráel ke liye kiye the,
pahcháná.
11 ¶ Tab baní Isráel ne Ḳhudá-
wand ke áge badkáríán̲ kín̲, aur
Ba'alím kí bandagí karne lage:

12 Aur unhon̲ ne Ḳhudáwand
apne bápdádon̲ ke Ḳhudá ko, jo unhen̲
zamín i Misr se nikál láyá thá, chhoṛ
diyá, aur ajnabí ma'búdon̲ kí, un
logon̲ ke ma'búdon̲ men̲ se jo un ke
gird nawáh the, bandagí kí, aur un
ke áge sijde kiye, aur Ḳhudáwand
ko gusse men̲ láe.
13 So unhon̲ ne Ḳhudáwand ko
tark kiyá, aur Ba'al aur 'Istárát kí
bandagí kí.
14 ¶ Tab Ḳhudáwand ká qahr
Isráel par bhaṛká, aur us ne un ko
gáratgaron̲ ke qabze men̲ kar diyá, jin-
hon̲ ne unhen̲ gárat kiyá, aur unhen̲ un
ke dushmanon̲ ke háth, jo ás pás the,
bechá, ki we phir apne dushmanon̲ se
muqábala na kar saken̲.
15 Aur we jahán̲ kahín̲ ḳhurúj
karte the, Ḳhudáwand ká háth
burái ke liye un par thá, jaisá Ḳhu-
dáwand ne farmáyá thá, aur jaisá ki
Ḳhudáwand ne un se qasam kháí
thí: so we niháyat ḳharáb-hál húe.
16 ¶ Tab Ḳhudáwand ne hákim-
on̲ ko khaṛá kiyá, jinhon̲ ne unhen̲
un ke gáratgaron̲ ke háth se chhuṛ-
áyá.
17 Lekin we apne hákimon̲ ke bhí
shanawá na húe, ki ajnabí ma'búdon̲
ke pairau hoke ziná karte the, aur
unhen̲ sijda karte the: aur we us ráh
se, jis par un ke bápdáde Ḳhudáwand
kí farmánbardárí karke chalte the,
bahut jald phir gaye, aur un ke se
kám na kiye.
18 Aur jab Ḳhudáwand ne un ke
liye hákimon̲ ko khaṛá kiyá, to Ḳhu-
dáwand hákim ke sáth thá, aur unhen̲
un ke dushmanon̲ ke háth se, jab tak
ki hákim jítá thá, chhuṛátá rahá: is
liye ki Ḳhudáwand un ke kuṛhne se,
jo we apne satánewálon̲ aur dukh-dene-
wálon̲ ke sabab karte the, pachhtáyá.
19 Aur aisá húá, ki jab wuh hákim
mar gayá, to we phir bargashta húe,
aur apne bápdádon̲ kí nisbat apne
ta,ín̲ ziyáda ḳharáb kiyá, aur buton̲

kí pairauí kí, aur un ke áge sijda
kiyá: aur we na to apne apne kámoṉ
se báz áe, aur na apní gustáḳhí kí
ráh se.
20 ¶ Tab Ḳhudáwand ká ġazab
Isráel par phir bhaṛká; aur us ne
kahá, ki Azbaski in logoṉ ne mere us
'ahd ko, jo maiṉ ne un ke bápdádoṉ
se bándhá thá, toṛ ḍálá, aur merá
kahá na suná;
21 To maiṉ bhí ab un qaumoṉ meṉ
se, jinheṉ Yashú' chhoṛkar mar gayá,
kisí ko bhí un ke áge se daf'a na
karúṉgá;
22 Tá ki maiṉ Isráel ko un qaum-
oṉ ke wasíle ázmáúṉ, ki we Ḳhudá-
wand kí ráh par chalne ke liye use
hifz kareṉge, jis tarah se un ke báp-
dáde hifz karte the, ki nahíṉ.
23 So Ḳhudáwand ne un qaumoṉ
ko rahne diyá, aur unheṉ jald na nikál
diyá; aur Yashú' ke háth meṉ bhi
unheṉ hawála na kiyá.

III BA'B.

AUR ye we qaumeṉ haiṉ, jinheṉ
Ḳhudáwand ne rahne diyá, tá
ki Isráel ko, ya'ne un sab ko jo Kan-
'án kí sárí laṛáíáṉ na jánte the, un ke
wasíle ázmáe;
2 Faqat is liye ki baní Isráel kí
pushteṉ laṛáí síkhná jáneṉ, ḳháss
karke we jo agle hál se wáqif na
thíṉ.
3 So we log Filistíoṉ ke pánch
qutb, aur sáre Kan'ání, aur Saidání,
aur Hawí the, jo koh i Lubnán meṉ,
koh i Ba'al i Harmún se leke Hamát
ke madḳhal tak, baste the.
4 Ye is liye rahe, tá ki un ke wasíle
Isráel ká tajriba kiyá jáwe, aur jáná
jáwe, ki we Ḳhudáwand ke hukmoṉ
ko, jo us ne Músá kí ma'rifat un ke
bápdádoṉ ko farmáe the, suneṉge, ki
nahíṉ.
5 ¶ So baní Isráel Kan'áníoṉ, aur
Hittíoṉ, aur Amúríoṉ, aur Farizzíoṉ,
aur Hawíoṉ, aur Yabúsíoṉ ke darmi-
yán baste the:
6 Aur unhoṉ ne un kí beṭíoṉ se áp
nikáh kiye, aur apní beṭiáṉ un ke
beṭoṉ ko díṉ, aur un ke ma'búdoṉ kí
bandagí kí.
7 So baní Isráel ne Ḳhudáwand
ke áge badkárí kí, aur Ḳhudáwand
apne Ḳhudá ko bhúle, aur Ba'alím o
Yasírát kí bandagí kí.
8 ¶ Is liye Ḳhudáwand ká qahr
Isráel par bhaṛká, aur us ne unheṉ
Arám-Nahraim ke bádsháh Kúshan-
Risata'ím ke háth bech ḍálá: so we
Kúshan-Risata'ím kí ḳhidmat áṭh ba-
ras tak karte rahe.
9 Tab baní Isráel ne Ḳhudáwand
se faryád kí, aur Ḳhudáwand ne baní
Isráel ke liye ek riháí-denewále ko
uṭháyá, aur Kálib ke chhoṭe bháí
Qanaz ke beṭe Ġutniel ne unheṉ chhu-
ṛáyá.
10 Aur Ḳhudáwand kí Rúh us par
utrí, aur wuh Isráel ká hákim húá,
aur jang ke liye niklá: tab Ḳhudá-
wand ne Arám ke bádsháh Kúshan-
Risata'ím ko us ke qabze meṉ kar
diyá, aur us ká háth Kúshan-Risata-
'ím par ġálib rahá.
11 Aur us sarzamín meṉ chálís ba-
ras tak sulh ká chain rahá. Aur
Qanaz ká beṭá Ġutniel mar gayá.
12 ¶ Phir baní Isráel ne Ḳhudá-
wand ke áge badí kí: tab Ḳhudá-
wand ne Moáb ke bádsháh 'Ijlún ko
Isráel par qawí kiyá; is liye ki unhoṉ
ne Ḳhudáwand ke rúbarú phir bad-
kárí kí thí.
13 Aur us ne baní 'Ammún aur
baní 'Amáliq ko apne yaháṉ jam'a
kiyá, aur jáke Isráel ko márá, aur
khajúroṉ ká shahr la liyá.
14 So baní Isráel aṭhárah baras tak
Moáb ke bádsháh 'Ijlún kí ḳhidmat
karte rahe.
15 Phir baní Isráel Ḳhudáwand ke
áge chilláe, aur Ḳhudáwand ne un
ke liye ek chhuṛánewále ko, ek Bin-
yamíní, Jirá ke beṭe Ahúd ko, jo báeṉ-
hathá thá, uṭháyá; aur baní Isráel ne

us kí ma'rifat Moáb ke bádsháh 'Ijlún
ke liye hadya bhejá.
16 Aur Ahúd ne apne liye ek do-
dhárí talwár, ek háth kí lambí, ban-
wáí ; aur use apne jáme ke tale, dahní
rán par, bándhá.
17 Aur Moáb ke bádsháh 'Ijlún ke
pás wuh hadya láyá ; aur 'Ijlún baṛá
moṭá ádmí thá.
18 Aur aisá húá, ki jab wuh hadya
guzrán chuká, to un logon̲ ko, jo
hadya láe the, ruḳhsat kiyá.
19 Aur wuh áp us patthar kí khán
se, jo Jiljál men̲ hai, phirá, aur áke
kahá, ki Ai bádsháh, mere pás tere
liye ek bhed ká paigám hai : wuh
bolá, Chup rah. Tab sab jo us ke pás
the us kí taraf se báhar gaye.
20 So Ahúd us ke huzúr áyá ; us
waqt wuh hawádár báláḳháne men̲,
jo apne liye banáyá thá, akelá baiṭhá
thá : tab Ahúd ne kahá, Tere liye
mujh pás Ḳhudáwand kí taraf se ek
paigám hai. Tab wuh kursí par se uṭh
khaṛá húá.
21 Tab Ahúd ne apná báyán̲ háth
lambá kiyá, aur dahne rán par se wuh
talwár lí, aur us kí tond men̲ ghuseṛ
dí ;
22 Aur phal qabze samet us men̲
dúb gayá ; aur talwár ojh men̲ aṭak
rahí, aisá ki wuh use us kí tond se
nikál na saká ; aur gandagí nikal paṛí.
23 Tab Ahúd ne barámade men̲ bá-
har áke báláḳháne ke darwáze apne
píchhe band kiye, aur qufl lagáe.
24 Aur jab wuh nikal gayá, to us
ke ḳhádim áe ; aur unhon̲ ne dekhá,
aur kyá dekhá, ki báláḳháne ke dar-
wáze band hain̲ ; tab we bole, ki Wuh
be-shakk hawádár kamare men̲ farágat
kartá hai.
25 Aur we yahán̲ tak ṭhahre rahe
ki pareshán húe ; aur jab dekhá, ki
wuh báláḳháne ke darwáze nahín̲
kholtá hai, tab unhon̲ ne kunjí lí, aur
darwáze khole : aur apne málik ko
dekhá, ki zamín par mará paṛá hai.
26 Aur un ke ṭhahar játe waqt
Ahúd bhág gayá, aur patthar kí khán
se guzar gayá, aur Sa'írat men̲ jáke
bachá.
27 Aur aisá húá ki jab wahán̲ pa-
hunchá thá, us ne koh i Ifráím par
narsingá phúnká ; tab baní Isráel us
ke sáth paháṛ par se utre, aur wuh un
ke áge húá.
28 Aur us ne unhen̲ kahá, Mere
píchhe píchhe chale chalo ; ki Ḳhu-
dáwand ne tumháre Moábí dushman-
on̲ ko tumháre qabze men̲ kar diyá.
So we us ke píchhe utar gaye, aur
Yardan ke páyábon̲ ko, jo Moáb kí
taraf the, apne qabze men̲ kiyá ; aur
ek ko bhí pár utarne na diyá.
29 Us waqt unhon̲ ne Moáb ke das
hazár mard ke qaríb, jo sab ke sab
moṭe táze aur bahádur the, qatl kiye ;
un men̲ se ek bhí na bachá.
30 So Moáb us din Isráel ke qábú
men̲ áyá. Aur us sarzamín men̲ assí
baras sulh ká chain rahá.
31 ¶ Ba'd us ke 'Anát ká betá
Shamjar khaṛá húá, aur us ne Filistí
chha sau mard paine se máre : aur us
ne bhí Isráel ko riháí dí.

IV BA'B.

AUR Ahúd ke mar jáne ke ba'd,
baní Isráel ne phir Ḳhudáwand
ke huzúr badí kí.
2 So Ḳhudáwand ne un ko Kan-
'án ke bádsháh Yábín ke háth men̲,
jo Hasúr men̲ saltanat kartá thá,
bechá ; aur us ke lashkar ke sardar
ká nám Sísará thá ; wuh Harúsat i
Jawím men̲ rahtá thá.
3 Tab baní Isráel Ḳhudáwand ke
áge chilláe : ki us pás lohe kí nau sau
rathen̲ thín̲ ; us ne bís baras tak ba
shiddat baní Isráel ko satáyá.
4 ¶ Us waqt Lafídot kí jorú Dabú-
rah nabiya baní Isráel kí hákim thí.
5 Aur wuh koh i Ifráím men̲, Rámah
aur Baitel ke darmiyán, Dabúrah ke
khurme ke níche rahtí thí : aur bani
Isráel us pás 'adálat ke liye áte the.

6 Tab us ne Qádis-Naftálí se Abi-
nú'am ke beṭe Baraq ko bulá bhejá, aur
us se kahá, ki Kyá Ḳhudáwand Isráel
ke Ḳhudá ne hukm nahín̲ kiyá, ki
Já, aur Tabúr ke paháṛ kí taraf logon̲
ko khín̲ch lá, aur baní Naftálí aur
baní Zabulún men̲ se das hazár apne
sáth le ?
7 Aur main̲ nahr i Qaisún par Sí-
sará Yábín ke lashkar ke sardár ko,
aur us ki rathon̲, aur us kí bhíṛ bháṛ
ko, tere pás khín̲ch láún̲gá, aur use
tere qabze men̲ kar dún̲gá.
8 Aur Baraq ne use kahá, Agar tú
mere sáth chalegí, to main̲ jáún̲gá;
aur jo tú mere sáth na chalegí, to
main̲ na jáún̲gá.
9 Wuh bolí, Main̲ zarúr tere sáth
chalún̲gí: lekin is safar men̲, jo tú
kartá hai, terí kuchh 'izzat na hogí;
kyún̲ki Ḳhudáwand Sísará ko ek
'aurat ke háth men̲ bech ḍálegá. So
Dabúrah uṭhí, aur Baraq ke sáth Qá-
dis ko gayí.
10 ¶ Aur Baraq ne Zabulún aur
Naftálí ko Qádis men̲ buláyá; aur
wuh das hazár mard apne hamráh
leke chaṛhá, aur Dabúrah bhí us ke
sáth chaṛhí.
11 Ab Hibr Qainí ne, jo Músá ke
sasure Hubáb kí nasl se thá, Qainíon̲
se áp ko alag kiyá, aur Za'anaim men̲
balút ke daraḳht ke pás, jo Qádis
ke lag bhag hai, apná ḳhaima khaṛá
kiyá.
12 Tab unhon̲ ne Sísará ko ḳhabar
pahunchái, ki Baraq bin Abinú'am
koh i Tabúr par chaṛhá.
13 Aur Sísará ne apní sárí rathen̲,
jo lohe kí nau sau rathen̲ thín̲, aur
apne sáth ke sáre log Harúsat i Ja-
wím se leke nahr i Qaisún tak ikaṭṭhe
kiye.
14 Tab Dabúrah ne Baraq ko kahá,
ki Uṭh; kyún̲ki yih wuh din hai, ki
jis men̲ Ḳhudáwand ne Sísará ko
tere háth men̲ kar diyá hai: kyá
Ḳhudáwand tere áge ḳhurúj nahín̲
kartá hai? Tab Baraq koh i Tabúr
se utrá, aur das hazár mard us ke
píchhe the.
15 Tab Ḳhudáwand ne Sísará ko,
aur us kí sárí rathon̲ aur us ke sáre
lashkar ko, talwár kí dhár se Baraq
ke sámhne shikast dí, yahán̲ tak ki
Sísará rath par se utarke paidal bhágá.
16 Aur Baraq rathon̲ aur lashkar ko
Harúsat i Jawím tak ragedtá gayá:
chunánchi Sísará ká sárá lashkar tal-
wár se márá paṛá, aur ek bhí na
bachá.
17 Aur Sísará paidal bhágke Hibr
Qainí kí jorú Yá'el ke ḳhaime par
gayá; is liye ki Hasúr ke bádsháh
Yábín aur Hibr Qainí ke gharáne men̲
sulh thí.
18 ¶ Tab Yá'el Sísará se milne ko
niklí, aur use kahá, ki Ai mere ḳhu-
dáwand, áiye, mere yahán̲ áiye, aur
mat ḍariye. Aur jab ki wuh us ke
pás ḳhaime men̲ gayá, to us ne use
kammal urhá diyá.
19 Tab us ne use kahá, ki Thoṛá sá
pání píne ká mujhe 'ináyat kíjiye, ki
main̲ piyásá hún̲. So us ne dúdh kí
ek mashk kholí, aur use piláke phir
use chhipá diyá.
20 Phir us ne use kahá, ki Ḳhaime
ke darwáze par khaṛí rah; aur aisá
hogá, ki jab koí áwe, aur tujh se
púchhe aur kahe, ki Yahán̲ koí mard
hai? to tú kahná, ki Nahín̲.
21 Tab Hibr kí jorú Yá'el ne ḳhai-
me kí ek mekh uṭhái, aur ek mekhchú
ko háth men̲ liyá, aur dabe páon̲ us
pás jáke, aur mekh us kí kanpaṭí par
dharke aisí gáṛí, ki zamín men̲ já
dhan̲sí: kyún̲ki wuh bhárí ḳhwáb
men̲ thá, aur mánda ho gayá thá. So
wuh mar gayá.
22 Aur dekho, jab ki Baraq Sísará
ko regedtá áyá, to Yá'el us se milne ko
niklí, aur use kahá, ki A'o, aur main̲
tujhe wuh shaḳhs, jise tú ḍhúnḍhtá
hai, dikhlá dún̲gí. Aur jab wuh us
ke ḳhaime men̲ dáḳhil húá, to dekhá,

ki Sísará mará pará hai, aur mekh us kí kanpatí men hai.
23 So Khudá ne us din Kan'án ke bádsháh Yábín ko baní Isráel ke sámhne maglúb kiyá.
24 Aur baní Isráel ke háth niháyat zor pakar chale, ki Kan'án ke bádsháh Yábín par gálib húe, yahán tak ki unhon ne sháh i Kan'án Yábín ko nest kar dálá.

V BA'B.

USI' din Dabúrah aur Abinú'am ke bete Baraq ne gáte húe kahá;
2 KHUDÁWAND ko mubárakbád kaho; ki Isráel men sarguroh áge áge játe the, aur log apne ta,ín khushí se bhartí karáte the.
3 Suno, ai bádsháho, aur kán dharo, ai sháhzádo, ki main, hán, main hí, KHUDÁWAND ke liye gáúngí; main KHUDÁWAND Isráel ke Khudá kí madh karúngí.
4 Ai KHUDÁWAND, jab ki tú ne Sha'ír se khurúj kiyá, aur Adúm ke maidán se áge barhá, to zamín larzí, aur ásmán tapke, aur badlíon se búndián parín.
5 Pahár KHUDÁWAND ke áge pighle, aur yih koh i Síná bhí KHUDÁWAND Isráel ke Khudá ke áge.
6 'Anát ke bete Shamjar ke dinon men, Yá'el ke aiyám men, sháhráhen súní ho gayí thín, aur sákhte raston ke musáfir terhí ráhon se játe the.
7 Sarguroh Isráel men báqí na rahe: we báqí na rahe, jab tak ki main Dabúrah barpá na húí, jab tak ki main Isráel men má hone ko na uthí.
8 Unhon ne naye ma'búd ikhtiyár kiye: tab phátakon par larái húí. Kyá chálís hazár baní Isráel ke darmiyán ek dhál yá ek neza nazar partá thá?
9 Merá dil Isráel ke hákimon kí taraf máil hai, un logon kí taraf, jinhon ne khushí se áp ko házir kiyá. KHUDÁWAND ko mubárakbád kaho.
10 Tum, jo sufed gadhon par charhte ho, aur tum, jo 'adálat par baithte ho, aur ráh chalte ho, alápo;
11 Un kí áwáz ke sabab jo panghaton par lút ká mál bántte hain: wahán we KHUDÁWAND ke sádiq kámon kí saná karenge, balki us ke sargurohon ke sádiq kámon kí, jo Isráel men hain. Tab KHUDÁWAND ke log phátakon par utar áwen.
12 Jág, jág, Ai Dabúrah! jág, jág, aur gít gá! Uth, Ai Baraq, bin Abinú'am, aur apne bandhúon ke bándhne ko chal.
13 Tab ek baqiya ne zabardaston par khurúj kiyá: KHUDÁWAND kí qaum mere wáste jabbáron par wárid húí.
14 Ifráím men se we áe, jin kí jar 'Amálíq men phailí hai. Ba'd tere, Binyamín terí gurohon men shámil húá; Makír men se sarguroh wárid húe, aur Zabulún men se we jo kátib ke qalam se likhte hain:
15 Aur sardár Ishakár men se Dabúrah ke hamráh húe; jaisá Ishakár, waisá Baraq; we us ke pás wádí men bheje gaye. Rúbin kí nahron pás dil kí barí saláhen húín.
16 Tú káhe ko bhersálon men rahá kartá thá, ki gallon ká mimiyáná suná kare? Rúbin kí nahron pás barí dilí tajwízen to húín.
17 Jili'ád Yardan pár sákin rahá; aur Dán, tú káhe ko apní kishtíon men thahrá? A'shar samundar ke kanáre par baithá, aur apne bandaron men qarár pakrá.
18 Zabulún aur Naftálí we log the, jinhon ne apní ján ko maidán kí únchí jagahon par haqír kar dálá.
19 Bádsháh áe, aur lare; tab Kan'án ke bádsháh Ta'anák men daryá e Majiddo pás lare; unhon ne rúpe kí lút na pái.
20 A'smán par se lare: sitáre apní manzilon men Sísará se lare.
21 Rúd i Qaisún unhen bahá le gayá, rúd i qadím, rúd i Qaisún. Ai

merí ján, tú ne zorávaron ko pámál
kiyá.
22 Us waqt un ke baháduron ke
ghoron ke sum un ke daptáte daptáte
tút gaye.
23 Tum Meroz par la'nat karo, KHU-
DÁWAND ká firishta bolá: us ke básh-
indon par barí la'nat karo; ki we
KHUDÁWAND kí kumak karne ko,
KHUDÁWAND kí kumak karne ko, jab-
báron ke muqábil na áe.
24 Hibr Qainí kí jorú Yá'el sab
'auraton se mubárak ho; wuh un
'auraton se, jo khaimon men hain,
mubárak ho.
25 Us ne pání mángá, us ne dúdh
diyá: wuh amíron kí qáb men dahí
láí.
26 Us ne apná háth mekh par dálá,
aur dahná háth kárígar ke mekhchú
par; aur mekhchú se Sísará ko márá,
aur us ke sir ko kuchlá aur phorá, aur
us kí kanpatí wár pár chhedí.
27 Wuh us ke qadamon ke áge sar-
nigún húá, wuh girá, aur pará rahá:
wuh us ke qadamon ke áge sarnigún
húá, wuh gir pará: jahán wuh sarnigún
húá, wahán hí wuh girke mar gayá.
28 Sísará kí má ne khirkí se jhánká,
aur jharokhe se chilláí, ki Us kí gárí
ke áne men itní der kyún lagí? Us kí
gárion ke pahiye kyún atak rahe?
29 Us kí dánishmand 'auraton ne
use jawáb diyá, balki us ne áp apne
jawáb men kahá,
30 Kyá unhon ne kuchh nahín páyá,
aur lút nahín bántí; har ek pahlawán
ko ek ek yá do do kúnwárián, aur
Sísará ko rangárang khil'at, aur ran-
gárang sozní ká khil'at, aur rangárang
sozní ke do khil'at lút uthánewálon kí
gardanon ke liye?
31 Is tarah, ai KHUDÁWAND, tere
sáre dushman halák howen, aur tere
muhabbat-karnewále súraj kí mánind
howen, jab ki wuh apne zor se tulú'
hotá hai. Aur zamín men chális baras
amn rahá.

VI BA'B.

PHIR baní Isráel ne KHUDÁWAND
ke áge badí kí: tab KHUDÁWAND
ne unhen sát baras tak Midyánion ke
qabze men kar diyá.
2 Aur Midyánion ká háth Isráel
par qawí húá: aur Midyánion ke sabab
baní Isráel ne apne liye paháron men
khoh, aur gár, aur mazbút makán
banáe.
3 Aur aisá hotá thá, ki jis waqt
baní Isráel kuchh bote the, us waqt
Midyání, aur 'Amálíqí, aur ahl i ma-
shriq, un ke muqábil charh áte the;
4 Aur un ke sámhne khaime khará
karke kheton ke hásil 'Azah ke dákhil
hone ke maqám tak barbád karte the;
aur baní Isráel ke liye ek zarra bhí
khurák na rahne dete the, na bher
bakrí, na gáe bail, na gadhá.
5 Kyúnki we apní mawáshí aur
apne khaimon samet tiddíon ke dal
ke mánind áte the, aur un ká, aur un
ke únton ká shumár na hotá thá, aur
un kí sarzamín men dákhil hoke us ko
barbád kar dete the.
6 So Isráel Midyánion ke sabab
niháyat miskín húe, aur baní Isráel
KHUDÁWAND ke áge chilláe.
7 ¶ Aur aisá húá, ki jab baní Is-
ráel ne Midyánion ke sabab KHUDÁ-
WAND ke áge faryád kí,
8 To KHUDÁWAND ne baní Isráel
pás ek nabí bhejá, jis ne unhen kahá,
ki KHUDÁWAND Isráel ká Khudá yún
farmátá hai, ki Main tum ko Misr se
charhá láyá, aur main tumhen gulám-
on ke ghar se nikál láyá;
9 Aur main ne Misríon ke háth se,
aur un sab ke háth se, jo tumhen
satáte the, chhuráyá, aur tumháre
sámhne se unhen daf'a kiyá, aur un
ká mulk tum ko diyá;
10 Aur main ne tumhen kahá, ki
KHUDÁWAND tumhárá Khudá main
hún; so tum un Amúríon ke ma'-
búdon se, ki jin ke mulk men baste

ho, mat ḍaro: par tum merí áwáz ke shanawá na húe.

11 ¶ Phir Ḳhudáwand ká firishta áyá, aur 'Ufráh men balút ke ek darakht tale, jo Yúás Abi'azrí ká thá, báiṭhá; aur us waqt us ká beṭá Jida'ún mai ke ek kolhú ke pás gehún jháṛ rahá thá, ki Midyánion ke háth se bacháwe.

12 So Ḳhudáwand ká firishta use dikhái diyá, aur us se kahá, ki Ḳhudáwand tere sáth hai, ai bahádur pahlawán.

13 Jida'ún ne use kahá, Ai Málik mere, agar Ḳhudáwand hamáre sáth hai, to ham par ye sab hádise kyún paṛe? aur kahán hain us kí we sab qudraten, jo hamáre bápdádon ne ham se bayán kín, aur kahá, Kyá Ḳhudáwand ham ko Misr se nahín nikál láyá? lekin ab Ḳhudáwand ne ham ko chhoṛ diyá, aur ham ko Midyánion ke qabze men kar diyá.

14 Tab Ḳhudáwand ne us par nigáh kí, aur kahá, ki Apní is qúwat ke sáth já, ki tú baní Isráel ko Midyánion ke háth se rihái degá; kyá main tujhe nahín bhejtá?

15 Aur us ne use kahá, Ai mere málik, main kis tarah baní Isráel ko bacháún? Dekh, ki merá gharáná Munassí men haqír hai, aur main apne bápdádon ke gharáne men sab se chhoṭá hún.

16 Tab Ḳhudáwand ne use farmáyá, ki Main tere sáth húngá, aur tú Midyánion ko ek hí ádmí kí tarah már legá.

17 Tab us ne use kahá, ki Agar ab main ne terí nigáh men manzúrí páí, to mujhe koí nishán dikhá, ki jis se main jánún, ki mujh se tú hí boltá hai.

18 Aur main terí minnat kartá hún, ki jab tak ki main tujh pás phir áún, aur apná hadya nikál láún, aur tere áge guzránún, tab tak tú yahán se qadam na uṭháiyo. So us ne kahá, ki Jab tak tú phir áegá, tab tak main ṭhahrá rahúngá.

19 ¶ Tab Jida'ún gayá, aur us ne bakrí ká ek bachcha, aur ser bhar áṭe kí fatírí roṭián taiyár kín; aur gosh ko us ne ṭokrí men rakhá, aur shorbát ek kaṭore men ḍálke us ke liye balút ke darakht tale láke guzráná.

20 Tab Ḳhudá ke firishte ne use kahá, ki Is gosht aur fatírí roṭíon ko le jáke us chaṭán par rakh, aur us par shorbá ḍál. So us ne waisá hí kiyá.

21 ¶ Tab Ḳhudáwand ke firishte ne us 'asá kí nok se, jo us ke háth men thá, gosht aur fatírí roṭíon ko chhúá, aur us patthar se ág niklí, aur gosht aur fatírí roṭián khá gayí. Tab Ḳhudáwand ká firishta us kí nazar se gáib ho gayá.

22 Jab Jida'ún ne dekhá, ki wuh Ḳhudáwand ká firishta thá, to Jida'ún ne kahá, Afsos hai, ai Málik Ḳhudáwand, ki main ne Ḳhudáwand ke firishte ko ámhne sámhne dekhá.

23 So Ḳhudáwand ne use kahá, Salám tujh par ho, ḳhauf na kar, ki tú na maregá.

24 Tab Jida'ún ne wahán Ḳhudáwand ke liye mazbah banáyá, aur us ká nám Yahowáh-Salúm rakhá: so wuh Abi'azríon ke 'Ufrah men áj ke din tak maujúd hai.

25 ¶ Aur aisá húá, ki usí rát Ḳhudáwand ne use kahá, ki Apne báp ká jawán bail, ya'ne wuh dúsrá bail, jo sát baras ká hai, le, aur Ba'al ká mazbah, jo tere báp ká hai, ḍhá de, aur us par ká ghaná bág káṭ ḍál:

26 Aur Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke liye is chaṭán kí chonṭí par, mu'aiyan jagah par, ek mazbah baná, aur us dúsre bail ko leke us ghane bág kí lakṛí ke sáth, jise tú káṭ ḍálegá, sokhtaní qurbání guzrán.

27 Tab Jida'ún ne apne chákaron se das ádmí liye, aur, jaisá ki Ḳhudáwand ne use farmáyá thá, kiyá; aur azbaski wuh yih kám din men karne

se apne báp ke ḳhándán aur us shahr ke báshindon̲ se ḍará, is liye us ne yih rát ko kiyá.

28 ¶ Aur jab us shahr ke log subh sawere uṭhe, to kyá dekhte hain̲, ki Ba'al ká mazbah ḍháyá húá paṛá hai, aur us par ká ghaná bág kaṭá paṛá hai, aur us mazbah par, jo biná kiyá gayá thá, wuh dúsrá bail us par chaṛháyá húá hai.

29 Tab unhon̲ ne ápas men̲ kahá, Wuh kaun hai, jis ne yih kám kiyá? Aur jab unhon̲ ne tahqíqát aur pursish kí, to logon̲ ne kahá, ki Yúás ke beṭe Jida'ún ne yih kám kiyá hai.

30 Tab us shahr ke logon̲ ne Yúás ko kahá, ki Apne beṭe ko nikál lá, tá ki wuh qatl kiyá jáwe, is liye ki us ne Ba'al ká mazbah ḍháyá, aur us par ká ghaná bág káṭ ḍálá.

31 Yúás ne un sabhon̲ ko, jo us ke sámhne khaṛe húe the, kahá, Kyá tum Ba'al ke wáste jhagṛá karte ho, aur tum use bacháyá cháhte ho? Jo koí us kí taraf se jhagṛá kartá hai, so áj hí subh márá jáe. Agar wuh Ḳhudá hai, to áp hí apne liye jhagṛe; ki us ká mazbah fuláne ne girá diyá.

32 Is liye us ne us din se us ká nám Yarubba'al rakhá, aur kahá, ki Ba-'al áp us se jhagṛá karegá; is liye ki fuláne ne us ká mazbah girá diyá.

33 ¶ Tab sáre Midyání, aur 'Amálíqí, aur mashriq ke log, báham jam'a húe, aur pár utre, aur Yazra'el kí wádí men̲ ḳhaime khaṛe kiye.

34 Tab Ḳhudáwand kí Rúh Jidá-'ún par názil húí; so us ne narsingá phúnká, aur Abi'azar ke log us kí pairauí men̲ ikaṭṭhe húe.

35 Phir us ne sáre Munassí pás qásid bheje; so we bhí us kí pairauí men̲ faráham húe: aur us ne A'shar, aur Zabulún, aur Naftálí ke pás bhí qásid rawána kiye; so we bhí un ke istiqbál ke liye nikal áe.

36 ¶ Tab Jida'ún ne Ḳhudá se kahá, ki Agar tú cháhtá hai, ki merá háth baní Isráel ko riháí de, jaisá tú ne farmáyá hai,

37 To dekh, ki main̲ ún ká katran khalíhán men̲ rakh detá hún̲: so agar os faqat ún ke katran hí par paṛá howe, aur ás pás kí zamín sab súkhí rahe, to main̲ yaqín karún̲gá, ki jaisá tú ne kahá hai, tú waise hí baní Isráel ko mere háthon̲ se riháí baḳhshegá.

38 Aur aisá hí húá, ki wuh subh ko sawere jo uṭhá, aur ún ke us katran ko sameṭke nichoṛá, to us katran men̲ se os ká pání ek piyála bharke niklá.

39 Tab Jida'ún ne Ḳhudá se kahá, ki Terá gussa mujh par na bhaṛke, ki main̲ faqat ek bár aur kahtá hún̲: main̲ terí minnat kartá hún̲, ki faqat ab kí ek bár aur is ún ke katran se terí ázmáish karún̲; so ab ke cháhiye ki sirf ún ká katran hí súkhá rahe, aur ás pás kí sab zamín par os paṛe.

40 So Ḳhudá ne usí rát aisá kiyá, ki ún ká katran to faqat ḳhushk rahá, aur sárí zamín par os paṛí thí.

VII BA'B.

TAB Yarubba'al, jo Jida'ún hai, sárí jamá'at samet, jo us ke sáth thí, subh sawere uṭhá, aur Harúd ke kúe pás ḳhaime khaṛe kiye; aur Midyáníon̲ ká lashkar un kí uttar taraf ko, koh i Morih ke muttasil, wádí men̲ thá.

2 Tab Ḳhudáwand ne Jida'ún ko kahá, ki Tere sáth ke log bahut ziyáda hain̲, ki main̲ Midyáníon̲ ko un ke qabze men̲ kar dún̲; aisá na ho, ki Isráel mere sámhne apne par faḳhr kare, aur kahe, ki Mere hí háth ne mujhe bacháyá.

3 So tú ab logon̲ ko sunáke manádí kar, aur kah, ki Jo koí tarsán aur hirásán ho, so phir jáe, aur koh i Jili'ád se fauran rawána ho: chunán-chi un logon̲ men̲ se báis hazár mard phir gaye, aur das hazár báqí rahe.

4 Tab Ḳhudáwand ne Jida'ún ko farmáyá, ki Log hanoz ziyáda hain̲; so tú unhen̲ pání pás níche lá, ki

wahán main terí ḳhátir unhen ázmáúngá; aur aisá hogá, ki jis kí bábat main tujhe kahúngá, ki Yih tere sáth jáwe, wuhí tere sáth jáwe; aur we sab, jin ke haqq men main kahún, ki Ye tere sáth na jáwen, so tere sáth na jáwen.

5 So wuh un logon ko pání pás níche láyá, aur KHUDÁWAND ne Jida'ún ko farmáyá, ki Jo shaḳhs pání chapaṛ chapaṛ karke kutte ke mánind píwe, tú har ek aise ko 'aláhida rakh, aur waise har ek ko bhí jo apne ghuṭnon par jhukke píwe.

6 So we, jinhon ne apná háth apne munh pás láke chapaṛ chapaṛ karke piyá, we gintí men tín sau mard the; aur báqí sab log pání píne ko ghuṭnon par jhuke.

7 Tab KHUDÁWAND ne Jida'ún ko kahá, ki Main in tín sau ádmíon se, jinhon ne chapaṛ chapaṛ karke piyá, tujhe rihái baḳhshúngá, aur Midyáníon ko tere háth men kar dúngá; aur báqí sab logon men har ek ko us ke makán par phir jáne de.

8 Tab un logon ne apná tosha aur apne narsinge háthon men uṭháe, aur báqí sab Isráel men se har ek ko us ke ḳhaime men bhejá, aur un tín sau ko apne pás rakhá; aur Midyáníon ká lashkar us ke níche wádí men thá.

9 ¶ Aur aisá húá, ki usí rát KHUDÁWAND ne use farmáyá, ki Uṭh, aur us lashkar pás já; ki main ne use tere qabze men kar diyá.

10 Aur agar tujhe utarne se ḳhauf ho, to tú apne naukar Fúráh ke sáth lashkar men utar;

11 Aur tú sun legá, ki we kyá kahte hain; ba'd us ke tere háthon men qúwat áwegí, aur tú us lashkar pás utar sakegá. Chunánchi wuh apne jawán Fúráh ko sáth lekar un sipáhíon ke pás, jo paṛáo ke kanáre par the, gayá.

12 Aur Midyání, aur 'Amálíqí, aur ahl i mashriq, wádí ke bích kasrat se ṭiḍḍíon kí mánind paṛe the; aur un ke únṭ samundar ke kanáre kí ret kí mánind be-shumár the.

13 Aur jab Jida'ún pahunchá, to dekho, ki wahán ek shaḳhs thá, jo apná ḳhwáb apne sáthí se bayán kartá thá, aur us ne kahá, ki Dekh, main ne ek ḳhwáb dekhá hai, ki jau kí roṭí ká ek girda Midyání lashkar men girtá húá áyá, aur ek ḳhaime par lag gayá, aur us ḳhaime ko aisá márá ki wuh gir gayá, aur ulṭá diyá, aisa ki wuh ḳhaima farsh ho gayá.

14 Tab us ke sáthí ne jawáb diyá, aur kahá, ki yih Yú'as ke beṭe Jida'ún Isráelí mard kí talwár ke siwá aur kuchh nahín. Khudá ne Midyán aur sárá lashkar us ke qabze men kar diyá.

15 ¶ Aur aisá húá, ki jis waqt Jida'ún ne yih ḳhwáb aur us kí ta'bír suní, tab sijda kiyá, aur Isráelí lashkar ko phir áyá, aur bolá, Uṭho, ki KHUDÁWAND ne Midyání lashkar ko tumháre qabze men kar diyá.

16 Tab us ne un tín sau ádmíon ke tín gol kiye, aur har ek ke háth men ek narsingá aur us ke sáth ek ḳhálí ghaṛá diyá, aur har ek ghaṛe ke andar mash'al rakhá.

17 Aur us ne unhen kahá, ki Mujhe dekhte bhálte raho; aur tum waise hí kám karo; aur ḳhabardár, jab main paṛáo ke kanáre já pahunchún, to jo kuchh main karún, so tum bhí kíjiyo.

18 Jab main, aur we sab jo mere sáth hain, narsingá phúnken, to tum sab bhí paṛáo kí har ek taraf narsingá phúnkiyo, aur lalkáriyo, ki Yahowáh kí aur Jida'ún kí talwár!

19 ¶ Pas Jida'ún aur we sau shaḳhs, jo us ke sáth the, paṛáo ke kanáre par, darmiyání pahre ke shurú' men, áe; us hí waqt pahron kí tabdílí húí thí: tab unhon ne narsinge phúnke, aur un ghaṛon ko jo un ke háthon men the toṛá.

20 Aur un tínon golon ne narsinge phúnke aur ghaṛe toṛe, aur mash'alon

ko apne báen̲ háthon̲ men̲ liyá, aur
narsingon̲ ko apne dahine háthon̲ men̲
phúnkne ke liye, aur chillá uṭhe, ki
Yahowáh kí aur Jida'ún kí talwar!
21 Aur un men̲ se har ek shak̲hs
apní jagah par lashkar kí har ek taraf
khaṛá thá: tab sárá lashkar dauṛá aur
chillátá húá bhág niklá.
22 Aur un tín sau ne narsinge
phúnke, aur KHUDÁWAND ne sáre
lashkar men̲ har ek kí talwár us ke
sáthí par chalwáí, aur we Bait-Sittah
ko, Sarírát ke pás, aur Abíl-Mahúlah
kí taraf, jo Tabbát pás hai, bhág gaye.
23 Tab Isráelí log, Naftálí, aur
A'shar, aur Munassí ke, jam'a hoke
nikle, aur Midyáníon̲ ká píchhá kiyá.
24 ¶ Aur Jida'ún ne tamám koh i
Ifráím men̲ qásid bheje, aur kahá, ki
Midyáníon̲ kí muk̲hálafat men̲ utro,
aur un ke áne se áge páníon̲ par Bait
i Bárah tak, aur Yardan par, qábiz ho
jáo. Tab sáre Ifráímí jam'a hoke
páníon̲ par Bait i Bárah tak aur Yar-
dan par qábiz húe.
25 Aur unhon̲ ne Midyán ke do
sardáron̲ 'Oreb aur Zíab ko pakṛá; aur
'Oreb ko 'Oreb kí chaṭán par, aur Zíab
ko Zíab ke kolhú pás qatl kiyá; aur
Midyán ko ragedá; aur 'Oreb aur Zíab
ke sir Yardan ke pár Jida'ún pás láe.

VIII BA'B.

AUR Ifráím ke logon̲ ne use kahá,
ki Yih kyá bát hai jo tú ne ham
se kí, ki jab tú Midyáníon̲ se laṛne
gayá, to tú ne hamen̲ talab na kiyá?
Aur we us ke sáth bashiddat jhagṛe.
2 Us ne unhen̲ kahá, ki Main̲ ne
tumháre barábar ab kyá kiyá? Kyá
Ifráím ke chhoṛe húe angúr Abi'azar
kí fasl se bihtar nahín̲?
3 K̲hudá ne Midyán ke sardár 'Oreb
aur Zíab ko tumháre qabze men̲ kar
diyá: pas, tumháre barábar kám
karne ká mujhe kyá maqdúr thá? Jab
us ne yih kahá, to un ká gussa jo us
par thá dhímá húá.
4 ¶ Aur Jida'ún Yardan pás áyá,
aur wuh aur us ke tín sau sáthí ek
sáth pár utre, aur agarchi thake mánde
the tau bhí ragedte rahe.
5 Tab us ne Sukkát ke logon̲ se
kahá, ki In logon̲ ko, jo mere sáth
hain̲, roṭí ke girde díjiye; is liye ki ye
thak gaye hain̲, aur main̲ Midyán ke
donon̲ bádsháhon̲ Zibah aur Zillman'a
ká píchhá kiye játá hún̲.
6 ¶ So Sukkát ke sardáron̲ ne ka-
há, Kyá Zibah aur Zillman'a ke háth
ab tere qabze men̲ áe, jo ham tere lash-
kar ko roṭíán dewen̲?
7 Jida'ún bolá, ki Jis waqt ki K̲HU-
DÁWAND Zibah aur Zillman'a ko mere
háthon̲ men̲ kar degá, us waqt main̲
tumháre gosht ko babúl aur sadá
guláb ke kánṭon̲ se dáún̲gá.
8 ¶ Aur wuh wahán̲ se Fanúel ko
gayá, aur wahán̲ ke logon̲ se isí tarah
mángá: so Fanúel ke logon̲ ne bhí
use jawáb diyá jis tarah Sukkátíon̲ ne
use jawáb diyá thá.
9 So us ne Fanúel ke báshindon̲ ko
bhí kahá, ki Jab main̲ salámat phir-
ún̲gá, to is burj ko ḍhá dún̲gá.
10 ¶ Ab Zibah aur Zillman'a apne
lashkar samet, ki pandrah hazár ke
qaríb the, ki faqat itne sharqí lashkar
men̲ se bach rahe the, Qarqúr men̲ the:
kyún̲ki ek lákh bís hazár ádmí talwa-
riye máre paṛe the.
11 ¶ Tab Jida'ún un kí taraf, jo
Nubah aur Yugbiháh kí púrab ko
k̲haimon̲ men̲ rahte the, gayá, aur us
lashkar ko márá; ki wuh lashkar gáfil
thá.
12 So jab ki Zibah aur Zillman'a
bháge, to us ne unhen̲ ragedá, aur un
Midyání bádsháhon̲ Zibah aur Zill-
man'a ko pakṛá, aur sáre lashkar ko
pareshán kiyá.
13 ¶ Aur Yúás ká beṭá Jida'ún,
peshtar us se ki áftáb tulú' kare, jang-
gáh se phirá.
14 Aur Sukkátíon̲ men̲ se ek jawán
ko pakṛá, aur us se púchh páchh kí:
so us ne use satthattar shak̲hson̲ ká

patá batláyá; yih sab Sukkát ke sardár aur buzurg the.

15 Tab wuh Sukkátíon̲ pás áyá, aur kahá, Dekho, ki Zibah aur Zillman'a, jin kí bábat tum ne mujhe ta'nazaní kí, aur mujhe kahá thá, ki Kyá Zibah aur Zillman'a ke háth tere qabze men̲ áe, ki ham tere jawánon̲ ko, jo thak gaye hain̲, roṭíán̲ den̲?

16 Tab us ne shahr ke buzurgon̲ ko pakṛá, aur babúl aur sadá guláb ke kánṭe liye, aur Sukkátíon̲ ko un kánṭon̲ se samjháyá.

17 Aur Fanúel ká burj ḍhá diyá, aur shahrwálon̲ ko qatl kiyá.

18 ¶ Phir us ne Zibah aur Zillman'a ko kahá, ki We log, jinhen̲ tum ne Tabúr men̲ márá, kaise the? We bole, Aise the, ki jaisá tú hai; aur har ek kí un men̲ aisí súrat thí jaise sháhzáde kí.

19 Tab us ne kahá, ki We mere bháí, merí má ke beṭe the: so Ḳhudáwand i haiy kí qasam hai, ki agar tum unhen̲ jítá chhoṛte, to main̲ bhí tumhen̲ na mártá.

20 Phir us ne apne baṛe beṭe Yatar ko hukm kiyá, ki Uṭh, unhen̲ qatl kar. Par us jawán ne apní talwár na ainchí, kyún̲ki wuh ḍartá thá, aur hanoz nau-jawán thá.

21 Tab Zibah aur Zillman'a ne kahá, ki Tú áp uṭh, aur ham par hamla kar; kyún̲ki jaisá ki mard hai, taisá us ká zor hai. So Jida'ún ne uṭhke Zibah aur Zillman'a ko qatl kiyá, aur wuh zewar, jo un ke únṭon̲ kí gardanon̲ men̲ the, le liye.

22 ¶ Tab baní Isráel ne Jida'ún ko kahá, ki Tú ham par hukúmat kar, tú, aur terá beṭá, aur terá potá bhí; kyún̲ki tú ne hamen̲ Midyán ke háth se chhuṛáyá.

23 Tab Jida'ún ne unhen̲ kahá, ki Na main̲ tum par hukúmat karún̲gá, aur na merá beṭá tum par hukúmat karegá, balki Ḳhudáwand hí tum par hukúmat karegá.

24 ¶ Aur Jida'ún ne unhen̲ kahá, ki Main̲ tum se ek suwál kartá hún̲, aur wuh yih hai, ki har ek shaḳhs tum men̲ se apní lúṭ ke karanphúl mujhe de. Ki un ke karanphúl sone ke hain̲, is liye ki we Ismá'elí the.

25 Unhon̲ ne jawáb diyá, ki Ham baṛí ḳhushí se den̲ge. Pas unhon̲ ne ek chádar bichháí, aur har ek ne apní lúṭ ke mál se karanphúl us par ḍál diye.

26 So we sone ke karanphúl, jo us ne mánge, wazn men̲ ek hazár sát sau misqál the; siwá zewar, aur tauq, aur argawání poshák ke, jo Midyání bádsháh pahinte the, aur siwá zanjíron̲ ke, jo un ke únṭon̲ kí gardanon̲ men̲ thín̲.

27 So Jida'ún ne un se ek 'afúd banáyá, aur use apne shahr 'Ufrah men̲ rakhá; aur wahán̲ sáre Isráel us kí pairauí men̲ zinákár ho gaye. Aur wuh Jida'ún aur us ke gharáne ke liye phandá húá.

28 ¶ Yún̲ hí Midyání baní Isráel ke áge aise maglúb húe, ki phir sir na uṭhá saken̲. Aur Jida'ún ke dinon̲ men̲ chálís baras tak mamlukat men̲ amn rahá.

29 ¶ Aur Yúás ká beṭá Yarubba'al apne ghar jáke wahán̲ rahá.

30 Aur Jida'ún ke sattar beṭe the, jo us kí sulb se paidá húe the; kyún̲ki us kí jorúán̲ bahut sí thín̲.

31 Aur us kí ek haram bhí, jo Sikm men̲ thí, us se ek beṭá janí; so us ne us ká nám Abimalik rakhá.

32 ¶ Aur Yúás ká beṭá Jida'ún niháyat búṛhá hoke mar gayá, aur apne báp Yúás kí qabr men̲, Abi'azríon̲ ke 'Ufrah ke darmiyán, madfún húá.

33 Aur aisá húá, ki Jida'ún ke marne ke ba'd, us hí waqt baní Isráel phir gaye, aur Ba'alím kí pairauí karke zinákár húe, aur Ba'al-Barít ko apná ma'búd banáyá.

34 Aur baní Isráel ne Ḳhudáwand apne Ḳhudá ko, jis ne unhen̲ har ek

taraf se un ke dushmanon ke háth se
rihái dí thí, yád na kiyá:
35 Aur na unhon ne Yarubba'al
Jida'ún ke ghar ká, un sab nekíon ke
'iwaz, jo us ne baní Isráel se kí thín,
ihsán kiyá.

IX BA'B.

TAB Yarubba'al ká beṭá Abimalik
Sikm men apne mámúon ke pás
gayá, aur un se aur apní sárí nanihál
se kahá, ki
2 Sikm ke sáre logon ko kahiyo,
Kyá tumháre liye yih bhalá hai, ki
sattar ádmí, jo sab Yarubba'al ke beṭe
hain, tum par saltanat karen, yá yih
ki ek hí faqat hukúmat kare? Aur
yih bhí yád rakho, ki main tumhárí
haḍḍí aur tumhárá gosht hún.
3 Aur us ke mámúon ne us kí bá-
bat Sikm ke sab logon ke kánon men
yih sab báten kahín: aur un ke dil
Abimalik kí pairauí par máil húe;
kyúnki we bole, ki Yih hamárá bhái
hai.
4 Aur unhon ne Ba'al-Barít ke
ghar men se sattar misqál chándí leke
use dí; so Abimalik ne use ḳharch
karke bánke aur bad-ma'ásh logon ko
naukar rakhá, aur we us ke pairau húe.
5 Aur wuh 'Ufrah men apne báp
ke ghar gayá, aur us ne Yarubba'al
ke beṭon ko, jo us ke bhái the, jo
sattar shaḳhs the, ek hí patthar par
qatl kiyá; magar Yarubba'al ká
chhoṭá beṭá Yútám bach rahá, is liye
ki us ne áp ko chhipáyá thá.
6 Tab Sikm ke sáre log, aur sab ahl
i Millo jam'a húe, aur gaye, aur us
balút ke sutún ke ás pás, jo Sikm
men thá, pahunchke Abimalik ko
bádsháh kiyá.
7 ¶ Jab is kí ḳhabar Yútám ko húí,
wuh gayá, aur Jarizím ke paháṛ kí
choṭí par chaṛhke khaṛá húá, aur
chilláyá, aur pukárá, aur unhen kahá,
ki Ai Sikm ke logo, merí suno, tá ki
Ḳhudá tumhárí sune.
8 Kisí waqt daraḳht gaye, tá ki
kisí ko mas,h karke apne par bádsháh
muqarrar karen. So unhon ne jáke
zaitún ke daraḳht ko kahá, ki Tú
hamárá bádsháh ho.
9 Tab zaitún ke daraḳht ne un se
kahá, Kyá main apní chiknáhaṭ ko,
jis ke wasíle Ḳhudá aur insán ki ta'-
zím karte hain, chhoṛ dún, aur jáke
daraḳhton par hukmrán hún?
10 Tab daraḳhton ne anjír ke
daraḳht ko kahá, ki Tú á, aur ha-
márá sultán ho.
11 Par anjír ne unhen kahá, Kyá
main apní míṭhái aur suthrá mewa
chhoṛún, aur jáke daraḳhton par
hukmrán hún?
12 Tab daraḳhton ne ták ko kahá,
ki Chal, tú hamárá bádsháh ho.
13 So ták ne unhen kahá, ki Kyá
main apní mai ko, jis se Ḳhudá aur
insán ḳhush hote hain, chhoṛún, aur
jáke daraḳhton par hukmrán hún?
14 Tab un sab daraḳhton ne únt-
kaṭáre se kahá, ki Chal, tú hí hamárá
bádsháh ho.
15 U'ntkaṭáre ne daraḳhton se
kahá, Agar tum sach much mujhe
apná bádsháh mas,h karke banáo, to
áo, mere sáya men panáh lo; aur agar
nahín, to úntkaṭáre se ek ág niklegí,
aur Lubnán ke saroon ko jalá degí.
16 So ab agar yih rástí aur sadáqat
se kiyá hai, jo tum ne Abimalik ko
apná bádsháh ṭhahráyá, aur agar tum
ne Yarubba'al se aur us ke gharáne se
achchhá sulúk kiyá, aur agar use us
ihsán ke muwáfiq, jo us ke háthon ne
kiyá, yih jazá dí;
17 (Kyúnki merá báp tumhárí
ḳhátir laṛáíán laṛá, aur apní ján par
bahut khelá, aur tumhen Midyán ke
háthon se chhuṛáyá:
18 Aur tum ne áj mere báp ke
gharáne par balwá kiyá, aur us ke
sattar beṭe ek patthar par qatl kiye,
aur us kí launḍí ke beṭe Abimalik ko
Sikm ke logon ká bádsháh kiyá, is
liye ki wuh tumhárá bhái hai;)

19 So agar tum ne sachái se aur
wafádárí se Yarubba'al aur us ke ghar
ke sáth áj ke din yih sulúk kiyá hai,
to tum Abimalik se khush raho, aur
wuh tum se khush rahe;
20 Aur agar nahín, to Abimalik se
ek ág nikle, aur Sikm ke logon ko, aur
ahl i Millo ko, jalá de; aur Sikm ke
log aur ahl i Millo kí taraf se bhí ek
ág nikle, aur Abimalik ko khá jáwe.
21 Aur Yútám udhar se daurá aur
bhágá, aur Biar ko gayá, aur apne
bhái Abimalik ke khauf se wahín
rahá.
22 ¶ Jab Abimalik ne baní Isráel
men tín baras tak saltanat kí thí,
23 Tab Khudá ne Abimalik aur
Sikm ke logon ke darmiyán ek bad
rúh ko bhejá, aur ahl i Sikm ne
Abimalik se dagábází shurú' kí:
24 Tá ki wuh be-rahmí, jo Yarub-
ba'al ke sattar beton ke sáth kí thí,
áwe, aur un ká khún un ke bhái
Abimalik ke sir par, jis ne unhen
qatl kiyá, aur Sikm ke logon ke sir
par, jinhon ne us ke bháíon ke qatl
men us kí madad kí, rakhá jáwe.
25 Tab Sikm ke logon ne paháron
kí chontíon par us ke liye jásús
bitháe, ki kamín men baithen; aur un-
hon ne un ko, jo us ráh men á nikle,
lútá; aur Abimalik ko khabar húí.
26 Tab Ja'al bin 'Abad apne bhái-
on samet áyá, aur Sikm kí taraf chalá,
aur ahl i Sikm ne us ká i'atimád
kiyá.
27 So we kheton men nikle, aur
un ke tákistánon ká phal torá, aur
angúron ko nichorá, aur khushí kí,
aur apne butkháne men ghuse, aur
kháyá aur piyá, aur Abimalik par
la'nat kí.
28 Tab Ja'al bin 'Abad ne kahá,
Abimalik kaun hai, aur Sikm kyá hai,
ki ham us kí khidmatguzárí karen?
Kyá wuh Yarubba'al ká betá nahín?
aur kyá Zabúl us ká mansabdár nahín?
Tum Sikm ke báp Hamúr ke logon
kí khidmatguzárí karo: ham us kí
khidmatguzárí kyún karen?
29 Ai kásh ki jamá'at mere qábú
men hotí, to main Abimalik ko ka-
náre kar detá! Aur us ne Abimalik
se mukhátib hoke kahá, ki Tú apne
lashkar ko barhá, aur nikal á.
30 ¶ Jab Zabúl ne, jo shahr ká
hákim thá, Ja'al bin 'Abad kí ye
báten sunín, to us ká gussa bharká.
31 Aur us ne khufyatan Abimalik
pás qásid rawána kiye, aur kahlá
bhejá, ki Dekh, Ja'al bin 'Abad apne
bháíon samet Sikm men áyá; aur
dekh, ki we terí mukhálafat men
shahr ko mazbút karte hain.
32 Pas, tú apne logon samet rát ko
uth, aur maidán ke bích ghát men
baith;
33 Aur subh ko, jyúnhín áftáb
tulú' kare, sawere uthkar shahr par
hamla kar; aur dekh, jab ki wuh
apne logon ke sáth terá sámhná karne
ko nikle, to jo kuchh tere háth se ho
sake tú un se kar.
34 ¶ So Abimalik apne sab logon
samet rát hí ko uthá, aur chár gol kar-
ke Sikm ke muqábil ghát men baithá.
35 Aur Ja'al bin 'Abad báhar niklá,
aur shahr ke phátak ke ástáne par
khará rahá. Tab Abimalik apne logon
samet kamín-gáh se niklá.
36 Aur jab Ja'al ne fauj ko dekhá,
to us ne Zabúl se kahá, ki Paháron
kí chontíon par se log utarte hain.
Zabúl ne use kahá, ki Ye paháron ke
chhánw hain, jo tujhe ádmíon ke aise
nazar áte.
37 Tab Ja'al ne phir kahá, aur yún
bolá, ki Dekh, maidán ke bíchon bích
se log úpar se chale áte hain, aur ek
gol Ma'onaním ke dasht kí taraf se
átá hai.
38 Tab Zabúl ne use kahá, Ab terá
wuh munh kahán hai, jis se tú ne
kahá, ki Abimalik kaun hai, ki ham
us kí khidmatguzárí karen? Kyá
yih wuhí jamá'at nahín, jise tú ne

zalíl samjhá? So ab báhar jáiye, aur un se laṛáí kíjiye.

39 Tab Ja'al Sikm ke logon̲ ke sámhne báhar niklá, aur Abimalik se laṛá.

40 Aur Abimalik ne use ragedá, aur wuh us ke sámhne se bhág niklá; aur ráh men̲ shahr ke pháṭak tak bahutere máre gaye, aur bahutere zak̲hmí húe.

41 Aur Abimalik ne Arúmah men̲ búdobásh kí: aur Zabúl ne Ja'al ko, aur us ke bháíon̲ ko, ḳhárij kar diyá, tá ki Sikm men̲ na rahen̲.

42 Aur dúsre din subh ko aisá húá, ki logon̲ ne nikalke maidán ko pakṛá; aur Abimalik ko ḳhabar húí.

43 So Abimalik ne log liye, aur unhen̲ tín gol kiyá, aur maidán ke bích ghát men̲ baiṭhá, aur muntazir rahá, aur dekho, ki log shahr se nikal áe; tab wuh un ká sámhná karne ko uṭhá, aur unhen̲ már liyá.

44 Aur Abimalik us gol samet, jo us ke sáth thá, áge lapká, aur shahr ke pháṭak kí ráh-guzar par áke khaṛá húá; aur do gol, jo maidán men̲ the, un logon̲ par á paṛe, aur unhen̲ káṭ ḍálá.

45 Aur Abimalik us din shám tak shahr se laṛtá rahá, aur shahr ko le liyá, aur shahr ke logon̲ ko qatl kiyá, aur shahr ko ḍháke ḳhák i siyáh kar diyá, aur us par namak bithráyá.

46 ¶ Aur jab Sikm ke burj ke sab logon̲ ne yih suná, to we Barít Ma'búd ke mandir ke gaṛh men̲ panáh ke liye já ghuse.

47 Aur Abimalik ko yih ḳhabar húí, ki Sikm ke burj ke sab log ikaṭṭhe húe hain̲:

48 Tab Abimalik apní fauj samet Zalmún ke paháṛ par chaṛhá; aur Abimalik ne kulháṛá apne háth men̲ liyá, aur daraḳhton̲ men̲ se ek daraḳht kí ḍálí káṭí, aur use uṭháke apne kándhe par dhará, aur apne sáthwále logon̲ ko kahá, Jo kuchh tum ne mujhe karte dekhá, tum bhí jald waisá hí karo.

49 Tab un sab logon̲ men̲ se har ek ne ek ḍálí káṭ lí, aur Abimalik ke píchhe ho liye, aur unhen̲ burj par ḍálke un men̲ ág lagá dí. Chunánchi Sikm ke burj men̲ jitne log the, jal mare; sab mard aur 'auraten̲, qaríb ek hazár ke the.

50 ¶ Phir Abimalik Taibiz men̲ áyá, aur Taibiz ke muqábil ḳhaime khaṛe kiye, aur use le liyá.

51 Lekin wahán̲ shahr ke andar ek baṛá muhkam qil'a thá; so sáre mard, aur 'auraten̲, aur shahr ke sáre báshinde bhágke us men̲ já ghuse, aur darwáza band kar liyá, aur qil'a kí chhat par chaṛh gaye.

52 Tab Abimalik qil'a par áyá, aur us se laṛá, aur qil'a ke darwáze se, yih iráda karke ki use jalá de, nazdík húá.

53 Tab kisí 'aurat ne chakkí ke páṭ ká ek ṭukṛá Abimalik ke sir par ḍál diyá, aur us kí khopṛí ko toṛ ḍálá.

54 Tab Abimalik ne fauran ek jawán ko, jo us ká siláhbardár thá, buláyá, aur use kahá, ki Apní talwár khín̲ch aur mujhe már, tá ki mere haqq men̲ yih na kahen̲, ki Ek 'aurat ne use márá. Aur us jawán ne use bhonk dí; so wuh mar gayá.

55 Jab Isráelíon̲ ne dekhá, ki Abimalik tamám húá, to har ek apne makán ko rawána húá.

56 ¶ Is tarah se Ḳhudá ne Abimalik kí us sharárat ko, jo us ne apne sattar bháíon̲ ko márke apne báp se kí thí, us par pherá:

57 Aur Sikm ke logon̲ kí sárí badí Ḳhudá ne un ke siron̲ par ḍálí; aur wuh la'nat, jo Yarubba'al ke beṭe Yútám ne un par kí thí, un par á paṛí.

X BA'B.

AUR Abimalik ke ba'd Tol'a bin Fúah bin Dúdú, jo Ishakár ke ḳhándán men̲ se thá, baní Isráel kí himáyat karne ko uṭhá; wuh Ifráím

ke pahár ke darmiyán Samír men
rahtá thá.
2 Us ne teís baras baní Isráel par
hukúmat kí, aur mar gayá, aur Samír
men gárá gayá.
3 ¶ Ba'd us ke Jili'ádí Yáir uthá,
aur us ne baní Isráel par báís baras
hukúmat kí.
4 Us ke tís bete the, jo tís gadhí ke
bachheron par charhá karte the, aur
un ke tís shahr the, jin ke nám áj ke
din tak Yáir-bastíán hain, Jili'ád kí
zamín men.
5 Aur Yáir mar gayá, aur Qámún
men gárá gayá.
6 ¶ Tab baní Isráel KHUDÁWAND
ke huzúr phir badí karne lage, aur
unhon ne Ba'alím, aur 'Istárát, aur
Arám ke ma'búdon, aur Saidá ke ma'-
búdon, aur Moáb ke ma'búdon, aur
baní 'Ammún ke ma'búdon, aur Filis-
tíon ke ma'búdon kí parastish kí, aur
KHUDÁWAND ko chhor diyá, aur us kí
bandagí na kí.
7 Tab KHUDÁWAND ká qahr Isráel
par bharká, aur us ne unhen Filistíon
ke háth men, aur baní 'Ammún ke
háth men, bech dálá.
8 Aur unhon ne usí sál men baní
Isráel ko, balki athárah baras sab baní
Isráel ko, jo Yardan ke pár 'Ammúníon
kí zamín men aur Jili'ád men the,
bashiddat dukh diyá, aur niháyat tang
kiyá.
9 Aur baní 'Ammún ne Yardan pár
hoke Yahúdáh aur Binyamín aur
Ifráím ke khándán se jang kí, yahán
tak ki Isráel bahut tang áe.
10 ¶ Tab baní Isráel ne KHUDÁ-
WAND se faryád kí, aur kahá, ki Ham
ne terá gunáh kiyá, ki apne Khudá ko
chhorá, aur Ba'alím kí parastish kí.
11 Aur KHUDÁWAND ne baní Isráel
ko farmáyá, Kyá aisá nahín, ki main
ne tumhen Misríon ke, aur Amúríon
ke, aur baní 'Ammún ke, aur Filistíon
ke háth se rihái dí?
12 Aur Saidáníon, aur Amálíqíon,
aur Má'úníon ne bhí tum ko tang kiyá,
aur tum ne mujh ko pukárá, so main
ne tumhen un ke háthon se bhí
chhuráyá.
13 Báwujúd us sab ke tum ne mujhe
tark kiyá, aur ajnabí ma'búdon kí par-
astish kí: so ab main tumhen rihái
nahín dene ká.
14 Tum jáo, aur un ma'búdon se,
jinhen tum ne ikhtiyár kiyá hai, far-
yád karo; ki we hí tumháre dukhon
ke waqt tum ko chhuráwen.
15 ¶ Phir baní Isráel ne KHUDÁ-
WAND se kahá, ki Ham ne to gunáh
kiyá: so tú us sab ke muwáfiq, jo tere
nazdík achchhá hai, ham se kar;
faqat áj hí hamen rihái díjiye.
16 Aur unhon ne ajnabí ma'búdon
ko apne darmiyán se dúr kiyá, aur
KHUDÁWAND kí bandagí kí; tab us ká
jí Isráel kí pareshání se gamgín húá.
17 Us waqt baní 'Ammún jam'a
húe, aur Jili'ád men khaime khare
kiye. Aur baní Isráel bhí faráham
húe, aur Misfáh men khaimazan húe.
18 Tab Jili'ád ke logon aur amíron
ne ápas men kahá, Wuh kaun shakhs
hai, jo pahle baní 'Ammún se larná
shurú' kare? ki wuhí Jili'ád ke sab
báshindon ká sardár hogá.

XI BA'B.

AUR Jili'ád men Iftáh nám ek
shakhs bará bahádur thá: yih
ek qahba ke pet se paidá húá thá, aur
Iftáh ká báp Jili'ád thá.
2 Aur Jili'ád kí jorú us se bete janí;
aur us 'aurat ke bete bare húe, tab un-
hon ne Iftáh ko khárij kar diyá, aur
use kahá, ki Hamáre báp ke ghar men
terá hissa nahín, is liye ki tú ajnabí
'aurat ke pet se hai.
3 Tab Iftáh apne bháíon ke pás se
bhágá, aur Túb kí zamín men já rahá:
aur us ke pás bánke log jam'a húe, aur
we us ke sáth áyá jáyá karte the.
4 ¶ Aur aisá húá, ki ek muddat ke
ba'd baní 'Ammún baní Isráel se lare.
5 Aur yún húá, ki jab baní 'Am-

mún baní Isráel se laṛne lage, to Jili-
'ádí buzurg nikle, ki Iftáh ko Túb kí
zamín se le áwen̲:
6 So unhon̲ ne Iftáh ko kahá, ki A',
aur hamárá sardár ho, tá ki ham baní
'Ammún se laṛen̲.
7 Aur Iftáh ne Jili'ádí buzurgon̲ se
kahá, Kyá tum ne mujh se 'adáwat
nahín̲ kí, aur mujhe mere báp ke ghar
se nikál nahín̲ diyá? So ab jo tum
tangí men̲ paṛe, to mujh pás kyún̲ áe?
8 Aur Jili'ádí buzurgon̲ ne Iftáh ko
kahá, ki Ab ham is liye tere pás phir
áe, ki tú hamárá sáth dewe, aur baní
'Ammún se jang kare, aur hamárá aur
Jil'iád ke sáre báshindon̲ ká sardár ho.
9 Aur Iftáh ne Jili'ádí buzurgon̲ se
kahá, ki Agar tum mujhe apne yahán̲
phir le chalo, ki main̲ baní 'Ammún
se laṛún̲, aur agar Ḳhudáwand un ko
mere áge maglúb kar de, to kyá main̲
tumhárá sardár hoún̲gá?
10 Jili'ádí buzurgon̲ ne Iftáh ko
jawáb diyá, ki Ḳhudáwand hamáre
darmiyán sunnewálá howe, basharte ki
tere kahne ke mutábiq ham 'amal na
karen̲.
11 Tab Iftáh Jili'ádí buzurgon̲ ke
sáth rawána húá, aur logon̲ ne use
apná sardár aur hákim muqarrar kiyá:
aur Iftáh ne Misfáh men̲ Ḳhudáwand
ke áge apní sab báten̲ kahín̲.
12 ¶ Aur Iftáh ne baní 'Ammún
ke bádsháh pás elchí bheje, aur kahá,
Tujhe mujh se kyá hai, jo tú mujh par
merí sarzamín men̲ laṛne ko chaṛh áyá
hai?
13 Aur baní 'Ammún ke bádsháh
ne Iftáh ke elchíon̲ ko jawáb diyá, Is
liye ki jab baní Isráel Misr se nikal áe
the, to unhon̲ ne merá mulk, Arnún
se leke Yabúq tak aur Yardan tak, le
liyá thá. So ab tú wuh sarzamín
salámatí se mujhe pher de.
14 Tab Iftáh ne un elchíon̲ ko baní
'Ammún ke bádsháh pás phir bhejá;
15 Aur use kahá, Iftáh yih kahtá
hai, ki Isráel ne Moáb kí sarzamín
aur baní 'Ammún ká mulk nahín̲
liyá;
16 Kyún̲ki Isráelí jab Misr se nikal
áe the, aur daryá e Qulzum tak bayá-
bán men̲ chale, aur Qádis men̲ áe;
17 Tab Isráelíon̲ ne Adúm ke bád-
sháh ko payám bhejá, ki Ham ko apní
sarhadd se guzarne de: lekin Adúm
ká bádsháh un ká shanawá na húá.
Aur isí tarah unhon̲ ne Moáb ke bád-
sháh ko kahlá bhejá, aur us ne bhí na
máná: chunánchi Isráelí Qádis men̲
maqám kar rahe;
18 Tab we bayábán men̲ hoke rawá-
na húe, aur Adúm kí sarzamín aur
Moáb ke mulk ke gird pherá kiyá,
aur Moáb kí sarzamín kí púrab taraf
se áe, aur Arnún ke us pár ḳhaime
khaṛe kiye; par Moáb kí sarhadd men̲
dáḳhil na húe, is liye ki Moáb ká si-
wána Arnún hai.
19 Tab Isráel ne Amúríon̲ ke bád-
sháh Saihún ke pás, jo Hasbún ká
bádsháh thá, elchí bheje; aur Isráel ne
us se kahá, ki Ham ko ruḳhsat díjiye,
ki ham tumhárí sarzamín se hoke apne
maqám ko chale jáen̲.
20 Par Saihún ne Isráel par i'atibár
na kiyá, ki unhen̲ apní sarhadd se
guzarne dewe; balki Saihún ne apne
sab log jam'a kiye, aur Yahas men̲
ḳhaimazan húá, aur Isráel se laṛá.
21 Aur Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhu-
dá ne Saihún ko, us ke sáre lashkar
samet, Isráel ke qabze men̲ kar diyá,
aur unhon̲ ne unhen̲ már liyá. Isí
tarah Isráelí us mulk ke báshinde
Amúríon̲ kí sárí zamín ke wáris ho
gaye.
22 Aur we Arnún se leke Yabúq
tak, aur bayábán se Yardan tak,
Amúríon̲ kí sárí sarhaddon̲ par qábiz
húe.
23 So ab jo Ḳhudáwand Isráel ke
Ḳhudá ne Amúríon̲ ko apní qaum
Isráel ke áge mírás se ḳhárij kiyá, kyá
tú us ká wáris hogá?
24 Jo terá ma'búd Kamús tujhe

mírás men detá hai, kyá tú use mírás
men nahín letá? Pas, ham bhí un sab
ko, jinhen KHUDÁWAND hamárá Khu-
dá hamáre sámhne se khárij kar dewe,
ham un ke wáris honge.
25 Aur ab kyá tú Moáb ke bádsháh
Balaq se, jo Safúr ká betá thá, kuchh
bihtar hai? Kyá us ne baní Isráel se
kadhí jhagrá kiyá, yá kyá us ne kadhí
un ká sámhná kiyá,
26 Jis waqt ki baní Isráel Hasbún
men aur us ke shahron men, aur
'Ará'ir aur us ke shahron men, aur un
sab shahron men, jo Arnún ke donon
kanáron par hain, tín sau baras rahá
kiye? us waqt tum ne unhen kyún na
chhuráyá?
27 Garaz main ne terí badí nahín
kí, balki tú mujh se badí kartá hai, ki
mere sáth larne átá hai. Pas, KHU-
DÁWAND hí, jo Munsif hai, baní Isráel
aur baní 'Ammún ke darmiyán áj ke
din insáf kare.
28 Lekin baní 'Ammún ke bádsháh
ne un báton ko, jo Iftáh ne use kahlá
bhejín, na suná.
29 ¶ Tab KHUDÁWAND kí Rúh If-
táh par áí, aur wuh Jili'ád aur Mu-
nassí se guzarke Misfáh ko, jo Jili'ád
men hai, pahunchá, aur Jili'ád ke
Misfáh se baní 'Ammún kí taraf khu-
rúj kiyá.
30 Aur Iftáh ne KHUDÁWAND kí
mannat mání, aur kahá, ki Agar tú
yaqínan baní 'Ammún ko mere háth
men kar de,
31 To aisá hogá, ki main jab baní
'Ammún kí taraf se salámatí ke sáth
phirúngá, to jo koí mere ghar ke
darwáze se pahle mere istiqbál ko
niklegá, wuh KHUDÁWAND ká hogá,
aur main us ko sokhtaní qurbání guz-
ránúngá.
32 ¶ Tab Iftáh baní 'Ammún kí
taraf pár utrá, tá ki un se laráí kare:
aur KHUDÁWAND ne un ko us ke háth-
on men kar diyá.
33 Aur us ne 'Ará'ir se leke Minyat
ke madkhal tak, jo bís shahr hain, aur
Abíl-Karámím tak, niháyat bará qitál
kiyá. Us tarah baní 'Ammún baní
Isráel se maglúb húe.
34 ¶ Aur Iftáh Misfáh ko apne
ghar áyá, aur dekho, us kí betí table
bajátí aur náchtí húí us ke istiqbál
ke liye niklí: aur wuh iklautí farzand
thí; us ke siwá us ke koí betí betá na
thá.
35 Aur aisá húá, ki jab us ne use
dekhá, to us ne apne kapre pháre,
aur bolá, Háe, háe, merí betí; tú ne
mujh ko niháyat zalíl kiyá hai, balki
tú un men se hai, jo mujhe dukh dete
hain; kyúnki main ne KHUDÁWAND
ko zubán dí hai, aur tál nahín saktá.
36 Us ne us ko kahá, Ai mere báp,
agar tú ne KHUDÁWAND ko zubán dí
hai, to jo kuchh tere munh se niklá so
mujh se kar; is liye ki KHUDÁWAND
ne tere dushmanon baní 'Ammún se
terá intiqám liyá.
37 Phir us ne apne báp ko kahá,
Mere liye itná kar, ki do mahínon kí
muhlat mujh ko de, tá ki kohistán men
phirún, aur main apní sáthwálíon ke
sáth apne kunwárpan par roún.
38 Wuh bolá, Já. Aur us ne use
do mahíne kí rukhsat dí; aur wuh
apní sáthwálíon ko leke gayí, aur ko-
histán men apne kunwárpan par roí.
39 Aur aisá húá, ki do mahínon ke
ba'd wuh apne báp pás phir áí, aur us
ne us ke haqq men us mannat ko, jo
us ne mání thí, adá kiyá: so us ne
kisí mard ko na jáná. Chunánchi
baní Isráel men yih dastúr húá,
40 Ki sál ba sál Isráel kí betíán
játí thín, ki har baras men chár din tak
Iftáh Jili'ádí kí betí kí sanákhwání
karen.

XII BA'B.

US waqt Ifráím ke log jam'a hoke
uttar atráf men gaye, aur Iftáh
se kahá, Tú jo baní 'Ammún se jang
karne ko pár utrá, to kyún hamen
talab na kiyá, ki ham tere sáth chalte?

So ab ham tere ghar ko tujh samet
jalá den̲ge.
2 Iftáh ne unhen̲ jawáb diyá, ki
Merá aur mere logon̲ ká baṛá jhagṛá
baní 'Ammún ke sáth ho rahá, aur jab
main̲ ne tumhen̲ buláyá, to tum ne un
ke háth se mujhe riháí na dí.
3 Aur jab main̲ ne yih dekhá, ki
tumhárí taraf se riháí nahín̲ hotí, to
main̲ ne apní ján hathelí par rakhí,
aur pár utarke baní 'Ammún ká sámh-
ná kiyá, aur Ḳhudáwand ne unhen̲
mere háth men̲ kar diyá: so tum áj
ke din kis liye mujh pás áe ki mujh
se laṛo?
4 Tab Iftáh ne sáre Jili'ádíon̲ ko
jam'a karke Ifráímíon̲ se laṛáí kí, aur
Jili'ádíon̲ ne Ifráímíon̲ ko már liyá;
kyún̲ki we kahte the, ki Tum Jili'ádí
Ifráím ke bhagoṛe ho, jo Ifráímíon̲ aur
Munassíon̲ ke darmiyán rahte ho.
5 Aur Jili'ádíon̲ ne Yardan ke pá-
yábon̲ ko, jo Ifráímíon̲ ke sámhne the,
apne qabze men̲ kiyá. Aur aisá húá,
ki jo Ifráímí bhágá húá áyá, wuh bolá,
ki Mujhe pár jáne de. Aur Jili'ádíon̲
ne use kahá, ki Kyá tú Ifráímí hai?
Agar wuh bolá, Nahín̲;
6 Tab unhon̲ ne use kahá, Kah to,
Shibulat; Wuh bolá, Sibulat; is liye
ki wuh sahíh na bol saktá thá. Tab
unhon̲ ne use pakṛá, aur Yardan ke
páyábon̲ par qatl kiyá: chunánchi us
waqt wahán̲ bayálís hazár Ifráímí qatl
kiye gaye.
7 Aur Iftáh ne chha baras tak baní
Isráel men̲ hukúmat kí: ba'd us ke mar
gayá, aur Jili'ád ke shahron̲ se ek
shahr men̲ gáṛá gayá.
8 ¶ Ba'd us ke Ibsán Baitlahamí
baní Isráel ká hákim húá.
9 Us ke tís beṭe the, aur tís beṭíán̲:
so tís beṭíán̲ us ne báhar byáh dín̲,
aur báhar se apne beṭon̲ ke liye tís
beṭíán̲ le áyá. Wuh sát baras tak
Isráelíon̲ ká hákim rahá.
10 So Ibsán mar gayá, aur Bait-
laham men̲ gáṛá gayá.
11 ¶ Aur us ke ba'd Zabulúní Ailún
Isráelíon̲ ká hákim húá; aur us ne das
baras Isráel par hukúmat kí.
12 Aur Zabulúní Ailún mar gayá,
aur Aiya'lún men̲ Zabulún kí sarza-
mín men̲ dafan kiyá gayá.
13 ¶ Us ke ba'd Hillel Fir'átúní ká
beṭá 'Abdún hákim húá.
14 Aur us ke chálís beṭe the, aur tís
pote, jo sattar gadhí ke bachheron̲ par
chaṛhá karte the. A'ṭh baras us ne
Isráel par hukúmat kí.
15 Aur Hillel Fir'átúní ká beṭá
'Abdún mar gayá, aur 'Amálíq ke
kohistán men̲ sarzamín i Ifráím men̲
Fir'átún ke bích gáṛá gayá.

XIII BA'B.

PHIR baní Isráel ne Ḳhudáwand
kí nazar men̲ badkárí kí: aur
Ḳhudáwand ne unhen̲ chálís baras
tak Filistíon̲ ke háth men̲ kar diyá.
2 ¶ Aur Dán ke gharáne men̲ Zur-
'ah ká ek shaḳhs thá, jis ká nám
Manúha thá. Us kí jorú bánjh thí,
aur koí laṛká na janí.
3 Aur Ḳhudáwand ká firishta us
'aurat ko dikháí diyá, aur use kahá,
ki Dekh, ab tú bánjh hai, aur jantí
nahín̲; par tú hámila hogí, aur beṭá
janegí.
4 So ab ḳhabardár rahiyo, aur mai
yá nashe kí koí chíz na píjiyo, aur
har ek nápák chíz ke kháne se parhez
kíjiyo;
5 Kyún̲ki, dekh, tú hámila hogí,
aur beṭá janegí; us ke sir par kabhí
ustura na phiregá; is wáste ki wuh
laṛká rihm hí se Ḳhudá ká nazír hogá;
aur wuh Isráelíon̲ ko Filistíon̲ ke háth
se riháí dená shurú' karegá.
6 ¶ Tab us 'aurat ne áke apne
shauhar se kahá, ki Ek mard i Ḳhudá
mujh pás áyá; us kí súrat Ḳhudá ke
firishte kí súrat kí tarah bahut ḍarání
thí: par main̲ ne us se nahín̲ púchhá,
ki Tú kahán̲ se hai? aur na us ne
mujhe apná nám batáyá:
7 Par us ne mujhe kahá, Dekh, tú

hámila hogí aur beṭá janegí; so tú ab mai yá koí nasha na píná, aur nápák chíz na kháná; kyún̲ki wuh laṛká peṭ hí se, us ke marne ke din tak, Ḳhudá ká nazír hogá.

8 ¶ Tab Manúha ne Ḳhudáwand ke huzúr 'ájizí se du'á kí, aur kahá, Ai mere Málik, aisá kar ki wuh mard i Ḳhudá, jise tú ne bhejá thá, ham logon̲ pás phir áwe, aur ham ko sikhláwe, ki us laṛke se, jo paidá hone ko hai, ham kyá karen̲.

9 Aur Ḳhudá ne Manúha kí áwáz suní; aur Ḳhudá ká firishta us 'aurat pás, jis waqt wuh khet men̲ baiṭhí thí, phir áyá: us waqt us ká shauhar Manúha us ke sáth na thá.

10 So us 'aurat ne phurtí kí, aur dauṛke apne ḳhasam ko jatáyá, aur use kahá, ki Dekh, wuhí mard, jo agle din mujhe dikhái diyá thá, so ab phir mujhe dikhái diyá.

11 Tab Manúha uṭhke apní jorú ke píchhe rawána húá, aur us mard pás áyá, aur use kahá, Kyá tú wuhí mard hai, jis ne is 'aurat se báten̲ kín̲? Us ne kahá, Main̲ wuhí hún̲.

12 Tab Manúha ne kahá, Ai kásh ki terí báten̲ púrí howen̲! Par wuh laṛká kis taur ká hogá? aur us ká kám kyá hogá?

13 Ḳhudáwand ke firishte ne Manúha se kahá, Un sab chízon̲ se, jo main̲ ne kahín̲, yih 'aurat parhez kare.

14 Wuh aisí koí chíz, jo ták se paidá hotí hai, na kháwe, aur mai yá koí nasha na píe, aur nápák chíz na kháwe; un sab hukmon̲ kí, jo main̲ ne use kiye hain̲, muháfazat kare.

15 ¶ Aur Manúha ne Ḳhudáwand ke firishte ko kahá, Ki tujh se ijázat ho, to ham tujh ko rok rakhen̲, jab tak ki ham tere liye ek bakrí ká bachcha taiyár karen̲.

16 Tab Ḳhudáwand ke firishte ne Manúha ko jawáb diyá, Agarchi tú mujhe rok rakhe, tau bhí main̲ terí roṭí nahín̲ kháne ká: par agar tú sokhtaní qurbání guzránne cháhtá hai, to tujhe lázim hai ki Ḳhudáwand ke liye guzráne. Ki Manúha na jántá thá, ki wuh Ḳhudáwand ká firishta hai.

17 Phir Manúha ne Ḳhudáwand ke firishte ko kahá, Apná nám batá, tá ki jab terá kahá púrá ho, to ham terí ta'ríf karen̲.

18 Aur Ḳhudáwand ke firishte ne use kahá, Tú kyún̲ merá nám púchhtá hai? merá nám 'Ajíb hai.

19 Tab Manúha ne bakrí ká ek bachcha nazr kí qurbání samet leke ek chaṭán par Ḳhudáwand ke liye unhen̲ guzráná: aur firishte ne 'ajáib kám kiye; aur Manúha aur us kí jorú donon̲ dekh rahe the.

20 Aur aisá húá, ki jab mazbah par se ásmán kí taraf shu'ala uṭhá, to Ḳhudáwand ká firishta shu'ala ke darmiyán mazbah par se ásmán ko chalá gayá. Aur Manúha aur us kí jorú ne us hál ko dekhá, aur aundhe mun̲h zamín par gire.

21 Aur Ḳhudáwand ká firishta Manúha aur us kí jorú ko phir dikhái na diyá. Tab Manúha ne jáná, ki wuh Ḳhudáwand ká firishta thá.

22 Tab Manúha ne apní jorú se kahá, ki Ham ab zarúr mar jáen̲ge, kyún̲ki ham ne Ḳhudá ko dekhá.

23 Us kí jorú ne use kahá, Agar Ḳhudáwand cháhtá, ki hamen̲ már ḍále, to sokhtaní qurbání aur nazr kí qurbání hamáre háthon̲ se qabúl na kartá, na hamen̲ yih sab kuchh dikhátá, aur na hamen̲ is waqt yih, jo us ne hamen̲ kahá, kahtá.

24 ¶ Aur wuh 'aurat beṭá janí, aur us ká nám Samsún rakhá; aur wuh laṛká baṛhá, aur Ḳhudáwand ne use mubárak kiyá.

25 Aur Ḳhudáwand kí Rúh ne Dán kí ḳhaimagáh Sur'ah aur Istál ke darmiyán use waqt ba waqt ubháṛne lagí.

XIV BA'B.

AUR Samsún Timnat men utrá; aur Timnat men us ne Filistíon kí beṭíon men se ek 'aurat ko dekhá.
2 Aur us ne phir áke apne báp aur apní má se kahá, ki Main ne Filistíon kí beṭíon men se Timnat men ek 'aurat ko dekhá: so tum use lo ki merí jorú howe.
3 Tab us ke báp aur us kí má ne use kahá, Kyá tere bháíon kí beṭíon men aur merí sárí qaum men koí 'aurat nahín hai, jo tú ná-makhtún Filistíon men se kisí ko jorú kiyá cháhtá hai? Samsún ne apne báp ko kahá, Isí ko mere wáste le; kyúnki wuh mujhe bahut achchhí ma'lúm hotí.
4 Par us ke má báp na samjhe, ki yih KHUDÁWAND kí marzí se hai, ki Filistíon se muqábala karne ká dánw ḍhúnḍhtá hai; kyúnki us waqt Filistí Isráel par hukmrán the.
5 ¶ Ba'd us ke Samsún aur us ke má báp Timnat men utre, aur Timnat ke tákistánon men pahunche; to dekho, ek jawán sher us ke sámhne á garjá.
6 Tab KHUDÁWAND kí Rúh Samsún par názil húí, aur us ne use yún pháṛá jaise bakrí ke bachche ko pháṛte hain, báwujúde ki us ke háth men kuchh na thá: par wuh, jo us ne kiyá thá, apne báp se yá apní má se na kahá.
7 Phir wuh utar gayá, aur us ne us 'aurat se báten kín; aur wuh Samsún kí nazar men achchhí lagí.
8 ¶ Aur ba'd ek muddat ke wuh us ko lene gayá, aur us jagah pahunchke kanáre gayá, tá ki us sher kí lásh ko dekhe; aur dekho, ki wahán sher kí lásh men shahd kí makkhíon ká hujúm aur shahd bhí thá.
9 Us ne use háth men le liyá, aur khátá húá chalá, aur apne má báp pás áyá, aur unhen bhí kuchh diyá, aur unhon ne kháyá: par us ne unhen na jatáyá, ki main ne yih shahd sher kí lásh men se nikálá.
10 ¶ Phir us ká báp us 'aurat ke yahán utar gayá: wahán Samsún ne baṛí mihmání kí; kyúnkí jawánon ká yih dastúr thá.
11 Aur aisá húá, ki jab wahán ke logon ne use dekhá, to we tís rafíqon ko láe, ki us ke sáth rahen.
12 ¶ Samsún ne unhen kahá, ki Main tum se ek pahelí púchhtá hún: so agar tum mihmání ke sát din men use bújho, aur mujhe batláo, to main tís kattání oṛhne aur tís joṛe kapṛe tum ko dúngá:
13 Aur agar tum batá na sako, to tum tís kattání oṛhne aur tís joṛe kapṛe mujh ko do. We bole, ki Apní pahelí bayán kar, tá ki ham use sunen.
14 Tab us ne kahá, Khánewále men se kháná niklá, aur zabardast men se miṭhás. Aur we tín din tak us pahelí ko hall na kar saken.
15 Aur sátwen din unhon ne Samsún kí jorú se kahá, ki Hamáre liye apne shauhar ko phuslá, tá ki pahelí hamen bujhá dewe; nahín to ham tujh ko aur tere báp ká ghar ág se jalá denge: kyá tum ne ham ko isí liye buláyá hai, ki hamárá jo kuchh hai so apná kar lo?
16 Tab Samsún kí jorú us ke áge roí, aur bolí, ki Tú mujh se dushmaní rakhtá hai, aur mujh ko piyár nahín kartá: tú ne merí qaum ke farzandon se wuh pahelí púchhí, aur mujhe batlá na dí. Us ne use kahá, Dekh main ne apne báp aur apní má ko bhí nahín batáí hai, so kyá tujhe batlá dún?
17 So wuh us ke áge un sát dinon tak, jin men un kí mihmání ho rahí, royá kí: aur sátwen din aisá húá, ki us ne use batá dí; kyúnki us ne use nipaṭ tang kiyá: so us ne apní qaum ke farzandon se kah dí.
18 Aur us shahr ke logon ne sátwen din súraj ke ḍúbne se pahle us se kahá,

Shahd se míṭhá kyá hai, aur bágh se
zabardast kaun? Tab us ne unhen̲
kahá, Agar tum merí bachhiyá ko hal
tale ne jotte, to merí pahelí kabhú na
bújhte.
19 ¶ Phir KHUDÁWAND kí Rúh us
par názil húí, aur wuh Asqalún ko
utar gayá; wahán̲ us ne un ke tís
ádmí máre, aur un kí poshák le lí, aur
we joṛe kapṛe pahelí-bújhnewálon̲ ko
diye. So us ká gussa bhaṛká, aur wuh
apne má báp ke ghar uṭhke chalá gayá.
20 Par Samsún kí jorú, us ke ek
rafíq ko, jise us ne dost rakhá thá, dí
gayí.

XV BA'B.

BA'D ek muddat ke gehún̲ káṭne
ke mausim men̲ aisá húá, ki
Samsún ek bakrí ká bachcha leke apní
jorú ke yahán̲ gayá, aur us ne kahá,
Main̲ apní jorú pás koṭhrí men̲ jáún̲gá.
Magar us ke báp ne use andar jáne na
diyá.
2 Aur us ke báp ne kahá, Mujh ko
yaqín thá, ki tú us se bezár húá; is
liye main̲ ne use tere rafíq ko de ḍálá:
kyá us kí chhoṭí bahin us se kahín̲
khúbsúrat nahín̲ hai? so us ke 'iwaz
ise líjiye.
3 ¶ Samsún ne un kí bábat kahá,
Main̲ is waqt Filistíon̲ ke muqábale
men̲ be-ilzám ṭhahrún̲gá, agarchi main̲
un se buráí karún̲.
4 Aur Samsún ne jáke tín sau siyár
pakṛe, aur do do karke dum se dum
miláe, aur donon̲ dumon̲ ke bích
mash'alen̲ bándhín̲.
5 Aur mash'alon̲ ko roshan karke
siyár Filistíon̲ ke khaṛe kheton̲ men̲
chhoṛ diye, aur púlíon̲ se leke taiyár
kheton̲ tak, angúrí bágon̲ aur zaitún-
on̲ samet, jalá diyá.
6 ¶ Tab Filistíon̲ ne kahá, Yih kis
ne kiyá? We bole, Timnatí ke
dámád Samsún ne, is liye ki us ne us
kí jorú chhínke us ke rafíq ko dí. Tab
Filistí chaṛh áe, aur us 'aurat ko aur
us ke báp ko ág se jalá diyá.
7 ¶ Aur Samsún ne unhen̲ kahá,
Agarchi tum ne aisá kiyá, tau bhí
main̲ tum se badlá lún̲gá; ba'd us ke
báz áún̲gá.
8 Aur us ne unhen̲, kúlon̲ aur
ránon̲ par, baṛí már márí: aur wahán̲
se utarke Aitám kí pahárí ke ek darár
men̲ já rahá.
9 ¶ Tab Filistí chaṛhe, aur sarza-
mín i Yahúdáh ke darmiyán khaima-
gáh kí, aur Lahí men̲ phail gaye.
10 Aur Yahúdáh ke logon̲ ne un se
kahá, Tum ham par kyún̲ chaṛh áe
ho? We bole, Samsún ke bándhne
ko ham áe hain̲, ki jaisá us ne ham se
kiyá, ham us se waisá hí karen̲.
11 Tab Yahúdáh ke tín hazár
jawán Aitám kí paháṛí ke us darár
men̲ utar gaye, aur Samsún ko kahá,
Kyá tú na jántá thá, ki Filistí ham
par hukmrán̲ hain̲? so yih tú ne ham
se kyá kiyá? Us ne unhen̲ kahá, Jaisá
unhon̲ ne mujh se kiyá thá, main̲ ne
un se waisá hí kiyá.
12 Unhon̲ ne use kahá, Ab ham áe
hain̲, ki tujhe bándhke Filistíon̲ ke
qabze men̲ kar den̲. Samsún ne
unhen̲ kahá, Mujh se qasam karo, ki
Ham áp tujh par hamla na karen̲ge.
13 Unhon̲ ne use jawáb deke kahá,
ki Nahín̲; par ham tujhe kaske bán-
dhen̲ge, aur un ke qabze men̲ tujh ko
kar den̲ge: par hargiz tujhe ján se na
máren̲ge. Phir unhon̲ ne use do nayí
rassíon̲ se bándhá, aur paháṛí men̲ se
use úpar láe.
14 ¶ Jab wuh Lahí men̲ á pahun-
chá, to Filistí us par lalkáre: us waqt
KHUDÁWAND kí Rúh us par názil húí,
aur we rasse, jin se us ke bázú bandhe
the, aise ho gaye jaise san jo ág se jal
jáe, aur us ke háthon̲ par kí banden̲
khul gayín̲.
15 Us waqt us ne ek gadhe ke
jabṛe kí nayí haḍḍí pái, aur apná háth
baṛháke use liyá, aur us se us ne ek
hazár ádmí ko márá.
16 Aur Samsún bolá, Ek gadhe ke

jabṛe kí haḍḍí se to túdon̲ ke túde
húe; main̲ ne ek gadhe ke jabṛe kí
haḍḍí se ek hazár mard be-ján kiye.
17 Aur aisá húá, ki jab yih kalám
kah chuká, to us ne jabṛá apne háth
men̲ se phenk diyá, aur us jagah ká
nám Rúmat-Lahí rakhá.
18 ¶ Aur wuh nipaṭ piyásá húá:
tab us ne K̲HUDÁWAND ko pukárá, aur
kahá, Tú ne apne bande ke háth se yih
baṛí rihái bak̲hshí: ab kyá main̲ piyás
se marún̲, aur ná-mak̲htúnon̲ ke háth
men̲ paṛún̲?
19 Par K̲hudá ne Lahí men̲ ek gaṛ-
há khodá, aur wahán̲ se pání niklá;
aur jab us ne use piyá, tab us ke dam
men̲ dam áyá, aur dobára jiyá. Is liye
us ne us jagah ká nám 'Ain-Haqqore
rakhá, jo Lahí men̲ áj tak hai.
20 Aur us ne Filistíon̲ ke waqt men̲
bís baras tak baní Isráel par hukúmat
kí.

XVI BA'B.

BA'D us ke Samsún 'Azah ko gayá;
wahán̲ us ne ek fáhisha 'aurat
dekhí; wuh us pás andar gayá.
2 Aur 'Azah ke logon̲ ko k̲habar
húí, ki Samsún yahán̲ áyá hai. Un-
hon̲ ne use gher liyá, aur sárí rát
shahr ke pháṭak par us kí ghát men̲
lage rahe; par rát bhar chup cháp
rahe, aisá kahke, ki Subh ko, jab din
howe, to ham use már lenge.
3 Aur Samsún ádhí rát tak leṭá ra-
há, aur ádhí rát ko uṭhke us ne shahr
ke pháṭak ke pallon̲ ko aur donon̲
bázúon̲ ko arange samet le gayá, aur
unhen̲ apne kándhe par dharke us
paháṛ kí chonṭí par, jo Habrún ke
sámhne hai, pahunchá diyá.
4 ¶ Aur ba'd ek muddat ke aisá
húá, ki wuh Súriq kí wádí men̲ ek
'aurat par, jis ká nám Dalílah thá,
'áshiq húá.
5 Aur Filistíon̲ ke qutb us 'aurat
pás chaṛh áe, aur use kahá, ki Tú use
phusláke daryáft kar le, ki us kí yih
shahzori káhe se hai, aur ham kyún̲-
kar us par g̲alib áwen̲, tá ki ham use
bándhke use 'ájiz karen̲, to ham men̲
se ek ek gyárah gyárah sau rúpiye
tujhe denge.
6 ¶ Tab Dalílah ne Samsún ko
kahá, ki Mujhe batláiye, ki terí shah-
zorí káhe se hai; tujhe kyún̲kar koí
bándhe, tá ki tujhe 'ájiz kare.
7 Samsún ne use kahá, ki Agar we
mujh ko bed kí harí sát chhálon̲ se, jo
súkh na gayí hon̲, bándhen̲, to main̲
sust paṛún̲gá, aur jaisá koí aur ádmí
hai, waisá ho jáún̲gá.
8 Tab Filistíon̲ ke qutb bed kí sát
harí chhálen̲, jo k̲hushk na húí thín̲,
us 'aurat pás láe, aur 'aurat ne use un
se bándhá.
9 Ghátwále us pás koṭhrí ke andar
the. 'Aurat ne use kahá, ki Ai Sam-
sún, Filistí tujh par chaṛh áe! Us ne
bed kí un chhálon̲ ko toṛá, jis tarah se
san ke tár, jis men̲ ág se jhulasne kí
bú áwe, toṛe jáwen̲. So daryáft na
húá, ki us kí qúwat káhe se hai.
10 Tab Dalílah ne Samsún ko ka-
há, ki Dekh, tú ne mujh se ṭhaṭṭhá
kiyá, aur mujh se jhúṭh bolá: ab
mujhe batá díjiye, ki tú kyún̲kar
bándhá jáwe.
11 Us ne use kahá, Agar we mujhe
nayí ḍorion̲ se, jo kabhí kám men̲ na
áí hon̲, kaske bándhen̲, to main̲ kam-
zor hún̲gá, aur kisí aur ádmí kí
mánind ho jáún̲gá.
12 Tab Dalílah ne nayí ḍorián̲ lín̲,
aur us ko un se bándhá, aur us se
kahá, ki Ai Samsún, Filistí tujh par
chaṛh áe! Aur ghátwále to koṭhrí
men̲ baiṭh hí rahe the. So us ne apne
bázúon̲ par se un ko táge kí mánind
toṛ dálá.
13 Phir Dalílah ne Samsún se
kahá, Ab ke bhí tú ne mujh se ṭhaṭ-
ṭhá kiyá, aur mujh se jhúṭh bolá:
mujhe batá, tú kis chíz se bándhá
jáegá? Us ne use kahá, Agar tú merí
sát laṭen̲ táne ke sáth bine.
14 Tab us ne khún̲ṭe se use kasá,

aur us se kahá, ki Ai Samsún, Filistí tujh par chaṛh áe! Wuh nínd se chaunká, aur us bunne ke khúnṭe ko táne ke sáth leke chalá gayá.

15 ¶ Tab us ne us se kahá, Kyún̲kar tú kahtá hai, ki main̲ tujhe cháhtá hún̲, hálán̲ki terá dil mujh se nahín̲ lagá? Tú ne yih tín martabe mujh se ṭhaṭṭhá kiyá, aur mujhe nahín̲ batáyá ki terá zor kis men̲ hai.

16 Aur aisá húá, ki jab us ne use roz roz báton̲ se tang kiyá, aur bahut sí haṭ kí, yahán̲ tak ki us ká dam nák men̲ áyá;

17 Tab us ne apne dil kí us se kahí, aur use batáyá, ki Mere sir par ustura nahín̲ phirá, is liye ki main̲ apní má ke peṭ hí men̲ se K̲hudá ká nazír hún̲: so agar merá sir múnḍá jáwe, to merá zor mujh se játá rahegá, aur main̲ nátáqat ho jáún̲gá, aur jaise sab ádmí hote hain̲, waisá hí main̲ bhí ban jáún̲gá.

18 Aur jab Dalílah ne dekhá, ki ab us ne apne dil ká sab hál kholá, tab Filistíon̲ ko qutbon̲ ko kahlá bhejá, ki Ab ke bár phir áo, ki sab, jo kuchh us ke dil men̲ thá, us ne mujh par záhir kiyá. So Filistíon̲ ke qutb us pás áe, aur naqdí apne háth men̲ láe.

19 Tab us ne use apne ghuṭnon̲ par sulá rakhá; aur ádmí buláke sát laṭen̲ jo us ke sir par thín̲, munḍwá ḍálín̲; aur use satáne lagí, aur us ká zor us se játa rahá.

20 Aur wuh bolí, Ai Samsún, Filistí tujh par chaṛh áe! Aur wuh nínd se jágá; aur us ne kahá, ki Main̲ áge kí tarah báhar jáún̲gá, aur apne ta,ín̲ hiláún̲gá: par wuh na jántá thá, ki K̲HUDÁWAND us pás se chalá gayá.

21 ¶ Tab Filistíon̲ ne use pakṛá, aur us kí ánkhen̲ phoṛ ḍálín̲, aur use 'Azah men̲ utár láe, aur pítal kí zanjíron̲ se jakṛá; aur wuh qaidk̲háne men̲ paṛá húá chakkí pístá thá.

22 Garaz, ba'd us ke ki us ká sir munḍáyá gayá, us ke bál phir jamne lage.

23 Aur Filistíon̲ ke qutb faráham húe, tá ki apne ma'búd Dajún ke liye baṛí qurbání guzránen̲, aur k̲hushí karen̲; kyún̲ki unhon̲ ne kahá, ki Hamáre ma'búd ne hamáre dushman Samsún ko hamáre qábú men̲ kar diyá.

24 Aur jab logon̲ kí nigáh us par paṛí, to unhon̲ ne apne ma'búd kí sitáish kí, aur bole, Hamáre ma'búd ne hamáre dushman ko, jis ne hamárá mulk ujáṛ kar diyá, aur ham men̲ se bahuton̲ ko halák kiyá, hamáre qábú men̲ kar diyá.

25 Aur aisá húá, ki jab we k̲hushdil ho gaye the, tab unhon̲ ne kahá, Samsún ko buláo, ki hamáre liye tamáshá kare. So unhon̲ ne Samsún ko qaidk̲háne se bulwáyá; aur us ne un ke liye tamáshá kiyá: aur unhon̲ ne use do sutún ke bích men̲ khaṛá kiyá thá.

26 Tab Samsún ne us laṛke ko, jo us ká háth pakṛe húe thá, kahá, Mujhe un sutúnon̲ ko, jin par yih ghar qáim hai, chhúne de, tá ki main̲ un par takya karún̲.

27 Aur wuh ghar mardon̲ aur 'auraton̲ se bhará thá, aur Filistíon̲ ke sáre qutb wahín̲ the; qaríb tín hazár zan o mard ke chhat par the, jo Samsún ko tamáshá karte dekh rahe the.

28 Tab Samsún ne K̲HUDÁWAND ko pukárá, aur kahá, ki Ai Málik K̲HUDÁWAND, main̲ tujh se minnat kartá hún̲, ki mujhe yád kar, ai K̲hudá, aur ab kí bár mujhe zor bak̲hsh, tá ki main̲ ek bárgí Filistíon̲ se apní donon̲ ánkhon̲ ká badlá lún̲.

29 Aur Samsún ne donon̲ darmiyání sutúnon̲ ko, jin par ghar qáim thá, aur jin par wuh takya kiye húe thá, ek ko dahne háth se aur dúsre ko báen̲ se pakṛá.

30 Aur Samsún bolá, Ki merí ján bhí Filistíon̲ ke sáth játí rahe. So ap-

ne sáre zor se jhukáyá, aur wuh ghar
un qutbon aur un sab logon par, jo
us men the, gir pará. So we log,
jinhen us ne apne marte dam márá,
un se, jinhen us ne jíte jí qatl kiyá
thá, kahín ziyáda the.
31 Tab us ke bháí aur us ke báp ká
sárá gharáná utar áyá, aur use uthàke
úpar le gayá, aur use Sur'ah aur Istál
ke darmiyán us ke báp Manúha kí
qabristán men gárá. Aur us ne bís ba-
ras tak baní Isráel par hukúmat kí.

XVII BA'B.

US waqt Ifráím ke pahár men ek
shakhs thá, jis ká nám Míkáh
thá.
2 Us ne apní má se kahá, We gyá-
rah sau rúpiye, jo tujh se liye gaye
the, jin kí bábat tú ne la'nat bhejí,
aur mere kánon men bhí kahá, dekh,
wuh rúpá mere pás hai; main ne use
liyá. Us kí má bolí, Ai mere bete,
KHUDÁWAND tujh ko barakat de.
3 Aur jab us ne we gyárah sau rúpiye
apní má ko pher diye, tab us kí má
ne kahá, ki Main ne yih rúpá KHU-
DÁWAND ke liye muqaddas kiyá thá,
ki apne háth se apne bete ko dún, ki
wuh ek but taráshá húá aur ek dhálá
húá banáwe: so ab main tujhe pher
detí hún.
4 Par us ne we rúpiye apní má ko
pher diye. Us kí má ne do sau rúpiye
leke dhálnewále ko diyá; us ne un se
ek taráshá húá aur ek dhálá húá but
banáyá: so we donon Míkáh ke ghar
men the.
5 Aur wuh mard Míkáh Khudá ká
ek ghar rakhtá thá, aur us ne ek afúd
aur Tiráfím ko banáyá thá, aur apne
beton men se ek ko muqaddas kiyá;
so wuh us ke liye káhin húá.
6 Us waqt Isráel men koí bádsháh
na thá, aur har ek shakhs, jo us kí
nazar men achchhá ma'lúm hotá,
wuhí kartá thá.
7 ¶ Aur Yahúdáh ke gharáne ke
Baitlaham i Yahúdáh men ek jawán
thá, jo Láwí thá, jis ne wahán sukúnat
ikhtiyár kí thí.
8 Yih shakhs Yahúdáh ke shahr
Baitlaham se niklá, ki aur kahín,
jahán jagah páwe, jáke rahe: so wuh
chalte chalte kohistán i Ifráím ke
darmiyán Míkáh ke ghar pahunchá.
9 Aur Míkáh ne use kahá, Tú kahán
se áyá hai? Us ne use kahá, Main
Baitlaham i Yahúdáh ká ek Láwí hún,
aur játá hún, ki aur kahín, jahán
jagah páún, wahín rahún.
10 Míkáh ne use kahá, Mere sáth
rah, aur merá báp o káhin ho; main
tujhe das rúpiye sáliyána, aur ek jorá
kaprá, aur kháná dúngá. So Láwí
bhítar gayá.
11 Aur yih Láwí us mard ke sáth
rahne par rází húá; aur wuh jawán us
ke beton men se ek kí mánind thá.
12 Aur Míkáh ne us Láwí ko
muqaddas kiyá, aur wuh jawán us ká
káhin baná, aur Míkáh ke ghar men
rahá.
13 Tab Míkáh ne kahá, Main ab
jántá hún, ki KHUDÁWAND mujh se
nekí kiyá cháhtá hai, ki ek Láwí
merá káhin húá.

XVIII BA'B.

UN dinon men Isráel ká koí bád-
sháh na thá: aur unhín dinon
men Dán ká firqa kisí mírás ko apne
rahne ke liye dhúndhtá thá; kyúnki
unhen us din tak Isráel ke firqon ke
bích kámil mírás na milí thí.
2 So baní Dán ne apne gharáne men
se pánch bahádur mard apní sarhadd-
on Sur'ah aur Istál men se bheje, tá ki
zamín kí jásúsí karen, aur us kí ha-
qíqat daryáft karen; unhon ne unhen
kahá, ki Jáo, aur zamín kí haqíqat
daryáft karo. We jab kohistán i
Ifráím men Míkáh ke ghar men áe,
to wahín utre.
3 Jab Míkáh ke ghar pás pahunche
unhon ne us Láwí jawán kí áwáz
pahcháni, aur udhar phirke use kahá,

Tujh ko yahá͟n kaun láyá? tú yahá͟n
kyá kartá hai? aur yahá͟n tere liye kyá
hai?
4 Us ne unhe͟n kahá, Míkáh ne
mujh se yú͟n yú͟n sulúk kiyá, aur
mujhe naukar rakhá, aur mai͟n us ká
káhin baná.
5 Unho͟n ne use kahá, ki Ḳhudá se
mashwarat líjiye, tá ki ham jáne͟n, ki
yih hamárá safar, jis me͟n ham bilfi'al
hai͟n, hamáre liye mubárak hogá, yá
nahí͟n.
6 Us káhin ne unhe͟n kahá, Sa-
lámatí se jáo; ki yih tumháre safar
kí ráh, jis me͟n tum játe ho, Ḳhudá-
wand ke huzúr hai.
7 ¶ So we pá͟ncho͟n shaḳhs chal
nikle, aur Lais me͟n áe. Unho͟n ne
wahá͟n ke logo͟n ko dekhá, ki beḳhauf
Saidáníon ke taur par aman o chain
se rahte hai͟n; aur us sarzamín me͟n
koí hákim na thá, jo un ko kisí bát
me͟n zalíl kartá; aur ki we Saidáníon
se bahut dúr the, aur kisí se kuchh
sarokár na rakhte the.
8 So we apne bháío͟n pás Sur'ah
aur Istál me͟n phir áe. Aur un ke
bháío͟n ne un se púchhá, ki Tum kyá
kahte ho?
9 We bole, Uṭho, tá ki ham un par
chaṛh jáe͟n; ki ham ne wuh sarzamín
dekhí, aur dekho, ki bahut ḳhúb hai;
aur tum chup cháp rahte ho? ab
chalne me͟n aur us zamín par qábiz
hone me͟n sustí na karo.
10 Jab tum chaloge, to ek ásúda
qaum me͟n, aur ek mulk i wasí' me͟n
dáḳhil hoge: ki Ḳhudá ne use tum-
háre qabze me͟n kar diyá hai; wuh
ek mulk hai, jis me͟n dunyá kí sárí ni-
'amato͟n me͟n se kisí kí kamtí nahí͟n.
11 ¶ Tab baní Dán ke gharáne
me͟n se Sur'ah aur Istál ke chha sau
mard hathyár bá͟ndhke wahá͟n se
rawána húe.
12 Aur we chaṛhe, aur unho͟n ne
áke sarzamín i Yahúdáh ke Qaryat-
Ya'arím me͟n ḳhaimagáh kí; is liye
we áj ke din tak us jagah ko Mahánah-
Dán kahte hai͟n; aur yih Qaryat-
Ya'arím ke píchhe hai.
13 Aur wahá͟n se guzarke kohistán
i Ifráím me͟n pahunche, aur Míkáh ke
ghar me͟n áe.
14 ¶ Tab un pá͟nch mardo͟n ne, jo
Lais kí sarzamín me͟n jásúsí ke liye
gaye the, apne bháío͟n se ḳhitáb kiyá,
aur unhe͟n kahá, Tumhe͟n ḳhabar hai,
ki un gharo͟n me͟n ek afúd, aur Tiráfím,
aur taráshá húá but, aur ek ḍhálá húá
hai: so ab socho, ki tum ko kyá
karná munásib hai.
15 Tab we us taraf gaye, aur us
Láwí jawán ke makán me͟n, ya'ne
Míkáh ke ghar me͟n, dáḳhil húe, aur
us se ḳhair o 'áfiyat púchhí.
16 So we chha sau baní Dán hath-
yár-band bahádur jawán darwáze par
khaṛe rahe.
17 Aur un pá͟ncho͟n ne, jo zamín
kí jásúsí ko nikle the, ghar ke andar
ghuske taráshá húá but, aur afúd, aur
Tiráfím, aur ḍhálá húá but, sab kuchh
le liyá. Us waqt wuh káhin un chha
sau jangí mardo͟n ke sáth jo hathyár-
band the, darwáze par khaṛá thá.
18 So unho͟n ne Míkáh ke ghar
me͟n ghuske, taráshá húá but, aur
afúd, aur Tiráfím, aur ḍhálá húá but,
uṭhá liyá. Tab káhin un se bolá, Tum
yih kyá karte ho?
19 Tab unho͟n ne use kahá, Chup
rah; apná háth apne mu͟nh par dhar;
aur hamáre sáth chal, aur hamárá báp
aur káhin ban; tere liye ek shaḳhs
ke ghar ká káhin honá achchhá hai,
yá yih ki tú ek firqe, baní Isráel ke
ek gharáne ká, káhin ho?
20 Tab káhin ká dil ḳhush ho gayá,
aur us ne afúd, aur Tiráfím, aur
taráshe húe but ko, uṭhá liyá, aur
logo͟n ke darmiyán áyá.
21 Chunánchi we phire aur rawána
húe, aur laṛko͟n aur mawáshí, aur
bhárí bhárí asbáb ko apne áge dharke
chal nikle.

22 ¶ We Míkáh ke ghar se kuchh dúr gaye the, ki Míkáh ke ghar ke ás pás ke rahnewále faráham húe, aur unhon̲ ne baní Dán ko já hí liyá.

23 Aur unhon̲ ne baní Dán ko lalkárá. Tab unhon̲ ne apne mun̲h phere aur Míkáh se kahá, Tujh ko kyá húá, jo tú is amboh ke sáth átá hai?

24 Wuh bolá, Tum ne mere ma'búdon̲ ko, jinhen̲ main̲ ne banáyá, aur mere káhin ko, le liyá, aur chale gaye; ab merá kyá báqí rahá? Aur tum kahte ho, ki Tujh ko kyá húá?

25 Tab baní Dán ne use kahá, ki Terí áwáz hamáre bích men̲ sunái na jáwe, nahín̲ to ham men̲ se koí kaṛwe mizáj ádmí tujh par lapken̲: so tú apní aur apne gharáne kí ján kí halákat ká sabab hogá.

26 Aur baní Dán ne apní ráh lí: aur Míkáh dekhke ki we mujh se zoráwar hain̲, mun̲h phiráke apne ghar ko lauṭá.

27 Aur we Míkáh kí banáí húí chízen̲ us ke káhin samet jo us ke pás thá líe húe Lais men̲ un ásúda o gáfil logon̲ ke bích já pahunche, aur un ko unhon̲ ne tah i teg kiyá, aur shahr jalá diyá.

28 Un ká himáyatí koí na thá; kyún̲ki wuh Saidá se dúr thá, aur unhen̲ kisí se kám na thá; aur wuh Bait-Rahúb kí wádí men̲ thá. Ba'd us ke unhon̲ ne ek shahr banáyá, aur us men̲ base.

29 Aur us shahr ká nám Dán rakhá, un ke báp Dán náme ke mutábiq, jo Isráel ko paidá thá: lekin pahle us shahr ká nám Lais thá.

30 ¶ Aur baní Dán ne wuh taráshá húá but nasb kiyá: aur Yúnatan, bin Jairsúm, bin Munassí, wuh aur us ke beṭe, us sarzamín kí asírí ke din tak, baní Dán ke káhin bane rahe.

31 Aur un sab dinon̲ men̲ jin men̲ Khudá ká ghar Sailá men̲ rahá, Míkáh ká taráshá húá but unhon̲ ne apne liye nasb kar rakhá.

XIX BA'B.

UN dinon̲ men̲, ki jin men̲ baní Isráel ká koí bádsháh na thá, aisá húá, ki ek shakhs ne jo Láwí thá, aur koh i Ifráím ke dáman par rahtá thá, Yahúdáh ke Baitlaham se ek haram ko apne wáste liyá.

2 Us kí haram us se bewafáí karke us pás se Yahúdáh ke Baitlaham men̲ apne báp ke ghar phir gayí, aur púre chár mahíne wahán̲ rahí.

3 Aur us ká khasam uṭhá, aur us ke píchhe rawána húá, ki use manáe aur pher láe; aur us ke sáth us ká chákar aur do gadhe the. So wuh use apne báp ke ghar men̲ le gayí; aur us chhokrí ke báp ne jyún̲ use dekhá, to us kí muláqát se khush húá.

4 So us ke sasur, ya'ne us 'aurat ke báp ne use rok rakhá, aur wuh us ke sáth tín din tak rahá: aur unhon̲ ne kháyá piyá, aur wahán̲ ṭike rahe.

5 ¶ Chauthe din jyún̲ we subh sawere uṭhe, to aisá húá, ki wuh rawána hone ke liye uṭh khaṛá húá. Tab chhokrí ke báp ne apne dámád se kahá, Roṭí ke ek ṭukṛe se apne dil ko sambhál, ba'd us ke tum apní ráh lo.

6 So we donon̲ baiṭh gaye, aur milke kháyá piyá: kyún̲ki chhokrí ke báp ne us shakhs ko kahá thá, ki Razámand hújiye, aur rát bhar rahiye, aur apne dil ko khush rakhiye.

7 Phir jab wuh mard uṭh khaṛá húá, ki rawána ho, tab us ká sasur us se bajidd húá; aur phir us ne wahán̲ rát ko káṭá.

8 Aur pánchwen̲ din sawere uṭhá, tá ki rawána howe. Phir chhokrí ke báp ne use kahá, Main̲ terí minnat kartá hún̲, ki tú apne dil ko sambhál. So we din ḍhalte tak ṭhahar gaye, aur donon̲ ne ek sáth kháyá.

9 Aur jab wuh shakhs, aur us kí haram, aur us ká chákar, sub uṭhe, ki rawána hon̲, phir chhokrí ke báp, us ke sasur, ne use kahá, Dekh, ki din shám ke qaríb hotá hai; main̲ tum se min-

nat kartá húṉ, ki tum yaháṉ rát bhar
káṭo; dekh, din ḍhaltá játá hai: yahíṉ
rah jáiye, ki terá dil ḵhush ho, aur
uṭhke subh sawere apní ráh líjiye, ki
tú apne ḵhaime kí taraf rawána ho.
10 Par wuh shaḵhs us rát rahne se
rází na húá: so wuh uṭhá aur rawána
húá, aur Yabús ke barábar, jis ko
Yarúsalam kahte haiṉ, pahunchá;
donoṉ gadhe zín kiye húe us ke sáth
the, aur us kí haram bhí sáth thí.
11 Jab we Yabús ke nazdík pa-
hunche, to din bahut ḍhalá thá. Tab
chákar ne apne sáhib se kahá, A'iye,
ham Yabúsíoṉ ke is shahr meṉ dá-
ḵhil hoṉ, aur yahíṉ ṭikeṉ.
12 Us ke áqá ne use kahá, Ham
begáne shahr meṉ, jo baní Isráel ká
nahíṉ, dáḵhil na howeṉge, balki Jibi-
'ah kí samt já raheṉge.
13 Aur apne chákar se kahá, ki Chal,
aur in makánoṉ meṉ se ek ke pás
jáweṉ, yá Jibi'ah ke, yá Rámah ke, tá
ki us meṉ rát ko káṭeṉ.
14 So we waháṉ se guzarke safar
kar rahe; aur jab Jibi'ah baní Bin-
yamín ke shahr ke nazdík áe, to súraj
ḍúbá.
15 So we udhar phire, ki Jibi'ah
meṉ dáḵhil hoke waháṉ ṭikeṉ. Aur
jab wuh dáḵhil húá, to shahr ke ek
kúche meṉ baiṭh gayá; kyúṉki waháṉ
koí aisá na thá, jo unheṉ ṭikáne ke
wáste apne ghar le játá.
16 ¶ Ittifáqan shám ke waqt ek
pír mard khet par se kám tamám
karke waháṉ áyá; wuh bhí koh i
Ifráím ká thá, jo Jibi'ah meṉ á basá
thá: par us maqám ke báshinde Bin-
yamíní the.
17 Us ne jyúṉ ánkheṉ uṭháíṉ to
dekhá, ki ek musáfir shaḵhs shahr ke
raste par hai: so us pír mard ne kahá,
Tú kaháṉ ko játá hai, aur kaháṉ se
átá hai?
18 Us ne use kahá, ki Ham Ya-
húdáh ke Baitlaham se áke koh i If-
ráím ke dáman ko játe haiṉ; maiṉ
waháṉ se húṉ; maiṉ Yahúdáh ke
Baitlaham ko gayá thá, aur ab KHU-
DÁWAND ke ghar ko játá húṉ; yaháṉ
koí aisá mard nahíṉ, jo hameṉ apne
ghar utáre.
19 Báwujúde ki hamáre sáth ha-
máre gadhoṉ ká dána chára bhí hai,
aur mere, aur terí launḍí ke, aur is
jawán ke liye, jo tere bandoṉ ke sáth
hai, roṭí aur mai bhí hai; kisí chíz kí
kamtí nahíṉ.
20 Us pír mard ne kahá, Terí salá-
matí ho; terá sárá ihtiyáj ba har súrat
mere zimme ho, lekin ráste meṉ har-
giz na ṭikiye.
21 Wuh use apne ghar le gayá, aur
us ke gadhoṉ ko chára diyá: unhoṉ ne
apne páṉw dhoe, aur kháyá piyá.
22 ¶ Aur jab we apne diloṉ ko
ḵhush kar rahe the, to dekho, ki us
shahr ke logoṉ meṉ se ba'zoṉ ne, jo
baní Bali'ál the, us ghar ko gher liyá,
aur darwáze ko píṭá, aur us búṛhe
sáhib i ḵháne ko kahá, ki Us shaḵhs
ko, jo tere ghar meṉ áyá hai, báhar lá,
tá ki ham us ke sáth fi'al kareṉ.
23 Wuh búṛhá sáhib i ḵhána un pás
báhar niklá, aur unheṉ kahá, Nahíṉ,
mere bháio, aisí bad-fi'alí mat kíjiye;
chúṉki yih shaḵhs mere ghar meṉ
áyá hai, is liye jahálat ká kám mat
kíjiye.
24 Dekho, merí kuṉwárí beṭí aur
us kí haram to haiṉ; maiṉ abhí unheṉ
báhar le átá húṉ; tum un kí hurmat
lo, aur jo kuchh tumhárí nazar meṉ
achchhá ho, wuhí un se karo: par is
shaḵhs se aisá palíd kám mat karo.
25 Par we log us kí bát na mánte
the: so us mard ne apní haram ko
pakṛá, aur un pás báhar le áyá. Un-
hoṉ ne us se tamám rát badzátí karte
karte subh kar dí; aur jab din chaṛhne
lagá, to use chhoṛ gaye.
26 Wuh 'aurat pau phaṭte húe áí,
aur us mard ke ghar ke darwáze par,
jaháṉ us ká ḵháwind thá, gir paṛí,
yaháṉ tak ki roshní húí.

27 Aur us ká ḳháwind subh ko uṭhá, to us ne ghar ke darwáze khole, aur báhar niklá, ki rawána ho: aur dekho, wuh 'aurat jo us kí haram thí, ghar ke darwáze par paṛí thí; aur us ke háth ástáne par phaile húe the.

28 Us ne use kahá, Uṭh, á chale chalen̲; par kuchh jawáb na páyá. Tab us shaḳhs ne use apne gadhe par dhar liyá, aur wuh mard uṭhá, aur apne makán ko rawána húá.

29 ¶ Us ne ghar pahunchke chhúrí lí, aur apní haram ko leke haḍḍíon̲ samet us ke bárah ṭukṛe káṭe, aur Isráel kí sárí sarhaddon̲ men̲ bhej diye.

30 Aur aisá húá, ki jis kisí ne yih dekhá, wuh bolá, ki Jis din se ki baní Isráel Misr se nikal áe, áj ke din tak, aisá fi'al na húá, aur na aisá kisí ne dekhá: is ko gaur karo, aur saláh lo, aur bolo.

XX BA'B.

TAB sáre baní Isráel nikle, aur sárí jamá'at, Dán se leke Biarsab'a tak, zamín i Jilí'ád samet, ek hí ádmí kí tarah hoke KHUDÁWAND ke huzúr Misfáh men̲ ikaṭṭhí áí.

2 Aur tamám qaum ke sardáron̲ ne, ya'ne baní Isráel ke sáre firqon̲ ke, Ḳhudá ke logon̲ ke majma' men̲, chár lákh piyádon̲ ke jo talwár khín̲che húe the, apne ta,in̲ házir kiyá.

3 (Aur baní Binyamín ne suná, ki baní Isráel Misfáh men̲ jam'a húe.) Aur baní Isráel ne kahá, Bayán kar, ki yih fazíhat kyún̲kar húí?

4 Tab us Láwí ne, jo us maqtúl 'aurat ká shauhar thá, jawáb diyá, aur kahá, ki Main̲ apní haram samet Jibi'ah men̲, jo Binyamín ká hai, ṭikne ke liye áyá thá:

5 Aur Jibi'ah ke log mujh par chaṛh áe, aur rát ko ghar ke girdágird merí ghát men̲ baiṭhe, aur cháhá ki mujhe mar len̲; aur unhon̲ ne merí haram ko aisá be-hurmat kiyá, ki wuh mar gayí.

6 So main̲ ne apní haram ko leke use ṭukṛe ṭukṛe kiyá, aur un ṭukṛon̲ ko Isráel kí sárí mírás kí sarzamín men̲ bhejá; kyún̲ki Isráel ke darmiyán unhon̲ ne shuhdápan aur ahmaqí kí.

7 Dekho, tum sab baní Isráel ho; ab tum yahín̲ apne liye bát aur mashwarat karo.

8 ¶ Tab we log sab ke sab ek hí ádmí kí tarah hoke uṭhe, aur bole, ki Ham men̲ se koí apne ḳhaime men̲ na jáegá, aur ham men̲ se koí apne ghar kí taraf ruḳh na karegá.

9 Ab yih wuh hai, jo ham Jibi'ah se karen̲ge; ham qur'a ḍálke us par chaṛháí karen̲ge;

10 Ki ham Isráel ke sab firqon̲ men̲ se sau píchhe das, aur hazár píchhe sau, aur das hazár píchhe ek hazár mard, logon̲ ke liye rasad lene ke wáste, judá karen̲, tá ki log jis waqt ki Binyamín ke Jibi'ah men̲ áwen̲, to us sárí ahmaqí ke mutábiq, jo unhon̲ ne Isráel men̲ kí, 'amal karen̲.

11 So sáre baní Isráel jam'a húe, aur ek hí ádmí kí tarah muttahid hoke us shahr par chaṛh áe.

12 ¶ Aur baní Isráel ke firqon̲ ne Binyamín ke sáre firqe men̲ log bheje, aur yún̲ kahá, ki Yih kyá sharárat hai, jo tumháre darmiyán húí?

13 Ab un mardon̲, baní Bali'ál ko, jo Jibi'ah men̲ hain̲, hamáre hawále karo, ki ham unhen̲ qatl karen̲, aur Isráel men̲ se sharr ko meṭ ḍálen̲. Lekin baní Binyamín ne apne bháíon̲ baní Isráel ká kahá na máná:

14 Balki baní Binyamín shahron̲ men̲ se Jibi'ah men̲ jam'a húe, tá ki baní Isráel se laṛne ko ḳhurúj karen̲.

15 Aur baní Binyamín, jo shahron̲ men̲ se us waqt jam'a húe, chhabbís hazár talwariye jawán gine gaye, siwá un ke jo Jibi'ah ke báshinde the, aur we shumár men̲ sát sau chune húe jawán the.

16 Un sab logon̲ men̲ se sát sau

chune húe jawán báen-hathe the, jin men har ek patthar se bál par bekhatá nishána mártá thá.

17 Aur Isráel ke log, Binyamín ke siwá, chár lákh talwariye jawán the: ye sab sáhib i jang the.

18 ¶ Aur baní Isráel uthe, aur Khudá ke ghar par charh gaye, aur Khudá se mashwarat cháhí, aur kahá, ki Ham men se kaun pahle baní Binyamín se jáke laráí kare? Khudáwand ne farmáyá, Pahle Yahúdáh.

19 So baní Isráel subh sawere uthe, aur Jibi'ah ke barábar khaime khare kiye.

20 Aur Isráel ke log Binyamín se laráí karne ko nikle; aur Isráel ke log Jibi'ah men un ke muqábil saff bándhke khare húe.

21 Tab baní Binyamín ne Jibi'ah se nikalke us din báís hazár Isráelíon ko qatl karke khák men milá diyá.

22 Par logon ne, ya'ne Isráel ke mardon ne, apne ta,ín mazbút karke dúsre din usí maqám par, jahán pahle din saff bándhí thí, phir saff bándhí.

23 Lekin baní Isráel úpar gaye, aur shám tak Khudáwand ke áge roe, aur Khudáwand se saláh púchhí, ki Ham apne bháí Binyamín ke beton se larne ke liye un par phir charhen, yá nahín? Khudáwand ne farmáyá, Us par charho.

24 So baní Isráel dúsre din baní Binyamín ke muqábala ke liye nazdík áe.

25 Aur us dúsre din Binyamín ne Jibi'ah se nikalke baní Isráel ke athárah hazár ádmí márke zamín par dál diye; ye sab talwariye ádmí the.

26 ¶ Tab sáre baní Isráel aur sáre log uthe, aur Khudá ke ghar men áe, aur roe, aur wahán Khudáwand ke huzúr baithe; aur us din sab ne shám tak roza rakhá, aur sokhtaní qurbánián aur salámatí kí qurbánián Khudáwand ke áge guzránín.

27 Aur baní Isráel ne Khudáwand se púchhá; kyúnki Khudá ke 'ahd ká sandúq un dinon men wahín thá.

28 Aur Hárún ke bete Íli'azar ká betá Fínihás un dinon men us ke áge khará rahtá thá. Tab baní Isráel ne suwál kiyá, ki Main apne bháí Binyamín se phir laráí karún, yá us se báz áún? Khudáwand ne farmáyá, Já, ki main kal un ko tere háth men kar dúngá.

29 So baní Isráel ne Jibi'ah ke girdágird kamínwálon ko bithláyá.

30 Aur baní Isráel tísre din baní Binyamín kí mukhálafat men charh gaye, aur áge ke muwáfiq Jibi'ah ke muqábil phir saff bándhí.

31 Aur baní Binyamín logon ká sámhná karne ko nikle, aur shahr se dúr tak khinch gaye the; aur un sháhráhon par, jin men kí ek ráh Baitel ko, aur dúsrí maidán men Jibi'ah ko játí thí, áge kí tarah logon ko márná aur qatl karná shurú' kiyá, aur Isráel ke tís ádmí ke qaríb már dále.

32 Aur baní Binyamín ne kahá, ki We áge kí tarah ham se maglúb húe. Aur baní Isráel ne kahá, ki A'o, bhágen, aur unhen shahr se sháhráhon par khínch láen.

33 Tab sáre Isráel ke mard ek ek apne maqám se uth khare húe, aur us jagah, jis ká nám Ba'al-Tamar hai, saffen bándhín. Us waqt we Isráelí, jo kamín men baithe the, apne makánon se Jibi'ah ke maidán ke bích fauran nikle.

34 Aur das hazár jawán, sáre Isráel ke chune húe, ek taraf se Jibi'ah par áe, aur sakht laráí húí; par unhon ne na jáná, ki un par balá názil húá cháhtí hai.

35 Tab Khudáwand ne Binyamín ko Isráel ke áge márá: aur baní Isráel ne us din pachís hazár ek sau Binyamíníon ko qatl kiyá: ye sab talwariye mard the.

36 Aur baní Binyamín ne dekhá,

ki we maglúb húe; kyúnki Isráel ke
mardon ne Binyamíníon ko tarah dí
thí, is liye ki we un kamínwálon ke
i'atimád par the, jinhen unhon ne
Jibi'ah ke ás pás biṭháyá thá.
37 Tab kamínwálon ne phurtí kí,
aur Jibi'ah par jhapṭe; aur kamín-
wálon ne apne ta,ín phailáyá, aur sáre
shahr ko tah i teg kiyá.
38 Isráel ke logon men aur un ka-
mínwálon men yih nishán muqarrar
húá thá, ki we ek baṛá shu'ala ma'a
dhúnwen ke shahr se uṭháwen.
39 Aur jab Isráel ke log laṛne men
tarah dete gaye, to Binyamín ne márná
shurú' kiyá, aur un men ke qaríb tís
ádmí ke qatl kiye; kyúnki unhon ne
kahá, ki We yaqínan hamáre sámhne
shikast kháte játe hain, jis tarah pahlí
laṛáí men khái thí.
40 Par jis waqt shu'ala dhúwen ke
sutún ke sáth shahr se uṭhá, to baní
Binyamín ne apne píchhe nigáh kí,
aur dekho, ki shahr se ásmán tak
shu'ala uṭhá.
41 Aur jis waqt Isráel ke mard
phire, tab Binyamín ke log ghabráe,
ki unhon ne dekhá, ki balá názil húí.
42 So unhon ne Isráel ke mardon
ke sámhne se apní píṭh pherke bayá-
bán kí ráh lí; par laṛáí un par á paṛí;
aur un logon ne, jo aur shahron se áte
the, unhen bích men faná kar diyá.
43 Yún unhon ne Binyamíníon ko
gherá, aur unhen ragedá, aur Jibi'ah
ke muqábil ásání se un ko laṭárá.
44 So aṭhárah hazár baní Binyamín
gir gaye: ye sab bahádur mard the.
45 Aur we phirke Rimmon kí chaṭ-
án kí taraf bayábán men bhág gaye,
aur sháhráhon men já ba já chun
chunke pánch hazár aur máre, aur
Jida'ún tak unhen khúb ragedá, aur
un men se do hazár aur máre.
46 So sab baní Binyamín, jo us din
gir gaye, pachís hazár talwariye jawán
the; aur ye sab ke sab bahádur the.
47 Par chha sau ádmí bayábán kí
taraf phirke Rimmon kí chaṭán ko
bhág gaye, aur Rimmon kí chaṭán
men chár mahíne rahe.
48 Tab Isráel ke mard baní Bin-
yamín par phire, aur har ek bastí men
unhen tahi teg kiyá, mardon ko aur
haiwánát ko, aur un sab ko jo un ke
háth áe; aur jis jis shahr men gaye, un
sab ko phúnk diyá.

XXI BA'B.

AUR Isráel ke logon ne Misfáh men
qasam kháke kahá thá, ki Ham
men se koí apní beṭí ko Binyamín
men se kisí ko jorú hone ke liye na
degá.
2 Aur log Khudá ke ghar men áe,
aur shám tak wahán Khudá ke áge
rahe, aur chilláe, aur zár zár roe;
3 Aur bole, Ai KHUDÁWAND, Isráel
ke Khudá, Isráel par yih kyá hádisa
paṛá, ki Isráel men se áj ke din ek
firqa kam ho gayá?
4 Aur aisá húá, ki subh ko dúsre
din sawere uṭhke logon ne us jagah ek
mazbah biná kiyá, aur sokhtaní qur-
báníán aur salámatí kí qurbáníán guz-
ránín.
5 Aur baní Isráel ne kahá, ki Isráel
ke sáre firqon men se kaun hai, jo
KHUDÁWAND ke huzúr jamá'at ke sáth
nahín chaṛh áyá? kyúnki unhon ne
sakht qasam khái thí, ki Wuh, jo
KHUDÁWAND ke huzúr Misfáh men há-
zir na hogá, so zarúr qatl kiyá jáegá.
6 So baní Isráel apne bhái Binya-
mín kí bábat pachhtáe aur bole, ki
A'j ke din baní Isráel ká ek firqa kaṭ
gayá.
7 Aur we, jo báqí rahe hain, ham
unhen jorúán kahán se den? ki ham
ne to KHUDÁWAND kí qasam khái hai,
ki Ham apní beṭíán jorú karne ko un-
hen nahín denge.
8 ¶ Tab unhon ne kahá, ki Baní
Isráel men se kaun firqa hai, jo Mis-
fáh men KHUDÁWAND ke huzúr nahín
chaṛh áyá? Aur dekho, ki lashkargáh
par jamá'at men shámil hone ke liye

Yabís-Jili'ád ke báshindon men se koí
wahán házir na thá.
9 Kyúnki unhon ne logon ká shu-
már kiyá, aur Yabís-Jili'ád ke báshin-
don men se kisí ko na páyá.
10 Tab unhon ne bárah hazár mard
i bahádur rawána kiye, aur unhen
hukm diyá, ki jáke Yabís-Jili'ád ke
báshindon ko, 'auraton aur bachchon
samet, qatl karo.
11 Aur yih wuh kám hai, jis ká
tum ko karná zarúr, ki sáre mardon,
aur 'auraton ko jo mard se hambistar
húí hon, halák kar dená.
12 So unhon ne Yabís-Jili'ád ke
báshindon men chár sau kunwárí
'auraten páín, jo mard se ná-wáqif
thín, ki kisí se hambistar na húí thín:
aur we unhen sarzamín i Kan'án men
Sailá ke bích lashkar men le áe.
13 Tab sárí jamá'at ne baní Binya-
mín ko, jo Rimmon kí chatán men
the, kahlá bhejá, aur salámatí ká pai-
gám unhen diyá.
14 So us waqt Binyamíní phir áe;
aur unhon ne Yabís-Jili'ád kí un
'auraton men se, jo jítí bachí thín, un
kí jorúán kar dín: par we un ke liye
bas na húín.
15 Aur log Binyamín ke liye bahut
pachhtáe, is liye ki Khudáwand ne
Isráel ke firqon men rakhna dálá.
16 ¶ Tab jamá'at ke buzurg bole,
ki Un ke liye jo bach rahe hain, jo-
rúon kí kyá fikr karen, ki baní Binya-
mín kí sárí 'auraten márí gayín?
17 Tab unhon ne kahá, ki Baní
Binyamín men se jo bach rahe hain,
zarúr hai, ki un ke liye mírás rahe, tá
ki baní Isráel ká ek firqa miṭ na jáe.
18 Tau bhí ham to apní beṭíon men
se unhen jorúán de nahín sakte: ky-
únki baní Isráel ne yih kahke qasam
kháí hai, ki Wuh jo baní Binyamín ko
jorú de, so ma'lún hai.
19 Tab unhon ne kahá, Dekho,
Sailá men, ek maqám par, jo Baitel kí
uttar taraf, aur us sháhráh kí púrab
taraf hai, jo Baitel se Sikm ko Labúnah
kí dakhan taraf hoke játí hai, wáqí'
hai, sál ba sál Khudáwand kí 'íd log
karte hain.
20 Tab unhon ne baní Binyamín
ko hukm kiyá, ki Jáo, aur angúrí bá-
gon ke darmiyán ghát men lago,
21 Aur intizár karo, aur dekho, ki
jab Sailá men kí beṭíán table aur daf
leke náchtí húí niklen, tab tum angú-
rí bágon men se nikalke Sailá kí be-
ṭíon men se ek ek apne liye jorú le lo,
aur Binyamín ke mulk ko liye chale
jáo.
22 Aur aisá hogá, ki jab un ke báp
yá bhái ham pás áke faryád karen, to
ham unhen kah denge, ki Un par
hamárí khátir mihrbání kíjiye; kyún-
ki us laṛáí men ham ne ek ek ke liye
ek jorú bachá na rakhí; aur tum ne
unhen ab áp se na dín, nahín to, tum
gunahgár hote.
23 Garaz, baní Binyamín ne aisá hí
kiyá, aur apne shumár ke muwáfiq un
men se, jo náchtí niklí thín, jinhen
pakaṛ liyá thá, ek ek ne apne liye
jorú le lí; aur apní mírás ko phire,
aur apne shahron kí marammat kí,
aur un men base.
24 Aur baní Isráel wahán se usí
waqt chale gaye, har ek apne firqe aur
apne gharáne men; aur we sab wahán
se rawána hoke ek ek apní mírás par
gayá.
25 Aur un dinon men baní Isráel
ká koí bádsháh na thá: har ek shakhs,
jo kuchh us kí nazar men achchhá
ma'lúm hotá thá, wuhí kartá thá.

RU'T KI' KITA'B.

I BA'B.

AB qázíon̲ kí riyásat ke waqt men̲
aisá húá ki us sarzamín men̲ kál
paṛá. Aur Yahúdáh ke Baitlaham se
ek mard apní jorú aur do beṭon̲ samet
niklá, ki Moáb ke mulk men̲ já base.
2 Us mard ká nám Ilimalik, aur us
kí jorú ká nám Na'úmí thá, aur us ke
do beṭon̲ ke nám Mahlún, aur Kilyún
the; ye Yahúdáh ke Baitlaham ke
Ifrátí the. So we Moáb kí sarzamín
men̲ áe, aur wahán̲ rahe.
3 Aur Na'úmí ká shauhar Ilimalik
mar gayá; aur wuh aur us ke donon̲
beṭe báqí rah gaye the.
4 Un donon̲ ne Moáb kí 'auraton̲
men̲ se jorúán̲ kín̲; ek ká nám 'Urfah,
aur dúsrí ká nám Rút thá; aur we das
baras ke qaríb wahán̲ rahe.
5 Ba'd us ke Mahlún aur Kilyún
donon̲ mar gaye; so wuh 'aurat apne
do beṭon̲ se aur apne ḳháwind se tanhá
rahí.
6 ¶ Tab wuh apní donon̲ bahúon̲
samet uṭhí, tá ki Moáb kí sarzamín se
lauṭ jáwe; is liye ki us ne Moáb ke
mulk men̲ yih hál suná, ki Ḳhudá-
wand ne apne logon̲ kí ḳhabar lí thí,
aur unhen̲ roṭí dí.
7 So wuh us jagah se, jahán̲ wuh thí,
donon̲ bahúon̲ samet chal niklí, aur
safar kí, ki Yahúdáh kí sarzamín ko
jáe.
8 Aur Na'úmí ne apní donon̲ ba-
húon̲ se kahá, Tum donon̲ apne apne
maike ko jáo: jaise tum ne mere
donon̲ marhúmon̲ se aur mujh se mihr-
bání kí, waise hí Ḳhudáwand tum se
mihrbání kare.
9 Ḳhudá aisá hí kare, ki har ek
tum men̲ se apne ḳhasam ke ghar men̲
árám páwe. Tab us ne unhen̲ chúmá;
aur unhon̲ ne milke áwáz i buland kí,
aur roín̲.
10 Phir un donon̲ ne use kahá, So
nahín̲, balki ham tere sáth tere logon̲
ke darmiyán jáengí.
11 Aur Na'úmí bolí, Ai merí beṭío,
phir jáo; mere sáth káhe ko átí ho?
Kyá mere rihm men̲ aur beṭe hain̲, jo
tumháre ḳhasam howen̲?
12 Ai merí beṭío, phirke jáo; kyún̲-
ki main̲ baṛí buṛhiyá hún̲, aur ḳhasam
karne ke láiq nahín̲. Agar main̲ kahtí
ki mujhe ummed hai, basharte ki áj
kí rát merá ḳhasam ho, aur main̲ laṛke
jantí;
13 So kyá tum, jab tak ki we baṛe
hote, un ke liye intizár kartín̲, aur
un ke intizár men̲ ḳhasam na kartín̲?
Nahín̲, merí beṭío; main̲ tumháre sa-
bab se ziyáda dilgír hún̲, is liye ki
Ḳhudáwand ká háth merí muḳhála-
fat men̲ baṛháyá gayá hai.
14 Tab unhon̲ ne phir áwáz i bu-
land kí, aur roín̲. Aur 'Urfah ne
apní sás kí machchián̲ lín̲; par Rút
us se lipṭí rahí.
15 Aur us ne kahá, ki Dekh, tere
ḳháwind ke bhái kí jorú apne kunbe
aur apne ma'búd ke pás phir gayí: tú
bhí apne ḳháwind ke bhái kí jorú ke
píchhe chalí já.
16 Rút bolí, Mujh ko tang mat kar,

ki main̲ tujhe tanhá chhoṛún̲, aur tere
píchhe na chalún̲; kyún̲ki jahán̲ tú
jáegí, main̲ jáún̲gí; aur jahán̲ tú rahegí,
main̲ rahún̲gí; tere log mere log, aur
terá Ḳhudá merá Ḳhudá hogá;
17 Jahán̲ tú maregí, wahín̲ main̲
marún̲gí; aur wahín̲ main̲ bhí gaṛún̲-
gí: Ḳhudáwand mujh se aisá hí aur
us se ziyáda kare, agar maut ke siwá
koí dúsrá sabab mujh ko tujh se judá
kar de.
18 Jab us ne dekhá, ki wuh us kí
hamráhí par nipaṭ máil hai, tab wuh
kahne se báz rahí.
19 ¶ So we donon̲ rawána húín̲,
yahán̲ tak ki Baitlaham men̲ áín̲. Jab
we Baitlaham men̲ dáḳhil húín̲, to sáre
shahr men̲ dhúm machí, aur we bole,
ki Yih Na'úmí hai?
20 Us ne unhen̲ kahá, Mujh ko
Na'úmí mat kaho, balki Marrah kaho;
is liye ki Qádir i Mutlaq ne mujh se
niháyat talḳhí kí.
21 Main̲ bharí púrí gayí, aur Ḳhu-
dáwand mujh ko ḳhálí pher láyá:
pas, tum kyún̲ mujhe Na'úmí kahtí
ho, hálánki Ḳhudáwand merá mu-
ḳhálif húá, aur Qádir i Mutlaq ne mujh
ko dukh diyá?
22 Garaz, Na'úmí aur us kí sáthí
us kí bahú Moábí Rút donon̲ Moáb
ke mulk se yahán̲ pahunchín̲; aur
jau káṭne ke mausim men̲ Baitlaham
men̲ dáḳhil húín̲.

II BAB.

NA'UMI' ke ḳhasam ká ek rish-
tadár thá, Ilimalik ke gharáne
men̲, baṛá máldár, jis ká nám Bo'az
thá.
2 So Moábí Rút ne Na'úmí se kahá,
Mujhe ijázat díjiye, to main̲ kheton̲
men̲ jáún̲, aur jo koí mihrbání kí
nazar mujh par kare, us ke píchhe
píchhe bálen̲ chun láún̲. Aur wuh
use bolí, Já, merí beṭí.
3 So wuh gayí, aur khet men̲ áke
káṭnewálon̲ ke píchhe bálen̲ chunne
lagí: aur aisá ittifáq húá ki khet ká
wuh hissa Ilimalik ke rishtadár Bo'az
ká thá.
4 ¶ Aur dekho, ki Bo'az Baitlaham
se á pahunchá, aur káṭnewálon̲ se
bolá, Ḳhudáwand tumháre sáth. Aur
we jawáb men̲ bole, Ḳhudáwand tujhe
barakat de.
5 Phir Bo'az ne apne chákar se,
jo káṭnewálon̲ par mu'aiyan thá, púch-
há, ki Yih kis kí chhokrí hai?
6 Chákar ne, jo káṭnewálon̲ par
mu'aiyan thá, jawáb diyá, ki Yih
Moábí chhokrí hai, jo Moáb se Na'úmí
ke sáth lauṭ áí;
7 Aur wuh bolí, Mihrbání karke
mujh ko káṭnewálon̲ ke píchhe púlíon̲
ke bích men̲ bálen̲ chunke jam'a karne
díjiye. So yih áke subh se ab tak,
ki ghar men̲ kuchh thoṛá árám karne
ke liye rahí, yahín̲ házir hai.
8 Bo'az ne Rút ko kahá, Merí beṭí,
kyá tú merí na sunegí? ki tú dúsre
khet men̲ bálen̲ chunne ko na já, aur
yahán̲ se na nikal, balki isí tarah merí
chhokríon̲ ke sáth sáth rah:
9 Is khet par jise we káṭte hain̲
nigáh rakh, aur un ke píchhe píchhe
chalí já: kyá main̲ ne in jawánon̲ ko
hukm nahín̲ kiyá, ki tujhe na chhúen̲?
aur jab tú piyásí ho, to ṭhiliyon̲ pás
já, aur wuhí, jo mere jawánon̲ ne
bhará hai, pí.
10 Tab wuh munh ke bhal jhukí,
aur zamín par sijda kiyá, aur use
kahá, Kyá bá'is hai, ki tú ne mihrbání
kí nazar mujh par kí hai, ki merí
ḳhabar letá hai, hálánki main̲ ajnabí
'aurat hún̲?
11 Aur Bo'az ne jawáb diyá, aur
use kahá, ki Mujh par wuh sab záhir
kiyá gayá hai, jo kuchh tú ne apne
ḳháwind ke marne ke ba'd apní sás
ke sáth kiyá, aur kyún̲kar tú ne apne
báp ko aur apní má ko aur apne waṭan
ko chhoṛá, aur in logon̲ men̲, jinhen̲
tú is se peshtar na jántí thí, áí.
12 Ḳhudáwand tere kám ká badlá
de, balki Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhu-

dá kí taraf se, jis ke paron tale bharosá
karke áí, tujh ko púrá badlá diyá
jáwe.
13 Tab wuh bolí, Ai mere málik,
kásh ki terí mihrbání kí nazar mujh
par ho; ki tú ne mujhe dilásá diyá, aur
báton men apní laundí kí dildárí kí,
agarchi main terí laundíon men se ek
ke barábar nahín.
14 Phir Bo'az ne use kahá, Ki
kháne ke waqt tú yahán á, aur roṭí
khá, aur apne nawále sirke men bhigo.
Tab wuh káṭnewálon ke pás baiṭh
gayí: aur us ne us ke pás bhúná húá
anáj dhar diyá; so us ne kháyá, aur
ser húí, aur kuchh chhoṛ diyá.
15 Aur jab wuh bálen chunne uṭhí,
to Bo'az ne apne jawánon ko kahá, ki
Use púlíon ke bích men bhí chunne
do, aur use uláhná mat do.
16 Aur us ke liye muṭṭhon men se
qasdan girá do, aur chhoṛ do, ki wuh
chune, aur use koí malámat na kare.
17 So wuh shám tak chuntí rahí,
aur jo kuchh us ne chuná thá, use
jháṛá; so wuh qaríb ek aifah jau ke
húá.
18 ¶ So wuh use uṭháke shahr ko
gayí, aur jo kuchh us ne chuná thá,
so us kí sás ne dekhá; aur us ne wuh
bhí jo ser hoke chhoṛá thá nikálke
apní sás ko diyá.
19 Phir us kí sás ne us se púchhá,
ki Tú ne áj kahán bálen chunín, aur
kahán mihnat kí? Mubárak ho wuh,
jis ne terí khabar lí. Tab us ne apní
sás par use jis ke yahán mihnat kí thí
záhir kiyá, aur kahá, ki Us shakhs ká
nám, jis ke yahán áj main ne mihnat
kí, Bo'az hai.
20 Na'úmí ne apní bahú se kahá,
Wuh Khudáwand se barakat páe,
ki jis ne zindon aur murdon se apní
mihrbání báz na rakhí. Aur Na'úmí
ne use kahá, ki Yih shakhs hamárá
qarábatí hai, un men se, jo chhuṛá
lene ká haqq rakhte hain.
21 Moábí Rút bolí, Us ne mujhe
yih bhí kahá, ki Jab tak mere káṭne
ká mausim rahe, tú mere jawánon ke
sáth sáth rahá kar.
22 Na'úmí ne apní bahú Rút se
kahá, Ai merí beṭí, khúb hai ki tú us
kí chhokríon ke sáth hamesha jáyá
kare, aur we tujhe dúsre khet par na
páwen.
23 So us ne Bo'az kí laundíon ke
sáth, jab tak jau aur gehún káṭne ká
mausim rahá, jáyá kí, aur apní sás ke
yahán rahá kí.

III BAB.

PHIR us kí sás Na'úmí ne use kahá,
Merí beṭí, kyá main terá chain
na cháhún, jis men terí bhaláí ho?
2 Ab kyá Bo'az hamáre rishtadáron
men se nahín, jis kí laundíon ke sáth
tú rahí thí? Dekh, wuh áj rát kha-
líhán men jau phaṭakegá.
3 So tú nahá dho, aur khushbú lagá,
aur apní poshák pahín, aur khalíhán
ko utar já; aur jab tak wuh khá
pí na chuke, tab tak apne ta,ín us
mard par záhir mat kar.
4 Jab wuh sone ko jáe, to us jagah
ko, jahán wuh sone jáegá, dekh; tab
tú andar já, aur us ke pánw khol, aur
wahín paṛ rah; aur wuh sab, jo tujhe
karná munásib hai, tujh se kahegá.
5 Us ne apní sás se kahá, Sab, jo
kuchh tú ne mujh se kahá, main kar-
úngí.
6 ¶ Chunánchi wuh khalíhán ko
utar gayí, aur jo kuchh ki us kí sás
ne hukm diyá thá, wuh sab kiyá.
7 Aur jab Bo'az khá pí chuká, aur
us ká dil khush húá, to galle ke ḍher
kí ek taraf jáke leṭá. Tab wuh dabe
pánwon áí, aur us ke pánwon ko kholá,
aur wahín paṛ rahí.
8 ¶ Aur aisá húá, ki ádhí rát ko
Bo'az hirásán húá, aur us ne karwaṭ
lí, aur kyá dekhtá hai, ki ek 'aurat us
ke pánwon pás paṛí hai.
9 Tab us ne púchhá, Tú kaun hai?
Wuh bolí, Main terí laundí Rút: so
tú apní laundí par apní kamlí ko

phailá; kyúnki tú un men se hai jo
chhuṛáne ká haqq rakhte hain.

10 Wuh bolá, KHUDÁWAND tujhe
barakat de, merí beṭí; ki tú ne pahle
kí banisbat ab ke waqt ziyáda mihr-
báni kar dikhái, ki tú ne jawánon ká,
khwáh daulatmand, khwáh miskín,
un ká píchhá na kiyá.

11 Ab, ai merí beṭi, mat ḍar; sab,
jo kuchh ki tú cháhtí hai, main tujh
se karúngá: ki merí qaum ká tamám
shahr jántá hai, ki tú pák-dáman
'aurat hai.

12 Aur yih sach hai, ki main chhu-
ṛáne ká haqq rakhtá hún; lekin ek
aur bhí hai, jo qarábat men mujh se
ziyáda nazdík hai.

13 Is rát rah já, aur subh ko agar
wuh qarábat ká haqq adá karná chá-
he, to khair; qarábat ká haqq adá
kare: aur agar wuh tere sáth qarábat
ká haqq adá karná na cháhe, to zinda
KHUDÁWAND kí qasam hai, main
qarábat ká haqq adá karúngá: subh
tak paṛí rah.

14 ¶ So wuh subh tak us ke pánwon
pás paṛí rahí. Aur subh ko, aise
sawere ki koí ek dúsre ko na pahchán
sake, uṭh khaṛí húí. Tab us mard ne
kahá, Záhir hone na páwe, ki kha-
líhán men koí 'aurat áí thí.

15 Phir us ne kahá, Chádar ko jo
tere úpar hai phailá, aur use tháme
rah. Jab us ne use thámá, to us ne
chha paimáne jau ke nápe, aur use us
par rakh diyá: so wuh shahr ko
gayí.

16 Jab wuh apní sás pás áí, to us
ne kahá, Ai merí beṭí, tú kaun hai?
Us ne sab kuchh, jo us mard ne us se
kiyá thá, bayán kiyá;

17 Aur kahá, Mujh ko us ne ye
chha paimáne jau ke diye, kyúnki us
ne mujhe kahá, ki Tú apní sás pás
khálí háth na jáná.

18 Tab us kí sás ne kahá, Baiṭhí
rah, merí beṭí, jab tak ki wuh bát, jo
honhár hai, záhir na ho; is liye ki
wuh shakhs, jab tak is kám ko áj hí
tamám na karegá, árám na legá.

IV BA'B.

TAB Bo'az pháṭak par gayá, aur
wahán já baiṭhá; aur kyá dekh-
tá hai? ki wuh qarábatí chhuṛáne-
wálá, jis ká zikr Bo'az ne kiyá thá,
átá hai. So us ne kahá, Ai fuláne-
áíye, aur yahán ek kanáre baiṭhiye.
So wuh phirke á baiṭhá.

2 Aur us ne shahr ke buzurgon men
se das ádmí ko buláyá, aur kahá,
Yahán baiṭho. So we baiṭhe.

3 Tab us ne us qarábatí ko kahá,
Na'úmí, jo Moáb ke mulk se phir
áí, yih ṭukṛá zamín ká bechtí hai, jo
hamáre bháí Ilimalik ká mál thá:

4 So main ne cháhá, ki tere kán
men khol karke kahún. Ab tú in
logon ke huzúr, jo baiṭhe hain, aur
merí guroh ke buzurgon ke áge, use
mol le. Aur tú agar use chhuṛáegá,
to chhuṛá; aur agar nahín to, mere
áge iqrár kar, tá ki mujh ko ma'lúm
ho; kyúnki tere siwá koí nahín
chhuṛá saktá; aur main tere ba'd hún.
Wuh bolá, Main chhuṛáúngá.

5 Tab Bo'az ne kahá, ki Jis din tú
wuh zamín Na'úmí ke háth se mol le,
to Rút Moábí us murde kí jorú se bhí
mol lená hogá, tá ki us murde ká nám
us kí mírás par qáim kare.

6 ¶ Tab us rishtadár ne kahá,
Main apne liye use chhuṛá nahín
saktá, na ho ki main apní mírás
kharáb karún: us ke chhuṛáne ká jo
merá haqq hai, tú hí le; mujhe us ke
chhuṛáne ká maqdúr nahín.

7 Aur Isráel men chhuṛáte aur
badal karte waqt har bát ke sábit
karne ke liye yih guzre zamáne men
ma'múl thá, ki mard apní jútí utártá
aur apne paṛosí ko detá thá: yih
Isráel men gawáhí dene ká taur thá.

8 So us qarábatí ne Bo'az ko kahá,
ki Tú áp hí mol le; aur phir apná
jútá utárá.

9 ¶ Aur Bo'az ne buzurgon aur

sáre logon ko kahá, Tum áj ke din gawáh ho, ki main ne Ilimalik aur Kaliyún aur Mahlún ká sab kuchh Na'úmí ke háth se mol liyá.
10 Siwá us ke main ne Mahlún kí
jorú Moábí Rút ko bhí kharídárí se apní jorú kiyá, tá ki us murde ke nám ko us kí mírás men qáim kare, aur us murde ká nám us ke bháíon aur us ke makán ke darwáze se gum na ho jáe; tum áj ke din gawáh ho.
11 Tab sáre logon ne, jo phátak par
the, aur un buzurgon ne kahá, ki Ham gawáh hain. KHUDÁWAND us 'aurat ko, jo tere ghar men ái hai, Rákhil aur Liyáh ke mánind kare, jin donon ne Isráel ká ghar biná kiyá. Tú Ifrátah men zor paidá kar, aur Bait-laham men terá nám phaile;
12 Aur terá ghar us nasl se, jo
KHUDÁWAND tujhe is 'aurat se degá, Pháras ká sá ho, jise Tamar Yahúdáh ke liye janí.
13 ¶ Tab Bo'az ne Rút ko liyá, so
wuh us kí jorú húí. Aur jab us ne us se khalwat kí, to wuh KHUDÁWAND ke fazl se hámila húí, aur betá janí.
14 Aur 'auraton ne Na'úmí ko
kahá, KHUDÁWAND mubárak hai, ki jis ne áj ke din tujh ko biná chhuránewále ke na chhorá, tá ki us ká nám Isráel men mashhúr ho.
15 Aur wuh terí dobára hayát ká
bá'is, aur tere burhápe ká pálnewálá hogá: ki terí bahú, jo tujhe cháhtí hai, aur tere liye sát beton se bihtar hai, use janí.
16 Aur Na'úmí ne us larke ko liyá,
aur apní god men rakhá, aur us kí dadá húí.
17 Tab us kí paros kí 'auraten us
ká nám leke bolín, ki Na'úmí ke liye betá paidá húá. Aur unhon ne us ká nám 'Obed rakhá; wuh Yassí ká báp húá, jo Dáúd ká báp thá.
18 ¶ So Pháras ká naslnáma yih
hai, ki Pháras se Hasrún paidá húá;
19 Aur Hasrún se Rám paidá húá;
aur Rám se 'Amminadáb paidá húá;
20 Aur 'Amminadáb se Nahsún
paidá húá; aur Nahsún se Salmún paidá húá;
21 Aur Salmún se Bo'az paidá húá;
aur Bo'az se 'Obed paidá húá;
22 Aur 'Obed se Yassí paidá húá;
aur Yassí se Dáúd paidá húá.

SAMÚEL KÍ PAHLÍ KITA'B.

I BA'B.

KOHISTA'N i Ifráím men Rámataim-Súfím ká ek shakhs thá, aur us ká nám Ilqánah thá; wuh Yarúhám ká betá thá, jo Ilihú ká betá, jo Túhú ká betá, jo Zúf Ifrátí ká betá thá:
2 Us kí do jorúán thín; ek ká nám
Hannah thá, aur dúsrí ká Faninah: aur Faninah auládwálí thí, aur Hannah be-aulád thí.
3 Yih shakhs har sál apne shahr se
rawána hoke Sailá men RABB ul afwáj ke áge sijda karne, aur qurbání guzránne ko, játá: thá aur 'Elí ke do bete Hufní aur Fínihás wahán KHUDÁWAND ke káhin the.
4 ¶ Aur aisá thá, ki jis jis waqt

Ilqánah zabíha guzrántá thá, to apní
jorú Faninah ko us ká, aur us ke
beṭon, aur us kí beṭíon ke hisse, detá
thá:
5 Par Hannah ko duhra hissa diyá
kartá thá, is liye ki wuh Hannah ko
cháhtá thá; lekin KHUDÁWAND ne us
ká rihm band kar rakhá thá.
6 So us kí saut use kurhápe ke liye
niháyat chherti thí, is wáste ki KHU-
DÁWAND ne us ká rihm band kar diyá
thá.
7 Aur har baras, jab wuh KHUDÁ-
WAND ke ghar játá thá, to isí taur se
yih use chherṭí thí: so wuh rotí thí,
aur kuchh na khátí thí.
8 So aisá húá, ki us ke kháwind
Ilqánah ne use kahá, ki Ai Hannah,
tú kyún rotí hai, aur kyún nahín
khátí? aur terá dil kyún kurhá hai?
Tere liye main kyá das beṭon se
achchhá nahín?
9 ¶ Garaz, Sailá men jab we khá
pí chuke, to Hannah uṭhí. Us waqt
'Elí káhin KHUDÁWAND kí haikal kí
chaukhaṭ pás kursí par baiṭhá húá
thá.
10 Aur wuh niháyat dilgír thí; so
us ne KHUDÁWAND se du'á mángí, aur
zár zár roí.
11 Aur us ne mannat mání aur
kahá, Ai RABB ul afwáj, agar tú apní
laundí kí musíbat par nazar kare, aur
mujhe yád farmáwe, aur apní laundí
ko farámosh na kare, aur apní laundí
ko farzand i narína bakhshe, to main
use KHUDÁWAND ke liye nazr guzrán-
úngí; jab tak ki wuh jíe, ustura us
ke sir par kabhú na phiregá.
12 Aur aisá húá ki jab wuh KHU-
DÁWAND ke áge du'á kar rahí, ki 'Elí
ne us ke munh par gaur se nazar kí.
13 Magar Hannah apne dil hí men
kahtí thí; ki faqat us ke honṭh hilte
the, par us kí áwáz na súní játí thí:
so 'Elí ko gumán húá, ki wuh nashe
men hai.
14 So 'Elí ne use kahá, ki Kab tak
tú nashe men rahegí? Tú apní mai
apne se judá kar de.
15 Tab Hannah ne jawáb diyá, aur
kahá, Nahín, mere khudáwand; main
to dilgír 'aurat hún; main ne na mai
na koí nasha piyá, par KHUDÁWAND
ke áge apná dil unḍel diyá hai.
16 Tú apní launḍí ko Bali'ál kí
beṭí mat ján: main to apní fikron aur
dukhon ke hujúm se ab tak bol rahí
hún.
17 Tab 'Elí ne jawáb diyá, aur
kahá, ki Salámat já; aur Isráel ká
Khudá terí murád, jo tú ne us se
mángí hai, púrí kare.
18 Us ne kahá, ki Terí mihrbání kí
nazar terí launḍí par ho. Tab wuh
'aurat gayí, aur kháná kháyá, aur
phir us ká chihra udás na rahá.
19 ¶ Aur we sawere uṭhe, aur
KHUDÁWAND ke áge sijda kiyá, aur
phire, aur Rámah men apne ghar par
áe: aur Ilqánah apní jorú Hannah se
hambistar húá; so KHUDÁWAND ne
use yád kiyá.
20 Aur aisá húá, ki Hannah ke
hámila hone ke ba'd, jab din púre húe
wuh beṭá janí, aur us ká nám Samúel
rakhá; is liye ki us ne kahá, ki Main
ne use KHUDÁWAND se mángke páyá
hai.
21 Aur wuh mard Ilqánah apne
sáre ghar samet us baras kí qurbání
aur apní mannat KHUDÁWAND ke áge
charháne ko gayá.
22 Lekin Hannah na gayí; kyúnki
us ne apne kháwind se kahá, ki Jab
tak ki larke ká dúdh chhuráyá na jáe,
main yahín rahúngí, aur phir use leke
jáúngí, tá ki wuh KHUDÁWAND ke
sámhne házir ho, aur phir hamesha
wahín rahe.
23 So us ke kháwind Ilqánah ne
use kahá, Jo tujhe bhalá lage, so kar:
jab tak ki tú us ká dúdh na chhuráe,
ṭhahrí rah; faqat itní garaz hai ki
KHUDÁWAND apne sukhan ko barqarár
rakhe. So wuh 'aurat ṭhahrí rahí,

aur apne beṭe ko dúdh piláyá kí,
yaháṉ tak ki us ká dúdh chhuṛáyá.
24 ¶ Aur jab us ne us ká dúdh chhu-
ṛáyá, to use apne sáth le chalí, aur tín
jawán bail, aur ek aifah áṭe ká, aur
mai ke ek mashk ko, apne sáth liyá,
aur us laṛke ko Sailá meṉ Ḳhudáwand
ke ghar láí: aur wuh laṛká bahut hí
chhoṭá thá.
25 Tab unhoṉ ne ek jawán bail ko
zabh kiyá, aur laṛke ko 'Elí pás láe:
26 Aur wuh bolí, Ai mere áqá, terí
ján kí qasam, ai mere áqá, maiṉ wuhí
'aurat húṉ, jo tere pás Ḳhudáwand
ke áge yaháṉ khaṛí hoke du'á mángtí
thí.
27 Maiṉ ne is laṛke ke liye du'á
mángí thí: so Ḳhudáwand ne merá
suwál, jo maiṉ ne us se kiyá thá, púrá
kiyá:
28 So maiṉ ne bhí use Ḳhudáwand
ko 'áriyat diyá, tá ki sárí 'umr Ḳhu-
dáwand ká ho; is liye ki yih Ḳhudá-
wand se talab kiyá gayá thá. Aur
us ne waháṉ Ḳhudáwand ke áge sijda
kiyá.

II BA'B.

AUR Hannah ne du'á mángí, aur
kahá, ki Merá dil Ḳhudáwand
se ḳhush hai; Ḳhudáwand se merá
síng úṉchá húá: merá muṉh mere
dushmanoṉ ke sámhne kholá gayá;
kyúṉki maiṉ terí naját se ḳhushwaqt
húí.
2 Ḳhudáwand kí mánind koí qud-
dús nahíṉ: tere siwá koí nahíṉ: koí
chaṭán hamáre Ḳhudá kí mánind
nahíṉ.
3 Gurúr se bahut báteṉ na kaho:
aur baṛá bol tumháre muṉh se na
nikle; kyúṉki Ḳhudáwand dánish ká
Ḳhudá hai, aur a'amál us ke áge taule
játe haiṉ.
4 Zoráwaroṉ kí kamáneṉ ṭúṭíṉ, aur
we, jo laṛkhaṛáte the, un kí kamareṉ
masbúṭ húíṉ.
5 We, jo peṭ bhare the, áp hí roṭí
ke liye mazdúr ho gaye; aur we jo
bhúkhe the, unhoṉ ne farágat pái;
balki bánjh sát jantí hai, aur aulád-
wálí ná-táqat ho gayí hai.
6 Ḳhudáwand mártá hai, aur jilátá
hai; aur wuhí gor meṉ utártá hai, aur
wuhí uṭhátá hai.
7 Ḳhudáwand miskín kartá hai,
aur daulatmand kartá hai; past kartá
hai, aur buland kartá hai.
8 Náchíz ko ḳhák par se wuhí uṭhá
khaṛá kartá hai, aur kangál ko kúre
se uṭhá letá hai, tá ki unheṉ amíroṉ
ke darmiyán biṭháe, aur hashmat ke
taḳht ká málik kare; ki zamín kí
thúníáṉ Ḳhudáwand kí haiṉ, aur us
ne dunyá kí biná un par rakhí hai.
9 Wuh apne muqaddasoṉ ke qadam
par nigáh rakhtá hai, par sharír an-
dhere meṉ chup-cháp paṛe raheṉge;
kyúṉki qúwat hí se koí fath nahíṉ
pátá.
10 Ḳhudáwand ke muḳhálif ṭukṛe
ṭukṛe kiye jáeṉge; us ke hukm se
ásmán par se un par bádal garjeṉge:
Ḳhudáwand zamín kí intiháoṉ kí
'adálat karegá; aur wuh apne bádsháh
ko zor baḳhshegá, aur apne masíh ke
síng ko buland karegá.
11 Aur Ilqánah Rámah meṉ apne
ghar ko gayá. Aur wuh laṛká 'Elí
káhin ke áge Ḳhudáwand kí ḳhidmat
kartá rahá.
12 ¶ Us 'Elí ke beṭe baní Bali'ál
the; unhoṉ ne Ḳhudáwand ko na
pahcháná.
13 Aur káhinoṉ ká dastúr logoṉ ke
sáth yih thá, ki jab koí shaḳhs qur-
bání chaṛhátá thá, to káhin ká naukar
gosht pakáne ke waqt ek si-sháḳha
kánṭá apne háth meṉ liye húe átá
thá;
14 Aur us ko gosht meṉ, jo kaṛhe,
yá degche, yá haṇḍe, yá háṇḍí meṉ
thá, mártá thá, aur sab, jitná us kánṭe
meṉ nikaltá thá, káhin áp letá thá.
So we Sailá meṉ sáre Isráelíoṉ se, jo
waháṉ játe the, yúṉhíṉ karte the.
15 Aur aisá bhí hotá thá, ki us se

pahile ki charbí jaláí jáe, káhin ká
khidmatguzár átá, aur us shakhs se,
jis ne qurbání kí, kahtá, ki Kabáb
karne ke liye káhin ko gosht do; ky-
úṉki wuh tujh se pakká gosht nahíṉ,
balki kachchá legá.
16 Aur agar use kisí ne kahá, ki
Abhí we charbí jalá deṉ, tab jitná terá
jí cháhe líjiyo; to wuh use jawáb detá,
Nahíṉ; tú mujhe abhí de, nahíṉ to,
maiṉ chhín lúṉgá.
17 So un jawánoṉ ká gunáh KHU-
DÁWAND ke áge bahut baṛá thá; ky-
úṉki log KHUDÁWAND kí qurbání se
ghin karte the.
18 ¶ Par Samúel, jo laṛká thá,
kattán ká afúd pahine húe KHUDÁWAND
ke áge kám kiyá kartá thá.
19 Aur us kí má us ke liye ek chhoṭá
kurtá banáke sál ba sál, jab apne kha-
wind ke sáth sáliyání qurbání chaṛháne
átí thí, to láyá kartí thí.
20 ¶ So 'Elí ne Ilqánah aur us kí
jorú ko du'á dí, aur kahá, KHUDÁ-
WAND tujh ko is 'aurat se us 'áriyat
ke 'iwaz meṉ jo KHUDÁWAND ko dí
gayí, nasl de. Aur we apne ghar ko
gaye.
21 Phir Hannah par KHUDÁWAND
ne nazar kí, aur wuh hámila húí, aur
tín beṭe aur do beṭiáṉ janí. Aur wuh
laṛká Samúel KHUDÁWAND ke huzúr
baṛhtá gayá.
22 ¶ Aur 'Elí niháyat búṛhá húá;
aur us ne wuh sab kuchh suná, jo ki
us ke beṭe sáre Isráel se kyá kiyá kar-
te the, aur kyúṉkar un 'auratoṉ se, jo
jamá'at ke khaime ke ástáne par gol
kí gol ikaṭṭhí hotí thíṉ, hamágoshí
karte the.
23 Aur us ne unheṉ kahá, Tum aise
kám kis liye karte ho? ki maiṉ tum-
hárí badzátíáṉ tamám qaum se suntá
húṉ.
24 Nahíṉ, mere beṭo; kyúṉki yih
achchhí bát nahíṉ, jo maiṉ suntá húṉ,
ki tum KHUDÁWAND ke logoṉ ke phir
jáne ke bá'is hote ho.
25 Agar ek insán dúsre ká gunáh
kare, to munsif us ká insáf karegá:
lekin agar insán KHUDÁWAND ká
gunáh kare, to us kí shafá'at kaun
kar sakegá? Báwujúd us ke unhoṉ
ne apne báp ká kahá na máná; ky-
úṉki KHUDÁWAND unheṉ qatl kiyá
cháhtá thá.
26 Aur wuh laṛká Samúel baṛhtá
gayá, aur KHUDÁWAND aur ádmíoṉ ke
áge maqbúl hotá chalá.
27 ¶ Tab ek mard i Khudá 'Elí pás
áyá, aur use kahá, KHUDÁWAND yúṉ
farmátá hai, Kyá maiṉ tere ábáí khán-
dán par, jab wuh Misr meṉ Fira'ún
ke mulk meṉ thá, záhir nahíṉ húá?
28 Aur maiṉ ne use baní Isráel ke
sáre firqoṉ meṉ se chun na liyá, tá
ki merá káhin ho, aur mere mazbah
par qurbání kare, aur khushbú jaláwe,
aur mere áge afúd pahine? aur maiṉ
ne sárí qurbáníáṉ, jo baní Isráel ág se
guzránte haiṉ, tere báp ke gharáne ko
na díṉ?
29 Pas tum kyúṉkar mere us zabí-
he aur mere hadye ko, jo mere hukm
se maskan meṉ guzráne jáweṉ, ṭhuk-
ráte ho; aur kyúṉ tú apne beṭoṉ ko
mujh se ziyáda buzurgí detá hai, ki
tum merí qaum Isráel ke hadyoṉ se
achchhe se achchhá kháke moṭe bano?
30 So KHUDÁWAND Isráel ká Khudá
farmátá hai, ki Maiṉ ne to kahá thá,
ki Terá gharáná aur tere báp ká ghar-
áná hamesha mere huzúr meṉ chale:
par ab KHUDÁWAND farmátá, ki Yih
mujh se dúr howe; kyúṉki we, jo
mujhe ta'zím karte haiṉ, maiṉ un ko
buzurgí dúṉgá: par we, jo merí tahqír
karte haiṉ, be-qadr hoṉge.
31 Dekh, we din áte haiṉ, ki maiṉ
terá bázú, aur tere báp ke gharáne ká
bázú, káṭ ḍálúṉgá, ki tere ghar meṉ
koí búṛhá na hone páwe.
32 Aur us sárí bhaláí ke darmiyán
jo wuh Isráel ke sáth karegá, tú ghar
meṉ musíbat dekhegá, ki tere ghar
meṉ kabhí koí búṛhá na hogá.

33 Aur terá wuh shak̲h̲s, ki jise
main̲ apne mazbah se káṭ na ḍálún̲gá,
wuh terí án̲khon̲ ká phoṛ-ḍálnewálá
hogá, aur tere dil ká dukh-denewálá;
aur tere ghar kí sárí baṛhtí jawání men̲
mar miṭegí.
34 Aur yih, jo tere donon̲ beṭon̲
Hufní aur Fínihás par guzregá, tere
liye ek nishání hogí; we donon̲ ke
donon̲ ek hí din mar miṭenge.
35 Aur main̲ apne liye ek díndár
káhin barpá karún̲gá, jo sab kuchh
mere dil-k̲h̲wáh aur mere k̲h̲átir-k̲h̲wáh
karegá: aur main̲ us ke liye ek ustu-
wár ghar banáún̲gá; aur wuh hamesha
mere masíh ke áge áge chalegá.
36 Aur aisá hogá, ki har ek shak̲h̲s
jo tere ghar men̲ bach rahegá, ek ṭukṛe
rúpe aur ek nawále roṭí ke liye us ke
sámhne áke sijda karegá, aur kahegá,
Kahánat ká koí kám mujhe díjiye ki
main̲ ek ṭukṛá roṭí kháyá karún̲.

III BA'B.

AUR wuh laṛká Samúel 'Elí ke
sámhne ḲHUDÁWAND kí k̲h̲id-
mat kartá thá. Aur un dinon̲ men̲
ḲHUDÁWAND ká kalám kámyáb thá,
ki koí royá barmalá na hotí thí.
2 Aur us waqt aisá húá, ki jab 'Elí
apní jagah leṭá thá, aur us kí ánkhen̲
dhundhláne lagín̲, aisá ki wuh dekh
na saktá thá:
3 Aur Ḳhudá ká chirág ḲHUDÁ-
WAND kí haikal men̲, ki jahán̲ Ḳhudá
ká sandúq thá, ab tak na bujhá thá,
aur Samúel leṭá thá:
4 Ki ḲHUDÁWAND ne Samúel ko
pukárá: wuh bolá, Main̲ házir.
5 Aur dauṛke 'Elí pás gayá, aur
kahá, Tú ne jo mujhe pukárá hai,
main̲ házir hún̲. Wuh bolá, Main̲ ne
nahín̲ pukárá; phir leṭ já. So wuh
jáke leṭ rahá.
6 Aur ḲHUDÁWAND ne Samúel ko
phir pukárá. Samúel uṭhke 'Elí pás
gayá, aur bolá, Main̲ házir hún̲; ki tú
ne mujhe buláyá. Us ne kahá, Ai
mere beṭe, main̲ ne nahín̲ buláyá; phir
leṭ já.
7 Par Samúel ne hanoz ḲHUDÁ-
WAND ko pahchháná na thá, aur na
ḲHUDÁWAND ká kalám us par záhir
húá.
8 Phir ḲHUDÁWAND ne tísrí daf'a
Samúel ko pukárá. Aur wuh uṭhke
'Elí pás gayá, aur kahá, Main̲ házir
hún̲, ki tú ne mujhe buláyá hai. 'Elí
ne ma'lúm kiyá, ki ḲHUDÁWAND ne
us laṛke ko pukárá thá.
9 Tab 'Elí ne Samúel ko kahá, Já,
aur paṛá rah: aur aisá hogá, ki jab
wuh tujhe pukáre, tú kahiyo, Ai
ḲHUDÁWAND, farmá, kyún̲ki terá
banda suntá hai. So Samúel apní
jagah jáke leṭ rahá.
10 Tab ḲHUDÁWAND á khaṛá húá,
aur áge kí tarah pukárá, Samúel,
Samúel. Samúel bolá, Farmá, kyún̲ki
terá banda suntá hai.
11 ¶ Aur ḲHUDÁWAND ne Samúel
ko kahá, ki Dekh, main̲ Isráel ke
darmiyán ek kám karún̲gá, jis se har
ek sunnewále ke donon̲ kán sansaná
jáen̲ge.
12 Us din main̲ 'Elí par sab kuchh
láún̲gá, jitná main̲ ne us ke gharáne
ke haqq men̲ kahá hai: jab main̲
shurú' karún̲gá, to main̲ anjám ko
pahuncháún̲gá.
13 Kyún̲ki main̲ ne use kahá, ki
Main̲ us badkárí ke sabab, jise us ne
jáná, us ke ghar se abad tak intiqám
lún̲gá; ki us ke beṭon̲ ne apne ta,ín̲
la'natí kiyá hai, aur us ne unhen̲ na
roká.
14 Aur isí liye 'Elí ke gharáne kí
bábat main̲ ne qasam khái, ki 'Elí ke
gharáne kí badkárí kisí zabíhe yá
hadye ke sabab, agarchi abad tak kiye
jáen̲, káṭí na jáegí.
15 ¶ Phir Samúel subh tak so
rahá, tab us ne ḲHUDÁWAND ke ghar
ke darwáze khole. Aur Samúel 'Elí
par royá záhir karne se ḍartá thá.
16 Tab 'Elí ne Samúel ko buláyá

aur kahá, Ai mere beṭe, Samúel. Wuh
bolá, Main házir.
17 Tab us ne púchhá, Wuh kyá
bát hai, jo us ne tujh se kahí? Use
mujh se poshída na kíjiye: agar tú
kuchh bhí un báton men, jo us ne
tujh se kahín, chhipáwe, to Khudá
tujh se aisá hí kare, aur us se ziyáda.
18 Tab Samúel ne us se sárá ka-
lám bayán kiyá, aur us se kuchh na
chhipáyá. Wuh bolá, Yih KHUDÁ-
WAND hai: jo bhalá jáne, so kare.
19 ¶ Aur Samúel baṛá hotá chalá,
aur KHUDÁWAND us ke sáth thá; aur
us ne us kí báton men se kisí ko
zamín par girne na diyá.
20 Aur sáre baní Isráel ne Dán se
leke Biarsab'a tak jáná, ki Samúel
KHUDÁWAND ká nabí muqarrar húá.
21 Aur KHUDÁWAND Sailá men
phir záhir húá: is liye ki KHUDÁ-
WAND ne apne ta,ín Sailá men Samúel
par KHUDÁWAND ke kalám se phir
záhir kiyá.

IV BA'B.

AUR Samúel kí bát sáre Isráel ko
pahunchí. Aur aisá húá, ki
Isráel Filistíon se laṛne ko nikle, aur
Aban'azar ke áspás khaimagáh kí:
aur Filistíon ne Afíq men khaime
khaṛe kiye.
2 Aur Filistíon ne Isráel ke mu-
qábale men apní saffen bándhín: aur
jab we báham muqábil húe, to Isráel
ne Filistíon se shikast páí; aur unhon
ne un ke lashkar men se qaríb chár
hazár ádmí ke máre.
3 ¶ Aur jab log lashkargáh men
phir áe the, tab Isráel ke buzurgon ne
kahá, ki KHUDÁWAND ne ham ko
Filistíon ke sámhne kyún shikast dí?
A'o, ham Khudá ke 'ahd ká sandúq
Sailá se apne pás le áen, tá ki wuh
hamáre darmiyán hoke ham ko
hamáre dushmanon ke háth se riháí
dewe.
4 So unhon ne Sailá men log bhe-
je, tá ki RABB ul afwáj ke 'ahd ke
sandúq ko, jo do karúbíon ke dar-
miyán dhará rahtá haí, wahán se le
áwen: aur 'Elí ke donon beṭe Hufní
aur Fínihás Khudá ke 'ahd ke sandúq
pás wahán házir the.
5 Aur jab KHUDÁWAND ke 'ahd ká
sandúq lashkargáh men á pahunchá,
to sáre Isráel khúb lalkáre, aisá ki
zamín laraz gayí.
6 Aur Filistíon ne jo lalkárne kí
áwáz suní, to bole, ki In 'Ibráníon kí
lashkargáh men yih kaisí lalkárne
kí áwáz hai? Phir unhon ne ma'lúm
kiyá, ki KHUDÁWAND ká sandúq lash-
kargáh men á pahunchá.
7 So Filistí ḍar gaye, ki unhon ne
kahá, Khudá lashkargáh men áyá:
aur bole, Ham par wáwailá hai! is
liye ki ís se pahle aisá kabhú na húá.
8 Ham par wáwailá hai! aise Khu-
dá e qádir ke háth se hamen kaun
bacháegá? Yih wuh Khudá hai, jis
ne Misríon ko maidán men har ek
qism kí balá se márá.
9 Ai Filistío, tum mazbút ho, aur
mardánagí karo, tá ki tum 'Ibráníon
ke bande na bano, jaise ki we tumháre
bande bane: balki mard kí tarah
baháduri karo, aur laṛo.
10 ¶ So Filistí laṛe, aur baní Isráel
ne shikast kháí, aur har ek apne apne
khaime ko bhágá: aur wahán niháyat
baṛí khunrezí húí, kí tís hazár Isráelí
piyáde máre paṛe.
11 Aur Khudá ká sandúq lúṭá
gayá; aur 'Elí ke do beṭe Hufní aur
Fínihás máre gaye.
12 ¶ Tab baní Binyamín men ká
ek shakhs lashkar se dauṛá, aur kapṛe
pháṛe húe, aur sir par khák ḍále húe,
usí roz Sailá men pahunchá.
13 Aur jab wuh pahunchá, to de-
kho, ki 'Elí ráh ke kanáre ek kursí
par baiṭhá húá intizár kar rahá thá:
ki us ká dil Khudá ke sandúq ke liye
kámp rahá thá. Aur jyúnhín us
shakhs ne shahr men pahunchke kha-
bar dí, to sárá shahr chilláyá.

14 Aur 'Elí ne, jo chilláne kí áwáz suní, to us ne kahá, ki Yih shor kaisá hai? Aur wuh shaḳhs jhap á pahunchá, aur 'Elí ko ḳhabar dí.

15 Aur 'Elí aṭhánawe baras ká búṛhá thá; aur us kí ánkhen̲ dhundhlí ho gayí thín̲, aur use kuchh sújhtá na thá.

16 So us shaḳhs ne 'Elí se kahá, Main̲ fauj men̲ se átá hún̲, aur main̲ áj hí lashkar ke bích se bhágá hún̲. Aur wuh bolá, Ai mere beṭe, kyá ḳhabar hai?

17 Us qásid ne jawáb diyá, aur kahá, Baní Isráel Filistíon̲ ke áge se bháge, aur logon̲ men̲ bhí baṛí ḳhúnrezí húí, aur tere donon̲ beṭe bhí Hufní aur Fínihás múe, aur Ḳhudá ke sandúq ko le gaye.

18 Aur aisá húá, ki jyún̲hín̲ us ne Ḳhudá ke sandúq ká zikr kiyá, wuh kursí par se píchhe ko pachháṛ kháke pháṭak ke kanáre girá, aur us kí gardan ṭúṭ gayí, aur wuh mar gayá; ki wuh búṛhá ádmí aur bhárí thá: aur wuh chálís baras baní Isráel ká qází rahá.

19 ¶ Aur us kí bahú, Fínihás kí jorú, peṭ se thí, aur us ke janne ká waqt nazdík thá; aur jab us ne ye ḳhabaren̲ sunín̲, ki Ḳhudá ká sandúq le liyá gayá, aur us ke sasur aur ḳháwind mar gaye, to wuh jhukke janí, kyún̲ki dard i zih ne us par galaba kiyá.

20 Aur us ke marte waqt un 'auraton̲ ne, jo wahán̲ házir thín̲, use kahá, Mat ḍar, ki tú beṭá janí hai. Par us ne jawáb na diyá, balki tawajjuh na kí.

21 Aur us ne us laṛke ká nám I'kabúd rakhá, aur bolí, ki Hashmat Isráel se játí rahí; is bá'is ki Ḳhudá ká sandúq le liyá gayá, aur us ke sasur aur ḳháwind ke sabab bhí.

22 Aur wuh bolí, ki Hashmat Isráel se játí rahí, ki Ḳhudá ká sandúq le liyá gayá.

V BA'B.

AUR Filistíon̲ ne Ḳhudáwand ke sandúq ko liyá, aur Aban'azar se Ashdúd tak pahuncháyá.

2 Aur jab Filistí Ḳhudá ke sandúq ko le áe, to unhon̲ ne use Dajún ke ghar men̲ dáḳhil kiyá, aur Dajún ke barábar rakhá.

3 ¶ Aur Ashdúdí jo subh ko uṭhe, to dekhá, ki Dajún Ḳhudáwand ke sandúq ke áge aundhe mun̲h zamín par gir paṛá hai. Tab unhon̲ ne Dajún ko uṭháke us ke makán par phir qáim kiyá.

4 Phir jo we dúsre din kí subh ko sawere uṭhe, to dekho, Dajún Ḳhudáwand ke sandúq ke áge mun̲h ke bhal zamín par girá paṛá thá; aur Dajún ká sir aur us ke donon̲ háthon̲ ke panje dahlíz par kaṭe paṛe the; faqat machhlí kí súrat use sábút rahí.

5 Is liye Dajún ke káhin, aur sab koí jo Dajún ke ghar men̲ dáḳhil hote hain̲, Dajún kí dahlíz par Ashdúd men̲ áj tak pán̲w nahín̲ rakhte hain̲.

6 Tab Ḳhudáwand ká háth Ashdúdíon̲ par bhárí paṛ gayá, aur us ne unhen̲ barbád kiyá; aur Ashdúd ko us kí nawáhí ke logon̲ samet bawásír se márá.

7 Aur Ashdúdíon̲ ne jab dekhá ki aisá húá, to bole, ki Isráel ke Ḳhudá ká sandúq hamáre sáth na rahegá; kyún̲ki us ká háth ham par aur hamáre ma'búd Dajún par bhárí hai.

8 So unhon̲ ne Filistíon̲ ke sáre qutbon̲ ko bulá bhejke apne yahán̲ ikaṭṭhá kiyá, aur kahá, Ham Isráel ke Ḳhudá ke sandúq ko kyá karen̲? Tab unhon̲ ne jawáb diyá, ki cháhiye ki Isráel ke Ḳhudá ke sandúq ko Ját men̲ le jáwen̲. Chunánchi we Isráel ke Ḳhudá ke sandúq ko wahán̲ le gaye.

9 Aur jab we use le gaye the, to aisá húá, ki Ḳhudáwand ká háth us shahr par baṛháyá gayá, ki us par baṛí tabáhí láwe: aur us ne us shahr

ke logoṉ ko chhote se leke baṛe tak márá, aur un ke sufroṉ meṉ bawásír ká galaba húá.

10 ¶ Tab unhoṉ ne Ḳhudá ká sandúq 'Aqrún ko bhejá. Magar jyúṉhíṉ Ḳhudá ká sandúq 'Aqrún meṉ pahunchá, to aisá húá ki 'Aqrúní chilláe, ki We Isráel ke Ḳhudá ká sandúq ham meṉ is liye láe haiṉ, ki ham ko aur hamáre logoṉ ko qatl kareṉ.

11 So unhon ne Filistíoṉ ke qutbon ko buláke jam'a kiyá, aur kahá, ki Isráel ke Ḳhudá ke sandúq ko rawána kar do, ki wuh apní jagah par jáe, tá ki wuh ham ko aur hamáre logoṉ ko qatl na kare: kyúṉki wahán sáre shahr meṉ maut kí baṛí dhúm húí, aur Ḳhudá ká háth niháyat bhárí thá.

12 Aur we log, jo mare na the, bawásír meṉ giriftár the: aur shahr kí faryád ásmán tak gayí thí.

VI BA'B.

SO Ḳhudáwand ká sandúq sát mahíne tak Filistíoṉ ke mulk meṉ rahá.

2 Tab Filistíoṉ ne káhinoṉ aur nujúmíoṉ ko buláyá, aur kahá, ki Ham Ḳhudáwand ke is sandúq ko kyá kareṉ? Hameṉ batáo, ki ham kyúṉkar use us ke makán ko pahunchá deweṉ.

3 We bole, Agar tum Isráel ke Ḳhudá ke sandúq ko phir bhejte ho, to ḳhálí mat bhejo, balki ek taqsír kí qurbání us ke liye sáth bhejo; tab tum change hoge. Aur tumheṉ daryáft hogá, ki wuh tum se kis liye dastbardár nahíṉ hotá.

4 Tab unhoṉ ne púchhá, ki wuh kaun sí taqsír kí qurbání hai, jo ham us ke pás bhejeṉ? We bole, ki Filistí qutboṉ ke shumár ke mutábiq pánch sunahle bawásír, aur sone hí ke pánch chúhe: ki tum sab aur tumháre qutb ek hí ázár meṉ mubtalá ho.

5 So tum apne bawásír kí súrateṉ, aur un chúhoṉ kí múrateṉ, jo mulk ko ḳharáb karte haiṉ, banáo; aur Isráel ke Ḳhudá kí hashmat jáno: sháyad, ki wuh tum se, aur tumháre ma'búdoṉ, aur tumhárí sarzamín par se, háth uṭháwe.

6 Tum kyúṉ apne dil ko saḳht karte ho, jaisá ki Misríoṉ ne aur Fira'ún ne apne dil ko saḳht kiyá? jis waqt ki us ne 'ajáib qudrateṉ unheṉ dikhláíṉ, so kyá unhoṉ ne un logoṉ ko jáne na diyá, aur we chale na gaye?

7 Ab tum ek nayí gáṛí banáo, aur do dúdhwálí gáeṉ, jo júe tale na ái hoṉ, lo, aur un gáeoṉ ko gáṛí meṉ joto, aur un ke bachchoṉ ko ghar meṉ un ke píchhe rahne do:

8 Aur Ḳhudáwand ká sandúq leke us gáṛí par rakho; aur sone kí chízeṉ, jo taqsír kí qurbání ke liye us ke pás bhejte ho, ek sandúqche meṉ dharke us ke pahlú meṉ rakh do; aur use rawána kar do, ki chalí jáe.

9 Aur táko: agar wuh us kí sarhadd kí samt Bait-Shams ko chaṛhe, to usí ne ham par yih balá e 'azím bhejí; aur agar na jáwe, to hameṉ daryáft hogá, ki us ká háth ham par nahíṉ chalá, balki yih hádisa, jo ham par húá, ittifáqí thá.

10 ¶ So logoṉ ne aisá hí kiyá; ki do dúdhwálí gáeṉ líṉ, aur unheṉ gáṛí meṉ jotá, aur un ke bachchoṉ ko ghar meṉ band kiyá:

11 Aur Ḳhudáwand ke sandúq, aur sone ke chúhoṉ, aur apne bawásír kí súratoṉ ke sandúqche ko, gáṛí par ládá.

12 So un gáeoṉ ne Bait-Shams kí saṛak kí taraf sídhí ráh lí, aur us sháh-ráh par chalíṉ, aur chalte húe ḍakártí thíṉ, aur dahne yá báeṉ háth na muṛíṉ: aur Filistí qutb un ke píchhe Bait-Shams ke siwáne tak gaye.

13 Aur Bait-Shams ke log wádí meṉ gehúṉ kí fasl káṭ rahe the: unhoṉ ne jo ánkheṉ úpar kíṉ, to sandúq ko dekhá, aur dekhte hí ḳhushwaqt húe.

14 Aur gáṛí Bait-Shamsí Yashú' ke

khet men̲ áí, aur wahán̲ kharí ho rahí, jahán̲ ek bará patthar thá: so unhon̲ ne gárí kí lakrion̲ ko chírá, aur gáeon̲ ko sokhtaní qurbání karke guzráná.
15 Aur Láwíon̲ ne Khudáwand ke sandúq ko, us sandúqche samet, jo us ke sáth thá, jis men sone kí chízen̲ thín̲, níche utárá, aur us ko us bare patthar par rakhá: aur Bait-Shams ke logon̲ ne usí din Khudáwand ke liye sokhtaní qurbáníán̲ kín̲, aur zabíhon̲ ko zabh kiyá.
16 Aur jab un Filistí pánch qutbon̲ ne yih dekhá, to we usí dín 'Aqrún ko phire.
17 Aur ye sone ke bawásír jo the, so Filistíon̲ ne taqsír kí qurbání ke liye Khudáwand ko guzráne; un men̲ ek Ashdúd kí taraf se thá, aur ek 'Azah kí, aur ek Asqalún kí, aur ek Ját kí, aur ek 'Aqrún kí;
18 Aur ye sone ke chúhe, Filistíon̲ ke pánch qutb ke shahron̲ ke shumár ke mutábiq the, khwáh muhkam shahron̲ ke, khwáh báhar ke gánwon̲ ke, jitne Abíl ke bare patthar tak the, jis par unhon̲ ne Khudáwand ke sandúq ko rakhá thá, jo áj ke din tak Bait-Shamsí Yashú' ke khet men maujúd hai.
19 ¶ Aur us ne Bait-Shams ke logon̲ ko márá, is liye ki unhon̲ ne Khudáwand ke sandúq ke bhítar dekhá; so us ne pachás hazár aur sattar ádmí un men̲ ke már dále: aur wahán̲ ke logon̲ ne, is sabab se ki Khudáwand ne logon̲ men̲ se bahuton̲ ko már dálá, niháyat afsos kiyá.
20 So Bait-Shams ke log bole, ki Kis kí majál hai, kí is Khudáwand Khudá e quddús ke áge khará howe? aur wuh hamáre pás se kis kí taraf jáwe?
21 ¶ Tab unhon̲ ne qásidon̲ se Qaryat-Ya'arím ke logon̲ ko kahlá bhejá, aur kahá, ki Filistí Khudáwand ke sandúq ko pher láe hain̲; tum áo, aur use apne yahán̲ le jáo.

VII BAB.

TAB Qaryat-Ya'arím ke log áe, aur Khudáwand ke sandúq ko le jáke Abínadáb ke ghar men̲, jo tíle par hai, rakhá; aur us ke bete Ili'azar ko muqaddas kiyá, ki Khudáwand ke sandúq kí nigahbání kare.
2 Aur aisá húá, ki us waqt se ki sandúq ne Qaryat-Ya'arím men qiyam pakrá, ek muddat bít gayí; chunánchi us ko bís baras ká 'ársa húá: aur Isráel ke sáre gharáne ne Khudáwand ke liye nále kiye.
3 ¶ Aur Samúel ne Isráel ke sáre gharáne ko khitáb karke kahá, ki Agar tum apne sáre dil se Khudáwand kí taraf phiro, to un ajnabí ma'búdon̲ ko aur 'Istárát ko apne darmiyán se nikál phenko, aur Khudáwand kí taraf apne dilon̲ ko musta'idd rakho, aur usí akele kí bandagí karo; ki wuh Filistíon̲ ke háth se tumhen̲ riháí degá.
4 Tab baní Isráel ne Ba'alím aur 'Istárát ko nikál phenká, aur akele Khudáwand kí bandagí kí.
5 Phir Samúel ne kahá, ki Sáre Isráel ko Misfáh men̲ jam'a karo, aur main̲ tumháre liye Khudáwand se du'á mángún̲gá.
6 So we sab Misfáh men̲ faráham húe, aur pání bharke Khudáwand ke áge undelá, aur us din̲ roza rakhá, aur wahán̲ bole, ki Ham ne Khudáwand ká gunáh kiyá hai. Aur Samúel Misfáh men̲ baní Isráel kí 'adálat kartá thá.
7 Aur jab Filistíon̲ ne suná, ki baní Isráel Misfáh men̲ faráham húe hain̲, to un ke qutb baní Isráel ke muqábil charh áe. So baní Isráel yih sunke Filistíon̲ se dare.
8 Aur baní Isráel ne Samúel ko kahá, ki Chupká mat ho, par Khudáwand hamáre Khudá ko pukárá kar, tá ki wuh ham ko Filistíon̲ ke háth se bacháwe.
9 ¶ Samúel ne bher ká dúdh pítá

bachcha leke, aur use kull sokhtaní
qurbání karke KHUDÁWAND ko guz-
ráná; aur Samúel Isráel ke liye KHU-
DÁWAND ke huzúr chilláyá, aur KHU-
DÁWAND ne us kí suní.
10 Aur jis waqt Samúel us sokh-
taní qurbání ko guzrántá thá, to Fi-
listí jang ke liye Isráel ke muqábil
nazdík áe: tab KHUDÁWAND Filistíon
ke úpar usí din barí tarap se garjá,
aur unhen pareshán kiyá, aur we Is-
ráel se máre pare.
11 Aur Isráel ke logon ne Misfáh
se nikalke Filistíon ko ragedá, aur
Bait-Karr ke níche tak unhen márte
chale gaye.
12 Tab Samúel ne ek patthar leke
use Misfáh aur Shen ke bíchobích
nasb kiyá, aur us ká nám Aban'azar
rakhá, aur bolá, ki Yahán tak KHU-
DÁWAND ne hamárí madad kí.
13 ¶ So Filistí maglúb húe, aur
Isráel kí sarzamín men phir na áe:
aur KHUDÁWAND ká háth Samúel ke
sab dinon men Filistíon ke mukhálif
thá.
14 Aur we bastíán, jo Filistíon ne
Isráel se le lí thín, 'Aqrún se leke Ját
tak, Isráel ke qabze men phir áín; aur
Isráel ne un kí nawáhí bhí Filistíon
ke háth se chhuráí. Aur Isráel aur
Amúríon men sulh húí.
15 Aur Samúel jab tak jiyá, Isráel
par hukmrán rahá.
16 Aur sál ba sál Baitel aur Jiljál
aur Misfáh men gasht kartá thá, aur
un sáre makánon men baní Isráel ki
'adálat kartá thá.
17 Aur Rámah hí men laut átá thá,
kyúnki wahán us ká ghar thá, aur
wahán Isráel kí 'adálat kartá thá; aur
wahán us ne KHUDÁWAND ke liye ek
mazbah banáyá.

VIII BAB.

AUR aisá húá ki jab Samúel búrhá
ho gayá, to us ne apne beṭon ko
muqarrar kiyá ki Isráel kí 'adálat
karen.
2 Aur us ke palauṭhe ká nám Yúel
thá, aur us ke dúsre beṭe ká nám
Abiyáh; we donon Biarsab'a men
qází the.
3 Par us ke beṭe us kí ráh par na
chale, balki naf'a kí pairauí karte, aur
rishwat lete, aur 'adálat men tarafdárí
karte the.
4 Tab sáre Isráelí buzurg jam'a
hoke Rámah men Samúel pás áe;
5 Aur use kahá, ki Dekh, tú búrhá
húá, aur tere beṭe terí ráh par nahín
chalte: ab tú kisí ko hamárá bádsháh
muqarrar kar, jo ham par hukúmat
kiyá kare, jaisá ki sab qaumon men
hai.
6 ¶ Lekin wuh kalám, jo unhon
ne kahá, ki Kisí ko hamárá bádsháh
kar, jo hákim ho, Samúel kí nazaron
men burá ma'lúm húá. Aur Samúel
ne KHUDÁWAND se du'á mángí.
7 Aur KHUDÁWAND ne Samúel ko
farmáyá, ki Logon kí áwáz par, aur
un sárí báton par, jo we tujhe kahen,
kán dhar; ki unhon ne tujh ko haqír
nahín kiyá, balki mujh ko haqír kiyá
hai, ki main un par saltanat na
karún.
8 Mutabiq un sab kámon ke jo un-
hon ne, us din se ki main unhen Misr
se nikál láyá, is roz tak mujh se kiyá,
ki mujhe tark kiyá, aur dúsre ma'búd-
on kí bandagí kí, waisá hí we tujh se
karte hain.
9 So tú un kí bát sun; tú bhí un
par gawáhí deke unhen khúb jatá de,
aur unhen batlá, ki jo bádsháh un par
saltanat karegá, us ke 'amal kis taur
ke honge.
10 ¶ Aur Samúel ne un logon ko,
jo us se bádsháh ke tálib the, KHUDÁ-
WAND kí sárí báten kahín.
11 Aur us ne kahá, ki Us bádsháh
ke, jo tum par saltanat karegá, is tarah
ke 'amal honge, ki wuh tumháre
beṭon ko leke, apne liye, aur apní
gáríon ke liye, aur apne sáth sawár
hone ke liye, naukar rakhegá, aur un

men̲ se ba'ze us kí gáṛí ke áge áge dauren̲ge.

12 Aur apne liye hazár hazár ke risáladár, aur pachás pachás ke jam'adár banáegá; aur un se hal jutwáegá, aur fasl kaṭwáegá, aur apne liye jang ke hathyár aur apní gáṛíon̲ ke sáz banwáegá.

13 Aur tumhárí beṭíon̲ ko legá, tá ki we halwáyan, aur báwarchin, aur nán-báin howen̲.

14 Aur tumháre kheton̲, aur tumháre tákistánon̲, aur tumháre zaitún ke bágon̲ ko, jo achchhe se achchhe hon̲ge, legá, aur apne k̲h̲idmatguzáron̲ ko bak̲h̲sh degá.

15 Aur tumháre gallaját aur angúrí bágon̲ ká daswán̲ hissa leke apne k̲h̲ojon̲ aur apne k̲h̲ádimon̲ ko degá.

16 Aur tumháre chákaron̲ aur tumhárí laundíon̲, aur tumháre achchhe achchhe shakíl jawánon̲ ko, aur tumháre gadhon̲ ko, legá, aur apne kám par lagáegá.

17 Aur tumhárí bheṛ bakríon̲ ká bhí daswán̲ hissa legá: so tum us ke gulám hooge.

18 Aur tum us din us bádsháh ke sabab, jise tum ne apne liye chuná hai, faryád karoge; par us din Ḳhudáwand tumhárí na sunegá.

19 ¶ Tau bhí logon̲ ne Samúel kí bát sunne se inkár kiyá, aur kahá, Nahín̲; ham to bádsháh cháhte hain̲, jo hamáre úpar muqarrar ho;

20 Tá ki ham bhí, aur sab gurohon̲ kí mánind, howen̲, aur hamárá bádsháh hamárí 'adálat kare, aur hamáre áge áge chale, aur hamáre liye laṛái kare.

21 Aur Samúel ne logon̲ kí sárí báten̲ sunín̲, aur unhen̲ Ḳhudáwand ke kánon̲ tak pahuncháyá.

22 Aur Ḳhudáwand ne Samúel ko farmáyá, Tú un kí bát sun, aur un ke liye ek bádsháh muqarrar kar. Tab Samúel ne Isráel ke logon̲ ko kahá, ki Har ek apní apní bastí ko jáwe.

IX BA'B.

Aur baní Binyamín ká ek shak̲h̲s thá, jis ká nám Qís, bin Abíel, bin Sarúr, bin Bakúrat, bin Afíq thá: aur yih Binyamíní baṛá qúwatwar shak̲h̲s thá.

2 Us ká ek beṭá Sáúl nám, jo niháyat k̲h̲úb jawán thá, aur baní Isráel ke darmiyán us se k̲h̲úbsúrat koí shak̲h̲s na thá: yih sárí qaum men̲ kándhe se leke úpar tak har ek se únchá thá.

3 Us Sáúl ke báp Qís ke gadhe khoe gaye. So Qís ne apne beṭe Sáúl ko kahá, ki Chákaron̲ men̲ se ek ko apne sáth le, aur uṭh, aur gadhon̲ ko ḍhúnḍhne já.

4 So wuh koh i Ifráím kí taraf se guzrá, aur Salísah kí sarzamín men̲ hoke nikal gayá, par unhen̲ na páyá: tab we Sa'alím kí sarzamin men̲ gaye, aur wahán̲ bhí na mile: phir we Binyamíníon̲ kí mamlukat men̲ áe, to un ko wahán̲ bhí na páyá.

5 Jab we Súf ke mulk men̲ áe, tab Sáúl ne apne chákar ko, jo us ke sáth thá, kahá, A', ham lauṭ jáwen̲, tá na ho ki merá báp gadhon̲ ká gam chhoṛke mere liye fikrmand ho.

6 Chákar ne use kahá, Dekh, is shahr men̲ mard i Ḳhudá hai; wuh 'izzatdár shak̲h̲s hai; sab kuchh, jaisá wuh kahtá hai, waisá hí hotá hai; á, us pás jáwen̲; sháyad ki wuh us ráh ko, ki jis men̲ jáná munásib hai, hamen̲ batáe.

7 Sáúl ne apne chákar se kahá, Lekin dekh, agar ham wahán̲ jáen̲, to ham us shak̲h̲s ke liye kyá lete jáen̲? Roṭíán̲ to hamáre toshadán men̲ báqí nahín̲ rahín̲, aur us mard i Ḳhudá ke liye koí hadya hamáre pás nahín̲; kyá kuchh hai hamáre pás?

8 Naukar ne Sáúl ko phir jawáb diyá, aur kahá, Dekh, páo misqál chándí mujh pás maujúd hai: so main̲ us mard i Ḳhudá ko dúngá, ki hamen̲ hamárí ráh batáwe.

9 [Agle zamáne men baní Isráel ká yih dastúr thá, ki jab koí shaḳhs Ḳhudá se maslahat karne játá thá, to kahtá thá, ki A'o, ham gaib-bín pás jáen: is liye ki wuh, jo ab nabí kahlátá hai, áge gaib-bín kahlátá thá.]

10 Tab Sáúl ne apne chákar se kahá, Tú ne kyá ḳhúb kahá: á, chalen. So we shahr ko, jahán wuh mard i Ḳhudá thá, áe.

11 ¶ Aur shahr kí taraf ṭíle par chaṛhte húe unhen kaí chhokríán milín, jo pání bharne játí thín; unhon ne un se kahá, Gaib-bín yahán hai?

12 Unhon ne un ko jawáb diyá, aur kahá, Hán, hai; dekho, tumháre sámhne hí hai; jald á pahuncho, ki wuh áj hí shahr men áyá hai; ki áj ke din únche makán men log zabíha karte hain.

13 Jo tum shahr men dáḳhil hoge, to tum use, peshtar us se ki wuh únche makán men kháná kháne jáe, fauran páoge: ki log, jab tak ki wuh na jáe, nahín kháte; is liye ki wuh zabíhe ko barakat detá hai; ba'd us ke mihmán log kháte hain. So ab tum chaṛho, ki áj hí tum use páo.

14 So we shahr men chaṛhke gaye, aur shahr men dáḳhil hote hí, dekho, ki Samúel un ke sámhne báhar niklá, ki únche mákan par jáe.

15 ¶ Aur KHUDÁWAND ne Sáúl ke áne se ek din peshtar Samúel ke kán men kah diyá thá, ki,

16 Kal isí waqt main ek shaḳhs ko Binyamín kí sarzamín se tujh pás bhejúngá; so tú us par tel maliyo, ki wuh merí qaum Isráel ká hákim ho, tá ki mere logon ko Filistíon ke háth se chhuṛáe; ki main ne apne logon par nazar kí, is liye ki un ká nála mujh tak pahunchá.

17 So jab Samúel Sáúl se dochár húá, to wúnhín KHUDÁWAND ne use kahá, ki Dekh, yihí shaḳhs hai, jis kí bábat main ne tujhe kahá thá; yihí mere logon par riyásat karegá.

18 So Sáúl pháṭak par Samúel ke barábar pahunchá, aur us se kahá, ki Mujhe batláiye, ki gaib-bín ká ghar kahán hai?

19 Samúel ne Sáúl ko jawáb diyá, ki Wuh gaib-bín main hí hún: mere áge áge únche makán par chaṛh, ki tum áj ke din mere sáth kháo; aur kal main tujhe ruḳhsat karúngá, aur sab kuchh jo tere dil men hai tujhe batá dúngá.

20 Aur tere gadhe, jo tín din se khoe gaye hain, un ko ḳhiyál mat kar; ki we mile. Aur kis kí taraf Isráel kí sárí ragbat hai? kyá terí aur tere báp ke sáre gharáne kí taraf nahín?

21 So Sáúl jawáb men bolá, Kyá main Binyamíní nahín, jo Isráel ke sab firqon se chhoṭá hai? aur kyá merá gharáná Binyamín ke firqe ke sáre gharánon men sab se ziyáda chhoṭá nahín? pas kyá sabab hai, jo tú mujh se yún boltá hai?

22 Aur Samúel ne Sáúl ko aur us ke chákar ko sáth liyá, aur unhen bárahdarí men láyá, aur unhen mihmánon kí sadr jagah men jo tís ek ádmí the, biṭhláyá.

23 Samúel ne báwarchí ko farmáyá, ki Wuh hissa, jo main ne tujhe rakh chhoṛne kahá thá, le á.

24 Báwarchí ne ek shána, us sab samet jo us par thá, uṭháke Sáúl ke sámhne rakhá. Aur Samúel ne kahá, Dekh, yih jo rakhá húá thá, so use apne sámhne dharke khá: is liye ki jab se main ne kahá, ki Main ne in logon kí da'wat kí, tab hí se ab tak tere liye rakh diyá gayá hai. So Sáúl ne us din Samúel ke sáth kháná kháyá.

25 ¶ Aur jab we únche makán se shahr ko utre, to us ne Sáúl se ghar kí chhat par báten kín.

26 Aur we sawere uṭhe: aur aisá húá ki jab din chaṛhne lagá, tab Samúel ne Sáúl ko phir ghar kí chhat

par buláyá, aur kahá, Uṭh, ki main̲ tujhe rawána karún̲. So Sáúl uṭhá, aur we donon̲, wuh aur Samúel, báhar chale gaye.

27 Aur jab we shahr ke nikás par utarte the, to Samúel ne Sáúl se kahá, Apne chákar ko hukm kar, ki ham se áge chalá jáe, (aur wuh áge gayá;) par tú abhí khaṛá rah, tá ki main̲ Ḳhudá ká kalám tujhe sunáún̲.

X BA'B.

PHIR Samúel ne tel kí ek shíshí lí, aur us ke sir par unḍelí, aur use chúmá, aur kahá, Kyá yih is sabab se nahín̲, ki Ḳhudáwand ne tujh par tel malá, ki tú us kí mírás ká sardár ho?

2 Aur jab tú mere pás se áj rawána hogá, to Zilzah men̲, Binyamín kí sarhadd ke darmiyán, Rák̲h̲il ke gor ke pás, do shak̲h̲s tujhe milen̲ge, aur we tujhe kahen̲ge, ki We gadhe, jinhen̲ tú ḍhúnḍhne gayá thá, mile; aur dekh, ab terá báp gadhon̲ kí taraf se be-fikr húá, aur tumháre liye kuṛhtá hai, aur kahtá hai, Main̲ apne beṭe ke wáste kyá karún̲?

3 Tab tú wahán̲ se áge baṛhegá, aur Tabúr ke balút ke tale pahunchegá, to wahán̲ tín shak̲h̲s, jo Baitel men̲, Ḳhudá ke huzúr, chale játe hon̲ge, tujh se dochár hon̲ge; ek to bakrí ke tín bachche liye hogá, aur dúsrá tín girde roṭí ke, aur tísrá mai ká ek mashkíza:

4 Aur we tujhe salám karen̲ge, aur do girde tujhe den̲ge: so tú un ke háth se le líjiyo.

5 Aur ba'd us ke tú Jibi'at-Ilúhím ke nazdík, jahán̲ Filistíon̲ kí chaukí hai, pahunchegá; aur aisá hogá, ki jab tú wahán̲ shahr men̲ dák̲h̲il ho, to nabíon̲ kí ek guroh, jo us únche makán se utartí hogí, tujhe milegí, aur we murchang, aur ḍholak, aur bán̲srí, aur barbat liye húe áte hon̲ge, aur we nubúwat karte hon̲ge.

6 Tab Ḳhudáwand kí Rúh tujh par názil hogí, aur tú bhí un ke sáth nubúwat karegá, balki tú aur súrat ká ádmí ho jáegá.

7 Aur aisá hogá, ki jab ye nisháníán̲ tujh par záhir hon̲, to phir jaisá terá háth qábú páe, waisá 'amal kar; ki Ḳhudá tere sáth hai.

8 Aur aisá bhí hogá, ki tú mujh se peshtar Jiljál ko utar jáegá: aur dekh, main̲ tere pás áún̲gá, tá ki sok̲h̲taní qurbáníán̲ karún̲, aur salámatí ke zabíhon̲ ko zabh karún̲. So tú sát din tak wahín̲ rahiyo, jab tak ki main̲ tujh pás á pahunchún̲, aur tujhe batáún̲, ki tujh ko kyá karná hogá.

9 ¶ Aur aisá húá, ki jyún̲hín̲ us ne Samúel se ruk̲h̲sat hoke píṭh pherí, wún̲hín̲ Ḳhudá ne use dúsrí tarah ká dil diyá: aur we sab nisháníán̲ usí din wuqú' men̲ áín̲.

10 Aur jab we Jibi'at ko áe, to dekho ki nabíon̲ kí ek guroh us se dochár húí, aur Ḳhudá kí Rúh us par názil húí, aur us ne bhí un ke darmiyán nubúwat kí.

11 Aur aisá húá, ki jab us ke agle ján-pahchánon̲ ne yih dekhá, ki wuh nabíon̲ ke darmiyán nubúwat kartá hai, ek ne dúsre se kahá, ki Qís ke beṭe ko kyá húá? Kyá Sáúl bhí nabíon̲ men̲ shámil ho gayá?

12 Aur ek ne un men̲ se jawáb diyá, aur kahá, Lekin un ká báp kaun hai? Tab hí se yih masal chalí, Kyá Sáúl bhí nabíon̲ men̲ hai?

13 So jab wuh nubúwat kar chuká, to únche makán men̲ áyá.

14 ¶ Wahán̲ Sáúl ke chachá ne use aur us ke chákar ko kahá, Tum kahán̲ gaye the? Us ne kahá, Gadhe ḍhúnḍhne; aur jab ham ne dekhá ki kahín̲ nahín̲ hain̲, to Samúel pás áe.

15 Phir Sáúl ká chachá bolá, Mujhe batláiye, ki Samúel ne tum ko kyá kahá.

16 Sáúl ne apne chachá se kahá, Us ne hamen̲ sáf batláyá, ki gadhe mile. Par saltanat ká mazmún, jo Samúel ne use kahá thá, bayán na kiyá.

17 ¶ Ba'd us ke Samúel ne Misfáh
men KHUDÁWAND ke huzúr logon ko
buláke ikatthá kiyá.
18 Aur baní Isráel ko kahá, ki
KHUDÁWAND Isráel ká Khudá aisá
farmátá hai, ki Main Isráel ko Misr se
nikál láyá, aur tum ko Misríon ke
háth se, aur sárí saltanaton ke háth se,
aur un ke háth se jo tum par zulm
karte the, riháí dí.
19 Aur tum ne áj ke din apne
Khudá ko, ki jis ne tumhen tumháre
sáre dushmanon aur tumhárí taklífon
se riháí bakhshí, haqír kar jáná; aur
tum ne use kahá, Hán, hamáre liye ek
bádsháh muqarrar kar. So ab ek ek
firqa karke, hazár hazár, sab ke sab
KHUDÁWAND ke áge házir hoo.
20 Aur jab Samúel ne Isráel ke sáre
firqon ko házir karáyá thá, to qur'a
Binyamín ke firqe ke nám par pará.
21 Aur jab us ne Binyamín ke firqe
ko, us ke gharáne ke mutábiq, nazdík
buláyá, to Matrí ke gharáne ká nám
niklá, aur phir Qís ke bete Sáúl ká
nám niklá: aur unhon ne jo use dhún-
dhá, to na páyá.
22 So unhon ne KHUDÁWAND se
phir púchhá, ki Wuh mard ab yahán
áegá, ki nahín? KHUDÁWAND ne ja-
wáb diyá, ki Dekho, us ne asbáb ke
darmiyán áp ko chhipáyá hai.
23 Tab we daure, aur use wahán se
láe: aur wuh, jab ki jamá'at ke dar-
miyán khará húá, to shánon se leke
úpar tak sab logon se ziyáda lambá thá.
24 Aur Samúel ne jamá'at ko kahá,
Tum use dekhte ho, ki jise KHUDÁ-
WAND ne chun liyá, ki us kí mánind
sáre logon men ek bhí nahín. Tab
sab log khushí se lalkáre, aur bole, ki
Bádsháh zinda rahe!
25 Phir Samúel ne jamá'at ko sal-
tanat ke ádáb batláe, aur kitáb men
likhke KHUDÁWAND ke huzúr rakhí.
Ba'd us ke Samúel ne sab logon ko
rukhsat kiyá, ki ek ek apne apne ghar
jáe.
26 ¶ Aur Sáúl bhí Jibi'ah ko apne
ghar gayá, aur logon ká ek jathá, jin
ke dilon ko Khudá ne máil kar diyá
thá, us ke sáth ho liyá.
27 Par baní Bali'ál bole, ki Yih
shakhs ham ko kis tarah bacháegá?
Aur us kí tahqír kí, aur us ke liye
nazráne na láe. Par us ne áp ko aisá
banáyá, ki goyá na suntá thá.

XI BA'B.

TAB 'Ammúní Náhas charh áyá,
aur Yabís i Jili'ád ke muqábil
khaime khare kiye: tab Yabís ke sab
logon ne Náhas se kahá, Ham se
kuchh 'ahd o paimán kar, to ham terí
khidmat karenge.
2 Aur 'Ammúní Náhas ne unhen
jawáb diyá, ki Is shart par main tum
se 'ahd karúngá, ki main tum men har
ek se dahní ánkh nikál dálún, aur yih
zillat ká dág sáre Isráel par rakhún.
3 Tab Yabís ke buzurgon ne use
kahá, Ham ko sát din kí muhlat de,
tá ki ham Isráel kí sárí sarhaddon
men payám bhejen: agar hamárá hi-
máyatí koí na milá, to ham tere huzúr
niklenge.
4 ¶ Tab Sáúl ke Jibi'ah men qásid
áe, aur unhon ne logon ke kánon men
yih khabar kahí: tab sab log pukár
pukárke roe.
5 Aur dekho, ki Sáúl khet se gáe
bail ke píchhe píchhe chalá átá thá;
aur Sáúl ne kahá, Kyá húá, ki log rote
hain? Unhon ne Yabís ke logon ká
payám kah sunáyá.
6 Aur jonhín Sáúl ne yih sandese
sune, wunhín Khudá kí Rúh us par
názil húí, aur us ká gussa niháyat
bharká.
7 Aur us ne bailon ká ek jorá liyá,
aur unhen chírke tukre tukre kiyá, aur
unhen qásidon ke háth Isráel kí sárí
sarhaddon men bhej diyá, aur yih ka-
há, ki Jo koí Sáúl aur Samúel ke
píchhe házir na ho, to us ke bailon se
aisá kiyá jáegá. Tab KHUDÁWAND ká

ḳhauf logon par paṛá, aur we ek dil
hoke áe.
8 Aur us ne unhen Bazaq men
giná; so baní Isráel tín lákh the, aur
Yahúdáh ke mard tís hazár.
9 So unhon ne un qásidon ko, jo áe
the, kahá, ki Tum Yabís i Jili'ád ke
logon ko yún kaho, ki Kal, jis waqt
ki áftáb garam hogá, tum rihái páoge.
So qásidon ne áke Yabís ke logon ko
ḳhabar dí; aur we ḳhush húe.
10 Tab ahl i Yabís ne unhen kahá,
Kal ham tum pás niklenge, aur sab
kuchh, jo tum bihtar samjho, so
hamáre haqq men kíjiyo.
11 Aur subh ko Sáúl ne logon ke
tín gol kiye; aur pichhle pahar lashkar
men á ghusá, aur baní 'Ammún ko
qatl kartá rahá, yahán tak ki din
bahut chaṛh gayá: aur aisá húá, ki
we jo bach nikle, so aise tittar bittar
húe, ki do ek sáth na rahe.
12 ¶ Tab logon ne Samúel ko
kahá, Wuh kaun hai, jis ne kahá, ki
Kyá Sáúl hamárá bádsháh hogá? So
un logon ko láo, tá ki ham unhen qatl
karen.
13 Sáúl bolá, ki A'j ke din hargiz
koí márá na jáe: is liye ki Ḳhudá-
wand ne Isráel ko áj ke din rihái
baḳhshí.
14 Tab Samúel ne logon ko kahá,
A'o, Jiljál ko jáen, tá ki wahán salta-
nat ko dúsrí bár sábit karen.
15 So sáre log Jiljál ko gaye; aur
Jiljál men Ḳhudáwand ke huzúr
unhon ne Sáúl ko bádsháh kiyá; aur
wahán unhon ne Ḳhudáwand ke áge
salámatí ke zabíhe zabh kiye; aur
wahán Sáúl ne aur sáre Isráelí mardon
ne baṛí ḳhushí kí.

XII BAB.

TAB Samúel ne sáre Isráel se kahá,
Dekho, jo kuchh tum ne mujhe
kahá, main ne tumhárí har ek bát
suní hai, aur ek ko tumháre úpar
bádsháh muqarrar kiyá.
2 Aur ab dekho, yih bádsháh tum-
háre áge jáyá kartá hai: aur main
búṛhá hún, aur merá sir sufed hai:
aur dekho, mere beṭe tumháre sáth
hain; aur main laṛakpan se áj tak
tumháre áge áge chal rahá hún.
3 Aur dekho, main házir hún; so
áo, Ḳhudáwand ke aur us ke masíh
ke áge mujh par gawáhí do; ki kis ká
bail main ne le liyá? aur kis ká gadhá
main ne pakaṛ rakhá? aur main ne
kis se dagábází kí? aur kis par main
ne zulm kiyá? aur kis ke háth se
main ne rishwat lí, tá ki main us se
chashmposhí karún? Ab main use
pher dene ko házir hún.
4 We bole, Tú ne ham se dagábází
nahín kí, aur na ham par zulm kiyá,
aur na tú ne kisí ke háth se kuchh le
liyá.
5 Tab us ne unhen kahá, ki Ḳhu-
dáwand tum par gawáh, aur us ká
masíh áj ke din gawáh hai, ki tum ne
mere háth men kuchh nahín páyá.
We bole, Wuh gawáh.
6 ¶ Phir Samúel ne logon se kahá,
Hán, Ḳhudáwand hí hai wuh, jis ne
Músá aur Hárún ko muqarrar kiyá,
aur tumháre bápdádon ko zamín i
Misr se nikál láyá.
7 Ab chupcháp khaṛe raho, tá ki
main Ḳhudáwand ke huzúr un sab
nekíon ke sabab, jo Ḳhudáwand ne
tum se aur tumháre bápdádon se kín,
tum se bahs karún.
8 Jis waqt ki Ya'qúb Misr men áyá,
aur tumháre bápdáde Ḳhudáwand ke
áge chilláe, to Ḳhudáwand ne Músá
aur Hárún ko bhejá, aur we tumháre
bápdádon ko Misr se nikál láe, aur
unhen is jagah par basáyá.
9 Phir jab we Ḳhudáwand apne
Ḳhudá ko bhúl gaye, us ne unhen
Hasúr kí fauj ke sar-lashkar, Sísará,
ke háth, aur Filistíon ke háth, aur
sháh i Moáb ke háth, bechá, aur
unhon ne un se laṛái kí.
10 Phir unhon ne Ḳhudáwand ko
pukárá, aur kahá, ki Ham ne gunáh

kiyá, is liye ki ham ne KHUDÁWAND ko chhoṛá, aur Ba'alím aur 'Istárát kí bandagí kí: par ab tú ham ko hamáre dushmanon̠ ke háth se chhuṛá, to ham terí bandagí karen̠ge.

11 Phir KHUDÁWAND ne Yarubba'al, aur Bidán, aur Iftáh, aur Samúel ko bhejá, aur tum ko tumháre dushmanon̠ ke háth se, jo tumhárí cháron̠ taraf the, riháí dí; aur tum ne chain páyá.

12 Aur jab tum ne dekhá, ki baní 'Ammún ká bádsháh Náhas tum par chaṛh áyá, to tum ne mujh se kahá, Hán̠, hamen̠ ek bádsháh cháhiye, jo ham par saltanat kare; hálán̠ki KHUDÁWAND tumhárá Ḳhudá tumhárá bádsháh thá.

13 Ab dekho, yih tumhárá bádsháh hai, jise tum ne chun liyá, aur jis ke tum mushtáq the; aur dekho, KHUDÁWAND ne tumháre úpar bádsháh muqarrar kiyá hai.

14 Agar tum KHUDÁWAND se ḍarte rahoge, aur us kí bandagí karoge, aur us ká hukm mánoge, aur KHUDÁWAND ke farmánon̠ se sarkashí na karoge, to tum aur bádsháh, jo tum par bádsháhí kartá hai, KHUDÁWAND apne Ḳhudá ke pairau rahoge:

15 Par agar tum KHUDÁWAND kí bát na mánoge, aur KHUDÁWAND ke farmánon̠ se sarkashí karoge; to KHUDÁWAND ká háth tumháre mukhálif hogá, jis tarah se ki tumháre bápdádon̠ ká mukhálif thá.

16 ¶ So ab tum khaṛe raho, aur dekho wuh baṛá májará, jo KHUDÁWAND tumhárí ánkhon̠ ke sámhne karegá.

17 Kyá áj gehún̠ káṭne ká din nahín̠? main̠ KHUDÁWAND se minnat karún̠gá, ki wuh garaj karáwe, aur pání barsáe; tá ki tum jáno aur dekho, ki tum ne KHUDÁWAND ke huzúr ek bádsháh ke mángne se baṛí sharárat kí.

18 Chunánchi Samúel ne KHUDÁWAND se minnat kí; aur KHUDÁWAND ne usí din garaj karáyá, aur pání barsáyá: tab sab log KHUDÁWAND se aur Samúel se nipaṭ ḍar gaye.

19 Tab sab logon̠ ne Samúel se kahá, ki Apne khádimon̠ ke liye KHUDÁWAND apne Ḳhudá kí minnat kar, ki ham mar na jáen̠: ki ham ne apne sáre gunáhon̠ par yih sharárat ziyáda kí, ki apne liye ek bádsháh mángá.

20 ¶ Tab Samúel ne logon̠ ko kahá: Ḳhauf na karo; ki yih sab sharárat to tum ne kí; magar KHUDÁWAND kí pairauí se kanáre mat jáo, balki apne sáre dilon̠ se KHUDÁWAND kí bandagí karo;

21 Aur tum kanáre mat jáo, ki bátil kí pairauí karo, jo mufíd na hogí, aur riháí na degí; ki we sab bátil hain̠.

22 Kyún̠ki KHUDÁWAND apne baṛe nám ke liye apne logon̠ ko tark na karegá: ki KHUDÁWAND kí marzí húí, ki tum us kí qaum ṭhahro.

23 Aur main̠ jo hún̠, hargiz na howe, ki tumháre liye du'á mángne se báz áke KHUDÁWAND ká gunáhgár hoún̠: balki main̠ wuh ráh, jo achchhí aur sídhí hai, tumhen̠ batláún̠gá:

24 So tum faqat itná karo, ki KHUDÁWAND se ḍaro, aur apne sáre dil se us kí sachchí 'ibádat karo; aur socho ki us ne tumháre liye kaisá baṛá kám kiyá hai.

25 Par agar tum áge ko bhí sharárat ke kám karoge, to tum aur tumhárá bádsháh donon̠ halák ho jáoge.

XIII BA'B.

SA'U'L ne ek baras saltanat kí; aur jab us kí saltanat ke do baras guzre,

2 To Sáúl ne tín hazár ádmí Isráel ke apne liye chune; do hazár Mikmás men̠ aur Baitel ke koh men̠ Sáúl ke sáth rahe, aur ek hazár Yúnatan ke sáth Binyamín ke Jibi'ah men̠ rahe: aur báqí har ek ko un ke khaime men̠ rukhsat kiyá.

3 Aur Yúnatan ne Filistíon̲ ke pahrúon̲ ko, jo Jibi'ah men̲ the, márá; aur Filistíon̲ ne yih suná. Aur Sáúl ne narsingá phunkwáke sárí mamlukat men̲ yih manádí kí, ki Ai 'Ibráníó, suno.

4 Aur sáre Isráel ne yih ahwál suná, ki Sáúl ne Filistíon̲ kí ek chaukí ke sipáhí máre, aur ki Isráel se bhí Filistíon̲ ko nafrat thí. So jamá'at ko hukm húá, ki Sáúl pás Jiljál men̲ jam'a howe.

5 ¶ Aur Filistí bhí Isráel se laṛne ko ikaṭṭhe húe; tís hazár un kí rathen̲ thín̲, aur chha hazár sawár, aur bahut se log, aise jaise daryá ke kanáre kí ret: so we chaṛh áe, aur Mikmás men̲ Bait-áwan kí púrab taraf ko ḳhaimazan húe.

6 Aur jab baní Isráel ne dekhá, ki ham shikanje men̲ hain̲, kyún̲ki log tang-hál the, to gáron̲, aur kánṭon̲ ke jangal, aur chaṭánon̲, aur gaṛhíon̲, aur gaṛhon̲ men̲, já chhipe;

7 Aur ba'z 'Ibrání Yardan ke pár Jadd aur Jili'ád kí sarzamín ko chale gaye. Par Sáúl Jiljál hí men̲ rahá, aur sab log jo us ke pairau the kámp rahe the.

8 ¶ Aur wuh wahán̲ sát din Samúel ke mu'aiyan waqt tak ṭhahrá rahá: aur Samúel Jiljál men̲ na áyá; aur sáre log us ke pás se tittar bittar ho gaye.

9 Tab Sáúl ne kahá, Soḳhtaní qurbání, aur salámatí kí qurbání, mujh pás láo. Aur us ne soḳhtaní qurbání guzrání.

10 Aur aisá húá ki jon̲hín̲ wuh soḳhtaní qurbání guzrán chuká, to dekho Samúel á pahunchá; aur Sáúl us ke istiqbál ko niklá, tá ki wuh us ke haqq men̲ du'á e ḳhair kare.

11 ¶ Aur Samúel ne púchhá, ki Tú ne kyá kiyá? Sáúl bolá, Main̲ ne jo dekhá, ki log mere pás se tittar bittar ho gaye, aur tú muqarrar dinon̲ ke bích na á pahunchá, aur Filistí Mikmás men̲ jam'a húe;

12 To main̲ ne kahá, ki Filistí Jiljál men̲ mujh par á paren̲ge, aur main̲ ne Ḳhudáwand se ab tak du'á nahín̲ mángí: is liye main̲ ne apne par jabr kiyá, aur soḳhtaní qurbání guzrání.

13 So Samúel ne Sáúl ko kahá, Tú ne bewuqúfí kí; ki tú ne Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke hukm kí, jo us ne tujhe kiyá, muháfazat na kí; nahín̲ to Ḳhudáwand ab terí saltanat baní Isráel men̲ ab se hamesha tak qáim rakhtá.

14 Lekin ab terí saltanat qáim na rahegí; ki Ḳhudáwand ne ek shaḳhs apne dilḳhwáh ko talab kiyá hai; aur Ḳhudáwand ne use hukm kiyá, ki mere logon̲ ká peshwá ho, is liye ki tú ne Ḳhudáwand ke hukm ko jo tujhe diyá gayá hifz na kiyá.

15 Aur Samúel uṭhá, aur Jiljál se Binyamín ke shahr Jibi'ah ko chaṛh gayá. Tab Sáúl ne un logon̲ ko, jo us pás házir the, giná, aur we mard chha sau ke qaríb the.

16 Aur Sáúl aur us ká beṭá Yúnatan, aur un ke hamráhí log, Binyamín ke Jib'a men̲ áke rahe; aur Filistí Mikmás men̲ paṛe rahe.

17 ¶ Aur gáratgar, Filistíon̲ ke lashkar se, tín gol hoke nikle: ek gol to Su'ál kí sarzamín ko 'U'frah kí ráh se gayá;

18 Aur dúsrá gol Bait-Haurán kí ráh áyá; aur tísre gol ne us sarhadd kí ráh lí, jis ká ruḳh wádí i Zibo'im kí taraf dasht ke sámhne hai.

19 ¶ Us waqt Isráel kí sárí zamín men̲ ek luhár na miltá thá; kyún̲ki Filistíon̲ ne kahá thá, Na ho ki 'Ibrání log talwáren̲ aur bhále apne liye banáwen̲.

20 So sáre Isráelí Filistíon̲ ke pás utar játe the, tá ki har ek apná phál, aur apná bhálá, aur apná kulháṛá, aur apní kudálí, tez karwáe:

21 Par kudálíon̲, aur phálon̲, aur kánṭon̲, aur kulháṛon̲ ke liye, aur pain-

on̲ ko tez karne ke liye, un ke pás retí to thí.

22 So aisá húá, ki laṛáí ke din, un logon̲ men̲ se, jo Sáúl aur Yúnatan ke sáth the, kisí ke háth men̲ ek talwár aur ek bhálá na thá; par Sáúl aur us ke beṭe Yúnatan ke pás the:

23 Tab Filistíon̲ ká tiláwá Mikmás kí gháṭí par á paṛá.

XIV BA'B.

AUR ek din aisá húá, ki Sáúl ke beṭe Yúnatan ne us jawán ko, jo us ká silahbardár thá, kahá, ki A', ham Filistíon̲ ke pahre par, jo us taraf hai, jáen̲. Par us ne apne báp ko ḳhabar na kí.

2 Aur Sáúl Jibi'ah ke nikás par ek anár ke daraḳht tale, jo Mijrún men̲ thá, ṭhahar rahá: aur qaríb chha sau ádmí ke us ke sáth the;

3 Aur Aḳhiyáh bin Aḳhitúb, birádar i I'kabúd, bin Fínihás, bin 'Elí, jo Sailá men̲ KHUDÁWAND ká káhin thá, afúd pahine húe thá. Aur logon̲ ko ḳhabar na húí, ki Yúnatan chalá gayá.

4 ¶ Aur un guzargáhon̲ men̲, jahán̲ se hoke Yúnatan cháhtá thá, ki Filistíon̲ ke pahre par já paṛe, ek taraf ek baṛí nokílí chaṭán thí; aur dúsrí taraf bhí ek baṛí nokílí chaṭán thí: ek ká nám Búsís thá, aur dúsrí ká Sanah.

5 Un men̲ se ek ká ruḳh uttar taraf, Mikmás ke muqábil thá, aur dúsrí ká ruḳh dakhan taraf Jibi'ah ke muqábil.

6 Tab Yúnatan ne us jawán se, jo us ká silahbardár thá, kahá, A', ham udhar un ná-maḳhtúnon̲ ke pahre par jáwen̲; sháyad ki KHUDÁWAND hamáre liye kám kare; ki KHUDÁWAND ke nazdík kuchh dushwár nahín̲, ki agar wuh cháhe, to bahuton̲ se riháí báḳhshe, aur cháhe, to thoron̲ se.

7 Us ke silahbardár ne us se kahá, Jo kuchh ki tere dil men̲ hai, so kar, aur apní ráh le; aur dekh, main̲ tere hasb i dilkhwáh tere sáth hún̲.

8 Tab Yúnatan bolá, ki Dekh, ham un logon̲ pás us taraf jáenge, aur apne ta,ín̲ un par záhir karenge.

9 So agar we ham se yih kahen̲, Sabr karo, jab tak ki ham tumháre pás na áwen̲; to ham apní jagah khaṛe rahenge, aur un ke pás na chaṛh jáenge.

10 Par agar we yún̲ kahen̲, ki Chaṛhke hamáre pás áo; to ham chaṛh jáenge: ki KHUDÁWAND ne unhen̲ hamáre háth men̲ kar diyá: aur yih hamáre liye ek nishání hogí.

11 Tab un donon̲ ne apne ta,ín̲ Filistíon̲ ke pahre par záhir kiyá: aur Filistí bole, Dekho, 'Ibrání un súráḳhon̲ men̲ se, jahán̲ unhon̲ ne apne ko chhipáyá thá, báhar nikle áte hain̲.

12 Aur pahre ke logon̲ ne Yúnatan aur us ke silahbardár ko kahá, Ham pás chaṛh áo, ki ham tumhen̲ tamáshá dikhláenge. So Yúnatan ne apne silahbardár se kahá, Ab mere píchhe chaṛh á; ki KHUDÁWAND ne unhen̲ Isráel ke qabze men̲ kar diyá.

13 Aur Yúnatan apne háthon̲ aur páon̲ se lipaṭkar gayá, aur us ke píchhe us ká silahbardár: aur we Yúnatan ke áge mar gire; aur us ke silahbardár ne bhí us ke píchhe log qatl kiye.

14 So yih pahlí ḳhúnrezí jo Yúnatan aur us ke silahbardár ne kí, bís ek ádmí kí thí, utní zamín par ki jahán̲ ek hal ádhe din men̲ chale.

15 Tab lashkar, aur maidán, aur sáre logon̲ men̲ larzish húí: aur pahre ke log aur gárat-gar bhí kámp gaye, aur zamín larzí: aur yih niháyat hí baṛá zalzala thá.

16 Aur Sáúl ke nigáhbánon̲ ne, jo Binyamín ke Jibi'ah men̲ the, nazar kí; to kyá dekhte hain̲, ki wuh guroh pighlí játí, aur we áp ko márte chale játe hain̲.

17 Tab Sáúl ne logon̲ se, jo us ke sáth the, kahá, Gino, aur daryáft karo, ki ham men̲ se kaun gayá hai. Jab unhon̲ ne giná, to dekho Yúnatan aur us ke silahbardár ko na páyá.

18 Us waqt Sáúl ne Aḳhiyáh ko

kahá, Khudá ká sandúq yahán lá; kyúnki Khudá ká sandúq us roz baní Isráel ke darmiyán thá.
19 ¶ Aur aisá húá, ki jis waqt Sáúl káhin se bát kartá thá, to Filistíon ke lashkar men jo shor pará, so ziyáda hotá chalá játá thá: aur Sáúl ne káhin se kahá, ki Apná háth báz rakh.
20 Aur Sáúl aur sáre log jo us ke sáth the jam'a húe, aur larái ko áe; aur dekho, ki har ek mard kí talwár us ke sáthí par parí hai, aur niháyat barí kharbaráhat húí.
21 Aur we 'Ibrání bhí, jo áge se Filistíon ke sáth the, aur har taraf se jam'a hoke us ke sáth lashkar men áe the, phirke un Isráelíon men, jo Sáúl aur Yúnatan ke hamráh the, shámil húe.
22 Aur un sab Isráelí mardon ne bhí, jo koh i Ifráím men chhip rahe the, yih sunke ki Filistí bháge, filfaur nikalke larái ke maidán men un ká píchhá kiyá.
23 So Khudáwand ne us din Isráelíon ko rihái dí: aur larái Baitáwan ke us pár tak pahunchí.
24 ¶ Aur Isráelí mard us din barí taklíf men the: kyúnki Sáúl ne logon ko qasam dí thí, aur yún kahá thá, ki Jo koí áj shám tak kháná kháwe, us par la'nat, tá ki main apne dushmanon se badlá lún. Is sabab un logon men se kisí ne kháná na chakhá thá.
25 Aur sab log ek ban men já pahunche; aur wahán zamín par shahd thá.
26 Aur jonhín ye log us ban men pahunche, to dekho, ki wahán shahd tapaktá hai: par koí apne munh tak háth na le gayá, is liye ki log qasam se dare.
27 Lekin Yúnatan ne, jis waqt us ke báp ne logon ko qasam dí thí, na suná thá: so us ne apne 'asá kí nok se, jo us ke háth men thá, shahd ke chhatte ko chhedá, aur háth men leke munh men dálá; aur us kí ánkhon men roshní áí.
28 Tab un logon men se ek ne us se kahá, ki Tere báp ne logon ko qasam deke kahá thá, ki Jo shakhs áj ke din kuchh kháná kháwe, to us par la'nat. Aur us waqt log thake húe the.
29 Aur Yúnatan bolá, ki Mere báp ne mamlukat ko dukh diyá: dekhiye, ki main ne zarra sá shahd chakhá, so merí ánkhon men kaisí roshní áí?
30 Kitná ziyáda achchhá hotá, agar sáre log dushman kí lút se, jo unhon ne páí, khúb kháte? aisá hotá, to is waqt Filistíon kí bahut ziyáda khúnrezí hotí.
31 So unhon ne us din Mikmás se leke Aiyalún tak Filistíon ko márá: magar log bahut be-táb ho gaye.
32 Aur log lút par gire, aur bheren, aur bail, aur bachhre pakre, aur unhen zamín par zabh kiyá, aur lahú samet khá gaye.
33 ¶ Tab Sáúl ko khabar dí gayí, ki Dekh, log Khudáwand ká gunáh karte hain, ki lahú samet kháe játe hain. Wuh bolá, ki Tum ne khatá kí; so ek bará patthar áj mere sámhne dhalká láo.
34 Phir Sáúl ne kahá, ki Logon ke darmiyán áp hí idhar udhar jáo, aur un se kaho, ki Har ek shakhs apná apná bail, aur apní apní bher, mujh pás láwe, aur yahán zabh kare, aur kháwe; aur lahú samet kháke Khudáwand ká gunáhgár na bane. Chunánchi us rát ko logon men se har ek shakhs apná bail wahín láyá, aur wahín zabh kiyá.
35 Aur Sáúl ne Khudáwand ke liye ek mazbah banáyá: yih pahlá mazbah hai, jo us ne Khudáwand ke liye banáyá.
36 ¶ Phir Sáúl ne kahá, ki A'o, rát hí ko Filistíon ká píchhá karen, aur pau phatte tak unhen lúten, aur un men se ek mard ko bhí na chhoren. Aur we bole, Jo kuchh tú bihtar jáne,

so kar. Tab káhin bolá, ki A'o, yahán Khudá ke nazdík házir howen.

37 Chunánchi Sáúl ne Khudá se mashwarat púchhí, ki Main Filistíon ká píchhá karne ko utrún? Kyá tú un ko Isráel ke háth men giriftár karwáegá? So us ne us din use kuchh jawáb na diyá.

38 Tab Sáúl ne kahá, Lashkar ke sáre ra,ís yahán nazdík áwen, aur tahqíq karen, aur dekhen, ki áj ke din gunáh kyúnkar húá hai.

39 Kyúnki Khudáwand i haiy kí qasam, ki jo Isráel ko rihái detá, agar mere bete Yúnatan hí ká gunáh ho, tau bhí wuh zarúr mar jáe. Aur sab logon men se kisí ádmí ne use jawáb na diyá.

40 Tab us ne sáre Isráel se kahá, Tum sab ke sab ek taraf ho, aur main aur merá betá Yúnatan dúsrí taraf. Tab log Sáúl se bole, Jo tú munásib jáne, so kar.

41 Sáúl ne Khudáwand se kahá, ki Ai Isráel ke Khudá, rástí ká qur'a 'ináyat kar. Tab Sáúl aur Yúnatan giriftár húe, aur log bach nikle.

42 Tab Sáúl ne kahá, ki Mere aur mere bete Yúnatan ke nám par qur'a dálo. Tab Yúnatan giriftár húá.

43 Aur Sáúl ne Yúnatan se kahá, Mujhe batá, ki tú ne kyá kiyá hai. Yúnatan ne use batáyá, aur kahá, ki Main ne to kuchh nahín kiyá, magar itná ki is 'asá kí nok se, jo mere háth men thá, ek zarra sá shahd chakhá thá; aur dekh, ki mujhe marná hogá?

44 Sáúl ne kahá, Khudá mujh se aisá kare, aur us se ziyáda kare; lekin, ai Yúnatan, tujh ko zarúr marná hogá.

45 Tab logon ne Sáúl ko kahá, Kyá Yúnatan mar jáe, jis ne Isráel ke liye aisí barí rihái kí? Aisá na hogá: Khudáwand i haiy kí qasam hai, ki us ke sir ká ek bál bhí zamín par na giráyá jáegá; ki us ne áj Khudá ke sáth kám kiyá. So logon ne Yúnatan kí khalásí karwái, ki wuh márá na gayá.

46 Aur Sáúl Filistíon ká píchhá karne se báz áke úpar laut gayá: aur Filistí apne maqám ko gaye.

47 ¶ So Sáúl ne baní Isráel ke úpar saltanat ikhtiyár kí, aur har ek taraf apne dushmanon se, Moáb se, aur baní 'Ammún se, aur Adúm se, aur Zúbah ke bádsháhon se, aur Filistíon se, lará kiyá: aur wuh, jis jis taraf rujú' hotá thá, wahán ke logon ko satátá thá.

48 Phir us ne ek lashkar jam'a kiyá, aur 'Amálíqíon ko márá, aur Isráelíon ko un ke gáratgaron ke háth se chhuráyá.

49 Aur Sáúl ke beton ke nám ye hain, Yúnatan, aur Iswí, aur Malik-shú'a: aur us kí do betíon ke nám ye the; barí ká nám Mairab, aur chhotí ká nám Maikal.

50 Aur Sáúl kí jorú ká nám Akhinú'am thá, jo Akhima'az kí betí thí: aur us kí fauj ke ra,ís ká nám Abinayir thá, jo Sáúl ke chachá Naiyir ká betá thá.

51 Aur Sáúl ke báp ká nám Qís thá; aur Abinayir ká báp Naiyir Abíel ká betá thá.

52 Aur 'umr bhar Sáúl ká Filistíon se sakht muqábala rahá: aur jab Sáúl kisí zoráwar mard yá bahádur shakhs ko dekhtá thá, to use apne pás rakhtá thá.

XV BA'B.

AUR Samúel ne Sáúl ko kahá, ki Khudáwand ne mujhe bhejá, ki main tujhe mamsúh karún, tá ki tú us kí qaum ká, jo Isráel hai, bádsháh ho: so ab Khudáwand kí áwáz aur us kí báten sun.

2 Rabb ul afwáj yún kahtá hai, Mujh ko yád hai, jo kuchh ki 'Amálíq ne Isráel se kiyá, jab ki we Misr se nikal áe; ki wuh kyúnkar un kí ráh par ghát men baithá.

3 So ab tú já, aur 'Amálíq ko már,

aur sab jo kuchh ki un ká hai ek lakht
haram kar, aur un par rahm mat kar;
balki mard aur 'aurat, nannhe bachche
aur shírkhwár, aur bail bher, aur únt
aur gadhe tak, sab ko qatl kar.
4 Chunánchi Sáúl ne logon ko jam'a
kiyá, aur Taláim men unhen giná; so
we do lákh piyáde, aur Yahúdáh ke
das hazár the.
5 Aur Sáúl 'Amálíq kí ek bastí ke
pás áyá, aur wádí ke bích ghát men
baithá.
6 ¶ Aur Sáúl ne Qainíon ko kahá,
ki Tum jáo, rawána ho, 'Amálíqíon
ke darmiyán se niklo, na ho ki main
tum ko un samet halák karún: is
liye ki tum ne sab baní Isráel par, jab
we Misr se nikal áe, to mihrbáníán kín.
So Qainí 'Amálíqíon men se nikle.
7 Aur Sáúl ne 'Amálíqíon ko Ha-
wílah se leke Súr tak, jo Misr ke sámh-
ne hai, márá.
8 Aur 'Amálíqíon ke bádsháh Ajáj
ko jítá pakrá, aur sab logon ko talwár
kí dhár se haram kar diyá.
9 Lekin Sáúl aur logon ne Ajáj ko,
aur achchhí achchhí bheron, aur bailon
ko, aur pále húe bachchon ko, aur
barron ko, aur sab kuchh jo achchhá
thá, jítá rakhá, aur na cháhá ki unhen
haram kar den: magar har ek chíz ko,
jo náqis aur nikammí thí, us ko bilkull
halák kiyá.
10 ¶ Tab Khudáwand ká kalám
Samúel ko pahunchá, aur kahá, ki
11 Mujhe afsos hai, ki main ne Sáúl
ko bádsháh hone ke liye qáim kiyá;
kyúnki wuh merí pairauí se phir gayá
hai, aur us ne mere hukmon par 'amal
na kiyá. So Samúel gamgín húá; aur
sárí rát Khudáwand pás chillátá rahá.
12 Aur jab Samúel subh sawere
Sáúl se muláqát karne ko uthá, to
Samúel ko khabar pahunchí, ki Sáúl
Karmil ko áyá thá, aur us ne apne
liye fath ká sutún khará kiyá, aur
phirá, aur guzar gayá, aur utarke Jiljál
ko rawána húá.
13 Phir Samúel Sáúl pás gayá, aur
Sáúl ne use kahá, Tú Khudáwand ká
mubárak banda ho; main ne Khudá-
wand ke hukm par 'amal kiyá.
14 Aur Samúel ne kahá, Pas, yih
bheron ká mimiyáná, aur bailon ká
bambáná, kaisá hai, jo main suntá
hún?
15 Aur Sáúl ne kahá, ki In ko
'Amálíqíon kí taraf se le áe hain; is
liye ki logon ne achchhí achchhí bher-
on aur bailon ko jítá rakhá, tá ki un-
hen Khudáwand tere Khudá ke liye
zabh karen; aur báqí sab ko to ham
ne ek lakht haram kiyá.
16 Tab Samúel ne Sáúl ko kahá,
Thahar já, aur wuh jo Khudáwand
ne áj kí rát mujh se kahá hai, so main
tujh se kahúngá. Aur wuh use bolá,
Farmáiye.
17 Samúel ne kahá, Kyá aisá nahín
hai, ki jab tú apní nazar men haqír
thá, to baní Isráel ke firqon ká sardár
muqarrar húá, aur Khudáwand ne
tujhe mamsúh kiyá, ki baní Isráel ká
bádsháh ho?
18 Aur Khudáwand ne tujhe safar
ko bhejá, aur farmáyá, ki Já, aur un
gunáhgár 'Amálíqíon ko ek lakht
haram kar, aur un se laráí kar, yahán
tak ki we nest o nábúd ho jáen.
19 Pas tú ne kis liye Khudáwand
kí bát na mání, aur kyún lút par tútá,
aur Khudáwand kí nazaron ke áge
badí kí?
20 Sáúl ne Samúel ko kahá, Main
hí ne to Khudáwand ká hukm máná,
aur us ráh par, jis par Khudáwand ne
mujhe bhejá, chalá, aur 'Amálíq ke
bádsháh Ajáj ko le áyá hún, aur
'Amálíqíon ko ek lakht haram kiyá.
21 Par log lút ke mál men se bher
aur bail, ya'ne achchhí achchhí chízen
jinhen haram karná thá, le áe, tá ki
Jiljál men Khudáwand tere Khudá
ke áge qurbání karen.
22 Samúel bolá, Kyá Khudáwand
sokhtaní qurbáníon aur zabíhon se

khush hotá hai, yá is se ki us ká
hukm máná jáwe? Dekh, ki hukm
mánná qurbání chaṛháne se, aur shana-
wá honá meṇḍhon kí charbí se, bihtar
hai.
23 Kyúnki ná-farmání aur jádúgarí
barábar hain, aur sarkashí aur kufr
aur butparastí barábar. Pas basabab
is ke, ki tú ne Ḳhudáwand ke hukm
ko radd kiyá hai, waisá hí us ne bhí
tujhe radd kiyá, ki bádsháh na rahe.
24 ¶ Aur Sáúl ne Samúel se kahá,
Main ne gunáh kiyá: ki main ne
Ḳhudáwand ke farmán ko aur terí
báton ko ṭál diyá hai; kyúnki main
ne logon ká pás kiyá, aur un kí bát
suní.
25 So ab mihrbání se merá gunáh
baḳhshiye, aur mere sáth phiriye, tá
ki main Ḳhudáwand ke áge sijda
karún.
26 Aur Samúel ne Sáúl ko kahá,
Main tere sáth na jáúngá; ki tú ne
Ḳhudáwand ke kalám ko radd kiyá,
aur Ḳhudáwand ne tujhe radd kiyá,
ki Isráel par bádsháh na rahe.
27 Aur jab Samúel phirá, ki rawá-
na ho, to us ne us kí chádar ká koná
pakṛá, aur wuh chák ho gayá.
28 Tab Samúel ne use kahá, Ḳhu-
dáwand ne terí bádsháhat, jo tú baní
Isráel par kartá thá, tujh se áj hí chák
kar lí, aur tere ek paṛosí ko, jo tujh
se bihtar hai, dí.
29 Siwá is ke, Isráel ká Wafádár
jhúṭh nahín boltá, aur pashemán
nahín hotá: kyúnki wuh insán nahín
hai, ki pachhtáwe.
30 Tab us ne kahá, Main ne gunáh
kiyá: par merí qaum ke buzurgon
aur Isráel ke áge merí 'izzat kíjiye,
aur mere sáth phiriye, tá ki main
Ḳhudáwand tere Ḳhudá ke áge sijda
karún.
31 Tab Samúel Sáúl ke píchhe
phirá; aur Sáúl ne Ḳhudáwand ke
áge sijda kiyá.
32 ¶ Tab Samúel ne kahá, ki
'Amálíqíon ke bádsháh Ajáj ko yahán
mujh pás láo. Aur Ajáj be-parwái se
us pás áyá. Aur Ajáj ne kahá, Fi-l-
haqíqat maut kí talḳhí guzar gayí.
33 Aur Samúel ne kahá, Jaisá terí
talwár ne 'auraton ko be-aulád kiyá,
waisá hí terí má 'auraton men be-aulád
hogí. Aur Samúel ne Ajáj ko Jiljál
men Ḳhudáwand ke áge ṭukṛe ṭukṛe
kiyá.
34 ¶ Aur Samúel Rámah ko gayá;
aur Sáúl apne ghar ko, Sáúlí-Jibi'ah
men, chaṛh gayá.
35 Aur jab tak jítá rahá, Samúel
us ko dekhne na gayá; tau bhí Sa-
múel Sáúl kí bábat gam khátá rahá:
aur Ḳhudáwand bhí pachhtáyá, ki
us ne Sáúl ko Isráel ká bádsháh kiyá.

XVI BA'B.

AUR Ḳhudáwand ne Samúel ko
kahá, Tú kab tak Sáúl kí bábat
gam khátá rahegá, jis hál ki main ne
use Isráel kí saltanat se mardúd kiyá?
tú apne síng men tel bhar, aur já;
main tujhe Baitlahamí Yassí ke pás
bhejtá hún: ki main ne us ke beṭon
men se ek ko apne liye bádsháh ṭhah-
ráyá hai.
2 Aur Samúel bolá, ki Main kyún-
kar jáún? ki agar Sáúl sunegá, to
mujhe már hí ḍálegá. Ḳhudáwand
ne farmáyá, Ek bachhiyá apne sáth
le já, aur kah, ki Main Ḳhudáwand
ke liye qurbání karne ko áyá hún.
3 Aur jab tú zabíha guzráne, Yassí
kí da'wat kar, aur ba'd us ke main
tujhe batá dúngá, ki tú kyá karegá:
aur us ko, ki jis ká nám main tujh ko
batláún, mere liye mamsúh kar.
4 Aur Samúel ne wuhí, jo ki Ḳhu-
dáwand ne farmáyá thá, kiyá, aur
Baitlaham men áyá. Tab shahr ke
buzurg us ke áne ke sabab kámp gaye,
aur bole, Tú sulh ke ḳhiyál se áyá hai?
5 Wuh bolá, Hán, sulh ke ḳhiyál
se: main Ḳhudáwand ke liye qur-
bání chaṛháne áyá hún: tum apne
ta,ín pák sáf karo, aur mere sáth

qurbání chaṛháne ke liye áo. Aur us ne Yassí ko us ke beṭon samet muqaddas kiyá, aur unhen qurbání chaṛháne ko buláyá.

6 ¶ Aur aisá húá, ki jab we áe, to us ne Iliáb par nigáh kí, aur bolá, Yaqínan yih KHUDÁWAND ká mamsúh us ke áge hai.

7 Par KHUDÁWAND ne Samúel se kahá, ki Tú us ke chihre par, aur us ke qadd kí únchái par, nazar na kar; is liye ki main ne use ná-pasand kiyá: ki KHUDÁWAND insán kí mánind nahín dekhtá; kyúnki ádmí záhir ko dekhtá hai, par KHUDÁWAND dil par nazar kartá hai.

8 Tab Yassí ne Abínadáb ko buláyá, aur use Samúel ke áge házir kiyá. Wuh bolá, KHUDÁWAND ne use bhí pasand nahín kiyá.

9 Phir Yassí ne Sammah ko áge kiyá. Aur bolá, ki KHUDÁWAND use bhí pasand nahín kartá.

10 A'khir ko Yassí ne apne sáton beṭon ko Samúel ke sámhne házir kiyá. So Samúel ne Yassí ko kahá, ki KHUDÁWAND ne inhen pasand nahín kiyá.

11 Aur Samúel ne Yassí ko kahá, ki Tere sab laṛke yihí hain? Wuh bolá, ki Sab se chhoṭá ab tak báqí hai, ki dekho, wuh bheṛ bakríán charátá hai. So Samúel ne Yassí ko kahá, Use bulá bhej; kyúnki jab tak wuh yahán na áegá, ham dastarkhwán par na baiṭhenge.

12 So us ne bulá bhejá, aur use andar láyá. Wuh surkh-rang, aur khush-chashm, aur dekhne men achchhá thá. Aur KHUDÁWAND ne farmáyá, Uṭh, aur use mamsúh kar: ki wuh yihí hai.

13 Tab Samúel ne tel ká síng liyá, aur use us ke bháíon ke darmiyán mamsúh kiyá: aur KHUDÁWAND kí Rúh us din se hamesha Dáúd par utartí rahí. Aur Samúel uṭhke Rámah ko rawána húá.

14 ¶ Par KHUDÁWAND kí Rúh Sáúl par se chalí gayí, aur KHUDÁWAND kí taraf se ek burí rúh use satáne lagí.

15 Tab Sáúl ke mulázimon ne use kahá, Dekh, ab ek sharír rúh Khudá kí taraf se tujhe satátí hai.

16 Ai hamáre sáhib, ab apne naukaron ko jo tere sámhne hain, hukm kar, ki ek aise shakhs kí talásh karen, jo barbat bajáne men ustád ho: aur aisá hogá, ki jis waqt Khudá kí taraf se yih sharír rúh tujh par chaṛhegí, to wuh apne háth se bajáegá, aur tú bahál ho jáwegá.

17 Aur Sáúl ne apne khádimon ko kahá, ki Hán, mere liye achchhá bajánewálá ṭhahráo, aur mujh pás láo.

18 So us waqt us ke mulázimon men se ek yún bol uṭhá, ki Dekh, main ne Baitlaham ke Yassí ká ek beṭá dekhá, jo bajáne men ustád hai, aur baṛá bahádur bhí, aur jangí mard hai, aur sáhib i tamíz, aur khúbsúrat hai, aur KHUDÁWAND us ke sáth hai.

19 ¶ So Sáúl ne harkáron se Yassí ko kahlá bhejá, ki Apne beṭe Dáúd ko, jo bheṛ bakríon par muqarrar hai, mujh pás bhej.

20 Aur Yassí ne ek gadhá, jis par roṭíán ládí thín, aur ek mashk mai, aur bakrí ká ek bachcha, liyá, aur apne beṭe Dáúd ko diyá, ki Sáúl ke liye le jáwe.

21 Aur Dáúd Sáúl pás áyá, aur us ke huzúr khaṛá húá; aur us ne use bahut piyár kiyá; so wuh us ká silahbardár húá.

22 Aur Sáúl ne Yassí ko kahlá bhejá, ki Dáúd ko mere huzúr rahne díjiye; ki wuh merá manzúr i nazar húá hai.

23 Aur aisá húá, ki jab wuh burí rúh Khudá kí taraf se Sáúl par chaṛhtí thí, to Dáúd barbat leke háth se bajátá thá: aur Sáúl árám pátá thá, aur wuh bahál hotá thá, aur sharír rúh us par se utartí thí.

XVII BA'B.

AB Filistíon̲ ne jang ke iráde se apní faujen̲ jam'a kín̲, aur Yahúdáh ke shahr Shokah men̲ faráham húe, aur Shokah aur 'Āzíqah ke darmiyán Afas-dammím men̲ ḳhaimazan húe.

2 Aur Sáúl aur Isráel ke logon̲ ne jam'a hoke Ailah kí wádí men̲ ḳhaime khaṛe kiye, aur laṛáí ke liye Filistíon̲ ke muqábil paṛe bándhe.

3 Ek taraf Filistí ek paháṛ par qáim the, aur dúsrí taraf ek paháṛ par Isráel: aur un donon̲ ke darmiyán ek wádí thí.

4 ¶ Us waqt Filistíon̲ ke lashkar se ek mard i súrmá niklá, jis ká nám Játí Júliyat thá: us ká qadd chha háth ek bálisht lambá thá;

5 Aur us ke sir par pítal ká ek ḳhod thá, aur pítal hí kí ek zirah pahine húe thá, jo taul men̲ pánch hazár misqál pítal kí thí.

6 Aur us kí do pinḍlíon̲ par pítal kí do jarmúq the, aur us ke donon̲ shánon̲ ke darmiyán pítal ká chánd thá.

7 Aur us ke bhále kí chhaṛ aisí thí, jaise juláhe ká shahtír; aur us ke neze ká phal chha sau misqál lohe ká thá; aur ek shaḳhs sipar liye húe us ke áge chaltá thá.

8 So wuh nikal khaṛá húá, aur Isráel ke lashkaron̲ par lalkárá, aur un se kahá, ki Tum ne kyún̲ jang ke liye saff-áráí kí? kyá main̲ Filistí nahín̲ hún̲, aur tum Sáúl ke ḳhádim? so apne liye kisí shaḳhs ko chuno, jo ki mere pás utar áwe.

9 Agar us men̲ mere muqábale kí ján ho, aur wuh mujhe qatl kare, to ham tumháre ḳhádim hon̲ge: par agar main̲ us par gálib hoún̲, aur main̲ use qatl karún̲, to tum hamáre ḳhádim hoge, aur hamárí ḳhidmatguzárí karoge.

10 Aur wuh Filistí bolá, ki Main̲ áj ke din Isráelí faujon̲ ko fazíhat kartá hún̲; mere liye koí mard ṭhahrá, ki ham báham muqábala karen̲.

11 Jis waqt Sáúl aur sáre Isráel ne us Filistí kí báten̲ sunín̲, to un kí diláwarí nikal gayí, aur we nipaṭ ḍar gaye.

12 ¶ Aur Dáúd Baitlaham i Yahúdáh ke Ifrátí mard ká beṭá thá, jis ká nám Yassí thá; us ke áṭh beṭe the: aur wuh áp Sáúl ke zamáne men̲ logon̲ ke darmiyán buḍḍhá ádmí giná játá thá.

13 Aur Yassí ke tín baṛe beṭe jáke laṛáí men̲ Sáúl ke pairau húe: aur un tínon̲ men̲, jo laṛne gaye the, us ká nám jo sab se baṛá thá, Ilíáb thá, aur dúsre ká nám Abinadáb, aur tísre ká Sammah.

14 Aur Dáúd sab se chhoṭá thá: so us ke tínon̲ baṛe beṭe Sáúl kí pairauí men̲ the.

15 Par Dáúd Sáúl se judá hoke apne báp kí bheṛ bakríán̲ Baitlaham men̲ charáne gayá thá.

16 So wuh Filistí har roz subh shám nazdík átá thá, aur chálís din tak apne ta,ín̲ dikhláyá.

17 So Yassí ne apne beṭe Dáúd se kahá, ki Ye pachís ser bhúná húá anáj, aur ye das girde roṭíon̲ ke leke, lashkargáh ko apne bháíon̲ pás dauṛ já;

18 Aur panír kí ye das chakkíán̲ un ke hazárí sardár ke liye le já: aur dekh, ki tere bháí kis tarah se hain̲, aur un kí kuchh nishání lá.

19 Aur us waqt Sáúl, aur we, aur Isráel ke sab log, Ailah kí wádí men̲ Filistíon̲ se laṛ rahe the.

20 ¶ Aur Dáúd subh sawere uṭhá, aur bheṛon̲ ko ek nigahbán ke pás chhoṛke, aur jaisá ki Yassí ne use farmáyá thá, chíz leke rawána húá; aur chhakṛon̲ ke morche men̲ pahunchá, jis waqt lashkar ḳhurúj karne par thá, aur laṛáí ke liye lalkártá thá.

21 Aur Isráel aur Filistíon̲ ne apne apne lashkar ke ámhne sámhne paṛe bándhe the.

22 So Dáúd ne apne asbáb ko us pás, jo bahír ká nigahbán thá, chhorá, aur áp lashkar ke darmiyán daurá, aur áke apne bháíon kí khair o 'áfiyat púchhí.

23 Aur wuh un se báten kartá hí thá, aur dekho, ki wuh pahlawán Filistí, Ját ká rahnewálá, jis ká nám Júliyat thá, Filistí saffon men se niklá: aur us ne unhín báton ke muwáfiq phir báten kahín, aur Dáúd ne sunín.

24 Aur sáre mard Isráel us shakhs ko dekhke us ke sámhne se bháge, aur bahut dare.

25 Tab Isráel ke mard yún bole, Tum is ádmí ko, jo niklá hai, dekhte ho? sach much yih Isráel ko ruswá karne ko áyá hai: aur aisá hogá ki jo koí us ko máregá, to bádsháh barí daulat se use daulatmand karegá, aur apní betí use degá, aur us ke báp ke gharáne ko Isráel ke darmiyán ázád karegá.

26 Aur Dáúd ne un logon se, jo us ke gird pesh khare the, púchhá, ki Jo shakhs is Filistí ko máre, aur is nang ko Isráel men se mitá dále, to us se kyá sulúk kiyá jáegá? kyúnki yih ná-makhtún Filistí kyá mál hai, ki wuh zinda Khudá kí faujon ko zalíl kare?

27 Aur logon ne is taur ká jawáb diyá, ki Us shakhs se, jo use máregá, yih yih sulúk kiyá jáegá.

28 ¶ Aur us waqt us ke bare bháí Ilíáb ne us kí báton ko, jo wuh logon se kartá thá, suná; aur Ilíáb ká gussa Dáúd par bharká, aur wuh bolá, ki Tú yahán kyún utrá hai? aur wahán jangal men un thorí sí bheron ko tú ne kis pás chhorá? main tere ghamand aur tere dil kí sharárat se ágáh hún; tú laráí ko dekhne ke liye utar áyá hai.

29 So Dáúd bolá, Main ne ab kyá qusúr kiyá? Kyá kuchh sabab nahín?

30 ¶ Aur wuh us se phirke dúsre kí taraf gayá, aur phir wuhí báten kahín: so logon ne use agle taur par jawáb diyá.

31 Aur jab we báten jo Dáúd ne kahín, sunne men áí thín, tab unhon ne Sáúl ke huzúr in kí khabar dí, aur us ne use bulá bhejá.

32 ¶ Aur Dáúd ne Sáúl se kahá, ki Us shakhs ke sabab se kisí ká dil na ghabráwe; terá banda jáegá, aur us Filistí se laregá.

33 So Sáúl ne Dáúd se kahá, Tujh men yih táqat nahín, ki tú us Filistí ká muqábala karne jáe, aur us se lare: ki tú larká hai, aur yih jawání se sáhib i jang hai.

34 Tab Dáúd ne Sáúl ko jawáb diyá, ki Terá banda apne báp kí bheron kí pásbání kartá thá, aur ek bágh aur ek ríchh áyá, aur galle men se ek bachcha le gayá:

35 So main us ke píchhe niklá, aur use márá, aur use us ke munh se chhuráyá; aur jab wuh mujh par phir lapká, to main ne us kí dárhí pakarke use márá, aur us ko halák kiyá.

36 Tere bande ne bágh aur ríchh donon ko ján se márá: so yih námakhtún Filistí un men se ek kí mánind hogá, jo zinda Khudá kí faujon ko zalíl kar rahá hai.

37 Phir Dáúd ne yih bhí kahá, ki Jis KHUDÁWAND ne mujhe bágh ke panje aur ríchh ke changul se riháí dí, wuhí mujh ko us Filistí ke háth se bacháegá. Tab Sáúl ne Dáúd ko kahá, Rawána ho, aur Khudá tere sáth rahe.

38 ¶ Aur Sáúl ne apne hathyár Dáúd par sajáe, aur pítal ká ek khod us ke sir par rakhá, aur use zirah bhí pahináí.

39 Aur Dáúd ne apní talwár apní zirah par bándhí, aur jáne ke liye qadam utháyá; kyúnki us ne use jánchá na thá. Tab Dáúd ne Sáúl se kahá, Main inhen liye já nahín saktá;

ki main ne un ko ázmáyá nahín. So Dáúd ne wuh sab apne úpar se utárke dhará.

40 Aur us ne apná laṭh háth men liyá, aur us wádí se pánch patthar chikne chikne apne wáste chun liye, aur unhen charwáhe ke thaile men, jo us pás thá, ya'ne jhole men, ḍálá; aur us ká falákhun us ke háth men thá: so wuh us Filistí ke nazdík jáne lagá.

41 Aur Filistí chalá, aur Dáúd ke nazdík áne lagá; aur us ke áge us ká sipar-bardár thá.

42 Aur jab Filistí ne idhar udhar nigáh kí, aur Dáúd ko dekhá, to use náchíz jáná; ki wuh laṛká surkhrú aur názuk chihre ká thá.

43 So Filistí ne Dáúd se kahá, Kyá main kuttá hún, jo tú laṭh leke mujh pás áyá hai? Aur Filistí ne apne ma'búdon ke nám se Dáúd par la'nat kí.

44 Aur Filistí ne Dáúd ko kahá, Mujh pás á, ki main terá gosht hawáí parandon aur janglí darandon ko bántún.

45 Aur Dáúd ne Filistí ko kahá, Tú talwár, aur barchhá, aur sipar leke mere pás átá hai; par main Rabb ul afwáj ke nám se, jo Isráel ke lashkaron ká Khudá hai, jise tú ne zalíl kiyá, tere pás átá hún.

46 Aur áj hí ke din Khudáwand tujh ko mere háth men giriftár karwáegá; aur main tujhe már lúngá, aur terá sir tujh se judá kar dúngá; aur main áj ke din Filistíon ke lashkar kí láshen hawá ke parandon aur zamín ke darandon ko dúngá; tá ki sárá jahán jáne, ki Isráel men ek Khudá hai:

47 Aur yih sárí jamá'at daryáft karegí, ki Khudáwand talwár aur bhále se bachátá nahín; is liye ki jang ká málik Khudáwand hai, aur wuhí tum ko hamáre qabze men kar degá.

48 Aur aisá húá, ki jab Filistí uṭhá, aur áge baṛhke Dáúd ke muqábala ke liye nazdík húá, to Dáúd ne phurtí kí, aur saffon kí taraf Filistí se muqábala karne dauṛá.

49 Aur Dáúd ne apne thaile men apná háth ḍála, aur us men se ek patthar liyá, aur falákhun men dharke Filistí ke máthe par aisá márá, ki wuh patthar us ke máthe men garq ho gayá; aur wuh zamín par munh ke bhal gir paṛá.

50 So Dáúd ek falákhun aur ek patthar se us Filistí par gálib húá, aur us Filistí ko márá, aur qatl kiyá; aur Dáúd ke háth men talwár na thí.

51 So Dáúd lapakke Filistí ke úpar khaṛá húá, aur us kí talwár pakaṛke miyán se khínchí, aur use halák kiyá, aur us se us ká sir káṭ ḍálá. Aur Filistíon ne jo dekhá, ki un ká pahlawán márá paṛá, to we bhág nikle.

52 Aur Isráel aur Yahúdáh ke log uṭhe, aur lalkáre, aur Filistíon ko wádí tak aur 'Aqrún ke pháṭak kí ráh tak ragedá: aur Filistíon men se jo zakhmí húe, so Sagrím kí ráh men Ját aur 'Aqrún tak kanáre gire the.

53 Tab baní Isráel Filistíon ko ragedke phire, aur un ke khaimon ko lúṭá.

54 Aur Dáúd us Filistí ká sir leke Yarúsalam men áyá; aur us ke hathyáron ko us ne apne khaime men rakhá.

55 ¶ Aur Sáúl ne, jis waqt Dáúd ko Filistí ke sámhne játe dekhá, to us ne lashkar ke sardár Abinaiyir se púchhá, Abinaiyir, yih jawán kis ká beṭá hai? Abinaiyir bolá, Ai bádsháh, terí ján kí qasam, main nahín jántá.

56 Tab bádsháh ne kahá, Tú tahqíq kar, ki yih jawán kis ká farzand hai.

57 Aur jab Dáúd us Filistí ko qatl karke phirá, to Abinaiyir ne use liyá, aur Sáúl pás le gayá, aur Filistí ká sir us ke háth men thá.

58 Tab Sáúl ne us jawán se púchhá,
ki Tú kis ká beṭá hai? Aur Dáúd
ne jawáb diyá, ki Main̲ tere bande
Baitlahamí Yassí ká beṭá hún̲.

XVIII BA'B.

AUR aisá húá, ki jab wuh Sáúl se
bát kah chuká, to Yúnatan ká
jí Dáúd ke jí se mil gayá, aur Yúnatan
ne use apní ján ke barábar dost rakhá.
2 Aur Sáúl ne us din se use apne
sáth rakhá, aur phir use us ke báp ke
ghar jáne na diyá.
3 Aur Yúnatan aur Dáúd ne báham
qaul o qarár kiyá; kyún̲ki wuh use
apní ján ke barábar cháhtá thá.
4 Tab Yúnatan ne wuh qabá, jo
pahine húe thá, utárke, Dáúd ko dí,
aur apní poshák, balki apní talwár,
aur apní kamán, aur apná kamarband
bhí.
5 ¶ Aur Dáúd, jahán̲ kahín̲ Sáúl
us ko bhejtá thá, jáyá kartá thá, aur
iqbálmand hotá thá, yahán̲ tak ki Sáúl
ne use sipáh ká sardár kiyá: aur wuh
sab log aur Sáúl ke sáre mulázimon̲
ká manzúr i nazar húá.
6 Aur aisá húá, ki jab we áte the,
ba'd us ke ki Dáúd us Filistí ko qatl
karke lauṭá thá, to Isráel ke sáre
shahron̲ se 'auraten̲, gátí náchtí, ḳhushí
se table aur bájá aur sáz sáth leke,
Sáúl bádsháh ke istiqbál ko niklín̲.
7 Aur un 'auraton̲ ne bajáte húe
ápas ke jawáb men̲ kahá, ki Sáúl ne
apne hazáron̲ ko márá, aur Dáúd ne
apne das hazáron̲ ko.
8 Aur Sáúl sunke niháyat ḳhafá
húá, ki wuh bát use burí ma'lúm húí;
aur wuh bolá, Unhon̲ ne Dáúd ke liye
das hazár ṭhahráe, aur mere liye faqat
hazáron̲; ab kyá báqí rahá, jo wuh
páwe, magar saltanat?
9 Aur Sáúl ne us din se áge ko
Dáúd par ḳhúb nigáh rakhí.
10 ¶ Aur dúsre din aisá húá, ki
Ḳhudá kí taraf se wuh burí rúh Sáúl
par chaṛhí; tab wuh ghar men̲ nubú-
wat karne lagá: aur Dáúd us ke huzúr
áge kí tarah barbat-nawází kartá thá:
aur us waqt Sáúl ke háth men̲ ek
sáng thí.
11 Tab Sáúl ne sáng phen̲kí, aur
kahá, ki Main̲ Dáúd ko díwár ke sáth
chhedún̲gá. So Dáúd us ke sámhne
do martabe ḳhálí deke áp ko bachá
gayá.
12 ¶ So Sáúl Dáúd se ḍará kartá
thá; kyún̲ki KHUDÁWAND us ke sáth
thá, aur Sáúl se judá ho gayá.
13 Is liye Sáúl ne use apne pás se
judá kiyá, aur apne wáste use hazár
jawánon̲ ká sardár kiyá: aur wuh
logon̲ ke áge áyá jáyá kartá thá.
14 Aur Dáúd apní sárí ráhon̲ men̲
dánái ke sáth chaltá thá; aur KHU-
DÁWAND us ke sáth thá.
15 Is liye jab Sáúl ne dekhá, ki
wuh baṛí dánishmandí kartá, to us se
ḍará.
16 Par tamám Isráel aur Yahúdáh
Dáúd ko piyár karte the, is liye ki
wuh un ke áge áyá jáyá kartá thá.
17 ¶ Tab Sáúl ne Dáúd ko kahá,
Dekh, Mairab merí baṛí beṭí hai;
main̲ use tujhe byáh detá hún̲; chá-
hiye ki tú merí ḳhidmat men̲ bahádur
farzand ho, aur KHUDÁWAND ke live
laṛái kare. Kyún̲ki Sáúl ne dil men̲
kahá, ki Merá háth us par káhe ko
chale, balki Filistíon̲ ká háth us par
chale.
18 So Dáúd ne Sáúl se kahá, Main̲
kaun hún̲, aur merí ján kyá, aur
Isráel men̲ mere báp ká gharáná kaun,
ki main̲ bádsháh ká dámád hoún̲?
19 Par aisá húá, ki jab waqt áyá
ki Sáúl kí beṭí Mairab Dáúd se byáhí
jáwe, to wuh Mahúlátí 'Adriel se
byáhí gayí.
20 Aur Sáúl kí beṭí Maikal Dáúd
ko cháhtí thí: so unhon̲ ne Sáúl ko
ḳhabar dí, aur wuh us bát se ḳhush
húá.
21 Tab Sáúl ne kahá, Main̲ usí ko
use dún̲gá, tá ki yih us ke liye ek
phandá ho, aur Filistíon̲ ká háth us

par pare. So Sáúl ne Dáúd se kahá,
ki In donon men se ek ke sáth tú áj
ke din merá dámád ho jáegá.
22 ¶ Aur Sáúl ne apne khádímon
ko hukm kiyá, ki Dáúd se poshída
men báten karo, aur kaho, ki Dekh,
bádsháh tujh se rází hai, aur tú us ke
sáre khádimon ká 'azíz hai: ab tú
bádsháh ká dámád ban.
23 Chunánchi Sáúl ke mulázimon
ne ye báten Dáúd ke kánon men kah
sunáín. Aur Dáúd bolá, Kyá tum ko
yih chhotá kám ma'lúm hotá hai, ki
main bádsháh ká dámád banún, jis
hál ki main miskín aur zalíl sá ádmí
hún?
24 So Sáúl ke mulázimon ne use
khabar dí, ki Dáúd yún yún kahtá
hai.
25 Tab Sáúl ne kahá, Tum Dáúd
se kaho, ki Bádsháh kisí tarah ká
mahr nahín mángtá hai, magar Fi-
listíon kí sau khalrián, tá ki bádsháh
ke dushman se intiqám liyá jáe. Magar
Sáúl ká yih iráda thá, ki Dáúd ko
Filistíon ke háth se marwá dále.
26 Aur jab us ke khádimon ne ye
báten Dáúd se kahín, to Dáúd kí nazar
men yih bát achchhí ma'lúm húí, ki
bádsháh ká dámád howe: aur hanoz
din púre na húe the.
27 Tab Dáúd uthá, aur apne logon
ko leke gayá, aur do sau Filistí máre,
aur Dáúd un kí khalrián láyá; aur
unhon ne we sab púrá shumár karke
bádsháh ke áge rakh dín, tá ki wuh
bádsháh ká dámád howe. Aur Sáúl
ne apní betí Maikal use byáh dí.
28 ¶ Aur Sáúl ne yih dekhá, aur
jáná, ki Khudáwand Dáúd ke sáth
hai, aur Sáúl kí betí Maikal use
cháhtí thí.
29 Aur Sáúl Dáúd se ziyáda dartá
thá; aur Sáúl Dáúd ká hamesha dush-
man ho gayá.
30 Tab Filistíon ke amíron ne
khurúj kiyá; aur jab se ki unhon ne
khurúj kiyá, tab se Sáúl ke sáre chá-
karon kí nisbat Dáúd ne ziyáda dánish-
mandíán kín, aisá ki us ká nám bahut
buland húá.

XIX BA'B.

TAB Sáúl ne apne bete Yúnatan
aur apne sáre khádimon se kahá,
ki Dáúd ko már dálo.
2 Lekin Sáúl ká betá Yúnatan Dáúd
kí taraf niháyat rágib húá; so Yúna-
tan ne Dáúd ko kahá, Merá báp tere
qatl kí fikr men hai; so ab subh tak
apní khabardárí kíjiye, aur kisí po-
shíde makán men chhipe rahiye;
3 Aur main báhar jáke us maidán
men, jahán tú hogá, apne báp ke pás
khará húngá, aur apne báp se terí
bábat guftogú karúngá; aur jo mujhe
daryáft hogá, so tujh se záhir karúngá.
4 ¶ So Yúnatan ne apne báp Sáúl
se Dáúd kí ta'ríf kí, aur kahá, ki
Bádsháh apne khádim Dáúd se badí
na kare; us ne terá gunáh kuchh
nahín kiyá, balki us ke a'amál tere
wáste niháyat khúb hain:
5 Kyúnki us ne apní ján hathelí
par rakhí, aur us Filistí ko qatl kiyá,
aur Khudáwand ne Isráel ko barí
rihái dí: aur tú ne dekhá, aur khush
húá: pas, tú kis liye be-gunáh ádmí
se badí kiyá cháhtá hai, aur be-sabab
Dáúd ke qatl ká khwáhán hai?
6 Aur Sáúl ne Yúnatan kí bát su-
ní: aur Sáúl ne qasam kháke kahá,
ki Zinda Khudá kí qasam hai, wuh
márá na jáegá.
7 Aur Yúnatan ne Dáúd ko bu-
láyá, aur Yúnatan ne wuh sárí báten
us par záhir kín, aur Dáúd ko Sáúl
pás láyá, aur wuh áge kí tarah házir
rahne lagá.
8 ¶ Aur phir jang húí, aur Dáúd
niklá, aur Filistíon se lará, aur bará
qitál karke unhen qatl kiyá; aur we
us ke sámhne se bháge.
9 Aur Khudáwand kí taraf se
wuh burí rúh Sáúl par charhí; wuh
apne ghar ke bích ek sáng háth men

liye húe baiṭhá thá, aur Dáúd háth se bajá rahá thá.
10 Aur Sáúl ne cháhá ki Dáúd ko díwár ke sáth barchhí se chhede; so Dáúd Sáúl ke áge se ṭal gayá, aur barchhí díwár men̲ já ghusí, aur Dáúd bhág niklá, aur us rát bach gayá.
11 Aur Sáúl ne Dáúd ke ghar par harkáre bheje, ki us kí chaukí dewen̲, aur subh ko use már ḍálen̲: so Dáúd kí jorú Maikal ne use k̲habar deke kahá, Agar áj rát tú apní ján na bacháe, to kal márá paṛegá.
12 ¶ Aur Maikal ne khiṛkí kí ráh se Dáúd ko laṭká diyá: so wuh gayá, aur bhágke bach rahá.
13 Aur Maikal ne ek putlá leke palang par liṭá rakhá, aur bakríon̲ kí khál takya kí jagah us ke sirháne par rakhí, aur úpar se chádar uṛhá dí.
14 Aur jab Sáúl ne harkáre Dáúd ke pakaṛne ko bheje, to yih bolí, ki Wuh bímár hai.
15 Aur Sáúl ne harkáron̲ ko pher bhejá, ki Dáúd ko dekhen̲; aur kahá, ki Use palang samet mujh pás láo, ki main̲ use qatl karún̲.
16 Aur harkáre jab andar áe, to dekhá, ki palang par wuh putlá paṛá húá hai, aur us ke sirháne par bakríon̲ kí pashm ká takya dhará hai.
17 Tab Sáúl ne Maikal ko kahá, ki Tú ne mujh se is tarah kyún̲ dagá kí, ki mere dushman ko rawána kiyá, aur wuh bach rahá? So Maikal ne Sáúl ko jawáb diyá, ki Us ne mujhe kahá, Mujhe jáne de; káhe ko main̲ tujhe már ḍalún̲?
18 ¶ Aur Dáúd bhágá, aur bach rahá, aur Rámah men̲ Samúel pás áyá, aur jo kuchh ki Sáúl ne us se kiyá thá sab us se kahá. Tab wuh aur Samúel donon̲ Nayút men̲ já rahe.
19 Aur Sáúl ko k̲habar pahunchí, ki Dáúd Rámah ke bích Nayút men̲ baiṭhá hai.
20 Aur Sáúl ne Dáúd ke pakaṛne ko harkáre bheje, aur unhon̲ ne jo dekhá, ki nabíon̲ ká ek majma' hai, aur we nubúwat kar rahe hain̲, aur Samúel un ká peshwá baná khaṛá hai, to K̲hudá kí Rúh Sáúl ke harkáron̲ par bhí názil húí, aur we bhí nubúwat karne lage.
21 Aur jab Sáúl tak yih k̲habar pahunchí, to us ne aur harkáre bheje, aur we bhí nubúwat karne lage. To Sáúl ne phir tísrí bár aur harkáre bheje, aur we bhí nubúwat karne lage.
22 Tab wuh áp Rámah ko gayá, aur us baṛe kúe par, jo Sekú men̲ hai, á pahunchá: aur us ne púchhá, aur kahá, ki Samúel aur Dáúd kahán̲ hain̲? Ek ne kahá, ki Dekh, we Rámah ke bích Nayút men̲ hain̲.
23 Tab wuh Rámah ke Nayút kí taraf chalá: aur K̲hudá ki Rúh us par bhí názil húí, aur wuh chaltá gayá, aur nubúwat kartá gayá, yahán̲ tak ki Rámah ke Nayút men̲ pahunchá.
24 Aur us ne bhí apne kapṛe utár phenke, aur Samúel ke áge bhí usí tarah nubúwat kí, aur us sáre din aur us sárí rát nangá paṛá rahá. Is liye yih masal húí, Kyá Sáúl bhí nabíon̲ men̲ hai?

XX BA'B.

TAB Dáúd Nayút i Rámah se bhágá, aur Yúnatan ke huzúr áke kahá, ki Main̲ ne kyá kiyá? merá kyá gunáh hai? main̲ ne tere báp ke áge kaun sí taqsír kí hai, jo wuh merí ján ká k̲hwáhán̲ hai?
2 Aur wuh us se bolá, Hargiz na ho, ki tú márá jáwe: dekh, ki merá báp koí baṛá yá chhoṭá kám na karegá, magar jab tak ki pahle mujh par záhir kare; aur yih bát kis sabab se merá báp mujh se chhipáwegá? aisá na hogá.
3 Tab Dáúd ne qasam kháke kahá, ki Tere báp ko bak̲húbí ma'lúm hai, ki main̲ terá manzúr i nazar hún̲; aur us ne kahá, ki Yúnatan yih na jáne, tá ki gamgín na ho: par K̲hudá kí hayát aur terí ján kí qasam, ki haqíqatan

mujh men̲ aur maut men̲ faqat ek hí qadam ká fásila hai.

4 Tab Yúnatan ne Dáúd ko kahá, ki Jo kuchh terá jí cháhe, main̲ tere liye wuhí karún̲gá.

5 Aur Dáúd ne Yúnatan se kahá, ki Dekh, kal nayá chánd hai, aur mujhe lázim hai, ki us din bádsháh ke sáth kháne baiṭhún̲: so tú mujhe ijázat de, ki main̲ tísre din shám tak maidán men̲ chhipá rahún̲.

6 Agar terá báp mujhe gair-házir dekhe, to us se kahiyo, ki Dáúd ne mujh se bajidd hoke ruḳhsat mángí, tá ki wuh apne shahr Baitlaham ko jald jáwe; is liye ki wahán̲ sáre gharáne ke liye sáliyána zabíha hai.

7 So agar wuh yún̲ bole, ki Achchhá; to tere chákar kí salámatí hai: aur agar wuh gusse se bhar jáe, to yaqín ján, ki us ká iráda fásid hai.

8 Aur tujh ko lázim hai, ki tú apne ḳhádim par mihrbání kare; ki tú ne apne ḳhádim ko apne sáth Ḳhudáwand ke 'ahd men̲ dáḳhil kiyá: par agar mujh men̲ badí ho, to tú áp hí mujhe qatl kar: par káhe ko tú mujhe apne báp pás le jáwe?

9 Tab Yúnatan bolá, ki Tujh se yih dúr ho: agar mujhe yaqín hotá, ki mere báp ká iráda hai, ki tujh par badí utre, to kyá main̲ tujhe ḳhabar na kartá?

10 Phir Dáúd ne Yúnatan se kahá, ki Kaun mujhe ḳhabar dewe? yá kyá jánen̲, terá báp tujhe saḳht jawáb dewe?

11 ¶ Tab Yúnatan ne Dáúd se kahá, A', ham maidán men̲ jáwen̲. Chunánchi we donon̲ maidán ko gaye.

12 Aur Yúnatan ne Dáúd se kahá, Ai Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá, (gawáh rah,) jab main̲ kal yá parson̲ apne báp ká poshída matlab daryáft karún̲, aur dekho, agar Dáúd kí taraf tawajjuh hai, aur tere pás ḳhabar na bhejún̲, aur tujh par záhir na karún̲;

13 To Ḳhudáwand Yúnatan se aisá hí kare, aur us se ziyáda: aur agar mere báp kí yihí marzí ho, ki tujh se badí kare, to main̲ tujh par záhir karún̲gá, aur tujhe rawána kar dún̲gá, ki tú salámat chalá jáe; aur Ḳhudáwand tere sáth ho, jaisá ki mere báp ke sáth húá.

14 Aur tú sirf itná hí na kíjiyo, ki jab tak main̲ jítá rahún̲, mujh par Ḳhudáwand ká sá karam kare, tá ki main̲ mar na jáún̲:

15 Balki jab ki Ḳhudáwand tere sáre dushmanon̲ ko zamín par se nest o nábúd kare, to hamesha mere ahl i bait par bhí apná karam mauqúf na kíjiyo.

16 So Yúnatan ne Dáúd ke ḳhándán se 'ahd kiyá, aur kahá, ki Ḳhudáwand Dáúd ke dushmanon̲ ke háth se intiqám lewe.

17 Aur Yúnatan ne Dáúd ko do bára qasam khiláí, is liye ki wuh use bahut cháhtá thá; kyún̲ki wuh use aisá cháhtá thá, jaisá apní ján ko cháhtá thá.

18 Tab Yúnatan ne Dáúd se kahá, ki Kal nayá chánd hogá, aur terí gair-házirí ma'lúm ho jáegí, ki terá makán ḳhálí rahegá.

19 So jab terí gair-házirí par tín din guzar jáen̲, to tú utarke jald us jagah, jahán̲ tú ne áp ko us 'ahd ke roz chhipáyá, jáiyo, aur us patthar ke nazdík rahiyo, jis ká nám Azal hai.

20 Aur main̲ áke us taraf tín tír is tarah chaláún̲gá, ki goyá nishána mártá hún.

21 Aur dekh main̲ us waqt ek chhokre ko bhejún̲gá, ki tír ḍhún̲ḍhke láwe. Us waqt agar main̲ chhokre se kahún̲, ki Dekh, tír tujh se kuchh aur is taraf hain̲, unhen̲ uṭhá le; to tú nikal áiyo, ki tere liye ḳhair hai, sharr nahín̲: Ḳhudáwand zinda hai.

22 Par agar main̲ chhokre se yún̲ kahún̲, ki Dekh, tír tujh se kuchh dúr us taraf hain; to tú nikal jáiyo, ki Ḳhudáwand ne tujhe rawána kiyá hai.

23 Rahá wuh mu'ámala jis ká charchá mujh se aur tujh se húá hai; so dekh, ḲHUDÁWAND abad tak mere tere darmiyán hai.

24 So Dáúd maidán men̲ já chhipá; aur jab nayá chánd húá, to bádsháh kháná kháne par baiṭhá.

25 Aur bádsháh apne dastúr ke muwáfiq us masnad par, jo díwár ke lag bhag thá, baiṭhá, aur Yúnatan uṭhá, aur Abinaiyir Sáúl ke pahlú men̲ baiṭhá, aur Dáúd kí jagah ḳhálí thí.

26 Lekin us roz Sáúl ne kuchh na kahá, ki us ne gumán kiyá, ki Us par koí hádisa guzrá hogá; wuh nápák hogá; yaqínan wuh pák na hogá.

27 Aur dúsre din, jo mahíne ká dúsrá din thá, aisá húá, ki Dáúd ká makán phir ḳhálí rahá: tab Sáúl ne apne beṭe Yúnatan ko kahá, Kyá sabab ki Yassí ká beṭá kháne ko na kal áyá hai, na áj?

28 Tab Yúnatan ne Sáúl ko jawáb diyá, ki Dáúd ne mujh se ba-jidd hoke ruḳhsat lí, ki Baitlaham ko jáe:

29 Aur us ne kahá, ki Mujhe ruḳhsat díjiye; ki shahr men̲ hamáre gharáne ká zabíha hai, aur mere bháí ne mujhe hukm kiyá, ki házir rahún̲; ab agar tujh ko mujh par karam kí nazar hai, to mujhe ruḳhsat díjiye, ki main̲ jáún̲, aur apne bháíon̲ se milún̲. Is bá'is se wuh sháh ke dastarḳhwán par házir nahín̲ húá.

30 Tab Sáúl ká gussa Yúnatan par bharká, aur us ne use kahá, ki Ai kajraftár bágiya ke beṭe, kyá main̲ nahín̲ jántá, ki tú ne apní abtarí, aur apní má kí barhanagí kí abtarí par, Yassí ke beṭe ko chun liyá hai?

31 Aur jab tak ki Yassí ká yih beṭá rú e zamín par báqí hai, to na tujhe qarár hogá, na terí saltanat ko. Ab jald log bhej, aur us ko mujh pás pakaṛ lá; ki wuh wájib ul qatl hai.

32 Tab Yúnatan ne apne báp ko jawáb diyá, Wuh kyún̲ márá jáwe? us ne kyá kiyá hai?

33 Tab Sáúl ne bhálá phenká, ki use máre; us harakat se Yúnatan ko yaqín húá, ki us ke báp ne Dáúd ke qatl ká púrá iráda kiyá hai.

34 So Yúnatan baṛe qahr ke sáth dastarḳhwán par se uṭh gayá, aur kháná na kháyá; ki wuh Dáúd ke liye nipaṭ dilgír húá, ki us ke báp ne use ruswá kiyá.

35 ¶ Aur subh ko Yúnatan usí waqt, jo Dáúd se muqarrar kiyá gayá thá, maidán ko gayá, aur ek chhoṭá laṛká us ke sáth thá.

36 Aur us ne apne chhokre ko hukm kiyá, ki Dauṛ, aur ye tír, jo main̲ chalátá hún̲, ḍhúnḍhke lá. Aur jon̲hín̲ wuh dauṛá, to us ne aisá tír lagáyá, ki us chhokre se bahut dúr já girá.

37 Aur jab wuh chhokrá us tír ke nazdík, jo Yúnatan ne lagáyá, pahunchá, to Yúnatan ne chhokre ko pukárke kahá, Kyá wuh tír tujh se us taraf nahín̲?

38 Aur Yúnatan ne chhokre ko píchhe se chilláke kahá, Phurtí kar, jald ho, derí mat kar. So Yúnatan ke chhokre ne tíron̲ ko jam'a kiyá, aur apne áqá pás le áyá.

39 Par us chhokre ne kuchh na jáná; faqat Dáúd aur Yúnatan hí us ká bhed jánte the.

40 Phir Yúnatan ne apne hathyár us chhokre ko diye, aur kahá, Já, shahr ko le já.

41 ¶ Aur jab wuh chhokrá rawáná húá, tab Dáúd dakhan kí taraf se niklá, aur zamín par aundhá hoke girá, aur tín sijde kiye; aur unhon̲ ne ápas men̲ ek dúsre ko chúmá, aur báham roe, par Dáúd bahut royá.

42 Aur Yúnatan ne Dáúd ko kahá, ki Salámat chalá já, aur us 'ahd par, jo ham donon̲ ne qasam kháke báham kiyá hai, ḲHUDÁWAND gawáh hai, ki Mere tere darmiyán, aur merí terí nasl ke darmiyán abad tak

KHUDÁWAND howe. So wuh uṭhke rawána húá; aur Yúnatan shahr ko gayá.

XXI BA'B.

AUR Dáúd Núb men Akhimalik káhin ke pás áyá: aur Akhimalik Dáúd ke áne se ḍará, aur us se kahá, Tú kyún tanhá hai, aur tere sáth koí mard nahín?
2 So Dáúd ne Akhimalik káhin ko kahá, ki Bádsháh ne mujhe ek kám karne ko hukm diyá, aur mujhe farmáyá hai, ki Yih kám, jis ke liye main ne tujhe bhejá hai, kisí shakhs par záhir na howe: aur chákaron ko main ne fuláni fuláni jagah biṭhá diyá.
3 Par ab tere háth men kyá hai? pánch girde roṭíon ke, yá jo kuchh maujúd ho, so mere háth men de.
4 Aur káhin ne Dáúd ko jawáb diyá, aur kahá, ki Mere háth men 'ámm roṭíán nahín, par muqaddas roṭíán hain, agar jawán logon ne apne ta,ín haqíqatan 'auraton se bacháyá ho.
5 Tab Dáúd ne káhin ko jawáb deke use kahá, Sach to yún hai, ki is tín din men, jab se ham nikle hain, 'auraton se alag rahe hain, aur jawánon ke zurúf pák hain, aur roṭí ek taur par 'ámm hai, báwujúde ki áj hí básan men muqaddas kí gayí ho.
6 So káhin ne muqaddas roṭí us ko dí; ki wahán nazr kí roṭí ke siwá, jo KHUDÁWAND ke áge se uṭháí gayí thí tá ki us ke 'iwaz us din men jab ki wuh uṭháí jáe garm roṭí rakhí jáwe, aur roṭí na thí.
7 Aur wahán us din Sáúl ke khádimon men se ek shakhs KHUDÁWAND ke áge roká gayá thá; us ká nám Adúmí Doeg thá; yih Sáúl ke charwáhon men sab se bará thá.
8 ¶ Phir Dáúd ne Akhimalik se púchhá, Yahán tere qábú men koí neza yá talwár to nahín? kyúnki main apní talwár aur apne hathyár apne sáth nahín láyá, ki mujhe bádsháh ke kám kí jaldí thí.
9 So us káhin ne kahá, ki Filistí Júliyat ká tegá, jise tú ne Ailah kí wádí men qatl kiyá, dekh ki ek kapre men lapeṭá húá afúd ke udhar dhará húá hai: agar tú use liyá cháhtá hai, to le; par us ke siwá yahán aur nahín.
Tab Dáúd bolá, Us kí mánind koí dúsrá nahín hai; wuhí mujhe de.
10 ¶ Aur Dáúd uṭhá, aur Sáúl ke khauf se usí din bhágá, aur Ját ke bádsháh Akís pás chalá gayá.
11 Aur Akís ke mulázimon ne use kahá, Kyá yih Dáúd nahín, us sarzamín ká bádsháh? aur kyá yih wuhí nahín, ki jis ke liye we ápas men náchte húe kahte the, ki Sáúl ne apne das hazáron ko?
12 Aur Dáúd ne yih báten apne dil men rakhín, aur Ját ke bádsháh Akís se niháyat ḍará.
13 Tab us ne us ke sámhne apní waz'a badlí, aur un ke bích men áp ko díwána banáyá, aur pháṭak ke pallon par wáhíyát bát likhne lagá, aur apne thúk ko apní dáṛhí par bahne diyá.
14 Tab Akís ne apne chákaron se kahá, Lo, yih ádmí to siṛí hai: tum use mujh pás kyún láe?
15 Kyá mujhe siṛíon kí zarúrat thí, jo tum us ko mujh pás láe ho, ki mere sámhne siṛípan kare? kyá aisá ádmí mere ghar men áne páwe?

XXII BA'B.

AUR Dáúd wahán se nikalke, 'Adullám ke magáre men bhág áyá: aur us ke bháí, aur us ke báp ká sárá gharáná, yih sunke us pás wahán gayá.
2 Aur sáre kangál, aur har ek qarzdár, aur sab jo apní zindagí se bezár the, us ke pás jam'a húe; aur wuh un ká sardár húá: aur us ke sáth qaríb chár sau ádmi ke ho gaye.
3 ¶ Aur wahán se Dáúd Moáb ke Misfah ko gayá, aur Moáb ke bádsháh se kahá, Ijázat díjiye, ki mere má báp nikal áwen, aur áp ke pás rahen, jab

tak ki mujh par na khule, ki Khudá
merá anjám kaisá kartá hai.
4 So wuh unhen sháh i Moáb ke
huzúr láyá; aur we, jab tak ki Dáúd
ne apne ta,ín muhkam makánon men
chhipá rakhá, usí ke sáth the.
5 ¶ Tab Jád nabí ne Dáúd ko kahá,
ki Muhkam makánon men chhipá mat
rah; rawáná ho, aur sarzamín i Yahú-
dáh ko nikal já. So Dáúd rawána húá,
aur Hárit ke ban men dákhil húá.
6 ¶ Jab Sáúl ne suná, ki Dáúd
záhir húá, aur log bhí jo us ke sáth
the; (kyúnki Sáúl us waqt Rámah ke
Jibi'ah men ek darakht ke sáye men
apná nezá háth men liye húe baithá
thá, aur us ke khádim us ke gird pesh
khare the.)
7 Tab Sáúl ne apne khádimon ko,
jo us ke gird o pesh khare húe the,
kaha, Suno to, ai Binyamínio, kyá
Yassí ká beta tum men se har ek ko
khet aur angúrí bág degá, aur tum
sab ko hazáron aur saikron ká sardár
karegá;
8 Jo tum sab ne merí mukhálafat
par ittifáq kiyá hai, aur koí nahín, jo
mujhe ágah kare, ki mere bete ne
Yassí ke bete se 'ahd o paimán kiyá
hai; aur tum men koí nahín, jo mere
liye gamgín ho, aur mujhe khabar
de, ki mere bete ne mere naukar ko
ubhárá hai, ki mere muqábil kamín
men baithe, jaisá ki áj ke din hai?
9 ¶ Tab Doeg Adúmí ne, jo Sáúl ke
khádimon par ta'inátí kartá thá, jawáb
diyá, aur kahá, ki Main ne Yassí ke
bete ko Núb men Akhitúb ke bete
Akhimalik káhin pás áte dekhá.
10 Aur us ne us ke liye Khudá-
wand se suwál kiyá, aur use ráh ká
tosha diyá, aur Filistí Júliyat kí tal-
wár use dí.
11 Tab bádsháh ne Akhitúb ke bete
Akhimalik káhin ko, aur us ke báp ke
sáre gharáne ko, un káhinon ko jo Núb
men the, bulwá bhejá: aur we sab
bádsháh pás házir húe.
12 Aur Sáúl ne kahá, ki Ai Akhitúb
ke bete, tú sun. Wuh bolá, Mere
khudáwand, main házir hún.
13 Aur Sáúl ne kahá, ki Tú ne aur
Yassí ke bete ne kyún merí mukhála-
fat par ittifáq kiyá, ki tú ne use rotí
aur talwár dí, aur us ke liye Khudá se
suwál kiyá, tá ki wuh mere barkhiláf
uthe, aur kamín men baithe, jaisá ki
áj ke din hai?
14 Tab Akhimalik ne bádsháh se
jawáb men kahá, ki Tere sáre khádi-
mon men Dáúd sá amánatdár kaun
hai, jo bádsháh ká dámád, aur tere
hukm se jáyá kartá, aur tere ghar men
'izzatwálá hai?
15 Aur kyá main ne us ke liye
Khudá se suwál karná us waqt shurú'
kiyá? yih mujh se dúr hai: bádsháh
apne khádim kí bábat aur mere báp
ke sáre gharáne kí bábat bad-gumání
na kare; kyúnki terá khádim in báton
men se kuchh nahín jántá, na thorá na
bahut.
16 Tab bádsháh bolá, Akhimalik,
tú wájib ul qatl hai, tú aur tere báp ká
sárá gharáná.
17 ¶ Phir un piyádon ko, jo us ke
pás khare húe the, hukm kiyá, Tum
phiro, aur Khudáwand ke káhinon ko
már dálo; ki ye Dáúd se mile húe
hain; aur is liye ki unhon ne jáná, ki
wuh bhágá hai, aur mujhe khabar na
kí. Lekin bádsháh ke khádimon ne
Khudáwand ke káhinon par háth na
utháyá.
18 Tab bádsháh ne Doeg ko kahá,
Tú phir, aur un káhinon par hamla kar.
So Adúmí Doeg phirá, aur káhinon
par hamla kiyá; aur us din us ne
pachásí ádmí, jo kattán ke afúd pahine
húe the, qatl kiye.
19 Aur us ne káhinon ke shahr Núb
ko talwár kí dhár se már liyá, aur us
men ke mardon, aur 'auraton, aur
larkon, aur dúdh píte bachchon, aur
bailon, aur gadhon, aur bheron ko
talwár kí dhár se ek lakht qatl kiyá.

20 ¶ Akhitúb ke bete Akhimalik ke beton men se ek shakhs, jis ká nám Abiyátar thá, bach niklá, aur Dáúd kí taraf bhág gayá.
21 Aur Abiyátar ne Dáúd ko khabar dí, ki Sáúl ne KHUDÁWAND ke káhinon ko qatl kiyá.
22 Aur Dáúd ne Abiyátar ko kahá, ki Jis din Adúmí Doeg wahán thá, main usí din ján gayá thá, ki wuh muqarrar Sáúl ko khabar degá: tere báp ke sáre gharáne ke máre jáne ká bá'is main hún.
23 So tú mere sáth rah, aur mat dar: jo terí ján ká khwáhán hai, so merí ján ká khwáhán hai: so tú mere sáth salámat rahegá.

XXIII BA'B.

TAB unhon ne Dáúd ko khabar deke kahá, ki Dekh, Filistí Qa'ílah se larte hain, aur khalihánon ko lútte hain.
2 Tab Dáúd ne KHUDÁWAND se púchhá, ki Main jáún, aur un Filistíon ko márún? KHUDÁWAND ne Dáúd ko farmáyá, Já, Filistíon ko már, aur Qa'ílah ko bachá.
3 Us waqt Dáúd ke logon ne use kahá, ki Dekh, ham to yahín Yahúdáh men darte hain: pas, agar ham Qa'ílah men jáke Filistí lashkaron ke sámhne já paren, to kitná ziyáda darenge?
4 Tab Dáúd ne KHUDÁWAND se phir mashwarat kí. So KHUDÁWAND ne jawáb men farmáyá, ki Uth, Qa'ílah ko utar já; ki main Filistíon ko tere qábú men kar dúngá.
5 So Dáúd aur us ke log Qa'ílah ko gaye, aur Filistíon se lare, aur un kí mawáshí le áe, aur un men se bahuton ko qatl kiyá. So Dáúd ne Qa'ílíon ko bacháyá.
6 Aur aisá húá, ki jab Akhimalik ká betá Abiyátar bhágke Qa'ílah men Dáúd pás gayá, to us ke háth men ek afúd thá, jise wuh liye gayá thá.
7 ¶ So Sáúl ko khabar húi, ki Dáúd Qa'ílah men pahunchá. Aur Sáúl bolá, ki Khudá ne use mere háth men kar diyá; kyúnki wuh aise shahr men, jis men phátaken aur arbange hain, dákhil hoke qaid ho gayá hai.
8 Aur Sáúl ne manádí karke jang ke liye apne sáre lashkar ko jam'a kiyá, tá ki Qa'ílah men jáke Dáúd ko aur us ke lashkar ko gher le.
9 ¶ Aur Dáúd ko ma'lúm ho gayá, ki Sáúl cháhtá hai, ki chupke se mere sáth badí kare; tab us ne Abiyátar káhin ko kahá, ki Afúd yahán lá.
10 Aur Dáúd ne kahá, ki Ai KHUDÁWAND, Isráel ke Khudá, tere bande ne suná hai, ki Sáúl ká iráda hai, ki Qa'ílah men áke mere bá'is se shahr ko barbád kare.
11 Kyá Qa'ílah ke log mujhe us ke hawále kar denge? Kyá Sáúl, jaisá tere bande ne suná hai, utregá? Ai KHUDÁWAND, Isráel ke Khudá, main terí minnat kartá hún, ki tú apne bande ko batá. KHUDÁWAND ne kahá, Wuh utregá.
12 Tab Dáúd ne kahá, Kyá Qa'ílah ke log mujhe aur mere logon ko Sáúl ke hawále kar denge, yá nahín? KHUDÁWAND ne kahá, Hawále kar denge.
13 ¶ Tab Dáúd apne logon samet, jo qaríb chha sau ádmí ke the, uthá, aur Qa'ílah se nikal gayá, aur jidhar unhon ne ráh pái, udhar chale gaye. Aur Sáúl ko khabar dí gayí, ki Dáúd Qa'ílah se nikal gayá; to wuh jáne se báz rahá.
14 Aur Dáúd ne bayábán ke bích muhkam makánon men sukúnat kí, aur dasht i Zíf men ek pahár ke bích rahá. Aur Sáúl har roz us kí talásh men lagá húá thá; par Khudá ne use us ke háth men hawále na kiyá.
15 Aur Dáúd ján gayá, ki Sáúl us ke qatl par musta'idd hoke niklá hai; us waqt Dáúd dasht i Zíf ke bích ek ban men thá.
16 ¶ Aur Sáúl ká betá Yúnatan uthá, aur Dáúd ke pás ban men jáke

us ká háth Khudá kí banisbat mazbút
kiyá.
17 Aur use kahá, Tú mat dar; ki
mere báp Sáúl ká háth tujh tak na
pahunchegá; aur tú baní Isráel ká
bádsháh hogá, aur main martabe men
tujh se ba'd hoúngá; aur mere báp
Sáúl ko bhí is bát ká yaqín hai.
18 So un donon ne KHUDÁWAND ke
áge 'ahd o paimán kiyá. Aur Dáúd
ban men thahrá rahá, aur Yúnatan
apne ghar ko gayá.
19 ¶ Tab Zíf ke log Jibi'ah men
Sáúl pás charh áe, aur use kahá, Kyá
Dáúd hamáre darmiyán ban ke muh-
kam makánon men koh i Hakílah
men Yasímún kí dakhan taraf chhipá
nahín baithá?
20 So ab tú, ai bádsháh, utar á, jis
tarah tere jí kí khwáhish hai ki utre;
aur ham log use bádsháh ke háth men
hawále karná apne zimme rakhenge.
21 Tab Sáúl bolá, KHUDÁWAND kí
taraf se tum mubárak ho; ki tum ne
mujh par rahm kiyá.
22 Ab jáiye, aur ziyáda taiyárí
kíjiye, aur jániye, aur dekhiye ki us
ká thikáná kahán hai, aur wuh kaun
hai jis ne use wahán dekhá hai:
kyúnki mujhe khabar húí, ki wuh
barí chaturái kartá hai.
23 So tum dekho, aur un goshon
ko, jahán jahán wuh chhipá rahtá hai,
daryáft karo, aur tahqíq khabar leke
mujh pás phir áo, ki main tumháre
sáth chalúngá; aur aisá hogá, ki agar
wuh kahín is sarzamín par howe, to
main use Yahúdáh ke hazáron men se
dhúndh nikálúngá.
24 So we uthe, aur Sáúl se peshtar
Zíf ko gaye. Us waqt Dáúd apne
logon samet dasht i Ma'ún ke bích
Yasímún kí dakhan taraf ko ek maidán
men thá.
25 ¶ Sáúl aur us ke log bhí us kí
talásh men nikle. Aur Dáúd ko
khabar pahunchí: so wuh chatán par
se utar áyá, aur Ma'ún ke bayábán
men thahrá rahá: aur Sáúl ne yih
sunke Ma'ún ke bayábán men Dáúd
ká píchhá kiyá.
26 So Sáúl pahár kí is taraf játá
thá, aur Dáúd apne logon samet pahár
kí us taraf ko: aur Dáúd ne Sáúl ke
khauf se jaldí kí, ki nikal jáe; is liye
ki Sáúl aur us ke logon ne Dáúd ko
aur us ke logon ko áspás se gher liyá
thá, ki unhen pakar len.
27 ¶ Us waqt ek qásid Sáúl pás á
pahunchá, aur bolá, ki Jaldí kar, aur
chalá á; ki Filistíon ne mulk par
hamla kiyá.
28 So Sáúl Dáúd ká píchhá karne
se phirá, aur Filistíon ke sámhne
húá: is liye unhon ne us jagah ká
nám Sil'a Makhlaqát rakhá.
29 ¶ Aur Dáúd wahán se nikalke
'Ain i Jadí ke bích muhkam makánon
men á thahrá.

XXIV BA'B.

AUR aisá húá, ki jab Sáúl Filistíon
ká píchhá karke phirá, to logon
ne use phir khabar dí, ki Dáúd 'Ain
i Jadí ke bayábán men hai.
2 So Sáúl, sab Isráel men se tín
hazár chune húe mard leke, Ya'alím
kí pahárion kí taraf Dáúd ko, aur
us ke logon ko, talásh karne chalá.
3 Tab bhersálon kí taraf se, jo ráh
men the, us ká guzar húá: wahán ek
gár thá: so Sáúl us gár men farágat
karne ghusá: aur us waqt Dáúd apne
logon samet us gár ke kanáron men
baithá húá thá.
4 Aur Dáúd ke logon ne us ko
kahá, Dekh, yih wuh din hai, jis kí
bábat KHUDÁWAND ne tujh ko far-
máyá, ki Dekh, main tere dushman
ko tere háth men kar dúngá, tá ki jo
terá jí cháhe so tú us se kare. So
Dáúd uthke Sáúl kí chádar ká koná
chupke se kát le gayá.
5 Aur ba'd us ke aisá húá, ki Dáúd
ká dil be-chain húá, is liye ki us ne
Sáúl kí chádar ká koná kátá.
6 Aur us ne apne logon se kahá,

KHUDÁWAND yih hone na dewe, ki
main apne sáhib par, jo KHUDÁWAND
ká masíh hai, aisá kám karke apná
háth baṛháún, jis hál ki wuh KHUDÁ-
WAND ká masíh hai.
7 So Dáúd ne apne logon ko yih
báten kahke roká, aur unhen Sáúl par
háth chaláne na diyá. Aur Sáúl gár
se uṭhke niklá, aur apní ráh lí.
8 Aur ba'd us ke Dáúd bhí uṭhá,
aur us gár men se niklá, aur Sáúl ke
píchhe chilláyá, aur kahá, ki Ai mere
khudáwand bádsháh. Aur Sáúl ne
píchhe phirke dekhá; tab Dáúd ne
aundhe munh zamín par girke sijda
kiyá.
9 ¶ Aur Dáúd ne Sáúl ko kahá,
Tú kyún logon kí báton par kán
dhartá hai, jo kahte hain, ki Dekh,
Dáúd terí badí cháhtá hai?
10 Dekh, áj ke din tú ne apní
ánkhon se dekhá, ki KHUDÁWAND ne
áj hí tujhe kyúnkar gár ke bích mere
qábú men kar diyá: aur kitnon ne
mujhe kahá, ki Tujhe már lún: par
merí ánkhon ne terí ri'áyat kí, aur
main ne kahá, ki Main apne málik
par háth na chaláúngá; ki wuh KHU-
DÁWAND ká masíh hai.
11 Aur, ai mere báp, dekh, hán,
yih bhí dekh, ki terí chádar ká koná
mere háth men hai: aur is sabab se,
ki main ne terí chádar ká koná káṭá,
aur tujhe már na ḍálá, so daryáft
kar, aur dekh, ki mere háth men
kisí tarah kí badí aur burái nahín hai,
aur main ne terá koí gunáh nahín
kiyá; tau bhí tú merí ján ká píchhá
kartá hai, tá ki use giriftár kare.
12 KHUDÁWAND merá terá insáf
kare, aur KHUDÁWAND tujh se merá
intiqám lewe: par merá háth tujh par
na uṭhegá.
13 Aur jaisá mutaqaddimín kí ma-
sal men kahá gayá hai, ki Buron se
burái hotí hai: par merá háth tujh par
na uṭhegá.
14 Isráel ká bádsháh kis ke píchhe
niklá, aur tú kis ko ragedne áyá? Kyá
mare húe kutte ko, yá ek pissú ko?
15 Pas, KHUDÁWAND hí hákim howe,
aur mere tere bích insáf kare, aur
dekhe, aur mere muqaddame ko faisal
kare, aur tere háth se mujhe chhuṛáwe.
16 ¶ Aur aisá húá, ki jab Dáúd ye
báten Sáúl ko kah chuká, to Sáúl bolá,
Ai mere beṭe Dáúd, yih terí áwáz hai?
Aur Sáúl áwáz buland karke royá.
17 Aur us ne Dáúd ko kahá, Tú
mujh se ziyáda sádiq hai; is liye ki
jis waqt main ne tujh se burái kí, tú
ne mujh se badle men nekí kí.
18 Aur tú ne áj ke din záhir kiyá,
ki tú ne mere sáth khush-sulúkí kí:
ki KHUDÁWAND ne mujhe tere háth
men kar diyá, aur tú ne mujhe már na
ḍálá.
19 Is liye ki jab koí apne dushman
ko pátá hai, to kyá use salámat jáne
detá hai? So KHUDÁWAND us nekí ke
'iwaz jo tú ne mujh se áj ke din kí,
tujh ko nek jazá de.
20 Aur ab, dekh, main khúb jántá
hún, ki tú sach much bádsháh hogá,
aur ki Isráel kí saltanat tere háth men
sábit hogí.
21 So tú mujh se KHUDÁWAND kí
qasam kháke yún kah, ki Main ba'd
tere, terí nasl ko halák na karúngá,
aur tere báp ke gharáne men se tere
nám ko na miṭá dúngá.
22 So Dáúd ne Sáúl se qasam kí.
Aur Sáúl ghar ko chalá gayá: par
Dáúd aur us ke log panáh kí jagah
men já baiṭhe.

XXV BA'B.

AUR Samúel mar gayá; aur sáre
Isráelí jam'a hoke us par roe,
aur Rámah men us ke ghar ke bích
use gáṛá. Aur Dáúd uṭhke dasht i
Fárán kí taraf utrá.
2 Aur wahán Ma'ún men ek shakhs
thá, ki us ká Karmil men bahut sá
kárbár thá; yih shakhs baṛá máldár
thá, ki tín hazár bheron aur ek hazár
bakríon ká málik thá: aur yih Kar-

mil meṉ apní bheṛoṉ ke bál katartá thá.

3 Aur us ká nám Nábál, aur us kí jorú ká nám Abijail thá: yih 'aurat bahut achchhí samajhdár aur k͟hushrú thí; par wuh mard baṛá sak͟ht-dil aur badkár thá; aur wuh Kálib ke k͟hándán se thá.

4 ¶ Aur Dáúd ne bayábán meṉ suná ki Nábál apní bheṛoṉ ká bál katar rahá hai.

5 So Dáúd ne das jawán rawána kiye, aur Dáúd ne un jawánoṉ ko farmáyá, ki Tum Karmil ko rawána ho, aur Nábál pás jáo, aur merá nám leke use salám kaho:

6 Aur us k͟hush-hál ádmí se yúṉ kaho, ki Tujh par salám, aur tere ghar par salám, aur un sab par salám, jo tere pás haiṉ.

7 Maiṉ ne ab suná hai, ki tere pás bál-katarnewále haiṉ; aur tere gaṛariye dasht meṉ hamáre sáth the; so ham ne unheṉ nuqsán nahíṉ kiyá, aur jab tak we Karmil meṉ hamáre sáth the, un kí koí chíz kho na gayí.

8 Tú apne jawánoṉ se púchh, ki we tujh se kaheṉge. So hamáre ye jawán tere manzúr i nazar howeṉ, is liye ki ham achchhe din meṉ áe haiṉ: maiṉ terí minnat kartá húṉ, ki jo kuchh tere háth áwe, apne k͟hádimoṉ ko aur apne beṭe Dáúd ko 'atá kar.

9 Aur Dáúd ke jawánoṉ ne áke Nábál ko Dáúd ká nám leke un sárí bátoṉ ke muwáfiq kahá, aur chup ho rahe.

10 ¶ So Nábál ne Dáúd ke k͟hádimoṉ ko jawáb diyá, aur kahá, ki Dáúd kaun hai? aur Yassí ká beṭá kaun? in dinoṉ meṉ bahut se chákar haiṉ, jo apne apne áqáoṉ se bigáṛ karke bhágte.

11 Kyá maiṉ apní roṭí, aur pání, aur zabíhe, jo maiṉ ne apne katarnewáloṉ ke liye zabh kiye haiṉ, leke un logoṉ ko dúṉ, jinheṉ maiṉ nahíṉ jántá ki we kaháṉ se haiṉ?

12 Aur Dáúd ke jawánoṉ ne phirke apní ráh lí, aur lauṭ gaye, aur áe, aur un sab bátoṉ ke muwáfiq us ko k͟habar dí.

13 Tab Dáúd ne apne logoṉ ko kahá, Tum meṉ se ek ek apní apní talwár bándhe. So har ek ne apní talwár bándhí, aur Dáúd ne bhí apní talwár hamáil kí: so qaríb chár sau jawán ke Dáúd ke sáth chale, aur do sau asbáb ke pás rahe.

14 ¶ So jawánoṉ meṉ se ek ne Nábál kí jorú Abijail se kahá, ki Dekh, Dáúd ne bayábán se hamáre áqá pás mubárakbád kahne ke liye qásid bheje; par wuh un par jhunjhláyá:

15 Aur un logoṉ ne ham se niháyat nekí kí hai, ki ham ne nuqsán na páyá, aur jab tak ham un meṉ mile rahe, aur maidánoṉ meṉ the, tab tak hamárí koí chíz gum nahíṉ húí.

16 Balki ham jab tak ki un ke sáth bheṛ bakrí charáte rahe, to rát bhí aur din ko bhí díwár kí tarah ham un kí panáh meṉ the.

17 So ab samajh, aur soch, ki tú kyá karegí; ki hamáre áqá par, aur us ke sáre gharáne par balá názil húá cháhtí hai: ki wuh Bali'ál ká aisá hí beṭá hai, ki koí us ke áge bát nahíṉ kar saktá.

18 ¶ Tab Abijail jaldí se uṭhí, aur do sau girde roṭíoṉ ke, aur mai kí do mashkeṉ, aur pánch bheṛeṉ taiyár pakái húí, aur pánch paimáne bhúne húe galle, aur ek sau k͟hoshe kishmish ke, aur do sau liṭeṉ anjíroṉ kí, sáth lín, aur unheṉ gadhoṉ par ládá.

19 Aur apne chákaroṉ ko kahá, ki Mujh se áge rawána ho; dekho, maiṉ tumháre píchhe átí húṉ. Aur us ne apne shauhar Nábál ko k͟habar na kí.

20 Aur aisá húá, ki joṉhíṉ wuh gadhe par chaṛhke paháṛ ke áṛ se utrí, woṉhíṉ Dáúd apne logoṉ samet utarte húe us ke sámhne áyá; aur us ne un se muláqát kí.

21 Aur Dáúd ne kahá thá ki Maiṉ

ne us ke sab mál kí, jo bayábán men̲
thá, be-fáida is tarah nigahbání kí, ki
us kí sab chízon̲ men̲ se koí chíz gum
na húí: ki us ne nekí ke badle mujh
se badí kí.
22 So agar main̲ subh kí roshní
húe par ek ko bhí, jo díwár par múte,
báqí chhorún̲, to Khudá Dáúd ke dush-
manon̲ ke liye aisá kare, balki us se
ziyáda.
23 Aur Abijail ne, jo Dáúd ko
dekhá, to phurtí kí, aur gadhe se utrí,
aur Dáúd ke áge aundhí girí, aur za-
mín par sijda kiyá,
24 Aur us ke pánwon̲ par gir pári,
aur bolí, Mujh par, ai mere khudá-
wand, mujhí par yih gunáh rakh, aur
apní laundí ko parwánagí díjiye, ki áp
ke kán men̲ bát kare, aur apní laundí
kí 'arz suniye.
25 Main̲ tujh se minnat kartá hún̲,
ki merá khudáwand us Bali'álí mard
par apná khiyál na kare, us Nábál
par: ki jaisá us ká nám hai, waisá hí
wuh hai; us ká nám Nábál hai, aur
himáqat us ke sáth hai: aur main̲ ne,
jo terí laundí hún̲, apne khudáwand
ke jawánon̲ ko, jinhen̲ áp ne bhejá thá,
na dekhá thá.
26 So ab, ai mere sáhib, KHUDÁ-
WAND kí qasam, jo jítá hai, aur terí
ján hí kí saugand, ki KHUDÁWAND ne
tujh ko khúnrezí ke liye áne se aur
apne háth se intiqám lene se báz rakha,
tere dushman, aur we jo mere sáhib
ke bad-khwáh hain̲, Nábál ke waise
hon̲.
27 Ab yih hadya, jo terí laundí
apne sáhib ke huzúr láí hai, so un
jawánon̲ ko, jo mere khudáwand kí
pairauí karte hain̲, diyá jáwe.
28 Karam se apní laundí ká gunáh
bakhsh díjiye: KHUDÁWAND yaqínan
mere sáhib ke liye ek mazbút ghar
uthawegá; is liye ki merá málik
KHUDÁWAND kí laráíán̲ lartá hai, aur
tujh men̲ tamám 'umr buráí na páí
gayí.
29 Lekin ek mard uthá, ki tujhe
ragede, aur terí ján ká tálib ho: par
mere sáhib kí ján zindagí ke buqche
men̲ KHUDÁWAND tere Khudá ke sáth
bándhí jáegí; par tere dushmanon̲ kí
jánen̲ wuh unhen̲ goyá falákhun ke
bích se phenk degá.
30 Aur aisá hogá, ki jis waqt KHU-
DÁWAND apne kahe ke muwáfiq sárí
nekíán̲ mere sáhib se kar chuke, aur
tujh ko Isráel ká sardár qáim kare,
31 To yih bát tere liye afsos ká
sabab na hogá, aur mere sáhib ke dil
kí thokar ká bá'is na hogá, ki be-sabab
lahú baháyá, yá mere sáhib ne apná
intiqám liyá: par jis waqt KHUDÁ-
WAND mere sáhib par mihrbání kare,
tab tú apní laundí ko yád farmá.
32 ¶ Aur Dáúd ne Abijail ko kahá,
ki KHUDÁWAND, Isráel ká Khudá,
mubárak hai, jis ne tujhe bhejá ki tú
áj ke din merá istiqbál kare;
33 Aur terí saláh mubárak, aur tú
mubárak hai, ki tú ne mujh ko áj ke
din khúnrezí se aur apne háth ke
intiqám lene se báz rakhá.
34 Kyún̲ki sach hai, ki jaisá KHU-
DÁWAND Isráel ká Khudá zinda hai,
jis ne mujhe us se báz rakhá ki tujh
se badí karún̲, so agar tú phurtí na
kartí, aur mujh pás milne ko chalí na
átí, to subh kí roshní tak Nábál ká
ek bhí, jo díwár par múttá, báqí na
rahtá.
35 Aur Dáúd ne us ke háth se, jo
kuchh ki wuh us ke liye láí thí, liyá,
aur use kahá, Apne ghar salámat já:
dekh, main̲ ne terí bát mání, aur terá
munh qabúl kiyá.
36 ¶ Tab Abijail Nábál pás áí; aur
dekho, ki wuh apne ghar men̲ ziyáfat
kartá thá, jis tarah koí bádsháh ziyáfat
kare; aur Nábál ká jí apne men̲ bahut
hí magan húá thá, is liye ki bahut piyá
thá: so us ne use thorá yá bahut
kuchh na kahá, jab tak ki subh kí
roshní na ho gayí.
37 Aur aisá húá, ki subh ko, jab

Nábál kí mai utrí, aur us kí jorú ne
sab ahwál us se kahá, to us ká dil us
ke síne men murda ho gayá, aur wuh
patthar kí mánind ho gayá.
38 Aur aisá húá, ki das din ke ba'd
Ḳhudáwand ne Nábál ko márá, aur
wuh mar gayá.
39 ¶ Aur jab Dáúd ne suná, ki
Nábál mará, to kahá, Ḳhudáwand
mubárak hai, ki jis ne Nábál ke háth
se merí ruswáí ká badlá liyá, aur apne
bande ko badí se báz rakhá: ki Ḳhu-
dáwand ne Nábál kí sharárat ko usí
ke sir par ḍálá. Aur Dáúd ne paigám
bhejá, aur Abijail se bát kí, tá ki use
apní jorú kare.
40 Aur jab Dáúd ke ḳhádim Karmil
men Abijail pás áe, unhon ne us se
kahá, ki Dáúd ne ham ko tujh pás
bhejá, ki ham tujh ko us kí jorú banáne
ke liye lewen.
41 So wuh uṭhí, aur zamín par
aundhe munh girí, aur bolí, ki Dekh,
terí launḍí to naukar hai, tá ki apne
ḳháwind ke ḳhádimon ke pánw dhoe.
42 Aur Abijail ne jaldí kí, aur
uṭhke gadhe par sawár húí, aur apní
pánch launḍián, jo us kí jilau men
thín, lín: aur Dáúd ke qásidon ke sáth
rawána húí, aur us kí jorú baní.
43 Aur Dáúd ne Yazra'el men se
Aḳhinú'am ko bhí jorú kiyá; so we
donon us kí jorúán húín.
44 ¶ Par Sáúl ne apní beṭí Maikal,
jo Dáúd kí jorú thí, Lais ke beṭe
Jillími Faltí ko dí thí.

XXVI BAB.

AUR Zifí Jibi'ah men Sáúl pás áe,
aur bole, ki kyá Dáúd Hakílah
ke paháṛ men, jo Yasímún ke sámhne
hai, apne ta,ín nahín chhipátá?
2 So Sáúl uṭhá, aur tín hazár chune
húe Isráelí jawán apne sáth leke dasht
i Zíf ko utar áyá, tá ki Dáúd ko talásh
kare.
3 Aur Sáúl kohistán i Hakílah men,
jo Yasímún ke sámhne hai, játe húe
ḳhaimazan húá. Par Dáúd dasht
men ṭhahrá; so us ne dekhá, ki Sáúl
us ká píchhá kiye húe dasht ko chalá
átá hai.
4 Pas Dáúd ne jásús bheje, aur
daryáft kiyá, ki Sáúl sach much áyá
hai.
5 ¶ Tab Dáúd uṭhke Sáúl kí ḳhai-
magáh ko chalá: aur Dáúd ne us
makán ko, jahán Sáúl árám kartá thá,
aur Naiyir ká beṭá Abinaiyir bhí, jo
us ke lashkar ká sardár thá, dekhá:
aur Sáúl iháte ke bích sotá thá, aur
log us ke girdágird ḳhaime kiye the.
6 Tab Dáúd ne mutakallim hoke
Hittí Aḳhimalik, aur Zarúyáh ke beṭe
Abishai ko, jo Yúab ká bhái thá, kahá,
Kaun mere sáth Sáúl ke ḳhaime men
utregá? Abishai bolá, Main tere sáth
utrúngá.
7 So Dáúd aur Abishai rát ko lash-
kar men ghuse; aur dekho, us waqt
Sáúl iháte men paṛá húá sotá thá, aur
us ká neza us ke sirháne par zamín
men gaṛá thá; aur Abinaiyir aur ahl
i lashkar us ke gird paṛe húe the.
8 Us dam Abishai ne Dáúd ko ka-
há, Ḳhudá ne áj ke din tere dushman
ko tere qábú men kar diyá: ab hukm
ho, to main use neze se ek hí bár men
márke zamín ke bích chhed lún, aur
main use do bára na márúngá.
9 So Dáúd ne Abishai ko kahá, Use
ján se mat már: kyúnki Ḳhudáwand
ke masíh par kaun hai, jo háth uṭháwe,
aur be-gunáh ṭhahre?
10 Aur Dáúd ne yih bhí kahá, ki
Zinda Ḳhudáwand kí qasam, yá Ḳhu-
dáwand áp us ko máregá, yá us ká
din áwegá, ki wuh apní maut se mare-
gá, yá wuh jang par chaṛhegá, aur
márá jáegá:
11 Lekin Ḳhudáwand na kare, ki
main Ḳhudáwand ke masíh par háth
chaláún: par áp us ke sirháne se yih
neza aur pání kí suráhí le líjiye, aur
ham chale chalen.
12 So Dáúd ne neza aur pání kí
suráhí Sáúl ke sirháne se le lí: aur

we chal nikle; aur yih kisí ádmí ne na dekhá, aur na jáná, aur koí na jágá; ki we sab ke sab sote the, ki ḲHUDÁWAND kí taraf se bhárí nínd un par ái thí.

13 ¶ Aur Dáúd dúsrí taraf guzarke dúr tak paháṛ kí choṭí par khaṛá húá; aur un ke darmiyán ek baṛá fásila thá.

14 Aur Dáúd ne logon ko aur Naiyir ke beṭe Abinaiyir ko pukárke kahá, ki Ai Abinaiyir, jawáb nahín detá? Tab Abinaiyir ne jawáb diyá, aur kahá, Tú kaun hai, jo bádsháh ko pukártá hai?

15 Tab Dáúd ne Abinaiyir ko kahá, Kyá tú baṛá bahádur nahín, aur baní Isráel men tujh sá kaun hai? So kis liye tú ne apne ḳhudáwand bádsháh kí nigahbání na kí? ki logon men se ek shaḳhs tere ḳhudáwand bádsháh ke qatl karne ko ghus gayá hai.

16 Pas yih kám tú ne kuchh achchhá na kiyá. ḲHUDÁWAND kí hayát kí qasam, ki tum wájib ul qatl ho, kyúnki tum ne apne áqá kí, jo ḲHUDÁWAND ká masíh hai, nigahbání na kí. Aur ab dekh, ki bádsháh ká barchhá, aur pání kí suráhí, jo us ke sirháne par thí, kahán hain?

17 Tab Sáúl ne Dáúd kí áwáz pahchání, aur kahá, Ai mere beṭe Dáúd, yih terí áwáz hai? Dáúd bolá, Ai mere ḳhudáwand aur bádsháh, yih merí hí áwáz hai.

18 Aur us ne kahá, Merá ḳhudáwand kyún is tarah apne ḳhádim ke píchhe paṛá hai? main ne kyá kiyá hai? aur mere háth men kyá badí hai?

19 So ab main terí minnat kartá hún, ai mere ḳhudáwand bádsháh, apne bande kí báton par kán rakh. Agar ḲHUDÁWAND ne tujh ko ubhárá ho, ki tú merí muḳhálafat kare, to wuh hadya manzúr kare: aur agar baní A'dam ne aisá kiyá ho, to ḲHUDÁWAND ke huzúr se la'nat un par ho; kyúnki unhon ne áj ke din mujh ko ḳhárij kiyá hai, ki main ḲHUDÁWAND kí dí húí mírás men shámil na rahún, aur mujhe kahte hain, Já, dúsre ma'búdon kí 'ibádat kar.

20 So ab ḲHUDÁWAND ke huzúr merá ḳhún zamín par na bahe: kyúnki baní Isráel ká bádsháh ek pissú ḍhúnḍhne ko is tarah niklá hai, jaise koí paháṛon par títar ká shikár kartá hai.

21 ¶ Tab Sáúl ne kahá, Main ne ḳhatá kí: ai mere beṭe Dáúd, phir á; ki main phir tujhe na satáúngá, is liye ki merí ján áj ke din terí nigáh men qímatí húí: dekh, main ne himáqat kí, aur niháyat baṛí ḳhatá kí.

22 Aur Dáúd ne jawáb men kahá, ki Dekh, ki bádsháh ká neza hai! so jawánon men se ek áwe, ki use le jáwe.

23 Aur ḲHUDÁWAND har shaḳhs ko us kí sadáqat aur diyánatdárí ke muwáfiq jazá de: ki ḲHUDÁWAND ne áj tujhe mere qábú men kar diyá; par main ne na cháhá, ki ḲHUDÁWAND ke masíh par háth uṭháún.

24 Aur dekh, jis tarah terí zindagání merí ánkhon men áj ke din 'azíz nazar áí, isí tarah merí zindagání ḲHUDÁWAND kí nigáh men 'azíz howe, aur wuh mujhe sab taklífon se rihái baḳhshe.

25 Tab Sáúl ne Dáúd ko kahá, Tú mubárak hai, ai mere beṭe Dáúd: tú baṛe baṛe kám bhí karegá, aur tú fathmand bhí hogá. So Dáúd apní ráh chalá gayá, aur Sáúl apne makán ko phirá.

XXVII BA'B.

AUR Dáúd ne apne dil men kahá, ki Ab main kisí din Sáúl ke háth men paṛke halák hoúngá: pas, mere liye is se bihtar kuchh nahín, ki main fauran bhágke Filistíon kí sarzamín men já rahún; aur Sáúl mujh se náummed hoke baní Isráel kí sarhaddon men phir mujhe na ḍhúnḍhegá: so us ke háth se merá chhuṭkárá hogá.

2 Tab Dáúd uṭhá, aur apne sáth ke
chha sau jawánon ko leke Ját ke bád-
sháh Ma'úk ke beṭe Akís kí taraf
guzrá.
3 Aur Dáúd Ját men Akís ke sáth
rahá, wuh aur us ke log, jin men se
har ek apne gharáne samet thá, aur
Dáúd apní donon jorúon ke sáth, ya-
'ne Akhinú'am ke, jo Yazra'el kí thí,
aur Karmilí Abijail ke, jo Nábál kí
jorú thí.
4 Aur Sáúl ko khabar pahunchí, ki
Dáúd Ját ko bhág gayá: so wuh phir
us ke ḍhúnḍhne ke liye na niklá.
5 ¶ Aur Dáúd ne Akís se kahá,
Agar tujh ko mujh par karam kí
nazar hai, to ijázat de, ki log terí
mamlukat men se kisí bastí men mujh
ko itní jagah dewen, ki main wahán
basún: kis wáste terá banda tere sáth
dár-us-saltanat men rahe?
6 So Akís ne us din shahr i Siqláj
use diyá: is liye Siqláj áj ke din tak
Yahúdáh ke bádsháhon ke 'amal men
hai.
7 Aur bilkull zamána, ki jis men
Dáúd Filistíon kí zamín men rahá, so
ek baras aur chár mahíne ká thá.
8 ¶ Aur Dáúd aur us ke log cha-
ṛhe, aur Jasúríon, aur Jazaríon, aur
'Amáliqíon par hamla kiyá: aur we
Súr kí ráh se leke Misr ke siwáne
tak us sarzamín men qadím se baste
the.
9 Aur Dáúd ne us sarzamín ko
kharáb kiyá, aur 'aurat mard kisí ko
jítá na chhoṛá, aur un kí bheṛ bak-
ríán, aur bail, aur gadhe, aur únṭ, aur
kapṛe lekar lúṭá, aur Akís pás phir
áyá.
10 Aur Akís ne púchhá, ki A'j tú
kahán dauṛ gayá thá? So Dáúd bolá,
Yahúdáh ke dakhan, aur Yarahmíe-
líon ke dakhan, aur Qainíon ke dak-
han.
11 Aur Dáúd ne un men se ek
mard aur 'aurat ko bhí jo Ját tak
khabar le jáe, yih kahke, jítá na chho-
ṛá, aisá na ho, ki hamáre barkhiláf
yih khabar dewen, ki Dáúd ne aisá
aur aisá kiyá, aur jab tak ki wuh
Filistíon kí mamlukat men rahe, tab
tak us ká dastúr aisá hí hogá.
12 Aur Akís ká Dáúd par i'atimád
húá, kyúnki us ne kahá, ki Us ne
apní guroh Isráel se aisá kám kiyá, ki
we us se kamál nafrat karte honge;
so ab se hamesha ko yih merá khádim
rahegá.

XXVIII BA'B.

AUR unhín dinon men aisá húá, ki
Filistíon ne apní faujen jang ke
wáste jam'a kín, tá ki Isráel se laṛen.
Tab Akís ne Dáúd se kahá, Tú yaqín
ján, ki tujhe aur tere logon ko mere
sáth laṛáí par nikalná hogá.
2 So Dáúd ne Akís ko kahá, yaqí-
nan tujhe daryáft ho jáegá, ki kitná
kám tere bande se ho sakegá. Aur
Akís ne Dáúd ko kahá, Pas, main
apne sir kí nigahbání hamesha ke liye
tujhe dúngá.
3 ¶ Aur Samúel mar chuká thá,
aur sáre Isráel us par roe the, aur use
usí ke shahr men, jo Rámah thá, gáṛá
thá. Aur Sáúl ne un logon ko, jin ke
yár deo the, aur afsúngaron ko mulk
se khárij kar diyá thá.
4 So Filistí jam'a hoke áe, aur Sú-
ním ko khaimagáh kí: aur Sáúl ne
bhí sáre Isráel ko jam'a kiyá, aur
unhon ne Jilbú'a men khaime khaṛe
kiye.
5 Aur jab Sáúl ne Filistíon ká
lashkar dekhá, to hirásán húá, aur us
ká dil niháyat kámpá.
6 Aur jis waqt Sáúl ne KHUDÁ-
WAND se mashwarat púchhí, KHUDÁ-
WAND ne use kuchh jawáb na diyá,
na to khwábon se, aur na U'rím se,
aur na nabíon kí ma'rifat se.
7 ¶ Tab Sáúl ne apne mulázimon
ko kahá, Aisí 'aurat ko, jis ká yár deo
ho, mere liye talásh karo, tá ki main
us pás jáún, aur us se púchhún. So

us ke mulázimoṉ ne use kahá, ki
Dekh, 'Ain-Dor ke bích ek 'aurat hai,
jis ká yár deo hai.
8 So Sáúl ne apná bhekh badal ke
dúsrí poshák pahiní, aur gayá, aur do
mard us ke sáth húe; aur rát ko us
'aurat ke pás pahunchá, aur use kahá,
Mihrbání karke mere liye apne yár
deo se mashwarat kíjiye, aur us ko jis
ká nám tujh se maiṉ kahúṉgá, mere
liye chaṛháiye.
9 Tab us 'aurat ne use kahá, Dekh,
tú jántá hai, ki Sáúl ne kyá kiyá, ki
us ne un ko, jin ke yár deo the, aur
afsúngaroṉ ko, mulk se káṭ ḍálá: pas,
tú kyúṉ merí ján par phandá mártá
hai, ki mujhe marwá ḍále?
10 Tab Sáúl ne Ḳhudáwand kí
qasam kháke kahá, ki Ḳhudáwand
kí hayát kí qasam, ki us bát ke liye
tujhe koí sazá dí na jáegí.
11 Tab wuh 'aurat bolí, Maiṉ kis
ko tere liye chaṛháúṉ? Wuh bolá,
Samúel ko mere liye chaṛhá.
12 Aur jis waqt us 'aurat ne Sa-
múel ko dekhá, tab buland áwáz se
chilláí: aur us 'aurat ne Sáúl ko kahá,
Tú ne mujh se kyúṉ dagá kí? kyúṉ-
ki tú to Sáúl hai.
13 Tab bádsháh ne use kahá, Hi-
rásán mat ho: tú ne kyá dekhá hai?
Us 'aurat ne Sáúl ko kahá, ki Maiṉ
ma'búdoṉ ko dekhtí húṉ, ki zamín se
chaṛhte haiṉ.
14 Tab us ne use kahá, ki Us kí
shakl batá. Wuh bolí ki Ek búṛhá
ádmí úpar átá hai, aur ek chádar oṛhe
húe hai. Tab Sáúl ne daryáft kiyá,
ki wuh Samúel hai, aur us ne muṉh
ke bhal girke zamín par sijda kiyá.
15 ¶ Tab Samúel ne Sáúl ko kahá,
Tú ne kyúṉ mujhe be-chain kiyá, ki
mujhe chaṛháyá? Aur Sáúl bolá, ki
Maiṉ baṛe ranj meṉ húṉ, ki Filistí
mujh se laṛte haiṉ, aur Ḳhudá ne
mujhe chhoṛ diyá hai, aur kuchh ja-
wáb nahíṉ detá hai, na to nabíoṉ kí
ma'rifat se, aur na ḳhwáboṉ se: is
liye maiṉ ne tujhe buláyá, tá ki tú
mujhe batláwe, ki maiṉ kyá karúṉ?
16 So Samúel ne kahá, Pas, tu
mujh se kis liye púchhtá hai, jis hál
ki Ḳhudáwand ne tujhe chhoṛ diyá
hai, aur terá dushman baná hai?
17 Aur Ḳhudáwand ne to apnı
taraf se aisá hí kiyá, jo us ne merí
ma'rifat se kahá, ki Ḳhudáwand ne
tere háth se saltanat chák kar lí hai,
aur tere paṛosí ko, jo Dáúd hai, 'iná-
yat kí hai:
18 Is liye ki tú Ḳhudáwand kí
áwáz ko na suntá thá, aur tú ne
'Amálíq se us ke qahr i shadíd ke mu-
wáfiq kám na kiyá; isí sabab se Ḳhu-
dáwand ne áj ke din tujh se yih
kuchh kiyá.
19 Siwá is ke Ḳhudáwand Isráel
ko tujh samet Filistíoṉ ke háth meṉ
kar degá; aur kal tú aur tere beṭe
mujh pás hoṉge; aur Ḳhudáwand
Isráelí lashkar ko bhí Filistíoṉ ke
qábú meṉ kar degá.
20 Tab Sáúl fauran zamín par lam-
bá hoke girá, aur Samúel kí bátoṉ se us
ne baṛá haul kháyá; aur us meṉ kuchh
qúwat báqí na rahí, is liye ki us ne
din bhar aur rát bhar roṭí na khái thí.
21 ¶ Tab wuh 'aurat Sáúl pás áí,
aur dekhá, ki wuh be-niháyat ghabrá
gayá hai; so us ne use kahá, ki Dekh,
terí launḍí ne terí áwáz suní, aur maiṉ
ne apní ján apní hathelí par rakhí,
aur jo báteṉ tú ne mujh se kahí thíṉ
un ko máná hai:
22 So ab maiṉ tujh se minnat kar-
tí, ki tú apní launḍí kí bát sun, aur
parwánagí de, ki maiṉ ek ṭukṛá roṭí
ká tere huzúr láúṉ; tú use khá, tá ki
tujhe, jis waqt ki tú apní ráh chalá
jáe, qúwat ho.
23 Par us ne na máná, aur kahá,
Maiṉ nahíṉ kháne ká. Par us ke
mulázimoṉ ne us 'aurat ke sáth hoke
us par taqázá kiyá; tab us ne un ká
kahá máná, ki zamín par se uṭhá, aur
palang par baiṭhá.

24 Aur us 'aurat ke ghar men̲ ek
moṭá bachhṛá thá; so us ne use jaldí
zabh kiyá, aur áṭá leke gúndhá, aur
fatírí roṭíán̲ pakáín̲:
25 Aur Sáúl aur us ke mulázimon̲
ke huzúr lái; aur unhon̲ ne kháyá.
Tab we uṭhe, aur usí rát wahán̲ se
chale gaye.

XXIX BA'B.

SO Filistíon̲ ke sab lashkar Afíq
men̲ ikaṭṭhe áe the; aur Isráelí
ek chashme ke nazdík, jo Yazra'el
men̲ hai, khaimazan húe.
2 Aur Filistíon̲ ke umará, saikron̲
aur hazáron̲ ke sáth, áge áge játe the:
par Dáúd apne logon̲ samet Akís ke
sáth píchhe píchhe guzartá thá.
3 Tab Filistí amíron̲ ne kahá, In
'Ibráníon̲ ká yahán̲ kyá kám hai?
Aur Akís ne Filistí amíron̲ ko kahá,
Kyá yih Isráel ke bádsháh Sáúl ká
chákar Dáúd nahín̲ hai, jo itne dinon̲
aur itne barson̲ se mere sáth hai, aur
main̲ ne, jab se ki wuh mujh pás áyá
hai áj ke din tak, us men̲ kuchh badí
nahín̲ pái?
4 Tab Filistí umará us se nákhush
húe; aur Filistí amíron̲ ne use kahá,
ki Is shakhs ko yahán̲ se phirá de, ki
wuh apní jagah par, jo tú ne us ke
liye ṭhahrái hai, phir jáe, aur hamáre
sáth jang men̲ sharík hone ko na
chale; tá aisá na ho, ki jang ke waqt
wuh ham se dushmaní kare; kyún̲ki
wuh apne sáhib ko apne se kis tarah
rází karegá? kyá in logon̲ ke siron̲ se
nahín̲?
5 Kyá yih wuhí Dáúd nahín̲, jis kí
bábat we náchte húe gáte the, ki Sáúl
ne to apne hazáron̲ ko márá, aur Dáúd
ne apne das hazáron̲ ko.
6 ¶ Tab Akís ne Dáúd ko talab
kiyá, aur use kahá, KHUDÁWAND i
haiy kí qasam, ki tú rástkár hai, aur
terí ámad o raft lashkar men̲ mere
sáth merí nazar men̲ bihtar: ki main̲
ne jis din se ki tú mujh pás áyá
áj ke din tak tujh men̲ kuchh badí
nahín̲ pái: lekin umará tujh se rází
nahín̲.
7 So ab tú phir, aur salámat chalá
já, tá ki Filistí qutb tujh se náráz na
howen̲.
8 ¶ Tab Dáúd ne Akís ko kahá,
ki Mujh se kyá húá, aur tú ne, us
muddat men̲ ki main̲ tere sáth rahá
áj ke din tak, mujh men̲ kyá páyá,
ki main̲ apne khudáwand bádsháh ke
dushmanon̲ se jang karne ko na jáún̲?
9 Tab Akís ne Dáúd ko jawáb diyá,
ki Yih mujh ko ma'lúm hai, aur tú
merí nazar men̲ Khudá ke firishte kí
mánind achchhá hai: lekin Filistí
amíron̲ ne kahá, ki Wuh hamáre sáth
jang ke liye na jáe.
10 So ab tú subh sawere apne áqá ke
khádimon̲ samet, jo tere sáth yahán̲ áe
hain̲, uṭhke filfaur subh kí roshní hote
hote rawána ho.
11 So Dáúd apne logon̲ samet subh
sawere uṭhá, tá ki fajr ko wahán̲ se
chalke Filistíon̲ ke mulk ko phir jáwe.
Aur Filistí Yazra'el par chaṛhe.

XXX BA'B.

AUR aisá húá, ki jab Dáúd aur us ke
log tísre din Siqláj men̲ pahun-
che, to 'Amálíqí dakhan taraf se Siqláj
par chaṛh áe the, aur unhon̲ ne Siqláj
ko márá, aur ág se phúnk diyá thá;
2 Aur 'auraton̲ ko, jo wahán̲ thín̲,
giriftár kiyá: par kisí chhoṭe baṛe ko
qatl na kiyá, magar unhen̲ le gaye, aur
apní ráh lí.
3 ¶ So Dáúd aur us ke log shahr
men̲ dákhil húe, aur dekhá, ki shahr
jalá paṛá hai: aur un kí jorúán̲, aur
un ke beṭe, aur un kí beṭíán̲, asir ho
gayí hain̲.
4 Tab Dáúd aur un logon̲ ne, jo us
ke sáth the, áwázen̲ buland kín̲, aur
roe, yahán̲ tak ki un men̲ táqat rone
kí na rahí.
5 Aur Dáúd kí donon̲ jorúán̲, Yazra-
'elí Akhinú'am, aur Abijail bhí, jo áge
Karmilí Nábál kí jorú thí, asír ho gayí
thín̲.

6 Aur Dáúd bare shikanje men thá;
kyúnki log is ká charchá karte the, ki
us par patthráo karen; is liye ki un
men se har ek apne beton aur betíon
ke liye nipat dilgír thá: par Dáúd ne
KHUDÁWAND apne Khudá kí taraf se
apní khátir-jam'aí kí.
7 Aur Dáúd ne Akhimalik ke bete
Abiyátar káhin ko kahá, Main terí
minnat kartá hún, ki afúd mujh pás
le á. So Abiyátar afúd wahán Dáúd
pás le áyá.
8 Aur Dáúd ne KHUDÁWAND se saláh
púchhí, aur kahá, ki Main us fauj ká
píchhá karún, ki nahín? main unhen já
hí lúngá, ki nahín? Us ne jawáb men
farmáyá, Píchhá kar; ki tú yaqínan un
tak pahunchegá, aur be-shakk un se
chhurá láegá.
9 So Dáúd chalá, wuh aur we chha
sau jawán jo us ke sáth the, aur Basúr
ke nále tak áe, aur we jo píchhe chhore
gaye wahán rahe.
10 Par Dáúd píchhá kar rahá, wuh
aur chár sau jawán: kyúnki do sau
píchhe rah gaye, ki aise thak gaye the
ki Basúr ke nále pár já na saken.
11 ¶ Aur unhon ne maidán men ek
Misrí ko páyá; so use Dáúd pás le áe,
aur use rotí dí, so us ne kháí; aur use
pání bhí piláyá;
12 Aur unhon ne anjír kí lit ká ek
tukrá, aur kishmish ke do khoshe use
diye: aur jab wuh khá chuká, to us
ke dam men dam áyá; kyúnki us
ne tín rát din se na rotí kháí thí, na
pání piyá thá.
13 Tab Dáúd ne us se púchhá, Tú
kaun hai? aur tú kahán ká hai? Wuh
jawán bolá, Main ek Misrí hún, aur ek
'Amálíqí ká naukar hún; aur merá
áqá mujh ko chhor gayá, ki tín din húe
ki main bímár ho gayá.
14 Ham ne Karetíon ke dakhan aur
Yahúdáh ke mulk par, Kálib ke dakhan
par bhí, charhái kí thí; aur ham ne
Siqláj ko ág se phúnk diyá.
15 Aur Dáúd ne use kahá, ki Kyá
tú mujhe us jamá'at tak le jáne saktá
hai? Wuh bolá, Mujh se Khudá kí
qasam kháke kah, ki Main tujhe ján
se na márúnga, aur na tujhe tere
áqá ke hawále karúngá; to main tujh
ko us jamá'at tak le jáúngá.
16 ¶ Aur jab wuh us ko wahán le
gayá, tab dekho, ki we sab zamín kí
sath par phaile húe the, aur us bahut
se mál ke sabab, jo unhon ne Filistíon
ke mulk aur Yahúdáh ke mulk se lútá
thá, kháte píte aur náchte the.
17 So Dáúd ne pau phatne ke waqt
se leke dúsre din kí shám tak un ko
qatl kiyá; aur un men se ek bhí na
bachá, magar chár sau jawán ádmí jo
únton par charhke bhág nikle.
18 Aur Dáúd ne sab, jo kuchh ki
'Amálíqí le gaye the, chhurá liyá: aur
apní donon jorúon ko bhí Dáúd ne
chhuráyá.
19 Aur un kí koí chíz gum na húí,
khwáh chhotí barí, khwah betí betá,
khwáh lút, khwáh koí chíz jo apne
wáste lí thí; Dáúd ne sab ko phir
liyá.
20 Aur Dáúd ne sárí bher bakríán,
aur gáe bail le liye, aur we inhen báqí
mawáshí ke áge hánk láe, aur kahte
the, ki Yih Dáúd ká mál hai.
21 ¶ Aur Dáúd un do sau jawánon
pás, jo thakke Dáúd ke sáth já na sake
the, aur un ke kahne se Basúr ke nále
par rah gaye the, phir áyá: aur we
Dáúd ke istiqbál ko aur un logon se,
jo us ke sáth the, milne ko nikle:
aur jab Dáúd un logon ke barábar
pahunchá, to us ne un se khair o
'áfiyat púchhí.
22 Us waqt sab badzát aur Bali'álí
logon ne, un men se jo Dáúd ke sáth
gaye the, khitáb karke kahá, Azbaski
ye hamáre sáth na gaye, ham un ko us
mál men se, jo ham ne chhuráyá hai,
koí hissa na denge, magar har ek ko us
kí jorú aur betá betí, ki unhen lete
jáwen, aur rawána hon.
23 So Dáúd bolá, Ai mere bháío,

Aisá na karná cháhiye us mál ke sáth
jo KHUDÁWAND ne ham ko diyá, ki usí
ne hamen̲ bacháyá, aur us guroh ko,
jis ne hamen̲ lúṭá thá, hamáre háth
men̲ kar diyá.
24 Aur is muqaddame men̲ tumhárí
kaun sunegá? wuh, jo laṛáí men̲ sáth
thá, jaisá wuh hissa páegá, waisá hí
wuh, jo paṛáo par ṭhahar rahá, páegá:
donon̲ barábar hissa páen̲ge.
25 So us ne us din se Isráel ke liye
yihí qánún aur áín muqarrar kiyá, jo
áj tak hai.
26 ¶ Aur jab Dáúd Siqláj men̲ áyá,
us ne lúṭ ke mál men̲ se Yahúdáh ke
buzurgon̲, aur apne doston̲ ke liye
kuchh bhejá, aur kahá, ki Dekho,
KHUDÁWAND ke dushmanon̲ ke mál
men̲ se yih tumháre liye ek hadya hai;
27 Aur un pás bhejá, jo Baitel men̲
the, aur un pás jo Rámát ul janúb
men̲, aur un pás jo Yatír men̲ the,
28 Aur un pás jo 'Ará'ir men̲ the,
aur un pás jo Sifmút men̲, aur un pás
jo Istimú'a men̲ the,
29 Aur un pás jo Rakhal men̲ the,
aur un pás jo Yarahmíelíon̲ ke shahr-
on̲ men̲, aur un pás jo Qainíon̲ ke
shahron̲ men̲,
30 Aur un pás jo Hurmah men̲ the,
aur un pás jo Kúr-'ásán men̲, aur un
pás jo 'Aták men̲,
31 Aur un pás jo Habrún men̲ the,
aur un sab jagahon̲ men̲, jahán̲ jahán̲
Dáúd aur us ke log phirá karte the,
bhejá.

XXXI BA'B.

AUR Filistíon̲ kí Isráel se laṛáí húí:
aur Isráelí mard Filistíon̲ ke
sámhne se bháge, aur kohistán i Jilbú'a
men̲ mar gire.
2 Aur Filistíon̲ ne Sáúl aur us ke
beṭon̲ ká khúb píchhá kiyá; aur Yúna-
tan, aur Abinadáb, aur Malkisú'a, Sáúl
ke beṭon̲ ko, már liyá.
3 Aur Sáúl ke muqábil laṛáí bahut
baṛh gayí, aur tírandázon̲ ne use páyá,
aur wuh tírandázon̲ ke háthon̲ se
niháyat zakhmí húá.
4 Tab Sáúl ne apne silahbardár se
kahá, Apní talwár khín̲ch, aur us se
mujhe chhed le, tá na howe, ki ye ná-
makhtún áwen̲, aur mujhe chhed len̲,
aur mere sáth ṭhaṭṭhá karen̲. Par us
ke silahbardár ne qabúl na kiyá, is
liye ki wuh niháyat ḍará. Tab Sáúl
ne talwár lí, aur us par girá.
5 Aur jab ki us ke silahbardár ne
dekhá, ki Sáúl mar gayá, to wuh bhí
apní talwár par girá, aur us ke sáth
mar gayá.
6 So Sáúl, aur us ke tínon̲ beṭe, aur
us ká silahbardár, aur us ke kháss log,
sab usí dín ek sáth mar miṭe.
7 ¶ Aur we Isráelí mard jo us wádí
kí dúsrí taraf the, aur we jo Yardan ke
pár the, yih dekhke ki Isráel ke log
bháge, aur Sáúl aur us ke beṭe máre
paṛe, shahron̲ ko chhoṛke bhág nikle;
aur Filistí áe, aur un men̲ base.
8 Aur dúsre din subh ko aisá húá, ki
jis waqt Filistí áe, tá ki láshon̲ ko nangá
karen̲, to unhon̲ ne Sáúl aur us ke tín
beṭon̲ ko koh i Jilbú'a men̲ paṛá páyá.
9 So unhon̲ ne us ká sir káṭ liyá,
aur us ke hathyár utárke Filistíon̲ ke
mulk men̲ bhijwá diye, tá ki un ke
butkhánon̲ men̲ aur logon̲ men̲ us kí
manádí karáwen̲.
10 So unhon̲ ne us ke hathyáron̲
ko 'Istárát ke ghar men̲ rakhá: aur
us kí lásh ko Bait-Shán kí díwár par
lagá diyá.
11 ¶ Aur jab Yabísíon̲ ne, jo Jili'ád
men̲ the, suná, ki Filistíon̲ ne Sáúl se
yún̲ kiyá,
12 To un men̲ ke sáre bahádur
uṭhe, aur tamám rát chale gaye, aur
Bait-Shán kí shahr-panáh par se us kí
lásh us ke beṭon̲ kí láshon̲ samet leke
Yabís men̲ phir áe, aur wahán̲ un ko
jalá diyá.
13 Aur un kí haḍḍíon̲ ko leke Ya-
bís men̲ un ke ek darakht ke tale gáṛ
diyá, aur sát din tak roza rakhá.

SAMU'EL KI' DU'SRI' KITA'B.

I BA'B.

AUR Sáúl ke mar jáne ke ba'd, aisá húá, jab Dáúd 'Amálíqíon ko qatl karke phirá thá, aur Dáúd Siqláj men do din rahá thá;

2 Tab tísre hí din aisá húá, ki dekho, ek shakhs lashkargáh men se, Sáúl ke pás se, pairáhan chák kiye húe, aur sir par khák dále húe, áyá; aur aisá húá ki jab Dáúd ke pás pahunchá, to zamín par girá, aur sijda kiyá.

3 Aur Dáúd ne use kahá, Tú kahán se átá hai? Wuh use bolá, Main Isráel kí lashkargáh se bach niklá hún.

4 Tab Dáúd ne us se púchhá, Kyá bát húí? mujh se kahiye. Us ne kahá, ki Log jang-gáh se bháge, aur bahut se gir gaye, aur mar gaye; aur Sáúl aur us ká betá Yúnatan bhí mar gaye.

5 Tab Dáúl ne us jawán ko, jis ne us ko yih khabar dí, kahá, Tú ne kyúnkar jáná, ki Sáúl aur us ká betá Yúnatan mare?

6 Us jawán ne jo use khabar detá thá kahá, ki Main Jilbú'a ke kohistán men ittifáqan wárid húá, aur dekho, us dam Sáúl apne neze par takya kiye húe thá; aur dekho, ki rathon aur sárathíon ne us ká niháyat píchhá kiyá:

7 Aur us ne apne píchhe dekhke mujh par nigáh kí, aur mujhe buláyá. Main bolá, Házir.

8 So us ne mujhe kahá, Tú kaun hai? Main ne use kahá, Main ek 'Amálíqí hún.

9 Phir us ne mujhe kahá, Mere pás khará hoke mujhe qatl kar, ki main bare 'azáb men hún, aur ab tak merá dam mujh men hai.

10 Tab main us pás khará húá, aur use qatl kiyá; kyúnki mujhe yaqín thá, ki ab jo wuh girá hai to bachegá nahín; aur main ne us ke sir ká táj, aur kangan, jo us ke bázú par thá, liyá; so main unhen apne khudáwand pás láyá hún.

11 Tab Dáúd ne apná girebán pakrá aur chák kiyá, aur sáre logon ne bhí jo us ke sáth the aisá hí kiyá:

12 Aur we roe píte, aur unhon ne Sáúl aur us ke bete Yúnatan, aur KHUDÁWAND ke bandon, aur Isráel ke gharáne ke liye, jo talwár se máre pare the, shám tak roza rakhá.

13 ¶ Phir Dáúd ne us jawán se, jo yih khabar láyá thá, púchhá, Are tú kahán ká hai? Wuh bolá, ki Main ek pardesí ká betá aur ek 'Amálíqí hún.

14 So Dáúd ne use kahá, Kyá tú KHUDÁWAND ke masíh par háth barháne se, ki us ko halák kare, na dará?

15 Phir Dáúd ne ek jawán ko buláyá, aur kahá, Nazdík já, aur us par hamla kar. So us ne use aisá márá, ki wuh mar gayá.

16 Aur Dáúd ne use kahá, Terá khún tere hí sir par ho, ki tú hí ne apne munh se áp par gawáhí dí, aur kahá, ki Main ne KHUDÁWAND ke masíh ko ján se márá.

17 ¶ Aur Dáúd ne Sáúl aur us ke bete Yúnatan par yih marsiya kahke nauha kiyá:

18 (Aur us ne unhen hukm diyá,
ki Baní Yahúdáh ko kamán ká soz
sikhláwen. Dekh, wuh kitáb ul Yás-
har men likhá hai.)
19 Ai Isráel ke gazál, tú apne
paháron par márá pará: háe, bahádur
kyún gir gaye!
20 Ját men khabar na do, Asqalún
ke bázáron men manádí mat karo; na
ho ki Filistíon kí betíán khush hon,
na ho ki ná-makhtúnon kí betíán
shádiyána bajáen.
21 Ai Jilbú'a ke paháro, tum par
os na pare, tum par menh na barse,
aur na tumháre kheton men hadya kí
chízen hon; kyúnki wahán baháduron
kí sipar phenkí gayí, sipar Sáúl kí,
goyá ki us par tel na malá gayá thá.
22 Maqtúlon ke khún se aur bahá-
duron kí charbí se Yúnatan kí kamán
kabhí tal na gayí, aur Sáúl kí talwár
khálí na lautí.
23 Sáúl aur Yúnatan apne jíte jí
'azíz aur dil-pasand the, aur we apní
maut men bhí judá na húe: we 'uqá-
bon se ziyádá tez-par the, aur we sher-
on se ziyáda qawí the.
24 Ai Isráel kí betío, Sáúl par roo,
jis ne tumhen argawání libás aur aur
nafís chízen pahináín, jis ne tumhárí
poshák ko sone ke zewaron se zínat
bakhshí.
25 Háe, we bahádur kyún laráí ke
darmiyán gir gaye! ai Yúnatan, tú
apne únche makánon men márá pará.
26 Mujh par tere liye, ai mere bháí
Yúnatan, bará dukh pará: tú mujhe
niháyat dil-pasand thá: mujhe terí
muhabbat 'ajíb thí, balki 'auraton kí
muhabbat se bhí ziyáda.
27 Háe, we bahádur kyún gir gaye,
aur jang ke hathyár nábúd ho gaye!

II BÁB.

AUR ba'd us ke aisá húá, ki Dáúd
ne KHUDÁWAND se púchhá, aur
kahá, ki Main Yahúdáh kí bastíon men
se kisí men charh jáún? KHUDÁWAND
ne use farmáyá, Charh já. Tab Dáúd
ne kahá, Kidhar jáún? Us ne farmáyá,
Habrún ko.
2 So Dáúd wahán charh gayá, aur
us ke sáth us kí donon jorúán bhí,
Yazra'elí Akhínú'am, aur Karmilí
Nábál kí jorú Abijail, thín.
3 Aur us ke logon ko jo us ke sáth
the, har ek shakhs ko, us ke gharáne
samet Dáúd úpar láyá: so we Habrún
kí bastíon men á base.
4 Tab Yahúdáh ke log áe, aur wa-
hán unhon ne Dáúd par tel malá, tá
ki wuh Yahúdáh ke gharáne ká bád-
sháh ho. Aur unhon ne Dáúd ko
khabar dí, aur kahá, ki Yabís i Jili'ád
ke logon ne Sáúl ko gárá thá.
5 ¶ So Dáúd ne Yabís i Jili'ád ke
logon ke pás qásid bheje, aur un se
kahá, ki KHUDÁWAND kí taraf se tum
mubárak ho, is liye ki tum ne apne
khudáwand Sáúl par itná ihsán kiyá,
aur use dafan kiyá.
6 Ab KHUDÁWAND tumháre sáth
rahmat aur sacháí 'amal men láe: aur
main bhí tum se us nekí ká badlá
karúngá, is liye ki tum ne yih kám
kiyá.
7 So ab tumháre bázú qawí howen,
aur mardánagí karo, ki tumhárá khu-
dáwand Sáúl mar gayá, aur Yahúdáh
ke gharáne ne mujh par tel malá, ki
main un ká bádsháh hoún.
8 ¶ Lekin Naiyir ke bete Abinai-
yir ne, jo Sáúl ke lashkar ká sardár
thá, Sáúl ke bete Ishbusat ko liyá, aur
use Mahanaim men pahuncháyá;
9 Aur use Jili'ád, aur Asharíon, aur
Yazra'el, aur Ifráím, aur Binyamín,
aur tamám Isráel ká bádsháh kiyá.
10 Aur Sáúl ke bete Ishbusat kí
'umr chálís baras kí thí, jis waqt ki
Isráel ká bádsháh húá, aur us ne do
baras bádsháhat kí. Lekin Yahúdáh
ke gharáne ne Dáúd kí pairauí kí.
11 Aur wuh 'arsa, jis men Dáúd ne
Habrún men baní Yahúdáh par hukú-
mat kí, sát baras chha mahíne ká
thá.

12 ¶ Phir Naiyir ká beṭá Abinaiyir, aur Sáúl ke beṭe Ishbusat ke ḳhádim, Mahanaim se rawána hoke Jiba'ún men áe.

13 Aur Zarúyáh ká beṭá Yúab aur Dáúd ke mulázim nikle, aur Jiba'ún ke kunḍ par un se mile, aur donon baiṭhe, ek to kunḍ kí is taraf, aur dúsrá kunḍ kí us taraf.

14 Tab Abinaiyir ne Yúab ko kahá, ki Jawánon ko parwánagí díjiye, ki uṭhen aur hamáre sámhne khelen. So Yúab bolá, Ḳhair, unhen uṭhne do.

15 Tab Sáúl ke beṭe Ishbusat kí taraf se Binyamín ke bárah jawán uṭhe, aur us pár gaye, aur Dáúd ke ḳhádimon kí taraf se bhí bárah jawán nikle.

16 So un men se ek ek ne apne apne muḳhálif ká sir pakṛá, aur apní talwár apne muḳhálif ke pahlú men godí, so we ek sáth gir gaye: is liye wuh jagah Ḳhalqit-hassúrím kahláí, jo Jiba'ún men hai.

17 Aur us roz baṛí saḳht laṛáí húí; aur Abinaiyir ne aur Isráel ke logon ne Dáúd ke ḳhádimon ke sámhne shikast páí.

18 ¶ Aur wahán Zarúyáh ke tín beṭe Yúab, aur Abishai, aur 'Asáhel, házir the: aur 'Asáhel janglí hiran kí mánind subukpá thá.

19 Aur 'Asáhel ne Abinaiyir ká píchhá kiyá; aur wuh játe waqt Abinaiyir ká píchhá karne se dahne yá báen háth na muṛá.

20 Tab Abinaiyir ne apne píchhe nazar karke use kahá, Tú hí 'Asáhel hai? Wuh bolá, Hán.

21 Aur Abinaiyir ne use kahá, Apní dahní yá báín samt ko muṛ, aur jawánon men se kisí ek ko pakaṛ, aur us ke hathyár lúṭ le. Par 'Asáhel ne na cháhá, ki us ká píchhá karne se kisí aur kí taraf muṛe.

22 Aur Abinaiyir ne 'Asáhel ko phir kahá, ki Merá píchhá karne se báz rah; kis liye main tujhe zamín par márke ḍál dún? us hálat men kyúnkar tere bháí Yúab ko munh dikháúngá?

23 Lekin us ne kisí taraf muṛne se inkár kiyá: tab Abinaiyir ne ulṭe bhále ke sire se us kí pánchwín paslí ke níche men use márá, aisá ki wuh us ke píṭh par pár ho gayá: so wuh wahán girá, aur usí jagah mar gayá: aur aisá húá, ki jo koí us jagah, jahán 'Asáhel mará paṛá thá, pahunchtá thá, to wahín khaṛá rah játá thá.

24 Yúab aur Abishai bhí Abinaiyir ke píchhe dauṛ paṛe: aur jab we koh i Ammah tak, jo dasht i Jiba'ún ke raste men Jíáh ke muqábil hai, pahunche, to súraj ḍúbá.

25 ¶ Aur baní Binyamín Abinaiyir kí pairauí karke ikaṭṭhe húe, aur ek fauj bane, aur ek pahár kí choṭí par khaṛe húe.

26 Tab Abinaiyir ne Yúab ko pukárke kahá, Kyá talwár abad tak halák kartí rahegí? kyá tú nahín jántá, ki us ká anjám karwáhaṭ hogá? aur kab tak tú logon ko apne apne bháíon ká píchhá karne se na rokegá?

27 ¶ Tab Yúab ne kahá, Ḳhudá e haiy kí qasam, agar tú wuh bát na kahtá, to logon men se har ek apne bháí ká píchhá chhoṛke subh hí se phir gayá hotá.

28 Phir Yúab ne narsingá phúnká, aur sab log ṭhahar gaye, aur Isráel ke píchhe phir na gaye, aur laṛáí bhí phir na kí.

29 Aur Abinaiyir aur us ke log us sárí rát maidán men chale gaye, aur Yardan ke pár húe, aur sáre Bitrún se guzar gaye, aur Mahanaim men phir á pahunche.

30 Aur Yúab Abinaiyir ká píchhá karne se báz rahá: aur us ne jo sárí fauj ko jam'a kiyá, to Dáúd ke mulázimon men se 'Asáhel ke siwá unís ádmíon ko na páyá.

31 Par Dáúd ke mulázimon ne Binyamín men se aur Abinaiyir ke

mulázimon men se logon ko aisá márá,
ki tín sau sáṭh jawán mar gaye.
32 ¶ So unhon ne 'Asáhel ko
uṭháyá, aur us ke báp kí qabr men,
jo Baitlaham men hai, gárá: aur Yúab
aur us ke sab log tamám rát chale
gaye, aur pau phaṭṭe húe Habrún men
dákhil húe.

III BA'B.

ALGARAZ Sáúl ke gharáne aur
Dáúd ke gharáne men muddat
tak jang hotí rahí: par Dáúd roz ba
roz zor pakaṛtá gayá, aur Sáúl ká
khándán 'ájiz hotá gayá.
2 ¶ Aur Habrún men Dáúd ko
beṭe paidá húe: so us ke palauṭhe
beṭe ká nám, jo Yazra'elí Akhinú'am
ke peṭ se thá, Amnún thá;
3 Aur dúsre ká nám, jo Karmilí
Nábál kí jorú Abijail ke peṭ se húá,
Kiliáb thá; aur tísre ká, jo Jasúr ke
bádsháh Talmí kí beṭí Ma'akah ke
peṭ se thá, Abisalúm thá;
4 Aur chauthe ká Adúniyáh bin
Hajjít; aur pánchwen ká Safatiyáh
bin Abitál;
5 Aur chhaṭhá Itrí'ám thá; wuh
'Ijláh ke peṭ se paidá húá, jo Dáúd
kí jorú thí. Ye Dáúd ko Habrún men
paidá húe.
6 ¶ Aur jab Sáúl ke gharáne aur
Dáúd ke gharáne men laṛáí ho rahí,
to aisá húá, ki Abinaiyir ne Sáúl ke
gharáne kí tá,íd men apne ta,ín
mazbút kiyá.
7 Aur Sáúl kí ek laundí thí, Aiyáh
kí beṭí, jis ká nám Risfáh thá: so
Ishbusat ne Abinaiyir ko kahá, Tú
kyún mere báp kí laundí ke pás andar
gayá?
8 So Abinaiyir Ishbusat kí is bát
ke sabab bahut gussa húá, aur bolá,
Kyá main kutte ká sir hún, ki Ya-
húdáh ká sámhná karke áj ke din tak
tere báp Sáúl ke gharáne par, aur us
ke bháíon aur us ke doston par, mihr-
báni kartá hún, aur tujhe Dáúd ke
hawále main ne nahín kiyá, ki tú áj
is 'aurat kí bábat mujh par 'aib lagátá
hai?
9 KHUDÁWAND Abinaiyir se aisá hí
kare, balki us se ziyáda kare, agar
main, jis tarah KHUDÁWAND ne Dáúd
se qasam kí hai, usí tarah us ke sáth
sulúk na karún;
10 Tá ki saltanat ko Sáúl ke gha-
ráne se judá kar dún, aur Dáúd ke
takht ko Isráel par, aur Yahúdáh par,
Dán se leke Biarsab'a tak, qáim
karún.
11 Tab wuh Abinaiyir ke sámhne
phir kuchh jawáb de na saká, is liye
ki us se ḍartá thá.
12 ¶ Aur Abinaiyir ne is sabab
Dáúd pás elchí bheje, aur kahá, ki
Mulk kis ká hai? Tú mere sáth apná
'ahd kar, aur dekh ki merá háth tere
sáth hogá, tá ki sáre Isráel ko terí
taraf mutawajjih dar dún.
13 ¶ So wuh bolá, Khair, main
tere sáth 'ahd karúngá: par tujh se
ek bát ká tálib hún, aur wuh yih hai,
ki tú merá munh na dekhe, siwá is
shart ke, ki jis waqt tú merá munh
dekhne ko áwe, to Sáúl kí beṭí Maikal
ko apne sáth láwe.
14 Aur Dáúd ne Sáúl ke beṭe Ish-
busat ko qásidon kí ma'rifat kahlá
bhejá, ki Merí jorú Maikal ko, jise
main ne Filistíon kí sau khalṛíán deke
byáhá, mere hawále kar.
15 So Ishbusat ne log bheje, aur us
'aurat ko us ke shauhar Láis ke beṭe
Faltíel se chhinwáyá.
16 Aur us ká shauhar us 'aurat ke
sáth us ke píchhe píchhe Bahúrím tak
rotá húá chalá áyá. Tab Abinaiyir
ne us se kahá, ki Chal, phir já. Aur
wuh phir gayá.
17 ¶ Aur Abinaiyir ne Isráelí bu-
zurgon se bátchít karke kahá, Tum
to peshtar hí cháhte the, ki Dáúd
tumháre úpar bádsháh ho:
18 Pas, ab 'amal men láo; kyúnki
KHUDÁWAND ne Dáúd ke haqq men
farmáyá hai, ki Main apne bande

Dáúd kí ma'rifat se apne log Isráel ko
Filistíon ke háth se, aur un ke sab
dushmanon ke háth se, rihái dúngá.
19 Aur Abinaiyir ne Binyamín ke
kánon men bhí bát dálí: aur phir
Abinaiyir Habrún ko gayá, tá ki sab
jo kuchh ki Isráel kí nazar men
achchhá thá, aur jo Binyamín ke sáre
gharáne kí nigáh men khúb thá, so
Dáúd ke kánon men kahe.
20 So Abinaiyir Habrún men Dáúd
pás áyá, aur bís jawán us ke sáth the.
Tab Dáúd ne Abinaiyir kí aur un
logon kí jo us ke sáth the ziyáfat kí.
21 Aur Abinaiyir ne Dáúd se kahá,
Ab main uthke jáúngá, aur sáre Isráel
ko apne khudáwand bádsháh ke pás
ikatthe karúngá, tá ki we tujh se
'ahd karen, aur tú apne khátirkhwáh
un sab par saltanat kare. So Dáúd
ne Abinaiyir ko rukhsat kiyá; aur
wuh salámat chalá gayá.
22 ¶ Aur, dekho, ki us waqt Dá-
úd ke log aur Yúab kisí lashkar ká
píchhá karke, aur lút ká bahut sá mál
apne sáth leke, áyá; aur us waqt
Abinaiyir Habrún men Dáúd pás na
thá; kyúnki us ne use rukhsat kiyá
thá, aur wuh salámat chalá gayá thá.
23 Aur jab Yúab aur lashkar ke
sab log, jo us ke sáth the, pahunche,
to unhon ne Yúab se kahá, ki Naiyir
ká betá Abinaiyir bádsháh pás áyá
thá, aur us ne use rukhsat kar diyá,
aur wuh salámat chalá gayá.
24 So Yúab bádsháh pás áyá, aur
bolá, Yih tú ne kyá kiyá? dekho ki
Abinaiyir tujh pás áyá; pas tú ne
use kyún rukhsat kar diyá, ki wuh
chal niklá?
25 Tú Naiyir ke bete Abinaiyir ko
jántá hai, ki wuh tujh pás áyá thá,
ki tujh se dagá kare, aur terí ámad o
raft daryáft kare, aur sab jo kuchh ki
tú kartá hai pahcháne.
26 Aur phir jab Yúab Dáúd pás se
nikal áyá, to us ne Abinaiyir ke
píchhe qásid bheje, aur we us ko
Sirah ke kúe se pher láe: par yih
Dáúd ko ma'lúm na thá.
27 So jab Abinaiyir Habrún men
phir áyá, to Yúab ne use darwáze ke
kone men ek kanáre kiyá, tá ki us ke
sáth chupkí se bát kare; aur wahán us
kí pánchwín paslí ke tale aisá márá,
ki wuh mar gayá; yih us ke bháí
'Asáhel ke lahú ke badle men húá.
28 ¶ Aur ba'd us ke jab ki Dáúd ne
suná, wuh bolá, ki Main apní saltanat
samet KHUDÁWAND ke áge Naiyir ke
bete Abinaiyir ke khún kí bábat be-
gunáh hún;
29 Wuh Yúab ke sir aur us ke báp
ke sáre gharáne par rahe; aur Yúab ke
gharáne men aisá shakhs, jis ká jiríyán
ho, yá jo korhí ho, yá lakrí pakarke
chale, yá jo teg par gire, yá jo be-ma-
'ásh ho, kadhí us se judá na howe.
30 So Yúab aur us ke bháí Abishai
ne Abinaiyir ko már liyá; is liye ki us
ne un ke bháí 'Asáhel ko Jiba'ún ke
bích larái men qatl kiyá thá.
31 ¶ Aur Dáúd ne Yúab ko aur sab
logon ko, jo us ke sáth the, farmáyá,
ki Apne kapre pháro, aur tát pahino,
aur Abinaiyir ke áge chalke roo: aur
Dáúd bádsháh áp janáze ke píchhe
píchhe chalá.
32 Aur unhon ne Abinaiyir ko
Habrún men gárá: aur bádsháh ne
apní áwáz buland kí, aur Abinaiyir ke
gor par royá; aur sab log bhí roe.
33 Aur bádsháh ne Abinaiyir par
yún nauha kiyá, aur kahá, Ai Abi-
naiyir, kyá tú mará hai, jis tarah se
ahmaq martá hai?
34 Tere háth bandhe na the; tere
pánwon men paikarián nahín lagí thín:
balki tú yún pará hai, jis tarah koí
sharíron ke áge partá hai. Tab us par
sab ke sab log dobára roe.
35 Aur jis waqt sab log wahán se
áe, aur cháhá ki Dáúd ko kuchh khilá-
wen, aur hanoz din báqí thá, to Dáúd
ne qasam khái, aur kahá, Agar main
áftáb ke gurúb hone se peshtar rotí,

yá aur kuchh chakhún̲, to Ḳhudá
mujh se aisá hí kare, balki us se
ziyáda kare.
36 Aur sab logon̲ ne is par muláhaza
kiyá, aur yih un kí nigáh men̲ achchhá
thá; is liye ki jo kuchh bádsháh ne
kiyá, so sáre logon̲ kí ḳhushnúdí ká
bá'is húá.
37 Aur sab logon̲ ne, aur tamám
Isráel ne, us din yaqín kar jáná, ki
Naiyir ká beṭá Abinaiyir bádsháh kí
marzí se márá nahín̲ gayá.
38 Aur bádsháh ne apne mulázimon̲
ko farmáyá, Kyá tum nahín̲ jánte ho,
ki áj ke din ek Wálí, balki ek bahut
baṛá shaḳhs, Isráel ke darmiyán gir
gayá?
39 Aur main̲ áj ke din 'ájiz hún̲,
agarchi mamsúḥ bádsháh hún̲: aur ye
log, baní Zarúyáh, mujh par zabardast
hain̲; par Ḳhudáwand badkár ko us
kí badí ká púrá badlá degá.

IV BA'B.

AUR Sáúl ke beṭe ne jo suná, ki
Abinaiyir Habrún̲ men̲ mar gayá,
to us ke háthon̲ ká zor játá rahá, aur
sáre Isráelí ghabráe.
2 Aur Sáúl ke beṭe ke do ádmí the,
jo faujon̲ ke sardár the; ek ká nám
Ba'anah, aur dúsre ká nám Raikáb thá;
ye donon̲ baní Binyamín men̲ Biarútí
Rimmún̲ ke beṭe the; ki Biarút bhí
Binyamín men̲ giná játá thá;
3 Aur Biarútí Jittaim ko bhág gaye
the: chunánchi áj ke din tak we wa-
hín̲ rahte hain̲.
4 Aur Sáúl ke beṭe Yúnatan ká ek
langṛá beṭá thá. So wuh, jab ki Sáúl
aur Yúnatan kí ḳhabar Yazra'el se
pahunchí, to pánch baras ká thá,
so us kí dáí use leke bhág gayí thí:
aur us ne jo bhágne men̲ jaldí kí, to
aisá húá, ki wuh gir paṛá, aur langṛá
ho gayá. Aur us ká nám Mifíbusat
thá.
5 Aur Rimmún Biarútí ke beṭe
Raikáb aur Ba'anah áe, aur din chaṛh-
te waqt Ishbusat ke ghar men̲ dáḳhil
húe, aur wuh do pahar ko apne bistar
par leṭá thá.
6 So we wahán̲ jáke ghar ke andar
gehún̲ lene ke baháne se ghuse, aur us
kí pánchwín̲ paslí ke tale use márá:
aur Raikáb aur us ká bháí Ba'anah
bhág gaye.
7 Kyún̲ki jab we ghar ke darmiyán
pahunche, to wuh apní ḳhwábgáh
men̲ bistar par sotá thá; so unhon̲ ne
use márá, aur qatl kiyá, aur us ká
sir káṭá, aur us ká sir le liyá, aur
tamám rát maidán kí ráh bháge chale
gaye.
8 Aur Ishbusat ká sir Habrún men̲
Dáúd pás láe, aur bádsháh ko kahá, ki
Yih Sáúl tere dushman, jo terí ján ká
tálib thá, us ke beṭe Ishbusat ká sir
hai; so Ḳhudáwand ne áj ke din mere
Ḳhudáwand bádsháh ká intiqám Sáúl
aur us kí nasl se liyá.
9 ¶ Tab Dáúd ne Raikáb aur us ke
bháí Ba'anah ko, jo Biarútí Rimmún
ke beṭe the, jawáb diyá, aur unhen̲
kahá, ki Zinda Ḳhudáwand kí qasam,
ki jis ne merí rúh ko har ek gam se
riháí dí:
10 Jab ek shaḳhs ne mujh ko kahá,
ki Dekh, Sáúl mar gayá; aur samjhá,
ki mujh ko ḳhushḳhabarí detá hai, to
main̲ ne use pakṛá, aur Siqláj men̲ use
qatl kiyá; yihí jazá main̲ ne us ko us
kí ḳhabar ke badle dí:
11 Pas kitní ziyáda cháhiye ki dí
jáwe, jab sharíron̲ ne ek rástkár insán
ko, us ke ghar hí men̲, us ke bistar
par qatl kiyá ho? to kyá main̲ ab us
ká intiqám tumháre háth se na lún̲gá,
aur tumhen̲ zamín par se nábúd na
karún̲gá?
12 Tab Dáúd ne apne jawánon̲ ko
hukm diyá, aur unhon̲ ne un ko qatl
kiyá, aur un ke háth aur pán̲w káṭ
dále, aur unhen̲ Habrún kí báolí par
laṭká diyá. Aur Ishbusat ke sir ko
unhon̲ ne leke Habrún ke bích Abi-
naiyir kí qabr men̲ gáṛ diyá.

V BA'B.

BA'D us ke, Isráel ke sáre firqe
Habrún men̲ Dáúd pás áe, aur
use kahá, Dekh, ham terí haḍḍí aur
tere gosht hain̲.
2 Aur sábiq zamáne men̲ bhí, jab ki
Sáúl hamárá bádsháh thá, to tú hí
Isráel ko báhar le játá aur phir bhítar
látá thá: aur KHUDÁWAND ne tujhe
farmáyá hai, ki Tú mere Isráelí logon̲
kí ri'áyat karegá, aur tú Isráel ká sar-
dár hogá.
3 Ġaraz, Isráel ke sáre buzurg Hab-
rún men̲ bádsháh pás áe; aur Dáúd
bádsháh ne Habrún men̲ un ke sáth
KHUDÁWAND ke huzúr 'ahd kiyá: aur
unhon̲ ne Dáúd ke sir par tel malá, tá
ki wuh Isráel ká bádsháh ho.
4 ¶ Aur Dáúd, jis waqt ki saltanat
karne lagá, us waqt tís baras ká thá;
aur us ne chálís baras saltanat kí.
5 Us ne Habrún men̲ sát baras chha
mahíne Yahúdáh par saltanat kí, aur
Yarúsálam men̲ sáre Isráel aur Yahú-
dáh par tentís baras.
6 ¶ Ba'd us ke, bádsháh apne logon̲
samet Yarúsalam ko Yabúsíon̲ ke pás,
jo us zamín ke báshinde the, gayá:
unhon̲ ne Dáúd ko kahá thá, Jab tak
ki tú andhon̲ aur langṛon̲ ko le na
jáegá, yahán̲ na áne páegá: aur unhon̲
ne gumán kiyá, ki Dáúd yahán̲ na á
sakegá.
7 Lekin Dáúd ne Saihún kí gaṛhí
pakṛí; aur wuhí Dáúd ká shahr húá.
8 Aur Dáúd ne us din kahá, ki Jo
koí parnále tak pahunche, aur Yabú-
síon̲, aur langṛon̲, aur andhon̲ ko, jo
Dáúd ke jání dushman hain̲, máre, to
wuhí lashkar ká sardár hogá. Isí liye
yih masal kahte hain̲, ki Andhe aur
langre ghar men̲ dákhil na honge.
9 Aur Dáúd gaṛhí men̲ rahá, aur us
ne us ká nám Dáúd ká shahr rakhá.
Aur Dáúd ne Millo ke girdágird aur us
ke andar ghar banáe.
10 Aur Dáúd rafta rafta taraqqí
kartá gayá, aur KHUDÁWAND, lashkar-
on̲ ká Khudá, us ke sáth thá.
11 ¶ Tab Súr ke bádsháh Hírám ne
saro kí lakṛí, aur baṛhaí, aur sang-
tarásh, elchíon̲ ke sáth Dáúd pás
bhijwáe, aur unhon̲ ne Dáúd ke liye
mahall banáyá.
12 Aur Dáúd ko yaqín húá, ki
KHUDÁWAND ne mujhe baní Isráel
ká bádsháh kiyá, aur ki us ne us kí
saltanat ko Isráel kí ḳhátir baṛháyá
thá.
13 ¶ So Dáúd ne Habrún se áke
Yarúsalam men̲ aur haramen̲ aur jorú-
án̲ kín̲: aur Dáúd ke aur beṭá beṭí
paidá húe.
14 Aur us ke un beṭon̲ ke nám, jo
Yarúsalam men̲ us ko paidá húe, ye
the; Samú'ah, aur Sobáb, aur Nátan,
aur Sulaimán,
15 Aur Ibhár, aur Ilisú'a, aur Nafaj,
aur Yafí'a,
16 Aur Ilisam'a, aur Ilyad'a, aur
Ilifálat.
17 ¶ Aur jab Filistíon̲ ne suná, ki
unhon̲ ne Dáúd ko masíh karke Isráel
ká bádsháh kiyá, to sáre Filistí Dáúd
kí talásh men̲ chaṛh áe; aur Dáúd
ko ḳhabar húí, so wuh gaṛhí men̲ utrá.
18 Aur Filistí áe, aur Rifáíon̲ ke
nasheb men̲ phail paṛe.
19 Tab Dáúd ne KHUDÁWAND se
mashwarat púchhí, aur kahá, ki Main̲
Filistíon̲ par chaṛh jáún̲? Kyá tú un
ko mere qábú men̲ kar degá? KHUDÁ-
WAND ne Dáúd ko farmáyá, Chaṛh já,
ki main̲ be-shakk Filistíon̲ ko tere háth
men̲ kar dúngá.
20 So Dáúd Ba'al-Parázím men̲ áyá,
aur wahán̲ Dáúd ne unhen̲ márá, aur
bolá, ki KHUDÁWAND ne mere dush-
manon̲ par mere sámhne phúṭ ḍálí, jis
tarah pánion̲ se phúṭ hotí hai. Isí liye
us ne us makán ká nám Ba'al-Parázím
rakhá.
21 Aur unhon̲ ne apne buton̲ ko
wahín̲ chhoṛá: so Dáúd aur us ke
logon̲ ne unhen̲ jalá diyá.

22 ¶ Aur Filistí phir charhe, aur
Rifáíon ke nasheb men phail pare.
23 So Dáúd ne KHUDÁWAND se
phir saláh púchhí. So us ne kahá, Tú
mat charh já, par pichhárí se unhen
gher le, aur túut ke darakhton ke mu-
qábil hoke un par hamla kar.
24 Aur aisá howe, ki jis waqt ki
tú túut ke darakhton kí phungíon ke
darmiyán chalne kí sí áwáz sune, tab
chaukas ho: ki us waqt KHUDÁWAND
tere áge áge khurúj karke Filistíon ke
lashkar ko qatl karegá.
25 Aur Dáúd ne, jaisá ki KHUDÁ-
WAND ne use farmáyá thá, waisá hí
kiyá; aur Filistíon ko Jib'a se leke
Jazar ke madkhal tak márá.

VI BA'B.

PHIR Dáúd ne Isráel ke tís hazár,
sab chune húe jawán, jam'a kiye.
2 Aur Dáúd uthá, aur sáre logon
ko leke, jo us ke sáth the, Ba'alah i
Yahúdáh se chalá, tá ki Khudá ke
sandúq ko, jis ke pás wuh nám, ya'ne
RABB ul afwáj ká nám, liyá játá hai,
jo do karúbíon ke bích men sukúnat
kartá, wahán se charhá láe.
3 So unhon ne Khudá ke sandúq
ko nayí gárí par rakhá, aur use Abi-
nadáb ke ghar se, jo Jibi'ah men thá,
nikál láe; aur us nayí gárí ko Abina-
dáb ke beton ne, jo 'Uzzah aur Akhyú
the, hánká.
4 Aur we use Abinadáb ke ghar se,
jo Jibi'ah men thá, Khudá ke sandúq
ke sáth nikál láe; par Akhyú sandúq
ke áge áge chalá.
5 Aur Dáúd aur Isráel ká sárá ghar-
áná sanaubar kí lakrí kí sab tarah
ke sáz, jaise ki barbat, aur sárangíán,
aur table, aur tambúre, aur jhánjh,
leke KHUDÁWAND ke áge áge bajáte
chale.
6 ¶ Aur jab we Nakún ke khali-
hán par pahunche, to 'Uzzah ne háth
barháke Khudá ke sandúq ko pakarke
thám liyá, is liye ki bailon ne use
hiláyá thá.
7 Tab KHUDÁWAND ká gussa 'Uz-
zah par bharká; aur Khudá ne use us
kí khatá ke sabab márá; aur wuh
Khudá ke sandúq ke nazdík mar
gayá.
8 Aur Dáúd is sabab se, ki KHUDÁ-
WAND ne 'Uzzah par hamla kiyá, ná-
khush húá: aur us ne us jagah ká
nám Paraz-'Uzzah rakhá, jo áj ke din
tak hai.
9 Aur Dáúd us din KHUDÁWAND se
dará, aur bolá, ki KHUDÁWAND ká
sandúq mujh pás kyúnkar áwegá?
10 Aur Dáúd ne na cháhá, ki KHU-
DÁWAND ke sandúq ko apne shahr
men le jáke apne pás rakhe: so Dáúd
use ek taraf 'Obed-Adúm ke ghar men
le gayá.
11 Aur KHUDÁWAND ká sandúq
Játí 'Obed-Adúm ke ghar men tín
mahíne tak rahá: aur KHUDÁWAND ne
'Obed-Adúm ko aur us ke sáre ghar-
áne ko barakat dí.
12 ¶ Aur yih khabar Dáúd bád-
sháh ko deke kahá, ki KHUDÁWAND
ne 'Obed-Adúm ke ghar ko, aur us kí
har ek chíz ko, Khudá ke sandúq ke
sabab se, mubárak kiyá. Tab Dáúd
gayá, aur Khudá ke sandúq ko 'Obed-
Adúm ke ghar se Dáúd ke shahr men
khushí se charhá láyá.
13 Aur aisá húá, ki jab KHUDÁ-
WAND ke sandúq ke uthánewále chha
qadam chale, to Dáúd ne bail aur
mote mote jánwar zabh kiye.
14 Aur Dáúd KHUDÁWAND ke áge,
apne sáre bal se náchte náchte, chalá;
aur Dáúd kattán ká afúd pahine thá.
15 So Dáúd aur Isráel ká sárá ghar-
áná KHUDÁWAND ke sandúq ko lal-
kárte aur narsinge bajáte le áe;
16 Aur jab ki KHUDÁWAND ká san-
dúq Dáúd ke shahr men dákhil húá,
to Sáúl kí betí Maikal ne khirkí se
nigáh kí, aur Dáúd bádsháh ko KHU-
DÁWAND ke áge uchhalte aur náchte
dekhá; so us ne apne dil men use
haqír jáná.

17 ¶ Aur we KHUDÁWAND ke san-
dúq ko andar láe, aur use us ke ḳháss
maqám par, us ḳhaime ke darmiyán
jo Dáúd ne us ke liye khaṛá kiyá thá,
rakh diyá; aur Dáúd ne soḳhtaní
qurbáníán, aur salámatí kí qurbáníán,
KHUDÁWAND ke áge chaṛháín.
18 Aur jab Dáúd soḳhtaní qurbá-
níán, aur salámatí kí qurbáníán, cha-
ṛhá chuká, to us ne RABB ul afwáj
ká nám leke logon ko barakat dí.
19 Aur us ne sab logon ko, balki
Isráel kí sárí guroh ko, mardon ke
siwá 'auraton ko bhí, har ek ko ek ek
roṭí, aur ek ek boṭí, aur ek ek jám
mai ká diyá. So sab log har ek apne
apne ghar ko rawána húe.
20 ¶ Tab Dáúd phirá, tá ki apne
gharáne ko barakat dewe. Us waqt
Sáúl kí beṭí Maikal Dáúd ke istiqbál
ko niklí, aur bolí, ki Isráel ká bád-
sháh áj ke din kaisá shándár ma'lúm
húá, jis ne áj ke din apne mulázimon
kí laundíon kí ánkhon men apne ta,ín
nangá kiyá, jaise ki koí bánká áp ko
barmalá nangá kartá hai!
21 So Dáúd ne Maikal ko kahá,
Yih KHUDÁWAND ke áge thá, jis ne
tere báp aur us ke sáre gharáne ke
muqábale men mujhe pasand kiyá,
aur KHUDÁWAND kí qaum Isráel ká
hákim kiyá: so main KHUDÁWAND ke
áge náchúngá.
22 Balki main us se ziyáda zalíl
banúngá, aur áp ko apní nazar men
kamína banáúngá: aur jin laundíon
ká zikr ki tú ne kiyá, un ke áge main
'izzatwálá hoúngá.
23 So Sáúl kí beṭí Maikal marte
dam tak be-aulád rahí.

VII BA'B.

AUR aisá húá, ki jab ki bádsháh
ghar men baiṭhá thá, aur KHU-
DÁWAND ne use us ke sáre dushman-
on kí bábat har ek taraf se árám
baḳhshá;
2 To bádsháh ne Nátan nabí ko
kahá, Dekhiye to, main saro kí laṛ-
kíon ke ghar men rahtá hún, par
Khudá ká sandúq pardon ke darmi-
yán rahtá hai.
3 Tab Nátan ne bádsháh ko kahá,
Já, sab jo kuchh ki tere dil men hai
kar; ki KHUDÁWAND tere sáth hai.
4 ¶ Aur usí rát aisá húá, ki KHU-
DÁWAND ká kalám Nátan ko pahun-
chá, aur us ne kahá, ki
5 Já, aur mere bande Dáúd se kah,
KHUDÁWAND yún farmátá hai, ki Kyá
tú mere liye ek ghar jis men main
rahún banáyá cháhtá hai?
6 So main, jab se ki baní Isráel ko
Misr se nikál láyá, áj ke din tak, kisí
ghar men nahín rahá, balki ḳhaime
men yá maskan men phirtá rahá.
7 Aur jahán jahán main sáre Is-
ráelíon ke sáth phirtá rahá, to kyá
main ne kahín kisí Isráelí firqe ko,
jise main ne hukm kiyá, ki mere Is-
ráelí guroh kí ri'áyat kare, kahá hai,
ki Tum mere liye saro ká ghar kyún
nahín banáte?
8 So ab tú mere bande Dáúd se
aisá kah, ki RABB ul afwáj yún far-
mátá hai, ki Main ne tujhe bheṛsále
men se, jahán tú bheṛen charátá thá,
uṭháke apní qaum Isráel ká hákim
kiyá;
9 Aur main, jahán jahán tú gayá,
tere sáth rahá, aur tere sáre dushman-
on ko tere sámhne márá; aur main
ne un logon kí mánind, jin ká nám
dunyá men baṛá hai, terá nám baṛá
kiyá.
10 Siwá is ke main apní guroh Is-
ráel ke liye ek makán muqarrar ka-
rúngá, aur wahán unhen lagáúngá, tá
ki we apne ḳháss makán men basen,
aur phir áwára na hon; aur sharárat
ke farzand, áge kí tarah, un ko phir
dukh na denge.
11 Aur na us din kí tarah, jis din
se main ne qázíon ko muqarrar kiyá,
ki merí Isráelí guroh par hákim hon,
aur tujh ko tere sáre dushmanon se
árám diyá. Phir KHUDÁWAND tujh

ko farmátá hai, ki Main tere liye ghar
bhí banáúngá.
12 ¶ Aur jab ki tere din púre hon-
ge, aur tú apne bápdádon ke sáth so
rahegá, to main tere ba'd terí nasl ko,
jo tere sulb se hogí, barpá karúngá,
aur us kí saltanat ko qáim karúngá.
13 Wuhí mere nám ká ek ghar
banáwegá, aur main us kí saltanat ká
takht abad tak qáim rakhúngá.
14 Aur main us ká báp hoúngá,
aur wuh merá betá hogá. So agar wuh
koí khatá karegá, to main use ádmíon
ke kore aur baní A'dam ke táziyánon
se tambíh karúngá;
15 Par merí rahmat us se judá na
hogí, jis tarah ki main ne use Sáúl se
judá kiyá, jis ko ki main ne tere áge
se daf'a kiyá.
16 Balki terá ghar aur terí saltanat
hamesha tak tere áge qáim rahegí:
terá takht hamesha sábit hogá.
17 So Nátan ne, in sárí báton aur is
sáre khwáb ke mutábiq, Dáúd se kahá.
18 ¶ Tab Dáúd bádsháh andar
gayá, aur KHUDÁWAND ke áge baithá,
aur bolá, ki Ai málik KHUDÁWAND,
main kaun hún, aur merá ghar kyá
hai, ki tú ne mujhe yahán tak pahun-
cháyá?
19 Aur yih bhí, ai málik KHUDÁ-
WAND, hanoz terí nazar men haqír chíz
hai; so tú ne apne bande ke ghar ke
haqq men bahut muddat tak ká zikr
kiyá. Aur, ai málik KHUDÁWAND, kyá
yih insán ká zábita hai?
20 Aur Dáúd kí kyá majál jo tujh
se aur kuchh kahe? ki tú, ai málik
KHUDÁWAND, apne bande ko jántá hai.
21 Apne sukhan hí ke liye, aur
apne dil ke mutábiq, yih sab bare kám
tú ne kiye, tá ki tú apne bande ko
ágáh kare.
22 So tú, ai KHUDÁWAND Khudá,
buzurg hai; is liye ki koí terí mánind
nahín, aur tere siwá, jahán tak ki ham
ne apne kánon se suná hai, koí Khudá
nahín.
23 Aur dunyá men terí qaum Is-
ráel kí mánind ek guroh kaun hai, ki
jis ke bacháne ko Khudá áp gayá, tá
ki use apní qaum banáe, aur apne liye
ek nám hásil kare, aur tumháre liye,
aur sarzamín ke liye, bare aur haulnák
mu'ajize apní is guroh ke áge, jise tú
ne Misr kí qaumon se aur un ke ma'-
búdon se rihái bakhshí, záhir kare?
24 Kyúnki tú ne apne liye apní
guroh baní Isráel ko muqarrar kiyá,
tá ki we abad tak terí guroh hon; aur
tú áp, ai KHUDÁWAND, un ká Khudá
húá.
25 Aur ab tú, ai KHUDÁWAND Khu-
dá, us bát ko, jo tú ne apne bande ke
haqq men aur us ke gharáne ke haqq
men farmáí, abad tak qáim rakh, aur
jaisá tú ne farmáyá, aisá hí kar;
26 Tá ki terá nám abad tak is ka-
lám se buland ho, ki RABB ul afwáj
Isráel ká Khudá hai: aur tere bande
Dáúd ká ghar tere huzúr sábit ho.
27 Kyúnki tú ne, ai RABB ul
afwáj, Isráel ke Khudá, apne bande ke
kán khole, aur farmáyá, ki Main tere
liye ghar banáúngá: so tere bande ne
apne dil men yih muqarrar kiyá, ki
tere áge yih munáját kare.
28 Aur ab, ai málik KHUDÁWAND,
tú wuh Khudá hai, aur terí báten
sachchí hain, aur tú ne apne bande se
us nekí ká wa'da kiyá hai:
29 So ab apne bande ke ghar ko
barakat dená tú manzúr kar, tá ki
wuh tere rúbarú páedár rahe; ki tú
hí ne, ai málik KHUDÁWAND, farmáyá
hai; aur terí barakaton se tere bande
ká ghar abad tak mubárak rahe.

VIII BA'B.

BA'D us ke, Dáúd ne Filistíon ko
márá, aur unhen maglúb kiyá:
aur Dáúd ne Mathag-ul-Ammáh ko
un ke qabze se nikál liyá.
2 Aur us ne Moáb ko márá, aur un
ko zamín par giráke rassí se nápá; do
rassíon se unhen nápá, jin ko halák
kare, aur ek samúchí rassí se un ko

nápá ki jin kí ján-baḳhshí kare: so
Moábí Dáúd ke ḳhádim húe, aur had-
ye láe.
3 ¶ Aur Dáúd ne Zúbáh ke bád-
sháh Rahúb ke beṭe Hadad'azar ko
bhí, jab ki wuh nahr i Furát par apní
sarzamín ko phir qabze karne gayá,
már liyá.
4 Aur Dáúd ne us ke ek hazár rath,
aur sát sau sawár, aur bís hazár piyáde,
pakaṛ liye: aur Dáúd ne rathon ke sab
ghoṛon kí khúnchen márín, par un
men se sau rathon ke liye chhoṛ diye.
5 Aur jab Dimishq ke Arámí Zú-
bah ke bádsháh Hadad'azar kí kumak
ko áe, to Dáúd ne Arámíon ke báís
hazár log qatl kiye.
6 Aur Dáúd ne Dimishqí Arámíon
ke darmiyán chaukíán biṭhláín: so
Arámí bhí Dáúd ke ḳhádim húe, aur
hadye láe. Aur Dáúd jahán kahín
játá thá, wahán Ḳhudáwand us kí
nigahbání kartá thá.
7 Aur Dáúd ne Hadad'azar ke mu-
lázimon kí sonahlí ḍhálen chhín lín,
aur unhen Yarúsalam men le áyá;
8 Aur Batáh aur Birútaí se, jo Ha-
dad'azar ke shahron men se the, Dáúd
bádsháh bahut sá támbá le áyá.
9 ¶ Aur jab ki Hamát ke bádsháh
Túgí ne suná, ki Dáúd ne Hadad'azar
ká sárá lashkar márá,
10 To Túgí ne apne beṭe Yúrám ko
Dáúd bádsháh pás bhejá, ki use salám
kahe, aur mubárakbád de; is liye ki
us ne Hadad'azar se laṛáí kí thí, aur
use már liyá: aur yih is liye thá, ki
Hadad'azar Túgí se laṛá kartá thá.
So Yúrám rúpe ke zurúf, aur sone
ke zurúf, aur támbe ke zurúf, apne
sáth láyá.
11 Aur Dáúd bádsháh ne un ko
Ḳhudáwand ke liye maḳhsús kiyá,
un sab maglúb qaumon ke rúpe aur
sone samet, jo us ne nazr kiyá thá;
12 Ya'ne Arámíon, aur Moábíon,
aur baní 'Ammún, aur Filistíon, aur
Amálíqíon, aur Zúbáh ke bádsháh
Rahúb ke beṭe Hadad'azar ke lúṭ
men se.
13 Aur Dáúd aṭhárah hazár Arámí
ádmí namak ke nasheb men márke
lauṭ áyá, aur baṛá nám hásil kiyá.
14 ¶ Aur us ne Adúm men chau-
kíán muqarrar kín, balki sáre Adúm
men chaukíán biṭhláín. Aur sáre
Adúmí bhí Dáúd ke ḳhádim húe.
Aur Dáúd jahán kahín gayá, wahán
Ḳhudáwand us ká nigáhbán rahá.
15 Aur Dáúd ne sáre Isráel par sal-
tanat kí; aur Dáúd apní sárí ra'aiyat
se 'adl aur insáf kartá thá.
16 Aur Zarúyáh ká beṭá Yúab lash-
kar ká sardár thá; aur Aḳhilúd ká
beṭá Yahúsafat muarriḳh thá;
17 Aur Aḳhitúb ká beṭá Sadúq, aur
Abiyátar ká beṭá Aḳhimalik, káhin
the; aur Shiráyáh munshí thá;
18 Yahúyad'a ká beṭá Bináyáh
Karetíon aur Faletíon ká sardár thá;
aur Dáúd ke beṭe walí the.

IX BA'B.

PHIR Dáúd ne kahá, Hanoz Sáúl
ke gharáne men se koí báqí hai,
ki main us par Yúnatan ke sabab se
mihrbání karún?
2 Aur Sáúl ke gharáne ká ek ḳhá-
dim Zibá náme thá. Pas jab unhon
ne use Dáúd pás buláyá thá, bádsháh
ne us se kahá, ki Tú Zibá hai? Wuh
bolá, Terá banda wuhí hai.
3 Tab bádsháh ne us se kahá, ki
Sáúl ke gharáne men se koí báqí hai,
tá ki main us se Ḳhudá kí mihr ká
kám karún? Zíbá ne bádsháh se ka-
há, Hanoz Yúnatan ká ek beṭá hai, jo
pánwon ká langṛá hai.
4 Tab bádsháh ne us se púchhá,
Wuh kahán hai? Zíbá ne bádsháh ko
kahá, ki Dekh, Lúdibár men 'Ammíel
ke beṭe Makír ke ghar men hai.
5 ¶ So Dáúd bádsháh ne log bheje,
aur Lúdíbár se, 'Ammíel ke beṭe Ma-
kír ke ghar se, use mangwá liyá.
6 Aur jab Sáúl ke beṭe Yúnatan ká
beṭá Mifíbusat Dáúd pás pahunchá, to

us ne aundhá girke sijda kiyá. Tab
Dáúd ne kahá, Mifíbusat. Us ne ja-
wáb diyá, Dekh, ki terá banda hai.
7 ¶ So Dáúd ne use kahá, Mat ḍar,
ki maiṉ tere báp Yúnatan ke liye tujh
se nekí karúṉgá, aur tere báp Sáúl kí
sárí zamín tujhe pher dúṉgá; aur tú
mere dastarḳhwán par hamesha kháná
kháegá.
8 Tab us ne sijda kiyá, aur bolá, ki
Terá banda aisá kyá hai, ki tú mujh
par, jo mará húá kuttá sá húṉ, nigáh
kare?
9 ¶ Tab bádsháh ne Sáúl ke ḳhá-
dim Zíbá ko buláyá, aur use kahá, ki
Maiṉ ne sab, jo kuchh ki Sáúl aur us
ke gharáne ká thá, tere áqá ke beṭe ko
baḳhsh diyá.
10 So tú apne beṭoṉ aur chákaroṉ
samet us ke liye zamín jot, aur hásil
le á, ki tere áqá ke kháne ko rahe:
par Mifíbusat, jo tere sáhib ká beṭá
hai, mere dastarḳhwán par hamesha
kháná kháegá. Aur us Zíbá ke pan-
dráh beṭe aur bís chákar the.
11 Aur Zíbá ne bádsháh se kahá,
Sab, jo kuchh mere ḳhudáwand bád-
sháh ne apne bande ko farmáyá, so áp
ká banda karegá. Par Mifíbusat ke
haqq meṉ bádsháh ne farmáyá, ki
Wuh mere dastarḳhwán par sháhzád-
oṉ kí mánind kháná kháegá.
12 Aur Mifíbusat ká ek chhoṭá beṭá
thá, jis ká nám Míká thá. Aur báqí,
jitne ki Zíbá ke ghar meṉ rahte the,
Mifíbusat ke ḳhádim the.
13 So Mifíbusat Yarúsalam meṉ
rahá, ki wuh hamesha bádsháh ke
dastarḳhwán par kháná khátá thá;
aur donoṉ páṉwoṉ se langṛá thá.

X BA'B.

BA'D us ke aisá húá, ki baní 'Am-
mún ká bádsháh mar gayá, aur
us ká beṭá Hanún us ká jánishín húá.
2 Tab Dáúd ne kahá, ki Maiṉ Ná-
has ke beṭe Hanún se nekí karúṉgá,
jaise ki us ke báp ne mujh se nekí kí.
So Dáúd ne apne ḳhádim bheje, tá ki
us se us ke báp kí mátampursí kareṉ.
Chunánchi Dáúd ke ḳhádim baní 'Am-
mún kí sarhadd meṉ gaye.
3 Aur baní 'Ammún ke sardároṉ ne
apne ḳhudáwand Hanún ko kahá,
Tujh ko kyá yih gumán hai, ki Dáúd
tere báp kí ta'zím kartá hai, ki us ne
mátampursí ke liye tujh pás log bheje
haiṉ? kyá Dáúd ne apne ḳhádim tere
pás is liye nahíṉ bheje haiṉ, ki shahr
ká hál daryáft kareṉ, aur us kí jásúsí
kareṉ, tá ki shahr ko gárat kareṉ?
4 Tab Hanún ne Dáúd ke ḳhádim-
oṉ ko pakṛá, aur har ek kí ádhí
dáṛhí munḍwáí, aur un kí poshák un
ke sufroṉ ke bíchoṉ bích tak káṭ ḍálí,
aur unheṉ ruḳhsat kar diyá.
5 Jab Dáúd ko ḳhabar pahunchí,
us ne un ke istiqbál ke liye log bheje;
is liye ki we log niháyat sharminda
the: so bádsháh ne farmáyá, Jab tak
ki tumhárí dáṛhíáṉ na baṛheṉ, Yaríhú
meṉ raho; ba'd us ke chale áo.
6 ¶ Aur baní 'Ammún ne jo dekhá,
ki ham Dáúd ke áge gandagí ṭhahre,
to baní 'Ammún ne log bheje, aur
Bait-Rahúb ke Arámíoṉ, aur Zúbah
ke Arámíoṉ se bís hazár piyáde, aur
Ma'akah ke bádsháh se hazár ádmí,
aur Ish-Túb se bárah hazár ádmí, nau-
kar rakhe.
7 Aur Dáúd ne yih sunke Yúab aur
baháduroṉ ke sáre lashkar ko bhejá.
8 Tab baní 'Ammún nikle, aur
shahr ke pháṭak ke madḳhal meṉ
laṛáí ke liye saff bándhí: aur Zúbah
ke Arámí, aur Rahúb ke, aur Ish-Túb
ke, aur Ma'akah ke, maidán meṉ alag
ṭhahre.
9 Aur Yúab ne jo dekhá, ki laṛáí ká
sámhná do taraf se áge aur píchhe se
hai, to us ne baní Isráel ke ḳháss
logoṉ meṉ se log chun liye, aur Ará-
míoṉ ke muqábil pará bándhá:
10 Aur báqí logoṉ ko apne bháí
Abishai ke tábi' kar diyá, tá ki wuh
baní 'Ammún ke sámhne pará bándhe.
11 Aur kahá, Agar Arámí mujh par

gálib hon, to tú merí kumak kíjiyo; aur agar baní 'Ammún tujh par gálib hon, to main áke terí kumak karúngá.
12 So diláwarí kar, aur apní guroh ke liye, aur apne Khudá ke shahron ke liye, mardánagí kar: aur KHUDÁWAND jo bihtar jáne so kare.
13 Pas, Yúab aur we log jo us ke sáth the, Arámíon par hamla karne ke liye, áge baṛhe: aur we us ke áge se bhág nikle.
14 Aur baní 'Ammún bhí yih dekhke ki Arámí bháge, we bhí Abishai ke sámhne se nikal dauṛe, aur shahr men ghuse. Aur Yúab, baní 'Ammún ke muqábale se lauṭke, Yarúsalam men dákhil húá.
15 ¶ Aur jab Arámíon ne dekhá, ki Ham ne baní Isráel se shikast páí, to unhon ne apne ta,ín jam'a kiyá.
16 Aur Hadar'azar ne log bheje, aur Arámíon ko, jo daryá pár the, le áyá, aur we Hilám men áe; aur Sobak, jo Hadar'azar kí fauj ká sardár thá, un ká peshrau húá.
17 Aur Dáúd ne yih sunke sáre Isráelíon ko ikaṭṭhá kiyá, aur Yardan ke pár utrá, aur Hilám tak áyá. Aur Arámíon ne Dáúd ke muqábil paṛe bándhe, aur us ke sáth laṛe.
18 Aur Arámí Isráel ke sámhne se nikal bháge; aur Dáúd ne Arámíon kí sát sau gáṛíán aur chális hazár sawár káṭ ḍále, aur un kí fauj ke sardár Sobak ko már liyá, jo wahín mar gayá.
19 Aur jab un bádsháhon ne, jo Hadar'azar ke khidmatguzár the, dekhá, ki we Isráel se maglúb húe, to unhon ne Isráelíon se sulh kí, aur un kí khidmat kí. Garaz, Arámí baní 'Ammún kí phir kumak karne se ḍare.

XI BA'B.

AUR jab wuh sál tamám húá, aur we din á pahunche, jin men bádsháh khurúj karte, to Dáúd ne Yúab, aur us ke sáth apne khádimon aur sáre Isráel ko bhejá: aur unhon ne baní 'Ammún ko qatl kiyá, aur Rabbah ko já gherá. Par Dáúd Yarúsalam hí men rahá.
2 ¶ Aur ek din shám ko aisá húá, ki Dáúd apne bichhaune par se uṭhá, aur bádsháhí mahall kí chhat par ṭahalne lagá: aur wahán se us ne ek 'aurat ko dekhá, jo nahá rahí thí; aur wuh 'aurat niháyat khúbsúrat thí.
3 Tab Dáúd ne us 'aurat ká hál daryáft karne ko ádmí bheje. Unhon ne kahá, Kyá wuh Ili'ám kí beṭí Bintsab'a, Hittí U'riyáh kí jorú, nahín?
4 Aur Dáúd ne log bhejke us 'aurat ko bulá liyá; chunánchi wuh us pás áí, aur wuh us se hambistar húá; kyúnki wuh apní nápákí se pák húí thí: aur wuh apne ghar ko chalí gayí.
5 Aur wuh 'aurat hámila ho gayí; so us ne Dáúd pás khabar bhejí, ki Main hámila hún.
6 ¶ Aur Dáúd ne Yúab ko kahlá bhejá, ki Hittí U'riyáh ko mujh pás bhej de: so Yúab ne U'riyáh ko Dáúd pás bhej diyá.
7 Aur jab U'riyáh áyá, to Dáúd ne púchhá, ki Yúab kaisá hai? aur logon ká kyá hál hai? aur jang ke kaise anjám hote hain?
8 Phir Dáúd ne U'riyáh ko kahá, ki Apne ghar já, aur apne pánw dho. Aur U'riyáh jo bádsháh ke mahall se niklá, to bádsháh kí taraf se us ke píchhe píchhe ek khwán bhejá gayá.
9 Par U'riyáh bádsháh ke ghar ke ástáne par apne khudáwand ke sab khádimon ke sáth so rahá, aur apne ghar na gayá.
10 Aur jab unhon ne Dáúd ko yih kahke khabar dí thí, ki U'riyáh apne ghar na gayá, to Dáúd ne U'riyáh ko kahá, Kyá tú safar se nahín áyá? pas tú apne ghar kyún nahín gayá?
11 Tab U'riyáh ne Dáúd se kahá, ki Sandúq, aur Isráel, aur Yahúdáh, khaimon men rahte hain; aur merá khudáwand Yúab, aur mere khudá-

wand ke khádim, khule maidán men
pare húe hain; pas, main kyúnkar
apne ghar men jáún, aur kháún, aur
píún, aur apní jorú ke sáth so rahún?
terí hayát, aur terí ján kí qasam, ki
main yih kabhí na karúngá.
12 Phir Dáúd ne U'riyáh ko kahá,
ki A'j ke din bhí yahán rah já, aur
kal main tujhe rawána karúngá. So
U'riyáh us din aur dúsre din bhí
Yarúsalam men rah gayá.
13 Tab Dáúd ne use buláyá, aur us
ne us ke huzúr kháyá aur píyá; aur
us ne use mast kiyá: aur shám ko
wuh báhar jáke apne khudáwand ke
khádimon ke sáth apne bistar par so
rahá, par apne ghar men na gayá.
14 ¶ Aur subh ko Dáúd ne Yúab
ke liye khatt likhá, aur U'riyáh ke
háth men deke use bhejá.
15 Aur us ne khatt men yih likhá,
ki U'riyáh ko sakht laráí ke waqt agárí
kíjiyo, aur us ke pás se phir áiyo, tá
ki wuh márá jáe, aur ján ba haqq ho.
16 Aur aisá húá, ki Yúab, jo us
shahr ke girdágird kí hálat dekhne
gayá, to us ne U'riyáh ko aise maqám
par, jahán us ne jáná, ki jangí log
wahán hain, muqarrar kiyá.
17 Aur us shahr ke log nikle, aur
Yúab se lare, aur wahán Dáúd ke
khádimon men se thore se log kám áe,
aur Hittí U'riyáh bhí márá gayá.
18 ¶ Tab Yúab ne ádmí bhejá, aur
jang ká sab ahwál Dáúd se kahá.
19 Aur qásid ko aisá tákíd karke
kahá, ki Jab tú bádsháh se jang ká
sárá ahwál 'arz kar chuke,
20 To agar aisá ho, ki bádsháh ká
gussa bharke, aur wuh tujhe kahe, ki
Jab tum jang par charhe, to shahr se
kyún aise nazdík gaye? kyá tum na
jánte the, ki we díwár par se tír már-
enge?
21 Yarubbusat ke bete Abimalik ko
kis ne márá? kyá ek 'aurat ne chakkí
ká pát díwár par se us par nahín de
márá, ki wuh Tabiz men mar gayá?
so tum kyún shahr kí díwár ke tale
gaye the? tab kahiyo, ki Terá khádim
Hittí U'riyáh bhí márá gayá.
22 ¶ Chunánchi qásid rawána húá,
aur áyá, aur jo kuchh ki Yúab ne
kahlá bhejá thá, so Dáúd se kahá.
23 So qásid ne Dáúd se kahá, ki
Logon ne albatta ham par bará galba
kiyá, aur we maidán men ham pás
nikle, so ham unhen ragedte húe phá-
tak ke madkhal tak chale gaye.
24 Tab tírandázon ne díwár par se
tere khádimon ko nishána kiyá; bád-
sháh ke ba'ze khádim kám áe, aur
terá khádim Hittí U'riyáh bhí márá
gayá.
25 So Dáúd ne qásid ko kahá, ki
Yúab ko jáke kah, ki Yih bát terí
nazar men burí na thahre; is liye ki
talwár jaisá ise kátti hai, use bhí kátti
hai: tú shahr ke muqábil barí jang
kar, aur use dhá de: aur tú use dam-
dilása de.
26 ¶ Aur U'riyáh kí jorú apne
shauhar U'riyáh ká marná sunke sog
men baithí.
27 Aur jab sog ke din guzar gaye,
to Dáúd ne use apne ghar men bulwá
liyá, aur wuh us kí jorú húí, aur us
ke liye betá janí. Par wuh kám jo
Dáúd ne kiyá thá, KHUDÁWAND kí
nazar men burá húá.

XII BA'B.

AUR KHUDÁWAND ne Nátan ko
Dáúd pás bhejá. Us ne us pás
áke us se kahá: Ek shahr men do
shakhs the; ek to daulatmand, aur
dúsrá kangál.
2 Us máldár pás bahut beshumár
bher bakrí aur gáe bail ke galle the:
3 Par us kangál pás bher kí ek
pathiyá ke siwá kuchh na thá, jise us
ne mol liyá thá, aur pálá thá; aur wuh
us ke aur us ke larkon ke pás barhí
thí; wuh usí kí rotí se khátí, aur us
ke piyále se pítí thí, aur us kí god
men sotí thí, aur us kí betí kí jagah
thí.

4 Aur aisá ittifáq húá, ki ek musáfir us daulatmand pás áyá, so us ne apne gáe bail aur bher bakrí ko bachá rakhá, aur us musáfir ke liye, jo us pás áyá thá, nahín pakáyá; balki us kangál kí bher le lí, aur us shakhs ke liye, jo us pás áyá thá, paká dálí.

5 Tab Dáúd ká gussa us shakhs par ba shiddat bharká; aur us ne Nátan ko kahá, ki Zinda Khudáwand kí qasam, ki wuh shakhs, jis ne yih kám kiyá, wájib ul qatl hai;

6 So wuh shakhs chauguní pathiyá use pher de; kyúnki us ne aisá kám kiyá, aur kuchh rahm na kiyá.

7 ¶ Tab Nátan ne Dáúd ko kahá, ki Wuh shakhs tú hí hai. Khudáwand Isráel ke Khudá ne yún farmáyá hai, ki Main ne tujhe mas,h kiyá, tá ki tú Isráelíon par saltanat kare; aur main ne tujhe Sáúl ke háth se chhuráyá;

8 Aur main ne tere áqá ká ghar tujhe diyá, aur tere áqá kí jorúon ko terí god men diyá, aur Isráel aur Yahúdáh ká gharáná tujh ko diyá; aur agar yih sab kuchh thorá thá, to main tujh ko fuláni fuláni chíz bhí detá.

9 So tú ne kyún Khudáwand ke hukm kí tahqír karke us ke áge badí kí? ki tú ne Hittí U'riyáh ko teg se qatl karwáyá, aur us kí jorú ko leke apní jorú kiyá, aur us ko baní 'Ammún kí talwár se marwá dálá?

10 So ab tere ghar se talwár kadhí játí na rahegí; ki tú ne mujhe haqír kiyá, aur Hittí U'riyáh kí jorú ko leke apní jorú kiyá.

11 Aur Khudáwand yún farmátá hai, ki Dekh, main ek áfat ko tere hí ghar se tujh par utháúngá, aur main terí jorúon ko leke terí ánkhon ke sámhne tere hamsáe ko dúngá, aur wuh us áftáb ke sámhne terí jorúon ke sáth hambistar hogá.

12 Kyúnki tú ne to chhipe húe kiyá: par main sáre baní Isráel ke sámhne, aur áftáb ke sámhne, yih karúngá.

13 Tab Dáúd ne Nátan ko kahá, ki Main Khudáwand ká gunáhgár hún. Aur Nátan ne Dáúd ko kahá, ki Khudáwand ne bhí terá gunáh bakhshá, ki tú na maregá.

14 Lekin basabab is ke ki tere is kám ke karne se Khudáwand ke dushmanon ne kufr bakne ká bará dánw páyá, yih larká bhí, jo tere liye paidá hogá, mar jáegá.

15 ¶ Aur Nátan apne ghar ko gayá. Aur Khudáwand ne us larke ko, jo U'riyáh kí jorú se paidá húá, márá, ki wuh niháyat bímár pará.

16 So Dáúd ne us larke ke liye Khudá se minnat kí, aur roza rakhá, aur ghar men jákar sárí rát zamín par pará rahá.

17 Aur us ke ghar ke buzurg uthke us pás áe, ki use khák par se utháwen: par wuh rází na húá, aur un ke sáth kháná na kháyá.

18 Aur aisá húá, ki sátwen din wuh larká mar gayá. Aur Dáúd ke mulázim máre dar ke kah na saken, ki Larká mar gayá; kyúnki unhon ne kahá, ki Jab wuh larká hanoz zinda thá, to ham ne use kahá, aur us ne hamárí bát na mání; aur ab, agar ham use kahen, ki Larká mar gayá, to wuh apní ján se kyá sulúk karegá?

19 Par jab Dáúd ne dekhá, ki us ke khádim kánáphúsí kar rahe hain, to Dáúd samajh gayá, ki larká mar gayá: is liye Dáúd ne apne khádimon ko kahá, Kyá larká mar gayá? We bole, Mar gayá.

20 Tab Dáúd khák par se uthá, aur naháyá, aur 'itr malá, aur poshák badlí, aur Khudáwand ke ghar men áyá, aur sijda kiyá. Phir apne ghar men gayá, aur kháná mángá; aur we us ke áge rotí láe, so us ne khái.

21 Tab us ke khádimon ne us ko kahá, Yih kaisá kám hai jo tú ne kiyá? tú ne us larke ke liye, jab wuh

jítá thá, roza rakhá, aur royá; aur jab wuh larká mar gayá, to uthke tú ne rotí khái.

22 Us ne kahá, ki Jab tak wuh larká zinda thá, to main ne roza rakhá, aur main rotá rahá; ki main ne kahá, Kaun kah saktá hai, ki KHUDÁWAND mujh par rahm karegá, tá ki larká jíe?

23 Par ab to wuh mar gayá, pas, main kis liye roza rakhún? kyá main use apne pás phir lá saktá hún? main us pás jánewálá hún, par wuh mujh pás ánewálá nahín.

24 ¶ Aur Dáúd ne apní jorú Bintsab'a ko dilásá diyá, aur us ke sáth khalwat kí, aur us se hambistar húá: so wuh ek betá jani, aur us ne us ká nám Sulaimán rakhá: aur wuh KHUDÁWAND ká piyárá húá.

25 Aur us ne Nátan nabí kí ma'rifat se kahlá bhejá; aur us ká nám, KHUDÁWAND ke sabab se, Yadídiyáh rakhá.

26 ¶ Aur Yúab baní 'Ammún ke Rabbah se lará, aur us ne wuh dár-us-saltanat le liyá.

27 Phir Yúab ne qásidon kí ma'rifat Dáúd ko kahlá bhejá, ki Main Rabbah se lará, aur main ne pánıon ke shahr ko le liyá.

28 Pas ab tú báqí logon ko jam'a kar, aur us shahr par kháimazan ho, aur use le le; tá na howe, ki main us shahr ko le lún, aur mere nám se wuh kahláyá jáwe.

29 Tab Dáúd ne sáre logon ko jam'a kiyá, aur Rabbah par charhá, aur us ke muqábil lará, aur use le liyá.

30 Aur us ne wahán ke bádsháh ká táj us bádsháh ke sir par se, un jawáhir samet jo us men jare the, le liyá: aur us ká soná wazn men ek qintár thá; so wuh Dáúd ke sir par rakhá gayá: aur us ne us shahr se lút ká bahut sá mál nikálá.

31 Aur us ne un logon ko, jo us men the, báhar nikálke áron, aur lohe ke dáone kı gáríon, aur lohe ke kulháron, ke níche kiyá, aur unhen ínton ke jalte pazáwe ke darmiyán se chaláyá; aur us ne baní 'Ammún ke sáre shahron se yih kuchh kiyá. Aur ba'd us ke Dáúd aur sab log Yarúsalam ko phire.

XIII BA'B.

AUR is ke ba'd aisá húá, ki Dáúd ke bete Abisalúm kí ek khúbsúrat bahin thí, jis ká nám Tamar thá; us par Dáúd ká betá Amnún 'áshiq húá.

2 Aur Amnún aisá be-chain húá, ki apní bahin Tamar ke liye bímár pará; kyúnki wuh kunwárí thí; so Amnún ne us se kuchh karná apne liye dushwár jáná.

3 Aur Dáúd ke bhái Sima'ah ká betá Yúnadab Amnún ká dost thá: aur yih Yúnadab bará 'áqil shakhs thá.

4 So us ne use kahá, ki Tú bádsháh ká betá hoke kyún din ba din dublá hotá játá hai? kyá tú mujhe khabar karegá? Tab Amnún ne use kahá, ki Main apne bhái Abisalúm kí bahin Tamar par 'áshiq hún.

5 So Yúnadab ne use kahá, Tú bistar par pará rah, aur apne ta,ín bímár baná; aur jab terá báp tujhe dekhne áwe, to tú use kah, Merí bahin Tamar ko parwánagí díjiye, ki áwe, aur mujhe kuchh khiláwe, aur mere sámhne khána pakáwe, tá ki main dekhún, aur us ke háth se kháún.

6 ¶ Tab Amnún pará rahá, aur apne ta,ín bímár banáyá; aur jab bádsháh us ke dekhne ko áyá, to Amnún ne bádsháh se kahá, Merí bahin Tamar ko áne díjiye, ki wuh mere sámhne ek do phulke pakáwe, tá ki main us ke háth se kháún.

7 So Dáúd ne Tamar ke ghar kahlá bhejá, ki Tú abhí apne bhái Amnún ke ghar já, aur us ke liye khána paká.

8 So Tamar apne bhái Amnún ke ghar gayí; aur wuh bistar par pará

húá thá. Aur us ne áṭá liyá, aur
gúndhá, aur us ke sámhne phulke
banáe, aur pakáe.
9 Aur unhen leke ek qáb men dha-
rá, aur us ke sámhne unhen rakh diyá;
par us ne kháne se inkár kiyá. Tab
Amnún ne kahá, ki Sab mard mere
pás se báhar nikal jáwen. So har ek
us ke pás se uṭh gayá.
10 Tab Amnún ne Tamar ko kahá,
ki Khána koṭhrí ke andar lá, ki main
tere háth se kháúngá. So Tamar ne
wuh phulke, jo us ne pakáe the, liye,
aur koṭhrí men apne bhái Amnún ke
pás láí.
11 Aur jab wuh khána us ke sámh-
ne láí, ki use khiláwe, to us ne use
pakṛá, aur us se kahá, A', ai merí búá,
mujh se hambistar ho.
12 Wuh bolí, Náhín, mere bhaiyá,
mujhe ruswá na kar; ki Isráel men
aisá kám karná achchhá nahín: so tú
aisí ahmaqí mat kar.
13 Aur main kyá karúngí, ki merí
ruswáí daf'a ho? aur tú Isráel ke
ahmaqon men se ek kí mánind hogá:
pas ab bádsháh se kahiye, so wuh
mujhe tujh se man'a na karegá.
14 Lekin us ne us kí bát na mání:
aur is liye ki wuh us se zoráwar thá,
so us se zabardastí kí, aur us se ham-
bistar húá.
15 Tab Amnún ne us se baṛí dush-
maní paidá kí, aisá ki wuh dushmaní,
jo us se rakhtá thá, us 'ishq se ziyáda
thí, jis se wuh us par 'áshiq húá thá.
Aur Amnún ne use kahá, Uṭh, chalí
já.
16 So us ne use kahá, ki Is ká koí
sabab nahín: yih badí, ki tú mujh ko
nikál detá, us kám se, jo tú ne mujh se
kiyá, ziyáda bad hai. Par us ne us kí
bát na sunná cháhá.
17 Tab Amnún ne apne ek chákar
ko, jo khidmat ke liye házir thá, bu-
láyá, aur kahá, ki Ise mere ghar se
báhar nikálke jald us ke píchhe dar-
wáze kí chhiṭkiní lagá de.
18 Aur wuh rangín joṛá pahine húe
thí, ki bádsháhon kí kunwárí beṭián
aisí hí poshák pahintí thín. Garaz, us
ke khádim ne use báhar kar diyá, aur
us ke píchhe chhiṭkiní lagá dí.
19 ¶ Aur Tamar ne sir par khák
ḍálí, aur wuh rangín poshák, jo pahine
thí, pháṛí, aur sir par háth dharke rotí
húí chalí.
20 Aur us ke bhái Abisalúm ne use
dekhke kahá, Kyá terá bhái Amnún
tere sáth húá? par, ai merí bahin, ab
chupkí ho rah, ki wuh terá bhái hai,
aur us bát par apná dil na rakh. Tab
Tamar apne bhái Abisalúm ke ghar
men udás hoke rahí.
21 ¶ Aur jab Dáúd bádsháh ne yih
sab báten sunín, to niháyat gussawar
húá.
22 Aur Abisalúm ne apne bhái
Amnún ko kuchh bhalá burá na kaha,
ki Abisalúm Amnún se dushmaní rakh-
tá thá; is liye ki us ne us kí bahin
Tamar ko ruswá kiyá thá.
23 ¶ Aur aisá húá, ki púre do sál
ke ba'd, bheṛon ke bál-katarnewále
Abisalúm ke yahán Ba'al-Hasúr men,
jo Ifráím kí atráf men hai, maujúd
the: tab Abisalúm ne bádsháh ke sab
beṭon ko buláyá.
24 So Abisalúm bádsháh pás áyá,
aur kahá, ki Dekho to tere khádim
ke yahán bheṛon ke bál-katarnewále
maujúd hain; ai kásh ki bádsháh, aur
us ke mulázim, us ke bande ke sáth
chalte.
25 Tab bádsháh ne Abisalúm ko
kahá, Nahín, beṭe; ham sab ke sab is
waqt na jáen, tá na ho ki tujh par bár
howen. Aur us ne use tang kiyá; lekin
us ne na cháhá ki jáwe, par us ke haqq
men du'á kí.
26 Tab Abisalúm ne kahá, Agar aisá
nahín ho saktá, to mere bhái Amnún
ko mere sáth kar díjiye. Tab bádsháh
ne us se kahá, ki Wuh kis wáste tere
sáth jáe?
27 Tab Abisalúm ne use tang kiyá:

so us ne Amnún ko aur sáre sháhzádon ko us ke sáth jáne diyá.

28 ¶ Aur Abisalúm ne apne khádimon ko kah rakhá thá, ki Khabardár raho, jab Amnún mai píke khushdil howe, aur main tumhen kahún, ki Amnún ko már lo, to tum use már líjiyo; kuchh khauf na kíjiyo; kyá main tumhen hukm nahín kartá? so diláwarí aur baháduri kíjiyo.

29 Chunánchi Abisalúm ke naukaron ne Amnún se, jaisá ki Abisalúm ne unhen farmáyá thá, waisá hí kiyá. Tab sáre sháhzáde uthe, aur ek ek apne apne khachchar par sawár húe, aur bháge.

30 ¶ Aur aisá húá, ki hanoz we ráh hí men the, jo Dáúd ko khabar pahunchí, ki Abisalúm ne sáre sháhzádon ko qatl kiyá, aur un men se ek bhí báqí na rahá.

31 So bádsháh uthá, aur apne kapre pháre, aur khák par pará rahá, aur us ke sáre khádim bhí kapre phárke us ke huzúr khare húe.

32 Tab Dáúd ke bhái Sima'ah ká betá Yúnadab mukhátib hoke bolá, ki Merá khudáwand yih gumán na kare, ki unhon ne un sáre jawánon ko, jo bádsháh ke bete the, már liyá; balki Amnún hí akelá márá gayá; is liye ki Abisalúm ne, jis din se ki Amnún ne us kí bahin Tamar ko ruswá kiyá, yih bát thán rakhí thí.

33 So merá khudáwand bádsháh aisá khiyál dil men na láwen, ki sáre sháhzáde máre gaye; kyúnki Amnún hí akelá qatl húá.

34 Aur Abisalúm bhágá. Aur us jawán ne, jo nigáhbán thá, apní ánkhen utháín, aur dekhá, aur kyá dekhtá hai, ki bahut se log pahár kí dáman kí ráh us ke píchhe se áte hain.

35 Tab Yúnadab ne bádsháh se kahá, ki Dekh, sháhzáde áe; aur jaisá tere bande ne 'arz kí thí, waisá hí húá.

36 Aur aisá húá, ki jab wuh bát kah chuká, to dekho, sháhzáde á pahunche, aur chillá chilláke roe: aur bádsháh bhí apne sab mulázimon ke sáth zár zár royá.

37 ¶ Par Abisalúm bhágke Jasúr ke bádsháh 'Ammihúd ke bete Talmí pás gayá. Aur Dáúd har roz apne bete par rotá thá.

38 Aur Abisalúm bhágke Jasúr men pahunchá, aur tín baras tak wahán rahá.

39 Aur Dáúd bádsháh ká dil Abisalúm ke pás jáne ke liye niháyat musta'idd ho gayá; kyúnki Amnún kí bábat tasallí páí thí, is liye ki wuh mar chuká thá.

XIV BA'B.

AUR Zarúyáh ke bete Yúab ko jab daryáft húá, ki bádsháh ká dil Abisalúm kí taraf mutawajjih hai,

2 To Yúab ne Taqú'a men ádmí bhejke wahán se ek dánishmand 'aurat bulwáí, aur use kahá, ki Mátam-zada ká bhes ikhtiyár kíjiye, aur mátam ke kapre pahiniye, aur tel apne úpar na maliye, aur apne ta,ín us 'aurat kí mánind kar dikháiye, jo muddat se kisí ke marne se gamgín ho;

3 Aur bádsháh pás áiye, aur us se is taur par bát kíjiye. So Yúab ne use yih báten bayán karke sikhláín.

4 ¶ Aur jab wuh Taqú'a kí 'aurat bádsháh pás áí, to zamín par aundhe munh hoke girí, aur sijda kiyá, aur bolí, Ai bádsháh, rihái de.

5 Tab bádsháh ne use farmáyá, Tujhe kyá húá? Wuh boli, Máin ek bewá 'aurat hún, aur merá shauhar mar gayá hai.

6 So terí laundí ke do bete the; we donon maidán men jhagre, aur wahán koí na thá, jo unhen chhuráwe; so ek ne dúsre ko márá, aur qatl kiyá.

7 Aur ab dekh, ki sárá kunbá terí laundí ká mukhálif hoke uthá hai; aur we kahte hain, ki Us ko, jis ne apne bhái ko qatl kiyá, hamáre hawále kar, tá ki ham us ke maqtúl bhái kí ján ke

badle men use qatl karen; aur wáris ko ham báqí na rakhenge; aur cháhte hain, ki us mere angáre ko, jo báqí rahá hai, bujháwen, aur mere shauhar ke nám aur baqiya ko zamín par na chhoren.

8 So bádsháh ne us 'aurat ko kahá, Tú apne ghar já, aur main terí bábat hukm karúngá.

9 Aur us Taqú'a kí 'aurat ne bádsháh ko kahá, Mere ḳhudáwand bádsháh, sárí badí mujh par aur mere báp ke gharáne par howe; aur bádsháh aur us ká taḳht be-gunáh rahe.

10 Tab bádsháh ne farmáyá, Jo koí tujhe kuchh kahe, use mujh pás lá, ki wuh phir tujh ko chhú na sakegá.

11 Us waqt us ne kahá, ki Main 'arz kartí hún, ki bádsháh, Ḳhudáwand apne Ḳhudá ko yád karke, lahú ká badlá lenewálon ko roke, tá na howe ki we mere beṭe ko qatl karen. Tab wuh bolá, Zinda Ḳhudáwand kí qasam, ki tere beṭe ká ek bál bhí zamín par na giregá.

12 Tab us 'aurat ne kahá, Apní launḍí ko parwánagí díjiye, ki apne ḳhudáwand bádsháh se ek bát aur kahe.

13 Wuh bolá, Kah. Tab us 'aurat ne kahá, ki Tú ne kis liye Ḳhudá ke logon kí muḳhálafat men is tarah ká ḳhiyál kiyá hai? ki bádsháh, yih kahte húe khatá-karnewále kí mánind hai, jis hál ki bádsháh áp apne ḳhárij kiye húe ko apne yahán phir nahín bulátá.

14 Kyúnki ham sab ko marná hai, aur pání kí mánind hain, jo zamín par giráyá játá aur phir jam'a nahín ho saktá; aur báwajúde ki Ḳhudá insán ke záhir par nazar nahín kartá, tau bhí tadbír kartá hai, ki us ke ḳhárij kiye húe us ke yahán se bilkull nikále na jáwen.

15 So ab ki main apne ḳhudáwand bádsháh pás yih kahne áí hún, so is liye hai, ki logon ne mujhe ḍaráyá: tab terí launḍí ne kahá, ki Main áp bádsháh se 'arz karúngí; sháyad ki bádsháh apní launḍí kí 'arz ke mutábiq 'amal kare.

16 Ki bádsháh zarúr sunegá, aur apní launḍí ko us shaḳhs ke háth se, jo mujhe aur mere beṭe ko Ḳhudá kí dí húí us mírás se ḳhárij karke qatl kiyá cháhtá hai, chhuṛáegá.

17 Tab terí launḍí ne kahá hai, ki Mere ḳhudáwand bádsháh kí bát tasallí-baḳhsh hogí; kyúnki merá ḳhudáwand bádsháh nekí aur badí ke imtiyáz karne men Ḳhudá ke firishte kí mánind hai: so Ḳhudáwand terá Ḳhudá tere sáth ho.

18 Us waqt bádsháh ne us 'aurat ko farmáyá, Main tujh se jo kuchh púchhún, so tú use mujh se mat chhipáná. Tab wuh 'aurat bolí, ki Mere ḳhudáwand bádsháh ab farmáiye.

19 So bádsháh ne kahá, Kyá is sáre mu'ámale men Yúab ká háth tujh se milke shámil nahín hai? Us 'aurat ne jawáb diyá, aur kahá, ki Terí ján kí qasam, ai mere ḳhudáwand bádsháh, koí un báton se, jo ḳhudáwand bádsháh ne farmáín, kisí ká dahní yá báín taraf phirná mumkin nahín: tere ḳhádim Yúab hí ne mujhe hukm diyá, aur us hí ne ye sab báten terí launḍí ke munh men ḍálín.

20 Aur tere ḳhádim Yúab ne yih sab is liye kiyá, tá ki is tarah ká mazmún zuhúr men áwe: aur merá ḳhudáwand dánishmand hai, jis tarah se Ḳhudá ká firishta dánishmand hai, ki jo kuchh zamín par hotá hai, so use daryáft kare.

21 ¶ Tab bádsháh ne Yúab ko farmáyá, ki Dekho, main ne yih faisal kiyá hai: is liye tú já, aur us jawán Abisalúm ko phir lá.

22 Tab Yúab zamín par aundhá hoke girá, aur sijda kiyá, aur bádsháh ko mubárakbád kahá, aur bolá, ki A'j tere bande ko yaqín húá, ki tujh ko, ai mere ḳhudáwand bádsháh, mujh

par karam kí nigáh hai, is liye ki bádsháh ne apne ḳhádim kí 'arz qabúl kí.

23 Phir Yúab uṭhá, aur Jasúr ko gayá, aur Abisalúm ko Yarúsalam men̲ le áyá.

24 Tab bádsháh ne farmáyá, Wuh apne ghar jáwe, aur merá mun̲h na dekhe. So Abisalúm apne ghar gayá, aur bádsháh ke chihre ko na dekhá.

25 ¶ Aur sáre Isráel men̲ koí shaḳhs Abisalúm sá us kí ḳhúbsúratí ke bá'is qábil ta'ríf ke na thá; kyún̲ki us ke pán̲won̲ ke talwe se leke sir kí chándí tak us men̲ koí 'aib na thá.

26 Aur jab wuh apne sir ká bál múnḍtá thá, (kyún̲ki har sál ke áḳhir wuh use múnḍtá thá, ki us ká bál bahut ghaná thá; is liye wuh use múnḍtá thá:) to apne sir ká bál wazn men̲ do sau misqál bádsháhí taul se andáz karke ṭhahrátá thá.

27 So Abisalúm ko tín beṭe paidá húe, aur ek beṭí, jis ká nám Tamar thá: wuh bahut ḳhúbsúrat 'aurat thí.

28 ¶ Aur Abisalúm púre do baras Yarúsalam men̲ rahá, aur bádsháh ká mun̲h na dekhá.

29 So Abisalúm ne Yúab ko bulwáyá, tá ki use bádsháh pás bheje; par wuh na cháhtá thá, ki us ke pás áwe: aur phir us ne do bára bulwáyá, so phir bhí us ne na cháhá ki áwe.

30 Tab us ne apne chákaron̲ se kahá, ki Dekho, Yúab ká khet mere khet se lagá hai, aur wahán̲ us ke jau hain̲; so jáo, aur unhen̲ ág se jaláo. So Abisalúm ke chákaron̲ ne khet men̲ ág lagá dí.

31 Tab Yúab uṭhá, aur Abisalúm ke ghar áyá, aur use kahá, Tere ḳhádimon̲ ne merá khet kyún̲ jalá diyá?

32 So Abisalúm ne Yúab ko jawáb diyá, ki Dekho, main̲ ne tujhe kahlá bhejá, ki yahán̲ á, tá ki main̲ tujhe bádsháh pás bhejke paigám karún̲, ki Main̲ Jasúr se kyún̲ yahán̲ áyá? mere liye to wahán̲ rahná bihtar thá: so ab bádsháh ká chihra mujhe dekhne de; aur agar mujh men̲ koí badí ho, to wuh mujhe már ḍále.

33 Tab Yúab ne bádsháh pás jáke us se yih kahá: aur jab us ne Abisalúm ko bulwáyá, tab wuh bádsháh ke huzúr áyá, aur bádsháh ke áge aundhá hoke girá; aur bádsháh ne Abisalúm ko bosa diyá.

XV BA'B.

BA'D us ke aisá húá ki Abisalúm ne apne liye gáṛíán̲, aur ghoṛe, aur pachás ádmí ki us ke áge dauṛen̲, taiyár kiye.

2 Aur Abisalúm subh ko uṭhke pháṭak par sar i ráh khaṛá rahtá thá: aur aisá húá, ki jab koí dádḳhwáh insáf ke liye bádsháh pás átá thá, to Abisalúm use buláke púchhtá thá, ki Tú kis shahr ká hai? Chunánchi kisí ne jawáb diyá, ki Terá ḳhádim Isráel ke firqon̲ men̲ se kisí firqe ká hai.

3 Aur Abisalúm ne us ko kahá, Dekh, ki terí báten̲ achchhí aur sachchí hain̲; lekin koí bádsháh kí taraf se nahín̲ hai, jo terí sune.

4 Aur Abisalúm ne kahá, ki Kásh ki main̲ mulk par qází hotá, to jo koí dádḳhwáh mujh pás átá, to main̲ us ká insáf kartá!

5 Aur jab koí Abisalúm ke nazdík átá thá, ki use salám kare, to wuh háth dauṛáke use pakaṛ letá thá, aur us kí machhchhí letá thá.

6 So Abisalúm ne sáre Isráel se, jo bádsháh pás dádḳhwáh áte the, usí taraḥ kiyá: Abisalúm ne Isráel ke logon̲ ká dil churáyá.

7 ¶ Aur ba'd chálís baras ke aisá húá, ki Abisalúm ne bádsháh ko kaha, Mujhe parwánagí ho, ki main̲ jáún̲, aur apní mannat ko, jo main̲ ne KHUDÁWAND ke liye kí hai, Habrún men̲ adá karún̲.

8 Ki tere bande ne, jab ki Arámí Jasúr men̲ thá, yih mannat mání thí, ki agar KHUDÁWAND mujhe phir Yarúsalam men̲ yaqínan pahunchá de, to main̲ KHUDÁWAND kí 'ibádat karún̲gá.

9 Tab bádsháh ne use farmáyá, ki
Salámat já. So wuh uṭhá, aur Hab-
rún ko rawána húá.
10 ¶ Aur Abisalúm ne baní Isráel
ke sáre firqon men jásús bhejke ma-
nádí kí, Jis waqt tum narsinge kí
áwáz suno, to bol uṭho, ki Abisalúm
Habrún men bádsháhat kartá.
11 Aur Abisalúm ke sáth Yarúsa-
lam se do sau ádmí, jo buláe húe the,
chale: we apní rástí se játe the, aur
we kisí bát kí khabar na rakhte the.
12 Aur Abisalúm ne Jilúní Akhi-
tuffal ko, jo Dáúd ká mushír thá, us
ke shahr Jilún se, jis waqt ki wuh
qurbáníán guzrántá thá, buláyá. Aur
fasád baṛhtá játá thá, ki pai dar pai
Abisalúm pás log jam'a hote játe the.
13 ¶ Tab ek qásid ne áke Dáúd ko
khabar dí, ki Baní Isráel ke dil Abisa-
lúm kí taraf hain ki us kí pairauí
karen.
14 So Dáúd ne apne hamráhí mu-
lázimon ko, jo Yarúsalam men the,
kahá, Uṭho, bhág chalen; nahín to,
Abisalúm ke háth se ham na bach-
enge: jaldí chalo, na howe, ki achának
ham ko pakaṛ le, aur ham par áfat
láwe, aur talwár kí dhár se shahr ko
gárat kare.
15 Aur bádsháh ke khádimon ne
bádsháh se kahá, Dekh, ki tere khá-
dim házir hain; jo kuchh ki khudá-
wand bádsháh farmáwe, wuhí hogá.
16 Tab bádsháh niklá, aur us ká
sárá gharáná us ke píchhe húá. Aur
bádsháh ne das 'auraten, jo haramen
thín, píchhe chhoṛín, ki ghar kí ni-
gáhbání karen.
17 Aur bádsháh niklá, aur sab log
us ke píchhe húe, aur Bait i Mirháq
men já ṭhahre.
18 Aur us ke sáre khádim us ke
áge áge pár játe the; aur sáre Karetí
aur Faletí aur sáre Játí, chha sau
jawán jo Ját se us ke sáth áe the,
bádsháh ke áge pár játe the.
19 ¶ Tab bádsháh ne Játí Ittai ko
kahá, Tú hamáre sáth kyún niklá?
tú phir já, aur bádsháh ke sáth rah;
is liye ki tú ek ajnabí hai, jo apne
makán se khárij bhí kiyá gayá hai.
20 Kal hí to tú áyá hai, aur kyá áj
hí main tujhe apne sáth idhar udhar
dauráún? jis hál ki main játá jahán
kahín mujhe ṭhikána mile, is liye tú
phir já, aur apne bháíon ko sáth le já:
rahmat aur sacháí tere sáth hon.
21 Tab Ittai ne bádsháh ko jawáb
diyá, aur kahá, Khudáwand kí ha-
yát kí, aur mere khudáwand bádsháh
kí zindagí kí qasam, ki jahán kahín
merá khudáwand bádsháh khwáh
marte khwáh jíte hogá, wahín zarúr
terá khádim bhí hogá.
22 So Dáúd ne Ittai ko kahá, ki
Chal, aur pár já. Aur Játí Ittai, aur
us ke sáre log, aur sab nannhe bach-
che, jo us ke sáth the, pár gaye.
23 Aur sárá mulk buland áwáz se
royá, aur sáre log pár ho gaye; aur bád-
sháh khud nahr i Qidrún ke pár gayá,
aur sab logon ne pár hoke dasht kí ráh lí.
24 ¶ Aur dekho, ki Sadúq bhí,
aur us ke sáth sáre Láwí, Khudá ke
'ahd ká sandúq liye húe the: so un-
hon ne Khudá ke sandúq ko rakh di-
yá; aur Abiyátar úpar chaṛh gayá,
yahán tak ki sáre log shahr se nikal áe.
25 Tab bádsháh ne Sadúq ko kahá,
ki Khudá ká sandúq shahr ko pher le
já: pas, agar Khudáwand ke karam
kí nazar mujh par hogí, to wuh mujhe
pher le áegá, aur use aur apne makán
ko mujhe phir dikháegá:
26 Par agar wuh yún farmáwe, ki
Main ab tujh se khush nahín; to dekh,
main házir hún, jo kuchh us ke naz-
dík achchhá ho, so mujh se kare.
27 Aur bádsháh ne Sadúq káhin ko
phir kahá, Kyá tú gaib-bín nahín?
shahr ko salámat phir já, aur tumháre
sáth tumháre donon beṭe hain, Akhi-
ma'az, jo terá beṭá hai, aur Yahúnatan,
jo Abiyátar ká beṭá hai.
28 Aur dekh, main us dasht ke

ghátoṉ meṉ ṭhahrúṉgá, jab tak ki tumháre pás se merí ágáhí ke wáste kuchh paigám na áwe.

29 So Sadúq aur Abiyátar Ḳhudá ká sandúq Yarúsalam meṉ pher láe, aur waháṉ rahe.

30 ¶ Aur Dáúd koh i Zaitún kí chaṛháí kí ráh gayá, aur chaṛhte waqt rotá thá, aur apná sir ḍhámp liye thá, aur nange páṉw thá, aur un sab logoṉ meṉ, jo us ke sáth the, har ek ne apne sir chhipá liye the, aur chaṛh játe the, aur chaṛhte waqt rote the.

31 ¶ So ek ne Dáúd se kahá, Aḳhituffal bhí mufsidoṉ meṉ shámil hoke Abisalúm ke sáth hai. Tab Dáúd bolá, Ai Ḳhudáwand, maiṉ tujh se minnat kartá, ki Aḳhituffal kí saláh ko ahmaqí se badal de.

32 ¶ Aur aisá húá, ki jab Dáúd pahár kí choṭí par pahunchá, jaháṉ us ne Ḳhudá ká sijda kiyá, to dekho, Húsí Arkí, apne kapṛe pháṛe húe aur apne sir par ḳhák ḍále húe, us ke istiqbál ko áyá.

33 Aur Dáúd ne use kahá, Agar tú mere sáth chalegá, to mujh par bár hogá:

34 Par agar tú shahr meṉ phir jáwe, aur Abisalúm se kahe, ki Ai bádsháh, maiṉ terá ḳhádim húṉ; jis tarah ki tere báp ká ḳhádim thá, usí tarah terá bhí ḳhádim húṉ; to ho saktá hai, ki tú merí ḳhátir se Aḳhituffal kí mashwarat ko báṭil kare.

35 Aur kyá tere sáth Sadúq aur Abiyátar donoṉ káhin nahíṉ haiṉ? so aisá hogá, ki jo kuchh tú bádsháh ke ghar meṉ sune, so Sadúq aur Abiyátar káhinoṉ se kah de.

36 Aur dekho, ki un ke sáth un ke do beṭe, Aḳhima'az, Sadúq ká, aur Yahúnatan, Abiyátar ká, bhí haiṉ; pas, jo kuchh tum suno, so un kí ma-'rifat se mujhe kahlá bhejo.

37 So Húsí, Dáúd ká dost, shahr ko áyá; aur Abisalúm bhí Yarúsalam meṉ dáḳhil húá.

XVI BA'B.

AUR jab Dáúd pahár kí choṭí par se kuchh áge baṛhá thá, to Mifíbusat ká chákar Zíbá do gadhe liye húe, jin par do sau girde roṭíoṉ ke, aur sau guchchhe angúr ke, aur sau aiyám i garmí ke phaloṉ ke, aur ek mashk mai kí ladí húí thí, us ke istiqbál ko á pahunchá.

2 Aur bádsháh ne Zíbá ko kahá, ki In se terí kyá murád hai? Zíbá bolá, ki Ye gadhe bádsháh ke gharáne kí sawárí ke liye; aur roṭíáṉ aur aiyám i garmí ke phal jawánoṉ ke kháne ke liye hoṉ; aur yih mai we, jo bayábán meṉ be-táb ho jáeṉ, píeṉ.

3 So bádsháh ne farmáyá, Tere áqá ká beṭá kaháṉ hai? Zíbá ne bádsháh se kahá, ki Dekh, wuh Yarúsalam meṉ rahtá hai: aur us ne kahá hai, ki A'j hí Isráel ká gharáná mere báp kí mamlukat mujhe pher degá.

4 Tab bádsháh ne Zíbá ko kahá, ki Dekh, Mifíbusat ká jo kuchh hai, so sab terá hai. Tab Zíbá ne kahá, Terí qadambosí kartá húṉ, ki maiṉ apne ḳhudáwand bádsháh ká manzúr i nazar rahúṉ.

5 ¶ Phir waháṉ se Dáúd bádsháh Bahúrím meṉ áyá, aur waháṉ se Sáúl ke ghar ke logoṉ meṉ se ek shaḳhs, jis ká nám Sima'í bin Jirá thá, niklá, aur la'nat karte húe chalá játá thá.

6 Aur us ne Dáúd par aur Dáúd bádsháh ke sáre ḳhádimoṉ par patthar phenke: aur us waqt sáre bahádur aur sab log us ke dahne aur báeṉ háth the.

7 Aur Sima'í la'nat karte húe yúṉ kahtá thá, Nikal á, tú nikal á, ai ḳhúní mard, ai Bali'ál ke ádmí;

8 Ki Ḳhudáwand ne Sáúl ke ghar ke sáre ḳhún ko, ki jis ke 'iwaz tú bádsháh húá, tujh par pherá; aur Ḳhudáwand ne terí saltanat tere beṭe Abisalúm ke háth dí; aur dekh, tú apní badí meṉ giriftár hai, is liye ki tú ḳhúní mard hai.

9 ¶ Tab Zarúyáh ke beṭe Abishai
ne bádsháh ko kahá, Yih mará húá
kuttá káhe ko mere k̲h̲udáwand bád-
sháh par la'nat kare? hukm ho, to
main̲ jáún̲, aur us ká sir uṛá dún̲.
10 Bádsháh ne kahá, ki Ai baní
Zarúyáh, mujh ko tum se kyá? use
la'nat karne do, ki K̲HUDÁWAND ne
use kahá hai, ki Dáúd par la'nat kare.
Pas kaun kah saktá hai, ki Tú ne
kyún̲ aisá kiyá?
11 Aur Dáúd ne Abishai aur apne
sab chákaron̲ ko kahá, Dekh, merá
beṭá hí, jo merí sulb se paidá húá,
merí ján ká tálib hai: pas ab yih Bin-
yamíní kyá kuchh na karegá? use
chhoṛ do, aur la'nat karne do, ki K̲HU-
DÁWAND ne use kahá hai.
12 Sháyad ki K̲HUDÁWAND mere
dukh par nazar kare, aur K̲HUDÁWAND
áj ke din us kí la'nat ke badle men̲
mujh se neki kare.
13 Aur jis waqt Dáúd aur us ke
log ráh men̲ chale játe the, to Sima'í
pahár kí taraf us ke barábar guzartá
thá, aur la'nat kartá thá, aur us kí ta-
raf patthar mártá thá, aur k̲h̲ák
phenktá thá.
14 Aur bádsháh aur us ke sáre
hamráh thake húe áe, aur wahán̲ un-
hon̲ ne dam liyá.
15 ¶ Aur Abisalúm aur us ke sáre
log, ya'ne baní Isráel, Yarúsalam men̲
áe, aur Ak̲h̲ituffal us ke sáth thá.
16 Aur aisá húá, ki jab Dáúd ká
dost, Húsí Arkí, Abisalúm pás áyá, to
Húsí ne Abisalúm ko kahá, ki Bád-
sháh jítá rahe, bádsháh jítá rahe.
17 Aur Abisalúm ne Húsí se kahá,
Kyá tú ne apne dost par yih mihrbání
kí? tú apne dost ke sáth kyún̲ na
gayá?
18 Tab Húsí ne Abisalúm ko kahá,
So nahín̲; balki jis ko ki K̲HUDÁ-
WAND, aur yih qaum, aur Isráel ke
sáre mard, chun lewen̲, to main̲ usí ká
hún̲gá, aur usí ke sáth rahún̲gá.
19 Aur phir main̲ kis kí k̲h̲idmat
karún̲? kyá main̲ us ke beṭe kí k̲h̲id-
mat na karún̲? jaise main̲ ne tere báp
ke huzúr men̲ k̲h̲idmat kí, waise hí
tere huzúr men̲ bhí k̲h̲idmat karún̲gá.
20 ¶ Tab Abisalúm ne Ak̲h̲ituffal
ko kahá, Tum ápas men̲ saláh lo, ki
ham kyá karen̲.
21 So Ak̲h̲ituffal ne Abisalúm se
kahá, ki Apne báp kí haramon̲ pás,
jinhen̲ wuh ghar kí nigáhbání ko
chhoṛ gayá hai, andar já: is liye ki
jab sáre Isráel sunen̲ge, ki tere báp
ko tujh se nafrat hai, to un sab ke
háth, jo tere sáth hain̲, qawí hon̲ge.
22 So unhon̲ ne qasr kí chhat par
Abisalúm ke liye k̲h̲aima k̲h̲aṛá kiyá;
aur Abisalúm sáre baní Isráel ke
sámhne apne báp kí haramon̲ ke pás
andar gayá.
23 Aur Ak̲h̲ituffal kí mashwarat,
jo un rozon̲ men̲ wuh kartá thá, aisí
hotí thí, ki goyá K̲h̲udá ke kalám ke
wasíle us ne daryáft kí thí: so Ak̲h̲i-
tuffal kí mashwarat Dáúd aur Abisa-
lúm kí k̲h̲idmat men̲ aisí hí thí.

XVII BA'B.

PHIR Ak̲h̲ituffal ne Abisalúm se
kahá, Mujhe parwánagí de, ki
main̲ abhí bárah hazár mard chun lún̲,
aur isí rát uṭhke Dáúd ká píchhá
karún̲:
2 Aur jis waqt ki wuh thaká mán-
da, aur us ke háth ḍhíle hon̲, to main̲
us par já paṛún̲gá, aur use ḍaráún̲gá,
ki us ke sáre hamráh bhág jáwen̲ge,
aur main̲ faqat bádsháh hí ko már
lún̲gá:
3 Aur main̲ sab logon̲ ko terí taraf
phiráún̲gá; ki wuhí mard, jise tú
talásh kartá hai, us ká ák̲h̲ir honá
sab ke phirne ke barábar hai: yún̲
sab ke sab salámat rahen̲ge.
4 So wuh bát Abisalúm aur Isráelí
sáre buzurgon̲ kí nazar men̲ achchhí
thí.
5 Aur us waqt Abisalúm ne kahá,
ki Húsí Arkí ko bhí buláo, tá ki ham
us ke mun̲h kí bhí sunen̲.

6 Chunánchi Húsí Abisalúm ke
huzúr áyá, aur Abisalúm ne farmáyá
aur use kahá, ki Ak͟hituffal yún̲ kahtá
hai: so ham aisá karen̲, yá nahín̲? tú
kyá kahtá hai?
7 Pas, Húsí ne Abisalúm se kahá,
ki Yih mashwarat jo Ak͟hituffal ne dí
hai, is waqt ke munásib nahín̲:
8 Chunánchi Húsí ne kahá, ki Tú
apne báp ko aur us ke logon̲ ko jántá
hai, ki kaise bahádur hain̲; aur we
apne dilon̲ men̲ us ríchhní kí mánind,
jis ke bachche jangal men̲ chhin gaye
hon̲, ranjída húe hain̲; aur terá báp
jangí mard hai, aur wuh logon̲ ke sáth
na rahegá.
9 Aur dekh, wuh kisí gár men̲, yá
kisí jagah men̲, chhipá húá hogá; aur
jab shurú' hí men̲ logon̲ men̲ se ba'ze
shikast kháwen̲, to sab men̲ yih char-
chá hogá ki Abisalúm ke pairauon̲ ká
qatl hotá hai.
10 Aur us waqt wuh bhí jo bahádur
hai, jis ká dil sher ke dil kí mánind
hai, bilkull pighal jáegá; kyún̲ki sárá
Isráel jántá hai, ki terá báp baṛá ba-
hádur hai, aur us ke hamráh bhí ba-
hádur log hain̲.
11 So main̲ yih mashwarat detá
hún̲, ki sárá Isráel, Dán se leke Biar-
sab'a tak, is qadr log, jis qadr wuh ret
hai jo daryá ke kanáre par ho, tere
sáth jam'a howen̲; aur tú áp jang par
chaṛhe.
12 So us waqt kisí jagah jahán̲
kahín̲ wuh ho, ham us par k͟hurúj
karen̲ge, aur shabnam ke qatron̲ kí
mánind jo zamín par giren̲, us par
názil hon̲ge: tab wuh aur sab log, jo
us ke sáth hain̲, un men̲ ká ek bhí
jánbar na hogá.
13 Aur agar wuh kisí shahr men̲
dák͟hil húá hogá, to sáre baní Isráel
rassíán̲ leke us shahr ko chaṛh jáen̲ge,
aur ham us ko nále ke bích aisá
khín̲ch láen̲ge, ki wahán̲ ek ḍhoká
bhí na mile.
14 Tab Abisalúm aur sáre Isráelí
bole, ki Yih mashwarat, jo Arkí Húsí
ne dí, Ak͟hituffal kí mashwarat se ach-
chhí hai. Yih is liye húá, ki Ḳhudá-
wand ne yún̲ iráda kiyá, ki Ak͟hituffal
kí nek mashwarat bátil kí jáwe, tá ki
Ḳhudáwand Abisalúm par balá názil
kare.
15 ¶ Ba'd us ke Húsí ne Sadúq aur
Abiyátar káhinon̲ se kahá, ki Ak͟hi-
tuffal ne Abisalúm ko aur baní Isráel
ke buzurgon̲ ko yún̲ saláh dí, aur main̲
ne yún̲ yún̲ mashwarat kí.
16 So ab jald kisí ko bhejke Dáúd
se kaho, ki Á'j kí rát dasht kí ghaṭíon̲
par mat rah, balki filfaur pár utar já;
tá aisá na ho, ki bádsháh aur sab log
jo us ke sáth hain̲ nigle jáwen̲.
17 Us waqt Yahúnatan aur Ak͟hi-
ma'az 'Ain-Rájil par rahe the, ki mu-
násib na thá, ki un kí ámad o raft shahr
men̲ záhir howe. Aur ek chhokrí ne
jáke unhen̲ k͟habar kí; so we gaye, aur
Dáúd bádsháh ko k͟habar dí.
18 Lekin ek chhokre ne unhen̲
dekhá, aur Abisalúm se kahá: par we
donon̲ phurtí karke nikal gaye, aur
Bahúrím men̲ dák͟hil hoke ek shak͟hs
ke ghar men̲ ghuse, jis ke sahn men̲ ek
kúá thá; so we us men̲ utar gaye.
19 Aur 'aurat ne ek chádar leke
kúe ke mun̲h par bichhái, aur us par
dalá húá galla phailá diyá; so kuchh
k͟habar ma'lúm na húí.
20 Aur Abisalúm ke k͟hádim us
ghar par us 'aurat pás áe, aur púchhá,
ki Ak͟hima'az aur Yahúnatan kahán̲
hain̲? Us 'aurat ne unhen̲ kahá, We
nále pár ho gaye hon̲ge. Aur jab un-
hon̲ ne unhen̲ ḍhúnḍhá aur na páyá,
to Yarúsalam ko phir áe.
21 Aur aisá húá, ki jab we phir
gaye, to we kúe se nikalke rawána húe,
aur jáke Dáúd bádsháh ko k͟habar dí:
aur unhon̲ ne Dáúd se kahá, ki Uṭh,
aur jald pár utar: ki Ak͟hituffal ne
tum par yún̲ yún̲ mashwarat dí hai.
22 Tab Dáúd aur us ke sáre log jo
us ke sáth the uṭhe, aur Yardan ke

pár utar gaye; balki subh kí roshní
hote hí ek bhí un men se báqí na thá,
jo Yardan ke pár na gayá ho.
23 ¶ Aur Akhituffal ne jo dekhá,
ki us kí mashwarat par 'amal na húá,
to us ne apne gadhe par zín kiyá, aur
sawár hoke apne shahr aur apne ghar
gayá, aur apne gharáne ká bandobast
kiyá, aur apne ta,ín phánsí dí, aur
mar gayá, aur apne báp kí gor men
gárá gayá.
24 Aur Dáúd Mahnaim men dákhil
húá. Aur Abisalúm Yardan ke pár
utrá, wuh aur Isráel ke sáre log us ke
sáth.
25 ¶ Aur Abisalúm ne Yúab ke
badle 'Amásá ko lashkar ká sardár
kiyá: yih 'Amásá ek ádmí ká betá thá,
jis ká nám Itrá Isráelí thá, jo Náhas
kí betí Yúab kí má Zarúyáh kí bahin
Abijail ke pás andar gayá thá.
26 Pas Isráel aur Abisalúm ne Jili-
'ád kí zamín men khaime khare kiye.
27 ¶ Aur jab Dáúd Mahnaim men
pahunchá, to aisá húá, ki Náhas ká
betá Súbí baní 'Ammún ke Rabbah
se, aur 'Ammíel ká betá Makír Lúdi-
bár se, aur Barzillí Jili'ádí Rájilím se,
28 Palang, aur básan, aur gilí bar-
tan, aur gehún, aur jau, aur átá, aur
bhúná anáj, aur lobiye kí phalián, aur
masúr, aur bhúne chane,
29 Aur shahd, aur makkhan, aur
bheren, aur gáwá panír, Dáúd ke aur
us ke sáth ke logon ke kháne ke liye
láe; kyúnki unhon ne kahá, ki We
log bayábán men bhúkhe aur mánde
aur piyáse hain.

XVIII BA'B.

AUR Dáúd ne un logon ko, jo us
ke sáth jam'a húe the, shumár
kiyá, aur hazáron ke sardár aur saik-
ron ke sardár muqarrar kiye.
2 Aur Dáúd ne logon kí ek tihái
Yúab ke qábú men, aur dúsrí tihái
Yúab ke bhái Zarúyáh ke bete Abi-
shai ke qábú men, aur tísrí tihái Ittai
Játí ke qábú men, kar dí, aur unhen
rawána kiyá. Aur bádsháh ne logon
se kahá, ki Main bhí zarúr tumháre
sáth niklúngá.
3 Par logon ne kahá, ki Tú mat
chal; ki agar ham bhág niklen, to
unhen kuchh hamárí parwá na hogí;
aur agar ham ádhe máre jáwen, tau
bhí unhen kuchh parwá na hogí: par
tú hamáre das hazár ke barábar hai:
so bihtar yih hai, ki tú shahr men
rahke wahán se hamárí madad kare.
4 Tab bádsháh ne unhen kahá, Jo
tumhen bihtar ma'lúm hotá hai, main
wuhí karúngá. So bádsháh shahr ke
darwáze par sar i ráh khará rahá, aur
sáre log sau sau aur hazár hazár hoke
chal nikle.
5 Aur us waqt bádsháh ne Yúab
aur Abishai aur Ittai ko farmáyá, ki
Merí khátir se us jawán, Abisalúm hí
ke sáth muláyamat kíjiyo. Aur bád-
sháh ne jo sab sardáron se Abisalúm
ke haqq men farmáyá, so sáre logon
ne suná.
6 ¶ Aur log nikalke maidán men
Isráel ke muqábil húe: aur Ifráím ke
ban men laráí húí;
7 Aur wahán Isráel ke log Dáúd ke
khádimon se máre pare, aur us din bís
hazár mardon ká sakht qatl húá.
8 Is liye ki us din sárí mamlukat
men já ba já laráí húí: chunánchi ban
ke sabab jo halák húe, un se jo talwár
se máre pare, kahín ziyáda the.
9 ¶ Aur us waqt Abisalúm Dáúd
ke khádimon ke sámhne á gayá. So
Abisalúm khachchar par sawár húá,
aur wuh khachchar ek bare balút ke
darakhton kí motí dálíon ke níche
ghusá; tab us ká sir balút men atká,
aur wuh ásmán aur zamín ke bích o
bích latká húá rah gayá; aur khach-
char us ke tale se chalá gayá.
10 So ek shakhs ne dekhke Yúab ko
khabar kí, aur kahá, ki Dekh main ne
Abisalúm ko balút ke darakht men
latká húá dekhá.
11 Tab Yúab ne us ko, jis ne use

ḳhabar dí thí, kahá, Lo, tú ne use
ḍekhá, to kyúṉ use márke zamín par
na ḍál diyá? ki maiṉ tujhe das misqál
chándí aur ek kamarband 'ináyat
kartá.
12 Us shaḳhs ne Yúab se kahá, ki
Agar hazár misqál chándí mere háth
meṉ taulke detá, tau bhí maiṉ bádsháh
ke beṭe par háth na uṭhátá; kyúṉki
bádsháh ne ham log ke sunte húe
tujhe aur Abishai aur Ittai ko tákíd
karke kahá hai, ki Ḳhabardár, koí
Abisalúm jawán ko na chhúwe.
13 Pas agar maiṉ aisá kartá, to
apní ján par dagá ká khel kheltá; ki
bádsháh se to koí bát poshída nahíṉ,
balki tú bhí mujh se muḳhálafat
kartá.
14 Tab Yúab ne kahá, ki Maiṉ tere
sáth is tarah se der na karúṉ. So us
ne tín tír háth meṉ liye, aur un se
Abisalúm ke dil ko wár pár chhedá;
aur wuh hanoz balút ke daraḳht ke
darmiyán jítá thá.
15 Aur das jawánoṉ ne, jo Yúab ke
siláhbardár the, Abisalúm ko gherke
use márá, aur qatl kiyá.
16 Tab Yúab ne narsingá phúnká,
aur log Isráel ká píchhá karne se phire;
kyúṉki Yúab ne logoṉ ko báz rakhá.
17 Aur unhoṉ ne Abisalúm ko leke
ban ke bích ek baṛe gaṛhe meṉ ḍál
diyá, aur us par pattharoṉ ká ek baṛá
ḍher kiyá: aur sárá Isráel bhágke ek
ek apne ḳhaime ko gayá.
18 ¶ Aur Abisalúm ne apne jíte jí
zamín leke apne liye bádsháhí nasheb
meṉ ek sutún nasb kiyá thá; kyúṉki
us ne kahá, ki Merá koí beṭá nahíṉ,
jis se mere nám kí yádgárí rahe: aur
us ne apná nám us sutún ká bhí rakhá
thá: aur áj ke din tak wuh Yád i
Abisalúm kahlátá hai.
19 Tab Sadúq ke beṭe Aḳhima'az
ne kahá, ki Mujhe ijázat ho, ki maiṉ
dauṛke bádsháh ko ḳhabar dúṉ, ki
Ḳhudáwand ne us ke dushmanoṉ se
us ká intiqám liyá.
20 Lekin Yúab ne use kahá, ki A'j
ke din tú koí ḳhabar mat de; aur kisí
din tujhe ḳhabar dene ká kám milegá:
par áj tujhe koí ḳhabar na dená chá-
hiye, is liye ki sháhzáda mar gayá hai.
21 Tab Yúab ne Kúshí ko kahá, ki
Já, aur jo kuchh tú ne dekhá hai, so
bádsháh se kah. Tab Kúshí ne Yúab
ko sijda kiyá, aur dauṛá.
22 Phir Sadúq ke beṭe Aḳhima'az
ne dúsrí bár Yúab se kahá, Jo kuchh
ho, par mujhe ruḳhsat díjiye, tá ki
Kúshí ke píchhe dauṛ jáúṉ. So Yúab
bolá, Ai mere beṭe, tú kyúṉ dauṛne ká
qasd kartá hai, aur dekhtá hai ki koí
mauq'a kí ḳhabar nahíṉ?
23 Phir us ne kahá, Jo kuchh ho,
lekin mujhe dauṛne do. Tab us ne
kahá, Dauṛ. Aur Aḳhima'az ne mai-
dán kí ráh lí, aur Kúshí se áge baṛh
gayá.
24 Aur us waqt Dáúd donoṉ phá-
ṭakoṉ ke darmiyán baiṭhá thá: aur
chaukídár pháṭak kí chhat kí díwár
par chaṛhá thá; so us ne ánkh uṭháke
dekhá, ki ek shaḳhs akelá lapká átá
hai.
25 Aur chaukídár chilláyá, aur bád-
sháh ko ḳhabar kí. So bádsháh ne
farmáyá, Agar wuh akelá hai, to us
kí zubán par koí ḳhabar hogí. Aur
wuh chalte chalte nazdík hotá játá
thá.
26 Tab chaukídár ne ek aur ádmí
ko dekhá, ki dauṛá átá hai: aur chau-
kídár ne darbán ko pukárá, aur kahá,
ki Dekh, aur ek shaḳhs akelá dauṛá
átá hai. Aur bádsháh bolá, ki Wuh
bhí ḳhabar látá hogá.
27 Tab chaukídár ne kahá, ki
Mujhe pahle ke dauṛne kí chál Sadúq
ke beṭe Aḳhima'az kí chál kí tarah
ma'lúm hotí hai. Tab bádsháh bolá,
Wuh nek mard hai, aur achchhí ḳha-
bar látá hai.
28 Aur Aḳhima'az chilláyá, aur
bádsháh se bolá, ki Salám. Aur bád-
sháh ke áge aundhá hoke girá, aur

sijda kiyá, aur kahá, ki Khudáwand
terá Khudá kyá hí mubárak hai, ki
jis ne un ádmíon ko, jinhon ne mere
khudáwand bádsháh par dast-darází kí
thí, qábú men kar diyá hai.
29 Tab bádsháh bolá, Abisalúm
jawán salámat hai? Akhima'az ne
kahá, ki Jis waqt Yúab ne bádsháh
ke khádim ko, aur tere khádim ko
bhejá, us dam main ne ek barí harbarí
dekhí, par main nahín jántá, ki wuh
kyá thí.
30 Tab bádsháh ne kahá, Ek taraf
já, aur yahán khará rah. So wuh ek
taraf jáke khará ho rahá.
31 Aur dekho, ki Kúshí áyá. Aur
Kúshí ne kahá, Mere khudáwand bád-
sháh, khabar láí játí; ki Khudáwand
ne áj ke din un sab se, jo terí mukhá-
lafat men uthe the, terá badlá liyá.
32 Tab bádsháh ne Kúshí se púchhá,
ki Abisalúm jawán salámat hai? Aur
Kúshí ne jawáb deke kahá, ki Mere
khudáwand bádsháh ke dushman, aur
we sab, jo bádsháh kí mukhálafat men
tere zarar ke liye uthte hain, usí jawán
kí tarah ho jáen.
33 ¶ Tab bádsháh nipat dilgír húá,
aur us kothrí par, jo phátak ke úpar
thí, rotá húá charh gayá: aur charhte
húe yún kahtá játá thá, Háe, mere
bete Abisalúm, mere bete, mere bete
Abisalúm! kásh ki tere 'iwaz main
martá, ai Abisalúm, mere bete, mere
bete!

XIX BAB.

Aur Yúab se kahá gayá, ki Dekh,
bádsháh Abisalúm ke liye rotá
píttá hai.
2 Aur wuh rihái, jo us din húí thí,
sáre logon ke rone ká sabab húí; ky-
únki logon ne us din khabar suní, ki
bádsháh apne bete ke liye dilgír hai.
3 Aur log us din chorí se shahr men
dákhil húe, jaisá ki log jo laráí se
bhágte húe sharminda hoke áwen.
4 Aur bádsháh ne apná munh
dhámpá, aur bádsháh buland áwáz se
royá, aur kahá, ki háe, mere bete
Abisalúm! háe, Abisalúm, mere bete,
mere bete!
5 Tab Yúab ghar men bádsháh pás
áyá, aur kahá, Tú áj ke din apne sab
chákaron, ki jinhon ne áj ke din terí
ján, aur tere beton aur terí betíon kí
jánen, aur terí jorúon kí jánen, aur
terí haramon kí jánen, bacháín, un ke
munh kí sharmindagí ká bá'is húá;
6 Ki tú apne dushmanon ko piyár
kartá hai, aur apne doston se kíná
rákhtá hai. Kyúnki tú ne áj ke din
yún záhir kiyá, ki tujhe na sardáron
kí parwá hai, na khádimon kí; ki áj
ke din main dekhtá hún, ki agar Abi-
salúm jítá hotá, aur ham sab áj ke din
mar játe, to terí nazar men bahut
achchhá ma'lúm hotá.
7 So ab uth, báhar nikal, aur apne
khádimon ko dilásá de; ki main Khu-
dáwand kí qasam khátá hún, ki agar
tú báhar na jáegá, to rát tak ek bhí
tere sáth nahín rahne ká; aur yih
tere liye un sab áfaton se, jo ibtidá e
jawání se ab tak tujh par parín, bahut
bad hogá.
8 So bádsháh uthá, aur darwáze
par baithá: aur sab logon ko khabar
pahunchí, ki Dekho, bádsháh darwáze
par baithá hai. Tab sab log bádsháh
pás áke jam'a húe, ki sáre Isráelí apne
apne khaime ko bhág gaye the.
9 ¶ Aur Isráel ke sáre firqon kí
tamám qaum ápas men jhagartí thí,
aur kahtí thí, ki Bádsháh ne hamáre
dushmanon ke háth aur Filistíon ke
háth se ham ko bacháyá; aur ab wuh
Abisalúm ke sámhne mamlukat se
bhág gayá hai.
10 Aur Abisalúm, jise ham ne
mamsúh karke apná hákim kiyá thá,
ran men márá pará. So ab tum bád-
sháh ke phir láne kí bábat kyún ek
bát bhí nahín bolte ho?
11 ¶ Tab Dáúd bádsháh ne Sadúq
aur Abiyátar káhinon ko kahlá bhejá,
ki Baní Yahúdáh ke buzurgon se kaho.

ki Tum bádsháh ke ta,ín ghar men
pher láne men kyún sab se ziyáda
gáfil húe ho, khass karke jis hál ki
sáre Isráel kí báten bádsháh ko, ghar
hí men, pahunchín?
12 Aur tum mere bháí ho, aur tum
merí haddián aur mere gosht ho: pas
tum bádsháh ko pher láne men kyún
sab se píchhe par gaye ho?
13 Aur 'Amásá se kaho, Kyá tú
merí haddí aur merá gosht nahín? so
agar main tujh ko Yúab kí jagah apne
huzúr men hamesha ke liye lashkar
ká sardár na karún, to Khudá mujh
se aisá hí kare, balki us se bhí ziyáda
kare.
14 Aur us ne sáre baní Yahúdáh
ká dil is tarah se pherá, jaise kisí ek
ká dil pherá játá hai; chunánchi un-
hon ne bádsháh ko paigám bhejá, ki Tú
apne sab khádimon samet phir chalá á.
15 So bádsháh phirá, aur Yardan
pár áyá. Aur sáre baní Yahúdáh
Jiljál tak áe, ki bádsháh ká istiqbál
karen, aur use Yardan ke pár le áwen.
16 ¶ Aur Jirá ká betá Sima'í Bin-
yamíní Bahúrím se jaldí karke chalá,
aur baní Yahúdáh ke sáth sharík hoke
Dáúd bádsháh ke istiqbál ko áyá.
17 Aur us ke sáth Binyamíní hazár
jawán the; aur Zíbá Sáúl ke ghar ká
khádim, apne pandrah beton aur bís
chákaron samet áyá; aur we bádsháh
ke sámhne Yardan ke pár utre.
18 Aur guzáre kí ek kishtí pár
gayí, ki bádsháh ke gharáne ko le
jáwe, aur aur kám jo us kí nazar men
achchhá ho so kare. Aur Jirá ká
betá Sima'í bádsháh ke sámhne, us ke
Yardan pár pahunchte hí, aundhá hoke
girá;
19 Aur bádsháh ko kahá, Ai mere
khudáwand, gunáh mujh par mat dhar,
aur us ko, jo tere bande ne, jis din ki
merá khudáwand bádsháh Yarúsalam
se niklá, bar'aksí se kahá thá, yád na
kar, ki bádsháh use apne dil men
rakhe.
20 Kyúnki terá banda jántá hai,
ki main ne gunáh kiyá hai; aur dekh,
áj ke din main Yúsuf ke gharáne men
se pahle niklá, ki apne khudáwand
bádsháh ke istiqbál karne ko utrún.
21 Aur Zarúyáh ke bete Abishai ne
jawáb men kahá, Kyá Sima'í is bá'is
márá na jáegá, ki us ne KHUDÁWAND
ke masíh par la'nat kí?
22 Aur Dáúd ne farmáyá, Ai baní
Zarúyáh, mujhe tum se kyá, ki tum
áj ke din mere mukhálif ho jáo? kyá
Isráel men se koí ádmí áj ke din qatl
kiyá jáwe? kyá main to yih nahín
jántá, ki main áj ke din Isráel ká
bádsháh hún?
23 Tab bádsháh ne Sima'í ko kahá,
Tú márá na jáegá. Aur bádsháh ne
us par qasam kí.
24 ¶ Phir Sáúl ká betá Mifíbusat
bádsháh ke istiqbál ko utrá; aur us
ne, jis din se ki bádsháh niklá thá, us
din tak ki wuh salámat phir áyá, na
to apne pánw dhoe the, aur na apní
dárhí sanwárí thí, aur na apne kapre
dhulwáe the.
25 Aur aisá húá, ki jab wuh Ya-
rúsalam men bádsháh se milne áyá, to
bádsháh ne use kahá, Mifíbusat, kis
liye tú hamáre sáth na gayá?
26 Us ne jawáb diyá, Ai mere khu-
dáwand aur bádsháh, mere chákar ne
mujh se dagá kí: tere bande ne kahá
thá, ki Main apne liye gadhe par zín
bándhúngá, tá ki main sawár hoún,
aur bádsháh pás jáún; ki terá khádim
langrá hai.
27 So us ne mere khudáwand bád-
sháh ke huzúr mujh par, jo terá banda
hún, tuhmat kí; par merá khudáwand
bádsháh to Khudá ke firishte kí má-
nind hai: so jo terí nazaron men ach-
chhá ma'lúm ho, so kar.
28 Ki mere báp ká sárá gharáná
mere khudáwand bádsháh ke áge
murdon kí mánind thá: par tú ne
apne bande ko un men bithláyá, jo
tere dastarkhwán par khána kháte

hain. Pas, mere liye kyá munásib hai, ki ab bádsháh ke áge ziyáda shikwá karún?
29 Tab bádsháh ne use farmáyá, ki Tú apná ahwál kyún bayán kartá játá hai? main to kah chuká, ki Tú aur Zíbá kheton ko bánt lo.
30 Aur Mifíbusat ne bádsháh ko kahá, ki Hán, wuh sab le lewe; jis hál ki merá khudáwand bádsháh apne ghar men phir salámat pahunchá.
31 ¶ Aur Barzillí Jili'ádí Rájilím se utarke bádsháh ke sáth Yardan pár gayá, tá ki use Yardan ke pár le chale.
32 Aur yih Barzillí niháyat búrhá, balki assí baras ká thá: aur us ne bádsháh ko, jab ki wuh Mahnaim men pará thá, rasad pahunchái thí; is liye ki wuh bahut bará ádmí thá.
33 So bádsháh ne Barzillí ko farmáyá, ki Tú mere sáth pár chal, ki main Yarúsalam men apne sáth terí parwarish karúngá.
34 Aur Barzillí ne bádsháh ko jawáb diyá, ki Ab main kitne din jíúngá, jo bádsháh ke sáth Yarúsalam ko charh jáún?
35 Ki áj ke din main assí baras ká ho chuká; aur kyá main nek o bad men imtiyáz kar saktá hún? aur kyá terá banda, jo kuchh khátá pítá hai, us ká mazá ján saktá hai? aur kyá main gánewálon aur gánewálíon ká gáná sun saktá hún? pas, terá banda apne khudáwand bádsháh par kis wáste bár howe?
36 Ki terá banda thorí dúr tak Yardan ke pár bádsháh ke sáth játá; aur kyá zarúr hai, ki bádsháh mujh se badle men itná sulúk kare?
37 Apne bande ko rukhsat kíjiye, ki phir jáe, tá ki main apne shahr men marún, aur apne báp aur apní má kí gor ke áspás garún. Par dekh, terá banda Kimhám házir hai; wuh mere khudáwand bádsháh ke sáth pár jáwe; aur jo kuchh tujhe bhalá ma'lúm ho, so us se kar.
38 Tab bádsháh ne jawáb diyá, ki Kimhám mere sáth pár jáe, aur main us se, jaise terí marzí hogí, waise sulúk karúngá: aur jo kuchh tú mujh se mángegá, so tere liye main karúngá.
39 Aur sab log Yardan ke pár ho gaye. Aur jab bádsháh pár áyá, to bádsháh ne Barzillí ko chúmá, aur us ke liye barakat cháhí; aur wuh apne makán ko phir gayá.
40 Tab bádsháh Jiljál ko rawána húá, aur Kimhám us ke sáth chalá: aur Yahúdáh se sab log, aur Isráel ke logon men se bhí ádhe, bádsháh ke sáth guzre.
41 ¶ Aur dekho, ki Isráel ke sab log bádsháh pás áe, aur bádsháh se kahá, ki Hamáre bhái baní Yahúdáh tujhe kyún churá láe, aur jáke bádsháh ko, aur us ke gharáne ko, aur Dáúd ke sab sáthwále logon ko, Yardan pár se le áe?
42 Tab sáre baní Yahúdáh ne baní Isráel ko jawáb diyá, Yih is liye hai, ki bádsháh ko ham se nazdík ká rishta hai; so tumhen is sabab se ham par kyún rashk átá hai? kyá ham ne bádsháh ká kuchh khá liyá hai? yá us ne hamen kuchh 'inám diyá hai?
43 Phir baní Isráel ne baní Yahúdáh ko jawáb diyá, aur kahá, ki Ham ko bádsháh se das nisbaten hain, aur hamárá haqq tum se ziyáda Dáúd par hai: pas, tum ham ko kyún haqír jánte ho, ki tum ne bádsháh ke pher láne men pahle ham se saláh na púchhí? Aur baní Yahúdáh kí báten baní Isráel kí báton se bahut sakht thín.

XX BAB.

AUR ittifáqan wahán ek Bali'álí shakhs Binyamíní thá, jis ká nám Sib'a bin Bikrí thá: us ne narsingá phúnká, aur kahá, ki Na to hamárá hissa Dáúd ke sáth hai, aur na hamárí mírás Yassí ke bete ke sáth hai: ai Isráel, apne apne khaime ko chalo.

2 So har ek Isráelí Dáúd kí pairauí
ko chhorke Sib'a bin Bikrí ke píchhe
ho liyá: lekin Yahúdáh ke log Yar-
dan se leke Yarúsalam tak apne bád-
sháh se lipte rahe.
3 ¶ Aur Dáúd Yarúsalam ke bích
apne ghar men dákhil húá. Aur bád-
sháh ne apní un das haramon ko, jinhen
wuh apne ghar kí nigáhbání ke liye
chhor gayá thá, leke qaid men rakhá,
aur un ke liye kháná muqarrar kiyá,
par un ke pás na gayá. Pas we apne
marne ke din tak qaid men rahín, aur
randápe men guzrán kartí thín.
4 ¶ Aur bádsháh ne 'Amásá ko
hukm kiyá, ki Tín din ke darmiyán
baní Yahúdáh ko mujh pás jam'a kar,
aur tú bhí yahán házir ho.
5 So 'Amásá gayá, ki baní Yahúdáh
ko fáraham kare; par us ne us waqt
se, jo us ke liye muqarrar kiyá thá,
ziyáda derí kí.
6 Tab Dáúd ne Abishai se kahá, ki
Ab Sib'a bin Bikrí kí taraf se ham ko
Abisalúm kí banisbat ziyáda nuqsán
hogá: so tú apne khudáwand ke khá-
dimon ko le, aur us ká píchhá kar;
na ho, ki wuh muhkam shahron men
jáwe, aur hamárí nazar se bach nikle.
7 So us kí pairauí men Yúab ke
log, aur Karetí, aur Faletí, aur sáre
bahádur, nikle, aur Yarúsalam se báhar
gaye, ki Sib'a bin Bikrí ká píchhá
karen.
8 Aur jab we us bare patthar ke
nazdík, jo Jiba'ún men hai, pahunche,
to 'Amásá un ke áge se áyá. Aur Yúab
ne apní poshák jo pahine thá kasí thí,
aur us ke úpar ek patká thá, ma'a
talwár ke, miyán kí húí, jo us kí ka-
mar men bandhí thí, aur játe játe wuh
nikal parí.
9 So Yúab ne 'Amásá ko kahá, Ai
mere bhái, tú salámatí se hai? Aur
Yúab ne 'Amásá kí dárhí dahne háth
se pakrí, ki us ká bosa lewe.
10 Aur 'Amásá ne us talwar ká, jo
Yúab ke háth men thí, khiyál na kiyá:
so us ne us se pánchwín paslí par aisá
márá, ki us kí antríán zamín par nikal
parín, aur dúsrá wár na kiyá; so wuh
mar gayá. Phir Yúab aur us ká bhái
Abishai Sib'a bin Bikrí ke píchhe ra-
wána húe.
11 Tab ek shakhs Yúab ke jawánon
men se us ke pás khará rahá, aur yún
bolá, Jo koí Yúab se rází hai, aur jo
koí Dáúd kí taraf hai, so Yúab ke
píchhe chale.
12 Aur 'Amásá ráste ke darmiyán
lahú men lot pot kar rahá. Aur jab
us shakhs ne dekhá, ki sab log khare
hain, to wuh 'Amásá ko ráh par se
maidán men khínch le gayá, aur use
kaprá urhá diyá; is liye ki dekhá, ki
jo koí us ke nazdík áyá, so khará húá.
13 Aur jab wuh ráh par se use uthá
le gayá, to sab log Yúab ke sáth Sib'a
bin Bikrí ká píchhá karne ko rawána
húe.
14 ¶ So wuh sáre baní Isráel ke
firqon men hotá húá Abíl, aur Bait-
Ma'akah, aur sáre Biarím tak gayá;
aur we sab bhí jam'a húe, aur us ke
píchhe chale.
15 Aur unhon ne áke use Bait-Ma-
'akah ke Abíl men gherá, aur shahr ke
sámhne ek damdama bándhá, aur wuh
díwár ke barábar rahá; aur sab log, jo
Yúab ke sáth the, koshish kar rahe the,
ki díwár ko girá den.
16 ¶ Us waqt ek dánishmand 'au-
rat shahr men se chillái, aur kahá, ki
Suno, suno; mihrbání se Yúab ko
kaho, ki Yahán nazdík áiye, ki main
tujh se kuchh kahún.
17 Aur jab wuh us ke nazdík áyá,
to us 'aurat ne use kahá, ki Kyá tú
Yúab hai? Wuh bolá, Main wuhí
hún. Tab us ne use kahá, ki Apní
bándí kí bát suniye. Wuh bolá, Main
suntá hún.
18 Tab wuh bolí, ki Qadím zamáne
men yih masal kahte the, ki We zarúr
Abíl se mashwarat cháhenge: aur is
tarah we kám ko khatm karte the.

19 Aur main̲ Isráel men̲ sulhkhwáh
aur diyánatdár hún̲: so tú cháhtá hai,
ki ek shahr ko, aur us ko, jo Isráel kí
ek má thí, halák kare: so tú kyún̲
KHUDÁWAND kí mírás ko nigalne cháh-
tá hai?
20 Yúab ne jawáb diyá, aur kahá,
Yih mujh se dúr rahe, yih mujh se dúr
rahe, ki nigal jáún̲, yá halák karún̲.
21 Yih aisí bát nahín̲: balki koh
i Ifráím ká ek shakhs, jis ká nám Sib'a
bin Bikrí hai, us ne bádsháh par, ya'ne
Dáúd par apná háth uṭháyá hai: so
faqat usí ko mere hawále kar de, ki
main̲ shahr se chalá jáún̲. Us 'aurat
ne Yúab ko kahá, Dekh, us ká sir díwár
par se tujh pás phenk diyá jáegá.
22 Tab wuh 'aurat apní dánáí se
sab logon̲ ke pás gayí. So unhon̲ ne
Sib'a bin Bikrí ká sir káṭke báhar
Yúab kí taraf phenk diyá. Tab us ne
narsingá phúnká, aur log shahr par se
uṭhke ek ek apne khaime ko gaye.
Aur Yúab phirke Yarúsalam men̲ bád-
sháh pás áyá.
23 ¶ Aur Yúab Isráel ke sáre lash-
kar ká sardár thá, aur Bináyáh bin
Yahúyad'a Karetíon̲ aur Faletíon̲ ká
sardár thá;
24 Aur Adúrám khiráj ká dároga
thá; aur Akhilúd ká beṭá Yahúsafat
muhásib thá;
25 Aur Siba' munshí thá; aur Sa-
dúq aur Abiyátar káhin the;
26 Aur 'Irá Yáirí bhí Dáúd ká ek
sardár thá.

XXI BA'B.

PHIR Dáúd ke 'asr men̲ pai á pai
tín sál kál paṛá; aur Dáúd ne
KHUDÁWAND ke huzúr saláh púchhí.
So KHUDÁWAND ne farmáyá, ki Yih
Sáúl ke aur us ke khúnrez gharáne ke
sabab se hai, ki us ne Jiba'úníon̲ ko
qatl kiyá.
2 Tab bádsháh ne Jiba'úníon̲ ko
talab kiyá, aur un se bát kahí. (Aur
yih Jiba'úní Isráel kí nasl men̲ se na
the, balki Amúrí the jo báqí rah gaye
the; aur baní Isráel ne un se qasam
kí thí; aur Sáúl ne cháhá, ki unhen̲
qatl kare; kyún̲ki use baní Isráel aur
baní Yahúdáh ke sabab gairat thí.)
3 So Dáúd ne Jiba'úníon̲ se kahá,
Main̲ tumháre liye kyá karún̲, aur
main̲ kis chíz se kafára dún̲, tá ki
tum KHUDÁWAND kí mírás ke liye
barakat cháho?
4 So Jiba'úníon̲ ne use kahá, ki
Ham Sáúl se aur us ke gharáne se
rúpe aur sone ke tálib nahín̲; aur na
tú hamáre liye Isráel ke kisí mard ko
ján se már. So wuh bolá, Pas, aur
tum kyá cháhte ho, ki main̲ tumháre
liye karún̲?
5 Tab unhon̲ ne bádsháh ko jawáb
diyá, ki Wuh shakhs, jis ne hamen̲
halák kiyá, aur hamárí mukhálafat
par aise mansúbe bándhe, ki ham
nábúd kiye jáwen̲, aur Isráel kí kisí
mamlukat men̲ báqí na rahen̲,
6 So us ke beṭon̲ men̲ se sát ádmíon̲
ko hamáre hawále kar, ki ham unhen̲
KHUDÁWAND ke liye KHUDÁWAND ke
barguzíde Sáúl ke Jibi'ah men̲ laṭká
den̲. Tab bádsháh bolá, ki Main̲
unhen̲ hawále karún̲gá.
7 Par bádsháh ne Mifíbusat bin
Yúnatan bin Sáúl par rahmat kí, us
qasam ke sabab, jo unhon̲ ne, ya'ne
Dáúd aur Sáúl ke beṭe Yúnatan ne,
KHUDÁWAND ko darmiyán deke ápas
men̲ khái thí.
8 Par bádsháh ne Aiyáh kí beṭí
Risfah ke do beṭe, jo Sáúl ke liye janí
thí, ya'ne Armúní aur Mifíbusat; aur
Sáúl kí beṭí Maikal ke pánch beṭe, jo
Barzillí Mahúlátí ke beṭe 'Adriel ke
liye janí thí, pakṛá;
9 Aur unhen̲ Jiba'úníon̲ ke hawále
kiyá, aur unhon̲ ne unhen̲ ṭíle par
KHUDÁWAND ke huzúr laṭká diyá: we
sáton̲ ke sát faná húe, aur fasl ke
auwal mausim men̲, us ke pahle dinon̲
men̲, jis waqt ki jau káṭná shurú' húá
thá, we máre gaye.
10 ¶ Tab Aiyáh kí beṭí Risfah ne

ṭáṭ ká libás liyá, aur shurú' i fasl se us ko apne wáste chaṭán par bichhá diyá, jab tak ki ásmán se un par pání paṛná shurú' húá; so us ne unhen̲ din ko hawáí parandon̲ se, aur rát ko janglí darindon̲ se, bacháyá, ki unhen̲ na chhúwen̲.

11 Aur Dáúd ko ḳhabar pahunchí, ki Sáúl kí haram Aiyáh kí beṭí Risfah ne yún̲ kiyá.

12 ¶ So Dáúd ne jáke Sáúl kí haḍḍíon̲, aur us ke beṭe Yúnatan kí haḍḍíon̲ ko, Jili'ád ke Yabísíon̲ se pher liyá; ki we unhen̲ Baitshán ke kúche men̲ se, jis waqt ki Filistíon̲ ne Sáúl ko Jibú'a men̲ márá, aur unhen̲ laṭká diyá thá, churá le gaye the.

13 So wuh Sáúl kí haḍḍíon̲ aur us ke beṭe Yúnatan kí haḍḍíon̲ ko wahán̲ se le áyá, aur in sab kí haḍḍíon̲ ko, jo laṭkáe gaye the, jam'a karwáyá.

14 Aur unhon̲ ne Sáúl aur us ke beṭe Yúnatan kí haḍḍíon̲ ko Binyamíní zamín ke Zil'a men̲, us ke báp Qís kí gor men̲, gáṛá: aur sab, jo kuchh ki bádsháh ne farmáyá, unhon̲ ne kiyá. Aur ba'd us ke us sarzamín kí bábat Ḳhudá ne minnaten̲ sun lín̲.

15 ¶ Aur Filistí Isráel se phir laṛe; aur Dáúd apne ḳhádimon̲ ke sáth niklá, aur Filistíon̲ se laṛá; aur Dáúd be-táb ho gayá.

16 Us waqt Ishbi-banúb ne, jo Rafá ke beṭon̲ men̲ se thá, jis ke neze ká phal wazn men̲ tín sau misqál thá, aur wuh ek nayá tegá bándhe thá, cháhá, ki Dáúd ko már le.

17 Par Zarúyáh ke beṭe Abishai ne us kí kumak kí, aur us Filistí par wár kiyá, aur use qatl kiyá. Tab Dáúd ke logon̲ ne use qasam dí, aur kahá, ki Tú phir kabhí hamáre sáth jang par mat nikliyo, tá ki Isráel ká chirág bujh na jáe.

18 Aur aisá húá, ki ba'd us ke phir Filistíon̲ se Júb men̲ laṛáí húí: tab Húsátí Sibkí ne Saf ko, jo Rafá ke beṭon̲ men̲ se thá, qatl kiyá.

19 Aur phir Filistíon̲ se Júb men̲ ek aur laṛaí húí: tab Ilhanán bin Ya'rí i A'rijím ne, jo Baitlaham ká thá, Játí Júliyat ko, jis ká neza aisá thá, jaisá ki juláhon̲ ká shahtír hotá hai, márá.

20 Phir Ját men̲ ek aur laṛáí húí, aur wahán̲ ek baṛá qadd-áwar shaḳhs thá; us ke har háth men̲ aur har pán̲w men̲ chha chha unglíán̲ thín̲, jo sab kí sab chaubís hotí hain̲; aur yih bhí Rafá ko paidá húá thá.

21 Us ne, jis waqt ki Isráel ko ta'ana diyá, us waqt Dáúd ke bhái Sima'í ke beṭe Yahúnatan ne use márá.

22 Yihí cháron̲ Rafá ke sulb se Ját men̲ paidá húe, aur Dáúd ke háth se aur us ke ḳhádimon̲ ke háth se máre paṛe.

XXII BA'B.

AUR Dáúd ne, jis din ki ḲHUDÁWAND ne us ko us ke sáre dushmanon̲ aur Sáúl ke háth se rihái dí, ḲHUDÁWAND ke áge is gít kí báten̲ kahín̲:

2 Aur wuh bolá, ki ḲHUDÁWAND merí chaṭán, aur merá gaṛh, aur merá chhuṛánewálá hai;

3 Merí chaṭán ká Ḳhudá hai: us par merá bharosá hai; wuh merí sipar hai, aur merí naját ká síng hai; merá únchá burj, aur merí panáhgáh, aur merá naját-denewálá hai; tú hí mujhe zulm se bachátá hai.

4 Main̲ ḲHUDÁWAND ko pukárún̲gá, jo sitáish ke láiq hai: yún̲ hí main̲ apne dushmanon̲ se chhuṛáyá jáún̲gá.

5 Ki maut kí lahron̲ ne mujhe gherá; Bali'álí logon̲ ke sailábon̲ ne mujhe ḍaráyá.

6 Gor ke dukhon̲ ne mujh ko gherá; maut ke phandon̲ ne mujhe áge se já liyá.

7 Apní musíbat ke waqt main̲ ne ḲHUDÁWAND ko pukárá, aur apne Ḳhudá ke áge chilláyá: us ne apní haikal men̲ se merí áwáz suní, aur merá nála us ke kánon̲ tak pahunchá.

8 Tab zamín larzí aur kámpí;
ásmán kí bunyáden hil gayín aur
larzín, is liye ki wuh gussewar húá.
9 Us ke nathnon se ek dhunwán uṭh
rahá, aur us ke munh se ág nikalke
khátí gayí, ki jis se koele dahak gaye.
10 Us ne ásmán ko jhukáyá, aur
wuh níche utrá, aur andherá us ke
pánwon tale thá.
11 Wuh ek karúbí par sawár hoke
uṛá; aur hawá ke paron par namúd
húá.
12 Aur us ne apne girdágird táríkí
kí qanáten khaṛí kín, kále pánion aur
bádalon kí ghaṭá ke sáth.
13 Us chamak se, jo us ke áge áge
hotí thí, koele sulge.
14 Khudáwand ásmán par se garjá,
aur Ta'álá ne apní áwáz sunáí.
15 Aur tír chaláe, aur unhen tittar
bittar kiyá; bijlí bhí chamkáí, aur
unhen shikast dí.
16 Khudáwand kí jhunjhláhaṭ se,
aur us ke nathnon ke dam ke jhoke
se, samundar kí tháhen namúd húín;
dunyá kí newen khul gayín.
17 Us ne úpar se bhejá, aur mujhe
pakaṛ liyá; us ne mujhe bahut pánion
men se khínchke nikálá.
18 Us ne mujhe mere qawí dush-
man se, aur un se, jo merá kína rakhte
the, chhuṛáyá; ki we mujh se niháyat
zabardast the.
19 Unhon ne merí musíbat ke din
mujhe áge se já liyá: par Khudáwand
merá takiya thá.
20 Wuh mujh ko kusháda makán
men nikál láyá: us ne mujh ko naját
bakhshí, is liye ki wuh mujh se khush
thá.
21 Khudáwand ne merí rástí ke
muwáfiq mujh ko jazá dí; aur mere
háthon kí pákízagí ká mujhe badlá
diyá.
22 Kyúnki main ne Khudáwand
kí ráhon kí muháfazat kí, aur main
ne apne Khudá kí pairauí se sarkashí
na kí.
23 Ki us kí sárí 'adálaten mere zer
i nazar rahín: aur us ke ahkám jo
hain, so main ne unhen apne se dúr
na kiyá.
24 Main us ke huzúr men rást thá,
aur main ne apne ta,ín apní badkárí
se báz rakhá.
25 So Khudáwand ne merí rástí
aur merí pákí ke muwáfiq, jo us kí
ánkhon ke sámhne thí, mujh ko sila
diyá.
26 Tú rahm-karnewále par rahm
kartá hai, aur rástí-karnewále ko apne
ta,ín rást dikhlátá hai.
27 Tú un ko, jo khális hain, apne
ta,ín khális dikhátá hai; par jo ṭerhe
hain, tú un par apne ta,ín ṭerhá záhir
kartá hai.
28 Tú un logon ko, jin par bipat
paṛí hai, bachátá hai: par jo gha-
mand rakhte hain, un par terí ánkhen
lagí hain, tá ki unhen past kare.
29 Ki tú, ai Khudáwand, merá
chirág hai: aur Khudáwand mere
andhere ko roshan karegá.
30 Terí kumak se main ek fauj par
dauṛtá hún: main apne Khudá kí
kumak se díwár kúd gayá.
31 Khudá jo hai, us kí ráh kámil
hai; Khudáwand ká kalám sáf, táyá
húá, hai: wuh un sab kí, jinhen us
ká bharosá hai, sipar hai.
32 Khudáwand ke siwá kaun Khu-
dá hai? aur hamáre Khudá ko chhoṛke
kaun chaṭán hai?
33 Khudá merí qúwat aur merá
zor; aur wuhí merí ráh kámil kartá
hai.
34 Wuh mere pánwon ko harní ke
se banátá hai; wuh mujh ko mere
únche makánon par biṭhátá hai.
35 Wuh mere háthon ko laṛne kí
ta'lím detá hai, aisá ki pítal kí kamán
mere bázúon se jhukáí játí hai.
36 Tú hí ne apní naját kí sipar
mujh ko bakhshí: aur terí hí mihrbání
ne mujh ko buzurg kiyá.
37 Tú ne mere qadam mere tale

kusháda kiye, aisá ki mere ṭakhne
ḍagmagáte nahín.
38 Main ne apne dushmanon ká
píchhá kiyá, aur unhen faná kiyá,
aur munh na moṛá, jab tak ki unhen
nábúd na kiyá.
39 Main ne unhen khá liyá, aur
unhen zakhmí kiyá, aisá ki we uṭh
na saken; hán, we mere qadamon tale
paṛe hain.
40 Kyúnki tú ne jang ke liye zor
se merí kamar bándhí: we, jo mujh
par chaṛh áte hain, tú ne un ko mere
zer kar diyá.
41 Tú hí ne mere dushmanon kí
píṭh mujh ko dikhláí, tá ki main unhen,
jo merá kína rakhte hain, káṭ ḍálún.
42 We intizár men the, par chhu-
ṛánewálá koí na ṭhahrá; Khudáwand
kí taraf bhí, par us ne unhen jawáb
na diyá.
43 Tab main ne unhen aisá písá,
ki gard kar diyá; main ne un ko aisá
raundá, ki ráste kí kíchaṛ ho gaye,
aur unhen bithrá diyá.
44 Tú hí ne mujh ko mere logon
ke jhagṛe se chhuṛáyá; tú hí ne mujh
ko gair-qaumon ká sardár kiyá; ek
guroh, jise main nahín pahchántá,
merí bandagí karegí.
45 Ajnabí log merí khushámad ka-
renge; yihí, ki sunenge, aur mere
farmánbardár ho jáenge.
46 Ajnabí log faná ho jáenge, aur
we apne áṛ ke makánon men dahshat
kháenge.
47 Khudáwand zinda hai; aur
merí Chaṭán mubárak hai; merí na-
ját kí chaṭán ká Khudá buland aur
bálá hai.
48 Khudá hí hai, jo merá intiqám
letá hai, aur logon ko mere zer kar
detá hai.
49 Aur wuh mujhe mere dushman-
on ke darmiyán se nikál látá hai: tú
hí mere hamla-karnewálon par mujhe
buland kartá hai: tú hí ne zálim
ádmí se mujh ko riháí dí hai.
50 So main, ai Khudá, qaumon ke
bích terá shukr karúngá, aur tere nám
ke gít gáúngá.
51 Ki wuh apne bádsháh kí naját
ká burj hai: aur apne masíh Dáúd par,
aur us kí nasl par, abad tak rahm
karnewálá hai.

XXIII BA'B.

YIH Dáúd ká pichhlá kalám hai.
Yassí ke beṭe Dáúd ne kahá, aur
us shakhs ne, jo sarfaráz kiyá gayá
thá, kahá, Ya'qúb ke Khudá ke masíh
ne, jo Isráel men achchhá gánewálá
thá, kahá,
2 Khudáwand kí Rúh mujh men
bolí, aur us ká sukhan merí zubán par
thá.
3 Isráel ke Khudá ne kahá, Isráel
kí Chaṭán ne mujhe kahá, Insán par
saltanat kartá húá ek Sádiq hai, khu-
dátarsí ke sáth hukúmat kartá húá.
4 Aur wuh subh kí roshní ke má-
nind hogá, jab ki súraj nikaltá hai;
aisí subh, ki jis ke sáth badlián nahín
hotín; aur ghás kí mánind, jo bárish
ke ba'd kaṛí dhúp ke bá'is zamín se
nikaltí.
5 Agarchi merá ghar Khudá kí
banisbat is ḍaul ká nahín, lekin us
ne ek abadí 'ahd, jo sab chízon men
árásta aur páedár hai, mere sáth kiyá
hai: ki merí sárí salámatí, aur merá
sárá shauq, yihí hai, báwujúde ki wuh
use na ugáwe.
6 ¶ Par Bali'ál ke log, sab ke sab
kánṭon kí mánind ukháṛ phenke jáen-
ge; kyúnki we háthon se pakṛe nahín
játe:
7 Aur jo shakhs ki unhen chhúá
cháhe, use zarúr hai ki lohá yá neza ke
phal ko us kám men láwe; aur we
wahín ke wahín ág se jaláe jáenge.
8 ¶ Aur Dáúd ke baháduron ke
nám ye hain: pahlá Ta-Hakmúní, jo
kursí par baiṭhtá thá, sardáron ka
ra,is thá; wuhí Adíno thá, jo Ezní
kahláyá; usí ne áṭh sau par bhálá

chaláyá, aur unhen ek hí waqt qatl
kiyá.
9 Us ke ba'd Dúdú ká betá Ili'azar
Akhúhí; yih un tín pahlawánon men
se ek thá, jo Dáúd ke sáth charh gaye
the, jab ki us ne un Filistíon ko jo
jang par charhe the ta'na diyá thá,
aur sáre baní Isráel chale gaye the:
10 So us ne uthke Filistíon ko má-
rá, yahán tak ki us ká háth thak
gayá, aur qabza háth men jam gayá:
aur Khudáwand ne us din barí fath
kí; aur báqí log us ke píchhe faqat
lútne ke liye phir áe.
11 Ba'd us ke Harárí Ají ká betá
Sammah thá. Jis waqt Filistí chára
lene ke liye ek qit'a i zamín men,
jahán masúr ke darakht the, jam'a
húe the, aur sab log Filistíon ke áge
se bhág gaye,
12 Wuh us khet ke bíchon bích
khará rahá, aur us ko bacháyá, aur
Filistíon ko qatl kiyá: aur Khudá-
wand ne barí fath kí.
13 Aur un tís men se tín sardár
nikle, aur 'Adullám ke magáre ko
dirau ke waqt Dáúd pás áe: aur Filis-
tíon kí fauj Rifáíon kí wádí men
khaimazan thí.
14 Aur Dáúd us waqt ek garhí
men thá, aur Filistíon ká tiláwa Bait-
laham men thá.
15 Aur Dáúd ne taraste húe kahá,
Ai kásh ki koí shakhs us kúe ká, jo
Baitlaham ke ástáne par hai, ek ghúnt
pání mujhe pilátá!
16 Aur un tínon pahlawánon ne
Filistíon ká lashkar torá, aur Baitla-
ham ke kúe se pání bhará, aur láke
Dáúd ko diyá: lekin us ne na cháhá
ki píe; balki use Khudáwand ke liye
tapáyá.
17 Aur us ne kahá, Mujh se dúr ho,
ai Khudáwand, ki main aisá karún;
ki yih un logon ká lahú hai, jo apní
ján par khelke gaye: so us ne na chá-
há, ki use píe. Pas un tínon pahla-
wánon ne yihí kám kiye.
18 Aur Zarúyáh ke bete Yúab ká
bháí Abishai bhí tín men ek sardár
thá. Us ne tín sau par bhálá chaláyá,
aur unhen qatl kiyá, aur tín men nám-
dár húá.
19 Wuh to tínon men sab se ziyá-
da 'izzatwálá thá, aur un ká sardár
húá: par wuh pahle tínon ke barábar
na thá.
20 Aur Yahúyad'a ká betá Biná-
yáh, ek bare bahádur ká betá, jo Qab-
zíel ká thá, jis ne bahut se kám kiye
the; usí ne Moáb ke do jawán misl
sher i babar ke máre; aur jáke barf
ke mausim men ek gár ke bích ek
sher i babar márá.
21 Aur us ne ek rú-dár Misrí ko
qatl kiyá: us Misrí ke háth men ek
bhálá thá; par wuh lath leke us par
lapká, aur Misrí ke háth se bhálá
chhín liyá, aur usí ke bhále se use
márá.
22 Pas Yahúyad'a ke bete Bináyáh
ne yih yih kuchh kiyá, aur tínon pah-
lawánon men us ká nám thá.
23 Wuh un tíson se ziyáda 'izzat-
wálá thá, par wuh un tín ke barábar
na thá. Aur Dáúd ne use apne kháss
lashkar ká sardár kiyá.
24 Aur Yúab ká bháí 'Asáhel in
tíson men se ek thá; aur Ilhanán
Baitlaham ke Dúdú ká betá,
25 Sammah Harúdí, Iliqa Harúdí,
26 Khalis Faltí, 'I'rá bin 'Aqís
Taqú'í,
27 Abi'azar 'Anatútí, Mabúní Hú-
sátí,
28 Zalmún Akhúhí, Maharí Natú-
fátí,
29 Halib bin Ba'anah Natúfátí,
Ittai bin Ribí, baní Binyamín ke
Jibi'ah ká,
30 Fira'túní Bináyáh, aur Nahal i
Ja'as ká Hiddí,
31 Abi-galbún 'Arbátí, 'Azmavat
Barhúmí,
32 Ilyahba Sa'albúní, Baní Yasín
Yahúnatan,

33 Sammah Harárí, Ak̲h̲iám bin
Sarár Harárí,
34 Ilifalat bin Ahasbí bin Ma'akátí,
Ili'ám bin Ak̲h̲ituffal Jilúní,
35 Hasrai Karmilí, Fagarí Arbí,
36 Ijál bin Nátan, Zúbah se, Baní
Jaddí,
37 Silaq 'Ammúní, Naharí Biarútí,
jo Yúab bin Zarúyáh ká silahbardár
thá,
38 'I'rá Itrí, Jaríb Itrí,
39 U'riyáh Hittí: sab saintís húe.

XXIV BA'B.

BA'D us ke Ḳhudáwand ká gussa
Isráel par phir bhaṛká; ki us
ne Dáúd ke dil men̲ ḍálá, ki un ká
muk̲h̲álif hoke kahe, ki Já, aur Isráel
aur Yahúdáh ko gin.
2 Kyún̲ki bádsháh ne lashkar ke
sardár Yúab ko, jo us ke sáth thá,
hukm kiyá, ki Isráel ke sáre firqon̲
men̲, Dán se leke Biarsab'a tak, guzar
karo, aur logon̲ ko gino, tá ki logon̲
ká 'adad mujhe ma'lúm ho.
3 Tab Yúab ne bádsháh ko kahá,
ki Ḳhudáwand terá Ḳhudá un logon̲
ko us se, ki jitne we ab hain̲, sau
chand ziyáda kare, aur ki mere k̲h̲udá-
wand bádsháh kí ánkhen̲ yih dekhen̲:
par kyá sabab hai, ki mere k̲h̲udá-
wand bádsháh ká dil is kám se lagá
hai?
4 Lekin bádsháh kí bát Yúab aur
lashkar ke sardáron̲ par gálib áí. Aur
Yúab aur lashkar ke sardár bádsháh
ke huzúr se Isráel ke logon̲ ká shumár
karne ko nikal gaye.
5 ¶ Aur we Yardan pár utre, aur
'Ará'ir men̲, jo wádí i Jadd ke shahr
kí dahní taraf ko Ya'zír ke ruk̲h̲ hai,
k̲h̲aimazan húe;
6 Wahán̲ se Jili'ád aur Tahtím-
Hudsí kí sarzamín ko áe; aur Dán-
Ya'an ko wárid húe; aur ghúmke
Saidá tak pahunche;
7 Aur wahán̲ se Súr ke muhkam
shahr tak áe, aur Hawíon̲ aur Kan-
'ánion̲ ke sáre shahron̲ tak bhí; aur
Yahúdáh ke janúb ko Biarsab'a tak
nikal gaye.
8 Chunánchi sárí mamlukat men̲
sair karke nau mahíne bís din ke ba'd
Yarúsalam ko áe.
9 Aur Yúab ne logon̲ ke shumár
kí fard bádsháh ko dí: so Isráel ke
áṭh lákh bahádur mard talwariye the.
Aur Yahúdáh ke mard pánch lákh
the.
10 ¶ Aur Dáúd ká dil, ba'd us ke
ki us ne logon̲ ká shumár kiyá, be-
chain ho gayá: aur Dáúd ne Ḳhudá-
wand ko kahá, Yih, jo main̲ ne kiyá,
so baṛá gunáh hai; ab, ai Ḳhudáwand,
fazl se apne bande ká gunáh bak̲h̲sh
díjiye; ki main̲ ne baṛí ahmaqí ká
kám kiyá.
11 So jab Dáúd subh ko uṭhá, to
Ḳhudáwand ká kalám Jád par, jo
Dáúd ká gaib-bín thá, názil húá, aur
us ne kahá, ki
12 Já, aur Dáúd se kah, ki Ḳhudá-
wand yún̲ farmátá hai, Main̲ tere
sámhne tín baláen̲ pesh látá hún̲; tú
un men̲ se ek ko ik̲h̲tiyár kar, ki main̲
use tujh par bhejún̲.
13 So Jád Dáúd pás áyá, aur us ko
k̲h̲abar dí, aur us se púchhá, ki Tú
kyá cháhtá hai? kyá tujh par, tere
mulk men̲, sát baras ká kál paṛe? yá
tú tín mahíne tak apne dushmanon̲ se
bhágtá phire, aur we tujhe rageden̲?
yá terí mamlukat men̲ tín din tak
wabá paṛe? ab saláh le, aur tajwíz kar,
ki main̲ use, jis ne mujhe bhejá, kyá
jawáb dún̲.
14 Tab Dáúd ne Jád ko kahá, Main̲
baṛe shikanje men̲ hún̲: lekin Ḳhu-
dáwand ke háth men̲ giriftár honá
bihtar hai; ki us kí rahmaten̲ 'azím
hain̲: par insán ke háth men̲ giriftár
honá na cháhiye.
15 ¶ So Ḳhudáwand ne Isráel par
wabá bhejí, jo us subh se leke mu-
qarrarí waqt tak rahí: aur Dán se leke
Biarsab'a tak logon̲ men̲ se sattar hazár
ádmí mar gaye.

16 Aur jab firishte ne apná háth
baṛháyá ki Yarúsalam ko faná kare, to
KHUDÁWAND badí karne se pachhtáyá;
aur us firishte ko, jo logon ko mártá
thá, kahá, Yih bas hai; ab apná háth
khínch. Us waqt KHUDÁWAND ká
firishta Yabúsí Araunáh ke khalihán
par khaṛá thá.
17 Aur Dáúd ne, jab us firishte ko,
jo logon ko mártá thá, dekhá, to KHU-
DÁWAND ko kahá, Dekh, gunáh to
main ne kiyá, aur badí mujh se húí;
par in bheron ká kyá qusúr? pas,
mujh hí par, aur mere báp ke gharáne
par, apná háth chaláiye.
18 ¶ Aur us roz Jád Dáúd pás áyá,
aur use kahá, Já, aur Yabúsí Araunáh
ke khalihán par KHUDÁWAND ke liye
mazbah baná.
19 Aur Dáúd ne Jád ke kahne ke
muwáfiq, jaisá ki KHUDÁWAND ká
hukm thá, kiyá.
20 Aur Araunáh ne nigáh kí, aur
bádsháh aur us ke chákaron ko apní
taraf áte dekhá: so Araunáh niklá,
aur bádsháh ke áge jhukke zamín par
sijda kiyá.
21 Aur Araunah ne kahá, Khudá-
wand merá bádsháh apne bande pás
kyún áyá? Dáúd ne kahá, Tá ki kha-
líhán tujh se mol lún, aur KHUDÁ-
WAND ká ek mazbah banáún, tá ki
logon men se wabá játí rahe.
22 Araunáh ne Dáúd ko kahá, ki
Merá khudáwand bádsháh, jo kuchh
bihtar jáne, lewe, aur use guzráne;
aur dekh, yahán sokhtaní qurbání ke
liye bail, aur dáen chaláne ke asbáb,
bailon ke sámán samet, índhan ke liye
hain.
23 Yih sab kuchh Araunáh ne bád-
sháh kí tarah bádsháh ko diyá. So
Araunáh ne bádsháh se kahá, ki KHU-
DÁWAND terá Khudá tujh ko qabúl
kare.
24 Tab bádsháh ne Araunáh se
kahá, Yún nahín; balki main qímat
deke us ko tujh se mol lúngá; aur
main un chízon ko leke, ki jin par
merá kuchh kharch na ho, KHUDÁ-
WAND apne Khudá ko sokhtaní qur-
bánián na chaṛháúngá. So Dáúd ne
wuh khalíhán aur we bail pachás mis-
qál chándí deke mol liye.
25 Aur Dáúd ne wahán KHUDÁ-
WAND ke liye mazbah banáyá, aur
sokhtaní qurbánián aur salámatí kí
qurbánián chaṛháín. Aur KHUDÁWAND
ne zamín ke liye un kí du'á qabúl kí,
aur wabá Isráel men se játí rahí.

SALA'TI'N KI' PAHLI' KITA'B.

I BA'B.

AUR Dáúd bádsháh búṛhá aur ku-
hansál húá; aur we us par kapṛe
uṛháte the, par wuh garm na hotá thá.
2 So us ke khádimon ne use kahá,
ki Hamáre khudáwand bádsháh ke
liye ek kunwárí 'aurat ḍhúnḍhí jáwe,
jo ki bádsháh ke huzúr khaṛí rahe,
aur us kí khabargírí kiyá kare, aur
terí god men so rahá kare, tá ki ha-
márá khudáwand bádsháh garm howe.
3 Chunánchi unhon ne Isráel kí
sárí mamlukat men ek jawán khush-
shakl 'aurat kí talásh kí, aur Shúna-
mít Abishág ko páyá; so use bádsháh
pás láe.

4 Aur wuh jawán 'aurat bahut shakíl thí: so wuh bádsháh kí ḳhabargírí aur us kí ḳhidmat kartí thí; lekin bádsháh ne us se suhbat na kí.

5 ¶ Us waqt Hajjít ke beṭe Adúniyáh ne apne ta,íṉ buland kiyá, aur kahá, Maiṉ bádsháh hoúṉgá; aur apne liye gáṛíáṉ, aur sawár, aur pachás ádmí, jo us ke áge áge dauṛeṉ, taiyár kiye.

6 Aur us ke báp ne us ko yih kahne se kabhí ázurda na kiyá thá, ki Tú ne yúṉ kyúṉ kiyá? aur wuh bhí bahut ḳhúbsúrat thá: aur us kí má jo thí use Abisalúm ke ba'd janí thí.

7 Aur wuh Zarúyáh ke beṭe Yúab aur Abiyátar káhin se guftogú kartá thá: aur ye donoṉ Adúniyáh ke pairau hoke us kí madad karte the.

8 Lekin Sadúq káhin, aur Yahúyad'a ká beṭá Bináyáh, aur Nátan nabí, aur Sima'í, aur Re'í, aur Dáúd ke bahádur log, Adúniyáh ke sáth na the.

9 Aur Adúniyáh ne bheṛeṉ, aur bail, aur pále húe chaupáe, Zuhalat ke patthar par, jo 'Ain Rájil ke barábar hai, zabh kiye, aur apne sab bháíoṉ, ya'ne bádsháh ke beṭoṉ kí, aur sab Yahúdáh ke logoṉ, bádsháh ke mulázimoṉ, kí da'wat kí:

10 Par Nátan nabí, aur Bináyáh, aur bahádur logoṉ, aur apne bhái Sulaimán ko, na buláyá.

11 ¶ So Nátan ne Sulaimán kí má Bintsab'a se muḳhátib hoke kahá, Kyá tú ne nahíṉ suná, ki Hajjít ká beṭá Adúniyáh saltanat kartá hai, aur hamárá ḳhudáwand Dáúd nahíṉ jántá?

12 Ab tú á, ki maiṉ tujhe saláh dúṉ, tá ki tú apní, aur apne beṭe Sulaimán kí, ján bacháe.

13 Tú já, aur Dáúd bádsháh ke huzúr meṉ dáḳhil ho, aur use kah, Ai mere ḳhudáwand bádsháh, kyá tú ne apní laundí se qasam kháke nahíṉ kahá, ki Yaqínan terá beṭá Sulaimán mere ba'd saltanat karegá, aur wuhí mere taḳht par baiṭhegá? pas, Adúniyáh kyúṉ bádsháhat kartá hai?

14 Aur dekh, jis waqt ki tú bádsháh se bát chít karegí, tab maiṉ bhí tere píchhe á pahunchúṉgá, aur terí bátoṉ ko sábit karúṉgá.

15 ¶ So Bintsab'a andar ḳhalwatgáh meṉ bádsháh pás gayí: aur bádsháh to bahut búṛhá thá; aur Shúnamít Abishág bádsháh kí ḳhidmat kartí thí.

16 Aur Bintsab'a jhukí, aur bádsháh ke huzúr sijda kiyá. Tab bádsháh ne irshád kiyá, ki Tú kyá mángtí hai?

17 Us ne yih 'arz kí, ki Ai mere ḳhudáwand, tú ne ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá kí qasam kháke apní launḍí se kahá, ki Ba'd mere terá beṭá Sulaimán bádsháh hogá, aur mere taḳht par wuhí baiṭhegá.

18 Ab dekh, Adúniyáh saltanat kartá hai; aur ab tak, ai mere ḳhudáwand bádsháh, tujh ko is kí ḳhabar nahíṉ húí.

19 Aur us ne bahut se bail, aur pále húe chaupáe, aur bheṛeṉ, zabh kíṉ, aur bádsháh ke sab beṭoṉ, aur Abiyátar káhin, aur lashkar ke sardár Yúab, kí da'wat kí hai; par tere bande Sulaimán ko us ne nahíṉ buláyá.

20 Aur ab, tú, ai mere ḳhudáwand bádsháh, sáre Isráel kí nigáh tujh par hai, tá ki tú unheṉ kahe, ki mere ḳhudáwand bádsháh ke taḳht par ba'd us ke kaun baiṭhe.

21 Nahíṉ, to yih hogá, ki jab merá ḳhudáwand bádsháh apne bápdádoṉ ke sáth árám karegá, to maiṉ aur merá beṭá Sulaimán donoṉ taqsírwár gine jáeṉge.

22 ¶ Aur dekho, ki wuh bádsháh ke sáth hanoz báteṉ hí kar rahi thí, ki Nátan nabí bhí á pahunchá.

23 Aur unhoṉ ne bádsháh ko ḳhabar kí, aur kahá, ki Dekh, Nátan nabí házir hai. Aur jab wuh bádsháh ke

huzúr áyá, to us ne bádsháh ke huzúr apne mun̲h ke bhal sijda kiyá.

24 Aur Nátan bolá, Ai mere ḳhudáwand bádsháh, kyá tú ne farmáyá hai, ki Mere ba'd Adúniyáh bádsháh ho, aur mere taḳht par baiṭhe?

25 Ki wuh áj ke din gayá, aur bahut se bail, aur pále húe chárpáe, aur bheṛen̲, zabh kín̲, aur bádsháh ke sáre beṭon̲, aur lashkar ke sardáron̲, aur Abiyátar káhin, kí da'wat kí; aur dekh, we us ke huzúr kháte píte hain̲, aur kahte hain̲, Bádsháh Adúniyáh jítá rahe!

26 Par tere gulám ko, ya'ne mujhe, aur Sadúq káhin, aur Yahúyad'a ke beṭe Bináyáh, aur tere bande Sulaimán ko, na buláyá.

27 Kyá yih mere ḳhudáwand bádsháh ke hukm se húá; aur tú ne apne bande ko ḳhabar na kí, ki mere ḳhudáwand bádsháh ke ba'd us ke taḳht par kaun baiṭhegá?

28 ¶ Us waqt Dáúd bádsháh ne jawáb diyá, aur farmáyá, ki Bintsab'a ko mujh pás buláo. So wuh bádsháh ke huzúr ái, aur bádsháh ke sámhne khaṛí rahí.

29 Bádsháh ne qasam kháí, aur farmáyá, Us Ḳhudáwand i haiy kí qasam, jis ne merí rúh ko har nau' kí áfat se rihái dí,

30 Ki jaisá main̲ ne Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá kí qasam kháke tujhe kahá thá, ki Yaqínan terá beṭá Sulaimán mere ba'd bádsháh hogá, aur merí jagah mere taḳht par wuhí baiṭhegá; so main̲ áj ke din waisá hí karún̲gá.

31 Tab Bintsab'a zamín par mun̲h ke bhal girí, aur bádsháh ke áge sijda karke bolí, Merá ḳhudáwand bádsháh Dáúd hamesha jítá rahe.

32 ¶ Aur Dáúd bádsháh ne farmáyá, ki Sadúq káhin, aur Nátan nabí, aur Yahúyad'a ke beṭe Bináyáh ko, mujh pás buláo. So we bádsháh ke huzúr házir húe.

33 Bádsháh ne unhen̲ farmáyá, ki Apne ḳhudáwand ke mulázimon̲ ko apne sáth lo, aur mere beṭe Sulaimán ko mere hí ḳhachchar par sawár karo, aur use níche Jaihún pás le jáo:

34 Aur wahán̲ Sadúq káhin, aur Nátan nabí us ke sir par tel malen̲, ki wuh baní Isráel ká bádsháh ho: aur tum narsingá phúnko, aur bolo, Sulaimán bádsháh jítá rahe.

35 Phir tum us ke píchhe píchhe hoke úpar chale áo, tá ki wuh áwe, aur mere taḳht par baiṭhe, ki wuh merí jagah bádsháh hogá: ki main̲ ne use muqarrar kiyá, ki Isráel aur Yahúdáh ká hákim ho.

36 Tab Yahúyad'a ke beṭe Bináyáh ne bádsháh ke jawáb men̲ kahá, A'mín: aur Ḳhudáwand mere ḳhudáwand bádsháh ká Ḳhudá yún̲ hí farmáwe.

37 Jis tarah Ḳhudáwand mere ḳhudáwand bádsháh ke sáth thá, usí tarah Sulaimán ke sáth ho, aur us ke taḳht ko mere ḳhudáwand bádsháh Dáúd ke taḳht se ziyáda 'álíshán kare.

38 So Sadúq káhin, aur Nátan nabí, aur Yahúyad'a ká beṭá Bináyáh, aur Karetí aur Faletí, sab ke sab níche utre, aur Sulaimán ko Dáúd bádsháh ke ḳhachchar par sawár kiyá, aur Jaihún par láe.

39 Aur Sadúq káhin ne ḳhaime se ek síng tel ká liyá, aur Sulaimán ko mamsúh kiyá. Tab unhon̲ ne narsingá phúnká, aur sab ke sab bole, Sulaimán bádsháh jítá rahe.

40 Aur sáre log us ke píchhe úpar áe, aur log shahnáí bajáte chale játe the, aur baṛí ḳhushí karte the, aise ki zamín un ke gul shor se phaṭṭí thí.

41 ¶ Aur Adúniyáh aur us ke sáre mihmánon̲ ne, jo us ke sáth the, jon̲hín̲ khá chuke, yih shor suná. Aur jab Yúab ne narsinge kí áwáz suní, to bolá, ki Shahr men̲ kaisí harbaṛí ká gul aur shor hotá hai?

42 Wuh yih kah hí rahá thá, ki

dekho, Abiyátar káhin ká beṭá Yúna-
tan áyá; aur Adúniyáh ne us ko kahá,
Bhítar á, ki tú bahádur mard hai, aur
ḳhush-ḳhabarí látá hai.
43 Aur Yúnatan ne Adúniyáh se
jawáb deke kahá, ki Fi-l-haqíqat ha-
máre ḳhudáwand bádsháh Dáúd ne
Sulaimán ko bádsháh muqarrar kiyá.
44 Aur bádsháh ne Sadúq káhin,
aur Nátan nabí, aur Yahúyad'a ke
beṭe Bináyáh, aur Karetí aur Faletí
ko, us ke sáth bhejá. So unhon̲ ne
bádsháh ke ḳhachchar par use sawár
kiyá:
45 Aur Sadúq káhin aur Nátan
nabí ne Jaihún par us ko mamsúh
kiyá: so we wahán̲ se aisí ḳhushí
karte húe phire hain̲, ki shahr gúnj
gayá. A'wáz jo tum ne suní, so wuhí
hai.
46 Aur Sulaimán ne saltanat ke
taḳht par julús farmáyá hai.
47 Siwá is ke bádsháh ke mulázim
áke hamáre ḳhudáwand bádsháh Dáúd
ko mubárakbád de rahe hain̲, aur
kahte hain̲, Ḳhudá Sulaimán ke nám
ko tere nám se ziyáda mashhúr kare,
aur us ke taḳht ko tere taḳht se ziyáda
buzurg kare. Aur bádsháh ne bistar
par apne ko jhukáyá.
48 Aur bádsháh ne bhí yún̲ farmá-
yá, ki Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá
mubárak hai, jis ne áj ke din ek ádmí
ṭhahráyá, ki wuh, merí hí ánkhon̲ ke
dekhte húe, mere taḳht par baiṭhe.
49 Tab sáre mihmán, jo Adúniyáh
ke sáth the, hirásán hoke uṭhe, aur
apní apní ráh chale gaye.
50 ¶ Aur Adúniyáh Sulaimán se
ḍarke uṭhá, aur jáke mazbah ke síngon̲
ko pakṛá.
51 Aur Sulaimán ko ḳhabar húí,
ki Dekh, Adúniyáh Sulaimán bádsháh
se ḍartá hai: ki dekho, wuh mazbah
ke síngon̲ ko pakṛe húe kahtá hai, ki
Sulaimán áj ke din mujh se qasam
kare, ki apne chákar ko tah i teg na
karegá.
52 Tab Sulaimán bolá, Agar wuh
apne ta,ín̲ láiq shaḳhs kar dikháwe,
to us ká ek bál zamín par na giregá:
par agar us men̲ sharárat pái jáegí, to
wuh márá jáegá.
53 So Sulaimán bádsháh ne log
bheje, aur we use mazbah par se utár
láe. Us ne áke Sulaimán bádsháh ke
huzúr sijda kiyá: aur Sulaimán ne use
farmáyá, ki Apne ghar já.

II BA'B.

JAB Dáúd ke marne ke din nazdík
pahunche, tab us ne apne beṭe
Sulaimán ko yih wasíyat karke ka-
há, ki
2 Main̲ támám jahán ke logon̲ kí
ráh játá hún̲: is liye tú mazbút ho,
aur apne ta,ín̲ mard kar dikhlá;
3 Aur Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí
tákíd ko, us kí ráhon̲ par chalne kí,
aur us ke qánúnon̲, aur us ke hukmon̲,
aur us ke farmánon̲, aur us kí shahá-
daton̲ par 'amal karne kí, bábat, jaisá
ki Músá kí kitáb men̲ likhá hai, mu-
háfazat kar, tá ki tú apne sab kámon̲
men̲, jahán̲ kahín̲ tú ruḳh kare, kám-
yáb ho:
4 Aur tá ki Ḳhudáwand apne us
suḳhan par qáim rahe, jo us ne mere
haqq men̲ kahá, ki Agar terí nasl apní
ráh par ḳhúb muláhaza kare, ki apne
sáre dil aur apní sárí ján se mere áge
sachái se chale, to terí nasl Isráel ke
taḳht se kadhí ḳhárij na hogí.
5 Aur tú jántá bhí hai, jo kuchh ki
Zarúyáh ke beṭe Yúab ne mujh se,
aur Isráelí lashkar ke do sardáron̲,
Naiyir ke beṭe Abinaiyir, aur Yatar
ke beṭe 'Amásá, se kiyá, jinhen̲ us ne
qatl kiyá, aur sulh men̲ jangí ḳhún
kiyá, aur jang ká ḳhún apne paṭke
par, jo us kí kamar men̲ bandhá thá,
aur apní jútíon̲ par, jo us ke pán̲won̲
men̲ thín̲, lagá diyá.
6 So tú apní dánish ke muwáfiq kar,
aur us ká sufaid sir salámat gor men̲
na utarne de.
7 Par Barzillí Jili'ádí ke beṭon̲ par

mihrbání kar, aur unhen̲ un men̲ jo
tere dastark̲hwán par kháná kháwen̲
shámil kar; is liye ki we, jis waqt ki
main̲ tere bhái Abisalúm ke sabab se
bhágá thá, to wun̲hín̲ mujh pás áe the.
8 Aur dekh, Bahúrím ká Binyamíní
Jirá ká beṭá Sima'í tere sáth hai; us
ne, jis din ki main̲ Mahnaim ko játá
thá, mujh par bahut burí la'nat bhejí;
par wuh Yardan par mere lene ko áyá,
aur main̲ ne K̲HUDÁWAND kí qasam
kháke use kahá, ki Main̲ tujhe talwár
se qatl na karún̲gá.
9 So tú use be-gunáh na ján; kyún̲-
ki tú 'áqil mard hai, aur jántá hai jo
kuchh us se kiyá cháhiye; pas tú us
ká sufaid sir lahúluhán karke gor men̲
utár.
10 Ba'd is ke Dáúd ne apne báp-
dádon̲ ke sáth árám kiyá, aur shahr i
Dáúd men̲ gáṛá gayá.
11 Aur sab din, ki Dáúd ne Isráel
par saltanat kí, chálís baras the: sát
baras Habrún men̲ bádsháhat kí, aur
ten̲tís baras Yarúsalam men̲ us ne sal-
tanat kí.
12 ¶ Tab Sulaimán apne báp Dáúd
ke tak̲ht par baiṭhá; aur us kí saltanat
niháyat páedár húí.
13 ¶ Tab Hajjít ká beṭá Adúniyáh
Sulaimán kí má Bintsab'a pás áyá. Us
ne púchhá, Tú sulh se átá hai? Wuh
bolá, Sulh se.
14 Phir us ne kaha, Main̲ tujh se
kuchh kahá cháhtá hún̲. Wuh bolí,
Kah.
15 Us ne kahá, Tú jántí hai, ki
saltanat merí thí, aur sáre Isráel ke
mun̲h merí taraf mutawajjih húe, ki
main̲ saltanat karún̲; lekin saltanat
palaṭ gayí, aur mere bhái kí húí;
kyún̲ki yih K̲HUDÁWAND kí taraf se
usí kí thí.
16 So main̲ tujh se ek 'arz kartá
hún̲; tú mujh se inkár na kar. Us ne
kahá, Kah.
17 Us ne kahá, Karam karke Su-
laimán bádsháh se kahiye, ki wuh terí
bát ko na ṭálegá, ki Abishág Shúnamít
mujhe byáh de.
18 So Bintsab'a bolí, Achchhá; main̲
tere liye bádsháh se kahún̲gí.
19 ¶ Is liye Bintsab'a Sulaimán
bádsháh pás gayí, tá ki Adúniyáh ke
wáste us se 'arz kare. Bádsháh us ke
istiqbál ke wáste uṭhá, aur us ke áge
apne ta,ín̲ jhukáyá; phir apne tak̲ht
par baiṭhá; aur bádsháh ne apní má
ke liye kursí rakhwáí; so wuh us ke
dahne háth baiṭhí.
20 Aur wuh bolí, Tujh se ek chhoṭí
'arz kartí hún̲; merí bát mat ṭáliyo.
Bádsháh ne us se kahá, Merí má, far-
má: ki main̲ terí bát na ṭálún̲gá.
21 Wuh bolí, Abishág Shúnamít
tere bhái Adúniyáh se byáhí jáe.
22 Tab Sulaimán bádsháh ne apní
má ko jawáb diyá, aur kahá, ki Tú
faqat Abishág Shúnamít ko Adúniyáh
ke liye kyún̲ mángtí hai? balki us ke
liye saltanat bhí máng; ki wuh merá
baṛá bhái hai; balki us ke liye, aur
Abiyátar káhin, aur Zarúyáh ke beṭe
Yúab, ke liye bhí.
23 Tab Sulaimán bádsháh ne K̲HU-
DÁWAND kí qasam kháke kahá, ki Agar
Adúniyáh ne yih bát apní ján se mu-
k̲hálafat karke nahín̲ kahí, to K̲hudá
mujh se aisá hí kare, balki us se
ziyáda.
24 So ab K̲HUDÁWAND kí hayát kí
qasam, jis ne mujh ko qiyám bak̲hshá,
aur mujh ko mere báp Dáúd ke tak̲ht
par biṭháyá, aur mere liye apne kalám
ke mutábiq ek ghar banáyá, ki Adú-
niyáh áj hí ke din qatl kiyá jáegá.
25 Aur Sulaimán bádsháh ne Ya-
húyad'a ke beṭe Bináyáh ko bhejá; us
ne us par aisá hamla kiyá, ki wuh mar
gayá.
26 ¶ Phir bádsháh ne Abiyátar
káhin ko kahá, Tú 'Anatút ko apne
kheton̲ par já, kyún̲ki tú wájib ul qatl
hai: par main̲ is waqt tujhe marwá
nahín̲ dáltá, ki tú mere báp Dáúd ke
huzúr K̲HUDÁWAND Yahowáh ká san-

dúq uṭhátá thá; aur is liye ki tú un sab dukhon men, jo mere báp par paṛe, sharík thá.
27 Aur Sulaimán ne Abiyátar ko ḳhárij kiyá, ki KHUDÁWAND ká káhin na ho; tá ki wuh KHUDÁWAND ká sukhan púrá kare, jo us ne Sailá ke bích 'Elí ke gharáne ke haqq men kahá.
28 ¶ Aur yih ḳhabar Yúab ko pahunchí: kyúnki Yúab Adúniyáh ká pairau thá, agarchi Abisalúm ká pairau na húá thá. So Yúab KHUDÁWAND ke ḳhaime men bhágá, aur mazbah ke síngon ko pakṛe rahá.
29 Aur Sulaimán bádsháh ko ḳhabar húí, ki Yúab bhágke KHUDÁWAND ke ḳhaime men gayá; aur dekho, ki mazbah ke ás pás hai. Tab Sulaimán ne Yahúyad'a ke beṭe Bináyáh ko kahlá bhejá, ki Jáke us par hamla kar.
30 So Bináyáh KHUDÁWAND ke ḳhaime men gayá, aur use kahá, Bádsháh ká hukm hai, ki tú báhar nikal. Wuh bolá, Nahín, main yahín marúngá. Tab Bináyáh phir gayá, aur bádsháh se kahá, ki Yúab ne yún kahá hai, aur us ne mujhe yún jawáb diyá.
31 Tab bádsháh ne use farmáyá, Jaisá us ne kahá hai, waisá hí kar, aur us par hamla kar, aur use gáṛ de; tá ki tú un be-gunáhon ke ḳhún ká intiqám, jo Yúab ne baháyá, mujh se aur mere báp ke ghar kí taraf se judá kar de.
32 Aur KHUDÁWAND us ká ḳhún us ke sir par dhare, ki us ne do shaḳhson par, jo us se ziyáda rástbáz aur us se bihtar the, hamla kiyá, aur unhen talwár se qatl kiyá, aur mere báp Dáúd ko ḳhabar na húí, Naiyir ká beṭá Abinaiyir, jo Isráelí lashkar ká sardár thá, aur Yatar ká beṭá Amásá, jo Yahúdáh kí fauj ká sardár thá.
33 So un ká ḳhún Yúab ke sir par, aur us kí nasl ke sir par abad tak rahegá: lekin Dáúd par, aur us kí nasl par, aur us ke ghar par, aur us ke taḳht par, abad tak KHUDÁWAND kí taraf se salámatí hogí.
34 So Yahúyad'a ká beṭá Bináyáh úpar gayá, aur us par já paṛá, aur use qatl kiyá: aur wuh bayábán ke bích apne hí ghar men gáṛá gayá.
35 ¶ Phir bádsháh ne Yahúyad'a ke beṭe Bináyáh ko us kí jagah lashkar ká sardár kiyá: aur Sadúq káhin ko bádsháh ne Abiyátar ká jánishín kiyá.
36 ¶ Phir bádsháh ne Sima'í ko bulá bhejá, aur use farmáyá, ki Yarúsalam men apne liye ek ghar baná, aur wahín rah, aur wahán se kahín na nikal já:
37 Ki aisá hogá, ki jis din tú báhar niklegá, aur nahr i Qidrún ke pár jáegá, us din yaqín jániyo, ki tú muqarrar márá jáegá; aur terá ḳhún tere hí sir par hogá.
38 Aur Sima'í ne bádsháh se kahá, ki Bát achchhí hai: jaisá mere ḳhudáwand bádsháh ne irshád kiyá, terá gulám waisá hí karegá. So Sima'í bahut dinon tak Yarúsalam men rahá.
39 Aur tísre baras ke áḳhir men aisá húá, ki Sima'í ke chákaron men se do ádmí Ját ke bádsháh Ma'akah ke beṭe Akís ke yahán bhág gaye. So logon ne Sima'í ko kahá, ki Dekh, tere chákar Ját men hain.
40 So Sima'í ne uṭhke apne gadhe par zín bándhá, aur apne chákaron kí talásh men Ját ko Akís pás gayá: chunánchi Sima'í gayá, aur Ját se apne chákaron ko le áyá.
41 Yih ḳhabar Sulaimán ko pahunchí, ki Sima'í Yarúsalam se Ját ko gayá, aur phir áyá.
42 Tab bádsháh ne log bheje, aur Sima'í ko talab kiyá, aur use kahá, Kyá main ne tujhe KHUDÁWAND kí qasam na dí thí, aur tujh se tákíd karke na kahá thá, ki Tú yaqínan jániyo, ki jis din tú báhar jáegá, aur kahín sair karegá, us din tú muqarrar

márá jáegá? Aur tú ne mujhe kahá
thá, Yih suḳhan, jo main̲ ne suná, nek
hai.
43 Pas, tú ne ḲHUDÁWAND kí qasam
ko, aur us hukm ko, jo main̲ ne tujhe
kiyá, kyún̲ yád na rakhá?
44 Phir bádsháh ne Sima'í se kahá,
Tú us sárí sharárat ko, jo tú ne mere
báp Dáúd se kí, jis se terá dil wáqif
hai, ḳhúb jántá hai: so ḲHUDÁWAND
terí sharárat ko phir tere hí sir par
ḍálegá:
45 Aur Sulaimán bádsháh mubárak
hogá, aur Dáúd ká taḳht ḲHUDÁWAND
ke áge tá abad páedár rahegá.
46 Aur bádsháh ne Yahúyad'a ke
beṭe Bináyáh ko hukm diyá; so wuh
báhar gayá, aur us par hamla kiyá,
yahán̲ tak ki wuh mar gayá. Tab
saltanat Sulaimán ke háth men̲ sábit
ho gayí.

III BA'B.

AUR Sulaimán ne Misr ke bádsháh
Fira'ún se nisbat kí, aur Fira'ún
kí beṭí ko byáhá, aur peshtar us se ki
apná mahall, aur ḲHUDÁWAND ká
ghar, aur Yarúsalam kí cháron̲ taraf
kí díwáren̲, baná chuká, use Dáúd ke
shahr men̲ le áyá.
2 Lekin us waqt log únchí jagahon̲
par qurbáníán̲ karte the, is liye ki koí
ghar ḲHUDÁWAND ke nám ke liye un
dinon̲ tak biná na kiyá gayá thá.
3 Aur Sulaimán ḲHUDÁWAND ko
dost rakhtá thá, aur apne báp Dáúd kí
wasíyaton̲ par 'amal kartá thá: magar
únche makánon̲ par qurbáníán̲ kartá
thá, aur ḳhushbúíán̲ jalátá thá.
4 Aur bádsháh qurbání karne ke
liye Jiba'ún ko gayá, ki wuh únchá
aur baṛá makán thá; aur Sulaimán
ne us mazbah par hazár soḳhtaní qur-
báníon̲ ko chaṛháyá.
5 ¶ So Jiba'ún men̲ ḲHUDÁWAND
rát ke waqt Sulaimán ko ḳhwáb men̲
dikháí diyá; aur Ḳhudá ne kahá, Jo
tú cháhe, ki main̲ tujhe dún̲, so máng.
6 Sulaimán ne 'arz kí, ki Tú ne
apne bande mere báp Dáúd par bahut
sá karam kiyá, is liye ki wuh tere áge
sadáqat aur nekokárí se, aur tujh par
sachchá dil rakhke chaltá phirtá rahá;
aur tú ne us ke liye yih baṛí ni'amat
rakh chhoṛí, ki tú ne use ek beṭá
'ináyat kiyá, jo us ke taḳht par
baiṭhe: chunánchi áj ke din hai.
7 So ab, ai ḲHUDÁWAND mere
Ḳhudá, tú ne apne bande ko mere báp
Dáúd kí jagah bádsháh kiyá: aur
main̲ hanoz laṛká hún̲, aur báhar jáne
aur bhítar áne ká taur main̲ nahín̲
jántá:
8 Aur terá banda tere logon̲ ke bích
men̲ hai, jinhen̲ tú ne chun liyá hai;
we log bahut aur beshumár hain̲, ki
kasrat ke bá'is un ká hisáb nahín̲ ho
saktá hai.
9 So tú apne bande ko aisá sa-
majhnewálá dil 'ináyat kar, ki wuh
tere logon̲ kí 'adálat kare; tá ki main̲
nek aur bad men̲ imtiyáz karún̲: ki
terí aisí bhárí guroh ká insáf kaun̲ kar
saktá hai?
10 Aur yih bát ḲHUDÁWAND ke
áge ḳhush ái, ki Sulaimán ne yih chíz
mángí.
11 Aur Ḳhudá ne use kahá, Az-
baski tú ne yih chíz mángí, aur apní
'umr kí darází na cháhí, aur na apne
liye daulat ká suwál kiyá, aur na apne
dushmanon̲ ke nábúd hone kí dar-
ḳhwást kí, balki apne liye 'aqlmandí
mángí, tá ki 'adálat men̲ ḳhabardár
ho:
12 So dekh, ki main̲ ne terí báton̲
ke mutábiq 'amal kiyá: dekh, ki
main̲ ne ek 'áqil aur samajhdár dil
tujh ko baḳhshá, aisá ki terí mánind
tujh se áge na húá; aur na tere ba'd
tujh sá barpá hogá:
13 Aur main̲ ne tujh ko aur kuchh
bhí diyá, jo tú ne nahín̲ mángá, ya'ne
daulat aur 'izzat; aisí, ki bádsháhon̲
ke bích tamám 'umr koí terí mánind
na hogá.
14 Aur agar tú merí ráhon̲ par

chalegá, aur mere qánúnon̲ aur sharí'aton̲ ko yád rakhegá, jis tarah ki terá báp Dáúd chalá kiyá, to main̲ terí 'umr daráz karún̲gá.

15 So Sulaimán jágá; aur dekhá, ki k̲hwáb thá. Phir wuh Yarúsalam men̲ áyá, aur K̲HUDÁWAND ke 'ahd ke sandúq ke áge khaṛá rahá, aur sok̲htaní qurbáníán̲ guzránín̲, aur salámatí kí qurbáníán̲ chaṛháín̲, aur apne sáre chákaron̲ kí ziyáfat kí.

16 ¶ Us waqt do 'auraten̲, jo chhinál thín̲, bádsháh pás áín̲, aur us ke áge khaṛí húín̲.

17 Aur ek 'aurat bolí, Ai mere k̲hudáwand, ham donon̲ 'auraten̲ ek hí ghar men̲ rahtí hain̲, aur main̲ us ke sáth ghar men̲ rahte húe ek bachcha janí.

18 Aur jab main̲ jan chukí, to tísre din aisá húá, ki yih 'aurat bhí janí, aur ham ek sáth thín̲; wahán̲ ghar men̲ ham donon̲ ke siwá koí aur na thá.

19 So is 'aurat ká bachcha rát ko mar gayá, is liye ki wuh us ke úpar paṛ gayí thí.

20 So wuh ádhí rát ko uṭhí, aur jis waqt terí launḍí sotí thí, mere beṭe ko merí bagal se leke apní godí men̲ rakhá, aur apne mare húe bachche ko merí godí men̲ ḍál diyá.

21 Subh ko jab main̲ uṭhí, ki apne bachche ko dúdh piláún̲, to dekh, wuh mará paṛá thá: par jab main̲ ne subh ke waqt k̲húb gaur kiyá, to dekhá, ki yih merá beṭá nahín̲, jise main̲ janí thí.

22 Phir wuh dúsrí 'aurat bolí, Aisá nahín̲; yih jo jítá hai, merá beṭá hai, aur mará húá terá beṭá hai. Wuh bolí, ki Nahín̲; mará húá terá beṭá hai, aur jítá merá beṭá hai. Un donon̲ ne bádsháh ke huzúr yún̲ báten̲ kín̲.

23 Bádsháh bolá, Ek kahtí hai, Yih jítá húá merá beṭá hai, aur múá húá terá beṭá hai: aur dúsrí kahtí hai, ki Nahín̲; múá húá terá beṭá hai, aur jítá húá merá beṭá hai.

24 So bádsháh ne kahá, Mere liye ek talwár láo. Tab log bádsháh ke huzúr talwár láe.

25 Phir bádsháh ne farmáyá, ki Is jíte bachche ko barábar chíro, ádhá ek ko do, aur ádhá ek ko.

26 Us waqt us 'aurat ne, ki yih zinda bachcha jis ká thá, is sabab ki us ká dil apne bachche par josh mártá thá, bádsháh ke huzúr 'arz kí, ki Ai mere k̲hudáwand, jítá bachcha usí ko díjiye, aur use hargiz qatl na kíjiye. Dúsrí bolí, ki Yih na merá ho na terá, balki chírá jáwe.

27 Tab bádsháh ne farmáyá, aur hukm kiyá, ki Jítá bachcha usí ko do, aur ise hargiz qatl mat karo; ki us kí má yihí hai.

28 Aur sáre Isráel ne yih insáf, jo bádsháh ne kiyá, suná, aur bádsháh se ḍare; kyún̲ki unhon̲ ne dekhá, ki K̲hudá kí dánish 'adálat karne ke liye us ke dil men̲ hai.

IV BA'B.

AUR Sulaimán bádsháh sáre Israel ká bádsháh húá.

2 Aur sardár, jo us ke pás the, so yihí the; 'Azariyáh bin Sadúq, káhin,

3 Aur Ilihúrif aur Ak̲hiyáh, Sísa ke beṭe, kátib the; aur Ak̲hilúd ká beṭá, Yahúsafat, muarrik̲h.

4 Aur Yahúyad'a ká beṭá, Bináyáh: lashkar ká sardár, aur Sadúq aur Abiyátar, káhin:

5 Aur Nátan ká beṭá, 'Azariyáh, mansabdáron̲ ká dároga: aur Nátan ká beṭá, Zabúd, baṛá mansabdár, aur bádsháh ká dost thá:

6 Aur Ak̲hisar, ghar ká díwán: aur 'Abdá ká beṭá, Adúnirám, k̲hiráj ká muk̲htár thá.

7 ¶ Aur Sulaimán ne sáre Isráel par bárah mansabdár muqarrar kiye, jo bádsháh aur us ke gharáne ke liye rasad pahuncháwen̲: har ek un men̲ se baras roz men̲ mahíne bhar rasad jam'a kartá thá.

8 Un ke nám ye hain: Bin-Húr,
koh i Ifráím men:
9 Aur Bin-Diqr, Maqas men, aur
Sa'albím men, aur Bait-Shams men,
aur Aiyalún men, jo Bait-Hanán men
hai:
10 Aur Bin-Hasad, Arbút men;
Shokah aur Hifr kí sárí sarzamín us
ke 'iláqe men thí:
11 Aur Bin-Abinadáb, Nafat-Dor
kí sárí mamlukat men; aur Sulaimán
kí betí Táfat us kí jorú thí:
12 Aur Akhilúd ká betá, Ba'ana jo
thá, so Ta'anák, aur Majiddo, aur
sárá Bait-shán, jo Zartánah se lagá
húá, aur Yazra'el ke nasheb men thá,
Bait-shán se leke Abíl-Mahúlah tak,
aur Yuqni'ám ke pár tak, us ke 'iláqe
men thá:
13 Aur Bin-Jabr, Rámát-Jili'ád
men; aur Munassí ke bete Yáir ke
shahr, jo Jili'ád men hain, Arjúb kí
mamlukat samet, jo Basan men hai,
ya'ne we bare sáth shahr, jin kí shahr-panáhen
aur pítal ke arbange hain, us
ke 'iláqe men the:
14 Aur 'Iddú ká betá, Akhinadáb,
Mahnaim men thá:
15 Aur Akhima'az Naftálí men;
aur Sulaimán kí betí Basmat us kí
jorú thí:
16 Aur Húsí ká betá, Ba'anah,
A'shar aur 'Alút men thá:
17 Aur Farúh ká betá, Yahúsafat,
Ishakár men:
18 Aur Ailá ká betá, Sima'í, Bin-yamín
men:
19 Aur U'rí ká betá, Jabar, Jili'ád
ke mulk men thá, jo Amúríon ke bád-sháh
Saihún kí mamlukat, aur Basan
ke bádsháh 'U'j kí mamlukat thí; aur
wuhí akelá un mamlukaton ká mukh-tár
thá.
20 ¶ Aur Yahúdáh aur Isráel bahut
the, balki kasrat kí banisbat sáhil i
daryá kí ret ke dánon kí mánind; we
kháte aur píte aur khushí karte the.
21 Aur Sulaimán sárí mamlukaton
par saltanat kartá thá, nahr i Furát se
leke Filistíon kí zamín tak, aur Misr
kí sarhadd tak: we use hadye dete
the, aur Sulaimán kí zindagí ke sab
din us kí khidmat-guzárí karte the.
22 ¶ Aur Sulaimán kí rasad ek hí
din ke wáste yih thí: tís karr maidá,
aur sáth karr átá,
23 Aur das mote bail, aur charáí
par ke bís bail, ek sau bheren, aur us
ke siwá chikáre, aur hiran, aur párhe,
aur pále húe murg.
24 Ki wuh daryá ke is pár Tifsah
se leke 'Azah tak un sáre bádsháhon
par, jo daryá kí isí taraf the, bádsháhat
kartá thá: aur un sab se, jo us ke
girdágird the, sulh rakhtá thá.
25 Aur Yahúdáh aur Isráel men se
har ek shakhs apne ták, aur apne anjír
ke darakht kí chhánw men, Dán se
leke Biarsab'a tak, Sulaimán ke sab
dinon men salámatí ke sáth baithá
rahá.
26 ¶ Aur Sulaimán kí gáríon ke
ghoron ke liye chális hazár thán the;
aur bárah hazár sawár the.
27 Aur un mansabdáron men har
ek apní naubat ke ek mahíne tak,
Sulaimán bádsháh ke liye, aur un
sab ke liye, jo Sulaimán bádsháh ke
dastarkhwán par áte the, rasad pa-hunchátá
thá, aisá ki koí chíz báqí na
rahtí thí.
28 Aur ghoron aur tánghanon ke
liye jau aur puwál, us jagah jahán
kahín we hote the, har ek apne dastúr
ul 'amal ke mutábiq pahunchátá thá.
29 ¶ Aur Khudá ne Sulaimán ko
dánish aur khirad niháyat bahut dí,
aur dil kí was'at bhí 'ináyat kí, aisí
jaisí ret jo samundar ke kanáre par
hai.
30 Aur Sulaimán kí dánish sáre 'ahl
i mashriq kí dánish se, aur Misr kí
sárí dánish se, kahín bahut thí.
31 Is liye ki wuh sab ádmíon se,
Iskharáí-Aitán, aur Haimán, aur Kal-kúl,
aur Dard'a se, jo baní Mahúl the,

ziyáda dáná thá: aur girdágird kí har
ek qaum men us ká nám phailá thá.
32 Aur us ne tín hazár masalen
kahín: aur us ke gít ek hazár aur
pánch the.
33 Aur us ne darakhton kí kaifíyat
bayán kí, saro ke darakht se leke, jo
Lubnán men thá, us zúfa tak, jo dí-
wáron par ugtá hai; aur chárpáyon,
aur parandon, aur rengnewálon, aur
machhlíon ká hál bayán kiyá.
34 Aur sáre logon men se, aur bád-
sháhon men se, jinhon tak us kí dánish
ká shuhra pahunchá thá, we Sulaimán
kí hikmat sunne ko áte the.

V BA'B.

AUR Súr ke bádsháh Hírám ne
Sulaimán pás apne khádim bheje;
kyúnki us ne suná thá, ki unhon ne
use mamsúh kiyá thá, ki us ke báp
kí jagah bádsháh ho: ki Hírám ha-
mesha Dáúd ká dost thá.
2 Aur Sulaimán ne Hírám ko kahlá
bhejá, ki
3 Tú jántá hai, ki merá báp Dáúd
KHUDÁWAND apne Khudá ke nám ke
liye ek ghar baná na saká; kyúnki
us kí har ek taraf laráíán ho rahín,
jab tak ki KHUDÁWAND ne un sab
ko us ke qadamon tale na kar diyá
thá.
4 Aur ab KHUDÁWAND mere Khudá
ne mujh ko har taraf se chain diyá
hai, ki na koí merá dushman hai, aur
na koí mujh par balá átí hai.
5 So dekh, main ne tháná hai, ki
KHUDÁWAND apne Khudá ke nám ká
ek ghar utháún, jaisá ki KHUDÁWAND
ne mere báp Dáúd ko yih kahke farm-
áyá thá, ki Terá betá, jis ko main terí
jagah tere takht par bitháúngá, wuhí
mere nám ká ghar banáegá.
6 So tú hukm kar, ki mere liye Lub-
nán se saro ke per káten; aur mere
chákar tere chákaron ke sáth rahen-
ge: aur main, jo mihnatána ki tú mu-
qarrar karegá, tujh ko tere chákaron
ke liye dúngá; ki tú jántá hai, ki
hamáre bích men aisá koí nahín ki jis
kí dánish per kátne men Saidáníon ke
mánind ho.
7 ¶ Aur aisá húá, ki jab Hírám
ne Sulaimán kí báten suní thín, wuh
niháyat khush húá, aur bolá, ki A'j
ke din KHUDÁWAND mubárak ho, ki
us ne Dáúd ko aisá dánishwar betá
'ináyat kiyá, jo aisí barí guroh ká há-
kim hai.
8 Phir Hírám ne Sulaimán se kah-
lá bhejá, ki Jo kuchh tú ne mujh se
mangwáyá, main ne samjhá; aur main
terí khwáhish ke muwáfiq saro kí
lakrí aur sanaubar kí lakrí kí bábat
'amal karúngá.
9 Aur mere chákar unhen Lubnán
se samundar tak utár láwenge; aur
main unhen berá bandhwáke samun-
dar kí ráh se us jagah tak, jahán tú
thahráegá, pahunchwáúngá, aur wahán
unhen dalwáúngá, ki tú páegá; aur tú
mere mulázimon ko khurák deke merí
khwáhish ko púrí karegá.
10 So Hírám ne saro ke darakht aur
sanaubar ke darakht Sulaimán kí sárí
khwáhish ke mutábiq use diye.
11 Aur Sulaimán ne bís hazár karr
gehún ke, aur bís karr kúte húe tel
ke, Hírám ko, us ke gharáne kí khurák
ke liye, diye: yún Sulaimán Hírám
ko sál ba sál detá thá.
12 Aur KHUDÁWAND ne Sulaimán
ko, jaisá ki us ne us se wa'da kiyá
thá, hikmat bakhshí: aur Hírám aur
Sulaimán ke darmiyán sulh húí; aur
un donon ne ápas men 'ahd o paimán
kiyá.
13 ¶ Aur Sulaimán bádsháh ne sáre
Isráel se khiráj ke taur par madad lí;
so tís hazár ádmí madad ko áe.
14 Aur wuh har mahíne men das
hazár un men se párí párí Lubnán ko
bhejtá thá: so we mahíne bhar Lub-
nán men rahte the, aur do mahíne
apne ghar men: aur Adúnirám un be-
gáron ká dároga thá.
15 Aur Sulaimán ke sattar hazár

bárbardár, aur assí hazár daraḳht káṭnewále kohistán meṉ the;

16 Siwá Sulaimán ke un ḳháss mansabdároṉ ke, jo us kám ke muḳhtár the; ye tín hazár tín sau the; aur un logoṉ par, jo kám karte the, sardár the.

17 Aur bádsháh ne hukm kiyá, aur we baṛe baṛe nafís taráshe húe patthar láe, tá ki ghar kí new ḍálí jáe.

18 Aur Sulaimán ke mi'amár, aur Hírám ke mi'amár, aur sangtarásh, unheṉ taráshte the: so unhoṉ ne lakṛíáṉ aur patthar taiyár kiye, ki ghar banáyá jáwe.

VI BA'B.

AUR zamín i Misr se baní Isráel ke nikalne ke ba'd chár sau assí baras guzre the, ki Sulaimán ki saltanat jo Isráel par thí, us ke chauthe sál, Zíw ke mahíne, jo dúsrá mahíná sál ká hai, aisá húá, ki us ne Ḳhudáwand ká ghar banáná shurú' kiyá.

2 Aur wuh ghar, jo Sulaimán bádsháh ne Ḳhudáwand ke liye biná kiyá, túl us ká sáṭh háth thá, aur 'arz us ká bís háth, aur bulandí us kí tís háth.

3 Aur us ghar kí haikal ke sámhne ek usárá banáyá, jis ká túl bís háth thá, ghar ke 'arz ke barábar; aur 'arz us ká ghar ke sámhne kí taraf das háth thá.

4 Aur us ne us ghar meṉ jharokhe banáe, bhítar kí taraf kusháda, aur báhar kí taraf tang.

5 ¶ Aur ghar kí díwár se lagí húí koṭhríáṉ girdágird banáíṉ, ghar kí un díwároṉ se jo girdágird lagí húí thíṉ, ya'ne haikal aur ilhám-gáh kí: aur us ne koṭhríáṉ girdágird banáíṉ:

6 Aur níche kí koṭhri pánch háth chaklí, aur bích kí chha háth chaklí, aur tísrí sát háth chaklí thí; is liye ki ghar kí díwár ke barábar us ne girdágird kaṛíáṉ rakhne ke liye pushte banáe, tá ki ghar kí díwároṉ hí meṉ lagáí na jáweṉ.

7 Aur jab yih ghar banáte the to us meṉ aise patthar lagáe, jo unheṉ waháṉ láne se áge taiyár kiye gaye the: yúṉhí ghar bante waqt waháṉ mártol, aur kulháṛí, aur lohe ke kisí auzár kí áwáz suní na játí thí.

8 Aur bích kí koṭhrí ká darwáza ghar kí dahní taraf ko rakhá: aur unhoṉ ne ghúmtí húí síṛhíáṉ banáíṉ, tá ki un par hoke bích ke darje par, aur bích ke darje se tísre darje par, chaṛh jáeṉ.

9 So us ne ghar banáyá, aur use tamám kiyá, aur us kí chhat saro ke shahtíroṉ aur taḳhtoṉ se páṭí.

10 Aur us ne sáre ghar ke pás koṭhríáṉ banáíṉ, jinhoṉ kí bulandí pánch pánch háth thí; aur we saro kí kaṛíoṉ ke sáth ghar se milí thíṉ.

11 ¶ Us waqt Ḳhudáwand kí taraf se Sulaimán par kalám utrá, aur us ne kahá, ki

12 Is ghar kí bábat, jo tú banátá hai, agar tú merí sharí'atoṉ par chalegá, aur merí 'adálatoṉ par 'amal karegá, aur mere ahkám ko, un par chalne ke liye, hifz karegá, to maiṉ apne suḳhan ko, jo maiṉ ne tere báp Dáúd se kahá hai, tere sáth púrá karúṉgá;

13 Aur maiṉ baní Isráel ke darmiyán rahúṉgá, aur apní qaum Isráel ko tark na karúṉgá.

14 So Sulaimán ne ghar banáyá, aur use tamám kiyá.

15 Aur us ne andarwár ghar kí díwároṉ par saro ke taḳhte lagáe, farsh se leke chhat tak us ne use lakṛí se chhipáyá: aur us ne farsh ko bhí sanaubar ke taḳhtoṉ se chhipáyá.

16 Aur us ne ghar kí bagloṉ ke bís háth kí díwároṉ ko saro ke taḳhtoṉ se banáyá, farsh se leke us kí díwároṉ tak: us ke andarún ke liye ilhám-gáh ya'ne páktarín makán meṉ yúṉhíṉ taḳhta-bandí kí.

17 Aur ghar ke sámhne ká túl, ya'ne haikal ká, chálís háth thá.

18 Aur ghar ke andarwár ke saro
kí lakṛí kí kalíán̲ aur khile húe phúl
kanda kiye gaye the; aur yih sab saro
ke the, yahán̲ tak ki patthar mutlaq
nazar na áte the.
19 Aur ilhám-gáh jo thá, so use
andar ko ghar ke bích men̲ taiyár
kiyá, tá ki KHUDÁWAND ke 'ahd ká
sandúq us men̲ rakhá jáwe.
20 Aur ilhám-gáh ke rúbarú túl us
ká bís háth húá, aur 'arz us ká bís
háth, aur bulandí us kí bís háth; aur
kundan se us par mulamma' kiyá:
aur mazbah par bhí mulamma' kiyá,
jo saro se banáyá gayá thá.
21 Yún̲ Sulaimán ne ghar ke andar
par ḳhális kundan ká mulamma' kiyá:
aur ilhám-gáh ke báharwár, sone kí
zanjíron̲ ke ás pás, ek oṭ banáí, aur us
par soná lagáyá.
22 Isí tarah tamám ghar par sone
ká mulamma' kiyá, yahán̲ tak ki ghar
tamám húá: aur ilhám-gáh kí taraf
jo mazbah thá, us par bhí tamám sone
ká mulamma' kiyá.
23 ¶ Aur ilhám-gáh ke andar
zaitún kí lakṛí ke do karúbí banáe, ki
bulandí un kí das háth kí thí:
24 Aur karúbí ke ek bázú ká 'arz
pánch háth ká kiyá, aur karúbí ke
dúsre bázú ká bhí pánch hí háth ká:
so ek bázú ke sire se dúsre bázú ke
sire tak das háth ká húá.
25 Aur das hí háth ká dúsre karúbí
ká bhí: donon̲ karúbí ek hí andáze,
aur ek hí súrat par the:
26 Bulandí ek karúbí kí das háth
kí thí, aur usí tarah se dúsre karúbí
kí bhí.
27 Aur donon̲ karúbíon̲ ko anda-
rúní ghar ke bích men̲ rakhá: aur
karúbí apne bázú phailáe húe the, aur
ek ká bázú ek díwár se lagá, aur dúsre
karúbí ká bázú dúsrí díwár se; aur un
ke bázú ghar ke bích ápas men̲ ek
dúsre se mile húe the.
28 Aur karúbíon̲ par sone ká mu-
lamma' kiyá.
29 Aur ghar kí sab díwáron̲ par,
girdágird, karúbíon̲, aur khajúron̲, aur
khile húe phúlon̲ kí súraten̲ us ne
khodke taráshín̲, andarwár aur báhar-
wár.
30 Aur ghar ke farsh par andarwár
aur báharwár soná lagáyá.
31 ¶ Aur ilhám-gáh men̲ dáḳhil
hone ke liye us ne zaitún kí lakṛí
ke kíwáṛ banáe: un ke bázúon̲ aur
chaukhaṭon̲ ká 'arz díwár ká pánch-
wán̲ hissa thá.
32 Donon̲ kíwáṛe zaitún kí lakṛí
ke the; aur us ne un par karúbíon̲,
aur khajúron̲, aur khile húe phúlon̲
kí súraten̲, khodke taráshín̲; aur un
par sone ká mulamma' kiyá; aur
khajúron̲ aur karúbíon̲ donon̲ par soná
maṛhá.
33 Usí tarah haikal ke darwáze ke
liye bhí, jo díwár ká chauthá hissa thá,
us ne zaitún kí lakṛí kí chaukhaṭ banáí.
34 Aur us ke do kíwáṛ sanaubar
kí lakṛí ke the: ek kíwáṛ ke do palle
the, jo ghúmte the; aur dúsre kíwáṛ
ke bhí do palle the, jo ghúmte the.
35 Aur un par karúbíon̲, aur kha-
júron̲, aur khile húe phúlon̲ kí súraten̲
taráshín̲; aur un sab par sone ká mu-
lamma' kiyá, aisá ki wuh taráshí húí
súraton̲ par ṭhík baiṭhá.
36 ¶ Aur andar ke sahn kí tín
saffen̲ taráshe húe patthar kí banáín̲,
aur ek saff saro kí lakṛí kí.
37 ¶ Chauthe sál Zíw ke mahíne
men̲ KHUDÁWAND ke ghar kí bunyád
ḍálí gayí:
38 Aur gyárahwen̲ sál Búl ke
mahíne men̲, jo áṭhwán̲ mahíná hai,
wuh ghar us ke sab asbáb samet, aur
naqshe kí har ek bát ke mutábiq,
tamám kiyá gayá. So us ne use sát
sál men̲ banáyá.

VII BA'B.

AUR Sulaimán ne apná ghar bhí
banáyá, aur us kí ta'mír terah
baras men̲ tamám húí.
2 ¶ Phir us ne Lubnání ban ká

ghar bhí banáyá, jis ká túl sau háth, aur 'arz pachás háth, aur bulandí tís háth kí, aur wuh saro kí lakṛí ke sutúnon kí chár saffon par ta'mír húá; aur sutúnon par saro ke darakht ke shahtír the.

3 Aur us kí chhat saro se banáí, aur kaṛíon ko un shahtíron par rakhá, jo paintális sutúnon ke úpar the; har ek saff men pandrah sutún the.

4 Aur khiṛkíon kí tín saffen thín, jin kí tínon qatáron men ek rauzan dúsre rauzan ke muqábil thá.

5 Aur ghar ke darwáze, aur un ke chaukhaṭ, sab ke sab, khiṛkíon ke mutábiq chau-khúnṭ the; aur tínon qatáron men, har ek rauzan dúsre rauzan ke muqábil the.

6 ¶ Aur sutúnon kí ek dahlíz banáí; túl us ká pachás háth, aur 'arz us ká tís háth; aur ek barámada un ke rúbarú thá; aur sutún aur ek moṭá shahtír un ke sámhne the.

7 ¶ Aur ek dahlíz, ya'ne 'adálat kí dahlíz, takht ke liye banáí, tá ki wahán qaziye faisal kare: aur saro kí lakṛí us par bichhí thí, farsh kí ek taraf se dúsrí taraf tak.

8 ¶ Aur us ke ghar ke pás, ki jis men wuh rahtá thá, ek dúsrá sahn thá dahlíz ke andar, aur usí tarah se wuh bhí baná thá. Aur Sulaimán ne Fira'ún kí beṭí ke liye, ki jise us ne byáhá thá, usí dahlíz ke taur par ek makán banáyá.

9 Ye sab nafís pattharon se, jo taráshe húe pattharon ke andázon ke mutábiq áron se chíre gaye the, andarwár aur báharwár, new se leke munḍer tak, aur usí tarah ghar ke báhar baṛe sahn tak bane the.

10 Aur in kí bunyád qímatí aur baṛe baṛe pattharon se, das háth ke pattharon aur ba'ze áṭh háth ke pattharon se, thí.

11 Aur úpar qímatí patthar, taráshe húe pattharon ke andáz ke mutábiq, aur saro ke shahtír, the.

12 Aur baṛá sahn girdágird taráshe húe pattharon kí tín sataron se aur saro ke shahtíron kí ek satar se, baná thá: aur isí tarah KHUDÁWAND ke andar ke ghar ká sahn aur ghar kí dahlíz bhí húí.

13 ¶ Phir Sulaimán bádsháh ne Súr se Hírám ko bulá bhejá.

14 Aur wuh Naftálí firqe kí bewá 'aurat ká beṭá thá, aur us ká báp Súr ká ádmí, ṭhatherá thá: aur wuh dánish, aur 'aqlmandí, aur hikmat se, ki pítal kí sab tarah ká kám kare, ma'múr thá. So wuh Sulaimán bádsháh pás áyá, aur us ká sab kám kiyá.

15 Kyúnki us ne pítal ḍhálke do sutún banáe, har ek sutún aṭhárah háth úncha: aur ek ek ká gher bárah háth ke sút se andáz kiyá játá thá.

16 Aur do baṛe sirháne pítal se ḍhálke banáe, tá ki sutúnon kí choṭíon par rakhe jáwen; ek sirháne kí bulandí pánch háth kí thí, aur dúsre sirháne kí bulandí pánch háth kí thí.

17 Aur un sirhánon ke liye, jo sutúnon kí choṭíon par the, us ne chárkhánadár jálíán aur ganḍedár mále banáe; sát ek sirháne ke liye, aur sát dúsre sirháne ke liye.

18 Isí tarah us ne sutúnon ká kám kiyá; aur ek ek jálí ke liye, anáron kí do qatáren banáín, tá ki we un donon sirhánon ko, jo un sutúnon kí choṭíon par the, chhipá len: aur isí tarah dúsre ke sirháne ke liye banáyá.

19 Aur un sirhánon par, jo chár háth ke the, aur jo sutúnon ke úparí siron par the, un par dahlíz ke níche girdágird sosaní kám naqsh kiyá gayá thá:

20 Aur un hí sirhánon par, donon sutúnon ke úpar, us goláí ke sámhne jo jálí se lagí thí, anár bane the: chunánchi us dúsre sirháne par, qatár par qatár, irdágird do sau anár the.

21 So us ne haikal kí dahlíz men sutún khaṛe kiye; ek sutún ghar ke dahne háth khaṛá kiyá, aur us ká

nám Yákin rakhá; aur dúsrá sutún ghar ke báen, aur us ká nám Bo'az rakhá.

22 Aur sutúnon kí choṭíon par sosaní kám thá: so sutúnon ká kám tamám húá.

23 ¶ Phir ḍhálá húá ek bahr banáyá: wuh ek kanáre se dúsre kanáre tak das háth thá; wuh bilkull gol thá, aur bulandí us kí pánch háth thí; aur us ká gher tís háth ke sút se andáz kiyá játá thá.

24 Aur girdágird us ke kanáre ke níche gánṭhen banáín, jo us ko ghertí thín; har ek háth men das das thín; aur we bahr ko ghertí thín; gánṭhon kí do qatáren thín, aur jis waqt wuh ḍhálá gayá, ye bhí ḍhálí gayí thín.

25 Aur bahr bárah bailon par rakhá gayá; tín ke chihre uttar ke muqábil, aur tín ke chihre pachchhim ke muqábil, aur tín ke chihre dakhan ke muqábil, aur tín ke chihre púrab ke muqábil; aur bahr un ke úpar thá, aur un ke píchhe ke sab 'azú andar ko the.

26 Aur dal us ká chár angusht ká, aur us ká kanára piyále ke kanáre kí tarah, aur us men sosan ke phúl bane the; aur bahr men do hazár bath kí gunjáish thí.

27 ¶ Aur pítal kí das kursíán banáín, ki túl har ek ká un men se chár háth ká thá, aur us ká 'arz chár háth ká thá, aur bulandí us kí tín háth kí thí.

28 Aur un kursíon kí kárígarí is tarah kí thí: in ke háshiye the, aur háshiye kanáre ke golon ke darmiyán the:

29 Aur un háshiyon par, jo kanáre ke golon ke darmiyán the, sher, aur bail, aur karúbí bane the: aur un golon ke úpar chiníán thín: aur sheron aur bailon ke níche chand joṛdár mihín kám the.

30 Aur har ek kursí ke liye chár chár pahiye pítal ke, aur pítal kí dhúrián thín; aur us ke cháron konon ke níche áwan ke kandhe the; hauz ke níche, har ek joṛ ke pás, ḍhále húe kandhe the.

31 Aur us ká munh us ke sirháne ke darmiyán ek háth únchá thá: par wuh munh khud ḍeṛh háth thá, aur us ká kám kursí ke kám ke mutábiq gol thá: aur usí munh par naqqáshí ká kám thá, aur yih us kí chiníon samet chauras thá, aur na ki golákár.

32 Aur us ke kanáron ke níche chár pahiye bane; aur pahiyon kí dhúrián kursí men lagí thín; aur har ek pahiye kí bulandí ḍeṛh háth kí thí.

33 Aur pahiyon ká kám gáṛí ke pahiyon ká sá thá; aur un kí dhúrián, aur un ke áwan, aur un kí púṭhián, aur un ke áre, sab ḍhále húe the.

34 Aur kursí ke chár konon par chár kandhe the; aur we kandhe usí kursí men se the.

35 Aur kursí ke sire par ádh háth únchí ek goláí thí; aur kursí ke sire kí kangnián aur kanáre usí men se the.

36 Aur us ne un kangníon kí chaurasái par, aur us ke kanáron par, karúbíon, aur sheron, aur khajúron ke darakhton, ko kanda kiyá, ek ek ke andáze ke, aur girdágird kí áráish ke mutábiq.

37 Dason kursíon ká kám aisá hí thá; aur un sab ká ek hí sánchá, aur ek hí andáza, aur ek hí miqdár thá.

38 ¶ Aur pítal ke das hauz aise banáe, ki un men se har ek men chális bath samáte the; aur har hauz kí was'at chár háth kí thí; aur ek ek hauz dason kursíon men se ek ek kursí par thá.

39 Pánch kursíán ghar kí dahní taraf rakhín, aur pánch ghar kí báín taraf, aur bahr ko ghar ke dahne púrab rukh, aur dakhan ke rúbarú, rakhá.

40 ¶ Aur Hírám ne hauzon, aur pháoron, aur piyálon ko, banáyá. Pas

Hírám ne wuh sab kám, ki jise Su-
laimán bádsháh kí taraf Ḳhudáwand
ke ghar ke liye banátá thá, tamám
kiyá:
41 Do sutún, aur we piyála-dár
sirháne, jo un do sutúnon kí choṭíon
par the, banáe; aur do jálíán banáín,
ki jin se we do piyála-dár sirháne, jo
sutúnon kí choṭíon par the, chhipáe
jáwen;
42 Aur donon jálíon ke liye pítal
ke chár sau anár banáe; anáron kí
do qatáren ek ek jálí ke liye, tá ki
piyála-dár sirháne, jo sutúnon par the,
chhipáe jáwen;
43 Aur das kursíán, aur das kursíon
par das hauz;
44 Aur ek bahr, aur bahr ke níche
bárah bail;
45 Aur degen, aur pháoṛe, aur
piyále: aur sab zurúf, jo Hírám ne
Sulaimán bádsháh kí ḳhátir Ḳhudá-
wand ke ghar ke liye banáe, phúl dhát
ke the.
46 Aur bádsháh ne un sab ko Yar-
dan ke maidán men Sukkát aur Zartán
ke darmiyán kachlí zamín men ḍhálá.
47 Aur Sulaimán ne un sab zurúf
ko, un kí niháyat kasrat ke bá'is, be-
taul chhoṛá: chunánchi us pítal ká
wazn ṭhahráyá na gayá.
48 Aur Sulaimán ne Ḳhudáwand
ke ghar ke liye sab zurúf bhí banáe,
ya'ne ek mazbah ḳhális sone ká, aur
sone ká mez, tá ki us par nazr kí roṭí
rakhí jáwe;
49 Aur kundan ke sham'adán banáe,
pánch to ilhám-gáh ke áge dahní taraf
ko, aur pánch báín taraf ko, aur us
ke phúl, aur chirág, aur gulgír sone ke,
50 Aur piyále, aur chamche, aur
gul-tarásh, aur bádiye, aur 'údsoz,
kundan ke; aur sone kí chúlen an-
darúní ghar, ya'ne páktarín makán ke
darwáze ke liye, aur ghar ke, ya'ne
haikal ke darwáze ke liye.
51 Aur sab wuh kám, jo Sulaimán
bádsháh ne Ḳhudáwand ke ghar ke
liye kiyá, tamám húá. So Sulaimán
apne báp Dáúd kí niyáz kí húí chízon
ko, soná, aur chándí, aur zurúf ko,
andar láyá, aur Ḳhudáwand ke ghar
ke ḳhazánon men rakhá.

VIII BA'B.

PHIR Sulaimán ne Isráel ke bu-
zurgon, aur firqon ke sáre ra,íson,
aur baní Isráel ke ábái khándánon ke
sab ashráf ko jam'a kiyá; so we Yarú-
salam men Sulaimán pás ikaṭṭhe húe,
tá ki Dáúd ke shahr se, jo Saihún hai,
Ḳhudáwand ke sandúq ko úpar uṭhá
láwen.
2 Aur Sulaimán bádsháh pás Isráel
ke sáre log máh i Aitáním kí 'íd ke
liye, jo sátwán mahíná hai, jam'a húe.
3 Aur Isráel ke sáre buzurg áe, aur
káhinon ne sandúq uṭháyá:
4 Aur Ḳhudáwand ká sandúq
úpar uṭhá láe, aur jamá'at ká ḳhaima,
aur maqdis ke sáre zurúf, jo us ḳhaime
men the: so unhen káhin aur Láwí
úpar uṭhá láe.
5 Aur Sulaimán bádsháh ne, aur
Isráel kí sárí jamá'at ne, jo us pás
jam'a thí, us ke sáth sandúq ke sámhne
khaṛe hoke, bheṛ bakrí aur gáe bail,
jo kasrat ke sabab gintí aur hisáb men
na á saken, zabh kiye.
6 Aur káhinon ne Ḳhudáwand ke
'ahd ke sandúq ko us kí jagah par,
ghar kí ilhám-gáh men, ya'ne páktarín
makán men, láyá, aur use karúbíon ke
paron ke níche rakhá.
7 Kyúnki karúbí apne do bázú
sandúq kí jagah ke úpar phailáe húe
the, aur karúbíon ne sandúq ko aur us
ke chobon ko chhipá rakhá.
8 So choben idhar baṛháín, aise ki
chobon ke sire pák makán se, ilhám-
gáh ke sámhne, dikhái dete the, lekin
báhar se nahín dikhái dete the: aur we
wahán áj ke din tak hain.
9 Aur sandúq men kuchh na thá,
siwá patthar kí un do lauhon ke, jin-
hen Músá ne Hurib par us men rakhá,
jab ki Ḳhudáwand ne baní Isráel se

un ke zamín i Misr se nikalte waqt 'ahd bándhá thá.

10 Phir aisá húá ki jab káhin pák makán se nikle, to Ḳhudáwand ká ghar badlí se bhar gayá;

11 Aur káhinon̲ ko badlí ke sabab táqat na húí, ki khaṛe hoke ḳhidmat karen̲; is liye ki Ḳhudáwand ká ghar Ḳhudáwand ke jalál se bhar gayá thá.

12 ¶ Tab Sulaimán ne kahá, ki Ḳhudáwand ne farmáyá thá, ki Main̲ ghaṭá kí tárikí men̲ rahún̲gá.

13 Main̲ hí ne fi-l-haqíqat ek ghar terí sukúnat ke wáste banáyá, ek makán abad tak tere julús ke liye.

14 Aur bádsháh ne apná mun̲h pherke Isráel kí sárí jamá'at ko barakat dí: (aur Isráel kí sárí jamá'at kharí húí;)

15 Phir kahá, ki Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá mubárak ho, jis ne apne mun̲h se mere báp Dáúd se kalám kiyá, aur kahá, ki

16 Jis din se main̲ apní guroh Isráel ko Misr se nikál láyá, tab se main̲ ne sáre Isráelí firqon̲ men̲ se kisí shahr ko, jis men̲ merá ghar banáyá jáe, aur us men̲ merá nám ho, chun na liyá; par main̲ ne Dáúd ko pasand kiyá, ki wuh merí guroh Isráel par hákim ho.

17 Aur mere báp Dáúd ke dil men̲ thá, ki Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ke nám par ek ghar banáwe.

18 So Ḳhudáwand ne mere báp Dáúd se kahá, Is sabab se ki tú ne apne dil men̲ is bát ká iráda kiyá, ki mere nám ká ek ghar banáwe, pas, tú ne jab ki apne dil men̲ yún̲ iráda kiyá, to achchhá kiyá.

19 Lekin tú ḳhud ghar na banáegá; balki terá beṭá, jo terí sulb se niklegá, wuh mere nám ká ek ghar banáegá.

20 So Ḳhudáwand ne apní bát, jo kahí thí, púrí kí; aur main̲ apne báp Dáúd ká jánishín hone ke liye uṭhá; aur jaisá ki Ḳhudáwand ne wa'da kiyá thá, main̲ Isráel ke taḳht par baiṭhá; aur main̲ ne Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ke nám ká ek ghar banáyá.

21 Aur main̲ ne wahán̲ Ḳhudáwand ke sandúq ke liye, ki jis men̲ wuh 'ahd hai, jo zamín i Misr se nikalne ke waqt us ne hamáre bápdádon̲ se bándhá thá, ek makán muqarrar kiyá.

22 ¶ Aur Sulaimán ne Isráel kí sárí jamá'at ke rúbarú Ḳhudáwand ke mazbah ke áge khaṛá hoke apne háth ásmán kí taraf phailáe,

23 Aur kahá, Ai Ḳhudáwand, Isráel ke Ḳhudá, tujh sá koí Ḳhudá na úpar ásmán men̲ hai, na níche zamín men̲, jo ki apne un bandon̲ ke liye, jo tere áge apne sáre dilon̲ se chalte phirte hain̲, apne 'ahd ko, aur apní rahmat ko, nigáh rakhtá hai;

24 Ki tú ne apne bande Dáúd mere báp se wuh nigáh rakhí, jo tú ne use kahá; tú ne apne mun̲h hí se kahá, aur wuhí apne háth se púrá kiyá, jaisá áj ke din hái.

25 Aur ab, ai Ḳhudáwand, Isráel ke Ḳhudá, yád kar wuh 'ahd, jo tú ne apne bande Dáúd mere báp ke sáth yih kahke kiyá thá, ki Tere liye Isráel ke taḳht par baiṭhnewálá mere áge se nábúd na hogá; lekin yih hogá, jab ki terí aulád apní ráh par ḳhúb nigáh kare, aur mere áge chale, jaisá ki tú mere áge chalá.

26 Aur ab, ai Isráel ke Ḳhudá, apne us qaul ko, jo tú ne apne bande Dáúd mere báp se kiyá thá, rást kar.

27 Par kyá Ḳhudá fi-l-haqíqat zamín par sukúnat kare? Dekh, ásmán aur ásmánon̲ ke ásmán terí gunjáish nahín̲ rakhte; phir kitní kamtí is ghar men̲ hogí, jo main̲ ne banáyá?

28 Ai Ḳhudáwand mere Ḳhudá, apne bande kí du'á aur zárí par kán dhar, aur du'á aur zárí, jo terá banda áj ke din tere áge kartá hai, so sun:

29 Aur rát din terí ánkhen is ghar
kí taraf, ya'ne is maskan kí taraf jis
kí bábat tú ne farmáyá hai, ki Merá
nám wahín hogá, khulí rahen; tá ki
wuh du'á jo terá banda is makán men
mánge, so tujh se suní jáwe.
30 Aur tú apne bande aur apní
guroh Isráel kí minnaton kí taraf kán
dhar: jab ki we is ghar men du'á
karen, tab tú, apne hí maskan ásmán
par se sun: aur jab ki tú sune mu'áf
kar.
31 ¶ Agar koí shakhs apne parosí
ká gunáh kare, aur us par qasam rak-
hí jáwe, ki wuh qasam kháwe, aur is
ghar men tere mazbah ke áge qasam
láí jáwe:
32 To tú ásmán par se sun, aur
'amal kar, aur apne bandon ká insáf
kar, aur badkár ko badkár thahrá de,
ki us kí rawish kí sazá us ke sir par
áwe, aur sádiq ko sádiq thahrá, aur us
kí sadáqat ke mutábiq use jazá de.
33 ¶ Aur jab terí guroh Isráel apne
dushmanon ke áge shikast páwe, is
liye ki unhon ne terá gunáh kiyá, aur
phir terí taraf rujú' kare, aur tere nám
ká iqrár kare, aur du'á mánge, aur is
ghar men tujh se minnat kare:
34 To tú un kí du'á ásmán par se
sun, aur apní guroh Isráel kí khatá
bakhsh, aur unhen us zamín men, jo
tú ne un ke bápdádon ko dí hai, phirá
lá.
35 ¶ Phir jab ásmán band ho jáen,
aur bárish na howe, is liye ki unhon
ne terí khatákárí kí, agar we is jagah
men du'á mángen, aur tere nám ko
mán lewen, aur apní khatá se phiren,
is liye ki tú ne unhen dukh diyá:
36 To tú ásmán par se sun, aur
apne bandon aur apní guroh Isráel ke
gunáh bakhsh de, yahán tak ki unhen
us achchhí ráh kí, jis men chalná farz
hai, ta'lím kare, ki we us par chalen,
aur apni zamín par, jo tú ne apní
guroh ko mírás dí hai, menh barsáwe.
37 ¶ Aur jab ki zamín par kál, aur
wabá, aur bád i samúm, aur gerúí ho,
yá jab ki tiddí aur jhánjhá howen, yá
jab ki un ke dushman un ke shahron
kí sarzamín men unhen gher lewen,
yá jab ki koí balá aur marz ho;
38 Phir jo koí insán, yá terí sárí
guroh Isráel, jis ne har ek apne dil ke
marz ko jáná, du'á aur zárí kare, aur
apne háth is ghar men phailáe:
39 To apne maskan, ásmán par se,
sun, aur bakhsh de, aur 'amal kar;
aur har ek ádmí ko, jis ke dil ko tú
jántá hai, us kí sab rawish ke mutá-
biq badlá de; is liye ki tú, hán, tú hí
akelá sáre baní A'dam ke dilon ko
jántá hai;
40 Tá ki apní zindagí ke sab din
jo us zamín men káten, ki jise tú ne
hamáre bápdádon ko diyá hai, tujh se
darte rahen.
41 Aur ajnabí kí bábat bhí, jo baní
Isráel men se nahín hai, so jab tujh
pás dúr mulk se tere nám ke sabab
áwe;
42 (Kyúnki we tere buland nám,
aur qawí háth, aur phailáe húe bázú
ká hál sunenge;) jab ki wuh áwe, aur
tere áge is ghar men du'á mánge:
43 To ásmán par se, apne maskan
se, sun le, aur ajnabí kí wuh du'á jo
tujh se mánge us sab ke mutábiq
'amal kar, tá ki zamín kí sárí guro-
hen tere nám ko pahchánen, aur terí
guroh baní Isráel kí tarah tujh se
daren, aur jánen, ki terá nám is ghar
par, jise main ne banáyá, liyá gayá
hai.
44 ¶ Aur jab terí guroh laráí ke
liye apne dushman ke barkhiláf nikle,
jahán kahín tú use bhej dewe, aur
KHUDÁWAND ke áge du'á mánge is
shahr kí taraf, jise tú ne pasand kiyá,
aur is ghar kí taraf, jise main ne tere
nám ke liye banáyá:
45 To ásmán par se un kí du'á aur
munáját sun le, aur us muqaddame
men un ká hámí ho.
46 Jis waqt we tere áge khatá

karen, (kyúnki koí aisá ádmí nahín, jo khatákár na ho,) aur jab tú un par gazab kare, aur un ko dushmanon ke qábú men kar dewe, yahán tak ki we unhen asír karke dushmanon kí zamín par le jáen, jo dúr ho yá nazdík;
47 Agar we us zamín men, jis men asír hoke rahen, sochne lagen, aur tauba karen, aur apne asír-karnewálon kí zamín men tujh se minnat karen, aur kahen, ki Ham ne gunáh kiyá, ham ne gustákhí kí, ham ne sharárat kí;
48 Aur apne dushmanon kí zamín men, jo unhen asír karke le gaye, apne sáre dil aur ján se terí taraf mutawajjih hon, aur us zamín kí taraf, jo tú ne un ke bápdádon ko dí, aur us shahr kí taraf, jise tú ne chun liyá, aur is ghar kí taraf, jo main ne tere nám ke liye banáyá, tujh se du'á mángen:
49 To tú ásmán par se, apne maskan se, un kí du'á aur zárí sun, aur us muqaddame men un ká hámí ho,
50 Aur apne logon ko, jinhon ne tere áge khatáen kín, bakhsh de, aur un kí sárí buráíán, jo unhon ne tere barkhiláf kí hain, mu'áf kar de, aur un ke asír-karnewálon ke áge un par shafaqat kar, ki we un par rahm karen:
51 Ki we terí guroh aur terí mírás hain, jise tú Misr kí zamín se, lohe ke bhatthe ke bích men se, nikál láyá:
52 Ki terí ánkhen tere bande kí zárí, aur terí qaum Isráel kí zarí kí taraf khulí rahen, ki tú un sab báton ko, jo kuchh tujh se mángen, sune:
53 Kyúnki tú ne zamín kí sárí gurohon men se un ko apne liye ek mírás judá kiyá, jaisá ki tú ne apne bande Músá kí ma'rifat kahá, jab ki tú hamáre bápdádon ko Misr se nikál láyá, ai Khudáwand Yahowáh.
54 ¶ Aur aisá húá, ki jab Sulaimán KHUDÁWAND ke áge us sárí du'á ko aur us sárí zárí ko tamám kar chuká, to KHUDÁWAND ke mazbah ke sámhne apne donon zánúon par us ke áge baithne se, ki us ke donon háth bhí ásmán kí taraf phaile the, uth khará húá.
55 Aur khará hoke, baní Isráel ki sárí guroh ke liye buland áwáz se barakat mángí, aur kahá:
56 KHUDÁWAND, jis ne apne sab kahne ke muwáfiq apní guroh Isráel ko áram bakhshá, mubárak ho: kyúnki koí ek bát un sab achchhí báton men se, jo KHUDÁWAND ne apne bande Músá kí ma'rifat se kahín, zamín par na girí.
57 KHUDÁWAND hamárá Khudá, jis tarah hamáre bápdádon ke sáth thá, hamáre sáth bhí ho, aur hamen tark na kare, aur hamen na chhore:
58 Balki hamáre dilon ko apní taraf máil kare; tá ki ham us kí sab ráhon men chalen, aur us ke shara'on, aur ahkám ko, ki jinhen us ne hamáre bápdádon par jatá diyá hai, yád rakhen.
59 Aur ye merí báten, jo KHUDÁWAND ke huzúr minnat karte waqt pesh kí hain, rát o din KHUDÁWAND hamáre Khudá se nazdík howen, tá ki apne bande kí himáyat kare, aur apní guroh Isráel kí himáyat har waqt jis waqt kám kí zarúrat ho, kiyá kare:
60 Tá ki zamín kí sárí gurohen ma'lúm karen, ki KHUDÁWAND wuhí Khudá hai, aur us ke siwá aur koí nahín.
61 Pas tumháre dil ká shauq KHUDÁWAND hamáre Khudá kí taraf kámil ho, tá ki us ke shara'on par chalo, aur áj ke din kí tarah us ke ahkám ko yád rakho.
62 ¶ Aur bádsháh aur sáre Isráel ne us ke sáth KHUDÁWAND ke áge zabíhe zabh kiye.
63 Aur Sulaimán ne salámatí kí qurbáníán gáe bail se KHUDÁWAND ke áge báís hazár zabh kín, aur bher bakrí se ek lákh bís hazár. So bád-

sháh ne aur sáre baní Isráel ne us
roz Khudáwand ká ghar makhsús
kiyá.
64 Usí din men, bádsháh ne sahn
ke darmiyání hisse ko, jo Khudáwand
ke mazbah ke rúbarú thá, muqaddas
kiyá; ki wahán sokhtaní qurbáníán,
aur nazr ki qurbáníán, aur salámatí
kí qurbáníon kí charbí guzrání; kyún-
ki pítal ká mazbah, jo Khudáwand
ke áge thá, chhotá thá, aur un sokh-
taní qurbáníon, aur nazr kí qurbáníon,
aur salámatí kí charbíon ke liye, jo
guzrání játí thín, gunjáish na rakhtá
thá.
65 Aur Sulaimán ne us waqt, aur
sáre Isráel ne bhí us ke sáth, ek nihá-
yat barí jamá'at ne, Hamát ke madkhal
se leke Misr kí nahr tak, Khudáwand
hamáre Khudá ke áge, sát roz aur
phir sát aur roz, ya'ne chaudah roz
'íd kí.
66 Aur áthwen roz us ne sárí guroh
ko rukhsat dí: so unhon ne bádsháh
ko mubárakbád kahá, aur khush aur
sáf dilon se us neki ke bá'is, jo Khu-
dáwand ne apne bande Dáúd, aur
apní guroh Isráel se kí thí, apne khai-
mon ko gaye.

IX BA'B.

AUR aisá húá, ki jab Sulaimán
Khudáwand ká ghar aur bád-
sháh ká qasr baná chuká, aur Sulai-
mán kí sárí tamanná, jo us ke dil men
thí, púrí ho chukí:
2 To Khudáwand Sulaimán ko
dúsrí bár dikhái diyá, jis tarah ki
Jiba'ún men dikhái diyá thá.
3 Aur Khudáwand ne use kahá,
Main ne terí du'á aur terí munáját, jo
tú ne mere áge kí, suní hai; aur is
ghar ko, jo tú ne banáyá, ki merá nám
abad tak us men rahe, muqaddas kiyá;
so merí nigáh aur merá dil sadá usí
par rahegá.
4 Aur agar tú mere huzúr aisí chál
chalegá, jaise terá báp Dáúd dil kí
rástí aur sadáqat se chalá, aur un sab
hukmon par, jo main ne tujhe kiye,
'amal karegá, aur merí sharí'aton, aur
'adálaton ko hifz karegá:
5 To main terí saltanat ká takht
Isráel men hamesha qáim rakhúngá,
jaise main ne tere báp Dáúd se wa'da
kiyá, aur kahá, ki Tere yahán mard
kí kamtí na hogí, jo Isráel ke takht
par baithe.
6 Par agar tum yá tumhárí aulád
merí pairauí se kisí tarah se bargashta
ho, aur tum merí sharí'aton aur merí
'adálaton ko, jo main ne tumhen ba-
táín, hifz na karoge, aur ajnabí ma'-
búdon kí 'ibádat karne ko jáoge, aur
unhen sijda karoge:
7 To main Isráel ko us sarzamín se,
jo main ne unhen dí hai, faná karún-
gá; aur is ghar ko, jise main ne apne
nám ke liye muqaddas kiyá hai, apní
nazar se girá dúngá; aur Isráel tamám
jahán men zarb ul masal aur angusht-
numá hogá:
8 Aur is buland ghar ke barábar
se jo koí guzar karegá hairán hogá aur
sítí bajáegá; aur we kahenge, ki
Khudáwand ne is sarzamín aur is
ghar se aisá kyún kiyá?
9 Tab we jawáb denge, Yih is liye
húá, ki unhon ne Khudáwand apne
Khudá ko, jo un ke bápdádon ko
zamín i Misr se nikál láyá, tark kiyá,
aur ajnabí ma'búdon ko ikhtiyár kiyá,
aur unhen sijda kiyá, aur un kí ban-
dagí kí; is liye Khudáwand ne un
par yih sab balá názil kí.
10 ¶ Aur aisá húá, ki bís baras
ba'd, jab Sulaimán ne ye donon ghar,
ya'ne Khudáwand ká ghar, aur bád-
sháh ká qasr, baná chuká;
11 (Kyúnki Súr ká bádsháh Hírám
saro aur sanaubar kí lakríán aur soná,
jaisá us kí sárí murád thí, Sulaimán
pás láyá thá;) tab aisá húá, ki Sulai-
mán bádsháh ne Jalíl kí zamín men
bís shahr Hírám ko diye.
12 Aur Hírám Súr se niklá, tá ki
un shahron ko, jo Sulaimán ne use

diye the, dekhe; par us kí nazaron
men achchhe na the.
13 Aur bolá, Ai mere bháí, ye kyá
shahr hain, jo tú ne mujhe diye? Aur
us ne un ká nám Kábúl ká mulk
rakhá, jo áj ke din tak hai.
14 Ba'd us ke Hírám ne bádsháh ke
pás ek sau bís qintár soná bhejá.
15 ¶ Aur yihí bá'is hai, jis se Su-
laimán bádsháh ne logon kí begárí lí,
ki KHUDÁWAND ká ghar, aur apná
qasr, aur Millo, aur Yarúsalam kí
shahr-panáh, aur Hasúr, aur Majiddo,
aur Jazar bhí biná kare.
16 Kyúnki Misr ká bádsháh Fira-
'ún charh gayá thá, aur Jazar ko leke
phúnk diyá thá, aur un Kan'áníon ko,
jo us shahr men base the, qatl kiyá
thá, aur apní betí ko, jo Sulaimán kí
jorú thí, in'ám diyá thá.
17 So Sulaimán ne Jazar, aur Bait-
Haurán i Asfal ko, phir ta'mír kiyá:
18 Aur Ba'alát, aur Dasht i Tad-
múr ko, mamlukat ke darmiyán,
19 Aur khazáne ke sáre shahr, jo
Sulaimán ke the, aur us kí gáríon ke
shahr, aur us ke sawáron ke shahr,
biná kiye: aur jo kuchh Sulaimán kí
tamanná thí, so Yarúsalam men, aur
Lubnán men, aur apní mamlukat kí
sárí zamín men, biná kiyá;
20 Lekin wuh sárí guroh, Amúríon
kí, aur Hittíon, aur Farizzíon, aur
Hawíon, aur Yabúsíon kí, báqí rahí, jo
baní Isráel men se na thí,
21 Hán, un kí aulád, jo ba'd un ke
zamín men báqí rahí, jinhen baní
Isráel bilkull nábúd na kar saken, so
Sulaimán ne un par khiráj i khádimí
muqarrar kiyá, jo áj tak liyá játá hai.
22 Lekin Sulaimán ne baní Isráel
men se kisí ko gulám na banáyá; ki
we sáhib i jang, aur us ke chákar, aur
us ke umará, aur us ke lashkar ke sar-
dár, aur us kí gáríon aur us ke sawár-
on par hukmrán the.
23 Aur un men se, jo Sulaimán ke
kám par ta'ináti karte the, pánch sau
aur pachás 'ámil the, jo us ke sáre
kárguzáron ke sardár the.
24 ¶ Aur Fira'ún kí betí Dáúd ke
shahr se apne us ghar men, jo Sulai-
mán ne us ke liye banáyá thá, áí: tab
Sulaimán ne Millo ko ta'mír kiyá.
25 ¶ Aur Sulaimán har baras tín
bár sokhtaní qurbáníon, aur salámatí
kí qurbáníon ko, us mazbah par, jo us
ne KHUDÁWAND ke liye biná kiyá thá,
charhátá thá; aur us mazbah par, jo
KHUDÁWAND ke áge thá, bakhúr jal-
átá thá. Is tarah us ne us ghar ko
tamám kiyá.
26 ¶ Phir Sulaimán bádsháh ne
'Asyún-Jabr men, jo Ailút ke nazdík
hai, daryá e Qulzum ke kanáre par, jo
Adúm kí sarzamín men hai, jaházon
kí bahr banáí.
27 Aur Hírám ne us bahr men apne
chákar malláh, jo samundar ke hál se
ágáh the, Sulaimán ke chákaron ke
sáth karke bhijwáe.
28 Aur we Ofír ko gaye, aur wahán
se chár sau bís qintár soná leke Sulai-
mán bádsháh pás áe.

X BA'B.

AUR jab ki KHUDÁWAND ke nám
kí bábat Sulaimán kí shuhrat
Sabá kí Malika tak pahunchí, to wuh
mushkil suwálon se use ázmáne áí.
2 Aur wuh bare jilau ke sáth, aur
únton ke sáth, jin par khushbúíán ladí
thín, aur niháyat bahut soná, aur ma-
hangmole jawáhir sáth leke, Yarúsa-
lam men áí: aur us ne Sulaimán pás
áke, jo kuchh us ke dil men thá, us
sab kí bábat us se guftogú kí.
3 Sulaimán ne us ke sab suwálon
ká jawáb diyá: bádsháh se koí chíz
poshída na thí, jo us ke kisí suwál ká
jawáb na detá.
4 Aur jab ki Sabá kí Malika ne
Sulaimán kí sárí dánishmandí ká hál,
aur us ghar ko, jo us ne biná kiyá
thá,
5 Aur us ke dastarkhwán kí ni'am-
aton, aur us ke mulázimon ká nishast.

aur us ke k̲hádimon̲ kí házirbáshí, aur un kí poshák, aur us ke sáqíon̲, aur us sírhí ko, ki jis se wuh Ḳhudáwand ke maskan ko játá thá, dekhá, to us men̲ hawáss na rahe.

6 Aur us ne bádsháh se kahá, Yih tahqíq k̲habar thí, jo main̲ ne terí karámaton̲ aur terí dánish kí bábat apne mulk men̲ suní thí.

7 Lekin jab tak ki main̲ ne áke apní ánkhon̲ se na dekhá thá, tab tak un báton̲ ko báwar na kiyá thá; aur dekh, wuh k̲habar jo main̲ ne suní thí so ádhí bhí na húí; kyún̲ki terí dánish aur iqbálmandí us shuhrat se, jo main̲ ne suní thí, kahín̲ ziyáda hai.

8 Nekbak̲ht hain̲ tere log, aur nekbak̲ht hain̲ tere k̲hawáss, jo nit tere huzúr khaṛe rahte hain̲, aur terí hikmat sunte hain̲.

9 Ḳhudáwand terá Khudá mubárak ho, jo tujh se rází hai, aur tujhe Isráel ke tak̲ht par biṭháyá hai: is liye ki Ḳhudáwand ne Isráelíon̲ ko sadá piyár kiyá, isí wáste us ne tujhe bádsháh kiyá, tá ki tú 'adl aur insáf kare.

10 Aur us ne bádsháh ko ek sau bís qintár soná, aur masálih ká baṛá ḍher, aur jawáhir, diye; aur jis wufúr se, ki Sabá kí malika ne masálih Sulaimán bádsháh ko 'ináyat kiye, phir kisí se kabhí na mile.

11 Aur Hírámí bahr par, jis par láke Ofír ká soná láe, usí par Ofír se chandan ke bahut se darak̲ht aur jawáhir dhare húe áe.

12 So bádsháh ne chandan ke darak̲hton̲ ke sutún Ḳhudáwand ke ghar ke liye, aur apne qasr ke liye, banwáe, aur barbaten̲, aur bín, gánewálon̲ ke liye, banwáe: aur chandan kí aisí bahut lakṛíán̲ na kabhí áín̲, aur na áj ke din tak dekhí gayín̲.

13 Aur Sulaimán bádsháh ne Sabá kí malika ko, us kí sárí k̲hwáhish ke mutábiq, jo kuchh us ne mángá, so diyá; siwá is ke Sulaimán ne us ko apní bádsháhána sak̲háwat se bahut kuchh 'ináyat kiyá. Pas wuh ruk̲hsat húí, aur apne mulázimon̲ samet apne mamlukat ko phir gayí.

14 ¶ Aur us sone ká wazn jo sál ba sál Sulaimán ke háth átá thá, chha sau chhiyásaṭh qintár sone ká thá;

15 Siwá us sone ke, jo saudágaron̲ se, aur masálih ke tujjáron̲ ke saudá ke sabab, aur 'Arab kí nawáhí ke sáre salátín aur mulk ke súbadáron̲ kí taraf se, us ko miltá thá.

16 ¶ Aur Sulaimán bádsháh ne soná gaṛhwáke do sau pharíán̲ banáín̲; chha sau misqál soná ek pharí píchhe k̲harch húá.

17 Aur gaṛhe húe sone kí tín sau ḍhálen̲ banwáín̲; ek ek ḍhál tín tín mána sone kí húí: aur bádsháh ne unhen̲ Lubnání ban ke ghar men̲ rakhá.

18 ¶ 'Aláwa un ke bádsháh ne háthí-dánt ká ek baṛá tak̲ht banwáyá, aur us par achchhe se achchhá soná phirwáyá.

19 Us tak̲ht kí chha síṛhíán̲ thín̲; aur tak̲ht ká sirhána us kí pichhárí kí taraf gol thá: aur baiṭhne kí jagah ke ás pás donon̲ taraf ek ek ṭekan thá, aur ek ek ṭekan ke pás ek sher babar khaṛá thá.

20 Aur un chha síṛhíon̲ men̲ se har ek par dahne báen̲ ek ek sher thá, so sab bárah sher húe; kisí saltanat men̲ aisá tak̲ht na baná thá.

21 ¶ Aur Sulaimán bádsháh ke píne ke sab básan sone ke the; aur Lubnání ban ke ghar ke bhí sáre básan k̲hális sone ke the: ek bhí rúpe ká na thá; ki Sulaimán ke aiyám men̲ rúpe kí kuchh qadr na húí.

22 Kyún̲ki bádsháh kí, samundar hí par, ek Tarsísí bahr Hírám kí bahr ke sáth thí: tín baras men̲ ek bár Tarsísí bahr átí thí, aur soná aur rúpá, aur háthí-dánt, aur táús, aur bandar, látí thí.

23 So Sulaimán bádsháh, daulat

aur hikmat kí banisbat, zamín ke sab bádsháhon̲ se sabqat le gayá.

24 ¶ Aur sáre jahán ne Sulaimán kí taraf tawajjuh kiyá, tá ki us kí hikmat ko, jo Ḳhudá ne us ke dil men̲ ḍálí thí, sune.

25 Aur un men̲ se har ek ádmí apná hadya, rúpe ke básan, aur sone ke bartan, aur posháken̲, aur siláh, aur ḳhushbúíán̲, aur ghoṛe, aur ḳhachchar, jitne har ek sál ke liye ṭhahráe húe the, us ke áge guzránte the.

26 ¶ Aur Sulaimán ne gáṛíán̲ aur sawár bahut se jam'a kiye: us kí ek hazár chár sau gáṛíán̲ thín̲, aur bárah hazár sawár, jinhen̲ us ne gáṛíon̲ ke shahron̲ men̲ rakhá, aur kitnon̲ ko Yarúsalam men̲ bádsháh ke sáth.

27 Aur bádsháh ne Yarúsalam men̲ rúpe kí aisí kasrat karáí, ki wuh pattharon̲ kí mánind thá; aur saro ke daraḳhton̲ ko utne kar diye ki jitne gúlar ke daraḳht jo wádí men̲ hote hain̲.

28 ¶ Aur Sulaimán ke liye Misr men̲ ḳháss qism ke ghoṛe jam'a hote the; aur bádsháh ke saudágar un jam'a húon̲ ko muqarrar dám par lete the.

29 Aur ek gáṛí chha sau misqál rúpe par Misr se nikaltí, aur úpar láí játí thí, aur ghoṛá ḍeṛh sau misqál par: aur usí tarah Hittíon̲ ke sáre bádsháhon̲ aur Arámí bádsháhon̲ ke liye un hí ke háth se nikál láte the.

XI BA'B.

PAR Sulaimán bádsháh bahut sí ajnabí 'auraton̲ ko Fira'ún kí beṭí ke siwá cháhtá thá, Moábí, aur 'Ammúní, aur Adúmí, aur Saidání, aur Hittí 'auraton̲ ko;

2 Un qaumon̲ kí, jin kí bábat KHUDÁWAND ne baní Isráel ko hukm kiyá, ki Tum un ke pás andar na jáo, aur we tum pás andar na áen̲; ki we yaqínan tumháre dilon̲ ko apne ma'búdon̲ kí taraf máil karáengí: so Sulaimán unhín̲ se 'áshiq hoke lipṭá.

3 Us kí sát sau jorúán̲ begamát thín̲, aur tín sau haramen̲; aur us kí jorúon̲ ne us ke dil ko pherá.

4 Kyún̲ki aisá húá, ki jab Sulaimán búṛhá húá, to us kí jorúon̲ ne us ke dil ko gair-ma'búdon̲ kí taraf máil kiyá; aur us ká dil KHUDÁWAND apne Ḳhudá kí taraf kámil na thá, jaisá us ke báp Dáúd ká dil thá.

5 So Sulaimán ne Saidáníon̲ kí debí 'Istárát, aur baní 'Ammún ke nafratí Milkúm kí pairauí kí.

6 Aur Sulaimán ne KHUDÁWAND kí nazar men̲ badí kí, aur us ne KHUDÁWAND kí púrí pairauí apne báp Dáúd kí tarah na kí.

7 Chunánchi Sulaimán ne Moábíon̲ ke nafratí Kamús ke liye us paháṛ par, jo Yarúsalam ke sámhne hai, aur baní 'Ammún ke nafratí Molik ke liye, ek buland makán banáyá.

8 Yún̲ hí us ne apní sárí ajnabí jorúon̲ kí ḳhátir kiyá, jo apne ma'búdon̲ ke huzúr baḳhúr jaláyá kartí thín̲, aur qurbáníán̲ guzráná kartí thín̲.

9 ¶ So azbaski us ká dil KHUDÁWAND Isráel ke Ḳhudá se, jo use do bár dikhái diyá, bargashta húá, is liye KHUDÁWAND Sulaimán par gazabnák húá;

10 Ki us ne use hukm kiyá thá, ki wuh ajnabí ma'búdon̲ kí pairauí na kare: par us ne KHUDÁWAND ke hukm ko yád na rakhá.

11 Is sabab se KHUDÁWAND ne Sulaimán ko kahá, Azbaskí tujh se aisá aisá kuchh húá, aur tú ne mere 'ahd ko, aur merí sharí'aton̲ ko, jo main̲ ne tujhe farmáín̲, hifz na kiyá, is wáste main̲ saltanat ko fi-l-haqíqat tujh se pháṛ lún̲gá, aur tere ḳhádim ko dun̲gá;

12 Lekin tere báp Dáúd kí ḳhátir se main̲ tere jíte jí aisá na karún̲gá; par tere beṭe ke háth se pháṛ lún̲gá.

13 Magar sárí saltanat na pháṛ lún̲gá, balki apne bande Dáúd kí ḳhátir, aur Yarúsalam ke liye, jise

main ne chun liyá hai, ek firqa tere
beṭe ko dúngá.
14 ¶ So KHUDÁWAND ne Adúmí
Hadad ko ubhárá, ki Sulaimán ká
dushman ho: yih Adúmí bádsháhon
kí nasl se thá.
15 Kyúnki aisá húá, ki jab Dáúd
Adúm men thá, aur lashkar ká sardár
Yúab Adúm men sab mard qatl
karke un maqtúlon ko wahán gáṛne
gayá thá:
16 (Kyúnki Yúab chha mahíne tak
sáre Isráel ke sáth wahín rahá, jab tak
ki us ne Adúm men har ek mard ko
qatl na kiyá thá:)
17 Us waqt Hadad kaí ek Adúmíon
ke sáth, jo us ke báp ke chákar the,
Misr ko bhág gayá; aur Hadad us
waqt chhoṭá laṛká thá.
18 Phir we Midyán se nikalke Fá-
rán men áe: aur Fárán se log sáth leke
Misr men sháh i Misr Fira'ún ke pás
gaye; us ne us ko ghar diyá, aur us
ke liye ma'ásh muqarrar kí, aur use
jágír dí.
19 Aur Hadad Fira'ún ká niháyat
manzúr i nazar hotá gayá, yahán tak
ki us ne apní jorú kí bahin, ya'ne
malika Tahfanís kí bahin, usí ko byáh
dí.
20 Aur Tahfanís kí bahin us ke
liye ek beṭá janí, jis ká nám Janúbat
rakhá gayá, aur Tahfanís ne use Fira-
'ún ke ghar men leke us ká dúdh
chhuṛáyá: aur Janúbat Fira'ún ke
beṭon ke sáth Fira'ún ke ghar men
rahá kiyá.
21 Aur jab Hadad ne Misr men
suná, ki Dáúd apne bápdádon ke sáth
so rahá, aur lashkar ká sardár Yúab
bhí mar gayá thá, tab Hadad ne Fira-
'ún se kahá, Mujhe ijázat de, ki main
apne mulk ko jáún.
22 Fira'ún ne use kahá, ki Tujhe
mere pás kis chíz kí kamí húí, jo tú
cháhtá hai, ki apne mulk ko jáwe?
Us ne kahá, Kuchh nahín; lekin tú
mujhe kisí tarah se rukhsat kar.
23 ¶ Aur Khudá ne Iliyad'a ke
beṭe Razún ko bhí ubhárá, ki Sulai-
mán ká mukhálif ho; ki wuh Zúbah
ke bádsháh apne áqá Hadad'azar ke
pás se bhágá:
24 Aur us ne apne pás log jam'a
kiye, aur jis waqt Dáúd ne Zubah-
wálon ko qatl kiyá, wuh ek fauj ká
sardár húá: aur we Dimishq ko gaye,
aur wahán rahe; aur wuh Dimishq
par hukmrán húá.
25 Aur wuh bhí Sulaimán kí tamám
'umr Isráel ká dushman rahá; yih
siwá us nuqsán ke thá, jo Hadad kí
taraf se húá; ki us ne Isráel se nafrat
rakhí, aur Arám ká málik húá.
26 ¶ Aur Sarídah se Ifrátí Nabát
ke beṭe Yarubi'ám ne, jo Sulaimán ká
naukar thá, jis kí má ká nám, jo bewá
thí, Sarú'ah thá, bádsháh ke muqábil
hoke háth uṭháyá.
27 Aur bádsháh ke barkhiláf háth
uṭháne ká yih sabab húá, ki bádsháh
Millo ko banátá thá, aur apne báp
Dáúd ke shahr ke iháte kí marammat
kartá thá.
28 Aur Yarubi'ám ek shahzor ba-
hádur ádmí thá: so Sulaimán ne, jo
us jawán ko chálák dekhá, to use
baní Yúsuf ke ghar ke sáre károbár
par mukhtár kiyá.
29 Aur aisá húá, ki Yarubi'ám ek
bár Yarúsalam se báhar gayá; us waqt
Sailání Akhiyáh nabí ne use ráh men
páyá, aur wuh ek nayí chádar oṛhe
húe thá; ye donon maidán men akele
the.
30 So Akhiyáh ne us nayí chádar
ko, jo us par thí, pakaṛke pháṛá, aur
bárah ṭukṛe kiye.
31 Aur Yarubi'ám ko kahá, ki Das
ṭukṛe tú le; ki KHUDÁWAND Isráel
ká Khudá yún farmátá hai, ki Dekh,
main Sulaimán ke háth se saltanat
chák kar lúngá, aur das firqe tujhe
dúngá:
32 (Magar ek firqa, mere bande
Dáúd kí khátir, aur Yarúsalam ke

liye, hán, us shahr ke liye, jise main ne
baní Isráel ke sáre firqon ke shahron
men se chun liyá hai, use diyá jáegá:)
33 Ki unhon ne mujhe tark kiyá,
aur Saidáníon kí debí 'Istárát, aur
Moábíon ke but Kamús, aur baní
'Ammún ke Milkúm kí parastish kí,
aur merí ráhon men na chale, ki wuh
kám, jo merí nazar men bhalá thá,
karte, aur merí sharí'aton aur hukmon
par apne báp Dáúd kí tarah 'amal
karte.
34 Lekin main sárí mamlukat us
ke háth se na nikál lúngá; ki main
apne bande Dáúd kí khátir, jise main
ne barguzída kiyá, aur jis ne mere
qánúnon aur sharí'aton par 'amal kiyá,
jab tak wuh jítá rahegá, us ko wálí
rakhúngá:
35 Par us ke bete ke háth se sal-
tanat ko le lúngá, aur use, ya'ne das
firqon ko, tujhe dúngá:
36 Aur us ke bete ko ek firqa
dúngá, tá ki mere bande Dáúd ká
chirág Yarúsalam ke shahr men, jise
main ne apná nám rakhne ke liye
barguzída kiyá hai, hamesha mere áge
roshan rahe.
37 Aur main tujhe barpá karúngá,
aur tú apne dil kí sárí khwáhish ke
muwáfiq saltanat karegá, aur Isráel ká
bádsháh hogá.
38 Aur aisá hogá, ki agar tú mere
sáre hukmon ká shanawá hogá, aur
merí ráhon par chalegá, aur merí nazar
men nekokárí karegá, ki merı sharí'-
aton aur hukmon ko mere bande Dáúd
kí tarah hifz kare, to main tere sáth
hoúngá, aur tere liye ek páedár ghar
banáúngá, jaisá main ne Dáúd ke
liye banáyá, aur Isráel ko tujhe
dúngá.
39 Aur main isí sabab se Dáúd kí
nasl ko dukh dúngá, par na abad
tak.
40 Is liye Sulaimán ne cháhá, ki
Yarubi'ám ko qatl kare. Par Yaru-
bi'ám uthá, aur bhágke Misr men
sháh i Misr Sisáq ke pás gayá; aur
jab tak Sulaimán ne wafát pái, wuh
wahín rahá.
41 ¶ Aur Sulaimán ká báqí ahwál,
aur sab kuchh jo us ne kiyá, aur us
kí hikmat, so kyá we Sulaimán ke
ahwál kí kitáb men likhe húe nahín?
42 Garaz sárí muddat, ki Sulaimán
ne Yarúsalam men sáre Isráel par
saltanat kí, chálís baras kí thí.
43 Aur Sulaimán apne bápdádon
ke sáth so rahá; aur apne báp Dáúd
ke shahr men gár diyá gayá; aur us
ká betá Rahabi'ám us kí jagah bád-
sháh húá.

XII BA'B.

AUR Rahabi'ám Sikm ko gayá, is
liye ki sáre Isráel Sikm men
ikatthe húe the, tá ki use bádsháh
karen.
2 Aur aisá húá, ki jab Nabát ke
bete Yarubi'ám ne, jo hanoz Misr men
thá, yih suná; (kyúnki wuh Sulaimán
ke huzúr se bhágá, aur Yarubi'ám
Misr men já basá thá;)
3 Ki unhon ne us pás log bhejke
use bulwáyá: tab Yarubi'ám ne Isráel
kí sárí jamá'at ke sáth áke Rahabi'ám
ko yún kahá,
4 Ki tere báp ne ham par bhárí
júá rakhá; so ab tú apne báp kí us
sangín khidmat ko, aur us bhárí júe
ko, jo us ne ham par rakhá, halká
kar, ki ham terí khidmat karenge.
5 Tab us ne unhen kahá, Bilfi'al
tum chale jáo, aur tín roz ke ba'd
mujh pás phir áo. Chunánchi we log
chale gaye.
6 ¶ Tab Rahabi'ám bádsháh ne
un buzurgon se, jo us ke báp Sulai-
mán ke sámhne, jab tak wuh jítá thá,
khare rahte the, mashwarat kí, aur
kahá, Tumhárí kyá saláh hai? main
in logon ko kyá jawáb dúngá?
7 Unhon ne use kahá, ki Agar tú
áj ke din is qaum ká khádim hogá,
aur un kí khidmat karegá, aur unhen
jawáb degá, aur un se nek báten

karegá, to we hamesha tak tere khádim ho rahenge.
8 Par us ne buzurgon kí us mashwarat ko, jo unhon ne use dí, chhorke un jawánon se, jo us ke sáth barhe húe, aur us ke áge házir rahte the, mashwarat kí:
9 Aur un se púchhá, ki Tum mujhe kyá saláh dete ho, ki main in logon ko, jinhon ne mujh se yih suwál kiyá hai, ki Us júe ko, jo tere báp ne ham par rakhá, halká kar, jawáb dún?
10 Un jawánon ne, jo us ke sáth barhe húe the, us ko kahá, Tú un logon ko, jinhon ne tujhe kahá, Tere báp ne hamáre júe ko bhárí kiyá, tú us ko hamáre úpar se halká kar, yún jawáb de, aur unhen yún kah, ki Merí chhinguli mere báp kí kamar se ziyáda daldár hogí:
11 Aur chúnki mere báp ne bhárí júá tum par rakhá hai, to main tumháre júe ko aur ziyáda karúngá: mere báp ne kore márke tumhen thík kiyá, main tumhen bichchhúon se thík banáúngá.
12 ¶ So Yarubi'ám aur sáre log tísre din Rahabi'ám ke huzúr házir húe, bádsháh ke farmáne ke mutábiq, ki Tísre din mujh pás áiyo.
13 Aur bádsháh ne un logon ko sakht jawáb diyá, aur buzurgon kí us mashwarat ko, jo unhon ne use dí thí, tark kiyá;
14 Aur jawánon kí saláh ke muwáfiq unhen kahá, ki Mere báp ne to tum par bhárí júá rakhá, aur main tumháre júe ko ziyáda bhárí karúngá: mere báp ne tumhen koron se thík banáyá, par main tumhen bichchhúon se thík karúngá.
15 Pas bádsháh logon ká shanawá na húá; kyúnki muqaddama KHUDÁWAND kí taraf se thá, tá ki apní bát ko, jo KHUDÁWAND ne Sailání Akhiyáh kí ma'rifat se Nabát ke bete Yarubi'ám ko farmáí thí, púrá kare.
16 ¶ So sáre Isráelíon ne, yih dekhke ki bádsháh un ká shanawá na húá, bádsháh ko yún jawáb diyá, aur kahá, ki Dáúd ke sáth hamárá kyá hissa hai? Yassí ke bete ke sáth hamárí mírás nahín: ai Isráel, chal apne khaimon ko: ai Dáúd, ab tú apne ghar kí fikr kar. So Isráelí apne khaimon ko chale gaye.
17 Lekin Rahabi'ám baní Isráel ká, jo Yahúdáh ke shahron men rahte the, un ká bádsháh húá.
18 Ba'd us ke Rahabi'ám bádsháh ne Adúrám ko, jo khiráj ká dároga thá, bhejá: so sáre Isráel ne us par aisá patthráo kiyá, ki wuh mar gayá. Tab Rahabi'ám bádsháh ne phurtí kí, aur gárí par sawár hoke Yarúsalam ko bhág gayá.
19 So Isráel áj ke din tak Dáúd ke gharáne se bágí hai.
20 Aur aisá húá, ki jab sáre Isráel ne suná, ki Yarubi'ám áyá, to unhon ne use bulwáyá, ki jamá'at ke huzúr áwe, aur unhon ne use sáre Isráel ká bádsháh kiyá: sirf Yahúdáh ke firqe ke siwá kisí ne Dáúd ke gharáne kí pairauí na kí.
21 ¶ Aur jab Rahabi'ám Yarúsalam men dákhil húá, to us ne Yahúdáh ke sáre gharáne ko Binyamín ke firqe samet, jo sab ek lákh assí hazár jangí chune húe jawán the, ikatthá kiyá, tá ki we Isráel ke gharáne se larke saltanat ko Sulaimán ke bete Rahabi'ám ke qabze men phir kar den.
22 Aur us waqt Sama'iyáh ko, jo mard i Khudá thá, Khudá ká payám áyá, aur us ne kahá,
23 Ki Yahúdáh ke bádsháh Sulaimán ke bete Rahabi'ám ko, aur Yahúdáh aur Binyámín ke sáre gharáne ko, aur qaum ke us baqiya ko, kah, ki
24 KHUDÁWAND yún farmátá hai, Tum charhái na karo, aur apne bháíon, baní Isráel, se larái na karo; balki har ek tum men se apne ghar ko phire; ki yih bát merí taraf se hai.

So we KHUDÁWAND ke sukhan ke shanawá húe, aur KHUDÁWAND ke hukm ke mutábiq phire, aur rawána húe.

25 ¶ Tab Yarubi'ám ne kohistán i Ifráím men Sikm ko ta'mír kiyá, aur us men basá; ba'd us ke wahán se niklá, aur Fanúel ko ta'mír kiyá.

26 Aur Yarubi'ám ne apne dil men kahá, ki Ab saltanat Dáúd ke gharáne men phir jáegí:

27 Agar ye log Yarúsalam men KHUDÁWAND ke ghar men qurbání guzránne ko úpar charh jáen, to un logon ke dil apne khudáwand kí taraf, ya'ne Yahúdáh ke bádsháh Rahabi'ám kí samt máil honge, aur we mujh ko már lenge, aur sháh i Yahúdáh Rahabi'ám kí taraf phir jáenge.

28 Is liye us bádsháh ne maslahat kí, aur sone ke do bachhre banáe, aur unhen kahá, Yarúsalam men tumhárá jáná fuzúl hai: ai Isráel, dekh apne Khudá ko, jo tujhe zamín i Misr se nikál láyá.

29 Aur us ne ek ko Baitel men qáim kiyá, aur dúsre ko Dán men rakhá.

30 Aur yih khatá ká bá'is thahrá; kyúnki log Dán men bhí us ke sámhne parastish karne ko gaye.

31 Aur us ne únche makánon par ek ghar banáyá, aur 'awámm logon ko, jo baní Láwí na the, kahánat ká 'uhda diyá.

32 Aur Yarubi'ám ne áthwen mahíne kí pandrahwín tárikh ek 'íd thahráí, us 'íd kí mánind jo baní Yahúdáh men ma'múl thí, aur mazbah par qurbání guzrání; aur aisá hí us ne Baitel men kiyá, aur un bachhron ke áge, jo us ne banáe the, qurbáníán guzránín; aur us ne Baitel men un únche makánon ke liye, jo us ne biná kiye the, káhin muqarrar kar rakhe.

33 So áthwen mahíne kí pandrahwín tárikh, ya'ne us mahíne kí, jise apne dil se íjád kiyá, mazbah par, jo us ne Baitel men banáyá thá, qurbání guzrání; aur baní Isráel ke liye 'íd thahráí; aur mazbah par qurbání guzrání, aur bakhúr jaláyá.

XIII BA'B.

AUR dekho, ki KHUDÁWAND ke hukm se ek mard i Khudá Yahúdáh se Baitel men áyá: aur Yarubi'ám mazbah ke áspás khará húá, ki bakhúr jaláwe.

2 Aur wuh KHUDÁWAND ke sukhan se mazbah kí mukhálafat men chilláyá, aur kahá, Ai mazbah! ai mazbah! KHUDÁWAND yún farmátá hai, ki Dekh, Dáúd ke gharáne se ek larká Yúsiyáh náme paidá hogá; so wuh únche makánon ke káhinon ko, jo tujh par bakhúr jaláte hain, tujh par charháegá, aur ádmíon kí haddíán tujh par jaláí jáengí.

3 Aur us ne us hí din ek nishán batáyá, aur kahá, Wuh 'alámat, jo KHUDÁWAND ne bataí, yih hai, ki Dekho, mazbah phat jáegá, aur rákh jo us par hai gir jáegí.

4 Aur aisá húá, ki jab Yarubi'ám bádsháh ne us mard i Khudá ká kalám, jo Baitel men mazbah kí mukhálafat men chilláyá thá, suná, to us ne mazbah par se apná háth lambá kiyá, aur kahá, ki Use pakar lo. So us ká wuh háth, jo us ne us par barháyá thá, khushk ho gayá, aisá ki wuh use apne pás phir khínch na saká.

5 Mazbah bhí phat gayá, aur rákh mazbah par se gir gayí, us nisháni ke mutábiq jo us mard i Khudá ne KHUDÁWAND ke hukm se záhir kí thí.

6 Tab bádsháh ne us mard i Khudá se mukhátib hoke kahá, ki Ab KHUDÁWAND apne Khudá ko maná, aur us se mere liye minnat kar, tá ki merá háth mere liye phir bahál kiyá jáwe. Tab us mard i Khudá ne KHUDÁWAND se du'á mángí, aur bádsháh ká háth us ke liye durust kiyá gayá, aur jaisá áge thá, waisá hí ho gayá.

7 Aur bádsháh ne us mard i Khudá

ko farmáyá, ki Mere sáth ghar men̲ chal, aur apná jí sambhál, ki main̲ tujhe in'ám dún̲gá.

8 Par us mard i Ḳhudá ne bádsháh ko jawáb diyá, ki Agar tú apná ádhá ghar mujhe dewe, tau bhí main̲ tere sáth andar na jáún̲gá, aur na main̲ is jagah roṭí kháún̲gá, aur na pání píún̲gá:

9 Kyún̲ki ḲHUDÁWAND ne kalám ke wasíle mujhe tákíd kí, aur kahá, ki Na roṭí kháiyo, aur na pání píjiyo, aur jis ráh se hoke tú játá hai, usí ráh se na phiriyo.

10 Chunánchi wuh dúsrí ráh se rawána húá, aur jis ráh hoke Baitel men̲ áyá thá, us ráh se na phirá.

11 ¶ Us waqt Baitel men̲ ek búṛhá nabí rahtá thá; so us ke beṭon̲ ne áke un sab kámon̲ kí, jo mard i Ḳhudá ne us roz Baitel men̲ kiye, use ḳhabar dí: un báton̲ ko, jo us ne bádsháh se kahí thín̲, unhen̲ bhí apne báp ke áge bayán kiyá.

12 So un ke báp ne un se kahá, Wuh kis ráh se gayá? Aur us ke beṭon̲ ne dekhá thá, ki wuh mard i Ḳhudá, jo Yahúdáh se áyá, kis ráh se phir gayá.

13 Phir us ne apne beṭon̲ se kahá, Mere liye gadhe par zín bándho. So unhon̲ ne us ke liye gadhe par zín bándhá: tab wuh us par chaṛhá,

14 Aur us mard i Ḳhudá ke píchhe chalá; so use balút ke daraḳht tale baiṭhe páyá. Tab us ne use kahá, Tú wuhí mard i Ḳhudá hai, jo Yahúdáh se áyá? Wuh bolá, Hán̲.

15 Tab us ne use kahá, Mere ghar chal, aur roṭí khá.

16 Wuh bolá, ki Main̲ tere sáth phir chal nahín̲ saktá hún̲, aur na main̲ tere ghar ke andar já saktá hún̲, aur na main̲ tere sáth us jagah roṭí kháún̲gá, na pání píún̲gá:

17 Kyún̲ki ḲHUDÁWAND ká mujh ko yún̲ hukm húá, ki Tú wahán̲ na roṭí kháná, na pání píná, aur jis ráh tú játá hai, us ráh se hoke na phirná.

18 Tab us ne use kahá, ki Jaisá tú hai, main̲ bhí ek nabí hún̲; aur ḲHUDÁWAND ke farmán se ek firishte ne mujh ko kahá, ki Use apne sáth apne ghar men̲ phirá lá, tá ki wuh roṭí kháwe aur pání píwe. Par us ne us se jhúṭh kahá.

19 So wuh us ke sáth phir gayá, aur us ke ghar men̲ roṭí khái, aur pání piyá.

20 ¶ Aur jis waqt we donon̲ dastarḳhwán par baiṭhe the, us waqt aisá húá, ki ḲHUDÁWAND ká kalám us nabí par, jo use phirá láyá thá, názil húá:

21 Aur us ne us mard i Ḳhudá ko, jo Yahúdáh se áyá thá, chilláke kahá, ḲHUDÁWAND yún̲ farmátá hai, Is liye ki tú ne ḲHUDÁWAND ke kalám se náfarmání kí, aur us ke hukm par, jo ḲHUDÁWAND tere Ḳhudá ne tujhe kiyá thá, 'amal na kiyá,

22 Balki tú phir áyá, aur tú ne usí jagah, jahán̲ ḲHUDÁWAND ne tujhe farmáyá thá, ki Na roṭí kháná, na pání píná, roṭí bhí khái, aur pání bhí piyá; so terí lásh tere bápdádon̲ kí qabr men̲ pahunchái na jáegí.

23 ¶ Aur aisá húá, ki jab wuh roṭí khá chuká aur pání pí chuká, to us ne apne gadhe par us nabí ke liye, jise wuh phirá láyá thá, zín bándhá.

24 Aur jab wuh rawána húá, to ráh men̲ use ek sher milá, aur us ne use már ḍálá: so us kí lásh ráh men̲ paṛí thí, aur gadhá us ke nazdík khaṛá thá, aur sher bhí us lásh pás házir rahá.

25 Aur dekho, udhar se logon̲ ká guzar húá, tab unhon̲ ne dekhá, ki lásh ráh men̲ paṛí hai, aur sher lásh pás khaṛá hai; so unhon̲ ne shahr men̲ áke wahán̲, jahán̲ wuh búṛhá nabí rahtá thá, bayán kiyá.

26 Aur us nabí ne, jo use ráh se phirá láyá thá, sunke kahá, Yih wuh mard i Ḳhudá hai, jis ne ḲHUDÁWAND ke hukm se sarkashí kí: is liye ḲHUDÁWAND ne us ko sher ke qábú men̲

kar diyá, aur us ne use toṛá aur már
ḍálá, Khudáwand ke us sukhan ke
mutábiq, jo us ne use kahá thá.
27 Phir us ne apne beṭon se kahá, ki
Mere liye gadhe par zín bándho. So
unhon ne bándhá.
28 Tab wuh gayá, aur us kí lásh ráh
men paṛí pái, aur gadhá aur sher lásh
pás khaṛe the; ki sher ne na lásh ko
kháyá thá, aur na gadhe ko toṛá thá.
29 So us nabí ne us mard i Khudá kí
lásh ko uṭháyá, aur use gadhe par ḍálá,
aur phir láyá: aur yih búṛhá nabí
shahr men dákhil húá, tá ki us par roe
aur use dafan kare.
30 Phir us ne us kí lásh ko apní
qabr men dhar diyá; aur we us par,
Háe, mere bhái! kahke, roe.
31 Aur aisá húá, ki jab use gáṛ
chuká, to us ne apne beṭon se kahá, ki
Jab main mar jáún, to mujh ko usí gor
men, jis men wuh mard i Khudá gaṛá
hai, gáṛiyo; merí haḍḍíán us kí haḍ-
ḍíon ke pás rakhiyo:
32 Is liye ki wuh kalám, jo us ne
Khudáwand ke hukm se mazbah ke
barkhiláf, jo Baitel men hai, aur un sab
gharon, yá únche makánon ke bar-
khiláf, jo Samrún kí bastíon men hain,
kahá hai, zarúr púrá hogá.
33 ¶ Aur is májare ke ba'd bhí
Yarubi'ám apní gumráhí se báz na áyá;
balki us ne 'awámm men se logon ko
únche makánon ke káhin muqarrar
kiye: jis ne cháhá, use us ne makhsús
kiyá, aur wuh únche makánon ke
káhinon men shámil ho gayá.
34 Aur yih fi'al Yarubi'ám ke ghar-
áne ká gunáh ṭhahrá, aisá ki wuh us
ke káṭe jáne, aur zamín se nest o ná-
búd kiye jáne, ká bá'is húá.

XIV BA'B.

US waqt Yarubi'ám ká beṭá Abiyáh
bímár paṛá.
2 So Yarubi'ám ne apní jorú se kahá,
Uṭhiye, aur apná bhes badal ḍáliye, tá
ki koí na pahcháne ki tú Yarubi'ám kí
jorú hai; aur Sailá ko rawána ho;
dekh, ki Akhiyáh nabí wahán hai, jis
ne mujhe kahá thá, ki Tú is qaum ká
bádsháh hogá.
3 Aur das girde roṭíán, aur kuchh
súkhe kulíche, aur shahd ká ek mar-
tabán, apne sáth le, aur us pás já; ki
wuh tujhe batá degá, ki laṛke ká anjám
kyá hogá.
4 So Yarubi'ám kí jorú ne aisá kiyá,
ki uṭhí, aur Sailá ko gayí, aur Akhiyáh
ke ghar men pahunchí. Par Akhiyáh
ko kuchh nazar na átá thá, ki buṛhápe
ke sabab se us kí ánkhen baiṭh gayí
thín.
5 ¶ Tab Khudáwand ne Akhiyáh
ko kahá, ki Dekh, Yarubi'ám kí jorú
tujh se kuchh apne beṭe kí bábat
púchhne átí hai, kyúnki wuh bímár
hai; so tú use yún yún kahiyo;
kyúnki aisá hogá ki jab wuh andar
áwegí to áp ko dúsrí 'aurat baná-
wegí.
6 Aur aisá húá, ki jonhín wuh dar-
wáze par pahunchí, aur Akhiyáh ne us
ke pánwon kí áwáz suní, to us ne use
kahá, Ai Yarubi'ám kí jorú, andar á;
tú kyún apne ta,ín dúsrí banátí hai?
ki main tujh pás bhejá gayá hún, tá ki
bhárí khabaren dún.
7 So tú já, aur Yarubi'ám se kah,
ki Khudáwand Isráel ká Khudá yún
farmátá hai, ki Main ne tujhe qaum
men buland kiyá, aur apní qaum Isráel
par tujhe bádsháh kiyá,
8 Aur Dáúd ke gharáne se saltanat
chák kar lí, aur tujhe dí; tau bhí tú
mere bande Dáúd kí mánind na húá,
jis ne mere hukmon ko hifz kiyá, aur
apne sáre dil se merí pairauí kí, tá ki
faqat wuhí kare, jo merí nigáh men
achchhá thá;
9 Par tú ne un sab se, jo tujh se áge
the, ziyáda badí kí; kyúnki tú gayá,
aur apne liye gair-ma'búd aur ḍhále
húe but banáe, tá ki mujhe gussa
diláe, balki tú ne mujhe apní piṭh ke
píchhe phenká:
10 Is liye dekh, main Yarubi'ám ke

gharáne par balá názil karúngá, aisá ki
Yarubi'ám se har ek ko, jo díwár par
múte, aur use bhí jo band kiyá gayá
hai, aur Isráel men báqí chhorá gayá
hai, nábúd karúngá, aur Yarubi'ám ke
gharáne ká baqiya uthá le jáúngá, jis
tarah koí ádmí kúrá karkat le jáyá
kartá, jab tak ki sab sáf na ho jáe.
11 So Yarubi'ám ká jo koí shahr
men maregá, use kutte kháenge; aur
use, jo maidán men maregá, hawái
parande kháenge: kyúnki KHUDÁ-
WAND ne yihí farmáyá hai.
12 So tú uth, aur apne ghar kí ráh
le, aur tere qadam shahr men dákhil
hote hí wuh larká mar jáegá.
13 Aur sárá Isráel us ke liye roegá,
aur use gáregá; ki Yarubi'ám ká, is
ke siwá, ek bhí qabr men na áwegá;
is liye ki Yarubi'ám ke gharáne men
se isí men ek bát pái gayí, jo KHUDÁ-
WAND Isráel ke Khudá pás bhalí hai.
14 'Aláwa is ke KHUDÁWAND apní
taraf se ek ko baní Isráel ká bádsháh
barpá karegá, jo usí din Yarubi'ám ke
gharáne ko nábúd karegá; par kis
din? abhí hogá.
15 Kyúnki KHUDÁWAND Isráel ko
yún máregá, jis tarah senthá pání
men hiláyá játá, aur wuh Isráel ko us
suthrí zamín se, jo us ne un ke báp-
dádon ko dí thí, ukhár phenkegá, aur
unhen daryá ke pár parágauda karegá;
kyúnki unhon ne apne liye Yasíraten
banáín, aur KHUDÁWAND ko gussa
diláyá hai.
16 Aur wuh Isráel ko, Yarubi'ám
ke gunáhon ke sabab, chhor degá; is
liye ki wuh áp gunáhgár húá, aur
Isráel ke gunáh ká bá'is húá.
17 ¶ Aur Yarubi'ám kí jorú uthí,
aur rawána húí, aur Tirzah men ái;
aur jonhín wuh ástáne par pahunchí,
wonhín larká mar gayá.
18 Aur unhon ne use gárá, jaisá ki
KHUDÁWAND ne apne bande Akhiyáh
nabí kí ma'rifat se farmáyá thá; aur
sáre Isráel ne us par nauha kiyá.
19 Aur Yarubi'ám ká báqí ahwál,
ki wuh kyúnkar lará, aur us ne kyún-
kar saltanat kí, so dekho, Isráelí
bádsháhon kí tawáríkh men likhá hai.
20 Aur sab din jo Yarubi'ám ne
saltanat kí, so báís baras the; phir
apne bápdádon men já soyá. Tab us
ká betá Nádab us kí jagah bádsháh
húá.
21 ¶ Aur Sulaimán ká betá, Ra-
habi'ám, Yahúdáh men bádsháh thá.
Rahabi'ám iktálís baras kí 'umr men
thá, jab bádsháhat karne lagá, aur us
ne Yarúsalam ke shahr men, jise
KHUDÁWAND ne baní Isráel ke sáre
firqon men se chun liyá, tá ki apná
nám wahán rakhe, satrah baras tak
saltanat kí. Aur us kí má ká nám
Na'amah thá, jo 'Ammúniya thí.
22 Aur Yahúdáh ne KHUDÁWAND
ke huzúr badí kí, aur unhon ne apne
gunáhon se KHUDÁWAND ká gussa aisá
bharkáyá, ki us se ziyáda bhí jo un ke
bápdádon ne kiyá thá.
23 Kyúnki unhon ne apne liye har
ek buland pahár par, aur har ek hare
darakht tale, únche makán, aur múrat-
en, aur Yasíraten, banáín.
24 Aur mulk men gándú bhí the;
so we un qaumon kí mánind, ki
jinhen KHUDÁWAND ne baní Isráel ke
sámhne se khárij kar diyá, nafrat ke
sab kám kiyá karte the.
25 ¶ Aur Rahabi'ám kí saltanat ke
pánchwen baras aisá húá, ki Misr ke
bádsháh Sísaq ne Yarúsalam par
charhái kí:
26 Aur us ne KHUDÁWAND ke ghar
ká khazána, aur bádsháh ke ghar ká
khazána, lút liyá; us ne bilkull lút
liyá; aur us ne we sab dhálen, jo
Sulaimán ne sone kí banái thín, le
lín.
27 Aur Rahabi'ám bádsháh ne un
ke badle pítal kí dhálen banáín, aur
pásbánon ke sardár ke háthon men,
jo bádsháhí ghar ke darwáze par
chaukí dete the, dín.

28 Aur aisá húá ki jab bádsháh
KHUDÁWAND ke ghar játá thá, to
pásbán unhen uthá lete the, aur phir
unhen lákar chaukí ke silahkháne
men rakh chhorte the.
29 ¶ Aur Rahabi'ám ká báqí ahwál,
aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá
wuh Yahúdáh ke salátín kí tawáríkh
kí kitáb men likhá nahín hai?
30 Aur Rahabi'ám aur Yarubi'ám
men, un ke sab din, jang ho rahí.
31 Aur Rahabi'ám apne bápdádon
ke sáth soyá, aur Dáúd ke shahr men
apne bápdádon ke sáth gárá gayá. Us
kí má ká nám Na'amah thá, jo 'Am-
múniya thí. Aur us ká betá Abiyám
us kí jagah bádsháh húá.

XV BA'B.

AUR Nabát ke bete Yarubi'ám kí
saltanat ke athárahwen baras
Abiyám Yahúdáh ká bádsháh húá.
2 Us ne Yarúsalam men tín sál
bádsháhat kí. Us kí má ká nám
Ma'akah thá, jo Abisalúm kí betí thí.
3 Us ne apne báp kí, un sab gunáh-
on men, jo wuh us ke áge kar chuká
thá, pairauí kí; aur us ke dil ká
shauq KHUDÁWAND us ke Khudá kí
taraf kámil na thá, jaisá ki us ke báp
Dáúd ká dil kámil húá.
4 Báwujúd us ke, KHUDÁWAND us
ke Khudá ne Dáúd kí khátir se
Yarúsalam men use ek chirág diyá,
tá ki us ke bete ko us ke ba'd qáim
maqám kare, aur Yarúsalam ko bar-
qarár rakhe:
5 Is liye ki Dáúd ne KHUDÁWAND
kí nigáh men nekokárí kí, aur jab tak
jítá rahá, KHUDÁWAND ke kisí hukm
se munh na morá thá, magar U'riyáh
Hittí kí jorú ke muqaddame men.
6 Aur Rahabi'ám aur Yarubi'ám ke
darmiyán, jab tak wuh jítá thá, laráí
rahí.
7 Aur Abiyám ká báqí ahwál aur
sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá wuh
Yahúdáh ke bádsháhon kí tawáríkh
kí kitáb men likhá nahín hai? So
Abiyám aur Yarubi'ám men bhí laráí
thí.
8 Phir Abiyám apne bápdádon ke
sáth so rahá, aur unhon ne use Dáúd
ke shahr men gárá: aur us ká betá
Asá us kí jagah bádsháh húá.
9 ¶ Aur Yarubi'ám bádsháh i Is-
ráel ke 'asr ke bíswen hí sál Asá Ya-
húdah par saltanat karne lagá.
10 Us ne iktálís baras Yarúsalam
men bádsháhat kí. Us kí má ká nám
Ma'akah thá, jo Abisalúm kí betí
thí.
11 Aur Asá ne apne báp Dáúd ke
mánind KHUDÁWAND kí nazaron ke
áge nekokárí ki.
12 Aur gándúon ko mulk se nikál
diyá; aur un sab buton ko, jinhen us
ke bápdádon ne banáyá thá, dúr kar
diyá.
13 Aur us ne apní má Ma'akah ko
bhí malika hone ke mansab se khárij
kiyá; kyúnki us ne ghane bág men
ek múrat banáí; so Asá ne us ke but
ko kát dálá, aur wádí Qidrún men use
jalá diyá.
14 Lekin únche makán dháe na
gaye; báwujúd us ke Asá ká dil, jab
tak ki wuh jítá rahá, KHUDÁWAND kí
taraf kámil rahá.
15 Aur us ne we chízen, jo us ke
báp ne nazr kí thín, aur we chízen jo
us ne áp nazr kí thín, kyá rúpá, kyá
soná, kya bartan, sab KHUDÁWAND ke
ghar men dákhil kín.
16 ¶ Aur Asá aur Ba'ashá Isráel ke
bádsháh ke darmiyán laráí ho rahí.
17 Aur sháh i Isráel Ba'ashá ne
Yahúdáh par charháí kí, aur Rámah
banáyá, tá ki sháh i Yahúdáh Asá pás
kisí kí ámad o raft na ho sake.
18 Tab Asá ne sab rúpá aur soná, jo
KHUDÁWAND ke ghar ke khazánon
men báqí rahá thá, aur wuh khazána
jo sháh ke ghar men thá, liyá, aur
apne khádimon ke supurd kiyá: aur
Asá bádsháh ne unhen sháh i Arám
Bin-Hadad kane, jo Hazyún ke bete

Tábrimún ká beṭá thá, aur Dimishq
men̲ rahtá thá, bhejá, aur payám kiyá,
19 Ki mere tere darmiyán, aur mere
báp aur tere báp ke darmiyán, 'ahd o
paimán hai: aur dekh, ki main̲ ne
tere liye rúpá aur soná hadya bhejá;
so tú á, aur sháh i Isráel Ba'ashá se
'ahd-shikaní kar, tá ki wuh mere pás
se chalá jáwe.
20 Tab Bin-Hadad ne Asá bádsháh
kí bát mání, aur apne lashkar ke
sardáron̲ ko Isráelí shahron̲ ke mu-
qábil bhejá, aur unhon̲ ne Aiyún, aur
Dán, aur Abíl-Bait-Ma'akah ko, aur
sárí Kinnarat ko, Naftálí ke sáre mulk
samet, gárat kiyá.
21 Aur jab Ba'ashá ne yih suná, to
Rámah ke banáne se háth khín̲chá, aur
Tirzah men̲ jáke rahá.
22 Us waqt Asá bádsháh ne sáre
Yahúdáh men̲ manádí kí, aisí ki koí
bachá na rahá: so we Rámah ke pat-
tharon̲, aur us kí lakríon̲ ko, ki jin se
Ba'ashá ta'mír kartá thá, uṭhá le gaye;
aur Asá bádsháh ne un se Binyamín
ká Jib'a aur Misfáh banáyá.
23 Aur Asá ká báqí sab ahwál, aur
us kí sárí qúwat, aur wuh sab, jo us
ne kiyá, aur yih ki us ne kaise kaise
shahr biná kiye, so kyá wuh Yahúdáh
ke salátín kí táwáríḳh kí kitáb men̲
qalamband nahín̲? Magar burhápe
men̲ us ke pánwon̲ men̲ bímárí thí.
24 Aur Asá apne bápdádon̲ men̲
shámil hoke soyá, aur apne bápdádon̲
ke darmiyán shahr i Dáúd men̲ gáṛá
gayá; aur us ká beṭá Yahúsafat us kí
jagah bádsháh húá.
25 ¶ Aur sháh i Yahúdáh Asá kí
saltanat ke dúsre baras Yarubi'ám ká
beṭá Nádab Isráel ká bádsháh húá,
aur us ne Isráel par do baras saltanat
kí.
26 Aur us ne Ḳhudáwand kí na-
zar men̲ bádí kí, aur apne báp kí ráh
par chalá, aur us gunáh men̲, jis se
us ne baní Isráel ko gunáhgár kiyá
thá, us ká pairau húá.
27 ¶ Tab Ishakár ke gharáne men̲
se Aḳhiyáh ke beṭe Ba'ashá ne us se
sarkashí kí, aur Jibatún men̲, jo
Filistíon̲ ká shahr hai, use qatl kiyá.
Us waqt Nádab aur sáre baní Isráel
ne Jibatún ko gher liyá thá.
28 So sháh i Yahúdáh Asá kí sal-
tanat ke tísre sál Ba'ashá ne use már
liyá, aur us kí jagah bádsháh húá.
29 Aur aisá húá, ki jab bádsháhat
páí, tab us ne Yarubi'ám ke sáre
gharáne ko qatl kiyá; us ne, jaisá ki
Ḳhudáwand ne apne ḳhádim Aḳhi-
yáh Sailání kí ma'rifat se farmáyá thá,
Yarubi'ám ke kisí ek dam lenewále
ko bhí na chhoṛá, jab tak ki use faná
na kar diyá;
30 Un gunáhon̲ ke sabab, ki jinhen̲
Yarubi'ám ne áp kiyá thá, aur baní
Isráel se bhí karwáyá thá, balki us
gazab-angez chál ke bá'is ki jis se
Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ko
nipaṭ gussa diláyá thá.
31 ¶ Aur Nádab ke báqí ahwál, aur
sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá wuh
Isráelí bádsháhon̲ kí tawáríḳh ke
daftar men̲ likhá nahín̲ gayá?
32 Aur Asá aur sháh i Isráel Ba-
'ashá ke darmiyán un kí tamám 'umr
laṛáí ho rahí.
33 Aur sháh i Yahúdáh Asá kí
saltanat ke tísre baras Aḳhiyáh ká
beṭá Ba'ashá Tirzah men̲ sáre Isráel
par bádsháhat karne lagá, aur us ne
chaubís baras bádsháhat kí.
34 Aur us ne Ḳhudáwand kí
nazaron̲ ke áge badí kí, aur Yarubi-
'ám kí ráh men̲ chalá, aur us ke
gunáh men̲, jis se us ne Isráel ko
gunáhgár karwáyá, pairau húá.

XVI BA'B.

US waqt Hanání ke beṭe Yáhú par
Ḳhudáwand ká kalám Ba-
'ashá ke barḳhiláf názil húá;
2 Hálánki main̲ ne tujhe ḳhák se
uṭháyá, aur apne log Isráelíon̲ par
tujhe sardár kiyá; par tú Yarubi'ám
kí ráh chalá, aur tú ne mere Isráelí

logon se gunáh karwáe, ki unhon ne apne gunáhon se mujhe gussa diláyá;
3 To dekh, main Ba'ashá kí nasl aur us ke gharáne kí nasl ko nábúd kar dúngá, aur tere ghar ko Nabát ke bete Yarubi'ám ke ghar kí mánind kar dúngá.
4 Aur Ba'ashá ke ghar ká jo koí shahr men maregá, use kutte kháenge; aur us kí nasl ká jo maidán men mar jáegá, use hawáí parande khá jáenge.
5 Aur Ba'ashá ke báqí ahwál, aur jo kuchh us ne kiyá, aur us kí qúwat, so kyá wuh Isráelí salátín kí tawáríkh kí kitáb men likhá nahín hai?
6 Garaz Ba'ashá apne bápdádon men shámil hoke soyá, aur Tirzah men gárá gayá, aur Ailáh us ká betá us kí jagah bádsháh húá.
7 Aur Yáhú nabí bin Hanání ke háth se bhí KHUDÁWAND ká payám Ba'ashá aur us ke gharáne ke barkhiláf áyá, us sárí sharárat ke sabab, jo us ne KHUDÁWAND ke huzúr kí; ki apne háth ke kiye húe kámon se use gussa diláyá thá, aur Yarubi'ám kí mánind ho gayá, aur is sabab se bhí use qatl kiyá thá.
8 ¶ Aur sháh i Yahúdáh Asá kí saltanat ke chhabíswen baras Ba'ashá ká betá Ailáh Tirzah men baní Isráel ká bádsháh húá; aur do sál us ne bádsháhat kí.
9 Us ke ba'd us ke khádim Zimrí ne, jo us kí gárion ke ádhe ká dároga thá, us ke barkhiláf bandish bándhí, jis waqt wuh Tirzah men thá, aur Arzá ke ghar men, jo us ke mahall ká ki Tirzah men húá díwán thá, mast hone ke liye pítá thá.
10 So Zimrí ne andar jáke Asá sháh i Yahúdáh kí saltanat ke satáíswen sál men use márá aur qatl kiyá, aur us kí jagah bádsháh húá.
11 ¶ Aur aisá húá, ki wuh jab bádsháhat karne lagá, tab takht par baithte hí us ne Ba'ashá ke sáre gharáne ko qatl kiyá, aur us ke rishtadáron aur us ek dostdáron men se ek mard ko bhí báqí na rakhá.
12 Yún hí Zimrí ne KHUDÁWAND ke us sukhan ke mutábiq, jo us ne Ba'ashá ke haqq men Yáhú nabí kí ma'rifat farmáyá thá, Ba'ashá ke gharáne ko nábúd kiyá,
13 Ba'ashá ke sab gunáhon ke sabab, aur us ke bete Ailáh ke gunáh ke sabab, jo unhon ne kiye the, aur jo ki unhon ne Isráel se karwáe the, tá ki KHUDÁWAND Isráel ke Khudá ko apní batálaton se gussa diláwen.
14 Aur Ailáh ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá Isráelí salátín kí tawáríkh kí kitáb men likhá nahín hai?
15 ¶ Aur Zimrí ne Tirzah men sháh i Yahúdáh Asá kí saltanat ke satáíswen baras men sát din bádsháhat kí. Aur us waqt baní Isráel Jibatún ko, jo Filistíon ká shahr hai, ghere húe the.
16 Aur jonhín un logon ne, ki wahán khaimazan the, yih charchá suná, ki Zimrí ne bagáwat kí hai, aur bádsháh ko már dálá, so sáre Isráelíon ne 'Umrí ko, jo lashkar ká sardár thá, us din lashkargáh men Isráel par bádsháh kiyá.
17 Tab 'Umrí Jibatún se rawána hoke úpar gayá, aur sárá Isráel us ke sáth thá, aur us ne Tirzah ká muhásara kar liyá.
18 Aur aisá húá, ki jab Zimrí ne dekhá, ki shahr le liyá gayá, to wuh bádsháh ke ghar ke díwán i kháss men dákhil húá, aur bádsháhí ghar men apne úpar ág lagáí aur wuh jal mará,
19 Apní bad-fi'alíon ke sabab se jo us ne KHUDÁWAND ke huzúr kí thín, aur is liye ki Yarubi'ám kí ráh par chalke us ke mánind áp bhí gunáh kiye, aur baní Isráel se bhí gunáh karwáe.
20 Aur Zimrí ká báqí ahwál, aur us ká fitna fasád jo us ne kiyá, so kyá

wuh Isráelí salátín kí tawáríkh kí
kitáb men qalamband nahín hai?
21 ¶ Ba'd us ke baní Isráel do
jathe húe: ádhe log Jínat ke bete
Tibní ke pairau húe, ki use bádsháh
karen; aur ádhe log 'Umrí ke pairau
the.
22 Par we log, jo 'Umrí ke pairau
the, un logon par, jo Jínat ke bete
Tibní ke pairau the, gálib húe: pas
Tibní be-ján húá, aur 'Umrí bádsháh
húá.
23 ¶ Aur sháh Asá kí saltanat ke
ikíswen sál Isráel par 'Umrí bád-
sháhat kartá thá; kyúnki us ne bárah
baras saltanat kí: aur Tirzah men
chha baras tak bádsháh rahá.
24 So us ne Samrún ká pahár Sa-
mar se do qintár chándí ko mol liyá,
aur us pahár par shahr banáyá, aur us
shahr ká nám, jo us ne utháyá, pahár
ke málik Samar náme ke mutábiq
Samrún rakhá.
25 ¶ Par 'Umrí ne KHUDÁWAND ke
huzúr badí kí, balki un sab se, jo us
se áge the, badtar kám kiye.
26 Kyúnki wuh Nabát ke bete
Yarubi'ám ke sáre taríqa par chalá,
aur us ke gunáh men, jo us ne Isráel
se karwáyá thá, ki KHUDÁWAND
Isráel ke Khudá ko apní batálaton
se gussa diláe, pairau húá.
27 Aur 'Umrí ke báqí 'ámál jo us
ne kiye, aur us ká zor, jo us ne di-
kháyá, so kyá wuh Isráelí salátín kí
tawáríkh kí kitáb men likhá húá na-
hín hai?
28 Ba'd us ke 'Umrí apne bápdádon
men shámil hoke soyá, aur Samrún
men gárá gayá; aur us ká betá Akhiab
us kí jagah bádsháh húá.
29 ¶ Aur sháh i Yahúdáh Asá kí
saltanat ke athtíswen sál 'Umrí ká
betá Akhiab baní Isráel ká bádsháh
húá: aur Akhiab bin 'Umrí ne Sam-
rún men Isráel par báís baras saltanat
kí.
30 Aur Akhiab bin 'Umrí ne un
sab se, jo us se áge the, KHUDÁWAND
ke huzúr ziyáda badkárián kín.
31 Aur aisá húá, ki us ne goyá is
samajh par, ki Nabát ke bete Yaru-
bi'ám ke gunáhon kí ráh men chalná
chhotí bát hai, Saidáníon ke bádsháh
Itba'al kí betí I'zabil se byáh kiyá, aur
jáke Ba'al ko pújá, aur us ke áge sijda
kiyá.
32 Aur Ba'al ke ghar men, jo us ne
Samrún men banáyá thá, Ba'al ke liye
ek mazbah taiyár kiyá.
33 Aur Akhiab ne ek ghaná bág
banáyá; aur Akhiab ne KHUDÁWAND
Isráel ke Khudá ko, un sab Isráelí
bádsháhon se, jo us se áge the, gussa
diláne men ziyáda kiyá.
34 ¶ Aur us ke aiyám men Haiel
Baitelí ne Yaríhú ko ta'mír kiyá: so
us ne Abirám apne palauthe bete se
us kí biná dální shurú' kí, aur apne
chhote bete Sajúb par us ke darwáze
qáim kiye, KHUDÁWAND ke kalám ke
mutábiq jise Nún ke bete Yashú' ke
wasíle se farmáyá thá.

XVII BA'B.

TAB I'liyáh Tisbí ne, jo Jili'ád ke
báshindon men se thá, Akhiab
se kahá, ki KHUDÁWAND Isráel ká
Khudá, jis ke sámhne main khará
hún, zinda hai; in barson men na os
paregí, na menh barsegá, magar mere
kalám ke mutábiq.
2 Aur KHUDÁWAND ká kalám us
par názil húá, aur us ne kahá, ki
3 Yahán se chal de, aur púrab taraf
apná rukh kar, aur wádí i Karít men,
jo Yardan ke sámhne hai, já chhip.
4 Aur aisá hogá, ki tú us nále se
píwegá; aur main ne kauwon ko hukm
kiyá hai, ki we wahán terí parwarish
karen.
5 So wuh rawána húá, aur KHU-
DÁWAND ke kalám par 'amal kiyá;
kyúnki wuh gayá, aur wádí i Karít
men, jo Yardan ke sámhne hai, baith
rahá.
6 Aur har subh ko kauwe us ke liye

roṭí aur gosht láte the, aur shám ko
bhí roṭí aur gosht láte; aur wuh us
nále ká pání pítá thá.
7 Aur ek muddat ke ba'd yún húá,
ki wuh nálá súkh gayá; is liye ki us
zamín par menh na barsá thá.
8 ¶ Tab Khudáwand ká kalám us
par názil húá, aur us ne kahá,
9 Ki uṭh, aur Saidá ke Sárapat ko
chalá já, aur wahán rah; dekh, ki
main ne ek bewe ko hukm diyá hai,
ki wahán terí parwarish kare.
10 Chunánchi wuh uṭhá, aur Sára-
pat ko gayá. Aur jab wuh shahr ke
pháṭak par pahunchá, to dekho, ki
wuh bewa wahán lakṛián chun rahí
thí; so us ne use pukárke kahá, Mihr-
bání karke mujh ko ek ghúnṭ pání
kisí bartan men lá díjiye, ki main
píún.
11 Aur jab wuh láne chalí, to wuh
chilláyá, aur kahá, 'Ináyat karke ek
ṭukṛá roṭí ká apne háth men mere liye
letí áiyo.
12 Wuh bolí, Khudáwand tere
Khudá kí qasam, mujh pás roṭí nahín,
magar ek muṭṭhí bhar áṭá ek maṭke
men hai, aur thoṛá tel ek loṭe men;
aur dekh, main do ek lakṛián chun
rahí hún, tá ki ghar jáke apne aur
apne beṭe ke liye use pakáún, tá ki
ham use kháwen aur maren.
13 Tab I'liyáh ne use kahá, Mat
ḍar; já, aur jo kahtí hai, so kar; par
us se pahle mere liye ek ṭikiyá paká,
aur mere pás lá; ba'd us ke apne aur
apne beṭe ke liye pakáiyo.
14 Ki Khudáwand Isráel ká Khu-
dá yún farmátá hai, ki Maṭke ká áṭá
chuk na jáegá, aur loṭe ká tel tamám
na hogá, magar us din ki jis men Khu-
dáwand zamín par menh barsá de.
15 So us ne jáke, jaisá ki I'liyáh ne
us se kahá thá, kiyá; aur yih, aur wuh,
aur us ká kunbá, bahut dinon tak
kháte rahe.
16 Aur na maṭke ká áṭá chuká, aur
na loṭe ká tel tamám húá; jaisá ki
Khudáwand ne I'liyáh kí ma'rifat
farmáyá thá.
17 ¶ Aur aisá húá, ki ba'd us sab
ke, gharwálí 'aurat ká beṭá bímár paṛá,
aur us kí bímárí is shiddat kí húí, ki
us men dam báqí na rahá.
18 Tab us ne I'liyáh ko kahá, Ai
mard i Khudá, tujhe mujh se kyá
kám hai? Kyá tú is wáste mujh pás
áyá, ki mere gunáh yád diláe, aur mere
beṭe ko már ḍále?
19 Us ne us ke jawáb men kahá,
Apná beṭá mujh ko de. Aur wuh us
kí godí se leke us ko bálákháne par,
jahán wuh rahtá thá, chaṛhá le gayá,
aur use apne palang par liṭáyá.
20 Aur us ne Khudáwand ko pu-
kárá, aur kahá, Ai Khudáwand mere
Khudá, kyá tú ne is bewe par bhí, jis
ke yahán main rahtá hún, balá bhejí,
ki us ke beṭe ko be-ján kiyá?
21 Aur us ne áp ko tín bár us laṛke
par pasárá, aur Khudáwand ko pu-
kárá, aur kahá, Ai Khudáwand mere
Khudá, apni 'ináyat se aisá kíjiye, ki
is laṛke kí ján us men phir áwe.
22 Aur Khudáwand ne I'liyáh kí
du'á suní, aur laṛke kí ján us men
phir áí, ki wuh jí uṭhá.
23 Tab I'liyáh ne us laṛke ko uṭhá
liyá, aur bálákháne par se ghar ke
andar le gayá, aur use us kí má ke
supurd kiyá: aur I'liyáh ne kahá, ki
Dekh, terá beṭá jítá hai.
24 Tab wuh 'aurat I'liyáh se bolí,
Ab main is se ján gayí, ki tú mard
i Khudá hai, aur ki Khudáwand ká
sukhan jo tere munh men hai, so sach
hai.

XVIII BA'B.

AUR aisá húá, ki bahut dinon ke
ba'd Khudáwand ká kalám tísre
sál men I'liyáh par názil húá, aur us
ne kahá, ki Já, aur apne ta,ín Akhiab
ko dikhá, ki main zamín par menh
barsaúngá.
2 So I'liyáh rawána húá, ki apne

ta,ín Akhiab ko dikháe. Aur Samrún
men sakht kál thá.
3 Us waqt Akhiab ne 'Abadiyáh
ko, jo us ke ghar ká díwán thá, talab
kiyá. Aur 'Abadiyáh KHUDÁWAND
se bahut dartá thá;
4 Kyúnki aisá húá, ki jis waqt I'za-
bil ne KHUDÁWAND ke nabíon ko qatl
kiyá, to 'Abadiyáh ne sau nabíon ko
leke, pachás pachás karke, ek gár men
chhipáyá, aur unhen roṭí pání se pálá.
5 So Akhiab ne 'Abadiyáh se kahá,
Mamlukat men sair kar, aur pání ke
sab chashmon aur nálon ke pás já;
sháyad ham ko kahín ghás mil jáe, jis
se ham ghoron aur khachcharon kí ján
bacháen, aur hamáre sab chárpáe bar-
bád na howen.
6 So unhon ne mamlukat ko do
hisse karke ápas men bánṭá, ki tamám
kí sair karen: Akhiab akelá ek taraf
ko gayá, aur 'Abadiyáh akelá dúsrí
taraf ko.
7 ¶ Aur 'Abadiyáh ráh hí men thá,
aur dekh ki I'liyáh use milá: us ne
use pahcháná, aur aundhá girá, aur
bolá, Kyá merá khudáwand I'liyáh tú
hai?
8 Us ne use jawáb diyá, ki Main hí
hún; já, apne khudáwand ko kah, ki
Dekh, I'liyáh házir hai.
9 Wuh bolá, Merá kyá gunáh hai
jo tú cháhtá hai ki mujh ko, jo terá
banda hún, Akhiab ke háth men
hawále kare, tá ki wuh mujhe qatl
kare?
10 KHUDÁWAND tere Khudá e haiy
kí qasam, ki koi guroh aur koí mam-
lukat báqí nahín rahí, jahán mere
khudáwand ne terí talásh ke liye na-
hín bhejá; aur jab unhon ne kahá, ki
Wuh yahán nahín, to us ne us guroh
aur mamlukat se qasam lí, ki Wuh
hamen nahín milá hai.
11 Aur ab tú kahtá hai, ki Apne
khudáwand ko jákar kah, ki Dekh,
I'liyáh házir hai.
12 Aur aisá hogá, ki jab main tujh
pás se chalá jáúngá, to KHUDÁWAND
kí Rúh tujh ko aisí jagah, jis kí kha-
bar mujhe nahín, le jáegí; aur jab
main jáke Akhiab ko kahúngá, aur
wuh tujhe na pá sakegá, to mujh ko
qatl karegá: aur main, jo terá banda
hún, apne larakpan se KHUDÁWAND se
dartá hún.
13 Kyá mere khudáwand ko kha-
bar nahín dí gayí, ki jis waqt I'zabil
ne KHUDÁWAND ke nabíon ko qatl
kiyá, us waqt men kyúnkar main ne
KHUDÁWAND ke nabíon men se sau
mard ko leke pachás pachás karke, ek
gár men chhipáyá, aur unhen roṭí pání
se pálá?
14 Aur ab tú kahtá hai, ki Jáke
apne khudáwand ko khabar de, ki
I'liyáh házir hai; so wuh to mujhe
már dálegá.
15 Tab I'liyáh ne kahá, RABB ul
afwáj zinda hai, jis ke áge main khará
hún, main áj ke din use apne ta,ín
zarúr dikháúngá.
16 So 'Abadiyáh Akhiab se milne
ko gayá, aur use khabar dí; aur A-
khiab I'liyáh kí muláqát ko niklá.
17 ¶ Aur aisá húá, ki jab Akhiab
ne I'liyáh ko dekhá, to Akhiab ne
use kahá, Kyá tú hí Isráel ká ízá-dene-
wálá hai?
18 Wuh bolá, Main Isráel ká ízá-
denewálá nahín; balki tú aur tere báp
ká gharáná hai; ki tum ne KHUDÁ-
WAND ke hukmon ko tark kiyá, aur
Ba'alím ke pairau húe.
19 Ab tú log bhej; aur sáre Isráel
ko, aur Ba'al ke sárhe chár sau nabíon
ko, aur ghane bágon ke chár sau na-
bíon ko, jo I'zabil ke dastarkhwán par
kháte hain, koh i Karmil par mujh pás
ikaṭṭhá kar.
20 Chunánchi Akhiab ne sáre baní
Isráel ko talab kiyá, aur nabíon ko
koh i Karmil par ikaṭṭhá kiyá.
21 Aur I'liyáh ne logon ke darmi-
yán áke kahá, ki Tum kab tak do fik-
ron men laṭke rahoge? agar KHUDÁ-

WAND Ḳhudá hai, to us ke pairau ho:
par agar Ba'al hai, to us ke pairau ho.
Magar logon̲ ne us ke jawáb men̲ ek
bát na kahí.
22 Tab I'liyáh ne un logon̲ ko ka-
há, ḲHUDÁWAND ke nabíon̲ men̲ se
main̲, hán̲, main̲ hí akelá báqí hún̲; par
Ba'al ke nabí chár sau pachás ádmí
hain̲.
23 So we ab ham ko do bail dewen̲;
aur we apne liye ek bail ko pasand
kar len̲, aur use ṭukṛe ṭukṛe karen̲, aur
lakṛíon̲ par dharen̲, aur ág na den̲; aur
main̲ dúsrá bail taiyár karún̲gá, aur
use lakṛíon̲ par dharún̲gá, aur ág na
dún̲gá:
24 Tab tum apne ḳhudáon̲ ká nám
lo, aur main̲ Yahowáh ká nám lún̲gá:
aur wuh Ḳhudá jo ág se jawáb bheje,
so wuhí Ḳhudá ṭhahre. Aur sab log-
on̲ ne jawáb diyá, aur kahá, Kyá ḳhúb
kalám hai!
25 Aur I'liyáh ne Ba'al ke nabíon̲
ko kahá, Tum apne liye ek bail chun
lo, aur pahle use taiyár karo, ki tum
bahut ho; aur apne ḳhudáon̲ ká nám
lo, aur ág mat do.
26 So unhon̲ ne wuh bail, jo unhen̲
diyá gayá, liyá, aur use taiyár kiyá;
aur subh se do pahar tak Ba'al ká nám
liyá kiyá, ki Ai Ba'al, hamárí sun.
Par kuchh áwáz na húí, aur na koí
jawáb-denewálá thá. Aur we us maz-
bah par, jo baná thá, kúdá kiye.
27 Aur do pahar ko aisá húá, ki
I'liyáh un par han̲sá, aur bolá, Bu-
land áwáz se pukáro: kyún̲ki wuh to
ek ḳhudá hai, sháyad wuh báten̲ kar
rahá hai, yá wuh ḳhalwat men̲ hai, yá
kahín̲ safar men̲ hai, aur sháyad ki
wuh sotá hai, so zarúr hai ki wuh jag-
áyá jáwe.
28 Tab we buland áwáz se chilláe,
aur unhon̲ ne, jaisá un men̲ dastúr hai,
áp ko chhuríon̲ aur nashtaron̲ se ghá-
yal kiyá, yahán̲ tak ki lahú un par
bah gayá.
29 Aur aisá húá, ki jab do pahar
ká waqt guzar gayá, aur we shám kí
qurbání ke chaṛháne ke waqt tak
nubúwat karte rahe, par na kuchh
sadá húí, na koí jawáb-denewálá ṭhah-
rá, na sunnewálá:
30 Tab I'liyáh ne sab logon̲ se kahá,
ki Mere nazdík áo. Chunánchi sab
log us ke nazdík gaye. Tab us ne
ḲHUDÁWAND ke us mazbah ko, jo
ḍháyá gayá thá, phirke banáyá.
31 Aur I'liyáh ne baní Ya'qúb ke
firqon̲ ke shumár ke mutábiq, jin par
ḲHUDÁWAND ká kalám is mazmún ká
názil húá thá, ki Terá nám Isráel hogá,
bárah patthar liye.
32 Aur us ne un pattharon̲ se ḲHU-
DÁWAND ke nám ká ek mazbah biná
kiyá; aur mazbah ke ird gird us ne
aisí baṛí kháí, ki jis men̲ do paimáne
bíj ke samáwen̲, khodí;
33 Aur lakṛíon̲ ko qaríne se chuná;
aur bail ko ṭukṛe ṭukṛe kiyá, aur lak-
ṛíon̲ par dhará, aur kahá, Chár maṭke
páni se bharwáo, aur us sokhtaní qur-
bání par aur lakṛíon̲ par ḍál do.
34 Phir us ne kahá, ki Do-bára
aisá hí karo. So unhon̲ ne do-bára
kiyá. Phir us ne kahá, Si-bára karo.
So unhon ne si-bára bhí kiyá.
35 Aur páni mazbah ke girdágird
phail gayá, aur kháí bhí páni se bhar
gayí.
36 Aur jab shám kí qurbání chaṛ-
háne ká waqt pahunchá, to aisá húá,
ki I'liyáh nabí nazdík áyá, aur bolá,
ki Ai ḲHUDÁWAND, Abirahám aur
Iz,háq aur Isráel ke Ḳhudá, áj ke din
ma'lúm ho jáe, ki tú Isráel ká Ḳhudá
hai, aur main̲ terá banda hún̲, aur
main̲ ne yih sab kuchh tere kahe se
kiyá hai.
37 Merí sun, ai ḲHUDÁWAND, merí
sun, tá ki ye log jánen̲, ki tú hí ḲHU-
DÁWAND Ḳhudá hai, aur tú ne un ke
dilon̲ ko phir pherá.
38 Tab ḲHUDÁWAND kí taraf se ág
názil húí, aur us ne us sokhtaní qur-
bání, aur lakṛíon̲, aur pattharon̲, aur

mátí ko jalá diyá, aur us pání ko, jo
kháí men thá, chát liyá.
39 Jab un sab logon ne yih dekhá,
to we aundhe munh gire, aur bole,
KHUDÁWAND wuhí Khudá hai! KHU-
DÁWAND wuhí Khudá hai!
40 I'liyáh ne unhen kahá, Ba'al ke
nabíon ko pakar lo, ki un men ek bhí
jáne na páe. So unhon ne unhen pak-
rá: aur I'liyáh un ko wádí i Qaisún
men láyá, aur unhen qatl kiyá.
41 ¶ Phir I'liyáh ne Akhiab ko
kahá, Charh já, khá aur pí; ki barí
bárish kí áwáz hai.
42 Chunánchi Akhiab charh gayá,
tá ki kháwe aur píwe. Aur I'liyáh
Karmil kí chotí par gayá; aur áp ko
zamín par jhukáyá, aur apná munh
apne ghutnon ke bích rakhá,
43 Aur apne chákar ko kahá, U'par
to já, aur samundar kí taraf nazar kar.
So wuh gayá, aur dekhke bolá, Kuchh
nahín. Us ne kahá, ki Sát bár já.
44 Aur sátwen martaba aisá húá, ki
wuh bolá, Dekho, badlí ká ek chhotá
sá tukrá, ádmí ke háth kí mánind,
samundar par se uthá hai. Tab us ne
kahá, ki Já, aur Akhiab ko kah, gárí
ko jot, aur utar já, na ho ki menh tujh
ko jáne na de.
45 Itne men aisá húá, ki ásmán
badlíon se aur ándhíon se siyáh ho
gayá; aur shiddat kí bárish húí. Aur
Akhiab sawár hoke Yazra'el ko gayá.
46 Aur KHUDÁWAND ká háth I'liyáh
par thá; aur us ne apní kamar kasí,
aur Akhiab ke áge áge Yazra'el ke dar
áne kí jagah tak daur gayá.

XIX BA'B.

PHIR Akhiab ne sab kuchh I'zabil
se kahá, ki I'liyáh ne yún yún
kiyá, aur ki kyúnkar us ne sáre na-
bíon ko tah i teg kiyá.
2 So I'zabil ne qásid kí ma'rifat
I'liyáh ko kahlá bhejá, ki Agar main
kal ke din isí waqt tujhe bhí un men
ká ek na karún, to ma'búd mujh se
aisá karen, balki us se ziyáda karen.
3 Aur jab use yih daryáft húá, to
wuh uthá, aur apní ján ke bacháo ke
liye, Biarsab'a men, jo Yahúdáh ká
hai, áyá, aur wahán apná chákar
chhorá.
4 Magar wuh áp ek din kí ráh
dasht men nikal gayá, aur jáke ratama
ke ek darakht tale baithá, aur apne
liye maut mángí, aur kahá, ki Bas
hai; ab, ai KHUDÁWAND, merí ján le,
ki main apne bápdádon se bihtar
nahín.
5 Aur jonhín ratama ke darakht
tale letá, aur so rahá, to dekho, ek
firishte ne use chhúá, aur us se kahá,
Uth, aur khá.
6 Us ne jo nigáh kí, to kyá dekhá,
ki ek rotí angáron par hai, aur us ke
sirháne pání kí ek súráhí dharí hai.
Tab us ne kháyá aur piyá, aur phir let
rahá.
7 Tab KHUDÁWAND ká firishta do-
bára áyá, aur use chhúá, aur kahá,
Uth, khá; ki yih safar tere liye bahut
bará hai.
8 So us ne uthke kháyá aur piyá,
aur us kháne kí qúwat se chálís din
rát Khudá ke pahár Hurib tak safar
kar gayá.
9 ¶ Aur wahán pahunchke ek gár
men gayá, aur wahín rahá; aur dekho,
ki KHUDÁWAND ká kalám us par názil
húá, aur us ne use kahá, Ai I'liyáh, tú
yahán kyá kartá hai?
10 Wuh bolá, ki KHUDÁWAND lash-
karon ke Khudá ke liye mujhe barí
gairat áí; ki baní Isráel ne tere 'ahd
ko tark kiyá, ki tere mazbah dháe,
aur tere nabíon ko talwár se qatl kiyá,
aur main, hán, main hí akelá jítá
bachá; so we merí ján ke khwáhán
hain, ki use len.
11 Us ne kahá, Báhar nikal, aur
pahár par KHUDÁWAND ke áge khará
ho. Aur dekh, ki KHUDÁWAND guzar
gayá; aur barí shadíd ándhí ne pa-
háron ko phor dálá hai, aur KHUDÁ-
WAND ke áge chatánon ko tor tár kiyá

hai; par KHUDÁWAND ándhí men nahín: aur ándhí ke ba'd zalzala áyá; par KHUDÁWAND zalzale men nahín.
12 Zalzale ke ba'd ág áí; par KHUDÁWAND ág men nahín: aur ág ke ba'd ek dabí húí halkí áwáz áí.
13 Aur aisá húá ki I'liyáh ne sunke apne chihre ke gird apní chádar ko lapetá, aur báhar nikalke gár ke munh par khará húá; aur dekho, use yih áwáz áí, ki I'liyáh, tú yahán kyá kartá hai?
14 Wuh bolá, ki Mujhe KHUDÁWAND lashkaron ke Khudá ke liye barí gairat áí; ki baní Isráel ne tere 'ahd ko tark kiyá, ki tere mazbah dháe, aur tere nabíon ko talwár se qatl kiyá, aur main, hán, main hí akelá jítá bachá; so we merí ján ke khwáhán hain, ki use len.
15 KHUDÁWAND ne use farmáyá, Nikal, aur bayábán kí ráh le, aur Dimishq ko já; aur jab tú wahán pahunche, to Hazáel ko mamsúh kar, ki wuh Arám ká bádsháh howe.
16 Aur Nimsí ke bete Yáhú ko mamsúh kar, ki Isráel ká bádsháh ho, aur Abíl-Mahúlah ke Ilísá' bin Sáfat ko mamsúh kar, ki terí jagah nabí ho.
17 Aur aisá hogá, ki jo koí Hazáel kí talwár se bachegá, use Yáhú qatl karegá; aur jo Yáhú kí talwár se bach rahegá, use Ilísá' máregá.
18 Lekin main ne Isráel ke darmiyán sát hazár apne liye rakh chhore hain, sab jin ke ghutne Ba'al ke áge nahín jhuke, aur har ek ká munh jis ne use nahín chúmá.
19 ¶ Chunánchi us ne wahán se rawána hoke Sáfat ke bete Ilísá' ko páyá, jo hal jottá thá, ki bárah jore us ke áge chal rahe, aur wuh khud bárahwen ke sáth thá: so I'liyáh us ke barábar se guzrá, aur apní chádar us par dál dí.
20 Tab us ne bailon ko chhorá, aur I'liyáh ke píchhe daurá, aur kahá, ki Mujhe muhlat díjiye, ki apne báp má ko chúmún, tab tere píchhe chalún. Us ne us se kahá, ki Laut já; main ne terá kyá kiyá hai?
21 Tab wuh us ke pás se phir gayá; aur us ne ek jorí bail leke unhen zabh kiyá, aur hal kí lakríon se un ká gosht pakáyá, aur logon ko diyá; so unhon ne kháyá. Tab wuh uthá, aur I'liyáh ke píchhe rawána húá, aur us kí khidmat kí.

XX BA'B.

AB Arám ke bádsháh Bin-Hadad ne apne sáre lashkar ko ikatthá kiyá, aur us ke sáth battís bádsháh, aur ghore, aur gáríán thín; aur Samrún par charhkar use gher liyá, aur us se jang kí.
2 Aur Isráel ke bádsháh Akhiab pás, jo shahr men thá, qásid bheje, ki jáke kahen, Bin-Hadad yún kahtá hai, ki
3 Terá rúpá, aur terá soná, merá hai; terí jorúán, aur tere farzand, we bhí jo sab se khúbsúrat hain, mere hain.
4 So Isráel ke bádsháh ne jawáb men kahá, Ai mere khudáwand bádsháh, jaisá tú ne farmáyá, waisá hí main, aur jo kuchh mere pás hai, sab terá hí hai.
5 Phir qásidon ne do-bára áke kahá, ki Bin-Hadad yún farmátá hai, Agarchi main ne tujhe kahlá bhejá thá, ki tú apná rúpá aur soná aur apní jorúán aur apne bachche mere hawále kar de;
6 Lekin ab main kal isí waqt apne khádimon ko tujh pás bhejúngá; so we tere ghar aur tere khádimon ke gharon men taláshí karenge, aur jo kuchh ki terí nigáh men nafís hogá, we use apne qabze men karke le jáenge.
7 Tab Isráel ke bádsháh ne mamlukat ke sáre buzurgon ko talab kiyá, aur kahá, Is par muláhaza kíjiye, aur dekhiye, ki yih mard kyúnkar badí cháhtá hai; ki us ne merí jorúán, aur mere bachche, aur merá rúpá, aur merá soná, mujh se máng bhejá, aur main ne us se inkár na kiyá.
8 Tab sáre buzurgon aur sáre logon

ne use kahá, Us kí mat sun, aur mat
mán.
9 Chunánchi us ne Bin-Hadad ke
qásidon̲ se kahá, Mere khudáwand
bádsháh se kaho, Jo kuchh tú ne apne
khádim se pahle talab kiyá, wuhí
main̲ karún̲gá; par yih bát mujh se
nahín̲ ho saktí. So qásid rawána húe,
aur use jawáb pahuncháyá.
10 Tab Bin-Hadad ne use kahlá
bhejá, ki Agar Samrún kí máṭí un
sab logon̲ ke liye jo merí pairauí
karte muṭṭhí muṭṭhí karke káfí ho, to
ma'búd mujh se yún̲ karen̲; balki us
se ziyáda karen̲.
11 Phir sháh i Isráel ne jawáb diyá,
Tum kaho, ki Wuh, jo hathyár bándh-
tá ho, cháhiye ki us kí mánind, jo use
utártá ho, fakhr na kare.
12 Aur aisá húá, ki jis waqt Bin-
Hadad ne, jo bádsháhon̲ ke sáth
khaimon̲ men̲ mai-noshí kar rahá thá,
yih suná, to apne mulázimon̲ ko hukm
kiyá, ki Saff bándho. So unhon̲ ne
shahr ke muqábil saffbandí kí.
13 ¶ Aur dekho, ki nabíon̲ men̲
se ek ne Isráel ke bádsháh Akhiab
pás áke kahá, KHUDÁWAND yún̲ farmá-
tá hai, ki Yih baṛí guroh tú ne dekhí;
so dekh, main̲ áj ke din use tere háth
men̲ giriftár kar dún̲gá; aur tú jánegá,
ki KHUDÁWAND main̲ hí hún̲.
14 Tab Akhiab ne púchhá, Kin kí
ma'rifat se? wuh bolá, KHUDÁWAND
yún̲ farmátá hai, ki Súbon̲ ke sardáron̲
ke jawánon̲ kí ma'rifat se. Phir us
ne púchhá, ki Un men̲ se saff-árái
kaun kare? Us ne jawáb diyá, ki Tú.
15 Tab us ne súbon̲ ke sardáron̲ ke
jawánon̲ ko shumár kiyá; so we do
sau battís húe; phir ba'd us ke us ne
sab logon̲ ko, ya'ne sab baní Isráel ko,
bhí giná; so we sát hazár húe.
16 Aur ye sab do pahar din ko nik-
le; aur Bin-Hadad aur we battís bád-
sháh, jo us ke kumakí the, khaimon̲
men̲ mast hone ke liye píte the.
17 Tab súbon̲ ke sardáron̲ ke ja-
wán pahle nikle; aur Bin-Hadad ne
log bheje, aur unhon̲ ne use khabar dí,
ki Samrún se log nikle hain̲.
18 Wuh bolá, Agar we sulh-khwáh
hoke nikle hain̲, to unhen̲ jítá pakaṛ
lo; aur agar we jang-jo nikle hain̲, tau
bhí unhen̲ jítá pakṛo.
19 Tab súbon̲ ke sardáron̲ ke jawán
shahr se nikle, aur lashkar un ke
píchhe thá.
20 Aur un men̲ se ek ek ne apne
ek ek mard ko qatl kiyá; so Arámí
bháge, aur Isráel ne un ká píchhá
kiyá. Aur sháh i Arám Bin-Hadad,
kisí ghoṛe par sawár ho, aur sawáron̲
ke sáth bhág niklá.
21 Aur sháh i Isráel ne nikalke
ghoṛon̲ aur gáṛíon̲ ko már liyá, aur
Arámíon̲ ko ba shiddat qatl kiyá.
22 ¶ Us waqt wuh nabí Isráelí
bádsháh pás áyá, aur kahá, Phir já,
aur apne ta,ín̲ mazbút kar, aur daryáft
kar, aur dekh le ki tú kyá karegá; is
liye ki sál ke phirte waqt sháh i Arám
phir tujh par chaṛháí karegá.
23 Tab sháh i Arám ke khádimon̲
ne use kahá, Un ke khudá paháṛí
khudá hain̲, is liye unhon̲ ne ham par
fath pái: par cháhiye ki ab ham
maidán men̲ un se jang karen̲, to
yaqínan ham un par gálib hon̲ge.
24 Aur bhí ek kám kar, ki un bád-
sháhon̲ ko ma'zúl kar, har ek ko us
ke 'uhde se, aur un kí jagah risáladáron̲
ko muqarrar kar:
25 Aur apne liye ek lashkar, itná
ki jitná tabáh húá, taiyár kar, ghoṛon̲
ke badle ghoṛe, aur gáṛíon̲ kí jagah
gáṛíán̲: aur ham maidán men̲ un ká
sámhná karen̲ge; ki ham yaqínan un
par gálib hon̲ge. So us ne un ká kahá
máná, aur aisá hí kiyá.
26 Aur aisá húá, ki sál ke phirte
waqt Bin-Hadad ne Arámíon̲ ká shu-
már kiyá, aur Afíq par chaṛhá, tá ki
Isráel se muqábala kare.
27 Aur baní Isráel to shumár kiye
húe the, aur sab házir the, aur un

ká sámhná karne ko gaye: aur baní
Isráel un ke barábar ḳhaimazan hoke
aise ma'lúm hote the, jaise ki halwánon̲
ke do chhoṭe galle: par Arámíon̲ kí
kasrat se zamín bhar gayí thí.
28 Us waqt ek mard i Ḳhudá Is-
ráel ke bádsháh pás áyá, aur use kahá,
ki ḲHUDÁWAND yún̲ farmátá hai,
Chún̲ki Arámíon̲ ne yún̲ kahá, ki
ḲHUDÁWAND paháṛon̲ ká Ḳhudá hai,
aur wádíon̲ ká Ḳhudá nahín̲; is liye
main̲ is sárí baṛí guroh ko tere háth
men̲ kar dún̲gá: aur tum jánoge, ki
main̲ ḲHUDÁWAND hún̲.
29 So we ek dúsre ke ámhne
sámhne sát din tak ḳhaimazan rahe.
Aur sátwen̲ din laṛáí ke liye báham
mil gaye; aur baní Isráel ne ek din
men̲ Arámíon̲ ke ek lákh piyáde qatl
kiye.
30 Aur báqí jo the, Afíq ke shahr
ko bháge, aur wahán̲ ek díwár satáís
hazár par, jo báqí rahe the, girí. Aur
Bin-Hadad bhágke shahr ke bích ek
ghar kí andarúní koṭhrí men̲ gayá.
31 ¶ Aur us ke ḳhádimon̲ ne use
kahá, Dekh, ham ab sunte hain̲, ki
Isráel ke gharáne ke salátín bahut
rahím hain̲; so hamen̲ parwánagí
díjiye, ki apní kamaron̲ par ṭáṭ kasen̲,
aur apne siron̲ par rassíán̲ bándhen̲,
aur Isráel ke bádsháh ke huzúr jáwen̲;
sháyad ki wuh terí ján-baḳhshí kare.
32 Chunánchi unhon̲ ne kamaron̲
par ṭáṭ aur siron̲ par rassíán̲ bándhín̲,
aur sháh i Isráel ke sámhne áke yún̲
bole, ki Terá ḳhádim Bin-Hadad yún̲
kahtá hai, ki Mihrbání karke merí ján
baḳhshiye. Wuh bolá, Kyá hanoz
wuh jítá hai? wuh merá bháí hai.
33 Aur we log jatan se intizár karte
the, ki us se koí bát nikle; so unhon̲
ne ise jald pakaṛ liyá, aur kahá, ki
Terá bháí Bin-Hadad. Tab us ne
farmáyá, ki Jáo, use le áo. Tab Bin-
Hadad us se milne niklá; aur us ne
use gáṛí men̲ chaṛhá láyá.
34 Aur Bin-Hadad ne use kahá,
We bastíán̲, jo mere báp ne tere báp
se le lín̲, main̲ tujhe phir detá hún̲;
aur jis tarah mere báp ne Samrún men̲
bázár banáe, tú Dimishq men̲ apne
nám ke bázár baná. So Aḳhiab bolá,
ki Main̲ is 'ahd par tujhe rawána
karún̲gá. Chunánchi us ne us se 'ahd
kiyá, aur use rawána kiyá.
35 ¶ Us waqt nabízádon̲ men̲ se
ek ne ḲHUDÁWAND ke ilhám se apne
paṛosí se kahá, ki Mujhe már líjiye.
Par us shaḳhs ne us ke márne se inkár
kiyá.
36 Tab us ne us se kahá, ki Is liye
ki tú ne ḲHUDÁWAND ká hukm na
máná; so dekh, jon̲hín̲ tú mujh pás se
rawána hogá, won̲hín̲ ek sher tujhe
már legá. Chunánchi jon̲hín̲ wuh us
ke pás se rawána húá, won̲hín̲ use ek
sher milá, aur use pháṛ ḍálá.
37 Tab us ne ek dúsre ko, jo use
milá, kahá, Mujhe már líjiye. Us ne
use aisá márá, ki márte márte use
zaḳhmí kiyá.
38 Tab wuh nabí chalá gayá, aur
ráh men̲ bádsháh ká intizár karne
lagá, aur apne mun̲h par rákh malke
apne bhes ko badal ḍálá.
39 Aur jon̲hín̲ bádsháh udhar se
guzrá, won̲hín̲ wuh bádsháh ke áge
chilláyá, aur kahá, ki Terá ḳhádim
jang-gáh men̲ gayá thá; aur dekho, ek
shaḳhs ek taraf niklá, aur apne sáth
ek ádmí mujh pás le áyá, aur kahá, ki
Is shaḳhs kí nigahbání kar; agar yih
kisí tarah se gáib ho jáwe, to us kí ján
ke badle terí ján jáegí; aur nahín̲ to,
tú ek qintár rúpá degá.
40 Aur jis waqt terá ḳhádim idhar
udhar kám men̲ phan̲sá thá, us waqt
wuh nikal bhágá. So sháh i Isráel ne
use kahá, Tujh par wuhí fatwá hogá;
tú ne áp apná insáf kiyá.
41 Phir us ne phurtí karke apne
mun̲h kí rákh pon̲chhí; tab sháh i
Isráel ne use pahcháná, ki wuh nabíon̲
men̲ se ek hai.
42 Tab us ne use kahá, ḲHUDÁ-

WAND yúṉ farmátá hai, Is liye ki tú ne apne háth se ek shaḳhs ko nikalne diyá, jise maiṉ ne wájib ul qatl ṭhahráyá thá, so us kí ján ke badle terí ján jáegí, aur tere log us ke logoṉ ke badle hoṉge.

43 So sháh i Isráel udás aur náḳhush hoke ghar ko gayá, aur Samrún meṉ áyá.

XXI BA'B.

AUR aisá húá, ki un sab bátoṉ ke ba'd, ki Nabát Yazra'elí ká ek tákistán Yazra'el meṉ thá, jo Samrún ke bádsháh Aḳhiab ke qasr se lagá húá thá.

2 So Aḳhiab ne Nabát ko kahá, Apná tákistán mujh ko de, tá ki maiṉ use apní tarkárí ká bág banáúṉ, ki yih mere ghar se lagá húá hai; aur maiṉ us ke badle tujh ko us se bihtar ek angúrí bág dúṉgá; yá agar terí nigáh meṉ achchhá ho, to maiṉ tujh ko us kí qímat dúṉgá.

3 Par Nabát ne Aḳhiab ko jawáb diyá, KHUDÁWAND na kare, ki maiṉ apne bápdádoṉ kí mírás tujh ko dúṉ.

4 Aur Aḳhiab us suḳhan se, jo Yazra'elí Nabát ne use kahá, udás aur ná-ḳhush hoke apne ghar meṉ áyá; ki us ne kahá thá, ki Maiṉ apne bápdádoṉ kí mírás tujh ko na dúṉgá. Aur wuh bistar par leṭ gayá, aur apná muṉh pher liyá, aur roṭí kháne ko na cháhá.

5 Tab us kí jorú I'zabil us pás áí, aur use kahá, ki Terá jí aisá kyúṉ udás hai, ki tú roṭí nahíṉ khátá?

6 Us ne use jawáb diyá, ki Maiṉ ne Yazra'elí Nabát se bát chít kí, aur us se kahá, ki Apná angúrí bág mere háth bech; aur agar tú cháhe, to maiṉ us ke badle aur ek angúrí bág tujh ko dúṉgá; lekin us ne kahá, Maiṉ tujh ko apná angúrí bág na dúṉgá.

7 Tab us kí jorú I'zabil ne use kahá, Kyá tú Isráel kí bádsháhat ká málik nahíṉ hai? Uṭh, roṭí khá, aur ḳhushdil ho: Yazra'elí Nabát ká angúrí bág maiṉ tujh ko dúṉgí.

8 So us ne Aḳhiab ke nám se náme likhe, aur un par us kí muhr kí, aur un buzurgoṉ aur amíroṉ pás, jo Nabát ke shahr meṉ us ke sáth rahte the, bheje.

9 Aur un námoṉ meṉ is mazmún kí bát likhí, ki Manádí karo ki roza rakhá jáwe, aur Nabát ko logoṉ ke darmiyán buland biṭháo:

10 Aur baní Bali'ál meṉ se do shaḳhs us ke sámhne házir karo, ki us ke úpar gawáhí deṉ aur kaheṉ, ki Tú ne Khudá par aur bádsháh par la'nat bhejí; tab use pakaṛke le jáo, aur sangsár karo, ki mar jáe.

11 Chunánchi us ke shahr ke logoṉ, ya'ne buzurgoṉ aur amíroṉ ne, jo us ke shahr ke báshinde the, jaisá I'zabil ne unheṉ paigám kahlá bhejá, aur jaisá un námoṉ meṉ, jo us ne un pás bheje the, likhá thá, waisá hí kiyá.

12 Unhoṉ ne manádí kí, ki roza rakhá jáwe, aur Nabát ko logoṉ ke bích buland biṭháyá.

13 Us waqt baní Bali'ál meṉ se do shaḳhs andar áe, aur us ke áge baiṭhe; aur baní Bali'ál ne dangal ke huzúr us par, ya'ne Nabát par, gawáhí dí, aur kahá, ki Nabát ne Khudá par aur bádsháh par la'nat bhejí hai. Tab we use shahr se báhar le gaye, aur us par patthráo kiyá, ki wuh mar gayá.

14 Ba'd us ke unhoṉ ne I'zabil ko kahlá bhejá, ki Nabát sangsár kiyá gayá, aur mar gayá.

15 ¶ Aur aisá húá, ki joṉhíṉ I'zabil ne yih suná, ki Nabát sangsár húá, aur mar gayá, to I'zabil ne Aḳhiab se kahá, ki Uṭh, aur Nabát Yazra'elí ke angúrí bág ká, jise us ne na cháhá thá ki tere háth beche, málik ho; ki Nabát jítá nahíṉ, balki mar gayá.

16 Aur yúṉ húá, ki jab Aḳhiab ne suná, ki Nabát mar gayá, to Aḳhiab uṭhá, tá ki Yazra'elí Nabát ke angúrí bág meṉ jáke us par qabza kare.

17 ¶ Aur KHUDÁWAND ká kalám I'liyáh Tisbí par názil húá, aur us ne kahá, ki

18 Uṭh, aur jáke Akhiab sháh i Isráel se, jo Samrún men hai, muláqát kar: dekh, ki wuh Nabát ke angúrí bág men hai, aur us ká málik hone ke liye wahán gayá hai.

19 So tú use kah, ki KHUDÁWAND yún farmátá hai, Tú ne kyá ján bhí márí, aur milkíyat bhí lí? Aur tú use kah, KHUDÁWAND farmátá hai, Jis jagah par kutton ne Nabát ká lahú cháṭá, usí jagah terá, hán, terá bhí lahú kutte cháṭenge.

20 Aur Akhiab ne I'liyáh se kahá, Ai mere dushman, kyá tú ne merá surág lagáyá? Us ne jawáb diyá, ki Lagáyá; is liye ki tú ne KHUDÁWAND ke huzúr badkárí karne ke liye áp ko bechá.

21 Ab dekh, ki main tujh par áfat láúngá, aur terí nasl ko nábúd karúngá, balki Akhiab se har ek ko jo díwár par múte, aur use bhí jo band kiyá jáwe, aur Isráel men báqí rahe, káṭ dálúngá.

22 Aur tere ghar ko Nabát ke beṭe Yarubi'ám ke ghar, aur Akhiyáh ke beṭe Ba'shá ke ghar kí mánind kar dálúngá, us chiṛháo ke sabab se ki jis se tú ne mujh ko chiṛháyá hai, aur is liye bhí, ki tú ne Isráel ko gunáhgár kiyá.

23 Aur KHUDÁWAND I'zabil ke haqq men bhí farmátá hai, ki Yazra'el kí díwár pás I'zabil ko kutte kháenge.

24 Akhiab ká jo koí shahr men maregá, use kutte kháenge, aur jo maidán men maregá, use hawái parande kháenge.

25 ¶ Balki Akhiab kí mánind koí na thá, ki us ne KHUDÁWAND ke huzúr badkárí karne ke liye áp ko bechá; aur us kí jorú I'zabil ne use ubhárá.

26 Chunánchi us ne Amúríon kí mánind, jinhen KHUDÁWAND ne baní Isráel ke áge se khárij kiyá, har ek bát men buton ke pairau hoke niháyat ghinauná kám kiyá.

27 Aur aisá húá, ki Akhiab ne yihí báten sunke apne kapṛe pháṛe, aur apne tan par ṭáṭ ḍálá, aur roza rakhá, aur ṭáṭ pahine húe dabe pánwon se chaltá rahá.

28 Tab KHUDÁWAND ká kalám I'liyáh Tisbí par názil húá, aur us ne kahá,

29 Tú dekhtá hai, ki Akhiab ne áp ko mere huzúr kyúnkar kháksár banáyá hai? is liye main us ke aiyám men yih balá na bhejúngá; balki us ke beṭe ke aiyám men us ke gharáne par wuh balá názil karúngá.

XXII BA'B.

BA'D us ke tín baras tak we rahe, aur Isráel aur Arám ke darmiyán laṛáí na húí.

2 Aur tísre sál aisá húá, ki Yahúdáh ká bádsháh Yahúsafat sháh i Isráel ke yahán utar áyá.

3 Tab sháh i Isráel ne apne mulázimon se kahá, ki Tum jánte ho, ki Rámát i Jili'ád hamárá hai: kyá ham chupke rahen, aur sháh i Arám ke háth se phir na le len?

4 Phir us ne Yahúsafat se kahá, Kyá mere sáth laṛne ko tú Rámát i Jili'ád par chaṛhegá? So Yahúsafat ne sháh i Isráel ko jawáb diyá, Jaisá tú hai, waisá main hún; jaise tere log, waise mere log; jaise tere ghoṛe, waise mere ghoṛe.

5 Aur Yahúsafat ne sháh i Isráel se kahá, A'j ke din KHUDÁWAND kí marzí ilhám se daryáft kíjiye.

6 Tab sháh i Isráel ne us roz nabíon ko, jo qaríb chár sau ádmí the, ikaṭṭhá kiyá, aur un se púchhá, Main Rámát i Jili'ád par laṛne chaṛhún, yá us se báz rahún? We bole, Chaṛh já; ki KHUDÁWAND use bádsháh ke qabze men kar degá.

7 Phir Yahúsafat bolá, Un ke siwá

Khudáwand ká koí nabí hai, ki ham
us se púchhen?
8 Tab sháh i Isráel ne Yahúsafat
se kahá, ki Ek shakhs, Imlah ká betá
Míkáyáh, hai; us se ham Khudáwand
kí mashwarat púchh sakte hain: lekin
main us se dushmaní rakhtá hún;
kyúnki wuh mere haqq men nekí kí
nahín, balki badí kí pesh-khabarí kar-
tá hai. Tab Yahúsafat bolá, Bádsháh
aisá na farmáwe.
9 Tab sháh i Isráel ne ek khwája-
sará ko buláke hukm kiyá, ki Imlah
ke bete Míkáyáh ko jald lá.
10 Us waqt sháh i Isráel, aur sháh
i Yahúdáh Yahúsafat, Samrún ke phá-
tak ke sámhne, is men dar áne kí ráh
par, ek khalihán men, apne apne takht
par, sháhána libás pahine húe, baithe
the; aur sáre nabí un ke huzúr pesh-
íngoí kar rahe the.
11 Aur Kana'ánah ke bete Sidqiyáh
ne apne liye lohe kí síngen banáín, aur
bolá, Khudáwand yún farmátá hai, ki
Tú in se Arámíon ko máregá, yahán
tak ki unhen nábúd kar dále.
12 Aur sab nabíon ne yún pesh-
khabarí kí, aur kahá, ki Rámát i
Jilí'ád par charh já, aur kámyáb ho;
ki Khudáwand use sháh ke qabze
men kar degá.
13 Aur us qásid ne, jo Míkáyáh ko
buláne gayá thá, use kahá, ki Ab dekh,
sab nabí ek zubán hoke bádsháh ko
khush-khabarí dete hain; so karam
karke terí bát un men kí báton kí sí
howe, aur jo nek hai, wuhí kah.
14 Míkáyáh bolá, Khudáwand i
haiy kí qasam, jo Khudáwand mujhe
farmáwegá, main wuhí kahúngá.
15 ¶ So wuh sháh pás áyá. Tab
sháh ne use farmáyá, Míkáyáh, ham
larne ko Rámát i Jilí'ád par charhen,
yá us se báz rahen? Us ne jawáb
men kahá, Já, aur kámyáb ho, ki
Khudáwand use sháh ke qabze men
kar degá.
16 Phir sháh ne use kahá, Main
kitne martabe tujhe qasam deke ja-
táún, ki tú mujh se kuchh na kahe,
magar Khudáwand ke nám se wuhí
jo sach hai?
17 Tab wuh bolá, Main ne sáre Is-
ráel ko un bheron kí mánind, jo be-
chaupán hon, paháron par bhatakte
húe dekhá; aur Khudáwand ne far-
máyá, ki In ká koí áqá nahín: so un
men se har ek apne apne ghar salámat
chalá jáwe.
18 Tab sháh i Isráel ne Yahúsafat
se kahá, Kyá main ne tujh se na ka-
há thá, ki Yih mere haqq men nekí
kí nahín, balki badí kí peshkhabarí
karegá?
19 Phir us ne kahá, ki Is liye tum
Khudáwand ke sukhan ko suno:
Main ne Khudáwand ko us kí kursí
par baithe dekhá, aur ásmání sárá
lashkar us pás us ke dahne háth aur
us ke báen háth khará thá.
20 Aur Khudáwand ne farmáyá,
ki Akhiab ko kaun targíb degá, tá
ki wuh charh jáwe, aur Rámát i Jili-
'ád ke sámhne khet áwe? Tab ek is
tarah se bolá, aur ek us tarah se.
21 Us waqt ek rúh nikalke Khudá-
wand ke sámhne á kharí húí, aur bolí,
ki Main use targíb dúngí.
22 Phir Khudáwand ne farmáyá,
Kis tarah se? Wuh bolí, Main rawá-
na húngí, aur jhúthí rúh banke us ke
sáre nabíon ke munh men parúngí.
Aur wuh bolá, Tú use targíb degí, aur
gálib bhí hogí: rawána ho, aur aisá kar.
23 So dekh, Khudáwand ne tere
in sab nabíon ke munh men jhúthí
rúh dálí hai; aur Khudáwand hí ne
terí bábat burí khabar dí hai.
24 Tab Kana'ánah ká betá Sidqiyáh
nazdík áyá, aur Míkáyáh ke gál par
ek thappar márke bolá, ki Khudá-
wand kí Rúh kis ráh men hoke mujh
pás se gayí, aur tujh se bolí?
25 Míkáyáh bolá, Dekh, ki tú us
din, jis din ki tú andar kí kothrí men
ghusegá, ki chhip rahe, dekhegá.

26 Aur sháh i Isráel ne kahá, Mí-
káyáh ko pakar lo, aur shahr ke názim
Amún pás, aur Yúás sháhzáde pás, le
jáo;
27 Aur kaho, Bádsháh yún farmátá
hai, ki Mere salámatí se phir áne tak,
tang-hálí kí roṭí aur tang-hálí ká pání
use diye jáwen.
28 Tab Míkáyáh bolá, Agar tú kisí
tarah salámatí se phir áwe, to KHUDÁ-
WAND ne merí ma'rifat kuchh nahín
kahá. Phir wuh bolá, Ai logo, tum
sab ke sab sun lo.
29 Ba'd us ke sháh i Isráel, aur
sháh i Yahúdáh Yahúsafat Rámát i
Jili'áḍ par charhe.
30 Aur sháh i Isráel ne Yahúsafat
se kahá, Main apná bhes badalke laráí
men játá hún; par tú apná libás
pahine rah. So sháh i Isráel súrat
badalke laráí men gayá.
31 Aur sháh i Arám ne apne battís
sardáron ko, jo us kí gáríon ke úpar
muqarrar the, hukm diyá thá, ki Kisí
chhoṭe yá baṛe se jang na kíjiyo,
magar faqat sháh i Isráel se.
32 Aur aisá húá ki gáríon ke sar-
dáron ne Yahúsafat ko dekhke yún
kahá, ki Yaqínan sháh i Isráel yihí
hai. Aur unhon ne us taraf hoke chá-
há, ki us ká sámhná karen. Tab
Yahúsafat chilláyá.
33 Aur jab gáríon ke sardáron ne
dekhá, ki wuh sháh i Isráel nahín, to
we us ká píchhá karne se báz áe.
34 Aur ek shakhs ne bagair shist
bándhe ek tír chaláyá, so wuh itti-
fáqan sháh i Isráel ke jaushan ke ban-
don ke darmiyán lagá. Tab us ne
apne gáríwán ko kahá, ki Bág pher,
aur mujhe lashkar se nikál le chal, ki
main zakhmí húá.
35 Par us din jang shadíd húí, aur
bádsháh Arámíon ke muqábil gárí par
ṭhahrá rahá; aur shám hote hote mar
gayá: aur lahú us ke zakhm se gárí
ke pánwdán men bahtá rahá.
36 Tab áftáb gurúb hote húe lash-
kar men manádí kí gayí, ki Har ek
ádmí apne shahr, aur har ek ádmí
apne mulk ko jáwe.
37 ¶ Pas bádsháh mar gayá, aur
use Samrún men le gaye; aur Samrún
men bádsháh ko gár diyá.
38 Aur gárí ko Samrún ke kunḍ
men dhoyá, aur kutton ne us ká lahú
cháṭá, (aur siláh bhí dhoe,) jaisá ki
KHUDÁWAND ne irshád farmáyá thá.
39 Aur Akhiab kí báqí báten, aur
sab kuchh jo us ne kiyá thá, aur
háthí-dánt ká ghar, jo us ne banáyá
thá, aur un sab shahron ká hál jo us
ne ta'mír kiye, so kyá wuh Isráelí
salátín kí tawáríkh kí kitáb men likhá
húá nahín hai?
40 Aur Akhiab apne bápdádon ke
darmiyán so rahá: aur us ká beṭá
Akhaziyáh us kí jagah bádsháh húá.
41 ¶ Aur Asá ká beṭá Yahúsáfat,
sháh i Isráel Akhiab kí saltanat ke
chauthe baras, Yahúdáh ká bádsháh
húá.
42 Aur Yahúsafat kí 'umr, jab ki
wuh saltanat karne lagá, paintís baras
kí thí: so us ne Yarúsalam men pachís
baras bádsháhat kí. Us kí má ká
nám 'Azúbah thá, jo Silhí kí beṭí thí.
43 Wuh apne báp Asá kí sab ráhon
par chalá; us se wuh kisí taraf na
muṛá, par wuh jo KHUDÁWAND kí
nazar men achchhá thá kartá rahá:
lekin hanoz únche makán na giráe
gaye the, par un únche makánon par
log zabíhe guzránte, aur khushbúíán
jaláte the.
44 Aur Yahúsafat ne sháh i Isráel
se sulh kí.
45 Aur Yahúsafat kí báqí báten,
aur us ke zor ká hál jo us ne kar
dikhláyá, aur us ke jang karne kí
kaifíyat, so kyá wuh Yahúdáh ke
salátín kí tawáríkh kí kitáb men likhí
húí nahín hai?
46 Aur us ne gánḍúon ko, jo us ke
báp Asá ke 'asr men báqí rah gaye
the, mulk se khárij kar diyá thá.

47 Aur Adúm men̲ koí bádsháh na
thá; balki ek náib bádsháhat ká ban-
dobast kartá thá.
48 Aur Yahúsafat ke Tarsís ke das
jaház the, jo Ofír ko soná ke liye jáen̲;
par we wahán̲ tak na gaye, ki 'Asyún-
Jabr hí men̲ ṭúṭ gaye.
49 Tab Ak̲hiab ke beṭe Ak̲haziyáh
ne Yahúsafat se kahá, ki Jaházon̲ par
apne k̲hádimon̲ ke sáth mere k̲hádim-
on̲ ko bhí jáne de. Par Yahúsafat
ne na máná.
50 Phir Yahúsafat apne bápdádon̲
ke darmiyán já soyá, aur apne báp
Dáúd ke shahr men̲ apne bápdádon̲
ke darmiyán madfún húá: aur us ká
beṭá Yahúrám us kí jagah bádsháh
húá.
51 ¶ Aur Ak̲hiab ká beṭá Ak̲ha-
ziyáh sháh i Yahúdáh Yahúsafat kí
saltanat ke satrahwen̲ baras Samrún
men̲ Isráel ká bádsháh húá; aur wuh
do baras Isráel ká bádsháh rahá.
52 Aur us ne K̲hudáwand ke hu-
zúr badkárí kí; aur apne báp kí ráh,
aur apní má kí ráh, aur Nabáṭ ke
beṭe Yarubi'ám kí ráh par, jis ne baní
Isráel se gunáh karwáe, chalá:
53 Ki us ne, sab ke muwáfiq jo us
ke báp ne kiyá, Ba'al kí parastish kí,
aur us ko sijda kiyá, aur K̲hudáwand
Isráel ke K̲hudá ko gussa diláyá.

SALA'TI'N KI' DU'SRI' KITA'B.

I BA'B.

AUR Ak̲hiab ke marne ke ba'd
Moáb Isráel se bágí húá.
2 Aur Ak̲haziyáh apne bálák̲háne
ke, jo Samrún men̲ thá, ek jharokhe
se gir paṛá, aur bímár húá: so us ne
qásidon̲ ko bhejá, aur unhen̲ kahá, ki
Jáo, aur 'Aqrún ke ma'búd Ba'al-
zabúb se púchho, ki Main̲ is bímárí se
changá hoún̲gá, ki nahín̲.
3 Us dam K̲hudáwand ke firish-
te ne Tisbí I'liyáh ko hukm kiyá, ki
Uṭh, aur shahr i Samrún ke qásidon̲
se milne já, aur unhen̲ kah, Hán̲!
magar Isráel ká koí K̲hudá nahín̲, jo
tum 'Aqrún ke ma'búd Ba'alzabúb se
púchhne chale ho?
4 So K̲hudáwand yún̲ farmátá hai,
ki Tú us palang par se, jis par tú
chaṛhá hai, utarne na páwegá, aur
albatta mar hí jáwegá. Chunánchi
I'liyáh rawána húá.
5 ¶ Aur jab qásid us pás ulṭe phir
gaye the, us ne un se púchhá, Tum
kis liye ab phir áe ho?
6 Unhon̲ ne kahá, Ek shak̲hs ha-
máre istiqbál ko áyá, jis ne hamen̲
kahá, ki Us bádsháh pás, jis ne tum-
hen̲ bhejá hai, phir jáo, aur use kaho,
K̲hudáwand yún̲ farmátá hai, Hán̲, is
liye ki Isráel ká koí K̲hudá nahín̲, so
tú 'Aqrún ke ma'búd Ba'al-zabúb se
púchhne bhejtá hai? So tú us palang
se, jis par tú chaṛhá hai, utarne na
páwegá, aur mar hí jáwegá.
7 Us ne un se suwál kiyá, ki Us
shak̲hs kí shakl jo tumhen̲ milá, aur
jis ne tumhen̲ ye báten̲ kahín̲, kaisí
thí?
8 We use bole, Wuh ek bahut
bálon̲wálá ádmí thá, aur chamṛe ke
tasme se apní kamar kase húe. Tab
us ne kahá, ki Wuh Tisbí I'liyáh thá.
9 Us waqt bádsháh ne ek pachás

ke sardár ko us ke pachás ádmí ke
sáth bhejá. So wuh us ke pás gayá;
aur dekho, ki wuh ek ṭíle kí choṭí par
baiṭhá thá. Us ne use kahá, Ai mard
i Ḳhudá, bádsháh kahtá hai, Tú
utar á.
10 Tab I'liyáh ne us pachás ke
sardár ko jawáb diyá, aur kahá, Agar
main̲ mard i Ḳhudá hún̲, to ág ásmán
se názil ho, aur tujhe tere pacháson̲
samet khá jáwe. Pas ág ásmán se
utrí, aur use us ke pacháson̲ samet khá
gayí.
11 Phir us ne dobára aur ek pachás
ke sardár ko us ke pachás ádmí ke
sáth us ke pás bhejá. Us ne bhí
muḳhátib hoke use kahá, ki Ai mard
i Ḳhudá, bádsháh yún̲ farmátá hai,
Jald utar á.
12 I'liyáh ne unhen̲ bhí yihí jawáb
diyá, aur kahá, ki Agar main̲ mard
i Ḳhudá hún̲, to ág ásmán se názil ho,
aur tujhe tere pacháson̲ samet khá
jáwe. Pas Ḳhudá kí ág ásmán se utrí,
aur use us ke pacháson̲ samet khá
gayí.
13 ¶ Phir us ne ek tísre pachás ke
sardár ko us ke pachás ádmí ke
sáth bhejá. So yih tísre pachás ká
sardár gayá, aur áke I'liyáh ke áge
ghuṭnon̲ par jhuká, aur us kí minnat
kí, aur use kahá, ki Ai mard i Ḳhudá,
merí ján, aur apne ḳhádimon̲ in pach-
áson̲ kí ján, terí nigáh men̲ giránbahá
hon.
14 Dekh, ki ásmání ág ne agle
pacháson̲ ke do sardáron̲ ko, un ke
pacháson̲ samet, khá liyá; so ab merí
ján terí nazar men̲ qímatí ho.
15 Us waqt Ḳhudáwand ke firishte
ne I'liyáh ko hukm kiyá, ki Us ke
sáth utar já, aur us se mat ḍar. Tab
wuh uṭhá, aur us ke sáth bádsháh pás
utar gayá.
16 Aur use kahá, Ḳhudáwand yún̲
farmátá hai, ki Chún̲ki tú ne qásidon̲
ko bhejá, ki 'Aqrún ke ma'búd Ba'al-
zabúb se suwál karen̲, so kyá is liye
kiyá, ki Isráel ká koí Ḳhudá na thá,
jis ke kalám kí bábat tú púchh sake?
so tú is palang par se, jis par tú chaṛhá
hai, utarne na páwegá; yaqínan mar
hí jáwegá.
17 ¶ Chunánchi wuh Ḳhudáwand
ke irshád ke mutábiq, jaisá I'liyáh ne
kahá thá, mar gayá. Aur is liye ki
us ká koí beṭá na thá, so Yahúrám,
sháh i Yahúdáh Yahúrám bin Yahú-
safat kí saltanat ke dúsre sál, us kí
jagah bádsháh húá.
18 Aur Aḳhaziyáh ke báqí 'ámál
jo us ne kiye, so kyá we Isráelí
bádsháhon̲ kí tawáríḳh kí kitáb men̲
likhe húe nahín̲ hain̲?

II BA'B.

AUR yún̲ húá, ki jab Ḳhudáwand
ne cháhá, ki I'liyáh ko ek bagúle
men̲ uṛáke ásmán par le jáwe, tab
I'liyáh Ilísá' ko leke Jiljál se chalá.
2 Aur I'liyáh ne Ilísá' ko kahá, Tú
yahán̲ ṭhahriye, is liye ki Ḳhudáwand
ne mujhe Baitel ko bhejá hai. So
Ilísá' bolá, Ḳhudáwand kí hayát, aur
terí ján kí saugand, main̲ tujhe na
chhoṛún̲gá. So we Baitel ko utar
gaye.
3 Aur ambiyázáde, jo Baitel men̲
the, nikalke Ilísá' pás áe, aur us ko
kahá, Tujhe ágáhí hai, ki Ḳhudáwand
áj tere sir par se tere áqá ko uṭhá
legá? Wuh bolá, Hán̲, main̲ jántá
hún̲; tum chup raho.
4 Tab I'liyáh ne us ko kahá, Ai
Ilísá', tú yahán̲ ṭhahriye, ki Ḳhudá-
wand ne mujhe Yaríhú ko bhejá hai.
Us ne kahá, Ḳhudáwand kí hayát, aur
terí ján kí qasam, main̲ tujh se judá
na houn̲gá. Chunánchi we Yaríhú
men̲ áe.
5 Aur ambiyázáde, jo Yaríhú men̲
the, Ilísá' pás áe, aur use kahá, Tú is
se ágáh hai, ki Ḳhudáwand áj tere
áqá ko tere sir par se uṭhá le jáegá?
Wuh bolá, Main̲ to jántá hún̲; tum
chup raho.
6 Aur phir I'liyáh ne us ko kahá,

Tú yahán dirang kíjiye, ki KHUDÁWAND ne mujh ko Yardan par bhejá hai. Wuh bolá, KHUDÁWAND kí hayát, aur terí ján kí qasam, main tujh ko na chhorúngá. Chunánchi we donon áge chale.

7 Aur un ke píchhe píchhe pachás ádmí ambiyázádon men se rawána húe, aur sámhne kí taraf dúr kháre ho rahe; aur we donon lab i Yardan khare húe.

8 Aur I'liyáh ne apní chádar ko liyá, aur lapetke pání par márá, ki pání do hisse hoke idhar udhar ho gayá; aur we donon khushk zamín par hoke pár gaye.

9 ¶ Aur aisá húá ki jab pár húe, tab I'liyáh ne Ilísá' ko kahá, ki Is se áge ki main tujh se judá kiyá jáún, use máng, jo tú cháhtá ki main tujhe dún. Tab Ilísá' bolá, Mihrbání karke aisá kíjiye, ki us rúh ká, jo tujh par hai, so mujh par duhrá hissa ho.

10 Tab wuh bolá, Tú ne bhárí suwál kiyá: so agar tú mujhe áp se judá hote húe dekhegá, to tere liye aisá hí hogá; aur agar nahín, to aisá na hogá.

11 Aur aisá húá, ki jonhín we donon barhte aur báten karte chale játe the, to dekh, ki ek átashí rath aur átashí ghoron ne darmiyán áke un donon ko judá kar diyá: aur I'liyáh bagúle men hoke ásmán par játá rahá.

12 ¶ Aur Ilísá' ne yih dekhá, aur chilláyá, Ai mere báp! mere báp! Isráel kí rath, aur us ke sárathí! So us ne use phir na dekhá: aur us ne apne kapron par háth márá, aur unhen do hisse kiyá.

13 Aur us ne I'liyáh kí chádar ko bhí, jo úpar se gir parí thí, uthá liyá, aur ultá phirá, aur Yardan ke kanáre par khará húá.

14 Aur wahán us ne I'liyáh kí chádar ko, jo us par se gir parí thí, leke pání par márá, aur kahá, ki KHUDÁWAND I'liyáh ká Khudá kahán hai? aur us ne bhí us chádar ko jab pání par márá, to pání idhar udhar ho gayá, aur Ilísá' pár húá.

15 Aur jab un ambiyázádon ne, jo Yaríhú se dekhne nikle the, use dekhá, to we bole, I'liyáh kí rúh Ilísá' par utrí. Aur we us ke istiqbál ko áe, aur us ke sámhne zamín par jhuke.

16 ¶ Aur unhon ne use kahá, ki Dekh, ab tere khádimon ke sáth pachás zoráwar jawán hain; ham tujh se minnat karte, ki tú unhen jáne de, ki we tere áqá ko dhúndhen: kyá jáne ki KHUDÁWAND kí Rúh ne use utháke kisí pahár par, yá kisí wádí men, phenk diyá ho. Wuh bolá, Kisí ko mat bhejo.

17 Aur jab unhon ne us se bahut sí hat kí, yahán tak ki wuh sharminda húá, tab us ne kahá, ki Bhejo. Tab unhon ne un pacháson ko bhejá; aur unhon ne tín din tak use dhúndhá, par use na páyá.

18 Aur jab us pás phir áe, (ki wuh us waqt Yaríhú men maqám kar rahá thá,) tab us ne unhen kahá, Kyá main ne kahá na thá, ki Tum mat jáo?

19 ¶ Phir us shahr ke logon ne Ilísá' ko kahá, ki Dekhiye, yih shahr kyá achchhe mauqa' par hai, chunánchi hamáre khudáwand par roshan hai; lekin us ká pání nákára aur zamín banjar hai.

20 So us ne unhen farmáyá, ki Ek nayá piyála láo, aur us men namak dálo. So we us pás láe.

21 Tab wuh pání ke chashmon par gayá, aur wuh namak un men dálá, aur is tarah bolá, KHUDÁWAND yún farmátá hai, Main ne in pánion ko achchhá kiyá hai; ab áge ko maut aur banjarpaná na hogá.

22 Aur Ilísá' ke kalám ke mutábiq, jo us ne farmáyá, un chashmon ká pání achchhá kiyá gayá, jo áj ke din tak hai.

23 ¶ Aur wahán se wuh Baitel ko

charhá; aur jab wuh ráh men charháí par thá, to shahr ke chhoṭe laṛke nikle, aur use chiṛháne lage, aur use kahá, Chalá já, ai ganje sirwále! chalá já, ai ganje sirwála!

24 Tab us ne píchhe phirke un par nigáh kí, aur KHUDÁWAND ká nám leke un par la'nat bhejí. So wúnhín ban se do ríchhníán niklín, aur unhon ne un men se bayálís chhokṛe phár ḍále.

25 Phir wuh wahán se koh i Karmil ko gayá, aur phir wahán se Samrún ko lauṭ áyá.

III BA'B.

AUR sháh i Yahúdáh Yahúsafat kí saltanat ke aṭhárahwen baras Akhiab ká beṭá Yahúrám Samrún men Isráel ká bádsháh húá, aur us ne bárah sál saltanat kí.

2 Aur us ne bhí KHUDÁWAND ke áge badí kí; par na aisí ki jaisí us ke báp aur us kí má ne kí; is liye ki us ne Ba'al ke but ko, jo us ke báp ne banáya thá, nikál phenká.

3 Lekin wuh Nabát ke beṭe Yarubi'ám kí tarah, jis ne Isráel se gunáh karwáe, gunáh kartá rahá; aur us se hargiz kanára na kiyá.

4 ¶ Aur Moáb ká bádsháh Mísá bahutsí bheṛ bakrí ká málik thá, aur Isráel ke bádsháh ko ek lákh barre aur ek lákh menḍhe ún samet hadye bhejtá thá.

5 Aur aisá húá, ki jab Akhiab mar gayá, to sháh i Moáb Isráel ke bádsháh se bágí húá.

6 ¶ Aur usí waqt Yahúrám bádsháh Samrún se niklá, aur us ne sáre Isráel ká shumár kiyá.

7 Aur us ne jáke sháh i Yahúdáh Yahúsafat se paigám kiyá, ki Sháh i Moáb mujh se bágí húá: so kyá tú Moáb se laṛne ke liye mere sáth chaṛh jáegá? Us ne jawáb diyá, Main chaṛhúngá: kyúnki jaisá tú, waisá main; jaise tere log, waise mere log; jaise tere ghoṛe, waise mere ghoṛe.

8 Tab us ne púchhá, Ham kis ráh se chaṛhen? So wuh bolá, Dasht i Adúm kí ráh se.

9 Chunánchi sháh i Isráel, aur sháh i Yahúdáh, aur sháh i Adúm nikle; aur sát din kí ráh we ghúmke gaye, aur un ke lashkar aur un ke chárpáyon ke liye, jo píchhe píchhe áte the, pání báqí na rahá.

10 Us waqt sháh i Isráel bolá, Afsos! ki KHUDÁWAND ne in tín bádsháhon ko ikaṭṭhá kiyá, tá ki unhen sháh i Moáb ke háth men hawála kare.

11 So Yahúsafat bolá, Kyá KHUDÁWAND ke nabíon men se koí yahán nahín, ki jis ke wasíle ham KHUDÁWAND kí marzí púchhen? Tab sháh i Isráel ke khádimon men se ek bol uṭhá, ki Ilísá' bin Sáfat yahán hai, jo I'liyáh ke háth par pání ḍálke dhuláyá kartá thá.

12 Phir Yahúsafat bolá, KHUDÁWAND ká kalám us ke sáth hai. So sháh i Isráel aur Yahúsafat aur sháh i Adúm us ke yahán utre.

13 Tab Ilísá' ne sháh i Isráel ko kahá, Mujh ko tujh se kyá kám hai? Tú apne báp ke nabíon, aur apní má ke nabíon, pás já. Par sháh i Isráel ne us se kahá, Nahín, is liye ki KHUDÁWAND ne in tín bádsháhon ko jam'a kiyá, ki unhen sháh i Moáb ke háth men hawále kare.

14 Phir Ilísá' bolá, RABB ul afwáj kí hayát kí qasam, jis ke áge main khaṛá hún, yaqín hai, ki agar mujhe sháh i Yahúdáh Yahúsafat kí huzúrí ká pás na hotá, to main terí taraf nazar na kartá, aur tujh par ánkh bhí na uṭhátá.

15 Par ab ek bín-bajánewálá mere pás láo. Aur aisá húá ki jab us ne bín bajáí, to KHUDÁWAND ká háth us par á gayá.

16 Aur wuh bolá, KHUDÁWAND yún farmátá hai, ki Is wádí ko kháíon se ma'múr karo.

17 Ki KHUDÁWAND farmátá hai, Tum na hawá átí dekhoge, aur na

menh dekhoge, tad bhí yih wádí pání
se bhar jáegí, tá ki tum pío, tum, aur
tumhárí mawáshí, aur tumháre chár-
páye bhí.
18 Aur yih KHUDÁWAND ke huzúr
chhotí bát hai; ki wuh Moábíon ko
bhí tumháre háth men hawále kar
degá.
19 Aur tum har ek muhkam shahr
aur har ek námí bastí ko már loge, aur
har ek achchhe darakht ko kátke girá
doge, aur pání ke har ek kúe ko bhar
doge, aur har ek achchhe khet ko
pattharon se kharáb karoge.
20 So subh ko, qurbání charháne ke
waqt, aisá húá, ki dekho, Adúm kí
ráh se pání bahtá áyá, aur zamín pání
se bhar gayí.
21 ¶ Aur jab sáre Moábíon men
shuhrat phailí thí, ki yihí bádsháh
ham se larne charhe hain, un sab ko,
jo hathyár bándhne jánte the, aur un
ke siwá bhí jam'a kiyá, aur we charh-
ke apní sarhadd par khare rahe.
22 Aur subh sawere uthe, aur us
waqt súraj kí jot pání par partí thí,
aur Moábíon ne us taraf ká pání aisá
surkh dekhá, jaisá lahú hotá.
23 Tab we bol uthe, ki Yih lahú
hai; bádsháh log yaqínan qatl húe
hain; we ápas men larke kat mare:
pas, ai Moáb, ab lút par túto.
24 Aur jab we Isráel kí lashkargáh
men áe, to Isráelí uthe, aur Moábíon
ko aisá márá, ki we un ke áge se bhág
nikle; par we Moábíon ko márte húe
un ke mulk men bhí áge barhe.
25 Aur unhon ne un ke shahron ko
mismár kiyá, aur zamín ke har ek
achchhe qita' par sabhon ne apne apne
patthar dále, aur use bhar diyá; aur
pání ke sáre kúe band kar diye, aur
sab achchhe darakht kátke girá diye:
faqat Qír-Harásat hí ke pattharon ko
báqí chhorá; aur falákhun-andázon
ne us ko bhí já gherá, aur use márá.
26 ¶ Aur jab sháh i Moáb ne de-
hká, ki mujh par jang kí shiddat mere
maqdúr se ziyáda húí, to us ne apne
sáth sát sau jawán talwariye liye, ki
pare chírke sháh i Adúm tak já paren:
par we aisá na kar saken.
27 Tab us ne apne bare bete ko, jo
us kí jagah bádsháh húá cháhtá thá,
díwár par sokhtaní qurbání karke guz-
ráná. Aur us waqt Isráel par bará
qahr áyá: so we us ke pás se rawána
hoke apne mulk ko phire.

IV BA'B.

AUR ambiyázádon kí jorúon men
se ek 'aurat Ilísá' ke áge chillái,
aur yún bolí, ki Terá khádim merá
shauhar mar gayá; aur tú jántá hai,
ki terá khádim KHUDÁWAND se dartá
thá: so ab us ká qarz-khwáh áyá hai,
ki mere donon beton ko leke apne
gulám banáwe.
2 Tab Ilísá' ne use farmáyá, Main
tere liye kyá karún? mujhe batlá, ki
tujh pás ghar men kyá hai? Wuh
bolí, ki Terí bándí ke ghar men ek
piyála tel ke siwá kuchh nahín.
3 Tab us ne kahá, ki Tú já, aur bá-
har se, apne sab hamsáyon se, bartan
'áriyat le, aur we sab khálí howen,
aur thore bartan mat máng.
4 Aur jab tú phir andar áe, to apne
par aur apne do beton par darwáza
band kar; aur un sab bartanon men
undel de, aur jo bhar jáwe use utháke
alag rakh.
5 So wuh us ke pás se gayí, aur us
ne apne par aur apne do beton par
darwáza band kiyá, jo us ke pás láte
játe the; aur wuh undeltí játí thí.
6 Aur aisá húá, ki jab we bartan
ma'múr ho gaye, tab us ne apne bete
ko kahá, Ek aur bhí bartan lá. Wuh
us se bolá, Aur bartan to nahín. Tab
tel mauqúf ho gayá.
7 Us waqt us ne áke mard i Khudá
ko khabar dí. Tab wuh bolá, Já, aur
tel bech, aur qarz adá kar; aur báqí
jo hai, so us se tú aur tere farzand
guzrán karen.
8 ¶ Aur ek roz aisá ittifáq húá, ki

Ilísá' ne Súním ko safar kiyá; wahán̲
ek daulatmand 'aurat thí: aur us ne
ba jidd hoke us kí da'wat kí, ki wuh
roṭí kháe. So aisá húá, ki jab us ko
wahán̲ se guzarná paṛtá, to wuh roṭí
kháne ke liye wahán̲ utartá thá.
9 Phir us ne apne shauhar se kahá,
Dekhiye, ki mujhe daryáft húá hai, ki
yih mard i Ḳhudá, jo aksar hamárí
taraf átá hai, so muqaddas hai.
10 Pas áo, ham us ke liye ek chhoṭí
sí koṭhrí díwár par banáwen̲, aur wa-
hán̲ us ke liye palang dharen̲, aur ek
mez lagáwen̲, aur ek chaukí rakhen̲,
aur ek sham'adán: aur jab wuh ham
pás áyá kare, to wahín̲ utre.
11 So ek din aisá húá, ki wuh wa-
hán̲ gayá, aur us makán̲ men̲ utrá,
aur soyá.
12 Tab us ne apne ḳhádim Jaihá-
zí ko kahá, Is Shúnamít ko bulá. So
us ne use buláyá. To wuh us ke
sámhne á khaṛí húí.
13 Phir us ne apne ḳhádim se kahá,
Tú use kah, ki Tú ne jo hamáre liye
is qadr fikren̲ kín̲, to tere liye kyá
kiyá jáwe? kyá tú cháhtí hai ki bád-
sháh yá fauj ke sardár se terí sifárish
kí jáwe? Wuh bolí, ki Main̲ apní
qaum ke darmiyán rahtí hún̲.
14 Phir us ne kahá, Main̲ us ke
liye kyá karún̲? Tab Jaihází bolá,
Sach hai, ki is ká koí farzand nahín̲,
aur us ká shauhar búṛhá hai.
15 Tab wuh bolá, Use bulá. Aur
jab us ne use buláyá, tab wuh darwáze
par khaṛí húí.
16 Tab wuh bolá, Isí waqt ke qaríb,
mutábiq zindagí kí 'ádat ke, tú ek
beṭá god men̲ legí. So wuh bolí, Na-
hín̲, ai mere ḳhudáwand; ai mard i
Ḳhudá, apní laundí se jhúṭh mat kah.
17 So wuh 'aurat peṭ se húí, aur
usí waqt, jo Ilísá' ne us se kahá thá,
zindagí kí 'ádat ke mutábiq, wuh ek
beṭá janí.
18 ¶ Aur jab wuh laṛká baṛhá thá,
ek din aisá húá, ki wuh khet-káṭne-
wálon̲ ke darmiyán apne báp pás
gayá.
19 Aur us ne apne báp se kahá,
Háe, merá sir! háe, merá sir! Us ne
ek jawán ko kahá, Use uṭháke us kí
má pás pahunchá.
20 Tab us ne use leke us kí má pás
pahuncháyá. Aur wuh us ke ghuṭnon̲
par paṛe paṛe do pahar ko mar gayá.
21 Tab us kí má ne úpar jáke use
us mard i Ḳhudá ke palang par ḍál
diyá, aur us par darwáza band karke
niklí.
22 Aur us ne apne shauhar ko pu-
kárá, aur kahá, ki Jald jawánon̲ men̲
se ek ko, aur gadhon̲ men̲ se ek ko,
mere liye bhejiye, tá ki main̲ mard i
Ḳhudá pás dauṛ jáún̲, aur phir áún̲.
23 Us ne púchhá, ki Áj tú us pás
kyún̲ jáyá cháhtí hai? áj na chánd
rát hai, na sabt hai. Wuh bolí, ki
Salámatí hogí.
24 Aur us ne gadhe par zín bándhá,
aur jawán se kahá, Hánkke le chal,
aur áge baṛh, aur sawárí ká qadam
mere liye mat ghaṭá, magar jab ki
main̲ tujhe kahún̲.
25 Chunánchi wuh chal niklí, aur
koh i Karmil par mard i Ḳhudá ke
huzúr áí. Aur aisá húá, ki us mard
i Ḳhudá ne dúr se use dekhke apne
ḳhádim Jaihází se kahá, Dekh, yih
wuhí Shúnamít 'aurat hai:
26 Uṭh, us ke istiqbál ko dauṛ, aur
us se púchh, Terí salámatí hai? aur
tere shauhar kí salámatí hai? tere
laṛke kí salámatí hai? Wuh bolí,
Salámatí.
27 Aur us pahár par mard i Ḳhudá
ke pás áke wuh us ke pánwon̲ se
lipṭí. Aur Jaihází ne nazdík áke chá-
há, ki use sarkáwe. Par mard i Ḳhu-
dá ne kahá, ki Use chhoṛ de; ki yih
dil-ázurda hai, aur KHUDÁWAND ne
bát mujh se chhipáí, aur mujhe ḳha-
bar na dí.
28 Tab wuh bolí, Kyá main̲ ne ap-
ne ḳhudáwand se kadhí beṭá mángá?

kyá main ne nahín kahá thá, ki Mujhe mat dhokhá de?

29 Tab us ne Jaihází ko kahá, Kamar bándh, aur merá 'asá apne háth men le, aur chalá já; agar koí tujhe ráh men mile, to use salám na kar; agar wuh tujhe salám kare, to jawáb mat de; aur merá 'asá us larke ke munh par rakh.

30 Par us larke kí má bolí, Khudáwand kí hayát aur terí ján kí saugand, main tujhe na chhorúngí. Tab wuh uthá, aur us ke sáth chalá.

31 Aur Jaihází un se áge rawána húá, aur us ne 'asá larke ke chihre par rakhá; par na áwáz thí, aur na chaunk húí. Tab wuh phirke us pás chalá áyá, aur use kahá, ki Larká na jágá.

32 Aur jab Ilísá' us ghar men pahunchá, to dekh, wuh larká mará húá us ke palang par pará thá.

33 So wuh andar gayá, aur apne donon par darwáza band karke Khudáwand se du'á mángí.

34 Aur charhke us larke se liptá, aur us ke munh par apná munh rakhá, aur us kí ánkhon par apní ánkhen, aur us ke háthon par apne háth, aur apne ta,ín larke ke úpar pasárá: tab us larke ká badan garm hone lagá.

35 Phir wuh uthá, aur us ghar men tahalá; aur phir charhke us larke se liptá; aur wuh larká sát bár chhínká, aur larke ne apní ánkhen khol dín.

36 Tab us ne Jaihází ko buláke kahá, Shúnamít ko bulá. So us ne use buláyá. Aur jab wuh andar us pás áí, to us ne use farmáyá, Apná betá uthá le.

37 Tab wuh andar jáke us ke qadamon par girí, aur zamín par sijda kiyá, aur apne bete ko utháke báhar gayí.

38 ¶ Aur Ilísá' phir Jiljál men dákhil húá. Us waqt us mulk men kál pará thá, aur wahán ambiyázáde us ke huzúr baithe húe the. Aur us ne apne khádim se kahá, Bará deg charhá, aur in ambiyázádon ke liye lapsí paká.

39 Aur un men se ek maidán men gayá, ki kuchh tarkárí chun láe. So us ne janglí latá páí, aur us men se dáman bhar kí tomríán torke le áyá, aur unhen kátke us deg men dál diyá: par we wáqif na the.

40 Chunánchi unhon ne un mardon ke kháne ke liye us men se undelá. Aur aisá húá, ki jonhín us lapsí men se kháne lage, to chillá uthe, aur kahá, Ai mard i Khudá, deg men maut hai. Aur we khá na saken.

41 Tab us ne kahá, ki A'tá lá. Aur use deg men dál diyá; aur us ne kahá, ki Logon ke liye undel do, tá ki we kháwen. Tab deg men kuchh nuqsán páyá na gayá.

42 ¶ Usí waqt Ba'al-Salísah se ek shakhs mard i Khudá pás áyá, aur jau ke pahle phalon kí rotíon ke bís girde, aur anáj kí bharí húí bálen chhilke samet, láyá. Aur wuh bolá, ki In logon ko de, ki we kháwen.

43 Us dam us ká khádim bolá, ki Kyá main ise sau ádmíon ke sámhne rakhún? Tab us ne phir kahá, ki Logon ko de, tá ki kháwen: ki Khudáwand yún farmátá hai, We kháenge, aur us men se bhí kuchh chhorenge.

44 Tab us ne un ke áge rakhá, aur unhon ne kháyá, aur jaisá Khudáwand ne farmáyá thá, us men se kuchh chhorá.

V BA'B.

AUR Na'amán, jo sháh i Arám ke lashkar ká sardár thá, apne sáhib ke nazdík buzurg shakhs aur 'izzatwálá thá; kyúnki Khudáwand ne us ke wasíle se Arám ko rihái dí thí: so yih bará bahádur aur sáhib i himmat thá; par wuh korhí thá.

2 Aur Arámí, guroh ba guroh, nikle the, aur Isráel ke mulk men se ek chhotí chhokrí asír karke le áe the:

so wuh Na'amán kí jorú kí khidmat kartí thí.

3 Us ne apní bíbí se kahá, Kásh ki merá sáhib us nabí ke yahán hotá, jo Samrún men hai! to wuh use us ke korh se shifá bakhshtá.

4 So ek ne andar jáke apne khudáwand se kahá, Wuh chhokrí, jo Isráel kí mamlukat kí hai, yún yún kahtí hai.

5 So Arám ke bádsháh ne kahá, Chal nikal, ki main sháh i Isráel ko khatt bhejúngá. Chunánchi wuh rawána húá, aur das qintár rúpá, aur chha hazár misqál soná, aur das jore kapre apne háth men le chalá.

6 Aur wuh khatt sháh i Isráel pás láyá, jis ká mazmún yih thá, ki Yih náma jab tujh ko pahunche, to dekh, main ne apne khádim Na'amán ko tujh kane bhejá hai, tá ki tú us ke korh ko daf'a kare.

7 Aur aisá húá, ki jab sháh i Isráel ne us khatt ko parhá thá, us ne apne kapre pháre, aur bolá, Kyá main Khudá hún, ki márún aur jiláún, jo us shakhs ne mujh pás is ádmí ko bhejá, ki us ká korh kho dún? so ab ise gaur kíjiye, aur dekhiye, ki wuh mujh se jhagarne ká híla dhúndhtá hai.

8 ¶ Aur aisá húá, ki jab mard i Khudá Ilísá' ne suná, ki sháh i Isráel ne apne kapre pháre, to bádsháh ko kahlá bhejá, Tú ne apne kapre kyún pháre? ab use mujh pás áne de, tá ki jáne ki Isráel men ek nabí hai.

9 Chunánchi Na'amán apne ghoron aur apní gárí samet áyá, aur Ilísá' ke ghar ke darwáze par khará rahá.

10 Tab Ilísá' ne us pás qásid bhejke kahá, Já, aur Yardan men sát bár gota már, ki terá badan phir bahál ho jáegá, aur tú pák sáf hogá.

11 Par Na'amán malúl húá, aur chalá gayá, aur bolá, Mujhe gumán thá ki wuh be-shakk mujh pás nikal áwegá, aur khará hoke KHUDÁWAND apne Khudá ká nám legá, aur us jagah par háth pheregá, aur korh ko kho degá.

12 Dekh, Abánah aur Farfar, Dimishqí nahren, Isráelí sáre páníon se kahín bihtar nahín? kyá main un men nahá dho nahín saktá, ki changá hoún? So wuh phirá, aur gussawar hoke chalá gayá.

13 Tab us ke mulázim us ke pás áke bole, aur use kahá, Ai hamáre báp, agar nabí tujhe kuchh bará hukm kartá, to kyá tú use nahín mántá? so kitná ziyáda mánná cháhiye, jo us ne tujh se kahá, Nahá le, aur pák ho?

14 Tab wuh utar gayá, aur jaisá mard i Khudá ne kahá thá, Yardan men sát gote máre, aur us ká badan chhote bachche ke badan kí mánind ho gayá, aur wuh pák húá.

15 ¶ Tab wuh mard i Khudá pás phir áyá, wuh aur us ke sab ham-rikáb, aur us ke sámhne khará húá, aur yún kahá, ki Dekh, ab main ne jáná, ki sárí zamín par koí Khudá nahín hai, magar Isráel men; is liye ab karam kí ráh se apne khádim ká hadya qabúl kíjiyo.

16 Wuh bolá, KHUDÁWAND kí saugand, ki jis ke áge main khará hún, main kuchh na lúngá. Aur us ne use bahut tang kiyá, ki lewe; par us ne inkár kiyá.

17 Aur Na'amán ne kahá, Main terí minnat kartá hún, kyá tere khádim ko do khachcharon ke bojhe kí mittí dí na jáwe? terá khádim to áge ko KHUDÁWAND ke siwá kisí gairma'búd ke liye sokhtaní qurbání aur zabíha na charháwegá.

18 Magar ek bát men KHUDÁWAND tere khádim ko mu'áf kare, ki jis waqt merá sáhib Bait i Rimmún men jáe, ki wahán parastish kare, aur wuh mere háth par takya kare, aur main Rimmún ke áge jhukún: so jab main Rimmún ke áge apne ta'ín jhukáún, to KHUDÁWAND is bát men tere khádim ko mu'áf kare.

19 Wuh use bolá, ki Salámat já.
Chunánchi wuh us se rukhsat hoke
thorí dúr gayá.
20 ¶ Us waqt mard i Khudá Ilísá'
ke khádim Jaihází ne apne men kahá,
ki Dekh, mere sáhib ne Na'amán
Arámí se narmí kí hai, ki us ke háthon
se wuh jo apne sáth le áyá thá, na
liyá, aur use rawána kiyá: par KHU-
DÁWAND kí saugand, main to us ke
píchhe daur jáúngá, aur us se kuchh
lúngá.
21 Chunánchi Jaihází Na'amán ke
píchhe daurá. Aur Na'amán ne jo
dekhá, ki wuh píchhe lapká átá hai,
to wuh gárí par se us kí muláqát ko
utrá, aur bolá, ki Sab khair hai?
22 Us ne kahá, Sab khair hai.
Magar mere sáhib ne mujhe bhejá
hai, aur kahá hai, ki Dekh, ambiyá-
zádon men se ab do jawán koh i
Ifráím se áe hain: so mihrbání karke
ek qintár rúpá aur do jore kapre un
ke liye díjiye.
23 Na'amán ne kahá, Khush hú-
jiye, aur do qintár líjiye. Aur wuh
us par bajidd húá, aur do qintár rúpá
do thailíon men, aur do jore kapre
bándhe, aur apne do naukaron par
dhare, aur we us ke áge liye chale.
24 Aur us ne tíle par áke un ke
háth se unhen le liyá, aur ghar men
rakhke un mardon ko rukhsat kiyá.
So we rawána ho gaye.
25 Phir wuh andar jáke apne sáhib
ke huzúr khará húá. Aur Ilísá' ne
use kahá, Jaihází, kahán se tú áyá
hai? Wuh bolá, Terá khádim to kahín
na gayá thá.
26 Phir us ne use kahá, Kyá merá
dil us waqt, jis waqt wuh shakhs apní
gárí par se utarke terí muláqát ko
phirá, tere sáth na gayá thá? Kyá
yih aisá waqt hai, ki jis men rúpá,
aur poshák, aur zaitún ke bág, aur
tákistán, aur bheren, aur bail, aur
gulám, aur laundíán, lewen?
27 So Na'amán ká korh ab tujhe
lage, aur terí nasl se pusht dar pusht
judá na howe. So wuh barf kí má-
nind korhí hoke us ke sámhne se
nikal gayá.

VI BA'B.

AUR ambiyázádon ne Ilísá' ko
kahá, Dekhiye, yih makán, jis
men ham tere sáth rahte hain, hamáre
liye tang hai:
2 Ab ham ko parwánagí díjiye, ki
ham Yardan pás jáwen, aur ham sab
wahán se ek ek karí lewen, aur yahán
ek jagah banáwen, jis men ham rahen.
Wuh bolá, Jáiyo.
3 Tab ek ne kahá, Mihrbání se
apne khádimon ke sáth chaliye. Us
ne kahá, Main chalúngá.
4 Chunánchi wuh un ke sáth gayá.
Aur unhon ne Yardan pás áke lakríán
kát dálín.
5 Aur us waqt ek kí kulhárí men
ká lohá, karí kátte húe, pání men gir
gayá: so wuh chillá uthá, aur kahá,
Ai khudáwand, afsos! yih to mangní
kí thí.
6 Mard i Khudá bolá, Kis jagah
girá? Us ne use wuh jagah batláí.
Tab us ne ek chharí kátke us jagah
dál dí, aur lohá tairne lagá.
7 Tab us ne kahá, Apne liye uthá le.
So us ne háth barháke use uthá liyá.
8 ¶ Ba'd us ke sháh i Arám sháh
i Isráel se lartá thá; aur us ne apne
mulázimon se yih saláh thahráí, ki
Ham fulání fuláni jagah khaime khare
karenge.
9 So mard i Khudá ne sháh i Isráel
ko kahlá bhejá, Khabardár, tú fuláni
jagah se mat guzriyo, ki wahán Arámí
utre hain.
10 Phir sháh i Isráel ne us jagah,
jis kí khabar mard i Khudá ne use dí
thí, aur us kí bábat use chitáyá thá,
log bheje, aur wahán apne ta,ín bachá
rakhá; aur ek yá do bár nahín, balki
ziyáda.
11 Tab us sabab se sháh i Arám
ká dil nipat ghabráyá, aur us ne ap-

ne khádimon ko talab karke un se
kahá, Tum mujhe nahín batáte, ki
ham men se sháh i Isráel kí taraf
kaun hai?
12 Tab us ke ek khádim ne kahá,
Ai mere khudáwand bádsháh, koí bhí
nahín: magar Ilísá' nabí, jo Isráel men
hai, terí har ek bát kí, jo tú apní
khalwatgáh men kahtá hai, sháh i
Isráel ko khabar detá hai.
13 ¶ Us waqt us ne kahá, Jáo, aur
khojo, ki wuh kahán hai, tá ki main
log bhejke use pakar lún. So unhon
ne use khabar kí, ki Wuh Dútain men
hai.
14 Tab us ne wahán ghore aur
gáríán ek bare lashkar ke sáth bhejín:
so unhon ne rát ko ákar us shahr ko
gher liyá.
15 Aur subh ko sawere, jo mard i
Khudá ká khádim uthá, aur báhar
niklá, to us ne dekhá, ki lashkar ne,
ma'a ghoron aur gárion ke, shahr ko
gher liyá hai. Aur us ke khádim ne
jákar use kahá, Afsos, ai mere sáhib,
ham kyá karenge?
16 So us ne jawáb diyá, Mat dar,
ki hamáre sáthwále un ke sáthwálon
se bahut hain.
17 Tab Ilísá' ne du'á kí, aur kahá,
Ai KHUDÁWAND, us kí ánkhen khol
díjiye, ki yih dekhe. Tab KHUDÁ-
WAND ne us jawán kí ánkhen kholín,
aur us ne jo nigáh kí, to dekhá ki
Ilísá' ke girdágird ká pahár átashí
ghoron aur gárion se bhará húá hai.
18 Aur jab we us kí taraf ko utre,
tab Ilísá' ne KHUDÁWAND se du'á
mángí, aur kahá, In logon ko mihr-
bání karke andhá kar díjiye. So us
ne, jaisá Ilísá' ne kahá thá, un ko
andhá kar diyá.
19 ¶ Phir Ilísá' ne unhen kahá,
Yih wuh rásta nahín, aur yih to wuh
shahr nahín: tum mere píchhe chale
áo, ki tum ko us shakhs pás, jis kí
tum talásh karte ho, le jáúngá. Aur
wuh unhen Samrún men le gayá.

20 Aur aisá húá ki jab we Samrún
men pahunche, to Ilísá' ne yún kahá,
Ai KHUDÁWAND, in logon ko bínáí de,
tá ki we dekhen. Tab KHUDÁWAND ne
un kí ánkhen kholín, aur unhen bínáí
milí; aur kyá dekhte hain, ki we
Samrún ke darmiyán the.
21 Aur sháh i Isráel ne unhen
dekhke Ilísá' se kahá, ki Ai mere báp,
kyá main unhen már lún? main
unhen már lún?
22 Us ne jawáb diyá, ki Tú unhen
na máregá: kyá tú un ko márná
cháhtá, jinhen tú ne apní talwár aur
kamán ke zor se asír kiyá? ab tú un
ke áge rotí pání rakh, tá we kháwen,
aur píwen, aur apne áqá pás jáwen.
23 So us ne un ke liye bahut sá
kháná pakwáyá: aur jab we khá pí
chuke, to us ne unhen rukhsat kiyá;
tab we apne áqá pás chale gaye. Pas
Arám ke lashkar Isráel kí sarzamín
men phir na áe.
24 ¶ Ba'd us ke aisá húá ki Bin-
Hadad sháh i Arám apní sárí fauj
ikatthí karke charhá, aur Samrún ko
já gherá.
25 Tab Samrún men bará kál pará;
aur dekho, we use yahán tak ghere
rahe, ki gadhe ká ek kalla assí dirham
ko, aur kabútaron kí bít ká ek chauthái
paimána pánch dirham ko, biká.
26 Aur ek din sháh i Isráel shahr-
panáh kí díwár par phirtá thá, ki ek
'aurat us ke huzúr chilláí, aur bolí, Ai
mere khudáwand, ai bádsháh, merí
madad kar.
27 Tab wuh bolá, ki Agar KHUDÁ-
WAND hí terí madad na kare, to main
terí kyúnkar madad karún? kyá kha-
lihán se, yá angúr ke kolhú se?
28 Phir bádsháh ne use kahá, Tujh
ko kyá húá? Wuh bolí, Is 'aurat ne
mujhe kahá, ki Apná betá lá, tá ki
ham áj ke din use kháwen; aur merá
betá jo hai, so use ham kal kháenge.
29 So ham ne apne bete ko pakáyá,
aur ham ne use kháyá: aur dúsre din

main ne us se kahá, Apná beṭá lá, tá ki áj ham use kháwen; lekin us ne apná beṭá chhipá rakhá.

30 ¶ Aur aisá húá ki sháh ne us 'aurat kí báten sunke apne kapṛe pháṛe, aur wuh díwár par chalá játá thá, aur logon ne jo nigáh kí, to dekho, us ne apne tan par andarwár ṭáṭ pahiná thá.

31 Aur us ne kahá, ki Agar áj ke din Sáfat ke beṭe Ilísá' ká sir tan par rahe, to Khudáwand mujh se aisá kare, aur us se ziyáda kare.

32 Aur Ilísá' apne ghar men baiṭhá thá, aur buzurgán bhí us ke sáth baiṭhe the: aur bádsháh ne apne huzúr ká ek shakhs bhejá; par us se pahle ki wuh qásid us tak pahunche, us ne buzurgon se kahá, Tum dekhte ho, ki us qátilzáde ne bhejá hai, ki merá sir káṭ ḍále? so dekho, jab wuh qásid áwe, to darwáza band kar lo, aur use mazbútí se darwáze par pakṛe raho; kyá us ke píchhe píchhe us ke sáhib ke pánwon kí áhaṭ nahín?

33 Aur wuh un se hanoz yih kah hí rahá thá, ki dekho, wuh qásid us pás á pahunchá, aur us ne kahá, ki Yih balá Khudáwand kí taraf se hai: ab áge main Khudáwand kí kyá ráh takún?

VII BA'B.

Tab Ilísá' ne kahá, Tum Khudáwand kí bát suno; Khudáwand yún farmátá hai, ki Kal isí waqt ke qaríb Samrún ke darwáze par mihín áṭe ká ek paimána ek misqál ko aur jau ke do paimáne ek misqál ko bikenge.

2 Aur us waqt tísre darje ke mansabdár ne, jis ke háthon par bádsháh takya kartá thá, mard i Khudá ko jawáb diyá, aur kahá, Dekh, ki agar Khudáwand ásmán men khiṛkíán lagáwe, to yih hál ho saktá hai? Tab us ne kahá, Dekh, tú apní ánkhon se dekhegá, par us men se na kháegá.

3 ¶ So shahr ke darwáze ke ástáne par chár koṛhí the: unhon ne ek dúsre se kahá, Ham yahán baiṭhe baiṭhe kyún maren?

4 Agar ham kahen, ki shahr ke andar jáwenge, to shahr men kál hai, aur ham wahán mar jáenge; aur agar yahín baiṭhe rahen, tau bhí marenge. So áo, ham Arámí lashkar men mil jáen: agar we ham ko jítá chhoṛenge, to ham bachenge; aur agar we ham ko már lenge, to hamen marná hí to hai.

5 Chunánchi we shám ke waqt uṭhke Arámíon ke lashkar ko chal nikle: aur jab we Arámíon kí lashkargáh kí báharí hadd se nazdík húe, to dekho, wahán koí bhí na thá.

6 Is liye ki Khudáwand ne gáṛíon ká sannáṭá, aur ghoṛon ká sannáṭá, balki ek baṛí fauj ká sannáṭá, Arámí lashkar ko sunáyá thá: so unhon ne ápas men kahá thá, ki Dekho, sháh i Isráel ne Hittí bádsháhon aur Misrí bádsháhon ko ajúra deke buláyá, ki we ham par chaṛh áwen.

7 Tab we uṭhke shám ko bhág nikle, aur apne ḍere, aur apne ghoṛe, aur apne gadhe, aur sárí lashkargáh, jis tarah thí, waisí hí chhoṛke apní ján ke liye bháge.

8 Aur ye koṛhí, jab lashkargáh kí báharí hadd par pahunche, to ek khaime men ghuse, aur unhon ne wahán kháyá, aur piyá, aur rúpá, aur soná, aur libás, wahán se liyá, aur ek jagah jáke chhipá rakhá; aur phir áke dúsre khaime men ghuse, aur wahán se bhí le gaye, aur chhipáke áe.

9 Phir unhon ne ápas men kahá, Ham achchhá nahín karte: áj ká din khush-khabarí ká din hai: so agar ham chup howen, aur subh tak yahán ṭhahren, to sazá páwenge: pas, áo, ham jáke sháh ke ghar men khabar karen.

10 Chunánchi unhon ne áke shahr ke darbán ko khabar kí, aur unhen kahá, Ham Arámíon kí lashkargáh

men̲ gaye, aur dekho, kí wahán̲ na ádmí hai, na ádmí kí áwáz, magar ghoṛe bandhe húe, aur gadhe bandhe húe, aur ḳhaime jyún̲ ke tyún̲ hain̲.

11 So us ne aur darbánon̲ ko buláyá; aur unhon̲ ne bádsháhke qasr ke andar ḳhabar kí.

12 ¶ Tab bádsháh rát hí ko uṭhá, aur apne ḳhádimon̲ ko kahá, Main̲ tumhen̲ batátá hún̲, Arámíon̲ ne hamáre barḳhiláf yih kyá kiyá. We ḳhúb jánte hain̲ ki ham bhúkhe hain̲; so we apní lashkargáh se nikalke maidán men̲ chhipe hain̲, yih kahke ki Jis waqt we shahr se niklen̲, to ham un ko jítá pakaṛ lenge, aur shahr men̲ ghusenge.

13 Aur us ke ḳhádimon̲ men̲ se ek ne jawáb men̲ yún̲ kahá, ki Ham un bache húe ghoṛon̲ men̲ se, jo shahr men̲ báqí hain̲, pánch ghoṛe lewen̲, (ki we to Isráelíon̲ kí guroh ke mánind hain̲, jo báqí rahí; hán̲, sárí Isráelí jamá'at ke mánind, jo faná ho gayí :) aur ham unhen̲ bhejen̲, aur daryáft karen̲.

14 So unhon̲ ne gáṛí ke do ghoṛe liye; aur bádsháh ne log Arámíon̲ ke lashkar ke píchhe bhejke kahá, Tum jáo, aur dekho.

15 Chunánchi we un ke píchhe Yardan tak chale gaye; aur dekho, ki sárí ráh kapṛon̲ se, aur bartanon̲ se, jo Arámíon̲ ne jaldí men̲ phenk diye the, bharí thí. So qásidon̲ ne phirke bádsháh ko ḳhabar dí.

16 Tab logon̲ ne nikalke Arámíon̲ kí lashkargáh ko lúṭá. So mihín áṭe ká ek paimána ek misqál ko, aur jau ke do paimáne ek misqál ko, bike, jáisá Ḳhudáwand ne farmáyá thá.

17 ¶ Aur bádsháh ne tísre darje ke mansabdár ko, jis ke háthon̲ par takya kartá thá, muqarrar kiyá, ki darwáze kí nigahbání kare: aur logon̲ ne use latáṛ ḍálá, aur wuh mar gayá, jaisá mard i Ḳhudá ne kahá thá, jo us waqt bolá, jis waqt ki bádsháh us pás áyá thá.

18 Aur mard i Ḳhudá ne jo kuchh bádsháh se kahá thá, ki Jau ke do paimáne ek misqál ko, aur mihín áṭe ká ek paimána ek misqál ko kal is waqt ke qaríb Samrún ke darwáze par milegá, so us ke mutábiq aisá húá:

19 Aur us waqt tísre darje ke mansabdár ne mard i Ḳhudá ko jawáb deke kahá thá, Ab dekh, agar Ḳhudáwand ásmán men̲ khiṛkíán̲ lagáwe, to yih hál ho saktá hai? Mard i Ḳhudá ne yún̲ farmáyá thá, ki Tú apní ánkhon̲ se dekhegá, par us men̲ se na kháegá.

20 Us par aisá hádisa guzrá; ki logon̲ ne use darwáze par latáṛ ḍálá, aur wuh mar gayá.

VIII BA'B.

PHIR Ilísá' ne us 'aurat se, ki jis ke beṭe ko us ne jiláyá thá, kahá, Uṭh, aur apne kunbe samet já, aur jahán̲ kahín̲ rahná munásib ho, wahán̲ rah: kyún̲ki Ḳhudáwand ne kál ko talab farmáyá hai; aur zamín par sát baras tak kál rahegá.

2 Tab wuh 'aurat uṭhí, aur us ne mard i Ḳhudá ke kahne ke mutábiq kiyá, aur apne kunbe samet jáke Filistíon̲ ke mulk men̲ sát baras tak rahí.

3 Aur aisá húá, ki sátwen̲ sál ke áḳhir áḳhir yih 'aurat Filistíon̲ kí zamín se phirí, aur bádsháh pás chalí gayí, tá ki apne ghar aur apní zamín ke liye faryád kare.

4 Us waqt bádsháh mard i Ḳhudá ke chákar Jaihází se báten̲ kartá thá, aur kahtá thá, ki Sáre mu'ajize, jo Ilísá' ne dikhláe hain̲, unhen̲ mere áge bayán kíjiye.

5 Aur aisá húá, ki jab wuh bádsháh se kah hí rahá thá, ki kyún̲kar us ne murde ko jiláyá; aur dekho, ki us 'aurat ne, jis ke beṭe ko us ne jiláyá thá, áke bádsháh ke huzúr apne ghar aur apní zamín kí bábat faryád kí. Tab Jaihází bol uṭhá, ki Ai mere ḳhudáwand bádsháh, wuh 'aurat aur us ká wuh beṭá, jise Ilísá' ne jiláyá, yihí hain̲.

6 Aur bádsháh ne jo us 'aurat se
púchhá, to us ne use bayán kiyá. Tab
bádsháh ne ek khwájasará ko us ke
sáth karke farmáyá, ki Us ká sab
kuchh jo thá, aur zamín ká sab paidá-
wár, jis din se ki us ne yih zamín chho-
rí hai áj ke din tak, us ko pher do.
7 ¶ Phir Ilísá' Dimishq men áyá;
aur sháh i Arám Bin-Hadad bímár thá.
Aur us ko khabar húí, ki mard i
Khudá yahán áyá hai.
8 Aur bádsháh ne Hazáel ko kahá,
Kuchh hadya apne háth men le, aur
mard i Khudá ká istiqbál karne já,
aur KHUDÁWAND kí marzí us se dary-
áft kar, aur kah, Kyá main is bímárí
se changá hoúngá?
9 Chunánchi Hazáel us se milne
chalá, aur us ne Dimishq kí sárí ach-
chhí chízon ká hadya, chálís únton par
ladá húá, apne sáth liyá, aur wuh áyá,
aur us ke sámhne khará húá, aur bolá,
Arám ke bádsháh, tere bete Bin-Ha-
dad ne mujh ko tere pás bhejá hai,
aur púchhtá hai, Kyá main is bímárí
se changá hoúngá?
10 Ilísá' ne use kahá, Já, us se kah,
Mumkin hai ki tú changá ho; lekin
KHUDÁWAND ne mujh ko khabar dí,
ki wuh yaqínan mar jáegá.
11 Aur wuh us kí taraf apná chih-
ra qáim kiye rahá, yahán tak ki wuh
sharmá gayá: aur mard i Khudá ro
diyá.
12 Aur Hazáel ne kahá, Merá khu-
dáwand kyún rotá? Tab us ne jawáb
diyá, Is liye ki main us badsulúkí se,
jo ki tú baní Isráel se karegá, khúb
ágáh hún; ki tú un ke hasín shahron
ko phúnk degá, aur un ke jawánon ko
tah i teg karegá, aur un ke larkon ko
patak degá, aur un kí petwálíon ke pet
pháregá.
13 Phir Hazáel bolá, Kyá terá gulám
kuttá hai, jo aisí barí bát karegá? Tab
Ilísá' bolá, KHUDÁWAND ne mujhe
khabar dí hai, ki tú Arám ká bádsháh
hogá.

14 Phir wuh rawána húá, aur Ilísá'
pás se apne áqá pás gayá. Tab us ne
púchhá, Ilísá' ne tujhe kyá kahá? Us
ne kahá, ki Us ne mujhe batáyá, ki Tú
albatta changá hogá.
15 Aur dúsre din aisá húá, ki us ne
ek motá kaprá liyá, aur use bhigoke
us ke munh par rakhá. So wuh mar
gayá: aur Hazáel us kí jagah bádsháh
húá.
16 ¶ Aur sháh i Isráel Yúrám bin
Akhiab kí saltanat ke pánchwen sál,
jis waqt ki Yahúsafat sháh i Yahúdáh
thá, tab Yahúsafat ká betá Yáhúrám
takht par baithá.
17 Aur jab ki wuh saltanat karne
lagá, tab us kí 'umr battís baras kí thí:
aur us ne Yarúsalam men áth baras
bádsháhat kí.
18 Aur wuh bhí Akhiab ke gharáne
kí mánind Isráelí bádsháhon kí ráh
par chalá, ki Akhiab kí betí us kí jorú
thí: aur us ne KHUDÁWAND ke huzúr
badí kí.
19 Lekin KHUDÁWAND ne na cháhá,
ki Yahúdáh ko halák kare; kyúnki
use apne bande Dáúd ká pás thá; ki
us ne kahá thá, Main tujhe aur terí
nasl ko hamesha ke liye ek chirág
dúngá.
20 So usí ke dinon men Adúm
Yahúdáh ke háth se nikalke bágí húá,
aur unhon ne apne liye ek bádsháh
banáyá.
21 Tab Yúrám Sha'ír men áyá, aur
sab gáríán us ke sáth thín: aur us ne
rát ko uthke Adúmíon ko, jo use ghere
húe the, aur gáríon ke sab sardáron ko,
márá; aur log apne khaimon ko bhág
gaye.
22 Lekin Adúm Yahúdáh ke háth
se nikalke áj ke din tak bágí hai. Aur
usí waqt Libnáh bhí bágí húá.
23 Aur Yúrám ká báqí ahwál, aur
sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá Ya-
húdáh ke bádsháhon kí tawáríkh kí
kitáb men likhá nahín hai?
24 Phir Yúrám ne apne bápdádon

men̲ shámil hoke árám kiyá, aur Dáúd
ke shahr men̲ apne bápdádon̲ ke dar-
miyán gárá gayá: aur us ká beṭá
Aḳhaziyáh us kí jagah bádsháh húá.
25 ¶ Aur Aḳhiab ke beṭe sháh i
Isráel kí saltanat ke bárahwen̲ baras
sháh i Yahúdáh Yahúrám ká beṭá
Aḳhaziyáh saltanat karne lagá.
26 Aḳhaziyáh báís baras ká thá, jab
ki bádsháh húá; aur ek baras us ne
Yarúsalam men̲ saltanat kí. Us kí má
ká nám 'Ataliyáh thá, jo sháh i Isráel
'Umrí kí beṭí thí.
27 Aur wuh bhí Aḳhiab ke gharáne
kí ráh par chalá; aur us ne Aḳhiab ke
gharáne kí mánind ḲHUDÁWAND ke
áge badí kí; kyún̲ki Aḳhiab ke gharáne
se dámád kí nisbat use thí.
28 ¶ Aur wuh Aḳhiab ke beṭe Yúr-
ám ke sáth sháh i Arám Hazáel se
laṛne ko Rámát i Jili'ád par chaṛhá; aur
Arámíon̲ ne Yúrám ko zaḳhmí kiyá.
29 So Yúrám bádsháh phir gayá, tá
ki Yazra'el men̲ un zaḳhmon̲ kí, jo us
ne sháh i Arám Hazáel ke muqábale
men̲ Rámah ke maqám par Arámíon̲
ke háthon̲ se uṭháe the, dawá kare.
Aur Yahúrám ká beṭá sháh i Yahúdáh
Aḳhaziyáh Yazra'el ko gayá, ki Aḳhiab
ke beṭe Yúrám ko, jo ki zaḳhmí thá,
dekhe.

IX BA'B.

TAB Ilísá' nabí ne ambiyázádon̲ men̲
se ek ko buláyá, aur us se kahá,
Apní kamar bándh, aur tel kí yih
shíshí apne háth men̲ le, aur Rámát i
Jili'ád ko já:
2 Aur jab tú wahán̲ pahunche, to
Nimsí ke beṭe Yahúsafat ke beṭe Yáhú
ko ḍhúnḍh le, aur andar jáke use us
ke bháíon̲ ke darmiyán se uṭhwáke
andar kí koṭhrí men̲ le já:
3 Tab yih shíshí tel kí le, aur us ke
sir par ḍál, aur kah, ḲHUDÁWAND yún̲
farmátá hai, Main̲ ne tujhe masah karke
Isráel ká bádsháh kiyá. Ba'd us ke
tú darwáza kholke chal de, aur derí
mat kar.
4 ¶ So wuh jawán, wuh nabízáda
jawán, Rámát i Jili'ád ko gayá.
5 Aur jab wuh áyá, to dekho,
lashkar ke sardár baiṭhe húe the. Us
ne kahá, Ai sardár, mujhe tere liye ek
paigám hai. Yáhú bolá, Ham sab men̲
se kis ke liye? Us ne kahá, Tere liye,
ai sardár.
6 So wuh uṭhke ghar men̲ gayá;
aur us ne us ke sir par wuh tel unḍelá,
aur use kahá, ḲHUDÁWAND Isráel ká
Ḳhudá yún̲ farmátá hai, ki Main̲ ne
tujhe mamsúh karke ḲHUDÁWAND kí
qaum Isráel ká bádsháh kiyá.
7 Aur tú apne áqá Aḳhiab ke ghar-
áne ko máregá, tá ki main̲ apne bandon̲
nabíon̲ ke ḳhún ká, aur ḲHUDÁWAND
ke sáre bandon̲ ke ḳhún ká, I'zabil ke
háth se intiqám lún̲.
8 Kyún̲ki Aḳhiab ká sárá gharáná
nábúd hogá; aur main̲ Aḳhiab ke har
ek ko, jo díwár par múte, aur use bhí,
jo Isráel men̲ band kiyá húá aur chhoṛá
gayá ho, káṭ dálún̲gá.
9 Aur main̲ Aḳhiab ke ghar ko, Na-
bát ke beṭe Yarubi'ám ke ghar, aur
Aḳhiyáh ke beṭe Ba'ashá ke ghar kí
mánind kar dún̲gá:
10 Aur I'zabil ko Yazra'el kí mil-
kíyat men̲ kutte kháen̲ge; wahán̲ koí
na hogá, jo use gáṛe. Phir us ne dar-
wáza kholá, aur nikal bhágá.
11 Tab Yáhú nikalke apne áqá ke
ḳhádimon̲ ke darmiyán áyá; aur ek ne
use kahá, Sab ḳhair hai? yih díwána
tujh kane kyún̲ áyá thá? Us ne unhen̲
jawáb diyá, Tum us shaḳhs se, aur us
ke payám se, wáqif ho.
12 We bole, Jhúṭh; ab hamen̲ hál
batáo. Tab us ne kahá, Us ne mujhe
yún̲ yún̲ kahá, ki ḲHUDÁWAND far-
mátá hai, Main̲ ne tujhe masah karke
Isráel ká bádsháh kiyá.
13 So unhon̲ ne jaldí kí, aur har ek
ne apní posháḳ leke us ke níche síṛhí
ke sire par rakhí, aur narsingá phúnká,
ki Yáhú saltanat kartá hai.
14 So Nimsí ke beṭe Yahúsafat ke

bete Yáhú ne Yúrám se bagáwat kí. (Ki us waqt Yúrám, wuh aur sárá Isráel, sháh i Arám Hazáel ke sabab, Rámát i Jilí'ád kí himáyat kar rahe the).

15 Lekin sháh Yúrám phir gayá thá, ki Yazra'el men̲ un zak̲hmon̲ kí, jo us ne sháh i Arám Hazáel ke muqábil Arámíon̲ ke háth se kháe the, dawá kare. Tab Yáhú ne kahá, Agar tum ko achchhá lage, to kisí ko shahr se nikal bhágne na do, ki Yazra'el ko ḳhabar pahuncháwe.

16 Aur Yáhú gáṛí par sawár hoke Yazra'el ko gayá, ki Yúrám wahín̲ paṛá thá. Aur sháh i Yahúdáh Ak̲haziyáh Yúrám kí muláqát ko áyá húá thá.

17 Aur Yazra'el men̲ ek nigahbán burj par khaṛá thá, aur us ne jo Yáhú kí guroh ko áte húe dekhá, to bolá, Main̲ ek guroh ko dekhtá hún̲. Yúrám ne kahá, Ek sawár ko bulá, aur use bhej, ki un se já mile, aur púchhe, Ḳhair hai?

18 Chunánchi ek shaḳhs sawár hoke us se milne ko gayá, aur kahá, Bádsháh púchhtá hai, K̲hair hai? Yáhú ne kahá, Tujh ko ḳhair se kyá kám? Mere píchhe ho le. Phir nigahbán bolá ki, Qásid un pás pahunchá, lekin phir nahín̲ átá.

19 Tab us ne dúsre sawár ko rawána kiyá. Us ne bhí un pás pahunchke kahá, Bádsháh yún̲ kahtá hai, K̲hair hai? Yáhú ne jawáb diyá, Tujhe ḳhair se kyá kám hai? Mere píchhe ho le.

20 Phir nigahbán bolá, Wuh bhí un pás pahunchá, aur phir nahín̲ átá. Aur us ke hánkne ká taur Nimsí ke bete Yáhú ke hánkne kí mánind hai; ki wuh díwáne kí tarah tund hánktá hai.

21 Tab Yúrám ne farmáyá, Joto; so us kí gáṛí jotí gayí. Tab sháh i Isráel Yúrám, aur sháh i Yahúdáh Ak̲haziyáh, apní apní gáṛíon̲ par chaṛhke chal nikle, aur we Yáhú ke istiqbál ko gaye, aur Yazra'elí Nabát kí milkíyat men̲ us se dochár húe.

22 Aur aisá húá, ki jab Yúrám ne Yáhú ko dekhá, tab us ne kahá, Ai Yáhú, K̲hair hai? Wuh bolá, Kyá ḳhair hai, jis hál ki terí má I'zabil kí zinákáríán̲, aur us kí jádúgaríán̲, hanoz is qadr hain̲?

23 Tab Yúrám ne apne háth phere, aur bhágá, aur Ak̲haziyáh se kahá, ki Ai Ak̲haziyáh, fitna hai.

24 Tab Yáhú ne apne sáre zor se kamán khínchí, aur Yúrám ke donon̲ shánon̲ ke darmiyán márá, aisá ki tír us ke dil se guzar gayá: aur wuh gáṛí ke bích men̲ jhukke girá.

25 Tab Yáhú ne apne lashkar ke sardár Bidqar ko kahá, ki Use leke Yazra'elí Nabát kí milkíyat ke khet men̲ ḍál de: kyún̲ki yád kar, ki jis waqt main̲ aur tú us ke báp Ak̲hiab kí pairauí men̲ sawár hoke dauṛe the, to Ḳhudáwand ne yih fatwá us par diyá thá;

26 Ki yaqínan main̲ ne kal Nabát ke ḳhún aur us ke beton̲ ke ḳhún ko dekhá hai, Ḳhudáwand farmátá hai; aur main̲ usí khet men̲ terá badlá lún̲gá, Ḳhudáwand farmátá hai. So jaisá Ḳhudáwand ne farmáyá hai, use leke usí jagah ḍál de.

27 ¶ Aur jab sháh i Yahúdáh Ak̲haziyáh ne yih dekhá, to wuh bág kí bárahdarí kí ráh se nikal bhágá: aur Yáhú ne us ká píchhá kiyá, aur kahá, ki Use bhí gáṛí hí men̲ már lo. Chunánchi unhon̲ ne use Júr kí chaṛháí par, jo Iblí'ám ke muttasil hai, márá. Aur wuh bhágke Majiddo men̲ áyá, aur wahán̲ mar gayá.

28 Aur us ke ḳhádim us ko gáṛí men̲ ḍálke Yarúsalam men̲ le gaye, aur use us kí qabr men̲ Dáúd ke shahr men̲ us ke bápdádon̲ ke sáth gáṛá.

29 Aur Ak̲hiab ke bete Yúrám ke julús ke gyárahwen̲ baras Ak̲haziyáh Yahúdáh ká bádsháh húá thá.

30 ¶ Aur jab Yáhú Yazra'el men̲

dákhil húá, to I'zabil ne suná, aur
apní ánkhon men surma lagáyá, aur
apná sir sanwárá, aur ek khirkí se
jhánkne lagí.
31 Aur jonhín Yáhú darwáze pás
pahunchá, to wuh bolí, Kyá Zimrí ko
salámatí milí, jis ne apne áqá ko márá?
32 Aur us ne daríche kí taraf sir
uthává, aur kahá, Merí taraf kaun hai,
kaun? Tab do tín khwájasaráon ne
us kí taraf dekhá.
33 Tab us ne kahá, Use níche girá
do. So unhon ne use níche girá diyá,
aur us ká lahú díwár par, aur ghoron
par, pará: aur us ne use pámál kiyá.
34 Aur andar áke us ne kháyá aur
piyá; phir farmáyá, ki Jáo, us la'nat
kí márí húí randí ko dekho, aur use
gáro; ki wuh sháhzádí hai.
35 Aur we use gárne gaye; par
khoprí aur us ke pánwon aur hathe-
líon ke siwá us ká kuchh aur na páyá.
36 So we phir áe, aur use khabar
dí. Wuh bolá, Yih wuh bát hai, jo
KHUDÁWAND ne apne bande I'liyáh
Tisbí kí ma'rifat farmáí thí, ki Yaz-
ra'el kí maurúsí zamín men kutte
I'zabil ká gosht kháenge:
37 Aur I'zabil kí lásh Yazra'el kí
maurúsí zamín men gúh ke mánind,
jo zamín par ho, parí rahegí; aisá ki
na kahá jáegá, ki Yih I'zabil hai.

X BA'B.

SAMRU'N men Akhiab ke sattar
bete the. So Yáhú ne náme
likhe, aur Yazra'el ke amíron, aur
buzurgon pás, aur un pás, jo Akhiab
ke beton ke murabbí the, Samrún ko
bheje;
2 Is mazmún ke, ki Jis hál men
ki tumháre áqá ke bete tumháre pás
hain, aur tumhárí gárián, aur ghore
bhí hain, aur ek hasín shahr, aur
hathyár bhí; so is khatt ke pahunchte
hí,
3 Us ko, jo tumháre sáhib ke beton
men se achchhá aur láiq howe, chun
lo, aur use us ke báp ke takht par
bitháo, aur apne sáhib ke ghar ke liye
jang karo.
4 Lekin we niháyat hirásán húe,
aur bole, Dekho, do bádsháh to us ke
sámhne khare rah na saken; pas, ham
kyúnkar khare ho sakenge?
5 Tab us ne jo mahall ká díwán
thá, áur us ne jo shahr ká hákim thá,
buzurgon aur murabbíon ke sáth Yáhú
ko kahlá bhejá, Ham sab tere khádim
hain; aur jo kuchh tú farmáwegá,
wuh sab ham karenge; par ham kisí
ko bádsháh na karenge; jo terí nazar
men achchhá howe, so kar.
6 Tab us ne dúsrí bár ek khatt un
pás likh bhejá, jis ká mazmún yih
thá, ki Agar tum mere ho, aur merí
áwáz ke shanawá hooge, to apne sáhib
ke beton ke siron ko leke kal Yazra'el
men isí waqt mujh pás chale áo. Us
waqt sháhzáde, jo ki sattar ádmí the,
shahr ke un amíron ke sáth the, jo un
ke murabbí the.
7 So aisá húá, ki jab yih náma un
pás áyá, to unhon ne sháhzádon ko
pakar liyá, aur un sattar ádmíon ko
qatl kiyá, aur un ke siron to tokron
men rakhá, aur us ke pás Yazra'el men
bhejá.
8 ¶ Tab ek qásid ne áke use kha-
bar dí, aur kahá, ki We log sháhzádon
ke sir láe hain. Wuh bolá, ki Tum
shahr ke darwáze ke madkhal par un
ke do túde karo, aur kal tak yúnhín
rahne do.
9 Aur subh ko aisá húá, ki wuh
niklá, aur khará rahá, aur sab logon
ko kahá, Tum to rást ho. Dekho,
main ne to apne áqá ke barkhiláf
bandish bándhí, aur use márá; par in
sab ko kis ne márá?
10 Ab jáno, ki KHUDÁWAND ke us
kalám men se, jo KHUDÁWAND ne
Akhiab ke gharáne ke haqq men far-
máyá thá, koí bát zamín par na giregí;
kyúnki KHUDÁWAND ne jo kuchh ki
apne bande I'liyáh kí ma'rifat se far-
máyá, use púrá kiyá.

11 So Yáhú ne un sab ko, jo Aḳhiab ke gharáne se Yazra'el men bach rahe the, aur us ke sáre amíron, aur us ke sáre rishtadáron, aur us ke ḳhádimon ko, qatl kiyá, yahán tak ki us ke liye ek ko bhí báqí na chhoṛá.

12 ¶ Aur phir wuh uṭhke Samrún ko chalá. Aur Bait i 'Eqd ur Ro'ím kí ráh men,

13 Yáhú sháh i Yahúdáh Aḳhaziyáh ke bháíon se milá, aur púchhá, ki Tum kaun ho? We bole, Ham Aḳhaziyáh ke bháí hain; aur ham játe hain ki bádsháh ke beṭon ko, aur malika ke beṭon ko, salám karen.

14 Tab us ne kahá, ki Unhen jítá pakaṛ lo. So unhon ne un ko jítá pakaṛ liyá, aur unhen, jo bayálís ádmí the, Bait i 'Eqd ke hauz pás qatl kiyá; un men se ek ko bhí na chhoṛá.

15 ¶ Phir wahán se áge chalá, aur Yahúnadab bin Raikáb se, jo us ke istiqbál ko átá thá, milá. Tab us ne use salám kiyá, aur us se kahá, Kyá terá dil sáf hai, jis tarah ki merá dil tere dil ke sáth hai? Tab Yahúnadab ne jawáb diyá, ki Sáf hai. So us ne kahá, Agar aisá hai, to apná háth mujhe de. So us ne use apná háth diyá; aur us ne use gáṛí men apne sáth biṭhá liyá,

16 Aur kahá, ki Mere sáth chal, aur merí gairat, jo Khudáwand ke liye hai, dekh. So unhon ne use us ke sáth gáṛí par sawár karáyá.

17 Aur jab wuh Samrún men pahunchá, to us ne un sab ko, jo Aḳhiab ke yahán báqí the, qatl kiyá, yahán tak ki us ne, jaisá Khudáwand ne I'liyáh kí ma'rifat farmáyá thá, us ko nest o nábúd kar diyá.

18 ¶ Phir Yáhú ne sab logon ko faráham kiyá, aur unhen kahá, ki Aḳhiab ne Ba'al kí thoṛí parastish kí: Yáhú us kí bahut sí parastish karegá.

19 Ab tum Ba'al ke sab nabíon, aur us ke sáre ḳhádimon, aur us ke sáre káhinon ko, mujh pás talab karo; un men se ek bhí báqí na rahe: ki main Ba'al ke liye baṛí qurbání karúngá; aur jo koí házir na hogá, so jítá na bachegá. Par Yáhú ne un se makr kiyá, aur iráda kiyá ki Ba'al-paraston ko halák kare.

20 Aur Yáhú ne kahá, ki Ba'al kí 'íd ke liye manádí karo: so unhon ne manádí kí.

21 Aur Yáhú ne sáre Isráel ke darmiyán log bheje. Chunánchi sáre Ba'al-parast áe; aisá koí na thá, jo na áyá ho. Aur we Ba'al ke ghar men dáḳhil húe; aur Ba'al ká ghar is sire se us sire tak bhar gayá.

22 Phir us ne us ko, jo toshe-kháne par muqarrar thá, hukm kiyá, ki Un sab Ba'al-paraston ke liye libás nikál. So us ne un ke liye libás nikalwáe.

23 Tab Yáhú, aur Yahúnadab bin Raikáb, Ba'al ke ghar ke andar gaye, aur Ba'al-paraston ko kahá, ki Khoj karo, aur dekho, ki yahán tumháre darmiyán Khudáwand ke bandon men se koí na ho; magar Ba'al-parast hí faqat howen.

24 Aur jab we andar zabíhe aur soḳhtaní qurbáníán guzránne gaye, to Yáhú ne báhar assí jawán muqarrar kiye, aur kahá, Agar koí un logon men se, jinhen main ne tumháre qábú men kar diyá hai, nikal jáne páwe, to chhoṛnewále kí ján us kí ján ke badle hogí.

25 Aur aisá húá, ki jonhín wuh soḳhtaní qurbání chaṛhá chuká, to Yáhú ne pásbánon aur sardáron ko hukm kiyá, ki Ghuso, aur unhen qatl karo; ek bhí báhar na jáne páwe. Chunánchi unhon ne unhen teg se be-ján kiyá. Aur pásbán aur sardár un kí láshon ko báhar phenkke Bait i Ba'al ke shahr ko gaye.

26 Aur unhon ne Ba'al ke ghar kí múraton ko nikálá, aur unhen ág men jaláyá.

27 Aur Ba'al ke but ko chaknáchúr kiyá, aur Ba'al ká ghar ḍhá diyá, aur páekháná banáyá: chunánchi áj ke din tak hai.

28 So Yáhú ne Ba'al ko Isráel ke darmiyán se nest o nábúd kar diyá.

29 ¶ Lekin un gunáhon ke karne se, jo Nabát ke beṭe Yarubi'ám ne Isráelíon se karwáe the, Yáhú báz na áyá, ya'ne, sone ke bachhron ke mánne se, jo Baitel aur Dán men the.

30 So Khudáwand ne Yáhú ko kahá, Azbas ki tú ne nekí kí, ki use, jo merí nigáh men bhalá thá, anjám diyá hai, aur sab kuchh ki mere dil men thá tú ne Akhiab ke gharáne se kiyá, so tere beṭe chauthí pusht tak Isráel ke takht par baiṭhenge.

31 Par Yáhú ne Khudáwand Isráel ke Khudá kí sharí'at par apne sáre dil se chalne kí bábat fikr na kí; kyúnki us ne Yarubi'ám ke gunáhon ko, jis ne Isráel ko gumráh kiyá, tark na kiyá.

32 ¶ Un dinon men Khudáwand ne Isráel ko ghaṭáná shurú' kiyá; ki Hazáel ne unhen Isráel kí sab sarhaddon men márá;

33 Yardan se leke púrab taraf tak, Jili'ád kí sárí sarzamín, aur Jaddíon, aur Rúbíníon, aur Munassíon ko, 'Ará-'ír se leke, jo nahr i Arnún par hai, ya'ne, Jili'ád, aur Basan bhí.

34 Aur Yáhú ká báqí ahwál, aur us ká har ek kám, aur us kí qúwat ká bayán, kyá Isráelí bádsháhon kí tawáríkh kí kitáb men likhá nahín hai?

35 Ba'd us ke Yáhú apne bápdádon ke darmiyán já soyá; aur unhon ne use Samrún men gáṛá. Aur us ká beṭá Yahúakhaz us kí jagah bádsháh húá.

36 Aur wuh 'arsa, ki jis men Yáhú ne Samrún men baní Isráel par saltanat kí, so aṭháís baras ká thá.

XI BA'B.

TAB Akhaziyáh kí má 'Ataliyáh ne, jyún dekhá ki us ká beṭá múá, to uṭhke bádsháh kí sárí nasl ko qatl kiyá.

2 Par Yúrám bádsháh kí beṭí Yahúsab'a ne, jo Akhaziyáh kí bahin thí, Akhaziyáh ke beṭe Yúás ko liyá, aur use un sháhzádon se, jo qatl húe the, chorí se judá kiyá; aur use us kí dadá samet 'Ataliyáh kí nigáh se bistaron kí koṭhrí men aisá chhipá rakhá ki wuh márá na gayá.

3 So wuh us ke sáth Khudáwand ke ghar men chha baras tak chhipá húá thá. Aur 'Ataliyáh mulk kí saltanat kartí thí.

4 ¶ Aur sátwen baras men Yahúyad'a ne sau sau ke sardáron ko, sarlashkaron aur pásbánon samet, bulá bhejá, aur unhen Khudáwand ke ghar men apne pás talab karke un se 'ahd o paimán kiyá, aur Khudáwand ke ghar men un se qasam karáí, aur bádsháh ke beṭe ko unhen dikhláyá.

5 Aur us ne unhen hukm deke kahá, Yih wuh kám hai, jis ká tumhen karná zarúr hai: Tum men se wuh tihái, jo sabt ke din andar átí hai, so sháh ke qasr kí nigahbání men chaukí pahrá dewe;

6 Aur dúsrí tihái, Súr ke darwáze par rahe; aur tísrí, us darwáze par, jo pásdáron ke píchhe hai, rahe: tum ko cháhiye ki is tarah ghar kí khabardárí karo ki koí toṛ táṛke na ghuse.

7 Aur do hisse tum sab men se jo sabt ke din báhar nikalte, hán, we hí bádsháh ke áspás hoke Khudáwand ke ghar kí nigahbání karen.

8 Aur tum har taraf se bádsháh ko gheroge, aur har ek ádmí apne apne hathyár háth men liye rahenge: aur jo koí saffon ke andar chalá áwe, to wuh márá jáwe, aur tum andar báhar áte játe bádsháh ke sáth rahoge.

9 Chunánchi sau sau ke sardáron ne, jaisá Yahúyad'a káhin ne unhen

kahá thá, sab kuchh kiyá: aur un
men̲ se har ek ne apne apne logon̲ ko,
jinhen̲ sabt ke din andar áne kí párí
thí, ma'a un logon̲ ke, jin ko sabt ke
din báhar nikalne kí párí thí, liyá,
aur Yahúyad'a káhin pás áe.
10 Aur káhin ne Dáúd bádsháh kí
barchhíán̲ aur siparen̲, jo Ḳhudáwand
ke ghar men̲ thín̲, sau sau ke sardáron̲
ko dín̲.
11 Aur pásbánon̲ men̲ se har ek
ádmí apne apne hathyár leke haikal
ke dahne kone se leke haikal ke báen̲
goshe tak, aur mazbah aur haikal kí
bagal men̲, bádsháh ke girdágird
khaṛe húe.
12 Phir us ne sháhzáde ko nikálá,
aur us par táj rakhá, aur shahádat-
náma use diyá; aur use bádsháh kiyá,
aur mamsúh kiyá; aur unhon̲ ne
tálíán̲ bajáín̲, aur bole, ki Bádsháh
jítá rahe!
13 ¶ Aur jab 'Ataliyáh ne pásbán-
on̲ aur logon̲ ká gul suná, to logon̲ ke
darmiyán Ḳhudáwand kí haikal men̲
dáḳhil húí.
14 Aur jab us ne nigáh kí, to dekho,
ki muwáfiq dastúr ke bádsháh sutún
ke pás khaṛá hai; aur umará, aur
narsinga-bajánewále, bádsháh ke pás
hain̲; aur sárí mamlukat ke log
ḳhushí men̲ hain̲, aur narsinge phúnk-
te hain̲: tab 'Ataliyáh ne apne kapṛe
pháṛe, aur chilláke kahá, Fitna, fitna.
15 Tab Yahúyad'a káhin ne sau sau
ke sardáron̲ ko, aur sarlashkaron̲ ko,
hukm kiyá, aur unhen̲ kahá, ki Us ko
saffon̲ men̲ se báhar karo, aur use, jo
us kí pairauí kare, qatl karo; ki káhin
ne kahá thá, Aisá na ho ki wuh
Ḳhudáwand ke ghar ke andar márí
jáwe.
16 Tab unhon̲ ne us par háth cha-
láe, aur wuh us ráh men̲ játí thí, jis
ráh se ki sháh ke qasr men̲ ghoṛe
dáḳhil hote the: so wahán̲ qatl kí
gayí.
17 ¶ Aur Yahúyad'a ne Ḳhudá-
wand aur bádsháh aur logon̲ ke dar-
miyán ek 'ahd bándhá, ki we Ḳhudá-
wand ke log howen̲: aur bádsháh aur
logon̲ ke darmiyán bhí 'ahd bándhá.
18 Tab mamlukat ke sáre log Ba'al
ke ghar men̲ gaye, aur use ḍháyá; aur
unhon̲ ne us kí múraton̲ aur us ke
mazbahon̲ ko bilkull chaknáchúr kiyá;
aur Ba'al ke káhin Mattán ko mazba-
hon̲ ke sámhne qatl kiyá. Aur káhin
ne Ḳhudáwand ke ghar ke liye ni-
gahbánon̲ ko muqarrar kiyá.
19 Phir us ne sau sau ke sardáron̲,
aur sarlashkaron̲, aur pásbánon̲ ko,
aur ahl i mamlukat ko, faráham kiyá;
so we bádsháh ko Ḳhudáwand ke
ghar se utárke pásbánon̲ ke pháṭak
kí ráh se bádsháh ke qasr men̲ le áe.
So us ne bádsháhon̲ ke taḳht par julús
farmáyá.
20 Aur mamlukat ke sab log ḳhush-
waqt húe, aur shahr men̲ amn o chain
húá. Aur unhon̲ ne 'Ataliyáh ko
sháh ke qasr ke tale talwár se qatl
kiyá.
21 Aur jab Yúás taḳht i saltanat
par baiṭhá, to sát baras ká thá.

XII BA'B.

Aur Yáhú kí saltanat ke sátwen̲
baras Yahúás bádsháh húá: aur
us ne Yarúsálam men̲ chálís baras
bádsháhat kí. Us kí má ká nám
Zibyáh thá, jo Biarsab'a kí thí.
2 Aur Yahúás ne apní 'umr bhar,
jab tak ki Yahúyad'a kahin use tar-
bíyat kartá rahá, Ḳhudáwand ke
huzúr nekokárí kí.
3 Lekin únche makán giráe na
gaye the; aur log hanoz únche makán-
on̲ par qurbáníán̲ guzránte aur ḳhush-
búíán̲ jaláte the.
4 ¶ Aur Yahúás ne káhinon̲ ko
kahá, ki Muqaddas kí húí chízon̲ men̲
kí sárí naqdí, jo Ḳhudáwand ke ghar
men̲ pahuncháí játí hai, chunánchi
wuh naqdí jo har ek kí taraf se miltí
jo shumár kiyá játá, aur wuh naqdí
jo har ek se miltí, mutábiq us qímat

ke jo us kí ján kí thahre, aur sárí naqdí jo har ek apní khushí se KHUDÁWAND ke ghar men látá hai,

5 So us sab ko káhin apne pás le rakhen, har ek apne apne jánpahchán se; aur ghar ke daráron kí, jahán jahán hon, marammat men kharch karen.

6 Par aisá húá ki Yahúás kí saltanat ke teiswen sál tak káhinon ne ghar ke daráron kí marammat na kí.

7 Tab Yahúás bádsháh ne Yahúyad'a káhin ko aur káhinon ke sáth talab kiyá, aur unhen kahá, Tum ghar ke daráron kí marammat kyún nahín karte? So ab apne apne doston se naqdí na liyá karo, balki use ghar kí daráron kí marammat ke liye hawála karo.

8 So káhinon ne yih qabúl kiyá, ki na to logon se naqdí lewen, aur na ghar ke daráron kí marammat karen.

9 Tab Yahúyad'a káhin ne ek sandúq liyá, aur us ke sarposh men ek súrákh kar dí, aur use mazbah ke nazdík aisí jagah rakhá, ki KHUDÁWAND ke ghar men jo koí áwe to wuh us kí dahní taraf howe: aur we káhin, jo darwáze ke nigahbán the, us sab naqdí ko, ki KHUDÁWAND ke ghar men lái játí thí, leke us men dál dete the.

10 Aur aisá thá, ki jab we dekhte the, ki sandúq men bahut naqdí ho gayí, to bádsháh ká kátib aur sardár káhin úpar áke use thailíon men bándhte the, aur us naqdí ko, jo KHUDÁWAND ke ghar men miltí thí, ginte the.

11 Aur we us naqdí ko, jo giní játí thí, un ke háthon men, jo KHUDÁWAND ke ghar par kám ke liye mu'aiyan the, dete the: so we barhaíon, aur mi'amáron ko, jo KHUDÁWAND ke ghar ká kám banáte the, nikál dete the,

12 Aur rájon ko, aur sang-taráshon ko, aur lakrí aur taráshe húe patthar mol lene ke liye, tá ki KHUDÁWAND ke ghar ke daráron kí marammat karen, balki us sab ke liye jo ghar kí marammat ke wáste darkár hotá thá, dete the.

13 Lekin us naqdí se, jo KHUDÁWAND ke ghar men lái játí thí, KHUDÁWAND ke ghar ke liye rupahle piyále, yá gulgír, yá degche, yá qarnai, khwáh rúpe ke bartan, khwáh sone ke bartan, na banáe játe the:

14 Balki use kárígaron ko dete the, aur usí se unhon ne KHUDÁWAND ke ghar kí marammat kí.

15 Aur jin logon ke háth us naqdí ko supurd karte the, tá ki we use leke kárígaron ko den, un se us ká kuchh hisáb na lete the, is liye ki we diyánat se kám karte the.

16 Par wuh naqdí jo khatá kí bábat, aur wuh naqdí jo gunáh kí bábat, adá kí játí thí, so wuh KHUDÁWAND ke ghar men dákhil na hotí thí; balki wuh káhinon kí thahartí thí.

17 ¶ Aur usí waqt Arám ke bádsháh Hazáel ne charhái kí, aur Ját par hamla kiyá, aur use le liyá: aur phir Hazáel Yarúsalam kí taraf mutawajjih húá, ki us par charhe.

18 ¶ Tab sháh i Yahúdáh Yahúás ne sárí muqaddas chízen, jo us ke bápdádon Yahúsafat, aur Yúrám, aur Akhaziyáh, Yahúdáh ke bádsháhon ne nazr charhái thín, aur apní sab mutabarrak chízen, us sab sone samet, jo KHUDÁWAND ke ghar ke khazánon aur sháh ke qasr men maujúd thá, leke sháh i Arám Hazáel ke liye bhejín: tab wuh Yarúsalam kí taraf se phir gayá.

19 ¶ Aur Yúás ká báqí ahwál, aur sab jo kuchh ki us ne kiyá, so kyá wuh Yahúdáh ke bádsháhon kí tawáríkh kí kitáb men likhá húá nahín hai?

20 Tab us ke khádimon ne uthke ápas men eká kiyá, aur Yúás ko Bait-Millo men, jo Sillá ke utár par hai, qatl kiyá:

21 Ya'ne Yúsakár bin Samá'at, aur Yahúzabad bin Shúmír ne, jo us ke khádimon men se the, use már liyá, aur wuh mar gayá; aur unhon ne us ke bápdádon ke darmiyán Dáúd ke shahr men use gáṛá: aur us ká beṭá Amasiyáh us kí jagah bádsháh húá.

XIII BA'B.

AUR sháh i Yahúdáh Akhaziyáh ke beṭe Yúás kí saltanat ke teíswen baras men Yáhú ká beṭá Yahúakhaz Samrún ke bích baní Isráel ká bádsháh húá, aur us ne satrah baras saltanat kí.

2 Aur us ne KHUDÁWAND ke huzúr men badí kí; aur Nabát ke beṭe Yarubi'ám kí badkárí men, ki jis ne baní Isráel se gunáh karwáe, pairau húá; us se kanára na kiyá.

3 ¶ Tab KHUDÁWAND ká gussa baní Isráel par bhaṛká, aur us ne unhen, un ke sab din, Arám ke bádsháh Hazáel ke, aur Hazáel ke beṭe Bin-Hadad ke qábú men kar diyá.

4 Aur Yahúakhaz ne KHUDÁWAND ke áge 'ájizí kí; so KHUDÁWAND ne us kí suní; kyúnki us ne Isráel ke dukh par nazar kí, ki Arám ká bádsháh unhen dukh detá thá.

5 (Aur KHUDÁWAND ne baní Isráel ko ek naját-denewálá 'ináyat kiyá, yahán tak ki unhon ne Arámíon ke háth se naját páí; aur baní Isráel áge kí tarah apne khaimon men rahne lage.

6 Lekin unhon ne Yarubi'ám ke ghar ke gunáhon ko, ki jis ne baní Isráel ko gunáhgár kiyá thá, tark na kiyá, balki usí taur par chalte rahe; aur Samrún hí men Yasírat bhí báqí rahí.)

7 Aur us ne logon men se kisí ko Yahúakhaz ke liye na chhoṛ diyá, magar pachás sawár, aur das gáṛíán, aur das hazár piyáde: is liye ki Arám ke bádsháh ne unhen tabáh kiyá, aur ráone se unhen aisá kar diyá ki we khalíhán ke gubár kí mánind the.

8 ¶ Aur Yahúakhaz ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, aur us kí qúwat, so kyá Isráelí bádsháhon kí tawáríkh kí kitáb men likhí nahín hai?

9 Aur Yahúakhaz apne bápdádon men shámil hoke soyá, aur unhon ne use Samrún men gáṛá. Tab us ká beṭá Yúás us kí jagah bádsháh húá.

10 Aur sháh i Yahúdáh Yúás kí saltanat ke saintíswen baras Yahúakhaz ká beṭá Yahúás Samrún men Isráelíon ká bádsháh húá: solah baras us ne saltanat kí.

11 Aur us ne bhí KHUDÁWAND ke huzúr badí kí; aur un gunáhon se, jo Nabát ke beṭe Yarubi'ám ne kiye the, aur jin se us ne Isráelíon ko gunahgár karáyá thá, báz na áyá.

12 Aur Yúás ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, aur us kí qúwat ká bayán, ki wuh kyúnkar sháh i Yahúdáh Amasiyáh se laṛá, so kyá wuh Isráelí bádsháhon kí tawáríkh kí kitáb men likhá húá nahín hai?

13 Aur Yúás bhí apne bápdádon men shámil hoke soyá; aur Yarubi'ám us ke takht par baiṭhá: aur Yúás Samrún men Isráelí bádsháhon ke darmiyán gáṛá gayá.

14 ¶ Us waqt Ilísá' us bímárí men giriftár húá, ki jis se wuh mar gayá. So Isráel ká bádsháh Yúás us pás utar gayá, aur us ke munh par royá, aur bolá, Ai mere báp! ai mere báp! Isráel kí rath, aur us ke sárathí!

15 Aur Ilísá' ne us ko kahá, Tír o kamán háth men le. So us ne tír o kamán háth men liye.

16 Phir us ne sháh i Isráel ko kahá, Kamán par háth charhá. Us ne apná háth charháyá: aur Ilísá' ne bádsháh ke háthon par apne háth rakh diye;

17 Aur us ne farmáyá, ki Púrab taraf kí khiṛkí khol. So us ne kholí. Tab Ilísá' ne kahá, Tír chalá. So us ne chaláyá. Phir Ilísá' bolá, Yih KHUDÁWAND kí naját ká tír, aur Arám se naját páne ká tír: so tú Afíq men

Arámíon ko máregá, yahán tak ki we
nábúd ho jáenge.
18 Phir us ne kahá, Tír le. Aur us
ne liyá. Phir us ne sháh i Isráel se
kahá, Zamín par tír lagá. Aur us ne
tín bár tír lagáyá, aur thahar rahá.
19 Tab mard i Khudá us par gusse
húá, aur bolá, Cháhiye thá ki tú
pánch yá chha bár tír lagátá, tá ki tú
Arámíon ko yahán tak mártá ki we
nábúd ho játe. Lekin ab tú Arámíon
par faqat tín fath páwegá.
20 ¶ Ba'd us ke Ilísá' ne intiqál
kiyá, aur unhon ne use dafan kiyá.
Aur naye sál ke shurú' men Moáb kí
faujen mulk men ghusín.
21 Aur aisá húá, ki jis waqt we ek
murde ko gárá cháhte the, tab dekho,
ek fauj nazar áí; aur unhon ne us
shakhs ko Ilísá' kí qabr men dál diyá:
aur jab wuh shakhs giráyá gayá, aur
Ilísá' kí haddíon se lagá, to wuh jí
uthá, aur pánwon par khará húá.
22 ¶ Par Arám ká bádsháh Hazáel,
jab tak Yahúakhaz jítá thá, tab tak
Isráelíon ko satátá rahá.
23 Aur Khudáwand un par mihr-
bán húá, aur use un par rahm áyá;
aur us 'ahd ke sabab, jo us ne Abira-
hám, aur Iz,háq, aur Ya'qúb se bándhá
thá, un ká pás kiyá; aur us ne na
cháhá ki unhen mitá dále, aur na us ne
unhen hanoz apne huzúr se dúr kiyá.
24 Chunánchi Arám ká bádsháh
Hazáel mar gayá; aur us ká betá Bin-
Hadad us kí jagah bádsháh húá.
25 Ba'd us ke Yahúakhaz ke bete
Yahúás ne Hazáel ke bete Bin-Hadad
ke háth se we bastíán, jo us ne us ke
báp Yahúakhaz se jang karke le lí
thín, chhín lín. Tín bár Yúás ne use
shikast dí, aur Isráelíon ke shahr phirá
liye.

XIV BA'B.

AUR sháh i Isráel Yahúakhaz ke
bete Yúás kí saltanat ke dúsre
sál men sháh i Yahúdáh Yúás ká betá
Amasiyáh bádsháh húá.
2 Wuh pachís baras ká thá, jab
takht par baithá, aur us ne Yarúsalam
men untís baras bádsháhat kí. Us kí
má ká nám Yahú'addán thá, jo Yarú-
salam kí thí.
3 Us ne Khudáwand ke huzúr
nekokárí kí, par na apne báp Dáúd kí
mánind: balki us ne sab kuchh apne
báp Yúás kí tarah kiyá.
4 Lekin únche makán giráe na gaye
the: chunánchi log únche makánon
par qurbáníán guzránte aur khush-
búíán jaláte the.
5 ¶ Aur aisá húá ki jyúnhín bád-
sháhat us ke háth men qáim húí, to
wonhín us ne apne un mulázimon ko,
ki jinhon ne us ke báp bádsháh ko
qatl kiyá thá, ján se márá.
6 Par un khúníon ke bachchon ko
qatl na kiyá: jaisá ki Músá kí sharí'at
kí kitáb men likhá hai, ki jis men
Khudáwand ne farmáyá, ki Beton ke
badle bápdádon ko qatl mat karo; aur
na bápdádon ke badle beton ko; balki
har ek shakhs us gunáh ke sabab, jo
us ne kiyá ho, márá jáwe.
7 Aur us ne wádí i Shor men das
hazár Adúmí máre, aur Sil'a ká shahr
larke le liyá; aur us ká nám Yuqtiel
rakhá, jo áj ke din tak hai.
8 ¶ Tab Amasiyáh ne Isráel ke
bádsháh Yahúás bin Yahúakhaz bin
Yáhú pás qásid bheje, aur payám kiyá,
ki A'o, ham ek dúsre ká sámhná
karen.
9 So Yahúás sháh i Isráel ne sháh
i Yahúdáh Amasiyáh ko kahlá bhejá,
ki Lubnán kí bhatkataiye ne Lubnán
ke saro se paigám kiyá, ki Apní betí
mere bete se byáh de; magar us waqt
ek darinda jánwar, jo Lubnán men thá,
us ke pás se guzrá, aur bhatkataiye ko
latár márá.
10 Tú ne beshakk Adúm ko márá;
so tere dil ne tujh men ghamand paidá
kiyá hai; pas, us par fakhr kar, aur
ghar men baithá rah: kyá zarúr hai
ki tú apne zarar ke liye apná háth

dáḳhil kare, aur tú gir jáwe, tú aur Yahúdáh tere samet?

11 Par Amasiyáh ne us kí na suní. Tab sháh i Isráel Yahúás chaṛh gayá, aur wuh aur sháh i Yahúdáh Amasiyáh Bait-Shams men̲, jo Yahúdáh ká hai, muqábil húe.

12 So Yahúdáh ne Isráel ke sámhne se shikast páí; aur un men̲ se har ek apne apne ḳhaime ko bhágá.

13 Lekin sháh i Isráel Yahúás ne sháh i Yahúdáh Amasiyáh bin Yúás bin Aḳhaziyáh ko Bait-Shams men̲ pakaṛ liyá, aur use Yarúsalam men̲ láyá, aur Yarúsalam kí díwár Ifráím ke darwáze se leke goshe ke darwáze tak, jo chár sau háth kí thí, ḍhá dí.

14 Aur sárá soná, aur rúpá, aur sáre bartan, jo Ḳhudáwand ke ghar men̲, aur sháh ke mahall ke ḳhazáne men̲, páe, le liye, aur bahut se log zámin hone ke liye pakṛe, aur Samrún ko phirá.

15 ¶ Aur Yahúás ke báqí a'amál jo us ne kiye, aur us kí qúwat, ki wuh sháh i Yahúdáh Amasiyáh se kyún̲kar laṛá, so kyá wuh Isráelí bádsháhon̲ kí tawáríḳh kí kitáb men̲ likhí húí nahín̲ hai?

16 Aur Yahúás apne bápdádon̲ men̲ shámil hoke soyá, aur Isráelí bádsháhon̲ ke darmiyán Samrún men̲ gáṛá gayá; aur us ká beṭá Yarubi'ám us kí jagah bádsháh húá.

17 ¶ Aur sháh i Yahúdáh Yúás ká beṭá Amasiyáh, sháh i Isráel Yahúaḳhaz ke beṭe Yahúás ke marne ke ba'd pandrah baras jiyá.

18 Aur Amasiyáh ká báqí ahwál, so kyá wuh Yahúdáh ke bádsháhon̲ kí tawáríḳh kí kitáb men̲ likhá húá nahín̲ hai?

19 Aur Yarúsalam hí men̲ logon̲ ne us par balwá kiyá; so wuh bhágke Lakís ko gayá: phir unhon̲ ne us ke píchhe log Lakís men̲ bheje, aur wahán̲ use qatl kiyá.

20 Tab we use ghoṛon̲ par ḍálke le áe, aur Dáúd ke shahr men̲ Yarúsalam ke darmiyán us ke bápdádon̲ ke bích use gáṛá.

21 ¶ Tab Yahúdáh ke sáre logon̲ ne 'Azariyáh ko, jo solah baras ká thá, leke, us ke báp Amasiyáh kí jagah bádsháh kiyá.

22 Usí ne Ailat ká shahr biná kiyá, aur ba'd us ke ki bádsháh apne bápdádon̲ men̲ shámil hoke soyá, tab use phir Yahúdáh kí mamlukat men̲ dáḳhil kiyá.

23 ¶ Aur sháh i Yahúdáh Yúás ke beṭe Amasiyáh kí saltanat ke pandrahwen̲ baras Yahúás ká beṭá Yarubi'ám Isráel ká bádsháh Samrún men̲ bádsháhat karne lagá: us ne iktálís baras bádsháhat kí.

24 Aur us ne Ḳhudáwand ke huzúr badí kí: Nabát ke beṭe Yarubi'ám ke sab gunáhon̲ se, ki jis ne Isráel ko gunáhgár kiyá thá, hargiz báz na áyá.

25 Aur us ne, Hamát ke madḳhal se leke maidán ke daryá tak, baní Isráel kí sárí haddon̲ par phir qabza kiyá, jaisá ki Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ne Amittai ke beṭe apne bande Yúnah nabí kí ma'rifat, jo Ját-Hifr ká thá, farmáyá thá.

26 Is liye ki Ḳhudáwand ne dekhá ki Isráel par baṛá ranj hai, ki un men̲ se koí band kiyá húá nahín̲, aur na koí báqí chhoṛá gayá, aur na koí Isráel ká madadgár thá.

27 Aur Ḳhudáwand ne yih na farmáyá thá, ki Main̲ ásmán ke tale se Isráel ká nám miṭá dún̲gá: so us ne un ko Yúás ke beṭe Yarubi'ám ke háth ke wasíle rihái dí.

28 ¶ Aur Yarubi'ám ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, aur us kí qúwat, ki kyún̲kar us ne laṛáí kí, aur Dimishq aur Hamát ko, jo Yahúdáh ke the, Isráel ke liye phirá liyá, so kyá wuh Isráelí bádsháhon̲ kí tawáríḳh kí kitáb men̲ likhí húí nahín̲ hai?

29 A'khír ko Yarubi'ám ne apne
bápdádon, ya'ne Isráelí bádsháhon, ke
darmiyán árám kiyá; aur us ká betá
Zakariyáh us kí jagah bádsháh húá.

XV BA'B.

SHA'H i Isráel Yarubi'ám kí saltanat ke satáíswen baras sháh i
Yahúdáh Amasiyáh ká betá 'Azariyáh
bádsháh húá.
2 Aur jab wuh takht par baithá, to
solah baras ká thá; us ne Yarúsalam
men báwan baras bádsháhat kí. Us
kí má ká nám Yakúliyáh thá, jo Yarúsalam kí thí.
3 Us ne KHUDÁWAND ke huzúr
nekokárián kín, un sab ke mutábiq ki
us ke báp Amasiyáh ne kí thín.
4 Lekin únche makán giráe na
gaye; aur log ab tak únche makánon
par qurbánián karte, aur khushbúíán
jaláte the.
5 ¶ So KHUDÁWAND ne bádsháh
ko márá, yahán tak ki wuh marne ke
roz tak korhí rahá, aur 'aláhida ghar
men bastá thá. Aur bádsháh ká betá
Yútám mahall ká málik thá, aur mulk
ke logon kí 'adálat kiyá kartá thá.
6 Aur 'Azariyáh ká báqí ahwál,
aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá
wuh Yahúdáh ke bádsháhon kí tawáríkh kí kitáb men likhá nahín hai?
7 Aur 'Azariyáh apne bápdádon
men shámil hoke soyá; aur unhon ne
use Dáúd ke shahr men us ke bápdádon ke darmiyán gárá: aur us ká
betá Yútám us kí jagah bádsháh húá.
8 Aur sháh i Yahúdáh 'Azariyáh
kí bádsháhat ke arhtíswen sál Yarúbi'ám ke bete Zakariyáh ne Isráel par
Samrún men chha mahíne bádsháhat kí.
9 Aur us ne KHUDÁWAND ke huzúr
apne bápdádon kí mánind badí kí; aur
Nabát ke bete Yarubi'ámwále gunáhon
ko, jis ne baní Isráel ko gumráh kiyá
thá, tark na kiyá.
10 Aur Yabís ke bete Salúm ne us
ke barkhiláf bandish bándhí, aur dangal ke huzúr us par wár kiyá, aur use
qatl kiyá, aur us kí jagah bádsháh
húá.
11 Aur Zakariyáh ká báqí ahwál jo
hain, so dekho, we Isráelí bádsháhon
kí tawáríkh kí kitáb men likhe húe
hain.
12 Aur yih KHUDÁWAND ká wuh
sukhan hai, jo us ne Yáhú se kahá thá,
ki Chauthí pusht tak tere farzand Isráel
ke takht par baithenge: so us ke
mutábiq wuqú' men áyá.
13 ¶ Aur sháh i Yahúdáh 'Uzziyáh
kí saltanat ke untálíswen baras Yabís
ká betá Salúm bádsháhat karne lagá;
aur us ne Samrún men mahíná bhar
saltanat kí.
14 Kyúnki Jádí ká betá Manáhim
Tirzah se charhá, aur Samrún men
áyá, aur Yabís ke bete Salúm ko Samrún hí men márá, aur use qatl kiyá,
aur us kí jagah bádsháh húá.
15 Aur Salúm ká báqí ahwál, aur
us bandish ká jo us ne bándhí, so dekho,
wuh Isráelí bádsháhon kí tawáríkh kí
kitáb men likhá hai?
16 ¶ Tab Manáhim ne Tifsah ko
un sab samet jo us men the, Tirzah se
leke us kí sarhaddon tak, já márá: us
ne us ko is wáste márá ki unhon ne us
ke liye darwáze khol na diye; aur us
ne un sab ke, jo petwálián thín, pet
phár dále.
17 Aur sháh i Yahúdáh 'Azariyáh
kí bádsháhat ke untálíswen baras Jádí
ká betá Manáhim Isráelíon ká bádsháh húá, aur us ne Samrún men das
baras saltanat kí.
18 Aur us ne KHUDÁWAND ke huzúr
badí kí; aur Nabát ke bete Yarubi'ám
ke gunáhon se, jis ne baní Isráel ko
gumráh kiyá thá, apne jíte jí báz na
áyá.
19 Tab Asúr ká bádsháh Púl us kí
mamlukat par charh áyá. So Manáhim ne hazár qintár chándí Púl ko
nazr dí, tá ki wuh us kí dastgírí kare,
aur mamlukat us ke qabze men qáim
rakhe.

20 Aur Manáhim ne yih naqdí Isráel se tahsíl kí, sab daulatmand amíron se, har ek ádmí se pachás pachás misqál rúpá liyá, tá ki Asúr ke bádsháh ko de. So Asúr ká bádsháh phir gayá, aur wahán, mulk men, na rahá.

21 ¶ Aur Manáhim ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, kyá wuh Isráelí bádsháhon kí tawáríkh kí kitáb men likhá húá nahín hai?

22 Aur Manáhim apne bápdádon men shámil hoke so rahá; aur us ká betá Fiqahiyáh us kí jagah bádsháh húá.

23 ¶ Aur sháh i Yahúdáh 'Azariyáh kí saltanat ke pacháswen sál Manáhim ká betá Fiqahiyáh Isráelíon ká bádsháh húá, aur us ne Samrún men do baras bádsháhat kí.

24 Aur us ne KHUDÁWAND ke huzúr badí kí; ki us ne Nabát ke bete Yarubi'ám ke gunáhon ko, jis ne baní Isráel ko gumráh kiyá thá, tark na kiyá.

25 Aur Fiqah bin Ramaliyáh ne, jo us ke sardáron men se thá, us ke barkhiláf bandish bándhí, aur use Samrún ke darmiyán, bádsháh ke mahall ke díwán i kháss men, Arjúb aur Ariyáh, aur pachás ádmíon samet, jo baní Jili'ádí the, márá; aur use qatl karke us kí jagah bádsháh húá.

26 Aur Fiqahiyáh ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, dekho, ki wuh Isráelí bádsháhon kí tawáríkh kí kitáb men likhá hai.

27 ¶ Aur sháh i Yahúdáh 'Azariyáh kí saltanat ke báwanwen baras, Fiqah bin Ramaliyáh Samrún men baní Isráel ká bádsháh húá, aur us ne bís baras saltanat kí.

28 Aur us ne KHUDÁWAND ke áge badí kí; aur un gunáhon se, jin se Nabát ke bete Yarubi'ám ne Isráelíon ko gumráh kiyá thá, báz na áyá.

29 Aur sháh i Isráel Fiqah ke aiyám men sháh i Asúr Tiglat-pilásar ne áke 'Aiyún, aur Abíl-Bait-Ma'akah, aur Yanúha, aur Qádis, aur Hasúr, aur Jili'ád, aur Jalíl, aur Naftálí kí sárí mamlukat ko, le liyá; aur logon ko asír karke Asúr men le áyá.

30 Us waqt Húsi'a bin Ailah ne Fiqah bin Ramaliyáh ke barkhiláf bandish bándhí, aur use márá aur qatl kiyá, aur 'Uzziyáh ke bete Yútám kí bádsháhat ke bíswen baras us kí jagah bádsháh húá.

31 Aur Fiqah ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, dekho, ki wuh Isráelí bádsháhon kí tawáríkh kí kitáb men likhá hai.

32 ¶ Aur sháh i Isráel Ramaliyáh ke bete Fiqah kí saltanat ke dúsre sál, sháh i Yahúdáh 'Uzziyáh ká betá Yútám bádsháh húá.

33 Aur jab wuh takht par baithá, to pachís baras ká thá; us ne solah baras Yarúsalam men saltanat kí. Us kí má ká nám Yarúsá thá, jo Sadúq kí betí thí.

34 Us ne KHUDÁWAND ke huzúr nekokárí kí: us ne sab kuchh kiyá, jo kuchh us ke báp 'Uzziyáh ne kiyá thá.

35 ¶ Lekin únche makán giráe na gaye; aur hanoz log únche makánon par qurbáníán karte, aur khushbúíán jaláte the. Aur us ne KHUDÁWAND ke ghar ká 'A'lí Darwáza banáyá.

36 ¶ Aur Yútám ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá Yahúdáh ke bádsháhon kí tawáríkh kí kitáb men likhá húá nahín hai?

37 Aur unhín dinon men KHUDÁWAND ne sháh i Arám Razín ko, aur Fiqah bin Ramaliyáh ko, Yahúdáh par charháí karne ke liye, bhejná shurú' kiyá.

38 Aur Yútám apne bápdádon men já soyá; aur apne báp Dáúd ke shahr men apne bápdádon ke darmiyán madfún húá: aur us ká betá A'khaz us kí jagah bádsháh húá.

XVI BAB.

AUR Ramaliyáh ke bete Fiqah kí
saltanat ke satrahwen baras sháh
i Yahúdáh Yútám ká betá A'khaz
takht par baithá.
2 Us waqt ki jab wuh bádsháh húá
bís baras ká thá, aur us ne solah baras
Yarúsalam men bádsháhat kí. Aur us
ne KHUDÁWAND apne Khudá ke huzúr
nekokárí na kí, jis tarah ki us ke báp
Dáúd ne kí thí.
3 Balki wuh Isráelí bádsháhon kí
ráh par chalá; aur us ne un ajnabíon
ke nafratí dastúr ke mutábiq, jinhen
KHUDÁWAND ne baní Isráel ke sámhne
se khárij kar diyá thá, apne bete ko
ág ke darmiyán guzárá.
4 Aur únche makánon, aur tílon
par, aur har ek hare darakht tale qur-
bánián kín, aur khushbúián jaláín.
5 ¶ Us waqt sháh i Arám Razín
aur sháh i Isráel Ramaliyáh ká betá
Fiqah Yarúsalam par larne ko charhe.
Aur unhon ne A'khaz ko gher liyá,
lekin gálib na áe.
6 Usí waqt sháh i Arám Razín ne
Ailat ko leke Arám men phir shámil
kiyá, aur Yahúdíon ko Ailat se nikál
diyá; aur Arámí Ailat men áe, aur áj
ke din tak we wahín baste hain.
7 Aur A'khaz ne Asúr ke bádsháh
Tiglat-pilásar pás elchí bheje, aur pai-
gám kiyá, ki Main terá khádim aur
terá betá hún: so tú á, aur mujh ko
Arám ke bádsháh ke háth se, aur sháh
i Isráel ke háth se, jo mujh par charh
áe hain, riháí de.
8 Aur A'khaz ne wuh rúpá aur so-
ná, jo KHUDÁWAND ke ghar men, aur
bádsháhí mahall ke khazáne men, mau-
júd thá, leke sháh i Asúr ke liye naz-
rána bhejá.
9 Aur sháh i Asúr ne us kí bát
mání; chunánchi us ne Dimishq par
lashkarkashí kí, aur use le liyá, aur
wahán ke logon ko asír karke Qír
men láyá, aur Razín ko qatl kiyá.
10 ¶ Tab A'khaz bádsháh sháh i
Asúr Tiglat-pilásar kí muláqát ke liye
Dimishq ko chalá. Aur us ne ek
mazbah ko dekhá, jo Dimishq men
thá; aur A'khaz bádsháh ne us maz-
bah ke daul ká aur us ke sab kám ká
naqsha U'riyáh káhin kane bhejá.
11 Aur U'riyáh káhin ne thík usí
ke mutábiq, jise A'khaz ne Dimishq
se bhejá thá, ek mazbah banáyá. So
U'riyáh káhin ne, jab tak ki bádsháh
A'khaz Dimishq se áwe hí áwe, us
mazbah ko taiyár kiyá.
12 Aur jab bádsháh Dimishq se
laut áyá thá, to bádsháh ne mazbah
ko dekhá; aur bádsháh mazbah ke pás
gayá, aur us par qurbání guzrání.
13 Aur us ne usí mazbah par apní
sokhtaní qurbání, aur apní nazr kí
qurbání, jaláí, aur apná tapáwan tap-
áyá, aur apní salámatí ke zabíhon ká
lahú usí par chhirká.
14 Aur us ne pítal ká mazbah bhí,
jo KHUDÁWAND ke áge thá, ghar ke
sámhne hí se, ya'ne is mazbah, aur
KHUDÁWAND ke ghar ke bích men se,
uthwáyá, aur is mazbah kí uttar taraf
rakhwá diyá.
15 Aur sháh i A'khaz ne U'riyáh
káhin ko hukm kiyá, ki Bare mazbah
par subh kí sokhtaní qurbání, aur
shám kí nazr kí qurbání, aur bádsháh
kí sokhtaní qurbání, aur us kí nazr kí
qurbání, aur mamlukat ke sáre logon
kí sokhtaní qurbání aur un kí nazr kí
qurbání, aur un ká tapáwan, guzráno;
aur sokhtaní qurbání ká sárá khún,
aur zabíhe ká sárá láhú, us par chhirko;
aur pítal ká wuh mazbah mere liye
hogá, ki us se main púchhá karún.
16 So U'riyáh káhin ne, jo kuchh
sháh i A'khaz ne farmáyá, wuh sab
kiyá.
17 ¶ Aur sháh i A'khaz ne kursíon
ke kagaron ko kát dálá, aur un ke úpar
ke bartanon ko un se judá kiyá, aur us
bahr ko pítal ke bailon par se, jo us ke
tale the, utárke pattharon ke patáo
par rakhá.

18 Aur us ne us shámiyáne ko, jo unhon ne sabt ke din ke wáste ghar ke andar banáyá thá, aur bádsháh kí darámad ke makán ko, jo báharwár thá, sháh i Asúr ke liye KHUDÁWAND ke ghar se judá kar diyá.

19 ¶ Aur A'khaz ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá wuh Yahúdáh ke bádsháhon kí tawáríkh kí kitáb men likhá húá nahín?

20 Aur A'khaz apne bápdádon men shámil hoke soyá, aur apne bápdádon ke darmiyán shahr i Dáúd men gárá gayá: aur us ká betá Hizqiyáh us kí jagah bádsháh húá.

XVII BA'B.

AUR sháh i Yahúdáh A'khaz kí saltanat ke bárahwen baras Ailah ká betá Húsí'a Isráel par Samrún men bádsháh húá, aur nau baras bádshábat kí.

2 Aur us ne KHUDÁWAND ke áge badí kí, par na Isráelí bádsháhon ke mánind jo us se áge the.

3 ¶ Usí par sháh i Asúr Salmanazar ne charhái kí, aur Húsí'a us ká khádim ho gayá, aur use hadye diye.

4 Ba'd us ke sháh i Asúr ne Húsí'a men fasád páyá; kyúnki us ne sháh i Misr So ke pás elchí bheje, aur sál sál ke dastúr par sháh i Asúr ke liye koí hadya nahín láyá. So sháh i Asúr ne use giriftár kiyá, aur qaid men dálá.

5 ¶ Aur sháh i Asúr sárí mamlukat par charhá, aur Samrún par áke tín baras use ghere rahá.

6 ¶ Aur Húsí'a kí saltanat ke nauwen baras sháh i Asúr ne Samrún par qabza kiyá, aur Isráelíon ko asír karke Asúr men le gayá, aur unhen Khalah aur Khábúr men, jo Jauzán ke nahr ke kanáre par the, aur Mádí kí bastíon men, basáyá.

7 Aur yih is liye húá, ki baní Isráel ne KHUDÁWAND apne Khudá ke huzúr, jis ne un ko zamín i Misr se nikálke sháh i Misr Fira'ún ke háth se rihái dí thí, gunáh kiye the, aur gair-ma'búdon ká khauf kháyá thá,

8 Aur un ajnabí gurohon ke qánúnon par chale, jinhen KHUDÁWAND ne baní Isráel ke áge se khárij kiyá, aur Isráelí bádsháhon ke qánúnon par, jo unhon ne khud íjád kiye the.

9 Chunánchi baní Isráel ne KHUDÁWAND apne Khudá kí mukhálafat men poshída aise aise kám kiye, jo us kí nigáh men bhale na the, aur unhon ne apní sárí bastíon men, nigahbánon ke burj se leke mahsúr shahr tak, apne liye únche únche makán banáe.

10 Aur har ek únche koh par, aur har ek hare darakht tale, sutúnon aur Yasíraton ko nasb kiyá.

11 Aur wahán, un sab únche makánon par, un gair-gurohon ke mánind, jinhen KHUDÁWAND ne un ke sámhne se daf'a kiyá, khushbúíán jaláín; balki unhon ne aisí sharáraten kín, ki jin se KHUDÁWAND ko gussawar kiyá:

12 Kyúnki unhon ne but púje, báwujúde ki KHUDÁWAND ne unhen kahá thá, ki Tum yih kám na kíjiyo.

13 Aur báwujúd us ke, ki KHUDÁWAND ne sáre nabíon aur gaib-bínon kí ma'rifat se Isráel aur Yahúdáh par báten jatái thín, aur kahá, ki Tum apní bad ráhon se báz áo, aur mere hukmon aur mere qánúnon ko us sárí sharí'at ke muwáfiq, jo main ne tumháre bápdádon ko 'atá kí, aur jise main ne apne bandon nabíon kí wasátat se tum tak bhejá, hifz karo.

14 Par unhon ne na suná, balki apne bápdádon kí gardankashí ke mánind, jo KHUDÁWAND apne Khudá par ímán na láe the, gardankashí kí.

15 Aur us ke qánúnon ko, aur us ke 'ahd ko, jo us ne un ke bápdádon se bándhá thá, aur us kí gawáhíon ko, jo us ne un par dí thín, radd kiyá; aur batálaton ko ikhtiyár kiyá, aur behúda húe, aur un ummaton ke pairau ho gaye, jo un ke gird o pesh thín, jinhen

dikháke KHUDÁWAND ne unhen hukm
kiyá thá, ki Tum un ke se kám mat
kíjiyo.
16 Aur unhon ne KHUDÁWAND ap-
ne Khudá ke sab hukm tark kiye, aur
apne liye dhálí húí múraten, ya'ne do
bachhre, banáe, aur Yasírat taiyár kí,
aur ásmání sitáron kí sárí fauj kí pa-
rastish, aur Ba'al kí 'ibádat, kí.
17 Aur unhon ne apne bete betí ko
ág ke darmiyán guzárá; aur fálgírí
aur jádúgarí kí; aur apne ta,ín bech
dálá, ki KHUDÁWAND ke huzúr bad-
káríán karen, ki use gussa diláwen.
18 Un bá'ison se KHUDÁWAND baní
Isráel par nipat gusse húá, aur apní
nazar se unhen giráke dúr kar diyá;
un men se koí na bachá, magar faqat
Yahúdáh ká firqa.
19 Aur Yahúdáh ne bhí KHUDÁ-
WAND apne Khudá ke hukmon ko yád
na rakhá, balki we bhí un qánúnon
par chale, ki jinhen Isráelíon ne íjád
kiyá thá.
20 Tab KHUDÁWAND ne Isráel kí
sárí nasl ko mardúd kiyá, aur un ko
dukh diyá, aur unhen luteron ke
háthon men giriftár karwáyá, yahán
tak ki us ne un ko apne áge se dúr
kar diyá.
21 Aur us ne Isráel ko Dáúd ke
gharáne se chák karke judá kiyá; aur
unhon ne Nabát ke bete Yarubi'ám
ko bádsháh kiyá: aur Yarubi'ám ne
Isráelíon ko KHUDÁWAND kí pairauí se
báz rakhá, aur un se bará gunáh kar-
wáyá.
22 Aur baní Isráel un sab gunáhon
men, jo Yarubi'ám ne kiye, us ke
pairau húe; we un se báz na áe;
23 Yahán tak ki KHUDÁWAND ne
baní Isráel ko apne áge se khárij kar
diyá, jaisá us ne apne sáre bandon kí
ma'rifat se, jo nabí the, farmáyá thá.
Yúnhín baní Isráel apní mamlukat se
khárij hoke Asúr men asír ho gaye,
jaisá ki áj ke din hain.
24 ¶ Aur sháh i Asúr ne Bábul ke,
aur Kútah ke, aur 'Awá ke, aur
Hamát ke, aur Sifrwáim ke logon ko
láke Samrún kí bastíon men baní
Isráel kí jagah basáyá: so we Samrún
ke málik húe, aur us ke shahron men
base.
25 Aur aisá húá, ki shurú'men jab
á base, to KHUDÁWAND se na dare:
so KHUDÁWAND ne un ke darmiyán
sheron ko bhejá, aur unhon ne un
men se bá'zon ko márá.
26 Is liye unhon ne sháh i Asúr ko
yún khabar pahuncháí, ki We gurohen,
jinhen tú ne le jáke Samrún kí bastíon
men basáyá hai, us mulk ke Khudá
ke taríqe se wáqif nahín: chunánchi
us ne un men sher bheje hain, aur
dekh, we unhen pharte hain, is liye ki
us sarzamín ke Khudá ke taríqe ko
jántín nahín.
27 Tab Asúr ke bádsháh ne hukm
kiyá, aur kahá, ki Un káhinon men
se, jinhen tum wahán se yahán le áe
ho, kisí ko wahán le jáo, ki we jáke
wahín rahen, aur wuh unhen us sar-
zamín ke Khudá ke taríqe ká hál
sikhláwe.
28 So un káhinon men se, jinhen
we Samrún se le gaye the, ek áyá, aur
Baitel men rahá: aur us ne unhen
batláyá, ki un ko KHUDÁWAND se
kyúnkar darná cháhiye.
29 Tis par bhí har ek guroh ne
apne apne taur ke ma'búd banáe, aur
un únche makánon men, jo Samrúníon
ne biná kiye the, rakhe, har ek qaum
ne apne apne shahron men, ki jin men
we rahte the.
30 Bábulíon ne Sukkát i Banát
banáe, aur Kútíon ne Naiyirgul, aur
Hamátíon ne Asímá,
31 Aur 'Awáíon ne Nibház aur
Tartáq banáyá, aur Sifrwáimíon ne
apne beton ko Adrammalik ke liye
aur 'Anammalik ke liye, jo un ke
ma'búd the, ág men jaláyá.
32 So we KHUDÁWAND se bhí darte
the, aur unhon ne apne liye kamzát

logon men se leke únche makánon ke káhin banáe: aur we un ke liye únche makánon par ke butkhánon men qurbáníán guzránte the.

33 Yún we Ḳhudáwand se bhí ḍarte the, aur apne ma'búdon kí bhí, un logon ke taur par jo unhen wahán se asír karke le gaye, parastish karte the.

34 So áj ke din tak, we agle dastúr par chalte hain: we Ḳhudáwand se ḍarte nahín, aur un ke qánúnon, aur un kí rasmon aur us shar'a aur hukmon par nahín chalte, jo Ḳhudáwand ne baní Ya'qúb ke liye, jis ká nám us ne Isráel rakhá, muqarrar kiye;

35 Aur jin se Ḳhudáwand ne 'ahd kiyá, aur jinhen tákíd karke kahá, ki Tum gair-ma'búdon se na ḍaro, aur un ke áge sijda na karo, aur un kí parastish na karo, aur na un ke liye qurbáníán guzráno;

36 Balki tum Ḳhudáwand se, jo apní baṛí qúwat se, aur baṛháe húe bázú se, tum ko zamín i Misr se báhar nikál láyá, ḍarte raho, tum usí kí parastish kíjiyo, aur usí ke liye qurbáníán guzrániyo.

37 Aur tum un qánúnon, aur rasmon, aur sharí'aton, aur hukmon ko, jo us ne tumháre liye qalamband kiye, un par muláhaza karke sadá ko hifz kíjiyo; aur tum gair-ma'búdon se mat ḍariyo;

38 Aur us 'ahd ko, jo main ne tum se kiyá hai, tum mat bhúliyo; aur gair-ma'búdon ká khauf mat kíjiyo:

39 Balki tum Ḳhudáwand apne hí Ḳhudá ká khauf kíjiyo; ki wuhí tum ko tumháre sáre dushmanon ke háth se rihái degá.

40 Lekin unhon ne na suná, balki apne agle dastúron par 'amal kiyá.

41 Chunánchi un gurohon ne, aur un ke farzandon ne, aur un ke farzandon ke farzandon ne, Ḳhudáwand ká bhí ḍar rakhá, aur apní khodí húí múraton kí bhí bandagí kí; jis tarah un ke bápdáde 'amal karte the, we bhí áj ke din tak karte hain.

XVIII BA'B.

PAR aisá húá, ki sháh Ailáh ke beṭe Húsí'a kí saltanat ke tísre sál sháh i Yahúdáh A'khaz ká beṭá Hizqiyáh bádsháh húá.

2 Aur jab ki wuh bádsháhat karne lagá, to pachís baras ká thá; aur us ne untís baras Yarúsalam men bádsháhat kí. Us kí má ká nám Abí thá, jo Zakariyáh kí beṭí thí.

3 Us ne apne báp Dáúd ke mánind Ḳhudáwand ke huzúr sab bát men nekokárí kí:

4 ¶ Ki us ne únche makánon ko ḍhá diyá, aur múraton ko toṛá, aur Yasíraton ko káṭ ḍálá; aur us ne pítal ke sámp ko, jo Músá ne banáyá thá, toṛke chaknáchúr kiyá; kyúnki baní Isráel un dinon tak us ke áge khushbúíán jaláte the; aur us ne us ká nám Nahúshtán rakhá.

5 Aur us ne Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá par tawakkul kiyá, aisá ki ba'd us ke Yahúdáh ke sab bádsháhon men waisá ek na húá, aur na us se áge koí húá thá.

6 Wuh Ḳhudáwand se lipṭá rahá, aur us kí pairauí karne se báz na áyá; balki us ne us ke hukmon ko, jo Ḳhudáwand ne Músá ko diye the, hifz kiyá.

7 Aur Ḳhudáwand us ke sáth thá; wuh jidhar ko gayá, kámyáb rahá: aur sháh i Asúr se bágí húá, aur us kí khidmat na kí.

8 Us ne Filistíon ko, 'Azah tak, aur un kí sarhaddon kí intihá tak, nigahbánon ke burj se leke muhkam shahr tak, márá.

9 ¶ Aur aisá húá, ki sháh i Hizqiyáh kí saltanat ke chauthe baras, jo sháh i Isráel Ailáh ke beṭe Húsí'a kí bádsháhat ká sátwán baras thá, sháh i Asúr Salmanazar ne Samrún pár chaṛhái kí, aur us ká muhásara kiyá.

10 Aur tísre sál ke ákhir unhon ne
us ko le liyá: hán, Hizqiyáh kí salta-
nat ke chhathe sál, jo sháh i Isráel
Húsí'a kí bádsháhat ká nauwán baras
hai, Samrún le liyá gayá.
11 Aur sháh i Asúr Isráel ko wahán
se pakarke Asúr ko le gayá, aur unhen
Khalah aur Khábúr men, Jauzán kí
nahr ke kanáre par, Mádí kí bastíon
ke bích rakhá.
12 Yih is liye húá, ki unhon ne
KHUDÁWAND apne Khudá kí bát na
mání, par us ke 'ahd se, aur us sab se,
jo KHUDÁWAND ke bande Músá ne far-
máyá thá, 'udúl kiyá, ki na us kí
sunne, aur na use 'amal men láne ko
cháhte the.
13 ¶ Aur Hizqiyáh bádsháh kí
saltanat ke chaudahwen baras yún
húá, ki Asúr ká bádsháh Sanherib
Yahúdáh ke sab hasín shahron par
charhá, aur us ne unhen le liyá.
14 Tab sháh i Yahúdáh Hizqiyáh
ne sháh i Asúr ko, jo Lakís men thá,
yih kahlá bhejá, ki Mujh se khatá
húí; ab merí taraf se phir já, aur jo
kuchh khiráj ki tú mujh par dharegá,
use main uthá lúngá. So Asúr ke
bádsháh ne tín sau qintár rúpá, aur
tís qintár soná, sháh i Yahúdáh par
muqarrar kiyá.
15 Tab Hizqiyáh ne sárá rúpá, jo
KHUDÁWAND ke ghar, aur sháh ke qasr
ke khazáne men maujúd thá, leke use
diyá.
16 Us waqt Hizqiyáh ne KHUDÁ-
WAND kí haikal ke darwázon ká, aur
sutúnon par ká soná, jo sháh i Yahú-
dáh Hizqiyáh ne lagáyá thá, chhílá,
aur Asúr ke bádsháh ko diyá.
17 ¶ Ba'd us ke sháh i Asúr ne
Tartán, aur Rab-Sáris, aur Rab-Sáqí
ko, Lakís se barí fauj aur bhárí lash-
kar ke sáth bádsháh Hizqiyáh pás
bhejá, ki Yarúsalam par charhái karen.
So we charhe, aur Yarúsalam ko áe. Aur
áke us kund kí nahr par, jo dhobíon ke
maidán kí ráh men hai, khare rahe.
18 Aur jab unhon ne bádsháh ko
pukárá, to Khilqiyáh ká betá Iliyáqím,
jo ghar ká díwán thá, aur Shabnah
mutasaddí, aur A'saf muhásib ká betá
Yúakh, un pás báhar áe.
19 Aur Rab-Sáqí ne unhen kahá,
Tum jáke Hizqiyáh se kaho, ki Bád-
sháh i 'Azím, Asúr ká bádsháh, yún
farmátá hai, ki Wuh kaun sá takya
hai, ki jis par tujhe i'atimád hai?
20 Tú ne jo kahá, (lekin wuh faqat
munh kí bát hai,) ki Mujh men mas-
lahat aur jang kí qúwat maujúd hai.
So ab tú kis par i'atimád rakhtá hai,
ki tú ne mujh se sarkashí kí?
21 Dekh, tujhe Misr ke 'asá par, us
masle húe sarkande par, bharosá hai:
us par to agar koí tek kare, to wuh us
ke háth men garegá aur use chubhegá:
so sháh i Misr Fira'ún un sab ke sáth,
jo us par bharosá rakhte hain, aisá hí
hai.
22 Aur agar tum mujhe kahte ho,
ki Hamárá tawakkul KHUDÁWAND
hamáre Khudá par hai: kyá wuhí
nahín, ki jis ke únche makán, aur jis
ke mazbah, Hizqiyáh ne dúr kar dále,
aur Yahúdáh aur Yarúsalam ko kahá,
Tum Yarúsalam men is mazbah ke áge
parastish karo?
23 Pas mere khudáwand sháh i
Asúr ko girau díjiye, aur main tujhe
do hazár ghore dúngá, basharte ki tú
apní taraf se un par sawáron ko charhá
sake.
24 Is hálat men, tú kyúnkar mere
khudáwand ke kamtarín mulázimon
ke ek sardár ká bhí munh phirá sake,
aur gáríon aur sawáron ke wáste Misr
ká bharosá rakhe?
25 Aur kyá main is makán ke gá-
rat karne ko, KHUDÁWAND ke be-hukm,
charh áyá hún? KHUDÁWAND ne to
mujhe farmáyá, ki Us mulk par charh,
aur use gárat kar.
26 Tab Iliyáqím bin Khilqiyáh, aur
Shabnah, aur Yúakh ne, Rab-Sáqí se
'arz kí, ki Arámí bolí men apne chá-

karon se kalám kíjiye, ki yih bolí ham
samajhte hain; aur un logon ke áge jo
díwár par charhe hain Yahúdí lugat
men ham se báten na kíjiye.
27 Tab Rab-Sáqí ne un se kahá,
Kyá mere khudáwand ne mujh ko tere
khudáwand pás, yá tujh pás, yih báten
kahne ko bhejá hai? kyá us ne mujhe
un logon pás, jo shahrpanáh par baithe
hain, nahín bhejá, ki we tumháre sáth
apní gúh kháwen, aur apná pesháb
píwen?
28 Phir Rab-Sáqí khará húá, aur
Yahúdí lugat men chilláke bolá, aur
yún kahá, Are tum, bádsháh i 'azím,
sháh i Asúr, ká kalám suno:
29 Sháh yún farmátá hai, ki Hiz-
qiyáh tum ko fareb na dene páwe;
kyúnki wuh tumhen us ke háth se
rihái nahín de sakegá.
30 Aur KHUDÁWAND par tawakkul
karne kí bábat us kí na máno, jab
kahtá, ki KHUDÁWAND yaqínan ham
ko rihái degá, aur yih shahr sháh i
Asúr ke háth hawále na kiyá jáwegá.
31 Hizqiyáh kí na suno: ki sháh i
Asúr yún farmátá hai, ki Nazrána deke
mujh se 'ahd karo, aur nikalke mujh
pás áo, aur tab hi tum men se har ek
apne ták, aur har ek apne anjír ke
darakht ká mewa kháwe, aur apne
hauz ká pání píwe:
32 Jab tak ki main áún, aur tum
ko yahán se ek sarzamín men, jo tum-
háre mulk ke mánind hai, le jáún; ki
wuh galla aur mai kí sarzamín hai;
wuh rotí aur tákistán ká mulk hai;
wuh zaitúní tel aur shahd ká mulk hai;
ki tum jío aur na maro: aur Hizqiyáh
kí na suno, jab wuh tum ko targíb
dewe, aur kahe, ki KHUDÁWAND ham
ko rihái degá.
33 Kyá gurohon ke ma'búdon men
se kisí ne bhí apní sarzamín ko Asúr
ke bádsháh ke háth se chhuráyá hai?
34 Hamát aur Arfád ke ma'búd
kahán hain? aur Sirfwáim aur Hen'a
aur 'Iwáh ke ma'búd kahán hain? kyá
unhon ne Samrún ko mere háth se
chhuráyá hai?
35 Un mulkon ke sab ma'búdon ke
darmiyán wuh kaun sá hai, jis ne apná
mulk mere háth se chhuráyá, ki KHU-
DÁWAND bhí Yarúsalam mere háth se
chhuráwegá?
36 Par log chup ho rahe, aur us ke
jawáb men ek bát bhí na kahí: kyúnki
bádsháh ká hukm yún thá, ki Use
jawáb mat do.
37 Aur Khilqiyáh ká betá Iliyáqím,
jo ghar ká díwán thá, aur Shabnah
mutasaddí, aur A'saf muhásib ká betá
Yúakh, apne kapre chák kiye húe,
Hizqiyáh pás áe, aur Rab-Sáqí kí báten
use sunáín.

XIX BA'B.

AUR aisá húá, ki Hizqiyáh bádsháh
ne yih sunke apne kapre pháre,
aur tát orhá, aur KHUDÁWAND ke ghar
men gayá.
2 Aur us ne ghar ke díwán Iliyáqím,
aur Shabnah mutasaddí, aur káhinon
ke buzurgon ko, tát orháke Amús ke
bete Yas'aiyáh nabí pás bhejá.
3 So unhon ne use kahá, Hizqiyáh
yún kahtá hai, ki A'j ká din dukh, aur
malámat, aur kufr ká din hai: kyúnki
larke paidá hone par hain, aur janwáne
ká zor nahín.
4 Sháyad ki KHUDÁWAND terá Khu-
dá Rab-Sáqí kí sab báten sune, jise us
ke sáhib, Asúr ke bádsháh, ne bhejá, ki
zinda Khudá par malámat kare, aur un
báton ke sabab, jo KHUDÁWAND tere
Khudá ne suní hain, ilzám dewe. Pas
tú us baqiya ke wáste, jo chhorá gayá
hai, du'á men áwáz buland kar.
5 Pas, sháh i Hizqiyáh ke mulázim
Yas'aiyáh pás áe.
6 ¶ Aur Yas'aiyáh ne unhen far-
máyá, ki Tum apne áqá se yún kaho,
KHUDÁWAND yún farmátá hai, ki Tú
un báton se, jo tú ne sunín, jinhen sháh
i Asúr ke mulázimon ne kahke merí
takfír kí, hirásán mat ho.
7 Dekh, ki main us par ek jhonká

bhejún̲gá, aur wuh ek afwáh sunke apni mamlukat ko phir jáegá: aur main̲ use usí sarzamín men̲ talwár se marwá ḍálún̲gá.

8 ¶ So Rab-Sáqí phir gayá; aur us ne sháh i Asúr ko Libnah se laṛte páyá, ki use ḳhabar pahunchí thí ki wuh Lakís se kúch kar gayá;

9 Aur wahán̲ jab use Habsh ke bádsháh Tirháqah kí ḳhabar húí, ki dekh, wuh tujh par lashkar-kashí karne átá hai, tab us ne phir elchí bhejkar Hizqiyáh se paigám kiyá, aur kahá,

10 Ki sháh i Yahúdáh Hizqiyáh se kaho, ki Terá Ḳhudá, jis par tú takyá kartá hai, is bát men̲ tujhe fareb na de, ki Yarúsalam sháh i Asúr ke qabze men̲ kiyá na jáegá.

11 Dekh, tú ne suná hai, ki Asúr ke bádsháhon̲ ne sáre mulkon̲ ko kyá kiyá, ki sab ko bilkull gárat kar ḍálá: so kyá tú rihái pá saktá hai?

12 Kyá un gurohon̲ ke ma'búdon̲ ne un ko, ki jinhen̲ mere bápdádon̲ ne halák kiyá, ya'ne Jauzán, aur Harrán, aur Rasaf, aur Tillasár men̲ baní 'Adan ko, chhuṛáyá hai?

13 Hamát ká bádsháh, aur Arfád ká bádsháh, Qarya-Sifrwáim, aur Hen'a, aur 'Iwáh ke bádsháh, kahán̲ hain̲?

14 ¶ So Hizqiyáh ne elchíon̲ ke háth se náma liyá, aur use paṛhá; aur Hizqiyáh uṭhke KHUDÁWAND ke ghar men̲ dáḳhil húá, aur KHUDÁWAND ke áge use khol diyá.

15 Aur Hizqiyáh ne KHUDÁWAND ke áge du'á mángí, aur kahá, Ai KHUDÁWAND, Isráel ke Ḳhudá, jo karúbíon̲ ke darmiyán sukúnat kartá, tú hí akelá zamín kí sárí mamlukaton̲ ká Ḳhudá hai; tú hí ne ásmán o zamín ko paidá kiyá.

16 Ai KHUDÁWAND, kán dhar, aur sun; ai KHUDÁWAND, apní ánkhen̲ khol, aur dekh; aur Sanherib kí un sab báton̲ ko, jis ne is ádmí ko bhejá, tá ki zinda Ḳhudá ko malámat kare, sun le.

17 Sach hai, ai KHUDÁWAND, ki Asúr ke bádsháhon̲ ne logon̲ ko un ke mulkon̲ samet ḳharáb kiyá,

18 Aur un ke ma'búdon̲ ko ág men̲ ḍálá; ki we ḳhudá na the, balki ádmíon̲ kí dastkárí the, lakṛí, aur patthar: so unhon̲ ne unhen̲ faná kiyá.

19 Aur ab, ai KHUDÁWAND, hamáre Ḳhudá, tú ham ko us ke háth se bachá líjiye, tá ki zamín kí sárí bádsháhaten̲ yaqín kar jánen̲, ki tú hí akelá KHUDÁWAND Ḳhudá hai.

20 ¶ Tab Amús ke beṭe Yas'aiyáh ne Hizqiyáh ko kahlá bhejá, ki KHUDÁWAND Isráel ká Ḳhudá yún̲ farmátá hai, ki Tú ne du'á men̲ jo kuchh sháh i Asúr Sanherib kí muḳhálafat men̲ mujh se mángá hai, main̲ ne suná.

21 Yih wuh kalám hai, jo KHUDÁWAND ne us ke haqq men̲ farmáyá; Saihún kí bákira beṭí ne tujh ko haqír jáná, aur tujh par han̲sí; hán̲, Yarúsalam kí beṭí ne tujh par sir dhuná.

22 Tú ne kis ko malámat, aur kis kí tú ne takfír kí? kis par tú ne apní áwáz buland kí, aur ánkhen̲ úpar uṭháín̲? hán̲, Isráel ke Quddús par.

23 Tú ne apne qásidon̲ kí wasátat se KHUDÁWAND ko malámat kí, aur kahá, Main̲ apní be-shumár gáṛion̲ se paháṛon̲ kí únchái par, aur Lubnán kí dámanon̲ par, chaṛh áyá hún̲: aur wahán̲ ke saroon̲ ke únche peṛon̲ aur sanaubar ke ḳhásse daraḳhton̲ ko káṭ ḍálún̲gá, aur us kí sarhaddon̲ ke musáfir-ḳhánon̲ men̲, aur us ke zarkhez maidán ke ban men̲, ghusá chalá jáún̲gá.

24 Main̲ ne khodá, aur gair ká páni piyá, aur main̲ ne apne pánwon̲ ke talwon̲ se ghere húe shahron̲ kí sab nahr nálon̲ ko sukhá ḍálá.

25 Kyá tú bahut din se sun na chuká, ki main̲ hí ne yih kiyá, aur ki qadím zamánon̲ se main̲ hí ne yih banáyá? mere hí intizám se yih húá,

ki tú ghere húe shahron ko gárat karne
aur ḍher kar dene ke liye maujúd
rahá.
26 So wahán ke basnewále kamzor
húe, aur ghabrá gaye, aur sharminda
húe; we aise the, jaise ki maidán kí
ghás yá sabzí, yá jaise ki chhaton par
kí ghás jo pukhta hone se peshtar
súkh játí hai.
27 Main terá ṭhikáná, aur terá
báhar jáná, aur andar áná, aur terí
khafagí, jo mujh par húi, jántá hún.
28 Pas is liye ki tere qahr kí, jo tú
ne mujh par kiyá, aur tere hangáme
kí, khabar mere kánon tak pahunchí,
so main apná kánṭá terí nák men
márúngá, aur apní lagám tere labon ke
darmiyán dúngá; aur tú jis ráh se
áyá hai, main tujhe usí ráh se pher-
úngá.
29 Ab tere liye yihí nishán hai, kí
tum is baras we chízen, jo azkhud
ugtí hain, kháoge, aur dúsre sál bhi
wuhí chízen jo un se paidá hon; aur
tísre sál tum booge, aur káṭoge, aur
tákistán lagáoge, aur us ke phal
kháoge.
30 Aur wuh baqíya, jo Yahúdáh ke
gharáne se bach rahá, phir níche jaṛ
pakṛegá, aur úpar phalegá.
31 Ki ek baqíya Yarúsalam se, aur
we jo bach rahe hain, koh i Saihún se,
khurúj karenge; KHUDÁWAND kí gai-
yúrí aisá karegí.
32 So KHUDÁWAND sháh i Asúr ke
haqq men yún farmátá hai, ki Wuh
is shahr men dákhil na hogá, na yahán
tír chaláwegá, na sipar pakaṛke us ke
sámhne áwegá, aur na us ke muqábil
damdama bándhegá;
33 Balki jis ráh se wuh áyá, usí ráh
se phir jáegá; aur is shahr men dákhil
na hogá, KHUDÁWAND farmátá hai;
34 Ki main apne liye, aur apne
bande Dáúd ke liye, is shahr ke ba-
cháne ke wáste us kí pushtí karúngá.
35 ¶ So usí rát ko aisá húá, ki
KHUDÁWAND ke firishte ne nikalke
Asúr kí lashkargáh men ek lákh
pachásí hazár ádmí ján se máre: we jo
subh sawere uṭhe, to dekho, ki we sab
mare paṛe the.
36 Tab sháh i Sanherib ne kúch
kiyá, aur chalá gayá, aur phir gayá,
aur Nínawáh men á rahá.
37 Aur aisá húá, ki jis waqt wuh
apne ma'búd Nisrúk ke ghar men pújá
kartá thá, us waqt Adrammalik aur
Sárazar us ke beṭon ne use talwár se
qatl kiyá: aur we khud bhágke Arárát
kí sarzamín ko gaye. Aur Asar-
Haddún, us ká beṭá, us kí jagah
bádsháh húá.

XX BA'B.

UNHI'N dinon men Hizqiyáh ko
maut kí bímárí húí. Tab Amús
ká beṭá Yas'aiyáh us pás áyá, aur use
kahá, KHUDÁWAND yún farmátá hai, ki
Tú apne ghar kí bábat wasíyat kar;
is liye ki tú mar jáegá, aur na jíegá.
2 Tab Hizqiyáh ne apná munh
díwár kí taraf kiyá, aur KHUDÁWAND
se du'á mángí, aur kahá:
3 Ai KHUDÁWAND, main tujh se
minnat kartá, ki ab yád farmáiye, ki
main kyúnkar rástí aur dil ke kámil
shauq se tere áge chaltá phirtá rahá,
aur jo terí nigáh men achchhá thá,
wuhí main ne kiyá. Aur Hizqiyáh
zár zár royá.
4 Aur peshtar us ke ki Yas'aiyáh
ghar ke darmiyání sahn men nikle,
aisá húá, ki KHUDÁWAND ká kalám us
par názil húá, aur us ne kahá,
5 Tú phir já, aur Hizqiyáh ko, jo
mere logon ká sardár hai, kah, ki
KHUDÁWAND tere báp Dáúd ká Khudá
yún farmátá hai, ki Main ne terí du'á
suní, aur main ne tere ánsúon ko
dekhá: dekh, main tujhe shifá dúngá,
aur tísre din tú KHUDÁWAND ke ghar
men chaṛh áwegá.
6 Aur main terí 'umr pandrah
baras baṛháúngá, aur main tujh ko,
aur is shahr ko, Asúr ke bádsháh ke
háth se rihái dúngá, áur apne liye, aur

apne bande Dáúd ke liye, is shahr kí
pushtí karúṉgá.
7 Aur Yas'aiyáh ne kahá, Anjír kí
ṭikiyá lo: so unhoṉ ne lí, aur use us
phoṛe par rakhá, aur wuh changá ho
gayá.
8 ¶ Tab Hizqiyáh ne Yas'aiyáh se
kahá, Us kí kyá nisháni hai, kí Ḳhu-
dáwand mujhe sihhat bakhshegá, aur
maiṉ tísre din Ḳhudáwand ke ghar
chaṛh jáúṉgá?
9 Yas'aiyáh bolá, Ḳhudáwand kí
taraf se us ká nishán jo Ḳhudáwand
apne wa'da ko púrá karegá tere liye
yih hai, ki sáya yá das darje áge ko
jáwe, yá das darje píchhe ko phir
jáwe?
10 Tab Hizqiyáh ne jawáb diyá,
Yih to chhoṭí bát hai, ki sáya das
darje áge ko jáwe; so yúṉ nahíṉ, balki
aisá ho, ki sáya das darje píchhe ko
phir jáwe.
11 Tab Yas'aiyáh nabí ne Ḳhudá-
wand se du'á mángí: so us ne sáye ko
A'khaz kí dhúp-gharí meṉ das darje
píchhe phiráyá, un darjoṉ meṉ ki jin
se ḍhal gayá thá.
12 ¶ Us waqt sháh i Bábul Barú-
dak-Baladán bin Baladán ne náma aur
hadya Hizqiyáh ko bhejá: ki us ne
suná thá, ki Hizqiyáh bímár húá thá.
13 So Hizqiyáh ne un kí báteṉ
sunín; aur us ne apná sárá ghar aur
us kí nafís chízeṉ, rúpá, aur soná, aur
masálih, aur qímatí 'itr, aur apná
silah-ḳhána, aur har ek chíz jo us ke
ḳhazáne meṉ pái gayíṉ, un ko dikh-
láíṉ: aur us ke ghar meṉ, us kí sári
mamlukat meṉ, aisí koí chíz na thí, jo
Hizqiyáh ne un ko na dikhlái ho.
14 ¶ Tab Yas'aiyáh nabí Hizqiyáh
bádsháh pás áyá, aur use kahá, ki Un
logoṉ ne kyá kahá? aur ye kaháṉ se
tujh pás áe? Hizqiyáh ne kahá, Ye
ba'íd mulk se, Bábul hí se, mujh pás
áe haiṉ.
15 Phir us ne púchhá, Unhoṉ ne
tere ghar meṉ kyá dekhá? Hizqiyáh
bolá, Unhoṉ ne sab, jo kuchh ki mere
ghar meṉ hai, dekhá; mere ḳhazáne
meṉ aisi koí chíz na rahí, jo maiṉ ne
unheṉ na dikhláí.
16 Tab Yas'aíyáh ne Hizqíyáh se
kahá, Ḳhudáwand ká kalám sun.
17 Dekh, we din áte haiṉ, ki sab jo
kuchh tere ghar meṉ hai, aur jo kuchh
ki tere bápdádoṉ ne áj ke din tak jam'a
kar rakhá hai, sab Bábul ko le jáeṉge;
kuchh báqí na rahegá, Ḳhudáwand
farmátá hai.
18 Aur tere beṭoṉ meṉ se, jo tujh
se nikleṉge, aur tere hí nutfe se paidá
hoṉge, asír ho jáeṉge; aur we sháh i
Bábul ke mahalloṉ meṉ ḳhwájasará
hoṉge.
19 Hizqiyáh ne Yas'aíyáh se kahá,
Ḳhudáwand ká kalám, jo tú ne kahá
hai, bhalá hai. Phir us ne kahá, Kyá
bhalá nahíṉ, agar mere jíne tak amn
aur amán rahe?
20 ¶ Hizqiyáh ká báqí ahwál, aur
us kí qúwat ká zikr, ki kyúṉkar us ne
kuṇḍ aur táláb banáyá, aur shahr
meṉ nahr láyá, kyá sháhán i Yahúdáh
kí tawáríkh meṉ likhá húá nahíṉ hai?
21 Aur Hizqiyáh ne apne bápdádoṉ
meṉ shámil hoke áram kiyá: aur us
ká beṭá Munassí us kí jagah bádsháh
húá.

XXI BA'B.

JAB Munassí bádsháh húá, to wuh
bárah baras ká thá: us ne pach-
pan baras Yarúsalam meṉ bádsháhat
kí. Us kí má ká nám Hifzibáh thá.
2 Us ne un qaumoṉ ke nafratí kám
ke muwáfiq, jinheṉ Ḳhudáwand ne
baní Isráel ke áge se daf'a kiyá, Ḳhu-
dáwand ke huzúr badí kí.
3 Kyúṉki us ne un únche makán-
oṉ ko, jinheṉ us ke báp Hizqiyáh ne
ḍháyá thá, phir biná kiyá; aur Ba'al
ke liye mazbah uṭháe, aur Yasírat
banái, jis tarah se ki sháh i Isráel
Akhiab ne kiyá thá; aur ásmán kí sárí
fauj kí parastish kí, aur un kí bandagí
kí.

4 Aur us ne Khudáwand ke us ghar men, jis kí bábat Khudáwand ne farmáyá thá, ki main Yarúsalam men apná nám rakhúngá, mazbah banáe.
5 Aur us ne ásmán kí sárí fauj ke liye mazbah Khudáwand ke ghar ke donon sahnon men biná kiye.
6 Aur us ne apne bete ko ág men guzárá, aur sa'aton ko máná, aur jádúgarí kí, aur dewon aur afsúngaron se yárí kí; us ne Khudáwand ke áge us ko gussa diláne ke liye barí sharárat kí.
7 Aur us ne Yasírat kí múrat ko, jo us ne banáí, us ghar men nasb kiyá, jis kí bábat Khudáwand ne Dáúd ko, aur us ke bete Sulaimán ko, kahá thá, ki Isí ghar men, aur Yarúsalam men, jise main ne baní Isráel ke sáre firqon men se chun liyá hai, main apná nám abad tak rakhúngá:
8 Aur main baní Isráel ke pánwon ko is sarzamín se, jo main ne un ke bápdádon ko 'ináyat kí hai, kabhí na talwáúngá, magar is shart par, ki we un báton ko, jo main ne unhen farmáín, aur us sab sharí'at ko, jo mere bande Músá ne un par jatá dí thí, 'amal men láwen.
9 Par we shanawá na húe: aur Munassí ne unhen yahán tak bhatkáyá, ki unhon ne un gurohon kí nisbat, jinhen Khudáwand ne baní Isráel ke sámhne nábúd kiyá, ziyáda badkárí kí.
10 ¶ Chunánchi Khudáwand ne apne bandon nabíon kí ma'rifat se farmáyá;
11 Is liye ki sháh i Yahúdáh Munassí ne nafratí kám kiye, aur Amúríon kí nisbat, jo us se peshtar the, badtar 'amal kiye, aur Yahúdáh se bhí apne buton ke sabab gunáh karwáe:
12 Isí liye Khudáwand Isráel ke Khudá ne yún farmáyá, Dekho, main Yarúsalam aur Yahúdáh par aisí balá bhejtá hún, ki us kí khabar jis ke kán tak pahunchegí, us ke donon kán jhanjhaná uthenge.
13 Aur main Yarúsalam par Samrún kí rassí, aur Akhiab ke gharáne ká sáhul, us par dálúngá; aur main Yarúsalam ko yún sáf karúngá, jis tarah koí thálí ko sáf kare, jo ki sáf bhí kare aur ultá bhí dewe.
14 Aur main apní mírás ke báqí logon ko tark karúngá, aur unhen un ke dushmanon ke háthon men hawála karúngá; aur we apne dushmanon ke liye shikár aur lút honge:
15 Kyúnki unhon ne mere huzúr badí kí; aur jis din se un ke bápdáde Misr se nikle, áj ke din tak, unhon ne mujhe gussa diláyá kiyá.
16 'Aláwa us ke, Munassí ne, us gunáh ke siwá, ki us ne Yahúdáh ko gumráh karke Khudáwand ke huzúr us se badkárián karwáin, yahán tak be-gunáhon ke khún kiye, ki Yarúsalam is sire se leke us sire tak bhar gayá.
17 ¶ Ab Munassí ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, aur yih ki us ne kaisá gunáh kiyá, so kyá wuh baní Yahúdáh ke bádsháhon kí tawáríkh kí kitáb men likhá húá nahín?
18 Aur Munassí ne apne bápdádon ke darmiyán árám kiyá, aur apne ghar ke bág men, jo 'Uzzá ká bág hai, gárá gayá: aur us ká betá Amún us kí jagah bádsháh húá.
19 Aur Amún, jab takht par baithá, to báís baras ká thá. Us ne Yarúsalam men do baras bádsháhat kí. Us kí má ká nám Musallimat thá, jo Harús Yutbahí kí betí thí.
20 Aur jaisá us ke báp Munassí ne kiyá, us ne bhí Khudáwand ke huzúr badí kí.
21 Aur wuh apne báp kí sárí ráhon par chalá, aur us ke báp ne jin buton kí bandagí aur parastish kí, us ne bhí un kí bandagí kí.
22 Aur us ne Khudáwand apne

bápdádon ke Khudá ko tark kiyá, aur
Khudáwand kí ráh par na chalá.
23 ¶ A'khir ko, Amún ke khádimon
ne us ke barkhiláf bandish bándhí,
aur bádsháh ko us ke qasr men qatl
kiyá.
24 Aur mulk kí ra'aiyat ne un sab
ko qatl kiyá, ki jinhon ne Amún bád-
sháh ke barkhiláf bandish bándhí thí.
Aur mulk ke logon ne us ke bete
Yúsiyáh ko us kí jagah bádsháh kiyá.
25 Aur Amún ke báqí a'amál, jo
us ne kiye, so kyá Yahúdáh ke bád-
sháhon kí tawáríkh kí kitáb men
likhe húe nahín hain?
26 Aur wuh apne gor men 'Uzzá
ke bág ke darmiyán gárá gayá: aur
us ká betá Yúsiyáh us kí jagah bád-
sháh húá.

XXII BA'B.

JAB Yúsiyáh takht par baithá, to
áth baras ká thá; us ne iktís
baras Yarúsalam men saltanat kí. Us
kí má ká nám Jadídah thá, jo Busqatí
'Adáyáh kí betí thí.
2 Us ne we kám kiye, jo Khudá-
wand kí nigáh men bhale the, aur
apne báp Dáúd kí sárí ráhon par chalá,
aur dahne yá báen mutlaq na murá.
3 ¶ Aur Yúsiyáh bádsháh kí sal-
tanat ke athárahwen baras aisá húá,
ki bádsháh ne Sáfan bin Asaliyáh bin
Masullám kátib ko yún kahke Khu-
dáwand ke ghar ko bhejá;
4 Ki tú Khilqiyáh sardár káhin pás
já, aur use kah, ki Us chándí ká, jo
Khudáwand ke ghar men láí játí hai,
aur jise darbánon ne logon se leke
jam'a kiyá hai, hisáb kar.
5 Aur wuh mublag un kárguzáron
ko, jo Khudáwand ke ghar ke nigah-
bán hain, dewe, ki we use un kárígaron
ko, jo Khudáwand ke ghar men kám
karte hain, den, ki ghar ke daráron kí
marammat howe;
6 Ya'ne barhaíon, aur mi'amáron,
aur sang-taráshon ko, aur lakríon aur
taráshe húe pattharon ke mol lene ko,
ki ghar kí marammat ho.
7 Lekin wuh naqdí, jo un ke háth
men dí játí thí, kabhú us ká hisáb un
se liyá na játá thá, is liye ki we
amánatdárí se kám karte the.
8 ¶ Aur sardár káhin Khilqiyáh
ne Sáfan kátib ko kahá, Main ne
Khudáwand ke ghar men Tauret kí
kitáb páí hai. Aur Khilqiyáh ne wuh
kitáb Sáfan ko dí, so us ne parhí.
9 Aur Sáfan kátib bádsháh pás áyá,
aur bádsháh ko khabar dí, ki Tere
khádimon ne wuh naqdí, jo ghar men
maujúd thí, jam'a kí, aur un kárgu-
záron ke háth men supurd kí, jo Khu-
dáwand ke ghar ke nigahbán hain.
10 Ab Sáfan kátib ne bádsháh par
záhir karke us se kahá, ki Khilqiyáh
káhin ne mujhe yih kitáb dí. Aur
Sáfan ne use bádsháh ke huzúr parhá.
11 Aur aisá húá, ki jab bádsháh ne
Tauret kí kitáb kí báten sunín, to
apne kapre pháre;
12 Aur Khilqiyáh káhin, aur Sáfan
ke bete Akhiqám, aur Míkáyáh ke
bete 'Akbúr, aur Sáfan kátib, aur
'Asáyáh ko, jo sháh ká mulázim thá,
farmáyá, ki
13 Tum jáo, aur merí, aur sab logon
kí, aur sáre Yahúdáh kí bábat Khu-
dáwand se púchho, ki Is kitáb men,
jo milí, ye kaisí báten hain? ki Khu-
dáwand ká gussa ham par nipat
bharká hai, ki hamáre bápdádon ne is
kitáb kí báton par kán na lagáyá, aur
jo kuchh us men likhá hai us ke
mutábiq kuchh na kiyá.
14 Tab Khilqiyáh káhin, aur Akhi-
qám, aur 'Akbúr, aur Sáfan, aur
'Asáyáh, Khuldah nabiya pás gaye,
jo toshakhána ke dároga Salúm bin
Tiqwah bin Kharkhas kí jorú thí;
(ki wuh Yarúsalam ke bích Mishnah
náme mahalle men rahtí thí;) so
unhon ne us se báten kín.
15 ¶ Tab us ne unhen kahá, Khu-
dáwand Isráel ká Khudá yún farmátá

hai, ki Tum us shaḳhs se, jis ne tum-
hen mujh pás bhejá hai, kaho,
16 Ki Ḳhudáwand yún farmátá
hai, Main un sab báton ke mutábiq,
jinhen sháh i Yahúdáh ne kitáb men
paṛhá hai, is maqám par, aur un par,
jo is maqám men rahte hain, balá názil
karúngá:
17 Kyúnki unhon ne mujhe tark
kiyá, aur gair-ma'búdon ke áge ḳhush-
búíán jaláín, tá ki apne háthon ke sáre
kámon se mujhe gussa diláwen: so
merá qahr is maqám par bhaṛkegá, aur
ṭhanḍá na hogá.
18 Lekin sháh i Yahúdáh ko, jis
ne tum ko bhejá, ki Ḳhudáwand se
suwál karo, so tum use kahiyo, ki
Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá yún
kahtá hai, ki In báton kí bábat, jo tú
ne sunín;
19 Is liye ki terá dil narm hai, aur
jab tú ne wuh bát suní, jo main ne is
maqám ke aur us ke báshindon ke
haqq men kahí, ki we ek wírána aur
la'natí bhí honge, tú ne Ḳhudáwand
ke áge 'ájizí kí, aur apne kapṛe pháṛe,
aur mere áge royá; so main ne bhí terí
suní, Ḳhudáwand farmátá hai.
20 Is liye dekh, main tujhe tere báp-
dádon ke sáth shámil karúngá, aur tú
apne gor men salámatí se utár diyá
jáegá; aur sárí áfat ko, jo mere hukm
se is maqám par názil hogí, terí ánkhen
na dekhengí. So we yih ḳhabar bád-
sháh pás láe.

XXIII BA'B.

SO bádsháh ne log bheje, aur un-
hon ne Yahúdáh aur Yarúsalam
ke sáre buzurgon ko us ke pás jam'a
kiyá.
2 Aur bádsháh Ḳhudáwand ke ghar
par chaṛh gayá; aur us ke sáth Yahú-
dáh ke sáre log, aur Yarúsalam ke sáre
báshinde, aur káhin, aur nabí, aur sab
chhoṭe baṛe log the; aur us ne 'ahd
kí sárí báten us kitáb kí, jo Ḳhudá-
wand ke ghar men milí thí, unhen
paṛh sunáín.
3 ¶ Aur bádsháh sutún se lagke
khaṛá húá, aur Ḳhudáwand ke áge
'ahd kiyá, ki Ḳhudáwand kí pairauí
kare, aur us ke hukmon, aur us kí
shahádaton, aur us ke qánúnon ko, apne
sáre dil aur sárí ján se hifz kare; aur
is 'ahd kí báton par, jo is kitáb men
likhí hain, 'amal kare. Aur sáre log
us 'ahd par qáim húe.
4 Phir bádsháh ne sardár káhin
Khilqiyáh ko, aur un káhinon ko, jo
dúsre darje men the, aur darbánon ko,
hukm kiyá, ki sáre bartan, jo Ba'al,
aur Yasírat, aur ásmán kí sárí fauj ke
liye banáe the, Ḳhudáwand kí haikal
se báhar nikálen; aur us ne Yarúsalam
se báhar hoke Qidrún ke ás pás ke
kheton men unhen jalá diyá, aur un
kí rákh Baitel ko pahuncháí:
5 Aur un butparast káhinon ko,
jinhen sháhán i Yahúdáh ne muqarrar
kiyá thá, ki únche makánon par Yahú-
dáh kí bastíon men, aur un makánon
men, jo Yarúsalam ke gird o pesh the,
ḳhushbúíán jaláyá karen, un sab samet,
jo Ba'al, aur Súraj, aur Chánd, aur
Rás-Chakr, aur ásmán ke sáre lashkar,
ke liye ḳhushbúíán jaláte the, mauqúf
kiyá.
6 Aur us ne Yasírat ko Ḳhudáwand
ke ghar se Yarúsalam ke báhar Qidrún
nahr ke maidán men nikalwáyá, aur
use wádí i Qidrún men jalá diyá, aur
raundke gard kar diyá, aur us gard
ko 'awámm logon kí goron par phenk
diyá.
7 Aur gánḍúon ke gharon ko, jo
Ḳhudáwand ke ghar se mile húe the,
jin men randíán Yasírat ke liye parde
bintíán thín, ḍhá diyá.
8 Aur us ne Yahúdáh ke sab shahr-
on se káhinon ko faráham kiyá, aur un
sab únche makánon men, jin men
káhin ḳhushbúíán jaláte the, Jib'a se
Biarsab'a tak, najásat ḍalwáí; aur us
ne un únche makánon ko, jo shahr ke
názim Yashú' ke darwáze kí darámad
ke báen háth ko the, girá diyá.

9 Par únche makánon̲ ke káhin Ya-
rúsalam men̲ Ḳhudáwand ke mazbah
pás na áte the, lekin we fatírí roṭí apne
bháíon̲ ke sáth khá lete the.
10 Aur us ne Túfat par, jo Baní Hin-
núm kí wádí men̲ hai, najásat phink-
wáí, tá ki koí Molik ke liye apne beṭe
beṭí ko ág ke darmiyán na guzáre.
11 Aur un ghoṛon̲ ko, jo Yahúdáh
ke bádsháhon̲ ne súraj kí nazr kiye
the, Ḳhudáwand ke ghar ke ástáne
ke barábar, aur Nátan-Malik ḳhwá-
jasará ke dálán ke nazdík, jo shahr kí
nawáhí men̲ thá, nikálá, aur súráj kí
gáṛíon̲ ko ág se jalá diyá.
12 Aur un mazbahon̲ ko, jo A'ḳhaz
ke báláḳháne kí chhat par the, jinhen̲
sháhán i Yahúdáh ne biná kiyá thá,
aur un mazbahon̲ ko, jinhen̲ Munassí
ne Ḳhudáwand ke ghar ke do sahnon̲
men̲ biná kiyá thá, bádsháh ne ḍhá
diyá, aur wahán̲ se dauṛke un ke
ḳhák ko wádí i Qidrún men̲ phinkwá
diyá.
13 Aur bádsháh ne un únche ma-
kánon̲ par, jo Yarúsalam ke muqábil
Koh i Halákat kí dahní taraf the,
jinhen̲ sháh i Isráel Sulaimán ne Sai-
dáníon̲ kí nafratí 'Istárát, aur Moábíon̲
ke nafratí Kamús, aur baní 'Ammún
ke nafratí Milkum ke liye banáyá thá,
najásat ḍalwáí.
14 Aur buton̲ ko chaknáchúr kiyá,
aur Yasíraton̲ ko káṭ ḍálá, aur un kí
jagah men̲ murdon̲ kí haḍḍíán̲ bhar
dín̲.
15 ¶ Us ke siwá us ne Baitel ke
mazbah ko, aur us únche makán ko,
jise Nabát ke beṭe Yarubi'ám Isráelíon̲
ke gumráh karnewále ne banáyá thá,
wuhí mazbah, aur wuhí únchá makán,
donon̲ ko, us ne ḍhá diyá, aur us únche
makán men̲ ág lagá dí, aur raundte
raundte use ḳhák kar diyá, aur Yasí-
rat ko jaláyá.
16 Aur jab Yúsiyáh ne mun̲h phe-
rá, us ne pahár par qabren̲ dekhín̲;
to us ne log bhejke un qabron̲ men̲
kí haḍḍíán̲ nikalwáín̲, aur mazbah
par jaláín̲, aur un par najásat ḍálí,
Ḳhudáwand ke us kalám ke mutá-
biq, jise mard i Ḳhudá ne pukárke
kahá thá, jis ne un báton̲ kí munádí
kí thí.
17 Phir us ne púchhá, Yih yádgárí
ká patthar kyá hai, jise main̲ dekhtá
hún̲? So shahr ke logon̲ ne use kahá,
Yih us mard i Ḳhudá kí gor hai, jis ne
Yahúdáh se ákar un kámon̲ kí, jo tú
ne Baitel ke mazbah se kiye, pukárke
ḳhabar dí:
18 Tab us ne kahá, Use rahne do;
koí us kí haḍḍíon̲ ko na sarkáwe. So
unhon̲ ne us kí haḍḍíán̲ us nabí kí
haḍḍíon̲ ke sáth, jo Samrún se áyá thá,
rahne dín̲.
19 Aur Yúsiyáh ne un sab gharon̲
ko, jo únche makánon̲ par Samrún kí
bastíon̲ men̲ the, jinhen̲ Isráelí bád-
sháhon̲ ne biná kiyá, tá ki Ḳhudá-
wand ko gussawar kare, ḍhá diyá;
chunánchi sab, jo kuchh ki us ne Bai-
tel men̲ kiyá thá, un ko bhí kiyá.
20 Aur únche makánon̲ ke sab
káhinon̲ ko, jo wahán̲ the, us ne maz-
bahon̲ par zabh kiyá, aur ádmíon̲ kí
haḍḍíán̲ un par jaláín̲, aur Yarúsalam
ko phirá.
21 ¶ Aur bádsháh ne sáre logon̲
ko hukm kiyá, aur kahá, ki Ḳhudá-
wand apne Ḳhudá ke liye fasah kí
'íd karo, jaisá ki is 'ahd kí kitáb men̲
likhá hai.
22 Aur yaqínan qázíon̲ ke zamáne
se leke jo Isráelíon̲ kí 'adálat karte
the, Isráel ke bádsháhon̲ ke sab din,
aur Yahúdáh ke bádsháhon̲ ke za-
máne tak, aisí 'íd i fasah kabhí na húí
thí,
23 Jaisí Yúsiyáh bádsháh ke aṭhá-
rahwen̲ baras men̲ thí, ki usí men̲
Yarúsalam ke bích Ḳhudáwand ke
liye 'íd i fasah húí.
24 ¶ Siwá us ke, un ko bhí, jo
dewon̲ se yárí, aur afsúngarí karte the,
aur múraton̲, aur buton̲, aur sab na-

ratí chízon ko, jo mulk i Yahúdáh
aur Yarúsalam men nazar átí thín,
Yúsiyáh ne daf'a kar diyá, tá ki wuh
sharí'at kí we báten jo us kitáb men,
jise Khilqiyáh káhin ne KHUDÁWAND
ke ghar men páyá thá, likhí thín, púrí
kare.
25 So us kí mánind na agle zamáne
men aisá koí bádsháh húá, jo apne sáre
dil, aur apní sárí ján, aur apne sáre
zor se Músá kí sárí sharí'at ke mutá-
biq KHUDÁWAND kí taraf mutawajjih
húá; aur na ba'd us ke koí us ke má-
nind barpá húá.
26 ¶ Báwujúd us ke, KHUDÁWAND
apne sakht o shadíd qahr se, ki jis se
us ká gazab baní Yahúdáh par bharká
thá, un sárí gazab-angez badkárion ke
sabab, jin se Munassí ne use nipat
ázurda kiyá thá, na phirá.
27 Aur KHUDÁWAND ne farmáyá,
ki Main Yahúdáh ko bhí apní ánkhon
ke sámhne se us tarah dúr karúngá,
jis tarah se ki Isráel ko dúr kiyá; aur
main is shahr Yarúsalam ko, jise main
ne barguzída kiyá, aur is ghar ko, jis kí
bábat main ne kahá, ki Merá nám
wahín hogá, mardúd karúngá.
28 Aur Yúsiyáh ká báqí ahwál, aur
sab jo kuchh ki us ne kiyá, so kyá wuh
Yahúdáh ke bádsháhon kí tawáríkh kí
kitáb men likhá húá nahín hai?
29 ¶ Us ke aiyám men sháh i
Misr Fira'ún-Nikoh Furát kí samt ko
Asúr ke bádsháh par charhá, aur
Yúsiyáh bádsháh us ká sámhná karne
ko niklá; aur Majiddo men, jis waqt
us ká muqábala húá, to us ne use már
dálá.
30 Aur us ke mulázim us kí lásh
ko ek gárí men dálke Majiddo se
Yarúsalam men le gaye, aur us ko usí
kí qabr men gárá. Aur ahl i mamlu-
kat ne Yúsiyáh ke bete Yahúakhaz
ko leke use mamsúh kiyá, aur us ke
báp kí jagah use bádsháh kiyá.
31 ¶ Aur Yahúakhaz, jis waqt ki
bádsháh húá, us waqt teís baras ká
thá: us ne Yarúsalam men tín ma-
híne bádsháhat kí. Us kí má ká nám
Hamútal thá, jo Libnáh ke rahnewále
Yaramiyáh kí betí thí.
32 Aur us ne us sab kí mánind, jo
us ke bápdádon ne kiyá, KHUDÁWAND
ke huzúr badí kí.
33 Aur Fira'ún-Nikoh ne use Rib-
lah men, jo zamín i Hamát hai, zanjír
se band kiyá; tá ki wuh Yarúsalam
men saltanat na kare: aur ahl i mam-
lukat par sau qintár rúpá, aur ek
qintár soná, khiráj muqarrar kiyá.
34 Aur Fira'ún-Nikoh ne Yúsiyáh
ke bete Iliyáqím ko us ke báp Yúsiyáh
kí jagah bádsháh kiyá; aur us ká
nám badalke Yahúyaqím rakhá, aur
Yahúakhaz ko le gayá: so wuh Misr
men pahunchke wahán mar gayá.
35 Aur Yahúyaqím ne rúpá aur
soná Fira'ún ko pahuncháyá; magar
Fira'ún ke hukm ke mutábiq rúpá
dene ke liye us ne mamlukat par khi-
ráj muqarrar kiyá: har ek se, jo us
mamlukat ká thá, us khiráj ke mu-
wáfiq jitná us par átá thá, rúpá soná
liyá, tá ki Fira'ún ko dewe.
36 ¶ Aur Yahúyaqím, jis din takht
par baithá, pachís baras ká thá; us ne
Yarúsalam men gyárah baras saltanat
kí. Us kí má ká nám Zabúdah thá,
jo Rúmáh ke Fidáyáh kí betí thí.
37 Us ne bhí us sab kí mánind, jo
us ke bápdádon ne kiyá, KHUDÁWAND
ke huzúr badí kí.

XXIV BA'B.

US ke aiyám men Bábul ká bád-
sháh Nabúkadnazar charh áyá,
aur Yahúyaqím tín baras tak us ká
tábi' rahá; tab wuh us se phir gayá,
aur sarkashí kí.
2 Aur KHUDÁWAND ne Kasdíon kí
faujen, aur Arám kí faujen, aur Moáb
kí faujen, aur baní 'Ammún kí faujen,
us par bhejín, aur Yahúdáh par bhí
bhejín, tá ki use halák karen, jaisá ki
KHUDÁWAND ne apne bandon nabíon
kí ma'rifat se farmáyá thá.

3 Yaqínan Ḳhudáwand hí ke hukm se Yahúdáh par yih sab kuchh húá, tá ki unheṉ apne huzúr se dúr kare, Munassí ke sáre gunáhoṉ ke bá'is, mutábiq us sab ke jo us ne kiyá;

4 Aur un sáre be-gunáhoṉ ke ḳhún ke sabab, jise Munassí ne bahá diyá; kyúṉki Munassí ne be-gunáhoṉ ke ḳhún se Yarúsalam ko aisá bhar diyá thá, ki Ḳhudáwand ne na cháhá, ki use mu'áf kare.

5 ¶ Aur Yahúyaqím ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá Yahúdáh ke bádsháhoṉ kí tawáríḳh kí kitáb meṉ likhá húá nahíṉ hai?

6 Aur Yahúyaqím apne bápdádoṉ meṉ shámil hoke so rahá: aur Yahúyakín us ká beṭá us kí jagah bádsháh húá.

7 Ba'd us ke sháh i Misr kabhí phir apní mamlukat se báhar na gayá, is liye ki sháh i Bábul ne Misr kí nahr se leke nahr i Furát tak sárí zamín par, jitní sháh i Misr kí thí, 'amal kar liyá.

8 ¶ Aur Yahúyakín, jab taḳht par baiṭhá, tab aṭhárah baras ká thá, aur Yarúsalam meṉ us ne tín mahíne bádsháhat kí. Us kí má ká nám Nahúshtá thá, jo Yarúsalamí Ilnátan kí beṭí thí.

9 Us ne, us sab kí mánind jo us ke báp ne kiyá thá, Ḳhudáwand ke huzúr badí kí.

10 ¶ Us waqt sháh i Bábul Nabúkadnazar ke ḳhádim Yarúsalam par chaṛhe, aur shahr ko gher liyá.

11 Aur sháh i Bábul Nabúkadnazar ne bhí shahr par lashkarkashí kí, aur us ke ḳhádimoṉ ne us ká muhásara kiyá.

12 Tab sháh i Yahúdáh Yahúyakín apní má, aur apne ḳhawáss, aur apne amíroṉ, aur apne ḳhwájasaráoṉ samet, shahr se nikalke sháh i Bábul pás gayá: aur sháh i Bábul ne apní saltanat ke áṭhweṉ baras use pakaṛ liyá.

13 Aur Ḳhudáwand ke ghar ká sárá ḳhazána, aur wuh ḳhazána jo sháh ke qasr meṉ thá, báhar nikálke le gayá, aur un sáre sunahle bartanoṉ ko bhí, jo sháh i Isráel Sulaimán ne Ḳhudáwand ke ghar ke liye banáe the, us kalám ke mutábiq jo Ḳhudáwand ne farmáyá thá, lúṭ le gayá.

14 Aur sáre Yarúsalam ko, aur sab amíroṉ, aur sab jangí baháduroṉ ko, jo das hazár ádmí the, aur sáre peshawáloṉ aur lohároṉ ko, asír karke le gayá: so wahán mulk ke kangáloṉ ke siwá koí báqí na rahá.

15 Aur Yahúyakín ko, aur bádsháh kí má ko, aur bádsháh kí jorúoṉ ko, aur us ke ḳhwájasaráoṉ ko, aur mulk ke baháduroṉ ko, asír karke Yarúsalam meṉ se Bábul meṉ le gayá.

16 Aur sáre baháduroṉ ko, jo sát hazár jáwán the, aur ahl i pesha aur lohároṉ ko, jo ek hazár the, garaz, un sab ko, jo zoráwar aur jang ke láiq the, sháh i Bábul pakaṛke Yarúsalam se Bábul meṉ le áyá.

17 ¶ Aur sháh i Bábul ne us ke chache Mattaniyáh ko us kí jagah táj baḳhshá; us ká nám badalke Sidqiyáh rakhá.

18 Sidqiyáh, jab bádsháh húá, to ikkís baras ká thá: us ne gyárah baras Yarúsalam meṉ saltanat kí. Us kí má ká nám Hamútal thá, jo Libnáhí Yaramiyáh kí beṭí thí.

19 Us ne bhí us sab kí mánind, jo Yahúyaqím ne kiyá, Ḳhudáwand ke áge badí kí.

20 Kyúṉki Ḳhudáwand ke gazab se Yarúsalam aur Yahúdáh ke darmiyán aisá wáqí' húá, ki Sidqiyáh sháh i Bábul se bágí ho gayá, aisá ki Ḳhudáwand ne unheṉ apne áge se daf'a kiyá.

XXV BA'B.

US kí saltanat ke nauweṉ baras ke daswen mahíne ke daswen din yúṉ húá, ki sháh i Bábul Nabúkadnazar, us ne, aur us kí sárí fauj ne,

Yarúsalam par chaṛháí kí, aur us ke muqábil ḳhaime khaṛe kiye, aur unhon̲ ne shahr ke sámhne girdágird hisár banáe.

2 Aur bádsháh Sidqiyáh kí saltanat ke gyárahwen̲ baras tak shahr ká muhásara ho rahá.

3 Aur chauthe mahíne ke nauwen̲ din shahr men̲ mahangí baṛh gayí, ki mulk ke logon̲ ko roṭí muyassar na thí.

4 ¶ Tab shahr ṭúṭá, aur sáre bahádur rát ko us darwáze kí ráh se, jo do díwáron̲ ke darmiyán bádsháh ke bág kí taraf ko thí, nikalke bhág gaye: (us waqt Kasdí shahr ko ghere húe the:) so Sidqiyáh us ráh se bayábán ko bhág gayá.

5 Tab Kasdíon̲ kí fauj ne bádsháh ká píchhá kiyá, aur use Yaríhú ke maidán men̲ já liyá, aur us ká sárá lashkar us se judá ho gayá thá.

6 So we bádsháh ko pakaṛke sháh i Bábul pás Riblah men̲ láe; aur unhon̲ ne us par fatwá diyá.

7 Aur unhon̲ ne Sidqiyáh ke beṭon̲ ko us kí ánkhon̲ ke sámhne qatl kiyá, aur Sidqiyáh kí ánkhen̲ nikálín̲, aur pítal kí beṛíán̲ us par lagáín̲, aur use Bábul ko le gaye.

8 ¶ Aur sháh i Bábul Nabúkadnazar kí saltanat ke uníswen̲ baras ke pánchwen̲ mahíne ke sátwen̲ din, sháh i Bábul ká ek ḳhádim Nabúzaradán, jo jilaudáron̲ ká sardár thá, Yarúsalam men̲ áyá.

9 Us ne Ḳhudáwand ká ghar, aur bádsháh ká qasr, aur Yarúsalam ke sáre ghar, hán̲, har ek ra,ís ká ghar, jalá diyá.

10 Aur Kasdíon̲ ke sáre lashkar ne, jo jilaudáron̲ ke sardár ke hamráh thá, un díwáron̲ ko, jo Yarúsalam ke girdágird thín̲, girá diyá.

11 Aur báqí logon̲ ko, jo shahr men̲ chhoṛe gaye the, aur un ko, jo apnon̲ ko chhoṛke sháh i Bábul kí panáh lí thí, tamám jamá'at ke baqíya ke sáth, Nabúzaradán, jilaudáron̲ ká sardár, pakaṛ le gayá.

12 Par jilaudáron̲ ke sardár ne wahán̲ ke kangálon̲ ko rahne diyá, ki tákistánon̲ kí ḳhabar lewen̲, aur khetí karen̲.

13 Aur pítal ke un sutúnon̲ ko, jo Ḳhudáwand ke ghar men̲ the, aur kursíon̲ ko, aur pítal ke bahr ko, jo Ḳhudáwand ke ghar men̲ thá, Kasdíon̲ ne toṛke chúr chár kiyá, aur un ke pítal ko Bábul men̲ le gaye.

14 Aur degen̲, aur belche, aur gulgír, aur chamche, aur pítal ke sáre bartan, jo wahán̲ kám áte the, le gaye.

15 Aur angeṭhíán̲, aur piyále, aur sab kuchh jo sonahlá thá, un ká soná, aur jo rupahlá thá, un ká rúpá, so jilaudáron̲ ká sardár le gayá.

16 Un do sutúnon̲, aur ek bahr, aur kursíon̲ ko, jinhen̲ Sulaimán ne Ḳhudáwand ke ghar ke liye banáyá thá, in sab chízon̲ ke pítal ká wazn be-hisáb thá.

17 Ek sutún aṭhárah háth únchá thá, aur us ke úpar ká sirháná pítal ká thá; aur wuh sirháná tín háth buland thá; us sirháne par girdágird jálíán̲, aur anár kí kalíán̲, sab pítal kí baní húí thín̲; aur dúsre sutún men̲ usí tarah jálíon̲ ká kám thá.

18 ¶ Aur jilaudáron̲ ká sardár Sirayah sardár káhin ko, aur dúsre káhin Safaniyáh ko, aur tín darbánon̲ ko, le gayá;

19 Aur us ne shahr men̲ ek mansabdár ko jo sipahsálár thá, aur pánch shaḳhs un men̲ se, jo bádsháh ká munh dekhte the, aur shahr men̲ maujúd the, aur lashkar ká baṛá muharrir, jo mamlukat kí maujúdát dekhtá thá, aur sáṭh ádmí us mamlukat ke, jo shahr men̲ maujúd the, pakṛe;

20 Aur jilaudáron̲ ká sardár Nabúzaradán un ko pakaṛke sháh i Bábul ke huzúr, jo Riblah men̲ thá, le gayá.

21 Aur sháh i Bábul ne Hamát kí

sarzamín ke Riblah men un ko márá, aur unhen qatl kiyá. So Yahúdáh bhí apní sarzamín se khárij húá.

22 ¶ Magar un logon par, jo Yahúdáh kí sarzamín men rahe, jinhen Nabúkadnazar sháh i Bábul ne chhoṛá thá, unhín par us ne Jidaliyáh bin Akhiqám bin Sáfan ko sardár muqarrar kiyá.

23 Aur jab sipáh aur sab sipahdáron ne suná, ki sháh i Bábul ne Jidaliyáh ko hákim kiyá, to Ismá'el bin Nataniyáh, aur Yúhanán bin Qaríh, aur Siráyáh bin Tanhúmat Natúfátí, aur Yazaniyáh bin Ma'akátí, apne logon samet Misfáh men Jidaliyáh ke pás házir húe.

24 So Jidaliyáh ne un ko, aur un ke rafíqon ko, qasam di, aur unhen kahá, Kasdíon ke khádim hone se mat ḍaro: mulk men baso, aur sháh i Bábul kí khidmat karo; ki us men tumhárí bhalái hogí.

25 Magar sátwen mahíne aisá húá, ki Ismá'el bin Nataniyáh bin Ilísam'a, jo bádsháh kí nasl se thá, áyá, aur us ke sáth das mard the, so Jidaliyáh ko aisá márá, ki wuh mar gayá; aur un Yahúdíon aur Kasdíon ko, jo us ke sáth Misfáh men the, qatl kiyá.

26 Tab sab log, khwáh chhoṭe khwáh baṛe, aur sipahdár, uṭhe, aur Misr men á rahe; kyúnki we Kasdíon se ḍarte the.

27 ¶ Aur Yahúyakín sháh i Yahúdáh kí asírí ke saintíswen baras bárahwen mahíne ke satáíswen din aisá húá, ki sháh i Bábul Awíl-Marúdak ne apní saltanat ke pahle hí sál Yahúyakín sháh i Yahúdáh ko qaid se chhuṛáke sarfaráz kiyá;

28 Aur us se muhabbat kí báten kahín, aur us kí kursí un sab bádsháhon kí kursí se, jo us ke sáth Bábul men the, buland kí;

29 Aur wuh libás, jo zindán men pahine thá, badal ḍálá; aur wuh apní 'umr bhar barábar us ke huzúr men kháná khátá thá.

30 Aur us ká rozína, jo ek ek din ke píchhe muqarrar húá, so hamesha bilá-nága, jab tak ki wuh jítá rahá, bádsháh kí taraf se us ko pahunchtá rahá.

TAWA'RI'KH KI' PAHLI' KITA'B.

I BA'B.

A'DAM, Set, Anús,

2 Qínán, Mahalaliel, Yárid,

3 Hanúk, Matúsilah, Lamak,

4 Núh, Sim, Hám, aur Yáfat.

5 ¶ Baní Yáfat: Jumar, aur Májúj, aur Mádí, aur Yúnán, aur Túbal, aur Masak, aur Tirás.

6 Aur baní Jumar: Askanáz, aur Rífat, aur Tujarmah.

7 Aur baní Yúnán: Ilísah, aur Tarsís, Kíttí, aur Dúdání.

8 ¶ Baní Hám: Kúsh, aur Misr, Fút, aur Kan'án.

9 Aur baní Kúsh: Sabá, aur Hawílah, aur Sabtah, aur Ragmah, aur

Sabtaki. Aur baní Ragmah: Sabá,
aur Dadán.
10 Aur Kúsh se Namrúd paidá húá;
wuh zamín par jabbár hone lagá.
11 Aur Misr se Lúdí, aur 'Anámí,
aur Lihábí, aur Naftúhí,
12 Aur Fatrúsí, aur Kaslúhí, (jin se
Filistí nikle,) aur Kaftúrí, paidá húe.
13 Aur Kan'án se Saidá us ká pa-
lauṭhá, aur Hitt,
14 Aur Yabúsí, aur Amúrí, aur
Jirjáshí,
15 Aur Hawí, aur 'Arqí, aur Síní,
16 Aur Arwádí, aur Simárí, aur
Hamátí, paidá húe.
17 ¶ Baní Sim: 'Ailám, aur Asúr,
aur Arfaksad, aur Lúd, aur Arám, aur
'U'z, aur Húl, aur Jatar, aur Masak.
18 Aur Arfaksad se Silah paidá húá,
aur Silah se 'I'br paidá húá.
19 Aur 'I'br ko do beṭe paidá húe;
pahle ká nám Falaj, kyúṉki us ke
dinoṉ meṉ zamín qismat kí gayí; aur
us ke bhái ká nám Yuqtán thá.
20 Aur Yuqtán se Almúdád, aur
Salaf, aur Hisár i Maut, aur Iraḳh,
21 Aur Hadúrám, aur U'zál, aur
Diqlah,
22 Aur 'Aibál, aur Abimáel, aur
Sabá,
23 Aur Ofír, aur Hawílah, aur
Yúbáb, paidá húe. Ye sab baní
Yuqtán haiṉ.
24 ¶ Sim, Arfaksad, Silah,
25 'I'br, Falaj, Ra'ú,
26 Sarúj, Nahúr, Tárah,
27 Abirám, ya'ne Abirahám.
28 Baní Abirahám: Iz,háq aur
Ismá'el.
29 ¶ Yih un ká nasabnáma hai:
Ismá'el ká palauṭhá Nabít, aur Qidár,
aur Adabiel, aur Mibsám,
30 Mismá', aur Dúmah, Masá, Ha-
dad, Taima,
31 Itúr, Nafís, Qidmah. Ye baní
Ismá'el haiṉ.
32 ¶ Aur Abirahám kí haram Qa-
túrah ke beṭe ye haiṉ: wuh Zimrán,
aur Yuqsán, aur Midán, aur Midyán,
aur Isbáq, aur Súḳh ko jani. Aur
baní Yuqsán: Sibá, aur Dadán.
33 Aur baní Midyán: 'Aifah, aur
Ġifr, aur Hanúk, aur Abídá', aur Ildu'á.
Ye sab baní Qatúrah haiṉ.
34 Aur Abirahám se Iz,háq paidá
húá. Baní Iz,háq: Esau, aur Isráel.
35 ¶ Baní 'Esau: Ilifaz, Ra'úel,
aur Ya'ús, aur Ya'lám, aur Qurah.
36 Baní Ilifaz: Taiman, aur A'mír,
Safú, aur Ja'tám, Qanaz, aur Timná',
aur 'Amálíq.
37 Baní Ra'úel: Nahat, Zárah,
Sammah, aur Mizzah.
38 Aur baní Sha'ír: Laután, aur
Sobal, aur Saba'ún, aur 'Anah, aur
Daisún, aur Asar, aur Daisán.
39 Aur baní Laután: Húrí, aur
Hímán; aur Laután kí bahin Timná'.
40 Baní Sobal: 'Alyán, aur Má-
nahat, 'Aibál, Safí aur Onám. Aur
baní Saba'ún: Aiyah, aur 'Anah.
41 Baní 'Anah: Daisún. Aur baní
Daisún: Hamrán, aur Ishbán, aur
Yitrán, aur Kirán.
42 Aur baní Asar: Bilhán, aur
Za'wán, aur Ya'qán. Baní Daisán:
'U'z, aur I'rán.
43 ¶ Aur bádsháh, jo zamín i
Adúm par musallit húe, peshtar us ke
ki baní Isráel ká koí bádsháh ho, yehí
haiṉ; Bálig bin Ba'úr: aur us ke
shahr ká nám Dinhábá thá.
44 Aur Bálig mar gayá, aur Yúbáb
bin Zárah, jo Basrí thá, us ke badle
bádsháh húá.
45 Phir Yúbáb mar gayá, aur Ha-
shám, jo Taiman kí zamín ká thá, us
ká qáim-maqám húá.
46 Aur Hashám mar gayá, aur Ha-
dad bin Bidad, jis ne Moáb ke maidán
meṉ Midyánioṉ ko már ḍálá, us ke
badle bádsháh húá: aur us kí taḳhtgáh
ká nám Ġawít thá.
47 Aur Hadad mar gayá, aur Sham-
lah, jo Mashriqa ká thá, us ke badle
bádsháh húá.

48 Aur Shamlah mar gayá, aur Sáúl,
jo nahr ke kanáre par Rahubút ká bá-
shinda thá, us ke badle bádsháh húá.
49 Aur Sáúl mar gayá, aur Ba'al-
Hanán bin 'Akbúr us ke badle bádsháh
húá.
50 Aur Ba'al-Hanán mar gayá, aur
Hadad us ke badle bádsháh húá; us
kí bastí ká nám Fágí thá, aur us kí
jorú ká nám Muhaitabiel, jo Matrid
kí betí aur Mízáháb kí potí thí.
51 ¶ Aur Hadad mar gayá. Aur
Adúm ke ra,ís ye the: ra,ís Timná',
ra,ís 'Alyáh, ra,ís Yatít,
52 Ra,ís Ahlibámah, ra,ís Ailah,
ra,ís Fainún,
53 Ra,ís Qanaz, ra,ís Taiman, ra,ís
Mibsár,
54 Ra,ís Majdiel, ra,ís 'Irám. Adúm
ke ra,ís ye hain.

II BA'B.

YE baní Isráel hain: Rúbin, Sama-
'ún, Láwí, Yahúdáh, Ishakár, aur
Zabulún,
2 Dán, Yúsuf, aur Binyamín, Naf-
tálí, Jadd, aur A'shar.
3 ¶ Baní Yahúdáh: 'I'r, aur Onán,
aur Selah; ye tín us ke liye Kan'ání
'aurat Su'a kí betí se paidá húe. Aur
Yahúdáh ká palauthá 'I'r KHUDÁWAND
kí nazar men sharír thá; is liye us ne
us ko már dálá.
4 Aur us kí bahú Tamar us ke liye
Pháras aur Zárah ko janí. Yahúdáh
ke sab bete pánch hain.
5 Baní Pháras: Hasrún, aur Ha-
múl.
6 Aur baní Zárah: Zimrí, aur
Aitán, aur Haimán, aur Kalkúl, aur
Dárá'; we bilkull pánch the.
7 Aur baní Karmí: 'Akar, jis ne
Isráel ko dukh diyá, ki us ne haram
chízon kí bábat gunáh kiyá.
8 Aur baní Aitán: 'Azariyáh.
9 Aur Hasrún ke bete, jo us ke
liye paidá húe, ye hain: Yarahmíel,
aur Rám, aur Kalúbí.
10 Aur Rám se 'Amminadáb paidá
húá, aur 'Amminadáb se Nahsún, jo
baní Yahúdáh ká sardár thá, paidá
húá.
11 Aur Nahsún se Salmá paidá
húá, aur Salmá se Bo'az paidá húá.
12 Aur Bo'az se 'Obed paidá húá,
aur 'Obed se Yassí paidá húá.
13 ¶ Aur Yassí se us ká palauthá
Iliáb paidá húá, aur Abinadáb dúsrá,
aur Simma' tísrá,
14 Nataniel chauthá, Raddí pánch-
wán,
15 'Ozam chhathwán, Dáúd sátwán.
16 Aur un kí bahinen Zarúyáh aur
Abijail thín. Aur baní Zarúyáh:
Abishai, aur Yúab, aur 'Asahel, tín.
17 Aur Abijail se 'Amásá paidá
húá: aur 'Amásá ká báp Yatar Ismá-
'elí thá.
18 ¶ Aur Hasrún ke bete Kálib ne
apní jorú 'Azúbah se, aur Yarí'út se,
aulád pái: 'Azúbah ke bete ye hain;
Yashar, aur Súbáb, aur Ardún.
19 Aur 'Azúbah mar gayí, aur Ká-
lib ne Ifrát ko byáh kiyá, aur wuh us
ke liye Húr ko janí.
20 Aur Húr se U'rí paidá húá, aur
U'rí se Bazilliel paidá húá.
21 ¶ Ba'd us ke Hasrún Jili'ád ke
báp Makír kí betí ke pás gayá, aur
sáth baras ká hoke us ko byáh kiyá,
aur wuh us ke liye Shajúb ko janí.
22 Aur Shajúb se Yáir paidá húá,
jo zamín i Jili'ád men teís shahr ká
málik thá.
23 Us ne Yáir kí bastíon ke sáth
Jasúr, aur Arám, aur Qanát ko, un
ke díhát samet, ya'ne sáth shahr ko,
un se le liyá. Ye sab Jili'ád ke báp
Makír ke beton ke the.
24 Aur ba'd us ke ki Hasrún Ká-
lib-Ifrátah men mar gayá thá, Abi-
yáh Hasrún kí jorú us ke liye Taqú'a
ke báp Ashúr ko janí.
25 ¶ Aur Hasrún ke palauthe Ya-
rahmiel ke bete ye hain: Rám us ká
palauthá, aur Búnah, aur Oran, aur
Ozam, aur Akhiyáh.

26 Aur Yarahmiel kí dúsrí jorú bhí
thí, jis ká nám 'Atárah, jo Onám kí
má thí.
27 Aur Yarahmiel ke palauthe Rám
ke bete, Ma'az, aur Yamín, aur 'Eqar
hain.
28 Aur baní Onám: Sammí, aur
Yad'a. Aur bani Sammí: Nádab, aur
Abisúr.
29 Aur Abisúr kí jorú ká nám
Abikhail, jo us ke liye Akhbán aur
Molid ko janí.
30 Aur baní Nádab: Silid, aur
Affáim. Aur Silid be-aulád mar gayá.
31 Aur baní Affáim: Yasa'í. Aur
baní Yasa'í: Sesán. Aur Sesán kí
aulád: Akhlí.
32 Aur Sammí ke bháí Yád'a ke
bete: Yatar, aur Yúnatan hain. Aur
Yatar be-aulád mar gayá.
33 Aur baní Yúnatan: Falat, aur
Zázá. Ye Yarahmiel ke bete hain.
34 ¶ Aur Sesán ke bete na the,
balki betián thín. Aur Sesán ká ek
Misrí naukar Yarkh'a nám thá.
35 So Sesán ne apní betí ko apne
naukar Yarkh'a se byáh diyá, aur wuh
us ke liye 'Attí ko janí.
36 Aur 'Attí se Nátan paidá húá,
aur Nátan se Zábád paidá húá,
37 Aur Zábád se Iflál paidá húá,
aur Iflál se 'Obed paidá húá,
38 Aur 'Obed se Yáhú paidá húá,
aur Yáhú se 'Azariyáh paidá húá,
39 Aur 'Azariyáh se Khalas paidá
húá, aur Khalas se Ili'ásah paidá húá,
40 Aur Ili'ásah se Sisamí paidá
húá, aur Sisamí se Salúm paidá húá,
41 Aur Salúm se Yaqamiyáh paidá
húá, aur Yaqamiyáh se Ilísám'a paidá
húá.
42 ¶ Yarahmiel ke bháí Kálib ke
bete ye hain: Mísá us ká palauthá, jo
Zíf ká báp hai, aur Habrún ke báp
Marísah ke bete.
43 Aur baní Habrún: Qurah, aur
Taffúah, aur Raqam, aur Sama'.
44 Aur Sama' se Yurqi'ám ká báp,
Rakham, paidá húá; aur Raqam se
Sammí paidá húá.
45 Aur Sammí ká betá, Ma'ún: aur
Ma'ún Bait-Súr ká báp thá.
46 Aur Kálib kí haram 'Aifah se
Háran, aur Mauzá, aur Jáziz, paidá
húe. Aur Háran se Jáziz paidá húá.
47 Aur baní Yahdí: Rajam, aur
Yútám, aur Jasám, aur Falat, aur
'Aifah, aur Sha'af.
48 Aur Kálib kí haram Ma'akah
se Shibir, aur Tirkhanáh, paidá húe;
49 Aur us se Madmannáh ká báp,
Sha'áf, aur Makbíná ká báp, Siwá,
aur Jib'a ká báp, paidá húe. Aur
Kálib kí betí 'Aksah hai.
50 ¶ Ye Kálib bin Húr, Ifrátáh ke
palauthe, ke bete hain: Sobal, báp
Qaryat-Ya'arím ká,
51 Salmá, báp Baitlaham ká, Khá-
rif, báp Bait-Jádir ká.
52 Aur Qaryat-Ya'arím ke báp So-
bal ke bete the: Haráí, aur Manákhat
ke ádhe log.
53 Aur Qaryat-Ya'arím ke gharáne
ye the: Itrí, aur Fútí, aur Samátí,
aur Masra'í, jin se Sura'atí aur Istálí
nikle hain.
54 Baní Salmá: Baitlaham, aur
Natúfátí, aur 'Atarot, ahl i Yúab, aur
Manúkhatíon ke ádhe log, Sura'í:
55 Aur Ya'biz ke rahnewále, Sá-
firon ke gharáne, Tir'átí, aur Sam'átí,
aur Saukátí. Ye we Qainí hain, jo
Raikáb ke gharáne ke báp Hamát se
nikle hain.

III BA'B.

YE baní Dáúd hain, jo Habrún men
us ke liye paidá húe: palauthá
Amnún, Yazra'elí Akhinú'am se; dús-
rá Dániel, Karmilí Abijail se;
2 Tísrá Abisalúm, jo Jasúr ke bád-
sháh Talmí kí betí Ma'akah ká betá
thá; chauthá Adúniyáh, bin Hajjít;
3 Pánchwán Safatiyáh, Abitál se;
chhathwán Itri'ám, us kí jorú 'Ijlah se.
4 Ye chha Habrún men us ke liye
paidá húe; aur wuh wahán sát baras

chha mahíne bádsháhat kartá rahá,
aur Yarúsalam men tentís baras bád-
sháhat kí.
5 Aur Yarúsalam men us ke liye
ye paidá húe: Símí'á, aur Sobáb, aur
Nátan, aur Sulaimán; ye chár 'Am-
miel kí betí Bintsú'a se;
6 Aur Ibhár, aur Ilísam'a, aur Ilí-
fálat,
7 Aur Nujah, aur Nafaj, aur Yafí'a,
8 Aur Ilísam'a, aur Ilyad'a, aur
Ilifalat, nau.
9 Ye sab baní Dáúd the, siwá ha-
ramon ke beton ke. Aur Tamar un
kí bahin thí.
10 ¶ Aur Sulaimán ká betá Raha-
bi'ám, us ká betá Abiyáh, us ká betá
Asá, us ká betá Yahúsafat,
11 Us ká betá Yúrám, us ká betá
Akhaziyáh, us ká betá Yúás,
12 Us ká betá Amasiyáh, us ká be-
tá 'Azariyáh, us ká betá Yútám,
13 Us ká betá A'khaz, us ká betá
Hizqiyáh, us ká betá Munassí,
14 Us ká betá Amún, us ká betá
Yúsiyáh.
15 Aur baní Yúsiyáh: palauthá
Yúhanán, dúsrá Yahúyaqím, tísrá Sid-
qiyáh, chauthá Salúm.
16 Aur baní Yahúyaqím: us ká
betá Yakúniyáh, us ká betá Sidqiyáh.
17 ¶ Aur baní Yakúniyáh; Asír,
us ká betá Siyáltiel,
18 Aur Malikirám, aur Fidáyáh,
aur Shenázar, Yaqamiyáh, Húsam'a,
aur Nadabiyáh.
19 Aur baní Fidáyáh: Zarúbábul,
aur Sama'í. Aur baní Zarúbábul:
Masullám, aur Hanániyáh, aur un kí
bahin Salúmít;
20 Aur Hasúbah, aur Ahl, aur Ba-
rakiyáh, aur Hasadiyáh, Yúsabhasad,
pánch.
21 Aur baní Hanániyáh: Falati-
yáh, aur Yas'aiyáh: baní Rifáyáh,
baní Arnán, baní 'Abadiyáh, baní
Sakaniyáh.
22 Aur baní Sakaniyáh: Sam'ai-
yáh. Aur baní Sam'aiyáh: Hatúsh,
aur Ijál, aur Baríh, aur Na'ariyáh, aur
Safat, chha.
23 Aur Na'ariyáh ke bete: Ilayú-
'ainí, aur Hizqiyáh, aur 'Azriqám, tín.
24 Aur baní Ilayú'ainí: Húdaiwá-
hú, aur Iliyásib, aur Filáyáh, aur
'Aqqúb, aur Yúhanán, aur Diláyáh,
aur 'Anání, sát.

IV BA'B.

BANI' Yahúdáh: Pháras, Hasrún,
aur Karmí, aur Húr, aur Sobal.
2 Aur Riyáyáh bin Sobal se Yahat
paidá húá; aur Yahat se Akhúmai,
aur Láhad, paidá húe. Ye Sura'atíon
ke khándán hain.
3 Aur ye Aitám ke báp se hain:
Yazra'el, aur Ismá', aur Idbás; aur un
kí bahin ká nám Hazililfúní:
4 Aur Fanúel Jadúr ká báp, aur
'Azar Húsah ká báp thá. Baitlaham
ke báp Ifrátáh ke palauthe Húr ke
bete ye hain.
5 ¶ Taqú'a ke báp Ashúr kí do
jorúán thín, Hiláh, aur Na'aráh.
6 Aur Na'aráh us ke liye Akhúsám,
aur Hifr, aur Taimaní, aur Hakhastarí,
janí. Ye baní Na'aráh hain.
7 Aur baní Hiláh: Zarat, aur Ya-
zúár, aur Itnán.
8 Aur Qúz se 'Anúb, aur Zobíbah,
aur Harúm ke bete A'khirkhail ke
gharáne paidá húe.
9 ¶ Aur Ya'biz apne bháíon se
'izzatdár thá: aur us kí má ne kahá,
ki Main 'azáb men us ko janí; is liye
us ne us ká nám Ya'biz rakhá.
10 Aur Ya'biz ne Isráel ke Khudá
se du'á mángí aur kahá, Kásh ki tú
mujhe barakat bakhshtá, aur merí
hadden barhátá, aur terá háth mujh
par hotá, aur mujhe badí se bachá
rakhtá, ki wuh mujhe na kalpáwe!
Tab Khudá ne us ká matlab púrá
kiyá.
11 ¶ Aur Súkhah ke bháí Kalúb
se Mahír paidá húá, jo Istún ká báp
hai.

12 Aur Istún se Bait i Rafá, aur
Fásikh, aur 'I'r-Nahas ká báp Tahin-
nah, paidá húe. Ye Raikah ke log
hain.
13 Aur baní Qanaz: Gutniel, aur
Shiráyáh. Aur baní Gutniel: Hatat.
14 Aur Ma'únátí se 'Ufrah paidá
húá, aur Shiráyáh se Yúab paidá húá,
jo Kharásím kí wádí ká báp hai, ki
we kárígar the.
15 Aur Yafunnah ke bete Kálib ke
bete: 'I'rú, aur Ailáh, aur Na'am.
Aur baní Ailáh: Qanaz.
16 Aur baní Yihalilel: Zíf, aur Zífah,
Tairiyáh, aur Asariel.
17 Aur baní 'Azrah: Yatar, aur
Marad, aur Gifr, aur Yalún; aur wuh
Miryam ko, aur Sammí ko, aur Is-
timú'a ke báp Isbáh ko, janí.
18 Aur us kí jorú Yahúdiyáh se Jadúr
ká báp Yarad, aur Shoko ká báp Hibr,
aur Zanúh ká báp Yaqútiel, paidá húe.
Aur Fira'ún kí betí Bintiyáh ke bete,
jise Marad ne liyá, ye hain.
19 Aur us kí jorú Húdiyáh Naham
kí bahin ke bete, ye hain: Qa'ílah ká
báp Jarmí, aur Istimú'a Ma'akátí.
20 Aur baní Símún: Amún, aur
Rinnah, Bin-Hannán, aur Tailún. Aur
baní Yasa'í: Zohit, aur Bin-Zohit.
21 ¶ Baní Selah bin Yahúdáh: 'I'r
Lakah ká báp, aur Lagdah Marísah
ká báp, aur un ke gharáne kí gurohen,
jo Bait-Ashbi'a ke logon ke liye bárík
kattán ká kám karte the,
22 Aur Yúqím, aur Kozíbá ke log,
aur Yúás, aur Sharráf, jo Moáb ke dar-
miyán iqtidár rakhte the, aur Yasúbí-
Laham. Ye qadím báten hain.
23 Ye kumhár the, aur bágon aur
báron ke báshinde: we wahán bádsháh
ke sáth us ke kám ke liye rahte the.
24 ¶ Baní Sama'ún: Namúel, aur
Yamín, Yaríb, Zárah, Sáúl:
25 Us ká betá Salúm, us ká betá
Mibsám, us ká betá Mism'a.
26 Aur baní Mism'a: Hamúel, us
ká betá Zakúr, us ká betá Sama'í.
27 Aur Sama'í ke solah bete aur
chha betián thín: lekin us ke bháíon
ke bahut bete na the, aur un ke sáre
gharáne baní Yahúdáh kí mánind na
barhe.
28 Aur we Biarsab'a men, aur Molá-
dáh, aur Hasár-Su'ál,
29 Aur Bilháh men, aur 'Azam men,
aur Tolád men,
30 Aur Batúel men, aur Hurmah
men, aur Siqláj men,
31 Aur Bait-Markabút men, aur
Hasár-Súsím men, aur Bait-Biráí men,
aur Sagarím men, rahte the. Dáúd kí
saltanat tak ye un ke shahr the.
32 Aur un kí bastián: 'Aitám, aur
'Ain, Rimmon, aur Tokan, aur 'Aisan,
pánch shahr;
33 Aur un ke sab díhát, jo Ba'al tak
un shahron ke ás pás the. Ye un ke
maqám aur un ke nasab-náme hain.
34 Aur Misobáb, Yamlík, aur Yú-
shah bin Amasiyáh,
35 Aur Yúel, aur Yáhú bin Yúsí-
biyáh, bin Shiráyáh, bin 'Asíel,
36 Aur Ilayú'ainí, aur Ya'qúbah, aur
Yasúkháyáh, aur 'Asáyáh, aur 'Adiel,
aur Yasímiel, aur Bináyáh,
37 Aur Zízá bin Shifa'í, bin Allún,
bin Yadáyáh, bin Simrí, bin Sam-
'aiyáh:
38 Ye, jin ke nám mazkúr húe,
apne apne gharáne ke sardár the; aur
un ká ábái gharáná bahut barh gayá.
39 ¶ Aur we Jadúr kí darámad
talak, us wádí ke púrab tak apne gall-
on ke liye charágáh dhúndhne gaye.
40 Wahán unhon ne suthrí aur ach-
chhí charágáh páí, ki wuh zamín
wasí', aur chain aur sukh kí jagah thí,
ki Hám ke log qadím se us men rahte
the.
41 Aur we, jin ke nám likhe gaye
hain, sháh i Yahúdáh Hizqiyáh ke
dinon men charh áe, aur unhon ne un
ká paráo márá, aur Ma'únim ko jo
wahán mile qatl kiyá, aisá ki we áj ke
din tak nábúd hain, aur un ke gharon

men áp rahe, kyúnki un ke gallon ke
liye wahán charáí thí.
42 Aur un men se, ya'ne Sama'ún
ke beṭon men se, pánch sau mard
Sha'ír ke pahár par gaye, aur Yasa'í
ke beṭe Falatiyáh, aur Na'ariyáh, aur
Rifáyáh, aur 'Uzziel, un ke sardár
the;
43 Aur un báqí 'Amálíqíon ko, jo
bhág nikle the, qatl kiyá, aur áj ke
din tak wahán baste hain.

V BA'B.

AUR baní Rúbin Isráel ke palauṭhe
ke, (ki wuh to us ká bará beṭá
thá, lekin is liye ki us ne apne báp ke
bichhaune ko nápák kiyá thá, us ke
palauṭhe hone ká haqq Yúsuf bin Is-
ráel ke beṭon ko diyá gayá, aur pusht-
náma ká subút palauṭhe hone par
mauqúf nahín.
2 Ki Yahúdáh albatta apne bháíon
se zoráwar ho gayá, aur sardár aur
wálí usí men se hai, lekin palauṭhe
hone ká haqq Yúsuf ká ṭhahrá;)
3 So Isráel ke palauṭhe Rúbin ke
beṭe: Hanúk, aur Phalú, Hasrún, aur
Karmí.
4 Baní Yúel: us ká beṭá Sam'aiyáh,
us ká beṭá Júj, us ká beṭá Sima'í,
5 Us ká beṭá Míkáh, us ká beṭá
Riyáyáh, us ká beṭá Ba'al,
6 Us ká beṭá Baírah, jis ko Asúr
ká bádsháh Tilgát-pilnásar le gayá;
wuh Rúbíníon ká sardár thá.
7 Aur us ke bháí un ke gharánon
ke muwáfiq, jis waqt un kí pushton ká
nasab-náma likhá gayá, ye the, sardár
Ya'íel, aur Zakariyáh,
8 Aur Balig bin 'Azaz, bin Sam'a,
bin Yúel; wuh 'Ará'ir men, aur Nabú,
aur Ba'al-Má'ún tak basá.
9 Aur púrab taraf nahr i Furát se
bayábán men dákhil hone kí jagah tak
rahá kiyá; ki un ke bahut se galle
zamín i Jili'ád men ho gaye the.
10 Aur Sáúl ke dinon men unhon
ne Hájiríon se laráí kí, jo un ke háth
se máre pare: aur we Jili'ád ke púrab
kí sári sath par un ke khaimon men
base.
11 ¶ Aur baní Jadd un ke áge za-
mín i Basan men Salkah tak rahe:
12 Sardár Yúel, aur dúsrá Sáfam,
aur Ya'aní, aur Sáfat, Basan men.
13 Aur un ke bháí un ke ábáí gha-
ráne ke muwáfiq ye hain: Míkáel,
aur Masullám, aur Sab'a, aur Yúri, aur
Ya'akán, aur Zí'a, aur 'I'br, sát.
14 Ye baní Abikhail bin Húrí, bin
Yarúáh, bin Jili'ád, bin Míkáel, bin
Yasísí, bin Yahdú, bin Búz;
15 Akhí bin 'Abdiel, bin Júní, un
ke abwí gharáne ká sardár thá.
16 Aur we Jili'ád, aur Basan, aur
us kí bastíon men, aur Sarún kí sárí
nawáhi men, un kí sarhaddon par
rahe.
17 Yahúdáh ke bádsháh Yútám ke
dinon men, aur Isráel ke bádsháh
Yarúbi'ám ke dinon men, un sabhon
ke nám nasab-náme men likhe gaye.
18 ¶ Aur baní Rúbin, aur Jaddí,
aur Munassí ká ádhá firqa, diler mard,
aur sáhib i sipar o teg, aur tírandáz,
aur jang-ázmúda, chauális hazár sát
sau sáṭh shakhs the, jo jang karne ko
nikal játe the.
19 Ye Hájiríon se, aur Itúr, aur
Nafís, aur Nodab se, lare.
20 Aur un se muqábala karne ke
liye madad pái, aur Hájirí, aur sab jo
un ke sáth the, un ke háth men ha-
wále kiye gaye; kyúnki unhon ne
laráí men Khudá kí du'á kí, aur un kí
du'á qabúl húí, is liye ki unhon ne us
par bharosá rakhá.
21 Aur we un kí mawáshí le gaye;
un ke únṭon men se pachás hazár únt,
aur arhái lákh bher, aur do hazár
gadhe, aur ek lákh ádmí.
22 So bahut se log maqtúl hoke gir
gaye, ki jang Khudá kí thí. Aur we
asírí ke waqt tak un kí jagah men
rahte the.
23 So Munassí ke ádhe firqe ke log
us sarzamín men base: we Basan se

Ba'al-Harmún, aur Sanír, aur Harmún
ke pahár tak, barhke phaile.
24 Aur un ke ábái gharáne ke sar-
dar ye the: I'far, aur Yasa'í, aur Iliel,
'Azriel, Yaramiyáh, aur Húdáwiyáh,
aur Yahdiel, jo pahlawán, aur bahádur,
aur námdár, aur apne ábái gharáne ke
sardár the.
25 ¶ Lekin we apne bápdádon ke
Khudá se phir gaye, aur us mulk ke
logon ke ma'búdon kí gumráhí se
parastish kí, jinhen Khudá ne un ke
áge halák kiyá.
26 Tab Isráel ke Khudá ne Asúr ke
bádsháh Púl ká dil, aur Asúr ke bád-
sháh Tilgát-pilnásar ká dil ubhárá, aur
unhen, ya'ne Rúbiníon ko, aur Jaddíon
ko, aur Munassí ke ádhe firqe ko,
jiláwatan karáyá, aur unhen Khalah
ko, aur Khábúr, aur Hárá, aur Jauzán
kí nahr ko, láyá; ye áj ke din tak
wahín hain.

VI BA'B.

BANI Láwí: Jairsún, Qihát, aur
Mirárí.
2 Aur baní Qihát: 'Amrám, aur
Izhár, aur Habrún, aur 'Uzziel.
3 Aur baní 'Amrám: Hárún, aur
Músá, aur Miryam. Aur baní Há-
rún: Nadab, aur Abihú, Ili'azar, aur
Itamar.
4 ¶ Ili'azar se Fínihás paidá húá,
Fínihás se Abisú'a paidá húá,
5 Aur Abisú'a se Búqí paidá húá,
aur Búqí se 'Uzzí paidá húá,
6 Aur 'Uzzí se Zarákhiyáh paidá
húá, aur Zarákhiyáh se Miráyút paidá
húá,
7 Miráyút se Amariyáh paidá húá,
aur Amariyáh se Akhitúb paidá húá,
8 Aur Akhitúb se Sadúq paidá húá,
aur Sadúq se Akhima'az paidá húá,
9 Aur Akhima'az se 'Azariyáh paidá
húá, aur 'Azariyáh se Yúhanán paidá
húá,
10 Aur Yúhanán se 'Azariyáh paidá
húá, (yih wuh hai, jo haikal men, jo
Sulaimán ne Yarúsalam men banáí,
káhin thá:)
11 Aur 'Azariyáh se Amariyáh paidá
húá, aur Amariyáh se Akhitúb paidá
húá,
12 Aur Akhitúb se Sadúq paidá húá,
aur Sadúq se Salúm paidá húá,
13 Aur Salúm se Khilqiyáh paidá
húá, aur Khilqiyáh se 'Azariyáh paidá
húá,
14 Aur 'Azariyáh se Siráyáh paidá
húá, aur Siráyáh se Yahúsadaq paidá
húá.
15 Aur jis waqt KHUDÁWAND ne
Nabúkadnazar ke háth se Yahúdáh aur
Yarúsalam ko jiláwatan karáyá, Ya-
húsadaq bhí asír ho gayá.
16 ¶ Baní Láwí: Jairsúm, Qihát,
aur Mirárí.
17 Aur Jairsúm ke beton ke nám ye
hain: Libní, aur Sima'í.
18 Aur baní Qihát: 'Amrám, aur
Izhár, aur Habrún, aur 'Uzziel.
19 Baní Mirárí: Mahlí, aur Músí.
Aur Láwíon ke khándán un ke bápon
ke muwáfiq ye hain.
20 Baní Jairsúm: us ká betá Libní,
us ká betá Yahat, us ká betá Zimmah,
21 Us ká betá Yúakh, us ká betá
'I'dú, us ká betá Zárah, us ká betá
Yatrí.
22 Baní Qihát: us ká betá 'Am-
minadáb, us ká betá Qurah, us ká betá
'Asír,
23 Us ká betá Ilqanah, us ká betá
Abiyásaf, us ká betá Asír,
24 Us ká betá Tahat, us ká betá
U'riel, us ká betá 'Uzziyáh, us ká betá
Sáúl.
25 Aur baní Ilqanah: 'Amásí, aur
Akhimot.
26 Phir bábat Ilqánah kí, Ilqánah
ke bete; us ká betá Súfí, us ká betá
Nahat,
27 Us ká betá Iliáb, us ká betá
Yarúhám, us ká betá Ilqánah.
28 Baní Samúel: bará Wasní, aur
Abiyáh.

29 Baní Mirárí: Mahlí, us ká beṭá
Libní, us ká beṭá Sama'í, us ká beṭá
'Uzzah,
30 Us ká beṭá Simá', us ká beṭá
Hajjiyáh, us ká beṭá 'Asáyáh.
31 Ye we hain̲, jinhen̲ Dáúd ne, ba'd
us ke ki sandúq árámgáh men̲ áyá,
Khudáwand ke ghar men̲ gánewálon̲
kí gurohon̲ par muqarrar kiyá.
32 Aur we jamá'at ke khaime ke
maskan ke áge gáne kí khidmat karte
the, jab tak ki Sulaimán ne Yarúsalam
men̲ Khudáwand ká ghar biná kiyá;
aur ba'd us ke we apní apní bárí ke
muwáfiq khidmat men̲ házir hote the.
33 Aur we jo apne laṛkon̲ samet
khidmat-guzárí karte the, ye hain̲:
Baní Qihát men̲ se, Haimán sarodí,
bin Yúel, bin Samúel,
34 Bin Ilqánah, bin Yarúhám, bin
Iliel, bin Túkh,
35 Bin Súf, bin Ilqánah, bin Mahat,
bin 'Amásí,
36 Bin Ilqánah, bin Yúel, bin
'Azariyáh, bin Safaniyáh,
37 Bin Tahat, bin Asír, bin Abiásaf,
bin Qurah,
38 Bin Izhár, bin Qihát, bin Láwí,
bin Isráel.
39 Aur us ká bhái A'saf, jo us ke
dahne khaṛá hotá thá: ya'ne A'saf bin
Barakiyáh, bin Samá',
40 Bin Míkáel, bin Ba'asiyáh, bin
Malikiyáh,
41 Bin Atní, bin Zárah, bin 'Adáyáh,
42 Bin Aitán, bin Zimmah, bin
Sima'í,
43 Bin Yahat, bin Jairsúm, bin
Láwí.
44 Aur baní Mirárí un ke bhái báen̲
háth khaṛe hote the: Aitán bin Qísí,
bin 'Abdí, bin Malúk,
45 Bin Hasabiyáh, bin Amasiyáh,
bin Khilqiyáh,
46 Bin Amsí, bin Bání, bin Sámar,
47 Bin Mahlí, bin Músí, bin Mirárí,
bin Láwí.
48 Aur un ke bhái Láwí Bait-Ulláh
ke maskan kí sárí khidmat par muqar-
rar húe.
49 ¶ Aur Hárún aur us ke beṭe
sokhtaní qurbání ke mazbah par, aur
bakhúr kí qurbángáh men̲, qurbání
chaṛháte the, aur páktarín makán kí
khidmat karte, aur Isráel ke liye ka-
fára dete the, jaisá ki Khudá ke
bande Músá ne in sab kí bábat hukm
kiyá thá.
50 Aur ye baní Hárún: us ká beṭá
Ili'azar, us ká beṭá Fínihás, us ká
beṭá Abisú'a,
51 Us ká beṭá Buqqí, us ká beṭá
'Uzzí, us ká beṭá Zarákhiyáh,
52 Us ká beṭá Miráyút, us ká beṭá
Amariyáh, us ká beṭá Akhitúb,
53 Us ká beṭá Sadúq, us ká beṭá
Akhima'az.
54 ¶ Aur Qihátí gharáne ke baní
Hárún ke rahne ke makán un ke qil-
'aon̲ aur un kí sarhaddon̲ men̲ hain̲; ki
un ke nám par yih chiṭṭhí niklí.
55 Unhon̲ ne Yahúdáh kí zamín men̲
Habrún aur us kí girdnawáh ko unhen̲
diyá.
56 Lekin shahr ke khet aur us ke
díhát Yafunnah ke beṭe Kálib ko diye.
57 Aur baní Hárún ko Yahúdáh ke
ye shahr mile: Habrún jo panáhgáh
thí, aur Libnah aur us kí girdnawáh,
aur Yatír, aur Istimú'a, aur un kí
girdnawáhen̲,
58 Aur Hailán aur us kí girdnawáh,
aur Dabír aur us kí girdnawáh,
59 Aur 'Asan aur us kí girdnawáh,
aur Bait-Shams aur us kí girdnawáh:
60 Aur Binyamín ke firqe men̲ se;
Jib'a aur us kí girdnawáh, aur 'Alamat
aur us kí girdnawáh, aur 'Anatút aur
us kí girdnawah. Un ke gharánon̲ ke
sab shahr terah hain̲.
61 Aur Qihát ke báqí beṭon̲ ko, jo us
firqe men̲ us gharáne ke báqí the, us
ádhe firqe se, ya'ne Munassí ke ádhe
firqe se, das shahr qur'a se mile.
62 Aur Jairsúm ke beṭon̲ ko, un ke
gharánon̲ ke muwáfiq, Ishakár ke

firqe se, aur A'shar ke firqe se, aur
Naftálí ke firqe men̲ se, aur Basan
men̲ Munassí ke firqe se, terah shahr
mile.
63 Mirárí ke beṭon̲ ko, un ke gha-
ránon̲ ke muwáfiq, Rúbin ke firqe se,
aur Jadd ke firqe se, aur Zabulún ke
firqe se, bárah shahr qur'a se mile.
64 So baní Isráel ne Láwíon̲ ko we
shahr aur un kí girdnawáhen̲ dín̲.
65 Pas, baní Yahúdáh ke firqe se,
aur baní Sama'ún ke firqe se, aur baní
Binyamín ke firqe se, ye shahr, jin
ke nám mazkúr húe, qur'a se diye
gaye.
66 Aur jo baní Qihát ke gharánon̲
se báqí the, un kí sarhaddon̲ ke shahr
Ifráím ke firqe se the.
67 So unhon̲ ne un kí panáhgáh ke
shahron̲ men̲ se, koh i Ifráím men̲ Sikm
aur us kí girdnawáh dí; aur Jazar aur
us kí girdnawáh,
68 Aur Yuqmi'ám aur us kí gird-
nawáh, aur Bait-Haurán aur us kí
girdnawáh,
69 Aur Aiyalún aur us kí girdna-
wáh, aur Ját-Rimmon aur us kí
girdnawáh;
70 Aur Munassí ke ádhe firqe se,
Anar aur us kí girdnawáh, aur Bi-
la'ám aur us kí girdnawáh, báqí baní
Qihát ke gharáne ko milí.
71 Baní Jairsúm ko: Munassí ke
ádhe firqe ke gharáne men̲ se, Basan
men̲ Jaulán aur us kí girdnawáh, aur
'Istárát aur us kí girdnáwáh;
72 Aur Ishakár ke firqe se, Qádis
aur us kí girdnawáh, Dábirát aur us
kí girdnawáh,
73 Aur Rámát aur us kí girdnawáh,
aur 'Ainaim aur us kí girdnawáh;
74 Aur A'shar ke firqe se, Masal
aur us kí girdnawáh, aur 'Abdún aur
us kí girdnawáh,
75 Aur Huqúq aur us kí girdna-
wáh, aur Rahúb aur us kí girdnawáh;
76 Aur Naftálí ke firqe se, Jalíl
men̲ Qádis aur us kí girdnawáh, aur
Hammún aur us kí girdnawáh, aur
Qaryataim aur us kí girdnawáh.
77 Báqí baní Mirárí ko Zabulún ke
firqe se mile, Rimmon aur us kí
girdnawáh, aur Tebúr aur us kí girdna-
wáh.
78 Yaríhú ke nazdík Yardan ke
pár, ya'ne Yardan kí púrab taraf,
Rúbin ke firqe se, bayabán men̲, Basar
aur us kí girdnawáh, aur Yahsah aur
us kí girdnawáh,
79 Aur Qadímút aur us kí girdna-
wáh, aur Mifa'at aur us kí girdnawáh.
80 Aur Jadd ke firqe se, Jilí'ád
men̲ Rámát aur us kí girdnawáh, aur
Mahnaim aur us kí girdnawáh,
81 Aur Hasbún aur us kí girdna-
wáh, aur Ya'zír aur us kí girdnawáh.

VII BA'B.

AUR baní Ishakár the, Tol'a, aur
Fúáh, aur Yasúb, aur Simrún,
chár.
2 Aur baní Tol'a: 'Uzzí, aur Rifá-
yáh, aur Yariel, aur Yahmí, aur Ib-
sám, aur Samúel, jo Tol'a ke abwí
gharáne ke sardár the; we apne pusht-
wálon̲ ke darmiyán niháyat himmatí
aur bahádur the; aur Dáúd ke aiyám
men̲ un ká shumár báís hazár chha
sau thá.
3 Aur baní 'Uzzí: Izrákhiyáh. Aur
baní Izrákhiyáh: Míkáel, aur 'Abadi-
yáh, aur Yúel, aur Yissiyáh, pánch;
aur sab sardár the.
4 Aur un ke sáth sipáhíon̲ kí gu-
rohen̲ jang ke qábil thín̲; we sab un
ke khándánon̲ ke muwáfiq, un ke ábáí
gharáne ke mutábiq, chhattís hazár
jawán the; kyún̲ki un kí bahut sí
jorúán̲ aur beṭe the.
5 Aur un ke bháí Ishakár ke sáre
gharánon̲ men̲ pahlawán aur bahádur,
nasabnáme men̲ gine húe, bilkull
satásí hazár the.
6 ¶ Baní Binyamín: Bala', aur
Bakr, aur Yadí'el, tín.
7 Aur baní Bala': Isbún, aur 'Uzzí,
aur 'Uzziel, aur Yarímút, aur 'Irí,

pánch; ye apne ábáí gharáne ke
sardár baṛe bahádur log, aur apne
nasabnámon men báís hazár chauntís
gine játe the.
8 Aur baní Bakr: Zamírah, aur
Yúás, aur Ili'azar, aur Ilayú'ainí, aur
'Umrí, aur Yarímút, aur Abiyáh, aur
'Anatút, aur 'Alámat. Ye sab Bakr
ke beṭe the:
9 Aur gintí men, apne nasabnáme
ke muwáfiq, bís hazár do sau baṛe
bahádur log the, jo apne abwí gharáne
ke sardár the.
10 Aur baní Yadia'el: Bilhán. Aur
baní Bilhán: Ya'ús, aur Binyamín,
aur Ahúd, aur Kan'ánah, aur Zaitán,
aur Tarsís, aur Aḳhisahar.
11 Ye sab Yadia'el ke beṭe apne
abwí ra,íson ke muwáfiq baṛe bahádur
log the, aur satrah hazár do sau the,
jo maidán pakaṛne aur jang karne ke
láiq the.
12 Aur Suffím, aur Huffím, 'I'r ke
beṭe, aur Hashím, Akhír ke beṭe.
13 ¶ Baní Naftálí: Yahsiel, aur
Júní, aur Yasar, aur Salúm, baní
Bilhah.
14 ¶ Baní Munassí: Asriel, jise
wuh janí; (magar us kí Arámí haram
Jil'ád ke báp Makír ko janí:
15 Aur Makír ne Huffím aur Suffím
kí bahin ko jorú kiyá, aur un kí bahin
ká nám Ma'akah thá;) aur dúsre ká
nám Siláfihád thá; aur Siláfihád kí
beṭián thín.
16 Aur Makír kí jorú Ma'akah ek
beṭá janí, aur us ká nám Faras rakhá,
aur us ke bhái ká nám Sharas; aur
us ke beṭe Aulám, aur Raqam the.
17 Aur baní Aulám: Bidán. Ye
Jili'ád bin Makír bin Munassí ke beṭe
the.
18 Aur us kí bahin Hammúlikat
Ishhúd, aur Abi'azar, aur Mahalah ko,
janí.
19 Aur baní Simíd'a: Aḳhyán, aur
Sikm, aur Liqhí, aur Ani'ám.
20 ¶ Aur baní Ifráím: Sútalah,
us ká beṭá Barad, us ká beṭá Tahat,
us ká beṭá Ili'adah, us ká beṭá Tahat.
21 ¶ Us ká beṭá Zabad, us ká be-
ṭá Sútalah, aur 'Azar, aur Ili'ad,
jinhen Ját ke logon ne, jo us zamín
men aslí báshinde the, már ḍálá;
kyúnki we un kí mawáshí ke le lene
ko utar áe the.
22 Aur un ká báp Ifráím bahut
dinon tak mátam kartá rahá, aur us
ke bhái use tasallí dene ko áe.
23 ¶ Phir us ne apní jorú se suh-
bat kí, aur wuh hámila húí, aur ek
beṭá janí, aur us ne us ká nám Barí'ah
rakhá; kyúnki us ke ghar par áfat áí
thí.
24 (Aur us kí beṭí Sharáh thí, jis
ne Bait-Hauran i 'A'lí aur Sáfil, aur
'Uzzan i Sharáh, banáyá.)
25 Aur us ká beṭá Rafáh, aur Ra-
saf bhí, aur us ká beṭá Tiláh, aur us
ká beṭá Tahan,
26 Us ká beṭá Lagdán, us ká beṭá
'Ammihúd, us ká beṭá Ilisam'a,
27 Us ká beṭá Nún, us ká beṭá
Yahúsú'a.
28 ¶ Aur un kí milkíyaten aur
shahr ye the; Baitel aur us ke díhát,
aur púrab kí taraf Na'arán, aur pach-
chhim taraf Jazar aur us ke díhát,
aur Sikm aur us ke díhát, 'Azah aur
us ke díhát tak;
29 Aur baní Munassí kí taraf Bait-
Shán aur us ke díhát, Ta'anák aur us
ke díhát, Majiddo aur us ke díhát,
Dor aur us ke díhát the. In men
Yúsuf bin Isráel ke beṭe rahte the.
30 ¶ Baní A'shar: Yimnáh, aur
Iswáh, aur Iswí, aur Barí'ah, aur un
kí bahin Sirah.
31 Aur baní Barí'ah: Hibar, aur
Malkiel, Birzávít ká báp.
32 Aur Hibar se Yaflit, aur Somir,
aur Ḳhútám, aur un kí bahin Sú'a,
paidá húe.
33 Aur baní Yaflít: Fásák, aur
Bimhál, aur 'Aswát. Ye baní Yaflít
hain.

34 Aur baní Sámir: Aḳhí, aur
Rúhjah, aur Yaḥubbah, aur Arám.
35 Aur us ke bhái Hílam ke beṭe:
Súfah, aur Imn'a, aur Salas, aur
'Amal.
36 Aur baní Súfah: Súah, aur Har-
nafar, aur Sú'al, aur Bíarí, aur Imráh,
37 Basar, aur Húd, aur Sammá,
aur Silsah, aur Itrán, aur Bíará.
38 Aur baní Yatar: Yafunnah, aur
Fisfáh, aur A'rá.
39 Aur baní 'Ulla: Araḳh, aur
Haniel, aur Riziyá.
40 Ye sab baní A'shar apne báp-
dádon̲ ke ghar ke sardár, mumtáz
pahlawán bahádur sharífon̲ ke sharíf
the. Un men̲ se, jo apne shajara ke
rú se maidán pakaṛne, aur jang karne
ke láiq the, shumár men̲ chhabbís
hazár jawán the.

VIII BA'B.

AUR Binyamín se us ká palauṭhá
Bala' paidá húá, dúsrá Ashbel,
tísrá A'ḳhiraḳh,
2 Chauthá Núhah, aur pánchwán̲
Rafá.
3 Aur Bala' ke beṭe the: Addár,
aur Jirá, aur Abihúd,
4 Aur Abisú'a, aur Na'amán, aur
Aḳhúah,
5 Aur Jirá, aur Safúfán, aur Húrám.
6 Ye Ahúd ke beṭe hain̲, jo Jib'a
ke báshindon̲ ke abwí ra,ís the; aur
unhon̲ ne unhen̲ Munáḳhat men̲
jiláwatan karáyá:
7 Ya'ne Na'amán, aur Aḳhiyáh, aur
Jirá; usí ne unhen̲ jiláwatan karwáyá,
aur us se Uzzá, aur Aḳhihúd, paidá
húe.
8 Aur unhen̲ bhijwá dene ke ba'd,
Saharím ko, Moáb ke mulk men̲, laṛke
paidá húe; Húsím aur Ba'ara us kí
jorúán̲ thín̲.
9 Aur us kí jorú Húdas se Yúbáb,
aur Zibya, aur Maisá, aur Malkám,
10 Aur Ya'úz, aur Sakiyáh, aur
Mirmah, paidá húe. Ye us ke beṭe
abwí ra,ís the.
11 Aur Húsím se Abitúb, aur Ili-
fi'al, paidá húe.
12 Aur baní Ilifi'al: 'I'br, aur
Mish'ám, aur Sámir; us ne Onú, aur
Ludd, aur us ke shahron̲ ko, biná
kiyá;
13 Aur Barí'ah aur Sam'a ne, jo
Aiyalún ke báshindon̲ ke abwí ra,ís
the, Ját ke báshindon̲ ko bhagá diyá;
14 Aur Aḳhyú, Shashaq, aur Ya-
rímút,
15 Aur Zabadiyáh, aur 'Arád, aur
'Adar,
16 Aur Míkáel, aur Isfáh, aur Yú-
ḳhá, baní Barí'ah hain̲;
17 Aur Zabadiyáh, aur Masullám,
aur Hiziqí, aur Hibar,
18 Aur Yasmarí, aur Yazliyáh, aur
Yúbáb, baní Ilifi'al hain̲;
19 Aur Yaqím, aur Zikrí, aur
Zabdí,
20 Aur Ili'ainí, aur Ziltí, aur Iliel,
21 Aur 'Adáyáh, aur Biráyáh, aur
Simrát, baní Sama'í hain̲;
22 Aur Isfán, aur 'I'br, aur Iliel,
23 Aur 'Abdún, aur Zikrí, aur
Hanán,
24 Aur Hanániyáh, aur 'Ailám, aur
'Antútiyáh,
25 Aur Yafdiyáh, aur Fanúel, baní
Shasháq hain̲;
26 Aur Shamsarí, aur Shaháriyáh,
aur 'Atáliyáh,
27 Aur Ya'rasiyáh, aur Iliyáh, aur
Zikrí, baní Yahúrám hain̲.
28 Ye apní pushton̲ men̲ abwí
sardár aur ra,ís the. Ye Yarúsalam
men̲ rahte the.
29 Aur Jiba'ún men̲ Jiba'ún ká báp
rahtá thá; aur us kí jorú ká nám Ma-
'akah thá:
30 Aur us ká palauṭhá beṭá 'Abdún,
aur Súr, aur Qís, aur Ba'al, aur
Nádab,
31 Aur Jadúr, aur Aḳhyú, aur
Zakar.
32 Aur Miklút se Simiáh paidá
húá. Aur we bhí apne bháíon̲ ke sáth

Yarúsalam men un ke sámhne rahte
the.
33 ¶ Aur Naiyir se Qís paidá húá,
aur Qís se Sáúl paidá húá, aur Sáúl se
Yahúnatan, aur Malikishú'a, aur Abi-
nadáb, aur Ishba'al, paidá húe.
34 Aur Yahúnatan ká betá Maríb-
ba'al thá; aur Maríbba'al se Míkáh
paidá húá.
35 Aur baní Míkáh: Fítún, aur
Malik, aur Tárí'a, aur A'khaz.
36 Aur A'khaz se Yahú'adah paidá
húá; aur Yahú'adah se 'A'lamat, aur
Azmáwat, aur Zimrí paidá húe; aur
Zimrí se Mauzá paidá húá;
37 Aur Mauzá se Bina'a paidá húá;
us ká betá Ráfah, us ká betá Ili'asah,
us ká betá Asíl.
38 Aur Asíl ke chha bete the, aur
ye un ke nám: 'Azriqám, Bokirú, aur
Ismá'el, aur Sagariyáh, aur 'Abadiyáh,
aur Hanán. Ye sab Asíl ke bete hain.
39 Aur us ke bhái 'Ishaq ke bete:
us ká palauthá Aulám, dúsrá Ya'ús,
tísrá Ilifalat.
40 Aur Aulám ke bete zoráwar,
sáhib i shujá'at, tírandáz the, aur us
ke bahut se bete aur pote the; sab
derh sau the. Ye sab baní Binyamín
the.

IX BA'B.

PAS sárá Isráel nasab-námon ke rú
se giná húá thá; aur dekho, un
ke nám Isráel aur Yahúdáh ke bád-
sháhon ke daftar men likhe húe hain,
jo apne gunáhon ke sabab Bábul ko
asír hoke gaye.
2 ¶ Aur we jo pahle apní milkí-
yaton aur apne shahron men basne ko
áe, so Isráelí, aur káhin, aur Láwí, aur
Natíním the.
3 Aur baní Yahúdáh men se, aur
baní Binyamín men se, aur baní Ifráím
aur Munassí men se, jo Yarúsalam men
rahte the, ye hain:
4 'U'tí bin 'Ammihúd, bin 'Umrí,
bin Imrí, bin Bání, jo Pháras bin
Yahúdáh kí aulád men se thá.
5 Aur Sailáníon men se: 'Asáyáh
palauthá, aur us ke bete.
6 Aur baní Zárah men se: Ya'úel,
aur un ke chha sau nawwe bhái.
7 Aur baní Binyamín men se: Sallú
bin Masullám, bin Húdáviyáh, bin
Hasínúáh,
8 Aur Ibniyáh bin Yarúhám, aur
Ailáh bin 'Uzzí, bin Mikrí, aur Masul-
lám bin Safatiyáh, bin Ra'úel, bin
Ibniyáh;
9 Aur un ke nasabon ke mutábiq
un ke nau sau chhappan bhái. Ye sab
mard apne ábái gharáne ke abwí ra,ís
the.
10 Aur káhinon men se: Yad'aiyáh,
aur Yahúyaríb, aur Yakín,
11 Aur 'Azariyáh bin Khilqiyáh,
bin Masullám, bin Sadúq, bin Miráyút,
bin Akhitúb, jo Khudá ke ghar ká
názim thá;
12 Aur 'Adáyáh bin Yarúhám, bin
Fashhúr, bin Malkiyáh, aur Ma'así
bin 'Adiel, bin Yahzírah, bin Masul-
lám, bin Musallimít, bin Immer;
13 Aur un ke bhái, un ke ábái
gharáne ke ra,ís, ek hazár sát sau sáth
the, jo Khudá ke ghar kí khidmat ke
kám ke liye táqatwar aur sáhib i
murúwat the.
14 Aur Láwíon men se: Sam'aiyáh
bin Hasúb, bin 'Azríqám, bin Hasabi-
yáh, baní Mirárí men se;
15 Aur Baqbaqqar, Haras, aur Jalál,
aur Mattaniyáh bin Míkáh, bin Zikrí,
bin A'saf;
16 Aur 'Abadiyáh bin Sam'aiyáh,
bin Jalál, bin Yadútún, aur Barakiyáh
bin Asá, bin Ilqánah, jo Natúfátíon kí
bastíon men baste the.
17 Aur darbán: Sallúm, aur 'Aq-
qúb, aur Talmon, aur Akhimán, aur
un ke bhái; Sallúm sardár thá;
18 We ab tak bádsháh ke darwáze
par púrab taraf rahkar baní Láwí kí
gurohon ke darbán hain.
19 Aur Sallúm bin Qúrí, bin Abiá
saf, bin Qúrah, aur us ke ábái gharáne

ke bhái, ya'ne Qúrahí, bandagí ke
kám par ta'ínát the, aur k̲haime ke
ástánon̲ ke nigáhbán the; un ke báp-
dáde, KHUDÁWAND ke lashkar ke sar-
guroh hoke, darámad-gáh ke nigahbán
the.
20 Aur Fínihás bin Ili'azar áge un
ká sardár thá, aur KHUDÁWAND us ke
sáth thá.
21 Zakariyáh bin Musalimíyáh ja-
má'at ke k̲haime ká darbán thá.
22 Ye sab, jo darwázon̲ ke ástánon̲
par chaukídárí karne ke liye muqarrar
the, do sau bárah the. Ye apne nasab-
námon̲ ke rú se apne gánwon̲ men̲
gine húe the, jinhen̲ Dáúd aur Samúel
gaib-bín ne un kí amánatdárí ke kám
par muqarrar kiyá.
23 So we aur un ke beṭe KHUDÁ-
WAND ke ghar ke, ya'ne us k̲haime ke,
makán ke darwázon̲ par chaukí dene
ko házir the.
24 Aur cháron̲ taraf, púrab, pach-
chhim, uttar, dakhan kí taraf, darbán
the.
25 Aur un ke bhái apní bastíon̲ men̲
the, ki sátwen̲ din naubat ba naubat
un ke sáth áwen̲.
26 Ki we chár sardár darbán, jo
Láwí the, amánatdár the, aur K̲hudá
ke ghar kí koṭhríon̲ par aur k̲hazánon̲
par muqarrar the.
27 ¶ Aur we K̲hudá ke ghar ke ás
pás rahá karte the, ki nigahbání karná
un par mauqúf thá, aur subh ko us ká
kholná unhín̲ ke zimme thá.
28 Aur un men̲ se ba'ze 'ibádat ke
bartanon̲ par muqarrar the, ki we
unhen̲ gin ginke báhar bhítar le áwen̲
aur le jáwen̲.
29 Aur ba'ze un men̲ se bait ul
muqaddas ke sáre básanon̲ aur asbáb,
aur maida, aur mai, aur tel, aur lubán,
aur k̲hushbúdár masálih ke ihtimám
par muqarrar the.
30 Aur káhinon̲ ke beṭon̲ men̲ se
kitne k̲hushbúdár masálih ká tel perte
the.
31 Aur Láwíon̲ men̲ se Matittiyáh,
jo Qurahí Sallúm ká palauṭhá thá, un
chízon̲ kí, jo tawe par taiyár kí játí
thín̲, amánat rakhtá thá.
32 Aur baní Qiháṭ, ya'ne un kí
birádarí men̲ se, ba'ze nazr kí roṭí par
ta'ínát the, ki har sabt ko us kí
taiyárí karen̲.
33 Aur ye we gánewále hain̲, jo
Láwíon̲ men̲ abwí ra,ís the, aur
koṭhríon̲ kí k̲hidmat se mu'áf húe, ki
unhen̲ rát din 'ibádat-guzárí men̲
házir rahná thá.
34 Láwíon̲ ke ye abwí ra,ís apní
birádarí ke sardár the, aur Yarúsalam
men̲ rahte the.
35 ¶ Aur Jiba'ún men̲ Jiba'ún ká
báp Ya'úel rahtá thá, aur us kí jorú ká
nám Ma'akáh thá:
36 Aur us ká palauṭhá beṭá 'Ab-
dún, ba'd us ke Súr, aur Qís, aur Ba'al,
aur Naiyir, aur Nadab,
37 Aur Jadúr, aur Ak̲hyú, aur
Zakariyáh, aur Miqlút.
38 Aur Miqlút se Simi'ám paidá
húá. Aur we bhí apne bháíon̲ ke
sáth Yarúsalam men̲ apne bháíon̲ ke
sámhne rahte the.
39 Aur Naiyir se Qís paidá húá, aur
Qís se Sáúl paidá húá, aur Sáúl se
Yahúnatan, aur Malikishú'a, aur Abi-
nadáb, aur Ishba'al, paidá húe.
40 Aur Yahúnatan ká beṭá Maríb-
ba'al thá, aur Maríbba'al se Míkáh
paidá húá.
41 Aur baní Míkáh: Fítún, aur
Malik, aur Tahrí'a, aur A'k̲haz.
42 Aur A'k̲haz se Ya'arah paidá
húá, aur Ya'arah se 'A'lamat, aur
'Azmáwat, aur Zimrí, paidá húe: aur
Zimrí se Mauzá paidá húá.
43 Aur Mauzá se Bina'a paidá húá;
us ká beṭá Rifáyáh, us ká beṭá Ili'asah,
us ká beṭá Asíl.
44 Aur Asíl ke chha beṭe the, aur
ye un ke nám: 'Azríqám, Bokirú, aur
Ismá'el, aur Sagariyáh, aur Abadiyáh,
aur Hanán: ye baní Asíl the.

X BA'B.

AUR Filistí Isráel se lare; aur Is-
ráel ke log Filistíon ke áge se
bháge, aur kohistán i Jilbú'a men máre
pare.
2 Aur Filistíon ne Sáúl ká aur us
ke beton ká khúb píchhá kiyá; aur
Filistíon ne Yúnatan, aur Abinadáb,
aur Malikishú'a ko, jo Sáúl ke bete
the, már liyá.
3 Aur Sáúl par jang ba shiddat barh
gayí, aur tírandázon ne use hadaf kiyá,
aisá ki wuh tírandázon se zakhmí húá.
4 Tab Sáúl ne apne silahbardár se
kahá, Apní talwár khínch, aur us se
mujhe chhed, tá na howe ki ye ná-
makhtún áke mujh se thatthá karen.
Par us ke silahbardár ne qabúl na
kiyá, kyúnki wuh bahut dar gayá.
Tab Sáúl ne talwár lí, aur us par gir
pará.
5 Aur jab ki us ke silahbardár ne
dekhá, ki Sáúl mar gayá, to wuh bhí
us talwár par girá, aur mar gayá.
6 So Sáúl mar gayá, aur us ke tínon
bete, us ke sáre ghar samet mar
mite.
7 Aur Isráel ke sáre log, jo maidán
men the, yih dekhke ki we log bháge,
aur Sáúl aur us ke bete máre pare,
apní bastián chhor chhorke bhág
nikle; aur Filistí ákar un men base.
8 ¶ Aur dúsre din subh ko, jis
waqt Filistí áe, tá ki láshon ko nangá
karen, to unhon ne Sáúl aur us ke
beton ko koh i Jilbú'a men pará páyá.
9 Aur jab us ko nangá kiyá, tab
unhon ne us ká sir le liyá, aur us ke
hathyár bhí, aur Filistíon ke mulk
men cháron taraf bhijwá diye, tá ki un
ke butkhánon par aur logon ke dar-
miyán us khushkhabarí ko pahun-
cháen.
10 Aur unhon ne us ke hathyáron
ko apne ma'búdon ke ghar men rakhá,
aur us ke sir ko Dajún ke mandir par
latká diyá.
11 ¶ Aur jab Yabís-Jili'ád ke sab
logon ne suná, jo kuchh ki Filistíon
ne Sáúl se kiyá,
12 Tab un men ke sáre bahádur
uthe, aur Sáúl kí lásh aur us ke beton
kí láshen le gaye, aur unhen Yabís
men láe, aur un kí haddíon ko Yabís
ke balút ke tale gár diyá, aur sát din
tak roza rakhá.
13 ¶ So Sáúl mar gayá, apne gunáh
ke sabab jo us ne KHUDÁWAND ká
kiyá, ya'ne KHUDÁWAND ke kalám ke
bá'is, jo us ne na máná, aur is liye bhí,
ki us ne apní rah kí tajwíz ke wáste
us se, jis ká yár deo thá, sawál kiyá,
14 Aur us ne KHUDÁWAND se sawál
na kiyá; is wáste us ne us ko már
dálá, aur mamlukat ke logon ko Yassí
ke bete Dáúd par máil karáyá.

XI BA'B.

AUR tamám Isráel Habrún men
Dáúd pás jam'a húe, aur use ka-
há, Dekh, ham terí haddí aur tere
gosht hain.
2 Is ke siwá, guzre waqt men bhí
jab Sáúl bádsháh thá, to tú hí nikálne
pitháne men Isráelíon ká rahbar thá;
aur KHUDÁWAND tere Khudá ne tujhe
farmáyá hai, ki Tú mere Isráelí logon
kí ri'áyat karegá, aur tú merí Isráelí
qaum ká sardár hogá.
3 Garaz, Isráel ke sáre buzurg Hab-
rún men bádsháh pás áe; aur Dáúd
ne Habrún men un ke sáth KHUDÁ-
WAND ke huzúr 'ahd kiyá; aur unhon
ne Dáúd ko mamsúh kiyá, tá ki wuh
Isráelíon ká bádsháh ho, jaisá ki KHU-
DÁWAND ne Samúel kí ma'rifat se kahá
thá.
4 ¶ Aur Dáúd aur tamám Isráel
Yarúsalam ko, jis ká nám Yabús thá,
gaye, aur wahán kí sarzamín ke bá-
shinde Yabúsí the.
5 Aur Yabús ke báshindon ne Dáúd
se kahá, ki Tú yahán áne na páwegá.
Lekin Dáúd ne Saihún ká qil'a le liyá,
aur wuhí Dáúd ká shahr húá.
6 Aur Dáúd ne kahá, ki Jo koí
pahle Yabúsíon ko már legá, so ra,is

aur sardár hogá. Tab Yúab bin Zarú-
yáh pahle charhá, aur sardár húá.
7 Aur Dáúd qil'a men̠ rahá; is
wáste us ká nám Shahr i Dáúd húá.
8 Aur us ne shahr ko girdágird
banáyá, Millo se leke barábar girdá-
gird; aur Yúab ne báqí shahr kí maram-
mat kí.
9 Aur Dáúd taraqqí par taraqqí
kartá gayá, kyún̠ki RABB ul afwáj us
ke sáth thá.
10 ¶ Aur Dáúd ke hamráhí bahá-
duron̠ ke ḳháss log, jo us kí rifáqat
karke zor pakaṛte gaye, aur jinhon̠ ne
sáre Isráel ke sáth use bádsháh kiyá,
jaisá ḲHUDÁWAND ne Isráel ke haqq
men̠ kahá thá, ye hain̠.
11 Chunánchi Dáúd ke bahádurou̠
ká shumár yih hai: Yasúbi'ám bin
Hakmúní, jo sardáron̠ men̠ baṛá thá:
us ne tín sau par apná bhálá chaláyá,
aur unhen̠ ek bár qatl kiyá.
12 Us ke ba'd Aḳhúhí Dúdú ká
beṭá Ili'azar thá, jo un tín pahlawánon̠
men̠ se ek thá.
13 Wuh Dáúd ke sáth Fasdammím
men̠ thá, jahán̠ Filistí jang karne ko
jam'a húe the, aur wahán̠ ke khet men̠
ek qit'a i zamín jau se bharí húí thí,
aur log Filistíon̠ ke áge se bháge:
14 Tab unhon̠ ne us qit'a i zamín
ke bích men̠ khaṛe hoke use bacháyá,
aur Filistíon̠ ko márá, aur ḲHUDÁ-
WAND ne baṛí rihái baḳhshí.
15 ¶ Aur un tís sardáron̠ men̠ se
ye tín nikalkar chaṭán ko Dáúd pás
'Adullám ke magáre men̠ gaye, aur
Filistíon̠ kí fauj Rifáion̠ kí wádí men̠
á paṛí thí.
16 Aur Dáúd us waqt gaṛhí men̠
thá, aur Filistíon̠ kí chaukí us waqt
Baitlaham men̠ thí.
17 Aur Dáúd tarasá, aur bolá, Ai
kásh ki koí Baitlaham ke pháṭak ke
kúe men̠ se mere liye píne ká páni
láwe!
18 Tab un tín pahlawánon̠ ne Fi-
listíon̠ ká lashkar toṛá, aur Baitlaham
ke kúe men̠ se pání bhará, aur use
uṭháke Dáúd pás láe; lekin Dáúd ne
na cháhá, ki píwe; par use ḲHUDÁ-
WAND ke liye tapáyá,
19 Aur kahá, Mujh ko apne Ḳhudá
kí taraf se harám howe, ki main̠ yih
kám karún̠; kyá main̠ un logon̠ ká
lahú píún̠, jo apní jánon̠ par khele
hain? ki we jánbází karke us ko láe
hain̠. So us ne na cháhá, ki use píwe.
Aise kám un tín pahlawánon̠ ne kiye.
20 ¶ Aur Yúab ká bhái Abishai
tínon̠ ká sardár thá: us ne tín sau par
bhálá chaláyá, aur unhen̠ már ḍálá;
aur wuh in tínon̠ men̠ námdár thá.
21 Yih in tínon̠ men̠ un donon̠ se
ziyáda námí thá, aur un ká sardár thá,
lekin un pahle tínon̠ ke darje ko na
pahunchá.
22 Aur Bináyáh bin Yahúyad'a, ek
Qabzielí bahádur ká beṭá thá, jis ne
bahut se kám kiye the: us ne Moáb
ke do sher jawán máre, aur jáke barf
ke mausim men̠ ek gár ke bích ek sher
márá.
23 Aur us ne pánch háth ke ek
qaddáwar Misrí ko qatl kiyá, aur us
Misrí ke háth men̠ juláhon̠ ke shahtír
ká sá bhálá thá; par wuh ek laṭh leke
us par utrá, aur bhále ko us Misrí ke
háth se chhín liyá, aur usí ke bhále se
us ko már ḍálá.
24 Yahúyad'a ke beṭe Bináyáh ne
aise kám kiye; aur wuh un tín bahá-
duron̠ men̠ námdár thá.
25 Dekho to, ki yih un tíson̠ men̠
'izzatdár thá, par pahle tínon̠ ke mar-
tabe ko na pahunchá; aur Dáúd ne use
apne hí ḳháss lashkar par sardár mu-
qarrar kiyá.
26 ¶ Aur ye lashkaron̠ men̠ baṛe
bahádur the: 'Asahel Yúab ká bhái;
aur Bait-lahamí Dúdú ká beṭá Ilha-
nán;
27 Aur Sammút Harúrí; Ḳhalis
Falúní;
28 Taqú'í 'Aqís ká beṭá 'Írá; Abi-
'azar 'Anatútí;

29 Sibkí Húsátí; 'Ilí Akhúhí;
30 Maharí Natúfátí; Halid bin Ba'anah Natúfátí;
31 Baní Binyamín ke Jibi'ah ke Ríbí ká betá Ittai; Bináyáh Fir'atúní;
32 Nahal i Ja'as ká Húrí; Abiel 'Arbátí;
33 'Azmávat Baharúmí; Ilyahbá Sa'albúní;
34 Baní Hashím Jizúní; Harárí Shají ká betá Yúnatan;
35 Aur Harárí Sakár ká betá Akhiám; Ilifál bin U'r;
36 Hifar Makírátí; Akhiyáh Falúní;
37 Hasrú Karmilí; Nagarí bin Azbí;
38 Nátan ká bháí Yúel; Mibkhár bin Hájirí;
39 Silaq 'Ammúni; Naharí Biarútí, jo Yúab bin Zarúyáh ká silahbardár thá;
40 'I'rá Itrí; Jaríb Itrí;
41 U'riyáh Hittí; Zabad bin Akhlí;
42 Sízá Rúbiní ká betá 'Adína, Rúbiníon̲ ká sardár, jis ke sáth tís jawán the;
43 Hanán bin Ma'akah; Yúsafat Mitní;
44 'U'zziyá 'Istárátí; Samá' aur Ya'úel baní Khútan 'Ará'irí;
45 Yadí'ael bin Simrí, aur us ká bháí Yúkhá Tísí;
46 Iliel Maháwí; Yaríbí, aur Yúsáviyáh, baní Ilna'ám; aur Yitmah Moábí;
47 Iliel; aur 'Obed; aur Ya'siel Masobáyáhí.

XII BA'B.

YE we hain̲ jo Siqláj men̲ Dáúd pás áe, jab ki wuh hanoz Qís ke bete Sáúl ke sabab áp ko chhipáe húe rakhtá thá; aur we un bahádurón̲ men̲ the, jo laṛáí men̲ madad karte the.
2 We kamán-dár hoke dahne báen̲ háth se pattharon̲ ko márte the, aur kamán se tíron̲ ko chaláte the; aur baní Binyamín Sáúl kí birádarí men̲ se ye the;
3 Sardár Akhi'azar, aur Yúás, baní Samá'ah Jibia'tí; aur Yaziel, aur Falat, baní 'Azmávat; aur Barákah, aur Yáhú 'Anatútí,
4 Aur Ismá'iyáh Jiba'úní, jo tíson̲ men̲ bahádúr thá, balki un tíson̲ ká sardár thá; aur Yaramiyáh, aur Yaháziel, aur Yúhanán, aur Yúsabáa Jadírátí,
5 Ili'auzí, aur Yarimút, aur Ba'aliyáh, aur Samariyáh, aur Safatiyáh Kharúfí,
6 Ilqánah, aur Yasiyáh, aur 'Azariel, aur Yú'azar, aur Yasúbi'ám, Quráhí,
7 Aur Yúiláh, aur Zabadiyáh, baní Yarúhám Jadúr se.
8 Aur Jaddíon̲ men̲ se kitne logon̲ ne apne ta,ín̲ alag kiyá, jo pahlawán, aur ahl i jang, aur maidán pakaṛne ke láiq the, jo ḍhál aur barchhí kám men̲ láná jánte the, jin ke mun̲h singh ke se mun̲h the, aur paháṛon̲ par kí harníon̲ kí mánind tez-qadam the, tá ki bayábán ke gaṛh men̲ Dáúd pás jáwen̲:
9 'Azar sardár, 'Abadiyáh dúsrá, Iliáb tísrá,
10 Mismannah chauthá, Yaramiyáh pán̲chwán̲,
11 'Attai chhaṭhwán̲, Iliel sátwán̲,
12 Yúhanán áṭhwán̲, Ilzabád nauwán̲,
13 Yaramiyáh daswán̲, Makbání gyárahwán̲.
14 Ye baní Jadd men̲ se sarlashkar the; in men̲ jo kamtar thá, sau jawán ká, aur jo sab se baṛá thá, hazár ká, sardár thá.
15 Ye we hain̲ jo pahle mahíne men̲, jab Yardan ke sáre kanáre ḍúbe the, pár utre, aur wádíon̲ ke sáre logon̲ ko púrab aur pachchhim kí taraf ko bhagá diyá.

16 Aur baní Binyamín aur Yahú-
dáh men se ba'ze log garhí men Dáúd
pás áe.
17 Tab Dáúd un ke istiqbál ke liye
niklá, aur un se khitáb karke kahá,
Agar merí madad ke liye tum log nek-
níyatí se mere pás áe ho, to merá dil
tum se milá rahegá; par agar mujhe
mere bairíon ke háth men pakarwáne
áe ho, agarchi mere háth men kuchh
zulm nahín, to hamáre bápdádon ká
Khudá is par nigáh rakhe, aur malá-
mat kare.
18 Tab rúh 'Amásí par, jo sardár-
on men bará thá, názil húí, ki wuh
bolá, Ham tere hain, ai Dáúd, aur
terí taraf hain, ai ibn i Yassí: salám,
hán, salám tujh par, aur salám tere
madadgáron par; kyúnki terá Khudá
terí madad kartá hai. Tab Dáúd ne
unhen qabúl kiyá, aur unhen faujon
ká sardár kiyá.
19 Aur Munassí men se kaí log
Dáúd se mil gaye, jab wuh Filistíon
ke sáth jang ke liye Sáúl par charh
gayá thá: par in kí madad in se na
húí; kyúnki Filistíon ke qutbon ne
saláh leke use widá kiyá, aur kahá, ki
Wuh hamáre siron ko khatre men
dálke apne áqá Sáúl se já milegá.
20 Jab wuh Siqláj ko rawána húá,
Munassí men se 'Adnah, aur Yúzabád,
aur Yadí'el, aur Míkáel, aur Yúzabád,
aur Ilihú, aur Ziltí, jo baní Munassí
men hazáron ke sardár the, us se mil
gaye.
21 Unhon ne us guroh ke muqá-
bale men Dáúd kí madad kí, ki we
sab bare bahádur aur lashkar men
sardár the.
22 Ki us waqt roz ba roz log ma-
dad ke liye Dáúd se milte játe the,
yahán tak ki we fauj Ulláh kí sí barí
fauj ban gaye.
23 ¶ Aur un logon ká shumár, jo
larne ke hathyár bándhkar Habrún
men Dáúd se mil gaye, ki KHUDÁ-
WAND kí bát ke muwáfiq Sáúl kí
mamlukat ke logon ko us par máil
karen, yih hai:
24 Baní Yahúdáh chha hazár áth
sau, jo sipar aur neza rakhkar jang ke
liye taiyár the.
25 Baní Sama'ún men se sát hazár
ek sau, jo jangí bare himmatwále the.
26 Baní Láwí men se chár hazár
chha sau.
27 Aur Yahúyad'a Hárúníon ká
sardár thá, aur us ke sáth tín hazár
sát sau the;
28 Aur jawánmard Sadúq bahádur,
aur us ke abwí gharáne ke báís sardár.
29 Aur baní Binyamín, Sáúl kí bi-
rádarí men se tín hazár; lekin us
waqt tak aksar Sáúl ke gharáne ke
tarafdár the.
30 Aur baní Ifráím men se bís ha-
zár áth sau, jo bare bahádur, aur
apne abwí gharáne ke námdár mard
the.
31 Aur Munassí ke ádhe firqe se
athárah hazár, jo nám ba nám buláe
gaye, ki jáke Dáúd ko bádsháh karen.
32 Aur baní Ishakár men se, jo
auqát ká imtiyáz karte the, aur wuh
jo Isráel ko karná munásib thá jánte
the, do sau the; aur un ke sáre bháí
un ke hukm men the.
33 Aur Zabulún men se maidán-
pakarnewále, aur jang-ázmúda, asbáb
i jang ke málik, pachás hazár, jo saff-
áráí karní jánte, aur do-dile na the.
34 Aur Naftálí men se ek hazár
sardár, aur un ke sáth saintís hazár
jo dhál aur bhálá rakhte the.
35 Aur baní Dán men se atháís
hazár chha sau larne ko taiyár rahte
the.
36 Aur A'shar men se chálís hazár,
jo lashkar ke sáth saff bándhne ko
nikal játe the.
37 Aur Yardan ke pár ke Rúbiníon,
aur Jaddíon, aur Munassí ke ádhe
firqe men se, ek lákh bís hazár, jo
jang ke sáre hathyár bándhkar larne
ko taiyár rahte the.

38 Ye sab jangí mard, jo saff-áráí
karní jánte the, Habrún ko áe, ki
Dáúd ko sáre Isráel ká bádsháh karen; aur Isráel ke sáre báqí log bhí ek-dil the, ki Dáúd ko bádsháh karen.
39 Aur we wahán Dáúd ke sáth
tín din tak kháte píte rahe; ki un ke bháíon ne un ke liye taiyárí kí thí.
40 Aur jo un ke qaríb, Ishakár,
aur Zabulún, aur Naftálí tak rahte the, so bhí gadhon par, aur únton par, aur khachcharon par, aur bailon par ládke, rotíán, aur átá maida, aur anjíron ke kulche, aur kishmish ke guchchhe, aur mai, aur tel, aur bail, aur bheren, ifrát se láe; is liye ki Isráel men khushwaqtí húí.

XIII BA'B.

AUR Dáúd ne un sardáron se, jo hazár hazár par aur sau sau par the, balki har ek sar-lashkar se saláh lí.
2 Aur Dáúd ne Isráel kí sárí ja-
má'at ko kahá, ki Agar tumháre nazdík achchhá ho, aur KHUDÁWAND hamáre Khudá kí marzí ho, to áo, ham Isráel kí sárí sarzamín men apne báqí bháíon ke pás, aur sáth un ke, káhinon aur Láwíon ke pás, un ke shahron aur un kí nawáhí men, log bhejen, ki we hamáre pás jam'a howen.
3 Aur chalo, apne Khudá ká san-
dúq apne yahán pher láwen; kyúnki ham Sáúl ke aiyám men us ke tálib na húe.
4 Tab sárí jamá'at ne kahá, ki
Ham yúnhín karenge; kyúnki yih bát sab logon kí nigáh men munásib thí.
5 Tab Dáúd ne sáre Isráel ko Misr
ke Saihúr se Hamát ke madkhal tak jam'a kiyá, ki Khudá ke sandúq ko Qaryat-Ya'arím se láwen.
6 Aur Dáúd aur sáre Isráel Ba'alah
ko, ya'ne Qaryat-Ya'arím ko, jo Yahúdáh men hai, charh gaye, tá ki wahán se KHUDÁWAND Khudá ke sandúq ko, jo karúbíon ke darmiyán rahtá hai, ki us ke nám kí du'á wahán kí játí hai, charhá láwen.
7 Aur unhon ne Khudá ke sandúq
ko Abinadáb ke ghar men se nikálke nayí gárí par rakhá; aur 'Uzzá aur Akhyú gárí ko hánkte the.
8 Aur Dáúd aur sáre Isráel KHU-
DÁWAND ke áge ba zor gíton ko gáte, aur kinnárat, aur barbat, aur daf, aur jhánjh, aur turhíon ko, bajáte chale.
9 ¶ Aur jab we Kaidún ke kha-
líhán par pahunche, to 'Uzzá ne sandúq ke thámne ko apná háth barháyá; kyúnki bailon ne thokar khái.
10 Tab KHUDÁWAND ká gussa 'Uzzá
par bharká, aur us ne us ko már dálá, is wáste ki us ne apná háth sandúq par barháyá; aur wuh wahán Khudá ke huzúr mar gayá.
11 Tab Dáúd udás húá, is liye ki
KHUDÁWAND ne 'Uzzá ke sabab rakhna dálá: aur us ne us maqám ká nám Paraz-'Uzzá rakhá, jo áj tak us ká nám hai.
12 Aur Dáúd us din Khudá se dará,
aur bolá, Main Khudá ke sandúq ko apne pás kyúnkar láún?
13 So Dáúd sandúq ko apne yahán
Dáúd ke shahr men na láyá, balki ek taraf jáke Játí 'Obed-Adúm ke ghar men use utár diyá.
14 So Khudá ká sandúq 'Obed-
Adúm ke gharáne ke sáth us ke ghar men tín mahíne tak rahá. Aur KHUDÁWAND ne 'Obed-Adúm ke ghar ko, aur us kí sab chízon ko, barakat dí.

XIV BA'B.

AUR Súr ke bádsháh Hírám ne elchíon ko Dáúd pás bhejá, aur saro ke lathe, aur ráj bhí, aur barhaí, ki us ke liye mahall banáwen.
2 Aur Dáúd ko yaqín húá, ki KHU-
DÁWAND ne use baní Isráel ká bádsháh kiyá, ki us kí saltanat us ke Isráelí logon kí khátir buland kí gayí.
3 ¶ Aur Dáúd ne Yarúsalam men
aur jorúán kín, aur use aur bete betíán paidá húín.

4 Aur us ke un farzandon ke nám,
jo Yarúsalam men paidá húe, ye the:
Samú'a, aur Sobáb, aur Nátan, aur
Sulaimán,
5 Aur Ibhár, aur Ilisú'a, aur Ilifálat,
6 Aur Naujah, aur Nafaj, aur Yafí'a,
7 Aur Ilisam'a, aur Ba'alyad'a, aur
Ilífálat.
8 ¶ Aur jab Filistíon ne suná, ki
unhon ne Dáúd ko mamsúh karke
sáre Isráel ká bádsháh kiyá, to sab
Filistí Dáúd kí talásh men charh áe.
Aur Dáúd sunke un ke muqábale ko
niklá.
9 Aur Filistí áe, aur Rifáíon kí
wádí men phail gaye.
10 Tab Dáúd ne Khudá se suwál
kiyá, aur kahá, Kyá main Filistíon
par charh jáún? kyá tú unhen mere
háth men kar degá? KHUDÁWAND ne
use farmáyá, Charh já, ki main unhen
tere háth men kar dúngá.
11 So we Ba'al-Parázím par charh
áe, aur Dáúd ne wahán unhen márá.
Aur Dáúd ne kahá, ki Khudá ne mere
háth se mere dushmanon men yún
rakhna dalwáyá, jaise ki pánion se
rakhna partá hai; is sabab se us ma-
qám ká nám Ba'al-Parázím rakhá.
12 Aur we apne buton ko wahán
chhor gaye, aur Dáúd ne hukm kiyá,
ki Unhen ág men jalá dewen.
13 Aur Filistí phir áke us wádí
men phail gaye.
14 Aur Dáúd ne phir Khudá se
suwál kiyá, aur Khudá ne us ko kahá,
ki Tú un ká píchhá karke un par mat
charh já, balki un se phir já, aur tút
ke peron kí taraf se un par já par.
15 Aur jis waqt ki tú tút ke da-
rakhton kí phungíon se chalne kí sí
áwáz sune, tab laráí ko nikal; ki us
waqt Khudá tere áge áge jáke Filistíon
ke lashkar ko már legá.
16 Aur Dáúd ne, jaisá ki Khudá ne
use farmáyá thá, kiyá; aur we Filis-
tíon kí fauj ko Jiba'ún se leke Jazar
tak qatl karte rahe.
17 Aur Dáúd ká nám sáre mulkon
men phail gayá, aur KHUDÁWAND ne
sab qaumon par us ká khauf dálá.

XV BA'B.

AUR us ne shahr i Dáúd men apne
liye hawelíán banáín, aur Khudá
ke sandúq ke liye ek makán taiyár
kiyá, aur us ke liye ek khaima khará
kiyá.
2 Us waqt Dáúd ne kahá, ki Láwíon
ke siwá koí Khudá ke sandúq ko uth-
áyá na kare; ki KHUDÁWAND ne un-
hen pasand kiyá hai, ki Khudá ke
sandúq ko utháwen, aur abad tak us
ke huzúr khidmat karen.
3 Aur Dáúd ne sáre Isráel ko Ya-
rúsalam men jam'a kiyá, ki KHUDÁ-
WAND ke sandúq ko us makán men, jo
us ne us ke liye taiyár kiyá thá, char-
há láwen.
4 Aur Dáúd ne baní Hárún ko aur
Láwíon ko ikatthá kiyá:
5 Baní Qihát men se; U'riel sardár,
aur us ke ek sau bís bháí;
6 Baní Mirárí men se; 'Asáyáh sar-
dár, aur us ke do sau bís bháí;
7 Baní Jairsúm men se; Yúel sar-
dár, aur us ke ek sau tís bháí;
8 Baní Ilsafan men se; Sam'aiyáh
sardár, aur us ke do sau bháí;
9 Baní Habrún men se; Iliel sardár,
aur us ke assí bháí;
10 Baní 'Uzziel men se; 'Ammina-
dáb sardár, aur us ke ek sau bárah
bháí.
11 Aur Dáúd ne Sadúq aur Abiyá-
tar káhinon ko, aur U'riel, aur 'Asá-
yáh, aur Yúel, aur Sam'aiyáh, aur
Iliel, aur 'Amminadáb, Láwíon ko,
buláyá,
12 Aur unhen kahá, Tum Láwíon
ke abwí ra,ís ho; tum apní taqdís
karo, tum aur tumháre bháí bhí, aur
KHUDÁWAND Isráel ke Khudá ke san-
dúq ko us jagah men, jo main ne us ke
liye taiyár kí, charhá láo.
13 Is liye ki tum log pahlí bár házir
na the, KHUDÁWAND hamáre Khudá

ne ham men rakhna dálá, ki ham ne
us kí talásh muqarrar taur par na kí.
14 Tab káhinon aur Láwíon ne ap-
ní taqdís kí, tá ki KHUDÁWAND Isráel
ke Khudá ke sandúq ko charhá láwen.
15 So baní Láwí ne Khudá ke
sandúq ko, jaisá ki Músá ne KHUDÁ-
WAND ke kalám ke muwáfiq hukm
kiyá thá, chobon se apne kándhon par
utháyá.
16 Aur Dáúd ne Láwíon ke sardár-
on ko farmáyá, ki Apne bháíon men
se gánewálon ko muqarrar karen, ki
músíqí ke sáz, ya'ne barbaten, aur
kinnáraten, aur manjíre, chheren, aur
áwáz buland karke khushí se gáwen.
17 Aur Láwíon ne Haimán bin Yúel
ko muqarrar kiyá; aur us ke bháíon
men se A'saf bin Barakiyáh ko; aur
baní Mirárí, un ke bháíon men se Ai-
tán bin Qausáyáh ko;
18 Aur un ke sáth un ke chhote
bháí Zakariyáh, Bin, aur Ya'aziel, aur
Simírámút, aur Yahiel, aur 'Unní, aur
Iliáb, aur Bináyáh, aur Ma'asiyáh, aur
Mattitiyáh, aur Ilifalahú, aur Miqni-
yáhú, aur 'Obed-Adúm, aur Ya'íel ko,
jo darbán the.
19 Aur gánewále Haimán, A'saf,
aur Aitán, muqarrar húe, ki pítal ke
jhánjhon se gáte bajáte rahen;
20 Aur Zakariyáh, aur 'Aziel, aur
Simírámút, aur Yahiel, aur 'Unní, aur
Iliáb, aur Ma'asiyáh, aur Bináyáh, ki
barbaton ko únche sur men chheren;
21 Aur Mattitiyáh, aur Ilifalahú,
aur Miqniyáhú, aur 'Obed-Adúm, aur
Ya'íel, aur 'Azaziyáh, ki kinnáraton
ko dabí áwáz men chheren.
22 Aur Kanániyáh, jo gáne ke liye
Láwíon ká ustád thá, rág sikhlátá thá,
ki wuh bará hí dhárhí thá.
23 Aur Barakiyáh, aur Ilqánah,
sandúq ke darbán the.
24 Aur Shabaniyáh, aur Yahúsafat,
aur Nataniel, aur 'Amásí, aur Zakari-
yáh, aur Bináyáh, aur Ili'azar káhin,
narsinge phúnkte húe Khudá ke san-
dúq ke áge áge játe the; aur 'Obed-
Adúm aur Yahiyáh sandúq ke darbán
the.
25 ¶ So Dáúd, aur Isráel ke bu-
zurg, aur hazáron ke sardár, rawána
húe, ki KHUDÁWAND ke 'ahd ke sandúq
ko 'Obed-Adúm ke ghar men se ba-
khushí charhá láwen.
26 Aur aisá húá, ki jis waqt Khudá
ne un Láwíon ko, jo KHUDÁWAND ke
'ahd ke sandúq ko utháe liye játe the,
madad kí, to unhon ne sát bail aur sát
mendhe charháe.
27 Aur Dáúd, aur sab Láwí, jo san-
dúq ko liye játe the, aur gánewále,
aur gánewálon ke sáth Kanániyáh, jo
gáne men ustád thá, kattán ke pairá-
han se mulabbas the; aur Dáúd kattán
ká afúd bhí pahine thá.
28 Aur sáre Isráel pukárte húe, aur
narsingon ko bajáte húe, aur turhíon
ko phúnkte húe, aur manjíron aur kin-
náraton ko bhí chherte húe, KHUDÁ-
WAND ke 'ahd ke sandúq ko úpar láe.
29 ¶ Aur yún húá, ki jab KHUDÁ-
WAND ke 'ahd ká sandúq shahr i Dáúd
men pahunchá, to Sáúl kí betí Maikal
ne khirkí se nigáh kí, aur dekhá, ki
Dáúd bádsháh náchtá aur gat par
chaltá hai; aur us ne apne dil men us
ko haqír jáná.

XVI BA'B.

SO we Khudá ke sandúq ko charhá
láe, aur use us khaime ke bích
men, jo Dáúd ne us ke liye khará kiyá
thá, rakh diyá, aur sokhtaní qurbáníon
ko, aur salámatí kí qurbáníon ko,
Khudá ke huzúr guzráná.
2 Aur jab Dáúd sokhtaní qurbáníon
ko, aur salámatí kí qurbáníon ko, guz-
rán chuká, to us ne KHUDÁWAND ká
nám leke logon ko barakat dí.
3 Aur us ne sáre Isráelí logon ko,
kyá mard, kyá 'aurat, har ek ko, ek ek
girda rotí, aur gosht ká ek ek tukrá,
aur mai kí ek ek suráhí dí.
4 ¶ Aur us ne Láwíon men se ba-
'zon ko muqarrar kiyá, ki KHUDÁWAND

ke sandúq ke áge ḳhádim howen̲, aur
Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ká zikr,
aur shukr, aur hamd karen̲;
5 A'saf sardár, aur us ke ba'd Za-
kariyáh, aur Ya'íel, aur Simírámút,
aur Yahiel, aur Mattitiyáh, aur Ilíáb,
aur Bináyáh, aur 'Obed-Adúm, aur
Ya'íel, jo barbaten̲ aur kinnáraten̲ leke
gáte the; aur A'saf jhánjh se sunátá
bajátá thá.
6 Káhin Bináyáh aur Yahaziel
hamesha Ḳhudá ke 'ahd ke sandúq
ke áge turhíon̲ ká shor macháte the.
7 ¶ Tab usí din Dáúd ne A'saf aur
us ke bháíon̲ ke háth men̲ yih gít, ki
jis se we Ḳhudáwand ká shukr karen̲,
pahle supurd kiyá.
8 Ḳhudáwand kí sitáish karo, us
ká nám leke pukáro, qaumon̲ ke dar-
miyán us ke kámon̲ kí ḳhabar do.
9 Us ke liye gáo, us ke liye bájá
bajáo, us ke 'ajáib kámon̲ ká charchá
karo.
10 Us ke muqaddas nám par faḳhr
karo; Ḳhudáwand ke tálibon̲ ke dil
ḳhushwaqt howen̲.
11 Ḳhudáwand ko aur us kí qúwat
ko ḍhúnḍho; us ká chihra hamesha
cháho.
12 Yád karo us ke 'ajáib kámon̲ ko,
jo us ne kiye; us ke mu'ajizon̲ ko, aur
us ke munh ke farmánon̲ ko;
13 Ai nasl i Isráel us ke bande kí,
ai baní Ya'qúb, jo us ke barguzída
ho.
14 Wuh Ḳhudáwand hamárá
Ḳhudá hai; tamám rú e zamín par us
kí 'adálaten̲ hain̲.
15 Us ke 'ahd ko sadá yád rakho,
us kalám ko, jo us ne farmáyá, hazár
pushton̲ tak;
16 Wuhí 'ahd jo us ne Abirahám
se kiyá, aur Iz,háq se us kí qasam
kháí,
17 Aur use Ya'qúb ke liye ek
sharí'at, aur Isráel ká 'ahd i abadí
ṭhahráyá,
18 Yih kahke ki Main̲ tujh ko
zamín i Kan'án, tumhárá maurúsí
hissa, dún̲gá;
19 Jis waqt ki tum shumár men̲
thoṛe, bahut hí thoṛe the, aur mulk
men̲ pardesí the.
20 We qaum ba qaum aur mamlu-
kat ba mamlukat phirte the.
21 Us ne kisí ko un par zulm
karne na diyá, aur un kí ḳhátir bád-
sháhon̲ kí, yih kahke, tambíh kí,
22 Ki mere mamsúhon̲ ko mat
chhúo, aur mere nabíon̲ ko mat satáo.
23 Ai sárí dunyá, Ḳhudáwand ke
liye gá; roz ba roz us kí naját kí ḳha-
bar de.
24 Qaumon̲ ke darmiyán us ke jalál
ká, aur sárí ummaton̲ ke bích us ke
'ajáib kámon̲ ká, bayán kar.
25 Kyún̲ki Ḳhudáwand buzurg,
aur niháyat mahmúd hai: wuh sáre
ma'búdon̲ se ziyáda muhíb hai;
26 Ki qaumon̲ ke sáre ma'búd hech
hain̲; par Ḳhudáwand ásmánon̲ ká
banánewálá hai.
27 Jalál aur hashmat us ke huzúr
hain̲, qúwat aur shádmání us ke
makán men̲.
28 Ḳhudáwand hí ko jáno, ai
logon̲ ke gharáno, Ḳhudáwand hí kí
hashmat o qúwat samjho.
29 Ḳhudáwand ke nám kí buzurgí
karo; hadye láke us ke huzúr men̲
házir ho, aur taqaddus i husn ke sáth
Ḳhudáwand ko sijda karo.
30 Sárí dunyá us ke huzúr kámpe,
ki zamín qáim húí, aur na hilegí.
31 A'smán ḳhushí kare, aur zamín
shádiyána bajáwe; qaumon̲ ke dar-
miyán kaho, ki Ḳhudáwand saltanat
kartá hai.
32 Samundar, us samet jo us men̲
bhará hai, shor macháwe; maidán
bhí, un sab samet jo us men̲ hain̲, bág
bág howe.
33 Tab ban ke sáre daraḳht Ḳhu-
dáwand ke huzúr gáen̲ge, ki wuh
dunyá ká insáf karne ko átá hai.
34 Ḳhudáwand ká shukr karo, ki

wuh nek hai, ki us kí rahmat abadí
hai.
35 Aur kaho, Ai hamárí naját ke
Ḳhudá, tú hamen bachá le, aur gair-
qaumon men se ham ko jam'a kar, aur
un se riháí de, tá ki ham terá quddús
nám leke shukr karen, aur terí sitáish
par fakhr karen.
36 ḲHUDÁWAND, Isráel ká Khudá,
abad ul ábád mubárak ho. Aur sab
log A'mín bole, aur sab ne ḲHUDÁ-
WAND kí sitáish kí.
37 ¶ Aur us ne wahán ḲHUDÁWAND
ke 'ahd ke sandúq ke áge A'saf aur us
ke bháíon ko chhoṛá, ki roz roz ke
zarúrí kám ke mutábiq hamesha
ḳhidmat karen;
38 Aur 'Obed-Adúm aur us ke
aṛhsaṭh bháíon ko, aur 'Obed-Adúm
bin Yadutún, aur Húsáh ko, ki darbán
howen.
39 Aur Sadúq káhin, aur us ke bháí
káhin, ḲHUDÁWAND ke maskan ke
áge Jiba'ún ke únche makán par mu-
qarrar húe,
40 Ki ḲHUDÁWAND kí sharí'at kí
sárí likhí húí báton ke muwáfiq, jo us
ne Isráel ko farmáí, har subh aur
shám sokhtaní qurbání ke mazbah par
ḲHUDÁWAND ke liye sokhtaní qurbá-
níon ko chaṛháen;
41 Aur un ke sáth Haimán aur
Yadutún, aur báqí chune húe ádmí, jo
nám ba nám bayán kiye gaye, ki
ḲHUDÁWAND ká shukr karen, ki Us kí
rahmat abadí hai.
42 Unhín ke sáth Haimán aur
Yadutún the, ki turhíon, aur manjíron,
aur bájon se Ḳhudá ke liye git gáte
bajáte rahen. Aur baní Yadutún
darbánon men the.
43 Tab sab log apne apne ghar
gaye; aur Dáúd phirá, ki apne gha-
ráne ko mubárakbád kahe.

XVII BA'B.

AUR yún húá, ki jab Dáúd apne
ghar men baiṭhá, to Dáúd ne
Nátan nabí se kahá, Dekh, main saro
kí lakṛíon ke banáe húe ghar men
rahtá hún, aur ḲHUDÁWAND ke 'ahd
ká sandúq pardon ke níche hai.
2 Tab Nátan ne Dáúd ko kahá, ki
Jo kuchh tere dil men hai, so kar, ki
Ḳhudá tere sáth hai.
3 ¶ Aur usí rát aisá húá, ki Ḳhudá
ká kalám Nátan ko pahunchá, aur
bolá, ki
4 Jáke mere bande Dáúd se kah, ki
ḲHUDÁWAND yún farmátá hai, ki Tú
mere rahne ke liye ghar na baná-
wegá.
5 Main to, jab se ki baní Isráel ko
chaṛhá láyá áj ke din tak, kisí ghar
men sákin na húá, balki ḳhaima ba
ḳhaima aur maskan ba maskan phirtá
rahá hún.
6 Us tamám waqt men ki main sáre
Isráel men phirtá rahá, kyá main ne
kabhí Isráelí qázíon men se, jinhen
main ne hukm kiyá ki mere Isráelí
logon kí ri'áyat karen, kisí ko ek bát
kahí, aur bolá, ki Tum ne mere liye
saro kí lakṛí ká ghar kyún nahín
banáyá hai?
7 Pas tú mere bande Dáúd ko yún
kah, RABB ul afwáj yún farmátá hai,
ki Main ne tujhe bhersále men se, jis
waqt tú bheron kí nigahbání kartá
thá, chun liyá, tá ki tú mere Isráelí
logon ká peshwá howe.
8 Aur jahán kahín tú gayá, main
tere sáth rahá, aur tere sáre dush-
manon ko tere sámhne se káṭ ḍálá;
aur main ne un logon ke mánind, ki
jin ká nám dunyá men baṛá hai, terá
nám baṛá kiyá.
9 Aur main ne apne Isráeli logon
ke liye ek maqám ṭhahráyá, aur
unhen basáyá; aur we apní jagah
men baste, aur phir na ghabráte hain;
aur sharír log phir unhen dukh na
denge, jaisá ki shurú' men húá,
10 Aur jaise us waqt bhí thá, jis
waqt main ne apne Isráelí logon par
qází muqarrar kiye. Siwá is ke, main
tere sáre dushmanon ko dabáúngá, aur

tujhe khabar bhí detá hún, ki KHU-
DÁWAND tere liye ek ghar banáwegá.
11 Aur jab tere din púre honge,
aur tujh ko apne bápdádon ke pás
jáná hogá, to aisá hogá, ki main tere
ba'd terí nasl ko, tere beton men se,
barpá karúngá, aur us kí saltanat ko
qáim karúngá.
12 Wuh mere liye ghar banáwegá,
aur main us kí kursí abad tak páedár
rakhúngá.
13 Main us ká báp húngá, aur wuh
merá betá hogá; aur main apne fazl
ko us se uthá na lúngá, jis tarah us se,
jo tere áge thá, uthá liyá.
14 Balki main us ko apne ghar men
aur apní mamlukat men abad tak
qáim rakhúngá, aur us ká takht abad
tak sábit rahegá.
15 So Nátan ne in sárí báton aur is
sárí royá ke mutábiq yúnhín Dáúd se
kahá.
16 ¶ Tab Dáúd bádsháh áyá, aur
KHUDÁWAND ke huzúr baithá, aur
bolá, Ai KHUDÁWAND Khudá, main
kaun hún, aur merá ghar kyá hai, ki
tú ne mujh ko yahán tak pahuncháyá?
17 Aur yih, ai Khudá, terí nazar
men chhotí bát thí; so tú ne apne bande
ke ghar ke haqq men áyande kí bábat
muddat tak bhí qaul diyá, aur tú ne
mujh par yún nigáh kí, ai KHUDÁ-
WAND Khudá, ki goyá main bará
manzilatwálá ádmí hún.
18 A'ge Dáúd tujh se kyá kahe, jis
se terá banda 'izzat páwe? ki tú apne
bande ko jántá hai.
19 Ai KHUDÁWAND, tú ne apne
bande ke liye, aur apne dil ke muwáfiq,
yih sárá bará kám kiyá, aur in sárí
buzurgíon kí khabar dí.
20 Ai KHUDÁWAND, koí tere mánind
nahín, aur tere siwá, jahán tak ham ne
apne kánon se suná hai, koí Khudá
mutlaq nahín.
21 Aur sáre jahán men kaun sí qaum
hai, jaisí terí qaum Isráel, ki jis ke
bacháne ko Khudá áp gayá ho, ki use
apní jamá'at banáwe, aur bare aur
daráne kámon se apná nám buland
kare, ki tú ne apne logon ke áge se,
jinhen tú Misr men se bachá láyá,
qaumon ko bhagá diyá?
22 Kyúnki tú ne apne Isráelí logon
ko muqarrar kiyá, ki abad tak tere log
howen; aur tú áp, ai KHUDÁWAND,
un ká Khudá húá hai.
23 Aur ab, ai KHUDÁWAND, wuh
bát, jo tú ne apne bande ke haqq men,
aur us ke gharáne ke haqq men, farmáí,
abad tak sábit rahe, aur jaisá tú ne
kahá, waisá hí kar.
24 Hán, wuh páedár howe, tá ki
terá nám abad tak 'azím ho, ki kahá
jáwe, RABB ul afwáj Isráel ká Khudá
hai, hán, Isráel ke liye Khudá hai;
aur tere bande Dáúd ká gharáná tere
huzúr qáim rahe.
25 Kyúnki tú ne, ai mere Khudá,
apne bande ko kahá, ki main tere liye
ek ghar banáúngá; so tere bande ne
ek wásta páyá ki shukr kare.
26 Aur ab, ai KHUDÁWAND, tú hí
Khudá hai, aur tú ne apne bande ko
is khairíyat ká wa'da kiyá:
27 Pas ab apní mihrbání se apne
bande ke ghar ko mubárak kar, ki
abad tak tere huzúr páedár rahe; ky-
únki jis ko tú, ai KHUDÁWAND, bara-
kat detá hai, wuh abad tak mubárak
hai.

XVIII BA'B.

BA'D us ke yún húá, ki Dáúd ne
Filistíon ko márá, aur unhen
maglúb kiyá, aur Ját aur us ke díhát
Filistíon ke háth se le liye.
2 Phir us ne Moáb ko márá: aur
Moábí Dáúd ke tábi' húe, aur hadye
láe.
3 ¶ Aur Dáúd ne Zúbah ke bád-
sháh Hadar'azar ko bhí, jab ki wuh
apní saltanat nahr i Furát tak qáim
karne gayá, Hamát tak már liyá.
4 Aur Dáúd ne us se ek hazár rath,
aur sát hazár sawár, aur bís hazár

piyáde, giriftár karke liye, aur gáríon
ke sáre ghoron ko, un kí rán kí nas
kátkar, langrá kiyá, magar un men se
sau ghoron ko bachá rakhá.
5 Aur Dimishq ke Arámí Zúbah ke
bádsháh Hadar'azar kí madad karne
ko áe, aur Dáúd ne Arámíon men se
báís hazár mard qatl kiye.
6 Aur Dáúd ne Dimishqí Arám men
chaukíán bitháín; aur Arámí Dáúd ke
tábi'dár húe, aur hadye láe. Is tarah
se, jahán kahín Dáúd gayá KHUDÁWAND ne use salámat rakhá.
7 Aur Dáúd Hadar'azar ke naukaron
kí sonahlí dhálen leke unhen Yarúsalam men láyá.
8 Aur Dáúd Hadar'azar ke shahron,
Tibkhat aur Kún, men se bahut sá
pítal láyá, jis se Sulaimán ne pítal ká
bahr, aur sutún, aur pítal ke bartan,
banáe.
9 ¶ Aur jab ki Hamát ke bádsháh
Tugú ne suná, ki Dáúd ne Zúbah ke
bádsháh Hadar'azar ká sárá lashkar
márá,
10 Tab us ne apne bete Hadúrám
ko Dáúd bádsháh pás bhejá, ki us kí
salámatí ká muzhda láwe, aur use mubárakbád kahe, is liye ki us ne jang
karke Hadar'azar par fath páí; (kyúnki Hadar'azar Tugú se lará kartá
thá;) aur har tarah ke sone aur rúpe
aur pítal ke bartan bhí bheje.
11 ¶ Aur Dáúd bádsháh ne un ko
bhí, us rúpe aur sone samet, jo us ne sab
qaumon, ya'ne Adúm se, aur Moáb se,
aur baní 'Ammún se, aur Filistíon se,
aur 'Amálíq se, liyá thá, KHUDÁWAND
ko nazr kiyá.
12 Aur Abishai bin Zarúyáh ne namak ke nasheb men athárah hazár
Adúmíon ko már dálá.
13 ¶ Aur us ne Adúm men chaukíán bitháín; aur sáre Adúmí Dáúd ke
tábi'dár húe. Chunánchi jahán kahín
Dáúd gayá, KHUDÁWAND ne us ko
salámat rakhá.
14 ¶ So Dáúd sáre Isráel ká bádsháh hoke apní sárí ra'aiyat se 'adl o
insáf kartá thá.
15 Aur Yúab bin Zarúyáh lashkar
ká sardár thá; aur Yahúsafat bin
Akhilúd muarrikh thá;
16 Aur Sadúq bin Akhitúb aur
Abimalik bin Abiyátar káhin the; aur
Shaushá sáfir thá;
17 Aur Bináyáh bin Yahúyad'a
Karetíon aur Faletíon par thá; aur
Dáúd ke bare bete bádsháh ke gird
házir the.

XIX BAB.

BA'D us ke aisá húá, ki baní 'Ammún ká bádsháh Náhas mar
gayá, aur us ká betá us ke badle bádsháh húá.
2 Tab Dáúd ne kahá, ki Main Náhas ke bete Hanún se dostí karúngá,
kyúnki us ke báp ne mujh se dostí kí.
So Dáúd ne qásidon ko bhejá, tá ki us
se us ke báp kí bábat mátam-pursí
karen. Chunánchi Dáúd ke khádim
baní 'Ammún ke mulk men Hanún
ke pás pahunche, ki use tasallí dewen.
3 Tab baní 'Ammún ke amíron ne
Hanún se kahá, Kyá tujh ko yih gumán
hai ki Dáúd tere báp kí 'izzat kartá
hai, ki us ne mátam-pursí ke liye tujh
pás log bheje hain? kyá us ke khádim
tere pás is liye nahín áe, ki jásúsí
karen, aur gárat karen, aur mulk ká
bhed lewen?
4 Tab Hanún ne Dáúd ke khádimon
ko pakrá, aur har ek kí dárhí mundwáí,
aur un kí ádhí poshák un ke sufron
tak kát dálí, aur unhen rawána kar
diyá.
5 Tab ba'zon ne áke un mardon ká
hál Dáúd se bayán kiyá. Us ne un
ke istiqbál ke liye log bheje, is liye ki
we mard niháyat sharminda kiye gaye
the. Aur bádsháh ne unhen farmáyá,
ki Jab tak tumhárí dárhián na barhen,
Yaríhú men raho; ba'd us ke chale
áo.
6 ¶ Aur jab baní 'Ammún ne dekhá ki ham Dáúd ke nazdík badbú

húe hain̲, to Hanún aur baní 'Ammún ne ek hazár qintár rúpá bhejá, ki Arám-Nahraim se, aur Arám i Ma'akah se, aur Zúbah se, rathon̲ aur sawáron̲ ko bháṛá karen̲.

7 So unhon̲ ne battís hazár rath, aur Ma'akah ke bádsháh ko, aur us ke logon̲ ko, bháṛá kiyá; we áke Madabá ke sámhne baiṭh gaye. Aur baní 'Ammún apne apne shahron̲ men̲ se jam'a húe, aur laṛne ko áe.

8 Aur Dáúd ne yih sunke Yúab ko, aur baháduron̲ ke sáre lashkar ko, bhejá.

9 Tab baní 'Ammún nikle, aur shahr ke pháṭak ke sámhne laṛáí ke liye saff bándhí; aur we bádsháh, jo áe the, so maidán men̲ alag the.

10 Jab Yúab ne jang ká rukh apne sámhne do taraf se áge píchhe dekhá, tab us ne Isráel ke ḳháss logon̲ men̲ se log chun liye, aur Arámíon̲ ke muqábil pará bándhá.

11 Aur báqí logon̲ ko apne bhái Abishai ke ikhtiyár men̲ diyá, aur unhon̲ ne baní 'Ammún ke sámhne pará bándhá.

12 Aur us ne kahá, Agar Arámí mujh par g̲álib hon̲, to tú merí madad kíjiyo; aur agar baní 'Ammún tujh par g̲álib hon̲, to main̲ terí madad karún̲gá.

13 So himmat bándho, aur áo, ki ham apne logon̲ ke liye, aur apne Ḳhudá ke shahron̲ ke liye, bahádurí karen̲ge; aur KHUDÁWAND, jo us kí nazar men̲ bihtar ṭhahre, wuhí karegá.

14 Pas Yúab apne sáthwále log leke Arámíon̲ se laṛne ko áge baṛhá, aur we us ke áge se bhág nikle.

15 Aur jab baní 'Ammún ne Arámíon̲ ko bhágte dekhá, to we bhí us ke bhái Abishai ke áge se bháge, aur shahr men̲ ghuse. Tab Yúab Yarúsalam ko phirá.

16 ¶ Aur jab Arámíon̲ ne dekhá, ki ham ne baní Isráel se shikast pái, to we qásidon̲ ko bhejkar nadí pár ke Arámíon̲ ko le áe, aur Hadar'azar ká sipahsálár Sofak un ke áge áge chaltá thá.

17 Aur is kí ḳhabar Dáúd ko milí; tab wuh sab Isráel ko jam'a karke Yardan pár gayá, aur un par chaṛh áyá, aur un ke muqábil saff bándhí. So jab Dáúd ne Arámíon̲ ke muqábale men̲ jang kí saff bándhí, to we us se laṛe.

18 Lekin Arámí Isráel ke áge se bháge; aur Dáúd ne Arámíon̲ ke sát hazár gáṛí ke sawáron̲ ko, aur chálís hazár piyádon̲ ko, már ḍálá, aur lashkar ke sardár Sofak ko qatl kiyá.

19 Aur jab Hadar'azar ke naukaron̲ ne dekhá, ki ham Isráel ke áge hár gaye, to we Dáúd se sulh karke us ke tábi'dár húe. G̲araz, Arámí baní 'Ammún kí madad karne ko dobára rází na húe.

XX BA'B.

PHIR aisá húá, ki naye sál ke shurú' men̲, jis waqt bádsháh jang ke liye ḳhurúj karte, to Yúab ne lashkar ke ḳháss logon̲ ko le jáke baní 'Ammún ke mulk ko g̲árat kiyá, aur áke Rabbah ko gher liyá. Lekin Dáúd Yarúsalam men̲ ṭhahar gayá. Aur Yúab ne Rabbah ko már liyá, aur use ujáṛ diyá.

2 Aur Dáúd ne un ke bádsháh ke táj ko us ke sir par se utár liyá, aur daryáft kiyá ki us ká soná wazn men̲ ek qintár thá, aur ki us men̲ bahut qímatí patthar the; aur wuh Dáúd ke sir par rakhá gayá; aur wuh us shahr men̲ se lúṭ ká bahut sá mál nikál láyá.

3 Aur us ne un logon̲ ko, jo us men̲ the, báhar nikálá, aur áron̲ se, aur lohe ke halon̲ se, aur kulháṛon̲ se, unhen̲ káṭá. Aur Dáúd ne baní 'Ammún ke sáre shahron̲ se aisá sulúk kiyá. Tab Dáúd aur sárí guroh Yarúsalam ko phirí.

4 ¶ Aur ba'd us ke aisá húá, ki Jazar men̲ Filistíon̲ se laṛáí shurú'

húí. Tab Húsátí Sibkí ne Saffí ko, jo
Rafá kí nasl se thá, qatl kiyá, aur
Filistí maglúb húe.
5 Aur Filistíon se phir laṛáí húí.
Tab Ya'úr ke beṭe Ilhanán ne Játí
Júliyat ke bhái Lahmí ko, jis ke
bhále kí chhaṛ juláhe ke shahtír kí sí
thí, már ḍálá.
6 Phir Ját men ek aur laṛáí húí;
aur wahán baṛá qaddáwar pahlawán
thá, jis kí chaubís unglíán, har háth
pánw men chha chha, thín, aur wuh
bhí Rafá kí nasl men thá.
7 Wuh Isráel par harf láyá; lekin
Dáúd ke bhái Sima'í ke beṭe Yahú-
natan ne us ko már ḍálá.
8 Ye Ját men Rafá se paidá húe,
aur Dáúd aur us ke ḳhádimon ke
háth se máre paṛe.

XXI BAB.

AUR Shaitán Isráel ke muqábale
men uṭhá, aur Dáúd ko ubháṛá
ki Isráel ko shumár kare.
2 Tab Dáúd ne Yúab ko, aur logon
ke sardáron ko, kahá, ki Jáo, Biarsab'a
se Dán tak Isráel ko gino, aur un kí
gintí mere pás láo, ki main jánún.
3 Yúab bolá, Ḳhudáwand apne
logon ko, jitne hain, utne se sau guná
ziyáda kare: ai mere ḳhudáwand bád-
sháh, kyá we sab ke sab mere ḳhudá-
wand ke tábi'dár nahín hain? phir
merá ḳhudáwand yih bát kyún cháhtá
hai? kis wáste áp Isráel ke liye
taqsírwár hone ke sabab honge?
4 Lekin bádsháh ká farmán Yúab
par gálib húá. Chunánchi Yúab nikal
gayá, aur tamám Isráel men guzrá,
aur Yarúsalam men phir áyá.
5 ¶ Tab Yúab ne logon ke shumár
kí fard Dáúd ko dí. Aur sáre Isráel
gyárah lákh talwariye, aur Yahúdáh
chár lákh sattar hazár talwariye the.
6 Lekin us ne un men ahl i Láwí
aur baní Binyamín ká shumár shámil
na kiyá: kyúnki bádsháh ká hukm
Yúab ke nazdík makrúh thá.
7 Aur yih bát Ḳhudá kí nazar men
bahut burí thí; is liye us ne Isráel ko
márá.
8 Tab Dáúd ne Ḳhudá se kahá, ki
Mujh se baṛá gunáh húá, ki main ne
yih kám kiyá; ab apne bande ká
qusúr mu'áf kíjiye, ki main ne bahut
behúda kám kiyá hai.
9 ¶ Aur Ḳhudáwand Dáúd ke
gaibbín Jád se hamkalám húá, aur
bolá,
10 Ki Já, Dáúd ko kah, Ḳhudá-
wand yún farmátá hai, ki Main tere
áge tín baláen dhartá hún; un men
se ek chun le, ki main use tujh par
bhejún.
11 So Jád Dáúd pás áyá, aur use
kahá, ki Ḳhudáwand yún farmátá
hai, ki In men se chun le,
12 Ki tín baras ká kál ho, yá tú
apne bairíon ke áge tín mahíne tak
halák hotá jáwe, aur tere dushmanon
kí talwár tujh par á paṛe, yá tín din
Ḳhudáwand kí talwár, ya'ne marí,
mulk men chale, aur Ḳhudáwand ká
firishta Isráel kí sárí sarhaddon men
faná kartá jáe. Ab sochke batá ki
main apne bhejnewále ko kyá jawáb
dún.
13 Tab Dáúd ne Jád ko kahá, Main
baṛí tangí men hún; main Ḳhudá-
wand ke háth men paṛún, ki us kí
rahmaten bahut 'azím hain; lekin
insán ke háth men na paṛún.
14 ¶ So Ḳhudáwand ne Isráel par
marí bhejí: aur Isráel men se sattar
hazár ádmí mar miṭe.
15 Aur Ḳhudáwand ne ek firishta
Yarúsalam ko bhejá, ki use faná kare;
aur us ke faná karte hí Ḳhudáwand
dekhkar us haláki ke liye pachhtáyá,
aur us halák-karnewále firishte ko
kahá, Bas, ab apná háth khínch.
Aur Ḳhudáwand ká firishta Yabúsí
Urnán ke khalíhán par khaṛá thá.
16 Aur Dáúd ne apní ánkhen uṭhá-
ke ásmán o zamín ke bích adhar men
Ḳhudáwand ke firishte ko khaṛe húe
dekhá, ki us ke háth men ek khínchí

húí talwár thí, jise Yarúsalam par
chalátá hai. Tab Dáúd aur buzurg
ṭáṭ oṛhe húe munh ke bhal gire.
17 Aur Dáúd ne Ḳhudá se kahá,
Kyá main hí ne hukm nahín kiyá
thá, ki logon ká shumár kiyá jáwe?
gunáh to main ne kiyá, aur sach much
badí mujh se húí; par in bheṛon ne
kyá fi'al kiyá? Ai ḲHUDÁWAND, mere
Ḳhudá, terá háth mujh par aur mere
ábáí gharáne par ho, na tere logon par,
ki we marí men giriftár howen.
18 ¶ Aur ḲHUDÁWAND ke firishte
ne Jád ko hukm kiyá, ki Dáúd ko
kahe, ki Dáúd chaṛh jáe, ki Yabúsí
Urnán ke khalíhán par ḲHUDÁWAND
ke liye ek qurbángáh uṭháwe.
19 Aur Dáúd Jád ke kalám ke
muwáfiq, jo us ne ḲHUDÁWAND ke
nám se kahá thá, chaṛh gayá.
20 Aur Urnán ne phirke firishte
ko dekhá; aur us ke chár beṭon ne us
ke sáth áp áp ko chhipáyá. Us waqt
Urnán gehún píttá thá.
21 Aur jab Dáúd Urnán pás áyá,
tab Urnán ne nigáh kí, aur Dáúd ko
dekhá, aur khalíhán se báhar gayá,
aur Dáúd ke áge jhukke zamín par
sijda kiyá.
22 Aur Dáúd ne Urnán ko kahá,
ki Is khalíhán kí jagah mujhe de, ki
main us par ḲHUDÁWAND ke liye ek
qurbángáh banáún: us ká púrá dám
leke mujhe de, tá ki marí logon ke
bích se tham jáe.
23 Urnán ne Dáúd se kahá, Líjiye
apne liye, aur merá ḳhudáwand bád-
sháh, jo us kí nazar men bihtar
ma'lúm howe, so kare: dekhiye, main
bail soḳhtaní qurbání ke liye, aur
nauraj índhan ke liye, aur gehún nazr
kí qurbání ke liye, sab detá hún.
24 Dáúd bádsháh ne Urnán se
kahá, So nahín, balki main púrá dám
deke use mol lúngá; kyúnki main
use, jo terá hai, ḲHUDÁWAND ke liye
nahín lene ká, aur bagair ḳharch kiye
soḳhtaní qurbánián na guzránúngá.
25 So Dáúd ne Urnán ko us jagah
ke liye chha sau misqál soná taulke
diyá.
26 Aur Dáúd ne waháṇ ḲHUDÁ-
WAND ke liye mazbah banáyá, aur
soḳhtaní qurbáníon ko, aur salámatí
kí qurbáníon ko, guzráná, aur ḲHU-
DÁWAND se du'á kí, jis ne ásmán par
se soḳhtaní qurbání ke mazbah par
ág bhejkar us ko jawáb diyá.
27 Aur ḲHUDÁWAND ne us firishte
ko hukm diyá, tab us ne apní talwár
miyán men phir kí.
28 ¶ Us waqt jab ki Dáúd ne de-
khá, ki ḲHUDÁWAND ne Yabúsí Urnán
ke khalíhán men us ko jawáb diyá
thá, to wahán qurbání chaṛhái kí.
29 Kyúnki us waqt ḲHUDÁWAND
ká maskan, jo Músá ne bayábán men
banáyá thá, aur soḳhtaní qurbání ká
mazbah, Jiba'ún kí únchí jagah men
the.
30 Lekin Dáúd Ḳhudá kí talásh
men wahán us ke áge na já saká, ki
wuh ḲHUDÁWAND ke firishte kí tal-
wár se ḍartá thá.

XXII BA'B.

AUR Dáúd bolá, Yahín ḲHUDÁ-
WAND Ḳhudá ká ghar, aur ya-
hín Isráel kí soḳhtaní qurbání ká
mazbah, hogá.
2 Aur Dáúd ne hukm diyá, ki Un
pardesíon ko, jo Isráel ke mulk men
hain, jam'a karen; aur us ne sang-
tarásh muqarrar kiye, ki Ḳhudá ke
ghar ke banáne ke liye chaukone
patthar taráshen.
3 Aur Dáúd darwázon ke kiwáṛon
ke kílon aur qabzon ke liye bahut sá
lohá, aur itná pítal ki taul se báhar
thá,
4 Aur itne saro ke laṭhe, ki gintí
se báhar the, taiyár kartá thá; ki
Saidání aur Súrí bahut sí saro kí lakṛí
Dáúd pás láte the.
5 Aur Dáúd ne kahá, ki Merá beṭá
Sulaimán laṛká aur bachcha hai; aur
cháhiye ki ḲHUDÁWAND ká ghar, jo

ban jáwe, so niháyat 'umda howe, ki us ká nám aur raunaq sáre mulkon men phail jáe: so main us ke liye taiyárí karúngá. Chunánchi Dáúd ne apne marne ke áge bahut sí taiyárí kí.

6 ¶ Aur us ne apne beṭe Sulaimán ko buláyá, aur use hukm diyá, ki KHUDÁWAND Isráel ke Ḳhudá ke liye ek ghar banáwe.

7 Aur Dáúd ne Sulaimán se kahá, Ai mere beṭe, main jo hún, so mere dil men thá, ki KHUDÁWAND apne Khudá ke nám ke liye ek ghar banáún;

8 Lekin KHUDÁWAND ká kalám is mazmún ká mujh par utrá, ki Tú ne bahut sí ḳhúnrezí kí, aur baṛí laṛáíán laṛín: tujhe mere nám ke liye ghar na banáná hogá; kyúnki tú ne zamín par mere áge bahut lahú baháyá hai.

9 Dekh, tujh se ek beṭá paidá hogá: wuh sáhib i sulh hogá, aur main use us kí cháron taraf ke sáre dushmanon se sulh dúngá; ki Sulaimán us ká nám hogá, aur amán o árám main us ke dinon men Isráel ko baḳhshúngá.

10 Wuhí mere nám ke liye ek ghar banáwegá; wuh merá beṭá hogá, aur main us ká báp húngá; aur main Isráel par us kí saltanat ká taḳht abad tak sábit rakhúngá.

11 Ab, ai mere beṭe, KHUDÁWAND tere sáth howe, ki tú iqbálmand ho, aur KHUDÁWAND apne Ḳhudá ká ghar banáwe, jaisá ki us ne tere haqq men kahá hai.

12 Faqat KHUDÁWAND tujhe 'aql aur samajh baḳhshe, aur Isráel kí bábat tujhe ḳháss hukm de, tá ki tú KHUDÁWAND apne Ḳhudá kí sharí'at ko hifz kare.

13 Tab tú iqbálmand hogá, jab ki tú un qánúnon aur sharí'aton par, jo us ne Músá ko Isráel ke liye farmáín, 'amal karne men chálák hogá. Mazbút ho, aur himmat bándh, mat ḍar, aur na ghabrá.

14 Dekh, main ne apní mihnat o mashaqqat se KHUDÁWAND ke ghar ke liye ek lákh qintár soná, aur das lákh qintár rúpá, aur be-andáza pítal aur lohá taiyár kiyá; ki wuh kasrat se hai; aur lakṛíán aur patthar main ne taiyár kiye; aur tú un par aur baṛháiyo.

15 Aur bahut se kárígar, patthar ke toṛnewále, aur sangtarásh, aur baṛhaí, aur sab tarah ke hunarmand, har qism ke kám ke liye tere pás házir hain.

16 Sone ká, aur rúpe ká, aur pítal ká, aur lohe ká kuchh hisáb nahín. Uṭh, aur kám kar, aur KHUDÁWAND tere sáth ho.

17 ¶ Aur Dáúd ne Isráel ke sab sardáron ko hukm diyá, ki us ke beṭe Sulaimán kí madad karen, aur kahá,

18 Kyá KHUDÁWAND tumhárá Ḳhudá tumháre sáth nahín hai? aur tumhen cháron taraf se chain nahín diyá hai? kyúnki us ne mulk ke báshindon ko mere qábú men kar diyá hai, aur mulk KHUDÁWAND ke áge aur us ke logon ke áge maglúb húá hai.

19 So ab apne dil o ján se KHUDÁWAND apne Ḳhudá kí talásh men lage raho; aur uṭho, aur KHUDÁWAND Ḳhudá kí maqdis banáo, tá ki tum KHUDÁWAND ke 'ahd ke sandúq ko, aur Ḳhudá ke pák bartanon ko, us ghar men, jo KHUDÁWAND ke nám ká banegá, chaṛhá láo.

XXIII BA'B.

AUR jab Dáúd búṛhá aur 'umr-ásúda thá, to us ne apne beṭe Sulaimán ko Isráel ká bádsháh kiyá.

2 Aur us ne Isráel ke sáre sardáron ko, káhinon aur Láwíon ke sáth, jam'a kiyá.

3 Aur Láwí, jo tís baras kí aur us se ziyáda 'umr ke the, gine gaye, aur un kí gintí ek ek karke aṭhtís hazár mard kí thí.

4 In men se chaubís hazár KHUDÁWAND ke ghar ke kám par ta'ínát the;

aur chha hazár muharrir aur munsif the;

5 Aur chár hazár darbán the; aur chár hazár un sázon ko, jo main ne (Dáúd ne farmáyá hai,) Ḳhudá kí shukrguzárí ke liye banáe the, leke nagma-ḳhwání karte the.

6 Aur Dáúd ne unhen baní Láwí ke shumár ke mutábiq alak bárídárion men taqsím kiyá; ya'ne Jairsún, Qihát, aur Mirárí ko.

7 Jairsúníon men se ye the: Lagdán, aur Sima'í.

8 Baní Lagdán: sardár Yahiel, aur Zaitám, aur Yúel, tín.

9 Baní Sima'í: Salúmít, aur Hazáel, aur Hárán, tín. Ye Lagdán ke gharáne ke abwí sardár the.

10 Aur baní Sima'í: Yahat, Zíná, aur Ya'ús, aur Barí'ah; ye baní Sima'í chár the.

11 Aur Yahat sardár thá, aur Zízáh dúsrá; aur Ya'ús aur Barí'ah ke beṭe bahut na the, aur is sabab se we ek hí hisáb men un ke ábái ḳhándán ke mutábiq gine gaye.

12 ¶ Baní Qihát: 'Amrám, Izhár, Habrún, aur 'Uzziel, chár.

13 Baní 'Amrám: Hárún aur Músá. Aur Hárún alag kiyá gayá, ki páktarín chízon kí taqdís kare, wuh aur us ke beṭe hamesha ke liye, tá ki we Ḳhudáwand ke áge ḳhushbúí jaláwen, aur us kí 'ibádat karen, aur us ká nám leke abad tak barakat dewen.

14 Rahá mard i Ḳhudá Músá, us ke beṭe Láwí ke firqe men mahsúb the.

15 Baní Músá: Jairsúm, aur Ili'azar.

16 Baní Jairsúm men, Sabúel sardár thá.

17 Aur baní Ili'azar ye the: Rahábiyáhú sardár. Aur Ili'azar ke aur beṭe na the, par Rahábiyáhú ke bahut se beṭe the.

18 Baní Izhár men, Salúmít sardár.

19 Baní Habrún men, Yariyáh sardár, Amariyáh dúsrá, Yaháziel tísrá, aur Yaqámi'ám chauthá.

20 Baní 'Uzziel men, Míkáh sardár, aur Yasiyáh dúsrá.

21 Baní Mirárí: Mahlí, aur Músí. Baní Mahlí: Ili'azar, aur Qís.

22 Aur Ili'azar mar gayá, aur us ke beṭe na the, magar beṭíán; aur un ke bhái Qís ke beṭon ne unhen byáh kiyá.

23 Baní Músí: Mahlí, aur 'Edar, aur Yarimút, tín.

24 Yehí baní Láwí apne apne ábái ḳhándán ke mutábiq the: un ke abwí sardár, jaisá ki we nám ba nám ek ek nafar karke gine gaye, ye hain; we bís baras aur úpar kí 'umr se Ḳhudáwand ke ghar kí ḳhidmat karte the.

25 Kyúnki Dáúd ne kahá, ki Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ne apne logon ko árám diyá hai, aur wuh abad tak Yarúsalam men sukúnat karegá:

26 Aur Láwíon ko bhí, kyúnki áge ko maskan, aur us kí ḳhidmat ke sáre hathyár, unhen uṭháná na paṛegá.

27 Kyúnki Dáúd kí pichhlí báton ke muwáfiq baní Láwí, jo bís baras aur ziyáda 'umr ke the, gine gaye:

28 Kyúnki un ká kám yih thá, ki baní Hárún ke pás házir rahen, ki Ḳhudáwand ke ghar kí ḳhidmat kí jáwe, aur ki sahnon par, aur koṭhríon par, aur sárí muqaddas chízon ke pák karne par, aur Ḳhudá ke ghar kí ḳhidmat ke kám ke liye,

29 Aur nazr kí roṭí ke liye, aur maida kí nazr kí qurbání ke liye, aur fatírí chapátíon ke liye, aur tawe men kí roṭí aur púrí ke liye, aur har tarah ke taul aur náp ke liye, muqarrar howen;

30 Aur ki har subh ko khaṛe hoke Ḳhudáwand kí shukrguzárí aur sitáish karen, aur waise hí shám ko bhí;

31 Aur ki sabton, aur naye chándon, aur muqarrarí 'ídon men gintí karke un kí ṭhahrái húí párí ke muwáfiq

sárí sokhtání qurbáníán Khudáwand
ke age bilá-nága charháyá karen:
32 Aur yún Khudáwand ke ghar
kí khidmat karte húe jamá'at ke
khaime kí amánat, aur maqdis kí
amánat, aur apne bháíon baní Hárún
kí amánat kí hifázat karen.

XXIV BA'B.

AUR baní Hárún kí taqsímen ye
thín. Baní Hárún: Nadab, aur
Abihú, aur Ili'azar, aur Itamar.
2 Aur Nadab aur Abihú apne báp
se pahle mar gaye, aur un ke bete na
the: so Ili'azar aur Itamar ne kahánat
ká kám kiyá.
3 Aur Dáúd ne unhen, ya'ne Ili'azar
ke beton men se Sadúq ko, aur Itamar
ke beton men se Akhimalik ko, un ke
'uhdon ke muwáfiq, un kí khidmat men
bánt diyá.
4 Aur baní Ili'azar men se, baní
Itamar kí banisbat, ziyáda ashráf mard
maujúd the: aur is tarah se we bánte
gaye. Baní Ili'azar ke abwí gharáne
ke solah sardár the, aur baní Itamar
ke abwí gharáne ke áth.
5 Is tarah qur'a dálke we bánte
gaye, un men se aur in men se donon;
ki maqdis ke sardár, aur Khudá kí
khidmat ke sardár, baní Ili'azar men
se aur baní Itamar men se the.
6 Aur Sam'aiyáh kátib ne, jo Na-
taniel ká betá aur Láwíon men se ek
thá, un ke námon ko bádsháh ke áge,
aur amíron ke, aur Sadúq káhin ke,
aur Akhimalik bin Abiyátar ke, aur
káhinon ke, aur Láwíon ke abwí sar-
dáron ke áge, chitthí par likhá; ek
ek abwí gharáná Ili'azar ke liye ni-
kálá gayá, aur ek ek Itamar ke liye
nikálá gayá.
7 Aur pahlí chitthí Yahúyaríb kí
niklí, dúsrí Yad'aiyáh kí,
8 Tísrí Hárim kí, chauthí Shu'úrím
kí,
9 Pánchwín Malkiyáh kí, chhatwín
Miyámín kí,
10 Sátwín Haqqúz kí, áthwín Abi-
yáh kí,
11 Nauwín Yashú' kí, daswín Si-
kaniyáh kí,
12 Gyárahwín Iliyásib kí, bárahwín
Yaqím kí,
13 Terahwín Huffáh kí, chaudahwín
Yasbiáb kí,
14 Pandrahwín Biljáh kí, solahwín
Immer kí,
15 Satrahwín Khazír kí, athárah-
wín Fazíz kí,
16 Uníswín Fatahiyáh kí, bíswín
Yahizqiel kí,
17 Ikkíswín Yákin kí, báíswín Ja-
múl kí,
18 Teíswín Diláyáh kí, chaubíswín
Ma'aziyáh kí.
19 Yih un kí khidmat kí tartíben
thín, ki apne báp Hárún ke hukm se,
apne dastúr ke muwáfiq, Khudáwand
ke ghar men áwen, jaisá ki Khudá-
wand Isráel ke Khudá ne use hukm
kiyá thá.
20 ¶ Aur báqí baní Láwí ye the:
'Amrám ke beton men se Súbáel; Sú-
báel ke beton men se Yahadiyáh;
21 Rahá Rahabiyáhú; baní Raha-
biyáhú men se pahlá Yassiyáh;
22 Izháríon men se Salúmút; baní
Salúmút men se Yahat.
23 Aur baní Habrún men se Yari-
yáh pahlá, Amariyáh dúsrá, Yaháziel
tísrá, Yaqami'ám chauthá.
24 Baní 'Uzziel; Míkáh: baní Mí-
káh men se Samír.
25 Míkáh ká bháí Yassiyáh; baní
Yassiyáh men se Zakariyáh.
26 Baní Mirárí; Mahlí, aur Músí:
baní Ya'ziyáh; Banú.
27 ¶ Baní Mirárí Ya'ziyáh se; Banú,
aur Súham, aur Zakkúr, aur 'Ibrí.
28 Mahlí se Ili'azar húá, jis ká koí
betá na thá.
29 Qís se, baní Qís Yarahmiel.
30 Aur baní Músí; Mahlí, aur 'Edar,
aur Yarimút. Ye Láwíon ke bete un
ke abwí gharáne ke muwáfiq hain.

31 Inhon ne, apne bháíon baní Há-
rún ke ámhne sámhne hoke Dáúd
bádsháh ke, aur Sadúq, aur Akhimalik,
aur káhinon, aur Láwíon ke abwí sar-
dáron ke huzúr men, ya'ne unhon ne
jo bápdáde aur bare the apne chhote
bháíon ke barábar hoke chitthíán
dálín.

XXV BA'B.

AUR Dáúd aur lashkar ke sardáron
ne A'saf, aur Haimán, aur Yadu-
tún, ke beton men se ba'zon ko 'ibádat
ke liye muqarrar kiyá, ki barbaton se,
aur kinnáraton se, aur jhánjhon se,
nubúwat karen; aur 'ibádat ke kám-
karnewálon ká shumár yih thá:
2 A'saf ke beton men se; Zakkúr,
aur Yúsuf, aur Nataniyáh, aur Asarí-
láh; A'saf ke ye bete A'saf ke pás
házir rahte the, jo bádsháh ke hukm
ke mutábiq nubúwat kartá thá.
3 Yadutún se Yadutún ke bete:
Jidaliyáh, aur Zarí, aur Yas'aiyáh,
Hasabiyáh, aur Mattitiyáh, aur Sima'i;
ye chha apne báp Yadutún ke mahkúm
the, jo KHUDÁWAND ke shukr aur
hamd ke liye barbat bajáke nubúwat
kartá thá.
4 Haimán se Haimán ke bete: Bú-
qiyáh, Mattaniyáh, 'Uzziel, Sabúel,
aur Yarimút, Hananiyáh, Hanání, Ilí-
atah, Jiddaltí, aur Rumamtí-'Azar,
Yasbiqáshah, Mallútí, Hautír, Maha-
ziyút;
5 Ye sab bádsháh ke gaibbín Hai-
mán ke bete the, jo Khudá ke mu'á-
malon men síng buland karne ko thá;
aur Khudá ne Haimán ko chaudah
bete aur tín betián dín.
6 Ye sab apne báp ke batáne ke
muwáfiq KHUDÁWAND ke ghar men
jhánjh, aur barbat, aur kinnárat se,
gáne ko házir the, ki Khudá ke ghar
kí khidmat karen; jaisá ki A'saf, aur
Yadutún, aur Haimán ko, bádsháh ká
hukm hotá thá.
7 Aur un kí gintí un ke bháíon ke
sáth, jo KHUDÁWAND kí nagmasází
men sikhláe gaye the, ya'ne sab jo
taiyár the, so do sau athású thí.
8 ¶ Aur we sab ke sab, kyá chhote
kyá bare, kyá ustád kyá shágird,
guroh muqábil guroh ke, khidmat kí
chitthíán dálte the.
9 Pahlí chitthí A'saf kí, aur us ke
bete Yúsuf ko milí; dúsrí Jidaliyáh
ko, aur us ke bhái aur bete us samet
bárah the;
10 Tísrí Zakkúr ko; wuh aur us ke
bete aur bhái bárah the;
11 Chauthí Yizrí ko; us ke bete
aur bhái us samet bárah the;
12 Pánchwín Nataniyáh ko; us ke
bete aur bhái us samet bárah the;
13 Chhatwín Buqqiyáh ko; us ke
bete aur bhái us samet bárah the;
14 Sátwín Yasaríláh ko; us ke bete
aur bhái us samet bárah the;
15 A'thwín Yas'aiyáh ko; us ke
bete aur bhái us samet bárah the;
16 Nauwín Mattaniyáh ko; us ke
bete aur bhái us samet bárah the;
17 Daswín Sima'í ko; us ke bete
aur bhái us samet bárah the;
18 Gyárahwín 'Azariel ko; us ke
bete aur bhái us samet bárah the;
19 Bárahwín Hasabiyáh ko; us ke
bete aur bhái us samet bárah the;
20 Terahwín Sabúel ko; us ke bete
aur bhái us samet bárah the;
21 Chaudahwín Mattitiyáh ko; us
ke bete aur bhái us samet bárah the;
22 Pandrahwín Yarimút ko; us ke
bete aur bhái us samet bárah the;
23 Solahwín Hananiyáh ko; us ke
bete aur bhái us samet bárah the;
24 Satrahwín Yasbiqáshah ko; us
ke bete aur bhái us samet bárah the;
25 Athárahwín Hanání ko; us ke
bete aur bhái us samet bárah the;
26 Unníswín Mallútí ko; us ke
bete aur bhái us samet bárah the;
27 Bíswín Iliatah ko; us ke bete
aur bhái us samet bárah the;
28 Ikíswín Hautír ko; us ke bete
aur bhái us samet bárah the;

29 Báíswín Jiddaltí ko; us ke bete
aur bháí us samet bárah the;
30 Teíswín Mahaziyút ko; us ke
bete aur bháí us samet bárah the;
31 Chaubíswín Rumamtí-'Azar ko;
us ke bete aur bháí us samet bárah
the.

XXVI BAB.

DARBA'NON kí taqsímon kí bá-
bat: Qurahíon men, Masalami-
yáh bin Qura, jo bani A'saf men se
thá.
2 Aur baní Masalamiyáh: Zakari-
yáh palauthá, Yadí'el dúsrá, Zabadiyáh
tísrá, Yatniel chauthá,
3 'Ailám pánchwán, Yúhanán
chhatwán, Ilyahú'ainí sátwán.
4 Aur baní 'Obed-Adúm men se:
Sam'aiyáh palauthá, Yahúzabád dúsrá,
Yúakh tísrá, aur Sakár chauthá, aur
Nataniel pánchwán,
5 'Ammíel chhathá, Ishakár sátwán,
Fa'ultí áthwán; kyúnki Khudá ne use
barakat bakhshí thí.
6 Aur us ke bete Sam'aiyáh ko bhí
bete paidá húe, jo apne ábáí khándán
par sardárí karte the, ki we niháyat
mazbút aur bahádur the.
7 Baní Sam'aiyáh: 'Utní, aur Ra-
fáel, aur 'Obed, aur us ká bháí Ilzabád,
jo sab zoráwar mard the, aur Ilihú, aur
Samakiyáh.
8 Ye sab 'Obed-Adúm ke beton men
se the; we, aur un ke bete, aur un ke
bháí, jo sab mard i ádmí aur bare
khidmatí the, básath, 'Obed-Adúm se
the.
9 Aur Masalamiyáh ke bete aur
bháí athárah pahlawán the.
10 Aur Mirárí kí aulád men se Hú-
sah ke bete: Simrí ra,ís thá; (wuh to
palauthá na thá, par us ke báp ne use
ra,ís kiyá;)
11 Dúsrá Khilqiyáh, tísrá Tabali-
yáh, chauthá Zakariyáh; Húsah ke
sab bete aur bháí terah the.
12 Inhen darbánon kí bárídáríán,
mardon ke shumár ke muwáfiq, milín,
ki we ek dúsre ke muqábil chaukí
dewen, aur KHUDÁWAND ke ghar men
khidmat karen.
13 ¶ Aur kyá chhote kyá bare,
unhon ne apne apne ábáí khándán ke
muwáfiq har ek darwáze ke liye qur'a
dálá.
14 Aur púrab taraf ká qur'a Sala-
miyáh ke liye pará. Phir us ke bete
Zakariyáh ke liye bhí, jo 'aqlmand
saláhkár thá, qur'a dálá gayá, aur us
ká qur'a uttar kí taraf ká niklá.
15 'Obed-Adúm ke liye dakhan kí
taraf ká; aur us ke beton ke liye Bait-
Asuffím ká;
16 Suffím aur Húsah ke liye pach-
chhim kí taraf ká, Salkat ke phátak
ke nazdík, jahán bánd ká rásta úpar
játá hai, aisá ki ek chaukí dúsrí ke
ámhne sámhne húí.
17 Púrab kí taraf chha Láwí chau-
kí dete the, uttar kí taraf har roz chár,
dakhan kí taraf har roz chár, aur Asuf-
fím ke pás do do;
18 Pachchhim kí taraf Parbár kí
samt chár bánd ke ráste ke liye, aur
do Parbár ke liye.
19 Baní Qurahí aur baní Mirárí men
ke darbánon kí bárídáríán yún thín.
20 ¶ Aur Láwíon men se Akhiyáh
Khudá ke ghar ke khazáne aur nazr
kí chízon ke khazáne par muqarrar
thá.
21 Rahe baní Lagdán; Jairsúní
Lagdán kí aulád, jo us Lagdán ke, jo
Jairsúní thá, abwí ra,ís the, Yahielí
thí.
22 Baní Yahielí, Zaitám aur us ká
bháí Yúel, KHUDÁWAND ke ghar ke
khazáne par muqarrar the.
23 'Amrámíon, Izháríon, Habrúníon,
aur 'Uzzíelíon men se, kaí ek muqarrar
the.
24 Aur Sabúel bin Jairsúm bin
Músá bait-ul mál par sardár thá.
25 Aur us ke bháí Ili'azar kí taraf
se; us ká betá Rahaliyáh, us ká betá
Yas'aiyáh, aur us ká betá Yúrám,

aur us ká betá Zikrí, aur us ká betá
Salúmít.
26 Wuhí Salúmít aur us ke bhái
nazr kí húí chízon par muqarrar the,
jo Dáúd bádsháh ne, aur abwí ra,íson
ne, aur hazáron aur saikron ke sardáron
ne, aur lashkar ke sardáron ne, nazr
charháí thín.
27 Laráí kí lút men se unhon ne
KHUDÁWAND ke ghar kí ta'mír ke liye
nazr kí thí.
28 Aur sab jo Samúel gaibbín ne,
aur Sáúl bin Qís ne, aur Abinaiyir bin
Naiyir ne, aur Yúab bin Zarúyáh ne
nazr kí thí, wuh sab muqaddas mál
Salúmít ke aur us ke bháíon ke háth
men supurd thá.
29 ¶ Izháríon men se, Kananiyáh
aur us ke bete, shahr ke báhar ke ban-
dobast ke liye, Isráel ke hákim aur
qází the.
30 Habrúníon men se, Hasabiyáh
aur us ke bhái, ek hazár sát sau dilá-
war mard, Isráel ke logon par, jo Yar-
dan pár magrib kí samt the, KHUDÁ-
WAND ke sab kám aur bádsháh kí
naukarí ke liye ta'ínát the.
31 Habrúníon men Yariyáh, Hab-
rúníon ká, us ke ábáí nasabon ke
muwáfiq, sardár thá. Dáúd kí sal-
tanat ke chálíswen baras men un kí
talab húí, aur Jili'ád ke Ya'zír men un
ke darmiyán diláwar mard páe gaye.
32 Aur us ke bhái do hazár sát sau
sáhib i himmat aur abwí ra,ís the,
jinhen Dáúd bádsháh ne Rúbiníon,
aur Jaddíon, aur ádhe firqe Munassí
ke úpar, har ek kám ke liye jo Khudá
se ta'alluq rakhtá thá, aur bádsháh ke
mu'ámalon ke liye, sardár muqarrar
kiyá.

XXVII BA'B.

AB baní Isráel, apne shumár ke
muwáfiq, jo abwí ra,ís the, aur
hazáron aur saikron ke sardár the, aur
un men ke mansabdár jo báridáríon kí
har ek bát men bádsháh kí khidmat
karte the, aur baras ke sab mahínon
men mahíne mahíne áyá jáyá karte
the, so har ek báridárí men chaubís
hazár the.
2 Pahle mahíne kí pahlí báridárí par
Yasúbi'ám bin Zabdiel thá, aur us kí
báridárí men chaubís hazár the.
3 Baní Paras men se wuhí pahle
mahíne ke lashkaron ke sardáron ká
ra,ís thá.
4 Aur dúsre mahíne kí báridárí par
Dúdai Akhúhí thá, aur us kí báridárí
men Miqlút bhí sardár thá, aur us kí
báridárí men chaubís hazár the.
5 Tísre mahíne ke tísre lashkar ká
sardár Yahúyad'a bare mansabdár ká
betá Bináyáh thá, aur us kí báridárí
men chaubís hazár the.
6 Yih wuh Bináyáh hai jo tíson men
bahádur thá, aur un tíson se bálá thá;
aur us kí báridárí men us ká betá
'Ammízábád bhí shámil thá.
7 Chauthe mahíne ke liye Yúab ká
bhái 'Asahel thá, aur us ká náib us ká
betá Zabadiyáh thá, aur us kí báridárí
men chaubís hazár the.
8 Pánchwen mahíne ke liye pánch-
wán sardár Samhút Ishrákhí thá, aur
us kí báridárí men chaubís hazár the.
9 Chhatwen mahíne ke liye chhat-
wán sardár Taqú'í Aqqís ká betá 'I'rá
thá, aur us kí báridárí men chaubís
hazár the.
10 Sátwen mahíne ke liye sátwán
sardár baní Ifráím men se Falúní
Khelas thá, aur us kí báridárí men
chaubís hazár the.
11 A'thwen mahíne ke liye áthwán
sardár Zárhíon men se Húsátí Sibbakí
thá, aur us kí báridárí men chaubís
hazár the.
12 Nauwen mahíne ke liye nauwán
sardár Binyamíníon men se 'Anatútí
Abi'azar sardár thá, aur us kí báridárí
men chaubís hazár the.
13 Daswen mahíne ke liye daswán
sardár Zárhíon men se Natúfátí Maharí
thá, aur us kí báridárí men chaubís
hazár the.

14 Gyárahwen̲ mahíne ke liye gyá-
rahwán̲ sardár baní Ifráím men̲ se Fir-
'atúní Bináyáh thá, aur us kí báridári
men̲ chaubís hazár the.
15 Bárahwen̲ mahíne ke liye bárah-
wán̲ sardár Gutnielíon̲ men̲ se Natúfátí
Ḳhaldí thá, aur us kí báridári men̲
chaubís hazár the.
16 ¶ Aur ye Isráel ke firqon̲ par
muqarrar the: Rúbiníon̲ par Ili'azar
bin Zikrí sardár thá; Sama'úníon̲ par
Safatiyáh bin Ma'akah;
17 Láwíon̲ par Hasabiyáh bin Qa-
múel; Hárúníon̲ par Sadúq;
18 Yahúdáh par Ilihú, Dáúd ke
bháíon̲ men̲ se; Ishakár par 'Umrí bin
Míkáel;
19 Zabulún par Ismá'iyáh bin 'Aba-
diyáh; Naftálí par Yarímút bin 'Azriel;
20 Baní Ifráím par Húsi'a bin
'Azaziyáh; ádhe firqe i Munassí par
Yúel bin Fidáyáh;
21 Jili'ád men̲ ádhe firqe i Munassí
par 'I'dú bin Zakariyáh; Binyamín par
Ya'asiel bin Abinaiyir;
22 Dán par 'Azriel bin Yarúhám.
Ye Isráel ke firqon̲ ke sardár the.
23 ¶ Par Dáúd ne un ká, jo bís baras
ke aur kam 'umr ke the, shumár na
kiyá; kyún̲ki Ḳhudáwand ne wa'da
kiyá thá, ki main̲ Isráel ko ásmán ke
táron̲ kí mánind baṛháún̲gá.
24 Zarúyáh ke beṭe Yúab ne gin-
ná shurú' kiyá, par tamám na kiyá,
ki us sabab se Isráel par qahr názil
húá; aur wuh hisáb Dáúd bádsháh
kí tawáríḳh kí fard men̲ mundaraj na
húá.
25 Aur bádsháh ke ḳhazáne par
'Azmávat bin 'Adíel muqarrar thá:
aur kheton̲ men̲, aur shahron̲ men̲, aur
gán̲won̲ men̲, aur qil'on̲ men̲ ke ambár-
ḳhánon̲ par Yahúnatan bin 'Uzziyáh
thá:
26 Aur kisánon̲ par, jo zamín ko
jotte bote the, 'Azrí bin Kalúb thá:
27 Aur angúristánon̲ par Sima'í
Rámátí thá: aur angúron̲ ke hásil par
mai ke zaḳhíre ke liye Zabadí Shifmí
thá:
28 Aur zaitún be bágon̲ aur gúlar ke
daraḳhton̲ par, jo nasheb ke maidánon̲
men̲ the, Ba'al-Hanán Jadirí thá: aur
Yúás tel ke godám par:
29 Aur gáe bail par, jo Sarún men̲
charte the, Sitrí Sarúní thá: aur Safat
bin 'Adlí un gáe bailon̲ par, jo taráíon̲
men̲ charte the:
30 Aur únṭon̲ par Ismá'elí Abbál
thá: aur gadhon̲ par Yahdaiyáh Marú-
ní thá:
31 Aur bheṛ bakrí par Yázíz Hájirí
thá. Ye sab Dáúd bádsháh ke mál par
muqarrar the.
32 Aur Dáúd ká chachá Yahúnatan,
is liye ki 'áqil thá, mushír aur munshí
thá: aur Yahiel bin Hakmúní sháh-
zádon̲ ke sáth rahtá thá:
33 Aur Aḳhituffal bádsháh ká mu-
shír thá: aur Húsí Arkí bádsháh ká
rafíq thá:
34 Aur Aḳhituffal ke píchhe Ya-
húyad'a bin Bináyáh aur Abiyátar
the: aur bádsháhí fauj ká sipahsálár
Yúab thá.

XXVIII BA'B.

AUR Dáúd ne Isráel ke sab amíron̲
ko, jo firqon̲ ke sardár the, aur
un gurohon̲ ke sardáron̲ ko, jo bárí
bárí bádsháh kí ḳhidmat karte the, aur
hazáron̲ ke sardáron̲ ko, aur saikṛon̲
ke sardáron̲ ko, aur bádsháh ke aur us
ke beṭon̲ ke sab mál aur mawáshí ke
sardáron̲ ko, aur ḳhwájasaráon̲ ko, aur
baháduron̲ ko, aur sáre pahlawánon̲
ko, Yarúsalam men̲ jam'a kiyá.
2 Tab Dáúd bádsháh apne pán̲won̲
par uṭh khaṛá húá, aur bolá, ki Ai mere
bháío, aur mere logo, merí suno: Mere
dil men̲ thá, ki Ḳhudáwand ke 'ahd
ke sandúq ke liye árámgáh, aur hamáre
Ḳhudá ke liye pán̲won̲ kí kursí, baná-
ún̲, aur main̲ ne us ke banáne ke liye
taiyárí kí thí:
3 Par Ḳhudá ne mujhe kahá, ki Tú
mere nám ke liye ghar mat banáná,

kyúnki tú jangí mard hai, aur lahú baháyá hai.

4 Lekin Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ne mujhe mere báp ke sáre gharáne men se chun liyá, ki main Isráel par abad tak saltanat karún; kyúnki us ne Yahúdáh ko peshwá hone ke liye intiḳháb kiyá; aur Yahúdáh ke gharáne men se mere báp ke gharáne ko chuná hai, aur mere báp ke beṭon men se mujhe pasand kiyá, ki mujhe Isráel ká bádsháh kare:

5 Aur mere sáre beṭon men se, (kyúnki Ḳhudáwand ne mujhe bahut beṭe diye hain,) us ne mere beṭe Sulaimán ko pasand kiyá, ki Ḳhudáwand kí mamlukat Isráel ke taḳht par baiṭhe.

6 Aur us ne mujhe kahá, ki Terá beṭá Sulaimán mere liye ghar aur bárgáhen banáwegá; kyúnki main ne use chun liyá, ki merá beṭá ho, aur main us ká báp húngá.

7 Aur agar wuh mere hukmon aur mere farmánon par 'amal karne men qáim rahegá, jaisá ki is waqt hai, to main us kí bádsháhat hamesha tak qáim rakhúngá.

8 Aur ab sáre Isráel, ya'ne Ḳhudáwand kí jamá'at, ke dekhne men, aur hamáre Ḳhudá ke sunne men, main tumhen nasíhat detá hún, ki tum Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke sab hukmon ko hifz karo, aur tahqíq karte raho, tá ki tum is achchhí sarzamín ke wáris hoo, aur apne ba'd apne beṭon ko hamesha kí mírás ke liye use chhoṛ jáo.

9 ¶ Aur ai mere beṭe Sulaimán, tú apne báp ke Ḳhudá ko pahchán, aur kámil dil se aur jí kí ragbat se us kí bandagí kar; ki Ḳhudáwand sáre dilon ko jánchtá hai, aur ḳhiyálon ko aur sáre tasauwuron ko pahchántá hai: agar tú use ḍhúnḍhegá, to wuh tujh se páyá jáegá; aur agar tú use chhoṛegá, to wuh hamesha ko tujhe radd karegá.

10 Ab dekh, aur ise gaur kar, ki Ḳhudáwand ne tujh ko pasand kiyá hai, ki maqdis ke liye ek ghar banáwe; so diláwar ho aur use baná.

11 ¶ Tab Dáúd ne apne beṭe Sulaimán ko us usáre ká, aur us ke makánon ká, aur us ke ḳhazánon ká, aur us ke báláḳhánon ká, aur us ke bhítar kí koṭhríon ká, aur bait ul kafára ká naqsha diyá,

12 Aur naqsha sab ká, jo Rúh se us ko milá thá, Ḳhudáwand ke ghar ke sahnon ká, aur ás pás kí koṭhríon ká, Ḳhudá ke maskan ke ḳhazánon ká, aur niyáz kí húí chízon ke ḳhazánon ká bhí:

13 Aur káhinon aur Láwíon kí bárídáríon ke liye namúna diyá, aur Ḳhudáwand ke maskan kí bandagí ke sáre kám ke liye, aur Ḳhudáwand ke maskan kí 'ibádat ke sáre zurúf ke liye;

14 Aur sone ke zurúf ke liye soná taul diyá, har tarah kí ḳhidmat ke sab zurúf ke liye, aur rúpe ke sáre zurúf ke liye rúpá taul diyá, har tarah kí ḳhidmat ke sáre zurúf ke liye;

15 Ya'ne sonahle sham'adánon ká, aur un ke sonahle chirágon ká púrá wazn diyá, har ek sham'adán aur us ke chirágon ke andáz ke mutábiq: aur rúpe ke sham'adánon ke liye rúpá taul diyá, har ek sham'adán aur us ke chirágon ke liye, har ek sham'adán ke isti'amál ke mutábiq.

16 Aur nazr kí roṭí kí mezon ke liye soná taul diyá, har ek mez ke liye, aur rúpá rúpahlí mezon ke liye:

17 Aur kánṭon, aur piyálon, aur jámon ke liye, ḳhális soná diyá; aur sonahle jámon ke liye, har ek jám ke liye, soná taul diyá, aur rúpahle jámon ke liye, har ek jám ke liye, rúpá taul diyá:

18 Aur baḳhúr kí qurbángáh ke liye ḳhális soná taul diyá; aur sonahle karúbíon ke markab kí banáwaṭ ke liye, jo par phailáe húe Ḳhudáwand

ke 'ahd ke sandúq par sáya dálte
hain.
19 Yih sab likhke (Dáúd ne far-
máyá,) KHUDÁWAND ne apne háth se,
jo mujh par thá, is naqshe ke sab kám
mujhe sikhláe.
20 Aur Dáúd ne apne bete Sulai-
mán se kahá, ki Mazbút aur diláwar
ho, aur kám baná; mat dar, aur na
ghabrá; kyúnki KHUDÁWAND Khudá,
jo merá Khudá hai, tere sáth hai;
wuh tujh se gáfil na hogá, aur na
tujhe chhoregá, jab tak ki tú KHUDÁ-
WAND ke maskan kí khidmat ke liye
sárá kám tamám na kare.
21 Aur dekh, káhinon aur Láwíon
kí bárídáríán Khudá ke maskan kí
sárí khidmat ke liye házir hain; aur
har qism ke kám ke liye sab ádmí, jo
har tarah kí khidmat men chálák aur
máhir hain, aur umará aur log sab ke
sab tere hukm men hain.

XXIX BA'B.

AUR Dáúd bádsháh ne sárí jamá'at
ko kahá, ki Merá betá Sulaimán,
jo akelá Khudá se chuná gayá hai,
hanoz larká aur názuk hai, aur kám
bará hai; kyúnki wuh maskan, na
insán ke liye, balki KHUDÁWAND
Khudá ke liye, hogá.
2 Lekin main ne apne sáre maq-
dúr bhar apne Khudá kí haikal ke
liye taiyárí kí hai; sonahlon ke liye
soná, aur rúpahlon ke liye rúpá, aur
pítalíon ke liye pítal, áhaníon ke liye
lohá, aur chobíon ke liye lakrí, aur
billaur ke patthar, aur jarne ke liye
jagmagáte rang ba rang ke patthar,
aur har qism ke mahangmole patthar,
aur bahut se marmar ke patthar;
3 Aur is liye ki main ne apná dil
apne Khudá ke ghar par lagáyá hai,
siwá us ke, jo main ne bait ul muqad-
das ke liye taiyár kar rakhá, apne
kháss mál men se apne Khudá ke mas-
kan ke liye soná aur rúpá diyá;
4 Ya'ne tín hazár qintár soná Ofír
ke sone se, aur sát hazár qintár khális
rúpá, maskan kí díwáron ke marhne
ke liye:
5 Wuh soná sonahlon ke liye, aur
wuh rúpá rúpahlon ke liye, aur kárí-
garíon ke sab kám ke liye, hogá. Aur
kaun taiyár hai, ki apná háth bharke
áj KHUDÁWAND ke áge áwe?
6 ¶ Aur ábái khándánon ke sardár,
aur Isráel ke firqon ke sardár, aur
hazáron aur saikron ke sardár, aur
bádsháh ke kám ke sardáron ne apní
razámandí záhir kí.
7 Aur unhon ne Khudá ke maskan
ke kám ke liye pánch hazár qintár
aur das hazár dirham soná, das hazár
qintár rúpá, athárah hazár qintár pí-
tal, aur ek lákh qintár lohá, diyá.
8 Aur jin ke pás qímatí patthar
the, unhon ne un ko Jairsúní Yahiel
ke háthon se KHUDÁWAND ke ghar ke
khazáne men de dálá.
9 Tab log shádmán húe, is liye ki
unhon ne khushí se hadye diye;
kyúnki we dil kí taiyárí se KHUDÁ-
WAND ke liye dete the: aur Dáúd
bádsháh ne bhí niháyat khushí kí.
10 ¶ Aur Dáúd ne sárí jamá'at ke
áge KHUDÁWAND ká shukr kiyá; aur
Dáúd ne kahá, ki Ai KHUDÁWAND,
hamáre báp Isráel ke Khudá, tú abad
ul ábád mubárak howe.
11 Ai KHUDÁWAND, buzurgí, aur
qudrat, aur jalál, aur abadíyat, aur
hashmat, balki sab kuchh, jo ásmán
aur zamín men hai, terá hai; ai KHU-
DÁWAND, bádsháhat terí hai, aur tú
sabhon ká sar hone ke liye sarfaráz
hai;
12 Aur daulat aur 'izzat terí taraf
se átí hain, aur tú sabhon par bád-
sháhat kartá hai, aur tere háth men
qudrat aur tawánáí hain, aur tere qá-
bú men hai ki buzurgí aur zor sab ko
bakhshe.
13 Aur ab, ai hamáre Khudá, ham
terá shukr karte hain, aur tere jalálí
nám kí ta'ríf karte hain.
14 Par main kaun, aur mere log

kaun, ki ham is taur par aisí ḳhushí
se hadya guzrán saken̲? Kyún̲ki terí
taraf se sab kuchh hai, aur tere hí
háth kí dí húí chízon̲ men̲ se ham ne
tujhe diyá hai.
15 Kyún̲ki ham apne sáre bápdá-
don̲ kí tarah tere áge pardesí aur
musáfir hain̲; hamáre din zamín par
sáya kí tarah hain̲, aur un par kuchh
i'atibár nahín̲.
16 Ai Ḳhudáwand, hamáre Ḳhu-
dá, yih sárá zaḳhíra, jo ham ne taiyár
kiyá hai, ki tere pák nám ke liye ek
ghar banáwen̲, tere hí háth se milá
hai, aur sab terá hí hai.
17 Ai mere Ḳhudá, main̲ yih bhí
jántá hun̲, ki tú dil ko jánchtá hai,
aur rástí ko cháhtá hai. Main̲ ne to
apne dil kí rástí se yih sab kuchh ba
ḳhushí diyá; aur main̲ ne yih bhí
ḳhushwaqtí se dekhá ki tere log, jo
yahán̲ házir hain̲, tere liye ba ḳhushí
dete hain̲.
18 Ai Ḳhudáwand, hamáre báp-
dádon̲, Abirahám, Iz,háq, aur Isráel
ke Ḳhudá, aisá kar ki tere logon̲ ke
dilon̲ men̲ hamesha tak yih tasauwar
aur ḳhiyál bandhá rahe, aur tú un ke
dilon̲ ke bhí musta'idd kará, ki terí
taraf ruj'ú rahen̲:
19 Aur mere beṭe Sulaimán ko
sachchá dil baḳhsh, ki tere hukmon̲,
aur shahádaton̲, aur sharí'aton̲ ko, hifz
kare, aur un par 'amal kare, aur us
maskan ko banáwe, jis ke liye main̲
ne taiyárí kí hai.
20 ¶ Aur Dáúd ne sárí jamá'at se
kahá, ki Ab apne Ḳhudáwand Ḳhudá
kí hamd kariyo. Tab sárí jamá'at ne
Ḳhudáwand apne bápdádon̲ ke Ḳhu-
dá kí hamd kí, aur apne apne sir
jhukáke Ḳhudáwand ke áge aur bád-
sháh ke áge sijda kiyá.
21 Aur unhon̲ ne dúsre din sawere
Ḳhudáwand ke liye zabíhon̲ ko zabh
kiyá, aur Ḳhudáwand ke liye soḳh-
taní qurbáníon̲ ko guzráná, ek hazár
bail, aur ek hazár menḍhe, aur ek
hazár bheṛ, un ke tapáwanon̲ aur bahut
se aur zabáih samet, jo sáre Isráel ke
liye the;
22 Aur unhon̲ ne usí din baṛí ḳhu-
shí se Ḳhudáwand ke áge kháyá piyá.
Aur unhon̲ ne dúsrí bár Dáúd ke beṭe
Sulaimán ko bádsháh kiyá, aur Ḳhu-
dáwand ke liye peshwá hone ko use
mamsúh kiyá, aur Sadúq ko káhin
hone ke liye tel chupṛá.
23 Chunánchi Sulaimán Ḳhudá-
wand ke taḳht par apne báp Dáúd kí
jagah men̲ bádsháh hoke baiṭhá, aur
iqbálmand thá; aur sárá Isráel us kí
farmánbardárí kartá thá.
24 Aur sab umará, aur bahádur, aur
Dáúd bádsháh ke sab beṭe bhí, Sulai-
mán bádsháh ke tábi'dár húe.
25 Aur Ḳhudáwand ne sáre Isráel
kí nazar men̲ Sulaimán ko niháyat
buzurg kiyá, aur use aisá dabdaba
bádsháhat ká diyá, jaisá us ke áge
Isráel men̲ kisí bádsháh ká na thá.
26 ¶ So Dáúd bin Yassí sáre Isráel
ká bádsháh thá.
27 Aur wuh 'arsa, ki jis men̲ Isráel
par bádsháhat kar rahá, so chális baras
ká thá; Habrún men̲ us ne sát baras
bádsháhat kí, aur Yarúsalam men̲ ten̲-
tís baras saltanat kí.
28 Aur wuh achchhí 'umrdarází
men̲, zindagí se aur daulat o 'izzat se
ásúda hoke, mar gayá; aur us ká beṭá
Sulaimán us kí jagah bádsháh húá.
29 Aur Dáúd bádsháh ká ahwál,
auwal o áḳhir, dekh, ki wuh sab Sa-
múel gaibbín kí tawáríḳh men̲, aur
Nátan nabí kí tawáríḳh men̲, aur Jád
gaibbín kí tawáríḳh men̲,
30 Ya'ne, us kí sárí hukúmat aur
zor ká tazkira, aur jo jo auqát us par,
aur Isráel par, aur zamín kí sárí mam-
lukaton̲ par, guzar gayín̲, in ká hál
sab likhá hai.

TAWA'RI'ḲH
KI' DU'SRI' KITA'B.

I BA'B.

AUR Sulaimán bin Dáúd apní bád-
sháhat par qáim húá, aur Ḳhudá-
wand us ká Ḳhudá us ke sáth rahá,
aur use baṛí buzurgí baḳhshí.
2 Aur Sulaimán ne sáre Isráel se,
hazáron̲ aur saikṛon̲ ke sardáron̲ se,
aur qázíon̲ se, aur sáre Isráel ke har
ek názim se, ya'ne abwí sardáron̲ se,
báten̲ kín̲.
3 Tab Sulaimán aur us ke sáth sárí
jamá'at Jiba'ún ke únche makán par
gayí; kyún̲ki Ḳhudá kí jamá'at ká
ḳhaima, jo Ḳhudáwand ke bande
Músá ne bayábán men̲ banáyá thá, so
wahín̲ thá.
4 Lekin Ḳhudá ke sandúq ko Dáúd
Qaryat-Ya'arím se us maqám men̲, jo
us ne us ke liye taiyár kiyá thá, uṭhá
láyá thá: kyún̲ki us ne us ke liye
Yarúsalam men̲ ek ḳhaima khaṛá kiyá
thá.
5 Par mazbah pítal ká, jo Bazilliel
bin U'rí ne banáyá thá, wahán̲ Ḳhu-
dáwand ke ḳhaima ke áge thá: aur
Sulaimán sárí jamá'at ke sáth wahán̲
du'á mángne ko gayá.
6 Aur Sulaimán wahán̲ par Ḳhudá-
wand ke áge pítal ke mazbah ke pás,
jo jamá'at ke ḳhaime ke sámhne thá,
chaṛh gayá, aur us par ek hazár soḳh-
taní qurbáníon̲ ko chaṛháyá.
7 ¶ Usí rát Ḳhudá Sulaimán ko
dikhái diyá, aur use kahá, Jo tú cháhtá
hai ki main̲ tujhe dún̲, so máng le.
8 Sulaimán ne Ḳhudá se kahá, ki
Tú ne mere báp Dáúd par baṛí mihr-
bání kí, aur mujhe us kí jagah bád-
sháh kiyá:
9 Ab, ai Ḳhudáwand Ḳhudá, terí
bát, jo tú ne mere báp Dáúd se kahí,
barqarár rahe: ki tú ne ek qaum par,
jo kasrat ke liház se zamín kí dhúl kí
mánind baṛí hai, mujhe bádsháh kiyá.
10 Pas, mujhe 'aql aur samajh dí-
jiye, tá ki main̲ in logon̲ ke áge báhar
bhítar áyá jáyá karún̲; kyún̲ki terí
is baṛí qaum ká insáf kaun kar saktá
hai?
11 Tab Ḳhudá ne Sulaimán se kahá,
Is liye ki terá dil is par lagá thá, aur
tú ne mál o asbáb, yá daulat, yá 'izzat,
yá apne dushmanon̲ kí maut na cháhí,
aur na 'umr kí darází mángí, balki
apne liye hikmat aur dánáí mángí, ki
mere logon̲ ká, jin par main̲ ne tujhe
bádsháh kiyá, insáf kare:
12 So hikmat aur dánáí tujhe baḳh-
shí gayín̲, aur main̲ mál aur daulat
aur 'izzat tujhe aisí dún̲gá, jaisí tere
áge ke bádsháhon̲ men̲ se kisí ko na
húí, aur na kisí ko tere ba'd aisí hogí.
13 ¶ Chunánchi Sulaimán Jiba'ún
ke únche makán par se, jamá'at ke
ḳhaime ke áge se, Yarúsalam men̲
phir áyá, aur baní Isráel par bádsháhat
karne lagá.
14 Aur Sulaimán ne gáṛíán̲ aur sa-
wár bahut se jam'a kiye: us kí ek
hazár chár sau gáṛíán̲ thín̲, aur bárah
hazár sawár, jinhen̲ us ne gáṛíon̲ ke
shahron̲ men̲ rakhá, aur kitnon̲ ko
Yarúsalam men̲ bádsháh ke sáth.
15 Aur bádsháh ne Yarúsalam men̲

soná chándí pattharon kí mánind ba-
hut kar diyá, aur saro kí lakṛíon ko
gúlar ke darakhton ke mánind, jo
maidán men kasrat se hote hain.
16 Aur Sulaimán ke liye Misr men
kháss qism ke ghoṛe jam'a hote the:
aur bádsháh ke saudágar un jam'a
húon ko muqarrarí dám par lete the.
17 Aur ek gáṛí Misr se chha sau
misqál rúpe par nikaltí, aur úpar láí
játí thí, aur ghoṛá ḍeṛh sau misqál
par; aur isí tarah Hittíon ke sáre bád-
sháhon aur Arám ke bádsháhon ke
liye unhín ke háth se nikál láte the.

II BA'B.

AUR Sulaimán ne iráda kiyá ki
KHUDÁWAND ke nám ke liye ek
ghar, aur apní saltanat ke liye ek ghar
banáwe.
2 Aur Sulaimán ne sattar hazár
bárbardáron, aur paháṛ men assí hazár
patthar-toṛnewálon ko ṭhahráyá, aur
tín hazár chha sau ádmí, ki un se kám
lewen.
3 ¶ Aur Sulaimán ne Súr ke bád-
sháh Húrám pás kahlá bhejá, ki Jaisá
tú ne mere báp Dáúd se kiyá, aur us
ke pás saro kí lakṛíán bhejín, ki wuh
apne rahne ke liye ek ghar banáwe,
waisá mujh se bhí kar.
4 Dekh, main KHUDÁWAND apne
Khudá ke nám ke liye ek ghar banátá
hún, ki us ke liye muqaddas karún,
aur us ke áge khushbúí ká bakhúr
jaláún, aur hamesha ko nazr kí roṭíán,
aur subh shám kí, aur sabton, aur
naye chándon, aur KHUDÁWAND ha-
máre Khudá kí 'ídon kí sokhtaní qur-
báníon ko guzránún, ki yih abad tak
Isráel par farz hai.
5 Aur wuh ghar, jo main banátá
hún, 'azím hogá; kyúnki hamárá
Khudá sab ma'búdon se 'azím hai.
6 Lekin kis ká maqdúr hai, ki us
ke liye ek ghar banáwe? hálánki ás-
mán men, balki ásmánon ke ásmán
men, us kí samáí ho na sakí, phir main
kaun hún, jo us ke liye ghar banáún,
magar faqat is liye ki us ke áge qur-
báni jaláún?
7 Ab mere pás ek shakhs bhejiyo,
jo sone, aur rúpe, aur pítal, aur lohe,
aur argawání, aur qirmizí, aur ásmání
rangon ke kámon men hoshyár, aur
naqqáshí men dánishmand ho, ki un
kárígaron ke sáth jo Yahúdáh aur
Yarúsalam men mujh pás hain, jinhen
mere báp Dáúd ne naukar rakhá, naq-
qáshí ká kám kare.
8 Aur saro aur sanaubar aur sandal
ke laṭhe Lubnán men se mere pás bhe-
jiyo; kyúnki main jántá hún, ki tere
chákar Lubnán ke darakhton ke káṭne
men máhir hain; aur dekh, mere chá-
kar tere chákaron ke sáth rahenge,
9 Tá ki mere liye bahut sí lakṛíán
taiyár karen; ki wuh ghar, jo main
banátá hún, niháyat 'álíshán hogá.
10 Aur dekh, main tere naukaron
ko, un lakaṛháron ko jo darakhton ko
káṭte hain, bís hazár karr sáf kiyá húá
gehún, aur bís hazár karr jau, aur bís
hazar batt mai, aur bís hazár batt tel,
dúngá.
11 ¶ Aur Súr ke bádsháh Húrám
ne yih jawáb likhkar Sulaimán pás
bhejá, Azbaski KHUDÁWAND apne
logon ko dost rakhtá hai, us ne tujh
ko un ká bádsháh kiyá.
12 Aur Húrám ne kahá, KHUDÁ-
WAND Isráel ká Khudá, jis ne ásmán
aur zamín ko paidá kiyá, mubárak
hai, ki us ne Dáúd bádsháh ko ek dáná
beṭá bakhshá, jo ki sáhib i imtiyáz o
'aqlmand hai, aur jo KHUDÁWAND ke
liye ek ghar, aur apní saltanat ke liye
ek ghar, banáwegá.
13 Aur ab main Húrám-Abí ek
hoshyár shakhs ko, jo ki imtiyáz karná
jántá hai, bhejtá hún;
14 Wuh Dán kí beṭíon men se ek
'aurat ká beṭá hai, par us ká báp Súr
ká ek shakhs hai; wuh sone, aur rúpe,
aur pítal, aur lohe, aur patthar, aur
lakṛí, aur argawání, aur ásmání, aur
kattání, aur qirmizí, aur har tarah kí

naqqáshí ká kám jántá hai, aur har ek
mansúbe ko jo us se púchhá jáwe, us ko
íjád karne men máhir hai; wuh tere
hunarmandon aur mere makhdúm tere
báp Dáúd ke hunarmandon ke sáth sab
kám banáwegá.
15 Aur ab gehún, aur jau, aur tel
aur mai, jis ká mere khudáwand ne
zikr kiyá hai, apne khádimon ke liye
bhejiye:
16 To ham, jitní lakrián tujh ko
darkár hain, Lubnán men káṭenge,
aur unhen berá bandhwáke samundar
par se tere pás Yáfá men pahunchá-
wenge; tú unhen Yarúsalam men
charhá le jáiyo.
17 ¶ Aur Sulaimán ne Isráel ke
mulk men ke sáre pardesíon ko gin-
wáyá, ba'd us ginne ke jo us ke báp
Dáúd ne ginwáyá thá; aur we ek lákh
tirpan hazár chha sau ṭhahre.
18 Aur us ne un men se sattar hazár
ko bárbardárí par, aur assí hazár ko
pahár ke patthar ke torne par, mu-
qarrar kiyá, aur un par tín hazár ka-
rore ṭhahráe ki logon se kám lewen.

III BA'B.

AUR Sulaimán KHUDÁWAND ká
ghar Yarúsalam men koh i
Moriyáh par, jo us ke báp Dáúd ko
dikhláyá gayá, us jagah, jo Dáúd ne
Urnán Yabúsí ke khalíhán men mu-
qarrar kí thí, banáne lagá.
2 Aur us ne apní saltanat ke chau-
the baras ke dúsre mahíne kí dúsrí
táríkh ko banáná shurú' kiyá.
3 ¶ Aur ye we bunyáden hain, ki
jinhen Sulaimán ne Khudá ke ghar kí
biná ke wáste dálá: túl sáth háth,
agle andáze ke muwáfiq, aur 'arz bís
háth thá.
4 Aur sámhne ke usáre kí lambái
ghar kí chaurái ke muwáfiq bís háth,
aur únchái ek sau bís háth; aur us ne
use bhítar khális sone se marhá.
5 Aur us ne bare ghar kí chhat
sanaubar ke takhton se banái, aur
khális sone se marhí, aur us ke úpar
khajúron aur zanjíron ko banáyá.
6 Aur us ghar men qímatí patthar
jare, tá ki wuh khushnumá howe; aur
soná Parwáim ká soná thá.
7 Aur us ne ghar ko, ya'ne shah-
tíron ko, aur khambhon ko, aur us kí
díwáron ko, aur us ke kiwáron ko, sone
se marhá, aur díwáron par karúbíon ko
khodá.
8 Aur us ne páktarín makán ba-
náyá, jis kí lambái ghar kí chaurái ke
muwáfiq bís háth, aur us kí chaurái
bís háth; aur us ne use chha sau qintár
chokhe sone se marhá.
9 Aur kílon ká taul pachás misqál
soná thá. Aur us ne úpar kí koṭhrián
bhí sone se marhín.
10 Aur us ne páktarín makán men
do karúbíon ko taráshkar banáyá, aur
unhen sone se marhá.
11 ¶ Aur karúbíon ke paron kí
lambái bís háth; ek par, pánch háth
ká, ghar kí díwár tak pahunchá, aur
dúsrá par, pánch háth ká, dúsre karúbí
ke par tak pahunchá;
12 Aur dúsre karúbí ká par, pánch
háth ká, ghar kí díwár tak pahunchá,
aur dúsrá par, pánch háth ká, dúsre
karúbí ke par ke sáth milá thá.
13 In karúbíon ke par bís háth tak
phaile; aur we apne apne pánwon par
khare the, aur un ke munh ghar kí
taraf the.
14 ¶ Aur us ne us ká parda ásmání,
aur argawání, aur qirmizí sút, aur
mihín kattán se banáyá, aur us par
karúbíon ko munaqqash kiyá.
15 Aur us ne ghar ke sámhne
paintís háth lambe do sutún banáe, aur
ek ek ká sirháná jo ek ek ke sire ke
úpar thá, pánch háth lambá thá.
16 Aur us ne ilhámgáh kí zanjíron
kí mánind zanjíren banáín, aur su-
túnon ke siron par lagáín, aur ek sau
anár banáe, aur zanjíron par rakhe.
17 Aur us ne haikal ke áge un su-
túnon ko khará kiyá, ek dahní aur

dúsrá báin̲ taraf; aur dahne ká nám
Yákín, aur báen̲ ká nám Bo'az rakhá.

IV BA'B.

AUR us ne pítal ká mazbah bhí
banáyá, lambái us kí bís háth,
aur chauṛái us kí bís háth, aur únchái
us kí das háth.
2 ¶ Phir ek ḍhálá húá bahr baná-
yá, jo ird gird gol thá; 'arz us ká ek
kanáre se dúsre kanáre tak das háth
thá, aur bulandí us kí pánch háth; aur
us ká gher tís háth ke sút se andáz
kiyá játá thá.
3 Aur girdágird us ke níche bailon̲
kí súraten̲ thín̲, jo us ke irdá gird
thín̲; ek ek háth men̲ das thín̲, aur us
bahr ko cháron̲ taraf se ghertí thín̲:
bailon̲ kí do qatáren̲ us ke ḍhálne men̲
usí ke sáth ḍhálí gayí thín̲.
4 Aur bahr bárah bailon̲ par rakhá
gayá, tín ke chihre uttar ke muqábil,
aur tín ke chihre pachchhim ke muqá-
bil, aur tín ke chihre dakhan ke
muqábil, aur tín ke chihre púrab ke
muqábil; aur bahr un ke úpar thá, aur
un ke píchhe ke sab 'áza andar ko
the.
5 Aur dal us ká chár angusht ká
thá, aur us ká kanára piyále ke ka-
náre kí taraf, aur sosan ke phúl se
mushábih thá; us kí gunjáish tín
hazár batt kí thí.
6 ¶ Aur us ne das hauz banáe, aur
pánch dahní aur pánch báin̲ taraf
rakhe, ki un men̲ dhowen̲; aur jo
chízen̲ we sok̲htaní qurbání ke liye
chaṛháte the, unhín̲ men̲ pání se sáf
karte the: aur bahr káhinon̲ ke dhone
ke liye thá.
7 Aur us ne das sonahle sham'adán
un ke qá'ide ke muwáfiq banáe, aur
unhen̲ haikal men̲ pánch dahní aur
pánch báin̲ taraf rakhá.
8 Aur us ne das mezen̲ bhí banáín̲,
aur haikal men̲ pánch dahní aur
pánch báin̲ taraf rakhín̲; aur us ne
sone ke sau kaṭore banáe.
9 ¶ Aur us ne káhinon̲ ká sahn,
aur baṛá sahn, aur us baṛe sahn ke
darwáze, banáe, aur un ke kiwáṛon̲ par
pítal ke tak̲hte jaṛe.
10 Aur us ne bahr ko púrabí sire kí
dahní taraf dakhan ke muqábil rakhá.
11 Aur Húrám ne bartan aur
pháoṛe aur kaṭore banáe. Aur Húrám
ne wuh kám, ki jis ká Sulaimán bád-
sháh ke wáste K̲hudá ke ghar ke liye
karná thá, tamám kiyá:
12 Ya'ne do sutún, aur goláíán̲, aur
sirháne, jo un do sutúnon̲ ke úpar the,
aur do mále jo sirhánon̲ kí goláíon̲ ko,
jo sutúnon̲ ke úpar thín̲, chhipáte
the;
13 Aur donon̲ málon̲ par pítal ke
chár sau anár, anáron̲ kí do qatáren̲
ek ek mále par, tá ki sutúnon̲ ke úpar
ke sirhánon̲ kí goláíán̲ chhipái jáwen̲;
14 Aur kursíán̲ banáín̲, aur un
kúrsíon̲ par hauz lagáe;
15 Aur ek bahr, aur us ke níche
bárah bail.
16 Aur degen̲, aur pháoṛe, aur
kánṭe, aur sab zurúf, jo Húrám-Abí
ne Sulaimán bádsháh kí k̲hátir K̲HU-
DÁWAND ke ghar ke liye banáe, sáf
phúl-dhát ke the.
17 Aur bádsháh ne un sab ko
Yardan ke maidán men̲, Sukkát aur
Zaridátáh ke darmiyán, kachlí zamín
men̲ ḍhálá.
18 Aur Sulaimán ne sab zurúf baṛe
wufúr se yún̲ banáe, ki wazn us pítal
ká kuchh ma'lúm na ho saká.
19 ¶ Aur Sulaimán ne K̲hudá ke
ghar ke liye sab zurúf bhí banáe, aur
sone ká mazbah bhí, aur we mezen̲,
jin par nazr kí roṭíán̲ hain̲;
20 Aur we sham'adán, aur un ke
chirág, kundan se, ki we dastúr ke
muwáfiq ilhám-gáh ke áge roshan
howen̲;
21 Aur un ke phúl, aur chirág, aur
gulgír sonahle, kundan se;
22 Aur chhuríán̲, aur chamche, aur
piyále, aur mijmar, k̲háss sone se;
aur maskan ká madk̲hal, andar ke

páktarín makán ke liye, aur ghar ke,
ya'ne, haikal ke kiwáre, sone ke the.

V BA'B.

IS tarah sab kám, jo Sulaimán ne KHUDÁWAND ke ghar ke liye kiyá, tamám húá, aur Sulaimán apne báp Dáúd kí niyáz kí húí chízon ko us men láyá; aur soná, aur chándí, aur sab zurúf, Khudá ke ghar ke khazáne men rakh diye.

2 ¶ Us waqt Sulaimán ne Isráel ke
buzurgon aur firqon ke sáre ra,íson,
baní Isráel ke ábái khándánon ke
sardáron ko, Yarúsalam men jam'a
kiyá, tá ki Dáúd ke shahr se, jo
Saihún hai, KHUDÁWAND ke 'ahd ká
sandúq charhá láwen.

3 Tab bádsháh pás baní Isráel ke
sáre log sátwen mahíne kí 'id men
jam'a húe.

4 Aur baní Isráel ke sáre buzurg
áe; aur Láwíon ne sandúq utháyá.

5 So we sandúq uthá láe, aur jamá'at
ká khaima, aur maqdis ke sáre zurúf,
jo us khaima men the, káhin, jo Láwí
hain, unhen uthá láe.

6 Aur Sulaimán bádsháh ne, aur
baní Isráel kí sárí jamá'at ne, jo us pás
jam'a thí, sandúq ke áge khare hoke
bher bakrí aur bail is kasrat se zabh
kiye, ki bayán men nahín áte, na in
ká shumár ma'lúm hai.

7 Aur káhinon ne KHUDÁWAND ke
'ahd ke sandúq ko láke us kí jagah
maskan kí ilhám-gáh men, jo páktarín
makán hai, dákhil karke karúbíon ke
bázúon ke níche rakhá.

8 Aur karúbíon ke bázú sandúq kí
jagah par phaile húe the, aisá ki
karúbí sandúq ko aur us kí chobon ko
úpar se chhipáte the.

9 Aur unhon ne choben khínchkar
nikálín, yahán tak ki un ke sire san-
dúq par se ilhám-gáh ke áge dikhái
dete the, par báhar se nahín dikhái
dete the: aur we wahán áj ke din tak
hain.

10 Aur us sandúq men kuchh na
thá, siwá patthar kí un do lauhon ke,
jinhen Músá ne Hurib par us men
rakhá, jab ki KHUDÁWAND ne baní
Isráel se 'ahd bándhá, aur we zamín
i Misr se nikle the.

11 ¶ Aur jab káhin pák makán se
nikle, (ki sab káhin, jo házir the, apne
ko pák karke áe the, aur párí párí par
khidmat nahín karte the;

12 Aur Láwí, jo gáte the, we sab
ke sab, jaise A'saf, aur Haimán, aur
Yadutún, aur un ke bete aur un ke
bháí, mihín sútí kapre se mulabbas
hoke, aur manjíre, aur barbat, aur
kinnarat leke, qurbángáh kí púrab
taraf khare the, aur un ke sáth ek sau
bís káhin jo narsinge phúnkte the;)

13 To aisá húá, ki jab turhí-phúnk-
newále aur gánewále ek kí tarah ho
gaye, ki KHUDÁWAND kí hamd aur
shukrguzárí men goyá faqat ek kí
áwáz sunne men ái, aur jab narsingon,
aur manjíron, aur músíqí ke sab sázon
kí áwáz KHUDÁWAND kí shukrguzárí
men, ki Wuh bhalá hai, ki us kí rah-
mat abadí hai, buland húí: to aisá
húá ki wuh ghar, jo KHUDÁWAND ká
maskan hai, ek bádal se bhar gayá;

14 Yahán tak ki káhinon ko abr
ke sabab táqat na húí ki khare hoke
khidmat karen, is liye ki Khudá ká
ghar KHUDÁWAND ke jalál se ma'múr
ho gayá thá.

VI BA'B.

TAB Sulaimán ne kahá, KHUDÁWAND ne farmáyá hai, ki Main abrí táríkí men rahúngá.

2 Aur main jo hún, so main ne ek
ghar terí sukúnat ke liye banáyá, ek
makán abad tak tere julús ke liye.

3 Aur bádsháh ne apná munh
pherke Isráel kí sárí jamá'at ko bara-
kat dí: aur Isráel kí sárí jamá'at kharí
húí.

4 Phir kahá, ki KHUDÁWAND Isráel
ká Khudá mubárak ho, jis ne apne
háth se wuh kalám ki jis ko apne

munh se mere báp Dáúd se kahá thá,
púrá kiyá,
5 Aur yún kahá, ki Jis din se main
apní guroh Isráel ko Misr kí sarzamín
se nikál láyá, tab se main ne sáre baní
Isráel ke firqon ke kisí shahr ko pas-
and na kiyá, ki us men merá ghar
banáyá jáwe, aur us men merá nám
ho; aur main ne kisí mard ko pasand
na kiyá, ki mere Isráelí logon ká sar-
dár howe:
6 Magar main ne Yarúsalam ko
barguzída kiyá, ki us men merá nám
howe; aur Dáúd ko barguzída kiyá,
ki mere Isráelí logon ká peshwá
howe.
7 Aur mere báp Dáúd ke dil men
thá, ki KHUDÁWAND Isráel ke Ḳhudá
ke nám ke liye ek ghar banáwe.
8 So KHUDÁWAND ne mere báp
Dáúd se kahá, Is sabab se ki tú ne
apne dil men is bát ká iráda kiyá, ki
mere nám ká ek ghar banáwe, so tú
ne jab ki apne dil men yún iráda kiyá,
to achchhá kiyá;
9 Lekin tú ḳhud ghar na banáegá,
balki terá beṭá, jo terí sulb se niklegá,
wúhí mere nám ká ghar banáwegá.
10 So KHUDÁWAND ne wuh bát, jo
kahí thí, púrí kí; kyúnki main apne
báp Dáúd kí jagah uṭh khaṛá húá;
aur jaisá ki KHUDÁWAND ne kahá thá,
main Isráel ke taḳht par baiṭhá; aur
main ne KHUDÁWAND Isráel ke Ḳhudá
ke nám ke liye ek ghar banáyá;
11 Aur main ne us men wuh san-
dúq rakhá, jis men KHUDÁWAND ke us
'ahd ká náma hai, jo us ne baní Isráel
se kiyá.
12 ¶ Aur Sulaimán ne Isráel kí
sárí jamá'at ke rúbarú KHUDÁWAND
ke mazbah ke áge khaṛá hoke apne
háth phailáe:
13 Ki Sulaimán ne pánch háth
lambá, aur pánch háth chauṛá, aur
tín háth úncha, pítal ká ek machán
banáyá thá, aur sahn ke bích men use
rakhá, aur usí par khaṛá hoke Isráel
kí sárí jamá'at ke áge ghuṭne ṭeke, aur
ásmán kí taraf apne háth phailáe,
14 Aur kahá, Ai KHUDÁWAND, Is-
ráel ke Ḳhudá, tujh sá koí Ḳhudá na
úpar ásmán men hai, aur na níche
zamín men; ki tú apne un bandon ke
liye, jo tere áge apne sáre dilon se
chalte phirte hain, 'ahd ko hifz kartá,
aur un par rahmat dikhátá hai:
15 Tú hí ne jo kuchh apne bande
mere báp Dáúd se kahá thá, so yád
kiyá; tú ne apne munh se farmáyá,
aur use apne háth se púrá kiyá, jaisá
áj ke din hai.
16 Aur ab, ai KHUDÁWAND, Isráel
ke Ḳhudá, yád kar wuh 'ahd jo tú ne
apne bande Dáúd mere báp ke sáth
yih kahke kiyá thá, ki Tere liye Isráel
ke taḳht par baiṭhnewálá mere áge se
nábúd na hogá, basharte ki terí aulád
apní ráhon par ḳhúb liház rakhen, ki
merí sharí'at par chalen, jaisá ki tú
mere áge chalá.
17 Aur ab, ai KHUDÁWAND, Isráel
ke Ḳhudá, apne us qaul ko, jo tú ne
apne bande Dáúd se kiyá thá, sábit
kar.
18 Lekin kyá haqíqat men Ḳhudá
ádmíon ke sáth zamín par sukúnat
karegá? Dekh, ásmán aur sáre ás-
mánon ke ásmán terí gunjáish nahín
rakhte: pas, kitní kamtí is ghar men
hogí, jo main ne banáyá?
19 Tis par bhí, ai KHUDÁWAND,
mere Ḳhudá, apne bande kí du'á aur
zárí par kán dhariye, aur wuh du'á
aur zárí, jo terá banda tere áge kartá
hai, suniye:
20 Ki rát din terí ánkhen is ghar
par khulí rahen, is makán par, ki jis
kí bábat tú ne farmáyá ki main apná
nám wahán rakhúngá; ki tú us du'á
par, jo terá banda is ghar kí taraf
mutawajjih hoke kare, kán rakhe.
21 Aur tú apne bande kí du'á par,
aur apní guroh Isráel kí du'áon par,
jo we is makán kí taraf karen, kán
dhar; apne rahne kí jagah men se,

ásmán par se, sun; aur jab tú sune, to
baḳhsh de.
22 ¶ Agar koí apne hamsáye ká
gunáh kare, aur us par qasam rakhí
jáwe, ki wuh qasam kháwe, aur is
ghar men̲ tere mazbah ke áge qasam
láí jáwe;
23 To tú ásmán par se sun, aur
apne bandon̲ ká insáf kar, aur badkár
ko sazá de, aur is kí rawishon̲ ká
badlá us ke sir par ḍál de, aur sádiq
ko sádiq ṭhahrá, aur us kí sadáqat ke
mutábiq use jazá pahunchá de.
24 ¶ Aur jab terí guroh Isráel apne
dushmanon̲ ke áge shikast páwe, is
liye ki unhon̲ ne tere huzúr gunáh
kiyá, aur phir terí taraf rujú' kare, aur
tere nám ko mán lewe, aur is ghar
men̲ tere huzúr du'á aur zárí kare;
25 To tú un kí du'á ásmánon̲ par
se sun, aur apní guroh Isráel ke gunáh
baḳhsh, aur unhen̲ is sarzamín men̲,
jo tú ne unhen̲ aur un ke bápdádon̲ ko
dí hai, phir lá.
26 ¶ Aur agar un kí ḳhatáon̲ ke
sabab ásmán band ho jáwen̲, aur na
barsen̲, is liye ki unhon̲ ne terá gunáh
kiyá hai; phir agar we is jagah kí
taraf du'á karen̲, aur tere nám ká
iqrár karen̲, aur apní ḳhatáon̲ se phir-
en̲, is liye ki tú ne un par musíbat
bhejí hai;
27 To tú ásmán par se un kí sun,
aur apne Isráelí bandon̲, apne logon̲,
ke gunáh baḳhsh, jis hál ki tú ne wuh
achchhí ráh, ki jis par unhen̲ chalná
cháhiye, unhen̲ batáí hai; aur us
zamín par, jo tú ne apní guroh ko
mírás dí hai, menh barsá de.
28 ¶ Aur jab ki zamín par kál,
aur wabá, aur bád i samúm, aur gerúí
ho, aur jab ki ṭiḍḍián̲ aur jhánjhe
kasrat se hon̲, aur jab ki un ke dush-
man un ke mulk ke shahron̲ men̲ un-
hen̲ gherke tang karen̲; jo koí balá,
yá jo koí marz maujúd ho:
29 Us waqt jo du'á, aur jo minnat,
koí insán kare, yá tere sab Isráelí log
karen̲, jab we har ek apne apne dukh
o ranj se ágáh howen̲, aur apne háth
is ghar kí taraf phailáwen̲:
30 To tú use ásmán par se, apne
rahne ke makán men̲ se, sun, aur
baḳhsh de; aur har ek shaḳhs ko, jis
ke dil ko tú jántá hai, us kí sab rawish
ke mutábiq badlá de; is liye ki tú hí
akelá sáre baní A'dam ke dilon̲ ko
jántá hai:
31 Tá ki we tujh se ḍarte rahen̲,
aur terí ráhon̲ par, is sarzamín men̲,
jo tú ne un ke bápdádon̲ ko dí hai,
apní 'umr bhar chalen̲.
32 ¶ Aur wuh ajnabí bhí, jo tere
Isráelí logon̲ men̲ se nahín̲ hai, magar
tere buzurg nám, aur qawí háth, aur
tere baṛháe húe bázú ke sabab dúr
mulk se áyá hai, jab ki we áke is ghar
men̲ du'á mángen̲;
33 To tú ásmán par se, apne rahne
kí jagah men̲ se, sun, aur jo kuchh
ajnabí tujh se mánge, so us kí du'á ke
mutábiq 'amal kar; tá ki zamín kí
sárí gurohen̲ tere nám ko pahchánen̲,
aur terí guroh baní Isráel kí tarah
tujh se ḍaren̲, aur jánen̲ ki terá nám
is ghar par, jise main̲ ne banáyá, liyá
játá hai.
34 Aur jab terí guroh laṛáí ke liye
apne dushman ke barḳhiláf us ráh
men̲, jo tú unhen̲ bhejegá, nikle, aur
tere áge du'á mánge is shahr kí taraf,
jise tú ne pasand kiyá, aur is ghar kí
taraf, jise main̲ ne tere nám ke liye
banáyá;
35 To tú ásmán par se un kí du'á
aur faryád ko sun, aur un ká insáf
kar.
36 Jis waqt we tere áge ḳhatá kar-
en̲, kyún̲ki koí insán nahín̲ jo ḳhatá
nahín̲ kartá, aur tú un par gazab kare,
aur unhen̲ un ke dushmanon̲ ke háth
men̲ giriftár karwáe, aur we un ko
kisí mulk men̲, dúr ho yá nazdík, asír
karke le jáwen̲;
37 Phir agar we apne dil men̲ yád
karen̲ us mulk men̲, jis men̲ jiláwatan

kiye gaye, aur tauba kárẖ, aur apne
jiláwatan-karnewálọ̄n kí sarzamín meṉ
tujh se minnat kareṉ, aur kaheṉ, ki
Ham ne ḳhatá kí, ham ne badí kí,
ham ne badzátíáṉ kíṉ;
38 Aur we apní asírí kí sarzamín
meṉ, jis meṉ asír kiye gaye, apne sáre
dil aur apní sárí ján se terí taraf muta-
wajjih hon, aur is zamín kí taraf, jo tú
ne un ke bápdádoṉ ko dí, aur is shahr
kí taraf, jise tú ne pasand kiyá, aur is
ghar kí taraf, jo maiṉ ne tere nám ke
liye banáyá, du'á mángeṉ;
39 To tú ásmán par se, apne mas-
kan meṉ se, un kí du'á aur zárí sun,
aur un ká insáf kar, aur apní guroh
kí ḳhatáeṉ, jo unhoṉ ne tere áge kíṉ,
baḳhsh de.
40 Pas ab, ai mere Ḳhudá, maiṉ
minnat kartá húṉ, ki is du'á par jo is
maqám meṉ kí jáe, terí ánkheṉ khulí
raheṉ, aur tere kán dhare raheṉ.
41 Aur ab, ai KHUDÁWAND Ḳhudá,
uṭh, aur apne maqám i ráhat ko chal,
tú aur terí qúwat ká sandúq: ai KHU-
DÁWAND Ḳhudá, tere káhin naját se
mulabbas howeṉ, aur tere muqaddas
log nekí se ḳhushwaqt raheṉ.
42 Ai KHUDÁWAND Ḳhudá, tú ap-
ne masíh ká muṉh na pher, balki apne
bande Dáúd kí rahmateṉ jo us par
húíṉ yád farmá.

VII BAB.

AUR jab Sulaimán du'á máng chu-
ká thá, to ásmán se ág utrí, aur
soḳhtaní qurbání ko aur zabíhoṉ ko
khá gayí; aur wuh ghar KHUDÁWAND
ke jalál se bhar gayá.
2 So káhin KHUDÁWAND ke ghar
meṉ dáḳhil na ho sake, is liye ki
KHUDÁWAND ká ghar KHUDÁWAND ke
jalál se bhar gayá thá.
3 Aur jab sáre baní Isráel ne ág
ko aur KHUDÁWAND ke jalál ko us
ghar par utarte dekhá, tab zamín ke
gach par muṉh ke bhal jhuk gaye aur
sijda kiyá, aur KHUDÁWAND ká shukr
guzráná, ki Wuh bhalá hai, ki us kí
rahmat abadí hai.
4 ¶ Tab bádsháh aur sáre logoṉ ne
KHUDÁWAND ke áge zabíhe zabh kiye.
5 Aur Sulaimán bádsháh ne báís
hazár bailoṉ aur ek lákh bís hazár
bheṛoṉ ko qurbání ke liye guzráná:
yúṉ bádsháh aur sáre logoṉ ne Ḳhudá
ke ghar ko maḳhsús kiyá.
6 Aur káhin apní apní ḳhidmat
meṉ házir húe, aur Láwí bhí KHUDÁ-
WAND ke báje liye húe, jinheṉ Dáúd
bádsháh ne banáyá thá, ki KHUDÁ-
WAND ká shukr kareṉ, ki us kí rah-
mat abadí hai; (ki Dáúd ne un kí
ma'rifat se hamd kí thí;) aur káhinoṉ
ne un ke áge narsinge phúnke, aur
sáre Isráel khaṛe húe.
7 Aur Sulaimán ne sahn ke bích
ko, jo KHUDÁWAND ke ghar ke áge
thá, maḳhsús kiyá; kyúṉki us ne
waháṉ soḳhtaní qurbáníáṉ, aur salá-
matí kí qurbánioṉ kí charbí ko guz-
ráná; kyúṉki wuh mazbah pítal ká,
jise Sulaimán ne banáyá thá, soḳh-
taní qurbánioṉ, aur nazr kí qurbánioṉ,
aur sárí charbí ke liye gunjáish na
rakhtá thá.
8 ¶ So us waqt Sulaimán aur us
ke sáth sáre Isráel, jo ek baṛá hí am-
boh the, Hamát se Misr kí nahr tak,
sát din 'íd karte rahe.
9 Aur áṭhweṉ din we 'ídí jamá'at
ke liye faráham húe; kyúṉki we sát
din mazbah ke muqaddas karne ke
liye, aur sát din 'íd ke liye, mánte the.
10 Aur sátweṉ mahíne kí teíswíṉ
táríḳh ko us ne logoṉ ko ruḳhsat kiyá,
ki we us sárí nekí se, jo KHUDÁWAND
ne Dáúd aur Sulaimán se, aur apní
guroh Isráel se, kí thí, ḳhushwaqt aur
dilshád hoke apne apne ḳhaimoṉ ko
jáweṉ.
11 Chunánchi Sulaimán KHUDÁ-
WAND ká ghar aur bádsháh ká ghar
baná chuká; aur jo kuchh Sulaimán
ke dil meṉ áyá thá, ki KHUDÁWAND
ke ghar meṉ aur apne ghar meṉ ba-

náwe, so us ne bak̲húbí anjám tak
pahuncháyá.
12 ¶ Tab Ḳhudáwand rát ke waqt
Sulaimán par záhir húá, aur use kahá,
ki Main̲ ne terí du'á suní, aur is
makán ko apne wáste chun liyá, ki
wuh qurbángáh howe.
13 Jo main̲ ásmán ko band karún̲,
ki bárish na howe, aur ṭiḍḍíon̲ ko far-
máún̲, ki zamín ko k̲haráb karen̲, aur
jo main̲ apne logon̲ ke darmiyán marí
bhejún̲;
14 Pas agar mere log, jo mere nám
se kaháe játe hain̲, apne ta,ín̲ 'ájiz
karen̲, aur du'á mángen̲, aur merá
mun̲h ḍhúnḍhen̲, aur apní burí ráhon̲
se phiren̲; to main̲ ásmán par se su-
nún̲gá, aur un kí k̲hatáen̲ bak̲hshún̲gá,
aur un kí zamín ko amán dún̲gá.
15 Ab se merí ánkhen̲ khulí rahen̲-
gí, aur mere kán us du'á par, jo is
makán men̲ kí jáwe, dhare honge.
16 Kyún̲ki main̲ ne is ghar ko
pasand kiyá, aur muqaddas ṭhahráyá,
ki us men̲ merá nám abad tak rahe;
aur merí ánkhen̲ aur merá dil har
waqt us par ṭhahrenge.
17 Aur tú jo hai, so agar mere hu-
zúr aisí chál chalegá, jaisí terá báp
Dáúd chaltá thá, ki tú un sab hukm-
on̲ par, jo main̲ ne tujhe kiye, 'amal
kare, aur merí sharí'aton̲ aur 'adálaton̲
ko hifz kare;
18 To main̲ terí saltanat ká tak̲ht
hamesha qáim rakhún̲gá, jaisá main̲
ne tere báp Dáúd se ahd karke kahá,
ki Isráel ke sardár hone ke liye tere
yahán̲ mard kí kadhí kamí na hogí.
19 Par agar tum merí pairauí se
bargashta hoge, aur merí sharí'aton̲
aur 'adálaton̲ ko, jo main̲ ne tumhen̲
batáín̲, hifz na karoge, aur jáke gair-
ma'búdon̲ kí 'ibádat karoge, aur un-
hen̲ sijda karoge;
20 To main̲ unhen̲ apní is sarzamín
se, jo main̲ ne unhen̲ dí hai, ukháṛ
ḍálún̲gá, aur is ghar ko, jise main̲ ne
apne nám ke liye muqaddas kiyá hai,
apní nazar se girá dún̲gá, aur Isráel
ko tamám jahán men̲ zarb ul masal
aur kahácwat kar dún̲gá.
21 Aur yih ghar, jo 'álíshán hai,
har ek ko, jo us se guzre, hairání ká
bá'is hogá; yahán̲ tak ki wuh kahe-
gá, ki Ḳhudáwand ne is sarzamín se
aur is g̲har se aisá kyún̲ kiyá?
22 Tab yih jawáb diyá jáegá ki Yih
is wáste húá, ki unhon̲ ne Ḳhudá-
wand apne bápdádon̲ ke Ḳhudá ko,
jo unhen̲ mulk i Misr se nikál láyá,
tark kiyá, aur gair-ma'búdon̲ ko ik̲h-
tiyár kiyá, aur unhen̲ sijda kiyá, aur
un kí bandagí kí; is liye Ḳhudáwand
ne un par yih sab balá názil kí.

VIII BA'B.

AUR un bís baras ke ák̲hir men̲ ki
jin men̲ Sulaimán ne Ḳhudá-
wand ká ghar aur apná ghar banáyá
thá, to yún̲ húá, ki
2 Un shahron̲ ko, jo Húrám ne Su-
laimán ko in'ám diye the, Sulaimán
ne phir ta'mír kiyá, aur baní Isráel ko
un men̲ basáyá.
3 Aur Sulaimán Hamát i Zúbah
ko niklá, aur us par gálib húá.
4 Aur us ne bayábán men̲ Tadmúr
banáyá, aur k̲hazáne ke sáre shahr
bhí, jo us ne Ḥamát men̲ banáe the.
5 Aur us ne Bait-Haurán i 'A'lí aur
Bait-Haurán i Sáfil ko banáyá, jo dí-
wáron̲ aur pháṭakon̲ aur aṛbangon̲ se
mazbút kiye húe shahr the.
6 Aur Ba'alat, aur k̲hazáne ke sáre
shahr, jo Sulaimán ke the, aur gáṛíon̲
ke shahr, aur sawáron̲ ke shahr, aur
jo kuchh Sulaimán cháhtá thá, ki
Yarúsalam men̲, aur Lubnán men̲, aur
apní mamlukat kí sárí sarzamín men̲
biná kare, us ne biná kiyá.
7 ¶ Lekin wuh sárí guroh, jo Hit-
tíon̲, aur Amúríon̲, aur Farizzíon̲, aur
Hawíon̲, aur Yabúsíon̲ se báqí rahí,
aur Isráelí na thí,
8 Hán̲, un kí aulád, jo ba'd un ke
zamín men̲ báqí rahí, jinhen̲ baní Is-
ráel ne nábúd na kiyá, so Sulaimán

ne un se khiráj ke badle kám liyá,
jaisá ki áj ke din hotá hai.
9 Lekin Sulaimán ne apne kám ke
liye baní Isráel men se kisí ko mazdúr
hone ke wáste muqarrar na kiyá; ki
we jangí mard, aur us ke lashkar ke
sardár, aur us kí gáríon aur us ke sa-
wáron ke bandobast karnewále the.
10 Aur Sulaimán bádsháh ke kháss
'uhdadáron men se do sau pachás the,
jo logon par muqarrar the.
11 ¶ Aur Sulaimán Fira'ún kí betí
ko Dáúd ke shahr se us ghar men, jo
us ke liye banáyá thá, uthá láyá; ki
us ne kahá, ki Merí jorú Isráel ke
bádsháh Dáúd ke ghar men na rahegí;
kyúnki muqaddas wuh hai, jis men
KHUDÁWAND ká sandúq áyá.
12 ¶ Tab Sulaimán ne KHUDÁ-
WAND ke liye KHUDÁWAND ke us maz-
bah par, jis ko us ne usáre ke sámhne
banáyá thá, sokhtaní qurbáníán guz-
ránín;
13 Chunánchi ba andáza roz roz ki,
jaisá Músá ne hukm diyá thá, aur sab-
ton kí, aur naye chándon kí, aur 'ídon
kí, baras baras tín bár, ya'ne fatírí
rotí kí 'íd kí, aur hafton kí 'íd kí, aur
khaimon kí 'íd kí qurbáníán guzránín.
14 ¶ Aur us ne apne báp Dáúd ke
hukm ke muwáfiq káhinon kí bárí-
dáríon ko un ke kám par muqarrar
kiyá, aur Láwíon ko un kí khidmat
par, ki we ek ek din jaisá ki farz thá
káhinon ke áge KHUDÁWAND kí hamd
karen aur khidmatguzárí karen, aur
darbánon ka un kí bárídáríon ke mutá-
biq har ek phátak men muqarrar kiyá;
kyúnki mard i Khudá Dáúd ká hukm
yúnhín thá.
15 Aur we bádsháh ke hukm se, jo
us ne káhinon aur Láwíon ke haqq
men, aur har ek kám ke wáste aur
khazánon ke wáste kiyá thá, báhar na
gaye.
16 So Sulaimán ká sárá kám, KHU-
DÁWAND ke ghar kí bunyád dálne ke
din se us ke taiyár hone tak, tamám
húá; aur KHUDÁWAND ká ghar ban
gayá.
17 ¶ Us waqt Sulaimán samundar
ke kanáre Adúm ke mulk men 'As-
yúnjabr aur Ailút ko gayá.
18 Aur Húrám ne apne naukaron
ke háth se jaházon ko, aur malláhon
ko jo samundar ke hál se ágáh the, us
pás bhejá; aur we Sulaimán ke chá-
karon ke sáth Ofír ko gaye, aur wahán
se sárhe chár sau qintár soná liyá, aur
Sulaimán bádsháh ke pás láe.

IX BA'B.

AUR jab Sulaimán ká shuhra Sabá
kí malika tak pahunchá, to wuh
mushkil suwálon se use ázmáne áí,
aur bare amboh ke sáth Yarúsalam
men dákhil húí; us ke sáth bahut se
únt the, jin par khushbúíán ladí thín,
aur niháyat bahut soná, aur mahang-
mole jawáhir the: aur us ne Sulaimán
pás áke, jo kuchh us ke dil men thá,
sab kí bábat us se guftogú kí.
2 Sulaimán ne us ke sab suwálon
ká jawáb diyá: Sulaimán se koí chíz
poshída na thí, jo us ke kisí suwál ká
jawáb na detá.
3 Aur jis waqt Sabá kí malika ne
Sulaimán kí dánishmandí ko aur us
ghar ko, jo us ne banáyá thá,
4 Aur us ke dastarkhwánon kí ni-
'amaton ko, aur us ke khádimon kí
nishast ká taur, aur us ke mulázimon
kí házirbáshí, aur un kí poshák ko;
aur us ke sáqíon aur un ke libás ko;
aur us sírhí ko, jis se wuh KHUDÁWAND
ke maskan ko charh játá thá, dekhá;
to us ke hawáss ur gaye.
5 Aur us ne bádsháh se kahá, ki
Yih tahqíq khabar thí, jo main ne
tere kámon aur terí dánish kí bábat
apne mulk men suní thí:
6 Par jab tak main ne áke apní
ánkhon se na dekhá thá, tab tak un
báton ko báwar na kiyá thá: aur
dekh, main ne terí hikmat kí ziyádatí
kí ádhí khabar na suní thí; kyúnki

tú us shuhra se, jo main̲ ne suná thá,
bartar hai.
7 Mubárak hain̲ tere log, aur mu-
bárak hain̲ tere ye mulázim, jo nit
tere huzúr khare rahte hain̲, aur terí
hikmat sunte hain̲.
8 Khudáwand terá Khudá mu-
bárak ho, jo tujh se rází hai, aur jis
ne tujh ko apní kursí par bitháyá, ki
tú Khudáwand apne Khudá kí jagah
bádsháh ho: is liye ki terá Khudá
Isráel ko piyár kartá, aur unhen̲ abad
tak qáim rakhne cháhtá hai, so hí us
ne tujhe un ká bádsháh kiyá, ki tú 'adl
o insáf kare.
9 Aur us ne ek sau bís qintár soná,
aur bahut sí khushbúián̲, aur qímatí
jawáhir, Sulaimán ko diye: aur kabhí
phir aisí khushbúián̲ muyassar na húín̲,
jaisí Sabá kí malika ne Sulaimán bád-
sháh ko dín̲.
10 Húrám ke naukar aur Sulaimán
ke naukar, jo Ofír se soná láe, chan-
dan ke bahut se darakht aur jawáhir
bhí láe the.
11 Aur bádsháh ne chandan kí lakrí
se Khudáwand ke ghar ke liye aur
bádsháh ke qasr ke liye sírhián̲ ban-
wáín̲, aur kinnáraten̲ aur barbaten̲
gánewálon̲ ke liye taiyár karáín̲: aur
aisí lakrián̲ Yahúdáh ke mulk men̲ áge
dekhne men̲ nahín̲ áí thín̲.
12 ¶ So Sulaimán bádsháh ne Sabá
kí malika ko, jo kuchh us ne mángá,
us se ziyáda jo wuh bádsháh ke liye
láí, diyá. Aur wuh apne mulázimon̲
samet apní mamlukat ko phir gayí.
13 ¶ Aur us sone ká wazn, jo Sulai-
mán ke pás sál ba sál átá thá, so chha
sau chhiyásath qintár sone ká thá;
14 Siwá us sone ke, jo byopárí aur
saudágar láe. Aur 'Arab ke sab bád-
sháh aur mulk ke súbadár Sulaimán
pás soná chándí láe.
15 ¶ Aur Sulaimán bádsháh ne
soná garhwáke do sau pharián̲ ban-
wáín̲; chha sau misqál ká pítá húá
soná ek pharí píchhe kharch húá:
16 Aur sone hí kí tín sau dhálen̲
banwáín̲; ek ek dhál tín tín sau mis-
qál sone kí húí; aur bádsháh ne unhen̲
Lubnání ban ke ghar men̲ rakhá.
17 ¶ Us ke siwá, bádsháh ne háthí-
dánt ká ek bará takht banwáyá, aur
us par khális soná phirwáyá.
18 Us takht kí chha sírhián̲ thín̲,
aur ek sonahlá morhá, pán̲w rakhne
ká, takht se jará thá, aur baithne kí
jagah ke ás pás donon̲ taraf ek ek
tekan thá, aur har ek tekan ke pás ek
sher i babar khará tha.
19 Aur un chha sírhíon̲ par, har ek
ke idhar udhar, bárah sher khare the.
Kisí saltanat men̲ aisá takht na baná
thá.
20 ¶ Aur Sulaimán bádsháh ke
píne ke liye sáre básan sone ke the,
aur Lubnání ban ke ghar ke bhí sáre
básan kundan ke the; chándí ká koí
bhí na thá; is liye ki Sulaimán ke
aiyám men̲ rúpe kí kuchh qadr na thí.
21 Kyún̲ki bádsháh ke jaház Hú-
rám ke naukaron̲ ke sáth Tarsís ko
játe the, aur wahán̲ se un par lade húe,
tín baras men̲ ek bár, soná, aur rúpá,
aur háthí-dánt, aur bandar, aur mor,
us ke liye pahunchte the.
22 So Sulaimán bádsháh daulat aur
hikmat men̲ zamín ke sab bádsháhon̲
se sabqat le gayá.
23 ¶ Aur zamín ke sáre bádsháh
Sulaimán kí muláqát ke mushtáq the,
ki we us kí hikmat ko, jo Khudá ne
us ke dil men̲ dálí thí, sunen̲.
24 Aur un men̲ se har ek, sál ba sál,
apná apná hadya, rúpe ke básan, aur
sone ke bartan, aur poshák, aur hath-
yár, aur khushbúián̲, aur ghore, aur
khachchar, jitne har ek sál ke liye
thahráe húe the, us ke áge guzránte
the.
25 ¶ Aur Sulaimán ke chár hazár
thán ghoron̲ aur gárion̲ ke the, aur
bárah hazár sawár, jinhen̲ us ne gárion̲
ke shahron̲ men̲ rakhá, aur kitnon̲ ko
Yarúsalam men̲ bádsháh ke sáth.

26 ¶ Aur us ne nahr se leke Filistíon
ke mulk tak, aur Misr kí hadd tak,
sáre bádsháhon par bádsháhat kí.
27 Aur bádsháh ne Yarúsalam men
rúpe kí aisí kasrat karái, ki wuh pat-
tharon kí mánind thá, aur saro ke
darakht utne kar diye, ki jitne gúlar
ke darakht hain, jo wádíon men hote:
28 Aur we Misr se aur sáre mulkon
se Sulaimán pás ghore láe.
29 ¶ Aur Sulaimán ká báqí ahwál,
auwal o ákhir jo hai, wuh to Nátan
nabí kí kitáb men, aur Sailání Akhiyáh
kí peshíngoí men, aur 'I'dú gaibbín kí
royaton kí kitáb men, jo us ne Ya-
rubi'ám bin Nabát kí bábat dekhí
thín, likhá hai.
30 Garaz Sulaimán ne Yarúsalam
men sáre Isráel par chálís baras sal-
tanat kí.
31 Tab Sulaimán apne bápdádon
ke sáth so gayá, aur apne báp Dáúd
ke shahr men gárá gayá: aur us ká
betá Rahabi'ám us kí jagah bádsháh
húá.

X BA'B.

AUR Rahabi'ám Sikm ko gayá; is
liye ki sáre Isráel Sikm men
ikatthe áe the, ki use bádsháh karen.
2 Aur aisá húá, ki jab Nabát ke
bete Yarubi'ám ne, jo Misr men thá,
ki wahán Sulaimán bádsháh ke áge se
nikal bhágá thá, yih suná, to Yarubi-
'ám Misr se phir áyá.
3 Aur logon ne bhejkar use buláyá.
So Yarubi'ám aur sáre Isráel áe, aur
Rahabi'ám se ham-kalám húe aur bole,
ki
4 Tere báp ne ham par bhárí júá
rakhá; so ab tú us sangín khidmat ko,
aur us bhárí júe ko, jo tere báp ne ham
par rakhá, kuchh halká kar, to ham
terí khidmat karenge.
5 Tab us ne unhen kahá, Tín din
ba'd mujh pás phir áo. Chunánchi
we log chale gaye.
6 ¶ Tab Rahabi'ám bádsháh ne un
buzurgon se, jo us ke báp Sulaimán
ke huzúr, jab tak ki jítá thá, khare
rahte the, mashwarat kí, aur kahá,
Tumhárí kyá saláh hai? main in
logon ko kyá jawáb dún?
7 Unhon ne use kahá, ki Agar tú
in logon par mihrbání karegá, aur un-
hen rází karegá, aur un se achchhí
achchhí báten kahegá, to we hamesha
terí khidmat karenge.
8 Lekin us ne us mashwarat ko, jo
buddhon ne use dí, chhorke, un ja-
wánon se, jinhon ne us ke sáth par-
warish pái thí, aur us ke áge házir
rahte the, mashwarat kí;
9 Aur un se púchhá, Tum mujhe
kyá saláh dete ho; main in logon ko,
jinhon ne mujh se yih suwál kiyá
hai, ki Us júe ko, jo tere báp ne ham
par rakhá, kuchh halká kar, kyá jawáb
dún?
10 Un jawánon ne, jo us ke sáth
pale the, us ko kahá, Tú un logon ko,
jinhon ne tujhe kahá, Tere báp ne
hamáre júe ko bhárí kiyá, tú us ko
hamáre úpar se kuchh halká kar, yún
jawáb de, aur unhen yún kah, ki Merí
chhinguli mere báp kí kamar se ziyáda
daldár hai;
11 Aur ab mere báp ne to bhárí júá
tum par rakhá hai, par main us júe
ko aur ziyáda karúngá; mere báp ne
kore márke tumhen thík kiyá, par
main tumhen bichchhúon se thík
karúngá.
12 So Yarubi'ám aur sab log tísre
din Rahabi'ám ke huzúr házir húe,
bádsháh ke farmáne ke mutábiq, ki
Tísre din mujh pás phir áiyo.
13 Tab bádsháh ne un logon ko
sakht jawáb diyá; aur Rahabi'ám bád-
sháh ne buzurgon kí saláh ko chhorkar,
14 Jawánon kí saláh ke muwáfiq
unhen kahá, ki Mere báp ne to tum
par bhárí júá rakhá, par main us júe
ko ziyáda bhárí karúngá; mere báp
ne tumhen koron se thík kiyá, par
main tumhen bichchhúon se thík
karúngá.

15 So bádsháh logon̲ ká shanawá na húá; kyún̲ki yih inqiláb Ḳhudá kí taraf se thá, tá ki us bát ko, jo us ne Sailání Aḳhiyáh kí ma'rifat se Nabát ke beṭe Yarubi'ám ko farmáí thí, púrá kare.

16 ¶ Jab sáre Isráel ne yih dekhá, ki bádsháh un ká shanawá na húá, tab logon̲ ne bádsháh ko jawáb diyá, aur yún̲ kahá, ki Dáúd ke sáth hamárá kyá hissa hai? Yassí ke beṭe ke sáth hamárí kuchh mírás nahín̲: ai Isráel, chalo apne apne ḳhaimon̲ ko; ab, ai Dáúd, apne hí ghar kí áp hí ḳhabar le. Chunánchi sáre Isráel apne apne ḳhaimon̲ ko gaye.

17 Magar baní Isráel par, jo Yahúdáh ke shahron̲ men̲ rahte the, Rahabi'ám bádsháh húá.

18 Ba'd us ke Rahabi'ám bádsháh ne Hadúrám ko, jo ḳhiráj ká dároga thá, bhejá; lekin baní Isráel ne us par aisá patthráo kiyá, ki wuh mar gayá. Tab Rahabi'ám ne phurtí kí, aur gáṛí par sawár hokar Yarúsalam ko bhág gayá.

19 So Isráel áj ke din tak Dáúd ke gharáne se bágí hain̲.

XI BA'B.

AUR jab Rahabi'ám Yarúsalam men̲ dáḳhil húá, to us ne Yahúdáh aur Binyamín ke gharáne men̲ se ek lákh assí hazár chune húe jawán, jo sáhib i jang the, faráham kiye, tá ki we Isráel se laṛke mamlukat ko Rahabi'ám ke qabze men̲ phir kar den̲.

2 Tab Ḳhudáwand ká kalám mard i Ḳhudá Ṣam'aiyáh ko áyá, aur bolá, ki

3 Yahúdáh ke bádsháh Sulaimán ke beṭe Rahabi'ám ko aur sáre Isráel ko, jo Yahúdáh aur Binyamín men̲ hain̲, kah, ki

4 Ḳhudáwand yún̲ farmátá hai, Tum chaṛháí na karo, aur apne bháíon̲ se jang na karo; balki har ek tum men̲ se apne apne ghar ko phire; ki yih kám merí taraf se hai. Aur we Ḳhudáwand ke suḳhan ke shanawá húe, aur Yarubi'ám par chaṛh jáne se báz áe.

5 ¶ Aur Rahabi'ám Yarúsalam men̲ rahá, aur us ne Yahúdáh men̲ hasín shahr biná kiye.

6 Chunánchi us ne Baitlaham, aur Aitám, aur Taqú'a,

7 Aur Bait-súr, aur Shoko, aur 'Adullám,

8 Aur Ját, aur Máresáh, aur Zíf,

9 Aur Adúraim, aur Lakís, aur 'Azíqah,

10 Aur Sur'ah, aur Aiyalún, aur Habrún ko banáyá: ye Yahúdáh aur Binyamín men̲ niháyat hasín shahr hain̲.

11 Aur us ne un hasín gaṛhíon̲ ko bahut mazbút kiyá, aur un men̲ qil'adáron̲ ko rakhá, aur rasad, aur tel, aur mai jam'a kí.

12 Aur har shahr men̲ ḍhálen̲ aur bhále baṭore, aur Yahúdáh aur Binyamín ko apní taraf páke un shahron̲ ko ḳhúb mazbút kiyá.

13 ¶ Aur káhin aur Láwí, jo sáre Isráel men̲ the, so apní sárí sarhaddon̲ se us pás házir húe.

14 Láwí apní apní girdnawáhon̲ aur milkíyaton̲ ko chhoṛ chhoṛ Yahúdáh aur Yarúsalam men̲ áe: kyún̲ki Yarubi'ám aur us ke beṭon̲ ne unhen̲ Ḳhudáwand kí huzúrí kí kahánat se bar taraf kiyá thá:

15 Aur us ne apne wáste únche makánon̲ ke, aur shayátín ke, aur un bachhron̲ ke liye, jo us ne banáe the, káhinon̲ ko muqarrar kiyá.

16 Aur Láwíon̲ kí pairauí men̲ Isráel ke sáre firqon̲ men̲ se aise log, jinhon̲ ne apne dil ko Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá kí talásh men̲ lagáyá thá, Yarúsalam men̲ áe, ki Ḳhudáwand apne bápdádon̲ ke Ḳhudá ke huzúr qurbání chaṛháwen̲.

17 So unhon̲ ne Yahúdáh kí saltanat ko qawí kiyá, aur tín baras tak Sulaimán ke beṭe Rahabi'ám ko zor baḳhshá,

kyúnki we tín hí baras tak Dáúd kí
aur Sulaimán kí ráh par chalte rahe.
18 ¶ Aur Rahabi'ám ne, Dáúd ke
bete Yarimút kí betí Mahálát ke siwá,
Yassí ke bete Iliáb kí betí Abikhail ko
byáh liyá.
19 Wuh us ke liye bete janí, Ya'ús,
aur Samaríyáh, aur Zaham.
20 Us ke píchhe us ne Abisalúm kí
betí Ma'akah ko byáh liyá, jo us ke
liye Abiyáh, aur 'Attai, aur Zaiza, aur
Salúmít ko janí.
21 Aur Rahabi'ám Abisalúm kí betí
Ma'akah ko apní sárí jorúon aur haram-
on se ziyáda piyár kartá thá: (ki us kí
athárah jorúán aur sáth haramen thín,
aur us ke atháis bete aur sáth betíán
paidá húí thín.)
22 Aur Rahabi'ám ne Abiyáh bin
Ma'akah ko ra,ís kiyá, ki apne bhái-
on men sardár ho, tá ki use bádsháh
banáwe.
23 Aur us ne hoshyárí se kám kiyá,
aur apne beton ko Yahúdáh aur Bin-
yamín kí sárí mamlukat ke bích har
ek hasín shahr men bhejke alag alag
kar diyá, aur unhen bahut se asbáb i
ma'ásh diye. Aur us ne un ke liye
bahutsí jorúán talab kín.

XII BA'B.

AUR yún húá, ki jab Rahabi'ám ne
apní bádsháhat ko qáim kiyá,
aur wuh zoráwar baná thá, to us ne,
aur us ke sáth sáre Isráel ne, KHUDÁ-
WAND kí sharí'at ko tark kiyá.
2 Aur Rahabi'ám bádsháh ke pánch-
wen baras men yún húá, ki Misr ká
bádsháh Sísaq Yarúsalam par charh
áyá, is sabab ki we KHUDÁWAND ke
gunahgár húe the;
3 Aur us ke sáth bárah sau rath aur
sáth hazár sawár the; aur Lúbí, aur
Súkí, aur Kúshí log, jo us ke sáth
Misr men se nikal áe, be-shumár the.
4 Us ne Yahúdáh ke hasín shahr le
liye, aur Yarúsalam tak pahunchá.
5 ¶ Tab Sam'aiyáh nabí Rahabi'ám
pás, aur Yahúdáh ke amíron ke pás, jo
Sísaq ke dar ke máre Yarúsalam men
jam'a húe the, áyá, aur unhen kahá,
KHUDÁWAND yún farmátá hai, ki Tum
ne mujh ko chhor diyá, is liye main ne
tumhen bhí Sísaq ke háth men chhor
diyá hai.
6 Is hál men Isráel ke amíron ne aur
bádsháh ne apne ta,ín 'ájiz banáyá, aur
kahá, ki KHUDÁWAND sádiq hai.
7 Aur jab KHUDÁWAND ne dekhá,
ki we 'ájiz húe hain, to KHUDÁWAND
ká kalám Sam'aiyáh pás áyá, aur
kahá, ki Unhon ne 'ájizí kí hai, so
main unhen halák na karúngá, balki
thorí der men unhen rihái dúngá, aur
merá gazab Sísaq ke háth se Yarúsa-
lam par názil na hogá.
8 Tis par bhí we us ke khádim
honge, tá ki we merí khidmat aur
zamín ke bádsháhon kí khidmat ká
bhed samjhen.
9 So Misr ká bádsháh Sísaq Yarú-
salam par charh áyá, aur KHUDÁWAND
ke ghar ke khazáne, aur bádsháh ke
ghar ke khazáne, le liye: balki wuh
sab le gayá, aur sone kí dhálon ko
bhí, jo Sulaimán ne banwái thín, le
gayá.
10 Aur Rahabi'ám bádsháh ne un
ke badle pítal kí dhálen banáín, aur
pásbánon ke sardár ko, jo sháh ke
mahall kí nigahbání karte the, sompín.
11 Aur jab bádsháh KHUDÁWAND
ke ghar men játá thá, to jilaudár áte
the, aur unhen leke játe the, aur phir
unhen láke pásbánon ke silahkháne
men rakh chhorte the.
12 Aur jab us ne farotaní kí thí, to
KHUDÁWAND ká gazab us se yahán
tak phirá, ki use bilkull halák karná
na cháhá; aur hanoz Yahúdáh men
kuchh nekí báqí rahi thí.
13 ¶ So Rahabi'ám bádsháh ne áp
ko mazbút kiyá, aur Yarúsalam men
saltanat kartá rahá; ki Rahabi'ám
iktális baras kí 'umr men bádsháh
húá, aur us ne Yarúsalam men, ya'ne
us shahr men, jo KHUDÁWAND ne

Isráel ke sáre firqon men se pasand kiyá thá, ki apná nám us men rakhe, satrah baras tak bádsháhat kí. Aur us kí má ká nám Na'amah thá, jo 'Ammúniya thí.

14 Aur us ne badkárí kí, ki us ne KHUDÁWAND kí talásh men apná dil na lagáyá.

15 Aur Rahabi'ám ká ahwál, auwal o ákhir jo hai, so Sam'aiyáh nabí kí kitáb men, aur 'I'dú gaibbín kí kitáb men nasab námon ki bábat, likhá hai. Aur Rahabi'ám aur Yarubi'ám ke darmiyán hamesha jang thí.

16 A'khir ko Rahabi'ám apne bápdádon ke sáth soyá, aur Dáúd ke shahr men gárá gayá: aur us ká betá Abiyáh us ke badle bádsháh húá.

XIII BA'B.

YARUBI'A'M bádsháh kí saltanat ke athárahwen baras men Abíyáh Yahúdáh men takht par baithá.

2 Us ne Yarúsalam men tín baras bádsháhat kí. Us kí má ká nám Míkáyáh thá, jo U'riel Jiba'ahí kí betí thí. Aur Abiyáh aur Yarubi'ám ke darmiyán jang ho rahí.

3 Aur Abiyáh ne chár lákh jangí mard leke, jo chune húe jawán mard the, jang ke liye saff bándhí; aur Yarubi'ám ne bhí us ke muqábale men áth lákh chune húe bahádur log leke jang ke liye saff-áráí kí.

4 ¶ Tab Abiyáh Samaraim ke pahár par, jo Ifráím ke kohistán men hai, khará húá, aur kahá, ki Ai Yarubi'ám, aur sáre Isráel, merí suno.

5 Kyá tumhen na jánná cháhiye, ki KHUDÁWAND Isráel ke Khudá ne Isráel kí saltanat Dáúd ko, usí ko aur uske beton ko, namak ká 'ahd karke hamesha ke liye dí hai?

6 Lekin Nabát ká betá Yarubi'ám, jo Dáúd ke bete Sulaimán ká ek naukar thá, uthá hai, aur apne kháwind se bágí húá hai:

7 Aur us ke pás luchche, baní Balí'ál, jam'a húe hain; aur jab Rahabi'ám hanoz jawán aur narm-dil thá, aur un ká sámhná na kar saktá thá, tab unhon ne Sulaiman ke bete Rahabi'ám kí mukhálafat men apní kamar kasí.

8 Ab tum ko yih gumán hai, ki tum KHUDÁWAND kí bádsháhat, jo Dáúd ki aulád ke háth men hai, us ká sámhná kar sakoge; aur tum bare amboh ho, aur tumháre sáth we sonahle bachhre hain, jinhen Yarubi'ám ne banáyá, ki tumháre ma'búd howen.

9 Kyá tum ne KHUDÁWAND ke káhinon, Hárún ke beton, aur Láwíon ko, khárij náhín kiyá, aur dunyá kí mukhtalif qaumon ke mánind apne liye káhin nahín muqarrar kiye? aisá, ki jo koí ek bachhrá aur sát mendhe leke apní taqdís karne áyá, wuh un ká, jo haqíqat men Khudá nahín hain, káhin húá.

10 Lekin ham log jo hain, so KHUDÁWAND hamárá Khudá hai, aur ham ne use nahín chhor diyá; aur káhin jo KHUDÁWAND kí bandagí karte hain, so Hárún ke bete hain, aur Láwí kám ke liye házir rahte hain;

11 Aur we har subh aur har shám ko KHUDÁWAND ke liye sokhtaní qurbáníán aur khushbúíán jaláte hain, aur pák mez par nazr kí rotíán rakhte hain, aur sonahle sham'adán aur us ke chírag har shám ko roshan karte hain; kyúnki ham KHUDÁWAND apne Khudá ke hukmon ko hifz karte hain; par tum ne us ko chhor diyá hai.

12 Aur dekho, Khudá hamáre bích hamárá sarlashkar hai, aur us ke káhin narsinge phúnkte hain, ki tumháre barkhiláf shor macháwen. Ai baní Isráel, KHUDÁWAND apne bápdádon ke Khudá se mat laro; kyúnki tum hargiz kámyáb na hooge.

13 ¶ Lekin Yarubi'ám ne un ke píchhe ghúmke kamín ko bitháyá: so we baní Yahúdáh ke áge the, aur ghát men baithnewále un ke píchhe the.

14 Aur jab baní Yahúdáh ne píchhe

nazar kí, to kyá dekhte hain, ki laṛáí
áge píchhe se hai; tab unhon ne KHUDÁWAND se faryád kí, aur káhinon ne
narsinge phúnkkar shor macháyá.
15 Aur Yahúdáh ke logon ne lalkárá: aur jab Yahúdáh ke logon ne
lalkárá, to aisá húá, ki Khudá ne
Abiyáh aur Yahúdáh ke áge se Yarubi'ám ko aur sáre Isráel ko márá.
16 Aur baní Isráel Yahúdáh ke áge
se bhág gaye; aur Khudá ne unhen in
ke háth men kar diyá.
17 Aur Abiyáh aur us ke logon ne
unhen qatl karke baṛí khúnrezí kí;
so Isráel men pánch lákh chune húe
mard gir gaye.
18 Yúnhín baní Isráel us waqt
maglúb húe; aur baní Yahúdáh gálib
húe, is liye ki we KHUDÁWAND apne
bápdádon ke Khudá par bharosá
rakhte the.
19 Aur Abiyáh ne Yarubi'ám ká
píchhá kiyá, aur in shahron ko us se
le liyá, ya'ne Baitel aur us ke díhát,
Yasánah aur us ke díhát, 'Ifrún aur
us ke díhát.
20 Aur Abiyáh ke dinon men Yarubi'ám ne phir zor na pakṛá; balki
KHUDÁWAND ne use márá, aur wuh
mar gayá.
21 ¶ Aur Abiyáh zoráwar húá, aur
chaudah jorúán kín, aur us ko báís
beṭe aur solah beṭíán húín.
22 Par Abiyáh ká báqí ahwál, aur
us ke kám o kalám, 'I'dú nabí kí tafsír kí kitáb men likhe hain.

XIV BA'B.

AUR Abiyáh apne bápdádon ke sáth so rahá, aur unhon ne use
Dáúd ke shahr men gáṛá: aur us ká
beṭá Asá us kí jagah men bádsháh
húá. Us ke dinon men das baras tak
mulk men chain rahá.
2 Aur Asá ne KHUDÁWAND apne
Khudá ke huzúr nekokárí o rástbází
kí:
3 Ki us ne ajnabí mazbahon ko aur
únche makánon ko uṭhá diyá, aur
láṭon ko girá diyá, aur Yasíraton ko
káṭ dálá;
4 Aur Yahúdáh ko hukm kiyá, ki
KHUDÁWAND apne bápdádon ke Khudá
ko ḍhúnḍhen, aur us kí sharí'at aur
hukm par 'amal karen.
5 Aur us ne Yahúdáh ke sáre shahron men se únche makánon aur súraj
kí múraton ko uṭhá diyá; aur us ke
áge mamlukat ko chain milá.
6 ¶ Aur us ne Yahúdáh men hasín
shahr banáe, kyúnki mulk men chain
thá, aur un barson men laṛáí na húí;
kyúnki KHUDÁWAND ne use chain
bakhshá thá.
7 Is liye us ne Yahúdáh ko kahá,
ki A'o, ham ye shahr biná karen, aur
un ke gird díwár aur burj banáwen,
aur pháṭak aur arbange lagáwen, ki
mulk hanoz hamáre qábú men hai;
kyúnki ham ne KHUDÁWAND apne
Khudá ko ḍhúnḍhá; ham ne use
ḍhúnḍhá, aur us ne ham ko cháron
taraf se árám bakhshá hai. So unhon
ne bináen dálín, aur kámyáb húe.
8 Aur Asá ke lashkar men baní
Yahúdáh ke tín lákh mard the, jo
pharí aur bhálá uṭháte the; aur baní
Binyamín ke do lákh assí hazár the,
jo ḍhál uṭháte aur tír chaláte the: ye
sab ke sab bahádur mard the.
9 ¶ Aur us ke muqábale men Zárah Kúshí, das lákh kí ek fauj ko aur
tín sau rathon ko leke, Maresah ko
áyá.
10 Tab Asá us ke sámhne niklá,
aur unhon ne Maresah ke bích Safátah kí wádí men jang ke liye saff
bándhí.
11 Aur Asá ne KHUDÁWAND apne
Khudá se faryád kí, aur kahá, ki Ai
KHUDÁWAND, tere nazdík bahuton se,
yá un se jin ká zor na ho, kisí kí
madad karná dushwár nahín: so, ai
KHUDÁWAND, hamáre Khudá, tú hamárí madad kar; kyúnki ham log
tujh par bharosá rakhte hain, aur tere
nám se is amboh par paṛte hain. Tú,

ai KHUDÁWAND, hamárá Khudá hai;
so kisí insán ko apne úpar gálib hone
mat de.
12 Tab KHUDÁWAND ne Asá ke aur
Yahúdáh ke áge se Kúshíon ko márá,
aur Kúshí bhág gaye.
13 Phir Asá aur us ke sáthwále
logon ne unhen Jirár tak ragedá; aur
Kúshíon ká lashkar márá pará, aur
jítá na bachá; kyúnki unhon ne KHU-
DÁWAND ke áge se aur us ke lashkar
ke áge se shikast kháí thí. Aur we
bahut sí lút le áe.
14 Aur unhon ne Jirár ke ás pás ke
sáre shahron ko márá; kyúnki KHU-
DÁWAND ká khauf un par pará thá:
aur unhon ne sáre shahron ko lút liyá;
kyúnki un men barí lút thí.
15 Aur unhon ne mawáshí ke ma-
kánon par bhí hamla kiyá, aur bheron
ko aur únton ko bahutáyat se leke
Yarúsalam ko phire.

XV BA'B.

AUR Khudá kí Rúh 'Odid ke bete
'Azariyáh par názil húí.
2 Aur wuh Asá ke milne ko gayá,
aur use kahá, ki Ai Asá, aur sáre
Yahúdáh aur Binyamín, merí suno:
KHUDÁWAND tumháre sáth thá, is liye
ki tum us ke sáth the; aur agar tum
use dhúndhoge, to wuh tumhen mile-
gá; par agar tum use chhoroge, to
wuh tumhen chhoregá.
3 Ab barí muddat se baní Isráel
bagair sachche Khudá ke, aur bagair
sikhlánewále káhin ke, aur bagair
sharí'at ke, rahe hain;
4 Par jab unhon ne apne dukh men
KHUDÁWAND Isráel ke Khudá kí taraf
phirke use dhúndhá, to wuh unhen
mil gayá.
5 Aur un dinon men use jo báhar
játá thá, aur use jo bhítar átá thá,
mutlaq chain na miltá thá, balki mulk
ke sáre báshindon par sakht musíbat
thí.
6 Qaum qaum se aur shahr shahr
se gárat húe; kyúnki Khudá ne un-
hen har tarah kí tangí men mubtalá
kiyá.
7 Lekin tum mazbút bano, aur ap-
ne háthon ko dhílá hone na do; kyún-
ki tumháre kám ká ajr milegá.
8 Aur jab Asá ne in báton ko, aur
'Odid nabí kí peshíngoí ko, suná, to
us ne diláwarí kí, aur Yahúdáh aur
Binyamín ke sáre mulk men se, aur
un shahron men se, jo us ne Ifráím ke
kohistán men liye the, makrúh múra-
ton ko nikál phenká, aur KHUDÁWAND
ke usáre ke áge KHUDÁWAND ke maz-
bah ko phir durust kiyá.
9 Aur us ne sáre Yahúdáh aur Bin-
yamín ko, aur un men ke pardesíon
ko, jo Ifráím men se, aur Munassí
men se, aur Sama'ún men se, áe the,
jam'a kiyá; kyúnki jab unhon ne
dekhá, ki KHUDÁWAND us ká Khudá
us ke sáth hai, to we Isráel men se ba
kasrat us ke pás áe.
10 Aur we Asá kí saltanat ke pand-
rahwen baras ke tísre mahíne men
Yarúsalam men jam'a húe.
11 Aur unhon ne usí waqt, us lút
kí chízon men se jo we láe the, KHU-
DÁWAND ke liye sát sau bail aur sát
hazár bher charháe.
12 Aur we 'ahd men shámil húe, ki
apne sáre dil se aur apní sárí ján se
KHUDÁWAND apne bápdádon ke Khu-
dá ko dhúndhen;
13 Aur jo koí KHUDÁWAND Isráel
ke Khudá ko na dhúndhegá, so qatl
kiyá jáegá, kyá chhotá kyá bará, kyá
mard kyá 'aurat howe.
14 Aur unhon ne barí áwáz se pu-
kárte lalkárte húe, aur turhíon aur
narsingon ká shor macháte húe, KHU-
DÁWAND ke liye qasam kháí.
15 Aur sáre Yahúdáh us qasam se
bág bág húe; kyúnki unhon ne apne
sáre dil se qasam kháí thí, aur kamál
árzú se use dhúndhá, aur wuh unhen
mil gayá; aur KHUDÁWAND ne unhen
cháron taraf se árám bakhshá.
16 ¶ Aur Asá bádsháh kí má Ma-

'akah kí bábat, us ne us ko bhí ma-
lika hone ke mansab se ḳhárij kiyá;
kyúnki us ne Yasírat ke liye ek but
nasb kiyá thá: so Asá ne us ke but
ko káṭ ḍálá aur use chúr chár kiyá,
aur wádí i Qidrún men jalá diyá.
17 Lekin únche makán, jo Isráel
men the, giráe na gaye; báwujúd us
ke, Asá ká sárá dil, jab tak wuh jítá
rahá, ḲHUDÁWAND hí se lagá thá.
18 ¶ Aur us ne we chízen, jo us ke
báp ne niyáz kí thín, aur we chízen,
jo us ne áp niyáz kí thín, kyá rúpá,
kyá soná, kyá bartan, sab ḲHUDÁ-
WAND ke ghar men dáḳhil kín.
19 Aur Asá kí saltanat ke paintís-
wen baras tak phir jang na húí.

XVI BA'B.

ASA' kí saltanat ke chhattíswen
baras men Isráel ká bádsháh
Ba'ashá Yahúdáh par chaṛh áyá, aur
Rámah ko banáyá, tá ki Yahúdáh ke
bádsháh Asá ke yahán koí shaḳhs
áne aur jáne na páwe.
2 Tab Asá ne ḲHUDÁWAND ke ghar
ke aur bádsháh ke ghar ke ḳhazánon
men se rúpá aur soná nikálá, aur
Arám ke bádsháh Bin-Hadad ke pás,
jo Dimishq men rahtá thá, bhejá, aur
kahá, ki
3 Mere tere darmiyán, aur mere
báp aur tere báp ke darmiyán, 'ahd
o paimán hai; dekh, ki main tere liye
rúpá aur soná bhejtá hún; so tú á,
aur sháh i Isráel Ba'ashá se 'ahd-shi-
kaní kar, tá ki wuh merí taraf se
chalá jáwe.
4 Tab Bin-Hadad ne Asá bádsháh
kí bát mání, aur apne lashkar ke sar-
dáron ko bhejá tá ki Isráelí shahron
par chaṛháí karen; aur unhon ne 'Ai-
yún, aur Dán, aur Abílmáim, aur
Naftáli ke sab shahr, jin men maḳh-
zan the, gárat kiyá.
5 Aur aisá húá, ki jab Ba'ashá ne
yih suná, to Rámah ká banáná chhoṛ
diyá, aur apne kám se háth uṭháyá.
6 Phir Asá bádsháh ne sáre Yahú-
dáh ko sáth liyá, aur we Rámah ke
pattharon ko aur lakṛíon ko le gaye,
jin se Ba'ashá Rámah banátá thá; aur
us ne un se Jib'a aur Misfáh ko ba-
náyá.
7 ¶ Us waqt Hanání gaibbín Ya-
húdáh ke bádsháh Asá pás áyá, aur
us se kahá, Chúnki tú ne Arám ke
bádsháh par takya kiyá, aur ḲHUDÁ-
WAND apne Ḳhudá par takya nahín
kiyá, isí sabab se Arám ke bádsháh
ká lashkar tere háth se salámat niklá
hai.
8 Kyá un Kúshíon aur Lúbíon ká
lashkar firáwání men kam thá, jis ke
sáth gáṛíán aur sawár ifrát se the?
par jab tú ne ḲHUDÁWAND par bha-
rosá rakhá, to us ne unhen tere qabze
men kar diyá.
9 Ki ḲHUDÁWAND kí ánkhen sárí
zamín men dauṛtí phirtí hain, tá ki
un kí madad men, jin ká dil usí par
takya kartá hai, apne ta,ín qawí dikh-
láwe. Is men tú ne bewuqúfí kí: so
áge ko tujh par jang ke hádise paṛte
rahenge.
10 Aur Asá us gaibbín se náráz
húá, aur use qaidḳháne men ḍálá;
kyúnki us kalám ke sabab niháyat
gazabnák húá. Siwá is ke, Asá ne us
waqt logon men se kitnon par zulm
kiyá.
11 ¶ Aur dekh, Asá ká ahwál, au-
wal o áḳhir jo hai, wuh Yahúdáh aur
Isráel ke bádsháhon kí tawáríḳh kí
kitáb men qalamband hai.
12 Aur Asá kí saltanat ke untális-
wen baras men, us ke pánwon men
rog húá, aur wuh rog niháyat baṛh
gayá; aur apní bímárí men bhí wuh
ḲHUDÁWAND ká nahín, balki tabíbon
ká tálib húá.
13 ¶ So Asá apne bápdádon men
já soyá, aur apní saltanat ke iktális-
wen baras men mar gayá.
14 Aur wuh un maqbaron men, jo
us ne apne liye Dáúd ke shahr men
banáe the, gáṛá gayá; aur wuh ek

tábút men̲ dhará gayá, jo tuhfa 'itri-
yát o gúnágún ḳhushbúion̲ se bhará
húá thá, jo gandhíon̲ ne murakkab
karke banáín̲ thín̲; aur unhon̲ ne us
ke liye ek baṛí ág bárí.

XVII BÁB.

AUR us ká beṭá Yahúsafat us kí
jagah bádsháh húá, aur us ne
Isráel ke muqábil baṛá zor paidá
kiyá.
2 Aur us ne Yahúdáh ke sáre hasín
shahron̲ men̲ sipáhí rakhe, aur Yahú-
dáh ke mulk men̲ aur Ifráím ke shah-
ron̲ men̲, jinhen̲ us ke báp Asá ne
liyá thá, chaukíán̲ biṭháín̲.
3 Aur KHUDÁWAND Yahúsafat ke
sáth thá; kyún̲ki wuh apne báp Dáúd
kí aglí chálon̲ par chaltá thá, aur Ba-
'alím ká tálib na hotá thá;
4 Balki apne bápdádon̲ ke Ḳhudá
ká tálib húá, aur us ke hukmon̲ par
chaltá thá, aur Isráel ke kámon̲ ká
pairau na húá.
5 So KHUDÁWAND ne us ke háth
men̲ bádsháhat ko qáim kar diyá; aur
sáre Yahúdáh Yahúsafat ke pás hadye
láe; aur us kí daulat aur 'izzat bahut
sí húí.
6 Aur wuh KHUDÁWAND kí ráhon̲
par chalke bahut ḳhush-dil húá, aur
báqí únche makánon̲ aur Yasíraton̲ ko
Yahúdáh men̲ se dúr kiyá.
7 ¶ Aur apní saltanat ke tísre ba-
ras men̲ us ne Binḳhail, aur 'Obadi-
yáh, aur Zakariyáh, aur Nataniel, aur
Míkáyáh ko, jo us ke umará the,
bhejá, ki Yahúdáh ke shahron̲ men̲
ta'lím dewen̲.
8 Aur un ke sáth ye Láwí the:
Sam'aiyáh, aur Nataniyáh, aur Zaba-
diyáh, aur Asahiel, aur Samírámút,
aur Yahúnatan, aur Adúniyáh, aur
Túbiyáh, aur Túbadúniyáh, jo Láwí
the, aur un ke sáth Ilísam'a, aur Ya-
húrám, jo káhin the.
9 Aur we Yahúdáh men̲ ta'lím
karte the, aur KHUDÁWAND kí tauret
kí kitáb un ke pás thí, aur we Yahú-
dáh ke sáre shahron̲ men̲ guzarte
phire, aur logon̲ ko ta'lím dete rahe.
10 ¶ Aur KHUDÁWAND kí dahshat
Yahúdáh ke girdágird kí sarzamínon̲
kí mamlukaton̲ par áí, aisí ki unhon̲
ne Yahúsafat ke sáth koí laṛáí na kí.
11 Aur ba'ze Filistí bhí Yahúsafat
ke pás hadye aur ḳhiráj ke rúpae láe;
aur 'Arabí us pás bheṛ bakrí láe, ya'ne,
sát hazár sát sau menḍhe, aur sát
hazár sát sau bakre.
12 Aur Yahúsafat baṛhtá chalá
gayá, aur niháyat buzurg húá: aur us
ne Yahúdáh men̲ qil'a aur hasín shahr
zaḳhíron̲ ke liye biná kiye.
13 Aur Yahúdáh ke shahron̲ men̲
us ká baṛá károbár thá: aur Yarúsalam
men̲ us ke jangí log bahádur mard the.
14 Aur un ká shumár, un ke ábáí
ḳhándánon̲ ke muwáfiq, yih hai.
Yahúdáh men̲ hazáron̲ ke sardár ye
the; sardár 'Adnah, aur us ke sáth tín
lákh bahádur log the;
15 Us se utarke sardár Yahúhanán
thá, aur us ke sáth do lákh assí hazár
the;
16 Aur us se utarke Amasiyáh
bin Zikrí thá, jis ne apne ta,ín̲ ba
ḳhushí KHUDÁWAND ke liye maḳhsús
kiyá, aur us ke sáth do lákh bahádur
súrmá the;
17 Aur Binyamín men̲ se ek baṛá
diler pahlawán Iliyad'a thá, aur us ke
sáth kamán aur sipar se musallah do
lákh the;
18 Aur us se utarke Yahúzabad
thá, aur us ke sáth ek lákh assí hazár
the, jo jang ke liye hathyár bándhte
the.
19 Ye bádsháh ke ḳhidmatguzár
the, siwá un ke, jinhen̲ bádsháh ne
tamám Yahúdáh ke hasín shahron̲ men̲
muqarrar kiyá thá.

XVIII BÁB.

AUR Yahúsafat kí daulat aur hash-
mat firáwán húí; aur us ne
Aḳhiab se nisbat nátá kiyá.
2 Chand barason̲ ke ba'd wuh

Akhiab pás Samrún ko utar gayá.
Aur Akhiab ne us ke aur us ke sáthion
ke liye bahut se bher aur bail zabh
kiye, aur use ubhárá ki Rámát i Jili'ád
par charh jáwe.
3 Aur Isráel ke bádsháh Akhiab ne
Yahúdáh ke bádsháh Yahúsafat se
kahá, Kyá tú mere sáth Rámát i
Jili'ád ko chalegá? Wuh bolá, Jaisá
tú hai, waisá main hún, aur jaise tere
log, waise mere log: so main tere
sáth jang ke liye niklúngá.
4 ¶ Aur Yahúsafat ne sháh i Isráel
se kahá, A'j ke din KHUDÁWAND ká
hukm daryáft kar líjiye.
5 Tab sháh i Isráel ne chár sau
nabíon ko jam'a kiyá, aur un se
púchhá, Kyá ham Rámát i Jili'ád ko
jang ke liye jáen, yá main báz rahún?
We bole, Charh já, aur Khudá use
bádsháh ke qabze men kar degá.
6 Phir Yahúsafat bolá, In ke siwá
KHUDÁWAND ká aur bhí koí nabí hai,
ki ham us se púchhen?
7 Sháh i Isráel ne kahá, ki Ek
shakhs Míkáyáh bin Imlah hai; us
se ham KHUDÁWAND kí mashwarat
púchh sakte hain; lekin main us se
dushmaní rakhtá hún, kyúnki wuh
mere liye nekí kí nahín, balki hamesha
badí kí peshkhabarí kartá hai. Tab
Yahúsafat bolá, Bádsháh aisá na far-
máwe.
8 So sháh i Isráel ne ek 'uhdadár
ko buláke hukm kiyá, ki Imlah ke
bete Míkáyáh ko jald házir kar.
9 Aur sháh i Isráel aur sháh i Ya-
húdáh Yahúsafat Samrún ke phátak
ke sámhne, us men dar áne kí ráh par,
ek khalíhán men jáke apne apne
takht par sháhána libás pahine húe
baithe the; aur sáre ambiyá un ke
huzúr nubúwat kar rahe the.
10 Aur Kana'anah ke bete Sidqiyáh
ne apne liye lohe ke síng banáe, aur
bolá, KHUDÁWAND yún farmátá hai, ki
Tú in se Arámíon ko aisá thelegá, ki
unhen nábúd kar dálegá.
11 Aur sab nabíon ne bhí yún nubú-
wat kí, aur kahá, ki Rámát i Jili'ád
par charh já, aur kámyáb ho: ki
KHUDÁWAND use sháh ke qabze men
kar degá.
12 Aur us qásid ne, jo Míkáyáh ke
buláne ko gayá thá, us se kahá, Dekh,
sab ambiyá ek-zubán hoke bádsháh
ko khush-khabarí dete hain: so karam
karke apná kalám unhín men ek ke
mánind kah, aur tú bhí khush-khabarí
de.
13 Míkáyáh bolá, KHUDÁWAND i
haiy kí qasam, jo kuchh merá Khudá
mujhe farmáwegá, main wuhí ka-
húngá.
14 So wuh bádsháh pás áyá. Tab
bádsháh ne use farmáyá, Míkáyáh,
ham larne ko Rámát i Jili'ád par
charhen, yá main báz rahún? Us ne
jawáb men kahá, ki Charh jáo, aur
kámyáb ho, aur we tumháre háth men
giriftár honge.
15 Phir sháh ne use kahá, Main
tujhe kitní bár qasam deke jatáún, ki
tú mujh se kuchh na kahe, magar
KHUDÁWAND ke nám se wuhí jo sach
hai?
16 Tab wuh bolá, Main ne sáre
baní Isráel ko, un bheron kí mánind jo
be-chaupán hon, paháron par bhatakte
húe dekhá: aur KHUDÁWAND ne far-
máyá, ki Koí un ká áqá nahín; so un
men se har ek apne apne ghar salámat
chalá jáwe.
17 Tab sháh i Isráel ne Yahúsafat
se kahá, Kyá main ne tujh se na kahá
thá, ki Wuh mere haqq men nekí kí
nahín, balki badí kí peshkhabarí
karegá?
18 Us ne do bára kahá, ki Tum
KHUDÁWAND ke sukhan ko suno:
Main ne KHUDÁWAND ko us kí kursí
par baithe dekhá, aur ásmání sárá
lashkar us ke dahne báen háth khará
thá.
19 Tab KHUDÁWAND ne farmáyá, ki
Sháh i Isráel Akhiab ko kaun targíb

degí, tá ki wuh charh jáwe, aur Rámát
i Jili'ád ke sámhne khet áwe? Tab
ek yún bolá, aur dúsrá wún bolá.
20 Us waqt ek rúh nikalke KHUDÁ-
WAND ke sámhne á kharí húí, aur
bolí, ki Main use targíb dúngí. Phir
KHUDÁWAND ne farmáyá, Kis tarah
se?
21 Wuh bolí, Main jáúngí, aur
jhúthí rúh banke us ke sáre nabíon ke
munh men parúngí. KHUDÁWAND
bolá, Tú use targíb degí, aur gálib bhí
hogí: rawána ho, aur aisá kar.
22 So dekh, KHUDÁWAND ne tere
in sab nabíon ke munh men jhúthí
rúh dálí hai, aur KHUDÁWAND hí ne
terí bábat burí khabar dí hai.
23 Tab Kana'anah ká betá Sidqiyáh
nazdík áyá, aur Míkáyáh ke gál par
ek thappar márke bolá, ki KHUDÁ-
WAND kí Rúh kaunsí ráh hoke mujh
pás se niklí aur tujh se bolí?
24 Míkáyáh bolá, Tú us din, jab
ki tú andar kí kothrí men ghusegá ki
chhip rahe, dekhegá.
25 Aur sháh í Isráel ne kahá, Mí-
káyáh ko pakar lo, aur use shahr ke
názim Amún pás aur Yúás sháhzáde
pás le jáo,
26 Aur kaho, ki Bádsháh yún far-
mátá hai, ki Is ko qaidkháne men
rakho, aur use tangháli kí roṭí aur
tangháli ká páni diyá karo, jab tak ki
main salámat phir na áún.
27 Míkáyáh bolá, Agar tú kisí
tarah salámat phir áwe, to KHUDÁ-
WAND ne merí ma'rifat se kuchh nahín
kahá. Phir wuh bolá, Ai logo, tum
sab ke sab sun rakho.
28 Ba'd us ke sháh i Isráel aur sháh
i Yahúdáh Yahúsafat Rámát i Jili'ád
par charhe.
29 Aur sháh i Isráel ne Yahúsafat se
kahá, Main apná bhes badalke laráí
men chalúngá, par tú apná libás
pahine rah. So sháh i Isráel ne rúp
badlá; aur we laráí men gaye.
30 Aur sháh i Arám ne rathon ke
sardáron ko jo us ke sáth the farmáyá
thá, ki Sháh i Isráel ke siwá, kisí
chhote bare se jang na kíjiyo.
31 Aur aisá húá, ki rathon ke sar-
dáron ne Yahúsafat ko dekhke yún
kahá, ki Sháh i Isráel to yihí hai. So
unhon ne larne ke liye use gherá.
Tab Yahúsafat ne du'á mángí, aur
KHUDÁWAND ne us kí madad kí, aur
Khudá ne unhen us se phirá diyá.
32 Aur aisá húá, ki jab rathon ke
sardáron ne dekhá ki wuh sháh i
Isráel nahín hai, to we us ká píchhá
karne se báz áe, aur phir gaye.
33 Aur ek shakhs ne bagair shist
bándhe tír lagáyá, so wuh ittifáqan
sháh i Isráel ke jaushan ke bandon ke
darmiyán lagá. Tab us ne apne rath-
bán ko kahá, ki Bág pher, aur mujhe
lashkar se nikál le chal, ki main
zakhmí húá.
34 Aur us din jang i shadíd húí:
aur sháh i Isráel Arámíon ke muqábil
rath par thahrá rahá, aur súraj dúbte
dúbte mar gayá.

XIX BA'B.

AUR Yahúdáh ká bádsháh Yahú-
safat Yarúsalam ke bích apne
mahall men phir salámat dákhil húá.
2 Tab Hanání ká betá Yáhú gaibbín
us ke istiqbál ko niklá, aur Yahúsafat
bádsháh se kahá, Kyá sharír kí madad
karná munásib hai? aur kyá tú KHU-
DÁWAND ke dushmanon se dostí kartá
hai? is wáste KHUDÁWAND kí taraf se
tujh par qahr názil hogá;
3 Tis par bhí nekokárí tujh men páí
játí hai; kyúnki tú ne Yasíraton ko
mulk men se daf'a kiyá, aur KHUDÁ-
WAND kí talásh men apná dil lagáyá.
4 Aur Yahúsafat Yarúsalam men
rahá: phir logon ke darmiyán sair ko
niklá, aur Biarsab'a se Ifráím ke ko-
histán tak, unhen KHUDÁWAND un ke
bápdádon ke Khudá kí taraf phir
pherá.
5 ¶ Aur us ne mamlukat ke bích
Yahúdáh ke sáre hasín shahron men,

shahr ba shahr, qázíon̲ ko muqarrar
kiyá.
6 Aur us ne qázíon̲ ko kahá, ki Jo
kuchh karo, hoshyárí se karo; kyún̲ki
tum ádmíon̲ ke liye nahín̲, balki Ḳhudá
ke liye 'adálat karte ho, jo ki muqad-
dame ke faisal karte waqt tumháre
sáth hai.
7 Pas, Ḳhudáwand ká ḳhauf tum
par howe, ki jo kuchh karo, so ḳhabar-
dárí se karo; kyún̲ki Ḳhudáwand
hamáre Ḳhudá ke sáth ná-insáfí na-
hín̲, na kisí kí rúdárí hai, na rishwat
lená hai.
8 ¶ Aur Yarúsalam men̲ bhí Ya-
húsafat ne Láwíon̲, aur káhinon̲, aur
Isráel ke abwí sardáron̲ ko, muqarrar
kiyá, tá ki we Ḳhudáwand kí taraf se
'adálat karen̲, aur muqaddame faisal
karen̲; aur we Yarúsalam ko phire.
9 Aur us ne unhen̲ tákíd kí, aur
kahá, ki Tum jo kuchh karo, so Ḳhu-
dáwand ke ḍar ke sáth ímándárí se,
aur pák-dilí se, karo:
10 Tumháre bháí jo apne apne
shahron̲ men̲ rahte hain̲, jab kisí tarah
ká muqaddama, jo ápas ke ḳhún se,
yá sharí'at aur áín aur haqq o 'adálat
se, 'iláqa rakhtá ho, tum pás láwen̲,
tum pahle unhen̲ jatá díjiyo, ki we
Ḳhudáwand ká gunáh na karen̲, ki
tum par aur tumháre bháíon̲ par gazab
na paṛe; so tum aisá hí karo, aur
ḳhatá mat kíjiyo.
11 Aur dekho, Ḳhudáwand ke har
ek muqaddame men̲ Amariyáh káhin
tumhárá sardár hai, aur bádsháh ke
har ek muqaddame men̲ Zabadiyáh
bin Ismá'el, jo Yahúdáh ke ḳhándán
ká peshwá hai, muḳhtár hai: aur Láwí
bhí, jo 'uhdadár hain̲, tumháre áge
hain̲. So diláwar ho, aur kám karo,
ki Ḳhudáwand bhalon̲ ke sáth hogá.

XX BA'B.

BA'D is ke bhí aisá húá, ki baní
Moáb, aur baní 'Ammún, aur
'Ammúníon̲ ke siwá aur kitne, Yahú-
safat se laṛne chaṛhe.
2 Tab kitnon̲ ne áke Yahúsafat ko
ḳhabar dí, aur kahá, ki Daryá ke pár
Arám kí taraf se, ek baṛá amboh terá
sámhná karne ko átá hai, aur dekh,
we Hasásún-Tamar men̲, jo 'Ain-Jadí
hai, pahunche hain̲.
3 Tab Yahúsafat ḍar gayá, aur
Ḳhudáwand kí talásh ko apná ruḳh
kiyá, aur tamám Yahúdáh men̲ roza
rakhne kí manádí karwáí.
4 Aur baní Yahúdáh jam'a húe ki
Ḳhudáwand se madad mángen̲; aur
we Yahúdáh ke sáre shahron̲ men̲ se
áe ki Ḳhudáwand ko ḍhúnḍhen̲.
5 Aur Yahúsafat, Yahúdáh aur Ya-
rúsalam kí jamá'at ke darmiyán, Ḳhu-
dáwand ke ghar men̲ naye sahn ke
áge khaṛá húá,
6 Aur kahá, ki Ai Ḳhudáwand,
hamáre bápdádon ke Ḳhudá, kyá ás-
mán men̲ tú Ḳhudá nahín̲? aur tú
qaumon̲ kí sárí mamlukaton̲ ká hákim
nahín̲? kyá tere háth men̲ aisá zor
aur qudrat nahín̲ hai, ki koí terá sámh-
ná nahín̲ kar saktá?
7 Kyá tú hamárá Ḳhudá nahín̲, jis
ne is sarzamín ke báshindon̲ ko apní
guroh Isráel ke áge se ḳhárij kiyá, aur
use apne dost Abirahám kí nasl ko
hamesha ke liye diyá?
8 Chunánchi we us men̲ baste hain̲,
aur unhon̲ ne tere nám ke liye us men̲
ek maqdis banáyá: kyún̲ki unhon̲ ne
kahá,
9 Agar balá, jaisá ki talwár, yá áfat,
yá marí, yá kál, ham par á paṛe, aur
ham is ghar ke áge aur tere huzúr á
khaṛe hon̲, (ki terá nám is ghar men̲
hai,) aur ham apne dukh men̲ tujh se
faryád karen̲, to tú hamárí sunegá, aur
bachá legá.
10 Ab nigáh farmá, ki baní 'Am-
mún, aur ahl i Moáb, aur koh i Sha'ír
ke log, jin ke bích men̲ tú ne baní
Isráel ko, jab we zamín i Misr se nikal
áe, jáne na diyá, balki we un se phir
gaye, aur unhen̲ halák na kiyá;
11 Dekh, we ham ko yih badlá dete

haiṉ, ki chaṛh áte haiṉ, tá ki ham ko terí mírás se, jis ká tú ne ham ko wáris kiyá, nikál deweṉ.

12 Ai hamáre Ḳhudá, kyá tú un ko sazá nahíṉ degá? kyúṉki is baṛe amboh ke muqábil, jo ham par chaṛh átá hai, ham kuchh táqat nahíṉ rakhte; aur kaun kám karná hai, so bhí nahíṉ jánte; balki hamárí nigáh tujhí par hai.

13 Us waqt sáre baní Yahúdáh, apne bachchoṉ, aur jorúoṉ, aur laṛkoṉ samet, ḲHUDÁWAND ke áge khaṛe húe.

14 ¶ Tab Yahaziel bin Zakariyáh, bin Bináyah, bin Ya'iel, bin Mattaniyáh, ek Láwí par, jo baní A'saf meṉ se thá, ḲHUDÁWAND kí Rúh jamá'at ke bích meṉ utar áí,

15 Aur us ne kahá, ki Ai sáre baní Yahúdáh, aur Yarúsalam ke báshindo, aur tú bhí, ai bádsháh Yahúsafat, kán lagáke suno, ḲHUDÁWAND tumheṉ yúṉ farmátá hai, ki Tum is baṛe amboh se mat ḍaro, aur na ghabráo; ki jang tumhárí nahíṉ, balki Ḳhudá kí hai.

16 Tum kal un par ḳhurúj karo; dekho, we Sís ke chaṛháo par se chaṛh áeṉge, aur dasht i Yarúel ke áge wádí ke sire par tumheṉ mileṉge.

17 Tumheṉ laṛáí karná darkár nahíṉ; sábit qadamí se khaṛe raho, aur ḲHUDÁWAND kí naját ko, jo tum ko hogí, dekho. Ai Yahúdáh aur Yarúsalam, tum mat ḍaro, aur na ghabráo; par kal un ke muqábale ko niklo, ki ḲHUDÁWAND tumháre sáth hogá.

18 Tab Yahúsafat ne muṉh ke bhal girke sijda kiyá, aur tamám Yahúdáh aur Yarúsalam ke rahnewáloṉ ne bhí ḲHUDÁWAND ke áge girke ḲHUDÁWAND ko sijda kiyá.

19 Aur Láwí baní Qihát meṉ se aur baní Qurah meṉ se uṭh khaṛe húe, ki áwáz i buland se ḲHUDÁWAND Isráel ke Ḳhudá kí shukrguzárí kareṉ.

20 ¶ Aur we subh sawere uṭhke dasht i Taqú'a meṉ rawána húe, aur un ke nikalte waqt Yahúsafat un ke darmiyán khaṛá húá, aur kahá, Ai Yahúdáh, aur Yarúsalam ke rahnewálo, merí suno; ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá par ímán láo, to tum qiyám pakṛoge; us ke nabíoṉ par ímán láo, to tum kámyáb hoge.

21 Jab wuh logoṉ ko pand de chuká, tab us ne ḲHUDÁWAND ke liye gánewáloṉ ko muqarrar kiyá, jo taqaddus ke husn ke sáth us kí hamd karte húe lashkar ke áge áge chaleṉ, aur kahte jáweṉ, ki ḲHUDÁWAND kí sitáish karo, ki us kí rahmat abadí hai.

22 Joṉ unhoṉ ne hamd aur saná gáná shurú' kiyá, ḲHUDÁWAND ne baní 'Ammún, aur baní Moáb, aur koh i Sha'ír ke báshindoṉ kí ghát meṉ, jo Yahúdáh par chaṛh áe the, kamínwáloṉ ko lagáyá; so we ápas hí meṉ máre paṛe.

23 Aur baní 'Ammún aur baní Moáb koh i Sha'ír ke báshíndoṉ ke muqábale meṉ uṭhe, ki unheṉ haram kareṉ, aur nest o nábúd kareṉ; aur jab we Sha'ír ke báshindoṉ ko tamám kar chuke, to ápas kí halákat ke liye ek dúsre ká madadgár húá.

24 Aur Yahúdáh ne chaukídároṉ ke burj par, jo bayábán kí taraf hai, pahunchke us amboh par nazar kí, to kyá dekhte haiṉ? ki lásheṉ zamín par paṛí haiṉ, aur koí na bachá.

25 Tab Yahúsafat aur us ke log unheṉ lúṭne ko áe, aur un murdoṉ meṉ mál i firáwán, aur qímatí jawáhir, páe, jinheṉ apne liye utárá hai, aur itná lúṭá, ki na le já sakeṉ, aur itní ganímat milí, ki we tín din tak lúṭte rahe.

26 ¶ Aur chauthe din we Barákáh kí wádí meṉ jam'a húe; kyúṉki unhoṉ ne wahán ḲHUDÁWAND ká shukr kiyá: is liye us maqám ká nám áj ke din tak Barákáh kí wádí hai.

27 Ba'd us ke Yahúdáh aur Yarúsalam ke sáre log phire, aur Yahúsafat un ke áge áge gayá, tá ki we ḳhushí se Yarúsalam ko phir jáweṉ; kyúṉki

KHUDÁWAND ne un ke bairíon par fath
deke unhen khushí bakhshí thí.
28 Aur we barbaton, aur kinnáraton,
aur narsingon ko, liye húe, Yarúsalam
ke bích KHUDÁWAND ke ghar men
áe.
29 Aur Khudá kí dahshat un sar-
zamínon kí sárí mamlukaton par parí,
jab ki unhon ne suná, ki KHUDÁWAND
Isráel ke bairíon se áp lará hai.
30 Aur Yahúsafat kí mamlukat men
chain húá; aur us ke Khudá ne cháron
taraf se use árám bakhshá.
31 ¶ Yahúsafat Yahúdáh par bád-
sháhat kartá rahá: wuh paintís baras
kí 'umr men bádsháh húá, aur us ne
Yarúsalam men pachís baras bádsháh-
at kí. Us kí má ká nám 'Azúbah thá,
jo Silhí kí betí thí.
32 Aur wuh apne báp Asá kí ráh
par chaltá thá, aur us se na phirá;
balki jo kuchh KHUDÁWAND kí nazar
men durust hai, us ne wuhí kiyá.
33 Magar únche makán na giráe
gaye, ki ab tak logon ne apne dilon ko
apne bápdádon ke Khudá kí taraf máil
rahne ke liye taiyár na kiyá thá.
34 Aur Yahúsafat ká báqí ahwál,
auwal o ákhir jo hai, wuh Yáhú bin
Hanání kí tawáríkh men, jo Isráel ke
salátín kí kitáb men shámil kí gayín,
likhá hai.
35 ¶ Ba'd us ke Yahúdáh ke bád-
sháh Yahúsafat ne Isráel ke bádsháh
Akhaziyáh se, jo bará badkár thá, mel
kiyá:
36 Aur is liye us se shirkat kí, ki
jaház banáwen, jo Tarsís ko jáwen;
aur unhon ne 'Asyúnjabr men jaház
banwáe.
37 Tab Ili'azar bin Dúdawáhú ne,
jo Maresah ká thá, Yahúsafat ke bar-
khiláf nubúwat kí, aur kahá, Is liye
ki tú Akhaziyáh se mil gayá hai,
KHUDÁWAND terá kám bigáregá. So
we jaház tor tár kiye gaye, ki we
Tarsís ko na já saken.

XXI BA'B.

AUR Yahúsafat apne bápdádon men
já milá, aur Dáúd ke shahr men
apne bápdádon ke darmiyán gárá gayá:
aur us ká betá Yahúrám us kí jagah
men bádsháh húá.
2 Aur us ke bháí baní Yahúsafat
'Azariyáh, aur Yahiel, aur Zakariyáh,
aur 'Azariyáh, aur Míkáel, aur Safati-
yáh the: ye sab sháh i Isráel Yahúsa-
fat ke bete the.
3 Aur un ke báp ne unhen bahut
sá rúpá, aur soná, aur jawáhir, aur
Yahúdáh men hasín shahr, 'ináyat
kiye; lekin bádsháhat Yahúrám ko
dí, kyúnki wuh palauthá thá.
4 Aur jab Yahúrám apne báp kí
bádsháhat men qáim húá, aur zor
páyá, to us ne apne sáre bháíon ko
talwár se már dálá, aur Isráel ke ba'ze
amíron ko bhí qatl kiyá.
5 ¶ Yahúrám battís baras kí 'umr
men bádsháh húá, aur us ne áth baras
tak Yarúsalam men bádsháhat kí.
6 Aur wuh Akhiab ke gharáne ke
mánind Isráelí bádsháhon kí rawish
par chalá, ki Akhiab kí betí us kí
jorú thí: aur us ne KHUDÁWAND kí
nazar men jo burá thá, wuhí kiyá.
7 Lekin KHUDÁWAND ne na cháhá,
ki Dáúd ke khandán ko halák kare, us
'ahd ke sabab se, jo us ne Dáúd se
bándhá thá; kyúnki us ne wa'da kiyá
thá, ki Main tujhe aur terí nasl ko
hamesha ke liye ek chirág dúngá.
8 ¶ So usí ke 'asr men Adúmí Ya-
húdáh kí hukúmat kí taht se nikal
gaye, aur apne liye ek bádsháh mu-
qarrar kiyá.
9 Tab Yahúrám apne amíron ko
aur apní sárí rathon ko sáth leke
niklá, aur rát hí ko uthke Adúmíon
ko, jo use aur rathon ke sardáron ko
ghere húe the, márá.
10 Lekin Adúmí Yahúdáh se áj ke
din tak bágí hain. Aur usí waqt
Libnah bhí us ke háth ke tale se
nikalke bágí húá; kyúnki us ne KHU-

DÁWAND apne bápdádoṉ ke Ḳhudá ko
tark kiyá thá.
11 Siwá is ke us ne Yahúdáh ke
pahároṉ par únche makán banáe, aur
Yarúsalam ke báshindoṉ se ziná kar-
wáí, aur Yahúdáh par zabardastí kí,
ki yúṉhíṉ kareṉ.
12 ¶ Us waqt use Iliyáh nabí ká
ek náma pahunchá, jis ká yih mazmún
thá, ki ḲHUDÁWAND tere báp Dáúd ká
Ḳhudá yúṉ farmátá hai, Is liye ki tú
apne báp Yahúsafat kí rawishoṉ par,
aur Yahúdáh ke bádsháh Asá kí
rawishoṉ par, na chalá,
13 Balki Isráel ke bádsháhoṉ kí
ráh par chalá hai, aur Yahúdáh se aur
Yarúsalam ke báshindoṉ se aisá chhin-
álá karwáyá, jaisá Aḵhiab ke gharáne
ká chhinálá hotá thá, aur apne báp ke
gharáne ke apne bháíoṉ ko bhí, jo tujh
se bihtar the, qatl kiyá:
14 So dekh, ḲHUDÁWAND tere logoṉ
ko, aur tere beṭoṉ ko, aur terí jorúoṉ
ko, aur tere sáre mál ko, baṛí már se
máregá:
15 Aur tú baṛí bímárí meṉ mubtalá
hogá, balki terí antṛíoṉ meṉ aisá rog
hogá, ki rog ke máre terí antṛíáṉ har
roz niklá kareṉgí.
16 ¶ Aur ḲHUDÁWAND ne Filistíoṉ
aur un 'Arabíoṉ ká, jo Kúshíoṉ kí
samt rahte haiṉ, dil baṛháyá, ki Yahú-
rám ke muqábale meṉ uṭheṉ:
17 So we Yahúdáh par chaṛh áe, aur
use shikast deke sáre mál ko, jo bád-
sháh ke ghar meṉ maujúd thá, aur us
ke beṭoṉ, aur us kí jorúoṉ ko bhí, le
gaye; aur us ke beṭoṉ meṉ se Yahú-
aḵhaz ke siwá, jo sab se chhoṭá thá,
us ká koí beṭá báqí na rahá.
18 ¶ Us sab ke píchhe ḲHUDÁWAND
ne use márá, ki us kí antṛíoṉ meṉ aisá
rog húá, ki jis kí shifá na ho sakí.
19 Aur aisá húá, ki ek muddat meṉ,
roz ba roz badtar hoke, do baras ke
ba'd us ke rog ke máre us kí antṛíáṉ
nikal paṛíṉ, aur wuh burí bímárí meṉ
mubtalá hoke mar gayá; aur us ke
logoṉ ne us ke bápdádoṉ kí átash kí
mánind us ke liye átash na kí.
20 Wuh battís baras kí 'umr meṉ
bádsháh húá, aur us ne áṭh baras
Yarúsalam meṉ bádsháhat kí; aur wuh
bagair us par mátam kiye húe ke játá
rahá. Aur wuh to Dáúd ke shahr meṉ
gáṛá gayá, par bádsháhoṉ kí qabroṉ
meṉ nahíṉ.

XXII BA'B.

AUR Yarúsalam k báshindoṉ ne us
ke chhoṭe beṭe Aḵhaziyáh ko us
kí jagah bádsháh kiyá; kyúṉki us
amboh ne, jo 'Arabíoṉ ke sáth chháoní
meṉ áyá thá, sab baṛe beṭoṉ ko qatl
kiyá thá. So Aḵhaziyáh bin Yahúrám
Yahúdáh ká bádsháh húá.
2 Aḵhaziyáh bayálís baras kí 'umr
meṉ bádsháh húá, aur ek baras us ne
Yarúsalam meṉ bádsháhat kí. Us kí
má ká nám 'Ataliyáh thá, jo 'Umrí kí
beṭí thí.
3 Wuh bhí Aḵhiab ke gharáne kí
ráhoṉ par chaltá thá; kyúṉki us kí
má us ko badkárí kí mashwarat detí
thí.
4 So us ne Aḵhiab ke gharáne kí
mánind ḲHUDÁWAND kí nazar meṉ
badí kí; kyúṉki unhoṉ ne us ke báp
ke marne ke ba'd use aisí mashwarateṉ
díṉ, jin meṉ us kí barbádí thí.
5 ¶ Us ne bhí un kí saláh par 'amal
kiyá, aur sháh i Isráel ke beṭe Yahú-
rám ke sáth sháh i Arám Hazáel se
laṛne ko Rámát i Jili'ád par bhí chaṛhá;
aur Arámíoṉ ne Yahúrám ko zaḵhmí
kiyá.
6 Tab wuh un zaḵhmoṉ ke sabab, jo
us ne Rámah meṉ, jab sháh i Arám
Hazáel ke sath laṛá, uṭháe the,
Yazr'ael meṉ phir áyá ki 'iláj kare.
Aur Yahúdáh ke bádsháh Yahúrám ká
beṭá 'Azariyáh utar gayá, ki Aḵhiab
ke beṭe Yahúrám ko Yazra'el meṉ
dekhe, kyúṉki wuh bímár thá.
7 Aur Yúrám pás jáne meṉ Ḳhudá
kí taraf se Aḵhaziyáh kí halákat húí;
ki jab á pahunchá thá, to Yahúrám ke

sáth Yáhú bin Nimsí ke, jise Ḳhudáwand ne Aḳhiab ke ḳhándán ke káṭ ḍálne ko mamsúh kiyá thá, istiqbál ke liye gayá.

8 Aur jab Yáhú Aḳhiab ke ḳhándán se intiqám letá thá, to aisá húá, ki us ne Yahúdáh ke amíroṉ ko aur Aḳhaziyáh ke bháíoṉ ke beṭoṉ ko, jo Aḳhaziyáh kí ḳhidmat karte the, páyá, aur unheṉ qatl kiyá.

9 Aur us ne Aḳhaziyáh ko ḍhúṉḍhá, aur unhoṉ ne use pakṛá, jab ki wuh Samrún meṉ chhipá thá, aur use Yáhú pás láe, aur unhoṉ ne use qatl karke gáṛá; kyúṉki we bole, wuh to Yahúsafat ká beṭá hai, jis ne apne sáre dil se Ḳhudáwand ko ḍhúṉḍhá. So Aḳhaziyáh ke gharáne meṉ kisí kí táqat na rahí ki saltanat ko apne qábú meṉ rakhe.

10 ¶ Par jab Aḳhaziyáh kí má 'Ataliyáh ne dekhá, ki merá beṭá mar gayá, to us ne uṭhke Yahúdáh ke gharáne ke sáre sháhzádoṉ ko halák kiyá.

11 Tab sháhzádí Yahúsaba'at ne Aḳhaziyáh ke beṭe Yúás ko liyá, aur bádsháh ke qatl hote húe beṭoṉ meṉ se churáyá, aur use aur us kí dáí ko ek ḳhwábgáh meṉ rakhá. So bádsháh Yahúrám kí beṭí Yahúyad'a káhin kí jorú Yahúsaba'at ne, jo Aḳhaziyáh kí bahin thí, use 'Ataliyáh se chhipáyá, aisá ki us ne use qatl na kiyá.

12 Aur wuh un ke pás Ḳhudá kí haikal meṉ chha baras tak chhipá rahá. So 'Ataliyáh mulk kí malika thí.

XXIII BA'B.

AUR sátweṉ baras meṉ Yahúyad'a ne zor pakṛá, aur saikṛoṉ ke sardároṉ ko, ya'ne 'Azariyáh bin Yahúrám, aur Ismá'el bin Yahúhanán, aur Azariyáhú bin 'Obed, aur Ma'asiyáh bin 'Adáyáh, aur Ilisáfat bin Zikrí ko, 'ahd karke apne sáth miláyá.

2 Unhoṉ ne Yahúdáh kí atráf meṉ jákar Yahúdáh ke sáre shahroṉ meṉ se Láwíoṉ ko aur Isráel ke abwí ra,ísoṉ ko jam'a kiyá, aur we Yarúsalam meṉ áe.

3 Aur sárí jamá'at ne Ḳhudá ke ghar meṉ bádsháh ke sáth 'ahd bándhá. Aur Yahúyad'a ne unheṉ kahá, Dekho, yih sháhzáda, jaisá ki Ḳhudáwand ne baní Dáúd ke haqq meṉ kahá hai, bádsháhat karegá.

4 Aur tum ko cháhiye ki yúṉ karo: Tum meṉ se, ya'ne káhinoṉ aur Láwíoṉ meṉ se, ek tihái sabt ke din andar áwe, ki darbán hoṉ;

5 Aur ek tihái bádsháh ke ghar par taiyár rahe; aur ek tihái Yasúd ke pháṭak par; aur sárí qaum Ḳhudáwand ke ghar ke sahnoṉ meṉ maujúd rahe.

6 Aur Ḳhudáwand ke ghar meṉ koí na áwe, magar káhin aur ḳhidmatguzár Láwí; we andar áweṉ, kyúṉki we muqaddas haiṉ; par sab báqí log Ḳhudáwand kí nigahbání meṉ házir raheṉ.

7 Aur Láwí har ek apná hathyár háth meṉ leke bádsháh ko chároṉ taraf se gher leweṉ; aur jo koí haikal meṉ áwe, qatl kiyá jáwe; aur bádsháh ke báhar bhítar áne jáne meṉ tum us ke sáth raho.

8 So Láwíoṉ aur sáre Yahúdáh ne Yahúyad'a káhin ke sab hukm ke mutábiq 'amal kiyá, aur har ek ne apne apne logoṉ ko liyá, unheṉ jin ko sabt meṉ bhítar áná thá, aur unheṉ jin ko sabt meṉ báhar jáná thá; kyúṉki Yahúyad'a káhin ne bárídáríoṉ ko ruḳhsat na kiyá thá.

9 Aur Yahúyad'a káhin ne Dáúd bádsháh kí barchhíáṉ, aur pharíáṉ, aur ḍháleṉ, jo Ḳhudá ke ghar meṉ thíṉ, saikṛoṉ ke sardároṉ ko díṉ.

10 Aur us ne har ek ke háth meṉ hathyár deke, sáre logoṉ ko, haikal kí dahní taraf se leke haikal kí báíṉ taraf tak, sar á sar, mazbah aur haikal ke gird, bádsháh ke áspás khaṛá kiyá.

11 Phir unhoṉ ne sháhzáde ko

nikálá, aur us ke sir par táj rakhke
shahádat-náma diyá, aur use bádsháh
kiyá. Aur Yahúyad'a aur us ke beton
ne use mamsúh kiyá, aur bole, Bád-
sháh jítá rahe.
12 ¶ Aur 'Ataliyáh ne jon logon
kí áwáz, jo daure áte aur bádsháh ko
mubárakbád kahte the, suní, to logon
ke darmiyán KHUDÁWAND ke ghar
men dákhil húí;
13 Aur nigáh karke kyá dekhtí hai,
ki Bádsháh madkhal men sutún se
lagke khará hai, aur umará aur búq-
bajánewále bádsháh ke pás hain, aur
sárí mamlukat ke log khushí men hain,
aur narsinge phúnkte hain, aur qauwál
bájon ko liye húe hain, aur we bhí jo
sitáish karne men ustád the. Tab
'Ataliyáh ne apne kapre pháre, aur
chilláke kahá, Fitna, fitna.
14 Par Yahúyad'a káhin ne saikron
ke sardáron ko aur fauj ke ra,íson ko
áge buláyá, aur unhen farmáyá, ki Us
ko saffon se báhar karo, aur wuh, jo us
kí pairauí kare, talwár se márá jáwe.
Kyúnki káhin ne kahá thá, ki KHU-
DÁWAND ke ghar men use qatl mat
karo.
15 Tab unhon ne us par háth dále;
so wuh ghur-phátak ke madkhal men,
jo sháh ke mahall se lagá hai, dákhil
húí, aur wahán unhon ne use qatl kiyá.
16 ¶ Phir Yahúyad'a ne apne aur
sáre logon ke darmiyán, aur bádsháh
ke darmiyán, ek 'ahd muqarrar kiyá,
ki we KHUDÁWAND ke log howen.
17 Tab sáre log Ba'al ke ghar men
gaye, aur use dháyá, aur unhon ne us
ke mazbahon aur us kí múraton ko
chaknáchúr kiyá, aur Ba'al ke káhin
Mattán ko mazbahon ke sámhne qatl
kiyá.
18 Aur Yahúyad'a ne KHUDÁWAND
ke ghar kí nigahbání ke 'uhde Láwí
káhinon ke háth men sompe, jinhen
Dáúd ne KHUDÁWAND ke ghar ke liye
gol gol kiyá thá, ki KHUDÁWAND kí
sokhtaní qurbánion ko guzránen, jaisá
ki Músá kí tauret men likhá hai, aur
ki Dáúd ke taur par ba khushí gáte
bajáte rahen.
19 Aur us ne KHUDÁWAND ke ghar
ke darwázon par darbánon ko bitháyá,
tá ki jo koí kisí tarah nápák ho, so
bhítar jáne na páwe.
20 Aur us ne saikron ke sardáron,
aur amíron, aur log ke hákimon, aur
mamlukat kí sárí guroh ko, faráham
kiyá, aur bádsháh ko KHUDÁWAND kí
haikal se nikál láyá; so we 'A'lí
Darwáze se hoke bádsháh ke ghar men
áe, aur bádsháh ko mamlukat kí kursí
par bitháyá.
21 Us sarzamín kí sárí khilqat
phúlí na samáí; aur shahr men amn
húá, ki unhon ne 'Ataliyáh ko talwár
se már dálá thá.

XXIV BA'B.

YU'A'S sát baras kí 'umr men bád-
sháh húá, aur us ne chálís baras
Yarúsalam men bádsháhat kí. Us kí
má ká nám Zibiyáh thá, jo Biarsab'a
kí thí.
2 Aur wuh jo KHUDÁWAND kí nazar
men durust hai, so Yúás, Yahúyad'a
káhin ke jíte jí us ke sab din, kiyá
kartá thá.
3 Aur Yahúyad'a ne us ke liye do
jorúán kar dín, aur us ko un se bete
aur betíán paidá húín.
4 ¶ Ba'd us ke yún húá, ki Yúás
ke dil men áyá, ki KHUDÁWAND ke
ghar kí marammat kare.
5 Tab us ne káhinon aur Láwíon
ko jam'a kiyá, aur unhen kahá, ki
Yahúdáh ke shahron men jáo, aur sáre
Isráel se sál ba sál apne Khudá ke
ghar kí marammat ke liye naqdí liyá
karo, aur is kám men tum phurtí karo.
Lekin Láwíon ne yih kám jaldí se na
kiyá.
6 Tab bádsháh ne Yahúyad'a sar-
dár ko buláyá, aur use kahá, ki Tum
ne kyún Láwíon par taqázá nahín
kiyá, ki we shahádat ke khaime ke
liye, Isráel kí jamá'at kí bihrí ko, jo

ḲHUDÁWAND ke banda Músá ne
ṭhahráí, Yahúdáh se aur Yarúsalam se
jam'a karke láwen̲?
7 Kyún̲ki us s̲h̲arír 'aurat 'Ataliyáh
ke beṭon̲ ne Ḳhudá ke ghar ko gárat
kiyá thá; aur ḲHUDÁWAND ke ghar kí
muqaddas chízen̲ leke un se Ba'alím
ke ghar ká kám nikálá.
8 Aur bádsháh ne farmáyá, ki We
ek sandúq banáwen̲, aur ki use ḲHU-
DÁWAND ke ghar ke darwáze par báhar
rakhen̲.
9 Aur Yahúdáh aur Yarúsalam men̲
manádí kí gayí, ki we us bihrí ko, jo
ḲHUDÁWAND ke banda Músá ne
bayábán men̲ Isráel par ṭhahráí thí,
ḲHUDÁWAND ke liye láwen̲.
10 Aur sab umará aur sab log
ḳhushí se láe, aur jab tak kám tamám
na húá, us sandúq men̲ ḍálte rahe.
11 Aur aisá húá, ki jis waqt sandúq
Láwíon̲ ke háth se bádsháh ke 'uhda-
dáron̲ ke pás pahunchá, aur jab unhon̲
ne dekhá ki us men̲ bahut naqdí hai,
tab bádsháh ká munshí aur sardár
káhin ká náib áke sandúq ko ḳhálí
karte the, aur phir le jáke usí jagah
men̲ rakhte the. We roz ba roz aisá
hí karte the, aur bahut sí naqdí baṭorte
the.
12 Phir bádsháh aur Yahúyad'a use
un ko dete the, jo ḲHUDÁWAND ke
ghar kí 'ibádat ke kám par muqarrar
the; so we sang-taráshon̲ aur baṛhaíon̲
ko mazdúrí dete the, aur loháron̲ ko
aur ṭhaṭheron̲ ko bhí diyá karte the,
tá ki ḲHUDÁWAND ke ghar kí maram-
mat karen̲.
13 So kárígaron̲ ne mihnat kí, aur
un ke háth se kám sábút ho gayá, aur
ḲHUDÁWAND ká ghar, jaise áge thá,
bahál húá, aur mazbút baná.
14 Jab we kám tamám kar chuke,
to báqí naqdí bádsháh aur Yahúyad'a
pás láe, aur us se ḲHUDÁWAND ke
ghar ke liye bartan, ya'ne 'ibádat ke
bartan, aur we jo qurbání ke liye
darkár the, aur piyále, aur sone rúpe
ke zurúf, bane. So we Yahúyad'a ke
jíte jí ḲHUDÁWAND ke ghar men̲
hamesha sokhtaní qurbáníon̲ ko guz-
ráná karte the.
15 ¶ Lekin Yahúyad'a búṛhá aur
'umr-ásúda hoke mar gayá; aur marne
ke waqt wuh ek sau tís baras ká thá.
16 Aur unhon̲ ne use Dáúd ke
shahr men̲ bádsháhon̲ ke darmiyán
gáṛá, is sabab ki us ne Isráel men̲
Ḳhudá kí aur us ke ghar kí bábat
nekokárí kí thí.
17 Aur Yahúyad'a ke marne ke
ba'd Yahúdáh ke amíron̲ ne áke bád-
sháh ko sijda kiyá. Tab bádsháh un
ká shanawá húá.
18 Aur we ḲHUDÁWAND apne báp-
dádon̲ ke Ḳhudá ke ghar ko chhoṛkar
Yasíraton̲ aur buton̲ kí parastish
karne lage; aur un kí is ḳhatá ke bá'is
Yahúdáh aur Yarúsalam par qahr húá.
19 Tau bhí us ne nabíon̲ ko un pás
bhejá, ki unhen̲ ḲHUDÁWAND kí taraf
pheren̲; chunánchi unhon̲ ne un ko
jatáyá, par we un ke shanawá na húe.
20 Tab Ḳhudá kí Rúh Yahúyad'a
káhin ke beṭe Zakariyáh par názil
húí, so us ne únche par khaṛá hoke
logon̲ se kahá, ki Ḳhudá yún̲ farmátá
hai, Tum kyún̲ ḲHUDÁWAND ke
hukmon̲ se báhar játe ho? tum hargiz
kámyáb nahín̲ ho sakte; is liye ki
tum ḲHUDÁWAND ko chhoṛ dete ho,
wuh tumhen̲ bhí chhoṛ degá.
21 Tab unhon̲ ne us kí muḳhálafat
men̲ ham-qasam hoke bádsháh ke
hukm se ḲHUDÁWAND ke ghar ke
sahn men̲ use patthar máre.
22 So Yúás bádsháh ne us ke báp
Yahúyad'a ke ihsán ko, jo us ne us
par kiyá thá, yád na kiyá, balki us ke
beṭe ko qatl kiyá. Aur marte waqt
us ne kahá, ḲHUDÁWAND dekhe, aur
intiqám le.
23 ¶ Aur ba'd us ke usí sál ke
áḳhir aisá húá, ki Arám kí fauj us par
chaṛh áí; aur we Yahúdáh men̲ aur
Yarúsalam par áe, aur logon̲ men̲ se

sáre amíron ko chun chunke már dálá,
aur un ká sárá asbáb lúṭke Dimishq
ke bádsháh pás bhejá.
24 Agarchi Arám kí fauj men thoṛe
log the jo áe, lekin KHUDÁWAND ne
ek niháyat baṛá lashkar un ke háth
men kar diyá, is liye ki unhon ne
KHUDÁWAND apne bápdádon ke Khudá
ko chhoṛ diyá thá. So unhon ne Yúás
se intiqám liyá.
25 Aur jab we us se phir gaye, ki
we use bahut zakhm i kárí karke chale
gaye, to us ke mulázimon ne, Yahú-
yad'a káhin ke beṭe ke khún ke sabab,
us par balwá kiyá, aur use us ke bistar
par aisá márá ki wuh mar gayá; aur
unhon ne use Dáúd ke shahr men
gáṛá, par use bádsháhon kí qabron men
nahín rakhá.
26 Un logon ke nám, jinhon ne us
par balwá kiyá, ye hain; 'Ammúniya
Samá'at ká beṭá Zabad, aur Moábiya
Simríyat ká beṭá Yahúzabad.
27 ¶ Ab us ke beṭon ká ahwál, aur
us khiráj ká bhár, jo us par dhará gayá,
aur Khudá ke maskan kí marammat
ká tazkira, dekh, wuh sab bádsháhon kí
tawárikhí daftar men likhá hai. Aur
us ká beṭá Amasiyáh us kí jagah bád-
sháh húá.

XXV BA'B.

AMASIYA'H pachís baras kí 'umr
men bádsháh húá, aur us ne
untís baras Yarúsalam men bádsháhat
kí. Us kí má ká nám Yahú'adán thá,
jo Yarúsalam kí thí.
2 Aur wuh jo KHUDÁWAND kí nazar
men durust hai, so us ne to kiyá, par
tamám dil se nahín.
3 ¶ Aur aisá húá, ki jab bádsháhat
us ke háth men qáim ho gayí, to us
ne apne mulázimon ko jinhon ne us
ke báp bádsháh ko qatl kiyá thá, ján
se márá.
4 Par un kí auláá ko qatl na kiyá,
mutábiq us ke jo Músá kí sharí'at kí
kitáb men likhá hai, ki us men KHU-
DÁWAND ne farmáyá hai, ki Beṭon ke
badle bápdáde qatl na honge, aur na
bápdádon ke badle beṭe qatl honge,
balki har ek ádmí apne gunáh ke liye
márá jáwe.
5 ¶ Aur Amasiyáh ne Yahúdáh
ko jam'a kiyá, aur unhen, un ke ábáí
khándánon ke muwáfiq, tamám mulk
i Yahúdáh aur Binyamín men, hazár
hazár ke sardár aur sau sau ke sardár,
kiyá, aur unhen, jin kí 'umr bís baras
yá us se úpar thí, shumár kiyá, aur
unhen tín lákh chune húe mard páyá,
jo barchhí aur ḍhál rakhkar laṛáí par
chaṛhne ke qábil the.
6 Aur us ne sau qintár rúpá deke
Isráel men se bhí ek lákh jangí mardon
ko naukar rakhá.
7 Lekin ek mard i Khudá us pás
áyá, aur us se kahá, Ai bádsháh, Isráel
kí fauj tere sáth jáne na páwe; kyúnki
KHUDÁWAND Isráel ke sáth, ya'ne sáre
baní Ifráím ke sáth, nahín hai.
8 Par agar tú jáná cháhe, to 'amal
kar, aur apne ta'ín laṛáí ke liye maz-
búṭ kar, lekin Khudá tujhe dushmanon
ke áge giráegá; kyúnki Khudá men
sambhálne aur giráne kí táqat hai.
9 Tab Amasiyáh ne us mard i
Khudá se kahá, Phir sau qintáron
ke liye, jo main ne Isráel ke lashkar
ko diye, ham kyá karen? Wuh mard
i Khudá bolá, KHUDÁWAND qádir hai
ki tujhe us se bahut ziyáda dewe.
10 Tab Amasiyáh ne us lashkar ko,
jo Ifráím men se us pás áyá thá, judá
kar diyá, ki we apní jagah ko phir
jáwen: is sabab un ká gazab Yahúdáh
par bhaṛká, aur we nipaṭ josh men áke
ghar ko rawána húe.
11 ¶ Lekin Amasiyáh diler baná,
aur apne logon ko leke Wádí i Shor
men gayá, aur baní Sha'ír ke das hazár
ko káṭ dálá.
12 Aur baní Yahúdáh ne un men
se das hazár ko jíte jí asír kiyá, aur
unhen ek chaṭán kí choṭí par le jáke
unhen us chaṭán kí choṭí par se phenk

diyá, ki sab ke sab chaknáchúr ho
gaye.
13 ¶ Par us lashkar ke log, jinhen
Amasiyáh ne lauṭá diyá thá, ki us ke
sáth jang men na jáwen, we, Samrún
se leke Bait-Haurán tak, Yahúdáh ke
shahron par á paṛe, aur un men se tín
hazár jawánon ko már ḍálá, aur bahut
sí lúṭ le gaye.
14 ¶ Aur jab Amasiyáh Adúmíon
ko márke phir áyá thá, to yún húá,
ki wuh baní Sha'ír ke ma'búdon ko
láyá, aur unhen apne ma'búd hone ke
liye nasab kiyá, aur un ke áge sijda
kiyá, aur un ke liye khushbúíán
jaláín.
15 Tab KHUDÁWAND ká gazab Ama-
siyáh par bhaṛká, aur us ne ek nabí
ko us pás bhejá, jis ne us se kahá, ki
Qaumon ke ma'búd, jo apne hí logon
ko tere háth se chhuṛá na saken, tú ne
un ká píchhá kyún kiyá?
16 Jab wuh us se báten kartá thá,
to Amasiyáh ne us se kahá, ki Kyá
tú bádsháh ká saláhkár muqarrar kiyá
gayá? rah já; tú kyún márá jáe?
Tab nabí rah gayá, aur kahá, Main
jántá hún ki Khudá ká iráda yih hai,
ki tujhe halák kare, is liye ki tú ne
yih kiyá, aur merí saláh ká shanawá
na húá.
17 ¶ Tab Yahúdáh ke bádsháh
Amasiyáh ne saláh leke Isráel ke bád-
sháh Yúás bin Yahúakhaz bin Yáhú
ke pás elchí bheje, aur paigám kiyá,
ki A'iye, ham ek dúsre ko rúbarú
dekhen.
18 So Isráel ke bádsháh Yúás ne
Yahúdáh ke bádsháh Amasiyáh ko
kahlá bhejá, ki Lubnán ke bhaṭkaṭ-
aiye ne Lubnán ke saro se paigám
kiyá, ki Apní beṭí mere beṭe se byáh
de; tab ek janglí darinda, jo Lubnán
men thá, us ke pás guzrá, aur bhaṭ-
kaṭaiye ko laṭár márá.
19 Tú kahtá hai, Dekh, main ne
Adúmíon ko márá hai; so tere dil
men ghamanḍ samáyá hai, ki fakhr
kare: ab ghar men baiṭhá rah; kyá
zarúr hai, ki tú apne úpar áfat láwe,
aur tú gir jáwe, tú aur Yahúdáh
samet?
20 Lekin Amasiyáh ne na suná;
kyúnki yih Khudá se thá, tá ki wuh
unhen un ke háth men kar dewe, is
liye ki unhon ne Adúmíon ke ma'-
búdon kí pairauí kí thí.
21 So Isráel ká bádsháh Yúás
charhá; aur we, ya'ne wuh aur sháh
i Yahúdáh Amasiyáh, Yahúdáh ke
Bait-Shams men ek dúsre ke rúbarú
húe.
22 Par Yahúdáh ne Israel ke age
shikast páí, aur har ek apne apne
khaime ko bhágá.
23 Aur sháh i Isráel Yúás ne sháh
i Yahúdáh Amasiyáh bin Yúás bin
Yahúakhaz ko Bait-Shams men pakaṛ
liyá, aur use Yarúsalam men láyá, aur
Yarúsalam kí díwár Ifráím ke pháṭak
se leke Kone ke pháṭak tak, jo chár
sau háth kí thí, ḍhá dí;
24 Aur sárá soná aur rúpá, aur sáre
bartan, jo 'Obed-Adúm pás Khudá ke
ghar men páe, aur bádsháh ke ghar
ke khazáne, le liye, aur bahut se log
zámini ke liye pakṛe, aur Samrún ko
phirá.
25 ¶ Aur Amasiyáh bin Yúás sháh
i Yahúdáh, Yúás bin Yahúakhaz sháh
i Isráel ke marne ke ba'd, pandrah
baras jítá rahá.
26 Ab Amasiyáh ká báqí ahwál,
auwal o ákhir jo hai, wuh to Yahúdáh
aur Isráel ke bádsháhon kí kitáb men
likhá hai.
27 ¶ Aur ba'd us ke ki Amasiyáh
KHUDÁWAND kí pairauí se phirá,
Yarúsalam men logon ne us par balwá
kiyá; so wuh Lakís ko bhág gayá:
par unhon ne Lakís men us ke píchhe
log bheje, aur use wahán qatl kiyá.
28 Tab we use ghoron par ḍálke
le áe, aur Yahúdáh ke shahr men
us ke bápdádon ke darmiyán use gáṛ
diyá.

XXVI BA'B.

TAB Yahúdáh ke sáre logon ne
'Uzziyáh ko, jo solah baras ká
thá, leke, us ke báp Amasiyáh kí
jagah men bádsháh kiyá.
2 Us ne Ailút ká shahr biná kiyá;
aur ba'd us ke ki bádsháh apne báp-
dádon men já milá, use Yahúdáh kí
mamlukat men phir dákhil kiyá.
3 So 'Uzziyáh solah baras kí 'umr
men bádsháh húá, aur us ne Yarú-
salam men báwan baras bádsháhat kí.
Us kí má ká nám Yakúliyáh thá, jo
Yarúsalam kí thí.
4 Us ne wuh, jo KHUDÁWAND kí
nazar men durust hai, kiyá, us sab
ke mutábiq ki us ke báp Amasiyáh ne
kiyá thá.
5 Aur wuh Zakariyáh ke dinon
men, jo Khudá kí royaton men máhir
thá, Khudá ká tálib rahá, aur jab tak
ki wuh KHUDÁWAND ko dhúndh rahá,
tab tak Khudá ne us ko kámyáb
rakhá.
6 Aur wuh niklá aur Filistíon se
lará, aur Ját kí díwár ko, aur Ibnáh
kí díwár ko, aur Ashdúd kí díwár ko,
dhá diyá, aur Ashdúd ke ás pás Filistí-
on ke darmiyán shahron ko biná kiyá.
7 Aur Khudá ne us kí madad kí,
ki Filistíon par, aur un 'Arabíon par,
jo Júr-Ba'al men rahte the, aur Ma-
'úníon par, gálib húá.
8 Aur 'Ammúníon ne 'Uzziyáh ko
hadye diye; aur us ká nám Misr ke
madkhal tak phail gayá; kyúnki wuh
niháyat zoráwar thá.
9 Phir 'Uzziyáh ne Yarúsalam men
Kone ke phátak par, aur Wádí ke phá-
tak par, aur díwár ke mor kí taraf,
burj banáe, aur unhen mazbút kiyá.
10 Aur us ne bayábán men burj
banwáe, aur bahut se kúe khudwáe;
kyúnki nasheb men aur maidán men
us kí bahut mawáshí thí, aur kohistán
men aur Karmil men us ke kisán aur
ták-bán the, kyúnki kishtkárí par
niháyat rágib thá.
11 Aur 'Uzziyáh ke pás jangí mar-
don ká ek lashkar bhí thá, jo Ya'iel
kátib aur Ma'asiyáh názim ke shumár
ke mutábiq, gol gol karke, jang ke
liye nikaltá thá, aur Hanániyáh ke zer
farmán thá, jo bádsháh ke sardáron
men se thá.
12 Aur un bahádur mardon ke abwí
ra,íson ká kull shumár do hazár chha
sau thá.
13 Aur un ke hukm men tín lákh
sárhe sát hazár ká ek jangí lashkar
thá, jo qawí fauj banke larne ko nikal
játe the, ki dushmanon ke muqábil
bádsháh kí madad karen.
14 Aur 'Uzziyáh ne un ke liye,
ya'ne sáre lashkar ke liye, dhálon, aur
barchhíon, aur topon, aur baktaron,
aur kamánon se leke, dhelwáns ke
pattharon tak, sab kuchh taiyár
kiyá.
15 Aur us ne Yarúsalam men hu-
narmand logon kí kárigarí se kal ban-
wáín, ki un se, burjon aur fasílon par
se, tír aur bare bare patthar máren.
So us ká nám dúr tak phail gayá;
kyúnki us kí madad 'ajab tarah se húí,
yahán tak ki us ne bará zor paidá
kiyá.
16 ¶ Lekin jab wuh qawí húá, to
us ká dil phúl uthá, yahán tak ki
wuh kharáb ho gayá; aur KHUDÁ-
WAND apne Khudá kí ná-farmánbar-
dárí kí, aur KHUDÁWAND kí haikal
men gayá, tá ki khushbúí ke mazbah
par khushbú jaláwe.
17 Tab 'Azariyáh káhin us ke pí-
chhe gayá, aur us ke sáth KHUDÁWAND
ke assí aur káhin the, jo sáhib i shu-
já'at the.
18 Aur unhon ne 'Uzziyáh bádsháh
ká sámhná kiyá, aur use kahá, ki Ai
'Uzziyáh, terá kám nahín, ki KHUDÁ-
WAND ke liye khushbúí jaláwe, balki
káhinon Hárún ke beton ká kám hai;
ki we khushbúí jaláne ke liye muqad-
das kiye gaye hain: so maqdis se báhir
jáiye; kyúnki tú ne khatá kí hai, aur

yih kám KHUDÁWAND Khudá se terí
'izzat ká bá'is na hogá.
19 Tab 'Uzziyáh gusse húá, aur
bakhúr-dán khushbú jaláne ko us ke
háth men rahá; aur jon káhinon par
khafá hotá thá, to káhinon ke huzúr
KHUDÁWAND ke ghar ke andar bakhúr
ke mazbah ke pás us kí peshání par
korh phút niklá.
20 Aur sardár káhin aur sáre káhin-
on ne us par nazar kí, aur kyá dekhte
hain? ki us kí peshání par korh niklá
hai: so unhon ne use jald nikálá,
balki wuh áp bhí jald chal niklá, kyún-
ki KHUDÁWAND ne use márá thá.
21 Chunánchi 'Uzziyáh bádsháh
apne marne ke din tak korhí rahá, aur
korhí hoke ek judá ghar men rahá;
kyúnki wuh KHUDÁWAND ke ghar se
khárij húá thá: aur us ká betá Yútám
bádsháh ke ghar ká mukhtár thá, aur
ra'aíyat ká insáf kartá thá.
22 ¶ Aur 'Uzziyáh ká báqí ahwál,
auwal o ákhir jo hai, so Amús ke bete
Yas'aiyáh nabí ne likhá hai.
23 So 'Uzziyáh apne bápdádon men
já milá, aur unhon ne us ko bádsháhon
ke qabristán ke maidán men us ke
bápdádon ke darmiyán gárá, ki we
bole, Wuh to korhí hai: aur us ká
betá Yútám us ke badle bádsháh húá.

XXVII BA'B.

YU'TA'M pachís baras kí 'umr men
bádsháh húá, aur us ne solah
baras Yarúsalam men bádsháhat kí.
Us kí má ká nám Yarúsah thá, jo Sa-
dúq kí betí thí.
2 Aur us ne wuh, jo KHUDÁWAND
kí nazar men durust hai, so kiyá, aur
jo kuchh kiyá, so sarásar apne báp
'Uzziyáh ke mánind kiyá; magar wuh
KHUDÁWAND kí haikal men ghus na
gayá. Par log hanoz badkárí karte
rahe.
3 Aur us ne KHUDÁWAND ke ghar
ká 'A'lí Darwáza banáyá, aur 'Ufal kí
díwár men us ne bahut ta'mír kí.
4 Aur Yahúdáh ke kohistán men us
ne shahr banwáe, aur jangalon men us
ne qil'a aur burj banwáe.
5 ¶ Aur wuh baní 'Ammún ke
bádsháh se lará, aur us par gálib húá.
Aur us baras men baní 'Ammún ne
ek sau qintár rúpá, aur das hazár karr
gehún, aur das hazár karr jau use diye.
Utná hí baní 'Ammún ne dúsre aur
tísre baras men bhí use diyá.
6 So Yútám zoráwar hotá gayá, is
liye ki us ne KHUDÁWAND apne Khu-
dá ke áge apní ráhen durust kí thín.
7 ¶ Ab Yútám ká báqí ahwál, aur
us kí sárí laráíán, aur us ke a'amál,
dekho, we Isráel aur Yahúdáh ke bád-
sháhon ke daftar men likhe hain.
8 Wuh pachís baras ká hoke bád-
sháh húá, aur us ne solah baras Yarú-
salam men bádsháhat kí.
9 ¶ Aur Yútám apne bápdádon men
shámil hoke so gayá, aur unhon ne
use Dáúd ke shahr men gárá: aur us
ká betá A'khaz us ke badle bádsháh
húá.

XXVIII BA'B.

AKHAZ bís baras kí 'umr men bád-
sháh húá, aur us ne solah baras
Yarúsalam men bádsháhat kí. Aur
wuh jo KHUDÁWAND kí nazar men
durust hai, so us ne apne báp Dáúd kí
mánind nahín kiyá;
2 Balki Isráel ke bádsháhon kí rá-
hon par chalá; aur us ne Ba'alím ke
liye dhále húe but bhí banáe.
3 Aur us ne baní Hinnúm kí wádí
men qurbáníán jaláín, aur un qaumon
ke nafratí dastúr ke mutábiq, jinhen
KHUDÁWAND ne baní Isráel ke sámhne
se khárij kiyá thá, apne hí beton ko
ág men jhonká.
4 Us ne únche makánon aur pahár-
on par, aur har ek hare darakht tale,
qurbáníán kín, aur bakhúr jaláyá.
5 Tab KHUDÁWAND us ke Khudá
ne us ko sháh i Arám ke háth men
kar diyá: so unhon ne use márá, aur
un men se bahut logon ko we asír
karke le gaye, aur unhen Dimishq men

pahuncháyá. Aur wuh sháh i Isráel
ke háth men bhí hawále kiyá gayá, jis
ne barí khúnrezí karke use zer kiyá.
6 ¶ Fiqah bin Ramaliyáh ne Ya-
húdáh men se ek lákh bís hazár bahá-
dur logon ko ek hí din qatl kiyá;
kyúnki unhon ne KHUDÁWAND apne
bápdádon ke Khudá ko chhor diyá thá.
7 Aur Zikrí ne, jo Ifráím ká ek
pahlawán thá, Ma'asiyáh sháhzáde ko,
aur qasr ke názim 'Azríqám ko, aur
bádsháh ke wazír Ilqanah ko, már
dálá.
8 Aur baní Isráel apne bháíon men
se do lákh 'auraton aur bete beṭíon ko
asír karke le gaye, aur un ká bahut sá
mál lút liyá, aur lútí húí chízon ko
Samrún men láe.
9 Aur wahán 'Odid náme KHUDÁ-
WAND ká ek nabí thá: wuh us lashkar
ke, jo Samrún ko phir játá thá, istiq-
bál ko gayá, aur unhen kahá, Dekho,
KHUDÁWAND tumháre bápdádon ke
Khudá ne Yahúdáh par gusse hoke
unhen tumháre háth men kar diyá;
par tum ne aise gazab se, jo ásmán tak
pahunch gayá, unhen qatl kiyá.
10 Aur tum ab is fikr men ho, ki
baní Yahúdáh aur Yarúsalam ko pámál
karke unhen apne gulám aur laundíán
karo: par kyá KHUDÁWAND tumháre
Khudá ke nazdík tumhárá, hán, tum-
hárá hí gunáh nahín hogá?
11 Pas, tum ab merí suno, aur un
asíron ko, jinhen tum ne apne bháíon
men se asír kiyá, ázád karke phir bhe-
jo; kyúnki KHUDÁWAND ká qahr i
'azím tum par hai.
12 Tab baní Ifráím ke buzurg logon
men se ba'ze, ya'ne Azariyáh bin Yahú-
hanán, aur Barakiyáh bin Masilímút,
aur Yahizqiyáh bin Salúm, aur 'Amásá
bin Khadlai uṭhe, aur unhen, jo lash-
kar se phir áte the, roká, aur unhen
kahá, ki
13 Tum asíron ko yahán bhítar mat
láo; ham to KHUDÁWAND ke gunah-
gár hain, kyá tum cháhte ho, ki ha-
máre gunáhon aur hamárí khatáon ko
barháo? kyúnki hamárá gunáh bará
hai, aur Isráel par qahr i 'azím hai.
14 Tab un hathyárband logon ne
asíron ko aur ganímat ko amíron aur
sárí jamá'at ke áge chhor diyá.
15 Aur we mard, jin ke nám maz-
kúr húe, uṭhe, aur asíron ko le gaye,
aur lút ke mál se un ke sab nangon ko
kaprá pahináyá, aur unhen árásta kiyá,
aur júte pahináe, aur unhen khiláyá
piláyá, aur un par tel chuprá, aur un
ke sáre mándon ko gadhon par biṭháke
nakhlistán ke shahr Yaríhú men un ke
bháíon ke pás pahuncháyá; tab Sam-
rún ko phire.
16 ¶ Us waqt A'khaz bádsháh ne
Asúr ke bádsháhon pás log bheje, ki
un se madad mángen;
17 Is liye ki Adúmí phir charh áe
the, aur Yahúdáh ko márke asíron ko
le gaye.
18 Filistí bhí Yahúdáh ke nasheb
aur janúb ke shahron men á pare, aur
Bait-Shams ko, aur Aiyalún ko, aur
Jadírút ko, aur Shoko aur us ke díhát
ko, aur Timnah aur us ke dihát ko,
aur Jimsú aur us ke dihát ko, le liyá,
aur un men base.
19 Kyúnki KHUDÁWAND ne sháh
i Isráel A'khaz ke sabab se Yahúdáh
ko ghaṭáyá, is liye ki us ne Yahúdáh
ko nangá kiyá thá, aur KHUDÁWAND
ká bará gunáh kiyá thá.
20 Aur sháh i Asúr Tiglatpilnásar
us pás áyá; par us ne us ko tang kiyá,
aur us kí kumak na kí.
21 Tab A'khaz ne KHUDÁWAND ke
ghar, aur qasr sháhí se, aur amíron ke
gharon se, mál chhín leke sháh i Asúr
ko diyá; tad bhí us ne us kí kuchh
madad na kí.
22 ¶ Aur tangí ke waqt men bhí
us ne KHUDÁWAND se ziyáda náfar-
mání kí; yih wuh bádsháh A'khaz
hai.
23 Ki us ne Damishq ke ma'búdon
ke liye, jinhon ne use márá thá, qur-

bánián kín, aur kahá, ki Arám ke bád-
sháhon ke ma'búdon ne un kí madad
kí hai, so main un ke liye qurbání
karúngá, ki we merí madad karen.
Lekin we us kí aur sáre Isráel kí
kharábí ke bá'is húe.
24 Aur A'khaz ne Khudá ke ghar
ke bartanon ko jama' kiyá, aur Khudá
ke ghar ke bartanon ko ṭukṛá ṭukṛá
kiyá, aur KHUDÁWAND ke ghar ke dar-
wázon ko band kiyá, aur apne liye
Yarúsalam men har ek kone par maz-
bahon ko banáyá.
25 Aur Yahúdáh ke ek ek shahr
men us ne únche makán banwáe, ki
ajnabí ma'búdon ke liye khushbú
jaláwen, aur us ne KHUDÁWAND apne
bápdádon ke Khudá ko gussa diláyá.
26 ¶ Ab us ká báqí ahwál, aur us
ke sáre a'amál, auwal o ákhir jo hain,
so Yahúdáh aur Isráel ke bádsháhon
ke daftar men likhe húe hain.
27 Aur A'khaz apne bápdádon men
shámil hoke soyá, aur Yarúsalam
shahr hí men gáṛá gayá; par unhon
ne use Isráel ke bádsháhon ke goristán
men na rakhá: aur us ká beṭá Hiz-
qiyáh us ke badle bádsháh húá.

XXIX BA'B.

HIZQIYA'H pachís baras kí 'umr
men bádsháh húá, aur us ne
untís baras Yarúsalam men bádsháhat
kí. Us kí má ká nám Abiyáh thá, jo
Zakariyáh kí beṭí thí.
2 Us ne wuh kám, jo KHUDÁWAND
kí nazar men durust hai, so kiyá, us
sab ke mutábiq jo us ke báp Dáúd ne
kiyá thá.
3 ¶ Us ne apní saltanat ke pahle
baras ke pahle mahíne men KHUDÁ-
WAND ke ghar ke darwázon ko kholá,
aur un kí marammat kí.
4 Aur káhinon aur Láwíon ko bulá
láyá, aur unhen púrabí bázár men
jam'a kiyá,
5 Aur unhen kahá, Ai Láwío, merí
suno: tum ab apne ko pák karo, aur
KHUDÁWAND apne bápdádon ke Khu-
dá ke ghar ko pák karo, aur maqdis
men se sárí najásat ko nikál le jáo.
6 Kyúnki hamáre bápdádon ne
gunáh kiye, aur jo KHUDÁWAND ha-
máre Khudá kí nazar men burá hai,
so unhon ne wuhí kiyá, aur use chhoṛ
diyá, aur apne apne munh KHUDÁ-
WAND ke maskan se pher diye, aur
apní apní píṭh us kí taraf kí hai:
7 Aur usáre ke kiwáṛon ko band
kiyá hai, aur Isráel ke Khudá ke maq-
dis men chirágon ko bujháyá hai, aur
khushbúián nahín jaláín, aur sokhtaní
qurbánián nahín guzránín.
8 Is sabab se KHUDÁWAND ká qahr
Yahúdáh aur Yarúsalam par názil húá,
aur us ne unhen chhoṛ diyá, ki gha-
bráhaṭ aur hairání men giriftár howen,
aur ki un par síṭí bajáí jáwe, chunán-
chi tum ne apní ánkhon se dekhá hai.
9 Dekho, is sabab hamáre bápdáde
talwár se máre paṛe, aur hamáre beṭe
beṭián aur jorúán asírí men hain.
10 Ab mere dil men hai, ki KHU-
DÁWAND Isráel ke Khudá ke sáth 'ahd
bándhún, tá ki us ká qahr i shadíd
ham par se phir jáe.
11 Ai mere farzando, tum ab gáfil
mat ho; kyúnki KHUDÁWAND ne
tumhen chun liyá hai, ki us ke áge
khaṛe raho, aur us kí bandagí karo,
aur us kí khidmatguzárí karo, aur
khushbúián jaláo.
12 ¶ Tab ye Láwí uṭhe, ya'ne
baní Qihát men se Mahat bin 'Amásí,
aur Yúel bin 'Azariyáh, aur baní Mi-
rárí men se Qís bin 'Abdí, aur 'Azari-
yáh bin Yahalalliel, aur baní Jairsún
men se Yúakh bin Zimmah, aur 'Adan
bin Yúakh,
13 Aur baní Ilisáfan men se Simrí,
aur Ya'iel, aur baní A'saf men se
Zakariyáh, aur Mattaniyáh,
14 Aur baní Haimán men se Ya-
hiel, aur Sima'í, aur baní Yadutún
men se Sam'aiyáh, aur 'Uzziel uṭhe;
15 Aur apne bháíon ko jam'a kar-
ke, aur apne ko pák karke, bádsháh ke

hukm ke muwáfiq, jo KHUDÁWAND ke
kalám ke mutábiq thá, KHUDÁWAND
ke ghar ke pák karne ko áe.
16 Aur káhin KHUDÁWAND ke an-
darúní ghar men, us ke pák karne ko,
dákhil húe, aur we sárí najásat ko, jo
KHUDÁWAND kí haikal men maujúd
thí, KHUDÁWAND ke ghar ke sahn
men báhar láe; aur Láwíon ne use
utháyá, ki báhar le jáke Qidrún ke
nále men dál dewen.
17 Aur pahle mahíne kí pahlí
táríkh men unhon ne taqdís ká kám
shurú' kiyá, aur we us mahíne ke áth-
wen din KHUDÁWAND ke usáre tak áe,
aur áth din tak KHUDÁWAND ke ghar
ko pák karte rahe, aur pahle mahíne
kí solahwín táríkh men we tamám kar
chuke.
18 Tab unhon ne Hizqiyáh bádsháh
ke pás jáke kahá, ki Ham ne KHUDÁ-
WAND ke tamám ghar ko, aur sokh-
taní qurbání ke mazbah ko, aur sab
zurúf ko, aur nazr kí rotíon kí mez ko,
aur sab bartanon ko pák kiyá;
19 Aur ham ne un sáre básanon ko,
jinhen A'khaz bádsháh ne apní sal-
tanat ke waqt, jab bedíní kartá thá,
radd kar diyá thá, phir árásta aur
muqaddas kiyá; aur dekh, we KHU-
DÁWAND ke mazbah ke áge hain.
20 ¶ Tab Hizqiyáh bádsháh sawere
uthá, aur shahr ke ra,íson ko faráham
karke KHUDÁWAND ke ghar ko charh
gayá.
21 Aur we sát bail, aur sát mendhe,
aur sát barre, aur sát bakre láe, ki
mamlukat ke liye, aur maqdis ke liye,
aur Yahúdáh ke liye, khatá kí qurbání
hon. Aur us ne káhinon Hárún ke
beton ko hukm kiyá, ki unhen KHU-
DÁWAND ke mazbah par guzránen.
22 Tab unhon ne bailon ko zabh
kiyá, aur káhinon ne lahú leke maz-
bah par chhirká; phir mendhon ko
zabh kiyá, aur lahú ko mazbah par
chhirká; phir barron ko zabh kiyá,
aur lahú ko mazbah par chhirká.
23 Aur we khatá kí qurbání ke
bakron ko bádsháh aur jamá'at ke áge
láe; aur unhon ne apne háth un par
rakhe.
24 Phir káhinon ne unhen zabh
kiyá, aur un ká lahú khatá ke liye
mazbah par chhirká, ki sáre Isráel ká
kafára ho; kyúnki bádsháh ne far-
máyá thá, ki sokhtaní qurbání aur
khatá kí qurbání sáre Isráel ke liye
guzrání jáwen.
25 Aur us ne Dáúd ke hukm ke,
aur bádsháh ke gaibbín Ját ke, aur
Nátan nabí ke, hukm ke mutábiq,
KHUDÁWAND ke ghar men jhánjh, aur
barbat, aur kinnárat Láwíon ko deke,
unhen muqarrar kiyá; ki KHUDÁ-
WAND ne apne nabíon kí ma'rifat yún
hukm kiyá thá.
26 Aur Láwí Dáúd ke bájon ko,
aur káhin narsingon ko, leke khare
húe.
27 Aur Hizqiyáh ne farmáyá, ki
Sokhtaní qurbání mazbah par guzrání
jáe: aur jis waqt sokhtaní qurbání ká
guzránná shurú' húá, usí waqt KHU-
DÁWAND ká gít narsingon aur sháh i
Isráel Dáúd ke bájon ke sáth shurú'
húá.
28 Aur sárí jamá'at ne sijda kiyá,
aur gít ká gáná aur narsingon ká
bajáná sab hotá rahá, jab tak ki sokh-
taní qurbání jal na chukí.
29 Aur jab sokhtaní qurbání jal
chukí, tab bádsháh ne aur sab ne, jo
us ke sáth házir the, jhukke sijda kiyá.
30 Phir Hizqiyáh ne aur amíron ne
Láwíon ko hukm kiyá, ki Dáúd ke
aur A'saf gaibbín ke gíton ko isti'amál
karke KHUDÁWAND kí hamd men
gáwen. Aur we khushí se hamd gáe,
aur sir jhukáke unhon ne sijda kiyá.
31 Tab Hizqiyáh ne mukhátib hoke
kahá, ki Jis hál ki tum ne áp ko KHU-
DÁWAND ke liye pák kiyá, pas nazdík
jáo, aur KHUDÁWAND ke ghar men
zabíhon aur shukrguzárí kí qurbáníon
ko guzráno. Tab jamá'at ne zabíhon

aur shukr kí qurbánion̲ ko charháyá; aur sab ashráí-dil logon̲ ne soḳhtaní qurbánion̲ ko bhí guzráná.

32 Aur soḳhtaní qurbánion̲ kí gintí, jo jamá'at lái, so sattar bail, aur sau mendhe, aur do sau barre thí: ye sab ke sab KHUDÁWAND kí soḳhtaní qurbání ke liye the.

33 Aur chha sau bail aur tín hazár bher muqaddas kín̲.

34 Magar káhin aise thore the, ki we sab soḳhtaní qurbání ke jánwaron̲ kí khál utár na saken̲: tab un ke bhái Láwíon̲ ne un kí madad kí, jab tak ki kám tamám na húá, aur jab tak ki báqí káhinon̲ ne apne ko pák na kiyá; kyún̲ki Láwí apne ta,ín̲ pák karne men̲ káhinon̲ kí nisbat se dil ke bahut sídhe the.

35 Lekin soḳhtaní qurbánián̲ bhí, aur salámatí kí qurbánion̲ kí charbián̲, aur soḳhtaní qurbánion̲ ke tapáwan, wufúr se the. So KHUDÁWAND ke ghar kí ḳhidmat achchhe qaríne se húí.

36 Aur Hizqiyáh aur sab log bág bág húe, ki Ḳhudá ne logon̲ ko taiyár kar diyá; ki wuh májará nágáh wuqú' men̲ áyá.

XXX BA'B.

AUR Hizqiyáh ne sáre Isráel aur Yahúdáh ko kahlá bhejá, aur Ifráím aur Munassí ke pás bhí náme likh bheje, ki we KHUDÁWAND ke ghar par Yarúsalam men̲ áwen̲, tá ki KHUDÁWAND Isráel ke Ḳhudá ke liye 'íd i fasah karen̲.

2 Kyún̲ki bádsháh ne, aur amíron̲ ne, aur Yarúsalam men̲ kí sárí jamá'at ne, maslahat karke thahráyá thá, ki dúsre mahíne men̲ 'íd i fasah karen̲.

3 Kyún̲ki we us waqt fasah nahín̲ kar saken̲, is liye ki káhinon̲ ne ba qadr i ihtiyáj apne ko pák nahín̲ kiyá thá, aur log bhí Yarúsalam men̲ jam'a nahín̲ húe the.

4 Aur wuh bát bádsháh aur sárí jamá'at kí nazar men̲ achchhí thí.

5 So unhon̲ ne is bát par ittifáq kiyá, ki Biarsab'a se leke Dán tak tamám Isráel ke darmiyán manádí kí jáwe, ki log Yarúsalam men̲ áke KHUDÁWAND Isráel ke Ḳhudá kí 'íd i fasah karen̲; kyún̲ki unhon̲ ne bahut din se nawishton̲ ke mutábiq fasah na kiyá thá.

6 Tab qásid bádsháh aur us ke amíron̲ ke háth se ḳhatt páke bádsháh ke hukm ke muwáfiq tamám Isráel aur Yahúdáh men̲ rawána húe, aur bole, Ai baní Isráel, Abirahám, aur Iz,háq, aur Isráel ke KHUDÁWAND Ḳhudá kí taraf phir rujú' hoo, to wuh tumháre báqí logon̲ kí taraf, jo Asúr ke bádsháhon̲ ke háth se bach rahe hain̲, phiregá.

7 Aur tum apne bápdádon̲ ke mánind, aur apne bháíon̲ ke mánind, mat ho; ki unhon̲ ne KHUDÁWAND apne bápdádon̲ ke Ḳhudá kí ná-farmání kí hai; is liye us ne unhen̲ hairání men̲ dálá hai, jaise tum áp dekhte ho.

8 Pas, tum apne bápdádon̲ ke mánind saḳht-gardan mat hoo, balki KHUDÁWAND se iqrár karo, aur us ke maqdis ko áo, jise us ne hamesha ke liye muqaddas kiyá hai, aur KHUDÁWAND apne Ḳhudá kí bandagí karo, tá ki us ká qahr i shadíd tum par se phir jáwe.

9 Kyún̲ki agar tum KHUDÁWAND kí taraf phiroge, to tumháre bhái aur tumháre bete apne asír karnewálon̲ kí nazar men̲ rahm páwenge, yahán̲ tak ki is mulk men̲ phir áwenge; kyún̲ki KHUDÁWAND tumhárá Ḳhudá gafúr aur rahím hai: aur agar tum us kí taraf phiroge, to wuh tum se apná mun̲h na moregá.

10 So qásid Ifráím aur Munassí ke mulk men̲ Zabulún tak shahr ba shahr guzarte phire; lekin we un par han̲se, aur unhen̲ thatthe men̲ uráyá.

11 Tad bhí A'shar men̲ se, aur Munassí men̲ se, aur Zabulún men̲ se kaí logon̲ ne farotaní kí, aur Yarúsalam ko áe.

12 Aur Yahúdáh par bhí KHUDÁWAND ká háth thá, ki un kí yakdilí karáwe, tá ki we KHUDÁWAND ke kalám ke mutábiq bádsháh aur amíron ke hukm par 'amal karen.
13 ¶ So bahut log Yarúsalam men jam'a húe, ki dúsre mahíne men fatírí roṭí kí 'íd karen; we ek bahut baṛí jamá'at the.
14 Aur we uṭhe, aur un mazbahon ko, jo Yarúsalam men the, aur bakhúr kí sárí qurbángáhon ko, unhon ne dúr kiyá, aur unhen Qidrún ke nále men phenk diyá.
15 Phir unhon ne dúsre mahíne kí chaudahwín táríkh men fasah ko zabh kiyá; aur káhinon aur Láwíon ne sharminda hoke apne ko pák kiyá, aur KHUDÁWAND ke ghar men sokhtaní qurbáníon ko guzráná.
16 Aur we apne dastúr par mard i Khudá Músá kí sharí'at ke mutábiq apní jagah men khaṛe húe; aur káhinon ne Láwíon ke háth se lahú leke chhiṛká.
17 Kyúnki jamá'at men bahut the, jinhon ne apne ko pák nahín kiyá thá; is wáste Láwíon ke zimme men kiyá gayá, ki we un sabhon ke liye, jinhon ne apne ko pák na kiyá thá, fasah ke barron ko zabh karen, tá ki we KHUDÁWAND ke liye muqaddas howen.
18 Kyúnki bahut se logon ne Ifráím men se, aur Munassí men se, aur Ishakár men se, aur Zabulún men se, apne ko pák nahín kiyá thá, aur us ke barkhiláf jo likhá húá hai fasah kháyá. Lekin Hizqiyáh ne un ke liye du'á mángí aur kahá, Ai KHUDÁWAND i karím, tú har ek ko,
19 Jis ne Khudá ko, jo us ke bápdádon ká KHUDÁWAND Khudá hai, ḍhúnḍhne ko dil lagáyá hai, mu'áf kar, agarchi bait i quds kí tahárat se pák na húá ho.
20 Aur KHUDÁWAND ne Hizqiyáh kí suní, aur logon ko mu'áf kiyá.
21 So baní Isráel, jo Yarúsalam men házir the, baṛí khushí se sát din tak 'íd i fatír karte rahe; aur Láwí aur káhin KHUDÁWAND kí hamd men har roz buland áwáz ke báje bajá bajáke KHUDÁWAND ká shukr karte the.
22 Aur Hizqiyáh ne sab Láwíon ko, aur un sabhon ko, jo ki KHUDÁWAND ke 'irfán kí achchhí bát sikhláte the, tasallí-bakhsh báten kahín: unhon ne sát din tak 'íd kí qurbáníán kháín, aur salámatí ke zabáih zabh kiye, aur KHUDÁWAND apne bápdádon ke Khudá ká iqrár kiyá.
23 Phir sárí jamá'at ne mashwara kiyá, ki aur sát din 'íd karen; aur we khushí se aur sát din mánte the.
24 Kyúnki sháh i Yahúdáh Hizqiyáh ne jamá'at ke liye hazár bail aur sát hazár bheṛ 'ináyat kín, aur amíron ne bhí jamá'at ke liye hazár bail aur das hazár bheṛen 'ináyat kín; aur bahut se káhinon ne apne ko pák kiyá.
25 Aur Yahúdáh kí sárí jamá'at, aur káhin, aur Láwí, aur wuh sárí jamá'at, jo Isráel men se áí thí, aur we pardesí, jo Isráel ke mulk se áe the, aur Yahúdáh men rahte the, khushí karte the.
26 So Yarúsalam men baṛí khushí húí; kyúnki sháh i Isráel Sulaimán bin Dáúd ke dinon se Yarúsalam men aisí na húí thí.
27 ¶ Ba'd us ke káhin aur Láwí uṭhe, aur logon ko barakat dí, aur un kí áwáz suní gayí, aur un kí du'á us ke muqaddas makán ásmán tak pahunchí.

XXXI BA'B.

JAB yih sab ho chuká, tab sáre Isráelí, jo házir the, rawána hoke Yahúdáh ke shahron men gaye, aur sárí múraton ko toṛ ḍálá, aur Yasíraton ko káṭ ḍálá, aur únche makanon aur mazbahon ko, jo Yahúdáh, aur Binyamín, aur Ifráím, aur Munassí men bhí the, ḍhá diyá, yahán tak ki

sab ke sab nest o nábúd húe. Tab sáre baní Isráel apne apne shahr, aur har ek ádmí apní apní milkíyat par phir gaye.

2 ¶ Aur Hizqiyáh ne káhinon̲ aur Láwíon̲ kí báridáríon̲ ko un kí naubaton̲ ke muwáfiq, har ek ko us kí ḳhidmat ke liye, ya'ne káhinon̲ aur Láwíon̲ ko soḳhtaní qurbáníon̲ aur salámatí kí qurbáníon̲ ke guzránne ke liye, aur bandagí, aur shukrguzárí, aur sitáish karne ke liye, Ḳhudáwand ke darbár ke darwázon̲ men̲ muqarrar kiyá.

3 Aur us ne apne mál men̲ se bádsháhí hissa soḳhtaní qurbáníon̲ ke liye, ya'ne subh aur shám kí soḳhtaní qurbáníon̲ ke liye, aur sabton̲ kí, aur naye chándon̲ kí, aur 'ídon̲ kí soḳhtaní qurbáníon̲ ke liye, ṭhahráyá, jaisá ki Ḳhudáwand kí sharí'at men̲ likhá hai.

4 Aur us ne logon̲ ko, jo Yarúsalam men̲ rahte the, hukm kiyá, ki Káhinon̲ aur Láwíon̲ ká haqq adá karen̲, tá ki we dil-jam'aí se Ḳhudáwand kí sharí'at ká kám karen̲.

5 ¶ Aur jab is farmán ne shuhrat páí, tab baní Isráel anáj, aur mai, aur tel, aur shahd, aur khet ke sáre hásil ke pahle phal wufúr se láe; aur har ek chíz ká daswán̲ hissa kasrat se láe.

6 Aur baní Isráel aur Yahúdáh, jo Yahúdáh ke shahron̲ men̲ rahte the, we bhí gáe bail aur bheṛ bakríon̲ ká daswán̲ hissa, aur un muqaddas chízon̲ ká daswán̲ hissa, jo Ḳhudáwand un ke Ḳhudá ke liye muqaddas kí gayí thín̲, láe, aur in ke ḍher ḍher lagá diye.

7 Unhon̲ ne tísre mahíne men̲ ḍher ḍher lagáná shurú' kiyá, aur sátwen̲ mahíne men̲ tamám kiyá.

8 Aur Hizqiyáh aur amíron̲ ne áke ḍheron̲ ko dekhá, aur Ḳhudáwand ko aur us kí guroh Isráel ko mubárakbád kahá.

9 Aur Hizqiyáh ne káhinon̲ aur Láwíon̲ se un ḍheron̲ ká ahwál púchhá.

10 Tab sardár káhin 'Azariyáh ne, jo Sadúq ke ḳhándán ká thá, jawáb men̲ kahá, ki Jab se logon̲ ne Ḳhudáwand ke ghar men̲ hadya láná shurú' kiyá, tab se ham kháne ko bahut rakhte hain̲, aur ásúda hote hain̲, aur bahut bach rahtá hai; kyún̲ki Ḳhudáwand ne apne logon̲ ko barakat baḳhshí hai, aur jo bachá, so yihí baṛá ambár hai.

11 ¶ Aur Hizqiyáh ne hukm kiyá, ki Ḳhudáwand ke ghar men̲ ambárḳháne banáwen̲; aur unhon̲ ne unhen̲ banáyá;

12 Aur we hadye, aur dahyakíán̲, aur niyáz kí húí chízen̲, diyánat se un men̲ láe: aur un par Kan'aniyáh Láwí muḳhtár thá, aur us ká bháí Sima'í náib tha.

13 Aur Yahiel, 'Azaziyáh, aur Nahát, aur 'Asahel, aur Yarimút, aur Yúzabad, aur Iliel, aur Ismákiyáh, aur Mahát, aur Bináyáh, Hizqiyáh bádsháh ke aur Ḳhudá ke ghar ke sardár 'Azariyáh ke hukm se, Kan'aniyáh aur us ke bháí Sima'í ke peshkár the.

14 Aur Qura bin Yimnah ek Láwí, jo púrab kí taraf ká darbán thá, un chízon̲ ká, jinhen̲ we apní ḳhushí ḳhátir se Ḳhudá kí niyáz karte the, dároga thá, tá ki Ḳhudáwand kí niyázen̲ aur páktarín chízen̲ bánṭ dewe.

15 Aur us ke tábi' men̲ 'Adan, aur Minyamín, aur Yashú', aur Sam'aiyáh, aur Amariyáh, aur Sakaniyáh, káhinon̲ ke shahron̲ men̲ muqarrar the, aur un kí amánat men̲ thá, ki apne bháíon̲ ko, kyá baṛe kyá chhoṭe ko, un kí báridáríon̲ ke muwáfiq, hissa bánṭ dewen̲:

16 Un mardon̲ ke siwá, jin ke nám nasabnáme men̲ likhe gaye the, aur un kí 'umr tín baras yá us se úpar thí, un sab ko, jo apní báridáríon̲ ke mutábiq apní ḳhidmat men̲ kám karne ke liye roz ba roz Ḳhudáwand ke ghar áte the;

17 Ya'ne un káhinoṉ ko, jin ke nám
un ke ábái ḳhándánoṉ ke muwáfiq
likhe gaye, aur un likhe húe Láwíoṉ
ko, jo bís baras ke aur úpar the, aur
apní báridárioṉ meṉ ḳhidmat karte
the;
18 Aur un ke sab likhe húe bál-
bachchoṉ, aur jorúoṉ, aur beṭoṉ, aur
beṭíoṉ ko, garaz us sárí jamá'at ko,
bánṭ deweṉ; ki we amánat se apne ko
páktarín chízoṉ kí taqsím ke liye pák
karte the:
19 Aur Hárún ke beṭoṉ un káhinoṉ
ke liye bhí, jo apne shahroṉ kí gird-
nawáh ke khetoṉ meṉ the, shahr ba
shahr kaí ek mard, jin ke nám likhe
gaye the, muqarrar húe, ki káhinoṉ ke
sab mardoṉ ko, aur sab Láwíoṉ ko,
jin ke nám nasabnáme meṉ likhe húe
the, hissa deweṉ.
20 ¶ Aur Hizqiyáh ne tamám Ya-
húdáh meṉ aisá hí kiyá, aur KHUDÁ-
WAND apne Ḳhudá kí nazar meṉ jo
bhalá aur rást aur sach hai, so kiyá.
21 Aur jo jo kám us ne shurú' kiyá,
tá ki Ḳhudá ke ghar kí aur sharí'at kí
ḳhidmatguzárí kare, aur apne Ḳhudá
ká tálib hoke jo jo hukm us ne kiyá,
so apne sáre dil se kiyá aur kámyáb
húá.

XXXII BA'B.

UN bátoṉ aur us 'amal i diyánat-
dárí ke ba'd, Sháh i Asúr San-
herib chaṛh áyá, aur mulk i Yahúdáh
meṉ dáḳhil húá, aur waháṉ ke hasín
shahroṉ ke muqábil paṛáo kiyá, aur
cháhá ki unheṉ apne qabze meṉ láwe.
2 Aur jab Hizqiyáh ne dekhá, ki
Sanherib áyá hai, aur Yarúsalam se
laṛne ko ruḳh kiyá hai;
3 To us ne apne amíroṉ aur bahá-
duroṉ ke sáth mashwarat karke yih
ṭhahráyá, ki pání ke un sotoṉ ko, jo
shahr se báhar the, band kare; aur
unhoṉ ne us kí madad kí.
4 Aur bahut log jam'a húe, aur sab
chashmoṉ aur us nahr ko, jo us sar-
zamín ke bích meṉ bahtí hai, band
kiyá, aur kahá, ki Asúr ke bádsháh
áke káhe ko bahut pání páweṉ?
5 Aur us ne himmat bándhí, aur
sárí díwár ko, jo ṭúṭí thí, banáyá, aur
burjoṉ tak úṉchá kiyá, aur báhar se
ek dúsrí díwár ko uṭháyá, aur Dáúd
ke shahr meṉ Millo ko mazbút kiyá,
aur bahut sí talwáreṉ aur ḍháleṉ ban-
wáíṉ.
6 Aur us ne logoṉ ke úpar jang ke
sardár ṭhahráe, aur shahr ke pháṭak
ke chauk meṉ unheṉ apne pás jam'a
kiyá, aur unheṉ dilásá diyá, aur kahá,
7 Mazbút ho, aur diláwarí karo, aur
Asúr ke bádsháh se aur us ke sáth ke
sáre amboh se mat ḍaro, aur na gha-
bráo; kyúṉki we jo hamáre sáth haiṉ,
un kí nisbat se jo us ke hamráh haiṉ,
bahut haiṉ.
8 Us ke sáth bashar ká háth hai; le-
kin hamáre sáth KHUDÁWAND hamárá
Ḳhudá hai. ki hamári madad kare, aur
hamárí taraf se laṛe. Aur logoṉ ne
sháh i Yahúdáh Hizqiyáh kí bátoṉ par
takya kiyá.
9 ¶ Ba'd us ke sháh i Asúr Sanhe-
rib ne, jo apne sáre lashkar ke sáth
Lakís ke muqábil paṛá thá, apne nau-
karoṉ ko Yarúsalam meṉ sháh i Ya-
húdáh Hizqiyáh ke pás, aur tamám
Yahúdáh ke pás, jo Yarúsalam meṉ
the, bhejá, aur payám kiyá, ki
10 Sháh i Asúr Sanherib yúṉ far-
mátá hai, ki Tum log kis par takya
karte ho, ki Yarúsalam meṉ, us ke
muhásare ke waqt, rahte ho?
11 Kyá Hizqiyáh tumheṉ purchak
deke nahíṉ cháhtá hai, ki tum aisá
karo, ki píchhe kál se aur piyás se
mar jáo? ki wuh kahtá hai ki KHU-
DÁWAND hamárá Ḳhudá hameṉ sháh i
Asúr ke háth se chhuṛáwegá?
12 Kyá yih wuh Hizqiyáh nahíṉ,
jis ne us ke únche makán aur us ke
mazbah dúr kar ḍále, aur Yahúdáh
aur Yarúsalam ko hukm kiyá, ki Tum
ek hí mazbah ke áge parastish karo,
aur usí par ḳhushbúí jaláo?

13 Kyá tum nahín̲ jánte ho, jo
main̲ ne aur mere bápdádon̲ ne mulkon̲
ke sáre logon̲ se kiyá hai? kyá un
sarzamínon̲ kí qaumon̲ ke ma'búd
apne apne mulk ko kisí tarah mere
háth se bachá saken̲?
14 Un logon̲ ke sáre ma'búdon̲ men̲,
jinhen̲ mere bápdádon̲ ne halák kiyá,
wuh kaun sá hai, jo apne logon̲ ko
mere háth se bachá saká, ki tumhárá
Ḳhudá tumhen̲ mere háth se bachá
sake?
15 Pas Hizqiyáh tumhen̲ na bharm-
áwe, aur tum ko is taur par targíb
dene na páwe, aur us kí bát ko sach
mat jáno: kyún̲ki kisí ummat ká yá
mamlukat ká ma'búd apne logon̲ ko
mere háth se aur mere bápdádon̲ ke
háth se chhuṛá na saká: to phir kyá
imkán hai ki tumhárá ma'búd tumhen̲
mere háth se chhuṛáwe?
16 Aur us ke naukaron̲ ne ḲHUDÁ-
WAND Ḳhudá kí muḳhálafat men̲ aur
us ke bande Hizqiyáh kí muḳhálafat
men̲ bahutsí aur báten̲ kahín̲.
17 Aur us ne ḳhatton̲ men̲ bhí
ḲHUDÁWAND Isráel ke Ḳhudá kí ihá-
nat likhí, aur us ke haqq men̲ kufr
baká, ki wuh bolá, Jaisá aur mulk-
wálon̲ ke ma'búdon̲ ne apne logon̲ ko
mere háth se na chhuṛáyá hai, waisá
hí Hizqiyáh ká ma'búd bhí apne
logon̲ ko mere háth se na chhuṛáwegá.
18 Aur unhon̲ ne baṛí áwáz se pu-
kárke Yahúdíon̲ kí zubán men̲ Yarú-
salam ke logon̲ ko, jo díwár par the,
ye báten̲ kahín̲, ki unhen̲ ḍaráwen̲ aur
hairán karen̲, tá ki shahr ko le lewen̲.
19 Aur unhon̲ ne Yarúsalam ke
Ḳhudá ke haqq men̲ aisí báten̲ kín̲,
jaisí zamín kí qaumon̲ ke ma'búdon̲
ke haqq men̲, jo insán kí dastkárí se
bane the, kahí thín̲.
20 Is sabab Hizqiyáh bádsháh aur
Amús ká beṭá Yas'aiyáh nabí du'á
mángke ásmán kí taraf chilláe.
21 ¶ Tab ḲHUDÁWAND ne ek firishte
ko bhejá, aur us ne sháh i Asúr ke
lashkar men̲ sáre baháduron̲, aur pesh-
wáon̲, aur sardáron̲ ko faná kiyá. Tab
wuh pashemán hoke apne hí mulk ko
phir gayá. Aur jab apne ma'búd ke
ghar men̲ dáḳhil húá, to unhon̲ ne, jo
us kí sulb se nikal áe the, use wahán̲
talwár se már ḍálá.
22 Isí tarah ḲHUDÁWAND ne Hiz-
qiyáh ko aur Yarúsalam ke báshindon̲
ko Asúr ke bádsháh Sanherib ke háth
se aur sabhon̲ ke háth se chhuṛáyá,
aur un ke gird o pesh hoke un kí
hidáyat kí.
23 Aur bahut log Yarúsalam men̲
ḲHUDÁWAND ke liye hadye, aur sháh i
Yahúdáh Hizqiyáh ke liye qímatí
chízen̲, láe; aur ba'd us ke wuh sab
qaumon̲ kí nazar men̲ buzurg húá.
24 ¶ Un dinon̲ men̲ Hizqiyáh ko
maut kí bímárí húí, aur us ne ḲHUDÁ-
WAND se du'á mángí; tab us ne us se
báten̲ kín̲, aur use ek nishán diyá.
25 Lekin Hizqiyáh ne us ihsán ke
mutábiq shukr na kiyá; balki us ke
dil men̲ ghamanḍ samáyá: aur is liye
us par aur Yahúdáh aur Yarúsalam
par gazab húá.
26 Tab Hizqiyáh dil ke us gurúr kí
bábat ḳháksár húá, wuh aur Yarúsalam
ke báshinde bhí, so Hizqiyáh ke dinon̲
men̲ ḲHUDÁWAND ká gazab un par
názil na húá.
27 ¶ Aur Hizqiyáh kí daulat aur
'izzat baṛí thí; aur us ne chándí, aur
sone, aur jawáhir, aur ḳhushbúíon̲,
aur ḍhálon̲, aur har tarah kí qímatí
chízon̲ ke liye, ḳhazáne banwáe;
28 Aur maḳhzan anáj aur mai aur
tel ke liye, aur istabal har jins kí
mawáshí ke liye, aur bheṛsále bheṛ
bakríon̲ ke liye.
29 Aur us ne apne liye gán̲w basáe,
aur bheṛ bakrí, gáe bail ke galle bahut
baṛháe, ki Ḳhudá ne use bahut sá mál
baḳhshá thá.
30 Aur Hizqiyáh ne Jaihún kí 'álí
nahr band karke use Dáúd ke shahr
kí pachchhim taraf níche utárá. Aur

Hizqiyáh apne sáre kám men kámyáb
húá.
31 ¶ Tis par bhí Wálí i Bábul ke
elchíon kí bábat, jo us pás bheje húe
áe, ki us mu'ajize ká hál, jo mulk men
húá thá, daryáft karen, Ḳhudá ne use
ázmáne ke liye chhoṛá, tá ki us ke dil
ká sab bhed ma'lúm kare.
32 ¶ Ab Hizqiyáh ká báqí ahwál,
aur us kí nekíán, dekho, ki we Amús
ke beṭe Yas'aiyáh nabí kí royá men,
aur Yahúdáh ke aur Isráel ke bádshá-
hon ke daftar men, likhe húe hain.
33 Aur Hizqiyáh apne bápdádon
men shámil hoke so gayá, aur unhon
ne use baní Dáúd kí qabron ke dar-
miyán, ek qabr men jo sab se únchí
thí, gáṛá; aur tamám Yahúdáh aur
Yarúsalam ke sab báshindon ne us ke
marne ke waqt us kí ta'zím kí. Aur
us ká beṭá Munassí us ká jánishín
húá.

XXXIII BA'B.

MUNASSI' bárah baras kí 'umr
men bádsháh húá, aur us ne
Yarúsalam men pachpan baras bád-
sháhat kí.
2 Magar wuh jo Ḳhudáwand kí
nazar men burá hai, so us ne kiyá, un
qaumon ke nafratí kám ke mutábiq,
jinhen Ḳhudáwand ne baní Isráel ke
áge se daf'a kiyá thá.
3 ¶ Aur us ne un únche makánon
ko, jinhen us ke báp Hizqiyáh ne
ḍháyá thá, phir biná kiyá, aur Ba'alím
ke liye kitne mazbah banáe, aur
Yasíraten lagáin, aur sáre ásmání
lashkar kí parastish aur bandagí kí.
4 Aur us ne Ḳhudáwand ke us
ghar men bhí, jis kí bábat Ḳhudáwand
ne farmáyá thá, ki Merá nám Yarú-
salam men abad tak rahegá, mazbah
banáe.
5 Aur us ne sáre ásmání lashkar ke
nám ke mazbah, Ḳhudáwand ke ghar
ke do sahnon men, biná kiye.
6 Aur us ne baní Hinnúm kí wádí
men apne farzandon ko ág men guzá-
rá, aur us ne sá'aton ko máná, aur já-
dúgarí aur ṭoná kiyá, aur yár deo aur
afsúngaron se mu'ámala kiyá; us ne
Ḳhudáwand ke áge use gussa diláne
ke wáste bahut badkáríán kín.
7 Aur us ne ek khodá húá but, ek
súrat jo us ne banwáí, Ḳhudá ke us
ghar men nasb kí, jis kí bábat Ḳhudá
ne Dáúd ko aur us ke beṭe Sulaimán
ko kahá thá, ki Is ghar men, aur Ya-
rúsalam men, jise main ne baní Isráel
ke sáre firqon men se chun liyá hai,
main apná nám abad tak rakhúngá;
8 Aur main baní Isráel ke pánwon
ko is sarzamín se, jo main ne un ke
bápdádon ko 'ináyat kí hai, hargiz na
ṭalwáúngá, basharte ki we ḳhabardárí
se un sab báton par jo main ne unhen
farmáin, aur us sárí sharí'at aur un
hukmon par aur qánúnon par, jo Músá
ne diye, 'amal karen.
9 Lekin Munassí ne Yahúdáh ko
aur Yarúsalam ke báshindon ko yahán
tak bhaṭkáyá, ki unhon ne un gurohon
kí nisbat se jinhen Ḳhudáwand ne
baní Isráel ke sámhne nábúd kiyá,
ziyáda badkárí kí.
10 Aur Ḳhudáwand ne Munassí se
aur apne logon se báten kín; par we us
ke shanawá na húe.
11 ¶ Is sabab se Ḳhudáwand un
par sháh i Asúr ke sipahsáláron ko
láyá; we Munassí ko kanṭiye se pa-
kaṛke aur beṛíon se jakaṛke Bábul ko
le gaye.
12 Jab us ne baṛí taklíf páí, tab wuh
Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke chihre
ko manáne lagá, aur apne bápdádon
ke Ḳhudá ke áge niháyat ḳháksár
húá;
13 Aur us ne us se du'á mángí, aur
us kí du'á qabúl húí, aur us kí zárí
suní gayí, aur wuh use Yarúsalam men
us kí mamlukat ke darmiyán phir
láyá. Tab Munassí ne jáná ki Ḳhu-
dáwand wuhí Ḳhudá hai.
14 Ba'd us ke us ne Dáúd ke shahr
ke báhar, Jaihún kí pachchhim taraf,

wádí meṉ Machhlí-pháṭak ke jilau-ḳháne tak, ek díwár uṭhái, aur 'Ufal ko gherá, aur use bahut úṉchá kiyá, aur Yahúdáh ke sáre hasín shahroṉ meṉ lashkar ke sardár biṭhláe.

15 Aur us ne ajnabí ma'búdoṉ ko, aur us but ko jo Ḳhudáwand ke ghar meṉ thá, aur sab mazbahoṉ ko, jo us ne Ḳhudáwand ke ghar ke paháṛ par aur Yarúsalam meṉ banwáe the, daf'a kiyá, aur shahr ke báhar phenk diyá.

16 Aur us ne Ḳhudáwand ke mazbah kí marammat kí, aur us par salámatí ke aur shukr ke zabíhoṉ ko chaṛháyá, aur Yahúdáh ko farmáyá, ki Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá kí bandagí kareṉ.

17 Tis par bhí log hanoz úṉche makánoṉ meṉ qurbání guzránte rahe, magar faqat Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke liye.

18 ¶ Ab Munassí ke báqí sáre kám, aur us kí zárí jo us ne apne Ḳhudá ke áge kí, aur un gaibbínoṉ ká kalám jo unhoṉ ne Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ke nám se use pahuṉcháyá, we sab báteṉ Isráel ke bádsháhoṉ kí tawáríḳh meṉ likhí haiṉ;

19 Us kí du'á bhí aur us ká qabúl honá, aur us kí sárí ḳhatáeṉ, aur us kí be-ímání, aur we maqám, jin par us ne úṉche makán banwáe, aur Yasírateṉ aur múrateṉ rakhíṉ, us se pahle ki wuh táib o ḳháksár húá: we sab Húsí kí tawáríḳh meṉ likhe haiṉ.

20 Aur Munassí apne bápdádoṉ meṉ shámil hoke soyá, aur unhoṉ ne use usí ke ghar meṉ gáṛá: aur us ká beṭá Amún us ke badle bádsháh húá.

21 ¶ Amún báís baras kí 'umr meṉ bádsháh húá, aur us ne do baras Yarúsalam meṉ bádsháhat kí.

22 Aur jo Ḳhudáwand kí nazar meṉ burá hai, so us ne kiyá, jaisá ki us ke báp Munassí ne kiyá thá: aur Amún ne un sab khodí húí múratoṉ ke áge, jo us ke báp Munassí ne banwái thíṉ, qurbáníáṉ guzráníṉ, aur un kí bandagí kí:

23 Aur us ne Ḳhudáwand ke áge 'ájizí na kí, jis tarah us ke báp Munassí ne 'ájizí kí thí; balki Amún ne gunáh par gunáh kiyá.

24 A'ḳhir ko, us ke ḳhádimoṉ ne us par bandish bándhí, aur us ke ghar meṉ use qatl kiyá.

25 ¶ Lekin mamlukat kí ra'aiyat ne un sab ko qatl kiyá, jinhoṉ ne Amún bádsháh ke barḳhiláf bandish bándhí thí; aur ahl i mulk ne us ke beṭe Yúsiyáh ko us kí jagah meṉ bádsháh kiyá.

XXXIV BA'B.

YU'SIYA'H áṭh baras kí 'umr meṉ bádsháh húá, aur us ne iktís baras Yarúsalam meṉ saltanat kí.

2 Us ne we kám kiye, jo Ḳhudáwand ke áge bhale the, aur apne báp Dáúd kí ráhoṉ par chalá; zarra bhí dahne báeṉ na muṛá.

3 ¶ Aur us kí saltanat ke áṭhweṉ baras meṉ, jab hanoz laṛká thá, wuh apne báp Dáúd ke Ḳhudá ko ḍhúṉdhne lagá; aur bárahweṉ baras meṉ Yahúdáh aur Yarúsalam ko úṉche makánoṉ, aur Yasíratoṉ, aur khode húe butoṉ, aur ḍhálí húí múratoṉ se pák karne lagá.

4 Aur logoṉ ne us ke sámhne Ba'alím ke mazbahoṉ ko ḍhá diyá, aur múratoṉ ko, jo un ke úpar úṉche par thíṉ, káṭ ḍálá, aur Yasíratoṉ, aur khodí húí súratoṉ, aur ḍhálí húí múratoṉ ko, toṛ ḍálá, aur unheṉ dhúl kar ḍálá, aur us dhúl ko un kí qabroṉ par jinhoṉ ne un ke liye qurbáníáṉ guzrání thíṉ, bithráyá.

5 Aur us ne un káhinoṉ kí haḍḍíáṉ un ke mazbahoṉ par jaláíṉ, aur is tarah se Yahúdáh aur Yarúsalam ko pák kiyá.

6 Aur yúṉhí Munassí, aur Ifráím, aur Sama'ún ke shahroṉ meṉ, aur Naftálí tak, un ke pháoroṉ ko irdá gird chaláyá.

7 Aur jab ki mazbahon ko aur
Yasíraton ko ḍhá diyá, aur múraton
ko dhúl kar ḍálá, aur Isráel ke tamám
mulk men sab buton ko káṭ ḍálá, tab
Yarúsalam men phir áyá.
8 ¶ Aur us kí saltanat ke aṭhárah-
wen baras men, jab ki mulk aur haikal
ko pák kiyá thá, us ne Asaliyáh ke
beṭe Sáfan ko, aur shahr ke sardár
Ma'asiyáh ko, aur Yúaḳhaz ke beṭe
Yúaḳh muhásib ko, ḲHUDÁWAND apne
Ḳhudá ke ghar kí marammat karne ko
bhejá.
9 We Ḳhilqiyáh sardár káhin pás
áe, aur wuh naqdí jo Ḳhudá ke ghar
men lái gayí thí, jise darbán Láwíon
ne baní Munassí se, aur baní Ifráím se,
aur Isráel ke sáre báqí logon se, aur
tamám Yahúdáh aur Binyamín se, aur
Yarúsalam ke báshindon se, leke jam'a
kiyá thá, unhon ne supurd kí.
10 Aur unhon ne use kárindon ke
háth men, jo ḲHUDÁWAND ke ghar par
ta'ínát the, somp diyá, aur unhon ne
un kárígaron ko diyá, jo ḲHUDÁWAND
ke ghar ká kám karte the, ki maskan
kí marammat karen, aur use baná-
wen;
11 Ya'ne baṛhaíon aur mi'amáron
ko, ki taráshe húe patthar, aur laṭhe
qainchíon ke liye, aur un gharon ke
páṭne ke liye, jinhen Yahúdáh ke bád-
sháhon ne giráyá thá, mol lewen.
12 Aur we mard diyánat se kám
karte the. Aur un par Yahat aur
'Abadiyáh, Láwí, jo baní Mirárí men
se the, ta'ínat the, aur Zakariyáh aur
Masullám, baní Qihát men se, kám
karáte the; aur we sab Láwí bájon ke
bajáne men máhir the.
13 Aur we bárbardáron ke bhí, aur
un sab ke, jo kisí qism ká kám yá
ḳhidmat karte the, dároga the; aur
Láwíon men se ba'ze sáfir aur muh-
tamim aur darbán the.
14 ¶ Aur jab we us naqdí ko, jo
ḲHUDÁWAND ke ghar men lái gayí
thí, nikál láe, to Ḳhilqiyáh káhin ne
ḲHUDÁWAND kí tauret kí kitáb, jo
Músá ke háth se húí, páí.
15 Tab Ḳhilqiyáh ne Sáfan sáfir se
ḳhitáb karke kahá, ki Main ne ḲHU-
DÁWAND ke ghar men tauret kí kitáb
páí. Aur Ḳhilqiyáh ne wuh kitáb
Sáfan ko dí.
16 Aur Sáfan wuh kitáb bádsháh
ke pás le gayá; phir us ne bádsháh
ko yih jawáb diyá, aur kahá, ki Sab
jo tú ne apne naukaron ke háth men
kar diyá, so we karte hain;
17 Aur wuh naqdí, jo ḲHUDÁWAND
ke ghar men maujúd thí, unhon ne
jam'a kí, aur dárogon ke háth aur kár-
guzáron ke háth men supurd kí.
18 Phir Sáfan sáfir ne bádsháh ko
yih ḳhabar deke kahá, ki Ḳhilqiyáh
káhin ne mujhe yih kitáb dí. Aur
Sáfan ne use bádsháh ke huzúr paṛhá.
19 Aur aisá húá, ki jon bádsháh ne
us sharí'at kí báten sunín, to apne
kapṛe pháṛe.
20 Phir bádsháh ne Ḳhilqiyáh ko,
aur Aḳhiqám bin Sáfan ko, aur 'Abdún
bin Míkáh ko, aur Sáfan sáfir ko, aur
bádsháh ke naukar 'Asáyáh ko, farm-
áyá aur kahá,
21 Tum jáo, aur mere liye aur un
logon ke liye, jo Isráel men aur Ya-
húdáh men se báqí rahe, is kitáb kí
báton ke haqq men, jo milí hai, ḲHU-
DÁWAND se púchho; kyúnki ḲHUDÁ-
WAND ká qahr, jo ham par názil hotá
hai, bahut baṛá hai, is sabab se ki ha-
máre bápdádon ne ḲHUDÁWAND ke
kalám ko hifz nahín kiyá, ki aisá sab
kuchh karen, jaisá ki is kitáb men
likhá hai.
22 Tab Ḳhilqiyáh aur we, jin ko
bádsháh ne hukm kiyá thá, Ḳhuldah
nabíya ke pás, jo toshaḳháne ke dároga
Salúm bin Tiqvat bin Ḳhasrah kí jorú
thí, gaye: wuh Yarúsalam ke bích
Mishnah náme mahall men rahtí thí;
so unhon ne us se yún paigám kahá.
23 ¶ Us ne unhen kahá, ḲHUDÁ-
WAND Isráel ká Ḳhudá yún farmátá

hai, ki Tum us shakhs se, jis ne tumhen mujh pás bhejá hai, kaho, ki
24 KHUDÁWAND yún farmátá hai, Dekho, main is makán par, aur us ke báshindon par, ek balá názil karúngá, balki we sárí la'naten, jo us kitáb men, ki sháh i Yahúdáh ke áge parhí gayí, likhí hain:
25 Kyúnki unhon ne mujhe tark kiyá, aur gair-ma'búdon ke áge khushbúíán jaláín, tá ki apne háthon ke sáre kámon se mujhe gussa diláwen; so merá qahr is maqám par bharkegá, aur thandá na hogá.
26 Rahá sháh i Yahúdáh, jis ne tum ko bhejá, ki KHUDÁWAND se ahwál daryáft karo; so tum use yún kaho, ki KHUDÁWAND Isráel ká Khudá yún farmátá hai, ki Tú jo hai, so tú ne un mazmúnon ko suná;
27 Is sabab ki terá dil narmáyá, tú ne Khudá ke áge 'ájizí kí, jab ki tú ne us kí báten sunín jo us ne is makán aur us ke báshindon kí mukhálafat men kahín, aur mere áge farotaní kí, aur apne kapre pháre, aur mere áge royá; so main ne bhí kán dharke terí suní, KHUDÁWAND farmátá hai.
28 Dekh, main tujhe tere bápdádon ke sáth shámil karúngá, aur tú apní gor men salámatí se dafan kiyá jáegá, aur sárí áfat ko, jo main is maqám par aur usí ke báshindon par láúngá, terí ánkhen na dekhengí. So unhon ne phirke yih khabar bádsháh pás pahuncháí.
29 ¶ Tab bádsháh ne log bhejke Yahúdáh aur Yarúsalam ke sáre buzurgon ko apne pás jam'a kiyá.
30 Aur bádsháh KHUDÁWAND ke ghar ko charh gayá, aur sáre baní Yahúdáh, aur Yarúsalam ke sáre báshinde, aur káhin, aur Láwí, aur sab chhote bare log sáth chale, aur us ne 'ahd kí sárí báten us kitáb kí, jo KHUDÁWAND ke ghar men milí thí, unhen parh sunáín.
31 Aur bádsháh apne maqám par khará húá, aur KHUDÁWAND ke áge 'ahd kiyá, aur kahá, ki Ham KHUDÁWAND kí pairauí karenge, aur us ke hukmon, aur us kí shahádaton, aur us ke qánúnon ko, apne sáre dil aur sárí ján se hifz karenge, aur us 'ahd kí báton par, jo is kitáb men likhí hain, 'amal karenge.
32 Aur us ne sab ko, jo Yarúsalam aur Binyamín men maujúd the, us 'ahd men sharík kiyá. Aur Yarúsalam ke báshindon ne Khudá, apne bápdádon ke Khudá ke 'ahd ke mutábiq 'amal kiyá.
33 Aur Yúsiyáh ne baní Isráel kí sárí sarzamínon men se sárí makrúhát ko daf'a kiyá, aur sab logon ko, jo ki Isráel men rahte the, 'ibádat men házir kiyá, ki KHUDÁWAND apne Khudá kí bandagí karen. Aur we us ke jíte jí KHUDÁWAND apne bápdádon ke Khudá kí pairauí se phir na gaye.

XXXV BA'B.

AUR Yúsiyáh ne Yarúsalam men KHUDÁWAND ke liye 'íd i fasah kí; aur wuh fasah pahle mahíne kí chaudahwín táríkh men zabh húá.
2 Aur us ne káhinon ko un kí khidmaton par muqarrar kiyá, aur unhen KHUDÁWAND ke ghar kí 'ibádat ke liye ragbat diláí.
3 Aur un Láwíon se, jo KHUDÁWAND ke muqaddas hoke tamám Isráel ko ta'lím dete the, kaha, ki Pák sandúq ko us ghar men, jo sháh i Isráel Sulaimán bin Dáúd ne banáyá thá, rakho; ab se kándhe par utháe na phiro: ab tum KHUDÁWAND apne Khudá kí aur us kí guroh Isráel kí khidmat karo;
4 Aur apne ábáí khándánon ke muwáfiq, apní báridárion ke mutábiq, jis tarah se sháh i Isráel Dáúd ne likhá thá aur us ke bete Sulaimán ne bhí likhá thá, apní khidmat men házir ho.
5 Aur tum maqdis men apní birádarí ya'ne qaum ke farzandon ke ábáí khándánon ke firqon ke muwáfiq, aur

Láwíon ke gharánon kí bárídárí ke
mutábiq, khare ho;
6 Aur apne ko pák karke fasah ko
zabh karo, aur apne bháíon ko taiyár
karo, ki we KHUDÁWAND ke kalám ke
mutábiq, jo Músá se likhá gayá, kám
karen.
7 Aur Yúsiyáh ne logon ke liye
gallon men se barre aur halwán diye,
ki un sab ke wáste jo házir the 'íd i
fasah ke zabíhe hon, aur gintí men
tís hazár húe, aur tín hazár gáe bail
húe; yih sab bádsháhí mál men se
thá.
8 Aur us ke amíron ne khushí se
logon ko, aur káhinon ko, aur Láwíon
ko diyá: Khilqiyáh, aur Zakariyáh,
aur Yahiel ne, jo Khudá ke ghar ke
názim the, káhinon ko 'íd i fasah ke
zabíhon ke liye do hazár chha sau
bher bakrí aur tín sau gáe bail diye.
9 Aur Kan'aniyáh, aur us ke bháí
Sam'aiyáh, aur Nataniel, aur Hasa-
biyáh, aur Ya'iel, aur Yúzabad, jo
Láwíon ke sardár the, unhon ne Lá-
wíon ko fasah ke liye pachás hazár
bher bakrí aur pánch sau gáe bail diye.
10 So 'ibádat ke sámán muhaiyá
húe, aur káhin apne maqám men, aur
Láwí apní bárídáríon men, bádsháh
ke hukm ke muwáfiq, házir húe.
11 Unhon ne fasah ko zabh kiyá,
aur káhinon ne un ke háth se lahú leke
chhirká, aur Láwíon ne khál khínchí.
12 Aur Láwí sokhtaní qurbáníán le
chale, tá ki we baní Isráel ke ábáí
khándánon ke firqon ke mutábiq un-
hen dewen, ki KHUDÁWAND ke huzúr
guzránen, jaisá Músá kí kitáb men
likhá hai. Aur bailon se bhí aisá hí
kiyá.
13 Aur unhon ne dastúr ke muwá-
fiq fasah ko ág se bhúná; par aur pák
hadyon ko degon, aur handon, aur
karáhíon men, pakáyá, aur jald logon
ko bánt diyá.
14 Ba'd us ke unhon ne apne liye
aur káhinon ke li e taiyár kiyá; ky-
únki káhin baní Hárún sokhtaní qur-
báníon aur charbíon ke charháne men
rát tak mashgúl rahe; so Láwíon ne
apne liye aur káhinon baní Hárún ke
liye taiyár kiyá.
15 Aur gánewále baní A'saf, Dáúd
ke, aur A'saf, aur Haimán, aur bád-
sháh ke gaibbín Yadutún ke hukm
ke muwáfiq, apne makánon par the,
aur darbán har ek darwáze par házir
the; kyúnki unhen apní khidmat par
se tal jáná munásib na thá; is liye un
ke bháí Láwíon ne un ke liye taiyár
kiyá.
16 So usí din men KHUDÁWAND kí
'ibádat kí sárí taiyárí ho gayí, tá ki
Yúsiyáh bádsháh ke hukm ke muwáfiq
'íd i fasah karen, aur KHUDÁWAND ke
mazbah par sokhtaní qurbáníán guz-
ránen.
17 Aur baní Isráel ne, jo házir the,
usí waqt 'íd i fasah aur fatírí rotí kí
'íd sát din tak kí.
18 Aur Samúel nabí ke dinon se
Isráel men aisí 'íd i fasah na húí thí,
balki Isráel ke sáre bádsháhon ne bhí
aisí 'íd i fasah na kí thí, jaisí ki Yú-
siyáh, aur káhinon, aur Láwíon, aur
sáre baní Yahúdáh aur ahl i Isráel, jo
wahán házir the, aur Yarúsalam ke
báshindon ne kí.
19 Yúsiyáh kí saltanat ke athárah-
wen baras men yih 'íd i fasah húí.
20 ¶ In báton ke ba'd, jab Yúsiyáh
haikal kí marammat kar chuká, sháh i
Misr Níko charh áyá, ki Karkimís par,
jo Furát ke kanáre par hai, lashkar-
kashí kare; tab Yúsiyáh us ká muqá-
bala karne ko niklá.
21 Tab us ne us pás elchí bheje aur
payám kiyá, ki Ai Yahúdáh ke bád-
sháh, tujh se merá kyá kám? main is
waqt tujh par charh nahín átá hún,
balki usí ke ghar par, jis se merí laráí
hai: aur Khudá ne mujh ko hukm kiyá,
ki jaldí karo: so tú Khudá ke, jo mere
sáth hai, barkhiláf mat par, aisá na ho
ki wuh tujhe halák kare.

22 Lekin Yúsiyáh ne us se munh na
moṛá, balki us se laṛne ke liye apná
bhes badlá, aur Níko kí báton ká, jo
Ḳhudá ke munh se niklín, shanawá
na húá, balki Majiddo kí wádí men
laṛne ko gayá.
23 Aur tírandázon ne Yúsiyáh bád-
sháh ko hadaf kiyá; aur bádsháh ne
apne naukaron se kahá, ki Mujhe le
jáo, kyúnki main zaḳhmí húá.
24 So us ke naukaron ne use us rath
par se utárá, aur us kí dúsrí rath par
use chaṛháyá, aur Yarúsalam ko le
gaye: aur wuh mar gayá, aur apne
bápdádon kí qabron men gáṛá gayá.
Aur tamám Yahúdáh aur Yarúsalam
ne Yúsiyáh ke liye mátam kiyá.
25 ¶ Aur Yaramiyáh ne Yúsiyáh
par nauha kiyá, aur sab gánewále aur
gánewálián apne marsiyon men áj ke
din tak Yúsiyáh ká zikr karte hain:
yih unhon ne Isráelíon men ek sun-
nat muqarrar kí: aur dekh, we báten
nauhon kí kitáb men likhí hain.
26 Ab Yúsiyáh ke báqí ahwál, aur us
kí nekián, mutábiq us ke, jo KHUDÁ-
WAND kí sharí'at men likhá hai,
27 Aur us ke a'amál, auwal o áḳhir,
dekh, we Isráel aur Yahúdáh ke bád-
sháhon ke daftar men likhe hain.

XXXVI BA'B.

AUR mulk ke logon ne Yúsiyáh ke
bete Yahúaḳhaz ko liyá, aur us
ke báp kí jagah use Yarúsalam men
bádsháh kiyá.
2 Yahúaḳhaz teís baras kí 'umr men
bádsháh húá, aur us ne tín mahíne
Yarúsalam men bádsháhat kí.
3 Aur sháh i Misr ne Yarúsalam
men áke use ḳhárij kar diyá, aur ahl i
mamlukat par sau qintár rúpá, aur ek
qintár soná, ḳhiráj muqarrar kiyá.
4 Aur sháh i Misr ne us ke bhái
Iliyáqím ko Yahúdáh aur Yarúsalam
ká bádsháh kiyá, aur us ká nám bad-
alke Yahúyaqím rakhá. Aur Níko us
ke bhái Yahúaḳhaz ko pakaṛke use
Misr men le gayá.
5 ¶ Aur Yahúyaqím pachís baras
kí 'umr men bádsháh húá, aur us ne
gyárah baras Yarúsalam men bádshá-
hat kí; aur wuh KHUDÁWAND apne
Ḳhudá ke áge badkárí kartá rahá.
6 Us par sháh i Bábul Nabúkad-
nazar chaṛh áyá, aur use beṛíon se
bándhkar Bábul men le gayá.
7 Aur Nabúkadnazar KHUDÁWAND
ke ghar ke zurúf men se bhí ba'ze
Bábul ko le gayá, aur Bábul men apne
mandir ke bích unhen rakhá.
8 Ab Yahúyaqím ká báqí ahwál,
aur us ke makrúh kám, jo us ne kiye,
aur jo kuchh us men páyá gayá,
dekho, we Isráel aur Yahúdáh ke bád-
sháhon ke daftar men likhe hain. Aur
us ká beṭá Yahúyakín us ká jánishín
húá.
9 ¶ Yahúyakín áṭh baras kí 'umr
men bádsháh húá, aur us ne tín ma-
híne das roz Yarúsalam men saltanat
kí; aur us ne we kám kiye, jo KHUDÁ-
WAND kí nazar men bure hain.
10 Jab wuh sál áḳhir húá, tab Na-
búkadnazar ne use Bábul men pakaṛwá
mangwáyá, KHUDÁWAND ke ghar ke
nafís bartanon samet, aur us ke bhái
Sidqiyáh ko Yahúdáh aur Yarúsalam
par bádsháh kiyá.
11 ¶ Sidqiyáh ikkís baras kí 'umr
men bádsháh húá, aur us ne gyárah
baras Yarúsalam men bádsháhat kí.
12 Aur wuh KHUDÁWAND apne
Ḳhudá ke áge badkárián kartá thá;
aur us ne Yaramiyáh nabí ke huzúr,
jis ne KHUDÁWAND ke munh kí báten
us se kahí thín, 'ájizí na kí.
13 Aur us ne Nabúkadnazar bád-
sháh se bhí, jis ne use Ḳhudá kí qasam
diláí thí, bagáwat kí; balki wuh aisá
gardankash aur sakht-dil baná ki
KHUDÁWAND Isráel ke Ḳhudá kí taraf
rujú' na húá.
14 ¶ Siwá us ke káhinon ke sab
sardáron aur logon ne, qaumon ke sáre
nafratí kámon kí taraf máil hoke, ba-
hutsí badkárián kín; aur unhon ne

Ḳhudáwand ke ghar ko, jo us ne
Yarúsalam men̲ muqaddas ṭhahráyá
thá, nápák kiyá.
15 Aur Ḳhudáwand un ke bápdád-
on̲ ke Ḳhudá ne apne rasúlon̲ kí ma-
'rifat se un ke pás paigám bhejá; balki
subh sawere uṭhke bhejá kiyá, ki apne
logon̲ par aur apne maskan par mihr-
bán thá:
16 Lekin unhon̲ ne Ḳhudá ke pai-
gambaron̲ ko ṭhaṭṭhe men̲ uṛáyá, aur
us kí báton̲ ko náchíz jáná, aur us ke
nabíon̲ se bad-sulúkí kí, yahán̲ tak
ki Ḳhudáwand ká gazab apne logon̲
par aisá bhaṛká, ki koí chára na
rahá.
17 Tab wuh Kasdíon̲ ke bádsháh ko
un par chaṛhá láyá; us ne un ke
maqdis ke ghar men̲ un ke jawánon̲ ko
talwár se már ḍálá, aur us ne na kun̲-
war par, na kun̲wárí par, aur na búṛ-
hon̲ par, balki na us par bhí jo bahut
búṛhá thá, rahm kiyá; Ḳhudá ne sab
ko us ke qábú men̲ kar diyá.
18 Aur wuh Ḳhudá ke ghar ke sáre
chhoṭe baṛe básanon̲ ko, aur Ḳhudá-
wand ke ghar ke ḳhazáne ko, aur bád-
sháh ke aur us ke amíron̲ ke ḳhazáne
ko, sab ke sab Bábul ko le gayá.
19 Aur unhon̲ ne Ḳhudá ke ghar ko
jalá diyá, aur Yarúsalam kí díwár ko
ḍhá diyá, aur us ke sáre mahallon̲ ko
ág se jalá diyá, aur us kí sárí qímatí
chízon ko barbád kiyá.
20 Aur wuh unhen̲, jo talwár se
bache, Bábul ko asír karke le gayá;
aur wahán̲ we us ke aur us ke beṭon̲ ke
gulám rahe, jab tak ki Fárs kí saltanat
shurú' na húí:
21 Tá ki Ḳhudáwand ká kalám, jo
Yaramiyáh ke mun̲h se kahá gayá thá,
púrá howe, ki wuh sarzamín paṛtí rahe,
jab tak ki us ke sab sabton̲ ká waqt na
guzar jáe; kyún̲ki jitne din wuh ujár
paṛí, wuh sabt kartí thí, jab tak ki
sattar baras púre húe.
22 ¶ Ab sháh i Fárs Ḳhoras kí
saltanat ke pahle baras men̲, is ḳhátir
ki Ḳhudáwand ká kalám, jo Yarami-
yáh ke mun̲h se kahá gayá thá, púrá
howe, Ḳhudáwand ne sháh i Fárs
Ḳhoras ká dil ubhárá, aur us ne apní
sárí mamlukat men̲ manádí karwáí,
aur use qalamband bhí karke yún̲ far-
máyá, ki
23 Sháh i Fárs Ḳhoras yún̲ farmátá
hai, Ḳhudáwand ásmán ke Ḳhudá
ne zamín kí sárí mamlukaten̲ mujhe
baḳhshín̲; aur us ne mujh ko hukm
diyá, ki main̲ Yahúdáh ke Yarúsalam
men̲ us ke liye ek maskan banáún̲.
Pas, jo tumháre darmiyán us kí qaum
ká ho, Ḳhudáwand us ká Ḳhudá us
ke sáth ho, aur wuh rawána ho jáwe.

'AZRA' KI' KITA'B.

I BA'B.

Aur sháh i Fárs Ḳhoras kí saltanat
ke pahle baras men̲, is ḳhátir ki
Ḳhudáwand ká kalám, jo Yaramiyáh
ke mun̲h se niklá thá, púrá howe,
Ḳhudáwand ne sháh i Fárs Ḳhoras
ká dil ubhárá, ki us ne apní tamám
mamlukat men̲ manádí karwáí, aur
use qalamband bhí karke yún̲ farmáyá,
2 Sháh i Fárs Ḳhoras yún̲ farmátá
hai, ki Ḳhudáwand ásmán ke Ḳhudá
ne zamín kí sárí mamlukaten̲ mujhe

bakhshín, aur mujhe hukm kiyá hai,
ki Yarúsalam ke bích, jo Yahúdáh
men hai, us ke liye ek maskan banáún.
3 Pas, us kí sárí qaum men se tum-
háre darmiyán kaun kaun hai? us ká
Khudá us ke sáth howe, aur wuh Ya-
rúsalam ko, jo shahr i Yahúdáh hai,
jáwe, aur KHUDÁWAND Isráel ke
Khudá ká ghar banáwe, (ki wuhí
Khudá hai,) jo Yarúsalam men hai.
4 Aur har ek jo báqí rahá ho, un
sab maqámon men se jahán kahín
wuh pardesí húá ho, so usí maqám
ke log soná chándí se, aur mál aur
mawáshí se, us kí madad karen, aur
us ke siwá, we Khudá ke ghar ke liye,
jo Yarúsalam men hai, apne jí kí
khwáhish se hadye guzránen.
5 ¶ Tab Yahúdáh aur Binyamín
ke abwí ra,ís, aur káhin, aur Láwí, un
sabhon ke sáth jin ke dilon ko Khudá
ne ubhárá, uthe, ki jáke Yarúsalam
men KHUDÁWAND ká ghar banáwen.
6 Aur un sab ne jo un ke paros men
the, chándí ke bartan, aur sone, aur
asbáb, aur mawáshí, aur qímatí chízon
se, un kí dastgírí kí; us ke siwá apní
khushí se hadye diye.
7 Aur Khoras bádsháh bhí KHU-
DÁWAND ke ghar ke un bartanon
ko, jinhen Nabúkadnazar Yarúsalam
men se le gayá thá, aur apne dewton
ke ghar men rakhá thá, nikál láyá.
8 Aur sháh i Fárs Khoras ne unhen
khazánchí Mitradát ke háth se nikal-
wáyá, aur us ne unhen Yahúdáh ke
amír Sheshbazzar ko gin diyá.
9 Aur un kí gintí yih hai: sone kí
tís thálián, aur chándí kí hazár thálián,
aur untís chhurián,
10 Aur sone ke tís piyále, aur rúpe
ke chár sau das majhole piyále, aur
aur qism ke básan ek hazár.
11 Sone rúpe ke bartan sab milke
pánch hazár chár sau the. Sheshbaz-
zar yih sab bartan le gayá, un asíron
samet jinhen Bábul se Yarúsalam men
charhá láyá.

II BA'B.

AUR mulk ke logon men se, jinhen
asír karke le gaye the, ki sháh i
Bábul Nabúkadnazar unhen asír karke
Bábul ko le gayá, un ke nám jo asírí
se chhútke Yarúsalam aur Yahúdáh
men phir áe, har ek jo apne apne shahr
men áyá, ye hain;
2 We jo Zarubbábul ke sáth áe, so
ye hain: Yashú', Nahamiyáh, Siráyáh,
Ra'aláyáh, Mardakí, Bilshán, Misfár,
Bigvai, Rahúm, Ba'anah. Qaum Is-
ráel ke mardon ká yih shumár hai:
3 Baní Pargús, do hazár ek sau
bahattar;
4 Baní Safatiyáh, tín sau bahattar;
5 Baní Arakh, sát sau pachhattar;
6 Baní Pakhat i Moáb, baní Yashú'
aur Yúab men se, do hazár áth sau
bárah;
7 Baní 'Ailám, ek hazár do sau
chauwan;
8 Baní Zattú, nau sau paintális;
9 Baní Zakkai, sát sau sáth;
10 Baní Báni, chha sau bayális;
11 Baní Babai, chha sau teís;
12 Baní 'Azjád, ek hazár do sau
báís;
13 Baní Adúniqám, chha sau chhi-
yásath;
14 Baní Bigvai, do hazár chhappan;
15 Baní 'Adín, chár sau chauwan;
16 Baní Atír, Hizqiyáh ke gharáne
ke, athánauwe;
17 Baní Bazai, tín sau teís;
18 Baní Yúrah, ek sau bárah;
19 Baní Háshúm, do sau teís;
20 Baní Jibbár, panchánauwe;
21 Baní Baitlaham, ek sau teís;
22 Ahl i Natúfah, chhappan;
23 Ahl i 'Anatút, ek sau atháís;
24 Baní 'Azmávat, bayális;
25 Qaryat-'Arím ke, aur Kafirah
aur Biarút ke log, sát sau tentális;
26 Rámah aur Jib'a ke log chha
sau ikkís;
27 Ahl i Mikmás, ek sau báís;
28 Baitel aur 'Aí ke log do sau teís;

29 Baní Nabú, báwan;
30 Baní Majbís, ek sau chhappan;
31 Dúsre 'Ailám ke bete, ek hazár
do sau chauwan;
32 Baní Hárim, tín sau bís;
33 Lúd, aur Hádid, aur Aunú ke
bete, sát sau pachís;
34 Baní Yaríhú, tín sau paintális;
35 Baní Sanáah, tín hazár chha sau
tís.
36 ¶ Káhin: jo baní Yad'aiyáh, aur
Yashú' ke khándán men ke the, nau
sau tihattar;
37 Baní Amír, ek hazár báwan;
38 Baní Fashúr, ek hazár do sau
saintális;
39 Baní Hárim, ek hazár satrah.
40 ¶ Láwí: jo baní Húdáviyáh men
se Yashú' aur Qadmiel kí nasl men se
the, chauhattar.
41 ¶ Gánewále jo the: baní A'saf,
ek sau athá's.
42 ¶ Darbán log jo húe: baní Sa-
lúm, baní Atír, baní Tálmún, baní
'Aqqúb, baní Khatítá, baní Sobai, sab
milke ek sau untális.
43 ¶ Haikal ke bande: baní Zíhá,
baní Hasúfá, baní Taba'út,
44 Baní Qarús, baní Sígahá, baní
Fadún,
45 Baní Libánah, baní Hajábah,
baní 'Aqqúb,
46 Baní Hajáb, baní Shamlai, baní
Hanán,
47 Baní Jiddel, baní Jahar, baní
Riyáyáh,
48 Baní Rasín, baní Naqúdá, baní
Jazzám,
49 Baní 'Uzzá, baní Fásekh, baní
Basai,
50 Baní A'snáh, baní Ma'úním, baní
Nafúsím,
51 Baní Baqbúq, baní Haqúfa, baní
Harhúr,
52 Baní Bazlút, baní Mahídá, baní
Harshá,
53 Baní Barqús, baní Sísará, baní
Támah,
54 Baní Naziáh, baní Khatífá.
55 ¶ Sulaimán ke khádimon kí
aulád: baní Sútí, baní Súfirat, baní
Farúdá,
56 Baní Ya'alah, baní Darqún, baní
Jiddel,
57 Baní Safatiyáh, baní Khattíl,
baní Fúkirat Zabáimí, baní Amí.
58 Sab haikal ke bande aur Su-
laimán ke khádimon kí aulád, tín sau
bánwe.
59 Aur jo log Tall i Milh se, aur
Tall i Harsá se, aur Karúb se, aur Ad-
dán se, aur Amír se, gaye the, so ye
hain, par apne apne ábái khándán ko
aur apne nasl-náme ko, ki Isráel ke
hon yá nahín, batá na saken:
60 Baní Diláyáh, baní Túbiyáh,
baní Naqúdá, chha sau báwan.
61 ¶ Aur káhinon ke beton men
se: baní Habáyáh, baní Qús, baní
Barzillí, jis ne Jili'ádí Barzillí kí
betíon men se ek ko jorú kiyá, aur un
ke nám se kahláyá.
62 Unhon ne apná nasabnáma, un
ke darmiyán jo nasl-námon ke mutá-
biq gine gaye the, dhúndhá, par na
páyá; is liye we nápákon kí tarah
kahánat se khárij ho gaye.
63 Aur Tirshátá ne unhen farmáyá,
ki Jab tak ek káhin U'rím o Tummím
ko sáth liye na uthe, tab tak páktarín
chízon men se na khána.
64 Sárí jamá'at ke log sab ke sab
milke bayális hazár tín sau sáth the.
65 Siwá un ke gulámon aur laun-
díon ke, jo sát hazár tín sau saintís
the: un men do sau gánewále aur
gánewálián thín.
66 Un ke ghore, sát sau chhattís,
un ke khachchar, do sau paintális,
67 Un ke únt, chár sau paintís
the; un ke gadhe, chha hazár sát sau
bís.
68 ¶ Aur abwí ra,íson men se ba'z-
on ne, jab Yarúsalam men KHUDÁ-
WAND ke ghar ko áe, khushí se Khudá
ke maskan ke liye, tá ki wuh apní hí

jagah par phir uṭháyá jáwe, hadye
guzráne:
69 Unhon ne apne maqdúr ke mu-
wáfiq kám ke wáste sone ke iksaṭh
hazár dirham, aur rúpe ke pánch
hazár mánah, aur káhinon ke ek sau
pairáhan, ḳhazáne men ḍál diye.
70 So káhin, aur Láwí, aur logon
men se kitne, aur gánewále, aur dar-
bán, aur haikal ke bande, apne apne
shahron men base, aur tamám Isráel
apne apne shahron men the.

III BA'B.

AUR jab sátwán mahíná pahunchá,
aur baní Isráel apne apne shah-
ron men the, to log Yarúsalam men
jam'a hoke ek hí ádmí kí tarah húe.
2 Tab Yashú' bin Yúsadaq aur us
ke bháí káhin, aur Zarubbábul bin
Siyáltiel, aur us ke bháí, uṭh khaṛe
húe, aur unhon ne Isráel ke Ḳhudá
ká mazbah banáyá, ki us par soḳhtaní
qurbáníon ko chaṛháwen, jaisá mard i
Ḳhudá Músá kí sharí'at men likhá
hai.
3 Aur unhon ne mazbah ko us kí
ḳháss jagah par rakhá; kyúnki un
sarzamínon kí qaumon ke sabab se
unhen ḍar lagá thá: aur unhon ne
KHUDÁWAND ke liye us par soḳhtaní
qurbáníán guzránín, ya'ne subh aur
shám kí soḳhtaní qurbáníán.
4 Aur unhon ne nawishte ke mutá-
biq ḳhaimon kí 'íd kí, aur roz ba roz
kí soḳhtaní qurbáníán gin ginke, roz-
marra ke dastúr ke muwáfiq, chaṛháín;
5 Ba'd us ke hamesha kí soḳhtaní
qurbání, aur naye chándon kí, aur
KHUDÁWAND kí sab muqaddas 'ídon
kí, aur wuh jise har ek ḳhushí se KHU-
DÁWAND ke liye látá thá, guzrání.
6 Sátwen mahíne kí pahlí táríḳh
se unhon ne KHUDÁWAND ke liye
soḳhtaní qurbáníon ká chaṛháná shurú'
kiyá. Par KHUDÁWAND kí haikal kí
bunyád hanoz ḍálí na gayí thí.
7 Aur unhon ne sangtaráshon aur
baṛhaíon ko naqdí dí, aur Saidáníon
aur Súríon ko kháná píná aur tel diyá,
ki Lubnán se saro ke laṭhe samundar
kí ráh se Yáfá ko láwen, jaisá ki sháh
i Fárs Ḳhoras ne unhen parwána diyá
thá.
8 ¶ Phir un ke Ḳhudá ke ghar ko
Yarúsalam men á pahunchne ke ba'd,
dúsre baras ke dúsre mahíne men,
Zarubbábul bin Siyáltiel, aur Yashú'
bin Yúsadaq ne, aur un ke báqí bháí
káhinon, aur Láwíon ne, aur sab ne,
jo asírí se riháí páke Yarúsalam ko áe
the, shurú' kiyá, aur Láwíon ko, jo
bís baras ke aur úpar the, muqarrar
kiyá, ki KHUDÁWAND ke ghar ke kám
par ta'ínát rahen.
9 Tab Yashú' aur us ke beṭe, aur
us ke bháí, aur Qadmiel aur us ke beṭe,
baní Yahúdáh, milke khaṛe rahe, ki
Ḳhudá ke ghar men kárígaron par
ta'ínát rahen; aur baní Hannadád aur
un ke beṭe aur bháí Láwí aisá hí karte
the.
10 So jab mi'amár KHUDÁWAND kí
haikal kí bunyád ḍálte the, to unhon
ne káhinon ko kapṛá pahináke, aur
narsinge deke, aur Láwíon baní A'saf
ko jhánjh deke, muqarrar kiyá, ki sháh
i Isráel Dáúd kí tartíb ke mutábiq
KHUDÁWAND kí hamd karen.
11 Aur we báham naubat ba naubat
KHUDÁWAND kí sitáish aur shukrguzárí
men gáte bajáte the, ki Wuh bhalá
hai, ki us kí rahmat hamesha Isráel
ke shámil-hál hai. Jab unhon ne
KHUDÁWAND kí sitáish kí, tab sab
logon ne milke na'ra márá, is liye ki
KHUDÁWAND ke ghar kí bunyád paṛí
thí.
12 Lekin bahut log un káhinon,
aur Láwíon, aur abwí ra,íson men se,
jo búṛhe the, jinhon ne pahle ghar ko
dekhá thá, jab is ghar kí bunyád un
ke dekhne men ḍálí gayí, to we baṛí
áwáz se chilláke rone lage; lekin ba-
hutere ḳhushí se lalkáre.
13 Aur aisá húá ki log ḳhushí kí
áwáz aur logon ke rone kí sadá judá

judá daryáft na kar saken; ki log khúb
chilláke na'ra márte the, jis kí áwáz
dúr tak pahunchí.

IV BA'B.

AUR jab Yahúdáh aur Binyamín ke dushmanon ne suná, ki we jo asír húe the, KHUDÁWAND Isráel ke Khudá kí haikal ko banáte hain;
2 To we Zarubbábul aur abwí ra,-
íson ke pás áe, aur unhen kahá, ki
Hamen bhí apne sáth ta'mír karne do:
kyúnki ham tumháre mánind tumháre
Khudá ke tálib hain, aur ham sháh i
Asúr Asar-Haddún ke dinon se, jis ne
hamen yahán lá basáyá hai, us ke liye
qurbání guzránte hain.
3 Lekin Zarubbábul, aur Yashú',
aur Isráel ke báqí abwí ra,íson ne un-
hen kahá, ki Tumhárá kám nahín, ki
hamáre sáth hamáre Khudá ke liye ek
ghar banáo; balki ham áp hí ek sáth
hoke KHUDÁWAND Isráel ke Khudá
ke liye ek maskan banáwenge, jaisá
ki sháh i Fárs Khoras ne hamen hukm
kiyá hai.
4 Tab mulk ke logon ne Yahúdáh
ke logon ke háthon do dhílá kar diyá,
aur ta'mír karne men unhen ghabrá
diyá.
5 Aur un kí mukhálafat men wa-
kílon ko naukar rakhá, ki un ká man-
súba bátil karen. Sháh i Fárs Khoras
ke jíte jí ke sab din, sháh i Fárs Dárá
kí saltanat tak yih hál ho rahá.
6 Phir jab Akhasúerus bádsháh húá,
to us kí saltanat ke shurú' men unhon
ne Yahúdáh aur Yarúsalam ke báshin-
don kí bábat shikáyat likh bhejí.
7 ¶ Phir Artakhshashatá ke dinon
men Bishlám, aur Mitradát, aur Tábiel,
aur un ke báqí rafíqon ne sháh i Fárs
Artakhshashatá ko likhá: un ká khatt
Arámí hurúf men thá, aur us kí 'ibárat
bhí Arámí zubán kí thí.
8 Rahúm díwán aur Shamsí kátib
ne Artakhshashatá bádsháh ke liye
Yarúsalam kí bábat ek darkhwást is
taur par likhí:
9 Rahúm díwán, aur Shamsí kátib,
aur un ke báqí rafíq, jo Dínah aur
Afársatkah, aur Tarfílah, aur Fárs,
aur Arak, aur Bábul, aur Sosan, aur
Dih, aur 'Ailám se hain,
10 Aur báqí gurohen, jinhen As-
naffar i buzurg o sharíf pár se le áyá,
aur Samrún ke shahron men basáyá,
aur nahr i Furát ke is pár ke báqí log,
wagaira.
11 ¶ Us 'arzí kí naql, jo unhon ne
us ke pás, ya'ne Artakhshashatá bád-
sháh pás, bhejí, yún hai: A'p ke gulám,
jinhon kí búd o básh nahr ke is pár
hai, wagaira.
12 Bádsháh par roshan howe, ki
Yahúdí log, jo huzúr kí taraf se ra-
wána hoke hamáre darmiyán áe, so
Yarúsalam men pahunche hain, aur us
bágí aur fasádí shahr ko banáte hain;
chunánchi díwáren uthá chuke, aur
newen miláín.
13 Ab bádsháh yaqín jáne, ki ye
log, jab shahr ban chukegá, aur díwár-
en taiyár hongí, tab we mahsúl, aur
málguzárí, aur khiráj, nahín denge, aur
bádsháhon kí ámdaní men khalal hogá.
14 Pas, chúnki ham log daulat-
kháne ká namak kháte hain, aur ham
ko láiq na thá ki bádsháh kí ruswáí
dekhke bardásht karen, is sabab ham
log bhejkar bádsháh ko ittilá' dete
hain;
15 Tá ki huzúr ke bápdádon ke ta-
wáríkh-námon men talásh kí jáwe, to
un tawáríkh-námon se bádsháh ko
daryáft ho jáwe, aur yaqín hásil howe,
ki yih shahr fitna-angez maqám hai,
jis se sháhon aur mamálik ko ranj
pahunchtá rahá hai, aur qadím se us
men fasád barpá húá hai: is wáste yih
shahr ujár kiyá gayá hai.
16 Ham bádsháh ko jatáte hain, ki
agar yih shahr phir biná ho, aur us kí
shahrpanáh bane, to is hálat men hu-
zúr ká 'amal nahr ke is pár kuchh na
rahegá.
17 ¶ Tab bádsháh ne Rahúm díwán,

aur Shamsí kátib, aur un ke báqí ra-
fíqon ko, jo Samrún men base, aur nahr
pár ke báqí logon ko, jawáb likhwá
bhejá: Salám, wagaira.
18 Wuh 'arzí jo tum ne hamáre pás
bhejí, so mere huzúr men sáf sáf parhí
gayí.
19 Aur main ne hukm kiyá hai, aur
talásh ho chukí, aur daryáft húá, ki
us shahr ne qadím se bádsháhon par
balwá kiyá hai, aur fitna o fasád us
men barpá rahá hai.
20 Aur bare zoráwar bádsháh Ya-
rúsalam men húe hain, jinhon ne
daryá ke pár tak 'amal kiyá, aur mah-
súl, aur málguzárí, aur khiráj liyá
karte the.
21 So ab hukm karo, ki un logon
ká kám mauqúf karáwen, aur yih
shahr banáyá na jáe, jab tak mujh se
farmán na nikle.
22 Khabardár, is men gaflat mat
karná; káhe ko ziyáda qabáhat ho, jis
se bádsháhon ko zarar pahunche?
23 ¶ Pas jonhín Artakhshashatá
bádsháh ke farmán kí naql Rahúm
aur Shamsí kátib, aur un ke rafíqon
ke áge parhí gayí thí, wunhín we jald
Yarúsalam ko Yahúdíon ke pás gaye,
aur jabr aur zor se un ko rok diyá.
24 Tab Yarúsalam men Khudá ke
ghar ká kám mauqúf húá. Aur yún-
hí sháh i Fárs Dárá kí saltanat ke
dúsre baras tak mauqúf rahá.

V BA'B.

PHIR Hajjí nabí aur Zakariyáh bin
'I'dú nabí un hí Yahúdíon ko jo
Yahúdáh aur Yarúsalam men the, Is-
ráel ke Khudá ke nám se nubúwat
karte the.
2 Tab Zarubbábul bin Siyáltiel aur
Yashú' bin Yúsadaq uthe, aur Khudá
ke ghar ko, jo Yarúsalam men hai,
banáne lage, aur Khudá ke we nabí
un ke sáth hokar un kí madad karte
the.
3 ¶ Us waqt nahr ke is pár ká
súbadár Tatnai, aur Shatar-Boznai,
apne musáhibon samet, us pás áe, aur
unhen yún kahá, ki Kis ne tum ko
hukm kiyá, ki is ghar ko banáo, aur
is díwár ko utháo?
4 Phir ham ne unhen is taur par
kahá, ki Un logon ke kyá nám hain,
jo is 'imárat kí ta'mír karte hain?
5 Par un ke Khudá kí nazar Yahú-
díon ke buzurgon par thí, yahán tak
ki we un ká kám mauqúf na kará
saken, jab tak ki wuh parwána Dárá
pás na pahunchá; aur tab unhon ne
is mazmún ká jawáb us kí bábat men
likh bhejá.
6 ¶ 'Arzí kí naql, jo nahr ke is pár
ke súbadár Tatnai, aur Shatar-Boznai,
aur un ke Afársakí rafíqon ne, jo nahr
ke is pár men búd o básh karte hain,
Dárá bádsháh pás bhejí.
7 Unhon ne us pás 'arzí bhejí, jis
men yún likhá thá: Dárá bádsháh
ko sab tarah ká salám ho.
8 Bádsháh ko ma'lúm ho, ki ham
Yahúdáh ke súbe men Alláh Ta'álá
ke ghar ke bích gaye hain; wuh bhá-
rí pattharon se bantá hai, aur díwáron
hí men lakrián lagáí játí hain, aur
kám jald bantá játá hai, aur un ke
háthon se anjám tak pahunchtá játá.
9 Tab ham ne un buzurgon se su-
wál kiyá, aur unhen yún kahá, ki
Kis ne tumhen hukm kiyá, ki is ghar
ko banáo, aur is díwár ko utháo?
10 Aur ham ne un ke nám bhí
púchhe, tá ki ham un logon ke nám
likhke huzúr ko khabar dewen, ki un
ke sardár kaun hain.
11 Tab unhon ne hamen yún jawáb
diyá aur kahá, Ham ásmán aur zamín
ke Khudá ke bande hain, aur wuhí
maskan banáte hain, jo bahut baras
guzre, balki qadím se, baná thá, jise
Isráel ke ek bare bádsháh ne banwáyá,
aur ta'mír kiyá thá.
12 Lekin is liye ki hamáre bápdádon
ne ásmán ke Khudá ko gussa diláyá,
us ne unhen sháh i Bábul Nabúkad-
nazar Kasdí ke háth men kar diyá;

us ne is ghar ko ujár diyá, aur logon
ko asír karke Bábul men le gayá.
13 ¶ Lekin sháh i Bábul Khoras
kí saltanat ke pahile baras men
Khoras bádsháh ne hukm diyá, ki
Yih Bait-Ulláh phir banáyá jáwe.
14 Aur Khudá ke ghar ke sonahle
rúpahle zurúf ko bhí, jinhen Nabú-
kadnazar Yarúsalam kí haikal se nikál
le gayá, aur Bábul ke mandir men lá
rakhá, un hí ko Khoras bádsháh ne
Bábul ke mandir se phir nikál liyá,
aur Sheshbazzar náme ek shakhs ko,
jise us ne názim thahráyá thá, somp
diyá;
15 Aur use farmáyá, ki In bartan-
on ko leke jáiyo, aur Yarúsalam kí
haikal men pahuncháiyo, aur Khudá
ká maskan apní jagah par banáyá
jáwe.
16 So wuhí Sheshbazzar áyá,
aur Yarúsalam men is Bait-Ulláh kí
bunyád dálí; aur us waqt se ab tak
ban rahá hai, par hanoz taiyár nahín
húá hai.
17 Ab agar bádsháh munásib jáne,
to sháh ke daulatkháne men, jo Bá-
bul men hai, daryáft kiyá jáe, ki
Khoras bádsháh ne Yarúsalam men
Bait-Ulláh ke banáne ká hukm kiyá
thá, ki nahín; aur is muqaddame
men bádsháh ham logon par apní
marzí záhir kare.

VI BA'B.

TAB Dárá bádsháh ne hukm kiyá,
ki Bábul ke us daftarkháne
men, jis men mál dhará játá thá,
talásh kí jáwe.
2 Chunánchi Akhmatá ke qasr
men, jo Mádá ke súbe men wáqi' hai,
ek túmár milá, jis men yih hukm
likhá húá thá:
3 Khoras bádsháh kí saltanat ke
pahle baras men, Khoras bádsháh ne
Khudá ke ghar kí bábat, jo Yarúsalam
men hai, hukm kiyá, ki Wuh ghar aur
wuh makán jahán qurbáníán karte
hain, banáe jáwen, aur us kí bunyáden
mazbútí se dálí jáwen, aur us kí
únchái sáth háth, aur chaurái bhí sáth
háth hogí;
4 Tín saffen bhárí pattharon kí hon,
aur ek saff nayí lakrí kí; aur kharch
bádsháh ke khazáne se diyá jáwe.
5 Aur Khudá ke ghar ke sonahle
rúpahle bartan bhí, jinhen Nabú-
kadnazar ne Yarúsalam kí haikal men
se nikál liyá, aur Bábul men lá rakhá,
so phir diye jáwen, aur Yarúsalam kí
haikal men apní apní jagah men
pahuncháe jáen, aur Khudá ke ghar
men rakhe jáen.
6 Pas, nahr pár ká súbadár Tatnai,
aur Shatar-Boznai, aur un ke Afársakí
rafíq, jo nahr pár hon, tum wahán se
dúr ho jáo:
7 Tum is Bait-Ulláh ke kám men
dast-andází mat karo; Yahúdíon ká
názim, aur Yahúdíon ke buzurg log,
Khudá ke ghar ko us kí jagah par
ta'mír karen.
8 Siwá is ke, ki tum ko Yahúdí
buzurgon ke liye Bait-Ulláh ke ba-
náne men kyá karná hai, so us kí
bábat merá yih hukm hai; ki bád-
sháh ke khazáne men se, ya'ne nahr
pár ke khiráj men se, un logon ko
fauran kharch diyá jáwe, ki un ká
harj na ho.
9 Aur jo kuchh unhen darkár ho,
bachhre, aur mendhe, aur halwán,
ásmán ke Khudá kí sokhtaní qurbá-
níon ke liye, aur gehún, aur namak,
aur mai, aur tel, so sab Yarúsalam
ke káhinon ke kahe ke mutábiq be-
'uzr aur bilá-nága roz ba roz unhen
diye jáwen;
10 Tá ki we khushbúdár qurbáníán
ásmán ke Khudá ke huzúr men
guzránen, aur bádsháh aur bádsháh-
zádon kí 'umr-darází ke liye du'á
mángen.
11 Main aur ek hukm kartá hún,
ki Jo shakhs is farmán ko tál dewe,
us ke ghar par se koí lathá khínchke
nikálá jáe, aur wuh khará kiyá jáe,

aur wuh us par phán̲sí diyá jáe; aur
is bát ke liye us ká ghar kúṛe ká ḍher
kiyá jáe.
12 Par wuh Ḳhudá, jis ne apná
nám wahán̲ rakhá hai, sab bádsháhon̲
aur logon̲ ko, jo is hukm ko badalke,
Ḳhudá ká wuh ghar, jo Yarúsalam
men̲ hai, bigáṛne ko háth baṛháte hon̲,
gárat kare. Main̲ Dárá hukm de
chuká; is par jald 'amal karná hai.
13 ¶ Tab nahr pár ke súbadár
Tatnai, aur Shatar-Boznai, aur un ke
rafíqon̲ ne Dárá bádsháh ke farmán
ke mutábiq, jo us ne bhejá thá, fauran
'amal kiyá.
14 So Yahúdíon̲ ke buzurg ta'mír
kar rahe, aur Hajjí nabí kí aur Za-
kariyáh bin 'I'dú kí nubúwat se
kámyáb húe. Chunánchi unhon̲ ne
Isráel ke Ḳhudá ke hukm ke mutábiq,
aur Fárs ke bádsháh Ḳhoras, aur
Dárá, aur Artaḳhshashatá ke hukm
ke mutábiq, ta'mír kí, aur kám tamám
kiyá.
15 Aur yih maskan Adár mahíne
kí tísrí táríḳh men̲, jo Dárá bádsháh
kí saltanat ká chhaṭhwán̲ baras thá,
taiyár húá.
16 ¶ Aur baní Isráel, aur káhin,
aur Láwí, aur báqí asírí ke farzand,
Ḳhudá ke ghar kí taqdís ḳhushí se
karte the.
17 Aur we Bait-Ulláh kí taqdís ke
liye sau bail, aur do sau mendhe, aur
chár sau halwán, aur tamám Isráel kí
ḳhatá kí qurbání ke liye, Isráel ke
firqon̲ ke shumár ke mutábiq, bárah
bakre chaṛháte the.
18 Aur unhon̲ ne káhinon̲ ko, un
kí taqsímon̲ ke muwáfiq, aur Láwíon̲
ko, un kí bárídáríon̲ ke mutábiq, Ḳhu-
dá kí bandagí ke liye, jo Yarúsalam
men̲ hotí, muqarrar kiyá, jaisá ki
Músá kí kitáb men̲ likhá hai.
19 Aur pahle mahíne kí chaudah-
wín̲ táríḳh asírí ke farzandon̲ ne 'íd i
fasah kí;
20 Kyún̲ki káhinon̲ aur Láwíon̲ ne
apne ko pák kiyá thá; we sab ke sab
pák húe the; so unhon̲ ne asírí ke sab
farzandon̲ ke liye, aur apne bháí
káhinon̲ ke liye, aur apne liye fasah
ko zabh kiyá.
21 Aur baní Isráel ne, jo asírí se
chhúṭe the, aur sabhon̲ ne, jo Ḳhudá-
wand Isráel ke Ḳhudá ke tálib hoke
us sarzamín kí ajnabí gurohon̲ kí
najásaton̲ se pák húe the, fasah kháí.
22 Aur we ḳhushí se sát din tak
fatírí roṭí kí 'íd karte rahe; kyún̲ki
Ḳhudáwand ne unhen̲ ḳhushwaqt
kiyá thá, aur sháh i Asúr ke dil ko
un kí taraf pherá thá, ki Ḳhudá,
Isráel ke Ḳhudá ke maskan ke banáne
men̲ un kí dastgírí kare.

VII BA'B.

IN báton̲ ke ba'd sháh i Fárs
Artaḳhshashatá kí saltanat ke
dinon̲ men̲ 'Azrá bin Siráyáh, bin
'Azariyáh, bin Ḳhilqiyáh,
2 Bin Salúm, bin Sadúq, bin Aḳhi-
túb,
3 Bin Amariyáh, bin 'Azariyáh,
bin Miráyút,
4 Bin Zaráḳhiyáh, bin 'Uzzí, bin
Buqqí,
5 Bin Abisú'a, bin Fínihás, bin
Ilí'azar, bin Hárún sardár káhin:
6 Yihí 'Azrá Bábul se uṭh chalá;
aur wuh faqíh thá, jo Músá kí sha-
rí'at men̲, jise Ḳhudáwand Isráel ke
Ḳhudá ne diyá thá, máhir thá: aur is
liye ki Ḳhudáwand us ke Ḳhudá ká
háth us par thá, bádsháh ne us kí
darḳhwást ke mutábiq us kí sárí
murád púrí kí thí.
7 Aur baní Isráel men̲ se, aur ká-
hinon̲, aur Láwíon̲, aur gánewálon̲, aur
darbánon̲, aur haikal ke bandon̲ men̲
se, kitne log Artaḳhshashatá bádsháh
kí saltanat ke sátwen̲ baras men̲
Yarúsalam men̲ áe.
8 Aur wuh bádsháh kí saltanat ke
sátwen̲ baras ke pánchwen̲ mahíne
Yarúsalam men̲ pahunchá.
9 Ki Bábul se chal nikalne ká shurú'

pahle mahíne kí pahlí táríkh men
húá, aur pánchwen mahíne kí pahlí
táríkh men wuh Yarúsalam men á
pahunchá; kyúnki us ká Khudá
mihrbání se us kí dastgírí kartá thá.
10 Ki 'Azrá ne apne dil ko taiyár
kiyá thá, ki KHUDÁWAND kí sharí'at
ká tálib ho, aur us par 'amal kare, aur
Isráel ke darmiyán qánúnon aur huk-
mon kí ta'lím dewe.
11 ¶ Us parwáne kí naql, jo Ar-
takhshashatá bádsháh ne 'Azrá ko, jo
káhin aur faqíh thá, balki KHUDÁWAND
ke hukmon kí báton aur Isráel par ke
farzon ká mufassir thá, 'ináyat kiyá, so
yih hai:
12 Artakhshashatá sháhansháh ká,
'Azrá káhin ko, jo faqíh hai, aur ásmán
ke Khudá kí sharí'at men máhir hai,
wagaira.
13 Main yih hukm kartá hún, ki
sab, jo merí mamlukat men Isráel ke
logon men se, aur un ke káhinon aur
Láwíon men se, Yarúsalam ko apní
khushí se jáne cháhte hain, tere sáth
jáen.
14 Chúnki tú bádsháh aur us ke sát
mushíron kí taraf se bhejá játá hai, tá
ki apne Khudá kí sharí'at ke mutábiq,
jo tere háth men hai, Yahúdáh aur
Yarúsalam ká ahwál daryáft kare;
15 Aur rúpá aur soná, jo bádsháh
aur us ke wazíron ne Isráel ke Khudá
ke liye, jis ká maskan Yarúsalam men
hai, apní khushí se guzráná hai, wahán
le jáwe;
16 Aur sárá rúpá aur soná bhí, jo
tú Bábul ke tamám súbe men jam'a
kar saktá hai, un hadyon samet, jo log
aur káhin apne Khudá ke ghar ke liye,
jo Yarúsalam men hai, apní khushí se
dewen, pahuncháwe:
17 Tá ki tú filfaur is naqdí se bail,
aur mendhe, aur halwán, aur un kí nazr
kí qurbáníon, aur un ke tapáwanon kí
chízen kharíde, aur Yarúsalam men
apne Khudá ke ghar ke mazbah par
unhen guzráne.
18 Aur jo kuchh tú aur tere bháí
báqí rúpe aur sone se karná munásib
aur bihtar jánte hon, so apne Khudá
kí marzí ke mutábiq karo.
19 Aur jo jo bartan tere Khudá ke
ghar kí bandagí ke liye diye gaye hain,
so Yarúsalam ke Khudá ke huzúr
somp de.
20 Aur tere Khudá ke ghar ká báqí
kharch, jo tujhe dená pare, so bádsháh
ke daulatkháne se dená.
21 Aur main, hán, main hí Artakh-
shashatá bádsháh nahr pár ke sab
khazánchíon ko hukm de chuká hún,
ki jo kuchh 'Azrá káhin o faqíh, jo
ásmán ke Khudá kí sharí'at men má-
hir hai, tum se cháhe, filfaur kiyá
jáwe;
22 Sau qintár rúpe tak, aur sau
karr gehún, aur sau batt mai, aur sau
batt tel tak, aur namak be-andáza.
23 Jo kuchh ásmán ke Khudá ká
hukm hai, so ásmán ke Khudá ke ghar
ke liye filfaur kiyá jáwe; káhe ko
bádsháh aur bádsháhzádon kí mam-
lukat par balá názil ho?
24 Aur tum ko jáná cháhiye, ki
káhinon, aur Láwíon, aur gánewálon,
aur darbánon, aur haikal ke bandon,
aur us Khudá ke ghar ke khádimon
men se kisí se málguzárí, yá khiráj, yá
mahsúl lene ká ikhtiyár nahín hai.
25 Aur, ai 'Azrá, tú apne Khudá kí
us dánish ke mutábiq, jo tujh ko 'iná-
yat húí, hákimon aur qázíon ko mu-
qarrar kar, ki nahr pár ke sab logon
ká, jo tere Khudá kí sharí'at ko jánte
hain, insáf karen; aur tum un ko, jo
na jánte hon, sikhláo.
26 Aur jo koí tere Khudá kí sharí'at
par aur bádsháh ke farmán par 'amal
na kare, us par filfaur sazá ká hukm
kiyá jáwe, khwáh wuh qatl ká, yá des
nikálne ká, yá mál kí zabtí ká, yá qaid
hone ká ho.
27 ¶ Shukr KHUDÁWAND hamáre
bápdádon ke Khudá ká, ki aisí bát
bádsháh ke dil men dálí, ki Yarúsalam

men KHUDÁWAND ke ghar ko árásta
kare;
28 Aur mujhe bádsháh aur us ke
mushíron ke huzúr, aur bádsháh ke
sab 'álí-qadr sardáron ke áge, apní
rahmat i be-hadd men mujhe chhipá
liyá. Aur is liye ki KHUDÁWAND
mere Khudá ká háth mujh par húá,
main mazbút ho gayá, aur main ne
Isráel ke ra,íson ko jam'a kiyá, ki we
mere hamráh chale jáwen.

VIII BA'B.

YE un ke abwí ra,ís hain, aur yih un
ká nasabnáma hai, jo Bábul se,
Artakhshashatá bádsháh kí saltanat
men, mere sáth chal nikle.
2 Baní Fínihás men se, Jairsúm;
baní Itamar men se, Dániel; baní
Dáúd men se, Hattúsh.
3 Baní Sikaniyáh men se, baní Par-
gús men se, Zakariyáh, aur us ke sáth
derh sau mard nasl-náme ke rú se gine
gaye.
4 Baní Pakhat i Moáb men se, Ili-
hú'ainí bin Zarákhiyáh, aur us ke sáth
do sau mard.
5 Aur baní Sikaniyáh men se, bin
Yahaziel, aur us ke sáth tín sau mard.
6 Aur baní 'Adín men se, 'Abad bin
Yúnatan, aur us ke sáth pachás mard.
7 Aur baní 'Ailám men se, Yas'ai-
yáh bin Ataliyáh, aur us ke sáth sattar
mard.
8 Aur baní Safatiyáh men se, Za-
badiyáh bin Míkáel, aur us ke sáth
assí mard.
9 Aur baní Yúab men se, 'Abadiyáh
bin Yahiel, aur us ke sáth do sau athá-
rah mard.
10 Aur baní Salúmít men se, bin
Yúsifiyáh, aur us ke sáth ek sau sáth
mard.
11 Aur baní Babai men se, Zakari-
yáh bin Babai, aur us ke sáth ath※áís
mard.
12 Aur baní 'Azjád men se, Yúhá-
nán bin Haqqátán, aur us ke sáth ek
sau das mard.
13 Aur Adúniqám ke chhote beton
men se, jin ke ye nám hain, Ilifalat,
aur Ya'iel, aur Sam'aiyáh, aur un ke
sang sáth mard.
14 Aur baní Bigvai men se, 'U'tai
aur Zabbúd, aur un ke sáth sattar
mard.
15 ¶ Phir main ne unhen us daryá
ke pás, jo Ahawá kí samt ko bahtá
hai, jam'a kiyá; aur wahán ham tín
din khaimon men rahe; aur main ne
logon aur káhinon ko dekhá, par Láwí
ke beton men se kisí ko na páyá.
16 Tab main ne log bhejkar Ili'azar
ko, aur Aríel, aur Sam'aiyáh, aur Il-
nátan, aur Yaríb, aur Ilnátan, aur
Nátan, aur Zakariyáh, aur Masullám
ko, jo ra,ís the, aur Yúyaríb aur Ilná-
tan ko, jo samajhdár log the, buláyá.
17 Aur main ne unhen hukm deke
'I'dú ke pás, jo Kasífiyá nám ek ma-
qám ká sardár thá, kahlá bhejá, aur jo
kuchh unhen 'I'dú ko aur us ke bhái
haikal ke bandon ko Kasífiyá ke ma-
qám men kahná thá, batáyá, ki we
hamáre Khudá ke ghar ke liye khid-
mat karnewále hamáre pás láwen.
18 So is liye ki Khudá e mihrbán
ká háth ham par thá, we ek dánish-
mand shakhs baní Mahlí men se bin
Láwí, bin Isráel, aur Saribiyáh, aur us
ke bete aur bhái, athárah ko láe;
19 Aur Hasabiyáh ko, aur us ke
sáth baní Mirárí men se Yas'aiyáh ko,
aur us ke bháíon aur un ke beton ko,
jo bís the, láe;
20 Aur haikal ke bandon men se
bhí, jinhen Dáúd aur amíron ne Láwí-
on kí khidmat ke liye muqarrar kiyá
thá, do sau bís haikal ke bandon ko,
jin ke nám likhe húe the, le áe.
21 ¶ Aur main ne Ahawá ke darya
par manádí karwái, ki roza rakhen, ki
ham apne Khudá ke huzúr dukh khín-
chen, aur us se du'á mángen, ki apne
liye, aur bálbachchon ke liye, aur apne
mál ke wáste, sídhí ráh páwen.
22 Kyúnki main sharm ke bá'is

bádsháh se sipáhíon̲ ká tuman aur
sawár, jo ráh men̲ hamáre dushmanon̲
se muqábala karen̲, máng na saká;
kyún̲ki ham ne bádsháh se kahá thá,
ki Hamáre Khudá ká háth un sabhon̲
par hai, jo us ke tálib hain̲, ki un ká
bhalá ho; par us ke jabr aur qahr un
sabhon̲ par jhúm rahte hain̲, jo use
chhorte hain̲.
23 So ham ne roza rakhkar is bát
ke liye apne Khudá se du'á mángí;
aur hamárí du'á qabúl húí.
24 ¶ Tab main̲ ne sardár káhinon̲
men̲ se bárah ko, ya'ne Saribiyáh aur
Hasabiyáh ko, aur un ke sáth un ke
bháíon̲ men̲ se das ko, alag kiyá,
25 Aur unhen̲ rúpá, soná, aur zurúf
ko, ya'ne apne Khudá ke ghar ke us
hadye ko, jise bádsháh, aur us ke wa-
zíron̲, aur amíron̲, aur tamám Isráel
ne, jo wahán̲ the, bakhshá thá, wazn
karke diyá.
26 Aur main̲ ne sárhe chha sau qin-
tár rúpá, aur rúpahle bartan ek sau
qintár ke, aur sau qintár soná, taulke,
un ke háthon̲ men̲ hawála kiyá.
27 Aur bís sonahle piyále ek hazár
dirham ke, aur darakhshán pítal ke do
bartan, jin kí qímat sone kí sí qímat
thí, diye.
28 Aur main̲ ne unhen̲ kahá, ki
Tum KHUDÁWAND ke liye muqaddas
ho, aur we bartan bhí muqaddas hain̲,
aur rúpá aur soná KHUDÁWAND tum-
háre bápdádon̲ ke Khudá ke liye ek
hadya hai, jo khushí se bakhshá gayá
hai.
29 Khabardárí se un ko rakho, jab
tak ki tum Yarúsalam men̲ KHUDÁ-
WAND ke ghar kí kothríon̲ men̲ sardár
káhinon̲ aur Láwíon̲ ke sámhne, aur
Isráel ke abwí ra,íson̲ ke sámhne un-
hen̲ taul na do.
30 So káhinon̲ aur Láwíon̲ ne soná,
chándí, aur bartan ko taulke liyá, tá
ki unhen̲ Yarúsalam men̲ hamáre
Khudá ke ghar men̲ pahuncháwen̲.
31 ¶ Phir ham pahle mahíne kí bá-
rahwín̲ táríkh men̲ Aháwá ke darya
se rawána húe, ki Yarúsalam ko jáwen̲:
aur hamáre Khudá ká háth ham par
thá, aur us ne ham ko dushmanon̲ ke
aur ráh par ghát men̲ baithnewálon̲ ke
háth se bachá rakhá.
32 Phir ham Yarúsalam men̲ pa-
hunchke tín din tak maqám kar rahe.
33 ¶ Aur chauthe din men̲ wuh
soná, chándí, aur bartan, apne Khudá
ke ghar men̲ káhin Maremút bin
U'riyáh ke háth men̲ taul diyá; aur
us ke sáth Ili'azar bin Fínihás thá;
aur un ke sáth Yúzabád bin Yashú'
aur Nau'ídiyáh bin Binwí Láwí the;
34 Har ek kí gintí aur us ká taul
húá; aur usí waqt men̲ sárá taul
likhá gayá.
35 Aur un ke farzandon̲ ne bhí, jo
asír ho gaye the, aur phir chhút áe
the, Isráel ke Khudá ke liye sokhtaní
qurbánían̲ guzránín̲, tamám Isráel ke
liye bárah bail, aur khatá kí qurbáníon̲
ke liye chhiyánauwe mendhe, aur
sathattar bher, aur bárah bakre; ye
sab KHUDÁWAND ke liye sokhtaní qur-
bání húe.
36 ¶ Aur bádsháh ke farmán bád-
sháh ke náibon̲ ko, aur un ko jo nahr
pár ke názim the, diye: aur unhon̲ ne
Khudá ke ghar ke banáne men̲ logon̲
kí madad kí.

IX BAB.

JAB yih sab kuchh ho chuká, amír-
on̲ ne mujh se áke kahá, ki Isráel
ke log, aur káhin, aur Láwí, in sarza-
mínon̲ kí qaumon̲, Kan'áníon̲, aur
Hittíon̲, aur Farizzíon̲, aur Yabú-
síon̲, aur 'Ammúníon̲, aur Moábíon̲, aur
Misríon̲, aur Amúríon̲ se, un ke nafratí
kámon̲ ke liház se, judá na rahe hain̲;
2 Ki unhon̲ ne un kí betíon̲ men̲
se apne liye aur apne beton̲ ke liye
jorúán̲ liyán̲, yahán̲ tak ki muqaddas
tukhm ko in sarzamínon̲ kí qaumon̲
men̲ milá diyá hai; aur amíron̲ aur
hákimon̲ ká háth is badkárí men̲ sab
se pahle lagá húá thá.

3 Magar main̲ ne yih bát sunke apní poshák aur apní ridá pháṛí, aur sir aur dáṛhí ke bál ukháṛ ukháṛ hairán ho baiṭhá.

4 Tab we sab, jo Isráel ke Ḳhudá kí báton̲ se, un ḳhárij kiye húe asíron̲ kí ná-farmání ke bá'is, larazte the, mere pás jam'a húe; aur main̲ shám kí qurbání tak hairán ho baiṭhá.

5 ¶ Aur shám kí qurbání ke waqt main̲ hosh men̲ áke uṭhá, aur apne kapṛe aur apní ridá pháṛkar apne ghuṭnon̲ par jhuká, aur Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí taraf háth phailáe,

6 Aur bolá, Ai mere Ḳhudá, main̲ sharmátá hún̲, aur terí taraf, ai mere Ḳhudá, apne mun̲h ke uṭháne se lajjátá hún̲; kyún̲ki hamáre gunáh hamáre sir ke úpar se bhí ziyáda baṛh gaye, aur hamárí ḳhatáen̲ ásmán tak pahunch gayí hain̲.

7 Apne bápdádon̲ ke waqt se áj tak hamárí baṛí ná-farmání kí hálat ho rahí hai; aur apní badkárí ke sabab ham, aur hamáre bádsháh, aur hamáre káhin, un sarzamínon̲ ke bádsháhon̲ ke háth men̲, qatl, aur asírí, aur gárat, aur zardrúí ke liye, hawále kiye gaye hain̲, jaisá áj ke din hai.

8 Ab chand roz se Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá ká fazl ham par húá hai, ki us ne hamárá kuchh baqiyá bachá rakhá hai, aur apne bait i muqaddas men̲ ham ko ek khún̲ṭá diyá hai, tá ki hamárá Ḳhudá hamárí án̲khen̲ roshan kare, aur hamárí asírí men̲ kuchh hamen̲ hayát i táza baḳhshe.

9 Kyún̲ki ham to bandhúe the; lekin hamáre Ḳhudá ne ham ko hamárí gulámí men̲ nahín̲ chhoṛ diyá, par Fárs ke bádsháhon̲ ke sámhne ham par mihrbání kí, tá ki hamen̲ nayí zindagí baḳhshe, aur ham apne Ḳhudá ke ghar ko uṭháwen̲, aur us wíráne kí marammat karen̲, aur ki wuh hamen̲ Yahúdáh aur Yarúsalam ke darmiyán ek panáh dewe.

10 Aur ab, ai hamáre Ḳhudá, ham ba'd is ke kyá kahen̲? kyún̲ki ham tere hukmon̲ se báhar gaye hain̲,

11 Jo tú ne apne bande nabíon̲ kí ma'rifat se farmáe hain̲; ki tú ne kahá hai, ki Wuh zamín, jise tum mírás men̲ lene ko játe ho, wuh un sarzamínon̲ kí qaumon̲ kí najásaton̲ se aur nafratí kámon̲ se nápák zamín hai, ki unhon̲ ne apní nápákí se us ko is sire se us sire tak bhar diyá hai.

12 Pas apní beṭián̲ un ke beṭon̲ ko mat do, aur un kí beṭián̲ apne beṭon̲ ke liye mat lo, aur un kí salámatí aur un kí ḳhairíyat kadhí mat cháho, tá ki tum mazbút bano, aur zamín ke mewe kháo, aur apne beṭon̲ ko hamesha kí mírás ke liye use chhoṛ jáo.

13 Aur sárí áfaton̲ ke ba'd, jo hamáre bure kámon̲ aur baṛe gunáhon̲ ke sabab ham par paṛí hain̲, (ki tú ne, ai hamáre Ḳhudá, hamáre gunáhon̲ kí nisbat se kam sazá dí, balki aisí naját ham ko baḳhshí hai;)

14 Kyá ham phir tere hukmon̲ se báhar jáen̲, aur in makrúhát rakhnewálí qaumon̲ se nátá nisbat karen̲? kyá terá gazab ham par yahán̲ tak nahín̲ bhaṛkegá, ki ham ko nest o nábúd kare, aur kuchh na baqíya na bachtí rahe?)

15 Ai Ḳhudáwand, Isráel ke Ḳhudá, tú sádiq hai, ki ham áj tak bache húe maujúd hain̲: dekh, ham tere áge apne gunáhon̲ men̲ giriftár hain̲: aur is 'illat se tere huzúr khaṛe rah nahín̲ sakte.

X BÁB.

AUR jab 'Azrá ne du'á mángí thí, aur ro roke aur Ḳhudá ke ghar ke áge áp ko giráke iqrár kiyá thá, to baní Isráel men̲ se mardon̲, aur 'auraton̲, aur laṛkon̲ kí ek bahut baṛí jamá'at us pás faráham húí; kyún̲ki log phúṭ phúṭ rote the.

2 Tab Sikaniyáh bin Yahíel ne, baní Ailám men̲ se, 'Azrá se ḳhitáb karke kahá, Ham apne Ḳhudá ke gunáhgár to húe hain̲, ki is sarzamín

kí qaumon men se ajnabí 'auraton ko
byáh láe hain; lekin is hál men bhí
Isráel ke liye ummed hai.
3 Pas, áo, ham, apne Khudá ke sáth
'ahd bándhke sárí ajnabí randíon ko
aur un kí aulád ko, apne makhdúm
kí aur un kí saláh ke mutábiq, jo
hamáre Khudá ke hukm ke bá'is
thartharáte hain, taláq dewen, aur yih
kám cháhiye ki sharí'at ke muwáfiq
ho.
4 Pas, ab tú uṭh, ki yih kám tere
zimme hai, aur ham bhí terí madad
karenge; jawánmardí kar, aur kám
bajá lá.
5 Tab 'Azrá uṭhá, aur sardár káhin-
on, aur Láwíon, aur sáre Isráel ko
yih qasam diláí, ki Ham is bát ke
mutábiq 'amal karenge. Aur unhon
ne qasam kháí.
6 ¶ Tab 'Azrá Khudá ke ghar ke
áge se uṭhá, aur Yúhánán bin Iliyásib
kí koṭhrí men dákhil húá, aur wahán
jáke na roṭí kháí na pání piyá; kyúnki
wuh un jiláwatanon kí be-díní ke liye
afsos kartá rahá.
7 Phir unhon ne Yahúdáh aur
Yarúsalam men, asíron ke farzandon
ke darmiyán, manádí kí, ki Yarúsa-
lam men jam'a howen;
8 Aur jo koí ki amíron aur buzurg-
on kí saláh ke mutábiq tín din ke 'arse
men na áwe, us ká sárá mál zabt hogá,
aur wuh áp un jiláwatanon kí jamá'at
se khárij kiyá jáegá.
9 ¶ Tab Yahúdáh aur Binyamín
ke sab mard tín din ke 'arse men Ya-
rúsalam men jam'a húe: yih nauwen
mahíne kí bíswín táríkh thí: aur sab
log is muqaddame ke bá'is, aur shiddat
i bárish ke sabab, Khudá ke ghar ke
sámhne kúche men baiṭhe kámpte
the.
10 Tab 'Azrá káhin uṭh khaṛá húá,
aur unhen kahá, ki Tum ne ná-far-
mání kí, aur ajnabi randíon ko byáh
liyá, tá ki Isráel ká gunáh ziyáda
howe.
11 Pas, KHUDÁWAND apne bápdá-
don ke Khudá ke áge iqrár karo, aur
us kí marzí par 'amal karo, aur is
sarzamín ke logon se aur un ajnabí
randíon se alag ho jáo.
12 Tab sárí jamá'at ne jawáb diyá,
aur buland áwáz se kahá, ki Jaisá tú
ne farmáyá hai, waisá ham ko karná
hogá.
13 Lekin log bahut hain, aur is waqt
shiddat kí bárish hai, aur ham báhar
ṭhahar nahín sakte, aur yih ek do din
ká kám nahín hai: kyúnki is bát men
ham men se bahuton ne gunáh kiyá
hai.
14 Ab sárí jamá'at ke sardár yahán
ṭhahre rahen, aur tú aisá bandobast
kar, ki we sab, jo hamáre shahron men
ajnabí randíon ko byáh láe honge,
muqarrar waqt par áwen, aur un ke
sáth har ek shahr ke buzurg aur
qází howen, jab tak hamáre Khudá ká
qahr i shadíd, jo is sabab se hai, ham
par se uṭh na jáwe.
15 ¶ Lekin faqat Yúnatan bin
'Asahel aur Yaháziyáh bin Tiqwah is
kám men the, aur Masullám aur
Sabbatí Láwí un kí madad karte the.
16 Chunánchi asíron ke farzandon
ne aisá hí kiyá. Aur 'Azrá káhin, aur
ba'ze aur abwí ra,ís, apne apne bápdá-
don ke gharánon kí taraf se, sab nám
ba nám alag kiye gaye, aur daswen
mahíne kí pahlí táríkh is bát kí tajwíz
karne ko á baiṭhe.
17 Aur pahle mahíne ke pahle din
un sab mardon kí tajwíz, jo ajnabí
randíon ko byáh láe the, tamám húí.
18 ¶ Us waqt káhinon ke beṭon
men se kitne nikle, jinhon ne ajnabí
jorúán kí thín: baní Yashú' bin Yúsa-
daq men se, aur us ke bhái, Ma'asiyáh,
aur Ili'azar, aur Yárib, aur Jidaliyáh;
19 Unhon ne háth deke iqrár kiyá,
ki Ham apní jorúon ko taláq denge;
aur ba liház is ke ki gunahgár húe,
unhon ne galle ká ek menḍhá apne
gunáh ke badle men guzráná.

20 Aur baní Immer men se: Hanání aur Zabadiyáh.
21 Aur baní Hárim men se: Ma'asiyáh, aur Iliyáh, aur Sama'iyáh, aur Yahiel, aur 'Uzziyáh.
22 Aur baní Fashúr men se: Ilyú'ainí, aur Ma'asiyáh, aur Ismá'el, aur Nataníel, aur Yúzabád, aur Ili'asah.
23 Aur Láwíon men se: Yúzabád, aur Sama'í, aur Qiláyáh, (jo Qalítá bhí kahlátá hai,) Fatahiyáh, aur Yahúdáh, aur Ili'azar.
24 Aur gánewálon men se: Iliyásib; aur darbánon men se: Salúm, aur Talam, aur U'rí.
25 Aur Isráel men se: jo baní Pargús men se, Ramiyáh, aur Yazziyáh, aur Malkiyáh, aur Miyámín, aur Ili'azar, aur Malkiyáh, aur Bináyáh.
26 Aur baní 'Ailám men se: Mattaniyáh, aur Zakariyáh, aur Yahiel, aur 'Abdí, aur Yarímút, aur Iliyáh.
27 Aur baní Zattú men se: Ilyú'ainí, aur Iliyásib, aur Mattaniyáh, aur Yarímút, aur Zábád, aur 'Azízá.
28 Aur baní Babai men se: Yahúhánán, aur Hananiyáh, aur Zabbai, aur 'Atlai.
29 Aur baní Bání men se: Masullám, aur Malúk, aur 'Adáyáh, aur Yásúb, aur Siyál, aur Rámút.
30 Aur baní Pakhat i Moáb men se: 'Adná, aur Kilál, aur Bináyáh, aur Ma'asiyáh, aur Mattaniyáh, aur Bazilliel, aur Binwí, aur Munassí.
31 Aur baní Hárim men se: Ili'azar, aur Yashiyáh, aur Malkiyáh, aur Sam'aiyáh, aur Sim'aún,
32 Binyamín, aur Malúk, aur Samariyáh.
33 Aur baní Háshúm men se: Mattanai, aur Mattatáh, aur Zábád, aur Ilifalat, aur Yaremai, aur Munassí, aur Sima'í.
34 Aur baní Bání men se: Ma'adai, aur 'Amrám, aur U'el,
35 Bináyáh, aur Badiyáh, aur Kalúh,
36 Aur Waniyáh, aur Maremút, aur Iliyásib,
37 Aur Mattaniyáh, aur Mattanai, aur Ya'asau,
38 Aur Bání, aur Binwí, aur Sima'í,
39 Aur Salamiyáh, aur Nátan, aur 'Adáyáh,
40 Maknadabai, Sásai, Sárai,
41 'Azariel, aur Salamiyáh, Samariyáh,
42 Salúm, Amariyáh, Yúsuf.
43 Baní Nabú men se: Ya'íel, Mattitiyáh, Zábád, Zabiná, Yadau, aur Yúel, Bináyáh.
44 Ye sab ajnabí 'auraton ko byáh láe the: aur ba'zon ko un kí jorúon ke pet se larke bhí húe the.

NAHAMIYA'H KI' KITA'B.

I BA'B.

NAHAMIYA'H bin Hakaliyáh kí báten. Bíswen baras, Kisleu ke mahíne men, jab main qasr i Sosan men thá, to aisá húá,
2 Ki Hanání, jo mere bháíon men se ek hai, wuh, aur ba'ze baní Yahúdáh, áe; aur main ne un se un Yahúdíon ká hál, jo asíron men se báqí rahe aur bach nikle the, aur Yarúsalam ká hál, púchhá.
3 Unhon ne mujh se kahá, ki We

báqí log, jo asírí men se bach nikle hain, wahán ke súbe men niháyat tasdí’a aur zillat uṭháte hain; aur Yarúsalam kí díwár ḍhái húí hai, aur us ke pháṭak ág se jale hain.

4 ¶ Aur aisá húá, ki jab main ne ye báten sunín, main baiṭh gayá, aur rone lagá, aur kitne din tak gam kartá rahá, aur roza rakhá, aur ásmán ke Ḳhudá ke huzúr du’á mángí,

5 Aur yún kahá, ki Ai KHUDÁWAND, ásmán ke Ḳhudá, tú Ḳhudá e ’azím o muhíb hai, aur un ke liye, jo tujhe piyár karte aur tere hukmon ko hifz karte hain, ’ahd aur fazl ko yád rakhtá hai: main terí minnat kartá hún,

6 Ki tú apná kán lagá, aur apní ánkhen khol, ki apne bande kí is du’á ko sune, jo main ab rát o din tere huzúr tere bandon baní Isráel ke liye mángtá hún, aur baní Isráel kí ḳhatáon ko, jo ham ne tere barḳhiláf kín, mán letá hún; ki main aur mere ábái ḳhándán ne bhí gunáh kiyá hai.

7 Ham ne terí muḳhálafat men bare fasád ká kám kiyá hai, aur un hukmon, aur qánúnon, aur ’adálaton par, jo tú ne apne bande Músá ke wasíle se farz ṭhahráe, ’amal nahín kiyá hai.

8 Main tujh se minnat kartá, ki us qaul ko yád kar, jo tú ne apne bande Músá ko farmáyá, aur kahá, Agar tum badkárí karoge, to main tumhen qaumon men tittar bittar karúngá:

9 Par jab tum merí taraf phiroge, aur mere hukmon ko mánoge, aur un par ’amal karoge, to tum men se, jo koí paráganda hoke ásmán ke us kanáre tak já paren, main unhen wahán se jam’a karúngá, aur unhen us maqám men, jise main ne apná nám wahán dharne ke liye pasand kiyá hai, láúngá.

10 We to tere bande aur tere log hain, jinhen tú ne apní barí qudrat se aur qawí háth se chhuráyá hai.

11 Ai KHUDÁWAND, main terí minnat kartá hún, ki apne bande kí du’á par, aur apne bandon kí du’á par, jo cháhte hain ki tere nám se ḍará karen, terá kán khulá rahe, aur ki tú áj apne bande ko kámyáb kare, aur is mard ke huzúr mujh par rahm farmáe. Aur main bádsháh ká sáqí thá.

II BA’B.

ARTAḲHSHASHATA’ bádsháh ke bíswen baras Nísán ke mahíne men yún húá, ki mai us ke áge thí: so main ne mai uṭháke bádsháh ko dí. Aur is se áge main kabhí us ke huzúr men udás na húá thá.

2 Tab bádsháh ne mujhe kahá, Terá chihra kyún udás hai, báwujúde ki tú bímár nahín hai? pas yih kuchh nahín hogá, magar dil ká gam. Tab main bahut ḍar gayá.

3 Aur main ne bádsháh se kahá, ki Bádsháh hamesha jítá rahe: merá chihra udás kyún na howe, jab ki wuh shahr, jahán mere bápdádon kí qabrgáh hai, ujár pará hai, aur us ke pháṭak ág se bhasam kiye gaye hain?

4 Bádsháh ne mujh se farmáyá, ki Phir terí kyá darḳhwást hai? Tab main ne ásmán ke Ḳhudá se du’á mángí,

5 Aur bádsháh se ’arz kí, Agar bádsháh kí marzí ho, aur terá banda terá manzúr i nazar húá, to merí yih darḳhwást hai, ki tú mujhe Yahúdáh men mere bápdádon kí qabrgáh ke shahr ko bhej, ki main us kí ta’mír karún.

6 Tab bádsháh ne, (ki begam bhí us ke pás baiṭhí thí,) mujhe kahá, Terá safar kab tak hogá, aur tú kab phiregá? Garaz, bádsháh kí marzí húí, ki mujhe bheje; aur main ne us se ek muddat batáí.

7 Phir main ne bádsháh se kahá, Agar bádsháh kí marzí ho, to nahr pár ke názimon ke liye mujhe parwáne ’ináyat howen, ki we mujhe Yahúdiya tak salámat pahuncháwen;

8 Aur A’saf ke liye, jo bádsháhí ramna ká nigáhbán hai, ek shuqqa mile, ki wuh mujhe laṭhe dewe, ki un se haikal ke áspás ke qasr ke pháṭakon

ke shahtír banen̲, aur shahr-panáh aur
wuh ghar, jis ko main̲ játá hún̲, árásta
kiye jáwen̲. Aur is liye ki mere K͟hu-
dá kí mihrbání ká háth mujh par thá,
bádsháh ne mujhe ye 'ináyat kiye.
9 ¶ Phir main̲ nahr pár ke názim-
on̲ ke pás áyá, aur bádsháh ke parwáne
unhen̲ diye; aur bádsháh ne sarlash-
karon̲ aur sawáron̲ ko mere sáth kar
diyá.
10 Aur jab Sanballat Húrúní aur
'Ammúní gulám Túbiyáh ne yih suná,
ki ek shak͟hs baní Isráel kí k͟hairíyat
ká tálib hoke áyá hai, to niháyat gam-
gín húe.
11 Pas main̲ Yarúsalam men̲ dák͟hil
húá, aur wahán̲ tín din rahá.
12 ¶ Ba'd is ke main̲ rát ko ut͟há,
main̲, aur chand mard jo mere sáth
the; par jo kuchh kám karná mere
K͟hudá ne mere dil men̲ Yarúsalam
kí bábat d̤álá thá, so main̲ ne kisí ko
na batláyá; aur koí jánwar mere sáth
na thá, magar wuh jánwar, jis par
main̲ sawár húá.
13 Aur main̲ rát ko Wádí ke phá-
t̤ak se niklá, aur áge bar̤hke Nágkúe
pás aur Kúre ke phát̤ak ko gayá, aur
Yarúsalam kí díwáron̲ ko, jo d̤hái húí
thín̲, aur us ke phát̤akon̲ ko, jo ág se
jale húe the, dekh liyá.
14 Aur main̲ áge bar̤hke Chashma
ke phát̤ak aur bádsháh ke táláb ko
gayá; aur us jánwar ke liye jis par
main̲ thá guzarne kí jagah na thí.
15 Phir main̲ rát hí ko nále kí samt
char̤h gayá, aur shahr-panáh ko dekh-
kar laut̤á, aur Wádí ke phát̤ak se
dák͟hil húá, aur yún̲hí phir áyá.
16 Par ra,íson̲ ko daryáft na húá,
ki main̲ kidhar gayá, aur kyá kartá
hún̲; ki main̲ ne is waqt tak na
Yahúdíon̲ ko, na káhinon̲ ko, na
amíron̲, na hákimon̲, na báqíon̲ ko
jo kárguzár the, kuchh batláyá thá.
17 ¶ Tab main̲ ne unhen̲ kahá,
Tum dekhte ho, ki ham kis musíbat
men̲ hain̲, ki Yarúsalam ujár̤ par̤á hai,
aur us ke phát̤ak jal gaye hain̲: áo,
ham Yarúsalam kí shahr-panáh baná-
wen̲, ki áge ko ham ta'na ke bá'is na
rahen̲.
18 Tab main̲ ne unhen̲ batláyá, ki
mere K͟hudá ká háth kyún̲kar merí
taraf nekí ke liye bar̤háyá húá thá, aur
bádsháh kí báten̲ bhí, jo us ne mujhe
farmáín̲, unhen̲ sunáín̲. We bole,
Chalo; ham ut͟hke kám banáwen̲. So
is achchhe kám ke liye unhon̲ ne apne
háthon̲ ko mazbút kiyá.
19 Par jab Sanballat Húrúní, aur
'Ammúní gulám Túbiyáh, aur 'Arabí
Jasham ne suná, to unhon̲ ne ham ko
t̤hat̤t̤he men̲ ur̤áyá, aur hamárí hiqárat
kí, aur kahá, Yih kaisá kám hai, ki
tum karte ho? kyá tum bádsháh se
bagáwat karoge?
20 Tab main̲ ne unhen̲ jawáb diyá,
aur unhen̲ kahá, A'smán ká K͟hudá
wuhí ham ko kámyáb karegá; so ham
us ke bande ut͟hke ta'mír karenge:
lekin tumhárá na hissa, na haqq, na
nishán i yádgár, Yarúsalam men̲ hai.

III BA'B.

TAB Iliyásib sardár káhin aur us
ke bhái káhin ut͟he, aur Bher-
phát̤ak ta'mír karne lage; aur unhon̲
ne use muqaddas kiyá, aur us ke
kiwár̤on̲ ko lagáyá; unhon̲ ne Miyáh
ke burj aur Hananiel ke burj tak use
muqaddas kiyá.
2 Us ke pás Yaríhú ke logon̲ ne
ta'mír kí. Aur un ke pás Zakkúr bin
Imrí ne ta'mír kí.
3 Lekin Machhlí-phát̤ak ko baní
Hassanáah ne ta'mír kí; unhon̲ ne us
ke baret͟he dhare, aur us ke kiwár̤e,
aur qufl, aur ben̲de, lagáe.
4 Aur un ke pás Maremút bin
U'riyáh bin Qúz ne marammat kí.
Aur un ke pás Masullám bin Bara-
kiyáh bin Mashezabiel ne marammat
kí. Aur un ke pás Sadúq bin Ba'aná
ne marammat kí.
5 Aur un ke pás Taqú'íon̲ ne ma-
rammat kí; par un ke amíron̲ ne apne

málik ke kám par apní gardan na jhukáí.

6 Aur Puráne pháṭak kí Yahúyada' bin Fásakh aur Masullám bin Basúdiyáh ne marammat kí; unhon ne us ke barethe dhare, aur us ke kiwáṛe, aur qufl, aur aṛbange, lagáe.

7 Aur un ke pás Malatiyáh Jiba'úní aur Yadún Marúnútí ne, aur Jiba'ún aur Misfáh ke logon ne, nahr ke is pár ke názim ke daulatkháne tak, marammat kí.

8 Aur un ke pás 'Uzziel bin Kharháyáh ne, jo sonáron men se thá, marammat kí; aur us ke pás 'attáron men se ek ke beṭe Hananiyáh ne marammat kí, (ki unhon ne Yarúsalam ko chaklí díwár tak báqí chhoṛ diyá thá.)

9 Aur un ke pás Rifáyáh ne, jo Húr ká beṭá aur ádhe Yarúsalam ká sardár thá, marammat kí.

10 Aur us ke pás Yadáyáh bin Harúmaf ne apne hí ghar ke sámhne tak kí marammat kí; aur us ke pás Hattúsh bin Hasabniyáh ne marammat kí.

11 Malkiyáh bin Hárim aur Hasúb bin Pakhat i Moáb ne dúsrá hissa aur Bhaṭṭhá-burj kí marammat kí.

12 Aur us ke pás Salúm ne, jo Halúhesh ká beṭá thá, aur dúsre ádhe Yarúsalam ká sardár thá, us ne aur us kí beṭion ne marammat kí.

13 Wádí ke pháṭak kí marammat Hanún aur Zanúah ke báshindon se húí; unhon ne use durust kiyá, aur us ke kiwáṛe, aur qufl, aur aṛbange, lagáe, aur Kúṛá-pháṭak tak díwár par hazár háth kí joṛáí kí.

14 Aur Kúṛá-pháṭak kí marammat Malkiyáh bin Raikáb ne, jo Bait-Hakkaram ke ek hisse ká sardár thá, kí; us ne use banáyá, aur us ke kiwáṛe, aur qufl, aur aṛbange, lagáe.

15 Aur Chashma-pháṭak ko Salúm bin Kull-Hazí ne, jo Misfáh ke ek hisse ká sardár thá, durust kiyá; us ne use banáyá, aur use páṭá, aur us ke kiwáṛe, aur us ke qufl, aur us ke aṛbange, lagáe; aur bádsháhí bág ke pás Siloáh ke kunḍ kí díwár ko, us síṛhí tak jahán Dáúd ke shahr se utarte hain, banáyá.

16 Us ke píchhe Nahamiyáh bin 'Azbúq ne, jo ádhe Bait-Súr ká sardár thá, us jagah se leke Dáúd kí qabron ke muqábil aur us kunḍ tak, jo banáyá gayá, aur Bait ul Jibborím tak, marammat kí.

17 Us ke píchhe Láwíon men se Rahúm bin Bání ne marammat kí. Us ke pás Hasabiyáh ne, jo ádhe Qa'ílah ká sardár thá, apne ṭukṛe kí marammat kí.

18 Us ke píchhe un ke bháíon men se Bawí bin Hanadád ne, jo Qa'ílah ke dúsre ádhe ká sardár thá, marammat kí.

19 Aur us ke pás 'Azar bin Yashú' Misfáh ke sardár ne ek dúsrá ṭukṛá, us jagah ke muqábil jahán díwár muṛtí hai aur silahkháne ko chaṛh játe hain, banáyá.

20 Us ke píchhe Barúk bin Zabbai ne baṛí tamanná se, us moṛ se leke sardár káhin Iliyásib ke ghar ke darwáze tak, ek dúsrá ṭukṛá banáyá.

21 Us ke píchhe Maremút bin U'riyáh bin Qúz ne, dúsrá ṭukṛá Iliyásib ke ghar ke darwáze se leke Iliyásib ke ghar kí intihá tak, banáyá.

22 Aur us ke píchhe nasheb ke rahnewále káhinon ne marammat kí.

23 Us ke píchhe Binyamín aur Hasúb ne apne ghar ke sámhne tak marammat kí. Un ke píchhe 'Azariyáh bin Ma'asiyáh bin 'Ananiyáh ne apne ghar ke barábar tak marammat kí.

24 Us ke píchhe Binwí bin Hanadád ne, 'Azariyáh ke ghar se leke díwár kí moṛ aur kone tak ek dúsrá ṭukṛá banáyá.

25 Fálál bin U'zai ne us moṛ ke aur us burj ke muqábil se leke, jo bád-

sháh ke qasr ke sámhne niklá átá hai, jo qaidkháne ke sahn se lagá húá hai, marammat kí. Us ke píchhe Fidáyáh bin Pargús ne ta'mír kí.
26 Aur Natiním ne 'Ufal se leke jahán we rahte the, púrab taraf ko Jal-phátak tak aur us burj ke sámhne tak, jo báhar partá thá, ta'mír kí.
27 Un ke píchhe Taqú'íon ne us bare burj ke sámhne, jo báhar niklá átá thá, 'Ufal kí díwár tak, dúsrá tukrá banáyá.
28 Ghur-phátak par se leke káhinon ne, har ek apne apne ghar ke sámhne, marammat kí.
29 Un ke píchhe Sadúq bin Immer ne apne ghar ke sámhne marammat kí. Aur us ke píchhe Púrab-phátak ke darbán Sam'aiyáh bin Sikaniyáh ne marammat kí.
30 Us ke píchhe Hananiyáh bin Salamiyáh aur Hanún ne, jo Salaf ká chhathwán betá thá, ek dúsrá tukrá banáyá. Us ke píchhe Masullám bin Barakiyáh ne apní kothrí ke sámhne marammat kí.
31 Us ke píchhe sonár ke bete Malkiyáh ne haikal ke bandon ke aur baipáríon ke mahalle tak, Mifqád-phátak ke muqábil, aur us kone ke bálákháne tak, marammat kí.
32 Aur us kone ke bálákháne aur Bher-phátak ke bích sonáron aur saudágaron ne marammat kí.

IV BA'B.

AUR aisá húá, ki jab Sanballat ne suná, ki ham shahr-panáh banáte hain, to wuh ranjída aur bahut gusse húá, aur Yahúdíon ko thatthe men uráyá.
2 Aur us ne apne bháíon aur Samrúní lashkar ke áge kahá, ki Ye za'íf Yahúdí kyá karte hain? kyá un ko ijázat dí gayí? kyá we qurbání karenge? kyá we ek hí din men sab kuchh kar chukenge? kyá we jale húe pattharon ko kúre ke dheron men se chun chunke phir biná karenge?
3 Aur Túbiyáh 'Ammúní ne, jo us pás khará thá, kahá, ki Yih jo unhon ne banáyá hai, agar ek lomrí charh jáe, wuh un kí patthar kí shahrpanáh ko tor degí.
4 Sun le, ai hamáre Khudá, ki ham haqír jáne játe hain; aur un kí malámat ko pherke unhín ke sir par dál, aur asírí ke mulk men unhen shikár ke liye de:
5 Aur un ke gunáh mat dhámp, aur tere áge un kí khatá metí na jáe: kyúnki unhon ne mi'amáron ke sámhne terá gazab bharkáyá.
6 Garaz ham log díwár banáte rahe, aur sárí díwár ádhe tak jorí gayí; kyúnki log dil lagáke kám karte the.
7 ¶ Aur aisá húá, ki jab Sanballat, aur Túbiyáh, aur 'Arabíon, aur 'Ammúníon, aur Ashdúdíon ne suná, ki Yarúsalam kí díwáren uthtí játí hain, aur daráren band hone lagín, to nipat jhunjhláe.
8 Aur sabhon ne milke bandish bándhí, ki jáke Yarúsalam se laren, aur kám rok den.
9 Tab ham ne apne Khudá se du'áen mángín, aur un ke sabab nigáhbán bithláe, ki rát din un se khabardár rahen.
10 Aur ahl i Yahúdáh ne kahá, ki Bojh-uthánewálon ká zor ghat gayá, aur rorá bahut hai, yahán tak ki ham díwár nahín baná sakte hain.
11 Aur hamáre bairíon ne kahá, ki Jab tak ham un ke bích men na á len, aur unhen na már dálen, aur kám mauqúf na karen, we na jánenge, na dekhenge.
12 Aur aisá húá, ki jab Yahúdí logon ne, jo un ke ás pás rahte the, sab jagahon se, jin se we hamáre pás áyá jáyá karte the, áke hamen das bár yih kah diyá:
13 ¶ To main ne shahrpanáh ke píchhe nasheb kí jagahon men aur únche makánon men, logon ko, un ke gharánon ke mutábiq, bithláyá,

balki talwár, aur barchhí, aur tír kamán
bandhwáke, biṭhláyá.
14 Aur main̲ ne nigáh kí, aur main̲
uṭhá, aur amíron̲ aur názimon̲, aur
báqí logon̲ ko kahá, ki Tum un se mat
ḍaro: Ḳhudáwand ko, jo buzurg aur
muhíb hai, yád karo, aur apne bháíon̲,
aur apne beṭon̲, aur apní beṭíon̲, aur
apní jorúon̲, aur apne gharon̲ ke liye
laṛo.
15 Aur aisá húá, ki jab hamáre
dushmanon̲ ne suná, ki yih bát ham
par záhir húí, aur ki Ḳhudá ne un
ká mansúba bátil kar diyá thá, tab
ham sab ke sab díwár kí samt ko
phire, aur har ek apne apne kám men̲
phir lag gayá.
16 Aur aisá húá, ki us din se mere
ádhe naukar kám karte the, aur ádhe
bhále, aur ḍhál, aur kamán liye, aur
baktar pahine húe, rahte the: aur we
jo názim the, Yahúdáh ke sáre ḳhándán
ke píchhe maujúd the.
17 Jo log díwár banáte the, aur we
jo bojh uṭháte aur ládte the, har ek
apne ek háth se kám kartá thá, aur
dúsre men̲ talwár rakhtá thá.
18 Kyún̲ki mi'amár jitne the har
ek apní talwár apní kamar par bándhe
húe kám karte the. Aur wuh jo nar-
singá phúnktá thá, mere pás thá.
19 ¶ Aur main̲ ne amíron̲, aur ná-
zimon̲, aur báqí logon̲ se kahá, ki
Kám to baṛá aur phailáo par hai, aur
díwár ke úpar ham men̲ se ek dúsre se
judá aur dúr hai:
20 So jahán̲ tum log narsinge kí
áwáz sunoge, wahán̲ hamáre pás chale
áo: hamárá Ḳhudá hamáre liye laṛegá.
21 So ham kám karte the; aur
ádhe log pau phaṭne se sitáron̲ ke
dikhái dene tak bhále liye rahe.
22 Aur main̲ ne usí waqt logon̲ ko
hukm kiyá, ki Har ek shaḳhs apne
apne naukar samet rát ke waqt Yarú-
salam men̲ rahá kare, tá ki rát ko
hamáre liye pahrá howe, aur din ko
kám kare.
23 So main̲, aur mere bháí, aur mere
naukar, aur we log jo nigáhbání ke
liye mere hamráh the, kabhí apne
kapṛe utárte na the, magar har ek
tahárat ke liye utártá thá.

V BA'B.

AUR logon̲ aur un kí jorúon̲ ne
apne Yahúdí bháíon̲ par baṛí
shikáyat kí.
2 Aur kitne kahte the, ki Ham aur
hamáre beṭe o beṭíán̲ bahut hain̲: so
ham anáj le len̲ge, ki kháwen̲ aur
jíwen̲.
3 Aur kitne bolte the, ki Ham ne
apne kheton̲, aur angúristánon̲, aur
makánon̲ ko, girau rakhá, tá ki ham
mahangí men̲ galla mol lewen̲.
4 Aur kitne kahte the, ki Ham ne
apne kheton̲ aur angúristánon̲ ko
girau rakhkar rúpiya qarz liyá hai,
ki bádsháh ke liye málguzárí adá
karen̲.
5 Báwujúd is ke hamáre jism to
hamáre bháíon̲ ke se jism hain̲, aur
hamáre bálbachche un ke bálbachchon̲
ke mánind hain̲: aur dekho, ham apne
beṭe aur beṭíán̲ gulámí men̲ bechte,
aur hamárí beṭíon̲ men̲ se kitní laun-
ḍíán̲ húí hain̲, aur hamáre háthon̲ men̲
táqat nahín̲ hai ki unhen̲ chhuṛáwen̲,
kyún̲ki hamáre khet aur angúristán
auron̲ ke qabze men̲ hain̲.
6 ¶ Jab main̲ ne un kí faryád aur
ye báten̲ sunín̲, to main̲ nipat ázurda
húá.
7 Aur main̲ ne apne dil men̲ sochá,
aur main̲ ne amíron̲ aur sardáron̲ se
jhagṛá kiyá, aur unhen̲ kahá, Tum log
har ek apne apne bháí se súd lete ho.
Aur main̲ ne ek baṛí jamá'at ko un ke
muqábil jam'a kiyá,
8 Aur unhen̲ kahá, ki Ham ne apne
maqdúr ke muwáfiq apne Yahúdí
bháíon̲ ko, jo qaumon̲ ke háth bik
gaye the, chhuṛá liyá; aur kyá tum
apne hí bháíon̲ ko bechoge? aur kyá
we hamáre hí háth men̲ bik jáen̲?

Tab we chup húe, aur unhen̲ kuchh
jawáb na milá.
9 Phir main̲ ne kahá, ki Yih jo tum
karte ho, so achchhá nahín̲: kyá tum
par wájib na thá, ki in qaumon̲ kí
malámat ke sabab, jo hamáre dushman
hain̲, ḳhudátarsí se chalte?
10 Main̲ bhí, aur mere bháí aur
mere chákar, un se rúpá aur galla le
sakte: par main̲ tumhárí minnat kartá
hún̲ ki ham log súd lene se háth
uṭháwen̲.
11 A'j hí ke din un ke khet, aur un
ke anguristán, aur zaitún ke bág, aur
un ke ghar, aur sauwán̲ hissa naqdí
ká, aur anáj, aur mai, aur tel ká, jo
tum ne un se liyá hai, unhen̲ pher
díjiyo.
12 Tab unhon̲ ne kahá, ki Ham
pher denge, aur un se kuchh na máng-
enge; jaisá tú ne farmáyá hai, waisá
hí karenge. Phir main̲ ne káhinon̲
ko buláyá, aur un logon̲ ko qasam
diláí, ki Is iqrár ke muwáfiq ham ka-
renge.
13 Phir main̲ ne apná dáman jháṛá
aur kahá, ki Isí tarah se Ḳhudá har ek
shaḳhs ko, jo apne is qaul par 'amal
na kare, us ke ghar se aur us ke shugl
se jhaṭak ḍále; wuh yún̲ jhaṭká jáe,
aur nikál phenká jáwe. Tab sárí
jamá'at ne kahá, A'mín, aur Ḳhudá-
wand ká shukr kiyá. Aur logon̲ ne
apne wa'da par wafá kí.
14 ¶ 'Aláwa us ke, jis din se ki
main̲ Yahúdáh ke mulk men̲ un ká
hákim ṭhahráyá gayá, ya'ne Artaḳh-
shashatá bádsháh ke 'amal ke bíswen̲
baras se battíswen̲ baras tak, jo bárah
baras hain̲, main̲ ne aur mere bháíon̲
ne hákimí kí roṭí na kháí.
15 Kyún̲kí we hákim, jo mere áge
the, ra'aiyat par ek bár the, aur anáj,
aur mai, aur chálís misqál rúpá, un se
lete the; aur un ke naukar bhí logon̲
par apná iqtidár jatáte the: lekin main̲
ne ḳhudátarsí ke sabab aisá na kiyá.
16 'Aláwa us ke main̲ is shahr-pa-
náh ke kám men̲ barábar mashgúl
rahá; aur ham ne zamín ko mutlaq
mol nahín̲ liyá; par mere sab chákar
wahán̲ kám par jam'a húe.
17 Aur roz roz merí mez par, siwá
un ke jo áspás kí qaumon̲ men̲ se
áte the, ḍeṛh sau Yahúdí aur sardár
the.
18 Chunánchi jo ek din ke liye
taiyár kiyá gayá, so ek bail, aur chha
palí húí bheṛíán̲ thín̲; murgíán̲ bhí
mere liye taiyár kí gayín̲; aur das das
din men̲ mai kí har ek qism ká nayá
zaḳhíra hotá thá: báwujúd is sab ke,
hákimí kí roṭí talab na kí, kyún̲ki
in logon̲ par saḳht ḳhidmat ká bár
thá.
19 Ai mere Ḳhudá, mujhe yád kar-
ke merá bhalá kar, us sab ke mutábiq
jo ki main̲ ne in logon̲ se kiyá.

VI BA'B.

AUR aisá húá, ki jab Sanballat, aur
Túbiyáh, aur Jasham 'Arabí, aur
hamáre báqí dushmanon̲ ne suná, ki
main̲ shahr-panáh ko baná chuká, aur
us men̲ kuchh ṭúṭá phúṭá báqí na
rahá, agarchi usí waqt main̲ ne phá-
ṭakon̲ men̲ kiwáṛe na lagáe the:
2 Tab Sanballat aur Jasham ne
mujhe yih kahlá bhejá, ki A', ham
Aunú ke maidán ke kisí gánw men̲
báham muláqát karen̲; par we mujh
se badí karne kí fikr men̲ the.
3 So main̲ ne qásid bhejkar unhen̲
kahá, Main̲ baṛe kám men̲ lagá hún̲,
aur utar nahín̲ saktá: kyá zarúr hai
ki main̲ ise chhoṛke tum pás áún̲, aur
kám mauqúf rahe?
4 Aur unhon̲ ne chár bár aisá pai-
gám bhejá, aur main̲ ne unhen̲ aisá
jawáb diyá.
5 Phir Sanballat ne pánchwín̲ bár
usí tarah se apne naukar ko mere pás
bhejá; us ke háth men̲ khulí húí
chiṭṭhí thí.
6 Us men̲ likhá thá, ki Ġair qaum-
on̲ men̲ yih afwáh hai, balki Jashmú
aisá kahtá hai, ki Tú aur Yahúdí log

bagáwat ká mansúba karte ho: aur
isí sabab se tú shahr-panáh banátá
hai, ki tú is ḳhabar ke mutábiq un ká
bádsháh ho.
7 'Aláwa us ke tú ne nabíon̲ ko
muqarrar kiyá, ki Yarúsalam men̲
terí bábat manádí karen̲, aur kahen̲, ki
Yahúdáh men̲ ek bádsháh hai: pas in
báton̲ kí ḳhabar bádsháh ko pahun-
chegí: so ab chale á, tá ki ham báham
maslahat karen̲.
8 Tab main̲ ne us pás kahlá bhejá,
ki Tere kahne ke muwáfiq koí bát
nahín̲ húí, balki tú yih báten̲ apne hí
dil se banátá hai.
9 Kyún̲ki un sabhon̲ ne ham ko
ḍaráyá, aur kahá, ki Us kám men̲ un
ke háth ḍhíle kiye jáenge, ki wuh ban
na paṛe. Par ab, ai Ḳhudá, tú mere
háthon̲ ko zor baḳhsh.
10 Phir main̲ Sam'aiyáh bin Di-
láyáh bin Muhaitabiel ke ghar men̲
áyá; wuh band kiyá húá thá; aur us
ne kahá, A'íyo, ham Ḳhudá ke ghar
men̲ haikal ke andar muláqát karen̲,
aur haikal ke darwázon̲ ko band
karen̲; kyún̲ki we tujhe qatl karne
ko áwenge; hán̲, rát ko tujhe qatl
karne ko áwenge.
11 Main̲ ne kahá, Kyá mujh sá
shaḳhs bháge? aur mujh sá kaun hai,
ki haikal men̲ ghuse, tá ki apní ján
bacháwe? main̲ andar nahín̲ jáne ká.
12 Aur main̲ ne tahqíq kí, aur
dekh, ki Ḳhudá ne use na bhejá thá,
balki merí muḳhálafat men̲ is sabab
se peshíngoí kí; ki Sanballat aur Túbi-
yáh ne use naukar rakhá thá.
13 Wuh is liye naukar rakhá gayá,
ki main̲ ḍar jáún̲, aur aisá karke ḳha-
tákár hoún̲, ki jis se we merí badnámí
karen̲, aur mujhe ta'na den̲.
14 Ai mere Ḳhudá, Túbiyáh ko aur
Sanballat ko, un ke in kámon̲ ke liház
se, aur nabiya Nau'ídiyáh ko bhí, aur
báqí nabíon̲ ko, jo mujhe ḍaráne cháhte
the, yád kar.
15 ¶ Garaz báwan din men̲, Alúl
mahíne kí pachíswín̲ táríḳh men̲,
shahr-panáh ban chukí.
16 Aur aisá húá, ki jab hamáre sáre
bairíon̲ ne suná, aur gair-gurohon̲ ne,
jo hamáre áspás thín̲, dekhá, we áp
apní ánkhon̲ se gir gaye; kyún̲ki un-
hen̲ samajh paṛí ki yih kám hamáre
Ḳhudá kí taraf se húá.
17 ¶ 'Aláwa is ke un dinon̲ men̲
Yahúdáh ke amíron̲ kí bahut sí chiṭ-
ṭhíán̲ Túbiyáh pás bhejí játí thín̲, aur
Túbiyáh kí chiṭṭhíán̲ un pás pa-
hunchtí thín̲.
18 Kyún̲ki bahut log Yahúdáh men̲
us ke ham-qasam the, ki wuh Sika-
niyáh bin Araḳh ká dámád; aur us ke
beṭe Yahúhanán ne Masullám bin
Barakiyáh kí beṭí ko byáh liyá thá.
19 Aur we mere áge us kí nekíon̲
ká bayán karte the, aur merí báten̲
use sunáte the. Aur Túbiyáh ne
mujhe ḍaráne ke liye náme bheje.

VII BA'B.

AUR aisá húá, ki jab shahr-panáh
ban chukí, aur main̲ ne kiwáṛe
lagáe the, aur darbán, aur gánewále,
aur Láwí, muqarrar húe the,
2 Main̲ ne apne bhái Hanání ko,
aur qasr ke názim Hanániyáh ko,
Yarúsalam men̲ muḳhtár kiyá, ki yih
bahuton̲ se amánatdár aur ḳhudátars
thá.
3 Aur main̲ ne unhen̲ kahá, ki Jab
tak dhúp na chaṛhe, tab tak Yarú-
salam ke pháṭak khole na jáen̲, aur
un ke házir hote húe kiwáṛe band
kiye jáen̲, aur bende lagáe jáwen̲: aur
Yarúsalam ke báshindon̲ kí chaukíán̲
muqarrar karo, ki har ek apní apní
chaukí men̲, aur har ek apne apne
ghar ke sámhne, chaukí ke liye ṭhah-
ráyá jáe.
4 Kyún̲ki shahr to baṛá aur wasí'a
thá, par us men̲ thoṛe log the, aur
ghar bane húe na the.
5 ¶ Tab mere Ḳhudá ne mere dil
men̲ ḍálá, ki main̲ amíron̲, aur sar-
dáron̲, aur logon̲ ko jam'a karún̲, tá ki

naslnáme ke mutábiq un ká shumár
kiyá jáe. Aur main̲ ne un logon̲ ká
nasabnáma páyá, jo pahle chaṛh áe
the, aur us men̲ yih likhá páyá:
6 Ki is mamlukat ke báshinde jo
asír ho gaye, jinhen̲ sháh i Bábul Na-
búkadnazar le gayá thá, aur jo Yarú-
salam aur Yahúdáh men̲ phir áe, aur
har ek apne apne shahr men̲ hai;
7 Un kí fard, jo Zarubbábul, Yashú',
Nahamiyáh, 'Azariyáh, Ragamiyáh,
Nahamání, Mardakí, Bilshán, Mis-
farat, Bigvai, Nahúm, Ba'anah ke sáth
áe. So baní Isráel ke logon̲ ká shu-
már yih thá:
8 Baní Pargus, do hazár ek sau
bahattar;
9 Baní Safatiyáh, tín sau bahattar;
10 Baní Araḳh, chha sau báwan;
11 Baní Paḳhat i Moáb, jo Yashú'
aur Yúab kí nasl men̲ se the, do hazár
áṭh sau aṭhárah;
12 Baní 'Ailám, ek hazár do sau
chauwan;
13 Baní Zattú, áṭh sau paintálís;
14 Baní Zakkai, sát sau sáṭh;
15 Baní Binwí, chha sau aṭhtálís;
16 Baní Babai, chha sau aṭháís;
17 Baní 'Azjád, do hazár tín sau
báís;
18 Baní Adúniqám, chha sau sat-
saṭh;
19 Baní Bigvai, do hazár satsaṭh;
20 Baní 'Adín, chha sau pachpan;
21 Baní Atír, Hizqiyáh ke ḳhán-
dán men̲ se, aṭhánawwe;
22 Baní Hashúm, tín sau aṭháís;
23 Baní Bazai, tín sau chaubís;
24 Baní Ḳhárif, ek sau bárah;
25 Baní Jiba'ún, panchánawwe;
26 Baitlaham aur Natúfah ke log,
ek sau aṭhásí;
27 'Anatút ke log, ek sau aṭháís;
28 Bait-'Azmávat ke log, bayális;
29 Qaryat-Ya'arím, Kafírah, aur
Biarút ke log, sát sau ten̲tális;
30 Rámah aur Jib'a ke log, chha
sau ikkís;
31 Mikmás ke log, ek sau báís;
32 Baitel aur 'Aí ke log, ek sau
teís;
33 Dúsre Nabú ke log, báwan;
34 Dúsre 'Ailám ke beṭe, ek hazár
do sau chauwan;
35 Baní Hárim, tín sau bís;
36 Baní Yaríhú, tín sau paintális;
37 Lúd, aur Hádid, aur Aunú ke
beṭe, sát sau ikkís;
38 Baní Sanáah, tín hazár nau sau
tís.
39 ¶ Káhin: jo Yashú' ke gharáne
ke baní Yad'aiyáh the, nau sau ti-
hattar;
40 Baní Immer, ek hazár báwan;
41 Baní Fashúr, ek hazár do sau
saintális;
42 Baní Hárim, ek hazár satrah.
43 ¶ Láwí: jo Yashú', Qadmiel, aur
Húdaváh kí aulád the, chauhattar.
44 ¶ Gánewále: jo baní A'saf the,
ek sau aṭhtális.
45 ¶ Darbán: jo Salúm, aur Atír,
aur Tálmún, aur 'Aqqúb, aur Ḳhatítá,
aur Sobai kí aulád the, ek sau aṭhtís.
46 ¶ Bande haikal ke: baní Zíhá,
baní Hasúfa, baní Taba'út,
47 Baní Qarús, baní Sígá, baní
Fadún,
48 Baní Libánah, baní Hajábah,
baní Shalmaí,
49 Baní Hanán, baní Jiddal, baní
Jahár,
50 Baní Riyáyáh, baní Rasín, baní
Naqúdá,
51 Baní Jazzám, baní 'Uzzá, baní
Fásaḳh,
52 Baní Basai, baní Ma'úním, baní
Nafíshasím,
53 Baní Baqbúq, baní Haqúfa, baní
Harhúr,
54 Baní Bazlít, baní Mahída, baní
Harshá,
55 Baní Barqús, baní Sísará, baní
Támah,
56 Baní Naziáh, baní Ḳhatífá the.
57 ¶ Salaimán ke ḳhádimon̲ ke

farzand: baní Sútí, baní Súfirat, baní
Farídá,
58 Baní Ya'alah, baní Darqún, baní
Jiddal,
59 Baní Safatiyáh, baní Khatíl,
baní Fúkirat Zabáimí, baní Amún
the.
60 Haikal ke sab bande, aur Sulai-
mán ke khádimon ke sab farzand, tín
sau bánwe shakhs the.
61 Aur we log, jo Tall i Milh, aur
Tall i Harsá, aur Karúb, aur Addún,
aur Immer se gaye the, par apne ábái
khándán aur nasl dikhlá na saken, ki
Isráel ke the yá na the, so ye hain:
62 Baní Diláyáh, baní Túbiyáh,
baní Naqúdá, chha sau bayális.
63 ¶ Aur káhinon men se: baní
Habáyáh, baní Qúz, baní Barzillí, jo
Jili'ádí Barzillí kí betíon men se ek
larkí ko byáh láyá thá, aur is liye un
ke nám se kahláyá.
64 Inhon ne apná nasab-náma un
ke darmiyán jo nasl-námon ke mu-
tábiq gine gaye the dhúndhá, par wuh
na milá; so we nápákon kí mánind
kahánat se nikále gaye.
65 Aur Tirshátá ne unhen hukm
kiyá, ki we páktarín chízon men se
na kháwen, jab tak ki koí káhin
U'rím o Tummím ke sáth phir barpá
na ho.
66 ¶ Sárí jamá'at ke log sab ke
sab milke bayális hazár tín sau sáth
the,
67 Siwá un ke gulámon aur laun-
díon ke, jo sát hazár tín sau saintís
the: aur un men do sau paintális gáne-
wále aur gánewálián thín.
68 Un ke ghore, sát sau chhattís:
un ke khachchar, do sau paintális:
69 Un ke únt, chár sau paintís: un
ke gadhe, chha hazár sát sau bís.
70 ¶ Un men se, jo apne bápdádon
ke gharánon men ra,ís the, ba'zon ne
us kám kí madad kí: chunánchi Tir-
shátá ne ek hazár dirham soná, aur
pachás piyále, aur káhinon ke pánch
sau tís pairáhan, khazáne men dákhil
kiye.
71 Aur abwí ra,íson men se ba'zon
ne kárkháne ke khazáne men bís ha-
zár dirham soná, aur do hazár do sau
mánah rúpá, diyá.
72 Aur báqí logon ne jo diyá, so bís
hazár dirham soná aur do hazár mánah
rúpá, aur káhinon ke satsath pairáhan
the.
73 Chunánchi káhin, aur Láwí, aur
darbán, aur gánewále, aur qaum se
ba'ze, aur haikal ke bande, aur tamám
Isráel, apne apne shahr men base; aur
jab sátwán mahíná shurú' húá, us
waqt baní Isráel apne apne shahron
men the.

VIII BAB.

TAB sáre log ek hí ádmí kí tarah,
us raste men jo Jal-phátak ke
áge hai, jam'a húe. Aur unhon ne
'Azrá faqíh se 'arz kí, ki Músá kí
sharí'at kí kitáb ko, jo KHUDÁWAND
ne Isráel ko farmáí thí, láwe.
2 Tab sátwen mahíne kí pahlí tá-
ríkh men 'Azrá káhin mard o 'aurat
kí jamá'at ke áge, ya'ne sab ke áge jo
sunke samajh sakte the, Tauret ko
láyá.
3 Aur Jal-phátak ke muqábil ke
bázár men, pau phatne se do pahar
tak, mardon aur 'auraton, aur sabhon
ke áge jo samajh sakte the, parhtá
rahá; aur sab log sharí'at kí kitáb kán
dharke sunte rahe.
4 Aur 'Azrá faqíh ek chobí mimbar
par, jo unhon ne isí kám ke liye ban-
áyá thá, khará húá: aur us ke pás
Mattitiyáh, aur Sama', aur 'Anáyáh,
aur U'riyáh, aur Khilqiyáh, aur Ma-
'asiyáh, us ke dahne khare the; aur
us ke báen Fidáyáh, aur Mísáel, aur
Malkiyáh, aur Háshúm, aur Hasbadá-
nah, aur Zakariyáh, aur Masullám
khare the.
5 Aur 'Azrá faqíh ne sáre logon kí
ánkhon ke áge kitáb kholí; kyúnki

wuh sab logon se buland thá; aur us
ke kholte hí sáre log uth khare húe:
6 Aur 'Azrá ne KHUDÁWAND Khu-
dá Ta'álá ko mubárakbád kahá: aur
sáre logon ne háth utháke jawáb men
A'mín, A'mín, kahá; aur unhon ne
sir jhukáe, aur munh ke bhal girke
zamín par KHUDÁWAND ko sijda kiyá.
7 Aur Yashú', aur Báni, aur Sari-
biyáh, aur Yámin, aur 'Aqqúb, aur
Sabbatai, aur Húdiyáh, aur Ma'asiyáh,
aur Qalítá, aur 'Azariyáh, aur Yúza-
bad, aur Hanán, aur Filáyáh, aur
Láwíon ne sharí'at ke ma'ne logon ko
samjháe; aur log apní apní jagah par
khare ho rahe.
8 Pas we Khudá kí sharí'at kí kitáb
sáf áwáz se parhte the, aur ma'ne bat-
láte, aur un parhí húí báton kí 'ibárat
un ko samjháte the.
9 ¶ Aur Nahamiyáh ne, jo Tirshá-
tá hai, aur 'Azrá káhin ne, jo faqíh
hai, aur un Láwíon ne, jo logon ko
sikhláte the, sáre logon se kahá, A'j ká
din KHUDÁWAND tumháre Khudá ke
liye muqaddas hai; gam mat karo, aur
na royá karo. Ki sab log sharí'at kí
báten sunke rote the.
10 Phir us ne unhen kahá, ki Ab
jáo, aur jo motá hai kháo, aur jo míthá
hai pío, aur jin ke liye kuchh taiyár
nahín húá, un ke pás hissa bhejo;
kyúnki áj ká din hamáre KHUDÁWAND
ke liye muqaddas hai, aur tum udás
mat hoo; kyúnki shádmání jo KHU-
DÁWAND kí bábat hai tumhárí qúwat
hai.
11 Aur Láwíon ne sab logon ko
chup karwáyá, aur kahá, ki Khámosh
ho, kyúnki áj ká din muqaddas hai;
tum hargiz gamgín mat hoo.
12 So sab log chale gaye, ki kháwen,
aur píwen, aur hisse bhejen, aur barí
khushí karen, kyúnki we un báton
ko, jo un ke áge parhí gayín, samjhe
the.
13 ¶ Aur dúsre din sáre logon ke
abwí ra,ís, aur káhin, aur Láwí, 'Azrá
faqíh pás jam'a húe, ki Tauret kí báten
bújhen.
14 Aur unhon ne daryáft kiyá, ki
us sharí'at men, jo KHUDÁWAND ne
Músá kí ma'rifat se farmái thí, likhá
hai, ki baní Isráel sátwen mahíne kí
'id men khaimon men rahá karen,
15 Aur ki sab shahron men, aur
Yarúsalam men, ishtihár dewen, aur
yih manádí karwáen, ki Pahár par jáo,
aur zaitún kí dálián, aur dashtí jalpái
kí dálián, aur ás kí dálián, aur khajúr
kí shákhen, aur ghane darakhton kí
dálián, khaimon ke banáne ko, jaisá
likhá hai, láo.
16 ¶ So log báhar já jáke láe, aur
har ek apne apne ghar kí chhat par,
aur apní iháton men, aur Khudá ke
ghar ke sahnon men, aur Jal-phátak
ke raste men, aur Ifráímí-phátak ke
raste men, apne liye khaime banáe.
17 Aur sárí jamá'at ke log, jo asírí
se phir áe the, pat-chhappar baná baná
un ke tale baith gaye; kyúnki Yashú'
bin Nún ke dinon se us din tak baní
Isráel ne aisá na kiyá thá. Chunánchi
niháyat barí khushwaqtí húí.
18 Aur pahle din se leke pichhle
din tak, us ne roz ba roz Khudá kí
sharí'at kí kitáb parhí. Aur unhon ne
sát din 'íd kí; aur áthwen din, dastúr
ke muwáfiq, 'ídí jamá'at húí.

IX BA'B.

PHIR is mahíne ke chaubíswen din
baní Isráel, roza rakhke, aur tát
orhke, aur mittí apne úpar uráke, ikat-
the áe.
2 Aur Isráel kí nasl ne apne ta,ín
sáre ajnabí logon se judá kiyá, aur
khare hoke apní khatáon ká, aur apne
bápdádon ke gunáhon ká, iqrár kiyá.
3 Aur unhon ne apní jagah par
khare hoke, pahar din charhe tak, KHU-
DÁWAND apne Khudá kí sharí'at kí
kitáb ko parhá; ba'd us ke, do pahar
tak, iqrár karke KHUDÁWAND apne
Khudá ko sijda kiyá.
4 ¶ Tab Láwíon men se Yashú',

aur Bání, aur Qadmiel, aur Sabaniyáh,
aur Búnní, aur Saribiyáh, aur Bání,
aur Kanání, machán par khare húe,
aur buland áwáz se KHUDÁWAND apne
Khudá ke áge chilláe.
5 Phir Yashú', aur Qadmiel, aur
Bání, aur Hasabniyáh, aur Saribiyáh,
aur Húdiyáh, aur Sabaniyáh, aur
Fatahiyáh, Láwíon ne kahá, Khare ho
jáo, aur KHUDÁWAND apne Khudá ko
abad ul ábád mubárak kaho; balki terá
jalálí nám mubárak howe, jo sárí mu-
bárakbádí aur hamd par bálá hai:
6 Tú, hán, tú hí akelá KHUDÁWAND
hai; tú ne ásmán ko, aur ásmánon ke
ásmán ko, aur un kí sárí ábádí ko, aur
zamín ko, aur jo kuchh us par hai, aur
samundaron ko, aur jo kuchh un men
hai, banáyá; aur tú sabhon ká par-
wardigár hai; aur ásmánon ká lash-
kar terá sijda kartá hai.
7 Tú wuh KHUDÁWAND Khudá hai,
jis ne Abirám ko chun liyá, aur use
Kasdíon ke U'r se nikál láyá, aur us
ká nám badalkar Abirahám nám
rakhá;
8 Tú ne us ká dil apne huzúr wa-
fádár páyá, aur us se yih 'ahd bándhá,
ki Main Kan'áníon, aur Hittíon, aur
Amúríon, aur Farizzíon, aur Yabúsíon,
aur Jirjásíon kí zamín 'ináyat karún-
gá, aur terí nasl ko dúngá; aur tú ne
apne sukhan púre kiye, kyúnki tú
sádiq ul qaul hai;
9 Aur tú ne hamáre bápdádon kí
tangháli par, jo Misr men the, nigáh
kí, aur daryá e Qulzum ke kanáre un
kí faryád suní,
10 Aur Fira'ún par, aur us ke sáre
naukaron par, aur us ke mulk kí sárí
ra'aiyat par, 'ajáib aur garáib kar
dikhláe; kyúnki tú jántá thá ki un-
hon ne gurúr ke sáth un se bad-sulúkí
kí. So tú ne apne liye nám hásil
kiyá, jaisá áj hai.
11 Aur tú ne un ke áge samundar
ko do hissa kiyá, yahán tak ki we
samundar ke bích o bích se súkhí za-
mín par hoke guzre; aur tú ne unhen
jo un ke píchhe pare the gahrápon men
dálá, jaisá ki ek patthar bare páníon
men pare.
12 Aur tú ne din ko bádal ke sutún
se, aur rát ko ág ke sutún se, un kí
rahnumáí kí, tá ki us ráh men, jis men
we chalte the, un ke liye roshní howe.
13 Aur tú Síná pahár par utar áyá,
aur ásmán par se un ke sáth báten kín,
aur unhen sachchí 'adálaten, aur sach-
chí sharí'aten, aur achchhe qánún o
ahkám, un ko diye:
14 Aur un ko apne muqaddas sabt
se ágáh kiyá, aur apne bande Músá
ke háth se unhen ahkám, aur shar'aen,
aur faráiz, farmáe;
15 Aur tú ne un kí bhúkh ke sabab
ásmán par se unhen rotí dí, aur un kí
pyás ke bá'is tú ne chatán men se un
ke liye pání nikálá, aur un se wa'da
farmáyá, ki we jáke us zamín par
qabza karen, jis kí bábat tú ne qasam
kháí thí, ki Main use tum ko bakh-
shúngá.
16 Lekin unhon ne aur hamáre báp-
dádon ne ghamand kiyá, aur sakht-
gardan bane, aur tere hukmon ke
shanawá na húe;
17 Aur unhon ne farmánbardár
hone se inkár kiyá, aur tere achambhe
kámon ko, jo tú ne un ke darmiyán
kiye, yád na rakhá; par apní gardanon
ko sakht kiyá, aur apní bagáwat se
apne liye ek sardár muqarrar kiyá, ki
we apní asírí men phir jáwen: par tú
Khudá e gufúr, rahím o karím hai,
qahr men dhímá, aur mihrbání men
barhkar; so tú ne unhen tark na kiyá.
18 Hán, jab unhon ne apne liye
dhálá húá ek bachhrá banáyá thá, aur
kahá thá, ki Yih terá ma'búd hai, jo
tumhen Misr ke mulk se nikál láyá,
aur jab unhon ne bahut se gazab-angez
kám kiye;
19 Tad bhí tú ne apní gúnágún
rahmaton ke mutábiq unhen bayábán
men chhor na diyá: din ko bádal ká

sutún un ke sámhne se judá na húá, ki wuh un kí rahnumáí kare, aur rát ko ág ká sutún judá na húá, ki unhen̲ us ráh men̲, jis men̲ játe the, roshní bakhshe.

20 Aur tú ne apní nek Rúh un kí tarbíyat ke liye dí, aur mann ko un ke mun̲h men̲ jáne se báz na rakhá, aur unhen̲ pání deke un kí piyás bujháí.

21 Chálís baras tak tú bayábán men̲ un kí parwarish kartá rahá; kisí chíz ke muhtáj na húe; un ke kapṛe puráne na húe, aur un ke pán̲w na súje.

22 Is ke siwá tú ne unhen̲ mamlukaten̲ aur ummaten̲ bakhshín̲, aur sarzamín ko us ke konon̲ tak unhen̲ bánṭ diyá: so we Saihún ke mulk ke, aur sháh i Hasbún ke mulk ke, aur sháh i Basan 'U'j ke mulk ke, málik húe.

23 Aur tú ne un kí aulád ko ásmán ke sitáron̲ kí mánind bahut kiyá, aur unhen̲ is sarzamín men̲ láyá, jis kí bábat tú ne un ke bápdádon̲ se wa'da karke kahá thá, ki Tum us men̲ jáke us ke málik hoge.

24 So un ke beṭe dákhil húe, aur is zamín ke wáris bane, aur tú ne un ke áge is zamín ke Kan'ání báshindon̲ ko maglúb kiyá, aur unhen̲, un ke bádsháhon̲, aur is sarzamín ke logon̲ samet, un ke háth men̲ kar diyá, ki jaisá cháhen̲, waisá un se karen̲.

25 So unhon̲ ne hasín shahron̲ aur us jaiyid zamín ko páyá, aur we sab tarah ke mál se bhare húe gharon̲, aur khode húe kúon̲, aur bahut se angúristánon̲, aur zaitúní bágon̲, aur phaldár darakhton̲ ke málik húe: tab we kháke ser húe, aur moṭe táze bane, aur tere baṛe ihsán se niháyat hazz uṭháyá.

26 Lekin we ná-farmánbardár nikle, aur tujh se phir gaye, aur unhon̲ ne terí sharí'at ko apní pusht ke píchhe phen̲ká, aur tere nabíon̲ ko, jo un ko nasíhat dete the ki unhen̲ terí taraf phirá láwen̲, qatl kiyá, aur unhon̲ ne apne kámon̲ se tujh ko gussa diláyá.

27 Tab tú ne unhen̲ un ke dushmanon̲ ke háth men̲ kar diyá, jinhon̲ ne un ko satáyá; par jab we apne dukh ke waqt men̲ tere áge chilláe, tú ne ásmán par se un kí suní, aur apní gúnágún rahmaton̲ ke mutábiq unhen̲ chhuṛánewále diye, jinhon̲ ne un ko un ke dushmanon̲ ke háth se chhuṛáyá.

28 Lekin jab unhen̲ árám milá, tab unhon̲ ne phir tere áge badkárí kí; is liye tú ne unhen̲ un ke bairíon̲ ke qabze men̲ chhoṛ diyá, aur we un par musallit húe; lekin jab we phire, aur tere áge chilláe, tú ne ásmán par se sun sunke apní baṛí rahmat ke mutábiq unhen̲ bár bár chhuṛáyá;

29 Aur tú ne un ko jatá diyá, ki apní sharí'at kí taraf unhen̲ phiráyá kare: par unhon̲ ne ghamanḍ kiyá, aur tere hukmon̲ ke shanawá na hoke terí 'adálaton̲ ke barkhiláf gunáh kiyá (jinhen̲ agar koí insán mán lewe, so un se jíegá;) aur apne kándhe ko khín̲chke apní gardan ko sakht kiyá, aur na suná.

30 Tad bhí tú bahut baras tak un kí bardásht kartá rahá, aur apní Rúh se, ya'ne apne nabíon̲ kí ma'rifat se, unhen̲ samjhátá rahá: par we shanawá na húe; tab tú ne unhen̲ un mulkon̲ ke logon̲ ke háth men̲ chhoṛ diyá.

31 Báwujúd us ke tú ne apne baṛe rahm se unhen̲ ek lakht nest o nábúd na kiyá, aur unhen̲ bilkull chhoṛ nahín̲ diyá; kyún̲ki Ḳhudá e rahím o karím tú hí hai.

32 Aur ab, ai hamáre Ḳhudá, jo buzurg, aur qádir, aur muhíb Ḳhudá hai, aur 'ahd aur rahmat par wafá kartá hai, wuh dukh, jo ham par, aur hamáre bádsháhon̲ par, aur hamáre amíron̲ par, aur hamáre káhinon̲ par, aur hamáre nabíon̲ par, aur hamáre bápdádon̲ par, aur tere sáre logon̲ par, Asúr ke bádsháhon̲ ke 'asr se áj ke

din tak, paṛá hai, so tere áge thoṛá
jáná na jáe.
33 Garaz us sab kí bábat, jo ham
par názil kí gayí, tú sádiq hai; ki tú
ne insáf kiyá, aur ham ne sharárat
kí.
34 Hamáre bádsháh, aur hamáre
umará, aur hamáre káhin, aur hamáre
bápdáde terí sharí'at par, 'amal nahín̲
karte the, aur tere hukmon̲ ko nahín̲
mánte the, aur terí gawáhíon̲ ko, jo tú
ne un par dín̲, na sunte the.
35 Kyún̲ki unhon̲ ne apní mam-
lukat men̲, aur tere ihsán i bekirán kí
bakhshish páne men̲, jo tú ne unhen̲
bakhshí, aur is chauṛí aur jaiyid zamín
men̲, jo tú ne un ke sámhne un kí kar
dí, terí bandagí na kí, aur na we apní
badkáríon̲ se báz áe.
36 Dekh, ham áj ke din gulám
hain̲; balki isí zamín men̲, jo tú ne
hamáre bápdádon̲ ko dí, ki us ke
phal kháwen̲ aur us ká hásil páwen̲,
dekh, ham log isí zamín men̲ gulám
hain̲.
37 Wuh un bádsháhon̲ ke liye, jo
tú ne hamáre gunáhon̲ ke sabab ham
par musallit kiye, bahut fáida detí
hai: hán̲, we hamáre badanon̲ par bhí,
aur hamáre jánwaron̲ par, jaisá cháhte
hain̲ waisá hí ikhtiyár rakhte hain̲,
aur ham par sakht musíbat hai.
38 Aur in sárí báton̲ ke sabab ham
log ek mazbút 'ahd karte aur likhte
hain̲; aur hamáre umará, aur hamáre
Láwí, aur hamáre káhin, us par muhr
karte hain̲.

X BA'B.

AUR we jinhon̲ ne muhren̲ kín̲, ye
hain̲: Nahamiyáh Tirshátá bin
Hakaliyáh, aur Sidqiyáh,
2 Siráyáh, 'Azariyáh, Yaramiyáh,
3 Fashúr, Amariyáh, Malkiyáh,
4 Hattúsh, Sabaniyáh, Mallúk,
5 Hárim, Maremút, 'Abadiyáh,
6 Dániel, Jinnatún, Barúk,
7 Masullám, Abiyáh, Míyamín,
8 Ma'aziyáh, Biljí, Sama'iyáh: ye
káhin the.
9 Aur Láwí: Yashú' bin Azaniyáh,
Binwí baní Hanádád men̲ se, Qadmiel;
10 Aur un ke bháí, Sabaniyáh,
Húdiyáh, Qalítá, Filáyáh, Hanán,
11 Míká, Rahúb, Hasábiyáh,
12 Zakkúr, Saribiyáh, Sabaniyáh,
13 Húdiyáh, Bání, Banínú.
14 Logon̲ ke ra,ís: Pargús, Pakhat
i Moáb, 'Ailám, Zattú, Bání,
15 Búnní, 'Azjád, Babai,
16 Adúniyáh, Bigvai, 'Adín,
17 Atír, Hizqiyáh, 'Azzúr,
18 Húdiyáh, Háshúm, Bazai,
19 Khárif, 'Anatút, Nabai,
20 Magfí'ás, Masullám, Hízír,
21 Mashezabíl, Sadúq, Yaddú',
22 Filatiyáh, Hanán, 'Anáyáh,
23 Húsí', Hananiyáh, Hasúb,
24 Hallúhosh, Filahá, Sobeq,
25 Rahúm, Hasabnáh, Ma'asiyáh,
26 Akhiyáh, Hanán, 'Anán,
27 Mallúk, Hárim, Ba'anáh.
28 ¶ Aur báqí log, aur káhin, aur
Láwí, aur darbán, aur gánewále, aur
haikal ke bande, aur sab jinhon̲ ne
Khudá kí sharí'at ke liye áp ko sar-
zamínon̲ kí qaumon̲ se alag kiyá thá,
aur un kí jorúán̲, aur un ke beṭe, aur un
kí beṭián̲, jin men̲ se har ek samajhdár
aur 'aqlmand thá,
29 Apne 'izzatdár bháíon̲ se mil gaye,
aur ham-qasam hoke yih kahá, ki Ham
Khudá kí sharí'at par, jo banda i Khu-
dá Músá kí ma'rifat se milí, chalen̲ge,
aur YAHOWÁH hamáre Khudáwand ke
sab hukmon̲, aur us kí 'adálaton̲, aur
us ke qánúnon̲ ko hifz karen̲ge, aur un
par 'amal karen̲ge, nahín̲ to ham par
la'nat ho;
30 Aur ham apní beṭián̲ mulk ke
báshindon̲ ko na den̲ge, aur apne beṭon̲
ke liye un kí beṭián̲ na len̲ge;
31 Aur agar mulk ke log sabt ke
din kuchh saudá yá kháne kí chíz
bechne ko láwen̲, to ham sabt men̲ yá
kisí muqaddas din men̲ un se mol na

len̲ge: aur sátwen̲ sál ká hásil chhoṛ
den̲ge, aur har shak͟hs ká qarz us se
mutálaba na karen̲ge.
32 Aur ham ne apne liye qánún
ṭhahráe, ki ham par farz hon̲ ki ap-
ne Ḳhudá ke ghar kí bandagí ke liye
sál ba sál misqál ká tísrá hissa diyá
karen̲;
33 Ya'ne nazr kí roṭíon̲, aur ma'-
múlí nazr kí qurbání, aur hamesha kí
sok͟htaní qurbání, aur sabton̲, aur naye
chándon̲, aur 'ídon̲ kí qurbánion̲, aur
muqaddas chízon̲ ke liye, aur k͟hatá
kí qurbánion̲ ke wáste, jin se Isráel
ká kafára kiyá jáwe, aur hamáre
Ḳhudá ke ghar ke sáre kám ke liye.
34 Aur ham ne káhinon̲, aur Lá-
wíon̲, aur logon̲ ke darmiyán, lakríon̲
ke hadye kí bábat, qur'a ḍálá, tá ki
wuh hamáre Ḳhudá ke ghar men̲
hamáre bápdádon̲ ke har ghar kí taraf
se har waqt sál ba sál pahunche, aur
ki KHUDÁWAND hamáre Ḳhudá ke
mazbah par jaláyá jáwe, jaisá sharí'at
men̲ likhá hai:
35 Aur ki ham sál ba sál apní apní
zamín ke pahle phal, aur sab da-
rak͟hton̲ ke sab mewon̲ ke pahle phal,
KHUDÁWAND ke ghar men̲ láwen̲;
36 Aur ki ham apne beṭon̲ men̲
ke aur apní mawáshí ke palauṭhe,
aur apne gáe bail aur apne bheṛ bakrí
ke palauṭhe, jaisá ki sharí'at men̲
likhá hai, apne Ḳhudá ke ghar men̲
káhinon̲ ke pás, jo hamáre Ḳhudá ke
ghar men̲ k͟hidmatguzár hain̲, láwen̲;
37 Aur ki apne gúndhe húe áṭe se
jo pahle ho, aur apní uṭhái húi qurbá-
níon̲, aur sab darak͟hton̲ ke mewon̲,
aur mai, aur tel ke, káhinon̲ ke pás
apne Ḳhudá ke ghar kí koṭhríon̲ men̲,
aur apne khet kí dahyakí, Láwíon̲ ke
pás láwen̲; tá ki Láwí sab shahron̲
men̲, jahán̲ ham kishtkárí karte hain̲,
daswán̲ hissa páyá karen̲.
38 Aur jis waqt Láwí dahyakí liyá
karen̲, to káhin bin Hárún Láwíon̲ ke
sáth hon̲; aur Láwí dahyakíon̲ ká
daswán̲ hissa hamáre Ḳhudá ke bait
ul mál kí koṭhríon̲ men̲ láwen̲.
39 Ki baní Isráel aur baní Láwí
anáj kí, aur nayí mai, aur tel kí uṭhái
húí qurbáníán̲ un makánon̲ men̲ lá-
wen̲, jahán̲ pák bartan, aur k͟hidmat-
guzár káhin, aur darbán, aur qauwál
hain̲; aur ham apne Ḳhudá ke ghar
ko na chhoṛ den̲ge.

XI BA'B.

AUR we jo logon̲ ke sardár the
Yarúsalam men̲ rahte the; aur
báqí logon̲ ne chiṭṭhíán̲ ḍálín̲, ki har
das shak͟hson̲ men̲ se ek ko láwen̲, ki
we shahr i muqaddas Yarúsalam men̲
basen̲, aur báqí nau hisse aur shahr-
on̲ men̲ rahá karen̲.
2 Aur logon̲ ne un sab ádmíon̲ ko,
jo apní k͟hushí se Yarúsalam men̲ á
base, du'á dí.
3 ¶ So mamlukat ke log, jo Ya-
rúsalam men̲ á base, ye hain̲; (par
Yahúdáh ke aur shahron̲ men̲ ahl i
Isráel, aur káhin, aur Láwí, aur hai-
kal ke bande, aur Sulaimán ke mu-
lázimon̲ kí aulád, har ek apní zamín-
dárí par apní apní bastí men̲ bastá
thá.)
4 Aur Yarúsalam men̲ baní Ya-
húdáh aur baní Binyamín men̲ se yih
base. Baní Yahúdáh men̲ se: 'Atáyáh
bin 'Uzziyáh, bin Zakariyáh, bin
Amariyáh, bin Safatiyáh, bin Maha-
lalíel, baní Pháras men̲ se;
5 Aur Ma'asiyáh bin Barúk, bin
Kull-Hozih, bin Hazáyáh, bin 'Adá-
yáh, bin Yúyaríb, bin Zakariyáh, bin
Shiloní.
6 Sab baní Pháras, jo Yarúsalam
men̲ base, chár sau aṭhsaṭh jawán
mard the.
7 Aur yih baní Binyamín hain̲:
Sallú bin Masullám, bin Yúed, bin
Fidáyáh, bin Qauláyáh, bin Ma'asiyáh,
bin I'tiel, bin Yas'aiyáh;
8 Aur us ke píchhe Jabbai, aur
Sallai, nau sau aṭháís.
9 Aur Yúel bin Zikrí un ká sardár

thá, aur Yahúdáh bin Hassanúah
shahr ke názim ká náib thá.
10 Káhinon men se: Yad'aiyáh bin
Yúyaríb, Yákín,
11 Shiráyáh bin Khilqiyáh, bin
Masullám, bin Sadúq, bin Miráyút,
bin Akhitúb, Khudá ke ghar ká
mukhtár thá.
12 Aur un ke bháí, jo haikal men
kám karte the, áth sau báís: aur
'Adáyáh, bin Yarúhám, bin Filaliyáh,
bin Amzí, bin Zakariyáh, bin Fashúr,
bin Malkiyáh,
13 Aur un ke bháí, ábáí khándán-
on ke ra,ís, do sau bayálís; aur
Amasai bin 'Azariel, bin Akhasai, bin
Masíllamút, bin Immer,
14 Aur un ke bháí, diler mard, ek
sau athái̇́s; aur sardár un ká Zabdíel
bin Hajadúlím thá.
15 Aur Láwíon men se: Sam'aiyáh
bin Hasúb, bin 'Azriqám, bin Hasa-
biyáh, bin Búnní;
16 Aur Sabbatai, aur Yúzabád,
Láwíon ke ra,íson men se, Khudá ke
ghar ke báharí kám par muqarrar
the;
17 Aur Mattaniyáh bin Míká, bin
Zabdí, bin A'saf, sardár thá, jo ban-
dagí ke waqt shukrguzárí shurú' kar-
tá thá: aur Baqbúqiyáh apne bháíon
men se dúsrá thá, aur 'Abdá bin Sa-
mú'a, bin Jalál, bin Yadutún bhí thá.
18 Muqaddas shahr men sab Láwí
do sau chaurásí húe.
19 Aur darbán, 'Aqqúb, Tálmún,
aur un ke bháí, jo darwázon kí nigáh-
báni karte the, ek sau bahattar the.
20 ¶ Aur báqí Isráel, kyá káhin,
kyá Láwí, Yahúdáh ke sab shahron
men the; aur har ek apní apní mírás
par thá.
21 Aur haikal ke bande 'Ufal men
baste the: aur Zíhá, aur Jisfá, haikal
ke bandon ke dároge the.
22 Aur 'Uzzí bin Báni, bin Hasa-
biyáh, bin Mattaniyáh, bin Míká, jo
baní A'saf un gánewálon men se thá,
Yarúsalam men bait Ulláh ke kám ke
liye Láwíon ká sardár thá.
23 Ki un kí bábat bádsháh ká
hukm húá thá, ki gánewálon ko ek
muqarrar hissa, jo un ká rozmarra
thá, dewen.
24 Aur Fatahiyáh bin Mashezabíl,
Zarah bin Yahúdáh kí aulád men se,
har kám men jo logon se ta'alluq
rakhtá thá, bádsháh ká náib thá.
25 Rahe gánw aur un ke khet, so
baní Yahúdáh men se ba'ze log Qar-
yat Arba' aur us ke díhát men, aur
Daibún aur us ke díhát men, aur Ya-
qabziel aur us ke gánwon men, baste
the,
26 Aur Yashú' men, aur Moládah
men, aur Bait-Falat men,
27 Aur Hasar-Sú'al men, aur Bi-
arsab'a aur us ke díhát men,
28 Aur Siqláj men, aur Maqúnáh
aur us ke díhát men,
29 Aur 'Ain-Rimmon men, aur
Sára'áh men, aur Yármút men,
30 Zanoáh, 'Adullám, aur un ke
gánwon men, Lakís aur us ke kheton
men, 'Azíqah aur us ke díhát men.
We Biarsab'a se leke Hinnúm kí wádí
tak rahá karte the.
31 Aur baní Binyamín Jib'a se
Mikmás, aur 'Aiyá, aur Baitel, aur us
ke díhát,
32 Aur 'Anatút, aur Núb, aur
'Ananiyáh,
33 Aur Hásúr, aur Rámah, aur
Jittaim,
34 Aur Hádid, aur Zibo'im, aur
Nabállat,
35 Aur Lúd, aur Annú, aur Kha-
rásím kí wádí men, rahá karte the.
36 Aur Yahúdáh aur Binyamín
men Láwíon kí alag alag tafríqen
thín.

XII BA'B.

AB we káhin aur Láwí, jo Zarub-
bábul bin Siyáltiel aur Yashú'
ke sáth gaye, so ye hain: Siráyáh,
Yaramiyáh, 'Azrá,

2 Amariyáh, Mallúk, Hattúsh,
3 Sikaniyáh, Rahúm, Maremút,
4 'I'ddú, Jinnatú, Abiyáh,
5 Miyamín, Ma'adiyáh, Biljah,
6 Sam'aiyáh aur Yúyaríb, Yad'ai-
yáh,
7 Sallú, 'Amúq, Khilqiyáh, Yad'ai-
yáh. Ye Yashú' ke dinon men ká-
hinon aur un ke bháíon ke ra,is the.
8 Aur Láwí: Yashú', Binwí, Qad-
miel, Serabiyáh, Yahúdáh, aur Mat-
taniyáh, jo apne bháíon samet shukr
ke gít gáne par muqarrar thá;
9 Aur Baqbúqiyáh aur 'Unní, un
ke bháí, un ke sámhne kí chaukí par
nigáhbání karte the.
10 ¶ Aur Yashú' se Yúyaqím pai-
dá húá, aur Yúyaqím se Ilyásib paidá
húá, aur Ilyásib se Yúyada' paidá húá,
11 Aur Yúyada' se Yúnatan paidá
húá, aur Yúnatan se Yaddú' paidá
húá.
12 Aur Yúyaqím ke dinon men
káhinon ke abwí ra,ís ye the: Sirá-
yáh se Miráyáh; Yaramiyáh se Ha-
naniyáh;
13 'Azrá se Masullám; Amariyáh
se Yahúhanán;
14 Malikú se Yúnatan; Sabaniyáh
se Yúsuf;
15 Hárim se 'Adná; Miráyút se
Khalqai;
16 'I'ddú se Zakariyáh; Jinnatún
se Masullám;
17 Abiyáh se Zikrí; Minyamín se,
Mau'idiyáh se Filtí;
18 Biljah se Sammú'; Sam'aiyáh
se Yahúnatan;
19 Yúyaríb se Mattanai; Yad'ai-
yáh se 'Uzzí;
20 Sallai se Qallai; 'Amúq se 'I'br;
21 Khilqiyáh se Hasabiyáh; Ya-
d'aiyáh se Nataniel.
22 ¶ Ilyásib, aur Yúyada', aur Yú-
hanán, aur Yaddú' ke dinon men,
Láwíon ke abwí ra,ís likhe gaye; aur
káhinon ke, Dárá Fársí kí saltanat
men.
23 Baní Láwí ke abwí ra,ís, Yúha-
nán bin Ilyásib ke dinon tak, tawá-
ríkh kí kitáb men likhe gaye hain.
24 Aur Láwíon ke ra,ís: Hasabi-
yáh, Serabiyáh, aur Yashú' bin Qad-
miel the, aur un ke bháí un ke ámhne
sámhne muqarrar húe, ki chaukí ba
chaukí, mard i Khudá Dáúd ke hukm
ke mutábiq, madhsaráí aur shukrgu-
zárí karen.
25 Mattaniyáh, aur Baqbúqiyáh,
aur 'Abadiyáh, aur Masullám, aur
Tálmún, aur 'Aqqúb, darbán, pháṭa-
kon ke makhzanon pás nigáhbání karte
the.
26 Ye Yúyaqím bin Yashú' bin
Yúsadaq ke dinon men, aur Nahami-
yáh hákim aur 'Azrá káhin o faqíh ke
dinon men the.
27 ¶ Aur we Yarúsalam kí shahr-
panáh kí taqdís karne ke waqt Láwíon
ko un kí sab jagahon se ḍhúnḍhte the,
ki unhen Yarúsalam ko láwen, tá ki
we khushí, aur shukrguzárí, aur sarod,
aur jhánjh, aur table, aur barbat se
shahr-panáh kí taqdís karen.
28 Tab gánewálon ke beṭe Yarúsa-
lam kí girdnawáh ke maidán se, aur
Natúfátí bastíon men se,
29 Bait ul Jiljál se, aur Jib'a, aur
'Azmávat ke kheton se, jam'a húe;
ki gánewálon ne Yarúsalam ke girdá-
gird apne liye bastíán basái thín.
30 Aur káhinon aur Láwíon ne ap-
ne ko pák kiyá, aur logon ko aur
pháṭakon ko aur shahr-panáh ko bhí
pák sáf kiyá.
31 Tab main Yahúdáh ke amíron
ko díwár par láyá; aur main ne hamd
karnewálon ke do baṛe gol muqarrar
kiye, aur ek un men se díwár par
dahne, Kúrá-pháṭak kí taraf gayá.
32 Aur un ke píchhe Hús'aiyáh aur
Yahúdáh ke ádhe amír rawána húe,
33 'Azariyáh, 'Azrá, aur Masullám,
34 Yahúdáh, aur Binyamín, aur
Sam'aiyáh, aur Yaramiyáh,
35 Aur kitne káhinzáde narsinge

liye húe, ya'ne, Zakariyáh bin Yúnatan, bin Sam'aiyáh, bin Mattaniyáh, bin Míkáyáh, bin Zakkúr, bin A'saf;
36 Aur us ke bhái Sam'aiyáh, aur 'Azarael, Milalai, Jilalai, Ma'ai, Nataniel, aur Yahúdáh, aur Hanání, mard i Khudá Dáúd ke bájon ko leke rawána húe, aur 'Azrá faqíh un ke áge áge chaltá thá.
37 Aur we Chashma-phátak pás hoke, jo un ke sámhne thá, aur Dáúd ke shahr kí sírhíon par hoke, jo díwár se lagí húí thín, aur Dáúd ke ghar par se hoke Jal-phátak tak púrab kí taraf charh gaye.
38 Aur dúsrá gol shukrguzárí kartá húá un ke muqábil áyá, aur main aur ádhe log díwár ke úpar, Bhatthá-burj par se Chaurí-díwár tak,
39 Aur Ifráímí-phátak par se, aur Puráne-phátak par se, aur Machhlí-phátak par se, aur Hananiel ke burj, aur Miyáh ke burj par se, Bher-phátak tak, un ke píchhe ho gaye; aur we Qaidkháne ke phátak men khare rahe.
40 So ye donon gol shukrguzárí karte húe Khudá ke ghar men khare húe, aur main thá, aur sardáron men se ádhe mere sáth the:
41 Aur káhin; Ilyáqím, Ma'asiyáh, Minyamín, Míkáyáh, Ilayú'ainí, Zakariyáh, Hananiyáh, narsinge liye húe the;
42 Aur Ma'asiyáh, aur Sam'aiyáh, aur Ili'azar, aur 'Uzzí, aur Yahúhánán, aur Malkiyáh, aur 'Ailám, aur 'A'zar. So gánewále, Izrakhiyáh samet jo un ká sardár thá, buland áwáz se gáte bajáte the.
43 Aur us din unhon ne bare zabíhe zabh kiye, aur khushí kí; kyúnki Khudá ne barí khushí bakhshke unhen khushwaqt kiyá: aur jorúán aur bachche bhí khush the; aur Yarúsalam kí khushí kí áwáz dúr tak pahunchí.
44 ¶ Aur us waqt ba'ze log kházáne kí kothríon, aur uthái húí qurbáníon, aur pahle phalon aur dahyakíon par muqarrar húe, tá ki shahron ke kheton se shara'í hissa káhinon aur Láwíon ke liye un men jam'a karen: ki baní Yahúdáh káhinon aur Láwíon ke sabab se, jo házir rahte the, khush húe.
45 Aur gánewále aur darbán apne Khudá ke ghar se, aur tahárat ke intizám se, Dáúd aur us ke bete Sulaimán ke hukm ke mutábiq, khabardár the.
46 Kyúnki qadím se Dáúd aur A'saf ke dinon men sardár qauwál the, aur Khudá kí hamd aur shukr ke gít the.
47 Aur tamám Isráel Zarubbábul ke dinon men, aur Nahamiyáh ke dinon men, gánewálon aur darbánon ko rozmarra ká haqq har roz dete the; aur we muqaddas chízen Láwíon ko, aur Láwí muqaddas chízen baní Hárún ko, dete the.

XIII BA'B.

US din unhon ne logon ko Músá kí kitáb parh sunáí, aur us men yih bát likhí húí niklí, ki 'Ammúní aur Moábí Khudá kí jamá'at men kabhí hamesha tak shámil na hone páwen;
2 Is liye ki we rotí aur pání leke baní Isráel ke istiqbál ko na nikle, par Bala'ám ko un kí barbádí ke liye naukar rakhá, tá ki un par la'nat kare: par hamáre Khudá ne us la'nat ko barakat se badal diyá.
3 Aur aisá húá, ki jab unhon ne yih sharí'at suní, to sab ajnabí logon ko, jo Isráel men mile húe the, apne se judá kar diyá.
4 ¶ Aur is ke áge Ilyásib káhin ne, jo hamáre Khudá ke ghar kí kothríon ká mukhtár thá, Túbiyáh se nátá kiyá thá;
5 Aur us ne us ke liye ek barí kothrí taiyár kí thí, jahán áge ko nazr kí qurbáníán, aur lubán, aur bartan, aur

anáj aur nayí mai aur tel kí dahya-
kíán, jo hukm ke mutábiq Láwíon,
aur gánewálon, aur darbánon ke haqq
kí thín, aur káhinon kí uṭhái húí qur-
báníán, dharí játí thín.
6 Par jab yih sab hotá thá, tab
main Yarúsalam men na thá, kyúnki
sháh i Bábul Artakhshashatá ke bat-
tíswen baras men main bádsháh pás
gayá thá, aur us sál ke ákhir men
main ne bádsháh se rukhsat hásil kí.
7 So main Yarúsalam men áyá, aur
jo badí Ilyásib ne Túbiyáh kí bábat
kí thí, suní, ki Khudá ke ghar ke
sahnon men us ke wáste ek koṭhrí
taiyár kí.
8 Is sabab se main nipaṭ malúl
húá, aur main ne Túbiyáh ke ghar ke
sáre asbáb ko us koṭhrí se báhar phenk
diyá.
9 Phir main ne hukm kiyá, ki un
koṭhríon ko pák karen; aur main
Khudá ke ghar ke bartan, aur nazr
kí qurbáníán, aur lubán, wahán phir
láyá.
10 ¶ Aur main ne daryáft kiyá, ki
Láwíon ká haqq unhen na diyá gayá
thá, aur ki khidmatguzár Láwí aur
gánewále har ek apne apne khet ko
chale gaye the.
11 Tab main ne sardáron se takrár
kiyá, aur kahá, ki Khudá ká ghar
kyún chhoṛá gayá? Aur main ne
unhen jam'a kiyá, aur unhen un kí
jagah par muqarrar kiyá.
12 Ba'd us ke sáre ahl i Yahúdáh
ne anáj, aur nayí mai, aur tel ká das-
wán hissa khazánon men dákhil kiyá.
13 Aur main ne Salamiyáh káhin,
aur Sadúq faqíh, aur Láwíon men se
Fidáyáh, khazánon ke dároge muqar-
rar kiye; aur un ká madadgár Hanán
bin Zakkúr bin Mattaniyáh thá; ky-
únki we diyánatdár mashhúr the, aur
apne bháíon ko bánṭ dená un hí ke
zimme men thá.
14 Ai mere Khudá, is ke haqq men
mujhe yád kar, aur mere nek kámon
ko, jo main ne apne Khudá ke ghar
aur us ke intizám ke liye kiye, miṭá na
ḍál.
15 ¶ Un hí dinon men main ne
Yahúdáh ke darmiyán kitnon ko dek-
há, jo sabt ke din angúron ko kolhúon
men kuchalte hain, aur púle bándhte,
aur gadhe ládte hain; isí tarah mai
bhí, aur angúr, aur anjír, aur sáre
bojh, jinhen we sabt ke din Yarúsalam
men láe: aur jis din we sídhá bechne
lage, un kí badí un par jatáí.
16 Aur wahán Súr ke log bhí ṭikte
the, jo machhlí aur har tarah kí chíz-
en láke sabt ke din Yahúdáh aur
Yarúsalam ke logon ke háth bechte
the.
17 Tab main ne Yahúdáh ke sharíf
logon se takrár karke kahá, ki Yih
kyá burá kám hai, jo tum karte ho,
ki sabt ke din ko muqaddas nahín
jánte ho?
18 Kyá tumháre bápdádon ne aisá
nahín kiyá, aur hamárá Khudá ham
par aur is shahr par yih sab áfaten
nahín láyá? tad bhí tum sabt ke din
ko pák na mánke Isráel par ziyáda
gazab bhaṛkáte ho?
19 Phir yún húá, ki sabt se áge,
jab Yarúsalam ke pháṭakon ke bhítar
andherá hone lagá, tab main ne hukm
diyá, ki Pháṭakon ko band karen, aur
jab tak sabt na bíte, tab tak we khole
na jáwen: aur main ne apne naukar-
on ko pháṭakon par rakhá, ki sabt
men koí bojh bhítar láne na páwe.
20 So byopárí aur har tarah ke mál
ke bechnewále ek do bár Yarúsalam
ke báhar ṭik rahe.
21 Tab main ne unhen malámat kí,
aur unhen kahá, ki Tum log kis wáste
díwár ke nazdík maqám karte ho?
Agar phir aisá karoge, to main tum
par háth ḍálúngá. Us waqt se we
sabt ke din phir na áe.
22 Aur main ne Láwíon ko hukm
kiyá, ki apne ko pák karen, aur
pháṭakon ke darbán hone ko áwen,

ki sabt ke din kí taqdís karwáwen. Ai mere Khudá, mujh ko is ke haqq men yád kar, aur apní rahmat kí kasrat ke mutábiq mujh par shafaqat kar.
23 ¶ Unhín dinon men main ne chand Yahúdíon ko bhí dekhá, jo Ashdúdí, aur 'Ammúní, aur Moábí 'auraton ko byáh láe the.
24 Aur un ke larke ádhí Ashdúdí zubán bolte the, aur Yahúdí zubán bol na sakte the, balki milí julí bolí bolte the.
25 Tab main ne un se jhagrá kiyá, aur un kí malámat kí, aur un men se kitnon ko márá, aur un ke bál ukháre, aur un se yún Khudá kí qasam lí, ki Ham apní betíán un ke beton ko na denge, aur un kí betíán na apne beton ke liye, aur na apne liye, lenge.
26 Kyá sháh i Isráel Sulaimán ne in hí báton men gunáh nahín kiyá? háláṉki aksar qaumon men aisá bádsháh na thá, is liye ki wuh apne Khudá ká piyárá thá, aur Khudá ne use tamám Isráel ká bádsháh kiyá, tau bhí ajnabí 'auraton ne use bhí gunahgár kiyá.
27 Kyá ham tumhárí sunke aisí barí khabásat karen, ki ajnabí 'auraton ko byáh láke Khudá ke gunahgár thahren?
28 Aur Ilyásib sardár káhin ke bete Yúyad'a ke beton men se ek Húrúní Sanballat ká dámád thá; is liye main ne us ká píchhá karke use apne pás se dúr kar diyá.
29 Ai mere Khudá, unhen yád kar, is liye ki unhon ne kahánat ko nápák kiyá, aur kahánat aur Láwíon ke 'ahd ko zalíl kiyá hai.
30 Yún hí main ne unhen sárí ajnabíon se pák kiyá, aur káhinon aur Láwíon men se har ek ko us ke kám par muqarrar karke un kí chaukíán bithláín;
31 Aur lakríon ke aur pahle phalon ke hadye thahráe, ki muqarrar waqton men guzráne jáwen. Ai mere Khudá, mujhe yád kar, ki merá bhalá ho.

A'STAR KI' KITA'B.

I BA'B.

AKHASU'ERUS ke dinon men yún húá, (yih wuh Akhasúerus hai jo Hindústán se Kúsh tak saltanat kartá thá: ek sau sattáís súbe us ke 'amal men the:)
2 Ki un dinon men jab Akhasúerus apne takht i saltanat par, jo qasr Sosan men thá, baithá,
3 Us ne apne julús ke tísre sál men apne arkán i daulat aur a'yán i saltanat kí mihmání kí: Fárs aur Máda ke hákimán, aur sab súbon ke ra,ís aur amír, us ke huzúr házir húe:
4 Us ne bahut roz, balki ek sau assí din tak, apní saltanat i 'azím kí daulat aur apní janáb wálá kí hashmat unhen dikhlái.
5 Aur jab ye din bít gaye, to badsháh ne sab logon kí, jo dár-us-saltanat Sosan men házir the, kyá bare kyá chhote, bádsháhí qasr ke khána i bág men sát din tak ziyáfat kí.
6 Wahán sufed, aur sabz, aur ás-

máni rang ke parde, sang i marmar ke
sutúnon par se kattán kí aur argawání
dorion aur chándí ke halqon se tange
the; aur palang sone rúpe ke, aur
farsh, jis par we dhare the, surkh, aur
ásmání, aur sufed, aur siyáh rang mar-
mar ká thá.
7 Un ke píne ko sone ke piyále un
ke háthon men diye; aur piyále har
daul ke the, aur sháhí mai bádsháh
ke shán o shaukat ke láiq wáfir thí.
8 Aur mai-noshí hukm ke mutá-
biq hotí thí: koí zabardastí na pilátá
thá; kyúnki bádsháh ne apne ghar ke
sáre 'uhdadáron ko tákíd farmáí thí, ki
jo bát ho, so mihmánon kí marzí se ho.
9 Aur Washtí malika ne bhí Akha-
súerus bádsháh ke sháhí qasr men
sárí 'auraton kí ziyáfat kí.
10 ¶ Sátwen din men, jab bádsháh
ká dil mai se khush húá, to us ne sát
khojon ko, jo Akhasúerus bádsháh ke
huzúr khidmatguzárí karte the, ya'ne
Mahúmán, aur Biztá, aur Kharbúná,
aur Bigtá, aur Abagtá, aur Zitár, aur
Karkas ko, hukm kiyá,
11 Ki Washtí malika ko sháhí táj
sir par rakhke bádsháh ke huzúr
láwen, tá ki us ká jamál logon aur
amíron ko dikhláwe; kyúnki wuh
niháyat khúbsúrat thí.
12 Khwájasaráon ne hukm pahun-
cháyá, lekin Washtí malika ne sháh
ke hukm par áne se inkár kiyá. Tab
bádsháh bahut gusse húá, balki us ke
andar us ká gazab bharká.
13 ¶ Tab bádsháh ne un dánish-
mandon se, jo auqát ká imtiyáz karná
jánte the, kahá, (kyúnki bádsháh ká
dastúr thá, ki un se jo sharí'atdán aur
'adálat-shinás the yún hí sulúk kare;
14 Aur jo bádsháh ke bahut naz-
dík the, so Kárshiná, aur Sitár, aur
Admátá, aur Tarsís, aur Maras, aur
Marsiná, aur Mamúkán the; we Fárs
aur Máda ke sát wazír hoke bádsháh
ká munh dekhte the, aur mamlukat
men sadrnishín hote the:)
15 So bádsháh ne un se púchhá, ki
A'ín ke mutábiq Washtí malika se
kyá karná cháhiye; kyúnki us ne
sháh Akhasúerus ká hukm khwájasa-
ráon se sunkar nahín máná hai?
16 Tab Mamúkán ne bádsháh aur
amíron ke huzúr jawáb diyá, ki
Washtí malika ne faqat bádsháh se
nahín, balki sáre amíron aur sáre
logon se bhí, jo Akhasúerus bádsháh
ke sab súbon men hain, badí kí hai.
17 Kyúnki begam ká yih kám sárí
'auraton men charchá hogá, aur we
yih khabar sunke ki Akhasúerus bád-
sháh ne Washtí malika ko apne huzúr
talab farmáyá, par wuh na áí, apne
apne kháwindon ko apní nazaron se
girá dengí;
18 Aur áj ke din Fárs aur Máda kí
sárí begamen, jo malika kí bát sunen-
gí, bádsháh ke sab amíron se yúnhí
kahengí. So hiqárat aur jhagrá bahut
hogá.
19 Agar bádsháh kí marzí ho, to
sháhána farmán nikle, aur wuh Fárs
aur Máda ke áín men likhá jáe, tá ki
na tale, ki Washtí bádsháh Akhasúe-
rus ke huzúr phir na áwe, aur bádsháh
malika ká mansab ek dúsrí ko, jo us
se bihtar hai, dewe.
20 Aur jo bádsháh ká farmán sárí
mamlukat men (ki wuh 'azím hai) já
ba já shuhrat páwegá, to sárí jorúán,
ashráfon kí aur kamínon kí, apne apne
kháwindon ko 'izzat dengí.
21 Aur yih bát bádsháh aur amíron
ko pasand áí; aur bádsháh ne Mamú-
kán kí bát ke mutábiq 'amal kiyá:
22 Ki us ne bádsháh ke sáre súbon
men náme bheje, har súbe men ek
náma, us khatt men jo wahán murau-
waj thá, aur har qaum ke liye ek, usí
zubán men jo we bolte the, is maz-
mún ke, ki har ek mard apne apne
ghar men málik baná rahe; aur ki
har ek qaum kí zubán men is ká
ishtihár den.

II BA'B.

IN báton ke ba'd, jab Akhasúerus
bádsháh ká gussa utrá, to us ne
Washtí ko, aur jo ki us ne kiyá thá,
aur jo ki us ke haqq men farmáyá
gayá thá, yád kiyá.
2 Tab bádsháh ke mulázimon ne, jo
us kí khidmat karte the, us se 'arz kí,
Hukm ho, to bádsháh ke liye jawán
khúbsúrat kunwáríán dhúndhí jáwen;
3 Aur bádsháh apní mamlukat ke
sáre súbon men mansabdáron ko mu-
qarrar kare, tá ki we sárí jawán khúb-
súrat kunwárion ko, qasr Sosan ke bích,
mahall-sará men jam'a karen, aur bád-
sháh ke khwájasará Haijá ko, jo
zanáne ká názir hai, supurd karen;
aur un kí tahárat o zínat ká asbáb
unhen diyá jáwe;
4 Aur jo chhokrí bádsháh ko ach-
chhí lage, so Washtí kí jagah malika
howe. Yih bát bádsháh ko pasand áí;
aur us ne aisá hí kiyá.
5 ¶ Sosan men, jo dár-us-saltanat
thá, ek Yahúdí mard Mardakí nám
bin Yáir, bin Sima'í, bin Qís, thá; wuh
Binyamíní thá;
6 Wuh bhí Yarúsalam se be-watan
húá thá, un qaidíon ke sáth jo sháh
i Yahúdáh Yakúniyáh ke hamráh
hoke jiláwatan húe, ki jinhen sháh
Bábul Nabúkadnazar le gayá.
7 Us ne apne chachá kí betí Hadas-
sá, ya'ne A'star ko pálá thá; kyúnki
us ke má báp na the; aur wuh
chhokrí khush-manzar aur khúbsú-
rat thí: aur jab us ke má báp mar
gaye, to Mardakí ne use apní hí betí
karke pálá thá.
8 ¶ Aur yún húá, ki jab bádsháh
ká hukm aur farmán sunne men áyá,
aur bahut kunwáríán dár-us-saltanat
Sosan men jam'a kí gayín, aur Haijá
ke hawále men húín, to A'star bhí
bádsháh ke ghar men pahuncháí gayí,
aur zanáne ke názir Haijá ko supurd
húí.
9 Aur wuh larkí us kí nazar men
manzúr húí, aur us ne us par mihr-
bání kí; aur filfaur us ne wuh asbáb
jo tahárat ke liye darkár thá, us ke
rozína ke hisse ke siwá, 'ináyat kiyá,
aur bádsháh ke qasr men se use sát
chhokríán dín jo us ke láiq thín, aur
use us kí sahelíon samet zanáne men
sab se achchhá mahall bakhshá.
10 A'star ne apní qaum aur apne
rishtadár záhir na kiye the; kyúnki
Mardakí ne use kah diyá thá, ki na
záhir kare.
11 Aur Mardakí roz ba roz zanáne
ke sahn ke áge phirtá thá, ki daryáft
kare, ki A'star kí khairíyat hai, aur
us ká anjám kyá hogá.
12 ¶ Aur jab har ek chhokrí kí
bárí pahunchí ki Akhasúerus bádsháh
ke huzúr jáwe, ba'd us ke ki bárah
mahíne guzre, jaisá ki 'auraton ká
dastúr thá, (kyúnki itne din un kí
tahárat men bít játe hain, chha mahíne
murr ká tel lagáwen, aur chha mahíne
khushbú uptan suthrí chízon ke sáth
miláke jo 'auraton kí safáí ke liye thá,
malá karen;)
13 Tab wuh chhokrí bádsháh ke
huzúr gayí; aur sab kuchh, jo wuh
cháhtí thí, ki zanáne men se bádsháh
ke ghar men le chale, so us ko diyá
játá thá.
14 Shám ko wuh játí thí, aur subh
ko nikalke phir dúsre mahall men játí
thí, aur Sha'asjaz khoje ko, jo bádsháh
kí haramon ká názir thá, hawále kí
játí thí: wuh bádsháh ke huzúr phir
na játí thí, magar jab ki bádsháh use
cháhtá thá, aur us ká nám leke talab
farmátá.
15 ¶ Aur jab Mardakí ke chachá
Abikhail kí betí A'star kí, jise Mar-
dakí ne apní betí kar rakhá thá, bád-
sháh ke huzúr jáne kí bárí pahunchí,
to us ke siwá jo bádsháh ke khoje
Haijá ne, jo 'auraton ká nigáhbán thá,
thahráyá, us se kuchh na mángá.
Aur A'star har ek ko, jis kí nigáh us
par parí, bhalí lagí.

16 Chunánchi A'star Ak̲hasúerus bádsháh ke huzúr us ke dár-us-saltanat men̲ us kí bádsháhat ke sátwen̲ sál ke daswen̲ mahíne men̲, jo Tebet mahíná hai, pahunchí.

17 Aur bádsháh ne A'star ko sab auraton̲ se ziyáda piyár kiyá, aur wuh us kí nazar men̲ un sab kun̲wárion̲ se ziyáda 'azíz aur pasandída húí: so us ne sháhí táj us ke sir par rakh diyá, aur Washtí kí jagah men̲ use malika kiyá.

18 Aur bádsháh ne apne sáre amíron̲ aur mulázimon̲ ke liye ek baṛí ziyáfat kí, aur yih ziyáfat A'star kí k̲hátir thí; aur súbon̲ kí málguzárí mu'áf kí, aur bádsháh ke dabdaba ke mutábiq in'ám diye.

19 Aur jab kun̲wáríán̲ dúsrí bár jam'a kí gayín̲, tab Mardakí bádsháh ke darwáze par baiṭhá thá.

20 Aur Mardakí ke hukm ke mutábiq A'star ne apne rishtadáron̲ aur apní qaum ko záhir na kiyá thá; ki A'star, jis tarah Mardakí ke ghar men̲, jab us se pálí játí thí, us ká hukm mántí thí, ab bhí mántí thí.

21 ¶ Un dinon̲ men̲, jab Mardakí bádsháh ke darwáze men̲ baiṭhá thá, bádsháh ke do k̲hoje Bigtán aur Tarash, un men̲ se jo darwázon̲ par nigáhbání karte the, gusse hoke cháhte the ki Ak̲hasúerus bádsháh par háth ḍálen̲.

22 Aur yih bát Mardakí ko ma'lúm húí, aur us ne A'star malika ko k̲habar dí; aur A'star ne Mardakí ká nám leke bádsháh ko kahá.

23 Aur jab muqaddama tahqíqát kiyá gayá, to wuh bát sábit húí; so donon̲ ko ek darak̲ht men̲ laṭkáke phán̲sí dí: aur yih sárá aḥwál bádsháh ke huzúr, tawárík̲h ke daftaron̲ men̲, likhá gayá.

III BA'B.

In báton̲ ke ba'd Ak̲hasúerus bádsháh ne Ajájí Hammadátá ke beṭe Hámán kí taraqqí kí, aur use sarfaráz kiyá, aur us kí kursí ko sáre amíron̲ kí nisbat se jo us ke sáth the bartar kiyá.

2 Aur bádsháh ke sáre mulázim, jo bádsháh ke darwáze par rahte the, Hámán ke áge jhukte the, aur use sijda karte the; kyún̲ki bádsháh ne us ke haqq men̲ yún̲ hukm kiyá thá. Magar Mardakí na jhuktá thá, na sijda kartá thá.

3 Tab bádsháh ke mulázimon̲ ne, jo bádsháh ke darwáze par rahte the, Mardakí ko kahá, ki Tú kyún̲ bádsháh ke hukm ko 'udúl kartá hai?

4 Aur aisá húá, ki jab we har roz use kahte the, aur us ne un kí na mání, to unhon̲ ne Hámán ko ittilá' dí, tá dekhen̲ ki Mardakí kí bát ṭhahregí, ki nahín̲: kyún̲ki us ne unhen̲ kahá thá, ki Main̲ Yahúdí hún̲.

5 Aur jab Hámán ne dekhá ki Mardakí na jhuktá hai, na mujhe sijda kartá hai, to Hámán gusse se bhar gayá.

6 Lekin faqat Mardakí par háth ḍálná us kí nazar men̲ haqír ma'lúm húá; kyún̲ki unhon̲ ne us se Mardakí kí qaum ká bayán kiyá thá: so Hámán ne cháhá ki Mardakí kí ummat, ya'ne sab Yahúdí logon̲ ko, jo Ak̲hasúerus kí tamám mamlukat men̲ rahte the, halák kare.

7 ¶ Phir Ak̲hasúerus bádsháh kí saltanat ke bárahwen̲ baras ke pahle mahíne men̲, jo Nísán mahíná hai, unhon̲ ne púr, ya'ne qur'a, ḍálná shurú' kiyá; har roz aur har mahíná Hámán ke sámhne bárahwen̲ mahíne tak jo Adár hai, qur'a ḍálte rahe.

8 ¶ Tab Hámán ne Ak̲hasúerus bádsháh se 'arz kí, ki Huzúr kí mamlukat ke sáre súbon̲ men̲ ek qaum sab qaumon̲ ke darmiyán parágandá hai, jo har kahín̲ hai, aur us kí sharí'aten̲ sab qaumon̲ kí sharí'aton̲ se mutafarriq hain̲, aur we bádsháh kí sharí'aton̲ par 'amal nahín̲ karte hain̲; so bádsháh ko munásib nahín̲ ki unhen̲ rahne dewe.

9 Agar bádsháh kí marzí howe, to unhen̲ halák karne ká hukm likhá jáwe; aur main̲ tahsíldáron̲ ke háth men̲ rúpe ke das hazár toṛe taul dún̲gá, ki bádsháh ke k̲hazánon̲ men̲ dák̲hil karen̲.

10 Tab bádsháh ne apne háth se angúṭhí nikálke Yahúdíon̲ ke dushman Ajájí Hammadátá ke beṭe Hámán ko dí.

11 Aur bádsháh ne Hámán se kahá, ki Chándí tujhe bak̲hshí gayí, aur log bhí, tá ki jo tú munásib jáne, so un se kare.

12 Tab bádsháh ke munshí pahle mahíne kí terahwín̲ tárík̲h talab kiye gaye, aur jo kuchh Hámán ne kahá, wuh sab bádsháh ke nauwábon̲, aur har ek súbe ke názimon̲ ke liye, aur har ek súbe men̲ har ek firqe ke chaudharíon̲ ke liye, us k̲hatt men̲ jo we likhte the, aur ek ek qaum kí lugat men̲ jo we bolte the, likhá gayá: ye farmán sháh Ak̲hasúerus ke nám se likhe húe the, aur un par bádsháh kí angúṭhí kí muhr kí gayí thí.

13 Ye náme ḍák ke wasíle bádsháh ke sáre súbon̲ men̲ bheje gaye, ki bárahwen̲ mahíne Adár náme kí terahwín̲ tárík̲h sab Yahúdíon̲ ko, jawánon̲, búṛhon̲, nannhe bachchon̲, aur 'auraton̲ ko, ek hí din men̲, ek lak̲ht káṭ ḍálen̲, aur qatl karen̲, aur nest o nábúd karen̲, aur un ká mál lúṭ lewen̲.

14 Us farmán kí ek ek naql ek ek súbe ke liye lí gayí, aur sab logon̲ men̲ us ká ishtihár diyá gayá, tá ki us din ke liye taiyár ho rahen̲.

15 Bádsháh ke hukm ke mutábiq ḍák fi-l-faur rawána húí, aur wuh hukm dár-us-saltanat Sosan men̲ diyá gayá. Aur bádsháh aur Hámán mainoshí karne ko baiṭh gaye; par Sosan shahr men̲ harbaṛí paṛ gayí.

IV BA'B.

JAB Mardakí ne yih sab kuchh, jo 'amal men̲ áyá thá, ma'lúm kiyá, to Mardakí ne apne kapṛe pháṛe, aur ṭáṭ pahinke aur rákh us par ḍálke shahr ke bích men̲ gayá, aur shiddat se chilláyá aur phúṭke royá.

2 Aur wuh bádsháh ke darwáze ke áge áyá; kyún̲ki ṭáṭ ko oṛhke koí bádsháh ke darwáze ke andar jáne na pátá thá.

3 Aur har ek súbe men̲, jahán̲ kahín̲ bádsháh ká hukm o farmán pahunchá thá, wahán̲ Yahúdíon̲ ke darmiyán roná, píṭná, aur wáwailá paṛ gayá; unhon̲ ne roze rakhe, aur bahutere ṭáṭ ká libás pahinke k̲hák men̲ loṭe.

4 ¶ Phir A'star kí sahelíon̲ aur us ke k̲hojon̲ ne áke use k̲habar dí. Tab malika bahut gamgín húí; aur us ne ek k̲hil'at bhejá, ki Mardakí ko pahináwen̲, aur ṭáṭ ká libás utáren̲; par us ne qabúl na kiyá.

5 Tab A'star ne bádsháh ke un k̲hojon̲ men̲ se, jinhen̲ sháh ne muqarrar farmáyá thá ki A'star ke pás házir rahen̲, ek ko, Haták náme, buláyá, aur use hukm kiyá ki Mardakí se daryáft kare, ki yih kyá hai, aur kis wáste hai.

6 So Haták nikalke shahr ke chauk men̲, jo bádsháh ke darwáze ke áge thá, Mardakí pás gayá.

7 Tab Mardakí ne sárí sarguzasht jo us par guzrí thí, aur kitní naqdí Hámán ne Yahúdíon̲ ke qatl hone kí bábat bádsháh ke k̲hazánon̲ men̲ taul dene ká iqrár kiyá thá, us se bayán kí.

8 Aur us farmán kí ek naql bhí, jo un ke qatl kí bábat Sosan men̲ kiyá gayá thá, use dí, tá ki A'star ko dikhláwe, aur us ke huzúr taqrír kare, aur us se kahe, ki bádsháh ke huzúr jáke us se minnat kare, aur us ke huzúr men̲ apne logon̲ kí jánbak̲hshí cháhe.

9 Chunánchi Haták ne áke A'star ko Mardakí kí báten̲ sunáín̲.

10 ¶ Phir A'star ne Haták se kahke use Mardakí ke pás kahlá bhejá, ki

11 Bádsháh ke sab mulázim aur
bádsháhí súbaját ke sab log jánte
hain, ki jo koí, mard ho yá 'aurat, be
buláe, bádsháh kí bárgáh i andarúní
men jáwe, us ke qatl karne ká ek hí
hukm hai, magar wuh, jis ke liye bád-
sháh sone ká 'asá uthá we, jítá bachtá
hai: aur tís din húe ki bádsháh ne
mujhe apne huzúr men nahín buláyá.
12 Unhon ne Mardakí se A'star kí
báten kahín.
13 Tab Mardakí ne A'star ke jawáb
men kahlá bhejá, ki Apne dil men na
samjhiye, ki sáre Yahúdíon men se
main bádsháh ke mahall men bach
rahúngí.
14 Kyúnki agar tú is waqt khá-
moshí ikhtiyár karegí, to khalásí aur
naját Yahúdíon ke liye dúsrí taraf se
tulú' hogí; par tú apne ábáí khándán
samet halák ho jáegí: aur kyá jáne ki
tú aise hí waqt ke liye saltanat ko
pahunchí?
15 Tab A'stár ne Mardakí ke jawáb
men phir kahlá bhejá, ki
16 Já, aur Sosan men jitne Yahúdí
rahte hain, unhen jam'a kar, aur tum
mere liye roza rakho, aur tín din tak,
din aur rát, kuchh na kháo na pío;
main bhí aur merí sahelián roza
rakhengí; is tarah se main bádsháh
ke huzúr jáúngí, agarchi áín ke
mutábiq nahín hai; aur agar main
márí gayí, to márí gayí.
17 Chunánchi Mardakí rawána húá,
aur A'star ke hukm ke mutábiq sab
kuchh kiyá.

V BA'B.

AUR tísre din aisá húá, ki A'star
sháhána libás pahinke qasr
sháhí kí bárgáh i andarúní men bád-
sháhí daulatkháne ke sámhne kharí
húí. Aur bádsháh apne bádsháhí
daulat-kháne men apní saltanat ke
takht par qasr ke darwáze ke muqábil
baithá thá.
2 Phir aisá húá, ki jab bádsháh ne
A'star malika ko bárgáh men kharí
dekhá, to wuh use manzúr i nazar áí;
aur bádsháh ne A'star ke liye sonahlá
'asá, jo us ke háth men thá, barháyá.
So A'star ne nazdík jáke 'asá kí nok
ko chhúá.
3 Tab bádsháh ne use kahá, ki Ai
A'star malika, tú kyá cháhtí hai? aur
terá kyá suwál hai? tujhe diyá jáegá,
agarchi ádhí saltanat howe.
4 A'star ne 'arz kí, Agar bádsháh
kí marzí ho, to bádsháh aur Hámán
áj mere jashn men shámil howen, jis
kí main ne sháh ke liye taiyárí kí
hai.
5 Bádsháh ne farmáyá, ki Hámán
se kah, ki Jald taiyár howe, aur A'star
ke kahe ke muwáfiq 'amal kare. So
bádsháh aur Hámán us jashn men áe,
jis kí taiyárí A'star ne kí thí.
6 ¶ Aur bádsháh ne jashn men mai-
noshí karte húe A'star se púchhá, ki
Terá kyá suwál hai? tujhe diyá
jáegá; aur terá kyá matlab hai?
agar ádhí mamlukat mánge, tau bhí
dí jáegí.
7 Tab A'star ne jawáb men kahá,
Merá suwál aur merá matlab yih hai;
8 Agar main bádsháh kí ánkhon
men manzúr i nazar hún, aur agar
bádsháh ko achchhá lage ki merá
suwál qabúl kare, aur merá matlab
púrá kare, to bádsháh aur Hámán
phir mere jashn men shámil hon, jis
kí main un ke liye taiyárí karúngí,
aur kal ke din jaisá bádsháh ne irshád
kiyá hai, main us par 'amal karúngí.
9 ¶ Us din Hámán khushwaqt aur
dilshád hoke nikal gayá; par jab Há-
mán ne bádsháh ke darwáze par
Mardakí ko dekhá, ki uth khará na
húá, aur na us ke liye ráh se hatá, tab
us ká gazab Mardakí par bharká.
10 Lekin Hámán ne áp ko roká;
aur ghar men áke apne doston ko aur
apní jorú Zarish ko bulwá bhejá.
11 Aur Hámán ne un se apní shán
o shaukat ká, aur farzandon kí kasrat
ká, aur jahán tak bádsháh ne us kí

taraqqí kí thí, aur kyún̲kar use amíron̲ par aur bádsháhí mulázimon̲ par sarfaráz kiyá thá, us sab ká tazkira un se kiyá.

12 Aur Hámán ne yih bhí kahá, ki Hán̲, A'star malika ne siwá mere kisí ko bádsháh ke sáth apne jashn men̲, jis kí us ne taiyárí kí, nahín̲ buláyá; aur kal ke liye bhí us ke ghar merí aur bádsháh kí mihmání hai.

13 Lekin is sab se merá kuchh fáida nahín̲, jis hál ki main̲ bádsháh ke darwáze par Mardakí Yahúdí ko baiṭhe dekhtá hún̲.

14 ¶ Tab us kí jorú Zarish aur us ke sáre doston̲ ne use kahá, ki Pachás háth ún̲chí ek phán̲sí kí ṭikaṭhí khaṛí kí jáwe, aur kal bádsháh se 'arz kíjiye, ki Mardakí us par ṭángá jáe: tab k̲h̲ushdil hoke bádsháh ke hamráh jashn men̲ jáo. Yih bát Hámán ko pasand áí; aur us ne wuh ṭikaṭhí banwáí.

VI BA'B.

BA'DSHA'H kí nínd us rát játí rahí; aur us ne hukm kiyá ki tawárík̲h̲ kí kitáb ko láwen̲; aur wuh bádsháh ke huzúr paṛhí gayí.

2 Aur us men̲ yih mazkúr húá, ki Mardakí ne k̲h̲abar dí thí ki darbánon̲ men̲ se bádsháh ke do k̲h̲oje Bigtáná aur Tarash iráda rakhte hain̲ ki Ak̲h̲asúerus bádsháh par háth baṛháwen̲.

3 Bádsháh ne farmáyá, ki Is k̲h̲airk̲h̲wáhí ke liye Mardakí ko kyá mansab aur kyá rutba milá hai? Bádsháh ke musáhibon̲ ne, jo us kí k̲h̲idmat men̲ házir the, kahá, ki Us ke liye kuchh nahín̲ húá.

4 ¶ Phir bádsháh ne púchhá, ki bárgáh men̲ kaun házir hai? Itne men̲ Hámán bárgáh i 'ámm ke sire par á pahunchá thá, ki bádsháh se 'arz kare, ki Mardakí us phán̲sí kí ṭikaṭhí par, jo us ne us ke liye taiyár kí thí, ṭángá jáe.

5 So bádsháh ke mulázimon̲ ne use kahá, ki Dekho, Hámán bárgáh i 'ámm men̲ khaṛá hai. Bádsháh ne farmáyá, Bhítar áne do.

6 Jon̲ Hámán bhítar áyá, bádsháh ne us se púchhá, ki Jo shak̲h̲s ki bádsháh ká manzúr i nazar ho, us se kyá sulúk kiyá jáwe? Hámán ne apne dil men̲ sochá, ki Mere siwá bádsháh ká manzúr i nazar kaun hogá?

7 So Hámán ne bádsháh se kahá, ki Wuh shak̲h̲s jise bádsháh sarfaráz kiyá cháhe,

8 Cháhiye ki wuh k̲h̲il'at sháhí, jo bádsháh ke pahinne ká hai, aur wuh ghoṛá, jo bádsháh kí sawárí ká hai, aur sháhána táj, jo bádsháh ke sir par ká hai, mangwáyá jáe;

9 Aur wuh k̲h̲il'at aur ghoṛá us shak̲h̲s ke háth men̲, jo sháh ke amíron̲ ká amír hai, supurd howen̲, aur wuh us shak̲h̲s ko mulabbas kare, jise bádsháh sarfaráz kiyá cháhtá hai, aur wuh use us ghoṛe par sawár kare, aur shahr ke bázár men̲ hoke le áwe, aur us ke áge pukáre, ki Jis ko bádsháh sarfaráz karná cháhtá, us shak̲h̲s ke liye aisá hí kiyá jáegá.

10 Tab bádsháh ne Hámán se farmáyá, ki Jaldí kar, aur apne kahe ke mutábiq k̲h̲il'at aur ghoṛá le, aur Mardakí Yahúdí ke liye, jo bádsháh ke darwáze par baiṭhá hai, waisá hí kar; un báton̲ men̲ se, jo tú ne kahín̲, ek bhí kam na ho.

11 Tab Hámán ne wuh k̲h̲il'at aur ghoṛá liyá, aur Mardakí ko pahináke ghoṛe par chaṛháyá, aur shahr ke bázár men̲ phiráyá, aur us ke áge pukárá, ki Jis shak̲h̲s ko bádsháh sarfaráz kiyá cháhtá hai, us ke liye aisá hí kiyá jáegá.

12 ¶ Aur Mardakí phir bádsháh ke darwáze par áyá: par Hámán ázurda aur sir ḍhámpe húe apne ghar jald chalá gayá.

13 Aur Hámán ne apní jorú Zarish se aur apne sáre doston̲ se apná sárá

ahwál bayán kiyá. Tab us ke dánishmandon̲ aur us kí jorú Zarish ne use kahá, ki Agar Mardakí, jis ke áge tú girne lagá, Yahúdíon̲ kí nasl men̲ se howe, to tú us par gálib na hogá, balki us ke áge zarúr girtá jáegá.

14 We us se ye báten̲ kahte hí the, ki bádsháh ke ḳhoje á pahunche, ki Hámán ko jald jashn men̲, jis kí A'star ne taiyárí kí thí, le chalen̲.

VII BA'B.

SO bádsháh aur Hámán A'star malika ke sáth mai-noshí ke liye áe.

2 Aur bádsháh ne us dúsre din mai-noshí ke waqt A'star se phir púchhá, ki Ai malika A'star, terá kyá suwál hai? wuh tujhe diyá jáegá; aur terá kyá matlab hai? ádhí bádsháhat tak púrá kiyá jáegá.

3 Tab A'star malika ne jawáb men̲ kahá, Ai bádsháh, agar main̲ terí manzúr i nazar hún̲, aur agar bádsháh kí marzí howe, to Mere suwál se merí ján mujhe baḳhshí jáe, aur merí darḳhwást se mere log bhí:

4 Kyún̲ki main̲ aur mere log beche gaye hain̲, ki máre jáwen̲, aur qatl kiye jáwen̲, aur nest o nábúd ho jáwen̲. Lekin agar ham log beche játe, ki gulám aur laundián̲ banen̲, to main̲ chupkí rahtí; agarchi dushman men̲ yih sakat na thí, ki sháh ko ṭúṭá de.

5 ¶ Tab Aḳhasúerus bádsháh ne A'star malika se kahá, Wuh kaun hai, aur kahán̲ hai, jis ke dil men̲ yih samáyá, ki aisá kare?

6 A'star bolí, Wuh bairí aur wuh dushman yihí ḳhabís Hámán hai. Tab Hámán, bádsháh aur malika ke áge, hirásán húá.

7 ¶ Aur bádsháh gazabnák hoke mai-ḳhorí se uṭhá, aur ḳhána i bág men̲ gayá: par Hámán apní ján ke liye A'star malika se iltimás karne ko uṭh khaṛá húá; kyún̲ki us ne jáná ki bádsháh mujh se badí karegá.

8 Aur bádsháh ḳhána i bág se nikalke phir mahfil i mai men̲ áyá; us waqt Hámán us palang par, jis par A'star baiṭhí thí, paṛá thá. Tab bádsháh ne kahá, Magar yih ghar men̲ mere sámhne malika par jabr kiyá cháhtá? Yih kalám bádsháh ke mun̲h se nikalte hí, unhon̲ ne Hámán ká mun̲h ḍhámp liyá.

9 Phir Ḳharbúnah ne, jo ḳhojon̲ men̲ se ek thá, bádsháh ke áge 'arz kí, ki Pachás háth kí únchí ek ṭikaṭhí bhí dekhiye, ki jise Hámán ne Mardakí ke liye, jis ne bádsháh kí ḳhairḳhwáhí kí ḳhabar dí, banwáyá thá, Hámán ke ghar men̲ khaṛí hai. Tab bádsháh ne farmáyá, ki Use us par phán̲sí ke liye ṭángo.

10 So unhon̲ ne Hámán ko usí ṭikaṭhí par, jo us ne Mardakí ke liye khaṛí kar rakhí thí, phán̲sí dí. Tab bádsháh ká gussa dhímá húá.

VIII BA'B.

USI' din Aḳhasúerus bádsháh ne Yahúdíon̲ ke dushman Hámán ká ghar A'star malika ko baḳhshá. Aur Mardakí bádsháh ke huzúr házir húá, kyún̲ki A'star ne wuh rishta, jo un ke darmiyán thá, záhir kiyá thá.

2 Aur bádsháh ne apní angúṭhí, jo us ne Hámán se le lí thí, utárke Mardakí ko dí. Aur A'star ne Mardakí ko Hámán ke ghar par muḳhtár kiyá.

3 ¶ A'star ne phir bádsháh ke huzúr 'arz kí, aur us ke qadamon̲ par girke aur ro roke us kí minnat kí, ki Hámán Ajájí kí bad-ḳhwáhí aur wuh bandish, jo us ne Yahúdíon̲ ke barḳhiláf bándhí thí, bátil kí jáwen̲.

4 Tab bádsháh ne A'star kí taraf sonahlá 'asá baṛháyá; so A'star bádsháh ke huzúr uṭh khaṛí húí.

5 Phir wuh bolí, ki Agar bádsháh kí marzí howe, aur agar main̲ us kí manzúr i nazar hún̲, aur yih bát bádsháh kí nigáh men̲ achchhí howe, aur main̲ us kí ánkhon̲ ko bhalí dikhái dún̲, to likhá jáwe, ki we náme, jo

Ajájí Hammadátá ke beṭe Hámán ne
un Yahúdíon̲ ke qatl ke liye, jo sháh
ke sáre súbon̲ men̲ baste hain̲, likhe
the, mansúk̲h kiye jáwen̲:
6 Ki main̲ kyún̲kar us balá ko, jo
mere logon̲ par názil hogí, dekh
sakún̲? aur main̲ kyún̲kar apne rish-
tadáron̲ kí halákat par nazar karún̲?
7 ¶ Tab Ak̲hasúerus bádsháh ne
A'star malika se, aur Mardakí Yahúdí
se, kahá, ki Dekho, main̲ ne Hámán
ká ghar A'star ko bak̲hshá hai, aur
wuh phán̲sí kí ṭikaṭhí par ṭángá gayá
hai, is liye ki us ne Yahúdíon̲ par
háth ḍálá.
8 Ab tum bádsháh ke nám se Ya-
húdíon̲ ke liye wuh likho, jo tumhárí
nazar men̲ achchhá ma'lúm howe, aur
bádsháh kí angúṭhí se muhr karo:
kyún̲ki jo nawishta, ki bádsháh ke
nám se likhá gayá hai, aur bádsháh
kí angúṭhí se chhápá gayá hai, use
koí mansúk̲h kar nahín̲ saktá hai.
9 So usí waqt tísre mahíne, ya'ne
Saiwán mahíne kí teíswín̲ tárík̲h, bád-
sháh ke munshí talab kiye gaye, aur
Mardakí ke sáre kahe ke muwáfiq
Yahúdíon̲, aur nauwábon̲, aur 'ámilon̲,
aur súbon̲ ke sardáron̲ ke liye, jo sab
ke sab Hindústán se leke Kúsh tak ek
sau sattáís súbe the, har ek súbe ko
wahán̲ ke k̲hatt, aur har ek qaum ko
un kí lugat men̲, aur Yahúdíon̲ ko
un ke k̲hatt aur un kí lugat men̲, sab
báten̲ likhí gayín̲.
10 Aur us ne Ak̲hasúerus bádsháh
ke nám se náme likhe, aur bádsháh
kí angúṭhí se chháp diyá, aur un
námon̲ ko ghoṛon̲ aur ṭánghan-sawá-
ron̲, aur k̲hachchar-sawáron̲, aur
sánḍní-sawáron̲ ko deke ḍák men̲
rawána kiyá;
11 Unhín̲ ke wasíle bádsháh ne
Yahúdíon̲ ko parwánagí dí, ki har
ek shahr men̲, jahán̲ hon̲, ikaṭṭhe
áwen̲, aur apní ján bacháne ke liye
khaṛe howen̲, aur us qaum aur us súbe
kí sárí fauj ko, jo un par hamla-áwar
hon̲, un kí zan o báchchon̲ samet, ek
lak̲ht márke qatl karen̲, aur nest o
nábúd karen̲, aur un ká mál lúṭ lewen̲,
12 Ek hí din men̲, bádsháh Ak̲ha-
súerus ke sab súbon̲ men̲, ya'ne bá-
rahwen̲ mahíne kí, jo Adár mahíná
hai, terahwín̲ tárík̲h men̲.
13 Us farmán ká mazmún, jis kí
naql har ek súbe men̲ bhejí gayí thí,
sáre logon̲ par áshkárá húá, ki Yahúdí
log usí din apne dushmanon̲ se apná
intiqám lene ko taiyár howen̲.
14 So ḍák ke log jo tánghanon̲ aur
k̲hachcharon̲ par sawár the, rawána
húe, ki bádsháh ká hukm thá ki ba
taur i zarúrat jald chalen̲. Aur wuh
farmán dár-us-saltanat Sosan men̲
diyá gayá.
15 ¶ Aur Mardakí sháh ke huzúr
se sufed aur ásmání sháhána k̲hil'at
pahinke, aur sone ká ek baṛá táj sir
par dharke, aur ek argawání kattání
poshák pahinke, niklá. Aur Sosan
shahr k̲hushwaqt aur shádmán húá.
16 Yahúdíon̲ ko roshní, aur k̲hu-
shí, aur shádmání, aur 'izzat ho gayí.
17 Aur har ek súbe men̲ aur har
ek shahr men̲, jahán̲ kahín̲ bádsháh
ká hukm aur us ká farmán pahunchá
thá, wahán̲ ke Yahúdíon̲ ko k̲hushí
aur shádmání, aur mihmání, aur
achchhá din húá. Aur us wiláyat ke
logon̲ men̲ se bahutere Yahúdí ho
gaye; kyún̲ki Yahúdíon̲ ká ḍar un
par paṛá thá.

IX BA'B.

AB bárahwen̲ mahíne, jo Adár
mahíná hai, usí kí terahwín̲
tárík̲h men̲, wuh waqt nazdík áyá ki
bádsháh ká hukm aur farmán 'amal
men̲ láyá jáe, usí din, jis men̲ Yahú-
díon̲ ke dushman un par gálib hone
kí ummed rakhte the, (agarchi bar'aks
us ke aisá ittifáq húá, ki Yahúdíon̲
ne apne dushmanon̲ par ik̲htiyár
páyá;)
2 Tab Yahúdí log, Ak̲hasúerus bád-
sháh ke sáre súbon̲ ke, apne apne

shahron̲ men̲ jam'a húe, ki un par,
jo un kí badí cháhte the, háth ḍálen̲:
aur koí un ká sámhná na kar saká;
kyún̲ki un ká ḍar sáre logon̲ par paṛá
thá.
3 Aur súbon̲ ke sab sardáron̲, aur
nauwábon̲, aur 'ámilon̲, aur bádsháh
ke kár-guzáron̲ ne Yahúdíon̲ kí madad
kí; is liye ki Mardakí ká ḍar un par
paṛá thá.
4 Kyún̲ki Mardakí bádsháh ke ghar
men̲ baṛá thá, aur sáre súbon̲ men̲ us
ká shuhra húá; kyún̲ki yih shakhs
Mardakí taraqqí par taraqqí kartá
gayá.
5 Chunánchi Yahúdíon̲ ne apne
sáre dushmanon̲ ko talwár kí dhár se
márá aur káṭ ḍálá, aur unhen̲ halák
kiyá, aur jo jo we cháhte the ki apne
bairíon̲ se karen̲, so wuhí unhon̲ ne
kiyá.
6 Aur Sosan dár-us-saltanat men̲
Yahúdíon̲ ne pánch sau ádmíon̲ ko
már ḍálá, aur halák kiyá.
7 Aur Parshandátá, aur Dalfún, aur
Aspátá,
8 Aur Poratá, aur Adaliyáh, aur
Aridatá,
9 Aur Parmashtá, aur Arísai, aur
Aridai, aur Wajízátá,
10 Ya'ne Yahúdíon̲ ke bairí Hámán
bin Hammadátá ke das beṭon̲ ko
unhon̲ ne qatl kiyá: par lúṭ par unhon̲
ne háth na ḍálá.
11 Us din un logon̲ ke shumár kí
fard, jo dár-us-saltanat Sosan men̲ qatl
kiye gaye the, bádsháh ke pás láí
gayí.
12 ¶ Phir bádsháh ne A'star ma-
lika se kahá, ki Yahúdíon̲ ne dár-us-
saltanat Sosan men̲ pánch sau ádmíon̲
ko, aur Hámán ke das beṭon̲ ko márá,
aur halák kiyá, aur bádsháh ke báqí
súbon̲ men̲ unhon̲ ne kyá kuchh na
kiyá hogá? ab terá kyá suwál hai?
so tujhe diyá jáegá; aur terá kyá aur
matlab hai? so púrá kiyá jáegá.
13 A'star bolí, Agar bádsháh kí
marzí howe, to Yahúdíon̲ ko, jo So-
san men̲ hain̲, ijázat ho, ki áj ke far-
mán ke muwáfiq kal bhí kám karen̲;
aur Hámán ke das beṭon̲ ko us phán̲sí
kí ṭikaṭhí par ṭángen̲.
14 So bádsháh ne hukm diyá ki
Aisá hí karen̲; aur Sosan men̲ wuh
farmán diyá gayá; aur Hámán ke das
beṭe ṭánge gaye.
15 So Yahúdí jo Sosan men̲ rahte
the, Adár mahíne ke chaudahwen̲ din
men̲ bhí jam'a húe, aur unhon̲ ne
Sosan men̲ tín sau ádmíon̲ ko qatl
kiyá, par lúṭ ke mál par háth na ḍálá.
16 Aur báqí Yahúdí, jo bádsháhí
súbaját men̲ baste the, ikaṭṭhe hoke
apní jánon̲ kí himáyat ke liye khaṛe
húe, aur apne dushmanon̲ ko márke
árám páyá, aur apne bairíon̲ men̲ se
pachhattar hazár ko qatl kiyá, par lúṭ
ke mál par unhon̲ ne háth na ḍálá.
17 Adár mahíne ke terahwen̲ din
men̲ yih húá: aur usí ke chaudahwen̲
din men̲ unhon̲ ne árám kiyá, aur use
ziyáfat aur khushí ká din ṭhahráyá.
18 Par we Yahúdí, jo Sosan men̲
the, us kí terahwín̲, aur us kí chau-
dahwín̲ tárikh men̲ bhí jam'a húe, aur
us kí pandrahwín̲ tárikh men̲ árám
kiyá, aur use ziyáfat aur khushí ká
din ṭhahráyá.
19 Is sabab, dihátí Yahúdíon̲ ne jo
mufassal ke shahron̲ men̲ rahte the,
Adár mahíne ke chaudahwen̲ din ko
khushí aur ziyáfat ká din aur ek ach-
chhá din, aur ek dúsre ko hisse bakh-
re bhejne ká din, ṭhahráyá.
20 ¶ Aur Mardakí ne yih sárá ah-
wál likhá; aur us ne un Yahúdíon̲ ke
liye jo Akhasúerus bádsháh ke sáre
súbaját men̲ the, kyá nazdík kyá dúr,
sab ke liye náme bheje,
21 Ki un men̲ yih bát muqarrar
howe, ki we Adár mahíne ke chaudah-
wen̲ ko, aur usí ke pandrahwen̲ din
ko bhí, sál ba sál máná karen̲,
22 Ki un dinon̲ men̲ Yahúdíon̲ ne
apne dushmanon̲ se rihái pái, aur us

mahíne men un ká dukh sukh se, aur
un ká mátam 'íd ke din se, mubaddal
húá; is liye we unhen kháne píne, aur
khushí karne, aur ápas men bakhra
bhejne, aur garíbon ko khairát dene
ke din jánen.
23 Yahúdíon ne use apná dastúr-ul-
'amal kiyá, jaisá ki shurú' kiyá thá,
aur jaisá ki Mardakí ne unhen likhá
thá;
24 Kyúnki Ajájí Hámán bin Ham-
madátá ne, jo sáre Yahúdíon ká dush-
man thá, mansúba bándhá thá, ki
Yahúdí logon ko nest o nábúd kare,
aur us ne púr, ya'ne qur'a, dálá thá,
ki unhen kát dále, aur nest o nábúd
kare;
25 Par jab A'star bádsháh ke hu-
zúr áí, us ne náme likhkar hukm
kiyá, ki Wuh fásid mansúba, jo us ne
Yahúdíon ke barkhiláf kiyá thá, us
hí ke sir par laute, aur wuh apne
beton samet phánsí kí tikathí par tán-
gá jáwe.
26 Is liye unhon ne in dinon ko púr
ke lafz se Púrím kahá. So is khatt
kí sárí báton ke mutábiq, aur mutá-
biq us ke jo unhon ne khud dekhá
thá, aur jo un par guzrá thá,
27 Yahúdíon ne yún muqarrar ki-
yá, aur apne liye farz kiyá, aur apní
nasl par, aur un sabhon par, jo un
men mil gaye, farz thahráyá, ki na-
wishte ke mutábiq, ham baras baras
in do dinon ko muqarrar waqt par
mánenge, aur yih kabhí mauqúf na
howe;
28 Aur ye din yád rahen, aur pusht
dar pusht, aur khándán ba khándán,
aur súba ba súba, aur shahr ba shahr,
máne jáwen, aur Púrím ke din Yahú-
díon men kabhí mauqúf na kiye
jáwen, na un ká zikr un kí nasl se
játá rahe.
29 Aur Abikhail kí betí A'star ma-
lika ne, aur Mardakí Yahúdí ne, barí
tákíd se likhá, tá ki is dúsre náme ke
mutábiq Púrím ká rawáj ho.
30 Aur us ne un námon ko, Akha-
súerus kí mamlukat ke ek sau sattáís
súbon men, sáre Yahúdíon ke pás, amn
o amán ke mazmún kí tahrír ke sáth
bhej diyá,
31 Ki Púrím ke in dinon ko, mu-
ta'aiyan waqt par, jaisá Mardakí
Yahúdí aur A'star malika ne un ke
liye thahráyá thá, aur jaisá unhon ne
apne liye aur apní nasl ke liye roza
rakhne aur royá karne ká dastúr thah-
ráyá thá, muqarrar karen.
32 Aur A'star ke hukm se Púrím
kí yih rasmen muqarrar húín, aur
kitáb men likhí gayín.

X BA'B.

AUR Akhasúerus bádsháh ne zamín
ke, aur samundar ke tápúon ke,
logon par khiráj muqarrar kiyá.
2 Aur us kí tawánáí aur iqtidár ke
sab a'ámál aur Mardakí kí taraqqí ká
bayán, jahán tak bádsháh ne use
barháyá thá, so kyá we Máda aur
Fárs ke bádsháhon kí tawáríkh ke
daftar men qalamband nahín hain?
3 Kyúnki Mardakí Yahúdí darje
men Akhasúerus bádsháh ke ba'd thá,
aur sáre Yahúdíon men buzurg thá,
aur apne bháíon kí guroh men maqbúl
hoke apne logon ká daulat-khwáh thá,
aur apní sárí qaum kí salámatí ká nit
charchá kartá thá.

AIYÚB KI KITA'B.

I BA'B.

ÚZ kí sarzamín meṉ Aiyúb náme ek shakhs thá; aur wuh shakhs kámil aur sádiq thá, aur Khudá se ḍartá, aur badí se dúr rahtá thá.

2 Us ke sát beṭe aur tín beṭiáṉ paidá húíṉ.

3 Us ke mál meṉ sát hazár bheṛeṉ, aur tín hazár úṉṭ, aur pánch sau joṛe bail, aur pánch sau gadhíáṉ thíṉ, aur us ke naukar chákar bahut the, aisá ki ahl i mashriq meṉ yih sab se baṛá ádmí thá.

4 Us ke beṭe, har ek apne apne din meṉ, apne gharoṉ meṉ jáke ziyáfat karte the, aur apne sáth kháne píne ke liye apní tínoṉ bahinoṉ ko bulá bhejte the.

5 Aur jab un kí mihmání ke din guzar gaye, to aisá húá, ki Aiyúb ne bhejkar unheṉ buláyá, aur unheṉ pák kiyá, aur subh ko sawere uṭhke, un sabhoṉ ke shumár ke muwáfiq, sokhtani qurbániáṉ guzráníṉ; kyúṉki Aiyúb ne kahá, ki Sháyad mere beṭoṉ ne kuchh khatá kí ho, aur apne diloṉ meṉ Khudá kí malámat kí ho. Aiyúb hamesha yúṉ hí kiyá kartá thá.

6 ¶ Aur ek din aisá húá, ki baní Ulláh áe ki KHUDÁWAND ke huzúr házir hoṉ, aur Shaitán bhí un ke darmiyán áyá.

7 Tab KHUDÁWAND ne Shaitán se púchhá, ki Tú kaháṉ se átá hai? Shaitán ne KHUDÁWAND ko jawáb diyá, aur kahá, ki Zamín ke idhar udhar se phirke, aur us meṉ sair karke, áyá húṉ.

8 Phir KHUDÁWAND ne Shaitán se kahá, ki Kyá tú ne mere bande Aiyúb ká hál gaur kiyá, ki zamín par us sá koí shakhs nahíṉ hai, ki wuh kámil aur sádiq hai, aur Khudá se ḍartá, aur badí se dúr rahtá hai?

9 Shaitán ne KHUDÁWAND ko jawáb diyá, aur kahá, Kyá Aiyúb muft meṉ khudátarsí kartá?

10 Kyá tú ne us ke gird, aur us ke ghar ke áspás, aur us ke sáre mál o asbáb kí chároṉ taraf se, iháta nahíṉ kí hai? Tú ne us ke háth ke kám meṉ barakat bakhshí hai, aur us ká mál zamín par baṛhtá játá hai.

11 Lekin apná háth baṛháke us ká sab kuchh chhúíyo, to kyá wuh tere muṉh par terí malámat na karegá?

12 KHUDÁWAND ne Shaitán se kahá, Dekh, us ká sab kuchh tere qábú meṉ hai; magar faqat usí par apná háth mat baṛhá. Tab Shaitán KHUDÁWAND ke huzúr se chal niklá.

13 ¶ Aur ek din aisá húá, ki us ke beṭe beṭiáṉ apne baṛe bhái ke ghar meṉ kháná kháte aur mai píte the:

14 Us waqt ek qásid ne Aiyúb pás áke kahá, ki Bail jotte the, aur gadhe un ke pás charte the:

15 Nágáh Sabá ke log un par á gire, aur unheṉ le gaye, aur naukaroṉ ko talwár kí dhár se qatl kiyá; aur faqat maiṉ hí akelá bach niklá, ki tujhe khabar dúṉ.

16 Hanoz wuh kahtá hí thá, ki ek dúsre ne áke kahá, ki Khudá kí ág ásmán se paṛí, aur bheṛoṉ aur naukar chákaroṉ ko jaláke tamám kar diyá; aur faqat maiṉ hí akelá bach niklá, ki tujhe khabar dúṉ.

17 Hanoz yih kahtá hí thá, ki ek

aur áyá, aur bolá, Kasdí tín gol karke
aur únṯoṉ par jhapakke unheṉ le gaye,
aur naukaroṉ ko talwár kí dhár se
qatl kiyá; aur faqat maiṉ hí akelá
bach niklá, ki tujhe ḳhabar dúṉ.
18 Wuh yih kahtá hí thá, ki ek aur
bhí áyá, aur kahá, ki Tere beṭe beṭiáṉ
apne baṛe bhái ke ghar meṉ kháná
kháte aur mai píte the;
19 Aur dekho, bayábán kí taraf se
ek baṛí ándhí ái, aur us ghar ke
cháron konoṉ meṉ lagí: so wuh ja-
wánoṉ par gir paṛá, aur we dab mare;
aur faqat maiṉ hí akelá bach niklá, ki
tujhe ḳhabar dúṉ.
20 Tab Aiyúb ne uṭhke apná kapṛá
chák kiyá, aur sir munḍáyá, aur
zamín par jhuk paṛá, aur sijda kiyá,
21 Aur kahá, Apní má ke peṭ se
maiṉ nangá nikal áyá, aur phir nangá
waháṉ jáúṉgá: Ḳhudáwand ne diyá,
aur Ḳhudáwand ne le liyá; Ḳhudá-
wand ká nám mubárak hai.
22 Is sáre muqaddame meṉ Aiyúb
ne gunáh na kiyá, aur na Ḳhudá par
be-wuqúfí ká 'aib lagáyá.

II BA'B.

PHIR ek din yúṉ húá, ki baní
Ullah áe ki Ḳhudáwand ke
huzúr házir hoṉ, aur Shaitán bhí un ke
darmiyán hoke áyá, ki Ḳhudáwand
ke áge házir ho.
2 Aur Ḳhudáwand ne Shaitán se
kahá, ki Tú kaháṉ se átá hai? Aur
Shaitán ne jawáb deke Ḳhudáwand
se kahá, ki Zamín ke idhar udhar se
phirke, aur us meṉ sair karke, átá
húṉ.
3 Ḳhudáwand ne Shaitán se pú-
chhá, ki Kyá tú ne mere bande Aiyúb
ke hál ko gaur kiyá, ki zamín par us
sá koí shaḳhs nahíṉ hai; ki wuh
kámil aur sádiq hai, aur Ḳhudá se
dartá, aur badí se dúr rahtá hai; aur
báwujúd is ke ki tú ne mujh ko
ubhárá hai, ki be-sabab use halák
karúṉ, tau bhí wuh apní diyánat ko
liye rahá?
4 Shaitán ne Ḳhudáwand ko ja-
wáb deke kahá, ki Khál ke badle
khál, balki insán apná sárá mál apní
ján par nisár karegá.
5 Lekin apná háth baṛháíyo, aur
us kí haḍḍí aur us ke gosht ko chhúí-
yo, to wuh tere muṉh par terí malá-
mat karegá.
6 Aur Ḳhudáwand ne Shaitán se
kahá, ki Dekh, wuh tere qábú meṉ
hai; magar faqat us kí ján jáne na
páwe.
7 ¶ Tab Shaitán Ḳhudáwand ke
huzúr se chal niklá, aur Aiyúb ko
márá, aisá ki talwe se leke chándí tak
use jalte phoṛe húe.
8 Aur wuh ek ṭhíkrá leke apne ta,íṉ
khujláne lagá, aur rákh par baiṭh
gayá.
9 ¶ Tab us kí jorú ne use kahá, ki
Kyá tú ab tak apní diyánat par qáim
rahtá hai? Ḳhudá kí malámat kar,
aur mar já.
10 Par us ne use kahá, ki Tú ná-
dán 'auratoṉ kí sí bát boltí hai. Kyá,
ham Ḳhudá se achchhí chízeṉ leweṉ,
aur burí chízeṉ na leweṉ? Is sab
meṉ Aiyúb ne apne laboṉ se ḳhatá na
kí.
11 ¶ Jab Aiyúb ke tín dostoṉ ne,
ya'ne Taimaní Ilifaz, aur Súḳhí Bil-
dad, aur Na'amátí Zofar, us sárí bipat
ká hál, jo us par paṛí thí, suná thá,
apne apne gharoṉ se áe; kyúṉki
unhoṉ ne ápas meṉ is bát par ittifáq
kiyá thá, ki jáke us ke sáth royá
kareṉ, aur use tasallí deweṉ.
12 Aur jab unhoṉ ne dúr se apní
ánkheṉ uṭháíṉ ki nazar kareṉ, aur
use na pahcháná, to we chillá chilláke
rone lage; aur har ek ne apná kapṛá
chák kiyá, aur apne sir ke úpar ásmán
kí taraf dhúl uṛáí.
13 Pas we sát din aur sát rát us ke
sáth zamín par baiṭhe rahe, aur kisí
ne use ek bát na kahí; kyúṉki unhoṉ
ne dekhá ki us ká gam bahut baṛá
hai.

III BA'B.

BA'D us ke Aiyúb ne apná munh
kholá, aur apne din par la'nat
kí.
2 Aur Aiyúb ne jawáb diyá, aur
kahá:
3 Nábúd ho wuh din, jis men main
paidá húá, aur wuh rát jis men kahte
the, ki Ek larká pet men pará.
4 Wuh din andherá ho; Khudá
úpar se us par nigáh na kare, aur
ujálá us par na chamke.
5 Andherá aur maut ká sáya use
álúda kare; ek badlí us par chhá
jáwe; din ká kusúf use daráwe.
6 Us rát par táríkí dabak baithe;
wuh sál ke dinon men giní na jáwe,
aur mahínon ke shumár men hisáb kí
na jáwe.
7 Dekh, wuh rát 'aláhida kí jáwe,
aur us men khushí kí sadá na áwe.
8 We jo din ko burá kahte hain,
aur lawiyatán ke chherne ke liye taiyár
hain, us rát par la'nat karen.
9 Us ke shám ke sitáre andhere
ho jáwen; wuh roshní kí ráh dekhe,
par wuh us ke liye na howe; wuh
subh kí palaken na dekhe:
10 Kyúnki us ne mere liye rihm
ke kiwáron ko band na kiyá, aur merí
ánkhon se gam na chhipáyá.
11 Main rihm hí men mar kyún na
gayá? pet se nikalte hí main ne ján
kyún na dí?
12 Ghutnon ne mujhe kyún áge se
liyá hai? aur chhátíán kyún húín ki
main unhen chúsún?
13 Ki ab to main chup cháp pará
rahtá, aur chain men hotá; main soyá
rahtá, aur árám kartá,
14 Bádsháhon aur mulk ke mu-
shíron ke sáth, jinhon ne we makán,
jo ki wírán hain, apne liye banáe;
15 Yá un amíron ke sáth, jo sone
ká mál rakhte the, aur chándí se apne
gharon ko bharte the;
16 Yá main húá na hotá, us haml
kí mánind, jo chhipke girá hai; yá
un bachchon kí mánind, jinhon ne
ujálá nahín dekhá.
17 Wahán sharír satáne se báz áte;
aur thake mánde chain se hain.
18 Wahán asír milke árám karte
hain; phir zálim kí áwáz nahín
sunte.
19 Chhote bare wahán ek sáth
hain; aur gulám apne áqá se ázád
hai.
20 Roshní us ko jo pareshání men
hai kyún bakhshí játí, aur zindagí un
ko jo shikasta-khátir hon?
21 We maut kí ráh dekhte hain,
par wuh nahín átí; aur gáre húe
khazáne kí banisbat ziyáda árzú ke
sáth us ke liye khodte hain;
22 We to gor men játe húe niháyat
khushwaqt hote hain, aur bág bág
hote játe.
23 Aise ko kyún roshní bakhshí
játí, jis kí ráh chhipái húí hai, aur jise
Khudá ne gherkar tang kiyá hai?
24 Ki mere kháne ke áge mujhe
thandí sáns hotí, aur pání ke mánind
merí záríán nikalke bahtí hain.
25 Wuh haulnák májará, jis se
main dartá thá, so hí mujh ko húá;
aur jis se hirásán thá, wuhí mujh par
áí.
26 Main salámatí se na thá, aur na
árám kartá, na dilásá rakhtá thá;
phir bhí áfat áí.

IV BA'B.

TAB Taimaní Ilifaz ne jawáb diyá,
aur kahá,
2 Agar ham tujh se ek bát kahen,
to kyá tú náráz hogá? par kaun hai jo
apne ta,ín bolne se báz rakh sake?
3 Dekh, tú ne bahuton ko sikhláyá,
aur un ko jin ke háth kamzor the, zor
bakhshá.
4 Terí báton ne us ko, jo girtá thá,
thámbhá, aur tú ne jhuke húe ghut-
non ko sambhálá.
5 Par ab jab tujh par pará hai, to
tú betáb hotá hai? tujhe lagá hai, to
ghabrátá hai?

6 Kyá tú apní ḳhudátarsı par takya nahín kartá thá, aur apní díndárí ke sabab ummed na rakhtá thá?

7 Yád kíjiyo, kyá koí be-gunáh hote húe kadhí halák húá? aur kahán sádiq máre gaye?

8 Jaisá ki main ne dekhá, we jo buráí ká hal jotte aur bíj badí ká bote hain, we usí ko laute hain.

9 We Ḳhudá ke jhoke se halák hote hain, aur us ke nathnon ke dam se faná ho játe hain.

10 Babar ká garajná, aur garanda sher ká shor játá rahtá, aur jawán sher ke dánt ṭúṭ játe hain.

11 Singh shikár kí kamtí se mar játá hai, aur sherní ke bachche pareshán hote hain.

12 Ek bát nihání mujh tak áí, aur mere kán men us ká kuchh thoṛá sá pahunchá.

13 Rát kí royaton ke tasauwuron ke darmiyán, jab bhárí nínd logon par paṛtí hai,

14 Mujh par ḳhauf aur aisá ḍar gálib húá, ki merí sárí haḍḍián kámpne lagín.

15 Tab ek rúh mere chihre ke áge guzrí; mere badan ke rúngṭe khaṛe húe:

16 Wuh khaṛí thí: main us kí shakl pahchán na saká; ek shabíh merí ánkhon ke sámhne thí: sunsání húí, tab ek áwáz mere sunne men áí,

17 Kyá fání insán Ḳhudá ke huzúr sádiq ṭhahregá? kyá bashar apne Ḳháliq kí ba-nisbat pák hogá?

18 Dekh, us ne apne kár-guzáron ko amánatdár na jáná, aur apne firishton ko bewuqúf giná.

19 To gílí makánon ke báshindon ká kyá zikr, jin kí bunyád ḳhák men hai? we kíṛe ke áge dab játe hain;

20 We subh se shám tak barbád hote rahte hain; we hamesha ke liye dab marte hain, aur koí un kí ḳhabar nahín letá.

21 Kyá un ká jamál jo un men hai, játá nahín rahtá? we bagair dánáí síkhe mar játe hain.

V BA'B.

KISI' ko pukáriye; kyá koí tujhe jawáb degá? aur qudsíon men se tú kis kí taraf mutawajjih hogá?

2 Gussa nádán ádmí ko már ḍáltá hai, aur ḍáh bewuqúf ko khá játí hai.

3 Main ne bewuqúf ko jaṛ pakaṛte dekhá, par turt main ne us ke ghar par la'nat kí.

4 Us ke bál-bachche salámatí se dúr rahte; we darwáze hí par kuchle játe hain, aur un ká koí chhuṛánewálá nahín.

5 Us kí khetí bhúkhe khá játe hain, balki use kánṭon hí men se nikál lete hain; aur rahzan un ke mál ko nigaltá hai.

6 Agarchi tasdí'a miṭṭí se nahín ugtí, aur taklíf zamín se nahín jamtí hai;

7 Lekin ádmí taklíf ke liye paidá hotá hai, jis tarah se chingárián úpar ko uṛ játín.

8 Lekin main jo hún so Ḳhudá ko ḍhúnḍhúngá, aur apná hál Ḳhudá par záhir karúngá:

9 Ki wuh 'ajáib kartá hai be-qiyás, aur garáib be-shumár:

10 Wuh zamín par menh barsátá hai, aur dúr ke maidánon kí sath par páni bhejtá hai:

11 Tá ki un logon ko, jo past hain, buland kare, aur un ko, jo mátamzada hain, sarfaráz karke chain bakhshe.

12 Wuh 'aiyáron ke mansúbon ko bátil kartá hai, ki un ke háthon se un ká matlab púrá nahín ho saktá.

13 Wuh 'aqlmandon ko un hí kí 'aiyárí men phansátá hai, aur ṭeṛhe tirchhe logon kí saláh ko ulaṭ detá hai.

14 Ki we din ko andhere men já paṛte hain, aur do pahar ko rát kí tarah ṭaṭolte phirte hain.

15 Wuh miskín ko talwár se, aur un

ke munh se, aur zabardast ke háth se,
bachátá hai.
16 So miskín ko ummed hai, aur
badkárí apná munh band kar detí hai.
17 Dekh, nekbakht wuh ádmí, jise
Khudá tambíh detá hai: so Qádir i
mutlaq kí tádíb ko haqír mat ján:
18 Ki wuh zakhm mártá hai, aur
use bándhtá hai; wuh gháyal kartá
hai, aur usí ke háth changá karte
hain.
19 Wuh chha musíbaton se tujhe
chhuráwegá; balki sát men se ek bhí
tujh ko zarar na pahuncháegí.
20 Wuh kál men tujh ko maut se
bacháwegá, aur laráí men talwár kí
dhár se.
21 Tú zubán ke kore se bachá ra-
hegá; aur jab halákat áwegí tujhe
kuchh khauf na hogá.
22 Halákat aur kál dekhke tú han-
segá; aur tú zamín ke darindon se na
daregá;
23 Kyúnki tú khet ke pattharon se
'ahd kiye rahegá, aur maidán ke dar-
indon se tujhe mel hogá.
24 Aur tú jánegá ki terá khaima
be-khauf o khatar hai; aur tú apne
ghar kí khabar legá, aur khatá na
karegá.
25 Aur yih bhí tú ján rakh, ki terí
nasl bahut hogí, aur terí aulád zamín
kí ghás kí mánind barhegí.
26 Tú 'umr-ásúda hoke gor men
áwegá, jis tarah galla ká ambár apne
mausim men jam'a kiyá játá.
27 Dekh, ham ne ise tahqíq kiyá,
aur yún hí hai; ise sun rakh, aur apne
bhale ke liye yaqín ján.

VI BA'B.

TAB Aiyúb ne jawáb diyá aur
kahá,
2 Ai kásh ki merá gam taulá játá,
aur merá ranj tarázú men ek sáth dhará
játá!
3 Kyúnki wuh ab samundar kí ret
se bhárí thahartá; is liye merí báten
hadd se báhar barh gayí hain.
4 Ki Qádir í mutlaq ke tír mujh men
lage hain, merá dil un ká zahr pítá
hai; Khudá kí dahshaten mere muqábil
saff bándhtí hain.
5 Kyá gorkhar, jab us ke áge ghás
ho, renktá hai? yá bail, jab chára
sámhne ho, dakártá hai?
6 Jo chíz phíkí hai, kyá bagair
namak kháí játí hai? kyá ande kí
sufedí men maza hai?
7 We chízen, jin ke chhúne se merá
jí ghinátá hai, merá dawá sá kháná
hain.
8 Kásh ki merí du'á qabúl hotí; aur
Khudá merí árzú púrí kartá!
9 Kásh ki Khudá kí marzí hotí, ki
mujhe chúr chár kare; aur apná háth
barhátá, ki mujhe kát dále!
10 Tab to merí kuchh tasallí hotí,
aur main sakht dard men khushí se
lalkártá: wuh merí ri'áyat na kare;
kyúnki main ne us Quddús kí báton se
inkár nahín kiyá.
11 Lekin merí kyá táqat hai ki
main ummed rakhún? aur main kis
anjám ke liye apní zindagí barháún?
12 Kyá merí mazbútí pattharon kí
mazbútí hai? kyá merá jism pítal ká
hai?
13 Kyá aisá nahín, ki koí madad
mujh men mere liye na rahí? merí
riháí mujh se játí rahí.
14 Cháhiye ki shikasta-dil par us ká
dost tars kháwe; nahín to wuh Qádir
i mutlaq ke tars ko chhortá hai.
15 Mere bháíon ne nále ke mánind
mujhe dhokhá diyá, balki wádí ke
nálon ke mánind we guzar játe hain;
16 Un ká pání yakh ke sabab máil
ba siyáhí hotá hai, un men barf chhipá
hai;
17 Lekin jis waqt ki we garmí páte,
we gáib ho játe, aur garmí ke mausim
men apne makánon men súkh játe
hain.
18 Qáfile apní ráh se phirte; we
sunsán jagah men pahunchte, aur
halák hote hain.

19 Taiman ke qáfile un kí ráh
dekhte the; Sabá ke kárwán un ká
intizár karte the.
20 We pashemán hote hain, ki um-
medwár the; we wahán pahunchte hí
ghabrá játe hain.
21 So ab tum bhí nahín rahe; tum
ne yih merí shikasta-hálí dekhí, aur
dar gaye.
22 Kyá main ne kahá, ki Mujhe
kuchh do? yá, Apne mál men se mujhe
kuchh bakhsho?
23 Yá, Dushman ke háth se mujhe
chhuráo? yá, Zabardast ke háth se
mujhe bacháo?
24 Mujhe sikháo, to main chupcháp
rahúngá; aur mujhe batáo jo ki khatá
mujh se húí ho.
25 Ma'qúl báton kí tásír kyá hí
khúb hai! par tumhárí sarzanish kis
bát par dalálat kartí?
26 Kyá tum báton par 'aib lagáne
ká khiyál karte ho? máyús kí báten
hawá sí hain.
27 Hán, tum yatím par jál dálte ho,
aur apne dost ke liye ek garhá khodte
ho.
28 Ab tum is par iktifá karo; mujh
par nigáh karo, to tumhen sújh pare-
gá, ki main jhúth kahtá hún ki nahín.
29 Ab do bára kahiyo; tum andher
na karo; phirke kaho, ki is muqad-
dame men merí rástbází záhir hai.
30 Kyá merí zubán men kuchh
zabúní hai? kyá terhí báten daryáft
karne ke liye merá tálú nahín?

VII BA'B.

KYA' insán zamín par sipáhgarí ke
liye nahín? aur us ke din maz-
dúr ke dinon ke mánind nahín?
2 Jis tarah mazdúr sáya ke liye
hámptá, aur ajúradár apní mazdúrí
cháhtá hai:
3 Usí tarah mashaqqat ke mahíne
merí mírás húe, aur taklíf kí ráten
mere liye muqarrar húín.
4 Jab main lettá hún, tab kahtá
hún, ki Main kab uthúngá, aur rát kab
bítegí? aur pau phatne tak chhatpa-
táne se thak játá hún.
5 Merá badan kíron aur khák ke
dhelon se mulabbas hai; merá chamrá
simat játá, aur phir gal játá hai.
6 Mere din yún jhap nikal gaye,
jaise juláhe kí dharkí nikal játí hai;
we guzar gaye, un kí phir ummed
nahín.
7 Yád kar, ki merí zindagí hawá
hai; merí ánkhen khushí phir na
dekhengí.
8 Jis kí ánkh mujhe dekhtí hai,
phir na dekhegí; terí ánkhen mujh
par lagí hain, so main maujúd na
rahúngá.
9 Jis tarah badlí játí rahtí aur gáib
ho játí hai: isí tarah jo gor men utrá,
phir úpar na áwegá.
10 Wuh phir apne ghar ko na phir-
egá, aur us ká makán use phir na
pahchánegá.
11 Is liye main apná munh na ro-
kúngá; main apní jánkáhí men boltá
jáúngá; apní ján kí talkhí men nála
karúngá.
12 Kyá main samundar yá magar-
machh hún, jo tú mujh par chaukí
bithátá hai?
13 Jab main kahtá hún, ki Mere
bistar se mujhe árám milegá, aur merá
bichhauná merá gam bhuláwegá:
14 Tab tú khwábon se mujhe dar-
átá hai, aur royá dikháke mujhe haul
khilátá hai:
15 Yahán tak ki merí ján phánsí
cháhtí, aur maut ko in haddíon men
rahne se bihtar jántí hai.
16 Main súkhtá játá; main hame-
sha ko jítá na rahúngá; mujh par se
háth utháo, kyúnki mere din hawá
hain.
17 Kyá insán bhí kuchh hai, ki tú
use itní buzurgí dewe, aur apná dil us
par lagáwe?
18 Aur har subh ko us kí khabar
le, aur har dam use ázmáwe?
19 Tú kab tak mujh se ánkhen na

pheregá? aur mujhe fursat na degá,
ki main apná thúk niglún?
20 Main ne gunáh kiyá hai; ai
baní A'dam ke nigahbán, main tere
liye kyá karún? tú ne kyún mujhe
apná hadaf kar rakhá hai, yahán tak
ki main áp apne úpar bojh húá
hún?
21 Tú mere gunáh ko mu'áf kyún
nahín kartá, aur merí badkárí ko na-
hín mitátá? ki main to abhí khák
men so rahúngá; tú mujhe subh ko
dhúndhegá, aur main kahán?

VIII BA'B.

TAB Bildad Súkhí ne jawáb diyá
aur kahá,
2 Tú kab tak aisí báten kahegá?
aur kab tak tú apne munh se yún
baktá jáegá, jaise shiddat kí ándhí
chaltí hai?
3 Kyá Khudá insáf ko ultáegá?
yá Qádir i mutlaq ráh i 'adálat se
bhatkegá?
4 Agar tere farzandon ne us ká
gunáh kiyá hai, aur us ne unhen un ke
gunáhon ke bá'is se radd kar diyá;
5 Jab tú Khudá ko sawere dhún-
dhegá, aur us Qádir i mutlaq se min-
nat karegá;
6 Agar tú pák-dil aur rástkár hai,
to wuh albatta tere liye abhí chaunk
uthegá, aur terí sadáqat ke ghar ko
bhágmán karegá.
7 Agarchi terá shurú' kotáh thá, par
wuh terá anjám niháyat barháegá.
8 Agle zamáne ke logon se púchhi-
ye, aur un ke bápdádon se khúb dar-
yáft kíjiye;
9 (Kyúnki ham to kal ke ádmí
hain, aur kuchh nahín jánte hain, ki
hamáre din zamín par sáya ke mánind
hain:)
10 Kyá we tujhe na sikhláwenge,
aur kyá we tujh se na kahenge, aur
apne dilon se báten na nikálenge?
11 Kyá bardí chihle bagair jamtí
hai? kyá narkat bagair pání ke barh-
tá hai?
12 Wuh hanoz sabz o tar hai, aur
kátá nahín gayá, tis par bhí wuh aur
sab búton kí ba-nisbat pahle súkh játá
hai.
13 Un kí, jo Khudá ko bhúl játe
hain, ye hí ráhen hain; aur riyákár
kí ummed torí játí hai:
14 Un kí ummed kí jar kat játí,
aur un kí ás makrí ká jálá sá hai.
15 Wuh apne ghar par takya kar-
egá, par wuh na thahregá; wuh use
mazbútí se pakre rahegá, par wuh na
thamegá.
16 Wuh súraj ke áge hará hotá hai,
aur us kí dálián apne hí bágíche men
phút phút nikaltí hain.
17 Us kí jaren pattharon ke dher
men torí marorí gayí hain, aur wuh
pattharon ke makán ko táktá hai.
18 Jo wuh apní jagah se ukhárá
jáwe, to wuh us ká inkár karegí, ki
Main ne tujhe nahín dekhá.
19 Dekh le, us kí ráh kí khushí
yihí hai; ba'd us ke zamín se dúsre
ugte hain.
20 Dekh, Khudá sachche ádmí ko
mardúd nahín kartá; wuh badkáron
kí dastgírí nahín karne ká:
21 Yahán tak ki wuh tere munh
ko hansí se bhar degá, aur tere labon
ko khushí kí áwáz se.
22 Jo terá kína rakhte hain sharm
se mulabbas honge; aur khabíson kí
búd o básh ká makán hech ho jáegá.

IX BA'B.

PHIR Aiyúb ne jawáb diyá aur
kahá,
2 Sach, main jántá hún ki yún hí
hai: insán Khudá ke áge kyúnkar
sádiq thahregá?
3 Agar wuh us se bahs karne ko
utre, to wuh us ko hazár men ek ká
jawáb na de sakegá.
4 Wuh dil men 'aqlmand, aur zor
men tawáná hai: kis ne áp ko kará
karke us ká sámhná kiyá, aur bach
niklá?
5 Wuh paháron ko táltá hai, aur

unhen khabar nahín hoti: wuh apne
qahr se unhen ulat detá hai.
6 Wuh zamín ko us kí jagah se
sarká detá hai, aur us ke sutún thar-
tharáte hain.
7 Wuh áftáb ko farmátá hai, aur
wuh tulú' nahín hotá; aur wuh sitáron
par muhr karke unhen band kartá hai.
8 Wuh akelá ásmánon ko phailátá
hai, aur samundar kí lahron par qadam
rakhtá hai.
9 Us ne Arktúrus, o Oríon, o Plia-
dís, aur janúb ke khalwat-khánon ko,
banáyá.
10 Wuh 'ajáib kartá hai, jo be-qiyás
hain, aur garáib, jo be-shumár.
11 Dekh, wuh mere pás se pár utar-
tá, aur main nahín dekhtá; wuh guzar
bhí játá hai, par main use daryáft
nahín kartá.
12 Dekh, wuh chhín letá hai, kaun
use hatá saktá hai? kaun use kahegá,
ki Tú yih kyá kartá?
13 Jab Khudá apne gazab ko nahín
roktá, tab magrúr madadgár us ke tale
jhuk játe hain.
14 To main kaun hún, jo use jawáb
dún, aur báten chunke us se bahs
karún?
15 Agarchi main sádiq hotá, tab bhí
use jawáb na detá, balki apne 'adálat-
karnewále se minnat kartá.
16 Agar main pukártá, aur wuh
mujhe jawáb detá; tad bhí main báwar
na kartá, ki us ne merí suní.
17 Ki wuh mujhe ándhí se tortá
hai, aur be-sabab mere bahut se zakhm
kar detá hai.
18 Wuh mujhe dam lene kí bhí fur-
sat nahín detá, balki karwáhaton se
bhar detá hai.
19 Agar zor kí bábat kahún, to dekh,
wuh zoráwar hai: agar 'adálat kí bábat,
to mujhe da'wá karne ke liye kaun
talab karegá?
20 Agar main apne ta,ín sádiq thah-
ráún, merá hí munh mujhe gunahgár
thahráegá: agar main kahún ki main
sachchá hún, to is se merí kajrauí
sábit hogí.
21 Main to sachchá, sahíh, par main
khudbíní nahín kartá; láiq hai ki
apní ján kí tahqír karún.
22 Yih to ek bát hai, is liye main ne
kahá, ki Wuh har ek ko, khwáh sach-
chá ho, khwáh badkár, halák kartá hai.
23 Kásh ki korá nágahán már dáltá;
par wuh be-gunáhon ke imtihánon se
hanstá hai.
24 Zamín sharíron ke háth men
chhorí gayí hai; wuh us ke hákimon
ke munh ko dhámptá hai; agar nahín,
to wuh dúsrá kaun hai?
25 Merí 'umr ke din dák se bhí
jald-rau hain: we ur játe aur chain
nahín dekhte.
26 We guzar játe hain tezrau jaház
kí tarah, aur us 'uqáb ke mánind, jo
shikár par túte.
27 Agar main kahtá, ki Main apne
gam ko bhúlúngá, main apní tursh-
rúí chhorúngá, aur khush-dil húngá:
28 Tau bhí main apní sárí ma-
shaqqaton se hairán hotá; main jántá
hún, ki tú mujhe be-gunáh na thah-
ráwegá.
29 Chúnki main badkár hún, to phir
main káhe ko be-fáida mashaqqat
khínchtá hún?
30 Jo main apne ta,ín barf ke pání
se dhotá hún, aur apne háthon ko sábun
se pák kartá hún;
31 To tú mujhe garhe men gota
detá, aur mere kapre mujh se nafrat
rakhenge.
32 Kyúnki wuh mujh sá ádmí na-
hín, ki main us kí jawábdihí karún,
aur ham ek sáth mahkame men házir
howen.
33 Hamáre darmiyán koí sális na-
hín, jo apne háth donon par dhare.
34 Wuh apná sontá mujh par se
uthá lewe, aur us ká ru'ab mujhe na
daráwe:
35 Tab main kahúngá, aur us se
na darúngá; par merá aisá hál nahín.

X BA'B.

MERI' ján apní zindagí se bezár
hai; so main̲ apní shikáyat áp
se be-rok ṭok karún̲gá; main̲ apne dil
kí talḳhí men̲ bolún̲gá.
2 Main̲ Ḳhudá se kahún̲gá, ki Tú
mujhe ilzám na de; mujhe batlá, ki
tú mujh se muqábala kyún̲ kartá
hai.
3 Kyá tujhe achchhá lagtá hai, ki
zulm kare, aur apne háthon̲ kí banáí
húí chíz ko haqír jáne; aur badkáron̲
ke mansúbe par jalwagar howe?
4 Kyá terí ánkhen̲ bashar kí ánkhen̲
hain̲? yá tú dekhtá hai, jis tarah se
insán dekhtá hai?
5 Tere din kyá insán ke din ke
mánind hain̲? aur tere baras ádmí ke
aiyám ke mánind?
6 Ki tú merí badkárí ko ḍhún̲ḍhtá
hai, aur merí ḳhatá ko khojtá hai?
7 Tú jántá hai, ki main̲ sharír na-
hín̲; aur ki koí tere háth se chhuṛá
nahín̲ saktá.
8 Tere hí háthon̲ ne to mujhe íjád
kiyá, aur har taraf se mujh ko sameṭke
banáyá; aur phir tú mujhe halák kartá
hai.
9 Yád farmáiye, ki tú ne mujhe
miṭṭí ká sá pinḍ banáyá: phir kyá tú
mujhe miṭṭí men̲ miláyá cháhtá?
10 Kyá tú ne mujhe dúdh ke má-
nind nahín̲ unḍelá, aur dahí ke mánind
mujhe nahín̲ jamáyá?
11 Tú ne mujhe chamṛe aur gosht
se pahináyá, aur mere gird haḍḍíon̲
aur nason̲ se iháta kí.
12 Tú ne mujhe zindagí aur taufíq
baḳhshí, aur terí nigahbání se merí
rúh kí salámatí húí.
13 Tú ne yih chízen̲ apne dil men̲
chhipá rakhín̲: main̲ yaqín karke
jántá hún̲, ki yih terí maslahaten̲ thín̲.
14 Agar main̲ ḳhatá karún̲, to tú
mujhe ḳhúb nigáh kartá hai; aur na-
hín̲ cháhtá ki merá gunáh baḳhshe.
15 Agar main̲ badkár hún̲, to mujh
par wáwailá! aur jo main̲ sádiq hún̲,
main̲ apná sir na uṭháún̲gá; main̲
apní ruswáí se bhar gayá, is liye merí
musíbat ko dekh,
16 Ki wuh ziyáda hotí. Tú sher
ke mánind mujh ko shikár kartá; aur
phir 'ajíb súrat men̲ hoke apne ta,ín̲
mujh par záhir kartá.
17 Tú mujh par apne aur gawáh
khaṛá kartá, aur apná qahr mujh par
baṛhá detá; nayí nayí faujen̲ mujh
par chaṛh átín̲.
18 Kyún̲ tú ne mujhe rihm se bá-
har nikálá hai? ai kásh ki merá dam
nikal játá, aur koí ánkh mujhe na
dekhtí!
19 To main̲ us kí mánind hotá, jo
nahín̲ húá hai, aur peṭ hí se qabr men̲
pahuncháyá játá.
20 Mere din kyá thoṛe nahín̲? tham
já, aur mujh par se háth úṭhá, ki
main̲ zarra dam le lún̲,
21 Us se pahle ki wahán̲ jáún̲,
jahán̲ se na phirún̲gá, us andherí sar-
zamín men̲, us maut ke sáya ke mulk
men̲,
22 Us táríkí ke mulk men̲, jo táríkí
hí hai, us maut kí parchháín̲ ke mulk
men̲, jis kí kuchh raunaq nahín̲, aur
jahán̲ kí roshní táríkí sí hai.

XI BA'B.

TAB Zofar Na'amátí ne jawáb diyá
aur kahá:
2 Kyá túl i kalám ká jawáb nahín̲
diyá jáwe? aur kyá koí shaḳhs apní
ziyáda-goí se be-gunáh ṭhahre?
3 Terí láfzanián̲ sunke kyá log chup
rahen̲? aur jab tú ṭhaṭṭhá kartá hai,
kyá koí tujhe sharminda na kare?
4 Ki tú kahtá hai, Merá kalám
durust hai, aur main̲ terí nazar men̲
sáf pák hún̲.
5 Lekin kásh ki Ḳhudá ḳhud bole,
aur apne labon̲ ko tujh par khole;
6 Aur wuh tujhe hikmat ke asrár
dikhláwe; kyún̲ki we un se, jo záhir
húe, dúne hain̲! Ján rakh, ki Ḳhudá
ne terí badkárí ká bahut hí kam badlá
liyá hai.

7 Kyá tú apní talásh se Ḳhudá ká bhed pá saktá hai? yá Qádir i mutlaq ke kamál ko pahunch saktá hai?

8 Wuh to ásmán sá únchá hai: tú kyá kar saktá? pátál se níchá hai; tú kyá ján saktá hai?

9 Us ká andáz zamín se lambá, aur samundar se chauṛá hai.

10 Agar wuh pakṛe, aur qaid kare, aur mahkame men láwe, to kaun use phirá sake?

11 Kyúnki wuh behúda ádmíon ko jántá hai, aur sharárat bhí dekhtá hai; pas kyá wuh us par gaur na farmáegá?

12 Ki behúda insán cháhtá hai ki dáná samjhá jáwe, agarchi insán paidáish men gorḳhar ke bachche ke mánind hai.

13 Par agar tú apná dil durust kare, aur apne háth us kí taraf baṛháwe;

14 Agar tere háth men badí ho, to use dúr phenk de, aur sharárat ko apne ḍere men rahne na de:

15 To tú albatta apná munh bedág uṭháwegá; tú sábit-qadam hogá, aur dahshat na kháegá;

16 Kyúnki tú apní pareshání bhúl jáegá, aur use aisá jánegá jaise páníon ko jo bah játe hain;

17 Terí 'umr ká din do pahar ke waqt se ziyádatar roshan hogá; terí zíllat ká hál subh sá ho jáegá.

18 Aur tú ḳhátirjam'a hogá, kyúnki tere liye ummed hai; tú ne ḳhijálat uṭhái, par chain se árám karegá.

19 Tú árám se leṭegá, aur koí tujhe ḍará na sakegá; bahutere log terí ḳhushámad karenge.

20 Lekin gunahgáron kí ánkhen phúṭengí, un ke bhágne kí táqat játí rahegí, aur un kí ummed aisí ho jáegí, jaisá ki dam jo nikaltá hí ho.

XII BA'B.

AUR Aiyúb ne jawáb diyá aur kahá,

2 Sach hai, ki tum to ek guroh ho, aur dánáí tumháre sáth maregí.

3 Lekin merí bhí tumhárí sí 'aql hai; main tum se kuchh chhoṭá nahín hún; hán, kaun hai jo aisí báten nahín jántá?

4 Main wuh shaḳhs hún, jis par us ká ham-nishín hanstá hai, par wuh Ḳhudá ko pukártá hai, aur wuh use jawáb detá hai; sídhá o sádiq insán maskhara banáyá játá hai.

5 Wuh shaḳhs, jis ke pánw phisalne par hain, us jaláe húe mash'al kí mánind hai, jo ásúda-hál ke nazdík náchíz hai.

6 Ḍakaiton ke ḳhaime salámat hain, aur we log, jo Ḳhudá ko gussa diláte hain, chain men hain, ki apne háth ko apná Ḳhudá jánte hain.

7 Par tú haiwánon se púchhiyo, we tujhe sikhláwenge; aur hawáí parandon se, we tujhe batláwenge;

8 Yá zamín se daryáft kar, wuh tujhe ta'lím degí; aur samundar ke machh tujh se bayán karenge.

9 Kaun nahín jántá, ki KHUDÁWAND hí ke háth ne yih sab kuchh banáyá hai?

10 Us ke háth men sab zindon kí ján hai, aur sáre bashar ká dam.

11 Kyá báton ko kán nahín parakhtá, jis tarah se tálú ḳhurák ká maza daryáft kartá?

12 Dánish buḍḍhon ke sáth hai; aur 'umr-darází ke sabab fahm hotá hai.

13 Dánáí aur tawánáí us ke sáth hain; wuh sáhib i maslahat aur sáhib i fahm hai.

14 Dekh, wuh ghar ḍhá detá hai, aur phir banáyá nahín játá; wuh ádmí ko qaid kartá, aur phir riháí mumkin nahín hotí.

15 Dekh wuh pánion ko band kartá hai, aur we sab súkh játe hain; phir wuh unhen chhoṛ detá, aur we zamín ko ulaṭ dete hain.

16 Tawánáí aur dánáí us ke sáth hain: fareb-khánewálá, aur fareb-denewálá, usí ke qábú men hain.

17 Wuh mushíron ko gulám ba-

náke le játá hai, aur hákimon̲ ko
bewuqúf banátá hai.
18 Wuh bádsháhon̲ kí zanjíren̲
kholtá hai, aur unhín̲ kí kamaron̲ men̲
bándhtá hai.
19 Wuh amíron̲ ko gulámí men̲
ḍálke le játá hai, aur zabardaston̲ ko
ulaṭ detá hai.
20 Wuh diyánatdáron̲ ke kalám ko
phertá hai, aur búṛhon̲ kí 'aql ko le
letá hai.
21 Wuh amíron̲ par zillat ḍáltá hai,
aur zoráwaron̲ ká kamarband kholtá
hai.
22 Andhere men̲ se wuh poshída
chízen̲ áshkárá kartá hai, aur maut kí
parchháín̲ ko jalwagar kartá.
23 Wuhí qaumon̲ ko baṛhátá hai,
aur unhen̲ phir nest kartá hai; wuh
qaumon̲ ko phailátá hai, aur phir
unhen̲ tang kartá hai.
24 Wuh zamín ke sardáron̲ kí 'aql
uṛátá hai, aur aisá kartá hai ki we
bayábán men̲ be-ráh bhaṭakte phirte
hain̲.
25 We táríkí men̲, jahán̲ ujálá
nahín̲, ṭaṭolte phirte hain̲, aur aisá
kartá hai ki we matwále kí tarah
gumráh hote hain̲.

XIII BA'B.

DEKH, merí ánkh ne yih sab de-
khá hai, aur mere kán ne suná
hai; main̲ to use samajhtá hún̲.
2 Jo kuchh tum jánte ho, so main̲
bhí jántá hún̲; main̲ tum se chhoṭá
nahín̲ hún̲.
3 Kásh ki main̲ Qádir i mutlaq se
bol saktá! main̲ Ḳhudá se bahs karne
cháhtá hún̲.
4 Tum jhúṭhí báton̲ ke banánewále
ho, tum sab ke sab nákára tabíb ho.
5 Ai kásh ki tum chup ho rahte!
ki yihí tumhárí dánáí hotí.
6 Ab merá 'uzr suno, aur mere
labon̲ kí hujjaton̲ par kán dharo.
7 Kyá tum Ḳhudá kí taraf se sha-
rárat kí báten̲ kahoge, aur us ke liye
makkárí se bologe?
8 Kyá tum us ke tarafdár hoge,
aur Ḳhudá kí jánib se jhagṛoge?
9 Kyá ḳhúb ho, ki wuh tumhen̲
achchhí tarah ázmáwe? kyá tum
use fareb doge, jis tarah koí ádmí
dúsre ko fareb detá hai?
10 Agar tum poshída men̲ tarafdárí
karo, to yaqínan wuh tumhen̲ tambíh
degá.
11 Kyá us kí 'azamat tumhen̲ na-
hín̲ ḍaráwegí, aur us ká ru'ab tum par
nahín̲ paṛegá?
12 Tumhárí suní sunáí báten̲ to
rákh kí mánind hain̲, tumháre subút
ke pushte miṭṭí ke pushte hain̲.
13 Chup raho, aur mujh se alag ho,
tá ki main̲ bolún̲, tab mujh par jo áwe,
so áwe.
14 Káhe ko main̲ apná gosht apne
dánton̲ se chabáún̲, aur apní ján apní
hathelí par rakhún̲?
15 Dekh, jo wuh mujh ko már ḍál-
tá hai, tau bhí mujhe us ká bharosá
hai: lekin main̲ apní ravishon̲ kí bá-
bat us ke áge hujjat karún̲gá.
16 Wuhí merí naját hogá; kyún̲ki
riyákár us ke áge nahín̲ já saktá.
17 Gaur karke merí bát suno, aur
merá iqrár tumháre kánon̲ men̲ pa-
hunche.
18 Dekho, main̲ apná haqíqat i hál
mufassal bayán kartá hún̲; main̲ jántá
hún̲ ki sádiq ṭhahrún̲gá.
19 Kaun hai, jo mujhe mulzam
ṭhahráwe? agar aisá ho, to main̲ chup
rahún̲gá, aur mar jáún̲gá.
20 Faqat do sulúk tú mujh se mat
kar; tab main̲ apne ta,ín̲ tujh se na
chhipáún̲gá.
21 Apná háth mujh par se uṭhá le;
aur apne ru'ab ko mujhe ḍaráne na de.
22 Tab tú mujhe talab kar, aur
main̲ jawáb dún̲gá; yá mujh ko kahne
de, aur tú mujhe jawáb de.
23 Mere kitne gunáh aur qusúr
hain̲? merí taqsíren̲ aur ḳhatáen̲
mujhe jatá.
24 Tú apná mun̲h kyún̲ chhipátá

hai, aur mujhe apná dushman jántá
hai?
25 Kyá tú uṛáe húe patte ko toṛe-
gá? kyá tú súkhe bhus ká píchhá
karegá?
26 Ki tú mere haqq men̲ kaṛwí
báten̲ likhtá hai, aur merí jawání kí
badkáríon̲ ko merí mírás kar detá
hai;
27 Aur mere pán̲won̲ ko káṭh men̲
ḍáltá hai, aur merí sárí ravishon̲ ko ták
rahtá hai; aur mere pán̲won̲ ke qada-
mon̲ par hadd bándhtá hai;
28 Agarchi main̲ saṛí húí chíz ke
mánind faná hotá hún̲, us kapṛe kí
tarah, jise kíṛá khátá játá hai.

XIV BA'B.

INSA'N jo ki 'aurat se paidá hotá,
thoṛe din tak jítá rahtá, aur sará-
sar ranj men̲ hai.
2 Wuh phúl ke mánind nikaltá hai,
aur toṛá játá hai; wuh sáya kí tarah
játá rahtá, aur nahín̲ ṭhahartá.
3 Kyá tú aise par apní ánkhen̲ khol-
tá hai, aur mujhe apne sáth 'adálat
men̲ látá hai?
4 Kaun hai jo nápák se pák nikále?
koí nahín̲.
5 Hálánki us ke din gine gaye, aur
us ke mahínon̲ ká shumár tere pás
hai, aur tú ne us kí hadden̲ bándhí
hain̲, ki wuh un se pár nahín̲ já saktá;
6 To us se ánkhen̲ pher, tá ki wuh
sustáwe, aur mazdúr kí tarah apne din
ko k̲hushí se púrá kare.
7 Kyún̲ki jab koí darak̲ht káṭá játá
hai, to ummed hotí hai ki wuh phir
panape, aur us kí narm ḍálí ká nikal-
ná mauqúf na hogá.
8 Agarchi us kí jaṛ zamín ke andar
puráni ho jáwe, aur us ká tana máṭí
men̲ mare;
9 Tau bhí wuh pání ke súnghne se
panpáegá, aur paudhe kí mánind shá-
k̲hen̲ nikálegá.
10 Lekin insán martá aur paṛá
rahtá: jab ádmí kí ján nikal játí hai,
tab wuh kahán̲ hai?
11 Jaise ki táláb se pání ghaṭ játá,
aur nadí haṭ játí aur súkh játí hai:
12 Usí tarah ádmí leṭ játá hai, aur
nahín̲ uṭhtá: jab tak ásmán ṭal na
jáen̲, we na jágenge, aur apní nínd se
na chaunkenge.
13 Ai kásh ki tú mujhe gor men̲
chhipáwe, ki tú mujhe poshída rakhe,
jab tak terá gazab játá na rahe; aur
mere liye muqarrar waqt ṭhahráwe,
aur us waqt mujhe yád farmáwe!
14 Jab ádmí mare, to kyá wuh phir
jíegá? main̲ apní sak̲ht k̲hidmat ke
sab din men̲ muntazir rahún̲gá, jab
tak ki merí bahálí kí naubat na ho.
15 Tú to buláwegá, aur main̲ tujhe
jawáb dún̲gá: aur tú apne háth ke
kám par tawajjuh karegá.
16 Ki tú ab merí qadam-shumárí
kartá hai: kyá tú merí bhúl chúk ko
nahín̲ dekhá kartá hai?
17 Hán̲, merá gunáh thailí men̲
sar-ba-muhr hai, aur tú merí k̲hatáen̲
síke rakhtá hai.
18 Yaqínan jis tarah paháṛ girke
náchíz ho játá hai, aur chaṭán apní
jagah se sarkái játí hai;
19 Pání pattharon̲ ko ghis ḍáltá hai,
aur us kí báṛh un chízon̲ ko jo zamín
kí miṭṭí se paidá hotí hain̲ yún̲ bahá
le játí hai; usí tarah tú insán kí ummed
ko miṭátá hai.
20 Tú use hamesha dabá rakhtá
hai, so wuh játá rahtá hai; tú us ke
chihre ko badal ḍáltá hai, aur use
k̲hárij kar detá hai.
21 Us ke beṭe taraqqí páte, par us
ko k̲habar nahín̲ hotí; aur we k̲hwár
hote hain̲, par wuh kuchh nahín̲
dekhtá.
22 Balki us par ká gosht dard men̲
mubtalá hai, aur usí kí ján apne andar
gam kartí hai.

XV BA'B.

TAB Ilifaz Taimaní ne jawáb diyá
aur kahá,
2 Kyá munásib hai ki dánishmand

ádmí hawái 'ilm sunáwe, aur apná peṭ
púrabí hawá se bhare?
3 Kyá láiq hai ki wuh behúda báten
karke mubáhasa kare, aur aisá kalám
kahe, jis se fáida na ho?
4 Balki tú to khauf ko kanáre rakh-
tá, aur Khudá ke áge du'á kí báten
thámtá hai.
5 Terá munh terá gunáh batlátá
hai, go ki tú 'aiyáron kí zubán ikhti-
yár kartá hai.
6 Terá hí munh tujhe gunahgár
ṭhahrátá hai, main nahín; tere hí
honṭh tujh par gawáhí dete hain.
7 Kyá pahlá insán tú hí paidá húá?
kyá tú paháṛon se pahle banáyá
gayá?
8 Kyá tú ne Khudá ke bhed ko sun
páyá hai? aur apne hí pás hikmat le
rakhí?
9 Tú kyá jántá hai, jo ham nahín
jánte? tujh men kaun sí samajh hai,
jo ham men nahín?
10 Sir-sufed aur búṛhe log hamáre
hí darmiyán hain, jo tere báp se bhí
'umr men baṛe hain.
11 Kyá Khudá kí tasallíán tere
nazdík haqír hain, aur muláyamat kí
wuh báten jo tujh se kahí gayín?
12 Terá dil tujhe kyún liye játá
hai, aur terí ánkhen kis chíz par jha-
paktí hain,
13 Ki tú apní rúh ko Khudá ke
muqábil phertá hai, aur apne munh se
aisí báten nikáltá hai?
14 Insán kaun hai ki pák ho sake?
aur wuh jo 'aurat se paidá húá, kyá
hai ki sádiq ṭhahre?
15 Dekh, ki wuh apne qudsíon ká
i'atibár na kartá; us kí ánkhon men
ásmán bhí pák nahín:
16 To ghinaune aur bigṛe húe ádmí
ká kyá zikr, jo badí ko pání ke mánind
pítá hai?
17 ¶ Main tujhe batáúngá, merí
sun; jo main ne dekhá hai, so hí bay-
án karúngá;
18 Wuhí mazmún jo dánishmandon
ne apne bápdádon se sunke bayán kiyá
hai, aur nahín chhipáyá hai;
19 Ki faqat unhín ko zamín bakh-
shí gayí, aur koí begána un ke darmi-
yán na guzrá.
20 Sharír to apní tamám 'umr 'azáb
se chhaṭpaṭátá hai; aur zálim ke bar-
son ká shumár us se chhipá hai.
21 Haulon kí áwáz us ke kánon
men bajtí hai; gáratgar salámatí hí
men us par hamla karegá.
22 Wuh táríkí se bach nikalne kí
ummed nahín rakhtá hai, balki talwár
us ká muntazir hai.
23 Wuh roṭí ke liye áwára phirtá
hai, aur kahtá hai ki Kahán hai? wuh
jántá hai ki táríkí ká din us ke háth
par maujúd hai.
24 A'fat aur bipat use ḍarátí hain,
aur us par gálib hotí hain, us bádsháh
ke mánind, jo laṛáí ke gul shor ke liye
taiyár hai.
25 Kyúnki wuh Khudá par apná
háth baṛhátá, aur Qádir i mutlaq se
zor ázmáí kartá hai.
26 Wuh gardankash hoke us par,
apní siparon ke sakht phúlon kí áṛ
men, dauṛtá hai.
27 Wuh to apná munh apní farbihí
se ḍhámptá hai, aur apní kamar par
charbí ke muchche jamátá hai.
28 Par wuh wírán shahron men
basegá, aur be-chirág gharon men rahe-
gá, jo ḍher ho jáne ke liye taiyár hain.
29 Wuh daulatmand na hogá, us ká
mál báqí na rahegá, aur zamín par us
kí taraqqí na hotí jáegí.
30 Wuh táríkí men se kabhí nikal
na sakegá; lúh us kí shákhon ko
khushk kar degí; wuh us ke munh
ke dam se faná hogá.
31 So wuh jo gumráh kiyá gayá,
batálat par takya na kare; kyúnki us
ká badlá bhí batálat hogá.
32 Us ke waqt se áge yih sab kuchh
tamám hogá, aur us kí shákh harí na
rahegí.
33 Wuh us ke kachche angúr, goyá

angúr ke daraḳht se, jháṛ ḍálegá, aur
us kí kalíán̲ zaitún kí tarah girá degá.
34 Riyákáron̲ ká ḳhándán ujaṛ jáe-
gá; aur ág rishwat-ḳhorí ke ḍeron̲ ko
jaláwegí.
35 Unhen̲ ziyánkárí ká haml hai,
aur sharárat jante hain̲; un ke peṭ
men̲ fareb bantá hai.

XVI BA'B.

TAB Aiyúb ne jawáb diyá aur
kahá,
2 Main̲ ne aisí bahut sí báten̲ sun-
ín̲; tum sab ke sab diqqdár tasallí-
denewále ho.
3 Kyá hawáí báton̲ ká kadhí áḳhir
hogá? aur kaun sí chíz hai, jise tú ne
burá máná, ki tú aisá jawáb detá hai?
4 Main̲ bhí tumhárí tarah báten̲ kar
saktá: agar tumhárí ján merí ján kí
jagah men̲ hotí, main̲ bhí tum par
báton̲ ká ḍher lagá saktá, aur tum
par apná sir dhun saktá thá.
5 Par main̲ to apne mun̲h se tum-
hen̲ zor baḳhshtá, aur apne labon̲ kí
jumbish se tumhárá ranj ghaṭátá.
6 Harchand main̲ boltá hún̲, par
merá dukh nahín̲ ghaṭṭá; aur jo bolne
se báz átá hún̲, tau bhí mujh se játá
nahín̲ rahtá?
7 Ki ab us ne mujhe thakáyá hai:
tú ne merá sárá ḳhándán barbád kiyá
hai.
8 Tú ne mujh par jhurián̲ ḍálín̲,
yihí mujh par gawáh hain̲, aur merá
dublápá, mere barḳhiláf uṭhke, mere
mun̲h par gawáhí detá hai.
9 Wuh mujhe gusse se toṛ ḍáltá
hai, jo merá kína rakhtá hai; wuh
mujh par dánt pístá hai: merá dush-
man mujhe dekh dekhke tez-chashmí
kartá hai.
10 We apne mun̲h mujh par pasárte
hain̲; merí be-'izzatí karke we mere
gál par thapeṛe márte hain̲; we mujh
par ek sáth jam'a húe hain̲.
11 Ḳhudá ne mujhe be-insáfon̲ ke
hawále kiyá hai, aur be-dínon̲ ke
háthon̲ men̲ ḍál diyá hai.
12 Main̲ árám se leṭá thá, par us
ne mujhe be-árám kiyá; us ne merá
galá pakṛá, aur jharjharákar mere
parche uṛáe, aur mujhe apná nishána
banáyá.
13 Us ke tírandázon̲ ne mujh ko
gherá; wuh merá gurda chír pháṛ
kartá hai, aur rahm nahín̲ kartá; wuh
merá pitt zamín par bahá detá hai.
14 Us ne mujhe shikast par shikast
deke toṛá; wuh ek jabbár ke mánind
mujh par chaṛh áyá.
15 Main̲ ne apne chamṛe par ṭát ká
libás siyá, aur apne síng ko dhúl men̲
miláyá.
16 Merá chihra rone se súj gayá
hai, aur merí abrúon̲ par maut ká sáya
hai;
17 Agarchi mere háthon̲ se be-insáfí
nahín̲ húí hai; merí du'á bhí sáf hai.
18 Ai zamín, merá lahú mat ḍhámp,
aur merí faryád ko jagah na de.
19 Ab bhí dekh, merá gawáh ás-
mán par hai, aur merá sháhid 'álam i
bálá men̲.
20 Mere dost mujh par han̲ste hain̲,
par merí ánkhen̲ Ḳhudá kí taraf án̲sú
bahátí hain̲.
21 Kásh ki ek bhí kisí ádmí ke liye
Ḳhudá se bahs karne páwe, jis tarah
se ádmí apne dost ke liye bahs kartá
hai!
22 Kyún̲ki thoṛe barson̲ ke ba'd
main̲ us ráh se chalá jáún̲gá, jahán̲ se
na phirún̲gá.

XVII BA'B.

MERA' jí phaṭ gayá hai, mere din
áḳhir húe, gor mere liye khulí
hai.
2 Kyá mere sáth han̲sí ṭhaṭṭhe
nahín̲ hote? in kí chheṛ chháṛ par
merí ánkh nit lagí rahtí?
3 Ab tú rakh díjiye, aur merá zá-
min ho; kaun hai jo mujh se háth
miláwe?
4 Kyún̲ki tú ne un ke dilon̲ se dá-
nish ko chhipáyá: is liye tú unhen̲
bulandí na baḳhshegá.

5 Jo apne doston̲ ko chhoṛ detá ki
we lúṭe jáen̲, us ke farzandon̲ kí án-
khen̲ bhí játí rahen̲gí.
6 Us ne mujhe logon̲ ke liye masal
banáyá hai, aur main̲ mun̲h par thúke
húe sá hún̲.
7 Merí ánkhen̲ gam ke máre dhun-
dhlá gayín̲, aur mere a'azá parchháín̲
ke mánind húe.
8 Mere is hál se sídhe ádmí hairán
hon̲ge, aur nekokár ko riyákár par
rashk áwegá.
9 Tis par bhí sádiq apní ráh men̲
sábit-qadam rahegá, aur wuh, jis ke
háth sáf hain̲, tawánái par tawánái
paidá karegá.
10 Lekin tum sab jo ho, ab phiro,
aur áo; main̲ to tumháre darmiyán ek
dánishmand nahín̲ pátá.
11 Mere din guzar chuke, mere
mansúbe, balki mere dil ke maqsad,
miṭ gaye.
12 We rát ko din ṭhahráte; roshní
táríkí ke nazdík hai.
13 Main̲ to intizár kartá hún̲ ki
gor merá ghar hogí; andhere men̲
apná bistar bichhátá hún̲.
14 Main̲ ne saṛáhat se kahá, Tú
mere báp kí jagah hai; aur kíṛe se, ki
Tú merí má o bahin hai.
15 So ab merí ummed kahán̲? jo
merí ummed hai, so kaun use de-
khegá?
16 Wuh mere sáth pátál ke dar-
wázon̲ tak utregí, wuh mujh se milke
ḳhák men̲ paṛí rahegí.

XVIII BA'B.

TAB Bildad Súḳhí ne jawáb diyá
aur kahá,
2 Kitní der men̲ tum báton̲ ko
tamám karoge? samajhdár ho, ba'd us
ke ham bolen̲ge.
3 Ham kyún̲ haiwán kí mánind
gine játe hain̲, aur tumhárí nazar men̲
ḳhwár jáne játe?
4 Are o tú, jo apne gazab men̲ apní
ján ko pháṛtá hai; kyá zamín terí
ḳhátir se ujáṛ hogí, aur chaṭán apní
jagah se ṭálí jáegí?
5 Hán̲, sharír ká chirág zarúr bu-
jháyá jáegá, aur us kí ág ká shu'ala
na chamkegá.
6 Roshní us ke ḍere men̲ táríkí ho
jáegí, aur us ká chirág us ke úpar
bujháyá jáegá.
7 Us kí zoráwarí ke qadam chhoṭe
kiye jáen̲ge; usí ká mansúba use girá
degá.
8 Kyún̲ki wuh apne hí pán̲won̲ se
jál men̲ ḍálá játá hai, aur wuh phande
par chaltá hai.
9 Dám us kí eṛí ko giriftár karegá,
aur phandá use mazbútí se pakaṛ ra-
khegá.
10 Dám us ke liye zamín men̲
chhipáyá húá hai, aur ráh men̲ us ke
liye kal lagái gayí hai.
11 Dahshaten̲ kar ek taraf se use
ghabráwen̲gí, aur us ke darpai hoke
use bhagáwen̲gí.
12 Us ká zor bhúkh se játá rahegá,
aur halákat us ke pás musta'idd
rahegí.
13 Wuh us ke badan ke 'azúon̲ ko
khá legí; maut ká palauṭhá us ke
'azúon̲ ko nigal jáegá.
14 Us ke bharose kí jaṛ us ke
ḳhaime men̲ se ukháṛ phen̲kí jáegí,
aur wuh malik ul haul ke áge házir
kiyá jáegá.
15 Dahshat us ke ḍere men̲ á ba-
segí, ki us ká na rahá; us ke makán
par gandhak bithráyá jáegá.
16 Tale us kí jaṛ súkh jáegí, aur
úpar se us kí ḍálí káṭí jáegí.
17 Us kí yádgárí zamín par se mi-
ṭái jáegí, aur bázár men̲ us ká nám na
rahegá.
18 Wuh ujále se andhere men̲ ḍha-
kelá jáegá, aur dunyá men̲ se ragedá
jáegá.
19 Us ká na beṭá na bhatíjá us ke
logon̲ men̲ hogá, aur us ke makánon̲
men̲ koí báqí na rahegá.
20 We jo us ke ba'd howen̲ge, us ke

din se sarásíma hon̲ge, jis tarah se we
jo us ke ham-'asr the hairán húe.
21 Yaqínan, sharíron̲ ke maskan
aise hain̲, aur us kí jagah, jo Ḳhudá
ko nahín̲ pahchántá, yihí hai.

XIX BA'B.

PHIR Aiyúb ne jawáb diyá aur
kahá,
2 Tum kab tak merí ján ko dukh
doge, aur apní báton̲ se mujhe chak-
náchúr karoge?
3 Ab hí das bár tum ne mujhe
ruswá kiyá hai; kyá tum ko sharm
nahín̲ átí, ki tum mujhe be-hawáss
kar dete ho?
4 Agar main̲ mán letá ki mujh se
ḳhatá húí, tau bhí merá qusúr mere hí
sáth hai.
5 Go ki tum mere muqábil apní
baṛáí karte ho, aur hujjat karke mujhe
ilzám dete ho:
6 Tau bhí ján rakho ki Ḳhudá ne
mujhe girá diyá hai, aur apne jál se
mujhe gherá hai.
7 Dekh, main̲ zulm ke bá'is faryád
kartá hún̲, par merí suní nahín̲ játí;
main̲ buland áwáz se chillátá hún̲, par
insáf nahín̲ hotá.
8 Us ne merí ráh ke gird iháta
bándhí hai, ki main̲ guzar nahín̲
saktá; us ne mere ráhguzar men̲
táríkí ko biṭhláyá hai.
9 Us ne merí hurmat utár ḍálí, aur
mere sir par se táj ko uṭhá liyá.
10 Us ne mujhe har taraf se barbád
kiyá hai, so main̲ faná ho játá; aur
darakht ke mánind us ne merí ummed
ko ukháṛá hai.
11 Us ne mujh par apná gazab
bhaṛkáyá, wuh mujh ko apne dush-
manon̲ men̲ shumár kartá hai.
12 Us kí faujon̲ ne ikaṭṭhí hoke
mujh pás apní ráh nikálí, aur we mere
ḍere kí cháron̲ taraf ḳhaimazan húín̲.
13 Us ne mere bháion̲ ko mujh se
dúr kiyá hai, aur mere ham-dam mujh
se begána húe hain̲.
14 Mere rishtadár mujh se judá ho
gaye, aur mere jánpahchán mujhe bhúl
gaye.
15 Mere ghar ke zarḳharíd aur
merí launḍíán̲ mujhe begána jántí
hain̲; main̲ un kí nazar men̲ úprí
húá.
16 Main̲ ne apne naukar ko pu-
kárá, par us ne jawáb na diyá; main̲
ne apne mun̲h se us kí minnat kí.
17 Merí jorú ko bhí mere dam se
nafrat hotí, aur mere peṭ ke bachchon̲
ko merí minnat se.
18 Hán̲, laṛkon̲ hí ne merí tahqír
kí; main̲ uṭhá, aur unhon̲ ne mere
barḳhiláf báten̲ kahín̲.
19 Mere ham-ráz dost mujh se
nafrat rakhte hain̲, aur we, jinhen̲
main̲ piyár kartá thá, phirke mere
muḳhálif ho gaye.
20 Merí haḍḍíán̲ mere gosht se aur
mere post se bhí á lagín̲; main̲ to
apne dánton̲ ke post ko bacháe niklá
hún̲.
21 Mujh par rahm karo, mujh par
rahm karo, ai tum mere dosto; ki
Ḳhudá ke háth ne mujhe chhúá hai.
22 Tum kyún̲ Ḳhudá ke mánind
mujhe satáte ho, aur mere gosht par
qaná'at nahín̲ karte?
23 Ai kásh ki merí báten̲ ab likhí
játín̲! kásh ki we ek daftar men̲
qalamband hotín̲!
24 Ki we lohe ke qalam aur síse se
chaṭán par naqsh kí játín̲, jo abad tak
báqí rahtín̲!
25 Kyún̲ki main̲ jántá hún̲ ki
merá riháí-denewálá zinda hai, aur
wuh jo áḳhirí hai, zamín par uṭh
khaṛá hogá;
26 Aur harchand mere post ke ba'd
yih jism bhí nest kiyá jáe, lekin main̲
apne gosht men̲ se Ḳhudá ko dekhún̲-
gá;
27 Use main̲ apne liye dekhún̲gá,
balki merí hí ánkhen̲ dekhen̲gí, na ki
begáne kí; mere gurde mere andar
men̲ gal játe hain̲.
28 Par tum ko yih kahná cháhiye,

ki Ham use kyún satáte hain? ki
nálish ká kyá sabab páyá játá hai?
29 So talwár kí dhár se ḍaro; kyún-
ki qahr karná to talwár ke sazáwár
hai; tá ki tum ján rakho, ki insáf
hai.

XX BA'B.

TAB Zofar Na'amátí ne jawáb diyá
aur kahá,
2 Ki mere andeshe mujhe ubhárte
ki jawáb dún, aur is liye jaldí karne
kí khwáhish mujh men samáí.
3 Main wuh malámat-ámez tam-
bíh, jo mujh ko húí, sun chuká, so
merí rúh kí khirad mujh ko targíb
detí hai, ki jawáb dún.
4 Kyá tú qadím se yih nahín jántá
hai, balki jab se insán zamín par
basáyá gayá,
5 Ki sharíron kí khushí karní thoṛe
dín kí hai, aur be-dín kí shádmání ek
lamha kí?
6 Agarchi us ká qadd ásmán tak
pahunche, aur us ká sir bádal se já
lage;
7 Tau bhí wuh apní gúh kí mánind
abad tak faná ho jáegá: jinhon ne use
dekhá hai, so púchhenge, ki Wuh
kahán?
8 Wuh khwáb ke mánind uṛ jáegá,
aur páyá na jáegá; wuh rát ke dhokhe
ke mánind khadeṛá jáegá.
9 Wuh ánkh, jis ne us par nigáh kí
thí, phir us par nazar na karegí; aur
us ká makán us ko phir na dekhegá.
10 Us ke beṭe miskínon ko maná-
wenge, aur usí ke háth un ká mál
wápas karenge.
11 Us kí haddíán us ke poshída
gunáhon se bharí hain; we us ke sáth
khák men leṭenge.
12 Agarchi sharárat us ke munh
men míṭhí lage, agarchi wuh use apní
jíbh ke tale chhipáwe,
13 Agarchi use bacháe rakhe aur na
chhoṛe, balki apne tálú ke bích men
dabá lewe:
14 Tad bhí us ká kháná us ke peṭ
men aur hí ho jáegá, aur us ke andar
men zahr i qátil ṭhahregá.
15 Wuh daulat ko nigal gayá, par
wuh use phir uglegá; Khudá use us ke
peṭ se nikálegá.
16 Wuh bálishtiyá sámp ká zahr
chúsegá, aur afa'í kí jíbh use már
ḍálegí.
17 Wuh nálon aur daryáon aur
dúdh dahí aur shahd kí nahron ko
dekhne na páwegá.
18 Wuh un chízon ko, jin ke liye
us ne mashaqqat khínchí, pher degá,
aur unhen nigal na sakegá: jaisá us ká
asbáb hogá, waisí us kí wápasí hogí;
us se use khursandí na hogí.
19 Kyúnki us ne miskínon ko da-
báke chhoṛ diyá; us ne wuh ghar, jo
us ká banáyá húá na thá, le liyá.
20 Beshakk wuh apne peṭ men
ásúdagí na páwegá, aur jis par wuh
rágib húá us men se kuchh na bachá
rakhegá.
21 Us ke khá jáne se kuchh báqí
na rahegá; is liye us kí kámyábí
páedár nahín hogí.
22 Wuh apní kamál farágat men
tangdast hogá; har ek kharáb-hál ká
háth us par paṛegá.
23 Agar us pás apná peṭ bharne ko
howe, tau bhí Khudá us par apná qahr
i shadíd názil karegá, aur jis waqt
wuh khátá howe, use us par barsá-
wegá.
24 Agarchi wuh lohe ke hathyár se
bach nikle, par fúládí kamán ke tír se
márá paṛegá.
25 Wuh khínchá khínchá jáke us
ke badan se nikal átá hai; wuh da-
rakhshán tír us ke kaleje men se
nikaltá hai; haul us par gálib hote
hain.
26 Kamál táríkí us ke khazáne men
chhipí húí rahtí; ek ág jo phúnkí
nahín gayí use bhasam kar detí; wuh
us ko jo us ke khaime men rah gayá
ho khá jáegí.
27 A'smán us kí badkárí ko áshkárá

karegá, aur zamín us ke barkhiláf
uthegí.
28 Us ke ghar kí barhtí játí rahegí,
us ke intiqám ke din men wuh bah
jáegí.
29 Khudá kí taraf se sharír insán
ká yihí bakhra hai; yih wuh mírás
hai jo Khudá ne us ke liye muqarrar
kí hai.

XXI BA'B.

PHIR Aiyúb ne jawáb diyá aur
kahá,
2 Gaur karke merí bát suno, aur is
se tumhárí dil-jam'aí howe.
3 Pahle mujhe kahne do, aur jab
main kah chukún, tab tum thatthá
máro.
4 Main jo hún, kyá insán se faryád
kartá hún? aur agar aisá hotá, to
kyún nahín tang-dil hotá?
5 Mujh par nigáh karo, aur hairán
hoo, aur apne munh par háth dharo.
6 Jab main yád kartá hún, to gha-
brá játá hún, aur larza mere jism ko
pakartá hai.
7 Sharír kyúnkar jíte rahte hain,
'umr-daráz bhí hote, aur zor men
barhte játe hain?
8 Un ke dekhte húe un ke farzand
un ke sáth barqarár hote hain, aur un
kí nasl un kí ánkhon ke sámhne.
9 Un ke ghar salámat aur bekhauf
hain, aur Khudá ká dandá un par
nahín partá hai.
10 Un ká bail báhtá hai aur qásir
nahín hotá; un kí gáe gábhin hotí,
aur us ká pet nahín girtá.
11 We galle kí mánind apne bál-
bachchon ko báhar le játe hain, aur un
ke larke bále náchte hain.
12 We table aur barbat bajáke gáte
hain, aur bánsrí kí áwáz se khush hote
hain.
13 We 'aish o 'ishrat se apní 'umr
basar karte hain, aur ek dam men gor
ke andar játe rahte hain.
14 Tis par bhí we Khudá se kahte
hain, ki Hamáre pás se játá rah;
kyúnki ham terí ráhon kí pahchán
nahín cháhte hain.
15 Qádir i mutlaq kaun hai, ki ham
us kí bandagí karen? aur agar us se
minnat karen, to hamen kyá naf'a
hogá?
16 Dekh, un kí kámyábí un ke
qabze men nahín hai; badkáron kí
saláh mujh se dúr rahe.
17 Kyá aksar nahín hotá, ki sha-
ríron ká chirág bujh játá hai, aur un
par halákat átí hai? Khudá apne
gazab se unhen dukh bánt detá hai.
18 We aise hain jaise khúntí jo
hawá ke áge ho, aur jaise bhúsá jise
ándhí urá le játí hai.
19 Khudá us kí badkárí ko us ke
bachchon ke liye khazána kartá hai;
wuh us ko bhí badlá detá hai, aur use
is ká yaqín áwegá.
20 Us kí ánkhen apní kharábí
dekhengí, aur wuh Qádir i mutlaq ke
qahr ko pí legá.
21 Kyúnki use apne ghar se kyá
khushí, jab wuh khud na ho, aur us ke
mahínon ká silsila bích se kat jáwe?
22 Kyá koí Khudá ko 'ilm sikhlá
saktá hai? usí ko jo ki 'ulwíon kí
'adálat kartá.
23 Ek to apní kamál tawánáí men,
apne kamál chain aur 'aish ke dar-
miyán, mar játá hai.
24 Us kí kamar charbí se bharí hai,
aur us kí haddián gúde se tar hain.
25 Dúsrá apní ján kí talkhí men
martá hai, aur kabhí khushí se nahín
khátá.
26 We donon ek hí tarah se khák
men pare rahte hain, aur kíre unhen
chhipá lenge.
27 Dekho, main tumháre khiyálon
ko, aur un mansúbon ko jo tum be-
insáfí se merí mukhálafat men karte
ho, jántá hún.
28 Kyúnki tum kahte ho, ki Za-
bardast hákim ká ghar kahán hai?
aur we khaime, jin men sharír baste
the, kahán hain?

29 Kyá tum ne ráh-guzaron se na-
hín púchhá hai? aur kyá tum un
nisháníon ko, jo un se húin, nahín
pahchánte?
30 Ki sharír halákat ke din ke
liye rakh chhorá gayá hai? we qahr
ke din men báhar nikále jáenge.
31 Kaun rúbarú hoke us kí ráh ko
us se bayán karegá, aur us ke kám ká
badlá kaun use degá?
32 Tau bhí wuh gor men dhúm
dhám se pahuncháyá játá, aur apne hí
qabr par be-dár rahtá.
33 Wádí ke dhele us ko míthe
lagenge, aur wuh sab ádmíon ko apne
píchhe khínchegá, jis tarah beshumár
log us ke áge rawána húe hain.
34 So tum kyúnkar 'abas mujhe ta-
sallí dete ho, jis hál ki, dekh, tumháre
jawábon men dagá maujúd hai?

XXII BA'B.

TAB Ilifaz Taimaní ne jawáb diyá
aur kahá,
2 Kyá Khudá ko insán se fáida
pahunch saktá hai, jis tarah se dánish-
mand apne liye fáida pátá hai?
3 Kyá tere rástbáz hone se Qádir
i mutlaq ko koí khushí hai? aur tú
jo apní ráh ko kámil kartá hai, to use
kyá fáida?
4 Kyá wuh tere dar ke máre tujhe
daptegá? kyá wuh tere sáth 'adálat
men chalegá?
5 Kyá terí sharárat barí nahín?
aur terí badkárián be-hadd nahín?
6 Kyúnki tú ne mahz be-fáida ap-
ne bhái se girau máng liyá hogá, aur
nange ke kapre ko utár liyá hogá.
7 Tú ne thake mánde ko pání na-
hín piláyá, aur bhúkhe ko kháná
nahín khiláyá.
8 Zabardast ádmí jo hai so wuh
zamín ká málik húá; aur sáhib i
'izzat us men bas rahá.
9 Tú ne bewon ko khálí háth bhej
diyá hogá, aur yatímon ke bázú tore
gaye honge.
10 Is sabab se terí cháron taraf
phande hain, aur achának haul tujh
par pará hai;
11 Aisí tárikí, jis ke bá'is tú dekh
nahín saktá hai; pání kí aisí báṛh, jo
tujhe chhipá legí.
12 Kyá Khudá ásmán kí bulandí
par nahín? aur dekho, sitáron kí
únchái, ki kitne buland hain!
13 Lekin tú kahtá hai, Khudá kyá
jántá hai? andherí badlí kí ár men
hoke insáf kar saktá hai?
14 Andherá bádal us ke liye parda
hai, ki jis men wuh dekh nahín saktá;
aur wuh ásmán ke pher men phirá
kartá hai.
15 Kyá tú us qadím ráh ko pakre
rahtá hai, jis par sharír log qadam
márte the?
16 Jo apne waqt se peshtar káte
gaye, aur jin kí bunyád báṛh men bah
gayí:
17 Jinhon ne Khudá se kahá, ki
Ham se dúr ho: aur Qádir i mutlaq
un ke liye kyá kar saktá hai?
18 Tad bhí us ne un ke gharon ko
achchhí chízon se bhar diyá: par
shaíron kí saláh mujh se dúr rahe.
19 Sádiq un ká anjám dekhte, aur
khush hote hain; aur be-gunáh log
un par yih thatthá márte hain;
20 Wáh, hamárá mukhálif kaisá
barbád húá! aur un ká baqiyá ág se
bhasam ho gayá hai.
21 Us se áshnái kíjiye, aur salámat
rah; tab terí khair hogí.
22 Us kí sharí'at ko us ke munh se
líjiye, aur us ke kalám ko apne dil
men jagah díjiye.
23 Agar tú Qádir i mutlaq kí taraf
phire, to tú bahál kiyá jáegá; magar
badkárí ko apne dere se báhar phenk
dená hogá.
24 Tab tú rúpá khák kí mánind,
aur Ofír ká soná nálon ke pattharon
ke mánind, faráham karegá.
25 Qádir i mutlaq tere liye soná
hogá, aur terí bahut chándí thahregá.
26 Tab tú Qádir i mutlaq se mah-

zúz hogá, aur tú Khudá kí taraf apná
munh utháwegá.
27 Tú us se du'á mángegá, aur wuh
terí sunegá, aur tú apní nazren adá
karegá.
28 Jo tú mansúba bándhe, to tere
liye rawá ho jáegá; aur terí ráhon par
roshní chamkegí.
29 Jis waqt log past kiye jáen, tú
kahegá, Sarfarází hai; aur wuh use,
jo apní ánkhon se girá húá hai, bachá
legá.
30 Use bhí, jo be-gunáh nahín, wuh
chhuráegá: wuh tere háthon kí
pákízagí se riháí páwegá.

XXIII BA'B.

TAB Aiyúb ne jawáb diyá aur
kahá,
2 A'j hí merí shikáyat karwí hai;
wuh sadma, jo mujh par húá, merí
áhon se ziyádatar bhárí hai.
3 Kásh ki main jántá, ki wuh
mujh ko kahán mil saktá hai! to us
kí masnad tak játá!
4 Main apná mu'ámala us ke áge
qaríne se bayán kartá, aur apná munh
dalílon se bhartá.
5 Tab main ján letá, ki wuh mujhe
kyá jawáb de; aur mujhe ma'lúm
hotá, ki wuh mujh ko kyá kahe.
6 Kyá wuh apní 'azím qudrat se
mere sáth muqábala karegá? Kabhí
nahín; wuh to mujhe táqat bakh-
shegá.
7 Tab mumkin hotá ki rástkár us
ke sáth mubáhasa kare, aur main apne
insáf-karnewále se abad tak riháí pátá.
8 Dekho, main áge barh játá hún,
par wuh wahán nahín; aur píchhe
palattá hún, par main use nahín
dekhtá:
9 Báen háth phirtá hún, jahán wuh
kám men mashgúl rahtá hai, lekin
wuh mujhe dikhái nahín detá: wuh
áp ko dahine háth chhipátá hai, ki
mujhe nazar na áwe:
10 Lekin wuh us ráh ko jis par
main chaltá hún jántá hai: jab wuh
mujh ko táo chukegá, main sone ke
mánind nikal áúngá.
11 Mere pánw us ke naqsh i qadam
par dhare hain, us kí ráh ko main ne
hifz kiyá hai, aur us se kanára nahín
kiyá.
12 Main us ke labon ke hukmon
se nahín hatá; main ne us ke munh
kí báton ko apní zindagí kí zarúriyát
se 'azíztar jánke chhipá rakhá hai.
13 Lekin wuh khudsar hai, aur
kaun use phirá saktá hai? jo us ká
jí cháhtá hai so wuhí kartá hai.
14 Wuh us bát ko, jo us ne mere
liye muqarrar kí, púrá kartá hai, aur
aisí bahut sí báten us pás hain.
15 Isí wáste main us ke huzúr men
ghabrá játá hún; main jab sochtá
hún, us se dartá hún.
16 Khudá ne mere dil ko pighlá
dálá hai, Qádir i mutlaq ne mujh ko
hairán kiyá:
17 Ki main táríkí ke chhá lene ke
áge kát dálá na gayá; aur us ne merí
nazar se táríkí ko nahín chhipáyá.

XXIV BA'B.

AZBAS ki inqilában Qádir i mutlaq
se chhipí nahín, to kyún we, jo
us ke áshná hain, us ke aiyám ko
nahín dekhte?
2 Log khet ke dándon ko sarkáte
hain; zabardastí se we gallon ko le
játe, aur charáte hain.
3 We yatím ke gadhe ko hánk le
játe hain, we bewe ke bail ko girau
lete hain.
4 We miskínon ko ráh se hatá dete
hain, aur zamín ke saríb gurbá sab
ke sab milke chhipte hain.
5 Dekho, bayábán ke gorkhar kí
tarah we apne kám par nikal játe;
we lút ke liye tarke uthte hain;
bayábán se un ká aur un ke bachchon
ká kháná háth átá hai.
6 We khet men us ká hásil kátte
hain: sharír ke angúron ko torte
hain.

7 We nange hoke rát ko be-kapre guzránte, aur járe men bhí un ká kuchh orhná nahín hai.

8 We kohistán kí jharí se bhígte hain, aur ár ke liye chatán se já lipatte hain.

9 We yatím ko chhátí se chhín lete hain, aur miskín se girau lete.

10 We us par jabr karte hain ki nangá aur be-kapre chalá jáwe, aur bhúkhon par ki púle utháwen;

11 Jo un kí chárdíwárí men tel perte hain, aur kolhú men un ke angúr kuchalte hain, aur piyáse rahte hain.

12 Log shahr ke báhar tak nála karte hain, aur zakhmí kí ján áh i jánsoz khinchtí hai; báwujúd us ke Khudá un par 'aib nahín lagátá.

13 Ye we hain jo roshní se jhagarte hain; we us kí ráhon ko nahín jánte, na us ke ráston men thaharte hain.

14 Khúní pau phatte hí uthtá, aur muhtáj aur miskín ko már dáltá hai, aur rát ke waqt phir dakait ho játá hai.

15 Zání kí ánkhen godhúlí ke muntazir rahtí hain; kyúnki wuh kahtá hai, Kisí kí ánkh mujhe na dekhe; aur apná munh orhne se dhámp letá.

16 We andhere ke waqt gharon men sendh márte hain; din ko we chhipe rahte; we roshní ko nahín pahchánte.

17 Kyúnki sahar un ke liye jaise maut kí parchháín hai: we maut ke sáya ke haulon kí ágáhí rakhte hain.

18 We goyá pání kí sath par jald rawán hain: dunyá men un ká bakhra la'natí hai: tákistán kí ráh kí taraf tawajjuh na karenge.

19 Jis tarah khushkí aur garmí barf ke pání ko faná kartí hain, usí tarah gor gunahgáron ko.

20 Rihm use bhúl jáegá; kíre us ko maza se kháenge; wuh phir yád na kiyá jáegá; badkár darakht kí tarah torá jáegá.

21 Kyúnki wuh bánjh se, jo kabhí hámila nahín hotí, bad-sulúkí kartá hai, aur bewe se nekí nahín kartá.

22 Wuh zabardaston ko apní tawánái se ghasít letá hai; jab wuh uthe, tab zindagí ká bharosá kisí ko nahín.

23 Agarchi wuh use salámatí dewe, jis par wuh takiya kare, lekin us kí ánkhen un kí ráhon par lagí hain.

24 We thorí muddat sarfaráz rahte, phir us ke ba'd we nahín hain; we past kiye játe; we auron kí tarah faná ho játe; aur jaisá ki gehún kí bálen torí játí hain, usí taur par we kâte játe hain.

25 Aur agar yúnhín na ho, kaun hai jo mujh ko jhúthá kar sake? aur mere sukhan ko náchíz thahráwe?

XXV BA'B.

TAB Bildad Súkhí ne jawáb diyá aur kahá,

2 Saltanat aur mahábat us hí kí hain; wuh apne únche makánon men sulh karátá hai.

3 Kyá us ke lashkaron ká kuchh shumár hai? aur kaun hai, jis par us ká naiyir tulú' nahín hotá hai?

4 Pas Khudá ke huzúr insán kyúnkar sádiq samjhá jáwe? aur wuh jo 'aurat se paidá húá hai kyúnkar pák thahre?

5 Dekho, chánd bhí, to roshan nahín; hán, sitáre us kí nazar men pák nahín:

6 To kitná kam insán hogá, jo ek kírá hai? yá ádamzád, jo ek kirm hai?

XXVI BA'B.

PHIR Aiyúb ne jawáb diyá aur kahá,

2 Wáh, tú ne us kí jo nátawán thá kaisí kumak kí! tú ne us bázú ko jis men zor na thá kaisá sambhálá!

3 Tú ne nádán ko kyúnkar saláh dí hai? aur tú ne kyúnkar 'aqlmandí ko ba kasrat záhir kiyá?

4 Kis ke liye tú ne báten kín, aur kis kí rúh hai, jo tujh men se niklí?

5 Murde asfal men kámpte hain;
pání bhí, aur we jándár jo un men rahte
hain.
6 Pátál us ke áge nangá hai, aur
halákat kí jagah be-parda hai.
7 Us ne shimál ko khulú par phail-
áyá, aur zamín ko be-'iláqa latkáyá.
8 Wuh apne bádalon men pání
bándhtá hai; aur un ke níche abr
nahín phattá hai.
9 Wuh apne takht ká munh sarká
letá hai, aur apní badlí ko us par bi-
chhátá hai.
10 Us ne páníon kí sath par hadden
bándhín, us jagah tak jahán ujále aur
andhere kí tamámí hotí hai.
11 Us kí tambíh se ásmán ke sutún
kámpte, aur ghabrá játe hain.
12 Us ne apní qudrat se samundar
ko dántá, aur wuh apní dánish se us
ká gurúr dabátá hai.
13 Us ne apní rúh se ásmánon ko
áráish dí hai, aur us ke háth ne tez-
rau sámp ko banáyá hai.
14 Dekho, ye hí us kí ráhon ke sire
hain: lekin us ke bhed ká hál kyá hí
thorá sunne men átá hai! us kí qudrat
kí garaj kaun samajh saktá hai?

XXVII BA'B.

IS par Aiyúb ne apní tamsíl barháí
aur kahá,
2 Qasam zinda Khudá kí, jis ne
merá haqq le liyá, aur Qádir i mutlaq
kí, jis ne merí ján ko talkh karáyá
hai;
3 Ki jab tak merá dam mujh men
rahegá, aur Khudá kí rúh mere nathnon
men báqí hogí,
4 Mere honth badgoí na karenge,
aur merí zubán jhúth na bolegí.
5 Mujh se hargiz na ho, ki main
tumhen rástgo thahráún; main marne
tak apní diyánat kisí ko le lene na
dúngá.
6 Main apní sadáqat ko thámbe húe
hún, aur use kho na dúngá: merá dil,
jab tak zindagí hai, mujhe malámat
na karegá.
7 Merá dushman sharír ke mánind
ho, aur wuh jo merí mukhálafat men
uthtá hai, badkár ke mánind.
8 Kyúnki riyákár ne harchand ki
naf'a hásil kiyá, par jis waqt ki Khudá
us kí ján lewe, us kí ummaid kyá?
9 Jab us par bipat pare, kyá Khudá
us kí faryád sunegá?
10 Kyá wuh Qádir i mutlaq se mah-
zúz hogá? kyá wuh sadá Khudá ká
nám liye jáegá?
11 Main Khudá ke háth kí bábat
tumhen ta'lím dúngá: Qádir i mut-
laq ke intizám ká bhed tum se na
chhipáúngá.
12 Lo, tum logon ne yih sab kuchh
dekhá hai: phir kyún tum is tarah
sarásar behúda kám karte?
13 Sharír ádmí ká yihí bakhra hai
jo Khudá kí taraf se miltá, aur we
jo zulm karte hain un ká yihí hissa
hai, jo Qádir i mutlaq kí jánib se
páwenge.
14 Agarchi us ke farzand bahut
howen, tau bhí talwár ke liye muqar-
rar hain; aur us kí nasl rotí se ser na
hogí.
15 Us ke logon men se we, jo báqí
rahenge, jab maren to gáre jáenge;
magar us kí bewáen nauha na karengí.
16 Jo wuh khák kí mánind rúpe ke
túde lagáwe, aur pindol kí mánind
kapre taiyár kare;
17 Wuh to taiyár kare, par sádiq
log use pahinenge, aur be-jurm ádmí
chándí ko hissa kar lenge.
18 Wuh patange kí mánind apná
ghar banátá hai, aur us jhomprí kí
mánind jise chaukídár ne banáyá.
19 Wuh daulatmand let jáegá, par
wuh dafn na kiyá jáegá: palak ke
márte hí wuh hai nahín.
20 Haul páníon kí tarah use bahá
le játe hain, aur rát ko ándhí use
nágahán urá detí hai.
21 Púrabí hawá use pakar letí hai,
so wuh játá rahtá hai; wuh use us kí
jagah se ukhár phenkegí.

22 Ye hí wuh us par dál degá, aur
rahm na karegá; yih bare shauq se
cháhtá ki us ke háth se bhág nikle.
23 Log us par tálíán bajáenge, aur
sítí bajá bajáke us kí jagah se dúr kar
denge.

XXVIII BA'B.

YAQI'NAN rúpe ke liye khán hai,
aur ek makán sone ke liye, jise
we sáf karte hain.
2 Lohá zamín se nikálá játá hai,
aur támbá patthar men se galáyá játá
hai.
3 Insán táríkí kí hadd bándhtá hai,
aur us ke dúr ke siwáne tak talásh
kartá hai, táríkí ke pattharon aur maut
ke sáya tak.
4 Wuh us jagah se jahán sukúnat
kartá hai, surág lagátá; we to pánw
ke farámosh kiye játe; we us men
latakte húe utarte, aur ádmíon se alag
hoke dolte húe játe hain.
5 Zamín, jis se khurák paidá hotí
hai, so us ká andar goyá ág se ulat
palat ho játá hai.
6 Us ke pattharon men nílam ká
maqám hai; aur us men soná ke dhele
hain.
7 Wuh ek ráh hai jise koí paranda
nahín jántá, aur giddh kí ánkh ne use
nahín dekhá;
8 Bure darindon ne bhí us par qadam
nahín márá, aur na us par sher i babar
guzrá.
9 We apná háth chaqmaq kí chatán
par dharte hain, aur paháron ko jar se
ulat dete hain.
10 We pahárían kátke un men se
nadíán nikálte hain, aur un kí ánkh
har ek qímatí chíz ko dekhtí hai.
11 We sailábon ko rokke jhirjhiráne
bhí nahín dete; chhipí chízen roshan
kar dikháte hain.
12 Lekin dánái kahán miltí hai?
aur fahmíd ká maqám kahán hai?
13 Insán us kí qímat nahín jántá;
wuh zindon kí sarzamín men muyassar
nahín hotí.
14 Gahráo kahtá hai, ki Mujh men
nahín; aur samundar kahtá hai, ki
Mujh pás nahín.
15 Kundan us ke liye diyá nahín
játá, aur us kí kharíd ke liye chándí
taulí nahín játí.
16 Ofír ká soná us ká mol ho nahín
saktá, aur wuh qímatí sulaimání yá
nílam se kharídí nahín játí.
17 Soná aur billaur us ke ham-qí-
mat nahín hain; chokhe sone ke zurúf
us ke badle men na diye jáwen.
18 Múnge aur shíshe ká kyá zikr?
kyúnki dánái ká hasil motíon se zi-
yáda hai.
19 Kúsh ká zamurrud us kí ham-
qadr nahín, aur khális sone ko us se
kyá barábarí hai?
20 Pas, dánái kahán se átí hai?
aur fahmíd kí jagah kidhar hai?
21 Jis hál ki wuh sab zindon kí
ánkhon se poshída hai, aur ásmán ke
parandon se chhipí hai.
22 Halákat aur maut kahtí hain,
ki Ham ne apne kánon se us kí shuh-
rat to suní hai.
23 Khudá us kí ráh se wáqif hai;
wuh us ke maqám ko jántá hai;
24 Kyúnki wuh zamín kí intihá
tak nazar kartá hai, aur sáre ásmán
ke níche dekhtá hai;
25 Jis waqt hawáon ká wazn kartá
hai; aur pánion ko tarázú men taultá
hai.
26 Jab us ne menh ke liye ek qá-
nún kiyá, aur ra'ad ke barq ke liye ek
ráh thahráí:
27 Usí waqt us ne use dekhá, aur
us ká bayán kiyá; us ne use taiyár
kiyá, aur usí ne use dhúndh nikálá.
28 Aur us ne insán ko kahá, ki
Dekho, Khudáwand ká khauf dánái
hai, aur badí se dúr rahná wuhí fah-
míd hai.

XXIX BA'B.

AUR Aiyúb ne apní masal par yih
barháyá aur kahá,
2 Kásh ki main aisá hotá jaisá

guzre húe mahínon̲ men̲ thá, jin din-
on̲ men̲ Ḳhudá merí nigahbání kartá
thá;
3 Jab us ká chirág mere sir ke
úpar roshan thá, aur us kí roshní se
main̲ andhere men̲ chaltá thá;
4 Jaisá ki main̲ jawání ke aiyám
men̲ thá, aur Ḳhudá kí mihrbání ká
bhed mere ḳhaime par záhir thá;
5 Jab Qádir i mutlaq mere sáth
thá, aur mere bachche mere ás pás the;
6 Jab main̲ apne qadamon̲ ko dúdh
se dhotá thá, aur chaṭán mere liye tel
kí nadíán̲ baháti thí;
7 Jab main̲ shahr men̲ hoke phá-
ṭak kí 'adálat-gáh ko játá thá, aur
chauk men̲ apní kursí ko taiyár kar-
ke rakhtá thá!
8 Tab jawán mujhe dekhke chhip
játe the; aur buḍḍhe uṭh khaṛe hote
the;
9 Ra,ís bolne se báz rahte the, aur
apná háth honṭhon̲ par dharte the;
10 Umará chup ho játe the, aur un
kí zubánen̲ un ke tálú se já lagtí thín̲;
11 Kyún̲ki kán, jab merí suntá
thá, mujhe mubárak kahtá thá; aur
ánkh jab mujhe dekhtí thí, mere liye
gawáhí detí thí;
12 Kyún̲ki main̲ ne miskín ko, jo
nála kartá thá, riháí dí, yatím ko, aur
us ko jis ká koí madadgár na thá.
13 Us kí du'á jo halák hone par
thá mujh par áí, aur main̲ ne bewe
ke dil ko aisá ḳhush kiyá ki wuh
gáne lagí.
14 Main̲ ne rástbází pahiní, aur us
se main̲ árásta húá: merí munsifmi-
zájí pairáhan aur pagṛí thí.
15 Main̲ andhon̲ ke liye ánkhen̲
thá, aur langron̲ ke liye pán̲w.
16 Main̲ miskínon̲ ke liye báp thá,
aur wuh mu'ámala, jo mere ján pah-
chán ká na thá, us kí bhí tahqíq kartá
thá.
17 Main̲ ne be-insáf kí dáṛhen̲
toṛín̲, aur us ke dánton̲ men̲ se lúṭ ká
mál khínch nikálá.
18 Tab main̲ kahtá thá, ki Main̲
apne ghon̲sle men̲ marún̲gá, main̲ apní
'umr ke din ret kí mánind baṛháún̲gá.
19 Merí jaṛ páníon̲ ke pás phailí
húí thí, aur rát ko merí ḍálí par os
paṛí rahí.
20 Merí shaukat mujh men̲ táza ba
táza thí, aur merí kamán mere háth
men̲ nau ba nau húí.
21 Log merí taraf kán rakhke mun-
tazir rahte the; merí ráe ko sunke
chup ho játe the.
22 Merí báten̲ sunne ke ba'd we
phir na bolte the; balki merá kalám
un par búndon̲ kí tarah rawán húá.
23 We merí ráh yún̲ takte the jai-
se koí menh ká intizár kare; we khol-
ke apná mun̲h pasárte the, jaise koí
áḳhirí menh ke liye mun̲h khole.
24 Agar main̲ un par han̲stá thá,
we yaqín na láte the; we mere chihre
ká núr girá na dete the.
25 Main̲ un ke liye ráh chuntá, aur
sardár ban baiṭhtá thá, balki us bád-
sháh kí mánind jo lashkar men̲ hai,
aur us shaḳhs kí tarah jo gamgínon̲
ko tasallí dewe, main̲ un ke darmiyán
guzrán kartá thá.

XXX BA'B.

AB to we jo mujh se kam-'umr
hain̲, mujh se ṭhaṭholíán̲ karte
hain̲, jin ke bápdádon̲ ko agar apne
galle ke kutton̲ ke sáth biṭhátá, to
apná nang samajhtá.
2 Un ke háthon̲ ke zor se mujhe
kyá kám thá, jin se anjám dene kí
táqat játí rahí?
3 Mahangí se aur muhtájí se we
bhúkhon̲ marte the: táríkí ke bayá-
bán men̲ aur ḳharába aur wírána men̲
bhágte phirte the.
4 We jháṛí se loniyá toṛte the, aur
ratama kí jaṛen̲ apne kháne ke liye
roṭí ke badle kám men̲ láte the.
5 We logon̲ ke darmiyán se ragede
játe; we un ke píchhe shor karte the,
jaise chor ke píchhe karte hain̲.
6 We haulnák daríon̲ men̲ rahte

the, zamín ke gároṉ meṉ aur chaṭánoṉ meṉ.

7 We jháṛíoṉ ke darmiyán chábte the, aur kánṭoṉ ke tale we tittar bittar the.

8 We be-wuqúfoṉ ke laṛke the, gumnámoṉ ke farzand; we már kháke mulk se ḳhárij kiye húe the.

9 Aur ab maiṉ un ká rág húṉ; ab maiṉ un kí kaháwat húṉ!

10 We mujh se ghin kháte haiṉ, we mujh se dúr bhágte haiṉ, aur mere muṉh par thúkne se báz nahíṉ rahte haiṉ.

11 Kyúṉki we apní bág chhoṛte, aur mujh ko dukh dete haiṉ; unhoṉ ne mere áge lagám bhí nikál ḍálí.

12 In ke bachche mere dahine háth khaṛe hote haiṉ, aur mere pánwoṉ ko ṭhel dete haiṉ, aur apní ḳharáb ráhoṉ ko mujh tak nikálte haiṉ.

13 We mere ráste ko bigáṛte haiṉ, aur we log mujhe ṭhokar khiláte haiṉ, jo áp láchár bekas ṭhahre haiṉ.

14 We goyá baṛe darár kí ráh se hoke mujh par utar paṛte haiṉ: toṛ táṛ kí áṛ meṉ we mujh par jhoṉk kháke girte haiṉ.

15 Wuh hauloṉ kí súrat meṉ hoke mujh par phiráyá gayá hai; we hawá ke mánind merí sharáfat ká píchhá karte; merí ’áfiyat badlí kí tarah paráganda húí játí hai.

16 Ab to merá jí mujh meṉ pighal ke bah játá hai, aur musíbat ke aiyám ne mujhe gher liyá.

17 Merí haḍḍíáṉ rátoṉ ko mujh meṉ chhedí játí haiṉ, aur mere nasoṉ ko árám nahíṉ.

18 Marz kí shiddat se merá aur súrat ká pairáhan ho gayá hai; wuh mere qabá ke girebán kí mánind mere gale par girdágird lag gayá hai.

19 Us ne mujhe kíchaṛ meṉ ḍál diyá, aur maiṉ ḳhák aur rákh sá ho gayá.

20 Maiṉ tujhe pukártá húṉ, aur tú nahíṉ suntá; maiṉ tere áge khaṛá hotá húṉ, aur tú merí taraf muṉh nahíṉ kartá.

21 Tú mujh par be-rahm ho gayá hai, tú áp apne zoráwar háth se merá muḳhálif hotá hai.

22 Tú mujhe hawá par chaṛháke le játá hai, aur mere chára ko barbád kartá hai.

23 Kyúṉki maiṉ jántá húṉ, ki tú mujhe maut ke yaháṉ le jáegá, aur us ghar meṉ jis meṉ sab zinde jam’a kiye jáeṉge.

24 Lekin jab wuh háth baṛháwe minnateṉ kuchh kám na áweṉgí; jinheṉ wuh halák kare, un ká nála abas hai.

25 Kyá maiṉ us ke liye, jis ká burá din áyá ho, nahíṉ royá? kyá maiṉ ne miskín ke liye gam nahíṉ kháyá?

26 Maiṉ ne nek-baḳhtí ká intizár kiyá, tab bad-baḳhtí áí; maiṉ roshní kí ráh dekhtá thá, par táríkí paṛí.

27 Merí antṛíáṉ ubaltí haiṉ aur thamtí nahíṉ; musíbat ke din mujh se á mile haiṉ.

28 Báwujúde ki dhúp ká jalá nahíṉ, lekin maiṉ siyáh hoke chaltá; maiṉ ne khaṛe hoke jamá’at meṉ nála kiyá.

29 Maiṉ azhdahoṉ ká bháí aur shutr-murgoṉ ká ham-nishín húá.

30 Merá chamṛá mere tan par kálá ho gayá, aur merí haḍḍíáṉ garmí se jal gayíṉ.

31 Merí barbat se nauha kí sadá nikaltí hai, merí báṉsrí se mátam-karnewáloṉ kí áwáz átí hai.

XXXI BA'B.

MAIN ne apní ánkhoṉ se ’ahd bándhá thá; phir maiṉ kuṉwárí par kyúṉkar nazar karúṉ?

2 Kyúṉki úpar se Ḳhudá kí taraf se kaunsá baḳhra átá hai? aur ’álam i bálá par se Qádir i mutlaq kaunsí mírás detá hai?

3 Kyá sharíroṉ ke liye halákat, aur badkirdároṉ ke liye ḳhárij honá nahíṉ hai?

4 Kyá wuh merí ráhon ko nahín
dekhtá, aur mere sab qadam shumár
nahín kartá hai?
5 Agar main ne sharárat men qa-
dam márá, aur agar mere pánw dagá
kí ráh par daure hon;
6 To wuh mujhe sachchí tarázú
men taule, aur Khudá merí diyánatdárí
ko daryáft kare.
7 Agar merá qadam raste se phirá
ho, aur merá dil merí ánkhon kí pai-
rauí men chalá ho, aur mere háthon
men chhút lagí ho;
8 To main boún, aur dúsrá kháwe,
aur merá paidáwár ukhár phenká jáwe.
9 Agar merá dil kisí 'aurat se farefta
húá ho, aur main apne parosí ke dar-
wáze par ghát men baithá;
10 To merí jorú dúsre ke liye chak-
kí píse, aur gair log us par jhuken.
11 Ki yih bará gunáh hai, hán yih
wuh badkárí hai, ki zarúr hai ki
hákimán us kí sazá dewen.
12 Yih ek ág hai jo bhasam karke
satyánás kartí hai, aur mere sáre hásil
ko kho detí hai.
13 Agar main ne apne khádim yá
khádima ke muqaddame ko, jis waqt
we mujh se jhagarte the, tarah diyá:
14 Pas jis dam Khudá uth khará
howe, main kyá karún? aur jab wuh
tajwíz kare, to main us ko kyá jawáb
dúngá?
15 Kyá jis ne mujhe rihm men
banáyá, use bhí nahín banáyá? aur
kyá ek hí ne ham ko pet men paidá
nahín kiyá hai?
16 Agar main ne miskín ko us ke
matlab se rok rakhá, yá main ne be-
won kí ánkhon ko kho diyá;
17 Yá apná nawála áp hí akelá
kháyá, aur yatím ne us men se kuchh
na kháyá;
(18 Kyúnki merí larkáí se wuh
mere sáth yún palá thá, jaise báp ke
sáth palte hain, aur main apní má ke
pet hí men se bewe ká rahnumá húá;)
19 Agar main ne kisí ko kapre ke
na hone se marte dekhá, yá kisí mis-
kín ko nangá páyá;
20 Agar us kí kamar ne mujh ko
du'á na dí, aur agar us ne merí bheron
kí ún se garmí na pái;
21 Agar main ne yatím par háth
utháyá, jis waqt main ne dekhá ki
'adálat-gáh men merí madad hotí hai:
22 To merá bázú sháne ke ghar se
nikal jáwe, hán, bázú kí haddí bhí tút
jáwe.
23 Kyúnki Khudá kí taraf se halá-
kat mere liye dahshat ká bá'is thí, aur
us kí hashmat kí main bardásht na
kar saká.
24 Agar main ne sone par i'atimád
rakhá, aur chokhe sone ko kahá, Tú
merí já e ummed hai;
25 Agar main is sabab se phúlá
hotá ki merá mál firáwán húá, aur
mere háth ne bahut hásil kiyá thá;
26 Agar main ne súraj par nigáh
kí, jab chamaktá rahá, yá chánd par,
jis waqt wuh jhalaktá húá chaltá thá;
27 Aur merá dil chhipke farefta húá
ho, aur mere munh ne mere háth ko
chúmá ho:
28 To yih bhí wuh badkárí hai jis
kí sazá zarúr hai ki hákim dewe; ky-
únki is se main ne Khudá ká, jo úpar
hai, inkár kiyá.
29 Agar main apne dushman kí
halákat se shádmán húá, yá jab us par
balá názil húí, merá dil phúl uthá;
30 Par main ne apne munh ko har-
giz parwánagí na dí, ki us kí ján ke
liye la'nat kí árzú karke gunáhgár ho.
31 Kyá mere khaime ke log nahín
kahte the, ki Ai kásh ki us ke gosht
men se miltá! ham ser nahín húe.
32 Begáne ko sarak men rát ko
kátná na pará; main ne musáfir ke
liye darwáza kholá.
33 Kyá main ne A'dam kí tarah
apne gunáh ko dhámpá, aur apní bad-
kárí apne síne men chhipái:
34 Jis ba'is main barí bhír se dar
gayá, aur qabáil kí hiqárat se main ne

dahshat kháí, aur main chup ho rahá, aur darwáze se báhar na gayá?
35 Kásh ki koí merí sune! dekho, merá dastkhatt; ai kásh ki Qádir i mutlaq mujh ko jawáb detá, aur merá dushman apná da'wá qalamband kartá!
36 Sachmuch main use apne kándhe par dhartá, aur kuláh kí mánind use apne sir par bándhtá.
37 Main apne har ek qadam ká hisáb us se batá detá; main sháhzáde ke mánind us pás játá.
38 Agar merí zamín mere bá'is chillátí, yá us kí regháríán báham rotín;
39 Agar main ne us ke phal kháe, aur rúpiye na diye, yá un ke málikon kí ján mere zulm se nikal gayí:
40 To gehún kí jagah úntkatáre ugen, aur jau ke 'iwaz talkhdáne howen.

Aiyúb kí báten tamám húín.

XXXII BA'B.

AB ye tínon mard Aiyúb ko jawáb dene se báz áe, is liye ki wuh apní nazar men sádiq thahrá.
2 Tab Ilihú bin Barakiel Búzí ká, jo ki Rám ke khándán men se thá, gussa bharká: us ká gussa Aiyúb par bharká, is liye ki us ne apne ko Khudá se ziyáda sádiq thahráyá thá:
3 Aur us ke tínon doston par bhí us ká gazab bharká, is liye ki unhon ne jawáb na páyá thá, tau bhí Aiyúb ko badkár thahráyá.
4 Ilihú, jab tak ki Aiyúb kah chuká, chupká rahá, kyúnki we 'umr men us se bare the.
5 Jab Ilihú ne dekhá, ki un tín shakhson ke munh men jawáb na rahá, to us ke qahr kí ág sulgí.
6 Aur Barakiel Búzí ke bete Ilihú ne jawáb diyá aur kahá, Main jawán hún, aur tum to búrhe; is liye main dartá thá, aur main ne jur,at na kí, ki apní ráe tum par záhir karún.
7 Main ne kahá, ki Cháhiye ki dini log bolen, aur bari 'umrwále dánái kí bát sikhláwen.
8 Lekin insán men rúh hai: Qádir i mutlaq apne dam se unhen fahmíd bakhshtá hai.
9 Buzurg log hamesha dánishmand nahín hote; aur búrhe hamesha haqq ko nahín samajhte.
10 Is liye main ne kahá, ki Merí suno; main bhí apní ráe záhir karúngá.
11 Dekho, main tumhárí báton kí intizárí kartá rahá; jab tak tum báten tajwíz kar rahe, tumhárí bahson ko suntá gayá.
12 Hán, main qasdan tum par nigáh kar rahá, aur dekho, tum men ek nahín jo Aiyúb ko qáil kartá, aur us kí báton ká jawáb detá:
13 Na howe, ki tum kaho, Ham to dánái ká bhed pá gaye, ki Khudá ne us ko dhakel diyá hai, insán ne nahín.
14 Us ne to mujh se báten nahín kín, aur main tumhárá sá jawáb use na dúngá.
15 We hairán rah gaye, aur kuchh jawáb na diyá; un kí koí bát na rahí.
16 Hán, main muntazir rahá, lekin we bole nahín, we khare rahe, par kuchh aur jawáb na diyá;
17 Tab main ne kahá, Main bhí apní bári par jawáb dúngá, main bhí apní ráe záhir karúngá.
18 Ki mujh men báten bharí húí hain, wuh rúh jo mere síne men hai mujhe majbúr kartí hai.
19 Dekho, merá sína band kí húí mai kí mánind hai; wuh nayí mai kí mashkon kí tarah phatne par hai.
20 Main bolúngá, tá ki main áram páún; main apne labon ko kholúngá, aur jawáb dúngá.
21 Hargiz aisá na howe, ki main kisí ádmí ke záhir hál par nigáh karún, yá kisí shakhs se cháplúsí karún.
22 Kyúnki main khushámad kí báten kahne nahín jántá; agar aisá karún, to merá banánewálá mujh ko jald uthá le jáegá.

XXXIII BA'B.

IS liye, ai Aiyúb, merá kalám sun le, aur merí sárí báton par kán dhar.
2 Dekh, main apná munh kholtá, aur merí zubán mere munh ke darmiyán sukhan-áráí kartí hai.
3 Merí báten mere dil kí rástí se niklengí, aur mere honth ma'rifat kí saríh báten sunáwenge.
4 Khudá kí Rúh ne mujh ko banáyá hai, aur Qádir i mutlaq ke dam ne mujh ko zindagí bakhshí hai.
5 Agar tú maqdúr rakhtá, to mujhe jawáb de, mere sámhne apní báton ko tartíb de, aur khará ho.
6 Dekh, main Khudá kí banisbat tujh sá hún; main bhí miṭṭí se baná hún.
7 Dekh, merá ru'ab tujhe hirásán na koregá, aur merá háth tujh par bhárí na hogá.
8 Filwáqi', tú ne mere sunte húe kahá, hán, main ne terí áwáz suní, jo yih báten kahtí thí,
9 Main pák hún, gunáh se mubarrá aur sáf hún; mujh men badí nahín.
10 Dekh, us ne mujh se jhagarne ká dánw páyá hai; wuh mujhe apná dushman jántá hai.
11 Wuh mere pánwon ko káṭh men ḍáltá hai, aur merí sárí ráhon ko dekhtá rahtá hai.
12 Dekh, is bát men tú munsif nahín hai; main tujhe jawáb detá hún ki Khudá insán se bará hai.
13 Tú us se kyún jhagartá hai? wuh apne sab kár o bár ká bhed mutlaq nahín kahtá.
14 Kyúnki Khudá ek bár boltá hai, balki do bár, agar ádmí shanawá na húá ho;
15 Khwáb men, rát kí royá men, jab bhárí nínd logon par partí hai, aur we bichhaune par sote hain:
16 Us waqt wuh insán ke kán kholtá hai, aur un ke zihn men ta'lím naqsh kar detá hai.
17 Tá ki ádmí ko us ke kám se báz rakhe, aur gurúr ko insán se gáib karáwe.
18 Wuh us kí rúh ko bachá rakhtá hai, ki wuh garhe men na gire, aur us kí ján ko, ki wuh bhále se na nikle.
19 Phir wuh apne bistar par dard se tambíh pátá hai, aur us kí sakht haḍḍíán ṭúṭtí hain:
20 Aisá ki us ká jí roṭí se, aur us kí rúh nafís kháne se, nafrat rakhtí hai.
21 Us ká gosht súkh játá hai, yahán tak ki wuh dekhá nahín játá; aur us kí haḍḍíán, jo dikháí nahín detí thín, ubhrí húí ma'lúm hotín.
22 So us kí ján gor ke nazdík, aur us kí zindagí halák-karnewálon tak pahunchtí.
23 Wahán, agar us ke sáth koí paigambar howe, yá koí tafsír-karnewálá, agarchi hazár píchhe ek ho, jo insán ko us ká farz batáwe:
24 To wuh us par rahm kartá hai, aur kahtá hai, ki Use gor men girne se bachá le: ki mujhe kafára milá hai.
25 Tab us ká jism larke ke jism se muláimtar hogá: wuh apní jawání ke aiyám ko phir dekhegá.
26 Wuh Khudá se du'á mángegá, aur wuh us par mihrbání farmáwegá: wuh khushí se us ká munh dekhegá: wuh insán ko us kí rástbází ká ajr degá.
27 Aisá shakhs ádmíon ke rú ba rú kahegá, ki Main ne gunáh kiyá, aur jo haqq thá us ke barkhiláf kiyá, par us ne mujh se us ká badlá na liyá:
28 Us ne merí ján ko gor men girne na diyá, balki merí ján ujálá dekhtí hai.
29 Dekho, yih sab kám Khudá insán ke liye do bár, balki tín bár, kartá,
30 Tá ki us kí ján gor se nikál lewe, ki wuh zindon kí roshní se roshan rahe.
31 Kán dhar, ai Aiyúb, aur merí sun; chupká rah, to main bolúngá.

32 Agar tujhe kuchh kahná hai, to
jawáb de; báten̲ kah, ki main̲ terí
sadáqat záhir karne cháhtá hún̲;
33 Aur nahín̲ to, merí sun: ḳhá-
moshí iḳhtiyár kar, aur main̲ tujhe
dánáí sikhláún̲gá.

XXXIV BA'B.

IS sab par Ilihú ne yih baṛháyá, aur
kahá,
2 Ai ḳhiradmando, merí báten̲
suno; ai ahl i 'irfán, merí taraf kán
dharo.
3 Kyún̲ki kán kalám ko parakhtá
hai, jis tarah se mun̲h kháne kí chízon̲
ko chakhtá hai.
4 A'o, ham apne liye wuh jo rást
hai tajwíz karen̲: áo, ham ápas men̲
wuh jo nek hai imtiyáz karen̲.
5 Aiyúb ne to kahá hai, Main̲ sá-
diq hún̲, aur Ḳhudá ne merá haqq
mujh se báz rakhá hai.
6 Kyá main̲ apne haqq kí bábat
jhúṭh bolún̲? us ke tír se merá zaḳhm
kárí hai, agarchi main̲ ne badkárí na
kí.
7 Kaun ádmí Aiyúb sá hai, jo hi-
qárat ko pání kí mánind pitá hai?
8 Aur badkáron̲ ke hamráh hoke
ṭahaltá hai, aur sharír logon̲ ke sáth
chaltá hai?
9 Kyún̲ki us ne kahá, ki Insán ko
kuchh fáida nahín̲, agarchi wuh Ḳhudá
kí suhbat ko cháhe.
10 Is wáste, ai sáhibán i dánish,
merí sun rakho: Ḳhudá se aisí bát
dúr ho, ki wuh be-insáfí kare aur ki
Qádir i mutlaq badkár bane.
11 Kyún̲ki wuh har ek ádmí ko us
ke a'ámál ke mutábiq ajr detá, aur
aisá kartá ki har insán apní chál ke
muwáfiq phal pátá.
12 Yaqínan Ḳhudá ná-haqq nahín̲
kartá, aur Qádir i mutlaq 'adálat men̲
ḳhalal nahín̲ dáltá.
13 Us ko kis ne zamín par hukú-
mat baḳhshí? aur kis ne sárí dunyá
ká bandobast kiyá?
14 Agar wuh us ko gaur farmáe,
aur apní rúh aur apná dam apní taraf
sameṭe:
15 To sáre bashar ek sáth faná
honge, aur insán miṭṭí men̲ phir mil
jáegá.
16 So agar tujh men̲ fahm hai, to
yih sun rakh; aur merí áwáz aur ka-
lám par kán dhar.
17 Kyá wuh, jo rástí ká dushman
hai, hukmrání karegá? aur kyá tú
cháhtá hai ki us ko, jo sar-á-pá insáf
hai, ilzám de?
18 Kyá tú bádsháh se kahegá, ki
Tú sharír hai? yá sháhzádon̲ se, ki
Tum badzát ho?
19 Lekin wuh sháhzádon̲ ke záhir
hál par nazar nahín̲ kartá, aur daulat-
mand ko miskín se ziyáda mun̲h
nahín̲ lagátá; kyún̲ki we sab ke sab
us ke háth kí kárígarí hain̲.
20 We ek dam men̲ mar játe hain̲;
ádhí rát ko log ghabrá játe hain̲ aur
játe rahte; aur we jo zabardast hain̲,
bagair háth ke zor kiye húe, máre
parte hain̲.
21 Kyún̲ki us kí ánkhen̲ insán kí
ráhon̲ par lagí hain̲, aur wuh un kí
sárí ravishon̲ par nazar kartá hai.
22 Koí tárikí nahín̲ hai, na maut
ká sáya hai, jahán̲ badkárí karnewále
áp ko chhipá saken̲.
23 Is liye insán ká hál der tak taj-
wíz karná zarúr nahín̲, jis waqt use
Ḳhudá ke huzúr 'adálat men̲ jáná
pare.
24 Wuh bagair tajwíz kiye iḳhti-
yárwálon̲ ko ṭukṛe ṭukṛe karegá, aur
un kí jagah dúsron̲ ko nasb karegá.
25 Kyún̲ki wuh un ke kámon̲ ko
jántá hai: wuh un par rát phirá látá
hai, aur we raunde játe hain̲.
26 Is liye ki we sharír hain̲, wuh
un ko sab ke dekhte húe már detá
hai;
27 Kyún̲ki we us kí pairauí se phir
gaye the, aur us kí ráhon̲ kí taraf
dhyán na kiyá:
28 Yahán̲ tak ki un ke sabab mis-

kínon kí faryád us tak pahunchí, aur
mazlúmon ká nála us ke sunne men
áyá.
29 Jab wuh chain detá hai, kaun
be-chainí karáwe? aur jab wuh apná
munh chhipáwe, khwáh guroh se yá
kisí ek akele se, kis ká maqdúr hai,
ki use dekhe?
30 Tá ki sharír ádmí saltanat na
kare, aur ra'aiyat ko phande men na
phansáwe.
31 Balki munásib yún hai ki Khu-
dá se kahiye, Main ne tambíh pái hai,
main phir bejá na karúngá.
32 Agar merí nazar se kuchh gáib
rahá ho, tú use mujhe dikhlá: agar
main ne badkárí kí ho, to main phir
na karúngá.
33 Kyá wuh terí dánist ke mutábiq
howe? wuh badlá degá, khwáh tú ná-
manzúr kare, khwáh manzúr kare; na
ki main: so wuh bát kah jise tú
jántá hai.
34 Ab we jo ahl i khirad hain mujh
se kahen, aur dáná insán, jo merí suntá
hai, bole.
35 Aiyúb ne ná-dánistagí se kahá
hai, aur us ká kalám be-wuqúfána hai.
36 Merí árzú yih hai, ki Aiyúb
ákhir tak ázmáyá jáe; is liye ki wuh
sharír logon ká sá jawáb detá hai.
37 Kyúnki wuh apní khatá par
fasád barhátá hai, wuh hamáre dar-
miyán tálíán bajátá hai, aur Khudá
ke barkhiláf apní báten ziyáda kartá
hai.

XXXV BA'B.

ILIHU' ne 'aláwa us ke yih kahá,
aur yún bolá,
2 Kyá tú ise wájib jántá hai, jo tú
ne kahá, ki Merí sadáqat Khudá kí
sadáqat se ziyáda hai?
3 Tú jo kahtá hai, Mujh ko kyá
naf'a? aur main us se kyá fáida pátá,
jo gunáh nahín kiyá hotá?
4 Main tujhe in báton ká jawáb
dúngá, aur tere sáth tere rafíqon ko
bhí.
5 A'smánon par nazar kar aur
dekh; bádalon par, jo tujh se kahín
buland hain, nigáh kar.
6 Agar tú khatá kare, to us ko kyá
kartá hai? agar tere gunáh firáwán
howen, to tere kám se us ke yahán
kyá pahunchtá hai?
7 Agar tú sádiq howe, to use kyá
bakhshtá hai? yá wuh tere háth se
kyá pátá?
8 Terí sharárat se zarar us ko ho jo
terá sá insán hai, aur terí sadáqat se
ádamzád ko naf'a ho.
9 Log to zulm kí firáwání se maj-
búr hoke rote hain; we zabardaston
ke háth ke bá'is nála karte hain.
10 Lekin koí nahín kahtá hai, ki
Khudá merá banánewálá kahán hai,
jis se rát ko bhí gít gáne kí naubat
hotí?
11 Jo maidán ke charandon se
ham ko ziyáda sikhlátá hai, aur ás-
mán ke parandon se hamen ziyáda
dánishmand kartá hai?
12 Tab we chilláte hain, par wuh un
badkirdáron ke gurúr ke sabab se ja-
wáb nahín detá.
13 Yaqínan Khudá be-ma'ní nálon
ko nahín suntá, aur Qádir i mutlaq
un kí taraf mutawajjih nahín hotá.
14 Khláss karke jab tú kahtá hai,
ki Main use dekhtá nahín; lekin in-
sáf us ke huzúr men hai; pas, tú us ká
muntazir rah.
15 So, is liye ki us ká kuchh bhí
qahr nahín názil húá, aur us ne gunáh-
on kí kasrat par liház nahín kiyá;
16 Is wáste Aiyúb 'abas apná munh
kholtá hai; aur ma'rifat ke bagair
bahut báten kartá hai.

XXXVI BA'B.

AUR Ilihú ne is par yih barháyá
aur kahá,
2 Thorí der sabr kar, to main tujhe
dikhláúngá ki mujhe Khudá ke liye
aur báten kahná hai.
3 Main dúr se ma'rifat láúngá, aur

apne Kháliq kí taraf rástbází kí nisbat
karúngá.
4 Fi-l-haqíqat merí báten jhúṭhí
nahín: wuh jo ma'rifat men kámil
hai, tere sáth hai.
5 Dekh, Khudá baṛá hai, lekin kisí
ko haqír nahín jántá: us kí qúwat
aur us kí dánish gálib hain.
6 Wuh sharíron ko jíne nahín detá,
par mazlúmon ká insáf kartá hai.
7 Wuh rástbázon kí taraf se chashm-
poshí nahín kartá; balki un ko bád-
sháhon ke sáth aise takht par, jis kí
abadí páedárí hai, biṭhátá, aur we sar-
faráz hain.
8 Aur agar we zanjíron se jakṛe játe
hain, aur musíbat kí rassíon se bándhe
játe hain;
9 To wuh unhen un ke 'amal, aur
un ke gunáhon ko, ki unhon ne baṛí
gustákhí kí, dikhlátá hai.
10 Aur un ke kánon ko kholtá hai,
tá ki un kí tarbíyat ho, aur hukm
detá hai ki badkárí se báz áo.
11 Agar we shanawá howen, aur
bandagí karen, tab we apne dinon ko
'aish men káṭenge, aur apne barason
ko 'ishraton men.
12 Par agar we farmánbardár na
howen, to we talwár se halák kiye
jáenge, aur bewuqúfí men marenge.
13 Phir we jo dil men be-dín hain,
qahr jam'a karte hain: jis waqt wuh
unhen bándh ḍáltá hai, un kí minnat
kí áwáz nahín nikaltí.
14 Un kí ján jawání men játí hai,
aur un kí zindagí fásiqon ke darmiyán
ba-sar hotí.
15 Par wuh dukh men miskín ko
riháí detá hai, aur jis waqt we musí-
bat men giriftár hon, to un ke kán
kholtá hai.
16 Wuh to tujh ko tangí ke munh
se chhuṛáke kusháda makánon men
le játá, jahán tangí nahín; aur terí
mez khúb charbídár chízon se chuní
jáegí.
17 Lekin agar tú sharír ke muqad-
dame ko anjám dewe, to muqaddame
ke sáth 'adálat bhí darpai hogí.
18 Qahr se ḍar, tá na howe ki wuh
tujhe 'ízá deke nikál le jáe; us waqt
bhárí fidiya tujhe na bachá sakegá.
19 Kyá wuh terí daulat kí qadr
karegá? Hargiz nahín; na soná kám
áwegá, na sáre jahán ká zor.
20 Rát kí khwáhish mat kar, jab
log apní jagah se gáib kiye játe hain.
21 Khabardár, badkárí kí taraf máil
na ho: ki terí pasand yihí húí, aur na
ki musíbat.
22 Dekh, Khudá apní tawánáí ke
sabab sarbuland hai; us kí mánind
kaun tarbíyat karnewálá hai?
23 Kis ne us ke liye apní taraf se
ráh ṭhahráí? yá, kaun us se kah saktá
hai, Tú ne ná-insáfí kí?
24 Yád kar rakh ki tú us ke kám
kí bábat jise log dekhte hain us kí
baṛáí kare.
25 Sab ádmí use dekh sakte hain;
balki insán dúr se us par nazar karte.
26 Dekh, Khudá buzurg hai, ham
use nahín daryáft kar sakte; us ke
barason ká shumár ṭhahrá nahín sakte.
27 Wuh pání kí chhoṭí chhoṭí bún-
den khínch nikáltá hai: us ke bukhár
kí kasrat ke mutábiq we bárish hoke
girtí hain:
28 Badlíán unhen ṭapkátín, aur
phir firáwání se insán par chulátí
hain.
29 Us kí badlíon ke phailáne ká
taur, aur us ke khaime kí kaṛak, koí
samajh saktá hai?
30 Dekh, wuh apní roshní apne
úpar phailátá hai, aur samundar kí
tháh ko chhipátá hai.
31 Un hí se logon ko sazá detá
hai; aur roṭí bhí wáfir bakhshtá hai.
32 Wuh apne háthon ko bijlí kí
roshní se mulabbas kartá hai; wuh use
hukm detá ki mukhálif par já lage.
33 Us kí kaṛak ándhí kí bábat kha-
bar detí hai, jis tarah baháim bhí us
ke uṭhne kí ágáhí bakhshte hain.

XXXVII BA'B.

HA'N, is bát se merá dil taraptá hai, aur apní jagah se uchhaltá hai.
2 Jí lagáke us kí áwáz kí gargaráhat sun, aur wuh karak, jo us ke munh se nikaltí hai.
3 Wuh sáre ásmán ke tale us kí ráh lagátá hai, aur us kí tajallí zamín kí intihá tak pahunchtí hai.
4 Us ke píchhe gurrish kí áwáz hotí hai: wuh apní janáb kí gargaráhat kí áwáz detá hai; jis dam us kí sadá suní játí hai, wuh un kí tákhír nahín kartá.
5 Khudá apní áwáz se 'ajab taur par garajtá hai; us ke aise bare kám hain, ki ham unhen samajh nahín sakte.
6 Wuh barf ko hukm detá hai ki Tú zamín par ho já; usí tarah phúhí ko, aur apní tawánáí ke menh ko, jo shiddat se partá hai.
7 Wuh har ek insán ke háth band kar detá hai, tá ki us ke sab kárígar use mán lewen.
8 Tab haiwán apne gáron men ghuste hain, aur apní hí mazbút jagahon men pare rahte hain.
9 Janúb se bagúlá uthtá hai, aur sardí shimál se átí hai.
10 Khudá kí sáns se yakh hotá hai, aur phaile húe pání munjamid ho játe hain.
11 Phir pharchhá hotá, aur ghatá dúr kí játí hai; us ká núr ghanghor ko titar bitar kartá hai.
12 Unhen apne mashwara se har taraf phirátá hai, tá ki we jahán men, rú e zamín par, us ke farmán ke mutábiq kám karen,
13 Khwáh tambíh ke liye, khwáh apní sarzamín ke wáste, khwáh rahmat kar ke unhen bhejtá hai.
14 Ai Aiyúb, ise sun rakh: aur chupká ho rah, aur Khudá ke 'ajáib o garáib ko soch.
15 A'yá tú jántá hai, ki Khudá kyúnkar in báton ká intizám kartá, aur apne abr ká jalwa chamkátá hai?
16 Kyá tú bádalon ká bhed, ki kyúnkar latkáe gaye, jántá hai? ye usí ke 'ajáib kám hain, jis kí dánish kámil hai.
17 Jis waqt wuh zamín par dakhaní hawá se níwá paidá kartá hai, terí poshák kyún garm hotí hai?
18 Kyá tú us ke sáth hoke falak ko phailátá hai, jo dhále húe áíne kí mánind mazbút hai?
19 Sikhlá hamen ki us se kyá kahná cháhiye, kyúnki táríkí ke sabab ham koí bát pesh nahín kar sakte.
20 Kyá us ko khabar dí jáegí, ki main kuchh boltá? kyá koí insán kuchh bole? yaqínan wuh niglá jáegá.
21 Ab to insán us ábdár roshní ko jo falak men hai nahín dekh sakte, jis waqt hawá chaltí hai aur use sáf kartí,
22 Aur samt shimálí se sone kí sí tajallí átí: Khudá ká haibatnák jalál hai.
23 Qádir i mutlaq jo hai, ham us ke bhed tak pahunch nahín sakte; us kí qudrat aur 'adálat 'azím hain, aur us ká insáf firáwán hai; wuh tasdí'a nahín detá.
24 Is liye cháhiye ki log us se darte rahen: wuh un men se jo apne dil men dánishmand hain, kisí par nigáh nahín kartá.

XXXVIII BA'B.

TAB KHUDÁWAND ne Aiyúb ko bagúle men se jawáb diyá, aur kahá,
2 Yih kaun hai, jo nádání kí báton se maslahat ko andherá kar detá hai?
3 Ab mard kí mánind apní kamar bándh; main tujh se suwál karúngá, aur tú mujh se bayán kar.
4 Tú kahán thá, jab main ne zamín kí bunyád dálí? batlá, agar tú ne samajh hásil kí hai.
5 Kis ne us ká andáza rakhá, agar tú jántá hai? yá kis ne us par sút khínchá?

6 Kaun sí chíz par us kí newen
dharí gayín? yá kis ne us ke kone ká
patthar bitháyá;
7 Jab subh ke sitáre milke gáte the,
aur sáre baní Ulláh khushí ke máre
lalkárte the?
8 Yá kis ne samundar ko darwáze
lagáke band kiyá, jis waqt wuh phút
niklá, ki goyá rihm se nikal pará?
9 Jab main ne badlí ko us kí po-
shák banáyá, aur us kí petí ke liye
barí táríkí ko;
10 Jab main ne us kí hadden bán-
dhín, aur bende aur kiwáre lagáe;
11 Aur kahá, ki Yahán tak tú
áná, áge na barhegá; aur is jagah terí
maujon ká gurúr thamegá.
12 Kyá tú ne apne hí dinon men
kadhí subh par hukm kiyá hai, aur
sufed subh ko farmáyá hai ki wuh
apne makán ko ján rakhe;
13 Ki wuh zamín ko us ke kaná-
ron tak ghere, tá ki sharír log us par
se khadere jáwen?
14 Us kí súrat badal játí, jaise ki
mittí jab us par muhr kí jáwe;
posháh kí mánind ubhrí húí rahtí.
15 Tab shaíron kí roshní un se alag
kí játí, aur barháyá húá bázú torá
játá.
16 Kyá tú samundar ke soton tak
já pahunchá hai? yá gahrápe kí tháh
men chal chuká hai?
17 Kyá maut-gáh ke darwáze tere
liye khul gaye? yá tú ne zill i maut
ke phátakon par nazar kí hai?
18 Kyá tú ne zamín kí was'at de-
khí hai? agar in sabhon ko jántá ho,
to taqrír kar.
19 Roshní ká maskan kahán hai?
aur táríkí jo hai us kí ráh ká makán
kahán hai,
20 Ki tú unhen un kí hadd par le
já sake, aur un ke ghar ke madkhal
ko daryáft kare?
21 Tú yih jántá hogá, ki tú us waqt
paidá húá thá? aur tere dinon ká
shumár bará hai?
22 Kyá tú barf ke makhzanon men
dákhil húá hai? yá olon ke khazánon
ko dekhá hai,
23 Jinhen main ne bipat ke waqt
aur jang aur laráí ke din ke liye rakh
chhorá hai?
24 Kis taríq se roshní bántí gayí
hai, jis ke sabab se zamín par púrabí
hawá chaltí hai?
25 Kis ne bárish ke sailábon ke
liye nálíán kátke nikálín, aur ra'ad
aur barq ke liye ráh muqarrar kí;
26 Ki zamín par barsáwe jahán
insán nahín, aur bayábán men jahán
ádmí nahín
27 Ki wírán aur sunsán makán ko
seráb karen, aur sabze men kalíán
jamáwe?
28 Kyá bárán ká koí báp hai? yá
os kí búndon ko kis ne tawallud kiyá
hai?
29 Kis ke batn se yakh niklá hai,
aur ásmán ká pálá kis ne paidá kiyá
hai?
30 Pání apne ta,ín goyá patthar ke
níche chhipáte hain, aur maujon kí
sath basta ho játí hai.
31 Kyá tú ne Haft sitáron kí band-
on ko lagáyá hai, yá Jabbár ká band-
han khol saktá hai?
32 Kyá tujh men qudrat hai ki
Mintaqat-ul burúj ko ek ek us ke
mausim par pesh kare? aur kyá tú
Arktúrus ko us ke beton samet ráh
par le já saktá hai?
33 Kyá tú aflák ke qánúnon ko
jántá hai? kyá tú ne un ká iqtidár
zamín par járí kiyá hai?
34 Kyá tú badlíon ko pukár saktá
hai, ki kasrat i bárish áke tujhe
chhipá le?
35 Kyá tú bijlíon ko bhej saktá
hai, ki we rawána howen, aur phir we
tujhe kahen, ki Dekh, ham házir
hain?
36 Kis ne gurdon ke andar khirad
rakhí? yá kis ne dil ko fahmíd 'atá
kí?

37 Kaun apní dánish se bádalon ko
gin saktá hai? yá kaun ásmání mash-
kon ká pání undel saktá,
38 Jab dhúl galke kíchar ho játí
hai, aur dhele lipat játe hain?
39 Kyá tú sherní ke liye shikár
máregá? yá sher-bachchon ká pet
bhar degá,
40 Jab we gáron men jhuke húe
rahte hain, aur mándon ke bích ghát
men dabak baithe hain?
41 Kaun janglí kauwe kí gizá tai-
yár kartá? jis waqt us ke bachche
Khudá ko chilláte hain, aur we khu-
rák kí muhtájí se bhatakte phirte
hain.

XXXIX BA'B.

KYA' tú pahárí bakríon ke janne
ká waqt jántá hai? yá tú hirní-
on ke byání hone par nigáh karegá?
2 Kyá tú un mahínon ko, jinhen
we púrá kartí hain, gin saktá hai? yá
tú us waqt ko jis waqt we jantíán
hain jántá hai?
3 We apne ta,ín jhukátí hain, aur
bachche jantí hain, aur janne ke dukh
se farágat pátí hain.
4 Un ke bachche mote ho játe
hain; we maidán men barhte hain;
we nikal játe hain, aur un pás phir
nahín áte.
5 Kis ne gorkhar ko ázád karke
báhar chhorá hai? aur kis ne dashtí
gadhe ká bandhan kholá hai?
6 Main hí ne bayábán ko us ká
ghar muqarrar kiyá, aur kháre dasht
ko us ká maskan.
7 Wuh shahr kí bhír bhár par
hanstá hai, aur hánknewále ke shor-
shár ko wuh nahín suntá.
8 Paháron men dhúndh dhúndhke
wuh charái pátá, aur wuh har ek harí
chíz kí talásh men phirtá hai.
9 Kyá gaindá terí khidmat ikhti-
yár karegá? kyá rát ko terí bárí men
kátegá?
10 Kyá tú gainde ko us ke rasse se
bándh saktá hai ki wuh reghárí par
chale? yá wuh tere píchhe píchhe
wádíon men hengá pheregá?
11 Kyá tú us par i'atimád rakhegá,
is liye ki us ká bará zor hai? yá apní
mihnat ká kám us par chhoregá?
12 Kyá tú us ká bharosá rakhegá,
ki wuh terí zirá'at ko ghar men láwe,
aur tere khalíhán men jam'a kare?
13 Shutr-murgí ká pankh khushí
se jumbish khátá; hán, us ke pankh
aur par laqlaq ke se hain.
14 Lekin wuh apne ande zamín par
chhor játí hai, aur dhúl se unhen seotí
hai,
15 Aur bhúl játí hai, ki we pánw
se raunde jáen, yá janglí jánwar se
tore jáen.
16 Wuh apne bachchon par sakhtí
kartí hai, goyá ki we us ke nahín; us
kí mashaqqat ráegán hotí, aur wuh
be-parwá rahtí hai;
17 Kyúnki Khudá ne us ko dánish
se mahrúm kiyá hai, us ne use shu'úr
nahín bakhshá.
18 Jis waqt wuh pankh márke áp
ko buland kar detí hai, ghore aur us
ke sawár par hanstí hai.
19 Kyá tú ne ghore ko zor bakhshá
hai? yá tú ne us kí gardan men ra'ad
pahináyá?
20 Kyá tú use tiddíon ke mánind
phandá saktá hai? us ke pharráne kí
shaukat muhíb hai.
21 Wuh maidán men táptá hai,
aur apne zor ke sabab wajd kartá hai,
aur hathyár-bandon se milne ko áge
barhtá.
22 Wuh dahshat par hanstá hai,
aur hirásán nahín hotá; talwár kí
taraf se wuh píth nahín phertá.
23 Tarkash us par harharátá hai,
jhaljhalátá húá bhálá aur barchhá
bhí.
24 Wuh josh aur kharosh se mittí
ko khá játá hai, aur turhí kí áwáz
sunke thamtá nahín.
25 Turhí kí áwáz ke hote hí wuh
há, há, kartá hai; dúr se khúnrezí ko

súnghtá hai, sar-lashkaron ká garajná
aur na'ra márná.
26 Kyá terí hoshyárí se báz urtá
hai? aur dakhan kí taraf par phailá-
ke nikal játá hai?
27 Kyá tere hukm se 'uqáb bulan-
dí pakartá hai, aur únche par ghonslá
bándhtá hai?
28 Wuh chatán par baserá kartá
hai, aur pahár ke karáre par aur hasín
makánon men rát ko káttá hai.
29 Wahán se wuh shikár kí talásh
kartá hai, aur us kí ánkhen dúr dúr
tak dekhtí hain.
30 Us ke bachche lahú chúste hain;
aur jahán maqtúl pare hain, wahán
wuh hotá hai.

XL BA'B.

ALA'WA us ke KHUDÁWAND ne
Aiyúb ko jawáb diyá aur
kahá,
2 Jo Qádir i mutlaq se jhagartá
hai, kyá wuh use qáil kar saktá hai?
jo Khudá se malámat kartá hai jawáb-
dihí kare.
3 ¶ Tab Aiyúb ne KHUDÁWAND ko
jawáb diyá aur kahá,
4 Dekh, main ná-chíz hún; main
tujhe kyá jawáb dún? main apná háth
apne munh par dhartá hún.
5 Ek bár main bolá; par phir main
jawábdihí na karúngá: hán, do bár
bolá, magar áge ko bát na barháúngá.
6 ¶ KHUDÁWAND ne Aiyúb ko
girdbád men se jawáb diyá, aur kahá,
7 Uth, mard kí mánind apní ka-
mar bándh; main tujh se púchhúngá,
aur tú mujhe batá de.
8 Kyá tú merí 'adálat ko bátil
thahráne cháhtá? kyá tú mujhe
mujrim karegá tá ki tú áp sádiq
thahre?
9 Kyá Khudá kí sí terí bánh hai?
kyá tú us kí sí áwáz se garaj saktá hai?
10 Ab áp ko shaukat aur fazílat se
sanwár: jalál aur jamál se apne ta,ín
mulabbas kar.
11 Apne gusse ká josh barhá, aur
har ek magrúr par nazar kar, aur use
past kar de.
12 Har ek magrúr ko dekh, aur use
zalíl kar; aur sharíron ko un ke ma-
kánon men latár dál.
13 Unhen ek sáth dhúl men chhi-
pá, aur un ke munh ko chhipe men
bándhkar rakh.
14 Tab main bhí terá iqrár karún-
gá, ki terá dahiná háth tujhe rihái de
saktá hai.
15 ¶ Bahemoth ko ab dekh, jise
main ne banáyá hai, ki tere sáth ho;
wuh bail kí mánind ghás khátá hai.
16 Dekh to, us kí qúwat us kí ka-
mar men hai, aur us ke pet ke patthon
men us ká zor hai.
17 Wuh apní dum ko saro ke da-
rakht kí mánind hilátá hai; us kí
jánghon kí nasen pech dar pech hain.
18 Us kí haddián támbe kí mazbút
nalíon kí mánind hain; us kí haddián
lohe ke bendon ke mánind hain.
19 Khudá kí khilqat men isí ká
auwal darja hai: wuh, jis ne us ko
banáyá, apní talwár us pás pahunchá
saktá hai.
20 Yaqínan us ke liye kohistán
men dána chára ugtá hai, jahán sáre
dashtí haiwánát kalol karte hain.
21 Wuh sáyadár darakhton ke tale,
aur naistán ke jhund men aur chihle
men, letá kartá hai.
22 Sáyadár darakht use apne sáya
men chhipá lete hain; nahron kí
beden us ke ird gird hain.
23 Dekh, nadí barhtí hai, par wuh
hirásán nahín hotá: Yardan kí sí bárh
us ke munh par pare, tau bhí wuh be-
bák rahtá hai.
24 Koí us ke dekhte húe use pak-
regá? jab ki wuh phandon men ho to
kyá us kí nák ko chhedegá?

XLI BA'B.

KYA' tú kantíye se liwiyátán ko
khínch saktá hai? yá rassí se
us kí jíbh ko dabá saktá hai?
2 Kyá tú us kí nák men ek bansí

dál saktá hai? yá us ká jabrá kánte
se chhed saktá hai?
3 Kyá wuh terí bahut sí minnaten
karegá? yá tujh se míthí báten ka-
hegá?
4 Kyá wuh tujh se qaul qarár
karegá? kyá tú use apne pás rakhegá,
ki wuh sadá terá naukar ho?
5 Kyá tú us se yún khel karegá,
jaisá chiriye se kheltá hai? yá tú apní
chhokríon ke bahláne ke liye use
bándhegá?
6 Kyá tere sharík use tijárat kí jins
samjhenge? yá we use tujjáron ke
háth bánt denge?
7 Kyá tú us kí khál ko khárdár
lohon se, yá us ke sir ko machhwe ke
tirsúlon se pur kar saktá hai?
8 Apná háth us par dhar, jang ko
yád kar; bas, tú phir aisá na karegá.
9 Dekh, us ke shikár kí ummed
'abas hai: ki jon kisí kí nigáh us par
pare, wuh gir partá hai.
10 Kisí kí yih jur,at nahín, ki use
chhere: pas, kaun merá muqábala
karne saktá hai?
11 Kisí ne pahile mujhe kuchh diyá
hai, ki main use pher dún? jo kuchh
sáre ásmán ke níche hai, so sab merá
hai.
12 Main us ke azúon, aur us ke zor
ke ahwál kí, aur us ke nafís andáze kí
bábat chup na rahúngá.
13 Us kí jálídár poshish ke rukh ko
kaun udhere? us kí do-larí dárhon ke
bích men kaun jáe?
14 Us ke munh ke kiwáron ko
kaun khole? us ke dánt, jo chaugird
hain, sakht muhíb hain.
15 Us ko apní dhálon kí mazbútí
par ghamand hai; we to goyá ki
muhr kí húí paiwasta hain.
16 Ek dúsre se yún jutí húí hai, ki
un ke darmiyán hawá ká guzar nahín
ho saktá.
17 We báham milí húí balki aisí
satí húí hain ki ek se ek judá nahín ho
saktí.
18 Us ke chhínkne se roshní jha-
laktí, aur us kí ánkhen subh ke palak-
on kí mánind chamaktí hain.
19 Us ke munh se shu'ale nikalte
hain, aur ág kí chingáríán uchhal
partí hain.
20 Us ke nathnon se bháph uthtá
hai, us deg yá us hándí kí mánind jo
ág par jal rahí ho.
21 Us ke dam se koele sulag játe
hain, aur us ke munh se shu'ale nikalte
hain.
22 Zor us kí gardan men rahtá hai,
aur hairání us ke áge se kúdke chalí
játí hai.
23 Us ke gosht ke parat báham
paiwasta hain; we us par khúb sate
húe; aur hil nahín sakte.
24 Us ká dil patthar ke mánind
kará hai; hán, chakkí ke tarle pát kí
mánind sakht hai.
25 Us ke uthne se bahádur khauf-
nák hote hain, aur dar ke máre shist
bándhne men khatá karte hain.
26 Agar koí us par talwár chaláwe,
to wuh nahín lagtí; na bhále, na tír,
na barchhí se kuchh ban partá.
27 Wuh lohe ko súkhí ghás jántá,
aur pítal ko sarí lakrí bújhtá hai.
28 Tír use bhagá nahín saktá;
falákhun ke patthar khúntíon ke
mánind us se phere játe hain.
29 Láthíán us ke nazdík bádh kí
mánind hain; aur barchhí ke hiláne
par wuh hanstá hai.
30 Us ke níche ke 'ázá sar-tez thík-
ríon ke se hain; wuh hengá kí tarah
unhen kádo par phailá detá hai.
31 Wuh gahrápe ko hánde kí tarah
khaulátá hai, aur daryá ká wuh hál
kartá jo raugan ke deg ká hotá.
32 Jab wuh chalá játá, us ke píchhe
píchhe pání roshan hotá hai; koí
gumán kare, ki daryá par phaphúndí
lagí hai.
33 Zamín par is ká nazír nahín, jo
us kí mánind be-khauf paidá húá.
34 Wuh sárí únchí chízon ko táktá

hai: wuh sáre ahl i gurúr ká bádsháh
hai.

XLII BA'B.

TAB Aiyúb ne KHUDÁWAND ko
jawáb diyá, aur kahá,
2 Main jántá hún, ki tú sab kuchh
kar saktá hai, aur ki mumkin nahín
ki terá koí iráda anjám tak na pahun-
che.
3 Wuh kaun hai, jo nádání se
mashwarat ko be-raunaq kar detá
hai? kyúnki main ne wuh kahá jo
main ne nahín samjhá, balki we kám
mere liye niháyat hairat-afzá hain,
jinhen main samajhtá na thá.
4 Merí suniye, tab main kahúngá;
main tujh se púchhtá hún, tú mujh se
taqrír kar.
5 Main ne terí khabar apne kánon
se suní thí; par ab merí ánkhen tujhe
dekhtí hain.
6 Is liye main apne hí se bezár hún,
aur khák aur rákh par baithá tauba
kartá hún.
7 ¶ Aur aisá húá, ki jab KHUDÁ-
WAND yih báten Aiyúb se kah chuká,
to KHUDÁWAND ne Ilifaz Taimaní se
kahá, ki Merá gazab tujh par aur tere
donon doston par bharká hai; kyúnki
tum ne merí bábat haqq báten na
kahín, jaisí mere bande Aiyúb ne
kahí hain.
8 So ab apne liye sát bail aur sát
mendhe leke mere bande Aiyúb pás
jáo, aur apne liye sokhtaní qurbání
guzráno, aur merá banda Aiyúb tum-
háre liye du'á mángegá; ki main us
kí khátir qabúl karúngá: na ho ki
main tumhárí jahálat ke láiq tumháre
sáth sulúk karún; kyúnki jaise mere
bande Aiyúb ne merí bábat haqq
báten kahí hain, tum ne nahín kahín.
9 Tab Ilifaz Taimaní, aur Bildad
Súkhí, aur Zofar Na'amátí gaye, aur
jaisá KHUDÁWAND Khudá ne unhen
farmáyá thá, waisá unhon ne kiyá:
aur KHUDÁWAND ne Aiyúb kí taraf
tawajjuh kí.
10 Aur KHUDÁWAND ne, jis waqt
ki Aiyúb ne apne doston ke liye du'á
mángí, Aiyúb kí giriftárí ko mubaddal
kiyá: aur KHUDÁWAND ne Aiyúb ko
áge kí nisbat se dúní daulat 'ináyat
kí.
11 Aur us ke sab bhái, aur sab
bahin, aur us ke agle sab ján pahchán,
us pás áe, aur us ke ghar men unhon
ne us ke sáth kháná kháyá, aur us
par afsos kiyá, aur un sárí baláon ke
liye, jo KHUDÁWAND ne us par názil
kí thín, tasallí dí, aur un men se har
ek ne use ek qasíta, aur har ek ne use
sone ká ek karnphúl bakhshá.
12 Aur KHUDÁWAND ne Aiyúb ke
ákhir i 'umr men ibtidá kí nisbat se
bahut barakat 'atá kí: aur wuh chau-
dah hazár bheron, aur chha hazár
únton, aur ek hazár jore bail, aur ek
hazár gadhon ká málik húá.
13 Use sát bete aur tín betíán
húín.
14 Aur us ne pahlí ká nám Yamí-
ma, aur dúsrí ká nám Qasiyáh, aur
tísrí ká nám Qaranhappúk, rakhá.
15 Aur sárí sarzamín men koí
'auraten Aiyúb kí betíon kí sí khúbsú-
rat na milín; aur un ke báp ne unhen
un ke bháíon ke darmiyán mírás dí.
16 Ba'd us ke Aiyúb ek sau chálís
baras jiyá, aur apne bete aur apne bet-
on ke bete chár pusht tak dekhe.
17 Aur Aiyúb búrhá aur 'umrdaráz
hoke mar gayá.

ZABU'R KI' KITA'B.

I ZABU'R.

MUBA'RAK wuh ádmí hai jo sharíron kí saláh par nahín chaltá, aur khatákáron kí ráh par khará nahín rahtá, aur thatthá-karnewálon kí majlis men nahín baithtá;
2 Balki Khudáwand kí sharí'at men magan rahtá, aur din rát us kí sharí'at men sochá kartá hai.
3 So wuh us darakht kí mánind hogá, jo pání kí nahron ke kanáre par lagáyá jáwe, aur apne waqt par mewe láwe; jis ke patte murjháte nahín; aur apne har ek kám men phúltá phaltá rahegá.
4 Sharír aise nahín; balki we bhúse kí mánind hain, jise hawá urá le játí hai.
5 So sharír 'adálat men khare na rahenge, na khatákár sádiqon kí jamá'at men.
6 Kyúnki Khudáwand sádiqon kí ráh jántá hai; par sharíron kí ráh nest o nábúd hogí.

II ZABU'R.

QAUMEN kis liye josh men hain, aur log bátil khiyál karte hain?
2 Zamín ke bádsháh sámhná karte hain, aur sardár ápas men Khudáwand ke aur us ke Masíh ke mukhálif mansúbe bándhte hain:
3 Ki áo, ham un kí band khol dálen, aur un kí rassíán apne se tor phenken.
4 Wuh jo ásmán par takht-nishín hai, hansegá, aur Khudáwand unhen thatthon men uráwegá.
5 Tab wuh gusse men un se báten karegá, aur niháyat bezár hoke unhen pareshání men dálegá.
6 Main ne to apne bádsháh ko koh i muqaddas Saihún par bithláyá hai.
7 Main hukm ko áshkára karúngá, ki Khudáwand ne mere haqq men farmáyá, Tú merá betá hai; main áj ke din terá báp húá.
8 Mujh se máng, ki main tujhe qaumon ká wáris karúngá, aur zamín sarásar tere qabze men kar dúngá.
9 Tú lohe ke 'asá se unhen toregá; kumhár ke bartan ke mánind tú unhen chaknáchúr karegá.
10 Pas ab, ai bádsháho, hoshyár ho: ai zamín kí 'adálat-karnewálo, tarbíyat lo.
11 Darte húe Khudáwand kí bandagí karo, aur kámpte húe khushí karo.
12 Bete ko chúmo, tá na howe ki wuh bezár ho, aur tum ráh men halák ho jáo, jab us ká qahr ekáek bharke. Mubárak we sab jin ká tawakkul us par hai.

III ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr, jis waqt wuh apne bete Abisalúm ke sámhne se bhágá.

AI Khudáwand, we jo mujhe dukh dete hain kyá hí barh gaye! we bahut hain, jo merí mukhálafat par uthte hain.
2 Bahutere merí ján kí bábat kahte hain, ki Khudá se ab us kí rihái nahín. Siláh.
3 Par tú, ai Khudáwand, mere liyá sipar hai; tú merí shaukat, aur merá sarfaráz-karnewálá hai.

4 Main KHUDÁWAND kí taraf apní
áwáz ko buland kartá hún; wuh merí
du'á apne koh i muqaddas par se sun
letá hai. Siláh.
5 Main let gayá aur so rahá; main
jág uṭhá; kyúnki KHUDÁWAND mujh
ko sambháltá hai.
6 Das hazár ádmíon ne mujhe gher
liyá hai, par main un se nahín ḍarne
ká.
7 Uṭh, ai KHUDÁWAND; ai mere
Khudá, mujhe bachá; ki tú ne mere
sáre dushmanon ke gál par tamánche
máre; tú ne sharíron ke dánt toṛe.
8 Naját KHUDÁWAND hí se hai; terí
barakat tere logon par hai. Siláh.

IV ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr, jo bín ke sáth gáyá jáwe.

JAB main tujhe pukárún, to tú sun,
ai merí sadáqat ke Khudá; tan-
gí men tú ne mujhe kushádagí bakh-
shí; mujh par rahm farmá, aur merí
du'á sun le.
2 Ai mard-bachcho, kab tak merí
'izzat ruswái giní jáe? kab tak tum
bátil ko dost rakhoge, aur jhúṭh kí
pairauí karoge? Siláh.
3 Yaqín kar jáno, ki KHUDÁWAND
ne díndár ko apne liye alag kar rakhá
hai: KHUDÁWAND, jab main use pu-
kárúngá, sun legá.
4 Kámpte raho, aur gunáh na karo;
apne bistar par paṛe húe apne hí dil-
on men soch karo, aur chupke raho.
Siláh.
5 Sadáqat kí qurbáníán guzráno,
aur KHUDÁWAND par tawakkul karo.
6 Bahut se kahte hain, ki Kaun
ham ko koí chíz jo khúb hai dikhlá-
wegá? ai KHUDÁWAND, tú apne chih-
re ká jalwa ham par roshan kar.
7 Tú ne mere dil ko khushí bakhshí
hai, us se ziyáda jo un ko us waqt
hotí thí, jab un ke galle aur mai kí
bahutáyat húí.
8 Main salámatí se leṭ jáúngá, aur
so hí rahúngá; kyúnki tú hí akelá, ai
KHUDÁWAND, mujhe salámatí se rahne
detá hai.

V ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr, jo bánsrí ke sáth gáyá jáwe.

AI KHUDÁWAND, merí báton par
kán dhar, aur mere soch par
dhyán rakh.
2 Ai mere Bádsháh aur mere Khu-
dá, mere nále kí áwáz ko sun, ki main
tujhí se du'á mángtá hún.
3 Ai KHUDÁWAND, tú subh ko merí
áwáz sunegá; ki main subh ko apne
ta,ín taiyár karke terí taraf táktá ra-
húngá.
4 Ki tú wuh Khudá nahín, jo sha-
rárat se khush ho; sharír tere sáth
rah nahín saktá.
5 We jo shekhíbáz hain terí ánkh-
on ke sámhne khaṛe nahín rah sakte;
tú sab badkirdáron se 'adáwat rakhtá
hai.
6 Tú un ko, jo jhúṭh bolte hain,
nábúd karegá: KHUDÁWAND khúní
aur dagábáz ádmí se nafrat kartá hai.
7 Lekin main jo hún so terí rahmat
kí kasrat se tere ghar men áúngá, aur
tujh se ḍarkar terí muqaddas haikal kí
taraf tujhe sijda karúngá.
8 Ai KHUDÁWAND, apní sadáqat
men merá rahbar ho; mere dushman-
on ke sabab se mere sámhne apní ráh
ko sídhá kar.
9 Ki un ke munh men kuchh kha-
rái nahín; un ke bátin men sarásar
khoṭái hai; un ká galá khulí gor hai;
we apní zubán se khushámad karte
hain.
10 Ai Khudá, tú unhen mulzim
ján; aisá howe ki we apní mashwar-
aton se áp hí gir jáwen; un ko un ke
gunáhon kí kasrat ke sabab nikál
phenk, ki unhon ne tujh se sarkashi
kí hai.
11 Tab we sab, jo tujh par bharosá
rakhte hain, khush rahenge; we hame-
sha khushí se lalkárenge, ki tú un kí
nigáhbání kartá hai; aur sab tere nám

ke dost-rakhnewále tujh se shádmán
honge.
12 Is liye ki, ai Ḳhudáwand, sádiq
ko tú hí barakat detá hai; tú us ko
mihrbání kí sipar tale ḍhámp letá
hai.

VI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Za-
búr, bín ke sáth Shaminít par gáyá
jáwe.

AI Ḳhudáwand, tú mujhe apne
gusse se mat ḍapaṭ, aur apne
gazab ke josh se mujh ko tambíh na
de.
2 Ai Ḳhudáwand, mujh par rahm
kar, ki main be-táb húá; ai Ḳhudá-
wand, mujhe changá kar, ki merí
haḍḍíon men larzish ho rahí hai.
3 Aur merí ján men bhí niháyat
kapkapí hai; pas tú, ai Ḳhudáwand,
kab tak?
4 Ai Ḳhudáwand, phir á, merí ján
ko chhuṛá; apní rahmat ke sabab
mujhe bachá le.
5 Is liye ki maut kí hálat men terí
yád nahín; kaun terí shukrguzárí gor
ke andar karegá?
6 Main karáhte karáhte thak gayá;
main sárí rát apne bistar par apne
ánsúon ko bahátá hún; main unhín
se apne palang ko bhigotá hún.
7 Gam ke sabab merí ánkhen dhun-
dhlá gayín; mere sab dushmanon ke
sabab se merí ánkhen buṛhiyá gayín.
8 Mujh se dúr raho, ai sáre badkir-
dáro, ki Ḳhudáwand ne mere rone kí
áwáz suní.
9 Ḳhudáwand ne merí faryád suní
hai; Ḳhudáwand merí du'á qabúl
karegá.
10 Mere sáre dushman sharminda
ho jáenge, aur niháyat kapkapí men
paṛenge: we phirenge aur nágahání
ḳhijálat khínchenge.

VII ZABU'R.

Dáúd ká Shijjáyún, jise us ne Ḳhudá-
wand ke huzúr Kúsh Binyamíní kí
báton kí bábat gáyá.

AI Ḳhudáwand, mere Ḳhudá, me-
rá bharosá tujh par hai; mujh
ko un sab se, jo mere píchhe paṛe
hain, bachá, aur mujhe rihái de:
2 Na howe ki dushman sher kí
tarah mujh ko pháṛe, aur jis waqt koí
merá bachánewálá na ho, mujhe purze
purze kare.
3 Ai Ḳhudáwand, mere Ḳhudá,
agar main ne yih kiyá, agar mere
háth se badí húí;
4 Agar main ne us se, jo mujh se
mel rakhtá thá, badí kí ho; (yá main
ne us ko jo be-sabab merá dushman
thá lúṭá ho:)
5 To dushman dar-pai hoke merá
jí lewe, aur merí ján ko zamín par
páemál kare, aur merí 'izzat ḳhák
men miláwe. Siláh.
6 Ai Ḳhudáwand, apne qahr men
uṭh, aur mere dushmanon ke josh o
ḳharosh kí muḳhálafat men apne ta,ín
buland kar; aur mere liye jágtá rah,
ai tú, jo 'adálat ko muqarrar kartá hai.
7 Kyúnki logon kí gurohen tere ás
pás faráham húí hain; pas tú un ke
liye phir bulandí par já.
8 Ḳhudáwand qaumon kí 'adálat
karegá; ai Ḳhudáwand, jaisí merí
sadáqat, aur jaisí merí diyánatdárí
hai, waise hí merá insáf kar.
9 Ai kásh ki buron kí burái nest
o nábúd howe; lekin tú sádiqon ko
qúwat de; ki tú, ai sádiq Ḳhudá,
dilon aur gurdon ká jánchnewálá hai.
10 Merí sipar Ḳhudá ke sáth hai;
wuh un ko, jin ke dil sídhe hain, ri-
hái detá hai.
11 Ḳhudá sádiq ká insáf kartá hai;
aur Haqq Ta'álá har roz badkár par
jhunjhlátá hai.
12 Agar wuh báz na áwegá, to
Ḳhudá apní talwár tez karegá; us ne
to apní kamán par chillá chaṛháyá
hai, aur use taiyár kiyá hai.
13 Aur us ne us ke liye maut ká
sámán taiyár kiyá hai; wuh apne
jalte húe tír banátá hai.

14 Dekho, use badkárí ko dard
lage, aur mashaqqat ká use peṭ rahá
hai, aur jhúṭh ko jantá hai.
15 Us ne gaṛhá khodá, aur use
gahrá kiyá; aur us gaṛhe men, jise
wuh banátá thá, áp girá.
16 Us kí ziyánkárí usí ke sir par
paṛegí, aur us ká zulm usí kí khopṛí
par utregá.
17 Main Ḳhudáwand kí, us kí
sadáqat ke mutábiq, sitáish karúngá;
aur Ḳhudáwand Ta'álá ká nám
gáúngá.

VIII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká
Zabúr, jo Jittít ke sur par gáyá
jáwe.

AI Ḳhudáwand, hamáre Rabb, kyá
hí buzurg hai terá nám tamám
zamín par! tú ne apní shaukat ás-
mánon par záhir kí hai.
2 Tú ne apne muḳhálifon ke sabab
bachchon aur shírḳhwáron ke munh
men se qúwat paidá kí hai, tá ki tú
dushman aur intiqám-lenewále ko
ḳhámosh karáwe.
3 Jab main tere ásmánon par, jo
terí dastkáríán hain, dhyán kartá hún,
aur chánd aur sitáron par, jo tú ne
banáe:
4 To insán kyá hai, ki tú us kí yád
kare, aur ádamzád kyá, ki tú áke us
kí ḳhabar le?
5 Tú ne us ko firishton se thoṛá hí
kam kiyá, aur shán o shaukat ká táj
us ke sir par rakhá hai.
6 Tú ne us ko apne háth ke kámon
par hukúmat baḳhshí; tú ne sab
kuchh us ke qadamon ke níche kiyá
hai:
7 Sárí bheṛ bakríán, aur gáe bail,
aur janglí chaupáe;
8 Aur ásmán ke parinde, aur daryá
kí machhlián, aur har ek chíz, jo dar-
yá kí ráhon men guzartí hai.
9 Ai Ḳhudáwand, hamáre Rabb,
kyá hí buzurg hai terá nám tamám
zamín par!

IX ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Za-
búr, jo Mút-labben par gáyá jáwe.

MAIN apne sáre dil se Ḳhudáwand
kí sitáish karúngá; main tere
sáre 'ajáib kámon ká bayán karúngá.
2 Main tujh se ḳhush aur ḳhush-
waqt rahúngá; ai Ḥaqq Ta'álá, main
tere nám kí sitáish karúngá.
3 Jab mere dushman ulṭe phiren,
we tere sámhne se dab jáenge, aur
halák honge.
4 Ki merá insáf aur qaziya tú ne
chukáyá; tú taḳht i 'adálat par baiṭh-
ke sachchá insáf kartá hai.
5 Tú ne qaumon ko malámat kiyá
hai; tú ne sharríon ko faná kiyá, tú
ne un ká nám abad ul ábád tak miṭá
ḍálá hai.
6 Are ai dushman, ḳharábíán ha-
mesha ke liye tamám húín; tú ne
shahr ke shahr ujáṛ diye, aur un ká
zikr un ke sáth miṭ gayá hai.
7 Lekin Ḳhudáwand abad tak
taḳht-nishín hai; us ne 'adálat ke
liye apní masnad taiyár kí hai.
8 Aur wuh sadáqat se jahán ká
insáf karegá, aur rástí se qaumon ki
'adálat karegá.
9 Ḳhudáwand mazlúmon ke liye
muhkam makán hai, aur musíbat ke
waqt men panáhgáh.
10 We, jo terá nám jánte hain, terá
bharosá rakhenge, ki tú ne, ai Ḳhu-
dáwand, un ko, jo terí talásh men
hain, tark nahín kiyá hai.
11 Ḳhudáwand kí, jo Saihún par
kursí-nishín hai, sitáish ke gít gáo;
logon ke darmiyán us ke 'ajáib kámon
ká bayán karo.
12 Jab wuh ḳhún kí pursish kartá
hai, to unhen yád kartá hai; wuh láchár-
on kí faryád ko farámosh nahín kartá.
13 Ai Ḳhudáwand, mujh par rahm
kar; us dukh par, jo main apne dush-
manon se khínchtá hún, nazar kar,
ai tú, jo maut ke darwázon par se
merá uṭhánewálá hai:

14 Tá ki main Saihún kí betí ke darwázon par terí sab sitáishen bayán karún, aur terí naját se wajd karún.
15 Gair-qaumen us kúe men, jo unhon ne khodá thá, girí hain; us dám men, jo unhon ne chhipáyá thá, unhín ke pánw phanse.
16 KHUDÁWAND mashhúr húá, ki us ne 'adálat kí hai; sharír apne háthon ke kám ke phande men phansá hai. Hijjáyún. Siláh.
17 Sharír paltáe jáke jahannam men dále jáenge; we sárí qaumen, jo Khudá ko bhúl játí hain.
18 Ki miskín hamesha farámosh nahín kiyá jáegá; 'ájizon kí ummed sadá torí na jáegí.
19 Uth, ai KHUDÁWAND, ki insán gálib na howe; qaumon ki 'adálat tere huzúr men kí jáwe.
20 Ai KHUDÁWAND, un ko dará, tá ki qaumen apne ta,ín bashar hí jánen. Siláh.

X ZABU'R.

AI KHUDÁWAND, tú kyún dúr khará rahtá hai? dukh ke aiyám men tú kyún áp ko chhipátá hai?
2 Sharír ke gurúr se miskín ká kalejá jal játá hai; we un mashwaraton men, jo unhon ne kín, giriftár hote hain.
3 Ki sharír apne nafs kí shahwat par fakhr kartá hai, aur lutere ko nek-bakht kahke KHUDÁWAND ko haqír jántá hai.
4 Sharír apní rúdárí ke ghamand se tahqíqát nahín kartá; us ke sáre khiyál hain, ki Khudá nahín hai.
5 Us kí 'ádaten hamesha eksán rahtí hain; terí 'adálaten us kí nazar se bahut úpar hain; wuh apne sáre dushmanon se akartá hai;
6 Apne dil men kahtá hai, Mujh ko jumbish na hogí; mujh par pusht dar pusht bhí bipat na paregí.
7 Us ká munh la'nat aur dagá aur zulm se bhará hai; us kí zubán ke níche fasád aur badí hain.
8 Wuh díhát kí gháton men baithtá hai; wuh khalwat ke makánon men be-gunáhon ko qatl kartá hai; us kí ánkhen poshída miskín par lagí húí hain.
9 Wuh chhipke sher ke mánind, jo apní jhárí men ho, ghát men lagá húá hai; wuh ghát men rahtá hai, ki miskín ko pakre; wuh miskín ko apne dám men láke pakartá hai.
10 Wuh chúr chár hoke par játá hai; miskín us ke qúwatwaron se gir játe hain.
11 Wuh apne dil men kahtá hai, Khudá bhúl gayá hai; us ne apná munh chhipáyá; us ne hargiz nahín dekhá hai.
12 Uth, ai KHUDÁWAND, ai Khudá, apná háth barhá; khákséron ko bhúl na já.
13 Sharír Khudá kí tahqír kyún kartá hai? wuh apne dil men kahtá, ki Tú tahqíqát na karegá.
14 Tú ne to dekhá hai; ki tú ziyánkárí aur ranjídagí par nazar kartá hai, ki apne háth se badlá de; miskín áp ko tere supurd kartá hai; yatím ká madadgár tú hai.
15 Sharír aur bure ká bázú tor, aisá ki us kí sharárat phir dhúndhí na pái jáwe.
16 KHUDÁWAND azal se abad tak Bádsháh hai; begání qaumen us kí sarzamín par se faná húín.
17 Ai KHUDÁWAND, tú ne miskínon ká matlab suná hai; tú un ke dilon ko musta'idd karegá, aur kán dharke sunegá;
18 Ki yatímon aur mazlúmon ká insáf kare, tá ki khákí ádmí phir zulm na kare.

XI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr.

MERA' tawakkul KHUDÁWAND par hai; tum kyúnkar merí ján ko kahte ho, ki Chiriyá sí apne pahár par játí rah?

2 Ki dekh, sharír apní kamán par
chillá charháte hain; apná tír chille
men jorte, tá ki we poshída sídhe-
dilwálon par chhoren.
3 Jab ki bunyáden bigar gayín, to
sádiq kyá karegá?
4 KHUDÁWAND apní muqaddas hai-
kal men hai; KHUDÁWAND ká takht
ásmán par hai; us kí ánkhen dekhtí
hain; us kí palaken baní A'dam ko
ázmátí hain.
5 KHUDÁWAND sádiq ko jánchtá
hai; par sharír se aur us se jo sitam ko
cháhtá hai, us kí rúh nafrat rakhtí hai.
6 Wuh sharíron par angáre aur ág
aur gandhak barsáwegá; aur lúh un
ke piyále ká hissa hogá;
7 Is wáste ki KHUDÁWAND, jo sádiq
hai, sadáqat ko cháhtá hai, aur us ká
munh sídhe logon kí taraf mutawajjih
hai.

XII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr, jo Shaminít par gáyá jáwe.

AI KHUDÁWAND, rihái de; ki dín-
dár ádmí játe rahte hain, aur
diyánatdár log baní A'dam men se
gáib ho játe.
2 Un men har ek apne hamsáe ke
sáth behúda báten kartá hai; we
cháplúsí ke labon se aur do-dilí se
bolte hain.
3 KHUDÁWAND sab cháplúsí ke
honth, aur wuh zubán, jis se bará bol
nikaltá hai, kát dálegá;
4 Jo yún kahte hain, Ham apní
zubán se gálib honge; hamáre honth
hamáre hain; kaun hai, jo hamárá
málik hai?
5 Miskínon kí kharáb-hálí aur há-
jatmandon kí thandí sáns par nazar
karke KHUDÁWAND farmátá hai, Ab
main uthtá hún; jo us se akartá hai,
main us se us ko rihái dúngá.
6 KHUDÁWAND ká kalám chokhá
kalám hai, jaise ki rúpá mittí kí gha-
riyá men táyá gayá, aur sát martaba
sáf kiyá gayá.
7 Tú hí, ai KHUDÁWAND, un ká
háfiz hai; tú unhen is zamáne ke log-
on se abad tak bachá rakhegá.
8 Sharír log har taraf akarte phirte
hain; par un kí jítní sarfarází hai
baní A'dam kí utní hí pastí hai.

XIII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr.

AI KHUDÁWAND, kab tak tú mujhe
bhúltá rahegá? kyá hamesha
tak? kab tak tú apná munh mujh se
chhipáegá?
2 Kab tak main apne jí men man-
súba bándhtá rahún, aur apne dil men
sáre din gam kiyá karún? kab tak
merá dushman mujh par sarbuland
rahegá?
3 Ai KHUDÁWAND, mere Khudá,
tawajjuh karke merí sun; merí án-
khen roshan kar, na ho, ki mujhe
maut kí nínd á jáwe;
4 Na ho, ki merá dushman kahe,
Main us par gálib húá; aur mere sa-
tánewále mere tal jáne se khush hon.
5 Aur main jo hún, so terí rahmat
par merá bharosá hai; merá dil terí
rihái se khushwaqt hogá.
6 Main KHUDÁWAND kí hamd aur
saná gáúngá; kyúnki us ne mujh par
ihsán kiyá hai.

XIV ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr.

AHMAQ apne dil men kahtá hai,
Khudá nahín. We kharáb húe,
un ke kám makrúh hain, koí nekokár
nahín.
2 KHUDÁWAND ásmán par se baní
A'dam par nigáh kartá, tá dekhe ki
un men koí dánishmand, Khudá ká
tálib, hai, yá nahín.
3 We sab gumráh húe; we ek sáth
bigar gaye; koí nekokár nahín, ek bhí
nahín.
4 Kyá un sab badkáron ko samajh
nahín, jo mere bandon ko yún khá

játe hain jaise roṭí kháte hain? we
KHUDÁWAND ká nám nahín lete.
5 We wahán baṛe khauf men húe;
kyúnki Khudá sádiqon kí nasl ke
darmiyán hai.
6 Tum miskín kí saláh kí tahqír
karte ho, is liye ki KHUDÁWAND us kí
panáh hai.
7 Kásh ki Isráel kí naját Saihún
men se hotí! jab KHUDÁWAND apní
qaum ke qaidíon ko pher láegá, to
Ya'qúb shád hogá, aur Isráel khush.

XV ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

AI KHUDÁWAND, tere khaime men
kaun rahegá? tere koh i mu-
qaddas par kaun sukúnat karegá?
2 Wuh jo sídhí chál chaltá hai, aur
sadáqat ke kám kartá hai, aur apne
dil se sach boltá hai.
3 Wuh jo apní zubán se chuglí na-
hín khátá, aur apne hamsáe se badí
nahín kartá, aur apne paṛosí par 'aib
nahín lagátá hai.
4 Wuh jis kí nazar men nikammá
ádmí khwár hai; par wuh unhen jo
KHUDÁWAND se ḍarte hain 'izzat detá
hai; wuh jo apne zarar par qasam
khátá hai, aur badaltá nahín.
5 Wuh jo súd ke liye qarz nahín
detá, aur be-gunáhon ke satáne ke liye
rishwat nahín letá. Wuh jo yih kartá
hai kabhí na ṭalegá.

XVI ZABU'R.

Dáúd ká Miktám.

AI Khudá, tú merí hifázat kar, ky-
únki mujhe terá hí bharosá hai.
2 Ai merí ján, tú ne Yahowáh ko
kahá hai, ki Tú merá Khudáwand hai,
tere bagair merí bhaláí nahín.
3 Un muqaddason aur kháss logon
kí bábat jo sarzamín men rahte hain
unhín se merí sárí khushí hai.
4 Un ke dukh, jo gair ke píchhe
dauṛte hain, baṛhte rahenge; un ke
khúnwále tapáwan main na tapáúngá,
balki main apne honṭhon se un ke nám
bhí na lúngá.
5 Merí mírás ká aur mere piyále ká
hissa KHUDÁWAND hai; mere bakhre
ká nigáhbán tú hai.
6 Dil-pazír makánon men mere liye
jaríb kí gayí; hán, merí mírás suthrí
hai.
7 Main KHUDÁWAND ko mubárak
kahúngá, jo mujhe saláh detá hai;
mere gurde ráton ko mujhe ta'lím dete
hain.
8 Merí nigáh hamesha KHUDÁWAND
par hai; is liye ki wuh mere dahne
háth hai, mujh ko kabhí jumbish na
hogí.
9 Isí sabab merá dil khush hai, aur
merí zubán shád; merá jism bhí
ummed men chain karegá,
10 Ki tú merí ján ko qabr men
rahne na degá, aur tú apne Quddús ko
saṛne na degá.
11 Tú mujh ko zindagání kí ráh
dikhláwegá; tere huzúr men khushíon
se serí hai; tere dahine háth men abad
tak 'ishraten hain.

XVII ZABU'R.

Dáúd kí ek namáz.

AI KHUDÁWAND, sidq ko sun, aur
merí faryád par dhyán rakh, aur
merí du'á par, jo be-riyá labon se
nikaltí hai, kán dhar.
2 Merá insáf tere huzúr se nikle;
terí ánkhen rástí par nazar karen.
3 Tú mere dil ko ázmátá; tú rát ko
merí khabar lene átá; tú mujhe pa-
rakhtá, par tú koí badí na páwegá;
merá munh khatá na karegá.
4 Insán ke fi'alon ko dekhkar, tere
labon ke sukhan ke sabab main ne
apne ta,ín halák-karnewále kí ráhon
se bachá rakhá.
5 Mere qadamon ko apní ráhon men
tháme rakh, ki mere pánw na phislen.
6 Main tujhe pukártá hún, ki tú,
ai Khudá, merí sunegá; merí taraf
kán dhar, merí 'arz sun le.
7 Apní 'ajíb mihrbání kar, ai tú, jo
tawakkul-karnewálon ko un se, jo tere

dahine háth kí muḳhálafat men̲ uṭhte hain̲, bachátá hai.

8 Mujhe ánkh kí putlí ke mánind mahfúz rakh; mujhe apne paron̲ ke sáya tale chhipá le,

9 Un sharíron̲ se, jo mujh par zulm karte hain̲, aur mere jání dushmanon̲ se, jo mujhe ghere húe hain̲.

10 We apní charbí men̲ chhip gaye hain̲; we apne mun̲h se baṛá bol bolte hain̲.

11 We ab hamáre har ek qadam par ham ko gherte hain̲, aur un kí ánkhen̲ lagí húí hain̲, ki ham ko zamín par girá dewen̲.

12 Aur un kí misál yih hai, jaise sher, jo shikár par jí lagáe; aur jaisá sher ká bachcha, jo chhipke ghát men̲ baiṭhe.

13 Uṭh, ai Ḳhudáwand, us ká sámhná kar; us ko ḍhakel de; merí ján ko us sharír se, jo terí talwár hai, rihái de:

14 Un logon̲ se, ai Ḳhudáwand, jo tere háth hain̲, dunyá ke logon̲ se, jin ká baḳhra isí zindagání men̲ hai, aur jin ke peṭ tú apní nihání chízon̲ se bhartá; un kí aulád bhí ser hotí, aur we apní báqí daulat apne bál bachchon̲ ke liye chhoṛ játe hain̲.

15 Par main̲ jo hún̲, sadáqat men̲ terá mun̲h dekhún̲gá; aur jab main̲ terí súrat par hoke jágún̲gá, to main̲ ser hoún̲gá.

XVIII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Ḳhudáwand ke bande Dáúd ká Zabúr; us ne is Zabúr kí báton̲ ko us din men̲ Ḳhudáwand ke áge kahá, jis din Ḳhudáwand ne use us ke sáre dushmanon̲ ke háth se, aur Sáúl ke háth se, bacháyá thá: Aur wuh bolá,

AI Ḳhudáwand, jo merí qúwat hai, main̲ tujh se muhabbat rakhtá hún̲.

2 Ḳhudáwand merí chaṭán, aur merá gaṛh, aur merá chhuṛánewálá hai; merá Ḳhudá, merí chaṭán, jis par merá bharosá hai; merí ḍhál, aur merí naját ká síng, aur merá únchá burj.

3 Main̲ Ḳhudáwand ko, jo sitáish ke láiq hai, pukártá hún̲, aur yún̲ apne dushmanon̲ se rihái pátá.

4 Maut kí rassíon̲ ne mujh ko gherá, aur be-dín logon̲ ke sailábon̲ ne mujhe ḍaráyá.

5 Gor hí kí rassíon̲ ne mujhe gher liyá; maut ke phandon̲ ne mujhe áge se phan̲sáyá.

6 Main̲ ne tangí ke waqt Ḳhudáwand ko pukárá, aur apne Ḳhudá ke áge chilláyá; us ne merí áwáz apní haikal men̲ se suní, aur merí faryád us ke sámhne us ke kánon̲ tak pahunchí.

7 Tab zamín kámpí, aur larzí, sáre paháṛ jaṛ múl se hil gaye, aur, is liye ki wuh gazabnák húá, thartharáe.

8 Us ke nathnon̲ se dhun̲wán̲ uṭhá, aur us ke mun̲h se ág bhaṛkí, jis se angáre dahak uṭhe.

9 Us ne ásmánon̲ ko jhukáyá, aur wuh níche utrá; us ke pán̲won̲ tale táríkí thí.

10 Wuh karúbí par sawár húá, aur parwáz kar gayá; wuh hawá ke paron̲ par uṛá.

11 Us ne táríkí ko apná parda kiyá; aur us ke girdágird pánion̲ ká andherá aur bádalon̲ kí ghaṭá us ká ḳhaima thá.

12 Us chamak se, jo us ke áge thí, us ke andhere bádal phaṭkar ole aur angáre ban gaye.

13 Ḳhudáwand ásmánon̲ men̲ garjá, aur Haqq Ta'álá ne apní áwáz sunáí; to ole aur angáre ban gaye.

14 Hán̲, us ne apne tír chhoṛe, aur un ko parágandá kiyá; aur bijlián̲ chamkáín̲, aur unhen̲ ghabrá diyá.

15 Us waqt pání kí tháhen̲ dikhái dín̲, aur terí jhunjhláhaṭ se, ai Ḳhudáwand, hán̲, tere nathnon̲ ke dam ke jhoke se, jahán kí newen̲ khul gayín̲.

16 Us ne úpar se bhejkar mujhe pakaṛ rakhá, gahre páníon̲ men̲ se us ne mujhe khín̲ch nikálá.

17 Mere zabardast dushman se, aur un se, jo merá kína rakhte the, us ne mujhe riháí dí; is liye ki we mujh se saḳht zoráwar the.

18 Unhon̲ ne bipat ke din merá sámhná kiyá; lekin ḲHUDÁWAND merá takiya thá.

19 Wuh mujhe nikálke ek kusháda jagah men̲ le gayá: us ne mujhe chhuṛáyá, kyún̲ki wuh mujh se ḳhush thá.

20 ḲHUDÁWAND ne, jaisí merí sadáqat thí, mujh ko jazá dí; aur mere háthon̲ kí pákízagí ke mutábiq us ne mujhe badlá diyá.

21 Is liye ki main̲ ne ḲHUDÁWAND kí ráhen̲ yád rakhín̲, aur sharárat karke apne Ḳhudá se mun̲h na moṛá.

22 Kyún̲ki us kí sárí 'adálaten̲ mere zer i nazar rahín̲, aur us ke hukmon̲ ko main̲ ne apne se dúr na kiyá.

23 Main̲ us ke sáth sídhá rahá, aur main̲ ne áp ko apní badkárí se báz rakhá.

24 So ḲHUDÁWAND ne merí sadáqat ke mutábiq, aur merí pákdastí ke muwáfiq, jo us kí ánkhon̲ ke sámhne thí, mujh ko jazá dí.

25 Rahm-karnewále ko tú apne ta,ín̲ rahím dikhlátá hai; aur nekí-karnewále par áp ko nekí-karnewálá záhir kartá.

26 Ḳhális ko tú apne ta,ín̲ ḳhális dikhlátá hai, aur kajrauon̲ ke sáth tú kajrau ma'lúm hotá.

27 Kyún̲ki tú miskínon̲ ko bachátá hai; aur tú únchí ánkhon̲ ko níchí kartá hai.

28 Tú merá chirág sulgátá hai; ḲHUDÁWAND merá Ḳhudá mere andhere ko ujálá kartá hai.

29 Ki main̲ terí kumak se ek fauj par dauṛtá hún̲; main̲ apne Ḳhudá kí madad se ek díwár kúd játá hún̲.

30 Ḳhudá jo hai, us kí ráh kámil hai; ḲHUDÁWAND ká sukhan táyá húá hai; wuh un sab kí, jinhen̲ us ká bharosá hai, sipar hai.

31 ḲHUDÁWAND ke siwá Ḳhudá kaun hai? aur hamáre Ḳhudá ko chhoṛke Chaṭán kaun hai?

32 Ḳhudá hí hai, jo merí kamar ko mazbút bándhtá hai, aur merí ráh ko kámil kartá.

33 Wuh mere pán̲w harníon̲ ke se kartá hai, aur mujhe mere únche makánon̲ par khaṛá kartá.

34 Wuh mere háthon̲ ko jang kí ta'lím detá hai, yahán̲ tak ki pítal kí kamán mere bázúon̲ se jhukái játí hai.

35 Tú ne apní naját kí sipar mujh ko 'ináyat kí, aur tere dahne háth ne mujh ko sambhálá, aur tere ihsán ne mujh ko buzurg kiyá.

36 Tú ne mere qadamon̲ ko mere tale kusháda kiyá, yahán̲ tak ki mere pán̲w phisalte nahín̲.

37 Main̲ ne apne dushmanon̲ ká píchhá kiyá, aur unhen̲ já liyá; main̲ píchhe na phirá jab tak unhen̲ faná na kiyá.

38 Main̲ ne unhen̲ márá hai, aisá ki we uṭh nahín̲ saken̲: we mere qadamon̲ ke níche gir paṛe hain̲.

39 Kyún̲ki tú ne laṛái ke wáste merí kamar mazbút bándhí hai; tú ne un ko, jo mujh par chaṛh áe hain̲, mere níche jhukáyá.

40 Tú ne mere dushmanon̲ kí píṭh mujhe dikhláí; aur main̲ ne un ko, jo merá kína rakhte the, nábúd kiyá.

41 We chilláe, par koí bachánewálá na thá; hán̲, ḲHUDÁWAND ko pukárá, par us ne unhen̲ jawáb na diyá.

42 Tab main̲ ne unhen̲ aisá písá, ki we gard kí mánind, jo hawá men̲ hotí hai, ho gaye; main̲ ne unhen̲ yún̲ nikál phenká, jaise raston̲ men̲ kí kích.

43 Tú ne mujhe logon̲ ke jhagṛon̲ se riháí dí; tú ne mujhe ajnabí qaumon̲ ká sardár kiyá; we log, jinhen̲

main̲ nahín̲ jántá thá, merí farmánbardárí karen̲ge.

44 Merí shuhrat sunte hí we mujhe mánen̲ge; ajnabíon̲ kí naslen̲ merí ḳhushámad karen̲gí.

45 Ajnabíon̲ kí naslen̲ murjhá jáwen̲gí, aur apne chhipne ke makánon̲ men̲ thartharáwen̲gí.

46 Ḳhudáwand hí zinda hai; merí Chaṭán mubárak hai; merá naját-denewálá Ḳhudá buland hai.

47 Ḳhudá hí hai, jo merá intiqám letá hai, aur qaumon̲ ko mere zer kartá hai.

48 Wuh mujhe mere dushmanon̲ se chhuṛátá hai; hán̲, tú mujhe un par, jo mujh se muḳhálafat karne ko uṭhe hain̲, bálá kartá hai; tú ne mujhe zálim ádmí se riháí dí.

49 So main̲, ai Ḳhudáwand, qaumon̲ ke darmiyán terá iqrár karún̲gá, aur tere nám ke gít gáún̲gá.

50 Wuh apne bádsháh ko baṛí riháíán̲ baḳhshtá hai, aur apne masíh par, Dáúd par, aur us kí nasl par, abad tak rahm kiyá kartá hai.

XIX ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr.

A'SMA'N Ḳhudá ká jalál bayán karte hain̲, aur fazá us kí dastkárí dikhlátí hai.

2 Ek din dúsre din se báten̲ kartá hai, aur ek rát dúsrí rát ko ma'rifat baḳhshtí hai.

3 Un kí koí lugat aur zubán nahín̲, un kí áwáz suní nahín̲ játí;

4 Par sárí zamín men̲ un kí tár gúnjtí hai, aur dunyá ke kanáron̲ tak un ká kalám pahunchá hai. Un men̲ us ne áftáb ke liye ḳhaima khaṛá kiyá hai,

5 Jo dulhe ke mánind ḳhalwatḳháne se nikal átá hai, aur pahlawán kí tarah maidán men̲ dauṛne se ḳhush hotá hai.

6 Aflák ke kanáre se us kí barámad hai, aur us kí gardish us ke dúsre kanáre tak hotí; us kí garmí se koí chíz chhipí nahín̲.

7 Ḳhudáwand kí tauret kámil hai, ki dil kí phernewálí hai; Ḳhudáwand kí shahádat sachchí hai, ki sáda-dilon̲ ko ta'lím denewálí hai.

8 Ḳhudáwand kí sharí'aten̲ sídhí hain̲, ki dil kí ḳhushí baḳhshtí hain̲; Ḳhudáwand ká hukm sáf hai, ki ankhon̲ ko roshan kartá hai.

9 Ḳhudáwand ká ḳhauf pák hai, ki us ko abad tak páedárí hai; Ḳhudáwand kí 'adálaten̲ sachchí aur tamám o kamál sídhí hain̲.

10 We sone se, balki bahut kundan se, ziyáda nafís hain̲; shahd aur us ke chhatte ke ṭapkon̲ se shíríntar hain̲.

11 Us ke siwá terá banda un se tarbíyat pátá hai; un ke yád rakhne men̲ baṛá hí ajr hai.

12 Apní bhúl chúkon̲ ko kaun ján saktá hai? tú mujh ko gunáh i pinhání se pák kar.

13 Apne bande ko 'amd ke gunáhon̲ se bhí báz rakh; unhen̲ mujh par gálib hone mat de; tab main̲ rást hoún̲gá, aur baṛe gunáh se pák rahún̲gá.

14 Mere mun̲h kí báten̲, aur mere dil ke soch, tere huzúr men̲ pasand áwen̲, ai Ḳhudáwand, merí chaṭán, aur mere fidiya-denewále.

XX ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr.

MUSI'BAT ke din Ḳhudáwand terí sune; Ya'qúb ke Ḳhudá ká nám tujhe bulandí baḳhshe.

2 Maqdis hí se terí kumak bheje, aur Saihún men̲ se tujhe sambhále;

3 Tere sáre hadyon̲ ko yád farmáwe; aur terí soḳhtaní qurbáníon̲ ko qabúl kare; Siláh.

4 Tere dil kí ḳhwáhish ke muwáfiq tujh ko in'ám dewe, aur tere sáre mansúbon̲ ko púrá kare.

5 Ham terí naját se ḳhushí maná-

wenge, aur apne Khudá ke nám par
apne jhande khare karenge: KHUDÁ-
WAND terí sárí muráden púrí kare.
6 Ab main jántá hún, ki KHUDÁ-
WAND apne masíh ká chhuránewálá
hai; wuh apne dahne háth ke naját-
denewále zor se apne muqaddas ásmán
par se us kí sunegá.
7 Yih gáríon ká, we ghoron ká, par
ham KHUDÁWAND apne Khudá ke
nám ká zikr karenge.
8 We kham húe, aur gir pare: le-
kin ham uthe, aur sídhe khare húe.
9 Ai KHUDÁWAND, riháí de; jis
waqt ham pukáren, us din bádsháh
hamárí sune.

XXI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká
Zabúr.

AI KHUDÁWAND, terí tawánái se
bádsháh khushí kartá hai, aur
terí naját se kyá hí dil-shád hai!
2 Tú ne us ko us ke dil ká matlab
diyá; aur us ne jo kuchh apne munh
se mángá, tú ne use radd na kiyá.
Siláh.
3 Faiz kí barakaton se tú áp hí us
ke sáth pesh áyá; tú ne khális sone
ká táj us ke sir par rakhá.
4 Us ne tujh se zindagí cháhí, aur
tú ne us ko 'umr kí darází abad tak
bakhshí.
5 Terí naját se us kí shaukat 'azím
hai; hashmat aur jalál ko tú ne us
par rakhá hai.
6 Ki tú ne us ko sadá kí barakaton
ká sabab thahráyá hai; tú ne us ko
apne dídár se niháyat khushwaqt
kiyá.
7 Kyúnki bádsháh KHUDÁWAND
par tawakkul rakhtá hai; Haqq Ta'álá
kí rahmat se wuh jumbish na páwegá.
8 Terá háth tere sáre dushmanon ko
dhúndh nikálegá; terá dahná háth
tere bairíon ká thikáná lagáwegá.
9 Jis waqt tú un par qahr ke sáth
nigáh kare, tú unhen tanúr kí tarah
dahkáwegá; KHUDÁWAND un ko apne
gazab se nigal jáwegá; aur ág un ko
khá legí.
10 Tú un ká phal zamín par se aur
un kí nasl baní A'dam ke darmiyán se
nábúd karegá.
11 Kyúnki unhon ne tere barkhi-
láf badí phailáí, aur aisí burí fikr
sochí, ki use anjám tak pahunchá na
sakenge.
12 Ki tú un kí píth dikhláwegá,
aur tú un ke rúbarú apne chille ko
charháwegá.
13 Ai KHUDÁWAND, tú apní hí qú-
wat se buland ho; ham terí qudrat kí
madh aur saná gáwenge.

XXII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká
Zabúr, jo Subh ke Gazál ke sur par
gáyá jáwe.

AI mere Khudá, ai mere Khudá, tú
ne mujhe kyún chhorá hai? tú
merí ríhái se, aur mere karáhne kí
báton se, kyún dúr rahá?
2 Ai mere Khudá, main din ko
chillátá hún, par tú nahín suntá; rát
ko bhí, aur mujhe qarár nahín;
3 Magar tú quddús hai: tú Isráel
kí madh men sukúnat karnewálá hai.
4 Hamáre bápdádon ne tujh par
tawakkul kiyá hai; unhon ne to ta-
wakkul kíyá, aur tú ne unhen chhu-
ráyá.
5 Unhon ne tujh se faryád kí, aur
riháí pái; unhon ne tujh par bharosá
kiyá, aur sharminda na húe.
6 Par main kírá hún, na insán; ád-
míon ká nang hún, aur qaum kí 'ár.
7 We sab jo mujh ko dekhte hain
mujh par hanste hain; we apne honth
pasárte hain, we sir hilá hiláke kahte
hain, ki
8 Us ne apne ta,ín KHUDÁWAND
par chhorá hai, ki wuh use bacháwe:
jis hál ki wuh us se rází hai, to wuhí
use chhuráwe.
9 Ba har hál tú hí hai, jo mujhe
pet se báhar láyá; merí má kí chhátíon

par bhí tú hí mere i'atimád ká bá'is
húá.
10 Main paidá hote hí tujh par
phenká gayá; jab main apní má ke
peṭ se niklá, tab hí se tú merá Ḳhudá
hai.
11 Mujh se dúr mat rah, ki tangí
pahunchá cháhtí, aur madadgár koí
nahín.
12 Bahut se bailon ne mujhe á
gherá hai: Basan ke mazbút bailon
ne cháron taraf se mujh par hujúm
kiyá hai.
13 We mujh par pháṛnewále aur
gúnjnewále sher kí tarah munh pasáre
húe hain.
14 Main pání kí tarah bahá játá
hún, aur mere band band alag ho chale
hain; merá dil mom kí tarah mere
síne men pighal gayá.
15 Merí qúwat ṭhíkre kí tarah
ḳhushk ho gayí; merí zubán tálú se
lagí játí hai; aur tú mujhe maut kí
ḳhák par biṭhátá hai.
16 Kyúnki kutte mujh ko gherte
hain; sharíron kí guroh merí iháta
kartí hai; we mere háth aur mere
pánw chhedte.
17 Main apní sab haddíon ko gin
saktá hún; we mujhe tákte hain, aur
ghúrte hain.
18 We mere kapṛe ápas men bánṭ-
te hain, aur mere libás par qur'a ḍálte
hain.
19 Par tú, ai Ḳhudáwand, dúr
mat rah; ai merí tawánái, jald merí
madad ke liye á.
20 Merí ján ko talwár se bachá;
merí wahída ko kutte ke háth se.
21 Babar ke munh se aur bhains-
on ke síngon se mujhe riháí de: tú
ne merí sunke bacháyá hai.
22 Main apne bháíon men terá nám
bayán karúngá, aur majm'a men terá
sanáḳhwán hoúngá.
23 Tum, jo Ḳhudáwand se ḍarte
ho, us kí sitáish karo; ai Ya'qúb kí
sárí nasl, tum us kí buzurgí karo;
ai Isráel kí sárí aulád, us ká ḍar
máno.
24 Ki us ne dardmand ke dard kí
tahqír nahín kí, na us se use nafrat
áí, na us ne us se apná munh pher
liyá; balki jab us ne us ko pukárá, us
ne jawáb diyá.
25 Baṛí jamá'at men mujh se terí
sitáish hogí; main un ke áge jo us se
ḍarte hain, apní nazren adá karúngá.
26 We jo halím hain, kháwenge,
aur ser howenge; we jo Ḳhudáwand
ke tálib hain, us kí sitáish karenge;
tumhárá dil abad tak jítá rahe.
27 Sáre jahán ko sarásar yád áwe-
gá, aur we Ḳhudáwand kí taraf rujú'
láwenge; sab qaumon ke gharáne tere
áge sijda karenge.
28 Ki saltanat Ḳhudáwand kí hai;
qaumon ke darmiyán wuhí hákim
hai.
29 Dunyá ke sáre daulatmand khá-
wenge, aur sijda karenge; we sab bhí,
jo ḳhák men milte hain, us ke huzúr
jhukenge, aur we jin kí majál nahín,
ki apní ján bacháwen.
30 Ek nasl hogí, jo us kí bandagí
karegí; wuh Ḳhudáwand kí ek pusht
giní jáwegí.
31 We áwenge, aur un logon ko,
jo paidá honge, yih kahke us kí
sadáqat záhir karenge, ki Us ne aisá
kiyá.

XXIII ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

Ḳhudá'wand merá chaupán
hai; mujh ko kuchh kamí
nahín.
2 Wuh mujhe hariyálí charágáhon
men biṭhlátá hai; wuh ráhat ke
chashmon kí taraf mujhe le pahun-
chátá hai.
3 Wuh merí ján pher látá hai; aur
apne nám kí ḳhátir mujhe sadáqat kí
ráhon men liye phirtá hai.
4 Balki jab main maut ke sáya kí
wádí men phirún, to mujhe kuchh

ḳhauf o ḳhatar na hogá, kyún̲ki tú mere sáth hai; terí chhaṛí aur terí láṭhí, we hí merí tasallí ke bá'is hain̲.

5 Tú mere dushmanon̲ ke rúbarú mere áge dastarḳhwán bichhátá; tú mere sir par tel maltá; merá piyála labrez hoke chhalaktá hai.

6 Lá-kalám mihrbání aur rahmat 'umr bhar mere qadam se lagí rahen̲gí; aur main̲ hamesha Ḳhudáwand ke ghar men̲ sukúnat karún̲gá.

XXIV ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

ZAMI'N Ḳhudáwand kí hai, aur us kí ma'múrí bhí; jahán aur us ke sáre báshinde us ke hain̲.

2 Is liye ki us ne us kí biná pánion̲ par rakhí, aur use sailábon̲ par qáim kiyá.

3 Ḳhudáwand ke paháṛ par kaun chaṛh saktá hai? aur us ke makán i muqaddas par kaun khaṛá rah saktá hai?

4 Wuhí hai, jis ke háth sáf hain̲, aur jis ká dil pák hai; jo apná dil butián par nahín̲ lagátá, aur jo makr se qasam nahín̲ khátá.

5 Ḳhudáwand kí barakat use pahunchegí, aur us ke naját-denewále Ḳhudá kí sadáqat us ke sáth hogí.

6 Yih wuh pusht hai, jo us kí tálib hai; tere dídár ká ḳhwáhán̲ Ya'qúb hai. Siláh.

7 Ai pháṭako, apne sir únche karo, aur ai abadí darwázo, únche ho, ki jalál ká Bádsháh dáḳhil howe.

8 Yih jalál ká Bádsháh kaun hai? Ḳhudáwand, jo qawí aur qádir hai; Ḳhudáwand, jo jang men̲ zoráwar hai.

9 Ai pháṭako, apne sir únche karo, aur ai abadí darwázo, únche ho, ki jalál ká Bádsháh dáḳhil howe.

10 Yih jalál ká Bádsháh kaun hai? Lashkaron̲ ká Ḳhudáwand wuhí jalál ká Bádsháh hai. Siláh.

XXV ZABU'R.

Dáúd ká Zabur.

AI Ḳhudáwand, main̲ apní ján ko terí taraf uṭhátá hún̲.

2 Ai mere Ḳhudá, main̲ tujh par bharosá rakhtá hún̲; mujhe sharminda hone na de; mere dushman mujh par shádiyána na bajáwen̲.

3 Aur un men̲ se bhí, jo tujh se ummed rakhte hain̲, koí sharminda na ho; balki we, jo ná-haqq tujh se sarkashí karte hain̲, sharminda howen̲.

4 Ai Ḳhudáwand, mujhe apní ráhen̲ dikhlá, mujh ko apne raste batlá.

5 Apní sadáqat men̲ mujh ko le chal, aur mujh ko ta'lím de, ki merá naját-denewálá Ḳhudá tú hai; sáre din main̲ terá intizár khín̲chtá hún̲.

6 Ai Ḳhudáwand, apní rahmaton̲ ko aur apní mihrbánion̲ ko yád kar, ki we qadím se sábit hain̲.

7 Merí jawání ke gunáhon̲ ko, aur mere qusúron̲ ko yád mat kar; tú apní rahmat ke mutábiq apní ḳhúbí ke liye, ai Ḳhudáwand, mujhe yád farmá.

8 Ḳhudáwand bhalá aur sídhá hai; is liye wuh gunahgáron̲ ko ráh i haqq dikhlátá hai.

9 Wuh halímon̲ ko 'adálat kí ráh batátá hai, aur miskínon̲ ko apní ráh kí bát sikhlátá hai.

10 Ḳhudáwand kí sárí ráhen̲ rahmat aur sadáqat hain̲, un ke liye, jo us ke 'ahd o us kí shahádaton̲ ko yád rakhte hain̲.

11 Ai Ḳhudáwand, apne nám ke wáste merí badí ko baḳhsh de, ki wuh baṛí hai.

12 Wuh kaun sá insán hai, jo Ḳhudáwand se ḍartá hai? wuh us ko wuhí ráh, jo use pasand hai, batláwegá.

13 Us ká jí chain se rahegá, aur us kí nasl zamín kí wáris hogí.

14 Ḳhudáwand ká bhed un pás

hai, jo us se ḍarte hain̲; wuh un ko
apne 'ahd kí shinásáí 'ináyat karegá.
15 Merí ánkhen̲ hamesha Ḳhudá-
wand kí taraf lagí rahtí hain̲; kyún̲ki
wuhí mere pán̲w phande se nikálegá.
16 Merí taraf mutawajjih ho, aur
mujh par rahm kar, ki main̲ akelá
aur dukh men̲ hún̲.
17 Mere dil ke gam bahut baṛh
gaye; tú mujh ko mere dukhon̲ se
rihái de.
18 Merí pareshání aur merí ma-
shaqqat par nigáh kar; aur mere sab
gunáh baḳhsh de.
19 Mere dushmanon̲ ko dekh, ki
we bahut hain̲; aur jo merá kína
rakhte so andher karke rakhte hain̲.
20 Merí ján kí muháfazat kar, aur
mujhe bachá le: aur mujhe sharmin-
da hone na de; kyún̲ki mujhe terá hí
bharosá hai.
21 Aisá kar, ki rástí aur sídháí
mere nigahbán howen̲, ki mujhe tujh
se ummed hai.
22 Ai Ḳhudá, Isráel ko us kí sárí
taklífon̲ se rihái de.

XXVI ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

Ai Ḳhudáwand, merá insáf kar, ki
main̲ apní sídháí kí ráh chalá
hún̲, aur main ne Ḳhudáwand par
tawakkul kiyá hai; main̲ lagzish na
kháún̲gá.
2 Ai Ḳhudáwand, mujhe ázmá,
aur merá imtihán kar; mere gurdon̲
ko, aur mere dil ko, tá le.
3 Ki terí shafaqat merí ánkhon̲ ke
sámhne hai, aur main̲ terí sacháí kí
ráh chalá hún̲.
4 Main̲ behúdon̲ ke sáth nahín̲
baiṭhá, aur riyákáron̲ ke sáth nahín̲
chaltá hún̲.
5 Badkáron̲ kí jamá'at ká main̲
dushman hún̲; sharíron̲ ke sáth main̲
na baiṭhún̲gá.
6 Main̲ be-gunáhí men̲ apne háth
dhoún̲gá: tab main̲, ai Ḳhudáwand,
tere mazbah kí tawáf karún̲gá;
7 Tá ki main̲ shukr adá karne men̲
apní áwáz uṭháún̲, aur tere sáre 'ajáib
kámon̲ ká bayán karún̲.
8 Ai Ḳhudáwand, terí sukúnat ká
ghar, balki wuh makán, jahán̲ terá
jalál rahtá hai, mujh ko ḳhush áyá.
9 Merí ján ko gunahgáron̲ men̲
shámil mat kar, aur merí hayát ko
ḳhúnrez ádmíon̲ ke sáth na milá:
10 Ki un ke háthon̲ men̲ fasád hai,
aur un ká dahná háth rishwaton̲ se
pur hai.
11 Main̲ o hún̲, apní sídháí se ráh
chalún̲gá; mujhe maḳhlasí de, aur
mujh par rahm kar.
12 Merá pán̲w hamwár jagah par
hai; main̲ majma'on̲ men̲ Ḳhudá-
wand ko mubárak kahún̲gá.

XXVII ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

Ḳhuda'wand merí roshní hai,
aur merí naját; mujh ko kis kí
dahshat? Ḳhudáwand merí zindagí
ká pushta hai; mujh ko kis kí haibat?
2 Jis waqt sharír, jo mere dushman
aur mere bairí hain̲, merá gosht kháne
ko mujh par chaṛh áe, to unhon̲ ne
ṭhokar kháí, aur gir gaye.
3 Agarchi ek lashkar mere barḳhi-
láf ḳhaima khaṛá kare, to mere dil ko
kuchh ḳhauf nahín̲; agarchi merí
muḳhálafat men̲ laṛáí barpá ho, tau
bhí merá tawakkul sábit rahegá.
4 Main̲ ne Ḳhudáwand se ek
suwál kiyá, usí ká main̲ tálib rahún̲gá,
ki main̲ 'umr bhar Ḳhudáwand ke
ghar men̲ sukúnat karún̲, tá ki Ḳhu-
dáwand ke jamál ko dekhún̲, aur us
kí haikal men̲ tahqíqát karún̲.
5 Kyún̲ki musíbat ke waqt wuh
mujh ko apne ḳhaime men̲ chhipá
legá; apne ḍere ke parde men̲ mujhe
poshída rakhegá; wuh mujhe chaṭán
par chaṛháwegá.
6 So ab main̲ apne sáre dushman-
on̲ men̲, jo mere ás pás hain̲, sarbu-
land kiyá jáún̲gá; main̲ us ke ḳhaime

men ḳhushí kí qurbáníán karúngá;
main gáúngá, hán, main Ḳhudáwand
kí madh-saráí karúngá.
7 Ai Ḳhudáwand, jab main bu-
land áwáz se chilláún, to tú sun le,
aur mujh par rahm kar, aur mujhe
jawáb de.
8 Jab tú ne farmáyá hai, ki Mere
dídár ke tálib ho, tab merá dil bol
uṭhá, Ai Ḳhudáwand, main tere
dídár ká tálib hún.
9 Mujh se rúposh mat ho, aur gus-
se se apne bande ko ḳhárij mat kar:
ki tú sadá merá madadgár húá hai;
mujh ko tark na kar, aur mujh ko
chhoṛ mat de, ai mere naját-denewále
Ḳhudá.
10 Kyúnki merá báp aur merí má
mujh ko chhoṛ gaye, par Ḳhudáwand
merí parwarish karegá.
11 Ai Ḳhudáwand, mujh ko apní
ráh batá, aur mere dushmanon ke
sabab mujhe us ráh par, jo barábar
hai, le chal.
12 Mere dushmanon kí marzí par
mujhe mat chhoṛ; kyúnki jhúṭhe
gawáh, aur we jo zulm kí sáns lete
hain, mujh par barpá húe hain.
13 Agar mujhe i'atiqád na hotá, ki
main zindagí kí zamín men Ḳhudá-
wand kí ni'amat dekhún, to main be-
hawáss ho játá.
14 Ḳhudáwand kí intizárí kar,
aur mazbút rah; wuh tere dil ko
taqwiyat degá; main phir kahtá hún,
ki Ḳhudáwand ká muntazir rah.

XXVIII ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

MAIN tujhe pukártá hún, ai Ḳhu-
dáwand, merí chaṭán; mujh
se ḳhámoshí mat kar; na howe, ki
agar tú mujh se ḳhámoshí kare, to
main un sá ho jáún, jo gaṛhe men
girnewále hain.
2 Jab main tere áge chilláún, aur
terí muqaddas ilhámgáh kí taraf apne
háth uṭháún, to tú merí minnaton kí
áwáz sun le.
3 Un sharíron aur badkirdáron ke
sáth, jo apne hamsáyon se salámatí
kí báten karte hain, magar un ke
dilon men sharr hai, mujh ko shámil
karke mat nikál.
4 Jaise un ke a'amál, balki jaise
un ke bure kám hain, un ko 'iwaz de;
jaisá un ke háthon ne kiyá hai, waisá
hí un se kar; un ká badlá un ko de.
5 Is liye ki we Ḳhudáwand ke
kámon aur us ke háthon kí kárígarí
kí taraf dhyán nahín karte, wuh un-
hen ḍháwegá, aur na banáwegá.
6 Ḳhudáwand mubárak hai, ki us
ne merí minnat kí áwáz suní hai.
7 Ḳhudáwand merá zor, aur merí
sipar hai; mere dil ne us par tawak-
kul kiyá hai, aur mujhe us kí pushtí
hai: so merá dil shiddat se ḳhush
hai; main gít gáke us kí madh ka-
rúngá.
8 Ḳhudáwand un kí tawánáí hai,
aur wuh apne masíh ke liye muhkam
qil'a hai.
9 Apne logon ko naját baḳhsh, aur
apní mírás men barakat de; un kí
ri'áyat kar, aur unhen hamesha tak
sarfaráz rakh.

XXIX ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

KHUDA'WAND kí nisbat se jáno,
ai qudratwálo, Ḳhudáwand kí
nisbat se jalál aur qudrat jáno.
2 Ḳhudáwand kí nisbat se jalál
us ke nám ke láiq mán lo; husn i
taqaddus se Ḳhudáwand ko sijda
karo.
3 Ḳhudáwand kí áwáz páníon par
hai; jalálwálá Ḳhudá garajtá hai;
Ḳhudáwand baṛe páníon par hai.
4 Ḳhudáwand kí áwáz zoráwar
hai; Ḳhudáwand kí áwáz jalálwálí
hai.
5 Ḳhudáwand kí áwáz deodáron
ko toṛtí hai; balki Ḳhudáwand Lub-
nán ke deodáron ko bhí toṛtá hai.
6 Wuh un ko bachhṛon kí mánind

kudátá hai; aur Lubnán aur Siryún
ko jawán bhainse kí mánind.
7 KHUDÁWAND kí áwáz ág ke shu-
'alon ko chírtí hai.
8 KHUDÁWAND kí áwáz dasht ko
larzátí hai; KHUDÁWAND dasht i Qá-
dis ko bhí larzátá hai.
9 KHUDÁWAND kí áwáz se hirníon
ke pet girte hain, aur wuh jangalon
ko sáf kar detí hai; us kí haikal men
sab koí kahtá hai ki Us ká jalál ho.
10 KHUDÁWAND túfán par baithá
hai; balki KHUDÁWAND hamesha ke
liye saltanat ke takht par baithá hai.
11 KHUDÁWAND apne logon ko zor
bakhshtá hai; KHUDÁWAND apne
logon ko salámatí kí barakat detá hai.

XXX ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr, jo ghar ke makhsús
karne ke waqt gáyá jáwe.

AI KHUDÁWAND, main terí ta'zím
karúngá; kyúnki tú ne mujh ko
sarfaráz kiyá, aur mere dushmanon
ko mujh par khush hone na diyá.
2 Ai KHUDÁWAND mere Khudá,
main ne tujhe pukárá, aur tú ne
mujhe changá kiyá.
3 Ai KHUDÁWAND, tú merí ján ko
pátál se nikálke úpar láyá; un men
se, jo garhe men girte hain, tú ne
merí hí ján-bakhshí kí
4 Ai KHUDÁWAND ke muqaddas
logo, us ke liye gáo, aur us kí qud-
dúsí kí yádgárí men shukr karo.
5 Ki us ká gussa ek dam ká hai,
aur us ke karam men zindagání hai;
roná shám ko howe, par subh ko gáne
kí naubat hogí.
6 Main ne apne chain ke waqt ka-
há, Mujh ko kabhí jumbish na hogí.
7 Ai KHUDÁWAND, tú ne apní mihr-
bání se mere pahár ko khúb qáim
kiyá; tú ne apná munh chhipáyá, aur
main ghabráyá.
8 Main tere áge, ai KHUDÁWAND,
chilláyá: aur main ne KHUDÁWAND
se fazl mángá.
9 Mere khún men kyá fáida hai,
jo main garhe men girún? kyá khák
terá shukr karegí? kyá wuh terí wafá
ko bayán karegí?
10 Sun, ai KHUDÁWAND, aur mujh
par fazl kar; ai KHUDÁWAND, tú
merá madadgár ho.
11 Tú ne mere wáste mere mátam
ko náchne se badal diyá; tú ne merá
tát khol dálá, aur merí kamar men
khushí ká patká bándhá;
12 Itne liye ki merí shaukat terí
madh aur saná gáwe, aur khámosh
na rahe. Ai KHUDÁWAND mere Khu-
dá, main abad tak terá shukr kartá
rahúngá.

XXXI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká
Zabúr.

AI KHUDÁWAND, merá tawakkul
tujh par hai; mujh ko kadhí
sharminda hone na de; mujhe apní
sadáqat se chhurá.
2 Apne kán merí taraf jhuká, aur
jald mujhe rihái de; tú mere liye
mazbút chatán, aur mere bacháo ke
liye ek muhkam qil'a ho.
3 Ki tú hí merí chatán aur merá
garh hai: pas, tú apne nám ke liye
merí rahbarí aur merí rahnumái kar.
4 Mujhe us jál se, jo unhon ne
chhipáke mere liye bichháyá hai,
nikál, ki tú hí merá zor hai.
5 Main apní rúh ko tere háth men
somptá hún; ai KHUDÁWAND, sachái
ke Khudá, tú ne mujhe makhlasí dí
hai.
6 Main un se 'adáwat rakhtá hún,
ja darog butlánon kí nigahdárí karte
hain; magar main jo hún, so KHUDÁ-
WAND par merá tawakkul hai.
7 Main terí rahmat par shádán aur
shádmán húngá, ki tú ne mere dukh
par nigáh kí; tú ne merí ján kí sakh-
tíon ko pahchán liyá;
8 Aur mujh ko mere dushman ke
háth men hawále na kar diyá; tú ne
kusháda jagah men merá pánw khará
kiyá.

9 Ai Khudáwand, mujh par sha-
faqat kar, ki main tang-hál hún; me-
rí ánkhen gam se játí rahín, balki
merí ján aur merá pet bhí.
10 Ki merí zindagání gam men
faná húí, aur merí 'umr karáhne men;
merí qúwat merí burái se ghat chalí,
aur merí haddíán khushk ho gayín.
11 Main apne sab dushmanon ke
sámhne ek nang thá, khusúsan ham-
sáyon ke nazdík, aur apne ján-pah-
chánon ke pás 'ibrat; jo mujh ko ráh
par dekhte mujh se dúr bhágte hain.
12 Main us ádmí ke mánind, jo
mar jáwe, aur koí use yád na kare,
farámosh ho gayá hún: main túte
húe básan kí mánind hún.
13 Ki main ne bahuton kí tuh-
maten sunín; har taraf se khauf hotá,
ki we ápas men mere barkhiláf hoke
mashwarat karte, balki merí ján márne
par mansúba bándhte hain.
14 Par, ai Khudáwand, main tujh
par tawakkul kartá; main kahtá hún,
Tú merá Khudá hai.
15 Merí auqát tere háth men hain;
mujh ko mere dushmanon ke háth
se rihái de, aur un se jo mere píchhe
pare hain.
16 Apne chihre ko apne bande par
chamká; apní rahmat se mujhe ba-
chá.
17 Ai Khudáwand, mujhe sharm-
inda hone na de, kyúnki main tujhe
pukártá hún: balki sharír hí sharm-
inda hon, aur we gor men chup-cháp
pare rahen.
18 Jhúthe labon ko khámosh kar,
jin se gustákhí aur hiqárat kí sakht
báten sadáqat ke barkhiláf nikaltí
hain.
19 Wáh, kyá hí bará terá ihsán
hai, jo tú apne darnewálon ke liye
chhipá rakhtá hai, aur un par, jin ká
tawakkul tujh par hai, baní A'dam
ke sámhne záhir kartá hai!
20 Tú hí unhen ádmíon kí ban-
dishon se apní huzúrí ke parde men
chhipátá hai: tú hí unhen zubánon
ke jhagre se apne khaime men poshí-
da kartá hai.
21 Khudáwand mubárak hai, ki
us ne muhkam shahr men apní 'ajíb
mihrbání mujh ko dikhláí.
22 Main ne ghabráke kahá, ki
Main terí nazaron se dúr phenká ga-
yá; báwujúd us ke jab main tere áge
chilláyá, to tú ne merí minnat kí
áwáz sun lí.
23 Ai Khudáwand ke sáre muqad-
das logo, us se muhabbat rakho; ki
Khudáwand díndáron ká nigáhbán
hai, aur gurúr-karnewálon ko be-tarah
badlá detá hai.
24 Ai logo, jo Khudáwand se um-
med rakhte ho, tum sab zor pakro;
ki wuh tumháre dilon ko mazbútí
bakhshegá.

XXXII ZABU'R.

Mashkíl i Dáúd.

MUBA'RAK hai wuh jis ká gunáh
bakhshá gayá, aur khatá dhám-
pí gayí.
2 Mubárak hai wuh ádmí, jis ke
gunáhon ko Khudáwand hisáb men
nahín látá, aur jis ke dil men dagá
nahín.
3 Jab main chup rahá, to merí
haddíán sáre din karáhte karáhte gal
gayín.
4 Kyúnki terá háth rát din mujh
par bhárí thá; merí taráwat garmíon
kí khushkí se mubaddal húí. Siláh.
5 Main ne tujh pás apne gunáh ká
iqrár kiyá, aur main ne apní badkárí
nahín chhipáí. Main ne kahá, Main
Khudáwand ke áge apne gunáh ká
iqrár karúngá: so tú ne merí badzátí
ke gunáh ko bakhsh diyá. Siláh.
6 Isí liye har ek jo díndár hai, us
waqt, jis men tú mil saktá hai, tujh
se du'á mángegá; yaqínan jo bare
páníon ke sailáb áwen, we use na
pahunchenge.
7 Tú mere chhipne ká makán hai;
tú mujhe dukhon se bachátá hai;

naját ke gíton se tú mujhe ghertá
hai. Siláh.

8 Main tujhe ta'lím dúngá, aur us
ráh men, jis men tú chalegá, tujhe
sikhláúngá: terí rahnumáí ke liye
main apní ánkh tujh par lagáúngá.

9 Tum ghoron aur khachcharon kí
mánind mat ho, ki un ko samajh na-
hín; aur un ká munh lagám aur bág
ke saranjám se band karná hai, na
howe ki we tujh tak áwen.

10 Sharír par bahutsí musíbaten
hain; par wuh jis ká bharosá Khu-
dáwand par hai, rahmat se gherá játá
hai.

11 Ai sádiqo, Khudáwand ke sa-
bab khush ho, aur shádmání karo;
aur tum sab, jo rást-dil ho khushí se
chilláo.

XXXIII ZABU'R.

AI sádiqo, Khudáwand ke sabab
khushí karo, ki hamd karná
sídhe logon ko sajtá hai.

2 Barbat chherte húe Khudáwand
kí sitáish karo, aur das tár ká bín
bajáke us kí madh-saráí karo.

3 Us ke liye ek nayá gít gáo;
sughráí se bajá bajáke khushí se
chilláo.

4 Kyúnki Khudáwand ká kalám
sídhá hai, aur us ke sáre kám wafá ke
sáth hain.

5 Wuh sadáqat aur 'adálat ko dost
rakhtá hai; zamín Khudáwand kí
rahmat se ma'múr hai.

6 Khudáwand ke kalám se ásmán
bane, aur un ke sáre lashkar us ke
munh ke dam se.

7 Wuh daryá ká pání túde ke má-
nind jam'a kartá hai; wuh gahrápon
ko makhzanon men rakh chhortá hai.

8 Sárí zamín Khudáwand se dartí
rahe, aur jahán kí sárí ábádí us ká
khauf máne.

9 Ki us ne kahá, aur wuh ho gayá;
us ne farmáyá, aur wuh barpá húá.

10 Khudáwand qaumon kí mash-
waraton ko náchíz kartá hai; wuh
logon ke mansúbon ko bátil kar detá
hai.

11 Khudáwand kí mashwarat abad
tak sábit rahegí; us ke dil ke man-
súbe pusht dar pusht járí honge.

12 Khush-hál hai wuh qaum, jis
ká Khudá Khudáwand hai, aur we
log, jinhen us ne pasand karke apní
mírás kiyá.

13 Khudáwand ásmán par se dekh-
tá hai; wuh sáre baní A'dam par nigáh
kartá hai.

14 Wuh apní sukúnat ke maqám
se zamín ke sab báshindon ko táktá
hai.

15 Un ke dilon ká eksán karnewálá
wuhí hai; wuh un ke sáre 'amalon ká
thík jánnewálá hai.

16 Koí bádsháh nahín, jo apne lash-
kar kí firáwání se rihái páwe; koí
pahlawán apne zor kí kasrat se naját
nahín pátá.

17 Bach nikalne ke liye ghore se
kám nahín chaltá; wuh apne bare zor
se kisí ko bachá nahín saktá.

18 Dekho, Khudáwand kí ánkh un
par hai, jo us se darte hain, aur un par,
jo us kí rahmat ke ummedwár hain;

19 Tá ki un kí jánon ko maut se
chhuráwe, aur unhen kál men jítá
rakhe.

20 Hamárí jánon ko Khudáwand
ká intizár hai; wuhí hamárá chárá
aur hamárí sipar hai.

21 Hamárá dil usí se khush hai, ki
ham us ke muqaddas nám par bharosá
rakhte hain.

22 Ai Khudáwand, jaise hamen
tujh par tawakkul hai, waise hí terí
rahmat ham par howe.

XXXIV ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr, us waqt ká, jis waqt
us ne Abimalik ke huzúr apní waz'a
badlí; us ne use nikál diyá, aur
wuh chalá gayá.

MAIN har waqt Khudáwand ko
mubárak kahúngá; us kí sitá-
ish sadá mere munh men hogí.

2 Merí rúh Khudáwand par fakhr
karegí; garíb log sunenge aur khush
honge.
3 Mere sáth Khudá kí baṛáí karo;
ham milke us ke nám ko buland karen.
4 Main ne Khudáwand ko ḍhúṇ-
ḍhá; us ne merí suní, aur mujhe mere
sáre khaufon se rihái dí.
5 Unhon ne us par nazar kí, aur
roshan ho gaye; aur un ke munh
sharminda na húe.
6 Yih miskín chilláyá, aur Khudá-
wand ne suná, aur use us kí sárí mu-
síbaton se bachá liyá.
7 Khudáwand ká firishta un kí
cháron taraf jo us se ḍarte hain, khaima
khaṛá kartá hai, aur unhen bachátá
rahtá hai.
8 Are áo, chakho, aur dekho, ki
Khudáwand mihrbán hai; mubárak
hai wuh ádmí, jis ká bharosá us par
hai.
9 Ai us ke muqaddas logo, Khudá-
wand se ḍaro; kyúnki jo us se ḍarte
hain, unhen kuchh kamí nahín.
10 Sherní ke bachche hájatmand
hote, aur bhúkhe rahte hain; par jo
Khudáwand ke tálib hain, unhen
kisí ni'amat kí kamí nahín.
11 A'o, ai laṛko, aur merí suno;
main tumhen Khudá-tarsí sikhláúngá.
12 Wuh kaun insán hai, jo zindagí
ká mushtáq hai, aur baṛí 'umr cháhtá
hai, tá ki bhaláí dekhe?
13 Apní zubán ko badí se, aur hon-
ṭhon ko dagá kí bát bolne se, báz rakh.
14 Badí se bhág, aur nekí kar;
salámatí ko ḍhúṇḍh, aur usí ká píchhá
kar.
15 Khudáwand kí ánkhen sádiqon
par, aur us ke kán un kí faryád par
hain.
16 Khudáwand ká munh un ke
barkhiláf hai jo badkirdár hain, tá ki
un kí yádgárí zamín par se miṭá ḍále.
17 Sádiq chilláte hain, aur Khudá-
wand suntá hai, aur unhen un ke sáre
dukhon se rihái detá hai.
18 Khudáwand un ke nazdík hai,
jo shikasta-dil hain; aur un ko jo
khasta-ján hain, bachátá hai.
19 Sádiq par bahutsí musíbaten hotí
hain; par Khudáwand us ko un sab
se chhuṛátá hai.
20 Wuh us kí sárí haḍḍíon ká nigah-
bán hai; un men se ek bhí ṭúṭne
nahín pátí.
21 Badí sharír ko halák karegí; aur
un par, jo sádiq ke kína rakhnewále
hain, ilzám diyá jáegá.
22 Khudáwand apne bandon kí
jánon ko makhlasí detá hai; aur un
men se, jin ká tawakkul us par hai,
kisí par ilzám na diyá jáegá.

XXXV ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

AI Khudáwand, un se, jo mujh se
jhagaṛte hain, jhagaṛ; aur un se,
jo mujh se laṛte hain, laṛ.
2 Sipar aur pharí pakaṛ, aur merí
kumak ke liye khaṛá ho.
3 Bhálá nikál, aur un ke sámhne
kí ráh ko, jo mere píchhe paṛe hain,
band kar; merí ján ko farmá, ki Terí
naját main hún.
4 We jo merí ján ke khwáhán hain,
khajil aur ruswá hon; aur we jo merí
tabáhí ká mansúba bándhte hain, haṭáe
jáwen aur sharminda hon.
5 Jaise bhúsí hawá ke áge hotí hai,
waisehí we howen; aur Khudáwand
ká firishta unhen ḍhakel de.
6 Un kí ráh andherí aur phisalní
ho; Khudáwand ká firishta unhen
ragede.
7 Ki unhon ne be-sabab mere liye
gaṛhe men apná jál chhipáyá, aur ná-
haqq merí ján ke liye gaṛhá khodá
hai.
8 Us par nágahání tabáhí paṛe, aur
wuh apne jál men jo us ne chhipáyá
áp hí phanse, hán, usí men gire ki
halák howe.
9 Par merá jí Khudáwand men
khushwaqt hogá, aur us kí naját se
shádmání karegá.

10 Merí sárí haḍḍiáṉ kaheṉgí, Ai Ḳhudáwand, tujh sá kaun hai, jo miskín ko us ke háth se jo us se zabardast hai chhuṛátá, háṉ, miskín aur muhtáj ko us se, jo unheṉ gárat kartá hai?

11 Jhúṭhe gawáh uṭhe haiṉ; we mujh se we suwálát karte haiṉ, jin se maiṉ ágáh nahíṉ.

12 We nekí kí 'iwaz meṉ mujh se badí karte haiṉ; we merí ján ko bekas chhoṛte haiṉ.

13 Maiṉ ne to, jab we bímár the, ṭáṭ ká libás pahiná, aur roze rakh rakhke apne jí ko be-árám kiyá, aur merí du'á palaṭke mere síne meṉ átí thí.

14 Maiṉ ne un se wuh sulúk kiyá, jo koí apne dost aur bhái se karte; maiṉ sir jhukákar aisá kuṛhá, jaise koí apní má ke liye gam kare.

15 Par we merí musíbat se ḳhush hoke jam'a ho gaye; we zalíl log mujh par faráham húe, jin se maiṉ beḳhabar thá; we mujhe pháṛte, aur báz na áte;

16 Kamínoṉ ke sáth, jo roṭí ke liye ṭhaṭṭhá márte, aur mujh par dánt kichkicháte.

17 Ai Ḳhudáwand, kab tak tú dekhá karegá? un kí ḳharábíoṉ se merí ján ko chhuṛá; merí wahíd ko sher-bachchoṉ se.

18 Maiṉ baṛí jamá'at meṉ terá shukr karúṉgá; maiṉ logoṉ kí kasrat ke darmiyán terí sitáish karúṉgá.

19 We jo ná-haqq mere dushman haiṉ mujh par ḳhushwaqt na hoṉ; aur we, jo be-sabab mere bairí haiṉ, mujh par palak na máreṉ.

20 Kyúṉki we salámatí kí bát nahíṉ karte; balki mulk ke salím logoṉ par makr ke mansúbe bándhte haiṉ.

21 Aur unhoṉ ne mujh par apná muṉh pasárá hai, aur kahte haiṉ, Ahá, há, há, hamárí áṉkhoṉ ne yih dekhá.

22 Ai Ḳhudáwand, tú yih dekhtá hai; ḳhámoshí mat kar; ai Ḳhudáwand, mujh se mat dúr rah.

23 Ai mere Ḳhudá, ai mere Rabb, uṭh, aur mere insáf ke liye aur mere faisale ke liye jág.

24 Ai Ḳhudáwand, mere Ḳhudá, apní sadáqat ke mutábiq merá insáf kar, aur unheṉ mujh par ḳhushwaqt na hone de.

25 We apne diloṉ meṉ kahne na páweṉ, Wáchhiṛe, yihí ham cháhte the: aur we na kaheṉ, ki Ham use chaṭ kar gaye.

26 We, jo merí burái se ḳhush hote haiṉ, sharminda aur ruswá howeṉ; jo merí dushmaní par phúlte haiṉ, sharmindagí aur ruswái ká libás pahineṉ.

27 We, jo merí nek-námí ke mushtáq haiṉ, ḳhushí se chilláweṉ, aur shádmán hoṉ, aur sadá kahá kareṉ, ki Wuh baṛá Ḳhudáwand hai, jo apne bande kí salámatí ko cháhtá hai.

28 Aur merí zubán terí sadáqat aur terí sitáish kí bát tamám din kahtí rahegí.

XXXVI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Ḳhudáwand ke bande Dáúd ká Zabúr.

BADKA'R kí sharárat kí kaháwat mere dil ke andar hai, ki Ḳhudá ká ḳhauf us kí áṉkhoṉ ke áge nahíṉ.

2 Kyúṉki wuh apní nazar meṉ áp ko bhalá ṭhahráke apne ta,íṉ wargalátá hai, ki merí burái fásh na hogí aur makrúh jání na jáegí.

3 Us ke muṉh kí báteṉ badí aur fareb haiṉ; wuh dánishmandí aur nekí ko tark kartá hai.

4 Wuh apne bistar par paṛe paṛe badí ke mansúbe bándhtá hai; wuh aisí ráh meṉ jo achchhí nahíṉ khaṛá hoke rahtá hai; wuh burái se nafrat nahíṉ khátá.

5 Ai Ḳhudáwand, ásmánoṉ meṉ terí rahmat hai, aur terí wafádárí badlíoṉ tak pahunchí hai.

6 Terí sadáqat baṛe pahároṉ ke

mánind hai; terí 'adálaten bhí ek bará
gahráo hain; ai KHUDÁWAND, tú insán
aur haiwán ká parwardigár hai.
7 Ai Khudá, terí mihrbání kyá hí
'azíz hai! is liye baní A'dam tere
paron ke sáya tale áke panáh lete hain.
8 We tere ghar kí chiknái kháne se
ser howenge; aur tú apní 'ishraton ke
daryá se unhen seráb karegá.
9 Ki zindagí ká chashma tere kane
hai; ham terí roshní men shámil hoke
roshní dekhenge.
10 Tú apne pahchánnewálon par
apní rahmat ko barhá, aur un par, jin
ke dil sídhe hain, apní sadáqat ko.
11 Ghamand-karnewálon ká pánw
mujh par na pare: aur na sharír ká
háth mujhe khárij kar de.
12 Badkár wahán gire húe hain;
we dhakele gaye hain, aur phir na uth
sakenge.

XXXVII ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

BADKA'RON ke sabab tú mat
kurh, bure kám-karnewálon se
tú hasad na kar.
2 Ki we jaldí ghás ke mánind kát
dále jáenge, aur hare sabze kí tarah
murjháwenge.
3 KHUDÁWAND par tawakkul rakh,
aur nekí kar; tú sarzamín men zinda-
gání basar kar, aur diyánatdárí par
chará kar.
4 KHUDÁWAND kí yád men masrúr
rah, ki wuh tere dil ke matálib púre
karegá.
5 Apní ráh KHUDÁWAND par chhor
de; us par tawakkul kar; wuh khud
bansá legá.
6 Wuh terí sadáqat ko núr kí tarah
záhir karegá, aur terí 'adálat ko do
pahar kí sí roshní bakhshegá.
7 KHUDÁWAND kí taraf chupke
rujú' ho, aur us ke intizár men thahrá
rah; us shakhs ke sabab se, jo apni
ráh men kámyáb hotá hai, aur bure
mansúbe bándhtá hai, mat kurh.
8 Gussa karne se báz á, aur gazab
ko tark kar: apne ta,ín mat uská, aisá
na ho, ki tú sharárat men gire.
9 Ki badkár kát dále jáenge; lekin
we, jo KHUDÁWAND ke muntazir hain,
zamín ko mírás men lenge.
10 Ki ek thorí sí muddat hai, ki
sharír na hogá; tú gaur karke us ká
makán dhúndhegá, aur wuh na hogá.
11 Lekin we jo halím hain, zamín
ke wáris honge, aur bahutsí ráhat páke
khush-dil honge.
12 Sharír sádiq ke barkhiláf ban-
dishen bándhtá hai, aur us par dánt
kichkichátá hai.
13 KHUDÁWAND us par hanstá hai;
kyúnki dekhtá hai ki us ká din átá
hai.
14 Sharír talwár nikálte, aur apní
kamán khínchte, tá ki miskín aur
muhtáj ko girá den, aur un ko, jin kí
ráhen sídhí hain, ján se máren.
15 Un kí talwár unhín ke dilon
men paithegí; un kí kamánen tút
jáwengí.
16 Thorá sá, jo sádiq ká hai, bahut
se sharíron ke mál o asbáb se bihtar
hai.
17 Ki sharíron ke bázú tore jáenge,
par KHUDÁWAND sádiqon ká thámne-
wálá hai.
18 KHUDÁWAND díndáron ke dinon
ko pahchántá hai, aur un kí mírás
abadí hogí.
19 We bure waqt men sharminda
na howenge, balki kál ke dinon men
ser rahenge.
20 Lekin we, jo sharír hain, halák
honge, aur KHUDÁWAND ke dushman
barron kí charbí kí mánind faná
honge; we dhúnwen ke mánind játe
rahenge.
21 Sharír udhár letá hai, aur phir
adá nahín kartá: par sádiq rahm
kartá hai aur 'inám detá hai.
22 Ki jin par us kí barakat hai,
zamín ke wáris honge; aur jin par us
kí la'nat hai, kat jáenge.
23 Insán ke qadam KHUDÁWAND

sábit rakhtá hai, aur us kí ráh ko dost
rakhtá hai.
24 Agarchi wuh gir jáwe, par pará
na rahegá; kyúnki KHUDÁWAND us ká
háth thámtá hai.
25 Main jawán thá, ab búrhá húá;
par main ne sádiq ko tark kiye húe,
aur us kí nasl men se kisí ko ṭukṛe
mángte na dekhá.
26 Wuh sadá rahm kartá rahtá
hai, aur qarz diyá kartá hai; us kí
nasl mubárak hai.
27 Badí se bhág, aur nekí kar, aur
abad tak ábád rah.
28 Ki KHUDÁWAND 'adálat ká dost-
dár hai, aur apne muqaddas logon ko
tark nahín kartá: we abad tak mahfúz
rahenge, par sharíron kí nasl káṭí
jáegí.
29 Sádiq zamín ke wáris honge, aur
abad tak us par basenge.
30 Sádiq ká munh dánáí kí bát
kahtá hai; us kí zubán se 'adálat ká
kalima nikaltá hai.
31 Us ke Khudá kí sharí'at us ke
dil men hai; us ká pánw kabhí na
phislegá.
32 Sharír sádiq kí ghát men lagá
hai, aur us ke qatl ke darpai rahtá
hai.
33 KHUDÁWAND us ko us ke qábú
men na chhoṛegá, aur 'adálat ke waqt
use mujrim na ṭhahráwegá.
34 KHUDÁWAND ke muntazir rah,
aur us kí ráh ko yád rakh, ki wuh
tujh ko zamín ká wáris karke sarfa-
rází bakhshegá; aur jab sharír káṭe
jáenge, to tú dekhegá.
35 Main ne sharír bará ru'abdár
dekhá, jo áp ko us hare darakht kí
mánind, jo khud-rau ho, phailátá thá.
36 Par wuh guzar gayá, goyá thá
hí nahín; main ne use ḍhúnḍhá, wuh
kahín na milá.
37 Kámil ko ták, aur sídhe ko dekh
rakh; ki aise ádmí ká anjám salámatí
hai.
38 Par khatákár sab ke sab halák
ho jáenge; sharír ká anjám nestí
hai.
39 Sádiqon kí naját KHUDÁWAND se
hai; dukh ke waqt wuh un ká muh-
kam qila' hai.
40 KHUDÁWAND un kí madad kare-
gá, aur unhen rihái degá; wuh un ko
sharíron se chhuṛáwegá aur bachá-
wegá; is liye ki un ká bharosá us par
hai.

XXXVIII ZABU'R.

Tazkír ke liye, Dáúd ká Zabúr.

AI KHUDÁWAND, apne gusse se mujh
ko mat jhiṛak, aur na apne qahr
se mujhe tambíh de.
2 Ki tere tír mujhe chubh gaye
hain, aur terá háth mujh par bhárí
hai.
3 Tere gusse ke sabab mere jism ko
sihhat nahín; aur mere gunáh ke bá'is
merí haḍḍíon ko áram nahín.
4 Ki mere gunáh mere sir se guzar
gaye, aur bhárí bojh kí mánind mujh
par bhárí ho gaye.
5 Mere gháo badbú ho gaye, aur saṛ
gaye, merí himáqat ke sabab se.
6 Main jhuká húá hún, aur kham-
dár ho gayá; main din bhar royá
kartá hún.
7 Kyúnki merí kamar bilkull
khushk ho gayí, aur mere jism men
sihhat nahín.
8 Main be-táb ho gayá hún, balki
nipaṭ pis gayá; aur dil kí ghabráhaṭ
se chillátá hún.
9 Ai KHUDÁWAND, merá sárá ishti-
yáq tere huzúr hai, aur merá karáhná
tujh se chhipá nahín.
10 Merá dil dhaṛaktá hai; merá
zor mujh se játá rahá; aur merí ánkh-
on kí roshní, wuh bhí gáib húí.
11 Mere dost, aur mere áshná, merí
áfat ke sabab mujh se alag khaṛe
rahe; aur mere rishtadár mujh se dúr
já khaṛe húe.
12 We, jo merí ján ke khwáhán
hain, mere phansáne ko phande márte
hain: aur we, jo mere dukh ke rawá-

dár hain̲, mere haqq men̲ aisí báten̲
kahte hain̲, jin men̲ merá ziyán hai,
aur sáre din makr ke mansúbe bándhte
hain̲.
13 Par main̲ bahre kí mánind ho
gayá, jo kuchh suntá nahín̲: aur
gúnge kí mánind, jo apná mun̲h nahín̲
kholtá.
14 Main̲ us shaḳhs kí mánind húá,
jis ne mutlaq na suná hai; aur us kí
mánind, jis ke mun̲h men̲ hujjat na
ho.
15 Ki, ai Ḳhudáwand, mujhe tujh
se ummed hai: tú jawáb degá, ai
Ḳhudáwand, mere Ḳhudá.
16 Is liye main̲ ne kahá, tá na
howe ki we mujh par ḳhushí karen̲;
jo ki mere pán̲w ke phisalne par phúlte
hain̲.
17 Main̲ girá cháhtá hún̲, aur merá
gam sadá mere sámhne hai.
18 Kyún̲ki main̲ apná gunáh áp
kholke kahtá hún̲, aur apní taqsír ke
liye gamgín hún̲.
19 Mere dushman jíte hain̲, aur
qawí hain̲: aur we jo ná-haqq mere
bairí hain̲, bahut ho gaye.
20 We, jo nekí ke 'iwaz men̲ badí
karte hain̲, mere dushman bane hain̲,
is liye ki main̲ nekí kí pairauí kartá
hún̲.
21 Ai Ḳhudáwand, mujh ko tark
mat kar; ai mere Ḳhudá, mujh se dúr
mat rah.
22 Merí madad ke liye jaldí kar, ai
Ḳhudáwand mere naját-denewále.

XXXIX ZABU'R.

Yadutún sardár muganní ke liye,
Dáúd ká Zabúr.

MAIN̲ ne kahá, Main̲ apní ráhon̲
kí ḳhabardárí karún̲gá, ki merí
zubán se gunáh na ho; aur jis waqt
sharír mere sámhne hogá, to main̲
apne mun̲h ko lagám dún̲gá.
2 Main̲ gúngá aur ḳhámosh ho
rahá, aur nek kahne se bhí rah gayá;
merá gam táza húá.
3 Síne ke bích mere dil men̲ tapish
húí; mere sochne men̲ ág bhaṛkí; tab
main̲ ne apní zubán se kahá,
4 Ai Ḳhudáwand, mujhe batá, ki
merá anjám kyá hai, aur merí 'umr
kitní hai? tá ki main̲ jánún̲, ki us kí
kitní muddat báqí hai.
5 Dekh, tú ne merí 'umr bálisht
bhar kí; aur merí zindagí tere áge ná-
chíz hai; yaqínan har ek shaḳhs agar-
chi barqarár ho, lekin mahz besabát
hai. Siláh.
6 Bilá shakk har ek insán wahm
aur ḳhiyál sá chaltá phirtá hai; be-
shubha we 'abas be-kal hote hain̲:
wuh zaḳhíra kartá hai, aur nahín̲
jántá ki use kaun legá.
7 Ab, ai Ḳhudáwand, mujhe kis
kí ummed hai? mujhe terí hí ummed
hai.
8 Mujh ko mere sáre gunáhon̲ se
naját de; mujh ko jáhilon̲ ká nang
mat kar.
9 Main̲ gúngá rahtá, main̲ apná
mun̲h na kholtá; kyún̲ki tú hí ne yih
kiyá hai.
10 Mujh se apní balá dúr kar; main̲
to tere háth ke zor se faná húá játá
hún̲.
11 Jab tú ádmí ko us ke gunáh ke
bá'is malámat karke adab detá hai, to
us ke jas ko patange kí mánind kho
detá hai: yaqínan har ek insán mahz
be-sabát hai. Siláh.
12 Ai Ḳhudáwand, merí du'á sun,
aur mere nála par kán dhar; mere
án̲sú dekhke ḳhámosh mat rah; kyún̲-
ki main̲ tere sámhne pardesí, aur apne
sáre bápdádon̲ kí mánind musáfir hún̲.
13 Mujh se ánkh pher le, tá ki
main̲ dam le lún̲, us se áge ki main̲
yahán̲ se jáún̲, aur phir na rahún̲.

XL ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká
Zabúr.

MAIN̲ ne sabr se Ḳhudáwand ká
intizár kiyá: wuh merí taraf
máil húá, aur us ne merí faryád suní.
2 Wuh mujhe haulnák gaṛhe aur

daldal kí kích se báhar nikál láyá, aur
mere páṉw us ne chaṭán par rakhe,
aur mere qadamoṉ ko sábit kiyá.
3 Aur us ne mere muṉh meṉ ek
nayá gít ḍálá, jis se hamáre Ḳhudá kí
hamd howe; bahutere dekheṉge aur
ḍareṉge, aur Ḳhudáwand par tawak-
kul kareṉge.
4 Mubárak hai wuh insán, jo Ḳhu-
dáwand par apná bharosá rakhtá hai;
aur magrúroṉ kí, aur un kí, jo jhúṭh
kí taraf phirte haiṉ, tawajjuh nahíṉ
kartá.
5 Ai Ḳhudáwand, mere Ḳhudá,
terí 'ajáib qudrateṉ, jo tú ne kar dikh-
láíṉ, bahut sí haiṉ; aur terí tadbíreṉ,
jo hamáre liye haiṉ, mumkin nahíṉ ki
tere huzúr tartíb ke sáth giní jáweṉ;
maiṉ to unheṉ kholke tere áge bayán
kartá húṉ, lekin we to shumár se
báhar haiṉ.
6 Zabíha aur hadya ko tú ne nahíṉ
cháhá; tú ne mere kán khole: sokh-
taní qurbání aur ḳhatá kí qurbání ká
tú tálib nahíṉ.
7 Tab maiṉ ne kahá, Dekh, maiṉ
átá húṉ; kitáb ke daftar meṉ mere
haqq meṉ likhá hai,
8 Ai mere Ḳhudá, maiṉ terí marzí
bajá láne par ḳhush húṉ; terí sharí'at
to mere dil ke bích hai.
9 Maiṉ baṛí jamá'at meṉ sadáqat
kí bashárat detá húṉ; dekh, ai Ḳhu-
dáwand, maiṉ apná muṉh band nahíṉ
kartá, aur tú jántá hai.
10 Maiṉ terí sadáqat kí bát apne
dil meṉ chhipá na rakhtá; maiṉ terí
wafádárí aur terí naját kí bát kahtá
húṉ: maiṉ terí mihrbání aur terí
sacháí ko baṛí jamá'at se poshída nahíṉ
rakhtá húṉ.
11 Ai Ḳhudáwand, apní rahmatoṉ
ko mujh se dareg na kar; terí mihr-
bání aur terí wafádárí har dam merí
nigahbán raheṉ.
12 Ki be-shumár buráíoṉ ne mujhe
gher liyá: mere gunáhoṉ ne mujhe
pakṛá, aisá ki maiṉ ánkh úpar nahíṉ
kar saktá; we mere sir ke báloṉ se
shumár meṉ ziyáda haiṉ: so maiṉ ne
dil chhoṛ diyá.
13 Ai Ḳhudáwand, mihrbání karke
mujhe riháí de; ai Ḳhudáwand, jald
merí madad ko pahunch.
14 We jo merí ján márne ke darpai
haiṉ, báham ḳhajil aur ruswá hoṉ; we
jo merí tabáhí ke rawádár haiṉ, haṭáe
jáweṉ aur sharminda hoṉ.
15 Sab, jo mujh par áhá, áhá,
kahte haiṉ, apní is buráí ke badle
pareshán hoṉ.
16 Aur we sab, jo tere tálib haiṉ,
tere sabab ḳhushwaqt aur ḳhurram
howeṉ; aur we, jo terí naját ke 'áshiq
haiṉ, sadá kahá kareṉ, ki Ḳhudáwand
kí buzurgí ho.
17 Maiṉ to miskín aur muhtáj
húṉ; lekin Ḳhudáwand merí fikr
kartá hai: merá chára, merá chhu-
ránewálá, tú hí hai; ai mere Ḳhudá,
der mat kar.

XLI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká
Zabúr.

MUBA'RAK hai wuh, jo miskín kí
fikr rakhtá hai: Ḳhudáwand
bipat ke waqt usí ko riháí degá.
2 Ḳhudáwand us ká háfiz rahegá,
aur use jítá rakhegá, aur wuh zamín
par mubárak hogá: aur tú use us ke
dushmanoṉ kí marzí par na chhoṛ
degá.
3 Ḳhudáwand us ko bímárí ke
bistar par sambhálegá: tú us kí bímárí
meṉ us ká sárá bichhauná pherke
bichháwegá.
4 Maiṉ ne kahá, Ai Ḳhudáwand,
mujh par rahm kar; merí ján ko
shifá de, is liye ki maiṉ terá gunahgár
húṉ.
5 Mere dushman mujhe burá kahte
haiṉ, ki Wuh kab maregá, aur us ká
nám kab miṭ jáegá?
6 Jab wuh mujhe dekhne ko átá
hai, tab behúda báteṉ kartá hai: us ká
dil buráí ko apne liye sameṭtá hai;

wuh báhar játá hai, aur use bayán
kartá hai.
7 Sab jitne merá kína rakhte hain̲,
mere barḳhiláf ápas men̲ kánáphúsí
karte: we mere satáne ke liye man-
súbe bándhte hain̲,
8 Aur kahte hain̲, Ek burí bímárí
ise lagí hai: ab jo wuh paṛá hai phir
na uṭhegá.
9 Mere ham-dam ne bhí, jis par
mujhe bharosá thá, aur jo mere sáth
roṭí khátá thá, mujh par lát uṭháí.
10 Par tú, ai Ḳhudáwand, mujh
par rahm kar, aur mujh ko uṭhá khaṛá
kar, tá ki main̲ un se badlá lún̲.
11 Is se main̲ ján gayá ki tú mujh
se ḳhush húá hai, ki merá dushman
mujh par fath nahín̲ pátá.
12 Aur main̲ jo hún̲, so merí diyá-
natdárí ke bá'is tú mujh ko sambháltá
hai, aur mujh ko apne huzúr men̲ abad
tak sábit rakhegá.
13 Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá
azal se abad tak mubárak hai, A'mín,
phir A'mín.

XLII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, baní Qurah
ká Mashkíl.

JIS tarah se ki harní pání ke soton̲
kí niháyat piyásí hotí hai, waise
hí merí rúh, ai Ḳhudá, terí niháyat
piyásí hai.
2 Merí rúh Ḳhudá ke liye, zinda
Ḳhudá ke liye, tarastí hai: kab main̲
jáún̲, aur Ḳhudá ke huzúr házir
hoún̲?
3 Mere án̲sú rát din merá kháná
hain̲, jis hál ki we har roz mujh se
púchhte hain̲, Terá Ḳhudá kahán̲ hai?
4 Main̲ yih yád kartá hún̲, aur apne
men̲ apní ján ko unḍeltá hún̲, is liye
ki main̲ guroh ke sáth hoke, us guroh
ke sáth jo 'íd ke din ko mántí hai,
ḳhushí kí áwáz se gátá húá, aur shukr
kartá húá, Ḳhudá ke ghar men̲ játá
thá.
5 Ai mere jí, tú kyún̲ girá játá hai,
aur tú mujh men̲ kyún̲ be-árám hai?
Ḳhudá par bharosá rakh; ki main̲ us
kí sitáish áge ko bhí karún̲gá, ki us ká
chihra naját-denewálá hai.
6 Ai mere Ḳhudá, merá jí girá játá
hai; so main̲ Yardan kí zamín men̲,
aur Harmún men̲, koh i Misgár par,
tujhe yád karún̲gá.
7 Tere pání kí dháron̲ kí áwáz se
gahráo gahráo ko pukártá hai; terí sárí
maujen̲ aur terí ḍheú mere sir se guzar
gaye.
8 Ḳhudáwand din ke waqt apní
mihrbání ko farmáegá, aur rát ke waqt
main̲ us ká gít gáún̲gá; merí dú'á merí
hayát ke Ḳhudá kí taraf hogí.
9 Main̲ Ḳhudá ko, jo merí chaṭán
hai, kahún̲gá, Tú mujhe kyún̲ bhúl
gayá hai? main̲ kyún̲ dushman ke
zulm se gam kartá chalá játá hún̲?
10 Mere dushman us talwár kí má-
nind, jo merí haḍḍíon̲ se guzar jáwe,
mujhe malámat karke dukh dete hain̲,
aur roz roz mujh ko kahte hain̲, Terá
Ḳhudá kahán̲ hai?
11 Ai mere jí, tú kyún̲ girá játá
hai, aur tú mujh men̲ kyún̲ be-árám
hai? Ḳhudá par tawakkul kar; kyún̲ki
main̲ us kí sitáish áge ko bhí karún̲gá,
jo mere chihre kí naját, aur merá Ḳhu-
dá hai.

XLIII ZABU'R.

AI Ḳhudá, merá insáf kar, aur is
be-rahm qaum par merí hujjat
sábit kar; mujhe makkár aur badkár
ádmí se rihái de.
2 Ki merá panáh-denewálá Ḳhudá
tú hai; kyún̲ tú mujhe dúr kartá hai?
main̲ dushman ke zulm se kyún̲ rotá
chalá játá hún̲?
3 Hán̲, apne núr aur apní sachái
ko záhir kar; we hí merí rahbarí
karen̲; we hí mujh ko tere kah i
muqaddas par aur tere maskanon̲ men̲
pahuncháen̲.
4 Tab main̲ Ḳhudá ke mazbah ke
pás, Ḳhudá ke huzúr, jo merí kamál
ḳhushí hai, jáún̲gá; aur main̲ barbat

bajáke terí sitáish karúngá, ai Khudá,
mere Khudá.
5 Ai mere jí, tú kyún girá játá hai,
aur tú mujh men kyún be-árám hai?
Khudá par tawakkul kar; ki main us
kí sitáish áge ko bhí karúngá, jo mere
chihre kí naját, aur merá Khudá hai.

XLIV ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, baní Qurah
ká Mashkíl.

AI Khudá, ham ne apne kánon se
suná, aur hamáre bápdádon ne
us kám ko, jo tú ne un ke dinon sábiq
zamáne men kiyá hai, ham se bayán
kiyá;
2 Ki tú ne qaumon ko apne háth
se khárij kiyá, aur inhen basáyá;
tú ne un logon ko ukhárá, aur in ko
phailáyá.
3 Ki we apní shamsher se is zamín
ke málik na húe, na apne bázú se
gálib áe; balki tere dahne háth se,
aur tere bázú se, aur tere chihre ke núr
se; is liye ki terí mihrbání un par thí.
4 Ai Khudá, tú merá Bádsháh hai;
Ya'qúb ke liye rihái ká hukm farmá.
5 Terí madad se ham apne dush-
manon ko dhakel denge; tere nám se
ham un ko, jo ham par charhte hain,
pámál karenge.
6 Ki merá takiya apní kamán par
nahín, na merí talwár mujhe bachá
saktí hai;
7 Balki tú hí ham ko hamáre dush-
manon se bachátá, aur un ko, jo
hamárá kína rakhte hain, ruswá kartá
hai.
8 Ham tamám din Khudá par fakhr
karte hain, aur tere nám kí abad tak
sitáish karenge. Siláh.
9 Lekin ab tú ne ham ko tark kiyá,
aur ruswá kiyá, aur hamáre lashkaron
ke sáth nahín chaltá.
10 Tú dushman ke áge se ham ko
bhagá detá hai; aur we, jo hamárá
kína rakhte hain, apne wáste lút lete
hain.
11 Tú ne ham ko bheron kí mánind
un kí khurish kiyá, aur ham ko
qaumon ke darmiyán áwára kiyá.
12 Tú ne apne logon ko muft bech
dálá, aur un kí qímat se apní ámdaní
nahín barháí.
13 Tú ne ham ko hamáre parosíon
ká nang kiyá; un ke nazdík, jo hamáre
áspás hain, ham ko angusht-numá aur
maskhara kiyá.
14 Tú ne ham ko qaumon ke dar-
miyán zarb ul masal kiyá, aur logon
ke darmiyán sir dhunne ká sabab.
15 Merí ruswái hamesha mere sámh-
ne hai, aur mere chihre kí sharmindagí
ne mujh ko dhámp liyá,
16 Tuhmat aur malámat karnewále
kí áwáz ke sabab, dushman aur inti-
qám-lenewále ke áge.
17 Yih sab kuchh ham par bítá;
par ham tujhe nahín bhúle, aur tere
'ahd men be-wafái nahín kí.
18 Na hamáre dil tujh se bargashta
húe, aur na hamáre pánw terí ráh se
mure hain.
19 Par tú ne azhdahon ke makán
men ham ko kuchlá, aur maut ke sáya
tale ham ko chhipá diyá.
20 Agar ham apne Khudá ká nám
bhúl gaye, yá ham ne kisí ajnabí ma-
'búd kí taraf apne háth phailáe;
21 To kyá Khudá us kí tahqíqát na
karegá? wuh to dilon ke rázon se bhí
ágáh hai.
22 Ki tere hí liye ham sáre din
máre játe hain; aur zabh kí bheron ke
barábar gine játe hain.
23 Bedár ho; kyún so rahtá hai tú,
ai KHUDÁWAND? jág, ham ko hamesha
ke liye tark mat kar.
24 Tú kyún apná munh chhipátá
hai; aur hamárí musíbat, aur us zulm
ko jo ham par hotá, kyún bhuláe detá
hai?
25 Ki hamárí ján khák men mil
chalí; hamárá pet zamín se lagá.
26 Hamárí madad ke liye uth,
aur apní rahmaton ke wáste ham ko
rihái de.

XLV ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, baní Qurah ká Mashkíl, ya'ne, Gazal ma'shúqon kí bábat, jo Sosanon ke sur par gái jáwe.

MERE dil men achchhá mazmún josh mártá hai: main un chízon ko, jo main ne bádsháh ke haqq men banáyá hai, bayán kartá hún: merí zubán máhir likhnewále ká qalam hai.

2 Tú husn men baní A'dam se kahín ziyáda hai; tere honṭhon men lutf biṭáyá gayá hai; isí liye Ḳhudá ne tujh ko abad tak mubárak kiyá.

3 Ai pahlawán, apní talwár ko, jo terí hashmat aur buzurgwárí hai, hamáil karke apní rán par laṭká.

4 Aur apní buzurgwárí se sawár ho, aur sachái aur muláyamat aur sadáqat ke wáste iqbálmandí se áge baṛh; aur terá dahná háth tujh ko muhíb kám sikhláwegá.

5 Tere tír tez hain; log tere níche gire paṛte hain; we bádsháh ke dushmanon ke dil men lag játe hain.

6 Terá taḳht, ai Ḳhudá, abad ul ábád hai; terí saltanat ká 'asá rástí ká 'asá hai.

7 Tú sadáqat ká dost aur sharárat ká dushman hai; is sabab Ḳhudá, tere Ḳhudá ne tujh ko ḳhushí ke tel se, tere musáhibon se ziyáda, masah kiyá.

8 Tere sáre libás se murr, aur 'úd, aur taj kí ḳhushbú átí hai, ki jin se háthí-dánt ke mahallon ke darmiyán unhon ne tujh ko ḳhush kiyá hai.

9 Bádsháhon kí beṭíán terí 'izzatwálíon men hain; malika Ofír ke sone se árásta hoke tere dahne háth kharí hai.

10 Ai beṭí, sun le, aur soch, aur apne kán idhar dhar, aur apne logon aur apne báp ke ghar ko bhúl já;

11 Tá ki bádsháh tere jamál ká nipaṭ mushtáq ho; ki wuh terá Ḳhudáwand hai; tú use sijda kar.

12 Aur Súr kí beṭí hadye láwegí; qaum ke daulatmand terí ḳhushámad karenge.

13 Shahzádí ghar ke andar kull jalwagar hai: us ká libás sarásar tásh ká hai.

14 Wuh sozní kapṛe pahinke bádsháh pás lái játí hai; kunwárí 'auraten jo us kí sahelíán hain, us ke píchhe píchhe tere pás pahunchái játí hain.

15 Ḳhushí aur shádmání se we pahunchái játí hain; we bádsháh ke mahall men dáḳhil hotí hain.

16 Tere beṭe tere bápdádon ke qáim-maqám honge; tú unhen tamám zamín ke sardár muqarrar karegá.

17 Main sárí pushton ko terá nám yád diláúngá; pas sáre log abad ul ábád terí sitáish karenge.

XLVI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, baní Qurah ká Zabúr, jo Gulámút par gáyá jáwe.

KHUDA' hamárí panáh, aur hamárá zor hai; wuh saḳhtíon men madad ke liye niháyat musta'idd hai.

2 Is liye hamen kuchh ḳhauf nahín, agarchi zamín ká inqiláb ho, aur pahár apní jagah se hilke samundar ke bích men bah jáwen;

3 Agarchi us ke pání shor macháwen aur phen uṭháwen, aur pahár un ke baṛhne se hil jáwen. Siláh.

4 E'k nadí hai, jis kí dháren Ḳhudá ke shahr ko ḳhush kartí hain, Haqq Ta'álá ke maskanon ke maqdis ko.

5 Ḳhudá us ke bíchon bích hai; use hargiz jumbish na hogí; Ḳhudá subh sawere us kí kumak karegá.

6 Qaumen jhunjhlátí hain; mamlukaten jumbish khátí hain; wuh apní áwáz sunátá; zamín pighal játí hai.

7 Lashkaron ká KHUDÁWAND hamáre sáth hai; Ya'qúb ká Ḳhudá hamárí panáh hai. Siláh.

8 A'o, KHUDÁWAND ke kámon ko
dekho, ki zamín par kaisí kaisí wí-
ránián kartá hai.
9 Ki wuh zamín kí intihá tak la-
ráián mauqúf karátá hai; wuh kamán
tortá, aur neze do tukre kartá, aur
gárion ko ág se jalátá hai.
10 Tham jáo, aur jáno ki main
Khudá hún: main qaumon men
buland hoúngá; main zamín par
buland húngá.
11 Lashkaron ká KHUDÁWAND ha-
máre sáth hai; Ya'qúb ká Khudá
hamárí panáh hai. Siláh.

XLVII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, baní Qurah
ká Zabúr.

AI sab logo, tum tálíán bajáo;
khushí kí buland áwáz se Khu-
dá ke huzúr ná'ra máro.
2 Ki KHUDÁWAND Ta'álá muhíb
hai; wuh tamám zamín ke úpar
Bádsháh i 'azím hai.
3 Wuh qaumon ko hamáre zer kar
dáltá hai, aur gurohon ko hamáre
pánwon ke níche.
4 Wuh hamárí mírás hamáre liye
pasand kartá, Ya'qúb ká fakhr, jise
wuh cháhtá hai. Siláh.
5 Khudá khushí se lalkárte húe
úpar charhá; hán, KHUDÁWAND turhí
kí áwáz ke sáth.
6 Gít gáke Khudá kí sitáish karo,
gít gáke sitáish karo; hamáre bád-
sháh kí sitáish gít gáke karo, gít gáke
sitáish karo.
7 Ki Khudá sáre jahán ká bádsháh
hai; soch samajhke us kí sitáish ke
gít gáo.
8 Khudá qaumon par bádsháhat
kartá hai; Khudá apne muqaddas
takht par baithá hai.
9 Qaumon ke umará, Abirahám
ke Khudá ke logon se milke, jam'a
húe hain: kyúnki jahán kí siparen
Khudá kí hain: wuh niháyat buland
hai.

XLVIII ZABU'R.

Baní Qurah ká Zabúr aur Gít.

KHUDA'WAND buzurg hai, aur
láiq hai ki hamáre Khudá ke
shahr men, us ke muqaddas pahár par,
us kí sitáish bahut tarah se kí jáe.
2 Bulandí se khúbsúrat, tamám
zamín kí khushí, koh i Saihún hai;
us kí uttar atráf men bare Bádsháh ká
shahr hai.
3 Us ke mahallon men mashhúr
hai ki Khudá jáe panáh hai.
4 Kyúnki dekh, ki bádsháh báham
áe, aur ek sáth guzre.
5 We dekhkar fauran dang húe;
we ghabráe, aur bhág gaye.
6 Kapkapí ne unhen wahán pak-
rá, aur aise dard ne, jaisá janne ke
waqt 'aurat ká hotá hai;
7 Us púrabí hawá se jo Tarsís ke
jaházon ko tor dáltí hai.
8 Jaisá ham ne suná thá, waisá hí
lashkaron ke KHUDÁWAND ke shahr
men, apne Khudá ke shahr men, ham
ne dekhá; Khudá use abad tak bar-
qarár rakhegá. Siláh.
9 Ai Khudá, ham terí haikal ke
darmiyán terí mihrbání ko gaur karte
hain.
10 Ai Khudá, jaisá terá nám hai,
zamín par sarásar waisí hí terí madh
hai; terá dahná háth sadáqat se
bhará húá hai.
11 Koh i Saihún khush howe;
Yahúdáh kí betíán khushí karen; terí
'adálaton ke sabab.
12 Saihún men ghúmo, aur us ke
chaugird phiro; us ke burjon ko
gino.
13 Tum us kí shahr-panáh ko dil
se gaur karo, aur sochke us ke ma-
hallon ko dekho, tá ki tum ánewálí
pushton ko us kí khabar do.
14 Ki yih Khudá abad ul ábád
hamárá Khudá hai; tá dam i marg
wuhí hamárí hidáyat karegá.

XLIX ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, baní Qurah ká Zabúr.

AI sárí ummato, yih suno; kán dharo, tum sab jo dunyá men baste ho;

2 Kyá adná kyá a'lá, kyá daulatmand kyá muhtáj, sab ek sáth.

3 Mere munh se hikmat ke kalime niklenge, aur mere dil ká dhyán ḳhirad hogá.

4 Main ek tamsíl kí taraf apná kán dharúngá; main apní ráz kí bát barbat bajáte húe kholke kahúngá.

5 Main musíbat ke dinon men kis liye ḍarún, jab mere arangá-márnewálon kí burái mujhe ghere?

6 Jo apní daulat par i'atimád karte hain, aur apne mál kí firáwání par phúlte hain;

7 Un men se kisí ká maqdúr nahín, ki apne bhái ko chhuṛáwe, yá us ká kafára Ḳhudá ko dewe:

8 (Ki un kí ján ká fidiya bhárí hai; yih kám abad tak mauqúf rakhná hogá:)

9 Ki wuh sadá jítá rahe, aur hargiz maut na dekhe.

10 Kyúnki wuh dekhtá hai ki dánishmand log marte hain, aur isí tarah se bewuqúf aur haiwán ke se ádmí faná hote hain, aur apní daulat auron ke liye chhoṛ játe hain.

11 Un ke dil men ḳhiyál thá, ki hamáre ghar abad tak qáim rahenge, aur hamáre maskan pusht dar pusht; we apne nám apní zamínon par rakhte.

12 Par insán hashmat kí hálat men mutlaq nahín rahtá; wuh haiwánon kí mánind hai; we nest kiye játe.

13 Yih un kí ráh, un kí himáqat hai, aur un ke pichhle log un kí báton ko pasand karte hain. Siláh.

14 We bheron kí mánind pátál men ḍále játe hain; maut unhen char jáegí; aur rástkár subh ko un par musallit honge; un ká jamál pátál hí kho degá; un ká koí ghar na rahá.

15 Lekin Ḳhudá merí ján pátál ke qábú se chhuṛáwegá, ki wuh mujhe le rakhegá. Siláh.

16 Tú ḳhaufnák mat ho, jab koí daulatmand ho jáwe, jab us ke ghar kí hashmat baṛhe;

17 Kyúnki wuh marne ke waqt kuchh sáth na le jáegá, aur us kí shaukat us ke píchhe na utregí.

18 Agarchi wuh apne jíte jí apní ján ko mubárakbád detá thá; aur jab tú apní bhalái kare, log terí ta'ríf karenge.

19 Wuh apne bápdádon kí nasl men shámil ho jáegá; we hargiz ujálá na dekhenge.

20 Insán jo hashmat men hai, aur samajhtá nahín, haiwánon kí mánind hai, jo faná ho játe hain.

L ZABU'R.

A'saf ká Zabúr.

QA'DIR i mutlaq Ḳhudá Yahowáh ne farmáyá, aur zamín ko súraj ke nikalne kí jagah se leke us ke ḍúbne kí jagah tak buláyá hai.

2 Saihún se, husn ke kamál se, Ḳhudá jalwagar húá hai.

3 Hamárá Ḳhudá áwegá, aur chupcháp na rahegá; ág us ke áge áge faná kartí jáegí, aur us ke girdágird shiddat se túfán hogá.

4 Wuh úpar ásmánon ko talab kartá, aur zamín ko bhí, tá ki apne logon kí 'adálat kare.

5 Mere pák bandon ko mere pás faráham karo, jinhon ne mere sáth qurbání par 'ahd kiyá hai.

6 Tab ásmán us kí sadáqat ko áshkárá karenge; ki Ḳhudá hí 'adálat karnewálá hai. Siláh.

7 Ai merí qaum, sun, main kahtá hún; ai Isráel, main tujh par gawáhí detá hún: Ḳhudá, terá Ḳhudá, main hí hún.

8 Main tujh ko tere zabíhon kí bábat malámat nahín karúngá; ki terí soḳhtaní qurbáníán to hamesha mere áge hain.

9 Main tere ghar ká bail na lúngá,
na tere báre ká bakrá.
10 Ki jangal ke sab jándár mere
hain, aur kohistán ke haiwánát ha-
zárhá hazár.
11 Main pahár ke sáre parandon
se ágáh hún, aur dashtí charind mere
hain.
12 Agar main bhúkhá hotá, to tujh
se na kahtá; ki dunyá aur us kí ma-
'múrí merí hai.
13 Kyá main bailon ká gosht khá-
tá hún, yá bakron ká lahú pítá hún?
14 Tú shukrguzárí kí qurbáníán
Khudá ke áge guzrán, aur Haqq Ta-
'álá ke huzúr apní nazren adá kar.
15 Aur musíbat ke din mujh se
faryád kar: main tujhe makhlasí dún-
gá, aur tú merá jalál záhir karegá.
16 Par sharír ko Khudá kahtá hai,
Tujhe mere hukmon ke bayán karne
se kyá kám? tú kyún apne munh se
mere 'ahd ká zikr kartá hai?
17 Hálánki tú tarbíyat se 'adáwat
rakhtá hai, aur mere kalám ko apne
píchhe phenktá hai?
18 Jab tú chor ko dekhtá hai, to us
se rází hotá hai, aur zánion ká sharík
hotá hai.
19 Tú apná munh sharárat par cha-
látá hai, aur zubán se dagá ká man-
súba bándhtá hai.
20 Tú baithke apne bhái kí gíbat
kartá hai; tú apní hí má ke bete par
tuhmat lagátá hai.
21 Tú ne yih kiyá, aur main khá-
mosh ho rahá; tú ne gumán kiyá ki
main tujhí sá hún; par main tujhe
tambíh dúngá, aur tere kámon ko
terí ánkhon ke áge ek ek karke tujhe
dikháúngá.
22 Ab, ai Khudá ke farámosh-
karnewálo, is ko socho; na ho ki
main tumhen pára pára karún, aur
koí chhuránewálá na ho.
23 Jo koí sitáish ke zabíhe guzrán-
tá hai, wuh merá jalál záhir kartá
hai; aur us ko, jo apní chál chalan
durust rakhtá hai, main Khudá kí
naját dikhláúngá.

LI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr, jab Nátan nabí us ke huzúr men áyá, jis waqt wuh Bintsab'a pás gayá thá.

AI Khudá, apní rahm-dilí ke mutá-
biq mujh par shafaqat kar:
apní rahmaton kí kasrat ke muwáfiq
mere gunáh mitá de.
2 Merí buráí se mujhe khúb dho,
aur merí khatá se mujhe pák kar:
3 Ki main apne gunáhon ko mán
letá hún, aur merí khatá hamesha
mere sámhne hai.
4 Main ne terá hí gunáh kiyá hai,
aur tere hí huzúr badí kí hai; tá ki
tú apní báton men sádiq thahre, aur
jo tú 'adálat kare, to tú pák záhir ho.
5 Dekh, main ne buráí men súrat
pakrí, aur gunáh ke sáth merí má ne
mujhe pet men liyá.
6 Dekh, tú andar kí sacháí cháhtá
hai: so bátin men mujh ko dánáí
sikhlá.
7 Zúfá se mujhe pák kar, ki main
sáf ho jáún; mujh ko dho, ki main
barf se ziyáda sufed hoún.
8 Mujhe khushí aur khurramí kí
khabar suná, ki merí haddíán, jinhen
tú ne tor dálá, shádmán hon.
9 Mere gunáhon se chashm-poshí
kar, aur merí sárí buráíán mitá dál.
10 Ai Khudá, mere andar ek pák
dil paidá kar, aur ek mustaqím rúh
mere bátin men naye sar se dál.
11 Mujh ko apne huzúr se mat
hánk, aur apní rúh i pák mujh se na
nikál.
12 Apní naját kí shádmání mujh
ko phir 'ináyat kar, aur apní ázád rúh
se mujh ko sambhál.
13 Tab main khatákáron ko terí
ráhen sikhláúngá, aur gunahgár terí
taraf rujú' karenge.
14 Ai Khudá, mere naját-dene-
wále Khudá, mujhe khún ke gunáh

se rihái de, ki merí zubán terí sadáqat
ke gít buland áwáz se gáwe.
15 Ai Khudáwand, mere labon ko
khol de, to merá munh terí sitáish
bayán karegá.
16 Ki tú zabíhe se khush nahín
hotá, nahín to main detá; sokhtaní
qurbání men terí khushnúdí nahín.
17 Khudá ke zabíhe shikasta-ján
hain; dil-shikasta aur kháksár ko, ai
Khudá, tú haqír na jánegá.
18 Apní khushí se Saihún ke sáth
bhalái kar; Yarúsalam kí díwáron ko
baná.
19 Tab tú sadáqat ke zabíhon aur
sokhtaní qurbáníon aur kámil qurbá-
níon se khushnúd hogá; tab we tere
mazbah par bachhre charháwenge.

LII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Mashkíl, jab Adúmí Doeg ne áke Sáúl ko khabar dí aur us se kahá, ki Dáúd Akhimalik ke ghar men dákhil húá hai.

AI zabardast insán, tú ziyánkárí
par kyún fakhr kartá hai?
Khudá ká ihsán har roz hai.
2 Terí zubán kharábíán íjád kartí
hai; wuh dagábázíán kartí hai tez
usture kí mánind.
3 Tú sharárat ko nekí se, aur jhúth
bolne ko sach kahne se, ziyáda dost
rakhtá hai.
4 Tú buhtán kí sárí báton ko cháh-
tí hai, ai dagábáz zubán.
5 Is liye Khudá abad tak tujhe
barbád karegá, wuh tujhe uthá lejá-
wegá, aur tujhe tere khaime se jhár
phenkegá, aur zindagí kí zamín se
tujhe ukhár dálegá. Siláh.
6 Aur sádiq dekhenge, aur darenge,
aur us par hansenge:
7 Dekh, yih wuh shakhs hai, ki
jis ne Khudá ko apní panáhgáh na
samjhá, par apne mál kí firáwání par
takiya kiyá, aur apní sharárat se qawí
húá.
8 Lekin main Khudá ke ghar men
zaitún ke hare darakht kí mánind
hún; merá bharosá abad ul ábád
Khudá kí rahmat par hai.
9 So main sadá terí sitáish karún-
gá, ki tú ne aisá kiyá; aur tere nám
ká intizár karúngá, jo tere muqad-
das logon kí nazar men khúb hai.

LIII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Mashkíl, jo bánsríon ke sáth gáyá jáwe.

AHMAQ apne dil men kahtá hai,
ki Khudá nahín? We kharáb
húe, un ke kám makrúh hain, koí
nekokár nahín.
2 Khudá ne ásmán par se baní
A'dam par nazar kí hai, tá dekhe ki
koí dánishmand, yá koí Khudá ká
tálib hai.
3 Har ek un men se gumráh húá;
we sab ke sab bigar gaye; koí neko-
kár nahín, ek bhí nahín.
4 Kyá un badkáron ko fahm nahín,
jo mere logon ko yún kháte hain,
jaise rotí ko kháte hain? we Khudá
ká nám nahín lete hain.
5 We wahán niháyat dare, jahán
khauf ká maqám na thá: ki Khudá
un kí haddíán, jo tere muqábil khai-
mazan hain, khindá detá hai: tú un-
hen sharminda karegá, ki Khudá ne
unhen haqír kiyá hai.
6 Kásh ki Isráel kí naját Saihún
men se hotí! Jab Khudá apní qaum
ke qaidíon ko phir láwegá, to Ya'qúb
khush hogá, aur Isráel shádmán.

LIV ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Mashkíl, jo bín ke sáth gáyá jáwe; us waqt ká, jab Zífíon ne áke Sáúl se kahá, ki Dekh, Dáúd áp ko hamáre yahán chhipátá hai.

AI Khudá, apne nám se mujh ko
bachá, aur apní qúwat se merá
insáf kar.
2 Ai Khudá, merí du'á sun, aur mere
munh kí báton par kán dhar.
3 Ki begáne merí mukháfalat men

uthe hain, aur zálim merí ján ke píchhe pare hain: ye Khudá ko apne rúbarú nahín rakhte. Siláh.
4 Dekho, Khudá merá madadgár hai; KHUDÁWAND un ke darmiyán hai jo merí ján ko sambhálte hain.
5 Wuh mere dushmanon par buráí ko lautá degá; apní wafádárí men tú unhen faná kar.
6 Ai KHUDÁWAND, main apní khushí se tere liye qurbání karúngá; main tere nám kí sitáish karúngá, ki bhalá hai.
7 Ki us ne sárí musíbaton se mujhe bacháyá hai; balki merí ánkh mere dushmanon kí kharábí dekhtí.

LV ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Mashkíl, jo bín ke sáth gáyá jáwe.

AI Khudá, merí du'á sun, aur merí minnat se munh mat pher.
2 Merí taraf kán dhar, aur merí sun; kurhtá húá main phirtá hún, aur chillátá hún;
3 Dushman kí áwáz, aur sharír ke zulm ke sabab; ki we mujh par zulm kiyá cháhte hain, aur gazab ke sáth merá kína rakhte hain.
4 Merá dil mujh men nipat dukhtá hai; aur main maut ke haulon men pará hún.
5 Darná aur kámpná mujh par á pará; kapkapí mujh par gálib áí.
6 Main ne kahá, Kásh ki kabútar ke se mere pankh hote! to main ur játá, aur árám pátá.
7 Hán, main tab dúr tak sair kartá, aur jangalon men rahtá. Siláh.
8 Ki main shiddat kí ándhí aur jhakkar se jaldí panáh ke liye bach nikaltá.
9 Ai KHUDÁWAND, unhen halák kar; un kí zubánon men tafriqa dál; ki main shahr men zulm aur jhagrá dekhtá hún.
10 Din aur rát we us kí díwáron par sair karte phirte hain; ziyánkárí aur gam-khwárí us ke bích hotí rahti hain.
11 Sharárat us ke darmiyán hai; zulm aur dagá us ke kúchon se játí nahín rahtín.
12 Dushman to nahín thá jo mujhe malámat kartá thá, nahín to main us kí bardásht kartá; na merá kínarakhnewálá thá jo mujh par báládastí kartá thá, tab main us se chhip játá;
13 Balki tú, merá ham-darja ádmí, merá ulfatí banda, aur merá jánpahchán thá;
14 Ki ham milke khush-ikhtilátí karte the; aur guroh ke sáth Khudá ke ghar men jáyá karte the.
15 Nágahán un par maut á pare; we jíte-jí pátál men utren; kyúnki un ke gharon men aur un ke bích sharárat hai.
16 Par main Khudá ko pukárúngá; tab KHUDÁWAND mujhe bachá legá.
17 Shám ko, aur subh ko, aur do pahar ko, main faryád karúngá, aur nála karúngá; so wuh merí áwáz sun legá.
18 Us ne merí ján ko us jang men, jo unhon ne mujh se kí hai, salámat chhuráyá; kyúnki wahán bahut mere sáth the.
19 Khudá sunegá, aur unhen jawáb degá, ki wuh qadím se takhtnishín hai. Siláh. Azbas ki unhon ne inqilában nahín dekhín, we Khudá se nahín darte.
20 Us ne un par, jo us se ikhtilát rakhte the, apne háth dále hain; us ne apní 'ahd-shikaní kí.
21 Us ká munh makkhan se ziyáda chikná hai, par us ke dil men jang hai; us kí báten tel se ziyáda muláim hain, par nangí talwáren hain.
22 Apná bojh KHUDÁWAND par dál, ki wuh tujhe thámbh legá; wuh kabhí sádiq ko lagzish kháne na degá.
23 Par, ai Khudá, tú un ko halákat ke garhe men girá degá; khúní aur dagábáz log apní ádhí 'umr tak na pahunchenge; par merá i'atimád tujhí par hai.

LVI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, yih Miktám i Dáúd us waqt banáyá gayá, jab Filistíon̲ ne use Ját men̲ pakṛá: Yonat-elam-ráḳho-qím ke sur par gáyá jáwe.

AI Ḳhudá, mujh par rahm farmá, ki insán mujhe niglá cháhtá hai: wuh laṛtá húá har roz mujhe satátá hai.

2 Mere dushman har roz mujh ko niglá cháhte hain̲, ki bahut hain̲ jo gustáḳh hoke mujh se laṛte hain̲.

3 Jab main̲ ḍartá hún̲, to main̲ tujh par tawakkul kartá hún̲.

4 Main̲ Ḳhudá par, us ke qaul par, faḳhr kartá hún̲; merá tawakkul Ḳhudá par hai; main̲ ḍarne ká nahín̲, ki bashar merá kyá kar saktá hai.

5 We har roz merí báten̲ káṭte hain̲; un kí sárí fikr hai, ki mujh se badí karen̲.

6 We jam'a hoke kamín men̲ baiṭhe hain̲; we mere naqsh i qadam ko tákte hain̲, jab ki we merí ján lene kí intizárí men̲ hain̲.

7 Un kí ummed hai ki badkárí karke nikal bachenge: ai Ḳhudá, apne qahr se un logon̲ ko ḍhakel de.

8 Tú merí áwáragíon̲ ká shumár kartá; tú mere án̲súon̲ ko apne shíshe men̲ rakh; kyá we tere daftar men̲ mazkúr nahín̲?

9 Jab main̲ faryád karún̲gá, to mere dushman ulṭe phirenge; mujhe yih yaqín hai, ki Ḳhudá merí taraf hai.

10 Main̲ Ḳhudá par, us ke qaul par, faḳhr kartá hún̲; main̲ KHUDÁWAND par, us ke qaul par, faḳhr kartá hún̲.

11 Merá tawakkul Ḳhudá par hai; main̲ ḍarne ká nahín̲; insán merá kyá kar saktá hai?

12 Ai Ḳhudá, terí mannaten̲ mujh par hain̲; main̲ terá shukrána adá karún̲gá.

13 Ki tú ne merí ján maut se bacháí; aur mere pán̲w ko phisalne na diyá, tá ki main̲ Ḳhudá ke áge zindon̲ ke núr men̲ chalún̲.

LVII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, yih Miktám i Dáúd us waqt banáyá gayá, jab wuh Sáúl ke áge se magáre men̲ bhág gayá: Al-tashit ke sur par gayá jáwe.

MUJH par rahm kar, ai Ḳhudá, mujh par rahm kar; kyún̲ki merí ján ko terá bharosá hai; hán̲, main̲ tere paron̲ ke sáye tale panáh liye rahún̲gá, jab tak ki yih áfaten̲ ṭal jáwen̲.

2 Main̲ Ḳhudá se, jo Haqq Ta'álá hai, faryád karún̲gá; usí Ḳhudá se jo mere liye har ek kám ko anjám detá hai.

3 Wuh ásmán par se bhejtá aur mujh ko bachátá hai, aur use jo mujhe niglá cháhtá hai malámat kartá hai. Siláh. Ḳhudá apní rahmat aur apní sacháí ko bhejegá.

4 Merí ján sheron̲ ke bích men̲ hai; main̲ átash-mizáj baní A'dam ke darmiyán leṭá hún̲, jin ke dánt barchhíán̲ aur tír hain̲, aur jin kí zubán tez talwár hai.

5 Tú ásmánon̲ par sarfaráz ho, ai Ḳhudá, aur sárí zamín par terá jalál záhir ho.

6 Unhon̲ ne mere pán̲won̲ ke liye jál lagáyá hai; merí ján jhukí húí hai; unhon̲ ne mere áge gaṛhá khodá hai, jis men̲ áp gire hain̲. Siláh.

7 Merá dil qáim hai, ai Ḳhudá, merá dil qáim hai; main̲ gáún̲gá, aur madhsaráí karún̲gá.

8 Jág, ai merí shaukat; ai bín aur barbat, jág; main̲ sawere uṭhún̲gá.

9 Main̲ logon̲ ke darmiyán terá shukr karún̲gá, ai KHUDÁWAND; main̲ ummaton̲ ke bích terá madhsará hoún̲gá.

10 Ki terí rahmat ásmánon̲ tak buland hai, aur terí sacháí badlíon̲ tak.

11 Ai Ḳhudá, tú ásmánon̲ par sarfaráz ho; sárí zamín par terá jalál záhir howe.

LVIII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Miktám i
Dáúd; Al-tashit ke sur par gáyá
jáwe.

KYA' tum chupcháp rahte ho, jab
ki haqq farmáná hai? ai A'dam-
zádo, kyá tum sachchí 'adálat karte
ho?
2 Balki tum apne dil men badkárián
karte ho; tum apne háthon ke zulm
ko zamín par taulte ho.
3 Ahl i sharárat rihm se begána
hote; we paidá hote hí bhatak játe
aur jhúth bolte.
4 Un ká zahr sámp ká sá zahr hai;
we us bahire nág kí mánind hain, jo
apne kán band kar rakhtá hai,
5 Aur mantar parhnewálon kí áwáz
nahín suntá; bare se bare mantar kí
us men tásír nahín.
6 Ai Khudá, un ke dánt un ke
munh men tor; ai KHUDÁWAND, sher-
bachchon ki dárhen tor dál.
7 We pání kí tarah, jo bah játá hai,
gudáz ho jáwen; jab wuh tíron ko
chille men jore, to we kate húe ma-
'lúm hon.
8 Jis tarah ghongá gal játá, we
faná howen: we 'aurat ke saqte kí
tarah áftáb ko na dekhen.
9 Us se peshtar ki tumhárí degon
men kánton se ánch lage, wuh gird-
bád kí mánind unhen, khwáh sábút
khwáh jalá húá ho, urá degá.
10 Sádiq jab intiqám ko dekhegá,
to khush hogá; wuh sharír ke lahú
se apne pánw dhoegá;
11 Aisá ki ádmí kahegá, Yaqínan
sádiq ke liye jazá hai; be-shakk ek
Khudá hai, jo zamín par insáf kartá
hai.

LIX ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Miktám i
Dáúd, us waqt tasníf húá, jab Sáúl
ne log bhejke us ke ghar kí
chaukí dilwái, tá ki use qatl kare:
Al-tashit ke sur par gáyá jáwe.

AI mere Khudá, mere dushmanon
se mujhe chhurá; mere mukhá-
lifon se mujh ko mahfúz rakh.
2 Mujhe badkáron se bachá le, aur
khúní ádmíon se rihái de.
3 Dekh, ki we merí ján kí ghát
men lage hain; zoráwar log merí
mukhálafat par jam'a húe hain; ai
KHUDÁWAND, merá kuchh gunáh aur
taqsír nahín.
4 We daurte hain, aur áp ko taiyár
karte hain, par mere kisí qusúr ke
sabab nahín; tú mujh se milne ke liye
jág, aur dekh.
5 Pas, ai KHUDÁWAND, Rabb ul
afwáj, Isráel ke Khudá, sárí qaumon
ká hál tajwíz karne ke liye jág; dagá
denewále gunahgáron par rahm mat
kar. Siláh.
6 We shám ko lautte hain; we kut-
te kí mánind bhaunkte hain, aur
shahr men har taraf phirte hain.
7 Dekh, we munh se dakárte hain,
aur un ke labon ke andar talwáren
hain: aur kahte, ki Kaun suntá
hai?
8 Par tú, ai KHUDÁWAND, un par
hansegá; tú sárí qaumon ko maskhara
banáwegá.
9 Harchand us ká zor hai, par main
tujhí par nigáh rakhúngá, ki Khudá
merí panáh hai.
10 Merá Khudá jo hai, us kí rah-
mat mujh ko áge se lene áwegí:
Khudá merí murád ko mere dushman-
on par púrí húí mujhe dikhláegá.
11 Unhen ján se mat már, na ho
ki mere log bhúl jáen; unhen apní
qudrat se áwára aur past kar, ai KHU-
DÁWAND hamárí sipar.
12 Ki un ke munh ká gunáh, un
ke honthon kí bát hai; is liye kásh ki
we apne ghamand men giriftár howen;
kyúnki we la'n ta'n karte, aur jhúthí
báten kahte hain.
13 Qahr se un ko faná kar, unhen
faná kar, tá ki we báqí na rahen; aur
log yaqín karke jánen ki zamín kí

sarhaddon tak Khudá Ya'qub kí saltanat kartá hai. Siláh.

14 Phir shám ko we lauten, aur kutte kí mánind bhaunkte jáen, aur shahr kí har taraf phiren.

15 We kháne kí talásh men bhaṭakte phirenge, aur jab ser na howen to sárí rát ko wahán káṭenge.

16 Main to terí qudrat kí saná gáúngá; hán, main subh ko pukárke terí rahmat ke gít gáúngá, ki tú merá muhkam qil'a hai, aur musíbat ke din merí panáhgáh.

17 Aur ai merí qúwat, main terí madh karúngá, ki Khudá merá muhkam qil'a, aur merá rahím Khudá hai.

LX ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Miktám, Sosan-'edút ke sur par ta'lím ke liye gáyá jáwe. Wuh us waqt tasníf húá, jab wuh Arám i Nahraim aur Arám i Zúbah se laṛá, aur Yúab phirá, aur namak ke nasheb men bárah hazár Adúmíon ko márá thá.

AI Khudá, tú ne ham ko radd kar diyá, tú ne ham ko parágandа kiyá, tú gussewar húá; tú hamárí taraf phir mutawajjih ho.

2 Tú ne zamín ko larzáyá; tú ne use toṛá: us ke rakhne milá de, ki wuh kámptí hai.

3 Tú ne apne logon ko sakht báten dikhláín; tú ne ham ko hairat kí mai piláí.

4 Tú ne un ko jo tujh se ḍarte hain jhanḍá diyá, ki wuh haqq kí khátir khaṛá kiyá jáe. Siláh.

5 Tá ki tere mahbúb rihái páwen, tú apne dahne háth se bachá le, aur hamárí sun.

6 Khudá ne apne taqaddus men farmáyá hai, is liye main khushí karúngá; main Sikm ko taqsím karúngá, aur Sukkát kí wádí ko mápúngá.

7 Jili'ad merá hai, aur Munassí merá; Ifráím bhí mere sir ká bal hai; Yahúdáh merá qánún-sáz hai;

8 Moáb mere dhone ká lagan hai; main Adúm par apní jútí chaláúngá; ai Filist, mere bá'is shádiyána bajá.

9 Mujh ko hasín shahr men kaun le jáwegá? Adúm tak mujh ko kaun pahuncháwegá?

10 Ai Khudá, kyá tú hí nahín, jis ne hamen radd kar diyá? tú hí, ai Khudá, jo hamáre lashkaron ke sáth na chalá?

11 Musíbat men hamárí madad kar, ki rihái insán kí taraf se 'abas hai.

12 Khudá hí se ham bahádurí karenge: kyúnki wuhí hamáre dushmanon ko pámál karegá.

LXI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr, jo bín ke sáth gáyá jáwe.

AI Khudá, merá nála sun; merí du'á qabúl kar.

2 Main apní dilgírí men zamín ke sire se terí faryád karúngá: us chaṭán tak, jo mujh se únchí hai, mujh ko le pahunchá.

3 Kyúnki tú mere liye ek panáh húá hai; dushmanon ke rú ba rú ek mazbút burj.

4 Main tere maskan men sadá rahá karúngá; main tere paron ke sayá tale panáh lúngá. Siláh.

5 Ki ai Khudá, tú ne merí mannaten qabúl kín; tú ne mujh ko un logon kí sí, jo tere nám se ḍarte hain, mírás dí.

6 Tú bádsháh kí zindagání bahut baṛháegá, aur us kí 'umr pusht dar pusht tak.

7 Wuh Khudá ke huzúr abad tak sábit rahegá; aisá kar, ki rahmat aur sachái se us kí muháfazat ho.

8 So main abad tak tere nám kí saná gáúngá, aur har roz apní nazren guzránúngá.

LXII ZABU'R.

Yadutún sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr.

MERI' ján chupke faqat Khudá hí ke intizár men hai, ki merí naját us se hai.
2 Wuhí akelá merí chatán, aur
merí naját hai; wuhí merá mazbút qil'a hai; mujh ko shiddat se jumbish na hogí.
3 Tum kab tak ek mard par hamla
karoge? tum sab áp hí shikast kháoge, jaise jhukí húí díwár, aur jaise dagmagátí bár.
4 We mansúba bándhte hain, faqat
is wáste ki use us kí shaukat se utár den; we jhúth se khush hote hain; we apne munh se to barakat bhejte hain, par apne bátin men la'nat karte hain. Siláh.
5 Ai merí ján, chupke faqat Khudá
ke intizár men rah; ki merí ummed usi se hai.
6 Wuhí akelá merí chatán, aur
merí riháí, aur merá garh hai; so mujh ko jumbish na hogí.
7 Merí naját, aur merí shaukat,
Khudá kí taraf se hai; mere zor kí chatán, aur merí panáh, Khudá hai.
8 Ai logo, har waqt us par tawak-
kul karo, aur apne dil us ke huzúr undel do: ki Khudá hamárí panáh hai. Siláh.
9 Yaqínan kam-qadr log behúda
hain, aur 'álí-qadr ashkháss jhúthe hain; so we sab ke sab behúdagí se tarázú men bahut halke hain.
10 Zulm par takiya na karo, aur
lút pát karke behúda na bano; agar mál ziyáda hotá jáwe, to us par dil na lagáo.
11 Khudá ne ek bár farmáyá, aur
main ne do martaba yih suná, ki Zor Khudá ká hai.
12 Aur Rahmat bhí tujhí se hai, ai
KHUDÁWAND; ki tú har shakhs ko us ke 'amal ke mutábiq badlá detá hai.

LXIII ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr, jab wuh dasht i Yahúdáh men thá.

AI Khudá, tú merá Khudá hai; main tarke tujh ko dhúndhúngá; merí ján terí piyásí hai, aur merá jism khushk aur dhúp kí jalí húí zamín men, jahán páni nahín, terá mushtáq hai;
2 Tá ki terí qudrat, aur terí hash-
mat ko dekhe, jaisá ki main ne bait i quds men dekhá hai.
3 Is liye ki terí mihrbání zindagí
se bihtar hai, to mere honth terí sitáish karte rahenge.
4 Isí tarah jab tak ki main jítá hún,
tujh ko mubárak kahá karúngá, aur terá nám le leke apne háth utháúngá.
5 Merí ján yún ser hogí, goyá ki
gúdá aur charbí se; aur merá munh khushí karte húe honthon se terí sitáish karegá:
6 Jab ki main tujhe apne bistar par
yád kartá hún, aur rát ke pahron men terá dhyán kartá hún.
7 Is liye ki tú merá chára húá, pas
main tere paron kí chhánw tale khushí manáúngá.
8 Merí ján tere píchhe lagí hai; terá
dahná háth mujh ko thámtá hai.
9 So we, jo merí ján ke khwáhán
hain, tá ki mujhe halák karen, zamín ke asfal ko játe rahenge.
10 We talwár se khet áwenge; we
gídaron ká luqma howenge.
11 Lekin bádsháh Khudá se masrúr
hogá; har ek shakhs, jo us kí qasam khátá, fakhr karegá; par un ká munh, jo jhúth bolte hain, band ho jáegá.

LXIV ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr.

AI Khudá, merí faryád men merí áwáz sun, aur us dahshat se, jo dushman ke sabab hotí, merí ján bachá.
2 Aur sharíron kí pinhání mash-

warat, aur badkároṉ ke hangáme se
mujhe chhipá;
3 Jo apní zubán ko talwár kí má-
nind tez karte haiṉ, aur kamán
khínchte haiṉ, tá ki kaṛwí bátoṉ ke
tír chaláweṉ;
4 Tá ki chhipke kámil ádmí ko
máreṉ; we nágahání tír lagáte haiṉ,
aur ḍarte nahíṉ.
5 We ek bure kám meṉ áp ko qawí
karte haiṉ; we poshída phande márne
kí bát chít karte haiṉ; we kahte haiṉ,
ki Ham ko kaun dekhegá?
6 We badkárioṉ ke liye khojte haiṉ;
we kahte, ki Ham ne pakkí tadbír
nikálí; un meṉ se har ek ká bátin aur
dil gahrá hai.
7 Par Khudá un par ek tír chalá-
wegá; we nágaháṉ gháyal ho jáeṉge.
8 So we apní zubán ke phande meṉ
áp ko phaṉsáweṉge; sab, jo un ko
dekheṉge, bhágeṉge;
9 Aur sab ádmí ḍareṉge, aur Khudá
ke kám ko bayán kareṉge; aur we us
ke fi'aloṉ ko achchhí tarah samjheṉge.
10 Sádiq Khudáwand ke sabab
khush hogá, aur us par tawakkul ka-
regá; aur we sab jo dil ke sídhe haiṉ
fakhr kareṉge.

LXV ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká
Zabúr, jo gáyá jáwe.

AI Khudá, Saihún meṉ terá intizár
chupke se kiyá játá aur terí
hamd o saná hotí, aur tujhí ko nazr
adá kí jáegí.
2 Ai tú, jo du'á ká sunnewálá hai,
sáre bashar tujh pás áweṉge.
3 Khatáoṉ ne mujhe maglúb kiyá
hai; hamáre gunáhoṉ ká kafára tú
hí karegá.
4 Mubárak hai wuh, jise tú ne chun
liyá, aur apne nazdík kiyá, tá ki wuh
terí bárgáhoṉ meṉ sukúnat kare; ham
tere ghar kí, háṉ, tere hí muqaddas
haikal kí, khúbí se ser hoṉge.
5 Tú sadáqat se haulnák chízeṉ
dikháke ham ko jawáb detá hai, ai
hamáre naját-denewále Khudá; tú
zamín ke sáre kanároṉ ká, aur un ká
bhí, jo dúr daryá ke bích meṉ haiṉ,
bharosá hai.
6 Tú ne, jo zor se kamarbasta hai,
apní qudrat se paháṛoṉ ko qáim kiyá.
7 Tú daryáoṉ ke shor ko, aur un kí
maujoṉ kí áwáz ko, aur logoṉ kí dhúm
ko, mauqúf karátá hai.
8 We, jo zamín kí intihá meṉ baste
haiṉ, tere nishánoṉ se khauf kháte
haiṉ; ki tú subh o shám ke nikalne
kí jagahoṉ ko khush o khurram kartá
hai.
9 Tú zamín ká hál dekhá kartá,
aur us ko serábí bakhshtá hai; tú us
ko Khudá ke daryá se, jo páni se bhará
hai, málámál kartá hai; tú taiyárí
karke un ke liye galla maujúd kartá
hai.
10 Tú us kí regháríoṉ ko khúb tar
kartá, aise ki us ke ḍhár baiṭh játe;
tú us ko menhoṉ se narm kartá hai;
tú us kí roídagí meṉ barakat bakhshtá
hai.
11 Tú apne lutf se sál ko táj
bakhshtá hai; tere naqsh i pá se
raugan ṭapaktá hai.
12 Bayábán meṉ charágáhoṉ par
qatre ṭapakte haiṉ; aur paháṛiáṉ har
taraf khushí se gherí húí haiṉ.
13 Charágáheṉ galloṉ se mulabbas
haiṉ, aur nasheb galle se ḍhamp gaye
haiṉ; we khushí se lalkárte, balki we
gáte haiṉ.

LXVI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, ek Zabúr
yá Gít.

AI sárí sarzamíno, Khudá ke liye
khushí se chilláo.
2 Us ke nám ke jalál ke gít gáo;
hamd karte húe us kí hashmat záhir
karo.
3 Khudá se kaho, Tere kám kyá
hí muhíb haiṉ! terí baṛí qudrat ke
bá'is tere sáre dushman terí khush-
ámad kareṉge.
4 Sárí zamín tujhe sijda karegí, aur

terí madhkhwán howegí; we tere nám
ká gít gáwenge. Siláh.
5 A'o, Khudá ke kám dekho; ki
baní A'dam ke haqq men us ke kám
muhíb hain.
6 Us ne samundar ko khushkí baná
dálá; we daryá men pánw dharke pár
chale gaye; wahán ham us ke sabab
se khushwaqt húe.
7 Wuh apní qudrat se abadí sal-
tanat kartá hai; us kí ánkhen qaum-
on ko dekhtí hain; gardankash log
apne ta,ín sarbuland na karen. Siláh.
8 Ai logo, hamáre Khudá ko mu-
bárak kaho, aur us ki sitáish karke
áwáz sunáo;
9 Jo hamárí ján ko zinda rakhtá
hai, aur hamáre pánw phisalne nahín
detá;
10 Ki tú ne, ai Khudá, ham ko
ázmáyá; tú ne ham ko yún táyá, jaise
rúpá táyá jáwe.
11 Tú ne ham ko dám men phans-
áyá; tú ne hamárí kamaron par dukh
bándhá hai.
12 Tú ne logon ko hamáre siron
par charháyá; ham ág aur pání men
pare; par tú ne ham ko seráb jagah
men pahuncháyá hai.
13 Main sokhtaní qurbání leke tere
ghar men jáúngá; main tere liye apní
nazren adá karúngá;
14 We hí, jo bipat ke waqt main
ne apne labon se muqarrar kín, aur
apne munh se mánín.
15 Main pále húe jánwar leke sokh-
taní qurbáníán, mendhon kí khush-
búíon samet, tere liye guzránúngá;
main bachhre aur bakre charháúngá.
Siláh.
16 Ai sáre khudátarso, tum áo;
suno, ki main bayán kartá hún, ki us
ne merí ján se yih yih kuchh kiyá.
17 Main apne munh se us pás chil-
láyá; aur us kí ta'ríf merí zubán se
húí.
18 Agar merá dil badkárí par máil
hai, to KHUDÁWAND merí na sunegá.
19 Par Khudá ne to suná hai; us
ne merí du'á kí áwáz par kán dhará.
20 Mubárak hai Khudá, jis ne merí
du'á ko na pherá, aur na apní rahmat
ko mujh se.

LXVII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, ek Zabúr yá
Gít, jo bín ke sáth gáyá jáwe.

KHUDA' ham par rahm kare, aur
ham ko barakat dewe, aur apne
chihre ko ham par jalwagar farmáwe;
Siláh.
2 Tá ki terí ráh zamín men jání
jáwe, aur terí naját sári qaumon men.
3 Ai Khudá, log terí sitáish karen;
sab log terí madh-khwání karen.
4 Ummaten khush howen, aur
khushí ke máre gáwen; ki tú rástí
se logon kí 'adálat karegá, aur zamín
par ummaton kí hidáyat farmáwegá.
Siláh.
5 Ai Khudá, log terí sitáish karen;
sáre log terí sitáish karen.
6 Zamín apná hásil paidá karegí;
Khudá, hamárá Khudá, ham ko bara-
kat degá.
7 Khudá ham ko barakat degá,
aur zamín ke sáre kanáre us ká dar
mánenge.

LXVIII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká
Zabúr.

KHUDA' uthe, us ke dushman
tittar bittar howen; we, jo us
ká kína rakhte hain, us ke huzúr se
bhágen.
2 Jis tarah dhuwán parágandа hotá
hai, usí tarah tú unhen parágandа
kar; jis tarah mom ág par pighaltá
hai, sharír Khudá ke huzúr men faná
howen.
3 Par sádiq shádmán hon, aur
Khudá ke sámhne masrúr hon; hán,
khushí ke máre phúle na samáwen.
4 Khudá ke gít gáo; us ke nám ke
saná-khwán ho; us kí ráh taiyár karo,
jo apne nám YA'H se sawár hoke

bayábánon men guzar játá, aur us ke
huzúr khushí karo.
5 Yatímon ká báp aur bewáon ká
walí apne makán i muqaddas men
Khudá hai.
6 Khudá tanháon ko gharánewále
kartá hai; wuhí asíron ko chhuṛá-
ke kámyábí men látá hai; par sar-
kash log khushk zamín men rahte
hain.
7 Ai Khudá, jis dam tú apne band-
on ke áge áge báhar niklá, aur jis dam
tú bayábán se guzrá; Siláh:
8 Zamín larzí, aur ásmán ṭapke,
Khudá ke huzúr; hán, Síná kí bhí,
Khudá ke huzúr, jo Isráel ká Khudá
hai, jumbish húí.
9 Ai Khudá, tú ne zor ká menh
barsáyá, jis se tú ne apní za'íf mírás
ko qáim kiyá.
10 Terí jamá'at us men basí; ai
Khudá, tú ne apne lutf se miskínon
ke liye taiyárí kí.
11 Khudáwand ne hukm diyá,
aur khush-khabarí-denewálíon kí baṛí
jamá'at thí.
12 Lashkarwále bádsháh bhág bhág
gaye; aur 'aurat ne, jo ghar men rahí,
lúṭ ká mál bánṭá.
13 Jab tum bherṣálon ke darmiyán
qarár pakṛoge, tab tum aise hoge, jaise
kabútar, jis ke bál rúpe se maṛhe hon,
aur jis ke par khális sone se.
14 Jis waqt Qádir i mutlaq ne
bádsháhon ko us men tittar bittar
kiyá, to wuh Zalmún ke barf kí má-
nind sufed ho gayá.
15 Khudá ká pahár Basan ká sá
pahár hai; Basan ke pahár kí mánind
ek choṭídár pahár hai.
16 Tum kyún ḍáh karke tákte ho,
ai choṭídár paháṛo? yih wuh pahár hai,
jis men Khudá ne cháhá, ki base; hán,
Khudáwand us men tá abad basegá.
17 Khudá kí gáṛíán bís hazár hain,
balki hazárhá hazár hain; Khudá-
wand un ke darmiyán hai: Síná maq-
dis men hai.

18 Tú únche par chaṛhá; tú ne
asíron ko asír kiyá; tú ne logon ke,
balki sarkashon ke darmiyán, hadye
liye, tá ki Khudáwand Khudá un
men base.
19 Khudáwand har roz mubárak
hai; wuh ham par bojh rakhtá hai;
wuhí hamárá naját-denewálá Khudá
hai. Siláh.
20 Hamárá Khudá, so naját-dene-
wálá Khudá hai; aur maut se rihái
bakhshná Yahowáh Khudáwand hí ká
kám hai.
21 Balki Khudá apne dushmanon
ke sir, aur us shakhs kí bálwálí khopṛí
ko, jo gunáh kartá játá hai, chúr kar
degá.
22 Khudáwand ne farmáyá, Main
Basan se unhen pher láúngá, hán, main
daryá ke gahráo men se unhen pher
láúngá;
23 Tá ki tere pánw tere dushmanon
ke lahú se surkh hon, aur tere kutton
kí jíbhen bhí waisí ho jáwen.
24 Unhon ne, ai Khudá, terí chálen
dekhín; hán, mere Khudá, mere Bád-
sháh, kí chálen maqdis men dekhín.
25 Gánewále áge áge chale, bajá-
newále píchhe píchhe, aur kunwáríán
un ke darmiyán khanjríán bajátí
játíán thín.
26 Ai tum jo Isráel ke chashme se
ho, majma'on men Khudá ko, hán,
Khudáwand ko, mubárakbád kaho.
27 Chhoṭá Binyamín, un ká há-
kim, aur Yahúdáh ke sardár, aur un
kí guroh, aur Zabulún ke sardár, aur
Naftálí ke sardár, wahán hain.
28 Tere Khudá ne terí mazbútí ká
hukm kiyá; ai Khudá, us kám ko,
jo tú ne hamáre liye kiyá, mazbúti
bakhsh.
29 Terí haikal ke sabab, jo Yarú-
salam par bálá hai, bádsháh tujh pás
hadye láenge.
30 Tú naistán ke wahshí ko, aur
bailon ke jhund ko, qaumon ke ba-
chhron samet, dánt, tá ki har ek,

chándí kí ínten láke, tábi'dár bane; us ne un qaumon ko, jo jang se khush hotí hain, tittar bittar kiyá hai.
31 Umará Misr se áwenge; Kúsh ke log fauran apne háth Khudá kí taraf barháwenge.
32 Ai zamín kí mamlukato, Khudá ke gít gáo, aur KHUDÁWAND ke saná-khwán ho; Siláh:
33 U'sí ke, jo falak ul aflák par, jo qadím se hain, sawár hai; dekh, wuh apní áwáz sunátá hai, jo zor kí áwáz hai.
34 Tum tawánáí kí nisbat Khudá hí kí taraf karo; ki us kí jalálat Isráel par záhir hai, aur us ká zor badlíon men hai.
35 Ai Khudá, tú apne muqaddas makánon men muhíb hai; Isráel ká Khudá wuh hai, jo zor aur táqat apne logon ko bakhshtá hai. Khudá mubárak hai.

LXIX ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr, jo Sosanon ke sur par gáyá jáwe.

AI Khudá, tú mujh ko bachá le, ki pání merí ján tak pahunche hain.
2 Main gahrí kích men dhas chalá, jahán khará hone kí jagah nahín; main gahre pání men pará; dheú mere úpar se guzarte hain.
3 Main chilláte chilláte thak gayá; merá galá khushk húá; apne Khudá kí intizárí karte karte merí ánkhen dhundhlá gayín.
4 We, jo be-sabab merá kína rakhte hain, shumár men mere sir ke bálon se ziyáda hain; we, jo mujhe halák kiyá cháhte hain, aur ná-haqq mere dushman hain, zabardast hain: jo kuchh ki main ne nahín chhíná, so main pher dúngá.
5 Ai Khudá, tú merí nádání se wáqif hai, aur merí taqsíren tujh se chhipí nahín.
6 Ai Khudáwand RABB ul afwáj, we jo terá intizár karte mere liye sharminda na howen; we, jo tujh ko dhúndhte hain, ai Isráel ke Khudá, mere liye sharminda na howen.
7 Kyúnki tere liye main ne malámat uthái hai, aur sharmindagí ne mere munh ko dhámpá.
8 Main apne bháíon ke nazdík pardesí baná, aur apní má ke farzandon ke bích ajnabí thahrá.
9 Ki tere ghar kí gairat ne mujh ko khá liyá; aur un kí malámaten, jo tujh ko malámat karte hain, mujh par parín.
10 Aur jab main royá, aur roza rakhke apní ján ko taklíf dí, to wuh bhí merí ruswái ká bá'is húá.
11 Aur jab main ne tát ká libás pahiná, to unhon ne mujhe zarb-ul-masal kiyá.
12 We, jo phátak par baithe hain, merí bábat bakte hain, aur nashebáz mere haqq men gáte hain.
13 Lekin, ai KHUDÁWAND, main jo hún, tujh se du'á mángtá hún; tú qabúliyat ke waqt, ai Khudá, apní rahmat kí be-páyání se, apní naját-denewálí sachái se, merí sun le.
14 Mujhe kích se nikál, ki main na dúbún; aisá kar, ki main un se, jo merá kína rakhte hain, aur pánion kí gahrái se, bacháyá jáún.
15 Pání kí bárh ko mujh par se guzarne na de; gahráo mujhe nigalne na páe; aur na kúá apná munh mujh par band karne páe.
16 Ai KHUDÁWAND, merí sun le, ki terí mihrbání khúb hai; apní rahmaton kí firáwání ke mutábiq merí taraf mutawajjih ho.
17 Aur apne bande se apná munh na chhipá, ki mujh par bipat hai; jaldí se merí sun.
18 Merí ján ke pás á, aur us ko chhurá; mere dushmanon ke sabab mujhe rihái de.
19 Tú merí malámat-kashí, aur merí ruswái, aur merí be-hurmatí se ágáh hai; mere sáre bairí tere áge hain.

20 Malámat ne merá dil torá;
main bímárí men giriftár hún; main
ne táká kiyá, ki koí mujh se ham-
dard howe, par koí nahín; aur koí
mujhe tasallí dewe, par na milá.
21 Unhon ne mujhe kháne ke
'iwaz pitt diyá; aur merí piyás bu-
jháne ko sirká piláyá.
22 Aisá kar, ki un ká dastarkhwán
un ke liye phandá ho: aur jo kuchh
un kí bihtarí ke liye hai, un ke phan-
sáne ká dám howe.
23 Un kí ánkhen andhí ho jáen, tá
ki na dekhen; aur un kí kamaren
sadá kámptí rahen.
24 Apná gazab un par undel de,
aur terá qahr i shadíd unhen pakar le.
25 Un ke mahall ujár ho jáe; un
ke khaimon men rahnewálá koí na
rahe.
26 Kyúnki we us ko, jo terá márá
húá hai, satáte hain; aur tere zakh-
míon kí taklíf báton se barháte hain.
27 Un ke gunáh par gunáh barhá,
aur unhen apní sadáqat men dákhil
hone na de.
28 Unhen zindon ke daftar se met
de, aur sádiqon ke darmiyán un ko
qalamband na kar.
29 Par main miskín aur gamgín
hún; ai Khudá, terí naját mujhe
sarfarází bakhshe.
30 Main gít gáke Khudá ke nám
kí hamd karúngá, aur shukrguzárí
karke us kí baráí karúngá.
31 Is se Khudáwand, bail aur
bachhre kí nisbat se, jin ke síng aur
khur hote hain, ziyáda khush hogá.
32 Pareshán i khátir dekhenge, aur
khush honge: aur tumháre dil, ai tum
jo Khudá ke tálib ho, jí jáwen.
33 Kyúnki Khudáwand miskínon
kí suntá hai, aur apne asíron kí hiqá-
rat nahín kartá.
34 A'smán aur zamín us kí sitáish
karen; samundar bhí, aur har ek chíz,
jo us men rengtí hai.
35 Ki Khudá Saihún ko bachá legá,
aur Yahúdáh kí bastíon ko banáegá,
tá ki we wahán basen, aur us ko apní
mírás rakhen.
36 Us ke bandon kí aulád bhí us
kí wáris hogí: aur we, jo us ke nám
par 'áshiq hain, us men búdobásh
karenge.

LXX ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká
Zabúr; tazkír ke wáste.

AI Khudá, merí riháí ke liye, ai
Khudáwand, merí kumak ke
liye, jald á.
2 We, jo merí ján ke dar-pai hain,
sharminda aur khajil howen; we jo
mujh se badí karne cháhte ulte phiráe
jáwen, aur ruswá howen.
3 We, jo kahte hain, A'há, áhá, us
be-'izzatí ke badle jo unhon ne kí, ulte
phiráe jáwen.
4 We sab, jo tere tálib hain, tujh
se khush aur khurram hon; aur we,
jo terí naját ke 'áshiq hain, sadá kahá
karen, ki Khudá kí baráí ho.
5 Main miskín hún, aur muhtáj;
ai Khudá, merí taraf jald á; tú hí
merá chára hai, aur merá naját-dene-
wálá; so ai Khudáwand, der na kar.

LXXI ZABU'R.

AI Khudáwand, merá bharosá tujh
par hai: tú mujhe kadhí shar-
minda hone na de.
2 Apní sadáqat se mujhe bachá le,
aur mujhe makhlasí bakhsh; merí
taraf kán dhar, aur mujhe riháí de.
3 Tú mere rahne ke liye ek chatán
ho, jahán main hamesha jáyá karún:
tú hí ne merí naját ká hukm kiyá
hai; ki tú merí chatán, aur merá garh
hai.
4 Ai mere Khudá, sharír ke háth
se, aur kaj aur be-mihr insán ke panje
se, mujhe chhurá.
5 Kyúnki, ai Khudáwand Yahowáh,
tú merí ummed hai; merí larkái se
merá bharosá tujhí par hai.
6 Main us dam se ki pet se niklá,
tujhí se sambhálá gayá; tú wuh hai,

jis ne mujhe merí má ke rihm men se
nikálá: main sadá terí sitáish karúngá.
7 Main bahuton ke liye ek achambhá húá hún; par tú merí muhkam panáhgáh hai.
8 Merá munh terí sitáish aur tere jamál kí ta'ríf se sáre din labrez rahe.
9 Burhápe men mujhe phenk na de; merí za'ífí ke waqt mujhe tark mat kar.
10 Ki mere dushman merá charchá karte hain; aur we, jo merí ján kí ghát men hain, ápas men maslahat karte,
11 Aur kahte hain, ki Khudá ne use tark kiyá hai: so us ká píchhá karo, aur use pakro; ki us ká chhuránewálá koí nahín.
12 Ai Khudá, mujh se dúr na ho; ai mere Khudá, jald merí madad kar.
13 We, jo mere jání dushman hain, khajil aur faná howen; aur we jo merí badí cháhte hain, sharm aur ruswái se mulabbas howen.
14 Par main har dam ummedwár rahúngá, aur terí sárí sitáish ziyáda ziyáda kartá jáúngá.
15 Merá munh terí sadáqat aur terí naját sáre din bayán karegá; is liye ki main un ká hisáb nahín jántá.
16 Main Khudáwand Yahowáh kí qúwat se andar jáúngá; main sirf terí hí sadáqat ká zikr karúngá.
17 Ki, ai Khudá, tú ne mujhe larkái se tarbíyat kiyá; aur ab tak main terí 'ajáib qudraten bayán kartá rahá hún.
18 Ab main búrhá aur sir sufed hún; so ai Khudá, tú ab bhí mujhe tark na kar, yahán tak ki main terí qúwat is pusht par, aur tere zor ko har ek shakhs par, jo áge ko paidá hogá, záhir karún.
19 Ai Khudá, terí sadáqat bahut buland hai, ki tú ne bare bare kám kiye; ai Khudá, terí misl kaun hai?
20 Tú hai, jis ne hamen barí sakht musíbaton se ágáhí dí; aur tú ham ko phir jiláegá, aur zamín ke asfal se ham ko phir úpar le áegá.
21 Tú merí baráí ziyáda karegá, aur phir tawajjuh karke mujhe tasallí bakhshegá.
22 Aur main bhí bín bajá bajáke, ai mere Khudá, terí sitáish, terí amánat kí sitáish karúngá; ai Isráel ke Quddús, main barbat bajáke tere gít gáúngá.
23 Mere honth, jis waqt ki main terí madh-saráí karúngá, niháyat khush honge; aur aise hí merá jí, jise tú ne khalásí bakhshí.
24 Aur apní zubán se bhí sáre din terí sadáqat kí báten kahtá rahúngá; ki we, jo mere zarar ke khwáhán hain, ruswá húe, aur pashemán ho gaye hain.

LXXII ZABU'R.

Sulaimán ká.

AI Khudá, bádsháh ko apní 'adálaten 'atá kar, aur bádsháh ke bete ko apní sadáqat de.
2 Wuh tere logon men sadáqat se hukm karegá; aur tere miskínon men 'adálat se.
3 Pahár logon ke liye salámatí záhir karenge, aur tíle bhí sadáqat se.
4 Wuh qaum ke miskínon ká insáf karegá, aur muhtájon ke farzandon ko bacháwegá, aur zálim ko tukre tukre karegá.
5 Jab tak ki súraj aur chánd báqí rahenge, sárí pushton ke log tujh se dará karenge.
6 Wuh bárish kí mánind, jo káte húe ghás par pare, názil hogá; aur phúhí ke menh kí tarah, jo zamín ko seráb kartá hai.
7 Us ke 'asr men, jab tak ki chánd báqí rahegá, sádiq phalenge, aur salámatí firáwán hogí.
8 Samundar se samundar tak, aur daryá se intihá e zamín tak, us ká hukm járí hogá.
9 We, jo bayábán ke báshinde hain,

us ke sámhne jhukenge; aur us ke dushman máṭí cháṭenge.

10 Tarsís aur jazíron ke salátín nazren láwenge; aur Sabá aur Síbá ke bádsháh hadye guzránenge.

11 Hán, sáre bádsháh us ke huzúr sijda karenge; sárí gurohen us kí bandagí karengí.

12 Kyúnki wuh duhái-denewále muhtáj ko, aur miskín ko, aur un ko, jin ká koí madadgár na ho, chhuṛáwegá.

13 Wuh miskín aur muhtáj par tars kháegá, aur muhtájon kí ján bachá legá.

14 Wuh un kí jánon ko zulm aur gazab se bachá legá; un ká ḳhún us kí nazar men besh-qímat hogá.

15 Wuh jítá rahegá, aur Sabá ká soná use diyá jáegá; us ke haqq men sadá du'á hogí; har roz us kí mubárakbád kahí jáegí.

16 Anáj kí kasrat sarzamín men paháṛon kí choṭíon par hogí; us ká phal Lubnán ke daraḳht kí tarah jharjhaṛáegá; aur shahr ke log maidán ke ghás kí mánind sarsabz honge.

17 Us ká nám abad tak báqí rahegá; jab tak ki áftáb rahegá, us ke nám ká rawáj hogá; log us ke bá'is apne ta,ín mubárak kahenge; sárí qaumen use mubárakbádí dengí.

18 Ḳhudáwand Ḳhudá, Isráel ká Ḳhudá, jo akelá hí 'ajáib kám kartá hai, mubárak hai.

19 Us ká jalíl nám abad tak mubárak hai; sárá jahán us ke jalál se ma'múr howe; A'mín, aur A'mín.

20 Dáúd bin Yassí kí du'áen tamám húín.

LXXIII ZABU'R.

A'saf ká Zabúr.

TIS par bhí Ḳhudá Isráel ke liye, jitne sáf-dil hain, ḳhúb hí hai!

2 Lekin main jo hún, so mere pánwon ká phisalná nazdík thá, aur mere qadamon ká rapaṭ jáná qaríb.

3 Ki main nádán ghamanḍíon par hasad kartá thá, jab ki main ne sharíron kí kámyábí dekhí.

4 Ki un ke marne tak koí 'uqda nahín; aur un kí qúwat kámil hai.

5 Aur ádmíon kí tarah un par bipat nahín paṛtí, aur na aur logon kí tarah un par áfat átí.

6 Isí liye ghamanḍ ne tauq kí tarah un ko gher liyá, aur zulm ne un ko poshák kí mánind ḍhámp liyá.

7 Un kí ánkhen charbí ke bá'is ubhrí húí hain, aur un ke dil ke tasauwur hadd se baṛhte hain.

8 We ṭhaṭṭhá márte, aur sharárat se zulm kí báten karte hain; gurúr se bolte hain.

9 Unhon ne apne munh ásmánon par kiye hain, aur un kí zubánen zamín kí sair kartíán hain.

10 So us ke log idhar rujú' láte hain; aur pání bahutáyat se un se chúsá játá hai.

11 Aur we kahte hain, Ḳhudá kyúnkar jántá? Haqq Ta'álá ko kyá ágáhí hai?

12 Dekho, ye sharír jo sadá iqbálmand rahte hain; we apní daulat baṛháte játe hain.

13 Yaqínan main ne apne dil ko 'abas sáf kiyá, aur be-gunáhí se apne háth dhoe.

14 Ki main sáre din be-árám rahtá hún, aur har subh ko tambíh pátá hún.

15 Agar main kahtá, ki yún bayán karúngá; to dekh, ki main terí aulád kí guroh se be-wafáí kartá.

16 Jab main is ko sochtá thá, tá ki wuh merí samajh men áwe, to mere nazdík yih baṛá mushkil thá;

17 Jab tak ki main Ḳhudá ke maqdis men dáḳhil na húá; tab main ne un ká anjám samjhá.

18 Ki yaqínan tú un ko phisaltí jagahon men biṭhátá hai; aur tú un ko halákat men ḍhakel detá hai.

19 We ek dam men kyá hí wirán ho gaye! we saḳht dahshaton se kaise sáf barbád ho gaye!

20 Jágnewále ke khwáb kí mánind,
ai Khudáwand, jab tú jágegá, tú un
kí súrat ko haqír jánegá.
21 Ki merá dil malúl húá, aur main
apne gurdon men chhid gayá.
22 Is tarah main jáhil thá, aur
nádán; main tere huzúr haiwán ke
mánind thá.
23 Tad bhí main hamesha tere hí
sáth thá; tú ne merá dahná háth
pakrá.
24 Tú apní maslahat se mujhe
hidáyat karegá; aur ákhir i kár mu-
jhe jalál men shámil kar legá.
25 A'smán par merá kaun hai,
magar tú? aur zamín par tere siwá
koí nahín, jis ká main mushtáq hún.
26 Merá jism aur merá dil ghatá
játá hai; par Khudá mere dil kí
chatán, aur merá abadí hissa hai.
27 Ki dekh, we, jo tujh se dúr
hain, faná hote hain; tú ne un sab
ko, jo terí taraf se phirke zání húe,
halák kiyá hai.
28 Par main jo hún, so merí bha-
láí Khudá ke nazdík rahne se hotí;
main ne Khudáwand Yahowáh par
tawakkul kiyá hai, tá ki main tere
sáre kámon ko shuhrat dún.

LXXIV ZABU'R.

A'saf ká Mashkíl.

AI Khudá, tú ne kyún ham ko
hamesha ke liye radd kar diyá?
terí charágáh kí bheron par tere qahr
ká dhuwán kyún uth rahá?
2 Apní us jamá'at ko, jis kí tú ne
qadím se kharídárí kí, apne mírásí
firqe ko, jise tú ne khalásí bakhshí,
us koh i Saihún ko, jis men tú ne
sukúnat kí, yád farmá.
3 Dá,imí wíráníon kí taraf apne
qadam barhá; ki dushman ne Bait i
Quds men sab kuchh kharáb kar dálá
hai.
4 Tere dushman tere majma'on ke
darmiyán gauga machá rahe hain;
unhon ne apne hí nishán nishán
thahráe hain.
5 Ek ek aisá ma'lúm hotá, ki goyá
ghane darakhton par kulháron ko
únchá karke chalátá hai.
6 Ki ab we us kí naqqáshíon ko
ek-bárgí tabaron aur hathauron se
torte hain.
7 Unhon ne tere maqdis men ág
lagáí hai; unhon ne tere nám ke
maskan ko zamín par giráke nápák
kiyá.
8 Unhon ne apne dil men kahá,
A'o, un ko ek sáth barbád karen;
unhon ne sarzamín men Khudá kí
sárí 'ibádatgáhon ko jalá diyá hai.
9 Ham apne nishánon ko nahín
dekhte; koí nabí bhí nahín; aur
hamáre darmiyán koí nahín, jo jáne
ki yih kab tak hogá.
10 Ai Khudá, dushman kab tak
malámat karegá? kyá dushman abad
tak tere nám par kufr bakegá?
11 Tú kyún apná háth, apná dah-
ná háth, khínch letá hai? use apní
bagal se nikál, aur unhen tamám kar.
12 Khudá merá qadímí bádsháh
hai, jo zamín ke bích naját ke kám
kartá hai.
13 Tú ne apní qudrat se daryá ko
chírá; tú ne páníon men magaron ke
sir kuchle.
14 Tú ne lawiyatán ke siron ke
tukre kiye; tú ne use bayábán ke
basnewálon kí khurish kiyá.
15 Tú ne chashmon ko aur sailábon
ko chírá; tú ne sadá bahnewále
daryáon ko khushk kiyá.
16 Din terá hai, aur rát bhí terí;
núr o áftáb tú hí ne thahráe.
17 Zamín kí sárí sarhadden tú ne
muqarrar kín; aiyám i garmí aur járe
ko tú hí ne banáyá.
18 Ai Khudáwand, ise yád rakh,
ki dushman malámat kartá hai, aur
jáhil qaum tere nám par kufr baktí
hai.
19 Apní fákhta kí ján bhír ke qábú
men na kar, aur apne miskínon kí
guroh ko hamesha na bhúl.

20 'Ahd par muláhaza kar; ki zamín ke sáre andhere maqám zulm ke maskanon se ma'múr ho gaye.
21 Aisá hone na de, ki mazlúm ruswá hoke ultá phire; balki miskín aur muhtáj tere nám kí sitáish karen.
22 Uth, ai Khudá, apne muqaddame men áp hujjat kar, aur yád rakh ki kyúnkar jáhil ádmí har roz tujhe malámat kartá hai.
23 Apne dushmanon kí áwáz ko bhúl na já; ki un ká gaugá, jo terá muqábala karte hain, nit barhtá hai.

LXXV ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, A'saf ká Zabúr, jo Al-tashit ke sur par gáyá jáwe.

AI Khudá, ham terí hamd karte hain; ham hamd karte hain; terá nám ham se nazdík hai; tere 'ajáib kámon kí munádí hotí.
2 Jab ki main mauq'a páún, tab main rástí se 'adálat karúngá.
3 Sarzamín aur us par ke sáre basnewále pighal gaye: main hí ne us ke sutúnon ko sambhálá hai. Siláh.
4 Main ne ghamandíon se kahá, Ghamand na karo; aur sharíron se, Síng na utháo;
5 Apná síng úncha na karo; gardan-kashí se mat bolo.
6 Ki sarfarází na púrab se átí hai, aur na pachchhim se, aur na dakhan se;
7 Balki Khudá 'adálat-karnewálá hai; wuh ek ko past kartá, aur dúsre ko sarfaráz kartá.
8 Ki Khudáwand ke háth men ek piyála hai, jis men surkh mai hai; wuh ek tarkíb se bhará hai; us men se wuh undeltá hai; magar us kí talchhat ko sarzamín ke sáre sharír nichorenge, aur píenge.
9 Par main jo hún, abad tak bayán karúngá, aur Ya'qúb ke Khudá kí hamd gáúngá.
10 Aur main sharíron ke sab síng kát dálúngá; par sádiqon ke síng buland kiye jáenge.

LXXVI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, A'saf ká Zabúr, jo bín ke sáth gáyá jáwe.

KHUDA' Yahúdáh ke darmiyán mashhúr hai; us ká nám Isráel men buzurg hai.
2 Aur Sálim men us ká khaima hai, aur Saihún men us ká maskan.
3 Wahán us ne kamánon ke tír, aur siparen, aur talwáren torín, aur laráíán mauqúf kar dín. Siláh.
4 Tú buzurg, balki shikárí paháron se ziyáda shaukatwálá hai.
5 Mazbút-dilwále log lut gaye, we apní nínd men so rahe; aur zabardaston men se kisí ne apne háth na páe.
6 Terí dapat se, ai Ya'qúb ke Khudá, gárián aur ghore nínd men garq húe.
7 Tujh se, hán, tujhí se dará cháhiye; aur jab tú ek daf'a qahr kare, to kaun tere huzúr khará rah saktá hai?
8 Tú ne ásmánon par se hukm sunáyá; zamín darí, aur tham gayí;
9 Jis waqt ki Khudá 'adálat karne uthá, tá ki zamín ke sáre halímon ko bacháwe. Siláh.
10 Kyúnki ádmí ká gazab terí sitáish karegá; magar gazab ke baqiye se tú apní kamar ko kasegá.
11 Tum sab, jo us ke ás pás ho, Khudáwand apne Khudá kí nazren máno, aur unhen adá karo; aur sab log us ke huzúr, jis se darná cháhiye, hadye láwen.
12 Wuh amíron kí ján letá; wuh zamín ke bádsháhon ke liye muhíb hai.

LXXVII ZABU'R.

Yadútún sardár muganní ke liye, A'saf ká Zabúr.

MAIN Khudá kí taraf apní áwáz uthátá, aur pukártá hún, hán, Khudá hí kí taraf apní áwáz uthátá hún; so wuh merí taraf kán rakhtá hai.

2 Bipat ke din main ne KHUDÁ-
WAND kí talásh kí; mere háth rát ko
uthe rahe aur gire nahín; merí ján ne
tasallí páne se inkár kiyá.
3 Main Khudá ko yád kartá, aur
ghabrátá hún; main sochá kartá, aur
merá jí dúbá játá. Siláh.
4 Tú ne merí ánkhen khulí rakhín;
main hairán hotá, aur bol nahín saktá.
5 Main agle dinon ko, aur qadímí
barason ko, sochtá hún.
6 Main apná gít jo rát ke waqt
gáyá yád kartá hún, aur apne hí dil
men soch kartá hún; aur merí rúh
bahut sí taftísh kartí hai.
7 Kyá KHUDÁWAND mujh ko ha-
mesha ke liye radd karegá? aur phir
kabhí mujh par mihrbání na farmáegá?
8 Kyá us kí rahmat sáf abad tak
játí rahí? aur kyá us ká wa'da pusht
dar pusht bátil ho gayá?
9 Kyá Khudá apní rahímí bhúl
gayá? kyá us ne qahr se apní rah-
maton ko band kar diyá? Siláh.
10 So main ne kahá, Merí za'ífí to
yih hai; Haqq Ta'álá ke dahne háth
se inqiláb hai.
11 Main KHUDÁWAND ke kámon ká
tazkira karúngá; kyúnki main tere
qadímí 'ajáibát ko yád rakhúngá.
12 Main tere sab kám ko nit so-
chúngá, aur tere fi'alon par dhyán
karúngá.
13 Ai Khudá, terí ráh muqaddas
hai: kaun ma'búd Khudá kí mánind
bará hai?
14 Tú wuh Khudá hai, jo 'ajáib
kám kartá hai; tú ne apne zor ko
qaumon ke darmiyán záhir kiyá.
15 Tú ne apne bázú se apne logon
ko, baní Ya'qúb aur baní Yúsuf ko,
makhlasí bakhshí. Siláh.
16 Pánion ne, ai Khudá, pánion ne
tujh ko dekhá; we dar gaye; gahráo
bhí be-qarár húe.
17 Badlíon ne pání undel diyá;
bádalon ne áwáz sunái tere; tír cháron
taraf se ure.
18 Tere garaj kí áwáz girdbád men
húí; bijlíon ne jahán ko roshan kar
diyá; zamín larzí aur kámpí.
19 Terí ráh samundar men hai, aur
terá guzar bare pánion men: tere
naqsh i qadam ma'lúm nahín.
20 Tú ne Músá aur Hárún ke háth
se, galle kí mánind, apne logon kí
rahnumáí kí.

LXXVIII ZABU'R.

A'saf ká Mashkíl.

AI merí guroh, merí ta'lím par kán
rakh; mere munh kí báten tum
kán dharke suno.
2 Main apná munh kholke ek tam-
síl kahúngá; aur main ráz kí báton
ko, jo qadím se hain, záhir karúngá;
3 Jinhen ham ne suná hai, aur jáná,
aur hamáre bápdádon ne ham se bayán
kiyá.
4 Ham un kí aulád se poshída na
rakhenge, balki ánewálí pusht par
KHUDÁWAND kí sitáish, aur us kí
qudraten, aur us ke 'ajáib kám, jo us
ne kiye, záhir karenge.
5 Kyúnki us ne Ya'qúb men ek
shahádat qáim kí, aur baní Isráel men
ek sharí'at kar rakhí, jis kí bábat us
ne hamáre bápdádon ko hukm kiyá
ki we use apní aulád ko sikhláwen:
6 Tá ki ánewálí pusht, we farzand
jo paidá howen, síkhen, aur we uthke
apní aulád ko sikhláwen:
7 Aur we Khudá par tawakkul
karen, aur Khudá ke kámon ko bhulá
na den, balki us ke hukmon ko hifz
karen;
8 Aur apne bápdádon kí tarah ek
sharír aur sarkash nasl na hon; aisí
nasl, ki jis ne apná dil musta'idd na
kiyá, aur un ke jí Khudá se lage na
rahe.
9 Baní Ifráím ne hathyár lagáke,
aur kamánen pakarke, jang ke din
píth pherí.
10 Unhon ne Khudá ke 'ahd ko
hifz na kiyá, balki us kí sharí'at par
chalne se inkár kiyá;

11 Aur us ke kámon ko, aur us kí
'ajáib qudraton ko, jo us ne un par
záhir kín, bhúl gaye.
12 Us ne un ke bápdádon ke sámh-
ne zamín i Misr men, Zu'an ke maidán
men, 'ajáib kám kiye.
13 Us ne samundar ke do hisse
kiye, aur unhen pár pahuncháyá; aur
us ne pánion ko túda túda khará kar
diyá.
14 Din ke waqt us ne badlí se un kí
rahbarí kí, aur sárí rát ág ke shu'ale se.
15 Us ne bayábán men chatánon
ko chírá, aur un men se un ke píne ko
goyá gahre daryáon ká pání bakhshá.
16 Us ne chatán hí men se sailáb
nikále, aur nahron ká sá pání baháyá.
17 Tab bhí we us ká gunáh karte
gaye, aur bayábán men Haqq Ta'álá
se bagáwat kí.
18 Aur unhon ne apne nafs ke liye
kháná mángke apne dilon men Khudá
ko ázmáyá.
19 Hán, unhon ne Khudá kí mu-
khálafat men kalám kiyá, aur kahá,
Kyá Khudá dasht men khwán i
ni'amat de saktá hai?
20 Dekho, us ne chatán ko márá,
aisá ki pání bah niklá, aur dháren
phút chalín; kyá wuh rotí bhí de
saktá hai? kyá apne logon ke liye
gosht taiyár kar saktá hai?
21 So Khudáwand ne suná, aur
niháyat gusse húá; is liye Ya'qúb
men ek ág bharkái gayí, aur Isráel
par qahr bhí uthá.
22 Kyúnki unhon ne Khudá par
i'atimád na kiyá, aur us kí naját par
i'atiqád na rákhá.
23 Aur us ne úpar se badlíon ko
hukm kiyá; aur us ne ásmán ke dar-
wáze khole;
24 Aur un par mann barsáyá, ki
kháwen, aur un ko ásmání galla
bakhshá.
25 Ek ek ne amíron kí gizá khái;
us ne unhen khurák bhejkar ásúda
kiyá.
26 Us ne ásmán men púrabí hawá
chalái, aur apne zor se us ne dakhaní
hawá ko bhí baháyá.
27 Aur us ne un par khák kí má-
nind gosht, aur daryá kí ret kí mánind
pardár murg, barsáe:
28 Aur us ne unhen, un ke khai-
mon ke bích men, aur un ke maskanon
ke áspás, giráyá.
29 So unhon ne kháyá, aur khúb
ser húe; ki us ne un kí tamanná un-
hen bakhshí;
30 We apní tamanná se kanáre na
rahe. Par jab ki un ká kháná un ke
munhon men thá,
31 Tab Khudá ká qahr un par
bharká, aur un men se tanauwaron ko
qatl kiyá, aur Isráel ke jawánon ko
girá dálá.
32 Báwujúd is sab ke phir unhon
ne gunáh kiye, aur us kí 'ajáib qud-
raton ke sabab i'atiqád na kiyá.
33 Tab us ne un ke dinon ko be-
húdagí men, aur un ke barason ko
hairání men, tamám kiyá.
34 Aur jab ki us ne unhen qatl
kiyá, tab unhon ne use dhúndhá, aur
báz áe, aur sawere Khudá ke tálib húe;
35 Aur yád kiyá, ki Khudá un kí
chatán; aur Khudá Ta'álá un ká
fidya-denewálá hai.
36 Lekin unhon ne apne munh se
us ke sáth riyákárí kí, aur apní zu-
bánon se us se jhúth bole;
37 Kyúnki un ke dil us ke sáth
qáim na the, aur we us ke 'ahd men
wafádár na rahe.
38 Par wuh rahím hai, aur us ne
un kí badkáríán bakhshín, aur unhen
halák na kiyá; hán, bárhá us ne apne
qahr ko roká, aur apne sáre gazab ko
bharkáyá nahín.
39 Kyúnki us ne yád kiyá, ki we
bashar hain, jaise ki hawá, jo chalí
játí hai aur phir nahín átí.
40 Kitní bár unhon ne bayábán
men us se bagáwat kí, aur wírána men
use bezár kiyá.

41 Aur unhon ne phir Khudá ko
ázmáyá, aur Isráel ke Quddús par dág
lagáyá.
42 Unhon ne us ke háth ko yád na
kiyá, aur na us din ko, ki jab us ne un
ko dushman se chhuráyá.
43 Ki kyúnkar us ne Misr men
apne nishán, aur Zu'an ke maidán
men apne 'ajáib kám kar dikhláe:
44 Aur un kí nadíon ko lahú kar
dálá, ki we apní nahron se pí na saken.
45 Us ne un men dánson ko bhejá,
jo unhen khá gaye; aur mendakon
ko, jinhon ne unhen halák kiyá.
46 Us ne un ke mewe kíron ko, un
kí mihnat ke phal tiddíon ko khiláe.
47 Us ne un kí tákon ko olon se,
aur un ke anjír ke darakhton ko pále
se, márá.
48 Us ne un ke mawáshí ko olon ke
hawále kiyá, aur un ke gallon ko bijlí
ke.
49 Us ne, balá ke firishton ko bhejke,
un par apná shiddat ká qahr, gussa
aur gazab aur 'azáb názil kiye.
50 Us ne apne qahr ke liye ráh
nikálí; un kí ján ko maut se panáh
na dí, balki un kí jánen wabá ke ha-
wále kín.
51 Us ne Misr men sáre palauthe
máre; Hám ke maskanon men un kí
qúwaton ke pahle phal.
52 Par apne logon ko bheron kí
mánind rawána kiyá, aur un ko galle
kí tarah bayábán men ráh dikhái.
53 Aur unhen amn se le gayá, aisá
ki we na dare; par un ke dushmanon
ko samundar ne dubá liyá.
54 Aur us ne unhen apne muqaddas
siwáne par pahuncháyá, ya'ne us
pahár par, ki jise us ke dahne háth ne
páyá thá.
55 Aur us ne qaumon ko un ke
sámhne se hánká, aur qur'a dálke
jaríb se unhen mírás bántí, aur baní
Isráel ke firqon ko un ke khaimon
men basáyá.
56 Tis par bhí unhon ne Khudá
Ta'álá ko ázmáyá, aur use bezár kiyá,
aur us kí shahádaton ko hifz na kiyá;
57 Balki bargashta húe, aur apne
bápdádon kí mánind be-wafáí kí; we
terhí kamán kí mánind ek taraf phir
gaye.
58 Aur unhon ne apne únche ma-
kánon ke sabab use gazabnák kiyá, aur
apní khodí húí múraton se us ko gairat
diláí.
59 Khudá yih sunke gusse húá, aur
Isráel se nafrat kí.
60 Aur us ne Sailá ke maskan ko, us
khaime ko jo us ne logon ke darmiyán
khará kiyá thá, tark kiyá.
61 Aur us ne apne 'ahd ke sandúq
ko asír karwáyá, aur apní hashmat ko
dushmanon ke háth men kar diyá.
62 Us ne apne logon ko talwár ke
hawála kiyá; aur apní mírás par us ká
gussa bharká.
63 A'g ne un ke jawánon ko faná
kiyá; aur un kí kunwáríon ká gauná
na húá.
64 Un ke káhin talwár se máre pare;
aur un kí bewáon ne un par nauha na
kiyá.
65 Tab Khudáwand us shakhs kí
tarah, jo nínd se chaunke, aur us pah-
lawán kí mánind, jo mai ke nashe men
húá thá, jágá.
66 Aur us ne apne dushmanon kí
pichhárí márí; aur us ne unhen sadá
ká nang kiyá.
67 Aur us ne Yúsuf ke khaime ko
radd kiyá, aur Ifráím ke firqe ko chun
na liyá:
68 Par us ne Yahúdáh ke firqe ko,
aur koh i Saihún ko, jo us ká mahbúb
thá, barguzída kiyá.
69 Aur us ne apne maqdis ko ás-
mán sá buland banáyá, aur zamín kí
mánind, jis kí neo us ne hamesha ke
liye rakhí.
70 Aur us ne apne bande Dáúd ko
barguzída kiyá, aur gallon ke bhersálon
men se use nikál liyá:
71 Us ne use bachchewálí bheron

ke píchhe se le liyá, tá ki apne logon,
baní Ya'qúb ko, aur baní Isráel ko, jo
us kí mírás hain, charáwe.
72 So us ne unhen apne dil kí rástí
se charáyá, aur apne háthon kí chá-
lákí se un kí rahnumáí kí.

LXXIX ZABU'R.

A'saf ká Zabúr.

AI Khudá, gair-qaumon ne terí mírás
men dakhl kiyá; terí muqaddas
haikal ko unhon ne nápák kiyá;
Yarúsalam ko dher kar diyá.
2 Tere bandon kí láshon ko unhon
ne ásmání parindon kí, aur tere pák
logon ke gosht ko zamín ke wahshíon
kí, khurish kiyá.
3 Unhon ne un ke lahú ko Yarú-
salam kí girdnawáh men pání kí má-
nind baháyá; aur un ká gárnewálá
koí na húá.
4 Ham to apne hamsáyon ke liye
ek nang, aur un ke liye, jo hamáre
áspás hain, já e tamaskhur aur istihzá
húe.
5 Ai KHUDÁWAND, kab tak? kyá
tú hamesha bezár rahegá? kyá terí
gairat átash kí mánind bharkí hí
rahegí?
6 Apná gussa un qaumon par undel
de, jinhon ne tujh ko na pahcháná,
aur un bádsháhaton par, ki jinhon ne
terá nám na liyá.
7 Ki unhon ne Ya'qúb ko nigal liyá,
aur us ke maskan ko ujár diyá.
8 Aglon kí badkáríon ko hamáre
haqq men yád mat kar; apní rahmat-
on ko jald hamáre liye ár kar, ki ham
bahut past ho gaye.
9 Ai hamáre naját-denewále Khu-
dá, apne nám ke jalál ke liye hamárí
madad kar; ham ko bachá le, aur apne
hí nám ke liye hamáre gunáhon ko
dhámp le.
10 Gair-qaumen kis liye kahen, ki
Un ká Khudá kahán hai? tú apne
bandon ke baháe húe khún ká intiqám
jo húá, hamárí nazaron ke áge gair-
qaumon par jatá de.
11 Asíron kí sánson ko áp tak
pahunchne de; apní barí qudrat ke
muwáfiq un ko, jo maut ke liye mu-
qarrar húe hain, bachá le.
12 Hamáre hamsáyon kí har ek
malámat ká badlá, jis jis tarah ki
unhon ne, ai KHUDÁWAND, terí ma-
lámat kí, sát guná un kí god men
rakh de.
13 So ham, tere bande, aur terí
charágáh kí bheren, abad tak terí
shukrguzárí karengí; ham har ek pusht
ke áge terí sitáish kiyá karenge.

LXXX ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, A'saf ká
Zabúr, jo Sosaním-'Edút ke sur par
gáyá jáwe.

AI Isráel ke garariye, tú jo Yúsuf
ko galle kí mánind le chaltá,
aur karúbím ke úpar takht-nishín hai,
jalwagar ho.
2 Ifráím aur Binyamín aur Munassí
ke áge, apní qúwat ko harakat de, aur
áke ham ko bachá.
3 Ai Khudá, ham ko phirá, aur
apne chihre kí roshní dikhlá, to ham
bach jáenge.
4 Ai KHUDÁWAND Khudá, lashkaron
ke Khudá, kab tak tere qahr ká dhun-
wán tere logon kí du'á ke barkhiláf
uth rahegá?
5 Tú unhen ánsúon ká khána khi-
látá hai, aur unhen matke bhar bharke
ánsú pilátá hai.
6 Tú ham ko hamáre hamsáyon
ke áge jhagre ká sabab kartá hai;
hamáre dushman ápas men hanste
hain.
7 Ai Khudá, lashkaron ke Khudá,
ham ko phirá, aur apná chihra roshan
kar, to ham bach jáenge.
8 Tú ek ták ko Misr se nikál láyá;
tú ne gair-qaumon ko khárij kiyá, aur
use lagáya.
9 Tú ne us ke áge jagah sáf kí, aur
us ne gahri jar pakrí, aur sarzamín ko
bhar diyá.
10 Pahár us ke sáya tale chhip gaye,

aur Khudá ke deodár us kí shákhon
se dhamp gaye.
11 Us ne apní dálíán samundar
tak phailáín, aur apní ṭahníán nahr
tak.
12 Phir tú ne us kí iháte ko kyún
toṛ dálá? ki ab we sab, jo us ráh se
guzarte hain, use noch lete hain.
13 Janglí súar use kharáb kartá
hai, aur dashtí chaupáya use khá jatá
hai.
14 Ai Khudá, lashkaron ke Khudá,
ham terí minnat karte, ki phir ásmán
par se nigáh kar, aur dekh, aur is ták
par tawajjuh kar;
15 Is nabát par, jise tere dahne háth
ne lagáyá, apní shákh samet, jise tú
ne apne liye mazbút kiyá.
16 Wuh ág se jalái gayí, aur káṭí
gayí; we tere chihre kí ḍapaṭ se halák
hote hain.
17 Terá háth, tere dahne háth ke
insán par howe, us Ibn i A'dam par jise
tú ne apne liye tawáná kiyá hai.
18 Tab ham tujh se na phirenge;
ham ko jilá, ki terá nám liyá karenge.
19 Ai KHUDÁWAND Khudá, lash-
karon ke Khudá, ham ko phirá, apne
chihre kí roshní chamká de, to ham
bach jáenge.

LXXXI ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, A'saf ká
Zabúr, jo Jittiyat ke sáth gáyá
jáwe.

PUKA'RKE Khudá kí madh gáo,
ki wuh hamárá bútá hai; Ya'-
qúb ke Khudá ke liye khushí se lal-
káro.
2 Sur bándhke ek gít gáo, aur
tabla, aur khush-áwázdár barbat, bín
samet, bajáo;
3 Aur naye chánd ke waqt aur púre
chánd ke, hamárí muqarrarí 'íd ke din
qarnái phúnko.
4 Kyúnki yih Isráel kí sunnat, aur
Ya'qúb ke Khudá ká shar'a hai.
5 Us ne to yih Yúsuf ke darmiyán
shahádat ke liye ṭhahráyá; jab us
ne mulk i Misr men khurúj kiyá;
wahán main ne ek bolí suní, jo na
samjhá.
6 Main ne us ke kándhe par se
bojh utárá; us ke háth tagárion se
chhuṛáe gaye.
7 Tú ne bipat men faryád kí; main
ne tujhe chhuṛáyá; main ne garaj kí
áṛ men se tujhe jawáb diyá; main ne
tujhe Maríbáh ke pánion par ázmáyá.
Siláh.
8 Ai mere logo, suno, ki main tujh
par gawáhí dúngá; ai Isráel, agar tú
merí sunegá,
9 To tere darmiyán koí dúsrá ma'-
búd na howe; tú kisí ajnabí ma'búd
ko sijda na karná.
10 KHUDÁWAND, terá Khudá, main
hún, jo tujhe Misr kí sarzamín se
báhar láyá; apná munh khol, ki main
use bhar dúngá.
11 Par mere logon ne merí áwáz par
kán na dhará; aur Isráel ne mujhe na
cháhá.
12 Tab main ne unhen un ke dilon
kí sarkashí ke bas men chhoṛ diyá; we
apní mashwaraton par chale.
13 Ai kásh ki mere log merí sunte,
aur Isráel merí ráhon par chaltá!
14 Ki main jaldí un ke dushmanon
ko maglúb kartá; aur un ke bairíon
par apná háth phirátá.
15 We jo KHUDÁWAND ká kína
rakhte, us se dabke us kí khushámad
karte; par in ká waqt abadí hotá.
16 Wuh in ko suthre se suthre
gehún khilátá; aur chaṭán ke shahd
se main tujhe ser kartá.

LXXXII ZABU'R.

A'saf ká Zabúr.

KHUDA' kí jamá'at men Khudá
khaṛá hai; iláhon ke darmiyán
wuh 'adálat kartá hai.
2 Tum kab tak be-insáfí se 'adálat
karoge, aur sharíron kí tarafdárí kar-
oge? Siláh.
3 Miskínon aur yatímon ká insáf

karo; dilgíron aur hájatmandon ká
haqq pahuncháo.
4 Muhtáj aur miskín ko rihái do;
shaíron ke háthon se unhen chhuráo.
5 We nahín jánte, balki we sam-
jhenge nahín; we andhere men chalte
hain; zamín kí sárí bunyáden jumbish
kartí hain.
6 Main ne to kahá, ki Tum iláh ho;
aur tum sab Haqq Ta'álá ke farzand
ho.
7 Par tum bashar kí tarah maroge,
aur sháhzádon men se ek kí mánind
gir jáoge.
8 Ai Khudá, uth; tú áp zamín kí
'adálat kar; ki tú sárí ummaton ká
málik hai.

LXXXIII ZABU'R.

A'saf ká ek Gít, yá Zabúr.

AI Khudá, chup mat ho; khámoshí
mat kar, aur chain na le, ai
Khudá.
2 Kyúnki, dekh, tere dushman
dhúm macháte hain; aur unhon ne,
jo terá kína rakhte hain, sir utháyá
hai.
3 We chaturáí se tere log par man-
súba bándhte hain, aur tere chhipáe
húon ke khiláf mashwarat karte hain.
4 We kahte hain, ki A'o, un ko
ukhár dálen, ki qaum na rahen, aur
Isráel ká nám phir zikr men na áwe.
5 Kyúnki unhon ne eká karke jí se
mashwarat kí hai, aur terí mukhálafat
men 'ahd bándhá hai.
6 Adúm ke ahl i khaima, aur Is-
má'elí, aur Moábí, aur sáre Hájirí,
7 Aur Jabal, aur 'Ammún, aur
'Amálíq, aur Filist, Súr ke báshindon
samet, muttafiq hain.
8 Asúr bhí un men shámil hai;
unhon ne baní Lút kí madad men
apne háth barháe. Siláh.
9 Tú un se aisá kar, ki jaisá tú ne
Midyáníon, aur Sísará, aur Yábín se,
wádí i Qaisún men, kiyá:
10 Jo 'Ain-Dor men halák húe; we
zamín kí khád ho gaye.
11 Unhen, hán, un ke amíron ko
Guráb aur Zíab kí mánind kar; balki
un ke sáre sardáron ko Zibah aur
Zillman'a kí mánind kar;
12 Jinhon ne kahá hai, ki A'o,
Khudá ke gharon ke ham málik
banen.
13 Ai mere Khudá, unhen girdbád
ke mánind kar, aur bhus kí mánind
rú ba rú hawá ke.
14 Jis tarah ág jangal ko jalátí hai,
aur jis tarah shu'ala paháron ko jhulas
detá hai;
15 Usí tarah tú apní ándhí se un
ká píchhá kar, aur apne túfán se un-
hen pareshán kar.
16 Ai KHUDÁWAND, un ke munh
ko ruswái se bhar de, tá ki we tere
nám ke tálib howen.
17 We abad tak sharminda aur pare-
shán hon; hán, we ruswá hon, aur
faná ho jáwen.
18 Aur we jánen, ki tú hí akelá, jis
ká nám YAHOWA'H hai, sárí zamín
par buland o bálá hai.

LXXXIV ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, baní Qurah
ká Zabúr, jo Jittiyat ke sáth gáyá
jáwe.

AI lashkaron ke KHUDÁWAND, tere
maskan kyá hí dilkash hain!
2 Merí rúh KHUDÁWAND kí bár-
gáhon ke liye árzúmand, balki gudáz
hotí hai; merá man aur merá tan
zinda Khudá ke liye lalkártá hai.
3 Gaure ne bhí apná ghonslá aur
abábíl ne apná áshiyána to páyá hai,
jahán we apne bachche rakhen, terí
qurbángáhon ko, ai lashkaron ke KHU-
DÁWAND, mere Bádsháh, aur mere
Khudá.
4 Mubárak we hain, jo tere ghar
men baste hain; we sadá terí sitáish
karenge. Siláh.
5 Mubárak wuh insán, jis men qú-
wat tujh se hai; un ke dil men terí
ráhen hain.
6 We Baká kí wádí men guzar

karte húe use ek kúá banáte; pahlí
barsát use barakaton̲ se ḍhámp letí.
7 We qúwat se qúwat tak taraqqí
karte chale játe hain̲; yahán̲ tak ki
Ḳhudá ke áge Saihún men̲ házir hote
hain̲.
8 Ai Ḳhudáwand, Rabb ul afwáj,
merí du'á qabúl kar; ai Ya'qúb ke
Ḳhudá, kán dhar. Siláh.
9 Ai Ḳhudá, ai hamárí sipar, nazar
kar, aur apne masíh ke mun̲h par
nigáh rakh.
10 Ki ek din, jo terí bárgáhon̲ men
kaṭe, ek hazár se bihtar hai. Mere
liye Ḳhudá ke ghar kí darbání sharárat
ke ḳhaimon̲ men̲ rahne se bihtar
hai.
11 Kyún̲ki Ḳhudáwand Ḳhudá ek
áftáb hai, aur sipar hai; Ḳhudáwand
fazl aur jalál baḳhshtá hai; un logon̲
se, jo sídhı chál chalte hain̲, koí achchhí
chíz dareg na karegá.
12 Ai lashkaron̲ ke Ḳhudáwand,
mubárak wuh insán hai, jise terá bharosá
hai.

LXXXV ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, baní Qurah
ká Zabúr.

Ai Ḳhudáwand, tú ne apní sarzamín
par mihrbání kí hai: tú
Ya'qúb ke qaidíon̲ ko pher láyá.
2 Tú ne apne logon̲ ke gunáh
baḳhsh diye; tú ne un kí sab ḳhaṭá
chhipá ḍálí. Siláh.
3 Tú ne apne sab qahr ko uṭhá
liyá; tú apne gazab kí shiddat se báz
áyá hai.
4 Ai hamáre naját-denewále Ḳhudá,
ham ko phirá, aur apne qahr ko ham
par se daf'a kar.
5 Kyá tú ham se sadá bezár rahegá?
kyá tú sárí pushton̲ par apne qahr ko
khín̲chegá?
6 Kyá tú phirke hamen̲ na jiláwegá,
tá ki tere log tujh se ḳhushí karen̲?
7 Ai Ḳhudáwand, ham ko apní
rahmat dikhá, aur apní naját ham ko
baḳhsh.
8 Main̲ sunún̲gá, ki Ḳhudáwand
Ḳhudá kyá farmátá hai; wuh to apne
bandon̲ aur apne pák logon̲ se salámatí
kí báten̲ kahegá; par lázim hai
ki we phir jahálat kí taraf na phiren̲.
9 Yaqínan us kí naját un se, jo us
se ḍarte hain̲, nazdík hai, tá ki jalál
hamárí sarzamín men̲ base.
10 Rahmat aur sachái milí húí hain̲;
sadáqat aur salámatí ne ek dúsre se
bosá liyá hai.
11 Sachái zamín se ugegí, aur sadáqat
ásmán par se níche nazar karegí.
12 Hán̲, Ḳhudáwand bhí jo kuchh
ḳhúb hai so degá; aur hamárí sarzamin
apná hásil paidá karegí.
13 Sadáqat us ke áge áge chalegí,
aur apne naqsh i qadam ko ek ráh
banáwegí.

LXXXVI ZABU'R.

Dáúd kí Namáz.

Ai Ḳhudáwand, apná kán jhuká,
aur merí sun, ki main̲ pareshán
aur miskín hún̲.
2 Merí ján kí hifázat kar, ki main̲
díndár hún̲; ai tú jo merá Ḳhudá hai,
apne bande ko, jis ká tawakkul tujh
par hai, rihái de.
3 Ai Ḳhudáwand, mujh par rahm
kar, ki main̲ tamám din tere áge nála
kartá hún̲.
4 Apne bande ke jí ko ḳhush kar;
ki ai Ḳhudáwand, main̲ apne dil ko
terí taraf uṭhátá hún̲.
5 Kyún̲ki tú, ai Ḳhudáwand, bhalá
hai, aur baḳhshnewálá, aur terí rahmat
un sab par, jo tujhe pukárte hain̲,
wáfir hai.
6 Ai Ḳhudáwand, merí du'á sun,
aur merí munáját kí áwáz par kán
dhar.
7 Main̲ apní bipat ke din tujhe pukárún̲gá,
ki tú merí sunegá.
8 Ma'búdon̲ ke darmiyán, ai Ḳhudáwand,
tujh sá koí nahín̲, aur terí sí
sana'aten̲ kahín̲ nahín̲.
9 Ai Ḳhudáwand, sárí qaumen̲,
jinhen̲ tú ne ḳhalq kiyá, áwen̲gí, aur

tere áge sijda karen̲gí, aur tere nám kí
buzurgí karen̲gí
10 Ki tú buzurg hai, aur 'ajáib kám
kartá hai; tú hí akelá Ḳhudá hai.
11 Ai Ḳhudáwand, mujh ko apní
ráh batá; main̲ terí sachái men̲ chal-
ún̲gá; mere dil ko ek-tarfa kar, tá ki
main̲ tere nám se ḍarún̲.
12 Ai Ḳhudáwand, mere Ḳhudá,
main̲ apne sáre dil se terí sitáish kar-
ún̲gá, aur abad tak tere nám kí
buzurgí karún̲gá.
13 Ki terí rahmat mujh par bahut
hai, aur tú ne merí rúh ko asfal pátál
se naját dí hai.
14 Ai Ḳhudá, magrúron̲ ne mujh
par chaṛhái kí hai, aur kaṭar logon̲ kí
jamá'at merí ján ke píchhe paṛí hai;
aur unhon̲ ne tujhe apní ánkhon̲ ke
sámhne nahín̲ rakhá.
15 Lekin tú, ai Ḳhudáwand, Ḳhu-
dá e rahím aur karím aur bardásht-
karnewálá hai, aur shafaqat aur wafá
men̲ baṛhkar hai.
16 Merí taraf mutawajjih ho, aur
mujh par rahm kar; apne bande ko
apní tawánái bak͟hsh, aur apní launḍí
ke beṭe ko naját de.
17 Mujhe bhalái ká koí nishán dikh-
lá, tá ki we, jo merá kína rakhte hain̲,
dekhen̲, aur sharminda howen̲; ky-
ún̲ki tú ne, ai Ḳhudáwand, merí
madad kí, aur mujhe tasallí dí.

LXXXVII ZABU'R.

Baní Qurah ká Zabúr, yá Gít.

US kí bunyád muqaddas pahároṉ
men̲ hai.
2 Ḳhudáwand Saihún ke darwázon̲
ko Ya'qúb ke sáre maskanon̲ se ziyáda
dost rakhtá hai.
3 Ai Ḳhudá ke shahr, terí bábat
jalálwálí báten̲ kahí játí hain̲! Siláh.
4 Main̲ Rahab aur Bábul ko maz-
kúr karún̲gá, ki we mere pahchánne-
wálon̲ men̲ shámil hain̲; dekh, Filist,
aur Súr, Kúsh samet; yih wahán̲
paidá húá.
5 Aur Saihún kí bábat kahá jáegá,
ki Fulána, fulána, us men̲ paidá húá;
aur Haqq Ta'álá áp us ko qiyám
bak͟hshegá.
6 Ḳhudáwand, jis waqt qaumon̲ ke
nám likhegá, to ginke kahegá, ki Yih
shak͟hs wahán̲ paidá húá thá. Siláh.
7 Aur gánewále aur bajánewále bhí
hon̲ge; mere sáre chashme tujh men̲
maujúd hain̲.

LXXXVIII ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, baní Qurah
ká Zabúr, yá Gít, jo Mahalat ke
sáth gáya jáwe. Haimán Izráḳhí
ká Mashkíl.

AI Ḳhudáwand, mere naját-dene-
wále Ḳhudá, main̲ ne din rát
tere áge faryád kí.
2 Merí du'á tere huzúr pahunche
apná kán merí faryád par dhar.
3 Ki merá jí dukhon̲ se bhará húá
hai, aur merí ján pátál ke nazdík á
pahunchí hai.
4 Main̲ un men̲ giná gayá hún̲, jo
gaṛhe men̲ gire játe hain̲; main̲ us
mard kí mánind hún̲, jis kí qúwat
kuchh na ho:
5 Murdon̲ ke darmiyán ázád hún̲:
un maqtúlon̲ kí mánind, jo gor men̲
leṭe hain̲, jinhen̲ tú phir yád nahín̲
kartá; balki we tere háth se káṭ ḍále
gaye hain̲.
6 Tú ne mujh ko gaṛhe ke asfal
men̲ ḍálá, andhere makánon̲ men̲,
gahráon̲ men̲.
7 Terá qahr mujh par paṛá rahtá:
tú ne apní sárí maujon̲ se mujh ko
dukh diyá. Siláh.
8 Tú ne mere ján-pahchánon̲ ko
mujh se dúr kiyá; tú ne aisá kiyá ki
unhen̲ mujh se nafrat átí hai; main̲
qaid men̲ paṛ gayá, aur nikal nahín̲
saktá.
9 Merí ánkhen̲ dukh ke sabab
dhundhlá gayí hain̲: ai Ḳhudáwand,
main̲ har roz tujhe pukártá hún̲;
main̲ ne apne háth terí taraf phailáe
hain̲.
10 Kyá tú murdon̲ ke liye 'ajáib

kám karegá? kyá murde uthenge, aur
terí sitáish karenge? Siláh.
11 Kyá gor men terí rahmat, aur
kyá halákat hí men terí sacháí ká
charchá hogá?
12 Kyá tere 'ajáib andhere men
ma'lúm honge? aur terí sadáqat farámoshí kí sarzamín men?
13 Ai Khudáwand, main jo hún
tujhe duháí detá hún; merí du'á subh
ke waqt tere huzúr men pahunchegí.
14 Ai Khudáwand, tú kyún merí
ján ko radd kar detá hai, aur apná
munh mujh se chhipátá hai?
15 Main áfat-zada aur marne par
hún; main to larakpan se terí haibaten sahtá; main hairán hún.
16 Terá qahr mere sir se guzar
gayá; terí dahshaton ne mujhe faná
kiyá.
17 We tamám din pání kí mánind
merí cháron taraf maujzan hain; unhon ne mujhe bilkull gher liyá hai.
18 Dostdár aur áshná tú ne mujh
se dúr kar diye; mere ján pahchán
táríkí hí hain.

LXXXIX ZABU'R.

Aitán Izrákhí ká Mashkíl.

MAIN abad tak Khudáwand kí
rahmaton ke gít gáúngá; main
sárí pushton ko apne munh se terí
sacháí kí khabar dúngá.
2 Kyúnki main ne kahá, ki Rahmat
kí 'imárat abad tak uthtí jáegí; tú
apní sacháí ko ásmánon hí par qáim
kar rakhegá.
3 Main ne apne barguzíde se ek
'ahd kiyá hai, main ne apne bande
Dáúd se qasam kháí hai:
4 Main terí nasl ko abad tak qáim
rakhúngá, aur tere takht ko pusht dar
pusht qarár bakhshúngá. Siláh.
5 Aur ai Khudáwand, ásmán tere
'ajáib kámon kí sitáish karenge;
muqaddas logon kí jamá'at terí wafádárí kí bhí.
6 Ki ásmán par Khudáwand ká
nazír kaun? baní Ulláh men Khudáwand kí mánind kaun hai?
7 Khudá quddúson kí majlis men
niháyat muhíb hai; aur un sab kí jo
us ke gird hain, ta'zím ke láiq hai.
8 Ai Khudáwand, Rabb ul afwáj,
tujh sá tawáná Khudáwand kaun hai?
aur tere áspás terí sacháí hai.
9 Tú samundar ke josh o kharosh
par farmán-rawá hai; tú us kí maujon
ko, jis waqt ki we uthtí hain, thamá
detá hai.
10 Tú ne Rahab ko zakhmí kí tarah
chúr kiyá hai; tú ne apne zor i bázú se
apne dushmanon ko tittar bittar kiyá.
11 A'smán tere, zamín bhí terí,
jahán aur us kí ábádí tú ne banáí.
12 Uttar aur dakhin ká íjád-karnewálá tú hai; Tabúr aur Harmún tere
nám se khushí manáte hain.
13 Terá bázú zor ká hai, terá háth
qawí, terá dahná háth buland hai.
14 'Adálat aur sadáqat tere takht
kí bunyád hain; rahmat aur sacháí
tere áge áge chaltín.
15 Mubárak wuh guroh, jo 'ibádat
kí qarnáí kí áwáz kí shinásá hai; ai
Khudáwand, we tere chihre ke núr
men khirámán honge.
16 Tere nám ke sabab we sáre din
khushwaqt rahenge; terí sadáqat se
we bulandí páwenge.
17 Kyúnki un kí tawánáí kí shaukat tú hai; terí mihrbání se hamáre
síng únche kiye jáenge.
18 Ki hamárí sipar Khudáwand se
hai, aur Isráel ke Quddús kí taraf
hamárá bádsháh hai.
19 Tab tú ne royá men apne muqaddas ko farmáyá aur kahá, Main ne
ek zabardast ko kumak ke liye barpá
kiyá; main ne qaum men se ek barguzída ko buland kiyá.
20 Main ne apne bande Dáúd ko
páyá; main ne use apne muqaddas tel
se mamsúh kiyá.
21 Merá háth us ke sáth barqarár
rahegá; merá bázú use zor bakhshegá.

22 Dushman use zarar na pahun-
chá sakegá; aur na sharárat ká far-
zand use dukh de sakegá.
23 Aur main us ke bairíon ko us ke
rú ba rú pámál karúngá; aur un ko, jo
us ká kína rakhte hain, de márúngá.
24 Magar merí sachái aur merí rah-
mat us ke sáth hongí; us ká síng mere
nám se únchá hogá.
25 Main us ká háth samundar par
rakhúngá, aur us ká dahná háth nahr-
on par.
26 Wuh mujhe pukárke kahegá, ki
Tú merá báp, merá Khudá, aur merí
naját kí chatán hai.
27 Main use apná palauṭhá bhí
ṭhahráúngá, aur zamín ke bádsháhon
se bálá.
28 Abad tak apní rahmat us par
qáim rakhúngá: aur merá 'ahd us ke
sáth ustuwár hogá.
29 Us kí nasl ko abad tak páedárí
bakhshúngá, aur us ke takht ko bhí,
ásmán ke dinon ke barábar.
30 Agar us ke farzand merí sha-
rí'at ko chhoṛ denge, aur mere hukm-
on par na chalenge;
31 Agar we mere huqúq ko 'udúl
karenge, aur mere hukmon ko yád na
rakhenge:
32 To main chhaṛí se un ke gunáh-
on kí, aur koṛon se un kí badí kí sazá
dúngá.
33 Báwujúd is ke main apní rah-
mat us par se na khainchúngá, aur na
apní sachái ko jhuṭhláúngá.
34 Main apne 'ahd ko na toṛúngá;
aur us sukhan ko, jo mere munh se
nikal gayá, na badlúngá.
35 Main ne ek bár apní quddúsí kí
qasam khái; main Dáúd se jhúṭh na
bolúngá.
36 Us kí nasl abad tak qáim rahe-
gí, aur us ká takht mere áge súraj kí
mánind.
37 Wuh chánd kí tarah, aur ásmán
ke sachche gawáh kí mánind, abad
tak qáim rahegá. Siláh.
38 Par tú ne to radd kar diyá, aur
zalíl jáná; tú to apne mamsúh se
bezár húá.
39 Tú ne us 'ahd ko, jo apne bande
se kiyá thá, bátil kiyá; tú ne us ke
táj ko zamín par phenkke nápák
banáyá.
40 Tú ne us kí sárí iháton ko toṛ
ḍálá; tú ne us kí mazbút gaṛhíon ko
gárat kiyá.
41 Sáre ráhguzar use lúṭte hain;
wuh apne hamsáyon ká nang húá.
42 Tú ne us ke dushmanon ke
dahne háth ko buland kiyá; tú ne us
ke sáre bairíon ko khush kiyá.
43 Tú ne us kí talwár kí dhár ko
bhí moṛ diyá, aur use jang men khaṛá
nahín karáyá.
44 Tú ne us kí shaukat ko kho
diyá, aur us ke takht ko khák par de
márá.
45 Tú ne us kí jawání ke dinon ko
kotáh kiyá; tú ne use sharmindagí
ke libás se ḍhámpá. Siláh.
46 Ai KHUDÁWAND, kab tak? kyá
tú abad tak apne ta,ín chhipáe rahe-
gá? kyá terá gussa ág kí tarah bhaṛ-
aktá hí rahegá?
47 Yád kar ki merá waqt kitná
kotáh hai; tú ne kyún sab baní A'dam
ko 'abas paidá kiyá?
48 Kaun sá insán jítá hai, jo maut
ko na dekhegá? kyá wuh pátál ke
qabze se apní ján bacháegá? Siláh.
49 Ai KHUDÁWAND, terí aglí we
mihrbáníán kyá húín, jinhon kí bá-
bat tú ne Dáúd se apní wafádárí kí
qasam khái?
50 Ai KHUDÁWAND, apne bandon
kí ruswái yád kar; ki main bahut-
erí qaumon kí sárí malámaton ko apní
god men liye húe hún;
51 Ki jis se, ai KHUDÁWAND, tere
dushmanon ne hiqárat kí hai; ki jis
se tere mamsúh ke naqsh i qadam kí
hiqárat kí hai.
52 KHUDÁWAND abad ul ábád mu-
bárak hai. A'mín, aur A'mín.

XC ZABU'R.

Mard i Ḳhudá Músá kí Namáz.

AI KHUDÁWAND, pusht dar pusht
hamárí panáhgáh tú hí rahá,
2 Peshtar us se ki pahár̤ paidá húe,
aur zamín aur dunyá ko tú ne baná-
yá, azal se abad tak, tú hí Ḳhudá
hai.
3 Tú insán ko ḳhák men̲ pher detá
hai, aur farmátá hai, ki Ai baní
A'dam, phiro.
4 Ki hazár baras tere áge aise hain̲,
jaise kal ká din jo guzar gayá, aur
jaise ek pahar rát.
5 Tú unhen̲ yún̲ le játá hai, jaise
sailáb se; we goyá nínd hain̲: we
fajr ko us ghás kí mánind hain̲, jo
ugí ho.
6 Wuh subh ko lahlahátí hai, aur
tar o táza hotí hai; shám ko káṭí jātí
hai, aur súkh játí hai.
7 Ki ham tere qahr se faná ho ga-
ye, aur tere gazab se pareshán húe.
8 Tú ne hamárí badkárián̲ apne
áge rakhín̲, aur hamáre poshída gunáh
apne chihre kí roshní men̲.
9 Ki hamáre sáre din tere qahr
men̲ guzre: aur hamáre baras ḳhiyál
kí tarah basar ho gaye.
10 Hamárí zindagí ke din sattar
baras hain̲; aur agar qúwat ho, to
assí baras: lekin yih tawánáí mihnat
aur mashaqqat hai; kyún̲ki ham jald
játe rahte hain̲, aur ur̤ játe hain̲.
11 Tere qahr kí shiddat ká jánne-
wálá kaun hai? aur tere gazab ká,
jo tere ru'ab ke mutábiq hai?
12 Hamen̲ hamárí 'umr ke din gin-
ná sikhá, aisá ki ham dáná dil hásil
karen̲.
13 Ai KHUDÁWAND, phir; kab tak?
aur apne bandon̲ kí taraf phir muta-
wajjih ho.
14 Ham ko sawere apní rahmat se
ser kar, tá ki ham apní 'umr bhar
ḳhushnúd aur ḳhushwaqt rahen̲.
15 Jitne dinon̲ tak tú ne ham ko
dukhí rakhá, aur jitne baras tak ham
ne zabúní dekhí, itne baras tak ham
ko ḳhursandí de.
16 Apne kám apne bandon̲ ko, aur
apní shaukat un ke farzandon̲ ko,
dikhlá.
17 Aur KHUDÁWAND hamáre Ḳhu-
dá kí ni'amat ham par howe, aur
hamáre háthon̲ ká kám ham par qáim
ho; hán̲, tú hamáre háthon̲ ke kám
ko qáim kar.

XCI ZABU'R.

WUH, jo Haqq Ta'álá ke parda
tale sukúnat kartá hai, so Qádir
i Mutlaq ke sáya tale rahegá.
2 Main̲ KHUDÁWAND kí bábat kah-
tá hún̲, ki wuh merí panáh, aur merá
gar̤h hai; merá Ḳhudá, jis par merá
tawakkul hai.
3 Yaqínan wuh tujh ko saiyád ke
phande se, aur muhlik wabá se rihái
degá.
4 Wuh tujhe apne paron̲ tale chhi-
páwegá, aur us ke pankhon̲ ke níche
tujhe panáh milegí; us kí wafádárí
terí sipar aur pharí hogí.
5 Tú rát kí haibat se na daregá,
aur na us tír se, jo din ko ur̤tá hai;
6 Aur na ki us wabá se, jo andhere
men̲ chaltí hai, aur na us marí se, jo
do pahar ko wírán kartí hai.
7 Tere ás pás ek hazár gir jáwen̲ge,
aur das hazár tere dahne háth par;
lekin wuh tere nazdík na áwegí.
8 Faqat tú apní ánkhon̲ se nigáh
karegá, aur sharíron̲ ke badle ko
dekhegá.
9 Kyún̲ki tú, ai KHUDÁWAND, merí
panáhgáh hai. Tú ne Haqq Ta'álá
ko apná maskan iḳhtiyár kiyá;
10 Is liye tujh par koí áfat na áwe-
gí; aur koí wabá tere ḳhaime ke pás
na pahunchegí.
11 Kyún̲ki wuh tere liye apne firish-
ton̲ ko hukm karegá, ki we terí sab
ráhon̲ men̲ terí nigahbání karen̲;
12 Ki we tujhe apne háthon̲ par
uṭhá len̲ge, tá na ho ki tere pán̲w ko
kisí patthar se ṭhes lage.

13 Tú sher aur sámp ko latáregá;
tú sher-bachcha aur azhdahe ko pánw
tale kuchlegá.
14 Aur is liye ki us ne mujh se dil
lagáyá, main use naját dúngá: aur
main use únche par bitháúngá, ki us
ne merá nám pahcháná.
15 Wuh mujhe pukáregá, aur main
use jawáb dúngá; us ke dukh uthá-
ne ke waqt main us ke sáth húngá;
main use chhuráúngá, aur use 'izzat
dúngá.
16 Main use 'umr kí darází se ser
karúngá, aur apní naját use dikháún-
gá.

XCII ZABU'R.

Ek Zabúr, yá Gít, Sabt ke din ke liye.

KHUDA'WAND ká shukr karná,
aur tere nám kí sitáish ke gít
gáná, ai Haqq Ta'álá, bhalá hai;
2 Subh ko terí shafaqat ká, aur rát
ko terí amánatdárí ká tazkira karná;
3 Das tár ká sáz, aur bín, aur bar-
bat khush-ilhání se bajá bajáke.
4 Ki tú ne, ai KHUDÁWAND, apne
kám se mujhe khushwaqt kiyá; main
tere háthon kí sana'aton se shádiyána
bajáúngá.
5 Ai KHUDÁWAND, tere kám kyá
hí 'azím hain, tere mansúbe niháyat
'amíq hain!
6 Nádán ádmí nahín jántá, aur já-
hil use samajhtá nahín.
7 Jab ki sharír ghás ke mánind
ugte hain, aur sáre badkirdár lahlah-
áte hain: to yih is liye hai ki we
abad tak faná ho jáwen.
8 Par, ai KHUDÁWAND, tú abad ul
ábád buland hai.
9 Kyúnki dekh, tere dushman, ai
KHUDÁWAND, hán, tere dushman faná
honge; sáre badkárí-karnewále tittar
bittar honge.
10 Tú mere síng ko gainde ke síng
ke mánind buland karegá; main táza
tel se malá játá.
11 Merí ánkhen mere dushmanon
ko qarár se dekhengí, aur mere kán
bhí sharíron kí khabar, jo mujh par
charh áe, sunenge.
12 Sádiq khajúr ke darakht ke má-
nind lahlaháegá; wuh Lubnán ke
deodár kí tarah barhegá.
13 We, jo KHUDÁWAND ke ghar
men lagáe gae hain, hamáre Khudá
kí dargáhon men phúlenge.
14 We burhápe men bhí mewa
denge; we shádáb aur tar o táza
honge:
15 Tá ki záhir karen, ki KHUDÁ-
WAND sídhá hai: wuh merí chatán
hai; us men ná-rástí nahín hai.

XCIII ZABU'R.

KHUDA'WAND saltanat kartá
hai; wuh shaukat ká khil'at
pahine húe hai; KHUDÁWAND ne pa-
hiná hai; us ne apní kamar qúwat se
kasí; is liye jahán qáim hai, ki wuh
taltá nahín.
2 Terá takht qadim se mustahkam
hai; tú to azal se hai.
3 Nadíon ne utháí, ai KHUDÁ-
WAND, nadíon ne apní áwáz utháí;
nadíán apní josh o kharosh kí áwáz
uthátí hain.
4 KHUDÁWAND bulandí par bahut
se páníon kí áwáz, aur samundar kí
barí maujon kí nisbat se qawítar hai.
5 Terí shahádaten niháyat yaqíní
hain; ai KHUDÁWAND, quddúsí tere
ghar ko hamesha zeb detí hai.

XCIV ZABU'R.

AI KHUDÁWAND, intiqámon ke
Khudá, ai intiqámon ke Khudá,
jalwagar ho.
2 Ai jahán ke insáf-karnewále, ap-
ne ta,ín buland kar; aur ghamand-
karnewálon ko badlá de.
3 Ai KHUDÁWAND, sharír kab tak,
hán, sharír kab tak shádiyána bajáyá
karenge?
4 We dakárte, we gustákhí kí bát-
en bolte; sáre badkárí-karnewále láf-
zaní karte.

5 We, ai KHUDÁWAND, tere logon
ko pís dálte hain, aur terí mírás ko
dukh dete hain.
6 We bewa aur pardesí ko ján se
márte hain, aur yatím ko qatl karte
hain;
7 Aur kahte hain, KHUDÁWAND na
dekhegá; Ya'qúb ká Khudá hargiz
samajh na legá.
8 Ai qaum ke be-wuqúfo, samjho;
ai jáhilo, tum kab hoshyár hoge?
9 Wuh, jis ne kán lagáyá, kyá
nahín suntá? wuh, jis ne ánkh banáí,
kyá náhin dekhtá?
10 Wuh, jo qaumon ko tambíh detá
hai, kyá wuh sazá na karegá? wuh jo
insán ko dánish sikhlátá hai, kyá wuh
wáqifiyat na rakhtá hogá?
11 KHUDÁWAND insán ke khiyálát
ko jántá hai, ki we bátil hain.
12 Mubárak wuh insán, jise tú, ai
KHUDÁWAND, tádíb kartá, aur apní
sharí'at men se us ko sikhlátá;
13 Tá ki tú us ko dukh ke din
chain bakhshe, yahán tak ki sharíron
ke liye garhá khodá jáwe.
14 Ki KHUDÁWAND apne bandon
ko tark na karegá, aur apní mírás ko
chhor na degá.
15 Kyúnki 'adálat sadáqat kí taraf
phirke áwegí; aur we sab, jin ke dil
sídhe hain, us ke píchhe píchhe ho
lenge.
16 Mere wáste sharíron ke muqá-
bale men kaun uthegá? aur mere liye
badkárí-karnewálon ká kaun sámhná
karegá?
17 Agar KHUDÁWAND merá ma-
dadgár na hotá, to nazdík thá ki
merí ján khámoshí ke 'álam men jáke
rahtí.
18 Jis waqt main ne kahá, Merá
pánw phisal chalá, so, ai KHUDÁWAND,
terí rahmat ne mujh ko thám liyá.
19 Jab ki mere dil men fikren
kasrat se hotín, tab terí tasallíán mere
jí ko khush kartín.
20 Kyá ziyánkárí ke takht ko, jo
áín ke wasíle se mashaqqat karátá
hai, tere sáth kuchh shirkat hai.
21 We sádiq kí ján lene par hujúm
karte hain, aur be-gunáh ke lahú
baháne ká fatwá dete hain.
22 Lekin KHUDÁWAND merá burj
hai, aur merá Khudá merí panáh kí
chatán hai:
23 So wuhí un kí badkárí un par
dálegá, aur unhín kí burái men un ko
faná karegá; hán, KHUDÁWAND ha-
márá Khudá un ko faná karegá.

XCV ZABU'R.

A'O, ham KHUDÁWAND kí madh-
sarái karen; ham apní naját kí
chatán ko khush hoke lalkáren.
2 Ham shukrguzárí karte húe us
ke huzúr men jáwen, aur zabúr gáte
húe us ke áge khushí ká na'ra máren.
3 Kyúnki KHUDÁWAND bará hí
Khudá hai, aur bará hí Bádsháh, jo
sab ma'búdon par muqaddam hai.
4 Zamín kí barí se barí gahráián
us ke qabze men hain; pahāron kí
buland chotíán bhí usí kí hain.
5 Samundar us ká hai, aur us ne
use paidá kiyá; aur usí ke háthon ne
khushkí bhí banáí.
6 A'o, ham sijda karen, aur jhuken,
ham apne kháliq KHUDÁWAND ke
huzúr ghutne teken.
7 Ki wuh hamárá Khudá hai, aur
ham us kí charágáh ke log, aur us ke
háth kí bheren hain. Agar áj ke din
tum us kí áwáz suno,
8 Tum apne dilon ko sakht na
karo, jaisá ki Maríbah men, ázmáish
ke din, bayábán ke darmiyán karte
the;
9 Jab ki tumháre bápdádon ne
mujhe ázmáyá, aur merá imtihán
kiyá, aur mere kám ko bhí dekhá.
10 Chálís baras tak main us pusht
se náráz rahá, aur main ne kahá, Ye
we log hain, ki jin ke dil har waqt
gumráh hote hain, aur unhon ne merí
ráhon ko na pahchánná:
11 Ki jin se main ne apne gusse

men qasam kháí, ki We merí árámgáh
men dákhil na honge.

XCVI ZABU'R.

A'O, Khudáwand ke liye ek nayá
gít gáo; Khudáwand ke liye
gá, ai sárí zamín.
2 Khudáwand ke liye gáo, aur us
ke nám ko mubárak kaho; roz roz us
kí naját kí bashárat do.
3 Ummaton ke darmiyán us ke
jalál ko, aur sárí qaumon ke bích us
kí 'ajáib qudraton ko, bayán karo.
4 Kyúnki Khudáwand buzurg aur
niháyat sitáish ke láiq hai; wuhí
sáre ma'búdon kí nisbat se ziyáda
muhíb hai.
5 Ki ummaton ke sáre ma'búd hech
hain; par ásmánon ká banánewálá
Khudáwand hai.
6 'Azamat aur hashmat us ke áge
hain; tawánáí aur jamál us ke maq-
dis men hain.
7 Khudáwand kí jáno, ai logon ke
gharáno, Khudáwand kí hashmat o
qúwat jáno.
8 Khudáwand kí, us ke nám kí
láiq buzurgí karo; hadye láo, aur us
kí bárgáhon men áo.
9 Khudáwand ko taqaddus ke husn
ke sáth sijda karo; ai sárí zamín, us
ke huzúr kámptí rah.
10 Qaumon ke darmiyán kaho, ki
Khudáwand saltanat kartá hai; is
liye jahán qáim hai, wuh jumbish
nahín pátá; wuh sadáqat se logon ká
insáf karegá.
11 A'smán khushí karen, aur za-
mín shádiyána bajáwe; samundar aur
us kí ma'múrí shor karen.
12 Maidán, us sab samet jo un men
hai, bág bág howen; ban ke sáre
darakht lahlaháwen,
13 Khudáwand ke áge: kyúnki
wuh átá hai, wuh zamín kí 'adálat
karne átá hai; wuh sadáqat se jahán
kí, aur apní sachái se logon kí 'adálat
karegá.

XCVII ZABU'R.

KHUDA'WAND saltanat kartá
hai; zamín khushi kare: chhote
bare jazíre shád howen.
2 Badlíán aur kálí ghatáen us ke
áspás hain; sadáqat aur 'adálat us ke
takht kí bunyád hain.
3 Ek ág us ke áge áge játí hai, aur
us ke dushmanon ko har taraf jalátí
hai.
4 Us kí bijlíon ne álam ko roshan
kiyá; zamín dekhte hí kámp gayí.
5 Pahár Khudáwand ke huzúr se
mom kí mánind pighal gaye, sárí
zamín ke Khudáwand ke rú ba rú.
6 A'smán us kí sadáqat kí manádí
karte hain, aur sárí ummaten us ke
jalál ko dekhtí hain.
7 Sharminda howen we sab, jo
khode húe but pújte hain, aur mú-
raton par phúlte hain; ai sáre ma'-
búdo, tum use sijda karo.
8 Saihún ne suná, aur magan húí:
Yahúdáh kí betíán, ai Khudáwand,
terí 'adálaton se khushwaqt húín.
9 Kyúnki, ai Khudáwand, tú sárí
zamín par bálá hai; tú sáre ma'búdon
se nipat sarbuland hai.
10 Tum, jo Khudá ke cháhnewále
ho, badí se kína rakho; wuh apne
muqaddason kí jánon ká nigahbán
hai; wuhí un ko sharíron ke háth
se chhurátá hai.
11 Núr sádiqon ke liye boyá gayá
hai, aur khushí un ke liye, jin ke dil
sídhe hain.
12 Ai sádiqo, tum Khudáwand
men khush ho, aur us kí quddúsí ko
yád karke shukr karo.

XCVIII ZABU'R.

KHUDA'WAND ká ek nayá gít
gáo; kyúnki us ne 'ajáibát
kiye; us ke dahne háth aur muqaddas
bázú ne use fath bakhshí.
2 Khudáwand ne apní naját záhir
kí; us ne apní sadáqat ummaton ko
kholke dikhláí.

3 Us ne Isráel ke gharáne kí bábat
apní rahmat aur amánat ko yád
farmáyá; zamín ke sáre kanáron ne
hamáre Khudá kí naját ko dekhá.
4 Ai sárí zamín, KHUDÁWAND ke
liye khushí ká na'ra már; áwáz bu-
land kar, aur khushí manáke madh gá.
5 KHUDÁWAND ke liye barbat ba-
jáke gáo; barbat bajáke aur sur
bándhke gáo.
6 Narsinge aur qarnái phúnkte húe
KHUDÁWAND Bádsháh ke áge khushí
kí áwázen karo.
7 Samundar aur us kí ma'múrí shor
macháwen; sárí dunyá bhí, aur sab
jo us men baste hain.
8 Nadián tál dewen, aur pahárían
milke khushián karen,
9 KHUDÁWAND ke áge: ki wuh
zamín kí 'adálat karne átá hai; wuh
sadáqat se dunyá kí, aur rástí se
ummaton kí 'adálat karegá.

XCIX ZABU'R.

KHUDA'WAND saltanat kartá
hai; ummaten kámpen: wuh
karúbíon ke úpar takht-nishín hai;
zamín larze.
2 KHUDÁWAND Saihún men buzurg
hai, aur wuh sárí qaumon par buland
hai.
3 We tere buzurg aur muhíb nám
kí sitáish karen, ki wuh quddús hai.
4 Bádsháh kí tawánái bhí 'adálat
ko dost rakhtí hai: tú ne sadáqat ko
qáim kiyá; aur tú ne 'adálat aur
sadáqat ko baní Ya'qúb men anjám
diye.
5 Tum KHUDÁWAND hamáre Khu-
dá ko buzurg jáno, aur us ke pánwon
kí kursí ke pás sijda karo; wuh
Quddús hai.
6 Músá aur Hárún, us ke káhinon
ke darmiyán, aur Samúel un ke bích,
jo us ke nám-lewá hain; we KHUDÁ-
WAND ko pukárte the, us ne un kí
suní.
7 Us ne badlí ke sutún men se un
ke sáth báten kín; unhon ne us kí
shahádaton aur qaul ko, jo us ne
unhen bakhshá, hifz kiyá.
8 Ai KHUDÁWAND, hamáre Khudá,
tú ne un kí suní hai; tú un ká
bakhshnewálá Khudá thá, agarchi tú
un ke ba'd a'amál ká badlá bhí un se
letá thá.
9 KHUDÁWAND hamáre Khudá ko
buzurg jáno, aur us ke muqaddas
pahár ke áge sijda karo; ki KHUDÁ-
WAND hamárá Khudá quddús hai.

C ZABU'R.

Shukrguzárí ká Zabúr.

AI sárí sarzamíno, KHUDÁWAND ke
liye khushí ká na'ra máro.
2 Khushí se KHUDÁWAND kí ibá-
dat karo; gáte húe us ke huzúr men
házir ho.
3 Tum jáno, ki KHUDÁWAND wuhí
Khudá hai; usí ne ham ko banáyá,
na ham ne apne ta,ín; ham us ke log
hain, aur us kí charágáh kí bheren.
4 Shukrguzárí karte húe us ke dar-
wázon men, aur hamd karte húe us
kí bárgáhon men dákhil ho; us ká
ihsán máno; us ke nám ko mubárak
kaho.
5 Ki KHUDÁWAND bhalá hai; us kí
rahmat abadí hai; aur us kí wafádárí
pusht dar pusht hai.

CI ZABU'R.

Dáúd ká Zábúr.

MAIN rahmat aur 'adálat ke gít
gáúngá; ai KHUDÁWAND, main
terí sitáish ke gít gáúngá.
2 Main kámil ráh men dánishmandí
ke sáth chalúngá. Tú mujh pás kab
áwegá? main apne ghar men kámil
dil se tahaltá phirúngá.
3 Main apní ánkhon ke rú ba rú
kisí burí chíz ko na rakhúngá; main
kajrauon ke kám se dushmaní rakhtá;
mujhe us se kuchh 'iláqa na hogá.
4 Kaj-dilá ádmí mere yahán se
chalá jáwe; main sharír se áshnái na
karúngá.
5 Wuh, jo chhipke apne hamsáe

par tuhmat lagátá hai, main use ján se
márúngá; wuh jo buland-nigáh hai,
aur wuh jis ke dil men gurúr samáyá,
main us kí bardásht na karúngá.
6 Merí ánkhen mulk ke ímándáron
par hain, ki we mere sáth rahen; wuh,
jo kámil ráh par chaltá hai, merí
khidmat karegá.
7 Wuh, jo dagábáz hai, mere ghar
ke andar na rahegá, aur jhúth-kahne-
wálá merí nazar tale na ṭhahregá.
8 Main mulk ke sáre sharíron ko
sawere faná karúngá, tá ki Khudá-
wand ke shahr se sáre badkirdáron ko
káṭ ḍálún.

CII ZABU'R.

Ek musíbatzade kí Namáz, jo majbúr hoke Khudáwand ke áge apná burá hál bayán kartá hai.

Ai Khudáwand, merí du'á sun, aur
merí faryád ko apne huzúr pa-
hunchne de.
2 Apná munh mujh se na chhipá;
meri tangí ke din merí taraf kán rakh;
jis din main pukárún, jald mujhe
jawáb de.
3 Ki merí 'umr dhúwen kí tarah
gáib ho játí, aur merí haḍḍián lukṭí kí
mánind jal játín.
4 Merá dil khetí kí mánind márá
pará, aur súkh gayá; main roṭí kháná
bhí bhúl játa.
5 Mere karáhne ke shor se merí
haḍḍián mere gosht se á milín.
6 Main janglí hawásil ke mánind
húá; main wíráne ká ullú baná.
7 Main pará jágtá hún, aur gaure
kí tarah chhat ke úpar akelá rahtá.
8 Mere dushman sáre din mujhe
malámat karte hain; we, jo mujh par
junún karte hain, merá nám leke
qasam kháte hain.
9 Kyúnki main roṭí kí jagah khák
phánktá hún, aur apne pání men ánsú
milátá hún,
10 Tere gazab aur qahr ke sabab
se; kyúnki tú ne mujh ko barpá kiyá,
phir girá diyá.
11 Merí 'umr ke din sáya kí tarah
ghaṭte hain, aur main ghás kí mánind
murjháyá.
12 Par, tú, ai Khudáwand, abad
tak báqí rahegá, aur terá zikr pusht
dar pusht.
13 Tú uṭhegá, aur Saihún par rah-
mat karegá; ki us par rahmat karne
ká waqt hai, hán, us ká muta'aiyan
waqt pahunchá hai.
14 Ki tere bande us ke pattharon
ko cháhte hain, aur us kí khák par
shafaqat karte hain.
15 Aur qaumen Khudáwand ke
nám se ḍarengí, aur zamín ke sáre
bádsháh tere jalál se.
16 Kyúnki Khudáwand Saihún ko
biná kartá, wuh apne jalál men záhir
hotá.
17 Wuh muhtáj kí du'á kí taraf
mutawajjih hotá, aur un kí du'á ko
haqír nahín jántá.
18 Yih pichhlí pusht ke liye likhá
jáegá; aur log, jo paidá howenge,
Khudáwand kí sitáish karenge.
19 Ki us ne apne buland aur mu-
qaddas makán par se nigáh kí; Khu-
dáwand ne ásmán par se zamín par
nazar kí;
20 Tá ki qaidí ká karáhná sune;
aur ki unhen, jin par qatl ká fatwá
húá hai, chhuráwe;
21 Tá ki Saihún men Khudáwand
ká nám bayán kiyá jáwe, aur Yarúsa-
lam men us kí sitáish howe;
22 Jab ki ummaten aur mamlukaten
Khudáwand kí 'ibádat ke liye ek sáth
jam'a howen.
23 Us ne ráh men merá zor ghaṭá
diyá; merí 'umr ko kotáh kiyá.
24 Main ne kahá, Ai mere Khudá,
merí ádhí 'umr men mujh ko na uṭhá
le; tere baras pusht dar pusht hain.
25 Tú ne qadím se zamín kí biná
ḍálí; ásmán bhí tere háth kí sana'aten
hain.
26 We nest ho jáenge, par tú báqí
rahegá; hán, we sab poshák kí mánind

puráne ho jáenge; tú unhen̲ libás kí
mánind badlegá, aur we mubaddal
howenge:
27 Par tú wuhí hai, aur tere barson̲
kí intihá na hogí.
28 Tere bandon̲ ke farzand base
rahenge, aur un kí nasl tere huzúr
qáim rahegí.

CIII ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

AI merí ján, Ḳhudáwand ko mubá-
rak kah; aur wuh sab, jo mujh
men̲ ho, us ke muqaddas nám ko.
2 Ḳhudáwand ko mubárak kah,
ai merí ján; aur us kí sab ni'amaton̲
ko farámosh na kar:
3 Wuh terí sárí badkáríon̲ ko baḳh-
shtá hai; wuh tujhe sárí bímáríon̲ se
shifá detá hai;
4 Wuh terí ján halákat se bachátá
hai; wuh tujh par shafaqat aur rah-
maton̲ ká táj rakhtá hai;
5 Wuh terí 'umr ko achchhí achchhí
chízon̲ se ásúda kartá hai; ki tú 'uqáb
ke mánind az sar i nau jawán hotá
hai.
6 Ḳhudáwand sáre mazlúmon̲ ke
liye sadáqat aur insáf kartá hai.
7 Us ne apní ráhen̲ Músá ko batláín̲,
aur apne kám baní Isráel ko.
8 Ḳhudáwand rahím aur karím
hai, gusse hone men̲ dhímá, aur shafa-
qat men̲ barhkar hai.
9 Us ká jhunjhláná dáimí nahín̲;
wuh apne gusse ko abad tak nahín̲
rakh chhortá.
10 Us ne hamáre gunáhon̲ ke mu-
wáfiq ham se sulúk nahín̲ kiyá, aur
hamárí badkáríon̲ ke mutábiq badlá
nahín̲ diyá;
11 Balki jis tarah se ásmán zamín
ke úpar buland hai, usí tarah us kí
rahmat un par baṛí hai, jo us se ḍarte
hain̲.
12 Púrab pachchhim se jitná dúr
hai, utní dúr tak us ne hamárí ḳhatá-
on̲ ko ham se judá kiyá.
13 Jis tarah báp beṭon̲ par tars
khátá hai, usí tarah Ḳhudáwand un
par, jo us se ḍarte hain̲, tars khátá
hai.
14 Ki wuh hamárí haqíqat ko jántá
hai; wuh yád rakhtá hai ki ham
miṭṭí hain̲.
15 Insán jo hai, us ke din ghás kí
mánind hain̲; wuh janglí gul kí má-
nind phúltá hai.
16 Ki hawá us par se guzrí, aur
wuh nahín̲; aur us ká maqám phir
use na pahchánegá.
17 Lekin Ḳhudáwand kí rahmat
un par, jo us se ḍarte hain̲, azal se
abad tak hai, aur us kí sadáqat far-
zandon̲ ke farzandon̲ par;
18 Jo ki us ke 'ahd ko hifz karte
hain̲, aur us ke hukmon̲ ko yád karke
un par 'amal karte hain̲.
19 Ḳhudáwand ne ásmánon̲ par
apná taḳht qáim kiyá, aur us kí
bádsháhat sab par musallit hai.
20 Ḳhudáwand ko mubárak kaho,
ai us ke firishto, tum jo zor men̲ saba-
qat le játe ho, aur us ke hukmon̲ par
'amal karte ho, aur us ke kalám kí
áwáz ko sunte ho.
21 Ḳhudáwand ko mubárak kaho,
ai sab us ke lashkaro, ai us ke ḳhid-
mat-karnewálo, tum jo us kí marzí
par chalte ho.
22 Ḳhudáwand ko mubárak kaho,
ai us ke sáre maḳhlúq, us kí mamlu-
kat ke har maqám men̲; ai merí ján,
tú Ḳhudáwand ko mubárak kah.

CIV ZABU'R.

AI merí ján, Ḳhudáwand ko mu-
bárak kah. Ai Ḳhudáwand,
mere Ḳhudá, tú niháyat buzurg hai;
tú hashmat aur jalál ká libás pahine
húe hai.
2 Wuh núr ko poshák ke mánind
pahintá hai, aur ásmánon̲ ko parde
kí mánind phailátá hai:
3 Wuh apne báláḳhánon̲ ko páníon̲
men̲ banátá hai, aur badlíon̲ ko apní
rath ṭhahrátá hai; aur hawá ke bázúon̲
par wuh sair kartá hai:

4 Wuh apne firishton ko rúhen
banátá hai, aur apne khidmat-guzáron
ko ág ká shu'ala :
5 Us ne zamín ko us kí bunyádon
par banáyá, ki use kabhí abad ul ábád
jumbish nahín.
6 Tú ne us ko gahráo se aisá
dhámpá jaise libás se; aur pání pa-
háron ke úpar khare the.
7 We terí ghurkí se bhàge, aur terí
garajnewálí áwáz se gurezán húe.
8 Paháron par charhte hain; we
wádíon men, us jagah ke bích jo tú ne
un ke liye banáí, utar játe hain.
9 Tu ne ek hadd bándhí hai, us se
we guzarte nahín, aur zamín ko phir
chhipáne ke liye nahín áte.
10 Wuh chashmon ko járí karke
nadíon men bhejtá, we paháron ke
bích bahtí hain.
11 Aur we maidán ke har ek chau-
páye ko pání detí hain: gorkhar us se
apní piyás bujháte hain.
12 Un ke áspás hawáí parinde basere
lete hain; we dál dál par chahchaháte
hain.
13 Wuh apne bálákhánon se pa-
háron ko seráb kartá hai; terí sana-
'aton ke phalon se zamín ásúda
hai.
14 Chaupáyon ke liye ghás, aur
insán kí khidmat ke liye sabzí wuhí
ugátá hai; tá ki wuh zamín se khurák
paidá kare;
15 Aur mai, jo insán ke dil ko khush
kartí hai, aur raugan se ziyáda chihre
ko chamkátí hai, aur rotí, jo insán ke
dil ko tawánáí bakhshtí hai.
16 Khudáwand ke darakht tarí se
ser hain; Lubnán ke deodár, jo us ne
lagáe;
17 Jin men parinde áshiyáne ba-
náte hain; aur laglag, jo hai, saro ke
darakhton men us ká ghar hai.
18 Aur únche pahár kohí bakron ke
liye hain; aur chatán janglí khargoshon
kí panáh ke liye.
19 Us ne chánd ko waqt kí ti'adád
ke liye banáyá; aur áftáb apne gurúb
kí jagah ján rakhtá hai.
20 Tú andherá kartá, aur rát hotí,
jis men sáre janglí haiwán sair karte
hain.
21 Sher-bachche apne shikár ke liye
garajte hain, aur Khudá se apní khurák
mángte hain.
22 A'ftáb nikalte hí we jam'a hote
hain, aur apní mándon men let játe
hain.
23 Insán apne károbár ke liye bá-
har nikaltá hai, aur apní mihnat ke
liye shám tak.
24 Ai Khudáwand, terí sana'aten
kyá hí bahut hain! tú ne un sab ko
hikmat se banáyá; zamín tere mál se
pur hai.
25 Phir yih aisá bará aur chaurá
samundar hai, jis men be-shumár
chalnewále, chhote bare jánwar, mau-
júd hain.
26 Us men jaház rawán hain, aur
wuh lawiyatán bhí, jo tú ne banáyá,
tá ki us men kheltá phire.
27 Ye sab terí taraf takte hain, ki
tú un ko waqt par un kí khurák pahun-
chá dewe.
28 Jo tú unhen detá hai, so we
lete hain; tú apní mutthí kholtá
hai, to we achchhí chízon se ser hote
hain.
29 Tú apná munh chhipátá hai, we
hairán hote hain; tú un ká dam pher
letá hai, we mar játe hain, aur apní
mátí men phir mil játe hain.
30 Tú apná dam bhejtá hai, we paidá
hote hain; aur tú rú e zamín ko az sar
i nau árásta kartá hai.
31 Khudáwand ká jalál abadí hai;
Khudáwand apní sana'aton se khush
hai.
32 Wuh zamín par nigáh kartá hai,
so kámp játí hai; wuh paháron ko
chhútá hai, so un se dhúnwán uthtá
hai.
33 Main to jab tak jítá rahúngá,
tab tak Khudáwand ke gít gáúngá;

main jab tak maujúd rahúngá, apne
Khudá kí sitáish ke gít gáúngá.
34 Mere gaur ká mazmún use pa-
sand áwe; main KHUDÁWAND se mas-
rúr húngá.
35 Kásh ki gunáh-karnewále zamín
par se faná ho jáwen, aur sharír báqí
na rahen! Ai merí ján, KHUDÁWAND
ko mubárakbád kah. KHUDÁWAND kí
sitáish karo.

CV ZABU'R.

KHUDA'WAND ká shukr karo; us
ká nám lo; logon ke darmiyán
us ke kámon ko bayán karo.
2 Us ke liye gáo; us kí hamd ke
gít gáo; us ke sab 'ajáib kámon ká
charchá karo.
3 Us ke muqaddas nám par fakhr
karo; KHUDÁWAND ke tálibon ke dil
khushwaqt howen.
4 KHUDÁWAND ke aur us kí qúwat
ke tálib ho; sadá us ke chihre ke
khwáhán raho.
5 Us ke 'ajáib kámon ko, jo us ne
kiye, us ke garáib ko bhí, yád karo;
aur un 'adálat ke hukmon ko, jo us ne
apne munh se farmáe;
6 Ai Abirahám us ke bande kí nasl,
ai baní Ya'qúb, us ke barguzído.
7 Wuhí KHUDÁWAND hamárá Khu-
dá hai; tamám zamín men us kí
'adálaten hain.
8 Us ne abad tak apne 'ahd ko, us
sukhan ko, jo us ne hazár pushton ke
liye farmáyá hai, yád rakhá;
9 Wuhí 'ahd, jo us ne Abirahám
se kiyá, aur Iz,háq se us kí qasam
kháí;
10 Aur use Ya'qúb ke liye ek sha-
rí'at, aur Isráel ke liye ek 'ahd i abadí
thahráyá;
11 Yih kahte húe, ki main Kan'án
kí zamín tujh ko detá hún; yih terá
maurúsí hissa hai:
12 Jis waqt ki we shumár men kam
the, balki bahut thore, aur us zamín
men pardesí the.
13 Aur we qaum ba qaum aur
mamlukat ba mamlukat pare phirte
the.
14 Us ne kisí ko un par zulm karne
na diyá; us ne un kí khátir bádsháhon
ko malámat kí;
15 Ki, Mere mamsúhon ko mat
chhúo, aur mere nabíon se badí na
karo.
16 Balki us ne kál ko buláyá ki us
sarzamín men howe; us ne rotí kí sárí
tek torí.
17 Us ne un ke áge ek shakhs ko
bhejá: Yúsuf bechá gayá ki gulám ho;
18 Jis ke pánwon ko unhon ne
paikaríán pahináke dukh diyá; us kí
ján lohe kí qaid húí:
19 Jis waqt tak ki us ká kalám pú-
rá húá; ki KHUDÁWAND ke sukhan se
wuh táyá gayá.
20 Bádsháh ne log bheje, aur use
rihái dí; qaumon ke hákim ne use
ázád kiyá.
21 Us ne use apne ghar ká mukhtár,
aur apní sárí milkíyaton par hákim
thahráyá;
22 Tá ki us ke sardáron ko, jab
cháhe, bándh dále, aur us ke buzurg-
wáron ko dánái sikhláwe.
23 Isráel bhí Misr men áyá, aur
Ya'qúb Hám kí sarzamín men musáfir
húá.
24 Aur us ne apne logon ko nihá-
yat hí barháyá, aur unhen un ke
dushmanon se ziyáda qawí kiyá.
25 Us ne un ke dilon ko pherá, ki
we us ke logon se 'adáwat karne lage,
aur us ke bandon se dagábází.
26 Tab us ne apne bande Músá ko,
aur apne barguzída Hárún ko, bhejá.
27 Unhon ne un ke darmiyán us kí
nisháníon ko dikhláyá, aur Hám kí
sarzamín men mu'ajizon ko.
28 Us ne táríkí bhejí, so andherá
húá; aur unhon ne us ke hukmon se
sarkashí na kí.
29 Us ne un ke páníon ko lahú
banáyá, aur un kí machhlíon ko már
dálá.

30 Un kí sarzamín ne bahut se
menḍak ugle; un ke bádsháhon kí
koṭhríon men bhí.
31 Us ne hukm kiyá, aur ḍánsen
aur machchhaṛ un kí sab hudúd men
áín.
32 Us ne menh kí jagah un par ole
barsáe, aur un kí sarzamín par dha-
dhaktí ág bhejí.
33 Us ne un ke angúron ko aur un
ke anjíron ko barbád kiyá, aur un kí
hudúd ke darakht toṛ ḍále.
34 Us ne hukm kiyá, aur ṭiḍḍián
áín; malakh bhí nikle, aur we be-
shumár the;
35 We un kí zamín kí sárí sabzíán
khá gaye, aur un ke mulk ke mewe
nigal gaye.
36 Aur us ne un kí sarzamín men
sáre palauṭhe máre, un kí tamám
qúwat ke pahile phal.
37 Aur wuh unhen rúpe aur sone
ke sáth nikál láyá, aur un ke firqon
men ek bhí ná-tawán na thá.
38 Un ke nikal jáne se Misr khush
húá; kyúnki un ká khauf un par paṛá
thá.
39 Us ne badlí ko phailáyá, tá ki
sáya kare; aur ág ko, tá ki rát ko
roshan kare.
40 Unhon ne mángá, us ne baṭeren
pahunchá dín, aur un ko ásmání roṭí
se ser kiyá.
41 Us ne chaṭán ko chírá, aur pání
uchhle; pání nadí ke mánind khushkí
par bahe.
42 Kyúnki us ne apne muqaddas
kalám ko, aur apne bande Abirahám
ko yád kiyá.
43 Wuh apne logon ko khushí ke
sáth, aur apne barguzídon ko shádi-
yáne ke sáth, nikál láyá;
44 Aur unhen qaumon kí sarza-
mínen dín; unhon ne qaumon ká
hásil mírás pái;
45 Tá ki we us ke huqúq ko hifz
karen, aur us ke shar'aon ko yád ra-
khen. KHUDÁWAND kí sitáish karo.

CVI ZABU'R.

KHUDA'WAND kí sitáish karo.
KHUDÁWAND ká shukr karo,
kyúnki wuh bhalá hai; aur us kí
rahmat abadí hai.
2 Kaun KHUDÁWAND kí qudraton
kí taqrír kar saktá hai? us kí sárí
sitáishen kaun suná saktá hai?
3 Mubárak we, jo insáf ko yád
rakhte hain; aur wuh, jo hamesha
sadáqat ke kám kartá hai.
4 Ai KHUDÁWAND, mujh par yád
karke wuh mihrbání kar, jo tú apne
logon par kartá hai; hán, mujh par
apní naját leke mutawajjih ho;
5 Tá ki main tere barguzídon ki
bhaláí dekhún; aur tá ki main terí
qaum kí khushwaqtí se khush hoún,
aur terí mírás ke sáth fakhr karún.
6 Ham ne apne bápdádon samet
gunáh kiye: ham ne ná-farmáni kí:
ham ne sharárat kí.
7 Hamáre bápdáde Misr ke bích
terí 'ajáib qudraton ko na samjhe:
unhon ne terí rahmaton kí kasrat ko
yád na kiyá; balki daryá par, daryá e
Qulzum par, bagáwat kí.
8 Lekin us ne apne nám ke liye
unhen bacháyá, tá ki apní qudrat
záhir kare.
9 Aur us ne daryá e Qulzum ko
ḍánṭá, so wuh súkh gayá; wuh un-
hen gahráíon men se pár le gayá, jaise
bayábán men se.
10 Us ne unhen us ke háth se,
jo un ká kína rakhtá thá, riháí dí,
aur dushman ke háth se khalásí
bakhshí.
11 Aur pánion ne un ke bairíon ko
chhipá liyá; un men se ek bhí na
bachá.
12 Tab we us kí báton par ímán
láe; we us kí hamd o saná gáe.
13 We jald us ke kámon ko bhúl
gaye; aur us kí saláh ke intizár men
na rahe.
14 Unhen ne jangal men hirs se

ḳhwáhish kí, aur bayábán men̲ Ḳhudá
ko ázmáyá.
15 Us ne un ká matlab rawá kiyá,
par un kí jánon̲ men̲ lágarí bhejí.
16 Unhon̲ ne ḳhaimagáh men̲ Músá
par, aur Ḳhudáwand ke muqaddas
mard Hárún par, hasad kiyá.
17 So zamín phaṭí, aur Dátan ko
nigal gayí; aur Abirám kí jamá'at ko
ḍhámp liyá.
18 Hán̲, un kí jamá'at men̲ ág
bhaṛkí; us shu'ale ne sharíron̲ ko
bhasam kar diyá.
19 Unhon̲ ne Ḥurib men̲ ek bachhṛá
banáyá, aur ḍhálí húí múrat ke áge
sijda kiyá.
20 Is tarah unhon̲ ne apne jalál ko
ek bail kí tashbíh se, jo ghás khátá
hai, badal ḍálá.
21 Unhon̲ ne apne naját-denewále
Ḳhudá ko bhulá diyá, jis ne Misr men̲
baṛe baṛe kám kiye the;
22 'Ajáib kám Hám kí zamín men̲;
aur muhíb kám daryá e Qulzum par.
23 Aur us ne farmáyá, ki Main̲ un-
hen̲ halák karún̲gá: agar us ká bar-
guzída Músá us darár men̲ us ke áge
na khaṛá hotá, tá ki us ke gazab ko
phere, na howe ki wuh unhen̲ nábúd
kar ḍále.
24 Hán̲, unhon̲ ne us dil-pazír sar-
zamín kí tahqír kí; we us ke suḳhan
par ímán na láe;
25 Balki apne ḳhaimon̲ men̲ kur-
kuráe, aur Ḳhudáwand kí áwáz ke
shanawá na húe.
26 Tab us ne apná háth un par
uṭháyá, ki unhen̲ bayábán men̲ girá
de;
27 Aur un kí nasl ko bhí ummaton̲
men̲ girá de, aur unhen̲ mulkon̲ men̲
tittar bittar kar de.
28 Wahán̲ we Ba'al-fagúr se mil
gaye, aur murdon̲ kí qurbáníán̲ kháne
lage.
29 Unhon̲ ne us ko apne 'amalon̲
se gussa diláyá; aur wabá un men̲
phúṭ niklí.
30 Us waqt Fínihás uṭhá, aur insáf
kiyá; so wabá játí rahí.
31 Aur yih us ke liye sadáqat giní
gayí, pusht dar pusht abad tak.
32 Unhon̲ ne phir us ko Maríbah
ke pánion̲ par gussa diláyá; so Músá
ko un ke sabab ziyán húá:
33 Kyún̲ki unhon̲ ne us kí rúh ko
diqq kiyá, aisá ki wuh apne labon̲ se
ná-munásib bolá.
34 Unhon̲ ne un qaumon̲ ko, jin kí
bábat Ḳhudáwand ne unhen̲ hukm
diyá thá, már na ḍálá;
35 Balki gair-ummaton̲ se mel kiyá,
aur un ke kám síkhe;
36 Aur un ke buton̲ kí parastish
kí, jo un ke liye phandá húe.
37 Unhon̲ ne to apne beṭon̲ aur
apní beṭíon̲ ko shayátín ke liye qur-
bání kiyá;
38 Aur be-qusúron̲ ká, ya'ne apne
beṭon̲ aur apní beṭíon̲ ká, ḳhún kiyá:
ki unhon̲ ne un ko Kan'án ke buton̲
ke áge zabh kiyá; aur zamín lahú se
nápák húí.
39 Yún̲hí apne kámon̲ se álúda
húe, aur apne fi'alon̲ se zinákár bane.
40 Tab Ḳhudáwand ká gussa apne
logon̲ par bhaṛká, aisá ki us ne apní
mírás se bhí nafrat kí;
41 Aur us ne unhen̲ gair-qaumon̲
ke qabze men̲ kar diyá; so we, jo un ká
kína rakhte the, un par musallit húe.
42 Un ke dushmanon̲ ne un ko
satáyá; we zerdast hoke un ke táb'i
ho gaye.
43 Us ne bárhá un ko rihái dí:
par unhon̲ ne apní mashwarat se use
bezár kiyá; aur we apní badkárí ke
sabab past kiye gaye.
44 So us ne un ke dukh par nazar
kí, jab ki us ne un ká nála suná.
45 Aur us ne un ke liye apne 'ahd
ko yád farmáyá, aur apní rahmaton̲ kí
firáwání ke mutábiq pachhtáyá.
46 Us ne aisá kiyá, ki un sab ne
bhí, jo unhen̲ asír karke le gaye, un
par tars kháyá.

47 Ai Ḳhudáwand, hamáre Ḳhudá, ham ko rihái baḳhsh, aur ham ko gair-qaumon̲ men̲ se jam'a kar le, tá ki tere muqaddas nám ká shukr karen̲, aur terí sitáish par faḳhr karen̲.

48 Ḳhudáwand, Isráel ká Ḳhudá, azal se abad tak mubárak howe; aur sáre log bolen̲, A'mín. Ḳhudáwand kí sitáish karo.

CVII ZABU'R.

KHUDA'WAND kí shukrguzárí karo, ki wuh bhalá hai; aur us kí rahmat abadí hai.

2 We, jo Ḳhudáwand ke chhuṛáe húe hain̲, yún̲ kahen̲: jinhen̲ us ne dushman ke háth se rihái baḳhshí,

3 Aur unhen̲ sarzamínon̲ se jam'a kiyá, púrab aur pachchhim, uttar aur dakhin se.

4 We bayábán men̲, us wíráne men̲ jahán̲ ráh nahín̲, bhaṭakte the; unhen̲ koí shahr na miltá thá, jahán̲ basen̲.

5 We bhúkhe aur piyáse bhí húe, un kí ján un men̲ gash kháti thí.

6 So unhon̲ ne apní bipat men̲ Ḳhudáwand ko pukárá; us ne un kí musíbaton̲ se unhen̲ rihái dí.

7 Aur unhen̲ sídhí ráh men̲ chaláyá, tá ki we basne láiq shahr men̲ pahunchen̲.

8 Cháhiye ki we Ḳhudáwand ke áge us kí rahmat kí, aur baní A'dam ke áge us ke 'ajáib kámon̲ kí, sitáish karen̲!

9 Kyún̲ki us ne tarastí húí ján ko ser kiyá, aur bhúkhe ká jí ḳhúbí se bhar diyá.

10 We, jo táríkí men̲ aur maut ke sáya men̲ baiṭhe the, aur musíbat aur lohe se jakṛe húe the;

11 Kyún̲ki unhon̲ ne Ḳhudá ke hukmon̲ se bagáwat kí, aur Haqq Ta'álá kí maslahat kí hiqárat kí;

12 Is liye us ne un ke dilon̲ ko mashaqqat se 'ájiz kiyá; we gir paṛe, aur koí madadgár na thá.

13 Tab unhon̲ ne apní bipat men̲ Ḳhudáwand ko pukárá, aur us ne unhen̲ un kí musíbaton̲ se chhuṛáyá.

14 Us ne unhen̲ táríkí aur maut ke sáya tale se báhar nikálá, aur un ke bandhanon̲ ko toṛ ḍálá.

15 Cháhiye ki we Ḳhudáwand ke áge us kí rahmat kí, aur baní A'dam ke áge, us ke 'ajáib kámon̲ kí, sitáish karen̲!

16 Kyún̲ki us ne pítal ke darwáze toṛe, aur lohe ke bende káṭ diye.

17 Ahmaq apní burí chál se, aur apní badkárion̲ ke sabab apne par dukh láte the.

18 Un ke jí ko har ek tarah ke kháne se nafrat húí; aur we maut ke darwázon̲ ke nazdík á pahunche.

19 Tab unhon̲ ne apní musíbat men̲ Ḳhudáwand ko pukárá; us ne unhen̲ un ke dukhon̲ se ḳhalásí dí hai.

20 Us ne apná kalám bhejá, aur unhen̲ changá kiyá, aur us ne unhen̲ un ke gaṛhon̲ se rihái baḳhshí.

21 Cháhiye ki we Ḳhudáwand ke áge us kí rahmat kí, aur baní A'dam ke áge us ke 'ajáib kámon̲ kí, sitáish karen̲!

22 Aur shukr ke zabíhon̲ ko guzránen̲, aur shádmání se us ke kámon̲ ko bayán karen̲.

23 We, jo jaházon̲ men̲ samundar kí sair karte hain̲; we, jo baṛe pánion̲ par jáke kár o bár karte hain̲:

24 We hí Ḳhudáwand ke kámon̲ ko, aur gahráo men̲ us ke 'ajáib ko, dekhte hain̲.

25 Kyún̲ki wuh hukm kartá hai, aur túfání hawá uṭhtí hai, jo us kí maujon̲ ko buland kartí hai.

26 We ásmán par chaṛhte hain̲; phir gahráo men̲ utarte hain̲; un kí jánen̲ pareshání se pighal játí hain̲.

27 We badmast kí tarah ḍagmagáte aur laṛkhaṛáte hain̲; un ke hawáss bilkull uṛ gaye hain̲.

28 So we apní tangí men̲ Ḳhudáwand ko pukárte hain̲; aur wuh un kí musíbaton̲ se unhen̲ chhuṛátá hai.

29 Wuh ándhí ko thamá detá hai,
aisá ki us kí maujen qarár pakartí
hain.
30 Tab we khush hote hain, ki un-
hen chain milá; wuhí un ko, jis ban-
dar men we jáyá cháhte hain, le
pahunchátá hai.
31 Cháhiye ki we KHUDÁWAND ke
áge us kí rahmat kí, aur baní A'dam
ke áge us ke 'ajáib kámon kí, sitáish
karen!
32 We logon ke majma' men us kí
baráí karen, aur buzurgon kí majlis
men us kí sitáish karen.
33 Wuh nahron ko sahrá, aur pání
ke chashmon ko súkhí zamín kar dáltá
hai.
34 Jaiyid zamín ko shor kar detá
hai, un kí sharárat ke sabab se, jo
wahán baste hain.
35 Wuh bayábán ko jhíl aur khushk
zamín ko chashme banátá hai.
36 Wahán wuh bhúkhon ko basátá
hai, tá ki we rahne ke liye shahr taiyár
karen;
37 Aur khetí karen, aur angúron ke
bág lagáwen, jin se afzáish ke phal
hásil howen.
38 Wuh unhen barakat bhí detá
hai, so we bahut ho játe hain; aur
un kí mawáshí ko kam hone nahín
detá.
39 We phir ghat játe hain, aur zalíl
hote hain, zulm aur musíbat aur gam
ke máre.
40 Wuh amíron par zillat dáltá hai;
aur aisá kartá hai, ki we beráh bayá-
bán men bhatakte phirte hain.
41 Wuh kháksáron ko un kí 'ájizí
men se uthá khará kartá hai, aur un
ke gharánon ko galle kí tarah banátá
hai.
42 Sádiq log dekhenge, aur masrúr
honge, aur sáre badkáron ká munh
band ho jáegá.
43 Wuh kaun sá dáná hai, jo in par
muláhaza kare, ki we KHUDÁWAND kí
rahmaton ko khúb samjhenge?

CVIII ZABU'R.

Dáúd ká Gít, yá Zabúr.

AI Khudá, merá dil qáim hai; main
apní shaukat ke sáth gáúngá, aur
sitáish karúngá.
2 Jág, ai bín aur barbat; main sa-
were jágúngá.
3 Ai KHUDÁWAND, main logon ke
darmiyán terí shukrguzárí karúngá;
main qaumon ke bích terí hamd gá-
úngá.
4 Kyúnki terí rahmat 'azím hai,
balki ásmánon se barhkar; aur terí
amánatdárí badlíon tak hai.
5 Ai Khudá, tú ásmánon par sar-
faráz ho, aur terá jalál sárí zamín par;
6 Tá ki tere mahbúb rihái páwen:
tú apne dahne háth se naját de, aur
merí sun.
7 Khudá ne apne taqaddus men
farmáyá hai, Main khushí karúngá,
main Sikm ko taqsím karúngá, aur
Sukkát kí wádí ko mápúngá.
8 Jili'ád merá hai, aur Munassí bhí
merá, aur Ifráím bhí mere sir ká zor
hai, aur Yahúdáh merá qánúnsáz hai.
9 Moáb mere dhone ká lagan, Adúm
par main apní jútí chaláúngá, Filist
par main shádiyána bajáúngá.
10 Hasín shahr men kaun mujhe le
jáegá? Adúm tak merá rahbar kaun
hogá?
11 Ai Khudá, kyá tú nahín, jis ne
hamen radd kiyá? ai Khudá, kyá tú
nahín, jo hamáre lashkaron ke sáth
khurúj nahín kartá?
12 Bipat men hamárí kumak kar,
ki ádmí kí madad bátil hai.
13 Khudá hí se ham baháduri
karenge; kyúnki wuhí hamáre dush-
manon ko latár máregá.

CIX ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká
Zabúr.

AI Khudá, mere mahmúd, chup mat
ho;
2 Kyúnki unhon ne sharír ká munh
aur dagábáz ká dahan mujh par khul-

wáyá hai; we jhúṭhí zubán se mere
sáth báten karte hain.
3 Unhon ne kína kí báton se mujh
ko gher liyá hai, aur we be-sabab mujh
se larte hain.
4 We merí dostí ke 'iwaz men mujh
se dushmaní karte hain; par main jo
hún, du'á kartá.
5 Unhon ne merí nekí ke 'iwaz
mujh se badí kí hai, aur muhabbat ke
badle men 'adáwat.
6 Tú ek sharír ko us par muqarrar
kar, aur us ke dahne háth Shaitán
khaṛá rahe.
7 Ki jab us kí 'adálat kí jáwe, to
wuh mujrim ṭhahre, aur us kí du'á
gunáh giní jáwe.
8 Us ke din thoṛe howen; us ká
'uhda dúsrá páwe.
9 Us ke bachche yatím ho jáwen,
aur us kí jorú bewa howe.
10 Us ke bachche sadá áwára rahen,
aur bhíkh mángen; we apne wíránon
se khurák ḍhúnḍhte phiren.
11 Qarz-khwáh sab kuchh jo us ká
ho pakaṛ le jáwe, aur pardesí us kí
kamái ko lúṭ lewen.
12 Koí us par tars na kháwe; aur
koí na ho, jo us ke yatímon par rahm
kare.
13 Us kí nasl báqí na rahe, aur
dúsrí pusht men us ká nám miṭáyá
jáwe.
14 Us ke bápdádon kí badkárí
Khudáwand ke huzúr mazkúr rahe,
aur us kí má ká gunáh miṭáyá na
jáwe.
15 We nit Khudáwand ke áge mau-
júd rahen, aur wuh zamín par se un
ká tazkira nábúd kar de.
16 Kyúnki us ne rahímí ko yád na
kiyá; magar wuh miskín aur muhtáj
ke píchhe paṛá, balki dil-shikasta ke
bhí, tá ki us ko qatl kare.
17 Jaisá us ne la'nat karne ko dost
rakhá, so wuh us par á paṛe; aur jaisá
wuh barakat cháhne se bezár rahá, so
wuh barakat us se dúr rahe.
18 Jaisá us ne la'nat karne ko khil-
'at ke mánind pahin liyá, waise la'nat
páni ke mánind us kí antṛíon men,
aur tel kí tarah us kí haḍḍíon men
ghuse.
19 Wuh us ke liye aisí howe, jaise
poshák, jis se wuh mulabbas hotá hai,
aur jaise paṭká, jo sadá us kí kamar ke
gird liptá rahtá hai.
20 Khudáwand kí taraf se mere
dushmanon ká, aur un ká, jo merí ján
ko burá kahte hain, yihí badlá howe.
21 Par tú, ai Yahowáh Khudáwand,
apne nám ke liye mujh se sulúk kar;
ki terí rahmat khúb hai, mujhe naját
de.
22 Ki main miskín aur muhtáj hún,
aur merá dil mujh men chhedá húá
hai.
23 Main ḍhalte húe sáye ke mánind,
tamám ho chalá; main ṭiḍḍí kí tarah
úpar tale uṛáyá gayá hún.
24 Mere ghuṭne fáqe se sust ho gaye,
aur merá gosht chiknái ke bagair ek
dhokhá hai.
25 Main un ká nang húá; we mu-
jhe tákte hain, aur apná sir hiláte
hain.
26 Ai Khudáwand, mere Khudá,
merí kumak kar; apní rahmat ke
mutábiq mujhe naját de;
27 Tá ki we jánen ki yih terá háth
hai; kí tú ne, ai Khudáwand, yih
kiyá hai.
28 We la'nat karen, par tú barakat
de; jab we uṭhen, to sharminda ho-
wen; par terá banda shádmán ho.
29 Mere dushman khijálat kí po-
shák se mulabbas hon, aur apní shar-
mindagi kí chádar se áp ko chhipá
lewen.
30 Main apne munh se Khudáwand
kí bahut hí sitáish karúngá; main
bahuton ke bích us kí hamd gáúngá.
31 Kyúnki wuh miskín ke dahne
háth par khaṛá hai, tá ki us ko un se,
jo us kí ján par fatwá dete hain, rihái
dewe.

CX ZABU'R.

Zabúr i Dáúd.

KHUDA'WAND ne mere Khudáwand ko farmáyá, Tú mere dahne háth baith, jab tak ki main tere dushmanon ko tere pánwon tale kí chaukí banáún.

2 KHUDÁWAND tere zor ká 'asá Saihún men se bhejegá: tú apne dushmanon ke darmiyán hukmráni kar.

3 Tere log terí qúwat ke din husn i taqaddus ke sáth áp se musta'idd honge; terí jawání kí os subh ke rihmwálí kí nisbat se ziyáda hogí.

4 KHUDÁWAND ne qasam kháí hai, aur wuh na pachhtáwegá, Tú Malik i Sidq ke taur par abad tak káhin hai.

5 KHUDÁWAND tere dahne háth par, apne qahr ke din, bádsháhon ko de máregá.

6 Wuh qaumon men 'adálat karegá, wuh unhen láshon se bhar degá; wuh bahut mamlukaton men logon ke siron ko kuchlegá.

7 Wuh ráh men nále ká pání píegá: is liye wuh sir ko buland karegá.

CXI ZABU'R.

KHUDA'WAND kí sitáish karo. Main tamám dil se KHUDÁWAND kí sitáish karúngá, sádiqon kí mahfil men, aur jamá'at men.

2 KHUDÁWAND ke kám buzurg hain, un sab ke taftísh kiye húe, jo un ká shauq rakhte hain.

3 Us ká kám jáh o jalál hai, aur us kí sadáqat abad tak qáim hai.

4 Us ne apne 'ajáib kámon ke liye yádgárí rakhí; KHUDÁWAND mihrbán aur rahím hai.

5 Us ne un ko, jo us se darte hain, kháná diyá; wuh apne 'ahd ko abad tak yád farmáegá.

6 Us ne apne kámon ká zor apne logon ko dikhláyá, tá ki unhen qaumon kí mírás bakhshe.

7 Us ke háth ke kám haqq aur 'adálat hain; us ke sáre ahkám yaqíní hain.

8 We hamesha abad tak qáim rahte; we sachái aur sídhái se kiye gaye hain.

9 Us ne apne logon ke liye makhlasí bhejí; apne 'ahd ko abad tak mazbút farmáyá hai; us ká nám quddús aur muhíb hai.

10 KHUDÁWAND ká khauf dánáí ká shurú' hai; un sab kí, jo us par 'amal karte hain, achchhí samajh hai; us kí sitáish abad tak qáim hai.

CXII ZABU'R.

KHUDA'WAND kí sitáish karo. Mubárak wuh ádmí hai, jo KHUDÁWAND se khauf rakhtá hai, aur us ke farmánon se niháyat khush hai.

2 Us kí nasl zamín par zoráwar hogí; sádiqon kí aulád mubárak hogí.

3 Us ke ghar men mál aur daulat hogí, aur us kí sadáqat abad tak qáim hai.

4 Tárikí hí men rástkáron ke liye núr chamaktá hai, ki wuh mihrbán, aur dardmand, aur sádiq hai.

5 Nek ádmí mihrbání kartá hai, aur qarz detá; wuh apní kár-rawáí rástí se kartá.

6 Yaqínan us ko kabhí jumbish na hogí; sádiq kí yádgárí abadí hogí.

7 Wuh burí khabaren sunke hirásán na hogá; us ká dil qáim hai, ki us ká tawakkul KHUDÁWAND par hai.

8 Us ká dil bar-qarár hai; wuh na daregá, yahán tak ki wuh apne dushmanon kí kharábí dekhegá.

9 Us ne bikhráyá hai; us ne kangálon ko diyá hai; us kí sadáqat abad tak qáim hai; us ká síng jalál ke sáth sarfaráz hogá.

10 Sharír dekhegá, aur kurhegá, aur apne dánt písegá, aur pighal jáegá; sharíron kí tamanná faná ho jáegí.

CXIII ZABU'R.

KHUDA'WAND kí sitáish karo. Ai KHUDÁWAND ke bando, us kí sitáish karo; KHUDÁWAND ke nám kí madh karo.
2 KHUDÁWAND ká nám is dam se abad tak mubárak howe.
3 A'ftáb ke tulú' se leke us ke gurúb tak KHUDÁWAND ká nám mamdúh ho.
4 KHUDÁWAND sárí ummaton par buland o bálá hai; us ká jalál ásmánon par hai.
5 KHUDÁWAND hamáre Khudá kí mánind kaun hai, jo bulandí par rahtá hai,
6 Aur áp ko past kartá, tá ki ásmán zamín par nigáh kare?
7 Wuh miskín ko khák se uthá letá hai, aur muhtáj ko mazbale par se úńchá kartá hai;
8 Tá ki use amíron ke sáth, balki apne hí logon ke amíron ke sáth, bithláwe.
9 Wuh bánjh 'aurat ko ghar men basátá hai, aisá ki wuh bachchon kí má khushí ke sáth ho. KHUDÁWAND kí sitáish karo.

CXIV ZABU'R.

JAB Israel Misr se niklá, aur Ya'qúb ká gharáná ajnabí zubán-bolnewále logon men se;
2 To Yahúdáh us kí maqdis húá, aur Isráel us kí mamlukat.
3 Samundar ne yih dekhá, aur palat gayá, Yardan ne bhí, aur ultí bahí;
4 Paháron ne mendhon kí mánind chhalángen márín, aur pahárion ne bher ke bachchon kí mánind.
5 Ai samundar, tujhe kyá húá, ki tú bhágá? aur ai Yardan, kyá húá, ki tú ultí bahí?
6 Aur kyá húá, ai paháro, jo tum mendhon kí mánind chhalángen márte ho? aur ai tílo, jo tum bher ke bachchon kí mánind?
7 Ai zamín, tú KHUDÁWAND ke huzúr tharthará, Ya'qúb ke Khudá ke huzúr;
8 Jo patthar ko pání ká hauz banátá hai; chaqmaq ke patthar ko pání ká chashma.

CXV ZABU'R.

HAM ko, ai KHUDÁWAND, nahín, ham ko nahín, balki apne nám ko buzurgí de, apní rahmat ke liye, aur apní sachái ke sabab se.
2 Qaumen kyún kahen, ki Un ká Khudá ab kahán hai?
3 Hamárá Khudá to ásmán par hai; us ne jo kuchh cháhá, so kiyá.
4 Un ke but rúpá aur soná hain, ádmíon kí dastkárián.
5 We munh rakhte hain, par bolte nahín; we ánkhen rakhte hain, par dekhte nahín;
6 We kán rakhte hain, par sunte nahín; un kí náken bhí hain, lekin súnghte nahín;
7 We háth rakhte hain, par pakarte nahín; we pánw rakhte hain, par chalte nahín; we apne gale se bhí áwáz nahín nikálte.
8 We, jo unhen banáte hain, aur we sab, jo un ká bharosá rakhte hain, unhín kí mánind hain.
9 Ai Isráel, tú KHUDÁWAND par tawakkul kar; wuhí un ká madadgár aur un kí sipar hai.
10 Ai Hárún ke gharáne, tú KHUDÁWAND par tawakkul kar, ki wuhí un ká madadgár aur un kí sipar hai.
11 Ai KHUDÁWAND ke darnewálo, KHUDÁWAND par tawakkul karo; wuhí un ká madadgár aur un kí sipar hai.
12 KHUDÁWAND ne ham ko yád kiyá; wuh hamen barakat degá; wuh Isráel ke gharáne ko barakat degá; wuh Hárún ke gharáne ko bhí barakat degá.
13 Wuh un ko jo KHUDÁWAND se darte hain, chhoton ko baron ke sáth barakat degá.
14 KHUDÁWAND tumhárí barhtí

kare, tumhárí aur tumháre larkon kí bhí.
15 Tum KHUDÁWAND kí taraf se, jis ne ásmán aur zamín ko paidá kiyá, mubárak ho.
16 A'smán, hán, ásmán KHUDÁWAND ke hain, lekin us ne zamín baní A'dam ko 'ináyat kí.
17 Murde KHUDÁWAND kí sitáish nahín karte, aur na we sab, jo khámoshí ke 'álam men utar játe.
18 Lekin ham is waqt se leke abad tak KHUDÁWAND ko mubárak kahenge. KHUDÁWAND kí sitáish karo.

CXVI ZABU'R.

MAIN KHUDÁWAND se muhabbat rakhtá hún, ki us ne merí áwáz aur merí minnaten suním.
2 Is liye ki us ne merí taraf kán dhare, so main, jab tak ki jítá rahúngá, us ká nám liye jáúngá.
3 Maut ke dukhon ne mujh ko gherá, aur qabr ke dardon ne mujhe pakrá; main dukh aur gam men giriftár húá.
4 Tab main ne KHUDÁWAND ká nám liyá, ki Ai KHUDÁWAND, mihrbání karke merí ján bachá le.
5 KHUDÁWAND mihrbán aur sádiq hai; aur hamárá Khudá rahmkarnewálá hai.
6 KHUDÁWAND sáda logon ká nigahbán hai; main 'ájiz ho gayá thá, us ne mujhe bachá liyá.
7 Ai merí ján, apní árámgáh men phir, ki KHUDÁWAND ne tujh par ihsán kiyá hai.
8 Tú ne mujh ko marne se, aur merí ánkhon ko ánsú baháne se, aur mere pánwon ko phisalne se, bacháyá.
9 Main KHUDÁWAND ke áge zindagí kí zamín men chalúngá.
10 Main ímán láyá, is liye main bolá; mujh par barí bipat thí:
11 Main ne apní ghabráhat men kahá, ki Sáre ádmí jhúthe hain.
12 Main KHUDÁWAND ko, us kí sárí ni'amaton ke 'iwaz men, jo mujhe milín, kyá dún?
13 Main naját ká piyála utháúngá, aur KHUDÁWAND ká nám pukárúngá.
14 Main abhí us ke sáre logon ke sámhne KHUDÁWAND ke liye apní nazren adá karúngá.
15 KHUDÁWAND kí nigáh men us ke muqaddas logon ká marná giránqadr hai.
16 Ai KHUDÁWAND, main minnat kartá hún, kyúnki main terá banda hún; main terá banda, terí laundí ká betá; tú ne mere bandhan khole.
17 Main tere huzúr shukrguzárí ke zabíhe charháúngá, aur KHUDÁWAND ká nám pukárúngá.
18 Main abhí, us ke sáre logon ke áge, apní nazren KHUDÁWAND ke liye adá karúngá,
19 KHUDÁWAND ke ghar kí bárgáhon men, aur tere darmiyán, ai Yarúsalam. KHUDÁWAND kí sitáish karo.

CXVII ZABU'R.

KI sárí qaumo, KHUDÁWAND kí hamd karo; ai sab ummato, tum us kí sitáish karo.
2 Kyúnki us kí rahmat ham par gálib húí; aur KHUDÁWAND kí sachái abad tak hai. KHUDÁWAND kí sitáish karo.

CXVIII ZABU'R.

KHUDA'WAND kí shukrguzárí karo; ki wuh nek hai; aur us kí rahmat abad tak hai.
2 Ai kásh ki Isráel yih kahe, ki Us kí rahmat abad tak hai.
3 Hárún ká gharáná bhí ab yih kahe, ki Us kí rahmat abad tak hai.
4 Ai kásh ki we jo KHUDÁWAND se darte hain, yih kahen, ki Us ki rahmat abad tak hai.
5 Main ne tangí men KHUDÁWAND ko pukárá; KHUDÁWAND ne merí sunke kushádagí bakhshí.
6 KHUDÁWAND merí taraf hai, main

nahín̲ ḍarne ká; insán merá kyá kar
saktá hai?
7 KHUDÁWAND mere madadgáron̲
men̲ hai; pas, main̲ unhen̲ jo merá
kína rakhte hain̲ dekh lún̲gá.
8 Tawakkul karná KHUDÁWAND
par us se bihtar hai, ki insán ká
bharosá rakhe.
9 KHUDÁWAND par tawakkul karná
us se bihtar hai, ki amíron̲ ká bharosá
rakhe.
10 Sárí qaumon̲ ne mujh ko gher
liyá; main̲ yaqínan KHUDÁWAND ke
nám se un ko nábúd karún̲gá.
11 Unhon̲ ne to mujhe gherá, hán̲,
unhon̲ ne mujhe gherá hai; main̲
yaqínan KHUDÁWAND ke nám se unhen̲
nábúd karún̲gá.
12 Unhon̲ ne mujhe shahd kí mak-
khíon̲ kí tarah gher liyá; we kánṭon̲
kí ág kí mánind bujh gaye; main̲
yaqínan KHUDÁWAND ke nám se un-
hen̲ nábúd karún̲gá.
13 Tú ne mujhe baṛe zor se dhake-
lá, tá ki mujhe girá de; lekin KHUDÁ-
WAND ne merí madad kí.
14 KHUDÁWAND merí qúwat aur
merá fak̲hr hai; wuh to merí naját
húá.
15 Sádiqon̲ ke k̲haimon̲ men̲ k̲hu-
shí aur naját kí áwáz hai. KHUDÁ-
WAND ká dahná háth bahádurí kartá
hai;
16 KHUDÁWAND ká dahná háth
buland húá; KHUDÁWAND ká dahná
háth bahádurí kartá hai.
17 Main̲ na marún̲gá, balki jíún̲gá;
aur KHUDÁWAND ke kám bayán kar-
ún̲gá.
18 KHUDÁWAND ne mujhe k̲húb
tambíh kí; lekin us ne mujhe maut
ke hawále na kiyá.
19 Sadáqat ke darwáze mere liye
kholo; main̲ un se andar jáún̲gá;
main̲ KHUDÁWAND kí sitáish karún̲gá.
20 KHUDÁWAND ká darwáza yih
hai; us men̲ sádiq dák̲hil hote hain̲.
21 Main̲ terí hamd o saná karún̲gá,
ki tú ne merí sun lí, aur merí naját
húá.
22 Wuh patthar, jise mi'amáron̲ ne
radd kiyá, kone ká sirá ho gayá hai.
23 Yih KHUDÁWAND se húá, jo
hamárí nazaron̲ men̲ 'ajíb hai.
24 KHUDÁWAND ne yih din muqar-
rar kiyá: ham to is men̲ k̲hushí
karen̲ge, aur shádmán howen̲ge.
25 Ai KHUDÁWAND, main̲ minnat
kartá hún̲, naját bak̲hshiye; ai KHU-
DÁWAND main̲ minnat kartá hún̲,
kámyábí bak̲hshiye.
26 Mubárak hai wuh, jo KHUDÁ-
WAND ke nám se átá hai; ham KHU-
DÁWAND ke ghar men̲ se tum ko
mubárakbádí dete hain̲.
27 KHUDÁWAND wuh Ḳhudá hai,
jis ne ham ko núr dikhláyá; qurbání
ko mazbah ke síngon̲ tak rassíon̲ se
bándho.
28 Merá Ḳhudá tú hai, aur main̲
terí sitáish karún̲gá; tú merá Ḳhudá
hai, main̲ terí buzurgí karún̲gá.
29 KHUDÁWAND kí shukrguzárí
karo; ki wuh nek hai; aur us kí rah-
mat abad tak hai.

CXIX ZABU'R.

א A'LAF.

MUBA'RAK we, jo ráh men̲ ká-
mil-raftár hain̲, aur KHUDÁ-
WAND ke shar'a par chalnewále hain̲.
2 Mubárak we hain̲, jo us kí shahá-
daton̲ ko yád rakhte hain̲, aur apne
sáre dil se use ḍhúnḍhte hain̲.
3 We badí bhí nahín̲ karte; we us
kí ráhon̲ par chalte hain̲.
4 Tú ne hukm kiyá hai, ki ham jí
ján se tere qawá'id ko hifz karen̲.
5 Kásh ki merí ráhen̲ durust kí
játín̲, tá ki tere hukmon̲ ko liház ka-
rún̲!
6 Jab ki main̲ tere sáre hukmon̲ ko
nigáh rakhún̲gá, to sharminda na
houn̲gá.
7 Main̲ terí sadáqat ke infisálon̲ ko
síkhke apne dil kí rástí se terí sitáish
karún̲gá.

8 Main̲ tere hukmon̲ ko hifz kar-
ún̲gá; tú mujhe áḳhir tak na chhoṛ.

ב BET.

9 Jawán apní ráhen̲ kis tarah sáf
kar rakhe? us par ḳhúb nigáh karne
se, tere kalám ke mutábiq.
10 Main̲ ne apne sáre dil se terí
talásh kí hai: tú mujh ko apne huk-
mon̲ se bhaṭakne mat de.
11 Main̲ ne tere kalám ko apne dil
ke bích chhipá liyá, tá ki main̲ terá
gunáh na karún̲.
12 Ai Ḳhudáwand, tú mubárak
hai; apne ahkám mujhe sikhlá.
13 Main̲ ne apne labon̲ se tere
mun̲h kí sárí 'adálaton̲ ko bayán kiyá.
14 Main̲ terí shahádaton̲ kí ráh
men̲ aisá shádmán hún̲, jaise ki tamám
daulat se.
15 Main̲ tere qawá'id men̲ gaur
karún̲gá, aur terí rawishon̲ ko muláha-
za karún̲gá.
16 Main̲ tere hukmon̲ men̲ magan
rahún̲gá; main̲ terá kalám na bhúl-
ún̲gá.

ג JI'MAL.

17 Apne bande par ihsán kar, tá ki
main̲ jí jáún̲, aur tere kalám ko yád
rakhún̲.
18 Merí ánkhen̲ khol, tá ki main̲
terí sharí'at ke 'ajáib mazmúnon̲ ko
dekhún̲.
19 Main̲ zamín par ek musáfir hún̲:
apne hukm mujh se na chhipá.
20 Merá jí har dam terí 'adálaton̲
ke ishtiyáq men̲ paṛá taṛaptá hai.
21 Tú ne magrúron̲ ko, un la'natí-
on̲ ko, jo tere hukmon̲ se bhaṭak játe,
ḍántá hai.
22 Malámat aur hiqárat ko mujh
par se daf'a kar; kyún̲ki main̲ ne terí
shahádaton̲ ko hifz kar rakhá hai.
23 Amíron̲ ne bhí majlis kí, aur
mere ḳhiláf báten̲ kahín̲; par terá
banda tere huqúq par dhyán lagáe húe
hai.
24 Terí shahádaten̲ bhí merí 'ishrat
aur merí saláh-denewálián̲ hain̲.

ד DA'LAT.

25 Merí ján ḳhák se lagí játí hai;
tú apne qaul ke mutábiq mujh ko jilá.
26 Main̲ ne apní ráhen̲ bayán kín̲,
aur tú ne merí suní hai; mujhe apne
huqúq sikhlá.
27 Apne qawá'id kí ráh ko mujhe
bujhá de; main̲ tere 'ajáib kámon̲ par
dhyán̲ karún̲gá.
28 Merí ján gam ke máre pighal
játí hai; apne qaul ke mutábiq mujh
ko qáim kar.
29 Darog-goí kí ráh mujh se dúr
kar, aur mihrbání karke apní sharí'at
mujhe baḳhsh.
30 Main̲ ne sachái kí ráh iḳhtiyár
kí, aur terí 'adálaten̲ apne rú ba rú
rakhín̲.
31 Main̲ terí shahádaton̲ se chimaṭ
rahá hún̲; ai Ḳhudáwand, mujhe
sharminda na kar.
32 Main̲ tere hukmon̲ kí ráh men̲
dauṛún̲gá, is liye ki tú merá dil kush-
áda kartá hai.

ה HE.

33 Ai Ḳhudáwand, mujhe apne
huqúq kí ráh batlá; main̲ use áḳhir
tak yád rakhún̲gá.
34 Mujh ko fahm 'atá kar, aur
main̲ terí sharí'at ko hifz karún̲gá;
hán̲, main̲ use apne sáre dil se hifz kar
rakhún̲gá.
35 Mujhe apne hukmon̲ ke ráste
men̲ chalá, ki merí ḳhushí us men̲ hai.
36 Mere dil ko apní shahádaton̲ kí
taraf máil kar, na ki lálach kí taraf.
37 Merí ánkhon̲ ko pher de, ki
butlán par nazar na karen̲; aur apní
ráh men̲ mujhe zindagí baḳhsh.
38 Apne qaul ko apne bande ke
liye qáim rakh, is liye ki wuh tujh se
ḳhauf rakhtá hai.
39 Us malámat ko, jis se main̲
ḍartá hún̲, mujh se daf'a kar; ki terí
'adálaten̲ bhalí hain̲.
40 Dekh, ki main̲ tere qawá'id ká
mushtáq hún̲: apní sadáqat men̲ mujhe
zindagí baḳhsh.

ו WA'O.

41 Ai KHUDÁWAND, apní rahmaton
ko, hán, apní naját ko, apne qaul ke
mutábiq mujh tak áne de.
42 Tá ki main us ko jo mujhe ma-
lámat kartá hai jawáb dún; kyúnki
mujhe tere qaul ká bharosá hai.
43 Aur haqq bát ko mere munh se
kisí tarah judá na kar de; ki tere
hukmon par merá i'atimád hai.
44 Aur main terí sharí'at ko har
waqt abad ul ábád tak hifz kar rakh-
úngá.
45 Aur main kusháda jagah men
chaltá phirtá rahúngá; ki tere qawá-
'id ko dhúndhtá hún.
46 Aur main bádsháhon ke áge bhí
terí shahádaton ká tazkira karúngá,
aur sharminda na hoúngá.
47 Aur tere hukmon se hazz uthá-
úngá, ki main unhen cháhtá hún.
48 Main tere hukmon kí taraf, jin
se main muhabbat rakhtá hún, apne
háth utháúngá; aur tere huqúq ko
sochtá rahúngá.

ז ZAIN.

49 Apne bande kí khátir apne qaul
ko, jis ká tú ne mujhe ummedwár
kiyá, yád farmá.
50 Yih mere dukh men merí tasallí
hai, ki tere sukhan ne mujhe zindagi
bakhshí hai.
51 Magrúron ne mujh se bahut
thatholíán kín; lekin main ne terí
sharí'at se kanára na kiyá.
52 Ai KHUDÁWAND, main ne terí
qadímí 'adálaton ko yád rakhá; so
tasallí páí.
53 Un sharíron ke sabab, jinhon ne
terí sharí'at ko chhor diyá hai, hairá-
ní ne mujhe á pakrá.
54 Mere musáfir-kháne men tere
ahkám mere gít hain.
55 Ai KHUDÁWAND, main ne terá
nám rát ko yád kiyá hai, aur terí sha-
rí'at kí muháfazat kí hai.
56 Yih mujh ko is liye hai, ki
main ne tere farmánon ko hifz kiyá.

ח KHET.

57 Ai KHUDÁWAND, tú merá bakh-
ra hai; main ne to kahá hai, ki Main
terí báton ko hifz karúngá.
58 Main apne sáre dil se tere chih-
re kí tawajjuh dhúndhtá hún: tú apne
qaul ke mutábiq mujh par rahm
farmá.
59 Main ne apní ráhon par gaur
kiyá, aur terí shahádaton kí taraf ap-
ne qadam phere.
60 Main ne phurtí kí, aur tere huk-
mon ke hifz karne men derí na kí.
61 Sharíron ke jálon ne mujhe
gherá; par main ne terí sharí'at ko
farámosh na kiyá.
62 Main ádhí rát ko uthúngá, ki
terí sadáqat ke infisálon ke sabab terí
shukrguzáríán karún.
63 Main un sab ká ham-nishín hún
jo tujh se darte hain, aur un ká jo
tere faráiz par 'amal karte hain.
64 Ai KHUDÁWAND, zamín terí
rahmat se ma'múr hai: mujhe apne
huqúq sikhlá.

ט TET.

65 Ai KHUDÁWAND, tú ne apne
kalám ke mutábiq apne bande se
khush-sulúkí kí hai.
66 Mujh ko achchhá imtiyáz aur
dánish sikhá, ki main tere hukmon
par ímán láyá hún.
67 Musíbat men giriftár hone se
peshtar main gumráh hotá thá; par
ab main ne tere kalám ko hifz kiyá
hai.
68 Tú nek hai, aur nekí kartá hai;
mujhe apne huqúq sikhlá.
69 Magrúron ne mujh par jhúth
bándhá hai; par main tere faráiz ko
apne sáre dil se hifz kar rakhúngá.
70 Un ká dil charbí ke mánind
chikná ho rahá hai; par main terí
sharí'at se magan hún.
71 Bhalá húá ki main ne dukh
páyá; ki main tere qawá'id ko sí-
khúngá.
72 Tere munh kí sharí'at mere liye

hazáron sone rúpe ke sikkon se bihtar
hai.

י YOD.

73 Tere háthon ne mujhe banáyá,
aur mujhe árásta kiyá: mujh ko fahm
'atá kar, tá ki main tere ahkám sí-
khún.
74 We jo tujh se darte hain, mujhe
dekhke khush honge; kyúnki main
ne tere sukhan par i'atimád rakhá.
75 Ai Khudáwand, main jántá ki
terí 'adálaten rást hain; aur ki tú ne
wafádárí se mujh ko dukh diyá.
76 Jaisá tú ne apne bande se wa'-
da kiyá hai, waise terí shafaqat merí
tasallí ká bá'is ho.
77 Terí rahmaten mere shámil-hál
howen, tá ki main jítá rahún; ki terí
sharí'at merí khushí hai.
78 Magrúr sharminda howen, ki
unhon ne ná-haqq mere muqaddame
ko bigárá; par main tere faráiz par
dhyán rakhúngá.
79 Aisá ho, ki we jo tujh se darte
hain, aur we, jo terí shahádaton ko
jánte hain, merí taraf phiren.
80 Aisá kar, ki merá dil tere qa-
wá'id kí taraf kámil tawajjuh kare;
tá ki main sharminda na hoún.

כ KAF.

81 Merí ján terí naját ke shauq se
gash khátí hai; main tere qaul par
i'atimád rakhtá hún.
82 Merí ánkhen tere sukhan ke in-
tizár men yih kahte húe faná húín,
ki Tú mujhe kab tasallí degá?
83 Main to us mashk kí mánind
húá, jo dhunwen men dharí ho; par
tere qawá'id ko main bhúl na játá.
84 Tere bande kí 'umr ke din kit-
ne hain? tú kab mere satánewálon
se 'adálat karegá.
85 Magrúron ne, jo terí sharí'at ke
pairau nahín, mere liye garhe khode
hain.
86 Tere sáre hukm bar-haqq hain;
we ná-haqq mujh ko satáte hain; tú
merí kumak kar.
87 Nazdík hai, ki we mujhe zamín
par se nábúd karen; lekin main ne
tere faráiz ko tark nahín kiyá.
88 Apní rahmat ke mutábiq mujhe
zindagí bakhsh; ki main tere munh
kí shahádat ko hifz karúngá.

ל LA'MAD.

89 Ai Khudáwand, terá kalám ás-
mán par sadá sábit hai.
90 Terí sachái pusht dar pusht hai;
tú ne zamín ko qiyám bakhshá, aur
wuh thahar rahí.
91 We terí 'adálaton ke liye áj ke
din tak qáim hain; kyúnki sab tere
khádim hain.
92 Agar terí sharí'at merí khushí
na hotí, to main apní musíbat men
halák ho játá.
93 Main tere faráiz ko kabhí fará-
mosh na karúngá; ki tú ne un ke
wasíle se mujhe hayát bakhshí hai.
94 Main terá hún, mujhe bachá le;
ki main tere faráiz ká tálib hún.
95 Sharír merí ghát men lage húe
hain, ki mujhe halák karen; lekin
main terí shahádaton par dhyán rakh-
tá hún.
96 Main ne har ek kamál ko, ki
us kí hadd hai, dekhá; lekin tere
hukm niháyat wasí' hain.

מ MEM.

97 A'h! main terí sharí'at se kaisí
muhabbat rakhtá hún! merá soch
sáre din us hí men hai.
98 Tú apne hukmon ke wasíle se
mujh ko mere dushmanon se ziyáda
dánishmand kartá hai; ki we hame-
sha mere sáth hain.
99 Merí dánish un sab kí dánish
se, jo mujhe ta'lím dete hain, ziyáda
hai; kyúnki main terí shahádaton ká
dhyán kartá rahtá hún.
100 Main búrhon se ziyáda samajh-
tá hún; kyúnki main ne tere faráiz
ko hifz kiyá hai.
101 Main ne har ek burí ráh se
apne pánw báz rakhe, tá ki main tere
kalám ko hifz karún.

102 Main ne terí 'adálaton se kinára na kiyá; kyúnki tú ne mujhe ta'lím dí hai.
103 Terí báten mere tálú ko kyá hí míṭhí lagtí hain; balki shahd se bhí ziyáda jo mere munh men ho.
104 Tere faráiz ke wasíle se main ne fahmíd páí; is liye har ek jhúṭhí ráh se main 'adáwat rakhtá hún.

ב NU'N.

105 Terá kalám mere pánw ke liye chirág, aur merí ráh kí roshní hai.
106 Main ne qasam kháí hai, aur main use púrá karúngá, ki main terí sadáqat ke infisálon ko hifz kar rakhúngá.
107 Mujh par baṛí musíbat hai: ai KHUDÁWAND, apne kalám ke mutábiq mujhe jilá.
108 Ai KHUDÁWAND, mihrbání farmáke mere munh ke hadyon ko qabúl kar, aur apní 'adálaten mujhe sikhlá.
109 Merí ján hamesha merí hathelí par hai; báwujúd us ke main ne terí sharí'at ko farámosh na kiyá.
110 Sharíron ne mere liye phandá lagáyá hai; par main tere faráiz se kináre na húá.
111 Main ne terí shahádaton ko abadí mírás jánke apná kar liyá; kyúnki we mere dil kí khushí ke bá'is hain.
112 Main ne apne dil ko is taraf máil kiyá, ki tere qawá'id par hamesha ákhir tak 'amal karún.

ס SA'MAK.

113 Be-sabát khiyálon se main bezár hún; par terí sharí'at se muhabbat rakhtá hún.
114 Tú mere chhipne ká makán, aur merí sipar hai; main tere kalám se ummed rakhtá hún.
115 Ai badkáro, mere pás se dúr ho jáo; ki main to apne Khudá ke hukmon kí muháfazat karúngá.
116 Apne qaul ke mutábiq mujhe sambhál, tá ki main jí jáún; aur apní ummed kí bábat mujhe sharminda na hone de.
117 Mujh ko thámbh, ki main salámat rahún; aur main hamesha tere huqúq par nigáh rakhúngá.
118 Tú un sab ko radd kar ḍáltá hai, jo tere huqúq se bhaṭak játe; ki un kí fitrat jhúṭh hai.
119 Tú ne zamín ke sab sharíron ko mail kí mánind dúr kiyá; so main terí shahádaton se muhabbat rakhtá hún.
120 Merá badan tere ḍar se kámptá hai, aur main terí 'adálaton se ḍartá hún.

ע 'AIN.

121 Main ne 'adálat aur sadáqat kí hai; mujhe un ke hawále na kar, jo mujh par zulm karte hain.
122 Khair ke liye apne bande ká zámin ho, tá ki magrúr log mujh par zulm na karen.
123 Merí ánkhen terí naját ke, aur terí sadáqat ke qaul ke, intizár men faná ho gayín.
124 Apne bande se apní rahmat ke mutábiq sulúk kar, aur mujh ko apne huqúq sikhlá.
125 Main terá bandá hún, mujh ko fahm de, tá ki main terí shahádaton ko pahchánún.
126 KHUDÁWAND ke liye kám karne ká waqt hai, ki unhon ne terí sharí'at ko toṛá.
127 Main is liye tere hukmon ko sone se, balki chokhe sone se, ziyáda 'azíz rakhtá hún.
128 Is liye main tere sáre faráiz ko sab báton ke haqq men rást jántá hún, aur sab jhúṭhí ráhon ko dushman rakhtá hún.

פ FE.

129 Terí shahádaten 'ajíb o garíb hain; is líye merí ján unhen hifz kar rakhtí hai.
130 Tere kalám ká mukáshafa roshní bakhshtá hai; wuh sáre sáda logon ko fahmíd 'ináyat kartá hai.

131 Main̲ apná mun̲h kholke pará hámptá hún̲; kyún̲ki main̲ tere hukmon̲ ká mushtáq hún̲.

132 Jis tarah tú un par tawajjuh kiyá kartá hai, jo tere nám se muhabbat rakhte, mujh par bhí kar, aur mujh par rahm farmá.

133 Apne qaul se mere qadamon̲ ko durust rakh, aur kisí tarah kí badí ko mujh par gálib hone na de.

134 Insán ke zulm se mujhe maḳhlasí de; tab main̲ tere faráiz ko hifz karún̲gá.

135 Apne bande ko apne chihre kí jalwagarí dikhlá, aur mujhe apne huqúq sikhlá.

136 Pání kí nahren̲ merí ánkhon̲ se bahtí hain̲, is liye ki log terí sharí'at ko hifz nahín̲ karte.

צ SA'DE.

137 Ai Ḳhudáwand, tú sádiq hai, aur tere infisál wájibí hain̲.

138 Tú ne apní shahádaton̲ ko sadáqat aur kamál amánatdárí ke sáth jatá diyá hai.

139 Merí gairat mujhe khá gayí; kyún̲ki mere dushmanon̲ ne terí báton̲ ko farámosh kiyá hai.

140 Terá kalám niháyat pákíza hai; is liye terá banda us se muhabbat rakhtá hai.

141 Main̲ haqír aur zalíl hún̲; par main̲ tere faráiz ko farámosh nahín̲ kartá.

142 Terí sadáqat abadí sadáqat hai, aur terí sharí'at haqq hai.

143 Musíbat aur áfat ne mujhe á liyá hai; lekin tere ahkám merí ḳhushí hain̲.

144 Terí shahádaton̲ kí sadáqat abadí hai: mujhe fahm 'atá kar, tá ki main̲ jí jáún̲.

ק QOF.

145 Main̲ apne sáre dil se pukártá hún̲; ai Ḳhudáwand, merí sun; main̲ tere huqúq ko hifz karún̲gá.

146 Main̲ tujhe pukártá hún̲; mujhe bachá le; to main̲ terí shahádaton̲ ko yád rakhún̲gá.

147 Main̲ subh par sabqat karte húe chillátá hún̲, ki mujhe tere suḳhan par i'atimád hai.

148 Merí ánkhon̲ ne pahron̲ par sabqat kí hai, tá ki main̲ tere suḳhan ká dhyán rakhún̲.

149 Ai Ḳhudáwand, apní shafaqat ke mutábiq merí áwáz sun, aur apní 'adálaton̲ ke muwáfiq mujhe zindagí baḳhsh.

150 We, jo sharárat ke darpai hain̲, nazdík áe; we terí sharí'at se dúr hain̲.

151 Ai Ḳhudáwand, tú nazdík hai, aur tere sáre ahkám haqq hain̲.

152 Main̲ ne terí shahádaton̲ kí bábat qadím se ma'lúm kiyá, ki tú ne un kí bunyád ko abadí qiyám baḳhshá.

ר RESH.

153 Merí musíbat par nazar kar, aur mujhe riháí de; ki main̲ ne terí sharí'at ko farámosh nahín̲ kiyá.

154 Merí taraf se jawáb-dihí kar, aur mujhe maḳhlasí de; apne qaul ke mutábiq mujhe zindagí baḳhsh.

155 Naját sharíron̲ se dúr hai; kyún̲ki we tere huqúq ko nahín̲ ḍhún̲ḍhte.

156 Ai Ḳhudáwand, terí rahmaten̲ bahut hain̲; apní 'adálaton̲ ke mutábiq mujhe zinda kar.

157 We, jo mere píchhe paṛe hain̲, aur we, jo mere dushman hain̲, bahut hain̲; lekin main̲ ne terí shahádaton̲ se kinára na kiyá.

158 Main̲ ne be-wafáon̲ ko dekhá, aur un se nafrat kí; kyún̲ki unhon̲ ne tere suḳhan ko hifz na kiyá.

159 Dekh, ki main̲ tere faráiz ko kaisá cháhtá hún̲: ai Ḳhudáwand, apní shafaqat ke mutábiq mujhe jilá.

160 Terá kalám ibtidá hí se sachchá hai; aur terí sadáqat ká har ek infisál abad tak.

ש SHI'N.

161 Sardár be-sabab mere píchhe paṛe hain̲; par merá dil tere kalám hí se ḳhauf khátá hai.

162 Main̲ tere suk̲h̲an se, us kí mánind jise baṛí lúṭ mil jáwe, k̲h̲ush hún̲.

163 Main̲ jhúṭh se bezár hún̲, aur nafrat rakhtá hún̲; par terí sharí'at ko dost rakhtá hún̲.

164 Main̲ terí sadáqat ke infisálon̲ kí bábat har roz sát martabe terí sitáish kartá hún̲.

165 Un ko baṛá chain hai, jo terí sharí'at ko dost rakhte hain̲; un ko kisí tarah se ṭhokar nahín̲ lagtí.

166 Ai ḲHUDÁWAND, main̲ terí naját ká ummedwár hún̲; aur main̲ tere hukmon̲ ko 'amal men̲ láyá.

167 Merí rúh ne terí shahádaton̲ ko hifz kiyá hai; aur main̲ unhen̲ ba shiddat 'azíz rakhtá hún̲.

168 Main̲ ne tere faráiz aur terí shahádaton̲ ko hifz kiyá hai; ki merí sárí ráhen̲ tere áge hain̲.

ת TAU.

169 Ai ḲHUDÁWAND, mere nále ko apne huzúr áne de, aur apne kalám ke mutábiq mujh ko fahm 'atá kar.

170 Merí minnat ko apne huzúr pahunchne de, aur apne qaul ke mutábiq mujhe rihái de.

171 Mere labon̲ se terí sitáish niklegí, jab ki tú mujhe apne huqúq sikhláe.

172 Merí zubán tere kalám ká charchá kartí rahegí; ki tere sáre ahkám sadáqat hain̲.

173 Ai kásh ki terá háth merí kumak kartá; ki main̲ ne tere faráiz ko ik̲h̲tiyár kiyá hai.

174 Ai ḲHUDÁWAND, main̲ terí naját ká mushtáq hún̲; aur terí sharí'at merí k̲h̲urramí hai.

175 Merí ján jítí rahe, tá ki wuh terí sitáish kare; aur terí 'adálaton̲ se merí kumak ho.

176 Main̲ us bheṛ kí mánind, jo khoí jáwe, bhaṭák gayá hún̲; apne bande ko ḍhúnḍh; ki main̲ ne tere hukmon̲ ko farámosh nahín̲ kiyá.

CXX ZABU′R.

Ma'alát ká Zabúr.

APNI′ pareshání men̲ main̲ ne ḲHUDÁWAND ko pukárá; us ne merí suní.

2 Ai ḲHUDÁWAND, merí ján ko jhúṭhe honṭhon̲ aur dagábáz zubán se rihái de.

3 Ai jhúṭhí zubán, tujhe kyá diyá jáegá, aur tujhe kyá hásil hogá?

4 Pahlawán ke tez tír, ratama ke jalte húe koelon̲ ke sáth.

5 Mujh par wáwailá hai, ki main̲ Masak men̲ sukúnat kartá, aur Qídár ke k̲h̲aimon̲ ke pás rahtá hún̲!

6 Merí ján un ke sáth, jo sulh se kína rakhte hain̲, ba-liház apne fáide ke ziyáda 'arse se rahí.

7 Main̲ to sulh ká ádmí hún̲; lekin jab main̲ boltá hún̲, to we jang par taiyár hote hain̲.

CXXI ZABU′R.

Ma'alát ká Zabúr.

MAIN̲ apní ánkhen̲ paháron̲ kí taraf uṭhátá hún̲. Kahán̲ se merí madad áwegí?

2 Merí madad ḲHUDÁWAND se hai, jis ne ásmán o zamín ko paidá kiyá.

3 Wuh tere pán̲w ko phisalne na degá; wuh, jo terá háfiz hai, na únghegá.

4 Dekh, wuh jo Isráel ká muháfiz hai, hargiz na únghegá, aur na soegá.

5 ḲHUDÁWAND terá muháfiz hai; ḲHUDÁWAND tere dahne háth par terá sáyabán hai.

6 A′ftáb se din ko, aur máhtáb se rát ko, tujhe kuchh zarar na pahunchegá.

7 ḲHUDÁWAND har ek burái se tujhe mahfúz rakhegá; wuh terí ján ko mahfúz rakhegá.

8 ḲHUDÁWAND tere jáne áne men̲, is waqt se leke abad tak, terá háfiz rahegá.

CXXII ZABU′R.

MAIN̲ k̲h̲ush húá, jis waqt we mujhe kahte the, A′o, ḲHUDÁWAND ke ghar chalen̲.

2 Ai Yarúsalam, hamáre páṉw tere
darwázoṉ ke bích khare haiṉ.
3 Ai Yarúsalam, tú baní hai, us
shahr kí mánind, jo ki báham khúb
paiwasta hai:
4 Jis meṉ firqe, balki Yáh ke fir-
qe, Isráel kí shahádat ko charh játe
haiṉ, ki KHUDÁWAND ke nám kí sitáish
kareṉ.
5 Kyúṉki us meṉ 'adálat ke takht,
Dáúd ke khándán ke takht, rakhe
húe haiṉ.
6 Yarúsalam kí salámatí ke liye
du'á mángo; we jo tujh ko dost rakhte
haiṉ, salámat raheṉ.
7 Terí chár-díwárí meṉ salámatí,
aur tere mahalloṉ meṉ amn o chain
howeṉ.
8 Maiṉ apne bháíoṉ aur dostoṉ ke
liye ab kahtá húṉ, Tujh meṉ salámatí
howe.
9 KHUDÁWAND hamáre Khudá ke
ghar ke liye maiṉ terí khairíyat ká
tálib rahúṉgá.

CXXIII ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr.

MAIṈ ne apní ánkheṉ terí taraf
uṭháiṉ, ai ásmán par baiṭhne-
wále.
2 Dekho, jis tarah se ki gulámoṉ
kí ánkheṉ apne áqáoṉ ke háth kí taraf
haiṉ, aur laundíoṉ kí ánkheṉ apní
bíbí ke háth kí taraf lagí rahtí haiṉ,
isí tarah hamárí ánkheṉ KHUDÁWAND
apne Khudá kí taraf haiṉ, jab tak ki
wuh ham par rahm na farmáwe.
3 Ai KHUDÁWAND, ham par rahm
farmá, ham par rahm farmá; ki ham
hiqárat se khúb ser ho gaye.
4 A'súda-háloṉ ke tamaskhur se,
aur magrúroṉ kí hiqárat se, hamárí ján
niháyat ser húí.

CXXIV ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr i Dáúd.

AGAR KHUDÁWAND na hotá, jo ki
hamárí taraf thá, cháhiye ki
Isráel ab kahe;
2 Agar KHUDÁWAND na hotá, jo ki
hamárí taraf thá, jis waqt ki log ha-
máre muqábale meṉ uṭhe;
3 To we usí waqt ham ko jítá nigal
játe, jab ki un ká gazab ham par
bharká thá;
4 Usí waqt ham pání meṉ garq ho
játe; dhárá hamárí ján par guzar játí;
5 Usí waqt umadte húe pání ha-
márí ján hí par guzar karte.
6 Mubárak ho KHUDÁWAND, jis ne
ham ko un ke dántoṉ ká shikár na
hone diyá.
7 Hamárí ján chiriyá kí tarah sai-
yád ke jál se chhúṭí; ki jál ṭúṭá, aur
ham nikal bháge.
8 Hamárí madad KHUDÁWAND ke
nám se hai, jis ne ásmán aur zamín ko
paidá kiyá.

CXXV ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr.

WE jin ká tawakkul KHUDÁWAND
par hai, koh i Saihún ke má-
nind haiṉ, jo ṭaltá nahíṉ, balki abad
tak sábit hai.
2 Yarúsalam jo hai, so pahár us ke
áspás haiṉ; usí tarah KHUDÁWAND, is
waqt se leke abad tak, apne logoṉ ke
áspás hai.
3 Kyúṉki sharíroṉ ká sonṭá sádiqoṉ
ke hisse meṉ nahíṉ thaharne ká; tá
na howe ki sádiq badkárí kí taraf
apne háth barháweṉ.
4 Ai KHUDÁWAND, bhaloṉ se, aur
un se, jo sídhe-dil haiṉ, bhaláí kar.
5 Par we, jo apní ṭerhí ráhoṉ kí
taraf bhaṭak játe haiṉ, KHUDÁWAND
un ko badkároṉ ke sáth rawána kare-
gá: lekin Isráel par salámatí hogí.

CXXVI ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr.

KHUDA'WAND jis waqt Saihúní
asíroṉ ko phir láyá, us waqt
ham un ke mánind the, jo khwáb
dekhte haiṉ.
2 Tab hamáre muṉh haṉsí se bhar
gaye, aur hamárí zubán gáne se; tab
gair-qaumoṉ ke darmiyán yih charchá

thá, ki KHUDÁWAND ne un se baṛe
sulúk kiye.
3 Hán, KHUDÁWAND ne ham se
baṛe sulúk kiye; ham khush hain.
4 Ai KHUDÁWAND, hamáre asíron
ko pher lá, janúb kí nahron ke mánind.
5 We jo ánsúon ke sáth bote hain,
khushí se gáte húe dirau karenge.
6 Wuh to bíj ká zakhíra uṭháke
rotá húá chalá játá hai, par be-shubha
khushí ke sáth apní púlíán uṭháe húe
phir áwegá.

CXXVII ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr i Sulaimán.

JAB ki KHUDÁWAND hí ghar na
banáwe, to un kí mihnat, jo us
kí biná karte hain, be-fáida hai; agar
KHUDÁWAND hí shahr ká nigahbán na
hotá, to pásbán kí bedárí 'abas hai.
2 Tumhen kuchh fáida nahín, jo
sawere uṭhte ho, aur árám lená der
tak mauqúf rakhte, aur mashaqqaton
kí roṭíán kháte ho; yún wuh apne
piyáre ko nínd detá hai.
3 Dekho, farzand KHUDÁWAND kí
taraf se mírás hain, aur peṭ ke phal
usí se ek ajr hain.
4 Jaise pahlawán ke háth men tír,
waise hí jawání ke farzand hain.
5 Mubárak wuh mard, jis ne apne
tarkash ko un se bhar diyá: we pashe-
mán na howenge, jis waqt darwáze par
dushmanon se báten karenge.

CXXVIII ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr.

MUBA'RAK hai har ek jo KHUDÁ-
WAND se ḍartá hai, aur us kí
ráhon par chaltá hai.
2 Ki tú apne háthon kí kamáí khá-
wegá; tú sa'ádatmand hai, aur khair
tere sáth hai.
3 Terí jorú us ták kí mánind hogí,
jo mewe se ladí húí tere ghar ke áspás
hai; tere bachche terí mez ke gird
zaitún ke paudhon kí mánind honge.
4 Dekho, wuh insán jo KHUDÁ-
WAND se ḍartá hai, aisá mubárak hogá.
5 KHUDÁWAND Saihún men se tujhe
barakat degá; aur tú apní 'umr bhar
Yarúsalam kí kámyábí dekhegá;
6 Balki tú apne bachchon ke bach-
che dekhegá. Salámatí Isráel par
howe.

CXXIX ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr.

MERI' jawání se leke unhon ne
bárhá mujhe satáyá hai, Isráel
cháhiye ki ab kahe;
2 Merí jawání se leke bárhá unhon
ne mujhe dukh diyá; par we mujh
par gálib na húe.
3 Halwáhon ne merí píṭh par hal
jotá; unhon ne apní reghárián lambí
kín.
4 KHUDÁWAND sádiq hai; us ne
sharíron kí rassíon ko káṭ ḍálá.
5 We sab, jo Saihún se bugz rakhte
hain, sharminda howen, aur ulṭe phiráe
jáen.
6 We chhaton kí ghás kí mánind
howen, jo peshtar us se ki koí use
ukháṛe, khushk ho játí hai;
7 Jis se dirau-karnewálá apní muṭ-
ṭhí nahín bhartá, aur na púle-bándh-
newálá apne dáman ko;
8 Aur ráh-guzar nahín kahte, ki
KHUDÁWAND kí barakat tum par ho:
ham KHUDÁWAND ká nám leke tum-
háre liye du'á karte hain.

CXXX ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr.

AI KHUDÁWAND, main gahráon men
se tujhe pukártá hún.
2 Ai Khudáwand, merí áwáz sun,
merí minnat kí áwáz par tere kán
mutawajjih howen.
3 Ai YÁH, agar tú gunáh ká hisáb
le, to, ai Khudáwand, kaun khaṛá
rahegá?
4 Par tere pás to magfirat hai, tá ki
log terá ḍar rakhen.
5 Main KHUDÁWAND ke intizár
men hún; merí ján us ke intizár men
hai, aur mujhe us ke kalám ká bha-
rosá hai.
6 Merí rúh pásbánon kí banisbat jo

subh ke muntazir hote, hán, pásbánon
kí banisbat jo subh ke muntazir hote,
Ḳhudáwand ká ziyáda intizár kartí
hai.
7 Ai Isráel, Ḳhudáwand par ta-
wakkul kar; ki rahmat Ḳhudáwand
ke pás hai, us ke pás kasrat se makh-
lasí hai.
8 Aur wuhí Isráel ko us kí sárí
badkáríon se riháí degá.

CXXXI ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr i Dáúd.

AI Ḳhudáwand, merá dil magrúr
nahín, aur main buland-nazar
nahín hún; main baṛe mu'ámalon, aur
un báton men, jo mere liye niháyat
'ujúba hain, dakhl nahín kartá.
2 Yaqínan main ne apne jí ko
ṭhanḍá kiyá, aur use qarár karáyá,
jaisá ki dúdh se chhuṛáe húe laṛke ká,
jo apní má pás hai; hán, merá jí apne
men us laṛke ká sá hai, jis ká dúdh
chhuṛáyá gayá ho.
3 Ai Isráel, is dam se leke abad tak
Ḳhudáwand par tawakkul kar.

CXXXII ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr.

AI Ḳhudáwand, Dáúd ke liye us
kí sárí mashaqqaton ko yád
kar:
2 Ki us ne Ḳhudáwand kí qasam
kháí, aur Ya'qúb ke Qádir kí mannat
mání;
3 Yaqínan main to apne rahne ke
dere men na jáúngá, aur na apne pa-
lang ke bichhaune par chaṛhúngá;
4 Main na khwáb ko apní ánkhon
men jáne dúngá, aur na unghái ko
apní palakon men,
5 Jab tak ki Ḳhudáwand ke liye
ek maqám, aur Ya'qúb ke Qádir ke
liye ek maskan na páún.
6 Dekho, ham ne us kí khabar
Ifrátá men suní; ham ne us ko bayá-
bán ke maidánon men páyá.
7 Ham us ke maskanon men jáen-
ge; aur ham us ke pánwon kí chaukí
ke sámhne sijda karenge.
8 Uṭh, ai Ḳhudáwand, apní árám-
gáh men dákhil ho, tú aur terí qúwat
ká sandúq.
9 Tere káhin sadáqat se mulabbas
howen, aur tere pák log khushí se lal-
káren.
10 Apne bande Dáúd kí khátir apne
mamsúh ke chihre ko mat phirá.
11 Ḳhudáwand ne sachái se Dáúd
ke liye qasam kháí, jis se wuh na
phiregá, ki Main tere peṭ ke phal men
se kisí ko tere liye tere takht par biṭh-
láúngá.
12 Agar tere laṛke mere 'ahd aur
merí shahádat ko, jo main unhen jatá-
úngá, hifz karenge, to un ke laṛke bhí
tere takht par abad tak baiṭhte chale
jáenge.
13 Ki Ḳhudáwand ne Saihún ko
chun liyá, aur cháhá, ki wuh apne
liye maskan ho.
14 Yih mere chain ká abadí makán
hai, main us men basúngá; kyúnki
main us par rágib hún.
15 Main us ke asbáb i ma'ásh men
bahut sí barakat dúngá; main us ke
miskínon ko roṭí se ser karúngá.
16 Main us ke káhinon ko naját ká
libás pahináúngá; aur us ke pák log
khushí se lalkárenge.
17 Wahán main aisá karúngá ki
Dáúd ke liye ek síng phúṭegá; main
ne apne mamsúh ke liye ek chirág
taiyár kar rakhá hai.
18 Aur khijálat ko us ke dushman-
on ká libás karúngá: lekin us ke úpar
usí ká táj chamaktá rahegá.

CXXXIII ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr i Dáúd.

DEKHO, kyá khúb aur kyá suhání
bát hai, ki bháí ek sáth búd o
básh karen!
2 Yih us mahang-mole 'itr kí má-
nind hai, jo sir par ḍálá jáwe; aur
bahke dáṛhí par, balki Hárún kí dáṛhí
par hoke, us ke pairáhan ke girebán
tak pahunche;
3 Aur Harmún kí os kí mánind, jo

Saihún ke paháron par gire; ki wahán
Khudáwand ne barakat aur hayát i
abadí kí bábat hukm farmáyá.

CXXXIV ZABU'R.

Ma'alát ká Zabúr.

DEKHO, ai Khudáwand ke sab
bando, jo rát ko Khudáwand
ke ghar men khare rahte ho, Khudá-
wand ko mubárak kaho.
2 Maqdis kí taraf apne háth utháo,
aur Khudáwand ko mubárak kaho.
3 Khudáwand, jo ásmán aur zamín
ká kháliq hai, tujhe Saihún men se
barakat bakhshe.

CXXXV ZABU'R.

KHUDA'WAND kí sitáish karo.
Khudáwand ke nám kí sitáish
karo; ai Khudáwand ke bando, us
kí sitáish karo.
2 Tum, jo Khudáwand ke ghar
men, hamáre Khudá ke ghar kí bár-
gáhon men, khare rahte ho,
3 Khudáwand kí sitáish karo; ky-
únki Khudáwand nek hai: us ke
nám kí sitáish ke gít gáo, ki yih kám
dil-pasand hai.
4 Ki Khudáwand ne Ya'qúb ko
apne wáste chun liyá, aur Isráel ko
apne kháss khazáne ke wáste.
5 Kyúnki main jántá hún, ki Khu-
dáwand buzurg hai; aur ki hamárá
Rabb sáre ma'búdon se bará hai.
6 Jo kuchh ki Khudáwand ne
cháhá, us ne ásmán, aur zamín, aur
daryáon, aur sáre gahráon men kiyá.
7 Bukhárát zamín kí atráf se wuhí
uthátá hai, aur bijlí menh ke sáth
banátá hai, aur hawá ko apne makh-
zanon se nikál látá hai.
8 Usí ne Misr ke palauthe máre,
kyá insán ke, kyá haiwán ke.
9 Usí ne bhejke nisháníán aur 'ajáib
garáib kám, ai Misr, tujh men Fira'ún
aur us ke sáre khádimon ko dikhláe.
10 Usí ne barí barí qaumon ko
márá, aur zarbardast bádsháhon ko
qatl kiyá;
11 Saihún Amúríon ke bádsháh,
aur 'U'j Basan ke bádsháh ko, aur
Kan'án kí sári mamlukaton ko:
12 Aur un kí zamín mírás men,
hán, apne Isráelí logon ko mírás men
dí.
13 Ai Khudáwand, terá nám abad
tak hai; ai Khudáwand, terá zikr
pusht dar pusht báqí rahegá.
14 Kyunki Khudáwand apne logon
ká insáf karegá, aur apne bandon kí
hálat ke sabab pachhtáegá.
15 Gair-qaumon ke but soná, aur
rúpá, aur ádmíon kí dastkáríán, hain.
16 We munh rakhte hain, par bolte
nahín; we ánkhen rakhte hain, par
dekhte nahín;
17 We kán rakhte hain, par sunte
nahín; we to munh se sáns bhí nahín
lete.
18 We jo un ke banánewále hain,
unhín kí mánind hain; aur har ek,
jise un ká bharosá hai, aisá hí hai.
19 Ai Isráel ke gharáne, Khudá-
wand ko mubárak kaho; ai Hárún
ke gharáne, Khudáwand ko mubárak
kaho.
20 Ai Láwí ke gharáne, Khudá-
wand ko mubárak kaho; ai tum jo
Khudáwand se darte ho, Khudáwand
ko mubárak kaho.
21 Khudáwand Saihún men mu-
bárak hai; wuh Yarúsalam men bastá
hai; Khudáwand kí sitáish karo.

CXXXVI ZABU'R.

KHUDA'WAND kí shukrguzárí
karo; ki wuh bhalá hai, aur us
kí rahmat abad tak hai.
2 Us ká, jo iláhon ká Khudá hai,
shukr karo; ki us kí rahmat abad tak
hai.
3 Usí ká shukr karo, jo khudá-
wandon ká Khudáwand hai; ki us kí
rahmat abad tak hai.
4 Usí ká, jo akelá bare 'ajáib kám
kartá hai; ki us kí rahmat abad tak
hai.

5 Usí ká, jis ne dánáí se ásmán
banáe; ki us kí rahmat abad tak hai.
6 Usí ká, jis ne zamín ko pánion ke
úpar phailáyá; ki us kí rahmat abad
tak hai.
7 Usí ká, jis ne bare bare naiyir
banáe; ki us kí rahmat abad tak hai:
8 A'ftáb, ki jis ká 'amal din ko hai;
ki us kí rahmat abad tak hai:
9 Aur máhtáb aur sitáre, jin ká
'amal rát ko hai; ki us kí rahmat
abad tak hai.
10 Usí ká, jis ne Misr ko, us ke
palauthon samet, márá; ki us kí rah-
mat abad tak hai:
11 Aur Isráelíon ko un ke darmiyán
se nikál láyá; ki us kí rahmat abad
tak hai:
12 Qawí háth se, aur barháe húe
bázú se; ki us kí rahmat abad tak
hai.
13 Usí ká, jis ne daryá e Qulzum
do hissa kiye; ki us kí rahmat abad
tak hai:
14 Aur Isráelíon ko us ke darmi-
yán se pár le gayá; ki us kí rahmat
abad tak hai:
15 Aur Fira'ún ko, us ke lashkar
samet, daryá e Qulzum men jhár dá-
lá; ki us kí rahmat abad tak hai.
16 Usí ká, jo bayábán men apne
logon ká rahnumá húá; ki us kí
rahmat abad tak hai.
17 Usí ká, jis ne bare bare bádsháh-
on ko qatl kiyá; ki us kí rahmat
abad tak hai:
18 Aur námwar salátín ko ján se
márá; ki us kí rahmat abad tak hai:
19 Amúríon ke bádsháh Saihún ko;
ki us kí rahmat abad tak hai:
20 Aur Basan ke bádsháh 'U'j ko;
ki us kí rahmat abad tak hai:
21 Aur un kí sarzamín ko mírás
kar diyá; ki us kí rahmat abad tak
hai:
22 Apne bande Isráel kí mírás; ki
us kí rahmat abad tak hai.
23 Usí ká, jis ne ham ko, hamárí
pastí kí hálat men, yád farmáyá; ki
us kí rahmat abad tak hai:
24 Aur ham ko hamáre dushman-
on se ríháí bakhshí; ki us kí rahmat
abad tak hai.
25 Usí ká, jo har jándár ko rozí
detá hai; ki us kí rahmat abad tak hai.
26 A'smán ke Khudá kí shukrgu-
zárí karo; ki us kí rahmat abad tak
hai.

CXXXVII ZABU'R.

BA'BUL kí nadíon par, wahán ham
baithe, aur Saihún ko yád kar-
ke roe.
2 Ham ne apní barbaten bed ke
darakhton men, jo us ke bích men
the, táng dín.
3 Kyúnki wahán unhon ne, jo ham-
en asír karke le gaye the, ham se
darkhwást kí, ki ham kuchh gáwen;
aur we, jo hamáre satánewále the,
cháhte the ki ham khushí manáwen,
yih kahke ki Saihún ke gíton men se
hamáre liye ek gít gáo.
4 Ham kyúnkar ajnabí kí sarzamín
men Khudáwand ke gít gáwen?
5 Ai Yarúsalam, agar main tujh ko
bhúl jáún, to merá dahná háth apná
hunar bhúle.
6 Agar main tujh ko yád na rakh-
ún, aur agar main Yarúsalam ko apní
auwal khushí se ziyádatar 'azíz na
jánún, to merí zubán tálú se lag jáe.
7 Ai Khudáwand, baní Adúm kí
mukhálafat men, Yarúsalam ke din
ko yád kar, ki unhon ne kahá, Use
barbád karo; use bekh o bun se bar-
bád karo.
8 Ai Bábul kí betí, jo gáratgar hai,
mubárak wuh jo tujh se us sulúk ká,
jo tú ne ham se kiyá, intiqám lewe.
9 Mubárak wuh, jo tere larkon ko
pakarke pattharon par patak dewe.

CXXXVIII ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

MAIN apne sáre dil se terí sitáish
karúngá; iláhon ke áge main
terí saná-khwání karúngá.

2 Main̲ terí muqaddas haikal kí
taraf sijda karún̲gá, aur tere nám kí
sitáish karún̲gá, terí rahmat ke sabab,
aur terí sachái ke sabab; ki tú ne
apne qaul ko apne sáre nám se ziyáda
barháyá.
3 Jis din main̲ ne pukárá, tú ne
merí suní, aur merí rúh ko himmat
deke qawí kiyá.
4 Ai Ḳhudáwand, zamín ke sab
bádsháh tere mun̲h ke kalám sunke
terí sitáish karen̲ge.
5 Hán̲, we Ḳhudáwand kí ráhon̲
men̲ gáen̲ge, ki Ḳhudáwand ká jalál
bará hai.
6 Kyún̲ki Ḳhudáwand buland hai,
aur paston̲ par tawajjuh kartá hai,
aur magrúron̲ ko dúr se pahchántá
hai.
7 Harchand main̲ áfaton̲ ke darmi-
yán chaltá phirtá hún̲, par tú mujhe
zinda karegá; tú mere dushmanon̲ ke
qahr par apná háth barháegá, aur
apne dahne háth se mujhe bacháegá.
8 Ḳhudáwand mere liye kám ko
anjám degá; ai Ḳhudáwand, terí
rahmat abad tak hai; apne háthon̲ ke
banáe húe kámon̲ ko tark mat kar.

CXXXIX ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká
Zabúr.

AI Ḳhudáwand, tú mujhe jánchtá,
aur pahchántá hai.
2 Tú merá baithná aur merá uthná
jántá hai: tú mere andeshe ko dúr se
daryáft kartá hai.
3 Tú merá chalná aur merá letná
ḳhúb jántá hai, balki tú merí sárí
rawishon̲ se wáqif hai.
4 Ki dekh, merí zubán par koí aisí
bát nahín̲, ki jis se tú, ai Ḳhudáwand,
bilkull ágáh nahín̲.
5 Tú áge píchhe merá ghernewálá
hai, aur tú ne apná háth mujh par
rakhá hai.
6 Aisá 'irfán mere liye niháyat
'ujúba hai; yih buland hai, main̲ us
ke ta,ín̲ nahín̲ pahunch saktá.
7 Terí rúh se main̲ kidhar jáún̲?
aur terí huzúrí se main̲ kahán̲ bhágún̲?
8 Agar main̲ ásmán ke úpar charh
jáún̲, to tú wahán̲ hai; agar main̲
pátál men̲ apná bistar bichháún̲, to
dekh, tú wahán̲ bhí hai.
9 Agar subh ke pankh leke main̲
samundar kí intihá men̲ já rahún̲;
10 To wahán̲ bhí terá háth mujhe
le chalegá, aur terá dahná háth mujhe
sambhálegá.
11 Agar main̲ kahún̲, ki Táríkí to
mujhe chhipá legí; tab rát mere gird
roshní ho jáegí.
12 Yaqínan táríkí tere sámhne tí-
ragí nahín̲ paidá kartí; par rát din kí
mánind roshan hai; táríkí aur roshní
donon̲ ek-sán̲ hain̲.
13 Ki tú mere gurdon̲ ko apne qab-
ze men̲ rakhtá hai; merí má ke pet
men̲ tú ne mujh par sáya kiyá.
14 Main̲ terí sitáish hí kartá ra-
hún̲gá; kyún̲ki main̲ dahshatnák taur
se 'ajíb o garíb baná hún̲: tere kám
hairat-afzá hain̲; is ká mere jí ko
bará yaqín hai.
15 Jab ki main̲ parde men̲ banáyá
játá thá, aur zamín ke asfal men̲ man-
qúsh hotá thá, to mere jism kí súrat
tujh se chhipí na thí.
16 Terí ánkhon̲ ne mere be-tartíb
mádda ko dekhá; aur tere daftar men̲
ye sab chízen̲ tahrír kí gayín̲, aur un
ke dinon̲ ká hál bhí ki kab banen̲gí,
jab hanoz un men̲ se koí na thí.
17 Ai Ḳhudá, tere andeshe mere
haqq men̲ kyá hí qímatí hain̲! un kí
kull jam'a kyá hí barí hai!
18 Main̲ unhen̲ kyá ginún̲? we to
shumár men̲ ret se ziyáda hain̲; jab
main̲ jágtá hún̲, to phir bhí tere sáth
hún̲.
19 Ai Ḳhudá, tú yaqínan shaíron̲
ko qatl karegá; pas, ai ḳhúnío, mere
pás se dúr ho jáo.
20 Kyún̲ki we terí bábat sharárat
se báten̲ karte hain̲; tere dushman to
terá nám abas lete hain̲.

21 Ai KHUDÁWAND, kyá main un
ká kína nahín rakhtá, jo terá kína
rakhte hain? kyá main un se, jo tere
mukhálif hoke uthte hain, bezár na-
hín?
22 Main shiddat se un ká kína
rakhtá hún; main unhen apne dush-
manon men gintá hún.
23 Ai Khudá, mujhe jánch, aur
mere dil ko ján; mujhe ázmá, aur
mere andeshon ko pahchán:
24 Dekh, kyá mujh men koí dard-
angez 'ádat hai, ki nahín; aur mujh
ko abadí ráh men chalá.

CXL ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr.

AI KHUDÁWAND, sharír insán se
mujh ko riháí de; zálim ádmí-
on se mujhe bachá rakh;
2 Jo apne dilon men bure andeshe
karte hain; we har roz laráíon ke
wáste jama' hote.
3 Sámpon kí mánind we apní zu-
bánen tez karte; un ke honthon ke
tale afa'í ká zahr hai. Siláh.
4 Ai KHUDÁWAND, sharír ke háth
se mujhe bachá; zálim insán se mu-
jhe mahfúz rakh; kyúnki we is fikr
men hain ki mere qadamon ko girá
dewen.
5 Magrúron ne chhipke mere liye
phandá aur rassíán taiyár kí hain;
unhon ne ráhguzar men jál bichháyá
hai; unhon ne mere liye dám lagáe
hain. Siláh.
6 Main ne KHUDÁWAND se kahá,
Tú merá Khudá hai; ai KHUDÁ-
WAND, merí munáját kí áwáz sun.
7 Ai YAHOWÁH Khudáwand, ai me-
rí naját ke zor, jang ke din tú ne
mere sir par sáya kiyá.
8 Ai KHUDÁWAND, sharír ká mat-
lab púrá mat kar; us ke bure man-
súbon ko anjám tak pahunchne na
de, tá ki we sir na utháwen. Siláh.
9 Aur jinhon ne mujhe cháron ta-
raf se gher liyá hai, aisá kar ki un
ke honthon kí ziyánkárí unhín ke
siron par pare.
10 Un par angáre dále jáwen; wuh
unhen ág men jhonkegá, aur garhon
men girá degá, ki we phir uth na
saken.
11 Bad-zubán ádmí zamín par qáim
na rahegá; sitam-gar insán sitam hí
ká shikár hoke nábúd ho jáegá.
12 Mujh ko yaqín hai, ki KHUDÁ-
WAND mazlúmon ká insáf karegá, aur
miskínon ká badlá legá.
13 Fi-l-haqíqat sádiq log terá nám
leke shukrguzárí karenge; aur rást-
báz tere huzúr men sukúnat karenge.

CXLI ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

AI KHUDÁWAND, main tujhe pu-
kártá hún; merí taraf jald á;
jab main tujhe pukárún, tab merí
áwáz par kán dhar.
2 Ki merí du'á tere huzúr bakhúr
kí tarah pahunchái jáwe; aur mere
háthon ká utháná shám kí qurbání
kí mánind ho.
3 Ai KHUDÁWAND, mere munh par
nigahbán bithlá; mere honthon ke
darwázon kí darbání kar.
4 Mere dil ko kisí burí bát kí taraf
máil hone na de, ki wuh badkáron
men shámil hoke badkárí na kare;
aur mujhe un ke mazadár khánon
men se kuchh kháne na de.
5 Sádiq mujh ko máre, wuh mihr-
bání hai; wuh mujhe tambíh de, yih
mere sir ká raugan hai; agarchi do-
bára bhí kare, merá sir us se inkár na
karegá; par merí du'á un kí badká-
ríon ke bar'aks kí jáegí.
6 Un ke hákimon ne chatán ke
karáron ke darmiyán chhuttí pái, aur
us waqt unhon ne merí báten sunín,
ki we míthí thín.
7 Hamárí haddíán qabr ke munh
men yún bikhar gayín, jaise ki lakrí
hotí, jab koí use zamín par chíre aur
káte.
8 Lekin, ai YAHOWA'H Khudáwand,

merí ánkhen̲ terí taraf hain̲; merá tawakkul tujh par hai; tú merí ján ko mat unḍel.

9 Mujh ko us dám se bachá jo unhon̲ ne mere liye bichháyá, aur badkáron̲ ke jálon̲ se.

10 Ḳhabís apne dám men̲ ek sáth phan̲s jáwen̲, jis waqt ki main̲ us taraf nikal jáún̲.

CXLII ZABU'R.

Mashkíl i Dáúd: ek du'á, jis waqt wuh magáre men̲ thá.

MAIN̲ Ḳhudáwand ke áge apní áwáz buland kartá, main̲ apní áwáz hí se Ḳhudáwand se minnat kartá hún̲.

2 Main̲ apní faryád us ke huzúr men̲ kholke kartá; aur apná dukh dard us ke áge bayán kartá.

3 Jis waqt merá jí udás hai, tab tú merí rawish jántá. Jis ráh ki main̲ chaltá hún̲, unhon̲ ne chhipke us men̲ mere liye phandá lagáyá hai.

4 Main̲ ne apne dahne háth nigáh kí, aur dekhá, par koí na páyá, jo mujhe pahchántá ho; mujhe kahín̲ panáh na rahí; koí merí ján ká hál púchhtá nahín̲.

5 Ai Ḳhudáwand, main̲ tere áge chilláyá; aur main̲ ne kahá, Tú merí panáh hai, aur zindon̲ kí sarzamín men̲ merá baḳhrá tú hai.

6 Merí sun le; kyún̲ki main̲ bahut za'íf ho gayá hún̲; mujh ko un se, jo mere píchhe paṛe hain̲, chhuṛá le, ki we mujh se zoráwar hain̲.

7 Merí rúh ko qaid se rihái bakhsh, tá ki tere nám kí sitáish howe; sádiq log mere áspás jam'a hon̲ge, jab ki tú mujh par ihsán karegá.

CXLIII ZABU'R.

Zabúr i Dáúd.

AI Ḳhudáwand, merí du'á sun, merí minnaton̲ par kán rakh; apní wafádárí se aur apní sadáqat se merá jawáb de.

2 Aur apne bande ko apne sáth 'adálat men̲ na lá, kyún̲ki koí insán jítí ján tere huzúr rástbáz ṭhahar nahín̲ saktá.

3 Ki dushman merí ján ke píchhe paṛá hai; us ne merí zindagí ko ḳhák par páemál kiyá; us ne mujh ko un kí mánind, jo muddat se mar gaye hain̲, táríkí men̲ biṭháyá hai.

4 Is liye merá jí mujh men̲ udás ho gayá hai; merá dil mere bích men̲ ujaṛ gayá hai.

5 Main̲ agle dinon̲ ko yád kartá hún̲; main̲ tere sáre kámon̲ ko sochtá hún̲; main̲ terí dastkárí par gaur kartá hún̲.

6 Main̲ apne háth terí taraf baṛhátá hún̲; merí rúh ḳhushk zamín kí mánind terí piyásí hai. Siláh.

7 Ai Ḳhudáwand, jald merí sun; merí rúh tamám hone par hai; mujh se mun̲h na moṛ, nahín̲ to main̲ un kí mánind ho jáún̲gá, jo gaṛhe men̲ girte hain̲.

8 Mujh ko subh ke waqt apní shafaqat kí áwáz suná; kyún̲ki merá tawakkul tujh par hai: apní ráh ki jis men̲ main̲ chalún̲, mujhe batá; kyún̲ki main̲ apní rúh ko terí taraf uṭhátá hún̲.

9 Ai Ḳhudáwand, mujh ko mere dushmanon̲ se rihái de; ki main̲ tere pás panáh letá hún̲.

10 Mujhe apní marzí par chalná sikhlá; kyún̲ki tú hí to merá Ḳhudá hai; terí nek rúh mujhe rástí ke mulk men̲ le chale.

11 Ai Ḳhudáwand, mujh ko apne nám ke liye zinda kar; apní sadáqat ke liye merí ján musíbat se chhuṛá.

12 Aur apní rahmat se mere dushmanon̲ ko faná kar; aur un sab ko, jo mere jí ko, dukh dete hain̲, nábúd kar; kyún̲ki main̲ terá banda hun̲.

CXLIV ZABU'R.

Dáúd ká Zabúr.

ḲHUDA'WAND, merí chaṭán, mubárak ho, jo mere háthon̲ ko jang karná, aur merí unglíon̲ ko laṛná, sikhlátá;

2 Merá shafaqat-karnewálá, aur merá gaṛh, merá únchá burj, aur merá chhuṛánewálá, merí sipar, aur wuh jis par merá tawakkul hai, jo mere tale mere logon ko maglúb kartá hai.

3 Ai Ḳhudáwand, insán kyá hai, ki tú use yád farmáwe? aur ádamzád kaun hai, jo tú use shumár kare?

4 Insán to butlán kí mánind hai, aur us kí zindagí ek guzarte húe sáya kí mánind.

5 Ai Ḳhudáwand, apne ásmánon ko jhuká, aur utar á: paháṛon ko chhú, to un se dhúwán uṭhegá.

6 Bijlí girá, aur unhen titar bitar kar: apne tír chalá, aur unhen ghabrá de.

7 U'par se apne háth phailá, aur mujhe riháí de; mujhe bahut páníon se aur ajnabí aulád ke háth se chhuṛá le;

8 Jin ke munh se wáhí báten nikaltí hain, aur un ká dahná háth jhúṭh ká dahná háth hai.

9 Ai Ḳhudá, main tere liye ek nayá gít gáúngá; main das tár kí bín bajáke terí saná-ḳhwání karúngá.

10 Tú hí hai, jo sháhon ko naját baḳhshtá hai, aur apne bande Dáúd ko burí teg se bachátá hai.

11 Mujh ko ajnabí aulád ke háthon se chhuṛá le, aur riháí baḳhsh, jinhon ke munh se wáhí kalám nikaltá hai, aur jinhon ká dahná háth jhúṭh ká dahná háth hai;

12 Tá ki hamáre beṭe apní jawání men paudhon kí mánind, aur hamárí beṭíán záviya kí ghúríon kí mánind howen, jo mahall ke andáza se ḳhush-tarásh hon;

13 Tá ki hamáre maḳhzan málámál howen, jin men se har qism kí chíz muyassar howe; aur hamárí bheren hazáron lákhon hamárí galíon men janen;

14 Aur hamáre bail moṭe táze hon; aur ki ṭúṭ paṛne kí naubat na howe, aur na nikal jáne kí; aur ki hamáre bázáron men kisí tarah kí nálish na ho.

15 Mubárak hai wuh guroh, jis ká yih hál ho; mubárak hai wuh guroh, jis ká Ḳhudá Ḳhudáwand hai.

CXLV ZABU'R.

Dáúd ká saná e Zabúr.

AI Ḳhudá, mere bádsháh, main terí baṛáí karúngá; aur main abad ul ábád tere nám ko mubárak kahúngá.

2 Main har roz tujhe mubárak kahúngá; aur main abad ul ábád tere nám kí sitáish karúngá.

3 Ḳhudáwand buzurg hai, aur wuh niháyat sitáish ke láiq hai; aur us kí buzurgí tahqíq karne se báhar hai.

4 Har ek pusht dúsrí pusht se tere kámon kí sitáish karegí, aur terí qudraton ká bayán karegí.

5 Main terí janáb kí jalíl 'izzat par, aur tere 'ajáib kámon par, dhyán karúngá.

6 Aur log tere haulnák kámon kí qudrat ká charchá karen; main terí buzurgí ká bayán karúngá.

7 We tere baṛe ihsán ká bahut sá zikr karenge, aur terí sadáqat ke gít gáenge.

8 Ḳhudáwand mihrbán aur rahím hai; gussa karne men dhímá, aur shafaqat men baṛhkar hai.

9 Ḳhudáwand sab ke liye bhalá hai; aur us kí rahmaten us kí sárí sana'aton par hain.

10 Ai Ḳhudáwand, terí sárí dastkáríán terí saná-ḳhwání kartí hain; aur tere muqaddas log tujhe mubárakbád kahte.

11 We terí saltanat ke jalál ká bayán karte, aur terí qudrat ká charchá karte;

12 Tá ki ádmí-zádon par us kí qudraten, aur us kí saltanat kí jalíl shaukaten, záhir karen.

13 Terí bádsháhat abadí bádsháhat hai, aur terí hukúmat pusht dar pusht qáim rahtí.

14 Khudáwand un sab ko, jo girte
hain, thámtá hai; aur un sab ko, jo
nihur gaye hain, uthá khará kartá hai.
15 Sab kí ánkhen tujh par lagí
hain; tú unhen waqt par un kí rozí
detá hai.
16 Tú apní mutthí kholtá hai, aur
har ek jándár ká pet bhartá hai.
17 Khudáwand apní sárí ráhon
men sádiq hai, aur apne sab kámon
men rahím hai.
18 Khudáwand un sab se, jo us ko
pukárte hain, nazdík hai; un sab se,
jo sachái se us ko pukárte hain.
19 Wuh un logon kí murád, jo us
se darte hain, púrí karegá; wuhí un
kí faryád sunegá, aur unhen bacháegá.
20 Khudáwand un sab kí, jo us se
muhabbat rakhte hain, hifázat kartá
hai; lekin sáre khabíson ko nábúd
karegá.
21 Merá munh Khudáwand kí si-
táish ká mazmún kahegá; hán, har ek
bashar abad ul ábád us ke muqaddas
nám ko mubárak kahá kare.

CXLVI ZABU'R.

KHUDA'WAND kí sitáish karo.
Ai merí ján, Khudáwand kí
sitáish kar.
2 Main jab tak jítá rahúngá, Khu-
dáwand kí sitáish karúngá; main jab
tak maujúd hún, Khudáwand kí
saná-khwání karúngá.
3 Amíron par, ádmí-záde par, tawak-
kul na karo; ki us men naját dene kí
táqat nahín.
4 Us ká dam nikal játá hai, wuh
apní mátí men phir játá hai; usí din
us ke mansúbe faná ho játe hain.
5 Mubárak hai wuh, jis kí kumak
Ya'qúb ká Khudá hai, aur jis ká ta-
wakkul Khudáwand us ke Khudá
par hai;
6 Jis ne ásmán banáyá, aur zamín,
aur daryá, aur sab jo kuchh ki un
men hai; jo hamesha apní sachái ko
barqarár rakhtá hai;
7 Jo mazlúmon ká insáf kartá hai,
aur bhúkhon ko rotí detá hai. Khudá-
wand asíron ko chhurátá hai;
8 Khudáwand andhon kí ánkhen
khol detá hai; Khudáwand unhen,
jo nihur gaye hain, sídhá khará kartá
hai; Khudáwand sádiqon ko 'azíz
rakhtá hai;
9 Khudáwand pardesíon ká ni-
gahbán hai; wuh yatímon aur bewon
ko sambháltá hai; lekin sharíron kí
ráh ko únchá níchá kartá hai.
10 Khudáwand abad tak saltanat
karegá, hán, terá Khudá, ai Saihún,
pusht dar pusht. Khudáwand kí
sitáish karo.

CXLVII ZABU'R.

KHUDA'WAND kí sitáish karo:
ki hamáre Khudá kí saná-khwá-
ní karná bhalá hai; is liye ki wuh
dil-'azíz hai; sitáish karná sháyasta
hai.
2 Khudáwand Yarúsalam ko ta'-
mír kartá hai; wuh Isráelí bichhure
húon ko jam'a kartá hai.
3 Wuh shikasta-dilon ká 'iláj kartá
hai; wuh un ke zakhmon ko bándh-
tá hai.
4 Wuh sitáron ká shumár kartá hai,
aur un ká judá judá nám rakhtá hai.
5 Hamárá Khudáwand buzurg hai,
aur bará qádir hai; us ká fahm bayán
se báhar hai.
6 Khudáwand halímon ko sam-
bháltá hai; par sharíron ko zamín par
patak detá hai.
7 Jawáb men apní bárí par tum
Khudáwand kí shukrguzárí ke gít
gáo; barbat bajáke hamáre Khudá kí
sitáish karo:
8 Jo ásmán par badlíon ká parda
dáltá hai; jo zamín ke liye menh
taiyár kartá hai; jo paháron par ghás
ugátá hai;
9 Jo bahímon ko rozí detá hai, aur
kauwon ke bachchon ko bhí, jo chil-
láte hain.

10 Us ko ghore ke zor se khushí
nahín, aur mard kí pindlíon se razá
nahín.
11 KHUDÁWAND ko un se, jo us se
darte hain, aur un se, jo us kí rahmat
ke ummedwár hain, razá hai.
12 Ai Yarúsalam, KHUDÁWAND kí
sitáish kar; ai Saihún, apne Khudá
kí sitáish kar.
13 Kyúnki us ne tere darwázon
ke bendon ko mazbútí bakhshí, aur
tujh men tere bachchon ko barakat dí.
14 Wuh terí atráf men amn bakhsh-
tá, aur tujhe suthre se suthre gehún
se ásúda kartá.
15 Wuh apná hukm zamín par
bhejtá hai; us ká kalám niháyat
tezrau hai.
16 Wuh barf ún kí mánind detá hai;
wuh pálá rákh kí mánind bikhertá hai.
17 Wuh apne yakh ko luqmon kí
mánind phenk detá hai; us kí thand
kí bardásht kaun kar saktá hai?
18 Wuh apná hukm bhejtá hai, aur
unhen galá detá hai; wuh apní hawá
chalátá hai, aur pání bah játe hain.
19 Wuh apná kalám Ya'qúb par,
aur apne huqúq aur apní 'adálaten
Isráel par, záhir kartá hai.
20 Us ne kisí qaum se aisá sulúk
nahín kiyá, aur na we us kí 'adálaton
se ágáh ho gayín. KHUDÁWAND kí
sitáish karo.

CXLVIII ZABU'R.

KHUDA'WAND kí sitáish karo.
A'smánon par se KHUDÁWAND
kí sitáish karo; bulandíon par se us
kí sitáish karo.
2 Ai us ke sab firishto, us kí sitáish
karo; ai us ke sab lashkaro, us kí
sitáish karo.
3 Ai súraj, aur ai chánd, us kí
sitáish karo; ai roshan sitáro, tum
sab us kí sitáish karo.
4 Ai ásmánon ke ásmáno, aur ai
pánío, jo ásmánon ke úpar ho, us kí
sitáish karo.
5 We KHUDÁWAND ke nám kí
sitáish karen, ki us ne hukm diyá,
aur we maujúd ho gaye.
6 Us ne un ko abadí páedárí bakh-
shí; us ne ek taqdír muqarrar kí, jo
tal nahín saktí.
7 Ai tinníno, aur ai gahrápo, zamín
par se KHUDÁWAND kí sitáish karo.
8 A'g aur ole, barf aur bukhár, aur
zor kí ándhí, jo us ke hukm ko bajá
láte hain;
9 Pahár aur sáre tíle, mewadár
darakht aur sáre deodár;
10 Janglí jánwar, aur sáre mawáshí,
aur kíre makore, aur parinde;
11 Sháhán i zamín, aur sárí um-
maten, umará aur zamín ke sab 'adá-
lat-karnewále;
12 Jawán o kunwáríán bhí, aur
búrhe, bachchon samet;
13 We KHUDÁWAND ke nám kí
sitáish karen, ki us ká nám akelá
'álíshán hai; usí ká jalál zamín aur
ásmán ke úpar phailá hai.
14 Wuhí apne logon ke síng ko
buland kartá hai; yihí us ke pák log-
on kí, baní Isráel kí, us qaum kí jo us
se nazdík hai, shaukat hai. KHUDÁ-
WAND kí sitáish karo.

CXLIX ZABU'R.

KHUDA'WAND kí sitáish karo.
KHUDÁWAND ká ek nayá gít
gáo, aur us kí madh pák logon kí ja-
má'at men.
2 Isráel apne banánewále se shádmán
howe; baní Saihún apne Bádsháh ke
sabab khushí karen.
3 We us ke nám kí sitáish karte
húe náchen; we tabla aur barbat ba-
játe húe us kí saná-khwání karen.
4 Kyúnki KHUDÁWAND apne logon
se khush hotá hai; wuh halímon ko
naját kí zínat bakhshtá hai.
5 Pák log apní buzurgwárí par
fakhr karen, aur apne bistaron par
pare húe buland áwáz se gáyá karen.
6 Khudá kí sitáishen un kí zubán

par howen; aur ek do-dhárí talwár
un ke háthon men ho;
7 Tá ki gair-ummaton se intiqám
lewen, aur logon ko sazá dewen;
8 Ki un ke bádsháhon ko zanjíron
se, aur un ke amíron ko lohe kí beríon
se jakren;
9 Tá ki un par wuh fatwá, jo likhá
húá hai, járí karen; ki us ke pák
logon kí yihí shaukat hai. KHUDÁ-
WAND kí sitáish karo.

CL ZABU'R.

KHUDA'WAND kí sitáish karo.
Us ke maqdis men Khudá kí
sitáish karo; us kí qudrat kí fazá par
us kí sitáish karo.
2 Us kí qudraton ke sabab us kí
sitáish karo; us kí buzurgí kí kasrat
ke mutábiq us kí sitáish karo.
3 Qarnáí phúnkte húe us kí sitáish
karo; bín aur barbat chherte húe us
kí sitáish karo.
4 Tablá bajáte húe aur náchte húe
us kí sitáish karo; tárwále sázon ko
aur bánslíon ko bajáte húe us kí
sitáish karo.
5 Buland-áwáz jhánjh bajáke us
kí sitáish karo; khush-áwáz jhánjh
bajá bajáke us kí sitaísh karo.
6 Har ek chíz, jo sáns letí hai,
KHUDÁWAND kí sitaish kare. KHU-
DÁWAND kí sitáish karo.

SULAIMA'N KE AMSA'L.

I BA'B.

DA'U'D ke bete baní Isráel ke bád-
sháh Sulaimán ke amsál;
2 Dánáí aur tádíb síkhne ko, aur
tamíz kí báten samajhne ko;
3 Aur 'aql kí tarbíyat páne ko, aur
sadáqat, aur 'adálat, aur sárí rástí
bújhne ko;
4 Aur sáda logon ko hoshyárí dene
ke liye, aur jawán ko dánish aur
imtiyáz.
5 Dáná ádmí agar sune, to wuh
ziyáda dánish páwegá, aur 'aqlwálá
maslahaten hásil karegá:
6 Ki masal, aur maqúla, aur ahl
i khirad kí báton ko, aur un ke mu-
'ammon ko samjhen.
7 ¶ KHUDÁWAND ká khauf dánish
kí ibtidá hai; lekin ahmaq dánáí aur
tádíb ko haqír jánte hain.
8 Ai mere bete, apne báp kí tar-
bíyat ká shanawá ho, aur apní má kí
tákíd ko mat tark kar:
9 Ki yih tere sir ke liye raunaq
ká táj, aur terí gardan ke liye tauq
hain.
10 ¶ Ai mere bete, agar gunahgár
log tujhe phusláwen, tú mat mán.
11 Agar we kahen, A', hamáre sáth
chal, ki khúnrezí ke liye ghát men
lagen, aur chhipke ná-haqq begunáh
kí kamín men baithen;
12 Aur gor kí mánind un ko jítá
nigal jáwen, aur un kí tarah, jo garhe
men girte hain, samúchá;
13 Ham ko sab nafís asbáb milenge;
ham lút ke mál se apne ghar bhar-
enge;
14 Tú bhí ham logon ke darmiyán
apná qur'a dálegá; ham sab ke liye ek
hí thailí hogí:
15 To, ai mere bete, tú ráh men un

ke sáth mat chal, balki un ke ráste se apne pánwon ko roke rah:

16 Kyúnki un ke pánw sharárat ko daurte hain, aur khúnrezí ke liye jaldí karte hain.

17 Yaqínan jab chiriyá dekh le, to dám bichháná 'abas hai.

18 We to apní hí khúnrezí ke liye ghát men lage hain; we chhipke apní hí kamín men baithe.

19 Har ek jo ná-haqq zar-dost hai, us kí rawishen aisí hí hain; ki we us ke málikon kí ján ko le lete hain.

20 ¶ Dánái sarak par hoke bulátí hai; wuh bázáron men áwáz sunátí hai:

21 Wuh, jis makán men ziyáda log jam'a hote hain, pukártí hai, aur shahr ke phátakon kí dewrhíon par kalám kartí hai;

22 Ai sáda logo, tum kab tak sádagí ko dost rakhoge? aur kab tak thatthebáz apní thatthebází par máil rahenge, aur jáhil 'ilm se kína rakhenge?

23 Tum merí tambíh par mutawajjih ho; dekho, main apní rúh tum par dálúngá, aur main apní báten tumhen samjháúngá.

24 ¶ Azbaski main ne buláyá, par tum ne na máná; main ne apná háth lambá kiyá, par koí mutawajjih na húá;

25 Balki tum ne merí sárí maslahaton ko náchíz jáná, aur merí sarzanish kí qadr na kí:

26 To main bhí tumhárí pareshání par hansúngá, aur jab tum par dahshat gálib hogí, to main thatthe márúngá;

27 Jis waqt tumhárí dahshat ándhí kí mánind tum par áwegí, aur tumhárí áfat girdbád kí tarah tum tak pahunchegí; aur jis waqt tangí aur jánkaní tum par parengí:

28 Tab we mujh ko pukárenge, par main jawáb na dúngá; we sawere mujh ko dhúndhenge, par mujhe na páwenge:

29 Kyúnki unhon ne dánish ká kína rakhá, aur KHUDÁWAND ke khauf ko ikhtiyár na kiyá:

30 Unhon ne merí maslahat ko manzúr na kiyá; balki unhon ne merí sárí sarzanish ko haqír jáná:

31 So we apní hí ráh ke mewe kháwenge, aur apní hí maslahaton se ser howenge.

32 Ki jáhilon kí bargashtagí unhen qatl karegí, aur ahmaqon kí kámyábí unhen ján se máregí.

33 Lekin wuh, jo merí suntá hai, itmínán se sukúnat karegá, aur balá ke khauf se mahfúz rahegá.

II BA'B.

Ai mere bete, agar tú merí báton ko qabúl karegá, aur mere hukmon ko apne pás dhar rakhegá;

2 Aise ki tú dánái sunne kí taraf apne kán dhare, aur fahmíd se apná dil lagáwe;

3 Hán, agar tú 'aqlmandí ke liye pukáregá, aur fahmíd ke liye apní áwáz utháwegá;

4 Aur agar tú us ko yún dhúndhegá, jis tarah rúpe ko dhúndhte hain; aur yún us kí talásh karegá, jis tarah ganj nihání kí talásh karte hain:

5 Tab tú KHUDÁWAND ke khauf ko samjhegá, aur Khudá kí shinásái ko páwegá.

6 Kyúnki KHUDÁWAND dánái bakhshtá hai; us ke munh se dánish aur fahm nikaltí hain.

7 Wuh rástkáron ke liye salámatí ko rakh chhortá hai; wuh un ke liye, jin kí rawish kámil hai, ek sipar hai;

8 Ki 'adálat ke ráston ká muháfiz ho, aur apne pák logon kí ráh ká nigahbán.

9 Tab hí tú sadáqat, aur 'adálat, aur sárí rástí ko, aur har ek nek rawish ko, samjhegá.

10 ¶ Jis waqt dánái tere dil men dákhil hogí, aur dánish tere jí ko piyárí lagegí;

11 Us waqt imtiyáz terí nigahbáni karegá, aur fahmíd terí háfiz hogi;

12 Tá ki tujhe sharír kí ráh se, aur us insán se, jo gumráhí kí báten kartá hai, bacháwe;

13 Jo rástí kí ráhon ko tark karte hain, tá ki táríkí kí ráhon men chalen;

14 Jo badí karne se khushwaqt hote hain, aur sharíron kí gumráhí se khurramí karte hain;

15 Jin kí rawishen ṭerhí hain, aur we apní ráhon men kajrau hain;

16 Tá ki tú begána 'aurat se bachá rahe, us ajnabí 'aurat se, jo tujh ko apní báton se phuslátí hai;

17 Jo apní jawání ke kháwind ko tark kar detí hai, aur apne Khudá ke 'ahd ko bhulá detí hai.

18 Kyúnki us ká ghar maut kí taraf jhuká húá hai, aur us kí ráhen murdon kí taraf játí hain.

19 Sab jo ki us kí taraf játe, phir nahín lauṭte; we zindagání kí ráhon ko phir nahín pakarte.

20 ¶ Tá ki tú bhale logon kí ráh par chale, aur sádiqon kí rawishon ko liye rahe.

21 Kyúnki sídhe log mulk men basenge, aur sáf-dil log us men báqí rahenge:

22 Lekin sharír log zamín par se káṭ ḍále jáenge, aur be-ímán us se ukháṛe jáenge.

III BA'B.

AI mere beṭe, merí sharí'at ko farámosh na kar; par terá dil mere hukmon ko hifz kare;

2 Ki we 'umr kí darází, aur pírí, aur salámatí tujh ko bakhshenge.

3 Aisá mat kar ki rahmat aur sadáqat tujh ko tark karen; balki un ko tú apní gardan par bándh, aur un ko apne dil kí takhtí par likh rakh:

4 To tú Khudá aur khalq ká manzúr i nazar hoke ni'amat aur baṛí qadr páwegá.

5 ¶ Apne sáre dil se KHUDÁWAND par tawakkul kar, aur apní samajh par takiya mat kar.

6 Apní sárí ráhon men us ká iqrár kar, aur wuh terí rahnumáí karegá.

7 ¶ Apní nigáh men áp ko dánishmand mat ján; KHUDÁWAND se ḍar, aur badí se báz rah.

8 Yih terí náf ke liye sihhat, aur terí haddíon ke liye taráwaṭ hogí.

9 Apne mál se, aur apní har qism kí afzáish ke pahle phalon se, KHUDÁWAND kí ta'zím kar:

10 To tere ambárkháne kasrat i paidáwár se ma'múr howenge, aur tere kolhú nayí mai se chhalak jáenge.

11 ¶ Ai mere beṭe, KHUDÁWAND kí tambíh ko haqír mat ján, aur us kí tádíb se bezár mat ho.

12 Kyúnki KHUDÁWAND jis ko piyár kartá hai, us ko tambíh detá hai, jis tarah báp us beṭe ko, ki jis se wuh khush hai.

13 ¶ Kyá hí mubárak hai wuh insán, jis ne dánáí ko páyá hai; aur wuh ádmí, jis ne 'aqlmandí ko hásil kiyá.

14 Kyúnki us kí saudágarí chándí kí saudágarí se, aur us ká hásil chokhe sone se bihtar hai.

15 Ki wuh la'lon se ziyáda mahangmolí hai; aur sárí chízen, jin kí khwáhish tú rakh saktá hai, us ke barábar nahín.

16 'Umr kí darází us ke dahne háth men hai; aur us ke báen háth men daulat aur 'izzat hain.

17 Us kí ráhen khushí kí ráhen hain, aur us kí sárí rawishen salámatí kí hain.

18 Wuh un ke liye, jo use pakre rahte hain, zindagání ká darakht hai: khushhál hai wuh jo use liye rakhtá hai.

19 KHUDÁWAND ne dánáí se zamín kí bunyád kí; aur 'aqlmandí se ásmán árásta kiyá.

20 Us kí dánish se gahráíán phúṭ niklín, aur ásmán se os kí búnden ṭapkín.

21 ¶ Ai mere beṭe, un ko apní

ánkhon̲ se ojhal mat hone de; balki
'aqlmandí aur tamíz ko nigáh rakh.
22 So we terí ján ke liye hayát, aur
terí gardan ke liye raunaq hon̲gí.
23 Tab tú apní ráhon̲ men̲ salámatí
se chalegá, aur terá pán̲w ṭhokar na
kháegá.
24 Jis waqt tú leṭ rahegá, tú hirá-
sán na howegá; hán̲, tú leṭ rahegá,
aur terí nínd míṭhí hogí.
25 Achának haul se, aur sharíron̲
ke túfán se, jab ki wuh uṭhe, mat
ghabrá.
26 Ki Ḳhudáwand tere i'atimád
ká bá'is hogá, aur tere pán̲w ká háfiz,
tá ki wuh qaid na howe.
27 ¶ Un se, jo ihsán ke mustahiqq
hain̲, use báz mat rakh, jis waqt ki tere
háth men̲ aisá karne ká iḳhtiyár ho.
28 Jab tere pás ho, to apne hamsáye
ko yih mat kah, Já, aur phir á, ki
main̲ kal dún̲gá.
29 Apne hamsáye par badí ká
mansúba mat bándh, jis hál ki wuh
be-fikr hoke tere pás rahtá hai.
30 ¶ Kisí insán se be-sabab jhagṛá
mat kar, jis hál men̲ ki us ne tujh se
kuchh badí nahín̲ kí.
31 ¶ Zálim par hasad na kar, aur
us kí ráhon̲ men̲ se kisí ko pasand na
kar;
32 Kyún̲ki kajrau se Ḳhudáwand
ko nafrat hai; par us ká ráz mustaqím
logon̲ ke pás hai.
33 ¶ Sharíron̲ ke ghar par Ḳhudá-
wand kí la'nat hai; par wuh sádiqon̲
ke makán men̲ barakat baḳhshtá hai.
34 Yaqínan wuh ṭhaṭṭhá-karnewál-
on̲ par ṭhaṭṭhá kartá hai; par faroṭanon̲
ko fazl baḳhshtá hai.
35 Dánishmand log shaukat ke
wáris howen̲ge; par jáhilon̲ kí taraqqí
sharmindagí hogí.

IV BA'B.

AI laṛko, báp kí ta'lím suno, aur
'aqlmandí ke hásil karne par
dhyán rakho.
2 Main̲ tum ko achchhí ta'lím detá
hún̲; so tum mere hukm ko tark na
karo.
3 Ki main̲, apne báp ká beṭá, apní
má ke sámhne láṛlá iklautá thá.
4 Us ne bhí mujhe sikhláyá, aur
mujhe kahá, ki Merí báton̲ par apná
dil lagá; mere hukmon̲ ko hifz kar,
aur jítá rah.
5 Tú dánáí hásil kar, aur 'aqlmandí
bhí hásil kar, aur use farámosh na
kar; aur mere mun̲h kí báton̲ se
kanára mat kar.
6 Use tark na kar, ki wuh terí hi-
máyat karegí; us se muhabbat rakh,
wuh terí nigahbán hogí.
7 Dánáí auwal chíz hai; so tú
dánáí hásil kar, aur apní sab hásilát
ke sáth fahmíd paidá kar.
8 Tú us kí buzurgí kar, wuh tujhe
baṛháwegí; wuh tujhe sarfarází baḳh-
shegí, jab tú use gale lagáwe.
9 Wuh tere sir par lutf ká zewar
rakhegí; wuh tujh ko shaukat ká táj
de degí.
10 Ai mere beṭe, sun, aur merí bát-
en̲ mán; tab terí 'umr ke baras bahut
se hon̲ge.
11 Main̲ ne tujhe dánáí kí ráh men̲
ta'lím dí hai; main̲ ne sídhe ráston̲
men̲ tujhe chaláyá.
12 Jab tú chalegá, to tere pán̲w
tang jagah men̲ na paren̲ge: jab tú
dauṛegá, to tú ṭhokar na kháwegá.
13 Tádíb ko mazbúṭí se pakaṛ
rakh; use jáne mat de; use dhar rakh,
ki wuh terí zindagání hai.
14 ¶ Sharíron̲ kí ráh men̲ dáḳhil
mat ho, aur ḳhabíson̲ ke ráste men̲
mat já.
15 Us se báz rah; us ke nazdík
guzar na kar; udhar se phir já, aur
guzar já.
16 Kyún̲ki we, jab tak ziyánkárí
na kar len̲, tab tak sote nahín̲; aur jis
hál ki kisí ko girá na den̲, un kí nínd
un se játí rahtí.
17 We sharárat kí roṭí kháte hain̲,
aur andher kí mai píte hain̲.

18 Lekin sádiqon kí rawish us chamaknewále naiyir kí mánind hai, jo púre din tak roshan hotá chalá játá hai.
19 Shaŕíron kí ráh táríki kí mánind hai; we use, ki jis se we ṭhokar kháte hain, nahín jánte.
20 ¶ Ai mere beṭe, merí báton par dhyán rakh, aur mere kalám par kán dhar.
21 Un ko apní nazar se gáib na hone de, aur un ko apne dil ke darmiyán rakh chhoṛ.
22 Kyúnki we un ke liye, jo un ko páte hain, zindagání, aur un ke sáre jism ke liye sihhat hain.
23 ¶ Apne dil kí baṛí se baṛí khabardárí kar, ki zindagání ke anjám usí se hain.
24 Munh kí kajrauí ko apne se dúr phenk de, aur ṭeṛhe labon ko apne pás se dúr kar.
25 Aur aisá kar, ki terí ánkhen 'ain sámhne dekhen, aur terí palaken tere áge kí taraf sídhí nigáh karen.
26 Apne pánwon kí rawish ko gaur kar; so terí sárí ráhen sábit ho jáwengí.
27 Na dahne háth ko muṛ, aur na báen ko; par apne pánw ko badí kí taraf se pher.

V BA'B.

AI mere beṭe, merí dánáí par dhyán rakh, aur merí fahmíd kí taraf apne kán dhar;
2 Tá ki tú imtiyáz par nigáh rakhe, aur tere lab dánish ko hifz karen.
3 ¶ Kyúnki begána 'aurat ke honthon se shahd ṭapká paṛtá hai, aur us ká tálú tel se ziyáda chikná hai;
4 Par us ká anjám nágdauná kí mánind kaṛwá hai, aur do-dhárí talwár kí mánind tez hai.
5 Us ke pánw maut hí men utarte hain; us ke qadam jahannam ko pakṛe húe hain.
6 Tá na ho ki tú zindagí kí ráh ko dhyán karne lage, us kí ráhen márpech kí hotín, so tú unhen pahchán nahín saktá.
7 Pas, ai laṛko, merí suno, aur mere munh kí báton se kanára na karo.
8 Apná rásta us se dúr banáo, aur us ke ghar ke darwáze ke nazdík na jáo;
9 Tá na howe, ki tú apní 'izzat auron ko, aur apní 'umr be-rahmon ko de:
10 Na howe, ki begána log terí qúwat se ser howen, aur terí sárí kamáí ajnabí ke ghar men sarf ho;
11 Aur tú ákhir ko, jis waqt terá gosht aur terá badan faná ho jáwenge, to karáhegá,
12 Aur tú kahegá, Afsos, main ne tádíb se kyún kína rakhá, aur mere dil ne sarzanish ko kyún haqír jáná;
13 Aur apne ustádon kí sadá ko na máná, aur un kí taraf, jo mujhe tarbíyat karte the, apná kán na jhukáyá!
14 Qaríb thá, ki main jamá'at aur majlis ke darmiyán har ek qism kí badí karún.
15 ¶ Apne hí hauz se pání pí, aur apní hí báolí men se bahtá pání:
16 To tere chashme báhar phailenge, aur galíon men tere pání kí nahren.
17 Tú hí akelá un ká málik ho, aur koí begána terá sharík na ho.
18 Tere chashme men barakat ho, aur tú apní jawání kí jorú ke sáth khushwaqt rah.
19 Wuh 'ishq-angez gazál aur dilpasand áhú terí hai; us kí chhátíon se har waqt mahzúz ho, aur us kí muhabbat se hamesha farefta rah.
20 Aur, ai mere beṭe, tú kis liye begána 'aurat se farefta, aur ajnabí se ham-kinár hogá?
21 Ki insán kí ráhen Khudáwand kí ánkhon ke sámhne hain, aur wuh us kí sárí rawishon ko jánchtá hai.
22 ¶ Sharír kí badkáríán usí ko pakaṛ lengí, aur wuh apne hí gunáh kí rassíon se jakṛá jáegá.

23 Wuh be-tarbíyat páe mar jáegá; aur apní jahálat kí shiddat men bhaṭaktá phiregá.

VI BA'B.

AI mere beṭe, agar tú apne dost ká zámin húá, aur agar tú ne kisí begáne se shart ká háth márá;
2 To tú apne hí munh kí báton se phande men phansá, aur apne hí munh ke sukhan se pakṛá gayá.
3 Ai mere beṭe, ab yih kar, aur apne ta,ín bachá, jab ki tú apne dost ke háth men giriftár húá hai: pas já, aur farotaní kar, aur apne bháí kí minnat samájat kar.
4 Apní ánkhen nínd ke supurd mat kar, na apní palaken úngh ke.
5 Apne ta,ín gazál kí tarah saiyád ke háth se, aur chiṛiye ke mánind chiṛímár ke dast se bachá.
6 ¶ Ai káhil ádmí, chyúnṭí ke pás já; us kí rawishen dekh, aur dánish hásil kar:
7 Ki wuh, báwujúde ki us ká koí sardár, koí karoṛá, koí hákim nahín,
8 Garmí ke mausim men apne liye khurish taiyár kartí hai, aur dirau ke waqt apne wáste khurák jam'a kartí hai.
9 Ai káhil ádmí, tú kab tak soyá karegá? tú kab apní nínd se uṭhegá?
10 Thoṛá soná, aur thoṛá únghná, aur thoṛá háthon ko nínd ke liye sameṭ lená;
11 So terí muflisí musáfir kí tarah á pahunchegí, aur terí muhtájí hathyár-band mard kí tarah.
12 ¶ Nákára ádmí aur sharír insán munh kí kajrauí men chaltá hai.
13 Wuh apní ánkhen mártá hai; wuh apne pánwon se báten kartá hai; wuh apní unglíon se ta'lím detá hai.
14 Kajrauíán us ke dil men hain; wuh sadá ziyánkárí ke mansúbe bándhtá hai; wuh jhagṛe barpá kartá hai.
15 So us par nágahání halákat áwegí; wuh ek-ba-ek aisí shikast kháwegá, ki jis ká 'iláj na milegá.
16 ¶ KHUDÁWAND chha chízon ká kína rakhtá hai, hán, sát hain jin se us kí ján ko nafrat hai:
17 U'nchí ánkhen, jhúṭhí zubán, aur we háth jo be-gunáh ká khún karte,
18 Dil jo bure mansúbe bándhtá hai, pánw jo jald buráí ke liye dauṛte hain,
19 Jhúṭhá gawáh, jo jhúṭh boltá hai, aur wuh jo bháíon ke darmiyán jhagṛe barpá kartá hai.
20 ¶ Ai mere beṭe, apne báp ke hukm ko hifz kar, aur apní má kí tákíd ko mat chhoṛ.
21 Unhen sadá apne dil par bándh rakh, aur unhen apní gardan par gánṭh lagá.
22 Ki jab tú kahín jáegá, to wuh terá rahbar hogá; aur jab tú soegá, to wuh terí nigahbání karegá; aur jab tú jágegá, to wuh tujh se báten karegá.
23 Ki hukm jo hai, chirág hai; aur tákíd jo hai, núr hai; aur tarbíyat kí tambíhen jo hain, zindagí kí ráhen hain;
24 Ki tujhe burí 'aurat se mahfúz rakhen, aur begána 'aurat kí zubán kí cháplúsí se.
25 Apne dil men us ke husn kí ragbat mat rakh; aisá na kar ki wuh tujh ko apní palakon se pakṛe.
26 Kyúnki fáhisha 'aurat ke sabab se ek hí girda roṭí kí naubat hotí; aur khasamwálí zániya qímatí ján ká shikár kartí hai.
27 Kyá ho saktá hai, ki insán apne síne men ág lewe, aur us ke kapṛe jal na jáwen?
28 Kyá mumkin hai, ki koí jalte húe koelon par chale, aur us ke pánw na jalen?
29 Aisá hí hai wuh, jo apne hamsáye kí jorú se hambistar hotá hai; jo koí use chhútá hai, so be-gunáh nahín rah saktá.

30 Log chor ko, jo ki bhúkhá hoke
apná nafs bharne ko chorí kare, haqír
nahín jánte hain;
31 Par agar wuh khojke pakṛá
jáwe, to sát guná degá; balki wuh
apne ghar ká sárá mál adá karegá.
32 Wuh jo kisí kí jorú se ziná
kartá hai, kam-'aql hai; jo yih kartá
hai, apní ján ko halák kartá hai.
33 Wuh zakhm aur zillat páwegá;
us kí ruswáí kisí tarah miṭái na jáegí.
34 Ki gairat se mard ko gazab hotá
hai; so wuh intiqám ke din hargiz
tars na kháegá.
35 Wuh kisí tarah ká fidya manzúr
na karegá; wuh hargiz rází na hogá,
agarchi terí taraf se bahut se in'ám
diye jáwen.

VII BA'B.

AI mere beṭe, merí báton ko hifz
kar, aur mere hukmon ko apne
pás chhipá rakh.
2 Mere hukmon ko hifz kar, aur
jítá rah; aur merí tákíd ko apní
ánkhon kí putlí kí mánind baná.
3 Un ko apní unglíon par bándh;
un ko apne dil kí takhtí par likh.
4 Dánáí ko kah, ki Tú merí bahin
hai; aur fahmíd ko apní áshná ján;
5 Tá ki we tujh ko begána 'aurat
se, us ajnabí se, jo apní báton se terí
cháplúsí kartí hai, bachá rakhen.
6 ¶ Ki main ne apne ghar ke da-
ríche men baiṭhe húe jharokhe se
nigáh kí,
7 Aur sáda lauhon ke darmiyán
nazar kí, aur beṭon men se ek jawán
ko, jo 'aqlmandí men qásir thá, dekhá,
8 Us galí men, jo us ke kone se
lag-bhag thí, guzartá thá; aur us ne
us ke ghar kí ráh lí;
9 Godhúlí men shám ko, kálí an-
dherí men ádhí rát ko:
10 Aur dekho, ki wahán ek 'aurat
jo dil kí chaturí thí, fáhisha ke bhes
men use milí.
11 Wuh gaugáí aur khudsar hai;
us ke pánw apne ghar men nahín
ṭhaharte;
12 Chunánchi ab wuh ghar ke
báhar hai; phir ab wuh bázáron men
hai, aur kone kone kamín men lagí
hai.
13 So us ne use pakṛá, aur us kí
machchhíán lín, aur ḍhíṭhí nazar
karke us se kahá,
14 Salámatí ke zabíhe mujh par
farz the; áj ke din main ne apní
nazren adá kín.
15 Is liye main terí muláqát ko
báhar nikalke sawere tere mukhṛe ko
baṛí talásh se ḍhúnḍhtí thí; so main
ne tujhe páyá.
16 Main ne apne palang par bálá-
poshon, aur Misr ke dhárídár katán
ko bichháyá hai.
17 Main ne apne palang ko murr,
aur agar, aur dárchíní ke 'itr se,
khushbú kiyá hai.
18 A', milke subh tak muhabbat
se mast howen; á, báham 'ishqbází se
jí bahláwen.
19 Ki merá khasam to ghar men
nahín; us ne dúr ká safar kiyá hai:
20 Wuh thailá naqd ká apne háth
men le gayá hai; aur wuh chándrát
ko ghar áwegá.
21 Garaz us ne apní dil-kash guft-
gú kí bahut báton se us ko bahkáyá,
aur apne labon kí cháplúsí se use
gumráh kiyá.
22 Wuh ekáek us ke píchhe ho
liyá, jaise ki bail zabh hone ko, aur
jaise ki koí zanjír pahine húe be-
wuqúfon kí sazá páne ko játá;
23 Yahán tak ki barchhí us ke ji-
gar ke pár ho gayí, us murg kí má-
nind, jo dám kí taraf jald játá hai,
aur nahín jántá ki wahán us kí ján
jáegí.
24 ¶ So ab, ai beṭo, merí suno, aur
mere munh kí báton par dhyán rakho.
25 Apne dil ko us kí ráhon par
máil hone na de; bhaṭakkar us kí ráh
guzaron men mat já.

26 Ki us ne bahuton ko gháyal karke girá diyá hai; hán, us ne bahut se baháduron ko qatl kiyá hai.

27 Us ká ghar pátál kí ráhen hai, jo maut ke andarúní makánon men pahuncháti hain.

VIII BA'B.

KYA' dánái nahín pukártí? Aur kyá fahmíd buland áwáz nahín kartí?

2 Wuh sarak ke pás únche maqámon kí chotíon par, aur chau-ráhon ke chabútare par, kharí hotí hai.

3 Wuh phátakon ke nazdík, shahr ke madkhal par, jahán se darwázon men dákhil hote hain, chillátí hai,

4 Ki Ai ádmío, main tumhen bulátí hún, aur baní A'dam kí taraf apní áwáz uthátí hún;

5 Ai bewuqúfo, khirad ko samjho, aur ai jáhilo, tum samajhnewálá dil paidá karo.

6 Suno, ki main latíf mazmún kahtí hún; aur mere labon se, jab we khulte hain, to sachchí báten nikaltí hain.

7 Ki merá munh sach sach kahtá hai; aur mere labon ko sharárat se nafrat hai.

8 Mere munh kí sárí báten sadáqat se hain; un men kuchh terhá tirchhá nahín.

9 We sab us ke nazdík, jo dánish rakhtá hai, sídhí hain; aur un ke khiyál men jo haqíqat-shinás hain, rást hain.

10 Merí tarbíyat ko qabúl karo, na rúpe ko; aur ma'rifat ko chokhe sone se ziyáda pasand karo.

11 Ki dánáí la'lon se bhí bihtar hai; aur sárí chízen, jin kí tamanná kí játí hai, us ke barábar ho nahín saktín.

12 Main, jo dánáí hún, hoshyárí ke sáth rahtí hún, aur 'ilm ke mansúbe mujh hí se íjád hote hain.

13 Khudáwand ká khauf yih hai, ki insán badí se kína rakhe; gurúr, aur shekhí, aur bad-ráhí, aur munh kí kajrauí se main kína rakhtí hún.

14 Maslahat aur sídhí tadbír merí hain; main hí dánish hún, aur qúwat merí hí hai.

15 Sháhán mere sabab se saltanat karte hain, aur salátín insáf se faisala karte hain.

16 Mere bá'is se wálí, aur amír, aur zamín ke sáre munsif, hukúmat karte hain.

17 Main un par 'áshiq hún, jo mujh par 'áshiq hain; aur we, jo mujh ko sawere dhúndhte hain, mujh ko páwenge.

18 Daulat aur 'izzat mere sáth hain; hán, wuh daulat jo páedár hai, aur sadáqat.

19 Merá phal sone se, hán, chokhe sone se, aur merá hásil khális chándí se, bihtar hai.

20 Main sadáqat kí ráh men aur 'adálat kí ráhguzaron ke darmiyán chaltí hún;

21 Tá ki main un ko, jo mujhe piyár karte hain, achchhe mál ke wáris karún; aur main un ke khazáne bhar dún.

22 Khudáwand apne intizám ke shurú' men mujhe rakhtá thá, apní sana'aton se peshtar, qadím se.

23 Main azal se muqarrar húí, zamín kí paidáish kí ibtidá se pahle.

24 Main us waqt paidá húí, jab ki gahráo na the, aur chashmon ke makán pání se bhare na the.

25 Main paháron ke qáim kiye jáne ke peshtar, aur tílon se áge paidá húí;

26 Hanoz us ne na zamín banáí thí, na maidán, balki dunyá ká pahlá dhelá bhí nahín.

27 Main us waqt thí, jab ki us ne ásmán banáe, aur samundar kí sath par dáirá khínchá;

28 Jis waqt us ne úpar kí taraf badlíon ko muqarrar kiyá, aur jis waqt us ne gahráo ke chashmon ko zor bakhsha;

29 Jis waqt us ne samundar kí hadd
ṭhahráí, ki pání us ke hukm se báhar
na jáen; jis waqt us ne zamín kí
newen ḍálín;
30 Us waqt main parwarda kí má-
nind us ke sáth thí; aur main roz roz
us kí khushnúdí thí, aur har waqt us
ke huzúr khushí kartí thí.
31 Main us kí zamín kí ábád atráf
men shádí kartí thí, aur merí khush-
núdí baní A'dam kí suhbat se húí.
32 So ab, ai farzando, merí suno:
kyúnki we, jo merí ráhon ko hifz
karte hain, nekbakht hain.
33 Tarbíyat ko suno, ki tum dá-
nishmand bano, aur us se kanára na
karo.
34 Sa'ádatmand wuh insán, jo merí
suntá hai, aur jo har roz mere ástánon
par ráh taktá hai, aur mere darwázon
kí chaukhaṭon par intizár kartá rahtá
hai.
35 Kyúnki jo mujh ko pátá hai, so
zindagí ko pátá hai; aur wuh KHUDÁ-
WAND kí taraf se fazl hásil karegá.
36 Lekin wuh, jo merá gunáh kar-
tá hai, so apní ján se badí kartá hai;
we sab, jo merá kína rakhte hain,
maut ko piyár karte hain.

IX BA'B.

DA'NA'I' ne apne liye ghar banáyá
hai, us ne apne sát sutún taráshe
hain:
2 Us ne apne zabíhon ko zabh kiyá
hai; us ne apní mai ko miláyá hai;
us ne apní mez ko chuná hai.
3 Us ne apní sahelíon ko bhejá hai;
wuh shahr ke únche maqámon kí
choṭíon par pukártí hai,
4 Jo koí bewuqúf ho, idhar áwe;
usí ko, jo dánish se khálí hai, wuh
kahtí hai,
5 Chalá á, aur merí roṭíon men se
khá, aur us mai men se, jise main ne
miláyá hai, pí.
6 Jáhilon kí suhbat chhoṛ de, aur
zinda ho, aur dánish kí ráh par chalá
chal.
7 Wuh jo ṭhaṭṭhá-karnewále ko
tambíh kartá hai, apne liye zillat hásil
kartá hai; aur wuh jo sharír insán ko
ḍánṭtá hai, áp hí chhút pátá hai.
8 Ṭhaṭṭhá-karnewále ko tambíh
mat kar, na ho ki wuh terá kína
rakhe; dánishmand ko tambíh kar,
ki wuh tujhe piyár karegá.
9 Dáná insán ko ta'lím de, ki wuh
ziyáda dánáí hásil karegá; sádiq ko
sikhlá, ki wuh 'ilm men ziyáda ta-
raqqí karegá.
10 KHUDÁWAND ká khauf dánáí ká
shurú' hai, aur Quddús kí pahchán
fahmíd hai.
11 Ki mere sabab se tere din baṛh-
enge, aur terí zindagání ke baras bahut
ho jáenge.
12 Agar tú dáná hogá, to terí dánáí
tere hí liye hogí, aur tú jo ṭhaṭṭhá
kartá hai, to tú áp hí us kí sazá ká
bojh uṭháegá.
13 ¶ Bewuqúf 'aurat gaugáí hotí
hai; wuh ahmaq hai, aur kuchh nahín
jántí.
14 Wuh apne ghar ke darwáze par,
aur shahr ke únche makánon ke úpar,
píṛhí par baiṭhí hai,
15 Ki musáfiron ko, jo apní sídhí
ráh chale játe hain, buláwe:
16 Ki jo koí sáda-lauh hai, idhar
áwe; aur wuh jo dánish se khálí hai,
wuh us ko kahtí hai,
17 Chorí ke pání men shíríní hai;
aur wuh roṭí, jo chhipke kháí jáwe,
baṛí mazadár hai.
18 Lekin wuh nahín jántá, ki wa-
hán murde hain; us ke sáre mihmán
jahannam kí tháh men hain.

X BA'B.

SULAIMA'N kí maslen. Dánish-
mand beṭá báp ko khushnúd kar-
tá hai; par be-dánish farzand apní má
ká bár i khátir hotá hai.
2 Sharárat ke khazáne kuchh fáida
nahín karte; par sadáqat maut se naját
detí hai.
3 KHUDÁWAND sádiqon kí ján ko

bhúkh se halák hone na degá; par
wuh sharíron̲ ko un kí sharárat ke
sabab ḍhakel degá.
4 Wuh jo ḍhíle háth se kám kartá
hai, kangál ho jáwegá; par chálákon̲
ká háth daulat paidá kartá hai.
5 Jo garmí ke mausim men̲ ikaṭṭhá
kartá hai, wuh dánishwar beṭá hai:
par wuh, jo dirau ke waqt so rahtá hai,
ek beṭá hai jo ruswáí ká bá'is hai.
6 Sádiq ke sir par barakaten̲ hain̲;
par sharíron̲ ke mun̲h ko zulm chhipá
degá.
7 Sádiq ká zikr barakat ke liye
hogá; lekin sharíron̲ ká nám saṛ
jáwegá.
8 Wuh, jis ká dil 'áqil hai, hukm
mánegá; par gappí bewuqúf gir paṛegá.
9 Wuh jo rástí se chaltá hai, salá-
matí se játá hai; par wuh, jo ulṭí ráh
játá hai, mashhúr kiyá jáegá.
10 Wuh jo ánkhen̲ maṭkátá hai,
gamgín kartá hai; aur gappí bewuqúf
gir paṛegá.
11 Sádiq ká mun̲h zindagí ká
chashma hai; par zulm sharíron̲ ká
mun̲h ḍhámp legá.
12 Kínawarí jhagṛá barpá kartí hai;
par muhabbat sáre gunáhon̲ ko ḍhámp
detí hai.
13 Wuh jo sáhib i fahm hai, us ke
labon̲ ke andar k̲hirad hai; par wuh,
jo be-k̲hirad hai, us kí píṭh ke liye
laṭh hai.
14 Dánishmand log ma'rifat fará-
ham karte hain̲; par jáhil ká mun̲h
halákat se nazdík hai.
15 Máldár ádmí kí daulat us ká
hasín shahr hai; kangálon̲ kí halákat
un kí tang-dastí hai.
16 Sádiq kí kamáí zindagání ke
liye hai; par k̲habíson̲ ká phal gunáh
ke liye hai.
17 Jo ta'lím ko hifz kartá hai, wuh
zindagání kí ráh par hai; par wuh jo
tambíh se bhágtá hai, gumráh hotá
hai.
18 Wuh, jo jhúṭhe honṭhon̲ se kína
chhipátá hai, aur wuh, jo tuhmat
kartá hai, bewuqúf hai.
19 Kalám kí kasrat men̲ kuchh na
kuchh gunáh hogá; par wuh, jo apne
labon̲ ko roke játá hai, dáná hai.
20 Sádiq kí zubán chokhí chándí
hai; sharíron̲ ká dil kam-qímat hai.
21 Sádiqon̲ ke honṭh bahuton̲ ko
khiláte hain̲; lekin jáhil log be-dánishí
se marte hain̲.
22 KHUDÁWAND hí kí barakat dau-
lat bak̲hshtí hai, aur wuh us par
kuchh mashaqqat na baṛhátá.
23 Ziyánkárí karná ahmaq ká ek
tamaskhur hai; par wuh, jo dánish-
mand hai, us ke liye 'aql hogí.
24 Sharír ká k̲hauf usí par paṛegá;
par sádiqon̲ ká matlab bar áwegá.
25 Jis tarah bagúlá játá rahtá hai,
usí tarah sharír báqí na rahegá; lekin
sádiq jo hai ek abadí bunyád hai.
26 Jaisá sirka dánton̲ ke liye, aur
jaisá dhun̲wán̲ ánkhon̲ ke liye hai, aisá
hí sust ádmí un ke liye hai jo use
bhejte hain̲.
27 K̲HUDÁWAND ká k̲hauf 'umr ko
daráz kartá hai; par sharíron̲ kí zin-
dagí ghaṭáí játí hai.
28 Sádiqon̲ ká intizár k̲hushí hai;
par sharíron̲ kí ummed faná ho jáegí.
29 K̲HUDÁWAND kí ráh sídhe logon̲
ke liye tawánáí hai; par badkirdáron̲
ke liye halákat hai.
30 Sádiqon̲ ko kabhí jumbish na
hogí; par sharír zamín par hargiz na
rahenge.
31 Sádiqon̲ ká mun̲h k̲hirad záhir
kartá hai; par wuh zubán, jo kajrau
hai, káṭ ḍálí jáegı.
32 Sádiq ke honṭhon̲ ko ma'lúm
hai, ki pasandída bát kyá hai; par
sharír ká mun̲h kajrauíán̲ hain̲.

XI BÁB.

MAKR kí tarázú se K̲HUDÁWAND
ko nafrat hai; lekin púrá baṭ-
khará us kí k̲hushí hai.
2 Jab gurúr á letá hai, tab ruswáí

bhí átí hai; par dánái ḳháksáron ke sáth hai.

3 Sídhon kí rástí un kí rahnumá hogí, aur ḳhatákáron kí bargashtagí unhen halák karegí.

4 Qahr ke din daulat se kám nahín nikaltá; par sadáqat maut hí se rihái detí hai.

5 Kámil ádmí kí sadáqat us kí ráh sídhí kartí hai; par sharír apní sharárat se gir paṛtá hai.

6 Sídhon kí sadáqat un ko rihái degí; par ḳhatákár apní hí sharárat se pakṛe jáwenge.

7 Sharír insán jab mar gayá, to us kí tamanná bhí marí; aur zálimon kí ummed faná ho játí hai.

8 Sádiq musíbat se rihái pátá hai, aur us ke badle sharír pakṛá játá hai.

9 Riyákár insán apní báton se apne hamsáye ko halák kartá hai: par sádiq ma'rifat ke sabab rihái pátá hai.

10 Jab sádiq logon kí taraqqí hotí hai, to shahr ḳhush hotá hai; aur jab sharír mar játá hai, to log ḳhushí se na'ra márte hain.

11 Sádiqon kí barakat se bastí sarfaráz hotí hai; par wuh ḳhabíson ke munh se giráí játí hai.

12 Wuh, jo samajh se ḳhálí hai, apne paṛosí ko zalíl kartá hai; par sáhib i fahm chup ho rahtá hai.

13 Lutrá ádmí áke jáke bhed fásh kartá hai; par wuh jo dil se amánatdár hai, bát chhipátá hai.

14 Jahán maslahat nahín, wahán logon kí tabáhí hai; lekin mushíron kí kasrat se salámatí hai.

15 Wuh jo begána ádmí ká zámin hotá hai, us ká baṛá ṭúṭá hogá; par wuh, jo zámin hone se nafrat rakhtá hai, be-ḳhatar hai.

16 Jamálwálí 'aurat 'izzat hásil kartí hai, aur pahlawán daulat hásil karte hain.

17 Rahm-dil insán apní ján ke sáth nekí kartá hai; par wuh jo kaṭṭar hai, apne jism ko bhí dukh detá hai.

18 Sharír kí kamáí jo wuh kartá hai jhúṭhí hai; par sadáqat bonewálá sachchá ajr páwegá.

19 Jis tarah rástbází zindagí ko le pahunchátí, usí tarah wuh jo badí ká píchhá kartá hai, apní maut ko pahunchtá.

20 Jinhon ke dilon men buráí hai, un se ḲHUDÁWAND ko nafrat hai; par jin kí rawishen sídhí hain, un se wuh ḳhush hai.

21 Harchand háth se háth miláyá jáwe, par sharír be-sazá na chhúṭegá; lekin sádiq kí nasl rihái páwegí.

22 Shakíl 'aurat, jo be-imtiyáz ho, aisí hai, jaise sone kí nath súar kí thuthní men.

23 Sádiq kí tamanná sirf nekí hai; par sharíron kí ummed gazab hai.

24 Koí to aisá hai, jo khinḍátá hai, tad bhí mál baṛhtá hai; phir koí hai, jo nekí se háth ziyáda khínchtá hai, par faqat kangálpan kí taraf hotá.

25 Wuh jo faiyáz-dil hai, moṭá ho jáegá, aur wuh jo seráb kartá hai, áp hí seráb hogá.

26 Wuh jo galla mol le le rakhtá hai, log us par la'nat karenge; par us ke sir par, jo bechtá hai, barakat hogí.

27 Wuh jo koshish se nekí ke darpai hai, maqbúliyat ká tálib hai, aur jo ziyánkárí kí talásh kartá hai, wuh us ke áge áwegí.

28 Jise apne mál par bharosá hai, wuh gir paṛegá; par sádiq patton kí mánind hará hogá.

29 Wuh jo apne gharáne ko dukh detá hai, hawá ká wáris hogá; aur jáhil us kí chákarí karegá jis ká dil hoshyár hai.

30 Sádiq ká phal jo hai, zindagí ká daraḳht hai; aur wuh jo nekí se jíon ko moh letá hai, dáná hai.

31 Dekh, sádiq ko zamín par badlá diyá jáegá; to kitná ziyáda sharír aur gunahgár ko.

XII BA'B.

JO koí tádíb ko dost rakhtá hai, ma'rifat ko dost rakhtá hai; par jo koí tambíh se kína rakhtá hai, haiwán hai.

2 Nek-mard KHUDÁWAND kí mihrbání hásil kartá hai; par wuh us shakhs ko, jo bure mansúbe kartá hai, mujrim ṭhahráwegá.

3 Koí insán sharárat se páedár nahín rah saktá; par sádiqon kí beḳh ko kabhí jumbish na hogí.

4 Nek 'aurat apne shauhar ke liye ek táj hai; par wuh, jo ḳhajil kartí hai, us kí haḍḍíon men saṛáhaṭ kí mánind hai.

5 Sádiqon ke andeshe rástí hain; par sharíron ke mansúbe makr hain.

6 Sharíron kí báten yihí hain, ki kamín men baiṭhke ḳhún karen; par sídhe logon ká munh unhen rihái detá hai.

7 Sharír log ulaṭ diye játe hain, aur we maujúd nahín; par sádiqon ká ghar qáim rahegá.

8 Insán kí ta'ríf us kí 'aqlmandí ke mutábiq kí játí hai; par wuh, jo kajdilá hai, ruswá hogá.

9 Wuh insán, jo chhoṭá samjhá jáwe, magar us pás ek chákar howe, us se bihtar hai jo áp ko baṛá jáne aur roṭí ká muhtáj rahe.

10 Sádiq apne chaupáye kí ján kí ḳhabar letá; par sharíron kí rahmat bhí 'ain zulm hai.

11 Jo apní zamín men kishtkárí kartá hai, roṭí se ser hogá; par wuh, jo nákáron ká pairau hai, dánish se ḳhálí hai.

12 Sharír badí ká shikár cháhte hain; par sádiqon kí jaṛ phailtí hai.

13 Sharír apne hí labon kí ḳhatákárí se phande men phansá; par sádiq musíbat se nikal bachegá.

14 Insán apne munh ke phalon ke wasíle ḳhúbí se ser kiyá jáegá, aur insán ke háthon kí jazá use dí jáegí.

15 Bewuqúf kí rawish us kí nigáh men bhalí hai; par wuh, jo maslahat ká sunnewálá hai, ḳhiradmand hai.

16 Jáhil ká gussa filfaur daryáft ho játá hai; par sáhib i tamíz ruswái ko ḍhámp detá hai.

17 Wuh jo sach boltá hai, sadáqat ko áshkárá dikhlátá hai; par jhúṭhá gawáh dagá detá hai.

18 Be-ta,ammul kí bolí aisí hai, jaise talwár kí húlen; par dánishwaron kí zubán sihhat-baḳhsh hai.

19 Sachche honṭh hamesha tak sábit honge; par jhúṭhí zubán sirf ek dam kí hai.

20 We jo badí ke mansúbe karte hain, un ke dil men dagá hai; par ḳhushí un ke liye hai, jo ki sulh kí maslahat karte hain.

21 Sádiq par koí burá hádisa na paṛegá; par sharír ká sarásar ziyán hogá.

22 Jhúṭhe labon se KHUDÁWAND ko nafrat hai; par we, jo rástí se kám rakhte hain, us kí ḳhushí hain.

23 Dánishwar ádmí ma'rifat ko chhipátá hai; par ahmaqon ke dil himáqat kí manádí karte hain.

24 Chálák ádmí ká háth hukmrán hogá; par sust ádmí ḳhiráj-guzár banegá.

25 Insán ke dil ká gam us ko jhuká detá hai; par bhalí bát us ko ḳhushnúd kartí hai.

26 Wuh jo sádiq hai, apne hamsáya kí rahnumái kartá hai; par sharíron kí ráh unhen bhaṭkátí hai.

27 Sust ádmí us ko, jise us ne shikár kiyá, kabáb nahín kartá; par chálák ádmí ká mál giránbahá hai.

28 Sadáqat kí ráh men zindagání hai, aur us ke ráhguzaron men hargiz maut nahín.

XIII BA'B.

DA'NISHWAR beṭá apne báp kí ta'lím suntá hai; par ṭhaṭṭhákarnewálá sarzanish par kán nahín dhartá.

2 Insán apne munh ke phal men

se achchhá kháwegá; par gaddáron kí
ján sitam ko.
3 Wuh jo apne munh kí nigah-
bání kartá hai, apní ján kí nigahbání
kartá hai; par wuh jo apne honthon
ko pasártá hai, halák hogá.
4 Sust ádmí ká jí bahut kuchh
cháhtá hai, lekin use kuchh nahín
miltá; par chálákon ká jí motá hogá.
5 Sádiq insán jhúth se kína rakhtá
hai; par sharír ádmí nafrat-angez hai,
aur ruswá ho játá hai.
6 Sadáqat us kí, jis kí rawish sídhí
hai, nigahbání kartí hai; par sharárat
bhatakte pánw ko thes khilátí hai.
7 Ek to apne ta,ín daulatmand
thahrátá hai, lekin us ke pás kuchh
nahín hai: ek áp ko kangál kartá hai,
lekin bará daulatmand hai.
8 A'dmí kí ján ká fidiya us ká mál
aur asbáb hai; par kangál malámat
ko nahín suntá.
9 Sádiqon ká chirág roshan rahegá;
par sharíron ká diyá bujháyá jáegá.
10 Jhagrá sirf magrúrí se hotá hai;
par 'aql un ke sáth hai, jo maslahat ko
pasand karte hain.
11 Wuh daulat jo batálat se hásil
kí jáwe, ghat játí hai; par jo koí
mihnat se faráham kartá hai, us kí
daulat barhtí rahegí.
12 Ummed ke der tak mauqúf rah-
ne se dil kí be-árámí hotí; par árzú
ká bar áná zindagí ká darakht hai.
13 Jo kalám kí tahqír kartá hai,
halák kiyá jáegá; par jo hukm se
dartá hai, us kí khairíyat hogí.
14 Dánishmand ká qánún hayát ká
chashma hai, tá ki wuh maut ke
phandon se chhutkárá páne ká bá'is
howe.
15 Fahm kí durustí qabúliyat bakh-
shtí hai; par khatákáron kí ráh kathin
hai.
16 Har ek dáná ádmí hoshyárí se
kám kartá hai; par ahmaq apní hi-
máqat ko phailá detá hai.
17 Sharír paigambar balá men
giriftár hotá hai; par diyánatdár elchí
sihhat-bakhsh hai.
18 Kangálpan aur ruswáí us ke liye
hain, jo tarbíyat ko pasand nahín
kartá; par wuh, jo tambíh par muta-
wajjih hotá hai, 'izzat páegá.
19 Jab murád hásil hotí hai, tab jí
bahut khush hotá hai; par badí se
báz áne men ahmaqon ko nafrat hai.
20 Wuh jo dánáon ke sáth chaltá
hai dáná hogá; par jáhilon ká ham-
nishín halák kiyá jáegá.
21 Badí gunahgáron ke píchhe
daurtí hai; par sádiqon ko achchhá
badlá diyá jáegá.
22 Nek ádmí apne poton ke liye
mírás chhortá hai; par gunahgár kí
daulat sádiqon ke liye faráham kí játí
hai.
23 Bahutsí khurák jote húe banjar
se kangálon ko hotí hai; par aisá bhí
hotá hai, ki koí insáf ke na hone se,
barbád ho játá hai.
24 Wuh jo apní chharí ko báz
rakhtá hai, apne bete se kína rakhtá
hai; par wuh jo use piyár kartá hai
sawere us kí tádíb kartá hai.
25 Sádiq kháke ser hotá hai; par
sharír ká pet nahín bhartá.

XIV BA'B.

DA'NISHWAR 'aurat apná ghar
banátí hai; par ahmaq use ap-
ne háthon se dhá detí hai.
2 Wuh jo apní rást rawishon par
chalá játá hai, KHUDÁWAND se dartá
hai; par wuh, jo apní ráhon men
kajrau hai, us kí hiqárat kartá hai.
3 Jáhilon ke munh men gurúr,
misl láthí kí hai; par dánishmandon
ke lab un kí nigahbání karte hain.
4 Jahán bail nahín, wahán nánden
pák sáf to hain; par galle kí afzáish
bail ke zor se hai.
5 Diyánatdár gawáh jhúth nahín
kahtá; lekin jhúthá gawáh bahuterí
jhúthí báten boltá hai.
6 Thatthebáz khirad kí talásh kar-

tá hai, aur nahíṉ pátá; par ma'rifat
use sahaj se miltí, jo fahmwálá hai.
7 Jáhil insán se, jab tú us meṉ
ma'rifat ke honṭh na dekhe, kinára
kar já.
8 Dáná insán kí hikmat yih hai,
ki apní ráh pahcháne; par jáhiloṉ kí
be-shu'úrí dhokhá hai.
9 Jáhil log gunáh karke haṉste
haiṉ; par sádiqoṉ ke darmiyán maq-
búliyat hai.
10 Apní apní ján-káhí ko dil hí
ḳhúb jántá hai; aur begána us kí
ḳhurramí meṉ dakhl nahíṉ rakhtá.
11 Sharír ká ghar barbád ho jáegá;
par sádiq ká ḳhaima namúdar rahegá.
12 Ek ráh hai, jo insán ko sídhí
dikhláí detí, par us kí intihá meṉ
maut kí ráheṉ haiṉ.
13 Haṉsne meṉ bhí dil ká gam
hai, aur us shádmání ká anjám má-
tam hai.
14 Wuh jis ká dil rúgardán hai,
apní hí ráhoṉ se ser ho jáegá; par
wuh jo bhalá ádmí hai, áp apní taraf
se chain páwegá.
15 Nádán har ek suḳhan ko yaqín
kartá hai; par dáná apní rawish ko
dekhtá bháltá hai.
16 Dánishwar insán ḍartá hai, aur
badí se bhágtá hai; par be-dánish
jhunjhlátá hai, aur be-bák rahtá hai.
17 Gussewar ádmí bewuqúfí kartá,
aur fitna-aṉgez ádmí ghinauná hotá
hai.
18 Bewuqúf log jahálat kí mírás
páte haiṉ: par dánáoṉ ke sir par ma'-
rifat ká táj hai.
19 Sharír log bhaloṉ ke áge, aur
ḳhabís sádiqoṉ ke darwázoṉ par
jhukte haiṉ.
20 Kangál se us ká hamsáya bhí
bezár hai; par máldár ke bahut se
dost haiṉ.
21 Wuh jo apne hamsáye ko ha-
qír jántá hai, gunáh kartá hai; par
wuh, jo kangál par rahm kartá hai,
mubárak hai.
22 Kyá we jo burá mansúba karte
haiṉ, ḳhatá nahíṉ karte? par rahmat
aur sacháí un ke liye haiṉ, jo ḳhair-
andesh haiṉ.
23 Har tarah kí mihnat se mál kí
firáwání hotí; par laboṉ kí ziyáda-
goí sirf muhtájí tak pahunchátí hai.
24 Dánishwaroṉ ke liye un kí dau-
lat táj hai; par jáhiloṉ kí bewuqúfí,
mahz bewuqúfí.
25 Sachchá gawáh ján bachátá hai;
par dagábáz jhúṭh boltá hai.
26 KHUDÁWAND ke ḳhauf meṉ qa-
wí ummed hai, aur us ke farzandoṉ
ko panáh kí jagah miltí hai.
27 KHUDÁWAND ká ḳhauf zinda-
gání ká chashma hai, tá ki maut ke
phandoṉ se chhuṭkárá ho.
28 Ri'áyá kí kasrat meṉ bádsháh
kí shándárí hai; par logoṉ kí kamtí
meṉ sarkár kí ḳharábí hai.
29 Wuh jo jald gusse nahíṉ hotá,
baṛá fahmwálá hai; par wuh jo jhak-
kí hai, bewuqúfí ko sarfaráz kartá hai.
30 Tabí'at kí salímí badan kí ha-
yát hai; par ḍáh haḍḍíoṉ kí gandagí
hai.
31 Wuh jo miskín par zulm kartá
hai, us ke banánewále ko malámat
kartá hai; par wuh jo use ta'zím kar-
tá hai, miskínoṉ par rahm kartá hai.
32 Sharír insán apní sharárat se
ḍhakel diyá játá hai; par sádiq marne
par bhí ummedwár hai.
33 Dánish us ke dil meṉ, jo sa-
majhdár insán hai, ṭhahrí rahtí hai;
par jáhiloṉ ke andar ká hál fásh ho
játá hai.
34 Sadáqat guroh ko sarfarází
baḳhshtí hai; par gunáh qaumoṉ ke
liye ruswáí hai.
35 Dáná ḳhádim par bádsháh kí
mihrbání hai; par us ká qahr us par
hai, jo ruswáí ká bá'is hai.

XV BA'B.

MULAIM jawáb gusse ko kho detá
hai; par karaḳht báteṉ gazab-
angez haiṉ.

2 Dánishmandon̲ kí zubán dánish ko ḳhúb isti'amál kartí; par jáhilon̲ ká mun̲h jahálat ugaltá hai.

3 Ḳhudáwand kí ánkhen̲ sab makánon̲ men̲, kyá bure kyá bhale kí dekhnewálián̲ hain̲.

4 Sihhat-baḳhsh zubán zindagání ká daraḳht hai; par us kí kajrauí rúh kí shikastagí ká bá'is hai.

5 Jáhil apne báp kí tarbíyat ko haqír jántá hai; par wuh jo tambíh se ḳhabardár hotá hai, dáná hai.

6 Sádiq ke ghar men̲ baṛá ḳhazána hai; par sharír kí ámdaní men̲ pareshání shámil hai.

7 Dánishwar ke lab ma'rifat ko phailáte hain̲; par bewuqúf ká dil use jo rást nahín̲.

8 Sharír ke zabíhe se Ḳhudáwand ko nafrat hai; par sídhe ádmí kí du'á us kí razá hai.

9 Sharír kí rawish se Ḳhudáwand ko nafrat hai; par wuh use, jo sadáqat kí pairauí kartá hai, dost rakhtá hai.

10 Wuh, jis ne ráste ko tark kiyá hai, saḳht tádíb páegá; aur wuh, jo tambíh ká kína rakhtá hai, mar jáegá.

11 Pátál aur halákat Ḳhudáwand ke rúbarú hain̲: to kitná ziyáda baní A'dam ke dil na honge?

12 Ṭhaṭṭhebáz ádmí us ko jo use tambíh detá hai, dost nahín̲ rakhtá; aur wuh dánishmandon̲ kí majlis men̲ hargiz nahín̲ játá.

13 Ḳhush-dilí ḳhanda-rúí ko paidá kartí hai; par dil kí gamgíní se insán shikasta-ḳhátir hotá hai.

14 Sanjída logon̲ ká dil ma'rifat ká tálib hai; par jáhilon̲ ká mun̲h jahálat ko khátá hai.

15 Shikasta-ḳhátir ke sab din bure hain̲; par wuh, jo ḳhush-dil hai, hameshá jashn kartá hai.

16 Thoṛá, jo Ḳhudáwand ke ḳhauf ke sáth ho, us baṛe ganj se, jo ranj ke sáth ho, bihtar hai.

17 Ság pát ká kháná us jagah par, jahán̲ muhabbat hai, pále húe bail se, jis ke sáth bad-ḳhwáhí ho, bihtar hai.

18 Gussewar insán fitna barpá kartá hai; par wuh, jo gusse men̲ dhímá hai, jhagṛá miṭátá hai.

19 Káhil insán kí ráh kánṭon̲ kí ṭaṭṭí sí hai; par rástkáron̲ kí rawish sháhráh kí mánind hai.

20 Hoshyár beṭá báp ko ḳhushnúd kartá hai; par bewuqúf ádmí apní má kí tahqír kartá hai.

21 Himáqat us kí nigáh men̲ jo ḳhirad se ḳhálí hai, shádmání hai; par wuh insán, jo 'aqlmand hai, sídhí ráh chalá játá hai.

22 Sáre iráde, bagair maslahat ke, bátil hote hain̲; par we bahutere mushíron̲ se qiyám páte hain̲.

23 Insán apne mun̲h ke jawáb se masrúr hotá hai; aur wuh bát, jo waqt par kahí játí hai, kyá ḳhúb hai!

24 Zindagání kí rawish dánishwar ke liye únche par hai, tá ki wuh níche kí taraf aur jahannam se nikal bháge.

25 Ḳhudáwand magrúron̲ ká ghar ḍhá detá hai; par wuh bewa ke siwáne ko qáim kartá hai.

26 Sharíron̲ ke andeshon̲ se Ḳhudáwand ko nafrat hai; par pák logon̲ ká kalám dilchasp hai.

27 Wuh jo hirs ke mál se ḳhush hotá hai, apne gharáne ko dukh detá hai; par wuh, jo rishwat se nafrat rakhtá hai, jíegá.

28 Sádiq ká dil jawáb dene ke liye gaur kartá hai; par sharíron̲ ká mun̲h burí chízen̲ ugaltá hai.

29 Ḳhudáwand sharíron̲ se dúr hai; par wuh sádiqon̲ kí du'á suntá hai.

30 A'nkhon̲ ká núr dil ko ḳhush kartá hai; aur ḳhushḳhabarí haḍḍíon̲ men̲ farbihí paidá kartí hai.

31 Wuh kán jo zindagání kí tambíhen̲ suntá hai, dánishwaron̲ ke darmiyán sukúnat karegá.

32 Wuh jo tádíb ko ná-manzúr

kartá, apní hí ján ko haqír jántá hai:
par wuh, jo tambíh par kán lagátá,
apne liye dánáí pátá hai.
33 KHUDÁWAND ká khauf, jo hai,
khirad kí ta'lím hai; aur sarfarází se
áge farotaní hai.

XVI BA'B.

INSA'N to apná dil musta'idd kartá;
par zubán se jawáb dená KHUDÁ-
WAND kí taraf se hotá hai.
2 Insán kí sárí rawishen us kí án-
khon ke sámhne pák sáf hain; par
KHUDÁWAND rúhon ko taultá hai.
3 Apne sáre kám KHUDÁWAND par
dál de; to tere sáre mansúbe qáim
rahenge.
4 KHUDÁWAND ne har ek chíz apne
liye banáí; hán, sharíron ko bhí us ne
bure din ke liye banáyá.
5 Har ek se, jis ke dil men gurúr
hai, KHUDÁWAND ko nafrat hai; har
chand háth se háth miláyá jáwe, wuh
be-sazá na chhútegá.
6 Rahmat aur wafádárí se badkárí
dhámpí játí hai; aur log KHUDÁWAND
ke khauf ke sabab badí se báz rahte
hain.
7 Jab insán kí rawishen KHUDÁ-
WAND kí marzí ke mutábiq hotí hain,
to wuh us ke dushmanon ko bhí us ke
dost banátá hai.
8 Thorá sá, jo sadáqat ke sáth ho,
barí ámdaní se, jo bagair rástí ke ho,
bihtar hai.
9 A'dmí ká dil apní ek ráh thahrátá
hai; par KHUDÁWAND us ke qadamon
ko sábit kartá hai.
10 Kalám rabbání bádsháh ke labon
par hai, aur us ká munh 'adálat karne
men khatá nahín kartá.
11 Púrá wazn aur thík tarázú KHU-
DÁWAND kí hain; thailí ke sáre bát us
ká kám hain.
12 Sharárat ká kám karne se bád-
sháhon ko nafrat hai; ki takht kí
páedárí sadáqat se hai.
13 Sachche lab bádsháhon kí razá-
mandí hain; aur we us ko, jo sach
boltá hai, piyár karte hain.
14 Bádsháh ká gussa maut ke har-
káron kí mánind hai; par dánishmand
insán use thandhá kartá hai.
15 Bádsháh ke chihre ke núr men
zindagání hai; aur us kí razá ákhirí
barsát kí ek badlí kí mánind hai.
16 Khirad hásil karná sone se kyá
hí bahut bihtar hai; aur fahmíd paidá
karná rúpe se bahut pasandída hai.
17 Rástkár ádmí kí sháhráh yih
hai, ki badí se bhâge; aur wuh, jo
apní ráh se khabardár hai, apní ján ká
nigahbán hai.
18 Halákat se pahle takabbur, aur
zawál se áge dil ká gurúr hai.
19 Farotanon ke sáth farotan banná
us se bihtar hai, ki lút ká mál magrúr-
on ke sáth bánt líjiye.
20 Wuh jo dánishmandí se káro-
bár kartá hai, bhaláí dekhegá; aur
wuh, jis ká tawakkul KHUDÁWAND
par hai, sa'ádatmand hai.
21 Wuh jo 'aqlmand dil rakhtá hai,
dáná kahlátá hai; aur shírín zubání
se ma'rifat kí firáwání hotí hai.
22 Sáhib i dánish ke liye dánish
zindagání ká chashma hai; par jáhilon
kí tarbíyat jahálat hai.
23 Dánishmand ká dil us ke munh
ko tarbíyat kartá hai, aur us ke labon
kí fazílat ko barhátá hai.
24 Dil-pasand báten shahd ke
chhatte kí mánind jí ko míthí lagtí
hain, aur we haddíon ke liye shifá hain.
25 Aisí ráh maujúd hai, ki insán
ko sídhí dikhláí dewe; par us kí
intihá men maut kí ráhen hain.
26 Wuh jo mihnat kartá hai, apne
liye kartá hai, kyúnki us ká munh us
se mihnat karwátá hai.
27 Sharír ádmí sharárat ko khodke
nikáltá hai, aur us ke labon men goyá
jalánewálí ág hai.
28 Kajrau ádmí fitna-angezí kartá
hai, aur kánáphúsí-karnewálá doston
ko bhí judá kar detá hai.

29 Zálim ádmí apne hamsáye ko
wargalántá hai, aur us ko us ráh men
le játá hai, jo bhalí nahín.
30 Wuh ánkhen márke sharáraten
íjád kartá hai, aur lab hiláke fasád
barpá kartá hai.
31 Sufed sir shaukat ká táj hai,
basharte ki wuh rástbází kí ráh par
páyá jáwe.
32 Jo gussa karne men dhímá hai,
pahlawán se bihtar hai; aur wuh jo
apní rúh par zábit hai, us se jo shahr
ko le letá hai.
33 Qur'a god men dálá játá; par us
ká sárá intizám Khudáwand kí taraf
se hai.

XVII BA'B.

RU'KHA' ek nawálá, jo chain ke
sáth ho, us ghar se, jo zabíhon
se pur ho, par jhagrá un ke sáth hai,
bihtar hai.
2 Dánishmand chákar us bete par,
jo khajil kartá hai, hukmrán hogá,
aur wuh bháíon men shámil hoke
mírás ká hissa lewegá.
3 Chándí ke liye gharíyá hai, aur
sone ke liye bhatthí; par Khudáwand
dilon ko tátá hai.
4 Badkirdár ádmí jhúthe labon kí
suntá hai, aur darog-go kajrau zubán
ká shanawá hotá hai.
5 Wuh jo miskín par hanstá hai,
us ke banánewále kí hiqárat kartá
hai; aur wuh jo auron kí musíbat se
khush hotá hai, be-gunáh na thahregá.
6 Beton ke bete búrhon ke táj, aur
beton ke fakhr un ke bápdáde hain.
7 Khush-taqrírí bewuqúf ko nahín
sajtí; to kitná kam darog lab ashráf-
dil ko.
8 Hadya us kí ánkhon men, jis ke
háth lagtá hai, girán-bahá jawáhir hai,
aur wuh, jidhar us ká tawajjuh hotá
hai, kám ká thahartá hai.
9 Wuh jo qusúr ko chhipá dáltá
hai, dostí ká joyán hai; par wuh jo
aisí bát ká do-bára zikr kartá hai,
doston men judáí kartá hai.
10 Ek tambíh dánishwar ádmí men
us se ziyáda baith játí hai, ki sau kore
márná jáhil men.
11 Jo mahz sarkash hai, sharárat
ká joyán hai; so us ke muqábale men
ek sang-dil qásid bhejá jáegá.
12 Ríchh ká, ki jis ke bachche
pakre gaye, ádmí se muqábil honá,
ahmaq ke us kí himáqat men muqábil
hone se bihtar hai.
13 Wuh jo nekí ke badle badí kartá
hai, badí us ke ghar se hargiz judá na
ho jáegí.
14 Jhagre ká shurú' pání ke tútne
kí mánind hai: so is liye jhagre ko,
peshtar us se ki tez ho jáwe, chhor
do.
15 Wuh jo sharír ko sádiq thah-
rátá hai, aur wuh jo sádiq ko sharír
thahrátá hai, Khudáwand ko un
donon se nafrat hai.
16 Káhe ko ahmaq ke háth men
qímat maujúd hai, jis se dánish mol
lewe, jis hál ki us ká dil us kí taraf
nahín?
17 Wuh jo dost hai, har waqt dostí
rakhtá hai, aur bháí musíbat ke din
ke liye paidá húá hai.
18 Wuh insán jo dánish se khálí
hai, shart ká háth mártá hai, aur apne
dost ke huzúr zámin hotá hai.
19 Wuh jo fitna-angez hai, gunáh
ko dost rakhtá hai; aur wuh jo apne
darwáze ko ziyáda buland kartá hai,
halákat ko dhúndhtá hai.
20 Wuh, jis ke dil men buráí hai,
bhaláí na páwegá; aur jis kí zubán
men nukta-chíní hai, wuh áfat men
giregá.
21 Wuh jo bewuqúf bachchá paidá
kartá hai, apne hí gam ke liye kartá;
ki be-dánish ke báp ko khushí nahín.
22 Shádmán dil 'iláj kí tarah bhalí
tásír kartá hai; par afsurda dil haddíon
ko khushk kar detá hai.
23 Sharír insán bagal men se rishwat
letá hai, tá ki 'adálat kí ráhen bigáre.
24 Hikmat us ke chihre ke sámhne

hai, jo ma'rifatwálá hai; par jáhil kí
ánkhen zamín ke kanáron se lagí
hain.
25 Ahmaq betá apne báp ke liye
gam hai, aur apní má ke liye barí
talkhí.
26 Nekokáron ko sazá dená, aur
ashráf-dilon ko insáf ke sabab se
márná, bhalá nahín.
27 Wuh jo 'álim hai, báten kam
kartá; thandhá-mizáj ádmí khirad-
mand hai.
28 Ahmaq bhí jab tak chupká hai,
'aqlmand giná játá hai; aur wuh jo
apne lab múnde húe rakhtá hai,
dánishmand mard hai.

XVIII BA'B.

KOI' áp ko 'aláhida karke apní
hawass ko dhúndhtá hai, aur
sárí dánáí se chirhtá hai.
2 Be-dánish fahm se hazz nahín
uthátá; magar us se ki apne dil ká
hál záhir kare.
3 Jahán kahín sharír log áte hain,
wahán ruswái átí hai, aur fazíhat ke
sáth malámat hotí hai.
4 Insán ke munh kí báten gahre
pánion ke mánind hain, aur hikmat
ká chashma bahte nále ká sá hai.
5 'Adálat men sharír kí rúdárí
karke sádiq ko girá dená khúb nahín.
6 Be-dánish ke honth fitna-angezí
karte hain, aur us ká munh thapere
mángtá hai.
7 Be-dánish ká munh us kí halákat
hai, aur us ke honth us kí ján ke liye
phande.
8 Lutre kí báten lazíz niwále hain,
aur we pet ke andar játí hain.
9 Wuh jo kám men sustí kartá hai,
fuzúl-kharch ká bháí hai.
10 KHUDÁWAND ká nám ek muh-
kam burj hai; sádiq us men daurtá
hai, aur amn men rahtá hai.
11 Daulatmand ádmí ká mál us ká
hasín shahr, aur us ke tasauwur men
ek únchí díwár kí mánind hai.
12 Halákat se peshtar ádmí ká dil
magrúr hotá hai, aur 'izzat se áge
farotaní hotí hai.
13 Wuh jo us se áge ki sukhan ko
tamám sun le, us ká jawáb dewe, yih
us kí himáqat aur khijálat hai.
14 Insán kí ján apní nátawání ká
tahammul karegí; par dil kí shikas-
tagí kaun uthá saktá hai?
15 Samajhdár ká dil ma'rifat hásil
kartá hai; aur dánishwar ke kán ma-
'rifat ke joyán hain.
16 A'dmí ká hadya us ke liye jagah
kar letá hai, aur use bare ádmíon ke
huzúr le pahunchátá hai.
17 Wuh jo apná hál pahle kah
sunátá hai, nekokár ma'lúm hotá hai;
par us ká hamsáya áke us ká bhed
daryáft kartá hai.
18 Qur'a dálná jhagron ko mauqúf
kartá hai, aur zabardaston ke darmi-
yán parke unhen judá kar detá hai.
19 Ranjída bháí ko rází karná ek
hasín shahr ke le lene se mushkiltar
hai; aur un ke jhagre aise hain, jaise
qil'a ke bende.
20 A'dmí ká pet apne munh ke
mewon se bhartá hai, aur apne labon
kí barakat se ser hotá hai.
21 Maut aur zindagí zubán ke qábú
men hain; aur we jo use dost rakhte
hain, us ká mewa kháte hain.
22 Jis ne jorú ko páyá, us ne ek
tuhfa páyá; aur us par KHUDÁWAND
ká fazl húá.
23 Miskín khushámad kí báten
karte hain; par daulatmand sakht ja-
wáb detá hai.
24 Kisí ke bahut yár us kí barbádí
ke liye hain; par ek dost aisá hai, jo
bháí se ziyáda rifáqat kartá hai.

XIX BA'B.

WUH miskín, jo apní rástí men
chaltá hai, us se, jis ke honth-
on men kajrauí hai, aur ahmaq hai,
bihtar hai.
2 Ki rúh dánish se khálí rahe, yih
achchhá nahín; aur wuh jo pánwon
se jaldbází kartá hai, khatá kartá hai.

3 A'dmí kí jahálat use gumráh kartí hai, aur us ká dil KHUDÁWAND se bezár hotá hai.

4 Daulat bahut se dost paidá kartí hai; par miskín apne hí dost se begána hai.

5 Jhúṭhá gawáh be-gunáh na ṭhahregá, aur jhúṭh-bolnewálá na bachegá.

6 Bahutere log faiyáz kí khushámad karte hain: aur har ek ádmí usí ká dost hai, jo in'ám detá hai.

7 Miskín ke to sáre bháí hí us ká kína rakhte hain; pas, we jo us ke dost hain, us se kitní ziyáda dúr bhágenge? wuh khushámad kí báten karke un ká píchhá kartá hai, par we us ke khwáhán nahín.

8 Wuh jo hikmat hásil kartá hai, apní ján ko piyár kartá hai; wuh jo dánish kí muháfazat kartá hai, fáida uṭháwegá.

9 Jhúṭhá gawáh bin sazá páe na chhúṭegá; aur wuh jo jhúṭh boltá hai, faná hogá.

10 Khush-waza,í ahmaq ko sajtí nahín; to kitná ziyáda be-mauq'a hai, ki khádim shahzádon par hukmrán ho.

11 A'dmí kí dánáí us ke gusse ko ṭáltí hai; aur yih us kí shándárí hai, ki khatá se ánákání kare.

12 Bádsháh ká gazab sher kí gurrish kí mánind hai, aur us kí razá aisí hai, jaise ki os, jo ghás par paṛtí hai.

13 Be-dánish beṭá apne báp ke liye ek balá hai; aur jorú ká jhagṛá ragṛá sadá ká ṭapká hai.

14 Ghar aur mál wuh mírás hai, jo báp se hásil hotí hai; par dánishmand jorú KHUDÁWAND se miltí hai.

15 Kahálat dil ko nínd men garq kar detí hai; aur árám-talab ká dil bhúkhá rahtá hai.

16 Wuh jo hukm ko hifz kartá hai, apní ján kí muháfazat kartá hai; par wuh jo apní ráhon se gáfil hai, márá játá hai.

17 Wuh jo miskínon par rahm kartá hai, KHUDÁWAND ko udhár detá hai; jo kuchh us ne diyá hogá, wuh use phir degá.

18 Jab tak ki ummed báqí hai, apne beṭe ko tarbíyat kiye já; par us ke már ḍálne par dil na lagá.

19 Baṛá gussawar ádmí sazá hí páwegá; kyúnki agar tú use riháí dewe, to tujhe yih bár bár karná hogá.

20 Maslahat ko sun, aur tarbíyat-pazír ho, tá ki terí 'áqibat dánáí ke sáth ho.

21 A'dmí ke dil men bahutere mansúbe hote hain; par KHUDÁWAND ká mansúba, wuhí qáim rahegá.

22 Agar koí ádmí shafaqat kare, to yih us ká lutf hai; aur kangál jhúṭhe se bihtar hai.

23 KHUDÁWAND ká khauf zindagání ke liye hai, aur wuh, jis ko yih hai, khushí se auqát káṭegá; badí men wuh giriftár na hogá.

24 Sust ádmí apná háth qáb men chhipátá hai, aur itná nahín kartá ki use apne munh tak phir láwe.

25 Ṭhaṭṭhe-karnewále ko már, to wuh jo sáda-dil hai hoshyár ho jáegá; aur sáhib i dánish ko tambíh kar, ki wuh ma'rifat hásil karegá.

26 Wuh jo apne báp ko tabáh kartá hai, aur apní má ko khadeṛtá hai, wuh beṭá khijálat ká kám kartá hai, aur ruswáí hásil kartá hai.

27 Ai mere beṭe, wuh tarbíyat, jo ma'rifat kí báton se phirátí hai, us ke sunne se tú áp ko báz rakh.

28 Namak-harám gawáh 'adálat par hanstá hai, aur sharír ká munh badkárí nigaltá rahtá hai.

29 Ṭhaṭṭhe-karnewálon ke liye sazáen ṭhahráí játín, aur jáhilon kí píṭh ke liye táziyána.

XX BA'B.

MAI maskhara banátí hai, aur mast-karnewálí har ek chíz gazao-álúda kartí hai; jo un ká fareb khátá, wuh dánishmand nahín hai.

2 Bádsháh ká ru'ab aisá hai, jaise

sher kí gurrish; jo koí use gussa di-
látá hai, wuh apní ján se badí kartá
hai.
3 A'dmí kí 'izzat isí men hai, ki
jhagre se báz áwe; lekin har ek be-
dánish chhertá rahtá hai.
4 Sust ádmí járe ke bá'is hal nahín
chalátá; so wuh kátne ke waqt bhíkh
mángegá, aur us pás kuchh na hogá.
5 A'dmí ke dil kí maslahat gahre
pání kí mánind hai; par samajhdár
ádmí use khínch nikálegá.
6 Bahutere hain, jo apní apní fai-
yází mashhúr karte hain; par wafádár
insán ko kaun pá saktá hai?
7 Sádiq apní diyánat se ráh chaltá
hai; us ke ba'd us ke larke iqbálmand
hote hain.
8 Bádsháh, jo 'adálat ke takht par
julús farmátá hai, apní ánkhon hí se
har nau' kí badí dúr kartá hai.
9 Kaun kah saktá hai, ki Main ne
apne dil ko sáf kiyá hai, main gunáh
se pák hún?
10 Do tarah ke batkhare aur do
tarah ke paimáne, in donon se KHUDÁ-
WAND ko nafrat hai.
11 Larke ká bhí hál us ke a'ámál
se jáná játá hai, ki us ká kám pák aur
sídhá hai, ki nahín.
12 Sunnewále kán, aur dekhnewálí
ánkhen, donon ká KHUDÁWAND baná-
newálá hai.
13 Bahut nínd se dil mat lagá, na
howe ki tú kangál ho jáwe; apní án-
khen khol, ki tú rotí se ser hogá.
14 Mol-lenewálá kahtá hai, ki Yih
burí hai, burí hai; par jab wuh chal
niklá hai, tab fakhr kartá hai.
15 Soná to hai, aur bahut se la'l bhí
hain; par ma'rifat ke honth be-bahá
jawáhir hain.
16 Jo begána ká zámin howe, us
ke kapre chhín le; aur jo ajnabí ká
zámin howe, us kí chíz girau rakh le.
17 Dagá kí rotí ádmí ko míthí lagtí
hai; par ákhir ko us ká munh kan-
karon se bhará játá hai.
18 Har ek kám maslahat se thík
hotá hai; aur jang khúb saláh leke
kar.
19 Chugl-khor átá játá hai, aur
bhed fásh kartá hai; so tú us ke sáth,
jo labon se lubhá letá hai, suhbat mat
rakh.
20 Wuh jo apne báp aur apní má
par la'nat kartá hai, us ká chirág shid-
dat kí táríkí men bujháyá jáegá.
21 Ho saktá hai ki ek milkíyat
ibtidá men ek lakht hásil howe; par us
ká anjám ná-mubárak hai.
22 Tú mat kah, ki Main badí ká
badlá lúngá; par KHUDÁWAND ká in-
tizár kar, ki wuh tujhe bacháwegá.
23 Do tarah ke taulon se KHUDÁ-
WAND ko nafrat hai, aur makr kí
tarázú kuchh khúb nahín.
24 A'dmí ke qadamon ko KHUDÁ-
WAND sábit rakhtá hai; pas kyúnkar
ho saktá hai, ki koí apní taríq ko
samjhe?
25 Yih ádmí ke liye ek phandá hai,
ki bagair soche kahe, Yih tabarruk
hai, aur nazr mánne ke ba'd taftísh
kare.
26 Dánishmand bádsháh sharíron
ko tittar bittar kartá hai, aur un par
dáone ká pahiyá phirwátá hai.
27 A'dmí kí rúh KHUDÁWAND ká
chirág hai, ki insán ke pet ke sáre
andarúní hál ko daryáft kartí hai.
28 Rahmat aur rástí bádsháh ke
nigahbán hain; balki rahmat hí se us
ká takht sambhálá játá hai.
29 Jawán ádmíon ká zor un ke liye
shaukat hai; aur búrhon kí zínat un
ke sufed bál hain.
30 Zakhm ká dág khalal ko dúr
kartá hai; usí tarah se kore pet ko
andarwár se sáf karte hain.

XXI BA'B.

BA'DSHA'H ká dil KHUDÁWAND
ke háth men hai; wuh us ko
pání ke nálon kí mánind jidhar
cháhtá udhar phertá hai.
2 Har ek insán kí rawish usí kí

nigáh men̲ ṭhík hai; par Khudáwand
dilon̲ ko taultá hai.
3 Rástí o insáf karná Khudáwand
ke nazdík qurbání karne se ziyáda
pasandída hai.
4 Buland-bíní, aur dil kí khud-
pasandí, aur sharíron̲ ká chirág, gunáh
hai.
5 Chálákon̲ ke andeshe faqat ba-
hutáyat ke bá'is hain̲; par sáre utáole
logon̲ ke faqat ihtiyáj ko pahunchte.
6 Darog-goí karke khazána fará-
ham karná, ek uṛáí húí batálat hai un
logon̲ kí, jo maut ko ḍhúnḍhte hain̲.
7 Sharíron̲ kí ziyánkárí un ko jhár
ḍálegí; kyún̲ki unhon̲ ne insáf karne
se inkár kiyá hai.
8 Gunáh se lade húe ádmí kí ráh
ṭeṛhí hai: par jo pák hai, us ká kám
sídhá hai.
9 Ghar kí chhat par ek goshe men̲
rahná, fitna-angez 'aurat ke sáth
kusháda ghar ke bhítar rahne se,
bihtar hai.
10 Sharír ká jí buráí ká mushtáq
hai; us ká hamsáya us kí nigáh men̲
qabúliyat nahín̲ pátá.
11 Jab ṭhaṭṭhe-karnewále ko sazá
dí játí hai, tab wuh, jo sáda-lauh hai,
dánish hásil kartá hai; aur jo dánish-
war tarbíyat-pazír hotá hai, to ma'rifat
pátá hai.
12 Sádiq ádmí dánishmandí se
sharír ke ghar par muláhaza kartá
hai, ki Khudá sharíron̲ ko un kí buráí
ke sabab se girá detá hai.
13 Jo miskín ká nála sunke apne
kán band kar letá hai, wuh áp bhí
nála karegá, aur us kí suní na jáegí.
14 Chhipe men̲ hadya dená gusse
ko ṭhanḍhá kartá hai, aur god men̲
'inám rakh dená shiddat ke qahr ko.
15 Sádiqon̲ kí khushí insáf karne
men̲ hai; par un ke liye, jo badkárí
karte, halákat hai.
16 Wuh insán, jo samajh kí ráh se
bhaṭaktá hai, murdon̲ ke gol men̲
paṛá rahegá.
17 Wuh jo khel tamáshá ko dost
rakhtá hai, kangál ádmí rahegá; wuh
jo mai aur ghí par máil hai, hargiz
máldár na hogá.
18 Sharír log sádiqon̲ ke badle, aur
khatákár rástbázon̲ ke 'iwaz, fidya diye
jáwenge.
19 Bayábán hí men̲ rahná, jhagṛálú
aur gussawar 'aurat ke sáth rahne se,
bihtar hai.
20 Khazána i dil pasand aur tel
dánishmandon̲ ke ghar men̲ hain̲; par
ahmaq ádmí unhen̲ uṛá degá.
21 Wuh jo sadáqat aur rahmat kí
pairauí kartá hai, zindagí aur sadáqat
aur 'izzat pátá hai.
22 Dánishmand ádmí zabardaston̲
ke shahr par chaṛhtá hai, aur jis zor par
un ká i'atimád hai, use girá detá hai.
23 Wuh jo apne mun̲h aur apní
zubán kí nigahbání kartá hai, apní
ján ko diqqdáríon̲ se bachátá hai.
24 Magrúr aur ghamanḍí ṭhaṭṭhe-
báz us ká nám hai, jo gurúr aur gusse
se károbár kiyá kartá hai.
25 A'rám-talab kí tamanná use be-
ján kartí hai; kyún̲ki us ke háth
mihnat ko pasand nahín̲ karte.
26 Wuh hirs se sáre din lálach
kartá rahtá hai; par sádiq ádmí detá
hai, aur rakh nahín̲ chhoṛtá.
27 Sharíron̲ kí qurbání nafrat hai;
khusúsan, jab ki wuh bad-níyatí se
látá hai.
28 Jhúṭhá gawáh halák hotá hai;
par wuh shakhs, jo suná kartá hai,
bolne ke liye hamesha musta'idd
rahegá.
29 Sharír insán apne chihre ko
sakht be-parwá kar detá hai; par wuh,
jo sádiq hai, apní ráh ko taiyár kartá
hai.
30 Koí hikmat, koí fahmíd, koí
mashwarat nahín̲, jo Khudáwand ke
muqábil pesh áwe.
31 Jang ke din ke liye ghoṛá to
taiyár kiyá játá hai; par fathyábí
Khudáwand kí taraf se hai.

XXII BA'B.

NEK-nám be-qiyás ḳhazáne se
ziyádatar pasand kiyá jáwe, aur
ihsán rúpe aur sone se.
2 Daulatmand aur miskín ek hí
jagah faráham hote haiṉ: un sab ká
banánewálá Ḳhudáwand hí hai.
3 Hoshyár insán balá ko pesh-bíní
se dekhtá hai, aur áp ko chhipátá hai;
par nádán log guzarte haiṉ, aur sazá
páte haiṉ.
4 Daulat, aur 'izzat, aur hayát,
farotaní aur Ḳhudáwand ke ḳhauf
ká ajr haiṉ.
5 Kajrau logoṉ kí ráh meṉ kánṭe
aur phande haiṉ; wuh jo apní ján
kí nigahbání kartá hai, un se dúr
rahegá.
6 Laṛke ko us ráh meṉ, ki jis meṉ
jáná hai, sawere tarbíyat kar; kyúṉki
jab wuh búṛhá húá, to wuh us ráh se
na muṛegá.
7 Máldár miskín par hukmrán hotá
hai, aur qarzdár qarz-denewále ká
chákar hai.
8 Wuh jo badkárí botá hai, batálat
káṭegá, aur us ke gusse ká sonṭá faná
ho jáegá.
9 Wuh jis kí ánkheṉ nek haiṉ,
barakat páwegá; kyúṉki wuh apní
roṭí meṉ se miskínoṉ ko detá hai.
10 Ṭhaṭṭhá-karnewále ádmí ko
nikál de, ki fasád játá rahegá; háṉ,
jhagṛá ragṛá aur ruswáí dúr ho jáeṉge.
11 Wuh jo sáf-dilí ko cháhtá, us
ke honṭhoṉ meṉ lutf hotá hai, aur
bádsháh us ká dostdár hogá.
12 Ḳhudáwand kí ánkheṉ ma'-
rifat kí nigahbání kartí haiṉ, aur wuh
ḳhatákároṉ ke károbár ko ulaṭ detá
hai.
13 A'ram-talab insán kahtá hai, ki
Báhar sher khaṛá hai; maiṉ galíoṉ
meṉ phárá jáúṉgá.
14 Begána 'aurat ká muṉh ek
gahrá gaṛhá hai; us meṉ wuh girtá
hai, jis se Ḳhudáwand bezár hai.
15 Jahálat laṛke ke dil se wábasta
hai; par tarbíyat kí chhaṛí use us meṉ
se dúr kar degí.
16 Wuh jo miskín par zulm kartá,
ki apní daulat baṛháwe, wuh máldár
ko degá, aur yaqínan kangál ho jáegá.
17 Apne kán ko jhuká, aur dánáoṉ
kí bátoṉ ko sun, aur merí dánish par
apná dil lagá.
18 Ki yih kyá hí bhalá kám hai,
agar tú un ko apne bátin meṉ rakh
chhoṛe; we tere laboṉ par bhí ek
sáth musta'idd howeṉge.
19 Ki terá tawakkul Ḳhudáwand
par ho, maiṉ ne áj ke din tujhe, háṉ,
tujhí ko játá diyá hai.
20 Yaqínan maiṉ ne tere liye mas-
lahat aur dánish kí latíf báteṉ us níyat
se likhíṉ,
21 Ki maiṉ sacháí kí bátoṉ kí
haqíqat tujh par jatáúṉ, tá ki tú un
ke jawáb meṉ, jinhoṉ ne tujh pás
kahlá bhejá hai, yaqíní báteṉ kah
sake.
22 Miskín ko gárat mat kar, us ke
miskín hone ke sabab se; aur ḳharáb-
hál par, jo 'adálat-gáh par hai, zulm
na kar.
23 Kyúṉki Ḳhudáwand un kí
taraf se hujjat sábit karegá, aur un kí
jánoṉ ko, jinhoṉ ne un ko gárat kiyá,
gárat karegá.
24 Gussawar ádmí se dostí mat
kar, aur gazab-nák insán ke sáth mat
já:
25 Na ho, ki tú us kí rawisheṉ
síkhe, aur apní ján ko phande meṉ
phaṉsáwe.
26 Tú un meṉ mat shámil ho, jo
shart ke háth márte haiṉ, aur na un
meṉ, jo qarz kí bábat záminí karte
haiṉ;
27 Ki agar tujh pás dene ko kuchh
na ho, to kyá zarúr hai ki wuh terá
bistar tere tale se khíṉch le jáwe?
28 Un qadím haddoṉ ko, jo tere
bápdádoṉ ne bándhí haiṉ, mat sarká.
29 Tú kisí ko apne kám meṉ chá-
lák dekhtá hai? wuh sháhoṉ ke huzúr

já khaṛá hogá; wuh kamqadr logon ke áge khaṛá na hogá.

XXIII BA'B.

JIS waqt tú hákim ke sáth kháne baiṭhe, to khúb gaur kar ki tere sámhne kaun hai.
2 Agar tú kháne men harís hai, to apne gale par chhurí rakh de.
3 Us ke mazadár khánon kí tamanná mat kar, ki wuh dagá ká kháná hai.
4 Máldár hone ke liye mihnat mat kar; apní hí us dánishmandí se báz á.
5 Kyá tú un chízon par, jo hain nahín, apní ánkhen dauṛáwegá? kyúnki we yaqínan apne liye par lagátin, ki 'uqáb kí mánind ásmán kí taraf uṛ jáwen.
6 Tú us kí roṭí, jo tang-chashm hai, mat khá, aur us ke mazadár khánon kí tamanná mat rakh:
7 Kyúnki jaise us ke dil ke andeshe hain, wuh waisá hí hai; wuh tujh ko kahtá hai, Khá, aur pí; par us ká dil terí taraf nahín.
8 Wuh nawála, jo tú ne kháyá hai, tú use ugal degá, aur apní míṭhí báten ganwáegá.
9 Bewuqúf ke kánon men apní báten mat ḍál; kyúnki wuh tere dánishmandána kalám kí tahqír karegá.
10 Zamín kí qadím hadden mat sarká, aur yatímon ke kheton men dakhl mat kar:
11 Kyúnki un ká riháí-bakhsh-newálá zabardast hai: wuhí khud tujh par un kí hujjaten sábit karegá.
12 Tarbíyat se apná dil lagá, aur hoshyárí kí báton par kán rakh.
13 Laṛke kí tádíb se dast-bardár mat ho; ki agar tú use chhaṛí máregá, to wuh mar na jáegá.
14 Tú use chhaṛí máregá, aur jahannam se us kí ján ko bacháwegá.
15 Ai mere beṭe, agar terá dil dánishwar hai, to merá dil, hán, merá hí dil khush hogá.
16 Aur jab tere labon se sachchí báten niklengí, to mere gurde shádmán honge.
17 Aisá hone na de, ki terá dil gunahgáron par hasad kare; balki tú sáre din KHUDÁWAND se ḍartá rah.
18 Kyúnki áge ko ajr hai, aur terí ás ṭúṭ na jáegí.
19 Ai mere beṭe, tú sun, aur dánishmand ho, aur apne dil kí rahbarí kar.
20 Tú un logon men shámil mat ho, jo mai-khor hain, aur na un men jo apne jism ko shahwat se ruswá karte hain.
21 Ki we jo sharábí aur aubásh hain, kangál ho jáenge, aur nínd unhen chithṛe pahináegí.
22 Apne báp kí bát, ki jis se tú paidá húá hai, sun, aur apní má ko us ke buṛhápe men haqír na ján.
23 Sacháí ko mol le, aur use mat bech; hikmat, aur tarbíyat, aur khirad ko bhí.
24 Sádiq ká báp niháyat khush hogá, aur wuh, jis se dánishwar laṛká paidá ho, khushí hásil karegá.
25 Tere má báp khush honge, aur wuh jis ke peṭ men tú paṛá, masrúr hogí.
26 Ai mere beṭe, apná dil mujh ko de, aur merí ráhon se terí ánkhen khush hon.
27 Ki chhinál ek gahrí kháí hai, aur ajnabí ranḍí tang kúá hai.
28 Wuh qazzáq kí tarah ghát men lagí hai, aur baní A'dam men namak-harámon ko ziyáda karwátí hai.
29 Wuh kaun hai, jo afsos kartá hai? aur kaun gamzada hai? aur kaun baṛá qaziya-karnewálá hai? aur kaun yáwa-go hai? aur kaun be-sabab gháyal hai? aur kis kí ánkhon kí surkhí hai?
30 We jo der talak mai-noshí karte hain; we jo miláí húí mai kí talásh men rahte hain.
31 Jab mai lál lál howe, aur us ká 'aks jám par paṛe, aur jab wuh bahte

waqt apní ḳhúbí dikhláwe, to us par
nazar mat kar.
32 Ki anjám i kár wuh sámp kí
mánind káṭṭí hai, aur bichchhú kí
tarah ḍank mártí hai.
33 Terí ánkhe͟n begána 'aurato͟n se
laṛe͟ngí, aur terá dil ṭeṛhe mazmún
nikálegá.
34 Balki tú us kí mánind ho jáegá,
jo daryá ke darmiyán leṭ jáwe, aur
mastúl ke sire par so rahe.
35 Tú kahegá, Unho͟n ne to mujh
ko márá hai, par dukhtá na thá; un-
ho͟n ne mujhe píṭá hai, par mujhe ma'-
lúm na hotá thá; mai͟n kab bedár
hoú͟ngá? mai͟n phir us ká surág lagá
lú͟ngá.

XXIV BA'B.

TU' bad ádmío͟n se hasad mat kar,
aur un kí suhbat kí ḳhwáhish
mat rakh.
2 Kyú͟nki un ke dil zulm kí fikr
karte hai͟n, aur un ke lab ziyánkárí
ká charchá karte hai͟n.
3 Dánáí ke bá'is se ghar biná kiyá
játá hai, aur fahmíd ke sabab se us ko
qiyám hai:
4 Aur dánish ke wasíle se koṭhríá͟n
nafís aur latíf mál se ma'múr ho jáe͟ngí.
5 Dáná ádmí zoráwar hai; há͟n,
ma'rifatwále insán ká zor baṛhtá rahtá
hai.
6 Kyú͟nki tú hakímána saláh ke
wasíle apní taraf se jang kar saktá
hai, aur mushíro͟n kí kasrat se salá-
matí hai.
7 Hikmat jáhil ke liye bahut bu-
land hai; wuh darwáze par mu͟nh na
kholegá.
8 Wuh jo zabún mansúbe íjád kartá
hai, sáhib i fitrat kahláegá.
9 Nádání ká mansúba bhí gunáh
hai; aur ṭhaṭṭhe-karnewále se ḳhalq
ko nafrat hai.
10 Agar tú musíbat ke din sust ho
játá, to terá thoṛá zor hotá.
11 Un ko, jo qatl ke liye ghasíṭe
gaye ho͟n, chhuṛá; agar tú un se jo
máre jáne par taiyár hai͟n, apná háth
khí͟nche;
12 Agar tú kahe, ki Dekho, hame͟n
yih ma'lúm na thá; to kyá wuh jo
dilo͟n ká jánchnewálá hai, yih dekhtá
nahí͟n? aur wuh jo terí ján ká nigah-
bán hai, yih nahí͟n jántá? aur kyá
wuh har shaḳhs ko, jaise us ke kám
hai͟n, waisá ajr na degá?
13 Ai mere beṭe, tú shahd khá, ki
wuh achchhá hai, aur shahd ká chhattá
bhí, ki wuh tere mu͟nh me͟n míṭhá
hai:
14 Usí tarah ján kí hikmat terí ján
ke liye hogí: jab wuh tujh ko mil
jáwe, to tere liye nek anjám ho͟nge,
aur terí ás ṭúṭ na jáegí.
15 Sharír kí tarah tú sádiq ke
ghar kí ghát me͟n mat lag; us ke
chain ke makán ko gárat mat kar.
16 Ki sádiq ádmí sát bár girtá hai,
aur phir uṭhtá hai; par sharír balá
me͟n girke paṛá rahtá hai.
17 Jab terá dushman gir paṛe, to
ḳhushí mat kar, aur jab wuh phisal
jáwe, to dil-shád na ho:
18 Tá na howe ki ḲHUDÁWAND
dekhe, aur us kí nazar me͟n wuh burá
howe, aur wuh apná qahr us par se
uṭhá lewe.
19 Zabún ádmío͟n ke sabab tú mat
kuṛh, aur sharíro͟n par hasad mat kar:
20 Kyú͟nki sharír ádmí kí 'áqibat
nek na hogí: khabíso͟n ká chirág bujh-
áyá jáegá.
21 Ai mere beṭe, tú ḲHUDÁWAND se
aur bádsháh se ḍar, aur un logo͟n ke
sáth suhbat na rakh, jo talauwan-mizáj
hai͟n:
22 Kyú͟nki un par nágahání áfat
áwegí, aur un dono͟n kí barbádí kí
ḳhabar kis ko hai?
23 Ye bhí hakímo͟n kí taraf se
hai͟n. 'Adálat karne me͟n ádmí ke
záhir hál par nazar karná, bhalá nahí͟n.
24 Wuh jo sharír ko kahtá hai, ki
Tú sádiq hai, log us par la'nat kare͟nge,
aur qaume͟n us se nafrat kháe͟ngí:

25 Par we jo us se muqábala karte hai<u>n</u>, ḳhush honge, aur achchhí barakat un ko milegí.

26 Har ek shaḳhs us hí ke honṭh, jo ma'qúl jawáb detá hai, chúmegá.

27 Pahle apne saranjám báhar me<u>n</u> taiyár kar, aur unhe<u>n</u> maidán me<u>n</u> apne liye durust kar; ba'd us ke apná ghar baná.

28 Apne hamsáye ke barḳhiláf besabab gawáh mat ho, aur apne labo<u>n</u> se ṭhagí mat kar.

29 Aisá mat kah, ki Mai<u>n</u> us se yú<u>n</u> karú<u>n</u>gá, jis tarah us ne mujh se kiyá; mai<u>n</u> us ádmí se us ke kám ke mutábiq sulúk karú<u>n</u>gá.

30 Mai<u>n</u> ne árám-talab insán ke khet par, aur us shaḳhs ke tákistán kí taraf, jo dánish se ḳhálí thá, guzar kiyá;

31 Aur dekho, wuh sab kánṭo<u>n</u> se bhará húá thá, aur gazne us bilkull par phail gaye the, aur us kí sangín díwár girái gayí thí.

32 Tab mai<u>n</u> ne dekhá, aur us ko dil se gaur kiyá; há<u>n</u>, mai<u>n</u> ne us par ḳhúb nigáh kí, aur 'ibrat pái.

33 Thoṛá aur soná, aur thoṛá aur únghná, aur sone ke liye háth sameṭná:

34 So terí tang-dastí us tarah áwegí, jis tarah koí safar se áwe, aur terí muflisí hathyár-band ádmí kí mánind.

XXV BA'B.

AUR yih bhí Sulaimán kí amsál hai<u>n</u>, jin kí sháh i Yahúdáh Hizqiyáh ke logo<u>n</u> ne naql kí thí.

2 Ḳhudá kí shán yih hai, ki bát poshída kare; par bádsháho<u>n</u> kí shaukat us me<u>n</u> hai, ki har chíz ká khoj kare<u>n</u>.

3 Jis tarah ásmán niháyat buland, aur zamín niháyat past hai, usí tarah bádsháho<u>n</u> ke dil ká hál daryáft nahí<u>n</u> hotá.

4 Rúpe kí mail chhánṭ ḍál, to sonár ke liye ek bartan nikal áwegá.

5 Sharíro<u>n</u> ko bádsháh ke huzúr se dúr kar, tab us ká taḳht sadáqat se páedárí páwegá.

6 Sháh ke huzúr apní shaukat záhir mat kar, aur baṛe ádmío<u>n</u> kí jagah khaṛá mat ho:

7 Kyú<u>n</u>ki agar tujh ko kahá jáwe, U'par á, to yih us se bihtar hai, ki tú amír ke huzúr, jis ká dídár tú ne apní ánkho<u>n</u> se páyá, past ho jáwe.

8 Jhagṛá karne ko jald mat já; áḳhir ko, jab terá hamsáya tujh ko zalíl kare, tú kyá karegá?

9 Tú apne hamsáye ke sáth apne da'wá ká charchá kar; par ráz kí bát dúsre par fásh na kar:

10 Tá na howe, ki jo koí use sune, tujhe ruswá kare, aur terí badnámí kisí tarah se na miṭe.

11 Suḳhan jo mauq'a se kahá jáwe, sone ke sebo<u>n</u> kí mánind hai jo rupahlí ṭokrío<u>n</u> me<u>n</u> ho<u>n</u>.

12 Jaise sone kí murkí, aur kundan ká gahná, waisá hí dánishwar nasíhatgo sunnewále ke kán ke liye hai.

13 Jaise ḳharíf ke mausim me<u>n</u> barf kí sardí, waisá hí wafádár elchí un ke liye, jinho<u>n</u> ne use bhejá hai; kyú<u>n</u>ki wuh apne áqáo<u>n</u> kí ján ko tázadam kartá hai.

14 Wuh jo ek jhúṭhe in'ám par apní baṛái kartá hai, un badlío<u>n</u> aur hawáo<u>n</u> kí mánind hai, jin ke sáth bárish na ho.

15 Tahammul karne se sháhzáda rází ho játá hai; aur muláim zubán haḍḍí ko bhí toṛtí hai.

16 Kyá tú ne shahd páyá? to itná khá, jitná tere liye bas hai; tá na howe ki tú ziyáda khá jáwe, aur use ugal ḍále.

17 Apne hamsáye ke ghar jáne se apne pá<u>n</u>wo<u>n</u> ko aksar báz rakh, tá na ho ki wuh tujh se diqq ho, aur terá kína paidá kare.

18 Wuh ádmí, jo apne hamsáye par jhúṭhí gawáhí detá hai, ek gúpál, aur ek talwár, aur ek tez tír hai.

19 Musíbat ke waqt be-i'atimád
insán ká i'atimád karná us dánt kí
mánind hai, jo ṭúṭá húá ho, aur us
pánw kí mánind hai, jo band se ukhaṛ
gayá ho.
20 Gít gáná us ke áge, jo bahut
dilgír hai, aisá hai, jaisá ki kisí shaḳhs
ká kapṛá jáṛe men utárná, aur jaisá
sirká jo shore par paṛe.
21 Agar terá dushman bhúkhá ho,
use roṭí kháne ko de; aur agar wuh
piyásá ho, use pání píne ko de:
22 Ki tú us ke sir par ág ke an-
gáron ká ḍher karegá, aur Ḳhudá-
wand tujh ko jazá degá.
23 Shimálí hawá menh ko maujúd
kartí hai, usí tarah chugl-ḳhorí
turshrúí ko.
24 Ghar kí chhat par ek kone men
rahná, jhagṛálú 'aurat ke sáth aur
'ámm ghar men rahne se, bihtar hai.
25 Jaise ki ṭhanḍhá pání thake
mánde kí ján ke liye, waise hí wuh
ḳhush-ḳhabarí hai, jo dúr mulk se
áwe.
26 Sádiq ádmí ká ḳhabís ke áge
jumbish kháná aisá hai, jaisá chash-
ma, jis ká pání gadlá ho gayá ho, yá
sotá, jo bigaṛ gayá ho.
27 Bahut shahd kháná kuchh ḳhúb
nahín, magar un kí shaukat ko tahqíq
karná zebá hai.
28 Wuh jo apne nafs par zábit
nahín, us shahr kí mánind hai, jo
ḍháyá húá, aur bagair díwár ke hai.

XXVI BA'B.

JIS tarah aiyám i garmí men barf,
aur fasl kátne ke waqt men bá-
rish ho, usí tarah bewuqúf ko 'izzat
zeb nahín detí.
2 Jis tarah gaure ká áwára phirná,
aur abábíl ká uṛte phirná, usí tarah
us la'nat se, jo be-sabab ho, kuchh
zarar nahín hotá.
3 Ghoṛe ke liye koṛá, aur gadhe ke
liye lagám hai, par ahmaq kí píṭh ke
liye chhaṛí hai.
4 Bewuqúf ko us kí himáqat kí
mánind jawáb mat de, tá na ho ki tú
bhí us ke mánind ho jáwe.
5 Bewuqúf ko us kí himáqat ke
mutábiq jawáb de, tá na ho ki wuh
apní ánkhon men dánishwar ṭhahre.
6 Wuh jo ek bewuqúf ke háth
kuchh paigám bhejtá hai, apne pánw
káṭtá hai, aur ḳhisárat pí letá hai.
7 Jis tarah langṛe kí ṭángen ba-
rábar nahín hotín, us tarah bewuqúfon
ke munh men tamsíl hai.
8 Jaise ki jauharon kí thailí pat-
tharon ke ḍher men ho, bewuqúf ko
'izzat dená aisá hí hai.
9 Jis tarah kánṭá sharábí ke háth
men chubhtá hai, usí tarah jáhilon ke
munh ke liye tamsíl hai.
10 Haqq Ta'álá jis ne sab kuchh
banáyá, wuh bewuqúfon ko ujrat detá,
aur ḳhatákáron ko bhí ujrat detá hai.
11 Jis tarah kuttá apne ugle húe
ko phir khátá hai, usí tarah bewuqúf
apní bewuqúfí ko bár bár záhir kartá
hai.
12 Tú us insán ko, jo apne nazdík
dánishmand ho, dekhtá hai? to us
kí banisbat ahmaq se ziyáda ummed
hai.
13 Káhil ádmí kahtá hai, Ráh men
sher hai; bágh galíon men hai.
14 Jis tarah darwáza apní chúlon
hí par phirtá hai, árám-talab ádmí
apne bistar par aisá hí hai.
15 A'rám-talab insán apná háth
bartan men chhipátá hai, aur use
munh tak phir láná us ko thakátá
hai.
16 Káhil-wujúd apne ta,ín sát
shaḳhson se, jo dalílen lá sakte hain,
ziyáda dánishmand jántá hai.
17 Wuh jo udhar guzar karte húe
kisí jhagṛe men, jo us ká nahín hai,
sharík hotá hai, us kí mánind hai jo
kutte ká kán pakaṛ letá hai.
18 Jis tarah wuh díwána insán hai,
jo jaltí lakṛíán, aur tír, aur maut ke
hathyár phenktá hai,
19 Aisá hí hai wuh shaḳhs jo apne

hamsáya ko dagá dekar kahtá hai, ki Main ne to ṭhaṭṭhá hí kiyá.

20 Jab lakṛí kí kamtí hotí, to ág bujh játí hai; so jahán lutrá nahín, wahán jhagṛá daf'a hotá hai.

21 Jaise ki angáron par koele, aur ág par índhan hai, waisá hí fitna-angez ádmí jhagṛá barpá karne ke liye hai.

22 Lutre kí báten un lazíz nawálon kí mánind hain, jo peṭ ke andar pahunchen.

23 Ulfatí lab bad-khwáh dil ke sáth us ṭhíkre ke mánind hain, jis par rúpe ká mail maṛhá ho.

24 Wuh jo kína rakhtá hai, labon se apne ta,ín ná-wáqif záhir kartá, par dil men dagá rakhtá hai;

25 Jab wuh muláim báten kare, us par i'atimád na kar; kyúnki us ke dil men sát nafraten hain.

26 Jis kí bad-khwáhí makr men chhipí húí hai, us kí khabásat jamá'at ke áge fásh kí jáegí.

27 Wuh jo gaṛhá khodtá hai, áp hí us men giregá; aur jo patthar ḍhalkátá hai, wuh palaṭke usí par paṛegá.

28 Darog zubán un ká kína rakhtí hai, jin ko us ne ranjída kiyá; aur dam-báz munh tabáhí karátá hai.

XXVII BA'B.

KAL ke din kí bábat ghamand mat kar; kyúnki tú nahín jántá hai ki kal kyá hogá.

2 Aisá hone de, ki dúsrá insán terí sitáish kare, na ki terá hí munh; begána kare, na ki tere hí lab.

3 Patthar bhárí hai, aur retá wazní; lekin bewuqúf ká jhunjhláná un donon se girántar hai.

4 Gazab sakht be-rahmí hai, aur qahr ek sailáb hai; lekin kaun hai jo gairat ke barábar khaṛá rah sake?

5 Wuh malámat jo záhir howe, us muhabbat se, jo poshída ho, bihtar hai.

6 We gháo, jo dost ke háth se lagen, pur-wafá hain; par machchhíán, jo dushman lewe, dagá denewálíán hain.

7 A'súda-ján chhatte se bhí nafrat rakhtí hai; par us ke liye jo bhúkhá hai, har ek kaṛwí chíz míṭhí hai.

8 Insán, jo apne makán se áwára ho, aisá hí hai jaisá murg jo apne áshiyána se bhaṭak jáwe.

9 Khushbú aur 'itr dil kí farhat ke bá'is hain; aisí hí kisí ke dost kí jání saláh shíríní hai.

10 Apne dost ko, aur apne báp ke dost ko, tark mat kar; aur jab tujh par bipat paṛe, tab bhái ke ghar mat já; ki hamsáya jo nazdík ho, us bhái se jo dúr ho, bihtar hai.

11 Ai mere beṭe, dánishwar ho, aur mere dil ko shád kar, tá ki main us ko, jo mujhe malámat kartá hai, jawáb de sakún.

12 Dáná ádmí peshbíní se balá ko dekhtá hai, aur áp ko chhipátá hai; par nádán log áge baṛhte hain, aur sazá páte hain.

13 Jo begáne ká zámin howe, us ke kapṛe le le; aur us se, jo ajnabí 'aurat ká ho, girau máng le.

14 Wuh jo subh sawere uṭhke apne dost ke haqq men áwáz i buland se du'á e khair kartá hai, us ke liye yih ek la'nat mahsúb hogí.

15 Hamesha ká ṭapká, jo jhaṛí ke din men ho, aur jhagṛálú 'aurat, donon ek hain.

16 Wuh jo use chhipátá hai, hawá ko chhipátá hai, aur apne dahne háth ká 'itr, jo áp ko fásh kartá hai.

17 Jis tarah lohá lohe ko tez kartá hai, usí tarah ádmí ke dost ke chihre kí ábdárí us hí se hai.

18 Wuhjo anjír ke darakht kí nigahbání kartá hai, us ká mewa kháegá; usí tarah wuh, jo apne áqá ká intizár kartá hai, 'izzat páwegá.

19 Jis tarah pání men chihra chihre se mushábih hai, usí tarah ádmí ká dil ádmí se.

20 Jis tarah pátál aur maut ko ású-
dagí nahín̲, usí tarah insán kí ánkhen̲
ser nahín̲ hotín̲.
21 Jis tarah rúpe ke liye ghaṛiyá,
aur sone ke liye bhaṭṭhí hai, usí tarah
ádmí kí sitáish karní ádmí ke liye
hai.
22 Agarchi tú ahmaq ko píse húe
gehún̲ ke sáth okhlí men̲ ḍálke músal
se kúṭe, par us kí himáqat us se kabhí
dúr na hogí.
23 Apne gallon̲ ká ahwál daryáft
karne men̲ cháláki kar, aur apne jhunḍ-
on̲ ko achchhí tarah dekh.
24 Ki daulat sadá nahín̲ rahtí; aur
kyá tájwarí pusht dar pusht báqí rahtí
hai?
25 Ghás súkh játí hai, phir sabza
numáyán̲ hotá hai, aur paháṛon̲ ká
chárá káṭke faráham kiyá játá hai;
26 Barre terí poshish ke liye hain̲,
aur bakre tere maidánon̲ kí qímat
hain̲;
27 Aur bakríon̲ ká dúdh tere kháne
ke liye, aur tere gharáne ke liye, aur
terí launḍíon̲ kí guzrán ke liye káfí
hai.

XXVIII BA'B.

SHARI'R log, harchand koí un ká
píchhá nahín̲ kartá, bhágte hain̲;
par sádiq sher i babar kí mánind diler
hain̲.
2 Mulk kí k̲hatákáríon̲ ke sabab se
hákim bahut se hain̲: lekin ek insán
se, jo hikmat aur ma'rifatwálá ho, in-
tizám bahál rahegá.
3 Wuh miskín insán, jo miskín par
zulm kartá hai, dhaṛalle ká menh hai,
jo ek dána bhí nahín̲ chhoṛtá.
4 We jo sharí'at ko tark karte hain̲,
sharíron̲ kí ta'ríf karte hain̲; par we
jo sharí'at ko hifz karte hain̲, un se
jhagaṛte hain̲.
5 Sharír ádmí haqq o bátil se ágáh
nahín̲ hain̲; par we jo KHUDÁWAND
ke tálib hain̲, sab kuchh jánte hain̲.
6 Us se jo apní ráhon̲ men̲ kajrau
hai, agarchi tawangar ho, wuh miskín,
jo apní rástí par chalá játá hai, bihtar
hai.
7 Wuh jo sharí'at ko hifz kartá hai,
dánishwar beṭá hai; par wuh jo au-
báshon̲ ká ham-nishín hai, apne báp
ko ruswá kartá hai.
8 Jo súdk̲horí aur zulm se apní
daulat baṛhátá hai, wuh us ke liye jo
miskínon̲ par rahm karegá baṭortá hai.
9 Wuh jo apne kán ko pher letá
hai, tá ki sharí'at ko na sune, us kí
du'á bhí nafrat-angez hogí.
10 Wuh jo sádiq ko bhaṭkátá hai,
tá ki wuh burí ráh men̲ chale, so apne
gaṛhe men̲ áp giregá; par we jo rást-
rau hain̲, achchhí chízon̲ ke wáris
honge.
11 Máldár insán apní dánist men̲
dánishwar hai; par wuh miskín jo
dánishwálá hai use daryáft kar játá
hai.
12 Jab sádiq log shádiyána bajáte,
to baṛá dhúm dhám hotá hai; par jab
sharír barpá hote hain̲, tab mard
ḍhúnḍhne kí naubat hotí.
13 Wuh jo apne gunáhon̲ ko chhip-
átá hai, kámyáb na howegá; par wuh
jo gunáh ká iqrár kartá hai, aur use
chhoṛ detá hai, us par rahmat howegí.
14 Mubárak hai wuh insán, jo sadá
ḍartá hai; par wuh jo apne dil ko
sak̲ht kartá hai, ziyán men̲ giregá.
15 Jaisá garajtá húá sher, aur shikár-
ḍhúnḍhnewálá ríchh, waisá hí wuh
sharír hai, jo miskín logon̲ par hukm-
rán ho.
16 Wuh bádsháh jo dánish se mah-
rúm hai, baṛá zálim bhí hai; par wuh
jo lálach se nafrat rakhtá hai, us kí
'umr daráz hogí.
17 Wuh insán jo zulm se kisí ká
k̲hún kartá hai, bhágke gaṛhe men̲
giregá; use koí thám nahín̲ saktá.
18 Wuh jo sídhá chalá játá hai, bach
jáwegá; par wuh jo ráh se bhaṭká
húá hai, nágahán gir paṛegá.
19 Wuh jo apní zamín jottá hai,
roṭíon̲ se ser howegá; par jo nikamme

logon kí pairauí kartá hai, kangálpan
se ser howegá.
20 Diyánatdár insán barakat se ma-
'múr hotá hai; par jo daulatmand
hone ke liye utáolí kartá hai, be-sazá
na chhúțegá.
21 A'dmíon ke záhir hál par nazar
karná khúb nahín; kyúnki aisá ádmí
roṭí ke ek ṭukṛe ke liye gunáh kartá
hai.
22 Wuh jo daulat baṭorne men
utáolí kartá hai, burí ánkh rakhtá
hai, aur nahín jántá ki kangálpan us
par áwegá.
23 Wuh jo kisí ádmí ko sarzanish
kartá hai, ákhir ko, us kí banisbat jo
apní zubán se khushámad kartá hai,
ziyáda ihsán hásil karegá.
24 Wuh jo apne má báp ko lúṭtá
hai, aur kahtá hai, ki Yih gunáh na-
hín, wuh gáratgar ká sáthí hai.
25 Jis ke dil men ghamand hai, wuh
jhagṛá barpá kartá hai; par jis ká ta-
wakkul KHUDÁWAND par hai, moṭá
táza kiyá jáwegá.
26 Wuh jo apne dil par bharosá
rakhtá hai, bewuqúf hai; par jo dánish
se ráh chaltá hai, riháí páwegá.
27 Wuh jo miskínon ko detá hai,
muhtáj na hogá; par jo chashmposhí
kartá hai, us par bahut la'naten hongí.
28 Jab sharír ádmí barpá hote hain,
to log apne ta,ín chhipáte hain; par
jab we faná hote hain, to sádiq log
bahut ho játe hain.

XXIX BA'B.

WUH jo báwujúd bár bár tambíh
páne ke sakht-gardaní kartá
hai, nágahán barbád kiyá jáegá, aur
us ká koí chára na hogá.
2 Jis waqt sádiq baṛhtí páte hain,
to khalq khush hotí hai; par jab
sharír iqtidárwále hote hain, to khalq
gam kartí hai.
3 Wuh jo hikmat se ulfat rakhtá
hai, apne báp ko khush kartá hai; par
jo chhinálon se ham-suhbat hotá hai,
apná mál uṛátá hai.
4 Bádsháh 'adálat se apní mamlukat
ko istiqlál bakhshtá hai; par wuh
shakhs, jo rishwat letá hai, us ko
bigáṛtá hai.
5 Wuh insán jo apne hamsáya kí
khushámad kartá hai, us ke pánw ke
liye jál bichhátá hai.
6 Khabís insán ke gunáh men
phandá hai; par sádiq jo hai, gátá
hai, aur khushí kartá hai.
7 Sádiq ádmí miskínon ká mu'á-
mala tahqíq kartá rahtá hai; lekin
sharír us ke jánne ke liye muláhaza
nahín kartá.
8 Ṭhaṭṭhebáz ádmí shahr men fasád
barpá karte hain; lekin dánishwále
qahr ko pher dete hain.
9 Agar dánishwálá insán be-dánish
se jhagṛá kare, khwáh wuh qahr kare,
khwáh hansí kare, lekin árám nahín
hotá.
10 Khúnrez ádmí sádiq ká kína
rakhte hain; lekin ahl i insáf us kí
ján bacháne ko qasd karte hain.
11 Jáhil apne dil men jo kuchh hai
záhir kartá hai; par dánishmand use
píchhe ke mauq'a tak chhipáe rakhtá
hai.
12 Agar koí hákim jhúṭh par kán
rakhtá hai, to us ke sáre khádim
khabís ho játe hain.
13 Miskín aur zabardast báham
faráham hote hain, aur KHUDÁWAND
un donon kí ánkhen roshan kartá
hai.
14 Jab bádsháh diyánatdárí se mis-
kínon kí 'adálat kartá hai, to us ká
takht sadá qáim rahtá.
15 Chhaṛí aur tambíh dánishbakh-
shnewálíán hain; par wuh laṛká, jo be-
tarbíyat chhoṛ diyá játá hai, apní má
ko ruswá karegá.
16 Jab sharír log firáwán hote hain,
to badkárí bahut hotí hai; lekin sádiq
log un kí tabáhí dekhenge.
17 Apne beṭe ko tarbíyat kar, ki
wuh tujhe chain degá; hán, wuh terí
rúh ko khushwaqt karegá.

18 Jahán royá nahín, wahán log
be-qaid ho játe hain; lekin jo sharí'at
ko hifz kartá hai nekbakht hai.
19 Zubání nasíhat hí se chákar na-
hín sudhartá; kyúnki harchand wuh
samajhtá hai, par jawáb nahín detá.
20 Tú us insán ko, jo bagair ta-
'ammul kiye bolá kartá hai, dekhtá
hai? us kí banisbat be-dánish kí bábat
ziyáda ummed hai.
21 Wuh jo apne khánazád ko la-
rakpan se náz men páltá hai, ákhir i
kár wuh us ká betá banegá.
22 Gussawar ádmí fasád barpá kartá
hai, aur gazabnák insán bahut gunáh
kartá hai.
23 A'dmí ká gurúr us ko past kar-
egá; par wuh jo dil se farotan hai,
'izzat hásil karegá.
24 Jo koí chor ká sharík hotá hai,
apní ján se dushmaní rakhtá hai; wuh
la'nat kí qasam suntá hai, aur hál
bayán nahín kartá.
25 A'dmí ká dar ádmí ko phansátá
hai; par jo KHUDÁWAND par tawakkul
kartá hai, mahfúz rahegá.
26 Bahut hain jo hákim kí mihr-
bání ke tálib hain; lekin KHUDÁWAND
se ádmí kí 'adálat hai.
27 Sharír insán sádiqon ke liye naf-
rat hai; aur jo rást-rau hai, sharíron
ke liye nafrat hai.

XXX BA'B.

YA'QAH ke bete A'júr ká ilhámí
kalám: us ádmí ne Ittíel, hán,
Ittíel aur Ukál se kahá,
2 Ki main har ek insán kí nisbat
se haiwán hún, aur ádmí kí sí dánish
mujh men nahín.
3 Main ne dunyáwí hikmat nahín
síkhí; par muqaddason ká 'ilm main
rakhtá thá.
4 Kaun ásmán par charhtá aur us
par se utartá? kis ne hawá ko apní
mutthí men jam'a kar liyá? kis ne
pánion ko chádar men bándhá? kis ne
zamín kí sárí hadden thahráin? agar
tú kah saktá hai, to batlá, ki us ká
nám kyá hai, aur us ke bete ká nám
kyá hai?
5 Khudá ká har ek sukhan pák
hai; wuh un ke liye, jin ká tawakkul
us par hai, ek sipar hai.
6 Tú us kí báton men kuchh mat
milá; na ho ki wuh tujh ko tambíh
de, aur tú jhúthá thahre.
7 Main ne tujh se do suwál kiye
hain; so mere marne ke áge mujhe
dene se inkár na kar;
8 Batálat aur darog-goí mujh pás
se dúr rakh; aur mujh ko na kangál
kará, na daulatmand, par mere hál ke
láiq mujhe khurák de;
9 Tá na howe ki main ser ho jáún,
aur inkár karke kahún, ki KHUDÁ-
WAND kaun hai? yá muhtáj hoke
chorí karún, aur apne Khudá ká nám
ná-haqq lún.
10 Khádim par us ke áqá ke huzúr
tuhmat mat kar; na ho ki wuh tujh
par la'nat kare, aur tú mujrim thahre.
11 Ek pusht aisí hai, jo apne báp
par la'nat kartí hai, aur apní má ko
mubárak nahín kahtí.
12 Ek pusht aisí hai, jo apní nigáh
men pák hai, lekin us kí gandagí us se
dhoí nahín gayí.
13 Ek pusht aisí hai, ki wáh, wáh,
kyá hí buland-nazar hai! aur un kí
palaken úpar ko rahtí hain.
14 Ek pusht aisí hai, ki jis ke dánt
talwáren hain, aur dárhen chhuríán,
tá ki zamín ke miskínon ko kát kháw-
en, aur kangálon ko khalq men se faná
kar den.
15 Jonk kí do betíán hain, jo chil-
láti hain, ki Do, do. Tín hain jo
kabhí ser nahín hotín; balki chár
hain, jo kabhí nahín kahtín, ki Bas:
16 Gor; aur bánjh ká rihm; aur
zamín jo seráb nahín; aur átash jo
kabhí na kahe, ki Bas.
17 Wuh ánkh, jo apne báp ko chir-
hátí hai, aur apní má ká farmán-
bardár honá haqír jántí hai, janglí
kauwe wádí men us ko uchakke nikál

lenge, aur giddh ke bachche use khá
lenge.
18 Yih tín aisí 'ajíb hain, ki merí
'aql se báhar hain; balki chár hain,
jinhen main nahín jántá:
19 'Uqáb kí ráh ásmán men; aur
sámp kí ráh chaṭán par; aur jaház
kí ráh samundar ke bích men; aur
mard kí rawish jo kunwárí ke sáth hai.
20 Ziná-karnewálí 'aurat kí ráh yún
hí hai: wuh khátí hai, aur apná munh
ponchhtí hai, aur kahtí hai, ki Main
ne kuchh zabúní na kí hai.
21 Tín chízon se zamín be-chain
hotí hai; balki chár hain, jin kí wuh
bardásht nahín kar saktí:
22 Ġulám se, jo ki bádsháhat kar-
ne lage; aur ahmaq se, jab us ká peṭ
bhare;
23 Aur ná-maqbúl 'aurat se, jab
wuh byáhí jáwe; aur laundí se, jo
apní bíbí kí walí-'ahd ho.
24 Chár hain, jo dunyá men haqír
hain, lekin bare siyáne hain:
25 Chyúnṭe, harchand ki zormand
khilqat nahín, lekin we garmí men
apne liye khurák jam'a kar rakhte
hain;
26 Aur janglí khargosh, agarchi ná-
tawán khilqat hain, lekin we chaṭán-
on ke darmiyán apná ghar banáte
hain;
27 Aur ṭiḍḍí, jis ká koí bádsháh
nahín, lekin we pare bándhke nikaltí
hain;
28 Aur makṛí, jo apne háthon se
pakaṛtí hai, aur wuh bádsháhon ke
mahallon men hai.
29 Tín khush-raftár hain, balki
chár, jin ká chalná khush-numá hai:
30 Ek to sher i babar, jo sáre hai-
wánát men bahádur hai, aur kisí ke
sámhne se phirtá nahín;
31 Jangí ghoṛá saranjám se kasá
húá; aur bakrá; aur bádsháh, jis ká
sámhná koí na kare.
32 Agar tú ne áp ko baṛá ṭhahráke
nádání kí, yá tú ne kuchh burá man-
súba kiyá, to háth apne munh par
rakh.
33 Yaqínan dúdh ke mathne se
makkhan nikálá játá hai, aur nák
maroṛne se lahú; usí tarah gussa
bhaṛkáne se fasád barpá hotá hai.

XXXI BA'B.

LAMU'EL bádsháh kí báten, wuh
ilhámí kalám, jo us kí má ne
use sikhláyá.
2 Kyá kahún, ai mere beṭe? kyá,
ai mere rihm ke beṭe? ai tú, jise main
ne nazren mánke páyá, kyá?
3 Apní daulat 'auraton ko mat de,
aur apní ráhen bádsháhon kí bigár-
newálíon kí taraf na nikál.
4 Ai Lamúel, bádsháhon, hán, bád-
sháhon ko, mai-khorí zebá nahín, aur
nashewálí chízen sháhzádon ko láiq
nahín;
5 Tá na howe ki we píwen, aur
sharí'at ko bhuláwen, aur mazlúmon
men se kisí ká insáf karte húe bhaṭak
jáwen.
6 Sharáb us ko piláo jo marne par
hai, aur mai un ko, jo shikastadil
hain;
7 Tá ki wuh píwe, aur apní tang-
dastí farámosh kare, aur apní tabáh-
hálí ko phir yád na kare.
8 Apná munh gúnge ke liye khol,
un sab kí hujjat bayán karne ko, jo
halák hone par hain.
9 Apní zubán khol, sachchí 'adálat
kar, aur miskínon aur tihí-daston ke
liye hujjat sábit kar.
10 ¶ Kis ko nekokár jorú miltí
hai? ki us kí qímat la'lon se bahut
ziyáda hai.
11 Us ke shauhar ke dil ko us par
i'atimád hai; so use manáfi' kí kamí
na hogí.
12 Wuh jab tak jítí rahegí us se
nekí hí karegí, badí na karegí.
13 Wuh súf aur kattán ḍhúnḍhtí
hai, aur khushí ke sáth apne háthon
se kám kartí hai.
14 Wuh saudágaron ke jaházon kí

mánind hai; wuh apní khurish dúr se
le átí hai.
15 Wuh rát rahte húe uṭhtí hai,
aur apne gharáne ko khilátí hai, aur
apní chhokríon ko kám detí hai.
16 Wuh kisí khet kí bábat soch
kartí hai, aur use mol letí hai, aur
apne háthon ke naf'a se tákistán lagátí
hai.
17 Wuh mazbútí se apní kamar
bándhtí hai, aur apne bázúon ko maz-
bút kartí hai.
18 Wuh apní saudágarí tajwíz kartí
hai, ki wuh mufíd hai; rát ko us ká
chirág nahín bujhtá.
19 Wuh takle par apne háth chal-
átí hai, aur us ke háth aṭeran pakaṛte
hain.
20 Wuh garíb gurbá kí taraf apná
háth baṛhátí hai; hán, wuh apne háth
muhtájon kí taraf phailátí hai.
21 Wuh apne gharáne ke liye pálá
se nahín ḍartí; kyúnki us ke khándán
men har ek surkh libás oṛhe húe
hai.
22 Wuh apne liye nigárín báláposh
banátí hai; us kí poshák mihín kat-
táni, aur argawání hai.
23 Us ká shauhar pháṭak kí maj-
lisgáh men mashhúr hai, jab ki wuh
shahr ke buzurgwáron ke sáth baiṭhtá
hai.
24 Wuh mihín kattán ke thán bin-
tí aur bechtí hai, aur paṭke saudá-
garon ke pás amánat rakhtí hai.
25 'Izzat aur hurmat us kí poshák
hain; aur waqt i áyande kí bábat wuh
khushwaqt hogí.
26 Wuh apná munh kholke hik-
mat kí báten boltí hai; us kí zubán
men mihrbání kí sharí'at hai.
27 Wuh apne gharáne kí 'ádaton
par bakhúbí nigáh kartí hai, aur ká-
hilí kí roṭí nahín khátí.
28 Us ke beṭe uṭhte hain, aur use
mubárak kahte hain; aur us ká shau-
har bhí us kí ta'ríf kartá hai.
29 Bahuterí beṭíon ne nekokárí kí
hai, par tú sab par sabqat le gayí.
30 Husn dhokhá hai, aur jamál men
páedárí nahín; par wuh 'aurat, jo
KHUDÁWAND se ḍartí hai, sitúda ho
jáegí.
31 Use us ke háthon ká phal do;
aur us ke kám pháṭakon kí majlis-
gáhon men us kí sitáish karenge.

WA'IZ KI' KITA'B.

I BA'B.

SHA'H i Yarúsalam Dáúd ke beṭe
Wá'iz kí báten.
2 Butlánon kí butlán, Wá'iz kahtá
hai, butlánon kí butlán: sab kuchh
bátil hai.
3 Insán ko us sárí mihnat se, jo
wuh súraj ke níche khínchtá hai, kyá
hásil hotá hai?
4 Ek pusht játí hai, aur dúsrí pusht
átí hai; par zamín hamesha qáim rahtí
hai.
5 Súraj nikaltá hai, aur súraj ḍhaltá
hai, aur apne makán ko jahán se uṭhá
thá jald chalá játá hai.
6 Hawá dakhin taraf chalí játí hai,
aur pher kháke uttar kí taraf phirtí
hai; yih sadá chakr mártí hai; aur
apne ghumáo ke mutábiq pherá kartí.
7 Sárí nadíán samundar men bah

játí hain, par samundar bhar nahín
játá; usí jagah, jahán se nadíán niklín,
udhar hí ko we phir játí hain.
8 Sárí chízen thak játí hain; ádmí
yih batáne nahín saktá: ánkh dekhne
se ásúda nahín hotí, aur na kán sunne
se bhartá hai.
9 Jo húá, wuhí phir hogá; aur jo
chíz ban chukí hai, wuhí hai jo banái
jáegí; aur súraj ke níche koí nayí chíz
nahín.
10 Kyá koí chíz aisí hai jis kí bábat
kah saken, ki Dekho, yih to nayí hai?
wuh to sábiq men un zamánon ke
darmiyán, jo ham se áge the, maujúd
thí.
11 Aglí chízon kí yádgárí nahín:
aur un chízon kí jo átí hain, un logon
ke darmiyán jo un ke ba'd honge, yád
na hogí.
12 ¶ Main Wá'iz Yarúsalam men
baní Isráel ká bádsháh thá.
13 Aur main ne apná dil lagáyá, ki
jo kuchh ásmán ke níche kiyá játá
hai, us sab kí taftísh o tahqíq karún:
Khudá ne baní A'dam ko yih sakht
dukh diyá, ki we is shugl men aṭakke
lage rahen.
14 Main ne sáre kámon ko dekhá,
jo ásmán ke níche kiye játe hain; aur
dekh, sab kuchh butlán aur hawá kí
charán hai.
15 Wuh jo ṭeṛhá hai, sídhá kiyá já
nahín saktá, aur jo maujúd nahín, us
ká hisáb karná mumkin nahín hai.
16 Main ne yih bát apne dil men
kahí, Dekh, main ne baṛí taraqqí kí,
balki un sabhon se, jo mere áge Yarú-
salam men the, ziyáda hikmat pái:
hán, merá dil hikmat aur dánish men
baṛá kárdán húá.
17 Lekin jab main ne hikmat ke
jánne ko, aur himáqat aur jahálat ke
samajhne ko, dil lagáyá, to ma'lúm
kiyá ki yih bhí hawá par charná hai.
18 Kyúnki bahut hikmat men
bahut diqqat hai; aur jis ká 'irfán
firáwán hotá, us ká dukh ziyáda hotá.

II BA'B.

MAIN ne apne dil men kahá, ki
Are á, main tujh ko khushí se
ázmáúngá, so 'ishrat kar le; lo, yih
bhí butlán hai.
2 Main ne hansí se kahá, Tú di-
wána: aur shádmání se, Yih kyá kartí
hai?
3 Main ne apne dil men tajwíz kí,
ki kyúnkar jism kí táqat ke wáste
mai-noshí karún, par is tarah ki merá
dil hikmat kí taraf máil rahe: aur
ahmaqí ko pakaṛke rakhún, jab tak
dekhún, ki is men baní A'dam kí kyá
bihbúdí hai, ki we ásmán ke níche
apní zindagí ke sab din yihí kiyá
karen.
4 Main ne baṛe baṛe kám kiye:
main ne apne liye 'imáraten banáin:
aur main ne apne liye tákistán lagáe:
5 Main ne apne liye bágícha aur
bág taiyár kiye, aur un men har qism
ke mewadár darakht lagáe:
6 Main ne apne liye táláb banáe,
ki un men se bág ke darakhton ká
zakhíra sínchún:
7 Main ne gulám aur laundíán mol
lín, aur mere khánazád mere ghar men
paidá húe: main bhí bahut se gáe bail
aur bheṛ bakrí ke gallon ká málik thá,
aisá ki main un sabhon se, jo mere áge
Yarúsalam men the, ziyáda máldár
thá:
8 Main ne soná aur rúpá, aur bád-
sháhon aur disáwaron ká kháss kha-
zána apne liye jam'a kiyá: main ne
gánewále aur gánewálíán rakhín, aur
baní A'dam ke asbáb i 'aish begam
aur haramen, apne liye faráham kín.
9 So main buzurg húá, aur sabhon
kí banisbat jo Yarúsalam men mere
áge the ziyáda taraqqí kí: merí hik-
mat bhí mujh men qáim rahí.
10 Aur sab kuchh, jo merí ánkhen
cháhtí thín, main ne un se báz nahín
rakhá; main ne apne dil ko kisí tarah
kí khushí se nahín roká; kyúnki merá
dil merí sárí mihnat se shádmán húá;

aur merí sárí mihnat se merá baḳhra
yihí thá.
11 Ba'd us ke main̲ ne un sab
kámon̲ par, jo mere háthon̲ ne kiye
the, aur us mihnat par, jo main̲ ne
kám karne men̲ khín̲chí thí, nazar
kí, aur dekhá, ki sab butlán aur hawá
kí charán hai, aur ásmán ke tale kuchh
fáida nahín̲.
12 ¶ Aur main̲ hikmat aur himá-
qat aur jahálat ke dekhne par muta-
wajjih húá; kyún̲ki wuh shakhs, jo
bádsháh ke ba'd áwegá, kyá karegá,
magar wuh, jo qadím se log karte áe
hain̲?
13 Aur main̲ ne dekhá, ki jaisí
roshní ko táríkí par fazílat hai, waisí
hí hikmat men̲ himáqat se ziyáda
sharáfat hai.
14 Dánishwar apní ánkhen̲ apne
sir men̲ rakhtá hai, par ahmaq andhere
men̲ chaltá hai; tis par bhí main̲ ján
gayá ki ek hí hádisa un sab par
guzartá hai.
15 Tab main̲ ne apne dil men̲ kahá,
Jaisá ahmaq par hádisa hotá hai,
waisá mujh par bhí hogá; phir main̲
káhe ko ziyáda dánishwar hún̲? So
main̲ ne apne dil men̲ kahá, ki Yih
bhí butlán hai.
16 Kyún̲ki na dánishwar aur na
ahmaq ká zikr abad tak rahegá;
kyún̲ki wuh jo hai, so ánewále dinon̲
men̲ sab farámosh ho jáegá; aur háe!
dánishwar kyún̲kar mar játá? isí
tarah jis tarah ahmaq martá hai.
17 So main̲ zindagí se bezár húá;
kyún̲ki wuh kám, jo súraj ke níche
kiyá játá hai, mujhe burá ma'lúm
húá; kyún̲ki sab butlán aur hawá kí
charán hai.
18 ¶ Balki main̲ apní sárí mihnat
ke kám se, jo súraj ke níche kiyá thá,
bezár húá; is liye ki zarúr thá ki
main̲ use us ádmí ke liye, jo mere ba'd
áwegá, chhoṛ jáún̲.
19 Aur kaun jántá hai ki wuh
dánishwar yá ahmaq hogá? ba har
hál wuh merí sárí mihnat ke kám
par, jo main̲ ne kiyá, aur jis men̲ main̲
ne súraj ke tale apní hikmat záhir kí,
zábit hogá. Yih bhí butlán hai.
20 Tab main̲ phirá, ki apná dil us
sáre kám se, jo main̲ ne súraj ke níche
kiyá thá, ná-ummed karún̲.
21 Kyún̲ki ek shaḳhs hai jis ke
kám hikmat aur dánáí aur kámyábí
ke sáth hain̲; lekin wuh use dúsre
ádmí ke liye, jis ne us men̲ kuchh
mihnat nahín̲ kí, chhoṛ jáegá, ki us kí
mírás ho. Yih bhí butlán aur balá e
'azím hai.
22 Kyún̲ki ádmí ko us kí sárí
mashaqqat aur jánfishání se, jo us ne
súraj ke níche kí hai, kyá hásil hotá?
23 Kyún̲ki us ke liye 'umr bhar
gam hai, aur us kí mihnat mátam
hai; balki us ká dil rát ko bhí árám
nahín̲ pátá. Yih bhí butlán hai.
24 ¶ So insán ke liye is se ki wuh
kháwe aur píwe, aur apní sárí mihnat
ke darmiyán ḳhush hoke apná jí bah-
láwe, kuchh bihtar nahín̲. Yih bhí
main̲ dekhá, ki yih Ḳhudá ke háth ká
diyá húá hai.
25 Kyún̲ki kaun khá saktá, aur
kaun hazz uṭhá saktá, us se ziyáda
ki main̲ kartá?
26 Kyún̲ki wuh us ádmí ko jo us
ke huzúr men̲ achchhá hai, hikmat,
aur dánáí, aur ḳhushí, baḳhshtá hai;
lekin gunahgár ko koft khilátá hai; wuh
jam'a kare, aur ambár lagáwe, tá ki
use dewe, jo Ḳhudá ká pasandída hai.
Yih bhí butlán aur hawá kí charán
hai.

III BA'B.

HAR chíz ká ek mausim hai, aur
har kám ká, jo ásmán ke níche
hotá, ek waqt hai:
2 Paidá hone ká ek waqt hai, aur
mar jáne ká ek waqt hai; daraḳht la-
gáne ká ek waqt hai, aur ukháṛne ká
ek waqt hai;
3 Már ḍálne ká ek waqt hai, aur
changá karne ká ek waqt hai; ḍháne

ká ek waqt hai, aur uṭháne ká ek waqt
hai;
4 Rone ká ek waqt hai, aur haṉsne
ká ek waqt hai; gam kháne ká ek
waqt hai, aur náchne ká ek waqt hai;
5 Patthar phenkne ká ek waqt hai,
aur patthar baṭorne ká ek waqt hai;
hamágoshí karne ká ek waqt hai, aur
hamágoshí se báz rahne ká ek waqt
hai;
6 Páne ke liye khojne ká ek waqt
hai, aur kho dene ká ek waqt hai;
rakh chhoṛne ká ek waqt hai, aur
ḳharch karne ká ek waqt hai;
7 Pháṛne ká ek waqt hai, aur síne
ká ek waqt hai; chup hone ká ek waqt
hai, aur bolne ká ek waqt hai;
8 Ulfat karne ká ek waqt hai, aur
'adáwat karne ká ek waqt hai; jang
ká ek waqt hai, aur sulh ká ek waqt
hai.
9 Kám-karnewále ko us se, jis meṉ
wuh mihnat kartá hai, kyá hásil hotá
hai?
10 Maiṉ ne us kám ko dekhá, jo
Ḳhudá ne baní A'dam ko diyá hai, ki
us meṉ mashgúl howeṉ.
11 Us ne har ek chíz ko us ke mau-
sim meṉ ḳhúb banáyá: aur us ne
dunyá ke károbár ko bhí un ke dil
meṉ jáegír kiyá hai, is liye ki insán us
kám ko, jo Ḳhudá shurú' se áḳhir tak
kartá hai, nahíṉ daryáft kar saktá.
12 Maiṉ yaqínan jántá ki insán ke
liye un meṉ kuchh ḳhúbí nahíṉ, magar
yih, ki we ḳhushwaqt howeṉ, aur áp
apne jíte jí nekí kar leṉ.
13 Aur yih bhí ki har ek insán
kháwe aur píwe, aur apní sárí mihnat
ká fáida páwe, to yih bhí Ḳhudá kí
baḳhshish hai.
14 Aur mujh par yaqín hai, ki sab
kuchh, jo Ḳhudá kartá hai, hamesha
ke liye hai; us meṉ koí chíz baṛhái
nahíṉ já saktí, aur na us meṉ koí chíz
ghaṭái jáe: aur Ḳhudá yúṉ kám kar-
tá, ki log us ke huzúr ḍarte raheṉ.
15 Jo kuchh ki húá thá, ab bhí
hai; aur jo kuchh hone ko hai, so áge
bhí húá; aur Ḳhudá guzashta ahwál
ká hisáb letá hai.
16 ¶ Phir maiṉ ne súraj ke níche
'adálat ká makán dekhá; waháṉ sha-
rárat thí: aur sadáqat ká makán; wa-
háṉ bhí badkárí thí.
17 Tab maiṉ ne apne dil meṉ kahá,
ki Ḳhudá rástbázoṉ aur sharíroṉ kí
'adálat karegá; kyúṉki har ek mu-
himm ke liye aur har kám ke liye ek
waqt hai.
18 Maiṉ ne apne dil meṉ baní
A'dam ke hál kí bábat kahá, Kásh ki
Ḳhudá un par áshkárá kare, aur we áp
ko ki haiwán ke mánind haiṉ, pah-
cháneṉ.
19 Kyúṉki jo baní A'dam par gu-
zartá, so haiwán par guzartá; ek hí
hádisa donoṉ par guzartá hai: jis
tarah yih martá hai, us hí tarah wuh
martá hai; háṉ, sab meṉ ek hí sáṉs
hai, aur insán ko haiwán par fauqíyat
nahíṉ; kyúṉki sab butlán hai.
20 Sab ke sab ek hí jagah játe
haiṉ; sab ke sab ḳhák se haiṉ, aur
sab ke sab phir ḳhák meṉ já milte
haiṉ.
21 Baní A'dam kí rúh jo úpar chaṛh-
tí, aur jánwaroṉ kí rúh jo zamín ke
níche utartí, kaun jántá?
22 So maiṉ ne dekhá, ki insán ke
wáste is se ki wuh apne kár o bár meṉ
ḳhush rahá kare, kuchh bihtar nahíṉ,
is liye ki us ká baḳhra wuh hai: ky-
úṉki kaun use phir láegá, ki jo kuchh
ki us ke ba'd hogá dekh le?

IV BA'B.

TAB maiṉ phir phirá, aur maiṉ ne
sab zulmoṉ par, jo súraj ke níche
kiye játe haiṉ, nazar kí; aur mazlúmoṉ
ke áṉsúoṉ ko dekhá, ki un ká koí
tasallí-denewálá na thá; aur ki we jo
un par zulm karte the zabardast the,
par un ká koí tasallí-denewálá na
rahá.
2 Tab maiṉ ne murdoṉ ko, jo áge

mar chuke, un zindon̲ se, jo ab jíte hain̲, ziyáda mubárak jáná.

3 Lekin donon̲ se nekbaḵht wuh hai, jo ab tak nahín̲ húá hai, jis ne wuh burá kám, jo súraj ke níche kiyá játá hai, nahín̲ dekhá hai.

4 ¶ Ba'd us ke main̲ ne sárí mihnat ke kám aur har ek achchhí dastkárí ko dekhá, ki us ke sabab se ádmí apne hamsáya se hasad kartá. Yih bhí butlán aur hawá kí charán hai.

5 Be-dánish apne háth sameṭtá hai, aur áp hí apná gosht khátá hai.

6 Ek muṭṭhí bhar, jo chain ke sáth ho, us se bihtar hai, ki donon̲ muṭṭhián̲ bharen̲, aur dard aur hawá ká charná ho.

7 ¶ Aur main̲ phirá, aur súraj ke níche kí butlán ko dekhá.

8 Koí akelá hai, aur us ke sáth koí dúsrá nahín̲; us ke na beṭá na bhái hai; tis par bhí us kí sárí mihnat kí intihá nahín̲, aur us kí ánkh daulat se ser nahín̲ hotí; wuh hargiz nahín̲ kahtá, ki Main̲ kis ke liye mihnat kartá, aur apní ján ko 'aish se mahrúm rakhtá hún̲? Yih bhí butlán, hán̲, yih saḵht ranj hai.

9 ¶ Ek se do bihtar hain̲; kyún̲ki un kí mihnat se un ko baṛá fáida hotá hai.

10 Kyún̲ki agar we giren̲, to ek apne sáthí ko uṭháwegá; par us par jo tanhá hai jab girtá hai afsos hai, kyún̲ki us ká koí dúsrá nahín̲, jo use uṭhá khaṛá kare.

11 Phir agar do ek sáth leṭen̲, to garm hote hain̲; par akelá kyún̲kar garm ho jáegá?

12 Aur agar koí ek par gálib ho, to we donon̲ us ká sámhná karen̲ge; aur tihrí ḍorí jald nahín̲ ṭúṭtí.

13 ¶ Miskín laṛká jo dánishmand hai, us búṛhe bewuqúf bádsháh se jo ziyáda nasíhat sahne nahín̲ jántá, bihtar hai.

14 Kyún̲ki wuh qaidḵháne se nikalke bádsháhat karne áyá; báwujúde ki wuh jo saltanat hí men̲ paidá húá, miskín ho chalá.

15 Main̲ ne sab zindon̲ ko, jo súraj ke níche chalte hain̲, dekhá, ki we us dúsre jawán ke sáth the, jo us ká jánishín hone ke liye barpá hotá hai.

16 Un sab logon̲ ká shumár nahín̲, jin par wuh hukmrán hai; tad bhí we jo us ke ba'd uṭhen̲ge, us se ḵhush na hon̲ge. Yaqínan yih bhí butlán aur hawá kí charán hai.

V BA'B.

JAB ki tú Ḵhudá ke ghar ko játá hai, to apne qadam ko hoshyárí se rakh; aur sunne par ziyáda musta'idd ho, aur na ki ahmaqon̲ ke se zabíh guzránne par; kyún̲ki we nahín̲ samajhte ki zabúní ká kám karte hain̲.

2 Apne mun̲h se bolne men̲ jaldí mat kar, aur apne dil ko rok, ki wuh shitábí se Ḵhudá ke huzúr kuchh na kahe; kyún̲ki Ḵhudá ásmán par hai, aur tú zamín par: is liye tú apní báten̲ thoṛí kar.

3 Kyún̲ki kám kí kasrat ke bá'is se ḵhwáb dekhá játá hai; aur ahmaq kí áwáz báton̲ kí kasrat se jání játí hai.

4 Jab tú Ḵhudá ke liye mannat máne, tú us ke adá karne men̲ derí na kar; kyún̲ki wuh ahmaqon̲ se ḵhushnúd nahín̲ hai: wuh jo tú ne mannat máni hai de ḍál.

5 Terá mannat na mánná us se bihtar hai, ki tú mannat máne aur adá na kare.

6 Apne mun̲h ko chhoṛ na de, ki us se terá badan gunahgár ho jáwe; aur firishte ke huzúr mat kah, ki Bhúl chúk thí: káhe ko Ḵhudá terí áwáz se bezár ho, aur tere háthon̲ ká kám barbád kare?

7 Kyún̲ki ḵhwábon̲ ke wufúr men̲ aur báton̲ kí kasrat men̲ gúnágún batálaten̲ hain̲; pas tú Ḵhudá se ḍar.

8 ¶ Agar tú mulk men̲ miskínon̲ kí mazlúmí, aur 'adl aur sidq ke inqiláb ko hote dekhe, to us bát se hairán mat ho; kyún̲ki wuh, jo us se jo bahut

buland hai bulandtar hai, nigáh kartá
hai: aur un se bhí koí bálátar hain.
9 ¶ Zamín ká hásil sab ke liye hai,
balki khetíbárí se bádsháh ká bhí kám
nikaltá hai.
10 Wuh jo rúpe par 'áshiq hai rúpe
se ásúda na hogá; aur jo daulat cháh-
tá hai, us ke barhne se ser na hogá.
Yih bhí butlán hai.
11 Jab mál kí firáwání hotí hai, to
us ke khánewále bhí bahut hote hain;
aur us ke málikon ke liye kyá fáida
hai, magar yih, ki we use apní ánkhon
se dekhen?
12 Mihnatí kí nínd míṭhí hai,
khwáh wuh thoṛá kháwe khwáh ba-
hut; lekin daulat kí firáwání máldár
ko sone nahín detí.
13 Ek balá e 'azím hai, jise main ne
súraj ke níche hote dekhá, ki daulat
us ke málik ke nuqsán ke liye rakhí
játí hai.
14 Aur wuh mál kisí bure hádise se
barbád hotá hai; aur us ke ek beṭá
paidá hotá hai, to us waqt us ke háth
men kuchh nahín bach rahtá hai.
15 Jis tarah se wuh apní má ke peṭ
se niklá, usí tarah nangá, jaisá ki áyá
thá, phir jáegá; aur apní kamáí men
se kuchh sáth na rakhegá, jise wuh
apne háth men le jáwe.
16 Aur yih bhí sakht zabúní hai,
ki ba'ainihí jaisá ki wuh áyá thá,
waisá hí jáegá; aur us ne jo hawá ke
liye mihnaten uṭháín, kyá fáida páyá?
17 Wuh apní 'umr bhar bechainí
men khátá hai, aur us kí diqqdárí,
aur bezárí, aur khafagí bahut hain.
18 ¶ Lo, jo main ne dekhá: yih
khúb hai, balki khushnumá hai, ki
ádmí kháwe aur píwe, aur apní sárí
mihnat se, jo súraj ke níche kartá hai,
apní 'umr bhar ráhat uṭháwe, jitní
'umr Khudá use dewe; ki us ká bakh-
rá yihí hai.
19 Har ek ádmí bhí, jise Khudá ne
mál o asbáb bakhshá, aur use ikhtiyár
bhí diyá ki us men se kháwe, aur apná
bakhrá lewe, aur apní mihnat ke sabab
khushí kare; yih to Khudá kí bakh-
shish hai.
20 Wuh apní zindagí ke dinon ko
bahut yád na karegá; is liye ki
Khudá us kí khush-dilí ke mutábiq us
se sulúk kartá hai.

VI BA'B.

EK zabúní hai, jo main ne súraj ke
níche dekhí, aur wuh aksar
ádmíon ke darmiyán páí játí hai.
2 Koí aisá hai, ki Khudá ne use
dhan daulat aur 'izzat bakhshí hai,
yahán tak ki us ko kisí chíz kí, jise
us ká jí cháhtá hai, kamí nahín; tis
par bhí Khudá ne use taufíq nahín dí,
ki us se kháwe; balki ajnabí ádmí
use khátá hai: yih butlán hai, aur ek
sakht zabúní hai.
3 ¶ Agar ádmí ke sau farzand ho-
wen, aur wuh bahut baras jítá rahe,
aisá ki us kí 'umr ke baras bahut se
howen, aur agar us ká jí us se jo khúb
hai ser na ho, aur us ká dafan na ho,
to main kahtá hún, ki wuh haml jo
gir jáwe us se bihtar hai.
4 Kyúnki wuh batálat ke sáth áyá,
aur táríkí men játá hai, aur us ká nám
andhere se chhip játá:
5 Us ne súraj ko bhí na dekhá, na
kisí chíz ko jáná: so is ko dúsre kí
nisbat se ziyáda árám hai.
6 ¶ Hán, agarchi wuh do chand ek
hazár baras jiyá, tau bhí us ne kuchh
khúbí na dekhí: kyá sab ke sab ek hí
jagah nahín játe?
7 A'dmí kí sárí mihnat us ke munh
ke liye hai; tad bhí us ká jí nahín
bhartá.
8 Kyúnki dánishmand ko kyá hásil
hai jo be-wuqúf kane nahín? aur
miskín ko, jo ki zindon ke áge chalne
jántá hai, kyá fáida?
9 A'nkhon se dekhí húí chíz us se
jis par faqat jí chaláyá jáe, bihtar hai:
yih bhí butlán aur hawá kí charán
hai.
10 Jo kuchh húá hai, so to sábiq

men us ká nám rakhá gayá hai, aur
ma'lúm hai ki wuh insán hai; aur wuh
us ke sáth jo us se zoráwar hai jhagar
nahín saktá.
11 ¶ Chúnki bahut sí chízen hain,
jin se batálat firáwán hotí hai, pas
insán ko kyá fáida hai?
12 Aur kaun jántá hai ki insán ke
liye, dunyá men, us kí 'umr i batálat
ke gine húe dinon men, jinhen par-
cháín ke mánind wuh káttá hai, kyá
achchhá hai? kaun insán ko batlá
saktá hai, ki us ke ba'd súraj ke níche
kyá wáq'i hogá?

VII BA'B.

NEKNA'MI' mahang-molí 'itr se
bihtar hai, aur marne ká din
paidá hone ke din se.
2 ¶ Mátam ke ghar men jáná ziyá-
fat ke ghar men dákhil hone se bihtar
hai; kyúnki sab logon ká anjám yihí
hai; aur jo zinda hai apne dil men use
soch karegá.
3 Gamgíní hansí se bihtar hai;
kyúnki chihre kí udásí se dil sudhar
játá hai.
4 Dáná ká dil mátam ke ghar men
hai; par ahmaq ká jí 'ishrat-kháne se
lagá hai.
5 Insán ke liye dánishwar ke ta'ne
sunná, ahmaqon ká rág sunne se,
bihtar hai.
6 Hándí ke níche jaisá kánton ká
chatakná, waisá hí be-dánishon ká
hansná hai: yih bhí butlán hai.
7 ¶ Yaqínan zulm dánishwar ádmí
ko báolá baná detá hai; aur rishwat
dil ko bigártí hai.
8 Kisí bát ká anjám us ke shurú'
se bihtar hai: aur jo dil se bardásht
kartá us se bihtar hai ki dil men
magrúr ho.
9 Tú apne jí men jald gussawar
mat ban; is liye ki gussa be-dánishon
ke síne men pará rahtá hai.
10 Mat kah, ki Agle din in se
kyúnkar bihtar the? kyúnki tú dá-
nishwarí se is muqaddama kí bábat
tajwíz nahín kartá.
11 ¶ Mírás ke muqábale men hik-
mat achchhí chíz hai: aur un ke liye
jo súraj ko dekhte hain súdmand hai.
12 Kyúnki hikmat himáyat ke
liye ek ár hai, aur rúpá ek ár hai;
lekin dánish kí ek kháss khúbí hai,
ki hikmat un logon ko jo use rakhte
hain, zindagí bakhshtí hai.
13 Khudá ke kám ko dekh; kyún-
ki kaun us chíz ko sídhá kar saktá
hai, jise us ne terhá kiyá hai?
14 Iqbálmandí ke din khushí men
mashgúl ho, par musíbat ke din men
soch; is ko bhí Khudá ne us ke mu-
qábil baná rakhá hai, itne liye ki
insán apne píchhe ke ahwál men se
kuchh daryáft na kare.
15 Main ne apní butlán ke dinon
men yih sab kuchh dekhá: ek rástkár
hai, jo apní rástkárí men martá hai;
aur ek badkár hai, jo apní badkárí
men 'umr-daráz hotá hai.
16 Hadd se ziyáda nekokár na ho;
aur hikmat men i'atidál se báhar mat
barh já: tujhe apná barbád karná kyá
zarúr hai?
17 Hadd se ziyáda badkár na ho,
aur ahmaq mat ban; apne waqt se
pahle káhe ko maregá?
18 Achchhá hai ki tú is ko pakar-
ke rakhe, aur ki tú us par se bhí háth
na uth※we: ki wuh jo Khudá se
dartá hai, un sab se bach niklegá.
19 Hikmat dánishwar ko, das pah-
lawánon se jo ki shahr men hon,
ziyáda zoráwar kartí hai.
20 Is liye ki koí insán zamín par
aisá sádiq nahín, ki neki kare aur
khatá na kare.
21 Phir bhí sab báton ke sunne par,
jo kahí jáwen, apná dil mat lagá; na
ho ki tú sun páwe ki terá naukar tujh
par la'nat kartá hai:
22 Kyúnki tú to apne dil se jántá
hai, ki tú ne áp isí tarah se bárhá
auron par la'nat kí hai.

23 ¶ Main ne hikmat se yih sab kuchh ázmáyá hai: main ne kahá ki main dánishwar hoúngá; par wuh mujh se kahín dúr thí.

24 Wuh jo húá hai so dúr aur niháyat gahrá hai; use kaun pá saktá hai?

25 Main ne apne dil ke sáth tawajjuh kí, tá ki jánún, aur taftísh karún, aur hikmat aur khirad ko daryáft karún, aur ki himáqat kí badí ko, aur ablahí aur díwánagí ko samjhún:

26 Tab main ne maut se talkhtar us 'aurat ko páyá, jis ká dil phandon ke, aur jálon ke, aur jis ke háth hathkaríon ke mánind hain: wuh jo Khudá ke huzúr men maqbúl hai, so us se bachtá hai; lekin wuh jo gunahgár hai, us se pakrá játá hai.

27 Dekh, wá'iz kahtá hai, main ne ek dúsre se muqábala karke, ki natíja nikálún, yih páyá hai;

28 Jo ab tak merá jí dhúndhá kartá, par mujhe mil nahín gayá; hazár píchhe ek mard main ne páyá, par ek 'aurat un sabhon men nahín pái.

29 Lo, main ne sirf itná páyá, ki Khudá ne insán ko rást banáyá; par unhon ne bahut sí bandishen tajwíz karke bándhín.

VIII BA'B.

KAUN dánishwar ke barábar hai? aur ek ek bát kí tafsír kaun karne jántá hai? insán kí hikmat us ke munh ko roshan kartí hai, aur us ke chihre kí dhítháí us se badal játí hai.

2 Main tujhe saláh detá, ki tú bádsháh ká hukm, aur Khudá kí qasam kí bát ko mántá rah.

3 Tú jald-bází karke us kí nazar se ot mat ho: aur bure kám par musta'idd mat ho; kyúnki jo wuh cháhtá hai, so kartá hai.

4 Is liye ki bádsháh ká hukm gálib hai, aur kaun use kahegá, Tú yih kyá kartá hai?

5 Wuh jo hukm mántá hai, so zabúní ko na dekhegá; aur dánishwar ká dil waqt ko, aur haqq o wájibí ko, samajhtá hai;

6 ¶ Is liye ki har kám ká ek waqt aur ek wájibí taur hai. Tau bhí insán kí tabáhí us par barí hotí;

7 Kyúnki jo kuchh howegá, us ko ma'lúm nahín, aur kaun use batlá saktá ki kyúnkar hogá?

8 Kisí ádmí ko rúh par iqtidár nahín ki use pakar rakhe, aur marne ke din us ká kuchh bas nahín; aur us laráí men chhuttí nahín miltí, aur na sharárat un ko, jo use íjád karte, chhuráwegí.

9 Yih sab main ne dekhá, aur apná dil sáre kám par, jo súraj ke níche kiyá játá hai, lagáyá: aisá waqt hai, ki jis men ek shakhs dúsre par hukúmat karke apne úpar balá látá hai.

10 Usí tarah se main ne dekhá, ki sharír gáre gaye, aur log bhí áte the, aur we pák makán se bhí játe the, aur jis shahr men we aisá karte the, farámosh húe: yih bhí butlán hai.

11 Azbaski bure kám par sazá ká hukm filfaur diyá nahín játá, is liye baní A'dam ká dil un men badkárí par bashiddat máil hai.

12 ¶ Agarchi gunhagár sau bár buráí kare, aur un kí 'umr daráz howe, tad bhí main yaqínan jántá hún, ki unhín ká bhalá hogá, jo Khudá se darte hain, aur us ke huzúr kámpte hain:

13 Lekin gunahgár ká bhalá kadhí na hogá, aur na wuh apne dinon ko sáya kí mánind barháegá; is liye ki wuh Khudá ke huzúr dartá nahín.

14 Ek butlán hai, jo zamín par isti'amál kiyá játá hai; ki nekokár log hain, jin ko wuh wáqi' hotá hai, jo cháhiye thá ki badkirdáron ko ho, aur sharír log hain, jinhen wuh miltá hai, jo cháhiye thá ki rástbázon ko mile: main ne kahá ki yih bhí butlán hai.

15 Tab main ne khurramí kí ta'ríf

kí; kyúnki súraj ke níche insán ke liye is se kuchh bihtar nahín hai, magar ki kháwe aur píwe, aur ḳhush rahe; kyúnki yih us kí mihnat ke darmiyán, us kí zindagí ke sab din tak, jo Ḳhudá ne súraj ke níche use bakhshí, us ke sáth rahegí.

16 ¶ Jab main ne apná dil lagáyá, ki hikmat síkhún, aur us kám káj ko, jo zamín par kiyá játá hai, dekh lún, (kyúnki aisá bhí hai jis kí ánkhen na rát na din nínd dekhtí hain:)

17 Tab main ne Ḳhudá ke sáre kám par nigáh kí, aur jáná, ki insán us kám ko, jo súraj ke níche kiyá játá hai, daryáft nahín kar saktá hai: agarchi insán mihnat se us ká khoj kare, par kuchh daryáft nahín karegá: niháyat yih hai, ki harchand hakím ko gumán howe, ki us ko ma'lúm karegá, par us ká bhed kabhí pá na sakegá.

IX BA'B.

IN sab báton ko main ne dil se gaur kiyá, aur sab hál kí taftísh kí, aur ma'lúm húá ki sádiq aur hakím aur un ke kám Ḳhudá ke háth men hain; insán na muhabbat na 'adáwat ko, us sab se jo us ke áge hai, jántá hai.

2 Sab kuchh jo hotá sabhon par eksán guzartá hai; sádiq aur sharír par, nekokár aur pák aur nápák par, us par jo qurbání látá, aur us par jo qurbání nahín látá, ek hí májará wáqi' hotá hai: jaisá nekokár hai, waisá ḳhatákár hai: jaisá wuh hai jo qasam ḳhátá, aisá wuh hai jo qasam se ḍartá hai.

3 Sab chízon ke darmiyán jo súraj ke níche hotí hain ek zabúní yih hai, ki ek hí hádisa sab par guzartá hai: hán, baní A'dam ká dil bhí sharárat se bhará hai, aur jab tak we jíte hain himáqat un ke dil men rahtí hai, aur ba'd us ke murdon men shámil hote hain.

4 ¶ Kyúnki kaun hai ki maqbúl howe? sab zindon ke liye ummed hai: kyúnki jítá kuttá mare húe sher se bihtar hai.

5 Is liye ki zinde jánte hain ki ham marenge; par murde kuchh bhí nahín jánte, aur un ke liye aur kuchh ajr nahín; kyúnki un kí yádgárí játí rahtí hai.

6 Un kí muhabbat bhí aur 'adáwat aur un ká hasad ab mauqúf húe, aur tá abad un sab kámon men jo súraj ke níche kiye játe we hargiz shámil na honge, na baḳhrá páwenge.

7 ¶ Apní ráh chalá já, ḳhushí se apní roṭí khá, aur ḳhush-dilí se apní mai pí; ki Ḳhudá abhí tere kámon ko qabúl kartá hai.

8 Hamesha ujlá libás pahine rah, aur apne sir ko chiknáhaṭ se ḳhálí na rakh.

9 Apní batálat kí zindagí ke sab din jo us ne súraj ke níche tujhe baḳhshí hai, hán, apní batálat ke sab din, us jorú ke sáth jo terí piyárí hai, 'aish kar le, ki is zindagí men aur terí us mihnat ke darmiyán, jo tú ne súraj ke níche kí, terá yihí baḳhrá hai.

10 Jo kám terá háth karne páwe, use apne maqdúr bhar kar; kyúnki wahán gor men, jahán tú játá hai, na kám, na mansúba, na ágáhí, na hikmat hai.

11 ¶ Phir main ne tawajjuh kí, aur súraj ke níche dekhá, ki dauṛáhe ko har waqt dauṛná nahín átá, aur na jang zoráwar ko, balki na roṭí dánishmand ko miltí, na daulat fahmídwálon ko, na 'izzat ahl i ḳhirad ko hai, balki un sab ko waqt aur ittifáq ke qá'ide se hotá hai.

12 Siwá is ke insán apná waqt bhí nahín pahchántá; jis tarah machhlíán, jo bure jál men giriftár hotí hain, aur jis tarah chiṛiyáen phande men phansáí játí hain, usí tarah baní A'dam bhí bad-waqtí men, jab achának un par jál paṛtá hai, phans játe hain.

13 ¶ Yih bhí main ne dekhá, ki

súraj ke níche hikmat hai, aur yih
mujhe baṛí chíz ma’lúm húí:
14 Ek chhoṭá shahr thá, aur us
men̲ thoṛe log the; us par ek baṛá
bádsháh chaṛh áyá, aur use gher liyá,
aur us ke muqábil baṛe baṛe damdame
bándhe:
15 Magar us shahr ke bích unhon̲ ne
ek kangál dánishwar mard ko páyá,
jis ne apní hikmat se us shahr ko ba-
chá liyá; báwujúd is ke kisí shaḳhs
ne us miskín mard ko yád nahín̲ kiyá.
16 Tab main̲ ne kahá, ki Hikmat
zor se bihtar hai; tis par bhí us mis-
kín kí hikmat kí tahqír hotí hai, aur
us kí báten̲ suní nahín̲ játín̲.
17 Dánishwaron̲ kí báten̲ jo mu-
láyamat se kí jáwen̲, us shaḳhs ke
shor kí nisbat se, jo be-wuqúfon̲ par
farmán-rawá hai, ziyádatar suní játín̲.
18 Hikmat laṛáí ke bahut se hath-
yáron̲ se bihtar hai; par ek gunahgár
bahut sá mál gárat karwátá hai.

X BAB.

MUI’ makkhíán̲ ’attár ke ’itr ko
badbú karátín̲, aur us ke josh
kháne ke bá’is hotín̲; isí tarah dánish
aur ’izzat kí banisbat, thoṛí sí be-
wuqúfí kí baṛí qadr hotí.
2 Dánishwar ká dil us ke dahne
háth hai; par ahmaq ká dil us ke
báen̲ hai.
3 Hán̲, ahmaq jo hai, jab wuh ráh
chaltá hai, us kí ’aql uṛ játí hai, aur
wuh sab se kahtá hai, ki Main̲ ahmaq
hún̲.
4 Agar hákim tujh par qahr kare,
to apní jagah mat chhoṛ; kyún̲ki
bardásht baṛe gunáhon̲ kí bábat use
ṭhanḍhá kar detí hai.
5 Ek zabúní hai, jo main̲ ne súraj
ke níche dekhí; ek ḳhatá kí tarah
hai, jo hákim hí se hotí hai:
6 Ahmaqí bahut buland-nishín hotí
hai, par daulatmand níche kí jagah
men̲ baiṭhte hain̲.
7 Main̲ ne dekhá ki naukar ghoṛon̲
par sawár hoke phirte hain̲, aur sardár
naukaron̲ ke mánind zamín par paidal
chalte hain̲.
8 Wuh jo gaṛhá khodtá hai, so us
men̲ giregá; aur jo díwár ko toṛtá hai,
use sámp ḍasegá.
9 Jo pattharon̲ ko sarkátá hai, so
un se dukh pátá hai; aur jo lakṛí
chírtá hai, so us se choṭ lagne ke
ḳhatre men̲ hotá hai.
10 Agar lohá kund hai, aur ádmí
dhár tez na kare, to bahut sá zor
karná paṛtá hai; par anjám tak pa-
huncháne ke wáste hikmat mufíd hai.
11 Agar sámp ne bagair mantar ke
ḍasá hai, to mantar-karnewále ko
kuchh fáida na hogá.
12 Dánishmand ke mun̲h kí báten̲
latíf hain̲; par ahmaq ke hon̲ṭh usí
ko nigal játe hain̲.
13 Us ke mun̲h kí báton̲ kí ibtidá
ahmaqí hai; aur us kí báton̲ kí intihá
fásid ablahí hai.
14 Ahmaq bahutsí báten̲ banátá
hai; par ádmí nahín̲ batá saktá hai,
ki kyá hogá; aur jo kuchh us ke ba’d
hogá, use kaun kah saktá hai?
15 Ahmaq kí mihnat use thakátí
hai; kyún̲ki wuh shahr men̲ jáne ko
bhí nahín̲ jántá.
16 ¶ Tujh par, ai mamlukat, afsos
hai, jab ná-bálig terá bádsháh húá,
aur tere sardár subh ko nosh i ján
karte hain̲.
17 Nekbaḳht hai tú, ai sarzamín,
jab amírzáda terá bádsháh húá, aur
tere sardár bar-waqt nosh karen̲, is
maqsad se ki un kí tawánáí báqí rahe,
aur na ki badmast howen̲.
18 ¶ Jab bahutsí kahálat hotí hai,
ghar ká gach bigaṛ játá hai; aur ḍhíle
háthon̲ se chhat ṭapaktí hai.
19 ¶ Han̲sne ke liye log ziyáfat
karte hain̲, aur mai ján ko ḳhush
kartí hai; par rúpiyon̲ se sab kám
nikaltá hai.
20 ¶ Tú apne dil men̲ bhí bádsháh
par la’nat na kar, aur na apní
ḳhwábgáh men̲ bhí máldár par la’nat

kar; kyúnki hawáí chiṛiyá mazmún
ko le uṛegí, aur pardár us bát ko khol
degá.

XI BA'B.

APNI' khurish ká galla pánion kí
sath par ḍál de; kyúnki tú
bahut dinon ke píchhe use páwegá.
2 Sát ko, balki áṭh ko, hissa de;
kyúnki tú nahín jántá hai ki zamín
par kyá balá áwegí.
3 Jab bádal pání se bhare hote
hain, to zamín par baraske apne ta,ín
khálí karte hain; aur agar darakht
dakhin taraf yá uttar taraf gire, to
jahán darakht girtá hai, wahín paṛá
rahtá hai.
4 Jo hawá ko nazar karke aṭkaltá
hai, so nahín botá hai; aur jo bádalon
ko dekhtá hai, so nahín lautá hai.
5 Jaisá tú nahín jántá hai, ki hawá
kí kyá ráh hai, aur hámila ke rihm
men haḍḍián kyúnkar baṛhtí hain,
waisá hí tú Khudá ke kámon ko, jo
sab kuchh kartá hai, nahín jánegá.
6 Fajr ko apná bíj bo, aur shám ko
bhí apná háth ḍhílá hone na de; ky-
únki tú nahín jántá hai, ki un men se
kaun kám ká hogá, yih, yá wuh, yá
donon ke donon barábar bhale honge.
7 ¶ Núr to míṭhá hai, aur súraj ká
dekhná ánkhon ko achchhá lagtá hai:
8 Hán, agar ádmí bahutse barason
tak jíwe, aur un sabhon men khushí
kare; tad bhí munásib hai ki wuh
táríkí ke dinon ko yád rakhe; kyúnki
we bahut honge. Sab kuchh jo átá
hai, so butlán hai.
9 ¶ Ai jawán, tú apní jawání men
khush ho, aur apní bulúgat ke dinon
men apná jí bahlá, aur apne dil kí
ráhon men aur apní ánkhon kí man-
zúrí men chal; par ján rakh, ki in
sárí báton ke liye Khudá tujh ko 'adá-
lat men láwegá.
10 Aur diqqdárí ko apne dil se dúr
kar, aur badí apne jism se nikál ḍál;
kyúnki laṛakpan aur jawání donon
hech hain.

XII BA'B.

APNI' jawání ke dinon men apne
Kháliq ko yád kar; jab ki bure
din hanoz nahín áe, aur we baras naz-
dík na húe, jin men tú kahegá, ki In
se mujhe kuchh khushí nahín;
2 Jab ki hanoz súraj, aur roshní,
aur chánd, aur sitáre, andhere nahín
húe, aur badlián bárish ke ba'd phir
jam'a nahín hotín;
3 Jis din men ki ghar ke rakhwál
thartharáne lagen, aur zoráwar log
kubṛe ho jáwen, aur písnewálián be-
káj rahen, is liye ki we thoṛí sí hain,
aur we jo khiṛkíon se jhánktián hain
dhundhlá jáwen,
4 Aur galí ke kiwáṛe band ho jáen,
jab chakkí kí áwáz dhímí hotí, aur
wuh chiṛiyá kí áwáz se chaunk uṭhe,
aur nagma kí sárí beṭián za'íf ho
jáwen;
5 Aur jab we chaṛhái se bhí ḍar
jáwen, aur dahshaten ráh men hon,
aur bádám ná-pasand howe, aur ṭiḍḍí
ek bojh ma'lúm ho, aur khwáhish i
nafs miṭ jáwe; kyúnki insán apne
dáimí makán men chalá jáegá, aur
mátam-karnewále galí galí phirenge:
6 Peshtar us se ki chándí kí ḍorí
kholí jáe, aur sone kí kaṭorí toṛí jáe,
aur ghaṛá chashma par phaṭ jáe, aur
hauz ká charkh ṭúṭ jáe.
7 Us waqt khák khák se já milegí,
jis tarah áge milí húí thí, aur rúh
Khudá ke pás phir jáegí jis ne use
diyá.
8 ¶ Butlánon kí butlán, wá'iz kahtá
hai, sab butlán hain.
9 Garaz, azbaski wá'iz dánishmand
thá, us ne sab tarah kí ágáhí logon ko
bakhshí; hán, us ne bakhúbí gaur
kiyá, aur khúb tajwíz kí, aur bahutsí
maslen qaríne se bayán kín.
10 Wá'iz dil-'azíz báten páne kí
talásh men rahá, aur yih sachchí báten
rástí se likhí hain.
11 Dánishmand kí báten painon ke
mánind hain, aur un khúnṭíon ke má-

nind, jo sáhibán i majlis se lagáí játí
hain̲, aur we ek hí charwáhe kí taraf
se milín̲.
12 So ab, ai mere beṭe, in se nasíhat-
pazír ho: bahut kitáben̲ banáne kí
intihá nahín̲ hai; aur bahut paṛhná
jism ko thakátá hai.
13 ¶ Ab áo, ham sab hásil i kalám
sunen̲: Ḳhudá se ḍar, aur us ke huk-
mon̲ ko mán; ki insán ká farz i kullí
yihí hai.
14 Kyún̲ki Ḳhudá har ek fi'al ko,
har ek poshída chíz ke sáth, ḳhwáh
bhalí ho, ḳhwáh burí, 'adálat men̲
láwegá.

G̣AZAL-UL-G̣AZALA'T.

I BA'B.

SULAIMA'N kí gazal-ul-gazalát.
2 Wuh apne mun̲h ke chúmon̲
se mujhe chúme; kyún̲ki terá 'ishq
mai se bihtar hai.
3 Jaisí tere latíf 'itron̲ kí ḳhushbú,
so terá nám hai; us 'itr kí mánind jo
baháyá jáwe: is wáste kun̲wárián̲ tujh
par 'áshiq hain̲.
4 Mujhe khín̲ch, to ham ṭere píchhe
dauṛengí: bádsháh mujhe apne mahall
men̲ le áyá: ham tujh men̲ shádmán
aur masrúr hongí; ham tere 'ishq kí
ta'ríf mai se ziyáda karen̲gí: we sach-
che dil se tujh par 'áshiq hain̲.
5 Main̲ siyáh-fám, par jamíla hún̲,
ai Yarúsalam kí beṭío, Qídár ke ḳhai-
mon̲ kí mánind, Sulaimán ke pardon̲
kí mánind.
6 Mujhe mat táko, ki main̲ siyáh-
fám hún̲, aur ki main̲ dhúp kí jalí
hún̲; merí má ke beṭe mujh se ná-
ḳhush the; unhon̲ ne mujh se tákis-
tánon̲ kí nigáhbání karáí; par main̲
ne apne tákistán kí, jo ḳháss merá hai,
nigáhbání nahín̲ kí.
7 Mujhe batlá, ai tú, jo mere dil ká
piyárá hai, ki kahán̲ charátá hai; tú
apne galle ko do pahar ke waqt kahán̲
biṭhá rakhtá hai? káhe ko main̲ tere
rafíqon̲ ke gallon̲ ke pás be-táb kí
tarah hún̲?
8 ¶ Ai tú jo 'auraton̲ ke darmiyán
niháyat shakíl hai, agar tú yih nahín̲
jántí hai, to galle ke naqsh i qadam
par já, aur apne halwánon̲ ko char-
wáhon̲ ke ḳhaimon̲ ke pás pás chará.
9 ¶ Ai merí jání, main̲ tujhe Fira'ún
kí rath kí ghoṛíon̲ men̲ ek se tashbíh
detá hún̲.
10 Tere gál ḳhush-numá hain̲, ki un
par motíon̲ kí laṛíán̲ hain̲, aur aisí hí
terí gardan, ki us par sone kí zanjíren̲.
11 Ham tere liye sone ke tauq baná-
wen̲ge, aur un men̲ chándí ke phúl
jaṛen̲ge.
12 ¶ Jab tak bádsháh nosh i ján
farmá rahte, mere sumbul kí mahak
uṛtí rahtí.
13 Merá mahbúb mere liye murr ká
ek bastá hai; wuh sárí rát merí chhá-
tíon̲ ke darmiyán dhará rahegá.
14 Merá ma'shúq men̲hdí ke phúlon̲
ká ek dasta hai, jo 'Ain i Jadí ke an-
gúrí bágon̲ men̲ se húá.
15 ¶ Dekh, tú ḳhush-manzar hai,
ai merí jání; dekh, tú ḳhush-rú hai;
tú kabútar-chashm hai.
16 ¶ Dekh, tú hí ḳhúbsúrat hai, ai
mere mahbúb, balki dil-pasand hai;

hamárá chhatrí-dár palang bhí sabz
hai.
17 Hamáre ghar ke shahtír saro
hain, aur hamárí kaṛíán sanaubar.

II BA'B.

MAIN Sarún kí nargis, aur wádíon
kí sosan hún.
2 ¶ Jaisí ki sosan kháron ke dar-
miyán, waisí merí jání beṭíon ke dar-
miyán hai.
3 ¶ Jaisá ki seb ká darakht ban ke
darakhton ke bích, waisá merá mah-
búb beṭon ke bích men hai: main us
ke sáye men niháyat khush hoke
baiṭhí hún, aur us ká phal mere munh
men míṭhá lagá.
4 Wuh mujh ko mai-kháne ke an-
dar láyá, aur us ká jhanḍá jo mujh
par thá, 'ishq hai.
5 Anjír ke qurson se mujh ko qarár
do, sebon se mujh ko táza-dam karo;
kyúnki main 'ishq kí bímár hún.
6 Us ká báyán háth mere sir tale
hai, aur us ká dahná háth mujhe apne
gale se lagátá hai.
7 ¶ Ai Yarúsalam kí beṭío, main
gazálon aur maidán kí harníon kí
qasam tumhen detá hún, ki tum merí
piyárí ko na jagáo, aur use na uṭháo,
jab tak ki wuh uṭhne na cháhe.
8 ¶ Wuh mere mahbúb kí áwáz!
Dekh, wuh paháṛon par se kúdte, aur
ṭílon par se phándte húe átá hai.
9 Merá mahbúb áhú yá jawán haran
kí mánind hai: dekh, wuh hamárí dí-
wár ke pichhwáre khaṛá hai, wuh
khiṛkíon se jhánktá hai, jhanjhríon se
áp ko dikhátá hai.
10 Mere mahbúb ne jawáb diyá, aur
mujh se kahá, Uṭh, ai merí piyárí,
ai merí náznín, chalí á.
11 Kyúnki dekh, járá guzar gayá,
us mausim ká bhárí menh baras chuká
aur nikal gayá;
12 Zamín par phúlon kí bahár hai;
chiṛiyon ke chahchaháne ká waqt á
pahunchá, aur hamárí sarzamín men
qumríon kí áwáz sunne men átí hai:
13 Anjír ke darakhton men hare
anjír pakne lage, aur tákon ke phúlon
se khush-bú átí hai. So uṭh, ai merí
'azíza, ai merí jamíla, chalí á.
14 ¶ Ai mere kabútar, jo chaṭánon
ke daráron men, aur kaṛáṛon kí áṛ
men chhipá húá hai, apná chihra
mujhe dikhá, apní áwáz mujhe suná;
ki terí áwáz shírín hai, aur terá chihra
dil-pasand hai.
15 Hamáre liye lomṛíon ko já pak-
ṛo, un lomṛí-bachchon ko, jo tákistán
ko kharáb karte hain; kyúnki hamárí
tákon men phúl lage hain.
16 ¶ Merá mahbúb merá hai, aur
main us kí hún; wuh sosanon ke dar-
miyán charátá hai.
17 Jab ki din ḍhale, aur sáya baṛhe,
tab tú phir á; ai mere mahbúb, tú
gazál yá kaṛáṛewále paháṛon par ke
jawán haran kí tarah hoke á.

III BA'B.

APNE palang par rát ko main ne
use ḍhúnḍhá, jise merá jí cháhtá
hai; main ne use ḍhúnḍhá, par wuh
mujhe na milá.
2 Ab main uṭhúngí, aur shahr ke
kúchon aur saṛakon men phirúngí, aur
us ko ḍhúnḍhúngí, jise merá jí cháhtá
hai. Main ne use ḍhúnḍhá, par na
páyá.
3 Náke-bandí, jo shahr men phirte
hain, mujhe mile: Kyá tum ne us ko
dekhá, jis ko merá jí cháhtá hai?
4 Jab main un se tanik áge baṛh
gayí thí, to wuh, jis ko merá dil cháh-
tá hai, mujhe milá; main ne use pakaṛ
rakhá, aur use na chhoṛúngí, jab tak
ki main use apní má ke ghar men, aur
apní wálida ke mahall men, na le jáún.
5 ¶ Ai Yarúsalam kí beṭío, main
tumhen gazálon aur maidán kí harníon
kí qasam detá hún, ki tum merí jání
ko mat jagáo, aur use mat uṭháo, jab
tak ki wuh uṭhne na cháhe.
6 ¶ Yih kaun hai, jo murr aur lu-
bán ká 'iṭr, aur saudágaron kí sárí
khushbúíán male húe, bayábán se

dhúṉweṉ ke sutún kí mánind chalí átí hai?

7 Dekho us ki pálkí, jo Sulaimán kí hai; jis ke áspás Isráelí baháduroṉ meṉ se sáṭh pahlawán haiṉ.

8 Sab ke sab shamsher-dár aur jang meṉ máhir haiṉ: har ek kí talwár, rát ke k̲hatre ke sabab se, us kí rán par laṭkáí húí hai.

9 Sulaimán bádsháh ne Lubnán kí lakṛíoṉ kí ek pálkí banwáí.

10 Us ke ḍanḍe rúpe ke, aur us ke ṭekan sone ke, aur us kí gaddí arga-wání banwáí, aur us ke andar ká farsh Yarúsalam kí beṭíoṉ ne 'ishq se murass'a kiyá.

11 Ai Saihúṉ kí beṭío, báhar niklo, aur Sulaimán bádsháh ko dekho, jis ke sir par wuh táj hai, jo us kí má ne, us ke byáh ke din meṉ, aur us ke dil kí shádí ke din meṉ, us ke sir par rakhá.

IV BA'B.

DEKH, ai merí jání, tú shakíl hai! dekh, tú k̲húb-súrat hai! terí ánkheṉ terí chádar ke píchhe kabú-taroṉ kí sí haiṉ; terá bál bakríoṉ ke galle kí mánind hai, jo koh i Jilí'ád par baiṭhí hoṉ.

2 Tere dánt bheṛíoṉ ke galle kí mánind haiṉ, jin ke bál katre gaye, aur jo nahán se nikaltí haiṉ; un meṉ se har ek do do bachche janí hai, aur un meṉ ek bhí bánjh nahíṉ.

3 Tere lab aise jaise qirmizí ḍore haiṉ; terá muṉh k̲húb hai; tere ruk̲h-sár terí chádar ke píchhe ádhe anár ke mánind haiṉ.

4 Terí gardan aisí jaise ki Dáúd ká burj jo siláh-k̲háne ke liye baná hai; us par hazár phaṛíáṉ laṭkáí gayí haiṉ; we sab kí sab pahlawánoṉ kí sipareṉ haiṉ.

5 Terí do chhátíáṉ áhú ke do bach-choṉ ke mánind haiṉ, jo ek sáth paidá húe, jo sosanoṉ ke darmiyán charte haiṉ.

6 Jab ki din ḍhale, aur sáya baṛhe, maiṉ murr ke paháṛ aur lubán ke ṭíle ko jáúṉgá.

7 Ai merí piyárí, tú sar-á-sar jamál hai; tujh meṉ koí 'aib nahíṉ.

8 ¶ Mere sáth Lubnán se, ai dul-hin, mere sáth Lubnán se tú chalí á; Amána kí choṭí par se, Sanír aur Harmún kí choṭí par se, sheroṉ ke makánoṉ se, aur chítoṉ ke paháṛoṉ par se, nazar dauṛá.

9 Ai merí búá, merí zauja, tú ne merá dil ġárat kiyá, tú ne apní ánkh-oṉ meṉ se ek ánkh se, apne gale kí ek zanjír se, mere dil ko ġárat kiyá hai.

10 Ai merí bahin, merí zauja, terá 'ishq kyá k̲húb hai! terí muhabbat mai se kitní ziyáda lazíz hai, aur tere 'itroṉ kí ríh sárí k̲hushbúíoṉ se!

11 Tere honṭhoṉ se shahd ke qatre ṭapakte haiṉ, ai merí zauja; shahd o shír terí zubán ke tale haiṉ; aur terí poshák kí ríh Lubnán kí sí ríh hai.

12 Merí búá, merí zauja, ek mu-qaffal bágícha hai; band kiyá húá ek sotá hai, aur sar-ba-muhr ek chashma.

13 Tere bág ke paudhe anároṉ ke darak̲ht haiṉ, jin meṉ lazíz mewe haiṉ; meṉhdí haiṉ, aur sumbul bhí haiṉ,

14 Aur jaṭámásí, aur za'farán, aur bed-mushk, aur dárchíní, aur lubán ke sáre darak̲ht, aur murr, aur 'úd, aur har tarah ke k̲hushbúdár masálih;

15 Bágíchoṉ meṉ ek manb'a, aur áb i hayát ká ek chashma, aur Lub-nán ká jharná.

16 ¶ Ai uttar kí hawá, jág; aur dakhin kí hawá, chal; mere bág par bah, ki us kí bás mahake. Merá mah-búb apne bágíche meṉ áwe, aur us ke lazíz mewe kháwe.

V BA'B.

MAIṈ apne bág meṉ áyá húṉ, ai merí bahin, merí zauja; maiṉ apná murr apne balsán samet baṭortá húṉ; maiṉ apná shahd us ke chhatte ke sáth khátá húṉ; maiṉ apní mai apne dúdh samet pítá húṉ. Ai dosto,

khá lo; pí lo, ai 'azízo, hán, wufúr se
pí lo.
2 ¶ Main soti húṉ, par merá dil
jágtá; mere mahbúb kí áwáz hai, jo
ki darwáze par khaṭkhaṭátá hai, Mere
liye khol, merí búá, merí jání, merí
kabútar, merí pák aur pákíza; ki merá
sir os se tar hai, aur merí zulfeṉ rát kí
búndoṉ se bharí haiṉ.
3 ¶ Main to apná sáya utár chukí
húṉ; maiṉ use kyúṉkar pahinúṉ?
maiṉ to apne páṉw dho chukí húṉ;
maiṉ unheṉ kyúṉkar mailá karúṉ?
4 Mere mahbúb ne apná háth ro-
shandán kí ráh se baṛháyá, aur mere
dil o jigar meṉ us kí taraf jumbish
húí.
5 Maiṉ apne mahbúb ke liye khol-
ne ko uṭhí, aur mere háthoṉ se murr
ṭapká; merí unglíoṉ se khushbú murr
kí ṭapkí qufl ke qabzoṉ par paṛí.
6 Maiṉ ne apne mahbúb ke liye
kholá; par merá mahbúb phirke chalá
gayá thá: maiṉ hosh meṉ na thí, jab
ki wuh mujh se bolá; maiṉ ne use
ḍhúṉḍhá, par na páyá; maiṉ ne use
pukárá, par us ne mujhe jawáb nahíṉ
diyá.
7 Náke-bandí, jo shahr meṉ phirte
mujhe mile; unhoṉ ne mujhe márá
aur gháyal kiyá; háṉ, shahr-panáh ke
náke-bandí merá dú-shála le gaye.
8 Ai Yarúsalam kí beṭío, maiṉ tum-
heṉ qasam detí húṉ, ki agar tumheṉ
merá mahbúb mil jáe, tum use kahiyo,
ki maiṉ 'ishq kí bímár húṉ.
9 ¶ Tere mahbúb ko dúsre mahbúb
kí nisbat se kyá fazílat hai, ai tú jo
'auratoṉ meṉ jamíla hai? tere mah-
búb ko dúsre mahbúb se kyá fauqíyat
hai, jo tú hameṉ aisí qasam detí hai?
10 Mera mahbúb surkh o sufed hai,
das hazár ádmíoṉ ke darmiyán wuh
jhaṇḍe kí mánind khaṛá hotá hai.
11 Us ká sir aisá hai jaisá chokhá
soná, us kí zulfeṉ pech-dar-pech haiṉ,
aur kauwe kí sí kálí haiṉ.
12 Us kí ánkheṉ un kabútaroṉ kí
mánind haiṉ, jo lab i daryá dúdh meṉ
nahá ke tamkanat se baiṭhí haiṉ.
13 Us ke rukhsáre phúloṉ ke cha-
man aur balsán kí ubhrí húí kiyárí
kí mánind haiṉ; us ke lab sosan haiṉ,
jin se bahtá húá murr ṭapaktá hai.
14 Us ke háth aise haiṉ jaise sone
kí kaṛíáṉ, jin meṉ Tarsís ke jawáhir
jaṛe gaye; us ká peṭ háthí-dánt ká sá
kám hai, jis par nílam ke gul bane
hoṉ.
15 Us ke pair aise jaise sang i mar-
mar ke sutún, jo sone ke páyoṉ par
khaṛe kiye jáweṉ; us kí qámat Lub-
nán kí sí; wuh khúbí meṉ rashk i saro
hai.
16 Us ká muṉh shíríní hai; háṉ,
wuh sar-á-pá 'ishq-angez hai. Ai Ya-
rúsalam kí beṭío, yih merá piyárá, yih
merá jání hai.

VI BA'B.

TERA' mahbúb kaháṉ gayá, ai tú
jo 'auratoṉ meṉ khúb-tarín hai?
terá mahbúb kis taraf niklá? ki ham
tere sáth us kí talásh meṉ jáeṉgí.
2 Merá mahbúb apne bostán meṉ
balsán kí kiyáríoṉ par gayá, ki bágíchoṉ
meṉ charáwe, aur sosanoṉ ke phúloṉ
ko chune.
3 Maiṉ apne ma'shúq kí húṉ, aur
merá ma'shúq merá hai; wuh sosanoṉ
ke darmiyán chartá hai.
4 ¶ Ai merí jání, tú Tirzah kí má-
nind khúbsúrat hai, Yarúsalam kí
mánind khush-manzar hai, aur hairán
karnewálí hai, jaise ki lashkar jo
jhaṇḍedár ho.
5 Apní ánkheṉ merí taraf se pher,
kyúṉki we mujhe ghabrá detí haiṉ:
terá bál bakríoṉ ke galle kí mánind
hai, jo koh i Jili'ád par baiṭhí hoṉ.
6 Tere dánt bheríoṉ ke galle kí
mánind haiṉ, jo nahán se niklíṉ, jin
meṉ se har ek do do bachche janí hai,
aur un meṉ se ek bhí báṉjh nahíṉ.
7 A'dhe anár kí mánind tere rukh-
sáre terí chádar ke píchhe dikhái dete
haiṉ.

8 Sáth begamen, aur assí haramen, aur be-shumár kunwáríán to hain;

9 Par merí kabútarí, merí pák pákíza, be-nazír hai; wuh apní má kí eklautí, aur apní wálida kí lárlí hai. Beṭíon ne use dekhá, aur use mubárak kahá, aur begamon aur haramon ne use dekhkar us kí sitáish kí.

10 ¶ Yih kaun hai, ki subh kí mánind dikhái detí, jo chánd kí mánind hasína hai, aur súraj kí mánind jamíla, aur jhanḍe-dár fauj kí mánind haibatnák?

11 Main chilgoza ke bág men gayá, ki wádí kí nabatát dekh lún, ki ták panapí, aur anáron men kalián lagín, ki nahín.

12 Kyún húá, mujhe nahín ma'lúm, lekin mere jí ne ek-á-ek mujh ko 'Ammínádíb kí gáríon par charháyá.

13 Phir áiye, phir áiye, ai Salúmiyat; phir áiye, phir áiye, ki ham tujh par nazar karen. Tum Salúmiyat men kyá dekhoge? Wuh aisí hai jaise do lashkar jo mil jáen.

VII BA'B.

TERE pánw, ki gurgábíán pahine húe, ai sháhzádí, kyá khúb ma'lúm hote! tere kúlon kí goláí jawáhir kí larí ke mánind hai jise kisí ustád kárígar ne banáyá hai.

2 Terí náf gol piyála hai, jis men miláí húí mai kí kamtí nahín; terá peṭ gehún kí ek ḍherí hai, jis ke áspás sosan lagí hain.

3 Terí do chhátíán do áhú-barron kí mánind hain, jo ek sáth paidá húe the.

4 Terí gardan háthí-dánt ke burj kí mánind hai; terí ánkhen un kunḍon kí misl hain, jo Hashbún men Bat-Rabbím ke pháṭak par hain; terí nák Lubnán ke burj kí misál hai, jo Dimishq ke rukh baná hai.

5 Terá sir tujh par Karmil kí misl hai, aur tere sir ká bál argawání kí mánind hai: bádsháh terí kákulon se aṭká hai.

6 Ai mahbúba, tú kaisí jamíla hai; 'aish ke liye tú kaisí ján-fazá hai!

7 Yih terí qámat tár kí misál hai, aur terí chhátíán angúron ke guchchhon kí mánind hain.

8 Main ne kahá, ki Main is tár par charhúngá, aur us kí shákhon ko thám rakhúngá: filhál terí donon chhátíán angúr ke guchchhon ke mánind hon, aur tere nathnon ká ráiha seb sá howe;

9 Aur terá tálú us mai kí mánind jo bihtar se bihtar ho, jo mere mahbúb kí taraf sídhí ráh se chaltí, aur unhín ke labon par se jo sote hain áhista áhista bah játí.

10 ¶ Main apne mahbúb kí hún, aur wuh mujh par máil hai.

11 Ai mere mahbúb, chal, ham kheton ke darmiyán sair karen, aur gánwon men rát ko káṭen.

12 Phir tarke angúrí bágon men chalen, aur dekhen ki ták lahlahá rahí, aur us ke phúl nikle hain, aur anár kí kalián khilí hain: wahán main apní muhabbaten tujh par jatáúngí.

13 Dúdíon kí zor i mahak hai, aur hamáre darwázon par har qism ke tar o khushk mewe hain, jo main ne tere liye zakhíra kiye hain, ai mere mahbúb.

VIII BA'B.

KA'SH ki tú aisá hotá, jaisá merá bhaiyá hai, jis ne merí má kí chhátíon ko chúsá! main tujhe jab báhar pátí, to terí machchhíán letí, aur koí mujhe haqír na jántá.

2 Main tujh ko apní má ke ghar men le jáúngí; wahán tú mujhe tarbíyat karegá; main apne anár ke ras se tujhe khushbú mai piláúngí.

3 Us ká báyán háth mere sir ke tale hai, aur us ká dahná mujhe gale se chimṭá legá.

4 Ai Yarúsalam kí beṭío, main tumhen qasam detá hún, ki tum merí jání ko mat jagáo, aur use mat uṭháo, jab tak ki wuh áp uthne na cháhe.

5 ¶ Yih kaun hai, jo bayábán se
apne mahbúb par takiya kiye húe
chalí átí hai? Main̲ ne tujhe seb ke
níche jagáyá; wahán̲ terí má tujhe
janí; wahán̲ terí wálida tujhe janí.
6 ¶ Nagín kí mánind mujhe apne
dil men̲ lagá rakh, aur khátim kí
mánind apne bázú par; kyún̲ki 'ishq
maut kí mánind zabardast hai; aur
gairat gor sá be-murúwat hai; us kí
lauen̲ ág kí lauen̲ hain̲, aur Yahowáh ke
shu'ale kí mánind.
7 Bará pání 'ishq ko bujhá nahín̲
saktá, aur na bárhen̲ use dubá saktí
hain̲: agar koí ádmí apne ghar ká
sárá mál 'ishq ke liye detá, to wuh
sarásar láiq hiqárat ke thahartá.
8 ¶ Hamárí ek chhotí bahin hai,
jis kí chhátián̲ hanoz nahín̲ niklín̲;
ham apní bahin ke liye, jis din us kí
bát chale, kyá karen̲?
9 Agar wuh díwár howe, to ham
us par chándí ká ek qila' banáwenge;
agar wuh darwáza howe, to ham us
par saro kí takhtíon̲ ká pushta denge.
10 Main̲ áp ek díwár hún̲, aur mere
pistán do burj hain̲: tab main̲ us kí
nazar men̲ us kí mánind thí, jis ne
salámatí pái hai.
11 Ba'al-Hámon men̲ Sulaimán ká
tákistán thá: us ne us tákistán ko
bágbánon̲ ke supurd kiyá, ki har ek
un men̲ se mewa ke badle hazár mis-
qál rúpá láwe.
12 Merá tákistán, jo merá hí hai,
wuh mere sámhne hai: ai Sulaimán,
tú hazár le, aur we jo us ke phal ke
nigahbán hain̲ do do sau.
13 Ai tú jo bostánon̲ men̲ rahtí
hai, rafíq terí sadá sunte hain̲; mujh
ko bhí suná.
14 ¶ Jaldí kar, ai mere mahbúb,
us gazál yá áhú-barre kí mánind, jo
balsánon̲ kí paháríon̲ par hai, ho já.

YAS'AIYA'H NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

ROYA' Yas'aiyáh bin Amús kí, jo
us ne Yahúdáh aur Yarúsalam
kí bábat Yahúdáh ke bádsháhon̲ 'Uz-
zíyáh, aur Yútám, aur A'khaz, aur
Hizqiyáh ke dinon̲ men̲ dekhí.
2 Suno, ai ásmáno, aur kán lagá,
ai zamín, ki Khudáwand yún̲ far-
mátá hai, ki Larkon̲ ko main̲ ne pálá
aur posá, par unhon̲ ne mujh se sar-
kashí kí.
3 Bail apne málik ko pahchántá
hai, aur gadhá apne sáhib kí charní
ko: baní Isráel nahín̲ jánte, mere log
kuchh nahín̲ sochte hain̲.
4 A'h, khatákár guroh, ek qaum
jo gunáh se ladí húí hai, badkáron̲
kí nasl, kharáb aulád, ki unhon̲ ne
Khudáwand ko tark kiyá, Isráel ke
Quddús ko haqír jáná, us se bilkull
phir gaye.
5 ¶ Tum kahán̲ aur már kháoge,
agar tum ziyáda ná-farmání karoge?
tamám sir bímár hai, aur dil bilkull
sust hai.
6 Talwe se leke chándí tak us men̲
kahín̲ sihhat nahín̲, balki zakhm, aur
chot, aur sare húe gháo hain̲; we na
dabáe gaye, na bándhe gaye, na tel se
narm kiye gaye hain̲.
7 Tumhárá mulk ujár hai, tumhárí
bastián̲ jal gayín̲; pardesí log tumhárí

zamín ko tumháre sámhne nigalte
hain, wuh wírán hai, goyá ki use
ajnabí logon ne ujárá hai.
8 Aur Saihún kí betí chhorí gayí
hai, jaisí jhomprí tákistán men, aur
chhapparíyá kakrí ke khet men, yá
us shahr kí mánind jo gherá gayá hai.
9 Agar Rabb ul afwáj hamárá thorá
baqíya báqí na chhortá, to ham Sadúm
kí misl, aur 'Amúrah ke mánind, ho
játe.
10 ¶ Ai Sadúm ke hákimo, Khudáwand ká kalám suno; ai 'Amúrah
ke logo, hamáre Khudá kí sharí'at par
kán dharo.
11 Khudáwand kahtá hai, Tumháre zabíhon kí kasrat se mujhe kaun
kám? main mendhon kí sokhtaní
qurbáníon se, aur farbih bachhron kí
charbí se ser hún, aur bailon aur bheron aur bakron ká lahú nahín cháhtá
hún.
12 Jab tum mere huzúr áke apne
ta,ín dikhláte ho, to kaun tum se yih
cháhtá hai ki merí bárgáhon ko
raundo?
13 Ab áge ko jhúthe hadye mat
láo; lubán se mujhe nafrat hai; naye
chánd aur sabt aur 'ídí jamá'at se bhí;
ki main 'íd aur be-díní donon kí bardásht nahín kar saktá hún.
14 Merá jí tumháre naye chándon
aur tumhárí 'ídon se bezár hai; we
mujh par ek bojh hain; main un ke
utháne se thak gayá.
15 Jab tum apne háth phailáoge, to
main tum se chashm-poshí karúngá;
hán, jab tum du'á par du'á mángoge,
to main na sunúngá: tumháre háth to
lahú se bhare hain.
16 ¶ Apne ta,ín dhoo, áp ko pák
karo; apne bure kámon ko merí
áukhon ke sámhne se dúr karo; badfi'alí se báz áo;
17 Nekokárí síkho, insáf ke pairau
ho, mazlúmon kí madad karo, yatímon
kí faryád-rasí karo, bewa 'auraton ke
hámí ho.

18 Ab áo, ki ham báham hujjat
karen, Khudáwand kahtá hai: agarchi tumháre gunáh qirmizí howen, par
barf ke mánind sufed ho jáwenge; aur
harchand we argawání howen, par ún
kí tarah ujle honge.
19 Agar tum rází aur farmánbardár
hoge, to tum zamín se achchhá phal
kháoge:
20 Par agar tum inkár karoge, aur
bágí hoge, to tum talwár ká luqma ho
jáoge; kyúnki Khudáwand ne apne
munh se farmáyá hai.
21 ¶ Wuh bastí, jo sar-á-sar pákdáman thí, kaisí chhinál ho gayí!
wuh to insáf se ma'múr thí; rástbází
us men bastí thí, aur ab khúní rahte
hain.
22 Terí chándí mail ho gayí; terí
mai men pání mil gayá.
23 Tere sardár gardan-kash aur
choron ke sharík hain; un men se har
ek rishwat-dost aur in'ám ká tálib
hai; we yatímon ká insáf nahín karte,
aur bewon kí faryád un tak nahín
pahunchtí.
24 Is liye Khudáwand, Rabb ul
afwáj, jo Isráel ká Qádir hai, yún
farmátá hai, ki Hán, main apne dushmanon ko tamám karke árám páúngá,
aur apne bairíon se apná intiqám
lúngá.
25 ¶ Par main tujh par apná háth
barháúngá, aur terá mail goyá naushádar se sáf karúngá, aur us ránge ko jo
tujh men milá hai judá karáúngá.
26 Aur main tere qázíon ko áge kí
tarah, aur tere mushíron ko ibtidá ke
dastúr ke mutábiq, bahál karúngá: us
ke ba'd tú rástbáz bastí aur diyánatdár
ábádí kahláegí.
27 Saihún 'adálat ke sabab, aur we
jo us men gunáh se phire hain, rástbází
ke bá'is, naját páwenge.
28 ¶ Lekin gunahgár aur badkár
sab ek sáth halák honge, aur jo
Khudáwand se bágí húe, faná kiye
jáenge.

29 Ki we un balúton se, jinhen tum
ne cháhá hai, sharminda honge, aur
tum un bágon se, jinhen tum ne
pasand kiyá hai, khajil hoge.
30 Aur tum us balút ke mánind ho
jáoge, jis ke patte jhar jáwen, aur us
bág kí misl, jo be-ábí se súkh jáwe.
31 Wahán ká pahlawán aisá ho
jáegá jaisá san, aur us ká kám chin-
gárí ho jáegá; we donon báham jal
jáenge, aur koí un kí ág na bujhá-
wegá.

II BA'B.

WUH bát jo Yas'aiyáh bin Amús ne Yahúdáh aur Yarúsalam ke haqq men royá men dekhí.
2 A'khirí dinon men aisá hogá, ki
Khudáwand ke ghar ká pahár pahár-
on kí choṭí par qáim kiyá jáegá, aur
ṭílon se únchá kiyá jáegá; aur sárí
qaumen us kí taraf rawána hongí.
3 Balki bahut se log jáenge aur
kahenge, A'o, ham Khudáwand ke
pahár par charhen, aur Ya'qúb ke
Khudá ke ghar men; ki wuh apní
ráhen ham ko batláegá, aur ham us ke
raston bar chalenge: kyúnki sharí'at
Saihún se, aur Khudáwand ká kalám
Yarúsalam se, niklegá.
4 Aur wuh ummaton ke darmiyán
'adálat karegá, aur bahut se logon ko
dánṭegá; aur we apní talwáron ko torke
phálen, aur apne bhálon ko hansúe
baná dálenge: aur qaum qaum par
talwár na chaláegí, aur we phir kabhí
jang na síkhenge.
5 Ai Ya'qúb ke gharáne, tum áo,
ki ham Khudáwand kí roshní men
chalen.
6 ¶ Tú ne to apne logon ko, ya'ne
Ya'qúb ke gharwálon ko, tark kiyá, is
liye ki un kí ma'múrí mashriqíon se
húí, aur Filístíon ke mánind shuguniye
hain, aur begánon kí aulád se shart ká
háth márte hain.
7 Phir un kí sarzamín sone rúpe se
málámál hai, aur un ke khazánon kí
kuchh intihá nahín; balki un ká mulk
ghoron se bhará hai, aur un kí rathon
ká kuchh shumár nahín.
8 Aur un kí sarzamín buton se bhí
bharpúr hai; we apne háthon ke banáe
húe kámon ko, aur apní unglíon kí
kárígarí ko, sijda karte hain.
9 Is sabab se chhoṭá ádmí past kiyá
játá, aur bará ádmí zalíl hotá, aur tú
unhen hargiz mu'áf na karegá.
10 ¶ Pahár ke níche ghus, aur
khák men chhip, Khudáwand ke dar
ke sabab, aur us ke jalál kí buzurgí ke
bá'is.
11 Insán ke takabbur kí ánkh níche
kí jáegí, aur baní A'dam kí shekhí
past kí jáegí, aur us din Khudáwand
akelá sar-buland hogá.
12 Kyúnki Rabb ul afwáj ká din
har ek magrúr aur buland-nazar aur
ghamandí par áwegá; aur wuh past
kiyá jáegá;
13 Aur Lubnán ke sáre deodáron
par, jo buland aur únche hain, aur
Basan ke sáre balúton par,
14 Aur sáre únche paháron par, aur
sáre buland kohon par,
15 Aur har ek únche burj par, aur
har ek fasílí díwár par,
16 Aur Tarsís ke sáre jaházon par,
garaz, sáre khushnumá zurúf par.
17 Aur ádmí ká gurúr zer kiyá
jáegá, aur logon kí buland-bíní past
kí jáegí, aur us din Khudáwand akelá
sar-buland hogá.
18 Aur but jo hain, we bilkull faná
ho jáenge.
19 Aur we paháron ke gáron men,
aur zamín ke shigáfon men, ghusenge,
Khudáwand ke khauf se, aur us ke
jalál kí shaukat se, jis waqt wuh
uṭhegá ki zamín ko shiddat se hiláwe.
20 Us din ádmí apní rúpahlí mú-
raton aur sonahlí súraton ko, jo unhon
ne púјne ke liye banáín, chhuchhún-
daron aur chamgídaron ke áge phenk
denge;
21 Tá ki ṭílon ke shigáfon men,
aur chaṭánon ke rakhnon men, ghus

jáwen, KHUDÁWAND ke khauf se, aur
us ke jalál kí shaukat se, jab wuh
uthegá ki zamín ko shiddat se hilá
dewe.
22 Pas tum insán se, jis ká dam us
ke nathnon men hai, báz raho; kyúnki
us kí kyá qadr hai?

III BA'B.

KYU'NKI, dekho, Khudáwand,
RABB ul afwáj, Yarúsalam aur
Yahúdáh men se tek aur takiya ko,
rotí kí sári tek aur pání ká sárá takiya,
uthá legá,
2 Bahádur aur sáhib i jang ko, qází
aur nabí ko, ta'bír-karnewále o kuhan-
sál ko,
4 Pachás pachás ke jam'adáron, aur
'izzatdáron ko, aur saláhkáron ko, aur
unhen jo sihr men máhir, aur jádú men
mashsháq hain.
4 Aur main larkon ko un ke sardár
banáúngá, aur nannhe bachche un par
hukmrání karenge.
5 Logon men se har ek dúsre par,
aur har ek apne hamsáye par sitam
karegá; aur jawán búrhe se, aur páji
sharíf se ghamand karegá.
6 Agar koí ádmí apne báp ke ghar-
áne men se apne bhái ká dáman
pakarke kahe, ki Tú to poshákwálá
hai, so á, tú hamárá hákim ho, aur
yih khána i kharáb tere qábú men ho:
7 Us din wuh qasam kháegá, aur
kahegá, Main to sihhat-bakhsh na
hoúngá, ki mere ghar men na rotí hai,
na kaprá: tú mujhe logon ká hákim
mat kar.
8 Ki Yarúsalam takkar khá gayí,
aur Yahúdáh gir gayá; kyúnki un kí
bol-chál aur chál-chalan KHUDÁWAND
ke barkhiláf hain, ki us ke jalál kí
ánkhon ko gazab men dálen.
9 ¶ Un ke munh kí súrat un par
gawáhí detí hai; we apne gunáhon ko
Sadúm ke mánind záhir karte hain,
aur chhipáte nahín. Un kí jánon par
wáwailá hai! kyúnki we áp apne úpar
balá láte hain.
10 Rástbázon se kaho, ki Bhalá
hogá; ki we apne kámon ká phal
kháenge.
11 Sharíron par wáwailá hai! ki
burá hogá; kyúnki un ke háthon kí
kamáí unhen milegí.
12 ¶ Merí ummat jo hai, larke un
par zulm karte hain, aur 'auraten un
par hukmrání kartíán hain. Ai merí
ummat, tere peshwá tujh ko gumráh
karte hain, aur tere ráhgíron kí ráhon
ko bigárte hain.
13 KHUDÁWAND khará hai ki mu-
qaddama pesh kare, aur logon kí 'adá-
lat karne par musta'idd hai.
14 KHUDÁWAND apní ummat ke
buzurgon, aur un ke sardáron kí 'adá-
lat karne ko áwegá: ki tum jo ho, so
tákistán chat kar gaye ho; aur mis-
kínon kí lút tumháre gharon men hai.
15 Khudáwand RABB ul afwáj far-
mátá hai, ki is kí kyá ma'ní hai, ki
tum mere bandon ko dabá dete ho,
aur miskínon ke sir kuchalte ho?
16 ¶ Aur KHUDÁWAND phir far-
mátá hai, Azbaski Saihún kí betíán
shokh hain, aur gardankashí aur
shokh-chashmí se khirámán hotí hain,
aur apne pánwon se nit náz-raftárí
kartí, aur ghunghrú bajátíán játí
hain;
17 Is liye Khudáwand Saihún kí
betíon kí chándíon ko ganjí kar dále-
gá, aur KHUDÁWAND un ke andám i
nihání ko ughláregá.
18 Us din Khudáwand un ke khal-
khál kí phaban, aur jálíán, aur chánd
dúr karáegá,
19 Aur áweze, aur kharue, aur bá-
rík burqa',
20 Aur táj, aur paikaríán, aur pat-
ke, aur 'itrdán, aur ta'wíz,
21 Aur angúthíán, aur nák kí nath-
níán,
22 Aur zarbaft kí peshwázen, aur
kurtíán, aur dopatte, aur kíse,
23 Aur ársíán, aur kattání bárík
libás, aur dastáren, aur shálen.

24 Aur aisá hogá, ki khushbú kí
'iwaz saráhat hogí, aur patke ke badle
rassí, aur gundhe húe bál kí jagah
chandlápan, aur angiya ke 'iwaz ṭáṭ ká
orhná, aur husn ke badle sozish ká dág.
25 Tere bahádur mard talwár se,
aur tere pahlawán jang men gir jáenge.
26 Us ke phátak roná pítná kar-
enge; so wuh ujár hoke khák par
baithegí.

IV BA'B.

US din sát 'auraten ek mard ko
pakarke kahengí, ki Ham apní
roṭí kháengí, aur apne kapre pahinen-
gí: tú ham sab se sirf itná kar ki ham
tere nám kí kahláwen, tá ki hamárí
sharmindagí miṭe.
2 Us din KHUDÁWAND kí Shákh
shaukat aur hashmat hogí, aur zamín
ká Phal, un ke liye jo baní Isráel
men se bach nikle, lazíz aur khush-
numá hogá.
3 Aur aisá hogá, ki har ek jo Sai-
hún men chhúṭá húá hogá, aur Yarú-
salam men báqí rahegá, balki har ek
jis ká nám Yarúsalam ke zindon men
likhá hogá, muqaddas kahláegá.
4 Jis waqt ki Khudáwand Saihún
kí beṭíon kí gandagí ko dho dálegá,
aur Yarúsalam ká lahú us ke dar-
miyán rúh i 'adl aur rúh i sozán se sáf
karegá:
5 Tab KHUDÁWAND phir koh i Sai-
hún ke har ek makán par, aur us kí
majlisgáhon par, din ko ek bádal aur
dhúnwán, aur rát ko ek roshan shu-
'ala, paidá karegá, jo us sáre shaukat-
wále ke úpar hifázat ke liye hogá:
6 Aur ek khaima hogá, jo din ko
garmí men sáyadár makán, aur ándhí
aur jharí ke waqt árámgáh aur panáh
kí jagah hogá.

V BA'B.

AB main apne mahbúb ke liye apne
mahbúb ká ek gít, us ke tákis-
tán kí bábat, gáúngá. Mere mahbúb
ká tákistán buland aur jaiyid pahár
kí choṭí par lagá:
2 Aur us ne use khodá, aur us ke
patthar nikálke phenk diye, aur ach-
chhí se achchhí táken us men lagáín,
aur us ke bíchon bích burj banáyá,
aur ek kolhú bhí us men taráshá, aur
intizár kiyá ki us men achchhe
angúr lagen, lekin us men janglí an-
gúr lage.
3 Ab, ai Yarúsalam ke báshindo,
aur Yahúdáh ke logo, mere aur mere
tákistán ke bích áp hí insáf kíjiye.
4 Ki main apne tákistán ke liye
kyá ziyáda kar saká, jo main ne na
kiyá? aur ab jo main ne us ke an-
gúron ká intizár kiyá, to kis liye yih
janglí angúr láyá?
5 Ab lo, wuh jo main apne tákis-
tán se karúngá, so tumhen batátá
hún: ki main us kí bár girá dúngá,
aur wuh charágáh hogá; us kí iháta
tor dálúngá, aur wuh pámál kiyá
jáegá.
6 Aur main use bilkull wírán kar
dúngá, wuh na chhánṭá jáegá, na
niráyá jáegá; wahán sadá-guláb aur
kánṭe ugenge; aur main badlíon ko
hukm karúngá, ki us par menh na
barsáen.
7 So RABB ul afwáj ká tákistán jo
hai, baní Isráel ká gharáná hai, aur
baní Yahúdáh us ke khushnumá pau-
dhon ká zakhíra hai: us ne insáf ká
intizár kiyá, par dekh, khúnrezí hai;
wuh rástbází ká muntazir rahá, par
dekh, nála hai.
8 ¶ Un par wáwailá hai, jo ghar
se ghar aur khet se khet milá dete
hain, jab tak jagah na mile, aur tum
chhore játe ki akele zamín men baso!
9 RABB ul afwáj ne mere kán men
kahá, Sach to yún hai, ki bahut se
ghar ujar jáenge, bare aur achchhe
be-chirág honge.
10 Ki pandrah bíghe tákistán se
faqat ek batt mai hásil hogí, aur ek
homar bíj se ek aifa galla.
11 ¶ Un par wáwailá hai, jo subh
sawere uṭhte hain, tá ki nashe-bází

ke darpai howen, aur shám ko bhí
apne ta,ín mai se sozán karte!
12 Aur un ke jashn kí mahfilon
men barbat, aur bín, aur daf, aur báns-
rí hai, mai ke sáth; lekin we KHU-
DÁWAND ke kám ko sochte nahín, aur
us ke háthon kí kárígarí par muláhaza
nahín karte.
13 ¶ Is liye mere log asírí men
játe hain, jis waqt ki we na jánte
howen; un ke 'izzatwále bhúkhon
marte, aur un ke máldár piyás se
khushk hote.
14 So pátál apní hawas barhátá hai,
aur apná munh be-intihá pasártá hai,
aur us men ashráf log aur razíl qaum,
balki us kí gaugái amboh, aur har ek
jo us men fakhr kartá hai, utrenge.
15 Aur kam-qadr ádmí jhukáyá
jáegá, aur 'álí-qadr past hogá, aur
magrúron kí ánkhen níche ho jáengí;
16 Aur RABB ul afwáj 'adálat men
sarbuland hogá, aur Khudá e quddús
kí taqdís sadáqat se kí jáegí.
17 Tab barre jahán jí cháhe char-
enge, aur daulatmandon ke wírán khet
pardesíon ke galle kháenge.
18 Un par wáwailá hai, jo badí kí
tanábon se áfat ko khínchte hain, aur
sazá ko gárí ke rasse se;
19 Aur jo kahte hain, ki Wuh jal-
dí kare, aur phurtí se apná kám kare,
ki ham dekhen: aur baní Isráel ke
Quddús kí mashwarat nazdík ho, aur
án pahunche, tá ki ham use jánen!
20 ¶ Un par wáwailá hai, jo badí
ko nekí aur nekí ko badí kahte hain,
aur roshní kí jagah andherá, aur an-
dhere kí jagah roshní karte hain, aur
mithái ke badle karwái, aur karwái ke
badle mithái rakhte hain!
21 Un par wáwailá hai, jo apní
ánkhon men áp ko dánishmand, aur
apní nigáh men áp ko sáhib i imtiyáz
jánte hain!
22 Un par wáwailá hai, jo mai píne
men zoráwar, aur nashe kí chízen
miláne men pahlawán hain;
23 Jo sharíron ko rishwat ke liye
sádiq thahráte hain, aur sádiqon se un
ká haqq chhín lete hain!
24 So jis tarah ki ág bhúsí ko khá
játí hai, aur jaltá húá puwál baith
játá hai, isí tarah un kí jar bosída
hogí, aur un kí kalí gard kí tarah ur
jáegí; kyúnki unhon ne RABB ul
afwáj kí sharí'at ko náchíz, aur Isráel
ke Quddús ke sukhan ko, zalíl jáná.
25 Is liye KHUDÁWAND ká qahr us
ke logon par bharká hai, aur us ne un
par apná háth chaláyá hai, aur unhen
mára hai; chunánchi pahár kámp
gaye, aur un kí láshen bázáron men
galíz kí mánind parí hain. Báwujúd
is ke us ká gussa pherá nahín gayá,
balki us ká háth hanoz phailá húá hai.
26 ¶ Kyúnki wuh qaumon ke liye
dúr se ek jhandá khará kartá hai, aur
unhen zamín kí intihá se sítí bajáke
bulátá hai; aur dekh, we daurke jald
áte hain:
27 Koí un men na thak játá aur na
phisal partá hai; we nahín únghte aur
nahín sote; un ká kamarband khultá
nahín hai; aur na un kí jútíon ká
tasma túttá hai:
28 Un ke tír tez hain, aur un kí
sárí kamánen kashída hain, un ke
ghoron ke sum chaqmáq ke patthar ke
mánind thaharte, aur un ke pahiye
girdbád ke mánind:
29 We sherní ke mánind garajte
hain; hán, we jawán sheron ke má-
nind garajte hain; we gurráte, aur
shikár pakarte, aur use be-rok tok le
játe hain, aur koí bachánewálá nahín.
30 Aur us din we un par aisá shor
macháenge, jaisá samundar ká shor
hotá hai; aur ye zamín kí taraf tá-
kenge, aur kyá dekhte hain? ki an-
dherá aur tang-hálí hai; aur roshní us
kí badlíon se tárík ho játí hai.

VI BA'B.

JIS baras ki Uzziyáh bádsháh mar
gayá, main ne KHUDÁWAND ko
ek barí bulandí par, únche takht ke

úpar baiṭhe dekhá, aur us ke libás ke dáman se haikal ma'múr ho gayí.

2 Us ke ás pás sarráfím khaṛe the, jin men̲ se har ek ke chha chha par the; aur har ek do paron̲ se apná mun̲h ḍhámpe thá, aur do se apne pán̲w ḍhámpe, aur do se wuh uṛtá thá.

3 Aur ek ne dúsre ko pukárá aur kahá, Quddús, Quddús, Quddús, Rabb-ul-afwáj hai: sárí zamín us ke jalál se ma'múr hai.

4 Aur pukárnewále kí áwáz ke zor se ástánon̲ kí bunyáden̲ hil gayín̲, aur makán dhuwán̲ se bhar gayá.

5 ¶ Tab main̲ bol uṭhá, ki Háe mujh par; main̲ to barbád húá! ki main̲ nápák hon̲ṭhwálá ádmí hún̲, aur najis-lab logon̲ ke darmiyán bastá hún̲; kyún̲ki merí ánkhon̲ ne Bádsháh, Rabb ul afwáj ko dekhá.

6 Us dam ek un sarráfím men̲ se ek sulgá húá koelá, jo us ne dastpanáh se mazbah par se uṭhá liyá, apne háth men̲ leke mere pás uṛá;

7 Aur us ne mere mun̲h ko chhúá, aur kahá, ki Dekh, is ne tere labon̲ ko chhúá, so terá gunáh daf'a húá, aur terí k̲hatá ká kafára ho gayá.

8 Us waqt main̲ ne K̲hudáwand kí áwáz suní, jo bolá, ki Main̲ kis ko bhejún̲, aur hamárí taraf se kaun jáegá? Tab main̲ bolá, Main̲ házir hún̲, mujhe bhej.

9 ¶ Aur us ne farmáyá, ki Já, aur in logon̲ ko kah, ki Tum suná karo, par samjho nahín̲, tum dekhá karo, par bújho nahín̲.

10 So tú in logon̲ ke dilon̲ ko charbá de, aur un ke kánon̲ ko bhárí kar, aur un kí ánkhen̲ múnd, tá na ho ki we apní ánkhon̲ se dekhen̲, aur apne kánon̲ se sunen̲, aur apne dilon̲ men̲ ma'lúm karen̲, aur phiren̲, aur shifá páwen̲.

11 Tab main̲ ne kahá, Ai K̲hudáwand, yih kab tak? Us ne jawáb diyá, Yahán̲ tak ki bastíán̲ wírán howen̲, aur koí basnewálá na rahe, aur ghar be-chirág̲ howen̲, aur zamín sarásar ujáṛ ho jáwe,

12 Aur K̲hudáwand ádmíon̲ ko dúr daf'a kare, aur sarzamín ke tark karne kí baṛí naubat ho.

13 ¶ Aur go ki us men̲ daswán̲ hissa báqí rahe, tau bhí wuh phir bhasam kiyá jáegá: lekin wuh balút aur butm ke mánind hogá, ki báwujúde ki we káṭe jáwen̲, tau bhí un ká ek tana rahtá hai; so us ká tana ek muqaddas tuk̲hm hogá.

VII BA'B.

Aur sháh i Yahúdáh A'k̲haz bin Yútám bin 'Uzziyáh ke 'asr men̲ aisá húá, ki sháh i Arám Razín, sháh i Isráel Fiqah bin Ramaliyáh ke sáth, Yarúsalam par laṛne chaṛhá, par wuh fathyáb na húá.

2 Us waqt Dáúd ke gharáne ko yih k̲habar dí gayí, ki Arám Ifráím ko sáth leke fauj baṛhátá hai: so us ke dil aur us ke logon̲ ke dilon̲ ne yún̲ jumbish kháí, jis tarah ban ke darak̲ht ándhí se jumbish kháte hain̲.

3 Tab K̲hudáwand ne Yas'aiyáh ko hukm kiyá, ki Tú apne beṭe Shiyár-yáshúb ko leke táláb i faráz kí díwárí nahr ke sire par, jo rafúgaron̲ ke maidán kí ráh men̲ hai, A'k̲haz se já mil;

4 Aur use kah, K̲habardár ho, aur be-qarár mat ho; in lúkṭíon̲ ke do dhuwán̲wále ṭukṛon̲ se, Arámí Razín aur Ramaliyáh ke beṭe ke gussa ke bhaṛakne se, mat ḍar, aur terá dil na ghabráwe.

5 Azbaski Arám, aur Ifráím, aur Ramaliyáh ká beṭá, tere bark̲hiláf mashwarat karke kahte hain̲,

6 Ki A'o, ham Yahúdáh par chaṛhen̲, aur use ulṭá dewen̲, aur apne liye use toṛ táṛ karen̲, aur Tábial ke beṭe ko us ke darmiyán tak̲htnishín karen̲:

7 Is liye K̲hudáwand Yahowáh yún̲ kahtá hai, ki Us mansúbe ko páedárí nahín̲, balki aisá na hogá;

8 Kyún̲ki Arám ká dár-us-saltanat Dimishq hí hogá, aur Dimishq ká sar-

dár Razín; aur painsath baras ke andar
Ifráím aisá kat jáegá, ki qaum na
rahegá.
9 Ifráím ká bhí dár-us-saltanat
Samrún hí hogá, aur Samrún ká sardár
Ramaliyáh ká betá. Agar tum ímán
na láoge, to yaqínan qáim na rahoge.
10 ¶ Phir KHUDÁWAND ne A'khaz
se khitáb karke kahá, ki
11 KHUDÁWAND apne Khudá se koí
nishán máng, khwáh níche zamín men,
khwáh úpar bulandí men.
12 Par A'khaz ne kahá, ki Main
nahín mángne ká, aur main KHUDÁ-
WAND ko nahín ázmáne ká.
13 Tab nabí ne kahá, Ai Dáúd ke
khándán, ab tum suno: insán ko tha-
káná tumháre áge niháyat chhotí bát
hai; so kyá tum mere Khudá ko bhí
thakáoge?
14 Báwujúd iske KHUDÁWAND áp
tum ko ek nishán degá; Dekho, kun-
wárí hámila hogí, aur betá janegí, aur
us ká nám 'Immánúel rakhegí.
15 Wuh dahí o shahd kháegá, jis
waqt ki wuh burá tark karne ká, aur
bhalá pasand karne ká, imtiyáz páwe.
16 Par us se áge ki yih larká bad
tark karne ká, aur nek pasand karne
ká imtiyáz páwe, yih sarzamín, jise tú
barbád kartá hai, apne donon bádshá-
hon se chhorí jáegí.
17 ¶ KHUDÁWAND tujh par, aur
tere logon, aur tere báp ke gharáne
par, aise aiyám láwegá, ki us din se,
jab Ifráím Yahúdáh se judá húá, áj
tak kabhí na láyá, ya'ne sháh i Asúr
ko.
18 Aur us din aisá hogá, ki KHU-
DÁWAND Misr kí nahron ke us sire par
se makkhíon ko, aur Asúr kí sarzamín
men se zambúron ko, sítí bajáke bulá-
wegá.
19 So we sab áwenge, aur wahshat
kí wádíon men aur chatánon ke dar-
áron men, aur sab khháristánon men,
aur sab charágáhon men, chhá jáenge.
20 Usí roz KHUDÁWAND us usture
se, jo nahr ke pár kiráya kar liyá, ya'ne
Asúr ke bádsháh se, sir aur pánwon ke
bál múndegá, aur us se dárhí bhí
khurchí jáegí.
21 Aur us din aisá hogá, ki koí
ádmí ek bachhiyá aur do bheren pálegá;
22 Aur aisá hogá ki we dúdh kí
firáwání se makkhan kháenge; kyún-
ki har ek, jo is sarzamín men bach
rahegá, makkhan aur shahd hí kháyá
karegá.
23 Aur us din aisá hogá, hi har ek
jagah jahán ek hazár ták hongí, jin kí
qímat ek hazár rúpiyon kí hogí, un kí
jagah sadá-guláb aur khháristán hogá.
24 Log tír aur kamánen leke wahán
áwenge; kyúnki wuh sárí sarzamín
sadá-guláb aur khár hogí.
25 Magar un sárí pahárion par, jo
kudálí se khodí játí thín, sadá-guláb
aur kánton ke khauf se tú phir na
charhegá: so we gáe bail kí chará-
gáhen hongí, aur bher bakrí unhen
latárengí.

VIII BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ne mujhe kahá,
ki Ek barí takhtí le, aur ádmí
ke qalam se us par likh, ki Maher-
shálál-hásh-baz ke liye:
2 Aur ki main diyánatdár gawáhon
ko, ya'ne Uriyáh káhin ko aur Zaka-
riyáh bin Ya-Barakiyáh ko, muqarrar
karún.
3 Aur main nabiya ke pás gayá; so
wuh pet se húí, aur ek betá janí. Tab
KHUDÁWAND ne mujhe kahá, Us ká
nám Maher-shálál-hásh-baz rakh.
4 Ki us se peshtar, ki yih larká, Ai
mere báp, ai merí má, bol sake, Di-
mishq ká mál aur Samrún kí lút ko
uthwáke sháh i Asúr ke huzúr le
jáenge.
5 ¶ Phir KHUDÁWAND ne mujhe
farmáyá,
6 Azbaski in logon ne Siloáh ke nále
ko, jo áhista bahtá hai, ná-pasand
kiyá, aur Razín aur Ramaliyáh ke
bete par máil húe;

7 So ab dekh, ki Ḳhudáwand daryá
ke saḳht shadíd sailáb ko, ya'ne sháh
i Asúr aur us kí sárí shaukat ko, un
par chaṛhá láegá; aur wuh apne sáre
nálon̲ ke pár baṛhegá, aur apne sáre
kanáron̲ ke úpar guzregá:
8 Aur wuh Yahúdáh ke darmiyán
bahegá, aur us kí báṛh chalí jáegí;
wuh gardan tak pahunch jáegí; aur
us ke paron̲ ke phailáo se terí sarza-
mín kí sárí 'arz, ai 'Immánúel, ḍhap
jáegí.
9 ¶ Are qaumo, dhúm macháo, par
tum ṭukṛe ṭukṛe kiye jáoge; aur ai
tum sab jo zamín kí dúr atráf men̲ ho,
use suno: apní kamaren̲ bándho, par
tumháre ṭukṛe ṭukṛe kiye jáen̲ge; apní
kamaren̲ kaso, par tumháre purze purze
hon̲ge.
10 Tum mansúba bándho, par wuh
bátil hogá; hukm sunáo, par wuh
na ṭhahregá: ki Ḳhudá hamáre sáth
hai.
11 ¶ Kyún̲ki Ḳhudáwand ne, jab
us ká háth mujh par gálib húá, aur
in logon̲ kí ráh men̲ chalne se mujhe
man'a kiyá, mujh ko yún̲ farmáyá, ki
12 Tum sab kuchh, jise ye log sázish
kahte hain̲, sázish mat kaho, aur jis se
we ḍarte hain̲, tum mat ḍaro, aur na
ghabráo.
13 Rabb ul afwáj jo hai, tum us kí
taqdís karo; aur us hí se ḍarte raho,
aur us hí kí dahshat rakho.
14 Wuh tumháre liye ek Maqdis
hogá; par Isráel ke donon̲ gharánon̲
ke liye ṭakkar ká patthar aur ṭhokar
kháne kí chaṭán, aur Yarúsalam ke
báshindon̲ ke liye phandá aur dám
howegá.
15 Bahut log un se ṭhokar kháen̲ge,
aur giren̲ge, aur ṭúṭ jáen̲ge, aur dám
men̲ phasen̲ge, aur pakṛe jáen̲ge.
16 Shahádat-náma band kar lo, aur
mere shágirdon̲ ke liye sharí'at par
muhr karo.
17 Main̲ bhí Ḳhudáwand kí ráh
dekhún̲gá, jo ab Ya'qúb ke gharáne se
apná mun̲h chhipátá hai; main̲ us ká
intizár karún̲gá.
18 Dekh, main̲ un laṛkon̲ samet, jo
Ḳhudáwand ne mujhe baḳhshe, Rabb
ul afwáj kí taraf se, jo koh i Saihún
men̲ rahtá hai, baní Isráel ke darmiyán
nisháníon̲, aur 'ajáib o garáib ke liye
hún̲.
19 ¶ Aur jab we tum ko kahen̲,
Tum dewon̲ ke yáron̲ aur afsúngaron̲
kí, jo phusphusáte aur baṛbaṛáte hain̲,
talásh karo; to tum kaho, Kyá logon̲
ko munásib nahín̲ ki apne Ḳhudá ko
ḍhún̲ḍhen̲? kyá zindon̲ kí bábat murd-
on̲ se suwál karen̲?
20 Sharí'at par aur shahádat par
nazar karen̲; agar we us suḳhan ke
mutábiq na bolen̲, to un par pau na
phaṭegí.
21 Tab we ḳharáb-hál aur bhúkhe
hoke sarzamín men̲ guzren̲ge; aur aisá
hogá, ki jab we bhúkhe hon̲, to we apní
ján se bezár hon̲ge, aur apne bádsháh
aur apne Ḳhudá par la'nat karen̲ge;
aur we úpar táken̲ge.
22 Phir zamín kí taraf ghúren̲ge,
aur kyá dekhte hain̲? tangí, aur táríkí
ko; ki we siyásat hí se tárík ho jáen̲ge,
aur tíragí men̲ khadeṛe jáen̲ge.

IX BA'B.

LEKIN tíragí wahán̲ na rahegí,
jahán̲ áge ko bipat paṛí thí: ki
us ne pahle Zabulún kí sarzamín ko,
aur Naftálí kí sarzamín ko, zillat dí,
par áḳhirí zamáne men̲ gairqaumon̲ ke
Jalíl men̲, daryá kí samt, Yardan ke
pár, buzurgí degá.
2 We log jo táríkí men̲ chalte the,
baṛí roshní dekhte; aur un par, jo
maut ke sáye ke mulk men̲ rahte the,
núr chamaktá.
3 Tú ummat ko ziyáda kartá, jis kí
ḳhushí tú ne afzúd na kí thí; we tere
áge aise ḳhush hote, jaise dirau ke
waqt, aur ganímat kí taqsím ke waqt
log ḳhush hote hain̲.
4 Kyún̲ki tú ne un ke bojh ke júe
ko, aur un ke kándhe ke laṭh ko, aur

un par zulm-karnewále ke 'asá ko, aisá toṛá hai, jaisá ki Midyán ke din men̲ húá thá.

5 Ki jang men̲ kharpe pahine húon̲ ke sab kharpe, aur kapṛe jo lahú se sharábor hon̲, jaláne ke liye ág ká índhan hon̲ge.

6 Ki hamáre liye ek laṛká tawallud hotá, aur ham ko ek beṭá baḳhshá gayá: aur saltanat us ke kándhe par hogí: aur wuh is nám se kahlátá hai, 'Ajíb, Mushír, Ḳhudá e Qádir, Abadíyat ká Báp, Salámatí ká Sháhzáda:

7 Us kí saltanat ke iqbál aur salámatí kí kuchh intihá na hogí: wuh Dáúd ke taḳht par, aur us kí mamlukat par, áj se leke abad tak, bandobast karegá, aur 'adálat aur sadáqat se use qiyám baḳhshegá. Rabb ul afwáj kí gaiyúrí yih karegí.

8 ¶ Ḳhudáwand ne Ya'qúb ke barḳhiláf ek suḳhan bhejá, aur wuh suḳhan Isráel par názil húá.

9 Aur sáre log, kyá baní Ifráím aur kyá ahl i Sámrún, ma'lúm karen̲ge, jo ki takabbur aur saḳht-dilí se kahte hain̲,

10 Ki ínṭen̲ gir gayín̲, par ham taráshe húe pattharon̲ kí 'imárat banáen̲ge; gúlar ke daraḳht káṭe gaye, par ham saro ke lagáen̲ge.

11 Is liye Ḳhudáwand Razín kí muḳhálif gurohon̲ ko un par chaṛháegá, aur un ke bairíon̲ ko ḳhud hathyár bandhwáega.

12 A'ge Arámí hon̲ge, aur píchhe Filistí, aur we Isráel ko mun̲h pasárke khá jáen̲ge. Báwujúd us sab ke us ká sárá gussa utar nahín̲ gayá, balki us ká háth hanoz baṛháyá húá hai.

13 ¶ Kyún̲ki log us kí taraf, jo unhen̲ mártá hai, nahín̲ phire, aur we Rabb ul afwáj ko nahín̲ ḍhún̲ḍhte the.

14 So Ḳhudáwand Isráel ke sir aur dum, aur sháḳh aur nai ko, ek hí din men̲ káṭ ḍálegá.

15 Wuh jo puráná hai, aur 'izzatdár, wuhí sir hai; aur jo nabí jhúṭhí báten̲ sikhlátá hai, wuhí dum hai.

16 Kyún̲ki we jo in logon̲ ke peshwá hain̲, un se ḳhaṭákárí karwáte hain̲; aur we jo un kí pairauí karte hain̲, nigle jáen̲ge.

17 So Ḳhudáwand un ke jawánon̲ se ḳhushnúd nahín̲, aur wuh un ke yatímon̲ aur un kí bewon̲ par kabhi rahm na karegá; ki un men̲ har ek bedín aur badkirdár hai, aur har ek mun̲h himáqat kí bát boltá hai. Báwujúd us sab ke us ká sárá gussa utar nahín̲ gayá, balki us ká háth hanoz baṛháyá húá hai.

18 ¶ Ki badzátí ág kí tarah jalátí hai; wuh sadá-guláb kí báṛí aur ḳháristán ko faná kar degí, aur jangal kí jháṛí men̲ shu'ala-angez hogí, ki we dhun̲wen̲ ke mánind uṛte phiren̲ge.

19 Rabb ul afwáj ke qahr se yih sarzamín jalái játí, aur log ág ke kundon̲ ke mánind howen̲ge; aur ápas men̲ ek dúsre kí ri'áyat na karegá.

20 Aur koí ek dahne háth par qitál karegá, aur bhúkhá hogá; aur wuh báyen̲ háth par kháegá, aur we ser na hon̲ge; un men̲ se har ek ádmí apne bázú ká gosht kháegá;

21 Munassí Ifráím ká, aur Ifráím Munassí ká: aur we milke Yahúdáh ke muḳhálif hon̲ge. Báwujúd us sab ke us ká sárá gussa utar nahín̲ gayá, balki us ká háth hanoz baṛháyá húá hai.

X BA'B.

UN par wáwailá hai, jo be-insáfí ke áín muqarrar karte hain̲, aur un likhnewálon̲ par jo ranj dene ke liye rúbakáríán̲ likhte;

2 Tá ki miskínon̲ ko 'adálat se náummed karen̲, aur un ká haqq, jo mere bandon̲ men̲ muhtáj hain̲, chhín lewen̲, aur bewon̲ ko ganímat karen̲, aur yatímon̲ ko lúṭen̲!

3 So tum mutálaba ke din aur us kharábí de din, jo dúr se áwegí, kyá karoge? tum kumak ke liye kis ke

pas dauṛoge? aur tum apní hashmat
kahán rakh chhoṛoge?
4 Agar we qaidíon ke darmiyán
dabak na baiṭhen, we maqtúlon men
hoke paṛe rahenge. Báwujúd us sab
ke us ká sárá gussa utar nahín gayá,
balki us ká háth hanoz baṛháyá húá
hai.
5 Wáwailá Asúr par, mere gusse ke
ḍanḍe par, jo laṭh us ke háth men hai,
so mere qahr ká hathyár hai!
6 Main use ek riyákár qaum par
bhejúngá, aur un logon kí mukhálafat
men, jin par merá qahr hai, main use
hukm i qátí dúngá, ki mál lúṭe, aur
ganímat le lewe, aur unhen bázáron kí
kíchaṛ ke mánind latáṛe.
7 Lekin us ká yih khiyál nahín hai,
aur us ke dil men iráda nahín hai ki
aisá kare; balki us ke dil men hai ki
qatl kare, aur bahutsí gurohon ko káṭ
ḍále.
8 Kyúnki wuh kahtá hai, Kyá mere
umará sarásar bádsháh nahín?
9 Kyá Kalno Karkimís ke mánind
nahín hai, aur Hamát Arfád ke má-
nind nahín? aur Samrún Dimishq ke
mánind nahín hai?
10 Jis tarah se mere háth ne but-
on kí mamlukaten páín, aur un kí
khodí húí múraten bhí, jo Yarúsalam
aur Samrún kí múraton se kahín bih-
tar thín;
11 To kyá jaisá main ne Samrún
se aur us ke buton se kiyá, waisá hí
Yarúsalam se aur us ke buton se na
karúngá?
12 Par aisá hogá, ki jab Khudá-
wand koh i Saihún par, aur Yarúsa-
lam men, apná kám kar chukegá, tab
(wuh farmátá) main sháh i Asúr ko,
us ke gustákh dil ke samare kí, aur us
kí buland-nigáhí aur ghamanḍ kí,
sazá dúngá.
13 Ki wuh kahtá hai, Main ne ap-
ne háth ke zor se, aur apní dánish se
yih kiyá hai, ki main dánishmand
hún; hán, main ne qaumon kí hadd-
en sarkáín, aur un ke khazáne lúṭe,
aur main ne jangí mard ke mánind
takht-nishínon ko utár diyá:
14 Aur mere háth ne logon kí dau-
lat ko, ghonsle kí tarah, páyá hai:
aur jaise koí un anḍon ko, jo paṛe
howen, sameṭ lewe, waise main sárí
zamín par qábiz húá; aur kisí ek
men yih sakat na húí, ki par phailá-
we, yá chonch khole, yá chahchaháwe.
15 Kyá kulháṛá us ke rú ba rú, jo
us se káṭtá hai, láfzaní karegá? yá
árá árákash ke sámhne shekhí kare-
gá? yih aisá hai, ki jaise laṭh us ko,
jo use uṭháe húe hai, hiláwe, aur son-
ṭá us ko, jo lakṛí nahín hai, uṭháwe.
16 Is sabab se Khudáwand, Khudá-
wand Rabb ul afwáj, us ke moṭe mar-
don par lágarí bhejegá, aur us kí
shaukat ke níche ek sozish, ág kí sozish
ke mánind, bhaṛkáegá.
17 Balki Isráel ká Núr hí ág bane-
gá, aur us ká Quddús ek shu'ala hogá;
aur wuh us ke kháron ko, aur sadá-
gulábon ko, ek din men jaláke bhasam
kar degá;
18 Aur us ke ban aur bág kí khush-
numáí ko, ján se gosht tak, faná kare-
gá; aur wuh aisá ho jáegá, jaisá koí
maríz jo gash kháwe.
19 Aur us ke bág ke darakht aise
thoṛe báqí rahenge, ki ek laṛká bhí
unhen ginke likh le.
20 ¶ Aur us din aisá hogá, ki we
jo baní Isráel men se báqí rah jáenge,
aur ahl i Ya'qúb men se bach rahenge,
us par jis ne unhen márá phir takiya
na karenge, balki Khudáwand Isráel
ke Quddús par sachche dil se takiya
karenge.
21 Tau bhí faqat ek baqiya, jo Ya'-
qúb se báqí hogá, Khudá e qádir kí
taraf phiregá.
22 Kyúnki agarchi tere log, ai Is-
ráel, samundar kí ret ke mánind hon,
magar un men ká sirf ek baqiya phire-
gá; ki wuh sazá kí takmíl, jo us ne
ṭhahráí hai, sadáqat se labrez hogí.

23 Kyúnki Khudáwand Rabb ul
afwáj, sazá kí wuh takmíl, jo mu-
qarrar kí gayí, sárí sarzamín ke bích
men karegá.
24 ¶ Tis par bhí Khudáwand Rabb
ul afwáj yih farmátá hai, ki Ai mere
logo, tum jo Saihún men baste ho,
Asúr ke sabab se mat daro; wuh to
tujh ko lath se máre, aur tujh par
Misr ke taur par apná dandá utháwe;
25 Lekin ek thorí hí der hai ki josh
o kharosh mauqúf hogá, aur merá
qahr un ke halák karne se dhímá ho
jáegá.
26 Kyúnki Rabb ul afwáj Midyán
kí khúnrezí ke mutábiq, jo 'Oreb kí
pahárí par húí, us par ek korá uthá-
wegá; us ká 'asá samundar par hogá;
hán, wuh use Misr kí tarah hí uthá-
wegá.
27 Aur us din aisá hogá ki us ká
bojh tere kándhe par se, aur us ká
júá terí gardan par se, uthá liyá jáegá,
aur wuh júá mamsúhí ke bá'is se torá
jáegá.
28 Wuh 'Aiyat men áyá hai, Mij-
rún men hoke guzar gayá; Mikmás
men apná asbáb rakh chhorá hai:
29 We ghátí se pár gaye; we Jib'a
men shab-básh húe; Rámah hirásán
hai; Jibi'ah-Sáúl bhág nikaltá hai.
30 Ai Jallím kí betí, chíkh már:
ai miskín 'Anatút, apní áwáz Lais ko
suná.
31 Madmenah chalá gayá; Jebím
ke rahnewále nikal bháge.
32 Phir áj ke din Núb men khai-
mazan hogá: tab wuh apná háth Sai-
hún kí betí ke pahár, Yarúsalam ke
koh par, hiláwegá.
33 Dekho, Khudáwand Rabb ul
afwáj haibatnák waz'a se márke
shákhon ko chhánt dálegá; wuh jo
únche qadd ká hai kát dálá jáegá, aur
we jo buland hain past ho jáenge.
34 Aur wuh jangal kí jhárí ko lohe
se kát dálegá, aur Lubnán ek zabar-
dast ke háth se gir jáegá.

XI BA'B.

PAR Yassí ke tane se ek konpal
niklegá, aur us kí jaron se ek
phaldár Shákh paidá hogí;
2 Aur Khudáwand kí rúh us par
thahregí, hikmat aur khirad kí rúh,
maslahat aur qudrat kí rúh, ma'rifat
aur Khudáwand ke khauf kí rúh:
3 Aur wuh Khudáwand ke khauf
kí bábat tez fahm hogá; wuh apní
ánkhon ke dekhne ke mutábiq hukm
na karegá, aur na apne kánon ke sun-
ne ke muwáfiq faisal karegá;
4 Balki wuh rástí se miskínon ká
insáf karegá, aur insáf se zamín ke
kháksáron ke liye infisál karegá; aur
wuh apne munh kí láthí se zamín ko
máregá, aur apne labon ke dam se
sharíron ko faná kar dálegá.
5 Us kí kamar ká patká rástbází
hogá, aur us ke pahlú wafádárí ke
patke se kase húe honge.
6 Us waqt bheriyá barre ke sáth
rahegá, aur chítá halwán ke sáth bai-
thegá, aur bachhiyá aur sher-bachcha
aur pálá húá bail mile jule rahenge,
aur nannhá bachcha un kí peshrauí
karegá.
7 Gáe aur ríchhní milke charengí,
un ke bachche mile jule baithenge,
aur sher i babar bail kí tarah púál
kháegá.
8 Aur dúdh-pítá bachcha sámp ke
bil pás khelegá, aur wuh larká, jis ká
dúdh chhuráyá gayá hogá, kále kí
bámbhní men háth dálegá.
9 We mere muqaddas koh kí sab
atráf men kisí ko dukh na denge, aur
tor na dálenge; kyúnki jis tarah pání
se samundar bhará húá hai, usí tarah
zamín Khudáwand ke 'irfán se ma'-
múr hogí.
10 ¶ Aur us din aisá hogá ki Yassí
kí us Jar kí, jo qaumon ke liye jhan-
de kí tarah kharí hogí, qaumen tálib
hongí: aur us kí árámgáh jalál bane-
gí.
11 Aur us din aisá hogá, ki Khu-

DÁWAND dúsre martaba apná háth
barháke apne logon ká baqiya jo bach
rahá ho, Asúr, aur Misr, aur Fatrús,
aur Kúsh, aur Ailám, aur Sin'ár, aur
Hamát, aur samundarí atráf se pher
láwegá.
12 Aur wuh qaumon ke liye ek
jhandá khará karegá, aur un Isráelíon
ko, jo khárij kiye gaye hain, jam'a
karegá, aur sáre baní Yahúdáh ko, jo
parágauda howenge, zamín ke cháron
konon se faráham karegá.
13 Tab baní Ifráím men hasad na
rahegá, aur baní Yahúdáh men ke kí-
nawar kát dále jáenge; baní Ifráím
baní Yahúdáh par hasad na karenge,
aur baní Yahúdáh baní Ifráím se kína
na rakhenge.
14 Par we pachchhim kí taraf Fi-
listíon ke kándhon par jhaptenge, aur
we milke púrab ke basnewálon ko lút-
enge, aur Adúm aur Moáb par háth
dálenge, aur baní Ammún un ke tábi-
'dár honge.
15 Tab KHUDÁWAND daryá e Misr
kí lisán ko bilkull met degá, aur apní
zoráwar ándhí se naddí par apná háth
hiláwegá, aur us ko sát nále kar degá,
aur aisá karegá ki log júte pahine húe
pár chale jáenge.
16 Aur us ke báqí logon ke liye, jo
Asúr men se bach rahenge, aisí ek
sháhráh hogí, jaisí baní Isráel ke liye
thí, jis din ki we Misr kí zamín se
nikle.

XII BA'B.

AUR us din tú kahegá, ki Ai KHU-
DÁWAND, main terí sitáish kar-
úngá; ki agarchi tú mujh se ná-khush
thá, par terá gussa utar gayá, aur tú
ne mujhe tasallí dí.
2 Dekho, Khudá merí naját hai:
main us par tawakkul karúngá, aur
na darúngá: ki YÁH YAHOWA'H
merá bútá aur merá sarod hai, aur
wuh merí naját húá hai.
3 So tum khush hoke naját ke
chashmon se pání bharoge.
4 Aur us din tum kahoge, ki KHU-
DÁWAND kí sitáish karo; us ká nám
lo; logon ke darmiyán us kí qudrat-
en bayán karo, aur kaho, ki us ká
nám 'álíshán hai.
5 KHUDÁWAND kí madh-saráí karo,
is liye ki us ne ek jalíl kám kiyá hai;
sárí zamín ko yih ma'lúm hai.
6 Ai Saihún kí basnewálí, tú chillá
aur lalkár, ki tere darmiyán Isráel ká
Quddús buzurg hai.

XIII BA'B.

BA'BUL kí bábat wuh ilhámí bát,
jise Amús ke bete Yas'aiyáh ne
royá men dekhá.
2 Tum be-ár pahár par ek jhandá
khará karo, un ko buland áwáz se
pukáro, aur háth hiláo, ki we sardár-
on ke darwázon ke andar jáwen.
3 Main ne apne makhsús kiye húon
ko hukm kiyá, main ne apne bahádur-
on ko, jo merí khudáwandí se masrúr
hain, buláyá hai, ki we mere qahr ko
anjám dewen.
4 Paháron men ek hujúm kí áwáz
hai, ek bare lashkar ká sá shor; yih
mamlukaton aur qaumon ke dange kí
áwáz hai jo faráham húin: RABB ul
afwáj jangí lashkar kí maujúdát letá
hai.
5 We dúr mulk se, ásmán kí intihá
kí taraf se, áte hain, hán, KHUDÁWAND
aur us ke qahr ke hathyár, tá ki sárí
mamlukat ko barbád karen.
6 ¶ Ab tum wáwailá karo, ki KHU-
DÁWAND ká din nazdík hai; wuh Qá-
dir i mutlaq kí taraf se, ek barí halá-
kat ke mánind, áwegá.
7 Is bá'is sáre háth dhíle howenge,
aur har ek ádmí ká dil pighal jáegá;
8 Aur we hirásán honge: jánkaní
aur gamgíní unhen á legí: un ká aisá
ainthan hogá, jaisá us 'aurat ká hotá
jise dard lagte hain: we sarásíma hote,
ek dúsre ko táká karenge, aur un ke
chihre shu'ale-numá chihre honge.
9 Dekho, KHUDÁWAND ká wuh din
átá hai, jo gazab men aur qahr i sha-

díd men̲ sakht durusht hai; tá ki mulk
ko wírán kare, aur gunahgáron̲ ko us
par se nest nábúd kare.
10 Ki ásmán ke sitáre aur kawákib
roshní na chamkáen̲ge: aur súraj tulú'
hote hote andherá ho jáegá, aur chánd
apní roshní na degá.
11 Aur main̲ jahán ko us kí buráí
ke sabab se, aur sharíron̲ ko un kí
badkárí ke bá'is se, sazá dún̲gá; aur
main̲ magrúron̲ ká fakhr kho dún̲gá,
aur haibat-nák logon̲ ká gurúr ḍhá
dún̲gá.
12 Main̲ aisá karún̲gá, ki mard kun-
dan kí nisbat se, hán̲, insán Ofír ke
sone kí nisbat se bhí, bahut hí kámyáb
hon̲ge.
13 Is liye ki main̲ ásmánon̲ ko larz-
áún̲gá, aur zamín apní jagah se jhaṭkí
jáegí, Rabb ul afwáj ke qahr ke máre,
aur us ke bhaṛakte húe gazab ke din
men̲.
14 Aur we áhú kí mánind hon̲ge,
jo khadeṛá játá hai, yá bheṛon̲ kí tarah,
jinhen̲ koí faráham na kare; un men̲
se har ek apní qaum kí taraf muta-
wajjih hogá, aur har ek apne watan ko
bhágegá.
15 Har ek jo mil jáegá, khon̲chá
kháegá; aur har ek jo gáib ho játá,
talwár se márá paṛegá.
16 Aur un ke bál-bachche un kí
ánkhon̲ ke sámhne paṭake jáen̲ge, un
ke ghar lúṭe jáen̲ge, aur un kí jorúon̲
kí hurmat lí jáegí.
17 Dekho, main̲ Mádíon̲ ko un par
chaṛháún̲gá, jo ki rúpe ko khátir men̲
nahín̲ láte, aur sone se khush nahín̲ hote.
18 Un kí kamánen̲ jawán logon̲ ko
ṭukṛe ṭukṛe kar ḍálen̲gí, aur we peṭ ke
phal par rahm na karen̲ge, aur un kí
ánkhen̲ bachchon̲ par shafaqat na
karen̲gí.
19 ¶ Aur Bábul, jo mamlukaton̲ kí
hashmat, aur Kasdíon̲ kí buzurgí kí
raunaq hai, Sadúm aur 'Amúrah kí
mánind ho jáegí, jin ko Khudá ne ulaṭ
diyá.
20 Wuh abad tak ábád na hogí, aur
pusht dar pusht koí us men̲ na bas-
en̲ge; wahán̲ hargiz 'Arab log khaime
istáda na karen̲ge, aur wahán̲ gaṛariye
gallon̲ ko na biṭháen̲ge;
21 Par ban ke janglí darinde wahán̲
baiṭhen̲ge, aur un ke gharon̲ men̲ ullú
bhare húe hon̲ge; wahán̲ shutr-murg
basen̲ge, aur buz-kohí wahán̲ kúden̲ge,
phánden̲ge,
22 Aur gídaṛ un ke 'álíshán ma-
kánon̲ men̲, aur bheṛiye un ke rangma-
hallon̲ men̲ chilláen̲ge: us ká waqt
nazdík pahunchá hai, aur us ke hone
ke áge bahut din na hon̲ge.

XIV BA'B.

KYU'N̲KI Khudáwand Ya'qúb
par rahm farmáegá, balki wuh
Isráel ko hanoz barguzída karke rakh-
egá, aur unhen̲ un kí sarzamín men̲
phir biṭhláegá; aur pardesí un ke sáth
mel karen̲ge, aur Ya'qúb ke gharáne
se mil jáen̲ge.
2 Aur qaumen̲ unhen̲ le áwen̲gí,
aur unhen̲ un ke mulk men̲ pahun-
cháwen̲gí; aur Isráel ká gharáná,
Khudáwand kí sarzamín men̲ un ká
málik hoke, unhen̲ gulám aur laun-
ḍíán̲ rakhegá, kyún̲ki we unhen̲, jin-
hon̲ ne un ko asír kiyá thá, asír
karen̲ge, aur apne zulm-karnewálon̲
par hukúmat karen̲ge.
3 Aur us roz aisá hogá, ki jab Khu-
dáwand tujhe terí mihnat o mashaq-
qat se, aur sakht khidmat se, jo unhon̲
ne tujh se karáí, ráhat bakhshegá,
4 ¶ Tab tú sháh i Bábul par masal
máregá, aur kahegá, Kyún̲kar zálim
mauqúf kiyá gayá! wuh jo sone kí
jabran lenewálí thí, mauqúf kí gayí!
5 Khudáwand ne sharíron̲ ká laṭh
toṛá, aur ná-insáf hákimon̲ ká 'asá;
6 Wuhí jo logon̲ ko qahr ke sáth
márne se mauqúf na rahá, aur ummat-
on̲ par gazab ke sáth hukmrání karne
se báz na áyá.
7 Sárí zamín árám se hai, wuh
sákin hai; we ekáek gít gáte hain̲.

8 Háṉ, sanaubar ke darakht aur Lubnán ke saro tere úpar, yih kahke, khushí karte, ki Jab se tú níche giráyá gayá, tab se koí lakaṛhárá hamárí taraf na áyá.
9 Pátál níche se tere sabab jumbish khátí hai, ki tere áte waqt terá istiqbál kare; wuh tere sabab murdoṉ ko, zamín ke sab sardáron ko, jagátá hai; wuh ummatoṉ ke sáre bádsháhoṉ ko, un ke takhtoṉ par se uṭhwáke, khaṛá kartá hai.
10 We sab boleṉge, aur tujhe kaheṉge, Kyá tú bhí hamáre mánind názor húá; tú aisá ho gayá jaise ham haiṉ?
11 Terí shán o shaukat, aur tere sáz aur báj kí khush-áwází, pátál meṉ utárí gayí; tere níche kíroṉ ká farsh húá, aur kirm hí terá báláposh bane.
12 Ai subh ke shándár farzand, tú kyúṉkar ásmán par se gir paṛá! tú jo qaumoṉ ko zer kartá thá, kyúṉkar zamín par paṭká gayá!
13 Tú to apne dil meṉ kahtá thá, Maiṉ ásmán par chaṛhúṉgá; maiṉ apne takht ko Khudá ke sitároṉ se úṉchá karúṉgá; aur maiṉ uttar kí atráf meṉ, jamá'at ke paháṛ ke úpar chaṛhke, baiṭhúṉgá.
14 Maiṉ badlíoṉ kí úṉchái par chaṛhúṉgá, maiṉ Khudá Ta'álá kí mánind hoúṉgá.
15 Lekin tú pátál meṉ, gaṛhe kí atráf meṉ, utárá gayá.
16 We, jin kí nazar tujh par paṛegí, tujhe gaur karke dekheṉge, Kyá yih wuhí shakhs hai, jis ne zamín ko larzáyá, aur mamlukatoṉ ko hilá diyá,
17 Jis ne jahán ko wírán kiyá, aur us kí bastíáṉ ujáṛíṉ, jis ne apne asíroṉ ko na chhuṛáyá ki ghar kí taraf jáweṉ?
18 Ummatoṉ ke sáre bádsháh, sab ke sab, apne apne maskan meṉ shaukat ke sáth árám karte haiṉ;
19 Par tú apní gor se báhar, nafratí koṉpal ke mánind, nikál pheṉká gayá; tú un maqtúloṉ se jo ki talwár se chhede gaye, aur jo gaṛhe ke pattharoṉ par gire haiṉ, ḍhámpá gayá; us lásh ke mánind jo páṉwoṉ se latárá gayá.
20 Tú un ke sáth kabhí qabr meṉ dafan na kiyá jáegá; kyúṉki tú ne apní mamlukat ko wírán kiyá, aur apní ra'aiyat ko qatl kiyá; badkároṉ kí nasl kadhí nám-áwar na hogí.
21 Us ke farzandoṉ ke liye qatl ke sámán, un ke bápdádoṉ ke gunáhoṉ ke sabab, taiyár karo; tá ki we barpá na howeṉ, aur mulk ke málik na ho jáweṉ, aur shahr banáke dunyá ko ábád na kareṉ.
22 Kyúṉki Rabb ul afwáj farmátá hai, ki Maiṉ un par chaṛhúṉgá, aur maiṉ Bábul ká nám miṭáúṉgá, aur unheṉ jo báqí haiṉ, beṭoṉ aur potoṉ samet, káṭ ḍálúṉgá, Khudáwand farmátá hai.
23 Rabb ul afwáj kahtá hai, Maiṉ use khárpusht kí mírás aur ḍábar kí jhíleṉ kar dúṉgá, aur maiṉ use faná ke jháṛú se jháṛ ḍálúṉgá.
24 ¶ Rabb ul afwáj qasam kháke farmátá hai, ki Yaqínan, jaisá maiṉ ne cháhá hai, aisá hí ho jáegá; aur jaisá maiṉ ne iráda kiyá hai, aisá hí wáqi' hogá:
25 Maiṉ apne hí mulk meṉ Asúrí ko shikast dúṉgá, aur apne paháṛoṉ par use páṉwoṉ tale latáṛúṉgá: tab us ká júá un par se utregá, aur us ká bojh un ke kándhoṉ par se ṭalegá.
26 Yih wuh iráda hai, jo sárí dunyá kí bábat muqarrar kiyá gayá; aur yih wuh háth hai, jo sárí ummatoṉ par baṛháyá gayá hai.
27 Ki Rabb ul afwáj ne iráda kiyá hai, so kaun use bátil karegá? aur us ká háth lambá kiyá gayá hai, so kaun use phiráwegá?
28 ¶ Jis sál ki A'khaz bádsháh mar gayá, usí sál yih ilhámí kalám bayán húá.
29 Ai sárí Filistína, tú is liye khushí mat kar, ki us ká laṭh, jis ne tujhe márá, ṭúṭá hai; kyúṉki sámp kí

asl se ek nág niklegá, aur us ká phal
ek átashí urnewálá sámp hogá.
30 Tab miskínon ke palauthe khá-
enge, aur muhtáj chain se baithenge;
par main terí jar kál se marwáúngá,
aur tere báqí log qatl kiye jáenge.
31 Are, O darwáza, wáwailá kar;
are, O shahr, chillá; ai Filistína, tú
bilkull gudáz ho gayí; kyúnki shimál
se ek dhunwán uthegá, aur koí us ke
lashkaron men píchhe na rah jáegá.
32 Us waqt gurohon ke qásidon ko
kyá jawáb koí degá? Ki KHUDÁ-
WAND ne Saihún ko biná kiyá hai, aur
us men us ke miskín bande panáh
lenge.

XV BA'B.

MOA'B kí bábat ilhámí kalám.
Yaqínan hamla kí rát men 'A'r
i Moáb kharáb ho gayá; yaqínan
hamla kí rát men Qír i Moáb kharáb
ho gayá:
2 We mandir aur Daibún ke únche
makánon par rone ke liye charh játe:
Nabú aur Medibá par ahl i Moáb
wáwailá karte; un ke sáre sir mundáe
gaye, aur har ek kí dárhí kátí gayí.
3 We apne raston men tát ká ka-
marband bándhte hain, aur apne
gharon ke kothon par, aur bázáron
men nauha karte: phir we rote húe
utarte hain.
4 Hashbún aur Alí'alah wáwailá
karte, ki un kí áwáz Yahaz tak suní
gayí; is par Moáb ke hathyár-band
sipáhí chillá chilláke rote; us kí ján
us men ghabrá játí.
5 Merá dil Moáb ke liye chillátá,
ki us ke bhágnewále Zugr tak, Iglát-
Shalíshiyah tak, pahunche; hán, we
Lúhít kí charhái par rote húe charh
játe, aur Horonaim ke raste men halá-
kat ká wáwailá karte.
6 Kyúnki Nimrím kí nahren kha-
ráb ho gayín; kyúnki ghás kumhlá
gayí, aur sabza murjhá gayá, aur
roídagí faná húí.
7 Is liye we tuhfa mál, jo unhon ne
hásil kiyá thá, aur zakhíra, jo unhon
ne rakh chhorá thá, bed kí nadí pár le
játe.
8 Ki gulgula Moáb kí sarhaddon
tak húá, aur un ká nauha Ajlaim tak,
aur un ká mátam Bíar i Elím tak
pahunchá.
9 Harchand ki Daimún kí nadíán
lahú se bharí hain, tau bhí main Dai-
mún par ziyáda musíbat dálúngá; ki
us par jo Moáb se bhágegá, aur us sar-
zamín ke báqí logon par, ek sher i
babar bhejúngá.

XVI BA'B.

TUM Silá' se, bayábán kí ráh,
Saihún kí betí ke koh par, mulk
ke hákim ke barre bhejo.
2 Kyúnki jis tarah bhatká húá
parinda hai, jo ghonsle se nikálá gayá,
usí tarah Moáb kí betíán Arnún ke
páyábon men hongí, aur kahengí,
3 Saláh do, insáf ká faisala karo;
apná sáya do pahar ko bhí, thík rát ke
mánind, záhir karo; un ko, jo nikál
diye gaye hain, chhipá lo; unhen, jo
bháge áe hain, záhir na karo.
4 Moáb ke khárij kiye húe tere sáth
rahen; tú un ko gáratgaron ke sámh-
ne se chhipá le; kyúnki sitamgar
mauqúf honge, aur gáratgarí tamám
ho jáegí; aur sáre páemál-karnewále
zamín par se faná honge.
5 Yún takht rahmat se qáim hogá,
aur us par ek insáf-karnewálá, Dáúd
ke khaime men, julús farmáke, 'adl kí
pairauí karegá, aur 'adálat karne par
musta'idd rahegá.
6 ¶ Ham ne Moáb ke ghamand kí
bát suní hai; wuh bará ghamandí hai;
us men gustákhí aur takabbur aur
shekhí hai: par us kí jhúthí fakhren
kuchh chíz na hongí.
7 So Moáb wáwailá karegá, Moáb
ke liye har ek wáwailá karegá; Qír-
Harásat kí bunyádon ke liye tum
mátam karoge, ki we bilkull márí
parín.
8 Ki Hashbún ke khet súkh gaye;

Sibmah kí ták jo hai so gair-qaumon
ke sardáron ne us kí tuhfa dálíon ko
tor diyá; we Ya'zír tak barhín; we
jangal men bhí phailín; us kí laton
ne áp ko phailáyá; we daryá pár
guzrín.
9 ¶ So main Ya'zír ke rone ke
mánind Sibmah kí ták ke liye zárí
karúngá; ai Hashbún, ai Ilí'álí, main
tujhe apne ánsúon se tar karúngá;
kyúnki tere aiyám i garmí ke mewon
par, aur galla kí fasl par, jangí gaugá á
pará hai.
10 Aur shádmání chhín lí gayí, aur
khushí hare bhare kheton men na
rahí; angúrí bágon men gáná nahín,
aur lalkárná nahín; latárnewále an-
gúron ko kolhúon men phir nahín
masalte; main ne angúron kí fasl ke
gaugá ko mauqúf kar diyá.
11 So merá andar Moáb ke liye
barbat ká sá figán kartá hai, aur merá
dil Qír-Háras ke liye.
12 ¶ Aur aisá hogá, ki harchand
Moáb áp ko házir kare, aur únche
makán par charhke áp ko thakáwe,
balki apne maqdis men jáke du'á
mánge; par kuchh fáida na hogá.
13 Yih wuh sukhan hai, jo Khudá-
wand ne Moáb ke haqq men muddat
se farmáyá hai:
14 Par ab Khudáwand yún far-
mátá hai, ki Tín baras ke andar, jo
mazdúron ke barson ke mánind hon,
Moáb kí shaukat, un sab bare bare
lashkaron samet, ghat jáegí, aur báqí
log thore honge, aur kuchh zor na
rakhenge.

XVII BA'B.

DIMISHQ kí bábat ilhámí kalám.
Dekho, Dimishq yún kharáb ho
jáegá ki shahr na rahegá, aur wuh aisá
tút jáegá ki dher dher banegá.
2 'Aráir kí bastián khálí ho jáengí,
we gallon kí charágáhen hongí, we
wahán baithenge, aur koí un ke daráne
ko bhí wahán na hogá.
3 Aur Ifráím ká hasín shahr nábúd
hogá, Dimishq aur báqí Arám se sal-
tanat játí rahegí; Rabb ul afwáj
farmátá hai, ki jo hál baní Isráel kí
shaukat ká húá hai, wuhí un ká hál
hogá.
4 Aur us roz aisá hogá, ki Ya'qúb
kí hashmat ghat jáegí, aur us ká char-
bídár badan dublá hogá.
5 Yih aisá hogá, jaisá koí dirau-
karnewálá khare khet kátke galla
jam'a kare, aur apne háth se bálon ko
laue; aur aisá bhí ho jáegá, jaisá ki
koí Rifáíon kí wádí men khoshachíní
kare.
6 ¶ Kyúnki us men chunne ke liye
thore phal báqí rahenge, jaise ki zaitún
ke darakht men hote, jab wuh hiláyá
jáwe, do tín dáne phungí par, chár
pánch us kí phaldár phailí húí shákh-
on par, Khudáwand Isráel ká Khudá
farmátá hai.
7 Us rozin sán apne Kháliq kí taraf
nazar karegá, aur us kí ánkhen Isráel
ke Quddús par tawajjuh karengí.
8 Aur wuh mazbahon par, apne
háth ke kám par, nazar na karegá,
use hargiz us par jise us kí unglíon ne
banáyá, kyá Yasírat aur kyá but, kisí
par tawajjuh na hogí.
9 ¶ Aur us din us ke hasín shahr
ujáre húe ban kí mánind honge, aur us
shákh kí mánind jo sab se úpar hai,
jise Isráel ke sámhne hí unhon ne
chhorá hai: aur wahán wírání hogí.
10 Is liye ki tú ne apne naját-dene-
wále Khudá ko farámosh kiyá, aur
apní tawánáí kí Chatán ko yád na
kiyá, so tú khúbsúrat paudhe lagáegá,
aur ajnabí panerí us men jamáwegá:
11 Jis din tú use lagá dewe tú us
ke gird ihát bhí bándhe, aur jo tú ne
lagáyá, so subh ko phúle; par us ká
hásil, dukh aur sakht musíbat ke din
men, játá rahegá.
12 ¶ Háe, bahut qaumon ká han-
gáma hotá, we samundar ke shor ke
mánind shor machátí hain; aur um-

maton ká gaugá hotá, we bare páníon
ke rele ke mánind gaugá kartí hain!
13 Ummaten zor ke páníon ke rele
kí mánind shor karengí: par Wuh
unhen dántegá, aur we dúr bhág jáen-
gí, aur us bhúse kí tarah, jo tílon ke
úpar ándhí se urtá phire, yá us patte
kí tarah jo bagúle men ghúme, márí
márí phirengí.
14 Aur dekho, shám ke waqt to
haibat hai; aur subh hone se peshtar
we nábúd hain. We jo ham ko gárat
karte hain, yih un ká hissa hai, aur we
jo ham ko lútte hain, yih un ká bakhra
hai.

XVIII BA'B.

ARE, O pharpharáte húe pankhon kí
sarzamín, jo Kúsh kí nadíon ke
pare hai:
2 Jo daryá kí ráh se, bardí ke náon
men, páníon par elchíon ko bhejtí hai,
aur kahtí, Ai tez-raftár elchío, us
guroh kane jáo, jo zoráwar aur himma-
tí hai, us qaum ke pás, jo ibtidá se ab
tak muhíb hai; aisí qaum jo zabardast
aur fathyáb hai, jis kí zamín nadíon
se munqasim húí.
3 Ai jahán ke sáre báshindo, aur ai
zamín ke rahnewálo, jis waqt ki pa-
háron par jhandá khará kiyá jáe, tum
dekho, aur jis waqt ki narsingá phún-
ká jáe, tum suno.
4 Ki KHUDÁWAND ne mujh se yún
farmáyá hai, ki Main apne muqarrar
maskan men chup cháp baithúngá, aur
nigáh kartá rahúngá, us shadíd garmí
kí mánind, jo karí dhúp ke waqt partí
hai, aur us shabnam-rez bádal kí
tarah, jo dirau kí garmí men hotá
hai.
5 Ki fasl se peshtar jis waqt kalí
khil chukí, aur phúl kí jagah angúr
lagen jo pakne par hain, us waqt wuh
tahníon ko hansúe se kát dálegá, aur
konpalon ko kátke judá karegá.
6 Aur we pahár ke shikárí parind-
on, aur maidán ke wahshí darindon
ke liye parí rahengí, aur shikárí pa-
rinde un par garmí ke mausim men
baithenge, aur zamín ke sáre wahshí
darinde járe ke mausim men un par
letenge.
7 ¶ Us waqt us qaum kí taraf se
jo zoráwar aur himmatí hai, us guroh
kí jo ibtidá se áj tak muhíb hai, us hí
qaum kí jo zabardast aur zafaryáb hai,
jis kí zamín nadíon se munqasim húí,
ek hadya RABB ul afwáj ko, RABB ul
afwáj ke nám ke makán par, jo koh
i Saihún hai, pahuncháyá jáegá.

XIX BA'B.

MISR kí bábat ilhámí kalám.
Dekho, KHUDÁWAND ek tund-
rau abr par sawár hokar Misr men
áwegá, aur Misr ke but us ke huzúr
men larzán ho jáenge, aur Misr ká dil
us ke andar pighal jáegá.
2 Aur main Misríon ko hathyár
deke ápas men mukhálif kar dúngá,
un men har ek apne bháí se, aur har
ek apne hamsáye se laregá, shahr
shahr se, aur saltanat saltanat se.
3 Aur Misr ká jí us ke andar
khushk ho jáegá, aur main us ke
mansúbe ko faná karúngá, aur we
buton aur afsúngaron kí, aur un kí
jin ke yár deo hain, aur jádúgaron kí,
talásh karenge.
4 Par main Misríon ko ek sitamgar
hákim ke qábú men kar dúngá, aur
ek zabardast bádsháh un par saltanat
karegá; yún Khudáwand RABB ul
afwáj farmátá hai.
5 Daryá se bhí pání súkh jáenge,
aur nadí khushk aur khálí ho jáegí;
6 Aur nále badbú ho jáenge, aur
Misr kí nahren khálí howengí, aur
súkh jáwengí, aur bed aur nai kumh-
lá jáengí.
7 Charágáhen nadí par, nadí ke ki-
náron par, aur wuh sab chízen jo nadí
ke áspás boí játí hain, murjhá jáen-
gí, aur faná howengí, aur phir na
hongí.
8 Tab machhwe mátam karenge,
aur sab jo nadí men bansí dálte hain,

gam karenge, aur we jo páníon kí sath
par jál dálte hain niháyat be-táb ho
jáenge.
9 Aur san ke jhárnewále, aur kat-
tán ke binnewále, ghabrá jáenge.
10 Hán, us ke arkán i daulat ne
shikast kháí, aur sáre ajúradár ranjída
i dil húe.
11 ¶ Yaqínan Zu'an ke sháhzáde
ahmaq bane; Fira'ún ke dánishmand
mushíron kí mashwarat fásid ho gayí:
so kyúnkar tum Fira'ún se kahte ho,
ki Main dánishmandon ká farzand,
aur sháhán i qadím kí nasl hún?
12 We tere dánishwar kahán hain?
we tujhe khabar dewen, agar we ján-
te, ki Rabb ul afwáj ne Misr ke haqq
men kyá iráda kiyá hai.
13 Zu'an ke wálián ahmaq húe,
Núf ke wálián dagá khá gaye, aur
unhon ne, hán, unhon ne, jinhon par
us kí gurohon ká ásrá thá, Misr ko
gumráh kiyá.
14 Khudáwand ne ek kajrau rúh
un ke darmiyán dhálí hai; aur unhon
ne Misríon ko un ke sab kámon men
us matwále kí tarah bhatkáyá, jo qai
karte húe dagmagátá hai.
15 Aur Misr ká koí kám na hogá,
jo sir, yá dum, shákh yá nai kare.
16 Us din Misrí 'auraton ke mánind
ho jáwenge, aur haibatzada aur hirásán
honge, Rabb ul afwáj ke háth ke
hiláne ke sabab, jise wuh un par
hiláwegá.
17 Tab Yahúdáh kí sarzamín Misr
ke liye dahshatwálí chíz hogí; har ek,
jis ke áge us ká zikr howe, apne dil
men haul kháegá, us iráde ke sabab
jo Rabb ul afwáj ne un ke mukhálif
hoke kiyá hai.
18 ¶ Us roz mulk i Misr men
pánch shahr honge, jo Kan'ání zubán
bolenge, aur Rabb ul afwáj kí qasam
kháwenge; un men se ek ká nám
Qaryat ul Haris kahláwegá.
19 Us roz Misr kí mamlukat ke
bíchon bích Khudáwand ká ek
mazbah, aur us kí sarhadd men
Khudáwand ká ek sutún hogá:
20 Aur wuh Misr kí sarzamín men
Rabb ul afwáj ká ek nishán, aur ek
gawáh hogá; is liye ki unhon ne si-
tamgaron ke zulm se Khudáwand
ko pukárá, aur us ne un ke liye ek
riháí-denewálá aur ek hámí bhejá, aur
unhen riháí dí.
21 Aur Khudáwand apne ta,ín
Misríon par záhir karegá, aur us din
Misrí Khudáwand ko pahchánenge,
aur zabíhe aur hadye guzránenge, hán,
we Khudáwand ke liye mannaten
mánenge aur adá karenge.
22 Khudáwand to Misríon ko bahut
din tak márá karegá, lekin wuh unhen
changá bhí karegá; aur we Khudá-
wand kí taraf rujú' honge, aur wuh
un kí du'á sunegá, aur unhen sihhat
bakhshegá.
23 ¶ Us roz Misr se Asúr tak ek
sháh-ráh hogí, aur Asúrí Misr men
áwenge, aur Misrí Asúr ko jáenge;
aur Misrí Asúríon ke sáth milke
'ibádat karenge.
24 Us roz Isráel Misr aur Asúr ká
sális hogá, aur zamín ke darmiyán
barakat ká bá'is thahregá:
25 Ki Rabb ul afwáj use barakat
bakhshegá, aur farmáwegá, Mubárak
ho Misr merí ummat, aur Asúr mere
háth kí sana'at, aur Isráel merí mírás.

XX BA'B.

JIS sál men ki Tartán Ashdúd ko
áyá, jab ki sháh i Asúr Sarjún
kí taraf bhejá gayá thá, aur Ashdúd
se laráí karke use le liyá;
2 Us waqt Khudáwand ne Yas-
'aiyáh bin Amús kí ma'rifat se yún
farmáyá, ki Já, aur tát ká libás apní
kamar se khol dál, aur apne pánwon
se júte utár. So us ne aisá hí kiyá,
ki wuh nangá aur nange pánwon
phirá kartá thá.
3 Tab Khudáwand ne farmáyá,
Jis tarah ki merá banda Yas'aiyáh
barahna aur nange pánwon tín baras

tak phirá kartá, tá ki Misríon aur Kúshíon ke liye nishán aur achambhá ho;

4 Isí tarah sháh i Asúr Misríon ko qaid karke, aur Kúshíon ko asír karke, un ke jawánon aur búṛhon ko, barahna aur nange pánwon aur un kí surínon ko be-satr, Misríon kí ruswáí ke liye le jáegá.

5 Tab we hirásán honge, aur Kúsh se, jo un kí ummedgáh thí, aur Misr se, jo un ká faḳhr thá, sharminda honge.

6 Aur us din in atráf ke báshinde kahenge, ki Dekh, hamáre malјá ká yih hál húá, jis men ham madad ke liye bhága, tá ki Asúr ke bádsháh ke áge se bach niklen: pas ham kis tarah riháí pá saken?

XXI BA'B.

DASHT i daryá kí bábat ilhámí kalám. Jis tarah se ki janúbí girdbád zor se uṭhí chalí átí hai, usí tarah wuh dasht se aur muhíb sarzamín se nazdík átá hai.

2 Ek haulnák royá mujhe nazar áí: luṭerá lúṭtá hai, aur gáratgar gárat kartá hai: ai Ailám, chaṛháí kar; ai Máda, muhásara kar; main sárá karáhná jo us ke sabab húá mauqúf kartá hún.

3 So merí kamar men tís hai; aur jis tarah us 'aurat par, jise dard lagte hain, shiddat hotí hai, usí tarah merí hálat bhí jánkaní kí sí hai; main hirásán hún, ki sun nahín saktá; main pareshán hún, ki dekh nahín saktá.

4 Merá dil ghabráyá, aur haul ekáek mujh par gálib áyá; us ne merí shám kí ḳhushí ko mere liye ḳhaufnák kar diyá.

5 Dastarḳhwán bichháyá gayá, nigahbán khaṛá kiyá gayá, we kháte hain, aur píte hain: uṭho, ai wálío, sipar par tel malo.

6 Ki KHUDÁWAND ne mujhe yún farmáyá, Já, nigahbán biṭhlá; jo kuchh dekhe, so batláwe.

7 Us ne aswár dekhe ghuṛ-chaṛhon ke, jo do do áte the, aur gadhon par bhí sawár, aur únṭon par bhí sawár; aur us ne baṛí fikr se táká.

8 Tab us ne sher kí sí áwáz se pukárá, ki Ai Ḳhudáwand, main apní dídgáh par tamám din khaṛá rahá, aur main ne tamám rát ko apní chaukí par káṭá:

9 Aur dekh, sipáhíon ke gol, aur un men ke ghuṛ-chaṛhe do do karke áte. Phir us ne bát baṛháke yih kahá, Bábul gir paṛá, gir paṛá, aur us ke iláhon kí sárí putlíán us ne zamín par paṭak dálín.

10 Ai mere dáen húe, aur mere khalihán ke galla, jo kuchh main ne RABB ul afwáj Isráel ke Ḳhudá se suná, so tum se kah diyá.

11 ¶ Dúmah kí bábat ilhámí kalám. Kisí ne mujh ko Sha'ír se pukárá, ki Ai nigahbán, rát kí kyá ḳhabar hai? Ai nigahbán, rát kí kyá ḳhabar hai?

12 Nigahbán bolá, Subh hotí hai, aur rát bhí. Agar tum púchhoge, to púchho: tum phirke áo.

13 ¶ 'Arab kí bábat ilhámí kalám. 'Arab ke sahra men tum rát ko káṭoge, ai Dadáníon ke qáfilo.

14 Pání leke piyáse ká istiqbál karne áo; ai Taimá kí sarzamín ke báshindo, roṭí leke bhágnewále ke milne ko niklo.

15 Kyúnki we talwáron ke sámhne se, nangí talwár se, aur khínchí húí kamán se, aur jang kí shiddat se, bhág hain.

16 Kyúnki KHUDÁWAND ne mujh ko yún farmáyá, Hanoz ek baras, hán, mazdúr ke se ek ṭhík baras men, Qídár kí sárí hashmat játí rahegí:

17 Aur tírandázon ke jo báqí rahe, Qídár ke bahádur log, ghaṭ jáenge; ki KHUDÁWAND Isráel ke Ḳhudá ne yún farmáyá.

XXII BA'B.

ROYA' kí wádí kí bábat ilhámí kalám. Ab tujhe kyá húá, jo tum
sab chhaton par charh gaye?
2 Ai tú, jo gul o shor se bhará thá,
aur jo gaugáí shahr thá, aur shádmán
bastí: tere maqtúl talwár se qatl nahín
húe, aur laráí men máre nahín
gaye.
3 Tere sab sardár ek sáth bhág gaye,
we bagair tírandázon ke giriftár húe;
jitne tujh men páe gaye, sab ke sab,
balki we bhí jo dúr se bhág áe the,
asír kiye gaye hain.
4 Isí liye main ne kahá, Mujh se
chashm-poshí karo, ki main dárh márke
roúngá; merí tasallí kí fikr mat
karo, kyúnki merí qaum kí betí barbád
ho gayí.
5 Ki yih Khudáwand RABB ul afwáj
kí taraf se royá kí wádí men dukh
ká din hai, aur pámál karne aur ghabrá
jáne ká din hai; ki díwáron par nála
karná hai, paháron tak pukárná hai.
6 Kyúnki Ailám tarkash uthá letá
hai; rath ke sawáron samet ghurcharhe
maujúd hain, aur Qír ne sipar
ká giláf utárá.
7 Terí kháss wádíán gáríon se bharí
húí hain, aur sawár darwáze hí par
pare bándhte hain.
8 ¶ Aur Yahúdáh ká niqáb utárá
gayá, aur tú ab dasht-mahall ke siláhkháne
par nigáh kartá hai.
9 Aur tum shahr i Dáúd ke rakhne
dekhte, ki be-shumár hain, aur tum
níche táláb ká pání ek já jam'a karte
ho.
10 Aur tum Yarúsalam ke gharon
ko ginte, aur tum ghar dhá dete, tá ki
shahr-panáh ko mazbút karo.
11 Aur tum puráne kund ke pání
ke liye donon díwáron ke darmiyán ek
kháí banáte: lekin tum us ke báni par
nigáh nahín karte, aur us kí taraf, jis
ne qadím se us kí tadbír kí, mutawajjih
nahín hote.
12 Kyúnki Khudáwand RABB ul afwáj
usí din men rone ká hukm kartá,
aur mátam karne ká, aur sir mundáne
ká, aur tát bándhne ká:
13 Lekin dekh, khushí aur shádmání
hai: aur gáe bail ko zabh karte,
aur bher bakrí halál karte, aur gosht
kháte, aur mai píte: ki áo, kháwen
aur píwen, kyúnki kal to ham marenge.
14 So RABB ul afwáj ne mere kán
men kahá, ki Tumhárí is badkárí ká
kafára tumháre marne tak qabúl na
hogá, Khudáwand RABB ul afwáj yihí
farmátá hai.
15 ¶ Khudáwand RABB ul afwáj
yih irshád kartá hai, ki Is khazánchí
Shabnah pás, jo mahall par mu'aiyan
hai, andar já, aur kah,
16 Terá yahán kyá hai? aur terá
yahán kaun hai? ki tú yahán apne
liye qabr taráshtá hai? wuh únche
par apní gor taráshtá hai, aur chatán
hí men apne liye hawelí garhwátá hai.
17 Dekh, ai zabardast, KHUDÁWAND
tujh ko munh ke bal girá degá, phir
yaqínan tujhe pakar rakhegá.
18 Wuh beshakk tujh ko gend kí
mánind ghumá ghumáke wasí' sarzamín
men uchhál phenkegá; wahán
tú maregá, aur wahán terí hashmat kí
gáríán rahengí, ai tú jo apne muníb ke
ghar kí ruswáí hai.
19 Kyúnki main tujhe tere 'uhde se
bar-taraf karúngá, hán, wuh tujhe tere
darje se khínch utáregá.
20 ¶ Aur us din aisá hogá, ki main
apne bande Iliyáqím bin Khilqiyáh ko
buláúngá.
21 Aur main terá khil'at use pahináúngá,
aur terá patká us par kasúngá,
aur terí hukúmat us ke háth
men supurd kar dúngá; aur wuh ahl
i Yarúsalam ká aur bait i Yahúdáh ká
báp hogá.
22 Aur main Dáúd ke ghar kí kunjí
us ke kándhe par dharúngá: so wuh
kholegá, aur koí band na karegá; aur
wuh band karegá, aur koí na kholegá.

23 Aur main us ko khúntí ke má-
nind mazbút jagah men sábit karúngá;
aur wuh apne báp ke gharáne ke liye
ek jalálwálá takht hogá.
24 Aur us ke báp ke khándán kí
sárí hashmat, khwáh nasl khwáh an-
kurá, aur sáre chhote chhote bartan,
piyálon se leke qarábon tak, sab ko us
par latkáwenge.
25 Us din, Rabb ul afwáj farmátá
hai, wuh khúntí jo mazbút jagah men
lagáí gayí thí, hiláí jáegí, aur wuh
kátí jáegí, aur gir jáegí, aur us par ká
bojh gir paregá, ki Khudáwand ne
yún farmáyá.

XXIII BA'B.

SU'R kí bábat ilhámí kalám. Ai
Tarsís ke jaházo, wáwailá karo,
ki wuh ujar gayá; wahán koí ghar aur
koí dákhil hone kí jagah nahín: Kit-
tím kí sarzamín se unhen yih khabar
pahunchtí hai.
2 Ai tápú ke basnewálo, jise Saidá-
ní saudágaron ne, jo samundar pár
játe, bhar diyá hai, hairání se chup
raho.
3 Bare bare páníon par se Síhor ká
galla, aur nadí kí fasl, us kí ámdaní
thí; so wuh qaumon kí tijáratgáh
baná.
4 Ai Saidá, tú sharmá; ki samundar
ne kahá hai, samundar ke garh hí ne,
yih farmáke, ki Mujhe dard i zih na-
hín húá, aur main bachche nahín janí,
main jawánon ko nahín páltí, aur kun-
wárion kí parwarish nahín kartí hún.
5 Jis tarah se log Misr kí khabar se
dilgír húe, usí tarah we Súr kí khabar
se shiddat ká dukh khínchenge.
6 Ai tápú ke basnewálo, tum zár
zár roke Tarsís men pár utar jáo.
7 Kyá yih tumhárí shádmán bastí
hai, jis kí purání neo qadím se hai?
usí ke pánw use dúr dúr le játe, ki
pardes men rahe.
8 Kis ne yih mansúba Súr ke bar-
khiláf bándhá, jo tájon kí 'ináyat-
karnewálí hai, jis ke saudágar wálián,
aur jis ke baipárí dunyá ke 'izzatwále
hain?
9 Rabb ul afwáj ne yih mansúba
bándhá, ki sárí hashmat ke gurúr ko
najis kare, aur dunyá ke sáre 'izzat-
wálon ko zalíl kare.
10 Ai Tarsís kí betí, tú ab nadí ke
mánind apní sarzamín ke úpar barh
já, ki us men koí band bándhá húá na
rahá.
11 Us ne samundar ke úpar apná
háth barháyá, us ne mamlukaton ko
hiláyá; Khudáwand ne Kana'án ke
haqq men hukm kiyá hai, ki us ke
hasín makánon ko dháwen.
12 Aur us ne kahá, Ai Saidá kí
kunwárí betí, jo be-hurmat húí hai, tú
phir kadhí fakhr na karegí: uth, Kit-
tím men pár já, ki tujhe wahán bhí
chain na milegá.
13 Kasdíon ke mulk ko dekh: yih
qaum maujúd na thí; Asúr ne use un
ká hissa thahráyá hai, jo ki bayábán
men rahte the; unhon ne apne burj
utháe, aur unhon ne is ke mahall
gárat kiye, aur use wírán kiyá.
14 Ai Tarsís ke jaházo, wáwailá
karo, kyúnki tumhárá muhkam qila'
ujárá gayá.
15 Aur us din aisá hogá, ki Súr kisí
bádsháh ke aiyám ke mutábiq sattar
baras tak farámosh ho jáegí, aur sattar
baras ke píchhe Súr ko, chhinál kí
mánind, gít gáne kí naubat hogí.
16 O chhinál, jo ki farámosh ho
gayí hai, barbat uthá le, aur shahr
men phirá kar, tár ko khúb chher, aur
bahut sí gazalen gá, tá ki tujhe yád
karen.
17 ¶ Kyúnki sattar baras ke ba'd
aisá hogá, ki Khudáwand Súr kí
khabar lene áwegá, aur wuh phir
kharchí ke liye jáegí, aur rú e zamín
par kí sárí mamlukaton se zinákárí
karegí.
18 Lekin us kí tijárat aur us kí
kharchí Khudáwand ke liye mu-
qaddas hogí: aur us ká mál zakhíra

na kiyá jáegá, aur na rakh chhoṛá
jáegá, balki us kí tijárat ká hásil un
ke liye hogá, jo KHUDÁWAND ke huzúr
rahte hain̲, ki kháke ser howen̲, aur
nafís posháḳ pahinen̲.

XXIV BA'B.

DEKHO, KHUDÁWAND sarzamín ko
undelke ḳhálí kartá hai, aur úpar
ke tale kartá hai, aur us ke báshindon̲
ko tittar bittar kar detá hai.
2 Aur yún̲ hotá, ki jaisá ra'aiyat ká
hál hai, waisá káhin ká, jaisá naukar
ká, waisá us ke sáhib ká, jaisá launḍí
ká, waisá us kí bíbí ká, jaisá mol-lene-
wále ká, waisá bechnewále ká, jaisá
qarz-denewále ká, waisá qarz-lenewále
ká, jaisá súd-lenewále ká, waisá súd-
denewále ká.
3 Sarzamín bilkull ḳhálí kí jáegí,
aur ba shiddat gárat hogí; ki KHUDÁ-
WAND ne yih suḳhan farmáyá hai.
4 Zamín gamgín hotí aur murjhá-
tí hai; jahán be-táb aur pazhmurda
hotá; sarzamín ke 'álí-qadr log ná-
tawán hote.
5 Sarzamín un ke níche jo us par
baste hain̲ najis húí, ki unhon̲ ne
sharí'aton̲ ko 'udúl kiyá, qánúnon̲ ko
badlá, 'ahd i abadí ko toṛá.
6 Is sabab se la'nat ne sarzamín
ko nigal liyá, aur us ke báshinde muj-
rim gine gaye; is liye zamín ke log
bhasam húe, aur thoṛe ádmí rah gaye.
7 Nayí mai udás rahtí, angúr
kumhlátá hai, aur sab jo dilshád the
áh bharte hain̲.
8 Ḍholakon̲ kí ḳhushí band ho
gayí, un ke gul shor jo wajd karte the
áḳhir húe, barbat kí shádmání játí
rahí.
9 We phir gít ke sáth mai nahín̲
píte; sharáb un ko, jo use píen̲, talḳh
ma'lúm hotí.
10 Shahr ṭúṭá hai, aur wírán ho
gayá; har ek ghar band ho gayá, ki
koí andar já na sake.
11 Mai ke liye bázáron̲ men̲ wá-
wailá par rahá hai, sárí ḳhushí par
tárikí chhá gayí, sarzamín kí 'ishrat
játí rahí.
12 Shahr men̲ wírána ho rahá hai,
aur darwáze toṛ táṛ kiye gaye.
13 ¶ Tau bhí sarzamín ke bích log-
on̲ ke darmiyán wuh aisá hogá, jaisá
zaitún ká daraḳht, jab jhaṛjhaṛáyá
gayá, aur angúron̲ ke chhoṛe húe
ḳhosha, jab dirau ho chuká.
14 We apní áwáz buland karenge,
we gít gáwenge KHUDÁWAND ke jalál
ke sabab, we daryá par se lalkárenge.
15 Is liye tum shu'alon̲ kí sarzamín
men̲ KHUDÁWAND kí, aur samundar
ke jazíron̲ men̲ KHUDÁWAND ke nám
kí, jo Isráel ká Ḳhudá hai, sitáish
karo.
16 ¶ Intihá e zamín se nagmon̲ kí
áwáz hamen̲ sunáí detí hai, Jalál o
'azamat us rástbáz ke howen̲! Par
main̲ ne kahá, Merí tabáhí, merí ta-
báhí, mujh par wáwailá hai; luṭere
lúṭte hain̲, hán̲, luṭere lúṭ ko lúṭte
hain̲.
17 Ai sarzamín ke báshinde, ḳhauf,
aur gaṛhá, aur dám, tujh par musallit
hain̲.
18 Aur aisá hogá, ki jo ḳhaufnák
áwáz sunke bháge, so gaṛhe men̲
giregá, aur jo gaṛhe ke bích se nikal
áwe, so dám men̲ phan̲segá; kyún̲ki
úpar ke daríche khule hain̲, aur zamín
kí newen̲ hiltí hain̲.
19 Sarzamín ek laḳht ujaṛ gayí,
sarzamín yaksar shikast húí, sarzamín
shiddat se hiláí gayí.
20 Sarzamín matwále kí mánind
ḍagmagátí, aur jhompṛí ke muwáfiq
sarkái játí, kyún̲ki us ke gunáh ká
bojh us par bhárí húá; wuh giregí aur
phir na uṭhegí.
21 Aur us din men̲ aisá hogá, ki
KHUDÁWAND 'álíshánon̲ ke lashkar
ko jo bulandí par hain̲, aur sarzamín
par sháhán i sarzamín ko, sazá degá.
22 Aur we un qaidíon̲ ke mánind
jo gaṛhe men̲ ḍále jáwen̲, jam'a kiye
jáenge; aur we qaidḳháne men̲ qaid

kiye jáenge; par bahut dinon ke ba'd
un kí khabar lí jáegí.
23 Aur chánd muztarib hogá, aur
súraj sharminda, ki jis waqt RABB ul
afwáj koh i Saihún par aur Yarúsalam
men, apne buzurgon kí guroh ke áge,
hashmat ke sáth saltanat kare.

XXV BA'B.

AI KHUDÁWAND, tú merá Khudá
hai, main terí tamjíd karúngá,
tere nám kí sitáish karúngá; kyúnki
tú ne 'ajáib kám kiye hain; terí
maslahaten qadím se wafádárí aur
sachái hain.
2 Kyúnki tú ne shahr ko khák ká
dher kiyá, aur muhkam bastí ko ek
wírána; aur pardesíon ke qasron ko
aisá kiyá, ki shahr na rahá; wuh phir
banáyá na jáegá.
3 Is liye zabardast log terí sitáish
karenge, aur haibatnák gurohon kí
bastí terá dar mánegí.
4 Ki tú miskín ke liye qil'a húá,
aur muhtáj ke liye us kí pareshání ke
waqt men ek muhkam shahr, aur
ándhí se ek panáhgáh, aur garmí se
chhánw, jis waqt zálimon kí sáns aisí
ho, jaisá túfán jo díwár par chaltá hai.
5 Tú pardesíon ke shor ko yún nest
kartá, jaise garmí ko, jo be-áb makán
men ho; ki jis tarah abr ke sáye se
garmí nest hotí hai, usí tarah magrúron
ká shádiyána bajáná mauqúf hogá.
6 ¶ Aur RABB ul afwáj is pahár par
sárí qaumon ke liye farbih chízon se
ek ziyáfat taiyár karegá, balki ek
ziyáfat talchhat par se nithrí húí mai
se, hán, farbih chízon se jo pur-magz
hon, aur mai se jo talchhat par se
khúb nithrí húí ho.
7 Aur wuh is pahár men us parde
ko, jo sárí qaumon par pará hai, aur
us niqáb ko, jo sárí gurohon par latak
rahá hai, nest kar degá.
8 Wuh ek lakht maut ko nigal
jáegá; aur KHUDÁWAND Khudá sabhon
ke chihron se ánsú ponchh dálegá, aur
apne logon kí ruswái tamám sarzamín
par se kho degá; kyúnki KHUDÁWAND
ne yih farmáyá hai.
9 ¶ Aur us roz yih kahá jáegá, Lo,
yih hamárá Khudá hai, ham us kí ráh
takte the, aur usí ne hamen bacháyá;
yih KHUDÁWAND hai, ham us ke
intizár men the: ham us kí naját se
khush o khurram howenge.
10 Kyúnki is pahár par Khudá ká
háth dhará rahegá, aur Moáb apní hí
jagah men púál ke mánind, jo mazbale
ke bích raundá játá, latárá jáegá.
11 Aur wuh us ke darmiyán us ke
mánind, jo pairte húe háth phailátá
hai, apne háth phailáegá; par Wuh
us ke gurúr ko, us ke háthon ke fann
fareb samet, past karegá.
12 Aur wuh terí díwáron ke únche
burjon ko tor dálegá, aur níche karegá,
aur zamín ke, balki khák ke, barábar
kar degá.

XXVI BA'B.

US din Yahúdáh kí sarzamín men
yih gít gáyá jáegá, Hamárá to
ek muhkam shahr hai; us kí díwáron
aur burjon ke badle wuh naját hí ko
muqarrar karegá.
2 Tum darwáze kholo, tá ki rástbáz
qaum, jis ne sadáqat ko hifz kar rakhá
hai, andar áwe.
3 Jis ká dil qáim hai, tú khúb
salámatí se us kí nigahbání karegá;
kyúnki us ká tawakkul tujh par hai.
4 Abad tak KHUDÁWAND par i'ati-
mád rakho; ki YAHOWA'H yaqínan
YÁH, ek abadí chatán hai.
5 ¶ Us ne un ko, jo únche par
baithe hain, níche utárá, aur buland
shahr ko zer kiyá: us ne use zer karke
khák men miláyá, aur gard kar diyá.
6 Wuh pánw se pámál hotá hai,
hán, miskínon ke pánwon, aur muh-
tájon ke qadamon se.
7 Sádiq kí ráh rástí hai; ai tú, jo
Haqq hai, tú hí sádiq kí ráh ko ham-
wár kartá hai.
8 Hán, terí 'adálaton kí ráh men,
ai KHUDÁWAND, ham tere muntazir

rahe; hamárí ján ká ishtiyáq tere nám, aur terí yád kí taraf hai.
9 Rát ko merí ján terá shauq rakhtí thí; main ne apne dil se har subh terí talásh kí; kyúnki jab zamín par terí 'adálaten járí hotín, tab dunyá ke basnewále sadáqat síkhte.
10 Harchand sharír par mihrbání kí jáwe, par wuh rástí na síkhegá; rástí ke mulk men nárástí ke kám haregá, aur Khudá kí 'azamat par liház na rakhegá.
11 Ai KHUDÁWAND, terá háth buland hai, par we use nahín dekhte; lekin we dekhenge, aur pashemán honge; wuh gairat, jo tú apne logon se rakhtá, aur wuh ág, jo tere dushmanon par hogí, unhen bhasam kar degí.
12 ¶ Ai KHUDÁWAND, tú ne hamáre liye salámatí thahráí hai, hán, tú hí ne hamáre sáre kámon ko hamáre liye anjám diyá hai.
13 Ai KHUDÁWAND, hamáre Khudá, tere siwá aur kháwind ham par khudáwandí karte the; par ham tujhí se sirf terá nám liyá karenge.
14 We mar gaye, phir na jíenge; we rihlat kar gaye, phir na uthenge; ki tú ne un par nazar kí, aur unhen nábúd kiyá, aur un ke zikr ko bhí mitá diyá hai.
15 Ai KHUDÁWAND, tú ne is qaum ko kasrat bakhshí hai, tú ne is qaum ko kasrat bakhshí; tú jalálí záhir húá; tú ne mulk ke sáre siwánon ko dúr tak barhá diyá hai.
16 Ai KHUDÁWAND, sakhtí men we terí taraf rujú' húe, aur jis waqt terí tádíb un par thí, unhon ne tujh se dhímí áwáz ke sáth du'á mángí.
17 Jis tarah ki petwálí 'aurat, jis ke janne ká waqt nazdík ho, dard khátí hai, aur us pír se jo use lagí chíkhen mártí, ai KHUDÁWAND, ham terí nigáh men waise hí hain.
18 Ham hámila húe, hamen dard i zih lagá, par goyá hawá jane: ham ne sarzamín ke liye rihái hásil nahín kí, aur dunyá men jo basen, we to paidá nahín húe hain.
19 Tere murde jí uthenge, un kí láshen uth kharí hongí. Tum jo khák men já base ho, jágo aur gáo; kyúnki terí os us os kí mánind hai jo nabátát par partí, aur zamín murdon ko jan dálegí.
20 ¶ Ai merí qaum, apní andar kí kothríon men dákhil ho, aur apná darwáza apne píchhe band kar le; aur apne ta,ín thorí der chhipá, jab tak ki gussa utar jáe.
21 Kyúnki dekho, KHUDÁWAND apne makán se chalá átá hai, tá ki zamín ke báshindon ko un kí sharárat kí sazá de; aur zamín us khún ko záhir karegí jo us men hai, aur maqtúlon ko, jo us men pare hain, phir na chhipáwegí.

XXVII BA'B.

US din KHUDÁWAND apní sakht aur barí aur mazbút talwár se lawiyatán ko, us tez-rau sámp ko, aur lawiyatán ko, us pechida sámp ko, sazá degá, aur daryái azhdahe ko qatl karegá.
2 Us roz tákistán kí bábat ek gít gáo.
3 Main KHUDÁWAND us kí hifázat kartá hún; main use har dam sínchtá hún; tá na ho ki use kuchh sadma pahunche, main rát aur din us kí khabardárí kartá hún.
4 Mujh men qahr nahín: tau bhí, ai kásh ki jang-gáh men mere barkhiláf sadá-guláb aur kánte hote! to main un par khurúj kartá, aur unhen ek lakht jalá detá.
5 Par agar koí merí tawánái ká dáman pakre, to mujh se sulh kare; hán, wuh mujh se sulh kare.
6 A'yande men Ya'qúb jar pakregá, aur Isráel panpegá aur phúlegá, aur zamín kí sath ko mewon se málámál karegá.
7 ¶ Kyá us ne use márá jis tarah

se us ne us ke márnewále ko márá
hai? áyá wuh qatl húá jis tarah us ke
qatl-karnewále qatl húe?
8 Tú ne i'atidál ke sáth us ke taláq
dene ke waqt us se hujjat kí hai; wuh
púrabí hawá ke din apní sakht ándhí
se use urá le gayá hai;
9 Tau bhí, is tarah se Ya'qúb ke gu-
náh ká kafára húá; aur yih us ká sárá
phal hai, ki us ká gunáh dúr kiyá
gayá; jis waqt wuh mazbah ke sab
pattharon ko túte kankaron ke má-
nind tukre tukre kare; ki Yasíraten
aur súraj ke sutún phir qáim na kiye
jáenge.
10 Ki wuh hasín shahr wírán hai,
aur wuh bastí ujár, aur bayábán ke
mánind khálí hai; wahán bachhrá
charegá, aur wahán wuh let rahegá,
aur us kí dálíán bilkull kát kháegá.
11 Jab us kí shákhen murjhá jáengí,
tab torí jáengí; 'auraten áengí, aur
unhen jaláengí; kyúnki wuh ek guroh
hai, jo dánish se khálí hai: is liye un
ká kháliq un par rahm na kartá, aur
un ká banánewálá un par tars na
khátá.
12 ¶ Aur aisá hogá ki KHUDÁWAND
ko us din nadí kí bárh se leke Misr kí
dhár tak jharjharáne kí naubat áwegí,
aur tum, ai baní Isráel, ek ek karke
jam'a kiye jáoge.
13 Aur us din aisá hogá, ki bará
narsingá phúnká jáegá, aur we jo
Asúr ke mulk men hoke marne par
the, aur we jo Misr kí mamlukat men
jiláwatan húe, áwenge, aur Yarúsalam
ke muqaddas pahár par KHUDÁWAND
kí parastish karenge.

XXVIII BA'B.

WA'WAILA' ghamand ke táj par,
jo Ifráím ke matwálon ká hai,
aur un kí shándár shaukat par jo
kumhláyá húá phúl hai, jo un logon
kí shádáb wádí ke sire par hai, jo mai
se maglúb hote!
2 Dekho, KHUDÁWAND ká ek za-
bardast aur zoráwar hai, jo us ándhí
ke mánind jis ke sáth ole hain, aur
bád i samúm ke mánind, aur pánion
ke sailáb i shadíd ke mánind, use
zamín par háth se patak degá.
3 Ifráím ke matwálon ke ghamandí
táj páemál kiye jáenge:
4 Aur us shándár shaukat ká mur-
jháyá húá phúl, jo us shádáb wádí ke
sire par hai, anjír ke pahle phal ke
mánind hogá, jo garmí ke aiyám se
peshtar lage, jis par kisí kí nigáh pare,
aur wuh use dekhte hí, aur háth men
lete hí, jhap khá játá.
5 ¶ Us din RABB ul afwáj apní
qaum ke báqí logon ke liye shaukat
ká afsar aur husn ká táj hogá,
6 Aur 'adálat kí rúh hogá us ke
liye jo 'adálat kí kursí par baithegá,
aur himmat un ke liye jo darwázon
par se larái ko phirá denge.
7 ¶ Par ye bhí mai ke sabab se
khatá karte hain; we nashe se dag-
magáte hain; káhin aur nabí nashe se
khatá karte hain; we mai se maglúb
hote, we nashe se dagmagáte, rúyat
men we khatá karte, aur we 'adálat
men lagzish karte hain.
8 Ki sab mezen uglí húí chízon se
aur gandagí se bharí húí hain, ki koí
jagah bhí sáf nahín.
9 ¶ Wuh kis ko dánish sikháwe-
gá? kis ko wa'z karke samjhá degá?
un ko jin ká dúdh chhuráyá gayá, jo
chhátíon se judá kiye gaye.
10 Kyúnki hukm par hukm, hukm
par hukm, qánún par qánún, qánún
par qánún hotá játá; thorá yahán,
thorá wahán.
11 Hán, wuh wahshí ke se honthon
aur ajnabí zubán se, is guroh ke sáth
báten karegá:
12 Ki us ne un se kahá, ki Yih wuh
árámgáh hai, tum un ko jo thake húe
hain árám díjiyo; aur yih chain kí
hálat hai: par we shanawá na húe.
13 So KHUDÁWAND ká kalám un
se yih hogá, Hukm par hukm, hukm
par hukm, qánún par qánún, qánún

par qánún, thoṛá yahán̲, thoṛá wahán̲,
tá ki we chale jáwen̲, aur pichhárí
giren̲, aur shikast kháwen̲, aur dám
men̲ phan̲sen̲, aur giriftár howen̲.
14 ¶ Pas, ai ṭhaṭṭhebáz ádmío, jo
is guroh par, ki Yarúsalam men̲ hai,
hukmrání karte ho, Ḳhudáwand ká
kalám suno.
15 Azbaski tum kahá karte ho, ki
Ham ne maut se 'ahd bándhá, aur
'álam i gaib se paimán kiyá; jab
muhlik táziyána bích se hoke chalegá,
ham par na paṛegá; ki ham ne jhúṭh
ko apní panáh kiyá hai, aur daroggoí
kí áṛ men̲ apne ta,ín̲ chhipáyá hai:
16 ¶ Báwujúd is ke Ḳhudáwand
Yahowáh yún̲ farmátá hai, Dekho,
main̲ Saihún men̲ bunyád ke liye ek
patthar rakhún̲gá, ek ázmáyá húá pat-
thar, kone ke sire ká ek mahang-molá,
ek mazbút neowálá patthar; us par
jo ímán láwe, utáolí na karegá.
17 Aur main̲ sút par 'adálat, aur
sahúl par sadáqat, rakhún̲gá, aur ole
jhúṭhon̲ kí panáh ko jháṛ ḍálen̲ge, aur
pání chhipne ke makán bahá le jáen̲ge.
18 ¶ Aur tumhárá 'ahd, jo maut se
húá, ṭúṭegá, aur tumhárí muwáfaqat,
jo 'álam i gaib se húí, qáim na rahegí;
jab wuh muhlik táziyána bích se hoke
chalegá, tab tum us ke chaṛhánewále
ke níche páemál ho jáoge.
19 Jis jis waqt wuh guzartá howe,
wuh tumhen̲ le jáegá; har ek subh ko
guzregá; aur din aur rát ko bhí; balki
us ká charchá sunná bhí ghabráne ká
sabab hogá.
20 Kyún̲ki palang chhoṭá hai, ki
koí us par apne ta,ín̲ pasár nahín̲ saktá
hai; aur báláposh tang hai, ki koí ap
ko us men̲ lapeṭ nahín̲ saktá.
21 Ki Ḳhudáwand uṭhegá, jaisá
koh i Parásím men̲, aur wuh gazabnák
hogá, jaisá Jiba'ún kí wádí men̲, tá
apná, balki apná gair-ma'múlí kám
kare, aur apná 'amal kar guzre, hán̲,
apná anokhá 'amal.
22 So ab tum ṭhaṭṭhá mat karo, na
ho ki tumhárí banden̲ saḳht ho jáwen̲;
kyún̲ki main̲ ne Ḳhudáwand Rabb
ul afwáj se suná hai, ki us ne kámil
aur musammam iráda kiyá hai, ki sárí
sarzamín ko tabáh kare.
23 ¶ Kán dharke merí áwáz suno;
shanawá hokar merí bát par dil lagáo.
24 Kyá kisán bone ke liye sab din
hal chaláyá kartá? kyá wuh har waqt
apní zamín ko chásá kartá, aur us ke
ḍhele phoṛá kartá hai?
25 Jab us ko hamwár kar chuká,
to kyá wuh ajwáyan ko nahín̲ chhín̲ṭ-
tá, aur zírá ko ḍál nahín̲ detá, aur
gehún̲ ko pánt pánt men̲ nahín̲ botá,
aur jau ko us ke mu'aiyan makán men̲,
aur deo gandum ko us kí ḳháss kiyárí
men̲, nahín̲ roptá?
26 Kyún̲ki us ká Ḳhudá us ko tar-
bíyat karke tamíz baḳhshtá, aur use
sikhlátá hai.
27 Ki ajwáyan ko dáone ke henge
se nahín̲ dáote, aur zíre ke úpar gáṛí
ke chakkar nahín̲ ghumáte, balki láṭhí
se ajwáyan ko jhaṛtá hai, aur zíre ko
chhaṛí se.
28 Roṭí ke galle par dá,in̲ chalátá
hai, lekin wuh hamesha use kúṭtá
nahín̲ rahtá, aur apní gáṛí ke chakkar
aur ghoṛon̲ ko us par hamesha phirátá
nahín̲ rahtá; wuh use sarásar nahín̲
kuchlegá.
29 Yih bhí Rabb ul afwáj se mu-
qarrar húá hai, jis ká intizám 'ajíb,
aur us kí dánáí baṛí hai.

XXIX BA'B.

ARIEL par afsos, Ariel us shahr
par, jis ká muhásara Dáúd ne
kiyá! sál par sál ziyáda karo; 'íd par
'íd mání jáe.
2 Tau bhí main̲ Ariel ko dukh dún̲-
gá, aur wahán̲ nauha aur gamḳhwárí
hogí; par mere liye Ariel hí ṭhahregá.
3 Main̲ tere áspás ḳhaimazan ho-
ún̲gá, aur morcha-bandí karke tujhe
muhásara karún̲gá, aur tujh par burj
uṭháún̲gá.
4 Aur tú níche utárá jáegá, aur

zamín par se bolegá, aur khák par se terí áwáz dhímí áwegí, terí sadá goyá ek bhút kí sí hogí, jo zamín ke andar se niklegí, aur terí bolí khák par se churugne kí áwáz ma'lúm hogí.

5 Lekin tere dushmanon ká gol bárík gard kí mánind hogá, aur un haibat-nákon kí guroh urnewálí bhúsí kí mánind; aur yih nágahán, ek dam men, wáqi' hogá.

6 RABB ul afwáj khud, garajne aur zalzala ke sáth, aur barí áwáz, aur ándhí, aur túfán, aur ág ke muhlik shu'ale ke sáth, tujhe sazá dene áwegá.

7 ¶ Aur un sárí qaumon ká gol jo Ariel se laregá, ya'ne, we sab jo us se, aur us ke morche se, jang karenge, aur use dukh denge, khwáb yá rát kí royá ke mánind ho jáenge.

8 Aur yih thík is tarah hogá, jis tarah bhúkhá ádmí khwáb men ho, aur kyá dekhtá hai? ki khátá hai: par jág uthá hai, aur us ká jí bhará nahín; aur jis tarah piyásá khwáb dekhe, aur kyá dekhtá? ki wuh pítá hai; par jágte hí, dekho, wuh be-táb hai, aur piyáse ká piyásá hai: aisá hí hál un sárí qaumon ke gol ká hogá, jo koh i Saihún se jang kartí hain.

9 ¶ Thahar jáo, aur ta'ajjub karo: 'aish o 'ishrat karo, aur andhe ho jáo: we mast hain, par mai se nahín; we larkharáte hain, par nashe se nahín.

10 Ki KHUDÁWAND ne tum par únghnewálí rúh ko dhálá hai, aur tumhárí ánkhen jo ki nabí hain, múndí hain, aur tumháre sardáron par, jo ki gaib-bín hain, hiját dálá.

11 Aur sárí royá tumháre nazdík aisí ho gayí, jaisá us kitáb ká mazmún jo sar ba muhr ho, jise log ek parhe-likhe ko dewen, aur kahen, A'p use parhiye; aur wuh kahe, Main parh nahín saktá, kyúnki sar ba muhr hai:

12 Aur phir wuh kitáb ek anparhe ko dewen, aur kahen, A'p ise parhiye; aur wuh kahe, Main nákhwánda hún, parh nahín saktá.

13 ¶ So KHUDÁWAND farmátá hai, Azbaski ye log apní zubán se merí nazdíkí dhúndhte hain, aur apne honthon se merí takrím karte hain, lekin un ke dil mujh se dúr hain, ki merá khauf jo un ko húá, so faqat ádmíon kí ta'límon ke sunne se húá:

14 Is liye main in logon ke sáth 'ajíb sulúk karne ke liye áge barhúngá, aisá sulúk jo hairat-angez aur ta'ajjub ká bá'is hogá; ki un ke 'áqilon kí 'aql záil ho jáegí, aur un ke dánáon ke hosh-hawáss thikáne na rahenge.

15 Un par wáwailá hai, jo apní mashwarat ko Khudá se khúb chhipá rakhte hain, jin ká károbár andhere men hotá hai, aur we kahte hain, Kaun ham ko dekhtá hai? kaun hamen pahchántá?

16 Háe, tumhárí kaisí kají hai! kyá kumhár mittí ke barábar giná jáegá? kyá wuh kám, jo us ne kiyá hai, kahegá, ki Us ne mujhe nahín kiyá? kyá banáí húí chíz banánewále ko kahegí, ki Tú kuchh nahín jántá?

17 Kyá bahut thorá 'arsa nahín hai, ki Lubnán badal jáke ek shádáb maidán ho jáwegá, aur shádáb maidán jangal giná jáegá?

18 ¶ Aur us din bahre kitáb kí báten sunenge, aur andhon kí ánkhen táríkí aur andhere men se dekhengí.

19 Tab miskín log KHUDÁWAND ke haqq men ziyáda khushí karenge, aur logon ke garíb gurbá Isráel ke Quddús se khushwaqt honge.

20 Ki zálim faná ho jáegá, aur thatthá-karnewálá nábúd hogá, aur sab, jo badkárí karne ke liye bedár rahte, kát dále jáenge:

21 Jo ádmí ko us ke muqaddame men mujrim thahráte, aur us ke liye jis ne 'adálat ke darwáze par muqaddama faisal kiyá phandá lagáte, aur rástbáz ádmí ko be-sabab pher dete hain.

22 Báwujúd is ke KHUDÁWAND, jo Abirahám ká naját-denewálá hai, Ya-

'qúb ke khándán ke haqq men yún
farmátá hai, ki Ya'qúb ab pashemán
na hogá, aur hargiz wuh zard-rú na
hogá.
23 Balki jab us ke farzand mere
háthon ke banáe húe kámon par apne
bích men nigáh karen, tab we mere
nám kí taqdís karenge; hán, we
Ya'qúb ke Quddús kí taqdís karenge,
aur Isráel ke Khudá se darenge.
24 Aur we bhí, jo rúh men gumráh
hain, fahm hásil karenge, aur we jo
magre the, ta'lím-pazír honge.

XXX BA'B.

KHUDA'WAND farmátá hai, Un
bágí larkon par afsos, ki aisí
maslahat karte hain, jo merí taraf se
nahín, aur 'ahd o paimán karte hain,
jo merí rúh kí taraf se nahín, tá ki
gunáh par gunáh karen!
2 We rawána hote hain ki Misr ko
utar jáwen, (aur mere munh se unhon
ne púchh nahín liyá,) tá ki Fira'ún
kí panáh men bhágen, aur Misr ke
sáye men jáke amn se rahen.
3 Lekin Fira'ún kí himáyat tum-
háre liye khijálat hogí, aur Misr ke
sáye men panáh lená tumháre wáste
ghabráhat hogá.
4 Ki us ke sardár Zu'an men to the,
aur us ke elchí Hanís men já pa-
hunche.
5 Un men se har ek us qaum se, jo
un ko kuchh fáida na bákhsh sakí,
khajil húá; wuh madad aur fáida ká
nahín, balki khijálat aur malámat ká
bá'is hogí.
6 Janúb ke Bahímát ká bojh.
Bipat aur musíbat kí sarzamín men,
jahán se singhiní aur singh, aur sámp
aur átashí urnewále nág áte, we apní
daulat gadhon ke kándhon par, aur
apne khazáne únton ke kajáwon par
dharke, us qaum ke pás le játe hain,
ki jis se un ko kuchh fáida na pahun-
chegá.
7 Kyúnki Misríon se jo kumak
mile, so bátil aur be-fáida hogí: is
liye main ne us kí bábat kahá hai, ki
Wuh Rahab hai, jo sustí karke baithí
hai.
8 ¶ Ab tú chal, aur un ke áge
takhtí par likh, aur kitáb men qalam-
band kar, ki yih áyanda dinon ke liye,
balki hamesha tak, gawáhí rahe.
9 Ki yih ek bágí guroh hai, aur
jhúthe farzand, aise farzand jo KHUDÁ-
WAND kí sharí'at ke sunne se inkár
karte hain.
10 Jo royá dekhnewálon ko kahte
hain, ki Royá mat dekho, aur nabíon
ko, ki Ham par sachchí royaten záhir
mat karo, ham se muláim báten karo,
aur ham se jhúthí royaten batáo:
11 Ráh se báhar jáo, ráste se bar-
gashta hoo, aur Isráel ke Quddús ko
hamáre darmiyán se mauqúf karo.
12 Is liye Isráel ká Quddús yún
farmátá hai, Azbaski tum ne is su-
khan ko radd kar diyá hai, aur zulm
aur kajrauí par bharosá rakhá, aur usí
par thahre rahe;
13 Is liye yih badkárí tumháre liye
aisí hogí jaisí ek phatí húí díwár jo
girá cháhtí, ek únchí ubhrí húí díwár,
jis ká girná nágahán ek dam men
howe.
14 Wuh aise túṭegí jaise kumhár ká
bartan túttá, jise wuh tor dáltá aur
dareg nahín kartá; chunánchi us ke
tukron men ek thíkrá na milegá, jis
men chúlhe par se ág utháí jáwe, yá
kund se pání liyá jáwe.
15 Ki Khudáwand YAHOWÁH, Is-
ráel ká Quddús, yún farmátá hai, ki
Phir áne men, aur chupke baithne
men, tumhárí salámatí hai; khámoshí
aur tawakkul men tumhárí qúwat hai;
par tum ne yih na cháhá.
16 Tum ne kahá, So nahín; balki
ham ghoron par charhke bhágenge; is
wáste tum bhágoge: aur ki Ham tez-
rau jánwaron par sawár honge; so we
jo tumhárá píchhá karenge tez-rau
honge.

17 Ek kí ghurkí se ek hazár bhágenge; pánch kí ghurkí se tum aisá bhágoge, ki tum us 'alámat ke mánind jo pahár kí chotí par, aur us nishán ke mánind jo koh par nasb kiyá jáwe, ho jáoge.

18 ¶ Báwajúd is ke KHUDÁWAND tum par mihrbání dikhláne ke liye thahrá rahegá, aur tum par rahm karne ke liye wuh uthegá; kyúnki KHUDÁWAND 'ádil Khudá hai: mubárak we sab jo us kí ráh takte hain.

19 Ki yaqínan Saihúní qaum Yarúsalam men basegí; tú har waqt na roegí; wuh terí duhái kí áwáz sunke yaqínan tujh par rahm farmáwegá; wuh use sunte hí tujhe jawáb degá.

20 Aur agarchi KHUDÁWAND tum ko musíbat kí rotí aur dushwárí ká pání detá hai, par áge ko tere sikhlánewále tujh se apne ta,ín poshída na rakhenge; par terí ánkhen tere ta'límdenewálon ko dekhengí.

21 Aur tere kán tere píchhe se yih áwáz sunenge, jo kahtí, ki Ráh yihí hai, us par chalo, jab ki tum dahine aur jab ki tum báen muro.

22 Tab tum apní khodí húí múraton ká rupahlá libás, aur dhále húe putlon ke sonahle asbáb i zínat ko, nápák karoge; tú use haiz ke latte ke mánind phenk degá; tú use kahegá, Nikal, dúr ho.

23 Tab wuh tere bíj ke liye, jo tú zamín men bowe, bárán degá; aur zamín kí afzáish kí rotí ká galla suthrá aur kasrat se hogá; us din terí mawáshí wasí' charágáhon men charegí.

24 Aur bail aur gadhon ke bachche, jin se zamín kí halwáhí hotí hai, aisá chára, jo chalní men dálke aur pankhá karke chháná gayá, kháenge.

25 Aur har ek únche pahár par, aur har ek buland tíle par, barí khúnrezí ke din, jis waqt ki burj gir jáenge, chashme aur pání kí nadíán hongí.

26 Aur chánd kí chándní aisí hogí, jaisí súraj kí roshní, aur súraj kí roshní sát-guní, balki sát din kí roshní ke barábar hogí, jis din KHUDÁWAND apne bandon ke rakhna ko bándhegá, aur un kí balá ke gháo ko changá karegá.

27 ¶ Dekho, KHUDÁWAND ká nám dúr se chalá átá hai, us ká gazab bharká aur bhárí dhunwán hotá: us ke lab qahr-álúda, aur us kí zubán dhadhaktí ág kí mánind hai;

28 Us kí sáns aisí hai, jaisá ki sailáb, jis kí bárh ho, aur wuh ádhí gardan tak charhe; wuh gurohon ko batálat ke cháj men phatkegá; aur qaumon ke gálon par ek lagám hogá, tá ki unhen gumráh kare.

29 Tab tum gít gáoge, jaise us rát gáte ho, jab muqaddas 'íd mánte ho; aur dil kí aisí khushí hogí, jaisí us shakhs kí, jo bánsrí liye húe khirámán ho, ki KHUDÁWAND ke pahár men Isráel kí Chatán ke pás jáwe.

30 Kyúnki KHUDÁWAND apní jalálwálí áwáz sunáegá, aur apne qahr kí shiddat, aur átash i sozán ke shu'ale, aur bárh, aur ándhí, aur olon ke sáth, apne háth ká utarná dikhláegá.

31 Hán, KHUDÁWAND kí áwáz hí se Asúr tabáh ho jáegá; wuh use lath se máregá.

32 Aur jis jis taraf us muqarrar lath kí, jo KHUDÁWAND us par lagáegá, chot hogí, us us taraf rabáb aur barbat sáth sáth hogí; ki wuh shor shár kí laráion men us se laregá.

33 Kyúnki Túfat muddat se árásta kiyá gayá; hán, wuh bádsháh ke liye gahrá aur wasí' taiyár kiyá gayá hai; us ká dher ág aur bahutsá índhan hai; aur KHUDÁWAND kí sáns, gandhak ke sailáb ke mánind, us ko sulgátí hai.

XXXI BA'B.

UN par wáwailá hai, jo madad ke liye Misr ko játe, aur ghoron par i'atimád karte hain, aur gáríon ká bharosá rakhte hain, ki bahutsí hain, aur ghur-charhon ká, ki un ká shumár bará hai: par Isráel ke Quddús par

nigáh nahín karte, aur KHUDÁWAND
ke tálib nahín hote.
2 Par Wuh bhí to 'aqlmand hai,
aur balá názil karegá, aur apne sukhan
ko talne na degá; wuh sharíron ke
gharáne par, aur un par, jo badkirdáron
kí himáyat karte hain, charhái karegá.
3 Kyúnki Misrí to insán hain, Khu-
dá nahín; aur un ke ghore gosht hain,
rúh nahín. So jab KHUDÁWAND apná
háth barháwegá, to himáyatí gir jáegá,
aur wuh jis kí himáyat kí gayí past ho
jáegá, aur we sab ke sab ek sáth halák
ho jáwenge.
4 Ki KHUDÁWAND ne mujhe yún
kahá hai, ki Jis tarah se singh aur
singhní ká bachcha apne shikár ko
daboche húe, un garariyon ke gol ke
muqábil jo buláe jáke us par charhne
ko áte hain, gurrátá hai, aur un kí
lalkár se nahín dartá, aur un ke hujúm
se dab nahín játá: usí tarah RABB ul
afwáj koh i Saihún aur us ke tíle ke
liye larne ko utregá.
5 Jis súrat se chiriyáen apne bach-
chon kí, usí tarah RABB ul afwáj Yarú-
salam kí himáyat karegá; himáyat hí
karegá, aur use rihái bakhshegá; us par
rahm karegá, aur bach nikalne degá.
6 ¶ Ai tum, us kí taraf phiro, jis
se baní Isráel ne niháyat bagáwat kí
hai.
7 Kyúnki usí din har ek insán rúpe
ke buton ko, aur sone ke putlon ko, jo
tumháre háthon ne gunáh karne ke
liye banáe hain, radd kar degá.
8 ¶ Tab Asúrí gir jáenge usí kí
talwár se, jo insán nahín; hán, us kí
talwár, jo ádmí nahín, use halák kare-
gí; wuh talwár ke dar se bhágegá, aur
us ke jawán-mard khirájguzár ba-
nenge.
9 Aur wuh khauf ke sabab apne
hasín makán men chalá jáegá, aur us
ke sardár jhande ko dekhke laraz já-
enge; yih KHUDÁWAND farmátá hai,
jis kí ág Saihún men, aur jis ká tanúr
Yarúsalam men hai.

XXXII BAB.

DEKH, ek bádsháh rástí se saltanat
karegá, aur sháhzáde 'adálat se
hukmrání karenge.
2 Hán, ek shakhs ándhí se panáh-
gáh kí mánind hogá, aur túfán se
chhipne kí jagah, aur pání kí nadíon
ke mánind khushk zamín men, aur
bhárí chatán ke sáya ke mánind mán-
dagí kí sarzamín men.
3 Aur un kí ánkhen jo dekhte hain
na dhundhláengí, aur un ke kán jo
sunte hain sunenge.
4 Be-liház ká dil bhí ma'rifat samjh-
egá, aur luknatí kí zubán sáf bolne
men must'aidd hogí.
5 ¶ Páji ádmí phir sáhib i murúwat
na kahláegá, aur bakhíl ko koí sakhí
na kahegá.
6 Kyúnki páji ádmí chandálpan kí
báten karegá, aur us ká dil badí ká
mansúba bándhegá, ki bedíní kare, aur
KHUDÁWAND ke barkhiláf darog-goí
kare, aur tá ki bhúkhe ke pet ko khálí
kare, aur piyáson se píne kí chíz ko
báz rakhe.
7 Aur bakhíl ke hathyár zabún hain,
wuh bure mansúbe bándhá kartá hai,
tá ki jhúthí báton se miskín ko, aur
muhtáj ko bhí, jis waqt wuh haqq
bayán kartá ho, halák kare.
8 Lekin sáhib i murúwat sakháwat
ke mansúbe bándhtá hai; aur wuh
sakháwat ke kámon men sábit qadam
rahegá.
9 ¶ Ai 'aurato, tum jo chain men
ho, utho, merí áwáz suno; ai be-parwá
betío, merí báton par kán dharo.
10 Sál se kuchh ziyáda 'arse men,
ai be-parwáo, tum be-árám ho jáoge;
kyúnki angúr ká mausim játá rahegá,
phal sametne kí naubat na áegí.
11 Ai 'aurato, tum jo sukh men ho,
kámptí raho; ai be-parwáo, ghabrá
jáo, apne ta,ín barahna aur nangá karo,
aur tát apní kamaron par bándho.
12 We dilpazír kheton ke, aur phal-

dár tákon ke sabab apní chhátíán pítti
hain.
13 Mere logon kí sarzamín men
kánte aur sadá-guláb jamenge, hán,
bág-o-bahár shahr ke sáre shádmán
gharon men bhí.
14 Kyúnki qasr chhore jáenge, aur
shahr ke amwál tark kiye jáenge;
Ofel aur dídbání ká burj muddat tak
mánd honge, gorkharon kí árám-gáhen,
aur gallon kí charágáhen;
15 Jab tak ki 'álam i bálá se rúh
ham par undelí na jáwe; tab bayábán
mewadár bárí ho jáegá, aur mewadár
bárí ek ban giní jáegí.
16 Tab bayábán men 'adl basegá,
aur rástbází mewadár bárí men rahá
karegí.
17 Aur sadáqat ká anjám sulh hogá,
aur sadáqat ká phal abadí sukh aur
árám hogá.
18 Kyúnki mere log chain ke ma-
kánon men, aur be-khatar gharon men,
aur ásúdagí aur asáish ke káshánon
men, rahenge.
19 Lekin ban ke girte waqt ole
parenge, aur shahr past makán men
past ho jáegá.
20 Bakhtáwar tum ho, jo sab nahron
ke áspás bote ho, aur bail aur gadhon
ke pánw udhar chaláte ho.

XXXIII BA'B.

TUJH par wáwailá hai, ki tú gárat
kartá hai, aur gárat na kiyá
gayá thá! tú lúttá hai, aur kisí ne tujh
ko nahín lútá thá; jab tú gárat kar
chukegá, to tú gárat kiyá jáegá, aur
jab tú lút chukegá, tab aur log tujh ko
lútenge.
2 Ai Khudáwand, ham par rahm
kar, ki ham terí ráh takte hain; tú
har subh un ká bázú ho, aur bipat ke
waqt hamárí salámatí.
3 Log kharbarí kí áwáz sunte hí
bháge; tere uthne hí se qaumen titar
bitar ho gayín.
4 Aur tumháre lút ká mál isí tarah
batorá jáegá, jis tarah kíre bator lete
hain: log us par tiddí ke mánind, jo
idhar udhar daurtí hai, daurenge.
5 Khudáwand sarbuland hai, ky-
únki wuh bulandí par rahtá; wuh
'adálat aur sadáqat se Saihún ko ma-
'múr kar detá hai.
6 Usí se tere zamáne kí páedárí
hogí: wuh tere liye naját aur hikmat
aur dánish ká zakhíra hogá; Khudá-
wand hí ká khauf us ká khazána hai.
7 Dekh, un ke sáre bahádur báhar
khare hoke chilláte, aur sulh ke elchí
phút phútke rote hain.
8 Sháh-ráhen sunsán hain, ki chal-
newálá na rahá; us ne 'ahdshikaní kí,
shahron ko haqír jáná, aur insán ko
hisáb men na láyá hai.
9 Zamín kurhtí aur murjhátí hai:
Lubnán ruswá húá; wuh kumhlá
játá: Sarún bayábán kí mánind hai;
Basan aur Karmil ke patte jhar játe.
10 Ab main uthúngá, Khudáwand
farmátá hai, ab main sarfaráz hoúngá,
ab main apne ta,ín buland karúngá.
11 Tumháre pet hí men kúre ká
haml hogá; tum kurkut janoge; tum-
hárí gazab-nákí wuhí ág hai, jo tum-
hen bhasam karegí.
12 Aur qaumen jalte húe kankar
ke mánind hongí, we káte húe kánton
kí tarah ág men jaláí jáengí.
13 ¶ Tum jo dúr ho, suno, ki main
ne kyá kiyá, aur tum jo nazdík ho,
merí qudrat ká iqrár karo.
14 We gunahgár jo Saihún men
hain dar gaye; kapkapí ne bedínon ko
giriftár kiyá hai. Kaun ham men se
us muhlik ág men rah saktá hai? aur
kaun ham men se abadí shu'alon ke
darmiyán basne saktá?
15 Wuh jo rástí se chaltá hai, aur
sídhí báten kartá hai, jo us súd ko, jo
jaur aur jafá se hásil ho, haqír jántá
hai, jo rishwat ke 'iláqe se apná háth
khínchtá hai, jo apne kán band kartá,
tá ki khúnrezí ke mazmún na sune,
aur ánkhen múndtá hai, tá ki ziyán-
kárí na dekhe;

16 So wuhí hai jo únche par rahegá:
us kí panáhgáh pahāṛ ká qil'a hogá;
us ko roṭí dí jáegí; us ko pání bhí har
waqt milegá.
17 Terí ánkhen Bádsháh ká jamál
dekhengí: we un sarzamínon par, jo
bahut dúr hain, nazar karengí.
18 Terá dil us haul ko ta,ammul se
sochegá. Kahán hai wuh kátib? ka-
hán hai wuh muhassil? kahán hai
wuh jo burjon ko gintá thá?
19 Tú phir us zabardast guroh ko
na dekhegá; us qaum ko, jis kí bolí
tú samajh nahín saktá, jo be-gána
zubán kí hai, ki bújhí nahín játí.
20 Hamárí 'ídgáh Saihún par nazar
kar: terí ánkhen Yarúsalam ko dekh-
en, ki salámatí ká maqám hai, balki
aisá ḳhaima, jo hiláyá na jáegá, jis kí
mekhon men se ek bhí ukhárí na
jáegí, aur us kí ḍoríon men se ek bhí
toṛí na jáegí.
21 Balki wahán zu-l-jalál Ḳhudá-
wand, baṛí baṛí nadíon aur nahron ke
badle, hamárí gunjáish ke liye áp
maujúd hogá, ki wahán ḍánḍ kí kishtí
koí na jáegí, aur na namúd ke jaházon
ká guzar us men hogá.
22 Ki Ḳhudáwand hamárá Hákim
hai, Ḳhudáwand hamárá Sharí'at-
denewálá hai, Ḳhudáwand hamárá
Bádsháh hai; wuhí ham ko bachá-
wegá.
23 Terí rassíán ḍhílí hoke laṭak
rahín; log mastúl kí chúl ko mazbút
na kar sake; we pál na uṛá sake: so
lúṭ ká wáfir mál taqsím kiyá gayá;
langṛe bhí ganímat par qábiz ho gaye.
24 Wahán ke báshindon men bhí
koí na kahegá, ki Main bímár hún;
un logon ke gunáh, jo us men baste
hain, baḳhshe gaye.

XXXIV BA'B.

AI qaumo, tum nazdík áke suno,
aur ai logo, tum kán rakho; za-
mín aur us kí ma'múrí, dunyá aur sab
chízen jo us se nikaltí hain, sunen.
2 Kyúnki Ḳhudáwand ká qahr
sárí qaumon par, aur us ká gazab un
kí sárí faujon par hai; us ne unhen
haram kar diyá, us ne unhen hawála
kiyá, ki zabh kiye jáwen.
3 Aur un ke maqtúl phenk diye
jáenge, balki un kí láshon se saṛí bú
uṭhegí, aur pahāṛ un ke lahú se pighal
jáenge.
4 Aur aflák ká sárá lashkar bhí gal
jáegá, aur ásmán kágaz ke táo ke
mánind lapeṭe jáenge, balki un ká sárá
jathá yún jhaṛ jáegá, jaise ki ták se
patte, aur anjír ke daraḳht se kumh-
láyá húá pát jhaṛ játá hai.
5 Ki merí talwár ásmán men mast
karáí jáegí; dekho, wuh Adúm par,
un logon par, jinhen main ne haram
kar diyá hai, 'adálat karne ko utregí.
6 Ḳhudáwand kí talwár lahú se
bharí hai; wuh charbí aur barron aur
bakron ke lahú se, aur menḍhon ke
gurdon kí charbí se, chiknáí gayí:
kyúnki Ḳhudáwand ko Busrah men
ek zabíha karná hai, aur Adúm ke
mulk men baṛí ḳhúnrezí.
7 Aur un ke sáth gainḍe aur sánṛ
aur bail girenge; aur un kí sarzamín
lahú se sharábor ho jáegí, aur un kí
gard charbí se chiknáí jáegí.
8 Kyúnki Ḳhudáwand ká intiqám
lene ká ek din, aur badlá lene ká ek
sál hai, ki jis men Saihún ká insáf
kare.
9 Aur us kí nadíán dhúná ho já-
engí, aur us kí ḳhák gandhak, aur us
kí zamín rál i sozán hogí.
10 Yih rát din kabhí na bujhegí;
us se dhunwán abad tak uṭhtá rahegá;
nasl dar nasl wuh ujáṛ rahegí; us samt
se abad ul ábád tak kisí ká guzar na
hogá.
11 ¶ Lekin hawásil aur ḳhár-pusht
us ke málik honge; laklak aur janglí
kauwe us men basenge; aur us par
wíráni ká sút paṛegá, aur sunsání ká
sáhúl ḍálá jáegá.
12 Us ke ashráf men se koí na hogá
jise we buláwen ki hukmrání karen;

aur us ke sháhzádon men se koí mau-
júd nahín.
13 Aur kánte us ke qasron men,
aur úntkatáre aur gazna us ke qil'aon
men jamenge; aur wuh bheriyon kí
já e sukúnat, aur shutr-murgon ke
rahne ká makán hogá.
14 Aur gídar aur janglí billián ek
dúsre se muláqát karenge, aur jhabbúá
bakrá apne yár ko pukáregá; aur
murg i shab wahán árám daregá, aur
apne chain ká maqám páwegá.
15 Wahán qifázat bámbhní niká-
legí, aur ande degí, aur apne chhánw
tale sewegí aur posegí; wahán giddh
jam'a honge, aur har ek ke sáth us kí
máda hogí.
16 ¶ Tum KHUDÁWAND kí kitáb
men dhúndho aur parho: un men se
ek bhí kam na hogá, aur koí be-juft
na hogá; kyúnki mere munh ne yihí
hukm kiyá hai, aur us kí Rúh hai, jis
ne unhen jam'a kiyá hai.
17 Aur us ne un ke liye qur'a dálá,
aur us ke háth ne rassí dálke unhen
hissa bánt diyá: so we abad tak us ke
málik honge, aur pusht dar pusht us
men basenge.

XXXV BA'B.

BAYA'BA'N aur wírána un ke sa-
bab se shádmán honge; aur
dasht khushí daregá, aur nargis kí
mánind shigufta hogá.
2 Wuh kasrat se kalíán láegá, aur
shádmán hoke aur na'ra márke khushí
karegá; Lubnán kí shaukat, aur Kar-
mil aur Sarún kí sharáfat use dí jáegí;
we KHUDÁWAND ká jalál aur hamáre
Khudá kí hashmat dekhenge.
3 ¶ Kamzor háthon ko zor do, aur
nátawán ghutnon ko páedárí bakhsho.
4 Un ko, jo kach-dile hain, kaho,
Himmat bándho, mat daro, dekho,
tumhárá Khudá sazá aur jazá sáth
liye húe átá hai; hán, Khudá hí
áegá, aur tumhen bacháegá.
5 Us waqt andhon kí ánkhen wá
kí jáengí, aur bahron ke kán khole
jáenge.
6 Tab langre hiran ke mánind chau-
karíán bharenge, aur gúnge kí zubán
gáegí; kyúnki bayábán men pání, aur
dasht men nadíán phút niklengí.
7 Balki sahrá táláb ho jáegá, aur
piyásí zamín par pánion ke chashme
honge; bheriyon ke maskanon men,
jahán har ek pará thá, nai aur nal ká
thikáná hogá.
8 Aur wahán ek únchí kí húí ráh
aur ek sháh-ráh hogí, aur wuh ráh
muqaddas ráh kahláegí: wuh jo nápák
hai us par guzar na karegá; wuh un-
hín ke liye hai; musáfir, agarchi ná-
wáqif howen, us men gumráh na honge.
9 Wahán sher i babar na hogá, aur
na koí darinda us par charhegá; wuh
wahán na milegá; magar we jo chhu-
ráe húe hain, wahán sair karenge.
10 Hán, KHUDÁWAND ke chhuráe
húe lautenge, aur Saihún men gáte
húe áwenge, aur abadí surúr un ke
siron par hogá; we khushí aur shád-
mání hásil karenge, aur gam aur áh i
sard daf'a kí jáengí.

XXXVI BA'B.

AUR Hizqiyáh bádsháh ki saltanat
ke chaudahwen sál yún húá, ki
sháh i Asúr Sanherib Yahúdáh ke sab
hasín shahron par charhá, aur unhen
le liyá.
2 Aur sháh i Asúr ne Rab-Sáqí ko
ek bare lashkar ke sáth Lakís se Hiz-
qiyáh ke pás Yarúsalam ko bhejá; aur
us ne 'álí kund kí nahr par, jo rafú-
garon ke maidán kí sarak men hai,
maqám kiyá.
3 Tab Iliyáqím bin Khilqiyáh, jo
ghar ká mukhtár thá, aur Shabnah
mutasaddí, aur muhásib Yúakh bin
A'saf, nikalke us pás áe.
4 ¶ Aur Rab-Sáqí ne unhen kahá,
Tum to Hizqiyáh se yih kaho, Bádsháh
i 'Azím, Asúr ká bádsháh, yún farmátá
hai, Wuh kaun sí ummed hai jise tú
aisá kahke rakhtá hai, ki

5 Mujh men, (lekin faqat munh ki
bát hai,) maslahat aur jang kí qúwat
maujúd hai: so ab tú kis par i'atimád
kartá hai, jo tú ne mujh se sarkashí kí?
6 Dekh, tujhe us túṭí húí chhaṛí
par, Misr ke nal par, bharosá hai; us
par to agar koí takiya kare, to wuh us
ke háth men baiṭh jáegí, aur chubh-
egí; sháh i Misr Fira'ún un sab ke
sáth, jo us par bharosá rakhte hain, aisá
hí hai.
7 Par agar tú mujhe kahegá, ki
Hamárá tawakkul KHUDÁWAND ha-
máre Khudá par hai: kyá wuh nahín
ki jis ke únche makán, aur jis ke
mazbah, Hizqiyáh ne dúr kar ḍále, aur
Yahúdáh aur Yarúsalam ko kahá, ki
Tum is mazbah ke áge parastish kiyá
karo?
8 Ab mere khudáwand sháh i Asúr
ke sáth maidán pakṛiye, aur main tujhe
do hazár ghoṛe dúngá, agar tú apne liye
un par sawár chaṛhá sake.
9 Pas tujh men yih táqat kahán
hai, ki tú mere khudáwand ke mu-
lázimon men se ek adná sardár ká
munh phiráwe? tau bhí tú Misr kí
gáṛíon aur sawáron ká bharosá rakhtá
hai.
10 Aur kyá main is sarzamín ke
gárat karne ko KHUDÁWAND ke be-
hukm áyá hún? KHUDÁWAND hí ne
to mujhe farmáyá, ki Us mulk par
chaṛh já, aur use gárat kar.
11 ¶ Tab Iliyáqím aur Shabnah
aur Yúakh ne Rab-Sáqí se 'arz kí, ki
Arámí bolí men apne chákaron se
kalám kíjiye, ki yih bolí ham samajhte
hain, aur shahr-panáh ke logon ke sunte
hí Yahúdí lugat men ham se báten na
kíjiye.
12 ¶ Tab Rab-Sáqí bolá, Kyá mere
khudáwand ne mujh ko tere khudá-
wand pás yá tujh pás báten kahne ko
bhejá? aur kyá us ne mujhe un logon
pás, jo shahrpanáh par baiṭhe hain,
nahín bhejá, ki we tumháre sáth apní
gúh kháen, aur apní pesháb píwen?
13 Phir Rab-Sáqí khaṛá húá, aur
Yahúdí bolí men pukárke bolá, aur yún
kahá, Are tum, bádsháh i 'azím sháh i
Asúr ká kalám suno.
14 Sháh yún farmátá hai, ki Hiz-
qiyáh tum ko fareb dene na páwe;
kyúnki wuh tumhen chhuṛá nahín
saktá.
15 Aur na wuh tum se KHUDÁWAND
par tawakkul karáwe, yih kahke, ki
KHUDÁWAND yaqínan ham ko bacháe-
gá, aur yih shahr sháh i Asúr ke háth
men na áwegá.
16 Hizqiyáh kí na suno: ki sháh i
Asúr yún farmátá hai, ki Nazrána deke
mujh se mel karo, aur nikalke mere
pás áo, aur tum men se har ek apní
apní ták ká, aur apne apne anjír ke
darakht ká, phal kháwe, aur apne apne
hauz ká pání píwe;
17 Jab tak ki main áún, aur tum-
hen yahán se ek sarzamín men, jo
tumháre mulk ke mánind hai, le jáún;
ki wuh ánáj aur mai kí sarzamín hai,
wuh roṭí ke galla aur tákistánon ká
mulk hai.
18 Hizqiyáh tumhen fareb dene na
páwe, jo kahtá hai, ki KHUDÁWAND
ham ko chhuṛáwegá: bhalá, kyá gu-
rohon ke ma'búdon men se kisí ne bhí
apní sarzamín ko Asúr ke bádsháh ke
háth se bacháyá hai?
19 Hamát aur Arfád ke ma'búd
kahán hain? Sifrwáim ke ma'búd
kahán hain? kyá unhon ne Samrún
ká mulk mere háth se bachá liyá?
20 Un sáre mulkon ke ma'búdon ke
darmiyán wuh kaun sá hai, jis ne apná
mulk mere háth se bacháyá, jo KHU-
DÁWAND bhí Yarúsalam ko mere háth
se bacháwegá?
21 Tab we chup ho rahe, aur us ke
jawáb men unhon ne ek bát bhí na
kahí; kyúnki bádsháh ká hukm yún
thá, ki Use jawáb mat dená.
22 ¶ Aur Iliyáqím bin Khilqiyáh,
jo ghar ká názim thá, aur Shabnah
mutasaddí, aur muhásib Yúakh bin

A'saf, Hizqiyáh pás áe, aur apne kapṛe
chák kiye húe Rab-Sáqí kí báten̲ us se
bayán kín̲.

XXXVII BA'B.

AUR aisá húá, ki Hizqiyáh bádsháh
ne yih sunke apne kapṛe pháṛe,
aur ṭáṭ oṛhá, aur KHUDÁWAND ke ghar
men̲ gayá.
2 Aur us ne Iliyáqím ghar ke ná-
zim, aur Shabnah mutasaddí, aur
káhinon̲ ke buzurgon̲ ko ṭáṭ uṛháke
Yas'aiyáh nabí bin Amús ke pás
bhejá.
3 Aur unhon̲ ne us se kahá, ki
Hizqiyáh yún̲ kahtá hai, ki A'j ká din
dukh aur malámat aur tuhmat ká din
hai; kyún̲ki laṛke paidá hone par hain̲,
aur janne ki qúwat nahín̲.
4 Sháyad ki KHUDÁWAND terá Khu-
dá Rab-Sáqí kí sab báten̲ sunegá, jise
us ke sáhib sháh i Asúr ne bhejá, ki
Khudá e Haiy kí tahqír kare, aur un
báton̲ ke sabab, jo KHUDÁWAND tere
Khudá ne suní hain̲, tambíh degá.
Pas, tú un báqíon̲ ke wáste, jo maujúd
hain̲, du'á máng.
5 Pas sháh i Hizqiyáh ke mulázim
Yas'aiyáh pás áe.
6 ¶ Tab Yas'aiyáh ne unhen̲ far-
máyá, Tum apne áqá se yún̲ kaho,
KHUDÁWAND yún̲ farmátá hai, ki Tú
un báton̲ se, jinhen̲ sháh i Asúr ke
jawánon̲ ne kahke merí takfír kí,
hirásán mat ho.
7 Dekh, main̲ us men̲ rúh ḍálún̲gá,
aur wuh ek afwáh sunke apní mam-
lukat ko phir jáegá; aur main̲ use us hí
kí sarzamín men̲ talwár se marwá
ḍálún̲gá.
8 ¶ So Rab-Sáqí phir gayá, aur us
ne sháh i Asúr ko Libnah se laṛte
páyá; ki use khabar pahunchí thí, ki
wuh Lakís se kúch kar gayá.
9 Ki use khabar milí thí, ki Kúsh
ká bádsháh Tirháqah tujh par lash-
karkashí karne ko átá hai. So jab yih
suná, us ne phir elchíon̲ ko bhejkar
Hizqiyáh se payám kiyá,
10 Aur unhen̲ kahá, ki Sháh i
Yahúdáh Hizqiyáh se kaho, ki Terá
Khudá, jis par terá i'atimád hai, us
bát ká tujhe fareb na de, ki Yarúsalam
sháh i Asúr ke qabze men̲ na áwegá.
11 Dekh, tú ne suná hai, ki Asúr
ke bádsháhon̲ ne sárí sarzamínon̲ ko
kyá kyá kiyá, aur kyún̲kar unhen̲
haram kar diyá hai; so kyá tú rihái pá
saktá hai?
12 Kyá un gurohon̲ ke ma'búdon̲
ne, unhen̲, ya'ne Jauzán, aur Harrán,
aur Rasaf, aur baní 'Adan Tillasár men̲,
jinhen̲ hamáre bápdádon̲ ne halák kiyá,
so chhuṛáyá?
13 Hamát ká bádsháh, aur Arfád
ká bádsháh, aur Qarya-Sifrwáim, aur
Hen'a, aur 'Iwáh ká bádsháh kahán̲?
14 ¶ So Hizqiyáh ne elchíon̲ se
náme leke paṛhe, aur uṭhke KHUDÁ-
WAND ke ghar men̲ dákhil húá, aur
KHUDÁWAND ke áge unhen̲ khol diyá.
15 Aur Hizqiyáh ne KHUDÁWAND
ke áge du'á mángí, aur kahá,
16 Ai RABB ul afwáj, Isráel ke Khu-
dá, jo karúbíon̲ ke darmiyán baiṭhtá
hai, tú hí akelá zamín kí sárí mam-
lukaton̲ ká Khudá hai: tú hí ne ásmán
aur zamín ko khalq kiyá.
17 Ai KHUDÁWAND, kán dhar aur
sun; ai KHUDÁWAND, apní ánkhen̲
khol, aur dekh, aur Sanherib kí un sab
báton̲ ko, jo us ne mujhe kahlá bhejín̲,
tá ki Khudá e Haiy ko malámat kare,
sun le.
18 Sach hai, ai KHUDÁWAND, ki
Asúr ke bádsháhon̲ ne sab qaumon̲ ko,
un ke mulkon̲ samet, kharáb kiyá;
19 Aur un ke ma'búdon̲ ko ág men̲
ḍálá, ki we Khudá na the, balki ádmí-
on̲ kí dastkárí the, lakṛí, aur patthar:
so unhon̲ ne un ko faná kiyá.
20 Ab, ai KHUDÁWAND, hamáre
Khudá, tú ham ko us ke háth se bachá
le, tá ki zamín kí sárí mamlukaten̲
yaqín kar jánen̲, ki KHUDÁWAND tú hí
akelá hai.
21 ¶ Tab Yas'aiyáh bin Amús ne

Hizqiyáh ko kahlá bhejá, ki Ḳhudá-
wand Isráel ká Ḳhudá yún farmátá
hai, Is liye ki tú ne Sanherib kí bábat
du'á men mujh se 'arz kí;
22 So yihí kalám hai, jo Ḳhudá-
wand ne us ke haqq men farmáyá,
ki Saihún kí bákira beṭí terí tahqír
kartí, aur tujh par hanstí, Yarúsalam
kí beṭí tujh par sir dhuntí.
23 Tú ne kis ko malámat, aur kis
kí tú ne takfír kí? aur tú ne kis par
apní áwáz buland kí? tú ne ánkhen
úpar karke Isráel ke Quddús par
ghuṛkí kí.
24 Tú ne apne ḳhádimon kí wasátat
se Ḳhudáwand ko malámat kí, aur
kahá, ki Main apní gáṛíon kí kasrat se
paháṛon kí choṭíon par chaṛhá, aur
Lubnán kí wádíon men gayá; wahán
ke buland deodáron ke peṛon, aur
saroon ke ḳhásse daraḳhton ko main
ne káṭá, aur us ke jangalon kí bulan-
díon men, jahán tak us ke Karmil kí
intihá hai, ghusá chalá gayá.
25 Main ne khodá, aur pání piyá;
balki main apne pánwon ke talwon se
Misr kí sab nadíán sukhá ḍálúngá.
26 Kyá tere kánon tak nahín
pahunchá, ki main ne qadím se is kí
taiyárí kí, aur qadámat ke aiyám men
is ká naqsha khínchá? ab main hí ne,
jo muqarrar kiyá thá, so púrá kiyá,
ki tú ne mahsúr shahron ko ḳharáb
karke khanḍar kar diyá.
27 So wahán ke basnewále kamzor
húe, aur ghabrá gaye, aur sharminda
húe; we aise the jaise maidán men
ghás, aur khet kí sabzí, jaise ki
chhaton par kí ghás, aur jaisá ki anáj
ká pattá, jis ke ḍánṭhe ke nikalne se
peshtar, súkh játá hai.
28 Main terá ṭhikáná, aur terá
báhar bhítar áná jáná, aur terá mujh
par jhunjhláná, jántá hún.
29 Is liye ki terá jhunjhláná, jo tú
ne mujh par kiyá, aur terá ghamand
mere kánon tak pahunchá, main apná
kánṭá terí nák men márúngá, aur apní
lagám tere munh men dúngá, aur tú
jis ráh se áyá, main tujhe usí ráh se
phir pherúngá.
30 Ab tere liye yihí nishán hai, ki
tum is sál we chízen, jo az ḳhud ugtí
hain, kháoge; aur dúsre sál bhí aisí
hí chízen; aur tísre sál tum booge,
aur káṭoge, aur tákistán lagáoge, aur
un ke mewe kháoge.
31 Aur wuh baqiya, jo Yahúdáh
ke gharáne se bach rahá, phir níche
men jaṛ bándhegá, aur úpar phalegá.
32 Ki ek baqíya Yarúsalam men
se, aur we jo bach rahe hain koh i
Saihún par se, ḳhurúj karenge; Rabb
ul afwáj kí gaiyúrí yih kám karegí.
33 So Ḳhudáwand sháh i Asúr ke
haqq men yún farmátá hai, ki Wuh is
shahr men na áwegá, na us ke andar
tír chaláwegá, na sipar pakaṛke us ke
barábar namúd hogá, aur na us ke
muqábil damdama bándhegá;
34 Balki jis ráh se wuh áyá, usí
ráh se phir jáegá, aur is shahr men á
na sakegá, Ḳhudáwand farmátá hai.
35 Aur main apní ḳhátir, aur apne
bande Dáúd kí ḳhátir, is shahr kí
pushtí karke use bacháúngá.
36 Pas Ḳhudáwand ke ek firishte
ne jáke Asúríon kí lashkargáh men ek
lákh pachásí hazár ádmí ján se máre:
aur jab log subh sawere uṭhe, to
dekho, ki we sab mare paṛe the.
37 ¶ Tab Sanherib sháh i Asúr
ne kúch kiyá, aur chalá gayá, aur phir
gayá, aur Nínawáh men á rahá.
38 Aur aisá húá ki jis waqt wuh
apne ma'búd Nisrúk ke ghar men
pújá kartá thá, Adrammalik aur
Sárázar us ke beṭon ne use talwár
se qatl kiyá; aur we bhágke Arárát
kí sarzamín ko gaye: aur Asar-Haddún
us ká beṭá us kí jagah bádsháh húá.

XXXVIII BA'B.

UNHI'N dinon men Hizqiyáh ko
maut kí bímárí húí. Tab Yas-
'aiyáh nabí Amús ká beṭá us pás áyá,
aur use kahá, Ḳhudáwand yún

farmátá hai, Tú apne gharáne ko wasíyat kar, ki tú mar jáegá, aur na jíegá.

2 Tab Hizqiyáh ne apná munh díwár kí taraf kiyá, aur Ḳhudáwand se du'á mángí,

3 Aur kahá, Ai Ḳhudáwand, main minnat kartá hún, ki tú yád farmá, ki main kis tarah tere huzúr sachái aur dil ke kámil shauq se chalá, aur jo terí nazar men bhalá thá, us par 'amal kiyá. Aur Hizqiyáh zár zár royá.

4 ¶ Tab Ḳhudáwand ká yih kalám Yas'aiyáh par názil húá,

5 Ki Já, aur Hizqiyáh se kah, ki Ḳhudáwand tere báp Dáúd ká Ḳhudá yún farmátá hai, ki Main ne terí du'á suní, main ne tere ánsú dekhe: so dekh, main terí 'umr par pandrah baras aur baṛhá detá hún.

6 Aur main tujh ko aur is shahr ko sháh i Asúr ke háth se bacháúngá; aur main is shahr kí pushtí karúngá.

7 Aur Ḳhudáwand kí taraf se tere liye yih nishán hai, ki Ḳhudáwand us bát ko, jo us ne kahí, púrá karegá:

8 Dekh, main áftáb ke ḍhale húe sáya ke darjon men se, jo Áḳhaz kí dhúp-ghaṛí men andáz hote, das darje phiráke chaṛhá láúngá. Chunánchi áftáb, jin darjon se ki ḍhal gayá thá, un men ke das darje phir chaṛh gayá.

9 ¶ Sháh i Yahúdáh Hizqiyáh kí tahrír, jab wuh bímár thá, aur apní bímárí se changá húá:

10 Main ne kahá, ki Main apní ádhí 'umr ke darmiyán pátál ke pháṭakon men dáḳhil húngá; merí zindagí ke báqí baras mujh se chhín liye gaye.

11 Main ne kahá, Main Yáh ko, hán, Yáh ko zindon ke mulk men phir na dekhúngá; insán aur dunyá ke basnewále mujhe phir dikhái na denge.

12 Merá ḳhaima toṛá játá hai, aur gaṛariye ke pál ke mánind mujh se le liyá játá; main juláhe ke mánind apní zindagání ko háth par chaṛhátá; wuh mujh ko tánt se alag kar detá; subh se leke shám tak tú mujh ko áḳhir kar ḍáltá hai.

13 Main ne subh tak tahammul kiyá; tab wuh sher i babar ke mánind merí sárí haḍḍíán chúr kar ḍáltá: subh se leke shám tak tú mujhe tamám kar ḍáltá hai.

14 Main abábíl aur sáras kí tarah kán kán chín chín kartá; main kabútar kí tarah kuṛhtá; merí ánkhen úpar dekhte dekhte faná ho játín; ai Ḳhudáwand, mujh par galba húá, merá muqaddama apne zimme le.

15 Main kyá kahún? us ne to mujh se wa'da kiyá, aur us hí ne use púrá kiyá: main apní báqí 'umr, apní ján kí talḳhí ke sabab, áhista áhista basar karúngá.

16 Ai Ḳhudáwand, inhín chízon se insán kí zindagí hai, aur in sab se merí rúh kí hayát hai: balki tú hí ne mujhe changá kiyá, aur jítá rakhá.

17 Dekh, merá saḳht dard chain se tabdíl húá, aur merí ján par mihrbán hoke tú ne mujhe saráhat ke gaṛhe se rihái dí; kyúnki tú ne mere sáre gunáhon ko apní píṭh ke píchhe phenk diyá.

18 Ki pátál terí sitáish nahín kar saktá, aur maut terí hamd kyá kare; we jo gor men utre hain, terí sadáqat ke ummedwár nahín.

19 Zinda jo hai, zinda hí terí sitáish karegá, jaisá áj ke din main kartá hún; báp apní aulád ko terí sachái kí ḳhabar degá.

20 Ḳhudáwand mujhe bacháne ke liye taiyár thá; is liye ham apne tárdár sáz uṭháke 'umr bhar Ḳhudáwand ke ghar men unhen chheṛte rahenge.

21 Kyúnki Yas'aiyáh ne kahá thá, ki ek qurs anjír ká lekar marham ke wáste dummal par rakhen, aur wuh shifá páwegá.

22 Aur Hizqiyáh ne kahá thá, ki

Khudáwand ke ghar men mere jáne
ká kyá nishán hai?

XXXIX BA'B.

Us waqt Marodak-Baladán bin
Baladán sháh i Bábul ne Hiz-
qiyáh ke liye náme aur taháif bheje;
kyúnki us ne suná thá, ki wuh bímár
thá, aur phir changá húá.
2 Aur Hizqiyáh un ke áne se bahut
khush húá, aur apne zakhíre, ya'ne,
chándí aur soná, aur balsán, aur 'itr i
girán-bahá, aur tamám siláhkhána,
aur jo kuchh ki us ke khazánon men
maujúd thá, un ko dikhláyá: us ke
ghar men aur us kí mamlukat men
koí chíz na thí, jo Hizqiyáh ne unhen
na dikhlái.
3 ¶ Tab Yas'aiyáh nabí ne Hiz-
qiyáh bádsháh pás ákar us se kahá,
ki In shakhson ne kyá kahá, aur we
kahán se tere pás áe? Hizqiyáh ne
jawáb diyá, ki Ek dúr mulk, Bábul hí
se, mere pás áe.
4 Tab us ne kahá, ki Unhon ne
tere ghar men kyá kyá dekhá? Hiz-
qiyáh ne jawáb diyá, Sab jo kuchh
ki mere ghar men hai unhon ne
dekhá; mere khazánon men ab kuchh
nahín, jo main ne unhen nahín dikh-
láyá.
5 Tab Yas'aiyáh ne Hizqiyáh ko
kahá, ki Rabb ul afwáj ká kalám sun:
6 Dekh, we din áte hain, ki sab jo
kuchh ki tere ghar men hai, aur jo
kuchh ki tere bápdádon ne áj ke din
tak zakhíra kar rakhá hai, uṭháke
Bábul ko le jáenge; Khudáwand
farmátá hai, ki koí chíz báqí na
chhúṭegí.
7 Aur we tere beṭon men se, jo terí
nasl se honge, aur tujh se paidá honge,
le jáenge; aur we sháh i Bábul ke qasr
men khwájasará honge.
8 Tab Hizqiyáh ne Yas'aiyáh se
kahá, Khúb hai Khudáwand ká
kalám jo tú ne kahá. Aur us ne yih
bhí kahá, ki Mere aiyám men to
salámatí aur aman hogá.

XL BA'B.

Tum tasallí do, mere logon ko tum
tasallí do, tumhárá Khudá far-
mátá hai.
2 Yarúsalam ko dilásá do, aur use
pukárke kaho, ki us kí musíbat ke
din, jo jang o jadal ke the, guzar gaye,
us ke gunáh ká kafára húá, aur us ne
Khudáwand ke háth se apne sab
gunáhon ká badlá do chand páyá.
3 ¶ Bayábán men ek manádí-kar-
newále kí áwáz: Tum Khudáwand
kí ráh durust karo, sahrá men hamáre
Khudá ke liye ek sídhí sháhráh taiyár
karo.
4 Har ek nasheb únchá kiyá jáe,
aur har ek koh aur ṭílá past kiyá jáe;
aur har ek ṭeṛhí chíz sídhí, aur ná-
hamwár jagahen hamwár kí jáen.
5 Aur Khudáwand ká jalál ásh-
kárá hogá, aur sab bashar ek sáth use
dekhenge; ki Khudáwand ke munh
ne yih farmáyá hai.
6 Ek áwáz húí, ki Manádí kar.
Aur main ne kahá, Main kyá manádí
karún? Sab bashar ghás hai, aur un
kí sárí raunaq maidán ke phúl kí má-
nind hai:
7 Ghás murjhátí hai, phúl kumh-
láte hain; kyúnki Khudáwand kí
hawá us par bahtí hai: yaqínan log
ghás hain.
8 Hán, ghás murjhátí hai, phúl
kumhláte hain; par hamáre Khudá ká
kalám abad tak qáim hai.
9 ¶ Ai tú jo Saihún ko khush-kha-
barián sunátí hai, únche pahár par
chaṛh; ai tú, jo Yarúsalam ko ba-
shárat detí hai, zor se apní áwáz bu-
land kar; khúb pukár, aur mat ḍar;
Yahúdáh kí bastíon se kah, Dekho,
apná Khudá!
10 Dekho, Khudáwand Khudá za-
bardastí ke sáth áwegá, aur us ká bázú
apne liye saltanat karegá; dekho, us
ká sila us ke sáth hai, aur us ká ajr
us ke áge!

11 Wuh chaupán ke mánind apná
galla charáwegá; wuh barron ko apne
háth se faráham karegá, aur apní god
men uṭháke le chalegá, aur un ko, jo
dúdh pilátíán hain, áhista áhista le
jáegá.
12 ¶ Kis ne páníon ko apne háth
ke chullú se nápá, aur ásmán ko bá-
lisht se paimáish kiyá, aur zamín kí
gard ko paimáne men bhará, aur pa-
háron ko palron men ḍálke wazn kiyá,
aur ṭílon ko tarázú men taulá?
13 Kis ne KHUDÁWAND kí Rúh ko
andáz kiyá hai, yá us ká mushír hoke
use sikhláyá?
14 Us ne kis se mashwarat lí hai,
jo ki use ta'lím de, aur use 'adálat kí
ráh sikhláe, aur use ma'rifat kí bát
batláe, aur hikmat kí ráh se ágáh
kare?
15 Dekh, qaumen ḍol kí ek búnd
ke mánind hain, aur palṛe kí mihín
gard ke mánind giní játín; dekh, wuh
bahrí mamálik ko ek zarre ke mánind
uṭhá letá hai.
16 Lubnán índhan ke liye káfí
nahín, aur us ke bahíme sokhtaní qur-
báni ke liye bas nahín.
17 Sárí qaumen us ke áge kuchh
chíz nahín; balki we us ke nazdík
batálat aur náchízí se bhí hisáb men
kamtar hain.
18 ¶ Pas tum Khudá ko kis se
tashbíh doge? aur kaunsí chíz us se
mushábih ṭhahráoge?
19 Kárígar ḍhálke ek múrat baná-
tá hai, aur sunár us par soná phertá
hai; sunár bhí us ke liye chándí kí
zanjíren píṭke banátá hai.
20 Aur jo aisá tihidast hai, ki us
pás nazr dene ko kuchh nahín, wuh
aisí lakṛí chun letá hai jo na saṛegí;
wuh hoshyár kárígar kí talásh kartá
hai, jo aisí múrat banáwe jo hil na
sake.
21 Kyá tum ne nahín jáná? kyá
tum ne nahín suná? kyá yih bát
ibtidá se tumhen kahí nahín gayí?
kyá tum zamín kí bunyád ká hál
nahín samjhe?
22 Yih hai wuh jo zamín ke kun-
ḍal ke úpar baiṭhá hai, jis ke áge us
ke báshinde ṭiḍḍon ke mánind hain,
jo ásmánon ko parde ke mánind tántá
hai, aur unhen tambúon kí tarah
sukúnat ke liye phailátá hai;
23 Jo sháhzádon ko náchíz kar
ḍáltá, aur dunyá ke hákimon ko be-
húda ṭhahrátá hai.
24 We hanoz lagáe na gaye, we
hanoz boye na gaye, un ká tana ha-
noz zamín men jaṛ na pakaṛ chuká:
to wuh faqat un par phúnk mártá, aur
we khushk ho játe, aur girdbád un ko
bhúse kí tarah uṛátí.
25 Tum mujhe kis ke sáth tashbíh
doge? aur main kis chíz se mushábih
hoúngá? wuh Quddús farmátá hai.
26 Apní ánkhen úpar úṭháo, aur
dekho, ki kis ne in sabhon ko khalq
kiyá. Wuh un ke lashkar ko shumár
karke nikáltá hai, aur un men se har
ek ká nám leke use bulátá; us kí
qudrat kí baṛái ke bá'is, aur us ke
bázú kí tawánái ke sabab, ek bhí
gair-házir nahín rahtá.
27 So ai Ya'qúb, tú kyún kahtá
hai, aur ai Isráel, tú kis liye farmátá
hai, ki Merí ráh KHUDÁWAND se poshí-
da hai, aur merí 'adálat mere Khudá
se guzar gayí?
28 ¶ Kyá tú ne nahín jáná? kyá
tú ne nahín suná? KHUDÁWAND, so
abadí Khudá hai, zamín ke kináron
ká paidá-karnewálá; wuh thak nahín
játá, aur mánda nahín hotá; us ke
fahm kí tháh nahín miltí.
29 Wuh thake húon ko zor bakhsh-
tá hai, aur ná-tawánon kí tawánái ko
ziyáda kartá hai.
30 Kyúnki nau-jawán thak jáenge,
aur mánda ho jáenge, aur khásse ja-
wán ek lakht gir paṛenge;
31 Lekin we jo KHUDÁWAND kí
ráh takte hain, sar i nau zor paidá
karenge; we 'uqábon ke mánind bál

o par se urenge; we daurenge aur na
thakenge, we chalenge aur sust na ho
jáenge.

XLI BA'B.

AI bahrí mamálik, mere áge chup
ho raho; aur qaumen jo hain
so we sar i nau zor paidá karen; we
nazdík áwen, tab 'arz karen: áo, ham
ek sáth mahkame men dákhil howen.
2 Kis ne us rástbáz ko púrab kí
taraf se barpá kiyá, aur apne pánwon
ke pás buláyá, aur ummaton ko us ke
áge dhar diyá, aur use bádsháhon par
musallit kiyá? kis ne unhen khák
kí mánind us kí talwár ke, aur urṭí
bhus kí mánind us kí kamán ke, ha-
wále kiyá?
3 Us ne un ká píchhá kiyá; aur
jis ráh par ki peshtar qadam na mára
thá, salámat guzar gayá.
4 Kis ne yih kám kiyá hai aur use
anjám diyá? Wuh jo sárí pushton
ko ibtidá se talab kartá hai; main,
KHUDÁWAND, pahlá hún, aur pichhlon
ke sáth main wuhí hún.
5 Bahrí mamálik yih dekhte aur
ḍar játe hain; zamín ke kináre hirá-
sán hote, we nazdík áte aur házir hote
hain.
6 Un men har ek ne apne parosí kí
kumak kí, aur apne bhái se kahá hai,
ki Himmat bándh.
7 Barhai ne sunár ko, aur us ne,
jo hathaurí se sáf kartá hai, us ko, jo
nihái par mártá hai, dilásá diyá, aur
kahá, Joran to achchhá hai: so un-
hon ne us ko kíl se sábit kiyá hai, tá
ki wuh na hile.
8 Par tú, ai Isráel, mere bande, ai
Ya'qúb, jise main ne pasand kiyá, jo
mere dost Abirahám kí nasl se hai,
9 Jise main ne dunyá ke kanáron
men se le liyá, aur tujhe us ke siwán-
on se talab kiyá, aur tujh ko kahá,
ki Tú merá banda hai; main ne tujh
ko pasand kiyá, aur tujhe radd na
karúngá.
10 ¶ Tú mat ḍar; ki main tere sáth
hún; hirásán mat ho; ki main terá
Khudá hún: main tujhe zor bakhsh-
úngá, main terí kumak karúngá, main
apní sadáqat ke dahine háth se tujhe
sambhálúngá.
11 Dekh, we sab jo tujh par gusse
se bharakte the, pashemán aur ruswá
howenge; we jo tujh se jhagarte the,
náchíz hoke halák ho jáenge.
12 Tú unhen jo tujh se jhagrá
karte hain ḍhúnḍhegá, aur na páegá;
we jo tujh se larte hain náchíz aur
hech ho jáenge.
13 Kyúnki main KHUDÁWAND, terá
Khudá, terá dahiná háth pakartá, aur
tujhe kahtá, Mat ḍar, ki main terí
pushtí karúngá.
14 Hirásán mat ho, ai kíre Ya'qúb,
ai Isráel ke fání log; Main terí madad
karúngá, KHUDÁWAND farmátá hai,
hán, main jo Isráel ká Quddús terá
rihái-denewálá hún.
15 Dekh, main tujhe dáone kí ek
nayí gárí, ki jis ke bahut se tez do-
dháre dánt hon, banáúngá: tú pahár-
on ko dáwegá, aur unhen chúr chár
karegá, aur ṭílon ko bhus ke mánind
banáwegá.
16 Tú unhen pachhoregá, aur hawá
unhen urá le jáegí, aur girdbád unhen
tittar bittar karegí; par tú KHUDÁ-
WAND se shádmán hogá, aur Isráel ke
Quddús par fakhr karegá.
17 Muhtáj aur miskín pání ḍhúnḍh-
te phirte, par wuh na miltá; un kí
zubán piyás se khushk hai: main
KHUDÁWAND un kí sunúngá, main Is-
ráel ká Khudá unhen tark na karúngá.
18 Main ṭílon par nahren, aur wá-
díon men chashme kholúngá; main
sahrá ko táláb, aur súkhí zamín ko
pání kí nahren karúngá.
19 Main bayábán men deodár, aur
babúl, aur ás, aur balsán ke darakht,
ugwáúngá; main sahrá men saro, aur
sanaubar, aur khair ke darakht ikatthe
lagáúngá:
20 Tá ki we sab dekhen, aur jánen,

aur gaur karen, aur samjhen, ki Khudáwand hí ke háth ne yih banáyá, aur Isráel ke Quddús ne yih paidá kiyá.

21 Apní hujjaten barpá karo, Khudáwand farmátá hai; apní mazbút dalílen láo, Ya'qúb ká bádsháh kahtá hai:

22 We unhen áshkárá karen, aur hamen honewálí chízon kí khabar dewen; aur hamen dikhláwen, ki un kí aglí peshíngoíán kyá thín, tá ki ham unhen sochen, aur un ke anjám ko samjhen; yá we áyanda ká ahwál hamen kah sunáwen.

23 Batáo ki áge ko kyá hogá, tá ki ham jánen, ki tum iláh ho: hán, bhalá yá burá kuchh to karo, tá ki ham daren, aur ek sáth ghabráwen.

24 Dekho, tum náchíz se badtar ho, aur tumhárá kám nestí se bhí kharáb hai; wuh jo tumhen pasand kartá hai, makrúh hai.

25 Main ne shimál se ek ko barpá kiyá hai, aur wuh átá hai; wuh áftáb ke matla' se hoke merá nám legá; aur wuh sháhzádon ko gáre kí tarah latáregá, kumhár ke mánind jo mátí gúndhtá hai.

26 Kis ne yih ibtidá se bayán kiyá, ki ham jánen? aur kis ne áge se khabar dí, ki ham kahen, ki Sach hai? koí us ká bayán-karnewálá nahín, koí us kí khabar-denewálá nahín, koí nahín jo tumhárí báten sune.

27 Main hí ne pahle Saihún se kahá, ki Dekh, unhen dekh; aur main hí ne Yarúsalam ko ek bashárat-denewálá bakhshá.

28 Kyúnki main ne dekhá, ki koí na thá; un ke darmiyán bhí koí mushír na thá, ki jin se main púchhún, aur we mujhe jawáb dewen.

29 Dekho, we sab ke sab batálat hain; un ke kám hech hain; un kí dhálí húí múraten hawá aur khulú hain.

XLII BA'B.

Dekho merá Banda, jise main sambháltá; merá Barguzída, jis se merá jí rází hai; main ne apní rúh us par rakhí; wuh qaumon ke darmiyán 'adálat járí karegá.

2 Wuh na chilláegá, aur apní sadá buland na karegá, aur apní áwáz bázáron men na sunáwegá.

3 Wuh masle húe senthe ko na toregá, aur dhamaktí húí battí ko na bujháegá; wuh 'adálat ko járí karáegá, ki dáim rahe.

4 Us ká zawál na hogá, aur na maslá jáegá, jab tak ki rástí ko zamín par qáim na kare, aur bahrí mamálik us kí sharí'at kí ráh taken.

5 Khudáwand Khudá, jo ásmánon ko khalq kartá, aur unhen tántá, jo zamín ko aur unhen jo us men se nikalte hain phailátá, aur un logon ko jo us par hain sáns detá, aur un ko jo us par chalte hain rúh bakhshtá, yún farmátá hai:

6 Main Khudáwand ne tujhe sadáqat ke liye buláyá; main hí terá háth pakrúngá, aur terí hifázat karúngá, aur logon ke 'ahd aur qaumon ke núr ke liye tujhe dúngá;

7 Ki tú andhon kí ánkhen khole, aur bandhúon ko qaid se nikále, aur un ko, jo andhere men baithe hain, qaidkháne se chhuráwe.

8 Yahowáh main hún, yih merá nám hai, aur apní shaukat dúsre ko na dúngá, aur wuh sitáish jo mere liye hotí, khodí húí múraton ke liye hone na dúngá.

9 Dekho to, sábiq peshíngoíán bar áín, aur main nayí báten batlátá hún; us se peshtar ki wáqi' hon, main tum se bayán kartá hún.

10 Khudáwand ke liye ek nayá gít gáo, ai tum jo samundar par guzarte ho, aur tum jo us men baste ho; ai bahrí mamálik aur un ke báshindo, tum zamín par sar tá sar usí kí sitáish karo.

11 Bayábán aur us kí bastíán, Qídár
ke ábád díhát, apní áwáz buland
karenge. Sila' ke basnewále ek gít
gáenge, pahároṉ kí choṭíoṉ par se
lalkárenge.
12 We KHUDÁWAND ká jalál záhir
karenge, aur bahrí mamálik meṉ us
kí saná-khwání karenge.
13 KHUDÁWAND ek bahádur ke
mánind niklegá; wuh jangí mard ke
mánind apní gairat ko uskáegá; wuh
chilláegá, háṉ, wuh jang ke liye bu-
láegá; wuh apne dushmanoṉ par
bahádurí karegá.
14 Maiṉ bahut muddat se chup
rahá; maiṉ khámosh ho rahá, aur áp
ko roktá gayá; par ab maiṉ us 'aurat
kí tarah, jise dard i zih ho, chilláúṉgá,
aur hámpúṉgá, aur zor zor se ṭhanḍí
sáṉs bhí lúṉgá.
15 Maiṉ pahároṉ aur ṭíloṉ ko wírán
kar ḍálúṉgá, aur un ke sabzazároṉ ko
khushk karúṉgá, aur un kí nadíáṉ
basne ke láiq zamín banáúṉgá, aur
táláboṉ ko sukhá dúṉgá.
16 Aur andhoṉ ko us ráh se, ki jise
we nahíṉ jánte, le jáúṉgá; maiṉ unheṉ
un rastoṉ par, jin se we ágáh nahíṉ, le
chalúṉgá; maiṉ un ke áge táríkí ko
roshní, aur únchí níchí jagahoṉ ko
maidán kar dúṉgá. Maiṉ un se yih
sulúk karúṉgá, aur unheṉ tark na
karúṉgá.
17 ¶ We píchhe hateṉ aur niháyat
pashemán hoṉ, jo khodí húí múratoṉ
ká bharosá rakhte haiṉ, aur ḍhále húe
butoṉ ko kahte haiṉ, Tum hamáre iláh
ho.
18 Suno, ai bahiro, aur táko, ai
andho, tá ki tum dekho.
19 Andhá kaun hai, magar merá
banda? aur kaun aisá bahirá hai, jaisá
merá rasúl, jise maiṉ bhejúṉgá? an-
dhá kaun hai jaisá ki wuh jo kámil hai,
aur KHUDÁWAND ke khádim ke má-
nind andhá kaun hai?
20 Tú ne bahut chízeṉ dekhí haiṉ,
par un par liház nahíṉ rakhá; aur
kán to khule haiṉ, par kuchh nahíṉ
suná.
21 KHUDÁWAND apní sadáqat ke
sabab rází húá; wuh sharí'at ko bu-
zurgí degá, aur use 'izzat bakhshegá.
22 Lekin yih ek guroh hai jo lúṭí
gayí, aur gárat kí gayí; we sab ke
sab zindánoṉ meṉ bandhe húe, aur
qaidkhánoṉ meṉ chhipáe gaye haiṉ;
we shikár húe, aur koí nahíṉ bachátá,
we lúṭe gaye, aur koí nahíṉ kahtá,
Phir do.
23 Kaun hai tumháre darmiyán jo
is par kán dhare? kaun jí lagáwe, aur
áyande meṉ suná kare?
24 Kis ne Ya'qúb ko hawále kiyá,
ki ganímat howe, aur Isráel ko ki
luṭeroṉ ke háth meṉ paṛe? kyá KHU-
DÁWAND ne nahíṉ, jis ke mukhálif
hoke unhoṉ ne gunáh kiyá? kyúṉki
unhoṉ ne na cháhá, ki us kí ráhoṉ par
chaleṉ, aur we us kí sharí'at ke shana-
wá nahíṉ húe.
25 Is liye us ne apne qahr ká shu-
'ala aur jang ká gazab us par ḍálá;
so us par gird-á-gird ág lagí, par wuh
use daryáft nahíṉ kartá; wuh us se
jal játá, par wuh khátir meṉ na látá.

XLIII BA'B.

SO ab KHUDÁWAND, ki jis ne, ai
Ya'qúb, tujh ko paidá kiyá, aur
jis ne, ai Isráel, tujh ko banáyá, yúṉ
kahtá hai, Mat ḍar, ki maiṉ ne tujhe
riháí dí; maiṉ ne terá nám leke tujhe
buláyá: tú merá hai.
2 Jab tú páníoṉ meṉ guzar karegá,
to maiṉ tere sáth hoúṉgá; aur jab tú
nadíoṉ meṉ hoke jáegá, to we tujhe na
ḍubáeṉgí; jab tú ág ke darmiyán
chalegá, to tujhe ánch na lagegí, aur
shu'ala tujhe na jaláwegá.
3 Ki maiṉ KHUDÁWAND, terá Khu-
dá húṉ; Isráel ká Quddús, terá bach-
ánewálá maiṉ húṉ: maiṉ ne tere
fidiye meṉ Misr ko, aur tere badle
Kúsh aur Sabá ko, diyá.
4 Azbaski tú merí nigáh meṉ besh-

qímat thá, tú ne 'izzat pái; aur is liye ki main̲ ne tujhe piyár kiyá, main̲ ne tere badle log, aur terí ján ke 'iwaz men̲ gurohen̲, dín̲.

5 Tú mat ḍar, ki main̲ tere sáth hún̲; main̲ terí nasl ko púrab se le áún̲gá, aur pachchhim se tujhe faráham karún̲gá;

6 Main̲ uttar se kahún̲gá, ki De ḍál, aur dakkhin se, ki Mat rakh chhoṛ; mere beṭon̲ ko dúr se, aur merí beṭíon̲ ko zamín kí intihá se, láo;

7 Har ek ko, jo mere nám se kahlátá, jise main̲ ne apne jalál ke liye ḳhalq kiyá, jise main̲ ne banáyá, hán̲, jise main̲ hí ne taiyár kiyá.

8 ¶ Un andhe logon̲ ko, jo ánkhen̲ rakhte hain̲, aur un bahiron̲ ko, jin ke kán hain̲, báhar láke házir kar.

9 Sárí qaumen̲ faráham kí jáwen̲, aur sáre log jam'a howen̲: un ke darmiyán kaun hai, jo use bayán kare, yá ham ko sábiq peshíngoíán̲ batá dewe? we apne gawáhon̲ ko láwen̲, tá ki we sachche sábit howen̲, aur log sunen̲, aur kahen̲, ki Yih sach hai?

10 Tum mere gawáh ho, ḲHUDÁWAND farmátá hai, aur merá Banda bhí, jise main̲ ne barguzída kiyá; tá ki tum jáno, aur mujh par ímán láo, aur samjho, ki main̲ Wuhí hún̲: mujh se áge koí Ḳhudá na baná, aur mere ba'd bhí koí na hogá.

11 Main̲, main̲ hí, YAHOWÁH hún̲; aur mere siwá koí bachánewálá nahín̲.

12 Main̲ ne bayán kiyá, aur main̲ ne bachá liyá, aur main̲ hí ne záhir kiyá, jis waqt ki tum men̲ koí ajnabí ma'búd na thá: so tum mere gawáh ho, ḲHUDÁWAND farmátá hai, ki main̲ hí Ḳhudá hún̲.

13 Us waqt se ki din hone lagá main̲ hí hún̲, aur koí nahín̲ ki mere háth se chhuṛá sake; main̲ kám karún̲gá, kaun hain̲ jo us men̲ harj kar de?

14 ¶ ḲHUDÁWAND, tumhárá naját-denewálá, Isráel ká Quddús, yún̲ farmátá hai, ki Tumhárí ḳhátir se main̲ ne Bábul ko bhejá hai, aur sáre bendon̲ ko tale utárá, aur Kasdíon̲ ko bhí jo apní ḳhushí ke jaházon̲ par hain̲.

15 Main̲ ḲHUDÁWAND tumhárá Quddús hún̲, Isráel ká ḳháliq, tumhárá Bádsháh hún̲.

16 ḲHUDÁWAND yún̲ farmátá hai, wuh jis ne samundar men̲ rasta, aur baṛe páníon̲ men̲ guzargáh banái hai,

17 Jis ne gáṛíán̲, aur ghoṛe, aur lashkar, aur baháduron̲ ko nikálá hai, yún̲ farmátá kai, We sab ke sab gir gaye, we na uṭhenge; we bujh gaye, hán̲, we battí kí tarah bujh gaye.

18 ¶ Tum aglí chízon̲ ko yád na karo, aur qadím báton̲ ko sochte na raho.

19 Dekh, main̲ ek nayí chíz karún̲gá; ab wuh namúd hogí; kyá tum us par muláhaza na karoge? hán̲, main̲ bayábán men̲ ek ráh, aur sahrá men̲ nadíán̲, banáún̲gá.

20 Dasht ke bahíme, gídaṛ aur shutrmurg, merí ta'zím karenge, ki main̲ bayábán men̲ pání, aur sahrá men̲ nadíán̲ maujúd karún̲gá, ki we mere logon̲ ko, mere barguzídon̲ ko, píne ke liye howen̲.

21 Main̲ ne in logon̲ ko apne liye banáyá; we merí sitáish karenge.

22 ¶ Lekin, ai Ya'qúb, tú ne merá nám nahín̲ liyá; balki, ai Isráel, tú mujh se diqq húá.

23 Tú barron̲ ko apní sokhtaní qurbáníon̲ ke liye mere huzúr nahín̲ láyá, aur tú ne apne zabíhon̲ se merí ta'zím nahín̲ kí; main̲ ne tujhe hadyon̲ kí bábat taklíf na dí, aur na ḳhushbúíon̲ kí bábat tujhe diqqat dí.

24 Tú ne rúpe se mere liye ḳhushbúdár úkh nahín̲ ḳharídí, aur tú ne mujhe apne zabáih kí charbí se ser na kiyá; lekin tú ne apne gunáhon̲ se mujhe bár-bardár karáyá, aur apní ḳhatáon̲ se mujhe thakáyá.

25 Main̲ hí wuh hún̲, jo apne nám kí ḳhátir tere gunáhon̲ ko miṭátá hún̲,

aur jo ki terí khatáon ko yád nahín
rakhúngá.
26 Mujhe yád dilá, ki ham milke
ápas men bahs karen; apná hál bayán
kar, tá ki tú sádiq thahre.
27 Tere bare báp ne gunáh kiyá,
aur tere tafsír-karnewálon ne merí
mukhálafat kí hai.
28 Is liye main ne maqdis ke amír-
on ko nápák thahráyá, aur Ya'qúb ko
haram kar diyá, aur Isráel ko chhorá,
ki us par ta'nazaní ho.

XLIV BA'B.

LEKIN ab, ai Ya'qúb, mere bande,
aur Isráel, tú jo merá barguzída
hai, sun:
2 Wuh Khudáwand, terá paidá-
karnewálá, jis ne tujhe banáyá, aur
rihm hí se terí kumak kí hai, yún far-
mátá hai, Ai Ya'qúb, mere bande, aur
Yasúrún mere barguzíde, mat dar.
3 Ki main piyásí zamín par pání
undelúngá, aur khushk zamín par nále
baháúngá, main apní Rúh terí nasl par,
aur apní barakat terí aulád par názil
karúngá;
4 Aur we ghás ke darmiyán ugenge,
bed kí tarah, jo bahte pání ke kanáre
par ho.
5 Ek to kahegá, ki Main Khudá-
wand ká hún, aur dúsrá áp ko Ya'qúb
ke nám ká thahráegá, aur tísrá apne
háth par likhegá, ki Main Khudáwand
ká hún, aur áp ko Isráel ke nám se
mulaqqab karegá.
6 Khudáwand, Isráel ká Bádsháh,
aur us ká naját-denewálá Rabb ul
afwáj, yún farmátá hai, ki Main auwal,
aur main ákhir hún, aur mere siwá koí
Khudá nahín.
7 Aur kaun mere mánind bulátá,
aur jab se main ne qadím logon kí
biná dálí, is ká bayán kartá, aur is kí
tartíb mere liye detá hai? hán, áne-
wálí chízen aur báten jo honewálí hain,
we unhen batláwen.
8 Tum na daro, aur hirásán mat ho;
kyá main ne qadím se tujhe yih nahín
batláyá, aur tere áge záhir nahín
kiyá? tum to mere gawáh ho. Kyá
mere siwá koí Khudá hai? koí chatán
nahín; main aisí koí nahín jántá.
9 ¶ Khodí húí múraton ke baná-
newále sab ke sab bátil hain, aur un
kí nafís chízen be-naf'a; we áp hí
apne gawáh hain: we dekhte nahín,
aur bújhte nahín, tá ki pashemán
howen.
10 Kis ne ek Khudá banáyá, aur
ek múrat, jo be-naf'a hai, dhálí?
11 Dekh, us ke sab hamsáz shar-
minda honge, kyúnki banánewále to
áp hí insán hain; we sab ke sab ikat-
the áwen, aur ek sáth khare hon; we
dar jáwenge, we sab ke sab sharminda
honge.
12 Lohár kulhárá banátá hai, aur
apná kám angáron se kartá hai, aur
use hathauron se durust kartá, aur
apne bázú kí qúwat se garhtá hai;
hán, wuh bhúkhá ho játá, aur us ká
zor ghat játá; wuh pání nahín pítá,
aur sust ho játá.
13 Barhaí sút phailátá hai, aur tez
hathyár se us kí súrat khínchtá hai;
wuh use rukhánion se sáf kartá hai,
aur parkár se us par naqsh kartá hai;
wuh use insán kí shakl, balki ádmí kí
khúbsúrat shabíh, banátá hai, tá ki use
ghar men nasb kare.
14 Wuh deodáron ko apne liye
káttá hai, aur saro e sahí aur balút ko
letá, aur ban ke darakhton men use jo
páedár thahrátá hai; wuh sanaubar
ká darakht lagátá, aur menh use sínch-
tá hai.
15 We hí ádmí ke is kám áte hain,
ki unhen jaláwe; kyúnki wuh un
men se letá hai, aur apne ta,ín garm
kartá hai; hán, wuh ág sulgátá, aur
rotí pakátá hai; wuh us se ek khudá
bhí banátá, aur us ke áge sijda kartá
hai; wuh ek khodí húí múrat banátá,
aur us ke áge munh ke bhal girtá.
16 Us ká ek tukrá lekar ág men
jalátá hai; aur us ke ek aur tukre par

wuh gosht khátá hai; wuh kabáb
bhúntá, aur ser hotá hai; phir wuh
táptá aur kahtá hai, Wáchhiṟe! maiṉ
garmáyá, maiṉ ne ág dekhí.
17 Magar us lakṟí ko jo bach rahtí
hai lekar ek ḵhudá, ek khodí húí mú-
rat, apne liye banátá hai; aur us ke
áge muṉh ke bhal gir játá hai, aur use
sijda kartá, aur us se du'á mángkar
kahtá hai, Mujhe bachá, ki tú merá
ḵhudá hai.
18 We nahíṉ jánte aur nahíṉ sa-
majhte; ki un kí ánkheṉ lepí gayíṉ,
so we dekhte nahíṉ, aur un ke dil bhí,
so we samajhte nahíṉ.
19 Balki koí apne dil meṉ nahíṉ
sochtá, aur na kisí kí ma'rifat aur tamíz
hai, ki itná kahe, Maiṉ ne to us ká ek
ṯukṟá ág meṉ jaláyá, aur maiṉ ne us
ke koeloṉ par roṯí bhí pakáí, aur maiṉ
ne gosht bhúná, aur kháyá; pas, maiṉ
kyúṉkar us kí jo bach rahá hai ek
nafratí chíz banáúṉ? kyá maiṉ da-
raḵht ke kunde ko sijda karúṉ?
20 Wuh rákh chartá hai: fareb-
ḵhurda dil ne us ko aisá bahkáyá hai,
ki wuh apní ján bachá nahíṉ saktá,
aur nahíṉ kahtá, Kyá mere dahine
háth meṉ jhúṯh nahíṉ?
21 ¶ In bátoṉ ko yád rakh, ai Ya'-
qúb aur ai Isráel, ki tú merá banda
hai; maiṉ ne tujhe banáyá, aur tú
merá banda hai; ai Isráel, tujh ko
mujhe farámosh na karná hai.
22 Maiṉ ne terí ḵhatáoṉ ko bádal
ke mánind, aur tere gunáhoṉ ko ghaṯá
ke mánind, miṯá ḍálá; merí taraf phir
á, ki maiṉ ne terá fidiya diyá hai.
23 Are, ai ásmáno, gáo, ki KHUDÁ-
WAND ne yih kiyá: aur lalkáro, ai za-
mín ke gahrápo: phúle na samáo, ai
paháṟo, ai jangal, aur us ke sab daraḵh-
to, ki KHUDÁWAND ne Ya'qúb ko naját
dí, aur Isráel meṉ áp ko mahmúd kiyá.
24 KHUDÁWAND terá naját-denewálá,
jis ne tujhe rihm meṉ baná ḍálá, yúṉ
farmátá hai, ki Maiṉ KHUDÁWAND sab
ká banánewálá húṉ; maiṉ hí ne akelá
ásmánoṉ ko táná, aur áp tanhá zamín
ko farsh kiyá hai;
25 Darog-gooṉ ke nishánoṉ ko bátil
ṯhahrátá, aur fálgíroṉ ko díwána baná-
tá húṉ, aur hikmatwáloṉ ko radd kar
detá, aur un kí hikmat ko ahmaqí
ṯhahrátá húṉ;
26 Jo apne bande ke kalám ko sábit
kartá, aur apne rasúloṉ kí maslahat
ko púrá kartá húṉ; jo Yarúsalam kí
bábat kahtá húṉ, ki Wuh ábád kí
jáegí; aur Yahúdáh ke shahroṉ kí bá-
bat, ki We banáe jáeṉge, aur maiṉ us
ke wírán makánoṉ ko ta'mír karúṉgá;
27 Jo samundar ko kahtá húṉ, ki
Súkh já, aur maiṉ terí nadíáṉ sukhá
ḍálúṉgá;
28 Jo Ḵhoras ke haqq meṉ kahtá
húṉ, ki Wuh merá charwáhá hai, aur
wuh merí sárí marzí púrí karegá; aur
Yarúsalam kí bábat kahtá húṉ, ki
Wuh banáí jáegí; aur haikal kí bábat,
ki Us kí bunyád ḍálí jáegí.

XLV BA'B.

AHUDA'WAND apne masíh Ḵho-
ras ke haq q meṉ yúṉ farmátá
hai, ki Maiṉ ne us ká dáhiná háth
pakṟá, ki ummatoṉ ko us ke qábú meṉ
karúṉ, aur bádsháhoṉ kí kamareṉ
khulwá ḍálúṉ, aur duhráe húe darwáze
us ke liye khol dúṉ, aur we darwáze
band na kiye jáeṉge;
2 Maiṉ tere áge chalúṉgá, aur ṯeṟhí
jagahoṉ ko sídhá karúṉgá; maiṉ pítal
ke darwázoṉ ke judá judá palloṉ ko
ṯukṟe ṯukṟe karúṉgá, aur lohe ke
bendoṉ ko káṯ ḍálúṉgá:
3 Aur maiṉ gáṟe húe ḵhazáne aur
poshída makánoṉ ke ganj tujhe dúṉgá,
tá ki tú jáne, ki maiṉ, KHUDÁWAND
Isráel ká Ḵhudá húṉ, jis ne terá nám
leke buláyá hai.
4 Maiṉ ne apne bande Ya'qúb, aur
apne barguzíde Isráel ke liye tujhe
terá nám sáf sáf leke buláyá; maiṉ ne
tujhe mihrbání se pukárá, go ki tú
mujh ko nahíṉ jántá.

5 ¶ Main hí KHUDÁWAND hún, aur
koí nahín; mere siwá koí Khudá na-
hín: main ne terí kamar bándhí,
agarchi tú ne mujhe na pahcháná:
6 Tá ki log súraj ke nikalne kí
atráf se gurúb kí atráf tak jánen, ki
mere siwá koí nahín; main hí KHU-
DÁWAND hún, aur mere siwá koí nahín.
7 Main hí roshní banátá hún, aur
táríkí paidá kartá hún; main salá-
matí ko banátá hún, aur balá ko paidá
kartá hún; main hí KHUDÁWAND in
sabhon ká banánewálá hún.
8 Ai ásmáno, úpar se tapak paro,
hán, badlián rástbází ko barsáwen;
zamín khul jáwe, aur naját aur sadá-
qat se phale, wuh unhen ek sáth
ugáwe; main KHUDÁWAND us ká
banánewálá hún.
9 Wáwailá us par, jo apne kháliq
se jhagartá hai! Thíkrá to zamín ke
thíkron se jhagre. Kyá mátí kum-
hár se kahe, ki Tú kyá banátá hai?
kyá terí dastkárí kahe, Us ke to háth
nahín?
10 Us par wáwailá hai, jo apne
wálid se kahtá, ki Yih kyá hai, jis
ká tú báp húá? aur apní má se, ki
Tú kyá jantí hai?
11 KHUDÁWAND, Isráel ká Quddús,
aur us ká Kháliq, yún farmátá hai,
A'newálí chízon kí bábat, kyá tum
mere beton ke haqq men mujh se
púchhoge, yá mere háthon ke kámon
kí bábat kuchh mujhe farmáoge?
12 Main ne zamín banái, aur us par
insán paidá kiyá; aur main hí ne, hán,
mere háthon ne ásmán táne, aur un ke
sab lashkaron par main ne hukm kiyá.
13 Main ne us ko sadáqat ke liye
barpá kiyá hai, aur main us kí sárí
ráhen árásta karúngá; wuh merá shahr
banáegá, aur mere asíron ko bagair
qímat aur 'iwaz liye chhuráegá, RABB
ul afwáj farmátá hai.
14 KHUDÁWAND yún farmátá hai,
Misr kí daulat, aur Kúsh ká munáfa',
aur Sabá ke qaddáwar log, tujh pás
áwenge, aur we tere howenge; we
terí pairauí karenge; we berián pahine
húe apná mulk chhorke áwenge, aur
tere áge sijda karenge, we tere áge
minnat karenge, aur kahenge, Yaqínan
Khudá tujh men hai, aur koí dúsrá
nahín, aur us ke siwá koí Khudá nahín.
15 Yaqínan tú ek Khudá hai, jo áp
ko chhipátá hai, ai Isráel ke Khudá,
ai naját-denewále.
16 We sab ke sab pashemán aur
sarásíma bhí honge; we jo but-tarásh
hain, sab ke sab ghabrá jáenge.
17 Par Isráel, KHUDÁWAND men
hoke, abadí naját ke sáth rihái páwe-
gá; tum abad ul ábád kadhí pasheman
aur sarásíma na hooge.
18 Kyúnki KHUDÁWAND, jis ne
ásmán paidá kiye, wuhí Khudá hai;
usí ne zamín banái aur taiyár kí, us
ne use qáim kiyá; us ne use 'abas
paidá nahín kiyá, balki use ábádí ke
liye árásta kiyá; wuh yún farmátá
hai, ki main KHUDÁWAND hún, aur
mere siwá aur koí nahín.
19 Main ne chhipe men, zamín ke
kisí tárík makán men, to kalám nahín
kiyá; main ne Ya'qúb kí nasl ko
nahín kahá, ki Mujhe 'abas dhúndho;
main KHUDÁWAND sach kahtá hún,
aur rástí kí báten farmátá hún.
20 ¶ Ummaton men se tum, jo
bach nikle ho, gol bándho, aur jam'a
hoke pás áo: we jo apní lakrí kí
múrat liye phirte hain, aur aise khudá
se, jo bachá nahín saktá, du'á mángte
hain, dánish se khálí hain.
21 Tum manádí karo, aur nazdík
áo; hán, we báham mashwarat karen:
kis ne qadím se yih záhir kiyá? kis
ne qadím aiyám men is kí khabar áge
se dí hai? kyá main KHUDÁWAND hí
ne yih nahín kiyá? ki mere siwá koí
Khudá nahín hai; sádiq ul qaul, aur
naját-denewálá Khudá; mere siwá koí
nahín.
22 Merí taraf rujú' láo, tá ki tum
naját páo, ai zamín ke kanáron ke

sáre rahnewálo; ki main Khudá hún,
aur mere siwá koí nahín.
23 Main ne apní hayát kí qasam
kháí hai; kalám i sidq mere munh se
niklá hai, aur na phiregá, ki Har ek
ghutná mere áge jhukegá, aur har ek
zubán merí qasam kháegí.
24 Mere haqq men har koí kahegá,
ki Yaqínan KHUDÁWAND hí men mere
liye rástbází aur tawánái hai; usí ke
pás wuh áwegá; aur we sab, jo us se
bezár the, pashemán howenge.
25 Isráel kí sárí nasl KHUDÁWAND
men sádiq thahregí, aur us par fakhr
karegí.

XLVI BA'B.

BEL jhuktá hai, Nabú nihurtá hai;
un ke but bahímon par, aur
chaupáyon par, lade hain; jo bojh tum
liye phirte the thake húe chaupáyon
par bár hain.
2 We jhukte, we báham nihurte
hain, we us bár ko bachá na sake, aur
we áp hí asírí men játe.
3 ¶ Ai Ya'qúb ke gharáne, aur ai
Isráel ke ghar ke sab logo, jo báqí
rahe ho, jo rihm se mujh par bár ho
pare, aur jinhen pet se main ne god
men liyá, merí suno.
4 Main burhápe tak bhí wuhí hún,
aur sir-sufedí ke waqt tak liye jáúngá;
main hí ne khalq kiyá, aur main hí
uthátá rahúngá; main hí liye chalúngá,
aur rihái dúngá.
5 ¶ Tum mujhe kis se tashbíh
doge, aur mujhe kis kí mánind kahoge,
aur mujhe kis se miláoge, tá ki ham
eksán thahren?
6 We soná thailí se ba ifrát nikálte
hain, aur chándí ko tarázú men taulte
hain, aur sunár ko naukar rakhte
hain, tá ki wuh ek but banáwe; phir
we munh ke bhal girte hain, hán, we
sijda karte hain.
7 We use kándhe par utháte hain,
we use le chalte, aur us kí jagah par
nasb karte hain, aur wuh khará rahtá
hai: wuh apní jagah se sarak nahín
játá; hán, koí use pukáre to pukáre,
par wuh jawáb nahín detá, na use
musíbat se chhurátá hai.
8 Is ko yád karo, aur apne ta,ín
mard kar dikhláo; ai bargashto, ise
phir soch men láo.
9 Aglí chízon ko jo qadím se hain
yád karo, ki main Khudá hún, aur
koí dúsrá nahín; main Khudá hún,
aur mujh sá koí nahín,
10 Jo ibtidá se intihá tak ká ahwál,
aur qadím waqton kí báten, jo ab tak
púrí nahín húín, batátá hún, aur jo
kahtá hún, Merí maslahat qáim rahegí,
aur main apní sárí marzí ko púrá
karúngá;
11 Jo 'uqáb ko púrab se, us shakhs
ko, jo mere iráde ko tamám karegá,
ek ba'íd mulk se bulátá hún; main
hí ne yih kahá, aur main is ká anjám
dúngá; main ne is ká iráda kiyá, aur
main hí use púrá karúngá.
12 ¶ Ai sakht-dilo, jo sadáqat se dúr
ho, merí suno:
13 Main apní sadáqat ko nazdík
látá hún; wuh dúr nahín hogí, aur
merí salámatí tákhír na karegí: aur
main Saihún men naját, aur Isráel ko
apná jalál bakhshúngá.

XLVII BA'B.

UTAR á, aur khák par baith, ai
Bábul kí kunwárí betí: tú za-
mín par bagair takht ke baith, ai
Kasdíon kí dukhtar; tú ab áge ko
narm-andám aur náznín na kahláegí.
2 Chakkí le, aur átá pís; apná
niqáb utár, aur sárí samet le; táng
nangí kar, aur nadíon se hoke paidal
já.
3 Terá badan nangá kiyá jáegá,
balki terá satr bhí dekhá jáegá: main
badlá lúngá, aur kisí par shafaqat na
karúngá.
4 Hamárá naját-denewálá jo hai,
RABB ul afwáj us ká nám hai, wuh
Isráel ká Quddús hai.
5 Ai Kasdíon kí betí, chup hoke

baiṭh; hán, andhere men dáḳhil ho;
ki tú áge ko mamlukaton kí malika
na kahláegí.
6 ¶ Main apne logon se nipaṭ be-
zár thá; main ne apní mírás ko nápák
kiyá, aur unhen tere háth men somp
diyá; tú ne un par rahm nahín kiyá;
tú ne búṛhon par bhí apná bhárí juá
rakhá.
7 ¶ Aur tú ne kahá bhí, ki Main
abad tak malika baní rahúngí: so tú
ne apne dil men un chízon ká ḳhiyál
nahín kiyá, aur na anjám ko gaur
kiyá.
8 Pas ab yih bát sun, ai tú jo 'ish-
raton men ḍúbí hai, jo be-parwá rahtí
hai, jo apne dil men kahtí hai, ki
Main hún, aur mere siwá koí nahín;
main bewa kí tarah na baiṭhúngí, aur
na be-aulád hone kí hálat se wáqif
húngí:
9 So nágahán ek hí din men ye do
musíbaten tujh par á paṛengí, ki tere
laṛke játe rahenge, aur tú bewa ho
jáegí; we, báwujúd tere bahut se jádú,
aur tere be-shumár qawí sihron ke,
kámil hoke tujh par chaṛhengí.
10 ¶ Kyúnki tú ne apní ḳhiyánat
par bharosá kiyá; tú ne kahá, Koí
mujh ko nahín dekhtá hai. Terí hik-
mat aur terí dánish ne tujhe bahkáyá;
ki tú ne apne dil men kahá, ki Main
hí hún, aur mere siwá aur koí nahín.
11 ¶ Is liye tujh par musíbat á
paṛegí, aur tú us men núr ká taṛká
honá na jánegí: aur aisi balá tujh par
názil hogí, ki jis ká kafára tú na de
sakegí; ekáek gárat tujh par áwegí,
aur tujh ko kuchh ḳhabar na rahegí.
12 Ab apná jádú aur apná sárá sihr,
jin kí tú ne laṛkáí se mashq kar rakhí
hai, isti'amál kiyá kar; sháyad ki tú
un se naf'a páwe, sháyad ki tú gálib
áwe.
13 Tú apní mashwaraton kí kasrat
se thak gayí: ab we jo aflák ko andáz
karte, aur munajjim, aur we jo naye
chánd ke ahwál kí peshḳhabarí karte,
khaṛe howen, aur tujh ko, un chízon
se jo tujh par áwengí, riháí dewen.
14 Dekho, we bádh ke mánind
honge, ág unhen jaláegí; we áp ko ág
ke shu'ale kí shiddat se bachá na
sakenge; wuh to koelá na hogá, ki jis
pás áp ko garm karen, na ág hogí, ki
us ke nazdík baiṭhen.
15 We jin ke liye tú ne mihnat kí,
tere liye yún honge; hán, we jin ke
sáth tú ne jawání se mu'ámala kar
rakhá hai; we ḍagmagáke har ek
apne sámhne kí ráh lenge; terá riháí-
denewálá koí na rahegá.

XLVIII BAB.

YIH bát sun, ai Ya'qúb ke gharáne;
ai tum, jo Isráel ke nám se kah-
láte ho, aur Yahúdáh ke chashme se
nikle ho, jo KHUDÁWAND ká nám leke
qasam kháte ho, aur Isráel ke Ḳhudá
ká iqrár karte ho, par amánat aur
sadáqat se nahín.
2 Ki we shahr i quds ke log kahláte
hain, aur Isráel ke Ḳhudá par i'atimád
rakhte hain, jis ká nám RABB ul afwáj
hai.
3 Main ne qadím se honewálí báton
kí ḳhabar dí hai; we mere munh se
niklín; main ne unhen mashhúr kiyá;
main ne nágahání kiyá, aur we bar
áín.
4 Azbaski main jántá thá, ki tú
magrá hai, aur terí gardan ká paṭṭhá
lohe ká hai, aur terí peshání pítal kí
hai;
5 Is liye main ne ibtidá se yih bá-
ten tujhe kah sunáín, aur un ke wáqi'
hone se peshtar tujh par záhir kí hain,
tá na howe ki tú kahe, Mere but ne
yih kám kiyá, aur mere khode húe
sanam ne, aur merí ḍhálí húí múrat
ne ye báten farmáin.
6 Tú ne yih suná hai, so is sab par
muláhaza kar; kyá tum us ká iqrár
na karoge? ab main tujhe nayí chízen
aur chhipí húí chízen, jin se tú wáqif
na thá, dikhlátá.
7 We abhí ḳhalq kí gayín, aur

sábiq men nahín; balki ab se pahle tú
ne unhen nahín suná, tá na ho, ki tú
kahe, Dekh, main unhen jántá thá.
8 Hán, tú yih na suntá na jántá
thá, hán, qadím se tere kán un par
khule na the; ki main jántá thá, ki tú
bilkull be-wafá hai, aur tú rihm hí se
bágí kahlátá hai.
9 ¶ Main ne apne nám kí khátir
apne gusse men tákhír kí hai, aur apne
jalál kí khátir tere muqábil us ko roká,
ki tujhe kát na dálún.
10 Dekh, main ne tujhe táyá, par
na chándí ke mánind; main ne musí-
bat ke tanúr men tujhe ázmáyá.
11 Main ne apní khátir, hán, apní
hí khátir yih kiyá hai; ki merá nám
kyúnkar nápák kiyá jáwe? Main to
apní shaukat dúsre ko nahín dene ká.
12 ¶ Ai Ya'qúb, merí sun; aur ai
Isráel, jo merá buláyá húá hai; main
wuhí hún, main hí auwal, aur main hí
ákhir bhí hún.
13 Yaqínan mere hí háth ne zamín
kí bunyád dálí, aur mere dahine háth
ne ásmán ko phailáyá; main ne unhen
pukárá, we ek sáth fauran khare ho
gaye.
14 Tum sab milke faráham hoo,
aur sun lo; un sabhon men se wuh
kaun hai, jis ne ye báten bayán kín?
wuh jise KHUDÁWAND ne pasand kiyá
hai, us kí khushí jo hai so Bábul ko
karegá, aur us ká háth Kasdíon kí
mukhálafat men hogá.
15 Main, main hí ne kahá, hán,
main ne use buláyá; main use láyá
hún, aur wuh apní rawish men bakh-
táwar hogá.
16 ¶ Tum mere nazdík áo, aur yih
suno; main ne shurú' hí se poshídagí
men kuchh nahín kahá; jis waqt se
ki wuh thá, main wahín thá; aur ab
Khudáwand YAHOWÁH ne mujh ko aur
apní Rúh ko bhejá hai.
17 KHUDÁWAND terá naját-dene-
wálá, Isráel ká Quddús, yún farmátá
hai; Main hí KHUDÁWAND terá Khú-
dá hún, jo tujhe fáida kí báten sikh-
látá hún, aur tujhe us ráh men, jis
men tujhe jáná lázim hai, le chaltá
hún.
18 Kásh ki tú mere ahkám ká sha-
nawá hotá! to terí salámatí nahr kí
mánind, aur terí sadáqat samundar kí
maujon kí mánind hotí:
19 Terí nasl bhí ret ke mánind, aur
tere sulbí farzand us ke sulbí sang-
rezon ke mánind bahut hote; us ká
nám mere áge se kátá aur mitáyá na
játá.
20 ¶ Tum Bábul se niklo, Kasdíon
ke darmiyán se bhágo; tarannum kí
áwáz se bayán karo, use mashhúr karo,
hán, us kí khabar zamín ke kináron
tak pahuncháo; tum kahte jáo, ki
KHUDÁWAND ne apne bande Ya'qúb ko
riháí bakhshí.
21 Aur jin bayábánon men wuh un-
hen le gayá, we piyáse na húe, ki us
ne un ke liye chatán men se pání
nikálá; us ne chatán ko chírá, aur
pání dhardhará niklá.
22 KHUDÁWAND farmátá hai, ki
Badkáron ke liye salámatí nahín.

XLIX BA'B.

AI bahrí sarzamíno, merí suno; ai
logo, tum jo dúr ho, kán dharo:
KHUDÁWAND ne mujhe rihm se buláyá;
main jab se apní má ke pet se niklá,
tab hí se us ne mere nám ko mazkúr
kiyá.
2 Aur us ne mere munh ko tez tal-
wár ke mánind kiyá, aur mujh ko
apne háth ke sáye tale chhipáyá; us
ne mujhe tír i ábdár kiyá, aur apne
tarkash men mujhe chhipá rakhá.
3 Aur us ne mujh se kahá, Tú merá
banda hai, tujh men, ai Isráel, main
apná jalál záhir karúngá.
4 Tab main ne kahá, ki Main ne
'abas mashaqqat khínchí, main ne muft
batálat ke liye apní qúwat uráí; tau
bhí yaqínan merá muqaddama KHU-
DÁWAND ke sáth hai, aur merá ajr mere
Khudá ke pás.

5 ¶ Aur Ḳhudáwand ab yún kahtá hai, jis ne mujhe banáyá, ki main rihm se us ká ḳhádim ho jáún, tá ki Ya'qúb ko us ke pás phirá láún; agarchi Isráel us ke nazdík jam'a na howe, tau bhí main Ḳhudáwand kí nazar men jalíl ul qadr houngá, aur merá Ḳhudá merí tawánái hogá.

6 Wuh farmátá hai, Yih to kam hai, ki tú Yá'qúb ke firqon ke barpá karne, aur Isráel ke bache húon ke phirá láne ke liye merá banda ho, balki main ne tujh ko gair qaumon ke liye núr baḳhshá, ki tujh se merí naját zamín ke kináron tak bhí pahunche.

7 Ḳhudáwand, Isráel ká naját-baḳhshnewálá, aur us ká Quddús, use, jise insán haqír jántá hai, aur use, jis se ummat ko nafrat hai, aur use, jo hákimon ká chákar hai, yún farmátá hai, ki Sháhán nazar karenge, aur uṭh khaṛe honge; sháhzáde bhí aur sijda karenge, Ḳhudáwand ke liye, jo sádiq ul qaul hai, aur Isráel ká Quddús hai, jis ne tujhe barguzída kiyá hai.

8 Ḳhudáwand yún farmátá hai, ki Main ne qabúliyat ke waqt men terí suní, aur naját ke din men terí madad kí; aur main ne terí hifázat kí, aur ummat ke liye tujhe ek 'ahd baḳhshá, tá ki zamín ko barqarár rakhe, aur wírán mírás wárison ko dewe;

9 Tá ki tú qaidíon ko kahe, ki Nikal chalo; aur un ko, jo andhere men hain, ki A'p ko dikhláo. We ráhon men charenge, aur sárí únchí únchí jagahen un kí charágáhen hongí.

10 We na bhúkhe honge, na piyáse; aur na garmí ká josh aur dhúp un ko máregá; kyúnki wuh, jis kí rahmat un par hai, unhen le chalegá, aur pání ke soton kí taraf un kí rahbarí karegá.

11 Aur main apne sáre kohistán ko ek ráhguzar kar ḍálúngá, aur merí sháh-ráhen únchí kí jáengí.

12 Dekh, ye dúr se áwenge; aur dekh, ye uttar se aur pachchhim se; aur ye Síním ke mulk se.

13 ¶ Ai ásmáno, gáo; ḳhush ho, ai zamín; áwáz i nagma uṭháo, ai paháṛo: ki Ḳhudáwand apne logon ko tasallí baḳhshtá hai, aur apne ranjúron par rahm farmátá hai.

14 Lekin Saihún kahti hai, Yahowáh ne mujhe tark kiyá hai, aur Ḳhudáwand mujhe bhúl gayá hai.

15 Kyá ho saktá hai ki koí 'aurat apne dúdh-píte bachche ko bhúl jáwe, aur apne rihm ke farzand par tars na kháwe? Hán, we sháyad bhúl jáwen, par main tujhe na bhúlúngá.

16 Dekh, main ne terí taswír apní hathelíon par khodí hai, aur terí shahr-panáh hamesha tak mere sámhne hai.

17 Tere beṭe áne men jaldí karte; aur we jo tujhe barbád aur ujáṛ karte the tere bích se nikal játe.

18 ¶ Apní ánkhen úpar kar, aur cháron taraf nazar kar; ye sab ke sab milkar ikaṭṭhe hote hain, aur tujh pás áte hain. Ḳhudáwand kahtá hai, Apní hayát kí qasam, ki tú in sabhon ko zewar ke mánind pahin legí, aur unhen apne par dulhin kí mánind bándhegí.

19 Ki tere ḳharáb aur ujáṛ makánon aur barbád kiye húe mulk men ab basnewálon kí kasrat se gunjáish na rahegí, aur we jo tujh ko gárat karte the dúr dafa honge.

20 Balki tere we laṛke, jo tujh se le liye gaye the, tere kánon men phir kahenge, ki Jagah basne ke liye tang hai, hamen jagah de, ki ham basen.

21 Tab tú apne dil men kahegí, Kaun mere liye in ká báp húá? ki main to lá-walad ho gayí, aur akelí thí; main to ḳhárij kí húí, aur pardes men rahí; so kis ne in ko pálá? Dekh, main to akelí chhoṛí gayí: phir ye kahán the?

22 Ḳhudáwand Yahowáh yún farmátá hai, Dekh, main gair-qaumon par apná háth uṭháúngá, aur ummaton par apná jhanḍá khaṛá karúngá; aur we tere beṭon ko apní godon men liye

áwenge, aur terí betíon ko apne kándhon par charháke pahuncháenge.
23 Aur sháhán tere pálnewále báp honge, aur un kí begamát terí pálnewálí máen; we tere áge aundhe munh zamín par jhukenge, aur tere pánwon kí khák cháṭenge; aur tú jánegí, ki main hí KHUDÁWAND hún; kyúnki we jo merí ráh takte hain, pashemán na honge.
24 ¶ Kyá ho saktá hai, ki shikár zabardaston se chhín liyá jáwe, yá wuh jo zoráwar se asír húá chhuṛáyá jáwe?
25 Hán, KHUDÁWAND yún farmátá hai, ki Zoráwar ke asír bhí le liye jáenge, aur muhíb ká shikár chhuṛá diyá jáegá; ki main us se jo tere sáth jhagaṛtá hai, jhagṛá karúngá, aur tere farzandon ko rihái dúngá.
26 Aur main un ko jo tum par zulm karte hain unhín ká gosht khiláúngá; aur we míṭhí mai ke mánind apná hí lahú píke badmast ho jáwenge; aur sárá bashar jánegá, ki main KHUDÁWAND terá bachánewálá, main Ya'qúb ká Qádir terá chhuṛánewálá hún.

L BA'B.

KHUDA'WAND yún farmátá hai, ki Terí má ká taláq-náma, jise likhke main ne use chhoṛ diyá, kahán hai? yá apne qarz-khwáhon men se kis ke háth men main ne tum ko bechá? Dekho, tum apní sharáraton ke sabab bik gaye ho, aur tumhárí khatáon ke bá'is tumhárí má ko taláq dí gayí.
2 Kis liye húá, ki jab main áyá koí ádmí na thá? kyún, jab main ne pukárá koí jawáb denewálá na húá? Kyá merá háth aisá kotáh ho gayá hai ki chhuṛá na saktá? yá naját dene ká merá zor nahín? dekho, main apní ek ghurkí se samundar ko sukhá detá hún, aur nahron ko sahrá kar dáltá hún; un men kí machhlíán pání ke na hone se badbú ho játín aur piyás se martí hain.
3 Main ásmánon ko táríkí pahinátá hún, aur un kí poshish ṭáṭ kar detá hún.
4 Khudáwand YAHOWÁH ne mujh ko 'ulamá kí zubán bakhshí, tá ki main jánún ki kyúnkar us kí, jo thaká mánda hai, kalám hí se kumak karún; wuh mujhe har subh jagátá hai, aur merá kán ubhártá hai, ki 'álimon kí tarah sunún.
5 ¶ Khudáwand YAHOWÁH mere kán kholtá hai, aur main bágí nahín hún, aur na bargashta hotá.
6 Main apní píṭh márnewálon ko detá, aur apne gál un ko jo bál ko nochte: main apná munh ruswáí aur thúk se nahín chhipátá.
7 ¶ Par Khudáwand YAHOWÁH merí himáyat kartá; aur is liye main sharminda na hoúngá; aur isí liye main ne chaqmáq ke patthar ke mánind apná munh rakh diyá, aur mujhe yaqín hai, ki pashemán na hoúngá.
8 Wuh jo mujhe rástbáz ṭhahrátá hai nazdík hai; wuh kaun hai, jo mujh se jhagṛá karegá? áo, ham ámhne sámhne khaṛe howen: kaun hai jo mujh se da'wa kare? wuh mujh pás áwe.
9 Dekho, Khudáwand YAHOWÁH merí himáyat kartá hai: kaun mujhe mujrim ṭhahráwe? dekh, we sab kapṛe ke mánind puráne ho jáenge; kíṛe unhen kháenge.
10 ¶ Tumháre darmiyán kaun hai jo KHUDÁWAND se ḍartá, aur us ke khádim kí báten suntá, aur andhere men chaltá, aur roshní nahín pátá? wuh KHUDÁWAND ke nám par i'atimád rakhe, aur apne Khudá par takiya kare.
11 Dekho, tum sab jo ág sulgáte ho, aur apne ta,ín mash'alon se gher lete ho, chalo apní hí ág ke shu'ale ke darmiyán, aur un mash'alon ke bích, jinhen tum ne sulgáyá. Tum mere háth se yihí páoge, ki 'azáb men leṭ rahoge.

LI BA'B.

MERI' suno, ai logo, tum jo sadáqat kí pairauí karṭe ho, aur ḲHUDÁWAND ke joyán ho: us chaṭán par, jis men̲ se tum káṭe gaye ho, aur us gaṛhe ke súráḳh par, jahán̲ se tum khode gaye ho, nazar karo.

2 Apne báp Abirahám par, aur Sarah par, jo tumhen̲ janí, nigáh karo: ki jab main̲ ne use buláyá wuh akelá thá, par us ko barakat dí, aur us ko bahut banáyá.

3 Ki ḲHUDÁWAND Saihún ko tasallí degá; wuh us ke sáre wírán makánon̲ kí dildárí karegá; wuh us ká bayábán 'Adan ke mánind, aur us ká sahrá ḲHUDÁWAND ká sá bág banáwegá; ḳhushí aur ḳhurramí us men̲ pái jáegí, shukrguzárí aur gáne kí áwáz us men̲ hogí.

4 ¶ Merí suno, ai merí ummat; merí taraf kán dhar, ai merí guroh; ki ek sharí'at mujh se ráij hogí, aur main̲ apne shar'a ko qaumon̲ kí roshní ke liye qáim karún̲gá.

5 Merí rástbází nazdík hai, merí naját chal niklí hai, aur mere bázú qaumon̲ par hukmrání karen̲ge; bahrí mamlukaten̲ merá intizár karen̲gí, aur mere bázú par un ká tawakkul hogá.

6 Apní ánkhen̲ ásmán kí taraf uṭháo, aur níche zamín par nigáh karo: ki ásmán dhún̲wen̲ ke mánind gáib ho jáen̲ge, aur zamín kapṛe kí tarah purání hogí, aur we jo us par baste hain̲ usí tarah mar jáen̲ge; par merí naját abad tak rahegí, aur merí sadáqat mauqúf na kí jáegí.

7 ¶ Merí suno, ai tum sab, jo sadáqat-shinás ho, ai logo, jin ke dil men̲ merí sharí'at hai; insán kí malámat se mat ḍaro, aur un kí ta'nazaní se hirásán na hoo.

8 Kyún̲ki kíṛá un ko kapṛe kí mánind kháegá, aur kirm unhen̲ pashmíne kí tarah khá jáegá; par merí sadáqat abad tak rahegí, aur merí naját pusht dar pusht.

9 ¶ Jág, jág, tawánáí pahin le, ai ḲHUDÁWAND ke bázú; jág, jaisá agle zamáne men̲, aur salaf kí pushton̲ men̲: kyá tú wuhí nahín̲, jis ne Rahab ko káṭá, aur azhdahe ko gháyal kiyá?

10 Kyá tú wuhí nahín̲, jis ne samundar ko, aur baṛe gahrápon̲ ká pání sukhá ḍálá, jis ne daryá kí tháh ko rasta baná ḍálá, tá ki we jin ká fidiya liyá gayá pár guzren̲?

11 So we jinhen̲ ḲHUDÁWAND ne ḳharídá hai phiren̲ge, aur gáte húe Saihún men̲ áwen̲ge, aur abadí ḳhushí un ke sir par hogí; we ḳhushí aur ḳhurramí hásil karen̲ge, aur gam aur alam bhág jáen̲ge.

12 Wuh jo tumhen̲ tasallí detá hai, main̲ hí hún̲: tú kaun hai ki insán se, jo mar játá hai, aur baní A'dam se, jo ghás ke mánind ho játá, ḍartá hai;

13 Aur ḲHUDÁWAND apne Ḳháliq ko bhúl játá hai, jis ne ásmán phailáe, aur zamín kí bunyád ḍálí; aur tú har roz zálim ke josh o ḳharosh se, ki goyá wuh halák karne ko taiyár hai, ḍartá hai? par zálim ká josh o ḳharosh kahán̲ hai?

14 Jhukáyá húá bandhúá jaldí se ázád kiyá jáegá; wuh gár men̲ na maregá, aur us kí roṭí kam na hogí.

15 Main̲ ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá hún̲, jo samundar ko thamá detá hún̲, jis waqt us kí lahren̲ josh máren̲; us ká nám RABB ul afwáj hai.

16 Aur main̲ ne apní báten̲ tere munh men̲ ḍálín̲, aur tujhe apne háth ke sáye tale chhipá rakhá, tá ki aflák ko barpá karún̲, aur zamín kí bunyád ḍálún̲, aur Saihún ko kahún̲, ki Tú merí guroh hai.

17 ¶ Jág, jág, uṭh khaṛí ho, ai Yarúsalam; tú ne to ḲHUDÁWAND ke háth se us ke gazab ká piyála piyá, tú ne thartharáhaṭ ke jám ká talchhaṭ nosh kiyá, aur nichoṛke pí liyá hai.

18 Un sáre beṭon̲ ke darmiyán, jinhen̲ wuh janí, koí nahín̲ jo us ká rahnumá ho, aur un sab laṛkon̲ ke

bích, jinhen us ne pálá, ek nahín, jo
us ká háth pakre.
19 Ye do hádise tujh par pare;
kaun tere liye gam-khwár ho? wíráni
aur halákat, aur mahangí aur talwár:
kaun kuchh kare? Main khud tujhe
tasallí dúngá.
20 Tere bete gash khá gaye hain,
we har ek kúche ke sire men pare
hain, jaisá harin dám men; we Khu-
dáwand ke gazab se, aur tere Khudá
kí ghurkí se bhare húe hain.
21 ¶ Pas, ab tú, jo ázurda aur mast
hai, par mai se nahín, yih bát sun:
22 Terá Khudáwand Yahowáh,
aur terá Khudá, jo apne logon ke liye
hujjat sábit kartá hai, yún farmátá
hai, ki Dekh, main thartharáhat ká
piyála, aur apne qahr ke jám ká
talchhat, tere háth se le lúngá; tú use
phir kabhí na píegí:
23 Aur main use un ke háth men
dúngá, jo tujhe dukh dete, aur jo tujh
se kahte the, ki Jhuk já, tá ki ham
guzar jáen; aur tú ne apní píth ko
zamín kí tarah rakh diyá, balki sarak
kí tarah ráh-guzaron ke liye.

LII BA'B.

JA'G, jág; ai Saihún, apní shaukat
pahin le; ai Yarúsalam, muqad-
das shahr, apná sajíla libás orh le:
kyúnki áge ko koí ná-makhtún yá
nápák tujh men kadhí dákhil na hogá.
2 Apne úpar se gard jhár de; uth,
julus farmá, ai Yarúsalam; apne gale
ke bandhanon ko apne par se khol
phenk, ai Saihún kí asír betí.
3 Ki Khudáwand yún farmátá hai,
ki Jis hál ki tum muft beche gaye ho,
so tum bagair rúpe ke ázád kiye jáoge.
4 Khudáwand Yahowáh yún far-
mátá hai, ki Mere log ibtidá men Misr
ko utar gaye, ki wahán musáfir hoke
rahen; aur Asúríon ne besabab un par
zulm kiyá.
5 Pas, ab Khudáwand yún farmátá
hai, Ab mujh ko yahán kyá fáida, ki
merí guroh muft asír kí gayí hai? we
jo un par hukmrání karte hain, háe,
háe, karte hain, Khudáwand farmátá
hai, aur har roz nit mere nám kí takfír
kí játí hai.
6 Yaqínan mere log merá nám
jánenge; yaqínan we us din samjhenge,
ki kahnewálá main hí hún; dekho,
main hí hún.
7 ¶ Paháron ke úpar kyá hí khush-
numá hain us ke pánw, jo basháraten
detá hai, aur salámatí kí manádí kartá
hai, aur khairiyat kí khabar látá hai,
aur naját ká ishtihár detá hai; jo
Saihún ko kahtá hai, ki Terá Khudá
saltanat kartá hai!
8 Tere nigahbán apní áwáz buland
karenge: we áwázen miláke gáenge:
ki jab Khudáwand Saihún ko bahál
karegá, tab we rú ba rú hoke dekhenge.
9 ¶ Khushí se lalkáro, aur báham
nagma karo, ai Yarúsalam ke wíráno;
kyúnki Khudáwand ne apní qaum
ko dilásá diyá, us ne Yarúsalam ko
ázád kiyá.
10 Khudáwand ne apná pák bázú
sári qaumon kí ánkhon ke sámhne
nangá kiyá hai; aur zamín sartá-sar
hamáre Khudá ki naját ko dekhegí.
11 ¶ Rawána ho, rawána ho, wahán
se chale jáo, nápák chízon ko mat
chhúo; us ke darmiyán se nikal jáo;
aur pák hoo, are tum, jo Khudáwand
ke zurúf uthá liye játe ho.
12 Tum to jald na nikal jáoge, aur
na bhágnewále ke taur par chaloge;
kyúnki Khudáwand tumháre áge áge
chalegá, aur Isráel ká Khudá tumhárá
chandáwal hogá.
13 ¶ Dekho, merá Banda iqbál-
mand hogá; wuh bálá aur sitúda hogá,
aur niháyat buland hogá.
14 Jis tarah bahutere tujhe dekhke
dang ho gaye, ki us ká chihra har ek
bashar se záid, aur us kí paikar baní
A'dam se ziyáda bigar gayí;
15 Usí tarah wuh bahut sí qaumon
par chhirkegá, aur bádsháh us ke áge
apná munh band karenge; kyúnki we

wuh kuchh dekhenge, jo un se kahá
na gayá thá, aur jo kuchh unhon ne
na suná thá, we daryáft karenge.

LIII BA'B.

HAMA'RE paigám par kaun i'atiqád láyá? aur KHUDÁWAND ká
bázú kis par záhir húá?
2 Wuh us ke áge konpal kí tarah
phút niklá hai, aur us jar kí mánind
jo khushk zamín se panaptí ho; us ke
díl daul kí kuchh khúbí na thí, aur
na kuchh raunaq ki ham us par nigáh
karen; aur koí numáish bhí nahín, ki
ham us ke mushtáq howen.
3 Wuh ádmíon men be-niháyat
zalíl aur haqír thá; wuh mard i
gamnák aur ranj ká áshná húá; log
us se goyá rúposh the; us kí tahqír
kí gayí, aur ham ne us kí kuchh qadr
na jání.
4 ¶ Yaqínan us ne hamárí mashaqqaten uthá lín, aur hamáre gamon ká bojh apne úpar charháyá; par
ham ne us ká yih hál samjhá, ki wuh
Khudá ká márá, kútá, aur satáyá húá
hai.
5 Par wuh hamáre gunáhon ke
sabab gháyal kiyá gayá, aur hamárí
badkáríon ke bá'is kuchlá gayá;
hamárí hí salámatí ke liye us par
siyásat húí, tá ki us ke már kháne se
ham change hon.
6 Ham sab bheron ke mánind
bhatak gaye; ham men se har ek apní
ráh ko phirá; par KHUDÁWAND ne
ham sabhon kí badkárí us par ládí.
7 Wuh to niháyat satáyá gayá, aur
gamzada húá, tau bhí us ne apná
munh na kholá; wuh jaise barra jise
zabh karne le játe, aur jaise bher apne
bál-katarnewálon ke áge be-zubán hai,
usí tarah us ne apná munh na kholá.
8 I'zá deke, aur us par hukm karke, we use le gaye: par kaun us ke
zamáne ká bayán karegá? ki wuh
zindon kí zamín se kát dálá gayá;
merí guroh ke gunáhon ke sabab us
par már parí.
9 Us kí qabr bhí sharíron ke darmiyán thahráí gayí thí, par apne
marne ke ba'd daulatmandon ke sáth
wuh húá; kyúnki us ne kisí tarah ká
zulm na kiyá, aur us ke munh men
hargiz chhal na thá.
10 ¶ Lekin KHUDÁWAND ko pasand
áyá, ki use kuchle; us ne use gamgín
kiyá: jab us kí ján gunáh ke liye
guzrání jáwe, to wuh apní nasl ko
dekhegá, aur us kí 'umr daráz hogí,
aur Khudá kí marzí us ke háth ke
wasíle bar áwegí.
11 Apní ján hí ká dukh utháke
wuh use dekhegá, aur ser hogá; apní
hí pahchán se merá sádiq banda
bahuton ko rástbáz thahráegá; kyúnki wuh un kí badkárián apne úpar
uthá legá.
12 Is liye main use buzurgon ke
sáth ek hissa dúngá, aur wuh lút ká
mál zoráwaron ke sáth bánt legá, ki
us ne apní ján maut ke liye undel dí;
aur wuh gunahgáron ke darmiyán
shumár kiyá gayá; aur us ne bahuton
ke gunáh uthá liye, aur gunahgáron
kí shafá'at kí.

LIV BA'B.

ARE, ai bánjh, tú jo nahín jantí thí
khushí se lalkár; tú jo hámila
na hotí thí wajd karke gá, aur khushí
se chillá; kyúnki KHUDÁWAND farmátá hai, ki Be kas chhorí húí kí aulád
khasamwálí kí aulád se ziyáda hain.
2 Apne khaime ke maqám ko barhá de, hán, apne maskanon ke parde
phailá; dareg mat kar; apní dorián
lambí, aur apní mekhen mazbút kar.
3 Is liye ki tú dahní aur báyín
taraf barhegí, aur terí nasl qaumon kí
wáris hogí, aur ujar shahron ko basáwegí.
4 Mat dar, ki tú phir pashemán na
hogí; tú mat ghabrá, ki tú phir ruswá
na hogí; ki tú apní jawání kí nang
bhúl jáegí, aur apní bewagí ká 'ár phir
yád na karegí.
5 Kyúnki terá Kháliq terá shauhar

hai; us ká nám Rabb ul afwáj hai, aur
terá naját-denewálá Isráel ká Quddús
hai; wuh sárí zamín ká Khudá kah-
láegá.
6 Kyúnki terá Khudá kahtá hai, ki
Khudáwand ne tujhe, jo taláq kí húí
aur dil-ázurda 'aurat sí hai, aur jawání
men kí ek jorú ke mánind jo radd kí
gayí ho, phir buláyá hai.
7 Main ne ek dam ke liye tujhe
chhor diyá; lekin ab main bahut sí
mihrbánion ke sáth tujhe samet lúngá.
8 Qahr kí shiddat ke hál men main
ne apná munh tujh se ek lahza chhi-
páyá; par ab main abadí 'ináyat se
tujh par rahm karúngá, Khudáwand,
terá bachánewálá, yún farmátá hai.
9 Ki mere áge yih Núh ke pání ká
sá mu'ámala hai; ki jis tarah main ne
qasam kháí thí, ki phir zamín par
Núh ká sá túfán kabhí na áwegá, usí
tarah ab main ne qasam kháí, ki main
tujh se phir kabhí ázurda na hoúngá,
aur tujh ko na ghurkúngá.
10 Pahár to játe rahen, aur koh hil
jáen; par merí mihrbání, jo tujh par
hai, kadhí gaib na hogí, aur merí sulh
ká 'ahd jumbish na karegá, Khudá-
wand, jo terá rahm karnewálá hai,
yún farmátá hai.
11 ¶ Ai tú jo ázurda-khátir hai,
aur ándhí kí uchhálí húí hai, aur
tasallí se mahrúm hai, dekh, ki main
tere pattharon ko surme men lagá-
úngá, aur terí bunyád nílamon se
dálúngá.
12 Main tere fasílon ko la'lon se,
aur tere phátakon ko chamakte húe
jawáhir se, aur terí sárí iháta besh-
qímat pattharon se banáúngá.
13 Aur tere sab farzand bhí Khu-
dáwand se ta'lím páwenge; aur tere
farzandon kí salámatí kámil hogí.
14 Tú rástbází se páedár ho jáegí;
tú zulm se dúr rahegí, ki tú na daregí;
aur ghabráhat se, ki wuh tere qaríb na
áwegí.
15 Mumkin hai, ki we kadhí ikat-
the áwen, par mere hukm se nahín;
jo koí tere barkhiláf jam'a hon, apnon
ko chhorke terí taraf áwenge.
16 Dekh, main ne lohár ko paidá
kiyá, jo koele ág men dálke phúnktá
hai, aur apne kám ke líye hathyár
nikáltá hai; aur gáratgar ko kharáb
karne ke liye bhí paidá kartá.
17 ¶ Koí hathyár, jo tere barkhi-
láf banáyá gayá, kám na áwegá; aur
jo zubán 'adálat men tujh par chalegí,
tú use mujrim karegá. Yih Khudá-
wand ke bandon kí mírás hai; aur un
kí rástbází mujh se hai, Khudáwand
farmátá hai.

LV BA'B.

ARE, ai sab piyáso, pání pás áo, aur
wuh bhí jis ke pás naqdí na ho;
áo, mol lo, aur kháo; áo, mai aur
dúdh be rúpá, aur be qímat kharído.
2 Tum kis liye apní chándí ko us
chíz ke liye jo rotí nahín kharch karte
ho? aur kyún us ke wáste jo ásúda
nahín kartí mashaqqat khínchte ho?
tum merí suno, aur wuh jo achchhí
hai kháo, aur tumhárá jí charbí se
lazzat legá.
3 Kán jhukáo, aur mujh pás áo;
suno, tá ki tumhárí ján zinda rahe:
main tum se abadí 'ahd bándhúngá,
aur Dáúd kí sachchí ni'amaten tum-
hen dúngá.
4 Dekho, main ne use qaumon ke
liye gawáh muqarrar kiyá, balki logon
ká ek peshwá aur farmánrawá.
5 Dekh, tú ek guroh, jise tú nahín
jántá thá, buláwegá, aur we gurohen,
jo tujhe nahín pahchántí thín, Khu-
dáwand tere Khudá aur Isráel ke
Quddús ke liye, jis ne tujhe jalál bakh-
shá, tere pás daurtí áwengí.
6 ¶ Jab tak ki Khudáwand mil
saktá hai, tum use dhúndho; jab tak
ki wuh nazdík hai, tum use pukáro;
7 Wuh jo sharír hai, apní ráh ko
tark kare, aur badkirdár apne khiyálon
ko, aur Khudáwand kí taraf phire, ki
wuh us par rahmat karegá, aur ha-

máre Khudá kí taraf, ki wuh kasrat
se mu'áf karegá.
8 ¶ Ki Khudáwand kahtá hai,
mere khiyál tumháre se khiyál nahín,
aur na tumhárí ráhen merí ráhen hain.
9 Kyúnki jis qadr ásmán zamín se
únche hain, usí qadr merí ráhen tum-
hárí ráhon se, aur mere khiyál tum-
háre khiyálon se.
10 Kyúnki jis tarah ásmán se bá-
rish hotí aur barf partá hai, aur phir
we wahán nahín játe, balki zamín ko
bhigote hain, aur us kí shádábí aur
roídagí ke bá'is hote, tá bonewále ko
bíj, aur khánewále ko rotí dewe:
11 Usí tarah merá kalám, jo mere
munh se nikaltá hai, hogá: wuh mujh
pás be-anjám na phiregá, balki jo
kuchh merí khwáhish hogí, wuh use
púrá karegá, aur us kám men, jis
ke liye main ne use bhejá, muassir
hogá.
12 Kyúnki tum khushí se nikloge,
aur salámatí ke sáth rawána kiye
jáoge; pahár aur koh tumháre áge
phúlke gáenge, aur maidán ke sáre
darakht tál denge.
13 Kánton kí jagah saro niklegá,
aur sadá-guláb ke badle ás ke darakht
jamenge; aur yih Khudáwand ke
nám ke liye hogá, ek abadí nishán jo
kabhí kát dálá na jáegá.

LVI BA'B.

KHUDA'WAND yún farmátá hai,
ki Tum 'adl ko hifz karo, aur
rástbází ko 'amal men láo; kyúnki
merí naját áne par hai, aur merí rást-
bází áshkár hone par.
2 Mubárak wuh insán, jo yih kartá
hai, aur wuh ádamzád, jo ise pakre
rahtá; jo sabt ko mántá, aur use nápák
nahín kartá, aur apná háth sárí bad-
kárí se báz rakhtá hai.
3 ¶ Aur begáne ká farzand jo Khu-
dáwand se mil gayá, hargiz na kahe,
ki Khudáwand ne mujh ko apne log-
on se bilkull judá kar diyá; aur
khoja na kahe, ki Dekho, main ek
súkhá darakht hún.
4 Kyúnki Khudáwand yún kahtá
hai, ki We khoje, jo mere sabton ko
mánte hain, aur un kámon ko, jo
mujhe pasand áte, ikhtiyár karte hain,
aur mere 'ahd pakre rahte hain,
5 Main unhín ko apne ghar men
aur apní chár-díwárí ke bích yádgárí
ká ek nishán aur ek nám, jo beton aur
betíon ke nám se bihtar hai, bakhsh-
úngá; main har ek ko ek abadí nám
dúngá, jo mitáyá na jáegá.
6 Aur begáne kí aulád bhí, jinhon
ne apne ta,ín Khudáwand se pai-
wasta kiyá hai, ki us kí bandagí kar-
en, aur Khudáwand ke nám ko 'azíz
rakhen, aur us ke bande howen, we
sab, jo sabt ko hifz karke use nápák
na karen, aur mere 'ahd ko liye rahen;
7 Main un ko bhí apne muqaddas
pahár par láúngá, aur apní 'ibádatgáh
men unhen shádmán karúngá; aur un
kí sokhtaní qurbáníán aur un ke za-
báih mere mazbah par qabúl honge;
kyúnki merá ghar sárí qaumon kí
'ibádatgáh kahláegá.
8 Khudáwand Yahowáh, jo Isráel
ke titar bitar kiye húon ká jam'a-
karnewálá hai, yún farmátá hai, ki
Main un ke siwá, jo usí ke hoke jam'a
húe hain, auron ko bhí us pás jam'a
karúngá.
9 ¶ Ai dashtí haiwáno, tum sab ke
sab áo; khá lo, ai jangal ke sáre da-
rindo.
10 Us ke nigahbán andhe hain; we
sab jáhil hain, we sab gúnge kutte
hain, jo bhaunk nahín sakte; we
khwáb-dekhnewále hain, jo pare rahte
hain, aur únghná dost rakhte hain.
11 Aur we mar-bhúkhe kutte hain,
jo kabhí ser nahín hote; we charwáhe
hain, jo samajh nahín rakhte; we sab
phirke apní apní ráh lete hain, har ek
apne apne qit'e par se apná naf'a
dhúndhtá hai.
12 Har ek kahtá hai, Tum áo, mai

láún̲gá, aur ham nashe kí tarkíb ko
k̲h̲úb píen̲ge, aur kal bhí áj hí kí tarah
hogá, balki us se bahut bihtar.

LVII BA'B.

RA'STBA'Z halák hotá hai, aur koí
is bát ko apní k̲h̲átir men̲ nahín̲
látá hai; aur díndár log uṭhá liye játe
hain̲, aur koí nahín̲ sochtá, ki rástbáz
uṭhá liyá gayá, ki ánewálí áfat se
bache.
2 Wuh salámatí men̲ dák̲h̲il hotá;
we apne bichhaunon̲ par chain karte,
jitne apne áge sídhe chale játe the.
3 ¶ Par tum jo ho, so nazdík áo,
ai jádúgarní ke beṭo, ai zání o chhinál
ke bachcho.
4 Tum kis shak̲h̲s par ṭhaṭṭhe
márte ho? kis par apná mun̲h pasárte
ho, aur jíbh nikálte ho? kyá tum bágí
laṛke, aur dagábáz nasl nahín̲ ho,
5 Jo buton̲ ke sáth har ek hare
darak̲h̲t ke tale apne ta,ín̲ uskáte ho,
aur tiflon̲ ko nashebon̲ aur chaṭánon̲
ke karáron̲ ke tale zabh karte ho?
6 Wádí ke chikne patthar terá
bak̲h̲ra hain̲; we hí terá hissa hain̲;
hán̲, tú ne unhín̲ ke liye tapáwan
biṭáyá hai, aur hadya chaṛháyá hai.
Kyá main̲ in kámon̲ se ṭhandhá kiyá
jáún̲?
7 Ek únche aur buland pahár par
tú ne apná palang rakhá hai, aur usí
par zabíha zabh karne ko chaṛh gayí.
8 Aur tú ne darwázon̲ aur chau-
khaṭon̲ ke pichhwáṛe apní yádgárí kí
'alámaten̲ nasb kín̲: aur tú ne mujh
se judá hoke apne ta,ín̲ dúsre par
ughárá hai; hán̲, tú chaṛhí hai, aur
apná bichhauná tú ne baṛá bhí baná-
yá, aur un ke sáth 'ahd kar liyá hai;
tú ne un ká bistar dost rakhá hai, tú
ne us jagah ko pasand kiyá hai.
9 Tú raugan malke bádsháh ke áge
safar kar gayí hai, aur apne ta,ín̲ k̲h̲úb
mu'attar kiyá hai, aur apne elchí dúr
dúr bheje hain̲, balki jahannam tak
tú ne áp ko past kiyá hai.
10 Tú apne safar kí darází se thak
gayí hai; tau bhí tú ne nahín̲ kahá
hai, ki Ná-ummedí kí bát hai: tú ne
apne háth men̲ mazbútí pái, is liye tú
udás nahín̲ húí.
11 Aur tú kis se ḍarí, aur kis ká
k̲h̲auf kiyá, ki tú jhúṭh bolí, aur tú
ne mujhe yád nahín̲ kiyá, aur mujhe
apní k̲h̲átir men̲ na rakhá? kyá main̲
ek muddat se k̲h̲ámosh nahín̲ rahá,
tau bhí tú mujh se na ḍarí?
12 Main̲ terí sadáqat ko, aur tere
kámon̲ ko fásh karún̲gá, ki we tujhe
kuchh naf'a na bak̲h̲shen̲ge.
13 ¶ Jis waqt tú faryád karegí,
tere buton̲ kí jam'íyat tujhe chhuṛáwe;
par hawá un sabhon̲ ko uṛá le jáegí;
ek jhon̲ká unhen̲ le jáegá; lekin wuh
jis ká tawakkul mujh par hai, zamín
ká málik hogá, aur mere muqaddas
pahár ko mírás men̲ páwegá:
14 Tab yih bát kahí jáegí, Are
tum, ráh ko únchí karo, únchí karo,
k̲h̲úb barábar karo, merí guroh ke
ráste par se us chíz ko, jo ṭhokar khi-
látí hai, uṭhá le jáo.
15 Kyún̲ki wuh jo 'álí aur buland
hai, aur abad ul ábád sukúnat kartá
hai, jis ká nám Quddús hai, yún̲ far-
mátá hai, Main̲ buland aur muqaddas
makán men̲ rahtá hún̲, aur us ke sáth
bhí jo shikasta-dil aur farotan hai; ki
'ájizon̲ kí rúh ko jiláún̲, aur k̲h̲áksár-
on̲ ke dil ko zinda karún̲.
16 Kyún̲ki main̲ hamesha na jhag-
ṛún̲gá, aur main̲ sadá gazabnák na
rahún̲gá; ki yún̲ hí rúh mere huzúr
be-táb ho játí, aur jánen̲ jo main̲ ne
banáín̲.
17 Ki main̲ us ke lálach ke gunáh
se gazabnák húá, so main̲ ne use má-
rá; main̲ ne áp ko chhipáyá, aur
gusse húá, is liye ki wuh us ráh par,
jo us ke dil ne nikálí thí, bhaṭakke
gayá thá.
18 Main̲ ne us kí chálen̲ dekhín̲,
aur main̲ hí use changá karún̲gá;
main̲ us ká rahbar hoún̲gá, aur us ko

aur us ke gam-ḳhwáron̲ ko phir dilásá
dún̲gá.
19 Ḳhudáwand kahtá hai, ki Main̲
labon̲ ká phal paidá kartá hún̲; Salá-
matí, salámatí us ko, jo dúr hai, aur
us ko bhí jo nazdík hai; aur main̲ hí
use sihhat dún̲gá.
20 Lekin sharír jo hain̲, samundar
ke mánind hain̲, jo nit mauj mártá,
aur qarár pakaṛ nahín̲ saktá, jis ká
páni kíchaṛ aur chihlá uchháltá hai.
21 Merá Ḳhudá farmátá hai, ki
Sharíron̲ ke liye salámatí nahín̲.

LVIII BA'B.

GALA' pháṛke chillá, dareg na kar,
narsinge kí mánind apní áwáz
buland kar, aur mere logon̲ par un kí
bagáwat ko, aur Ya'qúb ke gharáne
par un kí ḳhatáon̲ ko, záhir kar.
2 Ki we roz roz mere tálib hain̲,
aur us guroh ke mánind, jis ne sadá-
qat ke kám kiye, aur apne Ḳhudá kí
sunnaton̲ ko tark na kiyá, merí ráhon̲
ká bhed daryáft karne cháhte hain̲;
we sadáqat kí sharí'aten̲ mujh se talab
karte hain̲; we Ḳhudá kí nazdíkí
cháhte hain̲.
3 ¶ We kahte hain̲, Ham ne kis
liye roze rakhe? tú to dekhtá nahín̲;
aur ham ne kyún̲ apní ján ko dukh
diyá hai? tú us par liház nahín̲ rakh-
tá. Dekho, tum apne roze ke din
kám men̲ mashgúl rahte ho, aur sab
tarah kí saḳht mihnat logon̲ se karáte
ho.
4 Dekho, tum is maqsad se roza
rakhte ho, ki jhagṛá ragṛá karo, aur
ḳhabásat ke mukke máro: is tarah
ká roza rakhná, jis tarah áj ke din
rakhte ho, ki apní áwáz buland karte
ho, so na cháhiye.
5 Kyá yih wuh roza hai, jo mujh ko
pasand hai? aisá din ki us men̲ ádmí
apní ján ko dukh de, aur apne sir ko
jháú kí tarah jhukáwe, aur ṭáṭ aur
rákh bichháwe? Kyá tum yih roza,
aur aisá din, jo Ḳhudáwand ká man-
zúr i nazar ho, kahoge?
6 Kyá wuh roza, jo main̲ cháhtá
hún̲, yih nahín̲, ki zulm kí zanjíren̲
toṛen̲, aur júá ke bandhan kholen̲, aur
mazlúmon̲ ko ázád karen̲, balki har
ek júá ko toṛ ḍálen̲?
7 Kyá yih nahín̲, ki tú apní roṭí
bhúkhon̲ ko khiláwe, aur miskínon̲
ko, jo áwára hain̲, apne ghar men̲
láwe, aur jab kisí ko nangá dekhe, to
use pahináwe, aur tú apne hamjins se
rú-poshí na kare?
8 ¶ Tab terí roshní subh ke má-
nind phúṭegí, aur terí 'áfiyat kí taraq-
qí jald záhir hogí; terí rástbází tere
áge áge chalegí, aur Ḳhudáwand ká
jalál terá chandáwal hogá.
9 Tab tú pukáregá, aur Ḳhudá-
wand jawáb degá; tú chilláegá, aur
wuh bol uṭhegá, Main̲ yahán̲ hún̲.
Agar tú us júe ko, aur unglíon̲ se
ishára karne ko, aur harzagoí ko apne
darmiyán se dúr karegá;
10 Aur agar tú apne dil ko bhúkhe
kí taraf máil kare, aur tú ázurda-dil
ko ser kare; to terá núr táríkí men̲
tulú' karegá, aur terí tíragí do pahar
kí mánind hogí:
11 Aur Ḳhudáwand sadá terí rah-
numáí karegá, aur ḳhushksálí men̲
terá jí bharegá, aur terí haḍḍíon̲ ko
pur-magz karegá; so tú seráb bág ke
mánind hogá, aur pání ke chashme
ke mánind jis ká pání na ghaṭe.
12 Aur we jo tere hon̲ge, qadím
wírán makánon̲ ko ta'mír karen̲ge,
aur jo bináen̲ pusht dar pusht ujáṛ
paṛín̲, tú unhen̲ phir uṭháwegá, aur tú
Raḳhna ká band-karnewálá, aur ábá-
dí ke liye Ráh ká durust karnewálá,
kahláegá.
13 ¶ Agar tú sabt ko apná pánw
rok rakhe, aur mere muqaddas din
men̲ apná kám na kare, aur sabt ko
nafís aur Ḳhudáwand ká muqaddas
aur mu'azzam kahe, aur us ko baṛá
jáne, ki apne kár o bár na kare, aur
apne naf'a ke kám mauqúf rakhe, aur
be-fáida bát chít men̲ use na káṭe:

14 Tab tú Ḳhudáwand men̲ masrúr hogá, aur main̲ tujhe dunyá ke únche makánon̲ par sawár karáún̲gá, aur main̲ tujhe tere báp Ya'qúb kí mírás se khiláún̲gá; kyún̲ki Ḳhudáwand hí ke mun̲h se yih irshád húá hai.

LIX BA'B.

Dekho, Ḳhudáwand ká háth chhoṭá nahín̲, ki bachá na sake, aur us ká kán bhárí nahín̲, ki sun na sake;

2 Balki tumhárí badkáríán̲ tumháre aur tumháre Ḳhudá ke darmiyán judáí kartí hain̲, aur tumháre gunáhon̲ ne use tum se rúposh kiyá, aisá ki wuh nahín̲ suntá.

3 Kyún̲ki tumháre háth lahú se, aur tumhárí unglíán̲ badkárí se, álúda hain̲; tumháre lab jhúṭh bolte, aur tumhárí zubán sharárat kí báten̲ baktí hai.

4 Koí insáf kí bát pesh nahín̲ kartá, aur koí sachái se hujjat sábit nahín̲ kartá: we batálat par tawakkul karte hain̲, aur jhúṭh bolte hain̲; unhen̲ ziyán ká peṭ hai, we badkárí jante hain̲.

5 We nág ke anḍe seote hain̲, aur makrí kí tarah jálá binte hain̲: wuh jo un ke anḍon̲ men̲ se kuchh kháe, mar jáegá; aur wuh jo toṛá jáe, us se afa'í niklegá.

6 Un ke jále kí poshák ban nahín̲ saktí, we apní banáwaṭ se áp ko ḍhámp nahín̲ sakte; un ke 'amal badkárí ke 'amal hain̲, aur zulm ká kám un ke háthon̲ men̲ hai.

7 Un ke pán̲w badí par dauṛte hain̲, aur we ná-haqq kí ḳhúnrezí par tez-qadam hote; un ke andeshe badkárí ke andeshe hain̲; tabáhí aur ḳharábí un kí ráhon̲ men̲ hain̲.

8 We salámatí ká rasta nahín̲ jánte, aur un kí rawishon̲ men̲ insáf nahín̲; we apne liye ṭeṛhí ráh banáte hain̲; jo koí us men̲ játá, salámatí ko na pahchánegá.

9 ¶ Is liye rástí ham se dúr hai, aur insáf hamáre nazdík nahín̲ pahunchtá; ham roshní kí ráh takte hain̲, par dekho, táríkí hai, aur jagmagáhaṭ kí, par ham andhere men̲ chalte hain̲.

10 Ham díwár ko andhe kí tarah ṭaṭolte hain̲, hán̲, yún̲ ṭaṭolte hain̲, ki goyá hamárí ánkhen̲ nahín̲; ham do pahar ko yún̲ ṭhokar kháte hain̲, ki goyá rát hotí hai; ham tandauruston̲ ke darmiyán goyá murde hain̲.

11 Ham ríchhon̲ ke mánind gurráte hain̲, aur kabútaron̲ kí tarah kuṛhte hain̲; ham insáf kí ráh takte hain̲, par wuh kahín̲ nahín̲, aur naját ke muntazir hain̲, par wuh ham se dúr hai.

12 Ki hamárí bagáwaten̲ tere áge bahut hain̲, aur hamáre gunáh ek ek ham par gawáhí dete hain̲; kyún̲ki hamárí bagáwaten̲ hamáre sáth hain̲, aur ham apní badkáríon̲ ko jánte hain̲;

13 Ki ham ne bagáwat kí hai, aur Ḳhudáwand se be-ímání kí, aur apne Ḳhudá kí pairauí se kanáre ho gaye; ham zulm aur sarkashí kí báten̲ bolte the, aur jhúṭhí báten̲ dil men̲ tasauwur karke bolte the.

14 'Adálat to haṭái gayí, aur insáf dúr khaṛá ho rahá; sadáqat bázár men̲ gir paṛí, aur rástí dáḳhil nahín̲ ho saktí.

15 Hán̲, rástí gum ho gayí, aur wuh jo badí se bhágtá hai, shikár ho játá hai: Ḳhudáwand ne yih dekhá, aur us kí nazar men̲ burá ma'lúm húá, ki 'adálat nahín̲.

16 ¶ Aur us ne dekhá ki koí ádmí nahín̲, aur ta'ajjub kiyá ki koí shafá-'at-karnewálá nahín̲: so us hí ke bázú ne us ke liye naját hásil kí, aur us kí rástbází hí ne use sambhálá.

17 Hán̲, us ne rástbází ko baktar ke badle pahiná, aur naját ká ḳhod us ke sir par thá; aur us ne libás kí jagah intiqám kí poshák pahiní, aur gairat ká jubba oṛhá.

18 Jaise un ke a'ámál hain, waisí
un ko jazá degá; apne bairíon par
qahr karegá, aur apne dushmanon ko
sazá degá, hán, bahrí mamálik ko púrá
badlá degá.
19 Tab we jo pachchhim men hain,
KHUDÁWAND ke nám se darenge, aur
jo púrab men hain, us ke jalál se. Jab
dushman bárh ke mánind charh áwegá,
to KHUDÁWAND kí Rúh us ke muqábil
ek nishán khará karegí.
20 ¶ Aur wuh bachánewálá Saihún
men áwegá, hán, un hi ke darmiyán
jo Ya'qúb men badí se báz áte, KHU-
DÁWAND farmátá hai.
21 Kyúnki Main jo hún, so un ke
sáth merá 'ahd yih hai, KHUDÁWAND
farmátá hai, ki Merí rúh jo tujh par
hai, aur merí báten, jo main ne tere
munh men dálí hain, tere munh se,
aur terí nasl ke munh se, aur terí nasl
kí nasl ke munh se, ab se leke abad
tak játí na rahengí; KHUDÁWAND ká
yihí irshád hai.

LX BA'B.

UTH, roshan ho, ki terí roshní áí,
aur KHUDÁWAND ke jalál ne
tujh par tulú' kiyá hai.
2 Ki dekh, táríkí zamín par chhá
jáegí, aur tíragí qaumon par; lekin
KHUDÁWAND tujh par táli' hogá, aur
us ká jalál tujh par namúd hogá.
3 Aur qaumen terí roshní men, aur
sháhán tere tulú' kí tajallí men chal-
enge.
4 Apní ánkhen uthákar cháron taraf
nigáh kar; we sab ke sab ikatthe hote
hain, we tujh pás áte hain; tere bete
dúr se áwenge, aur terí betíán god men
utháí jáengí.
5 Tab tú dekhegí, aur roshan hogí;
hán, terá dil uchhlegá, aur kusháda
hogá; kyúnki samundar kí firáwání
terí taraf phiregí, aur qaumon kí daulat
tere pás faráham hogí.
6 U'nten kasrat se áke tujhe chhi-
pá lenge, Midyán aur 'Aifah ke jawán
únten; we sab jo Sabá ke hain,
áwenge; we soná aur lubán láwenge;
aur KHUDÁWAND kí ta'rífon kí bashá-
raten sunáwenge.
7 Qídár kí sárí bheren tere pás
jam'a hongí, Nabít ke mendhe terí
khidmat men házir honge; we merí
manzúrí ke wáste mere mazbah par
charháe jáenge, aur main apní shaukat
ke ghar ko buzurgí dúngá.
8 Ye kaun hain, jo badlí kí tarah
urte áte hain, aur kabútaron ke mánind
apní kábuk kí taraf?
9 Yaqínan bahrí mamálik merí ráh
takenge, aur Tarsís ke jaház pahle
áwenge, ki tere beton ko un ke rúpe
aur sone samet dúr se KHUDÁWAND
tere Khudá, aur Isráel ke Quddús ke
nám ke liye láwen; kyúnki us ne
tujhe buzurgí dí hai.
10 Aur ajnabíon ke bete terí dí-
wáren uthávenge, aur un ke bádsháh
terí khidmat-guzárí karenge; agarchi
main ne apne qahr se tujhe márá, par
apní mihrbání se main tujh par rahm
karúngá.
11 Aur terí phátaken nit khulí
rahengí; we din rát kabhí band na
howengí; tá ki qaumon kí daulat ko
tere pás láwen, aur un ke bádsháhon
ko dhúm dhám ke sáth.
12 Ki wuh qaum, aur wuh mam-
lukat, jo terí khidmat-guzárí na karegí,
barbád ho jáwegí; hán, we qaumen
ek lakht halák kí jáengí.
13 Lubnán ká jalál tujh pás áwegá,
saro, aur sanaubar, aur deodár, ek sáth;
tá ki main apne muqaddas makán ko
árásta karún, aur apne pánwon kí
kursí ko raunaq bakhshún.
14 Aur tere gáratgaron ke bete bhí
tere áge nihure húe áwenge; hán, we
sab jinhon ne terí tahqír kí, tere pánw-
on par parenge; aur we KHUDÁWAND
ká shahr, Isráel ke Quddús ká Saihún,
terá nám rakhenge.
15 Us ke badle ki tú tark kí gayí,
aur tujh se nafrat húí, aisá ki kisí
ádmí ne terí taraf guzar bhí na kiyá,

main tujhe sharáfat i dáimí, aur pusht
dar pusht ke logon ká surúr banáúngá.
16 Tú qaumon ká dúdh bhí chús
legí, hán, bádsháhon kí chhátí chúse-
gí; aur tú jánegí, ki main KHUDÁWAND
terá bachánewálá, aur main Ya'qúb ká
Qádir terá chhuránewálá hún.
17 Main pítal ke badle soná láúngá,
aur lohe ke badle rúpá, aur lakrí ke
badle pítal, aur pattharon ke badle
lohá; aur main tere hákimon ko salá-
matí, aur tere 'ámilon ko sadáqat
banáúngá.
18 A'ge ko kabhí terí sarzamín men
zulm kí áwáz suní na jáegí, aur na ki
terí sarhaddon men kharábí yá bar-
bádí kí; tú apní díwáron ká nám Na-
ját, aur apne darwázon ká nám Sitú-
dagí rakhegí.
19 A'ge terí roshní din ko súraj se,
aur rát ko terí chándní chánd se na
hogí; balki KHUDÁWAND terá abadí
núr, aur terá Khudá terá jalál hogá.
20 Terá súraj phir kabhí na dhalegá,
aur tere chánd ká zawál na hogá; ky-
únki KHUDÁWAND terá abadí núr ho-
gá, aur tere mátam ke din ákhir ho
jáenge.
21 Aur tere log sab ke sab rástbáz
honge; we abad tak sarzamín ke wáris,
aur merí lagáí húí tahní, aur mere
háth kí kárígarí thahrenge, tá ki merí
buzurgí záhir howe.
22 Ek chhote se ek hazár honge,
aur ek haqír se ek qawí guroh hogí;
main KHUDÁWAND us ke 'ain waqt
men yih sab kuchh jald karúngá.

LXI BA'B.

KHUDA'WAND Khudá kí Rúh
mujh par hai; kyúnki KHUDÁ-
WAND ne mujhe masíh kiyá, tá ki
musíbatzadon ko khush-khabaríán
dún; us ne mujhe bhejá hai, ki main
túte-dilon ko durust karún, aur qai-
díon ke liye chhútne, aur bandhúon ke
liye qaid se nikalne kí manádí karún;
2 Ki KHUDÁWAND ke sál i maqbúl
ká, aur hamáre Khudá ke intiqám ke
roz ká ishtihár dún, aur un sab ko, jo
gamzada hain, tasallí bakhshún:
3 Ki Saihún ke gamzadon ke liye
thikáná kar dún, ki un ko rákh ke
badle pagrí, aur nauhe kí jagah khushí
ká raugan, aur udásí ke badle sitáish
kí khil'at bakhshún; tá ki we sadáqat
ke darakht, aur KHUDÁWAND ke lagáe
húe paudhe, kahláwen, ki us ká jalál
záhir howe.
4 ¶ Tab we puráne ujár makánon
kí ta'mír karenge, aur qadím wíráníon
ko phir biná karenge, aur un ujáre húe
shahron ko phir banáwenge, jo pusht
dar pusht ujár pare the.
5 Pardesí á khare honge, aur tum-
háre gallon ko charáwenge, aur ajnabí
ke bete tumháre halwáhe, aur tákistán
ke rakhwále honge.
6 Par tum KHUDÁWAND ke káhin
kahláoge; we tumhen hamáre Khudá
ke khádim kahenge; tum qaumon ká
mál kháoge, aur un kí daulat tumháre
tasarruf ke liye hogí.
7 ¶ Tumhárí khijálat ke 'iwaz dú-
ná milegá; we apní ruswáí ke badle
apne hisse se khush howenge: so we
apní sarzamín men do chand ke málik
honge, aur unhen dáimí shádmání
hogí.
8 Kyúnki main KHUDÁWAND insáf
ko 'azíz jántá hún, aur gáratgarí aur
zulm se nafrat rakhtá hún: so main
sachái se un ke kámon ká ajr dúngá,
aur un ke sáth ek abadí 'ahd bándh-
úngá.
9 Aur un kí nasl qaumon ke darmi-
yán námwar hogí, aur un kí aulád
ummaton ke darmiyán; sab jo unhen
dekhenge, iqrár karenge, ki yih wuh
nasl hai, jise KHUDÁWAND ne mubárak
kiyá hai.
10 Main KHUDÁWAND se nipat shád-
mán hoúngá, merí ján mere Khudá
men masrúr hogí; kyúnki us ne naját
ke kapre mujhe pahináe, us ne rástbází
kí khil'at se mujhe mulabbas kiyá, jis

tarah dulhá zínat kí chízoṉ se áp ko saṉwártá hai, aur dulhin gahná pahinke apná banáo kartí hai.

11 Kyúṉki jis tarah zamín apne phal jamwátí hai, aur jis tarah bág un chízoṉ ko, jo us meṉ boí gayí haiṉ, ugátá hai, usí tarah Ḳhudáwand YAHOWÁH sadáqat aur sitúdagí ko sárí qaumoṉ ke huzúr ugáwegá.

LXII BA'B.

SAIHU'N kí ḳhátir maiṉ chup na rahúṉgá, aur Yarúsalam kí ḳhátir maiṉ dam na lúṉgá, jab tak ki us kí rástbází núr ke mánind na chamke, aur us kí naját roshan chirág kí tarah jalwagar na ho.

2 Tab qaumeṉ terí rástbází, aur sáre bádsháh terí shaukat dekheṉge; aur tú ek naye nám se kahláyá jáegá, jo ḲHUDÁWAND ká muṉh ḳhud tujhe rakh degá.

3 Aur tú ḲHUDÁWAND ke háth meṉ daraḳhshán táj hogá, aur apne Ḳhudá kí hathelí meṉ ek shahána afsar.

4 Tú áge ko Matrúka na kahláegí, aur terí sarzamín ká kabhí phir Ḳharába nám na hogá; balki tú Hifzíbáh kahláegí, aur terí sarzamín Ba'úláh; kyúṉki ḲHUDÁWAND tujh se ḳhush hai, aur terí zamín ḳháwindwálí hogí.

5 ¶ Ki jis tarah jawán mard ek kuṉwárí 'aurat ko byáh látá hai, usí tarah we jo tujh ko ta'mír karte tujhe byáh le jáeṉge; aur jis tarah dulhá dulhin par ríjhtá hai, usí tarah terá Ḳhudá tujh par ríjhegá.

6 Ai Yarúsalam, maiṉ ne terí díwároṉ par nigahbán bithláe haiṉ, we sáre din aur sárí rát kabhí chup na raheṉge; tum jo ḲHUDÁWAND ká zikr karte ho, chupke na raho.

7 Aur jab tak wuh Yarúsalam ko qáim na kar le, aur use dunyá meṉ sitúda karáwe, use chain karne na do.

8 ḲHUDÁWAND ne apne dahine háth aur apne qawí bázú kí qasam kháí hai, ki Yaqínan maiṉ áge ko terá galla tere dushmanoṉ ko na dúṉgá ki kháeṉ, aur ajnabí-záda terı mai, jis ke liye tú ne mihnat khíṉchí, áge ko na píeṉge;

9 Balki we hí, jinhoṉ ne fasl kí hai, us meṉ se kháeṉge, aur ḲHUDÁWAND kí madh kareṉge; aur we jo zaḳhíra meṉ láe haiṉ, use merí muqaddas bárgáhoṉ meṉ píeṉge.

10 ¶ Jáke guzar karo, ástánoṉ par se guzro, logoṉ ke liye ráh durust karo, ráh únchí karo, sháh-ráh únchí karo, patthar sarká do, qaumoṉ ke liye ek jhaṇḍá khaṛá karo.

11 Dekh, ḲHUDÁWAND dunyá kí sarhaddoṉ tak manádí kartá hai, ki Saihún kí beṭí ko kaho, Dekh, terá naját-denewálá átá hai; dekh, us ká ajr us ke sáth, aur us ká kám us ke áge hai.

12 Tab we muqaddas qaum, aur ḲHUDÁWAND ke chhuṛáe húe, kahláeṉge; aur tú Matlúba kahláwegí, aur Wuh shahr jo tark kiyá na gayá.

LXIII BA'B.

YIH kaun hai, jo Adúm se, aur ḳhúb surḳh poshák pahine húe Busrah se, átá hai? yih, jis ká libás daraḳhshán hai, aur apní tawánái kí buzurgí se ḳhirám kartá? Yih maiṉ húṉ, jo rástbází kí shuhrat detá húṉ, aur naját dene par qádir húṉ.

2 Kis liye terí poshák surḳh hai, aur terá libás us shaḳhs ke mánind, jo angúr ke kolhú meṉ raundtá hai?

3 Maiṉ ne tan i tanhá angúroṉ ko kolhú meṉ kuchlá; aur logoṉ meṉ se mere sáth koí na thá; háṉ, maiṉ ne unheṉ apne gusse meṉ latáṛá, aur apne josh meṉ unheṉ raundá, aur un ká lahú mere libás par chhiṛká gayá, aur maiṉ ne apne sáre kapṛoṉ ko najis kiyá.

4 Kyúṉki intiqám ká din mere dil meṉ hai, aur mere chhuṛáe húoṉ ká sál á pahunchá hai.

5 Maiṉ ne nigáh kí, aur koí madadgár na thá; aur maiṉ ne ta'ajjub kiyá, ki koí sambhálnewálá na húá; so merá hí bázú naját ko apne liye

láyá, aur mere hí qahr ne mujhe
sambhálá.
6 Hán, main ne apne qahr se
qaumon ko latárá, aur apne gazab se
unhen purza purza kiyá, aur un ke
lahú ko zamín par girá diyá.
7 ¶ Main KHUDÁWAND kí shafaqat
ká zikr karúngá, KHUDÁWAND hí kí
sitáishon ká, us sab ke mutábiq jo
KHUDÁWAND ne hamen 'ináyat kiyá
hai, aur us barí mihrbání ke sabab, jo
us ne Isráel ke gharáne par, apní
kháss rahmaton aur firáwán shafaqaton
ke mutábiq, záhir kí hai.
8 Ki us ne kahá, Yaqínan we mere
hí log hain, aise larke jo bewafáí na
karenge; chunánchi wuh un ká
bachánewálá húá.
9 Un kí sárí tangíon men wuh un
ká mukhálif na húá, par us ke huzúr
ke Firishte ne unhen bacháyá; us ne
apní ulfat aur apní muhabbat se unhen
naját dí; us ne unhen utháyá, aur
qadím se hamesha unhen liye phirá.
10 ¶ Lekin we bágí húe, aur unhon
ne us kí Rúh i Quds ko gamgín kiyá;
is liye wuh un ká dushman ho gayá,
aur wuh un se lará.
11 Phir us ne agle dinon ko, aur
Músá ko, aur us kí ummat ko, yád
kiyá, aur farmáyá, Wuh kahán hai jo
un ko, apne galle ke chaupánon samet,
samundar men se báhar láyá? wuh
kahán hai, jis ne apní Rúh i Quds un
ke andar dálí?
12 Jis ne Músá ke dahine háth par
apne qawí bázú ko barháyá, aur un
ke áge pánion ko chírá, tá ki apná
aisá nám kare, jo abad tak rahe?
13 Jis ne gahrápon men se un kí
rahnumáí kí, ghore kí tarah, jo bayá-
bán men chale, unhon ne thokar nahín
kháí?
14 Jis tarah chárpáye nasheb men
utren, usí tarah KHUDÁWAND kí Rúh
unhen árámgáh men láí, aur usí tarah
tú ne apní qaum kí hidáyat kí, tá ki
tú apne liye ek jalíl nám paidá kare.
15 ¶ A'smán par se nigáh kar, aur
apne muqaddas aur jalíl maskan se
dekh: terí gairat aur terí qúwat ka-
hán hain, terí barí mayá, aur terí
rahmaten jo mujh par húí thín, kyá
mauqúf kí gayín?
16 Yaqínan tú hamárá Báp hai,
agarchi Abirahám ham se ná-wáqif ho,
aur Isráel hamen nahín pahcháne: tú,
ai KHUDÁWAND, hamárá Báp hai, aur
tú hamárá naját-bakhshnewálá hai;
terá nám abad se hai.
17 ¶ Ai KHUDÁWAND, kyún tú ne
hamen apní ráhon se gumráh kiyá?
kyún tú ne hamáre dil ko sakht kiyá,
ki tujh se na daren? Apne bandon
kí khátir, apní mírás ke firqon kí
khátir, phir á.
18 Terí qaum i muqaddas thorí
muddat tak use qabze men rakhtí thí;
aur ab hamáre dushmanon ne tere
maqdis ko páemál kiyá.
19 Ham to un ke mánind húe, ki
jin par tú ne kadhí tasallut nahín
rakhí, aur jo tere nám ke nahín kah-
láte.

LXIV BA'B.

KA'SH ki tú ásmán ko pháre, aur
utar áwe, ki tere huzúr men
pahár larzish kháwen,
2 Jis tarah ág súkhí dálíon ko bártí,
aur pání ág se josh mártá hai; tá ki
terá nám tere mukhálifon men mashhúr
howe, aur qaumen tere huzúr men
larzán howen!
3 Jis waqt tú ne daraune kám kiye,
jin ke ham muntazir na the, tú utar
áyá, aur pahár tere huzúr kámp gaye.
4 Kyúnki ibtidá se kisí ne na suná,
na kisí ke kánon tak pahunchá, aur
na kisí Khudá ko, tere siwá, ánkhon
se dekhá, jo apne intizár-khínchnewále
ke sáth wuh aisá kuchh kare.
5 Tú us se miltá hai, jo khushí ke
sáth rástbází ke kám kartá hai, aur
un se, jo terí ráhon men tujhe yád
rakhte hain: dekh, tú gussa hai,
kyúnki ham ne gunáh kiye; lekin, is

liye ki we ráhen̠ abadí hain̠, ham
naját páwenge.
6 Aur ham to sab ke sab aise hain̠
jaise nápák chíz, aur hamárí sárí rást-
báziáṇ gandí dhajjí kí sí hain̠, aur ham
sab patte kí tarah kumhláte hain̠, aur
hamárí badkárián̠, ándhí kí mánind,
hamen̠ uṛá le gayín̠.
7 Siwá is ke koí nahín̠, jo terá nám
lewe, jo áp ko ubhárke uṭhe aur terá
ásrá pakṛe; pas hamárí badkárion̠ ke
sabab tú ne apná mun̠h ham se
chhipáyá, aur ham ko pighlá ḍálá.
8 Tau bhí, ai Ḳhudáwand, tú
hamárá báp hai; ham máṭí hain̠, aur
tú hamárá kumhár hai; aur ham sab
ke sab tere háth ke banáe húe hain̠.
9 ¶ Ai Ḳhudáwand, nipaṭ gussa
mat ho, aur hamárí badkárián̠ sadá
yád na rakh: nigáh kar, dekh, ham
terí minnat karte hain̠, ham sab tere
log hain̠.
10 Tere pák shahr bayábán ban
gaye, Saihún sunsán húá, Yarúsalam
wírán hai.
11 Hamárá muqaddas aur ḳhush-
numá ghar, jis men̠ hamáre bápdáde
terí sitáish karte the, ág se jaláyá gayá;
aur hamárí sárí nafís chízen̠ barbád ho
gayín̠.
12 Ai Ḳhudáwand, kyá tú in chízon̠
ke sabab se áp ko rokegá? kyá tú
ḳhámosh rahegá, aur ham ko nipaṭ
satátá rahegá?

LXV BA'B.

MAIN̠ ne un kí taraf tawajjuh kí,
jinhon̠ ne mujh se na mángá;
unhon̠ ne mujhe páyá, jinhon̠ ne mujhe
na ḍhúnḍhá: main̠ ne ek guroh ko, jo
mere nám kí nahín̠ kahlátí thí, kahá,
Mujhe dekh, mujhe dekh.
2 Main̠ ne ek sarkash guroh kí tar-
af, jo apní fikron̠ kí pairauí men̠ aisí
ráh chaltí hai ki achchhí nahín̠, ham-
esha apne háthon̠ ko phailáyá kiyá;
3 Aisí guroh kí taraf, jo sadá mere
mun̠h par mujhe khijáke gussa dilátí
thí, aur bágon̠ men̠ qurbánián̠ kartí
thí, aur khapron̠ par ḳhushbúí jalátí
thí;
4 Jo qabron̠ men̠ baiṭhtí thí, aur
goron̠ men̠ rát ko káṭtí thí; jo súaron̠
ká gosht khátí thí, aur nafratí chízon̠
ká shorbá un ke básanon̠ men̠ thá;
5 Aur kahtí thí, Udhar hí khaṛá
rah, mere nazdík mat á, kyún̠ki main̠
tujh se ziyáda pák hún̠. Ye aise hain̠
jaise dhun̠wán̠ merí nák ke liye, aur
jaise ág, jo din bhar jalá kartí hai.
6 Dekho, mere áge yih qalamband
húá hai: so main̠ chup na rahún̠gá;
main̠ badlá dún̠gá, balki un kí god
men̠ bhí badlá dún̠gá,
7 Tumhárí badkárion̠ ká, aur tum-
háre bápdádon̠ kí badkárion̠ ká badlá
ek sáth, Ḳhudáwand farmátá hai;
kyún̠ki we paháṛon̠ par ḳhushbúián̠
jaláte, aur ṭílon̠ par merí takfír karte
the; un agle kámon̠ ká badlá main̠ un
kí god men̠ mápke dún̠gá.
8 ¶ Ḳhudáwand yún̠ farmátá hai,
Jis tarah se shíra angúron̠ ke ḳhoshe
men̠ maujúd hai, aur koí kahtá hai,
Use ḳharáb na kar, ki us men̠ barakat
hai: us hí tarah main̠ apne bandon̠ kí
ḳhátir karún̠gá, aur un sabhon̠ ko halák
na karún̠gá.
9 Aur main̠ Ya'qúb men̠ se ek nasl
nikálún̠gá, aur Yahúdáh men̠ se, jo
mere paháṛ ke wáris hon̠; aur mere
barguzíde us ke wáris hon̠ge, aur mere
bande wahán̠ basen̠ge.
10 Aur Sarún gallon̠ ká ghar hogá,
aur 'A'kúr ká nasheb bailon̠ ke baiṭhne
ká maqám, mere un logon̠ ke liye, jo
mere tálib húe.
11 ¶ Lekin tum, jo Ḳhudáwand ko
chhoṛte ho, aur mere muqaddas koh ko
farámosh karte ho, aur Iqbál ke liye
dastarḳhwán taiyár karte ho, aur Taq-
dír ke liye jám bharte ho:
12 Main̠ tumhen̠ gin ginke talwár
ke hawála karún̠gá, aur tum sab zabh
hone ke liye jhuk jáoge; yihí hogá,
is liye ki jab main̠ ne buláyá, tum ne
jawáb nahín̠ diyá, jab main̠ ne kaha,

tum ne na suná, balki merí ánkhon ke áge badí kí, aur wuh chíz pasand kí, ki jis se main ná-ḳhush húá.

13 Is liye Ḳhudáwand Yahowáh yún farmátá hai, ki Dekho, mere bande kháwenge, par tum bhúkhe rahoge; dekho, mere bande píwenge, par tum piyáse rahoge; aur dekho, mere bande shádmán honge, par tum pashemán hoge;

14 Dekho, mere bande dil kí ḳhushí se gáenge, par tum dilgírí ke sabab nála karoge, aur jánkáhí se wáwailá karoge.

15 Aur tum apná nám apne píchhe chhoṛoge, jo mere barguzídon par la'nat ká bá'is hogá; kyúnki Ḳhudáwand Yahowáh tum ko qatl karegá, aur apne bandon ko dúsre nám se buláegá:

16 Yahán tak ki jo koí zamín men apní du'á e ḳhair kare, sachche Ḳhudá ke nám se apní du'á e ḳhair karegá; aur jo koí zamín men qasam kháe, sachche Ḳhudá ke nám se qasam khágá; kyúnki aglí musíbaten farámosh ho gayín, aur we merí ánkhon se poshída hain.

17 ¶ Ki dekho, main naye ásmán, aur nayí zamín ko paidá kartá hún; aur jo áge the, un ká phir zikr na hogá, aur we ḳhátir men phir na áwenge.

18 Balki tum merí is nayí ḳhilqat se abadí ḳhushí aur shádmání karo; kyúnki dekh, main Yarúsalam ko ḳhushí, aur us ke logon ko ḳhurramí banáúngá.

19 Aur main Yarúsalam se ḳhush hoúngá, aur apne logon se masrúr; us men rone kí sadá kabhí phir na suní jáegí, aur na nála karne kí áwáz.

20 So áge ko wahán aisá koí laṛká na hogá, jo kam 'umr rahe, aur na aisá koí búṛhá, jo apní 'umr púrí na kare: kyúnki wuh laṛká hí hogá jo sau baras ká hoke mare; par gunahgár jo sau sau baras ke hoke mar jáwen, we mala'ún honge.

21 We ghar banáwenge, aur un men basenge; we tákistán lagáenge, aur un ke mewe kháenge.

22 Aur aisá na hogá ki we banáwen, aur dúsrá base; aur we lagáwen, aur dúsrá kháwe; kyúnki mere bandon ke aiyám daraḳht ke aiyám ke mánind honge, aur mere barguzíde apne háthon ke kám se ḳhud fáida uṭháenge.

23 Un kí mashaqqat be-samara na hogí, aur we laṛke na janenge jo ná-gahán halák hon; kyúnki we apní aulád samet Ḳhudáwand ke mubárakon kí nasl ṭhahrenge.

24 Aur aisá hogá, ki peshtar us se ki we pukáren, main jawáb dúngá; aur we hanoz kah na chukenge, ki main sun lúngá.

25 Bheṛiyá aur bheṛ ek sáth charenge, aur sher i babar bail ke mánind ghás kháegá; lekin sámp jo hai, so ḳhák phánkegá. We mere sáre muqaddas paháṛ par dukh na denge, aur halák na karenge, Ḳhudáwand farmátá hai.

LXVI BA'B.

KHUDA'WAND yún farmátá hai, ki A'smán merá taḳht hai, aur zamín mere pánw rakhne kí chaukí; wuh ghar kahán hai, ki mere wáste banáyá cháhte? aur merí árámgáh kahán hai?

2 Ki ye sab chízen to mere háth ne banáín, aur ye sab maujúd húí hain, Ḳhudáwand farmátá hai: lekin main us shaḳhs par nigáh karúngá, usí par jo garíb aur shikasta-dil hai, aur mere kalám ke sabab kámp játá hai.

3 Wuh jo bail zabh kartá, us ke mánind hai, jis ne ek ádmí ko már dálá; aur wuh jo ek barra qurbání kartá hai, us ke barábar hai, jis ne ek kutte kí gardan káṭí hai; jo hadya chaṛhátá hai aisá hai, jaise us ne súar ká lahú guzráná hai; wuh jo yádgárí ke liye lubán guzrántá, us ke mánind

hai, jis ne but ko mubárak kahá hai. Háṉ, unhoṉ ne apní apní ráheṉ chun líṉ, aur un ke jí un kí nafratí chízoṉ se masrúr haiṉ.

4 Maiṉ bhí un ke liye musíbatoṉ ko chun lúṉgá, aur jin se we ḍarte haiṉ unheṉ un par ḍálúṉgá; kyúṉki jab maiṉ ne pukárá, to kisí ne jawáb na diyá; jab maiṉ ne kahá, to unhoṉ ne na suná; balki unhoṉ ne merí áṉkhoṉ ke áge sharárat kí, aur us bát ko iḳhtiyár kiyá, jis se maiṉ ná-ḳhush thá.

5 ¶ Ḳhudáwand kí bát suno, ai tum jo us ke kalám ke sabab kámpte ho; Tumháre bhái jo tumhárá kína rakhte, aur mere nám ke wáste tumheṉ ḳhárij kar dete haiṉ, kahte haiṉ, Ḳhudáwand kí tamjíd kí jáegí; par wuh tumhárí ḳhushí ke liye dikhái degá, aur we pashemán hoṉge.

6 Shahr kí taraf se gulgule kí áwáz! aur haikal kí taraf se bhí áwáz! yih Ḳhudáwand kí áwáz hai, jo apne dushmanoṉ ko badlá detá hai.

7 Peshtar us se ki use dard lageṉ, wuh jan paṛí; aur us se áge ki wuh dard kháwe, us ko farzand i narína paidá húá.

8 Aisí bát kis ne suní? aisí chízeṉ kis ne dekhíṉ? Kyá ho saktá, ki zamín ko ek din meṉ janne ká dard lage? yá ek-bárgí ek guroh paidá howe? kyúṉki jonhíṉ Saihún ko dard lage, wonhíṉ wuh apne bachche jan baiṭhí.

9 Kyá maiṉ use janne ke waqt tak láúṉ, aur phir use na janáúṉ? Ḳhudáwand farmátá hai: kyá maiṉ jo janátá húṉ, janne se báz rakhúṉ? tumhárá Ḳhudá kahtá hai.

10 Tum Yarúsalam ke sáth ḳhushí karo, aur us ke sabab shádmání karo, tum sab jo us se muhabbat rakhte ho; us ke sáth niháyat ḳhush ho, tum sab jo us ke liye mátam karte the:

11 Tá ki tum chúso, aur us ke tasallí-denewále pistánoṉ se ser hoo; tá ki tum nichoṛo, aur us kí shaukat kí firáwání se hazz úṭháo.

12 Kyúṉki Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, Dekh, maiṉ salámatí nahr ke mánind, aur qaumoṉ kí daulat báṛh ke mánind us pás rawáṉ karúṉgá: tab tum unheṉ chúsoge, aur bagal meṉ uṭháe jáoge, aur ghuṭnoṉ par kudáe jáoge.

13 Jis tarah má apne beṭe ko dilásá detí hai, usí tarah maiṉ tumheṉ dilásá dúṉgá; Yarúsalam hí meṉ tum tasallí páoge.

14 Aur jab tum yih dekhoge, to tumhárá dil ḳhush hogá, aur tumhárí haḍḍíáṉ sabze ke mánind nashw o numá kareṉgí; aur Ḳhudáwand ká háth apne bandoṉ par záhir hogá, par us ká gussa dushmanoṉ par bhaṛkegá.

15 Kyúṉki dekho, Ḳhudáwand ág liye húe áwegá, aur us kí gáṛíáṉ girdbád ke mánind chaleṉgí, tá ki josh se apná gussa, aur átash ke shu'ala ke sáth apná qahr un par láwe.

16 Ki ág se aur apní talwár se Ḳhudáwand sáre bashar ká muqábala karegá: aur Ḳhudáwand ke maqtúl bahut se hoṉge.

17 We jo bágoṉ ke bích meṉ, Akhad kí pairauí meṉ, apne ta,íṉ pák aur táhir karte haiṉ, un ke darmiyán jo súar ká gosht, aur makrúh chízeṉ, aur chúhá kháte haiṉ, we sab ke sab faná ho jáeṉge, Ḳhudáwand farmátá hai.

18 Par maiṉ jo húṉ, so un ke kám aur un ke andeshe mere huzúr haiṉ; aur aisá hogá, ki maiṉ sárí ummatoṉ ko, aur gurohoṉ ko, jin kí zubáneṉ muḳhtalif haiṉ, faráham karúṉgá, aur we sab áweṉge, aur merá jalál dekheṉge.

19 Kyúṉki maiṉ un ke darmiyán ek nishán nasb karúṉgá, aur maiṉ un ko, jo un meṉ se bach nikleṉ, qaumoṉ kí taraf bhejúṉgá, ya'ne Tarsís, aur Púl, aur Lúd ko, jo tírandáz haiṉ, aur

Túbal, aur Yúnán ko, aur dúr ke bahrí
mamálik ko, jinhon ne merí khabar
nahín suní, aur merá jalál nahín de-
khá: we qaumon ke darmiyán merá
jalál bayán karenge.
20 Aur KHUDÁWAND farmátá hai,
ki We tumháre sáre bháíon ko, sárí
qaumon men se, ghoron par, aur gáríon
par, aur miyánon men, aur khach-
charon par, aur sándníon par bithláke,
KHUDÁWAND ke hadye ke liye, Yarú-
salam men mere koh i muqaddas ko
láwenge, jis tarah se baní Isráel pák
bartanon men hadya KHUDÁWAND ke
ghar men láte hain.
21 Aur KHUDÁWAND farmátá hai,
ki Main un men se káhin aur Láwí
hone ke liye lúngá.
22 Kyúnki jis tarah se naye ásmán,
aur nayí zamín, jo main banáúngá,
mere huzúr qáim rahenge, us hí tarah
tumhárí nasl, aur tumhárá nám báqí
rahegá, KHUDÁWAND farmátá hai.
23 Aur aisá hogá, ki ek naye chánd
se dúsre tak, aur ek sabt se dúsre tak,
sáre bashar 'ibádat ke liye mere huzúr
áwenge, KHUDÁWAND farmátá hai.
24 Aur we nikal nikalke un logon
kí láshon par, jo mujh se bágí húe,
nazar karenge; kyúnki un ká kírá na
maregá, aur un kí ág na bujhegí, aur
sáre bashar ko un se nafrat áwegí.

YARAMIYA'H NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

KHILQIYA'H ke bete Yaramiyáh
kí báten, jo Binyamín kí mam-
lukat men 'Anatútí káhinon men se
thá;
2 Jis par KHUDÁWAND ká kalám,
Amún ke bete Yahúdáh ke bádsháh
Yúsiyáh ke dinon men, us kí bádsháhat
ke terahwen baras men, názil húá.
3 Yahúdáh ke bádsháh Yahúyaqím
bin Yúsiyáh ke dinon men bhí, Ya-
húdáh ke bádsháh Sidqiyáh bin Yúsi-
yáh ke gyárahwen baras ke tamám
hone tak, Yarúsalam ke logon ke asír
ho jáne tak, jo pánchwen mahíne men
thá, názil hotá rahá.
4 KHUDÁWAND ká kalám mujh ko
pahunchá, aur us ne kahá,
5 Ki peshtar us se ki main ne tujhe
pet men khalq kiyá main tujhe jántá
thá, aur rihm men se tere nikalne ke
pahle main ne tujhe makhsús kiyá,
aur qaumon ke liye tujhe nabí thah-
ráyá.
6 Tab main ne kahá, Háe, Khudá-
wand YAHOWÁH! dekh, main bol na-
hín saktá: kyúnki larká hún.
7 ¶ Par KHUDÁWAND ne mujh ko
kahá, Mat kah, ki Main larká hún;
kyúnki jin sabhon ke pás main tujhe
bhejúngá, tú jáegá; aur sab kuchh jo
main tujhe farmáúngá, tú kahegá.
8 Tú un ke chihron ko dekhke mat
dar; kyúnki KHUDÁWAND kahtá hai,
Main tujhe chhuráne ko tere sáth
hún.
9 Tab KHUDÁWAND ne apná háth
barháke merá munh chhúá. Aur
KHUDÁWAND ne mujhe farmáyá, ki
Dekh, main ne apní báten tere munh
men dál dín.
10 Dekh, áj ke din main ne tujhe
qaumon par aur bádsháhaton par ikh-

tiyár diyá, ki ukháre aur dhá dewe,
aur halák kare aur girá dewe, aur
banáwe aur lagáwe.
11 ¶ Phir KHUDÁWAND ká kalám
mujh ko pahunchá, aur us ne kahá, ki
Ai Yaramiyáh, tú kyá dekhtá hai?
main bolá, ki Bádám ke darakht kí ek
dálí dekhtá hún.
12 Aur KHUDÁWAND ne mujhe far-
máyá, ki Tú ne khúb dekhá; kyúnki
main apne kalám ko púrá karne ke
liye sawere be-dár húngá.
13 Dúsrí bár KHUDÁWAND ká ka-
lám mujh par názil húá, aur us ne
kahá, ki Tú kyá dekhtá hai? Main
ne kahá, Ubaltí húí deg dekhtá hún,
jis ká munh uttar kí taraf se hai.
14 Tab KHUDÁWAND ne mujhe far-
máyá, ki Uttar kí taraf se wuh áfat
áwegí, jo is sarzamín ke sáre báshind-
on par hogí.
15 Kyúnki KHUDÁWAND farmátá
hai, ki Dekh, main uttar kí bádshá-
haton ke sáre khándánon ko bulá-
úngá; aur we áwenge, aur har ek apná
apná takht Yarúsalam ke phátakon
men dákhil hone kí ráh par, aur us kí
sab díwáron ke girdágird, aur Yahúdáh
ke tamám shahron ke muqábil, qáim
karegá.
16 Aur main un kí sárí sharárat kí
bábat, ki unhon ne mujhe chhorá hai,
aur begáne iláhon ke sámhne lubán
jaláyá, aur apne hí háthon ke kámon
ko sijda kiyá, apní 'adálat záhir karke
un par hukm dúngá.
17 ¶ Is liye tú apní kamar bándh-
ke uth khará ho, aur jo kuchh main
tujhe farmáún, un se kah; un ke
chihron ko dekhke mat dar, na ho ki
main tujhe un ke sámhne sarásíma
karún.
18 Kyúnki dekh, main áj ke din
tujh ko sárí sarzamín ke muqábil, aur
Yahúdáh ke bádsháhon ke muqábil,
aur us ke amíron ke muqábil, aur us
ke káhinon ke muqábil, aur mulk ke
logon ke muqábil, ek hasín shahr, aur
lohe ká sutún, aur pítal kí díwár,
banátá hún.
19 We to tere sáth laren, lekin tujh
par gálib na honge; kyúnki KHUDÁ-
WAND farmátá hai, Main tere bacháne
ko tere sáth hún.

II BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ká kalám mujh
par názil húá, aur us ne kahá,
2 Ki Tú já, aur Yarúsalam ke sunte
hí pukárke kah, ki KHUDÁWAND yún
farmátá hai, ki Main terí bábat terí
jawání kí mihrbání, aur tere byáh kí
muhabbat ko yád kartá hún, jab ki tú
bayábán men, hán, us sarzamín men
jahán khetí na thí, mere píchhe píchhe
chalí.
3 Isráel KHUDÁWAND ká muqad-
das, aur us kí afzáish ká pahlá phal
thá: sab jo use nigalte the gunahgár
thahre; un par balá áí, KHUDÁWAND
farmátá hai.
4 Ai ahl i Ya'qúb, aur ahl i Isráel
ke sab khándáno, KHUDÁWAND ká
kalám suno.
5 ¶ KHUDÁWAND yún farmátá hai,
ki Tumháre bápdádon ne mujh men
kaunsí ná-insáfí pái, jo we mujh se dúr
bháge, aur butlán ke pairau húe, aur
áp bátil ho gaye?
6 Aur unhon ne nahín kahá, ki
KHUDÁWAND kahán hai, jo hamen
Misr kí sarzamín se nikál láyá, aur
bayábán men, aur banjar men, aur
garhon kí sarzamín men, khushk kí aur
maut ke sáye kí sarzamín men, jahán
koí nahín guzartá, aur koí ádmí búd o
básh nahín kartá, hamen le chalá?
7 Aur main tum ko bág-wálí zamín
men láyá, ki tum us ke mewe aur us
ke achchhe phal kháo; par tum ne
dákhil hoke merí zamín nápák kí, aur
merí mírás ko makrúh karáyá.
8 Káhinon ne nahín kahá, ki KHU-
DÁWAND kahán hai? aur unhon ne jo
sharí'at ke mu'ámale faisal karte
mujhe na jáná; aur charwáhon ne
mujh se sarkashí kí; aur nabíon ne

Ba'al ká nám leke nubúwat kí, aur un
chízon kí pairauí kí, jo ki fáida nahín
bakhshtín.
9 Is liye, KHUDÁWAND farmátá hai,
Main phir tum se bigár karúngá, aur
tumháre larkon ke larkon se bhí bigár
karúngá.
10 Kyúnki pár guzarke Kittíon ke
sáhilon men dekho, aur Qídár men
bhejke khúb socho, aur dekho, ki aisí
bát kahín húí jaisí ki yih bát hai?
11 Kyá kisí qaum ne apne iláhon ko,
jo haqíqat men Khudá nahín, badal
dálá? par merí qaum ne apne jalál ko
us se jo be-naf'a hai badlá.
12 Ai ásmáno, is se muta'ajjib ho
jáo, hán, ba-shiddat hairán ho, niháyat
muztarib hoo, KHUDÁWAND farmátá
hai.
13 Kyúnki mere logon ne do bu-
ráíán kín; unhon ne mujh jíte pání ke
sote ko chhor diyá, aur apne liye hauz
khode hain, túte húe hauz, jin men
pání nahín thahar saktá.
14 ¶ Kyá Isráel gulám thá? kyá
wuh khánazád thá? wuh kis liye lútá
gayá?
15 Jawán sher i babar us par gur-
ráte; we apní áwáz sunáte hain, aur
us ká mulk ujár dete; us ke shahr
jal gaye, wahán koí basnewálá na
rahá.
16 Baní Núf aur baní Tahfanís bhí
tere sir kí chándí ko khá játe hain.
17 Kyá tú yih apne úpar nahín
láyá hai, ki tú ne KHUDÁWAND apne
Khudá ko tark kiyá, jis waqt wuh tujh
ko ráh men le chaltá thá?
18 Aur ab Saihúr ká pání píne ko
tujhe Misr kí ráh men kyá kám hai?
aur nahr i Furát ká pání píne ko tujhe
Asúr kí ráh men kyá kám hai?
19 Terí hí sharárat terí tádíb kare-
gí, aur terí bagáwaten tujh ko sazá
dengí: ján aur dekh, ki yih bará aur
niháyat bejá kám hai, kí tú ne KHU-
DÁWAND apne Khudá ko tark kiyá
hai, aur ki merá khauf tujh ko nahín,
Khudáwand RABB ul afwáj farmátá
hai.
20 Kyúnki muddat húí ki tú ne
apná júá phár dálá, aur bandhanon ko
tor diyá, aur kahá, ki Main tábi' men na
rahúngí; hán, har ek únche pahár par,
aur har ek hare darakht ke tale, tú
ziná karne ko letí hai.
21 Main ne tujhe ek suthrí ták
lagáyá, bilkull chokhá bihan; phir tú
kyúnkar úparí angúr kí kam-qadr latá
mere liye ho gayí?
22 Harchand tú apne ko sajjí se
dhowe, aur bahut sí reh isti'amál kare,
tad bhí KHUDÁWAND Khudá kahtá
hai, Terí sharárat ká dág mere huzúr
baná rahtá hai.
23 Tú kyúnkar kahtí hai, ki Main
nápák nahín hún; main ne Ba'alím kí
pairauí nahín kí? wádí men apní rawish
dekh, aur jo kuchh tú ne kiyá hai ma'-
lúm kar: tú ek tez-rau úntní kí má-
nind hai, jo mast hoke idhar udhar
daurtí hai;
24 Máda gor-khar kí mánind, jis
kí 'ádat hai ki dasht men rahe, aur jo
hawas ke máre hawá súnghtí hai; us
kí mastí kí hálat men kaun use phirá
saktá hai? us ke dhúndhnewále thak
nahín játe; us ke mahíne men we use
páwenge.
25 Tú apne pánwon ko rok, ki we
be-jútí na ho jáwen, aur apne gale ko,
ki piyás na lage: lekin tú ne kahá, ki
Ná-ummedí kí bát hai; aisá nahín;
kyúnki main begánon par 'áshiq húí
hún, aur un ke píchhe chalúngí.
26 Jaisá ki chor jab pakrá játá hai
ruswá hotá hai, waisá hí Isráel ká
gharáná, we aur un ke bádsháh, un ke
amír, aur un ke káhin, aur un ke nabí
ruswá hote hain,
27 Jo ki káth se kahte hain, ki Tú
merá báp; aur patthar ko, ki Tú mujhe
janí hai; kyúnki unhon ne merí taraf
píth kí, aur munh nahín; par apní
musíbat ke waqt we kahenge, ki Uthke
ham ko bachá.

28 Lekin tere ma'búd kahán hain, jinhen tú ne apne liye banáyá? we uthen, agar terí musíbat ke waqt tujhe bachá saken; kyúnki, ai Yahúdáh, jitne tere shahr hain, utne tere ma'búd hain.

29 Tum káhe ko mujh se hujjat karoge? tum sab mujh se phir gaye ho, KHUDÁWAND kahtá hai.

30 Main ne tumháre larkon ko 'abas márá pítá hai; we tarbíyat-pazír na húe; tumhárí hí talwár, phárnewále sher i babar kí mánind, tumháre nabíon ko khá gayí hai.

31 ¶ Ai tum jo is pusht ke ho, KHUDÁWAND ke kalám ko liház karo. Kyá main Isráel ke liye bayábán yá táríkí kí zamín húá? mere log kyún kahte, ki Ham jahán cháhen phirte hain; phir tere pás na áwenge?

32 Kyá kunwárí apne gahne, yá dulhin apne patke bhúl játí hai? par mere log beshumár dinon se mujh ko bhúl gaye.

33 Kyún tú apní ráh nikáltí hai ki 'ishq ká súrág le? yaqínan tú ne fáhishon ko bhí apní ráhen sikhláín.

34 Tere hí dámanon men be-gúnáh miskínon ká khún bhí páyá játá hai; main ne use barí talásh se nahín páyá, balki in sabhon men 'alániya dekhá.

35 Báwujúd is ke tú kahtá hai, ki Is liye ki main be-qusúr hún, us ká gazab yaqínan mujh par se palat jáegá. Dekh, main tujh par hujjat sábit karúngá, is tere kahne se, ki Main ne gunáh nahín kiyá.

36 Tú apní ráh badalne ko kyún itní dáwándol phirtí hai? Misr se bhí tú sharminda hogí, jaise Asúr se tú sharminda húí.

37 Wahán se bhí tú apne sir par háth rakhe húe nikal jáegí; kyúnki KHUDÁWAND ne unhen jin par tú ne i'atimád kiyá haqír jáná, aur tú un se kámyáb na hogí.

III BA'B.

KAHA'WAT hai, ki agar koí mard apní jorú ko nikále, aur wuh us ke yahán se jáke dúsre mard kí ho jáe, to kyá wuh pahlá us pás phir jáegá? kyá wuh zamín niháyat nápák na hogí? lekin tú ne bahut se yáron ke sáth ziná kiyá; tad bhí merí taraf phir, KHUDÁWAND farmátá hai.

2 Paháron kí taraf apní ánkhen uthá, aur dekh, kaunsí jagah hai jahán tú ne suhbat na utháí? 'Arab kí mánind, jo bayábán men hai, tú un ke liye ráhon par baithí; tú ne apní ziná-káríon aur badkáríon se zamín ko nápák kiyá.

3 Is liye bárish nahín hotí, aur ákhirí barsát nahín húí; terí peshání par qahba-pan záhir hai, aur tú sharm nahín mántí hai.

4 Kyá ab tú pukárke mujhe nahín kahegí, ki Ai mere báp, tú merí jawání ká rahbar thá?

5 Kyá wuh sadá apná gazab rakhegá? kyá wuh use hamesha tak rakh chhoregá? Dekh, tú aisí báten to kah chukí, lekin tujh se jitná ho saká bure kám kiye.

6 ¶ Yúsiyáh bádsháh ke dinon men bhí KHUDÁWAND ne mujh se kahá, Kyá tú ne dekhá hai, ki bargashta Isráel ne kyá kiyá hai? wuh har ek únche pahár par, aur har ek hare darakht ke tale gayí, aur wahán zinákárí kí.

7 Aur jab wuh yih sab kuchh kar chukí, to main ne kahá, ki Merí taraf phir á. Par wuh na phirí; aur us kí be-wafá bahin Yahúdáh ne yih hál dekhá.

8 Phir main ne dekhá, ki jab isí bá-'is se, ki us ne zinákárí kí thí, main ne bargashta Isráel ko nikálá, aur use taláq-náma likh diyá, báwujúd is ke us kí be-wafá bahin Yahúdáh na darí, balki us ne bhí jáke chhinálá kiyá.

9 Aur aisá húá ki us ne apne chhinále kí burái se zamín ko nápák kiyá,

aur patthar aur lakṛí ke sáth zinákárí
kí.
10 Aur báwujúd is sab ke, us kí be-
wafá bahin Yahúdáh merí taraf apne
sáre dil se na phirí, magar makr se,
KHUDÁWAND kahtá hai.
11 Aur KHUDÁWAND ne mujh se
kahá, ki Bargashta Isráel ne, be-wafá
Yahúdáh se ziyáda, apne ko sádiq
ṭhahráyá hai.
12 ¶ Já, aur uttar kí taraf pukár-
ke kah, KHUDÁWAND farmátá hai, ki
Ai bargashta Isráel, phir áo; main̲ áge
ko tum par na ghurkún̲gá, kyún̲ki
KHUDÁWAND farmátá hai, Main̲ rahím
hún̲; main̲ sadá tak apná gazab na
rakh chhoṛún̲gá.
13 Sirf apní badkárí ká iqrár kar,
KHUDÁWAND farmátá hai, ki tú KHU-
DÁWAND apne Khudá se phir gayí hai,
aur har ek hare darakht ke tale be-
gánon̲ ke sáth idhar udhar áwára phirí,
aur merí áwáz nahín̲ suní.
14 KHUDÁWAND farmátá hai, Ai
bargashta laṛko, agarchi main̲ ne tum
ko tark kiyá hai, tau bhí phir áo; aur
main̲ tum ko har ek shahr men̲ se ek
ek, aur gharáne men̲ se do do leke,
tumhen̲ Saihún men̲ le áún̲gá:
15 Aur main̲ tum ko apne khátir-
khwáh charwáhe dún̲gá, aur we tum-
hen̲ dánáí aur samajhdárí charáwen̲ge.
16 Aur aisá hogá, KHUDÁWAND far-
mátá hai, ki jab un dinon̲ men̲ tum
mulk men̲ baṛhoge, aur bahut hooge,
tab we phir na kahen̲ge, ki KHUDÁ-
WAND ke 'ahd ká sandúq; us ká khiyál
bhí kabhí un ke dil men̲ na áwegá; we
hargiz use yád na karen̲ge, aur us ke
na hone se dareg na karen̲ge; aur wuh
phir banáyá na jáegá.
17 Us waqt Yarúsalam KHUDÁ-
WAND ká takht kahláyá jáegá, aur us
men̲, Yarúsalam hí men̲, sárí qaumen̲
KHUDÁWAND ke nám se jam'a hon̲gi:
aur we phir apne bure dil kí magrái
kí pairauí na karen̲ge.
18 Unhín̲ dinon̲ men̲ Yahúdáh ká
gharáná Isráel ke gharáne ke sáth
chalegá, aur we milke uttar kí zamín
men̲ se is zamín men̲, jise main̲ ne
tumháre bápdádon̲ ko mírás men̲ diyá,
áwen̲ge.
19 Par main̲ ne kahá, ki Main̲
kyún̲kar tujhe laṛkon̲ ke darmiyán
shámil karún̲, aur zamín i dilchasp,
qaumon̲ kí sab se nafís mírás, tujhe
dún̲? phir main̲ ne kahá, ki Tú mujhe
apná báp kahke pukáregí; aur tú phir
mujh se bargashta na hogí.
20 ¶ Tau bhí jis tarah se jorú be-
wafáí se apne khasam ko chhoṛ detí
hai, us hí tarah se tum ne, ai Isráel
ke gharáne, mujh se be-wafáí kí,
KHUDÁWAND kahtá hai.
21 U'nchí jagahon̲ par ek áwáz
sunne men̲ áí, baní Isráel ke rone aur
minnat karne kí; kyún̲ki unhon̲ ne
apní ráh ṭeṛhí kí, aur KHUDÁWAND
apne Khudá ko bhúl gaye the.
22 Ai bargashta laṛko, phir áo;
main̲ tumhárí bargashtagíán̲ dafa kar-
ún̲gá. Dekh, ham tere pás áte hain̲,
ki tú, ai KHUDÁWAND, hamárá Khudá
hai.
23 Filhaqíqat Isráel kí naját ká
intizár karná, ki ṭílon̲ kí taraf aur
pahárọn̲ kí kasrat se hogí, so'abas hai;
yaqínan wuh KHUDÁWAND hamáre
Khudá se hai.
24 Kyún̲ki yih jo ruswáí ká bá'is
hai, hamárí jawání ke waqt se, hamáre
bápdádon̲ ke mál ko, aur un kí bheṛon̲
aur bailon̲ ko, un ke beṭon̲ aur beṭíon̲
ko, nigal játí hai.
25 Ham apne nang men̲ paṛe rahte,
aur ruswáí ham ko ḍhámptí; is liye
ki ham aur hamáre bápdáde, jawání
ke waqt se áj tak, KHUDÁWAND apne
Khudá ke khatákár hain̲, aur ham ne
KHUDÁWAND apne Khudá kí farmán-
bardárí na kí.

IV BA'B.

AI Isráel, agar tú phiregá, KHUDÁ-
WAND farmátá hai, to tú merí
taraf phir á: aur agar tú apní makrú-

hát ko merí nazar se dúr karegá, to tú
áwára na hogá;
2 Aur agar tú sachái, aur 'adálat,
aur sadáqat se, zinda KHUDÁWAND kí
qasam kháwegá, tab qaumen us ke
sabab apne ta,in mubárak jánengí, aur
us par fakhr karengí.
3 ¶ Kyúnki KHUDÁWAND Yahúdáh
aur Yarúsalam ke logon ko yún far-
mátá hai, ki Apní partí zamín ko apne
liye jot dálo, aur kánṭon ke darmiyán
mat boo.
4 Ai Yahúdáh ke logo, aur Yarú-
salam ke báshindo, KHUDÁWAND ke
liye apná khatna karáo, aur apne dil
kí khalrí utár phenko, tá na howe ki
tumhárí badkirdárion ke bá'is se merá
qahr ág kí mánind shu'ala-zan ho,
aur aisá bharke ki koí use bujhá na
sake.
5 Yahúdáh men ishtihár do, aur
Yarúsalam men is kí manádí karo, aur
kaho, ki Tum mamlukat men narsingá
phúnko; buland áwáz se pukáro, aur
kaho, ki Jam'a ho, ki hasín shahron
men chalen.
6 Tum Saihún hí men jhanḍá khaṛá
karo: panáh lene ko bhágo, aur mat
ṭhahro: kyúnki main ek balá ko, aur
halákat i shadíd ko, uttar kí taraf se
látá hún.
7 Sher i babar jháṛí se niklá, aur
qaumon ke halák-karnewále ne ḍerá
toṛ dálá hai; wuh apní jagah se niklá
ki terí zamín ko wírán kare; tere
shahr aise ujáṛ honge, ki wahán insán
nám ko na rahe.
8 Is liye tum apní kamar par ṭáṭ
bándho, chhátí píṭo, aur wáwailá karo;
kyúnki KHUDÁWAND ká bharaktá húá
qahr ham par se palaṭ nahín játá.
9 Aur us din aisá hogá, KHUDÁ-
WAND kahtá hai, ki bádsháh ká jí aur
sardáron ke dil sust ho jáenge; aur
káhin hairat-zada, aur nabí sarásíma
honge.
10 Tab main ne kahá, Háe, ai KHU-
DÁWAND Khudá, yaqínan tú ne is
qaum ko aur Yarúsalam ko yih kahke
dagá dí, ki Tum salámat rahoge, há-
lánki talwár ján par lagí hai.
11 Us waqt is qaum ko aur Yarú-
salam ko yih kahá jáegá, ki Bayábán
kí únchí jagahon par se ek khushk
hawá merí qaum kí beṭí kí taraf
chalegí, usáne aur sáf karne ke liye
nahín,
12 Balki ek hawá, jo aisíon se sha-
díd hai, mere liye chalegí; abhí main
un par apne fatwe dúngá.
13 Dekho, wuh yún chaṛhegá jaise
badlíán, aur us kí gáṛíán jaise ándhí;
us ke ghoṛe 'uqábon se teztar hain.
Wáwailá ham par! ki ham barbád ho
gaye.
14 Ai Yarúsalam, tú apne dil ko
sharárat se pák kar, tá ki tú riháí páwe.
Kab tak tú bátil khiyálon ko apne dil
men jagah degá?
15 Kyúnki Dán se ek áwáz sunáí
detí hai, aur Ifráím ke paháṛ se taklíf
kí manádí hotí hai.
16 Qaumon ko khabar do; dekho,
Yarúsalam kí bábat manádí karo, ki
muhásara-karnewále dúr mulk se áte
hain, aur Yahúdáh ke shahron ke
muqábil lalkárenge.
17 Khet ke rakhwálon ke mánind
we use cháron taraf gherenge; kyúnki
us ne mujh se bagáwat kí, KHUDÁ-
WAND kahtá hai.
18 Terí chál aur tere kámon ne tere
liye yih hásil kiyá; yih terí sharárat
hai; yih azbaski talkh hai, wuh tere
dil ko pakaṛ letá.
19 ¶ Merí antríán! merí antríán!
mere dil ke parde men dard hai; mere
dil kí aisí ghabráhaṭ hai, ki main
chup nahín rah saktá, kyúnki, ai merí
ján, tú ne narsinge kí áwáz, aur laṛáí
kí lalkár suní.
20 Shikast par shikast kí khabar
hotí; yaqínan tamám sarzamín barbád
ho gayí; mere khaime achának, aur
mere parde ek dam men gárat kiye
gaye.

21 Kab tak maiṉ yih jhaṇḍá dekhá
karúṉ, aur narsinge kí áwáz sunúṉ?
22 Filhaqíqat mere log nádán haiṉ,
unhoṉ ne mujhe nahíṉ pahchháná; we
be-shu'úr laṛke haiṉ, aur imtiyáz nahíṉ
rakhte: bure kám karne meṉ chatur
haiṉ, par nekokárí karne ke liye
samajh nahíṉ rakhte.
23 Maiṉ ne sarzamín ko dekhá, aur
kyá dekhtá húṉ, ki wírán aur sunsán
hai; aflák ko bhí, ki be-núr haiṉ.
24 Maiṉ ne paháṛoṉ par nigáh kí,
aur kyá dekhtá húṉ, ki we kámp gaye,
aur sáre ṭíle zor se hile.
25 Maiṉ ne nazar kí, aur kyá
dekhtá húṉ, ki koí ádmí nahíṉ; aur
sab hawáí parinde uṛ bháge.
26 Maiṉ ne dekhá, aur kyá dekhtá
húṉ, ki seráb sarzamín dasht ho gayí,
aur Ḳhudáwand ke áge, us ke qahr
kí shiddat ke áge, us ke sab shahr
barbád ho gaye.
27 Kyúṉki Ḳhudáwand yúṉ kahtá
hai, ki Tamám mulk wírán hogá; tau
bhí maiṉ hanoz use bilkull halák na
karúṉgá.
28 Isí liye mulk mátam karegá,
aur úpar ke ásmán tárík hoṉge; kyúṉ-
ki maiṉ kah chuká, maiṉ ne iráda
kiyá hai, maiṉ us se na pachhtáúṉgá,
aur us se dar-guzar na karúṉgá.
29 Ghuṛ-chaṛhoṉ aur tírandázoṉ ke
shor se har ek bastí bhág jáegí: we
andhere jangaloṉ meṉ já raheṉge, aur
chaṭánoṉ par chaṛh jáeṉge: har ek
shahr tark kiyá jáegá, aur koí ádmí
un meṉ na rahegá.
30 Aur tú, ai barbád kí húí, kyá
karegí? Agarchi tú lál joṛá pahine,
agarchi tú sonahle zewaroṉ se apne ko
saṉwáre, agarchi apní ánkhoṉ meṉ
surmá lagáwe, to 'abas áp ko ḳhúbsú-
rat banáegí; tere 'áshiq tujh ko haqír
jáneṉge, we terí ján ke tálib hoṉge.
31 Kyúṉki maiṉ ne us 'aurat kí sí
ek áwáz jise dard lage hoṉ, aur us kí
sí dardnák áwáz jo apná pahlá bachcha
jane, Saihún kí beṭí kí sadá suní, ki
wuh hámptí hai, aur apne háth phai-
láke kahtí hai, Háe mujh par, ki ḳhú-
níoṉ se merí ján ba-lab húí!

V BA'B.

YARU'SALAM ke kúchoṉ meṉ
idhar udhar dauṛo, aur ab dekhte
jáo, aur daryáft karo, aur us ke chauk-
oṉ meṉ ḍhúṉḍho, agar koí ádmí waháṉ
mile, koí bhí ho jo insáf kartá, aur
sachái ká tálib hotá; aur maiṉ use
mu'áf karúṉgá.
2 Aur agarchi we kaheṉ, ki Ḳhudá-
wand zinda hai, tad bhí yaqínan we
jhúṭhí qasam kháte haiṉ.
3 Ai Ḳhudáwand, kyá terí ánkheṉ
sachái par nahíṉ haiṉ? tú ne unheṉ
márá hai, par unhoṉ ne afsos nahíṉ
kiyá; tú ne unheṉ gárat kiyá, par we
tarbíyat-pazír na húe; unhoṉ ne apne
chihroṉ ko chaṭán se saḳhttar banáyá;
unhoṉ ne phirne se inkár kiyá hai.
4 Tab maiṉ ne kahá, ki Yaqínan ye
'awámm haiṉ; we jáhil haiṉ; kyúṉki
we Ḳhudáwand kí ráh, aur apne
Ḳhudá kí 'adálat se, ágáh nahíṉ haiṉ.
5 Maiṉ ḳháss logoṉ ke pás jáúṉgá,
aur unheṉ bolúṉgá, kyúṉki we Ḳhu-
dáwand kí ráh, aur apne Ḳhudá kí
'adálat se zarúr wáqif hoṉge; par un-
hoṉ ne bilkull júá toṛá hai, aur ban-
dhanoṉ ko jhaṭká ḍálá hai.
6 Is liye jangal ká sher i babar
unheṉ pháregá, shám ká bheṛiyá un-
heṉ halák karegá, tendúá un ke shahr-
oṉ kí ghát meṉ baiṭhá rahegá: jo koí
un meṉ se nikle, pháṛá jáegá; kyúṉki
un kí sarkashiáṉ bahut huiṉ, aur un
kí bagáwateṉ baṛh gayíṉ.
7 ¶ Yih terá kám maiṉ kyúṉkar
mu'áf karúṉ? tere farzandoṉ ne mujh
ko chhoṛá, aur un kí qasam khái jo
Ḳhudá nahíṉ haiṉ: agarchi maiṉ ne
unheṉ peṭ bhar khiláyá thá, tad bhí
unhoṉ ne zinákárí kí, aur pare bándhke
qahba-ḳhánoṉ meṉ ikaṭṭhe húe.
8 We peṭ-bhare ghoṛoṉ ke mánind
haiṉ: we subh sawere uṭhke har ek

ne apne parosí kí jorú par mastí se
hinhináná kiyá hai.
9 Khudáwand kahtá hai, ki In
báton ke liye kyá main badlá na
lúngá, aur aisí qaum se merá jí intiqám
na legá?
10 ¶ Tum us kí díwáron par charho,
aur torte jáo, par bilkull kharáb na
karo; us kí charhtí húí dálián chhánto,
kyúnki we Khudáwand kí nahín
hain.
11 Kyúnki Khudáwand kahtá hai,
ki Isráel ke gharáne aur Yahúdáh ke
gharáne ne mujh se niháyat be-wafáí
kí.
12 Unhon ne Khudáwand se inkár
kiyá hai, aur kahá, ki Wuh nahín
hai; ham par hargiz áfat na áwegí, aur
talwár aur kál ko ham na dekhenge.
13 Aur nabí jo hain so hawá ho
gaye, aur kalám un men nahín hai;
unhon par aisá hí hogá.
14 Pas Khudáwand Rabb ul afwáj
yún kahtá hai, Is liye ki tum yih bát
kahte ho, so dekho, main apne kalám
ko tere munh men ág, aur is qaum ko
lakrí, banáúngá, aur wuh unhen bhasam
kar degí.
15 Ai Isráel ke gharáne, dekho,
main tum par ek qaum dúr se charhá
láúngá, Khudáwand kahtá hai; wuh
zabardast qaum hai, wuh qadím qaum
hai, wuh aisí qaum hai, jis kí zubán
tú nahín jántá, aur jo kuchh we kahte
hain tú nahín samajhtá.
16 Un kí tarkash khulí húí qabr kí
mánind hai; we sab bahádur hain.
17 Terí fasl ká anáj, aur terí rotí,
jo tere beton aur betíon ke kháne kí
thí, we khá jáenge; terí gáe bher we
chat karenge; tere angúr aur terí
anjír we kháenge; tere hasín shahron
ko, jin par terá ásrá hai, we talwár se
wírán kar denge.
18 Báwujúd is ke Khudáwand
kahtá hai, ki Un hí dinon men bhí
main tumhen bilkull halák na kar-
úngá.

19 ¶ Aur yún hogá, ki jab tum log
kahoge, ki Khudáwand hamáre Khu-
dá ne yih sárá sulúk ham se kyún
kiyá, tab tú unhen kahegá, ki Jis
tarah se tum logon ne mujhe chhor
diyá, aur apní sarzamín men begáne
ma'búdon kí bandagí kí, us hí tarah
tum us sarzamín men, jo tumhárí nahín
hai, begáne logon kí bandagí karoge.
20 Ya'qúb ke gharáne men yih bát
ishtihár karo, aur Yahúdáh men us kí
manádí karo, aur kaho,
21 Ab ise sun, ai nádán aur be-'aql
qaum, jo ánkhen rakhtí hai, par dekhtí
nahín, jo kán rakhtí hai, par suntí
nahín;
22 Khudáwand kahtá hai, Kyá
tum mujh se nahín darte? kyá tum
mere huzúr nahín thartharáte, jis ne
ret ko samundar kí hadd par ek aise
qadím hukm se qáim kiyá, ki wuh us
se barh nahín saktá: aur harchand us
kí lahren báham parí uchhaltí hain,
tad bhí we gálib nahín hotín; har-
chand we shor karen, tad bhí we us se
guzar nahín saktín?
23 Lekin is qaum ká dil bágí aur
sarkash hai; unhon ne sarkashí kí,
aur gaye guzre.
24 Unhon ne apne dil men nahín
kahá, ki Ham Khudáwand apne
Khudá se daren, jo mausim par aglí
aur pichhlí bárishon ko detá hai: wuh
hí fasl ke muqarrarí hafton ko hamáre
liye maujúd kar rakhtá hai.
25 ¶ Tumhárí badkáríon ne yih
chízen tum se phiráín, hán, tumhárí
khatákáríon ne in achhchhí chízon ko
tum se báz rakhá.
26 Kyúnki merí qaum ke darmiyán
sharír log páe játe hain; we phandá
lagánewálon kí mánind ghát men
baithte hain; we jál phailáte, we
ádmíon ko pakarte hain.
27 Jaise ki pinjrá chiriyon se bhará
hai, taise un ká ghar makr se bhará
hai: isí liye we bare aur máldár ho
gaye.

28 We mote ho gaye, we chikne
hain: we bure kámon men sharíron se
sabqat le játe: we faryád ko, yatímon
kí faryád ko, nahín sunte, tau bhí we
kámyáb rahte: aur muhtájon ká insáf
nahín karte.
29 KHUDÁWAND kahtá hai, Kyá
main in báton ká badlá na lún? aur
kyá merí rúh aisí qaum se intiqám na
legí?
30 ¶ Ek hairat-afzá aur haulnák
kám mulk men húá;
31 Ambiyá áyande kí jhúthí khab-
aren dete hain, aur káhin un ke wasíle
hukm-rání karte hain, aur mere log
aisí báton ko pasand karte hain; ab,
tum us ke ákhir men kyá karoge?

VI BÁ'B.

AI baní Binyamín, tum sab Yarú-
salam ke darmiyán se panáh ke
liye bhág niklo, aur Taqú'a men nar-
singá phúnko; aur Bait-Hakkáram
men ek nishán khará karo: ki uttar
kí taraf se ek balá, aur barí halákat
átí hai.
2 Main Saihún kí betí ko, jo shakíl
aur náznín hai, halák karúngá.
3 Charwáhe apne gallon ko liye húe
us pás áwenge, aur girdágird us ke
muqábil khaime khare karenge; har
ek apní apní jagah men charáwegá.
4 Tum us se larne kí taiyárí karo;
utho, aur ham do pahar ke waqt char-
háí karen. Ham par afsos hai! ki din
dhaltá hai, aur shám ke sáye barh játe
hain.
5 Utho, rát ko charh chalen, aur us
ke qasron ko dhá den.
6 ¶ Kyúnki RABB ul afwáj yún
kahtá hai, ki Darakht kát dálo, aur
Yarúsalam ke muqábil damdama bán-
dho: yih wuh shahr hai, jis ko cháhiye
ki barí sazá dí jáwe; us ke darmiyán
har tarah ká zulm hai.
7 Jis tarah se sotá apná pání uch-
háltá hai, us hí tarah wuh apní kha-
básat ko uchhál rahí hai; zulm aur
sitam kí sadá us men suní játí hai;
har dam mere sámhne dukh dard aur
zakhm hain.
8 Ai Yarúsalam, tarbíyat-pazír ho,
tá na howe ki merá dil tujh se ghat
jáe; na ho ki main tujhe wírán karún,
aur zamín be-chirág banáún.
9 ¶ RABB ul afwáj yún kahtá hai,
ki Jo Isráel men se báqí rahen, un ko
we angúr kí mánind bilkull tor lenge:
tú apná háth, un ke mánind jo angúr
ko torte hain, tokríon men phir dákhil
kar.
10 Main kis se kahún aur kis ko
chitáún, tá ki we sunen? dekh, un ke
kán ná-makhtún hain, yahán tak ki
we sun nahín sakte: dekh, KHUDÁ-
WAND ká kalám un ke liye hiqárat ká
bá'is hai, we us se khush nahín hote.
11 Is liye main KHUDÁWAND ke
qahr se labrez hún; us ke sahne se
main thak gayá hún; main use báhar
ke sáre larkon par, aur jawánon kí
jamá'at par undelúngá: kyúnki khasam
apní jorú ke sáth, aur búrhá us samet
jo púrí 'umr ká hai, pakrá jáegá.
12 Aur un ke ghar, kheton aur
jorúon samet, auron ke ho jáenge:
kyúnki KHUDÁWAND kahtá hai, ki
Main apná háth us sarzamín ke bá-
shindon par barháúngá.
13 Is liye ki chhoton se baron tak
sab ke sab lálchí hain; aur nabí se
káhin tak har ek jhúthá mu'ámala
kartá hai.
14 Kyúnki we merí qaum kí betí
ke gháo ko yih kahke faqat záhiran
changá karte hain, ki Salámatí, salá-
matí; hálánki salámatí nahín hai.
15 Cháhiye thá, is liye ki unhon ne
makrúh kám kiye the, ki we sharminda
howen, par we zarra sharminda na húe,
aur na unhon ne khijlat utháí; is
wáste we un ke darmiyán jo girá
cháhte hain, girenge; KHUDÁWAND
kahtá hai, ki Jis waqt main un se
badlá lúngá, we giráe jáenge.
16 KHUDÁWAND yún kahtá hai, ki
Ráhon par khare ho, aur dekho, aur

puráne raston kí bábat púchho, ki
bhalí ráh kahán hai? usí men chalo,
ki tum apne jíon men áráin páoge.
Par unhon ne kahá, ki Ham us men
na chalenge.
17 Aur main ne tumháre úpar nigah-
bán bhí thahráe, aur kahá, ki Narsinge
kí áwáz suno. Par unhon ne kahá, ki
Ham na sunenge.
18 ¶ Is sabab, ai qaumo, suno, aur
ai jam'a kiye húe logo, ma'lúm karo,
ki un ke darmiyán kyá hai.
19 Ai zamín, sun: dekh, main is
qaum par áfat láúngá, jo un ke ande-
shon ká phal hai, is liye ki unhon ne
merí báton ko na máná, aur merí
sharí'at ko radd kar diyá hai.
20 Kis fáide ke liye Sabá se lubán,
aur dúr mulk se khushbúdár úkh mujh
tak áte hain? terí sokhtaní qurbáníán
mujhe pasand nahín hain, aur tere
zabíhe khush nahín áte.
21 Isí liye Khudáwand yún kahtá
hai, ki Dekh, main thokar-khilánewálí
chízen is qaum ke áge dál dúngá, aur
báp aur bete ikatthe thokar kháke un
par girenge, parosí aur us ká dost ek
sáth halák honge.
22 Khudáwand yún kahtá hai, ki
Dekh, uttar kí mamlukat se ek qaum
átí hai, aur dunyá kí sarhaddon se ek
barí guroh barpá kí jáegí.
23 We kamán aur neza isti'amál
karte; we sang-dil hain, aur rahm
nahín karte; un ke ná'ron kí sadá
samundar kí mánind hai; aur ghoron
par sawár hote, aur jangí mardon ke
mánind tere muqábil, ai Saihún kí betí,
we saff bándhte hain.
24 Ham ne un ká shuhra suná hai:
hamáre háth dhíle ho gaye; ham jan-
newálí 'aurat kí mánind musíbat men
aur dard men giriftár hain.
25 Maidán men mat jáo, aur ráh
men mat phiro; kyúnki dushman kí
talwár aur khauf har taraf hai.
26 ¶ Ai merí qaum kí betí, kamar
par tát bándh, aur rákh men lot; áp
ko, us ke mánind jis ká iklautá betá
mar jáwe, mátam kí shakl baná, aur
dil-kharásh nauha kar; kyúnki gárat-
gar ham par achának áwegá.
27 Main ne tujhe apní qaum ke liye
parakhnewálá aur jánchnewálá tháh-
ráyá, ki tú un kí ráhon ko jáne aur
parakhe.
28 We sab ke sab niháyat sarkash
hain; we gíbat ko kiyá karte hain;
we to támba aur lohá hain; we sab ke
sab kharáb karnewále hain.
29 Dhaunkní jal gayí, sísá ág se
bhasam ho gayá; kaserá be-fáida
gudáz kartá hai; kyúnki sharír alag
nahín hote.
30 Khotí chándí log un ká nám
rakhenge, ki Khudá ne unhen radd
kar diyá hai.

VII BA'B.

YIH wuh kalám hai jo Khudáwand
kí taraf se Yaramiyáh ko pahun-
chá, aur us ne kahá hai,
2 Tú Khudáwand ke ghar ke
phátak par khará ho, aur wahán is
kalám ká ishtihár de, aur kah, ki Ai
Yahúdáh ke sab log, jo Khudáwand kí
bandagí ke liye in phátakon se dákhil
hote ho, Khudáwand ká kalám suno.
3 Rabb ul afwáj, Isráel ká Khudá,
yún farmátá hai, ki Apní apní ráh aur
apne apne kám sudháro, tab main
tumhen is makán men basne dúngá.
4 Tum yih kahte húe jhúthí báton
par ásrá mat rakho, ki Khudáwand
kí haikal, Khudáwand kí haikal,
Khudáwand kí haikal ye hain.
5 Kyúnki agar tum apní apní ráh
aur apne apne kám sar-á-sar durust
karo, agar tum insán aur us ke ham-
sáye ke darmiyán sab tarah se insáf
karo;
6 Agar tum pardesí aur yatím aur
bewa par zulm na karo, aur is makán
men be-gunáh ká khún na baháo, aur
begáne ma'búdon kí pairauí, jis men
tumhárá nuqsán hai, na karo:
7 To main tum ko is makán men,

aur is sarzamín men, jise main ne
tumháre bápdádon ko hamesha ke liye
diyá hai, barábar basne dúngá.
8 ¶ Dekho, tum jhúṭhí báton par,
jo súdmand nahín ho saktín, i'atimád
karte ho.
9 Kyá tum chorí karoge, khún
karoge, zinákárí karoge, jhúṭhí qasam
kháoge, aur Ba'al ke áge lubán jaláoge,
aur gair-ma'búdon kí, jinhen tum nahín
jánte the, pairauí karoge;
10 Aur mere huzúr is ghar men, jo
mere nám ká kahlátá hai, áke khaṛe
hoge, aur kahoge, ki Ham ne khalásí
páí; tá ki ye sab nafratí kám karo?
11 Kyá yih ghar, jo mere nám ká
kahátá hai, tumhárí ánkhon men
choron ká khoh hai? Dekh, KHUDÁ-
WAND kahtá hai, ki Main hí ne yih
dekhá hai.
12 Pas ab mere us makán men, jo
Sailá men thá, jis par main ne pahle
apne nám ko qáim kiyá thá, jáo, aur
dekho, ki main ne apní guroh Isráel kí
buráí ke sabab use kyá kiyá.
13 Aur ab isí liye ki tum logon ne
ye sab kám kiye, KHUDÁWAND kahtá
hai, aur main ne sawere uṭhke tum ko
kahá, aur kahtá hí rahá, par tum ne
na suná; aur main ne tumhen buláyá,
par tum ne jawáb na diyá;
14 So main is ghar se, jo mere nám
se kahláyá, jis par tumhárá i'atimád
hai, aur is makán se, jise main ne
tumhen aur tumháre bápdádon ko
diyá, wuhí karúngá jo main ne Sailá
se kiyá hai.
15 Aur main tumhen apne sámhne
se nikál dúngá, jis tarah se main ne
tumhárí sárí birádarí, Ifráím kí bilkull
nasl ko, nikál diyá hai.
16 Isí bá'is se tú is qaum ke liye
du'á mat máng, aur un ke wáste áwáz
buland na kar, aur na minnat kar, aur
mujh se shafá'at na kar; ki main terí
na sunúngá.
17 ¶ Kyá tú nahín dekhtá, jo
kuchh we Yahúdáh ke shahron men,
aur Yarúsalam ke kúchon men karte
hain?
18 Ki larke lakṛíán chunte hain, aur
báp ág sulgáte hain, aur 'auraten áṭá
gúndhtí hain, tá ki ásmán kí malika
ke liye kulícha banáwen, aur begáne
ma'búdon ko tapáwan tapáwen, ki
mujhe gussa diláwen.
19 KHUDÁWAND kahtá hai, ki Kyá
we mujhí ko gusse men láte hain? kyá
we áp apní zard-rúí ke liye apne ko
gusse men nahín láte?
20 Isí wáste Khudáwand YAHOWÁH
yún kahtá hai, ki Dekh, merá gazab
aur merá qahr is makán par, aur
insán par, aur haiwán par, aur maidán
ke darakhton par, aur zamín ke paid-
áwár par, ḍhálá jáegá, aur wuh bhaṛ-
kegá, aur bujhegá nahín.
21 ¶ RABB ul afwáj, Isráel ká
Khudá, yún farmátá hai, ki Apne
zabíhon par apní sokhtaní qurbáníán
bhí baṛháo, aur gosht kháo.
22 Kyúnki jis din main tumháre
bápdádon ko Misr kí zamín se nikál
láyá, unhen sokhtaní qurbání aur
zabíhe kí bábat kuchh nahín kahá,
aur hukm nahín diyá:
23 Balki unhen itná hí kahke main
ne hukm diyá, ki Merí áwáz ke shana-
wá ho, aur main tumhárá Khudá
hoúngá, aur tum mere log hoge; aur
us sárí ráh men chalo, jo main tumhen
farmáún, tá ki tumhárá bhalá howe.
24 Lekin unhon ne na suná, na kán
lagáyá, balki apní maslahaton aur
apne bure dil kí zidd par chale, aur
palaṭ gaye, aur áge na baṛhe.
25 Jis din se tumháre bápdáde Misr
kí zamín se nikal áe, áj ke din tak,
main ne tumháre pás apne sáre khid-
mat-guzár nabíon ko bhejá; main ne
har roz subh sawere uṭhke unhen
bhejá hai;
26 Lekin unhon ne merí na suní,
aur apná kán na lagáyá, balki apní
gardan sakht kí; unhon ne apne báp-
dádon se ziyáda badkárí kí.

27 Agarchi tú ye sárí báten un se
kahegá, lekin we terí na sunenge;
agarchi tú unhen buláwegá, lekin we
tujhe jawáb na denge.
28 So tú un ko kah, ki Yih wuh
qaum hai, jo KHUDÁWAND apne Khu-
dá kí áwáz nahín suntí, aur tambíh
nahín mántí; sachái gir gayí, aur un
ke munh se játí rahí.
29 ¶ Ai Yarúsalam, apne bál mun-
ḍá, aur phenk de, aur únchí jagahon
par jáke nauha kar; kyúnki KHUDÁ-
WAND ne us nasl ko, jis par us ká qahr
bharká thá, mardúd kiyá, aur tark
kar diyá hai.
30 Ki baní Yahúdáh ne merí nazar
men burái kí, KHUDÁWAND kahtá hai:
us ghar men, jo mere nám ká kahlátá
hai, unhon ne apní makrúhát rakhín,
ki use nápák karen.
31 Aur unhon ne Túfat ke únche
makán, jo Bin-Hinnúm kí wádí men
hain, banáe, ki apne beṭon aur beṭíon
ko ág men jaláwen, jis ká main ne
hukm nahín diyá, aur mere dil men is
ká khiyál bhí áyá na thá.
32 ¶ Is liye, dekh, we din áte hain,
KHUDÁWAND kahtá hai, ki áge ko yih
Túfat nahín kahláegí, aur na Bin-
Hinnúm kí wádí, balki wádí ul qatl
kaháegí; aur we Túfat men yahán tak
gárenge, ki jagah na rahegí.
33 Aur is qaum kí láshen hawái
parindon aur dashtí charindon kí
khurák hongí; aur koí unhen na
hánkegá.
34 Tab main Yahúdáh ke shahron
men aur Yarúsalam ke bázáron men,
khushí kí áwáz, aur shádí kí áwáz, dulhe
kí áwáz, aur dulhin kí áwáz, mauqúf
karúngá; ki zamín wírán hogí.

VIII BA'B.

KHUDA'WAND farmátá hai, ki
Us waqt we Yahúdáh ke bád-
sháhon kí haḍḍíán, aur us ke sardáron
kí haḍḍíán, aur káhinon kí haḍḍían,
aur nabíon kí haḍḍían, aur Yarúsalam
ke báshindon kí haḍḍíán, un kí qabron
men se nikál láwenge;
2 Aur un ko suraj, aur chánd, aur
sáre ásmání lashkar ke áge, jinhen we
dost rakhte the, aur jin kí khidmat
karte the, aur jin ke we pairau the,
aur jin se saláh lete the, aur jin ke
áge unhon ne sijda kiyá, bichháenge;
we sameṭí na jáengí, aur na gárí já-
engí, balki we rú e zamín par khád kí
tarah hongí.
3 Aur we sáre log, jo is bure ghar-
áne men se báqí rahenge, un sab báqí
makánon men, jahán jahán main un-
hen hánk dún, maut ko zindagí se
ziyáda cháhenge, RABB ul afwáj far-
mátá hai.
4 ¶ Is ke siwá tú unhen kahegá,
ki KHUDÁWAND yún kahtá hai, Kyá
we girenge aur phir na uṭhenge? kyá
wuh phir jáegá, aur phir na áegá?
5 Pas Yarúsalam ke ye log kyún
hamesha kí bargashtagí ke sáth bar-
gashta hote? we makr se lipṭe húe
hain, aur phir áne se inkár karte.
6 Main ne kán lagáyá aur suná;
we achchhí báten nahín bolte; kisí
ne apní burái se tauba karke nahín
kahá, ki Main ne kyá kiyá? har ek
apní ráhon par phirke chalá, jis tarah
ghoṛá jang-gáh men dauṛtá hai.
7 Hán, hawái laqlaq apne muqarrar
waqton ko jántí hai; aur qumrí, aur
abábíl, aur chakwá, apne áne ká waqt
pahchán lete hain; par merí qaum
KHUDÁWAND kí 'adálat ko nahín pah-
chántí hai.
8 Tum kyúnkar kahte ho, ki Ham
to dánishmand, aur KHUDÁWAND kí
sharí'at hamáre pás hai? Dekh, ha-
qíqat men us ne use 'abas baná rakhá
hai; naql-nawíson ká qalam bátil hai.
9 Dánishmand sharminda húe, we
hairán húe, aur pakṛe gaye: dekh,
unhon ne KHUDÁWAND ke kalám ko
haqír jáná; to un men kyá dánái ho
saktí hai?
10 Isí liye main un kí jorúán auron

ko, aur un ke khet unheṉ, jo un ke
wáris hoṉge, dúṉgá; kyúṉki we sab,
chhoṭe se baṛe tak, lálchí haiṉ, aur nabí
se káhin tak har ek dagábází kartá hai.
11 Aur unhoṉ ne merí qaum kí
beṭí ke gháo ko yih kahke faqat tanik
changá kiyá, ki Salámatí, salámatí;
jab ki salámatí na thí.
12 Kyá we, jis waqt unhoṉ ne
makrúh kám kiyá thá, sharminda
húe? nahíṉ, we zarra sharminda na
húe; we ḳhijlat uṭháne ko nahíṉ ján-
te; is wáste girnewáloṉ ke darmiyán
we bhí gireṉge: Ḳhudáwand kahtá
hai, Jis waqt maiṉ un se badlá lúṉgá,
we bhí ḍagmagáke gireṉge.
13 ¶ Maiṉ unheṉ sar-á-sar faná
karúṉgá, Ḳhudáwand kahtá hai; ták
meṉ angúr na hoṉge, aur anjír ke
daraḳhtoṉ meṉ anjír na hoṉge, aur
patte bhí súkh jáeṉge; aur maiṉ un
ke liye we log muqarrar karúṉgá, jo
unheṉ dabáweṉge.
14 Ham kyúṉ chup cháp baiṭh
rahte? áo, ikaṭṭhe howeṉ, aur muh-
kam shahroṉ meṉ já ghuseṉ, aur
waháṉ chupke ho raheṉ; kyúṉki
Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá ne ham-
eṉ chup karáyá hai, aur hameṉ halá-
hal ká pání píne ko diyá, is liye ki
ham Ḳhudáwand ke ḳhatákár haiṉ.
15 Ham salámatí ke muntazir the,
par ḳhairíyat mutlaq na húí; aur
sihhat páne ke waqt ke, aur dekh,
dahshat!
16 Us ke ghoroṉ ke farráne kí áwáz
Dán se suní játí hai: us ke bhárí
badanwáloṉ ke hinhináne kí áwáz se
tamám zamín kámp gayí hai: ki we
áe, aur zamín ko, aur sab kuchh jo us
meṉ hai, aur shahr ko bhí, us ke
báshindoṉ samet, sab ko nigal játe.
17 Ki dekh, maiṉ tumháre darmi-
yán sámpoṉ ko aur nágoṉ ko bhejúṉ-
gá, jin par mantar kárgar na hogá,
aur we tumheṉ káṭeṉge, Ḳhudáwand
kahtá hai.
18 ¶ Mere andar kí ḳhushí gam-
gíní hai; merá dil mujh meṉ sust ho
gayá.
19 Dekh, merí qaum kí beṭí ke nále
kí áwáz dúr mulk se átí;—Kyá Ḳhu-
dáwand Saihún meṉ nahíṉ? kyá us
ká bádsháh us ke darmiyán nahíṉ?
We kyúṉ apní taráshí húí múratoṉ
se, aur begána butlánoṉ se, mujh ko
gusse meṉ láe?
20 Dirau ká waqt guzrá, garmí ke
aiyám tamám húe, aur ham ne rihái
nahíṉ pái.
21 Merí qaum kí beṭí kí shikastagí
ke sabab maiṉ shikasta-dil húá; maiṉ
kuṛhtá rahtá húṉ; hairat ne mujhe
giriftár kar liyá.
22 Kyá Jili'ád meṉ raugan i balsán
nahíṉ hai? kyá waháṉ koí tabíb
nahíṉ? merí qaum kí beṭí kyúṉ chan-
gí nahíṉ hotí?

IX BA'B.

AI kásh ki merá sir pání hotá, aur
merí ánkheṉ áṉsúoṉ ká sotá!
tab maiṉ apní qaum kí beṭí ke maq-
túloṉ par din aur rát rotá.
2 Kásh ki mere liye bayábán meṉ
musáfiroṉ ke rahne ká makán hotá!
to maiṉ apní qaum ko chhoṛ detá, aur
un meṉ se nikal játá, kyúṉki we sab
zinákár haiṉ, be-wafáoṉ kí jamá'at.
3 We apní zubánoṉ ko kamán kí
mánind jhúṭh bolne ke liye khíṉchte
haiṉ, aur sachái ke liye sarzamín meṉ
diler nahíṉ haiṉ; kyúṉki we burái se
burái tak baṛh játe, aur mujh ko
nahíṉ jánte, Ḳhudáwand kahtá hai.
4 Har ek apne sáthí se hoshyár
rahe, aur tum kisí bhái par i'atimád
na karo; kyúṉki har ek bhái dagá ke
sáth píchhe se páṉw aṭká degá, aur
har ek hamsáya gíbat kartá húá phi-
regá.
5 Aur har ek apne paṛosí ko fareb
degá, aur sach sach na bolegá; unhoṉ
ne apní zubán ko jhúṭh bolná sikhlá-
yá, aur burái karne meṉ jánfishán ho
rahe.
6 Terí búd o básh ká maqám fareb

ke darmiyán hai; fareb se unhon ne mujhe pahchánne ká inkár kiyá, Khudáwand kahtá hai.

7 Is liye Rabb ul afwáj yún kahtá hai, Dekh, main un ko pighlá dálúngá aur unhen ázmáúngá; ki apní qaum kí beṭí kí bábat kyá aur kar sakún?

8 Un kí zubán tír i qátil kí mánind hai: wuh makr kí bát boltí hai: har ek apne paṛosí ko munh se salám kahtá, par bátin men us kí ghát men lagá hai.

9 ¶ Khudáwand kahtá hai, ki Kyá main in kámon par unhen sazá na dúngá? kyá aisí qaum se merí rúh intiqám na lewe?

10 Main paháṛon ke sabab roná píṭná karúngá, aur bayábán kí charágáhon ke liye wáwailá, kyúnki we yahán tak jal gayín, ki koí un kí taraf nahín guzartá; chaupáyon kí áwáz log nahín sunte: hawáí parinde aur charinde bhág gaye; we játe rahe.

11 Main Yarúsalam ko ḍher ḍher aur gídaṛon ká gár kar dúngá; aur main Yahúdáh ke shahron ko yahán tak wírán karúngá, ki koí báshinda na rahegá.

12 ¶ 'Aqlmand ádmí kaun hai, tá ki ise samjhe? aur wuh kaun hai, jis se Khudáwand ke munh ne kahá, ki wuh use záhir kare, ki sarzamín kis liye wírán húí, aur bayábán kí mánind jal gayí, ki koí nahín guzartá?

13 Khudáwand yún kahtá hai, Isí liye ki unhon ne merí sharí'at ko, jo main ne un ke áge rakhí thí, tark kar diyá hai, aur merí áwáz ko na suná, aur us ke muwáfiq na chale;

14 Balki unhon ne apne magre dilon kí, aur Ba'alím kí, pairauí kí, jis tarah se un ke bápdádon ne unhen sikháyá thá:

15 Is liye Rabb ul afwáj, Isráel ká Khudá, yún farmátá hai, ki Dekh, main unhen, hán, is qaum ko, afsantín khiláúngá, aur haláhal ká pání píne ko dúngá.

16 Aur main unhen gair-qaumon men, jin ko na we na un ke bápdáde jánte the, tittar bittar karúngá; aur ek talwár bhejúngá jo un ká píchhá karegí, yahán tak ki main unhen nábúd kar dálúngá.

17 ¶ Rabb ul afwáj yún kahtá hai, ki Socho, aur mátam-karnewálí 'auraton ko buláo, ki áwen; aur 'aiyár 'auraton ko bulwá bhejo, ki we bhí áwen:

18 Aur we jaldí karen, aur hamáre liye nauha uṭháwen, ki hamárí ánkhon se ánsú bahen, aur hamárí palakon se pání dhaṛdhaṛá nikle.

19 Yaqínan Saihún se nauhá kí áwáz suní játí hai, ki Kyá hí ham gárat húe! ham shiddat se ruswá húe, ki ham watan se áwára húe hain, aur unhon ne hamáre maskánon ko girá diyá hai.

20 Ai 'aurato, tum faqat Khudáwand ká kalám suno, aur tumhárá kán us ke munh kí bát qabúl kare, aur tum apní beṭíon ko nauha-garí sikhláo, aur har ek apní paṛosin ko nauha-angezí sikhá de.

21 Kyúnki maut hamárí khiṛkíon men chaṛh áí hai, aur hamáre mahallon men paiṭhí hai, ki laṛkon ko jo báhar hon, aur jawánon ko jo bázáron men hon, káṭ ḍále.

22 Bolo, Khudáwand yún kahtá hai, ki A'dmíon kí láshen khád kí mánind khet par girengí, aur muṭṭhí bhar dána kí mánind, jo galla káṭne ke ba'd rah jáwe, jise koí jam'a nahín kartá.

23 ¶ Khudáwand yún kahtá hai, Hakím apní hikmat par fakhr na kare, aur qúwatwálá apní qúwat par fakhr na kare, aur máldár apne mál par fakhr na kare:

24 Lekin jo fakhr kartá hai is par fakhr kare, ki samajhtá aur mujhe jántá ki main Khudáwand hún, jo dunyá men rahmat, aur 'adálat, aur rástbází se, hukmrání kartá hún; ki

merí ḳhushnúdí in hí chízon men hai,
Ḳhudáwand kahtá hai.
25 ¶ Dekh, we din áte hain, Ḳhu-
dáwand kahtá, ki main un sab ko jo
maḳhtún hain ná-maḳhtúnon ke sáth
sazá dúngá;
26 Misr ko, aur Yahúdáh ko, aur
Adúm ko, aur baní 'Ammún ko, aur
Moáb ko, aur un sabhon ko jo gáodum
ḍárhí ko rakhte hain, jo bayábán ke
báshinde hain; kyúnki yih sárí qau-
men ná-maḳhtún hain, aur Isráel ke
sáre gharáne ke dil ná-maḳhtún hain.

X BA'B.

AI Isráel ke gharáne, wuh kalám
ki Ḳhudáwand tum ko kahtá
hai, suno;
2 Ḳhudáwand yún kahtá hai, ki
Tum qaumon kí rawish ko na síkho,
aur ásmán ke nishánon se hairán na
hoo, harchand qaumen un se hairán
hain.
3 Kyúnki qaumon ke dastúr batálat
hain: ki we us daraḳht kí mánind
hain, jo jangal men kulhárí se káṭá
játá, jise kárígar apne háthon se
banáwe.
4 We use chándí aur sone se árás-
ta karte; we us men hathauríon se
kílen jaṛke use qáim karte hain, ki
wuh na hile.
5 We khajúr kí tarah sídhe hain,
par bolte nahín; albatta zarúrat hai
ki unhen uṭhá le jáwen, kyúnki we
chal nahín sakte. Un se mat ḍaro,
kyúnki un men zarar pahuncháne kí
sakat nahín, aur na un men qúwat
hai ki fáida baḳhshe.
6 Ai Ḳhudáwand, terá koí nazír
nahín hai: tú baṛá hai, aur qudrat ke
sabab terá nám buzurg hai.
7 Kaun hai, ai qaumon ke Bádsháh,
jo tujh se na ḍare? kyúnki yih tujh
ko sajtá hai; kyúnki qaumon ke sáre
hakímon ke darmiyán, aur un kí sárí
mamlukaton ke bích, terá hamtá koí
nahín hai.
8 Magar we sarásar be-ḳhirad aur
ahmaq hain; daraḳht jo hai, so batá-
laton par ek malámat hai.
9 Tarsís se chándí ká píṭá húá
pattar láyá játá hai, aur U'fáz se soná,
kárígar kí kárígarí aur ṭhaṭhere kí
dastkárí: nílá aur argawání un ká
libás hai: we sab ke sab hoshyár
ádmíon kí kárígarí hain.
10 Lekin Ḳhudáwand sachchá
Ḳhudá hai, wuh zinda Ḳhudá aur
abadí Bádsháh hai: us ke qahr se
zamín tharthärátí, aur qaumen us kí
jaljaláhaṭ kí bardásht nahín kar saktí
hain.
11 Tum un se is tarah kaho, ki Jin
ma'búdon ne ásmán aur zamín ko
nahín banáyá, zamín par se aur is
ásmán ke níche se nest honge.
12 Us hí ne apní qudrat se dunyá
ko banáyá hai, us hí ne apní hikmat
se jahán ko qáim kiyá hai, aur apní
'aqlmandí se ásmánon ko phailáyá
hai.
13 Jis waqt wuh apní áwáz nikáltá
hai, ásmánon men pánion kí ifrát hotí
hai, aur wuh zamín kí sarhaddon se
buḳhár uṭhátá hai; wuh menh ke sáth
bijlí ko bhí banátá, aur hawá ko apne
ḳhazánon se nikáltá hai.
14 Har ek ádmí haiwán ke mánind
aur be-dánish hai; har ek ṭhaṭherá
múrat se sharminda hotá: kyúnki
wuh súrat jo us ne ḍhálí hai, so jhúṭhí
hai, un men dam nahín.
15 We bátil hain, balki hansí ṭhaṭ-
ṭhe kí chíz: badlá lene ke waqt we
nábúd honge.
16 Ya'qúb ká baḳhra un ká sá na-
hín hai, ki wuh sab chízon ká ḳháliq
hai; aur Isráel us kí mírás ká 'asá
hai: Rabb ul afwáj us ká nám hai.
17 ¶ Ai ghere húe qil'a kí báshin-
da, zamín par se apná asbáb jam'a
kar le.
18 Kyúnki Ḳhudáwand yún kah-
tá hai, Dekho, ki main sarzamín ke
báshindon ko isí waqt, goyá faláḳhun
se, nikál phenkúngá, aur unhen tang

karúngá, tá ki we use dil se ma'lúm
karen.
19 ¶ Háe mujh par! mere darár
ke sabab merí chot dard-angez hai;
par main ne kahá, ki Yaqínan yih ek
áfat hai, aur mujhe use utháná hai.
20 Merá khaima gárat kiyá gayá,
aur merí sab mekhen ukhárí gayín:
mere larke mere pás se chale gaye,
aur maujúd nahín hain: ab koí na
rahá, jo merá khaima táne, aur mere
parde lagá de.
21 Kyúnki charwáhe haiwán kí
mánind ho gaye, aur unhon ne Khudáwand ko nahín dhúndhá hai: is
liye we kámyáb na húe, aur un ke
sáre galle tittar bittar ho gaye.
22 Dekh, gaugá kí áwáz, aur bare
hangáme kí, uttar ke mulk kí taraf
se átí hai, Yahúdáh ke shahr ujáre
jáenge, aur gídaron ke gár banenge.
23 ¶ Ai Khudáwand, main jántá
hún, ki apní ráh nikální insán se nahín hai; insán jo chaltá hai us ke
qábú men nahín ki wuh apne qadam
jahán cháhe barháwe.
24 Ai Khudáwand, mujhe tambíh
de, par andáze se; apne qahr se nahín,
na ho ki tú mujhe nábúd kar de.
25 Ai Khudáwand, un qaumon par
jo tujhe nahín jántín, aur un gharánon
par, jo terá nám nahín lete, apná qahr
undel de: ki we Ya'qúb ko khá gaye,
aur use nigal gaye, aur chat kar gaye,
aur us kí búd o básh ke maqám ko
ujár diyá.

XI BA'B.

KHUDA'WAND ká wuh kalám jo
Yaramiyáh ko pahunchá, aur
us ne kahá,
2 Ki Tum is 'ahd kí báten suno,
aur baní Yahúdáh aur Yarúsalam ke
báshindon se kaho;
3 Aur tú un se kah, Khudáwand,
Isráel ká Khudá, yún farmátá hai, ki
La'nat us insán par, jo is 'ahd kí
báton ko nahín suntá,
4 Jo main ne tumháre bápdádon
se us din farmáín, jab main unhen
zamín i Misr se, lohe ke tanúr se, yih
kahke báhar le áyá, ki Tum merí
áwáz kí farmánbardárí karo, aur jo
kuchh main ne tum ko hukm diyá
hai us par 'amal karo, so tum mere
log hoge, aur main tumhárá Khudá
húngá;
5 Tá ki main us qasam ko, jo main
ne tumháre bápdádon se kí, ki main
unhen ek mulk dúngá jis men shír o
shahd bahtá hai, wafá karún; chunánchi áj ke din aisá hai. So main ne
jawáb deke kahá, Ai Khudáwand,
A'mín.
6 Tab Khudáwand ne mujhe kahá,
ki In sárí báton kí Yahúdáh ke shahron men, aur Yarúsalam ke kúchon
men, manádí kar, aur kah, ki Is 'ahd
kí báten suno, aur un par 'amal karo.
7 Kyúnki main tumháre bapdádon
ko us din se, ki un ko zamín i Misr
se báhar nikál láyá, áj ke din tak,
tákíd se nasíhat detá hún; main subh
sawere uthke unhen nasíhat detá, aur
un se kahtá rahá, ki Merí suno.
8 Par unhon ne yih bát na mání,
na apne kán jhukáe, balki har ek ne
apne bure dil kí zidd kí pairauí kí: is
liye main ne is 'ahd kí sári dhamkíán,
jo 'ahd main ne unhen kahá ki us par
'amal karen, aur unhon ne nahín kiyá,
un par púrí kín.
9 Tab Khudáwand ne mujhe kahá,
ki Yahúdáh ke logon aur Yarúsalam
ke báshindon ke darmiyán fitna páyá
játá hai.
10 We apne bápdádon kí kharábíon
kí taraf, jinhon ne merí báton ke
sunne se inkár kiyá, phir gaye, aur
begáne ma'búdon ke pairau hoke un
kí bandagí kí: Isráel ke gharáne aur
Yahúdáh ke gharáne ne us 'ahd ko,
jo main ne un ke bápdádon se bándhá
thá, tor dálá hai.
11 ¶ Is liye Khudáwand yún
kahtá hai, ki Dekh, main aisí balá un

par láúngá, jis se we bhág na sakenge; aur harchand we mujhe pukáren, par main un kí na sunúngá.

12 Tab Yahúdáh ke shahr aur Yarúsalam ke báshinde jáenge, aur apne ma'búdon ko, jin ke áge we lubán jaláte hain, pukáren, par we musíbat ke waqt unhen hargiz na bacháwenge.

13 Kyúnki, ai Yahúdáh, jitne tere shahr hain utne tere ma'búd the: aur jitne Yarúsalam ke kúche hain, utne hí tum ne us makrúh chíz ke liye mazbah banáe, Ba'al ke mazbah, ki un par us ke liye lubán jaláo.

14 Tú is qaum ke liye du'á mat máng, aur na un ke wáste apní áwáz buland kar, aur na minnat kar; kyúnki jab we apní bipat ke sabab mujhe pukárenge, main un kí na sunúngá.

15 Mere ghar men merí piyárí ko kyá kám, jis hál ki wuh bahuterí sharárat kartí hai, aur muqaddas gosht tujh se játá rahá? jab tú badkárí kartí tab tú khush hotí hai.

16 Khudáwand ne terá nám kahláyá, Ek hare zaitún ká darakht, jis ká phal khushnumá hai; bare hangáme kí áwáz hote hí us ne us par ág lagái, aur us kí dálián torí gayín.

17 Kyúnki Rabb ul afwáj ne, jis ne tujhe lagáyá, tujh par balá ká hukm kiyá, us badkárí ke liye jo Isráel ke gharáne aur Yahúdáh ke gharáne ne, apní mukhálafat men kí, ki Ba'al ke áge lubán jaláyá, tá ki mujhe gussa diláwe.

18 ¶ Khudáwand ne yih mujh par záhir kiyá, aur main ne ise jáná; tab hí tú ne mujhe un ke kám dikhláe.

19 Lekin main gharele barre kí mánind thá, jo zabh hone ke liye láyá játá hai; aur mujhe na ma'lúm thá, ki unhon ne mere barkhiláf mansúbe bándhe, ki Ham darakht ko phal samet nest karen, aur ham use zindon ke mulk se kát dálen, tá ki us ká nám phir zikr na áwe.

20 Par, ai Rabb ul afwáj, jo sadáqat se 'adálat kartá hai, jo gurdon aur dil ko jánchtá hai, wuh intiqám jo tú un se legá main hí dekhúngá; kyúnki main ne apná da'wá tere áge záhir kiyá.

21 Is liye Khudáwand yún kahtá hai, ki 'Anatút ke ádmíon kí bábat, jo yih kahke terí ján ke khwáhán hain, ki Khudáwand ká nám leke nubúwat na kar, na ho ki tú hamáre háth se márá jáe:

22 Isí wáste Rabb ul afwáj yún kahtá hai, ki Dekh, main un ko sazá dúngá; jawán talwár se máre jáenge; un ke bete betián kál se marenge;

23 Aur un men se koí báqí na rahegá; kyúnki main 'Anatút ke ádmíon par, un kí siyásat ke baras men, áfat láúngá.

XII BA'B.

Ai Khudáwand, tú sádiq hai; tau bhí mujhe apne se 'arz karne de; hán, mujhe parwánagí de, ki 'adálat ke muqaddamon kí bábat tujh se guftogú karún: Khabís log apní ráh men kyún kámyáb hote hain? we sab kyún chain se rahte, jo barmalá be-wafáí se chalte?

2 Tú ne unhen lagáyá hai, aur unhon ne jar bhí pakrí hai; we barh gaye, phal bhí láe: tú un ke munh se nazdik hai, par un ke gurdon se dúr hai.

3 Lekin, tú, ai Khudáwand, mujhe jántá hai; tú ne mujhe dekhá, aur mere dil ko jo terí taraf hai ázmáyá hai; bheron kí mánind tú unhen zabh hone ke liye khínchke nikál, hán, zabh ke din ke wáste unhen alag kar de.

4 Un kí khabásat se, jo sarzamín par baste hain, kab tak sarzamin nála kare, aur tamám mulk kí sabzí murjháwe? charinde aur parinde gárat húe; kyúnki unhon ne kahá, ki Koí hamárá anjám na dekhegá.

5 ¶ Agar tú paidal-chalnewálon ke

sáth daurá hai, aur unhon ne tujhe
thaká diyá, phir tujh men táb kahán
hai ki ghur-charhon ke sáth barábarí
kare? aur agar salámatí kí sarzamín
men tú nidar húá, to Yardan kí bárh
men tú kyá karegá?
6 Chunánchi tere bháíon, aur tere
báp ke gharáne ne bhí, tere sáth be-
wafáí kí hai; hán, unhon ne barí
áwáz se tere píchhe lalkárá: un par
i'atiqád mat rakh, agarchi we muláim
báten tujh se karen.
7 ¶ Main ne apná ghar tark kiyá,
main ne apní mírás chhor dí; main ne
apní piyárí dildár ko us ke dushmanon
ke hawála kiyá.
8 Merí mírás mere liye aisí ho gayí,
jaisá ki sher i babar jo jangal men hai;
wuh mujh par barí áwáz se garajtí
hai; isí liye main us se nafrat rakhtá
hún.
9 Merí mírás mere haqq men aisí
hai, jaisá murdár-khwár ablaq parinda
hai; murdár-khwár parande us kí chár-
on taraf hain: áo, sab dashtí darindon
ko jam'a karo, unhen láo, ki we khá
jáwen.
10 Bahut se charwáhon ne mere
tákistán ko kharáb kiyá; unhon ne
merá hissa pámál kiyá; mere dil-
pasand hissa ko ujárke bayábán ba-
náyá hai.
11 Unhon ne use wírán kiyá; wuh
wírán hoke mujh se faryád kartí hai;
sárí zamín wírán ho gayí, tau bhí koí
us ko dil se sochtá nahín.
12 Bayábán kí sárí únchí jagahon
par gáratgar áe hain; kyúnki Khudá-
wand kí talwár zamín ke us sire se is
sire tak nigal játí; aur salámatí kisí
bashar ko nahín hotí.
13 Unhon ne gehún boyá, par kánte
jam'a kar lenge; unhon ne mashaqqat
khínchí, par fáida na utháwenge; we
tumháre paidáwár se sharminda honge;
is liye ki Khudáwand ká qahr i
shadíd húá.
14 ¶ Mere sáre bure parosíon kí
barkhiláfí se, jinhon ne us mírás ko
chhúá, jis ká main ne apní qaum Is-
ráel ko wáris kiyá, Khudáwand yún
kahtá hai, Dekh, main unhen un kí
sarzamín se ukhár dálúngá, aur Yahú-
dáh ke gharáne ko un ke darmiyán se
nikál phenkúngá.
15 Aur ba'd us ke ki main unhen
ukhár dálúngá, aisá hogá ki main phir
un par rahm karúngá, aur har ek ko
us kí mírás men, aur har ek ko us kí
zamín men, phir láúngá.
16 Aur aisá hogá ki agar we jí
lagáke mere logon kí taríqen síkhenge,
ki mere nám kí qasam kháen, ki Khu-
dáwand zinda hai, jaisá unhon ne mere
logon ko sikhláyá ki Ba'al kí qasam
kháwen, to we mere logon men shámil
hoke ban jáenge.
17 Lekin agar we shanawá na honge,
to main us qaum ko ek lakht ukhár
dálúngá, hán, main use ukhár dálúngá,
aur nest o nábúd kar dúngá, Khudá-
wand farmátá hai.

XIII BA'B.

KHUDA'WAND ne mujhe yún
farmáyá, ki Tú jáke apne liye
ek kattáni kamarband le, aur apní
kamar par bándh, par use pání men
mat bhigo.
2 So main ne Khudáwand ke ka-
lám ke muwáfiq ek kamarband liyá,
aur apní kamar par dálá.
3 Aur Khudáwand ká kalám do
bára mujh tak pahunchá, aur us ne
kahá,
4 Ki Is kamarband ko jo tú ne
kharídá, aur jo terí kamar par hai,
leke uth, aur Furát ko já, aur wahán
chatán ke ek shigáf men use chhipá
de.
5 Chunánchi main gayá, aur use
Furát ke kináre chhipá diyá, jaisá
Khudáwand ne mujhe farmáyá thá.
6 Aur bahut dinon ke ba'd aisá húá,
ki Khudáwand ne mujhe kahá, ki
Uth, Furát kí taraf já, aur us kamar-

band ko, jise tú ne mere hukm se
wahán̲ chhipá rakhá hai, nikál le.
7 Tab main̲ Furát ko gayá, aur
khodá, aur kamarband ko us jagah se
jahán̲ main̲ ne use gáṛ diyá thá, nikálá;
aur dekh, kamarband aisá bigaṛ gayá
ki kám ká na rahá.
8 Tab Ḳhudáwand ká kalám yih
kahtá húá mujh ko pahunchá,
9 Ki Ḳhudáwand yún̲ kahtá hai,
ki Isí tarah main̲ Yahúdáh ká gha-
manḍ, aur Yarúsalam ká baṛá gurúr,
ḍhá dún̲gá.
10 Ye bure log jo merá kalám sunne
se inkár karte hain̲, aur apne hí dil kí
sarkashí ke pairau hote, aur begáne
ma'búdon̲ ká píchhá karke un kí band-
agí karte, aur unhen̲ pújte hain̲, we
is kamarband kí mánind hon̲ge, jo
kisí kám ká nahín̲.
11 Kyún̲ki jaisá kamarband insán
kí kamar se lagá rahtá hai, waisá hí
Ḳhudáwand kahtá hai, ki Main̲ ne
Isráel ká sárá gharáná, aur Yahúdáh
ká sárá gharáná liyá, ki mujh se lagá
rahe, tá ki we merí guroh hon̲, aur un
ke sabab se merá nám ho, aur merí
sitáish kí jáwe, aur merá jalál howe;
par unhon̲ ne na suná.
12 ¶ Tú un se yih kalám bhí kah,
ki Ḳhudáwand, Isráel ká Ḳhudá, yún̲
kahtá hai, ki Har ek qarába men̲ mai
bharí jáegí; aur we tujhe kahen̲ge,
ki Ham kyá yaqínan yih nahín̲ jánte,
ki har ek qarába men̲ mai bharí jáegí?
13 Tab tú unhen̲ kah, ki Ḳhudá-
wand yún̲ kahtá hai, Dekho, main̲ is
sarzamín ke sáre rahnewálon̲ ko, un
bádsháhon̲ ko jo Dáúd ke taḳht par
baiṭhe, aur káhinon̲, aur nabíon̲, aur
Yarúsalam ke sáre báshindon̲ ko, mastí
se lab á lab karún̲gá.
14 Aur main̲ un men̲ se ek dúsre
par, beṭon̲ ko aur bápon̲ ko, ek sáth ḍál
dún̲gá, Ḳhudáwand kahtá hai; main̲
shafaqat na karún̲gá, aur hargiz ri-
'áyat na karún̲gá, aur rahm na dikh-
áún̲gá, balki unhen̲ halák karún̲gá.

15 ¶ Are suno, aur kán lagáo:
ghamanḍ na karo; ki Ḳhudáwand hí
ne farmáyá hai.
16 Tum Ḳhudáwand apne Ḳhudá
kí sitáish karo, us se pahle ki wuh
tárikí láwe, aur us se pahle ki tum-
háre pán̲w andhere paháron̲ par ṭhokar
kháen̲, aur jab tum roshní ká intizár
karte ho, tab wuh use maut kí par-
chháín̲ se badle, aur use saḳht táríkí
banáwe.
17 Lekin agar tum na sunoge, to
merí ján tumháre gurúr ke sabab
ḳhalwat-ḳhánon̲ men̲ gam kháyá ka-
regí; hán̲, merí ánkhen̲ phúṭke roen̲gí,
aur án̲sú baháwen̲gí; kyún̲ki Ḳhudá-
wand ká galla asírí men̲ liyá játá.
18 Bádsháh aur malika ko kaho, ki
Utarke baiṭho; kyún̲ki tumhári bu-
zurgí ká táj tumháre sir par se utárá
jáegá.
19 Dakkhin ke shahr band ho gaye,
aur koí nahín̲ kholtá; sáre baní Ya-
húdáh asír ho gaye, sab ko asír karke
le gaye.
20 Apní ánkhen̲ uṭháo, aur unhen̲
jo uttar se áte hain̲ dekho; terá wuh
galla jo tujhe diyá gayá, kahán̲ hai,
terá ḳhushnumá galla?
21 Jis waqt wuh tujhe sazá degá,
tab tú kyá kahegá? kyún̲ki tú ne áp
un ko sikháyá ki tujh par hukmrán
hon̲: kyá tujh ko us 'aurat ke mánind
jise dard i zih ho, dard na lagegá?
22 ¶ Aur agar tú apne dil men̲ ka-
he, Ye hádise mujh par kyún̲ guzre?
Terí burái kí shiddat se tere dáman
uṭháe gaye, aur terí eṛián̲ be-adabí se
fásh kí gayín̲.
23 Kyá Kúshí ádmí apne chamṛe
ko, yá tendúá apne dágon̲ ko, badal
saktá hai? Tab hí tum nekí kar
sakoge, jin men̲ badí karne kí 'ádat
ho rahí.
24 Is liye main̲ un ko us kúṛe kí
mánind, jo bayábán kí hawá se uṛtá
phirtá hai, tittar bittar karún̲gá.
25 Ḳhudáwand kahtá hai, ki Merí

taraf se yihí terá hissa, terá nápá húá
bakhra, ki tú ne mujhe farámosh kiyá
hai, aur butlán par bharosá rakhá hai.
26 Main khud bhí terá dáman tere
chihre par uṭhá phenkúngá, ki terá
satr dekhá jáwe.
27 Terí zinákáríán, aur terá hin-
hináná, terí harámkárí kí buráí, aur
tere nafrat-angez kám, jo tú ne pa-
háron par, aur maidánon men kiye,
sab main ne dekhá hai. Ai Yarú-
salam, tujh par wáwailá! kyá tú pák
sáf na kí jáegí? kitní aur der tak yih
mauqúf rahe?

XIV BA'B.

KHUDA'WAND ká wuh kalám,
jo khushk-sálí kí bábat Yara-
miyáh tak pahunchá.
2 Yahúdáh mátam kartá hai, aur
us ke pháṭak udás hote hain; we
mátam kí poshák pahinke zamín tak
jhuke hain; aur Yarúsalam ká nála
úpar tak pahunchá.
3 Un ke umará apne adne logon ko
pání ke liye bhejte; we kundon tak
játe, par pání nahín páte; khálí ghar-
on ko leke phir áte; we pashemán
hote, aur ghabráte; we apne sir
ḍhámpte.
4 Is liye zamín phaṭ gayí, ki zamín
par pání nahín barsá thá; kisán shar-
minda húe, we apne sir ḍhámpte.
5 Chunánchi harní maidán men
jantí, aur apne bachche ko chhoṛ detí,
kyúnki ghás nahín hai.
6 Aur gorkhar únchí jagahon par
khaṛe rahte, we nágon ke mánind
hawá surukte; un kí ánkhen baiṭh
játín, ki ghás na rahí.
7 ¶ Agarchi hamárí buráíán ham
par gawáhí detí hain, tad bhí, ai
KHUDÁWAND, apne hí nám ke liye
'amal kar: kyúnki hamárí bargash-
tagíán bahut hain; ham tere khatákár
hain.
8 Ai Isráel kí ummedgáh, bipat ke
waqt men us ke bachánewále, tú kyún
mulk men pardesí ke mánind baná,
aur us musáfir kí mánind jo ḍerá ḍáltá
hai jis men rát káṭe?
9 Tú kyún insán ke mánind hakká-
bakká hai, aur us bahádur kí mánind,
jo rihái nahín de saktá? ba har hál,
ai KHUDÁWAND, tú to hamáre darmi-
yán hai, aur ham tere nám ke kahláte
hain; tú hamen tark na kar.
10 KHUDÁWAND is qaum se yún
kahtá hai, ki Unhon ne gumráhí ko
yún dost rakhá hai, aur apne pánwon
ko nahín roká, is liye KHUDÁWAND
unhen qabúl nahín kartá: ab wuh un
kí badkárí yád karegá, aur un ke
gunáh kí sazá degá.
11 Aur KHUDÁWAND ne mujhe
farmáyá, ki Is qaum ke liye du'á mat
máng, ki un kí khair ho.
12 Kyúnki jab we roza rakhen,
main un ká nála na sunúngá; aur jab
we sokhtaní qurbáníán aur hadya
guzránen, main qabúl na karúngá:
balki talwár aur kál aur wabá se main
unhen halák karúngá.
13 ¶ Tab main ne kahá, Háe, ai
Khudáwand YAHOWÁH! dekh, ambiyá
un se kahte hain, ki Tum talwár na
dekhoge, aur tum par kál na áwegá;
balki main is makán men tum ko aisí
salámatí dúngá, jo qáim rahegí.
14 Tab KHUDÁWAND ne mujhe ka-
há, ki Ambiyá merá nám leke jhúṭhí
nubúwat karte hain: main ne unhen
nahín bhejá, aur hukm nahín diyá, na
unhen kahá: we jhúṭhí royá, aur
jhúṭhá 'ilm i gáib, aur be-asl báten,
aur apne dilon kí makkáríán, nubúwat
kí tarah tum par záhir karte hain.
15 Is liye KHUDÁWAND yún kahtá
hai, un nabíon kí bábat jo merá nám
leke nubúwat karte hain, jinhen main
ne nahín bhejá, aur jo kahte hain, ki
Talwár aur kál is sarzamín par na
hogá; ye nabí talwár aur kál se halák
kiye jáenge.
16 Aur jin logon se we nubúwat
karte hain, so we kál aur talwár ke

sabab se, Yarúsalam ke kúchon men
phenk diye jáenge, we aur un kí jo-
rúán, aur un ke bete, aur un kí betián;
aur un ká gárnewálá koí na hogá, ki
main un kí burái un par dálúngá.
17 ¶ Aur tú yih kalám un se ka-
hegá, ki Merí ánkhen rát o din ánsú
baháwen, aur hargiz na thambhen:
kyúnki merí qaum kí kunwárí betí,
bare rakhne ke sáth, bhárí sadma ke
sabab shikast ho gayí.
18 Agar main báhar maidán men
jáún, to dekh, wahán talwár ke máre
húe hain! aur agar main shahr men
dákhil hoún, to dekh, we hain jo kál
se súkhte játe! hán, nabí aur káhin
donon ek mulk kí taraf, jise we nahín
jánte hain, khárij hoke jáenge.
19 Kyá tú ne Yahúdáh ko bilkull
ná-manzúr kiyá? kyá terí ján Saihún
se bilkull nafrat rakhtí hai? tú ne
ham ko kyún márá, aur hamáre liye
shifá nahín? ham salámatí kí ráh tákte
the, aur khair kahín nahín húí, aur
sihhat páne ke waqt kí, par, dekh,
dahshat áí!
20 Ai Khudáwand, ham apní burái
aur apne bápdádon kí sarkashí ká
iqrár karte hain; kyúnki ham ne terá
gunáh kiyá hai.
21 Apne nám ke liye tú hamen
radd na kar, aur apne jalálí takht ko
be-'izzat na kará: yád farmá, aur ham
se 'ahd-shikaní na kar.
22 Qaumon kí butlánon men koí
hai, jo menh ko barsá saktí hai? yá
aflák pání de sakte hain? ai Khudá-
wand, hamáre Khudá, kyá tú wuhí
nahín hai? isí liye ham tere intizár
men rahenge; kyúnki tú hí yih sab
kám kartá hai.

XV BA'B.

Tab Khudáwand ne mujhe kahá,
ki Agarchi Músá yá Samúel mere
huzúr khare hote, tad bhí merá dil is
qaum kí taraf mutawajjih na hotá: un
ko mere sámhne se nikál de, ki we
chale jáen.
2 Aur yún hogá, ki jab we tujh se
kahen, ki Ham kidhar ko jáen? to
unhen kah, ki Khudáwand yún far-
mátá hai, ki We jo maut ke liye hain,
so maut ko jáen; aur jo talwár ke
liye hain, so talwár ko; aur jo kál ke
liye hain, so kál ko; aur jo asírí ke
liye hain, so asírí ko.
3 Aur main chár qism kí áfaton ko
un par bhejúngá, Khudáwand farmátá
hai; talwár ko, ki qatl kare, aur kut-
ton ko, ki phár dálen, aur ásmání pa-
rindon ko, aur zamín ke darindon ko,
ki niglen aur halák karen.
4 Aur main unhen, Yahúdáh ke
bádsháh Munassí bin Hizqiyáh ke
sabab, aur us kám ke bá'is jo us ne
Yarúsalam men kiyá hai, chhor dúngá,
ki we zamín kí sárí mamlukaton men
satáe jáwen.
5 Ab, ai Yarúsalam, kaun tujh par
rahm karegá? kaun terá hamdard
hogá? yá kaun terí taraf áwegá ki
terí khair o 'áfiyat púchhe?
6 Tú ne mujhe tark kiyá hai,
Khudáwand kahtá hai, tú píchhe
phir gayí: is liye main apná háth
tujh par barháúngá, aur tujhe barbád
karúngá; pachhtáte pachhtáte main
thak gayá.
7 Aur main unhen mulk ke phá-
takon par súp se phatkúngá; main
un ke bachche chhín lúngá, main apní
qaum ko halák karúngá, kyúnki we
apní ráhon se na phire.
8 Un kí bewáen mere áge samun-
dar kí retí se ziyáda húín: main ne do
pahar ke waqt má par ek jawán gárat-
gar musallit kiyá: main ne un par ek-
bárgí 'azáb o dahshat dálí hai.
9 Wuh jo sát janí hai, so sust ho
gayí hai; us ne ján dí hai; din rahte
us ká súraj dúb gayá; wuh pashemán
aur sarásíma ho gayí thí; Khudá-
wand kahtá hai, ki Main un ke báqí
logon ko un ke dushmanon ke áge
talwár ke hawála karúngá.
10 ¶ Mujh par wáwailá, ai merí

má, ki tú mujhe janí, ki main laṛáká
ádmí ho jáún, aur tamám sarzamín
men ek qaziya-karnewálá ṭhahrún!
main ne to na súd par qarz diyá, aur
na qarz liyá, tad bhí logon men se har
ek mujh par la'nat kartá hai.
11 KHUDÁWAND ne kahá, ki Yaqínan
main tujhe chhuṛáúngá, ki terí khair
ho; yaqínan main musíbat ke waqt
aur tangí ke waqt dushmanon se terí
dastgírí karáúngá.
12 Kyá koí ádmí lohe ko, uttar ke
lohe ko, aur pítal ko, toṛ saktá hai?
13 Tere mál aur tere khazánon ko
luṭwáúngá, qímat ke liye nahín, magar
tere sáre gunáhon ke liye; terí sárí
sarhaddon men yih hogá.
14 Aur main tujh se tere dushman-
on kí khidmat karáúngá, ek mulk men,
jise tú nahín jántá hai: kyúnki ek ág
mere qahr se sulgí, jise main tum par
bhí bhaṛká dúngá.
15 ¶ Ai KHUDÁWAND, tú yih jántá
hai; mujhe yád kar, aur merí khabar
le, aur mere satánewálon se merá inti-
qám le; tú bardásht karke mujhe na
le já: ján rakh ki main ne tere liye
malámat uṭhái hai.
16 Terí báten pái gayín, aur main
ne unhen kháyá; aur terí báten mere
dil kí khushí o khurramí thín: kyúnki,
ai KHUDÁWAND, Rabb ul afwáj, main
tere nám se kahláyá játá hún.
17 Main ṭhaṭṭhe-karnewálon kí
mahfil men nahín baiṭhá, na un ke
sáth phúlke khushí kí; tere háth ke
sabab main tanhá baiṭhá: kyúnki tú
ne mujhe apne qahr se labrez kar diyá
hai.
18 Merá gam kyún dáimí hai, aur
merá gháo lá-'iláj, ki sihhat-pazír na-
hín? tú mere liye sarásar dhokhe kí
nahr ká sá ho gayá hai, us pání kí
mánind jo nahín ṭhahartá.
19 ¶ Is liye KHUDÁWAND yún kahtá
hai, ki Agar tú phire to main tujhe
pher láúngá, aur tú mere huzúr khaṛá
hogá; aur agar tú nafís ko khwár se
judá kar le, to tú mere munh kí má-
nind hogá: we terí taraf phiren, lekin
tú un kí taraf na phirná.
20 Aur main tujhe is qaum ke mu-
qábil pítal kí mazbút díwár ṭhahráúngá,
aur we tujh se laṛenge, par tujh par
gálib na honge: kyúnki KHUDÁWAND
kahtá hai, Main tere sáth hún, ki terí
hifázat karún, aur tujhe rihái dún.
21 Han, main tujhe badkáron ke
háth se rihái dúngá, aur zálimon ke
panje se tujhe chhuṛáúngá.

XVI BA'B.

KHUDA'WAND ká kalám mujh
par názil húá, aur us ne kahá,
2 Tú apne liye joṛú na kar, ki na
beṭe na beṭíán tere liye is makán men
howen.
3 Kyúnki KHUDÁWAND un beṭon
aur beṭíon kí bábat, jo is makán men
paidá húe hain, aur un kí máon kí
bábat jo unhen janín, aur un ke bápon
kí bábat jin se we paidá húe, yún
kahtá hai,
4 Ki We muhlik marzon se maren-
ge; un par koí mátam na karegá, aur
we gáṛe na jáenge; we khád kí mánind
zamín kí sath par paṛe rahenge: tal-
wár se aur kál se we halák kiye já-
enge; aur un kí láshen ásmání parindon
aur zamín ke darindon kí khurák
hongí.
5 Yaqínan KHUDÁWAND yún far-
mátá hai, ki Tú mátam ke ghar men
dákhil mat ho, aur na un par rone ke
liye já, na un se mátam-pursí kar; ki
KHUDÁWAND kahtá hai, Main ne apní
salámatí ko, ya'ne, mihrbání aur rah-
mat ko, is qaum par se uṭhá liyá hai.
6 Aur is mulk men baṛe aur chhoṭe
donon marenge; we gáṛe na jáenge,
aur log un par mátam na karenge, aur
koí un ke liye apne ko chhed na kare-
gá, aur na koí apne bál munḍáwegá:
7 Aur log mátam-karnewálon ke
liye roṭí na toṛenge, ki unhen murdon
kí bábat tasallí den: aur we unhen

dil-dárí ká piyála na denge, ki we apne
báp aur apní má ke liye píen.
8 Aur tú ziyáfat ke ghar men dá-
ḳhil mat ho, ki un ke sáth baiṭhke
ḳháe aur píe.
9 Kyúnki RABB ul afwáj, Isráel ká
Ḳhudá, yún kahtá hai, ki Dekh, main
is makán men tumháre dekhte húe
aur tumháre hí dinon men ḳhushí kí
áwáz, aur shádí kí áwáz, dulhe kí
áwáz, aur dulhin kí áwáz, mauqúf
karáúngá.
10 ¶ Aur aisá hogá ki jab tú ye sab
báten is qaum par záhir karegá, aur
we tujh se kahen, ki KHUDÁWAND ne
kyún yih sab burí báten hamáre bar-
ḳhiláf kahín? hamárí kyá sharárat aur
hamárí ḳhatá kyá, jo ham ne KHUDÁ-
WAND apne Ḳhudá ke barḳhiláf kí
hai?
11 Tab tú unhen kahegá, Isí liye
hai, KHUDÁWAND kahtá hai, ki tum-
háre bápdádon ne mujhe chhoṛ diyá
hai, aur begáne ma'búdon kí pairauí
kí, aur un kí bandagí aur parastish
kí, aur mujhe tark kiyá, aur merí
sharí'at par 'amal nahín kiyá;
12 Aur tum hí ne apne bápdádon
se badtar kám kiyá; kyúnki, dekho,
tum men se har ek apne bure dil kí
sarkashí ke muwáfiq chaltá hai, ki
merí na sune:
13 Is liye main tumhen is zamín se
ḳhárij karke aise mulk men áwára
karúngá, jise na tum aur na tumháre
bápdáde jánte the; aur wahán tum rát
din begáne ma'búdon kí bandagí ka-
roge; kyúnki main tum par rahm na
karúngá.
14 ¶ Tau bhí, dekh, we din áte
hain, KHUDÁWAND kahtá hai, jin men
log kabhí na kahenge ki KHUDÁWAND
zinda hai, jo baní Isráel ko Misr kí
sarzamín se nikál láyá;
15 Balki KHUDÁWAND zinda hai,
jo baní Isráel ko uttar kí sarzamín se,
aur un sárí mamlukaton se, jahán jahán
us ne unhen hánk diyá thá, nikál láyá;
kyúnki main un ko us sarzamín men,
jo main ne un ke bápdádon ko dí thí,
phir láúngá.
16 ¶ Dekh, main bahut se machh-
won ko bulwá bhejúngá, KHUDÁWAND
kahtá hai, aur we unhen said karenge;
aur us ke ba'd main bahut se shikárion
ko bulwá bhejúngá, aur we har paháṛ
se, aur har ṭíle se, aur chaṭánon ke
shigáfon se, un ko shikár karenge.
17 Kyúnki merí ánkhen un kí sárí
ráhon par hain; we mere chihre se
poshída nahín hain, aur un kí sharárat
merí ánkhon se chhipí nahín hai.
18 Aur main pahle un kí sharárat
aur ḳhatákárí kí dúní sazá dúngá;
kyúnki unhon ne merí sarzamín ko
apní makrúh chízon kí láshon se ná-
pák kiyá, aur unhon ne merí mírás
ko apní ghinauní chízon se bhar diyá
hai.
19 Ai KHUDÁWAND, tú jo merí
qúwat, aur merá gaṛh hai, aur bipat
ke din men merí panáhgáh, dunyá ke
kanáron se gair-qaumen tere pás áke
kahengí, ki Filhaqíqat hamáre báp-
dádon ne jhúṭh aur butlán kí chízen
mírás men lín, aur un men se koí na-
hín jis se faidá hotá.
20 Kyá insán apne liye iláhon ko
banáwe, aur we Ḳhudá nahín hain?
21 Is liye, dekh, main is martaba
unhen ágáh karáúngá, main apne háth
aur apne zor ko unhen ma'lúm kar-
áúngá; aur we jánenge ki KHUDÁWAND
merá nám hai.

XVII BA'B.

YAHU'DA'H ká gunáh lohe ke
qalam aur híre kí nok se likhá
gayá hai; un ke dil kí taḳhtí par, aur
tumháre mazbahon ke síngon par,
kanda kiyá gayá hai;
2 Kyúnki un ke beṭe, hare daraḳht-
on ke pás, aur únche paháṛon par, apne
mazbahon ko aur Yasíraton ko yád
karte hain.
3 Ai mere paháṛ, jo maidán men
hai, terá mál, aur tere sáre ḳhazáne,

aur tere únche makán, jinhen tú ne
apní sárí sarhaddon par gunáh ke liye
banáyá, lutáúngá.
4 Aur tú az khud us mírás se, jo
main ne tujhe dí, apne hí sabab se,
háth utháegá; aur main us zamín
men, jise tú nahín jántá, tujh se tere
dushmanon kí khidmat karáúngá; ky-
únki tum ne jo mere qahr kí ág bhar-
káí, so hamesha tak jaltí rahegí.
5 ¶ KHUDÁWAND yún kahtá hai,
La'nat us insán par hai, jo insán par
bharosá rakhtá hai, aur bashar ko
apná bázú jántá hai, aur jis ká dil
Khudá se phir játá hai.
6 Kyúnki wuh ratama ke mánind
hogá, jo bayábán men hai, aur nekí ko
jis waqt wuh áwegí na dekhegá; par
dasht ke khushk be-áb makánon men,
aur shora-zár zamín men rahegá, jis
men koí basnewálá na ho.
7 Mubárak hai wuh ádmí jo KHU-
DÁWAND par tawakkul kartá hai, aur
jis kí ummedgáh KHUDÁWAND hai:
8 Kyúnki wuh us darakht kí má-
nind hogá, jo pánion ko kináre lagáyá
jáwe, aur apní jar daryá kí taraf phai-
láwe, aur jab garmí áwe wuh us par
liház na rakhe, balki us ke patte hare
rahen; aur khushksálí se wuh ande-
shamand na ho; aur phal láne se báz
na áe.
9 ¶ Dil sab chízon se ziyáda hí-
labáz hai; hán, wuh niháyat fásid
hai: us ko kaun daryáft kar saktá
hai?
10 Main KHUDÁWAND dil ko jánch-
tá hún, aur gurdon ko ázmátá, tá ki
main har ek ádmí ko us kí chál ke
muwáfiq, aur us ke kámon ke phal ke
mutábiq, badlá dún.
11 Jis tarah títar aise andon par
baithe jo áp ne na diye hon; us hí
tarah wuh hai jo be-insáfí se daulat
hásil kartá hai, so apní 'umr ke bích o
bích use gum karegá, aur ákhir ko
bhakúá rahegá.
12 ¶ Ek jalálí takht ibtidá se mu-
qarrar kiyá húá, hamáre maqdis ká
makán,
13 Isráel kí ummedgáh, KHUDÁ-
WAND hai: we sab jo tujh ko tark
karte hain sharminda honge; aur we
jo mujhe chhor játe hain we dunyá
men likhe jáenge, kyúnki unhon ne
KHUDÁWAND ko, jo áb i hayát ká
sotá hai, tark kiyá hai.
14 Ai KHUDÁWAND, mujhe changá
kar, tab main changá hoúngá; mujhe
bachá, tab main bachúngá; kyúnki
tú merá fakhr hai.
15 ¶ Dekh, we mujhe kahte hain,
ki KHUDÁWAND ká kalám kahán hai?
wuh ab hí áwe.
16 Main ne to terí pairauí men
garariyá banne se apne ta,ín báz nahín
rakhá, aur sog ke din kí árzú nahín
kí; tú khud jántá hai: ki jo kuchh
mere labon se niklá tere chihre ke áge
thá.
17 Tú mere liye haul sá mat ho;
tú bipat ke din men merí panáh hai.
18 We jo mujh par sitam karte
hain sharminda howen, par main shar-
minda na hoún; we hirásán howen,
par main hirásán na hoún; musíbat
ká din un par lá, aur dúní shikast se
unhen shikast de.
19 ¶ KHUDÁWAND ne mujh se yún
farmáyá hai, ki Já, aur merí qaum ke
farzandon ke phátak par, jis ke andar
sháhán i Yahúdáh áte hain aur jis se
báhar játe hain, aur Yarúsalam ke sab
phátakon par khará ho;
20 Aur un se kah, ki Ai sháhán i
Yahúdáh, aur ai sab baní Yahúdáh,
aur Yarúsalam ke sáre báshindo, jo in
phátakon men áte játe ho, KHUDÁ-
WAND ká kalám suno.
21 KHUDÁWAND yún kahtá hai, ki
Tum áp se chaukas raho, aur sabt ke
din bojh na utháo, aur Yarúsalam ke
phátakon kí ráh se andar mat láo;
22 Aur tum sabt ke din bojh apne
gharon se utháke báhar mat le jáo,
aur kisí tarah ká kám na karo, balki

sabt ke din ko muqaddas jáno, jaisá main ne tumháre bápdádon ko farmáyá.

23 Lekin unhon ne na máná, na kán lagáyá, balki apní gardan ko sakht kiyá, ki shanawá na hon, aur tarbíyat ko hásil na karen.

24 Aur aisá hogá, ki agar tum dil deke merí sunoge, KHUDÁWAND kahtá hai, aur sabt ke din men tum is shahr ke phátakon ke andar bojh na láoge, balki sabt ke din ko muqaddas jánoge, yahán tak ki us men kuchh kám na karoge;

25 To is shahr ke phátakon men bádsháh aur sardár dákhil honge, jo ki Dáúd ke takht par julús karen; we, aur un ke umará, Yahúdáh ke log, aur Yarúsalam ke báshinde, gáríon aur ghoron par sawár honge; aur yih shahr hamesha tak qáim rahegá.

26 Aur Yahúdáh ke shahron se, aur Yarúsalam kí nawáhí se, aur Binyamín kí sarzamín se, aur maidán se, aur kohistán se, aur dakhin se, sokhtaní qurbáníán, aur zabíhen, aur hadye, aur lubán liye húe áwenge; aur un ke sáth we honge, jo shukráne ke hadye KHUDÁWAND ke ghar men láwen.

27 Lekin agar tum merí na sunoge, ki sabt ke din ko muqaddas jáno, aur bojh uthác húe sabt ke din Yarúsalam ke phátakon men dákhil hone se báz na raho; tab main us ke phátakon men ág salgáúngá, jo Yarúsalam ke mahallon ko bhasam kar degí, aur hargiz na bujhegí.

XVIII BA'B.

KHUDA'WAND ká wuh kalám jo Yaramiyáh ko pahunchá, aur us ne kahá,

2 Ki Uth, aur kumhár ke ghar já, aur main wahán apní báten tujhe sunáúngá.

3 Tab main kumhár ke ghar ko utar gayá; aur kyá dekhtá hún, ki wuh chák par kuchh kám kartá hai.

4 Us waqt wuh mittí ká bartan, jo us ne banáyá thá, so kumhár ke háth men bigar gayá; tab us ne phirke us ká ek dúsrá bartan banáyá, jaisá kumhár ko bhalá ma'lúm húá.

5 Tab KHUDÁWAND ká yih kalám mujh par názil húá,

6 Ki Ai Isráel ke gharáne, kyá main is kumhár kí tarah tum se sulúk nahín kar saktá hún? KHUDÁWAND kahtá hai. Dekho, jis tarah mittí kumhár ke háth men hai, us hí tarah, ai Isráel ke gharáne, tum mere háth men ho.

7 Agar kisí waqt main kisí qaum aur kisí bádsháhat ke haqq men kahún, ki use ukhárún, aur tor dálún, aur wírán karún;

8 Agar wuh qaum, jis ke haqq men main ne yih kahá, apní buráí se báz áwe, to main bhí us badí se pachhtáúngá jo us ke sáth karná thahráyá thá.

9 Aur phir agar main kisí qaum aur kisí bádsháhat kí bábat kahún, ki use banáún aur lagáún;

10 Aur wuh use, jo merí nazar men burá hai, kare, aur merí áwáz ko na sune, to main bhí us nekí se pachhtáúngá jo us ke sáth karne ko kahá thá.

11 ¶ Aur ab main tujhe hukm detá, ki tú Yahúdáh ke logon aur Yarúsalam ke báshindon se kah, ki KHUDÁWAND yún farmátá hai, Dekh, main tumháre liye musíbat tajwíz kartá hún, aur tumhárí mukhálafat men mansúba bándhtá hún: so ab tum men se har ek apní apní burí rawish se báz áwe, aur apní apní ráhon aur kámon ko árásta kare.

12 Par unhon ne kahá, ki Ná-ummedí kí bát hai; is liye ki ham apne khiyálon kí pairauí karenge, aur har ek apne apne bure dil kí kajrauí par 'amal karegá.

13 Is bá'is KHUDÁWAND yún farmátá hai, ki Ab qaumon ke darmiyán

púchho, ki kisí ne aisí báten kadhí
suní hain? Isráel kí kunwárí ne ni-
háyat haulnák kám kiyá.
14 Kyá Lubnán ká barf us maidán-
wále pahár par se kadhí gáib hogá?
kyá wuh thandá bahtá pání, jo dúr se
átá hai, súkh jáegá?
15 Tad bhí merí qaum mujh ko
bhúl gayí, aur bátil ke wáste lubán
jalátí, aur we unhen un kí ráhon men,
qadím ráhon men, thokar khiláte, tá
ki we pagdandíon men jáwen, aur aisí
ráh men jo banáí na gayí;
16 Ki we apní sarzamín ko wírání
aur hamesha kí hansí thatthe ká bá'is
karen; har ek jo udhar se guzre dang
hogá, aur apne sir ko hiláwegá.
17 Main unhen dushman ke sámhne
goyá púrabí hawá se tittar bittar kar
dúngá; un kí bipat ke din men main
unhen píth dikhláúngá, chihra na
dikhláúngá.
18 ¶ Tab unhon ne kahá, ki A'o,
ham Yaramiyáh kí mukhálafat men
mansúbe bándhen; kyúnki sharí'at
káhin se játí na rahegí, aur na saláh
hakím se, aur na kalám nabí se. A'o,
ham use zubán se máren, aur us kí
kisí bát par tawajjuh na karen.
19 Ai KHUDÁWAND, tú mujh par
tawajjuh kar, aur un kí áwáz jo mujh
se jhagarte hain sun.
20 Kyá nekí ke badle badí kí já-
we? kyúnki unhon ne merí ján ke liye
garhá khodá. Yád kar ki main tere
huzúr khará húá, ki un kí shafá'at
karún, aur terá qahr un par se palat
dún.
21 Is liye un ke larkon ko kál ke
hawála kar, aur unhen talwár kí dhár
ke supurd kar; un kí jorúon se un ke
bachche chhíne jáwen, aur we khud
ránden hon; aur un ke mard máre
paren; un ke jawán jang-gáh men
talwár se qatl howen.
22 Jab tú achának un par fauj
charhá láwegá, un ke gharon se mátam
kí sadá nikle; kyúnki unhon ne merí
giriftárí ke liye garhá khodá, aur mere
pánwon ke liye phande chhipáe.
23 Par, ai KHUDÁWAND, tú un kí
sárí mashwaraton ko, jo unhon ne
mukhálafat se mere qatl par kiyá,
jántá hai; un kí sharárat ko mu'áf na
kar, aur un ke gunáh ko apne áge se
mitá na dál, balki we tere huzúr giráe
jáen; apne qahr ke waqt men tú un
se aisá sulúk kar.

XIX BA'B.

KHUDA'WAND yún farmátá hai,
ki Tú jáke kumhár se mittí kí
suráhí mol le, aur qaum ke buzurgon
aur káhinon ke sardáron men se ba'zon
ko sáth le;
2 Aur bin Hinnúm kí wádí men,
kumháron ke phátak ke nikás ke áge,
nikal já, aur jo báten main tujh se
kahúngá tú wahán suná,
3 Aur kah, Ai Yahúdáh ke bád-
sháho, aur Yarúsalam ke báshindo,
KHUDÁWAND ká kalám suno; RABB ul
afwáj, Isráel ká Khudá, yún farmátá
hai, Dekho, main is makán par aisí
balá názil karúngá, ki jo koí is ká hál
sune, to us ke kán jhanjhaná jáenge.
4 Kyúnki unhon ne mujhe tark
kiyá, aur is makán ko gairon ke liye
thahráyá, aur us men be-gáne iláhon
ke wáste lubán jaláyá, jinhen na we,
na un ke bápdáde, na Yahúdáh ke
bádsháh, jánte the, aur is makán ko
ma'súmon ke lahú se bhar diyá;
5 Aur unhon ne Ba'al ke liye únche
únche makán banáe, tá ki apne beton
ko Ba'al kí sokhtaní qurbáníon ke liye
ág men jaláwen, jo main ne na farm-
áyá, aur na is ká zikr kiyá, aur na yih
mere khiyál men bhí áyá:
6 Is liye, dekh, we din áte hain,
KHUDÁWAND kahtá hai, ki yih maqám
Túfat na kaháwegá, aur na bin Hin-
núm kí wádí, balki Wádí ul qatl kah-
láegá.
7 Aur is maqám hí men main Ya-
húdáh aur Yarúsalam kí saláh bátil

karúngá; aur main aisá karúngá ki
we apne dushmanon ke áge, aur un ke
háthon se, jo un kí ján ke khwáhán
hain, talwár se gir jáenge; aur main un
kí láshen hawáí parindon ko aur zamín
ke darindon ko dúngá, ki we kháwen.
8 Aur main yih shahr hairání aur
hiqárat ká bá'is karúngá; har ek jo us
se guzregá, dang hogá, aur us kí sab
áfaton ke sabab phuphkáregá.
9 Aur main unhen un ke beton ká
gosht, aur un kí betíon ká gosht, khil-
áúngá, balki har ek dúsre ká gosht
kháegá, muhásara ke waqt, us tangí
men jis se un ke dushman aur un kí
ján ke khwáhán unhen tang karenge.
10 Tab tú us suráhí ko un logon ke
sámhne jo tere sáth jáenge tor dáliyo,
11 Aur un ko kah, Rabb ul afwáj
yún kahtá hai, ki Main is qaum ko
aur is shahr ko isí tarah se tor dálúngá,
jis tarah se koí kumhár ke bartan ko
tore, jo phir sábút na ho sake; aur log
Túfat men gárenge, jab tak ki gárne
ká maqám na rahe.
12 Yúnhín main is makán se aur
us ke báshindon se karúngá, Khudá-
wand kahtá hai; chunánchi main is
shahr ko Túfat kí mánind kar dúngá:
13 Aur Yarúsalam ke ghar, aur
Yahúdáh ke bádsháhon ke ghar Túfat
ke maqám kí mánind nápák ho já-
wenge, hán, we sab ghar, jin kí chhat-
on par unhon ne ásmán ke sáre lashkar
ke liye lubán jaláyá, aur begáne iláhon
ke liye tapáwan tapáe.
14 Tab Yaramiyáh Túfat se, jahán
Khudáwand ne use nubúwat karne
ko bhejá thá, phir áyá, aur Khudá-
wand ke ghar ke sahn men khará hoke
sáre logon se kahá,
15 Ki Rabb ul afwáj, Isráel ká
Khudá, yún farmátá hai, ki Dekho,
main is shahr par aur us kí sárí bastí-
on par wuh sárí balá, jo main ne us
par bhejne ko kahá, láúngá, is liye ki
unhon ne niháyat gardan-kashí kí, tá
ki merí báton ko na sunen.

XX BA'B.

AISA' húá ki Fashúr bin Immer
káhin ne, jo Khudáwand ke
ghar men sardár názim thá, Yarami-
yáh ko yih báten nubúwat se kahte
suná.
2 Tab Fashúr ne Yaramiyáh nabí
ko márá, aur use us káth men dálá, jo
Binyamín ke phátak i bálá men, Khu-
dáwand ke ghar se nazdík thá.
3 Aur dúsre din yún húá, ki Fashúr
ne Yaramiyáh ko káth se nikálá.
Tab Yaramiyáh ne use kahá, ki Khu-
dáwand ne terá nám Fashúr nahín,
balki Majúr-Missábib rakhá:
4 Kyúnki Khudáwand yún kahtá
hai, ki Dekh, main aisá kar dúngá ki
tú áp apne liye, aur apne sab doston
ke liye, khauf ká bá'is hogá; kyúnki
we apne dushmanon kí talwár se máre
parenge, aur terí ánkhen yih hál dekh-
engí: aur main sáre Yahúdáh ko Bá-
bul ke bádsháh ke háth men hawála
karúngá, aur wuh un ko asír karke
Bábul men le jáegá, aur unhen talwár
se qatl karegá.
5 Aur main is shahr kí sárí daulat,
aur us ke sáre mahásil, aur us kí sárí
nafís chízon ko, aur Yahúdáh ke bád-
sháhon ke sab khazánon ko de dálún-
gá; hán, main unhen un ke dushmanon
ke háth men de dálúngá, jo unhen
lútenge, aur unhen pakarke Bábul men
le jáenge.
6 Aur ai Fashúr, tú aur sab jo tere
ghar men rahte hain, asír hoke jáenge:
aur tú Bábul men pahunchegá, aur
wahán tú maregá, aur wahán gárá
jáegá, tú aur tere sáre dost jin se tú ne
jhúthí nubúwat kí.
7 ¶ Ai Khudáwand, tú ne mujhe
targíb dí hai, aur main ne targíb pái;
tú mujh se tawánátar thá, aur tú gálib
áyá: main tab se barábar maskhara
bantá hún, har ek mujhe thatthe men
urátá hai.
8 Kyúnki jis jis waqt kalám kartá

thá, zor se pukártá thá; main ne to
pukárá, ki gazab aur halákat hotí; aur
KHUDÁWAND ká kalám har roz merí
malámat aur hansí ká bá'is hotá thá.
9 Tab main ne kahá, Main us ká
zikr na karúngá, na áge kabhí us ká
nám leke bolúngá: lekin us ká kalám
mere dil men jaltí ág kí mánind thá,
jo merí haddíon men chhipí húí thí,
aur main apne ta,ín zabt karne se thak
gayá, aur sah na saká.
10 ¶ Kyúnki main ne bahuton kí
tuhmat suní, cháron taraf khauf thá.
Us kí bábat ittilá' karo, we kahte hain,
aur ham us kí ittilá' karenge. Mere
sáre yár mere thokar kháne ke munta-
zir hain, aur kahte hain, Sháyad wuh
rágib ho jáegá, tab ham us par gálib
áwenge, aur us se apná badlá lenge.
11 Lekin KHUDÁWAND ek muhíb
bahádur kí mánind merí taraf ho rahá:
is liye mere satánewálon ne thokar
kháí, aur gálib na húe, we niháyat
sharminda húe, is liye ki unhon ne
apná maqsad na páyá hai: un kí shar-
mindagí hamesha tak hogí, kabhí fará-
mosh na hogí.
12 Pas, ai RABB ul afwáj, jo sádiqon
ko ázmátá hai, aur gurdon aur dil par
nigáh rakhtá hai, jo badlá ki tú un se
legá, main use dekhún; is liye ki
main ne apná muqaddama tujh par
záhir kiyá.
13 KHUDÁWAND kí saná gáo, KHU-
DÁWAND kí sitáish karo; kyúnki us ne
miskín kí ján ko badkáron ke háth se
chhuráyá hai.
14 ¶ La'nat us din par, jis men
main paidá húá: wuh din, jis men
merí má mujh ko janí, hargiz mubárak
na howe.
15 La'nat us ádmí par, jis ne mere
báp ko yih kahke khabar dí, ki Tere
liye ek betá paidá húá, ki jis ke bá'is
use bará khush kiyá.
16 Hán, wuh ádmí un shahron kí
mánind howe, jinhen KHUDÁWAND ne
ulat diyá, aur pachhtáyá nahín: aur
wuh subh ko khaufnák shor sune, aur
do pahar ke waqt ek barí lalkár;
17 Is liye ki us ne mujhe rihm men
qatl na kiyá; tab merí má merí qabr
hotí, aur us ká rihm hamesha tak
phúlá rahtá.
18 Kis wáste main rihm se niklá,
ki mashaqqat aur ranj dekhún, aur ki
mere din ruswái men káte jáwen?

XXI BA'B.

WUH kalám jo KHUDÁWAND kí
taraf se Yaramiyáh ko pahun-
chá, jab Sidqiyáh bádsháh ne Fashúr
bin Malkiyah, aur Safaniyáh bin Ma-
'asiyáh káhin ko us ke pás yih kahne
ko bhejá,
2 Ki Hamárí khátir KHUDÁWAND
se púchhiyo, kyúnki Bábul ká bádsháh
Nabúkadrazar hamáre sáth laráí kartá
hai; sháyad ki KHUDÁWAND ham se
apne sáre 'ajíb kámon ke muwáfiq aisá
sulúk kare, ki wuh ham logon ke ya-
hán se chalá jáwe.
3 ¶ Tab Yaramiyáh ne un se kahá,
ki Tum Sidqiyáh ko aisá kaho;
4 Ki KHUDÁWAND Isráel ká Khudá
yún farmátá hai, ki Dekh, main laráí
ke hathyáron ko, jo tumháre háth men
hain, jin se tum Bábul ke bádsháh aur
Kasdíon ke sáth, jo chár díwáron ke
báhar tumhen ghere húe hain, larte
ho, pherúngá, aur main unhen is shahr
ke bích men ikatthe karúngá.
5 Aur main áp apne barháe húe
háth se aur qúwat i bázú se tumháre
sáth larúngá; hán, gusse se, aur gazab
se, aur bare qahr se.
6 Aur main is shahr ke báshindon
ko, insán o haiwán ko, márúngá; we
barí wabá se faná ho jáenge.
7 Aur is ke ba'd, KHUDÁWAND kah-
tá hai, Main Yahúdáh ke bádsháh
Sidqiyáh ko, aur us ke mulázimon ko,
aur qaum ko, hán, un ko jo is shahr
men wabá aur talwár aur kál se bach
niklenge, Bábul ke bádsháh Nabúkad-
razar ke qabze men, aur un ke dush-
manon ke qabze men, aur un ke háth

meṉ jo un kí ján ke ḳhwáháṉ haiṉ,
hawála karúṉgá: aur wuh unheṉ tal-
wár kí dhár se máregá; wuh unheṉ
na chhoṛegá, aur na un par tars kháe-
gá, na rahmat karegá.
8 ¶ Aur is qaum se tú kahegá, ki
Ḳhudáwand yúṉ kahtá hai, ki Dekho,
maiṉ tumheṉ hayát kí ráh aur maut
kí ráh dikhátá húṉ.
9 Jo koí is shahr meṉ rahegá, so
talwár aur kál aur wabá se maregá:
lekin jo niklegá, aur Kasdíoṉ kí, jo
tumheṉ ghere húe haiṉ, panáh legá,
so jíegá, aur us kí ján us ke liye ganí-
mat hogí.
10 Kyúṉki maiṉ ne apná muṉh is
shahr kí taraf kiyá hai, ki us se bu-
rái karúṉ, aur us se bhalái na karúṉ,
Ḳhudáwand kahtá hai; Bábul ke
bádsháh ke qábú meṉ wuh kar diyá
jáegá, aur wuh use ág se jaláwegá.
11 ¶ Aur Yahúdáh ke bádsháh ke
gharáne se kah, ki Ḳhudáwand ká
kalám suno;
12 Ai Dáúd ke gharáne, Ḳhudá-
wand yúṉ kahtá hai, Tum subh uṭh-
ke insáf karo, aur lúṭe húe ko zálim
ke háth se chhuṛáo, na ho ki tumháre
kámoṉ kí burái ke sabab merá qahr
ág kí tarah bhaṛke, aur is tarah jale
ki koí use bujhá na sake.
13 Ai wádí kí báshinda, aur mai-
dán kí chaṭán, jo kahtí hai, ki Kaun
ham par hamla karegá? yá hamáre
maskanoṉ meṉ kaun ghusegá? Ḳhu-
dáwand kahtá hai, Maiṉ terá muḳhá-
lif húṉ.
14 Aur tumháre kámoṉ ke phal ke
muwáfiq maiṉ tumheṉ sazá dúṉgá,
Ḳhudáwand farmátá hai; aur maiṉ
us ke ban meṉ ág lagáúṉgá, jo us kí
sárí nawáhí ko bhasam karegí.

XXII BA'B.

KHUDA'WAND yúṉ kahtá hai, ki
Yahúdáh ke bádsháh ke ghar
ko já, aur waháṉ yih bát suná,
2 Aur kah, Ai Yahúdáh ke bád-
sháh, jo Dáúd ke taḳht par baiṭhá hai,
Ḳhudáwand ká kalám sun, tú, aur
tere mulázim, aur tere log jo in dar-
wázoṉ se dáḳhil hote haiṉ:
3 Ḳhudáwand yúṉ kahtá hai, ki
'Adálat aur sadáqat ke kám karo, aur
zálim ke háth se lúṭe húe ko chhuṛáo,
aur kisí se bad-sulúkí na karo, aur
musáfir, yatím, aur bewa par zulm na
karo, aur is makán meṉ be-gunáh ke
ḳhún ko mat baháo.
4 Kyúṉki agar tum yihí kám ka-
roge, to Dáúd ke jánishín bádsháh,
rathoṉ par aur ghoṛoṉ par sawár hoke,
is ghar ke darwázoṉ meṉ dáḳhil hoṉge,
har ek, aur us ke mulázim, aur us ke
log.
5 Par agar tum in bátoṉ ko na
sunoge, to maiṉ apní zát kí qasam
khátá húṉ, Ḳhudáwand kahtá hai,
ki yih ghar ek wírána ho jáegá.
6 Kyúṉki Yahúdáh ke bádsháh ke
gharáne kí bábat Ḳhudáwand yúṉ
kahtá hai, ki Tú mere liye Jili'ád hai,
aur Lubnán kí choṭí: tad bhí maiṉ
yaqínan tujhe ujáṛ dúṉgá ki bayábán
ho, aur aise shahr jin meṉ koí nahíṉ
bastá.
7 Aur maiṉ tere barḳhiláf gárat-
garoṉ ko maḳhsús karúṉgá, har ek ko
aur us ke hathyároṉ ko bhí; aur we
tere ḳháss deodároṉ ko káṭeṉge, aur
unheṉ ág meṉ ḍáleṉge.
8 Aur bahut qaumeṉ is shahr kí
samt se guzreṉgí, aur un meṉ se ek
dúsre se kahegá, ki Ḳhudáwand ne is
baṛe shahr ko aisá kyúṉ kiyá hai?
9 Tab we jawáb deṉge, Is liye ki
unhoṉ ne Ḳhudáwand apne Ḳhudá
ke 'ahd ko tark kiyá hai, aur begáne
iláhoṉ ko pújá, aur un kí bandagí kí.
10 ¶ Murde ke liye na roo, na us
ke liye nauha karo: magar us ke liye
jo chalá játá zár zár roo: kyúṉki wuh
phir na áwegá, na apne watan ko
dekhegá.
11 Kyúṉki Yahúdáh ke bádsháh
Yúsiyáh ke beṭe Salúm kí bábat, jo

apne báp Yúsiyáh ká jánishín húá,
aur is makán se rawána ho gayá,
KHUDÁWAND yún kahtá hai, ki Wuh
idhar phir na áwegá:
12 Balki wuh us maqám men, ja-
hán we use asír karke le gaye hain,
maregá, aur is sarzamín ko phir na
dekhegá.
13 ¶ Us par wáwailá, jo apne ghar
ko be-insáfí se, aur apne bálákhánon
ko zulm se banátá hai; jo apne parosí
ko begár pakartá hai, aur us kí maz-
dúrí use nahín detá;
14 Jo kahtá hai, ki Main apne liye
ek bará ghar aur hawá-dár bálá-khá-
na banáúngá; aur wuh apne liye
jhanjhríán torke banátá hai; aur deo-
dár kí lakrí kí chhat lagátá hai, aur
use shanjarfí kartá hai.
15 Kyá tú isí liye saltanat karegá,
ki tú deodárwále kám ká shauq rakh-
tá hai? kyá tere báp ne nahín kháyá
piyá, aur 'adálat o sadáqat nahín kí,
tab us ká bhalá húá?
16 Us ne miskín aur muhtáj ká
da'wá sunke us ká insáf kiyá; tab us
ká bhalá húá: kyá yihí merí pahchán
rakhná na thá? KHUDÁWAND kahtá
hai.
17 Par terí ánkhen aur terá dil kisí
chíz par nahín hain, magar lálach par,
aur be-gunáh ke khún par ki use
baháwe, aur sitam aur zulm par ki
use kare.
18 Isi liye KHUDÁWAND Yahúdáh
ke bádsháh Yúsiyáh ke bete Yahú-
yaqím kí bábat yún kahtá hai, ki We
us par yih kahke na roenge, ki Háe,
mere bháí! yá Háe, bahin! We us ke
liye yih nauha na karenge, Háe, khu-
dáwand! yá Háe, us kí shaukat!
19 Us ká dafan gadhe ká sá dafan
hogá; Yarúsalam ke phátakon ke bá-
har ghasítá aur phenk diyá jáegá.
20 ¶ Tú Lubnán par charh já, aur
chillá; aur Basan men apní áwáz bu-
land kar, aur Abárím par se ro; ki
tere sab cháhnewále máre gaye.
21 Main ne terí iqbálmandí ke din
men tujh se kalám kiyá; par tú bolí,
Main na sunúngí; terí jawání se yihí
terí 'ádat hai ki tú merí áwáz ko na-
hín mántí.
22 Ek ándhí tere charwáhon ko
charáegí, aur tere 'áshiq asír hoke já-
enge; us waqt tú apní sárí sharárat ke
liye sharm kháegí, aur pashemán hogí.
23 Ai Lubnán kí basnewálí, jo ap-
ná áshiyána deodáron par banátí hai,
tú kaisí 'ájiz hogí jab tujhe shiddat ke
dukh honge, aur us 'aurat ke se dard
jo janne par ho tujhe lagen!
24 Mujhe apní hayát kí qasam,
KHUDÁWAND farmátá hai, ki agarchi
Yahúdáh ke bádsháh Yahúyaqím ká
betá Kúniyáh mere dahne háth kí
angúthí hotá, tad bhí main tujhe
wahán se nikál phenktá;
25 Aur un ke qabze men jo terí ján
ke khwáhán hain, aur un ke háth
men, jin ke chihre se tú dartá hai,
ya'ne, Bábul ke bádsháh Nabúkad-
razar ke háth men, aur Kasdíon ke
háth men, main tujhe detá.
26 Hán, main tujhe, aur terí má
ko jo tujhe janí, gair-mulk men, jahán
tum paidá nahín húe, nikál dálúngá;
aur wahán tum maroge.
27 Par us mulk men jis men we
cháhte hain ki phir áwen, to hargiz
kabhí na lautenge.
28 Kyá yih shakhs Kúniyáh naf-
rat-angez tútá húá bartan hai? yá
raddí básan hai jo manzúr nahín hotá?
we kis wáste nikále játe, wuh aur us
kí aulád, aur aisí zamín men dále játe,
jise we nahín jánte hain?
29 Ai zamín, zamín, zamín, KHU-
DÁWAND ká kalám sun.
30 KHUDÁWAND yún farmátá hai,
Is ádmí ko be-aulád likho; aisá ádmí
jo apne dinon men iqbálmandí ká
munh na dekhegá; kyúnki koí us ki
aulád men se bhí iqbálmand na hogá,
ki kadhí Dáúd ke takht par baithe,
aur Yahúdáh par saltanat kare.

XXIII BA'B.

UN charwáhon̲ par wáwailá hai, jo
merí charágáh kí bheron̲ ko
halák o pareshán karte hain̲! Ḳhudá-
wand kahtá hai.
2 Is liye Ḳhudáwand Isráel ká
Ḳhudá, un charwáhon̲ kí muḳhálafat
men̲, jo merí qaum ko charáte hain̲,
yún̲ kahtá hai, ki Tum ne mere galle
ko parágand̲a kiyá, aur unhen̲ hánkke
nikál diyá, aur nigahbání nahín̲ kí:
dekho, main̲ tumháre kámon̲ kí burái
tum par ḍálún̲gá, Ḳhudáwand kahtá
hai.
3 Par main̲ un ko jo mere galle se
bach rahe hain̲ sárí sarzamínon̲ se,
jahán̲ jahán̲ main̲ ne unhen̲ hánk diyá
thá, jam'a kar lún̲gá, aur unhen̲ un
ke bheṛ-ḳháne men̲ phir láún̲gá; aur
we phalen̲ge, aur baṛhen̲ge.
4 Aur main̲ un par aise chaupán
muqarrar karún̲gá, jo unhen̲ chará-
wen̲ge; aur we phir na ḍaren̲ge, na
ghabráen̲ge, na gum ho jáen̲ge, Ḳhu-
dáwand kahtá hai.
5 ¶ Dekh, we din áte hain̲, Ḳhu-
dáwand kahtá hai, ki main̲ Dáúd ke
liye Sadáqat kí ek Sháḳh nikálún̲gá,
aur ek Bádsháh bádsháhí karegá, aur
iqbálmand hogá, aur 'adálat o sadáqat
zamín par karegá.
6 Us ke dinon̲ men̲ Yahúdáh naját
páwegá, aur Isráel salámatí se sukúnat
karegá; aur us ká nám yih rakhá
jáegá, KHUDA'WAND HAMA'RI'
SADA'QAT.
7 Isí liye, dekh, we din áte hain̲,
Ḳhudáwand kahtá hai, ki we phir na
kahen̲ge, Ḳhudáwand zinda hai, jo
baní Isráel ko mulk i Misr se nikál
láyá;
8 Balki Ḳhudáwand zinda hai, jo
Isráel ke gharáne kí aulád ko uttar kí
mamlukat se aur sáre mulkon̲ se, jahán̲
main̲ ne unhen̲ hánk diyá thá, charhá
láyá, aur unhen̲ dáḳhil karáyá, ki we
apní zamín men̲ basen̲.
9 ¶ Nabíon kí bábat. Merá dil
mere andar ṭúṭ gayá; merí sárí haḍḍí-
án̲ kámptí hain̲: Ḳhudáwand ke
sabab aur us kí muqaddas báton̲ ke
sabab main̲ matwálá sá hún̲, aur us
shaḳhs kí mánind jo mai se maglúb ho
gayá.
10 Yaqínan zamín zinákáron̲ se
bhar gayí; la'nat ke sabab zamín
mátam kartí hai; maidán kí charágá-
hen̲ súkh gayín̲: kyún̲ki un kí 'ádat
burí hai, aur un ká zor ziyádatí hai.
11 Ki nabí aur káhin donon̲ nápák
hain̲; hán̲, main̲ ne apne ghar ke bích
un kí burái pái, Ḳhudáwand kahtá
hai.
12 Is liye un kí ráh un ke haqq
men̲ aisí hogí jaise phislahí jagahen̲
táríkí ke waqt men̲: we un men̲
khadeṛe jáke wahán̲ giren̲ge: ki main̲
un par balá láún̲gá, ki yih un se inti-
qám lene ká baras hai, Ḳhudáwand
kahtá hai.
13 Aur main̲ ne Samrún ke nabíon̲
men̲ himáqat dekhí hai; unhon̲ ne
Ba'al kí taraf se nubúwat kí, aur mere
log Isráel ko bhaṭkáyá hai.
14 Main̲ ne Yarúsalam ke nabíon̲
men̲ bhí ek haulnák chíz dekhí; we
zinákárí karte, aur jhúṭh ke pairau
hote; we badkáron̲ ke háthon̲ ko bhí
zor baḳhshte hain̲, yahán̲ tak ki koí
apní burái se nahín̲ phirtá: we sab
mere liye aise hain̲ jaise ki Sadúm, aur
us ke báshinde 'Amúrah kí mánind
hain̲.
15 Isí liye Rabb ul afwáj nabíon̲ kí
bábat yún̲ kahtá hai, ki Dekh, main̲
unhen̲ nágdauná khiláún̲gá, aur halá-
hal ká pání piláún̲gá; kyún̲ki Yarú-
salam ke nabíon̲ ke sabab se sárí
sarzamín men̲ be-díní phailí hai.
16 Rabb ul afwáj yún̲ kahtá hai, ki
Un nabíon̲ kí báten̲ mat suno, jo tum
se nubúwat karte hain̲; we tum ko
batálat kí taraf máil karte; we apne
dilon̲ ke ḳhwáb ḳhiyálon̲ ko kahte
hain̲, aur na ki wuh báten̲ jo ki Ḳhu-
dáwand ke munh se niklín̲.

17 We un ko, jo mujhe haqír jánte hain, kahte rahte hain, Ḳhudáwand ne kahá, ki Tumhárí salámatí hogí; aur har ek ko, jo apne dil kí machláhaṭ par chaltá, we kahte hain, ki Tum par koí balá na áwegí.

18 Par un men se kaun Ḳhudáwand kí maslahat men sábit qadam rahá? kis ne us ke suḳhan par liház kiyá aur use suná? kis ne us ke kalám kí taraf tawajjuh kí, aur us par kán lagáyá?

19 Dekh, Ḳhudáwand ke qahr se ek ándhí us kí taraf chalí, ek chakkar mártá húá túfán, jo sharíron ke sir par paṛegá.

20 Ḳhudáwand ká gazab phir dhímá na hogá, jab tak ki wuh use anjám tak na pahuncháwe, aur apne dil ke iráde púre na kare; tum ánewále dinon men use baḳhúbí ma'lúm karoge.

21 Main ne in nabíon ko nahín bhejá, par we dauṛe hain; main ne un se nahín kahá, par unhon ne nubúwat kí.

22 Pas agar we merí maslahat men sábit-qadam rahte, tab we merí báten mere logon ko sunáte, tá ki un ko un kí burí ráh se, aur un ke kámon kí buráí se phiráwen.

23 Kyá main nazdík hí ká Ḳhudá hún, Ḳhudáwand kahtá hai, aur dúr ká Ḳhudá nahín?

24 Kyá koí ádmí chhipí jagahon men apne ko chhipá saktá hai, ki main use na dekhún? Ḳhudáwand kahtá hai. Kyá ásmán aur zamín mujh se bhare nahín hain? Ḳhudáwand kahtá hai.

25 Main ne suná, jo nabíon ne kahá, jo merá nám leke jhúṭhí nubúwat karte, aur kahte hain, ki Main ne ḳhwáb dekhá, ḳhwáb dekhá.

26 Kab tak yih nabíon ke dil men rahegá, ki jhúṭhí nubúwat karen? hán, we apne dil kí farebkárí ke nabí hain;

27 Jo gumán rakhte hain, ki apne ḳhwábon se, jo un men se har ek apne paṛosí se bayán kartá, merí qaum ko merá nám bhulá den, jis tarah un ke bápdáde Ba'al ke sabab se merá nám bhúl gaye.

28 Jis nabí ke pás ḳhwáb hai, so ḳhwáb bayán kare; aur jis ke pás merá kalám hai, so mere kalám ko diyánatdárí se kahe. Gehún ko bhúse se kyá nisbat? Ḳhudáwand kahtá hai.

29 Kyá merá kalám sarásar ág kí mánind nahín hai? Ḳhudáwand kahtá hai; aur hathauṛe kí mánind, jo chaṭán ko chúr chár kartá hai?

30 Is liye, dekh, main un nabíon ká muḳhálif hún, Ḳhudáwand kahtá hai, jo har ek apne paṛosí se merí báten churá rakhte hain.

31 Dekh, main un nabíon ká muḳhálif hún, Ḳhudáwand kahtá hai, jo apní zubán ko isti'amál karte, aur kahte hain, ki Wuh farmátá hai.

32 Dekh, main un ká muḳhálif hún, Ḳhudáwand kahtá hai, jo jhúṭhe ḳhwábon ko nubúwat se kahte hain, aur unhen bayán karte, aur apní jhúṭhí báton se aur shekhíon se mere logon ko bhaṭkáte hain; lekin main ne unhen nahín bhejá, na unhen hukm diyá: is liye is qaum ko un se hargiz fáida na hogá, Ḳhudáwand kahtá hai.

33 ¶ Aur jab yih qaum, yá nabí, yá káhin, tujh se púchhe aur kahe, ki Ḳhudáwand ká bhárí paigám kyá hai? tab tú unhen kahegá, Kyá hí bhárí paigám? ki main ne tum ko tark kiyá hai, Ḳhudáwand kahtá hai.

34 Aur nabí, aur káhin, aur qaum, jo koí kahe Ḳhudáwand ká bhárí paigám, main us shaḳhs ko aur us ke gharáne ko sazá dúngá.

35 Cháhiye ki har ek apne paṛosí se, aur har ek apne bháí se, yún kahe, ki Ḳhudáwand ne kyá jawáb diyá hai? aur Ḳhudáwand ne kyá kahá hai?

36 Par KHUDÁWAND ke bhárí pai-
gám ká zikr tum ko kabhí na karná
hogá, ki har ek ádmí ká sukhan usí ke
liye bhárí paigám hogá; kyúnki tum
ne zinda Khudá, RABB ul afwáj, ha-
máre Khudá kí báton ko bigár dálá
hai.
37 Tú nabí se yún kahegá, ki KHU-
DÁWAND ne kyá jawáb diyá? aur
KHUDÁWAND ne kyá kahá hai?
38 Lekin jab ki tum kahte ho,
KHUDÁWAND ká bhárí paigám; is liye
KHUDÁWAND yún kahtá hai, Azbaski
tum yih bát kahte ho, KHUDÁWAND
ká bhárí paigám, aur main ne tum ko
kahlá bhejá, ki Mat kaho, KHUDÁ-
WAND ká bhárí paigám:
39 Is liye, dekh, main, hán, main hí
tum se bilkull be-khabar rahúngá, aur
tum ko aur is shahr ko, jo main ne
tum ko aur tumháre bápdádon ko
diyá, apní nazar se girá dúngá:
40 Aur main hamesha ke liye tum-
hen ek kalank lagáúngá, aur abadí
khijálat dúngá, jo kabhí farámosh na
hogí.

XXIV BA'B.

BA'D us ke ki Bábul ke bádsháh
Nabúkadrazar ne Yahúdáh ke
bádsháh Yakúniyáh bin Yahúyaqím
ko, aur Yahúdáh ke amíron ko, bar-
haíon aur loháron ke sáth, Yarúsalam
se asír karke Bábul men le gayá thá,
KHUDÁWAND ne mujh par numáyán
kiyá, aur dekh, do tokrián anjíron ki
KHUDÁWAND kí haikal ke sámhne
dharí thín.
2 Ek tokrí men achchhe se achchhe
anjír the, pahle pake húe anjíron kí
mánind; aur dúsri tokrí men bure se
bure anjír, jo burái ke máre kháe na-
hín já sakte the.
3 Aur KHUDÁWAND ne mujh se
kahá, ki Ai Yaramiyáh, tú kyá dekhtá
hai? Aur main ne kahá, Anjíron ko;
achchhe anjír, bahut achchhe; aur
bure, bahut bure, jo kháe nahín já
sakte hain, aise bure hain.
4 ¶ Phir KHUDÁWAND ká kalám
yih kahtá húá mujh ko pahunchá, ki
5 KHUDÁWAND Isráel ká Khudá
yún kahtá hai, ki In achchhe anjíron
kí mánind main Yahúdáh ke un
asíron ko mánúngá, jinhen main ne is
maqám se Kasdíon ke mulk men
bhejá hai, ki wahán un ká bhalá ho.
6 Ki main un par nek nazar karún-
gá, aur unhen is mulk men phir láún-
gá, aur main unhen banáúngá, aur na
dháúngá: main unhen lagáúngá aur
na ukhárúngá.
7 Aur main unhen aisá dil dúngá,
ki mujhe pahchánen, ki main KHU-
DÁWAND hún: aur we mere log honge,
aur main un ká Khudá húngá, jis hál
ki we merí taraf apne sáre dil se
phirenge.
8 ¶ Par bure anjíron kí bábat, jo
burái ke máre kháe nahín já sakte
hain, KHUDÁWAND yaqínan yún kahtá
hai, ki Yúnhí main Yahúdáh ke bád-
sháh Sidqiyáh ko, aur us ke amíron ko,
aur Yarúsalam ke báqí logon ko,
jo is mulk men bach rahe hain, aur jo
Misr kí sarzamín men baste hain,
chhor dúngá;
9 Hán, main unhen zamín kí sab
mamlukaton men iztiráb aur balá ke
hawála karúngá; tá ki we har ek
makán men, jahán jahán main unhen
hánkúngá, wahán we malámat, aur
masal kahne ko, aur ta'na, aur la'nat
karne ke bá'is howen.
10 Aur main un ke darmiyán tal-
wár, aur kál, aur wabá bhejúngá,
yahán tak ki we us sarzamín se, jo
main ne unhen aur un ke bápdádon ko
dí, mit jáenge.

XXV BA'B.

WUH kalám jo Yahúdáh ke sáre
logon kí bábat Yaramiyáh ko
pahunchá, Yahúdáh ke bádsháh Ya-
húyaqím bin Yúsíyáh ke chauthe baras
men, jo Bábul ke bádsháh Nabúkad-
razar ká pahlá baras thá;

2 Jise Yaramiyáh nabí ne Yahú-
dáh ke sáre logon̲, aur Yarúsalam ke
sáre báshindon̲ ko sunáyá, aur yún̲
kahá,
3 Ki Yahúdáh ke bádsháh Yúsiyáh
bin 'Amún ke terahwen̲ baras se áj
tak, jo teís baras hain̲, Ḳhudáwand ká
kalám mujh ko áyá kiyá, aur main̲
tum se kahtá rahá, subh sawere
uṭhke kahtá húá thá; par tum ne na
suná.
4 Aur Ḳhudáwand ne apne sáre
ḳhidmat-guzár nabíon̲ ko tumháre pás
bhejá, subh sawere uṭhke bhejá; par
tum ne na suná, na sunne ko apná
kán lagáyá.
5 Unhon̲ ne kahá, ki Har ek apní
burí ráh se, aur apne kámon̲ kí burái
se, báz áo, aur us sarzamín men̲ jise
Ḳhudáwand ne tum ko aur tumháre
bápdádon̲ ko hamesha ke liye diyá,
baste raho:
6 Aur tum begáne iláhon̲ ká píchhá
na karo, ki un kí bandagí aur sijda
karo, aur apne háthon̲ ke kámon̲ se
mujhe gussa na diláo; aur main̲ tum
par kuchh zarar na pahuncháún̲gá.
7 Par tum ne merí na suní, Ḳhudá-
wand kahtá hai; tá ki apne háthon̲ ke
kámon̲ se apne zíyán ke liye mujhe
gussa diláo.
8 ¶ Is liye Rabb ul afwáj yún̲ kah-
tá hai, Liházá tum ne merí báten̲ na
sunín̲,
9 Dekh, main̲ uttar ke sáre gha-
ránon̲ ko, aur apne ḳhidmat-guzár
sháh i Bábul Nabúkadrazar ko, bulá
bhejún̲gá, Ḳhudáwand kahtá hai, aur
main̲ unhen̲ is sarzamín, aur us ke
báshindon̲ par, aur in sárí qaumon̲
par, jo chaugird hain̲, chaṛhá láún̲gá,
aur unhen̲ haram kar dún̲gá, aur
unhen̲ já e hairat aur síṭí bajáne ká
bá'is karún̲gá, aur we sadá wírána
rahen̲ge.
10 Balki main̲ aisá karún̲gá, ki un
ke darmiyán ḳhushí kí áwáz, aur
ḳhurramí kí áwáz, dulhe kí áwáz, aur
dulhin kí áwáz, chakkí kí áwáz, aur
chirág kí roshní, báqí na rahe.
11 Aur yih sárí sarzamín wírána aur
hairání ká bá'is ho jáegí; aur yih qaum-
en̲ sattar baras tak Bábul ke bádsháh
kí gulámí karen̲gí.
12 ¶ Aur aisá hogá, Ḳhudáwand
kahtá hai, ki Jab sattar baras púre
hon̲ge, main̲ Bábul ke bádsháh ko, aur
us qaum ko, aur Kasdíon̲ kí sarzamín
ko, un kí badkárí ke sabab, sazá dún̲gá,
aur main̲ use aisá ujáṛún̲gá ki hamesha
tak wírána rahe.
13 Hán̲, main̲ us sarzamín par apní
sárí báten̲, jo main̲ ne us kí bábat
kahín̲, ya'ne, we sab jo is kitáb men̲
likhí hain̲, jo Yaramiyáh ne nubúwat
karke sárí qaumon̲ ko kah sunáín̲, púrí
karún̲gá.
14 Ki in se, hán̲, inhín̲ se bahut
qaumen̲ aur baṛe bádsháh gulám kí
sí ḳhidmat len̲ge: tabhí main̲ un se
un ke a'amál ke muwáfiq, aur un ke
háthon̲ ke kámon̲ ke mutábiq, badlá
lún̲gá.
15 ¶ Ki Ḳhudáwand Isráel ke
Ḳhudá ne mujh ko yún̲ kahá hai, ki
Ġazab kí mai ká yih piyálá mere háth
se le, aur sárí gurohon̲ ko, jin ke pás
main̲ tujhe bhejtá hún̲, pilá,
16 Ki we píen̲, aur laṛbaṛáwen̲, aur
taṛaphen̲, us talwár ke sabab se jo main̲
un ke darmiyán chaláún̲gá.
17 Tab main̲ ne Ḳhudáwand ke
háth se wuh piyála liyá, aur un sárí
gurohon̲ ko, jin ke pás Ḳhudáwand
ne mujhe bhejá thá, piláyá;
18 Ya'ne, Yarúsalam, aur Yahúdáh
ke shahron̲ ko, aur us ke bádsháhon̲,
aur us ke amíron̲ ko, ki we barbád
howen̲, aur já e hairání, aur síṭí aur
la'nat ke sabab ṭhahren̲; jaisá áj ke din
hai;
19 Misr ke bádsháh Fira'ún ko, aur
us ke mulázimon̲, aur us ke amíron̲,
aur us kí sárí qaum ko;
20 Aur sab ajnabíon̲ ko jo mile jule
hain̲, aur 'Úz kí zamín ke sáre bád-

sháhon̲ ko, aur Filistíon̲ kí sarzamín
ke sáre bádsháhon̲ ko, aur 'Asqalún,
aur 'Azah, aur 'Aqrún ko, aur Ashdúd
ke báqí logon̲ ko,
21 Adúm, aur Moáb, aur baní 'Am-
mún ko,
22 Aur Súr ke sáre bádsháhon̲ ko,
aur Saidá ke sáre bádsháhon̲ ko, aur
samundar pár ke bahrí mamálik ke
bádsháhon̲ ko,
23 Didán aur Taimá, aur Búz ko,
aur un sabhon̲ ko, jo dáṛhí ke goshe
munḍáte,
24 Aur 'Arab ke sáre bádsháhon̲ ko,
aur un mile jule logon̲ ke sáre bád-
sháhon̲ ko, jo bayábán men̲ baste
hain̲,
25 Aur Zimrí ke sáre bádsháhon̲ ko,
aur 'Ailám ke sáre bádsháhon̲ ko, aur
Máda ke sáre bádsháhon̲ ko,
26 Aur uttar ke sáre bádsháhon̲ ko,
jo nazdík aur jo dúr hain̲, ek dúsre ke
sáth, aur dunyá kí sárí bádsháhaton̲
ko jo rú e zamín par hain̲: aur ba'd
un ke Sheshak ká bádsháh use píegá.
27 Aur tú unhen̲ kahegá, ki Rabb
ul afwáj, Isráel ká Ḳhudá, yún̲ farmátá
hai, ki Tum pío, aur mast ho, aur qai
karo, aur gir paṛo, aur phir na uṭho,
us talwár ke sabab, jo main̲ tumháre
darmiyán chaláún̲ga.
28 Aur aisá hogá, ki agar we píne
ko tere háth se piyála lene ká inkár
karen̲, tú un se kahegá, ki Rabb ul
afwáj yún̲ kahtá hai, Yaqínan tum ko
píná hogá.
29 Kyún̲ki, dekh, main̲ us shahr
par, jo mere nám ká kahlátá hai,
áfaten̲ láná shurú' kartá hún̲, aur kyá
tum sáf bin sazá páe nikal jáoge?
Tum be sazá páe na chhúṭoge: ki main̲
talwár ko zamín ke sáre báshindon̲ par
talab kartá hún̲, Rabb ul afwáj far-
mátá hai.
30 Is liye tú in sab báton̲ kí ḳhabar
deke un kí muḳhálafat men̲ nubúwat
karegá, aur un se kahegá, ki Ḳhudá-
wand bulandí par se garjegá, aur apne
muqaddas makán se áwáz sunáwegá;
wuh baṛe zor shor se apní charágáh ke
úpar garjegá; angúr latáṛnewálon̲ ke
mánind wuh zamín ke sáre báshindon̲
par lalkáregá.
31 Ek gaugá zamín kí sarhaddon̲
tak pahunchá hai; ki Ḳhudáwand
qaumon̲ se jhagṛegá; wuh sáre bashar
kí 'adálat karegá; wuh sharíron̲ ko
talwár ke hawála karegá, Ḳhudáwand
kahtá hai.
32 Rabb ul afwáj yún̲ kahtá hai, ki
Dekh, guroh guroh par balá názil hogí,
aur ek baṛí ándhí zamín kí sarhaddon̲
se uṭhái jáegí.
33 Aur Ḳhudáwand ke maqtúl us
roz zamín ke ek sire se dúsre sire tak
paṛe hon̲ge; un par koí nauha na
karegá, we sameṭe na jáen̲ge, na gáṛe
jáen̲ge; khád kí tarah we rú e zamín
par paṛe rahen̲ge.
34 ¶ Ai charwáho, wáwailá karo,
aur chilláo; aur ai galle ke sardáro, tum
ḳhud rákh men̲ loṭ jáo: ki tumháre
qatl ke din, aur parágandagí ke din, án
pahunche hain̲; tum ek nafís básan kí
tarah gir jáoge.
35 Aur charwáhon̲ ko bhágne kí
koí ráh na rahegí, aur na galle ke
sardáron̲ ko nikal bachne kí.
36 Charwáhon̲ ke nále kí áwáz, aur
galle ke sardáron̲ ká ek nauha hai, ki
Ḳhudáwand ne un kí charágáh ko
barbád kiyá hai.
37 Hán̲, we ráhat-baḳhsh chará-
gáhen̲ Ḳhudáwand ke shadíd qahr ke
sabab se raundí játí hain̲.
38 Us ne jawán sher i babar kí
tarah apní jháṛí ko chhoṛá hai; yaqí-
nan sitamgar ke zulm se, aur us ke
qahr ki shiddat se, un ká mulk wírán
ho gayá.

XXVI BA'B.

YAHU'DA'H ke bádsháh Yúsiyáh
ke beṭe Yahúyaqím kí bádsháhí
ke shurú' men̲, yih kalám Ḳhudá-
wand kí taraf se názil húá, aur us ne
kahá,

2 Ki KHUDÁWAND yún kahtá hai, Tú KHUDÁWAND ke ghar ke sahn men khaṛá ho, aur Yahúdáh ke sáre shahr ke logon se, jo KHUDÁWAND ke ghar men sijda karne ko áte hain, sárí báten, jo main ne tujhe hukm diyá hai ki un se kahe, kah; ek bát kam na kar:

3 Sháyad ki we shanawá howen, aur har ek apní burí ráh se báz áwe, ki main pachhtáke us badí se, jo un kí badkirdáríon ke bá'is un se kiyá cháhtá hún, báz áún.

4 Aur tú un se kahegá, ki KHUDÁWAND yún kahtá hai, Agar tum merí na sunoge, ki merí sharí'at par, jo main ne tumháre áge muqarrar kí, 'amal karo,

5 Aur mere khidmat-guzár nabíon kí báten suno, jinhen main ne tumháre pás bhejá, hán, sawere uṭhke bhejá, par tum ne na suná;

6 To main is ghar ko Sailá kí mánind kar ḍálúngá, aur is shahr ko zamín kí sárí qaumon ke nazdík ek la'nat ṭhahráúngá.

7 Chunánchi káhinon, aur nabíon, aur sárí qaum ne Yaramiyáh ko KHUDÁWAND ke ghar men ye báten kahte suná.

8 ¶ Aur aisá húá, ki jab Yaramiyáh sárí báten kah chuká, jo KHUDÁWAND ne use hukm diyá thá ki sárí qaum se kahe, tab káhinon, aur nabíon, aur sárí qaum ne use pakṛá, aur kahá, ki Tú yaqínan qatl kiyá jáegá.

9 Tú ne KHUDÁWAND ká nám leke kis wáste nubúwat kí hai, aur kahá, ki Yih ghar Sailá kí mánind hogá, aur yih shahr wírán kiyá jáegá, aur us men ek basnewálá na hogá? Aur sáre log Yaramiyáh kí mukhálafat par KHUDÁWAND ke ghar men jam'a húe.

10 ¶ Jab Yahúdáh ke sardáron ne ye báten sunín, tab we bádsháh ke ghar se KHUDÁWAND ke ghar men áe, aur KHUDÁWAND ke ghar ke naye darwáze kí dahlíz par baiṭhe.

11 Aur káhinon aur nabíon ne sardáron se aur sárí qaum se khitáb karke kahá, ki Yih shakhs qatl ke láiq hai; kyúnki us ne is shahr ke barkhiláf nubúwat kí, jaisá tum ne apne kánon se suná.

12 ¶ Tab Yaramiyáh ne sáre sardáron aur sárí qaum se khitáb karke kahá, ki KHUDÁWAND ne mujhe bhejá, ki is ghar aur is shahr ke barkhiláf wuh sárí báten jo tum ne suní hain, main nubúwat se kahún.

13 So ab tum apní ráhon aur apne kámon ko árásta karo, aur KHUDÁWAND apne Khudá kí áwáz ke shanawá ho, tá ki KHUDÁWAND us badí se, jo us ne tum se karne ko kahá hai, pachhtáke báz áwe.

14 Aur merí bábat, dekho, ki main tumháre qábú men hún; jo tumhen bhalá lage, aur bihtar ṭhahre, mujh se karo.

15 Par yaqín jáno, ki agar tum mujhe qatl karoge, to be-gunáh ká khún apne par, aur is shahr par, aur us ke báshindon par, láoge; kyúnki sach-much KHUDÁWAND ne mujhe tumháre pás bhejá hai, ki tumháre sunte hí ye sárí báten kahún.

16 ¶ Tab sardáron aur sárí qaum ne káhinon aur nabíon se kahá, ki Yih shakhs qatl ke láiq nahín hai: kyúnki us ne KHUDÁWAND hamáre Khudá ke nám par ham se kalám kiyá.

17 Tab mulk ke kitne buzurgon ne uṭhke kahá, aur qaum kí sárí jamá'at se bole,

18 Ki Míkah Morashtí ne Yahúdáh ke bádsháh Hizqiyáh ke dinon men nubúwat kí, aur Yahúdáh kí sárí qaum se kahá, aur yún bolá, ki RABB ul afwáj yún kahtá hai, ki Saihún khet kí tarah jotá jáegá, aur Yarúsalam ḍher ḍher hogá, aur is ghar ká pahár jangal kí únchí jagahon kí mánind hogá.

19 Kyá Yahúdáh ke bádsháh Hiz-

qiyáh ne, aur sáre Yahúdáh ne, us ko qatl kiyá? kyá wuh Ḳhudáwand se na ḍará, aur Ḳhudáwand se minnat na kí? chunánchi Ḳhudáwand us badí se, jo kahá thá ki main̲ tum se karún̲gá, pachhtáke báz áyá. Is tarah ham apní jánon̲ se baṛí badí karen̲ge.

20 Aur bhí ek ádmí thá, jis ne Ḳhudáwand ke nám se peshíngoí kí, U'riyáh bin Sam'aiyáh, Qaryat ul Ya'arím ká, jis ne is shahr ke, aur is sarzamín ke barḳhiláf, Yaramiyáh kí sárí báton̲ ke muwáfiq, nubúwat kí:

21 Aur Yahúyaqím bádsháh, aur us ke sab baháduron̲ ne, aur sáre sardáron̲ ne, us kí báten̲ sunín̲, aur bádsháh ne use qatl karne ko cháhá; par U'riyáh yih hál sunke ḍar gayá, aur bhágke Misr men̲ chalá gayá;

22 Tab Yahúyaqím bádsháh ne kaí ádmíon̲ ko, Ilnátan bin 'Akbúr aur us ke sáth kitne aur ádmíon̲ ko, Misr men̲ bhejá.

23 Aur we U'riyáh ko Misr se nikál láe, aur use Yahúyaqím bádsháh ke pás pahuncháyá; aur us ne us ko talwár se már ḍálá, aur us kí lásh ko 'awámm kí qabristán men̲ phenkwá diyá.

24 Par Aḳhiqám bin Sáfan Yaramiyáh ká dastgír thá, tá ki wuh qatl hone ke liye qaum ke háth men̲ hawála na kiyá jáwe.

XXVII BA'B.

YAHU'DA'H ke bádsháh Yahúyaqím bin Yúsiyáh kí saltanat ke shurú' men̲, Ḳhudáwand kí taraf se yih kalám Yaramiyáh par názil húá, aur us ne kahá,

2 Ki Ḳhudáwand ne mujhe yún̲ kahá, ki Bandon̲ aur júon̲ ko apne liye baná, aur unhen̲ apní gardan par ḍál,

3 Aur unhen̲ Adúm ke bádsháh, aur Moáb ke bádsháh, aur baní 'Ammún ke bádsháh, aur Súr ke bádsháh, aur Saidá ke bádsháh ke pás, un qásidon̲ ke háth bhej, jo Yarúsalam men̲ Yahúdáh ke bádsháh Sidqiyáh ke pás áe hain̲;

4 Aur tú un ko un ke áqáon̲ ke wáste tákíd kar, ki Rabb ul afwáj, Isráel ká Ḳhudá, yún̲ kahtá hai, ki Tum apne málikon̲ se isí tarah kahná;

5 Ki main̲ ne zamín ko, aur insán o haiwán ko, jo rú e zamín par hain̲, apní baṛí qúwat se aur baṛháe húe bázú se paidá kiyá, aur un ko jinhen̲ main̲ ne munásib jáná use baḳhshá.

6 Aur ab main̲ ne yih sárí mamlukaten̲ apne ḳhidmat-guzár Bábul ke bádsháh Nabúkadnazar ke qabze men̲ kar dí hain̲, aur maidán ke jánwaron̲ ko bhí use diyá, ki us ke kám áwen̲.

7 Aur ye sárí qaumen̲ us kí, aur us ke beṭe kí, aur us ke pote kí ḳhidmat karen̲gí, jab tak ki us kí mamlukat ká ṭhík waqt na áwe; tab bahut qaumen̲ aur baṛe bádsháh us se ḳhidmat karwáen̲ge.

8 Aur aisá hogá, ki jo qaum aur jo bádsháhat us kí, hán̲, Bábul ke bádsháh Nabúkadnazar kí ḳhidmat na karegí, aur apní gardan Bábul ke bádsháh ke júe tale na jhukáegí, us qaum ko, Ḳhudáwand kahtá hai, main̲ talwár se aur kál se aur wabá se siyásat dún̲gá, yahán̲ tak ki main̲ us ke háth se unhen̲ nábúd kar ḍálún̲gá.

9 Is liye tum apne nabíon̲ kí, aur apne gaib-dánon̲ kí, aur apne ḳhwábbínon̲ kí, aur apne shugúniyon̲ kí, aur apne jádúgaron̲ kí, na suno, jo tum se kahte hain̲, ki Tum Bábul ke bádsháh kí ḳhidmat-guzárí na karoge:

10 Kyún̲ki we tum se jhúṭhí nubúwat karte hain̲, ki tum ko tumháre mulk se áwára karen̲, aur tá ki main̲ tumhen̲ hánk nikálún̲ ki tum halák ho jáo.

11 Par jo qaum apní gardan ko Bábul ke bádsháh ke júe tale rakh degí, aur us kí ḳhidmat karegí, main̲ us ko us kí mamlukat men̲ chain se rahne dún̲gá, Ḳhudáwand kahtá hai,

aur wuh us kí khetí karegí, aur us men̲ basegí.

12 ¶ Aur in sárí báton̲ ke muwáfiq main̲ ne Yahúdáh ke bádsháh Sidqiyáh se kahá, aur bolá, ki Apní gardan ko Bábul ke bádsháh ke júe tale dharo, aur us kí aur us kí qaum kí ḳhidmat karo, aur jíte raho.

13 Tum talwár aur kál aur wabá se kyún̲ maroge, tú aur tere log, jaisá Ḳhudáwand ne us qaum kí bábat kahá hai, jo Bábul ke bádsháh kí ḳhidmat na karegí?

14 Aur un nabíon̲ kí báten̲ na suno, jo tum se kahte aur bolte hain̲, ki Tum Bábul ke bádsháh kí ḳhidmat na karoge: kyún̲ki we tumháre áge jhúṭhí jhúṭhí nubúwat karte hain̲.

15 Ki main̲ ne unhen̲ nahín̲ bhejá, Ḳhudáwand kahtá hai, par we mere nám se jhúṭhí nubúwat karte hain̲; tá ki main̲ tum ko hán̲kke ḳhárij kar dún̲, aur tum, un nabíon̲ ke sáth jo tum se nubúwat karte hain̲, halák ho jáo.

16 Main̲ ne káhinon̲ se bhí aur sáre logon̲ se ḳhitáb karke kahá, ki Ḳhudáwand yún̲ farmátá hai, Apne nabíon̲ kí báten̲ na suno, jo tum se nubúwat karte, aur kahte hain̲, ki Dekho, Ḳhudáwand ke ghar ke bartan Bábul se thoṛe din ba'd pher láe jáen̲ge: kyún̲ki we tum se jhúṭhí nubúwat karte hain̲.

17 Un kí na suno; Bábul ke bádsháh kí ḳhidmat-guzárí karo, aur jíte raho: yih shahr káhe ko wírána bane?

18 Par agar we nabí hon̲, aur Ḳhudáwand ká kalám un kí amánat men̲ hai, to we Rabb ul afwáj se shafá'at karen̲, tá ki we bartan jo Ḳhudáwand ke ghar men̲, aur Yahúdáh ke bádsháh ke ghar men̲, aur Yarúsalam men̲, báqí rahe hain̲, Bábul men̲ na pahunchen̲.

19 ¶ Kyún̲ki sutúnon̲ kí bábat Rabb ul afwáj yún̲ kahtá hai, aur bahr kí bábat, aur kursíon̲ kí bábat, aur báqí bartanon̲ kí bábat jo is shahr men̲ rah gaye hain̲,

20 Jinhen̲ Bábul ká bádsháh Nabúkadnazar na le gayá, jis waqt wuh Yahúdáh ke bádsháh Yakúniyáh bin Yahúyaqím ko, aur Yahúdáh aur Yarúsalam ke sáre amíron̲ ko, Yarúsalam se Bábul men̲ asír karke le gayá;

21 Hán̲, Rabb ul afwáj, Isráel ká Ḳhudá, un bartanon̲ kí bábat, jo Ḳhudáwand ke ghar men̲, aur Yahúdáh ke bádsháh ke mahall men̲, aur Yarúsalam men̲, rah gaye hain̲, yún̲ kahtá hai,

22 Ki We Bábul men̲ pahuncháe jáen̲ge, aur wahán̲, us din tak ki main̲ un ko yád na farmáún̲, maujúd rahen̲ge, Ḳhudáwand kahtá hai: us waqt main̲ unhen̲ uṭhá lún̲gá, aur is makán men̲ phir pahuncháún̲gá.

XXVIII BA'B.

Aur usí sál men̲, Yahúdáh ke bádsháh Sidqiyáh kí saltanat ke shurú' men̲, chauthe baras ke pánchwen̲ mahíne men̲, aisá húá, ki Jiba'úní 'Azzúr ká beṭá Hananiyáh nabí ne, Ḳhudáwand ke ghar men̲, káhinon̲ aur sáre logon̲ ke sámhne, mujh se ḳhitáb karke kahá,

2 Ki Rabb ul afwáj, Isráel ká Ḳhudá, yún̲ kahtá hai, Main̲ ne Bábul ke bádsháh ká júá toṛá hai.

3 Do hí baras ke andar main̲ Ḳhudáwand ke ghar ke sab bartanon̲ ko, jo Bábul ke bádsháh Nabúkadnazar ne is makán se le jáke Bábul men̲ pahuncháyá, is makán men̲ phir le áún̲gá;

4 Yahúdáh ke bádsháh Yakúniyáh bin Yahúyaqím ko bhí, aur Yahúdáh ke sáre asíron̲ ko, jo Bábul men̲ gaye, is makán men̲ phir láún̲gá, Ḳhudáwand kahtá hai; kyún̲ki main̲ Bábul ke bádsháh ke júe ko toṛ ḍálún̲gá.

5 ¶ Tab Yaramiyáh nabí ne káhinon̲ aur sáre logon̲ ki ánkhon̲ ke sámhne, jo Ḳhudáwand ke ghar men̲ kháṛe the, Hananiyáh nabí se kahá,

6 Hán, Yaramiyáh nabí ne kahá, ki A'mín, Ḳhudáwand aisá kare: Ḳhudáwand terí báton ko jin kí tú ne nubúwat se ḳhabar dí, púrí kare, ki Ḳhudáwand ke ghar ke bartanon ko, aur sab ko jo we le gaye, Bábul se is makán men phir lete áwen.

7 Tis par bhí ab yih bát suniye, jo main tujh ko aur sáre logon ko sunáke kahtá hún;

8 Un nabíon ne jo mujh se aur tujh se áge agle zamáne men the, bahut se mulkon aur baṛí bádsháhaton kí bábat jang, aur balá, aur wabá ke haqq men nubúwat kí hai.

9 Wuh nabí jo salámatí kí ḳhabar detá hai, jab us nabí ká kalám púrá ho jáegá, tab jáná jáegá, ki filhaqíqat Ḳhudáwand ne use bhejá hai.

10 ¶ Tab Hananiyáh nabí ne Yaramiyáh nabí kí gardan par se júá utárá, aur use toṛ ḍálá.

11 Aur Hananiyáh ne sáre logon ke dekhte waqt yih kahá, aur bolá, ki Ḳhudáwand yún kahtá hai, ki Main isí tarah Bábul ke bádsháh Nabúkadnazar ká júá, sárí qaumon kí gardan par se, do hí baras ke andar toṛ ḍálúngá. Tab Yaramiyáh nabí apní ráh chalá gayá.

12 ¶ Par Ḳhudáwand ká kalám Yaramiyáh par názil húá, aur kahá, us ke ba'd ki Hananiyáh nabí ne Yaramiyáh nabí kí gardan par se júá toṛá thá,

13 Ki Já, aur Hananiyáh se kah, ki Ḳhudáwand yún kahtá hai, Lakṛí ke júon ko tú ne toṛá; par tú lohe ke júon ko un ke 'iwaz banáwegá.

14 Kyúnki Rabb ul afwáj, Isráel ká Ḳhudá, yún kahtá hai, Main ne in sárí qaumon kí gardan par lohe ká júá ḍál diyá, tá ki we sháh i Bábul Nabúkadnazar kí ḳhidmat karen; so we us kí ḳhidmat-guzárí karengí: aur main ne baháim bhí use diye.

15 ¶ Tab Yaramiyáh nabí ne Hananiyáh nabí se kahá, Ai Hananiyáh, ab sun; Ḳhudáwand ne tujhe nahín bhejá hai; par tú is qaum ko jhúṭh kah kahke ummedwár kartá hai.

16 Is liye Ḳhudáwand yún kahtá hai, ki Dekh, main tujhe rú e zamín par se ḳhárij karúngá: tú isí sál men maregá, kyúnki tú ne Ḳhudáwand kí taraf se phir jáne kí bát kahí hai.

17 Chunánchi usí sál sátwen mahíne Hananiyáh nabí mar gayá.

XXIX BA'B.

AB ye us ḳhatt kí báten hain, jo Yaramiyáh nabí ne Yarúsalam se báqí buzurgon ko jo asír ho gaye the, aur káhinon ko, aur nabíon ko, aur un sáre logon ko, jinhen Nabúkadnazar Yarúsalam se asír karke Bábul le gayá thá;

2 Us ke ba'd ki Yakúniyáh bádsháh, aur malika, aur ḳhoje, aur Yahúdáh aur Yarúsalam ke umará, aur baṛhaí, aur lohár, Yarúsalam se chale gaye the;

3 Ili'ásah bin Sáfan aur Jamariyáh bin Ḳhilqiyáh ke háth, (jinhen Yahúdáh ke bádsháh Sidqiyáh ne Bábul men sháh i Bábul Nabúkadnazar ke pás bhejá,) irsál kiyá, aur us ne kahá,

4 Rabb ul afwáj, Isráel ká Ḳhudá, un sab asíron ko, jinhen main ne Yarúsalam se asír karwáke Bábul bhejá hai, yún farmátá hai;

5 Tum ghar banáo, aur un men baso; aur bág lagáo, aur un ke mewe kháo;

6 Jorúán karo, ki tum so beṭe beṭíán hon; aur apne beṭon ke liye jorúán lo, aur apní beṭíán ḳhasamon ko do, ki we beṭe beṭíán janen; ki waháṇ tum baṛho aur tum ghaṭ na jáo.

7 Aur us shahr kí ḳhair manáo, jis men main ne tum ko asír karwáke bhejá, aur us ke liye Ḳhudáwand se du'á mángo: ki us kí salámatí men tumhárí salámatí hogí.

8 ¶ Kyúnki Rabb ul afwáj, Isráel ká Ḳhudá, yún kahtá hai, ki Un nabíon ko jo tumháre darmiyán hain,

aur apne gaib-goon ko aur apne ko
gumráh karne na do; aur apne ḳhwáb-
bínon ko, jo tumháre hí kahne se
ḳhwáb dekhte hain, na máno.
9 Ki we merá nám leke tumhen
áge kí jhúṭhí ḳhabaren dete hain:
main ne unhen nahín bhejá, ḲHUDÁ-
WAND kahtá hai.
10 ¶ Kyúnki ḲHUDÁWAND yún
kahtá hai, ki Jab Bábul men sattar
baras guzar chukenge, to main tum-
hárí ḳhabar lene áúngá, aur tumhen is
makán men phir láne se apní achchhí
bát tum par qáim karúngá.
11 Kyúnki main apne andeshon ko
jo tumhárí bábat kartá hún, jántá
hún, ḲHUDÁWAND kahtá hai, ki we
bhalaí ke andeshe hain, buráí ke na-
hín, tá ki main ummed-baḳhsh anjám
tumhen dún:
12 Tab tum merá nám loge, aur
jáke mujh se du'á mángoge, aur main
tumhárí sunúngá.
13 Aur tum mujhe ḍhúnḍhoge, aur
páoge, jab apne sáre dil se merá surág
loge.
14 Aur main tumhen mil jáúngá,
ḲHUDÁWAND kahtá hai: aur main
tumhárí asírí ko mauqúf karáúngá,
aur tumhen sárí qaumon men se, aur
sab jagahon men se, jin men main ne
tumhen hánk diyá hai, jam'a karún-
gá, ḲHUDÁWAND kahtá hai; aur main
tumhen us makán men, jahán se main
ne tumhen asír karwáke bhejá, phir le
áúngá.
15 ¶ Hálánki tum ne kahá, ki
ḲHUDÁWAND ne Bábul men hamáre
liye nabí barpá kiye;
16 Is liye ḲHUDÁWAND us bádsháh
kí bábat, jo Dáúd ke taḳht par baiṭhá
hai, aur sáre logon kí bábat jo is shahr
men baste hain, aur tumháre bháíon
kí bábat, jo tumháre sáth asír hoke
nahín gaye, yún kahtá hai;
17 RABB ul afwáj yún kahtá hai,
Dekho, main talwár aur kál aur wabá
un ke darmiyán bhejúngá, aur unhen
ná-gawár anjíron kí mánind banáúngá,
jo aise bure hain, ki kháe nahín játe
hain.
18 Aur main talwár aur kál aur
wabá leke un ke píchhe paṛúngá, aur
main unhen zamín kí sárí bádsháhaton
ke hawála karúngá, ki we satáe jáen,
aur sárí qaumon ke darmiyán jin men
main ne unhen hánká hai, já e la'nat,
aur hairat, aur phuphkár, aur malámat
ká bá'is honge:
19 Is liye ki unhon ne merí báten
nahín sunín, ḲHUDÁWAND kahtá hai,
jis waqt main ne apne ḳhidmatguzár
nabíon ko un ke pás bhejá, hán, sawere
uṭhke bhejá; par tum ne na suná,
ḲHUDÁWAND kahtá hai.
20 ¶ Pas tum, ai asírí ke sáre logo,
jinhen main ne Yarúsalam se Bábul ko
bhejá hai, ḲHUDÁWAND ká kalám
suno;
21 RABB ul afwáj, Isráel ká Ḳhudá,
Aḳhiab bin Qauláyáh kí bábat, aur
Sidqiyáh bin Ma'asiyáh kí bábat, jo
merá nám leke tumhen jhúṭhí peshín-
goíán sunáte hain, yún farmátá hai, ki
Dekho, main unhen Bábul ke bádsháh
Nabúkadrazar ke háth men hawála
karúngá, aur wuh unhen tumhárí
ánkhon ke sámhne qatl karegá;
22 Aur Yahúdáh ke sáre asír, jo
Bábul men hain, un kí ek la'natí masal
banáwenge, aur kahenge, ki ḲHUDÁ-
WAND tujhe Sidqiyáh aur Aḳhiab kí
mánind kare, jin ko Bábul ke bádsháh
ne ág par bhúná;
23 Kyúnki unhon ne Isráel men
badzátí kí, aur apne paṛosíon kí jorúon
ke sáth zinákárí kí, aur merá nám leke
jhúṭhí báten kahín, jo main ne unhen
nahín farmáín; main jántá hún, aur
gawáh hún, ḲHUDÁWAND kahtá hai.
24 ¶ Tú Naḳhalámí Sam'aiyáh ko
bhí kah, aur yih suná,
25 Ki RABB ul afwáj, Isráel ká
Ḳhudá, yún farmátá hai, Isí liye ki tú
ne apne nám ke ḳhatt Yarúsalam ke
sáre logon ko, aur Safaniyáh bin Ma-

'asiyáh káhin, aur sáre káhinon ko, is
taur par likh bheje,
26 Ki Ḳhudáwand ne Yahúyada'
káhin kí jagah tujh ko káhin kiyá, ki
tú Ḳhudáwand ke ghar ke názimon
men ho, aur ki tú har ek sirí ko, aur
use jo apne ko nabí banátá hai, qaid
kare, aur káṭh men ḍále.
27 Pas tú ne 'Anatútí Yaramiyáh
ko, jo bát banáke kahtá hai, ki Main
tumhárá nabí hún, kyún goshmálí
nahín dí?
28 Kyúnki us ne Bábul men hamáre
pás yih kahlá bhejá hai, ki Is asírí
kí muddat daráz hai; tum ghar banáo,
aur baso; aur bág lagáo, aur un ke
mewe kháo.
29 Aur Safaniyáh káhin ne is ḳhatt
ko, jab Yaramiyáh nabí suntá thá,
paṛhá.
30 ¶ Tab Ḳhudáwand ká yih
kalám Yaramiyáh ko pahunchá, aur
kahá,
31 Asírí ke sáre logon ko yih kahlá
bhej, ki Ḳhudáwand Naḳhalámí Sam'aiyáh
kí bábat yún kahtá hai, Is
liye ki Sam'aiyáh ne tum se nubúwat
kí, aur main ne use nahín bhejá, par
us ne ek jhúṭhí bát kahke tumhen
ummedwár kiyá;
32 Isí liye Ḳhudáwand yún kahtá
hai, ki Dekho, main Naḳhalámí
Sam'aiyáh ko aur us kí nasl ko sazá
dúngá: us ká koí ádmí na rahegá, jo
is qaum ke darmiyán base; aur wuh
hargiz un nekíon ko, jo main apní
qaum se karúngá, na dekhegá, Ḳhudáwand
kahtá hai; kyúnki us ne
Ḳhudáwand se bargashta hone kí bát
kahí.

XXX BAB.

Wuh kalám jo Ḳhudáwand kí
taraf se Yaramiyáh ko pahunchá,
aur us ne kahá,
2 Ki Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá
yún farmátá hai, Sárí báten jo main
ne tujh se kahín, tú kitáb men likh,
3 Ki dekh, we din áte hain, Ḳhudáwand
kahtá hai, ki main apní qaum
Isráel aur Yahúdáh kí asírí ko mauqúf
karáúngá, Ḳhudáwand kahtá hai;
aur main aisá karúngá, ki we us sarzamín
men, jise main ne un ke bápdádon
ko diyá, phir áwen, aur us ke
málik howen.
4 ¶ Aur ye we báten hain, jo Ḳhudáwand
ne Isráel aur Yahúdáh kí
bábat kahín.
5 Ki Ḳhudáwand yún kahtá hai,
Ham ne harbaṛí kí áwáz suní, ḳhauf
hotá, aur salámatí hai nahín.
6 Ab púchho, aur dekho, kyá kisí
mard ko dard i zih lagá? kyá sabab
hai, ki main har ek mard ko, jannewálí
'aurat kí mánind, apne háth kamar
par rakhe húe dekhtá hún, aur sab ke
chihre zard ho gaye?
7 Háe! ki wuh din baṛá hai, yahán
tak ki us kí mánind koí nahín: wuh
Ya'qúb kí musíbat ká waqt hai; par
wuh us se riháí páwegá.
8 Kyúnki us din aisá hogá, Rabb
ul afwáj kahtá hai, ki main us ká júá
terí gardan par se toṛúngá, aur tere
bandon ko khol ḍálúngá; aur begáne
phir us se ḳhidmat-guzárí na karáwenge;
9 Par we Ḳhudáwand apne Ḳhudá
kí, aur apne bádsháh Dáúd kí, jise
main un ke liye barpá karúngá, ḳhidmat
karenge.
10 ¶ Is liye, ai mere banda Ya'qúb,
mat ḍar, Ḳhudáwand kahtá hai, aur
ai Isráel, mat ghabrá, ki dekh, main
tujhe dúr se aur terí aulád ko asírí kí
sarzamín se chhuṛáúngá; aur Ya'qúb
phiregá, aur wuh chain karegá, aur
ásúda hogá, aur koí use na ḍaráwegá.
11 Kyúnki main tere sáth hún,
Ḳhudáwand kahtá hai, ki tujhe bacháún;
agarchi main sab qaumon ko,
jin men main ne tujhe tittar bittar
kiyá, tamám kar ḍálúngá, tad bhí
tujhe tamám na karúngá; par main
tujhe andáza se tambíh dúngá, ki tujhe
bin sazá diye na rahúngá.

12 Ki ḲHUDÁWAND yún kahtá hai,
ki Terí choṭ lá-'iláj hai, aur terá ghào
saḳht dard-nák hai.
13 Koí nahín hai, jo tujhe dawá
kare, ki tú changá ho jáwe; marham
to kuchh tujh par lagáyá nahín játá.
14 Tere sab dostdár tujhe bhúl gaye;
we tere tálib nahín hain; filhaqíqat
main ne tujhe dushman ke mánind
gháyal kiyá, aur sang-dil kí tarah
tádíb dí; is liye ki terí baṛí sharárat
húí, aur tere gunáh ziyáda húe.
15 Apní choṭ ke sabab tú kyún
chillátí hai? terá dard lá-dawá hai:
is liye ki terí sharárat niháyat baṛh
gayí, aur terí ḳhatáen bahut húín,
main ne tujh se aisá kiyá.
16 Tis par bhí sab jo tujhe nigalte
hain, nigle jáenge, aur tere sab dush-
man asír ho jáenge; aur jo tujhe gárat
karte hain, gárat kiye jáenge; aur
main aisá karúngá, ki we sab jo tujh
ko lúṭte hain áp lúṭe jáenge.
17 Kyúnki main tujhe phir sihhat
baḳhshúngá, aur tere ghào change
karúngá, ḲHUDÁWAND kahtá hai; ki
unhon ne terá nám Mardúda rakhá,
ki Yih Saihún hai, jis ká koí talabgár
nahín.
18 ¶ ḲHUDÁWAND yún kahtá hai,
ki Dekh, main Ya'qúb ke ḳhaimon ko,
jo asírí men hain, pher láúngá, aur us
ke maskanon par rahmat karúngá;
aur shahr apne ṭíle par banáyá jáegá,
aur qasr apne hí maqám par ábád ho
jáegá.
19 Aur un men se shukrguzárí aur
ḳhushí-karnewálon kí áwáz niklegí:
aur main unhen afzáish baḳhshúngá,
aur we ghaṭáe na jáenge; aur main
unhen shaukat baḳhshúngá, aur we
ruswá na honge.
20 Aur un kí aulád aisí hongí jaisí
agle waqt men thín, aur un kí jamá'at
mere huzúr qáim rahegí; aur main un
sab ko, jo un par zulm karen, sazá
dúngá.
21 Aur un ká názim un hí men se
hogá, aur un ká farmán-rawá un ke
darmiyán se paidá hogá; aur main
use nazdík áne dúngá, aur wuh mere
nazdík áwegá; kyúnki kaun hai jis
ne apná dil lagáyá hai ki mere pás áwe?
ḲHUDÁWAND kahtá hai.
22 Aur tum mere log hoge, aur
main tumhárá Ḳhudá húngá.
23 Dekh, ḲHUDÁWAND kí ándhí
shiddat se chaltí hai; aisí ándhí bau-
chháṛ ke sáth, jo ki sharíron ke sir par
paṛegí.
24 ḲHUDÁWAND ká qahr i shadíd,
jab tak yih sab kuchh na ho le, aur
wuh apne dil ke maqsad púre na kare,
thamegá nahín; tum áḳhirí dinon men
ise samjhoge.

XXXI BA'B.

US waqt men, ḲHUDÁWAND kahtá
hai, Main Isráel ke sáre gharán-
on ká Ḳhudá húngá, aur we mere log
honge.
2 ḲHUDÁWAND yún kahtá hai, ki
Isráel ne, ki ek guroh thí, jo talwár se
bach niklí thí, bayábán men fazl páyá,
jab ki main use árám dene gayá.
3 ḲHUDÁWAND qadím se mujh par
záhir húá, aur kahá, ki Main ne baṛí
abadí 'ishq se tujhe piyár kiyá, is liye
main ne apní shafaqat tujh par baṛhái.
4 Main tujhe phir biná karúngá,
aur tú biná kí jáegí, ai Isráel kí kún-
wárí: tú phir table uṭháke apne ta,ín
sanwáregí, aur ḳhushí-karnewálon kí
nách men shámil hone ko niklegí.
5 Tú phir Samrún ke paháṛon par
tákistán lagáwegí; lagánewále lagá-
wenge, aur un ke mewe kháwenge.
6 Kyúnki ek din áwegá, ki Ifráím
ke paháṛ par nigahbán pukárenge,
Uṭho, ki ham Saihún par ḲHUDÁWAND
apne Ḳhudá ke huzúr jáwen.
7 Kyúnki ḲHUDÁWAND yún kahtá
hai, ki Ya'qúb ke liye ḳhushí se gáo,
aur qaumon kí auwal qaum ke liye
lalkáro; manádí karo, hamd karo, aur
kaho, Ai ḲHUDÁWAND, apní qaum ko,
Isráel ke báqí logon ko, bachá.

8 Dekho, main uttar kí sarzamín se
unhen láúngá, aur zamín kí sarhaddon
se unhen jam'a karúngá, aur un men
andhe aur langre, aur wuh jo hámila
hai, aur wuh jise janne ke dard lage
hon, sab honge; barí jamá'at yahán
phir áwegí.
9 We rote húe áwenge, aur unhen
minnat karte húe main le chalúngá,
main pánion kí nahron ke kanáron
par ek barábar ráh se, jis men we tho-
kar na kháenge, unhen le chalúngá;
kyúnki main Isráel ká báp hún, aur
Ifráím merá palauthá hai.
10 ¶ Ai qaumo, KHUDÁWAND ká
kalám suno, aur dúr ke bahrí mamá-
lik men manádí karo, aur kaho, ki
Wuh, jis ne Isráel ko titar bitar kiyá,
wuhí use jam'a karegá, aur jaise char-
wáhá apne galle kí, waise wuh us kí
nigahbání karegá.
11 Kyúnki KHUDÁWAND ne Ya'qúb
ko fidiya men liyá hai, aur use us ke
háth se, jo us se zoráwar thá, riháí dí hai.
12 Is liye we áwenge, aur Saihún
kí choṭí par gáwenge, aur KHUDÁ-
WAND kí ni'amaton, ya'ne, anáj, aur
mai, aur tel, aur gáe bail ke aur bher
bakrí ke bachchon kí taraf ek sáth
rawán honge; aur un kí ján seráb bág
kí mánind hogí, aur we kabhí phir
gamzada na honge.
13 Us waqt kunwárí, jawán aur
búrhe logon samet, náchtí húí khushí
karegí, ki main un ke gam ko khushí
se badlúngá, aur un ko tasallí dúngá,
aur un kí gamgíní ke píchhe phir un-
hen shádmán karúngá.
14 Aur main káhinon kí ján ko far-
bihí se ser karúngá, aur mere log merí
ni'amaton se ásúda honge, KHUDÁ-
WAND kahtá hai.
15 ¶ KHUDÁWAND yún kahtá hai,
ki Rámah men ek áwáz suní gayí hai,
nauha aur zár zár rone kí; Rákhil
apne larkon par rotí hai, aur apne
larkon kí bábat tasallí nahín cháhtí,
kyúnki we nahín hain.
16 KHUDÁWAND yún kahtá hai, ki
Apní zárí kí áwáz ko rok, aur apní
ánkhon ko ánsúon se báz rakh; ki
terí mihnat ke liye ajr hai, KHUDÁ-
WAND kahtá hai; aur we dushmanon
kí zamín se phir áwenge.
17 Aur terí 'áqibat kí bábat um-
med hai, KHUDÁWAND kahtá hai, ki
tere larke apní sarhadd men phir dá-
khil honge.
18 ¶ Fil-haqíqat main ne Ifráím
ko apne liye mátam karte suná: Tú
ne mujhe tambíh dí, aur main ne, us
bachhre kí mánind jo sadháyá nahín
gayá, tambíh páí; tú mujhe pher, to
main phirúngá; kyúnki tú, ai KHU-
DÁWAND, merá Khudá hai.
19 Ki yaqínan ba'd us ke ki main
phirá, tab main ne tauba kí; aur apní
tarbíyat páne ke píchhe main ne to
háth apne rán par márá; main shar-
minda balki pareshán i khátir húá, is
liye ki main ne apní jawání kí malá-
mat uṭhái thí.
20 Kyá Ifráím merá piyárá beṭá
hai? kyá wuh pasandída farzand hai?
ki yaqínan báwujúde ki us par 'aib
lagáyá, tau bhí main use jí ján se yád
kartá hún: is liye merí antṛíán us ke
liye marorí játí hain; main yaqínan
us par rahmat karúngá, KHUDÁWAND
kahtá hai.
21 Apne liye sitún khare kar,
apne liye choben baná, us sháh-ráh
se, hán, us ráh se jis men tú gayá,
apná dil lagá; phir palat, ai Isráel
kí kunwárí, apne in shahron men phir
chalí á.
22 ¶ Ai bargashta kunwárí, tú kab
tak do-dila rahegí? kyúnki KHUDÁ-
WAND zamín par ek nayí shai paidá
kartá, ki 'Aurat mard ko gher legí.
23 RABB ul afwáj, Isráel ká Khudá,
yún kahtá hai, ki Jab main un ke
asíron ko phir le áúngá, to we hanoz
Yahúdáh kí mamlukat, aur us ke
shahron men, is bát ká charchá karte
honge, ki Ai sadáqat ke maskan, ai

Quddúsí ke pahár, KHUDÁWAND tujhe mubárak kahe.

24 Aur Yahúdáh, aur us ke sáre shahr, we jo kisán hain, aur we jo galle liye húe phirte, ek sáth wahán basenge.

25 Kyúnki main ne thakí húí ján ko ásúda kiyá, aur har gamgín rúh ko ser kiyá.

26 Is par main jágá, aur nigáh kí, aur merí nínd mujhe míthí ma'lúm húí.

27 ¶ Dekho, we din áte hain, KHUDÁWAND kahtá hai, ki main Isráel ke ghar men, aur Yahúdáh ke ghar men, insán ká bíj aur haiwán ká bíj boúngá.

28 Aur aisá hogá, ki jis tarah main ne un kí ghát men baithke unhen ukhárá, aur dháyá, aur ultá diyá, aur barbád kiyá, aur dukh diyá, usí tarah main chaukí deke unhen banáúngá aur lagáúngá, KHUDÁWAND kahtá hai.

29 Un dinon men yih phir na kahá jáegá, ki Bápdádon ne kachche angúr kháe, aur larkon ke dánt khatte ho gaye.

30 Kyúnki har ek apní badkárí ke sabab maregá: har ek jo kachche angúr khátá, us ke dánt khatte honge.

31 ¶ Dekh, we din áte hain, KHUDÁWAND kahtá hai, ki Main Isráel ke gharáne, aur Yahúdáh ke gharáne ke sáth nayá 'ahd bándhúngá:

32 Us 'ahd ke muwáfiq nahín, jo main ne un ke bápdádon se kiyá, jis din main ne un kí dastgírí kí, tá ki zamín i Misr se unhen nikál láún, aur unhon ne mere us 'ahd ko torá, aur main ne unhen tark kar diyá, KHUDÁWAND kahtá hai:

33 Balki yih wuh 'ahd hai, jo main Isráel ke gharáne se karúngá; un dinon ke ba'd, KHUDÁWAND farmátá hai, main apní sharí'at ko un ke andar rakhúngá, aur un ke dil par use likhúngá; aur main un ká Khudá húngá, aur we mere log honge.

34 Aur we phir apne apne parosí, aur apne apne bháí ko, yih kahke na sikháwenge, ki KHUDÁWAND ko pahcháno; kyúnki chhote se bare tak we sab mujhe jánenge, KHUDÁWAND kahtá hai: ki main un kí badkárí ko bakhsh dúngá, aur un ke gunáh ko yád na karúngá.

35 ¶ KHUDÁWAND yún kahtá hai, wuh jis ne din kí roshní ke liye súraj ko muqarrar kiyá hai, aur jis ne rát kí roshní ke liye chánd aur sitáron ká nizám kar diyá hai, jo samundar ko thamá detá hai, jis waqt us kí lahren shor kartí hon, us ká nám RABB ul afwáj hai:

36 Agar yih nizám mere áge se mauqúf ho jáegá, KHUDÁWAND kahtá hai, to Isráel kí nasl bhí mere áge se játí rahegí, ki hamesha tak qaum phir na ho.

37 KHUDÁWAND yún kahtá hai, ki Agar ho sake, ki úpar ásmán nápá jáe, yá níche zamín kí newon ká andáz kiyá jáwe, to main bhí un ke sáre kámon ke sabab se Isráel kí sárí nasl ko radd kar dúngá, KHUDÁWAND kahtá hai.

38 ¶ Dekh, we din áte hain, KHUDÁWAND kahtá hai, ki yih shahr, Hananiel ke burj se kone ke phátak tak, KHUDÁWAND ke liye biná kiyá jáegá.

39 Aur phir paimáish kí rassí us ke muqábil Járib pahár par se hoke Jo'átah ko gher legí.

40 Aur murdon kí láshon kí aur rákh kí sárí wádí, aur sáre khet Qidrún ke nále tak, aur Ghur-phátak ke kone tak, súraj ke nikalne kí jagah kí taraf, KHUDÁWAND ke liye muqaddas honge; wuh phir hamesha tak na ukhárá na giráyá jáegá.

XXXII BA'B.

WUH kalám jo Yahúdáh ke bádsháh Sidqiyáh ke daswen baras men, jo Nabúkadrazar ká athárahwán baras thá, KHUDÁWAND kí taraf se Yaramiyáh ko pahunchá.

2 Aur us waqt Bábul ke bádsháh kí fauj Yarúsalam ká muhásara kartí thí; aur Yaramiyáh nabí us qaidḳháne ke sahn men, jo Yahúdáh ke bádsháh ke ghar men thá, band thá.

3 Ki Yahúdáh ke bádsháh Sidqiyáh ne use yih kahke qaid kiyá, ki Tú kyún nubúwat kartá aur kahtá hai, ki ḲHUDÁWAND yún kahtá hai, Dekh, main is shahr ko Bábul ke bádsháh ke háth men hawála kar dúngá, aur wuh use le legá;

4 Aur Yahúdáh ká bádsháh Sidqiyáh Kasdíon ke háth se na nikal bachegá, lekin Bábul ke bádsháh ke háth men zarúr hawála kiyá jáegá, aur us se rúbarú báten karegá, aur donon kí ánkhen muqábil hongí;

5 Aur wuh Sidqiyáh ko Bábul men le jáegá, aur jab tak main us kí ḳhabar lene na áún, wahán wuh rahegá, ḲHUDÁWAND kahtá hai; har chand tum Kasdíon ke sáth jang karoge, par kámyáb na hooge.

6 ¶ Tab Yaramiyáh ne kahá, ki ḲHUDÁWAND ká kalám mujh par názil húá, aur us ne kahá,

7 Dekh, tere chachá Salúm ká beṭá Hanamiel tere pás áke kahegá, ki Merá khet, jo 'Anatút men hai, apne liye mol líjiye; kyúnki us ká chhuṛáná terá haqq hai.

8 Tab mere chachá ká beṭá Hanamiel qaidḳháne ke sahn men mere pás áyá, aur jaisá ḲHUDÁWAND ne farmáyá thá, mujh se kahá, ki Merá khet, jo 'Anatút Binyamín ki sarzamín men hai, tú mol líjiyo: kyúnki yih terá maurúsí haqq hai, aur is ká chhuṛáná tere zimme men hai; apne liye mol le. Tab main ne jáná ki yih ḲHUDÁWAND ká kalám hai.

9 Aur main ne us khet ko, jo 'Anatút men thá, apne chachá ke beṭe Hanamiel se mol liyá, aur naqd satrah misqál rúpá taulke use diyá.

10 Aur main ne ek qabála likhá, aur us par muhr kí, aur gawáh kar rakhe, aur naqdí tarázú men taulke use dí.

11 So main ne qabála liyá, jis par áín aur dastúr ke muwáfiq band karke muhr kí gayí thí, aur use bhí jo khulá aur be-muhr thá.

12 Aur main ne qabála apne chachá ke beṭe Hanamiel ke sámhne, aur un gawáhon ke áge, jinhon ne apne nám qabála par likhe the, sáre Yahúdíon ke rú ba rú jo qaidḳháne ke sahn men baiṭhe the, Bárúk bin Naiyiriyáh bin Mahasiyáh ko sompá.

13 ¶ Aur main ne un ke áge Bárúk ko hukm diyá, aur kahá,

14 Ki RABB ul afwáj, Isráel ká Ḳhudá, yún kahtá hai, ki Ye kágazát le, yih qabála jo band hai, aur us par muhr kí gayí, aur yih qabála jo be-muhr aur khulá húá hai, aur unhen miṭṭí ke bartan men rakh, ki bahut dinon tak ṭhahren:

15 Kyúnki RABB ul afwáj, Isráel ká Ḳhudá, yún farmátá hai, ki Ghar, aur khet, aur tákistán, phir is sarzamín men mol liye jáenge.

16 ¶ Us ke ba'd ki main ne qabála Bárúk bin Naiyiriyáh ko sompá thá, main ne yih kahke ḲHUDÁWAND se du'á mángí,

17 Ai Ḳhudáwand YAHOWÁH! dekh, tú ne apní baṛí qudrat se, aur apne baṛháe húe bázú se, ásmánon aur zamín ko paidá kiyá, aur tere áge koí kám mushkil nahín hai:

18 Tú hazáron par mihrbání kartá hai, aur bápdádon kí badkáríon ká badlá un ke ba'd un ke farzandon kí god men rakh detá hai; zabardast aur qádir Ḳhudá, RABB ul afwáj us ká nám hai;

19 Mashwarat men buzurg aur kám karne men qudrat-wálá hai: baní A'dam kí sárí ráhen terí zer i nazar hain; aur tú har ek ko us kí ráhon ke muwáfiq, aur us ke kámon ke phal ke mutábiq, detá:

20 Jis ne zamín i Misr men áj tak,

aur Isráel men, aur aur logon men,
nishán aur hairat-afzá qudraten dikh-
láín, aur apne liye ek nám paidá kiyá,
jaise áj ke din hai;
21 Kyúnki tú ne apní qaum Isráel
ko zamín i Misr se nishánon aur
qudraton ke sáth, aur qawí háth aur,
barháe húe bázú se, aur barí dhák se,
nikál láyá;
22 Aur yih mulk unhen diyá, jis
kí bábat tú ne un ke bápdádon se
qasam karke kahá thá, ki main unhen
dúngá; aisí sarzamín jahán shír o
shahd bahtá hai;
23 Aur we us men dákhil húe, aur
us ke málik ho gaye; par unhon ne
terí áwáz nahín suní, na terí sharía't
par chale, aur sab hukmon par jo tú
ne unhen farmáe, unhon ne 'amal
nahín kiyá; is liye un par yih balá
názil húí:
24 Dekh, shahr tak us ke le lene
ke liye damdama bándhe játe hain;
aur shahr Kasdíon ke háth men, jo us
par charhe hain, talwár, aur kál, aur
wabá ke sabab hawála kiyá játá: aur
jo kuchh tú ne kahá, so wuqú' men
áyá; aur dekh, tú áp dekhtá hai.
25 Tau bhí, ai Khudáwand YAHO-
WÁH, tú ne mujh se kahá, ki Wuh
khet apne liye naqdí deke mol le, aur
gawáhon kí gawáhí karwá, agarchi
yih shahr Kasdíon ke qabze men diyá
gayá.
26 ¶ Tab KHUDÁWAND ká kalám
Yaramiyáh ko pahunchá, aur us ne
kahá,
27 Ki Dekh, main KHUDÁWAND
hún, aur sáre bashar ká Khudá: kyá
mere áge koí kám dushwár hai?
28 Is liye KHUDÁWAND yún kah-
tá hai, ki Dekh, main is shahr ko
Kasdíon ke háth men, aur Bábul ke
bádsháh Nabúkadrazar ke háth men,
kar dúngá, aur wuh use le legá:
29 Aur Kasdí, jo is shahr par char-
háí karte hain, so áwenge, aur is shahr
men ág lagáwenge, aur use jaláwenge,
un gharon samet jin kí chhaton par
unhon ne Ba'al ke liye lubán jaláyá,
aur begáne iláhon ke liye tapáwan
tapáe, ki mujhe gussa diláwen.
30 Kyúnki baní Isráel aur baní
Yahúdáh ne, apní jawání se leke ab
tak, faqat wuhí kiyá jo merí nazar
men burá thá: baní Isráel ne apne
háthon ke kámon se mujhe sirf gussa
diláyá, KHUDÁWAND kahtá hai.
31 Ki yih shahr, jis din se ki un-
hon ne use biná kiyá áj ke din tak,
mere gussa aur qahr ká bá'is ho rahá
hai, yahán tak ki main cháhtá hún
ki use apne sámhne se daf'a karún,
32 Baní Isráel aur baní Yahúdáh
kí sárí badkárí ke liye jo unhon ne,
aur un ke bádsháhon ne, aur un ke
amíron ne, aur un ke káhinon ne, aur
un ke nabíon ne, aur Yahúdáh ke
logon ne, aur Yarúsalam ke báshindon
ne kí, ki mujhe ranjída karen.
33 Kyúnki unhon ne merí taraf
píth kí, aur munh na kiyá: harchand
main ne unhen sikhláyá, sawere uthke
sikhláyá, tad bhí unhon ne kán na
lagáyá, ki ta'lím páwen.
34 Balki us ghar men, jo mere nám
ká kahátá hai, unhon ne apní mak-
rúhát rakhín, ki use nápák karen.
35 Aur unhon ne Ba'al ke únche
makánon ko, jo bin Hinnúm kí wádí
men hain, banáyá, ki apne beton aur
betíon ko Málik ke liye ág men
guzránen, jo main ne unhen na far-
máyá, na mere khiyál men bhí yih
mazmún guzrá, ki we aisá makrúh
kám karke Yahúdáh ko khatákár
karáwen.
36 ¶ Tis par bhí is shahr kí bábat,
jis ke haqq men tum kahte ho, ki
Talwár, aur kál, aur wabá ke sabab
wuh Bábul ke bádsháh ke háth men
hawála kiyá jáegá, KHUDÁWAND Isráel
ká Khudá yún kahtá hai;
37 Dekh, main unhen un sárí sar-
zamínon se, jahán main ne un ko apne
gusse, aur apne gazab, aur qahr i

shadíd se hánk diyá hai, jam'a karúngá, aur is maqám men phir láúngá, aur unhen amán se ábád karúngá:
38 Aur we mere log honge, aur
main un ká Khudá húngá:
39 Aur main aisí taufíq bakhshúngá, ki we ek dil ho jáwenge, aur ek
hí ráh par chalenge, aur mujh se nit
darenge, tá ki un ká aur ba'd un ke
un ke farzandon ká bhalá howe:
40 Aur main un ke sáth 'ahd i
abadí bándhúngá, ki main un kí
bhaláí karne se báz na áúngá; aur
main apná khauf un ke dil men dálúngá, ki we mujh se phir bargashta
na howen.
41 Hán, main un se khush hoke
un se nekí karúngá, aur apne sáre dil
se aur apní sárí ján se yaqínan unhen
is sarzamín men lagáúngá.
42 Kyúnki Khudáwand yún kahtá
hai, ki Jis tarah main ne is qaum
par yih sárí 'azím balá názil kí, usí
tarah main un pás wuh sárí nekí, jis
ká main ne un se zikr kiyá hai,
pahuncháúngá.
43 Aur is sarzamín men, jis kí bábat
tum kahte ho, ki Wuh wírán hai, ki
wahán na insán hai na haiwán, kyúnki
wuh Kasdíon ke háth men hawála kí
gayí, khet phir mol liye jáenge.
44 Binyamín kí sarzamín men, aur
Yarúsalam kí nawáhí men, aur Yahúdáh ke shahron men, aur kohistán ke
shahron men, aur wádí ke shahron
men, aur dakhin ke shahron men,
log kheton ko naqdí deke mol lenge,
aur qabále likháenge, aur un par
muhr karwáenge, aur gawáhon kí
gawáhí karwáenge; kyúnki main un
kí asírí kí hálat ko badal dálúngá,
Khudáwand kahtá hai.

XXXIII BA'B.

KHUDA'WAND ká kalám phir
do bára Yaramiyáh par názil
húá, jis waqt wuh qaidkháne ke sahn
men qaid thá, aur us ne kahá,
2 Khudáwand jo yih kartá hai,
Khudáwand jo us ká bání aur qáimkarnewálá hai, yún kahtá; Khudáwand us ká nám hai;
3 Ki mujhe pukár, aur main tujhe
jawáb dúngá, aur barí aur gahrí chízon
ko, jinhen tú nahín jántá, main tujh
par záhir karúngá.
4 Kyúnki Khudáwand Isráel ká
Khudá, is shahr ke gharon kí bábat,
aur Yahúdáh ke bádsháhon ke gharon kí bábat, jo damdamon aur talwár
ke bá'is se dháe gaye hain, yún kahtá
hai;
5 We Kasdíon se larne áe hain, aur
un ko ádmíon kí láshon se bharne ko
áe, jinhen main ne apne gazab o qahr
se qatl kiyá hai, aur jin kí sárí khabásat ke liye main ne is shahr se apná
munh chhipáyá hai.
6 Dekh, main use sihhat aur shifá
bakhshúngá; main unhen changá karúngá, aur amán aur sacháí kí kasrat
un par záhir karúngá.
7 Aur main Yahúdáh kí asírí kí,
aur Isráel kí asírí kí hálat ko mubaddal karúngá, aur us tarah unhen
biná karúngá, jaise ki we pahle the.
8 Aur main unhen un kí sárí
sharárat se, jo unhon ne mere barkhiláf kí hai, pák karúngá; aur main
un kí sárí badkáríán, jinhen we karke
mere gunahgár húe, aur jin se unhon
ne mujh se bagáwat kí hai, mu'áf
karúngá.
9 ¶ Aur us se merá ek farkhunda
nám hogá, jo zamín kí sárí qaumon ke
áge sitáish aur 'izzat ká bá'is hogá, jis
waqt we us nekí ko, jo main un se
kartá hún, sunengí: aur us sárí bhaláí
aur iqbálmandí ke sabab, jo main un
ke liye maujúd karún, we darengí aur
kámpengí.
10 Khudáwand yún kahtá hai, ki
Is makán men, jis kí bábat tum kahte
ho ki wírán hai, wahán na insán hai
na haiwán hai, aur Yahúdáh ke shahron men, aur Yarúsalam ke bázáron

meṉ, jo wírán haiṉ, jahán insán nahíṉ, aur báshinda nahíṉ, aur haiwán nahíṉ hai,

11 Ḳhushí kí áwáz aur ḳhurramí kí áwáz suní jáegí; dulhe kí áwáz aur dulhin kí áwáz; un kí áwáz jo kahte haiṉ, Rabb ul afwáj kí sitáish karo, kyúṉki Yahowáh ḳhúb hai, aur us kí rahmat abadí hai; háṉ, un kí áwáz jo Ḳhudáwand ke ghar meṉ shukrguzárí kí qurbání láe. Kyúṉki maiṉ is sarzamín kí asírí ko mubaddal karúṉgá, ki aisí ho, jis tarah ki shurú' meṉ thí, Ḳhudáwand kahtá hai.

12 Rabb ul afwáj yúṉ kahtá hai, ki Is makán meṉ, jo be-insán aur be-haiwán aur wírán hai, aur us ke sáre shahroṉ meṉ, charwáhoṉ ke rahne ke makán hoṉge, jo apne galloṉ ko yaháṉ láke biṭháeṉge.

13 Kohistán ke shahroṉ meṉ, aur wádí ke shahroṉ meṉ, aur dakhin ke shahroṉ meṉ, aur Binyamín kí sarzamín meṉ, aur Yarúsalam kí nawáhí meṉ, aur Yahúdáh ke shahroṉ meṉ, galle ginnewále ke háth ke níche phir guzreṉge, Ḳhudáwand kahtá hai.

14 Dekh, we din áte haiṉ, Ḳhudáwand kahtá hai, ki maiṉ wuh achchhí bát, jo maiṉ ne Isráel ke gharáne aur Yahúdáh ke gharáne se kahí hai, púrí karúṉgá.

15 ¶ Un dinoṉ meṉ aur us waqt meṉ, maiṉ Dáúd ke liye sadáqat kí Sháḳh jámwáúṉgá, aur wuh sarzamín meṉ 'adálat o sadáqat se 'amal karegí.

16 Un dinoṉ meṉ Yahúdáh naját páwegá, aur Yarúsalam salámatí se sukúnat karegá, aur us ká yih nám kahláyá jáegá, Ḳhudáwand hamárí sadáqat.

17 ¶ Ki Ḳhudáwand yúṉ kahtá hai, ki aisá na hogá, ki Isráel ke gharáne ke taḳht par baiṭhne ke liye Dáúd pás ádmí kí kamtí hogí;

18 Aur mere huzúr meṉ bhí káhinoṉ aur Láwíoṉ meṉ se, jo mere áge soḳhtaní qurbáníáṉ guzráneṉ, aur hadye charháweṉ, aur hamesha kí qurbání kareṉ, ádmí kí kamtí na hogí.

19 ¶ Phir Ḳhudáwand ká kalám Yaramiyáh ko pahunchá, aur us ne kahá,

20 Ḳhudáwand yúṉ kahtá hai, ki Agar tum merá wuh 'ahd jo maiṉ ne din se kiyá, aur merá wuh 'ahd jo maiṉ ne rát se kiyá, toṛ sakte, ki din apne waqt par, aur rát apne hí waqt par, na ho;

21 To aisá bhí howe, ki wuh 'ahd jo maiṉ ne apne bande Dáúd se kiyá hai ṭorá jáwe, ki us ke taḳht par bádsháhí karne ko beṭá na howe; aur Láwí káhinoṉ se bhí, jo merí ḳhidmat karte haiṉ, merá 'ahd toṛá jáe.

22 Jaisá ki ásmán ká lashkar ginne meṉ nahíṉ átá, aur samundar kí ret nápí nahíṉ játí, waisá hí maiṉ apne bande Dáúd kí nasl ko, aur Láwíoṉ ko, jo merí ḳhidmat karte haiṉ, firáwání baḳhshúṉgá.

23 Phir Ḳhudáwand ká kalám Yaramiyáh ko pahunchá, aur us ne kahá,

24 Kyá tú ne yih nahíṉ dekhá, ki ye log kyá kahte haiṉ, ki Jin do gharánoṉ ko Ḳhudáwand ne chuná, us ne unheṉ radd kar diyá? isí tarah we merí ummat ko haqír jánte haiṉ, ki goyá un ke nazdík we qaum rahe nahíṉ.

25 Ḳhudáwand yúṉ kahtá hai, ki Agar din rát ke sáth merá 'ahd na ho, aur agar maiṉ ne ásmán aur zamín ká nizám muqarrar nahíṉ kiyá ho;

26 To maiṉ Ya'qúb kí nasl ko, aur apne bande Dáúd ko, radd kar dúṉgá, yaháṉ tak ki maiṉ Abirahám aur Iz,háq aur Ya'qúb kí nasl par hukúmat karne ke liye uske farzandoṉ meṉ se kisí ko na lúṉ; balki maiṉ un kí asírí ko mubaddal karúṉgá, aur un par rahmat karúṉgá.

XXXIV BA'B.

WUH kalám, jo Ḳhudáwand kí taraf se Yaramiyáh par názil húá, jis waqt Bábul ká bádsháh Nabú-

kadnazar, aur us kí sárí fauj, aur us kí
mamlukat kí sárí bádsháhaten, jo us
kí táb'i thín, aur sárí qaumen, Yarúsa-
lam se aur us ke sáre shahron se, lartí
thín, aur us ne kahá,
2 Ki KHUDÁWAND Isráel ká Khudá
yún kahtá hai, ki Já, aur Yahúdáh ke
bádsháh Sidqiyáh se mutakallim ho,
aur us se kah, ki KHUDÁWAND yún
kahtá hai, Dekh, main is shahr ko Bá-
bul ke bádsháh ke qabze men kar
dúngá, aur wuh use ág se jaláwegá:
3 Aur tú us ke háth se na nikal
bachegá, balki yaqínan pakrá jáegá,
aur us ke háth men hawála kiyá jáegá;
aur terí ánkhen Bábul ke bádsháh kí
ánkhon ko dekhengí, aur wuh rúbarú
tujh se báten karegá, aur tú Bábul men
jáegá.
4 Tis par bhí, ai Yahúdáh ke bád-
sháh Sidqiyáh, KHUDÁWAND ká kalám
sun; KHUDÁWAND ne terí bábat yún
kahá hai, ki Tú talwár se na maregá;
5 Tú amn kí hálat men maregá, aur
jis tarah tere bápdádon ke liye, un bád-
sháhon ke wáste jo tujh se áge the,
khushbúíán jaláte the, tere liye bhí
jaláwenge; aur tujh par nauha karenge,
aur kahenge, Háe, khudáwand! kyún-
ki main ne yih bát kahí, KHUDÁWAND
kahtá hai.
6 Tab Yaramiyáh nabí ne yih sárí
báten Yahúdáh ke bádsháh Sidqiyáh
se Yarúsalam men kahín,
7 Jis waqt Bábul ke bádsháh kí
fauj Yarúsalam se, aur Yahúdáh ke
sáre shahron se jo bach rahe the, aur
Lakís aur 'Azíqah se, lartí thí; kyúnki
ye hasín shahr Yahúdáh ke shahron
men se bach rahe the.
8 ¶ Wuh kalám jo KHUDÁWAND kí
taraf se Yaramiyáh ko pahunchá, ba'd
us ke ki Sidqiyáh bádsháh ne, Yarú-
salam ke sáre logon ke sáth, qaul qarár
karke un kí ázádí kí manádí kí thí;
9 Ki har ek apne gulám ko, aur har
ek apní laundí ko, 'Ibrání mard yá
'Ibrání 'aurat ko, ázád kar de; kí koí
apne Yahúdí bháí se khidmat na
karáwe.
10 Aur jab sáre sardáron ne, aur
sáre logon ne, jo is 'ahd men shámil
the, suná, ki har ek ko lázim hai, ki
apne gulám aur apní laundí ko ázád
kare, aur phir un se khidmat na kar-
áwe, to unhon ne máná, aur unhen
chhor diyá.
11 Par ba'd us ke we phir gaye, aur
un gulámon aur laundíon ko, jinhen
unhon ne ázád kiyá thá, pakarke phir
le áe, aur unhen táb'i kiyá, ki gulám
aur laundíán howen.
12 ¶ So KHUDÁWAND ká kalám
KHUDÁWAND kí taraf se Yaramiyáh par
názil húá, aur us ne kahá,
13 KHUDÁWAND Isráel ká Khudá
yún kahtá hai, ki Main ne tumháre
bápdádon ke sáth, jis din main unhen
zamín i Misr se, aur gulámkháne se,
nikál láyá, yih kahke 'ahd bándhá,
14 Ki sát sát baras kí intihá men
tum men se har ek apne bháí 'Ibrání
mard ko, jo tere háth bechá gayá ho,
ázád kar de; aur jab us ne chha baras
tak terí khidmat kí, tú use apne pás
se chhurá de: par tumháre bápdádon
ne merí na suní, na apná kán lagáyá.
15 Aur áj hí ke din tum phirke aur
hí ho gaye the, aur tum ne merí nazar
men nekokárí kí thí, ki har ek ne apne
parosí ko ázádí ká muzhda diyá; aur
tum ne us ghar men, jo mere nám ká
kahlátá hai, mere huzúr 'ahd bándhá
thá:
16 Par tum ne phir bargashta hoke
mere nám ko nápák kiyá, aur har ek
ne apne gulám ko, aur har ek ne apní
laundí ko, jinhen us ne un kí marzí ke
muwáfiq ázád kiyá thá, phir pakar liyá,
aur unhen phir táb'i men láe, ki we
tumháre liye gulám aur laundíán
banen.
17 Is liye KHUDÁWAND yún kahtá
hai, ki Tum ne merí na suní, ki har ek
apne bháí ko, aur har ek apne parosí
ko, us kí ázádí ká muzhda dewe: dekh,

KHUDÁWAND kahtá hai, Main tumhen
talwár aur wabá aur kál kí ázádí ká
muzhda detá hún; aur main tumhen
zamín kí sárí bádsháhaton ke hawála
karúngá, ki tum iztiráb men giriftár
ho.
18 Aur main un ádmíon ko, jinhon
ne mujh se 'ahd-shikaní kí, aur us 'ahd
kí báten, jise unhon ne mere huzúr
bándhá hai, púrí nahín kín, jab bachh-
ṛe ko do ṭukṛe kiye, aur un ṭukṛon ke
bích men se hoke guzre,
19 Ya'ne, Yahúdáh ke sardár, aur
Yarúsalam ke sardár, aur ḳhoje, aur
káhin, aur zamín kí sárí qaum, jo
bachhṛe ke ṭukṛon ke darmiyán guzrí;
20 Hán, main unhen un ke dush-
manon ke háth men, aur un ke háth
men jo un kí ján ke ḳhwáhán hain,
hawála karúngá: aur un kí láshen
hawáí parindon aur zamín ke darindon
kí ḳhurák hongí.
21 Aur main Yahúdáh ke bádsháh
Sidqiyáh ko, aur us ke sardáron ko,
un ke dushmanon ke háth men, aur
un ke háth men jo un kí ján ke ḳhwá-
hán hain, aur Bábul ke bádsháh kí
fauj ke háth men, jo tum ko chhoṛke
chalá gayá, kar dúngá.
22 Dekh, main hukm karúngá,
KHUDÁWAND kahtá hai, aur unhen
phir is shahr par chaṛhá láúngá; aur
we us se laṛenge, aur use le lenge, aur
use ág se jaláwenge: aur main Ya-
húdáh ke shahron ko wírán kar dún-
gá, ki un men ek basnewálá na ho.

XXXV BA'B.

WUH kalám jo Yahúdáh ke bád-
sháh Yahúyaqím bin Yúsiyáh
ke dinon men KHUDÁWAND kí taraf
se Yaramiyáh ko pahunchá, aur us ne
kahá,
2 Ki Tú Raikábíon ke ghar já, aur
un se kalám kar, aur unhen KHUDÁ-
WAND ke ghar men lá, aur us kí
koṭhríon men se ek ke bích men un-
hen pahunchá de, aur unhen mai pilá.
3 Tab main ne Yazaniyáh bin
Yaramiyáh bin Habaziniyáh, aur us
ke bháíon, aur us ke sáre beṭon, aur
Raikábíon ke sáre gharáne ko sáth
liyá;
4 Aur main unhen KHUDÁWAND ke
ghar men, mard i Ḳhudá Yajdaliyáh
ke beṭe Hanán ke beṭon kí koṭhrí men
láyá, jo sardáron kí koṭhrí ke nazdík
thí, jo Salúm ke beṭe Ma'asiyáh darbán
kí koṭhrí ke úpar thí.
5 Aur main ne mai bhare húe qadah
aur piyále Raikábíon ke gharáne ke
beṭon ke áge rakh diye, aur un se
kahá, ki Mai pío.
6 Par unhon ne kahá, ki Ham
mai na píenge: kyúnki hamáre báp
Yúnadab bin Raikáb ne ham ko yih
kahke hukm diyá, ki Tum mai na
píná, na tum, na tumháre beṭe, hame-
sha tak:
7 Aur na ghar banáná, na bíj boná,
na tákistán lagáná, na un ká málik
honá: lekin 'umr bhar ḳhaimon men
rahná; tá ki jis sarzamín men tum
musáfir ho, bahut dinon tak jíte raho.
8 Chunánchi ham ne apne báp
Yúnadab bin Raikáb kí áwáz suní,
jo kuchh us ne hamen hukm diyá, ki
ham, aur hamárí jorúán, aur hamáre
beṭe, aur hamárí beṭián, 'umr bhar
mai na píwen;
9 Aur ham apne rahne ke liye ghar
na banáwen; aur ham tákistán aur
khet aur bíj nahín rakhte hain:
10 Par ham ḳhaimon men base
hain, aur ham ne farmánbardárí kí,
aur jo kuchh hamáre báp Yúnadab ne
hamen hukm diyá ham ne us par
'amal kiyá hai.
11 Lekin yún húá, ki jab Bábul ká
bádsháh Nabúkadrazar is sarzamín
par chaṛh áyá, to ham ne kahá, ki
A'o, ham Kasdíon kí fauj ke áge se
aur Arámíon kí fauj ke áge se Yarú-
salam ko chale jáwen: yúnhín ham
Yarúsalam men baste hain.
12 ¶ Tab KHUDÁWAND ká kalám

Yaramiyáh par názil húá, aur us ne
kahá,
13 Ki Rabb ul afwáj, Isráel ká
Khudá, yún kahtá hai, ki Já, aur
Yahúdáh ke ádmíon, aur Yarúsalam
ke báshindon ko, yún kah, Kyá tum
nasíhat qabúl na karoge, ki merí báten
suno, Khudáwand kahtá hai?
14 Jo báten Yúnadab bin Raikáb
ne apne beton ko farmáín, ki Mai na
pío, so we bajá láe; ki we áj ke din
tak mai nahín píte hain, balki unhon
ne apne báp ke hukm ko máná hai:
lekin main ne tum se kahá hai, subh
sawere uthke kahá, aur tum ne merí
na suní.
15 Kyúnki main ne apne sáre khid-
mat-guzár nabíon ko tumháre pás
bhejá hai, aur sawere uthke bhejá, aur
kahá, ki Tum har ek apní burí ráh se
phiro, aur apne kámon ko sudháro,
aur begáne iláhon ke píchhe na jáo,
ki un kí bandagí karo, aur jo sarzamín
main ne tumhen aur tumháre bápdád-
on ko dí hai tum us men basoge: par
tum ne na kán lagáyá, na merí suní.
16 Is sabab se ki Yúnadab bin
Raikáb ke bete apne báp ke hukm
ko, jo us ne unhen diyá thá, bajá láe;
par is qaum ne merí na suní:
17 Is liye Khudáwand, Rabb ul
afwáj, Isráel ká Khudá, yún kahtá hai,
Dekh, main Yahúdáh par, aur Yarú-
salam ke sáre báshindon par, wuh
sárí balá, jo main ne un se kahí hai,
názil karúngá; kyúnki main ne unhen
kahá hai, par unhon ne na suná; aur
main ne unhen buláyá hai, par unhon
ne jawáb na diyá.
18 ¶ Aur Yaramiyáh ne Raikábíon
ke gharáne se kahá, ki Rabb ul afwáj,
Isráel ká Khudá, yún kahtá hai, Az-
baski tum ne apne báp Yúnadab ke
hukm ko máná hai, aur us kí sárí
wasíyaton par 'amal kiyá hai, aur jo
kuchh us ne tumhen farmáyá, so tum
ne kiyá hai:
19 Is liye Rabb ul afwáj, Isráel ká
Khudá, yún kahtá hai, ki Yúnadab bin
Raikáb ke liye, ádmí kí kamí, jo ki
mere huzúr men khará howe, kadhí
na hogí.

XXXVI BA'B.

Aur yún húá, ki Yahúdáh ke bád-
sháh Yahúyaqím bin Yúsiyáh
ke chauthe baras men yih kalám
Khudáwand kí taraf se Yaramiyáh
ko pahunchá, aur us ne kahá,
2 Ki kitáb ká ek túmár apne liye
le, aur sárí báten jo main ne Isráel kí
bábat, aur Yahúdáh kí bábat, aur sárí
qaumon kí bábat, tujh se kahín, us
din se leke ki main tujh se kahne lagá,
hán, Yúsiyáh ke dinon se áj ke din
tak, us men likh.
3 Sháyad ki Yahúdáh ká gharáná
us sárí balá ká hál, jo main un par
názil karne ká iráda rakhtá hún, sune,
ki we har ek apní bad-ráhí se báz
áwen, aur main un kí sharárat aur
khatá ko mu'áf karún.
4 Tab Yaramiyáh ne Bárúk bin
Naiyiriyáh ko buláyá: aur Bárúk ne
Khudáwand kí sárí báten Yaramiyáh
ke munh se, jo us ne use kahí thín,
kitáb ke us túmár men likhín.
5 Aur Yaramiyáh ne Bárúk ko
hukm diyá, aur kahá, ki Main to
qaid hún; main Khudáwand ke ghar
men nahín já saktá hún:
6 Par tú já, aur Khudáwand kí
we báten, jo tú ne mere kahe se us
túmár men likhí hain, Khudáwand
ke ghar men, roze ke din, logon ke
sámhne parh suná; aur sáre Yahúdáh
ke sámhne bhí, jo apne shahron se áe
hon, tú wuhí báten parhke suná.
7 Sháyad ki we munh ke bal girke
Khudáwand se minnat karenge, aur
we har ek apní bad-ráhí se báz
áwenge: kyúnki Khudáwand ká
gazab o qahr, jise is qaum par kah
sunáyá hai, shadíd hai.
8 Aur Bárúk bin Naiyiriyáh ne sab
kuchh, jo Yaramiyáh nabí ne us ko
farmáyá thá, us ke mutábiq kiyá, aur

KHUDÁWAND ke ghar men KHUDÁ-
WAND kí wuh báten, jo daftar men
likhí thín, parh sunáín.
9 Aur Yahúdáh ke bádsháh Ya-
húyaqím bin Yúsiyáh ke pánchwen
baras ke nauwen mahíne men aisá
húá, ki Yarúsalam ke sáre logon ne,
aur un sáre logon ne jo Yahúdáh ke
shahron se Yarúsalam men áe the,
KHUDÁWAND ke áge roze kí manádí kí.
10 Tab Bárúk ne kitáb men Ya-
ramiyáh kí báten KHUDÁWAND ke
ghar ke bích, sáfir Jamariyáh bin
Sáfan kí kothrí men, úpar ke sahn ke
darmiyán, KHUDÁWAND ke ghar ke
naye darwáze ke ástáne par, sáre logon
ke sámhne parh sunáín.
11 ¶ Jab Míkáyáh bin Jamariyáh
bin Sáfan ne, KHUDÁWAND kí sárí bát-
on ko jo us kitáb men thín, suná thá,
12 Tab wuh utarke bádsháh ke
ghar, sáfir kí kothrí men, gayá: aur
dekh, sab sardár, ya'ne Ilisam'a sáfir,
aur Diláyáh bin Sam'aiyáh, aur Il-
nátan bin 'Akbúr, aur Jamariyáh bin
Sáfan, aur Sidqiyáh bin Hananiyáh,
aur sáre sardár, wahán baithe the.
13 Tab Míkáyáh ne we sárí báten
jo us ne suní thín, jab Bárúk kitáb
logon ke áge parhtá thá, un se kahín.
14 Aur sáre sardáron ne Yihúdí bin
Nataniyáh bin Salamiyáh bin Kúshí
se Bárúk ke pás yih kahlá bhejá, ki
Wuh túmár, jo tú ne logon ke áge
parhá hai, apne háth men le, aur
chalá á. So Bárúk bin Naiyiriyáh
túmár ko apne háth men leke un ke
pás áyá.
15 Aur unhon ne use kahá, ki Ab
baith já, aur hamáre rú ba rú yih
parhke suná. Tab Bárúk ne use un
ke sámhne parhke sunáyá.
16 Aur aisá húá, ki jab unhon ne
we sárí báten sunín, to we ápas men
dar gaye, aur Bárúk se kahá, ki Ye
sárí báten ham yaqínan bádsháh par
áshkárá karenge.
17 Aur unhon ne yih kahke Bárúk
se púchhá, ki Ham se kah, tú ne ye
sárí báten us ke munh se kyúnkar
likhín?
18 Tab Bárúk ne un se kahá, ki
Wuh ye sárí báten mujhe apne munh
se kahtá gayá, aur main siyáhí se
kitáb men likhtá gayá.
19 Tab sardáron ne Bárúk ko kahá,
ki Já, apne ta,ín chhipá, tú aur Yara-
miyáh; aur koí na jáne ki tum kahán
ho.
20 ¶ Aur we bádsháh ke pás sahn
men gaye, par unhon ne us túmár ko
Ilisam'a sáfir kí kothrí men rakh chhorá,
aur sárá mazmún bádsháh ko kah
sunáyá.
21 Tab bádsháh ne Yihúdí ko bhejá,
ki túmár láwe, aur wuh use Ilisam'a
sáfir kí kothrí men se le áyá: aur
Yihúdí ne bádsháh ke áge aur sáre
sardáron ke áge, jo bádsháh ke huzúr
khare the, use parhke sunáyá.
22 Aur bádsháh jáge-wále mahall
men baithá thá, ki nauwán mahíná
thá; wahán angethí men us ke huzúr
ág roshan thí.
23 Aur aisá húá, ki jab Yihúdí ne
tín chár warq parhe the, to us ne use
sáfir kí chhurí se kátá, aur angethí kí
ág men dálá, yahán tak ki tamám
túmár angethí kí ág se bhasam húá.
24 So we na dare, na unhon ne apne
kapre pháre, na to bádsháh ne, na us
ke mulázimon men se kisí ne, jinhon
ne yih sab báten suní thín.
25 Lekin Ilnátan, aur Diláyáh, aur
Jamariyáh ne bádsháh se 'arz kí thí,
ki Túmár ko na jaláiye: par us ne un
kí na suní.
26 Aur bádsháh ne sháhzade Ya-
rahmiel ko, aur Shiráyáh bin 'Azariel,
aur Salamiyáh bin 'Abadiel ko, hukm
diyá, ki Bárúk sáfir aur Yaramiyáh
nabí ko pakro: par KHUDÁWAND ne
unhen chhipáyá.
27 ¶ Aur us ke ba'd ki bádsháh ne
túmár aur un báton ko, jo Bárúk ne
Yaramiyáh ke kahe se likhá thá, ja-

láyá thá, KHUDÁWAND ká yih kalám
Yaramiyáh ko pahunchá, aur us ne
kahá,
28 Ki Tú dúsrá túmár apne liye le,
aur us men we sab sábiq báten, jo agle
túmár men thín, jise Yahúdáh ke bád-
sháh Yahúyaqím ne jalá diyá hai, likh.
29 Aur Yahúdáh ke bádsháh Ya-
húyaqím se kah, ki KHUDÁWAND yún
kahtá hai, ki Tú ne túmár ko jalá
diyá, aur kahá hai, ki Tú ne us men
aisá kyún likhá hai, ki sháh i Bábul
yaqínan áwegá, aur is sarzamín ko
gárat karegá, aur aisá wírán kar dega
ki na to insán na haiwán us men báqí
rahegá?
30 Is liye Yahúdáh ke bádsháh Ya-
húyaqím kí bábat KHUDÁWAND yún
kahtá hai, ki Us kí nasl men se koí na
rahegá jo Dáúd ke takht par baithe,
aur us kí lásh phenkí jáegí, ki din ko
garmí men, aur rát ko pále men, parí
rahe.
31 Aur main us ko, aur us kí nasl
ko, aur us ke mulázimon ko, un kí
sharárat ke sabab sazá dúngá; aur
main un par, aur Yarúsalam ke bá-
shindon par, aur Yahúdáh ke logon
par, wuh sárí balá jo main ne un se
kahí hai, názil karúngá; par unhon ne
na suní.
32 ¶ Tab Yaramiyáh ne dúsrá tú-
már leke Bárúk bin Naiyiriyáh sáfir
ko diyá; aur us ne us kitáb kí sárí
báten, jise Yahúdáh ke bádsháh Ya-
húyaqím ne ág men jaláyá thá, Ya-
ramiyáh ke munh se us men likhín:
aur un ke siwá waisí hí bahutsí báten
un men miláín.

XXXVII BA'B.

AUR Sidqiyáh bádsháh bin Yúsiyáh,
jise Bábul ke bádsháh Nabú-
kadrazar ne Yahúdáh kí sarzamín men
bádsháh kiyá thá, Kúniyáh bin Ya-
húyaqím kí jagah par bádsháhí kartá
thá.
2 Lekin na us ne, na us ke mulá-
zimon ne, na mulk ke logon ne, KHU-
DÁWAND kí wuh báten sunín, jo us
ne Yaramiyáh nabí kí ma'rifat kahí
thín.
3 Aur Sidqiyáh bádsháh ne Yahú-
kal bin Salamiyáh, aur Safaniyáh bin
Ma'asiyáh káhin se Yaramiyáh nabí
ho kahlá bhejá, ki Ab hamáre liye
KHUDÁWAND hamáre Khudá se du'á
máng.
4 Hanoz Yaramiyáh logon ke dar-
miyán áyá jáyá kartá thá; kyúnki
unhon ne use qaidkháne men nahín
dálá thá.
5 Us waqt Fira'ún kí fauj Misr se
niklí thí; aur jab Kasdíon ne, jo Ya-
rúsalam ká muhásara karte the, un ká
shuhra suná, we Yarúsalam se rawána
ho gaye.
6 ¶ Tab KHUDÁWAND ká yih kalám
Yaramiyáh nabí ko pahunchá, aur us
ne kahá,
7 Ki KHUDÁWAND Isráel ká Khudá
yún kahtá hai, ki Tum Yahúdáh ke
bádsháh se, jis ne tumhen merí taraf
bhejá, ki mujh se suwál karo, yún
kaho, Dekh, Fira'ún kí fauj, jo tum-
hárí madad karne ko niklí hai, apní
sarzamín i Misr ko phir jáegí.
8 Aur Kasdí phir áke is shahr se
larenge, aur use le lenge, aur use ág se
jaláwenge.
9 KHUDÁWAND yún kahtá hai, ki
Tum apne ta,ín yih kahke mat bhuláo,
ki Kasdí zarúr ham se játe rahenge:
kyúnki we na jáenge.
10 Aur agarchi tum Kasdíon kí
sárí fauj ko, jo tum se lartí hai, márte,
aur un men se sirf zakhmí log báqí
rahte, tad bhí we har ek apne khaima
se uthte, aur is shahr ko phúnk dete.
11 ¶ Aur aisá húá, ki jab Kasdíon
kí fauj Fira'ún kí fauj ke sabab Ya-
rúsalam ke sámhne se kúch kar gayí
thí,
12 Tab Yaramiyáh Binyamín kí sar-
zamín men jáne ko Yarúsalam se nikal
gayá, ki apná hissa qaum ke darmiyán
wahán se lewe.

13 Aur jab wuh Binyamín ke darwáze par pahunchá, wahán nigahbánon ká ek jam'adár thá, jis ká nám Iriyáh bin Salamiyáh bin Hananiyáh thá; aur us ne yih kahke Yaramiyáh nabí ko pakṛá, ki Tú Kasdíon kí taraf bhágá játá hai.

14 Tab Yaramiyáh ne kahá, ki Jhúṭh; main Kasdíon kí taraf bhágá nahín játá hún. Par us ne us kí na suní: so Iriyáh Yaramiyáh ko pakaṛke sardáron ke pás láyá.

15 Aur sardár Yaramiyáh par gusse húe, aur use márá, aur Yúnatan sáfir ke ghar men use qaid kiyá; kyúnki unhon ne us ghar ko qaidḳhána muqarrar kiyá thá.

16 ¶ Jab Yaramiyáh zindán men aur us ke tah-ḳhánon men dáḳhil húá thá, aur Yaramiyáh wahán bahut dinon tak rahá thá;

17 Tab Sidqiyáh bádsháh ne ádmí bhejke use nikalwáyá: aur bádsháh ne apne ghar men us se yih kahke ḳhufiyatan púchhá, ki Kyá KHUDÁWAND kí taraf se koí kalám hai? Aur Yaramiyáh ne kahá, ki Hai; kyúnki us ne kahá, ki Tú Bábul ke bádsháh ke háth men hawála kiyá jáegá.

18 Aur Yaramiyáh ne Sidqiyáh bádsháh se kahá, ki Main ne terá, aur tere mulázimon ká, aur is qaum ká kyá qusúr kiyá hai, ki tum ne mujhe qaidḳháne men ḍálá hai?

19 Ab tumháre nabí kahán hain, jo yih kahke tum se nubúwat karte the, ki Bábul ká bádsháh tum par aur is sarzamín par na charh áwegá?

20 Ai mere ḳhudáwand bádsháh, ab merí suniye: merí darḳhwást áp ke sámhne qabúl ho, ki mujhe Yúnatan sáfir ke ghar men na phirwá díjiye, na ho ki main wahán mar jáún.

21 Tab Sidqiyáh bádsháh ne hukm kiyá, ki Yaramiyáh ko qaidḳháne ke sahn men rakhen, aur har roz roṭí ká ek girda nánbáíon ke mahalle se leke use diyá karen, jab tak ki sáre shahr kí roṭíán chuk na jáen. Aur Yaramiyáh qaidḳháne ke sahn men rahá.

XXXVIII BA'B.

US waqt Safatiyáh bin Matán, aur Jidaliyáh bin Fashúr, aur Yúkal bin Salamiyáh, aur Fashúr bin Malkiyáh ne we baten, jo Yaramiyáh sáre logon se kahtá rahá, sunín; ki wuh kahtá thá,

2 KHUDÁWAND yún kahtá hai, ki Jo is shahr men rahegá, so talwár aur kál aur wabá se mar jáegá: aur jo Kasdíon men já milegá, so jíegá; aur us kí ján us ke liye ganímat hogí, aur wuh jítá rahegá.

3 KHUDÁWAND yún kahtá hai, ki Yih shahr Bábul ke bádsháh kí fauj ke qabze men yaqínan kar diyá jáegá, aur wuh use le legá.

4 Is liye sardáron ne bádsháh se kahá, ki Ham terí minnat karte hain, ki is mard ko már ḍál; kyúnki wuh jangí logon ke háthon ko, jo is shahr men báqí rahe hain, aur sáre logon ke háthon ko, aisí báten kahke sust kartá hai: ki yih shaḳhs is qaum ká ḳhair-ḳhwáh nahín hai, balki bad-ḳhwáh hai.

5 Tab Sidqiyáh bádsháh ne kahá, Dekho, wuh tumháre qábú men hai: kyúnki bádsháh aisá nahín jo tumhárí muḳhálafat kare.

6 Tab unhon ne Yaramiyáh ko pakaṛke Milkiyáh sháhzáde kí chúán men, jo qaidḳháne ke sahn men thí, ḍál diyá; aur unhon ne Yaramiyáh ko rassí bándhke laṭká diyá. Aur chúán men kuchh pání na thá, kíchaṛ thí; aur Yaramiyáh kíchaṛ men dhas gayá.

7 ¶ Aur jab 'Abd i Malik Kúshí ne, jo bádsháhí ghar ke ḳhwájasaráon men se ek thá, suná, ki unhon ne Yaramiyáh ko chúán men ḍal diyá hai, aur bádsháh Binyamín ke darwáze men baiṭhá thá;

8 Tab 'Abd i Malik bádsháh ke ghar se niklá, aur bádsháh se yih 'arz kí, aur kahá,

9 Ki Ai mere ḳhudáwand bádsháh,

in logon̲ ne jo kuchh Yaramiyáh nabí se kiyá so burá kiyá, ki unhon̲ ne use chúán men̲ ḍál diyá hai, aur jahán̲ wuh hai bhúkh se maregá: kyún̲ki shahr men̲ rotí nahín̲ hai.

10 Tab bádsháh ne 'Abd i Malik Kúshí ko yih kahke hukm diyá, ki Tú yahán̲ se tís ádmí apne sáth le, aur Yaramiyáh nabí ko, peshtar us se ki wuh mar jáe, chúán men̲ se nikál.

11 Aur 'Abd i Malik un ádmíon̲ ko jo us ke pás the apne sáth leke bádsháh ke ghar men̲, k̤hazáne ke níche, gayá, aur puráne chithṛe aur puráne saṛe húe latte wahán̲ se liye, aur unhen̲ rassíon̲ se chúán men̲ Yaramiyáh ke pás laṭkáyá.

12 Aur 'Abd i Malik Kúshí ne Yaramiyáh se kahá, ki In puráne chithṛon̲ aur saṛe húe latton̲ ko rassí ke níche apne bagal tale rakh. Aur Yaramiyáh ne waisá hí kiyá.

13 Aur unhon̲ ne rassíon̲ se Yaramiyáh ko khín̲chá, aur chúán se nikálá: aur Yaramiyáh qaidk̤háne ke sahn men̲ rahá.

14 ¶ Tab Sidqiyáh bádsháh ne Yaramiyáh nabí ke pás log bheje, aur use K̤HUDÁWAND ke ghar ke tísre madk̤hal men̲ apne pás bulwá liyá; aur bádsháh ne Yaramiyáh se kahá, Main̲ tujh se ek bát púchhtá hún̲; tú mujh se kuchh na chhipá.

15 Aur Yaramiyáh ne Sidqiyáh se kahá, ki Agar main̲ tujh se kholke kahún̲, kyá tú mujhe yaqínan qatl na karegá? aur agar main̲ tujhe saláh dún̲, tú merí na sunegá?

16 Tab Sidqiyáh bádsháh ne Yaramiyáh ke áge poshída qasam kháke kahá, Zinda K̤HUDÁWAND kí qasam, jis ne merí yih ján banáí hai, main̲ tujhe qatl na karún̲gá, aur tujhe un ke háth men̲, jo terí ján ke k̤hwáhán̲ hain̲, hawála na karún̲gá.

17 Aur Yaramiyáh ne Sidqiyáh se kahá, ki K̤HUDÁWAND RABB ul afwáj, Isráel ká K̤hudá, yún̲ kahtá hai, Yaqínan agar tú nikalke Bábul ke bádsháh ke sardáron̲ men̲ já milegá, to terí ján bachegí, aur yih shahr ág se jaláyá na jáegá; aur tú aur terá gharáná jíegá:

18 Par agar tú Bábul ke bádsháh ke sardáron̲ se já na milegá, to yih shahr Kasdíon̲ ke háth men̲ diyá jáegá, aur we use phúnk den̲ge, aur tú un ke háth se rihái na páwegá.

19 Aur Sidqiyáh bádsháh ne Yaramiyáh se kahá, ki Main̲ un Yahúdíon̲ se ḍartá hún̲, jo Kasdíon̲ se mile húe hain̲, na ho ki we mujhe un ke háth men̲ hawála karen̲, aur we mujh par ta'na máren̲.

20 Aur Yaramiyáh ne kahá, We tujhe hawála na karen̲ge. Main̲ terí minnat kartá hún̲, ki tú K̤HUDÁWAND ká suk̤han, jo main̲ tujh se kahtá hún̲, sun; to terá bhalá hogá, aur terí ján bachegí.

21 Par agar tú nikal jáne ká inkár kare, to yihí kalám hai, jo K̤HUDÁWAND ne mujh par záhir kiyá,

22 Ki Dekh, sab 'auraten̲ jo Yahúdáh ke bádsháh ke mahall men̲ rah gayí hain̲, Bábul ke bádsháh ke sardáron̲ ke pás pahunchái jáen̲gí; aur we yih kahen̲gí, Tere yáron̲ ne tujhe ubhárá hai, aur tujh par gálib húe; tere pán̲w chihle men̲ phan̲s gaye, aur we log phirke chale gaye.

23 Aur we terí sárí jorúon̲ aur laṛkon̲ ko Kasdíon̲ ke pás nikál le jáen̲ge; aur tú bhí un ke háth se rihái na páwegá, balki Bábul ke bádsháh ke háth men̲ giriftár hogá; aur tú is shahr ke ág se jaláe jáne ká bá'is hogá.

24 ¶ Tab Sidqiyáh ne Yaramiyáh se kahá, Yih báten̲ koí na jáne, to tú márá na jáegá.

25 Par agar sardár sunen̲, ki main̲ ne tujh se bátchít kí, aur we tere pás áke kahen̲, ki Jo kuchh tú ne bádsháh se kahá, ab ham par záhir kar, ham se na chhipá, aur wuh bhí jo kuchh bád-

sháh ne tujh se kahá ; aur ham tujhe
qatl na karenge ;
26 Tab tú un se kah, ki Main ne
bádsháh se 'arz kí, ki wuh mujhe
Yúnatan ke ghar men phir na bheje,
ki main wahán mar jáúngá.
27 Aur sáre sardár Yaramiyáh ke
pás áe, aur us se púchhá ; aur us ne in
sárí báton ke muwáfiq, jo bádsháh ne
farmáín, un se kahá. So we us kí
taraf se chup hoke chale gaye ; kyúnki
wuh bát na suní gayí thí.
28 Aur jis din tak Yarúsalam le liyá
gayá, Yaramiyáh qaidkháne ke sahn
men rahá ; aur jab Yarúsalam le liyá
gayá, wuh wahín thá.

XXXIX BA'B.

YAHU'DA'H ke bádsháh Sidqiyáh
ke nauwen baras ke daswen ma-
híne men, Bábul ká bádsháh Nabúkad-
razar apní sárí fauj samet Yarúsalam
par charh áyá, aur us ká muhásara
kiyá.
2 Sidqiyáh ke gyárahwen baras ke
chauthe mahíne men, aur us mahíne
kí nauwín táríkh, shahr ne shikast
pái.
3 Aur Bábul ke bádsháh ke sáre
sardár, ya'ne Naiyirgal-Sarazar, Sam-
jar-Nabú, Sarsakím, khojon ká sardár,
Naiyirgal-Sarazar, Majúsíon ká sardár,
aur Bábul ke bádsháh ke báqí sardár,
dákhil húe, aur darmiyání phátak par
baithe.
4 ¶ Aur aisá húá, ki Yahúdáh ká
bádsháh Sidqiyáh aur sáre jangí mard
unhen dekhke bháge, aur rát ko bád-
sháhí bág kí ráh us phátak se, jo do
díwáron ke darmiyán hai, shahr se
nikal gaye, aur bayábán kí ráh lí.
5 Par Kasdíon kí fauj ne un ká
píchhá kiyá, aur Yaríhú ke maidánon
men Sidqiyáh ko já hí liyá ; aur use
leke Riblah men Hamát kí zamín ke
bích Bábul ke bádsháh Nabúkadnazar
ke huzúr láe, jahán us ne us par
fatwá diyá.
6 Aur Bábul ke bádsháh ne Sid-
qiyáh ke beton ko Riblah men us kí
ánkhon ke áge qatl kiyá : aur Bábul ke
bádsháh ne Yahúdáh ke sáre amíron ko
bhí qatl kiyá.
7 Aur us ne Sidqiyáh kí ánkhen
nikál dálín, aur use pítal kí zanjíron se
jakrá, ki Bábul ko le jáe.
8 ¶ Aur Kasdíon ne bádsháhí ma-
hall ko, aur logon ke gharon ko, ág se
jalá diyá, aur Yarúsalam kí díwáron ko
tor dálá.
9 Ba'd us ke jilaudáron ká sardár
Nabúsaradán báqí logon ko, jo shahr
men rah gaye the, aur un ko jo un kí
taraf hoke us pás bhág áe the, ya'ne,
qaum ke sáre báqí logon ko asír karke
Bábul ko le gayá.
10 Par qaum ke miskínon men se
jin ke pás kuchh na thá, jilaudáron ke
sardár Nabúsaradán ne Yahúdáh kí
sarzamín men chhorá, aur tákistán
aur khet us hí din men us ne unhen
bakhshe.
11 ¶ Aur Bábul ke bádsháh Na-
búkadrazar ne, Yaramiyáh ki bábat,
jilaudáron ke sardár Nabúsaradán ko
yih tákíd karke kahá,
12 Ki use leke us par nigáh i nek
kar, aur use kuchh dukh na de ; balki
tú us se wuh kar jo wuh tujhe kahe.
13 So jilaudáron ke sardár Nabú-
saradán, Nabúshashbán, khojon ká sar-
dár, aur Naiyirgal-Sarazar, Majúsíon
ká sardár, aur Bábul ke sáre sardáron
ne bhejke,
14 Yaramiyáh ko qaidkháne ke sahn
se liyá, aur Jidaliyáh bin Akhiqám bin
Sáfan ke supurd kiyá, ki use qasr men
le jáwe : so wuh logon ke darmiyán
rahá.
15 ¶ Aur jis waqt Yaramiyáh qaid-
kháne ke sahn men qaid thá, KHUDÁ-
WAND ká yih kalám us ko pahunchá,
aur us ne kahá,
16 Ki Já, 'Abd i Malik Kúshí se
kah, ki RABB ul afwáj, Isráel ká Khu-
dá, yún kahtá hai, Dekh, main apní
báten, jo main ne is shahr kí kharábí

kí bábat, aur na ki us kí bhaláí kí
bábat kahín, púrí karúngá; aur sab
kuchh us din tere hí áge púrá hogá.
17 Par us din main tujhe riháí
dúngá, KHUDÁWAND kahtá hai; aur
tú un logon ke háth men, jin se tú
ḍartá hai, ḥawála na kiyá jáegá.
18 Kyúnki main tujhe zarúr ba-
cháúngá, aur tú talwár se márá na
jáegá, balki terí ján tere liye ganímat
hogí; is liye ki tú ne mujh par bharosá
rakhá, KHUDÁWAND kahtá hai.

XL BA'B.

WUH kalám jo KHUDÁWAND kí
taraf se Yaramiyáh ko pahun-
chá, ba'd us ke ki jilaudáron ke sardár
Nabúsaradán ne use hathkaríon se
jakṛá húá páyá, un sab asíron ke dar-
miyán, jo Yarúsalam aur Yahúdáh ke
the, jinhen asír karke Bábul ko le
gaye, aur us ko Rámah se rawána kar
diyá.
2 Aur jilaudáron ke sardár ne Ya-
ramiyáh ko leke use kahá, ki KHUDÁ-
WAND tere Khudá ne is balá kí, jo is
makán par áí, khabar dí thí.
3 So KHUDÁWAND ne use názil kiyá,
aur us ne apne kahe ke muwáfiq kiyá;
is sabab ki tum logon ne KHUDÁWAND
kí khatá kí, aur us kí nahín suní, is
wáste yih tum par áí hai.
4 Aur dekh, áj ke din main ne tujhe
un hathkaríon se, jo tere háthon men
hain, riháí dí hai. Agar mere sáth
Bábul chalná terí nazar men achchhá
lage, to tú chal, aur main tujh par
nigáh i nek karúngá; aur agar mere
sáth Bábul chalná terí nazar men burá
lage, to rah já; dekh, sárí sarzamín
tere áge hai: jidhar terá jí cháhe, aur
tú munásib jáne, tidhar já.
5 Us ne hanoz jawáb na diyá thá,
ki us ne phir kahá, Tú Jidaliyáh bin
Akhiqám bin Sáfan ke pás, jise Bábul
ke bádsháh ne Yahúdáh ke shahron
ká hákim kiyá hai, já, aur qaum ke
darmiyán us ke sáth rah; nahín to,
jidhar terí ánkhon men achchhá howe,
tidhar já. Aur jilaudáron ke sardár
ne use khurák dí, aur in'ám bhí diyá,
aur use rukhsat kiyá.
6 Tab Yaramiyáh Jidaliyáh bin
Akhiqám ke pás Misfáh men gayá, aur
us ke sáth un logon ke darmiyán, jo
zamín men báqí rah gaye the, rahá.
7 ¶ Jab lashkaron ke sáre sardáron
ne, aur un ke ádmíon ne, jo maidán men
rah gaye the, suná, ki Bábul ke bád-
sháh ne Jidaliyáh bin Akhiqám ko
zamín ká hákim kiyá hai, ki us ne
mardon, aur 'auraton, aur larkon ko,
aur mamlukat ke miskínon ko, jo asír
hoke Bábul ko bheje na gaye the, us
ke supurd kiyá thá;
8 Tab Ismá'el bin Nataniyáh, aur
Yúhanán, aur Yúnatan, baní Qaríh,
aur Siráyáh bin Tanhúmat, aur baní
'U'fí Natúfátí, aur Yazaniyáh bin Ma-
'akátí, apne ádmíon ke sáth Jidaliyáh
ke pás Misfáh men áe.
9 Aur Jidaliyáh bin Akhiqám bin
Sáfan ne un se, aur un ke ádmíon se,
qasam kháke kahá, ki Tum Kasdíon
kí khidmat-guzárí karne se na ḍaro:
zamín men baso, aur Bábul ke bádsháh
ke tábi'dár raho, aur isí men tumhárá
bhalá hogá.
10 Main jo hún, dekho, Misfáh men
rahtá, ki un Kasdíon kí, jo hamáre pás
áwen, khidmat karún; par tum mai,
aur tábistání mewe, aur tel jam'a
karke, apne bartanon men zakhíra
karo, aur apne shahron men, jin par
tum ne qabza kiyá hai, baso.
11 Aur jab sáre Yahúdíon ne, jo
Moáb, aur baní 'Ammún, aur Adúm,
aur un sárí nawáhíon men the, suná,
ki Bábul ke bádsháh ne Yahúdáh ke
chand logon ko chhoṛá hai, aur un par
Jidaliyáh bin Akhiqám bin Sáfan ko
hákim kiyá hai;
12 Tab sáre Yahúdí har jagah se,
jahán we titar bitar kiye gaye the,
phire, aur Yahúdáh kí sarzamín Misfáh
men Jidaliyáh ke pás áe, aur mai aur
tábistání mewe wufúr se jam'a kiye.

13 ¶ Aur Yúhanán bin Qaríh, aur
lashkaron ke sáre sardár, jo maidánon
men the, Misfáh men Jidaliyáh pás áe,
14 Aur use kahne lage, Kyá tú is se
ágáh hai, ki baní 'Ammún ke bádsháh
Ba'alís ne Ismá'el bin Nataniyáh ko
bhejá hai, ki terí ján máre? Par Jidali-
yáh bin Akhiqám ne un kí bát sach na
jání.
15 Aur Yúhanán bin Qaríh ne Mis-
fáh men Jidaliyáh se khufiyatan kahá,
Mujhe jáne díjiye, ki main Ismá'el bin
Nataniyáh ko qatl karún, aur koí na
jánegá; wuh kyúnkar tujhe qatl kare,
aur sáre Yahúdí, jo tujh pás jam'a húe
hain, bithráe jáen, aur Yahúdáh men
se we log, jo báqí rahe hain, halák
hon?
16 Par Jidaliyáh bin Akhiqám ne
Yúhanán bin Qaríh se kahá, Tú aisá
kám na kar, ki tú Ismá'el ki bábat
jhúth kahtá hai.

XLI BA'B.

AUR sátwen mahíne aisá húá, ki
Ismá'el bin Nataniyáh bin Ili-
sam'a jo sháhí nasl se thá, aur bádsháh
ke amíron men se das ádmí us ke sáth,
Jidaliyáh bin Akhiqám ke pás Misfáh
men áe; aur unhon ne wahán Misfáh
men ek sáth rotí kháí.
2 Tab Ismá'el bin Nataniyáh, un
das ádmíon samet jo us ke sáth the,
uthá, aur Jidaliyáh bin Akhiqám bin
Sáfan ko, jise Bábul ke bádsháh ne mulk
ká hákim kiyá thá, talwár se márá,
aur use qatl kiyá.
3 Aur sáre Yahúdíon ko, jo us ke
sáth, ya'ne Jidaliyáh ke sáth, Misfáh
men the, aur Kasdíon ko, jo wahán
házir the, aur jangí mardon ko, Ismá'el
ne qatl kiyá.
4 Aur jab wuh Jidaliyáh ko már
chuká, aur kisí ko khabar na húí, us
ke dúsre din aisá húá,
5 Ki Sikm, aur Sailá, aur Samrún
se, kai ek shakhs, jo sab ke sab assí
ádmí the, dárhí mundáe, aur kapre
pháre, aur apne ko gháyal kiye húe,
aur hadye aur lubán apne háth men
liye húe wahán áe, tá ki KHUDÁWAND
ke ghar men guzránen.
6 Aur Ismá'el bin Nataniyáh Mis-
fáh se un ke istiqbál ko niklá, aur
áhista áhista chaltá húá aur rotá húá
áyá: aur aisá húá, ki jab wuh un se
milá, to un se kahne lagá, ki Jidaliyáh
bin Akhiqám ke pás chalo.
7 Aur aisá húá, ki jab we shahr ke
bíchon bích pahunche, tab Ismá'el bin
Nataniyáh ne aur us ke sáthíon ne
unhen qatl kiyá, aur unhen chúán men
dálá.
8 Par un men das ádmí maujúd the,
jinhon ne Ismá'el se kahá, ki Hamen
qatl na kar; kyúnki maidánon men
hamáre gehún, aur jau, aur tel, aur
shahd ke zakhíre hain. So wuh báz
rahá, aur unhen un ke bháíon ke sáth
qatl na kiyá.
9 Aur jis chúán men Ismá'el ne un
logon kí láshon ko dálá thá, jinhen us
ne Jidaliyáh ke sáth qatl kiyá, so wuhí
hai jise Asá bádsháh ne Isráel ke bád-
sháh Ba'ashá ke sabab banáyá thá;
aur Ismá'el bin Nataniyáh ne us ko
maqtúlon kí láshon se bhar diyá.
10 Aur Ismá'el sáre bache húe logon
ko, jo Misfáh men rahte the, ya'ne
bádsháh kí betíon, aur un sab logon
ko, jo Misfáh men rahte the, jinhen
jilaudáron ke sardár Nabúsaradán ne
Jidaliyáh bin Akhiqám ke supurd kiyá
thá, asír karke le gayá; unhín ko
Ismá'el bin Nataniyáh asír karke le
gayá, aur rawána húá, ki pár hoke
baní 'Ammún ke darmiyán jáe.
11 ¶ Par jab Yúhanán bin Qaríh
ne, aur lashkaron ke sáre sardáron ne,
jo us ke sáth the, Ismá'el bin Natani-
yáh kí sárí sharárat suní jo us ne kí
thí,
12 Tab we sab logon ko leke Ismá'el
bin Nataniyáh se larne ko gaye, aur
Jiba'ún ke bare pánían ke kanáre par
use já liyá.
13 Aur aisá húá, ki jab un sab logon

ne, jo Ismá'el ke sáth the, Yúhanán
bin Qaríh ko, aur us ke sáth lashkaron
ke sáre sardáron ko, dekhá, to we khush
húe.
14 Tab sáre log, jinhen Ismá'el Mis-
fáh se pakar le gayá thá, palte aur
phire, aur Yúhanán bin Qaríh ke pás áe.
15 Par Ismá'el bin Nataniyáh áṭh
ádmíon ke sáth Yúhanán ke sámhne se
bhág niklá, aur baní 'Ammún kí taraf
gayá.
16 Tab Yúhanán bin Qaríh ne, aur
un sare lashkaron ne jo us ke hamráh
the, qaum ke sáre bache húon ko liyá,
jinhen us ne Jidaliyáh bin Akhiqám
ke qatl hone ke ba'd Misfáh se Ismá'el
bin Nataniyáh ke háth se chhuráyá
thá, ya'ne, bahádur jangí mardon, aur
'auraton, aur larkon, aur khojon ko,
jinhen wuh Jiba'ún se pher láyá thá;
17 Aur we rawána húe, aur Kimhám
kí saráe men, jo Baitlaham ke nazdík
hai, á rahe, tá ki Misr ko jáen,
18 Kasdíon ke sabab se; kyúnki we
un se is bá'is dare, ki Ismá'el bin Na-
taniyáh ne Jidaliyáh bin Akhiqám ko,
jise Bábul ke bádsháh ne us sarzamín
ká hákim kiyá thá, qatl kiyá.

XLII BA'B.

TAB lashkaron ke sáre sardár, aur
Yúhanán bin Qaríh, aur Yazani-
yáh bin Hús'aiyáh, aur sáre log, chhoṭe
se bare tak, pás áe,
2 Aur Yaramiyáh nabí se kahá, ki
Hamárí darkhwást tere áge á pahun-
che; aur apne KHUDÁWAND Khudá se
hamáre liye aur in sab báqí logon ke
liye du'á mángiye, ki ham bahuton
men se thore, jaisá ki terí ánkhen ham
ko dekhtí hain, bach rahe hain;
3 Tá ki KHUDÁWAND terá Khudá,
wuh ráh jis men ham chalen, aur wuh
kám jo ham karen, batlá de.
4 Tab Yaramiyáh nabí ne un se
kahá, ki Main ne tumhárí suní; dekh,
main KHUDÁWAND tumháre Khudá se
tumhárí báton ke muwáfiq du'á máng-
úngá; aur jo jawáb KHUDÁWAND tum
ko degá, main tumhen sunáúngá; main
tum se kuchh na chhipáúngá.
5 Aur unhon ne Yaramiyáh se kahá,
ki KHUDÁWAND sachchá aur wafádár
gawáh hamáre darmiyán howe, agar
ham un sárí báton ke muwáfiq na
karen, jin ke liye KHUDÁWAND terá
Khudá tujhe hamáre pás bhejegá.
6 Khwáh bhalá ma'lúm howe,
khwáh burá, ham KHUDÁWAND apne
Khudá ká hukm, jis pás ham tujhe
bhejte hain, mánenge; tá ki jab ham
KHUDÁWAND apne Khudá kí bát má-
nen, to hamárá bhalá howe.
7 ¶ Ab das din ke ba'd yún húá,
ki KHUDÁWAND ká kalám Yaramiyáh
ko pahunchá.
8 Tab us ne Yúhanán bin Qaríh ko,
aur lashkaron ke sáre sardáron ko, jo
us ke sáth the, aur sáre logon ko chhoṭe
se bare tak buláyá,
9 Aur un se kahá, ki KHUDÁWAND,
Isráel ká Khudá, jis ke pás tum ne
mujhe bhejá, ki main us ke huzúr
tumhárí 'arzí 'ájizí se guzránún, yún
farmátá hai;
10 Agar tum is sarzamín men ya-
qínan ṭhahre rahoge, to main tumhen
banáúngá, aur na dháúngá; aur main
tumhen lagáúngá, aur na ukhárúngá;
kyúnki main us badí se, jo main ne
tum se kí hai, pachhtátá hún.
11 Bábul ke bádsháh se, jis se tum
darte ho, mat daro; us se mat daro,
KHUDÁWAND kahtá hai: kyúnki main
tumháre sáth hún, ki tum ko bacháún,
aur tumhen us ke háth se chhuráún.
12 Aur main tum par rahm kará-
úngá, aur wuh tum par rahm karegá,
aur tum ko tumhárí sarzamín men
phir jáne ke liye rukhsat degá.
13 ¶ Lekin agar tum kaho, ki Ham
is sarzamín men phir na áwenge, na
KHUDÁWAND apne Khudá kí bát mán-
enge,
14 Aur kaho, ki Nahín; ham sar-
zamín i Misr men jáenge, jahán ham
laráí na dekhenge, na turhí kí áwáz

sunenge, na roṭí ke liye bhúkh se
tarsenge, aur ham wahán basenge:
15 So, ai Yahúdáh ke báqí logo,
KHUDÁWAND ká kalám suno; RABB
ul afwáj, Isráel ká Khudá, yún kahtá
hai, ki Agar tum sachmuch Misr men
jáne ke liye apná rukh karte ho, aur
wahán basne ke liye rawána hote ho;
16 To aisá hogá, ki wuh talwár, jis
se tum ḍarte ho, wahán Misr kí sarza-
mín men tum ko já legí; aur wuh kál,
jis se tum hirásán ho, wahán Misr tak
tumhárá píchhá karegá; aur tum
wahán maroge.
17 Balki aisá hogá, ki we sáre log,
jo Misr kí taraf apná rukh karte ki
wahán jáke rahen, talwár, aur kál, aur
wabá se marenge; un men se koí báqí
na rahegá, na koí us balá se, jo main
un par názil karúngá, bhág sakegá.
18 Kyúnki RABB ul afwáj, Isráel ká
Khudá, yún kahtá hai, ki Jis tarah
merá gazab o qahr Yarúsalam ke
báshindon par unḍelá gayá hai, usí
tarah merá qahr tum par bhí, jab tum
Misr men dákhil hoge, unḍelá jáegá:
aur tum la'nat, aur hairání, aur nafrat,
aur malámat ke bá'is hoge; aur is
makán ko tum phir na dekhoge.
19 ¶ Ai Yahúdáh ke bache húo,
KHUDÁWAND ne tumhárí bábat far-
máyá hai, ki Misr men mat jáo: yaqín
kar jáno, ki main ne áj ke din tum
par gawáh kí tarah jatá diyá hai.
20 Filhaqíqat tum ne apní jánon
kí khatákárí kí hai; kyúnki tum ne
yih kahke KHUDÁWAND apne Khudá
ke huzúr mujhe bhejá, ki Tú KHUDÁ-
WAND hamáre Khudá se hamáre liye
du'á máng; aur jo kuchh KHUDÁ-
WAND hamárá Khudá kahe, ham par
záhir kar, aur ham karenge.
21 Aur main ne áj ke din tum par
yih záhir kiyá hai; tau bhí tum KHU-
DÁWAND apne Khudá kí áwáz ko, yá
kisí bát ko jis ke liye us ne mujhe
tumháre pás bhejá hai, nahín mánoge.
22 Ab tum yaqín jáno, ki tum us
makán men, jahán tum jáne aur rahne
cháhte ho, talwár, aur kál, aur wabá
se maroge.

XLIII BA'B.

AUR yún húá, ki jab Yaramiyáh
KHUDÁWAND un ke Khudá kí
sárí báten, jin ke liye KHUDÁWAND un
ke Khudá ne use bhejá thá, ya'ne, ye
sab báten sáre logon ko kah chuká
thá,
2 Tab Azariyáh bin Hús'aiyáh, aur
Yúhanán bin Qaríh, aur sáre magrúr
logon ne Yaramiyáh se yún kahá, ki
Tú jhúṭh kahtá hai; KHUDÁWAND
hamáre Khudá ne tujhe yih kahne ko
nahín bhejá, ki Misr men maqám
karne ke liye mat jáo;
3 Par Bárúk bin Naiyiriyáh ne
tujhe ubhárá ki tú hamárá mukhálif
ho, tá ki ham Kasdíon ke háth men
giriftár howen, aur we ham ko qatl
karen, aur hamen asír karke Bábul le
jáen.
4 So Yúhanán bin Qaríh, aur lash-
karon ke sáre sardáron ne, aur sáre
logon ne, KHUDÁWAND ká hukm, ki
We Yahúdáh kí sarzamín men rahen,
na máná.
5 Par Yúhanán bin Qaríh, aur lash-
karon ke sáre sardáron ne, Yahúdáh ke
sáre báqí logon ko, jo sárí qaumon
men se, jahán we titar bitar kiye gaye
the, Yahúdáh kí sarzamín men basne
ke liye phir áe the, sáth liyá;
6 Ya'ne, mardon, aur 'auraton, aur
laṛkon, aur bádsháh kí beṭíon, aur har
kisí ko, jise jilaudáron ke sardár Nabú-
zaradán ne Jidaliyáh bin Akhiqám
bin Sáfan ke sáth chhoṛá thá, aur
Yaramiyáh nabí ko, aur Bárúk bin
Naiyiriyáh ko, sáth liyá.
7 So we Misr kí sarzamín men áe:
kyúnki unhon ne KHUDÁWAND ká
hukm na máná thá: chunánchi we
Tahfanhís men pahunche.
8 ¶ Tab KHUDÁWAND ká kalám
Tahfanhís men Yaramiyáh par názil
húá, aur us ne kahá,

9 Ki Bare patthar apne háth men
le, aur unhen ínt ke bhatthe ke giláwe
ke bích jo Tahfanhís men Fira'ún ke
qasr kí dahlíz par hai, baní Yahúdáh
kí ánkhon ke sámhne chhipá;
10 Aur un se kah, ki Rabb ul afwáj,
Isráel ká Khudá, yún kahtá hai, ki
Dekh, main apne khidmat-guzár sháh i
Bábul Nabúkadrazar ko buláúngá, aur
un pattharon par, jinhen main ne
chhipwáyá hai, us ká takht rakhúngá,
aur wuh apne galíche ko us par bichá-
wegá.
11 Aur wuh áke zamín i Misr ko
máregá, aur jo maut ke liye hain maut
ko, aur jo asírí ke liye hain asírí ko,
aur jo talwár ke liye hain talwár ko,
hawála karegá.
12 Aur main Misr ke ma'búdon
ke gharon men ág bharkáúngá; aur
wuh unhen jaláwegá, aur asír karke le
jáegá: aur jaise charwáhá apná kaprá
lapettá hai, taise wuh zamín i Misr ko
lapetegá; aur wahán se salámat chalá
jáegá.
13 Aur wuh Bait-Shams ke láthon
ko, jo zamín i Misr men hai, toregá;
aur Misríon ke ma'búdon ke gharon ko
ág se jalá degá.

XLIV BA'B.

WUH kalám jo sáre Yahúdíon kí
bábat, jo sarzamín i Misr men,
aur Mijdál men, aur Tahfanhís men,
aur Núf men, aur Fatrús kí sarzamín
men, baste the, Yaramiyáh ko pahun-
chá, aur us ne kahá,
2 Ki Rabb ul afwáj, Isráel ká Khu-
dá, yún kahtá hai, ki Tum ne yih sárí
balá, jo main ne Yarúsalam par, aur
Yahúdáh ke sáre shahron par, názil kí,
dekhí; aur dekh, we áj ke din wírána
hain, aur un men ek basnewálá bhí
nahín,
3 Us sharárat ke sabab jo unhon ne
mujhe gussa diláne ke liye kí hai,
ki we begáne ma'búdon ke áge lubán
jaláne játe, aur un kí bandagí karte the,
jinhen we na jánte the, na we, na tum,
na tumháre bápdáde.
4 Aur main ne apne sáre khidmat-
guzár nabíon ko tumháre pás bhejá,
subh sawere uthke bhejá, aur kahá, ki
Tum wuh nafratí kám, jis se main
nafrat rakhtá hún, na karo.
5 Par unhon ne na suná, na kán la-
gáyá, ki apní buráí se báz áwen, aur
begáne ma'búdon ke áge lubán na
jaláwen.
6 Is liye merá gazab o qahr undelá
gayá, aur Yahúdáh ke shahron aur
Yarúsalam ke bázáron par bharká;
aur we kharáb aur wírán húe, jaise áj
ke din hain.
7 Aur ab Khudáwand Rabb ul af-
wáj, Isráel ká Khudá, yún kahtá hai;
ki Tum kyún apní jánon se yih barí
badí karte ho, ki Yahúdáh men se
mard aur 'aurat, larká aur dúdh-pítá
bachcha kátá jáe, aur tumháre liye
koí báqí na rahe?
8 Ki tum sarzamín i Misr men, ja-
hán tum basne ke liye gaye ho, apne
háthon ke kámon se, aur begáne ma'-
búdon ke áge lubán jaláne se, mujh ko
gussa diláte ho, ki tum nest kiye jáo,
aur zamín kí sárí qaumon ke darmiyán
la'nat aur malámat ke bá'is ho?
9 Kyá tum apne bápdádon kí bad-
kárián, aur Yahúdáh ke bádsháhon kí
badkárián, aur un kí jorúon kí badká-
rián, aur apní hí badkárián, aur apní
jorúon kí badkárián, jo tum ne Yahú-
dáh kí sarzamín men, aur Yarúsalam
ke bázáron men, kí hain, bhúl gaye
ho?
10 We áj ke din tak bhí dil-shikasta
na húe, aur na dare, aur merí sharí'at
aur huqúq par, jo main ne tumháre
aur tumháre bápdádon ke áge rakhe
hain, we na chale.
11 ¶ Is liye Rabb ul afwáj, Isráel ká
Khudá, yún kahtá hai, ki Dekh, main
apná rukh badí ke liye tumháre bar-
khiláf karúngá, táki sáre Yahúdáh ko
nest karún.

12 Aur main Yahúdáh ke báqí logon ko, jinhon ne sarzamín i Misr men jáne ke liye apná rukh kiyá hai, ki wahán maqám karen, pakrúngá, aur we sarzamín i Misr men nábúd honge; we talwár aur kál se máre parenge; we chhote se bare tak nábúd honge; we talwár aur kál se faná ho jáenge; aur we la'nat, aur hairání, aur nafrín, aur malámat ke bá'is honge.

13 Aur main un ko, jo sarzamín i Misr men baste hain, us hí tarah sazá dúngá, jis tarah main ne Yarúsalam ko talwár, aur kál, aur wabá se sazá dí hai.

14 Aur Yahúdáh ke báqí logon men se, jo sarzamín i Misr men gaye ki wahán maqám karen, koí nikal na sakegá, aur na bachegá, ki phirke Yahúdáh kí sarzamín men áwe, jis ke we mushtáq hain ki phirke áwen aur us men basen: kyúnki koí na phiregá, siwá un ke jo nikal bhágen.

15 ¶ Tab sáre mardon ne, jo jánte the ki un kí jorúon ne begáne ma'búdon ke áge lubán jaláyá hai, aur sab 'auraton ne jo pás khaṛí thín, ek baṛí jamá'at ne, ya'ne, sáre logon ne, jo sarzamín i Misr men, Fatrús men, baste the, Yaramiyáh ko yih kahke jawáb diyá,

16 Ki Yih bát, jo tú ne KHUDÁWAND ká nám leke ham se kahí, ham kadhí na mánenge;

17 Balki ham to wuh bát karenge, jo hamáre hí munh se nikaltí hai: ham to ásmán kí malika ke liye lubán jaláwenge, aur us ko tapáwan tapáwenge, jis tarah ham áp, aur hamáre bápdáde, hamáre bádsháh, aur hamáre sardár, Yahúdáh ke shahron men, aur Yarúsalam ke bázáron men, karte the, ki us waqt ham bahut roṭí rakhte the, aur khush-hál the, aur badí nahín dekhte the.

18 Par jab se ham ne ásmán kí malika ke liye lubán jaláná, aur us ke liye tapáwan tapáná, chhoṛ diyá, tab se ham har chíz ke muhtáj hain, aur talwár aur kál se faná húe.

19 Aur jab ásmán kí malika ke liye ham lubán jaláte, aur use tapáwan tapáte the, kyá ham ne apne shauharon ke bagair us kí bandagí ke liye kulíche pakáe, aur us ko tapáwan tapáe?

20 ¶ Tab Yaramiyáh ne sárí guroh se, mardon aur 'auraton se, aur un sáre logon se, jinhon ne use jawáb diyá thá, kahá,

21 Kyá wuh lubán jo tum ne, aur tumháre bápdádon ne, tumháre bádsháhon ne, aur tumháre sardáron ne, ra'aíyat ke sáth, Yahúdáh ke shahron men aur Yarúsalam ke bázáron men jaláyá hai, KHUDÁWAND ne kuchh yád nahín kiyá? kyá wuh khátir men na láyá?

22 So KHUDÁWAND us se áge tumháre bure kámon kí, aur tumháre nafratí kámon kí, jo tum ne kiye, bardásht nahín kar saktá thá; is liye tumhárí zamín wírán hai, aur hairání aur la'nat ká bá'is, jis men koí basnewálá na rahá, chunánchi áj ke din hai.

23 Azbaski tum ne lubán jaláyá, aur KHUDÁWAND kí khatá kí, aur KHUDÁWAND kí áwáz ke shinawá nahín húe, na us kí sharí'at, na us ke qawánín, na us kí shahádaton par chale; is liye yih balá tum par paṛí hai, chunánchi áj ke din hai.

24 Aur Yaramiyáh ne sáre logon, aur sab 'auraton se, yún kahá, ki Ai sáre Yahúdáh, jo Misr kí sarzamín men ho, KHUDÁWAND ká kalám sun;

25 RABB ul afwáj, Isráel ká Khudá, yún kahtá hai, ki Tum ne aur tumhárí jorúon ne apní zubán se kahá hai, aur yih kahke apne háth se us ko anjám bhí diyá hai, ki Ham un nazron ko, jo ham ne ásmán kí malika ke liye lubán jaláne kí bábat, aur us ke áge tapáwan tapáne kí bábat, máná hai, zarúr adá karenge: yaqínan 'auraten tumhárí nazron ko qáim rakhengí,

aur yaqínan we tumhárí nazron par
wafá karengí.
26 Is liye, ai sáre baní Yahúdáh, jo
sarzamín i Misr men baste ho, KHUDÁWAND ká kalám suno: Dekho,
KHUDÁWAND kahtá hai, main ne apne
buzurg nám kí qasam kháí hai, ki
merá nám Yahúdáh ke logon ke bích,
kisí ke munh se, sárí sarzamín i Misr
men phir na niklegá, ki wuh kahegá,
Khudáwand YAHOWÁH zinda hai.
27 Dekho, main un kí ghát men,
un se badí karne ke liye, aur nekí
nahín, lagá rahúngá, aur Yahúdáh ke
sáre log, jo sarzamín i Misr men hain,
talwár aur kál se nábúd honge, jab
tak we tamám na hon.
28 Aur we jo talwár se bach rahenge, aur Misr kí sarzamín se Yahúdáh kí sarzamín men phir áwenge,
thore honge; aur Yahúdáh ke sáre
bache húe, jo zamín i Misr men gaye,
ki wahán maqám karen, jánenge, ki
kis ká kalám qáim rahegá, merá, yá
un ká.
29 ¶ Aur tumháre liye yih nishán
hai, KHUDÁWAND kahtá hai, ki main
is hí makán men tum ko sazá dúngá,
tá ki tum jáno ki merí báten tum par
balá ke áne kí bábat yaqínan qáim
rahengí:
30 KHUDÁWAND yún kahtá hai;
Dekh, main Misr ke bádsháh Fira'ún-Hufr'a ko us ke dushmanon ke
qabze men, aur un ke qabze men jo us
kí ján ke khwáhán hain, kar dúngá,
jis tarah main ne Yahúdáh ke bádsháh
Sidqiyáh ko Bábul ke bádsháh Nabúkadrazar ke qabze men kar diyá
hai, jo us ká dushman, aur us kí ján
ká tálib thá.

XLV BA'B.

WUH kalám jo Yaramiyáh nabí ne
Bárúk bin Naiyiriyáh se us
waqt kahá, jis waqt wuh un báton ko
Yaramiyáh ke kahe ke mutábiq, Yahúdáh ke bádsháh Yahúyaqím bin
Yúsiyáh ke chauthe baras, daftar men
likhá thá,
2 Ki KHUDÁWAND, Isráel ká Khudá, tujh se, ai Bárúk, yún kahtá hai;
3 Tú ne kahá, ki Mujh par afsos
hai! ki KHUDÁWAND ne mere dukh
dard par gam bhí baṛháyá hai; main
áh márte márte thak gayá, aur mujhe
árám na milá.
4 ¶ Tú us se yún kahegá, ki KHUDÁWAND yún kahtá hai, Dekh, wuh jo
main ne banáyá main ḍhá dúngá, aur
wuh jo main ne lagáyá, main ukhár
phenkúngá, ya'ne, is sárí sarzamín ko.
5 Aur kyá tú apne liye 'umda chízen ḍhúnḍhtá hai? mat ḍhúnḍh; ki
dekh, main sáre jándáron par ek balá
názil karúngá, KHUDÁWAND kahtá
hai; par main terí ján ko un sáre
makánon men, jahán jahán tú jáegá,
tujhe ganímat ke taur par bakhshúngá.

XLVI BA'B.

KHUDA'WAND ká kalám jo Yaramiyáh nabí ko gair-qaumon
kí bábat pahunchá, ya'ne,
2 Misr kí bábat, Misr ke bádsháh
Fira'ún-Nikoh kí fauj kí bábat, jo
daryá e Furát ke kanáre par Karkimís men thí, jis ko Bábul ke bádsháh
Nabúkadrazar ne, Yahúdáh ke bádsháh Yahúyaqím bin Yúsiyáh ke chauthe baras men, shikast dí thí.
3 Sipar aur ḍhál ko taiyár karo, aur
laṛáí par chale áo.
4 Ghoron ko joto; ghoron par sawár
ho, aur khod sir par rakhke niklo;
nezon ko jilá do; baktaron ko pahino.
5 Kyá sabab hai ki main unhen
ghabráe húe dekhtá hún? we palat
gaye hain, un ke baháduron ne shikast
kháí; we ek bárgí bhág játe, aur
píchhe phirke nahín dekhte; cháron
taraf ḍar hai, KHUDÁWAND kahtá hai.
6 Subuk-pá na bhágne páwegá, na
bahádur nikal bachegá; we ṭhokar
kháenge, aur uttar ko daryá e Furát
ke kanáre girenge.

7 Yih kaun hai, jo daryá kí mánind
barhtá átá hai, jis ke pání sailábon kí
mánind uchhalte hain?
8 Misr daryá kí tarah uthtá hai,
aur us ke pání bárh kí mánind uch-
halte hain; aur wuh kahtá hai, ki
Main charhúngá, aur zamín ko chhipá
lúngá; main shahron ko aur un ke
báshindon ko nest karúngá.
9 Ghoron par charho, aur rathen
kharaktí jáwen; aur bahádur niklen;
Kúsh aur Fút, jo sipar liye phirte, aur
Lúdí jo kamán-kashí men máhir hain.
10 Kyúnki yih Khudáwand Rabb
ul afwáj ká din hai, aur intiqám ká
din, tá ki wuh apne dushmanon se
intiqám le: aur talwár khá jáegí aur
ser hogí, aur un ká lahú píke mast
hogí; kyúnki Khudáwand Rabb ul
afwáj ke liye, uttar kí sarzamín men
daryá e Furát ke kanáre, zabíha mu-
qarrar hai.
11 Ai Misr kí kunwárí betí, Jili'ád
ko charh já, aur balsán le; tú befáida
bahut dawáen isti'amál kartí hai; tú
changí na hogí.
12 Qaumon ne terí ruswái ká hál
suná; aur tere nála se zamín bhar
gayí: kyúnki bahádur ne bahádur
par takkar kháí, we donon ek sáth gir
gaye.
13 ¶ Wuh kalám, jo Khudáwand
ne Yaramiyáh nabí ko kahá, jis waqt
sháh i Bábul Nabúkadrazar Misr kí
mamlukat márne ko áyá.
14 Misr men áshkárá karo, Mijdál
men ishtihár do, hán, Núf men ma-
nádí karo, aur Tahfanhís men yih
kaho, ki A'p ko maujúd kar, taiyár ho
rah; kyúnki talwár terí cháron taraf
khá játí hai.
15 Kyá sabab hai ki terá bahádur
giráyá gayá? wuh khará rah na saká,
kyúnki Khudáwand ne us ko aun-
dhá kar diyá.
16 Bahut hain jo thokar kháte
hain; ek dúsre par gir partá; aur
unhon ne kahá, ki Utho, aur ham
apne logon men, aur apne watan men,
muhlik talwár ke sabab se ulte phir
jáwen.
17 We wahán chilláe, ki Misr ká
bádsháh Fira'ún barbád húá; us ne
apne muqarrar waqt ko guzarne diyá.
18 Wuh Bádsháh, jis ká nám Rabb
ul afwáj hai, yún kahtá hai, ki Mu-
jhe apní hayát kí qasam, jaisá Tabúr
paháron men, aur jaisá Karmil sa-
mundar ke kanáre men hai, taisá wuh
áwegá.
19 Ai betí, Misr kí báshinda, tú
asírí ke liye apne asbáb taiyár kar;
ki Núf wírán aur ujár hogá, jis men
ek basnewálá na rahe.
20 Misr niháyat khúbsúrat bachhi-
yá hai; lekin kharábí átí hai, uttar
kí sarzamín se átí hai.
21 Us ke ajúradár bhí us ke dar-
miyán motí bachhíyon kí mánind
hain; par we bhí rúgardán húe, we
ikatthe bháge: we khare na rahe,
kyúnki un kí halákat ká din un par
áyá hai, un se intiqám lene ká waqt
pahunchá.
22 Wuh sámp ke mánind chilchi
láegí; kyúnki we fauj leke kúch
karenge, aur kulháríán leke lakar-
háron kí mánind us par áwenge.
23 We us ká jangal kátenge, Khu-
dáwand kahtá hai, agarchi wuh aisá
ghaná hai, ki koí us men hoke na
jáwe; kyúnki we tiddíon se ziyáda,
balki be-shumár hain.
24 Misr kí betí sarásíma hogí; ut-
tar kí qaum ke háth men mubtalá
hogí.
25 Rabb ul afwáj, Isráel ká Khudá,
kahtá hai, Dekh, main Ammún i Nú
ko, aur Fira'ún, aur Misr, aur us ke
ma'búdon, aur us ke bádsháhon ko,
ya'ne, Fira'ún aur un ko jo us par
bharosá rakhte hain, sazá dúngá;
26 Aur main un ko un ke qábú
men jo un kí ján ke khwáhán hain,
ya'ne, Bábul ke bádsháh Nabúkad-
razar ke háth men, aur us ke mulá-

zimon̲ ke háth men̲, kar dún̲gá; par
ba'd us ke wuh aisí ábád hogí jaise
agle dinon̲ men̲ thí, Ḳhudáwand
kahtá hai.
27 ¶ Par tú, ai mere banda Ya'qúb,
mat ḍar, aur tú, ai Isráel, mat ghabrá;
kyún̲ki, dekh, main̲ tujhe dúr se, aur
terí aulád ko un kí asírí kí zamín se,
rihái dún̲gá, aur Ya'qúb phiregá, aur
árám aur chain karegá, aur koí use
na ḍaráwegá.
28 Ai mere banda Ya'qúb, hirásán
mat ho, Ḳhudáwand kahtá hai;
kyún̲ki main̲ tere sáth hún̲; agar-
chi main̲ sab qaumon̲ ko, jin men̲
main̲ ne tujhe hánk diyá, nest o ná-
búd karún̲, tad bhí tujhe nest o nábúd
na karún̲gá; par main̲ andáza se terí
tádíb karún̲gá; kyún̲ki tujhe bin sazá
diye na chhoṛ sakún̲gá.

XLVII BA'B.

ḲHUDA'WAND ká kalám, jo
Yaramiyáh nabí ko Filistíon̲
kí bábat pahunchá, peshtar us se ki
Fira'ún ne 'Azzáh ko márá.
2 Ḳhudáwand yún̲ kahtá hai;
Dekh, uttar se pání chaṛhte hain̲, aur
we ek báṛh kí tarah hon̲ge, aur sar-
zamín par, aur sab par, jo us men̲ hai,
shahr par, aur us ke báshindon̲ par,
bah jáen̲ge; us dam log chilláwen̲ge,
aur sarzamín ke sáre báshinde nála
karen̲ge.
3 Us ke qúwatwar ghoṛon̲ ke sum-
on̲ ke paṛne kí áwáz se, us kí gáṛíon̲
ke rele se, aur us ke pahiyon̲ kí gaṛ-
gaṛáhaṭ se, báp apne laṛkon̲ kí taraf
na dekhen̲ge, un ke háth is qadr
kamzor hon̲ge;
4 Yih us din ke sabab se hogá, jo
átá hai ki sáre Filistíon̲ ko gárat kare,
aur Súr aur Saidá se har madadgár ko,
jo báqí rah gayá hai, nest kare;
kyún̲ki Ḳhudáwand Filistíon̲ ko,
Kaftúr ke jazíre ke bache húe logon̲
ko, gárat karegá.
5 'Azzáh par chandlápan áí hai;
'Asqalún apní wádí ke baqíya samet
nest kiyá gayá: tú kab tak apne ta,ín̲
káṭṭá jáegá?
6 Ai Ḳhudáwand kí talwár, tú
kab tak na ṭhahregí? tú chal apne
giláf men̲, árám le, aur chain kar.
7 Wuh kis tarah ṭhahar saktí hai,
kyún̲ki Ḳhudáwand ne 'Asqalún par,
aur samundar ke sáhil par, us ke
chalne ká hukm use kiyá hai? us ne
use wahán̲ muqarrar kiyá hai.

XLVIII BA'B.

MOA'B kí bábat, Rabb ul afwáj,
Isráel ká Ḳhudá, yún̲ kahtá
hai, Háe Nabú par! ki wuh wírán ho
gayá: Qaryataim ruswá húá, aur le
liyá gayá: Misjáb ḳhajil ko gayá, aur
hairán húá hai.
2 Moáb kí ta'ríf Hashbún men̲ phir
na kí jáegí: unhon̲ ne yih kahke us
par bure mansúbe bándhe, ki A'o, ham
use nest karen̲, ki wuh qaum na
kahláwe. Tú bhí, ai Madmen, káṭ
ḍálá jáegá; talwár terá píchhá karegí.
3 Horonaim men̲ chíḳhen̲ márne kí
áwáz hogí, wírání aur baṛí halákat.
4 Moáb barbád húá; us ke bachche
apne nauha kí áwáz sunáte hain̲.
5 Kyún̲ki Lúhít kí chaṛhái par rone
par roná baṛhtá játá; yaqínan Horo-
naim kí utár par muḳhálif halákat kí
sí áwáz sunte hain̲.
6 Bhágo, apní ján bacháo, aur
bayábán men̲ ratama ke daraḳht kí
mánind ho.
7 ¶ Aur is liye ki tú ne apne kám-
on̲ aur ḳhazánon̲ par takiya kiyá, tú
pakṛá jáegá, aur Kamús apne káhinon̲
aur sardáron̲ samet asír hoke jáegá.
8 Aur gáratgar har ek shahr par
áwegá, aur koí shahr na bachegá:
wádí bhí wírán hogí, aur maidán ujáṛ
ho jáegá, jaisá Ḳhudáwand ne kahá
hai.
9 Moáb ko par lagá do, tá ki wuh
parwáz kare, aur chal de: ki us ke
shahr ujáṛ hon̲ge, aur un men̲ koí
báshinda na rahegá.

10 La'natí wuh howe, jo Khudáwand ká kám dagá ke sáth kare, aur la'natí wuh howe, jo apní talwár ko khúnrezí se báz rakhe.

11 ¶ Moáb apní laṛkáí se bá árám hai, aur us kí talchhaṭ tahnishín rahí, aur wuh ek piyála se dúsre piyála men unḍelá nahín gayá, na asír hoke gayá; is liye us ká maza us men rahá hai, aur us kí bú na badlí.

12 So, dekh, we din áte hain, Khudáwand kahtá hai, ki main inqiláb-karnewálon ko us ke pás bhejúngá, ki we use ulṭáwen, aur us ke nándon ko khálí karen, aur un ke mashkon ko toṛ dálen.

13 Tab Moáb Kamús se sharminda hogá, jis tarah Isráel ká gharáná Baitel se, jo un ká bharosá thá, khajil húá.

14 ¶ Tum kyúnkar kahte ho, ki Ham pahlawán hain, aur jang ke liye zoráwar log hain?

15 Moáb gárat húá, us ke shahron ká dhúnwán uṭh rahá hai, aur us ke chune húe jawán qatl hone ke liye utar gaye, wuh Bádsháh kahtá hai, jis ká nám Rabb ul afwáj hai.

16 Nazdík hai ki Moáb par áfat áwe, aur us kí idbár dauṛí átí hai.

17 Ai sab, jo us ke ird á gird hain, us par afsos karo; aur tum sab jo us ke nám se wáqif ho, kaho, ki Yih moṭá 'asá, aur khúbsúrat ḍanḍá kyúnkar ṭút gayá!

18 Ai Daibún kí beṭí, jo wahán kí báshinda hai, apní shaukat se tale utar, aur piyásí baiṭh; kyúnki Moáb ká gáratgar tujh par chaṛhegá, aur tere qil'aon ko toṛegá.

19 Ai 'Ará'ir kí báshinda, tú ráh par khaṛí ho, aur nigáh kar rakh; bhágnewále aur us se jo nikal bachí, púchh aur kah, ki Kyá májará hai?

20 Moáb ruswá húá, kyúnki wuh ḍhá diyá gayá; tum wáwailá macháo, aur chilláo; Arnún men ishtihár do, ki Moáb gárat húá hai,

21 Aur ki sahrá kí atráf par, Haulán par, aur Jahazáh par, aur Maufa'at par,

22 Aur Daibún par, aur Nabú par, aur Bait i Diblataim par,

23 Aur Qaryataim par, aur Bait-Jamúl par, aur Bait-Ma'ún par,

24 Aur Qaryút par, aur Busrah aur sarzamín i Moáb ke sáre shahron par, jo dúr hain yá nazdík hain, sab par 'azáb áyá.

25 Moáb ká síng káṭá gayá hai, aur us ká bázú toṛá gayá, Khudáwand kahtá hai.

26 ¶ Tum us ko madhúsh karo; kyúnki us ne áp ko Khudáwand ke muqábil buland kiyá; tá ki Moáb apní qai men loṭe, aur ek maskhara bane.

27 Kyá Isráel tere áge maskhara na thá? kyá wuh choron ke darmiyán páyá gayá? ki jab jab tú us ká nám letá thá, tú apná sir dhuntá thá.

28 Ai Moáb ke báshindo, shahron ko chhoṛ do, aur chaṭán par já baso, aur kabútar kí mánind ho, jo gahre gár ke munh ke kanáron men áshiyána banátí hai.

29 Ham ne Moáb ká gurúr suná hai, (wuh niháyat magrúr hai) us kí gustákhí bhí, aur us kí shekhí, aur us ká ghamanḍ, aur us ke dil ká takabbur.

30 Main us ká gussa jántá hún, Khudáwand kahtá hai, aur us kí jhúṭhí shekhíán, kyúnki wuh jhúṭhí shekhíán kartá hai.

31 Is liye main Moáb ke liye wáwailá karúngá, sáre Moáb ke liye main zár zár roúngá; Qír-Haras ke logon ke liye mátam kiyá jáegá.

32 Ai Sibmah ke angúr, main Ya'zír kí roáí kí tarah tere liye roúngá; terí shákhen samundar tak phail gayí hain, we Ya'zír ke samundar tak pahunch gayín; tere pakke mewon par, aur tere angúr ke guchchhon par, gáratgar á paṛá hai.

33 Ḳhushí aur shádmání hare bhare kheton̲ se, aur Moáb kí sarzamín se, uṭhái gayí; aur main̲ ne aisá kiyá ki angúr ke kolhú men̲ mai báqí na rahí; ab koí lalkárke na latáṛegá; un ká lalkárná lalkárná na hogá.

34 Hashbún ke rone se we apní áwáz ko Ili'álí aur Jaház tak, aur Zugr se Horonaim tak, Iglát-Shalishiyáh tak, buland karte hain̲; kyún̲ki Nimrím ke pání bhí ḳharáb ho gaye hain̲.

35 Aur main̲ aisá karún̲gá, Ḳhudáwand kahtá hai, ki wuh jo únche makánon̲ par qurbání chaṛhátá hai, aur wuh jo apne má'búdon̲ ke áge ḳhushbúí jalátá hai, Moáb ke darmiyán se mauqúf hogá.

36 So merá dil Moáb ke liye bánsrí kí áwáz kí mánind áhen̲ kartá, aur merá dil Qír-Haras ke logon̲ ke liye shahnáon̲ kí áwáz kí tarah figán kartá; kyún̲ki us men̲ se jo unhon̲ ne zaḳhíra kiyá thá, wuh jo báqí rahá, so talaf ho gayá.

37 Filhaqíqat har ek sir chandlá hogá, aur har ek kí dáṛhí munḍái jáegí: har ek ke háth par zaḳhm hogá, aur har ek kí kamar par ṭáṭ.

38 Moáb ke sáre gharon̲ kí chhaton̲ par, aur us ke sab bázáron̲ men̲ baṛá mátam hogá; kyún̲ki main̲ ne Moáb ko, us bartan kí tarah jo pasand na áwe, toṛá hai, Ḳhudáwand kahtá hai.

39 We wáwailá karen̲ge, aur kahen̲ge, ki Us ne kaisí shikast kháí! Moáb ne sharm ke máre kyún̲kar apní píṭh pherí! usí tarah Moáb un sabhon̲ ke liye, jo us ke chaugird hain̲, han̲sí aur ḳhauf ká bá'is hogá.

40 Kyún̲ki Ḳhudáwand yún̲ kahtá hai, ki Dekh, wuh 'uqáb kí mánind uṛegá, aur apne paron̲ ko Moáb ke úpar phailáwegá.

41 Wahán̲ ke shahr le liye játe, aur qil'aját ekáek qabze men̲ áte hain̲, aur us din Moáb ke baháduron̲ ke dil jannewálí 'aurat ke dil kí tarah hon̲ge.

42 Aur Moáb halák kiyá jáegá, yahán̲ tak ki wuh qaum na kahláegá, is liye ki us ne Ḳhudáwand ke muqábil áp ko buland kiyá.

43 Dahshat, aur gaṛhá, aur jál tujh par gálib hon̲ge, ai Moáb ke báshinda, Ḳhudáwand kahtá hai.

44 Wuh jo dahshat se bháge, gaṛhe men̲ giregá; aur jo gaṛhe se nikle, jál men̲ phan̲segá; kyún̲ki main̲ un par, hán̲, Moáb par un kí siyásat ká baras láún̲gá, Ḳhudáwand kahtá hai.

45 We jo bháge Hashbún ke sáya ke tale be-táb hoke khaṛe húe; par Hashbún se ág, aur Saihún men̲ se ek shu'ala niklegá, aur Moáb kí ḍáṛhí ke kone ko, aur har ek fasádí ke chándí ko, khá legá.

46 Háe tujh par, ai Moáb! Kamús ke log halák húe; ki tere beṭon̲ ko asír karke le gaye, aur terí beṭián̲ bhí asír húín̲.

47 ¶ Báwujúd is ke main̲ áḳhirí dinon̲ men̲ Moáb kí asírí ko mubaddal karún̲gá, Ḳhudáwand kahtá hai. Moáb kí 'adálat yahán̲ tak húí.

XLIX BA'B.

BANI' 'Ammún kí bábat. Ḳhudáwand yún̲ kahtá hai, Kyá Isráel ke beṭe nahín̲ hain̲? kyá us ká koí wáris nahín̲? phir kyún̲ un ke bádsháh ne Jadd ko mírás men̲ liyá hai, aur us ke log us ke shahron̲ men̲ base hain̲?

2 Is liye, dekh, we din áte hain̲, Ḳhudáwand kahtá hai, ki main̲ aisá karún̲gá, ki baní 'Ammún ke Rabbah men̲ laṛáí ká hullaṛ suná jáegá, balki wuh ek khanḍar ho jáegá, aur us kí beṭián̲ ág se jaláí jáen̲gí: tab Isráel un ká, jo us ke wáris the, wáris hogá, Ḳhudáwand kahtá hai.

3 Ai Hashbún, wáwailá kar, ki 'Ai barbád kí gayí: ai Rabbah kí beṭío, chilláo, aur apní kamar par ṭáṭ bándho, mátam karo, aur shahrpanáhon̲ par hoke idhar udhar dauṛo: kyún̲ki un ká bádsháh asír hoke jáegá,

aur us ke káhin aur us ke sardár bhí
sáth jáenge.
4 Tú kyún wádíon par fakhr kartí
hai? terí wádí bah játí hai, ai bar-
gashta betí, jo yih kahke apne kha-
zánon par takiya kartí hai, ki Kaun
mujh tak á saktá hai?
5 Dekh, Khudáwand Rabb ul af-
wáj kahtá hai, main tujh par un sab
ká, jo tere gird o pesh hain, khauf
gálib karúngá, aur tum men se har ek
us ke sámhne se hánká jáegá; aur
koí na hogá jo áwáron ko jam'a kare.
6 Magar us ke ba'd main 'Ammú-
níon kí asírí ko mubaddal karúngá,
Khudáwand kahtá hai.
7 ¶ 'Adúm kí bábat. Rabb ul af-
wáj yún kahtá hai, ki Kyá Taimán
men khirad mutlaq na rahí? kyá
'áqilon kí maslahat játí rahí? kyá un
kí 'aql ur gayí?
8 Ai Dadán ke báshindo, tum pa-
latke bhágo, aur nashebon men já
baso; kyúnki main us par 'Esau kí
áfat, jis waqt us se intiqám lún, názil
karúngá.
9 Agar angúr-tornewále tere pás
áwen, to kyá koí dána na chhorenge?
yá, agar rát ko chor áwen, to we faqat
apne matlab bhar lút lenge.
10 Par main 'Esau ko bilkull nan-
gá karúngá, us ke chippe húe makán-
on ko be-satr karúngá, ki wuh apne
ta,ín chhipá na sake: us kí nasl, aur
us ke bhái, aur us ke parosí, sab nest
kiye jáenge, aur wuh áge ko na rahegá.
11 Tú apne yatím farzandon ko
chhor, main unhen jítá rakhúngá; aur
terí bewáen mujh par tawakkul karen.
12 Ki Khudáwand yún kahtá hai,
Dekh, jin ko sazáwár na thá ki piyála
píen, unhon ne khúb piyá: kyá tú
bin sazá páe nikal jáegá? tú bin sazá
páe na jáegá, par yaqínan us men se
píegá.
13 Kyúnki main ne apní zát kí
qasam kháí hai, Khudáwand kahtá
hai, ki Busrah já e hairat, aur malá-
mat, aur wíráni, aur la'nat, hogá, aur
us ke sáre shahr sadá wírán rahenge.
14 Main ne Khudáwand se ek af-
wáh suní hai, balki ek elchí yih kahne
ko qaumon ke darmiyán bhejá gayá
hai, ki Tum jam'a ho, aur us par já
paro, aur laráí par charho.
15 Ki dekh, main ne tujhe qaumon
ke darmiyán haqír kiyá, aur ádmíon
ke darmiyán zalíl kiyá.
16 Tere ru'ab ne, tere dil ke gurúr
ne, tujhe fareb diyá hai, ai tú jo pahár
ke rakhnon men rahtí hai, aur koh kí
chotíon ko pakartí hai; báwujúde ki
tú apná áshiyána 'uqáb kí mánind
únchá bándhe, tad bhí main wahán
se tujhe níche utárúngá, Khudáwand
kahtá hai.
17 Aur Adúm bhí já e hairat hogá;
har ek, jo us kí taraf se guzregá, hai-
rán hogá; aur us kí sárí áfaton ke
sabab phuphkár karegá.
18 Ki jis tarah Sadúm aur 'Amúrah
aur un ke ás pás ke shahron ká hál
thá, jab we gárat ho gaye the, so us
men bhí ádmí na basegá, na ádamzád
us men rahegá, Khudáwand kahtá
hai.
19 Dekh, wuh sher i babar kí tarah
Yardan ke ban men se nikalke muh-
kam bastí par charhegá; par main
ánkh se use ishára karúngá, aur us ko
us ke áge se bhagáúngá. Par kaun
wuh barguzída hai, jise main muqar-
rar karún ki us ká mukhálif ho? ky-
únki mujh sá kaun hai? kaun hai,
jo mere liye waqt muqarrar kare? aur
wuh charwáhá kaun hai, jo mere
huzúr khará rah sakegá?
20 Is liye Khudáwand kí maslahat
ko, jo us ne Adúm ke barkhiláf kí
hai, aur us ke mansúbon ko, jo us ne
Taimán ke báshindon kí mukhálafat
men bándhe hain, suno: Yaqínan we
jo galle men chhote hain, unhen
ghasít le jáenge; yaqínan un ká mas-
kan hí un ke sabab se hairán hogá.
21 Un ke girne kí áwáz se zamín

kámp jáegí; un ke chilláne ká shor
daryá e Qulzum par sunáí degá.
22 Dekh, wuh charhegá, aur 'uqáb
kí tarah uregá, aur Busrah ke úpar
apne paron ko phailáwegá; aur us din
Adúm ke baháduron ká dil us 'aurat
ke dil kí mánind hogá, jise dard i zih
húá.
23 ¶ Dimishq kí bábat. Hamát
aur Arfád dang ho gaye hain, kyún-
ki unhon ne ek burí khabar suní: we
pighal játe hain; samundar ne jumbish
kháí; wuh thahar nahín saktá.
24 Dimishq ká zor túṭá hai, us ne
bhágne ke liye munh pherá, aur haul
ne use liyá hai; dard aur ranj ne, us
'aurat kí mánind jise janne ke dard
lage hon; use pakrá hai.
25 Kyúnkar hai, ki wuh ta'rífí
shahr, merí khushí ká shahr, nahín
bachá!
26 So us ke jawán us ke bázáron
men gir jáenge, aur sáre jangí mard
us din kát dále jáenge, Rabb ul afwáj
kahtá hai.
27 Aur main Dimishq kí shahr-
panáh men ág bharkáúngá, ki wuh
Bin-Hadad ke mahallon ko bhasam
kare.
28 ¶ Qídár kí bábat, aur Hasúr kí
bádsháhaton kí bábat, jinhen Bábul
ke bádsháh Nabúkadrazar ne márá
hai. Khudáwand yún kahtá hai, ki
Utho, Qídár par charho, aur púrab ke
logon ko halák karo.
29 Un ke khaimon aur un ke gal-
lon ko we le lenge: un ke pardon, aur
un ke sáre bartanon, aur un ke únton
ko we apne liye lete jáenge, aur we un
ke sabab se chilláenge, ki cháron taraf
khauf hai.
30 ¶ Bhágo, dúr nikal jáo, bayábán
men utarke raho, ai Hasúr ke báshindo,
Khudáwand farmátá hai; kyúnki
Bábul ke bádsháh Nabúkadrazar ne
tumhárí mukhálafat men maslahat kí,
aur tumháre barkhiláf iráda bándhá
hai.
31 Utho, us ásúda qaum par, jo be-
fikr rahá kartí hai, charho, Khudá-
wand kahtá hai, ki us ke na kiwáre,
na arbange, aur tanhá sukúnat kartí
hai.
32 Aur un ke únt ganímat ke liye
honge, aur un ke chaupáyon kí kasrat
lút ke liye; aur main un logon ko,
jin kí dárhíon ke gosha munde hain,
cháron hawáon kí taraf paráganda
karúngá; aur main un kí áfat cháron
taraf se un par uthwá láúngá, Khudá-
wand kahtá hai.
33 Aur Hasúr, gídaron ká maqám,
hamesha ká wírána hogá; wahán koí
ádmí na basegá, aur na koí ádamzád
us men rahegá.
34 ¶ Khudáwand ká kalám, Ya-
húdáh ke bádsháh Sidqiyáh kí sal-
tanat ke shurú' men, 'Ailám kí bábat
Yaramiyáh nabí ko pahunchá, aur us
ne kahá;
35 Rabb ul afwáj yún kahtá hai,
Dekh, main 'Ailám kí kamán, un kí
barí tawánáí ko, tor dálúngá.
36 Aur main cháron hawáon ko
ásmán ke cháron konon se 'Ailám
par láúngá, aur un cháron hawáon kí
taraf main unhen parágauda karúngá;
aur koí aisí qaum na hogí, jis tak
'Ailám ke áwára log na pahunchenge.
37 Ki main 'Ailám ko un ke dush-
manon ke áge, aur un ke áge, jo un
kí ján ke khwáhán hain, hirásán
karúngá, aur main un par ek balá,
ya'ne, apne qahr i shadíd ko, názil
karúngá, Khudáwand kahtá hai; aur
talwár ko un ke píchhe lagá dúngá,
yahán tak ki unhen nábúd kar dálún.
38 Aur main apná takht 'Ailám
men rakhúngá, aur wahán se bádsháh
aur sardáron ko nábúd karúngá, Khu-
dáwand kahtá hai.
39 ¶ Par ákhirí dinon men aisá
hogá, ki main 'Ailám kí asírí ko mu-
baddal karúngá, Khudáwand kahtá
hai.

L BA'B.

WUH kalám, jo KHUDÁWAND ne Bábul kí bábat, aur sarzamín i Kasdíon kí bábat, Yaramiyáh nabí kí ma'rifat farmáyá.
2 Tum qaumon ke darmiyán bayán karo, aur ishtihár do, aur jhandá khará karo: manádí karo, mat chhipáo: kaho, ki Bábul le liyá gayá, Bel ruswá húá, Marúdak sarásíma kiyá gayá hai; us ke but khajil húe, us kí múraten pareshán kí gayín.
3 Kyúnki uttar se ek qaum us par charhtí hai, jo us kí sarzamín ko ujár karegí, yahán tak ki koí us men na rahegá: we bháge hain, we rawána húe, kyá insán, aur kyá haiwán.
4 ¶ Un dinon men, aur us hí waqt men, KHUDÁWAND kahtá hai, baní Isráel áwenge, we aur baní Yahúdáh ek sáth; we rote rote chale jáenge, aur KHUDÁWAND apne Khudá ko dhúndhenge.
5 We us taraf mutawajjih hoke Saihún kí ráh púchhenge, ki A'o, ham áp hí KHUDÁWAND se milke us ke sáth ek abadí 'ahd karen, jo kabhí farámosh na ho.
6 Mere log bhatkí húí bheron kí mánind húe: un ke charwáhon ne unhen gumráh kar diyá hai, unhon ne unhen paháron par le jáke chhor diyá hai; we paháron se tíle tíle par gaye, aur apne chain ká makán bhúl gaye.
7 Sab jinhon ne un ko páyá unhen nigal gaye; aur un ke dushmanon ne kahá, Ham qusúrwár nahín hain, kyúnki unhon ne KHUDÁWAND ká gunáh kiyá hai, wuh jo já e sadáqat hai, hán, wuh KHUDÁWAND jo un ke bápdádon kí ummedgáh hai.
8 Bábul men se bhágo, aur Kasdíon kí sarzamín se niklo, aur un bakron kí mánind ho, jo gallon ke áge áge játe hain.
9 ¶ Ki dekh, main uttar kí sarzamín se barí qaumon kí ek guroh ko barpá karúngá, aur Bábul par le áúngá; aur we us ke muqábil pare bándhengí; wahán se we áwengí jo use le lengín; un ke tír kár-ázmúda bahádur ke tíron kí mánind honge, jo khálí háth nahín lauttá hai.
10 Kasdistán lútá jáegá; sab jo use lútenge, ásúda honge, KHUDÁWAND kahtá hai.
11 Azbaski tum shádmán the, aur tum ne khushí kí, ai merí mírás ke lútnewálo, aur dáonewálí bachhiyá kí mánind kúdte phándte rahe, aur tum ghoron ke mánind hinhináte rahe:
12 Is liye tumhárí má niháyat sharminda húí, wuh jo tumhen janí khijlat khátí; dekh, wuh jo qaumon men kí píchhlí qaum hai bayábán húí, súkhí zamín húí, aur wírána hai.
13 KHUDÁWAND ke qahr ke sabab se wuh ábád na hogá, balki bilkull ujár hogá; jo koí Bábul se guzregá, hairán hogá, aur us kí sárí áfaton ke bá'is phuphkár karegá.
14 Tum Bábul ko gherke us kí mukhálafat men pare bándho, ai sab kamán-kasho, us par tír par tír lagáo, tíron kí kifáyat na karo; kyúnki wuh KHUDÁWAND kí khatákár húí hai.
15 Use gherke tum us par lalkáro; us ne itá'at manzúr kí; us kí bunyáden dhas gayín, us kí díwáren dhái gayín; kyúnki KHUDÁWAND ká intiqám yihí hai, jo us se liyá játá; jaisá us ne kiyá, taisá tum us se karo.
16 Bábul men har ek bonewále ko, aur use, jo dirau ke waqt daránti pakre, kát dálo; zálim kí talwár kí haibat se har ek apne logon men já milegá, aur har ek apne watan ko bhágegá.
17 ¶ Isráel parágauda bher hai; sher i babaron ne use ragedá hai; pahle, Asúr ke bádsháh ne use khá liyá hai, aur ákhir men Bábul ke is bádsháh Nabúkadrazar ne us kí haddíon ko nochke sáf kiyá hai.
18 Is liye RABB ul afwáj, Isráel ká

Khudá, yún kahtá hai, ki Dekh, main
Bábul ke bádsháh aur us kí sarzamín
ko sazá dúngá, jis tarah se main ne
Asúr ke bádsháh ko sazá dí hai.
19 Lekin main Isráel ko us ke
maskan men phir láúngá, aur wuh
Karmil aur Basan men charegá, aur
Ifráím aur Jili'ád ke pahár par us kí
ján ásúda hogí.
20 Un dinon men, aur usí waqt,
KHUDÁWAND kahtá hai, Isráel kí
sharárat tahqíq kí jáegí, par kuchh
na hogí; aur Yahúdáh kí khatáen
aur pái na jáengí: kyúnki jinhen
main bachá rakhúngá unhen mu'áf
karúngá.
21 ¶ Maratáim kí sarzamín par,
aur Fikod ke báshindon par, charháí
kar: use wírán kar, aur píchhe parke
unhen nábúd kar, KHUDÁWAND kahtá
hai, aur sab jo kuchh main ne tujhe
farmáyá, so tú us ke mutábiq 'amal
kar.
22 Laráí aur barí halákat kí áwáz
sarzamín men hai.
23 Tamám dunyá ká hathaurá
kyúnkar kátá gayá, aur torá gayá?
Bábul qaumon ke darmiyán kyúnkar
já e hairat húí!
24 Main ne tere liye phandá la-
gáyá, aur ai Bábul, tú pakrí gayí;
magar tujhe khabar na rahí; terá
patá milá, aur tú pakrí gayí, is liye
ki tú ne KHUDÁWAND se laráí kí
hai.
25 KHUDÁWAND ne apná siláh-
khána kholá hai, aur apne qahr ke
hathyáron ko báhar láyá; kyúnki
yih kám, jo Kasdíon kí sarzamín men
hotá hai, Khudáwand RABB ul afwáj
ká hai.
26 Sire se shurú' karke us par char-
ho, aur us ke ambárkhánon ko kho-
lo, us ko kandhar kar dálo, aur us ko
nest karo, us kí koí chíz báqí na
rakho.
27 Us ke sáre bailon ko halál karo,
we unhen maslakh men le jáwen; háe
un par! ki un ká din áyá, un ko sazá
dene ká waqt.
28 Un kí, jo sarzamín i Bábul se
bhág játe aur bach nikalte hain, yih
áwáz hotí, jo ki Saihún men ishtihár
kartí, ki KHUDÁWAND hamáre Khudá
ká intiqám, hán, apní haikal ke sabab
se us ká intiqám yihí hai.
29 Tírandázon ko buláke ikatthe
karo, ki Bábul par jáwen; ai sáre ka-
mán-kasho, har taraf se us ke muqábil
khaima khará karo; ki us ke bachne
kí jagah na ho; us ke kám ke muwáfiq
us ko badlá do; sab kuchh jo us ne
kiyá, us se karo; kyúnki us ne KHU-
DÁWAND Isráel ke Quddús ke áge barí
shekhí kí.
30 Is liye us ke jawán bázáron men
gir jáenge, aur sáre jangí mard us din
kát dále jáenge, KHUDÁWAND kahtá
hai.
31 Dekh, ai tú, jo bará ghamandí
hai, main terá mukhálif hún, Khudá-
wand RABB ul afwáj kahtá hai; fil-
haqíqat terá din á pahunchá, hán,
wuh waqt ki jis men main tujhe sazá
dún.
32 Aur wuh ghamandí thokar khá-
egá, aur wuh giregá, aur koí use na
utháwegá, aur main us ke shahron
men ág bharkáúngá, aur har ek jo
us ke áspás hogá, wuh unhen bhasam
karegí.
33 ¶ RABB ul afwáj yún kahtá hai,
ki Baní Isráel aur baní Yahúdáh ek
sáth mazlúm húe; aur un ke sáre asír-
karnewálon ne un par qaid i shadíd kí,
aur unhen chhorne se inkár kiyá.
34 Un ká chhuránewálá zoráwar
hai; RABB ul afwáj us ká nám hai;
wuh sarásar un kí hujjat sábit karegá,
tá ki wuh zamín ko ráhat bakhshe, aur
Bábul ke báshindon ko kampáwe.
35 ¶ KHUDÁWAND kahtá hai, ki
Talwár Kasdíon par, aur Bábul ke
báshindon par, aur us ke sardáron par,
aur us ke hakímon par hai.
36 Láfzanon par ek talwár hai, aur

we be-wuqúf ho jáen̲ge; us ke bahá-
duron̲ par ek talwár hai, aur we haul
kháen̲ge.
37 Us ke ghoṛon̲ par, aur us kí
rathon̲ par, aur sáre mutafarriq zát-
wálon̲ par, jo us ke darmiyán hain̲, ek
talwár hai, aur we 'auraton̲ kí mánind
hon̲ge: us ke ḳhazánon̲ par ek talwár
hai, aur we lúṭe jáen̲ge.
38 Us ke pánion̲ par ek talwár hai,
we súkh jáen̲ge; kyún̲ki wuh taráshí
húí múraton̲ kí mamlukat hai, aur
apne dahshatnák buton̲ ke wasíle se
unhon̲ ne apne ta,ín̲ ahmaq kar dikh-
láyá.
39 Is liye dashtí darinde gídaṛon̲ ke
sáth wahán̲ basen̲ge, aur shutrmurg us
men̲ baserá len̲ge, aur wuh abad tak
phir ábád na hogí, pusht dar pusht koí
us men̲ sukúnat na karegá.
40 Jis tarah Ḳhudá ne Sadúm aur
'Amúrah, aur us kí nawáhí ke shahron̲
ko ulaṭ diyá, Ḳhudáwand kahtá hai,
usí tarah koí ádmí wahán̲ na basegá,
na ádamzád us men̲ rahegá.
41 Dekh, ek qaum, hán̲, ek baṛí
guroh uttar se áwegí, aur bahutere bád-
sháh zamín kí sarhaddon̲ se barpá kiye
jáen̲ge.
42 We kamán aur neza pakṛen̲ge;
we kaṭar hain̲, aur rahm na karen̲ge;
un kí áwáz samundar ke josh kí má-
nind haulnák hai; aur we ghoṛon̲ par
chaṛhen̲ge, aur jangí mardon̲ kí tarah
tere muqábil, ai Bábul kí beṭí, saff-árái
karen̲ge.
43 Bábul ke bádsháh ne un kí
ḳhabar suní hai, aur us ke háth sust
paṛ gaye hain̲; pareshání ne, aur
jannewálí 'aurat ke se dardon̲ ne, use
á liyá.
44 Dekh, wuh sher i babar kí ta-
rah Yardan ke ban men̲ se nikalke
muhkam bastí par chaṛhegá; par main̲
us ke liye ánkh se ishára karún̲gá,
aur unhen̲ us ke úpar se bhagáún̲gá:
par chuná húá kaun hai, ki jise main̲
muqarrar karún̲, ki us ká sámhná
kare? kyún̲ki mujh sá kaun hai? aur
kaun hai, jo mere liye waqt muqarrar
kare? aur wuh charwáhá kaun hai, jo
mere huzúr khaṛá rah sakegá?
45 Is liye Ḳhudáwand ke mansúbe
ko, jo us ne Bábul ke barḳhiláf bándhá
hai, suno; aur us ke iráde ko, jo us ne
Kasdíon̲ kí sarzamín kí muḳhálafat
men̲ kiyá hai: Yaqínan galle men̲ we
jo sab se chhoṭe hain̲ unhen̲ ghasíṭ le
jáen̲ge; yaqínan un ká maskan hí un
ke sabab hairán hogá.
46 Us gaugá se ki Bábul le lí gayí
zamín kámptí hai, aur wuh na'ra qaum-
on ne suná hai.

LI BA'B.

KHUDA'WAND yún̲ kahtá hai,
Dekh, main̲ Bábul par, hán̲, us
muḳhálif dár-us-saltanat ke rahnewál-
on̲ par, ek muhlik hawá chaláún̲gá;
2 Aur main̲ usánewálon̲ ko Bábul
men̲ bhejún̲gá, ki use usáwen̲, aur us kí
sarzamín ko ḳhálí karen̲; yaqínan us
kí musíbat ke din men̲ we us ke bairí
hoke use cháron̲ taraf gher len̲ge.
3 Us par jo kamán khín̲chtá, aur us
par jo apne baktar par faḳhr karke
uṭhtá, tírandáz apní kamán khínche:
tum us ke jawánon̲ par rahm mat
karo; us ke sáre lashkar ko ek laḳht
halák karo.
4 We jo qatl húe hain̲ yún̲ Kasdíon̲
kí sarzamín men̲ gir jáen̲ge, aur we jo
chhede húe hain̲ us ke bázáron̲ men̲
paṛe rahen̲ge.
5 Kyún̲ki Isráel aur Yahúdáh apne
Ḳhudá se, Rabb ul afwáj se, tark nahín̲
kiye gaye; harchand ki un kí wiláyat
Isráel ke Quddús kí ná-farmánbardárí
se lab á lab thí.
6 Bábul men̲ se nikal bhágo, aur
har ek apní ján bacháo, us kí sazá
men̲ sharík hoke halák mat ho jáo;
kyún̲ki yih Ḳhudáwand ke intiqám ká
waqt hai; wuh us ká badlá use detá hai.
7 Bábul Ḳhudáwand ke háth men̲
sone ká piyálá thá, jis ne sárí dunyá

ko matwálá kiyá; qaumon ne us kí
mai pí; is liye qaumen dagmagátí hain.
8 Bábul ekáek gir gayí, aur gárat
húí; us par wáwailá karo; us ke zakhm
ke liye balsán lo, sháyad ki wuh chan-
gí kí jáwe.
9 Ham to Bábul ko changá karne
cháhte the, par wuh shifá na cháhtí
thí; tum us ko chhoro; áo, ham har
ek apne apne watan ko chale jáwen;
kyúnki us kí sazá ásmán tak pahunchí,
aur aflák tak buland húí.
10 KHUDÁWAND ne hamárí rástbází
ko áshkára kiyá; áo, ham Saihún men
KHUDÁWAND apne Khudá ke kám ká
bayán karen.
11 Tíron ko saiqal karo, siparon ko
bhar do, KHUDÁWAND ne Mádíon ke
bádsháhon kí tabí'at ko targíb dí;
kyúnki us ká iráda Bábul kí bábat
hai, ki use nest kare; filhaqíqat KHU-
DÁWAND ká intiqám, aur us kí haikal
ká intiqám yih hai.
12 Bábul kí díwáron par jhandá
khará karo, chaukíán mazbút karo,
pahra-dáron ko bitháo, kamín-gáhen
taiyár karo; kyúnki KHUDÁWAND ne
jo iráda us ne bándhá thá, aur jo kuchh
us ne Bábul ke báshindon kí bábat
farmáyá thá, so púrá kiyá.
13 Ai tú, jo bare páníon par sukú-
nat kartí hai, jis ke ganj firáwán hain,
terí tamámí ká waqt á pahunchá, aur
terí gáratgarí ká paimána pur húá.
14 RABB ul afwáj ne apní zát kí
qasam kháí hai, ki Filhaqíqat main
tujh men log is tarah se bharúngá, jis
tarah se tiddíán, aur we tujh par jang
ká na'ra márenge.
15 Us ne zamín ko apní qudrat se
banáyá hai, aur jahán ko apní hikmat
se qáim kiyá, aur ásmán ko apní 'aql
se phailáyá hai.
16 Wuh apní áwáz hí se ásmánon
par bahut se pání maujúd kartá, aur
wuh aisá kartá hai, ki zamín kí sar-
haddon se sáre bukhárát uthte hain;
wuh bijlián pání ke sáth paidá kartá
hai, aur hawá ko apne makhzanon se
nikáltá hai.
17 Har ek ádmí apní hunar-mandí
se haiwán sá hotá hai; har ek sonár
taráshí húí múrat ke sabab khajil hotá
hai; kyúnki us kí dhálí húí múrat
jhúthí hai, aur un men sáns nahín.
18 We butlán hain, gumráhíon kí
kárígarí: jab ki un kí tahqíqát howen,
to we nest o nábúd kiye jáenge.
19 Ya'qúb ká bakhra un kí mánind
nahín hai; kyúnki wuh sárí chízon ká
kháliq hai, aur Isráel us kí mírás ká
'asá hai; us ká nám RABB ul afwáj
hai.
20 Tú merá jangí tabar hai, aur
laráí ke hathyár, aur tujhí se main
qaumon ko tor dáltá, aur tujh se bád-
sháhaton ko nest kar detá.
21 Tujhí se main ghore aur sawár
ko tor detá; aur tujhí se rath aur us
ke sawár ko chúr kartá.
22 Tujhí se jorú khasam ko tor
dáltá; tujhí se búrhe aur jawán ko
tortá; aur tujhí se chhokre aur chhokrí
ko tor tár kartá.
23 Aur tujhí se charwáhe aur us ke
galle ko tor dáltá; aur tujhí se kisán
aur us ke jore bail ko tortá; aur tujh
se sardáron aur hákimon ko chúr kar
detá.
24 Aur main Bábul ko, aur Kasdis-
tán ke sáre báshindon ko, us sáre
ziyán ká, jo unhon ne Saihún ko tum-
hárí ánkhon ke áge kiyá hai, 'iwaz
detá, KHUDÁWAND kahtá hai.
25 Dekh, KHUDÁWAND kahtá hai,
ai halák-karnewále pahár, jo sárí za-
mín ko halák kartá hai, main terá
mukhálif hún, aur main apná háth
tujh par barháúngá, aur chatánon par
se tujhe lurhkáúngá, aur tujhe koh i
sozán kar dúngá.
26 Aur we na ek patthar kone ke
liye, na ek patthar neo ke liye tujh se
lenge; balki tú hamesha tak wírán
rahegá, KHUDÁWAND kahtá hai.
27 Zamín par tum jhandá khará

karo, ummaton̲ ke darmiyán tum nar-
singá phúnko, qaumon̲ ko us kí mu-
ḳhálafat men̲ maḳhsús karo, Arárát,
aur Minní, aur Ashkanáz kí mamlu-
katon̲ ko us par chaṛhá láo; sipahsálár
ko us ke muqábil muqarrar karo; aisá
karo ki ghuṛ-chaṛhe us par us shiddat
se chaṛháí karen̲, jaise roen̲-dár ṭiḍḍíán̲
chaṛhtín̲.
28 Qaumon̲ ko, Mádíon̲ ke bádsháh-
on̲ ko, aur us ke ʼámilon̲ ko, aur us ke
hákimon̲ ko, aur us kí saltanat kí sárí
sarzamín ko, maḳhsús karo, ki us par
chaṛhen̲.
29 Aur zamín kámpegí, aur gam
karegí; kyún̲ki Khudáwand ke iráde
Bábul kí muḳhálafat men̲ qáim ra-
hen̲ge, ki Bábul kí sarzamín ko wírán
kar de, jis men̲ ek basnewálá na rahe.
30 Bábul ke bahádur laṛáí se mah-
rúm hain̲, qil'aon̲ men̲ baiṭhe, un ká
zor ghaṭ gayá; we ʼauraton̲ kí mánind
húe; us ke maskan jaláe gaye, us ke
aṛbange toṛe gaye.
31 Harkára harkáre se milne ko,
aur qásid qásid se milne ko dauṛegá,
ki Bábul ke bádsháh ko ittilá' dewe,
ki Terá shahr sartásar le liyá gayá,
32 Aur guzar-gáhen̲ le lí gayín̲, aur
kaṭh-ghare ág se jaláe gaye, aur fauj
harbaṛá gayí.
33 Kyún̲ki Rabb ul afwáj, Isráel ká
Khudá, yún̲ kahtá hai, ki Bábul kí beṭí
khalihán kí mánind hai, jab raundne
ká waqt áyá: thoṛí der hai, ki us ke
dirau ká waqt á pahunchá.
34 Bábul ke bádsháh Nabúkadrazar
ne mujhe khá liyá, us ne mujhe shikast
dí hai, us ne mujhe ḳhálí bartan kar
diyá, magar-machh kí mánind wuh
mujhe nigal gayá hai, us ne apne peṭ
ko merí ni'amaton̲ se bhar liyá, us ne
mujhe nikál diyá.
35 Saihún kí báshinda kahegí, ki
Jo sitam mujh par aur mere logon̲ par
húá, Bábul par howe; aur Yarúsalam
kahegí, ki Kasdistán ke báshindon̲ par
merá lahú howe.
36 Is liye Khudáwand yún̲ kahtá
hai, Dekh, main̲ terí hujjat sábit kar-
ún̲gá, aur terá intiqám lún̲gá, aur us
ke bahr ko sukháún̲gá, aur us ke sote
ko ḳhushk kar dún̲gá.
37 Aur Bábul khanḍar ho jáegá,
aur gídaṛon̲ ká maqám, aur hairaní aur
síṭí ká bá'is hogá, aur us men̲ koí na
basegá.
38 We sher i babaron̲ kí mánind
ikaṭṭhe garjen̲ge, jawán sher barbaron̲
kí tarah we garráen̲ge.
39 Un kí taish men̲ main̲ un kí
ziyáfaten̲ karún̲gá, aur un ko mast kar-
ún̲gá, ki we wajd karen̲, aur ḳhwáb
i dáimí men̲ paṛe rahen̲, aur na jágen̲,
Khudáwand kahtá hai.
40 Main̲ unhen̲ barron̲ kí tarah, aur
menḍhon̲ kí tarah, bakron̲ samet, mas-
laḳh par utár láún̲gá.
41 Sheshak kyún̲kar le lí gayí hai!
hán̲, sárí zamín kí sitúda ek bárgí lí
gayí! Bábul qaumon̲ ke darmiyán
kaisí wírán ho gayí!
42 Samundar Bábul par chaṛh gayá
hai; wuh us kí lahron̲ kí kasrat se
chhip gayí.
43 Us kí bastíán̲ ujaṛ gayín̲, we ek
ḳhushk zamín aur sahrá ho gayín̲, aisí
sarzamín, jis men̲ koí nahín̲ bastá, na
wahán̲ ádamzád ká guzar hotá hai.
44 Kyún̲ki main̲ Bábul men̲ Bel ko
sazá dún̲gá, aur jo kuchh wuh nigal
gayá hai, main̲ us ke munh se nikál-
ún̲gá, aur qaumen̲ us ke pás phir rawán̲
na hon̲gí; chunánchi Bábul kí díwár
gir gayí hai.
45 Ai merí qaum, us men̲ se nikal
á, aur tum men̲ har ek apní apní ján
ko Khudáwand ke qahr i shadíd se
bachá lewe.
46 Na ho, ki tumhárá dil sust howe,
aur tum us afwáh se ḍaro, jo zamín
men̲ suní jáegí; ek afwáh ek sál áwegí,
aur phir dúsrí afwáh dúsre sál men̲,
aur mulk men̲ zulm hogá, aur hákim
hákim se laṛegá.
47 Is liye dekh, we din áte hain̲, ki

main Bábul kí taráshí húí múraton se
intiqám lúngá, aur us kí sárí sarzamín
ghabrá jáegí, aur us ke sáre maqtúl us
ke darmiyán pare húe honge.
48 Us waqt ásmán aur zamín aur
sab kuchh, jo un men hai, Bábul ke
úpar shádiyána bajáenge; kyúnki
gáratgar uttar se áke us par charhenge,
KHUDÁWAND kahtá hai.
49 Bábul bhí giregí, ai Isráel ke
maqtúlo; we jo Bábul men hain, ai
sárí zamín ke maqtúlo, khet rahenge.
50 Ai talwár ke bache húo, barh
jáo, mat khare ho; dúr hí se KHUDÁ-
WAND ko yád karo, aur Yarúsalam ká
khiyál tumháre dil men áwe.
51 Ham ghabráe húe hain, kyúnki
ham ne malámat suní; sharm ke bá'is
ham ne rúposhí kí; kyúnki begáne
KHUDÁWAND ke ghar ke maqdison
men ghus áe.
52 Is liye dekh, we din áte hain,
KHUDÁWAND kahtá hai, ki main us kí
taráshí húí múraton ko sazá dúngá,
aur us kí sárí wiláyat men gháyal
karáhenge.
53 Harchand Bábul ásmán par char-
há ho, aur agarchi us ne apní tawánái
ke únche makánon ko muhkam kiyá
ho, tad bhí gáratgar merí taraf se us
par charhenge, KHUDÁWAND kahtá
hai.
54 Bábul se rone kí áwáz, aur barí
halákat kí sadá Kasdíon kí sarzamín
se átí hai;
55 Kyúnki KHUDÁWAND Bábul ko
gárat kartá hai, aur us ke darmiyán
ke bare gul shor ko mauqúf kar detá
hai; us kí lahren bare pánion kí tarah
shor machátí thín, un ke shor kí áwáz
nikal átí thí.
56 Is liye ki gáratgar us par, hán,
Bábul par charh áyá hai, aur us ke
zoráwar log pakre jáenge; un kí har
ek kamán torí jáegí; ki KHUDÁWAND
badlá-denewálá Khudá hai, wuh zarúr
intiqám legá.
57 Aur main us ke sardáron ko, aur
us ke 'álimon ko, aur us ke nauwábon
ko, aur us ke sipahsáláron ko, aur us
ke zoráwaron ko mast karúngá, aur we
hamesha kí nínd men pare rahenge,
aur na jágenge, wuh Bádsháh kahtá
hai, jis ká nám RABB ul afwáj hai.
58 RABB ul afwáj yún kahtá hai, ki
Bábul ke bhárí shahr kí díwáren sarásar
dhái jáengí, aur us ke buland phátak
ág se jalá diye jáenge; yún logon kí
mihnat befáida thahregí, aur qaumon
ká kám jo unhon ne kiyá, aur us se
thak gayín, faqat ág ke wáste hogá.
59 ¶ Yih wuh bát hai, jo Yarami-
yáh nabí ne Síráyáh bin Naiyiriyáh
bin Mahasiyáh se kahí, jab wuh Ya-
húdáh ke bádsháh Sidqiyáh ke sáth,
us ke julús ke chauthe baras, Bábul
men gayá. Aur yih Siráyáh sardár
salím ut taba' thá.
60 Isí tarah Yaramiyáh ne in sab
áfaton ko, jo Bábul par ánewálí thín,
kitáb men qalamband kiyá, ya'ne, in
sárí báton ko, jo Bábul kí bábat likhí
gayí hain.
61 Aur Yaramiyáh ne Siráyáh se
kahá, ki Jab tú Bábul men áegá, aur
dekhegá, aur in sab báton ko parhegá,
62 Tab tú kahegá, ki Ai KHUDÁ-
WAND, tú ne is makán kí barbádí kí
bábat farmáyá hai, ki main us ko nest
karúngá, aisá ki koí us men na base,
na insán na haiwán, par hamesha tak
wírán rahe.
63 Aur aisá hogá, ki jab tú is kitáb
ko parh chukegá, to ek patthar us se
bándhegá, aur Furát ke bích phenk
degá:
64 Aur tú kahegá, ki Bábul isí tarah
dúb jáegí, aur us musíbat ke tale se, jo
main us par dál dúngá, phir na uthegí:
aur we be-táb rahenge. Yaramiyáh kí
báten yahán tak hain.

LII BA'B.

SIDQIYA'H, jab bádsháh húá, to
ekkís baras ká thá; aur us ne
gyárah baras Yarúsalam men saltanat

kí; aur us kí má ká nám Hamútal
thá, jo Libnahí Yaramiyáh kí beṭí
thí.
2 Aur us ne us sab kí mánind, jo
Yahúyaqím ne kiyá thá, KHUDÁWAND
ke áge badkárí kí.
3 Aur KHUDÁWAND ke gazab se, jo
ki Yarúsalam aur Yahúdáh par ho
rahá thá, yahán tak ki us ne unhen
apne áge se dúr kar diyá, yih húá ki
Sidqiyáh ne Bábul ke bádsháh se ba-
gáwat kí.
4 ¶ Us kí saltanat ke nauwen baras
ke daswen mahíne ke daswen din yún
húá, ki Bábul ke bádsháh Nabúkad-
razar ne, apní sárí fauj ke sáth, Ya-
rúsalam par charháí kí, aur us ke
muqábil khaimazan húá, aur us ke
girdágird burj banáe.
5 Aur shahr Sidqiyáh bádsháh ke
gyárahwen baras tak gherá húá rahá.
6 Aur chauthe mahíne ke nauwen
din, shahr men jo mahangí thí so be-
niháyat baṛh gayí thí, aise ki mulk
ke logon ko roṭí na miltí thí.
7 Tab shahr toṛá gayá, aur sáre
jangí mard bháge, aur we rát ke waqt
us darwáze kí ráh se, jo do díwáron ke
darmiyán bádsháhí bág ke nazdík thí,
shahr se nikle; (aur Kasdí shahr ke
girdágird the;) lekin unhon ne maidán
kí ráh lí.
8 ¶ Tab Kasdíon ke lashkar ne
bádsháh ká píchhá kiyá, aur Sidqiyáh
ko Yaríhú ke maidánon men já liyá:
aur us ká sárá lashkar us se titar bitar
ho gayá.
9 So we bádsháh ko pakaṛke Riblah
tak, Hamát kí sarzamín men, Bábul
ke bádsháh pás láe, aur us ne us par
fatwá diyá.
10 Aur Bábul ke bádsháh ne Sid-
qiyáh ke beṭon ko us kí ánkhon ke
sámhne qatl kiyá; Yahúdáh ke sáre
sardáron ko bhí Riblah men qatl
kiyá.
11 Aur us ne Sidqiyáh kí ánkhen
nikalwá ḍálín, aur Bábul ke bádsháh
ne us ko pítal kí zanjíron se jakṛá, aur
use Bábul le gayá, aur us ke marne ke
din tak use qaidkháne men rakhá.
12 ¶ Pánchwen mahíne ke daswen
din, jo Bábul ke bádsháh Nabúkad-
razar ká uníswán baras thá, jilaudáron
ká sardár, Nabúzaradán, jo Bábul ke
bádsháh ke huzúr men khaṛá rahtá
thá, Yarúsalam men áyá.
13 Us ne KHUDÁWAND ká ghar, aur
bádsháh ká qasr, jalá diyá; aur Yarú-
salam ke sáre ghar, aur baṛe ádmíon
ke sáre ghar, ág se bhasam kar diye.
14 Aur Kasdíon ke sáre lashkar ne,
jo jilaudáron ke sardár ke sáth the,
Yarúsalam kí sárí díwáron ko har
taraf se toṛ ḍálá.
15 Aur jilaudáron ká sardár Na-
búzaradán, ba'ze muhtájon ko, aur
báqí logon ko, jo shahr men rah gaye
the, aur un bhagoṛon ko, jo Bábul ke
bádsháh kí taraf rujú' húe the, aur
jamá'at ke báqí logon ko, asír karke le
gayá.
16 Par jilaudáron ká sardár Na-
búzaradán zamín ke ba'ze kangálon ko
chhoṛ gayá, ki tákistánon kí bágbání
karen, aur khetí karen.
17 Aur pítal ke un sutúnon ko, jo
KHUDÁWAND ke ghar men the, aur
kursíon ko, aur pítal ke bahr ko, jo
KHUDÁWAND ke ghar men thá, Kasdí-
on ne toṛá, aur un ká wuh sab pítal
Bábul men le gaye.
18 Aur degen, aur belcha, aur gul-
gíren, aur laganen, aur chamcha, aur
pítal ke sáre bartan, jo wahán kí khid-
mat ke kám men isti'amál hote the,
we le gaye.
19 Aur básanon, aur angeṭhíon, aur
laganon, aur degon, aur sham'adánon,
aur chamchon, aur piyálon ko, sab ko
jo sone ke the, un ká soná, aur sab ko
jo rúpe ke the, un ká rúpá, jilaudáron
ká sardár le gayá.
20 Do sutún, ek bahr, aur birinjí
bárah bail, jo níche the, aur kursíán,
jinhen Sulaimán bádsháh ne KHUDÁ-

WAND ke ghar ke liye banáyá thá, in
sab zurúf ká pítal betaul thá.
21 Yih sutún jo the, un men̲ ká ek
sutún aṭhárah háth únchá, aur bárah
háth kí rassí us ke girdágird thí, aur
chár ungul moṭá thá; yih khokhlá
thá.
22 Aur us ke úpar pítal ká ek sir-
háná thá, aur wuh sirháná pánch háth
únchá thá; us sirháne par girdágird
pítal kí jálíán̲, aur anár kí kalíán̲ baní
húí thín̲. Aur dúsrá sutún aur kalíán̲
is ke mutábiq thín̲.
23 Aur cháron̲ hawáon̲ ke ruk̲h
chhiyánauwe anár the, aur sab anár
jálíon̲ par us ke girdágird ek sau the.
24 ¶ Aur jilaudáron̲ ká sardár Sir-
áyáh sardár káhin ko, aur Safaniyáh
dúsre káhin ko, aur tín darbánon̲ ko le
gayá.
25 Aur ek k̲hoje ko, jo sipahsálár
thá, aur bádsháh ke musáhibon̲ men̲
se sát shak̲hs ko, jo shahr men̲ páe
gaye, aur lashkar ke sardár ke mu-
harrir ko, jo mamlukat kí maujúdát
ko dekhtá thá, aur us bádsháhat ke
sáṭh ádmíon̲ ko, jo shahr men̲ the,
wuh shahr se le gayá.
26 Aur jilaudáron̲ ká sardár Nabú-
zaradán un ko pakaṛke Riblah men̲,
Bábul ke bádsháh ke huzúr, le gayá.
27 Aur Bábul ke bádsháh ne un-
hen̲ Hamát kí sarzamín ke Riblah
men̲ márke qatl kiyá, aur Yahúdáh
ko asír karke un kí sarzamín se le
gayá.
28 Ye we log hain̲, jin ko Nabú-
kadrazar asír karke le gayá: sátwen̲
baras men̲ tín hazár teís Yahúdí:
29 Nabúkadrazar ke aṭhárahwen̲
baras men̲, wuh Yarúsalam ke bá-
shindon̲ men̲ se, áṭh sau battís ádmí
asír karke le gayá:
30 Nabúkadrazar ke teíswen̲ baras
men̲ jilaudáron̲ ká sardár Nabúza-
radán sát sau paintális ádmí Yahúdíon̲
men̲ se pakaṛke le gayá: sab ádmí
chár hazár chha sau the.
31 ¶ Yahúdáh ke bádsháh Yahú-
yakín kí asírí ke saintíswen̲ baras ke
bárahwen̲ mahíne ke pachíswen̲ din
yún̲ húá, ki Bábul ke bádsháh Awíl-
Marúdak ne apne julús ke pahle baras
Yahúdáh ke bádsháh Yahúyakín ko
sarfaráz kiyá, aur qaidk̲háne se nikálá,
32 Aur us ne us se muhabbat kí
báten̲ kahín̲, aur us kí kursí un bád-
sháhon̲ kí kursíon̲ se, jo Bábul men̲ us
ke sáṭh the, buland kí,
33 Aur us ne us ke qaidk̲háne ke
libáson̲ ko badalwáyá; aur wuh sárí
'umr bhar har roz us ke huzúr kháná
khátá thá.
34 Aur us ke rozmarra ká k̲harch,
barábar ek ek roz ke liye us ká rozína,
us ke marne ke din tak, 'umr bhar,
Bábul ke bádsháh kí taraf se use diyá
játá thá.

YARAMIYA'H NABI' KA' NAUHA.

I BA'B.

WUH bastí kyún̲kar akelí baiṭhí
hai jo k̲haláiq se bharí thí! wuh
bewa kí mánind ho gayí; wuh jo
qaumon̲ ke darmiyán buzurg, aur
súbon̲ ke bích malika thí, so k̲hiráj-
guzár húí!
2 Wuh rát ko zár zár rotí hai, aur
us ke án̲sú us ke ruk̲hsáron̲ par lage
hain̲: us ke yáron̲ men̲ se koí nahín̲

jo us ko tasallí de; us ke sáre doston
ne us se bewafáí kí, we us ke dushman
ho gaye.
3 Zulm aur sakht khidmat ke sa-
bab jo us ne lí thí, Yahúdáh asír hoke
gayí; wuh gair-qaumon ke darmiyán
bastí hai, wuh árám nahín pátí; un
sabhon ne jo us ke píchhe pare the
ghátíon ke bích use já liyá.
4 Saihún kí ráhen mátam kartí
hain, ki koí muqarrar 'ídon ko nahín
átá: us ke sáre phátak sunsán hain:
us ke káhin thandí sáns bharte hain,
us kí kunwáríán gamgín, aur wuh
ázurda-khátir hai.
5 Us ke mukhálif gálib húe, aur us
ke dushman kámyáb; kyúnki KHU-
DÁWAND ne us kí bagáwaton kí kasrat
ke sabab use ranj men dálá hai; us
kí aulád dushman ke áge áge asír hoke
gayí.
6 Aur us kí sárí raunaq Saihún kí
betí se játí rahí; us ke umará un
harinon kí mánind hain, jo charágáh
nahín páte, aur we apne píchhá-karne-
wálon ke áge ná-tawán hoke játe.
7 Yarúsalam apne ranj aur musí-
baton ke dinon men, jab us ke log
dushman ke qabze men pare the, aur
koí madadgár na thá, agle dinon kí
apní sárí dil-pazír chízon ko yád kartí;
dushmanon ne use dekhkar us kí bar-
bádí par thatthá márá.
8 Yarúsalam ne bará gunáh kiyá
hai, is liye wuh karíh thahrí; we sab
jo use buzurgí dete the us kí hiqárat
karte, is liye ki we us ká nangápan
dekhte hain; hán, wuh bhí áh bhartí,
aur munh phertí hai.
9 Us kí gandagí us ke dáman men
hai; wuh apní 'áqibat par dhyán na-
hín kartí thí; is liye 'ajíb tarah se
wuh past kí gayí; us ká koí tasallí-
denewálá na rahá. Ai KHUDÁWAND,
merí musíbat par nazar kar, kyúnki
dushman ne sir utháyá hai.
10 Bad-khwáh ne us kí sárí nafís
chízon par apná háth chaláyá hai;
yaqínan áp hí ne dekhá hai ki gair-
qaumen, jin kí bábat tú ne farmáyá,
ki We terí jamá'at men shámil na
howen, so we us ke maqdis men dá-
khil húín.
11 Us ke sáre log áh karte, aur rotí
dhúndhte hain; unhon ne apní suthrí
chízen de dálín, tá ki apní ján ke sam-
bhálne ke liye khurák mile; ai KHU-
DÁWAND, dekh, aur muláhaza kar, ki
main zalíl ho gayí.
12 ¶ Ai sáre ráh-chalnewálo, kyá
tumháre áge yih kuchh nahín hai?
dekho, aur nigáh rakho, kyá koí musí-
bat merí musíbat ke barábar hai, jo
mujh par parí hai, jise KHUDÁWAND
ne apne tez qahr ke din mujh par
dálá.
13 Us ne úpar se merí haddíon men
ág bhejí, aur wuh un men asar karke
gálib húí: us ne mere pánwon ke liye
dám bichháyá, us ne mujhe ultá
pherá: us ne mujhe wírán kar diyá,
main sáre din udás rahtí.
14 Merí bagáwaton ká júá usí ke
háth se bándhá gayá: us ke halqon
ne pech kháí, we merí gardan par
ubhre húe hain; us ne merá zor ghatá
diyá hai; Khudáwand ne mujhe un
ke háthon men kar diyá, jin ke áge
main uth nahín saktí hún.
15 Khudáwand ne mere pahlawánon
ko mere darmiyán latárá; us ne mujh
par ek dangal buláyá, ki mere jawánon
ko dabá dále; Khudáwand ne Yahú-
dáh kí kunwárí betí ko kolhú men
latárá.
16 Inhín sababon se main rotí hún;
merí ánkh, merí ánkh pání hoke bah
játí hai, is liye ki tasallí-denewálá,
mere jí ká sambhálnewálá, mujh se
dúr hai; mere larkebále játe rahe, is
liye ki dushman gálib hai.
17 Saihún ne apne donon háth
phailáe, us ká dilásá-denewálá koí
nahín; Ya'qúb ke haqq men KHUDÁ-
WAND ne hukm kiyá hai, ki Us ke
dushman us ke chaugird hon: Yarú-

salam un ke darmiyán háiz 'aurat kí
sí hai.
18 ¶ Ḳhudáwand sádiq hai, kyún̲-
ki main̲ ne us ke hukm se sarkashí
kí; ai sab logo, suno, main̲ tumhárí
minnat kartá hún̲, aur mere gam par
nigáh karo: merí kun̲wárián̲ aur mere
jawán asír hoke gaye.
19 Main̲ ne apne 'áshiqon̲ ko bu-
láyá, unhon̲ ne mujhe bnuláwá diyá;
mere káhinon̲ aur mere buzurgon̲ ne,
apní ján ko bahál karne ke liye kháná
ḍhúnḍhte ḍhúnḍhte, shahr hí men̲ ján
dí.
20 Dekh, ai Ḳhudáwand, ki main̲
tang-hál hún̲: merí antṛián̲ ubaltí
hain̲; merá dil mujh men̲ chakr mártá
hai; kyún̲ki main̲ ne shiddat se sar-
kashí kí hai; báhar talwár chhín letí,
aur ghar men̲ maut hai.
21 Unhon̲ ne merá áh márná suná;
aur ki merá tasallí-denewálá koí na-
hín̲; mere sáre dushmanon̲ ne merí
musíbat suní; we ḳhush hain̲ ki tú
ne aisá kiyá; tú wuh din, jis kí manádí
kí hai, pahuncháegá, aur we merí má-
nind ho jáen̲ge.
22 Un kí sárí ḳhabásaten̲ tere huzúr
men̲ pesh áwen̲, aur jaisá tú ne mere
sáre gunáhon̲ ke sabab mujh se kiyá
hai, waisá hí un se kar; kyún̲ki merí
áhen̲ bahut hain̲, aur merá dil sust hai.

II BA'B.

KYU'N̲KAR Ḳhudáwand ne Sai-
hún kí beṭí ko apne qahr ke
abr ke tale chhipá diyá! us ne Isráel
ke jamál ko ásmán par se zamín par
paṭak diyá, aur apne qahr ke din apne
pán̲won̲ rakhne kí kursí ko yád na
kiyá!
2 Ḳhudáwand ne Ya'qúb ke sáre
makánon̲ ko gárat kiyá, aur rahm na
kiyá; us ne apne qahr men̲ Yahúdáh
kí beṭí ke qil'aon̲ ko ḍhá diyá; us ne
unhen̲ ḳhák se barábar kiyá; us ne
bádsháhat aur us ke amíron̲ ko nápák
kiyá.
3 Us ne apne qahr i shadíd men̲
Isráel ká har ek síng bilkull káṭ ḍálá:
us ne dushman ke áge se apná dahná
háth khín̲ch liyá; wuh, shu'aladár ág
kí mánind, jo cháron̲ taraf sab kuchh
khá játí hai, Ya'qúb par bhaṛká.
4 Us ne dushman kí tarah apní ka-
mán khín̲chí: wuh apná dahná háth
lagáke bairí ke mánind khaṛá húá,
aur Saihún kí beṭí ke ḳhaime men̲ sab
jo ḳhushnumá the un ko már ḍálá:
us ne apne qahr ko ág kí tarah unḍelá.
5 Khudáwand dushman kí mánind
húá hai, us ne Isráel ko ujáṛá, us ke
sáre mahallon̲ ko ḳharáb kiyá, us ke
qil'aon̲ ko ḍhá diyá, aur Yahúdáh kí
beṭí ke yahán̲ mátam aur nauha ko
bahut baṛháyá.
6 Us ne us kí iháte ko jaise bág kí
iháte ko toṛ ḍálá hai: us ne us kí
jamá'at ke makán ko ḍhá diyá hai;
Ḳhudáwand ne Saihún men̲ muqad-
das 'ídon̲ aur sabton̲ ko farámosh kar-
wáyá, aur apne qahr ke josh men̲ bád-
sháh aur káhin ko mardúd kar ḍálá.
7 Khudáwand ne apne mazbah ko
radd kiyá, us ne apne maqdis se na-
frat kí; un ke mahallon̲ kí díwáron̲
ko dushman ke háth men̲ hawála
kiyá; unhon̲ ne Ḳhudáwand ke ghar
men̲ aisá shor macháyá, jaisá ki 'íd ke
din men̲ hotá thá.
8 Ḳhudáwand ne Saihún kí beṭí kí
díwár ke giráne ká qasd kiyá: us ne
ek rassí khín̲chí, aur ḳharáb karne se
apná háth na pherá; is liye us ne us
kí fasíl aur díwár ko gamḳhwár kiyá;
we ek sáth mátam karte.
9 Us ke darwáze zamín men̲ dhas
gaye: us ne us ke bendon̲ ko bigáṛ
ḍálá, aur toṛ táṛ kiyá: us ke bádsháh
aur umará gair-qaumon̲ ke darmiyán
hain̲; sharí'at jári nahín̲; us ke nabíon̲
ko bhí Ḳhudáwand kí taraf se royá
nazar nahín̲ átí.
10 Saihún kí beṭí ke buzurgán za-
mín par baiṭhe hain̲, we chup rahte
hain̲; unhon̲ ne apne siron̲ par ḳhák
uṛáí, apní kamaron̲ par ṭáṭ bándhá:

Yarúsalam kí kunwáríán apne siron
ko zamín tak jhukátíán hain.
11 Merí qaum kí betí kí shikasta-
hálí kí bábat merí ánkhon kí bínái
ánsúon se ghat chalí, merí antríon men
marorá hai, merá kaleja bahke zamín
par girá; is liye ki atfál aur dúdh-píte
bachche shahr ke kúchon men gash
kháte hain.
12 We apní máon ko, jis waqt un-
hen zakhmíon kí mánind shahr kí
galíon ke bích gash átá thá, aur jis
waqt un kí jánen un kí máon kí godon
men undelí játí thín, kahne lage, ki
Galla aur mai kahán?
13 Kis ko tujh par gawáh láún?
main tujh ko kis se tashbíh dún, ai
Yarúsalam kí betí? kis se tujhe ba-
rábar karún, tá ki main tujhe tasallí
bakhshún, ai Saihún kí kunwárí betí?
kyúnki terá rakhna samundar kí má-
nind bará hai: kaun terí dawá kar
saktá hai?
14 Tere nabíon ne terí bábat púch
aur bátil mazmún dekhe, aur terí sha-
rárat ko tujh par záhir nahín kiyá, tá
ki terí asírí ko badal dálen; balki
jhúthe paigám, aur tere khárij hone ke
jhúthe sabab, tere liye musháhada
kiye.
15 Sáre ráh-chalnewále tujh par
tálíán bajáte hain, we sansaná játe
hain, aur yih kahte húe Yarúsalam kí
betí par sir hiláte hain, ki Yih wuhí
shahr hai, jo Kamál i hasín thá, aur
tamám jahán ká Farhat-bakhsh kah-
látá thá.
16 Tere sáre dushman tujh par
munh pasárte hain, we phuphkárte
hain, aur dánt píste aur kahte hain, ki
Ham use nigal gaye; beshakk yih
wuhí din hai, ki jis ke ham muntazir
the; ham ne páyá, ham ne dekhá.
17 Khudáwand ne jaisá mansúba
bándhá thá, waisá kiyá: us ne apní
dhamkí ko, jo agle dinon men dí thí,
púrá kiyá; us ne dháyá, aur rahm
na kiyá: us ne tere dushmanon ko
tujh par gálib karke khush kiyá: us
ne tere mukhálifon ká síng buland
kiyá.
18 Un ke dil ne Khudáwand se
faryád kí hai, Ai Saihún kí betí kí
díwár, sailáb kí tarah rát din ánsú
bahá, tú árám na kar, aur terí ánkh
kí putlí sustáne na páe.
19 Uth, aur rát ko chillá; pahron
ke ibtidá men apná dil Khudáwand
ke huzúr pání kí tarah undel; tú apne
bachchon kí ján ke liye, jo har galí ke
sire par máre bhúkh ke gash kháte
hain, us kí taraf háth uthá.
20 ¶ Ai Khudáwand, dekh, aur
gaur kar, ki yih tú ne kis se kiyá.
Dekh, ki 'auraten apná phal, apne
bálisht bhar lambe bachchon ko khátí
hain! dekh, ki káhin aur nabí Khu-
dáwand ke maqdis men máre játe
hain!
21 Jawán aur búrhe galíon men
khák par pare hain; merí kunwáríán
aur mere jawán talwár se kát dále
gaye: tú ne apne qahr ke din un ko
már dálá, tú ne qatl kiyá aur rahm na
kiyá.
22 Tú ne haulon ko mere ás pás
yún jam'a kiyá, jaise 'íd ke din bhír
lagtí hai, yahán tak ki Khudáwand
ke qahr ke din koí na bachá, na báqí
rahá; jin ko main ne apní god men
pálá posá, un ko mere dushman ne
faná kiyá.

III BA'B.

MAIN wuhí shakhs hún, jis ne us
ke qahr ke dande se dukh
dekhá.
2 Wuh mujhe le chalá, aur táríkí
men le áyá, roshní men nahín.
3 Yaqínan us ne bár bár phirke mujh
par tamám din apná háth chaláyá hai.
4 Us ne merá go-ht aur chamrá
sukhlá dálá; merí haddíon ko chúr
kiyá.
5 Us ne merí mukhálafat men ta'-
mír kí, us ne mere sir par márá, aur
wuh dukhtá hai.

6 Us ne mujhe un murdon kí mánind, jo muddat se mar gaye, tárík makánon men bithá diyá.
7 Us ne mere gird aisí iháta bándhí jis se main nikal nahín saktá hún; us ne merí zanjír bhárí banáí.
8 Aur jab main chillátá aur pukártá hún, to wuh merí du'á ko radd kartá hai.
9 Us ne taráshe húe pattharon se merí ráhon ko band kiyá, us ne mere raston ko pechdár kiyá.
10 Wuh mere liye aisá húá, jaise bhálú jo ghát men baithá ho, aur jaise sher i babar jo chhipke kamíngáh men lagá ho.
11 Us ne merí ráhon ko kaj kiyá, aur mujhe reza reza phárá; mujhe bekas chhorá.
12 Us ne kamán khínchí, aur mujhe apne tír ká hadaf lagáyá.
13 Us ne apne tarkash-zádon ko mere gurdon men dákhil kiyá.
14 Main apne logon ke áge mazhaka húá, aur tamám din un ká rág hún.
15 Us ne mujh men talkhián bhar dín, aur nágdaune se mast kiyá.
16 Sangrezon se mere dánton ko torá, mujhe khákistar men lotáyá.
17 Tú ne merí ján ko salámatí se alag karke tál diyá: main bihbúdí ko bhúl gayá.
18 Aur main ne kahá, ki Merí ummed aur merí ás Khudáwand se tút gayí:
19 Tú mere ranj aur dukh ko, yih nágdauná, aur yih pitt, yád kar.
20 Hán, yád kiyá kar, kyúnki merí ján mujh men jhuk játí hai.
21 Is ko main apne dil men phertá hún, is liye mujhe ummed hai.
22 ¶ Yih Khudáwand kí rahmaton se hai, ki ham nest na húe; is liye ki us kí shafaqaten mauqúf nahín hotí hain.
23 We har subh ko nayí táza hain: terí wafádárí 'azím hai.
24 Merí ján kahtí hai, ki Khudáwand merá hissa hai, is liye main us par bharosá rakhtá hún.
25 Khudáwand un par mihrbán hai, jo us ke muntazir hain, us ján par jo use dhúndhtí hai.
26 Bhalá hai, ki insán Khudáwand kí naját ká ummedwár rahe, aur sabr se us kí intizárí kare.
27 Insán ká is men bhalá hai, ki wuh apní jawání ke dinon men júá utháwe.
28 Ki wuh akelá baithe, aur chupká rahe, kyúnki us hí ne use us par rakhá hai;
29 Ki wuh apná munh khák par rakhe, ki sháyad kuchh ummed hai;
30 Ki wuh apná gál us ko dewe jo use tamáncha mártá hai; wuh malámat se khúb ser rahe.
31 Kyúnki Khudáwand abad ul ábád tak mardúd na rakhegá.
32 Agarchi wuh dukh detá hai, tis par bhí apní rahmaton kí firáwání ke mutábiq shafaqat karegá.
33 Kyúnki wuh khushí se musíbat nahín bhejtá, aur na baní A'dam ko dukh detá hai.
34 Agar we zamín ke sáre qaidíon ko páemál karen,
35 Agar Alláh Ta'álá ke huzúr kisí ká haqq bátil karen,
36 Agar kisí ke muqaddame ko bigár dálen, to Khudáwand manzúr nahín kartá hai.
37 ¶ Kaun hai, jo kahtá hai, aur wuh ho játá hai, jis waqt Khudáwand ne us ká hukm nahín diyá?
38 Kyá Alláh Ta'álá ke munh se bhalá aur burá nahín nikaltá?
39 Káhe ko ádmí jo zinda hai, kurkuráwe? aisá ádmí apne gunáhon kí sazá ke bá'is?
40 A'o, ham khojen aur apní ráhon ko jánchen, aur Khudáwand kí taraf phiren.
41 Ham apne dil ko háthon samet ásmán kí taraf Khudá ke áge utháwen.

42 Ham ne gunáh kiyá, aur bágí
húe hain; tú ne mu'áf nahín kiyá.
43 Tú ne ham ko qahr tale ḍhámp
diyá, aur hamen ragedá; tú ne hamen
qatl kiyá, aur rahm na kiyá.
44 Tú ne apne ko bádal men chhipá
rakhá, ki hamárí du'áon ká guzar tujh
tak na ho.
45 Tú ne hamen gurohon ke darmi-
yán kúṛá aur jhaṛan kí mánind kiyá.
46 Hamáre sáre dushman ham par
apne munh pasárte hain.
47 Haul aur phande men ham girif-
tár húe, wírání aur tabáhí hai.
48 Merí qaum kí beṭí kí halákat ke
sabab merí ánkh pání kí nahron kí
mánind bah rahí hai.
49 Merí ánkh ṭapká kartí hai, aur
thamtí nahín; kyúnki farágat ke auqát
nahín hote,
50 Jab tak ki Ḳhudáwand ásmán
par se nigáh kare, aur dekhe.
51 Merí ánkh mere shahr kí sárí
beṭíon ke liye merí ján ko afsurda
kartí hai.
52 Jo be-sabab mere dushman the,
unhon ne mujhe chiṛiyon kí tarah
shiddat se ragedá:
53 Unhon ne merí ján ko chúán hí
men dukh diyá, aur mere úpar ek pat-
thar ḍálá.
54 Pání mere sir par se guzar gaye;
main ne kahá, ki Main mar chalá.
55 ¶ Gahre chúán men se, ai Ḳhu-
dáwand, main ne terá nám liyá.
56 Tú ne merí suní; mere sáns lene
se, aur merí faryád se, apná kán band
na kar.
57 Tú us din men, jis din main ne
tujhe pukárá, nazdík áyá, aur kahá,
ki Mat ḍar.
58 Ai Ḳhudáwand, tú ne mere dil
kí hujjaten sábit kiyán, aur merí ján
ko riháí bakhshí.
59 Ai Ḳhudáwand, tú ne merí
mazlúmí dekhí: tú mere muqaddame
ko faisal kar.
60 Tú ne un ká sárá bugz, aur un
ke sáre andeshon ko, jo unhon ne merí
mukhálafat men kiye, dekhá hai.
61 Ai Ḳhudáwand, tú ne un kí
malámaten, aur un kí sárí fikren, jo
unhon ne merí ḳharábí par kín, sunín;
62 Aur un kí báten bhí jo mujh par
chaṛhe, aur un ke mansúbon ká hál jo
we sáre din mujh par bándhte hain.
63 Tú ne un ká baiṭh jáná, aur un
ká uṭh khaṛá honá, dekhá hai; main
un ká rág rang húá.
64 ¶ Ai Ḳhudáwand, un ke háth-
on ke kám ke mutábiq un ko badlá
de.
65 Un ko dil kí saḳhtí de, terí
la'nat un par áwe.
66 Qahr se un ko raged, aur Ḳhu-
dáwand ke ásmánon ke tale se un ko
nábúd kar.

IV BA'B.

SONA' kyúnkar be-jilá ho gayá!
khális kundan ká soná kyúnkar
badlá gayá! muqaddas patthar har ek
galí ke sire par phenke gaye hain.
2 Saihún ke mahang-mole beṭe, jo
kundan se mushábih the, so we kaise
kumhár ke háthon ke banáe húe kúzon
kí mánind ṭhahre!
3 Gídaṛ bhí chhátíán nikáltí hain,
we apne bachchon ko dúdh chusátí
hain; merí qaum kí beṭí bayábán ke
shutr-murgon kí mánind be-rahm hai.
4 Dúdh-píte bachche kí zubán piyás
ke máre tálú se já lagí hai; nannhe
bachche roṭí mángte hain, par un ke
liye koí toṛtá nahín.
5 We jo maza-dar kháná kháte the,
so galíon men be-táb paṛe hain; we
jo qirmizí poshák pahine húe pale the,
so mazbala se hamágoshí karte hain.
6 Kyúnki merí qaum kí beṭí kí
badkárí kí sazá, Sadúm ke gunáh kí
sazá se, ziyáda hai; wuh to ek lamha
men ma'dúm ho gayí, aur insán ke
háth us par daráz na kiye gaye.
7 Us ke sáre Nazír barf se bhí sáf
aur dúdh se sufed the, un ke badan

múnge se bhí ziyáda surkh the, un ká
kálbúd nílam ká sá thá.
8 Ab un ká chihra Sihor se bhí kálá
hai; we galíon men pahchánc nahín
játe; un ká chamrá un kí haddíon se
satá hai; wuh súkh gayá, lakrí kí má-
nind ho gayá.
9 We jo talwár se qatl kiye játe
hain in se bihtar hain jo bhúkh se
marte hain; ki ye khet ke phal ke na
páne se súkhte játe, aur mar rahte
hain.
10 Rahm-dil 'auraton ke háthon ne
apne bachchon ko pakáyá; merí qaum
kí betí kí halákat men we hí un kí
khurák húe.
11 KHUDÁWAND ne apná gazab an-
jám kiyá, apne qahr i shadíd ko un-
delá; us ne Saihún men ek ág bharkái,
aur wuh us kí bunyádon ko khá gayí.
12 Zamín ke bádsháh aur dunyá ke
sáre báshinde báwar nahín karte the,
ki bairí aur dushman Yarúsalam ke
phátakon men ghus áwenge.
13 ¶ Us ke nabíon ke gunáhon, aur
us ke káhinon kí khatáon ke sabab,
jinhon ne us ke darmiyán sádiqon ká
khún baháyá, yih húá.
14 We andhe hoke galíon men
bhatakte the, we khún se álúda the,
aisá ki log un ke kapre chhú na
saken.
15 We unhen pukárte rahe, ki Dúr
ho, ai nápáko, dúr ho, dúr ho, chhúo
mat: we to bhágé, we áwára phirte;
qaumon ke darmiyán kahá játá hai, ki
We phir rahne ká thikáná na pá-
wenge.
16 KHUDÁWAND ke chihre ne un
men tafriqa dálá hai; wuh phir un par
tawajjuh na karegá; unhon ne káhin-
on kí shakhsíyat par nigáh na kí, aur
buzurgon par mihrbání na kí.
17 Ham jo hain, so hamárí ánkhen
madad ke intizár se, jo be-bunyád thí,
faná húín; ham apní dídgáhon par se
us qaum ke muntazir rahe, jo hamen
bachá na sakí.
18 We ham ko har qadam par
ragedte hain, yahán tak ki ham apne
bázáron men já nahín sakte hain;
hamárá ákhir nazdík hai, hamáre din
púre húe, kyúnki hamárí ajal á pa-
hunchí.
19 Hamáre píchhá-karnewále ás-
mán ke 'uqábon se bhí tez-par hain:
unhon ne hamen paháron par ragedá,
we bayábán men hamárí ghát men
lage.
20 Hamáre nathnon ká dam, KHU-
DÁWAND ká masíh, jis kí bábat ham
ne kahá, ki Ham gair-qaumon ke dar-
miyán us ke sáya tale zindagání basar
karenge, so un ke garhon men giriftár
húá.
21 ¶ Ai Adúm kí betí, tú jo 'U'z
kí sarzamín men bastí hai, khush o
khurram ho; piyála tujh tak bhí pa-
hunchegá; tú mast hogí, aur áp ko
nangá karegí.
22 ¶ Ai Saihún kí betí, terí bad-
kárí kí sazá tamám húí; wuh tujhe
asír karke phir nahín le jáegá; ai
Adúm kí betí, wuh terí badkárí ká
badlá degá, aur tere gunáhon ke sabab
tujh ko asír karke le jáegá.

V BA'B.

AI KHUDÁWAND, jo kuchh ham par
húá, us ko yád rakh: mutawaj-
jih ho, aur hamárí ruswái par nigáh
kar.
2 Hamárí mírás ajnabíon kí húí,
hamáre ghar beganon ne liye.
3 Ham yatím hain, aur hamáre báp
nahín; hamárí máen bewon kí má-
nind ho gayín.
4 Ham ne apná pání bhí mol le leke
piyá; aur lakrí hamáre háth men bechí
gayí.
5 Hamárí gardanon par júá dálke
ham ko dukh dete: ham mashaqqat
khínchte, aur árám nahín páte hain.
6 Ham ne Misríon aur Asúríon ká
tábi' honá manzúr kiyá, tá ki ham rotí
se ásúda hon.
7 Hamáre báp-dádon ne gunáh kiyá,

aur we nahín hain; aur ham un kí
badkárion kí sazá ká bojh uṭháte.
8 Gulám ham par hukmrání karte;
koí nahín jo hamen un ke háth se
chhuráwe.
9 Us talwár ke ḳhauf se jo bayábán
men hai, ham ján-bázián karke apní
roṭí hásil karte.
10 Kál ke haulnák sadme se hamárá
post tanúr kí mánind siyáh ho gayá.
11 Unhon ne Saihún men 'auraton
ko, aur Yahúdáh ke shahron men
kunwárí chhokríon ko, jabran be-hur-
mat kiyá hai.
12 Umará ko un ke ek háth se laṭká
diyá hai: aur mashá,iḳh kí rúdárí kí
na gayí.
13 Unhon ne jawánon ko pakarke
un se chakkí piswáí; aur laṛke lakṛí
ke bojh ke máre gir paṛte hain.
14 Buzurg logon ká pháṭakon par
jam'a honá mauqúf húá, aur jawán
apní nagma-pardází se báz áe.
15 Hamáre dil kí ḳhushnúdí játí
rahí: hamárá náchná mátam se mu-
baddal húá.
16 Táj hamáre sir se gir paṛá: ham
par afsos, ki ham ne gunáh kiyá!
17 Is bá'is hamárá dil ná-tawán
húá; in báton ke sabab hamárí ánkhen
dhundhlá gayín.
18 Koh i Saihún kí wírání ke sabab
lomríán us men chaltí phirtí hain.
19 Par tú, ai Ḳhudáwand, abad
tak báqí rahegá, aur terá taḳht pusht
dar pusht hai.
20 Tú hamen hamesha ke liye kyún
bhúltá hai, aur itní muddat tak ham
ko tark kar detá hai?
21 Ai Ḳhudáwand, ham ko apní
taraf phirá, aur ham phirenge; hamáre
din naye sar se járí kar, jaise ki qadím
zamáne men húá.
22 Par tú ne ham ko bilkull radd
kar diyá; tú ham se nipaṭ bezár hai.

HIZQIEL NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

AUR tíswen baras ke chauthe ma-
híne kí pánchwín táríkh men
aisá húá, ki jab main nahr i Kibár ke
kináre par asíron ke darmiyán thá, to
ásmán khul gayá, aur main ne Ḳhudá
kí royaten dekhín.
2 Aur us mahíne ke pánchwen din,
ya'ne, Yahúyakín bádsháh kí asírí ke
pánchwen baras men,
3 Aisá húá, ki Ḳhudáwand ká
kalám Búzí káhin ke beṭe Hizqiel ko,
jo Kasdíon ke mulk men nahr i Kibár
ke kináre par thá, pahunchá; aur
wahán Ḳhudáwand ká háth us par
thá.
4 ¶ Aur main ne nazar kí, to kyá
dekhtá hún, ki uttar se ek girdbád
uṭhí, ek baṛí ghaṭá, aur ek ág jis kí
lauen ápas men lipṭí játí thín, aur us
ke gird roshní chamaktí thí, aur us ke
bích men se, ya'ne, us ág men se saiqal
kiye húe pítal kí sí súrat jalwagar
húí.
5 Aur us ke bích se chár jándáron
kí ek shabíh nazar áí; aur un kí shakl
yih thí, ki we insán se mushábih the.
6 Aur har ek ke chár chár munh,
aur har ek ke chár chár pankh the.
7 Aur un ke pánw jo the, so sídhe
pánw the; aur un ke pánwon ke talwe
bachhrú ke pánwon ke talwe the; aur

we mánje húe pítal ke mánind jhalakte the.

8 Aur un kí chároṉ taraf pankhoṉ ke níche insán ke háth the; aur muṉh aur pankh un chároṉ ke the.

9 Un ke pankh ek dúsre se báham paiwasta the; aur we chalte húe murte na the, balki we sab barábar sídhe áge ko chale játe the.

10 Rahí un ke chihroṉ kí mushábahat, so un chároṉ ká ek chihra insán ká, aur ek chihra sher i babar ká, un kí dahní taraf: aur un chároṉ ká ek chihra sáṉr ká un kí báiṉ taraf: aur un chároṉ ká ek chihra ’uqáb ká thá.

11 Un ke chihre yúṉhíṉ; aur un ke pankh úpar se phailáe húe the: har ek ke do pankh dúsre ke do pankhoṉ se juṭe húe the, aur do do se un ká badan ḍhaṉpá húá thá.

12 Un meṉ se har ek sídhá áge ko chalá játá thá; jidhar rúh játí thí, we játe the; we chalte húe phirte na the.

13 Rahí un jándároṉ kí súrat, so un kí shakl ág ke sulge húe koeloṉ kí sí, aur chirágoṉ kí mánind thí: wuh un jándároṉ ke darmiyán idhar udhar átí játí thí; aur wuh ág núrání thí; aur us ág meṉ se bijlí nikaltí thí.

14 Aur we jándár dauṛ játe the, aur palaṭ áte the, jis tarah se bijlí kaundh játí hai.

15 ¶ So jab maiṉ un jándároṉ ko dekh rahá, to kyá dekhtá húṉ, ki un jándároṉ ke pás ek ek pahiyá chár muṉh rakhtá húá zamín par hai.

16 Rahí un pahiyoṉ kí súrat, aur un kí banáwaṭ, so wuh zabarjad kí sí dikhái detí thí; aur un chároṉ ká ek hí ḍaul thá; aur un kí shakl aur un kí banáwaṭ aisí thí, goyá ki pahiyá pahiye ke bích meṉ hai.

17 Jab we chalte the we chársú ḍhalte the; aur ḍhalte húe we píchhe phirte na the.

18 Aur un ke halqe jo the, so aise únche the, ki ḍar lagtá thá; aur un chároṉ ke halqoṉ meṉ girdágird áṉkheṉ bharí húí thíṉ.

19 Jab we jándár chalte the, pahiye un ke sáth chalte the; aur jab we jándár zamín par se uṭháe játe the, pahiye bhí uṭháe játe the.

20 Jaháṉ kahíṉ rúh jánewálí thí, we játe the, jidhar rúh jáne par thí: aur pahiye un ke sáth uṭháe játe the; kyúṉki jándár kí rúh pahiyoṉ meṉ thí.

21 Jab we chalte the, ye chalte the, aur jab we ṭhaharte the, ye ṭhaharte the; aur jab we zamín par se uṭháe játe the, pahiye un ke sáth uṭháe játe the; kyúṉki pahiyoṉ meṉ jándár kí rúh thí.

22 Aur us fazá kí súrat jo un jándároṉ ke siroṉ ke úpar thá, aisí thí, jaisá dahshat-angez billaur ká jalwa hotá; wuh un ke siroṉ ke úpar phailá thá.

23 Aur us fazá ke níche un ke par musattah the, ek dúsre kí samt ko thá: har ek ke do do the, jin se un ke badanoṉ ká ek pahlú, aur do do the, jin se dúsrá pahlú ḍhaṉpá thá.

24 Aur maiṉ ne un ke paroṉ kí áwáz suní, goyá ki bahut pánioṉ kí áwáz, háṉ, Qádir i mutlaq kí áwáz hai, jab we chalte the, aisí shor kí áwáz húí jaisí lashkar kí áwáz hai; we jab ṭhaharte the, apne paroṉ ko laṭká dete the.

25 Aur jis waqt we ṭhaharte the, aur apne paroṉ ko laṭká dete the, us fazá meṉ se, jo un ke siroṉ ke úpar thá, ek áwáz hotí thí.

26 ¶ Aur us fazá se únche par, jo un ke siroṉ ke úpar thá, takht kí súrat thí, aur us kí namúd nílam ke patthar kí sí thí, aur us takhtnumá súrat par kisí insán kí sí shabíh us ke únche par nazar áí.

27 Aur maiṉ ne us kí kamar se leke úpar bulandí tak saiqal kiye húe pítal ká sá rang, aur shu’ala sá jalwa, us ke darmiyán aur girdágird dekhá,

aur us kí kamar se leke níche tak main̲ ne shu'ala kí sí tajallí dekhí, aur chársú ek jagmagáhaṭ thí.

28 Jaisí us kamán kí súrat hai, jo bárish ke dinon̲ men̲ bádal men̲ dikhlái detí hai, waisí hí ás pás kí us jagmagáhaṭ kí namúd thí. Ḳhudáwand ke jalál kí súrat kí yihí numáish thí. Aur dekhte hí main̲ aundhe mun̲h girá, aur main̲ ne ek áwáz suní, jaise ki kisí ne kahá.

II BA'B.

AUR us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, apne pán̲won̲ par khaṛá ho, ki main̲ to tujh se kuchh kahún̲gá.

2 Jab us ne mujhe yún̲ kahá, Rúh mujh men̲ dákhil húí, aur mujhe pán̲won̲ par khaṛá kiyá; tab main̲ ne us kí suní jo mujh se báten̲ kartá thá.

3 So us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, main̲ tujhe baní Isráel, un bágí gurohon̲ ke pás, jo mujh se phir gayí hain̲, bhejtá hún̲: we aur un ke bápdáde áj ke din tak mujh se bagáwat karte hain̲.

4 Kyún̲ki we be-hayá laṛke hain̲ aur saḳht-dil, jin ke pás main̲ tujh ko bhejtá hún̲. Aur tú un se kah, ki Ḳhudáwand Yahowáh yún̲ farmátá hai.

5 So we ḳhwáh sunen̲ yá sunne se inkár karen̲, (ki we to sarkash ḳhándán hain̲,) tad bhí itná to hogá, ki we jánen̲ge ki ek nabí un men̲ rahá.

6 ¶ Aur tú, ai ádamzád, un se hirásán mat ho, na un kí báton̲ se ḍar, harchand sadá-guláb aur ḳhár tere sáth hain̲, aur bichchhúon̲ ke bích men̲ tú rahtá hai; un kí báton̲ se tarsán mat ho, aur un ke chihron̲ se mat ghabrá, go ki we bágí ḳhándán hain̲.

7 So tú merí báten̲ un se kah, ḳhwáh we sunen̲ ḳhwáh sunne ke liye máil na hon̲, ki we niháyat bágí hain̲.

8 Par tú, ai ádamzád, tú merá kalám, jo tujh se kahtá, sun; tú us sarkash ḳhándán kí mánind sarkashí mat kar: apná mun̲h khol, aur jo kuchh main̲ tujhe detá hún̲, khá le.

9 ¶ Aur main̲ ne nigáh kí, to dekho, ek háth merí taraf baṛháyá húá hai, aur dekho, us men̲ kitáb ká túmár hai;

10 Aur us ne use kholke mere sámhne rakh diyá; us men̲ báhar bhítar likhá húá thá: aur us par yih qalamband thá, Nauha, aur mátam, aur wáwailá.

III BA'B.

PHIR us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, jo kuchh tú ne páyá, so khá; is túmár ko nigal já, aur jáke ahl i Isráel ko kah.

2 Tab main̲ ne mun̲h kholá, aur us ne wuh túmár mujhe khiláyá.

3 Phir us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, aisá kar, ki terá peṭ is túmár ko, jo main̲ tujhe detá hún̲, kháwe, aur tú us se apní antṛián̲ bhar de. Tab main̲ ne kháyá, aur wuh mere mun̲h men̲ shahd kí mánind míṭhá thá.

4 ¶ Phir us ne mujhe kahá, ki Ab to, ai ádamzád, tú ahl i Isráel pás já, aur merí báten̲ unhen̲ kah.

5 Kyún̲ki tú aisí guroh men̲, jo gahre lab kí aur bhárí zubán kí hai, nahín̲ bhejá játá hai, balki ahl i Isráel ke darmiyán;

6 Aur na ki bahut sí qaumon̲ ke pás jin ke lab gahre hain̲, aur un kí zubán bhárí hai, ki un kí bát tú samajh nahín̲ saktá: yaqínan agar main̲ tujhe un ke pás bhejtá, we terí sunte.

7 Lekin ahl i Isráel terí bát na sunen̲ge; kyún̲ki we merí taraf kán lagáne ko nahín̲ cháhte: kyún̲ki sáre ahl i Isráel be-hayáí kí peshání rakhte aur sang-dil hain̲.

8 Dekh, main̲ ne un ke chihron̲ ke muqábil tere mun̲h ko durusht kiyá hai, aur terí peshání ko un kí peshání ke muqábil saḳht kiyá hai.

9 Dekh, main̲ ne terí peshání ko

híre kí mánind, chaqmaq ke patthar se bhí ziyáda, kará kiyá hai: un se mat dar, aur un ke chihron ke bá'is mat ghabrá, ki we bágí khándán hain.

10 Phir us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, merí sárí báton ko, jo main tujhe kahúngá, apne dil se qabúl kar, aur apne kánon se sun.

11 Ab uth, asíron pás, ya'ne, apní qaum ke logon pás já, aur un se báten kar, aur unhen kah, Khudáwand Yahowáh yún farmátá hai, khwáh we sunen, khwáh we na sunen.

12 Aur Rúh ne mujhe uthá liyá, aur main ne apne píchhe ek barí kharak kí áwáz suní, jo kahtí thí, ki Khudáwand ká jalál jo us ke makán se namúd húá mubárak.

13 Aur jándáron ke paron kí áwáz, ki un men ek ek dúsre se lagá, aur un ke muqábil pahiyon kí áwáz, aur ek bare dharáke kí áwáz mere sunne men áí.

14 Aur Rúh mujhe utháke le gayí: so main talkh-dil hoke aur rúh men josh kháke rawána húá, ki Khudáwand ká háth mujh par gálib ho rahá.

15 ¶ Aur main Tall i Abíb men asíron ke pás, jo Kibár kí nadí ke kináre par rahte the, pahunchá, aur main ne unhen wahán baithe húe dekhá, aur un men sát din tak ghabráyá húá baithá rahá.

16 Aur sát dinon ke ba'd yún húá, ki Khudáwand ká kalám mujh ko puhunchá, aur wuh bolá,

17 Ai ádamzád, main ne tujhe ahl i Isráel ká nigahbán muqarrar kiyá; so tú mere munh ká kalám sun, aur merí taraf se unhen jatá.

18 Jab main sharír se kahún, ki Tú yaqínan maregá, aur tú use na chitáwe, aur sharír se na kahe, ki wuh apní bad-ráhí se khabardár ho, tá ki wuh us se phirke apní ján bacháwe, to wuh sharír apní sharárat men maregá; par main us ke khún kí bázpurs tujh se karúngá.

19 Lekin agar tú ne sharír ko jatáyá hai, aur wuh apní sharárat aur apní burí ráh se na phirá hai, to wuh apní badkárí men maregá; par tú ne apní ján ko bacháyá hai.

20 Aur agar rástbáz apní rástbázíán chhor dewe, aur gunáh kare, aur main us ke áge thokar khilánewálá patthar rakhún, wuh mar jáegá: is liye ki tú ne use nahín jatáyá, to wuh apne gunáh men maregá, aur us kí sadáqat ká kám jo us ne kiyá yád na kiyá jáegá; par main us ke khún kí bázpurs tujh se karúngá.

21 Lekin agar tú us rástbáz ko chitá dewe ki gunáh na kare, aur wuh gunáh na kartá ho, to wuh jíegá, is liye ki nasíhat-pazír húá hai, aur tú ne apní ján ko bacháyá hai.

22 ¶ Aur wahán Khudáwand ká háth mujh par thá, aur us ne mujhe kahá, ki Uth, wádí men nikal já, aur wahán main tujh se báten karúngá.

23 Tab main uthke wádí men gayá, aur kyá dekhtá hún, ki Khudáwand ká jalál, us shaukat kí mánind jo main ne Kibár kí nadí ke kináre par dekhí thí, khará hai; aur main munh ke bhal girá.

24 Tab Rúh mujh men dákhil húí, aur us ne mujhe pánwon par khará kiyá, aur mujh se báten karke kahá, ki Apne ghar já, aur darwáza band karke chhip rah.

25 Aur, ai ádamzád, dekh, we tujh par bandhan dálenge, aur un se tujhe bándhenge, so tú un ke darmiyán phir báhar na jáegá.

26 Aur main aisá karúngá ki terí jíbh tere tálú se lag jáegí, ki tú gúngá rah jáe, aur tú un ke liye nasíhatgo na hogá, kyúnki we bagí khándán hain.

27 Par jab main tujh se báten karún, main terá munh kholúngá, tab tú un se kahegá, ki Khudáwand Yahowáh yún farmátá hai; Jo suntá hai, so sune, aur jo sunne se báz rahtá, so báz rahe, kyúnki we bagí khándán hain.

IV BA'B.

AUR, ai ádamzád, tú ek khaprá uṭhá le, aur apne áge rakh de, aur us par ek shahr, háṉ, Yarúsalam hí kí taswír khíṉch:
2 Aur us ká muhásara kar, aur us ke muqábil burj baná, aur us ke sámhne ek damdama bándh, aur us ke gird khaime khaṛá kar, aur us ke ghere meṉ manjaníq lagá.
3 Phir apne liye lohe ká ek tawá le, aur apne aur shahr ke darmiyán use nasb kar, ki wuh lohe kí díwár ṭhahre; aur tú apná muṉh us ke muqábil kar, aur wuh ghere jáne kí hálat meṉ ho, aur tú us ká ghernewálá hogá. Yih ahl i Isráel ke liye nishán hai.
4 Phir tú apní bá,íṉ karwaṭ leṭ rah, aur ahl i Isráel kí badkárí us par rakh de; jitne dinoṉ tak tú leṭá rahegá, tú un kí badkárí ká hámil rahegá.
5 Par maiṉ ne un kí badkárí ke barasoṉ ko, un dinoṉ ke shumár ke mutábiq jo tín sau nauwe din haiṉ, tujh par rakhá: so tú ahl i Isráel ká gunáh uṭhá legá.
6 Aur jab tú unheṉ púrá kar chuke, phir apní dahní karwaṭ leṭ rah, aur chálís din tak ahl i Yahúdáh kí badkárí ká hámil ho; maiṉ ne tere liye ek ek sál ke badle ek ek din muqarrar kiyá.
7 Phir Yarúsalam kí taraf, jis ká muhásara ho rahá, apná muṉh kar, aur apná bázú nangá kar, aur us ke barkhiláf nubúwat kar.
8 Aur dekh, maiṉ tujh par bandhan ḍálúṉgá, ki tú karwaṭ se karwaṭ par na phire, jab tak apne muhásare ke dinoṉ ko púrá na kare.
9 ¶ Aur tú apne liye gehúṉ, aur jau, aur báqilá, aur masúr, aur chená, aur bájrá le, aur unheṉ ek hí bartan meṉ rakh, aur un kí itní roṭíáṉ paká ki jitne dinoṉ tak tú karwaṭ leṭá rahe: tú tín sau nauwe din tak unheṉ kháyá kar.
10 Aur terá kháná ki tú kháegá, so ek ek din ke liye bís bís siql ko wazn karke khá; tú waqt ba waqt use kháyá kar.
11 Tú pání bhí andáza se, ek hín ká chhaṭhwáṉ hissa, píegá; tú waqt ba waqt use piyá kar.
12 Aur tú jau ke phulke kháyá karegá, aur tú un kí ánkhoṉ ke sámhne insán kí gúh se unheṉ pakáegá.
13 Aur KHUDÁWAND ne kahá, ki Is hí tarah se baní Isráel apní nápák roṭíoṉ ko un qaumoṉ ke darmiyán, jaháṉ maiṉ unheṉ áwára karúṉgá, kháyá kareṉge.
14 Tab maiṉ ne kahá, ki Háe, Khudáwand YAHOWÁH, dekh, merí ján kabhí nápák nahíṉ húí, aur apní jawání se ab tak koí murdár chíz, jo áp se mar jáe yá pháṛí jáwe, maiṉ ne hargiz nahíṉ kháí, aur harám gosht mere muṉh meṉ kabhí nahíṉ áyá.
15 Tab us ne mujhe kahá, ki Dekh, maiṉ insán kí gúh ke 'iwaz tujhe gobar detá húṉ, so tú apní roṭí us se paká.
16 Aur us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, dekh, maiṉ Yarúsalam meṉ roṭí kí ṭek toṛ ḍálúṉgá, aur we roṭí taulke fikrmandí se kháeṉge, aur pání mápke hairat se píeṉge;
17 Tá ki we roṭí pání ke muhtáj howeṉ, aur báham sarásíma howeṉ, aur apní badkárí ke sabab se mar raheṉ.

V BA'B.

AI ádamzád, tú ek tez chhurí le, háṉ, hajjám ká ustura tujh se liyá jáe, aur us se apná sir aur apní ḍáṛhí muṉḍá; aur tarázú le aur báloṉ ko taulke bánṭ de.
2 Tab tú shahr ke bích meṉ un ká tísrá hissa leke ág ke darmiyán pheṉk de, jis waqt muhásare ke din púre howeṉ; aur tísrá hissa leke chhurí se idhar udhar már; aur tísrá hissa hawá meṉ uṛá; aur maiṉ talwár khíṉchke un ká píchhá karúṉgá.
3 Aur un meṉ se thoṛe bál ginke le, aur unheṉ apne dáman meṉ bándh.

4 Phir in men se kaí ek le, aur unhen ág ke bích men ḍál, aur ág se unhen jalá; ki us men se ek ág niklegí, jo Isráel ke sáre gharáne par paṛegí.

5 ¶ Ḳhudáwand Yahowáh yún kahtá hai: Yihí Yarúsalam hai; main ne use qaumon aur mamlukaton ke darmiyán, jo us ke áspás hain, rakhá hai.

6 Lekin us ne merí 'adálaton ko sharárat karke qaumon kí banisbat ziyáda ṭál diyá, aur merí sharí'aton ko áspás kí mamlukaton kí banisbat ziyáda 'udúl kiyá; ki unhon ne merí 'adálaton ko haqír jáná, aur merí sharí'aton par 'amal nahín kiyá.

7 So Ḳhudáwand Yahowáh yún kahtá hai: Azbaski tum ne un qaumon kí nisbat se jo tumháre gird o pesh hain ziyáda bagáwat kí, aur merí sharí'aton par na chale, aur merí 'adálaton par 'amal nahín kiye, magar un gurohon kí 'adálaton ko jo tumháre áspás hain hifz kiyá;

8 So Ḳhudáwand Yahowáh yún kahtá hai, ki Dekh, main, hán, main hí terá muḳhálif hún, aur tere darmiyán sab qaumon kí ánkhon ke sámhne tujhe sazá dúngá.

9 Aur main tere sáre nafratí kámon ke sabab tujh men wuhí karúngá, jo main ne hargiz nahín kiyá hai, aur jo main phir kabhí na karúngá.

10 So tere darmiyán báp beṭon ko kháenge, aur beṭe apne bápon ko kháenge: aur main tujh se badlá lúngá, aur tere sáre báqí logon ko har ek hawá par parágauda karúngá.

11 Is liye Ḳhudáwand Yahowáh kahtá hai, ki Mujhe apní hayát kí qasam, ki is sabab se ki tú ne apní sárí makrúh chízon aur nafratí kámon se mere maqdis ko nápák kiyá hai, is liye main bhí tujhe ghaṭá ḍálúngá, merí ánkhen ri'áyat na karengí, main hargiz rahm na karúngá.

12 ¶ Terá tísrá hissa wabá se mar jáegá, aur kál se tere bích men halák ho jáegá; aur tísrá hissa talwár se terí cháron taraf márá paṛegá; aur tísrá hissa main har ek hawá par parágauda karúngá, aur talwár khínchke un ke píchhe paṛúngá.

13 Merá qahr yún anjám tak pahunchegá, aur main apná gazab un par názil karúngá, aur apná jí un se ṭhanḍá karúngá. Aur jab main un par apná qahr anjám tak pahuncháún, tab we jánenge ki mujh Ḳhudáwand ne apní gairat se yih sab kuchh kahá thá.

14 Is ke siwá, main tujh ko un qaumon ke darmiyán jo tere áspás hain, aur un sab kí nigáhon men, jo udhar se guzar karenge, ek ḳharába aur maurid i malámat karúngá.

15 So wuh já e malámat, aur já e ihánat, maqám i 'ibrat aur já e hairat un qaumon ke darmiyán, jo us ke áspás hain, hogí, jab ki main gussa o gazab aur tund malámaton se tere darmiyán 'adálat karúngá. Main hí Ḳhudáwand ne yih farmáyá hai:

16 Jab main kál ke bure tír, jo un kí halákat ke liye hain, un kí taraf rawána karúngá, jin ko main tumháre halák karne ke liye chaláúngá, aur main tum men mahangí ziyáda karúngá, aur tumhárí roṭí kí ṭek toṛ ḍálúngá:

17 Aur main tum men kál aur bure darinde bhejúngá, aur we tujhe láwalad karenge; aur marí aur ḳhúnrezí tere darmiyán guzregí; aur main talwár tujh par láúngá. Main hí Ḳhudáwand ne kahá hai.

VI BA'B.

Aur Ḳhudáwand ká kalám mujh par názil húá, aur us ne kahá,

2 Ai ádamzád, Isráel ke paháṛon ke muqábil apná munh kar, aur un ke barḳhiláf nubúwat kar,

3 Aur bol, ki Ai Isráel ke paháṛo, Ḳhudáwand Yahowáh ká kalám suno. Ḳhudáwand Yahowáh paháṛon ko,

aur ṭíloṉ ko, aur nahroṉ ko, aur wá-
díoṉ ko, yúṉ kahtá hai, ki Dekho,
maiṉ, háṉ, maiṉ hí tum par talwár
chaláúṉgá, aur tumháre únche makán-
oṉ ko gárat karúṉgá.
4 Aur tumháre mazbah ujaṛ jáeṉge,
aur tumháre but toṛ ḍále jáeṉge; aur
maiṉ tumháre maqtúloṉ ko tumhárí
múratoṉ ke áge ḍál dúṉgá.
5 Aur baní Isráel kí lásheṉ un ke
butoṉ ke áge pheṉk dúṉgá; aur maiṉ
tumhárí haḍḍíoṉ ko tumhárí qurbán-
gáhoṉ ke gird á gird bikhráúṉgá.
6 Tumhárí búd o básh ke sáre ma-
kánoṉ meṉ shahr wírán howeṉge, aur
únche makán ujáṛe jáeṉge, ki tumháre
mazbah ḳharáb kiye jáeṉ, aur wírán
howeṉ, aur tumháre but toṛe jáeṉ, aur
na raheṉ, aur tumhárí múrateṉ káṭ
ḍálí jáeṉ, aur tumhárí dastkáríáṉ ná-
búd ho jáweṉ.
7 Aur maqtúl tumháre darmiyán
gireṉge, aur tum jánoge ki maiṉ Ḳhu-
dáwand húṉ.
8 ¶ Lekin maiṉ thoṛe se chhoṛ
dúṉgá, tá ki tumháre chand log hoṉ
jo ummatoṉ ke darmiyán talwár se
bach nikleṉge, jis waqt mamlukatoṉ
meṉ tum paráganda ho jáoge.
9 Aur we jo tum meṉ se bach ra-
heṉge un qaumoṉ ke darmiyán, jaháṉ
jaháṉ we asír hoke jáeṉge, mujh ko
yád kareṉge, jab maiṉ un ke zinákár
diloṉ ko, jo mujh se dúr húe, aur un
kí zinákár ánkhoṉ ko jo butoṉ kí
pairauí meṉ húíṉ, shikasta karúṉgá;
aur we áp apní sárí badkáríoṉ ke sa-
bab, jo unhoṉ ne apne sáre ghinaune
shugloṉ meṉ kíṉ, apne se apní nazar
meṉ nafrat kháweṉge.
10 Tab we jáneṉge, ki maiṉ Ḳhu-
dáwand húṉ; maiṉ ne jo kahá ki un
par yih buráí láúṉgá, so 'abas na
kahá.
11 ¶ Ḳhudáwand Yahowáh yúṉ
kahtá hai, ki Háth se thaperá már,
aur páṉw se píṭ, aur kah, ki Ahl i
Isráel ke sáre ghinaune kámoṉ par
afsos! ki we talwár se, aur kál se, aur
marí se gireṉge.
12 Wuh jo dúr hai, so marí se ma-
regá, aur wuh jo nazdík hai, to talwár
se giregá, aur wuh jo báqí rahe, aur
gherá jáwe, so kál se maregá: aur
maiṉ un par apne qahr ko yúṉ anjám
tak pahuncháúṉgá.
13 Aur jab un ke maqtúl har ún-
che ṭíle par, aur paháṛoṉ kí sárí choṭí-
oṉ par, aur har ek hare daraḳht tale,
aur har ek ghane balút ke níche, har
jagah jaháṉ we apne sáre butoṉ ke
liye ḳhushbúí jaláte the, un kí mú-
ratoṉ ke pás un kí qurbángáhoṉ kí
chároṉ taraf paṛe húe hoṉge, tab we
pahcháneṉge ki Ḳhudáwand maiṉ
húṉ.
14 Aur maiṉ un par apná háth
chaláúṉgá, aur maiṉ un kí sarzamín
ko, un kí búd o básh ke sab makánoṉ
meṉ, Diblah ke bayábán se ziyáda
wírán aur sunsán karúṉgá: tab we
pahcháneṉge ki maiṉ Ḳhudáwand
húṉ.

VII BÁB.

AUR Ḳhudáwand ká kalám mujhe
áyá, aur us ne kahá,
2 Ai ádamzád, Ḳhudáwand Yaho-
wáh yúṉ farmátá hai, ki Isráel kí
sarzamín ká áḳhir húá, us sarzamín
ke chároṉ konoṉ par áḳhir án pahun-
chá hai.
3 Ab terí ajal áí, aur maiṉ apná
gazab tujh par názil karúṉgá, aur terí
rawishoṉ ke mutábiq terí 'adálat kar-
úṉgá, aur tujhe un sáre ghinaune
kámoṉ ká badlá, jo tú ne kiye haiṉ,
tujh par lád dúṉgá.
4 Merí ánkh terí ri'áyat na karegí,
aur maiṉ tujh par rahm na karúṉgá,
balki maiṉ terí rawishoṉ ká badlá
tujhe dúṉgá, aur tere ghinaune kámoṉ
ke anjám tere darmiyán hoṉge, tá ki
tum jáno ki maiṉ Ḳhudáwand húṉ.
5 Ḳhudáwand Yahowáh yúṉ kah-
tá hai, Ek balá, iklí balá, dekh, wuh
átí hai.

6 A'khir áyá, ákhir áyá hai, wuh
tujh par barpá húá hai: dekh, wuh á
pahunchá.
7 Ai tú, jo zamín par bastá hai,
inqiláb tujh tak áyá hai; waqt á pa-
hunchá, hangáma ká din muttasil
húá, aur na ki paháṛon par khushí kí
lalkár.
8 Ab se thoṛí der men main apná
qahr tujh par undelúngá, aur apná
gazab jo tujh par hai anjám tak pa-
hunch※úngá, aur terí rawishon ke
mutábiq terí 'adálat karúngá, aur tere
sáre ghinaune kámon ká badlá tujhe
dúngá.
9 Merí ánkh ri'áyat na karegí, aur
main hargiz rahm na karúngá: jaisí
ki terí ráhen hain, waisá badlá tujhe
dúngá, aur tere ghinaune kámon ke
anjám tere darmiyán honge; aur tum
jánoge ki main márnewálá KHUDÁ-
WAND hún.
10 Dekh, wuh din, dekh, wuh án
pahunchá hai: tujh tak inqiláb áyá,
'asá men kalíán lagín, gurúr men kon-
pal phúṭe.
11 Sitamgarí niklí, jo sharárat ke
liye chhaṛí ho: koí un men se na
rahegá, un ke amboh men se koí na-
hín, aur na un ke mál men se kuchh;
aur un par mátam kiyá na jáegá.
12 Waqt áyá, din pahunchá: kha-
rídnewálá khush na ho, na bechne-
wálá udás; kyúnki un ke sáre amboh
par gazab názil hogá.
13 Kyúnki bechnewálá us tak jo
bechá gayá phir na pahunchegá, agar-
chi hanoz we zindon ke darmiyán
howen; kyúnki royá un kí sárí jamá-
'at kí bábat hai; ek bhí na lauṭegá,
aur na koí jo apní badkárí se apní ján
ko qiyám bakhshegá.
14 Turhí phúnko; sab taiyár ho
jáwen; lekin koí jang men nahín játá
hai; kyúnki merá qahr un kí sári bhíṛ
par hai.
15 Talwár báhar, aur marí aur kál
bhítar hain: wuh jo khet men hai,
talwár se márá paṛegá, aur wuh jo
shahr men hai, kál aur marí use nigal
jáenge.
16 ¶ Par un men se we jo bach
niklenge, bach niklenge, aur wádíon
ke kabútaron kí mánind paháṛon par
rahenge, aur sab ke sab nála karenge,
har ek apní badkárí ke liye.
17 Sáre háth ḍhíle honge, aur sáre
ghuṭne pání hoke bah jáenge.
18 We ṭáṭ se kamar kasenge, aur
haul unhen ḍhámpegá; aur sabhon ke
munh par sharm hogí, aur un sabhon
ke siron par chandlápan.
19 We apní chándí saṛakon men
phenk denge, aur un ká soná nafratí
chíz kí mánind hogá: KHUDÁWAND
ke qahr ke din men un ká soná chán-
dí unhen na bachá sakegá; we apne
jí ko ser na karenge, na apne peṭ
bharenge: kyúnki unhon ne us hí se
ṭhokar khákar badkárí kí thí.
20 ¶ Aur un ká khushnumá zewar
jo hai, so shaukat ke liye rakhá gayá,
par unhon ne apní nafratí múraten
aur makrúh súraten us men nasb ki-
yán; is liye main ne use un ke liye
harám chíz kí mánind kar diyá.
21 Aur main use ganímat ke liye
pardesíon ke háth men, aur lúṭ ke liye
zamín ke gáratgaron ke háth men, somp
dúngá, aur we use nápák karenge.
22 Aur main apná munh un se
pherúngá, tá ki we merí haram-sará
ko nápák karen: us men gáratgar
áwenge, aur use nápák karenge.
23 ¶ Berí baná: kyúnki mulk
khúnrezí ke gunáhon se bharpúr hai,
aur shahr zulm se bhará hai.
24 Main gair-qaumon men se un ko
jo bure se bure hain le áúngá, aur we
un ke gharon ke málik honge, aur
main zabardaston ká ghamand mitá-
úngá, aur we un ke maqdison ko
nápák karenge.
25 Halákat átí hai, aur we salá-
matí ko ḍhúnḍhte phirenge, par wuh
mutlaq na milegí.

26 Balá par balá áwegí, aur afwáh
par afwáh hogí: tab we nabí kí royá
kí talásh karenge: par sharí'at káhin
se, aur maslahat buzurgon se, játí
rahegí.
27 Bádsháh mátam karegá, aur sar-
dár hairání ká libás pahinegá, aur
ra'áiyat ke háth kámpenge: main un
kí rawishon ke muwáfiq un se sulúk
karúngá, aur jis tarah se unhon ne
fatwá diyá, us tarah main un par fat-
wá dúngá, tá ki we jánen ki KHUDÁ-
WAND main hún.

VIII BA'B.

AUR chhathwen baras ke chhath-
wen mahíne kí pánchwín tárikh
men aisá húá, ki main apne ghar men
baithá thá, aur Yahúdáh ke ma-
sháikh mere áge baithe the, ki Khu-
dáwand YAHOWÁH ká háth mujh par
wahán pará.
2 Tab main ne nigáh kí, aur kyá
dekhtá hún, ki ek súrat, ág kí má-
nind, nazar átí hai: us kí kamar se
jo ma'lúm húí níche tak ág, aur us kí
kamar se úpar tak jalwa i núr záhir
húá, jis ká rang saiqal kiye húe pítal
ká sá thá.
3 Aur us ne ek háth kí sí súrat
nikálí, aur mere sir ke ek kákul ko
pakarke mujhe khínchá; aur Rúh ne
mujhe ásmán aur zamín ke darmiyán
buland kiyá, aur mujhe Khudá kí
royaton men, Yarúsalam ke bích, ut-
tar taraf ke bhítarí darwáze par, jahán
rashk kí múrat kí nisheman thí, jo
rashk ko chirátí hai, le áí.
4 Aur kyá dekhtá hún, ki wahán
Isráel ke Khudá ká jalál, us royá ke
mutábiq jo main ne us wádí men
dekhí thí, maujúd hai.
5 ¶ Tab us ne mujhe kahá, ki Ai
ádamzád, apní ánkhen to uttar kí
taraf uthá. So main ne uttar kí taraf
ánkhen utháin, aur kyá dekhtá hún,
ki uttar kí taraf, mazbah ke darwáze
par, rashk kí wuhí múrat madkhal
men hai.
6 Aur us ne mujhe kahá, ki Ai
ádamzád, tú un ke kám dekhtá hai?
yih barí gandagíán hain, jo ahl i Is-
ráel yahán karte hain, tá ki main
apne maqdis ko chhorke us se dúr já-
ún: par tú ek aur bár phir, aur tú is
se ziyáda gandagíán dekhegá.
7 ¶ Tab wuh mujhe sahn ke dar-
wáze par láyá; aur main ne nazar kí,
aur kyá dekhtá hún, ki díwár men ek
chhed hai.
8 Tab us ne mujhe kahá, ki Ai
ádamzád, díwár to khod: so main ne
díwár ko khodá, aur ek darwáza
dekhá.
9 Phir us ne mujhe kahá, ki Bhí-
tar já, aur jo jo nafratí kám we yahán
karte hain, unhen dekh.
10 Tab main ne andar jáke dekhá;
aur kyá dekhtá hún, ki har nau' ke
kíron kí jo rengte phirte hain, aur
karíh jánwaron kí sab súraten, aur ahl
i Isráel kí sab múraten, girdágird
díwár par munaqqash hain.
11 Aur ahl i Isráel ke buzurgon
men se sattar shakhs un ke áge khare
hain, aur Yazaniyáh bin Sáfan un ke
bíchon bích khará hai, aur har mard
ke háth men ek ek 'údsoz thá, aur
bakhúr ká ek bhárí bádal uth rahá hai.
12 Tab us ne mujhe kahá, ki Ai
ádamzád, tú ne dekhá hai, jo ahl i Is-
ráel ke buzurg andhere men, har shakhs
apne munaqqash káshánon men, kyá
karte hain? kyúnki we kahte hain, ki
KHUDÁWAND hamen nahín dekhtá hai;
KHUDÁWAND ne zamín ko chhor diyá
hai.
13 ¶ Aur us ne mujhe yih bhí
kahá, ki Tú ek aur bár phir, aur in se
ziyáda makrúh kám, jo we karte hain,
dekhegá.
14 Tab wuh mujhe KHUDÁWAND ke
ghar ke uttar ástáne ke darwáze par
láyá, aur kyá dekhtá hún, ki wahán
'auraten baithí húí Tammúz par nauha
kartíán thín.
15 ¶ Aur us ne mujhe kahá, ki Ai

ádamzád, kyá tú ne yih dekhá hai? tú ek aur bár phir, aur tú aisí nafratí chízen dekhegá jo in se bhí badtar hain.
16 Aur wuh mujhe KHUDÁWAND ke ghar ke andarúní sahn ke bhítar le gayá, aur kyá dekhtá húṉ, ki KHUDÁWAND ke ghar ke darwáze par, dahlíz aur mazbah ke darmiyán, pachís ek shakhs hain jin kí píṭh KHUDÁWAND kí haikal kí taraf hain, aur un ke munh púrab kí jánib hain, aur púrab kí jánib áftáb kí parastish karte hain.
17 ¶ Aur us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, tú ne yih dekhá hai? Kyá ahl i Yahúdáh ke nazdík yih chhoṭí bát hai, ki we yih ghinaune kám karen, jo yahán karte hain, ki unhon ne to mulk ko andher se bhar diyá hai, aur phirke mujhe gussa diláyá hai: aur dekh, we apní nák ḍálí se lagáte hain.
18 Lekin main bhí qahr se badsulúkí karúngá: merí ánkh ri'áyat na karegí, aur main hargiz rahm na karúngá: aur agarchi we chillá chilláke apne nále kí sadá mere kánon tak pahunchá den, tau bhí main un kí na sunúngá.

IX BA'B.

AUR us ne buland áwáz se pukárke mere kánon men kahá, ki Unhen, jo shahr ke muntazim hain, nazdík bulá, har ek shakhs apná hathyár ján márne ká apne háth men le áwe.
2 Aur dekho, chha mard úpar ke darwáze kí ráh se, jo uttar taraf ká muqábil hai, chale áe, aur har ek mard ke háth men us ká khúnrez hathyár thá, aur un ke darmiyán ek ádmí kattání libás pahine thá, aur us kí kamar par likhne kí dawát thí: so we andar gaye, aur pítal ke mazbah ke pás khare húe.
3 Aur Isráel ke Khudá ká jalál Karúbí par se, jis par wuh thá, uṭhke ghar ke ástáne par gayá. Aur us ne us mard ko, jo kattání libás pahine thá, aur jis ke pás likhne kí dawát thí, pukárá;
4 Aur KHUDÁWAND ne use kahá, ki Shahr ke darmiyán se, hán, Yarúsalam ke bích se guzar kar, aur un logon kí peshání par, jo un sáre nafratí kámon ke sabab se, jo us ke darmiyán kiye játe hain, áhen márte aur rote hain, nishán kar de.
5 ¶ Aur us ne un logon se mujhe sunáke kahá, ki Tum log us ke píchhe píchhe shahr men wárpár jáo, aur máro; tumhárí ánkhen ri'áyat na karen, aur tum rahm na karo.
6 Tum búṛhon, aur jawánon, aur chhokríon, aur nannhe bachchon, aur 'auraton ko, ek lakht már ḍálo; lekin jin par nishán hai, un men se kisí ke pás na jáo: aur mere maqdis se shurú' karo. Tab unhon ne un puráne logon se jo haikal ke áge the, shurú' kiyá.
7 Aur us ne unhen kahá, ki Ghar ko nápák karo, aur maqtúlon se sahnon ko bhar do: chalo, báhar niklo. So we nikal gaye, aur shahr men qatl karne lage.
8 ¶ Aur jab we unhen qatl kar rahe, aur main bach rahá thá, to yún húá, ki main munh ke bhal girá, aur chilláke kahá, ki Háe, Khudáwand YAHOWÁH! kyá tú apná qahr Yarúsalam par názil karke Isráel ke sab báqí logon ko halák karegá?
9 Tab us ne mujhe kahá, ki Isráel aur Yahúdáh ke khándán kí badkárí niháyat 'azím hai, ki sarzamín khún se bharí hai, aur shahr be-insáfí se bhará hai; kyúnki we kahte hain, ki KHUDÁWAND ne zamín ko tark kiyá hai, aur KHUDÁWAND nahín dekhtá.
10 So main jo hún, merí ánkh ri-'áyat na karegí, aur main hargiz rahm na karúngá; main un kí chál chalan ká badlá un ke siron par ḍálúngá.
11 Aur, dekho, ki wuh ádmí jo kattání libás pahine, aur jis ke pás likhne kí dawát thí, jawáb deke bolá,

ki Jaisá tú ne mujhe hukm diyá, main ne kiyá.

X BAB.

TAB main ne nigáh kí, aur kyá dekhtá hún, ki us fazá par jo Karúbíon ke sir ke úpar thá, ek chíz aisí dikhái dí jaisá nílam ká patthar hotá hai, aur us kí súrat takht kí sí thí.
2 Aur us ne us ádmí ko, jo kattání libás pahine thá, farmáyá aur kahá, ki Un pahiyon ke andar já jo Karúbí ke tale hain, aur ág ke angáre, jo Karúbíon ke darmiyán hain, mutthí bharke uthá, aur shahr ke úpar bikher de. Aur wuh gayá, aur main dekhtá thá.
3 Jab wuh shakhs andar gayá, tab Karúbí ghar kí dahní taraf khare húe; aur andarúní sahn bádal se bhar gayá.
4 Tab Khudáwand ká jalál Karúbí par se uth gayá, aur ghar ke ástáne par áyá; aur ghar bádal se bhar gayá, aur sahn Khudáwand ke jalál kí chamak se ma'múr húá.
5 Aur Karúbíon ke paron kí sadá báhar ke sahn tak pahunchke Khudá e Qádir i mutlaq kí áwáz kí sí us ke farmáte waqt suní játí thí.
6 Aur yún húá ki jab us ne us shakhs ko, jo kattání libás orhe thá, hukm kiyá, aur kahá, ki wuh pahiye ke andar se aur Karúbíon ke bích se ág le, tab wuh andar gayá aur pahiye ke pás khará húá.
7 Aur ek Karúbí ne Karúbíon men se apná háth us átash kí taraf, jo Karúbíon ke darmiyán thí, barháyá, aur ág leke us shakhs ke háthon par, jo kattání libás pahine thá, rakhí; us ne le lí, aur báhar niklá.
8 ¶ Aur Karúbíon ke darmiyán, un ke paron ke níche, insán ke háth ká sá daul nazar áyá.
9 Phir jo main ne nigáh kí, to kyá dekhtá hún, ki chár pahiye Karúbíon ke ás pás hain, ek Karúbí ke pás ek pahiyá, aur dúsre Karúbí ke pás dúsrá pahiyá, maujúd thá; aur un pahiyon ká jalwa dekhne men zabarjad ká sá thá.
10 Aur un kí shaklen jo thín, so we cháron ek tarah kí thín, jaise pahiyá pahiye ke andar ho.
11 Jab we chalte the, we apní cháron taraf par chalte the, we chalte húe phirte na the; jidhar sir dekhtá thá, udhar we us ke píchhe píchhe játe the: chalte húe we phirte na the;
12 Hán, un ke sáre badan, aur píth, aur háth, aur par; aur un pahiyon men girdágird ánkhen thín, un cháron men un ke pahiye the.
13 Yih pahiye jo the, so main ne suná ki unhen kisí ne pukárá aur kahá, Ai pahiye.
14 Aur har ek ke chár munh the; pahle ká munh Karúbí ká munh, aur dúsre ká munh insán ká munh, aur tísre ká munh sher i babar ká munh, aur chauthe ká munh 'uqáb ká munh.
15 Aur Karúbí únche kiye gaye. Yih wuh jándár thá, jo main ne Kibár kí nadí ke pás dekhá thá.
16 Aur jab Karúbí chalte the, pahiye bhí un ke sáth sáth chalte the; aur jab Karúbíon ne apne pankh buland kiye, tá ki zamín se úpar charhen, to we pahiye un ke pás se judá na húe.
17 Jab we thaharte the, ye thaharte the; aur jab we buland hote the, ye un ke sáth buland kiye játe the; kyúnki jándár kí rúh un men thí.
18 Aur Khudáwand ká jalál ghar ke ástáne par se uth chalá, aur Karúbíon ke úpar thahar gayá.
19 Tab Karúbíon ne apne pankh únche kiye, aur merí nazar ke sámhne zamín se bulandí par charh gaye, jis waqt we nikal gaye; aur pahiye un ke sáth sáth the. Aur we Khudáwand ke ghar ke púrabí darwáze kí dahlíz men khare húe; aur Isráel ke Khudá ká jalál un ke úpar jalwagar thá.

20 Yih wuh jándár hai, jo main ne
Isráel ke Khudá ke níche Kibár kí
nadí ke kináre par dekhá thá; aur mu-
jhe ma'lúm thá ki ye Karúbí hain.
21 Har ek ke chár munh the, aur har
ek ke chár pankh; aur un ke pankhon
tale insán ká sá háth thá.
22 Aur un ke chihron kí súrat jo
thí, so we hí chihra the, jo main ne
Kibár kí nadí ke kináre par dekhe
the; wuhí numáishen, aur wuhí ha-
qíqat. We sab ke sab sídhe áge hí ko
chale játe the.

XI BA'B.

AUR Rúh mujh ko utháke KHUDÁ-
WAND ke ghar ke púrabí darwáze
par, jis ká rukh púrab kí taraf hai, le
gayí, aur kyá dekhtá hún, ki us dar-
wáze kí dahlíz par pachís shakhs
hain; aur main ne un ke darmiyán
Yazaniyáh bin 'Azúr, aur Falatiyáh
bin Bináyáh, logon ke sardáron ko,
dekhá.
2 Aur KHUDÁWAND ne mujhe kahá,
ki Ai ádamzád, yih we log hain jo is
shahr men badí ká mansúba bándhte
hain, aur burí mashwarat karte hain,
3 Ki we kahte hain, ki Wuh nazdík
nahín; áo, ghar banáwen: wuh to
deg hai, aur ham gosht.
4 ¶ Is liye, tú un ká mukhálif
hoke un se nubúwat kar; ai ádamzád,
nubúwat kar.
5 Aur KHUDÁWAND kí Rúh mujh
par parí, aur us ne mujhe kahá, ki
Yih kah: KHUDÁWAND yún kahtá
hai, ki Ai ahl i Isráel, tum ne yún
yún kahá hai; main tumháre dil ke
khiyálon men se jo tumháre dil men
uthte ek ek jántá hún.
6 Tum ne is shahr men bahuton ko
qatl kiyá, balki us kí sarakon ko
maqtúlon se bhar diyá hai.
7 Is liye Khudáwand YAHOWÁH
yún kahtá hai, ki Tumháre maqtúl,
jin kí láshen tum ne shahr ke bích
dhar chhorí hain, yih wuhí gosht,
aur yih shahr wuhí deg hai; par main
tum ko us ke bích men se báhar nikál-
úngá.
8 Tum talwár se dare ho; aur Khu-
dáwand YAHOWÁH kahtá hai, ki Main
talwár tum par láúngá.
9 Aur main tumhen us ke bích
men se báhar nikálúngá, aur tumhen
pardesíon ke háthon men kar dúngá,
aur tum se badlá lúngá.
10 Tum talwár se máre paroge;
Isráel kí sarhadd par main tumhárí
'adálat karúngá; aur tum jánoge ki
main KHUDÁWAND hún.
11 Yih shahr tumhárá deg na hogá,
na tum us men ká gosht hoge, balki
main baní Isráel kí sarhadd par tum
se niyáo karúngá.
12 Aur tum jánoge ki main KHU-
DÁWAND hún, jis kí sharí'aton par tum
nahín chale, aur jis ke ahkám par
tum ne 'amal nahín kiyá, balki un
gair-qaumon ke ahkám par jo tumháre
áspás hain tum ne 'amal kiyá hai.
13 ¶ Aur jab main nubúwat kartá
thá, to yún húá, ki Falatiyáh bin
Bináyáh mar gayá. Tab main munh
ke bhal girá, aur buland áwáz se
chilláke kahá, ki Háe, Khudáwand
YAHOWÁH! kyá tú baní Isráel ke
baqíya ko bilkull mitá dálegá?
14 Phir KHUDÁWAND ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá,
15 Ki ai ádamzád, tere bhái, tere
bhái, tere qarábatí, aur sáre ahl i
Isráel, sab ke sab jo hain, we hí hain,
jin kí bábat Yarúsalam ke báshinde
kahte hain, ki KHUDÁWAND se dúr
alag raho; yih sarzamín ham ko mí-
rás men dí gayí hai.
16 Is liye tú kah, ki Khudáwand
YAHOWÁH yún kahtá hai, ki Harchand
main ne unhen qaumon ke darmiyán
dúr kar rakhá hai, aur unhen mulkon
men parágandá kiyá, lekin main un
ke liye thorí der tak, un mulkon men
jahán jahán main ne unhen parágandá
kiyá, ek maqdis húngá.
17 Is liye tú kah, ki Khudáwand

Yahowáh yún kahtá hai, ki Main
tumhen logon men se jam'a kar lúngá,
aur mulkon men se, jin men tum pará-
ganda húe, tumhen sameṭ lúngá, aur
Isráel ká mulk tumhen dúngá.
18 Aur we wahán áwenge, aur us
kí sárí nafratí aur karíh chízen us se
dúr kar denge.
19 Aur main unhen ek hí dil dúngá,
aur nayí rúh tumháre andar men
ḍálúngá, aur sangín dil un ke gosht
men se judá kar dúngá, aur unhen ek
goshtín dil 'ináyat karúngá:
20 Tá ki we mere haqqon par chal-
en, aur mere hukmon ko hifz karen,
aur un par 'amal karen; aur we mere
log honge, aur main un ká Khudá
húngá.
21 Rahe we jin ká dil apní nafratí
aur karíh chízon kí marzí par un kí
pairauí men hai, so Khudáwand
kahtá hai, ki Main un kí rawish ko
un ke sir par ḍálúngá.
22 ¶ Tab Karúbíon ne apne apne
pankh buland kiye, aur pahiye un ke
sáth sáth chale, aur Isráel ke Khudá
ká jalál un ke úpar jalwagar thá.
23 Aur Khudáwand ká jalál shahr
ke bích men se uṭh gayá, aur shahr kí
púrab taraf ke pahár par khaṛá húá.
24 ¶ Anjám i kár Rúh ne mujhe
uṭháyá, aur Khudá kí Rúh ne royá
men mujhe phir Kasdíon ke mulk
men asíron pás pahunchá diyá. So
wuh royá, jo main ne dekhí, mujh se
úpar uṭh gayí.
25 Aur main ne asíron se Khudá-
wand kí sárí báten kahín, jo us ne
mujh par záhir kí thín.

XII BA'B.

Aur Khudáwand ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá,
2 Ki Ai ádamzád, tú ek sarkash
gharáne ke darmiyán rahtá hai, jin kí
ánkhen hain ki dekhen, par we nahín
dekhte, aur un ke kán hain ki sunen,
par we nahín sunte, kyúnki we bágí
khándán hain.
3 Is liye, ai ádamzád, safar ká
asbáb taiyár kar, aur din ko un ke
dekhte hí apne makán se rawána ho:
tú un kí nazar ke sámhne apne makán
se dúsre makán ko já: mumkin hai
ki we sochen, harchand we bágí khán-
dán hain.
4 Aur tú din men un kí ánkhon ke
sámhne apne asbáb ko báhar nikál,
jis tarah naql i makán ke liye asbáb
nikálte hain, aur shám ko un kí nazar
ke áge, un kí mánind jo asír hoke
nikal játe hain, nikal já.
5 Un kí ánkhon ke áge díwár ke
wárpár súrákh kar, aur us ráh se as-
báb nikál.
6 Unhen dikháke tú use apne kán-
dhe par uṭhá, aur shám ko jab do waqt
milte hain, use nikál le já; tú apne
munh ko ḍhámp, tá ki terí nazar
zamín par na paṛe; kyúnki main ne
tujhe ahl i Isráel ke liye ek nishán
baná rakhá hai.
7 Chunánchi jaisá mujhe hukm húá
thá, waisá main ne kiyá: main ne
din ko apná asbáb, asíron ke asbáb kí
mánind, nikálá; aur shám ko main ne
apne háth se díwár sendhí; main ne
godhúlí ke waqt use nikálá, aur un kí
nazar ke áge kándhe par uṭhá liyá.
8 ¶ Aur subh ko Khudáwand ká
kalám mujhe pahunchá, aur us ne
kahá,
9 Ki Ai ádamzád, kyá ahl i Isráel
ne, jo bágí khándán hain, tujh se na-
hín kahá, ki Tú kyá kartá hai?
10 Un se kah, Khudáwand Ya-
howáh yún farmátá hai, ki Yih il-
hámí paigám Yarúsalam ke sardár ke
liye, aur sáre ahl i Isráel ke liye jo un
ke darmiyán hain,
11 Kah, ki main tumháre liye
nishán hún; jaisá main ne kiyá,
waisá un se sulúk kiyá jáegá: we
jiláwatan honge, aur asírí men jáenge.
12 Aur jo un men sardár hai, so
shám ko andhere men uṭhke apne
kándhe par uṭháe húe nikal jáegá:

we díwár khodenge ki us ráh se nikál
le jáwen; wuh apná munh dhámpegá,
tá ki apní ánkhon se zamín ko na
dekhe.
13 Aur main apná jál us par bich-
háúngá, ki wuh mere phande men
phans jáe; aur main use Kasdíon ke
mulk men Bábul ke bích láúngá;
lekin wuh use na dekhegá, agarchi
wahán maregá.
14 Aur main us ke áspás ke sáre
himáyat-karnewálon ko, aur us ke sab
golon ko, sárí atráf men parágandа
karúngá, aur main talwár khínchke un
ká píchhá karúngá.
15 Aur jab main unhen qaumon
men parágandа karúngá, aur mamlu-
katon men unhen khindá dúngá, tab
we jánenge, ki main KHUDÁWAND hún.
16 Lekin main un men se ba'zon
ko jo shumár men thoṛe honge, talwár
se, aur kál se, aur marí se, bachá
rakhúngá, tá ki we qaumon ke dar-
miyán, jahán kahín áwen, apne sáre
nafratí kámon ko bayán karen: aur
we ma'lúm karenge, ki main KHUDÁ-
WAND hún.
17 ¶ Aur KHUDÁWAND ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá,
18 Ki Ai ádamzád, tú thartharáke
apní roṭí khá, aur kámp kámpke aur
soch sochke apná pání pí le,
19 Aur is mulk ke logon se kah,
ki Khudáwand YAHOWÁH, Yarúsalam,
aur Isráel kí wiláyat ke báshindon ke
haqq men yún kahtá hai, ki We
fikrmandí se apní roṭí kháenge, aur
hairání se apná pání píenge, tá ki us
ke báshindon kí sitamgarí ke bá'is,
us kí sarzamín, un sab chízon se, jin
se wuh bharí hai, khálí ko jáwe;
20 Aur wuh bastíán jo ábád hain
ujáṛ ho jáengí, aur sarzamín wírán
howegí; tá ki tum jáno, ki KHUDÁWAND
main hún.
21 ¶ Aur KHUDÁWAND ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá,
22 Ki Ai ádamzád, wuh kyá kahá-
wat hai, jo tum Isráel kí sarzamín kí
bábat kahte ho, ki 'Arse men din ba-
hut hote hain, aur sárí royá be-anjám
hotí hai?
23 Is liye unhen kah, ki Khudá-
wand YAHOWÁH yún farmátá hai, ki
Main aisá karúngá, ki yih kaháwat
mauqúf ho jáwe, aur we Isráel men
yih phir kaháwat ke taur par na
bolenge; balki tú unhen kah, ki Din
nazdík áe, aur sárí royá ká anjám hotá
hai.
24 Kyúnki áge ko ahl i Isráel ke
darmiyán royá e bátil, aur khushámad
kí gaib-dání na hogí.
25 Kyúnki main KHUDÁWAND hún,
main hí boltá hún: jo bát main kah-
úngá, so ho jáegí; us ke hone men
derí na lagegí; balki Khudáwand
YAHOWÁH kahtá, ki Ai bágí khándán,
main tumháre dinon men kalám kah-
úngá, aur use púrá karúngá.
26 ¶ Aur KHUDÁWAND ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá,
27 Ki Ai ádamzád, dekh, ahl i Is-
ráel kahte hain, ki Jo royá men us ne
dekhá hai, so bahut muddat men záhir
hogá, aur wuh un zamánon kí khabar
detá jo bahut dúr hain;
28 Is liye unhen kah, ki Khudá-
wand YAHOWÁH yún kahtá hai, ki
Áge ko mere sukhanon men se koí
sukhan muddat píchhe záhir na hogá,
balki Khudáwand YAHOWÁH kahtá
hai, Wuh sukhan jo main kahún púrá
ho jáegá.

XIII BA'B.

AUR KHUDÁWAND ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá,
2 Ki Ai ádamzád, Isráel ke nabíon
se jo nubúwat karte hain, un ká mu-
khálif hoke nubúwat kar, aur un se jo
apne apne dil se nubúwat karte hain,
un se kah, ki KHUDÁWAND ká kalám
suno.
3 Khudáwand YAHOWÁH yún kahtá
hai, ki Behúda nabíon par wáwailá

hai, jo apní hí rúh kí pairauí karte
hain, aur unhon ne kuchh nahín dekhá.
4 Ai Isráel, tere nabí un lomríon ke
mánind hain jo ujáṛ makánon men
rahtín.
5 Tum raḳhnon ke úpar na gaye,
aur na Isráel ke ghar ke liye iháta
bándhí hai, tá ki we Ḳhudáwand ke
din jang-gáh men khaṛe howen.
6 We dhokhá aur jhúṭhá shugún
dekhke kahte hain, ki Ḳhudáwand
kahtá hai, agarchi Ḳhudáwand ne
unhen nahín bhejá hai: aur auron
men ummed paidá karte, ki suḳhan
púrá ho jáegá.
7 Kyá tum ne bátil royá nahín de-
khí, kyá tum ne jhúṭhí gaib-dání na-
hín kí, aur bolte ho, ki Ḳhudáwand ne
kahá hai, agarchi main ne nahín kahá?
8 Is liye Ḳhudáwand Yahowáh yún
kahtá hai, ki Tum ne jhúṭh kahá hai,
aur dhokhá dekhá, is liye, dekho, Ḳhu-
dáwand Yahowáh kahtá hai, ki Main
tumhárá muḳhálif hún.
9 Aur merá háth un nabíon par, jo
dhokhá dekhte hain, aur jhúṭhí gaib-
dání karte hain, chalegá: we mere
logon ke majm'a men shámil na honge,
na we Isráel ke ḳhándán ke daftar
men likhe jáenge, aur na we Isráel ke
mulk men dáḳhil honge: so tum ján-
oge, ki main Ḳhudáwand Yahowáh
hún.
10 ¶ Is sabab, hán, is sabab se, ki
unhon ne mere logon ko yih kahke
wargaláná hai, ki Salámatí hai, aur
salámatí na thí, aur ek ne díwár uṭhái,
aur, dekho, dúsron ne us par kachchí
kahgil kí:
11 Tú un se, jo us par kachchá
rekhta karte hain, kah, ki Wuh giregí;
ki barsát kí jhaṛí lagegí, aur tum, ai
baṛe baṛe olo, paṛoge, aur shiddat kí
ek ándhí use toṛegí.
12 Aur dekh, wuh díwár giregí.
Kyá log tum se na púchhenge, ki Wuh
kahgil kahán hai jo tum ne us par kí
thí?
13 Is liye Ḳhudáwand Yahowáh
yún kahtá hai, ki Main apne gazab ke
túfán se use toṛ dúngá, aur mere qahr
se jhamá-jham menh barsegá, aur mere
ḳhashm ke patthar paṛenge, tá ki use
nábúd karen.
14 So main us díwár ko, jis par tum
ne kachchí kahgil kí hai, toṛ ḍálúngá,
aur zamín par giráúngá, yahán tak ki
us kí neo záhir ho jáegí; hán, wuh
giregí, aur tum us ke bích men halák
hooge, aur jánoge, ki main Ḳhudá-
wand hún.
15 Main apná qahr us díwár par
aur un par, jinhon ne us par kachchí
kahgil kí hai, názil karúngá; aur tab
main tum se kahúngá, ki Díwár na
rahí, aur na we jinhon ne kahgil kí;
16 Ya'ne, Isráel ke nabí, jo Yarú-
salam ke liye nubúwat karte hain, aur
us kí salámatí kí royá dekhte hain, aur
salámatí to hai nahín, Ḳhudáwand
Yahowáh kahtá hai.
17 ¶ Aur ai ádamzád, tú apní qaum
kí beṭíon kí taraf, jo apne apne dil se
nubúwat kartíán hain, muḳhálif kí
tarah mutawajjih ho, aur un ke bar-
ḳhiláf nubúwat kar,
18 Aur tú kah, ki Ḳhudáwand Ya-
howáh yún kahtá hai, ki Afsos tum
par, jo sab kí kuhníon ke níche kí
gaddí sítí ho, aur har ek qadd ke mu-
wáfiq sir ke liye takiya banátí ho, ki
jánon ko shikár karo! Kyá tum mere
logon kí jánon kí ghát men shauq se
rahogí, aur apní jánon ko bacháogí?
19 Kyá tum muṭṭhí bhar jau ke
liye, aur roṭí ke ṭukṛon ke liye, mujhe
mere logon men nápák karogí, ki tum
un jánon ko már ḍálo jo marne ke láiq
nahín, aur un jánon ko jítá chhoṛ do
jo jíne ke láiq nahín hain, ki tum mere
logon se, jo jhúṭh sunte hain, jhúṭh
boltí ho?
20 Is liye Ḳhudáwand Yahowáh
yún kahtá hai, ki Dekho, main tum-
háre takiyon ká, jinhen leke tum un
jánon kí ghát men shauq se rahtí ho

ki unhen urá do, dushman húṉ, aur
main unhen tumhárí kuhníon ke níche
se phár dálúngá, aur un jánon ko, ki
jin kí ghát men tum shauq se rahtí
ho, tá ki un jánon ko urá do, chhu-
ráúngá.
21 Aur main tumhárí gaddíon ko
phárúngá, aur apne logon ko tumháre
háth se chhuráúngá, aur phir kabhí
tumhárá qábú na hogá ki unhen shikár
karo; aur tum jánogí ki main KHU-
DÁWAND hún.
22 Is liye ki tum ne jhúṭh bol bolke
sádiq ke dil ko udás kiyá, jo main ne
gamgín nahín kiyá, aur sharíron ke
háthon ko zor bakhshá hai, tá ki wuh
apní ján bacháne ke liye apní burí ráh
se báz na áwe:
23 Is sabab tum áge batálat na de-
khogí, aur phir jhúṭhí gaib-dání karne
na páogí; kyúnki main apne logon ko
tumháre háth se chhuráúngá: aur
tum jánogí ki KHUDÁWAND main hún.

XIV BAB.

AUR Isráel ke buzurgon men se kaí
shakhs mujh pás áe, aur mere
sámhne baiṭhe.
2 Tab KHUDÁWAND ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá,
3 Ki Ai ádamzád, in mardon ne
apne buton ko apne dil men nasb kiyá
hai, aur apní badkárí ke ṭhokar-khilá-
newále lakar ko apne chihre ke sámhne
rakhá hai: kyá aise mujh se suwál
karen?
4 Is liye tú un se báten kar, aur un-
hen kah, ki Khudáwand YAHOWÁH
yún farmátá hai, ki Ahl i Isráel men
se har ek, jo apne buton ko apne dil
men nasb kartá hai, aur apní badkárí
ke ṭhokar-khilánewále lakar ko apne
sámhne dhartá hai, aur nabí pás átá
hai, main KHUDÁWAND us ánewále ko
us ke buton kí kasrat ke mutábiq
jawáb dúngá;
5 Tá ki main ahl i Isráel se jaise un
ke dil hain waisá sulúk karún, kyúnki
we sab ke sab apne buton ke sabab
mujh se phir gaye hain.
6 ¶ Is liye tú ahl i Isráel se kah,
ki Khudáwand YAHOWÁH yún farmátá
hai, ki Tauba karo, aur apne buton se
phiro, aur apne sáre makrúhát se apná
munh phero.
7 Kyúnki har ek ahl i Isráel men
se, aur un begánon men se, jo baní
Isráel men rahte hain, jo mujh se judá
ho játá hai, aur apne dil men apne but
ko nasb kartá hai, aur apní badkárí
ke ṭhokar-khilánewále lakar ko apne
áge dhartá hai, aur nabí pás átá hai,
ki us kí ma'rifat mujh se suwál kare,
us ko main hí KHUDÁWAND áp jawáb
dúngá.
8 Aur main apná munh us shakhs
ke barkhiláf rakhúngá, aur use an-
gusht-numá aur zarb-ul-masal banáún-
gá, aur main use apne logon ke dar-
miyán se nábúd karúngá; aur tum
jánoge ki main KHUDÁWAND hún.
9 Aur wuh nabí jo hai, ki dagá
kháke kuchh kahe, to main KHUDÁ-
WAND ne us nabí ko dagá dí hai, aur
main apná háth us par chaláúngá, aur
use apne Isráelí logon men se nábúd
kar dúngá.
10 Aur we apní badkárí kí sazá kí
bardásht karenge; jaisí púchhnewále
ke gunáh kí sazá hotí, ṭhík nabí ke
gunáh kí aisí sazá hogí;
11 Tá ki ahl i Isráel phir mujh se
bhaṭak na jáen, aur we apne ta,ín apní
sári badkáríon se phir nápák na karen,
balki, Khudáwand YAHOWÁH kahtá
hai, We mere log howen, aur main un
ká Khudá houn.
12 ¶ Aur KHUDÁWAND ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá,
13 Ki Ai ádamzád, jab ki koí sar-
zamín khatá i shadíd karke merí
gunahgár hotí hai, aur main apná háth
us par chaláún, aur us kí roṭí kí ṭek
torún, aur us par kál bhejún, aur us
men ke ádmíon ko aur haiwánon ko
halák karún;

14 Harchand ye tín shakhs, Núh,
aur Dániel, aur Aiyúb, us men mau-
júd hote, to Khudáwand Yahowáh
kahtá hai, ki We apní sadáqat se
faqat apní hí jánon ko bacháte.
15 ¶ Agar main kisí sarzamín men
bure darinde bhejún, ki us men phirke
use tabáh karen, aur wuh yahán tak
wírán ho jáe ki darindon ke sabab koí
us se guzar na kare;
16 To Khudáwand Yahowáh kah-
tá hai, ki Mujhe apní hayát kí qasam,
harchand ye tín shakhs us ke darmiyán
hote, to beton ko na bacháte na betíon
ko, faqat we hí bach játe, par mulk
be-chirág hotá.
17 ¶ Yá agar main us mulk par
talwár bhejún, aur kahún, ki Ai tal-
wár, mulk men guzar kar, aur main
us ke insán aur haiwán ko kát dálún:
18 To Khudáwand Yahowáh kah-
tá hai, ki Mujhe apní hayát kí qasam,
ki harchand ye tín shakhs us men
hote, to na beton ko chhurá sakte na
betíon ko, balki we akele bach játe.
19 ¶ Yá agar main us mulk men
wabá bhejún, aur khúnrezí karáke ap-
ná gazab us par názil karún, ki wahán
ke insán aur haiwán ko kát dálún;
20 Aur Núh, aur Dániel, aur Aiyúb
us ke darmiyán hote, to Khudáwand
Yahowáh kahtá hai, ki Mujhe apní
hayát kí qasam, ki we na bete na betí
ko chhuráte, we apní hí sadáqat se
apní hí jánon ko chhuráte.
21 Pas Khudáwand Yahowáh yún
kahtá hai, ki Kitná ziyáda hogá, jab
ki main apní chár barí baláen, ya'ne,
talwár, aur kál, aur bure darinde, aur
wabá, Yarúsalam par bhejún, ki us ke
insán aur haiwán ko kát dálún!
22 ¶ Tau bhí, dekh, ki wahán thore
bachke báqí rahenge, jo báhar nikále
jáenge; un men bete honge, aur be-
tíán: dekh, we nikalke tum pás
áwenge, aur tum un kí rawish aur un
ke kám dekhoge: aur us kí bábat jo
main ne Yarúsalam par bhejí, aur un
sab áfaton kí bábat jo main us par
láyá hún, tum khátir-jam'a ho jáoge.
23 Aur we bhí, jab tum un kí ráh-
on ko aur un ke kámon ko dekhoge,
tumhen tasallí ke bá'is honge; aur tum
jánoge ki jo main ne us sarzamín se
kiyá, so be-sabab nahín kiyá, Khudá-
wand Yahowáh kahtá hai.

XV BA'B.

Aur Khudáwand ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá,
2 Ki Ai ádamzád, kyá ták kí lakrí
aur darakhton kí lakrí se, kisí shákh
se jo ban men hai, kuchh bihtar hai?
3 Kyá us kí lakrí koí letá hai, ki
us se koí kám banáwe? yá log us kí
khúntíán baná lete hain, ki bartan un
par latkáwen?
4 Dekh, wuh ág men índhan ke
liye dálí játí hai; jab ág us ke donon
siron ko khá gayí, aur us ke bích ko
bhasam kar chukí, kyá wuh kisí kám
kí hai?
5 Dekh, jab wuh sábút thí, wuh
kisí kám kí láiq na thí: aur jab ki ág
us par lagí, aur wuh jal gayí, kyá us
se koí kám banegá?
6 ¶ Is liye Khudáwand Yahowáh
yún kahtá hai, ki Jis tarah ták kí
lakrí banke aur darakhton kí banisbat
hai, ki jise main ne ág ke liye índhan
thahráyá, usí tarah se main ne Yarú-
salam ke báshindon ko thahráyá hai.
7 Hán, main ne apná munh un ke
barkhiláf sábit kiyá hai; we to ek ág
se nikal bhágenge, par dúsrí ág unhen
bhasam karegí; aur jab main un ke
barkhiláf apná munh sábit karún, to
tum jánoge ki Khudáwand main hún.
8 Aur main us sarzamín ko ujár
dálúngá, is liye ki unhon ne barí kha-
tákárí kí hai, Khudáwand Yahowáh
farmátá hai.

XVI BA'B.

Phir Khudáwand ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá,
2 Ki Ai ádamzád, Yarúsalam ko us
ke nafratí kámon se ágáh kar,

3 Aur kah, ki Ḳhudáwand Yahowáh Yarúsalam se yún kahtá hai, ki
Terí wiládat aur terí paidáish Kan'án
kí sarzamín se hai; terá báp Amúrí
thá, aur terí má Hittí.
4 Aur terí paidáish jo hai, so jis din
ki tú paidá húí, terí náf káṭí na gayí,
aur tú safái ke liye pání se nahlái
na gayí, aur tujh par namak mutlaq
malá na gayá, aur tú kapṛon men
lapeṭí na gayí.
5 Kisí kí ánkh ne tujh par rahm na
kiyá, ki tere liye aisá kuchh kare, aur
tujh par mihrbání dikhláwe, balki tú
apne janam-din men báhar khet men
phenkí gayí, ki tujh se nafrat rakhte
the.
6 ¶ Tab main ne terí taraf guzar
kiyá, aur tujhe tere hí lahú men loṭtá
húá dekhá, aur main ne tujhe, jab tú
apne lahú men thí, kahá, ki Jítí rah,
hán, main ne tujhe, jab tú apne lahú
hí men thí, kahá, Jítí rah.
7 Main ne tujhe, un konpalon ke
mánind jo maidán men hain, hazárhá
hazár baṛháyá, so tú baṛhí, aur baṛí
húí, aur kamál o jamál tak pahunchí,
ki terí donon chhátíán tarahdár húín,
aur tere bál lambe húe, harchand ki
áge tú nangí aur barahna thí.
8 Phir main ne terí taraf guzar kiyá,
aur tujh par nazar kí, aur kyá dekhtá
hún, ki terá wuh waqt thá ki jis men
'ishq paidá howe: tab main ne apná
dáman tujh par phailáyá, aur terí
barahnagí ḍhámpí, aur main ne tujh
se qasam kháke 'ahd bándhá, Ḳhudá-
wand Yahowáh farmátá hai, aur tú
merí ho gayí.
9 Phir main ne tujhe pání se gusl
diyá, aur terá lahú, jo tujhe lagá húá
thá, dho ḍálá, aur tujh par raugan
malá.
10 Aur main ne tujhe búṭedár kap-
ṛe uṛháe, aur tukhs ke chám kí jútí
pahinái, aur main ne suthrí kattán
tere sir par bándhí, aur tujhe reshmí
oṛhní se mulabbas kiyá.

11 Main ne tujhe zewar pahináke
sanwárá, aur tere háthon par kaṛe, aur
tere gale par tauq ḍálá.
12 Aur main ne terí nák men nath,
aur tere kánon men bálíán pahináin,
aur ek sajílá táj tere sir par rakhá.
13 So tú soná chándí se árásta húí,
aur terí poshák kattání, aur reshmí,
aur chikandozí kí thí; aur tú mihín
maida, aur shahd, aur chiknái ká
kháná kháyá kartí thí: aur tú kamál
ḳhúbsúrat húí, aur tú iqbálmand thí,
yahán tak ki terí bádsháhat ho gayí.
14 Aur terí ḳhúbsúratí ká shuhra
qaumon ke darmiyán húá; kyúnki,
Ḳhudáwand Yahowáh kahtá hai, ki
Wuh merí us raunaq se, jo main ne
tujhe báḳhshí, kámil ho gayí thí.
15 ¶ Lekin tú apní ḳhúbsúratí par
takiya kartí thí, aur apne shuhra ke
wasíle se ziná karne lagí, aur har ek se,
jis ká terí taraf guzar húá, harám-
kárían karke khul khelí; hán, usí
se kí.
16 Aur tú ne apní razáíon men se
leke apne liye únche únche makán
rang ba rang ke árásta kiye, aur un par
aisí ziná kí, jaisí na húí, na phir hogí:
17 Aur tú ne apne suthre zewar
mere sone chándí ke, jo main ne tujhe
baḳhshe, leke apne liye mardon kí
súraten banáin, aur un se ziná kí.
18 Aur apne búṭe káṛhí húí po-
sháken leke unhen ḍhámp diyá, aur
merá raugan aur lubán un ke áge
dhará.
19 Aur merá kháná, jo main ne
tujhe diyá, ya'ne, mihín maidá, aur
chiknái, aur shahd jo main tujhe
khilátá thá, tú ne un kí mazadárí ke
liye un ke áge rakhá; Ḳhudáwand
Yahowáh kahtá hai, ki Yúnhí húá.
20 Aur tú ne apne beṭon ko aur
apní beṭíon ko, jinhen tú mere liye
janí, liyá, aur tú ne unhen un ke áge
qurbání kiyá, tá ki we unhen chaṭ
karen. Kyá terí zinákáríán chhoṭí
bát thín,

21 Ki tú ne mere beṭon̲ ko bhí
zabh kiyá, aur unhen̲ hawála kiyá
ki we un ke liye ág men̲ se guzar
karen̲?
22 Aur apne sáre ghinaune kámon̲
aur zinákárion̲ ke karte hí, tú ne apní
laṛkáí ke dinon̲ ko, jab ki tú nangí
aur barahna thí, aur apne lahú men̲
loṭtí poṭtí thí, kabhí yád na kiyá.
23 Aur aisá húá, ki apní us sárí
badkárí ke siwá (wáwailá, wáwailá
tujh par! Ḳhudáwand Yahowáh
kahtá;)
24 Tú ne apne liye ek kasbíḳhána
banáyá, aur har ek bázár men̲ únchá
makán taiyár kiyá:
25 Tú ne raste ke har kone par
apná únchá makán ta'mír kiyá, aur
apní ḳhúbsúratí ko nafrat-angez kiyá,
aur har ek rah-guzar ke liye apne
pán̲won̲ pasáre, aur harámkárián̲ firá-
wání se kiyán̲.
26 Aur tú ne ahl i Misr apne paṛo-
síon̲ se, jo baṛe jism-wále hain̲, ziná
kí, aur chhinálá ifrát se kar karke
mujhe gussa diláyá.
27 Aur dekh, main̲ ne apná háth
tujh par chaláyá hai, aur terí ma'múlí
roṭí ko kam kar diyá, aur tujhe terí
bad-ḳhwáh Filistíon̲ kí beṭíon̲ ke qábú
men̲, jo terí ḳharáb ravish se shar-
minda hotí thín̲, kar diyá.
28 Tab tú ne ahl i Asúr se harám-
kárí kí, is liye ki tú ser na ho saktí
thí; hán̲, tú ne un se ziná kí, par un
se bhí ásúda na húí.
29 Aur tú ne mulk i Kan'án se,
Kasdíon̲ ke mulk talak, apní ziná-
kárián̲ firáwán kiyán̲, par us se bhí
ser na húí.
30 Ḳhudáwand Yahowáh kahtá
hai, ki Terá dil kaisá be-táb hai, ki
tú yih sab kuchh kartí hai, jo magrúr
fáhisha 'aurat ká kám hai;
31 Ki tú har ek saṛak ke sire par
apná kasbí-ḳhána banátí hai, aur har
ek bázár men̲ apná únchá makán
taiyár kartí hai; aur tú kasbí kí
mánind nahín̲, ki tú ḳharchí lená
haqír jántí thí;
32 Balkí biyáhí chhinál kí mánind
hai, jo apne shauhar ke 'iwaz gair
logon̲ ko qabúl kartí hai.
33 Log sárí kasbíon̲ ko ḳharchí de-
te hain̲, par tú apne ḍhagṛon̲ ko hadye
detí hai, aur unhen̲ ḳharchí detí hai,
tá ki we cháron̲ taraf se tere pás áwen̲,
aur tere sáth ziná karen̲.
34 Aur tú gair-'auraton̲ kí banisbat
ḳhiláf taur par zinákárí kartí, is liye
ki zinákárí ke liye tere píchhe koí áp
se nahín̲ játá, balki tú ḳharchí detí
hai, aur áp ḳharchí nahín̲ letí; is tarah
tú un se ḳhiláf chaltí.
35 ¶ So tú, are zániya, Ḳhudá-
wand kí bát sun:
36 Ḳhudáwand Yahowáh yún̲
kahtá hai, Is liye ki tere paise uṛáe
gaye, aur terí barahnagí záhir kí gayí,
terí zinákárí ke bá'is jo tú ne apne
yáron̲ se aur apne sáre nafratí buton̲
se kí hai, aur tere laṛkon̲ ke ḳhún ke
sabab jo tú ne unhen̲ guzráná;
37 Is liye, dekh, main̲ tere sáre
yáron̲ ko jinhen̲ tú achchhí lagí, aur
sabhon̲ ko, jinhen̲ tú cháhtí thí, un
sab samet jin ká tú kína rakhtí hai,
jam'a karún̲gá; main̲ unhen̲ cháron̲
taraf se terí muḳhálafat par faráham
karún̲gá, aur un ke áge terí nangáí
ko ugháṛún̲gá, aur we terí sárí barah-
nagí dekhen̲ge.
38 Aur main̲ terá insáf aisá karún̲-
gá, jaisá zinákár jorúon̲ aur ḳhúnrezon̲
ká insáf karte hain̲; aur main̲ gazab
aur gairat men̲ tujh se ḳhún ká sá
badlá lún̲gá.
39 Aur main̲ tujhe un ke háth men̲
kar dún̲gá, aur we tere kasbíḳhána ko
ḍháen̲ge, aur tere únche makánon̲ ko
toṛ den̲ge, aur tere kapṛe utáren̲ge, aur
tere ḳhushnuma zewarát chhín len̲ge,
aur tujhe 'uryán aur nangí karke
chhoṛ den̲ge.
40 Aur we tujh par ek gol chaṛhá
láwen̲ge, aur tujhe sangsár karen̲ge,

aur apní talwáron se tujhe ṭukṛe ṭukṛe kar ḍálenge.

41 Aur we tere ghar jaláwenge, aur bahut sí 'auraton kí nazar ke áge tujhe sazá denge: so main aisá kar dúngá ki tujh men chhinálá karne kí bát na rahegí, aur tú phir kharchí na degí.

42 So main apná qahr jo tere sabab se bhaṛká thá bujhá dúngá, aur merí bad-gumání jo tujh se hai játí rahegí, aur main be-waswás ho jáúngá, aur phir gusse na hoúngá.

43 Is liye ki tú ne apní laṛkái ke dinon ko yád na kiyá, aur yih sab kuchh karke mujh ko diqq kiyá, is liye Khudáwand Yahowáh kahtá hai, ki Dekh, main terí bad-ráhí ká natíja tere sir par ḍálúngá: ki tú áge ko apne sáre ghinaune kámon ke úpar aisí badzátí kar na sakegí.

44 ¶ Dekh, har ek shakhs, jo kahávat kahá kartá hai, terí bábat yih masal kahegá, ki Jaisí má, waisí beṭí.

45 Tú beṭí apní us má kí hai, jo apne shauhar aur apní aulád se ghin khátí thí; tú sagí bahin apní un bahinon kí hai, jo apne khasamon aur apne laṛkon se nafrat rakhtí thín: tumhárí má Hittí, aur tumhárá báp Amúrí thá.

46 Aur terí baṛí bahin Samrún hai, jo tere báyen háth ko rahtí hai, wuh aur us kí beṭián; aur terí chhoṭí bahin, jo tere dahine háth ko rahtí hai, so Sadúm aur us kí beṭián hain.

47 Lekin tú faqat un kí ráh par chalí, so nahín; aur sirf un ke ghinaune kámon ke mutábiq kiyá, so nahín; ki yih to faqat chhoṭí bát thí; balki tú apní sári ravishon kí bábat un se ziyáda bigaṛ gayí.

48 Khudáwand Yahowáh kahtá hai, ki Mujhe apní hayát kí qasam, ki terí bahin Sadúm ne aisá nahín kiyá, na us ne, na us kí beṭíon ne, jaisá tú ne kiyá, tú ne, aur terí beṭíon ne.

49 Dekh, terí bahin Sadúm kí khabásat yih thí; gurúr, aur roṭí kí serí, aur bahutsí kahálat us men aur us kí beṭíon men thín; par wuh garíb aur muhtáj ke háth ko na sambháltí thí.

50 Aur we magrí thín, aur unhon ne mere huzúr ghinaune kám kiye; is liye jab main ne dekhá, unhen uṭhá ḍálá.

51 Aur Samrún ne tere ádhe gunáh bhí nahín kiye, ki tú ne us kí banisbat makrúh kám kasrat se kiye, aur terí bahin terí banisbat be-gunáh hain, is qadr nafratí kám tujh se húe.

52 Pas tú áp, jo apní bahinon ko mujrim ṭhahrátí hai, un gunáhon ke sabab se jo tú ne kiye, jo un ke gunáhon kí banisbat ziyáda nafrat-angez hain, malámat uṭhá: we tujh se ziyáda sádiq ma'lúm hotí hain: pas tú bhí ruswá ho, aur sharm khá, ki tú ne apní bahinon ko begunáh ṭhahráyá hai.

53 Aur main un kí asírí ko mubaddal karúngá, ya'ne, Sadúm aur us kí beṭíon kí asírí ko, aur Samrún aur us kí beṭíon kí asírí ko, aur main tere asíron kí asírí ko un ke darmiyán pher dúngá;

54 Tá ki tú apní ruswái sahe, aur apne sáre kám se pashemán howe, jis waqt ki tú un ko tasallí detí ho.

55 Aur terí bahin, Sadúm aur us kí beṭián, phir bahál ho jáwengí, aur Samrún aur us kí beṭián phir bahál ho jáwengí, aur tú aur terí beṭián phir bahál ho jáengí.

56 Tú apne ghamanḍ ke dinon men apní bahin Sadúm ká nám zubán par bhí nahín letí thí,

57 Us se peshtar, ki terí badkárí fásh húí; chunánchi yih us waqt thí, jab ki Arám kí beṭíon ne aur un sabhon ne jo un ke ás pás thín tujhe malámat kí, aur Filistíon kí beṭíon ne cháron taraf se terí tahqír kí.

58 Khudáwand kahtá hai, ki Tú ab apní badzátí aur ghinaune kámon ká phal khátí hai.

59 Ki Ḳhudáwand Yahowáh kah-
tá hai, ki Main tujh se, jaisá tú ne
kiyá, waisá sulúk karúngá, ki tú ne
qasam ko haqír jáná, aur 'ahd-shikaní
kí.

60 ¶ Tis par bhí main apne us 'ahd
ko, jo main ne terí jawání ke dinon
men tere sáth bándhá, yád karúngá,
aur hamesha ká 'ahd tere sáth qáim
karúngá.

61 Aur jab tú apní baṛí bahinon ko,
un ke siwá jo tujh se chhoṭí thín,
qabúl karegí, tab tú apní ráhon ko
yád karke pashemán hogí; aur main
unhen tujhe dúngá, ki terí beṭíán
howen, lekin yih tere 'ahd ke sabab se
nahín.

62 Aur main apná 'ahd tere sáth
qáim karúngá; aur tú jánegí ki Ḳhu-
dáwand main hún;

63 Tá ki tú yád kare, aur pashemán
howe, aur sharm ke máre apná munh
phir kadhí na khole, jab ki main sab
kuchh jo tú ne kiyá hai mu'áf kartá
hún, Ḳhudáwand Yahowáh kahtá hai.

XVII BA'B.

Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá, ki

2 Ai ádamzád, ek pahelí nikál, aur
ahl i Isráel se ek tamsíl kah,

3 Aur bol, ki Ḳhudáwand Yaho-
wáh yún kahtá hai, ki Ek baṛá 'uqáb,
jo baṛe bázú aur lambe pankh rakhtá
thá, aur apne rang á rang bál o par
men chhipá húá Lubnán men áyá,
aur us ne deodár kí phungí toṛ lí.

4 Wuh sab se únchí ḍálí toṛke
tujjáron ke mulk men le gayá, aur
saudágaron ke shahr men use lagáyá.

5 Aur wuh us sarzamín men se bíj
le gayá, aur use qábil i zirá'at khet
men boyá; us ne use bahut pání ke
kanáre par, jis tarah bed ká daraḳht
lagáte hain, boyá.

6 Aur wuh ugá, aur angúr ká ek
past-qadd daraḳht húá, jo idhar udhar
phailá thá, aur us kí ḍálián us kí taraf
jhukí thín, aur us kí jaṛen us ke níche
thín; chunánchi wuh angúr ká ek
daraḳht húá, us kí sháḳhen niklín, aur
us kí ḳhúbsúrat phungíán baṛhín.

7 Aur ek aur baṛá 'uqáb thá, jis ke
baṛe baṛe pankh aur bahut se par o
bál the. Aur dekho, ki is ták ne apní
jaṛen us kí taraf jhukáín, aur us kí
taraf apne naḳhlistán kí kiyáríon men
se apní ḍálián baṛháin, tá ki wuh use
sínche.

8 Wuh bahut páníon ke kanáre par
jaiyid khet men lagáí gayí thí, ki us kí
ḍálián niklen, aur us men mewa lagen,
aur wuh nafís angúr ká daraḳht howe.

9 So tú kah, ki Ḳhudáwand Ya-
howáh yún kahtá hai, Kyá wuh
lahlaháwegá? kyá wuh us kí jaṛ na
ukháṛegá, aur us ká phal na toṛ ḍále-
gá, ki wuh ḳhushk ho jáwe, aur us ke
sáre patte us ke 'ain bahár men mur-
jháen? báwujúde ki wuh zor shor se
nahín, aur na bahut log leke use jaṛ se
ukháṛe.

10 Dekh, wuh lagáyá to gayá, par
kyá baṛhegá? kyá wuh, jab púrabí
hawá us par lagegí, súkh na jáegá?
wuh apní kiyárí men jahán lagá thá
bilkull pazhmurda hogá.

11 ¶ Aur Ḳhudáwand ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki

12 Tú us bágí ḳhándán se kah, Kyá
tum in báton ke ma'ne nahín jánte?
phir kah, Dekho, ki Bábul ká bádsháh
Yarúsalam par chaṛh áyá, aur us ke
bádsháh ko, aur us ke sardáron ko,
pakaṛke unhen Bábul men apne yahán
le gayá.

13 Aur us ne bádsháhí nasl men se
ek ko liyá, aur us ke sáth 'ahd bándhá,
aur us se qasam lí; aur mulk ke pah-
lawánon ko bhí le gayá;

14 Tá ki wuh haqír mamlukat howe,
aisí ki wuh phir panap na sake, magar
yih, ki wuh us ke 'ahd ko hifz kare aur
us par qáim rahe.

15 Lekin us ne, elchíon ko Misr
men bhejkar ki use ghoṛe aur bahut
log dewen, us se sarkashí kí. Kyá

wuh kámyáb hogá? kyá wuh shakhs
bach jáegá, jo aisá kuchh kartá hai?
us ne 'ahd-shikaní kí, aur kyá aisá
bach niklegá?
16 Khudáwand YAHOWÁH kahtá
hai, ki Mujhe apní hayát kí qasam,
ki us hí makán men, jo us bádsháh ká
maskan hai jis ne use bádsháh kiyá,
aur jis kí qasam ko us ne haqír jáná,
aur jis ká 'ahd us ne toṛá, wuh Bábul
men us ke yahán maregá.
17 Aur Fira'ún apne baṛe lashkar,
aur bahut logon ko leke, laṛái men us
kí sharákat na karegá, jis waqt kí
damdama bándhte howen, aur burj
banáte hon, ki bahut jánon ko halák
karen.
18 Hálánki us ne qasm ko haqír
jáná, aur us 'ahd ko toṛá, harchand ki,
dekh, us ne to apná háth diyá thá, us
ne yih sab kuchh kiyá, so wuh na
bachegá.
19 Is liye Khudáwand YAHOWÁH
yún kahtá hai, ki Mujhe apní hayát kí
qasam, ki wuh merí hí qasam hai jo us
ne haqír jání, aur wuh merá hí 'ahd
hai jo us ne toṛá, usí ká badlá main usí
ke sir par ḍál dúngá.
20 Aur main apná jál us par phail-
áúngá, aur wuh mere phande men
pakṛá jáegá, aur main use Bábul ko le
áúngá, aur merá gunáh jo us ne kiyá
hai, us gunáh kí bábat main wahán us
se jhagṛúngá.
21 Aur us ke sáre bhagoṛe, us kí
sárí gurohon samet, talwár se máre
paṛenge, aur jo bache rahenge so sab
hawáon kí taraf paráganda ho jáenge;
aur tum jánoge ki mujh KHUDÁWAND
ne yih kahá hai.
22 ¶ Khudáwand YAHOWÁH kahtá
hai, ki Main buland deodár kí sab se
únchí ḍálí kí phungí bhí lúngá, aur
use lagáúngá; phir us kí narm shákhon
men se ek phungí toṛ ḍálúngá, aur
use ek únche aur buland paháṛ par
lagáúngá.
23 Isráel ke únche paháṛ par main
use lagáúngá; so wuh shákhen nikálegí,
aur us men mewa lagenge, aur wuh ek
'álíshán deodár hogá; aur sárí chiṛiye
aur sab parinde us ke tale basenge,
we us kí ḍálíon ke sáya men baserá
karenge.
24 Aur maidán ke sáre darakht já-
nenge, ki mujh KHUDÁWAND ne baṛe
darakht ko past kiyá, aur chhoṭe
darakht ko buland kiyá: hare darakht
ko sukhá diyá, aur súkhe darakht ko
hará kiyá: main KHUDÁWAND ne kahá,
aur use anjám dúngá.

XVIII BA'B.

AUR KHUDÁWAND ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá, ki
2 Tum Isráel ke mulk ke haqq men
kyún yih kaháwat kahte ho, ki Báp-
dádon ne khaṭṭe angúr kháe, aur beṭon
ke dánt kund ho gaye?
3 Khudáwand YAHOWÁH kahtá hai,
ki Mujhe apní hayát kí qasam, ki tum
phir Isráel men yih masal na kahoge.
4 Dekh, sárí jánen merí hain; dekh,
jis tarah báp kí ján, usí tarah beṭe kí
ján, donon merí hain; wuh ján jo
gunáh kartí hai, so hí maregí.
5 ¶ Wuh insán jo sádiq hai, aur us
ke kám 'adálat aur insáf ke mutábiq
hon,
6 Jis ne paháron par chaṛhke nahín
kháyá, aur ahl i Isráel ke buton par
apní ánkhen uṭháke nigáh nahín kí,
aur apne hamsáye kí jorú ko nápák
na kiyá, aur háiz ranḍí ke pás nahín
gayá,
7 Aur kisí par sitam na kiyá, aur
qarzdár ká girau pher diyá, aur zulm
se kuchh chhín nahín liyá hai, bhúkh-
on ko apní roṭí khiláí hai, aur nange
ko kapṛá pahináyá hai,
8 Súd par nahín diyá liyá, aur badí
se apná háth khínchá hai, aur ádmí
ádmí ke darmiyán sachchá insáf kiyá
hai,
9 Merí ráhon par chalá, aur mere
hukmon ko hifz kiyá ki sachái par
'amal kare; wuh sádiq hai, Khudá-

wand Yahowáh kahtá hai, wuh be-
shubha jíegá.
10 ¶ Par agar us se ek beṭá paidá
howe, jo ráh máre, yá khúnrezí kare,
aur un gunáhon men se koí ek gunáh
kare,
11 Aur un sáre nek kámon ko na
kare, balki paháron par chaṛhke kháe,
aur apne paṛosí kí jorú ko nápák kare,
12 Garíb aur muhtáj par sitám
kare, zulm karke chhín lewe, girau
pher na dewe, aur buton par apní
ánkhen uṭháke nazar kare, aur ghi-
naune kám kare,
13 Súd par dewe, aur súd kháwe:
to kyá wuh jíegá? wuh na jíegá; us
ne ye sáre nafratí kám kiye; wuh
yaqínan mar jáegá; us ká lahú us par
hogá.
14 ¶ Phir dekho, agar us se ek beṭá
paidá howe, jo un sáre gunáhon ko, jo
us ká báp kartá hai, dekhe, aur khauf
kháke us ke se kám na kare,
15 Aur paháron par chaṛhke na
kháwe, aur ahl i Isráel kí múraton kí
taraf apní ánkhen na uṭháwe, aur apne
paṛosí kí jorú ko nápák na kare,
16 Aur kisí par sitam na kare, girau
rok na rakhe, aur zulm karke kuchh
chhín na lewe, bhúkhe ko apní roṭí
khiláwe, aur nange ko kapṛe pahin-
áwe,
17 Garíb se dast-bardár howe, aur
byáj na lewe, na súd-khor howe, par
mere hukmon par 'amal kare, aur merí
ráhon par chale: wuh apne báp ke
gunáhon ke liye na maregá; wuh
yaqínan jítá rahegá.
18 Us ká báp jo hai, azbaski us ne
be-rahmí se sitam kiyá, aur apne bhái
ko zulm se lúṭá, aur apne logon ke
darmiyán aisá kám kiyá, jo achchhá
nahín; dekh, wuh to apní hí badkárí
men mar jáegá.
19 ¶ Par tum kahte ho, ki Kyún?
kyá beṭá báp ke gunáh ká bojh nahín
uṭhátá hai? So jab ki beṭe ne wuh
jo shar'a men durust aur rawá hai kiyá,
aur us ne mere hukmon ko hifz kiyá,
aur un par 'amal kiyá, so wuh yaqínan
jíegá.
20 Wuh ján jo gunáh kartí hai, so
hí maregí. Beṭá báp kí badkárí ká
bojh nahín uṭháwegá, aur na báp beṭe
kí badkárí ká bojh uṭháwegá; sádiq kí
sadáqat usí par hogí, aur sharír kí
sharárat usí par paṛegí.
21 Lekin agar sharír apní sárí kha-
ṭáon se, jo us ne kí hain, báz áwe, aur
mere sáre hukmon ko hifz kare, aur jo
kuchh shar'a men durust aur rawá hai
kare, to wuh yaqínan jíegá, wuh na
maregá.
22 Us ke sáre gunáh, jo us ne kiye,
us ke liye mahsúb na honge: apní
rástbází men jo us ne kí wuh jíegá.
23 Khudáwand Yahowáh kahtá
hai, ki Kyá mujhe us se kuchh shád-
mání hai, ki sharír mar jáwe, aur is se
nahín ki wuh apní ráhon se báz áwe
aur jíwe?
24 ¶ Phir agar sádiq apní sadáqat
se báz áwe, aur gunáh kare, aur un
sáre ghinaune kámon ke mutábiq, jo
sharír kartá hai, kare: to kyá wuh
jíegá? Us kí sárí sadáqat jo us ne kí
yád na hogí: wuh apne gunáhon men
jo us ne kiye, aur us kí khaṭáon men
jo us ne kiyán, un hí men wuh maregá.
25 ¶ Tis par bhí tum kahte ho ki
Khudáwand kí ravish barábar na-
hín. Ai ahl i Isráel, suno to: Kyá merí
ravish barábar nahín? kyá tumhárí
ravish báham mukhtalif nahín?
26 Jab sádiq apní sadáqat se báz
áwe, aur badkárí kare, aur us men
mare, to wuh apní badkárí ke sabab,
jo us ne kí, mar jáegá.
27 Aur agar sharír apní sharárat se,
jo kartá hai, báz áwe, aur wuh kám
kare jo durust aur jáiz hai, to wuh
apní ján jítí rakhegá.
28 Is liye ki us ne sochá, aur apne
sáre gunáhon se, jo kartá thá, báz
áyá; so wuh yaqínan jíegá, wuh na
maregá.

29 Tad bhí ahl i Isráel kahte hain̲, ki KHUDÁWAND kí ravish barábar nahín̲. Ai ahl i Isráel, kyá merí ravishen̲ barábar nahín̲? kyá tumhárí ravishen̲ báham muk̲htalif nahín̲?

30 Pas K̲hudáwand YAHOWÁH kahtá hai, ki Ai ahl i Isráel, main̲ har ek kí ravish ke mutábiq tumhárí ’adálat karún̲gá. So tauba karo, aur apní sárí badkáríon̲ se báz áo; tá ki badkárí tumhárí halákat ká bá’is na ho.

31 ¶ Sáre bure kám, jinhen̲ karke tum gunahgár húe áp se judá karke phenk do, aur apne liye ek nayá dil, aur nayí rúh, paidá karo; káhe ko tum, jo ahl i Isráel ho, maroge?

32 Ki K̲hudáwand YAHOWÁH kahtá hai, ki Mujhe us ke marne se jo martá hai shádmání nahín̲: is liye phiro, aur jíte raho.

XIX BA’B.

AB tú Isráel ke sardáron̲ par nauha kar,

2 Aur kah, ki Terí má kaun hai? Ek singhaní hai; wuh singhon̲ ke darmiyán leṭí thí, aur jawán singh ke bích men̲ us ne apne bachchon̲ ko pálá.

3 Aur us ne apne bachchon̲ men̲ se ek ko posá; so wuh jawán singh húá, aur shikár pakaṛne síkhá, aur ádmíon̲ ko nigalne lagá.

4 Aur qaumon̲ ke darmiyán us ká charchá húá; to wuh un ke gaṛhe men̲ pakṛá gayá, aur we use zanjíron̲ se jakaṛke zamín i Misr men̲ láe.

5 Aur jab singhaní ne dekhá, ki wuh bát multawí rahí, aur phir ki us kí ummed játí rahí, tab us ne apne bachchon̲ men̲ se dúsre ko liyá, aur use pálke jawán singh kiyá.

6 Aur wuh singhon̲ ke darmiyán sair kartá phirá, aur jawán singh húá, aur shikár pakaṛne síkhá, aur ádmíon̲ ko khá jáne lagá.

7 Aur us ne un ke mahallon̲ ko barbád kiyá, aur un ke shahron̲ ko wírán kiyá; us ke garajne kí áwáz se sarzamín ujaṛ gayí, aur us kí ábádí na rahí.

8 Tab bahutsí qaumen̲ súbon̲ kí cháron̲ taraf se us kí ghát men̲ baiṭhín̲, aur unhon̲ ne us par apná jál phailáyá; wuh un ke gaṛhe men̲ pakṛá gayá.

9 Aur we use qaid karke aur zanjíron̲ se jakaṛke Bábul ke bádsháh pás le áe: unhon̲ ne use qil’a men̲ ḍálá, tá ki us kí áwáz Isráel ke paháṛon̲ par phir suní na jáe.

10 ¶ Terí má us ták se mushábih thí jo terí mánind pání ke pás lagáí gayí; wuh bahut se páníon̲ ke bá’is phaldár húí, aur us kí bahutsí ḍálíán̲ ho gayín̲.

11 Aur us kí shák̲hen̲ aisí moṭí ho gayín̲, ki bádsháhon̲ ke ’asá un se banáe jáwen̲, aur ghaní shák̲hon̲ ke bích men̲ us ká qadd buland húá, aur wuh apní ghaní shák̲hon̲ samet únchí dikhláí detí thí.

12 Lekin wuh gazab se ukháṛí gayí, zamín par bhi giráí gayí, aur púrabí hawá ne us ke mewe k̲hushk kar ḍále: aur us kí mazbút ḍálíán̲ toṛí gayín̲, aur súkh gayín̲, aur ág se bhasam húín̲.

13 Aur ab wuh bayábán ke bích ek súkhí aur piyásí zamín men̲ lagáí gayí hai.

14 Aur ek chhaṛí se, jo us kí ḍálíon̲ kí baní thí, ág nikalke us ká phal khá gayí hai; aur us kí koí aisí moṭí ḍálí na rahí, ki saltanat ká ’asá ho. Yih nauha hai, aur nauha ke liye rahegá.

XX BA’B.

AUR sátwen̲ baras ke pánchwen̲ mahíne kí daswín̲ tárík̲h men̲ yún̲ húá, ki Isráel ke kaí buzurg KHUDÁWAND se kuchh púchhne áe, aur mere sámhne baiṭhe.

2 Tab KHUDÁWAND ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki

3 Ai ádamzád, Isráel ke buzurgon̲ se báten̲ kar, aur unhen̲ kah, ki KHU-

DÁWAND yún kahtá hai, Kyá tum
mujh se púchhne áe ho? Khudáwand
YAHOWÁH kahtá hai, ki Mujhe apní
hayát kí qasam, tum mujh se kuchh
púchhná na páoge.
4 Kyá tú un par hujjat sábit kar-
egá, ai ádamzád, kyá tú un par hujjat
sábit karegá? un ke bápdádon ke
nafratí kámon se unhen ágáh kar:
5 ¶ Aur unhen kah, ki Khudá-
wand YAHOWÁH yún kahtá hai, ki
Jis din main ne Isráel ko barguzída
kiyá, tab main ne ahl i Ya'qúb kí
nasl par apná háth uth//áke qasam
kháí, aur Misr kí sarzamín men apne
ta,ín un par záhir kiyá, main ne un
par apná háth uth//áyá, aur unhen
kahá, Main KHUDÁWAND tumhárá
Khudá hún;
6 Jis din main ne un par apná háth
utháyá, ki unhen Misr kí sarzamín
se us zamín men láún, jo main ne un
ke liye dekhke thahráí thí, jahán
shahd aur dúdh bahte hain, aur wuh
sáre mulkon kí shaukat hai:
7 Aur main ne unhen kahá, ki
Tum men se har ek shakhs un naf-
ratí chízon ko, jo us ke manzúr i
nazar hain, phenk dewe, aur tum ap-
ne ta,ín Misr ke buton se nápák mat
karo: main KHUDÁWAND tumhárá
Khudá hún.
8 Lekin we mujh se bágí húe, aur
na cháhá ki merí sunen: un men se
kisí ne un nafratí chízon ko jo us ke
manzúr i nazar thín tark na kiyá, aur
Misr ke buton ko chhor na diyá: tab
main ne kahá, ki Main apná qahr un
par undelúngá, aur apne sáre gazab
ko Misr kí sarzamín men un par názil
karúngá.
9 Lekin main ne apne nám ke liye
yún kiyá, tá ki wuh un qaumon kí
ánkhon ke sámhne, jin ke darmiyán
we rahte the, aur jin kí nigáhon men
main un par záhir húá, jis waqt un-
hen Misr kí zamín se nikál láyá, nápák
kiyá na jáwe.
10 ¶ So main ne unhen Misr kí
sarzamín se nikálá, aur unhen bayá-
bán men láyá.
11 Aur main ne apne ahkám un-
hen diye, aur apní 'adálaten unhen
dikhláín, jin par ádmí agar 'amal kare,
to un kí se jíegá.
12 Aur main ne apne sabt bhí un-
hen diye, ki we mere aur un ke dar-
miyán nishán howen, tá ki we jánen
ki main KHUDÁWAND un ká muqad-
das-karnewálá hún.
13 Lekin ahl i Isráel bayábán men
mujh se bágí húe; we mere ahkám
par na chalte, aur merí 'adálaton se,
jin par agar insán 'amal kare to un hí
se jíegá, nafrat rakhte the; aur we
mere sabton ko niháyat nápák karte
the: tab main ne kahá, ki Main bayá-
bán men apná qahr un par názil kar-
úngá, ki unhen faná karún.
14 Lekin main ne apne nám ke
liye aisá kiyá, tá ki wuh un qaumon
ke huzúr, jin kí ánkhon ke sámhne
main unhen báhar láyá, nápák na
kiyá jáwe.
15 Aur main ne bhí bayábán men
un par apná háth utháyá, ki main
unhen us sarzamín men na láúngá, jo
main ne unhen dí, jis men dúdh aur
shahd bahte hain, aur jo sárí sarza-
mínon kí shaukat hai;
16 Kyúnki we merí 'adálaton se
nafrat rakhte the, aur mere hukmon
par na chalte the, aur mere sabton ko
nápák karte the, ki un ká jí un ke
buton ke píchhe chaltá thá.
17 Tis par bhí merí ánkhon ne un
par ri'áyat karke unhen halák na
kiyá, aur bayábán men ek lakht tam-
ám kar na dálá.
18 Aur main ne bayábán men un
ke farzandon se kahá, ki Tum apne
bápdádon kí ráhon par mat chalo, aur
un ki ráeon ko mat máno, aur un ke
buton se áp ko nápák mat karo:
19 Main KHUDÁWAND tumhárá
Khudá hún: merí sharí'aton par

chalo, aur mere hukmoṉ ko máno, aur
un par 'amal karo;
20 Aur mere sabtoṉ ko muqaddas
jáno, ki we mere aur tumháre darmiyán
nishán howeṉ, tá ki tum jáno ki maiṉ
Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá húṉ.
21 Lekin farzandoṉ ne bhí mujh se
bagáwat kí; we mere ahkám par na
chalte the, aur merí 'adálatoṉ ko na
mánte the, ki un par 'amal kareṉ, jin
par agar insán 'amal kare to un se
jíegá; aur we mere sabtoṉ ko nápák
karte the: tab maiṉ ne kahá, ki maiṉ
apná qahr un par unḍelúṉgá, aur
bayábán meṉ apne sáre gazab ko un
par anjám dúṉgá.
22 Báwujúd us ke maiṉ ne apná
háth khíṉchá, aur apne nám ke liye
is tarah se kám kiyá, tá ki wuh un
qaumoṉ ke huzúr, jin kí nazar ke áge
maiṉ unheṉ báhar láyá thá, nápák na
kiyá jáwe.
23 Phir maiṉ ne bayábán meṉ un
par apná háth uṭháyá, ki maiṉ unheṉ
qaumoṉ meṉ áwára karúṉgá, aur
mulkoṉ meṉ unheṉ parágandа kar-
úṉgá;
24 Is liye ki we merí 'adálatoṉ par
'amal na karte the, balki mere qánún-
oṉ se nafrat rakhte the, aur mere
sabtoṉ ko nápák karte the, aur un kí
ánkheṉ un ke bápdádoṉ ke butoṉ par
thíṉ.
25 So maiṉ ne unheṉ we sunnateṉ
díṉ jo bhalí na thíṉ, aur we 'adálateṉ
jin se we jíte na raheṉ;
26 Aur maiṉ ne unheṉ un hí ke
hadyoṉ se, ki we sab palauṭhoṉ ko
láte the ki ág meṉ se guzar jáweṉ,
nápák kiyá, tá ki maiṉ unheṉ ḳharáb
karúṉ, aur we jáneṉ ki Ḳhudáwand
maiṉ húṉ.
27 ¶ Is liye, ai ádamzád, tú ahl i
Isráel se báteṉ kar, aur unheṉ kah, ki
Ḳhudáwand Yahowáh yúṉ kahtá hai,
ki Siwá is ke, tumháre bápdádoṉ ne
aise kám karke merí be'-izzatí kí, aur
merá gunáh karke ḳhatákár húe.
28 Ki jab maiṉ unheṉ us mulk meṉ
láyá, jise unheṉ dene ko maiṉ ne apná
háth uṭháyá thá, tab unhoṉ ne har ek
únche paháṛ ko, aur sáre ghane da-
raḳhtoṉ ko, dekhá, aur waháṉ apne
zabíhoṉ ko zabh kiyá, aur waháṉ apní
gazab-angez nazr ko guzráná, aur
waháṉ apní ḳhushbúí chaṛháí, aur
waháṉ apne tapáwan tapáe.
29 Tab maiṉ ne unheṉ kahá, ki Yih
kaisá únchá makán hai jaháṉ tum
játe ho? Aur unhoṉ ne us ká nám
Bámah rakhá jo áj ke din tak hai.
30 Is liye tú ahl i Isráel se kah, ki
Ḳhudáwand Yahowáh yúṉ kahtá hai,
Kyá tum bhí apne bápdádoṉ ke taur
par nápák húe ho? aur un ke nafrat-
angez kámoṉ kí mánind tum bhí
zinákárí karte ho?
31 Kyúṉki jab apne hadya chaṛh-
áte, aur apne beṭoṉ ko láte, ki we ág
meṉ hoke guzar kareṉ, tum apne sáre
butoṉ se apne ta,íṉ áj ke din tak
nápák karte ho: so, ai ahl i Isráel, kyá
maiṉ tumheṉ ijázat dúṉ ki mujh se
kuchh púchho? Ḳhudáwand Yaho-
wáh kahtá hai, Mujhe apní hayát kí
qasam, mujh se púchhná na páoge.
32 Aur wuh jo tumháre jí meṉ átá
hai, ki tum kahte ho, ki Ham gair-
qaumoṉ kí mánind hoṉge, aur mulkoṉ
kí gurohoṉ kí mánind ham lakṛí aur
patthar ko pújeṉge, so kabhí wáq'i na
hogá.
33 ¶ Ḳhudáwand Yahowáh kahtá
hai, ki Mujhe apní hayát kí qasam, ki
maiṉ zoráwar háth se aur baṛháe húe
bázú se gazab názil karke tum par
saltanat karúṉgá:
34 Aur maiṉ zoráwar háth se aur
baṛháe húe bázú se qahr názil karke
tumheṉ qaumoṉ meṉ se báhar nikál
láúṉgá, aur un mulkoṉ meṉ se jin
meṉ tum parágandа húe ho, jam'a
karúṉgá;
35 Aur maiṉ tumheṉ qaumoṉ ke
bayábán meṉ láúṉgá, aur rú-ba-rú
tum se mubáhasa karúṉgá.

36 Jis tarah se main ne tumháre bápdádon ke sáth Misr ke mulk ke bayábán men mubáhasa kiyá, Khudáwand Yahowáh kahtá hai, us hí tarah main tum se bhí mubáhasa karúngá.

37 Aur main tumhen chhari ke níche se chaláúngá, aur tumhen 'ahd ke band men láúngá.

38 Aur main tum se un logon ko, jo sarkash aur mujh se bágí hain, judá karúngá: main unhen us mulk se jis men we safar karke gaye nikál dúngá, par we Isráel ke mulk men ne áne páwenge, tá ki tum jáno ki main Khudáwand hún.

39 Aur tum se jo ahl i Isráel ho, Khudáwand Yahowáh yún kahtá hai, ki Jáo, har ek apne apne but kí 'ibádat karo, aur ba'd is ke agar merí na sunoge, to apní qurbáníon se, aur apní múraton se, merá muqaddas nám phir nápák mat karo.

40 Kyúnki Khudáwand Yahowáh yún kahtá hai, ki Mere muqaddas pahár par, Isráel kí bulandí ke pahár par, tamám ahl i Isráel, sab jo mulk men hain, merí bandagí karenge; wahán main unhen qabúl karúngá, aur wahan main tumhárí utháí húí qurbáníán, aur tumhárí nazron ke pahle phal ko, aur tumhárí muqaddas chízen pasand karúngá.

41 Jab main tumhen qaumon men se nikál láúngá, aur un mulkon men se, jin men main ne tum ko parágauda kiyá jam'a karúngá, tab main tumhen khushbúí kí mánind qabúl karúngá; aur gair-qaumon kí nazar ke áge tum se merí taqdís kí jáegí.

42 Aur jab main tumhen Isráel ke mulk men, us sarzamín men, jis kí bábat main ne tumháre bápdádon par háth utháyá ki tumhen dúngá, láyá, tab tum jánoge ki main Khudáwand hún.

43 Aur wahán tum apní ravishon ko, aur apne sab kámon ko, jin se tum nápák húe ho, yád karoge, aur tum apní sárí badkáríon ke sabab jo tum ne kín apní nazar men ghinaune hoge.

44 Khudáwand Yahowáh kahtá, ki Ai ahl i Isráel, jab main tumhárí burí ravishon aur kharáb kámon ke mutábiq nahín, balki apne nám kí khátir tum se sulúk karúngá, tab tum jánoge ki main Khudáwand hún.

45 ¶ Aur Khudáwand ká kalám mujhe áyá, aur us ne kahá, ki

46 Ai ádamzád, janúb kí taraf apná rukh kar, aur dakhin kí taraf báten kar, aur janúb ke maidán ke ban kí jánib nubúwat kar;

47 Aur janúb ke ban se kah, ki Khudáwand ká kalám sun; Khudáwand Yahowáh yún farmátá, ki Dekh, main tujh men ek ág bharkáúngá, aur wuh har ek hará darakht, aur har ek súkhá darakht, jo tujh men hai, khá legí; us dhadhaktí ág ká shu'ala na bujhegá, aur janúb se shimál tak sab ke munh us se jhulas jáenge.

48 Aur sáre bashar dekhenge, ki main Khudáwand ne use sulgáyá; wuh na bujhegí.

49 Tab main ne kahá, ki Háe! Khudáwand Yahowáh, we to merí bábat kahte hain, Kyá wuh tamsílen nahín kahtá?

XXI BA'B.

Tab Khudáwand ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki

2 Ai ádamzád, tú Yarúsalam kí taraf apná rukh kar, aur muqaddas makánon kí samt apná kalám dál, aur Isráel kí sarzamín kí mukhálafat men peshíngoí kar,

3 Aur Isráel kí sarzamín se kah, ki Khudáwand yún farmátá hai, ki Dekh, main terá mukhálif hún, aur apní talwár ko miyán se nikálúngá, aur tere sádiqon aur tere badkáron ko tere darmiyán kát dálúngá.

4 So is liye ki main tere darmiyán ke sádiqon aur badkáron ko kát dálúngá, is liye merí talwár apní miyán

se nikalke janúb se shimál tak sáre
jándáron̲ par chalegí.
5 Aur sáre bashar jánen̲ge, ki main̲
ḲHUDÁWAND ne apní talwár miyán se
khín̲chí hai; wuh phir us men̲ na
jáegí.
6 So ai ádamzád, kamar kí shikas-
tagí se áhen̲ már, aur talḳh-kámí se
un kí ánkhon̲ ke sámhne ṭhanḍí sáns
bhar.
7 Aur aisá hogá, ki jab we tujhe
kahen̲, ki Tú kyún̲ háe háe kartá hai?
to jawáb de, ki us afwáh ke liye; kyún̲-
ki wuh átí hai; aur har ek dil pighal
jáegá, aur sáre háth ḍhíle hon̲ge, aur
har ek jí ḍúb jáegá, aur sáre ghuṭne
pání kí mánind bah jáen̲ge: Ḳhudá-
wand YAHOWÁH kahtá hai, ki Dekh,
wuh átá hai, aur wáq'i ho jáegá.
8 ¶ Phir ḲHUDÁWAND ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki
9 Ai ádamzád, nubúwat kar, aur
kah, ki ḲHUDÁWAND yún̲ farmátá hai,
ki Tú kah, Ek talwár, ek talwár hai,
wuh tez kí gayí, aur saiqal bhí kí gayí
hai.
10 Us par báṛ kí gayí, tá ki us se
baṛí ḳhúnrezí kí jáwe; wuh saiqal kí
gayí tá ki wuh chamke: phir kyá ham
ḳhush howen̲? mere beṭe ká 'asá sab
lakṛí ko haqír jántá.
11 Aur us ne use saiqal hone ke
liye diyá, tá ki wuh háth men̲ chaláí
jáwe: wuh tez aur saiqal kí gayí, tá
ki qatl-karnewále ke háth men̲ dí
jáwe.
12 Ai ádamzád, tú ro roke chillá,
ki wuh mere logon̲ par chalegí, wuh
Isráel ke sab sardáron̲ par hogí, we
mere logon̲ samet talwár ko hawála
kiye gaye hain̲: is liye tú apní rán
par háth már.
13 Yaqínan wuh ázmáí gayí, aur
agar 'asá use haqír jáne, to kyá? wuh
nábúd hogá, Ḳhudáwand YAHOWÁH
farmátá hai.
14 Aur ai ádamzád, tú nubúwat
kar, aur tálí már, aur talwár tísre
martaba bhí dúní banáí jáwe, wuh
talwár jo maqtúlon̲ par kárgar húí:
wuh ek talwár hai, jo baṛí ḳhúnrezí
kí hai, jo ki unhen̲ ghertí hai.
15 Main̲ ne yih talwár nangí rakhí
hai, tá ki un ke dil pighal jáwen̲, aur
un ke sáre darwázon̲ men̲ bahut máre
paṛen̲. Háe, yih chamkáí gayí, unhen̲
qatl karne ko khín̲chí gayí!
16 Muttafiq ho, dahine yá báen̲ já
lag, jidhar terá mun̲h paṛe.
17 Aur main̲ bhí tálí márún̲gá, aur
apná qahr karke apne jí ko ṭhanḍhá
karún̲gá: main̲ ḲHUDÁWAND ne yih
farmáyá hai.
18 ¶ Aur ḲHUDÁWAND ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki
19 Ai ádamzád, tú apne liye do
ráhen̲ nikál, jin men̲ Bábul ke bád-
sháh kí talwár áwe: ek hí mulk se
we donon̲ ráhen̲ niklen̲: aur ek háth
nishán ke liye baná, shahr kí ráh ke
sire men̲ use baná.
20 Ek ráh nikál, ki us men̲ talwár
baní 'Ammún kí Rabbah par, aur phir
ek aur, ki jis men̲ Yahúdáh ke mahsúr
shahr Yarúsalam par áwe.
21 Ki Bábul ká bádsháh baṛí saṛak
par wahán̲ jahán̲ do-ráhe ká sirá hai,
khaṛá hogá, ki rammálí kare, aur tír
hiláke qur'a ḍále, aur putlon̲ se suwál
kare, aur jigar par nazar kare.
22 Us ke dahne háth Yarúsalam
ká qur'a paṛegá, ki manjaníq lagáwe,
ki jang ká na'ra márne ke liye mun̲h
khole, ki lalkár lalkárke apní áwáz
buland kare, ki manjaníq pháṭakon̲
par lagáwe, ki damdama bándhe, ki
burj banáwe.
23 Lekin un kí nazar men̲ yih aisá
hogá jaisá jhúṭhá shugún, ya'ne, un ke
liye jo bhárí qasam kháte the, par wuh
us ḳhiyánat ko yád farmáegá ki we
pakṛe jáwen̲.
24 Is liye Ḳhudáwand YAHOWÁH
yún̲ kahtá hai, ki Azbaski tumhárí
badkárí tum ko yád diláí gayí, ki
tumhárí bagáwaten̲ 'aláníya húín̲,

yahán tak ki tumháre sáre kámon
men tumhárí khatáen dekh partí hain,
hán, is liye ki tumhen wuh yád diláí
gayí, tum háth men giriftár ho jáoge.
25 ¶ Are tú bedín sharír Isráel ke
bádsháh, jis ká din terí badkárí ke
anjám ko pahunchne par áyá hai,
26 Khudáwand YAHOWÁH yún far-
mátá hai, ki Kuláh utár, aur táj le já;
yih aisá na rahegá; past ko buland
kar, aur use jo buland hai past kar.
27 Main hí use ulat, ulat, ulat dún-
gá; yih phir na hogá; aur jab ki wuh,
jis ká haqq hai, áwegá, main wuh use
dúngá.
28 ¶ Aur tú, ai ádamzád, nubúwat
kar, aur kah, ki Khudáwand YA-
HOWÁH baní 'Ammún kí, aur un kí
malámat kí bábat yún farmátá hai,
ki tú kah, ki Talwár, khínchí húí
talwár, wuh khúnrezí ke liye saiqal
kí gayí, tá ki chamak ke sabab se faná
kare:
29 Jab tak we tere liye dhokhá
dekhte hain, aur we tujh ko jhúthá
raml kahte hain, ki tujh ko un kí
gardanon par láwen, jo badkáron men
se máre gaye, jin ká din, sharárat ke
anjám ke waqt men, á pahunchá.
30 Kyá main use miyán men phir
karáúngá? main terí paidáish ke ma-
kán men, aur tere janam kí zamín
men, terí 'adálat karúngá.
31 Aur main apná qahr tujh par
undelúngá, aur apne gazab kí ág tujh
par phúnkúngá, aur tujh ko haiwání
ádmíon ke háth men, jo barbád karne
men chatur hain, kar dúngá.
32 Tú ág ke liye índhan hogá, aur
terá lahú sarzamín ke bích paregá, aur
terá zikr bhí phir kiyá na jáegá; ky-
únki main KHUDÁWAND ne kahá hai.

XXII BA'B.

AUR KHUDÁWAND ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá, ki
2 Ai ádamzád, kyá tú ilzám degá,
kyá tú is khúní shahr par ilzám degá?
aisá, to us ke sáre nafratí kám tú us
ko dikhlá;
3 Aur kah, ki Khudáwand YAHO-
WÁH yún farmátá hai, ki Ai shahr,
tú apne bích men khúnrezí kartá hai,
tá kí terá waqt áwe, aur tú apne wáste
buton ko apne nápák karne ke liye
banátá hai.
4 Tú us khún ke sabab se, jo tú ne
baháyá, mujrim thahrá; aur tú buton
ke bá'is, jinhen tú ne banáyá hai,
nápák húá; tú apne dinon ko nazdík
látá hai, aur apne barason tak pahun-
chá hai: is liye main ne tujhe qaumon
kí já e malámat, aur mulkon ká
thatthá kiyá.
5 Jo log tujh se nazdík hain, aur
we jo tujh se dúr hain, tujhe thatthá
márenge, ki terá nám bad, aur tú
fasádí mashhúr hai.
6 Dekh, Isráel ke sardár, sab ke
sab jo tujh men hain, apne maqdúr
bhar khúnrezí par musta'idd the.
7 Tere bích unhon ne má báp ko
haqír jáná hai: unhon ne tere dar-
miyán pardesíon par zulm kiyá hai:
unhon ne tujh men yatímon aur bewon
ko dukh diyá hai.
8 Tú ne mere maqdison ko náchíz
jáná hai, aur mere sabton ko zalíl kiyá
hai.
9 Tere bích men we log hain jo
chugul-khorí karke khún karwáte
hain: aur tere darmiyán we hain jo
paháron par charhke kháte hain: tere
bích men we hain jo fisq o fujúr karte
hain.
10 Tere bích báp ko bhí unhon ne
be-satr kiyá: tere bích unhon ne us
'aurat se, jo haiz ke sabab khárij kí
gayí thí, mubásharat kí hai.
11 Kisí ne dúsre kí jorú se burá
kám kiyá hai; aur dúsre ne apní bahú
se badzátí kí hai; aur kisí ne apní
bahin, apne báp kí betí ko, tere dar-
miyán kharáb kiyá hai.
12 Tere bích men unhon ne rishwat
lí, tá ki khún kiyá jáe. Tú ne byáj

aur súd liyá hai, aur zulm karke apne
paṛosí ko lúṭá hai, aur mujhe farámosh
kiyá, Ḳhudáwand Yahowáh kahtá
hai.
13 ¶ Dekh, main̲ tere ná-rawá naf'a
ke sabab jo tú ne kiyá, aur terí ḳhún-
rezí ke bá'is jo tere bích men̲ húí hai,
main̲ ne apne háth par háth márá hai.
14 Kyá terá dil sambhalegá, aur
tere háthon̲ men̲ zor rahegá, un dinon̲
men̲ jab main̲ terá mu'ámala faisal
karún̲gá? main̲ Ḳhudáwand ne kahá
hai, aur main̲ hí 'amal karún̲gá.
15 Hán̲, main̲ tujh ko qaumon̲ men̲
khinḍá dún̲gá, aur tujhe mulkon̲ men̲
parágandа karún̲gá, aur terí gandagí,
jo tujh men̲ hai, nábúd kar dún̲gá;
16 Aur tú qaumon̲ kí nazar ke áge
áp apne men̲ nápák ṭhahregá, aur
ma'lúm karegá ki main̲ Ḳhudáwand
hún̲.
17 Aur Ḳhudáwand ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki
18 Ai ádamzád, ahl i Isráel mere
liye mail ho gaye hain̲: we sab ke
sab pítal, aur rángá, aur lohá, aur sísá
hain̲, jo ghaṛiye ke bích men̲ hain̲: we
aise hain̲ jaisá rúpe ká mail hotá hai.
19 Is liye Ḳhudáwand Yahowáh
yún̲ kahtá hai, ki Is wáste ki tum sab
mail ho gaye ho, so ab dekho, main̲
tumhen̲ Yarúsalam ke bích men̲ jam'a
karún̲gá.
20 Jis tarah log rúpá, aur pítal, aur
lohá, aur sísá, aur rángá ko ghaṛiye
men̲ jam'a karte hain̲, aur un par ág
bhaṛkáte tá ki unhen̲ pighlá ḍálen̲, isí
tarah main̲ apne qahr men̲, aur apne
gazab men̲, tumhen̲ jam'a karún̲gá,
aur tumhen̲ wahín̲ chhoṛ dún̲gá, aur
tumhen̲ pighláún̲gá;
21 Hán̲, main̲ tumhen̲ ikaṭṭhe kar-
ún̲gá, aur apne gazab kí ág tum par
bhaṛkáún̲gá, aur tum ko us ke bích
men̲ pighlá ḍálún̲gá.
22 Jis tarah rúpá ghaṛiye men̲ ga-
láyá játá hai, usí tarah tum us ke bích
men̲ galáe jáoge; aur tum jánoge ki
mujh Ḳhudáwand ne apná gazab tum
par unḍelá hai.
23 ¶ Aur Ḳhudáwand ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki
24 Ai ádamzád, us se kah, ki Tú
wuh sarzamín hai, jo sáf nahín̲ kí gayí
hai, aur jis par qahr ke din men̲ páni
kí bárish na húí.
25 Us ke darmiyán us ke nabíon̲ ne
eká kiyá hai: we us sher i babar ke
mánind hain̲, jo garajtá aur shikár
ko pháṛ ḍáltá hai: we jánon̲ ko khá
játe hain̲: we mál aur tuhfa chízon̲
ko chhín lete; unhon̲ ne us ke bích
us kí bahuteríon̲ ko ránḍen̲ kar diyá.
26 Us ke káhinon̲ ne merí sharí'at-
on̲ ko udúl kiyá, aur mere maqdison̲
ko zalíl kiyá hai; unhon̲ ne pák aur
nápák men̲ kuchh farq na rakhá: un-
hon̲ ne najis aur táhir ká imtiyáz na-
hín̲ kiyá hai: unhon̲ ne apní ánkhen̲
mere sabton̲ se churáín̲, aur main̲ un
men̲ be-'izzat húá.
27 Us ke sardár us ke darmiyán
shikár ke pháṛnewále bheṛiyon̲ ke
mánind hain̲, ki ḳhúnrezí karte, aur
jánon̲ ko halák karte hain̲, tá ki ná-
rawá naf'a páwen̲.
28 Us ke nabí un par nikammí
kahgil karte hain̲, dhokhá dekhte, aur
jhúṭhí ḳhabaren̲ dete hain̲, aur bolte
hain̲, ki Ḳhudáwand Yahowáh yún̲
farmátá hai, hálán̲ki Ḳhudáwand ne
nahín̲ kahá hai.
29 Us mulk ke log sitamgarí karte
hain̲, aur dakaití karte, aur garíb aur
muhtáj ko satáte, aur pardesíon̲ par
ná-haqq saḳhtí karte hain̲.
30 Main̲ ne un ke darmiyán ek
shaḳhs ḍhúnḍhá, jo díwár uṭháwe,
aur us sarzamín ke liye us ke darár
men̲ mere sámhne khaṛá ho, tá ki
main̲ use wírán na karún̲; par koí na
milá.
31 Is sabab main̲ apná qahr un par
unḍelún̲gá, aur apne gazab kí ág se
unhen̲ faná karún̲gá, aur main̲ un kí
taríq ke anjám ko un ke siron̲ par

dálúṉgá, Ḳhudáwand Yahowáh kahtá
hai.

XXIII BA'B.

Aur Khudáwand ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá, ki
2 Ai ádamzád, do 'auratеṉ thíṉ, jo
ek hí má se paidá húíṉ.
3 Unhoṉ ne Misr meṉ zinákárí kí;
we apní jawání meṉ yár-báz húíṉ;
wahán un kí chhátíáṉ malí gayíṉ, aur
wahán un kí bikr ke pistán chhúe
gaye.
4 Un meṉ kí baṛí ká nám Aholah,
aur us kí bahin Aholibah: aur we
merí jorúáṉ húíṉ, aur beṭe beṭíáṉ
janíṉ. Un ke ye nám; Aholah, Sam-
rún hai; aur Aholibah, Yarúsalam.
5 Aur Aholah ne, jin dinoṉ meṉ
wuh merí thí, chhinálá karne lagí:
aur apne yároṉ par, ya'ne, Asúríoṉ
par, jo hamsáya the, 'áshiq húí,
6 Ki we sar-lashkar, aur hákimán
the, aur sab ke sab dil-pasand jawán
mard, aur sawár the jo ghoṛoṉ par
chaṛhte the, aur argawání poshák pa-
hine húe the.
7 Is tarah us ne un sab ke sáth jo
Asúr ke barguzída mard the chhinálá
kiyá: aur wuh un sab ke sáth, jin se
wuh 'ishq-bází kartí thí, aur un ke
sáre butoṉ se nápák ho gayí.
8 Us ne hargiz us zinákárí ko, jo
us ne Misr meṉ kí thí, na chhoṛá;
kyúṉki unhoṉ ne us kí jawání meṉ us
se ḳhalwat kí thí, unhoṉ ne us kí bikr
ke pistánoṉ ko malá thá, aur apní ziná
us par unḍelí thí.
9 Is liye main ne use us ke yároṉ
ke háth meṉ, háṉ, Asúríoṉ ke háth
meṉ, jin par wuh martí thí, kar diyá.
10 Unhoṉ ne us ko be-satr kiyá, us
ke beṭoṉ aur beṭíoṉ ko chhín liyá, aur
use talwár se már ḍálá: so wuh 'aura-
toṉ ke darmiyán angusht-numá húí,
kyúṉki unhoṉ ne use 'adálat se sazá
dí.
11 Aur us kí bahin Aholibah ne
yih sab kuchh dekhá, par wuh shah-
wat-parastí meṉ us se badtar húí, aur
us ne apní bahin kí zinákárí kí nisbat
se ziyáda zinákárí kí.
12 Wuh baní Asúr, ya'ne, un sar-
lashkaroṉ aur hákimoṉ par, jo us ke
hamsáya the, jo bhaṛkílí poshák pa-
hinte the, aur ghoṛoṉ par chaṛhte the,
aur sab ke sab dil-pasand jawán-mard
the, 'áshiq húí.
13 Aur maiṉ ne dekhá, ki wuh bhí
nápák ho gayí; un donoṉ kí ek hí
ráh o rasm thí.
14 Balki us ne zinákárí ziyáda kí:
kyúṉki jab us ne díwár par mardoṉ
kí súrateṉ dekhíṉ, Kasdíoṉ kí tas-
wíreṉ jo shangarf se khíṉchí húí thíṉ,
15 Aur ki un ke kamaroṉ par paṭke
kase húe the, aur un ke siroṉ par ach-
chhí rangín pagṛíáṉ thíṉ, aur ki sab
ke sab dekhne meṉ sar-lashkar haiṉ,
Bábul ke beṭoṉ se mushábih, jin ká
watan Kasdistán hai;
16 Tab dekhte hí wuh un par mar-
ne lagí, aur qásidoṉ ko Kasdíoṉ ke
mulk meṉ un pás bhejá:
17 So Bábul ke beṭe us pás áke
'ishq ke bistar par chaṛhe, aur unhoṉ
ne us se ziná karke use álúda kiyá,
aur jab wuh un se nápák húí, to us
ká jí un se phir gayá.
18 Tab us kí zinákárí 'aláníya húí,
aur us kí barahnagí be-satr húí; tab
jaisá merá jí us kí bahin se haṭ gayá
thá, waisá merá dil us se bhí haṭá.
19 Tis par bhí us ne, apní jawání
ke dinoṉ ko yád karke, jab wuh Misr
kí sarzamín meṉ chhinálá kartí thí,
zinákárí par zinákárí kí.
20 So wuh phir apne un yároṉ par
marne lagí, jin ká badan gadhoṉ ká sá
badan, aur jin ká inzál ghoṛoṉ ká sá
inzál thá.
21 Is tarah se tú ne apní jawání kí
shahwat-parastí, ki jis waqt Misrí terí
jawání ke pistánoṉ ke sabab terí chhá-
tíáṉ malte the, phir yád diláí.
22 ¶ Is liye, ai Aholibah, Ḳhudá-
wand Yahowáh yúṉ kahtá hai, Dekh,

main un yáron ko, jin se terá jí phir gayá hai, ubhárúngá ki tujh se mukhálafat karen, aur unhen bulá láúngá ki we tujhe cháron taraf se gher lewen.

23 Bábul ke beton ko, aur sáre Kasdíon ko, Fikod, aur Sho'a, aur Qo'a, aur un ke sáth Asúr ke sáre beton ko, sab dil-pasand jawán-mardon ko, sar-lashkaron aur hákimon ko, aur bare bare amíron aur námí logon ko, jo sab ke sab ghoron par sawár hote hain, tujh par charhá láúngá.

24 So we rathon, aur chhakron, aur gurohon kí barí amboh ke sabab zoráwar hoke tujh par hamla karenge; aur dhál aur pharí pakarke, aur khod pahinke, cháron taraf se tujhe gher lenge: main 'adálat ká kám unhen supurd karúngá, aur we apne áín ke mutábiq tujh par hukm karenge.

25 Aur main apní gairat ko terí mukhálafat men qáim karúngá, aur we gazab-nák hoke tujh se pesh áwenge, aur we terí nák aur tere kán kát dálenge, aur tere báqí log talwár se máre jáenge: we tere beton aur betíon ko le lenge, aur jo kuchh terá báqí rahegá, ág se bhasam hogá.

26 Aur we terí poshák tujh se utárenge, aur tere latíf zewarát lút lenge.

27 Aur main terí shahwat-parastí aur terí zinákárí kí 'ádat, jo tú ne Misr kí zamín men síkhí, mauqúf karáúngá, yahán tak ki tú un kí taraf phir ánkh na utháegí, aur phir Misr ko yád na karegí.

28 Kyúnki Khudáwand Yahowáh yún kahtá hai, ki Dekh, main tujhe un ke háth men, jin se tú bezár hai, hán, un hí ke háth men jin se terá jí phir gayá hai, kar dúngá:

29 Aur we dushmanána sulúk tujh se karenge, aur terá sárá mál jo tú ne mihnat se paidá kiyá chhín lenge, aur tujhe nang dharang aur be-satr chhor denge, yahán tak ki terí shahwat-parastí, aur terí khabásat, aur terí zinákárí ká bhed terí ruswáí ke liye fásh ho jáwegá.

30 Main is liye yih tujh se karúngá, ki tú ne zinákárí ke liye gair-qaumon ká píchhá kiyá, aur un ke buton se nápák húí hai.

31 Tú apní bahin kí ráh par chalí hai; is liye main ne us ká piyála tere háth men diyá hai.

32 Khudáwand Yahowáh yún farmátá hai, ki Tú apní bahin ke piyála se, jo gahrá aur bará hai, píegá; tú hansí jáegí, aur thatthon men urái jáegí; kyúnki us men bahutsí samái hai.

33 Tú mastí aur sog se bhar jáegí, wíráni aur hairat ká piyála terí bahin Samrún ká piyála hai.

34 Tú use píegí aur nichoregí, aur us kí thíkrián chapar chapar kháegí, aur apní chhátíán nochegí; kyúnki main hí ne kahá hai, Khudawand Yahowáh farmátá hai.

35 Pas Khudáwand Yahowáh yún farmátá hai, Azbaski tú mujhe bhúl gayí, aur mujhe apní píth ke píchhe phenk chalí, so tú bhí apní badzátí aur zinákárí ká bojh uthá legí.

36 ¶ Phir Khudáwand ne mujhe kahá, Ai ádamzád, kyá tú Aholah aur Aholibah par hujjat sábit karegá? hán, un ke ghinaune kám un par záhir kar:

37 Ki unhon ne ziná kí, aur khún un ke háthon par lagá hai; hán, unhon ne apne buton se ziná kí, aur un beton se bhí, jinhen we mere liye janí, ág men guzar karái, tá ki un ke liye kháná hon.

38 Us ke siwá unhon ne mujh se yih kiyá hai, ki usí din unhon ne mere maqdis ko nápák kiyá, aur mere sabton ko hurmat na dí.

39 Kyúnki jab we apní aulád ko buton ke liye zabh kar chukín, tab we usí din mere maqdis men dákhil húín, tá ki use nápák karen; aur dekh, unhon ne mere ghar ke andar men aisá kám kiyá hai.

40 Balki unhon̲ ne dúr se mard buláe, jin ke pás elchí bhí bhejá, aur dekh, we áe: un hí ke liye tú nahái, aur apní ánkhon̲ men̲ kájal lagáyá, aur banáo singár kiyá.

41 Aur tú nafís palang par baiṭhí, aur us ke sámhne mez árásta kí, aur us par tú ne merá baḳhúr aur merá 'itr dhará.

42 Aur logon̲ ke ek hujúm shádiyáná bajáte húe kí áwáz us men̲ thí, aur 'awámm logon̲ ke siwá bayábán se sharábíon̲ ko láe; we háthon̲ par kangan pahinte, aur siron̲ par ḳhushnumá táj rakhte the.

43 Tab main̲ ne us kí bábat jo zinákárí karke buṛhiyá ho gayí thí, kahá, Kyá yih log ab us se ziná karen̲ge, aur wuh un se karegí?

44 Tad bhí we us pás gaye; jis tarah kisí chhinál ke pás játe hain̲, usí tarah we un badzát 'auraton̲ Aholah aur Aholibah ke pás gaye.

45 ¶ Lekin sádiq mard ziná-karnewálíon̲ ká fatwá, aur ḳhúní 'auraton̲ ká fatwá un par den̲ge; ki we ziná-karnewálíán̲ hain̲, aur ḳhún un ke háthon̲ men̲ lagá.

46 Kyún̲ki Ḳhudáwand YAHOWÁH yún̲ farmátá hai, ki Main̲ un par ek guroh chaṛhá láún̲gá, aur unhen̲ chhoṛ dún̲gá, ki we zulm uṭháwen̲, aur lúṭe jáwen̲.

47 Aur wuh guroh un par sangsár karegí, aur apní talwáron̲ se unhen̲ már ḍálegí, un ke beṭon̲ aur beṭíon̲ ko qatl karegí, aur un ke gharon̲ ko ág se jalá degí.

48 Is tarah se main̲ badzátí ko zamín se kho dún̲gá, tá ki sárí 'auraten̲ 'ibrat-pazír howen̲, aur tumhárí badzátí ke mutábiq na karen̲.

49 Aur we tumháre fisq o fujúr ká badlá tum se len̲ge, aur tum apne buton̲ ke gunáhon̲ kí sazá ká bojh uṭháoge; tá ki tum jáno ki Ḳhudáwand YAHOWÁH main̲ hí hún̲.

XXIV BA'B.

PHIR nauwen̲ baras ke daswen̲ mahíne kí daswín̲ táríḳh men̲, KHUDÁWAND ká kalám mujh tak pahunchá, aur us ne kahá, ki

2 Ai ádamzád, áj ke din, hán̲, is hí din ká nám likh rakh: Sháh i Bábul ne 'ain isí din Yarúsalam par ḳhurúj kiyá.

3 Aur us bágí ḳhándán ke haqq men̲ ek tamsíl suná, aur unhen̲ kah, ki Ḳhudáwand YAHOWÁH yún̲ farmátá hai, ki Ek degcha chaṛhá de, hán̲, use chaṛhá, aur us men̲ pání bhí ḍál.

4 Us ke muchche ikaṭṭhe karke us men̲ chhoṛ de, achchhe achchhe muchche, ránen̲, aur sháne, aur suthrí suthrí haḍḍíán̲ us men̲ bhár de:

5 Aur galle men̲ se chun chunke le, aur us ke tale haḍḍíon̲ ká túda dhar de, aur use ḳhúb josh de; we us kí haḍḍíán̲ us men̲ ḳhúb pakáwen̲.

6 ¶ Is liye Ḳhudáwand YAHOWÁH yún̲ farmátá hai, Us ḳhúní shahr par wáwailá hai, aur us deg par, jis men̲ zangár lagá hai, aur us ká zangár us par se utárá nahín̲ gayá! ek ek ṭukṛá karke us men̲ se nikál, aur us par qur'a na paṛe.

7 Kyún̲ki us ká ḳhún us ke darmiyán hai; us ne dhúp kí jalí húí chaṭán par use biṭáyá; zamín par use nahín̲ giráyá ki ḳhák men̲ chhip jáe:

8 Chunánchi is bá'is se ki gazab názil ho, aur intiqám liyá jáwe, main̲ ne us ká ḳhún dhúp kí jalí húí chaṭán par lagá diyá, tá ki wuh ḍhámpá na jáe.

9 Is liye Ḳhudáwand YAHOWÁH yún̲ farmátá hai, Wáwailá us ḳhúní shahr par! main̲ índhan ká baṛá ḍher lagáún̲gá.

10 Lakṛíán̲ bahut baṭoro, ág sulgáo, gosht aur lon mirch lagáo, aur haḍḍíán̲ bhí jalá do.

11 Tab ḳhálí use angáron̲ par dharo, ki us ká pítal garmáwe aur jale, aur

us men kí nápákí gal jáe, aur us
ká zangár faná howe.
12 Sakht mihnat se wuh thakátí,
ki us ká bará zangár us men se nikal
nahín játá; ág men bhí us ká zangár
baná rahtá hai.
13 Terí nápákí men khabásat hai;
kyúnki main tujhe pák kiyá cháhtá
hún, par tú pák honá nahín cháhtí
hai: tú apní nápákí se phir pák na
hogí, jab tak ki main apná qahr tujh
par názil na kar chukún.
14 Mujh Khudáwand ne yih kahá
hai; yih ho jáegá, aur main use kar-
úngá; main na hatúngá, na chhorúngá,
na pachhtáúngá: terí ráhon aur tere
kámon ke mutábiq we tujh se 'adálat
karenge, Khudáwand Yahowáh far-
mátá hai.
15 ¶ Phir Khudáwand ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá,
16 Ai ádamzád, dekh, main terí
ánkh kí piyárí ko ek hí zarb men tujh
se judá karúngá; par tú mátam na kar,
na royá kar, aur tere ánsú na bahen.
17 Chupke thandí sánsen bhar,
murda par nauha mat kar, sir par
apní pagrí bándh, aur pánwon men
jútí pahin, aur apne honthon ko mat
dhámp, aur 'awámm kí rotí mat khá.
18 So main ne subh ko logon se ka-
lám kiyá, aur shám ko merí jorú mar
gayí: aur main ne subh ko aisá kiyá,
jaisá main ne hukm páyá thá.
19 ¶ Tab logon ne mujhe kahá, ki
Kyá tú hamen na batáwegá, ki jo tú
kartá hai ham se kyá nisbat rakhtá?
20 So main ne unhen kahá, ki
Khudáwand ká kalám mujhe pahun-
chá, aur us ne kahá,
21 Isráel ke gharáne ko kah, ki
Khudáwand Yahowáh yún farmátá
hai, ki Dekho, main apne maqdis ko,
jo tumháre zor ká fakhr, aur tumhárí
ánkh kí piyárí, aur dil kí mahbúb hai,
nápák karúngá; aur tumháre bete, aur
tumhárí betíán, jinhen tum chhor gaye,
talwár se máre parenge.
22 Aur tum aisá karoge jaisá main
ne kiyá; tum apne honthon ko na
dhámpoge, aur 'awámm kí rotí na
kháoge.
23 Aur tumhárí pagríán tumháre
siron par, aur tumhárí jútíán tumháre
pánwon men hongí; aur tum nauha
aur zárí na karoge, par apní sharárat
ke sabab se ghuloge, aur ek dúsre ko
dekh dekhke thandí sánsen bharoge.
24 Chunánchi Hizqiel tumháre liye
nishán hai: sab kuchh jo us ne kiyá,
waisá tum karoge: aur jab yih ho
jáegá, tum jánoge ki Khudáwand
Yahowáh main hún.
25 Aur tú, ai ádamzád, dekh, ki
jis din main un se un ká zor, aur un
kí shán o shaukat, aur un ke manzúr
i nazar aur un ke dil ke margúb, ya'ne,
un ke bete aur un kí betíán un se le
lúngá;
26 Us din wuh, jo bhág nikle, tujh
pás áwegá, ki tere kánon men yih
sunáwe.
27 Us din terá munh us par jo bach
niklá hai khul jáegá, aur tú bolegá,
aur phir gúngá na rahegá: so tú un
ke liye ek nishán hogá, aur we jánenge
ki Khudáwand main hún.

XXV BA'B.

Aur Khudáwand ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá,
2 Ai ádamzád, baní 'Ammún kí
taraf apná rukh kar, aur un ke bar-
khiláf peshíngoí kar;
3 Aur baní 'Ammún se kah, Khu-
dáwand Yahowáh ká kalám suno;
Khudáwand Yahowáh yún farmátá
hai, Azbaski tú ne mere maqdis kí
bábat jis waqt wuh nápák kiyá gayá,
aur Isráel kí sarzamín kí bábat jis
waqt wuh ujárí gayí, aur ahl i Yahú-
dáh kí bábat jis waqt asír hoke gaye,
Ahá kahá;
4 Is liye, dekh, main tujhe púrab ke
logon ke qabze men kar dúngá, ki tú
un kí milkíyat ho, aur we tujh men
apne liye gánw basáwenge, aur apne

makán tere darmiyán biná karen̲ge,
aur tere mewa kháen̲ge, aur terá dúdh
pien̲ge.
5 Aur main̲ Rabbah ko ún̲ṭsálá, aur
baní 'Ammún kí sarzamín ko bhersálá
karún̲gá; aur tum jánoge ki main̲
Ḳhudáwand hún̲.
6 Kyún̲ki Ḳhudáwand Yahowáh
yún̲ kahtá hai, Azbaski tú ne tálián̲
bajáin̲, aur pán̲w márá, aur Isráel kí
mamlukat kí barbádí par apní kamál
'adáwat se baṛí shádmání kí;
7 Is liye, dekh, main̲ apná háth
tujh par chaláún̲gá, aur tujhe gair-
qaumon̲ ke hawála karún̲gá, tá ki we
tujh ko lúṭ lewen̲; aur main̲ tujhe
logon̲ men̲ se káṭ ḍálún̲gá, aur mulkon̲
men̲ se tujhe nest o nábúd karún̲gá:
main̲ tujhe halák karún̲gá, aur tú
jánegá ki Ḳhudáwand main̲ hún̲.
8 ¶ Ḳhudáwand Yahowáh yún̲
farmátá hai, Azbaski Moáb aur Sha'ír
kahte hain̲, ki Yahúdáh ká gharáná
sárí gair-qaumon̲ kí mánind hai;
9 Is liye, dekh, main̲ Moáb ke pahlú
ko, us ke shahron̲ se, us kí sarhadd ke
shahron̲ se, jo zamín kí shaukat hain̲,
Bait-Yasímút, aur Ba'al-Ma'ún, aur
Qaryataim se, khol dún̲gá;
10 Aur main̲ use púrab ke logon̲ ko
baní 'Ammún kí mukhálafat men̲
mírás kar dún̲gá, tá ki qaumon̲ ke
darmiyán baní 'Ammún ká zikr na
rahe.
11 Aur main̲ Moáb par 'adálat
karún̲gá; aur we jánen̲ge ki Ḳhudá-
wand main̲ hún̲.
12 ¶ Ḳhudáwand Yahowáh yún̲
farmátá hai, Azbaski Adúm ne ahl
i Yahúdáh se kínakashí kí, aur un se
apná intiqám leke gunáh kiyá;
13 Is liye Ḳhudáwand Yahowáh
yún̲ farmátá hai, ki Main̲ apná háth
Adúm par chaláún̲gá, aur us men̲ ke
insán aur haiwán ko nábúd karún̲gá,
aur Taimán se leke use wírán karún̲gá,
aur Dadán ke log bhí talwár se máre
paṛen̲ge.
14 Aur main̲ apní guroh Isráel ke
háth se Adúm par apná qahr názil
karún̲gá, aur we mere gazab aur
khashm ke mutábiq Adúm se sulúk
karen̲ge; so wuh intiqám jo main̲ letá
hún̲ we ma'lúm karen̲ge, Ḳhudáwand
Yahowáh farmátá hai.
15 ¶ Ḳhudáwand Yahowáh yún̲
farmátá hai, Azbaski Filistíon̲ ne kína-
kashí kí, aur dil kí kínawarí se apná
badlá liyá, tá ki qadím 'adáwat ke
sabab use halák karen̲;
16 Is liye Ḳhudáwand Yahowáh
yún̲ farmátá hai, Dekh, main̲ Filistíon̲
par apná háth chaláún̲gá, aur Karetíon̲
ko káṭ ḍálún̲gá, aur samundar ke sáhil
ke báqí logon̲ ko halák karún̲gá.
17 Aur main̲ qahr kí ghurkíon̲ ke
sáth un se baṛá intiqám lún̲gá; aur jab
main̲ un se badlá le chukún̲, to we
jánen̲ge ki Ḳhudáwand main̲ hún̲.

XXVI BA'B.

AUR gyárahwen̲ baras, mahíne ke
pahle din, yún̲ húá, ki Ḳhudá-
wand ká kalám mujhe pahunchá, aur
us ne kahá,
2 Ai ádamzád, azbaski Súr Yarú-
salam kí bábat kahtí hai, ki Ahá, wuh,
jo qaumon̲ kí darwáza thí, toṛí gayí
hai; ab wuh sab kuchh mujh par máil
hotá; main̲ bhar jáún̲gí, ki wuh ujaṛ
gayí hai:
3 Is liye Ḳhudáwand Yahowáh
farmátá hai, Dekh, ai Súr, main̲ terá
mukhálif hún̲, aur bahut sí qaumon̲
ko tujh par chaṛhá láún̲gá, jis tarah se
samundar apní maujon̲ ko chaṛhá látá
hai.
4 Aur we Súr kí shahrpanáh ko toṛ
ḍálen̲ge, aur us ke burjon̲ ko ḍhá
ḍen̲ge; aur main̲ us kí miṭṭí us par se
jhár phenkún̲gá, aur use dhúp kí jalí
húí chaṭán kar dún̲gá.
5 Wuh samundar ke darmiyán jál
bichháne kí jagah hogí; kyún̲ki main̲
hí ne kahá, Ḳhudáwand Yahowáh
farmátá hai; aur wuh qaumon̲ ke liye
ganímat hogí.

6 Aur us kí beṭíán jo díhát men
hain talwár se márí paṛengí; aur we
jánengí ki main Khudáwand hún.
7 ¶ Kyúnki Ḳhudáwand Yahowáh
yún farmátá hai, Dekh, main Bábul
ke bádsháh Nabúkadrazar ko, jo sháh-
ansháh hai, ghoṛon aur rathon aur
ghuṛ-chaṛhon, aur faujon, aur bahut
se logon ke amboh ke sáth shimál se
Súr par chaṛhá láúngá.
8 Wuh terí beṭíon ko, jo díhát men
hain, talwár se qatl karegá, aur tere
ird-á-gird morcha-bandí karegá, aur
tere barábar ek damdama bándhegá,
aur terí mukhálafat men siparen
pakṛegá.
9 Wuh apne manjaníq ko terí shahr-
panáh par chaláwegá, aur apne tabaron
se tere burjon ko ḍhá degá.
10 Us ke ghoṛon kí kasrat ke sabab
dhúl jo uṛegí tujhe ḍhámp degí: us
ke ghuṛ-chaṛhon, aur gáṛíon, aur un
ke pahiyon kí gaṛgaṛáhaṭ kí áwáz se
terí díwáren kámp jáengí, jab wuh tere
pháṭakon men ghus jáegá, jis tarah
kisí shahr men ghus játe hain, jab us
men rakhna ho gayá.
11 Wuh apne ghoṛon ke sumon tale
terí sárí saṛakon ko kuchal ḍálegá, aur
wuh talwár se tere logon ko qatl
karegá, aur terí tawánáí ke sutún
zamín se barábar ho jáenge.
12 Aur we terí daulat lúṭ lenge,
aur tere asbáb i tijárat ko gárat kar-
enge, aur we terí díwáren toṛ ḍálenge,
aur tere rang-mahallon ko ḍhá denge,
aur tere patthar, aur lakṛe, aur terí
miṭṭí, samundar ke darmiyán ḍál
denge.
13 Aur main tere gáne kí áwáz
band kar dúngá; aur terí barbaton kí
sadá phir suní na jáegí.
14 Aur main tujhe dhúp kí jalí húí
chaṭán karúngá: tú jál phailáne kí
jagah hogí; tú phir banáí na jáegí:
kyúnki main Khudáwand ne yih
kahá hai, Ḳhudáwand Yahowáh far-
mátá hai.

15 ¶ Ḳhudáwand Yahowáh Súr se
yún kahtá hai, ki Jazáir tere gir parne
ke shor se, jis waqt tere zakhmí ka-
ráhte honge, aur qatl ká kám tere
bích men jári ho, kyá na tharthará-
wenge?
16 Tab samundar ke sáre sardár
apne takhton par se utrenge, aur apne
doshále utár ḍálenge, aur apne búṭedár
pairáhan utár phenkenge; we thar-
tharí kí posház pahinke khák par
baiṭhenge; we har dam kámpenge, aur
tere sabab hairatzada honge.
17 Aur we tujh par yih nauha kar-
enge, aur tujhe kahenge, Háe, tú kaisí
nábúd húí, jo bahrí mamálik se ábád
thí, wuh bastí jo sitúda thí, jo samundar
men zoráwar thí, wuh aur us ke bá-
shinde, ki jin se we sab jo us men
ámad o raft karte the haul kháte
the!
18 Ab jazíre tere girne ke din
kámpte hain; hán, samundar ke ṭá-
pú tere anjám se ghabráte hain.
19 Kyúnki Ḳhudáwand Yahowáh
yún farmátá hai, Jab main tujhe, un
shahron ke mánind jo bechirág hain,
wírán kar dúngá, jab main tujh par
samundar bahá dúngá, aur tú baṛe
baṛe páni tale chhip jáegí:
20 Tab main tujhe un samet, jo
gaṛhe men utar játe, puráne waqt ke
logon ke darmiyán tale utárúngá, aur
zamín kí asfal jághon men aur un ujáṛ
makánon men, jo qadím se hain, un
ke sáth jo gaṛhe men utar játe, tujhe
basáúngá, tá ki tú phir ábád na howe;
par main zindon ke mulk ko shaukat
dúngá.
21 Main tujhe já e 'ibrat karúngá,
aur tú nábúd hogí; harchand terí
talásh kí jáwe, tú kahín abad tak pái
na jáwe, Ḳhudáwand Yahowáh far-
mátá hai.

XXVII BA'B.

PHIR Khudáwand ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne
kahá,

2 Ai ádamzád, tú Súr par nauha shurú' kar;

3 Aur Súr se kah, Ai tú, jis ne samundar ke 'ain madkhal men jagah pái, aur bahut se bahrí mamálik ke logon ke liye ek tijárat-karnewálí hai, Khudáwand Yahowáh yún farmátá hai, ki Ai Súr, tú kahtí hai, ki Merá kamál husn hai.

4 Terí sarhadden samundar ke darmiyán hain: tere mi'máron ne terí khush-numáí ko kámil kiyá hai.

5 We Sanír ke saroon se tere jaházon kí takhtián banáte the: we Lubnán ke deodár káṭke tere liye mastúl banáte the.

6 We Basan ke balúṭ leke tere ḍánḍon ko banáte the; tere paṭauṭanon ko buqs kí lakṛí se, jise we Kittíon ke jazíron se láte the, aur háthí-dánt se jise we us men jaṛte the, taiyár karte the.

7 Tú apne pál ke liye Misr ke búṭedár kattán phailátí thí; kabúdí aur argawání se, jo Ilísah ke sáhilon se láe gaye, terá shámiyána thá.

8 Saidá aur Arwad ke rahnewále tere ḍánḍí the; aur ai Súr, tere dánishmand log, jo tere darmiyán the, we tere nákhudá the.

9 Jabal ke puráne aur dánishmand log tere darmiyán the, ki jaház kí rakhna-bandí karen: samundar ke sáre jaház, aur un ke malláh, tujh men házir the, ki tere liye tijárat ká kám karen.

10 Fárs aur Lúd aur Fút ke log tere lashkar men the, aur tere bahádur the: we sipar aur khod tere bích men laṭkáte, aur we tujhe raunaq bakhshte the.

11 Arwad ke mard, terí hí fauj ke sáth, cháron taraf terí shahrpanáh par maujúd the, aur Jammadím log tere burjon par házir the: unhon ne apní siparen cháron taraf terí díwáron par laṭkáin, aur tere jamál ko kámil kiyá.

12 Tarsís sab tarah ke mál kí kasrat ke sabab tere sáth tijárat kartí thí; we rúpá, aur lohá, aur rángá, aur sísá láke tere bázár men baipár karte the.

13 Yávan, Túbal, aur Masak, tere tujjár the; we tere bázár men ádmíon aur pítal ke bartanon kí saudágarí karte the.

14 Ahl i Tujarmah ne terí háṭon men ghoṛon, aur chábuk-sawáron, aur khachcharon kí tijárat kí.

15 Baní Dadán tere saudágar the; bahut se bahrí mamálik tijárat ke liye tere ikhtiyár men the; we 'iwaz men háthí ke khamdár dánt aur ábnús ke hadya láte the.

16 Arámí terí kárígaríon kí kasrat ke sabab tere sáth tijárat karte the; we gauhar i shab-chirág, aur argawání, aur chikandozí, aur kattán, aur múngá, aur la'l láke tere bázár men len den karte the.

17 Yahúdáh aur Isráel ká mulk tere saudágar the; we Minnít aur Pannag ká gehún, aur shahd, aur raugan, aur balsán láke tere bázár men tijárat karte the.

18 Ahl i Dimishq terí dastkáríon kí kasrat ke sabab, aur qism qism ke mál kí bahutáyat ke bá'is, Halbún kí mai aur sufed ún kí tijárat tere yahán karte the.

19 Wadán aur Yáwán U'zál se tere bázár men áte the; áb-dár fúlád, aur tejpát, aur bach, tere bázár men we bechte the.

20 Dadán terá saudágar thá, ki sawárí ke chár-jáma tere háth bechtá thá.

21 'Arab aur Qídár ke sab amír tijárat kí ráh se tere 'iláqa-mand the; we barre, aur menḍhe, aur bakrí leke tere sáth tijárat karte the.

22 Sabá aur Ra'amah ke saudágar tere sáth saudágarí karte the; we har raqam ke nafís o khushbúdár masálih, aur har tarah ke qímatí patthar, aur soná, tere bázár men láke len den karte the.

23 Harrán, aur Kannah, aur 'Adan, aur Sabá ke saudágar, aur Asúr, aur Kilmad ke, tere sáth saudágarí karte the.

24 Ye hí tere tujjár the; jo kímkhwáb, aur choge, aur argawání, aur munaqqash posháken, aur sab tarah ke búṭedár nafís kapṛe ke gaṭhíyon ko ḍorí se kase húe, aur mazbút kiye húe, terí tijáratgáh men bechne ke liye láte the.

25 Tarsís ke jaház terí tijárat kí bábat terí ta'ríf gáte the: tú to ma'múr thí, aur samundar ke darmiyán niháyat shán o shaukat rakhtí thí.

26 ¶ Tere ḍánḍí tujhe baṛe pání men láe; púrab kí hawá ne tujh ko daryá ke bích men toṛá hai.

27 Terá mál o asbáb, aur terá bázár, aur terí ajnás i tijárat, aur tere ahl i jaház, aur tere nákhudá, tere náw ke gahnewále, aur tere kár o bár ke gumáshte, aur sáre jangí mard jo tujh men hain, us sáre amboh samet jo tere darmiyán faráham húá, terí tabáhí ke din samundar ke bích men girenge.

28 Tere nákhudáon ke chilláne ke shor se sárí nawáhí laraz jáengí.

29 Aur sáre ḍánḍí, aur ahl i jaház, aur samundar ke sáre nákhudá apne jaházon par se utar áenge; we khushkí par khaṛe honge,

30 Aur apní áwáz buland karke tere sabab se chilláwenge, aur zár zár roenge, aur apne siron par khák uṛáwenge, aur rákh men loṭenge.

31 We tere liye apne sab bál ko munḍáwenge, aur ṭáṭ ke paṭke bándhenge, aur we tere liye dilshikast hoke roenge, aur ján gudáz nauha karenge.

32 Aur nauha karte húe terá marsiya paṛhenge, aur tujh par yún roke kahenge, Kaun Súr kí mánind hai, jo samundar ke darmiyán men tabáh húí?

33 Jab terá saudá samundar par se játá thá, tab tú bahut qaumon ko málámál kar detí thí; tú apní daulat aur ajnás i tijárat kí kasrat se zamín ke bádsháhon ko daulatmand kartí thí.

34 Par ab tú pánion ke gahrápon men samundar ke zor se ṭúṭ gayí hai; terí tijárat aur tere bích ká sárá amboh ek sáth gir gayá.

35 Bahrí mamálik ke sáre rahnewále terí bábat hairat-zada honge, aur un ke bádsháh nipaṭ tarsán honge, aur un ká chihra zard ho jáegá.

36 Qaumon ke tujjár terá zikr sunke sansaná jáenge; tú já e 'ibrat hogí, aur phir kadhí na hogí.

XXVIII BA'B.

AUR KHUDÁWAND ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá,

2 Ai ádamzád, Wálí i Súr se kah, ki Khudáwand YAHOWÁH yún farmátá hai, Azbaski tere dil men ghamanḍ samáyá, aur tú ne kahá hai, ki Main ek Iláh hún, aur Iláhon ke takht par samundar ke bích men baiṭhá hún, aur tú ne apná dil Iláh ká sá dil banáyá hai: agarchi tú Iláh nahín, balki insán hai:

3 Dekh, tú Dániel se ziyáda dánishmand hai; aisá koí bhed nahín jo tujh se chhipá ho:

4 Tú ne apní hikmat aur khirad se mál hásil kiyá, aur soná aur rúpá apne khazánon men jam'a kar diyá:

5 Tú ne apní baṛí hikmat se, aur apní saudágarí se, apní daulat bahut baṛhái, aur terá dil terí daulat ke bá'is phúlá hai:

6 Is liye Khudáwand YAHOWÁH farmátá hai, Azbaski tú ne apná dil Iláh ká sá dil banáyá;

7 Is liye, dekh, main tujh par pardesíon ko, jo gurohon men haibatnák hain charhá láúngá: we apní talwáren khínchke terí dánish kí khúbí kho denge, aur tere jamál ko nápák karenge.

8 We tujhe gaṛhe men utárenge, aur tú un kí maut maregá jo samundar ke darmiyán maqtúl hote.

9 Kyá tú us ke áge jo tujhe qatl

karegá phir kahegá, ki Main Iláh hún? liháza tú apne qatl-karnewále ke háth men Iláh nahín, balki insán ṭhahrá.

10 Jaise námaḳhtún marte hain, waise hí tú ajnabí ke háth se márá paregá, ki main hí ne kahá hai, Ḳhudáwand Yahowáh farmátá hai.

11 ¶ Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá,

12 Ai ádamzád, Súr ke bádsháh par yih nauha kar, aur us se kah, Ḳhudáwand Yahowáh yún farmátá hai, Tú ḳhátim ul kamál húá, tú dánish se ma'múr, aur asl i jamál hai.

13 Tú 'Adan men, bág Ulláh men, rahá kartá thá; har ek qímatí patthar terí poshish ke liye thá, yáqút i surḳh, aur pukhráj, aur almás, aur azraq, aur sang i Sulaimání, aur zabarjad, aur nílam, aur zumurrud, aur gauhar i shab i chirág, aur soná: terí ḍholkíon aur bánsríon ke banáne ká kám tere yahán hotá rahá: jis din tú ḳhalq kiyá gayá, we taiyár húín.

14 Tú ek masah kiyá húá Karúbí thá, jo sáya baḳhshtá thá; aur main ne tujhe Ḳhudá ke muqaddas paháṛ par rakhá thá; tú wahán rahá, aur tú átashí pattharon ke darmiyán chaltá phirtá thá.

15 Tú apní paidáish ke din se apní ráh rasm men kámil thá, jab tak ki tujh men badkárí na páí gayí.

16 Terí saudágarí kí firáwání ke sabab se unhon ne tujh men zulm bhí bhar diyá, aur tú ḳhatákár ṭhahrá; so main ne tujh ko Ḳhudá ke paháṛ par se gandagí kí tarah phenk diyá, aur tujh sáya-baḳhshnewále Karúbí ko átashí pattharon ke darmiyán se faná kar diyá.

17 Terá dil apne husn par ghamanḍ kartá thá; tú ne apne jamál kí kasrat ke sabab se apní hikmat kho dí; main ne tujhe zamín par ḍál diyá hai, aur bádsháhon ke áge tujhe dhará, tá ki we tujhe dekh len.

18 Tú ne apní sharáraton kí kasrat se, aur apní saudágarí kí nárástí se, apne maqdison ko nápák kiyá: is liye main tere andar men se ek ág nikálúngá, jo tujhe bhasam karegí, aur main tere sáre dekhnewálon kí ánkhon ke áge tujhe zamín par rákh kar dúngá.

19 Sab jo qaumon ke darmiyán tere jánnewále hain tujhe dekhke hairán honge: tú já e 'ibrat hogá, aur phir kadhí na hogá.

20 ¶ Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá,

21 Ai ádamzád, Saidá kí taraf mutawajjih ho, aur us kí muḳhálafat men nubúwat kar,

22 Aur kah, Ḳhudáwand Yahowáh yún farmátá hai, Dekh, main terá muḳhálif hún, ai Saidá, aur main tere darmiyán apne liye jalál páúngá, tá ki we ma'lúm karen, ki main Ḳhudáwand hún, jab main us men 'adálat karún, aur us men muqaddas ṭhahráyá jáún.

23 Main us men wabá bhejúngá, aur us kí galíon men ḳhúnrezí karúngá, aur maqtúl us ke darmiyán us talwár se, jo cháron taraf se us par chalegí, girenge: aur we ma'lúm karenge ki main Ḳhudáwand hún.

24 ¶ Tab ahl i Isráel ke liye un kí cháron taraf ke sab logon men se, jo unhen haqír jánte the, koí chubhnewálá kánṭá, yá dukhánewálá ḳhár, na rahegá; aur we jánenge ki Ḳhudáwand Yahowáh main hún.

25 Ḳhudáwand Yahowáh yún farmátá hai, Jab main ahl i Isráel ko qaumon men se, jin men we parágand ho gaye, jam'a karúngá, tab main qaumon kí ánkhon ke sámhne un se apní taqdís karáúngá, aur we us sarzamín men, jise main ne apne banda Ya'qúb ko diyá, basenge.

26 Aur we us men be-ḳhatra sukúnat karenge, aur makán banáwenge, aur angúristán lagáwenge, aur ba salámat búd o básh karenge, jab main

un sabhon̲ ko, jo cháron̲ taraf se un
kí hiqárat karte the, sazá dún̲gá; aur
we jánen̲ge ki main̲ Ḳhudáwand un
ká Ḳhudá hún̲.

XXIX BA'B.

DASWEN̲ baras ke daswen̲ mahíne
kí bárahwín̲ táríḳh ko Ḳhudá-
wand ká kalám mujhe pahunchá, aur
us ne kahá, ki
2 Ai ádamzád, tú Misr ke bádsháh
Fira'ún ke barḳhiláf apná ruḳh kar,
aur us kí aur sáre mulk i Misr kí mu-
ḳhálafat men̲ nubúwat kar:
3 Báten̲ kar, aur kah, ki Ḳhudá-
wand Yahowáh yún̲ farmátá hai, ki
Dekh, ai Misr ke bádsháh Fira'ún,
main̲ terá muḳhálif hún̲; us baṛe
ghaṛiyál ká, jo apní nadíon̲ ke bích
leṭ rahtá hai, aur kahtá hai, ki Merí
nadí merí hí hai, aur main̲ ne use apne
liye paidá kiyá.
4 Lekin main̲ tere jabṛon̲ men̲ kán-
ṭe aṭkáún̲gá, aur main̲ aisá karún̲gá ki
terí nadíon̲ kí machhlíán̲ tere chhilkon̲
par chimṭengí, aur main̲ tujhe terí
nadíon̲ ke darmiyán men̲ se báhar
khínch nikálún̲gá, aur terí nadíon̲ kí
sab machhlíán̲ tere chhilkon̲ par chim-
ṭengí.
5 Aur main̲ tujhe, hán̲, tujhe aur
terí nadíon̲ kí machhlíon̲ ko bayábán
men̲ phenk dún̲gá; tú khule húe
maidán men̲ paṛá rahegá; tú baṭorá
na jáegá, aur na jam'a kiyá jáegá;
main̲ ne tujhe maidán ke darindon̲ aur
ásmán ke parindon̲ kí ḳhurák kar diyá
hai.
6 Aur Misr ke sáre báshinde ján-
en̲ge ki main̲ Ḳhudáwand hún̲, is
liye ki we Isráel ke gharáne ke liye
faqat sarkande kí chhaṛí the.
7 Jab unhon̲ ne terá háth pakṛá,
tú ṭúṭ gayá, aur un ká sárá kándhá
pháṛ ḍálá; phir jab unhon̲ ne tujh par
takiya kiyá, tú ṭukṛe ṭukṛe ho gayá,
aur un kí sárí kamaron̲ ko band se
ukharwá ḍálá.
8 ¶ Is liye Ḳhudáwand Yahowáh
yún̲ farmátá hai, ki Dekh, ek talwár
tujh par láún̲gá, aur tere darmiyán
insán aur haiwán ko káṭ ḍálún̲gá.
9 Aur Misr kí sarzamín ujáṛ aur
wírán ho jáegí; aur we jánen̲ge ki
main̲ Ḳhudáwand hún̲; is liye ki us
ne kahá hai, ki Nadí merí hí hai, aur
main̲ ne use paidá kiyá hai.
10 Dekh, is liye main̲ terá aur terí
nadíon̲ ká muḳhálif hún̲, aur Misr kí
sarzamín, Mijdál se Sawíneh tak, bal-
ki Kúsh kí sarhadd tak, mahz wírán
aur ujáṛ kar dún̲gá.
11 Kisí insán ká pán̲w udhar na
paṛegá, aur na kisí guzarte húe hai-
wán ke pán̲w ká nishán us men̲ hogá,
kyún̲ki wuh chálís baras tak ábád na
howegí.
12 Aur wírán mulkon̲ ke darmiyán
Misr kí sarzamín ko wírán karún̲gá,
aur ujáṛe húe shahron̲ ke darmiyán
us ke shahr chálís baras tak ujáṛ
rahen̲ge; aur main̲ Misríon̲ ko qaumon̲
men̲ paráganda karún̲gá, aur unhen̲
mulkon̲ ke bích tittar bittar karún̲gá.
13 ¶ Lekin Ḳhudáwand Yahowáh
yún̲ farmátá hai, ki Chálís baras ke
áḳhir áḳhir main̲ Misríon̲ ko, un
qaumon̲ ke darmiyán se jahán̲ we
paráganda ho gaye, sameṭke ikaṭṭhe
karún̲gá;
14 Aur main̲ Misr ke asíron̲ ko
pher láún̲gá, aur unhen̲ Fatrús kí
zamín, un ke watan men̲ lauṭáún̲gá,
aur we wahán̲ haqír mamlukat hon̲ge.
15 Wuh mamlukat sárí mamlukat-
on̲ se ziyáda haqír hogí, aur phir
qaumon̲ par apne ta,ín̲ buland na kare-
gí; kyún̲ki main̲ unhen̲ ghaṭáún̲gá,
tá ki phir qaumon̲ par hukm-rání na
karen̲.
16 Aur wuh phir Isráel ke gharáne
ke liye já e tawakkul nahín̲ hogí, ki
we, jab un ke píchhe dekhne lagen̲, to
un kí sharárat yád diláwen̲ge; lekin
jánen̲ge ki main̲ Ḳhudáwand Yaho-
wáh hún̲.
17 ¶ Satáíswen̲ baras ke pahle ma-

híne kí pahlí táríkh KHUDÁWAND ká
kalám mujhe pahunchá, aur us ne
kahá,
18 Ki Ai ádamzád, Bábul ke bád-
sháh Nabúkadrazar ne apní fauj se
Súr kí mukhálafat men sakht khid-
mat karwáí hai; har ek sir ká bál
jhar gayá, aur har ek kandhá chhil
gayá; par na us ne, aur na us ke lash-
kar ne, Súr se us khidmat ke wáste
jo us ne us kí mukhálafat men kí thí,
kuchh darmáha páyá.
19 Is liye Khudáwand YAHOWÁH
yún farmátá hai, ki Dekh, main Misr
kí sarzamín ko Bábul ke bádsháh
Nabúkadrazar ke háth men kar dún-
gá; wuh us kí guroh ko asír karegá;
aur us kí lút ko lút legá, aur us kí
ganímat ko le legá; aur wuh us ke
lashkar ká darmáha hogí.
20 Main ne Misr kí sarzamín us ke
mihnatána men, us mihnat ke bá'is
jo us ne us ke muqábil kí, use dí;
kyúnki unhon ne mere liye mashaq-
qat khínchí thí, Khudáwand YAHO-
WÁH kahtá hai.
21 ¶ Us din main aisá karúngá,
ki Isráel ke khándán ká síng phútegá,
aur tujhe un ke darmiyán munh kí
kushádagí 'atá karúngá; aur we já-
nenge ki main Khudáwand YAHO-
WÁH hún.

XXX BA'B.

AUR KHUDÁWAND ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá, ki
2 Ai ádamzád, nubúwat kar, aur
kah, ki Khudáwand YAHOWÁH yún
kahtá hai, Chilláke kaho, Afsos us din
par!
3 Is liye ki wuh din qaríb hai, hán,
KHUDÁWAND ká din, badlíon ká din,
qaríb hai; wuh gair-qaumon ká kháss
waqt hogá.
4 Kyúnki talwár Misr par áwegí,
aur jab Misr men maqtúl girenge, aur
we us kí guroh ko asír karke le já-
enge, aur us kí bunyáden dhái jáengí,
Kúsh ke logon ko shiddat ká dard
lagegá.
5 Kúsh, aur Fút, aur Lúd, aur sárí
zát ke mile jule log, aur Kúb, aur us
sarzamín ke rahnewále jo 'ahdnáma
rakhte, un ke sáth talwár se girenge.
6 KHUDÁWAND yún kahtá hai, ki
Misr ke pushte gir jáenge, aur us ke
zor ká ghamand utárá jáegá; Mijdál
se Sawíneh tak we us men talwár se
gir jáenge, Khudáwand YAHOWÁH far-
mátá hai.
7 Aur we wírán mulkon ke darmi-
yán wírán honge, aur ujár shahron ke
darmiyán us ke shahr ujár rahenge.
8 Aur jab main Misr men ág bhark-
áúngá, aur us ke sáre madadgár halák
kiye jáenge, to we ma'lúm karenge
ki KHUDÁWAND main hún.
9 Us din bahutse elchí jaházon par
baithe húe merí taraf se rawána hon-
ge, ki gáfil Kúshíon ko daráwen; aur
jaise Misr ke din men, waise hí un ko
bhí shiddat ká dukh hogá: dekh, wuh
átá hai.
10 Khudáwand YAHOWÁH yún kah-
tá hai, ki Main Misr ke amboh ko
Bábul ke bádsháh Nabúkadrazar ke
háth se mitáúngá.
11 Wuh aur us kí guroh us ke sáth,
jo qaumon men haibatnák hai, zamín
ke ujárne ko láe jáenge; aur we Misr
par apní talwár miyán se khínchke
chaláenge, aur sarzamín ko maqtúlon
se ma'múr karenge.
12 Aur main nadíon ko sukhá dún-
gá, aur sarzamín ko sharíron ke háth
bechúngá; aur main us sarzamín ko,
aur us kí sárí ma'múrí ko, ajnabíon
ke háth se wírán karúngá; main
KHUDÁWAND ne kahá hai.
13 Khudáwand YAHOWÁH yún far-
mátá hai, ki Main buton ko bhí nest
karúngá, aur Núf men se múraton ko
mitá dálúngá; aur áge ko Misr kí sar-
zamín ká koí bádsháh na hogá; aur
Misr kí sarzamín men ek dahshat
rakhúngá.

14 Aur Fatrús ko wírán karúngá, aur Zu'an men ág bharkáúngá, aur No par 'adálat karúngá.

15 Aur main Sín par, jo Misr kí qúwat hai, apná qahr undelúngá, aur Hamon-No ko kát dálúngá.

16 Aur jab main Misr men ek ág lagá dúngá, Sín niháyat dukhegí, aur No do ṭukre kí jáegí, aur Núf par har roz musíbat hogí.

17 On aur Fí-Basat ke jawán talwár se máre jáenge; aur 'auraten asír hoke jáengí.

18 Aur Tahfanhes men bhí din andherá hogá, jis waqt wahán Misr ke júon ko torúngá; aur us kí qúwat kí shaukat miṭ jáegí; aur wuh jo hai, us par badlí chhá jáegí, aur us kí beṭíán asír hoke jáengí.

19 Isí tarah se Misr kí 'adálat karke use sazá dúngá; aur we jánenge ki KHUDÁWAND main hún.

20 ¶ Gyárahwen baras ke pahle mahíne kí sátwín táríkh ko yún húá, ki KHUDÁWAND ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki

21 Ai ádamzád, main ne Misr ke bádsháh Fira'ún ká bázú torá; aur dekh, wuh bándhá nahín jáegá, dawá kí tadbír karke us par paṭṭíán kasí na jáengí, ki talwár pakarne ke liye mazbút ho.

22 Is liye Khudáwand YAHOWÁH yún farmátá hai, Dekh, main Misr ke bádsháh Fira'ún ká mukhálif hún, aur us ke bázúon ko, use jo pur-zor hai, aur use jo ṭúṭá thá, torúngá, aur us ke háth se talwár giráúngá.

23 Aur Misríon ko qaumon ke darmiyán tittar bittar karúngá, aur mulkon men bithráúngá.

24 Aur main Bábul ke bádsháh ke bázúon ko qúwat bakhshúngá, aur apní talwár us ke háth men dúngá; lekin Fira'ún ke bázúon ko torúngá, aur wuh us ke áge, gháyal kí un áhon kí mánind jo marne par ho, áh máregá.

25 Hán, sháh i Bábul ke bázúon ko qúwat bakhshúngá, aur Fira'ún ke bázú gir jáenge; aur jab apní talwár sháh i Bábul ke háth men dún, aur wuh un ko sarzamín i Misr par chaláwe, to we jánenge ki main KHUDÁWAND hún.

26 Aur main Misríon ko qaumon men parághanda karúngá, aur mulkon men tittar bittar kar dúngá; aur we jánenge ki main KHUDÁWAND hún.

XXXI BA'B.

AUR gyárahwen baras ke tísre mahíne kí pahlí táríkh ko yún húá, ki KHUDÁWAND ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki

2 Ai ádamzád, sháh i Misr Fira'ún, aur us kí guroh se kah, ki Tú apn. buzurgí men kis kí mánind hai?

3 ¶ Dekh, Asúr Lubnán ká ek deodár thá, jis kí dálíán khúbsúrat thín, aur pattíon kí kasrat se wuh khúb sáyadár thá, aur us ká qadd buland thá, aur us kí phungí ghaní shákhon ke darmiyán thí.

4 Páníon ne use bará kiyá, gahráo ne apní nahron se, jo us ke thále ke áspás jári ho rahí thín, use sarbuland kiyá, aur apne ábrezon ko maidán ke sáre darakhton par dauráyá.

5 Is liye un páníon kí kasrat se, jo us ne baháe, us ká qadd maidán ke sáre darakhton se buland húá, aur us kí shákhen bahut, aur us kí dálíán daráz húín.

6 Hawá ke sáre parinde us kí shákhon par apne ghonsle banáte the, aur us kí dálíon ke níche sáre dashtí haiwán bachche jantí thín, aur sab barí barí qaumen us ke sáya tale bastí thín.

7 Yún hí wuh apní buzurgí men, apní dálíon kí darází ke sabab, khushnumá thá, ki us kí jar bare páníon ke kanáre thí.

8 Khudá ke bág ke deodár use chhipá na sake, saro us kí shákhon, aur sháh i balút us kí dálíon ke barábar na the, aur Khudá ke bág ká koí

darakht us kí aisí bahár rakhtá na
thá.
9 Main ne use us kí dálíon kí firá-
wání se husn bakhshá, yahán tak ki
'Adan ke sáre darakhton ko, jo bág i
Khudá men the, us par rashk átá
thá.
10 ¶ Is liye Khudáwand Yahowáh
yún kahtá hai, Is sabab se ki tú ne
apne ta,ín sarbuland kiyá, aur us ne
apní phungí ko ghaní shákhon ke dar-
miyán únchá kiyá, aur us ke dil men
us kí bulandí par gurúr samáyá;
11 Is liye main ne use gair-qaumon
men se ek zabardast ke qábú men kar
diyá; yaqínan wuh us se sulúk karegá;
main ne use us kí sharárat ke sabab
nikál diyá.
12 Aur ajnabí log, jo qaumon men
se haibat-nák hain, use kát dálenge,
aur phenk denge; paháron aur sárí
wádíon par us kí shákhen gir parengí,
aur zamín kí sárí nahron ke áspás
us kí dálián torí jáengí; aur zamín ke
sáre log jis waqt we use khárij karen,
us ke sáya ke tale se nikal jáenge.
13 Us ke kharába par hawá ke sáre
parinde baithenge, aur us kí shákhon
par maidán ke sáre charinde rahenge;
14 Tá ki sáre darakhton men se, jo
pánion ke kanáre par hain, koí darakht
apní bulandí se magrúr na ho, aur
apní phungí ghaní shákhon ke dar-
miyán únchí na kare, aur un darakhton
men se jo pání ko jazb karte hain, koí
apní bulandí men us ke áspás na
rahe; kyúnki we sab ke sab maut ke
qábú men kar diye gaye, aur zamín kí
níchí jagahon men, baní A'dam ke
darmiyán jo garhe men utre hain,
maujúd hain.
15 Khudáwand Yahowáh yún kah-
tá hai, ki Jis din wuh pátál men utre,
main mátam karwáúngá, main us ke
sabab gahráo ko dhámpúngá, aur us kí
nahron ko rok dúngá, aur barí sailáben
thahar jáengí; hán, main Lubnán ko
us ke liye siyáhposh karwáúngá, aur
us ke liye maidán ke sáre darakht
gashí men áenge.
16 Jis waqt main ne use, un samet
jo garhe men girte hain, pátál men
dálá, main ne aisá kiyá ki us ke girne
ke shor se sab qaumen thartharáín; aur
'Adan ke sáre darakht, Lubnán ke
chune húe aur achchhe, sab jo pání
ko jazb karte hain, zamín ke asfal ke
darja men tasallí páenge.
17 We bhí us ke sáth un tak jo
talwár se máre gaye pátál men utar
jáenge, aur we bhí jo us ke bázú the,
aur gair-qaumon ke darmiyán us ke
sáya tale baste the, wahín honge.
18 ¶ Tú shán o shaukat men 'Adan
ke darakhton men se kis kí mánind
hai? lekin tú 'Adan ke darakhton ke
sáth zamín kí níchí jagahon men dálá
jáegá: tú un samet jo talwár se máre
gaye hain ná-makhtúnon ke darmiyán
pará rahegá. Yihí Fira'ún aur us kí
sárí guroh hai, Khudáwand Yahowáh
kahtá hai.

XXXII BA'B.

BA'RAHWEN baras ke bárahwen
mahíne kí pahlí táríkh ko yún
húá, ki Khudáwand ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá, ki
2 Ai ádamzád, Misr ke bádsháh
Fira'ún par nauha uthá, aur use kah,
ki Tú qaumon ke darmiyán jawán
sher i babar kí mánind hai, aur tú
daryáon ke ghariyál ká sá hai; tú
apní nahron men se nágáh nikal átá
thá, aur tú ne apne pánwon se pánion
ko tah o bálá kiyá, aur un kí nahron
ko gadlá kar diyá.
3 Khudáwand Yahowáh yún far-
mátá hai, ki Main bahuterí qaumon
ká amboh leke tujh par apná jál már-
úngá, aur we tujhe mere hí jál men
báhar nikálenge.
4 Tab main tujhe khushkí men
chhor dúngá, aur khule húe maidán
par tujhe phenkúngá, aur hawá ke
sáre parindon ko tujh par bitháúngá,

aur tujh se sárí zamín ke darindon ko
ser karúngá.
5 Aur terá gosht paháṛon par ḍál-
úngá, aur wádíon ko terí bulandí se
bhar dúngá.
6 Aur main us sarzamín ko jis ke
pání men tú pairtá thá paháṛon tak
tere lahú se tar karúngá; aur nahren
tujh se labrez hongí.
7 Aur jab main tujhe bujháúngá,
to ásmán ko ḍhámpúngá, aur us ke
sitáron ko be-núr karúngá, súraj ko
badlí tale chhipáúngá, aur chánd apní
roshní nahín degá.
8 Aur main ásmán ke sáre roshan
sitáron ko tujh par tárík karúngá, aur
merí taraf se terí zamín par táríkí
chhá jáegí, Ḳhudáwand YAHOWÁH
kahtá hai.
9 Aur jab main terí shikasta-hálí
kí ḳhabar ko, qaumon ke darmiyán,
un mulkon men jin se tú náwáqif hai,
pahuncháúngá, to bahuterí qaumon ko
dil-ázurda karúngá.
10 Balki bahuterí qaumon ko tere
hál se hairán karúngá, aur un ke bád-
sháh tere sabab se baṛí larzish kháenge,
jab main un ke áge apní talwár cham-
káúngá; aur un men se har koí apní
ján ke liye, tere girne ke din, har dam
thartharáenge.
11 ¶ Kyúnki Ḳhudáwand YAHO-
WÁH yún farmátá hai, ki Bábul ke
bádsháh kí talwár tujh par niklegí.
12 Zabardaston kí talwár se, jo sab
ke sab qaumon ke bích haibatnák hain,
main terí guroh ko márke ḍál dúngá;
aur we Misr kí shaukat ko bigáṛenge,
aur us kí sárí bhíṛ nest kí jáegí.
13 Aur main us ke sáre jánwaron ko
baṛe pánion ke áspás se nábúd kar-
úngá; aur áge ko na insán ke pánw
unhen gadlá karenge, na haiwán ke
sum unhen tah o bálá karenge.
14 Tab main un ke pánion ko gahrá
kar dúngá, aur aisá karúngá ki un kí
nadíán raugan kí tarah bahen, Ḳhudá-
wand YAHOWÁH kahtá hai.
15 Jab main Misr kí sarzamín ko
wírán karúngá, aur wuh mulk un se,
jin se ma'múr thá, ḳhálí ho jáegá, jab
main us ke sáre báshindon ko már
ḍálúngá, tab we jánenge ki ḲHUDÁ-
WAND main hún.
16 Yih wuh marsiya hai jise paṛhke
we us par nauha karenge; qaumon kí
beṭíán un ke liye nauha karengí; us
ke liye, hán, Misr par, aur us kí sárí
bhíṛ par, nauha karengí, Ḳhudáwand
YAHOWÁH kahtá hai.
17 ¶ Bárahwen baras ke mahíne ke
pandrahwen din yún húá, ki ḲHUDÁ-
WAND ká kalám mujhe pahunchá, aur
us ne kahá, ki
18 Ai ádamzád, Misr kí bhíṛ par
wáwailá kar, aur us ko aur námdár
qaumon kí beṭíon ko, un ke sáth jo
gaṛhe men utarte hain, zamín kí asfal
jagahon men girá de.
19 Husn men kaun tujh se afzal
thá? utar, aur ná-maḳhtúnon ke sáth
paṛá rah.
20 We un ke darmiyán girenge jo
talwár se máre paṛe hain; wuh talwár
ke hawála kí gayí hai; use aur us kí
sárí gurohon ko ghasíṭke le já.
21 We jo zoráwaron ke darmiyán
sab se zoráwar hain, pátál ke bích,
us se aur un se jo us ke kumakí hain
muḳhátib honge; we utrenge, we ná-
maḳhtún paṛe rahenge, talwár ke
maqtúl.
22 Asúr aur us kí sárí guroh wahán
hain; us kí cháron taraf un kí qabren
hain; sab ke sab maqtúl, talwár ke
giráe húe;
23 Jin kí qabren gaṛhe ke andar us
ke kináron men lagín, aur us kí sárí
guroh us kí qabr ke girdágird hai; sab
ke sab maqtúl, talwár ke giráe húe, jo
zindon kí zamín men haibat ke bá'is
the.
24 Ailám aur us kí sárí guroh, jo
us kí qabr ke girdágird hain, wahán
hain: sab ke sab máre gaye, talwár
ke giráe húe hain, we zamín kí níchí

jagahon̲ men̲ ná-maḳhtún utar gaye,
jo zindon̲ kí zamín men̲ haibat ke bá'is
the; lekin unhon̲ ne un ke sáth jo
gaṛhe men̲ girte hain̲ ḳhijálat pái.
25 Unhon̲ ne us ke liye aur us kí
sárí guroh ke liye maqtúlon̲ ke dar-
miyán ek bistar lagáyá hai; us kí
qabren̲ us ke girdágird hain̲; sab ke
sab ná-maḳhtún talwár ke máre paṛe:
we zindon̲ kí zamín men̲ haibat ke
bá'is the, lekin unhon̲ ne un ke sáth
jo gaṛhe men̲ girte hain̲ ruswái uṭhái;
we maqtúlon̲ ke darmiyán dhare gaye.
26 Masak, aur Túbal, aur us kí sárí
guroh wahán̲ hain̲; us kí qabren̲ us
ke girdágird hain̲; sab ke sab ná-
maḳhtún, talwár ke maqtúl, agarchi
we zindon̲ kí zamín men̲ haibat ke
bá'is the.
27 Kyá we un baháduron̲ ke sáth
jo ná-maḳhtúnon̲ men̲ se gir gaye, jo
apne jang ke hathyáron̲ samet pátál
men̲ utar gaye, paṛe na rahen̲ge? un
kí talwáren̲ un ke siron̲ tale rakhí
gayí thín̲, aur un ke gunáh un kí
haḍḍíon̲ par lade hain̲, ki we zindon̲
kí zamín men̲ baháduron̲ ko bhí hai-
bat ke bá'is the?
28 Aur tú ná-maḳhtúnon̲ ke dar-
miyán toṛá jáegá, aur talwár ke maq-
túlon̲ ke sáth leṭegá.
29 Wahán̲ Adúm bhí hai, us ke
bádsháh, aur us ke sáre amír, ki bá-
wujúde ki un kí qúwat thí, tau bhí
talwár ke maqtúlon̲ ke pás dhare
hain̲; we ná-maḳhtúnon̲ ke sáth, aur
un ke sáth jo gaṛhe men̲ girte hain̲,
paṛe rahte.
30 Shimál ke masah kiye húe log
sab ke sab, aur sáre Saidání jo maq-
túlon̲ ke sáth utar gaye, wahán̲ hain̲:
we báwujúd apne ru'ab ke apní zorá-
warí kí bábat sharminda húe, we tal-
wár ke maqtúlon̲ ke sáth ná-maḳhtún
paṛe rahen̲ge, aur un ke sáth jo gaṛhe
men̲ utre áp apní ruswái uṭháwen̲ge.
31 Fira'ún unhen̲ dekhegá, aur use
apní sárí guroh kí bábat tasallí áwegí,
hán̲, Fira'ún aur us ke sáre lashkar kí
bábat, jo talwár se maqtúl hain̲, Ḳhu-
dáwand Yahowáh kahtá hai.
32 Kyún̲ki main̲ ne zindon̲ kí za-
mín men̲ apní haibat ḍálí: aur wuh
talwár ke maqtúlon̲ ke sáth námaḳh-
túnon̲ ke darmiyán dhará jáegá, hán̲,
Fira'ún aur us kí sárí guroh, Ḳhudá-
wand Yahowáh farmátá hai.

XXXIII BA'B.

AUR Ḳhudáwand ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá, ki
2 Ai ádamzád, tú apní qaum ke
farzandon̲ se yih kahkar bol, ki Jis
waqt main̲ kisí sarzamín par talwár
chaláún̲, aur us sarzamín ke log apní
sarhaddon̲ ke mardon̲ men̲ se ek ko
len̲, aur use apná nigahbán ṭhahráwen̲,
3 Aur wuh, jab talwár ko apní sar-
zamín par áte dekhe, turhí phúnke,
aur logon̲ ko hoshyár kare;
4 Tab jo koí turhí kí áwáz sune aur
hoshyár na howe, aur talwár áwe, aur
use már ḍále, to us ká ḳhún usí ke sir
par hogá:
5 Us ne turhí kí áwáz suní, aur
hoshyár na húá: us ká ḳhún usí par
hogá. Par wuh jo hoshyár hotá, to
apní ján bachátá.
6 Par agar nigahbán talwár ko áte
dekhe, aur turhí na phúnke, aur log
hoshyár kiye na jáwen̲, aur talwár áí,
aur un ke darmiyán se kisí ko le jáwe,
wuh to apní badkárí men̲ márá paṛá;
lekin main̲ nigahbán ke háth se us ke
ḳhún kí báz-purs karún̲gá.
7 ¶ So tú, ai ádamzád, is liye ki
main̲ ne tujhe ahl i Isráel ká nigah-
bán muqarrar kiyá, mere mun̲h ká
kalám sun rakh, aur merí taraf se un-
hen̲ hoshyár kar.
8 Jab main̲ sharír se kahún̲, ki Ai
sharír, tú yaqínan maregá, aur us waqt
agar tú sharír se na kahe, aur use us
kí bad-ráhí se ágáh na kare, wuh
sharír to apní badkárí men̲ maregá;
par main̲ tere háth se us ke ḳhún kí
báz-purs karún̲gá.

9 Lekin agar tú us sharír ko chi-
táwe ki wuh apní burí ráh se báz áwe;
agar us waqt wuh apní ráh se báz na
áwe, to wuh apní badkárí meṉ maregá;
lekin tú ne apní ján bachái hai.
10 Is liye, ai ádamzád, tú ahl i
Isráel se kah, ki Tum yih kahte húe
bolte ho, ki Filhaqíqat hamárí ḳha-
táeṉ, aur hamáre gunáh ham par haiṉ,
aur ham un meṉ ghulte rahte, to ham
kyúṉkar jíte rahte?
11 Tú un se kah, ki Ḳhudáwand
YAHOWÁH farmátá hai, ki Mujhe apní
hayát kí qasam hai, ki sharír ke marne
meṉ mujhe kuchh ḳhushí nahíṉ, balki
us meṉ hai, ki sharír apní ráh se báz
áwe, aur jíe; báz áo, tum apní burí
ráhoṉ se báz áo; tum káhe ko maroge,
ai ahl i Isráel?
12 Is liye, ai ádamzád, apní ummat
ke farzandoṉ se yúṉ kah, ki Sádiq kí
sadáqat us ke gunáh ke din use na
bacháwegí, aur sharír kí sharárat jo
hai, so jis din meṉ us se bás áwegá,
wuh apní sharárat ke sabab nahíṉ
giregá, aur sádiq apní sadáqat ke sabab
jis din ki wuh gunáh kare bach nahíṉ
sakegá.
13 Jab maiṉ sádiq se kahúṉ, ki Tú
yaqínan jíegá; agar wuh apní sadáqat
par takiya kare, aur nárástí kare, to
us kí sárí sadáqateṉ yád na hoṉgí;
lekin us gunáh ke sabab se, jo us ne
kiyá hai, mar jáegá.
14 Phir jab sharír se kahúṉ, ki Tú
yaqínan maregá; agar wuh apní ḳhat-
áoṉ se báz áwe, aur 'adálat o sadáqat
kare;
15 Agar wuh sharír girau pher de,
aur jo us ne lúṭ liyá hai wápas kare,
aur zindagání ke qánúnoṉ par chale,
aur nárástí na kare; to wuh yaqínan
jíegá, wuh nahíṉ maregá.
16 Us kí ḳhatáoṉ meṉ se jo us ne
kíṉ, ek bhí us ke muṉh par dharí na
jáegí; us ne 'adálat o sadáqat kí hai,
wuh yaqínan jíegá.
17 ¶ Par terí ummat ke farzand
kahte haiṉ, ki KHUDÁWAND kí ráh
barábar nahíṉ: lekin we jo haiṉ, un-
híṉ kí ráh hamwár nahíṉ.
18 Agar sádiq apní sadáqat chhoṛke
badkárí kare, to wuh yaqínan us bad-
kárí ke sabab se maregá.
19 Phir agar sharír apní sharárat se
báz áwe, aur 'adálat o sadáqat kare, to
unhíṉ ke sabab se jíegá.
20 ¶ Tis par bhí tum kahte ho, ki
KHUDÁWAND kí ráh barábar nahíṉ
hai. Ai ahl i Isráel, maiṉ tum meṉ
se har ek kí, us kí ráh ke mutábiq,
'adálat karúṉgá.
21 ¶ Hamárí asírí ke bárahweṉ
baras ke dasweṉ mahíne kí pánchwíṉ
táríḳh ko yúṉ húá, ki ek shaḳhs jo
Yarúsalam se bhág niklá thá mujh pás
áyá, aur bolá, ki Shahr márá paṛá.
22 Aur shám ke waqt, us bhágne-
wále ke pahunchne se peshtar, KHU-
DÁWAND ká háth mujh par thá, aur us
ne merá muṉh khulwá diyá, us waqt
tak ki wuh ádmí fajr ko mere pás
áyá; háṉ, us hí ne merá muṉh ḳhulwá
diyá, aur maiṉ phir gúngá na rahá.
23 Tab KHUDÁWAND ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá,
24 Ai ádamzád, Isráel kí sarzamín
ke wíránoṉ ke báshinde yih kahte
húe bolte haiṉ, ki Abirahám ek hí
thá, aur wuh is sarzamín ká wáris
húá, par ham bahut haiṉ, zamín ham-
eṉ mírás meṉ dí gayí.
25 Is liye tú un se kah de, ki Ḳhu-
dáwand YAHOWÁH yúṉ kahtá hai, ki
Tum lahú samet kháte ho, tum apne
butoṉ kí taraf ánkh uṭháke dekhte ho,
aur ḳhúnrezí karte ho: kyá tum za-
mín ko mírás meṉ páoge?
26 Tum apní talwár par takiya
karte ho, tum makrúh kám karte ho,
aur tum meṉ se har koí apne ham-
sáya kí jorú ko nápák kartá hai: kyá
tum zamín ko mírás meṉ páoge?
27 Tú un se yúṉ kah, ki Ḳhudá-
wand YAHOWÁH yúṉ farmátá hai, ki
Mujhe apní hayát kí qasam, we jo

wíránon men hain talwár se máre
parenge, aur use, jo khule maidán men
hai, darindon ko dúngá ki nigal jáen,
aur we jo qila'on aur gáron men hain,
marí se marenge.
28 Kyúnki main is sarzamín ko
ujáṛ dúngá, aur us kí qúwat ká gha-
manḍ játá rahegá, aur Isráel ke paháṛ
wírán honge, yahán tak ki koí guz-
regá nahín.
29 Aur jab main un ke sáre mak-
rúh kámon ke sabab, jo unhon ne kiye
hain, zamín ko wírán kar dúngá, to
we jánenge ki main Ḳhudáwand hún.
30 ¶ Par ai ádamzád, filhál terí
qaum ke farzand díwáron ke pás, aur
gharon ke ástánon par, terí bábat guf-
togú karte hain, aur ek dúsre se, hán,
har koí apne bháí se yih kahke boltá
hai, ki A', aur us bát ko, jo Ḳhudá-
wand se nikaltí hai, sun.
31 Filhaqíqat we tujh pás áte hain,
jis tarah se ummat ke log áte, aur
merí guroh ke mánind tere áge baiṭhe
hain, aur terí báten sunte hain, par un
par 'amal nahín karenge; kyúnki we
apne munh se bahutsí ulfat záhir
karte, par un ká dil lálach par dauṛtá
hai.
32 Aur dekh, tú un ke áge aisá hai
jaise ek shaḳhs ká dilchasp rág jo
ḳhush-ilhán ho, aur bájá ḳhúb bajá
sake; kyúnki we terí báten sunte
hain, par un par 'amal nahín karte.
33 Aur jab yih wáqi' hogá, (dekh,
ki aisá wáqi' hogá,) tab we jánenge ki
hamáre darmiyán ek nabí thá.

XXXIV BA'B.

AUR Ḳhudáwand ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá,
2 Ki Ai ádamzád, Isráel ke char-
wáhon ká muḳhálif hoke un se nubú-
wat kar, hán, nubúwat kar, aur un se
kah, ki Ḳhudáwand Yahowáh char-
wáhon ko yún farmátá hai, ki Isráel
ke charwáhon par, jo áp apne ta,ín
khiláte hain, wáwailá hai! kyá chau-
pánon ko yih bát láiq na thí ki gallon
ko charáwen?
3 Tum dúdh men se lete ho, aur
ún pahinte ho, aur unhen jo moṭe
ho gaye zabh karte; par galla nahín
charáte.
4 Tum ne kamzoron ko tawánáí
nahín baḳhshí, aur bímáron ko changá
nahín kiyá, aur ṭúṭe húe ko nahín
bándhá, aur we jo hánke gaye hain
unhen phir nahín láe, aur jo khoe
húe the un ko nahín ḍhúnḍhá, balki
be-murúwatí se aur be-rahmí se un
par hukúmat kí.
5 Aur we titar bitar ho gaye ki un
ká gaṛariyá na thá; aur jab we pa-
rágauda the, to maidán ke darindon
kí ḳhurák húe.
6 Merí bheṛen sáre paháṛon par,
aur har ek únche ṭíle par, bhaṭaktí
phirtí thín; hán, merí bheṛen tamám
rú e zamín par titar bitar ho gayín,
aur kisí ne un ko na ḍhúnḍhá, na un
kí talásh kí.
7 ¶ Is liye, ai charwáho, tum
Ḳhudáwand ká kalám suno;
8 Ḳhudáwand Yahowáh farmátá
hai, ki Mujhe apní hayát kí qasam;
azbaski merí bheṛen shikár ho gayín,
hán, merí bheṛen har ek dashtí darin-
da kí ḳhurák húín, is liye ki koí gaṛa-
riyá na thá, aur mere chaupánon ne
merí bheṛon kí talásh na kí, balki
charwáhon ne apná peṭ bhará, aur
mere galle ko na charáyá;
9 Is liye, ai charwáho, Ḳhudá-
wand ká kalám suno;
10 Ḳhudáwand Yahowáh yún far-
mátá hai, ki Dekho, main charwáhon
ká muḳhálif hún, aur apná galla un
ke háth se talab karúngá, aur unhen
gallabání kí ḳhidmat se ma'zúl karún-
gá, aur charwáhe bhí khá na sakenge;
kyúnki main apná galla un ke munh
se chhuṛá lúngá, ki we un kí ḳhurák
na hon.
11 ¶ Kyúnki Ḳhudáwand Yaho-
wáh farmátá hai, Dekh, main, main

hí apní bheṛon kí talásh karúngá, aur
unhen ḍhúnḍh nikálúngá.
12 Jis tarah se gaṛariyá, jis din ki
wuh bheṛon ke darmiyán ho jo pa-
rágandа ho gayí hain, apne galle ko
ḍhúnḍhtá hai, us hí tarah main apní
bheṛon ko ḍhúnḍhúngá, aur unhen
har kahín se jahán we abr aur táríkí
ke din titar bitar ho gayí hain, bachá
láúngá;
13 Aur main unhen sárí qaumon
ke darmiyán se pher láúngá, aur sáre
mulkon men se faráham karúngá, aur
unhín kí sarzamín men pahuncháúngá,
aur Isráel ke paháṛon par, nahron ke
kanáre, aur zamín ke sáre ábád ma-
kánon men, charáúngá.
14 Aur achchhí charágáh men main
un ko charáúngá, aur un ká bheṛsálá
Isráel ke únche paháṛon par hogá;
wahán we achchhe bheṛsále men leṭ-
enge, aur harí charágáh men Isráel
ke paháṛon par charenge.
15 Main hí apne galle ko chará-
úngá, aur unhen liṭáúngá, Ḳhudáwand
Yahowáh farmátá hai.
16 Main us ko jo khoyá gayá
ḍhúnḍhúngá, aur use jo hánká gayá
hai, pher láúngá, aur us kí haḍḍí ko
jo ṭúṭ gayí hai bándhúngá, aur bí-
máron ko taqwiyat dúngá; par moṭon
aur zabardaston ko halák karúngá;
main unhen siyásat ká kháná khilá-
úngá.
17 Aur, ai merí bheṛo, tumháre
haqq men Ḳhudáwand Yahowáh yún
farmátá hai, ki Dekh, main mawáshí
aur mawáshí ke darmiyán, menḍhon
aur bakron ke darmiyán, imtiyáz
karke insáf karúngá.
18 Kyá tumhen chhoṭí bát ma'lúm
húí, ki tum achchhá sabzazár khá
jáo, aur is bá'is tum ne us sabze ko
jo bach rahá apne pánwon se latár
diyá? aur ki gahre pánion men pání
pío, aur is sabab tum ne báqí ko apne
pánwon se gadlá kiyá?
19 Aur merá galla jo hai, we use
jo tum ne apne pánwon se latáṛá hai
kháte hain, aur use jo tum ne apne
pánwon se gadlá kiyá píte hain.
20 ¶ Is liye Ḳhudáwand Yahowáh
yún kahtá hai, ki Dekh, main, han,
main moṭe mawáshí aur duble ma-
wáshí ke bích insáf karúngá.
21 Azbaski tum ne pahlú aur kán-
dhe se ḍhakelá hai, aur sáre bímáron
ko apne síngon se relá hai, yahán tak
ki we titar bitar húe;
22 Is liye main apne galle ko bach-
áúngá, we phir kabhí shikár na honge;
aur main mawáshí aur mawáshí ke
darmiyán imtiyáz karúngá.
23 Aur main un ke liye ek chaupán
muqarrar karúngá, aur wuh un ko
charáwegá, ya'ne, merá banda Dáúd;
wuh un ko charáwegá, aur wuhí un
ká chaupán hogá.
24 Aur main Ḳhudáwand un ká
Ḳhudá húngá, aur merá banda Dáúd
un ke darmiyán sardár hogá; mujh
Ḳhudáwand ne yún kahá hai.
25 Aur main un ke sáth sulh ká
'ahd bándhúngá, aur sáre bure darind-
on ko zamín par se nábúd karúngá;
aur we bayábán men salámatí se rahá
karenge, aur jangalon men sowenge.
26 Aur main unhen, aur un ma-
kánon ko jo mere paháṛ ke áspás hain,
barakat ká bá'is karúngá; aur main
menh ko us ke muqarrar waqt men
barsáúngá; barakat ke menh barsá
karenge.
27 Aur maidán ká daraḳht apná
mewa degá, aur zamín apná hásil
degí, aur we salámatí ke sáth apní
sarzamín men rahenge, aur jánenge
ki main Ḳhudáwand hún, jab main
un ke júe ká bandhan toṛúngá, aur un
ke háth se, jo un se apní ḳhidmat
karwáte hain, chhuṛáúngá.
28 Aur we áge ko gair-qaumon ke
liye shikár na howenge, aur zamín
ke darinde unhen nigal na sakenge;
par we amán se basenge; aur koí
ádmí unhen ḳhauf ká bá'is na hogá.

29 Aur main un ke liye ek námwar
paudhá barpá karúngá, aur we phir
kabhí apní zamín men máre bhúkh
ke halák na howenge, aur áge ko gair-
qaumon ká ta'na na uthávenge.
30 Isí tarah we jánenge ki main
KHUDÁWAND, un ká Khudá, un ke
sáth hún, aur ki we, hán, ahl i Isráel,
mere log hain, Khudáwand YAHOWÁH
farmátá hai.
31 Aur tum, ai mere galla, merí
charágáh ke galla, insán ho, aur main
tumhárá Khudá hún, Khudáwand
YAHOWÁH farmátá hai.

XXXV BA'B.

AUR KHUDÁWAND ká kalám mujhe
pahunchá, aur us ne kahá, ki
2 Ai ádamzád, tú Sha'ír ke pahár
ke sámhne munh kar, aur us ke bar-
khiláf nubúwat kar,
3 Aur us se kah, ki Khudáwand
YAHOWÁH yún kahtá hai, ki Dekh, ai
Sha'ír ke pahár, main terá mukhálif
hún, aur tujh par apná háth chalá-
úngá, aur tujhe wírán aur be-chirág
karúngá.
4 Main tere shahron ko ujárúngá,
aur tú wírán hogá, aur jánegá ki
KHUDÁWAND main hún.
5 Is liye ki tú qadím se 'adáwat
rakhtá hai, aur tú ne baní Isráel ko,
un kí musíbat ke din, un ke akhír kí
sharárat ke waqt, talwár kí dhár ke
hawála kiyá hai:
6 Is liye Khudáwand YAHOWÁH
farmátá hai, ki Mujhe apní hayát kí
qasam, ki main tujhe khún ke liye
thahráúngá, aur khún tujhe ragede-
gá: is liye ki tú ne khúnrezí se nafrat
na rakhí, so khún terá píchhá karegá.
7 Isí tarah main Sha'ír ke pahár
ko wírán aur be-chirág karúngá, aur
us men se us ko jo wahán se hoke
chalá jáe, aur us ko jo laut áwe, nábúd
karúngá.
8 Aur us ke paháron ko us ke maq-
túlon ke tale chhipá dálúngá; talwár
ke maqtúl tere tílon, aur terí wádíon,
aur terí sárí nahron men girenge.
9 Main tujhe abad tak wírán rakh-
úngá, aur terí bastíán phir na basengí;
aur tum jánoge ki main KHUDÁWAND
hún.
10 Us sabab se ki tú ne kahá, ki
Yih do qaum aur yih do mulk mere
honge, aur ham un ke málik honge,
báwujúde ki KHUDÁWAND wahán thá;
11 Is liye KHUDÁWAND YAHOWÁH
farmátá hai, ki Mujhe apní hayát kí
qasam, ki main tere gussa ke mutá-
biq, aur tere rashk ke muwáfiq, jaisí
tú ne apní kínawarí se un ke sáth bad-
sulúkí kí, main bhí tujh se karúngá,
aur jab main tujhe sazá dúngá, main
un ke darmiyán mashhúr hoúngá.
12 Aur tú jánegá ki main KHUDÁ-
WAND hún, aur ki main ne terí sárí
hiqárat kí báten jo tú ne Isráel ke
paháron kí mukhálafat men kahín,
ki We wírán húe, we hamáre qabze
men diye gaye ki ham unhen nigal
jáwen, suním.
13 Isí tarah tum ne mere barkhiláf
apní zubán se láfzaní kí, aur mere
muqábil báten bahut barháín; so main
sun chuká hún.
14 Khudáwand YAHOWÁH yún
kahtá hai, ki Jis waqt sárí dunyá
khushí karegí, tab main tujhe wírán
karúngá.
15 Jis tarah tú ne Isráel ke ghará-
ne kí mírás par, is liye ki wuh wírán
thí, shádmání kí, us tarah main bhí
tujh se karúngá: ai Sha'ír ke pahár,
tú aur sárá Adúm bilkull wírán hogá;
aur we jánenge ki main KHUDÁWAND
hún.

XXXVI BA'B.

AUR tú, ai ádamzád, Isráel ke
paháron se nubúwat kar, aur
kah, ki Ai Isráel ke paháro, tum
KHUDÁWAND ká kalám suno.
2 Khudáwand YAHOWÁH yún kah-
tá hai, Us sabab se ki dushman ne
tum se mukhálafat karke kahá hai,

ki Ahá, un únche únche qadím ma-
kánon ke bhí ham málik húe:
3 Is liye nubúwat kar, aur kah, ki
Khudáwand YAHOWÁH yún farmátá
hai, Is sabab se, hán, isí sabab se ki
unhon ne tum ko wírán kiyá, aur tum-
hen har taraf se nigal gaye, tá ki we jo
gair-qaumon men se báqí hain tumháre
málik howen, aur tumháre haqq men
bad-goon ne zubán kholí hai, aur tum
logon ke áge angushtnumá húe ho:
4 Is liye, ai Isráel ke paháro, tum
Khudáwand YAHOWÁH ká kalám
suno: Khudáwand YAHOWÁH paháron,
aur tílon, aur nálon, aur wádíon, aur
ujár wíránon se, aur un shahron se
jo tark kiye gaye hain, jo ás-pás kí
qaumon ke báqí logon ke liye lút, aur
já e tamaskhur húe hain, yún farmátá
hai;
5 Hán, isí liye Khudáwand YAHO-
WÁH yún kahtá hai, ki Yaqínan main
ne apní átashí gairat men, qaumon ke
báqí logon ká aur sáre Adúm ká
mukhálif hoke, jinhon ne apne sáre
dil kí khushí se, aur qalbí 'adáwat se,
apne ta,ín merí sarzamín ke málik
muqarrar kiye, tá ki us kí charái un
ke liye ganímat ho, kalám kahá hai.
6 Is liye tú Isráel kí sarzamín kí
bábat nubúwat kar, aur paháron, aur
tílon, nashebon, aur wádíon se kah,
ki Khudáwand YAHOWÁH yún kahtá
hai, Dekh, ki main apní gairat aur
qahr men bolá, is liye ki tum ne
qaumon kí malámat uthái hai;
7 So Khudáwand YAHOWÁH kahtá
hai, ki Main ne apná háth utháyá, ki
yaqínan tumháre áspás kí qaumen áp
hí malámat utháwengí.
8 ¶ Par tum, ai Isráel ke paháro,
apní shákhen nikáloge, aur mere log
Isráel ke liye apná phal doge, kyúnki
we á pahunchne par hain.
9 Dekho, main tumhárí taraf hún,
aur tum par tawajjuh karúngá, aur
tum jote aur boe jáoge.
10 Aur main ádmíon ko, hán, Isráel
ke sáre gharáne ko, us bilkull ko, tum
par bahut barháúngá; aur shahr ábád
honge, aur kharába phir ta'mír kiye
jáenge.
11 Aur main insán o haiwán kí
tum par afzáish karúngá; aur we bahut
honge, aur phalenge; aur main tumhen
aisá basáúngá, jaise ki tum agle waqt
men the, aur tum par, pahle kí nisbat
se, ziyáda ihsán karúngá; aur tum
jánoge ki main KHUDÁWAND hún.
12 Hán, main aisá karúngá ki ád-
mí, ya'ne, mere Isráelí log tum par
phir chalenge; aur we tere málik
honge, aur tú un kí mírás hogí, aur
áge ko unhen be-aulád na karegí.
13 Khudáwand YAHOWÁH yún
kahtá hai, Us sabab se ki tujhe kahte
hain, ki Tú, ai zamín, insán ko nigaltí
hai, aur tú ne apni qaumon ko be-
aulád kiyá;
14 Is liye na tú áge ko insán ko
niglegí, na áge ko apní qaumon ko
be-aulád karegí, Khudáwand YAHO-
WÁH kahtá hai.
15 Aur main aisá karúngá, ki log
tujh par kabhí gair-qaumon ká ta'na
na sunenge, aur áge ko tú qaumon kí
malámat na utháwegí, aur áyanda
men apne logon ko be-táb na karegí,
Khudáwand YAHOWÁH kahtá hai.
16 ¶ Aur KHUDÁWAND ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá,
17 Ai ádamzád, ahl i Isráel apní
sarzamín men baste the, magar unhon
ne apní ráhon aur apne kámon se us
ko nápák kiyá; un kí ráh mere áge
háiz 'aurat kí nápákí sí thí.
18 Is liye main ne un par, us
khúnrezí ke sabab jo unhon ne us
sarzamín men kí thí, aur un buton ke
sabab jin se unhon ne use nápák kiyá
thá, apná qahr undelá.
19 Aur main ne un ko qaumon
men parágandа kiyá, aur we mulkon
men titar bitar ho gaye, aur un kí
ráhon aur un ke kámon ke muwáfiq
main ne un kí 'adálat kí.

20 Aur jab we gair-qaumon̲ ke darmiyán, jahán̲ jahán̲ we rawána húe, áe the, tab un logon̲ ne mere muqaddas nám ko nápák kiyá, jab in kí bábat kahte the, ki Ye ḲHUDÁWAND ke log hain̲, aur us kí sarzamín se nikal áe hain̲.

21 ¶ Lekin mujhe apne pák nám ke sabab afsos áyá, jise ahl i Isráel ne gair-qaumon̲ ke darmiyán, jahán̲ we rawána húe nápák kiyá thá.

22 Is liye tú ahl i Isráel se kah, ki Ḳhudáwand YAHOWÁH yún̲ kahtá hai, ki Ai ahl i Isráel, tumhárí ḳhátir se nahín̲, balki apne muqaddas nám kí ḳhátir, jise tum ne gair-qaumon̲ ke darmiyán, jahán̲ tum rawána húe the, nápák kiyá, yih kartá hún̲.

23 Main̲ apne buzurg nám kí, jo gair-qaumon̲ ke darmiyán nápák kiyá gayá thá, jise tum ne un ke darmiyán nápák kiyá thá, taqdís karún̲gá: aur jab un kí ánkhon̲ ke áge tum se merí taqdís hogí, tab gair-qaumen̲ jánen̲gí ki main̲ ḲHUDÁWAND hún̲, Ḳhudáwand YAHOWÁH farmátá hai.

24 Kyún̲ki main̲ tumhen̲ gair-qaumon̲ men̲ se nikál lún̲gá, aur sáre mulkon̲ men̲ se faráham karún̲gá, aur tumhen̲ tumháre watan men̲ le áún̲gá.

25 ¶ Tab tum par sáf pání chhiṛkún̲gá, aur tum pák sáf hoge: aur main̲ tum ko tumhárí sárí gandagí se, aur tumháre sáre buton̲ se, pák karún̲gá.

26 Aur main̲ tumhen̲ ek nayá dil baḳhshún̲gá, aur ek nayí rúh tumháre andar men̲ ḍálún̲gá, aur tumháre gosht men̲ se sangín dil ko nikál ḍálún̲gá, aur goshtín dil tumhen̲ 'ináyat karún̲gá.

27 Aur main̲ apní Rúh tum men̲ ḍálún̲gá, aur main̲ aisá karún̲gá ki tum merí sunnaton̲ par 'amal karoge, aur tum mere hukmon̲ ko hifz karoge, aur unhen̲ bajá láoge.

28 Aur tum us sarzamín men̲, jise main̲ ne tumháre bápdádon̲ ko diyá hai, basoge, aur tum mere log hoge, aur main̲ tumhárá Ḳhudá hún̲gá.

29 Aur main̲ tumhen̲ tumhárí sárí nápákíon̲ se mahfúz rakhún̲gá, aur main̲ anáj mangwáún̲gá, aur 'ifrát baḳhshún̲gá, aur tum par kál nahín̲ ḍálún̲gá.

30 Aur main̲ daraḳht ke phalon̲ men̲, aur khet ke hásil men̲, afzáish baḳhshún̲gá, yahán̲ tak ki tum áge ko gair-qaumon̲ ke darmiyán kál ke sabab se malámat na uṭháoge.

31 Tab tum apní bad-ráhíon̲ aur dagá ke kámon̲ ko, jo bhale na the, yád karoge, aur tum apní badkáríon̲ aur nafrat-angez kámon̲ ke sabab apní nazaron̲ se gir jáoge.

32 Main̲ tumhárí ḳhátir yih nahín̲ kartá hún̲, Ḳhudáwand YAHOWÁH farmátá hai; yih tumhen̲ daryáft rahe: tum apní ráhon̲ ke sabab ḳhijlat uṭháo, aur sharminda hoo, ai ahl i Isráel.

33 Ḳhudáwand YAHOWÁH yún̲ kahtá hai, ki Jis din main̲ tumhen̲ tumhárí sárí badkáríon̲ se sáf karún̲gá, usí din tum ko tumháre shahron̲ men̲ basáún̲gá, aur tumháre wírán makán banáe jáen̲ge.

34 Aur wuh wírán zamín, jo sáre ráh-guzaron̲ kí nazaron̲ men̲ wírán paṛí thí, jotí jáegí.

35 Aur we kahen̲ge ki Yih sarzamín, jo ḳharáb paṛí thí, bág i 'Adan kí mánind ho gayí, aur ujáṛ aur wírán aur ḳharáb shahr mahsúr aur ábád húe.

36 Tab gair-qaumen̲, jo tumháre áspás báqí rahí hain̲, jánen̲gí ki main̲ ḲHUDÁWAND ujáṛ makánon̲ ko ta'mír kartá hún̲, aur wírána ko bág banátá hún̲; mujh ḲHUDÁWAND ne kahá hai, aur main̲ hí karún̲gá.

37 Ḳhudáwand YAHOWÁH yún̲ kahtá hai, ki Tad bhí ahl i Isráel mujh se is kí bábat suwál karen̲, tá ki main̲ un ke liye aisá karún̲: main̲ un ke logon̲ ko galle kí tarah firáwán karún̲gá.

38 Jaisá muqaddas galla thá, aur jis tarah Yarúsalam ká galla us kí ’ídon men thá, us hí tarah ujár shahr ádmíon ke golon se ma múr honge; aur we jánenge ki main Ḳhudáwand hún.

XXXVII BA’B.

KHUDA’WAND ká háth mujh par thá, aur us ne mujhe Ḳhudáwand kí rúh men uṭhá liyá, aur us wádí men, jo haḍḍíon se bharpúr thí, mujhe utár diyá,

2 Aur mujhe un ke áspás chaugird phiráyá; aur dekh, we wádí ke maidán men bahut thín; aur dekh we niháyat súkhí thín.

3 Aur us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, kyá ye haḍḍíán jí saktí hain? Main ne jawáb men kahá, ki Ai Ḳhudáwand Yahowáh, tú hí jántá hai.

4 Phir us ne mujhe kahá, ki Tú in haḍḍíon ke úpar nubúwat kar, aur un se kah, ki Ai súkhí haḍḍío, tum Ḳhudáwand ká kalám suno.

5 Ḳhudáwand Yahowáh in haḍḍíon ko yún farmátá hai, ki Dekho, main tumháre andar men rúh dákhil karúngá, aur tum jíoge:

6 Aur tum par nasen biṭhláúngá, aur gosht chaṛháúngá, aur tumhen chamṛe se maṛhúngá, aur tum men rúh ḍálúngá, aur tum jíoge; aur jánoge ki main Ḳhudáwand hún.

7 So main ne hukm ke bamújib nubúwat kí: aur jab main nubúwat kartá thá, to ek shor húá, aur, dekh, ek jumbish, aur haḍḍíán ápas men mil gayín, har ek haḍḍí apní haḍḍí se.

8 Aur jo main ne nigáh kí, to dekh, nasen aur gosht un par chaṛh áe, aur chamṛe kí un par poshish ho gayí; par un men rúh na thí.

9 Tab us ne mujhe kahá, ki Nubúwat kar, tú hawá se nubúwat kar, ai ádamzád, aur hawá se kah, ki Ḳhudáwand Yahowáh yún kahtá hai, ki Ai sáns, tú cháron hawáon men se á, aur in maqtúlon par phúnk, ki we jíen.

10 So main ne hukm ke bamújib nubúwat kí, aur un men rúh áí, aur we jí uṭhe, aur apne pánwon par khaṛe húe, ek niháyat baṛá lashkar.

11 ¶ Tab us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, ye haḍḍíán sáre ahl i Isráel hain. Dekh, ye kahte hain, ki Hamárí haḍḍíán súkh gayín, aur hamárí ummed játí rahí; ham to bilkull faná ho gaye.

12 Is liye tú nubúwat kar, aur un se kah, ki Ḳhudáwand Yahowáh yún kahtá hai, ki Dekh, ai mere log, main tumhárí qabron ko kholúngá, aur tumhen tumhárí qabron se báhar nikálúngá, aur Isráel kí sarzamín men láúngá.

13 Aur, ai mere log, jab main tumhárí qabron ko kholúngá, aur tum ko tumhárí qabron se báhar nikálúngá, tab jánoge ki Ḳhudáwand main hún.

14 Aur main apní Rúh tum men ḍálúngá, aur tum jíoge, aur main tum ko tumhárí sarzamín men basáúngá; tab tum jánoge ki mujh Ḳhudáwand ne kahá, aur púrá kiyá, Ḳhudáwand farmátá hai.

15 ¶ Phir Ḳhudáwand ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki

16 Ai ádamzád, tú ek lakṛí le, aur us par likh, Yahúdáh ke liye, aur baní Isráel us ke rafíqon ke liye: phir dúsrí lakṛí le, aur us par yih likh, Yúsuf ke liye, jo Ifráím ká ’asá thá, aur sáre ahl i Isráel us ke rafíqon ke liye:

17 Aur un donon ko joṛ, tá ki we ek lakṛí tere liye howen; aur we tere háth men ek hongí.

18 ¶ Aur jab terí qaum ke log tujh se púchhen, aur kahen, ki In kámon se tujh ko kyá wásta hai, kyá tú hamen nahín batáwegá?

19 To tú unhen kah, ki Ḳhudáwand Yahowáh yún kahtá hai, ki Dekh, main Yúsuf kí lakṛí ko jo Ifráím ke

háth men hai, aur us ke rafíqon ko jo
Isráel ke gharáne hain, lúngá, aur us
ke sáth, hán, Yahúdáh kí lakṛí ke
sáth milá dúngá, aur un ko ek 'asá
kar dálúngá, aur we mere háth men
ek hongí.
20 ¶ Aur we lakṛíán, jin par tú
likhtá hai, un kí ánkhon ke áge tere
háth men hongí.
21 Aur tú unhen kah, ki Ḳhudá-
wand Yahowáh yún kahtá hai, ki
Dekh, main ahl i Isráel ko gair-qaum-
on ke darmiyán se, jahán jahán we
gaye, lúngá, aur har taraf se unhen
faráham karúngá, aur unhen un kí
mamlukat men láúngá.
22 Aur main unhen us mamlukat
men Isráel ke pahároп par ek qaum
karúngá; aur ek bádsháh in sabhon
ká bádsháh hogá: aur we áge ko do
qaumen na hongí, aur phir kabhí alag
kí jáke do mamlukaten na hongí.
23 Aur we kabhí áp ko apne buton
se, aur apní nafrat-angez chízon se,
aur apní ḳhatákáríon kí kisí ḳhatá-
kárí se, nápák na karenge; par main
unhen un ke sáre makánon se, jahán
unhon ne gunáh kiyá hai, chhuṛáúngá,
aur unhen pák karúngá; so we mere
log honge, aur main un ká Ḳhudá
húngá.
24 Aur merá banda Dáúd un ká
bádsháh hogá; aur un sab ká ek hí
charwáhá hogá; aur we mere hukmon
par chalenge, aur mere shar'aon ko
hifz karenge, aur un par 'amal karenge.
25 Aur we us sarzamín men, jise
main ne apne bande Ya'qúb ko diyá
hai, jahán tumháre bápdáde baste the,
basenge, aur we, hán, we aur un kí
aulád, aur un kí aulád kí aulád, hame-
sha ko us men sukúnat karengí: aur
merá banda Dáúd hamesha ke liye un
ká sardár hogá.
26 Aur main un ke sáth salámatí
ká 'ahd bándhúngá; so wuh un ke
sáth abadí 'ahd hogá: aur main unhen
basáúngá, aur unhen afzáish baḳhsh-
úngá, aur un ke darmiyán apne maq-
dis ko hamesha tak qáim rakhúngá.
27 Merá ḳhaima bhí un ke sáth
hogá; hán, main un ká Ḳhudá húngá,
aur we mere log honge.
28 Aur jab merá maqdis hamesha
ke liye un ke darmiyán rahegá, to
gair-qaumen jánengí ki main Ḳhudá-
wand Isráel ko muqaddas kartá hún.

XXXVIII BA'B.

Aur Ḳhudáwand ká kalám mujh
ko pahunchá, aur us ne kahá, ki
2 Ai ádamzád, tú Júj ke muqábil,
jo Májúj kí sarzamín ká hai, aur Rosh
aur Masak aur Túbál ká sardár hai,
apná munh kar, aur us ke barḳhiláf
nubúwat kar,
3 Aur kah, ki Ḳhudáwand Yaho-
wáh yún kahtá hai, ki Dekh, ai Júj,
Rosh aur Masak aur Túbál ke sardár,
main terá muḳhálif hún:
4 Aur main tujhe phirá dúngá, aur
tere jabṛon men bansíán márúngá, aur
tujhe, aur tere sáre lashkar, aur ghoṛon
aur sawáron ko, jo sab ke sab fáḳhira
poshák i jangí pahine, ek baṛá amboh,
jo pharíán aur siparen liye húe hain,
aur sab ke sab talwár pakaṛnewále
hain, khínch nikálúngá:
5 Aur un ke sáth Fárs aur Kúsh
aur Fút, jo sab ke sab siparen liye húe,
aur ḳhod pahine húe hain:
6 Júmar, aur us ká sárá lashkar,
aur uttar kí dúr atráf ke ahl i Tujar-
mah, aur us ká sárá lashkar, bahutere
log jo tere sáth hain.
7 Tú taiyár ho, aur apne liye tai-
yárí kar, tú áp aur terí sárí jamá'at jo
tujh pás faráham húí hai, aur tú un kí
himáyat ke liye ho.
8 ¶ Aur bahut dinon ke ba'd tú
sardár muqarrar hogá, aur tú barson
ke áḳhir men us sarzamín par jo tal-
wár ke galbe se chhuṛáí gayí hai, aur
jis ke log bahuterí qaumon ke darmi-
yán se faráham kiye gaye hain, Isráel
ke pahároп par, jo qadím se wírán the,
chaṛh áwegá; par wuh sárí qaumon

meṉ se nikál lí gayí hai, aur we sab
ke sab amn o amán se sukúnat kareṉge.
9 Tú chaṛhegá, aur ándhí kí tarah
áwegá, tú bádal kí mánind zamín ko
chhipáwegá, tú, aur terá sárá lashkar,
aur bahutere log tere sáth.
10 Ḳhudáwand YAHOWÁH yúṉ kah-
tá hai, ki Aisá bhí hogá, ki us din meṉ
bahut se mazmún tere dil meṉ áweṉge,
aur tú ek burá andesha karegá :
11 Aur tú kahegá, ki Maiṉ díhát
kí sarzamín par chaṛhúṉgá ; maiṉ un
par jo chain meṉ haiṉ, aur árám se
baste haiṉ, jo shahr-panáheṉ nahíṉ
rakhte, aur bagair aṛbangoṉ aur phá-
ṭakoṉ ke rahte haiṉ, hamla karúṉgá ;
12 Tá ki tú lúṭe, aur mál ko chhín
lewe, aur tú apná háth un wíránoṉ par
jo ab base haiṉ, aur un logoṉ par, jo
sárí qaumoṉ meṉ se faráham húe haiṉ,
jinhoṉ ne mawáshí aur mál hásil kiye,
aur jo zamín kí náf par baste haiṉ,
chaláwe.
13 Sabá aur Dadán aur Tarsís ke
saudágar, aur un ke sáre jawán sher i
babar tujhe kaheṉge, Kyá tú gárat
karne áyá ? kyá tú ne apná gol is liye
jam'a kiyá hai, ki mál chhín le, aur
chándí aur soná le lewe, aur mawáshí
aur mál le jáwe, aur baṛí lúṭ kare ?
14 ¶ Is liye, ai ádamzád, nubúwat
kar, aur Júj se kah, ki Ḳhudáwand
YAHOWÁH yúṉ kahtá hai, ki Jis din
mere Isráelí log chain se baseṉge, kyá
tujhe ḳhabar na hogí ?
15 Aur tú apní jagah se, uttar kí
dúr atráf se, áwegá, tú, aur bahutere
log tere sáth jo sab ke sab ghoṛoṉ par
sawár hoṉge, ek baṛí fauj, aur bhárí
lashkar.
16 Tú mere Isráelí logoṉ ká sámhná
karne áwegá, aur zamín ko bádal kí
tarah chhipá legá : yih áḳhirí dinoṉ
meṉ hogá, aur maiṉ tujhe apní sar-
zamín par chaṛhá láúṉgá, tá ki gair-
qaumeṉ mujhe jáneṉ, jis waqt maiṉ,
ai Júj, un kí ánkhoṉ ke áge tujh hí se
apní taqdís karwáúṉ.
17 Ḳhudáwand YAHOWÁH yúṉ kah-
tá hai, Kyá tú wuhí hai, ki jis kí bábat
maiṉ agle zamáne meṉ apne ḳhidmat-
guzár Isráelí nabíoṉ kí ma'rifat, jo
guzre barsoṉ meṉ aur dinoṉ meṉ nu-
búwat karte the, bolá, ki Maiṉ tujhe
un par chaṛhá láúṉgá ?
18 Aur yúṉ hogá, ki unhíṉ dinoṉ
meṉ jab Júj Isráel kí mamlukat par
chaṛhegá, to merá qahr mere nathnoṉ
meṉ chaṛhegá, Ḳhudáwand YAHOWÁH
kahtá hai.
19 Kyúṉki maiṉ ne apní gairat se,
aur qahr kí átash se, kahá, Yaqínan usí
din Isráel kí sarzamín meṉ ek baṛá
zalzala hogá ;
20 Yaháṉ tak ki samundar kí
machhlíáṉ, aur ásmán ke parinde, aur
zamín ke charinde, aur sáre kíṛe ma-
koṛe jo zamín par reṉgte phirte haiṉ,
aur sáre insán jo rú e zamín par haiṉ,
mere sámhne tharthará jáeṉge, aur pa-
háṛ ulṭáe jáeṉge, aur karáṛe baiṭh já-
eṉge, aur har ek díwár zamín par gir
paṛegí.
21 Aur maiṉ apne sáre paháṛoṉ se
us par ek talwár talab karúṉgá, Ḳhu-
dáwand YAHOWÁH farmátá hai ; aur
har ek insán kí talwár us ke bhái par
chalegí.
22 Aur maiṉ wabá bhejke aur
ḳhúnrezí karke use sazá dúṉgá, aur
us par, aur us ke lashkaroṉ par, aur un
bahut se logoṉ par jo us ke sáth haiṉ,
ek shiddat ká meṉh, aur baṛe baṛe ole,
aur ág, aur gandhak barsáúṉgá.
23 Isí tarah maiṉ apní buzurgí, aur
apní taqdís karwáúṉgá, aur bahuterí
qaumoṉ kí nazaroṉ meṉ pahcháná
jáúṉgá ; aur we jáneṉge ki ḲHUDÁWAND
maiṉ húṉ.

XXXIX BÁB.

IS liye tú, ai ádamzád, Júj ke bar-
ḳhiláf nubúwat kar, aur bol, ki
Ḳhudáwand YAHOWÁH yúṉ kahtá hai,
ki Dekh, maiṉ terá muḳhálif húṉ, ai
Júj, Rosh aur Masak aur Túbál ke
sardár :

2 Aur main tujhe palaṭ dúngá, aur
tujhe liye phirúngá, aur aisá karúngá
ki tú uttar kí atráf se chaṛh áwe, aur
tujhe Isráel ke paháṛon par láúngá:
3 Aur terí kamán jo tere báyen
háth men hai girá dúngá, aur aisá
karúngá ki tere tír tere dahine háth se
gir paṛenge.
4 Tú Isráel ke paháṛon par gir
jáegá, tú, aur terá sárá lashkar, us gu-
roh samet jo tere sáth hai; aur main
tujhe har qism ke shikárí parindon
aur maidán ke darindon ko ḳhurák ke
liye dúngá.
5 Tú khule húe maidán men gir
paṛegá: kyúnki main hí ne kahá,
Ḳhudáwand Yahowáh farmátá hai.
6 Aur main Májúj par, aur un par
jo jazíron men be-parwáí se sukúnat
karte hain, ek ág bhejúngá; aur we
jánenge ki main Ḳhudáwand hún.
7 Isí tarah main apne muqaddas
nám ko apní guroh Isráel ke bích
záhir karúngá; aur áge ko main hone
na dúngá, ki we mere pák nám ko be-
hurmat karen; aur gair-qaumen ján-
engí ki main Ḳhudáwand aur Isráel
ká Quddús hún.
8 ¶ Dekh, wuh pahunchá, aur
wuqú' men áyá, Ḳhudáwand Yaho-
wáh kahtá hai: yih wuhí din hai, ki
jis kí bábat main ne kahá.
9 Tab we jo Isráel ke shahron men
baste hain niklenge, aur ág lagákar
hathyáron ko jaláwenge, ya'ne, siparon
aur ḍhálon ko, kamánon aur tíron ko,
aur bhálon aur barchhíon ko, aur we
sát baras tak unhen jaláte rahenge;
10 Yahán tak ki we maidán se
lakṛí na láwenge, aur na use jangalon
se káṭenge, kyúnki we hathyár hí
jaláwenge; aur we un ko jinhon ne
un ko lúṭá hai lúṭenge, aur unhen
jinhon ne un ko gárat kiyá hai gárat
karenge, Ḳhudáwand Yahowáh kahtá
hai.
11 ¶ Aur usí din yún hogá, ki
Main wahán Isráel men Júj ko ek
goristán dúngá, ya'ne, ráh-guzaron kí
wádí, jo samundar ke púrab hai: us se
ráh-guzaron kí ráh band hogí: aur we
wahán Júj ko, aur us kí sárí jamá'at
ko gáṛ denge: aur use Hámún-Júj kí
wádí nám rakhenge.
12 Aur sát mahíne tak ahl i Isráel
unhen gárte rahenge, tá ki zamín ko
sáf karen;
13 Hán, us sarzamín ke sáre log
unhen gáṛenge; aur yih un ke liye
námwarí ká sabab hogá, jis din ki
main buzurgí páúngá, Ḳhudáwand
Yahowáh farmátá hai.
14 Aur we chand ádmíon ko chun
lenge, jo is kám men sadá mashgúl
rahenge, aur we zamín par guzarte húe
ráh-guzaron kí madad se unhen, jo rú
e zamín par paṛe rah gaye hain, gáṛ-
enge, tá ki we use sáf karen; kámil
sát mahínon ke ba'd we taláshí lenge.
15 Aur we pardesí jo us sarzamín
se guzar karenge, jab un men se koí
kisí ádmí kí haḍḍí dekhe, to us ke pás
ek nishán khaṛá karegá, yahán tak ki
gáṛnewále Hámún-Júj kí wádí men
use gáṛen.
16 Aur shahr bhí Hámúnáh kah-
láegá. We isí tarah se zamín ko pák
karenge.
17 ¶ Aur, ai ádamzád, Ḳhudáwand
Yahowáh kahtá hai, ki Tú har ek
pardár murg, aur maidán ke har ek
darinda se kah, ki Tum jam'a hokar
áo, mere us zabíhe par, jise main
tumháre liye zabh kartá hún, hán,
Isráel ke paháṛon par, ek baṛe zabíhe
par har taraf se jam'a hoo, tá ki tum
gosht kháo aur lahú pío.
18 Tum baháduron ká gosht khá-
oge, aur zamín ke sardáron ká ḳhún
píoge, hán, menḍhon ká, aur barron,
aur bakron, aur bailon ká; we sab ke
sab Basan ke farbih hain.
19 Aur tum mere zabíhe kí, jise
main ne tumháre liye zabh kiyá, ya-
hán tak charbí kháoge ki chhak jáoge,
aur itná lahú píoge ki mast ho jáoge.

20 Isí tarah tum mere dastarkhwán par ghoṛon aur rathon se, aur baháduron aur sáre jangí mardon se ser hoge, Ḳhudáwand YAHOWÁH kahtá hai.

21 Aur main gair-qaumon ke darmiyán apní buzurgí záhir karúngá, aur sárí gair-qaumen merí un 'adálaton ko jinhen main ne púrá kiyá, aur mere us háth ko jise chalákar un par rakhá, dekhengí.

22 So ahl i Isráel jánenge ki, us din se leke áge ko, main ḲHUDÁWAND un ká Ḳhudá rahúngá.

23 ¶ Aur gair-qaumen jánengí ki ahl i Isráel apní badkárion ke sabab asír hoke gaye; chúnki we mujh se bágí húe, is liye main ne un se apná munh chhipáyá, aur un ko un ke dushmanon ke háth men kar diyá; so we sab ke sab talwár se gir gaye.

24 Un kí nápákí aur un ke gunáhon ke mutábiq main ne un se kiyá, aur un se apná munh chhipáyá.

25 Báwujúd us ke Ḳhudáwand YAHOWÁH yún kahtá hai, ki Ab main Ya'qúb kí asírí ko phiráúngá, aur sáre ahl i Isráel par rahm karúngá, aur apne muqaddas nám ke liye gayúr húngá,

26 Us ke ba'd, ki we apní ruswái ká bojh uṭháwen, aur un sárí badkárion ká bhí, jo ki unhon ne mujh se bagáwat kí, jis waqt ki apní sarzamín men ba árám rahte the, aur kisí ne unhen na ḍaráyá.

27 Jab main un ko logon men se pher láúngá, aur unhen un ke dushmanon kí sarzamínon men se faráham karúngá, aur bahuterí qaumon kí nazaron men un ke darmiyán taqdís páúngá;

28 Tab we jánenge ki main ḲHUDÁWAND un ká Ḳhudá hún, is liye ki main ne unhen gair-qaumon ká asír karwáyá thá, aur ki main ne unhen un hí ke mulk men láke jam'a kiyá, aur un men se ek ko bhí wahán na chhoṛá.

29 Aur main phir kabhí un kí taraf se apná munh nahín chhipá rakhúngá; kyúnki main apní rúh ahl i Isráel par unḍelúngá, Ḳhudáwand YAHOWÁH kahtá hai.

XL BA'B.

HAMA'RI' asírí ke pachíswen baras men, aur us baras ke shurú' men, aur us mahíne kí daswín táríkh men, jo shahr kí barbádí ká chaudahwán sál thá, usí din ḲHUDÁWAND ká háth mujh par thá, aur wuh mujhe wahán le gayá.

2 Wuh mujhe Ḳhudá kí royaton men Isráel ke mulk ke bích le gayá, aur us ne mujhe ek niháyat buland paháṛ par biṭháyá; aur usí par, us ki dakhin taraf, ek shahr ká sá naqsha thá.

3 Aur wuh mujhe wahán le gayá, to kyá dekhtá hún, ki ek shaḳhs thá, jis kí rangat pítal kí rangat sí thí, aur us ke háth men san kí ek ḍorí aur paimáish ká ek sarkanḍá thá; aur wuh pháṭak par khaṛá thá.

4 Aur us shaḳhs ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, apní ánkhon se dekh, aur kánon se sun, aur jo main tujhe dikhláún, us sab par apne dil se dhyán kar; kyúnki tú is liye yahán pahuncháyá gayá, tá ki main wuh sab kuchh tujhe dikháún: so tú sab, jo kuchh dekhtá hai, Isráel ke gharáne ko batá.

5 Aur kyá dekhtá hún, ki us ghar ke báharwár áspás ek díwár hai: aur us shaḳhs ke háth men paimáish ká ek sarkanḍá hai, chha háth lambá, aur un men ká ek ek háth púre háth se chár ungal baṛá thá; so us ne us 'imárat kí chauṛái nápí, wuh ek sarkanḍá húí, aur únchái ek sarkanḍá.

6 ¶ Tab wuh us pháṭak par jo púrab taraf thá áyá, aur us kí síṛhí par chaṛhá, aur us pháṭak ke ástána ko nápá jo ek sarkanḍá chauṛá thá: aur dúsre ástána ká 'arz sarkanḍá bhar thá.

7 Aur wahán kí koṭhrí ek sarkanḍá

lambí, aur ek sarkaṇḍá chauṛí thí;
aur koṭhríoṉ ke bích pánch pánch
háth ká fásila thá, aur pháṭak kí
ḍiwṛhí ke pás bhítar kí taraf pháṭak
ká ástána ek sarkaṇḍá thá.
8 Aur us ne pháṭak kí ḍiwṛhí bhítar
se ek sarkaṇḍá nápí.
9 Tab us ne pháṭak kí ḍiwṛhí áṭh
háth nápí, aur us ke khambhe do
háth; aur pháṭak kí ḍiwṛhí bhítar kí
taraf thí.
10 Aur púrab taraf ke pháṭak kí
koṭhríáṉ tín idhar tín udhar thíṉ; ye
tínoṉ paimáish meṉ barábar thíṉ; aur
idhar udhar ke khambhoṉ ká ek hí
náp thá.
11 Aur us ne pháṭak ke darwáza kí
chauṛáí das háth, aur lambáí terah
háth nápí;
12 Aur koṭhríoṉ ke áge kí hadd,
háth bhar idhar, aur háth bhar udhar
thí, aur koṭhríáṉ chha háth idhar, aur
chha háth udhar thíṉ.
13 Tab us ne pháṭak ko koṭhrí kí
chhat se dúsrí kí chhat tak pachís
háth chauṛá nápá, darwáza ke muqábil
darwáza.
14 Aur us ne sáṭh háth ke kham-
bhe banáe, aur sahn ke khambhoṉ ke
pás girdá-gird darwáze the.
15 Aur madḵhal ke pháṭak ke
sámhhne se leke bhítarwár pháṭak kí
ḍiwṛhí tak pachás háth ká farq thá.
16 Aur koṭhríoṉ meṉ aur un ke
khambhoṉ meṉ pháṭak ke bhítar gird
ba gird jharokhe the; waise hí dálán
ke bhítar gird ba gird bhí jharokhe
the, aur khambhoṉ par naḵhloṉ kí
súrateṉ thíṉ.
17 Phir wuh mujhe báhar ke sahn
meṉ le gayá, aur kyá dekhtá húṉ, ki
hujre haiṉ, aur chároṉ taraf sahn ká
gach baná, aur us gach par tís hujre
the.
18 Aur wuh gach pháṭakoṉ ke pás
un pháṭakoṉ ke barábar lagá, ya'ne,
níche ká gach.
19 Tab us ne us kí chauṛáí níche
ke pháṭak ke sámhne se, bhítar ke sahn
ke áge, púrab taraf, aur uttar taraf,
báhar báhar, sau háth nápí.
20 ¶ Phir us ne báharwár sahn ke
pháṭak ki jis ká ruḵh uttar taraf thá,
us kí lambáí aur chauṛáí nápí.
21 Aur us kí koṭhríáṉ, tín is taraf,
tín us taraf thíṉ: aur us ke khambhe,
aur us ke dálán, pahle pháṭak ke nap
ke mutábiq the: us kí lambáí pachás
háth, aur chauṛáí pachís háth thí.
22 Aur us kí jhanjhríáṉ, aur us ke
dálán, aur us ke naḵhl, us pháṭak ke
andáza se the, jis ká ruḵh púrab kí
taraf thá, aur úpar tak sát ḍanḍoṉ kí
chaṛháí thí; us kí ḍiwṛhíáṉ un ke áge
thíṉ.
23 Aur bhítar ke sahn ká pháṭak
uttar taraf aur púrab taraf ke pháṭak
ke sámhne thá: aur us ne pháṭak se
pháṭak tak sau háth nápe.
24 ¶ Aur wuh mujhe dakhin kí
ráh se le gayá, aur kyá dekhtá húṉ,
ki dakhin kí taraf ek pháṭak hai;
aur us ne us ke khambhoṉ ko aur us
kí ḍiwṛhíoṉ ko un nápoṉ ke mutábiq
nápá.
25 Aur us meṉ aur us kí ḍiwṛhíoṉ
meṉ irdágird, un jhanjhríoṉ kí si
jhanjhríáṉ thíṉ; lambáí pachás háth,
aur chauṛáí pachís háth.
26 Aur us ke úpar jáne ke liye síṛhí
ke sát ḍanḍe the, aur us kí ḍiwṛhíáṉ un
ke áge thíṉ, aur us ke khambhoṉ par
naḵhloṉ kí súrateṉ thíṉ, ek is taraf,
aur ek us taraf.
27 Aur dakhin kí taraf bhítar ke
sahn ká pháṭak thá; aur us ne dakhin
kí taraf pháṭak se pháṭak tak sau háth
nápe.
28 Aur wuh dakhin pháṭak kí ráh
se mujhe bhítar ke sahn meṉ láyá:
aur un nápoṉ ke mutábiq us ne dakhin
pháṭak ko nápá.
29 Aur us kí koṭhríoṉ, aur us ke
khambhoṉ, aur us kí ḍiwṛhíoṉ ko un
nápoṉ ke mutábiq: aur us meṉ aur us
kí ḍiwṛhíoṉ meṉ irdágird jhanjhríáṉ

thín̲; lambáí pachás háth, chauṛáí
pachís háth.
30 Aur ḍiwṛhián̲ irdágird pachís
háth lambí, aur pánch háth chauṛí
thín̲.
31 Us kí ḍiwṛhián̲ báharwár sahn
kí taraf thín̲, aur us ke khambhon̲ par
nak̲hlon̲ kí súraten̲, aur us ke úpar
chaṛhne ko áṭh ḍanḍe the.
32 ¶ Aur wuh mujhe púrab taraf
bhítarwár sahn men̲ láyá, aur un
nápon̲ ke mutábiq pháṭak nápá.
33 Aur us kí koṭhríon̲, aur us ke
khambhon̲, aur us kí ḍiwṛhíon̲ ko un
nápon̲ ke mutábiq: aur us men̲ aur us
kí ḍiwṛhíon̲ men̲ irdágird jhanjhrián̲
thín̲; lambáí un kí pachás háth thí,
aur chauṛáí pachís háth.
34 Aur us kí dahlízen̲ báharwár
sahn kí taraf thín̲, aur us ke kham-
bhon̲ par idhar udhar nak̲hlon̲ kí
súraten̲ thín̲, aur us ke úpar chaṛhne
ke liye áṭh ḍanḍe the.
35 ¶ Aur wuh mujhe uttar ke phá-
ṭak kí taraf le gayá, aur un nápon̲ ke
mutábiq use nápá.
36 Us kí koṭhríon̲, aur us kí dah-
lízon̲, aur us kí ḍiwṛhíon̲ ko, jin men̲
irdágird jhanjhrián̲ thín̲; lambáí pach-
ás háth, aur chauṛáí pachis háth thí.
37 Aur us ke khambhe báharwár
sahn kí taraf the, aur us ke khambhon̲
par, idhar udhar, nak̲hlon̲ kí súraten̲
thín̲, aur us ke úpar chaṛhne ke liye
áṭh ḍanḍe the.
38 Aur hujre aur un ke darwáze
un pháṭakon̲ ke khambhon̲ ke áspás
the, jahán̲ we sok̲htaní qurbánián̲
dhowen̲.
39 ¶ Aur pháṭak kí ḍiwṛhí men̲ do
mezen̲ is taraf, aur do mezen̲ us taraf
thín̲, ki un par sok̲htaní qurbání, aur
k̲hatá kí qurbání, aur taqsír kí qur-
bání, zabh karen̲.
40 Aur us taraf báharwár uttar ke
pháṭak ke madk̲hal ke chaṛháo ke pás
do mezen̲ thín̲, aur pháṭak kí ḍiwṛhí
kí dúsrí taraf do mezen̲.

41 Pháṭak ke áspás chár mezen̲ is
taraf, aur chár mezen̲ us taraf thín̲,
áṭh mezen̲, jin par we zabh karen̲.
42 Sok̲htaní qurbání ke liye taráshe
húe pattharon̲ kí chár mezen̲ thín̲, jo
ḍeṛh háth lambí, aur ḍeṛh háth chauṛí,
aur háth bhar únchí thín̲, jin par we
sok̲htaní qurbání aur zabíhe ke zabh
karne ke hathyár dharen̲.
43 Aur us ke andar cháron̲ taraf
chár ungal chauṛí ankṛián̲ lagí thín̲,
aur qurbáníon̲ ká gosht mezon̲ ke úpar
dhará húá thá.
44 ¶ Aur andarúní pháṭak ke bá-
harwár andarúní sahn men̲, jo shimálí
pháṭak kí jánib men̲ thá, gánewálon̲
ke hujre the, aur un ká rukh dakhin
kí taraf thá: aur ek púrab pháṭak kí
jánib men̲ thá, jis ká rukh uttar kí
taraf thá.
45 Aur us ne mujhe kahá, ki Yih
hujra, jis ká manzar dakhin kí taraf
hai, un káhinon̲ ke liye hai, jo ghar kí
nigahbání karte hain̲.
46 Aur wuh hujra, jis ká manzar
uttar kí taraf hai, un káhinon̲ ke liye,
jo mazbah kí muháfazat men̲ házir
hain̲: ye baní Sadúq hain̲, jo baní
Láwí men̲ se Ḳhudáwand ke pás áte
hain̲ ki us kí k̲hidmat karen̲.
47 Aur us ne sahn ko sau háth lam-
bá, aur sau háth chauṛá, chaukor nápá:
aur mazbah ghar ke áge thá.
48 ¶ Phir wuh mujhe ghar kí
ḍiwṛhí men̲ láyá, aur ḍiwṛhí ko nápá,
pánch háth idhar, aur pánch háth
udhar: aur pháṭak kí chauṛáí tín háth
is taraf thí, aur tín háth us taraf.
49 Ḍiwṛhí kí lambáí bís háth, aur
chauṛáí gyárah háth thí; aur síṛhí ke
ḍanḍe lage the, ki jin se we us ke úpar
chaṛh játe the: aur dahlíz par sutún
the, ek is taraf, aur ek us taraf.

XLI BA'B.

AUR wuh mujhe haikal men̲ láyá
aur dahlízon̲ ko nápá, chauṛáí
is taraf chha háth, aur chauṛáí us

taraf chha háth, yih khaima ki chau-
ṛáí hai.
2 Aur darwáze kí chauṛáí das háth,
aur un bagalon kí jo darwáza ke pás
thín pánch háth is taraf, aur pánch
háth us taraf thí; aur us ne us kí
lambáí ko chálís háth nápá, aur us kí
chauṛái bís háth.
3 Tab wuh andar gayá, aur darwáze
ke khambhe ko do háth nápá, aur
darwáza chha háth, aur darwáza kí
chauṛáí sát háth thí.
4 Aur us ne haikal ke áge lambáí
ko bís háth, aur chauṛáí ko bís háth
nápá, aur mujhe kahá, ki Yihí Quds ul
Aqdas hai.
5 Aur us ne ghar kí díwár chha
háth nápí, aur bagal ke pushton kí
chauṛáí ghar ke gird ba gird chár háth
thí.
6 Aur bagal kí koṭhríán tín thín,
koṭhrí ke úpar koṭhrí, qatár men tís;
aur we us díwár men, jo ghar ke ás
pás kí bagal kí koṭhríon ke liye thí,
dákhil kí gayí thín, tá ki we mazbút
howen, par ghar kí díwár se we milí
húí na thín.
7 Aur wuh un baglí koṭhríon se
úpar tak, cháron taraf, ziyáda chauṛá
hotá játá thá; ki ghar ká chaugird
ghar ke girdágird únchá únchá chalá
játá thá; is sabab se ghar kí chauṛáí
úpar ziyáda thí, aur níche se leke
bích tak, aur us se úpar tak baṛh
gayí.
8 Aur main ne ghar kí cháron taraf
kí únchái bhí dekhí; bagal kí koṭh-
ríon kí newen chha baṛe baṛe háth ke
púre sarkande kí thín.
9 Aur bagal kí koṭhríon ke báhar
kí díwár kí chauṛáí pánch háth; aur
jo khálí rahá, so ghar kí bagal kí koṭh-
ríon ke darmiyán thá.
10 Aur hujron ke darmiyán, ghar
kí cháron taraf gird ba gird, bís háth
chauṛá fásila thá.
11 Aur bagal kí koṭhríon ke dar-
wáze us khálí jagah kí taraf the, ek
darwáza uttar taraf, aur ek darwáza
dakhin taraf: aur khálí jagah kí
chauṛáí cháron taraf pánch háth kí
thí.
12 Aur wuh 'imárat, jo 'aláhida
jagah ke áge us kí pachchhim taraf
thí, so us kí chauṛáí sattar háth thí,
aur us 'imárat kí díwár cháron taraf
pánch háth moṭí, aur us kí lambáí
nauwe háth thí.
13 So us ne ghar ko sau háth lambá
nápá, aur 'aláhida jagah aur 'imárat
us kí díwáron samet sau háth lambí
thí.
14 Aur ghar ká agwáṛá, aur us 'a-
láhida jagah ká sámhná, jo púrab
taraf thá, so us kí chauṛáí sau háth
thí.
15 Aur 'aláhida jagah ke áge 'imá-
rat kí lambáí jo pichháṛí thí, aur bará-
made is taraf se aur us taraf se, bhítar
kí haikal aur báhar ke dálánon ke
sáth, us ne sau háth nápe.
16 Aur darwáze ke khambhe, aur
jhanjhríán, aur girdágird ke barámade,
jo darwáza ke khambhon ke muqábil
tín taraf the, lakṛí se cháron taraf
maṛhe húe the: aur zamín se jhanjh-
ríon tak, aur jhanjhríán bhí maṛhí húí
thín.
17 Darwáze ke úpar tak, aur an-
darúní ghar tak aur us ke báhar bhí,
cháron taraf kí sárí díwár ghar ke
báhar bhítar, sab ṭhík andáze se the.
18 Aur Karúbí aur nakhl bane the,
is tarah ki ek nakhl do Karúbíon ke
bích men thá, aur har ek Karúbí ke
do do munh the:
19 Chunánchi ek samt nakhl kí
taraf insán ká munh thá, aur dúsrí
samt nakhl kí taraf jawán sher i babar
ká munh: ghar kí cháron taraf is
tarah ká kám thá.
20 Zamín se darwáza ke úpar tak,
aur haikal kí díwár par Karúbí aur
nakhl bane the.
21 Aur haikal ke darwáze ke kham-
bhe chaukor the, aur we bhí jo mu-

qaddas makán ke sámhne the, jaisí
súrat is kí, waisí hí súrat us kí thí.
22 Lakrí ká mazbah tín háth ún-
chá thá, aur us kí lambái do háth thí,
aur us ke kone, aur us kí kursí, aur us
kí díwáren, lakrí kí thín. Aur us ne
mujhe kahá, ki Yih wuh mez hai, jo
KHUDÁWAND ke áge hai.
23 Aur haikal aur muqaddas ma-
kán ke do kiwáre the;
24 Aur kiwáron ke do do palle the,
jo more játe the, do ek kiwáre ke liye,
aur do dúsre ke liye.
25 Aur un par, ya'ne, haikal ke ki-
wáron par, Karúbí aur nakhl bane the,
jaise ki díwáron par bane the; aur
báhar kí diwrhí ke rukh par takhta-
bandí thí.
26 Aur diwrhí kí baglon men, aur
ghar kí jánibí kothríon men, aur mote
mote takhton men is taraf, aur us
taraf, jhanjhrián aur nakhl the.

XLII BA'B.

PHIR wuh mujhe báharwár sahn
men uttar taraf kí ráh se le
gayá, aur us kothrí men, jo 'aláhida
jagah aur 'imárat ke áge uttar kí taraf
thí, le áyá.
2 Sau háth kí lambái kí jagah ke
muqábil, uttar taraf ká darwáza thá,
aur us kí chaurái pachás háth thí;
3 Bís háth ke muqábil jo bhítarwár
sahn ke liye the, aur báharwár sahn
ke gach ke muqábil, jánibí kothrián
tín darja kí ek dúsri ke muqábil thín.
4 Aur kothríon ke sámhne bhítar
bhítar das háth chaurá thá, aur ek
rastá ek háth ká, aur un ke darwáza
uttar taraf the.
5 U'parwálí kothrián chhotí thín,
kyúnki un ke barámade níchewálíon
aur bích-wálíon kí 'imárat men se the.
6 Kyúnki we tín darja kí thín, par
sahnon ke sutúnon kí mánind un ke
sutún na the: is liye we zamín par kí
níchewálíon se aur bíchwálíon se
saket thín.
7 Aur wuh diwár, jo báhar koth-
ríon ke muqábil aur báharwár sahn kí
taraf kothríon ke áge thí, so pachás
háth lambí thí.
8 Kyúnki báharwár sahn kí koth-
ríon kí lambái pachás háth thí: aur
dekho, ki haikal ke sámhne sau háth
the.
9 Aur in kothríon ke níche púrab
kí taraf wuh madkhal thá, jahán we
báharwár sahn se dákhil hote the.
10 Púrab taraf ke sahn kí chaurí
díwár men, aur 'aláhida jagah, aur us
'imárat ke áge, kothrián thín.
11 Aur un ke áge ek aisá rástá thá,
jaisá uttar taraf kí kothríon ke áge
thá: un kí lambái aur chaurái ke, aur
un ke sáre makhrajon, un hí kí tartíb-
on, aur darwázon ke mutábiq.
12 Aur dakhin taraf kí kothríon ke
darwázon ke mutábiq, ek darwáza ráh
ke sire men thá, ya'ne, sídhí díwár kí
ráh, púrab taraf, jahán dákhil hote the.
13 ¶ Aur us ne mujhe kahá, ki
uttar kí kothrián, aur dakhin kí koth-
rián, jo 'aláhida jagah ke muqábil
hain, muqaddas kothrián hain, jahán
káhin, jo KHUDÁWAND ke huzúr játe
hain, aqdas chízen kháenge; we wa-
hán aqdas chízen, ya'ne, nazr kí qur-
bání, aur khatá kí qurbání, aur taqsír
kí qurbání dharenge; kyúnki wuh
makán muqaddas hai.
14 Jab káhin dákhil howen, to we
maqdis se báharwár sahn men na já-
wen, balki apní khidmat ke pairáhan
wahán rakhen; kyúnki we muqaddas
hain, aur we dúsre kapre pahinke
'ámm makán men jáwen.
15 So jab wuh bhítar ke ghar ko
náp chuká, to mujhe us phátak kí ráh
láyá, jis ká manzar púrab taraf hai,
aur ghar ko cháron taraf se nápá.
16 Us ne paimáish ke sarkande se
púrab taraf pánch sau sarkande idhar
udhar nápe.
17 Us ne paimáish ke sarkande se
uttar taraf pánch sau sarkande idhar
udhar nápe.

18 Us ne paimáish ke sarkaṇḍe se
dakhin taraf bhí pánch sau sarkaṇḍe
nápe.
19 ¶ Us ne pachchhim taraf lauṭke
paimáish ke sarkaṇḍe se pánch sau
sarkaṇḍe nápe.
20 Us ne us kí cháron̲ taraf nápín̲:
us kí cháron̲ taraf ek díwár pánch sau
sarkaṇḍe lambí, aur pánch sau chauṛí
thí, tá ki pák ko nápák se judá kare.

XLIII BA'B.

BA'D us ke wuh mujhe pháṭak par
le áyá, us pháṭak par jis ká
manzar púraf taraf hai:
2 Aur dekh, ki Isráel ke Ḳhudá ká
jalál púrab taraf se áyá, aur us kí
áwáz bahutere páníon̲ ke shor kí sí
thí, aur zamín us ke jalál se roshan
ho gayí.
3 Aur wuh us royá kí numáish ke
mutábiq, jise main̲ ne dekhá, hán̲, us
royá ke mutábiq thá, jise main̲ ne
dekhá, jab main̲ shahr ko barbád
karne áyá thá; aur ye royaten̲ us royá
kí mánind thín̲, jo main̲ ne Kibar kí
nadí ke kináre par dekhí; aur main̲
mun̲h ke bhal girá.
4 Aur KHUDÁWAND ká jalál us phá-
ṭak kí ráh se jis ká manzar púrab
taraf hai, ghar men̲ dáḳhil húá.
5 Aur Rúh ne mujhe uṭhá liyá, aur
andarúní sahn men̲ mujhe láyá, aur
dekh, ki ghar KHUDÁWAND ke jalál
se bhará húá hai.
6 Aur main̲ ne kisí kí suní, jo ghar
men̲ se mere sáth báten̲ kartá thá;
aur ek shaḳhs mere pás khaṛá húá.
7 ¶ Aur us ne mujhe kahá, ki Ai
ádamzád, yih merí taḳht-gáh, aur
mere pán̲won̲ kí kursí, jahán̲ main̲
baní Isráel ke darmiyán abad tak ra-
hún̲gá, aur ahl i Isráel, we aur un ke
bádsháh, áge ko mere muqaddas nám
ko apní zinákárí se, aur apne bádsháh-
on̲ kí láshon̲ se, un ke marne par,
nápák na karen̲ge;
8 Ki we apne ástáne mere ástánon̲
ke pás, aur apní chaukhaṭen̲ merí
chaukhaṭon̲ ke pás lagáte the, is tarah
ki mere aur un ke darmiyán sirf ek
díwár húí: isí tarah we apne un
ghinaune kámon̲ se, jo unhon̲ ne kiye,
mere muqaddas nám ko nápák karte
the; is liye main̲ ne apne qahr men̲
unhen̲ halák kiyá.
9 Pas ab we apní zinákáríán̲ aur
apne bádsháhon̲ kí láshen̲ mujh se
dúr kar den̲, tab main̲ un ke darmiyán
abad tak rahún̲gá.
10 ¶ Tú, ai ádamzád, ahl i Isráel
ko yih ghar dikhlá, tá ki we apne
gunáhon̲ ke sabab sharminda ho já-
wen̲, aur we is namúna ko nápen̲.
11 Aur agar we apne sáre kámon̲
se pashemán hon̲, to us ghar ká naq-
sha, aur us kí tartíb, aur us ke ma-
ḳhárij o madáḳhil, aur un ke sáre naq-
she aur us ke sáre qawánín, aur us ke
sáre ḍhánche aur sáre áín ko unhen̲
dikhlá, aur un kí nazar ke áge likh,
tá ki we us ke sáre naqshe, aur us ke
sáre qawánín ko hifz karen̲, aur un
par 'amal karen̲.
12 Yih is ghar ká áín hai; Us kí
tamám sarhadden̲ paháṛ kí choṭí par
aur us ke girdágird niháyat muqaddas
hon̲gí. Dekh, yih is ghar ká áín hai.
13 ¶ Aur háth ke náp se qurbán-
gáh ke ye náp hain̲: Aur yih háth
jo hai, so ek háth chár ungal hai;
khokhlí jagah ek háth, aur ek háth
chauṛí, aur gird ba gird us ke dáman
ká kanára bálisht bhar chauṛá; aur
yih mazbah kí sath hai.
14 Aur zamín kí khokhlí jagah se
níche kí kursí tak do háth, aur us kí
chauṛáí ek háth, aur chhoṭí kursí se
baṛí kursí tak chár háth, aur chauṛáí
ek háth.
15 Aur qurbángáh chár háth hogí,
aur qurbángáh ke us ke úpar chár
síng hon̲ge.
16 Aur qurbángáh bárah háth lam-
bí, aur bárah chauṛí, chaukor hogí.
17 Aur kursí chaudah háth lambí,
aur chaudah háth chauṛí, chaukor;

aur girdágird us ká kanára ádhá háth; aur us kí angethí girdágird ek háth, aur us kí sírhí púrab taraf hogí.

18 ¶ Aur us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, Khudáwand YAHOWÁH yún farmátá hai, ki Yih qurbángáh ke qawánín járí honge, jis din men we use banáwen, tá ki us par sokhtaní qurbání charháwen, aur us par lahú chhirken.

19 Aur tú káhinon, baní Láwí, ko, jo Sadúq kí nasl se hain, jo merí khidmat ke liye mere nazdík áte hain, khatá kí qurbání ke wáste ek jawán bail de, Khudáwand YAHOWÁH kahtá hai.

20 Aur tú us ke khún men se le, aur mazbah ke cháron síngon par, us kí kursí ke cháron konon par, aur us ke chaugird kí kangní par lagá: isí tarah kafára deke use pák o sáf kar.

21 Aur khatá kí qurbání ke liye wuh bachhrá le, aur wuh ghar kí muqarrar jagah men maqdis ke báhar jaláyá jáegá.

22 Aur tú dúsre din bakrí ká ek be-'aib bachcha khatá kí qurbání ke liye charhá, aur we mazbah ko yún kafará deke pák karenge, jis tarah se we use bachhre se pák karte the.

23 Aur jab tú use pák kar chuká, to ek be-'aib bachhrá aur galle ká ek be-'aib mendhá charhá.

24 Aur tú unhen KHUDÁWAND ke áge charhá, aur káhin un par namak chhirken, aur unhen sokhtaní qurbání ke liye KHUDÁWAND ke áge charháwen.

25 Aur tú sát din tak har roz ek bakrá khatá kí qurbání ke liye taiyár kar rakh; we ek bachhrá aur galle ká ek mendhá bhí jo be-'aib hon, maujúd karen.

26 Sát din tak we qurbángáh ko pák o sáf karenge, aur apne ta,in makhsús karenge.

27 Aur jab ye din púre honge, to yún hogá, ki áthwen din aur us ke ba'd bhí, káhin log tumhárí sokhtaní qurbánion ko, aur tumhárí salámatí kí qurbánion ko, mazbah par guzránenge; aur main tumhen qabúl karúngá, Khudáwand YAHOWÁH kahtá hai.

XLIV BA'B.

TAB wuh mujhe báharwár maqdis ke phátak kí ráh se, jis ká manzar púrab taraf hai, phirá láyá, aur wuh band thá.

2 KHUDÁWAND ne mujhe kahá, ki Yih phátak band rahegá, aur kholá nahín jáegá, aur koí insán us se dákhil na hogá; chúnki KHUDÁWAND, Isráel ká Khudá, us se dákhil húá hai, is liye wuh band rahegá.

3 Magar sardár, is liye ki sardár hai, KHUDÁWAND ke áge rotí kháne ko us men baithegá: wuh us phátak ke usáre kí ráh se andar áwegá, aur usí ráh se báhar jáegá.

4 ¶ Phir wuh mujhe uttar phátak kí ráh se ghar ke áge láyá: aur main ne dekhá, aur dekh, KHUDÁWAND ke jalál ne KHUDÁWAND ke ghar ko bhar diyá, aur main munh ke bhal girá.

5 Aur KHUDÁWAND ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, tú dil lagá, aur apní ánkhon se dekh, aur jo kuchh ki KHUDÁWAND ke ghar ke qawánín o áín kí bábat tujh se kahtá hún, apne kánon se sun, aur ghar ke madkhal ko aur maqdis ke sab makhrajon ko liház kar.

6 Aur tú ahl i Isráel ke bágí logon se kah, ki Khudáwand YAHOWÁH yún farmátá hai, ki Ai ahl i Isráel, tum bas jáno, ki tum ne yih sáre ghinaune kám kiye hain,

7 Chunánchi, jis waqt tum merí rotí aur charbí aur lahú guzránte the, tab dil ke ná-makhtún aur jism ke ná-makhtún ajnabí-zádon ko mere maqdis men láe, tá ki we mere maqdis men áwen, aur mere ghar ko nápák karen, aur unhon ne tumháre sáre nafrat-angez kámon ke sabab mere 'ahd ko torá.

8 Aur tum ne merí muqaddas chíz-
on kí hifázat na kí, balki tum ne
gairon ko apní taraf se mere maqdis
men muqarrar kiyá hai, tá ki merí
chízon kí amánatdárí karen.
9 ¶ Ḳhudáwand Yahowáh yún
kahtá hai, ki Un ajnabí-zádon men
se, jo baní Isráel ke darmiyán hain,
koí dil ká ná-maḳhtún, yá jism ká
ná-maḳhtún ajnabí-záda mere maqdis
men dáḳhil na hogá.
10 Balki baní Láwí bhí jo mujh
se bargashta húe, jis waqt ki Isráel
gumráh ho gayá, kyúnki we apne
buton kí pairauí karke mujh se gum-
ráh húe, so we hí apní sharárat kí
sazá páwenge.
11 Tau bhí we mere maqdis men
ḳhádim honge, aur mere ghar kí
nigahbání karenge, aur mere ghar
men ḳhidmat-guzárí karenge, we log-
on ká soḳhtaní qurbání aur zabíha
zabh karenge, aur logon ke áge un kí
ḳhidmat ke liye khaṛe rahenge.
12 Chúnki unhon ne un ke liye
buton ke áge ḳhidmat kí thí, aur we
ahl i Isráel ko badkárí ká ṭhokar-
khilánewálá patthar húe; is liye main
ne un par apná háth baṛháyá, aur we
apní sharárat kí sazá páwenge, Ḳhu-
dáwand Yahowáh farmátá hai.
13 Aur we mere huzúr á nahín sa-
kenge, ki mere áge kahánat karen,
yá quds ul aqdas men merí muqaddas
chízon ke pás áwen; balki we apní
ruswáí uṭháwenge, aur apne ghinaune
kámon kí, jo unhon ne kiye hain,
sazá páwenge.
14 Tau bhí main unhen ghar kí hi-
fázat ke liye, aur us kí sárí ḳhidmat
ke liye, aur us ke kámon ko anjám
dene ke liye, nigahbán muqarrar kar-
úngá.
15 ¶ Par káhin, baní Láwí, Sadúq
ke beṭe, jo mere maqdis kí hifázat
karte the, jis waqt ki baní Isráel mujh
se gumráh ho gaye, so we merí ḳhid-
mat ke liye mere nazdík áwenge, aur
mere huzúr khaṛe rahenge, ki mere
áge charbí aur lahú guzránen, Ḳhudá-
wand Yahowáh kahtá hai.
16 Aur we mere maqdis men dá-
ḳhil honge, aur ḳhidmat ke liye merí
mez ke pás áwenge, aur merí chízon
kí amánatdárí karenge.
17 ¶ Aur yún hogá, ki jis waqt
we andarwár sahn ke pháṭakon se dá-
ḳhil honge, to we kattání poshák
pahine húe áwenge, aur jab tak ki
andarwár sahn ke pháṭakon ke darmi-
yán aur andar hí men ḳhidmat karte
rahenge, ún un se oṛhá na jáegá.
18 We apne siron par kattání ṭopí,
aur kamaron par kattání páejáme
pahinenge, aur jo kuchh pasíne ká
bá'is ho, use apní kamar par na
bándhen.
19 Aur jis waqt we báharwár sahn
men, ya'ne, 'awámm ke báharwár
sahn men nikal jáwen, to apní ḳhid-
mat kí poshák utár ḍálenge, aur mu-
qaddas hujron men rakhenge, aur
dúsrí poshák pahinenge; magar we un
kapṛon ko pahine húe 'awámm kí
taqdís na karenge.
20 Aur we apná sir na munḍáwen-
ge, aur na bál ko lambá hone denge,
we sirf apne siron ke bál katarwáenge.
21 Aur jab andarwár sahn men dá-
ḳhil hon, to koí káhin mai na píe.
22 Aur we bewá, yá mutallaqa ko,
joṛú na karenge, balki ahl i Isráel kí
nasl kí kunwárí ko lenge, magar we
us bewá ko jo káhin bewá chhoṛ gayá
ho, apne liye lewen.
23 Aur we mere logon ko pák aur
nápák ká farq batáwenge, aur unhen
sikháenge ki we najis aur táhir men
imtiyáz karen.
24 Aur we mu'ámala men 'adálat
ke liye khaṛe honge: we mere hukm-
on ke bamújib 'adálat karenge: aur
we merí sárí jamá'aton men merí
sharí'aton aur mere qawánín ko hifz
karenge, aur mere sabton ko muqad-
das karenge.

25 Aur we apne ko nápák karne ke liye kisí murda ke pás na jáwenge, magar faqat báp, yá má, yá betá betí, yá bhái, yá kúnwárí bahin ke liye we apne ko nápák kar sakte hain.
26 Aur we us ke pák hone ke ba'd us ke liye aur sát din shumár karenge.
27 Aur jis din ki wuh maqdis ke andar, andarúní sahn ke darmiyán, jáwe, tá ki maqdis men khidmatguzárí kare, to wuh apne liye khatá kí qurbání guzránegá, Khudáwand YAHOWÁH kahtá hai.
28 Aur yih un kí mírás hogí: main hí un kí mírás hún: aur tum Isráel men unhen milkíyat nahín doge: main hí un kí milkíyat hún.
29 Aur we nazar kí qurbání, aur khatá kí qurbání, aur taqsír kí qurbání kháenge, aur har ek chíz, jo Isráel men haram kí jáwe, unhín ki hogí.
30 Aur sáre pahle phalon ká pahlá, aur tumhárí sárí qurbánion kí har ek chíz kí, har ek qurbání káhin kí hogí; aur tum apne gúndhe húe áte ká pahlá káhin ko díjiyo, tá ki barakat tere ghar par názil hoke rahe.
31 Par wuh jo áp se mará, yá darindon ká phárá húá, kyá parind, kyá charind, cháhiye ki káhin use na kháwen.

XLV BA'B.

AUR jab tum zamín ko qur'a se taqsím karoge ki ek ek ko mírás mile, to tum zamín ká ek muqaddas hissa KHUDÁWAND ke áge uthác húe hadya ke taur par guzránoge; us kí lambái pachís hazár kí, aur chaurái das hazár kí hogí; aur yih us ke chaugird kí sárí sarhaddon ke darmiyán muqaddas hogí.
2 Us men se ek qit'a, jis kí lambái pánch sau, aur chaurái pánch sau, jo cháron taraf barábar hai, maqdis ke liye hogá, aur us kí iháta ke liye cháron taraf pachás pachás háth kí zamín hogí.
3 Aur tú us paimáish kí pachís hazár kí lambái aur das hazár kí chaurái nápegá; aur us men maqdis, quds ul aqdas, hogá.
4 Zamín ká muqaddas hissa un káhinon ke liye hogá jo maqdis ke khádim hain, aur jo KHUDÁWAND ke huzúr khidmat karne ko áwenge, aur wuh maqám un ke gharon ke liye hogá, aur wuh maqdis ke liye muqaddas jagah hogí.
5 Aur wuh, jis kí lambái pachís hazár aur chaurái das hazár, ghar ke khádim, baní Láwí, ke liye hogá, tá ki bís hujron kí jagah ho.
6 ¶ Aur tum shahr ká hissa pánch hazár chaurái men, aur lambái men pachís hazár, maqdis ke hadyawále hissa ke barábar muqarrar karo: so wuh sáre ahl i Isráel ke liye hogá.
7 ¶ Aur muqaddas hadyawále hissa kí aur shahr ke hissa kí ek taraf, aur dúsrí taraf muqaddas hadyawále hissa ke muqábil aur shahr ke hissa ke muqábil, pachchhim se pachchhim, aur púrab se púrab, ek hissa sardár ke liye hogá; aur lambái us kí pachchhimí sarhadd se púrabí sarhadd tak un hisson men se ek ke muqábil ho.
8 Isráel ke darmiyán, zamín men se, us ká yihí hissa hogá, aur mere sardár phir mere logon par sitam na karenge; aur we báqí zamín ahl i Isráel ko, un ke firqon ke mutábiq, taqsím karenge.
9 ¶ Khudáwand YAHOWÁH yún kahtá hai, ki Ai Isráel ke sardáro, itná tumháre liye bas ho, zulm aur lút pát ko apne se dúr karo, 'adálat o sadáqat karo, aur mere logon par sab tarah kí ziyádatí jo tum ne kí hai mauqúf karo, Khudáwand YAHOWÁH farmátá hai.
10 Aur tum púrí tarázú aur púrá aifah aur púrá batt rakhá karo.
11 Aifah aur batt ek hí wazn ká ho, ki batt men khomar ká daswán hissa ho, aur aifah bhí khomar ká

daswaṉ hissa ho: us ká andáza ḳhomar ke mutábiq ho.

12 Aur misqál bís jírah ká ho, aur bís misqál, pachís misqál, pandrah misqál ká tumhárá mánah hogá.

13 Aur hadya jo tum guzránoge, so yih hai: gehúṉ ke ḳhomar ke aifah ká chhaṭhá hissa, aur jau ke ḳhomar ke aifah ká chhaṭhá hissa guzránoge.

14 Aur tel, ya'ne, tel ke batt kí bábat yih hukm hai, ki tum karr meṉ se jo das batt ká ḳhomar hai, ek batt ká daswáṉ hissa díjiyo: kyúṉki ḳhomar meṉ das batt haiṉ.

15 Aur galle meṉ se, har do sai ke píchhe, Isráel kí suthrí charágáh ká ek barra nazr kí qurbání ke liye, aur soḳhtaní qurbání ke liye, aur salámatí kí qurbání ke liye, tá ki un ke liye kafára ho, Ḳhudáwand Yahowáh kahtá hai.

16 Mulk ke sáre log us sardár ke liye, jo Isráel meṉ hai, yihí hadya deṉge.

17 Aur sardár soḳhtaní qurbániáṉ, aur nazr kí qurbániáṉ, aur tapáwan, 'ídoṉ aur naye chánd ke waqtoṉ, aur sabtoṉ, aur ahl i Isráel ke sáre muqaddas dinoṉ meṉ dewegá; wuh ḳhatá kí qurbání, aur nazr kí qurbání, aur soḳhtaní qurbání, aur salámatí kí qurbániáṉ, ahl i Isráel ke kafáre ke liye taiyár karegá.

18 Ḳhudáwand Yahowáh yúṉ kahtá hai, ki Pahle mahíne kí pahlí táríḳh ko tú ek be-'aib jawán bail le, aur maqdis ko pák kar:

19 Aur káhin ḳhatá kí qurbání ke bachhre ká lahú lewegá, aur use ghar ke khambhoṉ par, aur mazbah kí kursí ke chároṉ konoṉ par, aur andarwár sahn ke darwáze ke khambhoṉ par lagáwegá.

20 Aur tú mahíne kí sátwíṉ táríḳh ko har ek ke liye jo saho kare, aur us ke liye bhí jo nádán hai, aisáhí karegá; isí tarah tum ghar ká kafára diyá karoge.

21 Tum pahle mahíne kí chaudahwíṉ táríḳh fasah ko, jo sát din kí 'íd hai, mánoge, aur fatírí roṭí kháí jáegí.

22 Aur usí din sardár apne liye, aur sáre ahl i mamlukat ke liye, ḳhatá kí qurbání ke wáste ek bachhṛá taiyár kar rakhegá.

23 Aur 'íd ke sátoṉ din meṉ, wuh har roz sát din tak sát be-'aib bachhre, aur sát menḍhe muhaiyá karegá, tá ki Ḳhudáwand ke áge soḳhtaní qurbání hoṉ; aur har roz bakroṉ meṉ se ek bachcha tá ki wuh ḳhatá kí qurbání ho.

24 Aur wuh har ek bachhre ke liye ek aifah bhar nazr kí qurbání, aur har ek menḍhe ke liye ek aifah, aur har ek aifah ke liye ek hín tel taiyár karegá.

25 Sátweṉ mahíne kí pandrahwíṉ táríḳh ko bhí wuh 'íd ke liye, jis tarah se us ne in sát dinoṉ meṉ kiyá thá, taiyárí karegá, ḳhatá kí qurbání ke mutábiq, soḳhtaní qurbání ke mutábiq, aur nazr kí qurbání ke mutábiq, aur tel ke mutábiq.

XLVI BA'B.

KHUDA'WAND Yahowáh yúṉ farmátá hai, ki Andarwár sahn ká pháṭak, jis ká manzar púrab kí taraf hai, un chha dinoṉ tak, jin meṉ kám karná rawá hai, band rahegá, par sabt ke din kholá jáegá, aur naye chánd ke din bhí kholá jáegá.

2 Aur sardár báhar us pháṭak ke usáre kí ráh se dáḳhil hogá, aur pháṭak ke khambhe pás khaṛá rahegá, aur káhin us kí soḳhtaní qurbání, aur us kí salámatí kí qurbániáṉ, kareṉge, aur wuh pháṭak ke ástáne par sijda karegá; tab niklegá; par pháṭak shám tak band na hogá.

3 Aur mulk ke log usí pháṭak ke darwáze par, sabtoṉ aur naye chánd ke waqtoṉ meṉ, Ḳhudáwand ke huzúr sijda kiyá kareṉge.

4 Aur soḳhtaní qurbání, jo sardár

sabt ke din Khudáwand ke áge guz-
ránegá, so yih hai: chha be-'aib barre,
aur ek be-'aib menḍhá;
5 Aur ek nazr kí qurbání ek ek
menḍhe ke liye ek aifah, aur ek nazr
kí qurbání barron̲ ke liye jitná us ko
dastras ho, aur ek aifah ke liye ek
hín tel.
6 Aur naye chánd ke roz yih hogá:
ek be-'aib jawán bail aur chha barre,
aur ek menḍhá, sab ke sab be-'aib
hon̲ge.
7 Aur wuh ek nazr kí qurbání tai-
yár karegá, ya'ne, har ek bail ke liye
ek aifah, aur menḍhe ke liye ek aifah,
aur barron̲ ke liye jitná us ko dastras
ho, aur har ek aifah ke liye ek hín
tel.
8 Aur jab sardár áwe ki dáḳhil ho,
to pháṭak ke usáre kí ráh se dáḳhil
hogá, aur usí kí ráh se niklegá.
9 ¶ Par jab mulk ke log muqaddas
'ídon̲ ke waqt Khudáwand ke huzúr
házir hon̲ge, to wuh jo uttar ke phá-
ṭak kí ráh se sijda karne ko bhítar
átá hai, so dakhin ke pháṭak kí ráh
báhar jáegá; aur wuh jo dakhin ke
pháṭak kí ráh se andar átá hai, so
uttar ke pháṭak kí ráh se nikal jáegá;
jis pháṭak kí ráh se wuh andar áyá,
us se báhar na jáegá, par us ke sámhne
ke pháṭak kí ráh se nikal jáegá.
10 Aur jab we andar jáen̲ge, to sar-
dár bhí un ke darmiyán hoke jáegá;
aur jab we báhar niklen̲ge, to wuh bhí
nikal áwegá.
11 Aur 'ídon̲ men̲, aur muqarrar
jamá'aton̲ ke waqt men̲, ek nazr kí
qurbání ek ek bail ke liye ek aifah,
aur menḍhe ke liye ek aifah hogí;
aur barron̲ ke liye jitná us ko dastras
ho, aur har ek aifah ke liye ek hín tel.
12 Aur jab sardár koí soḳhtaní qur-
bání apní ḳhushí se taiyár kare, yá
koí salámatí kí qurbáníán̲ Khudáwand
ke áge apní ḳhushí se guzránne áwe,
tab wuh pháṭak jis ká manzar púrab
taraf hai us ke liye kholá jáegá, aur
wuh jis taur par sabt ke din kiyá thá,
us hí taur par apní soḳhtaní qurbání
aur apní salámatí kí qurbáníán̲ guz-
ránegá: tab wuh báhar nikal áwegá,
aur us ke nikalne ke ba'd pháṭak band
kiyá jáegá.
13 Tú har roz Khudáwand ke áge
pahle sál ká ek be-'aib barra, soḳhtaní
qurbání ke liye, charháwegá; tú use
har subh charháwegá.
14 Aur tú us ke liye har subh ko
ek nazr kí qurbání guzránegá, ya'ne,
aifah ká chhaṭhá hissa, aur mihín
maida ke sáth miláne ko tel ke hín kí
ek tihái; dáimí hukm ke mutábiq
hamesha ke liye Khudáwand ke áge
yih nazr kí qurbání hogí.
15 Isí tarah we barre aur nazr kí
qurbání aur tel har subh hamesha kí
soḳhtaní qurbání ke liye charháwen̲.
16 ¶ Khudáwand Yahowáh yún̲
farmátá hai, ki Agar sardár apne beṭon̲
men̲ se kisí ko hiba kar de, to wuh
mírás us ke beṭon̲ kí hogí; wuh wirá-
satá un kí mírás ho jáegí.
17 Par agar wuh apne gulámon̲
men̲ se kisí ko apní mírás men̲ se hiba
kare, to wuh ḳhalásí ke sál tak us ká
hogá, ba'd us ke sardár ká phir ho
jáegá; magar us kí mírás us ke beṭon̲
ke liye hogí.
18 Aur sardár logon̲ kí mírás men̲
se zulm karke nahín̲ legá, ki unhen̲
un kí mírás se be-dakhl kare; par
wuh apní hí mírás men̲ se apne beṭon̲
ko mírás degá, tá ki mere log har ek
apní mírás se titar bittar na hon̲.
19 ¶ Phir wuh mujhe us madḳhal
kí ráh se, jo pháṭak kí bagal men̲ thá,
káhinon̲ ke muqaddas hujron̲ men̲, jin
ká manzar uttar taraf thá, láyá, aur
dekh, pachchhim taraf ko donon̲ siron̲
par ek ḳhálí jagah thí.
20 Tab us ne mujhe kahá, ki Dekh,
wuh jagah hai, jis men̲ káhin log taq-
sír kí qurbání aur ḳhatá kí qurbání
josh karen̲ge, aur nazr kí qurbání ko
tanúr men̲ pakáwen̲ge, tá ki unhen

báharwár sahn men logon kí taqdís
karne ke liye na le jáen.
21 Phir wuh mujhe báharwár sahn
men láyá, aur sahn ke cháron konon
kí taraf mujhe le gayá, aur dekh, sahn
ke har ek kone men ek aur sahn thá.
22 Sahn ke cháron konon men chá-
lís chálís háth lambe, aur tís tís háth
chaure sahn the, ek dúsre ke muttasil;
ye cháron konewále ek hí náp ke the.
23 Aur un ke girdágird, un cháron
ke girdágird, ek díwár thí, aur cháron
taraf díwár ke níche ubálne kí jagahen
baní thín.
24 Tab us ne mujhe kahá, ki Yih
ubálnewálon kí jagah hai, jahán ghar
ke khádim logon ke zabíha ubálen.

XLVII BA'B.

PHIR wuh mujhe ghar ke darwáze
par láyá, aur dekh, pání ghar ke
ástáne ke níche se púrab taraf ko
nikle, ki ghar ká sámhná púrab rukh
thá, aur pání ghar kí dahní taraf ke
níche se mazbah kí dakhin taraf hoke
bahte the.
2 Tab wuh mujhe uttar ke phátak
kí ráh se báhar láyá, aur mujhe us ráh
men, jis ká manzar púrab kí taraf hai,
báharwár phátak par phiráke le áyá,
aur dekh, dahní taraf se pání nikal
áe the.
3 Aur wuh mard, jis ke háth men
paimáish kí dorí thí, púrab taraf niklá,
aur hazár háth nápá, aur mujhe páníon
men láyá, aur pání takhnon tak the.
4 Phir wuh hazár háth nápá, aur
mujhe páníon ke darmiyán le áyá, aur
pání ghutnon tak the; phir aur ek
hazár nápá, aur us men hoke mujhe
láyá, aur pání kamar tak the.
5 Ba'd us ke aur ek hazár háth
nápá, aur wuh aisá daryá thá, ki main
us ke pár guzar nahín saktá thá:
kyúnki pání bahut ziyáda húe, tairáo
ke páni, ek daryá, jis ke pár paidal
jáná mumkin na thá.
6 ¶ Aur us ne mujhe kahá, ki Ai
ádamzád, kyá tú ne yih dekhá? Tab
wuh mujhe le gayá, aur daryá ke ki-
náre par phir pahuncháyá.
7 Aur jab main phir áyá, to dekh,
daryá ke kináre kí is taraf aur us taraf
bahutere darakht the.
8 Tab us ne mujhe kahá, ki Yih
pání púrab des kí taraf bah játe hain,
aur maidán men nikal áte, aur samun-
dar men já milte hain, aur samundar
men milte hí us ke pání náqis se ach-
chhe ho jáenge.
9 Aur yún hogá, ki har ek shai jo
jítí aur chaltí phirtí hai, jahán kahín
yih daryá áwegá, jíegí, aur machhlíon
kí barí kasrat hogí; is liye ki ye páni
wahán áwenge; kyúnki we achchhe
ho jáenge, aur har ek shai, jahán kahín
yih daryá átá hai, jíegí.
10 Aur yún hogá, ki 'Ain i Jadí se
leke 'Ain i 'Ijlaim tak, us par machh-
we khare rahenge; we maqám jál
bichháne kí jagah honge; un kí
machhlián, apní apní jins ke mutábiq,
bare samundar kí machhlíon kí sí
niháyat kasír hongí.
11 Par us kí kíchar kí jagahen aur
us kí taráíán durust na kí jáengí; we
shoristán hongí.
12 Aur daryá ke qaríb, us ke kináre
par, is taraf aur us taraf, har ek qism
ke mewadár darakht ugenge, jin ke
patte kabhí nahín murjháenge, aur jin
ke mewa kabhí chuk na jáenge; we
apne apne mahíne men naye mewa
láwenge, is liye ki un ke páni maqdis
men se nikal áe hain; aur un ke mewa
kháne ke liye, aur un ke patte dawá
ke liye honge.
13 ¶ Khudáwand YAHOWÁH yún
kahtá hai, ki Yih wuh sarhadd hai, jis
ke bamújib tum zamín ko taqsím
karoge, ki Isráel ke bárah firqon kí
mírás howe. Yúsuf ke liye do hisse
honge.
14 Aur tum ek dúsre ke sáth use
mírás men láoge, jis kí bábat main ne
apná háth utháyá, ki tumháre bápdá-

don ko dúngá; aur yih zamín tumhárí
mírás men paregí.
15 Aur uttar taraf zamín kí yihí
sarhadd hogí: bare samundar se leke,
Hatlún kí ráh, Sidád ke madkhal
tak;
16 Hamát, Bírútah, Sibraim, jo
Dimishq kí sarhadd aur Hamát kí sar-
hadd ke darmiyán hai; aur Hasar-
hattikún, jo Haurán ke kanáre par
hai.
17 Aur samundar se sarhadd yih
hogí, ya'ne, Hasar-'Ainán, Dimishq kí
sarhadd, aur uttar ko uttar atráf, aur
Hamát kí sarhadd. Aur yih uttar kí
sarhadd hai.
18 Aur púrabí sarhadd Haurán, aur
Dimishq, aur Jili'ád ke darmiyán se,
aur Isráel kí sarzamín ke darmiyán se
jo Yardan par hai, hogí; us sarhadd
se jo púrab ke samundar ke áspás hai
tum paimáish karoge. Aur yih púrab
kí sarhadd hai.
19 Aur dakhin kí sarhadd dakhin
taraf yih hai, ya'ne, Tamar se, Maríbah
ke pánínon tak, jo Qádis men hain, us
wádí se bare samundar tak. Yihí da-
khin kí sarhadd dakhin taraf hai.
20 Aur usí sarhadd se Hamát ke
muqábil bará samundar pachchhim kí
sarhadd hogá. Yihí pachchhim kí
sarhadd hai.
21 Isí tarah tum Isráel ke firqon ke
mutábiq zamín ko ápas men taqsím
karoge.
22 ¶ Aur yún hogá kí tum apne
ko aur un begánon ko, jo tumháre
darmiyán baste hain, aur jin kí auládá
tumháre darmiyán paidá húí hain, so
unhen mírás ke liye qur'a se taqsím
karoge; aur we tumháre nazdík baní
Isráel ke darmiyán ham-watanon ke
barábar honge, aur tumháre sáth Isráel
ke firqon ke darmiyán mírás páwenge.
23 Aur yún hogá ki jis jis firqe men
koí begána bastá hai, wahán use mírás
doge, Khudáwand YAHOWÁH kahtá
hai.

XLVIII BA'B.

AUR ye firqon ke nám hain. Uttar
ke kanáre se, Hatlún kí ráh kí
sarhadd tak, Hamát jáne kí ráh, Ha-
sar-'Ainán, Dimishq ki sarhadd uttar
kí taraf, Hamát kí sarhadd tak, ki ye
us kí púrabí aur pachchhimí sarhadden
hain; Dán ke liye, ek hissa.
2 Aur Dán kí sarhadd ke muttasil,
púrabí sarhadd se pachchhimí sarhadd
tak, A'shar ke liye ek hissa.
3 Aur A'shar kí sarhadd ke mutta-
sil, púrabí sarhadd se pachchhimí sar-
hadd tak, Naftálí ke liye ek hissa.
4 Aur Naftálí kí sarhadd ke mutta-
sil, púrabí sarhadd se pachchhimí sar-
hadd tak, Munassí ke liye ek hissa.
5 Aur Munassí kí sarhadd ke mut-
tasil, púrabí sarhadd se pachchhimí
sarhadd tak, Ifráím ke liye ek hissa.
6 Aur Ifráím kí sarhadd ke mut-
tasil, púrabí sarhadd se pachchhimí
sarhadd tak, Rúbin ke liye ek hissa.
7 Aur Rúbin kí sarhadd ke mutta-
sil, púrabí sarhadd se pachchhimí sar-
hadd tak, Yahúdáh ke liye ek hissa.
8 ¶ Aur Yahúdáh kí sarhadd ke
muttasil, púrabí sarhadd se pach-
chhimí sarhadd tak, wuh hadyawálá
hissa hogá jo tum guzránoge, pachís
hazár us kí chaurán, aur us kí lambán
báqí hisson men se ek ke barábar,
púrabí sarhadd se pachchhimí sarhadd
tak, aur maqdis us ke darmiyán hogá.
9 Wuh hadyawálá hissa, jo tum log
KHUDÁWAND ke áge guzránoge, so
pachís hazár lambá hogá, aur das hazár
chaurá hogá.
10 Aur yih muqaddas hadyawálá
hissa un ke liye, hán, káhinon ke liye
hogá; uttar taraf pachís hazár us
kí lambái hogí, aur das hazár us kí
chaurái pachchhim taraf, aur das ha-
zár us kí chaurái púrab taraf, aur
pachís hazár us kí lambái dakhin
taraf; aur KHUDÁWAND ká maqdis
us ke darmiyán hogá.
11 Yih un káhinon ke liye hogá, jo

Sadúq ke beton men se muqaddas kiye
gaye hain, jinhon ne mere hukm ko
hifz kiyá, aur jo gumráh na húe, jab
baní Isráel gumráh húe, jis tarah se
baní Láwí gumráh húe.
12 Aur zamín ká yih hadyawálá
hissa, jo guzráná játá hai, baní Láwí
kí sarhadd ke muttasil, un ke liye
niháyat muqaddas chíz thahregá.
13 Aur káhinon kí sarhadd ke mu-
qábil baní Láwí ke liye ek hissa hogá
pachís hazár lambá, aur das hazár
chaurá; fil-jumla us kí lambái pachís
hazár, aur chaurái das hazár hogí.
14 Aur we us men se koí hissa na
bechen, aur na zamín ká pahlá hásil
badlen, aur na apne qabze se khárij
karen; kyúnki wuh Khudáwand ká
muqaddas hai.
15 ¶ Aur wuh pánch hazár ká hissa
jo chaurán men se bach rahá, us pachís
hazár ke muqábil, bastí aur us kí na-
wáhí ke liye 'ámm jagah hogí, aur
shahr us ke darmiyán hogá.
16 Aur us kí paimáishen ye hongí:
uttar taraf chár hazár pán sai, aur da-
khin taraf chár hazár pán sai, aur púrab
taraf chár hazár pán sai, aur pach-
chhim taraf chár hazár pán sai.
17 Aur shahr kí nawáhí ká maidán
uttar taraf do sau pachás, aur dakhin
taraf do sai pachás, aur púrab taraf do
sai pachás, aur pachchhim taraf do sai
pachás.
18 Aur lambán kí bachtí jo muqad-
das hadyawále hisse ke muqábil hai,
púrab taraf das hazár, aur pachchhim
taraf das hazár hogí, aur wuh muqad-
das hadyawále hisse ke muqábil hogí,
aur us ká hásil un kí khurák ke liye
hogá, jo shahr men khidmatguzárí
karte.
19 Aur shahr kí khidmat karnewále
Isráel ke sáre firqon men se hoke us kí
khidmat karenge.
20 Sáre hadyawále hisse kí lambái
pachís hazár hogí, aur us kí chaurái
pachís hazár hogí; tum muqaddas
hadyawále hisse ko chaukhúntá kar-
ke shahr kí milkíyat ke sáth guz-
ránoge.
21 ¶ Aur bachtí, jo muqaddas
hadyawále hisse aur shahr kí milkíyat
kí donon taraf, jo hadyawále hisse
ke pachís hazár ke muqábil púrab
taraf, aur pachís hazár ke muqábil
pachchhim taraf, sardár ke hisson ke
muqábil hai, so sardár ke liye hogí:
aur wuh muqaddas hadyawálá hissa
hogá: aur ghar ká maqdis us ke dar-
miyán hogá.
22 Aur baní Láwí kí milkíyat se,
aur shahr kí milkíyat se leke, jo sar-
dár kí milkíyat ke darmiyán hai, Ya-
húdáh kí sarhadd aur Binyamín kí
sarhadd ke bích, sardár ke liye hogí.
23 Aur báqí firqon ká aisá hí hogá:
so púrabí sarhadd se pachchhimí sar-
hadd tak, Binyamín ke liye ek hissa.
24 Aur Binyamín kí sarhadd ke
muttasil, púrabí sarhadd se pach-
chhimí sarhadd tak, Sama'ún ke liye
ek hissa.
25 Aur Sama'ún kí sarhadd ke
muttasil, púrabí sarhadd se pach-
chhimí sarhadd tak, Ishakár ke liye
ek hissa.
26 Aur Ishakár kí sarhadd ke mut-
tasil, púrabí sarhadd se pachchhimí
sarhadd tak, Zabulún ke liye ek hissa.
27 Aur Zabulún kí sarhadd ke mut-
tasil, púrabí sarhadd se pachchhimí
sarhadd tak, Jadd ke liye ek hissa.
28 Aur Jadd kí sarhadd ke mut-
tasil, dakhin taraf dakhin kináre kí
sarhadd, jo Tamar se leke Maríbah ke
pání tak jo Qádis men hai, aur daryá
tak, bare samundar kí taraf hogí.
29 Yih wuh sarzamín hai, jise tum
mírás ke liye Isráel ke firqon ko qur'a
se taqsím karoge, aur ye un ke hisse
hain, Khudáwand Yahowáh kahtá
hai.
30 ¶ Aur ye uttar taraf ko shahr
ke makhárij hain, chár hazár pán sai
andáze men.

31 Aur shahr ke pháṭak Isráel ke firqoṉ se námzad hoṉge; tín pháṭak uttar taraf; ek pháṭak Rúbin ká, ek pháṭak Yahúdáh ká, ek pháṭak Láwí ká.

32 Aur púrab taraf chár hazár pán sai, aur tín pháṭak; ek pháṭak Yúsuf ká, ek pháṭak Binyamín ká, ek pháṭak Dán ká.

33 Aur dakhin taraf chár hazár pán sai us ká andáza thá, aur tín pháṭak; ek pháṭak Sama'ún ká, ek pháṭak Ishakár ká, ek pháṭak Zabulún ká.

34 Aur pachchhim taraf chár hazár pán sai, aur tín pháṭak; ek pháṭak Jadd ká, ek pháṭak A'shar ká, ek pháṭak Naftálí ká.

35 Chaugird us ke aṭhárah hazár haiṉ; aur shahr ká nám usí din se yih hogá, Yahowáh-Shámmáh.

DA'NIEL NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

YAHU'DA'H ke bádsháh Yahúyaqím kí saltanat ke tísre sál meṉ Bábul ká bádsháh Nabúkadnazar Yarúsalam meṉ áyá, aur use gherá.

2 Aur Khudáwand ne Yahúdáh ke bádsháh Yahúyaqím ko, Bait-ul muqaddas ke ba'ze zurúf samet, us ke qábú meṉ kar diyá: us ne unheṉ Sin'ár kí sarzamín meṉ apne ma'búd ke ghar meṉ le já rakhá; chunánchi us ne zurúf ko apne ma'búd ke ḳhazáne meṉ dáḳhil kiyá.

3 ¶ Aur bádsháh ne apne ḳhwájasaráoṉ ke sardár Aspináz ko hukm kiyá, ki baní Isráel meṉ se, aur bádsháh kí nasl meṉ se, aur amíroṉ meṉ se, kaí ek ko házir kare;

4 We aise jawán hoṉ jin meṉ 'aib na ho, balki ḳhúbsúrat, aur hikmat meṉ máhir, aur har báb meṉ dánishwar, aur sáhib i 'ilm hoṉ, aur jin meṉ yih liyáqat ho ki sháhí qasr meṉ khaṛe raheṉ, aur Kasdíoṉ ke 'ilm aur zubán síkhne ke qábil hoṉ.

5 Aur bádsháh ne un ke liye bádsháhí ḳhurák meṉ se, aur apne píne kí mai meṉ se, rozíne ká hissa muqarrar kiyá; is tarah se unheṉ tín baras tak pálá, ki we áḳhir ko bádsháh ke huzúr khaṛe raheṉ.

6 Un ke darmiyán baní Yahúdáh meṉ se Dániel, aur Hananiyáh, aur Mísáel, aur 'Azariyáh the:

7 Aur ḳhwájasaráoṉ ke sardár ne un meṉ se har ek ká nám rakhá; ya'ne, Dániel ko Beltashazzar, aur Hananiyáh ko Sadrak, aur Mísáel ko Mísak, aur 'Azariyáh ko 'Abednajú kahá.

8 ¶ Lekin Dániel ne apne dil meṉ iráda kiyá, ki apne ta,iṉ bádsháhí ḳhurák ke rozína hisse se, aur us kí mai se jo wuh pítá thá, nápák na kare; aur us ne ḳhwájasaráoṉ ke sardár se darḳhwást kí, ki Maiṉ cháhtá húṉ ki apne ko nápák na karúṉ.

9 Aur Ḳhudá ne Dániel ko ḳhwájasaráoṉ ke sardár kí nazar meṉ mu'azzaz o mahbúb karwáyá thá.

10 Aur ḳhojoṉ ke sardár ne Dániel se kahá, ki Maiṉ apne ḳhudáwand bádsháh se, jis ne tumhárá ḳháná píná muqarrar kiyá hai, ḍartá húṉ; káhe ko tumháre chihre us ke huzúr tumháre rafíqoṉ ke chihroṉ se udás nazar áweṉ? to tum mere sir ko isí tarah se ḳhatre meṉ ḍáloge.

11 Tab Dániel ne Malzar ko, jise
ḳhojon ke sardár ne Dániel, aur Ha-
naniyáh, aur Mísáel, aur 'Azariyáh ká
dároga kiyá thá, kahá, ki
12 Main terí minnat kartá hún, ki
tú das roz tak apne fidwíon ko imtihán
kar le, aur hamen kháne ko phalíán
aur píne ko páni de.
13 Ba'd us ke hamáre chihre aur
un jawánon ke, jo bádsháh ká diyá
húá baḳhra kháte hain, tere huzúr
dekhe jáen; tab jaisá tú dekhe, waisá
apne chákaron se kar.
14 Chunánchi us ne un kí yih bát
qabúl kí, aur das roz tak unhen áz-
mátá rahá.
15 Aur ba'd das roz ke un ke chih-
ron kí un sab jawánon ke chihron kí
nisbat, jo bádsháh ká diyá húá baḳhra
kháte the, ziyáda raunaq aur tázagí
nazar áí.
16 Tab Malzar ne un kí ḳhurák aur
mai ko, jo un ke liye muqarrar thí,
mauqúf kiyá, aur unhen phalíán kháne
ko dín.
17 ¶ Tab Ḳhudá ne un cháron
jawánon ko ma'rifat, aur har tarah kí
hikmat aur 'ilm men mahárat baḳhshí;
aur Dániel ko har tarah kí royá aur
ḳhwáb men sáhib i fahm kiyá.
18 Aur jab we din bít gaye jin kí
bábat bádsháh ne kahá thá ki un ke
ba'd we unhen sámhne láwen, ḳhojon
ká sardár unhen Nabúkadnazar ke
huzúr le gayá.
19 Aur bádsháh ne un se guftogú
kí; aur un men se Dániel, aur Hana-
niyáh, aur Mísáel, aur 'Azariyáh kí
mánind koí na thá; is liye we bád-
sháh ke huzúr khaṛe rahne lage.
20 Aur har tarah kí ḳhiradmandí
aur dánishwarí ke báb men, jo kuchh
bádsháh ne un se púchhá, un sáre
fálgíron aur nujúmíon se, jo us ke
tamám mulk men the, unhen das
darja bihtar páyá.
21 Aur Dániel Ḳhoras bádsháh ke
pahle sál tak zinda rahá.

II BA'B.

AUR Nabúkadnazar kí saltanat ke
dúsre sál men Nabúkadnazar ne
aise ḳhwáb dekhe, ki jin se us ká dil
ghabrá gayá, aur us kí nínd játí rahí.
2 Tab bádsháh ne hukm diyá, ki
fálgíron, aur nujúmíon, aur jádúgaron,
aur Kasdíon ko buláwen, ki bádsháh
ke ḳhwáb use batáwen. Chunánchi
we áe, aur bádsháh ke huzúr khaṛe
húe.
3 Aur bádsháh ne un se kahá, ki
Main ne ek ḳhwáb dekhá hai, aur us
ḳhwáb ká bhed daryáft karne kí fikr
se merá dil ghabrátá hai.
4 Tab Kasdíon ne bádsháh ke áge
Arámí zubán men 'arz kí, ki Bádsháh
abad tak jítá rah: apne chákaron ko
ḳhwáb batláiye, to ham us kí ta'bír
karenge.
5 Bádsháh ne jawáb men Kasdíon
se kahá, Yih bát mujh se játí rahí hai:
agar tum ḳhwáb yád na diláo, aur us
kí ta'bír na karo, to tum ṭukṛe ṭukṛe
kiye jáoge, aur tumháre ghar ghúrá
ban jáenge.
6 Aur agar ḳhwáb ko yád diláo, aur
us kí ta'bír batáo, to main tumhen
in'ám aur ajúra dúngá, aur baṛí 'izzat
baḳhshúngá; is liye ḳhwáb ko yád
diláo, aur us kí ta'bír mujh se bayán
karo.
7 Unhon ne phir jawáb men kahá,
Bádsháh apne chákaron ko ḳhwáb
batláiye, to ham us kí ta'bír karenge.
8 Bádsháh ne jawáb men kahá, ki
Yaqínan main jántá hún ki tum derí
karne se fáida uṭháne cháhte ho, is
liye ki dekhte ho, ki bát mujh se játí
rahí hai.
9 Lekin agar tum ḳhwáb ko mujhe
na batáoge, to tumháre liye ek hí
hukm hai; kyúnki tum ne jhúṭh aur
híla kí báten banáín, tá ki mere áge
kaho, jab tak ki waqt ṭal jáe: pas,
ḳhwáb ko batláo, to main jánún ki
us kí ta'bír bhí bayán kar sakte ho.
10 ¶ Kasdíon ne bádsháh se 'arz

kí, ki Sárí dunyá men̲ aisá to koí ek shak̲hs bhí nahín̲, jo bádsháh kí bát ko batá sake; aur na koí bádsháh, yá amír, yá hákim aisá húá, jis ne aisá suwál kisí fálgír, yá nujúmí, yá Kasdí se kiyá ho.

11 Aur yih bát, jo bádsháh púchhtá hai, mushkil bát hai; aur siwá Iláhon̲ ke, jin kí sukúnat insán ke sáth nahín̲, koí nahín̲ hai ki bádsháh ke áge use batá sake.

12 Is liye bádsháh gusse húá, aur us ká qahr be-niháyat bhaṛká, aur us ne hukm kiyá, ki Bábul ke sáre hakímon̲ ko halák karen̲.

13 So yih hukm já ba já pahunchá, ki hukamá maqtúl hon̲; tab Dániel aur us ke rafíqon̲ ko bhí ḍhúnḍhne lage, ki unhen̲ qatl karen̲.

14 ¶ Tab Dániel ne bádsháh ke jilaudáron̲ ke sardár Aryúk ko, jo Bábul ke hakímon̲ ke qatl karne ko niklá thá, k̲hiradmandí aur dánishwarí se jawáb diyá:

15 Us ne bádsháh ke jilaudáron̲ ke sardár Aryúk ke jawáb men̲ kahá, ki Yih hukm bádsháh se aisá jald kyún̲ niklá hai? Tab Aryúk ne Dániel se us kí haqíqat kahí.

16 Aur Dániel ne bhítar jáke bádsháh se 'arz kí, ki Mujhe muhlat mile, to main̲ bádsháh ke huzúr us kí ta'bír bayán karún̲gá.

17 Tab Dániel ne apne ghar jáke Hananiyáh, aur Mísáel, aur 'Azariyáh, apne rafíqon̲ ko, ittilá' dí;

18 Tá ki we is ráz ke báb men̲ ásmán ke K̲hudá se rahmaton̲ ko talab karen̲; na ho, ki Dániel aur us ke rafíq, Bábul ke báqí hakímon̲ ke sáth, maqtúl hon̲.

19 ¶ Tab Dániel par rát ke k̲hwáb men̲ wuh ráz khulá. Tab Dániel ne ásmán ke K̲hudá ká shukr kiyá.

20 Dániel bolá aur kahá, ki K̲hudá ká nám tá abad mubárak ho, ki hikmat aur qudrat us hí kí hai:

21 Kyún̲ki wuh waqton̲ ko aur zamánon̲ ko tabdíl kartá hai; wuh bádsháhon̲ ko ma'zúl kartá, aur bádsháhon̲ ko qáim kartá hai: wuh hakímon̲ ko hikmat, aur dánishmandon̲ ko dánish, 'ináyat kartá hai:

22 Wuh gahrí aur poshída chízon̲ ko záhir kartá hai; aur jo kuchh andhere men̲ hai, use jántá hai; aur núr usí ke sáth rahtá hai.

23 Main̲ terá shukr kartá hún̲, aur terí sitáish kartá hún̲, ai mere bápdádon̲ ke K̲hudá, jis ne mujhe hikmat aur qúwat bak̲hshí, aur jo chíz ham ne tujh se mángí tú ne ab mujh par záhir kí; kyún̲ki tú ne bádsháh ká muqaddama ham par záhir kiyá hai.

24 ¶ Ba'd us ke Dániel Aryúk pás gayá, jo bádsháh kí taraf se Bábul ke hakímon̲ ke qatl ke liye muqarrar húá thá, aur us se yún̲ kahá, ki Bábul ke hakímon̲ ko halák mat kar; mujhe bádsháh ke huzúr le chal; main̲ bádsháh ko ta'bír batá dún̲gá.

25 Tab Aryúk Dániel ko shitábí se bádsháh ke huzúr le gayá, aur 'arz kí, ki Main̲ ne Yahúdáh ke asíron̲ men̲ se ek shak̲hs ko páyá hai, jo bádsháh ko ta'bír batá degá.

26 Bádsháh ne Dániel se, jis ká laqab Beltashazzar thá, jawáb men̲ kahá, Kyá tú us k̲hwáb ko, jo main̲ ne dekhá, aur us kí ta'bír ko, mujh se bayán kar saktá hai?

27 Dániel ne bádsháh ke huzúr jawáb diyá, aur kahá, Wuh bhed jo bádsháh ne púchhá, hukamá, aur nujúmí, aur jádúgar, aur fálgír bádsháh ko batá nahín̲ sakte;

28 Lekin ásmán par ek K̲hudá hai, jo ráz kí báten̲ áshkára kartá hai; aur wuh Nabúkadnazar bádsháh ko wuh bát batátá hai, jo ák̲hirí aiyám men̲ hogí. Terá k̲hwáb, aur tere dimágí khiyálen̲, jo tú ne apne palang par dekhe, so ye hain̲;

29 Tú, ai bádsháh, apne palang par leṭá húá k̲hiyál karne lagá, ki áyande men̲ kyá hogá; so wuh, jo rázon̲ ká

kholnewálá hai, tujh par záhir kartá
hai, ki kyá kuchh hogá.
30 Lekin yih ráz mujh par áshkárá
kiyá gayá, is liye nahín̲ ki mujh men̲
kisí aur zinda kí nisbat se ziyáda hik-
mat hai, balki is liye ki is kí ta'bír
bádsháh se kí jáwe, aur tá ki tú apne
dil ke tasauwuron̲ ko pahcháne.
31 ¶ Tú ne, ai bádsháh, nazar kí
thí, aur dekh, ek baṛí múrat thí. Wuh
baṛí múrat, jis kí raunaq be-niháyat
thí, tere sámhne khaṛí húí, aur us kí
súrat haibatnák thí.
32 Us múrat ká sir k̲hális sone ká
thá, us ká sína aur us ke bázú chándí
ká, us ká shikam aur ránen̲ támbe kí
thín̲;
33 Us kí ṭángen̲ lohe kí, aur us ke
pán̲w kuchh lohe ke aur kuchh miṭṭí
ke the.
34 Aur tú use dekhtá rahá yahán̲
tak ki ek patthar, bagair us ke ki
koí háth se káṭke nikále, áp se niklá,
jo us shakl ke pán̲won̲ par, jo lohe aur
miṭṭí ke the, lagá, aur unhen̲ ṭukṛe
ṭukṛe kiyá.
35 Tab lohá, aur miṭṭí, aur támbá,
aur chándí, aur soná, ṭukṛe ṭukṛe kiye
gaye, aur tábistání khalíhán kí bhúsí
ke mánind húe, aur hawá unhen̲ uṛá
le gayí, yahán̲ tak ki un ká patá na
milá; aur wuh patthar, jis ne us mú-
rat ko márá, ek baṛá paháṛ ban gayá,
aur tamám zamín ko bhar diyá.
36 ¶ Wuh k̲hwáb yih hai, aur us
kí ta'bír bádsháh ke huzúr bayán
kartá hún̲.
37 Tú, ai bádsháh, bádsháhon̲ ká
bádsháh hai: is liye ki ásmán ke
K̲hudá ne tujhe ek bádsháhat, aur
tawánái, aur qúwat, aur shaukat bak̲h-
shí hai.
38 Aur jahán̲ kahín̲ baní A'dam
sukúnat karte hain̲, us ne maidán ke
chaupáye aur hawá ke parinde tere
qábú men̲ kar diye, aur tujhe un sabh-
on̲ ká hákim kiyá: tú hí wuh sone ká
sir hai.
39 Aur tere ba'd ek aur saltanat
barpá hogí jo tujh se chhoṭí hogí, aur
us ke ba'd ek aur saltanat támbe kí,
jo tamám zamín par hukúmat karegí;
40 Aur chauthí saltanat lohe kí má-
nind mazbút hogí, aur jis tarah ki lohá
toṛ ḍáltá hai, aur sab chízon̲ par gálib
hotá hai, hán̲, lohe kí tarah se jo sab
chízon̲ ko ṭukṛe ṭukṛe kartá hai, usí
tarah se wuh ṭukṛe ṭukṛe karegí, aur
kuchal ḍálegí.
41 Aur jo ki tú ne dekhá, ki us ke
pán̲w aur unglián̲ kuchh to kumhár kí
máṭí kí aur kuchh lohe kí thín̲, so us
saltanat men̲ tafriqa hogá; magar jaisá
ki tú ne dekhá ki us men̲ lohá gilláwe
se milá húá thá, so lohe kí tawánái us
men̲ hogí.
42 Aur jaisá ki pán̲w kí unglián̲
kuchh lohe kí aur kuchh máṭí kí thín̲,
so wuh saltanat kuchh qawí, kuchh
za'íf hogí.
43 Aur jaisá tú ne dekhá ki lohá
gilláwe se milá húá hai, we apne ko
insán kí nasl se miláwen̲ge; lekin jaisá
lohá miṭṭí se mel nahín̲ khátá, taisá
we báham mel na kháen̲ge.
44 Aur un bádsháhon̲ ke aiyám men̲
ásmán ká K̲hudá ek saltanat barpá
karegá, jo tá abad nest na howegí; aur
wuh saltanat dúsrí qaum ke qabze men̲
na paṛegí; wuh un sab mamlukaton̲
ko ṭukṛe ṭukṛe aur nest karegí, aur
wuhí tá abad qáim rahegí.
45 Jaisá ki tú ne dekhá, ki wuh
patthar, bagair us ke ki koí háth se us
ko paháṛ se káṭ nikále, áp se áp niklá,
aur us ne lohe, aur támbe, aur miṭṭí,
aur chándí, aur sone ko ṭukṛe ṭukṛe
kiyá; K̲hudá Ta'álá ne bádsháh ko
wuh kuchh dikháyá jo áge ko hone-
wálá hai: aur yih k̲hwáb yaqíní hai,
aur us kí ta'bír yaqíní.
46 ¶ Tab sháh i Nabúkadnazar
aundhe mun̲h girá, aur Dániel ko sijda
kiyá, aur hukm diyá ki use in'ám aur
'itr dewen̲.
47 Bádsháh ne Dániel se kahá, ki

Haqíqat men terá Khudá iláhon ká
Iláh, aur bádsháhon ká Khudáwand
hai, jo bhedon ká fásh-karnewálá hai,
jis hál ki tú is ráz ko khol saká.
48 Tab bádsháh ne Dániel ko sar-
faráz kiyá, aur use bahutse tuhfe 'atá
kiye, aur use Bábul ke sáre súba par
farmán-rawái bakhshí, aur Bábul ke
hakímon ke sardáron par hukmrání
'ináyat kí.
49 Tab Dániel ne bádsháh se dar-
khwást kí, aur us ne Sadrak, aur
Mísak, aur 'Abed-najú ko Bábul ke
súba kí kár-pardází par muqarrar kiyá;
lekin Dániel bádsháh ke ástáne par
muqím húá.

III BA'B.

AUR Nabúkadnazar bádsháh ne
ek sone kí múrat banwái, jis kí
lambái sáth háth, aur chaurái chha
háth kí thí, aur use Dúrá ke maidán
súba i Bábul men nasb kiyá.
2 Tab Nabúkadnazar bádsháh ne
logon ko bhejá, ki amíron, aur há-
kimon, aur sar-lashkaron, aur mun-
sifon, aur khazánchíon, aur mushíron,
aur mujtahidon, aur sáre súbon ke
mansabdáron ko jam'a karen, tá ki we
us múrat kí, jise Nabúkadnazar bád-
sháh ne nasb kiyá thá, taqdís karne
ko áwen.
3 Tab amír, aur hákim, aur sar-
lashkar, aur munsif, aur khazánchí
aur mushír, aur mujtahid, aur súbon
ke sáre mansabdár, us múrat kí taq-
dís ke liye, jise Nabúkadnazar bádsháh
ne nasb kiyá thá, jam'a húe; aur we
us múrat ke áge, jise Nabúkadnazar
ne nasb kiyá thá, khare húe.
4 Tab ek munádí ne buland áwáz
se pukárá, ki Ai qaumo, ai guroho,
aur ai mukhtalif lugaten-bolnewálo,
tumháre liye yih hukm hai, ki
5 Jis waqt qarnái, aur nai, aur sitár,
aur rabáb, aur barbat, aur chagána,
aur har tarah ke báje kí áwáz suno,
to us sone kí múrat ke áge, jise Nabú-
kadnazar bádsháh ne nasb kiyá hai,
aundhe munh giro, aur sijda karo:
6 Aur jo koí aundhá munh na gire,
aur sijda na kare, to usí gharí ág kí
jaltí bhatthí ke bích men dálá jáegá.
7 So usí dam jis waqt sári qaumon
ne qarnái, aur nai, aur sitár, aur rabáb,
aur barbat, aur har tarah ke báje kí
áwáz suní, usí waqt sárí qaumen, aur
gurohen, aur zubánwále, us sunahlí
múrat ke áge jise Nabúkadnazar bád-
sháh ne nasb kiyá thá, aundhe munh
gire, aur unhon ne sijda kiyá.
8 ¶ So us waqt kaí ek Kasdí naz-
dík áe, aur Yahúdíon par nálish kí.
9 Unhon ne Nabúkadnazar bádsháh
ke áge 'arz kí, Ai bádsháh, tá abad
jítá rah.
10 Ai bádsháh, tú ne hukm kiyá
hai, ki jo koí qarnái, aur nai, aur sitár,
aur rabáb, aur barbat, aur chagána,
aur har tarah ke báje kí áwáz sune, so
us sone kí múrat ke áge zamín tak
jhuke aur sijda kare:
11 Aur jo koí zamín tak na jhuke
aur sijda na kare, so ek ág kí jaltí
bhatthí ke bích men dálá jáegá.
12 Ab chand Yahúdí hain, jinhen
tú ne Bábul ke súba kí kár-pardází
par mu'aiyan kiyá hai, ya'ne, Sadrak,
aur Mísak, aur 'Abed-najú, in ádmíon
ne, ai bádsháh, terí ta'zím nahín kí
hai; we tere ma'búdon kí 'ibádat
nahín karte hain, aur us sone kí múrat
ko, jise tú ne nasb kiyá, sijda nahín
karte.
13 ¶ Tab Nabúkadnazar ne qahr
aur gazab se hukm kiyá, ki Sadrak,
aur Mísak, aur 'Abed-najú ko házir
karen. So unhon ne un ádmíon ko
bádsháh ke huzúr házir kiyá.
14 Nabúkadnazar ne irshád kiyá,
aur unhen kahá, Ai Sadrak, aur Mísak,
aur 'Abed-najú, kyá yih sach hai, ki
tum log mere ma'búdon kí 'ibádat
nahín karte ho, aur us sone kí múrat
ko, jise main ne nasb kiyá, sijda nahín
karte?

15 Tis par bhí agar musta'idd raho,
ki jis dam qarnáí, aur nai, aur sitár,
aur rabáb, aur barbat, aur chagána,
aur har tarah ke báje kí áwáz suno, to
usí dam us múrat ke áge, jise main̲
ne khaṛá kiyá, aundhe mun̲h gir paṛo,
aur sijda karo, to bihtar; par agar
sijda na karoge, to usí ghaṛí ek ág kí
jaltí bhaṭṭhí ke bích men̲ ḍále jáoge;
aur wuh Ḳhudá kaun hai, jo tumhen̲
mere háth se chhuṛáwegá?
16 Sadrak, aur Mísak, aur 'Abed-
najú ne jawáb men̲ bádsháh se kahá,
ki Ai Nabúkadnazar, is muqaddama
men̲ tujhe jawáb dená ham zarúr
nahín̲ jánte.
17 Dekh to, hamárá Ḳhudá hai, jis
kí 'ibádat ham karte hain̲, wuh hamen̲
ág kí jaltí bhaṭṭhí se chhuṛáne kí
qudrat rakhtá hai, aur wuh, ai bád-
sháh, tere háth se ham ko chhuṛáwegá.
18 Aur nahín̲ to, ai bádsháh, tujhe
ma'lúm ho, ki ham tere ma'búdon kí
'ibádat nahín̲ karen̲ge, aur us sone kí
múrat ko, jise tú ne nasb kiyá hai,
sijda na karen̲ge.
19 ¶ Tab Nabúkadnazar gussa se
bhar gayá, aur us ke chihre ká rang,
Sadrak, aur Mísak, aur 'Abed-najú
par mubaddal húá, aur us ne hukm
diyá, ki bhaṭṭhí kí ánch us ma'múl se
jo us ká thá, haft-chand ziyáda karen̲.
20 Aur lashkar ke zoráwar pah-
lawánon̲ ko hukm kiyá, ki Sadrak,
aur Mísak, aur 'Abed-najú ko bándh-
en̲, aur ág kí jaltí bhaṭṭhí men̲ ḍál
den̲.
21 Tab we ashḳhás apní qabá, aur
zerjáma, aur ṭopí, aur poshák samet
bándhe gaye, aur ág kí jaltí bhaṭṭhí
ke bích o bích men̲ ḍále gaye.
22 Is liye ki bádsháh ká hukm
tákídí thá, aur bhaṭṭhe kí ánch niháyat
ziyáda húí, ág kí lau ne un logon̲ ko,
jinhon̲ ne Sadrak, aur Mísak, aur
'Abed-najú ko uṭháyá thá, halák kiyá.
23 Aur ye tín shaḳhs, ya'ne, Sad-
rak, aur Mísak, aur 'Abed-najú, bándhe
húe ág kí jáltí bhaṭṭhí ke darmiyán
gir paṛe.
24 Us waqt Nabúkadnazar bádsháh
sarásíma húá, aur us ne jald uṭhkar
arkán i daulat se muḳhátib hokar
kahá, Kyá ham ne tín shaḳhson̲ ko
bandhwákar ág ke darmiyán nahín̲
ḍalwáyá? Unhon̲ ne jawáb men̲ kahá,
Ai bádsháh, sach hai.
25 Us ne jawáb men̲ kahá, Dekho,
main̲ chár shaḳhs khule húe ág ke
bích phirte dekhtá hún̲, aur unhen̲
kuchh zarar na húá; aur chauthe kí
súrat Ḳhudá ke Beṭe kí sí hai.
26 ¶ Tab Nabúkadnazar ne ág kí
jaltí bhaṭṭhí ke darwáze par ákar
pukárá, ki Ai Sadrak, aur Mísak, aur
'Abed-najú, Ḳhudá Ta'álá ke bando,
báhar niklo, aur idhar áo. Tab
Sadrak, aur Mísak, aur 'Abed-najú ág
ke darmiyán se nikal áe.
27 Tab amíron̲, aur hákimon̲, aur
sar-lashkaron̲, aur bádsháh ke mu-
shíron̲ ne, faráham hokar un shaḳhson̲
par nazar kí, ki ág kí un ke badanon̲
par tásír na húí thí, aur na un ke sir
ká ek bál jhulas gayá, aur na un kí
poshák men̲ mutlaq kuchh farq húá,
aur na ág se jaláhaṭ kí bú un par se
ma'lúm hotí thí.
28 Tab Nabúkadnazar ne pukárke
kahá, ki Sadrak, aur Mísak, aur 'Abed-
najú ká Ḳhudá mubárak ho, jis ne
apne firishte ko bhejá, aur apne bandon̲
ko, jinhon̲ ne us par tawakkul karke
bádsháh ke hukm ko ṭál diyá hai, aur
apne badanon̲ ko nisár kiyá, ki siwá
apne Ḳhudá ke dúsre ma'búd kí 'ibádat
aur bandagí na karen̲, chhuṛáyá hai.
29 Is liye main̲ hukm kartá hún̲,
ki Jo qaum, yá guroh, yá ahl i lugat,
Sadrak, aur Mísak, aur 'Abed-najú ke
Ḳhudá ke haqq men̲ koí ná-láiq su-
ḳhan bolen̲ge, to un ke ṭukṛe ṭukṛe
kiye jáen̲ge, aur un ke ghar ghúre ban
jáen̲ge; kyún̲ki koí dúsrá Ḳhudá na-
hín̲, jo is tarah chhuṛá sake.
30 Tab bádsháh ne Sadrak, aur

Mísak, aur 'Abed-najú ko súba i Bábul
men̲ sarfaráz kiyá.

IV BA'B.

NABU'KADNAZAR bádsháh kí
taraf se sárí qaumon̲, aur guroh-
on̲, aur ahl i lugat ke liye, jo tamám
rú e zamín par sukúnat karte hain̲,
Salámatí tumhárí ziyáda ho.
2 Main̲ ne munásib jáná, ki un
nisháníon̲ kí, aur 'ajíb kámon̲ kí, jo
Ḳhudá Ta'álá ne mujh se kiye, ittilá'
dún̲.
3 Us kí nisháníán̲ kyá hí nádir
hain̲, aur us ke hairat-afzá kám kaise
'azím hain̲! us kí mamlukat ek abadí
mamlukat hai, aur us kí saltanat pusht
dar pusht.
4 ¶ Main̲ Nabúkadnazar apne ghar
men̲ chain kartá thá, aur apne qasr
men̲ kámrán húá:
5 Tab main̲ ne ek ḳhwáb dekhá, jis
se main̲ hirásán ho gayá, aur un andesh-
on̲ se jo main̲ ne palang par kiye, aur
un ḳhiyálon̲ se jo mere dimág men̲ the,
main̲ ghabráyá.
6 Is liye main̲ ne hukm kiyá, ki
Bábul ke sáre hukamá házir hon̲, tá
ki us ḳhwáb kí ta'bír bayán karen̲.
7 Chunánchi sáhir, aur nujúmí, aur
Kasdí, aur fálgír házir húe; aur main̲
ne un se apná ḳhwáb bayán kiyá; par
unhon̲ ne mujh se us kí ta'bír na kí.
8 ¶ A'ḳhir ko Dániel mere sámhne
áyá, jis ká nám Beltashazzar, jo mere
iláh ká bhí nám hai; us men̲ mu-
qaddas Iláhon̲ kí rúh hai; so main̲ ne
us ke áge ḳhwáb ko bayán kiyá, ki
9 Ai Beltashazzar, sáhiron̲ ke sar-
dár, is liye ki main̲ jántá hún̲, ki
quddús Iláhon̲ kí rúh tujh men̲ hai,
aur ki koí ráz kí bát tujhe ranj ká
bá'is nahín̲, us ḳhwáb ke ḳhiyálát jo
main̲ ne dekhá, aur us kí ta'bír bayán
kar.
10 Apne palang par leṭe húe apne
dimág ke ḳhiyálát ye the; main̲ ne
nigáh kí, aur, dekho, ki zamín ke
bích o bích ek daraḳht hai, jo niháyat
buland;
11 So wuh daraḳht baṛhá, aur us
ne mazbútí paidá kí, aur us kí phu-
nang ásmán tak pahunchí, aur wuh
zamín kí intihá tak dikhái detá thá.
12 Us ke patte ḳhushnumá the, aur
us ke mewe firáwán the, aur us men̲
sab kí ḳhurák thí; maidán ke charinde
us ke sáye tale ráhat páte the, aur
hawá ke parinde us kí shákhon̲ par
baserá karte the, aur sáre jándáron̲ ne
us se parwarish pái.
13 Main̲ ne apne palang par apne
dimágí ḳhiyálát men̲ dekhá, to kyá
dekhtá hún̲, ki ek nigahbán, hán̲, ek
qudsí, ásmán par se utar áyá.
14 Us ne baṛí áwáz se lalkárke
kahá, Daraḳht ko káṭo, us kí shákhen̲
tarásho, aur us ke patte jháṛo, aur us
ká mewa khinḍá do; charinde us ke
tale se játe rahen̲, aur parinde us kí
shákhon̲ par se uṛ jáwen̲.
15 Tis par us kí jaṛon̲ ká kunda
zamín men̲ chhoṛo; hán̲, lohe aur
támbe ke halqe se bándhá húá mai-
dán kí harí ghás men̲ rahne do; aur
wuh ásmán ke shabnam se tar ho, aur
zamín kí ghás ke sáth haiwánon̲ ke
hisse men̲ paṛe.
16 Us ká dil ádmí ká sá dil na
rahe, par use haiwán ká sá dil diyá
jáwe; aur sát daur us par guzar já-
enge.
17 Yih hukm nigahbánon̲ ke faisale
se hai, aur yih amr qudsíon̲ ke kahne
ke mutábiq hai, tá ki zinda log pah-
chánen̲, ki Ḳhudá Ta'álá ádmíon̲ kí
mamlukat men̲ hukm-ráni kartá hai,
aur jise cháhe use detá hai, balki
ádmíon̲ men̲ se adná ádmí ko us par
qáim kartá hai.
18 Mujh Nabúkadnazar bádsháh ne
yih ḳhwáb dekhá hai; par tú, ai Bel-
tashazzar, us kí ta'bír bayán kar; ky-
únki merí mamlukat ke sáre hukamá
táqat nahín̲ rakhte ki mere áge us kí
ta'bír bayán karen̲, magar tujh men̲

yih sakat hai, is liye ki quddús Iláhon
kí rúh tujh men maujúd hai.
19 ¶ Tab Dániel, jis ká laqab Bel-
tashazzar hai, ek sá'at tak sarásíma
rahá, aur us ke andeshon ne use ghab-
ráyá. Bádsháh ne jawáb men kahá,
ki Ai Beltashazzar, ḳhwáb aur us kí
ta'bír se tú mat ghabrá. Beltashazzar
ne jawáb men kahá, Ai mere ḳhudá-
wand, yih ḳhwáb un ke liye ho, jo
terá kína rakhte hain, aur us kí ta'bír
tere dushmanon ke liye.
20 Wuh daraḳht, jo tú ne dekhá, ki
baṛhá, aur us ne mazbútí paidá kí, aur
us kí phunang ásmán tak pahunchí,
aur zamín kí intihá tak dikhái detá
thá;
21 Jis ke patte ḳhushnumá the, aur
us ká mewa firáwán thá, aur us men
sabhon kí ḳhurák thí; jis ke sáye tale
maidán ke haiwán sukúnat karte the,
aur sháḳhon par hawá ke parinde
baserá lete the;
22 Ai bádsháh, so tú hí hai; ki tú
baṛhá, aur mazbút húá; kyúnki terí
buzurgí baṛí, balki ásmán tak pahunchí
hai, aur terí saltanat zamín kí intihá
tak.
23 Aur chúnki bádsháh ne dekhá,
ki ek nigahbán, hán, ek qudsí, ásmán
par se utrá, aur bolá, ki Daraḳht ko
káṭ ḍálo, aur use barbád karo; tis par
us kí jaṛon ká kunda zamín par chhoṛo;
hán, use lohe aur támbe ke halqe se
bándhke maidán kí harí ghás men
rahne do, ki wuh ásmán ke shabnam
se tar ho, aur jab tak us par sát daur
guzar jáwen, us ká baḳhra zamín ke
haiwánon ke sáth ho;
24 Ai bádsháh, us kí ta'bír, aur
Haqq Ta'álá ká wuh hukm, jo bád-
sháh mere ḳhudáwand ke haqq men
húá hai, so yih hai:
25 Ki tujhe ádmíon men se hánkke
nikál denge, aur maidán ke haiwánon
ke sáth tú já basegá, aur aisá karenge
ki tú bailon kí tarah ghás kháegá, aur
ásmán ke shabnam se tú tar hogá, aur
tujh par sát daur guzar jáenge, jab tak
ki tú na jáne ki Ḳhudá Ta'álá insán
kí mamlukat men hukm-rání kartá
hai, aur jise cháhe, usí ko detá hai.
26 Aur yih jo unhon ne hukm kiyá,
ki daraḳht kí jaṛon ke kunda ko chhoṛ
de, so yih hai, ki ba'd us ke ki tú
jánegá, ki bádsháhat ká iqtidár ásmán
kí taraf se hai, to tú apní saltanat par
phir qáim hogá.
27 Is liye, ai bádsháh, áp ke áge
merí nasíhat qabúl ho, aur tú apní
ḳhatáon ko sadáqat se, aur apní bad-
káríon ko miskínon par rahm karne se,
toṛ de; agar aisá hogá, to terí rifáhiyat
ek muddat tak rahegí.
28 ¶ Yih sárá hádisa bádsháh Na-
búkadnazar par paṛá.
29 Bárah mahínon ke áḳhir men
wuh Bábul kí mamlukat ke qasr men
ṭahaltá thá.
30 Bádsháh ne farmáyá, aur kahá,
Kyá yih wuh baṛí Bábul nahín, jise
main ne apní tawánáí kí shiddat se
banáyá, tá ki wuh dár-us-saltanat ho,
aur us se merí shán o shaukat jalwagar
howe?
31 Bádsháh ne munh se jyúnhí yih
kalám niklá, ásmán se ek áwáz áí,
ki Ai bádsháh Nabúkadnazar, tujhe
kahá játá hai; Saltanat tujh se játí
rahí;
32 Aur tujhe ádmíon men se hánk-
ke nikál denge, aur maidán ke hai-
wánon ke sáth terí sukúnat hogí, aur
tujhe bail kí tarah ghás khiláwenge,
aur sát daur tujh par guzrenge, tá ki
tú jáne, ki Ḳhudá Ta'álá ádmíon kí
mamlukat men hukmráni kartá hai,
aur jise cháhe use baḳhshtá hai.
33 Usí ghaṛí Nabúkadnazar par yih
bát anjám tak pahunchí; aur wuh
ádmíon men se nikálá gayá, aur bailon
kí tarah ghás khátá rahá, aur us ká
badan ásmán ke shabnam se tar húá,
yahán tak ki us ke bál 'uqábon ke
paron kí mánind, aur us ke nákhun
parindon ke changul ke se baṛhe.

34 Aur un aiyám ke guzarne ke ba'd, main Nabúkadnazar ne ásmán kí taraf apní ánkhen uṭháín, aur merí 'aql mujh men phir áí, aur main ne Haqq Ta'álá ká shukr kiyá, aur us kí hamd o saná kí, jis kí hayát abadí hai, aur us kí saltanat abadí saltanat hai, aur us kí mamlukat pusht dar pusht;

35 Aur zamín ke sáre báshinde náchíz gine játe hain; aur wuh jaisá cháhtá hai, waisá ásmán ke lashkaron aur zamín ke báshindon ke darmiyán kám kartá hai; aur koí nahín, jo us ke háth ko rok sake, aur us se kahe, ki Tú kyá kartá hai?

36 Usí waqt merí 'aql mujh men phir áí, aur merí saltanat kí shaukat ke liye merá ru'ab aur dabdaba mujh men phir áe, aur mere mushíron aur amíron ne mujhe phir ḍhúnḍhá; aur main apní mamlukat men qáim húá, aur merá jalál aur raunaq niháyat afzúd húí.

37 Ab main Nabúkadnazar ásmán ke bádsháh kí shukrguzárí, aur sitáish, aur takrím kartá hún; ki us ke sáre kám sadáqat hain, aur us kí sárí ráhen 'adálat; aur wuh unhen, jo magrúrí se chalte hain, zalíl kar saktá hai.

V BA'B.

BELSHAZZAR bádsháh ne apne ek hazár amíron kí mihmání baṛí dhúm se kí, aur un hazáron ke áge mai-noshí kí.

2 Belshazzar ne, jab mai chakh gayá, hukm kiyá, ki sone aur chándí ke zurúf, jinhen Nabúkadnazar us ká báp Yarúsalam kí haikal se nikál láyá thá, le áwen; tá ki bádsháh aur us ke umará, aur us kí jorúán, aur suraitinen un men mai píen.

3 Tab sone ke zurúf ko, jo haikal se, ya'ne, Khudá ke ghar se, jo Yarúsalam men hai, nikále gaye the, láe, aur bádsháh aur umará, aur us kí jorúán, aur us kí suraitinen un men píne lagín.

4 Unhon ne mai pí, aur sone, aur chándí, aur pítal, aur lohe, aur lakṛí, aur patthar ke ma'búdon kí sitáish kí.

5 ¶ Usí ghaṛí men kisí ádmí ke háth kí unglián záhir húín, aur unhon ne sham'adán ke muqábil bádsháhí mahall kí díwár ke gach par likhá; aur bádsháh ne háth ká wuh sirá, jo likhtá thá, dekhá.

6 Tab bádsháh ká chihra mutagaiyir húá, aur us ke andeshon ne use ghabrá diyá, yahán tak ki us kí kamar kí joṛ ḍhílí ho gayí, aur us ke ghuṭne ek dúsre se ṭakráne lage.

7 Bádsháh ne baṛí áwáz se chillákar farmáyá, ki nujúmíon, aur Kasdíon, aur fálgíron ko házir karen. Bádsháh ne Bábul ke hukamá ko yih kahkar farmáyá, ki Jo koí us likhe ko paṛhe, aur us ká mazmún mujh se bayán kare, so argawání khil'at páwegá, aur us kí gardan men sone kí zanjír ḍálí jáegí, aur wuh mamlukat men tísre darje ká hákim hogá.

8 Tab bádsháh ke sáre hukamá házir húe, par us likhe ko paṛh na saken, aur na bádsháh ko us ká mazmún záhir kar saken.

9 Tab Belshazzar nipaṭ ghabráyá, aur us ká chihra mubaddal húá, aur us ke umará sarásíma húe.

10 ¶ Tab malika, bádsháh aur us ke umará ke kahne se, jashngáh men áí; malika yún kahkar bolí, Ai bádsháh, tá abad jítá rah: tere khiyálát tujh ko na ghabráwen, aur terá chihra mubaddal na ho:

11 Terí mamlukat men ek shakhs hai, jis men quddús Iláhon kí rúh hai, aur tere báp ke aiyám men núr, aur dánish, aur hikmat, Iláhon kí hikmat kí mánind, us men pái játí thí, jise Nabúkadnazar bádsháh tere báp ne, ai bádsháh, tere hí báp ne sáhiron, aur nujúmíon, aur Kasdíon, aur jádúgaron ká sardár kiyá thá;

12 Kyúnki us men ek fázil rúh, aur dánish, aur 'aql, aur khwábon kí ta'bír

karne, aur rázon ke kholne, aur mush-
kilon ke hall karne kí qúwat, us hí
Dániel men, jise bádsháh ne Beltashaz-
zar nám rakhá, pái gayí: pas Dániel
buláyá jáwe, ki wuh us ke ma'ne tujhe
batáwegá.
13 Tab Dániel bádsháh ke huzúr
házir kiyá gayá. Bádsháh Dániel se
yún kahkar bolá, Kyá tú wuhí Dániel
hai jo Yahúdáh ke jilá-watanon men se
hai, jinhen bádsháh merá báp Yahú-
dáh se láyá?
14 Main ne terá shuhra suná hai, ki
Iláhon kí rúh tujh men hai, aur núr,
aur 'aql, aur khirad i bárík tujh men
maujúd hain.
15 Pas hukamá aur nujúmí mere
huzúr házir kiye gaye, tá ki us na-
wishte ko parhen, aur us ká mazmún
mujh par záhir karen; lekin we us ká
mazmún mujh par záhir na kar saken.
16 Aur main ne terá tazkira suná
hai, ki tú ma'ne kah saktá hai, aur
shubha záil kartá hai: pas, agar tú
us nawishte ko parhe, aur us ká maz-
mún mujh se bayán kare, to argawání
khil'at páwegá, aur terí gardan men
sone kí zanjír dálí jáegí, aur tú
mamlukat men tísre darje ká hákim
hogá.
17 ¶ Tab Dániel ne jawáb men
bádsháh ke huzúr kahá, Terá in'ám
tere hí pás rahe, aur apná sila dúsre
ko de; tau bhí main bádsháh ke liye
is likhe ko parhúngá, aur us kí ma'ní
use batlá dúngá.
18 Ai tú bádsháh, Khudá Ta'álá ne
Nabúkadnazar tere báp ko saltanat,
aur hashmat, aur shaukat, aur 'izzat
bakhshí;
19 Aur us hashmat ke sabab, jo us
ne use dí, sárí qaumen, aur ummaten,
aur ahl i lugat us ke huzúr tarsán aur
larzán húe; jis ko cháhá us ne halák
kiyá, aur jise cháhá us ne jítá chhorá;
jis ko cháhá sarfaráz kiyá, aur jise
cháhá zalíl kiyá.
20 Lekin jab us kí tabí'at men
ghamand samáyá, aur us ká dil gurúr
se sakht húá, wuh apne takht i salta-
nat par baithne se ma'zúl húá, aur us
kí hashmat chhíní gayí:
21 Aur wuh baní A'dam ke dar-
miyán se hánká gayá, aur us ká dil
haiwánon sá baná, aur gor-kharon ke
sáth rahtá thá, aur use bailon kí tarah
ghás khiláte the, aur us ká badan
ásmán ke shabnam se tar húá, yahán
tak ki us ne ma'lúm kiyá, ki Haqq
Ta'álá insán kí mamlukat par tasallut
rakhtá hai, aur jise cháhe us par qáim
kartá hai.
22 Lekin tú, ai Belshazzar, jo us ká
betá hai, báwujúde ki tú us sab se
wáqif thá, tis par bhí tú ne apne dil se
'ájizí na kí;
23 Balki ásmánon ke Khudáwand
ke áge apne ko sarbuland kiyá; aur
we us ke ghar ke zurúf tere áge láe,
aur tú ne apne umará, aur apní jorú-
on, aur apní suraitinon ke sáth un
men mai pí, aur tú ne chándí, aur
sone, aur pítal, aur lohe, aur lakrí,
aur patthar ke ma'búdon kí, jo na
dekhte, aur na sunte, aur na jánte
hain, un kí hamd kí, aur us Khudá
kí, jis ke háth men terá dam hai, aur
jis ke qábú men terí sárí ráhen hain,
us kí ta'zím na kí.
24 So us kí taraf se us háth ká sirá
bhejá gayá, aur yih nawishta likhá
gayá.
25 ¶ Aur nawishta jo likhá gayá,
so yih hai, MANE, MANE, TIQEL,
U'PHARSI'N.
26 Aur lafz i MANE kí yih ma'ní
hai, Khudá ne terí mamlukat ká hisáb
kiyá, aur use tamám kar dálá.
27 TIQEL kí yih ma'ní hai, ki tú
tarázú men taulá gayá, aur kam niklá.
28 PARES kí yih ma'ní hai, ki terí
mamlukat munqasim húí, aur Mádíon
aur Fársíon ko dí gayí.
29 Tab Belshazzar ne hukm kiyá,
aur unhon ne Dániel ko argawání
khil'at pahináyá, aur sone ká kanthá

us kí gardan men̲ ḍálá, aur us ke liye manádí karwáí, ki wuh mamlukat men̲ tísre darja ká hákim ho.

30 ¶ Usí rát ko Belshazzar, jo Kasdíon̲ ká bádsháh thá, qatl húá.

31 Aur Dárá Mádí ne básaṭh baras kí ’umr men̲ hoke mamlukat le lí.

VI BA'B.

DA'RA' ko pasand áyá ki mamlukat par ek sau bís sardár muqarrar kare, jo sáre mulkon̲ par hukúmat karen̲;

2 Aur un par tín peshwá, jin ká auwal Dániel thá; tá ki sardár unhen̲ hisáb den̲, ki bádsháh ḳhisárat na khín̲che.

3 Aur is liye ki ek fázil rúh Dániel men̲ thí, wuh un peshwáon̲ aur sardáron̲ se sabqat le gayá; aur bádsháh ne cháhá ki use tamám mulk par muḳhtár ṭhahráwe.

4 ¶ Tab un peshwáon̲ aur sardáron̲ ne cháhá ki mulkdárí kí bábat Dániel par qusúr sábit karen̲; lekin we koí dán̲w, yá koí qusúr, pá na saken̲: kyún̲ki wuh diyánatdár thá, aur us men̲ koí ḳhatá yá gunáh páyá na gayá.

5 Tab un shaḳhson̲ ne kahá, ki Ham is Dániel ko, us ke Ḳhudá kí sharí’at ke muqaddame ke siwá, aur bát men̲ qusúrwár na páwen̲ge.

6 Pas, sab peshwáon̲ aur sardáron̲ ká bádsháh ke huzúr hujúm húá; aur unhon̲ ne us se ’arz kí, ki Ai Dárá bádsháh, tá abad jítá rah.

7 Mamlukat ke sáre peshwáon̲, aur názimon̲, aur sardáron̲, aur mushíron̲, aur sar-lashkaron̲ ne báham mashwarat kí hai, ki ek ḳhusrauána áín muqarrar karen̲, aur ek hukm i qawí dewen̲, ki jo koí tís din tak siwá terí taraf ke, ai bádsháh, kisí ma’búd se yá ádmí se darḳhwást kare, so sher i babar kí mánd men̲ ḍálá jáe.

8 Ab, ai bádsháh, is hukm ko barpá kar, aur nawishte par dastḳhatt kar, tá ki tabdíl na howe, Mádíon̲ aur Fársíon̲ ke áín ke mutábiq jo tabdíl nahín̲ hotá.

9 So Dárá bádsháh ne us nawishte aur farmán par dastḳhatt kiyá.

10 ¶ Aur jab Dániel ne daryáft kiyá, ki us nawishte par dastḳhatt ho gayá hai, to wuh apne ghar men̲ áyá, aur apní koṭhrí ká darícha, jo Yarúsalam kí taraf thá, kholkar, aur din bhar tín martaba ghuṭne ṭekkar, Ḳhudá ke huzúr, jis tarah se áge kartá thá, du’á aur shukrguzárí kartá rahá.

11 Tab ye log jam’a húe, aur Dániel ko apne Ḳhudá ke huzúr du’á aur iltimás karte húe páyá.

12 Tab we nazdík áe, aur bádsháh ke huzúr bádsháh ke hukm ká mazkúr kiyá, ki Ai bádsháh, kyá tú ne us farmán par dastḳhatt nahín̲ kiyá, ki jo koí tís roz tak siwá tere kisí ma’búd se yá ádmí se darḳhwást kare, so sher i babar kí mánd men̲ ḍálá jáegá? Bádsháh ne jawáb men̲ kahá, ki Yih bát sach hai, Mádíon̲ aur Fársíon̲ ke áín ke mutábiq, jis men̲ badalná rawá nahín̲.

13 Tab unhon̲ ne jawáb diyá, aur bádsháh ke huzúr men̲ ’arz kí, ki Ai bádsháh, wuh Dániel, jo Yahúdáh ke jiláwatanon̲ men̲ se hai, so tujh ko nahín̲ mántá, aur na us hukm ko jis par tú ne dastḳhatt kiyá hai, par har roz tín bár du’á mángtá hai.

14 Jab bádsháh ne yih báten̲ sunín̲, to apne se niháyat ná-ḳhush húá, aur us ne dil men̲ cháhá ki Dániel ko chhuṛáwe, aur súraj ḍúbne tak us ke chhuṛáne men̲ koshish kartá rahá.

15 Phir, we ashḳháss bádsháh ke huzúr faráham húe, aur bádsháh se kahne lage, ki Ai bádsháh, tú samajh le, ki Mádíon̲ aur Fársíon̲ ká áín yún̲ hai, ki Jo hukm aur qánún ki bádsháh muqarrar kare so nahín̲ badaltá.

16 Tab bádsháh ne hukm diyá, aur we Dániel ko láe, aur sher i babar kí mánd men̲ ḍál diyá. Par bádsháh

ne Dániel se kahá thá, aur farmáyá,
ki Terá Ḳhudá, jis ki tú sadá bandagí
kartá hai, so tujhe chhuṛáwe.
17 Aur ek patthar láyá gayá, aur
us mánd ke munh̲ par rakhá gayá, aur
bádsháh ne apní aur apne amíron̲ kí
muhr us par kar dí, tá ki wuh bát, jo
Dániel ke haqq men̲ ṭhahrái gayí,
mubaddal na ho.
18 ¶ Tab bádsháh apne qasr men̲
gayá, aur us ne sárí rát fáqa kiyá, aur
musíqí ke sáz aur báje us ke áge nahín̲
láe, aur us kí nínd játí rahí.
19 Aur subh ko baṛe sawere bád-
sháh uṭhá, aur jaldí se sher i babaron̲
kí mánd kí taraf chalá.
20 Aur jab mánd tak pahunchá, to
gamnák áwáz se Dániel ko pukárá;
bádsháh ne Dániel ko ḳhitáb karke
kahá, Ai Dániel, zinda Ḳhudá ke ban-
da, kyá terá Ḳhudá, jis kí bandagí tú
sadá kartá hai, qádir húá ki tujhe sher
i babaron̲ se chhuṛáwe?
21 Tab Dániel ne bádsháh se kahá,
Ai bádsháh, tá abad zinda rah.
22 Mere Ḳhudá ne apne firishte ko
bhejá hai, aur sher i babaron̲ ke munh̲
ko band kar rakhá hai, yahán̲ tak ki
unhon̲ ne mujhe zarar na pahuncháyá;
is liye ki us ke áge mujh men̲ be-
gunáhí pái gayí hai; aur tere áge bhí,
ai bádsháh, main̲ ne ḳhatá nahín̲ kí.
23 Pas, bádsháh us ke sabab nihá-
yat shádmán húá, aur hukm diyá, ki
Dániel ko us mánd se nikálen̲. So
Dániel us mánd se nikálá gayá, aur
ma'lúm húá ki use kuchh zarar na
pahunchá thá, is liye ki us ne apne
Ḳhudá par tawakkul kiyá thá.
24 ¶ Aur bádsháh ne hukm diyá,
aur we un shaḳhson̲ ko jinhon̲ ne
Dániel par nálish kí thí láe, aur un-
hen̲, un ke laṛke-bálon̲ aur jorúon̲
samet, sher i babaron̲ kí mánd men̲
ḍál diyá, aur sher i babar un par gálib
húe, aur us se peshtar ki mánd kí
tháh tak pahunchen̲, sher i babaron̲
ne un kí sári haḍḍián̲ toṛ ḍálín̲.
25 ¶ Tab Dárá bádsháh ne sárí
qaumon̲, aur gurohon̲, aur ahl i lugat
ko, jo rú e zamín par baste the, náma
likhá; Tumhárí salámatí afzúd ho.
26 Main̲ yih hukm kartá hún̲, ki
merí mamlukat ke har ek súba ke log
Dániel ke Ḳhudá ke áge tarsán o
larzán hon̲; kyún̲ki wuhí zinda Ḳhu-
dá hai, aur hamesha qáim hai, aur us
kí saltanat lá-zawál hai, aur us kí
mamlukat áḳhir tak rahegí.
27 Wuhí chhuṛátá, aur bachátá hai,
aur ásmán aur zamín men̲ wuhí nish-
ánián̲ dikhátá, aur 'ajáib o garáib kartá
hai; usí ne Dániel ko sher i babaron̲
ke changulon̲ se chhuṛáyá hai.
28 Pas, yih Dániel Dárá kí salta-
nat, aur Ḳhoras Fársí kí saltanat men̲
kámyáb rahá.

VII BA'B.

SHA'H i Bábul Belshazzar ke pahle
sál men̲ Dániel ne apne bistar
par ek ḳhwáb, aur apne sir kí royaten̲
dekhín̲; tab us ne us ḳhwáb ko likhá,
aur us ahwál ká mu'assal bayán kiyá.
2 Dániel bolá, aur kahá, ki Main̲
ne rát ko ek royá dekhí, aur kyá
dekhtá hún̲, ki ásmán kí chár hawá-
en̲ baṛe samundar par báham zor se
chalín̲.
3 Aur samundar se chár baṛe hai-
wán, jo ek dúsre se mutafarriq the,
nikle.
4 Pahlá sher i babar kí mánind thá,
aur 'uqáb ke se pankh rakhtá thá;
aur main̲ dekhtá rahá, jab tak us ke
par ukháṛe gaye, aur wuh zamín se
uṭháyá gayá, aur ádmí kí taraḥ pán̲-
won̲ par khaṛá kiyá gayá, aur insán
ká dil use diyá gayá.
5 Aur kyá dekhtá hún̲, ki ek dúsrá
haiwán ríchh kí mánind thá, aur wuh
ek taraf sídhá khaṛá húá, aur us ke
munh̲ men̲ us ke dánton̲ ke darmiyán
tín paslián̲ thín̲: aur unhon̲ ne use
kahá, ki Uṭh, aur bahut gosht khá.
6 Ba'd us ke main̲ ne nazar kí, aur
kyá dekhtá hún̲, ki ek aur haiwán

tendúá kí mánind uṭhá, jis kí píṭh par
parinde ke se chár par the; aur us
haiwán ke chár sir the, aur saltanat
use dí gayí.
7 Is ke píchhe main ne rát kí royat-
on ke wasíle se dekhá, aur kyá
dekhtá hún, ki chauthá haiwán haul-
nák aur haibatnák, aur niháyat zabar-
dast, aur us ke dánt lohe ke the, aur
baṛe baṛe the; wuh nigal játá, aur ṭukṛe
ṭukṛe kar detá, aur bachtí ko apne
pánwon se latáṛtá thá; aur yih un sab
haiwánon se, jo us ke áge the, muta-
farriq thá, aur us ke das síng the.
8 Main ne un síngon par gaur se
nazar kí, aur kyá dekhtá hún, ki un ke
bích men se ek aur chhoṭá sá síng
niklá, jis ke áge pahlon men se tín
síng jaṛ se ukháṛe gaye; aur kyá
dekhtá hún, ki us síng men ánkhen
thín, insán kí ánkhon kí mánind, aur
ek munh thá, jo baṛí baṛí báten bol rahá
hai.
9 ¶ Main yahán tak dekhtá rahá,
ki kursíán rakhí gayín, aur Qadím ul
Aiyám baiṭh gayá; us ká libás barf sá
sufed thá, aur us ke sir ká bál sáf
suthre ún kí mánind; us ká takht ág
ke shu'ala kí mánind thá, aur us ke
pahiye jaltí ág kí misl the.
10 Ek átashí sailáb bah rahá, jo us
ke áge se niklá thá, hazáron hazár us
kí khidmat men házir the, aur lákhon
lákh us ke áge khaṛe the: 'adálat ho
rahí thí, aur kitáben khulí húí thín.
11 Main ne dekhá, yahán tak ki
us síng kí áwáz ke sabab, jo baṛe
ghamanḍ kí báten boltá rahá, hán,
main yahán tak dekhtá rahá, ki wuh
haiwán márá gayá, aur us ká badan
halák kiyá gayá, aur shu'alazan ág
men ḍálá gayá.
12 Aur báqí haiwánon kí saltanat
bhí un se le lí gayí; par un kí zinda-
gí qáim rahí, aur we ek muddat aur ek
sá'at tak jiye.
13 Main ne rát kí royaton ke wa-
síle dekhá, aur kyá dekhtá hún, ki ek
shakhs ádam-zád kí mánind ásmán ke
bádalon ke sáth áyá, aur Qadím ul
Aiyám tak pahunchá; we use us ke
áge láe.
14 Aur tasallut, aur hashmat, aur
saltanat use dí gayí, ki sab qaumen,
aur ummaten, aur mukhtalif zubán-
bolnewále us kí khidmat-guzárí kar-
en; us kí saltanat abadí saltanat hai,
jo játí na rahegí, aur us kí mamlukat
aisí jo záil na hogí.
15 ¶ Mujh Dániel kí rúh mere
badan men malúl húí, aur mere sir kí
royaton ne mujhe ghabrá diyá.
16 Main un men se jo nazdík khaṛe
the ek shakhs ke pás gayá, aur us se
in sárí báton kí haqíqat púchhí. Us
ne mujh se kahá, aur sárí haqíqat
mujhe batláí.
17 Ye chár baṛe haiwán chár bád-
sháh hain, jo zamín men barpá honge.
18 Lekin Haqq Ta'álá ke muqaddas
log saltanat le lenge, aur abad tak,
hán, abad ul ábád tak, us saltanat ke
málik rahenge.
19 Tab main ne cháhá, ki chauthe
haiwán kí haqíqat jánún, jo un sab-
hon se mutafarriq thá, ki niháyat
haibatnák thá, jis ke dánt lohe ke, aur
nákhun pítal ke the, jo nigaltá, aur
ṭukṛe ṭukṛe kartá, aur bachtí ko apne
pánwon se latáṛtá thá;
20 Aur das síngon kí, jo us ke sir
par the, aur us ek kí, jo niklá, aur jis
ke áge tín gir gaye, hán, us síng kí,
jis kí ánkhen thín, aur ek munh, jo
baṛe ghamanḍ kí báten boltá thá, aur
us ká chihra us ke sáthíon kí nisbat
se ziyáda ru'ab-dár thá.
21 Main ne dekhá, ki wuhí síng
muqaddason se jang kartá, aur un par
gálib hotá rahá,
22 Jab tak ki Qadím ul Aiyám áyá,
aur Haqq Ta'álá ke muqaddason ká
insáf kiyá gayá: aur waqt á pahunchá,
ki muqaddas log saltanat ke málik
howen.
23 Wuh yún bolá, ki Chauthá hai-

wán chauthí saltanat hai jo dunyá
men hogí; wuh sárí saltanaton se mu-
tafarriq hogí, aur sárí zamín ko niglegí,
aur use latáṛegí, aur use ṭukṛe ṭukṛe
karegí.
24 Aur we das síng jo hain, so das
bádsháh hain jo us saltanat men se
uṭhenge; aur un ke ba'd ek aur uṭhe-
gá, aur wuh pahlon se mutafarriq ho-
gá, aur tín bádsháhon par gálib hogá.
25 Aur wuh Haqq Ta'álá kí mu-
khálafat men báten karegá, aur Haqq
Ta'álá ke muqaddason ko tasdí'a degá,
aur cháhegá ki waqton aur sharí'aton
ko badal ḍále; aur we us ke qabze
men diye jáenge, yahán tak ki ek
muddat, aur muddaten, aur ádhí mud-
dat guzar jáegí.
26 Par 'adálat baiṭhegí, aur we us
kí saltanat us se le lenge, ki use hame-
sha ke liye nest o nábúd karen.
27 Aur tamám ásmán tale ke sáre
mulkon kí saltanat, aur mamlukat aur
saltanat kí hashmat, Haqq Ta'álá ke
muqaddas logon ko bakhshí jáegí; us
kí saltanat abadí saltanat hai, aur sárí
mamlukaten us kí bandagí karengí,
aur farmánbardár howengí.
28 Wuh bát yahán tak tamám húí.
Main jo Dániel hún, mere andeshon
ne mujhe niháyat ghabráyá, aur merá
chihra mujh men mubaddal húá: par
main ne yih bát apne dil men rakhí.

VIII BA'B.

BELSHAZZAR bádsháh kí sal-
tanat ke tísre sál men mujhe,
hán, mujh Dániel ko ek royá nazar
ái, ba'd us ke jo shurú' men mujhe
nazar ái thí.
2 Aur main ne 'álam i royat men
dekhá, aur jis waqt main ne dekhá,
aisá ma'lúm húá, ki main Sosan ke
qasr men thá, jo súba i 'Ailám men
hai; phir main ne royat ke 'álam men
dekhá, ki main U'lái kí nadí ke
kanáre par hún.
3 Tab main ne apní ánkhen uṭhá-
ke nazar kí, aur kyá dekhtá hún, ki
nadí ke áge ek menḍhá khaṛá hai, jis
ke do síng the; aur we do síng únche
the; lekin ek dúsre se baṛá thá, aur
baṛá dúsre ke píchhe uṭhá.
4 Main ne us menḍhe ko dekhá, ki
pachchhim, uttar, dakhin taraf síng
mártá thá, yahán tak ki koí jánwar
us ke sámhne khaṛá na ho saká, na
koí us ke háth se chhuṛá saká; par
wuh jo cháhtá thá so kartá thá, yahán
tak ki wuh bahut baṛá ho gayá.
5 Aur main is soch men thá, ki
dekh, ek bakrá pachchhim kí taraf se
áke tamám rú e zamín par aisá phirá
ki zamín ko bhí na chhúá; aur us
bakre kí donon ánkhon ke bích o bích
ek 'ajíb tarah ká síng thá.
6 Aur wuh us do síngwále menḍhe
ke pás, jise main ne nadí ke sámhne
khaṛá dekhá, áyá, aur apne zor ke
qahr se us par dauṛ gayá.
7 Aur main ne use dekhá, ki wuh
menḍhe ke qaríb pahunchá, aur us ká
gazab us par bharká, aur menḍhe ko
márá, aur us ke donon síng toṛ ḍále;
aur menḍhe ko qúwat na thí, ki us ká
sámhná kare; so us ne use zamín par
paṭak diyá, aur use latáṛá; aur koí
na thá, ki menḍhe ko us ke háth se
chhuṛá sake.
8 Aur wuh bakrá niháyat buzurg
húá; aur jab wuh pur-zor húá, tab us
ká baṛá síng ṭúṭ gayá; aur us kí jagah
nádir chár síng ásmán kí cháron
hawáon kí taraf nikle.
9 Aur un men ke ek se ek chhoṭá
síng niklá, jo dakhin, aur púrab, aur
dil-pasand sarzamín kí taraf be-nihá-
yat baṛh gayá.
10 Aur wuh baṛhkar ásmán ke
lashkar tak pahunchá, aur us lashkar
men se aur sitáron men se ba'zon ke
zamín par girá diyá, aur unhen latá-
ṛá;
11 Balki us ne lashkar ke sardár
tak apne ko buland kiyá; aur us se
dáimí qurbání uṭhái gayí, aur maqdis
ká makán giráyá gayá.

12 So wuh lashkar, dáimí qurbání ke báb men khatá karne ke sabab, use hawála kiyá gayá, aur us ne sachái ko zamín par ḍálá; wuh yih kartá aur kámyáb hotá rahá.

13 ¶ Aur main ne ek qudsí ko bolte suná, aur dúsre qudsí ne us qudsí se, jo kalám kartá thá, púchhá, ki Wuh royat dáimí qurbání kí bábat, aur us ujáṛnewále kí sharárat kí bábat, ki maqdis aur lashkar donon diye gaye ki pámál howen, kab tak rahegí?

14 Us ne mujhe kahá, ki Do hazár tín sai din tak hai; phir maqdis pák kiyá jáegá.

15 ¶ Aur aisá húá, ki jab main Dániel ne yih royat dekhí thí, aur us kí ta'bír kí talásh kartá thá, to dekh, mere sámhne koí khaṛá thá jis kí súrat ádmí kí sí thí.

16 Aur main ne ek ádmí kí áwáz suní, ki U'lái ke darmiyán pukárke kahá, ki Ai Jabriel, is shakhs ko is royat kí ma'ní samjhá.

17 Chunánchi wuh udhar jahán main khaṛá thá nazdík áyá, aur jab pahunchá, main ḍar gayá, aur aundhe munh girá: par us ne mujhe kahá, Ai ádamzád, samajh; kyúnki yih royat ákhirí zamáne men anjám hogí.

18 Aur jab wuh mujh se kah rahá thá, main aundhe munh bhárí nínd men zamín par paṛá thá; tab us ne mujhe chhúá, aur sídhá khaṛá kiyá.

19 Aur kahá, ki Dekh, main tujhe samjháúngá, ki qahr ke ákhir men kyá hogá; kyúnki muqarrarí waqt par tamámí hogí.

20 Wuh menḍhá jise tú ne dekhá, ki us ke do síng hain, so Máda aur Fárs ke bádsháh hain.

21 Aur wuh bálwálá bakrá Yúnán ká bádsháh: aur wuh baṛá síng jo us kí ánkhon ke darmiyán hai, so us ká pahlá bádsháh hai.

22 Aur chúnki us ke ṭúṭ jáne ke ba'd us kí jagah men chár aur nikle, so ye chár salátín hain, jo us qaum ke darmiyán barpá honge, lekin un ká iqtidár us ká sá na hogá.

23 Aur un kí saltanat ke zamán i ákhir men, jis waqt khatákár log hadd tak pahunchenge, to ek bádsháh tursh-rú aur sáhib i fitrat barpá hogá.

24 Yih baṛá zabardast hogá, par us kí qúwat us kí isti'adád se na hogí; aur wuh 'ajíb tarah se qatl karegá, aur bakhtáwar hogá, aur kám bajá láwegá, aur zoráwaron ko aur muqaddas logon ko halák karegá,

25 Aur apní chaturáí se aisá 'amal karegá, ki us kí fitrat ke mansúbe us ke háth ke tale khúb anjám páwenge; aur dil men baṛá ghamanḍ karegá; aur sulh ke waqt men bahuteron ko halák karegá; wuh Wálíon ke sardár se bhí muqábala karne ke liye uṭh khaṛá hogá; par bagair wasíla háth ke shikast páwegá.

26 Aur yih shám o subh kí royá, jo kahí gayí, so sach hai; par tú royat ko band kar rakh; kyúnki is ko abhí bahut dinon tak ká 'arsa hai.

27 Aur mujh Dániel ko gash áyá, aur main chand roz tak bímár paṛá rahá: ba'd us ke main uṭhá, aur bádsháh ká kár o bár karne lagá; aur royat se ghabrá rahá, par koí use na samjhá.

IX BA'B.

AKHASU'ERUS ke beṭe Dárá ke pahle sál men, jo Mádíon kí nasl se thá, aur Kasdíon kí mamlukat par bádsháh muqarrar húá thá;

2 Us kí saltanat ke pahle sál men main Dániel ne kitábon men un barson ká hisáb samjhá, jin kí bábat KHUDÁWAND ká kalám Yaramiyáh nabí ko pahunchá thá, ki wuh Yarúsalam kí wíráni ke sattar baras púre kare.

3 ¶ Aur main ne apná rukh Khudáwand Khudá kí taraf kiyá, aur minnat aur munáját karke, aur roza rakhke, aur ṭáṭ pahinke, aur rákh malke us kí talásh kí.

4 Aur main̲ ne ḲHUDÁWAND apne
Ḳhudá se du'á mángí, aur main̲ ne
iqrár kiyá, aur kahá, ki Ai Ḳhudá-
wand, jo 'azím aur muhíb Ḳhudá hai,
aur us 'ahd ko jo apne 'áshiqon̲ ke aur
un ke sáth jo terí farmánbardárí karte
hain̲ yád rakhtá hai, aur un par rahm
kartá hai:
5 Ham ne ḳhatá kí, ham ne bad-
kárí kí, ham ne sharárat kí, ham ne
bagáwat kí, ki ham ne tere hukmon̲
aur terí sunnaton̲ se 'udúl kiyá hai;
6 Aur ham tere ḳhidmat-guzár
nabíon̲ ke shanawá na húe, jinhon̲ ne
terá nám leke hamáre bádsháhon̲,
hamáre amíron̲, aur hamáre bápdá-
don̲, aur hamáre mulk ke sáre logon̲
ko kalám sunáyá.
7 Ai Ḳhudáwand, sadáqat terí hai,
magar zard-rúí hamáre liye, jaisá áj
ke din hai; hán̲, Yahúdáh ke logon̲
ke aur Yarúsalam ke báshindon̲ ke,
aur sáre Isráelíon̲ ke liye jo nazdík
hain̲ aur jo dúr hain̲, un sab mulkon̲
men̲, jahán̲ jahán̲ tú ne un̲ ke gunáh
ke sabab, jo unhon̲ ne tere barḳhiláf
hoke kiyá, unhen̲ paráganda kiyá.
8 Ai Ḳhudáwand, zard-rúí hamáre
liye hai, hamáre bádsháhon̲, hamáre
amíron̲, aur hamáre bápdádon̲ ke liye,
ki ham tere gunahgár húe.
9 Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá kí
rahmaten̲ aur ámurzgáríán̲ hain̲, har-
chand ki ham ne us se bagáwat kí
hai:
10 Ham hargiz ḲHUDÁWAND apne
Ḳhudá kí áwáz ke shanawa na húe,
ki us kí sharí'aton̲ par, jinhen̲ us ne
apne ḳhidmat-guzár nabíon̲ kí ma'rifat
hamáre áge záhir kiyá, chalen̲.
11 Hán̲, sáre Isráel ne terí sharí'at
se 'udúl kiyá, aur bargashta húe hain̲,
tá ki terí áwáz ko na mánen̲: so wuh
la'nat ham par á paṛí, aur us qasam
ká wabál jo Ḳhudá ke banda Músá kí
tauret men̲ likhí hai; is liye ki ham
us ke gunáhgár ṭhahre.
12 Aur us ne apní wuh báten̲ jo us
ne ham logon̲ ke, aur hamáre hákimon̲
ke, jo ham par hukúmat karte the,
barḳhiláf kahín̲, so sábit kín̲, ki wuh
ham par baṛí áfat láyá; kyún̲ki sáre
ásmán tale aisá nahín̲ kiyá gayá, jaisá
Yarúsalam men̲ kiyá gayá hai.
13 Chunánchi we sárí baláen̲, jo
Músá kí tauret men̲ likhí hain̲, ham
par názil húín̲: tau bhí ham ne ḲHU-
DÁWAND apne Ḳhudá ke áge du'á na
mángí, tá ki ham apní badkáríon̲ se
báz áwen̲, aur terí sachái men̲ ḳhabar-
dár howen̲.
14 Is liye ḲHUDÁWAND hamárí ghát
men̲ lagá rahá, ki balá láwe, aur use
ham par názil bhí kiyá, ki ḲHUDÁ-
WAND hamárá Ḳhudá apne sáre kámon̲
men̲, jo wuh kartá hai, sádiq hai; par
ham us kí áwáz ke shanawá na húe.
15 Aur ab, ai ḲHUDÁWAND, hamáre
Ḳhudá, jo zoráwar bázú se apne logon̲
ko zamín i Misr se báhar nikál láyá,
aur tú ne apná baṛá nám kiyá, jaisá áj
ke din hai, ham ne gunáh kiyá, ham
ne sharárat kí.
16 ¶ Ai Ḳhudáwand, main̲ terí
minnat kartá hún̲, ki tú apní sárí
rástbází ke muwáfiq, apne qahr aur
apne ḳhashm se, jo tere hí shahr Ya-
rúsalam par hai, jo koh i muqaddas
hai, dastbardár ho: kyún̲ki hamáre
gunáhon̲ ke, aur hamáre bapdádon̲ kí
sharáraton̲ ke sabab se Yarúsalam aur
tere log, un sárí qaumon̲ ke huzúr jo
áspás hain̲, maurid i malámat húe.
17 Ab, ai hamáre Ḳhudá, apne
bande kí du'á aur iltimás sun, aur apne
chihre kí roshní ko Ḳhudáwand kí
ḳhátir apne maqdis par, jo wírán hai,
chamká.
18 Ai mere Ḳhudá, apná kán idhar
kar, aur sun: apní ánkhen̲ khol, aur
hamáre wíránon̲ ko, aur us shahr ko,
jo tere nám ká kahlátá hai, dekh; ki
ham tere huzúr apní rástbázíon̲ par
nahín̲, balki terí be-niháyat rahmaton̲
par takiya karke apní munáját karte
hain̲.

19 Ai Ḳhudáwand, sun; ai Ḳhudáwand, mu'áf kar; ai Ḳhudáwand, sun le, aur 'amal kar; ai mere Ḳhudá, apní hí ḳhátir deri na kar; is liye ki terá shahr aur terí guroh tere hí nám kí kahlátí hai.

20 ¶ Main yih kahtá hí thá, aur du'á mángtá, aur apní badkárí aur apní qaum Isráel kí badkárí ká iqrár kartá thá, aur KHUDÁWAND apne Ḳhudá ke huzúr, apne Ḳhudá ke pák pahár ke liye, apní munáját kartá hí thá;

21 Hán, du'á mángte hí hanoz mere munh se báten ho rahín, ki wuhí shaḳhs, ya'ne, Jabriel, jise main ne shurú' men royat men dekha thá, hukm ke mutábiq tez-parí kartá húá áyá, aur mujhe chhúá; yih shám kí qurbání guzránne ke waqt ke qaríb thá.

22 Aur us ne mujhe ḳhabar dí, aur mujh se báten kín, aur kahá, Ai Dániel, main ab is liye nikal áyá hún, ki tujhe dánish aur samajh baḳhshún.

23 Jyún tú ne du'á mángní shurú' kí, wún yih hukm niklá, aur main áyá ki tujhe dikhláún; kyúnki tú bahut 'azíz hai; so is bát ko bújh, aur is royat ko samajh.

24 Sattar hafte tere logon aur tere shahr i muqaddas ke liye muqarrar kiye gaye hain, tá ki us muddat men sharárat ḳhatm ho, aur ḳhatákárián áḳhir ho jáwen, aur badkárí kí bábat kafára kiyá jáwe, aur abadí rástbází pesh kí jáwe, aur us royat par aur nubúwat par muhr howe, aur us par jo sab se ziyáda quddús hai masah kiyá jáwe.

25 So tú búj̤h aur samajh, ki jis waqt se Yarúsalam kí do bára ta'mír karne ká hukm nikle, Masíh Bádsháhzáda tak sát hafte hain, aur básaṭh hafte; us waqt bázár phir ta'mír kiye jáenge, aur díwár banáí jáegí, magar tangí ke dinon men.

26 Aur básaṭh hafton ke ba'd Masíh qatl kiyá jáegá, par na apne liye; aur bádsháh jo áwegá, so us ke log shahr aur maqdis ko gárat karenge; aur us ká áḳhir áwegá goyá túfán ke zor se, aur áḳhir tak laṛáí rahegí, aur muqarrar kí húí ḳharábián hongí.

27 Aur wuh us 'ahd ko bahuton ke sáth ek hafte ke liye qáim karegá; aur hafta ke bích zabíha aur hadya mauqúf karegá, aur fasílon par ujáṛnewále kí makrúhát dharí jáengí, yahán tak ki us kí bilkull gárat ho, aur wuh balá jo muqarrar kí gayí hai us ujáṛnewále par wáqi' ho.

X BA'B.

FA'RS ke bádsháh Ḳhoras ke tísre baras men Dániel par, jis ká nám Beltashazzar rakhá gayá, ek bát záhir kí gayí: aur wuh bát sach thí, par baṛí lashkarkashí kí thí: aur us ne us bát par gaur kiyá, aur us royá ká bhed samjhá.

2 Main Dániel un dinon men tín hafton tak gam khátá rahá.

3 Main ne marzí kí roṭí na kháí, aur mere munh men boṭí aur mai na paṛí, aur main ne apne par tel na malá, yahán tak ki tín hafte púre guzar gaye.

4 Aur pahle mahíne kí chaubíswín táríḳh men main baṛí nadí Dijlah ke kináre par thá.

5 Aur main ne ánkh uṭháke nazar kí; aur kyá dekhtá hún, ki ek shaḳhs kattání pairáhan pahine húe, jis kí kamar par U'fáz ke ḳhális sone ká paṭká bandhá thá, khaṛá hai.

6 Us ká badan zabarjad kí mánind, aur us ká munh bijlí ká sá thá, aur us kí ánkhen do roshan chirágon kí mánind thín; us ke bázú aur us ke pánw rangat men chamakte húe pítal ke se the, aur us kí báten karne kí áwáz aisí thí, jaisí amboh kí áwáz jab hotí.

7 Mujh Dániel ne tan tanhá yih royá dekhí, ki un shaḳhson ne, jo mere sáth the, royá na dekhí; lekin un par aisá larza chaṛhá, ki we áp áp ko chhipáne bháge.

8 So main̲ akelá rah gayá, aur yih baṛí royá dekhí, aur mujh men̲ táb na rahí; kyún̲ki merá rúp rang mujh men̲ zard-rúí se mubaddal húá, aur merí táqat játí rahí.

9 Par main̲ ne us kí áwáz aur báten̲ sunín̲: aur main̲ us kí áwáz aur báten̲ sunte waqt mun̲h ke bhal bhárí nínd men̲ paṛá, aur merá mun̲h zamín kí taraf thá.

10 ¶ Aur dekh, ek háth ne mujhe chhúá, aur mujhe ghuṭnon̲ aur hathelíon̲ par biṭhláyá.

11 Aur us ne mujhe kahá, Ai Dániel, 'azíz mard, un báton̲ ko, jo main̲ tujhe kahtá hún̲, samajh le, aur sídhá khaṛá ho já; kyún̲ki main̲ tere pás ab bhejá gayá hún̲. Aur jab us ne mujhe yih bát kahí, main̲ kámptá húá khaṛá ho gayá.

12 Tab us ne mujhe kahá, ki Ai Dániel, mat ḍar, ki pahle hí din se jab tú ne apná dil lagáyá ki samjhe, aur apne Ḳhudá ke áge 'ájizí kare, terí báten̲ suní gayín̲, aur terí báton̲ ke sabab main̲ áyá hún̲.

13 Par Fárs kí mamlukat ká sardár ekís din tak mere muqábale men̲ khaṛá rahá; aur dekh, Míkáel, jo sardáron̲ men̲ baṛá hai, merí madad ko pahunchá: so main̲ wahán̲ Fárs ke bádsháhon̲ ke sáth ṭhahrá.

14 Ab jo kuchh tere logon̲ par pichhle dinon̲ men̲ guzregá, main̲ tujhe batláne ko áyá hún̲; kyún̲ki hanoz yih royá bahut dinon̲ ke mi'ád ke liye hai.

15 Aur jab us ne yih báten̲ mujh se kahín̲, main̲ ne apná mun̲h zamín kí taraf kiyá, aur main̲ gún̲gá ho gayá.

16 Aur, dekho, kisí ne, jo baní A'dam kí mánind thá, mere honṭhon̲ ko chhúá hai; tab main̲ ne apná mun̲h kholá, aur bolá, aur us ko jo mere sámhne khaṛá thá kahá, Ai mere ḳhudáwand, us royá ke bá'is mere gamon̲ ne mujh par hujúm kiyá hai, aur mujh men̲ kuchh qúwat na rahí.

17 Aur yih kyún̲kar ho saktá hai, ki mere aise ḳhudáwand ká yih banda mere aise ḳhudáwand se báten̲ kare? main̲ jo hún̲, so ek laḳht mujh men̲ táb o táqat na rahí, aur mujh men̲ to dam báqí nahín̲.

18 Tab aur ek ne, jis kí súrat ádmí kí sí thí, áke mujhe chhúá, aur us ne mujhe zor baḳhshá.

19 Aur wuh bolá, ki Ai 'azíz mard, mat ḍar; terí salámatí howe, zor pakaṛ; hán̲, tawáná ho. Aur jab us ne mujhe yih kahá, main̲ ne tawánáí pái, aur bolá, Ai mere ḳhudáwand, ab farmáiye; kyún̲ki tú hí ne mujhe qúwat baḳhshí hai.

20 Tab wuh bolá, A'yá, tú jántá hai, ki main̲ tujh pás kis liye áyá hún̲? aur ab main̲ Fárs ke sardár se laṛne ko phir jáún̲gá: aur jab main̲ chalá jáún̲gá, tab dekh, Yúnán ká sardár áwegá.

21 Par main̲ tujhe batá dún̲gá jo kuchh ki sacháí kí kitáb men̲ likhá hai; aur koí nahín̲ hai, jo in ke muqábale men̲ merí kumak karne ke liye kamar bándhegá, magar Míkáel jo tumhárá sardár hai.

XI BA'B.

AUR Dárá Mádí kí saltanat ke pahle baras men̲, main̲ hí thá, jo khaṛá húá, tá ki use qáim karún̲ aur qúwat dún̲.

2 Aur ab main̲ tujh ko wuh jo sach hai batláún̲gá. Dekh, Fárs men̲ aur bhí tín bádsháh barpá hon̲ge, aur chauthá sabhon̲ se ziyáda daulatmand hogá; aur jab wuh apní daulat ke bá'is zoráwar ho jáwegá, tab wuh sab ko ubháregá ki Yúnán kí sarzamín ke muḳhálif howen̲.

3 Lekin ek zabardast bádsháh barpá hogá, aur baṛe tasallut se saltanat karegá, aur jo cháhegá so karegá.

4 Aur jab wuh barpá hogá, to us kí saltanat ṭúṭegí, aur ásmán kí cháron̲ hawáon̲ kí atráf par taqsím ho jáegí, par us kí nasl ko na pahunchegí,

aur na us ke tasallut se muwáfiq hogí;
kyún̲ki us kí bádsháhat jaṛ se ukhaṛ
jáegí, aur wuh un ke liye jo un ke siwá
hain̲ hogí.
5 ¶ Aur sháh i janúb zor pakṛegá,
aur ek us ke sardáron̲ men̲ se zor men̲
us se ziyáda hogá, aur tasallut páwegá,
aur us kí saltanat baṛí saltanat hogí.
6 Aur barson̲ ke ba'd ák̲h̲ir ko we
ápas men̲ mel karen̲ge; kyún̲ki sháh
i janúb kí beṭí sháh i shimál ke pás
áwegí tá ki ittihád howe; par wuh us
bázú kí qúwat ko na rakhegí; aur
wuh bhí khaṛá na hogá, aur na us ká
bázú; balki wuh un samet jo use láe
the, aur us ke báp samet, aur us samet,
jis ne use us aiyám men̲ zor diyá thá,
hawála kí jáegí.
7 Lekin us kí nasl se, kon̲pal kí
tarah jo jaṛ se nikle, ek us kí jagah
barpá hogá: wuh ek lashkar ke sáth
áwegá, aur sháh i shimál ke qi'la men̲
dák̲h̲il hogá, aur un par hamla karegá,
aur gálib hogá:
8 Aur wuh un ke ma'búdon̲ ko un
ke sardáron̲ samet asír karke Misr ko
le jáegá, aur un ke qímatí bartan sone
chándí ke bhí le jáegá; aur wuh uttar
ke bádsháh kí nisbat se bahut barson̲
tak zoráwar rahegá.
9 Phir wuh sháh i janúb kí mam-
lukat men̲ dák̲h̲il hogá, par apní sar-
zamín men̲ phir jáegá.
10 Lekin us ke beṭe áp ko uskáen̲-
ge, aur ek baṛá lashkar jam'a karen̲ge;
aur ek yaqínan chaṛhegá, aur umḍegá,
aur guzregá, aur phiráwegá, aur we us
ke qi'la tak laṛen̲ge.
11 Aur sháh i janúb ká gazab bhaṛ-
kegá, aur wuh nikalkar us se, hán̲,
sháh i shimál se jang karegá, aur
baṛá lashkar leke áwegá; par wuh
baṛá lashkar us ke qábú men̲ diyá
jáegá.
12 Aur jab wuh lashkar uṛáyá jáe-
gá, tab us ke dil men̲ g̲h̲amanḍ samáe-
gá, aur wuh hazáron̲, das hazáron̲ ko
giráwegá; par wuh gálib na rahegá.
13 Kyún̲ki sháh i shimál phiregá,
aur ek lashkar ko jo pahle se ziyáda
hogá jam'a karegá, aur chand baras ke
ba'd apná wuh baṛá lashkar aur bahut
mál sáth leke áwegá.
14 Aur un dinon̲ men̲ bahutere sháh
i janúb par chaṛháí karen̲ge; aur terí
qaum ke qazzák bhí uṭhen̲ge, ki us
royá ko púrá karen̲; par we gir
jáen̲ge.
15 Chunánchi sháh i shimál áwegá,
aur damdama bándhegá, aur hasín
shahr le legá; aur janúb ke bázú qáim
na rahen̲ge, aur na us ke chune húe
logon̲ ko qáim rahne kí táqat hogí.
16 Aur wuh jo us par chaṛhne áwe-
gá apní marzí ke mutábiq 'amal kare-
gá, aur koí us ká muqábala na kar
sakegá; wuh us sarzamín i jalíl men̲
qiyám pakṛegá, ki wuh bilkull us ke
háth ke tale áwe.
17 Aur wuh apná ruk̲h̲ karegá tá
ki apní sárí mamlukat ke zor se us
men̲ dák̲h̲il howe, aur sádiq qaum ke
log us ke sáth hon̲ge; wuh yún̲ hí
'amal karegá; aur wuh use jawán
kún̲wárí degá ki wuh us kí halákat ká
bá'is howe; par wuh na ṭhahregí, aur
na us kí jánib máil rahegí.
18 Ba'd us ke wuh jazíron̲ kí taraf
apná ruk̲h̲ karegá, aur bahut se le
legá; lekin ek sardár us malámat ko,
jo us ne us kí taraf se uṭháí thí,
mauqúf karáegá, balki siwá us ke
us malámat ko us hí par phir kar
ḍálegá.
19 Tab wuh apní sarzamín ke qil'a
kí taraf apná mun̲h pher degá, par
wuh ṭhokar kháegá, aur gir paṛegá,
aur phir páyá na jáegá.
20 Aur us kí jagah par ek aur bar-
pá hogá, jo us k̲h̲úbsúrat mamlukat ke
darmiyán k̲h̲iráj-lenewálon̲ ko bhejegá:
lekin wuh thoṛe roz men̲ halák hogá,
par na gazab se, aur na jang se.
21 Phir us kí jagah par ek pájí
barpá hogá, jise we saltanat kí 'izzat
na den̲ge, par wuh nágahán̲ áwegá,

aur cháplúsí karke mamlukat par qá-
biz hogá.
22 Aur wuh lashkar jo báṛh kí ta-
rah chaṛh áwe, us ke sámhne se ulṭá
baháyá jáegá, aur shikast kháegá, aur
amír i 'ahd bhí.
23 Aur jab us ke sáth qaul o qarár
ho jáegá, wuh hílabází karegá; kyún-
ki wuh chaṛháí karegá, aur thoṛe log-
on kí madad se 'azím hogá.
24 Aur wuh nágahán súba ke ach-
chhe se achchhe makánon men dákhil
hogá: aur wuh aisá kuchh karegá, jo
na us ke bápdádon ne, na us ke dádon
ke pardádon ne kiyá; wuh ganímat,
aur lúṭ, aur mál unhen bánṭegá, aur
kuchh 'arse tak mazbút qil'aon ke le
lene par apne mansúbe bándhegá.
25 Aur wuh apne zor ko aur apne
dil ko ubháregá, ki baṛí fauj ke sáth
sháh i janúb par chaṛhe; aur sháh i
janúb ubhárá jáegá, ki baṛá aur nihá-
yat zoráwar lashkar leke jang karne
ko nikle; par wuh na ṭhahregá; ky-
únki we us kí mukhálafat men man-
súbe bándhenge.
26 Hán, we, jo us kí khurák men
se hissa páte hain, use toṛenge, aur
mukhálif kí fauj báṛh kí tarah chaṛ-
hegí, aur bahutere máre paṛenge.
27 Aur un donon bádsháhon ká dil
badkárí par máil hogá, aur we ek hí
mez par baiṭhe húe jhúṭh bolenge; par
kámyábí na hogí; kyúnki tamámí
muqarrar hí waqt par hogí.
28 Tab wuh baṛí daulat ke sáth
apní sarzamín men lauṭ jáwegá; aur
us ká dil 'ahd i muqaddas ke bar-
khiláf hogá; aur wuh 'amal karegá,
aur apní sarzamín men murája'at
karegá.
29 Mu'aiyan waqt par wuh phir
áwegá, aur dakhin kí taraf khurúj
karegá, par yih na agle taur par aur
na pichhle taur par hogá.
30 ¶ Ki Kittíon ke jaház us se mu-
qábala karenge: so wuh ázurda hogá,
aur phiregá, aur 'ahd i muqaddas par
us ká gazab bhaṛkegá: aur wuh us
ke mutábiq 'amal karegá: balki wuh
phiregá, aur un logon ke sáth, jinhon
ne 'ahd i muqaddas ko tark kar diyá
hai, ittifáq karegá.
31 Aur ek fauj us kí taraf hoke
istádagí karegí, aur we muhkam maq-
dis ko nápák karenge, aur dáimí qur-
báni ko mauqúf karenge, aur kharáb-
karnewálí makrúh chíz ko us men
dhar denge.
32 Aur wuh unhen, jo 'ahd ke mu-
qábil khabásat ke kám karte hain,
khushámad karke bargashta karegá;
par we log jo apne Khudá ko pah-
chánte hain mazbút honge, aur kám
karenge.
33 Aur we jo qaum ke darmiyán
ahl i dánish hain, bahuton ko tarbiyat
karenge; lekin we talwár se, aur átash
se, aur asír hone se, aur lúṭe jáne se,
bahut dinon tak tabáh rahenge.
34 Aur jab we tabáhí men paṛenge,
unhen thoṛí sí kumak pahunchegí;
lekin bahutere khushámad-goí se un
men shámil ho jáenge.
35 Aur ba'ze ahl i fahm gir jáenge,
tá ki un ká imtihán ho, aur we sáf o
sufed ho jáwen, yahán tak ki waqt i
ákhir áwe; kyúnki yih muqarrarí
waqt par mauqúf hai.
36 Aur bádsháh apní marzí ke
mutábiq 'amal karegá, aur áp ko bul-
and karegá, aur apne ta,ín sáre ma'-
búdon se baṛá jánegá, aur iláhon ke
Iláh ke muqábil hoke bahutsí hairat-
'afzá báten kahegá, aur iqbálmand
hogá, yahán tak ki qahr ke din púre
hon; kyúnki wuh jo ṭhahráyá gayá
hai so wáqi' hogá.
37 Aur wuh apne bápdádon ke Ilá-
hon kí taraf mutawajjih na hogá, aur
na 'auraton kí margúba ko, aur na kisí
Iláh ko mánegá, balki áp ko sab se
bálá jánegá.
38 Magar us kí jagah par hisáron
ke ma'búd kí ta'zím karegá; aur us
ma'búd kí, jise us ke bápdáde na jánte

the, soná, aur chándí, aur qímatí patthar, aur nafís hadya deke takrím karegá.

39 Wuh muhkam hisáron̲ men̲ ajnabí ma'búd ke sáth aisá kuchh karegá: jo use qabúl kartá hai, wuh use baṛí 'izzat baḳhshegá, aur unhen̲ bahuton̲ ká sálár karegá, aur qímat ke liye zamín ko taqsím karegá.

40 Aur áḳhir ke waqt men̲ janúb ká bádsháh us par relegá, aur sháh i shimál rath; aur sawár, aur bahut jaház leke girdbád kí mánind us par chaṛh áwegá, aur un sarzamínon̲ men̲ dáḳhil hogá, aur umḍegá, aur guzregá.

41 Aur sarzamín i jalíl men̲ bhí dáḳhil hogá, aur bahut giráe jáen̲ge, magar Adúm, aur Moáb, aur baní 'Ammún ke ḳháss log, us ke háth se bachen̲ge.

42 Aur wuh apná háth mulkon̲ par chaláwegá, aur mulk i Misr bhí rihái na páwegá.

43 Par wuh soná chándí ke ḳhazánon̲, aur Misr kí sárí nafís chízon̲ par qábiz hogá; aur Lúbí aur Kúshí us kí pairauí karen̲ge.

44 Lekin púrab kí aur uttar kí atráf se afwáhen̲ use hairán karen̲gí; is liye wuh baṛe gazab se niklegá, ki bahuton̲ ko nest o nábúd kare.

45 Aur wuh shándár muqaddas pahár par apní gulál-báṛí ko samundaron̲ ke darmiyán barpá karegá; par wuh apní ajal ko pahunchegá, aur us ká koí madadgár na hogá.

XII BAB.

AUR us waqt Míkáel, wuh baṛá sardár, jo terí qaum ke farzandon̲ kí himáyat ke liye khaṛá hai, uṭhegá; aur aisí taklíf ká waqt hogá, jo ummat kí ibtidá se leke us waqt tak kabhí na húá thá; aur us waqt tere logon̲ men̲ se har ek jis ká nám kitáb men̲ likhá hogá rihái páwegá.

2 Aur un men̲ se bahutere, jo zamín par ḳhák men̲ so rahe hain̲, jág uṭhen̲ge, ba'ze hayát i abadí ke liye, aur ba'ze ruswái aur zillat i abadí ke liye.

3 Par ahl i dánish falak kí chamak ke mánind chamken̲ge; aur we, jin kí koshish se bahutere sádiq ho gaye, sitáron̲ kí mánind, abad ul ábád tak.

4 Lekin tú, ai Dániel, in báton̲ ko band kar rakh, aur kitáb par áḳhir ke waqt tak muhr kar rakh: bahutere us par sarásar muláhaza karen̲ge, aur dánish ziyáda hogí.

5 ¶ Aur main̲ Dániel ne nazar kí, aur kyá dekhtá hún̲, ki do aur khaṛe the, ek, daryá ke kanáre kí is taraf, dúsrá, daryá ke kanáre kí us taraf.

6 Aur ek ne us shaḳhs se, jo kattán ká libás pahine thá, aur daryá ke pánion̲ par thá, púchhá, ki Ye 'ajáib chízen̲ kitní muddat ke ba'd anjám tak pahunchen̲gí?

7 Aur main̲ ne suná, ki us shaḳhs ne jo kattání poshák pahine thá, jo daryá ke pánion̲ par thá, apná dahná aur apná báyán̲ háth ásmán kí taraf uṭhákar us kí jo hamesha jítá hai qasam kháí, aur kahá, ki Ek muddat, aur muddaton̲, aur ádhí muddat tak rahen̲gí: aur jab wuh púrá kar chukegá, aur muqaddas logon̲ ká zor kho degá, ye sab chízen̲ púrí hon̲gí.

8 Aur main̲ ne to suná, par nahín̲ samjhá; tab main̲ ne kahá, Ai mere Ḳhudáwand, in chízon̲ ká anjám kyá hogá?

9 Us ne kahá, Ai Dániel, tú apní ráh chalá já, ki ye báten̲ áḳhir ke waqt tak band o sar ba muhr rahen̲gí.

10 Aur bahut log pák kiye jáen̲ge, aur sufed kiye jáen̲ge, aur ázmáe jáen̲ge; lekin sharír sharárat karte rahen̲ge, aur shaíron̲ men̲ se koí na samjhegá, par dánishwar samjhen̲ge.

11 Aur jis waqt se dáimí qurbání mauqúf kí jáegí, aur wuh makrúh chíz jo ḳharáb kartí hai qáim kí jáegí, ek hazár do sau nauwe din hon̲ge.

12 Mubárak wuh jo intizár kartá

hai, aur ek hazár tín sau paintís roz
tak átá hai.
13 Par tú apní ráh chalá já jab tak
ki waqt i áḳhir áwe: ki tú chain kar-
egá, aur apní mírás par áḳhir ke dinon
men uṭh khaṛá hogá.

HU'SI''A NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

YAHU'DA'H ke bádsháh 'Uzziyáh,
aur Yútám, aur A'ḳhaz, aur
Hizqiyáh ke aiyám men, aur Isráel ke
bádsháh Yúás ke beṭe Yarubi'ám ke
dinon men, KHUDÁWAND ká kalám
Biarí ke beṭe Húsí'a ko pahunchá.
2 KHUDÁWAND ke kalám ká shurú',
jo Húsí'a ke wasíle se áyá, KHUDÁ-
WAND ne Húsí'a ko farmáyá, ki Já,
aur ek zinákár 'aurat aur ziná ke laṛke
apne liye le; kyúnki mulk ne KHUDÁ-
WAND ko chhoṛke baṛí zinákárí kí hai.
3 Pas, us ne jákar Diblaim kí beṭí
Júmar ko liyá; wuh hámila húí, aur
beṭá janí.
4 Aur KHUDÁWAND ne use kahá,
ki Us ká nám Yazra'el rakh; is liye
ki thoṛí muddat hai, aur main Yáhú
ke gharáne se Yazra'el ke ḳhún ká
badlá lúngá, aur Isráel ke gharáne kí
saltanat ko tamám karúngá.
5 Aur usí din aisá májará hogá, ki
main Yazra'el kí wádí men Isráel kí
kamán toṛúngá.
6 ¶ Aur wuh phir hámila húí, aur
ek beṭí janí. Aur Ḳhudá ne use far-
máyá, ki Us ká nám Lo-ruhámáh
rakh: kyúnki main Isráel ke gharáne
par phir rahm na karúngá, par unhen
bilkull uṭhá le jáúngá.
7 Lekin Yahúdáh ke gharáne par
rahm karúngá, aur unhen KHUDÁWAND
un ke Ḳhudá ke wasíle se rihái dúngá;
aur kamán, aur talwár, aur laṛái, aur
ghoṛon, aur sawáron ke zor se un ko
rihái nahín dúngá.
8 ¶ Aur Lo-ruhámáh ke dúdh ke
chhuṛáne ke ba'd wuh phir hámila húí,
aur ek beṭá janí.
9 Aur Us ne farmáyá, ki Us ká
nám Lo-'ammí rakh; kyúnki tum
mere log nahín ho, aur main tumhárá
nahín húngá.
10 ¶ Tau bhí baní Isráel shumár
men daryá kí ret ke dánon kí mánind
honge, jo mápe nahín játe, aur gine
nahín játe; aur aisá wáq'i hogá ki us
jagah jahán unhen kahá gayá hai, ki
Tum mere log nahín ho, us ke 'iwaz
men un se kahá jáegá, Tum zinda
Ḳhudá ke farzand ho.
11 Aur baní Yahúdáh, aur baní
Isráel, báham faráham honge, aur apne
liye ek sardár ṭhahráwenge, aur us
sarzamín se nikal áenge; ki Yazra'el
ká din 'azím hogá.

II BA'B.

APNE bháíon se kaho, 'Ammí, aur
apní bahinon ko, Ruhámáh.
2 Tum apní má se bahs karo, bahs
karo, kyúnki wuh merí jorú nahín
hai, aur main us ká ḳhasam nahín
hún: tá ki wuh apní harámkáríán
apní ánkhon ke sámhne se dúr kare,
aur apní zinákáríán apní chhátíon ke
darmiyán se:
3 Na ho ki main use nangá karún,
aur us tarah ḍál dún, jis tarah wuh
apní paidáish ke din húí, aur us ko
bayábán kí tarah banáún, aur súkhí
zamín kí mánind karún, aur piyás se
már ḍálún.

4 Aur us kí aulád par rahm na karúngá, is liye ki we ziná-záda hain.

5 Kyúnki un kí má ne chhinálá kiyá hai: wuh jo unhen janí, us ne ruswáí ká kám kiyá hai: is liye ki us ne kahá hai, ki main apne dhagṛon ká, jo mujh ko roṭí, aur pání, aur ún, aur san, aur tel, aur sharbat dete hain, píchhá karúngí.

6 ¶ Dekh, is sabab main terí ráh ko kánṭon se band karúngá, aur díwár bhí uṭháúngá, ki wuh apne raste na páwe.

7 Aur wuh apne dhagṛon ke píchhe píchhe jáegí, par un ke barábar nahín pahunchegí; aur un ko ḍhúnḍhegí, par nahín páwegí; tab wuh kahegí, ki Main apne pahle ḳhasam pás phir jáúngí; kyúnki merí wuh hálat is se jo ab hai bihtar thí.

8 Kyúnki us ne na jáná, ki main hí ne us ke ta,ín anáj, aur nayí mai, aur tel diyá, aur us ke sone aur rúpe ko, jis se unhon ne Ba'al kí múraten banáín, afzúd kiyá.

9 Is liye main phirkar áúngá, aur apne anáj ko us kí fasl ke waqt par, aur apní mai ko us ke mausim par le lúngá, aur apní ún aur san, jo main ne use diyá ki wuh us se apne nangepan ko chhipáwe, so pher lúngá.

10 Phir us kí baṛí badzátí ko us ke dhagṛon ke áge fásh karúngá, aur koí us ko mere háth se nahín chhuṛáwegá.

11 Aur us kí sárí ḳhushíon ko, aur 'ídon ko, aur naye chánd ke dinon, aur sabt ke dinon ko, aur us kí sárí mu'aiyan majlison ko mauqúf karúngá.

12 Aur main us ke angúr aur anjír ke un daraḳhton ko, jin kí bábat us ne kahá hai, Ye merí ḳharchí hain, jinhen mere 'áshiqon ne mujhe bakhshá hai, barbád karúngá, aur unhen jangal banáúngá, aur janglí jánwar un ko kháenge.

13 Aur main Ba'alím ke dinon ká badlá, jin men us ne un ke liye lubán jaláyá, aur wuh apne taín kán kí bálíon se aur zewaron se sajákar apne 'áshiqon ke píchhe gayí, aur mujhe bhúl gayí, us se lúngá, Ḳhudáwand farmátá hai.

14 ¶ Dekh, báwujúd us ke main us ko moh lúngá, aur harchand ki use bayábán men le jáún tau bhí us se tasallí kí báten kahúngá.

15 Aur wahán se us ke tákistán use dúngá, aur 'Akúr kí wádí bhí, tá ki wuh ummed ká darwáza ho: aur wuh wahán gáyá karegí, jis tarah jawání ke aiyám men kartí thí, aur us din kí mánind, jis men wuh Misr kí zamín se nikal áí.

16 Aur us din aisá hogá, Ḳhudáwand farmátá hai, ki tú mujhe I'shí kahegí, aur phir Ba'alí na kahegí.

17 Kyúnki Ba'alím ke námon ko us ke munh se nikálúngá, aur we phir kabhí un ke nám se yád na honge.

18 Aur main us din un ke liye maidán ke wahshíon, aur hawá ke parindon, aur zamín kí rengnewálí chízon se ek 'ahd karúngá; aur kamán, aur talwár, aur laṛáí ko us sarzamín men toṛ ḍálúngá, aur aisá karúngá ki we amn o amán ke sáth árám men leṭ jáwen.

19 Aur tujhe apní abadí mangetar karúngá; hán, tujhe sadáqat aur 'adálat, aur mihrbání, aur rahmat se apní mangetar karúngá.

20 Main tujhe wafádárí se apní mangetar karúngá, aur tú Ḳhudáwand ko pahchánegí.

21 Aur usí din aisá hogá, ki main sunúngá, Ḳhudáwand farmátá hai, main ásmán kí sunúngá, aur ásmán zamín kí sunegá;

22 Aur zamín anáj, aur nayí mai, aur tel kí sunegí, aur we Yazra'el kí sunenge.

23 Aur main us ko us sarzamín men apne liye boúngá; aur Lo-ruhámáh par rahm karúngá, aur Lo-'ammí ko kahúngá, 'ki Tú merí qaum hai; aur we kahenge, Ai mere Ḳhudá.

III BA'B.

KHUDA'WAND ne mujhe farmá-
yá, ki Phir já, aur ek 'aurat se,
jo us ke dost kí piyárí hai, par ziná
kartí hai, muhabbat rakh, jis tarah se
ki Khudáwand baní Isráel se, jo gair-
ma'búdon par nigáh karte hain, aur
kishmish ke kulíche cháhte hain, mu-
habbat rakhtá hai.
2 So main ne us ko pandrah rúpiye
aur derh khomar jau se apne liye mol
liyá:
3 Aur us ko kahá, Tú mere liye
bahut din tak baithí rahegí; tú har-
ámkárí na karegí, na kisí mard kí
hogí, aur main bhí tere liye yún hí
rahúngá.
4 Kyúnki baní Isráel bahut din tak
bagair bádsháh, aur bagair hákim, aur
bagair qurbání, aur bagair but, aur
bagair afúd, aur bagair tiráfím ke
rahenge;
5 Ba'd us ke baní Isráel phirenge,
aur Khudáwand apne Khudá ko, aur
Dáúd apne bádsháh ko, dhúndhenge;
aur ákhirí dinon men we darte húe
Khudáwand kí aur us kí mihrbání kí
panáh lenge.

IV BA'B.

AI baní Isráel, Khudáwand ká ka-
lám suno: kyúnki is sarzamín
ke rahnewálon se Khudáwand ká ek
jhagrá hai, kyúnki mulk men na
rástí, na shafaqat, na Khudá-shinásí
hai.
2 Kosne, aur jhúth bolne, aur khún,
aur chorí, aur harámkárí karne ke
siwá kuchh nahín hotá; we phút
nikle hain, aur khún par khún hotá
hai.
3 Is liye sarzamín mátam karegí,
aur har ek jo ki us men rahtá hai, aur
maidán ke mawáshí aur hawá ke pa-
rinda, sab samet ná-tawán ho jáenge;
balki daryá kí machhlián bhí gáib ho
jáengí.
4 Tis par bhí koí dúsre ke sáth
bahs nahín kare, aur na koí use ilzám
de; kyúnki tere log un ke mánind
hain, jo káhin se bahs karte hain.
5 Is liye tú din ko gir paregá, aur
tere sáth nabí bhí rát ko giregá, aur
main terí má ko tabáh karúngá.
6 ¶ Mere log halák húe hain, is
liye ki dánáí rakhte na the: is wáste
ki tú ne dánish se nafrat kí hai, main
bhí tujh se nafrat karúngá, ki tú mere
áge káhin nahín hogá: aur is liye ki
tú apne Khudáwand ke shar'a ko
bhúlá hai, main bhí terí aulád ko bhúl
jáúngá.
7 Jaise we barhe waise unhon ne
mere gunáh ziyáda kiye; is liye un kí
hashmat ko ruswáí se badal dálúngá.
8 We mere logon kí khatá kí qur-
bání kháte hain, aur un kí badkárí
par apná dil lagáte hain.
9 Pas jaisá logon ká hál, waisá
káhinon ká hál hogá: main un ke
chalan kí sazá unhen dúngá, aur un
ke kámon ká badlá un se lúngá.
10 We kháwenge, par ásúda nahín
honge; we ziná karenge, par aulád
nahín barhegí; ki Khudáwand kí
parwá rakhne se báz áe hain.
11 Harámkárí aur mai aur nayí
mai dil ko kho detí hain.
12 ¶ Mere log apne káth ke putle
se suwál karte hain; un kí láthí un
ko batá detí hai; kyúnki harámkárí
kí rúh ne unhen gumráh kiyá hai, aur
apne Khudá kí panáh ko chhorke
harámkárí karte hain.
13 Paháron kí chotíon par we qur-
bánián guzránte hain, aur tílon par
lubán jaláte hain; aur balút, aur
chinár, aur sháh-balút ke per tale
bhí; kyúnki un ke chhánw suháne
hain; is sabab tumhárí betián chhiná-
lá kartín, aur tumhárí bahú zinákárí
kartí hain.
14 Jab tumhárí betián chhinálá
karengí, aur tumhárí bahú zinákárí
karengí, to main un ko sazá nahín
dúngá; kyúnki we áp bhí qahbon ke

sáth kanáre játe hain̲, aur kasbíon̲ ke
sáth qurbáníán̲ guzránte hain̲: is liye
ye log, jo nádán hain̲, barbád kiye
jáen̲ge.
15 ¶ Ai Isráel, harchand tú shah-
wat-parastí kare, tau bhí aisá na howe
ki Yahúdáh bhí gunahgár ho; tum
Jiljál men̲ na áo, aur Bait-A'wan men̲
na charh jáo, aur qasam na kháo, ki
KHUDÁWAND jítá hai.
16 Kyún̲ki Isráel píchhe hat̤ játá
hai, us bachhiyá kí mánind jo pí-
chhe hat̤tí hai: ab KHUDÁWAND un
ko kusháda jagah men̲ barra kí tarah
charáwegá
17 Ifráím buton̲ se mil gayá hai:
use chhor̤ do.
18 Jab we sharáb-khwárí kar chu-
ke, tab we bár bár ziná karte hain̲; us
ke sardár apná rú-siyáh honá manzúr
karte.
19 Hawá ne use apne pankhon̲ se
pakár̤ liyá, aur we apní qurbáníon̲ se
sharminda hon̲ge.

V BA'B.

AI káhino, yih bát suno; aur ai
Isráel ke khándán, kán dharo;
aur ai bádsháh ke gharáne, suno;
kyún̲ki fatwá tum par hai, is liye ki
tum Misfáh par ek dám húe, aur ek
jál bhí jo Tábúr par bichháyá húá
hai.
2 We jo bargashta húe zabíhon̲ ko
kasrat se zabh karte; par main̲ un
sabhon̲ ko tambíh dún̲gá.
3 Main̲ Ifráím ko jántá hún̲, aur
Isráel bhí mujh se chhipá nahín̲;
kyún̲ki tú, ai Ifráím, zinákárí kartá
hai, aur Isráel álúda hai.
4 Un ke kám unhen̲ un ke Khudá
kí taraf rujú' hone nahín̲ dete hain̲;
kyún̲ki zinákárí kí rúh un ke andar
hai, aur we KHUDÁWAND kí parwá
nahín̲ rakhte.
5 Aur Isráel ká gurúr us ke mun̲h
par gawáhí detá hai; aur Isráel aur
Ifráím apní apní badkáríon̲ ke sabab
girenge; aur Yahúdáh bhí un ke sáth
giregá.
6 We gallon̲ aur bheron̲ ko leke
KHUDÁWAND ko d̤hún̲d̤hne jáen̲ge,
lekin nahín̲ páwen̲ge; ki us ne áp ko
un se judá kar diyá.
7 Unhon̲ ne KHUDÁWAND ke sáth
be-wafáí kí; kyún̲ki harám bachche
un se paidá húe: ab, ek mahíne ká
'arsa unhen̲ un ke bakhron̲ samet khá
jáegá.
8 Jibi'ah men̲ qarnáe bajáo, aur
Rámah men̲ turhí; Bait-A'wan men̲
lalkáro, ki ai Binyamín, wuh terá
píchhá kartá hai.
9 Tambíh ke din Ifráím wírán ho-
gá; Isráel ke firqon̲ ke darmiyán, jo
kuchh ki yaqínan howegá, main̲ ne
záhir kiyá hai.
10 Yahúdáh ke sardár un ke má-
nind húe, jo sarhadd ko sarkáte hain̲;
main̲ un par apná qahr pání kí tarah
und̤elún̲gá.
11 Ifráím mazlúm hotá hai, aur
balá se kuchlá játá hai, is liye ki wuh
apní cháh se us hukm par chalá.
12 Is liye main̲ Ifráím ke liye pa-
tangá sá hún̲gá, aur Yahúdáh ke
gharáne ke liye ghun kí mánind
hún̲gá.
13 Aur Ifráím ne apní ná-sází dekhí,
aur Yahúdáh ne apná zakhm; tab
Ifráím Asúr ko gayá hai, aur us mu-
khálif bádsháh ko bulá bhejá hai; lekin
wuh tum ko sihhat de na saká, aur
tumhárá zakhm changá na kar saká.
14 Main̲ Ifráím ke liye sher i babar
kí mánind, aur Yahúdáh ke gharáne
ke liye jawán singh kí mánind hún̲gá;
main̲, hán̲, main̲ hí phár̤ún̲gá, aur
chalá jáún̲gá; main̲ ut̤há le jáún̲gá,
aur koí na chhur̤áwegá.
15 ¶ Main̲ rawána hún̲gá, main̲
apne makán men̲ phir jáke rahún̲gá,
jab tak ki we siyásat na ut̤háwen̲; tab
we mere mun̲h ko d̤hún̲d̤hen̲ge; we
apní musíbat men̲ sawere mere tálib
hon̲ge.

VI BA'B.

A'O, ham Ḳhudáwand kí taraf
phiren̲; kyún̲ki us ne phárá
hai, aur wuhí hamen̲ changá karegá;
us ne márá hai, aur wuhí hamárá
zak̲hm bándhegá.
2 Wuh do din ba'd hamen̲ hayát i
táza bak̲hshegá; tísre din men̲ wuh
ham ko uṭhá khaṛá karegá, aur ham
us ke huzúr men̲ zinda rahen̲ge.
3 Tab ham jánen̲ge, hán̲, Ḳhudá-
wand ke pahchánne ke liye ham
pairauí karen̲ge: subh kí mánind us
ká k̲húruj muqarrar hai, aur barsát kí
mánind hamáre liye us kí ámad hogí,
pichhle men̲h kí mánind, jo zamín ko
tar kartá hai.
4 ¶ Ai Ifráím, main̲ tujh se kyá
karún̲? ai Yahúdáh, main̲ tujh se kyá
karún̲? kyún̲ki tumhárí nekí subh ke
bádal kí mánind hai, aur os kí mánind
jo sawere játí rahtí hai.
5 Is liye main̲ ne unhen̲ nabíon̲ ke
wasíle se tarásh ḍálá hai, aur apne
mun̲h ke kalám se unhen̲ kushta kiyá
hai; terí baláen̲ jo áín̲, so bijlí kí
mánind chalín̲.
6 Kyún̲ki main̲ ne rahm cháhá, aur
na ki qurbání; aur Ḳhudá shinásí kí,
sok̲htaní qurbáníon̲ kí nisbat se ziyáda,
talab kí.
7 Lekin we un ádmíon̲ kí mánind
hain̲ jo 'ahd-shikaní karte hain̲; unhon̲
ne wahán̲ mujh se be-wafáí kí hai.
8 Jili'ád jo hai, so badkáron̲ kí bastí
hai, wuh lahú-luhán qadamon̲ se latáṛí
húí hai.
9 Jis tarah se ḍakaiton̲ ke gol kisí
ádmí kí g̲hát men̲ lagte hain̲, us hí
tarah káhinon̲ kí guroh Sikm kí ráh
men̲ qatl kartí játí hai; hán̲, we ján
bújhke badkárí karte hain̲.
10 Main̲ ne ek haulnák chíz Isráel
ke gharáne men̲ dekhí; wahán̲ Ifráím
kí zinákárí hai, aur Isráel álúda húá.
11 Ai Yahúdáh, tere bhí dirau karne
ká waqt muqarrar húá. Jis waqt
main̲ ne apne logon̲ kí asírí ko phir
pherá,

VII BA'B.

JAB main̲ Isráel ko changá karne
par thá, to Ifráím kí bádkárí aur
Samrún kí sharárat záhir húí: kyún̲ki
we dagá karte hain̲; chor ghustá hai,
aur ḍakaiton̲ ká gol báhar lúṭtá hai.
2 Aur we apne dil men̲ nahín̲ sochte,
ki mujhe un kí sárí sharáraten̲ yád
hain̲; ab un ke 'amalon̲ ne unhen̲
áspás se gher liyá hai; we mere mun̲h
ke sámhne hain̲.
3 We bádsháh ko apní badkárí se,
aur amíron̲ ko apní darog-goí se, k̲hush
karte hain̲.
4 We sab ke sab zinákár hain̲, aur
us tanúr kí mánind hain̲, jise nánbái
garm kartá hai, aur átá gúndhne ke
waqt se phir bhaṛkáne se báz rahtá
hai, jab tak ki k̲hamír uṭh na jáe.
5 Hamáre bádsháh ke din men̲
umará mai-noshí karke harárat ke
bá'is be-árám hain̲; wuh ṭhaṭṭhebázon̲
kí rifáqat men̲ apná háth baṛhátá hai.
6 Unhon̲ ne g̲hát men̲ lage húe apne
dilon̲ ko, jo ki tanúr kí mánind hain̲,
pesh kiyá hai: un ká nánbái sárí rát
soyá kartá hai; wuh subh ke waqt
shu'aladár ág kí mánind jaltá hai.
7 We sab ke sab tanúr kí mánind
dhadhakte hain̲, aur apne qázíon̲ ko
khá játe hain̲; un ke sáre bádsháh
máre paṛe hain̲; un ke darmiyán koí
na rahá jo merá nám le.
8 Ifráím jo hai gair-qaumon̲ se mil
jul gayá; Ifráím ek chapátí hai, jo
ulṭáí na gayí.
9 Pardesí us kí tawánáí ko nigal
gaye, aur us ko k̲habar nahín̲; aur
jahán̲ tahán̲ us par sufed bál bhí ho
gaye, par wuh us se wáqif nahín̲.
10 Aur Isráel ká gurúr us ke mun̲h
par gawáhí detá hai; tis par bhí we
Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí taraf
nahín̲ phirte hain̲, aur báwujúd is sáre
hál ke us ko nahín̲ ḍhúnḍhte.
11 ¶ Ifráím us kabútar kí mánind

hai jo bholá aur ná-samajh ho: we Misr ko pukárte hain, Asúr ko játe hain.

12 Jab we jáenge, main un par apná jál márúngá; un ko hawá ke parindon kí mánind níche utárúngá; aur main un ko tambíh dúngá, chunánchi un kí jamá'at ke darmiyán yih suná játá hai.

13 Un par wáwailá hai! kyúnki we merí taraf se bhág gaye; halákat un par! ki we mujh se bágí húe: harchand main hí ne unhen chhuṛáyá, we mere haqq men jhúṭh bole.

14 Balki we apne apne bichhaune par chilláte hain, par mujh ko dil se nahín pukárte; we anáj aur mai ke liye to jam'a hote, par mujh se bágí rahte hain.

15 Báwujúde ki main ne un ko tarbíyat kiyá, aur un ke bázúon ko zor bakhshá, tau bhí we mujh par bad-andeshí karte hain.

16 We phirte hain, par Haqq Ta-'álá kí taraf nahín; we ṭeṛhí kamán kí mánind hain jo dagá detí; un ke amír apní zubán kí gustákhi ke sabab talwár se giráe jáenge; is se we Misr kí sarzamín men maskhare banenge.

VIII BA'B.

APNE munh se qarnáe lagá. Wuh 'uqáb kí tarah KHUDÁWAND ke gharáne par ṭúṭtá hai, kyúnki unhon ne mere 'ahd se 'udúl kiyá, aur merí sharí'at ke barkhiláf bagáwat kí.

2 We mujhe pukáren, Ai mere Khudá, ham baní Isráel tujhe pah-chánte hain.

3 Isráel ne wuh chíz jo achchhí hai phenk dí: dushman us ke píchhe píchhe dauṛenge.

4 Unhon ne bádsháh muqarrar kiye, par merí taraf se nahín; unhon ne sardáron ko ṭhahráyá hai, aur main ne unhen na jáná; unhon ne apne rúpe aur apne sone ke ma'búd banáe hain, tá ki we nest kiye jáwen.

5 ¶ Ai Samrún, terá bachhṛá naf-rat-angez hai: merá gussa un par bhaṛká hai; kab tak in ká pákíza ho jáná ná-mumkin bát ṭhahre?

6 Kyúnki yih bhí Isráel hí se thá: kárígar ne us ko banáyá hai, is liye wuh Khudá nahín: filhaqíqat Samrún ká bachhṛá ṭukṛe ṭukṛe kiyá jáegá.

7 Is liye ki unhon ne hawá boí, we girdbád lauenge: un ká ankúrá na niklegá; na un kí bálon ke lagne se dána paidá hogá; aur agar paidá ho, to begáne log use chaṭ kar jáenge.

8 Isráel niglá gayá: ab we qaumon ke darmiyán us bartan kí mánind honge, jo pasand nahín átá.

9 Ki we Asúr ko uṭh gaye hain, us gor-khar kí mánind jo tanhá rahtá hai; Ifráím ne dhagaṛon ko kharchí dí hai.

10 So main bhí, agarchi unhon ne qaumon ke darmiyán kharchí dí hai, ab unhen jam'a karúngá, aur we thoṛí sí muddat ba'd sardáron ke bádsháh ke bojh ke sabab se gamgíní karenge.

11 Kyúnki Ifráím ne badkárí ke liye bahut se mazbah banáe; we mazbah bá'is the, jin se us kí badkárí húí.

12 Main ne apní sharí'at ke baṛe baṛe mazmún us ke liye likhe; par we begána gine játe hain.

13 We mere hadyon kí qurbáníon ke liye gosht chaṛháte hain, aur kháte hain; KHUDÁWAND un ko qabúl nahín kartá; ab wuh un kí burái yád karegá, aur un ke gunáhon kí unhen sazá degá: we Misr ko phir jáenge.

14 Is liye ki Isráel ne apne Kháliq ko farámosh kiyá hai, aur butkháne banáe hain, aur Yahúdáh ne bahut se hasín shahr ta'mír kiye, is sabab main us ke shahron par ág bhejúngá, aur wuh un ke mahallon ko khá jáegí.

IX BA'B.

AI Isráel, qaumon kí tarah máre khushí ke mat phúl; kyúnki tú ne ziná karke apne Khudá ko chhoṛá hai, tujhe to har ek khalihán men kharchí pání bhalí lagí.

2 Khalihán aur kolhú un kí par-

warish ke liye káfí nahín honge, aur
nayí mai kí kotáhí hogí.
3 We Ḳhudáwand kí sarzamín
men na basenge; balki Ifráím Misr
ko phir jáegá, aur we Asúr men nápák
chízen kháenge.
4 We mai ko Ḳhudáwand ke liye
na tapáwenge, aur un ke zabíhe use
pasand nahín áwenge; we un ke liye
nauha-garon kí roṭí ke mánind honge;
jitne use kháenge, álúda honge; kyúnki
un kí roṭíán un kí ján ke 'iwaz Ḳhu-
dáwand ke ghar men dáḳhil nahín
hongí.
5 Tum jamá'at ke din, aur Ḳhudá-
wand kí 'íd ke din kyá karoge?
6 Dekh, we tabáhí ke áge se chale
játe hain; lekin Misr un ko sameṭegá,
Mof un ko gáṛegá, gazne un kí chándí
ke achchhe ḳhazáne ke wáris honge,
ḳhár un ke ḍeron men ugenge.
7 Sazá ke din áe hain, intiqám ke
din áe hain; Isráel ma'lúm karegá;
nabí be-wuqúf hai, rúhání ádmí díwána
hai, terí baṛí badkárí aur niháyat'adá-
wat ke sabab se.
8 Ifráím mere Ḳhudá kí taraf se
madad ká intizár kartá hai; nabí apní
sárí ráhon men chiṛímár ká jál hai;
wuh apne Ḳhudá ke ghar men ek
phandá hai.
9 Unhon ne, jaisá ki Jibi'ah ke
aiyám men húá, áp ko niháyat ḳharáb
kiyá hai; wuh un kí sharárat yád kar-
egá; wuh un ke gunáhon kí sazá degá.
10 Main ne Isráel ko un angúron kí
mánind jo bayábán men hon páyá;
jaisá ki anjír ká pahlá paká húá phal
jo pahle martaba lage, waisá tumháre
bápdádon ko dekhá; lekin we Ba'al-
Fagúr pás gaye, aur us be-hayá ke
liye unhon ne áp ko alag kar diyá; we
apne us ma'shúq ke mánind makrúh
húe.
11 Ahl i Ifráím, so un kí shaukat
chiṛiyá kí mánind uṛ jáegí, yahán tak
ki na janam, aur na rihm, aur na
hámilagí hogí.
12 Balki harchand we apne bach-
chon ko pálen, tau bhí main un ko
chhín lúngá, ki koí ádmíon e darmiyán
na rahe: filhaqíqat un par wáwailá
hogá, jis waqt main un ke pás se chalá
jáún.
13 Ifráím ko main dekhtá hún ki
wuh Súr kí tarah nafís jagah men
lagáyá húá hai; lekin Ifráím ká yih
hál hogá, ki wuh apne bachchon ko
qátil ke áge le jáegá.
14 Ai Ḳhudáwand, un ko de: tú
unhen kyá degá? unhen wuh peṭ de
jo gir paṛe, aur we chhátíán jo ḳhushk
rahen.
15 Un kí sárí sharárat Jiljál men
hai; hán, wahán main ne un se 'adá-
wat kí; un kí badkáríon ke sabab se
main ne un ko apne ghar se nikál diyá
hai, aur phir un se muhabbat na rakh-
úngá: un ke sáre sardar gardánkash
hain.
16 Ifráím márá húá hai, un kí jaṛ
súkh gayí, unhen phal na lagegá: aur
agar un kí jorúán un se hámila hon,
to main un ke peṭ ke 'azíz phal ko már
dálúngá.
17 Merá Ḳhudá un ko radd kar
degá, is liye ki we us ke shanawá nahín
húe: aur we qaumon ke bích áwára
phirenge.

X BA'B.

ISRA'EL ek lahlahátí húí ták hai, jis
men phal lagá; jaise us ke phal
ziyáda hain waise hí us ne bahut se
mazbah ta'mír kiye: us kí zamín kí
jaisí ḳhúbí thí, unhon ne waisí hí
achchhí múraten banáín.
2 Un ká dil baṭ gayá; ab un ke
gunáh záhir honge: wuh un ke maz-
bahon ko ḍháegá, aur un ke buton ko
toṛegá.
3 Kyúnki ab we kahenge, ki Ha-
márá koí bádsháh nahín; is liye ki
ham Ḳhudáwand se nahín ḍarte; to
bádsháh hamáre liye kyá karegá?
4 We púch báten bolte hain, aur
'ahd bándhte hí jhúṭhí qasam kháte

hain : is liye jaisá khashkhásh khet kí
regháríon men, waisí balá ugke phúltí
hai.
5 Bait-A'wan kí bachhiyon ke sabab
se Samrún ke báshinde ḍarenge ; ki
wahán ke log us ke sabab roenge, aur
wahán ke butparast káhin us ke bá'is
kúdenge phirenge, hán, us kí shaukat
ke sabab, ki us men se játí rahí.
6 Use bhí Asúr men le jáke us
mukhálif bádsháh kí nazr karenge :
Ifráím nidámat uṭháegá, aur Isráel
apní mashwarat se khajil hogá.
7 Samrún jo hai, so us ká bádsháh
kaṭ gayá hai ; wuh us chailí ke mánind
hai, jo pání kí sath par ho.
8 Aur A'wan ke únche makán, jo
Isráel ká mujassim gunáh hain, ḍháe
jáenge, aur un ke mazbahon par kánṭe
aur úntkaṭáre ugenge ; aur we paháṛon
ko kahenge, ki Hamen ḍhámpo, aur
ṭílon ko, ki Ham par giro.
9 Ai ahl i Isráel, tum Jibi'ah ke
dinon se gunáh karte áe : wahán we
báqí rahe ; kyá wuh laṛáí Jibi'ah men
un shaitán-bachchon par na á paṛe ?
10 Merí murád hai ki main unhen
sazá dún ; aur qaumen un par faráham
hongí, jab main unhen un ke do
gunáhon ke liye sazá dúngá.
11 So Ifráím ek sadhái húí bachhiyá
hai, jise dáoná pasand átá hai ; par
main us kí achchhí gardan kí taraf
guzar jáúngá : main Ifráím par sawár
biṭháúngá ; Yahúdáh hal jotegá, aur
Ya'qúb us ke ḍhelon ko toṛ ḍálegá.
12 Apne hí liye rástbází boo, aur
nekí ke mutábiq lauo ; banjar ko apne
liye joto ; kyúnki yih wuh waqt hai
ki jis men tum KHUDÁWAND ko
ḍhúndho jab tak ki wuh áwe aur rástí
ko tum par barsáwe.
13 Tum ne sharárat ká hal jotá, tum
ne badkárí káṭí ; tum ne jhúṭh ke phal
kháe ; kyúnki tú ne apní ráh par, apne
baháduron ke amboh par, takiya kiyá.
14 Is sabab se tere logon men ek shor
o shár barpá hogá, aur tere sáre qil'a
ḍháe jáenge, jis tarah se Shalman ne
laṛáí ke din Bait-Arbel ko ḍhá diyá,
jab ki má apne bachchon samet aisí
kuchlí gayí ki wuh ṭukṛe ṭukṛe ho gayí.
15 Yún wuh tum se Baitel men
tumhárí be-niháyat sharárat ke sabab
se kuchh karegá : sháh i Isráel subh
ko bilkull faná ho jáegá.

XI BA'B.

JAB Isráel laṛká thá, main ne us ko
'azíz rakhá, aur apne beṭe ko Misr
se buláyá.
2 Jab jab unhon ne un ko buláyá,
tab tab we un ke sámhne se chale gaye ;
unhon ne Ba'alím ke áge qurbáníán
guzránín, aur taráshí húí múraton ke
áge lubán jaláyá.
3 Main ne Ifráím ke háth pakaṛke
unhen pánw pánw chalná sikhláyá ;
lekin unhon ne na jáná ki main hí ne
unhen sihhat bakhshí.
4 Main ne unhen insán kí tarah
rassíon se, aur muhabbat kí ḍoríon se,
khínchá ; main un ke haqq men un kí
mánind thá jo un kí gardan par se júá
utárte, aur main ne unhen khurák
deke khiláí.
5 ¶ We zamín i Misr men phir
nahín jáenge, par Asúr jo hai, un ká
bádsháh hogá, is liye ki we phirne se
inkár karte hain.
6 Talwár un ke shahron men cham-
kái jáegí, aur un ke arbangon ko ká-
ṭegí, aur un ko un kí mashwaraton ke
sabab nigal jáegí.
7 Kyúnki mere log máil hain ki
mujh se bargashtagí karen ; báwujúde
ki unhon ne un ko buláyá ki Haqq
Ta'álá kí taraf phiren, par kisí ne na
cháhá ki use buzurgí dewe.
8 Ai Ifráím, main tujh se kyúnkar
dast-bardár hoún ? ai Isráel, main tujhe
kyúnkar hawála karke chhoṛ dún ? main
kyúnkar tujhe Admáh kí mánind
karún, aur tujhe Zíboim kí mánind
banáún ? dil merá mujh men pech
khátá hai ; merí shafaqaten harakat
men áín.

9 Maiṉ apne qahr kí shiddat ke
mutábiq 'amal nahíṉ karúṉgá; maiṉ
phir kabhí Ifráím ko halák na kar-
úṉgá; kyúṉki maiṉ Khudá húṉ, aur
insán nahíṉ; maiṉ tere darmiyán qud-
dús húṉ; aur maiṉ qahr ke sáth nahíṉ
áúṉgá.
10 We Khudáwand kí pairauí kar-
eṉge, jab ki wuh sher i babar kí tarah
garje; jis waqt wuh garjegá us waqt us
ke farzand samundar kí taraf se jald
áweṉge:
11 We Misr se, gauriyá kí tarah, aur
Asúr kí sarzamín se, kabútar kí má-
nind jald áweṉge, aur maiṉ un ko un
hí ke gharoṉ meṉ basáúṉgá, Khudá-
wand farmátá hai.
12 Ifráím ne darog-goí se, aur Isráel
ke gharáne ne makkárí se, mujh ko
gherá hai; aur Yahúdáh bhí ab tak
Khudá ke sáth ḍáṉwáḍol hai, háṉ, us
Quddús wafádár ke sáth.

XII BA'B.

IFRA'I'M hawá par chartá hai; háṉ,
wuh púrabí hawá ke píchhe daurtá
hai: wuh roz roz ziyáda jhúṭh boltá,
aur zulm kartá hai: we Asúríoṉ se 'ahd
o paimán karte haiṉ, aur tel Misr meṉ
pahuncháyá játá hai.
2 Khudáwand ká Yahúdáh ke sáth
bhí ek jhagrá hai, aur Ya'qúb ko jaisí
us kí ravisheṉ haiṉ waisí sazá de degá;
us ke fi'aloṉ ke muwáfiq us ko badlá
degá.
3 ¶ Us ne rihm meṉ apne bháí kí
eṛí pakṛí, aur wuh apne zor se Khudá
ke sáth kushtí laṛá;
4 Háṉ, wuh Firishte ke sáth kushtí
laṛá, aur gálib áyá; wuh royá, aur us
ne us se minnat kí; us ne use Baitel
meṉ páyá, aur waháṉ wuh hamáre
sáth ham-kalám húá;
5 Ya'ne, Khudáwand, Rabb ul af-
wáj; Yahowáh us ká yádgár hai.
6 Pas, tú apne Khudá kí taraf phir;
nekí aur rástí ko hifz kar, aur hamesha
apne Khudá ká ummedwár rah.
7 ¶ Kan'án jo hai, so us ke háth
meṉ dagá kí tarázú hai; wuh chhal
ko dost rakhtá hai.
8 Ifráím to kahtá hai, ki Háṉ, maiṉ
daulatmand húṉ, aur maiṉ ne bahut
sá mál páyá: merí sárí mashaqqatoṉ
meṉ we koí zabúní jo gunáh ṭhahre
mujh meṉ nahíṉ páweṉge.
9 Tis par bhí maiṉ zamín i Misr se
Khudáwand terá Khudá húṉ; áyan-
da bhí maiṉ tujh ko khaimoṉ meṉ 'ídí
aiyám ke dastúr par basáúṉgá.
10 Maiṉ ne to nabíoṉ kí ma'rifat se
kalám kiyá hai, aur bahut sí royateṉ
záhir kí haiṉ, aur maiṉ ne nabíoṉ ko
darmiyán deke bahut sí tashbíheṉ
dikháíṉ.
11 Yaqínan Jili'ád meṉ badkárí
hai: we yaqínan baṛí batálat haiṉ:
háṉ, we Jiljál meṉ bailoṉ ko qurbání
karte haiṉ; un ke mazbah bhí khet
kí regháríoṉ par ke túdoṉ kí mánind
bahut haiṉ.
12 Aur Ya'qúb Arám kí sarzamín
meṉ bhág gayá; háṉ, Isráel jorú kí
khátir naukar baná; us ne zauja ke
liye chaupání kí.
13 Ek paigambar kí ma'rifat se
Khudáwand ne Isráel ko Misr se bá-
har nikálá, aur paigambar se wuh
mahfúz rahá.
14 Ifráím ne baṛe sakht gazab-angez
kám kiye: is liye us ká Khudáwand
us ká khún us ke úpar chhoṛegá, aur
us kí malámat ko us par phir ḍálegá.

XIII BA'B.

JAB jab Ifráím boltá thá, use thar-
tharáhaṭ húí, tab wuh Isráel ke
darmiyán sarfaráz kiyá gayá; par
Ba'al hí se gunahgár húá, aur mar
gayá.
2 Aur ab we gunáh par gunáh karte
játe haiṉ; unhoṉ ne apní chándí kí
ḍhálí húí múrateṉ apne liye banáíṉ,
aur apní fahmíd ke mutábiq but taiyár
kiye, jo sab ke sab kárígaroṉ ke kám
haiṉ: we un ke haqq meṉ kahte haiṉ,
Jo log qurbání guzránte, so bachhroṉ
kí machchhíáṉ leweṉ.

3 Is liye we subh ke abr kí mánind honge, aur os kí mánind, jo sawere játí rahtí hai, aur bhúsí kí taran, jo bagúle ke sáth khalihán par se uṛáí játí hai, aur us dhúnwen kí mánind honge jo dúd-kash se niklá chalá játá hai.

4 Lekin main Misr kí sarzamín se Khudáwand terá Khudá hún; aur mere siwá tú kisí ma'búd ko nahín jántá thá: is liye ki mere siwá koí aur naját-denewálá nahín hai.

5 ¶ Main ne bayábán men, us sarzamín men jahán pání ná-yáb hai, terí khabar lí.

6 Muwáfiq un kí parwarish ke we ser húe: we ser húe, aur un ke dil men ghamand samáyá; is sabab we mujhe bhúl gaye.

7 Is liye main un ke liye sher i babar kí mánind húá; us tenduá ke mánind jo ráh men baiṭhá ho, main un kí ghát men lagá rahá.

8 Main us ríchhní ke mánind jis ke bachche chhín liye gaye hon un se dochár húá, aur un ke dil ke parde ko pháṛá, aur sherní kí tarah un ko wahán nigal gayá; dashtí darinde ne un ko phár dálá.

9 ¶ Ai Isráel, tú ne apne ta,ín barbád kiyá hai; tis par bhí mujh hí se terí kumak ho saktí hai.

10 Ab terá bádsháh kahán, tá ki wuh tujhe tere sáre shahron men bacháwe? aur tere qází kahán? jin kí bábat tú kahtá thá, ki Ek bádsháh aur umará mujhe de.

11 Main ne apne gusse men tujhe bádsháh diyá, aur apne qahr se use uṭhá liyá.

12 Ifráím kí badkárí bándh rakhí gayí, us kí sazá ká sámán zakhíra kiyá gayá.

13 Jannewálí 'aurat kí sí píṛen us par áwengí; wuh be-dánish farzand hai; nahín to wuh us jagah jahán se laṛke nikalte hain der tak na rahtá.

14 Main unhen pátál ke qábú se fidya men lúngá: main unhen maut se chhuṛáúngá; ai maut, terí marí kahán hai? ai pátál, terí halákat kahán? pachhtáná merí ánkhon ke sámhne se chhipá hai.

15 ¶ Agarchi wuh apne bháíon ke darmiyán baromand to hai, par púrabí hawá áwegí; Khudáwand kí hawá bayábán se uṭhegí, aur us ká sotá súkh jáegá, aur us ká chashma khushk ho jáegá: wuh sáre dil-chasp bartanon ká khazána lúṭ legá.

16 Samrún ujaṛ jáegí; kyúnki us ne apne Khudá se bagáwat kí hai: we talwár se gir jáenge; un ke laṛke paṭke jáenge, aur un kí peṭwálí 'auraten chírí pháṛí jáengí.

XIV BAB.

Ai Isráel, tú Khudáwand apne Khudá kí taraf phir; kyúnki tú apní badkárí ke sabab gir gayá.

2 Tum kalima sáth leke Khudáwand kí taraf phiro, aur use kaho, ki Sárí badkárí ko dúr kar, aur hamen 'ináyat se qabúl kar: tab ham apne honṭhon ke bachhṛe nazr guzránenge.

3 Asúr to hamen riháí nahín degá; ham ghoṛon par sawár nahín honge; apne háthon ke kámon ko kabhí nahín kahenge, ki Tum hamáre ma'búd ho; is liye ki tujhí se yatím shafaqat pátá hai.

4 ¶ Main un kí bagáwaton ko raf'a karúngá: main kusháda-dilí se un ko piyár karúngá; kyúnki merá gussa un par se uṭh gayá hai.

5 Main Isráel ke liye os kí mánind húngá; wuh sosan kí tarah phúlegá, aur Lubnán kí tarah apní jaṛen phenkegá.

6 Us kí ḍálíán phailengí, aur zaitún ke darakht kí mánind wuh khushnumá, aur Lubnán kí mánind khushbú hogá.

7 Jo log ki us ke zer i sáya rahte hain, we bahál ho jáenge, we gehún kí tarah hare bhare honge, aur ták kí tarah phúṭ phúṭ niklenge; un kí shuhrat Lubnán kí mai kí sí hogí.

8 Ifráím kahegá, ki Mujhe buton se
phir kyá kám hai? main ne us kí suní
hai, aur us par nigáh karúngá; main
saro ká sá hará darakht hún. Mere
sabab se tú baromand húá.
9 Dáná kaun hai, ki wuh yih báten
samjhe? aur ahl i dil kaun hai, jo in-
hen jáne? kyúnki KHUDÁWAND kí
ráhen sídhí hain, aur nek log un men
chalenge; par ná-farmán un men gir
parenge.

YU'EL NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

KHUDA'WAND ká kalám, jo Yúel
bin Fatúel ko pahunchá.
2 Ai búrho, yih suno, aur zamín ke
sáre rahnewálo, kán dharo. Kyá aisá
kuchh tumháre aiyám men, yá tum-
háre bápdádon ke aiyám men, kabhí
húá thá?
3 Tum apní aulád se is ká tazkira
karo, aur tumhárí aulád apní aulád se,
aur un kí aulád apní nasl se tazkira
karen.
4 Ki jo kuchh chábnewálí-tiddí se
bachá, use golí-tiddí ne kháyá hai;
aur jo kuchh golí-tiddí se bachá, use
chátnewálí-tiddí ne kháyá; aur jo
kuchh chátnewálí-tiddí se bachá, use
nigalnewálí-tiddí ne kháyá.
5 Ai matwálo, jágo, aur roo; ai tum
sab jo mai-noshí karte ho, nayí mai ke
liye chilláo; kyúnki wuh tumháre
munh se chhín lí gayí hai.
6 Is liye ki ek guroh merí sarzamín
par charh áí; we zoráwar aur beshu-
már hain, aur un ke dánt sher i babar
ke dánt hain, aur un kí dárhen sherní
kí sí hain.
7 Unhon ne merí ták ko ujár dálá
hai, mere anjír ke darakht ko tor dálá
hai; unhon ne use bilkull chhíl chhál
karke dál diyá; us kí dálíán sufed
karáín.
8 ¶ Tum mátam karo, jis tarah
kunwárí apní jawání ke khasam ke
liye tát pahine mátam kartí hai.
9 Hadya aur tapáwan KHUDÁWAND
ke ghar men láná mauqúf ho gayá;
káhin log, KHUDÁWAND ke khidmat-
guzár, rote hain.
10 Khet ujár ho gayá, zamín rotí
hai, kí galla kharáb ho gayá; nayí
mai khushk húí, raugan záy'i ho gayá.
11 Ai khetí-karnewálo, tum khi-
jálat utháo; ai tákistán ke bágbáno,
chilláo, gehún aur jau ke sabab se;
kyúnki maidán ke taiyár khet máre
pare.
12 Ták khushk ho gayí, anjír ká
darakht murjhá gayá; anár, aur khur-
ma, aur seb ke darakht, hán, maidán
ke sáre darakht jhurá gaye, hán, baní
A'dam ke darmiyán se khushí bhí
murjhá gayí.
13 Ai káhino, apní kamaren kaske
mátam karo; ai mazbah ke khidmat
karnewálo, tum wáwailá karo; ai mere
Khudá ke khádimo, tum dákhil hoke
sárí rát tát pahine húe kátte raho;
kyúnki hadye aur tapáwan tumháre
Khudá ke ghar se báz rakhe gaye.
14 ¶ Tum roza ke liye ek din ko
muqaddas karo, riyázat ke din kí
manádí karo; buzurgon ko, aur zamín
ke sáre rahnewálon ko, KHUDÁWAND
apne Khudá ke ghar men jam'a karo,
aur KHUDÁWAND ke áge nála karo.
15 Afsos is din ke bá'is! kyúnki

Khudáwand ká din nazdík hai, aur
jaisí Qádir i mutlaq kí taraf se baṛí
halákat hotí, so us kí mánind wuh átá
hai.
16 Kyá hamárí ánkhon̲ ke sámhne
aisá nahín̲ ki ḳhurák na rahí? hán̲,
hamáre Ḳhudá ke ghar men̲ bhí
farhat aur shádmání ká nám báqí na
rahá?
17 Bíj ḍhelon̲ ke níche saṛ gaye,
khaliyán sunsán paṛe hain̲, khatte
toṛ ḍále gaye; kyún̲ki galla murjhá
gayá.
18 Chaupáye kaisí áh márte hain̲,
aur gáe bail ke galle ghabráe húe hain̲;
kyún̲ki un ke liye charágáh nahín̲ hai;
hán̲, bheṛon̲ ke galle bhí nest ho gaye
hain̲.
19 Ai Ḳhudáwand, main̲ tere áge
faryád kartá hún̲; kyún̲ki ág ne bayá-
bán kí charágáhon̲ ko jalá diyá hai,
aur shu'ala ne khet ke sáre daraḳhton̲
ko bhasam kar diyá hai.
20 Dasht ke baháim bhí terí taraf
úpar tákte hain̲; kyún̲ki pání kí
nadíán̲ súkh gayín̲, aur ág bayábán
kí charágáhon̲ ko khá gayí.

II BA'B.

SAIHU'N men̲ turhí phún̲ko, mere
muqaddas pahár par chhoṭí baṛí
áwáz se phún̲ko; sarzamín ke sáre
báshinde kámpen̲; kyún̲ki Ḳhudá-
wand ká din chalá átá hai, hán̲, á hí
pahunchá hai;
2 Andherí aur táríkí ká din, abr i
siyáh aur ghan-ghor ká din; jis tarah
se ki subh kí roshní paháṛon̲ par
paṛtí hai, ek qaum baṛí aur zoráwar
hai, ki waisí áge bhí kabhí nahín̲ húí,
aur barson̲ tak pusht dar pusht hargiz
nahín̲ hogí.
3 Un ke áge áge ek ág hai jo khá
letí hai, aur un ke píchhe píchhe ek
shu'ala hai jo jalátá játá hai; un ke
áge zamín bág i 'Adan kí mánind
hai, aur un ke píchhe ek wírán ba-
yábán hai; hán̲, un se kuchh nahín̲
bachtá.
4 Un kí namúd ghoṛon̲ kí sí namúd
hai, aur sawáron̲ kí mánind dauṛte
hain̲.
5 Paháṛon̲ kí choṭíon̲ par rathon̲
ke harharáne ke mánind we phándte
hain̲; ág i sozán kí mánind jo dhaṛ
dhaṛ jaltí, aur khúnṭí ko khá letí hai;
we ek zoráwar qaum kí tarah, jo
laṛái ke liye saff bándhe musta'idd
hain̲.
6 Un ke rú ba rú log thartharáte;
hán̲, sab chihron̲ ká rang fak ho játá.
7 We pahlawánon̲ kí mánind dauṛ-
te, jangí jawánon̲ kí tarah díwár par
chaṛh játe; aur har ek apní apní
ráh chalá játá, aur we apní saff ko na
toṛte.
8 We ek dúsre ko nahín̲ ṭhelte; har
koí apní apní ráh chalá játá; aur agar
jangí hathyáron̲ par giren̲, tau bhí
shikast nahín̲ kháte.
9 We shahr ke darmiyán idhar
udhar dauṛte, díwár par phándte, ghar-
on̲ par chaṛh játe, choron̲ kí tarah
khiṛkíon̲ se ghus játe.
10 Un ke áge zamín kámptí, ásmán
thartharáte, súraj aur chánd tárík ho
játe, sáre sitáre apní roshní dene se báz
áte.
11 Aur Ḳhudáwand apne lashkar
ke áge apní áwáz sunáegá, ki us kí
lashkargáh bahut baṛí hai; kyún̲ki
wuh zoráwar hai, jo us ke hukm ko
anjám kartá hai; kyún̲ki Ḳhudáwand
ká din bahut baṛá hai aur niháyat
ḳhaufnák hai: kaun us kí bardásht
kar saktá hai?
12 ¶ Pas, Ḳhudáwand farmátá
hai, tum ab apne sáre dil se roza rakh
rakhke aur mátam aur zári kar karke
merí taraf phiro:
13 Aur apne dil ko pháṛo na ki
apne kapṛon̲ ko, aur Ḳhudáwand
apne Ḳhudá kí taraf mutawajjih hoo;
kyún̲ki wuh mihrbán aur shafíq hai,
qahr karne men̲ dhíma aur niháyat
rahím hai, aur sazá dene se dareg
kartá.

14 Kaun jáne, ki wuh phire, aur pachhtáwe, aur apne píchhe ek barakat chhoṛ jáe, jo ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ke liye ek hadya aur tapáwan ho?

15 ¶ Saihún meṉ turhí phúṉko, aur ek din ko roza ke liye muqaddas ṭhahráo, aur muqaddas jamá'at kí manádí karo.

16 Tum logoṉ ko jam'a karo, jamá'at ko muqaddas karo; búṛhoṉ ko ikaṭṭhe karo, laṛkoṉ ko aur shírkhwároṉ ko bhí faráham karo; dulhá apní koṭhrí se, aur dulhin apne ḳhalwatkháne se, nikal áe.

17 Káhin log, ḲHUDÁWAND ke ḳhádím, diwṛhí aur qurbángáh ke darmiyán royá kareṉ, aur kaheṉ, ki Ai ḲHUDÁWAND, apne logoṉ par shafaqat kar, aur apní mírás kí ihánat rawá na rakh; aisá na ho ki gair-qaumeṉ un par hukúmat kareṉ; we qaumoṉ ke darmiyán káhe ko kaheṉ, ki Un ká Ḳhudá kaháṉ hai?

18 ¶ Us waqt ḲHUDÁWAND ko apní sarzamín par gairat áwegí, aur wuh apne logoṉ par shafaqat karegá.

19 Balki ḲHUDÁWAND apne logoṉ ko jawáb degá, aur un se kahegá, ki Dekho, maiṉ tumháre liye anáj, aur nayí mai, aur tel bhejúṉgá, ki tum log us se ser hoge; aur maiṉ phir tum ko gair-qaumoṉ meṉ ruswá na karúṉgá:

20 Is ke siwá uttar ke lashkar ko tum se dúr karúṉgá, aur use súkhí wírán zamín meṉ hánk dúṉgá, us kí agáṛí púrab ke samundar meṉ aur us kí pichháṛí pachchhim ke samundar meṉ; aur us kí badbú uṭhegí, aur us kí gandagí chaṛhegí, ki us ne baṛí gustákhí kí hai.

21 ¶ Ai sarzamín, mat ḍar; khush o khurram rah; kyúṉki ḲHUDÁWAND baṛe baṛe kám karegá.

22 Ai dashtí bahímo, hirásán mat ho; kyúṉki bayábán kí charágáh sabz hotí hai, aur daraḳht apná phal dete haiṉ, anjír aur ták apne zor ke samare namúd karte haiṉ.

23 Pas, ai Saihún kí aulád, tum khush hoo, aur ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá meṉ ḳhurramí karo; kyúṉki wuh aglí barsát i'atidál se tumheṉ bakhshtá, balki wuh tumháre liye zor kí bárish bhejtá, wuhí aglí aur pichhlí barsát jaise sábiq meṉ hotí thí:

24 Yaháṉ tak ki khalihán gehúṉ se bhar jáeṉge, aur kolhú nayí mai aur tel se labrez hoṉge.

25 Aur un barsoṉ ke hásilát ko, jinheṉ golí-ṭiḍḍí, aur cháṭnewálí-ṭiḍḍí, aur nigalnewálí-ṭiḍḍí, aur chábnewálí-ṭiḍḍí ne, ya'ne us baṛí fauj ne, jis ko maiṉ ne tumháre darmiyán bhejá thá, kháyá hai, so tumheṉ pher dúṉgá.

26 Aur tum bahutáyat se kháoge, aur ser hoge, aur ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ke nám kí, jis ne tum se 'ajáib sulúk kiye, sitáish karoge; chunánchi mere log hargiz sharminda nahíṉ hoṉge.

27 Tab tum jánoge, ki maiṉ Isráel ke darmiyán húṉ, aur maiṉ ḲHUDÁWAND tumhárá Ḳhudá húṉ, aur ki dúsrá koí nahíṉ; aur mere log kabhí sharminda nahíṉ hoṉge.

28 ¶ Aur is ke ba'd aisá hogá, ki maiṉ apní Rúh ko sáre bashar par ḍhálúṉgá, aur tumháre beṭe beṭiáṉ nubúwat kareṉge, aur tumháre búṛhe ḳhwáb dekheṉge, aur tumháre jawán royateṉ;

29 Balki maiṉ unhíṉ dinoṉ meṉ apní Rúh ko gulámoṉ aur launḍíoṉ par ḍhálúṉgá.

30 Aur maiṉ ásmánoṉ aur zamín par 'ajáib qudrateṉ záhir karúṉgá, ya'ne, lahú, aur ág, aur dhúṉweṉ ke sutún.

31 Súraj andherá, aur chánd lahú ho jáegá, peshtar us ke ki ḲHUDÁWAND ká baṛá aur ḳhaufnák din á pahunche.

32 Aur aisá hogá, ki jo koí ḲHUDÁ-

WAND ká nám legá, so naját páwegá;
ki Saihún ke pahár par, aur Yarúsalam
men, jaisá ki ḲHUDÁWAND ne farmáyá
hai, un báqí logon ke sáth jinhen ḲHU-
DÁWAND buláwega, we jo chhuṛáe húe
hain, honge.

III BA'B.

AUR dekh, unhín dinon men, aur
usí waqt men, ki jab Yahúdáh
aur Yarúsalam ke asíron ko pher
láúngá,
2 Tab sárí qaumon ko ikaṭṭhá kar-
úngá, aur unhen Yahúsafat kí wádí
men tale le áúngá, aur wahán un par,
merí guroh aur merí mírás Isráel ke
liye, jinhen unhon ne qaumon ke
darmiyán parágandá kiyá, aur merí
sarzamín ko bánṭ liyá, hujjat sábit
karúngá.
3 Hán, unhon ne mere logon par
qura' ḍálá, aur ek kasbí ke badle ek
laṛká diyá, aur mai ke liye ek laṛkí
bechí, tá ki we píwen.
4 Phir tumhen mujh se kyá kám
hai, ai Súr o Saidá, aur Filistíon kí
sárí nawáhí? kyá tum mujh ko badlá
doge? aur agar doge, to main wúhín
fauran tumhárá badlá tumháre sir par
phir phenk márúngá.
5 Kyúnki tum ne merá rúpá aur
merá soná le liyá hai, aur merí latíf
aur nafís chízen lejáke apne mandiron
men rakhín;
6 Aur tum ne Yahúdáh aur Yarú-
salam kí aulád ko Yúnáníon ke háth
bechá hai, tá ki unhen un ke mulk kí
sarhadd se dúr karo.
7 Dekho, main un ko us jagah se
jahán tum ne bechá hai, targíb deke
láúngá, aur tumhárá badlá tumháre sir
par ḍhálúngá;
8 Aur tumháre beṭon aur tumhárí
beṭíon ko bhí baní Yahúdáh ke háth
bechúngá, aur we un ko Sabáíon ke
háth, jo dúr mulk men rahte hain,
bechenge; kyúnki ḲHUDÁWAND ne
yih farmáyá hai.
9 ¶ Is bát kí, gair-qaumon ke dar-
miyán, manádí karo, Laṛái kí taiyárí
karo, pahlawánon ko bedár karo, sáre
jangí jawán házir hon, we chaṛh áwen:
10 Apne hal kí phálon ko píṭke
talwáren banáo, aur hansúon ko píṭke
bhále: ná-tawán insán kahe, ki Main
zoráwar hún.
11 Ai ird á gird kí sab qaumo, tum
phurtí se áo, aur apne ta,ín ikaṭṭhá
karo: ai ḲHUDÁWAND, aisá kar ki tere
pahlawán wahán utar jáwen.
12 Qaumen be-dár ho jáwen, aur
Yahúsafat kí wádí men áwen; kyún-
ki main wahán julús karúngá, tá ki
cháron taraf kí qaumon kí 'adálat
karún.
13 Hansúá lagáo, kyúnki khet pak
gayá hai: áo raundo, ki kolhú lab á
lab húá hai, aur hauz labrez hain;
kyúnki un kí sharárat 'azím hai.
14 Guroh par guroh infisál kí wádí
men hai: kyúnki ḲHUDÁWAND ká din
infisál kí wádí men á pahunchá.
15 Súraj aur chánd andhere ho já-
enge, aur sitáre apní roshní baḳhshne
se báz áwenge.
16 Kyúnki ḲHUDÁWAND Saihún
men se na'ra máregá, aur Yarúsalam
men se apní áwáz buland karegá, aur
ásmán o zamín kámpenge: lekin ḲHU-
DÁWAND apne logon kí panáhgáh, aur
baní Isráel ká muhkam qil'a hai.
17 So tum jánoge, ki main ḲHUDÁ-
WAND tumhárá Ḳhudá hún, jo Saihún
ke apne muqaddas pahár par rahtá
hún; so us waqt Yarúsalam bhí mu-
qaddas hogá, aur ajnabí log kabhí us
ke darmiyán nahín guzrenge.
18 ¶ Aur usí din aisá hogá, ki pa-
háṛon par se nayí mai ṭapkegí, aur
ṭílon par se dúdh kí ek nadí bahegí,
aur Yahúdáh kí sárí nahren bahte páni
se bhar jáengí; aur ḲHUDÁWAND ke
ghar se ek chashma járí hogá, aur Sittim
kí wádí ko seráb karegá.
19 Misr ek wírána hogá, aur Adúm
ek sunsán bayábán banegá, us zulm
ke sabab, jo unhon ne baní Yahúdáh

par kiyá; ki unhon ne un ke mulk
men be-gunáhon ká khún kiyá.
20 Lekin Yahúdáh sadá ábád ra-
hegá, aur Yarúsalam bhí pusht dar
pusht.
21 Kyúnki main un ká khún pák
jánúngá, jise main ne pák na jáná thá,
ki KHUDÁWAND Saihún men bastá
hai.

'A'MU'S NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

TAQU''A ke charwáhon men se
'A'mús kí báten, jo us ne Yahú-
dáh ke bádsháh 'Uzziyáh ke aiyám
men, aur Isráel ke bádsháh Yarubi'ám
bin Yúás ke aiyám men, Isráel kí
bábat, bhaunchál ke áne se do baras
áge ilhám se dekhín.
2 Aur us ne kahá, ki KHUDÁWAND
Saihún men se na'ra mártá, aur Ya-
rúsalam men se apní áwáz buland
kartá; is liye garariyon kí charágáhen
mátam kartín, aur Karmil kí chotí
súkh játí.
3 KHUDÁWAND yún farmátá hai, ki
Dimishq ke tín gunáhon ke liye, hán,
chár ke sabab, main us se dast-bardár
na húngá; kyúnki unhon ne Jili'ád
ko khalihán men dáone kí áhaní kalon
se kút dálá hai:
4 Pas, main Hazáel ke ghar men ek
ág bhejúngá, wuh Binhadad ke ma-
hallon ko khá jáegí.
5 Aur main Dimishq ke arbange
ko torúngá, aur Biq'at i A'wan ke
takht-nishín ko, aur us ko jo Bait-
'Adan ke ghar ká 'asá liye húe hai,
kát dálúngá; aur Arám ke log asír
hoke Qír ko jáenge, KHUDÁWAND far-
mátá hai.
6 ¶ KHUDÁWAND yún farmátá hai,
ki 'Azzáh ke tín gunáhon ke liye, hán,
chár ke sabab, main us se dast-bardár
na húngá; kyúnki we asíron ko púrá
shumár karke pakar le gaye hain, ki
unhen Adúm ke hawála karen:
7 Pas, main 'Azzáh kí shahr-panáh
par ek ág bhejúngá, jo us ke mahallon
ko khá jáegí:
8 Aur Ashdúd ke takht-nishín ko,
aur us ko jo Asqalún ká 'asá liye húe
hai, kát dálúngá; aur apne háth ko
Aqrún par pherke chaláúngá, aur
Filistíon ke báqí log nest ho jáenge,
Khudáwand YAHOWÁH farmátá hai.
9 ¶ KHUDÁWAND yún farmátá hai,
ki Súr ke tín gunáhon ke liye, hán,
chár ke sabab, main us se dast-bardár
na húngá; kyúnki unhon ne asíron ko
púrá shumár karke Adúm ke hawála
kiyá, aur birádarí ke 'ahd ko yád na-
hín kiyá:
10 Pas, main Súr kí shahr-panáh
par ek ág bhejúngá, jo us ke mahall-
on ko khá jáegí.
11 ¶ KHUDÁWAND yún farmátá hai,
ki Adúm ke tín gunáhon ke liye, hán,
chár ke sabab, main us se dast-bardár
na húngá; kyúnki us ne talwár pa-
karke apne bháí ko ragedá, aur apní
rahm-dilí ko rok rakhá, aur us ká
gussa hamesha phártá rahá, aur wuh
apne gusse ko sadá rakh chhortá thá:
12 Pas, main Taimán par ek ág
bhejúngá, aur wuh Busráh ke mahall-
on ko khá jáegí.
13 ¶ KHUDÁWAND yún farmátá hai,
ki baní 'Ammún ke tín gunáhon ke

liye, hán, chár ke sabab, main us se
dast-bardár na húngá; is liye ki un-
hon ne Jili'ád kí hámila 'auraton ká
pet chák kiyá, tá ki apní sarhadd barh
háwen:
14 Pas, main Rabbáh kí shahr-
panáh par ek ág bharkáúngá, jo us ke
mahallon ko khá jáegí, aur us jang ke
din na'ra hogá, aur us ándhí ke din
girdbád uthegí:
15 Aur un ká bádsháh, balki wuh
apne amíron ke sáth asír hoke jáegá,
KHUDÁWAND farmátá hai.

II BA'B.

KHUDA'WAND yún farmátá hai,
ki Moáb ke tín gunáhon ke liye,
hán, chár ke sabab, main us se dast-
bardár na húngá; kyúnki us ne Adúm
ke bádsháh ki haddíon ko jalákar
chúná banáyá hai:
2 Pas, main Moáb par ek ág bhej-
úngá, aur wuh Qaryút ke mahallon ko
khá jáegí; aur Moáb us shorshár ke
darmiyán na'ra márte aur turhí phúnk-
te hí mar jáegá:
3 Aur main qází ko us ke darmiyán
hí kát dálúngá, aur us ke sáre amíron
ko us ke sáth qatl karungá, KHUDÁ-
WAND farmátá hai.
4 ¶ KHUDÁWAND yún farmátá hai,
ki Yahúdáh ke tín gunáhon ke liye,
hán, chár ke sabab, main us se dast-
bardár na húngá; is liye ki unhon ne
KHUDÁWAND kí sharí'at ko haqír jáná,
aur us ke hukmon ko hifz nahín kiyá,
aur un ke jhúthe ma'búdon ne, jin kí
pairauí un ke bápdádon ne kí, un ko
gumráh kiyá hai:
5 So main Yahúdáh par ek ág bhej-
úngá, aur wuh Yarúsalam ke mahallon
ko khá jáegí.
6 ¶ KHUDÁWAND yún farmátá hai,
ki Isráel ke tín gunáhon ke liye, hán,
chár ke sabab, main us se dast-bardár
na húngá; is liye ki unhon ne rúpe
par sádiq ko bechá, aur ek jorá júte
par ek miskín ko;
7 We us gard kí bhí jo miskínon ke
sir par howe lálach rakhte hain, aur
garíbon ko un kí ráh se phiráte hain;
aur ek mard aur us ká báp donon ek
hí chhokrí se ham-bistar hote hain,
ki mere muqaddas nám ko nápák
karen:
8 Aur we har mazbah ke pás un
kapron par jo girwí hain lette hain;
aur apne buton ke gharon men us mai
ko, jo jarímána lagáke unhon ne páí,
píte hain.
9 ¶ Tau bhí main hí ne to un ke
áge Amúríon ko nest kiyá hai, jin kí
bulandí saro kí bulandí ke barábar
thí, aur we balút ke darakht kí misl
mazbút the; hán, main hí ne úpar se
us ká mewa barbád kiyá, aur tale se
us kí jaren kátín.
10 Aur main hí tum ko Misr kí
zamín se nikál láyá, aur chálís baras
tak bayábán men tumhen liye phirá,
tá ki tum Amúríon kí sarzamín ko
apní mírás men leo.
11 Aur main ne tumháre beton men
se nabí, aur tumháre jawánon men se
Nazír barpá kiye. Kyá yih sach na-
hín, ai baní Isráel? KHUDÁWAND far-
mátá hai.
12 Lekin tum ne Nazíron ko mai
piláí, aur nabíon ko tákíd karke kahá,
ki Nubúwat mat karo.
13 Dekho, main tum ko is tarah
tale dabáúngá, jis tarah gárí dabátí
hai jis ke úpar bahut sí púlián ládí
gayín.
14 Tab tez-raftár se bhágne kí tá-
qat játí rahegí, aur zoráwar apná zor
már na sakegá, aur bahádur apní ján
ko nahín bacháwegá.
15 Aur kamán-khínchnewálá kha-
rá na rahegá, aur tez-qadam apne ko
na bacháwegá, aur wuh jo ghore par
sawár ho apne ta,ín na chhuráwegá.
16 Aur usí din aisá hogá, ki pah-
lawánon men se jo koí dil-áwar hai
nangá nikal bhágegá, KHUDÁWAND
farmátá hai.

III BA'B.

AI baní Isráel, yih bát suno, jo
Khudáwand tumhárí mukhá-
lafat men farmátá hai, aur us sáre
gharáne kí mukhálafat men, jise main
Misr kí sarzamín se nikál láyá hún.
2 Us ne kahá, ki Zamín ke sáre
gharánon men se main ne sirf tumhen
jáná hai: is liye main tumhen tum-
hárí sári badkáríon kí sazá dúngá.
3 Agar do shakhs muttafiq-ur-ráe
na hon, to kyá ek sáth chal sakenge?
4 Kyá sher i babar jangal men gar-
jegá, jab us ko shikár na milá ho?
aur agar jawán sher i babar ne kuchh
nahín pakrá ho, to kyá wuh gár men
se apní áwáz ko buland karegá?
5 Kyá koí chiriyá zamín par dám
men phans saktí hai, jab us ke liye
dám nahín lagá ho? Kyá phandá,
jab tak ki kuchh na kuchh us men
bajhá ho, zamín par se uchhlegá?
6 Kyá shahr men turhí phúnkí jáe,
aur log na kámpen? kyá koí balá
shahr par áwe, aur Khudáwand ne
use na bhejá ho?
7 Yaqínan Khudáwand Yahowáh
kuchh kám nahín karegá, magar jis
hál ki wuh apná bhed apne khidmat-
guzár nabíon par pahle áshkárá na
kare.
8 Sher i babar garjá hai: kaun hai
jo na daregá? Khudáwand Yahowáh
ne farmáyá hai: kaun hai jo nubú-
wat nahín karegá?
9 ¶ Tum Ashdúd ke mahallon men,
aur sarzamín i Misr ke mahallon men,
manádí karo, aur kaho, ki Samrún ke
paháron par apne ko jam'a karo, aur
us bare hangáme ko jo us ke bích
hotá hai, aur jaur o jafá ko jo us ke
darmiyán hain, dekho.
10 Kyúnki we nekí karne nahín
jánte, Khudáwand farmátá hai, jo
apne mahallon men zulm aur dakaití
ká ambár karte hain.
11 Is liye Khudáwand Yahowáh
yún farmátá hai, ki Ek dushman us
sarzamín ko gher legá, aur terı qúwat
ko dhá degá ki tujh men na rahe, aur
tere mahall lúte jáenge.
12 Khudáwand yún farmátá hai,
ki Jis tarah se garariyá do tangríán,
yá kán ká ek tukrá, sher i babar ke
munh se chhurá letá hai, waisá hí
baní Isráel, jo Samrún men palang ke
goshe men, aur Dimishq men chárpái
par baithe rahte hain, chhurá liye já-
enge.
13 Tum log suno, aur Ya'qúb ke
gharáne par gawáhí do, Khudáwand
Yahowáh, Rabb ul afwáj, farmátá hai.
14 Ki main jis din men Isráel ke
gunáhon kí sazá dúngá, usí din men
Baitel ke mazbahon ko bhí dekh lún-
gá; balki mazbah ke síng káte jáenge,
aur we zamín par girenge.
15 Aur main járe ke mausim ke
ghar ko aiyám i garmí ke ghar samet
barbád kar dúngá, aur 'ájí mahall bhí
dháe jáenge, aur bare bare makán
wírán honge, Khudáwand farmátá
hai.

IV BA'B.

AI Basan kí gáeo, jo Samrún ke
kohistán men rahtí ho, aur ga-
ríbon ko satátí ho, aur miskínon ko
kuchaltí ho, aur apne málik ko kahti
ho, ki Láo, ham píen, so tum yih bát
suno.
2 Khudáwand Yahowáh ne apní
pákízagí kí qasam kháí hai, ki Dekho,
we din tum par áwenge, jin men we
tum ko ánkríon se, aur tumhárí aulád
ko bansíon se, khínch le jáenge.
3 Aur tum men se har ek us rakh-
ne se jo us ke sámhne hogá nikal
bhágegá; hán, tum qasr men se nikál
dále jáoge, Khudáwand farmátá hai.
4 ¶ Baitel men áo, aur sarkashí
karo, aur Jiljál men bagáwat firáwání
se karo; hán, subh ko apní qurbáníán
láo, aur har ek tísre sál apní dahyakí-
án guzráno:
5 Aur shukráne ke hadye khamír

ke sáth ág par chaṛháo, aur iḳhtiyárí
hadyon kí manádí karo, aur mashhúr
karo, is liye ki ye sab kám tumhen
pasand hain, ai baní Isráel, Ḳhudá-
wand Yahowáh farmátá hai.
6 ¶ Harchand ki main ne tumháre
har shahr men tumhen dánt kí safáí,
aur tumháre har makán men roṭí kí
kamí dí hai: tis par bhí tum merí
taraf nahín phire, Ḳhudáwand far-
mátá hai.
7 Aur agarchi main ne menh ko,
jab ki zirá’at ke puḳhta hone men tín
mahíne báqí the, rok liyá hai ki tum
par na áwe; aur main ne ek shahr
par barsáyá, aur dúsre shahr par nahín
barsáyá; ek qiṭ’a zamín par menh
áyá, aur dúsre qiṭ’a kí, jahán menh na
áyá, taráwaṭ jatí rahí.
8 Aur do tín bastíán áwára hoke
ek bastí men áín, ki we log pání píen,
par ser na húe: tis par bhí tum merí
taraf nahín phire, Ḳhudáwand far-
mátá hai.
9 Phir main ne bád i samúm aur
lendhe se tum ko márá; aur tumháre
bág, aur tákistán, aur anjíron ke da-
raḳht, aur zaitúní peṛ jab bahut húe,
ṭiḍḍíon ne khá liye: tis par bhí tum
merí taraf nahín phire, Ḳhudáwand
farmátá hai.
10 Main ne jaisá ki Misr men hotá
wabá ko tumháre darmiyán bhejí;
phir main ne tumháre jawánon ko
tumháre asír kiye húe ghoṛon ke sáth
talwár se már ḍálá, aur main ne aisá
kiyá ki tumhárí lashkargáh kí badbú
tumháre nathnon men á gayí hai: tis
par bhí tum merí taraf nahín phire,
Ḳhudáwand farmátá hai.
11 Main ne tum men se ba’zon ko
tabáh kiyá, jis tarah Ḳhudá ne Sadúm
aur ’Amúrah ko ulaṭ diyá; aur tum
us lúkṭí kí mánind húe jo ág se nikál
lí jáe: tis par bhí tum merí taraf
nahín phire, Ḳhudáwand farmátá hai.
12 Is liye, ai Isráel, main tujh se
yún hí karúngá: aur chúnki main
tujh se yún karúngá, ai Isráel, tú ap-
ne Ḳhudá kí muláqát kí taiyárí kar.
13 Kyúnki dekh, wuh hí hai jis ne
paháron ko banáyá hai, aur hawá ko
paidá kiyá hai, aur jo ádmí ke dil kí
bát use batátá hai, aur subh ko táríkí
kartá hai, aur zamín ke únche makán-
on par chaltá hai, us ká nám Ḳhudá-
wand, Rabb ul afwáj hai.

V BA′B.

AI Isráel ke ḳhándán, is suḳhan ko,
jo main tumhárí bábat kahtá
hún, ya’ne, is nauha ko suno.
2 Isráel kí kunwárí gir paṛí; wuh
phir na uṭhegí: wuh apní zamín par
aundhí paṛí hai; koí nahín jo phir use
uṭháke khaṛá kare.
3 Kyúnki Ḳhudáwand Yahowáh
yún farmátá hai, Wuh shahr, jis men
se hazár nikalte the, so us men Isráel
ke liye ek sau rah jáenge; aur jis
shahr men se sau nikalte the, us men
das rah jáenge.
4 ¶ Kyúnki Ḳhudáwand Isráel ke
gharáne ko yún kahtá hai, ki Tum
mere tálib ho, to tum zinda rahoge:
5 Lekin Baitel ke tálib mat ho, aur
Jiljál men dáḳhil mat ho, aur Biar-
sab’a ko mat guzar jáo; kyúnki Jiljál
to asír hoke jáegá, aur Baitel náchíz
ho jáegá.
6 Tum Ḳhudáwand ke tálib ho,
tab to zinda rahoge; aisá na ho ki
wuh Yúsaf ke gharáne men ág kí má-
nind bhaṛak jáwe, aur use khá jáwe,
aur Baitel men us ká bujhánewálá koí
na howe.
7 Ai tum jo ’adálat ko mubaddal
karke nágdauná kar dete ho, aur rástí
ko zamín par ḍál dete ho,
8 Us kí talásh karo jis ne Suraiyá
aur Jabbár sitáron ko banáyá, jo maut
kí parchháín ko subh kar detá, aur
din ko andherí rát kartá hai, aur
samundar ke páníon ko bulátá hai,
aur unhen rú e zamín par unḍeltá
hai: us ká nám Ḳhudáwand hai;
9 Wuh jo zabardaston par ek ná-

gaháni halákat látá hai, aur jis se
mazbút gaṛh par ḳharábí ṭúṭtí hai.
10 We us ká kína rakhte hain jo
darwáze par sarzanish kartá hai, aur
we us se nafrat rakhte hain jo haqq
bát kahtá hai.
11 Pas, is liye ki tum miskínon ko
páemál karte ho, aur un se gehún ká
hadya chhín lete ho, agarchi tum ne
makánon ko taráshe húe pattharon se
banáyá hai, par un men nahín basoge,
aur tum ne nafís tákistán lagáe hain,
par un kí mai píne na páoge.
12 Kyúnki main tumhárí bahuterí
buráíon aur baṛe baṛe gunáhon se
ágáh hún; ki tum sádiqon ko satáte
ho, tum rishwat lete ho, aur miskín
ko 'adálat-gáh se kinára kar dete ho.
13 Is liye un dinon men we jo dáná
hain ḳhámosh ho rahenge, kyúnki
wuh burá waqt hai.
14 Tum nekí ke tálib ho aur badí
ke nahín, tá ki tum zinda raho; aur
yún hí Ḳhudáwand, Rabb ul afwáj,
tumháre sáth rahegá, jaisá ki tum
kahte ho.
15 Badí ká kína rakho, aur nekí ko
cháho, aur darwáze par 'adálat ko
qáim karo: sháyad ki Ḳhudáwand,
lashkaron ká Ḳhudá, Yúsuf ke báqí
logon par rahm kare.
16 Is liye Yahowáh, Rabb ul af-
wáj, Ḳhudáwand, yún farmátá hai, ki
Sab bázáron men nauha howegá, aur
we sab galíon men afsos! afsos! kah-
enge; aur kisánon ko mátam ke liye,
aur un ko, jo nauhagarí men mahárat
rakhte hain, nauha ke liye buláwenge.
17 Aur sáre angúrí bágon men zárí
hogí; is liye ki main tujh men se
guzar karúngá, Ḳhudáwand farmátá
hai.
18 Tum par afsos, jo Ḳhudáwand
ke din kí tamanná rakhte ho! us se
tumhárá kyá fáida? Ḳhudáwand ká
din táríkí hai, roshní nahín.
19 Jaisá koí sher i babar se bháge,
aur ríchh use mile; yá ghar men jákar
apná háth díwár par rakhe, aur us ko
sámp káṭe.
20 Kyá Ḳhudáwand ká din táríkí
na hogá, aur roshní nahín? balki
niháyat andherá hogá, jis men kuchh
safáí na ho.
21 ¶ Main tumhárí 'ídon ko mak-
rúh jántá hún, hán, un se nafrat rakhtá
hún, aur main tumhárí muqaddas
jamá'aton se ḳhush na húngá.
22 Aur tum harchand soḳhtaní qur-
báníon aur hadyon ko mere áge guz-
ránoge, tau bhí main unhen qabúl
nahín karúngá; aur tumháre moṭe
bailon ke shukráne ke hadyon kí taraf
mutawajjih nahín húngá.
23 Ai tú, apne rágon kí áwáz ko
mere áge se dúr kar; kyúnki main
tere rabábon kí áwáz ko nahín sun-
úngá.
24 Lekin tú aisá kar ki 'adálat pání
kí tarah bahtí rahe, aur rástí baṛí nahr
kí mánind.
25 Ai ahl i Isráel, kyá tum log
chálís baras tak bayábán men mere
áge zabáih aur hadye guzránte rahe?
26 Tum ne to Milkúm ke ḳhaime
ko, aur apne buton ke Kiún ko, apne
ma'búd ke táre ko, jo tum ne apne
liye banáyá, uṭháyá kiye:
27 Is liye main tumhen asír karke
Dimishq ke pár le jáúngá, Ḳhudá-
wand, jis ká nám Rabb ul afwáj hai,
farmátá hai.

VI BA'B.

UN par afsos, jo Saihún men chain
se hain, aur Samrún ke pahár
par be-fikr hoke rahte hain, hán, us
qaum ke má'rúf ashḳhás par jo aur
qaumon kí nisbat se auwal ṭhahartí,
jin ke pás Isráel ke gharáne áte hain!
2 Tum Kalnah ko pár utarke jáo,
aur dekho; aur wahán se baṛí Hamát
tak sair karo; tab Filistíon ke Ját ko
utar jáo: kyá we in mamlukaton se
bihtar hain? aur un ke siwáne tum-
háre siwánon se baṛe hain?
3 Afsos hai un logon par, jo bure

din ká k̲hiyál apne se dúr karte hain̲, aur zulm kí chaukí ko apne pás khín̲chte hain̲;

4 Jo háthí-dánt ke palang par loṭte hain̲, aur apní chárpáion̲ par phail phail leṭte hain̲, aur galle men̲ ke barron̲ ko, aur thán men̲ se bachhṛon̲ ko leke kháte hain̲;

5 Aur rabáb kí áwáz ke sáth gáte hain̲, aur Dáúd kí tarah músíqí ke sázon̲ ko apne liye íjád karte hain̲;

6 Aur piyálon̲ men̲ se mai píte hain̲, aur apne badan par k̲háss 'itr malte hain̲; lekin Yúsuf kí shikasta-hálí ke liye g̲am nahín̲ kháte.

7 ¶ Is liye we pahle asíron̲ ke sáth asír hoke jáen̲ge, aur un kí na'ra-kash mahfil jo árám se paṛe hain̲ uṭh jáegí.

8 Ḳhudáwand Yahowáh ne apní zát kí qasam kháí hai, Ḳhudáwand Rabb ul afwáj yún̲ farmátá hai, ki Main̲ Ya'qúb kí hashmat se nafrat rakhtá hún̲, aur us ke mahallon̲ se kína; is liye main̲ us shahr ko, us sab samet jo us men̲ hai, hawála kar dún̲gá.

9 Balki yún̲ hogá, ki agar kisí ghar men̲ das ádmí báqí rahen̲ge, to we bhí maren̲ge.

10 Aur kisí ká rishtadár, wuh jo use jalátá hai, use uṭháwegá, tá ki us kí haḍḍíon̲ ko ghar se nikále, aur us se, jo andarúní ghar ke bhítar hai, kahegá, ki Ab tak tere sáth aur koí hai? Wuh kahegá, Koí nahín̲. Tab wuh bolegá, ki Chup rah, ki Ḳhudáwand ká nám ham zikr na karen̲.

11 Kyún̲ki dekh, Ḳhudáwand ne hukm kiyá hai, aur wuh baṛe ghar men̲ rak̲hna ḍálegá, aur chhoṭe ghar ko daráron̲ se náqis karegá.

12 ¶ Kyá chaṭán par ghoṛe dauṛen̲ge? kyá koí bail leke wahán̲ hal jotegá? tad bhí tum ne 'adálat ko haláhal se, aur nekokárí ke phalon̲ ko nágdaune se, mubaddal kiyá:

13 Tum hí log jo nikammí chíz par fak̲hr karte ho, aur kahte ho, Kyá ham ne apne liye apní táqat se síng nahín̲ nikále?

14 Lekin, ai Isráel ke k̲hándán, Ḳhudáwand lashkaron̲ ká Ḳhudá farmátá hai, Dekh, main̲ tum par ek guroh ko chaṛhá láún̲gá, aur we tum ko Hamát ke madk̲hal se leke bayábán ke nahr tak satáen̲ge.

VII BA'B.

Ḳhudá'wand Yahowáh ne mujhe yún̲ dikhláyá, aur kyá dekhtá hún̲, ki us ne zirá'at kí ák̲hirí roídagí kí ibtidá men̲ ṭiḍḍíán̲ paidá kín̲; aur, dekho, wuhí ák̲hirí hásil thá, jo bádsháhí zirá'at ke kaṭ chukne ke ba'd húá.

2 Aur yún̲ húá, ki jab we zamín kí ghás ko bilkull khá chukín̲, tab main̲ ne kahá, ki Ai Ḳhudáwand Yahowáh, main̲ terí minnat kartá hún̲, ki tú mu'áf kare: Ya'qúb kí kyá haqíqat hai, ki wuh uṭhke khaṛá howe? kyún̲ki wuh chhoṭá hai.

3 Is se Ḳhudáwand pachhtáke báz áyá: aur Ḳhudáwand ne kahá, ki Yih na hogá.

4 ¶ Phir Ḳhudáwand Yahowáh ne mujhe yún̲ dikhláyá, aur kyá dekhtá hún̲, ki Ḳhudáwand Yahowáh ne ág ko buláyá ki muqábala kare; aur wuh baṛí gahráí ko faná kar gayí, aur us qit'a ko khá gayí.

5 Tab main̲ ne kahá, ki Ai Ḳhudáwand Yahowáh, main̲ terí minnat kartá hún̲, ki báz á: Ya'qúb kí kyá haqíqat hai, ki wuh uṭh khaṛá howe? kyún̲ki wuh chhoṭá hai.

6 Is se bhí Ḳhudáwand pachhtáke báz áyá: Yih nahín̲ hogá, Ḳhudáwand Yahowáh ne kahá.

7 ¶ Phir mujhe yún̲ dikhláyá, aur kyá dekhtá hún̲, ki Ḳhudáwand ek díwár par, jo sáhúl se banáí gayí thí, khaṛá thá; aur sáhúl us ke háth men̲ thá.

8 Aur Ḳhudáwand ne mujhe farmáyá, ki Ai 'A'mús, tú kyá dekhtá hai?

Main ne kahá, Ek sáhúl ko. KHUDÁ-
WAND ne kahá, ki Dekh, main ek
sáhúl ko apní guroh Isráel ke bích o
bích latkáúngá, aur main phir un kí
taraf se guzar na jáúngá.
9 Aur Iz,háq ke únche únche ma-
kán ujár honge, aur Isráel ke maqdis
wírán ho jáenge; aur main talwár
lekar Yarubi'ám ke gharáne par charh-
úngá.
10 ¶ Tab Baitel ke káhin 'Amasi-
yáh ne Isráel ke bádsháh Yarubi'ám
ko kahlá bhejá, ki 'A'mús ne Isráel
ke gharáne ke darmiyán tujh par
bandish bándhí hai, aur sarzamín us
kí sárí báten sunne kí táb nahín
rakhtí.
11 Kyúnki 'A'mús yún kahtá hai,
ki Yarubi'ám talwár se márá jáegá,
aur Isráel apne watan se yaqínan asír
hoke jáegá.
12 Aur 'Amasiyáh ne 'A'mús se
kahá, ki Ai gaib-go, tú yahán se
bhágke Yahúdáh kí sarzamín men já,
aur wahán roṭí khá, aur wahán nubú-
wat kar:
13 Par Baitel men phir kabhí nu-
búwat na kar; is liye ki yih bádsháh
ká maqdis, aur us ká dár-us-saltanat
hai.
14 ¶ Tab 'A'mús ne 'Amasiyáh ko
jawáb men kahá, ki Main to nabí na-
hín, aur na nabí ká beṭá hún; balki
charwáhá hún, aur gúlar ke phalon ká
batornewálá:
15 Aur KHUDÁWAND ne mujhe liyá
jab main galle ke píchhe píchhe játá
thá, aur KHUDÁWAND ne mujhe far-
máyá, ki Já, aur merí guroh Isráel se
nubúwat kar.
16 ¶ So ab tú KHUDÁWAND ká
kalám sun: Tú kahtá hai, ki Isráel
ke khiláf nubúwat mat kar, aur Iz,háq
ke gharáne ke barkhiláf bát mat
dál:
17 Is liye KHUDÁWAND yún farmátá
hai, Terí jorú shahr men chhinálá
karegí, aur tere beṭe aur terí beṭián
talwár se máre jáenge, aur terí zamín
jaríb se taqsím kí jáegí, aur tú ek
nápák sarzamín men mar jáegá, aur
Isráel apne watan se yaqínan asír hoke
jáegá.

VIII BA'B.

KHUDA'WAND YAHOWÁH ne
mujhe yún dikhláyá, aur kyá
dekhtá hún, ki Ek ṭokrí, jis men
pakke mewe hain.
2 Aur us ne kahá, ki Ai 'A'mús, tú
kyá dekhtá hai? Main ne kahá, ki
Pakke mewon kí ek ṭokrí. Tab KHU-
DÁWAND ne mujhe kahá, ki Merí guroh
Isráel kí ajal á pahunchí; main phir
un se darguzar na karúngá.
3 Aur us din men qasr ke nagma
nauha ho jáenge, Khudáwand YAHO-
WÁH farmátá hai; já ba já bahut sí
láshen parí hongí; we chupke unhen
nikál phenkenge.
4 ¶ Is bát ko suno, are tum jo
muhtájon ke píchhe hámpte játe ho,
tá ki tum mulk ke miskínon ko miṭáo;
5 Aur tum kahte ho, ki Yih nayá
chánd kab guzar jáegá, tá ki ham
galla bechen? aur sabt ká din, tá ki
gehún ke khatte kholen? aur aifah
ko chhoṭá aur misqál ko bará karte,
aur dagá se jhúṭhí tarázú banáte.
6 Tá ki ham rúpe par miskín ko,
aur ek jorá jútí par kangál ko, mol
len, aur gehún ká phatkan bechen.
7 KHUDÁWAND ne Ya'qúb kí hash-
mat kí qasam kháí hai, ki Yaqínan
main un ke kámon men se ek ko bhí
nahín bhúlúngá.
8 Kyá wuh sarzamín us sabab se
nahín kámpegí, aur har ek jo us par
bastá hai mátam nahín karegá? kyá
wuh bárh kí mánind sar tá sar na
charhegí, aur Misr kí nadí kí mánind
mauj máregí, aur utar jáegí?
9 Aur usí din men bhí yún hogá,
Khudáwand YAHOWÁH farmátá hai,
ki Main aisá karúngá, ki súraj do
pahar ke waqt gurúb ho jáegá, aur

main roz i roshan men sarzamín ko
andherá kar dúngá:
10 Aur main tumhárí 'ídon ko má-
tam se, aur tumháre gíton ko nauha
se, mubaddal karúngá; aur har ek kí
kamar par ṭáṭ bandhwáúngá, aur har
ek ke sir par chandlápan bhejúngá; aur
main aisá mátam karwáúngá, jaisá
iklaute beṭe par hotá hai, aur us ká
anjám talkh din hogá.
11 ¶ Dekho, we din áte hain, Khu-
dáwand YAHOWÁH farmátá hai, ki
main us mulk men kál ḍálúngá; so
wuh na roṭí ká, aur na pání kí piyás
ká kál, balki aisá kál ki jis men
KHUDÁWAND kí báten suní na jáengí:
12 Tab we is samundar se us sa-
mundar ko, aur uttar se púrab ko,
bhaṭakte phirenge, aur KHUDÁWAND
ke kalám ḍhúnḍhne ke liye idhar
udhar daurenge; par nahín páwenge.
13 Aur us din shakíl kunwáríán,
aur jawán mard máre piyás ke gash
khá jáenge;
14 We log jo Samrún ke gunáh kí
qasam kháte hain, aur kahte hain,
ki Ai Dán, tere ma'búd kí hayát kí
qasam, aur Biar-sab'a kí taríq kí
hayát kí: so we gir jáenge, aur phir
hargiz nahín uṭhenge.

IX BA'B.

MAIN ne Khudáwand ko us maz-
bah ke pás khaṛe hote dekhá,
aur us ne farmáyá, Sutúnon ke sir-
hánon ko már, ki bunyáden hilen, hán,
unhen toṛ ḍál, ki sabhon ke sir par lag
jáwen; aur main un ki aulád ko tal-
wár se már ḍálúngá: un men se wuh
jo bhágegá so na bhág niklegá, aur jo
un men se nikal bháge rihái na pá-
wegá.
2 Agarchi we pátál men sendhke
jáen, to merá háth wahán se unhen
khínch nikálegá: agarchi ásmán par
chaṛh jáen, to main wahán se unhen
utár láúngá:
3 Agarchi we áp ko Karmil kí
bulandí par já chhipáwen, main khojke
unhen wahán se nikálúngá; aur ag-
archi samundar kí tháh men merí
nazar se chhip jáen, to main wahán
sámp ko hukm karúngá, aur wuh un
ko káṭegá:
4 Aur agarchi we asír hoke apne
dushmanon ke áge jáwen, to wahán
talwár ko hukm karúngá, aur wuh un
ko már ḍálegí; hán, main un par
nigáh i bad karúngá, aur nazar i nek
na karúngá.
5 Kyúnki Khudáwand RABB ul
afwáj wuh hai, ki agar apne háth se
zamín ko chhúe, wuh gudáz ho jáegí,
aur us ke sáre báshinde sab mátam
karenge; aur wuh nadí kí báṛh kí
mánind sartásar chaṛhegí, aur Misr
kí nadí kí mánind phir utar jáegí.
6 Yih wuh hai, jo ásmán par apne
bálákhánon ko bina kartá hai, aur
zamín par apne gardún ko qáim kartá
hai; wuh jo samundar ke páníon ko
bulátá hai, aur unhen rú e zamín par
unḍeltá hai: us ká nám KHUDÁWAND
hai.
7 Ai baní Isráel, kyá tum log mere
áge Kúsh kí aulád kí mánind nahín
ho? KHUDÁWAND farmátá hai. Kyá
main Isráel ko Misr kí sarzamín se,
aur Filistíon ko Kaftúr se, aur Arámí-
on ko Qír se, nahín nikál láyá hún?
8 Dekho, Khudáwand YAHOWÁH kí
ánkhen is gunahgár mamlukat par
hain, aur main use miṭá ḍálúngá, ki
rú e zamín par na rahe; magar Ya'qúb
ke gharáne ko main bilkull nahín
miṭáúngá, KHUDÁWAND farmátá hai.
9 Ki dekho, main hukm karúngá,
aur Isráel ke gharáne ko sárí qaumon
ke darmiyán, jis tarah se chhalní men
chhánte hain, chhánúngá; aur ek
dána bhí zamín par girne na páwegá.
10 Merí guroh men ke sáre gunah-
gár, jo kahte hain, ki A'fat na to
píchhe se ham tak áwegí, aur na áge
se ham par paṛegí, so talwár se máre
jáenge.

11 ¶ Main usí din men Dáúd ke
gire húe maskan ko khará karúngá,
aur us ke rakhnon ko band karúngá;
aur main us ke túte phúte makán kí
marammat karúngá, aur use, jaisá
agle dinon men thá, waisá ta'mír kar-
úngá;
12 Tá ki we Adúm ke báqí logon
ko, aur sárí qaumon ko, jin par merá
nám kahá jáegá, apne qabze men
lewen, KHUDÁWAND, jo is kám ká
karnewálá hai, farmátá hai.
13 Dekho, we din áte hain, KHU-
DÁWAND farmátá hai, ki jotnewálá
kátnewále ká, aur angúr ká kuchal-
newálá bonewále ká píchhá karke us
ke barábar áwegá, aur paháron se nayí
mai tapkegí, aur sáre tíle gudáz honge.
14 Aur main apní guroh Isráel ke
asíron ko phir láúngá, aur we ujár
shahron ko banáwenge, aur un men
búd o básh karenge; aur we tákis-
tánon ko lagáwenge, aur un kí mai
píenge; we bágon ko lagáenge, aur un
ke phal kháenge.
15 Kyúnki main un ko un kí sar-
zamín par lagáúngá; aur we apní sar-
zamín se, jis ko main ne unhen diyá
hai, kadhí ukháre na jáenge, KHUDÁ-
WAND terá Khudá farmátá hai.

'ABADIYA'H NABI' KI' KITA'B.

'ABADIYA'H kí royá. Khudá-
wand YAHOWÁH Adúm ke haqq
men yún farmátá hai: Ham ne KHU-
DÁWAND se ek khabar suni hai, aur
gair-qaumon ke darmiyán ek elchí
bhejá gayá hai, Utho tum, aur áo,
ham jang ke liye us par charhen.
2 Dekh, main ne tujhe qaumon ke
darmiyán haqír kar diyá hai: tú ni-
háyat zalíl hai.
3 ¶ Tere dil ke ghamand ne tujh ko
thagá hai, ai tú, jo chatán ke daráron
men rahtá hai; terá makán to buland
hai, aur tú apne dil men kahtá hai,
Aisá kaun hai, jo mujhe zamín par
tale utáregá?
4 Agarchi tú 'uqáb kí mánind bu-
landí pakre, aur sitáron ke darmiyán
apná ghonslá banáwe, tau bhí main
tujhe wahán se níche utárúngá, KHU-
DÁWAND farmátá hai.
5 Agar chor tere yahán áe hon, yá
rát ko dakait, (terí kaisí barbádí hai!)
to kyá we apne matlab ke mutábiq
nahín churáte? agar angúr-tornewále
tujh pás áe hon, to kyá we chand
angúr nahín chhorte?
6 'Esau ká mál kyúnkar dhúndh
nikálá gayá! aur us ke chhipe makán-
on men kis tarah talásh húí!
7 Tere sáre ham-'ahdon ne tujhe
sarhadd tak hánk diyá hai: aur un
logon ne, jo tujh se mel rakhte the,
tujhe fareb diyá, aur tujhe maglúb
kiyá: aur unhon ne jo terí rotí kháte
the, tere níche jál bichháyá; us men
zarra dánáí nahín.
8 KHUDÁWAND farmátá hai, Kyá
main us din men dánáon ko jo Adúm
men hain, aur 'aqlmandí ko jo 'Esau
ke pahár men hai, nábúd na karúngá?
9 Are o Taimán, tere pahlawán
ghabrá jáenge, yahán tak ki koh i
'Esau ke báshindon men se har ek kát
dálá jáegá.
10 ¶ Us qatl ke bá'is, aur us zulm
ke sabab, jo tú ne apne bhái Ya'qúb
par kiyá hai tú khijálat se mulabbas

hogá, aur tú abad ul ábád tak nest rahegá.

11 Jis din ki tú us ke muqábil khaṛá thá, jis din ki ajnabí log us ke lashkaron ko asír karke le gaye, aur begána logon ne us ke pháṭakon se dákhil hokar Yarúsalam par qur'a ḍálá, tú bhí un men se ek kí mánind thá.

12 Tujhe lázim na thá, ki tú us din apne bhái par, jis waqt wuh jiláwatan húá, nazar kartá, aur baní Yahúdáh kí halákat ke din men khushwaqt hotá, aur musíbat ke din ghamanḍ kí báten kahtá.

13 Tujhe munásib na thá, ki tú mere logon ke pháṭakon se un kí musíbat ke din men ghustá; tujhe, hán, tujhe lázim na thá, ki un kí musíbat ke din un kí bipat par nazar kartá, aur un kí musíbat ke din un ke asbáb par háth baṛhátá:

14 Tujhe lázim na thá, ki gháṭí men khaṛe hokar us ke logon ko jo bhágе játe the qatl kare, aur na us dukh ke din men us ke bache húon ko pakaṛke hawála kare.

15 Kyúnki sárí qaumon par Khudáwand ká din á pahunchá hai; jaisá tú ne kiyá hai, waisá tujh se kiyá jáegá; terí badí ká badlá tere sir par paṛegá.

16 Kyúnki jis tarah tum ne mere muqaddas pahár par piyá, usí tarah sári qaumen sadá píengí; hán, píengí, aur suṛukengí; aur we aisí hongí ki goyá we thín hí nahín.

17 ¶ Lekin we jo nikal bachen, Saihún ke pahár par maujúd honge, aur wuh muqaddas hogá; aur Ya'qúb ká gharáná apní mírás par qábiz hogá.

18 Tab Ya'qúb ká gharáná ek ág hogá, aur Yúsuf ká gharáná shu'ala, aur 'Esau ká gharáná púál; aur we un ke darmiyán bhaṛkenge, aur un ko khá jáenge; aur 'Esau ke gharáne se koí nahín bachegá, kyúnki Khudáwand ne yih farmáyá.

19 Aur dakhin ke rahnewále 'Esau ke kohistán ke, aur maidán ke báshinde Filistíon ke málik honge; aur we Ifráím ke khet aur Samrún ke khet apne qábú men rakhenge; aur Binyámín Jili'ád ká wáris hogá.

20 Aur baní Isráel ke lashkar ke sáre asír, jo Kan'áníon ke bích Sárapat tak maujúd hain, aur Yarúsalam ke asír, jo Sifárád men hain, dakhin ke shahron par qábiz ho jáenge.

21 Aur rihái-denewále Saihún ke pahár par chaṛhke áwenge, tá ki 'Esau ke kohistán kí 'adálat karen; aur saltanat Khudáwand kí hogí.

YU'NAH NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

AUR Khudáwand ká kalám Yúnah bin Amittai ko pahunchá, aur us ne kahá, ki

2 Uṭh, us baṛe shahr Nínawah ko já, aur us kí mukhálafat men manádí kar; kyúnki un kí sharárat mere sámhne úpar áí.

3 Lekin Yúnah Khudáwand ke huzúr se Tarsís ko bhágne ke liye uṭhá; aur wuh Yáfá men utar gayá, aur wahán ek jaház ko, jo Tarsís ko jáne par thá, páyá: tab us ká kiráya dekar us par chaṛhá, tá ki Khudáwand ke huzúr se Tarsís ko un ke sáth jáwe.

4 ¶ Lekin Ḳhudáwand ne samun-
dar par ek baṛí ándhí bhejí, aur sa-
mundar ke darmiyán túfán ne shiddat
kí, aisí ki gumán thá ki jaház tabáh
ho jáwegá.
5 Tab malláh hirásán húe, aur har
ek ne apne apne ma'búd ko pukárá,
aur we ajnás jo jaház par thín̲ samun-
dar men̲ ḍál dín̲, tá ki yún̲ use halká
karen̲. Par Yúnah jaház ke andar
utarkar paṛá thá, aur so gayá.
6 Tab ná-ḳhudá us ke pás gayá,
aur use kahá, ki Kyún̲ húá, ki tú
paṛke so rahá? uṭh, apne Ḳhudá ko
pukár; agar aisá hogá, ki Ḳhudá
hamen̲ yád kare, to ham halák na
hon̲ge.
7 Aur unhon̲ ne ápas men̲ kahá, ki
A'o, ham log qur'a ḍálkar daryáft
karen̲, ki kis ke sabab se ham par yih
balá áí. Chunánchi unhon̲ ne qur'a
ḍálá, aur qur'a men̲ Yúnah ká nám
niklá.
8 Tab unhon̲ ne us se kahá, Tú
ham ko batlá, ki kis ke sabab se yih
balá ham par áí hai: Terá kyá pesha
hai? aur tú kahán̲ se áyá? terá watan
kahán̲? aur tú kis qaum men̲ ká
hai?
9 Us ne un se kahá, ki Main̲ 'Ibrání
hún̲, aur Ḳhudáwand, ásmán ke
Ḳhudá se, jis ne samundar aur ḳhush-
kí ko paidá kiyá hai, tarsán hún̲.
10 Tab we log niháyat ḍare, aur
use kahne lage, ki Tú ne aisá kyún̲
kiyá? Kyún̲ki un logon̲ ne daryáft
kiyá thá, ki wuh Ḳhudáwand ke
huzúr se bhágá hai; is liye ki us ne
áp unhen̲ kahá thá.
11 ¶ Tab unhon̲ ne us se púchhá,
ki Ham tujh se kyá karen̲, tá ki sa-
mundar hamáre liye sákit ho jáe? ki
samundar ziyáda túfání hotá chalá
játá thá.
12 Tab us ne unhen̲ kahá, ki Tum
log mujh ko uṭhákar samundar men̲
ḍál do, to tumháre wáste samundar ká
talátum játá rahegá: kyún̲ki main̲
játá hún̲, ki yih baṛí ándhí mere hí
sabab se tum par názil húí.
13 Tis par bhí mallákon̲ ne ḍánd
márne men̲ baṛí mihnat kí, tá ki
kanára pakṛen̲, lekin we na saken̲; is
liye ki samundar un kí muḳhálafat
men̲ aur bhí ziyáda zor se mauj mártá
thá.
14 Tab we Ḳhudáwand ke huzúr
chilláe aur bole, ki Ai Ḳhudáwand,
ab ham terí minnat karte hain̲, ki ham
log is ádmí kí ján ke sabab se halák
na howen̲, aur tú ḳhún i náhaqq ko
hamárí gardan par mat ḍál: kyún̲ki,
ai Ḳhudáwand, tú ne jo cháhá hai, so
hí kiyá hai.
15 Aur unhon̲ ne Yúnah ko uṭhákar
samundar men̲ ḍál diyá, aur samundar
ká talátum mauqúf ho gayá.
16 Tab we log Ḳhudáwand se ni-
paṭ ḍare, aur unhon̲ ne Ḳhudáwand
ke huzúr ek qurbání guzrání, aur
nazren̲ mánín̲.
17 ¶ Par Ḳhudáwand ne ek baṛí
machhlí muqarrar kar rakhí thí, ki
Yúnah ko nigal jáwe. Aur Yúnah tín
din rát machhlí ke peṭ men̲ rahá.

II BA'B.

TAB Yúnah ne machhlí ke peṭ men̲
Ḳhudáwand apne Ḳhudá se
du'á mángí,
2 Aur kahá, ki Main̲ ne apní bipat
men̲ Ḳhudáwand ko pukárá, aur us
ne merí suní; hán̲, main̲ pátál ke
batún men̲ se chilláyá, aur tú ne merí
áwáz suní.
3 Kyún̲ki tú hí ne mujhe gahráo
men̲ samundar ke darmiyán ḍálá, aur
pání ke dháron̲ ne mujhe gher liyá,
aur terí sárí maujen̲ aur ḍheú mujh
par se guzar gaye.
4 Tab main̲ ne kahá, ki Main̲ terí
nazar se dúr phenká gayá; tau bhí
terí muqaddas haikal kí taraf phir
nazar karún̲gá.
5 Pánion̲ ne mujh ko merí ján tak
gher liyá, aur gahráo ne cháron̲ taraf
se mujhe band kar rakhá hai, aur sa-

mundar ke siwár mere sir par lapeṭe
gaye.
6 Aur main paháṛon kí jaṛon tak
utarke játá; zamín ke arbange mujh
par hamesha ke liye band rahte;
magar, ai KHUDÁWAND mere Khudá,
tú merí ján ko gor men se rihái degá.
7 Jis waqt merá jí mujh men ḍúb
gayá, tab main ne KHUDÁWAND ko
yád kiyá, aur merí du'á terí muqaddas
haikal men tujh tak pahunchí.
8 Jo log ki jhúṭhí batálaton ko
mánte hain, we apní ni'amaten kho
dete hain.
9 Par main shukrguzárí kí áwáz
sunáke tere áge qurbání guzránúngá;
main apní nazron ko adá karúngá.
Naját KHUDÁWAND se hai.
10 ¶ Aur KHUDÁWAND ne machhlí
ko kahá, aur us ne Yúnah ko khushkí
par ugal diyá.

III BA'B.

AUR KHUDÁWAND ká kalám dúsrí
bár Yúnah ko pahunchá, aur us
ne kahá, ki
2 Uṭh, us baṛe shahr Nínawah ko
já, aur wahán us bát kí manádí kar,
jis ká main tujhe hukm detá.
3 Tab Yúnah KHUDÁWAND ke ka-
lám ke mutábiq uṭhkar Nínawah ko
gayá. Aur Nínawah Khudá ke sámh-
ne ek baṛá shahr thá, ki us kí iháta
tín din kí ráh thí.
4 Aur Yúnah shahr men dákhil
hone lagá, aur ek din kí ráh jáke man-
ádí kí, aur kahá, Chálís aur din honge,
tab Nínawah barbád kiyá jáegá.
5 ¶ Tab Nínawah ke báshindon ne
Khudá par i'atiqád kiyá; aur roza kí
manádí kí; aur sab ne baṛe se chhoṭe
tak ṭáṭ pahiná.
6 Aur yih khabar Nínawah ke
bádsháh ko pahunchí; aur wuh apne
takht par se uṭhá, aur bádsháhí libás
ko utár ḍálá, aur ṭáṭ oṛhkar rákh par
baiṭh gayá.
7 Aur bádsháh aur us ke arkán i
daulat ke farmán se ek ishtihár Nína-
wah men kiyá gayá, aur is bát kí
manádí húí, ki Koí insán, yá haiwán,
galla, yá rama, koí chíz mutlaq na
chakhe, aur na kháwe, aur na pání
píwe;
8 Lekin insán aur haiwán ṭáṭ se
mulabbas howen, aur Khudá ke huzúr
shiddat se nála karen; balki har koí
apní apní burí ráh se, aur apne apne
zulm se, jo un ke háthon men hai, báz
áwen.
9 Kyá jánen, ki Khudá phiregá, aur
pachhtáegá, aur apne qahr i shadíd se
báz áwegá, tá ki ham log halák na
hon?
10 ¶ Aur Khudá ne un ke kámon
ko dekhá, ki we apní apní burí ráh se
báz áe: tab Khudá us badí se, jo us
ne kahí thí ki main un se karúngá,
pachhtáke báz áyá, aur us ne un se
wuh badí na kí.

IV BA'B.

PAR Yúnah us se niháyat nákhush
húá, aur nipaṭ ranjída ho gayá.
2 Aur us ne KHUDÁWAND ke áge
du'á mángí, aur kahá, ki Ai KHUDÁ-
WAND, main tujh se 'arz kartá hún,
kyá yih merá maqúla na thá, jis waqt
main hanoz apne watan men thá? is
liye main áge se Tarsís ko bhágá; ky-
únki main jántá thá, ki tú karím aur
rahím Khudá hai, jo gussa karne men
dhímá hai, aur niháyat mihrbán hai,
aur pachhtáke áp ko badí se báz rakhtá
hai.
3 Ab, ai KHUDÁWAND, main terí
minnat kartá hún, ki merí ján ko mujh
se le le; kyúnki merá marná mere jíne
se bihtar hai.
4 ¶ Tab KHUDÁWAND ne farmáyá,
Kyá tú shiddat se ranjída hotá hai?
5 Aur Yúnah shahr se báhar jáke
shahr kí púrab taraf baiṭhá, aur wahán
apne liye ek chhappar banáyá; aur us
ke níche chháṅw men baiṭh rahá, ki
dekhe ki us shahr ká hál kyá hotá
hai.
6 Tab KHUDÁWAND Khudá ne rendí

ká ek daraḳht ugáyá, aur use Yúnah
ke úpar dauṛáyá, tá ki wuh us ke sir
par sáya kare, aur use taklíf se chhuṛ-
áwe. Aur Yúnah us reṇḍí ke peṛ ke
sabab se niháyat ḳhush húá.
7 Lekin dúsre din subh ke waqt
Ḳhudá ne ek kíṛe ko taiyár kiyá, aur
us ne us reṇḍí ke daraḳht ko káṭá, aisá
ki wuh súkh gayá.
8 Aur jab áftáb chaṛhá, tab aisá húá,
ki Ḳhudá ne púrab kí taraf se lúh
chaláí; aur áftáb kí garmí ne Yúnah
ke sir men̲ asar kiyá; wuh gash men̲
áyá, aur apní ján ke liye maut cháhí,
aur kahá, ki Is mere jíne se merá
marná bihtar hai.
9 Aur Ḳhudá ne Yúnah ko kahá,
Kyá tú us reṇḍí ke daraḳht ke sabab
shiddat se ranjída hai? Us ne kahá,
Main̲ yahán̲ tak ranjída hún̲, ki marne
cháhtá hún̲.
10 Tab Ḳhudáwand ne farmáyá, ki
Tujhe us reṇḍí ke daraḳht par rahm
áyá, jis ke liye tú ne kuchh mihnat na
kí, aur na tú ne use ugáyá, jo ek hí
rát men̲ ugá, aur ek hí rát men̲ súkh
gayá:
11 Aur kyá mujhe lázim na thá ki
main̲ itne baṛe shahr Nínawah par, jis
men̲ ek lákh bís hazár ádmíon̲ se zi-
yáda hain̲, jo apne dahne báyen̲ háth ke
darmiyán imtiyáz nahín̲ kar sakte, aur
mawáshí bhí bahut hain̲, shafaqat na
karún̲?

MI'KAH NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

KHUDA'WAND ká kalám, jo
Yahúdáh ke sháhán Yútám, aur
A'ḳhaz, aur Hizqiyáh ke dinon̲ men̲
Morashtí Míkah ko pahunchá, jise us
ne Samrún aur Yarúsalam kí bábat
dekhá.
2 Suno, ai sáre logo; aur kán dhar,
ai zamín, aur sab koí jo tujh par hain̲:
aur Ḳhudáwand Yahowáh, hán̲, Ḳhu-
dáwand apní muqaddas haikal se tum
par gawáhí dewe.
3 Kyún̲ki, dekh, Ḳhudáwand apne
maqám se báhar nikaltá hai, aur wuh
utregá, aur zamín ke únche makánon̲
ko páemál karegá.
4 Aur pahár us ke tale pighal já-
en̲ge, aur wádíán̲ phaṭen̲gí, jaisá ki
mom ág ke sámhne pighal játá, aur
jaisá ki pání jo kaṛáre par se bah játá
hai.
5 Yih sab Ya'qúb kí ḳhatá aur
Isráel ke gunáh ke sabab se hai.
Ya'qúb kí ḳhatá kyá hai? kyá Samrún
nahín̲? aur Yahúdáh ke únche makán
kyá hain̲? kyá Yarúsalam nahín̲?
6 Is liye main̲ Samrún ko khet ke
túda kí mánind, aur angúrí bág lagáne
kí jagah ke mánind banáún̲gá; aur
main̲ us ke pattharon̲ ko wádí men̲
ḍhalkáún̲gá, aur us kí newon̲ ko ug-
hárún̲gá.
7 Aur us kí sárí khodí húí múraten̲
chúr chúr kí jáen̲gí, aur us ke sab
asbáb, jo ḳharchí ke taur par mile the,
ág se jaláe jáen̲ge; aur main̲ us ke sáre
buton̲ ko ḳharáb karún̲gá: kyún̲ki us
ne yih sab kuchh kasbí kí ḳharchí se
paidá kiyá hai, aur wuh phir kasbí kí
ḳharchí ho jáegá.
8 Is liye main̲ kuṛhún̲gá, aur mátam
karún̲gá, main̲ nangá aur barahna hoke
phirún̲gá: main̲ gídaron̲ kí tarah chill-
áún̲gá, aur shutrmurgon̲ kí mánind
shor karún̲gá.

9 Kyúnki us ká zakhm lá-'iláj hai;
so wuh Yahúdáh tak bhí áyá, wuh
mere logon ke phátak tak, hán, Yarú-
salam tak pahunchá.
10 ¶ Tum Ját men us kí khabar
mat do, aur 'Akko men mat roo; Bait-
Afrah men khák par lotá kar.
11 Ai Safír kí rahnewálí, tú nangí
hoke aur sharm kháke chalí já: wuh
jo Za,anán men bastí hai nikal nahín
játí; Bait-Ezal ke mátam ke bá'is us
ke utarne kí jagah tum se le lí jáegí.
12 Marot kí rahnewálí apne amwál
ke liye kurhtí hai; kyúnki KHUDÁ-
WAND kí taraf se balá názil húí, jo
Yarúsalam ke phátak tak pahunchí.
13 Ai Lakís kí rahnewálí, bád-pá
jánwar ko gárí men jot: wuh Saihún
kí betí ke liye pahlá gunáh húí, ky-
únki Isráel kí khatáen tujh men pái
gayín.
14 Is liye tú Morasat-Ját ko taláq
kar degá: Akzib ke gharáne Isráel ke
bádsháhon se dagá karenge.
15 Balki, ai Marísah kí báshinda,
main us ko jo tujh par qábiz ho tere
darmiyán láúngá; wuh 'Adullám tak,
jo Isráel kí shaukat hai, áwegá.
16 A'p ko chandlá baná, apne pi-
yáre larkon ke liye apne sir mundá;
'uqáb kí mánind apne chandlápan ko
ziyáda kar; kyúnki we tujh pás se asír
hoke gaye.

II BA'B.

UN par wáwailá hai, jo buráí ke
mansúba bándhte hain, aur apne
bistar par sharárat kí tadbíren íjád
karte! jab subh roshan hotí, we yih
'amal men láte hain, kyúnki wuh un
ke dast i qudrat men hai.
2 We kheton ká lálach karte hain,
aur zulm karke unhen le lete hain;
aur gharon ká tama' karte hain, aur
un ko chhín lete hain: isí tarah ádmí
par aur us ke ghar par, hán, mard par
aur us kí mírás par zulm karte hain.
3 Is liye KHUDÁWAND yún farmátá
hai, Dekh, main is gharáne kí mu-
khálafat men ek mansúba bándhtá hún,
ki jis se tum log apní gardan bachá
nahín sakoge; aur tum takabbur ke
sáth na chaloge; kyúnki yih ek burá
waqt hogá.
4 ¶ Usí din koí shakhs tum par ek
masal láegá, aur ek gamnák nauha se
mátam karegá, aur kahegá, ki Ham
bilkull gárat húe; us ne mere logon
ká bakhrá badal dálá: us ne kyúnkar
use mujh se judá kar diyá! us ne
hamáre khet kisí bágí ko bánt diye
hain.
5 Is liye tum men se koí nahín
rahegá, jis ke nám par KHUDÁWAND kí
jamá'at men qur'a pare, tá ki wuh
paimáish kí rassí dále.
6 We un ko, jo nubúwat karte,
kahte hain, ki Nubúwat mat karo; so
we un ke áge nubúwat na karenge:
aise logon se ruswái judá na hogí.
7 ¶ Ai logo, tum jo Ya'qúb ká ghar-
áná kahláte ho, kyá KHUDÁWAND kí
Rúh kotáh kí gayí hai? kyá us ke ye
hí kám hain? kyá merí báten us ke
liye, jo sídhá chaltá, mufíd nahín
hain?
8 Sábiq men mere log dushman kí
tarah uthe; tum un par se jo be-fikr
hoke ráste par chalte hain, goyá ki we
laráí se phir áte hain, qabá ko chádar
samet utár lete ho.
9 Tum mere logon kí jorúon ko
un ke suthre gharon se nikál dete ho:
aur tum ne un kí aulád se hamesha ke
liye merí fauqíyat judá kar lí.
10 Tum log utho, aur jáo, kyúnki
yih tumhárí árámgáh nahín; ki yih
nápákí ke sabab tumhen halák karegí,
hán, sakht halákat hogí.
11 Agar koí shakhs hawá aur jhúth
kí pairauí karke darog-goí kare, aur
kahe, ki Main tujh se mai aur nashe
kí bábat nubúwat karúngá, to wuhí
shakhs is qaum ká nabí hogá.
12 ¶ Ai Ya'qúb, main yaqínan tere
sab ke sab ko farúham karúngá; main
yaqínan Isráel ke báqí logon ko jam'a

karún̲gá; main̲ unhen̲ un bheron̲ kí mánind jo Busrah men̲ hon̲, aur us galla kí mánind jo us kí charágáh ke darmiyán ho, ikaṭṭhá karún̲gá; ádmíon̲ kí kasrat ke sabab we gul shor karen̲ge.

13 Toṛnewálá un ke áge áge gayá hai; we toṛte húe pháṭak tak guzar játe, aur us men̲ se nikal játe; aur un ká bádsháh un ke áge áge chalegá, hán̲, Ḳhudáwand un ká sardár hogá.

III BA'B.

AUR main̲ ne kahá, ki Ai Ya'qúb ke sardáro, aur Isráel ke gharáne ke qázío, main̲ tumhárí minnat kartá hún̲, so merí 'arz suno; Kyá tumháre liye 'adálat ká jánná munásib nahín̲ hai?

2 Tum we ho jo nekí ká kína rakhte hain̲, aur badí ko piyár karte hain̲; jo logon̲ ká post un par se khín̲chte hain̲, aur un kí haḍḍíon par se gosht nochte hain̲;

3 Aur jo mere logon̲ ká gosht kháte hain̲, aur un kí khál un par se khín̲chte hain̲; aur un kí haḍḍíon̲ ko toṛte hain̲, aur unhen̲ ṭukṛe ṭukṛe karte hain̲, goyá ki we hánḍí ke liye, aur goyá ki we gosht hain̲ jo deg men̲ paṛá ho.

4 Tab we Ḳhudáwand ko pukáren̲ge, par wuh un kí nahín̲ sunegá; hán̲, wuh us waqt un se apná mun̲h poshída karegá, is liye ki unhon̲ ne bure 'amal kiye hain̲.

5 ¶ Ḳhudáwand un nabíon̲ ke haqq men̲, jo mere logon̲ ko gumráh kar dete hain̲, aur jo apne dánton̲ se chabáyá karte hain̲, aur Salámatí pukárte hain̲, par us se jo un ke mun̲h men̲ luqma nahín̲ ḍáltá hai, laṛne par musta'idd hote hain̲, yún̲ farmátá hai:

6 Is liye tum par rát ho jáegí jis men̲ tum royá nahín̲ dekhoge; aur tum par táríkí chhá jáegí jis ke bá'is tum gaibdání na kar sakoge; aur nabíon̲ par áftáb gurúb hogá, aur un ke liye din andherá ban jáegá.

7 Tab gaibdán pashemán hon̲ge, aur rammálí-karnewále sharm kháen̲ge; hán̲, sáre log apní dáṛhí ko ḍhámpen̲ge; kyún̲ki Ḳhudá kí taraf se kuchh jawáb nahín̲ hai.

8 ¶ Lekin main̲, Ḳhudáwand kí rúh ke sabab se, qúwat aur rástí aur diláwarí se lab á lab hún̲, tá ki Ya'qúb ko us ká gunáh, aur Isráel ko us kí ḳhatá jatáún̲.

9 Ai Ya'qúb ke gharáne ke sardáro, aur ai Isráel ke gharáne ke qázío, main̲ tumhárí minnat kartá hún̲, tum jo 'adálat se 'adáwat rakhte ho, aur sárí rástí ko ulṭá dete ho, is bát ko suno;

10 Tum jo Saihún ko ḳhúnrezí se, aur Yarúsalam ko be-insáfí se banáyá karte ho.

11 Us ke sardár rishwat leke 'adálat karte hain̲; aur us ke káhin ujrat leke ta'lím dete hain̲; aur us ke gaibdán naqdí ke liye rammálí karte hain̲; tis par bhí we Ḳhudáwand par takiya karte hain̲, aur kahte hain̲, Kyá Ḳhudáwand hamáre darmiyán nahín̲? koí balá ham par nahín̲ áwegí.

12 Is liye Saihún tumháre hí sabab khet kí tarah jotá jáegá; aur Yarúsalam túda túda ban jáegá; aur haikal ká paháṛ jangal ke únche makánon̲ kí tarah ho jáegá.

IV BA'B.

LEKIN áḳhirí dinon̲ men̲ aisá hogá, ki Ḳhudáwand ke ghar ká paháṛ paháṛon̲ kí choṭí par nasb kiyá jáegá, aur sáre ṭílon̲ se únchá kiyá jáegá, aur ummaten̲ us kí taraf rawána hon̲gí.

2 ¶ Aur bahuterí qaumen̲ áwen̲gí, aur kahen̲gí, ki Chalo, ki ham log Ḳhudáwand ke paháṛ, aur Ya'qúb ke Ḳhudá ke ghar, ko chaṛh jáen̲, aur wuh hamen̲ apní ráhen̲ sikhláwegá, aur ham us ke ráston̲ par chalen̲ge: kyún̲ki sharí'at Saihún se, aur Ḳhudáwand ká kalám Yarúsalam se niklegá.

3 Aur wuh bahuterí qaumon ke
darmiyán 'adálat karegá, aur zoráwar
gurohon ke liye jo dúr rahtí hon in-
fisál karegá; yahán tak ki we apní
talwáron ko torkar phálen banáwengí,
aur apní barchhíon ko hansúe; ek
qaum dúsrí qaum par talwár nahín
chaláegí, aur we phir jang kí ta'lím na
lenge.
4 Tab we har koí apní apní ták ke
níche aur anjír ke darakht tale baith-
enge, aur unhen koí nahín daráwegá:
kyúnki Rabb ul afwáj ke munh ne yih
farmáyá hai.
5 Kyúnki sárí qaumon men se har
ek apne apne ma'búd ká nám leke
chalegí; par ham log Khudáwand
apne Khudá ká nám leke hamesha ke
liye aur abad tak chalá karenge.
6 Khudáwand farmátá hai, ki
Main usí din men un ko jo langráte
hain, aur un ko jo khárij kiye gaye hain,
faráham karúngá, aur un ko jinhen
main ne dukh diyá thá samet lúngá.
7 Aur main un ko jo langráte hain
ek baqíya thahráúngá, aur unhen jo
dúr tak áwára kiye gaye the, ek zorá-
war qaum banáúngá; aur Khudáwand
Saihún ke pahár par ab se abad ul
ábád tak un par saltanat karegá.
8 ¶ Aur tú, ai galle ke burj aur
Saihún kí betí ke tíle, tujh par yih
áwegí, ya'ne aglí saltanat, hán, Ya-
rúsalam kí betí kí bádsháhat áwegí.
9 Ab tú kyún zor se chillátí hai?
kyá tujh men koí bádsháh nahín hai?
kyá terá saláhkár nest húá hai? kyún-
ki tujh men jannewálí 'aurat kí sí
píren lagí hain.
10 Dard khá, aur jannewálí 'aurat
kí tarah janne kí taklíf uthá, ai Saihún
kí betí; kyúnki tú ab shahr se báhar
niklegí, aur maidán men rahegí, aur
Bábul tak jáegí; wahán hí tú rihái
páegí; wahán Khudáwand tujh ko
tere dushmanon ke qabze se chhurá-
wegá.
11 ¶ Aur ab bahuterí qaumen tere
muqábil jam'a húí hain, aur kahtí
hain, ki Wuh nápák kí jáe; ham apní
ánkhon se Saihún ko dekhen.
12 Par we log Khudáwand ke an-
deshon se ágáh nahín hain, aur us ke
iráde ko nahín jánte; kyúnki wuh
unhen, un gatthon kí tarah jo khalíhán
men hon, jam'a karegá.
13 Ai Saihún kí betí, uth, aur dáen
chalá; kyúnki main tere síng ko lohá,
aur tere khuron ko pítal banáúngá, aur
tú bahuterí qaumon ko tukre tukre
karegí; aur tú un ke zakhíre ko Khu-
dáwand kí nazr karegí, aur un ke mál
ko use degí, jo sárí zamín ká Khudá-
wand hai.

V BAB.

AI faujon kí betí, tú ab faujon kí
tarah jam'a ho; ham par muhá-
sara kiyá játá hai; unhon ne Isráel ke
hákim ke gál par chharí márí hai.
2 Par, ai Baitlaham Ifrátáh, har-
chand ki tú Yahúdáh ke hazáron men
shámil hone ke liye chhotá hai, tau
bhí tujh men se wuh shakhs nikalke
mujh pás áwegá, jo Isráel men Hákim
hogá; aur us ká nikalná qadím se,
aiyám ul azal se, hai.
3 Tis par bhí wuh unhen chhor de-
gá, us waqt tak ki wuh jo janne ká
dard kháne par hai jan chuke: tab us
ke báqí bhái baní Isráel ke pás phir
áwenge.
4 ¶ Aur wuh qáim hogá, aur Khu-
dáwand kí qudrat se, aur Khudáwand
apne Khudá ke nám kí buzurgí se,
ri'áyat karegá; aur we qáim rahenge;
kyúnki ab wuh zamín ke siwánon tak
buzurg hogá.
5 Aur Yihí salámatí ká bá'is hogá.
Aur jab Asúr hamárí sarzamín men
áwegá, aur hamáre mahallon men qa-
dam máregá, tab ham sát charwáhe
aur áth sarguroh barpá karke us par
charhenge.
6 Aur we talwár se Asúr ke mulk
ko, aur Namrúd kí sarzamín ko, us ke
madkhalon men, wírán karenge; aur

Asúr se rihái hogí, jab ki wuh hamárí
sarzamín men áwegá, aur hamárí sar-
haddon men qadam rakhegá.
7 Aur Ya'qúb ke báqí log bahuterí
qaumon ke darmiyán aise honge, jaisá
ki os KHUDÁWAND se, aur jaisá ki
phúhí ghás par, jo ádmí ke liye nahín
thahartí, aur na baní A'dam kí khátir
rah játí hai.
8 ¶ Aur Ya'qúb ke báqí log gair-
qaumon ke darmiyán bahuterí guroh-
on ke bích aise honge, jaisá sher i
babar jangal ke jánwaron ke bích, aur
jaisá jawán sher bheron ke galle men
hotá hai; ki jab wuh un ke darmiyán
guzar kartá hai, wuh latártá bhí hai,
aur phár dáltá, aur koí chhuránewálá
nahín.
9 Terá háth tere dushmanon par
buland kiyá jáegá, aur tere sáre mu-
khálif nest ho jáenge.
10 Aur usí din men yún hogá, KHU-
DÁWAND farmátá hai, ki main tere
ghoron ko, jo tere darmiyán hain, kát
dálúngá, aur terí gáríon ko nest kar-
úngá;
11 Aur terí sarzamín ke shahron ko
mitá dálúngá, aur tere sáre qil'on ko
dhá dúngá;
12 Aur main tere háth kí jádúgarí-
án munqat'a karúngá, aur tere yahán
sáhir phir na honge;
13 Aur terí khodí húí múraten, aur
wuh múraten jo nasb kí gayí hain,
tere darmiyán se nest kar dúngá, aur
tú áge apne háth kí banáí húí chíz ko
nahín pújegá.
14 Aur main terí Yasíraton ko tere
darmiyán se ukhár dálúngá, aur tere
shahron ko tabáh karúngá;
15 Aur main gussa aur qahr ke sáth
un qaumon se jo shanawá na húín,
intíqám lúngá.

VI BA'B.

AB tum yih suno jo KHUDÁWAND
kahtá hai; ki Uth, paháron ke
sámhne mubáhasa kar, aur sáre tíle
terí áwáz sunen.
2 Ai paháro, aur ai chatáno, zamín
kí bunyádo, KHUDÁWAND ká jhagrá
suno; kyúnki KHUDÁWAND ko apne
logon ke sáth jhagrá hai, aur wuh
Isráel par hujjat sábit karegá.
3 Ai mere logo, main ne tum se kyá
kiyá hai? aur tumhen kis bát men
ázurda kiyá hai? so tum mujh par
gawáhí do.
4 Kyúnki main tum ko Misr kí sar-
zamín se nikál láyá, aur gulámon ke
ghar se fidya dekar chhurá liyá; aur
tere áge Músá, aur Hárún, aur Miryam
ko bhí bhejá hai.
5 Ai mere log, yád karo, ki Moáb
ke bádsháh Balaq ne kyá mashwarat
kí, aur Ba'úr ke bete Bala'ám ne use
kyá jawáb diyá hai; aur ki kyá húá
Shittím se Jiljál tak; tá ki tum KHU-
DÁWAND kí rástíon se wáqif ho jáo.
6 ¶ Main kyá leke KHUDÁWAND ke
huzúr men áún, aur Khudá Ta'álá ke
áge kyúnkar sijda karún? kyá sokh-
taní qurbáníon aur yak-sále bachhron
ko lekar us ke áge áúngá?
7 Kyá KHUDÁWAND hazáron men-
dhon se, yá tel ke das hazár nahron
se khush hogá? kyá main apne pa-
lauthe ko apne gunáh ke 'iwáz, apne
pet ke phal ko apní ján kí khatá ke
badle men de dálúngá?
8 Ai insán, us ne tujhe wuh dikh-
áyá hai jo kuchh ki bhalá hai; aur
KHUDÁWAND tujh se aur kyá cháhtá
hai magar yih, ki tú insáf kare, aur
rahm-dilí ko piyár kare, aur apne Khu-
dá ke sáth farotaní se chale?
9 KHUDÁWAND kí áwáz shahr ko
pukártí hai, aur jo 'aqlmand hai, tere
nám par liház karegá; tum us sonte
kí suno, aur us kí bhí jis ne use mu-
qarrar kiyá hai.
10 ¶ Kyá hanoz sharír ke ghar
men sharárat ke khazáne hain, aur
chhotá paimána jo la'natí hai?
11 Kyá main, jo dagá kí tarázú aur
jhúthe báton ká thailá rakhtá hún,
be-gunáh thahrún?

12 Is liye ki wahán ke daulatmand zulm se labrez hain, aur us ke báshinde jhúṭh bolte hain, balki un ke munh men un kí zubán dagá denewálí hai.

13 Is liye main tujhe márte húe terá zakhm i kárí karúngá, aur tere gunáhon ke sabab tujh ko wírán kar ḍálúngá.

14 Tú kháegá, par ásúda nahín hogá, ki tere andar men udásí hogí; tú pakaṛ legá, par nahín chhuṛá legá; aur jo kuchh ki tú chhuṛá legá main use talwár ke hawála karúngá.

15 Tú boegá, par káṭegá nahín; zaitún ko kolhú men peṛegá, par tel nahín bharegá; aur tú nayí mai ke liye angúr ko kuchlegá, par use nahín píegá.

16 ¶ Kyúnki 'Umrí ke qawánín ḳhúb hifz kiye gaye, aur Akhiab ke gharáne ke a'amál yád hain, aur tum log un kí mashwaraton par chalte ho, tá ki main tum ko wírán kar dún, aur us ke rahnewálon ko phuphkárí ká bá'is banáún; so tum merí guroh kí ruswáí uṭháoge.

VII BA'B

AFSOS mujh par! kyúnki merá aisá hál hai, jaisá ki tábistání mewa jam'a karne ke ba'd, aur angúron ke ḳhosha toṛne ke píchhe hotá hai: koí guchchha na milá jo kháne men áwe; anjír ká koí pahle paká húá phal nahín, jis ká merá jí mushtáq hai.

2 Díndár ádmí mulk men se játá rahá, aur koí baní A'dam men rástbáz nahín: we sab ke sab ghát men baiṭhe hain ki ḳhún karen: har koí jál bichhákar apne bháí ko phansátá hai.

3 ¶ Badí karne ke liye we háthchálák hain; sardár ujrat mángtá hai, aur qází bhí wuhí cháhtá hai, aur baṛe ádmí apne dil kí shahwat kí báten karte hain: aur isí tarah buráí ke liye bandish bándhte hain.

4 Wuh jo un men bihtar se bihtar hai, so sadá-guláb kí mánind hai; aur jo baṛá hí rástbáz hai, so kánṭon kí ṭaṭṭí se tez hai: tere nigahbánon ká din, hán, tere intiqám ká din átá hai; ab un kí ghabráhaṭ hogí.

5 ¶ Tum kisí dost par i'atimád na karo: ham-ráz ká bharosá na rakho; hán, tú apne munh ke darwáze apní ham-kanár jorú hí ke sámhne band kar rakh.

6 Kyúnki beṭá apne báp ko haqír jántá hai; aur beṭí apní má ke, aur bahú apní sás ke munh par chaṛhtí hai; aur ádmí ke dushman us ke ghar hí ke log hain.

7 Lekin main Ḳhudáwand kí ráh dekhúngá, aur apne naját-denewále Ḳhudá ká intizár karúngá; merá Ḳhudá merí sunegá.

8 ¶ Ai merí dushman, tú mujh par shádmání mat kar: kyúnki jab main girúngá, to uṭhúngá; jab andhere men baiṭhúngá, to Ḳhudáwand mere liye núr hogá.

9 Main Ḳhudáwand ke qahr kí bardásht karúngá, kyúnki main ne us ká gunáh kiyá hai, yahán tak ki wuh mere liye hujjat sábit kare, aur mere liye infisál kare; wuh mujhe ujále men láwegá, aur main us kí rástbází ko dekhúngá.

10 Tab merí dushman us hálat ko dekhegí, aur wuh jo mujhe kahtí thí, ki Ḳhudáwand terá Ḳhudá kahán hai, sharmindagí se mulabbas hogí; merí ánkhen use dekhengí; ab wuh galíon ke chihle kí mánind latáṛí jáegí.

11 Jis din ki terí díwáren phir uṭhái jáengí, us din wuh hukm dúr tak jári kiyá jáegá;

12 Usí din men we Asúr se Misr tak, aur Misr se nahr tak, aur samundar se samundar tak, aur kohistán se kohistán tak, tujh pás áwenge.

13 Báwujúd us ke yih sarzamín un ke sabab se jo us men baste hain, aur

un ke kámon ke phal ke sabab se wírán
hogí.
14 ¶ Apní qaum ko, sontá pakar-
ke, apne galla ko, jo terí mírás hai, aur
ban men alag Karmil ke bích rahá
kartá hai, chará: unhen Basan aur
Jili'ád men ba-dastúr i qadím charne
de.
15 Jaisá ki un dinon men jab ki tú
Misr kí sarzamín se niklá húá thá,
main us ke mutábiq unhen 'ajáib
qudraten dikhláúngá.
16 ¶ Gair-qaumen use dekhengí,
aur báwujúd apní sárí tawánáí ke
khijálat utháengí; we apne munh par
apne háth rakhengí, aur un ke kán
bahre ho jáenge.
17 We sámp kí tarah khák chát-
engí, aur zamín ke rengnewálon kí
tarah we apne bilon men tharthará-
wengí; we KHUDÁWAND hamáre Khu-
dá kí taraf dartí húí mutawajjih hongí,
hán, we tere sabab se hirásán hongí.
18 Tujh sá Khudá kaun hai, jo
badkárí ko mu'áf kare, aur apní mírás
ke báqí logon ke gunáhon se darguzre?
wuh apná gussa hamesha tak nahín
rakh chhortá hai, kyúnki wuh rahm
karne se bahut khush hai.
19 Wuh phirke ham par shafaqat
karegá; wuhí hamáre gunáhon ko dabá
degá; hán, tú un kí sárí khatáon ko
samundar ke gahrápe men dál degá.
20 Tú Ya'qúb se wafádárí karegá,
aur Abirahám ko wuh mihrbání dikh-
láegá, jis kí bábat tú ne qadím zamáne
men hamáre bápdádon se qasam kháí
thí.

NAHU'M NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

NI'NAWAH kí bábat ilhámí ka-
lám: Ilqúshí Nahúm kí royá
kí kitáb.
2 KHUDÁWAND gayúr aur intiqám-
lenewálá Khudá hai; hán, KHUDÁ-
WAND intiqám-lenewálá aur qáhir hai;
KHUDÁWAND apne mukhálifon se
intiqám letá hai, aur apne dushmanon
ke liye qahr ko rakh chhortá hai.
3 KHUDÁWAND gusse men dhímá,
magar zor men tawáná hai; aur wuh
gunahgáron ko be-gunáh nahín thahrá-
wegá; KHUDÁWAND kí ráh girdbád
men aur ándhí men hai, aur badlián
us ke pánwon kí dhúl hain.
4 Wuhí samundar ko dánttá hai,
aur use sukhá detá hai, aur sárí nad-
dión ko khushk kar dáltá hai; Basan
aur Karmil kumhláte hain, aur Lubnán
ke phúl murjháte hain.
5 Us ke khauf se pahár kámpte hain,
aur tíle pighal játe hain, aur zamín us
ke huzúr men phúl uthtí hai; hán,
dunyá, aur sab jo kuchh ki us men hai.
6 Us ke qahr ke áge kaun khará
rah sake? aur us ke qahr i shadíd ke
barábar kaun thahar sake? us ká qahr
ág kí mánind dhálá játá hai, aur
chatánen us se dhái játí hain.
7 KHUDÁWAND nek hai, aur bipat
ke din ek hasín qil'a hai: wuh un ko
jo us ká bharosá rakhte hain pah-
chántá hai.
8 Lekin ab wuh us ke makán ko
ek barí bárh se nest o nábúd karegá,
aur táríkí us ke dushmanon ko ra-
gedegí.

9 Tum Ḳhudáwand ke barḳhiláf hoke kaun mansúba bándhte ho? wuh sáf nábúd kar ḍálegá: bipat do bár nahín uṭhegí.

10 Harchand we kánṭon kí mánind toṛe maroṛe gaye, aur apní mai se sharábor hain, lekin we súkhe púál kí tarah bilkull jaláe jáenge.

11 Ek sharír saláhkár tujh men se niklá hai, jo Ḳhudáwand ke barḳhiláf hoke bure mansúbe bándhtá hai.

12 Ḳhudáwand yún farmátá hai, ki agarchi we sahíh o sálim hon, aur we bahutere aise howen, tis par bhí usí hálat men we káṭe jáenge, aur wuh játá rahegá. Báwujúde ki main ne tujhe dukh diyá, phir kabhí tujhe dukh na dúngá.

13 Aur ab main us ká júá tujh par se toṛ ḍálúngá, aur tere bandhanon ko taṛká ḍálúngá.

14 Lekin Ḳhudáwand tere haqq men farmátá hai, ki tere nám ká aur koí boyá na jáegá; main tere butḳháne ke bích se khodí húí aur ḍhálí húí múraton ko nest karúngá; main use terí qabr karúngá, kyúnki tú nikammá hai.

15 Dekh, us ke pánw paháron par hain, jo ḳhush-ḳhabarí látá hai, aur salámatí kí manádí kartá hai! ai Yahúdáh, tú apní 'ídon ko kiyá kar, apní nazren, jo tú ne mání hain, adá kar; kyúnki is ke ba'd sharír tere darmiyán se nahín guzregá; wuh sáf káṭ ḍálá gayá.

II BA'B.

PARA'GANDA karnewálá tere rúbarú chaṛh áyá hai: tú qil'a ko mahfúz rakh, aur ráh kí nigahbání kar, apní kamar bándh, aur áp ko sáre zor se mazbút kar.

2 Kyúnki Ḳhudáwand Ya'qúb kí raunaq ko Isráel kí raunaq kí mánind phir bahál karegá; agarchi ḳhálí karnewálon ne unhen ḳhálí kiyá hai, aur un kí ḍálián toṛ ḍálí hain.

3 Us ke pahlawánon kí sipar surḳh rangí gayí hai, jangí mard qirmizí poshák se mulabbas húe hain; gáṛián us kí taiyárí ke din men ág kí sí jhalakte húe hansúon se árásta hain, aur sanaubar ke bhále hiláe játe hain.

4 Bázáron men gáṛián dauṛtí phirtín, sháh-ráhon ke darmiyán betakán játín; we mash'alon kí sí nazar átín, we bijlí kí sí kaundhtín.

5 Wuh apne baháduron ko yád farmátá; we chalte húe ṭakkar kháte; we us kí díwár par chaṛhte húe jaldí karte, aur arṭalá taiyár kiyá játá.

6 Nahron ke darwáze khul játe, aur qasr gudáz ho játá.

7 Chúnki aisá ṭhahráyá gayá, is liye wuh nangí kí játí, hán, use le játe; aur us kí launḍián kabútaron kí mánind guṭaktí húí mátam kartín, aur chhátí píṭtín.

8 Nínawah to qadím ul aiyám se táláb kí mánind hai, tau bhí we bháge chale játe hain. We pukárenge, ki Khaṛe ho, khaṛe ho; par koí munh nahín phertá.

9 Chándí ko lúṭo, aur sone ko lúṭo; kyúnki amwál kí kuchh intihá nahín hai; sáre nafís zurrúf kasrat se hain.

10 Khulú, aur sunsání, aur wíráni hai; dil ká pighalná aur ghuṭnon ká thartharáná; har ek kí kamar men shiddat se dard hai; aur in sabhon ke chihre ká rang uṛá húá hai.

11 Sherníon ká gár, aur sher i babaron ke bachchon kí ḳhurák páne kí jagah kahán hai, ki jis men sher i babar, aur sherní, aur sher i babar ke bachche phirte the, aur un ko kisí ne nahín ḍaráyá?

12 Sher i babar apne bachchon kí ḳhurák ke muwáfiq pháṛtá thá, aur apní sherníon ke liye galá ghonṭtá thá, aur apní mándon ko shikár se, aur gáron ko pháṛe húon se bhartá thá.

13 Rabb ul afwáj farmátá hai, ki

Dekh, main terá muḳhálif hún, aur
main us kí gáríon ko jalá dúngá, ki
dhunwán hoke uren, aur talwár tere
jawán sher i babaron ko khá jáegí; aur
main terá shikár zamín par se miṭá
ḍálúngá, aur tere elchíon kí áwáz phir
suní na jáegí.

III BA'B.

KHU'NREZ shahr par wáwailá!
wuh jhúṭh aur lúṭ se bilkull
bhará hai; wuh shikár ko nikal jáne
nahín detá.
2 Koṛe kí áwáz, aur pahiyon kí
kharkharáhaṭ, aur ghoṛon kí lambíon
ká shor, aur uchhalnewálí gáṛíon kí
sadá hai.
3 Ghuṛ-charhon ká sawár ho jáná,
aur talwáron kí chamak, aur bhálon
kí jhalak hotí, aur maqtúlon ká ḍher,
aur láshon ká túda hai; láshon kí
intihá nahín; we un kí láshon par
ṭhokar kháte hain.
4 Us ḳhúbsúrat jádú-karnewálí
fáhisha kí zinákáríon kí kasrat se yih
hotá hai, ki wuh qaumon ko apní
zinákáríon se, aur gharánon ko apní
jádúgaríon se, bech ḍáltí thí.
5 Rabb ul afwáj farmátá hai, ki
Dekh, main terá muḳhálif hún, aur
tere dámanon ko uṭháke tere munh
par phenk ḍálúngá, aur qaumon ko
terí barahnagí, aur mamlukaton ko
terá satr dikhláúngá.
6 Aur main makrúh gandagíán tujh
par ḍálúngá, aur tujhe ruswá kar
dúngá, hán, tujhe angusht-numá kar-
úngá.
7 Aur aisá hogá, ki har ek jo tujh
par nigáh karegá tujh se bhágegá, aur
kahegá, ki Nínawah wírán húá hai;
us par kaun roegá? main tere liye
tasallí-denewále kahán se ḍhúnḍh
láún?
8 Kyá tú No-Ammún se bhalá hai,
jo nadíon ke darmiyán basá thá, aur
pání us kí cháron taraf thá, jis kí
shahrpanáh samundar thí, aur jis kí
díwár daryá par húí?
9 Kúsh us ká zor thá, aur Misr bhí,
aur un kí intihá na thí; Fúṭ aur
Lúbim tere madad-karnewále the.
10 Tis par bhí wuh jilá-watan húí,
hán, asír hoke gayí; us ke bachche us
kí sab galíon ke sire par paṭak ḍále
gaye: aur unhon ne us ke 'izzatdáron
ke qur'a ḍále, aur us ke sáre buzurg
zanjíron se jakṛe gaye.
11 Tú bhí sar-mast hogí: tú áp ko
chhipáegí, tú bhí dushman ke áge se
panáh ḍhúnḍhegí.
12 Tere sáre hisár aise honge jaise
anjír ke daraḳht, jin par pahle pake
húe phal lage hain; ki agar we hiláe
jáen, to we khánewále ke munh men
gir parenge.
13 Dekh, tere log jo tere darmiyán
hain, so 'auraton ke se hain; terí
mamlukat ke darwáze tere dushmanon
ke munh par khule paṛe rahenge; ág
tere arbangon ko khá jáegí.
14 Tú us waqt ke liye jab tú gherí
jáwe páni bhar, aur apne arṭalon ko
mazbút kar; chihle men utar, aur gáre
ko sán, aur pajáwe ko durust kar.
15 Wahán ág tujhe khá jáegí; tal-
wár tujhe káṭ ḍálegí; wuh, cháṭne-
wálí-ṭiḍḍí kí tarah, tujhe khá jáegí,
agarchi tú apne ta,ín cháṭnewálí-ṭiḍ-
ḍíon kí mánind firáwán kare, aur
hujúm-karnewálí ṭiḍḍíon kí tarah áp
ko bahut kare.
16 Tú ne apne saudágaron ko firá-
wán kiyá, ki we ásmán ke sitáron se
ziyáda húe: cháṭnewálí-ṭiḍḍíán ḳha-
ráb kar detín, aur uṛ játí hain.
17 Tere tájdár hujúm-karnewálí
ṭiḍḍíon ke se hain, aur tere sardár
baṛí se baṛí ṭiḍḍíon ke se hain, jo sardí
ke waqt báron ke andar rahtí hain,
aur jab áftáb nikaltá hai, to bhág
játín, aur un ká makán ma'lúm nahín
hotá ki kahán hai.
18 Ai Asúr ke bádsháh, tere gaṛa-
riye sote hain; tere sardár leṭ gaye

hain; terí ri'áyá paháṛon par pará-
ganda húí hain, aur koí nahín hai, jo
un ko ikaṭṭhá kare.
19 Terí shikastagí ká darmán na-
hín hai, terá zakhm kárí hai: sab jo
terí shuhrat sunenge tujh par tálí bajá-
wenge: kyúnki kaun hai jis par terí
sharárat sadá hujúm na kartí thí?

HABAQQU'Q NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

WUH ilhámí kalám jo Habaqqúq
nabí ne dekhá.
2 Ai KHUDÁWAND, main kab tak
nála karún, aur tú na sunegá? zulm
ke sabab kab tak main tere áge chil-
láún, aur tú na bacháwegá?
3 Tú kyún mujhe badí ko dekhne
detá, aur áp ázurda-hálí par nazar
kartá rahtá hai? kyúnki zulm aur
sitam mere áge hain: we log maujúd
hain, jo fitna-angezí aur fasád barpá
karte hain.
4 Is liye sharí'at ḍhílí ho gayí, aur
insáf mutlaq jári nahín hotá; kyúnki
sharír rástkáron ko gher lete hain; is
sabab jhúṭhí 'adálat ho rahí hai.
5 ¶ Gair-qaumon ke darmiyán
dekho, aur muláhaza karo, aur nihá-
yat ta'ajjub karo: is liye ki main
tumháre aiyám men ek kám kartá
hún, jis ká bayán harchand ki koí tum
se kare, tum hargiz báwar na karoge.
6 Kyúnki dekho, main Kasdíon ko
chaṛhá láúngá; we talkh-rú aur tez-
mizáj qaum hain, jo zamín ke wasí'
mulkon men hoke guzar játe, tá ki un
ábád makánon ko jo un ke nahín hain
chhín lewen.
7 We ḍaráne aur haibatnák hain;
un kí 'adálat aur un ká fatwá un hí se
niklegá.
8 Un ke ghoṛe chíton se bhí tez-
qadam hain, aur we un bheṛiyon se
bhí jo shám ko nikalte ziyáda subukpá
hain: aur un ke sawár jamáte húe
áte, hán, un ke we sawár jo dúr se
chale áte hain; we 'uqáb ke mánind,
jo apní khurák par jhapaṭṭá hai, par-
wáz karte.
9 We lúṭne ko sab ke sab áte hain;
un ke chihre saff ba saff áge kí taraf
baṛhte, aur we asíron ko ret ke dánon
kí mánind jam'a karte hain.
10 We bádsháhon ko ṭhaṭṭhon men
uráte, aur sháhzáde un ke áge mas-
khara hote; aur we har ek qil'a ko
dekhke hansí karte, we miṭṭí se dam-
dama bándhkar use le lete.
11 Tab un kí tabí'at aur bhí tez ho
játí; aur we guzar játe, aur gunáh
karte, aisá gumán karke ki yih merí
qúwat mere ma'búd kí taraf se hai.
12 ¶ Ai mere KHUDÁWAND Khudá,
ai mere Quddús, kyá tú azal se nahín
hai? ham nahín marenge. Ai KHU-
DÁWAND, tú ne unhen 'adálat ke liye
ṭhahráyá hai; aur ai Khudá e Qádir,
tú ne un ko sarzanish ke liye muqar-
rar kiyá hai.
13 Terí ánkhen aisí pák hain, ki tú
badí ko dekh nahín saktá, aur tú
sharárat par nigáh kar nahín saktá
hai: phir káhe ko in gháratgaron par
nazar kartá hai, aur jis waqt sharír us
ádmí ko jo us se rástbáz hai nigal játá
hai, tab tú kis liye chupká rahtá hai?
14 Aur baní A'dam ko samundar
kí machhlíon kí mánind banátá hai,
aur kíṛe makoṛon kí mánind kartá
hai, jin par koí hukúmat-karnewálá
nahín?

15 We un sabhon̲ ko bansí se uṭhá
lete hain̲, aur apne jál men̲ phan̲sáte
hain̲, aur mahá-jál men̲ jam'a karte
hain̲: is liye we shádmán aur k̲hush-
waqt hain̲.
16 Isí liye we apne jál ke áge qur-
bánián̲ guzránte hain̲, aur apne mahá-
jál par lubán jaláte hain̲; kyún̲ki un
ke wasíle se un ká bak̲hra lazíz hai,
aur un kí gizá charb hai.
17 Kyá we is liye apne jál ko ḳhálí
karte, aur qaumon̲ ko har waqt ke
qatl karne se báz nahín̲ áte?

II BA'B.

MAIN̲ apní dídgáh par khaṛá ra-
húngá, aur burj par apne liye
jagah ṭhahráún̲gá, aur muntazir ra-
hún̲gá, ki dekhún̲, ki wuh mujhe kyá
kahegá, aur main̲ apne mubáhase kí
bábat kyá jawáb dún̲gá.
2 Tab Ḳhudáwand ne mujhe jawáb
diyá, aur kahá, ki Royá ko likh, aur
lauhon̲ par qalamband kar, ki wuh jo
use paṛhe so dauṛe.
3 Kyún̲ki yih royá hanoz ek mu-
qarrarí waqt ke liye hai, magar áḳhir
ko apná mazmún záhir karegí, aur
jhúṭh na kahegí: agarchi wuh derí
kare, tau bhí us ká muntazir rah, ki
wuh yaqínan áegí, aur dirang na
karegí.
4 Dekh magrúr ko! us ká dil us
men̲ rást nahín̲ hai: par sádiq apne
ímán se jíegá.
5 ¶ Hán̲, azbaski mai dhokhá dene-
wálí hai, ádmí gustáḳh hotá; wuh
apne ghar men̲ nahín̲ rahtá; wuh
pátál kí mánind apní tamanná baṛhátá
hai; wuh maut ká sá hai ki ásúda
nahín̲ hotá; balki sárí qaumon̲ ko
apne pás jam'a kartá hai, aur sárí
gurohon̲ ko apne nazdík faráham kartá
hai.
6 Kyá sab ke sab us kí bábat masl
na láwenge, aur tahqír se us par ki-
náya na karen̲ge, aur na kahen̲ge, ki
Us par wáwailá hai jo us mál se, jo ki
us ká nahín̲ hai, taraqqí kartá hai!
kab tak? aur us par, jo apne úpar
bahut se girau ládtá hai!
7 Kyá we jo tujhe satáwen̲ achának
na uṭhen̲ge, aur we jo tujhe muztarib
karen̲ bedár na hon̲ge, aur tú un ke
liye lúṭ hogá?
8 Is liye ki tú ne bahut sí qaumon̲
ko lúṭ liyá hai, logon̲ ke sáre bache
húe tujhe lúṭ len̲ge: ádmíon̲ kí ḳhún-
rezí aur zulm ke sabab, jo sarzamín,
aur shahr, aur us ke sáre báshindon̲
par húá.
9 ¶ Us par wáwailá, jo apne ghar
ke liye ná-haqq fáida uṭhátá hai, tá ki
apne áshiyáne ko bulandí par banáwe,
aur musíbat ke galabe se rihái páwe!
10 Tú ne bahutere logon̲ ko mun-
qat'a karke apne gharáne ke liye sharm
hásil kiyá, aur apní ján ká gunahgár
húá.
11 Kyún̲ki patthar jo díwár men̲
hai chilláegá, aur ínṭ shahtír ke dar-
miyán us ko jawáb degí.
12 ¶ Us par wáwailá, jo ḳhúnrezí
se qasbe ko biná kartá hai, aur sha-
rárat se shahr ko ta'mír kartá hai!
13 Dekho, kyá yih hál Rabb ul
afwáj kí taraf se nahín̲ hai, ki log ág
hí ke liye mihnat mashaqqat karen̲,
aur qaumen̲ batálat ke liye apne ta,ín̲
thakáwen̲?
14 Kyún̲ki jis tarah pání se samun-
dar bhará húá hai, usí tarah zamín
Ḳhudáwand ke jalál kí shinásái se
ma'múr hogí.
15 ¶ Us par wáwailá hai jo apne
hamsáye ko mai pilátá hai, aur apne
mashkíze se un̲delke use matwálá
kartá hai, tá ki tú un ká satr dekhe!
16 Tú 'izzat ke 'iwaz ruswái se
bhar gayá hai; tú bhí pí, aur apní
khalṛí be-parda kar: Ḳhudáwand ke
dahne háth ká piyála chau-pher jáke
tujh tak pahunchegá, aur terí shaukat
par sharmindagí kí qai paṛegí.
17 Kyún̲ki wuh zor zulm jo Lubnán
par húe tujhe gher len̲ge, jis tarah se
darindon̲ ká shikár karná unhen̲ ḍarátá

hai; ádmíon kí khúnrezí, aur zulm
ke sabab, jo mulk, aur shahr, aur us
ke sáre báshindon par húá.
18 ¶ Taráshí húí múrat se kyá há-
sil, ki us ke banánewále ne use khod-
ke banáyá hai? dhálí húí múrat, aur
jhúṭhon ke sikhlánewále se kyá fáida,
jo kám ká banánewálá us par bharosá
rakhtá hai, ki gúnge buton ko banátá
hai?
19 Us par wáwailá hai, jo lakrí se
kahe, ki Jág; aur be-zubán patthar
se, ki Jág uṭh, wuh sikhláwe! Dekh
wuh to hai, aur us par sone rúpe ká
mulamma' hai, par us ke bích men
mutlaqan dam nahín.
20 Magar KHUDÁWAND apní mu-
qaddas haikal men hai: sárí zamín us
ke áge khámosh ho rahe.

III BA'B.

HABAQQU'Q nabí kí du'á, Shijjí-
onút ke sur par.
2 Ai KHUDÁWAND, main ne terí
khabar suní, aur ḍar gayá: ai KHU-
DÁWAND, tú barson ke darmiyán apne
kám ko naye sar se raunaq bakhsh,
barson ke bích use shuhrat de: qahr
ke darmiyán rahm ko yád kar.
3 Khudá Taimán se, aur wuh jo
Quddús hai koh i Fárán se áyá. Siláh.
Us kí shaukat se ásmán chhip gayá,
aur zamín us kí hamd se ma'múr húí.
4 Us kí jagmagáhaṭ núr kí mánind
thí; us ke háth se kiranen niklín:
par wahán bhí us kí qudrat dar-par-
da thí.
5 Marí us ke áge áge chalí; aur us
ke qadamon par átashí wabá rawána
húí.
6 Wuh khará húá, aur us ne zamín
ko larzá diyá; us ne nigáh kí, aur
qaumon ko parágandа kar diyá; aur
qadím pahár reza reza ho gaye, aur
puráni paháríán us ke áge dhas gayín:
us kí qadím ráhen yihí hain.
7 Main ne dekhá ki Kúshán ke
khaimon par bipat thí, aur zamín i
Midyán ke parde kámp játe the.
8 Kyá tú nadíon se bezár thá, ai
KHUDÁWAND? kyá daryáon par terá
qahr thá? kyá samundar par terá
gazab thá, ki tú apne ghoron par, aur
fathyábí kí gáríon par, sawár húá?
9 Terí kamán bilkull nangí kí gayí,
jaisá ki tú ne farmáyá; hán, qaumon
ke sáth qasam bhí kí. Siláh. Tú ne
zamín ko chírke use nadíán kar diyá.
10 Paháron ne tujhe dekhá, aur
kámp gaye; pání kí báṛh bahke gu-
zar gayí; gahráo ne apní áwáz buland
kí, aur apne háth úpar ko uṭháe.
11 Súraj aur chánd apne apne ma-
kán men ṭhahar gaye, tere tíron kí
roshní ke bá'is jo uren, aur tere bhále
kí chamkáhaṭ ke sabab.
12 Tú qahr ke sáth zamín par kúch
kar gayá; tú ne niháyat gusse hoke
qaumon ko raund ḍálá hai.
13 Tú apní qaum ko riháí dene ke
liye, hán, apní mamsúh ko riháí dene
ke liye nikal chalá; tú bunyád ko
gardan tak nangá karke sharír ke
ghar ke sir ko kuchal ḍáltá hai. Siláh.
14 Tú ne us ke sardáron men se
use jo 'álí darje ká thá, usí ke bhálon
se már ḍálá; we mujhe parágandа
karne ko ándhí kí tarah nikal áe; un
ká fakhr yih thá, ki miskínon ko ham
chupke nigal jáwen
15 Tú apne ghoron ke sáth samun-
dar se, hán, baṛe pání ke ḍheu ke dar-
miyán se guzar gayá.
16 Is ke sunte hí merá kalejá dahal
gayá; us áwáz se mere honṭh hilne
lage: saráhaṭ merí haḍḍíon men paiṭh
gayí; mere tale ke 'azú kámp gaye,
tá ki main musíbat ke din árám páún,
jab ki we log jo ham par hamla kiyá
cháhte chaṛh áwen.
17 ¶ Harchand ki anjír ká darakht
na phúle, aur tákon men mewe na
lagen, aur zaitúnon ke phal játe rahen,
aur kheton men kuchh anáj paidá na
ho, aur galla bhersále men káṭ ḍálá
jáwe, aur gáe bail thánon men na
rahen;

18 Tis par bhí main KHUDÁWAND kí yád men khushí karúngá; main apní naját ke Khudá ke sabab khushwaqt hoúngá.
19 KHUDÁWAND Khudá merí qúwat hai, aur wuh mujhe hirní ke se pánw degá, aur mujhe mere únche makánon par sair karwáegá. Sardár muganní ke liye merí bínon ke sáth.

SAFANIYA'H NABI' KI' KITA'B.

---

1 BA'B.

YAHU'DA'H ke bádsháh Yúsiyáh bin A'mún ke aiyám men, KHUDÁWAND ká kalám, jo Safaniyáh bin Kúshí, bin Jadaliyáh, bin Amariyáh, bin Hizqiyáh ko pahunchá.

2 Main mulk kí sath par se sab ke sab ko bilkull nest karúngá, KHUDÁWAND farmátá hai.

3 Main insán ko aur haiwán ko nest karúngá; hawá ke parindon ko, aur samundar kí machhlíon ko, aur sharíron ke sáth thokar khilánewále buton ko, nest karúngá, aur insán ko mulk men se kát dálúngá, KHUDÁWAND farmátá hai.

4 Main Yahúdáh par, aur Yarúsalam ke sáre báshindon par, apná háth chaláúngá, aur is makán men se Ba'al ke báqí logon ko, aur Kamárím ke nám ko káhinon ke sáth, nest karúngá;

5 Aur un ko bhí, jo kothon par charhke ásmán ke lashkar ko púјte hain; aur un ko, jo sijda karke KHUDÁWAND kí qasam kháte hain, aur Malkám kí saugand karte hain;

6 Aur un ko bhí, jo KHUDÁWAND se bargashta húe hain, aur jo KHUDÁWAND ko nahín dhúndhte, aur us ke tálib nahín hote.

7 Tum Khudáwand YAHOWÁH ke huzúr chupke raho: kyúnki KHUDÁWAND ká din nazdík hai: is liye ki KHUDÁWAND ne zabíhe kí taiyárí kí hai, aur jinhen us ne buláyá unhen makhsús kiyá hai.

8 Aur KHUDÁWAND ke zabíhe ke din men aisá hogá, ki main amíron ko, aur bádsháh-zádon ko, aur un sabhon ko jitne ki ajnabí poshák pahinte hain, sazá dúngá.

9 Main usí din men un sabhon ko, ki jitne ástána ke úpar kúdke játe hain, aur apne áqá ke gharon ko lút aur makr se bharte hain, sazá dúngá.

10 Aur usí din men aisá hogá, KHUDÁWAND farmátá hai, ki Machhlí-phátak se nále kí áwáz, aur dúsre phátak se mátam kí, aur tílon par se barí kharkharáhat kí sadá uthegí.

11 Ai Maktís ke rahnewálo, tum mátam karo; kyúnki Kan'án ke sab log máre gaye; we jo chándí ko uthá liye játe the, so munqati' húe.

12 Aur us waqt yún hogá, ki main chirág leke Yarúsalam men talásh karúngá, aur jitne apní talchhat par jam gaye hain, aur apne dil men kahte hain, ki KHUDÁWAND na bhalá karegá, na burá karegá, un ko sazá dúngá.

13 Tab un ke mál o asbáb lúte jáenge, aur un ke ghar ujar jáenge; we to gharon ko banáwen, par un men búd o básh nahín karenge; aur tákistán lagáwen, par un kí mai nahín píenge.

14 Ḳhudáwand ká baṛá din qaríb
hai, hán, nazdík hai, aur baṛí jaldí
kartá: hán, Ḳhudáwand ke din kí
áwáz hotí hai: wahán zabardast ád-
mí phúṭke roegá.
15 Wuh din qahr ká din hai, dukh
aur ranj ká din, wíráni aur ḳharábí ká
din, táríkí aur udásí ká din, abr aur
tíragí ká din,
16 Hasín shahron par, aur únche
burjon par, narsinge aur jangí lalkár
ká din.
17 Aur main insán par musíbat
ḍálúngá, yahán tak ki we andhon ke
mánind chalenge, is liye ki we Ḳhu-
dáwand ke gunahgár húe; un ká
ḳhún dhúl kí tarah giráyá jáegá, aur
un ká gosht gúh kí mánind.
18 Ḳhudáwand ke qahr ke din
men na un kí chándí na un ká soná
un ko bachá sakegá; par sárí sarza-
mín ko us kí gairat kí ág khá jáegí;
kyúnki wuh ek laḳht mulk ke sáre
báshindon ko tamám kar ḍálegá.

II BA'B.

TUM 'aql pakṛo aur ta'ammul karo,
ai ná-pasand qaum,
2 Us se áge ki taqdír iláhí jane, us
se peshtar ki wuh din bhus kí mánind
játá rahe, us se áge ki Ḳhudáwand
ká qahr i shadíd tum par názil howe,
us se peshtar ki Ḳhudáwand ke
gazab ká din tum par á pahunche.
3 Ai mulk ke sáre halím logo, jo
us ke hukmon par chalte ho, tum
Ḳhudáwand ko ḍhúnḍho; rástbází
ko ḍhúnḍho, farotaní kí talásh karo;
sháyad ki tum Ḳhudáwand ke gazab
ke din chhipáe jáo.
4 ¶ Kyúnki 'Azzah tark kí jáegí,
aur Asqalún ek wírána hogí: aur Ash-
dúd jo hai we din ke do pahar ko use
nikál denge, aur 'Aqrún jaṛ se ukháṛí
jáegí.
5 Samundar ke sáhil ke rahnewálon
par, Karetíon kí qaum par, wáwailá
hai! Ḳhudáwand ká kalám tumháre
barḳhiláf hai, ai Kan'án, Filistíon kí
sarzamín; main tujhe nest o nábúd
karúngá, yahán tak ki koí basnewálá
na rahe.
6 Aur samundar ke sáhil chará-
gáhon, aur gaṛariyon ke hauzon, aur
bheṛ-ḳhánon ke liye honge.
7 Aur wuhí nawáhí Yahúdáh ke
gharáne ke báqí logon ke liye hogí;
we us men charáyá karenge; we shám
ke waqt Asqalún ke makánon men leṭ
rahenge; kyúnki Ḳhudáwand un ká
Ḳhudá un par phir nazar karegá, aur
un kí asírí ko mubaddal karegá.
8 ¶ Main ne Moáb kí malámat aur
baní 'Ammún ke ta'ne sune, ki unhon
ne merí qaum ko malámat kí, aur un
kí sarhaddon kí muḳhálafat men ta-
kabbur kiyá hai.
9 Is liye Rabb ul afwáj Isráel ke
Ḳhudá ne apní hayát kí qasam khá-
kar farmáyá hai, Yaqínan Moáb Sadúm
kí mánind hogá, aur baní 'Ammún
'Amúrah kí mánind, balki wuh aisí
sarzamín hogí, jo pur-ḳhár, aur na-
maksár, aur hamesha kí wíráni rahegí;
mere logon ke bache húe unhen lúṭenge,
aur merí qaum ke báqí log un ke má-
lik honge.
10 Yih un par un kí magrúrí ke
sabab wáqi' hogá; kyúnki unhon ne
Rabb ul afwáj ke logon kí malámat
kí hai, aur un ke barḳhiláf apne ko
buland kiyá hai.
11 Ḳhudáwand un ke liye hai-
batnák hogá, aur zamín ke sáre ma'-
búdon ko aisá karegá, ki we ghul
jáenge; aur har koí apní apní jagah
men, hán, bahrí mamálik ke sab básh-
inde us kí parastish karenge.
12 ¶ Tum bhí, ai Kúsh ke rahne-
wálo, merí talwár se máre jáoge.
13 Aur wuh uttar par apná háth
chaláegá, aur Asúr ko ḳharáb karegá,
aur Nínawah ko wírán aur bayábán
kí mánind ḳhushk kar degá.
14 Aur galle us ke darmiyán let-
enge, hán, qaumon ke sáre baháim;
hawásil aur baglá us ke sutúnon ke

siron par maqám karenge; chahchah-
áne kí áwáz un ke jharokhon men
hogí; un kí dahlízon men wíráni
hogí; kyúnki saro ká kám jo baná hai
be-ár chhorá gayá hai.
15 Yih wuh shádmán shahr hai jo
be-fikr hoke rahtá thá, jis ne apne dil
men kahá, ki Main hún, aur mere
siwá koí dúsrá nahín; so wuh kaisí
wíráni húá, haiwánon ke baithne kí
jagah! har ek jo udhar se guzar kar-
egá, so phuphkáregá, aur apná háth
hiláwegá.

III BAB.

WA'WAILA' us sarkash aur álúda
aur zulm-karnewále shahr par!
2 Us ne kalám ko nahín suná; wuh
tarbíyat-pazír na húá; Khudáwand
par bharosá na rakhá; aur wuh apne
Khudá ke nazdík na áyá.
3 Us ke darmiyán us ke sardár
garajnewále babar hain; us ke qází
bheriye hain, jo shám ko nikalte, aur
haddíon ke chábne ká kám subh tak
nahín chhorte.
4 Us ke nabí láfzan aur dagábáz
hain; us ke káhinon ne maqdis ko
nápák kiyá hai; unhon ne sharí'at se
'udúl kiyá hai.
5 Khudáwand, jo sádiq hai, us ke
darmiyán hai; wuh kuchh be-insáfí
nahín karegá; wuh har subh ko apní
'adálat roshní men látá hai, us men
kasr nahín; magar be-insáf ádmí
sharm ko nahín jántá hai.
6 Main ne qaumon ko kát dálá:
un ke burj barbád kiye gaye; main
ne un ke kúchon ko wírán kiyá, ki
un men koí nahín chaltá; un ke shahr
ujár húá, aise ki koí insán nahín, koí
báshinda nahín.
7 Main ne kahá, ki Faqat mujh se
dartí rah; tú nasíhat qabúl kar; aisá
ki us kí bastí kátí na jáwe, us sab ke
mutábiq jo main ne us ke haqq men
thahráyá; par unhon ne sawere uthkar
apní taríqon ko bigárá.
8 ¶ Báwujúd is ke tum mere mun-
tazir raho, Khudáwand farmátá hai,
us din tak ki main lút ke liye uthún;
kyúnki merá iráda hai, ki qaumon ko
jam'a karún, aur mamlukaton ko
ikatthá karún, tá ki main apne gazab
ko, hán, sáre qahr i shadíd ko un par
názil karún; kyúnki merí gairat kí ág
sárí zamín ko nigal jáegí.
9 Kyúnki main phir us waqt logon
ko pák honth kar dúngá, tá ki we sab
ke sab Khudáwand ká nám lewen,
aur ek dil hokar us kí bandagí karen.
10 Kúsh kí nahron ke pár se mere
'ábid, hán, mere parágande logon kí
betí, mere liye hadya láwegí.
11 Usí din tú apne sáre kámon ke
sabab, jin se tú merí gunahgár húí hai,
khijlat na utháwegí; kyúnki main us
waqt tere darmiyán se tere magrúr
aur fakhr-báz logon ko nikál lúngá,
aur tú mere muqaddas pahár par phir
takabbur na karegí.
12 Aur main ek garíb aur miskín
qaum ko tere darmiyán chhor dúngá,
aur we Khudáwand ke nám par
bharosá rakhenge.
13 Isráel ke báqí log badkáríán
nahín karenge, aur jhúth nahín bol-
enge, aur un ke munh men dagá-dene-
wálí zubán nahín pái jáegí; balki we
kháenge, aur let rahenge, aur koí un
ko nahín daráwegá.
14 ¶ Ai Saihún kí betí, tú gá; ai
Isráel, tú lalkár; ai Yarúsalam kí betí,
tú apne tamám dil se khushí aur
khurramí kar.
15 Khudáwand terí áfaton ko
uthá le gayá hai, us ne tere dush-
manon ko nikál diyá hai; Khudá-
wand Isráel ká bádsháh tere dar-
miyán hai; tú phir musíbat ko nahín
dekhegí.
16 Us din Yarúsalam ko kahá jáegá,
ki Tú mat dar; aur Saihún ko, ki
Tere háth dhíle na hon.
17 Khudáwand terá Khudá, jo tere
darmiyán hai, so qádir hai; wuhí
bachá legá, wuh tere sabab se shádmán

hoke khushí karegá; apní muhabbat
ke bá'is wuh ilzám dene ke badle
khámosh rahegá; wuh gáte húe tere
liye shádmání karegá.
18 Main un ko, jo muqaddas ja-
má'at ke liye gamgín hain, jo tum
men se hain, jin par us ke sabab
malámat ká bojh thá, faráham kar-
úngá.
19 Dekh, main usí waqt un sabhon
ko, jo tujhe satáte hain, márúngá, aur
wuh jo langrátí hai use riháí dúngá,
aur khárij kiye húon ko ikatthá kar-
úngá; aur har ek mamlukat men
jahán we ruswá kiye gaye main un-
hen sitúda aur námwar karúngá.
20 Jis waqt ki main tumhen jam'a
karúngá, usí waqt tum ko pher lá-
úngá; kyúnki jis waqt tumhárí
ánkhon ke áge tumhárí asíri ko mu-
baddal karúngá, tum ko zamín kí
sárí qaumon ke darmiyán námáwar
karúngá, aur tumhen sitúdagí bakhsh-
úngá, KHUDÁWAND farmátá hai.

HAJJI' NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

DA'RA' bádsháh kí saltanat ke
dúsre baras, aur us ke chhathe
mahíne, aur us mahíne kí pahlí táríkh,
KHUDÁWAND ká kalám Siyáltiel ke
bete Zarúbábul ko, jo Yahúdáh ká
názim thá, aur Yahúsadaq ke bete
Yahúsu'a ko, jo sardár káhin thá,
Hajjí nabí kí ma'rifat pahunchá, aur
us ne kahá,
2 Ki RABB ul afwáj yún farmátá
hai, ki Yih log kahte hain, ki Wuh
waqt, jis waqt ki KHUDÁWAND ká
ghar banáyá jáwe, abhí nahín pahun-
chá.
3 Tab KHUDÁWAND ká kalám Hajjí
nabí par názil húá, aur us ne kahá, ki
4 Are tum, kyá tumhárá waqt hai,
ki apne gharon men jin kí díwáron
par takhta-bandí kí gayí hai sukúnat
karo, aur yih ghar wírán rahe?
5 Aur ab RABB ul afwáj yún far
mátá hai, ki Tum apní ráhon par gaur
karo.
6 Tum ne bahut sá boyá, par thorá
hásil karte ho; tum kháte ho, par
ásúda nahín hote; tum píte ho, par
píne se ser nahín hote; tum kapre
pahinte ho, par koí garm nahín hotá;
aur wuh jo mazdúrí kartá hai so mih-
natána jam'a kartá, tá ki use ek phatí
thailí men rakhe.
7 ¶ RABB ul afwáj yún farmátá
hai, ki Tum apní ráhon par gaur karo.
8 Pahár par charhkar lakrí láo, aur
ghar ko banáo; main us se khush
húngá, aur merí buzurgí kí jáegí,
KHUDÁWAND farmátá hai.
9 Tum muntazir bahut ke rahe, aur
dekho, thorá milá: aur jab tum use
ghar men láe, to main ne us par phún-
ká. Kyún? RABB ul afwáj farmátá
hai. Sabab yih hai, ki merá ghar
wírán hai, aur tum men se har koí
apne apne ghar ko daurá chalá játá
hai.
10 Is liye ásmán tumháre úpar band
hai ki os nahín girtí, aur zamín apne
hásil dene se báz áí.
11 Aur main ne khushk-sálí ko
talab kiyá, ki wuh zamín par, aur
paháron par, aur anáj par, aur nayí
mai par, aur tel par, aur sab par jo
zamín se hásil hotá hai, aur insán par,

aur haiwán par, aur háth kí sárí mih-
nat par áwe.
12 ¶ Tab Zarúbábul bin Siyáltiel,
aur Yahúsú'a bin Yahúsadaq sardár
káhin, aur qaum ke sáre báqí log,
Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke kalám
ke, aur Hajji nabí kí báton̲ ke, mu-
wáfiq us ke ki jis ke liye Ḳhudáwand
un ke Ḳhudá ne use bhejá thá, shana-
wá húe; aur log Ḳhudáwand ke
huzúr ḍar gaye.
13 Tab Ḳhudáwand ke paigambar
Hajjí ne, Ḳhudáwand ká paigám páke,
us qaum ko kahá, ki Ḳhudáwand
farmátá hai, Main̲ tumháre sáth hún̲.
14 Phir Ḳhudáwand ne Zarúbábul
bin Siyáltiel Yahúdáh ke názim kí
rúh ko, aur Yahúsú'a bin Yahúsadaq
sardár káhin kí rúh ko, aur qaum ke
báqí logon̲ kí rúh ko, targíb dí: so we
áe, aur Rabb ul afwáj apne Ḳhudá ke
ghar ke banáne men̲ mashgúl húe.
15 Aur yih wáqi'a Dárá bádsháh kí
saltanat ke dúsre baras ke chhaṭhe
mahíne kí chaubíswín̲ táríḳh men̲
húá.

II BA'B.

SA'TWEN̲ mahíne, aur us mahíne
kí ikkíswín̲ táríḳh Ḳhudáwand
ká kalám Hajjí nabí kí ma'rifat á pa-
hunchá, aur us ne kahá, ki
2 Ab Zarúbábul bin Siyáltiel Ya-
húdáh ke názim ko, aur Yahúsú'a bin
Yahúsadaq sardár káhin ko, aur qaum
ke báqí logon̲ ko, farmá aur aisá kah,
ki,
3 Tum men̲ se kaun rahá hai jis ne
is haikal ko us kí pahlí raunaq par
dekhá? aur ab yih kaisí hai jo ab
dekhte ho? kyá yih us kí nisbat se
tumhárí nazaron̲ men̲ ná-chíz nahín̲
dikhláí detí hai?
4 Lekin, ai Zarúbábul, mazbút rah,
Ḳhudáwand farmátá hai; aur ai
Yahúsú'a bin Yahúsadaq sardár káhin,
mazbút rah; aur ai sarzamín ke sáre
logo, mazbút raho, Ḳhudáwand far-
mátá hai, aur kám karo; kyún̲ki main̲
tumháre sáth hún̲, Rabb ul afwáj far-
mátá hai:
5 Kalám us 'ahd ká, jo Misr se ni-
kalte waqt main̲ ne tum se bándhá,
so qáim hai, aur merí wuh Rúh tum-
háre darmiyán rahtí hai: mat ḍaro.
6 Kyún̲ki Rabb ul afwáj yún̲ far-
mátá hai, ki Hanoz ek martaba, aur
thoṛí sí muddat ba'd, main̲ ásmán, aur
zamín, aur tarí, aur ḳhushkí ko hilá
dún̲gá;
7 Balki main̲ sárí qaumon̲ ko hilá
dún̲gá, aur sárí qaumon̲ kí margúb
chízen̲ háth men̲ áen̲gí, aur main̲ is
ghar ko jaláí se bhar dún̲gá, Rabb ul
afwáj farmátá hai.
8 Chándí merí hai, aur soná merá
hai, Rabb ul afwáj farmátá hai.
9 Is pichhle ghar ká jalál pahle
ghar ke jalál se ziyáda hogá, Rabb ul
afwáj farmátá hai; aur main̲ is makán
men̲ salámatí baḳhshún̲gá, Rabb ul
afwáj farmátá hai.
10 ¶ Aur Dárá bádsháh kí saltanat
ke dúsre sál, aur us ke nauwen̲ mahíne
kí chaubíswín̲ táríḳh, Ḳhudáwand ká
kalám Hajjí nabí kí ma'rifat á pahun-
chá, aur us ne kahá,
11 Ki Rabb ul afwáj yún̲ farmátá
hai, Shara' kí bábat káhinon̲ se daryáft
kar, aur kah,
12 Ki Agar koí ádmí pák gosht ko
apne libás ke dáman men̲ liye jáwe,
aur apne dáman se roṭí, yá lapsí, yá
mai, yá tel, yá kisí tarah ke kháne
kí chíz ko chhúe, to kyá wuh chíz
pák ṭhahregí? Tab káhinon̲ ne jawáb
diyá, aur kahá, ki Nahín̲.
13 Phir Hajjí ne kahá, ki Agar kisí
murda ke chhúne ke sabab se koí
ádmí nápák húá ho, aur in men̲ se
kisí ek ko chhúe, to kyá nápák ṭhah-
regí? Káhinon̲ ne jawáb men̲ kahá,
Hán̲, nápák hogí.
14 Phir Hajjí ne jawáb diyá, aur
kahá, ki Ḳhudáwand farmátá hai, ki
Is qaum ká aur is guroh ká merí nazar
men̲ aisá hí hál húá, aur un ke háthon̲

ká har ek kám aisá hí húá; aur jo
kuchh ki us jagah par guzránte the,
nápák húá.
15 Aur ab main̲ tum se minnat
kartá hún̲, ki tum áj se aur is se áge
ke waqt ko, us din se ki Ḳhudáwand
kí haikal men̲ patthar par patthar na
rakhá gayá thá, andesha karo:
16 Us aiyám se aisá húá ki jab koí
shaḳhs bís púlion̲ ke ambár pás gayá
to faqat das páin̲; aur jab kolhú ke
pás gayá, ki pachás púrah bhar lewe,
to faqat bís páe.
17 Aur main̲ ne tum ko bád i sa-
múm, aur gerúí, aur olon̲ se tumháre
háthon̲ ke sáre kámon̲ men̲ márá; par
tum merí taraf na phire, Ḳhudáwand
farmátá hai.
18 A'j se aur is se peshtar ke waqt
ko gaur karo, nauwen̲ mahíne kí chau-
bíswín̲ taríḳh se, ya'ne, jis din se ki
Ḳhudáwand kí haikal kí neo ḍálí
gayí, gaur karo.
19 Kyá bíj hanoz khaliyán men̲
hai? hán̲, hanoz ták aur anjír ke
daraḳhton̲, aur anár aur zaitún ke
daraḳhton̲ par mewa nahín̲ húá; lekin
áj se main̲ tum ko barakat dún̲gá.
20 ¶ Phir usí mahíne kí chaubís-
wín̲ táríḳh Ḳhudáwand ká kalám
Hajjí nabí ko pahunchá, aur us ne
kahá,
21 Ki Yahúdáh ke názim Zarúbá-
bul se kah de, ki Main̲ ásmán aur
zamín ko hiláún̲gá;
22 Aur saltanaton̲ ke taḳht ulaṭ
dún̲gá, aur gair-qaumon̲ kí saltanaton̲
kí tawánáí kho dún̲gá, aur rathon̲ ko
un ke sawáron̲ samet ulaṭ dún̲gá, aur
ghoṛe aur we jo un par chaṛhe hain̲
ek sáth gir jáen̲ge, har ek ádmí apne
bháí kí talwár se.
23 Rabb ul afwáj farmátá hai, ki
Ai mere banda Zarúbábul bin Siyáltiel,
usí din main̲ tujhe lún̲gá, Ḳhudáwand
farmátá hai, aur nagín kí tarah tujhe
jarún̲gá; is liye ki main̲ ne tujhe man-
zúr kiyá, main̲ Rabb ul afwáj farmátá
hún̲.

ZAKARIYA'H NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

DA'RA' ke dúsre baras ke áṭhwen̲
mahíne men̲ Ḳhudáwand ká
kalám Zakariyáh nabí bin Barakiyáh
bin 'I'ddú ko pahunchá, aur us ne kahá,
2 Ḳhudáwand tumháre bápdádon̲
se be-niháyat náráz húá.
3 Is liye tú un se kah, ki Rabb ul
afwáj yún̲ farmátá hai, ki Tum merí
taraf phiro, Rabb ul afwáj farmátá
hai; to main̲ tumhárí taraf phirún̲gá,
Rabb ul afwáj farmátá hai.
4 Tum apne bápdádon̲ kí mánind
mat hoo, jinhen̲ agle nabíon̲ ne pukárke
kahá hai, ki Rabb ul afwáj yún̲ far-
mátá hai, ki Tum apní badráhíon̲ aur
badkáríon̲ se báz áo; par unhon̲ ne na
suná, aur mujhe na máná, Ḳhudá-
wand farmátá hai.
5 Tumháre bápdáde jo the, so kahán̲?
aur ambiyá, kyá we sadá jíte hain̲?

6 Par merí we báten, aur mere we ahkám, jo main ne apne khidmatguzár nabíon ko farmáe the, kyá we tumháre bápdádon tak nahín pahunche the? chunánchi we phire, aur unhon ne kahá, ki RABB ul afwáj jaisá us ne cháhá thá ki ham se kare, so hamárí 'ádaton aur hamáre fi'alon ke mutábiq waisá hí us ne ham se kiyá hai.

7 ¶ Dárá ke dúsre baras, aur gyárahwen mahíne kí chaubíswín táríkh, jo Sabát ká mahíná hai, KHUDÁWAND ká kalám Zakariyáh nabí bin Barakiyáh bin 'I'ddú ko pahunchá, aur us ne kahá,

8 Main rát ko dekhtá thá, aur dekho, ki ek shakhs ek surang ghore par sawár hokar mihndí ke darakhton ke darmiyán, jo nasheb men the, khará thá, aur us ke píchhe surang, aur kumait, aur nuqre ghore the.

9 Tab main ne kahá, ki Ai mere Khudáwand, ye kyá hain? Phir Firishte ne, jo mujh se guftogú kartá thá, mujhe kahá, ki Main tujhe dikháúngá, ki ye kyá hain.

10 Aur wuh shakhs jo mihndí ke darakhton ke darmiyán khará thá, us ne jawáb men kahá, ki Ye we hain, jinhen KHUDÁWAND ne bhejá hai, ki sárí dunyá men sair karen.

11 Aur unhon ne KHUDÁWAND ke us firishte ko, jo mihndí ke darakhton ke darmiyán khará thá, jawáb men kahá, ki Ham ne sárí dunyá kí sair kí hai, aur dekho, sárí zamín baithí húí hai, aur árám se hai.

12 ¶ Phir KHUDÁWAND ke firishte ne jawáb dekar kahá, ki Ai RABB ul afwáj, tú Yarúsalam par aur Yahúdáh ke shahron par, jin par tú sattar baras se gazab názil kartá hai, kab tak rahm na karegá?

13 Aur KHUDÁWAND ne us firishte ke jawáb men, jo mujh se guftogú kartá thá, muláim aur dil-pazír báten kahín.

14 Tab us firishte ne, jo mujh se guftogú kartá thá, mujhe kahá, ki Tú chilláke kah, ki RABB ul afwáj yún farmátá hai, ki Mujhe Yarúsalam aur Saihún ke liye gairat átí hai, balki barí gairat.

15 Aur main un gair-qaumon se, jo ab bare chain se hain, niháyat nákhush hún; ki main thorá sá bezár thá, aur unhon ne us áfat ko ziyáda kar diyá.

16 Is liye KHUDÁWAND yún farmátá hai, ki Main rahmat karke Yarúsalam men phir áyá hún; us men merá ghar biná kiyá jáegá, RABB ul afwáj farmátá hai; aur ek rassí Yarúsalam par khínchí jáegí.

17 Phir chilláke kah, ki RABB ul afwáj yún farmátá hai, ki Mere shahr iqbálmandí se phir labrez honge, kyúnki KHUDÁWAND phir Saihún ko tasallí bakhshegá, aur phir Yarúsalam ko maqbúl karegá.

18 ¶ Phir main ne apní ánkhen utháín, aur nigáh kí, aur, dekho, ki chár síng the.

19 Aur main ne us firishte se, jo mujh se guftogú kartá thá, púchhá, ki Ye kyá hain? Us ne mujhe jawáb diyá, Ye we síng hain, jinhon ne Yahúdáh, aur Isráel, aur Yarúsalam ko paráganda kiyá hai.

20 Phir KHUDÁWAND ne mujhe chár barhaí dikhláe.

21 Tab main ne kahá, ki Ye log kyá karne áe hain? Us ne jawáb diyá, ki Ye we síng hain, ki jinhon ne Yahúdáh ko parágandá kiyá hai, aisá ki koí ádmí bhí apná sir uthá na saká; lekin ye is liye áe hain, ki unhen daráwen, aur gair-qaumon ke síngon ko, jinhon ne Yahúdáh kí mamlukat par us ke pareshán karne ko apná síng utháyá hai, girá dewen.

II BA'B.

PHIR main ne apní ánkhen utháín, aur nigáh kí, aur, dekho, ek shakhs nápne kí rassí háth men liye húe hai.

2 Aur main̲ ne kahá, ki Tú kahán̲ játá hai? Us ne mujhe kahá, ki Yarúsalam ke nápne ko, tá ki dekhún̲ ki us kí chauṛái kitní, aur us kí lambái kitní.

3 Aur, dekho, wuh firishta jo mujh se guftogú kartá thá so nikal chalá, aur dúsrá firishta us ke istiqbál ko áyá,

4 Aur use kahá, ki Dauṛ, aur us jawán se muḳhátib hoke kah, ki Yarúsalam un shahron̲ kí mánind ábád hogá, jin kí shahr-panáh na ho insán aur haiwán kí kasrat ke sabab, jo us men̲ ho jáwe.

5 Kyún̲ki Ḳhudáwand farmátá hai, ki Main̲ us ke liye cháron̲ taraf se átashí díwár hoún̲gá, aur us ke bích o bích shaukat banún̲gá.

6 ¶ Ahá, há, uttar kí sarzamín se bhágke áo, Ḳhudáwand farmátá hai; agarchi main̲ ne tum ko ásmán kí cháron̲ hawáon̲ kí mánind parágauda kiyá, Ḳhudáwand farmátá hai.

7 Ai Saihún, tú, jo Bábul kí beṭí ke sáth rahá kartí hai, apne ko chhuṛá.

8 Kyún̲ki Rabb ul afwáj yún̲ farmátá hai, ki Hashmat ke píchhe us ne mujhe un qaumon̲ ke pás bhejá, ki jinhon̲ ne tum ko gárat kiyá; filhaqíqat jo koí tumhen̲ chhútá hai, so us kí ánkh kí putlí ko chhútá hai.

9 Kyún̲ki, dekh, main̲ un par apná háth hiláún̲gá, aur we apne gulámon̲ ke liye lúṭ hon̲ge: tab tum jánoge ki Rabb ul afwáj ne mujhe bhejá hai.

10 ¶ Ai Saihún kí beṭí, tú gá, aur ḳhushí kar; kyún̲ki, dekh, main̲ áún̲gá, aur tere darmiyán sukúnat karún̲gá, Ḳhudáwand farmátá hai.

11 Aur usí din bahuterí qaumen̲ Ḳhudáwand se mel karen̲gí, aur we mere log hon̲gí, aur main̲ tere bích men̲ rahún̲gá, aur tú jánegá ki Rabb ul afwáj n̲e mujhe tujh pás bhejá hai.

12 Aur Ḳhudáwand Yahúdáh ko sarzamín i muqaddas men̲ apná baḳhra ján ke rakhegá, aur Yarúsalam phir us ká manzúr i nazar hogá.

13 Ai sárí ḳhilqat, Ḳhudáwand ke áge chupkí ho rah; kyún̲ki wuh apne muqaddas makán ke darmiyán se uṭhá hai.

III BA'B.

AUR us ne mujhe yih dikhláyá, ki sardár káhin Yahúsú'a Ḳhudáwand ke firishte ke áge khaṛá thá, aur Shaitán us ke dahne háth istáda thá, tá ki us se muqábala kare.

2 Aur Ḳhudáwand ne Shaitán ko kahá, ki Ai Shaitán, Ḳhudáwand tujhe malámat kare; hán̲, wuh Ḳhudáwand, jis ne Yarúsalam ko manzúr kiyá hai, so tujhe malámat kare: kyá yih lúkṭí nahín̲ jo ág se nikáli gayí hai?

3 Aur Yahúsú'a maile kapṛe pahine firishte ke áge khaṛá thá.

4 Phir us ne jawáb diyá, aur unhen̲ jo us ke áge khaṛe the kahá, ki Mailí poshák ko us par se utár lo. Tab us ne use kahá, ki Dekh, main̲ ne terí badkárí tujh se dúr kí, aur main̲ tujhe nafís poshák pahináún̲gá.

5 Aur main̲ ne kahá, ki Us ke sir par ek sáf kuláh rakhen̲. Tab unhon̲ ne us ke sir par sáf kuláh rakhá, aur use poshák pahinái. Aur Ḳhudáwand ká firishta uske pás khaṛá húá.

6 Aur Ḳhudáwand ke firishte ne Yahúsú'a se tákíd karke kahá, ki

7 Rabb ul afwáj yún̲ farmátá hai, ki Agar tú merí ráhon̲ par chalegá, aur merí sharí'at ko hifz karegá, to tú mere ghar par hukúmat karegá, aur mere sahnon̲ kí nigahbání karegá, aur main̲ tujhe in men̲ se, jo yahán̲ pás khaṛe hain̲, aise log dún̲gá jo ki terí rahnumái karen̲.

8 Ab, ai Yahúsú'a sardár káhin, sun, tú aur tere rafíq, jo tere áge baiṭhe hain̲; kyún̲ki ye ashḳhás ba taur nishání ke hain̲: ki dekh, main̲ apne bande SHA'KH náme ko pesh láún̲gá.

9 Kyún̲ki us patthar ko, jo main̲ ne

Yahúsú'a ke áge dhará hai, dekh: us ek hí patthar par sát ánkheṉ hoṉgí; dekh, maiṉ is par kanda karúṉgá, Rabb ul afwáj farmátá hai; aur maiṉ is sarzamín kí badkárí kí siyásat ko ek hí din meṉ dúr karúṉgá.

10 Usí din, Rabb ul afwáj farmátá hai, tum meṉ se har ek ták ke chháṉw aur anjír ke tale apne hamsáya ko buláwegá.

IV BA'B.

AUR wuh firishta, jo mujh se báteṉ kartá thá, phir áyá, aur jaisá koí nínd se jagáyá játá hai, waisá us ne mujhe jagáyá,

2 Aur mujh ko kahá, Tú kyá dekhtá hai? Aur maiṉ ne kahá, ki Maiṉ dekhtá húṉ, aur dekho, ek sham'adán bilkull sone ká, aur us ke sire par ek kaṭorá hai, aur us ke úpar us ke sát chirág, aur un sátoṉ chirágon kí, jo us ke úpar haiṉ, sát naliáṉ.

3 Aur us ke nazdík do daraḳht zaitún ke, ek jo hai kaṭore kí dahní taraf, aur dúsrá us kí báyíṉ taraf.

4 Aur maiṉ ne us firishte ko, jo mujh se kalám kartá thá, jawáb dekar kahá, ki Ai mere ḳhudáwand, ye kyá haiṉ?

5 Tab us firishte ne, jo mujh se kalám kartá thá, jawáb dekar kahá, Kyá tú nahíṉ jántá, ki ye kyá haiṉ? Maiṉ ne kahá, Nahíṉ, ai mere ḳhudáwand.

6 Tab us ne mujhe jawáb dekar kahá, ki Yih Zarúbábul ke liye Ḳhudáwand ká kalám hai, ki Na to zor se, aur na to tawánáí se, balki merí Rúh se, Rabb ul afwáj farmátá hai.

7 Ai bare pahár, tú kyá hai? tú Zarúbábul ke áge ek maidán ho jáegá: aur wuhí sire ká patthar yih pukárte húe nikálegá, ki Us par fazl, us par fazl howe.

8 Phir Ḳhudáwand ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki

9 Zarúbábul ke háthoṉ ne is ghar kí neo ḍálí, aur usí ke háth use tamám bhí kareṉge; tab tú jánegá ki Rabb ul afwáj ne mujhe tum pás bhejá hai.

10 Kyúṉki kaun hai jis ne in chhoṭí chízoṉ ke din kí tahqír kí hai? kyúṉki Ḳhudáwand kí we sát ánkheṉ, jo sárí zamín kí sair kartí haiṉ, ḳhushí se us sáhúl ko dekhtí haiṉ, jo Zarúbábul ke háth meṉ hai.

11 ¶ Tab maiṉ ne use jawáb meṉ kahá, ki Ye donoṉ zaitún ke daraḳht, jo sham'adán ke dahne báyeṉ haiṉ, kyá haiṉ?

12 Aur maiṉ ne dúsrí bár ḳhitáb karke use kahá, ki Zaitún kí ye do sháḳheṉ, jo sone kí do nalíoṉ ke muttasil haiṉ, jin kí ráh se sunahlá tel un meṉ se niklá chalá játá hai, so kyá haiṉ?

13 Us ne mujhe jawáb dekar kahá, Kyá tú nahíṉ jántá hai, ki ye kyá haiṉ? Maiṉ ne kahá, Nahíṉ, ai mere ḳhudáwand.

14 Us ne mujhe kahá, ki Ye we do mamsúh haiṉ, jo sárí zamín ke Ḳhudáwand ke huzúr khare rahte haiṉ.

V BA'B.

TAB maiṉ phirá, aur maiṉ ne apní ánkheṉ úpar kíṉ, aur nazar kí, aur, dekho, ek urtá húá túmár.

2 Us ne mujhe kahá, ki Tú kyá dekhtá hai? Maiṉ ne jawáb diyá, ki ek urtá húá túmár dekhtá húṉ, jis kí lambáí bís háth, aur chauṛáí das háth.

3 Phir us ne mujhe kahá, Yih wuh la'nat hai, jo tamám rú e zamín par názil hotí hai; aur har ek jo chorí kartá hai, is taraf ko us ke mutábiq káṭ ḍálá jáegá; aur har ek jo bejá qasam khátá hai, us taraf ko us ke mutábiq káṭ ḍálá jáegá.

4 Maiṉ use pesh látá, Rabb ul afwáj farmátá hai, aur wuh chor ke ghar meṉ, aur us ke ghar meṉ jo mere nám kí jhúṭhí qasam khátá hai, ghusegá, aur us ke ghar ke bích o bích rahegá, aur use us ke lakrí aur us ke patthar samet barbád karegá.

5 ¶ Aur wuh firishta, jo mujh se

kalám kartá thá, niklá, aur us ne
mujhe kahá, ki Ab tú apní ánkhen̲
uṭhá, aur dekh, ki yih jo nikal átá hai
kyá hai.
6 Main̲ ne kahá, ki Yih kyá hai?
Wuh bolá, ki Yih jo nikaltá hai, ek
aifah hai. Aur us ne kahá, ki Sárí
sarzamín men̲ yihí un kí shabíh hai.
7 Aur dekho, ek síse ká qintár hai;
aur ek 'aurat hai jo aifah ke bíchon̲
bích baiṭhí húí hai.
8 Aur us ne kahá, ki Yih sharárat
hai. Aur us ne us ko aifah ke bích
men̲ girá diyá, aur us síse ke báṭ ko us
ke mun̲h par dhar diyá.
9 Phir main̲ ne apní ánkhen̲ uṭháín̲,
aur nigáh kí, aur, dekho, do 'auraten̲
nikal áín̲, aur hawá un ke pankhon̲
men̲ bharí thí: kyún̲ki un ke pankh
laglag ke pankhon̲ kí mánind the; aur
we aifah ko ásmán zamín ke adhar
men̲ uṭhá le gayín̲.
10 Tab main̲ ne us firishte ko, jo
mujh se kalám kartá thá, kahá, ki Ye
aifah ko kidhar le játí hain̲?
11 Us ne mujhe kahá, Is wáste liye
játí hain̲ ki Sín'ár kí sarzamín men̲ us
ká ek ghar banáwen̲: ki wuh qáim
kiyá jáegá, aur apní bunyád par rakhá
jáegá.

VI BA'B.

TAB main̲ ne phir apní ánkhen̲ úpar
uṭháín̲, aur nigáh kí; to dekho,
ki Do paháṛon̲ ke bích men̲ se chár
gáṛián̲ nikal áín̲; aur we paháṛ támbe
ke paháṛ the.
2 Pahlí gáṛí men̲ surang ghoṛe; aur
dúsrí gáṛí men̲ mushkí ghoṛe the;
3 Aur tísrí gáṛí men̲ nuqre ghoṛe;
aur chauthí gáṛí men̲ kabre aur siyáh-
sufed ghoṛe the.
4 Tab main̲ ne us firishte ko, jo
mujh se kalám kartá thá, khitáb karke
kahá, ki Ai mere khudáwand, ye kyá
hain̲?
5 Aur firishte ne mujhe jawáb dekar
kahá, ki Ye ásmán kí cháron̲ rúhen̲
hain̲, jo sárí zamín ke Khudáwand ke
huzúr men̲ kharí thín̲, aur ab nikalkar
játí hain̲.
6 Aur mushkí ghoṛe, jo us men̲
hain̲, so uttar mulk men̲ játe hain̲, aur
nuqre un kí pachchhim taraf játe
hain̲, aur kabre dakhin ke mulk ko
játe hain̲.
7 Aur siyáh-sufedon̲ ne nikalkar
yih mángá, ki sárí sarzamín par sair
karen̲: aur us ne kahá, ki Chalo, aur
sarzamín par sair karo; aur unhon̲ ne
sarzamín par sair kí.
8 Tab us ne mujh ko pukárá, aur
mujh se kahá, ki Un ko dekh jo uttar
ke mulk ko gaye hain̲; unhon̲ ne mere
jí ko uttar ke mulk men̲ ṭhanḍá kiyá
hai.
9 ¶ Phir KHUDÁWAND ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki
10 Tú asíron̲ se, ya'ne, Khuldí, aur
Túbiyáh, aur Yad'aiyáh se jo Bábul se
áe hain̲, le, aur tú usí din já, hán̲,
Yúsiyáh bin Safaniyáh ke ghar men̲
dákhil ho;
11 Phir chándí aur soná le, aur
tájon̲ ko baná, aur unhen̲ Yahúsú'a
bin Yahúsadaq sardár káhin ke sir par
rakh;
12 Aur us se yún̲ kah, ki RABB ul
afwáj yún̲ farmátá hai, ki Dekh, wuh
shakhs, jis ká nám SHA'KH hai; aur
wuh apní jagah se ugegá, aur wuh
KHUDÁWAND kí haikal ko biná kar-
egá;
13 Hán̲, wuhí KHUDÁWAND kí
haikal ko banáegá; aur wuh sáhib i
shaukat hogá, aur apne takht par
baiṭhke hukúmat karegá; aur wuh
apne takht par julús karke káhin bhí
hogá; aur salámatí kí mashwarat
donon̲ ke darmiyán hogí.
14 Aur we táj Helam, aur Túbiyáh,
aur Yad'aiyáh, aur Hen bin Safaniyáh
kí taraf se honge, tá ki KHUDÁWAND
kí haikal men̲ ek yádgárí howen̲.
15 Aur we jo dúr dúr hain̲, so
áwenge, aur KHUDÁWAND kí haikal
men̲ ta'mír karenge; aur tum jánoge

ki RABB ul afwáj ne mujhe tum pás bhejá hai. Aur agar tum KHUDÁWAND apne Khudá kí farmánbardárí karoge, to yún hogá.

VII BA'B.

DA'RA' kí saltanat ke chauthe baras yún húá, ki KHUDÁWAND ká kalám nauwen mahíne kí chauthí tárikh, ya'ne, Kislev mahíne men, Zakariyáh ko pahunchá;

2 Yih us waqt húá jis waqt Baitel ne Sharázur, aur Rajam-Malik, aur us ke logon ko bhejá thá, tá ki we KHUDÁWAND ke chihre ko manáwen,

3 Aur ki RABB ul afwáj ke ghar ke káhinon se aur nabíon se kahen, Kyá main pánchwen mahíne men roún aur áp ko alag kar rakhún, jaisá ki main ne sálhá sál se kiyá hai?

4 ¶ Tab RABB ul afwáj ká kalám mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki

5 Tú mamlukat ke sáre logon se aur káhinon se kah, ki Jab tum logon ne pánchwen aur sátwen mahíne men un sattar baras tak roza rakhá, aur mátam kiyá, to kyá kabhí mere liye, hán, mere hí liye roza rakhá thá?

6 Aur jab tum ne kháyá aur piyá, to kyá tum ne apne liye na kháyá aur piyá?

7 Kyá ye we báten nahín hain, jo KHUDÁWAND ne agle nabíon kí ma'rifat se pukár pukárke kahín, jis waqt ki Yarúsalam ábád aur ásúda-hál thá, aur us ke girdágird ke shahr waise hí the, jis waqt log dakhin kí sarzamín aur maidán men sukúnat karte the?

8 ¶ Phir KHUDÁWAND ká kalám Zakariyáh ko pahunchá; aur us ne kahá, ki

9 RABB ul afwáj yún farmátá hai, ki Tum sachchí 'adálat karo, aur har koí apne apne bhái par karam aur rahm kiyá kare.

10 Aur bewa, aur yatím, aur musáfir, aur miskín par zulm na karo: aur koí tum men se apne dil men us ziyán ká tasauwur na kare, jo us ke bhái ne us ke sáth kiyá ho.

11 Lekin we shanawá na húe, balki unhon ne gardan-kashí kí, aur apne kánon ko band kiyá, tá ki na sunen.

12 Balki unhon ne apne dilon ko kurand sá banáyá, tá ki sharí'at ko, aur un paigámon ko jinhen RABB ul afwáj ne agle nabíon kí ma'rifat apní Rúh se bhejá thá, na sunen; is liye RABB ul afwáj kí taraf se bará qahr názil húá.

13 Aur yún húá, ki jis tarah wuh chilláyá, aur we shanawá na húe, usí tarah we chilláe, aur main ne nahín suná, RABB ul afwáj farmátá hai.

14 Balki main ne unhen un sárí qaumon men, jin se we ná-wáqif the, parágandа kiyá. Is tarah un ke píchhe sarzamín wírán húí, aisí ki kisí ne us men ámad o raft na kiyá; kyúnki unhon ne us dilchasp sarzamín ko wírán karáyá hai.

VIII BA'B.

PHIR KHUDÁWAND ká kalám mujh ko pahunchá, aur us ne kahá, ki

2 RABB ul afwáj yún farmátá hai, ki Mujhe Saihún ke liye barí se barí gairat húí hai; balki bare qahr ke sáth mujhe us ke liye gairat húí.

3 KHUDÁWAND yún farmátá hai, ki Main Saihún men phir áyá, aur Yarúsalam ke darmiyán sukúnat karúngá; aur Yarúsalam ká nám Sachái kí bastí hogá, aur RABB ul afwáj ká pahár Muqaddas pahár kahláegá.

4 RABB ul afwáj yún farmátá hai, ki Phir búrhe mard aur búrhí 'auraten Yarúsalam ke kúchon men baithí húí hongí, aur har ek shakhs ke háth men us ke burhápe ke sabab us ká 'asá hogá.

5 Aur shahr ke kúche larkon aur larkíon se ma'múr honge, jo kúchon hí men kheltí hongí.

6 Aur RABB ul afwáj yún farmátá hai, ki Agarchi yih in dinon men is qaum ke báqí logon kí nazar men

hairat-afzá ho, to kyá merí nazar meṉ
bhí hairat-afzá hogá, Rabb ul afwáj
farmátá hai?
7 Rabb ul afwáj yúṉ farmátá hai, ki
Dekh, maiṉ apne logoṉ ko súraj ke
nikalne ke mulk se, aur us ke gurúb
hone ke mulk se, chhuṛá lúṉgá:
8 Aur maiṉ unheṉ láúṉgá, aur we
Yarúsalam ke darmiyán sukúnat kar-
eṉge; aur we mere log hoṉge, aur
maiṉ sachái o sadáqat se un ká Ḳhudá
húṉgá.
9 ¶ Rabb ul afwáj yúṉ farmátá hai,
ki Ai logo, tum jo in dinoṉ meṉ ye
báteṉ nabíoṉ kí zubán se sunte ho, jo
us din kahí thíṉ, jab Rabb ul afwáj ke
maskan, ya'ne haikal kí neo ḍálí játí
thí, tá ki wuh biná kiyá jáwe, apne
háth mazbút karo.
10 Kyúṉki un dinoṉ se áge na insán
ke liye mazdúrí thí, aur na haiwán ká
kiráyá thá; aur dushmanoṉ ke sabab
se jánewále aur ánewále kí salámatí na
thí; kyúṉki maiṉ ne sab ádmíoṉ ko
rawána kiyá, ki un meṉ se har ek us
ke paṛosí ká dushman howe.
11 Lekin ab maiṉ is qaum ke báqí
logoṉ ke liye nahíṉ hoúṉgá, jis tarah
maiṉ agle aiyám meṉ thá, Rabb ul
afwáj farmátá hai;
12 Balki zirá'at ká ḳhúb paidáwár
hogá; ki ták apná phal nikálegí, aur
zamín apná hásil degí, aur ásmán apní
os bakhsheṉge; aur maiṉ is qaum ke
báqí logoṉ ko in sab barakatoṉ ká
málik karúṉgá.
13 Aur yúṉ hogá, ai Yahúdáh ke
gharáne, aur ai Isráel ke gharáne, ki
jis tarah tum gair-qaumoṉ ke darmiyán
ek la'nat the, us hí tarah se maiṉ tum
ko chhuṛáúṉgá, aur tum ek barakat
hoge: mat ḍaro, balki tumháre háth
mazbút hoṉ.
14 Kyúṉki Rabb ul afwáj yúṉ
farmátá hai, ki Jis tarah se maiṉ ne
qasd kiyá thá ki tum ko sazá dúṉ,
jis waqt tumháre bápdádoṉ ne mujhe
gussewar karáyá, Rabb ul afwáj far-
mátá hai, aur maiṉ apne iráde se
pachhtáke báz na áyá;
15 Usí tarah se maiṉ ne in dinoṉ
meṉ iráda kiyá hai, ki Yarúsalam aur
Yahúdáh ke gharáne se nekí karúṉ;
pas, tum mat ḍaro.
16 ¶ Par lázim hai ki tum in bátoṉ
par 'amal karo; Cháhiye ki har ek
ádmí apne paṛosí se sach kahe, aur tum
apne pháṭakoṉ meṉ sachchí aur sahíh
'adálat karo:
17 Aur tum meṉ se koí apne dil
meṉ us badí ko ḳhiyál na kare, jo us
ke paṛosí ne us se kí ho; aur jhúṭhí
qasam ko manzúr na kare; kyúṉki
maiṉ in sab chízoṉ se nafrat rakhtá
húṉ, Ḳhudáwand farmátá hai.
18 ¶ Phir Rabb ul afwáj ká kalám
mujhe pahunchá, aur us ne kahá, ki
19 Rabb ul afwáj yúṉ farmátá hai,
ki Chauthe mahíne ká roza, aur pánch-
weṉ ká roza, aur sátweṉ ká roza, aur
dasweṉ ká roza, ahl i Yahúdáh ke liye
ḳhushí aur ḳhurramí ke din aur tarab-
angez 'ídeṉ hoṉge; is liye tum sachái
aur salámatí ko 'azíz rakho.
20 Rabb ul afwáj yúṉ farmátá hai,
ki A'ge ko aisá hogá, ki qaumeṉ aur
bahutere shahroṉ ke rahnewále áweṉge;
21 Aur ek shahr ke báshinde dúsre
shahr meṉ jákar kaheṉge, A'o jaldí
se, tá ki ham Ḳhudáwand ke chihre
ko manáweṉ, aur Rabb ul afwáj ko
ḍhúṉḍheṉ; maiṉ bhí, háṉ, maiṉ hí
jáúṉgá.
22 Aur bahuterí ummateṉ aur zo-
ráwar qaumeṉ Rabb ul afwáj ke
ḍhúṉḍhne ko, aur Ḳhudáwand ke
chihre ke manáne ko, Yarúsalam meṉ
áweṉgí.
23 Rabb ul afwáj yúṉ farmátá hai,
ki Un dinoṉ meṉ aisá hogá, ki qaumoṉ
ke das mard, jin kí judí judí lugat
ho, háth baṛháeṉge, háṉ, ek Yahúdí
shaḳhs ke dáman ko pakreṉge, aur
kaheṉge, ki Ham tumháre sáth jáeṉge;
kyúṉki ham ne suná hai, ki Ḳhudá
tumháre sáth hai.

IX BA'B.

KHUDA'WAND ká ilhámí kalám jo Hadrak kí sarzamín kí muḳhálafat men̲ hai, aur wuh Dimishq tak pahunchke wahán̲ ṭhahar jáegá: yih us waqt hogá, jab baní A'dam aur Isráel ke sáre firqon̲ kí ánkhen̲ Ḳhudáwand kí taraf hon̲gí.

2 Aur wuh Hamát kí muḳhálafat men̲ bhí, jo us ke muttasil hai; Súr aur Saidá kí muḳhálafat men̲ bhí, harchand ki wuh baṛí ʼaqlmand hai.

3 Hán̲, agarchi Súr ne apne liye ek mazbút qilʼa banáyá, aur dhúl kí tarah chándí ká túda kiyá, aur chokhe sone ká bhí galíon̲ kí kíchaṛ kí mánind;

4 Dekho, Ḳhudáwand use ḳhárij kar degá, aur wuh us ke mál o asbáb ko samundar men̲ ḍál degá; aur ág us hí ko khá legí.

5 Asqalún dekhegí aur ḍaregí, aur ʼAzzáh bhí dekhegí aur bahut dard kháegí; ʼAqrún bhí, ki us ke intizár ke sabab se sharminda húí; aur ʼAzzáh se bádsháh játá rahegá, aur Asqalún be-chirág hogí.

6 Aur ek ajnabí-záda Ashdúd men̲ taḳht-nishín hogá; aur main̲ Filistíon̲ ká faḳhr miṭáún̲gá.

7 Aur main̲ us ke ḳhún ko us ke munh men̲ se, aur us kí nafrat-angez chízon̲ ko us ke dánton̲ se, nikál ḍálún̲gá, aur wuh, hán̲, wuh bhí hamáre Ḳhudá ke liye bach rahegá, aur wuh us názim kí mánind hogá, jo Yahúdáh men̲ hai, aur ʼAqrún Yabúsí kí mánind hogá.

8 Aur main̲ apne ghar ke áspás ḳhaima khaṛá karún̲gá, jis waqt wuh fauj ke sabab se chaṛhke guzar jáe, aur us waqt bhí jab wuh phir áwe; tis ke píchhe koí zálim un ke darmiyán nahín̲ guzregá; kyún̲ki ab main̲ apní ánkhon̲ se dekhtá hún̲.

9 ¶ Ai Saihún kí beṭí, tú niháyat ḳhushí kar; ai Yarúsalam kí beṭí, tú ḳhúb lalkár; ki dekh, terá Bádsháh tujh pás átá hai; wuh sádiq hai, aur naját dená us ke zimme men̲ hai; wuh farotan hai, aur gadhe par, balki jawán gadhe par, hán̲, gadhí ke bachche par sawár hai.

10 Aur main̲ Ifráím kí gáṛíán̲, aur Yarúsalam ke ghoṛe káṭ ḍálún̲gá, aur jangí kamán toṛ ḍálí jáegí: aur wuh qaumon̲ ko sulh ká muzhda degá: aur us kí saltanat samundar se samundar tak, aur daryá se zamín kí intihá tak hogí.

11 Aur tú jo hai, tere sáth ke ʼahd ke lahú ke sabab main̲ tere asíron̲ ko us chúán men̲ se jahán̲ pání nahín̲ hai nikálke báhar karún̲gá.

12 ¶ Tum mazbút qilʼa men̲ phir áo, ai ummedwár asíro; main̲ áj ke din kahtá hún̲, ki Main̲ tujhe do chand dún̲gá;

13 Kyún̲ki main̲ ne Yahúdáh ko apne liye jhukáyá, aur kamán ko Ifráím se bhar diyá, aur main̲ ne tere farzandon̲ ko, ai Saihún, barpá kiyá hai, ki tere hí beṭon̲ par chaṛhen̲; ai Yúnán, main̲ ne tujhe pahlawán kí talwár kí mánind banáyá.

14 Aur Ḳhudáwand un kí madad ke liye dikhláí degá, aur us ke tír bijlí kí tarah niklen̲ge; hán̲, Ḳhudáwand Yahowáh túrhí phúnkegá, aur wuh dakhin ke bagúlon̲ ke sáth ḳhurúj karegá.

15 Aur Rabb ul afwáj un kí dastgírí karegá; aur we dushmanon̲ ko niglen̲ge, aur faláḳhun ke pattharon̲ ko giráke unhen̲ páemál karen̲ge, aur we píen̲ge, aur matwálon̲ kí mánind shor macháen̲ge; aur kaṭore ke mánind aur mazbah ke konon̲ ke mánind we maʼmúr hon̲ge.

16 Aur Ḳhudáwand un ká Ḳhudá apní qaum ko bachá legá; wuh unhen̲ bheṛon̲ kí tarah usí din bachá legá; kyún̲ki we táj ke jawáhir ke mánind hon̲ge, jo us kí sarzamín ke úpar bulandí pakṛen̲ge.

17 Kyún̲ki us ká ihsán kyá hí ʼazím

hai, aur us ká husn kyá hí khúb hai!
nau-jawán galle se baṛhenge, aur laṛ-
kíán nayí mai se.

X BA'B.

TUM Ḳhudáwand se mángo, ki
wuh ákhír barsát men menh
barsáwe; ki Ḳhudáwand bijlíon ko
maujúd kartá, aur menh shiddat se
barsátá, aur har ek ke khet men ghás
paidá kartá.
2 Kyúnki Tiráfím ne batálat kí
báten kahí hain, aur gaib-bínon ne
dhokhá dekhá hai, aur jhúṭhe khwáb-
on ká bayán kiyá hai; we hawá kí sí
tasallí dete hain: is liye we galle kí
mánind bhaṭak rahe; unhon ne dukh
páyá, is liye ki un ká koí charwáhá na
thá.
3 Merá gazab charwáhon par bhaṛ-
ká hai, aur main ne bakron ko sazá dí
hai: tad bhí Rabb ul afwáj ne apne
galle, ya'ne ahl i Yahúdáh par, nazar
kí hai, aur un ko janggáh ká apná
ḳhúbsúrat ghoṛá sá banáyá.
4 Usí kí taraf se kone ká patthar,
usí se khúnṭí, usí se jangí kamán, usí
se har ek hákim niklegá.
5 ¶ Aur we pahlawánon ke mánind
laṛáí men dushmanon ko galíon ke
kíchaṛ kí tarah latáṛenge; aur we
laṛenge, is liye ki Ḳhudáwand un ke
sáth hai, aur unhen jo ghoṛon par sa-
wár hain ḳhajil kar denge.
6 Kyúnki main Yahúdáh ke ghar-
áne ko qúwat dúngá, aur Yúsuf ke
gharáne ko rihái bakhshúngá; aur
main unhen láke phir biṭhláúngá, is
liye ki main ne un par rahm kiyá hai;
aur we aise honge, goyá ki main ne
unhen kadhí dúr nahín kiyá hai;
kyúnki main Ḳhudáwand un ká
Ḳhudá hún, aur un kí sunúngá.
7 Aur Ifráím pahlawán sá hogá,
aur un ká dil, jaisá ki mai se, waisá
masrúr hogá; balki un kí aulád bhí
dekhegí aur shádmání karegí; un ká
dil Ḳhudáwand se khush hogá.
8 Main un ke liye síṭí bajáúngá,
aur unhen faráham karúngá; kyúnki
main ne un ke liye fidiya diyá hai; aur
we bahut ho jáenge, jis tarah áge bahut
ho gaye the.
9 Harchand ki main ne un ko qau-
mon ke darmiyán parágandа kiyá, tau
bhí we un dúr dúr mulkon men mujhe
yád karenge; aur we apne bál-bachchon
samet jíenge, aur phir áwenge.
10 Main un ko Misr kí sarzamín se
phir láúngá, aur unhen Asúr se jam'a
karúngá, aur Jil'ád aur Lubnán kí
sarzamín men láúngá, yahán tak ki
un ke liye gunjáish na hogí.
11 Aur wuh musíbat ke samundar
pár guzar jáegá; aur wuh samundar
kí lahron ko máregá, aur daryá kí sárí
gahráíán súkh jáengi; aur Asúr ká
gurúr tale utárá jáegá, aur Misr ká
'asá játá rahegá.
12 Aur main un ko Ḳhudáwand
men taqwiyat dúngá; aur we us ká
nám leke idhar udhar chalenge, Ḳhu-
dáwand farmátá hai.

XI BA'B.

AI Lubnán, tú apne darwázon ko
khol de, tá ki ág tere deodáron
ko khá jáe.
2 Ai saro ke darakhto, tum nauha
karo; is liye ki deodár gir gaye; ky-
únki shándár gárat húe hain; ai Basaní
balút ke darakhto, figán karo; kyúnki
muháfaz ban girá hai.
3 ¶ Charwáhon ke nála kí áwáz
hai, is liye ki un kí hashmat gárat
húí; jawán sher i babaron ke garajne
kí áwáz hai, kyúnki Yardan ká fakhr
ḍháyá gayá.
4 Ḳhudáwand merá Ḳhudá yún
farmátá hai, ki Bheṛ bakríon ko jo
zabh ke liye hain chará;
5 Jin ke málik unhen zabh karte
hain, aur gunahgár nahín ṭhahráe játe;
aur un men se har ek jo unhen bechtá
hai kahtá hai, ki Ḳhudáwand mu-
bárak ho, ki main máldár húá; aur
un ke charwáhon men se koí un par
rahm nahín kartá hai.

6 Kyúnki main mulk ke rahne-
wálon par áge ko rahm nahín karúngá,
Ḳhudáwand farmátá hai; par dekh,
main un ádmíon ko, har ek shaḳhs ko,
us ke hamsáye ke, aur us ke bádsháh
ke qábú men kar dúngá; aur we za-
mín ko tabáh karenge, aur main unhen
un ke háth se nahín chhuṛáúngá.
7 Pas, main ne un bheron ko jo
zabh ke liye thín, hán, galle ke mis-
kínon ko, charáyá; aur main ne do
láṭhíán lín; ek ko main ne Ni'am ka-
há, aur dúsrí ko Habl; aur galle ko
charáyá.
8 Aur main ne tín charwáhon ko
ek mahíne men halák kar diyá; aur
merí ján ne un se nafrat rakhí, aur un
ká jí bhí mujh se bezár húá.
9 Tab main ne kahá, ki Main tum-
hen áge ko nahín charáúngá; wuh jo
martá hai use marne do: aur jo káṭe
jáne par hai, káṭá jáwe; aur jo báqí
rahenge, so un men se har ek dúsre
ká gosht kháe.
10 ¶ Tab main ne apní láṭhí Ni-
'am ko liyá, aur use káṭ ḍálá; ki apne
'ahd ko, jo main ne sárí qaumon se
bándhá thá, toṛún.
11 So wuh usí din men toṛá gayá;
aur jhund ke miskínon ne, jo merí ráh
takte the, jáná, ki yih Ḳhudáwand
kí bát hai.
12 Aur main ne unhen kahá, ki
Agar tumhárí nazar men bhalá lage,
to merí qímat mujhe do; aur nahín to,
mat do; aur unhon ne mere mol kí
bábat tís rúpiye taulke diye.
13 Aur Ḳhudáwand ne mujhe
hukm diyá, ki Use kumhár pás phenk
de, us achchhí qímat ko jo unhon ne
merí ṭhahráí thí; aur main ne un tís
rúpiyon ko liyá, aur Ḳhudáwand ke
ghar men kumhár ke liye phenk diyá.
14 Tab main ne apní dúsrí láṭhí
Habl ko káṭ ḍálá, tá ki us birádarí ko
jo Yahúdáh aur Isráel men hai toṛ
ḍálún.
15 ¶ Aur Ḳhudáwand ne mujhe
kahá, ki Tú phir nádán charwáhe ke
hathyár apne liye le.
16 Kyúnki dekh, main mulk men
ek chaupán ko barpá karúngá, jo un
kí jo halák hone par hain ḳhabar na-
hín legá, aur us ko jo bhaṭká húá hai
nahín ḍhúnḍhegá, aur us ko jo zaḳhmí
húá changá nahín karegá, aur use jo
khará rahtá nahín charáegá, par moṭon
ká gosht kháegá, aur un ke khuron ko
toṛ ḍálegá.
17 Us badzát garariye par wáwailá
hai, jo galle ko chhoṛ játá hai! talwár
us ke bázú par, aur us kí dahiní ánkh
par hogí; us ká bázú bilkull súkh jáegá,
aur us kí dahiní ánkh phúṭ jáegí.

XII BA'B.

KHUDA'WAND ke suḳhan ká fat-
wá jo Isráel par hai; wuh Ḳhu-
dáwand farmátá hai, jo ásmánon ko
phailátá hai, aur zamín kí neo ḍáltá
hai, aur insán ke andar us kí rúh paidá
kartá hai;
2 Dekho, main aisá karúngá, ki
Yarúsalam áspás kí sárí qaumon ke
liye thartharáhaṭ ká piyála hogá, aur
Yahúdáh ká bhí yih hál hogá, jis waqt
ki Yarúsalam gherá jáwe.
3 ¶ Aur main us din Yarúsalam ko
sárí qaumon ke liye ek bhárí patthar
kar dúngá, aur sab jo use uṭháenge
ṭukṛe ṭukṛe kiye jáenge, agarchi zamín
kí sárí qaumen us ke muqábil jam'a
hongí.
4 Usí din, Ḳhudáwand farmátá
hai, main har ek ghoṛe ko aisá már-
úngá, ki sab hairán rah jáwen, aur us
ke sawár ko díwána kar dúngá; magar
apní ánkhen Yahúdáh ke gharáne par
khulí húí rakhúngá, par qaumon ke
sab ghoṛon ko márúngá ki we andhe
ho jáwen.
5 Tab Yahúdáh ke farmánrawá
apne dil men kahenge, ki Yarúsalam
ke báshinde, Rabb ul afwáj un ke
Ḳhudá ke sabab se, hamárí tawánáí
hain.

6 ¶ Main us din Yahúdáh ke farmán-rawáon ko us átashdán kí mánind jo lakríon ke bích ho, aur us jaltí mash'al kí mánind jo púlon ke darmiyán howe, karúngá; aur we dahne báen par áspás kí sárí qaumon ko niglenge; aur Yarúsalam phir apne maqám par Yarúsalam hí men nishast karegí.

7 Aur Khudáwand Yahúdáh ke khaimon ko pahle rihái degá, tá ki Dáúd ká gharáná aur Yarúsalam ke báshinde Yahúdáh kí banisbat apní ziyáda baṛái na karen.

8 Usí din Khudáwand Yarúsalam ke báshindon kí himáyat karegá; aur wuh jo us din un men se girá paṛá hogá, so Dáúd kí mánind hogá, aur Dáúd ká gharáná Khudá kí mánind hogá, balki Khudáwand ke firishte kí mánind jo un ke áge áge ho.

9 ¶ Aur usí din yún hogá, ki main un sárí qaumon kí, jo Yarúsalam par chaṛhái karne átí hain, surág lagáúngá, ki main unhen halák karún.

10 Aur main Dáúd ke gharáne par, aur Yarúsalam ke báshindon par, fazl aur munáját kí rúh barsáúngá; aur we mujh par, jise unhon ne chhedá hai, nazar karenge: aur we us ke liye mátam karenge, jaisá koí apne iklaute ke liye mátam kartá hai; aur we us ke liye talkh-kám honge, jis tarah se koí apne palauṭhe ke liye talkh-kámí men paṛtá hai.

11 Aur us din Yarúsalam men baṛá mátam hogá, Hadad-Rimmon ke mátam kí mánind Majiddon kí wádí men.

12 Aur sárí mamlukat mátam karegí, har ek gharáná 'aláhida; Dáúd ká gharáná 'aláhida, aur un kí jorúán 'aláhida; Nátan ká gharáná 'aláhida, aur un kí jorúán 'aláhida;

13 Láwí ká gharáná 'aláhida, aur un kí jorúán 'aláhida; Sama'í ká gharáná 'aláhida, aur un kí jorúán 'aláhida;

14 Sáre gharáne jo báqí rahenge, ek ek gharáná 'aláhida, aur un kí jorúán 'aláhida.

XIII BA'B.

US din gunáh aur nápákí ke wáste Dáúd ke gharáne ke liye, aur Yarúsalam ke báshindon ke liye, ek sotá phúṭ niklegá.

2 ¶ Aur usí din yún hogá, Rabb ul afwáj farmátá hai, ki main buton ke námon ko zamín par se miṭá ḍálúngá, aur unhen phir koí yád na karegá: aur main nabíon ko, aur nápák rúh ko, dunyá se khárij kar dúngá.

3 Aur aisá hogá, ki jab koí nubúwat karegá, to us ká báp, aur us kí má, jin se wuh paidá húá, use kahenge, ki Tú na jíegá, kyúnki tú Khudáwand ká nám leke jhúṭh boltá hai; aur us ke báp aur má, jin se wuh paidá húá, jis waqt wuh peshíngoí karegá, use húl márenge.

4 Aur us din aisá hogá, ki nabíon men se har ek, jis waqt wuh nubúwat kare, apní royá se sharminda hogá; aur we kabhí bálwálí libás na pahinenge, tá ki fareb den.

5 Balki ek ek kahegá, ki Main nabí nahín; main kisán hún; kyúnki merí ibtidáe jawání se kisí ne mujhe gulám kar rakhá thá.

6 Aur ek us se púchhegá, ki Tere háthon par ye kyá zakhm hain? to jawáb degá, We zakhm hain jo mujhe apne doston ke ghar men lage.

7 ¶ Ai talwár, tú mere charwáhe par, us insán par, jo merá hamtá hai, bedár ho, Rabb ul afwáj farmátá hai; us charwáhe ko már, ki galla parágan-da ho jáe; par main apná háth chhoṭon par chaláúngá.

8 Aur aisá hogá, Khudáwand farmátá hai, ki sárí sarzamín men do hisse káṭe jáenge, aur marenge: lekin tísrá hissa us men báqí rahegá.

9 Aur main tísre hisse ko chaláúngá, ki we ág ke darmiyán hoke guzren,

aur maiṉ unheṉ yúṉ sáf karúṉgá jis
tarah se rúpe ko sáf karte haiṉ: aur
yúṉ táúṉgá jis tarah se sone ko táte
haiṉ: we merá nám leṉge, aur maiṉ
un kí sunúṉgá; maiṉ kahúṉgá, ki Ye
mere log haiṉ, aur we boleṉge, ki
Ḳhudáwand merá Ḳhudá.

XIV BA'B.

DEKHO, Ḳhudáwand ká din átá
hai, aur tere lúṭ ká mál tere
darmiyán báṉṭá jáegá.
2 Aur maiṉ sárí qaumoṉ ko fará-
ham karúṉgá ki Yarúsalam par chaṛ-
heṉ aur laṛeṉ; aur shahr le liyá jáegá,
aur ghar ke ghar lúṭe jáeṉge, aur
'auratеṉ be-hurmat kí jáeṉgí; aur
ádhá shahr asír hoke jáegá; par we jo
báqí rah jáeṉge, shahr meṉ káṭe na
jáeṉge.
3 Tab Ḳhudáwand ḳhurúj karegá,
aur un qaumoṉ ke sáth, jis tarah sábiq
meṉ jang ke din laṛá thá, laṛáí karegá.
4 ¶ Aur us ke páṉw usí din Zai-
tún ke paháṛ par, jo Yarúsalam ke
sámhne púrab ko hai, jame raheṉge;
aur Zaitún ká paháṛ bíchoṉ bích se
pachchim kí taraf aur púrab kí taraf
ko aisá phaṭ jáegá, ki us meṉ baṛí
wádí ho jáegí; kyúṉki ádhá paháṛ
uttar kí taraf sarak jáegá, aur ádhá us
ká dakhin kí taraf.
5 Aur tum mere paháṛoṉ kí wádí
ko bhágoge; kyúṉki paháṛoṉ kí wádí
A'zal se já milegí; háṉ, jis tarah se
tum sháh i Yahúdáh 'Uzziyáh ke
aiyám meṉ zalzala ke áge bháge the,
usí tarah se bhágoge; kyúṉki Ḳhu-
dáwand merá Ḳhudá áwegá, aur sáre
qudsí tere sáth.
6 Aur usí din aisá hogá, ki nafís
ajrám i falak kí roshní na hogí; par
niháyat kasíf táríkí hogí.
7 Par ek din aisá hogá jo Ḳhudá-
wand ko ma'lúm hai: wuh to din aur
rát na hogá; balki yúṉ hogá ki shám
ke waqt roshan hogá.
8 Aur usí din yúṉ hogá, ki jítá pání
Yarúsalam meṉ se jári hogá; us ká
ádhá púrabí samundar kí taraf, aur us
ká ádhá pachchhimí samundar kí
taraf; aiyám i garmí meṉ aur jáṛe meṉ
aisá hogá.
9 Aur Ḳhudáwand sárí dunyá ká
bádsháh ho jáegá; us din ek Ḳhudá-
wand hogá, aur us ká nám ek hogá.
10 Aur sárí sarzamín tabdíl hoke
us 'Arábáh kí mánind ho jáegí, jo
Jib'a se leke Rimmon tak Yarúsalam
kí dakhin taraf hai, par wuh buland
hogí, aur Binyamín ke pháṭak se pahle
pháṭak ke maqám tak, aur kone ke
pháṭak tak, aur Hananiel ke burj se
bádsháh ke angúrí kolhúoṉ tak, apne
hí mauqa' par ábád kí jáegí.
11 Aur log us meṉ sukúnat kareṉ-
ge, aur phir la'nat mutlaq na hogí;
balki Yarúsalam amn o ámán se basegí.
12 ¶ Aur wuh marí, ki jis se Ḳhu-
dáwand sárí qaumoṉ ko, jo laṛne ko
Yarúsalam par chaṛh áweṉ, máregá,
so yih hai: un ká gosht jis waqt we
apne páṉwoṉ par khaṛe hoṉge faná ho
jáegá; aur un kí áṉkheṉ un ke chashm-
ḳhánoṉ meṉ gal jáeṉgí, aur un kí
zubán un ke muṉh meṉ saṛ jáegí.
13 Aur usí din yúṉ hogá, ki Ḳhu-
dáwand kí taraf se un ke darmiyán
baṛí gaṛbaṛáhat á paṛegí; aur un meṉ
se ek dúsre ká háth pakṛegá, aur us ká
háth dúsre ke háth ke muqábil uṭháyá
jáegá.
14 Aur Yahúdáh bhí Yarúsalam
meṉ laṛegá; aur sárí gair-qaumoṉ ká
mál jo áspás haiṉ, kyá soná, kyá rúpá,
kyá libás, baṛí kasrat se faráham kiyá
jáegá.
15 Aur ghoṛoṉ, aur ḳhachcharoṉ,
aur úṉṭoṉ, aur gadhoṉ, aur sab hai-
wánoṉ ko jo un lashkargáhoṉ meṉ
hoṉge, us hí tarah kí marí jaisí yih hai
máregí.
16 ¶ Aur yúṉ hogá, ki har ek jo
un sab qaumoṉ meṉ se, jo Yarúsalam
par chaṛh áweṉ, bach rahegá, sál ba
sál Bádsháh Rabb ul afwáj ko sijda

karne, aur 'íd i ḳhaima mánne ko,
jáegá.
17 Aur yún̲ hogá, ki zamín ke sáre
gharánon̲ men̲ se, jo Bádsháh Rabb
ul afwáj ke áge sijda karne ko Yarú-
salam men̲ na áwe, un par menh nahín̲
barsegá.
18 Aur agar Misr ká gharáná na
chaṛh jáe, aur na áwe, to un par bhí
nahín̲ paṛegá; balki un par wuh marí
hogí, jis se Ḳhudáwand un gair-
qaumon̲ ko, jo nahín̲ játí hain̲ ki
ḳhaimon̲ kí 'íd mánen̲, máregá.
19 Yihí Misr kí sazá hogí, aur sárí
qaumon̲ kí sazá, jo nahín̲ játí hain̲ ki
ḳhaimon̲ kí 'íd mánen̲.
20 ¶ Usí din ghoṛon̲ kí ghanṭíon̲
par yih raqam hogá, QUDS YAHO-
WA'H KO; aur Ḳhudáwand ke ghar
kí degen̲ un piyálon̲ ke jo mazbah ke
áge dhare gaye barábar hon̲gí.
21 Balki Yarúsalam aur Yahúdáh
men̲ kí sab deg Rabb ul afwáj ke liye
quds hon̲gí; aur we sab, jo zabíhe ko
zabh karte hain̲, áwen̲ge, aur un men̲
se kisí ko len̲ge, aur un men̲ paká-
wen̲ge; aur us din men̲ phir koí Kan-
'ání Rabb ul afwáj ke ghar men̲ na hogá.

MALA'KI' NABI' KI' KITA'B.

I BA'B.

KHUDA'WAND ká ilhámí kalám
jo Malákí kí ma'rifat se Isráel
ke liye irshád húá.
2 Ḳhudáwand farmátá hai, ki Main̲
ne tumhen̲ piyár kiyá hai. Tad bhí
tum kahte ho, ki Tú ne hamen̲ kyún̲-
kar piyár kiyá? Kyá 'Esau Ya'qúb ká
bháí na thá? Ḳhudáwand farmátá
hai; lekin main̲ ne Ya'qúb ko piyár
kiyá,
3 Aur main̲ ne 'Esau se dushmaní
rakhi, aur us ke pahároṇ aur us kí
mírás ko wírán karke dashtí sámpon̲
ke nasíb kiyá.
4 Chún̲ki Adúm kahtá hai, ki Ha-
márá tahas-nahas to húá; lekin ham
phirke wírán makánon̲ kí ta'mír karen̲-
ge. Rabb ul afwáj farmátá hai, ki
We ta'mír to karen̲, par main̲ ḍháún̲-
gá; aur log un ká yih nám rakhen̲ge,
Sharárat kí mamlukat, aur Wuh qaum,
jis par hamesha Ḳhudáwand ká qahr
ho rahá.
5 Aur tumhárí ánkhen̲ dekhen̲gí,
aur tum kahoge, ki Ḳhudáwand kí
buzurgí Isráel kí mamlukat se howe.
6 ¶ Beṭá apne báp kí, aur naukar
apne áqá kí ta'zím kartá hai: pas,
agar main̲ báp hún̲, to merí 'izzat
kahán̲? aur agar áqá hún̲, to merá
ḳhauf kahán̲? Rabb ul afwáj tumhen̲
kahtá hai, ai káhino, jo mere nám ko
haqír jánte ho. Tau bhí tum kahte
ho, ki Kis bát men̲ ham ne tere nám
ko zalíl kiyá?
7 Tum mere mazbah par nápák
roṭíán̲ guzránte ho, aur kahte ho, ki
Kyún̲kar ham ne tujhe nápák kiyá?
Is men̲, ki kahte ho, Ḳhudáwand kí
mez haqír hai.
8 Ki jab tum andhe ko qurbání ke
liye guzránte ho, to kyá burá nahín̲
hai? aur agar langṛe ko aur bímár ko
guzráno, to kyá burá nahín̲? ab to
wuh chíz apne hákim kí nazr kar; to
kyá wuh tujh se rází hogá, aur tú us
ke áge manzúr i nazar hogá? Rabb ul
afwáj farmátá hai.

9 Ab tum Ḳhudá ko manáo, tá ki
wuh ham par rahm farmáwe: tumháre
hí sabab se yih húá hai; kyá wuh
tumheṉ apná manzúr i nazar karegá?
Rabb ul afwaj farmátá hai.
10 Tumháre darmiyáṉ aisá kaun
hai jo muft darwáza band kare? tum
mere mazbah par ráegán ág sulgáne
par rází nahíṉ ho. Maiṉ tum se rází
nahíṉ húṉ, Rabb ul afwáj farmátá hai;
aur tumháre háth ká hadya hargiz
qabúl na karúṉgá.
11 Kyúṉki áftáb ke tulú' se us ke
gurúb tak merá nám qaumoṉ ke dar-
miyán buzurg hogá; aur har makán
meṉ mere nám par lubán aur pák
hadya guzráne jáeṉge: kyúṉki merá
nám qaumoṉ ke darmiyán buzurg
hogá, Rabb ul afwáj farmátá hai.
12 ¶ Lekin tum ne use nápák kiyá;
chúṉki kahte ho, ki Ḳhudáwand kí
mez najis hai, aur us ká phal, háṉ, us
kí ḳhurák, be-haqíqat hai.
13 Aur tum ne kahá, ki Dekho, kyá
baṛí taklíf hai! aur use tahqír kiyá,
Rabb ul afwáj farmátá hai; phir tum
pháṛe húe, aur langṛe, aur bímár ko
láe, aur is hí tarah ká hadya guzráná;
kyá maiṉ us ko tumháre háth se
qabúl karúṉ? Ḳhudáwand farmátá
hai.
14 Par wuh jo dagábáz hai us par
la'nat, ki us ke galle meṉ nar hai, par
ma'yúb chíz kí nazr kartá, aur Ḳhu-
dáwand ke liye guzrántá hai; kyúṉki
maiṉ baṛá Bádsháh húṉ, Rabb ul
afwáj farmátá hai, aur merá nám
qaumoṉ ke darmiyán ḳhauf ká bá'is
hogá.

II BA'B.

AUR ab, ai káhino, tumháre liye yih
hukm hai.
2 Agar tum shanawá na hooge, aur
dil meṉ yih na rakhoge ki mere nám
ko buzurgí do, Rabb ul afwáj farmátá
hai, to maiṉ la'nat ko tum par bhe-
júṉgá, aur maiṉ tumhárí barakatoṉ
par la'nat karúṉgá; háṉ, un meṉ ke
ek ek par maiṉ la'nat karúṉgá, is
liye ki tum us bát par dil nahíṉ
lagáte ho.
3 Dekho, maiṉ tumháre zarar ke
liye bíj par bad-du'á karúṉgá; aur
najas jo hai, háṉ, tumhárí muqaddas
'ídoṉ meṉ najas jo hotá, tumháre
muṉh par phenk dúṉgá, aur log tum
ko us samet le jáeṉge.
4 Aur tum jánoge, ki maiṉ ne tum
ko yih hukm bhejá hai, is liye ki merá
'ahd Láwí ke sáth rahá, Rabb ul afwáj
farmátá hái.
5 Merá 'ahd, zindagí aur salámatí
kí bábat jo ki maiṉ ne use díṉ, us ke
sáth thá, kyúṉki wuh mujh se ḍartá
rahá, aur mere nám ke huzúr tarsán
rahá.
6 Sachái kí sharí'at us ke muṉh
meṉ thí, aur us ke laboṉ meṉ koí
sharárat pái na gayí; wuh mere sáth
salámatí aur rástí se chaltá rahá, aur
us ne bahutoṉ ko badí kí ráh se pherá.
7 Kyúṉki káhin ke hoṉṭhoṉ meṉ
cháhiye ki ma'rifat hifázat se rahe, aur
lázim hai ki log us ke muṉh se sharí'at
kí talásh kareṉ; is liye ki wuh Rabb
ul afwáj ká rasúl hai.
8 Par tum ráh se kanáre ho gaye;
tum ne bahutoṉ ko sharí'at meṉ ṭho-
kar khilái; tum ne Láwí ke 'ahd ko
ḳharáb kiyá, Rabb ul afwáj farmátá
hai.
9 Aur is liye maiṉ ne tumheṉ
tamám qaum ke áge zalíl aur haqír
kiyá, ki tum ne merí ráhoṉ ko hifz
nahíṉ kiyá, balki tum sharí'at meṉ
tarafdár húe.
10 Kyá ham sabhoṉ ká ek hí Báp
nahíṉ? kyá ek hí Ḳhudá ne ham sab-
hoṉ ko paidá na kiyá? pas, kyá sabab
hai, ki ham apne bápdádoṉ ke 'ahd ko
nápák karte, aur ápas meṉ ek dúsre se
be-wafái karte?
11 ¶ Yahúdáh ne be-wafái kí hai;
Isráel aur Yarúsalam meṉ ek makrúh
kám húá hai: Yahúdáh ne Ḳhudá-
wand ke maqdis ko, jise us ne 'azíz

jáná, nápák kiyá, aur ajnabí ma'búd
kí beṭí byáh láyá.
12 KHUDÁWAND us shakhs ko jo
aisá kartá hai, kyá wuh jo pahrá detá,
yá wuh jo jawáb detá, aur use bhí jo
RABB ul afwáj ke áge hadya guzrántá
hai, nábúd kar ḍálegá, ki wuh Ya'qúb
ke khaimon men na rahe.
13 Aur yih tum ne do-bára kiyá, ki
KHUDÁWAND ke mazbah ko ánsúon,
aur nálon, aur faryádon tale chhipá
diyá, yahán tak ki wuh phir kabhí
hadya qabúl na kare, aur tumháre
háth kí nazr khushí se kabhí na le.
14 ¶ Tis par bhí tum kahte ho, ki
Sabab kyá hai? Sabab yih hai, ki KHU-
DÁWAND tere aur terí jawání kí jorú
ke darmiyán gawáh húá, ki tú ne us se
be-wafáí kí hai; tad bhí wuh terí jání,
aur tere 'ahd kí jorú hai.
15 Aur kyá us ne ek hí ko na ba-
náyá, báwujúde ki Rúh ká baqiya us
hí ká rahá? Aur káhe ko ek? Tá ki
Khudá-tars nasl páwe. Is liye tum
apní tabí'at se khabardár raho, aur koí
apní jawání kí jorú se be-wafáí na
kare.
16 Kyúnki KHUDÁWAND Isráel ká
Khudá farmátá hai, ki Main taláq se
bezár hún, aur us se bhí jo zulm tale
apní libás ko chhipá ḍáltá hai, RABB
ul afwáj farmátá hai: is liye tum apní
tabí'at kí bábat khabardár raho, tá ki
be-wafáí na karo.
17 ¶ Tum ne apní báton se KHU-
DÁWAND ko be-zár kar diyá hai. Tad
bhí tum kahte ho, ki Kis bát men ham
ne use be-zár kiyá? Is men, jo kahte
ho, ki Har koí jo buráí kartá hai, so
KHUDÁWAND kí nazar men nek hai,
aur wuh un se khush hai; aur yih, ki
Insáf ká Khudá kahán hai?

III BA'B.

DEKHO, main apne rasúl ko bhe-
júngá, aur wuh mere áge merí
ráh ko durust karegá; aur wuh Khu-
dáwand, jis kí talásh men tum ho,
hán, 'ahd ká rasúl, jis se tum khush ho,
wuh apní haikal men nágahán áwegá;
dekho, wuh yaqínan áwegá, RABB ul
afwáj farmátá hai.
2 Par us ke áne ke din men kaun
ṭhahar sakegá? aur jab wuh namúd
hogá, kaun hai jo khaṛá rahegá?
kyúnki wuh sunár kí ág, aur dhobí ke
sábun kí mánind hai.
3 Aur wuh rúpe ká mail káṭtá húá,
aur use khális kartá húá baiṭhegá;
aur wuh baní Láwí ko pák karegá:
wuh unhen rúpe aur sone kí mánind
sáf karegá, tá ki we rástbází se KHU-
DÁWAND ke áge hadya guzránen.
4 Tab Yahúdáh aur Yarúsalam ká
hadya KHUDÁWAND ko pasand áwegá,
jaisá agle dinon men aur guzre húe
barason men thá.
5 Aur main 'adálat ke liye tumháre
nazdík áúngá, aur jádúgaron par, aur
zinákáron par, aur jhúṭhí qasam-
khánewálon par, aur un par jo
mazdúron ko zulm se mazdúrí nahín
dete, aur bewon aur yatímon par sitam
karte, aur musáfir ko phirá dete, ki
wuh apná haqq na páwe, aur mujh se
nahín ḍarte, musta'idd hoke gawáhí
dúngá, RABB ul afwáj farmátá hai.
6 Kyúnki main KHUDÁWAND hún,
main badaltá nahín; isí liye, ai baní
Ya'qúb, tum nest nahín húe.
7 ¶ Tum apne bápdádon ke aiyám
se mere qánúnon se phir játe, aur
unhen tum ne hifz nahín kiyá. Tum
merí taraf phiro, to main tumhárí
taraf phirúngá, RABB ul afwáj farmátá
hai. Lekin tum kahte ho, ki Ham kis
bát men phiren?
8 ¶ Kyá koí ádmí Khudá ko jhan-
segá? Par tum ne mujh ko jhansá.
Aur tum kahte ho, ki Ham ne kis bát
men tujhe jhansá? Dahyakíon aur
hadyon men.
9 So tum us la'nat se la'natí húe:
kyúnki tum ne, hán, is tamám qaum
ne mujhe jhansá.
10 Tum sárí dahyakíon ko ganjíne
men láo, tá ki mere ghar men khurák

ho; aur is hí se merá imtihán karo,
Rabb ul afwáj farmátá hai, agar main̲
tum par ásmán ke daríchon̲ ko na
kholún̲, aur tum par barakat na bar-
sáún̲, aisá ki tum pás us ke liye jagah
na rahe.
11 Aur main̲ nigalnewálíon̲ ko tum-
hárí ḳhátir se ḍánṭún̲gá, aur we tum-
hárí zamín ke hásil ko barbád na
karen̲gí; aur tumhárí ták khet men̲
be-phal na hon̲gí, Rabb ul afwáj far-
mátá hai.
12 Aur sab qaumen̲ tumhen̲ mu-
bárak kahen̲gí; ki tum ek dil-kushá
mamlukat hoge, Rabb ul afwáj farmátá
hai.
13 ¶ Tumhárí báten̲ mere haqq
men̲ shiddat se saḳht húín̲, Ḳhudá-
wand farmátá hai. Tis par tum kahte
ho, ki Ham ne terí muḳhálafat men̲
aisí kaun sí bát kahí hai?
14 Tum ne to kahá, ki Ḳhudá kí
bandagí karní 'abas hai; aur Kyá
fáida hogá, agar ham us ke hukmon̲
ko mánen̲, aur Rabb ul afwáj ke áge
mátamí súrat iḳhtiyár karke chalen̲?
15 Aur ab ham magrúron̲ ko nek-
baḳht kahte hain̲, hán̲, we jo sharárat
karte hain̲, so taraqqí páte; we jo
Ḳhudá ko bhí ázmáte, tau bhí un ko
rihái miltí.
16 ¶ Tab un logon̲ ne jo Ḳhudá-
wand se ḍarte the ápas men̲ bár bár
guftogú kí, aur Ḳhudáwand ne kán
dharke suná, aur un ke liye, jo Ḳhudá-
wand se ḍarte, aur us ke nám ko yád
rakhte the, us ke áge yádgárí ká daftar
likhá gayá.
17 Aur we merá ḳháss ḳhazána
hon̲ge, us din men̲ jise main̲ ne mu-
qarrar kiyá hai, Rabb ul afwáj farmáta
hai; aur jis tarah koí apne beṭe par jo
us ká ḳhidmat-guzár hai shafaqat kartá
hai, main̲ un par shafaqat karún̲gá.
18 Tab tum phiroge, aur sádiq aur
sharír ke darmiyán, us ke darmiyán,
jo Ḳhudá kí bandagí kartá, aur jo us
kí bandagí nahín̲ kartá, imtiyáz karoge.

IV BA'B.

KYUN̲KI, dekho, wuh din átá hai,
jo tanúr ke mánind sozán hogá:
tab sáre magrúr aur har ek jo badkárí
kartá hai, khúnṭí ke mánind hon̲ge;
aur wuh din, jo átá hai, un ko jaláwegá,
Rabb ul afwáj farmátá hai, aisá ki wuh
un kí na jaṛ chhoṛegá na ḍálí.
2 ¶ Lekin tum par, jo mere nám se
ḍarte ho, A'ftáb i Sadáqat tál'i hogá, aur
us ke pankhon̲ men̲ shifá hogí: aur
tum nikloge, aur gáoḳháne ke bachh-
ṛon̲ kí tarah kúdoge, phándoge.
3 Aur tum sharíron̲ ko páemál
karoge: kyún̲ki jis din ki main̲ yih
ṭhahráún̲, we tumháre pán̲won̲ tale kí
rákh hon̲ge, Rabb ul afwáj farmátá hai.
4 ¶ Tum mere bande Músá kí sha-
rí'at ko yád rakho, jise main̲ ne sáre
baní Isráel ke liye Hurib men̲ apne
qawánín aur ahkám samet farmá diyá.
5 ¶ Dekho, Ḳhudáwand ke buzurg
aur haulnák din ke áne se peshtar
main̲ Iliyáh nabí ko tumháre pás
bhejún̲gá.
6 Aur wuh bápdádon̲ ke dilon̲ ko
beṭon̲ kí taraf, aur beṭon̲ ke dilon̲ ko un
ke bápdádon̲ kí taraf, máil karegá; tá
aisá na ho ki main̲ áún̲, aur sarzamín
ko la'nat se márún̲.

PURÁNE 'AHD-NÁME KÁ ḲHÁTIMA HÚA.

INJÍL I MUQADDAS,

YA'NE,

HAMÁRE ḲHUDÁWAND AUR NAJÁT-DENEWÁLE

YISÚ' MASÍH

KÁ NAYA 'AHD-NÁMA:

IS KÁ TARJUMA YÚNÁNÍ ZUBÁN SE ZUBÁN I URDÚ MEN
BANÁRAS TRANSLATION COMMITTEE SE KIYÁ GAYÁ,
JISE TAS,HÍH KARKE AB PÁNCHWÍN
BÁR CHHAPWÁTE HAIN.

LONDON:
PRINTED FOR
THE BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.
1887.

MATI' KI' INJI'L.

I BA'B.

YISU'' Masíh, ibn i Dáúd, ibn i
Abirahám ká nasabnáma.
2 Abirahám se Iz,háq paidá húá;
aur Iz,háq se Ya'qúb paidá húá; aur
Ya'qúb se Yahúdáh aur us ke bháí
paidá húe;
3 Aur Yahúdáh se Pháras aur Zá-
rah Tamar ke peṭ se paidá húe; aur
Pháras se Hasrom paidá húá, aur Has-
rom se A'rám paidá húá;
4 Aur A'rám se 'Aminadáb paidá
húá; aur 'Aminadáb se Nahsún paidá
húá; aur Nahsún se Salmon paidá
húá;
5 Aur Salmon se Bo'az Ráhab ke
peṭ se paidá húá; aur Bo'az se 'Obed,
Rút ke peṭ se paidá húá; aur 'Obed
se Yassí paidá húá;
6 Aur Yassí se Dáúd bádsháh pai-
dá húá; aur Dáúd bádsháh se Sulai-
mán, us se jo U'riyáh kí jorú thí,
paidá húá;
7 Aur Sulaimán se Rahabi'ám pai-
dá húá; aur Rahabi'ám se Abiyáh
paidá húá; aur Abiyáh se Asá paidá
húá;
8 Aur Asá se Yahúsafat paidá húá;
aur Yahúsafat se Yúrám paidá húá;
aur Yúrám se 'Uzziyáh paidá húá;
9 Aur 'Uzziyáh se Yútám paidá
húá; aur Yútám se A'ḳhaz paidá húá;
aur A'ḳhaz se Hizqiyáh paidá húá;
10 Aur Hizqiyáh se Munassí paidá
húá; aur Munassí se Amún paidá
húá; aur Amún se Yúsiyáh paidá
húá;
11 Aur Yúsiyáh se Yakúniyáh aur
us ke bháí, jis waqt Bábul ko uṭh
jáne paṛá, paidá húe;
12 Aur Bábul ko uṭh jáne ke ba'd,
Yakúniyáh se Salatiel paidá húá; aur
Salatiel se Zarúbábul paidá húá;
13 Aur Zarúbábul se Abiúd paidá
húá; aur Abiúd se Eliyáqím paidá
húá; aur Eliyáqím se 'A'zúr paidá
húá;
14 Aur 'A'zúr se Sadúq paidá húá;
aur Sadúq se Aḳhím paidá húá; aur
Aḳhím se Eliúd paidá húá;
15 Aur Eliúd se Ele'ázar paidá húá;
aur Ele'ázar se Matthán paidá húá;
aur Matthán se Ya'qúb paidá húá;
16 Aur Ya'qúb se Yúsuf paidá húá,
jo shauhar thá Mariyam ká, jis se
Yisú', jo Masíh kahlátá hai, paidá
húá.
17 Pas, sab pushten̲ Abirahám se
Dáúd tak chaudah pushten̲ hain̲; aur
Dáúd se Bábul ko uṭh jáne tak chau-
dah pushten̲; aur Bábul ko uṭh jáne
se Masíh tak chaudah pushten̲ hain̲.
18 ¶ Ab Yisú' Masíh kí paidáish
yún̲ húí; ki Jab us kí má Mariyam
kí mangní Yúsuf ke sáth húí, to un
ke ikaṭṭhe áne se pahle, wuh Rúh ul
Quds se hámila páí gayí.
19 Tab us ke shauhar Yúsuf ne,
jo rástbáz thá, aur na cháhá ki use
tash,hír kare, iráda kiyá ki use chup-
ke se chhoṛ de.
20 Wuh in báton̲ ke soch hí men̲
thá, ki dekho, Ḳhudáwand ke ek
firishte ne us par ḳhwáb men̲ záhir
hoke kahá, Ai Yúsuf, Ibn i Dáúd, ap-
ní jorú Mariyam ko apne yahán̲ le áne

se mat ḍar; kyúṉki jo us ke rihm
meṉ hai, so Rúh ul Quds se hai.
21 Aur wuh beṭá janegí, aur tú us
ká nám YISU'' rakhegá; kyúṉki wuh
apne logoṉ ko un ke gunáhoṉ se
bacháegá.
22 Yih sab kuchh húá, ki jo Ḵhu-
dáwand ne nabí kí ma'rifat kahá thá
púrá ho; ki
23 Dekho, ek kúṉwárí hámila hogí,
aur beṭá janegí, aur us ká nám 'Im-
mánúel rakheṉge, jis ká tarjuma yih
hai, Ḵhudá hamáre sáth.
24 Tab Yúsuf ne, sote se uṭhkar,
jaisá Ḵhudáwand ke firishte ne use
farmáyá thá, kiyá, aur apní jorú ko
apne yaháṉ le áyá:
25 Par us ko na jáná, jab tak ki
wuh apná palauṭhá beṭá na janí; aur
us ká nám YISU'' rakhá.

II BA'B.

AUR jab Yisú', Herodís bádsháh ke
waqt, Yahúdiya ke Baitlaham
meṉ paidá húá, to dekho, kai majú-
síoṉ ne, púrab se Yarúsalam meṉ áke,
2 Kahá, ki Yahúdíoṉ ká bádsháh
jo paidá húá so kaháṉ hai? ki ham
ne púrab meṉ us ká sitára dekhá, aur
use sijda karne ko áe haiṉ.
3 Jab Herodís bádsháh ne yih su-
ná, tab wuh aur us ke sáth tamám
Yarúsalam ghabráyá.
4 Tab us ne, sab sardár káhinoṉ
aur qaum ke faqíhoṉ ko jam'a karke,
un se púchhá, ki Masíh kaháṉ paidá
hogá?
5 Unhoṉ ne us se kahá, Yahúdiya
ke Baitlaham meṉ; kyúṉki nabí kí
ma'rifat yúṉ likhá hai; ki
6 Ai Baitlaham, Yahúdáh kí sar-
zamín, tú Yahúdáh ke sardároṉ meṉ
hargiz kamtarín nahíṉ hai; kyúṉki
tujh meṉ se ek Sardár niklegá, jo merí
qaum Isráel kí ri'áyat karegá.
7 Tab Herodís ne majúsíoṉ ko
chupke se bulákar un se tahqíq kí, ki
wuh sitára kab dikhlái diyá.
8 Aur unheṉ yih kahke Baitlaham
meṉ bhejá, ki Jákar us laṛke kí bábat
ḵhúb daryáft karo; aur jab use páo,
mujhe ḵhabar do, ki maiṉ bhí jáke
use sijda karúṉ.
9 We bádsháh se yih sunke rawá-
na húe, aur, dekho, wuh sitára, jo
unhoṉ ne púrab meṉ dekhá thá, un
ke áge áge chal rahá, aur us jagah ke
úpar, jaháṉ wuh laṛká thá, jáke ṭhahrá.
10 We us sitáre ko dekhke bahut
hí ḵhush húe.
11 ¶ Aur us ghar meṉ pahunch-
kar us laṛke ko us kí má Mariyam ke
sáth páyá, aur us ke áge girke use
sijda kiyá; aur apní jholíáṉ kholke
soná, aur lubán, aur murr, use nazr
guzráná.
12 Aur ḵhwáb meṉ ágáhí pákar ki
Herodís ke pás phir na jáweṉ, we dús-
rí ráh se apne mulk ko phire.
13 Jab we rawána húe, to dekho,
Ḵhudáwand ke ek firishta ne, Yúsuf
ko ḵhwáb meṉ dikhái deke, kahá,
Uṭh, us laṛke aur us kí má ko sáth le-
kar Misr ko bhág já, aur waháṉ rah,
jab tak ki maiṉ tujhe ḵhabar na dúṉ;
kyúṉki Herodís is laṛke ko ḍhúṉḍhe-
gá, ki már ḍále.
14 Tab wuh uṭhke, rát hí ko, laṛke
aur us kí má ko sáth lekar Misr ko
rawána húá:
15 Aur Herodís ke marne tak wa-
háṉ rahá, ki jo Ḵhudáwand ne nabí
kí ma'rifat kahá thá púrá ho, ki Maiṉ
ne apne beṭe ko Misr se buláyá.
16 ¶ Jab Herodís ne dekhá, ki us
ne majúsíoṉ se fareb kháyá thá, to
niháyat gusse húá, aur logoṉ ko bhej-
kar Baitlaham aur us kí sárí sarhad-
doṉ ke sab laṛkoṉ ko, jo do baras ke
aur us se chhoṭe the, us waqt ke mu-
wáfiq ki us ne majúsíoṉ se tahqíq kí
thí, qatl karwáyá.
17 Tab wuh, jo Yaramiyáh nabí ne
kahá thá, púrá húá; ki
18 Rámah meṉ ek áwáz sunne meṉ
áí hai, nála, aur rone, aur baṛe mátam
kí, ki Ráḵhil apne laṛkoṉ par rotí, aur

tasallí nahín̲ cháhtí, is liye ki we nahín̲ hain̲.

19 ¶ Jab Herodís mar gayá, to dekho, K̲hudáwand ke firishte ne, Misr men̲ Yúsuf ko k̲hwáb men̲ dikhlái deke,

20 Kahá, Uṭh, aur us laṛke aur us kí má ko sáth lekar Isráel ke mulk men̲ já; kyún̲ki jo us laṛke kí ján ke k̲hwáhán̲ the mar gaye.

21 Tab wuh uṭhá, aur us laṛke aur us kí má ko sáth leke Isráel ke mulk men̲ áyá.

22 Magar jab suná, ki Ark̲hiláus, apne báp Herodís kí jagah, Yahúdiya par bádsháhat kartá hai, to wahán̲ jáne se ḍará; aur k̲hwáb men̲ ágáhí pákar Jalíl kí atráf men̲ rawána húá.

23 Aur ek shahr men̲, jis ká nám Násarat thá, jáke rahá, ki wuh jo nabíon̲ ne kahá thá púrá ho, ki Wuh Násarí kahláegá.

III BA'B.

UN dinon̲ men̲ Yúhanná baptisma denewálá, Yahúdiya ke bayábán men̲ záhir hoke, manádí karne,

2 Aur yih kahne lagá, ki Tauba karo; kyún̲ki ásmán kí bádsháhat nazdík hai.

3 Ki yih wuhí hai, jis ká zikr Yas'aiyáh nabí ne yih kahke kiyá, ki Jangal men̲ ek pukárnewále kí áwáz hai, ki K̲hudáwand kí ráh ko durust karo, aur us ke ráston̲ ko sídhá banáo.

4 Is Yúhanná kí poshák úṇt ke bálon̲ kí thí, aur chamṛe ká kamarband us kí kamar men̲ thá; aur ṭiḍḍí aur janglí shahd us kí k̲hurák thí.

5 Tab Yarúsalam, aur sáre Yahúdiya, aur Yardan ke sab áspás ke rahnewále, us pás chale áe.

6 Aur unhon̲ ne apne gunáhon̲ ká iqrár karke Yardan men̲ us se baptisma páyá.

7 ¶ Par jab us ne dekhá, ki bahut se Farísí aur Sadúqí baptisma páne ko us pás áe hain̲, to unhen̲ kahá, ki Ai sámpon̲ ke bachcho, tumhen̲ ánewále gazab se bhágná kis ne sikhláyá?

8 Pas tauba ke láiq phal láo:

9 Aur apne dil men̲ aisá kahne ká k̲hiyál mat karo, ki Abirahám hamárá báp hai; kyún̲ki main̲ tum se kahtá hún̲, ki K̲hudá inhín̲ pattharon̲ se Abirahám ke liye aulád paidá kar saktá hai.

10 Aur darak̲hton̲ kí jaṛ par ab kulháṛá rakhá hai; pas har ek darak̲ht jo achchhá phal nahín̲ látá, káṭá aur ág men̲ ḍálá játá hai.

11 Main̲ to tumhen̲ tauba ke liye pání se baptisma detá hún̲; lekin wuh jo mere ba'd átá hai, mujh se zoráwar hai, ki main̲ us kí jútíán̲ uṭháne ke láiq nahín̲; wuh tumhen̲ Rúh i Quds aur ág se baptisma degá:

12 Us ká súp us ke háth men̲ hai, aur wuh apne khalíhán ko k̲húb sáf karegá, aur apne gehún̲ ko khatte men̲ jam'a karegá; par bhúse ko us ág men̲, jo hargiz nahín̲ bujhtí, jaláwegá.

13 ¶ Tab Yisú' Jalíl se Yardan ke kanáre Yúhanná ke pás áyá, tá ki us se baptisma páwe.

14 Par Yúhanná ne use man'a kiyá, aur kahá, ki Main̲ tujh se baptisma páne ká muhtáj hún̲, aur tú mere pás áyá hai?

15 Yisú' ne jawáb men̲ us se kahá, Ab hone de; kyún̲ki hamen̲ munásib hai, ki yún̲hín̲ sab rástbází púrí karen̲. Tab us ne hone diyá.

16 Aur Yisú' baptisma páke wun̲hín̲ pání se nikalke úpar áyá, aur, dekho, ki us ke liye ásmán khul gayá, aur us ne K̲hudá kí Rúh ko kabútar kí mánind utarte, aur apne úpar áte dekhá.

17 Aur dekho, ki ásmán se ek áwáz yih kahtí áí, ki Yih merá piyárá Beṭá hai, jis se main̲ khush hún̲.

IV BA'B.

TAB Yisú' Rúh ke wasíle bayábán men̲ láyá gayá, tá ki Shaitán use ázmáe.

2 Aur jab chálís din aur chálís rát
roza rakh chuká, áḳhir ko bhúkhá
húá.
3 Tab ázmáish-karnewále ne us pás
áke kahá, Agar tú Ḳhudá ká beṭá
hai, to kah, ki ye patthar roṭí ban
jáeṉ.
4 Us ne jawáb meṉ kahá, Likhá
hai, ki Insán sirf roṭí se nahíṉ, balki
har ek bát se, jo Ḳhudá ke muṉh se
nikaltí, jítá hai.
5 Tab Shaitán use muqaddas shahr
meṉ apne sáth le gayá, aur haikal ke
kangúre par khaṛá karke us se kahá,
ki
6 Agar tú Ḳhudá ká beṭá hai, to
apne ta,iṉ níche girá de; kyúṉki likhá
hai, ki Wuh tere liye apne firishtoṉ ko
farmáegá, aur we tujhe háthoṉ par
uṭhá leṉge, aisá na ho ki tere páṉw
ko patthar se ṭhes lage.
7 Yisú' ne us se kahá, Yih bhí likhá
hai, ki Tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá
ko mat ázmá.
8 Phir Shaitán use ek baṛe únche
pahár par le gayá, aur dunyá kí sárí
bádsháhateṉ, aur un kí shán o shaukat,
use dikháíṉ;
9 Aur us se kahá, Agar tú girke
mujhe sijda kare, to yih sab kuchh
tujhe dúṉgá.
10 Tab Yisú' ne use kahá, Ai Shaitán,
dúr ho; kyúṉki likhá hai, ki Tú
Ḳhudáwand apne Ḳhudá ko sijda kar,
aur us akele kí bandagí kar.
11 Tab Shaitán use chhoṛ gayá, aur,
dekho, firishtoṉ ne áke us kí ḳhidmat
kí.
12 ¶ Jab Yisú' ne suná ki Yúhanná
giriftár húá, tab Jalíl ko chalá
gayá.
13 Aur Násarat ko chhoṛkar Kafarnáhum
meṉ, jo daryá ke kanáre
Zabúlún aur Naftálí kí sarhaddoṉ meṉ
hai, já rahá: ki
14 Jo Yas'aiyáh nabí kí ma'rifat
kahá gayá thá, púrá ho;
15 Zabúlún kí sarzamín aur Naftálí
kí sarzamín, ya'ne, gair-qaumoṉ
ká Jalíl, jo daryá kí ráh Yardan ke
pár hai;
16 Un logoṉ ne, jo andhere meṉ
baiṭhe the, baṛí roshní dekhí, aur un
par, jo maut ke mulk aur sáya meṉ
baiṭhe the, núr chamká.
17 ¶ Usí waqt se Yisú' ne manádí
karní, aur yih kahná shurú' kiyá, ki
Tauba karo; kyúṉki ásmán kí bádsháhat
nazdík áí.
18 ¶ Aur jab Yisú' Jalíl ke daryá
ke kanáre chalá játá thá, to us ne do
bháí, ya'ne, Shama'ún ko, jo Patrus
kahlátá hai, aur us ke bháí Andryás
ko, daryá meṉ jál ḍálte dekhá, ki we
machhwe the.
19 Aur unheṉ kahá, ki Mere píchhe
chale áo, ki maiṉ tumheṉ ádmíoṉ ke
machhwe banáúṉgá.
20 We usí waqt jáloṉ ko chhoṛkar
us ke píchhe ho liye.
21 Aur waháṉ se baṛhke us ne aur
do bháí, ya'ne, Zabadí ke beṭe Ya'qúb,
aur us ke bháí Yúhanná ko, apne báp
Zabadí ke sáth náw par apne jáloṉ kí
marammat karte dekhá, aur unheṉ
buláyá.
22 Wuṉhíṉ náw aur apne báp ko
chhoṛkar we us ke píchhe ho liye.
23 ¶ Aur Yisú', tamám Jalíl meṉ
phirtá húá, un ke 'ibádatḳhánoṉ meṉ
ta'lím detá, aur bádsháhat kí ḳhushḳhabarí
kí manádí kartá, aur logoṉ
ke sáre dukh aur bímárí daf'a kartá
thá.
24 Aur us kí ḳhabar tamám Suriya
meṉ phailí, aur sab bímároṉ ko, jo
tarah tarah kí bímárí aur 'azáb meṉ
giriftár the, aur unheṉ jin par deo
chaṛhe the, aur mirgíhoṉ, aur jhole ke
máre húoṉ ko, us pás láe, aur us ne
unheṉ changá kiyá.
25 Aur baṛí baṛí bhíṛ Jalíl, aur
Díkápulis, aur Yarúsalam, aur Yahúdiya,
aur Yardan ke pár se us ke
píchhe ho lí.

V BA'B.

WUH bhír̤ ko dekhkar ek pahár̤
par char̤h gayá; aur jab baiṭhá,
us ke shágird us pás áe:
2 Tab wuh apní zubán kholke un-
hen̲ sikhláne lagá, aur kahá, ki
3 Mubárak we jo dil ke garíb hain̲;
kyún̲ki ásmán kí bádsháhat unhín̲ kí
hai.
4 Mubárak we jo gamgín hain̲;
kyún̲ki we tasallí páwen̲ge.
5 Mubárak we jo halím hain̲;
kyún̲ki we zamín ke wáris hon̲ge.
6 Mubárak we jo rástbází ke bhú-
khe aur piyáse hain̲; kyún̲ki we ásúda
hon̲ge.
7 Mubárak we jo rahm-dil hain̲;
kyún̲ki un par rahm kiyá jáegá.
8 Mubárak we jo pák-dil hain̲;
kyún̲ki we Ḳhudá ko dekhen̲ge.
9 Mubárak we jo sulh karnewále
hain̲; kyún̲ki we Ḳhudá ke farzand
kahláen̲ge.
10 Mubárak we jo rástbází ke sa-
bab satáe játe hain̲; kyún̲ki ásmán kí
bádsháhat unhín̲ kí hai.
11 Mubárak ho tum, jab mere wáste
tumhen̲ la'n ta'n karen̲, aur satáwen̲,
aur har tarah kí burí báten̲ jhúṭh se
tumháre haqq men̲ kahen̲.
12 Ḳhush ho aur ḳhushí karo;
kyún̲ki ásmán par tumháre liye bar̤á
badlá hai; is liye ki unhon̲ ne un
nabíon̲ ko, jo tum se áge the, isí tarah
satáyá hai.
13 ¶ Tum zamín ke namak ho:
par agar namak ká maza bigar̤ jáe, to
wuh kis chíz se mazadár kiyá jáe?
wuh phir kisí kám ká nahín̲, siwá us
ke ki báhar phenká jáe, aur ádmíon̲
ke pán̲won̲ tale raundá jáe.
14 Tum dunyá ke núr ho; jo shahr,
ki pahár̤ par basá hai, chhip nahín̲
saktá.
15 Aur chirág bálke paimána ke
tale nahín̲, balki chirágdán par rakhte
hain̲; tab un sab ko jo ghar men̲ hon̲
roshní detá.
16 Isí tarah tumhárí roshní ádmíon̲
ke sámhne chamke, tá ki we tumháre
nek kámon̲ ko dekhen̲, aur tumháre
báp kí, jo ásmán par hai, sitáish
karen̲.
17 ¶ Yih ḳhiyál mat karo, ki main̲
tauret yá nabíon̲ kí kitáb mansúḳh
karne ko áyá; main̲ mansúḳh karne
ko nahín̲, balki púrí karne ko áyá
hún̲.
18 Kyún̲ki main̲ tum se sach kah-
tá hún̲, ki Jab tak ásmán aur zamín
ṭal na jáen̲, ek nuqta yá ek shosha
tauret ká hargiz na miṭegá, jab tak
sab kuchh púrá na ho.
19 Pas jo koí in hukmon̲ men̲ se
sab se chhoṭe ko ṭál dewe, aur waisá
hí ádmíon̲ ko sikháwe, ásmán kí bád-
sháhat men̲ sab se chhoṭá kahláegá;
par jo ki 'amal kare, aur sikhláwe,
wuhí ásmán kí bádsháhat men̲ bar̤á
kahláegá.
20 Kyún̲ki main̲ tumhen̲ kahtá
hún̲, ki Agar tumhárí rástbází Faqí-
hon̲ aur Farísíon̲ kí se ziyáda na ho,
tum ásmán kí bádsháhat men̲ kisí
tarah dáḳhil na hoge.
21 ¶ Tum sun chuke ho, ki aglon̲
se kahá gayá, Tú ḳhún mat kar; aur
jo koí ḳhún kare, 'adálat men̲ sazá ke
láiq hogá:
22 Par main̲ tumhen̲ kahtá hún̲, ki
Jo koí apne bháí par be-sabab gussa
ho, 'adálat men̲ sazá ke qábil hogá;
aur jo koí apne bháí ko Báolá kahe,
Sadr-majlis men̲ sazá ke láiq hogá;
aur jo us ko Ahmaq kahe, jahannam
kí ág ká sazáwár hogá.
23 Pas agar tú qurbángáh men̲ apní
nazr le jáwe, aur wahán̲ tujhe yád
áwe, ki terá bháí tujh se kuchh mu-
ḳhálafat rakhtá hai;
24 To wahán̲ apní nazr qurbángáh
ke sámhne chhor̤ke chalá já; pahle
apne bháí se mel kar, tab áke apní
nazr guzrán.
25 Jab tak tú apne mudda'í ke sáth
ráh men̲ hai, jald us se mil já; na ho,

ki mudda'í tujhe qází ke hawála kare,
aur qází tujhe piyáda ke supurd kare,
aur tú qaid men paṛe.
26 Main tujh se sach kahtá hún,
ki Jab tak kauṛí kauṛí adá na kare, tú
wahán se kisí tarah na chhúṭegá.
27 ¶ Tum sun chuke ho, ki aglon
se kahá gayá, Tú ziná na kar:
28 Par main tumhen kahtá hún, ki
Jo koí shahwat se kisí 'aurat par nigáh
kare, wuh apne dil men us ke sáth
ziná kar chuká.
29 So agar terí dahiní ánkh tere
ṭhokar kháne ká bá'is ho, use nikál,
aur apne pás se phenk de; kyúnki
tere angon men se ek ká na rahná
tere liye us se bihtar hai, ki terá sárá
badan jahannam men ḍálá jáwe.
30 Yá agar terá dahiná háth tere
liye ṭhokar kháne ká bá'is ho, us ko
káṭ ḍál, aur apne pás se phenk de; ky-
únki tere angon men se ek ká na rahná
tere liye us se bihtar hai, ki terá sárá
badan jahannam men ḍálá jáe.
31 Yih bhí likhá gayá, ki Jo koí
apní jorú ko chhoṛ de, use taláqnáma
likh de:
32 Par main tumhen kahtá hún, ki
Jo koí apní jorú ko, ziná ke siwá, kisí
aur sabab se chhoṛ dewe, us se ziná
karwátá hai; aur jo koí us chhoṛí húí
se byáh kare ziná kartá hai.
33 ¶ Phir tum sun chuke ho, ki
aglon se kahá gayá, ki Tú jhúṭhí
qasam na khá; balki apní qasamen
Ḳhudáwand ke liye púrí kar:
34 Par main tumhen kahtá hún,
Hargiz qasam na kháná; na to ásmán
kí, kyúnki wuh Ḳhudá ká taḳht hai;
35 Na zamín kí, kyúnki wuh us ke
pánw kí chaukí hai; aur na Yarúsalam
kí, kyúnki wuh buzurg bádsháh ká
shahr hai;
36 Aur na apne sir kí qasam khá,
kyúnki tú ek bál ko sufed yá kálá
nahín kar saktá.
37 Par tumhárí guftogú men, hán
kí hán, aur nahín kí nahín ho; ky-
únki jo is se ziyáda hai so buráí se
hotá hai.
38 ¶ Tum sun chuke ho, ki kahá
gayá, A'nkh ke badle ánkh, aur dánt
ke badle dánt:
39 Par main tumhen kahtá hún, ki
Zálim ká muqábala na karná; balki
jo tere dahine gál par tamáncha máre,
dúsrá bhí us kí taraf pher de.
40 Aur agar koí cháhe, ki tujh par
nálish karke terí qabá le, kurte ko bhí
use lene de.
41 Aur jo koí tujhe ek kos begár le
jáwe, us ke sáth do kos chalá já.
42 Jo koí tujh se kuchh mánge, use
de; aur jo tujh se qarz cháhe, us se
munh na moṛ.
43 ¶ Tum sun chuke ho, ki kahá
gayá, Apne paṛosí se dostí rakh, aur
apne dushman se 'adáwat:
44 Par main tumhen kahtá hún, ki
Apne dushmanon ko piyár karo; aur
jo tum par la'nat karen, un ke liye
barakat cháho; jo tum se kína rakhen,
un ká bhalá karo; aur jo tumhen
dukh den, aur satáwen, un ke liye
du'á mángo;
45 Tá ki tum apne Báp ke, jo ás-
mán par hai, farzand ho; kyúnki
wuh apne súraj ko badon aur nekon
par ugátá hai, aur ráston aur ná-ráston
par menh barsátá hai.
46 Kyúnki agar tum unhín ko
piyár karo, jo tumhen piyár karte hain,
to tumháre liye kyá ajr hai? kyá
mahsúl-lenewále bhí aisá nahín karte?
47 Aur agar tum faqat apne bháíon
ko salám karo, to kyá ziyáda kiyá? kyá
mahsúl-lenewále bhí aisá nahín karte?
48 Pas tum kámil ho, jaisá tum-
hárá Báp, jo ásmán par hai, kámil hai.

VI BA'B.

KHABARDA'R raho, ki tum apne
nek kámon ko logon ke sámhne
dikhláne ke liye na karo, nahín to
tumháre Báp se, jo ásmán par hai, ajr
na milegá.

2 Is liye jab ki tú khairát kare, apne
sámhne turhí mat bajá, jaise riyákár
'ibádatkhánon aur ráston men karte
hain, tá ki log un kí ta'ríf karen. Main
tum se sach kahtá hún, ki We apná
ajr pá chuke.
3 Par jab tú khairát kare, to chá-
hiye ki terá báyán háth na jáne, jo
terá dahiná háth kartá hai;
4 Tá ki terí khairát poshída rahe,
aur terá Báp jo poshídagí men dekhtá
hai, khud záhir men tujhe badlá dewe.
5 ¶ Aur jab tú du'á mánge, riyá-
káron kí mánind mat ho; kyúnki we
'ibádatkhánon men aur ráston ke kon-
on par khare hoke du'á mángne ko
dost rakhte hain, tá ki log unhen de-
khen. Main tum se sach kahtá hún,
ki We apná badlá pá chuke.
6 Lekin jab tú du'á mánge, apní
kothrí men já, aur apná darwáza band
karke apne Báp se jo poshídagí men
hai du'á máng; aur terá Báp jo poshí-
dagí men dekhtá hai, záhir men tujhe
badlá degá.
7 Aur jab du'á mángte ho, gair-
qaumon kí mánind be-fáida bak bak
mat karo; kyúnki we samajhte hain
ki un kí ziyádagoí se un kí suní jáegí.
8 Par un kí mánind mat ho, kyún-
ki tumhárá Báp, tumháre mángne ke
pahle, jántá hai, ki tumhen kin kin
chízon kí zarúrat hai.
9 Pas tum isí tarah du'á mángo, ki
Ai hamáre Báp, jo ásmán par hai,
Tere nám kí taqdís ho.
10 Terí bádsháhat áwe. Terí mar-
zí, jaisí ásmán par hai, zamín par bhí
bar áwe.
11 Hamárí rozína kí rotí áj ham ko
bakhsh.
12 Aur jis tarah ham apne qarz-
dáron ko bakhshte hain, tú apne dain
ham ko bakhsh de.
13 Aur hamen ázmáish men na dál,
balki burái se bachá: kyúnki bádshá-
hat aur qudrat aur jalál hamesha tere
hí hain. A'mín.

14 Is liye ki agar tum ádmíon ke
gunáh bakhshoge, to tumhárá Báp
bhí, jo ásmán par hai, tumhen bakh-
shegá.
15 Par agar tum ádmíon ko un ke
gunáh na bakhshoge, to tumhárá Báp
bhí tumháre gunáh na bakhshegá.
16 ¶ Phir jab tum roza rakho, riyá-
káron kí mánind apná chihra udás na
banáo: kyúnki we apná munh bigárte
hain, ki logon ke nazdík rozadár záhir
hon. Main tum se sach kahtá hún,
ki We apná badla pá chuke.
17 Par jab tú roza rakhe, apne sir
par chikná lagá, aur munh dho;
18 Tá ki tú ádmí par nahín, balki
tere Báp par, jo poshída hai, rozadár
záhir ho; aur terá Báp, jo poshídagí
men dekhtá hai, áshkárá tujhe badlá
de.
19 ¶ Mál apne wáste zamín par
jam'a na karo, jahán kírá aur morcha
kharáb karte hain, aur jahán chor
sendh dete, aur churáte hain:
20 Balki mál apne liye ásmán par
jam'a karo, jahán na kírá na morcha
kharáb karte, aur na wahán chor sendh
dete, na churáte hain:
21 Kyúnki jahán tumhárá khazána
hai, wahín tumhárá dil bhí lagá ra-
hegá.
22 Badan ká chirág ánkh hai; pas
agar terí ánkh sáf ho, to terá sárá
badan roshan hogá.
23 Par agar terí ánkh sáf nahín, to
terá sárá badan andherá hogá. Is liye
agar wuh núr, jo tujh men hai, táríkí
ho, to kaisí táríkí thahregí!
24 Koí ádmí do kháwindon kí khid-
mat nahín kar saktá: is liye ki yá ek
se dushmaní rakhegá, aur dúsre se
dostí; yá ek ko mánegá, aur dúsre
ko ná-chíz jánegá. Tum Khudá aur
daulat donon kí khidmat nahín kar
sakte.
25 Is liye main tum se kahtá hún,
ki Apní zindagí ke liye fikr na karo,
ki ham kyá kháenge, aur kyá píenge,

na apne badan ke liye, ki kyá pahin-
enge. Kyá ján ḳhurák se bihtar na-
hín, aur badan poshák se?
26 Hawá ke parandon ko dekho;
we na bote, na laute, na koṭhíon men
jam'a karte hain, tau bhí tumhárá
ásmání Báp un ko páltá hai. Kyá
tum un se bahut bihtar nahín ho?
27 Tum men se kaun hai jo fikr
karke apní 'umr men ek ghaṛí baṛhá
saktá hai?
28 Aur poshák kí kyún fikr karte
ho? Janglí sosanon ko dekho, ki we
kis tarah se baṛhtí hain; we na mih-
nat kartí, na káttí hain:
29 Par main tumhen kahtá hún, ki
Sulaimán bhí apní sárí shán o shaukat
men, un men se ek kí mánind pahine
na thá.
30 Pas, jab Ḳhudá maidán kí ghás
ko, jo áj hai, aur kal tanúr men jhonkí
játí, yún pahinátá hai, to kyá tum ko,
ai kam-i'atiqádo, ziyáda na pahiná-
egá?
31 Is liye yih kahke fikr mat karo,
ki Ham kyá kháenge? yá Kyá píenge?
yá Kyá pahinenge?
32 Kyúnki in sab chízon kí talásh
men gair-qaumen rahtí hain, aur tum-
hárá ásmání Báp jántá hai, ki tum un
sab chízon ke muhtáj ho.
33 Par tum pahle Ḳhudá kí bád-
sháhat aur us kí rástbází ko ḍhúnḍho,
to yih sab chízen bhí tumhen milengí.
34 Pas kal kí fikr na karo; kyúnki
kal apní chízon kí áp hí fikr kar legá.
A'j ká dukh áj hí ke liye bas hai.

VII BA'B.

'AIB na lagáo, ki tum par bhí 'aib
na lagáyá jáwe.
2 Kyúnki jis tarah tum 'aib lagáte
ho, usí tarah tum par bhí 'aib lagáyá
jáegá; aur jis paimáne se tum nápte ho,
usí se tumháre wáste nápá jáegá.
3 Aur kyún us tinke ko, jo tere
bhái kí ánkh men hai, dekhtá hai, par
us káṇrí par, jo terí ánkh men hai,
nazar nahín kartá?
4 Yá kyúnkar tú apne bhái ko kah-
tá, ki Us tinke ko, jo terí ánkh men
hai, lá nikál dún; aur, dekh, ḳhud terí
ánkh men káṇrí hai?
5 Ai riyákár, pahle káṇrí ko apní
ánkh se nikál, tab us tinke ko apne
bhái kí ánkh se achchhí tarah dekhke
nikál sakegá.
6 ¶ Wuh chíz jo pák hai kutton
ko mat do, aur apne motí súaron ke
áge na phenko; aisá na ho ki we un-
hen pámál karen, aur phirke tumhen
pháṛen.
7 ¶ Mángo, ki tumhen diyá jáegá;
ḍhúnḍho, ki tum páoge; khaṭkhaṭáo,
to tumháre wáste kholá jáegá:
8 Kyúnki jo koí mángtá hai, use
miltá; aur jo koí ḍhúnḍhtá, so pátá
hai; aur jo koí khaṭkhaṭátá, us ke
wáste kholá jáegá.
9 Yá, tum men se kaun ádmí hai,
ki agar us ká beṭá us se roṭí mánge,
wuh use patthar dewe?
10 Yá agar machhlí mánge, use sámp
de?
11 Pas jab ki tum jo bure ho apne
laṛkon ko achchhí chízen dene jánte
ho, to kitná ziyáda tumhárá Báp, jo
ásmán par hai, unhen jo us se mángte
hain, achchhí chízen degá?
12 Pas jo kuchh tum cháhte ho, ki
log tumháre sáth karen, waisá tum bhí
un ke sáth karo; kyúnki tauret aur
nabíon ká ḳhulása yihí hai.
13 ¶ Tang darwáze se dáḳhil ho;
kyúnki chauṛá hai wuh darwáza, aur
kusháda hai wuh rásta, jo halákat ko
pahunchátá hai, aur bahut hain jo us
se dáḳhil hote:
14 Kyá hí tang hai wuh darwáza,
aur sakrí hai wuh ráh, jo zindagí ko
pahunchátí, aur thoṛe hain jo use
páte!
15 ¶ Par jhúṭhe nabíon se ḳhab-
ardár raho, jo tumháre pás bheṛon ke
bhes men áte, par haqíqat men pháṛ-
newále bheṛiye hain.
16 Tum unhen un ke phalon se

pahchánoge. Kyá kánṭon̲ se angúr, yá úntkaṭáron̲ se anjír toṛte hain̲?

17 Usí tarah har ek achchhá darak̲ht achchhe phal látá, aur burá darak̲ht bure phal látá hai.

18 Achchhá darak̲ht bure phal nahín̲ lá saktá, na burá darak̲ht achchhe phal lá saktá.

19 Har ek darak̲ht jo achchhe phal nahín̲ látá, káṭá aur ág men̲ ḍálá játá hai.

20 Pas, un ke phalon̲ se tum unhen̲ pahchánoge.

21 ¶ Na har ek jo mujhe K̲hudáwand, K̲hudáwand, kahtá hai, ásmán kí bádsháhat men̲ shámil hogá, magar wuhí jo mere ásmání Báp kí marzí par chaltá hai.

22 Us din bahutere mujhe kahen̲ge, Ai K̲hudáwand, ai K̲hudáwand, kyá ham ne tere nám se nubúwat nahín̲ kí, aur tere nám se deon̲ ko nahín̲ nikálá, aur tere nám se bahut sí karámát záhir nahín̲ kín̲?

23 Aur us waqt main̲ un se sáf kahún̲gá, ki Main̲ kabhí tum se wáqif na thá; ai badkáro, mere pás se dúr ho.

24 ¶ Pas, jo koí merí ye báten̲ suntá, aur unhen̲ 'amal men̲ látá hai, main̲ use us 'aqlmand kí mánind ṭhahrátá hún̲, jis ne chaṭán par apná ghar banáyá:

25 Aur menh barsá, aur báṛhen̲ áín̲, aur ándhíán̲ chalín̲, aur us ghar par zor márá; par wuh na girá, kyún̲ki us kí new chaṭán par ḍálí gayí thí.

26 Par jo koí merí ye báten̲ suntá, aur un̲ par 'amal nahín̲ kartá, wuh us bewuqúf ádmí kí mánind ṭhahregá, jis ne apná ghar retí par banáyá:

27 Aur menh barsá, aur báṛhen̲ áín̲, aur ándhíán̲ chalín̲, aur us ghar par zor márá, aur wuh gir paṛá, aur us ká girná haulnák wáqi'a húá.

28 Aur aisá húá, ki jab Yisú' yih báten̲ kah chuká, to wuh bhíṛ us kí ta'lím se dang húí:

29 Kyún̲ki wuh faqíhon̲ kí mánind nahín̲, balki ik̲htiyárwále ke taur par sikhlátá thá.

VIII BA'B.

JAB wuh us paháṛ se utrá, bahut sí bhíṛ us ke píchhe ho lí.

2 Aur, dekho, ek koṛhí ne áke use sijda kiyá, aur kahá, Ai K̲hudáwand, agar tú cháhe, to mujhe pák sáf kar saktá hai.

3 Tab Yisú' ne háth baṛháke use chhúá, aur kahá, Main̲ cháhtá hún̲, tú pák sáf ho. Aur wún̲hín̲ us ká koṛh játá rahá.

4 Phir Yisú' ne use kahá, Dekh, kisí se na kahiyo; par jáke apne taín̲ káhin ko dikhá, aur jo nazr Músá ne muqarrar kí, guzrán, tá ki un ke liye gawáhí ho.

5 ¶ Aur jab Yisú' Kafarnáhum men̲ dák̲hil húá, ek súbadár us pás áyá, aur us se minnat karke kahá, ki

6 Ai K̲hudáwand, merá chhokrá jhole ká márá ghar men̲ paṛá, aur niháyat dukh men̲ hai.

7 Tab Yisú' ne us se kahá, Main̲ áke use changá karún̲gá.

8 Súbadár ne jawáb men̲ kahá, Ai K̲hudáwand, main̲ is láiq nahín̲ ki tú merí chhat tale áwe; balki sirf ek bát kah, to merá chhokrá changá ho jáegá.

9 Kyún̲ki main̲ bhí ádmí hún̲ jo dúsre ke ik̲htiyár men̲ hún̲, aur sipáhí mere hukm men̲ hain̲; aur jab ek ko kahtá hún̲, Já, wuh játá hai; aur dúsre ko, ki A', wuh átá hai; aur apne gulám ko, ki Yih kar, wuh kartá hai.

10 Yisú' ne yih sunkar ta'ajjub kiyá, aur un ko jo píchhe áte the kahá, Main̲ tum se sach kahtá hún̲, ki main̲ ne aisá ímán Isráel men̲ bhí nahín̲ páyá.

11 Aur main̲ tum se kahtá hún̲, ki Bahutere púrab aur pachchhim se áwen̲ge, aur Abirahám o Iz,háq aur Ya'qúb ke sáth ásmán kí bádsháhat men̲ baiṭhen̲ge.

12 Par bádsháhat ke farzand báhar
ke andhere men ḍále jáenge; wahán
roná aur dánt písná hogá.
13 Tab Yisú' ne us súbadár ko kahá,
Já, aur jaisá tú ímán láyá, tere liye
waisá hí ho: aur usí ghaṛí us ká
chhokrá changá ho gayá.
14 ¶ Aur Yisú' ne Patrus ke ghar
men áke dekhá, ki us kí sás paṛí, aur
us par tap chaṛhí hai.
15 Aur us ká háth chhúá; aur tap
us par se utar gayí, aur wuh uṭhí, aur
un kí khidmat karne lagí.
16 ¶ Jab shám húí us ke pás
bahuton ko, jin par deo chaṛhe the, láe;
aur us ne un rúhon ko kalám hí se dúr
kiyá, aur sab ko jo bímár the changá
kiyá:
17 Tá ki jo Yas'aiyáh nabí ne kahá
thá púrá howe, ki Us ne áp hamárí
mándagián le lín, aur hamárí bímárián
uṭhá lín.
18 ¶ Jab Yisú' ne bahut sí bhír
apne ás pás dekhí, us ne hukm kiyá,
ki pár jáwen.
19 Aur ek faqíh ne áke us se kahá,
Ai Ustád, jahán kahín tú jáe, main
tere píchhe chalúngá.
20 Aur Yisú' ne us se kahá, ki Lom-
ríon ke liye mánden, aur hawá ke
parandon ke wáste basere hain, par
Ibn i A'dam ke liye jagah nahín jahán
apná sir dhare.
21 Us ke shágirdon men se dúsre ne
us se kahá, Ai Khudáwand, mujhe
rukhsat de, ki pahle jákar apne báp ko
gáṛún.
22 Par Yisú' ne us se kahá, Tú mere
píchhe á, aur murdon ko apne murde
gáṛne de.
23 ¶ Aur jab wuh náw par chaṛhá,
us ke shágird us ke píchhe áe.
24 Aur, dekho, daryá men aisí baṛí
ándhí áí, ki náw lahron men chhip
játí thí: par wuh sotá thá.
25 Tab us ke shágirdon ne pás áke
use jagáyá, aur kahá, Ai Khudáwand,
hamen bachá, ki ham halák hote hain.
26 Us ne unhen kahá, Ai kam-
'iatiqádo, kyún ḍarte ho? Tab us ne
uṭhke hawá aur daryá ko ḍánṭá, to
baṛá níwá ho gayá.
27 Aur log ta'ajjub karke kahne la-
ge, ki Yih kis tarah ká ádmí hai, ki
hawá aur daryá bhí us kí mánte hain!
28 ¶ Jab us pár Gargasínon ke
mulk men pahunchá, do shakhs, jin
par deo chaṛhe the, qabron se nikalkar
use mile; we aise tund the, ki koí us
ráste se chal na saktá thá.
29 Aur, dekho, unhon ne chilláke
kahá, Ai Yisú', Khudá ke Beṭe, hamen
tujh se kyá kám? tú yahán áyá, ki
waqt se pahle hamen dukh de?
30 Aur un se kuchh dúr bahut sú-
aron ká gol chartá thá.
31 So deon ne us kí minnat karke
kahá, Agar tú ham ko nikáltá hai, to
hamen un súaron ke gol men jáne de.
32 Tab us ne unhen kahá, Jáo.
Aur we nikalke un súaron ke gol men
gaye; aur, dekho, súaron ká sárá gol
kaṛáre par se daryá men kúdá, aur pání
men ḍúb mará.
33 Tab charánewále bháge, aur
shahr men jákar sab májará, aur un
ká ahwál, jin par deo chaṛhe the, bayán
kiyá.
34 Aur, dekho, sárá shahr Yisú' kí
muláqát ko niklá, aur use dekhke us
kí minnat kí, ki un kí sarhaddon se
báhar jáwe.

IX BA'B.

PHIR náw par chaṛhke pár utrá, aur
apne shahr men áyá.
2 Aur, dekho, ek jhole ke máre ko,
jo chárpái par paṛá thá, us pás láe.
Yisú' ne unká ímán dekh ke us jhole
ke máre se kahá, Ai beṭe, khátir jam'a
rakh; tere gunáh mu'áf húe.
3 Aur, dekho, ba'ze faqíhon ne apne
dil men kahá, ki Yih kufr baktá hai.
4 Yisú' ne un ke khiyál daryáft
karke kahá, Tum kyún apne dilon
men bad-gumání karte ho?

5 Kyá kahná ásán hai, yih, ki Tere gunáh mu'áf húe, yá yih, ki Uṭh, aur chal?

6 Lekin tá ki tum jáno, ki Ibn i A'dam ko zamín par gunáh mu'áf karne ká ik̲htiyár hai, us ne us jhole ke máre se kahá, Uṭh, apní chárpáí uṭhá le, aur apne ghar chalá já.

7 Wuh uṭhkar apne ghar chalá gayá.

8 Tab logon̲ ne yih dekhkar ta'ajjub kiyá, aur K̲hudá kí ta'ríf karne lage, ki aisí qudrat insán ko bak̲hshí.

9 ¶ Phir jab Yisú' wahán̲ se áge baṛhá, to Matí náme ek shak̲hṣ ko maḥṣúl kí chaukí par baiṭhe dekhá, aur use kahá, Mere píchhe á. Wuh uṭhke us ke píchhe chalá.

10 ¶ Aur yún̲ húá, ki jab Yisú' ghar men̲ kháne baiṭhá, dekho, bahut se maḥṣúl lenewále aur gunahgár áke us ke aur us ke shágirdon̲ ke sáth kháne baiṭhe.

11 Jab Farísíon̲ ne yih dekhá, us ke shágirdon̲ se kahá, Tumhárá ustád maḥṣúl-lenewálon̲ aur gunahgáron̲ ke sáth kyún̲ khátá hai?

12 Yisú' ne yih sunkar unhen̲ kahá, Bhale changon̲ ko ḥakím darkár nahín̲, balki bímáron̲ ko.

13 Par tum jáke us ke ma'ne daryáft karo, ki Main̲ qurbání ko nahín̲, balki raḥm ko cháhtá hún̲; kyún̲ki main̲ rástbázon̲ ko nahín̲, balki gunahgáron̲ ko tauba ke liye buláne ko áyá hún̲.

14 ¶ Us waqt Yúḥanná ke shágirdon̲ ne us pás áke kahá, ki Ham aur Farísí kyún̲ aksar roza rakhte hain̲; par tere shágird roza nahín̲ rakhte?

15 Yisú' ne unhen̲ kahá, Kyá barátí, jab tak dulhá un ke sáth hai, udás ho sakte hain̲? lekin we din áwen̲ge, ki dulhá un se judá kiyá jáegá; tab we roza rakhen̲ge.

16 Koí purání qabá par kore kapṛe ká paiwand nahín̲ lagátá, kyún̲ki wuh paiwand qabá se kuchh khain̲ch letá hai, aur us ká chír baṛh játá.

17 Aur nayí mai purání mashkon̲ men̲ nahín̲ bharte: nahín̲ to mashken̲ phaṭ játín̲, aur mai bah játí, aur mashken̲ k̲haráb ho játín̲: balki nayí mai nayí mashkon̲ men̲ bharte hain̲, to donon̲ bachí rahtí hain̲.

18 ¶ Jab wuh yih báten̲ un se kah rahá thá, dekho, ek sardár ne ákar use sijda kiyá, aur kahá, Merí beṭí ab tamám húí, par tú chal, aur apná háth us par rakh, ki wuh jí uṭhegí.

19 Tab Yisú' uṭhke apne shágirdon̲ ke sáth us ke píchhe chalá.

20 ¶ Aur, dekho, ek 'aurat ne, jis ká bárah baras se lahú jári thá, us ke píchhe áke us ke kurte ká dáman chhúá.

21 Wuh apne jí men̲ kahtí thí, Agar main̲ sirf us ká kurtá chhúún̲gí, bhalí changí ho jáún̲gí.

22 Tab Yisú' ne píchhe phirke use dekhá, aur kahá, Ai beṭí, k̲hátir jam'a rakh, ki tere ímán ne tujhe changá kiyá. Pas, wuh 'aurat usí ghaṛí se changí ho gayí.

23 Aur jab Yisú' us sardár ke ghar pahunchá, aur us ne bán̲slí bajánewálon̲ aur jamá'at ko gul macháte dekhá,

24 To unhen̲ kahá, Kanáre ho, ki laṛkí marí nahín̲, balki sotí hai. We us par han̲se.

25 Jab we log báhar nikále gaye, us ne andar jáke us ká háth pakṛá, aur wuh laṛkí uṭhí.

26 Tab us kí shuhrat us tamám mulk men̲ phailí.

27 ¶ Aur jab Yisú' wahán̲ se rawána húá, do andhe us ke píchhe pukárte áe, ki Ai Ibn i Dáúd, ham par raḥm kar.

28 Aur jab wuh ghar men̲ pahunchá, we andhe us pás áe: Yisú' ne unhen̲ kahá, Kyá tumhen̲ i'atiqád hai, ki main̲ yih kar saktá hún̲? We bole, Hán̲, ai K̲hudáwand.

29 Tab us ne un kí ánkhon ko chhúke kahá, ki Jaisá tumhárá i'atiqád hai, waisá tumháre liye ho.
30 Aur un kí ánkhen khul gayín; aur Yisú' ne unhen tákíd karke kahá, Khabardár, koí na jáne.
31 Par unhon ne jáke us tamám mulk men us kí shuhrat kí.
32 ¶ Jis waqt we báhar nikle, dekho, log ek gúnge ko jis par deo charhá thá, us pás láe.
33 Aur jab deo nikálá gayá, wuh gúngá bolá. Aur logon ne ta'ajjub karke kahá, Aisá kabhí Isráel men na dekhá thá.
34 Par Farísíon ne kahá, ki Wuh deon ke sardár kí madad se deon ko nikáltá hai.
35 Aur Yisú' un sab shahron aur bastíon men jáke un ke 'ibádatkhánon men ta'lím detá, aur bádsháhat kí khushkhabarí kí manádí, aur logon kí har ek bímárí aur dukh dard dúr kartá thá.
36 ¶ Aur jab us ne jamá'aton ko dekhá, us ko un par rahm áyá; kyúnki we, un bheron kí mánind, jin ká charwáhá na ho, 'ájiz aur pareshán thín.
37 Tab us ne apne shágirdon se kahá, ki Pakke khet to bahut hain, par mazdúr thore;
38 Is liye tum khet ke málik kí minnat karo, ki wuh apne khet kátne ke liye mazdúron ko bhej dewe.

X BA'B.

PHIR us ne apne bárah shágirdon ko pás buláke unhen qudrat bakhshí, ki nápák rúhon ko nikálen, aur har tarah kí bímárí aur dukh dard ko dúr karen.
2 Aur bárah rasúlon ke ye nám hain; Pahlá, Shama'ún, jo Patrus kahlátá, aur us ká bháí Andryás; Zabadí ká betá Ya'qúb, aur us ká bháí Yúhanná;
3 Failbús aur Barthúlamá; Thúmá, aur mahsúl-lenewálá Matí; Halfá ká betá Ya'qúb, aur Labbí, jo Thaddí bhí kahlátá;
4 Shama'ún Kanání, aur Yahúdáh Isqariyútí, jis ne use pakarwá bhí diyá.
5 Un bárahon ko Yisú' ne farmáke bhejá, ki Gair-qaumon kí taraf na jáná, aur Sámaríon ke kisí shahr men dákhil na honá:
6 Balki pahle Isráel ke ghar kí khoí húí bheron ke pás jáo.
7 Aur chalte húe manádí karo, aur kaho, ki A'smán kí bádsháhat nazdík áí.
8 Bímáron ko changá karo, korhíon ko pák sáf karo, murdon ko jiláo, deon ko nikálo; tum ne muft páyá, muft do.
9 Na soná, na rúpá, na támbá apní kamar men rakho.
10 Ráste ke liye na jholí, na do kurte, na jútián, na láthí lo; kyúnki khurák mazdúr ká haqq hai.
11 Aur jis shahr yá bastí men dákhil ho, daryáft karo ki láiq wahán kaun hai, aur jab tak wahán se na niklo, wahín raho.
12 Aur jab tum kisí ghar men jáo, use salám karo.
13 Agar wuh ghar láiq hai, to tumhárá salám use pahunchegá; aur agar láiq nahín, to tumhárá salám tum par phir áwegá.
14 Aur jo koí tumhen qabúl na kare, aur tumhárí báten na sune, us ghar yá us shahr se nikalke apne pánwon kí gard jhár do.
15 Main tum se sach kahtá hún, ki Adálat ke din Sadúm aur 'Amúrah kí zamín ke liye us shahr kí nisbat ziyáda ásání hogí.
16 ¶ Dekho, main tumhen bheron kí mánind bheriyon ke bích men bhejtá hún; pas tum sámpon kí tarah hoshyár, aur kabútaron kí mánind be-bad ho.
17 Magar ádmíon se khabardár raho, ki we tumhen apní kachahríon men

hawála karenge, aur apne 'ibádatkhánon men kore márenge;
18 Aur tum mere wáste hákimon aur bádsháhon ke sámhne házir kiye jáoge, ki un par aur gair-qaumon par gawáhí ho.
19 Lekin jab we tumhen hawála karen, fikr na karo, ki ham kis tarah, yá kyá kahenge; kyúnki jo kuchh tumhen kahne hogá, so usí gharí tumhen us kí ágáhí hogí.
20 Kyúnki kahnewále tum nahín, balki tumháre Báp kí Rúh jo tum men boltí hai.
21 Bháí bháí ko, aur báp bete ko, qatl ke liye hawála karegá, aur larke apne má báp kí mukhálafat men uthenge, aur unhen marwá dálenge.
22 Aur mere nám ke bá'is sab tum se dushmaní karenge; par wuh jo ákhir tak bardásht karegá, so hí naját páwegá.
23 Jab we tumhen ek shahr men satáwen, to dúsre men bhág jáo: main tum se sach kahtá hún, ki Tum Isráel ke sab shahron men na phir chukoge, jab tak ki Ibn i A'dam na á le.
24 Shágird apne ustád se bará nahín, na naukar apne kháwind se.
25 Bas hai ki shágird apne ustád kí, aur naukar apne kháwind kí mánind ho. Jab unhon ne ghar ke málik ko Ba'al-zabúl kahá hai, to kitná ziyáda us ke logon ko na kahenge?
26 Pas un se na daro; kyúnki koí chíz dhampí nahín, jo khul na jáe, aur na chhipí, jo jání na jáe.
27 Jo kuchh main tumhen andhere men kahtá hún, ujále men kaho; aur jo kuchh tumháre kánon men kahá jáe, kothon par manádí karo.
28 Aur un se, jo badan ko qatl karte, par ján ko qatl nahín kar sakte, mat daro; balki usí se daro, jo ján aur badan, donon ko, jahannam men halák kar saktá hai.
29 Kyá ek paise ko do gaure nahín bikte? aur un men se, ek bhí, tumháre Báp kí be marzí, zamín par nahín girtá.
30 Balki tumháre sir ke bál bhí sab gine húe hain.
31 Pas mat daro, tum bahut gauron se bihtar ho.
32 Is liye jo koí ádmíon ke áge merá iqrár karegá, main bhí apne Báp ke áge, jo ásmán par hai, us ká iqrár karúngá.
33 Par jo koí ádmíon ke áge merá inkár karegá, main bhí apne Báp ke áge, jo ásmán par hai, us ká inkár karúngá.
34 Yih mat samjho, ki main zamín par sulh karwáne áyá; sulh karwáne nahín, balki talwár chaláne ko áyá hún.
35 Kyúnki main áyá hún, ki mard ko us ke báp, aur betí ko us kí má, aur bahú ko us kí sás se judá karún.
36 Aur ádmí ke dushman us ke ghar hí ke log honge.
37 Jo koí báp yá má ko mujh se ziyáda cháhtá hai, mere láiq nahín hai: aur jo koí betá yá betí ko mujh se ziyáda piyár kartá, mere láiq nahín hai.
38 Aur jo koí apní salíb utháke mere píchhe nahín átá, mere láiq nahín hai.
39 Jo koí apní ján bachátá hai, use khoegá; par jo koí mere wáste apní ján khoegá, use páegá.
40 ¶ Jo tumhen qabúl kartá, mujhe qabúl kartá hai; aur jo mujhe qabúl kartá hai, use, jis ne mujhe bhejá, qabúl kartá hai.
41 Jo koí nabí ke nám se nabí ko qabúl kartá hai, nabí ká ajr páegá; aur jo rástbáz ke nám se rástbáz ko qabúl kartá, rástbáz ká ajr páegá.
42 Aur jo koí in chhoton men se ek ko, shágird ke nám se, faqat ek piyála thandá pání piláegá, main tum se sach kahtá hún, ki wuh apná badlá be páe na rahegá.

XI BA'B.

AUR aisá húá, ki jab Yisú' apne bárah shágirdon̲ ko hukm de chuká, to wahán̲ se rawána húá, ki un ke shahron̲ men̲ ta'lím aur manádí kare.

2 Tab Yúhanná ne qaidḳháne men̲ Masíh ke kámon̲ ká hál sunkar apne shágirdon̲ men̲ se do ko bhejá, aur us se puchhwáyá, ki

3 Kyá, jo ánewálá thá, tú hí hai, yá ham dúsre kí ráh taken̲?

4 Yisú' ne jawáb men̲ unhen̲ kahá, ki Jo kuchh tum sunte aur dekhte ho, jáke Yúhanná se bayán karo; ki

5 Andhe dekhte, aur langṛe chalte, koṛhí pák sáf hote, aur bahre sunte, aur murde jí uṭhte hain̲, aur garíbon ko ḳhush-ḳhabarí sunái játí hai.

6 Aur mubárak wuh hai, jo mere sabab ṭhokar na kháe.

7 ¶ Jab we rawána húe, Yisú' Yúhanná kí bábat jamá'aton̲ se kahne lagá, ki Tum jangal men̲ kyá dekhne ko gaye? Kyá, ek sarkanḍá, jo hawá se hiltá hai?

8 Phir tum kyá dekhne ko gaye? Kyá, ek mard ko, jo mihín kapṛá pahine hai? dekho, jo mihín poshák pahinte bádsháhon̲ ke mahallon̲ men̲ hain̲.

9 Phir tum kyá dekhne ko gaye? Kyá, ek nabí? hán̲, main̲ tum se kahtá hún̲, balki nabí se baṛá.

10 Kyún̲ki yih wuh hai, jis kí bábat likhá hai, ki, Dekho, main̲ apná rasúl tere áge bhejtá hún̲, jo tere áge terí ráh durust karegá.

11 Main̲ tum se sach kahtá hún̲, ki Un men̲ se jo 'auraton̲ se paidá húe, Yúhanná baptisma-denewále se koí baṛá záhir nahín̲ húá; lekin jo ásmán kí bádsháhat men̲ chhoṭá hai, so us se baṛá hai.

12 Yúhanná baptisma-denewále ke waqt se ab tak ásmán kí bádsháhat par zabardastí hotí hai, aur zabardast log use chhín lete hain.

13 Kyún̲ki sab nabí aur tauret ne Yúhanná ke waqt tak áge kí ḳhabar dí.

14 Aur Iliyás jo ánewálá thá, yihi hai; cháho, to qabúl karo.

15 Jis kisí ke kán sunne ke hon̲, sune.

16 ¶ Lekin is zamáne ke logon̲ ko main̲ kis se tamsíl dún̲? We un laṛkon̲ kí mánind hain̲, jo bázáron̲ men̲ baiṭhke apne yáron̲ ko pukárke kahte hain̲, ki

17 Ham ne tumháre wáste bán̲slí bajáí, par tum na náche; ham ne tumháre liye mátam kiyá, par tum ne chhátí na píṭí.

18 Kyún̲ki Yúhanná khátá pítá nahín̲ áyá, aur we kahte hain̲, ki Us par ek deo hai.

19 Ibn i A'dam khátá pítá áyá, aur we kahte hain̲, ki Dekho, ek kháú, aur sharábí, aur mahsúl lenewálon̲ aur gunáhgáron̲ ká yár. Par hikmat apne farzandon̲ ke áge rást ṭhahrí.

20 ¶ Tab un shahron̲ ko, jin men̲ us ke bahut se mu'ajiza záhir húe, malámat karne lagá, kyún̲ki unhon̲ ne tauba na kí thí: ki

21 Ai Kurázín, tujh par afsos! ai Bait-Saidá, tujh par afsos! kyún̲ki yih mu'ajize jo tum men̲ dikháe gaye, agar Súr o Saidá men̲ dikháe játe, to we ṭáṭ oṛhke, aur ḳhák men̲ baiṭhke, kab ke tauba kar chukte.

22 Pas main̲ tum se kahtá hún̲, ki Súr o Saidá ke liye 'adálat ke din tum se ziyáda ásání hogí.

23 Aur, ai Kafarnáhum, jo ásmán tak pahuncháyá gayá, tú dozaḳh men̲ giráyá jáegá; kyún̲ki yih mu'ajize jo tujh men̲ dikháe gaye, agar Sadúm men̲ dikháe játe, to áj tak qáim rahtá.

24 Par main̲ tum se kahtá hún̲, ki 'Adálat ke din Sadúm ke mulk par tujh se ziyáda ásání hogí.

25 ¶ Usí waqt Yisú' phir kahne lagá, ki, Ai báp, ásmán aur zamín ke Khudáwand, main̲ terí ta'ríf kartá

húṉ, ki tú ne in chízoṉ ko dánáoṉ aur
'aqlmandoṉ se chhipáyá, aur bachchoṉ
par khol diyá.
26 Háṉ, ai Báp, ki yúṉhíṉ tujhe
pasand áyá.
27 Mere Báp se sab kuchh mujhe
sompá gayá, aur koí Beṭe ko nahíṉ
jántá, magar Báp; aur koí Báp ko
nahíṉ jántá, magar Beṭá, aur wuh, jis
par Beṭá use záhir kiyá cháhtá.
28 ¶ Ai tum logo, jo thake aur baṛe
bojh se dabe ho, sab mere pás áo; ki
maiṉ tumheṉ árám dúṉgá.
29 Merá júá apne úpar le lo, aur
mujh se síkho; kyúṉki maiṉ halím,
aur dil se k̲háksár húṉ; to tum apne
jíoṉ meṉ árám páoge.
30 Kyúṉki merá júá muláim, aur
merá bojh halká hai.

XII BA'B.

US waqt Yisú' sabt ke din khetoṉ
meṉ se játá thá, aur us ke
shágird bhúkhe the, aur we báleṉ toṛ
toṛ kháne lage.
2 Tab Farísíoṉ ne dekhke us se
kahá, Dekh, tere shágird wuh kám
karte haiṉ, jo sabt ke din karná rawá
nahíṉ.
3 Par us ne unheṉ kahá, Kyá tum
ne nahíṉ paṛhá jo Dáúd ne kiyá, jab
wuh aur us ke sáthí bhúkhe the?
4 Wuh kyúṉkar Ḳhudá ke ghar
meṉ gayá, aur nazr kí roṭíáṉ kháíṉ, jo
us ko aur us ke sáthíoṉ ko kháná rawá
na thá, magar faqat káhinoṉ ko rawá
thá?
5 Aur kyá tum ne tauret meṉ na-
híṉ paṛhá, ki káhin sabt ke din haikal
meṉ sabt kí hurmat nahíṉ karte, tau
bhí be-gunáh haiṉ?
6 Aur maiṉ tumheṉ kahtá húṉ, ki
Yaháṉ ek shak̲hs hai, jo haikal se bhí
buzurg hai.
7 Par agar tum us kí ma'ní jánte,
ki Maiṉ qurbání ko nahíṉ, balki rahm
ko cháhtá húṉ, to tum be-gunáhoṉ ko
gunahgár na ṭhahráte.
8 Kyúṉki Ibn i A'dam sabt ká bhí
Ḳhudáwand hai.
9 Phir waháṉ se rawána hoke un
ke 'ibádatk̲hána meṉ gayá:
10 ¶ Aur, dekho, waháṉ ek shak̲hs
thá, jis ká háth súkh gayá thá. Tab
unhoṉ ne, is iráde se ki us par nálish
kareṉ, us se púchhá, ki Kyá sabt ke
din changá karná rawá hai?
11 Us ne unheṉ kahá, ki Tum meṉ
se aisá kaun hai, ki jis ke pás ek bheṛ
ho, agar wuh sabt ke din gaṛhe meṉ
gire, wuh use pakaṛke na nikále?
12 Pas ádmí bheṛ se kitná bihtar
hai? Is liye sabt ke din nekí karní
rawá hai.
13 Tab us ne us shak̲hs ko kahá, ki
Apná háth lambá kar. Aur us ne use
lambá kiyá, aur wuh dúsre kí mánind
changá ho gayá.
14 ¶ Tab Farísíoṉ ne báhar jáke
us kí zidd par saláh kí, ki use kyúṉ-
kar már ḍáleṉ.
15 Yisú' yih jánke waháṉ se chalá;
aur bahut sí jamá'ateṉ us ke píchhe
ho líṉ, aur us ne un sab ko changá kiyá;
16 Aur unheṉ tákíd kí, ki mujhe
záhir na karná:
17 Tá ki wuh, jo Yas'aiyáh nabí ne
kahá thá, púrá ho, ki
18 Dekho merá k̲hádim, jise maiṉ
ne chuná, aur merá piyárá, jis se merá
dil k̲hush hai, maiṉ apní rúh us par
ḍálúṉgá, aur wuh gair-qaumoṉ se shar'a
bayán taregá.
19 Wuh jhagṛá aur shor na karegá,
aur bázároṉ meṉ koí us kí áwáz na
sunegá.
20 Wuh masle húe sarkanḍe ko na
toṛegá, aur dhúṉwáṉ uṭhte húe san ko
na bujháwegá, jab tak insáf ko gálib
na karáwe.
21 Aur us ke nám par gair-qaumeṉ
ásrá rakheṉgí.
22 ¶ Tab us pás ek andhe gúnge
ko, jis par deo chaṛhá thá, láe, aur us
ne use changá kiyá; chunánchi wuh
andhá gúngá dekhne bolne lagá.

23 Aur sárí bhíṛ dang ho gayí, aur kahne lagí, Kyá yih Dáúd ká beṭá nahín?

24 Par Farísíon ne sunke kahá, ki Yih deon ko nahín nikáltá, magar deon ke sardár Ba'al-zabúl kí madad se.

25 Yisú' ne un ke ḳhiyálon ko daryáft karke unhen kahá, Jo jo bádsháhat ápas men barḳhiláf ho, wírán ho játí; aur jis jis shahr yá ghar men muḳhálafat ho, ábád na rahegá:

26 Aur agar Shaitán Shaitán ko nikále, to wuh apná hí muḳhálif húá; phir us kí bádsháhat kyúnkar qáim rahegí?

27 Aur agar main Ba'al-zabúl kí madad se deon ko nikáltá hún, to tumháre beṭe unhen kis kí madad se nikálte hain? is liye we hí tumhárí 'adálat karenge.

28 Par agar main Ḳhudá kí Rúh se deon ko nikáltá hún, to albatta Ḳhudá kí bádsháhat tum pás á pahunchí.

29 Nahín to, kyúnkar ho saktá hai, ki koí kisí zoráwar ke ghar men jákar us ke asbáb lúṭ le, magar yih, ki pahle us zoráwar ko bándhe? tab us ká ghar lúṭe.

30 Jo mere sáth nahín, merá muḳhálif hai; aur jo mere sáth jam'a nahín kartá, bithrátá hai.

31 ¶ Is liye main tum se kahtá hún, ki Logon ká har tarah ká gunáh aur kufr mu'áf kiyá jáegá; magar wuh kufr, jo Rúh ke haqq men ho, logon ko mu'áf na hogá.

32 Jo koí Ibn i A′dam ke haqq men burá kahe, use mu'áf ho sakegá; par jo Rúh i Quds ke haqq men burá kahe, use hargíz mu'áf na hogá, na is jahán men, na us jahán men.

33 Yá to daraḳht ko achchhá kaho, aur us ke phal ko achchhá, yá daraḳht ko burá kaho, aur us ká phal burá; kyúnki daraḳht phal hí se pahcháná játá hai.

34 Ai sámpon ke bachcho, tum bure hoke kyúnkar achchhí bát kah sakte ho? kyúnki jo dil men bhará hai, so hí munh par átá hai.

35 Achchhá ádmí dil ke achchhe ḳhazáne se achchhí chízen nikáltá hai, aur burá ádmí bure ḳhazáne se burí chízen báhar látá.

36 Par main tum se kahtá hún, ki Har ek behúda bát, jo ki log kahen, 'adálat ke din us ká hisáb denge.

37 Kyúnki tú apní báton hí se rástkár giná jáegá, aur apní báton hí se gunahgár ṭhahregá.

38 ¶ Tab ba'ze faqíhon aur Farísíon ne jawáb men kahá, ki Ai Ustád, ham tujh se ek nishán dekhá cháhte hain.

39 Us ne unhen jawáb diyá, ki Is zamáne ke bad aur harámkár log nishán ḍhúnḍhte hain; par Yúnas nabí ke nishán ke siwá, koí nishán unhen dikháyá na jáegá.

40 Kyúnki jaisá Yúnas tín rát din machhlí ke peṭ men rahá, waisá hí Ibn i A′dam tín rát din zamín ke andar rahegá.

41 Nínawah ke log is zamáne ke logon ke sáth 'adálat ke din uṭhenge, aur unhen gunahgár ṭhahráenge; kyúnki unhon ne Yúnas kí manádí par tauba kí, aur, dekho, yahán ek hai jo Yúnas se buzurg hai.

42 Dakhin kí begam is zamáne ke logon ke sáth 'adálat ke din uṭhegí, aur unhen gunahgár ṭhahráegí; kyúnki wuh zamín ke kanáre se Sulaimán kí hikmat sunne ko áí; aur, dekho, yahán ek Sulaimán se buzurg hai.

43 Jab nápák rúh ádmí se báhar nikaltí, to súkhí jagahon men árám ḍhúnḍhtí phirtí, aur jab nahín pátí, to kahtí, ki

44 Main apne ghar men, jis se niklí hún, phir jáúngí; aur áke use ḳhálí aur jhárá aur lais pátí hai.

45 Tab wuh jáke aur sát rúhen, jo us se badtar hain, apne sáth látí; aur we dáḳhil hoke wahán bastí hain; so

us ádmí ká pichhlá hál agle se burá
hotá hai. Is zamána ke logon ká hál
bhí aisá hí hogá.
46 ¶ Jab wuh jamá'aton se yih kah
rahá thá, dekho, us kí má aur us ke
bháí báhar khaṛe us se bát kiyá cháhte
the.
47 Tab kisí ne us se kahá, ki Dekh,
terí má aur tere bháí báhar khaṛe tujh
se bát kiyá cháhte hain.
48 Par us ne jawáb men khabar-
denewálon se kahá, Kaun hai merí
má? aur kaun hain mere bháí?
49 Aur apná háth apne shágirdon
kí taraf baṛháke kahá, ki Dekh merí
má aur mere bháí!
50 Kyúnki jo koí mere báp kí, jo
ásmán par hai, marzí par chaltá hai,
merá bháí, aur bahin, aur má, wuhí
hai.

XIII BA'B.

USI' roz Yisú' ghar se nikalke
daryá ke kanáre já baiṭhá.
2 Aur aisí baṛí bhíṛ us pás jam'a
húí, ki wuh ek náw par chaṛh baiṭhá,
aur sárí bhíṛ kanáre par khaṛí rahí.
3 Aur wuh unhen bahut sí báten
tamsílon men kahne lagá, ki Dekho,
ek kisán bíj bone gayá;
4 Aur bote waqt kuchh ráh ke ka-
náre girá, aur chiṛiyon ne ákar use
chug liyá:
5 Aur kuchh patthrílí zamín par
girá, jahán bahut miṭṭí na milí: aur is
sabab ki bahut miṭṭí na páí, jald ugá:
6 Par jab dhúp húí, jal gayá; aur is
liye ki jaṛ na pakṛí thí, súkh gayá.
7 Aur kuchh kánṭon men girá;
kánṭon ne baṛhke use dabá liyá.
8 Aur kuchh achchhí zamín men
girá, aur phal láyá, kuchh sau guná,
kuchh sáṭh guná, kuchh tís guná.
9 Jis ke kán sunne ke liye hon, to
sune.
10 Tab shágirdon ne pás áke us se
kahá, Tú un se tamsílon men kyún
kalám kartá hai?
11 Us ne jawáb men unhen kahá,
ki Tumhen 'ináyat húí, ki ásmán kí
bádsháhat ke bhed jáno, par unhen
'ináyat nahín húí.
12 Kyúnki jis pás kuchh hai, use
diyá jáegá, aur us kí bahut baṛhtí
hogí; par jis pás kuchh nahín, us se,
jo kuchh ki us pás hai, so bhí le liyá
jáegá.
13 Is liye main un se tamsílon men
bát kartá hún: ki we dekhte húe na-
hín dekhte, aur sunte húe nahín sunte,
aur nahín samajhte hain.
14 Aur un ke haqq men Yas'aiyáh
kí nubúwat púrí húí: ki Tum kánon
se to sunoge, magar samjhoge nahín,
aur ánkhon se dekhoge, par daryáft na
karoge:
15 Kyúnki is qaum ká dil moṭá
húá, aur we apne kánon se únchá sunte
hain, aur unhon ne apní ánkhen múnd
lín, tá aisá na ho, ki we ánkhon se
dekhen, aur kánon se sunen, aur dil se
samjhen, aur rujú' láwen, aur main
unhen changá karún.
16 Par mubárak tumhárí ánkhen,
kyúnki we dekhtín, aur mubárak tum-
háre kán, ki we sunte hain.
17 Kyúnki main tum se sach kahtá
hún, ki Bahut se nabí aur rástbázon
ne árzú kí, ki jo tum dekhte ho
dekhen, par na dekhá, aur jo tum
sunte ho sunen, par na suná.
18 ¶ Ab tum kisán kí tamsíl suno.
19 Jab koí us bádsháhat kí bát
suntá, aur nahín samajhtá, to wuh
sharír átá, aur jo kuchh us ke dil
men boyá gayá le játá hai; yih wuh
hai, jo ráh ke kanáre boyá gayá.
20 Jo patthrílí zamín men boyá
gayá, wuh hai, jo kalám suntá, aur
jald khushí se mán letá hai;
21 Lekin is sabab ki jaṛ nahín
pakṛí, chand-roza hai; ki jab wuh
kalám ke sabab musíbat men paṛtá,
yá satáyá játá hai, to jald ṭhokar
khátá hai.
22 Jo kánṭon men boyá gayá, wuh
hai, jo kalám ko suntá, par is dunyá

kí fikr, aur daulat ká fareb, kalám ko
dabá dete, aur wuh be-phal hotá hai.
23 Par jo achchhí zamín men boyá
gayá, wuh hai, jo kalám ko suntá, aur
samajhtá, aur phal látá, aur taiyár bhí
hotá, ba'ze men sau guná, ba'ze men
sáṭh guná, ba'ze men tís guná.
24 ¶ Phir us ne ek aur tamsíl láke
unhen kahá, ki A'smán kí bádsháhat
us ádmí kí mánind hai, jis ne achchhá
bíj apne khet men boyá.
25 Par jab log so gaye, us ká dush-
man áyá, aur us ke gehún ke dar-
miyán kaṛwá dána boke chalá gayá.
26 Jis waqt ankúrá niklá, aur bálen
lagín, tab kaṛwá dána bhí záhir húá.
27 Tab us gharwále ke naukaron
ne áke us se kahá, Ai sáhib, kyá tú ne
khet men achchhe bíj na boe the?
phir kaṛwe dána kahán se áe?
28 Us ne unhen kahá, Kisú dush-
man ne yih kiyá. Tab naukaron ne
kahá, Agar marzí ho, to ham jáke un-
hen jam'a karen.
29 Us ne kahá, Nahín; aisá na ho,
ki jab tum kaṛwe dánon ko jam'a
karo, to un ke sáth gehún bhí ukháṛ
lo.
30 Káṭne ke din tak donon ko
ikaṭṭhe baṛhne do; ki main káṭne
ke waqt káṭnewálon ko kahúngá, ki
Pahle kaṛwe dáne jam'a karo, aur jaláne
ke wáste un ke gaṭṭhe bándho; par
gehún mere khatte men jam'a karo.
31 ¶ Wuh un ke wáste ek aur
tamsíl láyá, ki A'smán kí bádsháhat
khardal ke dána kí mánind hai, jise
ek shakhs ne leke apne khet men boyá.
32 Wuh sab bíjon men chhoṭá;
par jab ugá, to sab tarkáríon se baṛá
hotá, aur aisá peṛ hotá, ki chiṛiyáen
áke us kí ḍálíon par baserá kartín.
33 ¶ Us ne un se ek aur tamsíl
kahí, ki A'smán kí bádsháhat khamír
kí mánind hai, jise ek 'aurat ne lekar
áṭe ke tín paimánon men miláyá,
yahán tak ki wuh sab khamíra ho
gayá.

34 Yih sab báten Yisú' ne un ja-
má'aton ko tamsílon men kahín: aur
be tamsíl un se na boltá thá:
35 Tá ki jo nabí ne kahá thá, púrá
ho, ki Main tamsílen lákar kalám
karúngá; main un báton ko, jo dunyá
ke shurú' se poshída hain, záhir kar-
úngá.
36 Tab Yisú' un jamá'aton ko
rukhsat karke ghar ko gayá; aur us
ke shágirdon ne us pás áke kahá,
Khet ke kaṛwe dána kí tamsíl hamen
batá.
37 Us ne unhen jawáb men kahá,
Achchhe bíj ká bonewálá Ibn i A'dam
hai;
38 Khet, dunyá húá; achchhe bíj,
is bádsháhat ke laṛke hain; aur kaṛwe
dána, sharír ke farzand;
39 Wuh dushman, jis ne unhen
boyá, Shaitán hai; káṭne ká waqt,
is dunyá ká ákhir; aur káṭnewále,
firishte hain.
40 Pas jis tarah kaṛwe dána jam'a
kiye játe, aur ág men jaláe játe hain,
is jahán ke ákhir men aisá hí hogá.
41 Ibn i A'dam apne firishton ko
bhejegá, aur we sab ṭhokar-khiláne-
wálí chízon, aur badkáron ko, us kí
bádsháhat men se chunkar,
42 Unhen jalte tanúr men ḍál denge;
aur wahán roná aur dánt písná hogá.
43 Tab rástbáz apne Báp kí bád-
sháhat men áftáb kí mánind núrání
honge. Jise kán sunne ke liye hon,
to sune.
44 ¶ Phir, ásmán kí bádsháhat us
khazáne kí mánind hai, jo khet men
gaṛá hai, jise ek shakhs páke chhipá
detá hai, aur khushí ke máre jáke
apná sab kuchh bechtá, aur us khet
ko mol letá hai.
45 ¶ Phir, ásmán kí bádsháhat us
saudágar kí mánind hai, jo qímatí
motíon kí talásh men hai.
46 Jab us ne ek besh-qímat motí
páyá, to jáke jo kuchh us ká thá sab
bech ḍálá, aur use mol liyá.

47 ¶ Phir, ásmán kí bádsháhat us
jál kí mánind hai, jo daryá men ḍálá
gayá, aur har tarah kí machhlí sameṭ
láyá.
48 Jab wuh bhar gayá, use kanáre
khainch láe, aur baiṭhke achchhí
machhlián bartanon men jam'a kín, par
burí phenk dín.
49 Is jahán ke ákhir men aisá hí
hogá; firishte áwenge, aur rástbázon
men se sharíron ko alag karenge,
50 Aur unhen jalte tanúr men ḍál
denge; wahán roná aur dánt písná
hogá.
51 Yisú' ne unhen kahá, Tum yih
sab samjhe? Unhon ne kahá, Hán,
Ḳhudáwand.
52 Tab us ne unhen kahá, Har ek
faqíh jo ásmán kí bádsháhat kí ta'lím
pá chuká, us gharwále kí mánind hai,
jo apne ḳhazáne se nayí aur purání
chízen nikáltá hai.
53 ¶ Aur aisá húá, ki jab Yisú'
yih tamsílen kah chuká, to wahán se
rawána húá.
54 Aur apne watan men áke us ne
un ke 'ibádatḳhána men unhen aisí
ta'lím dí ki we hairán húe, aur kahne
lage, ki Aisí hikmat, aur mu'ajize, us
ne kahán se páe?
55 Kyá yih baṛhaí ká beṭá nahín?
aur us kí má Mariyam nahín kahlátí?
aur us ke bhái Ya'qúb, aur Yoses, aur
Shama'ún, aur Yahúdáh?
56 Aur us kí sab bahinen hamáre
sáth nahín hain? Pas us ne yih sab
kuchh kahán se páyá?
57 Unhon ne us se ṭhokar khái;
par Yisú' ne unhen kahá, ki Nabí
apne watan aur ghar ke siwá, aur
kahín be-'izzat nahín hai.
58 Aur us ne un kí be-ia'tiqádí ke
sabab wahán bahut mu'ajize nahín
dikháe.

XIV BA'B.

US waqt mulk kí chauthái ke
hákim Herodís ne Yisú' kí
shuhrat suní,
2 Aur apne naukaron se kahá, ki
Yih Yúhanná baptisma-denewálá hai;
wuhí murdon men se jí uṭhá hai; is
liye us se mu'ajize záhir hote hain.
3 ¶ Ki Herodís ne Yúhanná ko
Herodiyás ke sabab, jo us ke bhái
Failbús kí jorú thí, giriftár kiyá, aur
bándhke qaidḳháne men ḍál diyá thá.
4 Is liye ki Yúhanná ne us se kahá
thá, ki Tujhe us ko rakhná rawá
nahín.
5 Aur Herodís ne cháhá, ki use
már ḍále, par 'awámm se ḍará; kyún-
ki we use nabí jánte the.
6 Par jab Herodís kí sálgirih lagí,
Herodíyás kí beṭí un ke darmiyán
náchí, aur Herodís ko ḳhush kiyá.
7 Chunánchi us ne qasam kháke
wa'da kiyá, ki Jo kuchh tú mángegí,
main tujhe dúngá.
8 Tab wuh, jaisá us kí má ne use
sikhá rakhá thá, bolí, ki Yúhanná
baptisma-denewále ká sir thálí men
yahín mujhe mangwá de.
9 Bádsháh dilgír húá: par us qasam
ke, aur un ke sabab jo us ke sáth
kháne baiṭhe the, us ne hukm kiyá,
ki use lá dewen.
10 Tab us ne logon ko bhejkar
qaidḳháne men us ká sir kaṭwáyá;
11 Aur us ká sir thálí men láke us
laṛkí ko diyá: wuh apní má ke pás
le ái.
12 Tab us ke shágirdon ne áke lásh
uṭhái, aur use gáṛá, aur jáke Yisú' ko
ḳhabar dí.
13 ¶ Jab Yisú' ne suná, to wahán
se kishtí par baiṭhke alag ek wíráne
men gayá: log yih sunke shahron
se nikle, aur ḳhushkí kí ráh se us ke
píchhe ho liye.
14 Aur Yisú' ne nikalkar ek baṛí
bhíṛ dekhí; un par use rahm áyá, aur
jo un men bímár the, unhen changá
kiyá.
15 ¶ Aur jab shám húí, us ke
shágirdon ne us pás áke kahá, ki
Jagah wírána hai, aur shám ho gayí,

logon ko rukhsat kar, ki we bastíon
men jáke apne wáste kháne ko mol
len.
16 Yisú' ne un se kahá, Un ká
jáná kuchh zarúr nahín; tum unhen
kháne ko do.
17 Unhon ne us se kahá, ki Yahán
hamáre pás pánch rotíon aur do machh-
líon ke siwá kuchh nahín hai.
18 Wuh bolá, ki Unhen yahán
mere pás láo.
19 Phir us ne hukm kiyá, ki log
ghás par baithen; tab un pánch rotíon
aur do machhlíon ko liyá, aur ásmán
kí taraf dekhkar barakat dí, aur rotíán
torke shágirdon ko, aur shágirdon ne
logon ko dín.
20 Aur we sab kháke ásúda húe;
aur unhon ne tukron kí, jo bach rahe
the, bárah tokríán bharí utháín.
21 Aur we, jinhon ne kháyá thá,
siwá 'auraton aur larkon ke, qaríb
pánch hazár ke mard the.
22 ¶ Aur us dam Yisú' ne apne
shágirdon ko tákíd se farmáyá, ki
kishtí par charhke mere áge pár jáo,
jab tak main logon ko rukhsat karún.
23 Phir áp, logon ko rukhsat karke,
du'á ke liye pahár par akelá charh
gayá: aur jab shám húí, wahín akelá
rahá.
24 Par wuh kishtí, us waqt, daryá
ke bích pahunchkar lahron se dag-
magátí thí: kyúnki hawá mukhálif
thí.
25 Aur rát ke pichhle pahar Yisú'
daryá par chaltá húá un pás áyá.
26 Jab shágirdon ne use daryá par
chalte dekhá, we ghabráke kahne lage,
Yih bhút hai; aur darke chilláe.
27 Wúnhín Yisú' ne unhen kahá, ki
Khátir jam'a rakho; main hí hún;
mat daro.
28 Tab Patrus ne us se jawáb men
kahá, Ai Khudáwand, agar tú hí hai, to
mujhe farmá, ki main pání par chalke
tere pás áún.
29 Us ne kahá, A'. Tab Patrus kish-
tí par se utarke pání par chalne lagá,
ki Yisú' ke pás jáe.
30 Par jab dekhá ki hawá tez hai,
to dará; aur jab dúbne lagá, chilláke
kahá, Ai Khudáwand, mujhe bachá.
31 Wúnhín Yisú' ne háth barháke
use pakar liyá, aur us se kahá, Ai kam-
i'atiqád, tú kyún shakk láyá?
32 Aur jab we kishtí par áe, hawá
tham gayí.
33 Aur unhon ne, jo kishtí par the,
áke use sijda karke kahá, Tú sach
much Khudá ká Betá hai.
34 ¶ Phir pár utarke Gannesarat
ke mulk men pahunche.
35 Aur wahán ke logon ne use
pahchánke us tamám girdnawáh men
shuhrat dí, aur sab bímáron ko us pás
láe;
36 Aur us kí minnat kí, ki faqat us
kí poshák ká dáman chhúen: aur jit-
non ne chhúá, bilkull change ho gaye.

XV BA'B.

TAB Yarúsalam ke faqíhon aur
Farísíon ne Yisú' pás áke kahá,
2 Tere shágird kyún buzurgon kí
riwáyaton ko tál dete hain? ki rotí
kháne ke waqt apne háth nahín dhote.
3 Us ne unhen jawáb men kahá, ki
Tum kis wáste apní riwáyaton ke
sabab Khudá ká hukm tál dete ho?
4 Kyúnki Khudá ne farmáyá hai,
ki Apne má báp kí 'izzat kar; aur jo
má yá báp par la'nat kare, ján se márá
jáe.
5 Par tum kahte ho, ki Jo koí apne
báp yá má ko kahe, ki Jo kuchh
mujhe tujh ko dená wájib thá, so
Khudá kí nazr húá;
6 Aur apne báp yá má kí 'izzat na
kare, to kuchh muzáyaqa nahín. Pas
tum ne apní riwáyat se Khudá ke
hukm ko bátil kiyá.
7 Ai riyákáro, Yas'aiyáh ne kyá
khúb tumháre haqq men nubúwat kí,
jab kahá, ki
8 Yih log apne munh se merí naz-
díkí dhúndhte, aur honthon se merí

'izzat karte hain, par un ke dil mujh
se dúr hain!
9 Lekin we 'abas merí parastish
karte hain; kyúnki ta'lím karne men
insán hí ke hukm sunáte hain.
10 ¶ Phir us ne jamá'at ko bulákar
un se kahá, Suno aur samjho:
11 Jo chíz munh men játí hai, ádmí
ko nápák nahín kartí, balki wuh jo
munh se nikaltí hai, wuhí ádmí ko
nápák kartí hai.
12 Tab us ke shágirdon ne us pás
áke us se kahá, Kyá tú jántá hai, ki
Farísí yih bát sunkar náráz húe?
13 Us ne un se jawáb men kahá, Jo
paudhá mere ásmání Báp ne nahín
lagáyá, jaṛ se ukháṛá jáegá.
14 Unhen jáne do: we andhe an-
dhon ke ráh-dikhlánewále hain. Phir
agar andhá andhe ko ráh dikháwe, to
donon gaṛhe men girenge.
15 Patrus ne unhen jawáb men
kahá, Wuh tamsíl hamen samjhá.
16 Yisú' ne kahá, Kyá tum bhí ab
tak be-samajh ho?
17 Ab tak tum nahín samajhte, ki
jo kuchh munh men játá, peṭ men
paṛtá hai, aur gaṛhe men phenká játá?
18 Par wuh báten jo munh se
nikaltín, dil se átí hain; we ádmí ko
nápák kartí hain.
19 Kyúnki bure khiyál, khún, ziná,
harámkárí, chorí, jhúṭhí gawáhí, kufr,
dil hí se nikalte hain.
20 Yihí báten ádmí kí nápák karne-
wálí hain: par bin dhoe háth kháná
kháná ádmí ko nápák nahín kartá.
21 ¶ Tab Yisú' wahán se rawána
hoke Súr aur Saidá kí atráf men
gayá.
22 Aur, dekho, ek Kan'ání 'aurat
wahán ki sarzamín se nikalke use
pukártí húí, chalí áí, ki Ai Khudá-
wand, Dáúd ke beṭe, mujh par rahm
kar, ki merí beṭí ek deo ke galbe se
behál hai.
23 Us ne kuchh jawáb na diyá.
Tab us ke shágirdon ne pás ákar
us kí minnat kí, ki Use rukhsat kar,
kyúnki wuh hamáre píchhe chillátí
hai.
24 Us ne jawáb men kahá, Main
Isráel ke ghar kí khoí húí bheron ke
siwá, aur kisí pás nahín bhejá gayá.
25 Par wuh áí, aur use sijda karke
kahá, Ai Khudáwand, merí madad
kar.
26 Us ne jawáb diyá, Munásib
nahín ki laṛkon kí roṭí lekar kutton
ko phenk dewen.
27 Us ne kahá, Sach, ai Khudá-
wand, magar kutte bhí, jo ṭukṛe un
ke khudáwand kí mez se girte, kháte
hain.
28 Tab Yisú' ne jawáb men use kahá,
Ai 'aurat, terá i'atiqád baṛá hai: jo
cháhtí hai, tere liye ho. Aur usí ghaṛí
us kí beṭí changí ho gayí.
29 Phir Yisú' wahán se rawána
hoke Jalíl ke daryá ke nazdík áyá;
aur ek pahár par chaṛhkar wahán
baiṭhá.
30 Aur bahut jamá'aten, langron,
andhon, gúngon, aur ṭunḍon, aur un
ke siwá bahuteron ko sáth lekar us
pás áín, aur unhen Yisú' ke pánwon
par ḍálá; aur us ne unhen changá
kiyá:
31 Aisá ki jab un jamá'aton ne de-
khá, ki gúnge bolte, ṭunḍe tandurust
hote, langre chalte, aur andhe dekhte
hain, to ta'ajjub kiyá, aur Isráel ke
Khudáwand kí sitáish kí.
32 ¶ Tab Yisú' ne apne shágirdon
ko apne pás buláke kahá, ki Mujhe is
jamá'at par rahm átá hai, ki tín din
mere sáth rahí, aur un ke pás kuchh
kháne ko nahín; aur main nahín cháh-
tá ki unhen fáqa se rukhsat karún,
aisá na ho ki ráh men kahín ná-táqat
ho jáen.
33 Us ke shágirdon ne us se kahá,
ki Is wíráne men ham itní roṭíán ka-
hán se páwen, ki aisí jamá'at ko ásúda
karen?
34 Tab Yisú' ne unhen kahá, ki

Tumháre pás kitní roṭíán haiṉ? We
bole, Sát, aur kaí ek chhoṭí machhlí.
35 Tab us ne jamá'atoṉ ko hukm
kiyá, ki zamín par baiṭh jáweṉ.
36 Phir un sát roṭíoṉ aur machhlíoṉ
ko lekar shukr kiyá, aur toṛkar apne
shágirdoṉ ko diyá, aur shágirdoṉ ne
logoṉ ko.
37 Aur sab kháke ásúda húe: aur
ṭukṛoṉ se, jo bach rahe the, unhoṉ ne
sát ṭokríáṉ bharkar uṭháíṉ.
38 Aur khánewále, siwá 'auratoṉ
aur laṛkoṉ ke, chár hazár mard the.
39 Aur jamá'atoṉ ko rukhsat karke
kishtí par chaṛhá, aur Magdalá kí atráf
meṉ áyá.

XVI BA'B.

FARI'SI'OṈ aur Sadúqíoṉ ne áke
ázmáish ke liye us se cháhá, ki
Ek ásmání nishán hameṉ dikhá.
2 Us ne jawáb meṉ un se kahá, ki
Jab shám hotí, tum kahte ho, ki Kal
pharchhá hogá, kyúṉki ásmán lál hai.
3 Aur subh ko kahte, ki A'j ándhí
chalegí, kyúṉki ásmán lál aur dhundh-
lá hai. Ai riyákáro, tum ásmán kí
súrat ko imtiyáz kar sakte ho, par
waqtoṉ kí nisháníáṉ nahíṉ daryáft
kar sakte?
4 Is zamáne ke bad aur harámkár
log nishán ḍhúnḍhte haiṉ; par Yúnas
nabí ke nishán ke siwá, koí nishán
unheṉ dikháyá na jáegá. Aur wuh
unheṉ chhoṛke chalá gayá.
5 Aur us ke shágird pár pahunche,
aur roṭí sáth lene bhúl gaye the.
6 ¶ Yisú' ne unheṉ kahá, Farísíoṉ
aur Sadúqíoṉ ke khamír se khabardár
aur chaukas raho.
7 Aur we sochkar ápas meṉ kahne
lage, Us ká yih sabab hai, ki ham roṭí
na láe.
8 Lekin Yisú' ne yih daryáft karke
kahá, ki Ai kam-i'atiqádo, tum apne
dil meṉ kyúṉ sochte ho, ki yih roṭí na
láne ke sabab se hai?
9 Ab tak nahíṉ samajhte ho? un
pánch hazár kí pánch roṭíáṉ nahíṉ yád
rakhte, aur ki kitní ṭokríáṉ bharí
uṭháíṉ?
10 Aur na un chár hazár kí sát
roṭíáṉ, aur ki tum ne kitní ṭokríáṉ
bharkar uṭháíṉ?
11 Yih tum kyúṉ nahíṉ samajhte
ho, ki maiṉ ne tum se roṭí kí bábat
nahíṉ kahá, ki tum Farísíoṉ aur
Sadúqíoṉ ke khamír se chaukas raho?
12 Tab unhoṉ ne ma'lúm kiyá, ki
us ne roṭí ke khamír se nahíṉ, balki
Farísíoṉ aur Sadúqíoṉ kí ta'lím se
chaukas rahne ko kahá thá.
13 ¶ Aur Yisú'ne Qaisariyá Filip-
pí kí atráf meṉ ákar apne shágirdoṉ
se púchhá, ki Log kyá kahte haiṉ, ki
maiṉ, jo Ibn i A'dam húṉ, kaun húṉ?
14 Unhoṉ ne kahá, ki Ba'ze kahte
haiṉ, ki Tú Yúhanná baptisma-dene-
wálá hai; ba'ze, Iliyás; aur ba'ze,
Yaramiyáh, yá nabíoṉ meṉ se koí.
15 Us ne unheṉ kahá, Par tum kyá
kahte ho, ki maiṉ kaun húṉ?
16 Shama'ún Patrus ne jawáb meṉ
kahá, Tú Masíh zinda Khudá ká Beṭá
hai.
17 Yisú' ne jawáb meṉ use kahá,
Ai Shama'ún Bar-Yúnas, mubárak tú;
kyúṉki jism aur khún ne nahíṉ, balki
mere Báp ne, jo ásmán par hai, tujh
par yih záhir kiyá.
18 Maiṉ yih bhí tujh se kahtá húṉ,
ki Tú Patrus hai, aur maiṉ is patthar
par apní kalísiyá banáúṉgá: aur do-
zakh ká ikhtiyár us par na chalegá.
19 Aur maiṉ ásmán kí bádsháhat
kí kunjíáṉ tujhe dúṉgá: jo kuchh tú
zamín par band karegá, ásmán par
band kiyá jáegá; aur jo kuchh tú
zamín par kholegá, ásmán par kholá
jáegá.
20 Tab us ne apne shágirdoṉ ko
hukm kiyá, ki kisú se na kahná, ki
maiṉ Yisú' Masíh húṉ.
21 ¶ Us waqt se Yisú' apne shágir-
doṉ ko khabar dene lagá, ki zarúr hai
ki maiṉ Yarúsalam ko jáúṉ, aur bu-
zurgoṉ, aur sardár káhinoṉ, aur faqíh-

oṉ se bahut dukh uṭháúṉ, aur márá jáúṉ, aur tísre din jí uṭhúṉ.

22 Tab Patrus use kináre le gayá, aur jhunjhlákar kahne lagá, ki Ai Ḳhudáwand, terí salámatí ho: yih tujh par kabhí na hogá.

23 Par us ne phirke Patrus se kahá, Ai Shaitán, mere sámhne se dúr ho; tú mere liye ṭhokar ká bá'is hai; kyúṉki tú Ḳhudá kí bátoṉ ká nahíṉ, balki insán kí bátoṉ ká ḳhiyál rakhtá hai.

24 ¶ Tab Yisú' ne apne shágirdoṉ se kahá, Agar koí cháhe ki mere píchhe áwe, to apná inkár kare, aur apní salíb uṭháke merí pairauí kare.

25 Kyúṉki jo koí apní ján bacháyá cháhe, use khoegá; par jo koí mere liye ján khoegá, use páegá.

26 Kyúṉki ádmí ko kyá fáida hai, agar tamám jahán ko hásil kare, aur apní ján khowe? phir ádmí apní ján ke badle kyá de saktá hai?

27 Kyúṉki Ibn i A'dam apne Báp ke jalál meṉ apne firishtoṉ ke sáth áwegá; tab har ek ko us ke a'amál ke muwáfiq badlá degá.

28 Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Un meṉ se jo yaháṉ khaṛe haiṉ, ba'ze haiṉ, ki jab tak Ibn i A'dam ko apní bádsháhat meṉ dekh na leṉ, maut ká maza na chakheṉge.

XVII BA'B.

AUR chha din ba'd Yisú' Patrus, aur Ya'qúb, aur us ke bhái Yúhanná ko, alag ek únche paháṛ par le gayá,

2 Aur un ke sámhne us kí súrat badal gayí: aur us ká chihra áftáb ká sá chamká, aur us kí poshák núr kí mánind sufed ho gayí.

3 Aur, dekho, Músá aur Iliyás us se báteṉ karte unheṉ dikháí diye.

4 Tab Patrus ne Yisú' se jawáb meṉ kahá, Ai Ḳhudáwand, hamáre liye yaháṉ rahná achchhá hai: agar marzí ho, to ham yaháṉ tín ḍere banáweṉ, ek tere, aur ek Músá, aur ek Iliyás ke liye.

5 Wuh yih kahtá hí thá, ki dekho, ek núrání badlí ne un par sáya kiyá; aur, dekho, us bádal se ek áwáz is mazmún kí áí, ki Yih merá piyárá Beṭá hai, jis se maiṉ ḳhush húṉ; tum us kí suno.

6 Shágird yih sunke muṉh ke bal gire, aur niháyat ḍar gaye.

7 Tab Yisú' ne áke unheṉ chhúá, aur kahá, ki Uṭho, aur mat ḍaro.

8 Aur unhoṉ ne apní ánkh uṭháke Yisú' ke siwá aur kisí ko na dekhá.

9 Jab we paháṛ se utarte the, Yisú' ne unheṉ tákíd se farmáyá, ki Jab tab Ibn i A'dam murdoṉ meṉ se jí na uṭhe, is roya ká zikr kisú se na karo.

10 Aur us ke shágirdoṉ ne us se púchhá, Phir faqíh kyúṉ kahte haiṉ, ki pahle Iliyás ká áná zarúr hai?

11 Yisú' ne unheṉ jawáb diyá, ki Iliyás albatta pahle áwegá, aur sab chízoṉ ká bandobast karegá.

12 Par maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Iliyás to á chuká, lekin unhoṉ ne us ko nahíṉ pahcháná, balki jo cháhá us ke sáth kiyá. Isí tarah Ibn i A'dam bhí un se dukh uṭháwegá.

13 Tab shágirdoṉ ne samjhá, ki us ne un se Yúhanná baptisma-denewále kí bábat kahá.

14 ¶ Jab we jamá'at ke pás pahunche, ek shaḳhs us pás áyá, aur us ke áge ghuṭne ṭekke kahá,

15 Ai Ḳhudáwand, mere beṭe par rahm kar; kyúṉki wuh sirí hai, aur bahut dukh uṭhátá hai; ki aksar ág meṉ girtá, aur aksar páni meṉ.

16 Aur maiṉ us ko tere shágirdoṉ ke pás láyá thá, par we use changá na kar sakeṉ.

17 Yisú' ne jawáb meṉ kahá, Ai be-i'atiqád aur ṭeṛhí qaum, maiṉ kab tak tumháre sáth rahúṉgá? kab tak tumhárí bardásht karúṉgá? use yaháṉ mere pás lá.

18 Tab Yisú' ne deo ko dhamkáyá;

wuh us se nikal gayá; aur wuh
chhokrá usí ghaṛí changá ho gayá.
19 Tab shágirdon̲ ne alag Yisú' pás
áke kahá, Ham kyún̲ us ko nikál na
saken̲?
20 Yisú' ne unhen̲ kahá, Apní be-
ímání ke sabab; kyún̲ki main̲ tum se
sach kahtá hún̲, ki Agar tumhen̲ ráí
ke dáne ke barábar ímán hotá, to agar
tum is paháṛ se kahte, ki Yahán̲ se
wahán̲ chalá já; to wuh chalá játá;
aur koí bát tumhárí ná-mumkin na
hotí.
21 Magar is tarah ke deo, bagair
du'á o roza ke, nahín̲ nikále játe.
22 ¶ Jab we Jalíl men̲ phirá karte
the, Yisú' ne unhen̲ kahá, ki Ibn i
A'dam logon̲ ke háth men̲ hawála
kiyá jáegá;
23 Aur we use qatl karenge; phir
wuh tísre din jí uṭhegá. Tab we ni-
háyat gamgín húe.
24 ¶ Jab we Kafarnáhum men̲ áe,
ním-misqál ke lenewálon̲ ne pás áke
Patrus se kahá, ki Kyá tumhárá ustád
ním-misqál nahín̲ detá? Us ne kahá,
Hán̲, detá hai.
25 Jab wuh ghar men̲ áyá, tab
Yisú' ne us ke bolne ke peshtar, us se
kahá, ki Ai Shama'ún, tú kyá sa-
majhtá hai? dunyá ke bádsháh ḳhiráj
yá jizya kis se lete hain̲? apne laṛkon̲
se, yá gairon̲ se?
26 Patrus ne us se kahá, Gairon̲ se.
Yisú' ne us se kahá, Pas to laṛke us se
ázád hain̲.
27 Lekin tá ki ham unhen̲ ṭhokar
na khiláwen̲, tú jáke daryá men̲ bansí
ḍál, aur jo machhlí ki pahle nikle, use
leke us ká mun̲h khol, to ek sikka
páwegá: use leke mere aur apne
wáste unhen̲ de.

XVIII BA'B.

US waqt shágirdon̲ ne Yisú' pás áke
us se púchhá, ki A'smán kí
bádsháhat men̲ sab se baṛá kaun hai?
2 Yisú' ne ek chhoṭá laṛká buláke
use un ke bích men̲ khaṛá kiyá,
3 Aur kahá, Main̲ tum se sach
kahtá hún̲, Agar tum log tauba na
karo, aur chhoṭe laṛkon̲ kí mánind na
bano, to ásmán kí bádsháhat men̲ har-
giz dáḳhil na hoge.
4 Pas, jo koí áp ko is bachche kí
mánind chhoṭá jáne, wuhí ásmán kí
bádsháhat men̲ sab se baṛá hai.
5 Aur jo koí mere nám par aise
bachche kí ḳhátirdárí kare, merí ḳhá-
tirdárí kartá hai.
6 Par jo koí in chhoṭon̲ men̲ se, jo
mujh par ímán láte hain̲, ek ko ṭho-
kar khiláwe, to us ke liye yih bihtar
hai, ki chakkí ká páṭ us ke gale men̲
laṭkáyá jáwe, aur samundar ke gahráo
men̲ ḍubáyá jáe.
7 ¶ Ṭhokar khilánewálí chízon̲ ke
sabab dunyá par afsos hai! ki ṭhokar
khilánewálí chízon̲ ká áná zarúr; par
afsos us shaḳhs par jis ke sabab ṭho-
kar lage!
8 Agar terá háth, yá terá pán̲w,
tujhe ṭhokar khiláwe, use káṭ ḍál, aur
apne pás se phenk de: ki langṛá yá
ṭunḍá hokar zindagí men̲ dáḳhil honá
tere liye us se bihtar hai, ki do háth
yá do pán̲w hote hamesha kí ág men̲
ḍálá jáwe.
9 Aur agar terí ánkh tujhe ṭhokar
khiláwe, use nikál ḍál, aur phenk de:
kyún̲ki káná hokar zindagí men̲ dá-
ḳhil honá tere liye us se bihtar hai, ki
terí do ánkh hon̲, aur tú jahannam kí
ág men̲ ḍálá jáwe.
10 Ḳhabardár, in chhoṭon̲ men̲ se
kisí ko náchíz na jáno; kyún̲ki main̲
tum se kahtá hún̲, ki A'smán par un
ke firishte mere Báp ká mun̲h jo ásmán
par hai hamesha dekhte hain̲.
11 Kyún̲ki Ibn i A'dam áyá hai, ki
khoe húon̲ ko ḍhúnḍhke bacháwe.
12 Tum kyá samajhte ho? Agar
kisí shaḳhs ke pás sau bheṛ hon̲, aur
un men̲ se ek kho jáe, kyá wuh ninná-
nave ko na chhoṛegá, aur paháṛon̲ par
jáke us khoí húí ko na ḍhúnḍhegá?
13 Aur agar aisá ho, ki use páwe,

main tum se sach kahtá hún, ki wuh
us ke sabab un ninnánave se, jo kho
na gayí thín, ziyáda khush hogá.
14 Isí tarah tumháre Báp kí, jo
ásmán par hai, marzí nahín, ki in
chhoton men se koí halák howe.
15 ¶ Phir agar terá bháí terá gunáh
kare, já, aur use akele men samjhá;
agar wuh terí sune, tú ne apne bháí
ko páyá.
16 Agar wuh na sune, to ek yá do
shakhs apne sáth le, tá ki har ek bát
do yá tín gawáhon ke munh se sábit
ho.
17 Agar wuh un kí na máne, to ja-
má'at se kah; par agar wuh jamá'at
ko bhí na máne, to us ko gair-qaum-
wále kí mánind be-dín, aur mahsúl-
lenewále ke barábar ján.
18 Main tum se sach kahtá hún, Jo
kuchh tum zamín par bándhoge, ásmán
par bándhá jáegá: aur jo kuchh tum
zamín par khologe, ásmán par kholá
jáegá.
19 Phir main tum se kahtá hún,
Agar tum men se do shakhs zamín
par kisí bát ke liye mel karke du'á
mángen, wuh mere Báp kí taraf se, jo
ásmán par hai, un ke liye hogí.
20 Kyúnki jahán do yá tín mere
nám par ikatthe hon, wahán main un
ke bích hún.
21 ¶ Tab Patrus ne us pás áke
kahá, Ai Khudáwand, agar merá bháí
merá gunáh kare, to main use kitní
martaba mu'áf karún? sát martaba
tak?
22 Yisú' ne use kahá, Main tujhe
Sát martaba tak nahín kahtá, balki
Sattar ke sát martaba tak.
23 ¶ Is liye ki ásmán kí bádsháhat
ek bádsháh kí mánind hai, jis ne apne
logon se hisáb lene cháhá.
24 Jab hisáb lene lagá, ek ko us
pás láe, jis se us ko das hazár tore
páne the.
25 Par is wáste ki us pás kuchh adá
karne ko na thá, us ke khudáwand ne
hukm kiyá, ki wuh aur us kí jorú, aur
us ke bál bachche, aur jo kuchh us
ká ho, bechá jáwe, aur qarz bhar liyá
jáwe.
26 Tab us naukar ne girke use sijda
kiyá, aur kahá, Ai Khudáwand, sabr
kar, ki main terá sárá qarz adá kar-
úngá.
27 Us naukar ke sáhib ko rahm
áyá, aur use chhorkar qarz use bakhsh
diyá.
28 Usí naukar ne nikalke apne sáthí
naukaron men se ek ko páyá, jis par
us ke sau dínár áte the; us ne us ko
pakarkar us ká galá ghontá, aur kahá,
Jo merá átá hai, mujhe de.
29 Tab us ká sáthí naukar us ke
pánwon par girá, aur us kí minnat
karke kahá, Sabr kar, ki main sab adá
karúngá.
30 Par us ne na máná, balki jáke
use qaidkháne men dálá, ki jab tak
qarz adá na kare, qaid rahe.
31 Us ke sáthí naukar yih májará
dekhke niháyat gamgín húe, aur jákar
apne kháwind se tamám ahwál bayán
kiyá.
32 Tab us ke kháwind ne use bulá-
kar us se kahá, ki Ai sharír chákar,
main ne wuh sab qarz tujhe bakhsh
diyá, kyúnki tú ne merí minnat kí:
33 To kyá lázim na thá, ki jaisá
main ne tujh par rahm kiyá, tú bhí
apne ham-khidmat par rahm kartá?
34 So us ke kháwind ne gussa hoke
us ko dároga ke hawála kiyá, ki jab
tak tamám qarz adá na kare, qaid rahe.
35 Isí tarah merá ásmání Báp bhí
tum se karegá, agar har ek tum men
se apne bháíon ke qusúr ko dil se
mu'áf na karegá.

XIX BA'B.

AUR yún húá, ki Yisú' jab us ka-
lám ko tamám kar chuká, Jalíl
se rawána húá, aur Yardan ke pár
Yahúdiya kí sarhadd men áyá;
2 Aur barí bhír us ke píchhe ho lí;
aur us ne unhen wahán changá kiyá.

3 ¶ Aur Farísí us ki ázmáish ke
liye us pás áe, aur us se kahá, Kyá
rawá hai, ki mard har ek sabab se apní
jorú ko chhoṛ dewe?
4 Us ne jawáb men un se kahá,
Kyá tum ne nahín paṛhá, ki Ḳháliq
ne shurú' men unhen ek hí mard aur
ek hí 'aurat banáí,
5 Aur farmáyá, ki Is liye mard apne
má báp ko chhoṛegá, aur apní jorú se
milá rahegá: aur we donon ek tan
honge?
6 Is liye ab we do nahín, balki ek
tan hain. Pas, jise Ḳhudá ne joṛá,
use insán na toṛe.
7 Unhon ne us se kahá, Phir Músá
ne kyún hukm diyá, ki taláqnáma use
deke use chhoṛ de?
8 Us ne un se kahá, Músá ne tum-
hárí saḳht-dilí ke sabab tum ko apní
jorúon ko chhoṛ dene kí ijázat dí; par
shurú' se aisá na thá.
9 Aur main tum se kahtá hún, ki
Jo koí apní jorú ko, siwá ziná ke, aur
sabab se chhoṛ de, aur dúsrí se byáh
kare, ziná kartá hai: aur jo koí us
chhoṛí húí 'aurat ko byáhe, ziná kartá
hai.
10 ¶ Us ke shágirdon ne us se
kahá, Agar mard ká hál jorú ke
sáth yih hai, to jorú karná achchhá
nahín.
11 Us ne un se kahá, ki Sab is bát
ko qabúl nahín karte hain, magar we
jinhen diyá gayá.
12 Kyúnki ba'ze ḳhoje hain, jo má
ke peṭ hí se aise paidá húe; aur ba'ze
ḳhoje hain, jinhen logon ne banáyá;
aur ba'ze ḳhoje hain, jinhon ne ásmán
kí bádsháhat ke liye áp ko ḳhoja ban-
áyá hogá. Jo us ko qabúl kar saktá
hai, so kare.
13 ¶ Tab log chhoṭe laṛkon ko us
pás láe, ki wuh un par háth rakhe, aur
du'á kare: par shágirdon ne unhen
ḍánṭá.
14 Yisú' ne un se kahá, ki Laṛkon
ko chhoṛ do, aur unhen mere pás áne
se man'a na karo; kyúnki ásmán kí
bádsháhat aison hí kí hai.
15 Aur us ne apne háth un par ra-
khe, aur wahán se rawána húá.
16 ¶ Aur, dekho, ek ne áke us se
kahá, Ai nek Ustád, main kaun sá nek
kám karún, ki hamesha kí zindagí
páún?
17 Us ne use kahá, Tú kyún mujhe
nek kahtá hai? nek to koí nahín,
magar ek, ya'ne, Ḳhudá; par agar tú
zindagí men dáḳhil húá cháhe, to
hukmon par 'amal kar.
18 Us ne use kahá, Kaun se hukm?
Yisú' ne use kahá, Yih, ki Tú ḳhún na
kar, Ziná na kar, Chorí na kar, Jhúṭhí
gawáhí na de,
19 Apne báp aur apní má kí 'izzat
kar: aur, Apne paṛosí ko aisá piyár kar,
jaisá áp ko.
20 Us jawán ne us se kahá, Yih sab
main laṛakpan hí se mántá áyá: ab
mujhe kyá báqí hai?
21 Yisú' ne kahá, Agar tú kámil
húá cháhe, to jáke sab kuchh jo terá
hai bech ḍál, aur muhtájon ko de, ki
tujhe ásmán par ḳhazána milegá: tab
áke mere píchhe ho le.
22 Wuh jawán yih sunkar gamgín
chalá gayá: kyúnki baṛá máldár thá.
23 ¶ Tab Yisú' ne apne shágirdon
se kahá, Main tum se sach kahtá hún,
ki Daulatmand ká ásmán kí bádsháhat
men dáḳhil honá mushkil hai.
24 Balki main tum se kahtá hún,
ki U'nṭ ká súí ke náke se guzar jáná,
us se ásán hai, ki ek daulatmand Ḳhu-
dá kí bádsháhat men dáḳhil ho.
25 Jab us ke shágirdon ne yih suná,
to niháyat hairán hoke bole, Phir kaun
naját pá saktá hai?
26 Yisú' ne un par nazar karke un-
hen kahá, Yih insán se nahín ho saktá;
par Ḳhudá se sab kuchh ho saktá hai.
27 ¶ Tab Patrus ne jawáb men use
kahá, Dekh, ham ne sab kuchh chhoṛá,
aur tere píchhe ho liye; pas ham ko
kyá milegá?

28 Yisú' ne unhen kahá, Main tum
se sach kahtá hún, ki Tum jo mere
píchhe ho liye, jab nayí khilqat men
Ibn i A'dam apne jalál ke takht par
baithegá, tum bhí bárah takhton par
baithoge, aur Isráel kí bárah gurohon
kí 'adálat karoge.
29 Aur jis ne ghar, yá bháí, yá ba-
hin, yá má báp, yá jorú, yá bál bach-
chon, yá zamín ko, mere nám par
chhorá, sau guná páwegá, aur hamesha
kí zindagí ká wáris hogá.
30 Par bahut se jo pahle hain,
pichhle ho jáenge; aur jo pichhle
hain, pahle honge.

XX BA'B.

KYU'NKI ásmán kí bádsháhat us
sáhib i khána kí mánind hai, jo
tarke báhar niklá, tá ki apne angúris-
tán men mazdúr lagáwe.
2 Aur us ne mazdúron ká ek ek
dínár rozína muqarrar karke unhen
apne angúristán men bhejá.
3 Aur us ne phir, din charhe, báhar
jáke auron ko bázár men be-kár khare
dekhá,
4 Aur un se kahá, Tum bhí angú-
ristán men jáo, aur jo kuchh wájibí
hai, tumhen dúngá. So we gaye.
5 Phir us ne, do pahar, aur tísre
pahar ko, báhar jáke waisá hí kiyá.
6 Ek ghantá din rahte, phir báhar
jáke auron ko be-kár khare páyá, aur
un se kahá, Tum kyún yahán tamám
din be-kár khare rahte ho?
7 Unhon ne us se kahá, Is liye ki
kisí ne ham ko mazdúrí par nahín ra-
khá. Us ne unhen kahá, Tum bhí an-
gúristán men jáo, aur jo kuchh wájibí
hai, so páoge.
8 Jab shám húí angúristán ke málik
ne apne kárinde se kahá, Mazdúron ko
bulá, aur pichhlon se leke pahlon tak
un kí mazdúri de.
9 Jab we, jinhon ne ghante bhar
kám kiyá thá, áe, to ek ek dínár páyá.
10 Jab agle áe, unhen yih gumán
thá, ki ham ziyáda páwenge; par un-
hon ne bhí ek ek dínár páyá.
11 Jab unhon ne yih páyá, to ghar
ke málik par kurkuráe,
12 Aur kahá, Pichhlon ne ek hí
ghante ká kám kiyá, aur tú ne unhen
hamáre barábar kar diyá, jinhon ne
tamám din kí mihnat aur dhúp sahí.
13 Us ne un men se ek ko jawáb
men kahá, Ai miyán, main terí be-
insáfí nahín kartá; kyá tú ne ek dínár
par mujh se iqrár nahín kiyá?
14 Tú apná le, aur chalá já: par
main jitná tujhe detá hún, pichhle ko
bhí dúngá.
15 Kyá mujhe rawá nahín, ki apne
mál se jo cháhún so karún? Kyá tú is
liye burí nazar se dekhtá hai, ki main
nek hún?
16 Isí tarah pichhle pahle honge, aur
pahle pichhle: kyúnki bahut se buláe
gaye, par barguzída thore hain.
17 ¶ Aur jab Yisú' Yarúsalam ko
játá thá, ráh men bárah shágirdon ko
alag le jáke un se kahá,
18 Dekho, ham Yarúsalam ko játe
hain; aur Ibn i A'dam sardár káhinon
aur faqíhon ke hawála kiyá jáegá, aur
we us par qatl ká hukm denge,
19 Aur use gair qaumon ke hawála
karenge, ki thatthon men uráwen, aur
kore máren, aur salíb par khínchen:
par wuh tísre din phir jí uthegá.
20 ¶ Tab Zabadí ke beton kí má
apne beton ko leke us pás áí, aur use
sijda karke cháhá, ki us se kuchh 'arz
kare.
21 Us ne us se kahá, Tú kyá cháhtí
hai? Wuh bolí, Farmá ki mere donon
bete, terí bádsháhat men, ek terí dahní,
aur dúsrá terí báin taraf baithen.
22 Yisú' ne jawáb men kahá, Tum
nahín jánte, ki kyá mángte ho. Kyá
wuh piyála, jo main píne par hún, pí
sakte ho? aur wuh baptisma, jo main
pátá hún, tum pá sakte? We us se
bole, Ham sakte hain.
23 Us ne un se kahá, Tum albatta

merá piyála píoge, aur wuh baptisma,
jo main pátá hún, páoge; lekin merí
dahní aur merí báín taraf baiṭhná,
mere iḳhtiyár men nahín ki kisí ko
dún, magar un ko, jin ke liye mere
Báp ne muqarrar kiyá.
24 Aur jab un dason ne yih suná, un
do bháíon par gusse húe.
25 Tab Yisú' ne unhen buláke kahá,
ki Tum jánte ho ki gair-qaumon ke
hákim un par hukúmat jatáte, aur
iḳhtiyárwále un par apná iḳhtiyár
dikháte hain;
26 Par tum logon men aisá na ho-
gá: balki jo tum men baṛá húá cháhe,
tumhárá ḳhádim ho;
27 Aur jo tum men sardár baná
cháhe, tumhárá banda ho:
28 Chunánchi Ibn i A'dam bhí is
liye nahín áyá, ki ḳhidmat le, balki
ḳhidmat kare, aur apní ján bahuteron
ke liye fidiya men de.
29 Jab we Yarihú se rawána hone
lage, baṛí bhíṛ us ke píchhe ho lí.
30 ¶ Aur, dekho, do andhe jo ráh
ke kináre baiṭhe the, jab suná ki Yisú'
chalá játá hai, pukárne lage, ki Ai
Ḳhudáwand, Ibn i Dáúd, ham par
rahm kar.
31 Par jamá'at ne unhen ḍánṭá, ki
chup rahen: lekin we aur bhí chilláe,
aur bole, ki Ai Ḳhudáwand, Ibn i
Dáúd, ham par rahm kar.
32 Tab Yisú' khaṛá rahá, aur unhen
buláke kahá, Tum kyá cháhte ho ki
main tumháre liye karún?
33 Unhon ne use kahá, ki Ai Ḳhu-
dáwand, hamárí ánkhen khul jáen.
34 Yisú' ko rahm áyá, aur un kí
ánkhon ko chhúá: aur usí dam un kí
ánkhen biná húín, aur we us ke píchhe
ho liye.

XXI BA'B.

AUR jab we Yarúsalam ke nazdík
pahunchke Baitfagá men Zaitún
ke pahár pás áe, tab Yisú' ne do shá-
girdon ko yih kahke bhejá, ki
2 Sámhne kí bastí men jáo, aur
wahán ek gadhí bandhí, aur us ke sáth
ek bachcha páoge: kholke mere pás
láo.
3 Aur agar koí tum ko kuchh kahe,
to kahiyo, ki Ḳhudáwand ko yih
darkár hain; ki wuh usí dam unhen
bhej degá.
4 Yih sab kuchh húá, tá ki jo nabí
ne kahá thá púrá ho, ki
5 Saihún kí beṭí se kaho, Dekh, terá
Bádsháh farotaní se, gadhí par, balki
gadhí ke bachche par sawár hoke tujh
pás átá hai.
6 So shágirdon ne jáke, jaisá Yisú'
ne unhen farmáyá thá, bajá láe,
7 Aur us gadhí ko bachche samet le
áe, aur apne kapṛe un par ḍále, aur use
un par biṭhláyá.
8 Aur ek baṛí jamá'at ne apne kapṛe
ráste men bichháe; aur kitnon ne
darakhton kí ḍálián káṭke ráh men
chhitráín.
9 Aur bhíṛ jo us ke áge píchhe chalí
játí pukárke kahtí thí, Ibn i Dáúd ko
Hosh'anná; Mubárak wuh jo Ḳhudá-
wand ke nám par átá hai: Use ásmán
par Hosh'anná.
10 Aur jab wuh Yarúsalam men
dáḳhil húá, sáre shahr men gul machá,
aur kahne lage, ki Yih kaun hai?
11 Tab bhíṛ ne kahá, ki Yih Jalíl
ke Násarat ká Yisú' nabí hai.
12 ¶ Aur Yisú' Ḳhudá kí haikal
men gayá, aur un sab ko jo haikal
men ḳharíd faroḳht kar rahe the, nikál
diyá, aur sarráfon ke taḳhte, aur kabú-
tar-faroshon kí chaukíán ulaṭ dín,
13 Aur un se kahá, Yih likhá hai,
ki Merá ghar 'ibádat ká ghar kah-
láegá; par tum ne use choron ká khoh
banáyá.
14 Aur andhe aur langṛe haikal
men us pás áe; us ne unhen changá
kiyá.
15 Jab sardár káhinon, aur faqíhon
ne un karámaton ko, jo us ne dikháín,
aur laṛkon ko haikal men pukárte, aur

Ibn i Dáúd ko Hosh'anná kahte de-
khá, to bahut gusse húe,
16 Aur us se kahá, Tú suntá hai,
ki ye kyá kahte hain̲? Yisú' ne un-
hen̲ kahá, Hán̲; kyá tum ne kabhí
nahín̲ paṛhá, ki Bachchon̲ aur shír-
khwáron̲ ke mun̲h se tú ne kámil ta'ríf
karwáí?
17 ¶ Phir wuh unhen̲ chhoṛke
shahr ke báhar Bait'aniyá men̲ gayá;
aur wahán̲ rát bitáí.
18 Aur jab subh ko shahr men̲ jáne
lagá, use bhúkh lagí.
19 Tab anjír ká ek daraḳht ráh ke
kináre dekhkar us pás gayá, aur jab
patton̲ ke siwá us men̲ kuchh na páyá,
to kahá, Ab se tujh men̲ kabhú phal
na lage. Wun̲hín̲ anjír ká daraḳht
súkh gayá.
20 Aur shágirdon̲ ne yih dekhkar
ta'ajjub kiyá, aur kahá, ki Yih anjír ká
daraḳht kyá hí jald súkh gayá!
21 Yisú' ne jawáb men̲ unhen̲ kahá,
Main̲ tum se sach kahtá hún̲, ki Agar
tum yaqín karo, aur shakk na láo, to
na sirf yihí kar sakoge, jo anjír ke
daraḳht par húá, balki agar is paháṛ se
kahoge, Tú ṭalkar daryá men̲ já gir, to
waisá hí hogá.
22 Aur jo kuchh du'á men̲ ímán se
mángoge, so páoge.
23 ¶ Jab wuh haikal men̲ áyá, aur
ta'lím detá thá, tab sardár káhinon̲ aur
qaum ke buzurgon̲ ne us pás áke kahá,
Tú kis iḳhtiyár se yih kartá hai? aur
kis ne tujhe yih iḳhtiyár diyá?
24 Tab Yisú' ne jawáb men̲ unhen̲
kahá, Main̲ bhí tum se ek bát púchh-
ún̲; agar batáo, to main̲ bhí tumhen̲
batáún̲, ki yih kis iḳhtiyár se kartá
hún̲.
25 Yúhanná ká baptisma kahán̲ se
thá? ásmán se, yá insán se? We apne
dil men̲ sochne lage, ki agar ham
kahen̲, A'smán se, to wuh ham se
kahegá, Phir tum ne use kyún̲ na
mána?
26 Aur agar ham kahen̲, ki Insán
se, to 'awámm se ḍarte hain̲; kyún̲ki
sab Yúhanná ko nabí jánte hain̲.
27 Tab unhon̲ ne jawáb men̲ Yisú'
se kahá, Ham nahín̲ jánte. Us ne
un se kahá, Main̲ bhí tumhen̲ nahín̲
batátá, ki kis iḳhtiyár se yih kartá
hún̲.
28 ¶ Kyún̲, tum kyá samajhte ho?
Ek ádmí ke do beṭe the; us ne baṛe
pás jáke kahá, Ai beṭe, já, áj mere
angúristán men̲ kám kar.
29 Us ne jawáb men̲ kahá, Main̲
nahín̲ jáún̲gá; magar píchhe pachh-
táke gayá.
30 Phir chhoṭe pás jákar wuhí kahá.
Us ne jawáb men̲ kahá, Achchhá, ai
ḳhudáwand; par na gayá.
31 Un donon̲ men̲ se kaun apne báp
kí marzí par chalá? We bole, Baṛá.
Yisú' ne un se kahá, Main̲ tum se sach
kahtá hún̲, ki Mahsúl-lenewále aur
kasbíán̲ tum se pahle Ḳhudá kí bád-
sháhat men̲ dáḳhil hote hain̲.
32 Kyún̲ki Yúhanná rástí kí ráh
se tum pás áyá, aur tum ne us kí na
máni, par mahsúl-lenewálon̲ aur kas-
bíon̲ ne us kí máni; tum yih dekh-
kar píchhe bhí na pachhtáe ki us kí
máno.
33 ¶ Ek aur tamsíl suno: Ek
ghar ká málik thá, jis ne angúristán
lagáyá, aur us kí cháron̲ taraf rúndhá;
aur us ke bích men̲ khodke kolhú
gáṛá, aur burj banáyá, aur bágbánon̲
ko sompke áp pardes gayá:
34 Aur jab mewa ká mausim qaríb
áyá, us ne apne naukaron̲ ko bágbán-
on̲ pás bhejá, ki us ká phal láwen̲.
35 Par un bágbánon̲ ne us ke nau-
karon̲ ko pakaṛke ek ko píṭá, aur ek
ko már ḍálá, aur ek ko patthráo kiyá.
36 Phir us ne aur naukaron̲ ko, jo
pahlon̲ se baṛhkar the, bhejá; unhon̲
ne un ke sáth bhí waisá hí kiyá.
37 A'ḳhir, us ne apne beṭe ko un
pás yih kahkar bhejá, ki We mere
beṭe se dabenge.
38 Lekin jab bágbánon̲ ne beṭe ko

dekhá, ápas men̲ kahne lage, Wáris yihí hai; áo, ise már ḍálen̲, ki is kí mírás hamárí ho jáe.

39 Aur use pakaṛke aur angúristán ke báhar le jákar qatl kiyá.

40 Jab angúristán ká málik áwegá, to in bágbánon̲ ke sáth kyá karegá?

41 We use bole, In badon̲ ko burí tarah már ḍálegá, aur angúristán ko aur bágbánon̲ ko sompegá, jo use mausim par mewa pahuncháwen̲.

42 Yisú' ne unhen̲ kahá, Kyá tum ne nawishton̲ men̲ kabhí nahín̲ paṛhá, ki Jis patthar ko rájgíron̲ ne ná-pasand kiyá, wuhí kone ká sirá húá; yih Ḳhudáwand kí taraf se hai, aur hamárí nazaron̲ men̲ 'ajíb?

43 Is liye main̲ tum se kahtá hún̲, ki Ḳhudá kí bádsháhat tum se le lí jáegí, aur ek qaum ko, jo us ke mewa láwe, dí jáegí.

44 Jo is patthar par giregá, chúr ho jáegá; par jis par wuh gire, use pís ḍálegá.

45 Jab sardár káhinon̲ aur Farísíon̲ ne us kí yih tamsílen̲ sunín̲, to samajh gaye ki hamáre hí haqq men̲ kahtá hai.

46 Aur unhon̲ ne cháhá, ki use pakaṛ len̲, par 'awámm se ḍare, kyún̲ki we use nabí jánte the.

XXII BA'B.

YISU'' unhen̲ phir tamsílon̲ men̲ kahne lagá, ki

2 A'smán kí bádsháhat us bádsháh kí mánind hai, jis ne apne beṭe ká byáh kiyá;

3 Aur us ne apne naukaron̲ ko bhejá, ki mihmánon̲ ko byáh men̲ buláwen̲; par unhon̲ ne na cháhá ki áwen̲.

4 Phir us ne aur naukaron̲ ko yih kahke bhejá, ki Mihmánon̲ se kaho, ki Dekho, main̲ ne kháná taiyár kiyá: mere bail, aur moṭe moṭe jánwar zabh húe, aur sab kuchh taiyár hai: byáh men̲ áo.

5 Par we kuchh ḳhiyál men̲ na lákar chale gaye, ek apne khet, aur dúsrá apní saudágarí ko;

6 Aur báqíon̲ ne us ke naukaron̲ ko pakaṛke unhen̲ be-'izzat kiyá, aur már ḍálá.

7 Tab bádsháh sunkar gussa húá; aur apní fauj bhejke un ḳhúníon̲ ko már ḍálá, aur un ká shahr phúnk diyá.

8 Phir us ne apne chákaron̲ se kahá, Byáh kí taiyárí to húí, par we, jin ko buláyá, náláiq the.

9 Pas tum saṛakon̲ par jáo, aur jitne tumhen̲ milen̲, byáh men̲ buláo.

10 So un naukaron̲ ne ráston̲ par jáke bhale bure jo unhen̲ mile, sab ko jam'a kiyá; aur byáh ká ghar mihmánon̲ se bhar gayá.

11 ¶ Jab bádsháh mihmánon̲ ko dekhne andar áyá, us ne wahán̲ ek ádmí dekhá, jo shádí ká libás pahine na thá:

12 Aur us se kahá, Ai miyán̲, tú shádí ke kapṛe pahine bagair yahán̲ kyún̲ áyá? Us kí zubán band ho gayí.

13 Tab bádsháh ne naukaron̲ ko kahá, Us ke háth pair bándhke use le jáo, aur báhar andhere men̲ ḍál do; wahán̲ roná aur dánt písná hogá.

14 Kyún̲ki we jo buláe gaye bahut hain̲, par barguzíde thoṛe.

15 ¶ Tab Farísíon̲ ne jáke saláh kí, ki use kyún̲kar us kí báton̲ men̲ phansáwen̲.

16 So unhon̲ ne apne shágirdon̲ ko Herodíon̲ ke sáth us pás bhejá, ki us se kahen̲, Ai Ustád, ham jánte hain̲, ki tú sachchá hai, aur sachái se Ḳhudá kí ráh batátá, aur kisí kí kuchh parwá nahín̲ rakhtá; kyún̲ki tú ádmíon̲ ke záhir hál par nazar nahín̲ kartá hai.

17 Pas, ham se kah, Tú kyá ḳhiyál kartá hai? Qaisar ho jizya dená rawá hai, yá nahín̲?

18 Par Yisú' ne un kí sharárat sa-

majhke kahá, Ai riyákáro, mujhe
kyún ázmáte ho?
19 Jizya ká sikka mujhe dikhláo.
We ek dínár us pás láe.
20 Tab us ne un se kahá, Yih sú-
rat aur sikka kis ká hai?
21 Unhon ne kahá, Qaisar ká.
Phir us ne kahá, Pas, jo chízen Qai-
sar kí hain, Qaisar ko; aur jo Khudá
kí hain, Khudá ko do.
22 Unhon ne yih sunkar ta'ajjub
kiyá, aur use chhorkar chale gaye.
23 ¶ Usí din Sadúqí, jo qiyámat
ke munkir hain, us pás áe, aur us se
suwál kiyá, ki
24 Ai Ustád, Músá ne kahá hai, Jab
koí be-aulád mar jáe, to us ká bhái
us kí jorú ko byáh le, tá ki apne bhái
ke liye nasl jári kare.
25 So hamáre darmiyán sát bhái
the; pahlá byáh karke mar gayá,
aur is sabab ki us kí aulád na thí,
apní jorú apne bhái ke wáste chhor
gayá.
26 Yúnhín dúsrá, aur tísrá bhí,
sátwen tak.
27 Sab ke ba'd wuh 'aurat bhí mar
gayí.
28 Pas wuh, qiyámat men, un sát-
on men se kis kí jorú hogí? kyúnki
sabhon ne us se byáh kiyá thá.
29 Yisú' ne jawáb men un se kahá,
Tum nawishton aur Khudá kí qudrat
ko na jánkar galatí karte ho.
30 Kyúnki qiyámat men log na
byáh karte, na byáhe játe hain, balki
ásmán par Khudá ke firishton kí má-
nind hain.
31 Aur murdon ke jí uthne kí bábat
Khudá ne, jo tumhen farmáyá, wuh
tum ne nahín parhá, ki
32 Main Abirahám ká Khudá, aur
Iz,háq ká Khudá, aur Ya'qúb ká
Khudá hún? Khudá murdon ká na-
hín, balki zindon ká Khudá hai.
33 Jamá'aten yih sunkar us kí ta'-
lím se dang húín.
34 ¶ Jab Farísíon ne suná, ki us ne
Sadúqíon ká munh band kiyá hai, we
jam'a húe.
35 Aur un men se sharí'at ke ek
sikhlánewále ne us se, ázmáne ke liye,
yih púchhá, ki
36 Ai Ustád, shar'a men bará hukm
kaun hai?
37 Yisú' ne us se kahá, Khudáwand
ko, jo terá Khudá hai, apne sáre dil,
aur apní sárí ján, aur apní sárí samajh
se piyár kar.
38 Pahlá aur bará hukm yihí hai.
39 Aur dúsrá us kí mánind hai, ki
Tú apne parosí ko aisá piyár kar, jaisá
áp ko.
40 Inhín do ahkám par sáre shar'a
aur sab nabíon kí báten mauqúf hain.
41 ¶ Jab Farísí jam'a the, Yisú' ne
un se púchhá, ki
42 Masíh ke haqq men tumhárá
kyá gumán hai? Wuh kis ká betá
hai? We bole, Dáúd ká.
43 Us ne un se kahá, Phir Dáúd,
rúh ke batáne se, kyúnkar use Khu-
dáwand kahtá hai, ki
44 Khudáwand ne mere Khudá-
wand ko kahá, ki Jab tak main tere
dushmanon ko tere pánwon kí chaukí
na karún, tú mere dahine baith?
45 Pas, jab Dáúd us ko Khudá-
wand kahtá hai, to wuh us ká betá
kyúnkar thahrá?
46 Par koí us ke jawáb men ek bát
na bol saká, aur us din se kisí ká
hiwáo na pará, ki us se phir kuchh
suwál kare.

XXIII BA'B.

TAB Yisú' logon aur apne shágird-
on se kahne lagá, ki
2 Faqíh aur Farísí Músá kí gaddí
par baithe hain:
3 Is liye jo kuchh we tumhen mán-
ne ko kahen, máno, aur 'amal men
láo; lekin un ke se kám na karo: ky-
únki we kahte hain, par karte nahín.
4 Ki we bhárí bojhen, jin ká uthá-
ná mushkil hai, bándhte, aur logon

ke kándhon par rakhte hain; par áp unhen apní ek unglí se sarkáne par rází nahín hain.
5 We apne sab kám logon ko dikháne ke wáste karte hain; apne ta'wíz chaure, aur apne jubbon ke dáman lambe banáte hain,
6 Aur mihmáníon men sadr jagah, aur 'ibádatkhánon men auwal kursí,
7 Aur bázáron men salám, aur yih ki log unhen Rabbí, Rabbí, kahen, cháhte hain.
8 Par tum Rabbí na kahláo: kyúnki tumhárá Hádí ek hai, ya'ne, Masíh, aur tum sab bhái ho.
9 Aur zamín par kisú ko apná báp mat kaho: kyúnki tumhárá ek hí Báp hai, jo ásmán par hai.
10 Aur na tum hádí kahláo: kyúnki tumhárá Hádí ek hai, ya'ne, Masíh.
11 Balki jo tum men bará hai, tumhárá khádim hogá;
12 Aur jo áp ko bará jánegá, chhotá kiyá jáegá; aur jo áp ko chhotá samjhegá, so bará kiyá jáegá.
13 ¶ Ai riyákár faqího, aur Farísío, tum par afsos! is liye ki ásmán kí bádsháhat ko logon ke áge band karte ho: na tum áp us men játe, aur na jánewálon ko us men jáne dete.
14 Ai riyákár faqího, aur Farísío, tum par afsos! ki bewáon ke ghar nigal játe, aur makr se lambí chaurí namáz parhte ho; is sabab tum ziyádatar sazá páoge.
15 Ai riyákár faqího, aur Farísío, tum par afsos! ki tum tarí aur khushkí ká daura is liye karte ho, ki ek ko apne dín men láo, aur jab wuh á chuká, to apne se dúná use jahannam ká farzand banáte ho.
16 Ai andhe ráh-dikhánewálo, tum par afsos, ki kahte ho, Agar koí haikal kí qasam kháwe, to kuchh muzáyaqa nahín; par agar haikal ke sone kí qasam kháwe, to us ko púrá karná zarúr hai!
17 Ai nádáno, aur ai andho, kaun bará hai, soná, yá haikal, jo sone ko pák kartí?
18 Phir tum kahte ho, Agar koí qurbángáh kí qasam kháwe, to kuchh muzáyaqa nahín; par agar nazr kí, jo us par charhtí, qasam kháwe, to us ko púrá karná farz hai.
19 Ai nádáno, aur ai andho, bará kaun hai, nazr, yá qurbángáh, jo nazr ko pák kartí?
20 Pas jo qurbángáh kí qasam khátá hai, us kí aur un sab chízon kí, jo us par charhín, qasam khátá.
21 Aur jo haikal kí qasam khátá hai, us kí aur jo us men rahnewálá hai, us kí bhí qasam khátá hai.
22 Aur jo ásmán kí qasam khátá hai, Khudá ke takht aur us par jo baithnewálá hai, us kí bhí qasam khátá hai.
23 Ai riyákár faqího, aur Farísío, tum par afsos! kyúnki podína, aur anísún, aur zíra kí dahyakí lagáte ho, par sharí'at kí bhárí báton, ya'ne, insáf, aur rahm, aur ímán ko chhor diyá; lázim thá ki tum unhen ikhtiyár karte, aur inhen bhí na chhorte.
24 Ai andhe ráh-dikhánewálo, ki machchhar chhántte, aur únt ko nigal játe ho.
25 Ai riyákár faqího, aur Farísío, tum par afsos! ki tum piyála aur rikábí ko úpar se sáf karte, par we andar lút aur burái se bhare hain.
26 Ai andhe Farísí, tú pahle piyála aur rikábí andar se sáf kar, ki we báhar se bhí sáf hon.
27 Ai riyákár faqího, aur Farísío, tum par afsos! ki tum sufedí phirí húí qabron kí mánind ho, jo báhar se bahut achchhí ma'lúm hotí hain, par bhítar murdon kí haddíon aur har tarah kí nápákí se bharí hain.
28 Isí tarah tum bhí záhir men logon ko rástbáz dikhái dete, par bátin men riyákar, aur sharárat se bhare ho.
29 Ai riyákár faqího, aur Farísío, tum par afsos! kyúnki nabíon kí

qabren banáte, aur rástbázon kí goren
sanwárte ho,
30 Aur kahte, Agar ham apne báp-
dádon ke dinon men hote, to nabíon
ke ḳhún men un ke sharík na hote.
31 Isí tarah tum apne par gawáhí
dete ho, ki tum nabíon ke qátilon ke
farzand ho.
32 Pas apne bápdádon ká paimána
bharo.
33 Ai sámpo, aur ai sámp ke bach-
cho, tum jahannam ke 'azáb se ky-
únkar bhágoge?
34 ¶ Is liye, dekho, main nabíon,
aur dánáon, aur faqíhon ko tumháre
pás bhejtá hún; tum un men se
ba'zon ko qatl karoge, aur salíb par
khínchoge, aur ba'zon ko apne 'ibádat-
ḳhánon men koṛe mároge, aur shahr
ba shahr satáoge:
35 Tá ki sab rástbázon ká ḳhún jo
zamín par baháyá gayá tum par áwe,
Hábil rástbáz ke ḳhún se Baraḳhiyáh
ke beṭe Zakariyáh ke ḳhún tak, jise
tum ne haikal aur qurbángáh ke dar-
miyán qatl kiyá.
36 Main tum se sach kahtá hún, ki
Yih sab kuchh is zamáne ke logon
par áwegá.
37 Ai Yarúsalam, ai Yarúsalam, jo
nabíon ko már ḍáltí, aur unhen, jo
tujh pás bheje gaye, pathráo kartí
hai, main ne kitní bár cháhá ki tere
laṛkon ko, jis tarah murgí apne bach-
chon ko paron tale ikaṭṭhe kartí hai,
jam'a karún, par tum ne na cháhá!
38 Dekho, tumhárá ghar tumháre
liye wírán chhoṛá játá hai.
39 Kyúnki main tum se kahtá hún,
ki Ab se tum mujhe phir na dekhoge,
jab tak ki kahoge, Mubárak hai wuh
jo Ḳhudáwand ke nám par átá hai.

XXIV BA'B.

AUR Yisú' haikal se nikalke chalá
gayá; aur us ke shágird us pás
áe, ki use haikal kí 'imáraten dikhá-
wen.
2 Yisú' ne un se kahá, Tum yih sab
chízen dekhte ho? main tum se sach
kahtá hún, ki Yahán ek patthar pat-
thar par na chhúṭegá, jo giráyá na
jáegá.
3 ¶ Aur jab wuh Zaitún ke paháṛ
par baiṭhá thá, us ke shágirdon ne
ḳhalwat men us pás áke kahá, Ham
se kah, ki yih kab hogá? aur tere áne
ká aur zamána ke áḳhir hone ká ni-
shán kyá hai?
4 Tab Yisú' ne jawáb men un se
kahá, Ḳhabardár, koí tumhen gumráh
na kare.
5 Kyúnki bahutere mere nám par
áwenge, aur kahenge, ki Main Masíh
hún; aur bahuton ko gumráh karenge.
6 Aur tum laṛáíon aur laṛáíon kí
afwáhon kí ḳhabar sunoge; ḳhabar-
dár, mat ghabráiyo: kyúnki un sab
báton ká honá zarúr hai, par ab tak
áḳhir nahín hai.
7 Ki qaum qaum par, aur bádshá-
hat bádsháhat par chaṛh áwegí, aur
kál aur marí paṛegí, aur jagah jagah
bhúnchál áwenge.
8 Yih sab kuchh musíbaton ká
shurú' hai.
9 Tab we tumhen azíyat men ḍál
denge, aur tumhen már ḍálenge; aur
mere nám ke sabab sab qaum tum se
kína rakhengí.
10 Us waqt bahutere ṭhokar kháen-
ge, aur ek dúsre ko pakaṛwáegá, aur
ek dúsre se kína rakhegá.
11 Aur bahut jhúṭhe nabí uṭhenge,
jo bahuton ko gumráh karenge.
12 Aur be-díní ke baṛh jáne se ba-
huton kí muhabbat ṭhanḍí ho jáegí.
13 Par jo áḳhir tak sahegá, wuhí
naját páwegá.
14 Aur bádsháhat kí is ḳhushḳha-
barí kí manádí tamám dunyá men
hogí, tá ki sab qaumon par gawáhí
ho; tab áḳhir hogá.
15 Pas, jab tum us wírán karnewálí
makrúh chíz ko, jis kí ḳhabar Dániel
nabí ne dí, pák jagah men khaṛe
dekhoge, (jo paṛhe, so samajh le:)

16 Tab jo Yahúdiya men hon, pa-
háron par bhág jáen:
17 Aur jo kothe par ho, na utre ki
apne ghar se kuchh nikále:
18 Aur jo khet men ho, píchhe na
phire, ki apne kapre le.
19 Par un par afsos, jo un dinon
petwálián, aur dúdh-pilánewálián hon!
20 So tum du'á mángo, ki tumhárá
bhágná járe men, yá sabt ke din na
ho:
21 Kyúnki us waqt aisí barí mu-
síbat hogí, ki dunyá ke shurú' se ab
tak na húí, balki na kabhí hogí.
22 Aur agar we din ghatáe na játe,
to ek tan naját na pátá; par barguzí-
don kí khátir we din ghatáe jáenge.
23 Tab agar koí tum se kahe, ki
Dekho, Masíh yahán, yá wahán hai;
to use na mánná.
24 Kyúnki jhúthe Masíh aur jhúthe
nabí uthenge, aur aise bare nishán aur
karámaten dikháwenge ki, agar ho
saktá, to we barguzídon ko bhí gumráh
karte.
25 Dekho, main tumhen áge hí kah
chuká.
26 Pas, agar we tumhen kahen, ki
Dekho, wuh bayábán men hai, to
báhar na jáiyo; yá ki, dekho, wuh
kothrí men hai, to na mániyo.
27 Kyúnki jaisí bijlí púrab se
kaundhke pachchhim tak chamaktí,
waisá hí Ibn i A'dam ká áná bhí hogá.
28 Kyúnki jahán murdár ho, wahán
giddh bhí jam'a honge.
29 ¶ Un dinon kí musíbat ke ba'd,
turt súraj andherá ho jáegá, aur chánd
apní roshní na degá, aur sitáre ásmán
se gir jáenge, aur ásmán kí qúwaten
hil jáengí:
30 Tab Ibn i A'dam ká nishán ás-
mán par záhir hogá; aur us waqt
zamín ke sáre gharáne chhátí pítenge,
aur Ibn i A'dam ko barí qudrat aur
jalál ke sáth ásmán kí badlíon par áte
dekhenge.
31 Aur wuh narsinge ke bare shor
ke sáth apne firishton ko bhejegá, aur
we us ke barguzídon ko, cháron taraf
se, ásmán kí is hadd se us hadd tak,
jam'a karenge.
32 Ab anjír ke darakht se ek tamsíl
síkho, ki Jab us kí dálí narm hotí, aur
patte nikalte, tum jánte ho ki garmí
nazdík hai:
33 Isí tarah jab yih sab dekho, to
jáno ki wuh nazdík, balki darwáze hí
par hai.
34 Main tum se sach kahtá hún, ki
Jab tak yih sab kuchh ho na le, is
zamáne ke log guzar na jáenge.
35 A'smán aur zamín tal jáenge,
par merí báten hargiz na talengí.
36 ¶ Lekin us din aur us gharí ko,
mere Báp ke siwá, ásmán ke firishton
tak koí nahín jántá.
37 Jaisá Núh ke dinon men húá,
waisá hí Ibn i A'dam ká áná bhí hogá.
38 Kyúnki jis tarah un dinon men
túfán ke áge, kháte, píte, byáh karte,
byáhe játe the, us din tak ki Núh
kishtí par charhá,
39 Aur na jánte the, jab tak ki tú-
fán áyá, aur un sab ko le gayá; isí
tarah Ibn i A'dam ká áná bhí hogá.
40 Do ádmí khet men honge; ek
pakrá, dúsrá chhorá jáegá.
41 Do 'auraten chakkí pístián
hongí; ek pakrí, dúsrí chhorí jáegí.
42 ¶ Is liye jágte raho: kyúnki
tumhen ma'lúm nahín ki kis gharí
tumhárá Khudáwand áwegá.
43 Par yih tum jánte ho, ki agar
ghar ke málik ko ma'lúm hotá ki
chor kis gharí áwegá, to wuh jágtá
rahtá, aur apne ghar men sendh márne
na detá.
44 Is liye tum bhí taiyár raho:
kyúnki jis gharí tumhen gumán na
ho, Ibn i A'dam áwegá.
45 Pas kaun hai, wuh diyánatdár
aur hoshyár khádim, jise us ke khá-
wind ne apne naukar chákaron par
muqarrar kiyá, ki waqt par unhen
kháná de?

46 Mubárak hai wuh ḳhádim, jise
us ká ḳháwind ákar aisá hí karte
páwe.
47 Main̲ tum se sach kahtá hún̲, ki
Wuh use apne sab mál par muḳhtár
karegá.
48 Par agar wuh bad ḳhádim apne
dil men̲ kahe, ki Merá ḳháwind áne
men̲ der kartá hai;
49 Aur apne ham-ḳhidmaton̲ ko
márne, aur matwálon̲ ke sáth kháne
píne lage;
50 Us naukar ká ḳháwind usí din
áwegá, ki wuh us kí ráh na take, aur
us gharí, ki wuh na jáne,
51 Aur use do ṭukṛe karke us ká
hissa riyákáron̲ ke sáth muqarrar
karegá: wahán̲ roná aur dánt písná
hogá.

XXV BA'B.

US waqt ásmán kí bádsháhat das
kun̲wáríon̲ kí mánind hogí, jo
apne mash'alen̲ lekar dulhá ke istiqbál
ke wáste niklín̲.
2 Un men̲ pánch hoshyár, aur pánch
nádán thín̲.
3 Jo nádán thín̲, unhon̲ ne apne
mash'ale liye, magar tel sáth na liyá:
4 Par hoshyáron̲ ne apne mash'alon̲
ke sáth bartanon̲ men̲ tel liyá.
5 Jab dulhá ne der kí, sab únghne
lagín̲, aur so gayín̲.
6 A'dhí rát ko dhúm machí, ki
Dekho, dulhá átá hai; us ke istiqbál
ke wáste niklo.
7 Tab un sab kun̲wáríon̲ ne uṭhkar
apní mash'alen̲ durust kín̲.
8 Aur nádánon̲ ne hoshyáron̲ se
kahá, Apne tel men̲ se hamen̲ bhí
do, ki hamárí mash'alen̲ bujhí játí
hain̲.
9 Par hoshyáron̲ ne jawáb men̲
kahá, Aisá na ho, ki hamáre aur tum-
háre wáste kifáyat na kare: bihtar
hai ki bechnewálon̲ ke pás jáo, aur
apne wáste mol lo.
10 Jab we ḳharídne gayín̲, dulhá á
pahunchá, aur we jo taiyár thín̲ us ke
sáth shádí ke ghar men̲ gayín̲: aur
darwáza band húá.
11 Píchhe we dúsrí kun̲wárián̲ bhí
áín̲, aur kahne lagín̲, Ai ḳhudáwand,
ai ḳhudáwand, hamáre liye darwáza
khol.
12 Tab us ne jawáb men̲ kahá,
Main̲ tum se sach kahtá hún̲, ki tum-
hen̲ nahín̲ pahchántá.
13 Is liye jágte raho, kyún̲ki tum
nahín̲ jánte ki kaun se din, yá kaun
sí gharí, Ibn i A'dam áwegá.
14 ¶ Ki wuh us ádmí kí mánind
hai, jis ne dúr mulk men̲ safar karte
waqt apne naukaron̲ ko bulákar unhen̲
apná mál supurd kiyá:
15 Ek ko pánch toṛe, dúsre ko do,
tísre ko ek; har ek ko us kí liyáqat
ke muwáfiq diyá; aur turt safar
kiyá.
16 Tab jis ne pánch toṛe páe the,
jákar aur len den karke pánch toṛe
aur paidá kiye.
17 Yún̲hín̲ us ne bhí, jise do mile
the, do aur kamáe.
18 Par jis ne ek páyá, gayá, aur
zamín khodkar apne ḳhudáwand ke
rúpiya gáṛ diye.
19 Muddat ba'd, un naukaron̲ ká
ḳháwind áyá, aur un se hisáb lene
lagá.
20 So jis ne pánch toṛe páe the,
pánch toṛe aur bhí lekar áyá, aur ka-
há, Ai ḳhudáwand, tú ne mujhe pánch
toṛe sompe: dekh, main̲ ne un ke
siwá pánch toṛe aur bhí kamáe.
21 Us ke ḳháwind ne us se kahá,
Ai achchhe aur diyánatdár naukar,
shábásh! tú thoṛe men̲ diyánatdár
niklá, main̲ tujhe bahut chízon̲ par
iḳhtiyár dún̲gá: tú apne ḳháwind kí
ḳhushí men̲ shámil ho.
22 Aur jis ne do toṛe páe the, wuh
bhí ákar kahne lagá, Ai ḳhudáwand,
tú ne mujhe do toṛe sompe: dekh,
un ke siwá main̲ ne do toṛe aur bhí
kiye.
23 Us ke ḳháwind ne us se kahá,

Ai achchhe aur diyánatdár naukar,
shábásh! tú thoṛe men diyánatdár
niklá, main tujhe bahut chízon par
mukhtár karúngá: apne ḳháwind kí
ḳhushí men shámil ho.
24 Tab wuh bhí, jis ne ek toṛá
páyá thá, áke kahne lagá, Ai ḳhudá-
wand, main tujhe ek saḳht mizáj
ádmí jántá thá, ki jahán nahín boyá,
wahán tú káṭtá, aur jahán nahín
chhitráyá, wahán jam'a kartá hai;
25 So main ḍará, aur jáke terá toṛá
zamín men chhipáyá; dekh, terá jo
hai maujúd hai.
26 Us ke málik ne jawáb men us se
kahá, Ai bad aur sust naukar, tú ne
jáná, ki main wahán káṭtá hún, jahán
nahín boyá, aur wahán jam'a kartá,
jahán nahín chhínṭá:
27 Pas tujhe munásib thá, ki mere
rúpiya sarráfon ko detá, ki main áke
apná mál súd samet pátá.
28 So is se yih toṛá chhínkar, jis
pás das toṛe hain use do.
29 Kyúnki jis pás kuchh hai, use
diyá jáegá, aur us kí baṛhtí hogí; aur
jis pás kuchh nahín, us se, wuh bhí jo
rakhtá ho, le liyá jáegá.
30 Aur is nikamme naukar ko bá-
har andhere men ḍál do: wahán roná
aur dánt písná hogá.
31 ¶ Jab Ibn i A'dam apne jalál
se áwegá, aur sab pák firishte us ke
sáth, tab wuh apne jalál ke taḳht par
baiṭhegá:
32 Aur sab qaum us ke áge házir
kí jáengí: aur jis tarah gaṛariyá bhe-
ṛon ko bakríon se judá kartá hai, wuh
ek ko dúsre se judá karegá.
33 Aur bheṛon ko dahine, aur bak-
ríon ko báen khaṛá karegá.
34 Tab bádsháh unhen jo us ke da-
hine hain, kahegá, Ai mere Báp ke
mubárak logo, us bádsháhat ko, jo
dunyá kí bunyád ḍálte hí tumháre
liye taiyár kí gayí, mírás men lo:
35 Kyúnki main bhúkhá thá, tum
ne mujhe kháná khiláyá: main piyásá
thá, tum ne mujhe pání piláyá: main
pardesí thá, tum ne mujhe apne ghar
men utárá:
36 Nangá thá, tum ne mujhe kapṛá
pahináyá: bímár thá, tum ne merí
i'yádat kí: qaid men thá, tum mere
pás áe.
37 Us waqt rástbáz use jawáb men
kahenge, Ai Khudáwand, kab ham ne
tujhe bhúkhá dekhá, aur kháná khilá-
yá? yá piyásá, aur pání piláyá?
38 Kab ham ne tujhe pardesí dekhá,
aur apne ghar men utárá? yá nangá,
aur kapṛá pahináyá?
39 Ham kab tujhe bímár yá qaid
men dekhkar tujh pás áe?
40 Tab Bádsháh un se jawáb men
kahegá, Main tum se sach kahtá hún,
ki Jab tum ne mere un sab se chhoṭe
bháíon men se ek ke sáth kiyá, to
mere sáth kiyá.
41 Tab wuh báín tarafwálon se bhí
kahegá, Ai mal'úno, mere sámhne se
us hamesha kí ág men jáo, jo Shaitán
aur us ke firishton ke liye taiyár kí
gayí hai:
42 Kyúnki main bhúkhá thá, par
tum ne mujhe kháne ko na diyá: pi-
yásá thá, tum ne mujhe pání na pi-
láyá:
43 Pardesí thá, tum ne mujhe apne
ghar men na utárá: nangá thá, tum
ne mujhe kapṛá na pinháyá: bímár
aur qaid men thá, tum ne merí ḳhabar
na lí.
44 Tab we bhí jawáb men us se
kahenge, Ai Khudáwand, kab ham ne
tujhe bhúkhá, yá piyásá, yá pardesí,
yá nangá, yá bímár, yá qaidí dekhá,
aur terí ḳhidmat na kí?
45 Tab wuh unhen jawáb men ka-
hegá, Main tum se sach kahtá hún, ki
Jab tum ne mere in sab se chhoṭe
bháíon men se ek ke sáth na kiyá, to
mere sáth bhí na kiyá.
46 Aur we hamesha ke 'azáb men
jáenge: par rástbáz hamesha kí zin-
dagí men.

XXVI BA'B.

AUR yún̲ húá, ki jab Yisú' yih sab
báten̲ kar chuká, to us ne apne
shágirdon̲ se kahá,
2 Tum jánte ho ki do roz ba'd 'íd i
fasah hogí, aur Ibn i A'dam hawála kiyá
jáegá, ki salíb par khín̲chá jáwe.
3 Tab sardár káhin, aur faqíh, aur
qaum ke buzurg, Qayáfa náme sardár
káhin ke ghar men̲ ikaṭṭhe húe,
4 Aur saláh kí, ki Yisú' ko fareb se
pakaṛke már ḍálen̲.
5 Tab unhon̲ ne kahá, 'I'd ko nahín̲,
na ho ki logon̲ men̲ fasád mache.
6 ¶ Jis waqt Yisú' Bait'aniyá men̲
Shama'ún koṛhí ke ghar men̲ thá,
7 Ek 'aurat sang i marmar ke 'itr-
dán men̲ qímatí 'itr us pás láí, aur
jab wuh kháne baiṭhá, us ke sir par
ḍhálá.
8 Us ke shágird yih dekhkar ḳhafa
hoke kahne lage, Káhe ko yih befaida
ḳharch húá?
9 Kyún̲ki yih 'itr baṛe dám par bik-
tá, aur wuh muhtájon̲ ko diyá játá.
10 Yisú' ne yih jánkar unhen̲ kahá,
Kyún̲ is 'aurat ko taklíf dete ho? us
ne to mere sáth nek kám kiyá.
11 Kyún̲ki muhtáj hamesha tum-
háre sáth hain̲; par main̲ hamesha
tumháre sáth na rahún̲gá.
12 Ki us ne jo mere badan par 'itr
ḍhálá, to yih mere kafan ke liye kiyá
hai.
13 Main̲ tum se sach kahtá hún̲, ki
Tamám dunyá men̲, jahán̲ kahín̲ is
Injíl kí manádí hogí, yih bhí, jo us
ne kiyá, is kí yádgárí ke liye kahá
jáegá.
14 ¶ Tab un bárah men̲ se, ek ne,
jis ká nám Yahúdáh Isqariyútí thá,
sardár káhinon̲ ke pás jákar kahá,
15 Jo main̲ use tumhen̲ pakaṛwá
dún̲, to mujhe kyá doge? Tab unhon̲
ne us se tís rúpiya ká iqrár kiyá.
16 Aur wuh us waqt se us ke pakaṛ-
wáne ke liye qábú ḍhúṇḍhtá thá.
17 ¶ So, be-ḳhamírí roṭion̲ kí 'íd ke
pahle din, shágirdon̲ ne Yisú' pás ákar
us se kahá, Tú kahán̲ cháhtá hai ki
ham tere liye fasah taiyár karen̲, ki tú
use kháe?
18 Us ne kahá, Shahr men̲ fuláne
shaḳhs pás jákar us se kaho, ki Ustád
farmátá hai, Merá waqt nazdík pa-
hunchá; main̲ apne shágirdon̲ samet
tere yahán̲ 'íd i fasah karún̲gá.
19 So jaisá Yisú' ne shágirdon̲ ko
hukm kiyá thá, we bajá láe, aur fasah
taiyár kiyá.
20 Jab shám húí, wuh un bárahon̲
ke sáth kháne baiṭhá.
21 Jab we khá rahe the, us ne kahá,
Main̲ tum se sach kahtá hún̲, ki Tum
men̲ se ek mujhe pakaṛwá degá.
22 Tab we niháyat dilgír húe, aur
har ek un men̲ se us ko kahne lagá,
Ai Ḳhudáwand, kyá main̲ hún̲?
23 Us ne jawáb men̲ kahá, Jo mere
sáth tabáq men̲ háth ḍáltá hai, wuhí
mujhe pakaṛwá degá.
24 Ibn i A'dam, jis tarah us ke
haqq men̲ likhá hai, játá hai; lekin
us shaḳhs par afsos, jis se Ibn i A'dam
giriftár karwáyá játá; agar wuh
shaḳhs paidá na hotá, us ke liye
bihtar thá.
25 Tab Yahúdáh ne, jo us ká pa-
kaṛwánewálá thá, jawáb men̲ kahá,
Ai Rabbí, kyá main̲ hún̲? Us ne kahá,
Tú ne áp hí kahá.
26 ¶ Un ke kháte waqt Yisú' ne
roṭí lí, aur barakat mángke toṛí, phir
shágirdon̲ ko dekar kahá, Lo, kháo;
yih merá badan hai.
27 Phir piyála lekar shukr kiyá,
aur unhen̲ dekar kahá, Tum sab is men̲
se pío;
28 Kyún̲ki yih merá lahú hai;
ya'ne, naye 'ahd ká lahú, jo bahuton̲
ke gunáhon̲ kí mu'áfí ke liye baháyá
játá.
29 Main̲ tum se kahtá hún̲, ki
Angúr ke phal ká ras phir na píún̲gá,
us din tak ki tumháre sáth apne Báp
kí bádsháhat men̲ nayá na píún̲.

30 Phir we gít gáke Zaitún ke paháṛ
ko gaye.
31 Tab Yisú' ne un se kahá, Tum
sab isí rát mere sabab ṭhokar kháoge;
kyúnki likhá hai, ki Main garariye ko
márúngá, aur galle kí bheṛen tittar
bittar ho jáengí.
32 Lekin main apne jí uṭhne ke
ba'd tum se áge Jalíl ko jáúngá.
33 Patrus ne jawáb men us se kahá,
Agarchi sab terí bábat ṭhokar kháen,
par main kabhí ṭhokar na kháúngá.
34 Yisú' ne us se kahá, Main tujh se
sach kahtá hún, ki Tú isí rát, murg ke
báng dene ke pahle, tín bár merá inkár
karegá.
35 Patrus ne us se kahá, Agar tere
sáth mujhe marná bhí zarúr ho, tau
bhí terá inkár na karúngá. Aur sab
shágirdon ne bhí yih kahá.
36 ¶ Phir Yisú' un ke sáth Gat-
semaní nám ek maqám men áyá,
aur shágirdon se kahá, Yahán baiṭho,
jab tak main wahán jákar du'á
mángún.
37 Tab us ne Patrus aur Zabadí ke
do beṭe sáth liye, aur gamgín aur ni-
háyat dilgír hone lagá.
38 Tab us ne un se kahá, ki Merá
díl niháyat gamgín hai, balki merí
maut kí sí hálat hai: tum yahán ṭhah-
ro, aur mere sáth jágte raho.
39 Aur kuchh áge baṛhke munh ke
bal girá, aur dú'á mángte húe kahá, ki
Ai mere Báp, agar ho sake, to yih pi-
yála mujh se guzar jáe: tau bhí merí
khwáhish nahín, balki terí khwáhish
ke mutábiq ho.
40 Tab shágirdon ke pás áyá, aur
unhen sote pákar Patrus se kahá, Kyá
tum mere sáth ek ghanṭá nahín jág
sakte?
41 Jágo, aur du'á mángo, tá ki im-
tihán men na paṛo: rúh to musta'idd,
par jism sust hai.
42 Phir us ne do bára jákar du'á
mángí, aur kahá, ki Ai mere Báp,
agar mere píne ke bagair yih piyála
mujh se nahín guzar saktá, to terí
marzí ho.
43 Us ne áke phir unhen sote páyá:
kyúnki un kí ánkhen nínd se bharí
thín.
44 Aur unhen chhoṛkar phir gayá,
aur wuhí bát kahkar tísrí bár du'á
mángí.
45 Tab apne shágirdon ke pás ákar
un se kahá, Ab sote raho, aur árám
karo: dekho, wuh ghaṛí á pahunchí, ki
Ibn i A'dam gunahgáron ke háth
hawála kiyá játá hai.
46 Uṭho, chalen: dekho, jo mujhe
pakaṛwátá hai, nazdík hai.
47 ¶ Wuh yih kah hí rahá thá, ki
dekho, Yahúdáh, jo un bárahon men
se ek thá, áyá, aur us ke sáth ek baṛí
bhíṛ talwáren aur láṭhián liye, sardár
káhinon aur qaum ke buzurgon kí
taraf se á pahunchí.
48 Us ke pakaṛwánewále ne unhen
yih kahke patá diyá thá, ki Jise main
chúmún, wuhí hai; use pakaṛ lená.
49 Us ne wunhín Yisú' pás ákar
kahá, Ai Rabbí, salám; aur use chúm
liyá.
50 Yisú' ne use kahá, Ai miyán, tú
káhe ko áyá? Tab unhon ne pás ákar
Yisú' par háth ḍále, aur use pakaṛ
liyá.
51 Aur, dekho, Yisú' ke sáthíon
men se ek ne háth baṛhákar apní tal-
wár khínchí, aur sardár káhin ke
naukar par chalákar us ká kán uṛá
diyá.
52 Tab Yisú' ne us se kahá, Apní
talwár miyán men kar; kyúnki sab jo
talwár khínchte hain, talwár hí se
máre jáenge.
53 Kyá tú nahín jántá, ki main abhí
apne Báp se máng saktá hún, aur wuh
firishton ke bárah tuman se ziyáda
mere liye házir kar degá?
54 Par nawishton kí bát, ki yún-
hín honá zarúr hai, tab kyúnkar púrí
hogí?
55 Usí ghaṛí Yisú' logon se kahne

lagá, ki Tum, jaise chor ke liye, tal-
wáren aur láthián lekar mere pakarne
ko nikle ho? main har roz haikal men
tumháre sáth baithke ta'lím detá thá,
par tum ne mujhe na pakrá.
56 Lekin yih sab is liye húá, tá ki
nabíon ke nawishte púre hon. Tab sab
shágird use chhorke bhág gaye.
57 ¶ So jinhon ne Yisú' ko pakrá,
we use Qayáfá nám sardár káhin pás
le gaye, jahán faqíh aur buzurg jam'a
the.
58 Patrus dúr dúr us ke píchhe sar-
dár káhin ke ghar tak chalá gayá, aur
andar jáke naukaron ke sáth baithá,
ki dekhe, ki ákhir kyá hotá hai.
59 Tab sardár káhin aur buzurg aur
sárí majlis Yisú' par jhúthí gawáhí
dhúndhne lage, tá ki use már dálen;
60 Par na páí; aur agarchi bahut
jhúthe gawáh áe, par koí bát na
thahrí. A'khir, do jhúthe gawáhon ne
ákar,
61 Kahá, ki Is ne kahá hai, ki Main
Khudá kí haikal ko dhá saktá, aur phir
tín din men use baná saktá hún.
62 Tab sardár káhin ne uthkar us
se kahá, Tú kuchh jawáb nahín detá?
ye tujh par kyá gawáhí dete hain?
63 Par Yisú' chup rahá. Tab sar-
dár káhin ne us se kahá, Main tujhe
zinda Khudá kí qasam detá hún, ki
agar tú Masíh, Khudá ká Betá hai, to
ham se kah.
64 Yisú' ne us se kahá, Hán, wuh
jo tú kahtá hai: balki main tum se
kahtá hún, ki Is ke ba'd tum Ibn i
A'dam ko Qádir i mutlaq kí dahiní
taraf baithe, aur ásmán ke bádalon par
áte dekhoge.
65 Tab sardár káhin ne apne kapre
phárkar kahá, ki Yih kufr kah chuká
hai; ab hamen aur gawáh kyá zarúr?
tum ne áp us ká kufr suná.
66 Ab tumhárí kyá saláh? Unhon
ne jawáb men kahá, Wuh qatl ke láiq
hai.
67 Tab unhon ne us ke munh par
thúká, aur use ghúnsá márá, aur dús-
ron ne use tamáncha márke kahá, ki
68 Ai Masíh, hamen nubúwat se
batá, ki kis ne tujhe márá?
69 ¶ Jab Patrus báhar dálán men
baithá thá, ek laundí ne us pás áke
kahá, Tú bhí Yisú' Jalílí ke sáth thá.
70 Par us ne sab ke sámhne inkár
karke kahá, Main nahín jántá ki tú
kyá kahtí hai.
71 Phir jab wuh usáre kí taraf
báhar chalá, ek dúsrí ne use dekhkar
un se jo wahán the kahá, ki Yih bhí
Yisú' Násarí ke sáth thá.
72 Tab us ne qasam kháke phir in-
kár kiyá, ki Main us shakhs ko nahín
jántá.
73 Thorí der ba'd unhon ne jo wa-
hán khare the Patrus pás áke kahá,
Beshakk tú bhí un men se hai, ki terí
bolí tujhe záhir kartí hai.
74 Tab us ne la'nat bhejkar aur qa-
sam khákar kahá, Main is shakhs ko
nahín jántá. Wunhín murg ne báng
dí.
75 Tab Patrus ko Yisú' kí bát yád
áí, jo us ne us se kahí thí, ki Murg ke
báng dene se pahle tú tín bár merá
inkár karegá. Wuh báhar jáke zár
zár royá.

XXVII BA'B.

JAB subh húí, sab sardár káhinon
aur qaum ke buzurgon ne Yisú'
kí bábat saláh kí, ki use kyúnkar qatl
karen:
2 Phir use bándhkar báhar le gaye,
aur Puntius Pilátus hákim ke hawála
kiyá.
3 ¶ Tab Yahúdáh, jis ne use pa-
karwá diyá thá, dekhkar ki us ke qatl
ká hukm húá, pachhtáyá, aur wuh tís
rúpiye sardár káhinon aur buzurgon
pás pher láyá,
4 Aur kahá, Main ne gunáh kiyá,
ki be-gunáh ko qatl ke liye pakarwá-
yá. We bole, Hamen kyá? tú ján.
5 Tad wuh rúpiye haikal men

phenkkar chalá gayá, aur jáke áp ko
phánsí dí.
6 Par sardár káhinon ne rúpae
lekar kahá, Inhen khazáne men dálná
rawá nahín, ki yih khún ká dám hai.
7 Tab unhon ne saláh karke un rú-
paon se kumhár ká khet, pardesíon ke
gárne ke liye, kharídá.
8 Is sabab áj tak wuh khet, Khún
ká khet, kahlátá hai.
9 Tab wuh jo Yaramiyáh nabí kí
ma'rifat kahá gayá thá, púrá húá, ki
Unhon ne wuh tís rúpae liye, us kí
thahrái húí qímat, jis kí qímat baní
Isráel men se ba'zon ne thahrái;
10 Aur unhon ne wuh rúpae kum-
hár ke khet ke wáste diye, jaisá Khu-
dáwand ne mujhe farmáyá.
11 Phir Yisú' hákim ke rúbarú kha-
rá thá: aur hákim ne us se púchhá,
Kyá tú Yahúdíon ká Bádsháh hai?
Yisú' ne us se kahá, Hán, tú thík
kahtá hai.
12 Aur us waqt sardár káhin aur
buzurg us par faryád kar rahe the, par
wuh kuchh jawáb na detá thá.
13 Tab Pilátus ne use kahá, Kyá
tú nahín suntá, ki ye tujh par kitní
gawáhíán dete hain?
14 Par us ne us kí ek bát ká bhí ja-
wáb na diyá; chunánchi hákim ne
bahut ta'ajjub kiyá.
15 Hákim ká dastúr thá, ki har 'íd
ko logon kí khátir ek bandhúá, jise we
cháhte, chhor detá thá.
16 Us waqt un ká Barabbás náme
ek mashhúr bandhúá thá.
17 So jab we ikatthe húe, Pilátus
ne un se kahá, Tum kise cháhte ho, ki
main tumháre liye chhor dún? Barab-
bás, yá Yisú' ko, jo Masíh kahlátá hai?
18 Kyúnki wuh samajh gayá, ki
unhon ne use dáh se hawála kiyá.
19 ¶ Aur jab wuh masnad par bai-
thá, us kí jorú ne use kahlá bhejá, ki
Tú is rástbáz se kuchh kám na rakh;
kyúnki main ne áj khwáb men us ke
sabab bahut tasdí'a pái.

20 Lekin sardár káhinon aur bu-
zurgon ne logon ko ubhárá, ki Barab-
bás ko máng len, aur Yisú' ko qatl
karen.
21 Hákim ne phir un se kahá, Tum
in donon men se kise cháhte ho, ki
main tumháre liye chhor dún? We
bole, Barabbás ko.
22 Pilátus ne un se kahá, Phir Yi-
sú' ko, jo Masíh kahlátá hai, main
kyá karún? Un sabhon ne us se ka-
há, Use salíb de.
23 Hákim ne kahá, Kyún? us ne
kyá badí kí? Par unhon ne aur bhí
chilláke kahá, ki Use salíb de.
24 ¶ Jab Pilátus ne dekhá, ki
kuchh ban nahín partá, balki aur bhí
hullar hotá hai, to pání leke bhír ke
áge apne háth dhoe, aur kahá, Main is
rástbáz ke khún se pák hún; tum jáno.
25 Tab sab logon ne jawáb men
kahá, Us ká khún ham par, aur ham-
árí aulád par ho.
26 ¶ Tab us ne Barabbás ko un ke
liye chhor diyá, aur Yisú' ko kore
márkar hawála kiyá, ki salíb par
khínchá jáwe.
27 Tab hákim ke sipáhíon ne Yisú'
ko díwán-kháne men le jákar apní
tamám guroh us ke gird jam'a kí.
28 Aur us ke kapre utárkar use
qirmizí pairáhan pahináyá.
29 ¶ Aur kánton ká táj banákar us
ke sir par rakhá, aur ek sarkandá us
ke dahine háth men diyá, aur us ke
áge ghutne tekkar us par thatthá
márke kahá, Ai Yahúdíon ke Bádsháh,
Salám!
30 Aur us par thúká, aur wuh sar-
kandá lekar us ke sir par márá.
31 Aur jab we us se thatthá kar
chuke, to us pairáhan ko us par se
utárkar phir usí ke kapre use pahináe,
aur salíb par khínchne ko use le chale.
32 Jab báhar játe the, unhon ne ek
Qúríní ádmí Shama'ún náme ko páyá;
use begár pakrá, ki us kí salíb uthá le
chale.

33 Aur ek maqám Gálgatá náme,
ya'ne, khopṛí kí jagah par, pahunchke,
34 ¶ Pitt milá húá sirká use píne
ko diyá: us ne chakhke na cháhá ki
píe.
35 Aur unhon̲ ne use salíb par
khín̲chá, aur us ke kapṛon̲ par chiṭṭhí
ḍálke unhen̲ bánṭ liyá, tá ki jo nabí
ne kahá thá, púrá ho, ki Unhon̲ ne
mere kapṛe ápas men̲ bánṭ liye, aur
mere libás par chiṭṭhí ḍálí.
36 Phir wahán̲ baiṭhke us kí nigah-
bání karne lage;
37 Aur us ke qatl ká sabab likhkar
us ke sir se únchá ṭáng diyá, ki YIH
YISU'' YAHU'DI'ON̲ KA' BA'D-
SHA'H HAI.
38 Aur us ke sáth do chor bhí salíb
par khín̲che gaye, ek dahine, dúsrá
báen̲.
39 ¶ Aur jo idhar udhar se játe,
sir hilákar use malámat karte the,
40 Aur kahte the, Wáh! Tú jo
haikal ká ḍhánewálá, aur tín din men̲
banánewálá hai, áp ko bachá. Agar
tú Ḳhudá ká Beṭá hai, salíb par se
utar á.
41 Yún̲hín̲ sardár káhinon̲ ne bhí
faqíhon̲ aur buzurgon̲ ke sáth ṭhaṭṭhá
márke kahá,
42 Is ne auron̲ ko bacháyá, par áp
ko nahín̲ bachá saktá; agar Isráel ká
Bádsháh hai, to ab salíb par se utar
áwe, to ham us par ímán láwenge.
43 Us ne Ḳhudá par bharosá rak-
há; agar wuh us ko cháhtá hai, to
wuh ab us ko chhuṛáwe: kyún̲ki wuh
kahtá thá, ki Main̲ Ḳhudá ká Beṭá
hún̲.
44 Isí tarah we chor bhí, jo us ke
sáth salíb par khín̲che gaye the, use
ta'na márte the.
45 Tab chhaṭhwen̲ ghanṭe se leke
nawen̲ ghanṭe tak, sárí sarzamín par
andherá chhá gayá.
46 Nawen̲ ghanṭe ke qaríb, Yisú' ne
baṛe shor se chillákar kahá, Elí, Elí,
lamá sabaqtání? ya'ne, Ai mere Ḳhu-
dá, ai mere Ḳhudá, tú ne kyún̲ mujhe
chhoṛ diyá?
47 Un men̲ se ba'zon̲ ne jo wahán̲
khaṛe the sunkar kahá, ki wuh Iliyás
ko pukártá hai.
48 Wún̲hín̲ un men̲ se ek ne dauṛ-
kar bádal liyá, aur sirke men̲ bhi-
goyá, aur narkaṭ par rakhkar use chu-
sáyá.
49 Báqíon̲ ne kahá, Rah já, ham
dekhen̲, Iliyás use chhuṛáne átá hai,
ki nahín̲.
50 ¶ Aur Yisú' ne phir baṛe shor
se chillákar ján dí.
51 Aur, dekho, haikal ká parda
úpar se níche tak phaṭ gayá; aur za-
mín kámpí, aur patthar taṛak gaye;
52 Aur qabren̲ khul gayín̲; aur
bahut láshen̲ pák logon̲ kí, jo árám
men̲ the, uṭhín̲:
53 Aur us ke uṭhne ke ba'd, qabron̲
se nikalkar, aur muqaddas shahr men̲
jákar, bahúton̲ ko nazar áín̲.
54 Jab súbadár ne aur jo us ke
sáth Yisú' kí nigahbání karte the,
bhún̲chál aur sárá májará dekhá, to
niháyat ḍar gaye, aur kahne lage, Yih
be-shakk Ḳhudá ká Beṭá thá.
55 Aur wahán̲ bahut sí 'auraten̲,
jo Jalíl se Yisú' ke píchhe píchhe us kí
ḳhidmat kartí ái thín̲, dúr se dekh
rahín̲:
56 Un men̲ Mariyam Magdalíní,
aur Ya'qúb aur Yúses kí má Mariyam,
aur Zabadí ke beṭon̲ kí má thín̲.
57 Jab shám húí, Yúsuf náme Ara-
matíyá ká ek daulatmand, jo Yisú' ká
bhí shágird thá, áyá.
58 Us ne Pilátus pás jáke Yisú' kí
lásh mángí. Tab Pilátus ne hukm
diyá, ki lásh use den̲.
59 Yúsuf ne lásh lekar súti sáf
chádar men̲ lapeṭí,
60 Aur apní nayí qabr men̲, jo cha-
ṭán men̲ khodí thí, rakhí: aur ek
bhárí patthar qabr ke munh par ḍhal-
káke chalá gayá.
61 Aur Mariyam Magdalíní aur

dúsrí Mariyam wahán qabr ke sámhne
baiṭhí thín.
62 ¶ Dúsre roz, jo taiyárí ke din
ke ba'd hai, sardár káhinon aur Farí-
síon ne milkar Pilátus ke pás jam'a
hoke kahá, ki
63 Ai ḳhudáwand, hamen yád hai,
ki wuh dagábáz apne jíte jí kahtá thá,
ki Main tín din ba'd jí uṭhúngá.
64 Is liye hukm kar, ki tísre din
tak qabr kí nigahbání karen, na ho
ki us ke shágird rát ko ákar use churá
le jáen, aur logon se kahen, ki Wuh
murdon men se jí uṭhá; to yih pichhlá
fareb pahle se badtar hogá.
65 Pilátus ne un se kahá, Tumháre
pás pahrewále hain; jáke maqdúr
bhar us kí nigahbání karo.
66 Unhon ne jákar us patthar par
muhr kar dí, aur pahre biṭhákar qabr
kí nigahbání kí.

XXVIII BA'B.

SABT ke ba'd, jab hafta ke pahle
din pau phaṭne lagí, Mariyam
Magdalíní aur dúsrí Mariyam qabr ko
dekhne áín.
2 Aur, dekho, ek baṛá bhúnchál áyá
thá: kyúnki Ḳhudáwand ká firishta
ásmán se utarke ayá, aur patthar ko
qabr se ḍhalkáke us par baiṭh gayá.
3 Us ká chihra bijlí ká sá, aur us
kí poshák sufed barf kí sí thí;
4 Aur us ke ḍar se nigahbán kámp
uṭhe, aur murde se ho gaye.
5 Par firishte ne muḳhátib hokar
un 'auraton se kahá, Tum mat ḍaro:
main jántá hún ki tum Yisú' ko, jo
salíb par khínchá gayá, ḍhúnḍhtí ho.
6 Wuh yahán nahín hai; kyúnki
jaisá us ne kahá thá, wuh uṭhá hai.
A'o, yih jagah, jahán Ḳhudáwand
paṛá thá, dekho.
7 Aur jald jáke us ke shágirdon se
kaho, ki Wuh murdon men se jí uṭhá
hai; aur, dekho, wuh tumháre áge
Jalíl ko játá hai; wahán tum use de-
khoge: dekho, main ne tumhen jatá
diyá.
8 We jald qabr par se baṛe ḳhauf
aur baṛí ḳhushí ke sáth rawána hokar
us ke shágirdon ko ḳhabar dene dau-
ṛín.
9 ¶ Jab we us ke shágirdon ko
ḳhabar dene játí thín, dekho, Yisú'
unhen milá, aur kahá, Salám. Unhon
ne pás ákar us ke qadam pakṛe, aur
use sijda kiyá.
10 Tab Yisú' ne unhen kahá, Mat
ḍaro; par jáke mere bháíon se kaho,
ki Jalíl ko jáwen; wahán mujhe de-
khenge.
11 ¶ Jab we chalí játí thín, dekho,
pahrewálon men se kitnon ne shahr
men ákar sab kuchh jo húá thá, sar-
dár káhinon se bayán kiyá.
12 Tab unhon ne buzurgon ke sáth
ikaṭṭhe hokar saláh kí, aur un pahre-
wálon ko bahut rúpae diye,
13 Aur kahá, Tum kaho, ki Rát ko
jab ham sote the, us ke shágird áke
use churá le gaye.
14 Aur agar yih hákim ke kán tak
pahunche, ham use samjhákar tumhen
ḳhatre se bachá lenge.
15 Chunánchi unhon ne rúpae le-
kar sikhláne ke muwáfiq kiyá: aur
yih bát áj tak Yahúdíon men mashhúr
hai.
16 ¶ Phir we gyárah shágird Jalíl
ke us pahár ko, jahán Yisú' ne unhen
farmáyá thá, gaye.
17 Aur use dekhkar unhon ne us
ko sijda kiyá; par ba'ze dubdhe men
rahe.
18 Aur Yisú' ne pás ákar un se
kahá, ki A'smán aur zamín ká sárá
iḳhtiyár mujhe diyá gayá;
19 ¶ Is liye tum jákar sab qaumon
ko shágird karo, aur unhen Báp aur
Beṭe aur Rúh i Quds ke nám se bap-
tisma do,
20 Aur unhen sikhláo, ki un sab
báton par, jin ká main ne tum ko
hukm diyá hai, 'amal karen; aur, de-
kho, main zamáne ke tamám hone tak
har roz tumháre sáth hún. A'mín.

MARQUS KI' INJI'L.

I BAB.

KHUDA' ke Beṭe Yisú' Masíh kí
Injíl ká shurú';
2 Jaisá nabíon kí kitábon men likhá
hai, ki Dekh, main apne rasúl ko tere
áge bhejtá hún; wuh terí ráh ko tere
sámhne taiyár karegá.
3 Bayábán men ek pukárnewále kí
áwáz hai, ki Khudáwand kí ráh ko
banáo, aur us ke ráston ko sídhá karo.
4 Yúhanná bayábán hí men bap-
tisma detá thá, aur gunáhon kí mu'áfí
ke liye tauba ke baptisma kí manádí
kartá thá.
5 Aur sárí sarzamín i Yahúdiya ke
aur Yarúsalam ke rahnewále us pás
nikal áe, aur sabhon ne apne gunáhon
ká iqrár karke Yardan ke daryá men
us se baptisma páyá.
6 Aur Yúhanná únṭ ke bálon kí
poshák pahine, aur chamṛe ká kamar-
band apní kamar men bándhe thá, aur
ṭiḍḍí aur janglí shahd khátá thá;
7 Aur manádí kartá thá, ki Mere
píchhe ek mujh se zoráwar átá hai, aur
main is láiq nahín ki jhukke us kí
jútíon ká tasma kholún.
8 Main ne to tumhen pání se bap-
tisma diyá; par wuh tumhen Rúh i
Quds se baptisma degá.
9 Aur unhín dinon men aisá húá,
ki Yisú' ne Násarat i Jalíl se ákar
Yardan men Yúhanná ke háth se bap-
tisma páyá.
10 Aur jyúnhín wuh pání se báhar
áyá, us ne ásmán ko khulá, aur Rúh
ko kabútar kí mánind apne úpar utarte
dekhá;
11 Aur ásmán se ek áwáz áí, ki Tú
merá 'azíz Beṭá hai, jis se main rází
hún.
12 Aur Rúh use filfaur bayábán
men le gayí.
13 Aur wuh wahán bayábán men
chálís din tak rahke Shaitán se áz-
máyá gayá; aur jangal ke jánwaron
ke sáth rahtá thá; aur firishte us kí
khidmat karte the.
14 Phir Yúhanná kí giriftárí ke
ba'd Yisú' ne, Jalíl men áke, Khudá
kí bádsháhat kí khush-khabarí kí
manádí kí,
15 Aur kahá, ki Waqt púrá húá,
aur Khudá kí bádsháhat nazdík áí;
tauba karo, aur Injíl par ímán láo.
16 Aur Jalíl ke daryá ke kináre
phirte húe us ne Shama'ún, aur us ke
bháí Andryás ko, daryá men jál ḍálte
dekhá: ki we machhwe the.
17 Yisú' ne unhen kahá, Tum mere
píchhe chale áo, aur main tumhen
ádmíon ke machhwe banáúngá.
18 Aur we wúnhín apne jálon ko
chhoṛkar us ke píchhe ho liye.
19 Aur wahán se thoṛí dúr baṛhke
us ne Zabadí ke beṭe Ya'qúb, aur us
ke bháí Yúhanná ko bhí, kishtí par
apne jálon ki marammat karte dekhá.
20 Aur filfaur unhen buláyá, aur
we apne báp Zabadí ko kishtí men
mazdúron ke sáth chhoṛke us ke
píchhe ho liye.
21 Tab we Kafarnáhum men dákhil
húe; aur wuh filfaur sabt ke din ko
'ibádat-kháne men jáke ta'lím dene
lagá.
22 Aur we us kí ta'lím se hairán húe,
ki wuh un ko, ikhtiyárwále kí tarah,
na faqíhon kí mánind, ta'lím detá thá.

23 Wahán̲ un ke 'ibádatḳháne men̲
ek shakhs thá, jis men̲ ek nápák rúh
thí; wuh yún̲ kahke chilláyá, ki,
24 Ai Yisú' Násarí, chhoṛ de; ha-
men̲ tujh se kyá kám? tú hamen̲
halák karne áyá hai? main̲ tujhe
jántá hún̲, ki tú kaun hai, Ḳhudá ká
Quddús.
25 Yisú' ne use ḍánṭá, aur kahá, ki
Chup, aur us men̲ se nikal já.
26 Tab nápák rúh use maroṛke,
aur baṛí áwáz se chilláke, us men̲ se
nikal gayí.
27 Aur we sab hairán hoke ápas
men̲ yih kahte húe bahs karte the, ki
Yih kyá hai? yih kaisí nayí ta'lím
hai? ki wuh nápák rúhon̲ ko bhí iqti-
dár se hukm kartá hai, aur we us ko
mántí hain̲.
28 Wuhín̲ us kí shuhrat Jalíl kí
cháron̲ taraf phail gayí.
29 Aur we filfaur 'ibádatḳháne se
nikalke Ya'qúb aur Yúhanná ke sáth
Shama'ún aur Andryás ke ghar men̲
gaye.
30 Aur Shama'ún kí sás tap se paṛí
thí; tab unhon̲ ne filfaur us kí ḳhabar
use dí.
31 Us ne áke aur us ká háth pa-
kaṛke use uṭháyá; aur filfaur us kí tap
játí rahí, aur us ne un kí ḳhidmat kí.
32 Shám ko, jab súraj ḍúb gayá,
sáre bímáron̲ aur un sab ko jin par
deo chaṛhe the us pás láe.
33 Aur sárá shahr darwáze par
jam'a húá thá.
34 Us ne bahuton̲ ko, jo tarah
tarah kí bímárion̲ men̲ giriftár the,
changá kiyá, aur bahut se deon̲ ko
nikálá; aur deon̲ ko bolne na diyá,
kyún̲ki unhon̲ ne use pahcháná thá.
35 Aur baṛe taṛke kuchh rát rahte,
wuh uṭhke niklá, aur ek wírán jagah
men̲ jáke wahán̲ du'á mángí.
36 Aur Shama'ún aur us ke sáthí us
ke píchhe chale.
37 Jab unhon̲ ne use páyá, to us se
kahá, ki Tujhe sab ḍhúnḍhte hain̲.
38 Us ne unhen̲ kahá, A'o, áspás ke
shahron̲ men̲ jáwen̲, tá ki main̲ wahán̲
bhí manádí karún̲; kyún̲ki main̲ isí
liye niklá hún̲.
39 Aur wuh sárí Jalíl ke 'ibádat-
ḳhánon̲ men̲ manádí kartá, aur deon̲
ko dúr kartá thá.
40 Tab ek koṛhí ne áke us kí min-
nat kí, aur us ke sámhne ghuṭne ṭek-
kar us se bolá, ki Agar tú cháhe, to
mujhe pák kar saktá hai.
41 Yisú' ne us par rahm karke háth
baṛháyá, aur use chhúá, aur us se ka-
há, ki Main̲ cháhtá hún̲; tú pák ho.
42 Yih bát kahte hí us ká koṛh játá
rahá, aur wuh pák húá.
43 Aur us ne use tákíd karke jald
ruḳhsat kiyá,
44 Aur us se yih kahá, ki Dekh, kisí
se kuchh mat kah, balki já, aur apne
ta,ín̲ káhin ko dikhá, aur apne pák
hone kí bábat un chízon̲ ko, jin ká
hukm Músá ne diyá, guzrán, tá ki we
un par gawáhí hon̲.
45 Par us ne báhar jáke bahut
báten̲ kahín̲, aur ḳháss karke is bát
ko aisá mashhúr kiyá, ki Yisú' záhirá
shahr men̲ dáḳhil na ho saká, par
báhar wírán jagahon̲ men̲ rahá: aur
log cháron̲ taraf se us pás áyá kiye.

II BA'B.

AUR kaí din ba'd wuh Kafarnáhum
men̲ phir áyá, aur suná gayá ki
wuh ghar men̲ hai.
2 Tab filfaur wahán̲ itne ádmí jam'a
húe, ki darwáze kí dahlíz tak bhí un
kí samáí na húí; aur us ne unhen̲
kalám kah sunáyá.
3 Aur ek maflúj ko chár ádmíon̲ se
uṭhwáke us pás le áe.
4 Jab we bhíṛ ke sabab us ke naz-
dík na á saken̲, to unhon̲ ne us chhat
ko, jahán̲ wuh thá, khol diyá; aur jab
khodke utárá thá, to us khaṭole ko,
jis par maflúj leṭá thá, laṭká diyá.
5 Yisú' ne un ká i'atiqád dekhkar
us maflúj ko kahá, Ai beṭe, tere gunáh
mu'áf húe.

6 Par ba'ze faqíh, jo waháṉ baiṭhe the, apne diloṉ meṉ ḳhiyál karne lage, ki

7 Yih kyúṉ aisá kufr baktá hai? Ḳhudá ke siwá kaun gunáh mu'áf kar saktá hai?

8 Aur filfaur Yisú' ne apní rúh se ma'lúm karke ki we apne diloṉ meṉ aise ḳhiyál karte haiṉ, unheṉ kahá, ki Tum kyúṉ apne diloṉ meṉ aise ḳhiyál karte ho?

9 Us maflúj ko kyá kahná ásántar hai, yih, ki Tere gunáh mu'áf húe, yá yih, ki Uṭh, aur apná khaṭolá le chal?

10 Lekin tá ki tum jáno, ki Ibn i A'dam zamín par gunáhoṉ ke mu'áf karne ká iḳhtiyár rakhtá hai, us ne us maflúj ko kahá,

11 Maiṉ tujhe kahtá húṉ, Uṭh, aur apná khaṭolá uṭháke apne ghar ko já.

12 Aur wuh filfaur uṭhá, aur apná khaṭolá uṭhákar un sab ke sámhne nikal gayá; aur sab dang ho gaye, aur Ḳhudá kí ta'ríf karke bole, ki Ham ne is tarah ká kabhí na dekhá thá.

13 Aur wuh phir báhar daryá ke kináre gayá; aur sárí bhíṛ us pás áí, aur us ne unheṉ ta'lím dí.

14 Aur játe húe Halfá ke beṭe Lewí ko mahsúl kí chaukí par baiṭhe dekhá, aur us se kahá, Mere píchhe ho le. Wuh uṭhke us ke píchhe ho liyá.

15 Aur jab wuh us ke ghar meṉ kháne baiṭhá thá, yúṉ húá, ki bahut se mahsúl-lenewále aur gunahgár Yisú' aur us ke shágirdoṉ ke sáth baiṭhe; kyúṉki we bahut the, aur us ke píchhe ho liye.

16 Aur jab faqíhoṉ aur Farísíoṉ ne use mahsúl-lenewáloṉ aur gunahgároṉ ke sáth kháte dekhá, tab us ke shágirdoṉ se kahá, Yih kyá hai, ki wuh mahsúl-lenewáloṉ aur gunahgároṉ ke sáth khátá pítá hai?

17 Yisú' ne sunkar unheṉ kahá, Un ke liye jo tandurust haiṉ, hakím kuchh zarúr nahíṉ, balki un ke liye jo bímár haiṉ: maiṉ rástbázoṉ ko nahíṉ, balki gunahgároṉ ko buláne áyá húṉ, ki we tauba kareṉ.

18 Aur Yúhanná aur Farísíoṉ ke shágird roza rakhte the: unhoṉ ne áke us se kahá, ki Yúhanná aur Farísíoṉ ke shágird kyúṉ roza rakhte haiṉ, aur tere shágird roza nahíṉ rakhte?

19 Yisú' ne unheṉ kahá, ki Kyá barátí, jab tak ki dulhá un ke sáth hai, roza rakh sakte haiṉ? we jab tak ki dulhá un ke sáth hai, roza rakh nahíṉ sakte.

20 Lekin we din áweṉge, jab dulhá un se judá kiyá jáegá, tab unhíṉ dinoṉ meṉ we roza rakheṉge.

21 Kore thán ke ṭukṛe se purání poshák meṉ koí paiwand nahíṉ kartá; nahíṉ to, wuh nayá ṭukṛá jo us meṉ lagáyá gayá hai puráne ko khíṉchtá hai, aur wuh chír baṛh játí hai.

22 Aur nayí mai ko purání mashkoṉ meṉ koí nahíṉ bhartá hai; nahíṉ to, mashkeṉ nayí mai se phaṭ játí haiṉ, aur mai bah játí hai, aur mashkeṉ barbád hotí haiṉ; balki nayí mai ko nayí mashkoṉ meṉ rakhná cháhiye.

23 Aur yúṉ húá, ki wuh sabt ke din khetoṉ meṉ hoke játá thá, aur us ke shágird ráh meṉ chalte húe báleṉ toṛne lage.

24 Aur Farísíoṉ ne us se kahá, Dekh, kis liye we sabt ke din wuh kám karte, jo rawá nahíṉ hai?

25 Us ne unheṉ kahá, Kyá tum ne kabhí nahíṉ paṛhá, ki Dáúd ne, jab wuh aur us ke sáthí muhtáj aur bhúkhe the, kyá kiyá?

26 Wuh kyúṉkar sardár káhin Abiyátar ke waqt meṉ Ḳhudá ke ghar meṉ gayá, aur nazar kí roṭíáṉ, jin ká kháná káhinoṉ ke siwá kisí ko rawá na thá, kháíṉ, aur apne sáthíoṉ ko bhí díṉ?

27 Us ne unheṉ kahá, Sabt ká din insán ke wáste húá, na insán sabt ke din ke wáste.

28 Pas Ibn i A'dam sabt ke din ká bhí Khudáwand hai.

III BA'B.

WUH 'ibádatkháne men phir dákhil húá; wahán ek shakhs thá, jis ká ek háth súkh gayá thá.

2 Aur we us kí ghát men lage, ki agar wuh use sabt ke din changá kare, to us par nálish karen.

3 Us ne us shakhs ko, jis ká háth súkh gayá thá, kahá, ki Bích men khaṛá ho.

4 Aur us ne unhen kahá, ki Sabt ke din nekí karní rawá hai, yá badí karní? ján bacháná yá ján se márná? We chup ho rahe.

5 Tab us ne un kí sakht-dilí ke sabab gamgín hoke gusse se un sab kí taraf dekhá, aur us shakhs ko kahá, ki Apná háth baṛhá. Us ne baṛháyá; aur us ká háth, jaisá dúsrá thá, waisá changá ho gayá.

6 Tab Farísíon ne filfaur báhar jáke Herodíon ke sáth us kí zidd men mashwarat kí, ki use kyúnkar qatl karen.

7 Aur Yisú' apne shágirdon ke sáth daryá kí taraf phirá, aur ek baṛí bhíṛ Jalíl, aur Yahúdiya,

8 Aur Yarúsalam, aur Adúm, aur Yardan ke pár se, us ke píchhe ho lí; aur Súr aur Saidá ke áspás se bhí ek baṛí bhíṛ yih khabar sunke ki kaise baṛe kám us ne kiye, us pás áí.

9 Us ne apne shágirdon ko kahá, ki Bhíṛ ke sabab ek chhoṭí sí kishtí us ke liye taiyár kar rakhen, ki we use dabá na ḍálen.

10 Kyúnki us ne bahuton ko changá kiyá thá, yahán tak ki we jo sakht bímáríon men giriftár the, us par gire paṛte the, ki use chhú len.

11 Aur nápák rúhen, jab use dekhtín, us ke áge gir paṛtí thín, aur pukárke kahtín, ki Tú Khudá ká Beṭá hai.

12 Tab us ne unhen baṛí tákíd kí, ki use mashhúr na karen.

13 Phir ek paháṛ par gayá, aur jin ko áp cháhtá thá, unhen pás buláyá; aur we us pás áe.

14 Aur us ne bárah ko muqarrar kiyá, ki we us ke sáth rahen, aur ki wuh un ko manádí karne ko bheje,

15 Aur ki we sab bímáríon ko changá karne, aur deon ko nikálne kí qudrat rakhen:

16 Ya'ne, Shama'ún ko, jis ká nám Patrus rakhá;

17 Aur Zabadí ke beṭe Ya'qúb ko, aur Ya'qúb ke bhái Yúhanná ko, jinhen Boanarjes nám rakhá, ya'ne, Baní Ra'ad:

18 Aur Andryás, aur Failbús, aur Barthúlamá, aur Matí ko, aur Thúmá, aur Halfá ke beṭe Ya'qúb ko, aur Thaddí, aur Shama'ún Kan'ání ko,

19 Aur Yahúdáh Iskariyútí ko, jo us ká pakaṛwánewálá bhí thá: aur we ghar men áe.

20 Aur itne log phir jam'a húe, ki we roṭí bhí na khá saken.

21 Jab us ke nátedáron ne yih suná, to we use pakaṛne ko nikle; kyúnki unhon ne kahá, Wuh be-khud hai.

22 ¶ Tab faqíhon ne, jo Yarúsalam se áe the, kahá, ki Ba'al-zabúl us ke sáth hai, aur wuh deon ke sardár kí madad se deon ko nikáltá hai.

23 Tab us ne unhen pás bulákar tamsílon men kahá, Kyúnkar ho saktá hai ki Shaitán Shaitán ko nikále?

24 Aur agar kisí bádsháhat men phúṭ paṛe, to wuh bádsháhat qáim rah nahín saktí.

25 Aur agar kisí gharáne men phúṭ paṛe, to wuh gharáná qáim rah nahín saktá.

26 Aur agar Shaitán apná hí mukhálif hoke áp se phúṭ kare, to wuh qáim rah nahín saktá, balki us ká ákhir ho jáwegá.

27 Kisí zoráwar ke ghar men ghuske us ke asbáb ko koí lúṭ nahín saktá, jab tak ki wuh pahle us zoráwar ko na bándhe, tab us ke ghar ko lúṭegá.

28 Main̲ tum se sach kahtá hún̲, ki
Baní A'dam ke sab gunáh aur kufr jo
we bakte hain̲, mu'áf kiye jáen̲ge:
29 Lekin wuh jo Rúh i Quds ke
haqq men̲ kufr bake, us kí muáfí
hargiz nahín̲ hotí, balki wuh hamesha
ke 'azáb ká sazáwár ho chuká:
30 Kyún̲ki unhon̲ ne kahá thá, ki
Us ke sáth ek nápák rúh hai.
31 ¶ Us waqt us ke bháí aur us kí
má áí, aur báhar khaṛe rahke use
bulwá bhejá.
32 Aur jamá'at us ke ás pás baiṭhí
thí, aur unhon̲ ne us se kahá, ki Dekh,
terí má aur tere bháí báhar tujhe talab
karte hain̲.
33 Us ne unhen̲ jawáb diyá, Kaun
hai merí má, yá mere bháí?
34 Aur un par jo us ke ás pás bai-
ṭhe the, nigáh karke kahá, Dekho
merí má aur mere bháí!
35 Is liye ki jo koí Ḵhudá kí marzí
par chaltá hai, merá bháí, aur merí
bahin, aur má, wuhí hai.

IV BA'B.

WUH phir daryá ke kináre par
ta'lím karne lagá: aur ek baṛí
bhíṛ us pás jam'a húí, aisí ki wuh
daryá men̲ ek kishtí par chaṛh baiṭhá;
aur sárí bhíṛ ḵhushkí men̲ daryá ke
kináre par rahí.
2 Tab us ne unhen̲ tamsílon̲ men̲
bahut kuchh sikhláyá, aur apní ta'lím
men̲ un se kahá,
3 Suno; Dekhiye, ek kisán bone
ko gayá:
4 Aur bote waqt yún̲ húá, ki kuchh
ráh ke kináre girá, aur hawá ke
parande áke use chug gaye.
5 Aur kuchh sangín zamín par girá,
jahán̲ use bahut miṭṭí na milí; aur
wuh jald ugá, kyún̲ki us ne daldár
zamín na páí:
6 Aur jab súraj niklá, wuh jal gayá,
aur jaṛ na rakhne ke sabab súkh gayá.
7 Aur kuchh kánṭon̲ men̲ girá, aur
kánṭon̲ ne baṛhke use dabá diyá, aur
wuh phal na láyá.
8 Aur kuchh achchhí zamín men̲
girá; wuh ugá, aur baṛhke phalá, ba'ze
tís guná, ba'ze sáṭh, aur ba'ze sau
guná.
9 Phir us ne unhen̲ kahá, ki Jis ko
sunne ke kán hon̲, sune.
10 Aur jab wuh akelá húá, unhon̲
ne, jo us ke sáth the, un bárah se mil-
ke us se us tamsíl ke ma'ne púchhe.
11 Us ne unhen̲ kahá, ki Ḵhudá kí
bádsháhat ke bhed ko jánná tumhen̲
diyá gayá hai, par un ke liye jo báhar
hain̲, sab báten̲ tamsílon̲ men̲ hotí
hain̲;
12 Tá ki we dekhne men̲ dekhen̲,
magar bújhen̲ nahín̲; aur kán se
sunen̲, par samjhen̲ nahín̲; na howe
ki we kabhí phiren̲, aur un ke gunáh
baḵhshe jáen̲.
13 Phir us ne unhen̲ kahá, Kyá
tum yih tamsíl nahín̲ samajhte? to
sab tamsílon̲ ko kyún̲kar samjhoge?
14 ¶ Kisán kalám botá hai.
15 Aur wuh jo us ráh ke kináre
paṛá, jahán̲ kalám boyá játá hai, we
hain̲, ki jab unhon̲ ne suná, to Shaitán
filfaur áke us kalám ko, jo un ke dilon̲
men̲ boyá gayá thá, le játá hai.
16 Aur usí tarah jo sangín zamín
men̲ boyá gayá, we hain̲, jo kalám ko
sunke filfaur ḵhushí se qabúl kar
lete hain̲;
17 Aur áp men̲ jaṛ nahín̲ rakhte,
balki thoṛí muddat ke hain̲: áḵhir,
jab us kalám ke wáste taklíf páte
yá satáe játe, to jald ṭhokar kháte
hain̲.
18 Aur jo kánṭon̲ ke darmiyán boyá
gayá, we hain̲, jo kalám sunte hain̲,
19 Aur dunyá kí fikren̲, aur daulat
kí dagábází, aur aur chízon̲ ká lálach,
dáḵhil hoke kalám ko dabá dete hain̲,
aur wuh be-phal hotá hai.
20 Aur jo achchhí zamín men̲ boyá
gayá, we hain̲, jo kalám ko sunte hain̲,
aur qabúl karke phal láte hain̲, ba'ze
tís guná, ba'ze sáṭh, aur ba'ze sau
guná.

21 ¶ Aur us ne unhen̲ kahá, Kyá chirág̠ is liye hai, ki paimána yá palang ke tale rakhen̲, aur chirágdán par na rakhen̲?

22 Koí chíz poshída nahín̲, jo záhir na kí jáwe; aur na chhipí hai, magar is liye ki zuhúr men̲ áwe.

23 Jis ko sunne ke kán hon̲, sune.

24 Phir us ne unhen̲ kahá, ki G̠aur karo ki tum kyá sunte ho; jis paimáne se tum nápte ho, usí se tumháre liye nápá jáegá; aur tumhen̲ jo sunte ho, ziyáda diyá jáegá.

25 Is liye ki jis ke pás kuchh hai, use diyá jáegá; aur jis ke pás kuchh nahín̲, us se wuh bhí jo us ke pás hai le liyá jáegá.

26 ¶ Aur us ne kahá, Ḳhudá kí bádsháhat aisí hai, jaisá ek shaḳhs jo zamín men̲ bíj bowe;

27 Aur rát o din wuh sowe, uṭhe, aur wuh bíj is tarah uge aur baṛhe, ki wuh na jáne.

28 Is liye ki zamín áp se áp phal látí hai, pahle sabzí, phir bál, ba'd us ke bál men̲ taiyár dáne.

29 Aur jab dáná pak chuká, to wuh fílfaur han̲súá bhijwátá hai, kyún̲ki káṭne ká waqt pahunchá hai.

30 ¶ Phir us ne kahá, ki Ham Ḳhudá kí bádsháhat ko kis se nisbat karen̲, aur us ke liye kaun sí misál láwen̲?

31 Wuh ḳhardal ke dáne kí mánind hai, ki jab zamín men̲ boyá játá hai, zamín ke sab bíjon̲ se chhoṭá hai:

32 Par jab boyá gayá, to ugtá hai, aur sab tarkáríon̲ se baṛh játá, aur baṛí ḍálíán̲ nikáltá, yahán̲ tak ki hawá ke parande us ke sáye men̲ baserá kar sakte hain̲.

33 Aur wuh un se aisí bahuterí tamsílon̲ men̲, un kí samajh ke muwáfiq, kalám kahtá thá.

34 Aur be-tamsíl un se báten̲ na kartá; lekin ḳhalwat men̲ apne shágirdon̲ ko sab báton̲ ke ma'ne batlátá thá.

35 Usí din, jab shám húí, us ne unhen̲ kahá, ki A'o, ham pár jáwen̲.

36 Aur we us jamá'at ko ruḳhsat karke use, jis tarah se ki kishtí par thá, le chale. Aur us ke sáth aur bhí chhoṭí kishtíán̲ thín̲.

37 Tab baṛí ándhí chalí, aur lahren̲ kishtí par yahán̲ tak lagín̲ ki wuh pání se bhar chalí thí.

38 Aur wuh patwár kí taraf sir tale takya rakhke so rahá thá; tab unhon̲ ne use jagáke kahá, Ai Ustád, tujhe fikr nahín̲ ki ham sab halák hote hain̲?

39 Tab us ne uṭhke hawá ko ḍánṭá, aur daryá ko kahá, Ṭhahar já; thamá rah. To hawá ṭhahar gayí, aur baṛá níwá ho gayá.

40 Phir unhen̲ kahá, Tum kyún̲ aise ḳhaufnák húe, aur káhe ko i'atiqád nahín̲ rakhte?

41 We niháyat ḍare, aur ápas men̲ kahne lage, Yih kis tarah ká hai, ki hawá aur daryá bhí us ke farmánbardár hain̲?

V BA'B.

AUR we daryá ke pár Gadaríníon̲ ke mulk men̲ pahunche.

2 Aur jyún̲ wuh kishtí se utrá, wunhín̲ ek ádmí, jis men̲ ek nápák rúh thí, qabron̲ se nikalte húe use milá:

3 Wuh qabron̲ ke darmiyán rahá kartá thá, aur koí use zanjíron̲ se bhí jakaṛ na saktá thá:

4 Ki wuh bár bár beṛíon̲ aur zanjíron̲ se jakṛá gayá thá, aur us ne zanjíron̲ ko toṛá, aur beṛíon̲ ke ṭukṛe ṭukṛe kiye; aur koí use táb'i men̲ na lá saká.

5 Wuh hamesha rát din paháṛon̲ aur qabron̲ ke bích chilláyá kartá, aur apne ta,ín̲ pattharon̲ se káṭtá thá.

6 Par jyún̲ us ne Yisú' ko dúr se dekhá, dauṛá, aur use sijda kiyá,

7 Aur baṛí áwáz se chilláke kahá, Ai Ḳhudá Ta'álá ke Beṭe Yisú', mujhe tujh se kyá kám? tujhe Ḳhudá kí qasam detá hún̲, mujhe na satá.

8 Kyúnki us ne use kahá thá, ki Ai nápák rúh, us ádmí men se nikal á.

9 Phir us ne us se púchhá, Terá kyá nám hai? Tab us ne jawáb diyá, ki Merá nám Tuman hai, is liye ki ham bahut hain.

10 Phir us ne us kí bahut minnat kí, ki hamen is sarzamín se mat nikál.

11 Aur wahán paháṛon ke nazdík súaron ká ek baṛá gol chartá thá.

12 So sab deon ne us kí minnat karke kahá, ki Ham ko un súaron ke darmiyán bhej, tá ki ham un men paiṭhen.

13 Yisú' ne filfaur unhen ijázat dí; aur we nápák rúhen nikalke súaron men paiṭh gayín; aur wuh gol karáre par se daryá men kúdá; aur we qaríb do hazár ke the, jo daryá men ḍúbke mar gaye.

14 Aur we jo súaron ko charáte the bháge, aur shahr aur dihát men khabar pahuncháí. Tad we us májare ko dekhne ko nikle.

15 Aur Yisú' pás áe, aur us díwáne ko, jis men deon ká tuman thá, baiṭhe, aur kapṛe pahine, aur hoshyár dekhá: aur ḍar gaye.

16 Aur jinhon ne yih dekhá thá, us díwáne ká sárá ahwál, aur súaron ká tamám májará, un se bayán kiyá.

17 Tab we us kí minnat karne lage, ki un kí sarhadd se nikal jáe.

18 Jyún wuh kishtí par áyá, us ne, jis men deo thá, us se minnat kí, ki us ke sáth rahe.

19 Lekin Yisú' ne use ijázat na dí, balki use kahá, ki Apne ghar já, apne logon pás, aur unhen khabar de ki Khudáwand ne tujh par rahm karke tujh se kyá kám kiyá.

20 Tab wuh gayá, aur Dikápulis ke mulk men, un kámon kí, jitne Yisú' ne us ke liye kiye the, manádí karne lagá; aur sabhon ne ta'ajjub kiyá.

21 Aur jab Yisú' kishtí par phir pár áyá, baṛí bhíṛ us pás jam'a húí; aur wuh daryá ke nazdík thá.

22 Aur, dekho, ki 'ibádatkháne ke sardáron men se ek shakhs, jis ká nám Jáirus thá, áyá, aur use dekhkar us ke qadamon par girá;

23 Aur yih kahke ki Merí chhoṭí beṭí marne par hai, us kí bahut minnat kí, ki wuh áwe, aur apne háth us par rakhe, ki wuh changí ho; to wuh jíegí.

24 Tab wuh us ke sáth gayá; aur baṛí bhíṛ us ke píchhe chalí, aur use dabá liyá.

25 Aur ek 'aurat jis ká bárah baras se lahú járí thá,

26 Jis ne bahut se hakímon kí dawáen kháí thín, aur apná sab mál kharch karke kuchh fáida na páyá thá, balki us kí bímárí aur bhí baṛh gayí thí,

27 Yisú' kí khabar sunke us bhíṛ men us ke píchhe se áí, aur us ke kapṛe ko chhú liyá.

28 Kyúnki us ne kahá, ki Agar main sirf us ke kapṛe ko chhú lún, to changí ho jáúngí.

29 Aur filfaur us ke lahú ká sotá band húá; aur us ne apne badan ke ahwál se jáná, ki main us áfat se changí húí.

30 Tab Yisú' ne filfaur apne men jáná, ki Mujh men se qúwat niklí, us bhíṛ kí taraf mutawajjih hokar kahá, ki Mere kapṛe ko kis ne chhúá?

31 Us ke shágirdon ne us se kahá, Tú dekhtá hai ki log tujh par gire paṛte hain, phir tú kahtá hai, Mujhe kis ne chhúá?

32 Tab us ne cháron taraf nigáh kí, tá ki use, jis ne yih kám kiyá thá, dekhe.

33 Aur wuh 'aurat sab kuchh jánkar jo us par wáqi' húá thá, ḍartí aur kámptí áí, aur us ke áge gir paṛí, aur sab sach sach us se kahá.

34 Tab us ne use kahá, Ai beṭí, tere ímán ne tujhe bacháyá; salámat já, aur apní áfat se bachí rah.

35 Jab wuh yihí kahtá thá, 'ibá-

datḳháne ke sardár ke yahán se logon
ne áke kahá, ki Terí beṭí mar gayí, ab
kyún Ustád ko ziyáda taklíf detá hai?
36 Yisú' ne us bát ko, jo we kah
rahe the, sunte hí, 'ibádatḳháne ke
sardár ko kahá, Mat ḍar, faqat i'atiqád
rakh.
37 Aur us ne, siwá Patrus, aur
Ya'qúb, aur Ya'qúb ke bhái Yúhanná
ke, kisí ko apne sáth jáne na diyá.
38 Aur 'ibádatḳháne ke sardár ke
ghar men áke shor aur gul, aur logon
ko bahut rote píṭte dekhá.
39 Aur bhítar jáke unhen kahá,
Tum káhe ko gul karte, aur rote ho?
laṛkí mar nahín gayí, balki sotí hai.
40 We us par hanse; lekin wuh sab
ko báhar karke laṛkí ke má báp ko,
aur apne sáthíon ko leke, jahán wuh
laṛkí paṛí thí, andar áyá.
41 Aur us laṛkí ká háth pakaṛkar
use kahá, Talíthá qúmí; jis ká tarju-
ma yih hai, ki Ai laṛkí, main tujhe
kahtá hún, uṭh.
42 Wunhín wuh laṛkí uṭhke chalne
lagí; kyúnki wuh bárah baras kí thí.
Tab we bahut hí hairán húe.
43 Phir us ne unhen bahut tákíd se
hukm kiyá, ki Yih koí na jáne; aur
farmáyá, ki Use kuchh kháne ko den.

VI BA'B.

PHIR wahán se rawána húá, aur
apne watan men áyá; aur us ke
shágird us ke píchhe ho liye.
2 Jab sabt ká din húá, wuh 'ibá-
datḳháne men ta'lím dene lagá: aur
bahuton ne sunke hairán hokar kahá,
ki Yih báten us ne kahán se páín?
aur yih kyá hikmat hai, jo use dí gayí
hai, ki aisí karámát us ke háth se
záhir hotí hain?
3 Kyá yih Mariyam ká Beṭá baṛhaí
nahín? aur Ya'qúb, aur Yúses, aur
Yahúdáh, o Shama'ún ká bhái nahín?
aur kyá us kí bahinen hamáre pás
yahán nahín hain? Aur unhon ne us
se ṭhokar kháí.
4 Tab Yisú' ne unhen kahá, Nabí
be-'izzat nahín hai, magar apne watan
men, aur apne kunbe, aur apne ghar
men.
5 Aur wuh koí mu'ajiza wahán na
dikhlá saká, siwá is ke, ki thoṛe se
bímáron par háth rakhke unhen changá
kiyá.
6 Aur us ne un kí be-ímání se ta-
'ajjub kiyá. Aur áspás ke gánwon
men ta'lím detá phirá.
7 ¶ Aur un bárah ko buláyá, aur
un ko do do karke bhejná shurú' kiyá,
aur unhen nápák rúhon par iḳhtiyár
diyá;
8 Aur unhen hukm kiyá, ki safar ke
liye, siwá láṭhí ke, kuchh na lo, na
jholí, na roṭí, na apne kamarband men
paise:
9 Magar jútíán pahino; par do
kurte mat pahino.
10 Aur unhen kahá, Jahán tum ki-
sí ghar men dáḳhil ho, to jab tak tum
us jagah se jáo, wahín raho.
11 Aur jitne tumhen qabúl na ka-
ren, aur tumhárí na sunen, to jab tum
wahán se niklo, apne pánwon kí gard
jháṛ dená, tá ki un par gawáhí ho.
Main tum se sach kahtá hún, ki 'adálat
ke din, Sadúm aur 'Amúrah ke liye,
us shahr kí banisbat, bardásht karní
sahaj hogí.
12 Aur unhon ne jáke manádí kí,
ki Tauba karo.
13 Aur bahut se deon ko dúr kiyá,
aur bahuton ko, jo bímár the, un par
tel ḍhálke changá kiyá.
14 Aur jab Herodís bádsháh ne su-
ná, (kyúnki us ká nám mashhúr húá
thá;) tab us ne kahá, ki Yúhanná
baptisma-denewálá murdon men se jí
uṭhá, isí liye us se baṛí tásír-baḳhsh
karámaten hotí hain.
15 Auron ne kahá, ki Wuh Iliyás
hai. Phir auron ne kahá, Yih ek na-
bí hai, yá nabíon men se kisí kí má-
nind hai.
16 Par Herodís ne sunkar kahá, ki
Yih to Yúhanná hai, jis ká sir main

ne katwáyá hai; wuh murdon men se
jí uṭhá hai.
17 Kyúnki Herodís ne áp Herodiyás
ke wáste, jo us ke bháí Failbús kí jorú
thí, log bhejkar Yúhanná ko pakar-
wáke qaidkháne men band kiyá;
kyúnki us ne us se byáh kiyá tha.
18 Aur Yúhanná ne Herodís ko
kahá thá, ki Apne bháí kí jorú rakh-
ná tujh par rawá nahín.
19 Is liye Herodiyás us ká kína
rakhtí, aur cháhtí thí ki use ján se
máre; par wuh na kar sakí:
20 Is wáste ki Herodís, Yúhanná ko
mard i rástbáz aur muqaddas jánkar
us se ḍartá, aur us kí pásdárí kartá,
aur us kí sunkar bahut sí báton par
'amal kartá, aur us kí báten khushí se
suntá thá.
21 A'khir, qábú ká din áyá ki He-
rodís ne apní sálgirih men apne bu-
zurgon, aur risáladáron, aur Jalíl ke
amíron kí ziyáfat kí;
22 Tab Herodiyás kí beṭí andar áí,
aur náchke Herodís aur us ke mih-
mánon ko khush kiyá: tab bádsháh
ne us larkí ko kahá, Jo tú cháhe, so
tú máng, ki main tujhe dúngá.
23 Aur us se qasam kháí, ki Merí
ádhí bádsháhat tak, jo kuchh tú mujh
se mánge, main tujhe dúngá.
24 Aur wuh chalí gayí, aur apní má
se púchhá, ki Main kyá mángún?
Wuh bolí, ki Yúhanná baptisma-de-
newále ká sir.
25 Tab wuh filfaur bádsháh ke pás
chálákí se áí, aur us se 'arz karke ka-
há, Main cháhtí hún, ki tú Yúhanná
baptisma-denewále ká sir ek thálí men
abhí mujhe de.
26 Bádsháh bahut gamgín húá, par
apní qasam, aur sáth baiṭhnewálon ke
sabab na cháhá ki us se inkár kare.
27 Tab bádsháh ne filfaur jallád ko
hukm karke bhejá, ki us ká sir láwe.
Us ne jáke us ká sir qaidkháne men
káṭá,
28 Aur ek thálí men rakhke láyá,
aur us larkí ko diyá; aur us larkí ne
apní má ko diyá.
29 Tab us ke shágird sunkar áe,
aur us kí lásh ko uṭháke qabr men
rakhá.
30 Aur rasúl Yisú' ke pás jam'a
húe, aur jo kuchh unhon ne kiyá, aur
jo kuchh sikhláyá thá, sab us se bayán
kiyá.
31 Tab us ne unhen kahá, Alag wí-
rána men chalo, aur zarra sustáo, is
liye ki wahán bahut log áte játe the,
aur unhen kháná kháne kí bhí fursat
na thí.
32 Tab we alag kishtí par charhke
ek wíráne men gaye.
33 Par logon ne unhen játe dekhá,
aur bahuton ne use pahcháná, aur sáre
shahron se khushkí khushkí udhar
daure, aur un se áge já pahunche, aur
ikaṭṭhe hoke us pás áe.
34 Aur Yisú' ne nikalke barí bhír
ko dekhá; use un par rahm áyá, ky-
únki we un bheron kí mánind the, ki
jin ká garariyá nahín; aur wuh unhen
bahut sí báten sikhláne lagá.
35 Jab din bahut ḍhalá, us ke shá-
girdon ne us pás áke kahá, Yih jagah
wírán hai, aur bahut der húí:
36 Unhen rukhsat kar, tá ki we chá-
ron taraf ke gánwon, aur bastíon men
jáke apne liye roṭí mol len; ki kháne
ko un pás kuchh nahín.
37 Us ne unhen jawáb men kahá,
Tum unhen kháne ko do. Tab we
bole, Kyá ham jáke do sau dínár kí
roṭíán mol len, aur unhen khiláwen?
38 Us ne unhen kahá, Tumháre pás
kitní roṭíán hain? jáke dekho. Un-
hon ne daryáft karke kahá, Pánch
roṭíán, aur do machhlíán.
39 Tab us ne unhen hukm kiyá, ki
Un sab ko harí ghás par pánt pánt
karke biṭhláo.
40 We sau sau, aur pachás pachás,
pánt men baiṭhe.
41 Tab us ne wuh pánch roṭíán aur
do machhlíán leke ásmán kí taraf

dekhke barakat cháhí, aur roṭíán̲ to-
ṛín̲, aur apne shágirdon̲ ko dín̲, ki un
ke áge rakhen̲; aur us ne we do machh-
líán̲ un sab men̲ bánṭín̲.
42 We sab kháke ser húe.
43 Aur unhon̲ ne ṭukron̲ se bárah
ṭokríán̲ bharín̲, aur kuchh machhlíon̲
se bhí uṭháín̲.
44 Aur we jinhon̲ ne roṭíán̲ kháín̲,
pánch hazár mard ke qaríb the.
45 Aur filfaur us ne apne shágirdon̲
ko tákíd se hukm kiyá, ki Jab tak
main̲ logon̲ ko ruḳhsat karún̲, tum
kishtí par chaṛho, aur us pár Baitsaidá
ko áge jáo.
46 Aur áp unhen̲ ruḳhsat karke
paháṛ par du'á mángne ko gayá.
47 Aur jab shám húí, kishtí bích
daryá men̲ thí, aur wuh akelá ḳhush-
kí par thá.
48 Us ne dekhá, ki we khewne se
bahut tang hain̲, kyún̲ki hawá un ke
muḳhálif thí; tab pichhle pahar rát
ko wuh daryá par chaltá húá un ke
pás áyá, aur cháhá ki un se áge baṛhe.
49 Jab unhon̲ ne use daryá par
chalte dekhá, ḳhiyál kiyá, ki bhút
hai, aur chillá uṭhe:
50 Kyún̲ki sab ne use dekhá, aur
ghabráe. Par wuh filfaur un se kalám
karke unhen̲ kahne lagá, Ḳhátir-ja-
m'a rakho; main̲ hún̲; mat ḍaro.
51 Phir wuh kishtí par un pás chaṛ-
há, aur hawá tham gayí; tab unhon̲
ne apne dilon̲ men̲ niháyat hairán hoke
ta'ajjub kiyá.
52 Is liye ki unhon̲ ne roṭíon̲ ke
mu'ajiza ko na samjhá thá; kyún̲ki
un ke dil saḳht the.
53 Aur we pár guzarke Gannesarat
ke mulk men̲ áe, aur gháṭ par lagáyá.
54 Jab we kishtí par se utre, filfaur
log use pahchánke,
55 Us mulk kí har taraf se dauṛe,
aur bímáron̲ ko chárpáíon̲ par rakhke,
jahán̲ unhon̲ ne suná thá ki wuh hai,
le jáne lage.
56 Aur wuh jahán̲ kahín̲ bastí, yá
shahr, yá gán̲w men̲ gayá, unhon̲ ne
bímáron̲ ko bázáron̲ men̲ rakhá, aur us
kí minnat kí ki sirf us kí poshák ke
dáman ko chhú len̲; aur jitnon̲ ne use
chhúá, achchhe ho gaye.

VII BA'B.

TAB Farísí aur ba'ze faqíh Yarúsa-
lam se áke us pás jam'a húe.
2 Jab unhon̲ ne us ke ba'ze shágird-
on̲ ko nápák, ya'ne, bin dhoe háthon̲
se roṭí kháte dekhá, to 'aib lagáyá.
3 Is liye ki Farísí, balki sab Yahúdí,
buzurgon̲ kí riwáyat par 'amal karke,
jab tak ki apne háth kuhní tak na dho
len̲, na kháte.
4 Aur bázár se áke jab tak gusl na
kar len̲, nahín̲ kháte. Aur bahut sí
aur báten̲ hain̲, jin ko we riwáj ke
sabab mánte hain̲, jaise piyálon̲ aur
loṭon̲ aur támbe ke bartanon̲ aur chár-
páíon̲ ká dhoná.
5 Tab Farísíon̲ aur faqíhon̲ ne us se
púchhá, ki Tere shágird buzurgon̲ kí
riwáyat par kyún̲ nahín̲ chalte, par
roṭí bin dhoe háth se kháte hain̲?
6 Us ne unhen̲ jawáb men̲ kahá, ki
Yas'aiyáh ne tum riyákáron̲ ke haqq
men̲ kyá ḳhúb nubúwat kí hai, jaisá
ki likhá hai, ki Ye log honṭhon̲ se
merí buzurgí karte hain̲, par un ke dil
mujh se dúr hain̲.
7 Aur we be-fáida merí parastish
karte hain̲, kyún̲ki jo ta'lím we sikh-
láte hain̲, insán ke ahkám hain̲.
8 Is liye tum Ḳhudá ke hukm ko
tark karke insán kí riwáyat, jaise
loṭon̲ aur piyálon̲ ká dhoná, mánte ho;
aur aise bahutere kám hain̲, jo tum
karte ho.
9 Aur us ne unhen̲ kahá, Tum
Ḳhudá ke hukm ko baḳhúbí bátil
karte ho, tá ki apní riwáyat ko qáim
rakho.
10 Kyún̲ki Músá ne kahá, ki Apne
báp aur apní má kí ta'zím kar; aur,
Jo koí báp yá má ko kose, wuh ján se
márá jáe.
11 Par tum kahte ho, Agar koí ap-

ne báp yá má ko kahe, ki Jo fáida mujhe tujh ko pahuncháná thá, so Qurbán, ya'ne, hadya húá;

12 So tum use us ke báp yá us kí má kí kuchh madad karne nahín dete;

13 Yún tum Ḳhudá ke kalám ko apní riwáyat se, jo tum ne jári kí hai, bátil karte ho; aur aisá bahut kuchh karte ho.

14 ¶ Phir us ne sab logon ko pás buláke kahá, ki Tum sab ke sab merí suno, aur samjho:

15 Aisí koí chíz ádmí ke báhar nahín hai, jo us men dáḳhil hoke use nápák kar sake; par wuh chízen jo us men se nikaltí hain, we hí ádmí ko nápák kartí hain.

16 Agar kisí ke kán sunne ke hon, to sune.

17 Jab wuh bhíṛ ke pás se ghar men gayá, us ke shágirdon ne us se us tamsíl kí bábat púchhá.

18 Tab us ne unhen kahá, Kyá tum bhí aise ná-samajh ho? Kyá tum nahín jánte ho, ki jo chíz báhar se ádmí ke bhítar játí hai, use nápák nahín kar saktí;

19 Is liye ki wuh us ke dil men nahín, balki peṭ men játí hai, aur páeḳháne men nikaltí hai, yún sab kháne kí najásat chhaṭ játí hai?

20 Phir us ne kahá, Jo ádmí men se nikaltá hai, wuhí ádmí ko nápák kartá hai.

21 Kyúnki andar, ya'ne, ádmí ke dil hí se, bure andesha, zinákáríán, harámkáríán, qatl,

22 Choríán, lálach, badí, makr, mastí, bad-nazarí, kufr, sheḳhí, nádání, nikaltí hain:

23 Yih sab burí chízen andar se nikaltí hain, aur ádmí ko nápák kartí hain.

24 ¶ Phir wahán se uṭhke Súr aur Saidá kí sarhaddon men gayá, aur ek ghar men dáḳhil hoke cháhá ki koí na jáne; lekin poshída na rah saká.

25 Kyúnki ek 'aurat, jis kí chhoṭí beṭí men nápák rúh thí, us kí ḳhabar sunke áí, aur us ke pánwon par girí:

26 Yih 'aurat Yúnání aur qaum kí Súrufíníkí thí; us ne minnat kí, ki wuh us deo ko us kí beṭí par se utáre.

27 Par Yisú' ne use kahá, ki Pahle farzandon ko ser hone de: kyúnki farzandon kí roṭí leke kutton ke áge ḍálná láiq nahín.

28 Us ne jawáb men kahá, Hán, ai Ḳhudáwand, lekin kutte mez ke tale farzandon kí roṭí ke ṭukṛon men se kháte hain.

29 Tab us ne use kahá, Is bát ke sabab se chalí já; wuh deo terí beṭí par se utar gayá.

30 Jab wuh ghar men pahunchí, to kyá dekhá, ki deo dúr ho gayá, aur beṭí bichhaune par paṛí hai.

31 ¶ Aur phir wuh Súr aur Saidá kí sarhaddon se rawána húá, aur Diká-pulis kí sarhaddon men hokar Jalíl ke daryá ke pás áyá.

32 Aur unhon ne ek bahire ko jis kí zubán men luknat thí us pás láke us kí minnat kí, ki apná háth us par rakhe.

33 ¶ Wuh us ko bhíṛ men se kináre le gayá, aur apní unglíán us ke kánon men ḍálín, aur apná thúk leke us kí zubán par lagáyá;

34 Aur ásmán kí taraf nazar karke ek áh kí, aur use kahá, Effatah, ya'ne, Khul jáo.

35 Wunhín us ke kán khul gaye, aur us kí zubán kí girah bhí khul gayí, aur wuh ḳhúb bolne lagá.

36 Aur us ne unhen hukm diyá, ki kisí se na kahen; lekin jitná us ne man'a kiyá thá, we utná ziyáda mashhúr karte the;

37 Aur unhon ne niháyat hairán hoke kahá, Us ne sab kuchh achchhá kiyá: ki bahiron ko sunne kí, aur gúngon ko bolne kí táqat detá hai.

VIII BA'B.

UN dinon men jab barí bhír jam'a
thí, aur un pás kuchh kháne ko
na thá, Yisú' ne apne shágirdon ko pás
buláke unhen kahá,
2 Mujhe is bhír par rahm átá hai,
ki ab tín din guzre ki ye log mere sáth
hain, aur un ke pás kuchh kháne ko
nahín :
3 Agar main unhen bhúkhe ghar
jáne ko rukhsat karún, to we ráh men
mánde parenge : kyúnki ba'ze un men
hain, jo dúr se áe hain.
4 Us ke shágirdon ne use jawáb
diyá, ki Is wíráne men kahán se koí
ádmí roṭí páwe, ki inhen ser kare ?
5 Tab us ne un se púchhá, ki Tum-
háre pás kitní roṭíán hain ? We bole,
Sát.
6 Phir us ne logon ko hukm kiyá,
ki zamín par baiṭh jáen ; aur us ne
wuhí sát roṭíán lín, aur shukr karke
torín, aur apne shágirdon ko dín, ki
un ke áge rakhen ; aur unhon ne logon
ke áge rakh dín.
7 Aur un ke pás kaí ek chhoṭí
machhlíán thín ; so us ne barakat
mángke hukm kiyá ki unhen bhí un
ke áge dharen.
8 Chunánchi unhon ne kháyá, aur
ser húe : aur un ṭukron kí, jo bach
rahe the, sát ṭokríán uṭháín.
9 Aur khánewále chár hazár ke
qaríb the. Phir us ne unhen rukhsat
kiyá.
10 ¶ Aur wuh apne shágirdon ke
sáth fauran kishtí par charhke Dalma-
núta kí atráf men áyá.
11 Tab Farísí nikle, aur us se huj-
jat karke us ke imtihán ke liye ásmán
se koí nishán cháhá.
12 Us ne apne dil se áh khínchke
kahá, Is zamáne ke log kyún nishán
cháhte hain ? main tum se sach kahtá
hún, ki Is zamáne ke logon ko koí
nishán diyá na jáegá.
13 Aur wuh un se judá hoke phir
kishtí par charhke pár gayá.
14 ¶ Aur we roṭí lene ko bhúl gaye
the, aur kishtí par, siwá ek roṭí ke, un
pás kuchh na thá.
15 Aur us ne unhen yún farmáyá,
Khabardár, Farísíon ke khamír, aur
Herodís ke khamír se parhez karo.
16 Tab we ápas men guftogú karke
kahne lage, Yih is liye hai, ki hamáre
sáth roṭí nahín.
17 Yisú' ne yih daryáft karke unhen
farmáyá, Tum kyún khiyál karte ho,
ki yih is liye hai, ki hamáre sáth roṭi
nahín ? kyá tum ab tak nahín jánte,
aur nahín samajhte ? kyá tumhárá dil
ab tak sakht hai ?
18 A'nkhen hote húe, tum nahín
dekhte ? aur kán hote húe, nahín
sunte ? aur kyá tumhen yád nahín ?
19 Jis waqt main ne wuh pánch
roṭíán pánch hazár ke liye torín, tum
ne ṭukron se kitní ṭokríán bharí
uṭháín ? Unhon ne us se kahá, Bárah.
20 Aur jis waqt sát chár hazár ke
liye torín, tum ne ṭukron se kitní
ṭokríán bharí uṭháín ? Unhon ne ka-
há, Sát.
21 Tab us ne unhen kahá, Phir tum
kyún nahín samajhte ?
22 ¶ Phir wuh Baitsaidá men áyá ;
aur we ek andhe ko us pás láe, aur us
kí minnat kí, ki wuh use chhúwe.
23 Wuh us andhe ká háth pakarke
use bastí ke báhar le gayá, aur us kí
ánkhon men thúkke apne háth us par
rakhe, aur us se púchhá, Kyá tú kuchh
dekhtá hai ?
24 Us ne nazar úpar uṭháke kahá,
Main darakhton se ádmíon ko chalte
dekhtá hún.
25 Tab us ne phir us kí ánkhon par
apne háth rakhe, aur phir úpar dekh-
ne ko farmáyá ; aur wuh changá húá,
aur sab ko achchhí tarah dekhá.
26 Aur us ne use yih kahke ghar
bhejá, ki Bastí men na já, aur bastí
men kisí se mat kah.
27 ¶ Tab Yisú' aur us ke shágird
Qaisaríya Filippí kí bastion men gaye,

aur ráh men us ne apne shágirdon se
púchhá, aur unhen kahá, ki Log kyá
kahte hain ki main kaun hún?
28 Unhon ne jawáb diyá, ki Yú-
hanná baptisma-denewálá, aur ba'ze
Iliyás, par ba'ze nabíon men se ek.
29 Phir us ne unhen kahá, Tum
kyá kahte ho ki main kaun hún?
Patrus ne jawáb men us se kahá, Tú
to Masíh hai.
30 Tab us ne unhen tákíd kí, ki
merí bábat kisí se yih mat kaho.
31 Phir wuh unhen sikhláne lagá,
ki Zarúr hai ki Ibn i A'dam bahut sá
dukh uṭháwe, aur wuh buzurgon aur
sardár káhinon aur faqíhon se radd
kiyá jáe, aur márá jáe, aur tín roz ke
píchhe jí uṭhe.
32 Aur us ne yih bát sáf kahí. Tab
Patrus use alag le jáke us par jhunjh-
láne lagá.
33 Par us ne phirke, aur apne shá-
girdon par nigáh karke, Patrus par
jhunjhláyá, aur kahá, Ai Shaitán, mere
sámhne se dúr ho: kyúnki tú Khudá
kí chízon kí nahín, balki insán kí
chízon kí fikr kartá hai.
34 ¶ Tab us ne un logon ko apne
shágirdon ke sáth buláke un se kahá,
Jo koí mere píchhe áyá cháhe, cháhi-
ye ki wuh apne se inkár kare, aur apní
salíb ko uṭháke merí pairauí kare.
35 Is liye ki jo koí cháhtá ki apní
ján bacháwe, use ganwáegá; par jo koí
mere aur Injíl ke liye apní ján ko
ganwáegá, wuhí use bacháwegá.
36 Kyúnki agar koí ádmí sárí
dunyá ko hásil kare, aur apní ján ká
nuqsán uṭháwe, to use kyá fáida
hogá?
37 Aur ádmí apní ján ke badle men
kyá degá?
38 Kyúnki jo koí is zinákár aur
khatákár zamána men mujh se aur
merí báton se sharmáegá, Ibn i A'dam
bhí, jab apne Báp kí hashmat se pák
firishton ke sáth áwegá, us se shar-
máegá.

IX BA'B.

US ne unhen kahá, Main tum se
sach kahtá hún, ki Un men se
jo yahán khare hain, ba'ze hain ki
jab tak Khudá kí bádsháhat qudrat se
átí na dekhen, maut ká maza na cha-
khenge.
2 ¶ Aur chha din ba'd Yisú' ne
Patrus, aur Ya'qúb, aur Yúhanná ko
sáth liyá, aur unhen ek únche pahár
par alag le gayá: aur un ke áge us kí
súrat badal gayí.
3 Aur us kí poshák chamaktí, aur
bahut sufed, barf kí tarah ho gayí, ki
waisí dunyá men koí dhobí sufed na
kar sake.
4 Tab Iliyás Músá ke sáth unhen
dikhái diyá; aur we Yisú' se guftogú
karte the.
5 Patrus ne mukhátib hokar Yisú'
se kahá, ki Ai Rabbí, hamáre liye
bihtar hai ki yahán rahen, aur tín
ḍere banáwen, ek tere, aur ek Músá ke,
aur ek Iliyás ke liye.
6 Kyúnki wuh na jántá thá, ki kyá
kahtá; is liye ki we bahut ḍar gaye
the.
7 Tab ek bádal ne un par sáya
kiyá; aur us bádal men se ek áwáz áí,
aur yih kahtí thí, ki Yih merá piyárá
Beṭá hai: us kí suno.
8 Aur ekáek unhon ne idhar udhar
nazar karke Yisú' ke siwá kisí ko apne
sáth na dekhá.
9 Jab we pahár se utarte the us ne
unhen hukm kiyá, ki Jo kuchh tum
ne dekhá hai, jab tak ki Ibn i A'dam
murdon men se jí na uṭhe, kisí se na
kahná.
10 Aur we us kalám ko ápas hí
men rakhke charchá karte the, ki
murdon men se jí uṭhne ke kyá ma'ne
hain.
11 ¶ Phir unhon ne us se kahá,
aur púchhá, ki Faqíh kyún kahte hain,
ki pahle Iliyás ká áná zarúr hai?
12 Us ne jawáb men unhen kahá,
ki Iliyás to pahle átá hai, aur sab

kuchh bahál kartá hai; aur Ibn i
A'dam ke haqq men bhí kyúnkar likhá
hai, ki Wuh bahut sá ranj uṭháwegá,
aur haqír kiyá jáegá?
13 Lekin main tum se kahtá hún,
ki Iliyás á chuká hai, aur jaisá us ke
haqq men likhá gayá thá, unhon ne jo
kuchh ki cháhá, us ke sáth kiyá.
14 ¶ Aur jab wuh apne shágirdon
ke pás áyá, un kí cháron taraf baṛí
bhíṛ, aur faqíhon ko, un se bahs karte
dekhá.
15 Aur filfaur sárí bhíṛ use dekhkar
niháyat hairán húí, aur us pás dauṛke
use salám kiyá.
16 Tab us ne faqíhon se púchhá,
Tum un se kyá bahs karte ho?
17 Ek ne us bhíṛ men se jawáb diyá
aur kahá, Ai Ustád, main apne beṭe
ko, jis men gúngí rúh hai, tere pás
láyá hún.
18 Wuh jahán kahín use pakaṛtí,
paṭak detí hai; aur wuh kaf bhar látá
hai, aur apne dánt pístá hai, aur wuh
súkh játá hai: main ne tere shágirdon
se kahá thá, ki we use báhar kar den,
par we na kar saken.
19 Us ne us ke jawáb men kahá,
Ai be-ímán qaum, main kab tak tum-
háre sáth rahún? main kab tak tum-
hárí bardásht karún? use mere pás láo.
20 We use us pás láe; aur jab us ne
use dekhá, filfaur rúh ne use ainṭháyá;
aur wuh zamín par girá, aur kaf bhar
láke loṭne lagá.
21 Tab us ne us ke báp se púchhá,
Kitní muddat se yih is ko húá? Wuh
bolá, Bachpan se.
22 Aur bahut bár use ág men aur
pání men ḍáltí thí, tá ki use ján se
máre; par agar tú kuchh kar saktá
hai, to ham par rahm karke hamárí
madad kar.
23 Yisú' ne use kahá, Agar tú ímán
lá sake, to ímándár ke liye sab kuchh
ho saktá hai.
24 Tab filfaur us laṛke ká báp
chilláyá, aur ánsú baháke kahá, Ai
Khudáwand, main ímán látá hún; tú
merí be-ímání ká chára kar.
25 Jab Yisú' ne dekhá ki log dauṛke
jam'a hote hain, to us nápák rúh ko
malámat karke us se kahá, Ai gúngí
bahrí rúh, main tujhe hukm kartá
hún, is se báhar nikal, aur is men phir
kabhí mat dákhil ho.
26 Wuh chillákar, aur use bahut
ainṭhákar, us se nikal gayí; aur wuh
murda sá ho gayá, aisá ki bahuton ne
kahá, ki Wuh mar gayá.
27 Tab Yisú' ne us ká háth pakaṛ-
ke use uṭháyá, aur wuh uṭhkar khaṛá
húá.
28 Aur jab wuh ghar men áyá, us
ke shágirdon ne khalwat men us se
púchhá, ki Ham use kyún na nikál
saken?
29 Us ne unhen kahá, ki Yih jins,
siwá du'á aur roza ke, kisí aur tarah
se nikal nahín saktí.
30 ¶ Phir we wahán se rawána húe,
aur Jalíl men hoke guzar gaye, aur us
ne cháhá ki koí na jáne.
31 Is liye ki us ne apne shágirdon
ko sikhláyá, aur unhen kahá, ki Ibn
i A'dam logon ke háth men giriftár
karwáyá játá hai, aur we use qatl
karenge; aur wuh márá jáke tísre din
phir jí uṭhegá.
32 Lekin unhon ne yih bát na
samjhí, aur us se púchhne men ḍare.
33 ¶ Phir wuh Kafarnáhum men
áyá, aur ghar men pahunchke un se
púchhá, ki Tum ráste men báham kyá
bahs karte the?
34 Par we chup rahe, is liye ki we
ráh men ek dúsre se bahs karte the
ki ham men se baṛá kaun hai?
35 Phir us ne baiṭhke un bárah ko
buláyá, aur unhen kahá, Agar koí
cháhe ki pahle darja ká ho, wuh sab
men pichhlá, aur sab ká khádim hogá.
36 Aur ek chhoṭe laṛke ko leke un
ke bích men khaṛá kiyá, aur jab use
godí men liyá thá, un se kahá,
37 Jo koí mere nám ke liye aisa

laṛkon̲ men̲ se ek ko qabúl kare, mujhe
qabúl kartá hai: aur jo koí mujhe
qabúl kartá hai, na mujhe, balki use,
jis ne mujhe bhejá hai, qabúl kartá
hai.
38 ¶ Tab Yúhanná ne use jawáb
deke kahá, Ai Ustád, ham ne ek ko
tere nám se deon̲ ko nikálte dekhá,
aur wuh hamárá pairau nahín̲: aur
ham ne use man'a kiyá, kyún̲ki wuh
hamárí pairauí nahín̲ kartá.
39 Tab Yisú' ne kahá, Use man'a
na karo; kyún̲ki aisá koí nahín̲ jo
merá nám leke koí karámát kare, aur
mujhe filfaur burá kah sake.
40 Wuh jo hamárá muḳhálif nahín̲,
hamárí taraf hai.
41 Is liye ki jo koí mere nám par
ek piyála pání tumhen̲, is wáste ki tum
Masíh ke ho, píne ko de, main̲ tum se
sach kahtá hún̲, ki wuh apná ajr kabhí
na khoegá.
42 Aur jo koí in chhoṭon̲ men̲ se,
jo mujh par ímán láte hain̲, ek ko
ṭhokar khiláwe, us ke liye yih bihtar
thá, ki chakkí ká páṭ us ke gale men̲
bándhá jáwe, aur wuh samundar men̲
ḍálá jáwe.
43 Aur agar terá háth tujhe ṭho-
kar khiláwe, to use káṭ ḍál; ki zin-
dagí men̲ ṭunḍá dáḳhil honá tere liye
us se bihtar hai ki do háth rakhte
húe jahannam ke bích, us ág men̲ jo
kabhí nahín̲ bujhtí hai, ḍálá jáe:
44 Jahán̲ un ká kíṛá nahín̲ martá,
aur ág nahín̲ bujhtí.
45 Aur agar terá pán̲w tujhe ṭhokar
khiláwe, use káṭ ḍál: kyún̲ki zindagí
men̲ langṛá dáḳhil honá tere liye us
se bihtar hai ki do pán̲w rakhte húe
jahannam ke bích, us ág men̲ jo kabhí
nahín̲ bujhtí, ḍálá jáwe:
46 Jahán̲ un ká kíṛá nahín̲ martá,
aur ág nahín̲ bujhtí.
47 Aur agar terí ánkh tujhe ṭhokar
khiláwe, use nikál ḍál: ki Ḳhudá kí
bádsháhat men̲ káná dáḳhil honá tere
liye us se bihtar hai ki do ánkhen̲
rakhte húe jahannam kí ág men̲ ḍálá
jáwe:
48 Jahán̲ un ká kíṛá nahín̲ martá,
aur ág nahín̲ bujhtí.
49 Kyún̲ki har ek shaḳhs ág se
namkín kiyá jáegá, aur har ek qurbání
namak se namkín kí jáegí.
50 Namak achchhí chíz hai: lekin
agar namak be-maza ho jáwe, to kis
se use mazadár karoge? Pas áp men̲
namak rakho, aur ápas men̲ miláp
karo.

X BA'B.

PHIR wuh wahán̲ se uṭhkar Yardan
ke pár Yahúdiya kí sarhaddon̲
men̲ áyá; aur log us pás phir jám'a
húe; aur wuh apne dastúr ke muwáfiq
phir unhen̲ ta'lím karne lagá.
2 ¶ Aur Farísíon̲ ne us pás áke
imtihán kí ráh se us se púchhá, Kyá
rawá hai ki mard jorú ko taláq de?
3 Us ne unhen̲ jawáb men̲ kahá, ki
Músá ne tumhen̲ kyá hukm diyá?
4 We bole, Músá ne to ijázat dí hai
ki taláq-náma likhke taláq den̲.
5 Tab Yisú' ne jawáb diyá, aur
unhen̲ kahá, Us ne tumhárí saḳhtdilí
ke sabab se tumháre liye yih hukm
likhá.
6 Lekin ḳhilqat kí ibtidá se to
Ḳhudá ne unhen̲ ek nar aur ek máda
banáyá.
7 Is sabab se mard apne má báp ko
chhoṛegá, aur apní jorú se milá rahegá:
8 Aur we donon̲ ek tan hon̲ge: so
we ab do tan nahín̲, balki ek tan
hain̲.
9 Pas jise Ḳhudá ne joṛá hai, ádmí
judá na kare.
10 Aur ghar men̲ hoke us ke shá-
girdon̲ ne us se is bát kí bábat púchhá.
11 Us ne unhen̲ kahá, Jo koí jorú
ko chhoṛe, aur dúsrí se byáh kare, to
us kí nisbat ziná kartá hai.
12 Aur agar jorú apne shauhar ko
chhoṛ de, aur dúsre se byáhí jáe, to
wuh bhí ziná kartí hai.
13 ¶ Phir we chhoṭe laṛkon̲ ko us

pás láe, tá ki wuh unhen chhúe; par
shágirdon ne un lánewálon ko dántá.
14 Yisú' yih dekhke ná-khush húá,
aur unhen kahá, Chhote larkon ko
mere pás áne do, aur unhen man'a na
karo; kyúnki Khudá kí bádsháhat
aison hí kí hai.
15 Main tum se sach kahtá hún,
Jo koí Khudá kí bádsháhat ko chho-
te larke kí tarah qabúl na kare, wuh
us men dákhil na hogá.
16 Phir us ne unhen apní god men
liyá, aur un par háth rakhke unhen
barakat dí.
17 ¶ Aur jab wuh ráh men chalá
játá thá, ek shakhs us pás daurtá áyá,
aur us ke áge ghutne tekke us se
púchhá, Ai nek Ustád, main kyá
karún tá ki hamesha kí zindagí ká
wáris hún?
18 Yisú' ne us se kahá, Tú mujhe
nek kyún kahtá hai? ki nek koí na-
hín, magar ek, ya'ne, Khudá.
19 Tú hukmon ko jántá hai, Ziná
na kar, Khún na kar, Chorí na kar,
Jhúthí gawáhí na de, Fareb na de,
Apne má báp kí 'izzat kar.
20 Us ne jawáb men use kahá, Ai
Ustád, main ne jawání se in sab ko
máná hai.
21 Tab Yisú' ne us par nigáh karke
use piyár kiyá, aur us se kahá, Ek chíz
tujh men báqí hai; já, aur jo kuchh
terá ho, bech dál, aur garíbon ko de, to
tú ásmán par khazána páwegá; aur
idhar á, aur salíb utháke mere píchhe
ho le.
22 Wuh us bát se udás húá, aur
gam khátá húá chalá gayá, kyúnki
bará máldár thá.
23 ¶ Tab Yisú' ne cháron taraf
nazar karke apne shágirdon se kahá,
Khudá kí bádsháhat men daulatmand
ká dákhil honá kyá hí mushkil hai!
24 Shágird us kí báton se hairán
húe. Tab Yisú' ne phir jawáb men
unhen kahá, Ai larko, jo log daulat
par bharosá rakhte hain, un ke liye
Khudá kí bádsháhat men dákhil honá
kyá hí mushkil hai!
25 Ki súí ke náke se únt ká jáná,
Khudá kí bádsháhat men daulatmand
ke dákhil hone se, ásán hai.
26 We bahut hí hairán hoke ápas
men kahne lage, Phir kaun naját pá
saktá hai?
27 Yisú' ne un kí taraf nigáh karke
kahá, ki Insán ke nazdík ná-mumkin
hai, par Khudá ke nazdík nahín;
kyúnki Khudá ke nazdík sab kuchh
ho saktá hai.
28 ¶ Tab Patrus us se kahne lagá,
Dekh, ham ne sab kuchh chhorá, aur
tere píchhe ho liye.
29 Yisú' ne jawáb men kahá, Main
tum se sach kahtá hún, Aisá koí
nahín, jis ne ghar, yá bháíon, yá
bahinon, yá báp, yá má, yá jorú, yá
larke bálon, yá kheton ko, mere aur
Injíl ke liye chhor diyá hai,
30 Jo bilfi'al is jahán men sau
guná na páwe, ghar, aur bháí, aur
bahin, aur má, aur larke, aur khet,
tasdí'on ke sáth; aur ánewále jahán
men hamesha kí zindagí páwegá.
31 Lekin bahutere, jo agle hain,
pichhle; aur jo pichhle, agle honge.
32 ¶ Aur jab we ráh men hoke
Yarúsalam ko játe the, Yisú' un se
áge barhá; tab we hairán húe, aur
píchhe chalte chalte bahut dar gaye.
Aur phir bárahon ko leke jo kuchh
us par honewálá thá un se kahne
lagá: ki
33 Dekho, ham Yarúsalam ko játe
hain, aur Ibn i A'dam sardár káhinon
aur faqíhon ke hawále kiyá jáegá; aur
we us ke qatl ká hukm denge, aur use
gair-qaumon ke hawále karenge:
34 Aur we us se hansí karenge, aur
use kore márenge, aur us par thúkenge,
aur use qatl karenge; aur wuh tísre
din jí uthegá.
35 ¶ Tab Zabadí ke beton Ya'qúb
aur Yúhanná ne us pás áke kahá,
Ai Ustád, ham cháhte hain ki jo

kuchh ham mángen̲, tú hamáre liye
kare.
36 Us ne un se kahá, Tum kyá
cháhte ho, ki main̲ tumháre liye
karún̲?
37 Unhon̲ ne us se kahá, Ham ko
baḳhsh, ki tere jalál men̲, ham, ek
tere dahine háth, aur dúsrá tere báen̲
háth, baiṭhen̲.
38 Tab Yisú' ne unhen̲ kahá, Tum
nahín̲ jánte ki kyá mángte ho: kyá
wuh piyála, jo main̲ píne par hún̲,
tum pí sakte ho? aur wuh baptisma,
jo main̲ páne par hún̲, tum pá sakte
ho?
39 Unhon̲ ne us se kahá, ki Ham
sakte hain̲. Yisú' ne unhen̲ kahá,
Tum to wuh piyála, jo main̲ pítá hún̲,
píoge, aur wuh baptisma, jo main̲ páne
par hún̲, páoge:
40 Lekin mere dahine aur báen̲
háth kisí ko baiṭhne dená, merá kám
nahín̲, magar un ko, jin ke liye yih
taiyár kiyá gayá hai.
41 Jab un dason̲ ne suná, to we
Ya'qúb aur Yúhanná par ḳhafá hone
lage.
42 Tab Yisú' ne unhen̲ apne pás
buláyá, aur unhen̲ kahá, Tum jánte
ho ki we jo gair-qaumon̲ ke sardár
kahláte hain̲, un par ḳháwindí karte
hain̲, aur un ke buzurg un par hukú-
mat karte hain̲.
43 Par tum men̲ aisá na hogá:
balki jo tum men̲ baṛá húá cháhe,
tumhárá ḳhádim hogá:
44 Aur tum men̲ se jo koí sardár
húá cháhe, wuh sab ká banda hogá.
45 Kyún̲ki Ibn i A'dam bhí nahín̲
áyá ki us kí ḳhidmat kí jáwe, balki
áp ḳhidmat kare, aur apní ján bahut-
on̲ ke liye kafáre men̲ dewe.
46 ¶ Phir we Yaríhú men̲ áe; aur
jab wuh, aur us ke shágird, aur ek
baṛí bhíṛ, Yaríhú se nikaltí thí, Timaí
ká beṭá Bartimaí, jo andhá thá, ráh
ke kináre baiṭhá húá bhíkh mángtá
thá:
47 Aur yih sunkar ki wuh Yisú'
Násarí hai, chilláne aur kahne lagá,
Ai Dáúd ke beṭe, Yisú', mujh par
rahm kar.
48 Aur harchand bahuton̲ ne use
ḍánṭá, ki chup rahe, par wuh aur bhí
ziyáda chilláyá, ki Ai Dáúd ke beṭe,
mujh par rahm kar.
49 Tab Yisú' ne khaṛe hoke hukm
kiyá, ki Use buláo. Unhon̲ ne us
andhe ko yih kahke buláyá, ki Ḳhá-
tir-jam'a rakh, uṭh; wuh tujhe bu-
látá hai.
50 Wuh apná kapṛá phenkke uṭhá,
aur Yisú' pás áyá.
51 Yisú' ne muḳhátib hoke us se
kahá, Tú kyá cháhtá hai ki main̲ tere
liye karún̲? Us andhe ne us se kahá,
Ai Rabbí, yih, ki main̲ apní án̲khen̲
páún̲.
52 Yisú' ne us se kahá, Já, tere
ímán ne tujhe bacháyá. Wun̲hín̲ us
ne án̲khen̲ páín̲, aur ráh men̲ Yisú' ke
píchhe chalá.

XI BA'B.

JAB we Yarúsalam ke nazdík, Zait-
ún ke paháṛ ke pás, Baitfagá aur
Bait'aniyá men̲ áe, us ne apne shá-
girdon̲ men̲ se do ko bhejá,
2 Aur un se kahá, ki Us bastí men̲,
jo tumháre sámhne hai, jáo, aur jab
tum us men̲ dáḳhil hoge, ek gadhí ke
bandhe húe bachche ko páoge, jis par
kabhí koí sawár nahín̲ húá; use khol-
ke le áo.
3 Aur agar koí shaḳhs tumhen̲
kahe, ki Tum yih kyún̲ karte ho?
tum kahiyo, Ḳhudáwand ko us kí
zarúrat hai; to wuh filfaur use yahán̲
bhej degá.
4 We gaye, aur us bachche ko dar-
wáza ke nazdík báhar bandhá húá, ja-
hán̲ do-ráhá thá, páyá, aur use kholá.
5 Ba'zon̲ ne, un men̲ se jo wahán̲
khaṛe the, unhen̲ kahá, Yih kyá karte
ho, ki gadhí ke bachche ko kholte
ho?
6 Unhon̲ ne, jaisá Yisú' ne farmáyá

thá, kahá ; tab unhon ne un ko jáne
diyá.
7 We us gadhí ke bachche ko Yisú'
pás láe, aur apne kapre us par dál diye;
aur wuh us par sawár húá.
8 Aur bahuton ne apní poshák ko
ráh men bichháyá; aur auron ne
darakhton kí dálián kátke ráh men
bithráín.
9 Aur we jo áge píchhe játe the,
pukárke kahte the, ki Hosh'anná!
Mubárak wuh jo Khudáwand ke nám
par átá hai :
10 Hamáre báp Dáúd kí bádsháhat,
jo Khudáwand ke nám se átí hai, Mu-
bárak! 'A'lam i bálá men Hosh'anná!
11 Yisú' Yarúsalam men dákhil
húá, aur haikal men áyá; aur jab
cháron taraf sab chízon par muláhaza
kiyá, wuh un bárahon ke sáth Bait'-
aniyá ko gayá, kyúnki shám ká waqt
thá.
12 ¶ Dúsre din ko, jab we Bait'an-
iyá se báhar áe, us ko bhúkh lagí :
13 Aur dúr se anjír ká ek darakht
patton se ladá húá dekhke wuh gayá,
ki sháyad us men kuchh páwe ; jab
wuh us pás áyá, to patton ke siwá
kuchh na páyá ; kyúnki anjír ká mau-
sim na thá.
14 Tab Yisú' ne us se khitáb karke
kahá, Koí tujh se phal kabhí na
kháwe; aur us ke shágirdon ne yih
suná.
15 ¶ We Yarúsalam men áe ; aur
Yisú' haikal men dákhil hoke unhen,
jo haikal men bechte aur mol lete the,
báhar nikálne lagá, aur sarráfon ke
takhte, aur kabútar-bechnewálon kí
chaukián, ulat dín ;
16 Aur kisí ko haikal men hoke
bartan le jáne na diyá.
17 Aur unhen yih kahke samjháyá,
Kyá yih nahín likhá hai, ki Merá
ghar sab qaumon ke liye 'ibádatkhána
kahláegá ? lekin tum ne use choron
ká gár banáyá hai.
18 Faqíhon aur sardár káhinon ne
yih suná, aur fikr men the ki use
kisí tarah ján se máren ; kyúnki us se
darte the, is liye ki sab log us kí ta'lím
se dang ho gaye the.
19 Aur jab shám húí, wuh shahr se
báhar gayá.
20 ¶ Aur subh ko, jab we udhar
se guzre, to dekhá ki wuh anjír ká
darakht jar se súkh gayá.
21 Tab Patrus ne yád karke us se
kahá, Ai Rabbí, dekh, anjír ká yih
darakht, jis par tú ne la'nat kí thí,
súkh gayá hai.
22 Yisú' ne jawáb men unhen kahá,
Khudá par i'atiqád rakho ; ki
23 Main tum se sach kahtá hún, Jo
koí is pahár ko kahe, Uth, aur daryá
men gir par, aur apne dil men shakk
na láwe, balki yaqín kare ki yih
báten, jo wuh kahtá hai, ho jáengí, to
jo kuchh wuh kahegá, so hogá.
24 Is liye main tum se kahtá hún,
ki Du'á men jo kuchh tum mángte ho,
yaqín láo ki milegá, to tum páoge.
25 Aur jab ki tum du'á ke liye
khare hote ho, agar tumhen kisí par
kuchh shikáyat ho, to use mu'áf karo,
tá ki tumhárá Báp bhí, jo ásmán par
hai, tumháre qusúron ko mu'áf kare.
26 Aur agar tum mu'áf na karoge,
to tumhárá Báp, jo ásmán par hai,
tumháre qusúr bhí mu'áf na karegá.
27 ¶ We phir Yarúsalam men áe.
Jab wuh haikal men phirtá thá, sar-
dár káhin aur faqíh aur buzurg us ke
pás áe,
28 Aur us se kahá, ki Tú kis ikhti-
yár se yih kám kartá hai? aur kis ne
tujhe ikhtiyár diyá ki yih kám kare?
29 Tab Yisú' ne jawáb men unhen
kahá, ki Main bhí tum se ek bát
púchhtá hún ; tum jawáb do, to main
tumhen batáúngá ki main kis ikhti-
yár se yih kám kartá hún.
30 Yúhanná ká baptisma ásmán se
thá, yá insán se? mujhe jawáb do.
31 Tab we ápas men sochke kahne
lage, ki Agar ham kahen, A'smán se,

to wuh kahegá, Phir tum kyún us par ímán nahín láe?

32 Aur agar ham kahen, Insán se, to logon se ḍarte; is liye ki sab Yúhanná ko nabí barhaqq jánte the.

33 Tab unhon ne Yisú' se jawáb men kahá, Ham nahín jánte. Yisú' ne jawáb men unhen kahá, Main bhí tum se nahín kahtá ki main kis ikhtiyár se yih kám kartá hún.

XII BAB.

PHIR wuh unhen tamsílon men kahne lagá, ki Ek shakhs ne angúr ká bág lagáyá, aur us kí cháron taraf gherá, aur kolhú kí jagah khodí, aur ek burj banáyá, aur use bágbánon ko supurd karke pardes gayá.

2 Phir mausim men us ne ek naukar ko bágbánon pás bhejá, tá ki wuh bágbánon se angúr ke bág ke phal men se kuchh le.

3 Unhon ne use pakaṛke márá, aur khálí háth bhejá.

4 Us ne dobára ek aur naukar ko un pás bhejá; unhon ne us par patthar phenkke us ká sir phoṛá, aur behurmat karke pher bhejá.

5 Phir us ne ek aur ko bhejá; unhon ne use qatl kiyá; phir aur bahuteron ko; un men se ba'zon ko píṭá, aur ba'zon ko már ḍálá.

6 Ab us ká ek hí beṭá thá jo us ká piyárá thá, ákhir ko us ne use bhí un pás yih kahke bhejá, ki We mere beṭe se dabenge.

7 Lekin un bágbánon ne ápas men kahá, Yih wáris hai; áo, ham use már ḍálen, to mírás hamárí ho jáegí.

8 Aur unhon ne use pakaṛke qatl kiyá, aur angúr ke bág ke báhar phenk diyá.

9 Pas bág ká málik kyá karegá? wuh áwegá, aur un bágbánon ko halák karke angúr ká bág auron ko degá.

10 Kyá tum ne yih navishta nahín paṛhá, ki Wuh patthar, jise mi'máron ne ná-pasand kiyá, wuhí kone ká sirá húá:

11 Yih Khudáwand kí taraf se húá, aur hamárí nazaron men 'ajíb hai?

12 Tab unhon ne cháhá ki use pakaṛ len, par logon se ḍarte the; kyúnki we samajh gaye the, ki us ne yih tamsíl un par kahí; aur we use chhoṛke chale gaye.

13 ¶ Phir unhon ne ba'ze Farísíon aur Herodíon ko us pás bhejá, ki use us kí báton se phande men ḍálen.

14 Aur jab we áe, to us se kahá, Ai Ustád, ham jánte hain, ki tú sachchá hai, aur tujh ko kisí kí parwá nahín, kyúnki tú logon kí tarafdárí nahín kartá, balki Khudá kí ráh rástí se batátá hai; Qaisar ko jizya dená rawá hai, yá nahín?

15 Ham dewen, yá na dewen? Us ne un ká makr samajhke unhen kahá, Tum mujhe kyún ázmáte ho? ek dínár mujh pás láo, ki main dekhún.

16 We láe; tab us ne un se púchhá, ki Yih kis kí súrat, aur kis ká sikka hai? Unhon ne kahá, Qaisar ká.

17 Yisú' ne jawáb men unhen kahá, Jo chízen Qaisar kí hain, Qaisar ko, aur jo chízen Khudá kí hain, Khudá ko do. Tab we us se hairán húe.

18 ¶ Phir Sadúqí, jo qiyámat ká inkár karte hain, us pás áe; aur unhon ne us se suwál karke kahá, ki

19 Ai Ustád, hamáre liye Músá ne likhá hai, ki Agar kisí ká bháí mar jáe, aur us kí jorú rahe, aur farzand na ho, to us ká bháí us kí jorú ko lewe, tá ki apne bháí ke liye aulád paidá kare.

20 Ab sát bháí the; pahle ne jorú kí, aur be-aulád mar gayá.

21 Tab dúsre ne use liyá, aur mar gayá, us ká bhí koí farzand na rahá; aur isí tarah se tísre ne.

22 Yúnhín sáton ne use liyá, aur aulád nahín chhoṛ gaye; sab ke píchhe wuh 'aurat bhí mar gayí.

23 Qiyámat men jab we uṭhenge, wuh un men se kis kí jorú hogí? kyúnki wuh sáton kí jorú húí thí.

24 Yisú' ne jawáb men unhen kahá, ki Kyá tum is sabab se bhúl men nahín paṛe ho, ki tum na navishton ko, na Ḳhudá kí qudrat ko jánte ho?

25 Kyúnki jab murde uṭhenge, to we na byáh karenge, na byáhe jáenge, balki jaise firishte jo ásmán par hain, waise honge.

26 Aur murdon ke jí uṭhne kí bábat kyá tum ne Músá kí kitáb men nahín paṛhá, ki Ḳhudá ne jhárí men se us se kyúnkar kahá, ki Main Abiraham ká Ḳhudá, aur Iz,háq ká Ḳhudá, aur Ya'qúb ká Ḳhudá hún?

27 Wuh murdon ká Ḳhudá nahín, balki zindon ká Ḳhudá hai; pas tum baṛí galatí karte ho.

28 ¶ Tab faqíhon men se ek jis ne un ká suwál o jawáb sunke samjhá ki us ne unhen ḳhúb jawáb diyá, pás áyá, aur us se púchhá, ki Sab hukmon men auwal kaun hai?

29 Yisú' ne us se jawáb men kahá, ki Sab hukmon men auwal yih hai, ki Ai Isráel, sun; Wuh Ḳhudáwand, jo hamárá Ḳhudá hai, ek hí Ḳhudáwand hai:

30 Aur tú Ḳhudáwand ko, jo terá Ḳhudá hai, apne sáre dil se, aur apní sárí ján se, aur apní sárí 'aql se, aur apne sáre zor se, piyár kar; auwal hukm yihí hai.

31 Aur dúsrá jo us kí mánind hai, yih hai, ki Tú apne paṛosí ko apne barábar piyár kar. In se baṛá aur koí hukm nahín hai.

32 Tab us faqíh ne us se kahá, Kyá ḳhúb! Ai Ustád, tú ne sach kahá, kyúnki Ḳhudá ek hai; us ke siwá aur koí nahín:

33 Aur us ko sáre dil se, aur sárí 'aql se, aur sárí ján se, aur sáre zor se, piyár karná, aur apne paṛosí se apne barábar muhabbat rakhná, sab soḳhtaní qurbáníon aur zabíhon se bihtar hai.

34 Jab Yisú' ne dekhá ki us ne dánáí se jawáb diyá, to us se kahá, Tú Ḳhudá kí bádsháhat se dúr nahín. Aur ba'd us ke kisí ne jur,at na kí, ki us se suwál kare.

35 ¶ Phir Yisú' haikal men wa'z karte húe kahne lagá, ki Faqíh kyúnkar kahte hain, ki Masíh Dáúd ká beṭá hai?

36 Kyúnki Dáúd áp hí Rúh i Quds ke batáne se kahtá hai, ki Ḳhudáwand ne mere Ḳhudáwand ko kahá, Tú mere dahine háth baiṭh, jab tak main tere dushmanon ko tere pánwon rakhne kí chaukí karún.

37 Dáúd to áp hí use Ḳhudáwand kahtá hai; phir wuh us ká beṭá kyúnkar hai? Aur 'awámm ḳhushí se us kí sunte the.

38 ¶ Us ne apní ta'lím men unhen kahá, Faqíhon se hoshyár raho, jo lambe jáme pahinke sair karná, aur bázáron men salámon ko,

39 Aur 'ibádatḳhánon men sadr kursíon ko, aur ziyáfaton men únchí jagahon ko, cháhte hain:

40 We bewon ke gharon ko nigalte hain, aur makr se namáz ko túl dete hain; unhen ziyáda sazá hogí.

41 ¶ Phir Yisú' bait-ul-mál ke sámhne baiṭhkar dekh rahá thá ki log bait-ul-mál men paise kis tarah ḍálte hain; aur bahut daulatmandon ne bahut kuchh ḍálá.

42 Aur ek garíb bewa ne áke do chhadám, ya'ne ek adhelá, us men ḍálá.

43 Tab us ne apne shágirdon ko buláke unhen kahá, Main tum se sach kahtá hún, ki Is kangál bewa ne un sab se, jo bait-ul-mál men ḍálte hain, ziyáda ḍálá hai.

44 Kyúnki sabhon ne apne bahut mál men se kuchh ḍálá, par us ne apní garíbí se, jo kuchh ki us ká thá, apní sárí punjí ḍálí.

XIII BA'B.

JAB wuh haikal se báhar játá thá, us ke shágirdon men se ek ne us se kahá, Ai Ustád, dekh, ye kitne baṛe patthar, aur kitní baṛí 'imáraten hain!

2 Yisú' ne jawáb men us se kahá,
ki Tú in barí 'imáraton par nigáh
kartá hai? yahán patthar par patthar
na chhútegá, jo giráyá na jáegá.
3 Jab wuh Zaitún ke pahár par
haikal ke sámhne baithá thá, Patrus,
aur Ya'qúb, aur Yúhanná, aur Andryás
ne nirále men us se púchhá,
4 Ham se kah, ki yih kab hogá,
aur us waqt ká, jab yih sab kuchh
púrá hogá, kyá nishán hai?
5 Yisú' ne jawáb men unhen kahná
shurú' kiyá, Hoshyár raho, ki tumhen
koí gumráh na kare:
6 Kyúnki bahutere merá nám leke
áwenge, aur kahenge, ki Main wuhí
hún, aur bahuton ko gumráh karenge.
7 Aur jab tum laráíán aur laráíon
kí afwáhen suno, mat ghabráiyo;
kyúnki un chízon ká wáq'i honá za-
rúr hai; lekin ákhir abhí nahín hogá.
8 Kyúnki qaum qaum par, aur
bádsháhat bádsháhat par charhegí,
aur kitní jagahon men zalzale honge,
aur kál parenge, aur fasád uthenge;
yih musíbaton ká shurú' hai.
9 ¶ Par tum áp se khabardár raho;
kyúnki we tumhen majlison ke ha-
wále karenge, aur 'ibádatkhánon men
tum már kháoge, aur hákimon aur
bádsháhon ke áge mere wáste házir
kiye jáoge, tá ki un par gawáhí ho.
10 Lekin zarúr hai, ki pahle sab
qaumon ke áge Injíl kí manádí ho.
11 Par jab tumhen le jáke hawále
karen, áge se fikr na karo, ki ham kyá
kahenge, aur na socho: balki jo kuchh
us gharí tumhen batáyá jáwe, wuhí
kahiyo; kyúnki kahnewále tum na-
hín ho, balki Rúh i Quds hai.
12 Bhái bhái ko, aur báp bete ko
qatl ke wáste pakarwáegá; aur larke
má báp ká sámhná karke unhen mar-
wá dálenge.
13 Aur mere nám ke sabab se sab
tumháre dushman honge; par jo koí
ákhir tak sabr karegá, wuhí naját
páwega.

14 ¶ Jis waqt tum us kharáb-karne-
wálí makrúh chíz ko, jis ká Dániel
nabí ne zikr kiyá, us jagah men, jahán
us ká khará honá rawá nahín, dekho,
(jo parhtá hai, so samajh le,) tab we
jo Yahúdiya men hon, paháron par
bhágen:
15 Aur wuh jo kothe par ho, ghar
men na utre, aur apne ghar se koí
chíz nikálne ke liye na jáe:
16 Aur jo khet men hai, apní poshák
utháne ke liye píchhe na phire.
17 Aur un par jo un dinon men
hámila hon, aur un par jo dúdh pilá-
tíán hon, afsos hai!
18 Aur du'á mángo, ki tumhárá
bhágná járe men na ho.
19 Kyúnki un dinon men aisí taklíf
hogí, ki ibtidá e khilqat se, jise Khu-
dá ne khalq kiyá, ab tak, na húí, aur
na hogí.
20 Aur agar Khudáwand un dinon
ko na ghatátá, to ek ádmí na bachtá;
par un barguzídon ke wáste, jin ko us
ne chuná hai, un dinon ko ghatáyá.
21 Us waqt agar koí tumhen kahe,
Dekho, Masíh yahán, yá dekho, wahán
hai, to yaqín na láiyo:
22 Kyúnki jhúthe Masíh aur jhú-
the nabí uthenge, aur nisháníán aur
karámát dikhláenge, ki agar ho saktá,
to barguzídon ko bhí gumráh karte.
23 Par tum khabardár raho; dekho,
main ne tumhen sab kuchh pahle hí
kah diyá hai.
24 ¶ Aur un dinon men, us taklíf
ke ba'd, súraj andherá hogá, aur chánd
apní roshní na degá;
25 Aur ásmán se sitáre girenge, aur
ásmán kí qúwaten hiláí jáengí.
26 Aur us waqt Ibn i A'dam ko
bádalon par barí qudrat aur jalál ke
sáth áte dekhenge.
27 Aur us waqt wuh apne firishton
ko bhejegá, aur apne barguzídon ko,
zamín kí hadd se ásmán kí hadd tak,
cháron taraf se ikatthe karegá.
28 Ab anjír ke darakht se tamsíl

síkho; Jab us kí narm ḍálí hotí, aur
patte nikalte haiṉ, tab tum jánte ho
ki garmí nazdík hai:
29 Usí tarah tum bhí, jab dekho ki
yih ahwál hone lage, to jáno, ki wuh
nazdík, balki darwáze par hai.
30 Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki
Is zamáne ke log guzar na jáeṉge, jab
tak yih sab kuchh wáq’i na howe.
31 A’smán aur zamín ṭal jáeṉge,
par merí báteṉ na ṭaleṉgí.
32 ¶ Magar us din, aur us gharí kí
bábat, siwá Báp ke, na to firishte jo
ásmán par haiṉ, aur na Beṭá, koí
nahíṉ jántá hai.
33 Tum ḳhabardár ho, jágte raho
aur du’á mángo: kyúṉki tum nahíṉ
jánte ki waqt kab hai.
34 Yih aisá hai, jaisá ek shaḳhs jo
apná ghar chhoṛke pardes gayá, aur
apne naukaroṉ ko iḳhtiyár dekar har
ek ko us ká kám diyá, aur darbán ko
hukm kiyá ki jágtá rahe.
35 Is liye tum jágte raho, kyúṉki
tum nahíṉ jánte ki ghar ká málik kab
áwegá, shám ko, yá ádhí rát ko, yá
murg ke báng dete waqt, yá subh ko;
36 Tá aisá na ho, ki achának áke
wuh tum ko sote páwe.
37 Aur jo kuchh maiṉ tum se kah-
tá húṉ, sab se kahtá húṉ, Jágte raho.

XIV BA’B.

DO din ke ba’d fasah aur fatírí roṭí
kí ’íd thí; aur sardár káhin aur
faqíh tadbír kar rahe the ki use kyúṉ-
kar makr se pakaṛke ján se máreṉ.
2 Par unhoṉ ne kahá, ki ’I’d ke din
nahíṉ, aisá na ho, ki logoṉ meṉ balwá
howe.
3 ¶ Aur jab wuh Bait’aniyá meṉ
Shama’ún koṛhí ke ghar kháne baiṭhá,
ek ’aurat jaṭámásí ká besh-qímat ḳhá-
lis ’itr marmar ke ’itrdán meṉ láí, aur
ḍibiyá toṛke ’itr ko us ke sir par
ḍhálá.
4 Tab ba’ze apne dil meṉ ázurda
hoke kahne lage, ’Itr kí yih ḳharábí
kis liye húí?
5 Kyúṉki yih ’itr tín sau dínár ko
bik saktá, aur garíboṉ ko diyá játá.
Aur we use malámat karne lage.
6 Tab Yisú’ ne kahá, Use chhoṛ do;
kyúṉ use satáte ho? us ne mere sáth
achchhá sulúk kiyá hai.
7 Is wáste ki garíb gurbá hamesha
tumháre sáth haiṉ, aur jab tum cháho
un se nekí kar sakte ho; par maiṉ
hamesha tumháre sáth na rahúṉgá.
8 Jo kuchh wuh kar sakí, so kar
chukí, us ne sabqat karke mere badan
ko kafan ke liye mu’attar kiyá.
9 Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki
Tamám dunyá meṉ, jaháṉ kahíṉ yih
Injíl manádí kí jáegí, yih bhí jo is ne
kiyá hai, is kí yádgárí ke liye bayán
kiyá jáegá.
10 ¶ Tab Yahúdáh Isqariyútí, jo
un bárahoṉ meṉ se thá, sardár káhin-
oṉ pás gayá, tá ki use un ke háth
pakaṛwá dewe.
11 We yih sunke ḳhush húe, aur
us ko rúpiye dene ká iqrár kiyá; tab
wuh fikr meṉ lagá, ki kis tarah qábú
páke use pakaṛwá de.
12 ¶ Aur ’íd i fatír ke pahle din,
jab we fasah ko zabh karte the, us ke
shágirdoṉ ne use kahá, Tú kaháṉ
cháhtá hai ki ham jáeṉ aur taiyárí
kareṉ, ki tú fasah ko kháwe?
13 Us ne apne shágirdoṉ meṉ se do
ko bhejá, aur unheṉ kahá, Shahr meṉ
jáo; waháṉ ek shaḳhs pání ká ghaṛá
uṭháe húe tumheṉ milegá; us ke
píchhe chale jáo.
14 Aur wuh jis ghar meṉ dáḳhil
howe, tum us ghar ke málik se kaho,
Ustád kahtá hai, ki Wuh utarne kí
jagah, jaháṉ maiṉ apne shágirdoṉ ke
sáth fasah kháúṉ, kaháṉ hai?
15 Wuh ek baṛá báláḳhána farsh
bichhá aur árásta tumheṉ dikháwegá;
waháṉ hamáre liye taiyárí karo.
16 Tab us ke shágird chale gaye,
aur shahr meṉ áke, jaisá us ne unheṉ
kahá thá, waisá hí páyá, aur fasah
taiyár kiyá.

17 Jab shám húí, wuh un bárahon ke sáth áyá.

18 Jab we baithke kháne lage, Yisú' ne kahá, Main tum se sach kahtá hún, ki Ek tum men se, jo mere sáth khátá hai, mujhe pakarwáegá.

19 Tab we gamgín hone lage, aur un men se ek ek karke us se kahne lage, Kyá main hún? aur dúsrá, Kyá main hún?

20 Us ne jawáb men un se kahá, ki Bárahon men se ek hai, jo mere sáth básan men háth dáltá hai.

21 Ibn i A'dam to, jaisá us ke haqq men likhá hai, játá hai; lekin afsos us shakhs par, jis ke wasíle Ibn i A'dam pakarwáyá játá hai! us ádmí ke liye bihtar thá, ki wuh paidá na hotá.

22 ¶ Jab we kháte the, Yisú' ne rotí uthái, aur shukr karke torí, aur unhen dekar kahá, Lo, kháo; yih merá badan hai.

23 Phir us ne piyála lekar shukr kiyá, aur unhen diyá; aur un sabhon ne us se piyá.

24 Aur us ne unhen kahá, ki Yih merá naye 'ahd ká lahú hai, jo bahuton ke liye baháyá játá hai.

25 Main tum se sach kahtá hún, ki Main angúr ká ras, jis din tak Khudá kí bádsháhat men use nayá na píún, phir na píúngá.

26 ¶ Tab we ek zabúr gáke báhar nikle, aur Zaitún ke pahár par gaye.

27 Aur Yisú' ne un se kahá, Tum sab áj kí rát mere haqq men thokar kháoge, is liye ki yih likhá hai, Main garariye ko márúngá, aur bheren paráganda ho jáengí.

28 Par main apne uthne ke ba'd tum se áge Jalíl ko jáúngá.

29 Tab Patrus ne us se kahá, Agarchi sab thokar kháwen, par main na kháúngá.

30 Yisú' ne us se kahá, Main tujh se sach kahtá hún, ki A'j is hí rát ko, murg ke do bár báng dene ke áge, tú tín bár merá inkár karegá.

31 Tab us ne bár bár kahá, Agar tere sáth merá marná zarúr ho, tau bhí hargiz terá inkár na karúngá. Aur un sabhon ne bhí waisá hí kahá.

32 Phir we ek jagah men, jis ká nám Gatsemane thá, áe; aur us ne apne shágirdon ko kahá, Jab tak ki main du'á mángún, tum yahán baithe raho.

33 Aur Patrus aur Ya'qúb aur Yúhanná ko apne sáth liyá, aur wuh ghabráne aur bahut udás hone lagá;

34 Aur un se kahá, Merí ján ká gam maut ká sá hai; tum yahán thahro, aur jágte raho.

35 Aur wuh thorá áge jákar zamín par girá, aur du'á mángí, ki agar ho sake, to yih gharí mujh se tal jáe.

36 Aur kahá, Ai Abbá, ai Báp, sab kuchh tujh se ho saktá hai; is piyále ko mujh se tál de; lekin na wuh jo main cháhtá hún, balki jo tú cháhtá hai.

37 Phir wuh áyá, aur unhen sote páyá, aur Patrus ko kahá, Ai Shama'ún, tú sotá hai? kyá tú ek gharí jág na saká?

38 Jágte raho, aur du'á mángo, tá aisá na ho, ki tum imtihán men paro: rúh to musta'idd, par jism sust hai.

39 Wuh phir gayá, aur wuhí bát du'á men mángí.

40 Aur phir áke unhen sote páyá, kyúnki un kí ánkhen bhárí thín, aur we nahín jánte the ki use kyá jawáb dewen.

41 Phir tísrí bár áke unhen kahá, ki Ab sote raho, aur árám karo; bas, waqt á pahunchá; dekho, Ibn i A'dam gunáhgáron ke háthon men hawála kiyá játá hai.

42 Utho, ham chalen; dekho, wuh jo mujhe pakarwátá hai, nazdík hai.

43 ¶ Wuh yih kahtá hí thá, ki filfaur un bárah men se ek Yahúdáh náme, aur us ke sáth sardár káhinon aur faqíhon aur buzurgon kí taraf se ek barí bhír, talwáren aur láthián leke á pahunchí.

44 Aur pakarwánewále ne unhen
yih patá diyá thá, ki Jis ká main bosa
lún, wuhí hai; use tum pakaṛke hifá-
zat se le jáo.
45 Wuh áke filfaur us pás gayá,
aur kahá, Ai Rabbí, ai Rabbí, aur use
chúmá.
46 ¶ Aur unhon ne us par háth
ḍálke use pakaṛ liyá.
47 Ek ne, un men se jo wahán há-
zir the, talwár khínchkar sardár káhin
ke naukar ko lagáí, aur us ká kán uṛá
diyá.
48 Tab Yisú' un se mukhátib hoke
kahne lagá, Kyá tum talwáren aur
láṭhíán leke mujhe chor kí mánind
pakaṛne ko áe ho?
49 Main to har roz tumháre pás
haikal men ta'lím detá thá, aur tum
ne mujhe nahín pakṛá; lekin yih húá
ki navishte púre howen.
50 Tab we sab use chhoṛke bhág
gaye.
51 Magar ek jawán, jo sútí chádar
apne badan par oṛhe thá, us ke píchhe
ho liyá, aur jawánon ne use pakṛá:
52 Par wuh sútí chádar un ke háth-
on men chhoṛkar nangá bhágá.
53 ¶ Tab we Yisú' ko sardár ká-
hin pás le gaye; us ke yahán sab
sardár káhin aur buzurg aur faqíh
ikaṭṭhe áe.
54 Aur Patrus dúr se us ke píchhe
sardár káhin ke dálán ke andar tak ho
liyá, aur naukaron ke sáth baiṭhkar
ág tápne lagá.
55 Tab sardár káhinon aur sárí sadr
majlis ne Yisú' par gawáhí ḍhúnḍhí,
ki use ján se máren; par na páí.
56 Agarchi bahuton ne us par jhúṭhí
gawáhí dí, par un kí gawáhíán muwá-
fiq na thín.
57 Tab ba'zon ne uṭhke us par yih
jhúṭhí gawáhí dí, aur kahá, ki
58 Ham ne use kahte suná hai, ki
Main is haikal ko, jo háth se baní hai,
ḍhá dúngá, aur tín din men ek dúsrí
ko, jo háth se na bane, banáúngá.
59 Tis par bhí un kí gawáhí mu-
wáfiq na thí.
60 Tab sardár káhin ne bích men
khaṛe ho Yisú' se púchhá, Kyá tú
kuchh jawáb nahín detá? ye tujh par
kyá gawáhí dete hain?
61 Par wuh chup rahá, aur kuchh
jawáb na diyá. Phir sardár káhin ne
us se púchhá, aur us se kahá, Kyá tú
Masíh, us Mubárak ká beṭá hai?
62 Yisú' ne us se kahá, Main wuhí
hún; aur tum Ibn i A'dam ko Alqádir
ke dahine háth baiṭhe, aur ásmán ke
bádalon par áte dekhoge.
63 Tab sardár káhin ne apne kapṛe
pháṛke kahá, Ab hamen aur gawáh
kyá darkár hain?
64 Tum ne yih kufr suná; tum ko
kyá ma'lúm hotá hai? Un sabhon ne
fatwá diyá, ki wuh qatl ke láiq hai.
65 Tab kitne us par thúkne, aur us
ká munh ḍhámpne, aur use ghúnse
márne, aur use kahne lage, Nubúwat
se khabar de: aur naukaron ne háth
se use thapeṛe máre.
66 ¶ Jab Patrus níche dálán men
thá, sardár káhin kí launḍíon men se
ek wahán áí;
67 Aur Patrus ko ág tápte dekh-
kar, us kí taraf nazar karke, kahne
lagí, Tú bhí Yisú' Násarí ke sáth thá.
68 Us ne yih kahke inkár kiyá, ki
Main use nahín jántá, aur nahín sa-
majhtá ki tú kyá kahtí hai. Aur
báhar sahn men gayá; aur murg ne
báng dí.
69 Phir wuh launḍí use dekhkar
un se jo wahán khaṛe the kahne lagí,
Yih unhín men se ek hai.
70 Us ne phir inkár kiyá. Aur
thoṛí der píchhe phir unhon ne jo
wahán khaṛe the, Patrus ko kahá,
Sach tú unhín men se hai, kyúnki tú
Jalílí, aur terí bolí waisí hí hai.
71 Par wuh la'nat karne, aur qasam
kháne lagá, aur kahá, ki Main us
shakhs ko, jis ká tum zikr karte ho,
nahín jántá.

72 Dúsrí bár murg ne báng dí. Tab Patrus ko wuhí bát, jo Yisú' ne us se kahí thí, yád ái, ki Peshtar us se ki murg do bár báng de, tú tín bár merá inkár karegá. Tab is ká gaur karte karte wuh rone lagá.

XV BA'B.

JON subh húí sardár káhinon ne buzurgon aur faqíhon aur sárí sadr majlis ke sáth mashwarat karke Yisú' ko bándhá, aur use le jákar Pilátus ke hawále kiyá.

2 Pilátus ne us se púchhá, Kyá tú Yahúdíon ká bádsháh hai? Us ne jawáb men us se kahá, Tú sach kahtá hai.

3 Aur sardár káhinon ne us par bahut sí faryáden kín: par us ne kuchh jawáb na diyá.

4 Tab Pilátus ne us se yih kahke phir púchhá, Kyá tú kuchh jawáb nahín detá? dekh, we tujh par kitní gawáhíán dete hain.

5 Tau bhí Yisú' ne kuchh aur jawáb na diyá, yahán tak ki Pilátus ne ta'ajjub kiyá.

6 Aur 'íd men wuh ek qaidí ko, jise we cháhte the, un kí ḳhátir chhoṛ detá thá.

7 Aur ek shaḳhs Barabbás náme un logon ke sáth qaid thá, jo fasád men us ke sharík húe the, aur ki jinhon ne fasád hí men ḳhún kiyá thá.

8 Tab bhíṛ chilláke us se 'arz karne lagí, ki Jaisá terá dastúr hai, waisá hí hamáre wáste kar.

9 Pilátus ne unhen jawáb diyá, aur kahá, Kyá tum cháhte ho, ki main tumháre liye Yahúdíon ke Bádsháh ko chhoṛ dún?

10 Kyúnki wuh jántá thá, ki sardár káhinon ne hasad se us ko hawále kiyá thá.

11 Par sardár káhinon ne logon ko ubhárá, ki wuh bar'aks un ke liye Barabbás ko chhoṛ de.

12 Tab Pilátus ne jawáb deke phir un se kahá, Ab tum kyá cháhte ho? main us ko, jise tum Yahúdíon ká Bádsháh kahte ho, kyá karún?

13 We phir chilláe, ki Use salíb de.

14 Pilátus ne phir un se kahá, Kyún, is ne kyá burái kí hai? Tab we aur bhí ziyáda chilláe, ki Use salíb de.

15 ¶ Tab Pilátus ne, logon kí razámandí cháhkar, un ke liye Barabbás ko chhoṛ diyá, aur Yisú' ko koṛe márke hawále kiyá, ki salíb par khínchá jáe.

16 Aur sipáhí us ko us dálán men, jahán hákim ká mahkama thá, le gaye; aur sáre risále ko ikaṭṭhá kiyá.

17 Unhon ne use argawání kapṛe pahináe, aur kánṭon ká táj sajke us ke sir par rakhá.

18 Aur use salám karne lage, ki Ai Yahúdíon ke Bádsháh, Salám!

19 Aur we us ke sir par narkaṭ se márte the, aur us par thúkte the, aur ghuṭne ṭekke use sijde karte the.

20 Aur jab us se hansí kar chuke, to us par se argawání kapṛe utáre, aur usí ká kapṛá use pahináke salíb dene ko le chale.

21 Aur ek shaḳhs Qúríní Shama'ún náme, jo Sikandar aur Rúfus ká báp thá, díhát se áte húe udhar se guzrá; unhon ne use begár pakṛá, ki us kí salíb uṭhá le chale.

22 Aur we use maqám i Gulgutá men, jis ká tarjuma Khopṛí kí jagah hai, láe.

23 Aur mai men murr miláke use píne ko diyá: par us ne na liyá.

24 Aur unhon ne use salíb par khínchke us ke kapṛe bánṭe, aur un par qur'a ḍálá, ki har ek shaḳhs kyá kyá le.

25 Aur tísrá ghanṭá thá, ki unhon ne us ko salíb dí.

26 Aur nálishnáma, jo us par likhá thá, so yih thá, ki YIH YAHU'DI'ON KA' BA'DSHA'H HAI.

27 Aur unhon ne us ke sáth do choron ko, ek ko dahine háth, aur dúsre ko báen, salíb par khínchá.

28 Tab wuh navishta, is mazmún
ká, ki Wuh badkáron men giná gayá,
púrá húá.
29 Aur we jo udhar se játe the, sir
hiláte the, aur yih kahke use malá-
mat karte the, ki Wáh, tú jo haikal
ko ḍhátá, aur tín din men banátá thá,
30 Apne ta,ín bachá, aur salíb par
se utar á.
31 Isí tarah sardár káhinon ne bhí
ápas men faqíhon ke sáth ṭhaṭṭhe
karte húe kahá, Us ne auron ko ba-
cháyá; apne ta,ín bachá nahín saktá.
32 Baní Isráel ká Bádsháh, Masíh,
ab salíb par se utar áwe, tá ki ham
dekhen, aur ímán láwen. Aur inhon
ne bhí, jo us ke sáth salíb par khínche
gaye, use malámat kí.
33 Aur jab chhaṭhá ghanṭá húá, us
sárí sarzamín par andherá chhá gayá,
aur nawen ghanṭe tak rahá.
34 Aur nawen ghanṭe Yisú' baṛí
áwáz se chilláke bolá, Elí, Elí, lamá
sabaqtání, jis ká tarjuma yih hai; Ai
mere Ḳhudá, mere Ḳhudá, tú ne
mujhe kyún chhoṛá?
35 Ba'ze un men, jo wahán khaṛe
the, yih sunke bole, Dekho, wuh Ili-
yás ko bulátá hai.
36 Aur ek ne dauṛke isfanj ko sirke
men bhigoke, aur ek narkaṭ par rakh-
ke, use chusáyá, aur kahá, Haṭ jáo,
ham dekhen to, ki Iliyás use utárne
áwe.
37 Tab Yisú' ne baṛí áwáz se chil-
lákar dam chhoṛ diyá.
38 Aur haikal ká parda úpar se
níche tak phaṭ gayá.
39 ¶ Aur us súbadár ne, jo us ke
sámhne khaṛá thá, use yún chilláte
aur dam chhoṛte dekhke kahá, ki
Yih shaḳhs sach much Ḳhudá ká
Beṭá thá.
40 Wahán kaí 'auraten dúr se dekh
rahí thín: un men Mariyam Magda-
líní, aur Mariyam chhoṭe Ya'qúb aur
Yúses kí má, aur Salome thín.
41 Unhon ne jab wuh Jalíl men
thá, us kí pairauí kí, aur us kí ḳhid-
mat bhí kí thí; phir aur bhí bahut
sí 'auraten thín, jo us ke sáth Yarú-
salam men áí thín.
42 ¶ Aur jab ki shám húí, is liye
ki taiyárí ká din thá, jo sabt se pahle
hotá,
43 Yúsuf Arimatiyá, jo námwar
mushír, aur wuh ḳhud Ḳhudá kí bád-
sháhat ká muntazir thá, áyá, aur
dilerí se Pilátus pás jáke Yisú' kí
lásh mángí.
44 Aur Pilátus ne muta'ajjib hokar
shubha kiyá, ki wuh aisá jald mar
gayá, aur súbadár ko buláke us se
púchhá, kyá der húí ki wuh mar
gayá?
45 Aur jab súbadár se aisá ma'lúm
kiyá thá, to lásh Yúsuf ko dilá dí.
46 Aur us ne mihín súti kapṛá mol
liyá thá, aur use utárke us kapṛe se
kafnáyá, aur ek qabr men, jo chaṭán
ke bích khodí gayí thí, use rakhá, aur
us qabr ke darwáze par ek patthar
ḍhalká diyá.
47 Mariyam Magdalíní, aur Yúses
kí má Mariyam, us jagah ko, jahán
wuh rakhá gayá, dekh rahí thín.

XVI BA'B.

JAB sabt ká din guzar gayá, Ma-
riyam Magdalíní, aur Ya'qúb kí
má Mariyam aur Salome ne ḳhushbú
chízen mol lín, tá ki ánkar us par
malen.
2 Aur hafte ke pahle din bahut
sawere súraj nikalte húe qabr par áín.
3 Aur ápas men kahne lagín, ki
Hamáre liye patthar ko, qabr ke dar-
wáze par se, kaun ḍhalkáegá?
4 Jab unhon ne nigáh kí, to us pat-
thar ko ḍhalkáyá húá dekhá; kyúnki
wuh bahut bhárí thá.
5 Aur qabr men jákar unhon ne
ek jawán ko sufed jáma pahine dahiní
taraf baiṭhe húe dekhá, aur ghabrá
gayín.
6 Us ne unhen kahá, Mat ghabráo;

Tum Yisú' Násarí ko, jo salíb par khínchá gayá, ḍhúnḍhtíán̲ ho: wuh jí uṭhá hai; wuh yahán̲ nahín̲; dekho yih jagah, jis men̲ unhon̲ ne use rakhá thá.

7 Ab tum jáo, aur us ke shágirdon̲ ko aur Patrus ko kaho, ki Wuh tum se áge Jalíl ko játá hai; aur jaisá us ne tumhen̲ kahá thá, tum use wahán̲ dekhoge.

8 Aur we jald nikalke qabr se bhágín̲; aur larzish aur haibat ne unhen̲ liyá; aur we kisí se kuchh na bolín̲, kyún̲ki ḍartí thín̲.

9 ¶ Hafte ke pahle roz wuh sawere uṭhkar pahle Mariyam Magdalíní ko, jis men̲ se us ne sát deo nikále the, dikhái diyá.

10 Us ne jáke us ke sáthíon̲ ko, jo us ke liye gamgín aur rote the, ḳhabar dí.

11 We yih sunke ki wuh jítá hai, aur use dikhái diyá, yaqín na láe.

12 ¶ Us ke ba'd wuh dúsrí súrat men̲, un men̲ se do ko, jis waqt ki we paidal chalte the, aur díhát kí taraf játe the, dikhái diyá.

13 Unhon̲ ne bhí jáke báqí logon̲ ko ḳhabar dí; magar un par bhí we yaqín na láe.

14 ¶ A'ḳhir, wuh un gyárahon̲ ko, jab we kháne baiṭhe the, dikhái diyá, aur un kí be-ímání aur saḳht-dilí par malámat kí, kyún̲ki we un kí báton̲ par, jinhon̲ ne us ke jí uṭhne ke ba'd use dekhá thá, yaqín na láe the.

15 Aur us ne unhen̲ kahá, ki Tum tamám dunyá men̲ jáke har ek maḳhlúq ke sámhne Injíl kí manádí karo.

16 Jo ki ímán látá, aur baptisma pátá hai, naját páegá: aur jo ímán nahín̲ látá, us par sazá ká hukm kiyá jáegá.

17 Aur we jo ímán láen̲ge, un ke sáth ye 'alámaten̲ hon̲gí; ki we mere nám se deon̲ ko nikálen̲ge; aur nayí zubánen̲ bolen̲ge;

18 Sámpon̲ ko uṭhá len̲ge; aur agar koí halák-karnewálí chíz píen̲ge, unhen̲ kuchh nuqsán na hogá; we bímáron̲ par háth rakhen̲ge, to change ho jáen̲ge.

19 ¶ Garaz, Ḳhudáwand unhen̲ aisá farmáne ke ba'd ásmán par uṭháyá gayá, aur Ḳhudá ke dahine háth baiṭhá.

20 Phir unhon̲ ne báhar jákar har jagah manádí kí, aur Ḳhudáwand sáth hoke kám anjám detá thá, aur kalám ko, un mu'ajizon̲ ke wasíle se jo us ke sunáne ke ba'd hote the, sábit kartá rahá. A'mín.

LU'QA' KI' INJI'L.

I BA'B.

CHU'N̲KI bahuton̲ ne kamar bándhí ki un kámon̲ ká jo filwáqi' hamáre darmiyán anjám húe, bayán karen̲,

2 Jis tarah se unhon̲ ne, jo shurú' se ḳhud dekhnewále, aur kalám kí ḳhidmat-karnewále the, ham se riwáyat kí;

3 Main̲ ne bhí munásib jáná, ki sab ko sire se sahíh taur par daryáft karke tere liye, ai buzurg Theofilus, ba tartíb likhún̲,

4 Tá ki tú un báton̲ kí haqíqat ko, jin kí tú ne ta'lím pái, jáne.

5 ¶ YAHU'DIYA ke bádsháh Herodís ke dinon̲ men̲, Abiyáh ke fariq men̲ se Zakariyáh

náme ek káhin thá: us kí jorú Hárún
kí beṭion men̲ se thí, aur us ká nám
Ilísabát thá.
6 We donon̲ Ḳhudá ke huzúr rást-
báz, aur Ḳhudáwand ke sáre hukmon̲
aur qánúnon̲ par be-'aib chalnewále
the.
7 Aur un ke laṛká na thá, kyún̲ki
Ilísabát bánjh thí, aur donon̲ bahut
din ke the.
8 Aur aisá húá, ki jab wuh Ḳhudá
ke huzúr, apne faríq kí bárí par, káhin
ká károbár kartá thá,
9 Káhiní ke dastúr par us kí chiṭ-
ṭhí niklí, ki Ḳhudáwand kí haikal
men̲ jáke ḳhushbúí jaláwe.
10 Aur logon̲ kí sárí jamá'at, ḳhush-
búí jaláte waqt, báhar du'á máng rahí
thí.
11 Tab us ko Ḳhudáwand ká firish-
ta, ḳhushbúí jaláne ke mazbah kí
dahiní taraf khaṛá húá, dikhái diyá.
12 Zakariyáh dekhkar ghabráyá,
aur bahut ḍará.
13 Par firishte ne us se kahá, ki
Ai Zakariyáh, mat ḍar, ki terí du'á
suní gayí, aur terí jorú Ilísabát tere
liye ek beṭá janegí; tú us ká nám
Yúhanná rakhná.
14 Aur tujhe ḳhushí o ḳhurramí
hogí; aur bahutere us kí paidáish se
ḳhush hon̲ge.
15 Kyún̲ki wuh Ḳhudáwand ke
huzúr buzurg hogá, aur na mai, aur
na koí nasha píegá; aur apní má ke
peṭ hí se Rúh i Quds se bhar jáegá.
16 Aur baní Isráel men̲ se bahuton̲
ko un ke Ḳhudáwand Ḳhudá kí taraf
pheregá.
17 Aur wuh us ke áge Iliyás kí
tabí'at aur qúwat ke sáth chalegá, ki
bápdádon̲ ke dilon̲ ko laṛkon̲ kí taraf,
aur ná-farmánbardáron̲ ko rástbázon̲
kí dánái kí taraf pherke, Ḳhudáwand
ke liye ek musta'idd qaum taiyár
kare.
18 Tab Zakariyáh ne firishte ko
kahá, Main̲ is ko kyún̲kar sach ján-
ún̲? kyún̲ki main̲ búṛhá hún̲, aur
merí jorú kí baṛí 'umr húí.
19 Firishte ne jawáb men̲ us se
kahá, Main̲ Jabriel hún̲, jo Ḳhudá ke
huzúr khaṛá rahtá hún̲; aur bhejá
gayá ki tujhe kahún̲, aur yih ḳhush-
ḳhabarí tujhe dún̲.
20 Aur, dekh, tú gúngá ho jáegá, aur
jis din tak ki yih chízen̲ wáqi' na hon̲,
bol na sakegá, is liye ki tú ne merí
báton̲ ko, jo apne waqt par púrí hon̲gí,
yaqín na kiyá.
21 Aur log Zakariyáh kí ráh dekhte
the, aur haikal men̲ us ke der karne se
ta'ajjub karte the.
22 Jab wuh báhar áke un se bol na
saká, unhon̲ ne daryáft kiyá, ki us ne
haikal men̲ koí royá dekhí thí: aur
wuh un se ishára kartá thá, aur gúngá
rah gayá.
23 Aur aisá húá, ki jab us kí ḳhidmat
ke din púre húe, wuh apne ghar gayá.
24 Aur un dinon̲ ke ba'd us kí jorú
Ilísabát hámila húí, aur us ne pánch
mahíne tak apne ta,ín̲ yih kahke chhi-
páyá, ki,
25 Jin dinon̲ men̲ Ḳhudáwand ne
mujh par nazar kí, mere sáth aisá kiyá,
tá ki logon̲ men̲ se merí sharmindagí
dúr kare.
26 Aur chhaṭhe mahíne Jabriel
firishta Ḳhudá kí taraf se Jalíl ke ek
shahr men̲, jis ká nám Násarat thá,
bhejá gayá,
27 Ek kun̲wárí ke pás, jis kí Yúsuf
náme ek mard se, jo Dáúd ke gharáne
se thá, mangní húí thí; aur us kún̲-
wárí ká nám Mariyam thá.
28 Us firishte ne us pás andar áke
kahá, ki Ai pasandída, salám! Ḳhu-
dáwand tere sáth: tú 'auraton̲ men̲
mubárak hai.
29 Par wuh use dekhkar us kí bát
se ghabráí, aur sochne lagí ki yih
kaisá salám hai.
30 Tab firishte ne us se kahá, ki Ai
Mariyam, mat ḍar; ki tú ne Ḳhudá
ke huzúr fazl páyá.

31 Aur, dekh, tú hámila hogí, aur
beṭá janegí, aur us ká nám YISU"
rakhegí.
32 Wuh buzurg hogá, aur Ḳhudá
Ta'álá ká Beṭá kahláegá: aur Ḳhudá-
wand Ḳhudá us ke báp Dáúd ká taḳht
use degá;
33 Aur wuh sadá Ya'qúb ke ghar-
áne kí bádsháhat karegá; aur us kí
bádsháhat áḳhir na hogí.
34 Tab Mariyam ne firishte se kahá,
Yih kyúṉkar hogá, jis hál meṉ maiṉ
mard ko nahíṉ jántí?
35 Firishte ne jawáb meṉ us se
kahá, ki Rúh i Quds tujh par utregí,
aur Ḳhudá Ta'álá kí qudrat ká sáya
tujh par hogá: is sabab se wuh qud-
dús bhí jo paidá hogá Ḳhudá ká Beṭá
kahláegá.
36 Aur, dekh, terí rishtadár Ilísabát
ko bhí buṛhápe meṉ beṭá honewálá
hai; aur yih us ká, jo bánjh kahlátí
hai, chhaṭhá mahíná hai.
37 Kyúṉki Ḳhudá ke áge koí bát
anhoní nahíṉ.
38 Aur Mariyam ne kahá, Dekh
Ḳhudáwand kí bándí; mujh par tere
kahne ke muwáfiq howe. Tab firishta
us ke pás se chalá gayá.
39 Aur unhíṉ dinoṉ meṉ Mariyam
uṭhkar jaldí se pahároṉ par Yahúdáh
ke ek shahr ko gayí;
40 Aur Zakariyáh ke ghar meṉ
dáḳhil hoke Ilísabát ko salám kiyá.
41 Aur aisá húá, ki joṉhíṉ Ilísabát
ne Mariyam ká salám suná, laṛká us
ke peṭ meṉ uchhal paṛá; aur Ilísabát
Rúh i Quds se bhar gayí:
42 Aur zor se pukárke kahá, ki Tú
'auratoṉ meṉ mubárak hai, aur tere
peṭ ká phal mubárak hai.
43 Mere liye yih kyúṉkar húá, ki
mere Ḳhudáwand kí má mujh pás áí?
ki,
44 Dekh, tere salám kí áwáz joṉhíṉ
mere kán tak pahunchí, laṛká mere
peṭ meṉ ḳhushí se uchhal paṛá.
45 Aur mubárak hai wuh jo ímán
láí, ki yih báteṉ, jo Ḳhudáwand kí
taraf se kahí gayíṉ, púrí hoṉgí.
46 Aur Mariyam ne kahá, ki Merí
ján Ḳhudáwand kí baṛáí kartí hai,
47 Aur merí rúh mere naját dene-
wále Ḳhudá se ḳhush húí.
48 Ki us ne apní bándí kí pasthálí
par nazar kí: is liye, dekh, ab se har
zamáne ke log mujh ko mubárak
kaheṉge.
49 Kyúṉki us ne, jo qudratwálá hai,
mere liye baṛe kám kiye haiṉ; aur us
ká nám pák hai.
50 Aur us ká rahm un par, jo us se
ḍarte haiṉ, pusht dar pusht hai.
51 Us ne apne bázú ká zor dikhá-
yá; aur un ko, jo apne dil ke ḳhiyál
meṉ apne ta,íṉ baṛá samajhte haiṉ,
pareshán kiyá.
52 Qudratwáloṉ ko taḳht se girá
diyá, aur past-háloṉ ko buland kiyá.
53 Us ne bhúkhoṉ ko achchhí chíz-
oṉ se ásúda kiyá; aur daulatmandoṉ
ko ḳhálí háth bhejá.
54 Us ne apne bande Isráel ko sam-
bhál liyá, us rahmat ko yád karke,
55 Jo Abirahám aur us kí aulád par
sadá ko thíṉ, jaisá us ne hamáre báp-
dádoṉ se farmáyá thá.
56 Aur Mariyam tín mahíne ke
qaríb us ke sáth rahke apne ghar ko
phirí.
57 Ab Ilísabát ke janne ká waqt
pahunchá; aur beṭá janí.
58 Aur us ke paṛosíoṉ aur rishta-
dároṉ ne suná, ki Ḳhudáwand ne us
par baṛí rahmat kí; aur unhoṉ ne us
ke sáth ḳhushí kí.
59 Aur yúṉ húá, ki we áṭhweṉ din
laṛke ká ḳhatna karne áe; aur us ká
nám Zakariyáh, jo us ke báp ká thá,
rakhne lage.
60 Par us kí má ne jawáb meṉ
kahá, ki Nahíṉ; balki us ká nám
Yúhanná rakhá jáwe.
61 Unhoṉ ne us se kahá, ki Tere
gharáne meṉ kisú ká yih nám nahíṉ.
62 Tab unhoṉ ne us ke báp kí taraf

ishára kiyá, ki wuh us ká kyá nám
rakhá cháhtá hai.
63 Us ne takhtí mangáke likhá, ki
Yúhanná us ká nám hai. Aur sabhon
ne ta'ajjub kiyá.
64 Aur usí dam us ká munh aur
zubán khul gayí, aur wuh bolne lagá,
aur Ḳhudá kí ta'ríf kí.
65 Tab sáre ás pás ke rahnewále
ḍar gaye: aur Yahúdiya ke tamám
kohistán men in sab báton ká charchá
phailá.
66 Aur sabhon ne, jo sunte the, apne
dil men sochkar kahá, ki Yih kaisá
laṛká hogá! Aur Ḳhudáwand ká háth
us par thá.
67 Aur us ká báp Zakariyáh Rúh i
Quds se bhar gayá, aur nubúwat kí
ráh se kahne lagá, ki
68 Hamd Ḳhudáwand kí, jo Isráel
ká Ḳhudá hai; kyúnki us ne apne
logon par nazar kí, aur unhen chhuṭ-
kárá diyá,
69 Aur hamáre liye naját ká síng
apne bande Dáúd ke ghar men se
nikálke khaṛá kiyá;
70 Jaisá us ne apne pák nabíon kí
ma'rifat, jo dunyá ke shurú' se hote
áe, kahá:
71 Ham ko hamáre dushmanon se,
aur un ke háth se jo ham se kína
rakhte hain, rihái baḳhshí;
72 Tá ki wuh rahm, jis ká hamáre
bápdádon ke sáth qarár kiyá, kare, aur
apne pák 'ahd ko yád rakhe;
73 Usí qasam ko, jo us ne hamáre
báp Abirahám se kí, ki
74 Wuh hamen yih degá, ki apne
dushmanon ke háth se chhuṭkárá
páwe,
75 'Umr bhar us ke áge, pákízagí
aur sachái se, be-ḳhauf us kí bandagí
karen.
76 Aur, ai laṛke, tú Ḳhudá Ta'álá ká
nabí kahláegá: kyúnki tú Ḳhudáwand
ke áge us kí ráhon ko durust kartá
jáegá; ki
77 Us ke logon ko naját kí ḳhabar
dewe, jis se un ke gunáhon kí mu'áfí
howe,
78 Jo hamáre Ḳhudá kí ḳháss rah-
mat se hai; jis ke sabab subḥ kí roshní
úpar se ham tak pahunchí,
79 Tá ki un ko jo andhere aur maut
ke sáya men baiṭhe hain, roshní baḳh-
she, aur hamárí hidáyat kare ki salá-
matí kí ráh par qadam máren.
80 Aur wuh laṛká baṛhtá, aur rúh
men qúwat pátá gayá, aur apne ta,ín
Isráel par záhir karne ke din tak
bayábán men rahá.

II BA'B.

AUR un dinon men yún húá, ki
Qaisar Augústus kí taraf se
hukm niklá, ki har bastí ke logon ke
nám likhe jáen.
2 (Aur yih pahlí ism-nawísí thí, jo
Suriya ke hákim Qurenius ke waqt
men húí.)
3 Tab har ek apne apne shahr ko
nám likháne chalá.
4 Aur Yúsuf bhí Jalíl ke shahr
Násarat se, Yahúdiya men Dáúd ke
shahr ko, jo Baitlaham kahlátá hai,
gayá; is liye ki wuh Dáúd ke gharáne
aur aulád se thá; ki
5 Apní mangetar Mariyam ke sáth,
jo hámila thí, nám likháwe.
6 Aur aisá húá, ki jab we wahán the,
us ke janne ke din púre húe.
7 Aur apná palauṭhá beṭá janí, aur
us ko kapṛe men lapeṭke charní men
rakhá; kyúnki un ko sará men jagah
na milí.
8 Us mulk men gaṛariye the, jo
maidán men rahte, aur rát ko bárí bárí
apne jhund kí chauki karte the.
9 Aur, dekho, ki Ḳhudáwand ká ek
firishta un par záhir húá, aur Ḳhudá-
wand ká núr un ke chaugird chamká:
aur we niháyat ḍar gaye.
10 Tab firishte ne unhen kahá, Mat
ḍaro: kyúnki, dekho, main tumhen
baṛí ḳhushí kí ḳhabar detá hún, jo sab
logon ke wáste hogí, ki
11 Dáúd ke shahr men áj tumháre

liye ek Naját-denewálá paidá húá; wuh Masíh Ḳhudáwand hai.

12 Aur tumháre liye yihí patá hai; ki tum ek laṛke ko kapṛe men̲ lapeṭá aur charní men̲ rakhá húá páoge.

13 Aur ek bárgí us firishte ke sáth ásmání lashkar kí ek jamá'at Ḳhudá kí ta'ríf kartí, aur yih kahtí záhir húí, ki

14 Ḳhudá ko ásmán par ta'ríf, aur zamín par salámatí, aur ádmíon̲ se razámandí howe.

15 Aur aisá húá, ki jab firishte un ke pás se ásmán par gaye, gaṛariyon̲ ne ápas men̲ kahá, ki A'o, ham Bait-laham tak jáen̲, aur is bát ko jo húí hai, jis kí Ḳhudáwand ne hamen̲ ḳhabar dí hai, dekhen̲.

16 Tab unhon̲ ne jaldí jáke Mariyam, aur Yúsuf ko, aur us laṛke ko charní men̲ rakhá húá páyá.

17 Aur dekhke us bát ko, jo is laṛke ke haqq men̲ un se kahí gayí thí, phailáyá.

18 Aur sab sunnewálon̲ ne in báton̲ se, jo gaṛariyon̲ ne unhen̲ kahín̲, ta'ajjub kiyá.

19 Par Mariyam ne in sab báton̲ ko apne dil men̲ gaur karke yád rakhá.

20 Aur gaṛariye in sab báton̲ ke sabab, jo unhon̲ ne sunín̲, aur jaisí un se kahí gayí thín̲, dekhín̲, Ḳhudá kí ta'rif aur baṛái karte húe phire.

21 Aur jab áṭh din púre húe, ki laṛke ká ḳhatna ho, us ká nám YISU'' rakhá gayá, jo us ke peṭ men̲ paṛne ke áge firishte ne rakhá thá.

22 Aur jab Músá kí sharí'at ke muwáfiq us ke pák hone ke din púre húe, we us laṛke ko Yarúsalam men̲ láe, tá ki Ḳhudáwand ke áge házir karen̲;

23 (Jaisá ki Ḳhudáwand kí sharí'at men̲ likhá hai, ki Har ek palauṭhá laṛká Ḳhudáwand ke liye maḳhsús kahláegá;)

24 Aur ki Ḳhudáwand kí sharí'at ke hukm ke muwáfiq, Qumríon̲ ká ek joṛá, yá kabútar ko do bachche qurbání karen̲.

25 Aur, dekho, ki Yarúsalam men̲ Shama'ún nám ek shaḳhs thá, jo rástbáz, aur díndár, aur Isráel kí tasallí kí ráh dekhtá thá, aur Rúh i Quds us par thí.

26 Us ko Rúh i Quds ne ḳhabar dí thí, ki jab tak Ḳhudáwand ke Masíh ko na dekh le, maut ko na dekhegá.

27 Aur wuh Rúh kí hidáyat se haikal men̲ áyá: aur jis waqt má báp us laṛke Yisú' ko andar láte the, tá ki us ke liye shar'a ke dastúr par 'amal karen̲,

28 Us ne use apne háthon̲ par uṭhá liyá, aur Ḳhudá kí ta'ríf karke kahá, ki

29 Ai Ḳhudáwand, ab tú apne bande ko, apne kalám ke muwáfiq, salámatí se ruḳhsat detá hai:

30 Kyún̲ki merí ánkhon̲ ne terí naját dekhí,

31 Jo tú ne sab logon̲ ke áge taiyár kí hai;

32 Qaumon̲ ko roshan karne ke liye ek núr, aur apne log Isráel ke liye jalál.

33 Tab Yúsuf aur Yisú' kí má ne un báton̲ se, jo us ke haqq men̲ kahí gayín̲, ta'ajjub kiyá.

34 Aur Shama'ún ne unhen̲ du'á dí, aur us kí má Mariyam ko kahá, Dekh, yih Isráel men̲ bahuton̲ ke girne aur uṭhne ke liye, aur ḳhiláf kahne ke nishán ke wáste, rakhá húá hai;

35 (Aur talwár terí ján ke andar bhí guzar jáegí,) tá ki bahuton̲ ke dilon̲ ke ḳhiyál khul jáen̲.

36 Aur A'ser ke gharáne se Anná nám Fánúel kí beṭí ek nabiya thí, jo bahut búṛhí thí: aur us ne apne kun̲wáripan se sát baras ek ḳhasam ke sáth nibáh kiyá thá;

37 Aur wuh bewa qaríb chaurásí baras kí thí, ki haikal se judá na húí, par roza rakhne, aur du'á mángne se rát din bandagí kartí rahí.

38 Us ne usí ghaṛí ákar Ḳhudáwand

ká shukr kiyá, aur un sab ko, jo Yarú-
salam men̲ chhuṭkáre kí ráh dekhte
the, us kí bábat kahá.
39 Aur jab we Ḳhudáwand kí
sharí'at ke muwáfiq sab kuchh kar
chuke, to Jalíl men̲ apne shahr Násarat
ko phir gaye.
40 Aur laṛká baṛhtá, aur hikmat se
bharke rúh men̲ qúwat pátá rahá: aur
Ḳhudáwand ká fazl us par thá.
41 Us ke má báp har baras 'íd i
fasah men̲ Yarúsalam ko játe the.
42 Aur jab wuh bárah baras ká húá,
aur we 'íd ke dastúr par Yarúsalam ko
gaye the,
43 Aur un dinon̲ ko púrá kiyá thá,
jad phirne lage, wuh laṛká Yisú' Yarú-
salam men̲ rah gayá; par Yúsuf aur
us kí má ne na jáná.
44 Balki yih samajhke ki wuh
qáfile men̲ hai, ek manzil gaye; aur
use rishtadáron̲ aur ján-pahchánon̲
men̲ sab kahín̲ ḍhúnḍhá.
45 Aur na pákar us kí talásh har
kahín̲ karte húe Yarúsalam ko phire.
46 Aur aisá húá, ki unhon̲ ne tín
roz píchhe use haikal men̲ ustádon̲ ke
bích baiṭhe húe, un kí sunte, aur un se
suwál karte páyá.
47 Aur sab jo us kí sunte the, us
kí samajh aur us ke jawábon̲ se dang
the.
48 Tab we use dekhkar hairán húe:
aur us kí má ne us se kahá, Ai Beṭe,
kis liye tú ne ham se aisá kiyá? dekh,
terá báp aur main̲ kuṛhte húe tujhe
ḍhúnḍhte the.
49 Us ne unhen̲ kahá, Kyún̲ tum
mujhe ḍhúnḍhte the? kyá tum ne na
jáná, ki mujhe apne báp ke yahán̲
rahná zarúr hai?
50 Par we is bát ko, jo us ne unhen̲
kahí, na samjhe.
51 Aur wuh un ke sáth rawána
hokar Násarat men̲ áyá, aur un ke
tábi' rahá. Aur us kí má ne yih sab
báten̲ apne dil men̲ rakhín̲.
52 Aur Yisú', hikmat, aur qadd,
aur Ḳhudá ke aur insán ke nazdík
maqbúliyat men̲, taraqqí kartá gayá.

III BA'B.

AB Tiberius Qaisar kí bádsháhat ke
pandrahwen̲ baras, jab Puntius
Pilátus Yahúdiya ká hákim, aur
Herodís Jalíl kí chauthái ká, aur us
ká bhái Failbús Itúriya kí chauthái
aur Trákonítis ke mulk ka, aur
Lisániyas Abilene kí chauthái ká
hákim thá,
2 Jis waqt Annás aur Qayáfas sar-
dár káhin the, Ḳhudá ká kalám ba-
yábán men̲ Zakariyáh ke beṭe Yú-
hanná ko pahunchá.
3 Aur wuh Yardan ke sáre áspás
ke mulk men̲ áke gunáhon̲ kí mu'áfí
ke liye tauba ke baptisma kí manádí
kartá rahá;
4 Chunánchi Yas'aiyáh nabí kí
báton̲ ke daftar men̲ yih bát likhí hai,
ki Bayábán men̲ ek pukárnewále kí
áwáz hai, ki Tum Ḳhudáwand kí ráh
ko durust karo, aur us ke ráston̲ ko
sídhá karo.
5 Har ek gaṛhá bhará jáegá, aur sab
paháṛ aur ṭíle níche kiye jáenge; aur
ṭeṛhí jagahen̲ sídhí, aur bihaṛ ráhen̲
barábar banengí;
6 Aur har ek insán Ḳhudá kí naját
dekhegá.
7 Tab us ne un gurohon̲ ko, jo us
se baptisma páne ko niklí thín̲, kahá,
Ai sámpon̲ kí nasl, tumhen̲ kis ne
batáyá ki ánewále gazab se bhágo?
8 Pas tauba ke láiq mewe láo, aur
apne dilon̲ men̲ ḳhiyál na karo ki
Abirahám hamárá báp hai; kyún̲ki
main̲ tumhen̲ kahtá hún̲, ki Ḳhudá
Abirahám ke liye in pattharon̲ se laṛke
paidá kar saktá hai.
9 Aur daraḳhton̲ kí jaṛ par kulhárí
rakhí hai: so jo daraḳht achchhe phal
nahín̲ látá, káṭá aur ág men̲ ḍálá játá
hai.
10 Tab un gurohon̲ ne us se púchhá,
ki Phir ham kyá karen̲?
11 Us ne un se jawáb men̲ kahá, ki

Jis ke do kurte hon, us ko, jis ke pás
nahín hai, bánṭ de; aur jis ke pás
kháne ko ho, wuh bhí aisá hí kare.
12 Tab mahsúl-lenewále bhí bap-
tisma páne ko áe, aur us se kahá, ki Ai
ustád, ham kyá karen?
13 Us ne un se kahá, ki Tumháre
liye jo muqarrar hai, us se ziyáda na lo.
14 Sipáhíon ne bhí us se púchhá,
ki Ham kyá karen? Us ne unhen
kahá, ki Na kisí par zulm karo, na
tuhmat lagáo; aur apne rozíne par
rází raho.
15 Aur jab log muntazir the, aur
sab apne dil men Yúhanná kí bábat
sochte the, ki kyá wuh Masíh hai ki
nahín;
16 Yúhanná ne un sab ke jawáb
men kahá, ki Main to tumhen pání se
baptisma detá hún; par mujh se ek
qawítar átá hai, jis kí jútí ke band
kholne ke main láiq nahín hún: wuh
tumhen Rúh i Quds aur ág se baptisma
degá.
17 Us ke háth men súp hai, aur
wuh apne khalíhán ko khúb sáf kar-
egá, aur gehún ko apní koṭhí men
jam'a karegá; par bhúsí ko us ág men,
jo nahín bujhtí, jaláwegá.
18 Aur wuh logon ko nasíhat kí
bahut aur báten kartá, aur khushkha-
barí detá rahá.
19 Par Herodís chauthái ke hákim
ne, apne bhái Failbús kí jorú Hero-
diyás ke sabab, aur un sab badíon ke
liye jo Herodís ne kín, Yúhanná se
malámat uṭháke,
20 Sab par yih ziyáda kiyá, ki Yú-
hanná ko qaid rakhá.
21 Aur aisá húá, ki jab sab log
baptisma pá chuke the, aur Yisú' bhí
baptisma pákar du'á máng rahá thá,
ásmán khul gayá,
22 Aur Rúh i Quds jism kí súrat
men, kabútar kí tarah, us par utrí, aur
ásmán se ek áwáz áí, jo yih kahtí thí,
ki Tú merá piyárá Beṭá hai; tujh se
main rází hún.

23 Aur Yisú' áp baras tís ek ká húá
jab shurú' kiyá, aur (jaisá ki gumán
thá) wuh Yúsuf ká beṭá thá; aur wuh
Helí ká,
24 Aur wuh Matthát ká, aur wuh
Lewí ká, aur wuh Malkhí ká, aur wuh
Yanná ká, aur wuh Yúsuf ká,
25 Aur wuh Mattáthiyás ká, aur
wuh Amús ká, aur wuh Náúm ká, aur
wuh Aslí ká, aur wuh Naggai ká,
26 Aur wuh Máhata ká, aur wuh
Mattáthiyás ká, aur wuh Sima'í ká,
aur wuh Yúsuf ká, aur wuh Yúdá ká,
27 Aur wuh Yúhanná ká, aur wuh
Resá ká, aur wuh Zarubábal ká, aur
wuh Salátiel ká, aur wuh Nerí ká,
28 Aur wuh Malkí ká, aur wuh
Addí ká, aur wuh Qosám ká, aur wuh
Almodám ká, aur wuh 'Er ká,
29 Aur wuh Yúses ká, aur wuh
Ili'azar ká, aur wuh Yorím ká, aur
wuh Matthát ká, aur wuh Lewí ká,
30 Aur wuh Shama'ún ká, aur wuh
Yahúdáh ká, aur wuh Yúsuf ká, aur
wuh Yúnán ká, aur wuh Iliyáqím
ká,
31 Aur wuh Maliyá ká, aur wuh
Mainán ká, aur wuh Mattáthá ká, aur
wuh Nátan ká, aur wuh Dáúd ká,
32 Aur wuh Yassí ká, aur wuh
'Obed ká, aur wuh Bo'az ká, aur wuh
Salmon ká, aur wuh Nahsún ká,
33 Aur wuh 'Aminadáb ká, aur wuh
Arám ká, aur wuh Hasrom ká, aur
wuh Pháras ká, aur wuh Yahúdáh ká,
34 Aur wuh Ya'qúb ká, aur wuh
Iz,háq ká, aur wuh Abirahám ká, aur
wuh Tárah ká, aur wuh Nahúr ká,
35 Aur wuh Sárukh ká, aur wuh
Ra'ú ká, aur wuh Fálik ká, aur wuh
'I'br ká, aur wuh Silah ká,
36 Aur wuh Qínán ká, aur wuh
Arfaksad ká, aur wuh Sim ká, aur
wuh Núh ká, aur wuh Lamak ká,
37 Aur wuh Mathúsilá ká, aur wuh
Hanúk ká, aur wuh Yárid ká, aur wuh
Mahalaliel ká, aur wuh Qínán ká,
38 Aur wuh Anús ká, aur wuh Set

ká, aur wuh A'dam ká, aur wuh Ḳhu-
dá ká thá.

IV BA'B.

AUR Yisú' Rúh i Quds se bhará
húá Yardan se phirá, aur Rúh
kí rahnumáí se bayábán men gayá,
2 Aur chálís din tak Shaitán se
ázmáyá gayá. Aur un dinon men
kuchh na kháyá: jab wuh din púre
húe, áḳhir ko bhúkhá húá.
3 Tab Shaitán ne us se kahá, ki
Agar tú Ḳhudá ká Beṭá hai, to is
patthar ko kah, ki Roṭí ban jáe.
4 Yisú' ne jawáb men us se kahá,
Likhá hai, ki Insán sirf roṭí se nahín,
balki Ḳhudá kí har ek bát se jítá hai.
5 Aur Shaitán ne use ek únche
paháṛ par le jáke dunyá kí sárí bád-
sháhaten ek dam men dikháín.
6 Aur Shaitán ne us se kahá, ki
Main yih sárá iḳhtiyár, aur un kí
shán o shaukat, tujhe dúngá: kyúnki
yih mujh ko sompá gayá hai; aur jis
ko cháhtá hún, detá hún.
7 Pas agar tú mujhe sijda kare, sab
terá hogá.
8 Yisú' ne use jawáb men kahá, ki
Ai Shaitán, mere sámhne se já: ky-
únki likhá hai, ki Tú Ḳhudáwand
apne Ḳhudá ko sijda kar, aur sirf usí
kí bandagí kar.
9 Wuh use Yarúsalam men láyá,
aur haikal ke kangure par khaṛá
karke us se kahá, Agar tú Ḳhudá ká
Beṭá hai, to apne ta,ín yahán se girá
de:
10 Kyúnki likhá hai, ki Wuh tere
liye apne firishton ko farmáwegá, ki
terí ḳhabardárí karen:
11 Aur tujhe háthon par uṭhá len,
kahín aisá na ho ki tere pánw ko pat-
thar se ṭhes lage.
12 Yisú' ne jawáb men use farmáyá,
ki kahá gayá hai, Tú Ḳhudáwand
apne Ḳhudá ko, mat ázmá.
13 Aur Shaitán jab tamám ázmá-
ish kar chuká, muddat tak us se dúr
rahá.

14 ¶ Aur Yisú' Rúh kí qúwat se
Jalíl ko phirá; aur sáre áspás ke mulk
men us kí shuhrat húí.
15 Aur wuh un ke 'ibádatḳhánon
men ta'lím detá rahá, aur sab us kí
ta'ríf karte the.
16 ¶ Phir wuh Násarat ko, jahán
parwarish pái thí, áyá, aur apne dastúr
par sabt ke din 'ibádatḳháne men gayá,
aur paṛhne ko khaṛá húá.
17 Aur Yas'aiyáh nabí kí kitáb us
ko dí gayí. Aur kitáb kholkar wuh
maqám páyá, jahán yih likhá thá, ki
18 Ḳhudáwand kí Rúh mujh par
hai; us ne is liye mujhe Masíh kiyá,
ki garíbon ko ḳhushḳhabarí dún;
mujh ko bhejá, ki ṭúṭe dilon ko du-
rust karún, qaidíon ko chhúṭne, aur
andhon ko dekhne kí ḳhabar sunáún,
aur jo beṛíon se gháyal hain unhen
chhuṛáún,
19 Aur Ḳhudáwand ke sál i maqbúl
kí manádí karún.
20 Aur kitáb band karke, aur ḳhid-
mat-karnewále ko deke, wuh baiṭh
gayá. Aur sabhon kí ánkhen, jo 'ibá-
datḳháne men the, us par lagí thín.
21 Tab wuh unhen kahne lagá, ki
A'j yih navishta, jo tum ne suná, púrá
húá.
22 Aur sab ne us par gawáhí dí, aur
un fazl kí báton se, jo us ke munh se
nikalti thín, ta'ajjub karke kahá, Kyá
yih Yúsuf ká beṭá nahín?
23 Us ne unhen kahá, ki Tum be-
shakk yih masal mujh par kahoge, ki
Ai hakím, apne ta,ín changá kar: jo
jo ham ne suná, ki tujh se Kafarná-
hum men húá, yahán apne watan men
bhí kar.
24 Par us ne kahá, Main tum se
sach kahtá hún, ki Koí nabí apne wa-
tan men maqbúl nahín hotá.
25 Lekin main tum se sach kahtá
hún, ki Iliyás ke dinon men, jab sáṛhe
tín baras ásmán band rahá, yahán tak
ki sárí sarzamín men baṛá kál paṛá,
bahut sí bewáen Isráel men thín;

26 Par Iliyás un meṉ se kisí ke pás
na bhejá gayá, magar Saidá ke Saraptá
meṉ ek bewá ke pás.
27 Aur Ilíshá nabí ke waqt Isráel
meṉ bahut se koṛhí the; par un meṉ
se koí, Na'amán Suriyání ke siwá,
changá na húá.
28 Tab we jo 'ibádatḳháne meṉ the,
un bátoṉ ko sunte hí g̲ussa se bhar
gaye,
29 Aur uṭhe, aur use shahr ke bá-
har nilkálke us paháṛí kí choṭí par,
jis par un ká shahr baná thá, le chale,
ki use sir ke bhal girá deṉ.
30 Lekin wuh un ke bích se nikalke
rawána húá,
31 Aur Kafarnáhum meṉ, jo Jalíl ká
ek shahr hai, áyá, aur sabt ke dinoṉ
meṉ unheṉ ta'lím diyá kiyá.
32 Aur we us kí ta'lím se dang húe:
kyúṉki us ká kalám qudrat ke sáth
thá.
33 ¶ Aur 'ibádatḳhána meṉ ek
shaḳhs thá, jis meṉ shaitán kí nápák
rúh thí; wuh baṛí áwáz se yih kahkar
chilláyá, ki
34 Ai Yisú' Násarí, chhoṛ de; ham-
eṉ tujh se kyá kám? tú hameṉ halák
karne áyá hai; maiṉ jántá húṉ ki tú
kaun hai; Ḳhudá ká Quddús.
35 Yisú' ne use dhamkáke kahá,
Chup rah, aur us meṉ se nikal já. Aur
wuh shaitán use bích meṉ paṭakke us
se nikal gayá, aur us ko nuqsán na
pahuncháyá.
36 Aur sab niháyat hairán húe, aur
ápas meṉ kahne lage, ki Yih kaisá
kalám hai! ki wuh iḳhtiyár aur qud-
rat se nápák rúhoṉ par hukm kartá
hai, aur we nikal játí haiṉ.
37 Aur áspás ke mulk kí har jagah
meṉ us kí shuhrat phailí.
38 ¶ Phir wuh 'ibádatḳháne se uṭh-
kar Shama'ún ke ghar gayá. Shama-
'ún kí sás ko baṛí tap chaṛhí thí; aur
unhoṉ ne us ke liye us se 'arz kí.
39 Tab khaṛá hoke us kí taraf
jhuká, aur tap ko dhamkáyá, to utar
gayí: aur us ne jhaṭ uṭhke un kí
ḳhidmat kí.
40 ¶ Aur jab súraj ḍúbtá thá, we
sab, jin ke yaháṉ maríz the, jo tarah
tarah kí bímárioṉ meṉ giriftár the, un
ko us pás láe; us ne un meṉ se har
ek par háth rákhkar unheṉ changá
kiyá.
41 Aur bahutoṉ meṉ se shayátín
chillákar yih kahke nikal gaye, ki Tú
Masíh Ḳhudá ká Beṭá hai. Par us ne
dhamkákar un ko bolne na diyá: ki
unhoṉ ne use pahchána, ki wuh Masíh
hai.
42 Aur jab din húá, wuh nikalkar
ek wíráne meṉ gayá: aur log use
ḍhúṉḍhte húe us pás áe, aur use roká,
ki un ke pás se na jáe.
43 Par us ne unheṉ kahá, Mujhe
zarúr hai ki aur shahroṉ meṉ bhí
Ḳhudá kí bádsháhat kí ḳhush-ḳha-
barí dúṉ; kyúṉki maiṉ is hí liye
bhejá gayá.
44 Aur wuh Jalíl ke 'ibádatḳhánoṉ
meṉ manádí kartá rahá.

V BA'B.

AISA' húá, ki jab Ḳhudá ke kalám
sunne ko log us par gire parte
the, wuh Gannesarat kí jhíl ke kináre
khaṛá thá,
2 Aur us ne jhíl ke kináre do kish-
tí lagí dekhí: par machhwe un par
se utarke apne jál dho rahe the.
3 Us ne un kishtíoṉ meṉ se ek par,
jo Shama'ún kí thí, chaṛhke us se
darḳhwást kí, ki kanáre se thoṛá haṭá
le chale. Aur wuh baiṭhke logoṉ ko
kishtí par se ta'lím dene lagá.
4 Aur jab kalám kar chuká, to
Shama'ún se kahá, ki Gahre meṉ le
chal, aur tum shikár ke liye apne jál
ḍálo.
5 Shama'ún ne jawáb meṉ us se
kahá, ki Ai Sáhib, ham ne sárí rát
mihnat kí, par kuchh na pakṛá: ma-
gar tere karne se jál ḍáltá húṉ.
6 Aur jab unhoṉ ne yih kiyá, to

machhlíon ká bará gol gher áyá: aisá ki un ká jál phaṭne lagá.

7 Tab unhon ne apne sáthíon ko, jo dúsrí kishtí par the, ishára kiyá ki áke un kí madad karen. We áe, aur donon kishtíán aisí bhar dín, ki ḍúbne lagín.

8 Shama'ún Patrus ne yih dekhkar Yisú' ke pánwon par girke kahá, Ai Ḳhudáwand, mere pás se já; ki main gunahgár hún.

9 Kyúnki un machhlíon ke shikár se, jo unhon ne pakṛí thín, wuh, aur we sab jo us ke sáth the, hairán the:

10 Aur Zabadí ke beṭe Ya'qúb aur Yúhanná bhí, jo Shama'ún ke sharík the, hairán the. Tab Yisú' ne Shama'ún ko kahá, Mat ḍar; is dam se tú ádmíon ká shikár-karnewálá hogá.

11 We kishtíon ko kanáre par khínch láe, aur sab kuchh chhoṛke us ke píchhe chale.

12 ¶ Aur aisá húá, ki wuh ek shahr men thá, aur, dekho, ki ek mard ne, jo koṛh se bhará thá, Yisú' ko dekhá, aur munh ke bhal girke us kí minnat karke kahá, ki Ai Ḳhudáwand, agar tú cháhe, mujhe changá kar saktá hai.

13 Us ne háth baṛháyá, aur yih kahkar use chhúá, Main cháhtá hún ki tú pák sáf kiyá jáe. Aur wonhín us ká koṛh játá rahá.

14 Aur us ne use tákíd kí, ki Kisú se mat kah: balki jákar apne ta,ín káhin ko dikhlá, aur jaisá Músá ne hukm kiyá hai, apne pák sáf hone kí qurbání kar, tá ki un par gawáhí ho.

15 Lekin us ká ziyáda charchá phailá: aur bahut se log jam'a húe, ki us kí sunen, aur us ke háth se apní bímáríon se change kiye jáwen.

16 ¶ Par wuh bayábán men alag jáke rahá, aur du'á mángtá thá.

17 Ek din aisá húá, ki jab wuh ta'lím de rahá thá, kaí Farísí aur sharí'at ke sikhlánewále Jalíl kí har ek bastí, aur Yahúdiya, aur Yarúsalam se áke pás baiṭhe the: aur Ḳhudáwand kí qúwat unhen changá karne ko maujúd thí.

18 ¶ Aur, dekho, ki kaí mard ek shaḳhs ko, jise jhole ne márá thá, chárpái par láe: aur cháhte the ki use andar láke us ke áge rakhen;

19 Par bhíṛ ke sabab se andar le jáne kí ráh na pái; tab koṭhe par chaṛh gaye, aur khaprail káṭke use chárpái samet bích men Yisú' ke áge laṭká diyá.

20 Us ne un ká ímán dekhkar use kahá, ki Ai mard, tere gunáh mu'áf húe.

21 Tab faqíh aur Farísí sochne lage, ki yih kaun hai, jo kufr baktá hai? Ḳhudá ke siwá kaun gunáhon ko mu'áf kar saktá hai?

22 Tab Yisú' ne un ke ḳhiyál daryáft karke jawáb men un se kahá, ki Tum apne dilon men kyá sochte ho?

23 Kaun ziyáda ásán hai, yih kahná, ki Tere gunáh mu'áf húe; yá yih kahná, ki Uṭh, aur chal?

24 Lekin tá ki tum jáno, ki Ibn i A'dam ko zamín par gunáhon ke mu'áf karne ká iḳhtiyár hai, (us ne us jhole ke máre húe ko kahá,) main tujhe kahtá hún, Uṭh, aur apní chárpái lekar apne ghar já.

25 Aur wuh jhaṭ un ke áge uṭhá, aur jis par paṛá thá, use lekar Ḳhudá kí ta'ríf kartá húá apne ghar chalá gayá.

26 Tab un sab ke hosh játe rahe, aur Ḳhudá kí ta'ríf karne lage, aur bahut ḍarke bole, A'j ham ne baṛe achambhe dekhe.

27 ¶ Aur in báton ke ba'd wuh báhar gayá, aur Lewí nám ek mahsúl-lenewále ko chaukí par baiṭhe dekhá: aur use kahá, Mere píchhe á.

28 Wuh sab kuchh chhoṛke uṭhá, aur us ke píchhe chalá.

29 Aur Lewí ne apne ghar men us kí baṛí ziyáfat kí: aur wahán mahsúl-lenewálon aur auron kí, jo us ke sáth kháne baiṭhe the, baṛí bhíṛ thí.

30 Tab wahán̲ ke faqíhon̲ aur Fa-
rísíon̲ ne us ke shágirdon̲ se takrár
karke kahá, ki Tum kyún̲ mahsúl-
lenewálon̲ aur gunahgáron̲ ke sáth
kháte píte ho?
31 Yisú' ne jawáb men̲ unhen̲ kahá,
Bhale-changon̲ ko hakím darkár na-
hín̲, balki bímáron̲ ko.
32 Main̲ rástbázon̲ ko tauba ke
liye buláne nahín̲ áyá, balki gunah-
gáron̲ ko.
33 ¶ Aur unhon̲ ne us se kahá, ki
Yúhanná ke shágird kyún̲ aksar roza
rakhte aur du'á mángte hain̲, aur isí
tarah Farísíon̲ ke shágird bhí; par
tere kháte píte hain̲?
34 Us ne un se kahá, Kyá tum ba-
ráṭíon̲ ko, jab tak dulhá un ke sáth
hai, roza rakhwá sakte ho?
35 Par we din áwen̲ge, ki dulhá un
se judá kiyá jáegá; un dinon̲ men̲ we
albatta roza rakhen̲ge.
36 ¶ Aur us ne un se ek masal bhí
kahí; ki Koí puráne kapṛe par naye
kapṛe se ṭukṛá káṭke paiwand nahín̲
lagátá; nahín̲ to, wuh naye ko pháṛtá
hai, aur naye kapṛe ká paiwand pur-
áne se mel bhí nahín̲ khátá.
37 Aur nayí mai purání mashkon̲
men̲ koí nahín̲ bhartá; nahín̲ to, nayí
mai mashkon̲ ko pháṛke bah jáegí, aur
mashken̲ bhí barbád hon̲gí.
38 Balki nayí mai nayí mashkon̲
men̲ rakhní cháhiye; ki donon̲ bachí
rahen̲gí.
39 Aur purání píke koí usí dam
nayí nahín̲ cháhtá: kyún̲ki kahtá hai,
ki Purání bihtar hai.

VI BA'B.

AUR dúsre baṛe sabt ko yún̲ húá,
ki jad wuh kheton̲ ke bích se
játá thá, us ke shágird bálen̲ toṛkar,
aur háthon̲ se malkar, kháne lage.
2 Tab ba'ze Farísíon̲ ne unhen̲ ka-
há, Tum kyún̲ wuh karte ho jo sabt
ke dinon̲ men̲ karná rawá nahín̲?
3 Yisú' ne unhen̲ jawáb men̲ kahá,
Kyá tum ne itná nahín̲ paṛhá, jo
Dáúd ne kiyá, jab wuh aur us ke sá-
thí bhúkhe the;
4 Wuh kyún̲kar Khudá ke ghar
men̲ gayá, aur nazr kí roṭíán̲, jo ká-
hinon̲ ke siwá dúsre ko kháná rawá
na thá, lekar kháín̲, aur apne sáthíon̲
ko bhí dín̲?
5 Phir us ne unhen̲ kahá, ki Ibn i
A'dam sabt ká bhí Khudáwand hai.
6 Aur dúsre sabt ko bhí yún̲ húá,
ki wuh 'ibádatkhána men̲ jáke ta'lím
dene lagá: aur wahán̲ ek ádmí thá,
jis ká dahiná háth súkh gayá thá.
7 Tab faqíh o Farísí us kí ták men̲
lage, ki sháyad wuh sabt ke din
changá kare, to us par faryád karne
ká dán̲w páwen̲.
8 Par us ne un ke khiyálon̲ ko ján-
kar us ádmí se, jis ká háth súkhá thá,
kahá, ki Uṭh, aur bích men̲ khaṛá ho.
Wuh uṭh khaṛá húá.
9 Tab Yisú' ne unhen̲ kahá, Main̲
tum se ek bát púchhtá hún̲; ki Sabt
ke din kyá karná rawá hai? bhalá
karná, ki burá? ján bacháná, ki ján
márná?
10 Aur un sab kí taraf dekhke us
ádmí se kahá, Apná háth phailá. Us
ne aisá kiyá: aur us ká háth dúsre kí
mánind changá ho gayá.
11 Tab we sab díwánagí se bharke
ápas men̲ kahne lage, ki Ham Yisú'
ke sáth kyá karen̲?
12 Aur un dinon̲ men̲ aisá húá, ki
wuh paháṛ par du'á mángne ko gayá,
aur Khudá se du'á mángne men̲ rát
bitáí.
13 ¶ Aur jab din húá, us ne apne
shágirdon̲ ko pás buláke un men̲ se
bárah ko chuná, aur un ká nám rasúl
rakhá;
14 Ya'ne, Shama'ún, (jis ká nám
Patrus bhí rakhá,) aur us ke bhái
Andryás, Ya'qúb aur Yúhanná, Fail-
bús aur Barthúlamá,
15 Matí o Thúmá, Halfá ke beṭe
Ya'qúb, aur Shama'ún jo Zelotes kah-
látá thá,

16 Ya'qúb ke bhái Yahúdáh, aur
Yahúdáh Iskariyútí ko, jo us ká pa-
karwánewálá húá.
17 ¶ Aur un ke sáth utarke maidán
men̲ khaṛá húá; wahán̲ us ke shá-
girdon̲ kí jamá'at thí, aur logon̲ kí baṛí
bhíṛ, jo sáre Yahúdiya aur Yarúsalam,
aur Súr o Saidá ke samundar ke kináre
se us pás áí thí, ki we us kí sunen̲, aur
apní bímáríon̲ se change hon̲;
18 Aur we bhí, jo nápák rúhon̲ se
dukh páte the, áe; aur change húe.
19 Aur sab log cháhte the ki use
chhúwen̲: kyún̲ki qúwat us se nikaltí,
aur sab ko changá kartí thí.
20 ¶ Phir us ne apne shágirdon̲ par
nazar karke kahá, ki Mubárak ho tum,
jo garíb ho: kyún̲ki Ḳhudá kí bád-
sháhat tumhárí hai.
21 Mubárak ho tum, jo ab bhúkhe
ho: kyún̲ki ásúda hoge. Mubárak ho
tum, jo ab rote ho: kyún̲ki han̲soge.
22 Mubárak ho tum, jab Ibn i
A'dam ke liye log tum se kína rakhen̲,
aur tumhen̲ ḳhárij kar den̲, aur ma-
lámat karen̲, aur tumhárá nám burá
jánke nikálen̲.
23 Us din ḳhush raho, aur ḳhushí
se uchhlo: is liye ki, dekho, ásmán
par tumhárá baṛá badlá hai: kyún̲ki
un ke bápdádon̲ ne nabíon̲ ke sáth aisá
hí kiyá.
24 Magar afsos tum par, jo dau-
latmand ho! kyún̲ki tum apní tasallí
pá chuke.
25 Afsos tum par, jo ásúda ho!
kyún̲ki bhúkhe hoge. Afsos tum par,
jo ab han̲ste ho! kyún̲ki gam karoge,
aur rooge.
26 Afsos tum par, jab sab log tum-
hen̲ bhalá kahen̲! kyún̲ki un ke báp-
dáde jhúṭhe nabíon̲ se aisá hí sulúk
karte the.
27 ¶ Par tumhen̲ jo sunte ho, main̲
kahtá hún̲, ki Apne dushmanon̲ ko
piyár karo; jo tum se kína rakhen̲, un
ká bhalá karo;
28 Jo tumhen̲ la'nat karen̲, un ke
liye barakat cháho: jo tumhen̲ sa-
táwen̲, un ke liye du'á mángo.
29 Jo tere ek gál par máre, us ko
dúsrá bhí pher de; aur jo koí terí
qabá lewe, kurtá lene se bhí man'a na
kar.
30 Jo koí tujh se kuchh mánge,
use de; aur us se, jo terá mál le, phir
mat máng.
31 Aur jaisá tum cháhte ho ki log
tum se karen̲, tum bhí un se waisá hí
karo.
32 Aur agar tum unhen̲, jo tumhen̲
piyár karte hain̲, piyár karo, to tum-
hárá kyá ihsán hai? kyún̲ki gunahgár
bhí apne piyár-karnewálon̲ ko piyár
karte hain̲.
33 Aur agar tum un ká, jo tumhárá
bhalá karen̲, bhalá karo, to tumhárá
kyá ihsán hai? ki gunahgár bhí yihí
karte hain̲.
34 Aur agar tum unhen̲, jin se phir
páne kí ummed hai, qarz do, to tum-
hárá kyá ihsán hai? kyún̲ki gunahgár
bhí gunahgáron̲ ko qarz dete hain̲, tá
ki us ká badlá páwen̲.
35 Pas apne dushmanon̲ ko piyár
karo, aur bhalá karo, aur phir páne kí
ummed na rakhke qarz do, to tumhárá
badlá baṛá hogá, aur tum Ḳhudá
Ta'álá ke farzand hoge: kyún̲ki wuh
ná-shukron̲ aur sharíron̲ par bhí
mihrbán hai.
36 Pas, jaisá tumhárá Báp rahím
hai, tum rahím ho.
37 'Aib na lagáo, to tum par bhí
'aib lagáyá na jáegá: aur mujrim na
ṭhahráo, to tum mujrim na ṭhahráe
jáoge: mu'áf karo, to tum bhí mu'áf
kiye jáoge:
38 Do, to tumhen̲ bhí diyá jáegá;
achchhá napúá dáb dáb, aur hilá hi-
láke, mun̲h-á-mun̲h girtá húá bharke,
tumhárí god men̲ denge. Kyún̲ki jis
paimáne se tum nápte ho, usí se tum-
háre liye bhí nápá jáegá.
39 Phir us ne un se ek tamsíl bhí
kahí, ki Kyá andhá andhe ko ráh

dikhá saktá hai? kyá we donoṉ gaṛhe
meṉ na gireṉge?
40 Shágird apne ustád se baṛá
nahíṉ: balki jab taiyár húá, apne
ustád sá hogá.
41 Aur us tinke ko, jo tere bhái kí
ánkh meṉ hai, kyúṉ dekhtá hai, par
us kándí par, jo terí ánkh meṉ hai,
nahíṉ ḳhiyál kartá?
42 Yá tú kyúṉkar apne bhái ko
kah saktá, ki Ai bhái, rah, yih tinká,
jo terí ánkh meṉ hai, maiṉ nikál dúṉ,
par us kánḍí ko, jo terí ánkh meṉ hai,
nahíṉ dekhtá? Ai riyákár, pahle us
kánḍí ko apní ánkh meṉ se nikál, tab
tú us tinke ko, jo tere bhái kí ánkh
meṉ hai, achchhí tarah dekhke nikál
sakegá.
43 Kyúṉki achchhe daraḳht meṉ
burá phal nahíṉ lagtá: aur na bure
daraḳht meṉ achchhá phal lagtá.
44 Pas har ek daraḳht apne phal
se pahcháná játá. Is liye ki log kán-
ṭoṉ se anjír nahíṉ toṛte, aur na bhaṭ-
kaṭaiye se angúr toṛte.
45 Achchhá ádmí apne dil ke ach-
chhe ḳhazáne se achchhí chízeṉ ni-
káltá hai; aur burá ádmí apne dil ke
bure ḳhazáne se burí chízeṉ báhar
látá: kyúṉki jo dil meṉ bhará hai, so
hí muṉh par átá hai.
46 ¶ Aur tum kyúṉ mujhe Ḳhudá-
wand, Ḳhudáwand, kahte ho, aur jo
maiṉ kahtá húṉ, nahíṉ karte?
47 Jo koí mere pás átá hai, aur
merí báteṉ sunkar un par 'amal kar-
tá hai, maiṉ tumheṉ batátá húṉ, ki
wuh kis kí mánind hai:
48 Wuh us shaḳhs kí mánind hai,
jis ne ghar banáte húe gahrá khodke
chaṭán par new ḍálí: jab báṛh áí, to
dhár us ghar par zor se girí, par use
hilá na sakí: kyúṉki us kí new chaṭán
par thí.
49 Aur wuh, jo sunkar 'amal meṉ
nahíṉ látá, us shaḳhs kí mánind hai,
jis ne zamín par be-new ghar banáyá;
aur dhár us par zor se girí, aur wuh
jhaṭ gir paṛá; aur us ghar kí baṛí
barbádí húí.

VII BA'B.

AUR jab wuh logoṉ ko apní sárí
báteṉ suná chuká, to Kafar-
náhum meṉ áyá.
2 Aur ek súbadár ká g̱ulám, jo us
ká bahut piyárá thá, bímárí se marne
par thá.
3 Us ne Yisú' kí ḳhabar sunke
Yahúdíoṉ ke kaí ek buzurgoṉ ko us
pás bhejkar us kí minnat kí, ki ákar
us ke g̱ulám ko changá kare.
4 Aur unhoṉ ne Yisú' ke pás áke
us kí baṛí minnat karke kahá, ki Wuh
is láiq hai, ki tú us par yih ihsán
kare:
5 Kyúṉki wuh hamárí qaum ko
piyár kartá hai, aur hamáre liye ek
'ibádatḳhána banáyá hai.
6 Tab Yisú' un ke sáth chalá. Aur
jab wuh us ke ghar se dúr na thá,
súbadár ne dostoṉ se us pás kahlá
bhejá, ki Ai Ḳhudáwand, taklíf na
kar: kyúṉki maiṉ is láiq nahíṉ, ki tú
merí chhat tale áwe:
7 Isí sabab maiṉ ne apne ta'íṉ bhí
is láiq na jáná, ki tere pás áúṉ; sirf
kah de, to merá chhokrá changá hogá.
8 Kyúṉki maiṉ bhí dúsre ke iḳh-
tiyár meṉ húṉ, aur sipáhí mere hukm
meṉ haiṉ: jab ek ko kahtá húṉ, Já,
wuh játá hai; aur dúsre ko, A', wuh
átá hai; aur apne g̱ulám ko, ki Yih
kar, wuh kartá hai.
9 Yisú' ne yih sunkar ta'ajjub kiyá,
aur phirke un logoṉ se, jo us ke
píchhe áte the, kahá, Maiṉ tum se
kahtá húṉ, ki Aisá baṛá ímán Isráel
meṉ bhí na páyá.
10 Aur we, jo bheje gaye the, jab
ghar meṉ phir áe, to us bímár g̱ulám
ko changá páyá.
11 ¶ Aur dúsre din aisá húá, ki
wuh Náin nám shahr ko rawána húá;
aur us ke bahut se shágird aur baṛí
bhíṛ us ke sáth thí.
12 Jad wuh us shahr ke pháṭak ke

nazdík pahunchá, to dekho, ek murda ko báhar le játe the, jo apní má ká, ki bewa thí, iklautá beṭá thá: aur shahr ke bahut se log us ke sáth the.

13 Aur us ko dekhke Ḳhudáwand ko us par rahm áyá, aur use kahá, Mat ro.

14 Aur pás áke tábút ko chhúá; aur uṭhánewále ṭhahar gaye. Tab us ne kahá, Ai jawán, main̲ tujh se kahtá hún̲, Uṭh.

15 Aur wuh murda uṭh baiṭhá, aur bolne lagá. Aur us ne use us kí má ko sompá.

16 Aur sab ḍar gaye, aur Ḳhudá kí ta'ríf karke bole, ki Baṛá nabí ham men̲ uṭhá; aur Ḳhudá ne apne logon̲ par nazar kí.

17 Aur us kí yih bát sáre Yahúdiya, aur tamám áspás ke mulk men̲ phailí.

18 Aur Yúhanná ke shágirdon̲ ne use in sab báton̲ kí ḳhabar dí.

19 ¶ Aur Yúhanná ne apne shágirdon̲ men̲ se do ko bulákar Yisú' ke pás kahlá bhejá, ki Kyá jo ánewálá thá, tú hí hai? yá ham dúsre kí ráh taken̲?

20 Un mardon̲ ne us pás jáke kahá, ki Yúhanná baptisma-denewále ne ham se tere pás kahlá bhejá, ki Wuh, jo ánewálá thá, tú hí hai? yá ham dúsre kí ráh taken̲?

21 Us ne usí ghaṛí bahuton̲ ko bímáríon̲, aur baláon̲, aur bad rúhon̲ se, changá kiyá; aur bahut se andhon̲ ko ánkh dí.

22 Aur Yisú' ne jawáb men̲ un se kahá, ki Jáke jo tum ne dekhá aur suná Yúhanná se kaho, ki Andhe dekhte hain̲, langre chalte hain̲, koṛhí change hote hain̲, bahire sunte hain̲, murde jiláe játe hain̲, garíbon̲ ko ḳhushḳhabarí sunáí játí hai.

23 Aur mubárak wuh hai, jo mujh se ṭhokar na kháe.

24 ¶ Jab we, jinhen̲ Yúhanná ne bhejá thá, gaye, tab Yisú' Yúhanná kí bábat logon̲ se kahne lagá, ki Tum jangal men̲ kyá dekhne gaye? Kyá ek sarkanḍá, jo hawá se hiltá hai?

25 Phir tum kyá dekhne gaye? Kyá ek mard, jo muláim kapṛe pahine hai? Dekho, we, jo 'umda poshák pahinte, aur 'aish men̲ guzrán karte, bádsháhon̲ ke mahallon̲ men̲ hain̲.

26 Phir tum kyá dekhne gaye? Kyá ek nabí? Hán̲, main̲ tum se kahtá hún̲, balki nabí se baṛá.

27 Yih wuhí hai, jis kí bábat likhá hai, ki Dekh, main̲ apne rasúl ko tere áge bhejtá hún̲, jo terí ráh ko tere áge durust karegá.

28 Kyún̲ki main̲ tum se kahtá hún̲, ki Un men̲ se jo 'auraton̲ se paidá húe, Yúhanná baptisma-denewále se koí nabí baṛá nahín̲: lekin jo Ḳhudá kí bádsháhát men̲ chhoṭá hai, us se baṛá hai.

29 Aur sab logon̲ ne sunke, aur mahsúl-lenewálon̲ ne Ḳhudá ko sach mánke, Yúhanná se baptisma liyá.

30 Par Farísíon̲ aur sharí'at-sikhlánewálon̲ ne apní nisbat Ḳhudá ke iráda ko náchíz jánke us se baptisma na liyá.

31 ¶ Aur Ḳhudáwand ne kahá, Pas is zamáne ke logon̲ ko kis se nisbat dún̲, aur kis kí mánind kahún̲?

32 We un laṛkon̲ kí mánind hain̲, jo bázár men̲ baiṭhke ek dúsre ko pukárkar kahte, ki Ham ne tumháre liye bánslí bajáí, aur tum na náche; aur ham ne tumháre liye mátam kiyá, par tum na roe.

33 Kyún̲ki Yúhanná baptisma-denewálá áyá, jo na roṭí khátá, aur na mai pítá thá: aur tum kahte ho, Us par ek shaitán hai.

34 Ibn i A'dam áyá, jo khátá pítá hai; aur tum kahte ho, ki Dekho, ek baṛá kháú aur mai-ḳhor, aur mahsúl-lenewálon̲ aur gunahgáron̲ ká dost!

35 Par hikmat apne sab laṛkon̲ se tasdíq pátí.

36 ¶ Phir ek Farísí ne us se 'arz kí,

ki Mere sáth khá. Aur wuh Farísí ke ghar jáke kháne baiṭhá.

37 Aur, dekho, us shahr men ek 'aurat, jo gunahgár thí, jab jáná ki wuh Farísí ke ghar kháne baiṭhá hai, sang i marmar ke 'itrdán men 'itr láí,

38 Aur wuh píchhe pánwon ke pás khaṛí thí, aur ro roke ánsú se us ke pánw dhone lagí, aur apne sir ke bálon se ponchhke us ke pánwon ko shauq se chúmá, aur 'itr malá.

39 Aur us Farísí ne, jis ne us kí da'wat kí thí, yih dekhkar dil men kahá, ki Agar yih nabí hotá, to jántá ki yih 'aurat, jo use chhútí hai, kaun aur kaisí hai: kyúnki gunahgár hai.

40 Yisú' ne use jawáb men kahá, ki Ai Shama'ún, main tujh se kuchh kahá cháhtá hún. Us ne kahá, Ai Ustád, kah.

41 Ek shaḳhs ke do qarzdár the: ek pán sau dínár ká, dúsrá pachás ká.

42 Par jab un ko adá karne ká maqdúr na thá, donon ko baḳhsh diyá. So kah, un men se kaun us ko ziyáda piyár karegá?

43 Shama'ún ne jawáb men kahá, Merí dánist men wuh, jise us ne ziyáda baḳhshá. Tab us ne use kahá, Tú ne ṭhík faisal kiyá.

44 Aur us 'aurat kí taraf mutawajjih hoke Shama'ún se kahá, Tú is 'aurat ko dekhtá hai? main tere ghar áyá, tú ne mujhe pánw dhone ko pání na diyá: par is ne mere pánw ánsúon se dhoe, aur apne sir ke bálon se ponchhe:

45 Tú ne mujh ko na chúmá: par is ne, jab se main áyá, mere pánw shauq se chúmná na chhoṛá:

46 Tú ne mere sir par tel na malá: par is ne mere pánwon par 'itr malá.

47 Is liye main kahtá hún, ki Us ke gunáh jo bahut hain, mu'áf húe; kyúnki us ne bahut piyár kiyá; par jis ke thoṛe mu'áf húe, wuh thoṛá piyár kartá.

48 Aur us 'aurat se kahá, Tere gunáh mu'áf húe.

49 Tad we, jo us ke sáth kháne baiṭhe the, dil men kahne lage, ki Yih kaun hai, jo gunáh bhí mu'áf kartá hai?

50 Par us ne 'aurat ko kahá, Tere ímán ne tujhe bacháyá; salámat chalí já.

VIII BA'B.

AUR us ke ba'd yún húá, ki wuh shahr shahr aur gánw gánw jáke manádí kartá, aur Ḳhudá kí bádsháhat kí ḳhushḳhabarí detá thá: aur we bárah us ke sáth the,

2 Aur kitní 'auraten, jo bad rúhon aur bímáríon se changí húí thín, Mariyam, jo Magdalíní kahlátí thí, jis se sát deo nikal gaye the,

3 Aur Yúanna, Herodís ke díwán Kúzá kí jorú, aur Súsanna, aur bahuterí aur, jo apne mál se us kí khidmat kartí thín.

4 ¶ Aur jab baṛí bhíṛ húí, aur har shahr ke log us ke pás áte the, us ne tamsíl men kahá: ki

5 Ek kisán bíj bone gayá; aur bote waqt kuchh ráh ke kináre girá; aur wuh raundá gayá, aur ásmán kí chiṛiyon ne use chug liyá.

6 Aur kuchh chaṭán par girá; aur ugke súkh gayá, kyúnki use tarí na pahunchí.

7 Aur kuchh kánṭon men girá; kánṭon ne sáth baṛhke use dabá liyá.

8 Aur kuchh achchhí zamín men girá, aur ugke sau guná phalá. Yih kahke us ne pukárá, ki Jise sunne ke kán hon, sune.

9 Us ke shágirdon ne us se púchhá, ki Yih tamsíl kyá hai?

10 Us ne kahá, ki Ḳhudá kí bádsháhat ká bhed jánná tumhen diyá gayá hai: par auron ko tamsíl men; ki we dekhte húe na dekhen, aur sunte húe na samjhen.

11 Tamsíl yih hai: bíj Ḳhudá ká kalám hai.

12 Jo ráh ke kináre haiṉ, we haiṉ
ki sunte haiṉ: tab Shaitán áke is ka-
lám ko un ke dil se nikál le játá hai,
tá ki aisá na ho ki ímán láke naját
páweṉ.
13 Aur chaṭán par ke we haiṉ, ki
jab kalám ko sunte haiṉ, to ḳhushí se
qabúl kar lete haiṉ, lekin jaṛ nahíṉ
rakhte; kuchh din ímán láke ázmáish
ke waqt phir játe.
14 Aur jo kánṭoṉ meṉ gire, we
haiṉ ki sunte, aur chal nikalte, aur
fikr, aur daulat, aur zindagání kí 'aish,
unheṉ dabá detí haiṉ, aur phal ke
pakne kí naubat nahíṉ pahunchtí.
15 Par jo achchhí zamín par gire,
we haiṉ jo achchhe aur nek dil se
kalám ko sunke yád rakhte, aur sabr
karke phalte.
16 ¶ Koí chirág jaláke bartan se
nahíṉ chhipátá, na palang tale rakhtá,
balki chirágdán par rakhtá hai, tá ki
andar ánewále unjálá dekheṉ.
17 Kyúṉki kuchh poshída nahíṉ,
jo záhir na hogá; aur na koí chhipá,
jo ma'lúm na hogá, aur khul na jáegá.
18 Pas dekho, ki tum kis tarah sun-
te ho: kyúṉki jo rakhtá hai, use diyá
jáegá; aur jo nahíṉ rakhtá, us se, jo
apní dánist meṉ rakhtá hai, liyá jáegá.
19 ¶ Tab us kí má aur us ke bháí
us pás áe, aur bhíṛ ke sabab us se
muláqát na kar sakeṉ.
20 Aur use ḳhabar húí, ki terí má,
aur tere bháí, báhar khaṛe tujhe dekhá
cháhte haiṉ.
21 Us ne jawáb meṉ unheṉ kahá,
ki Merí má, aur mere bháí, we haiṉ
ki Ḳhudá ká kalám sunte, aur us par
'amal karte haiṉ.
22 ¶ Aur ek din aisá húá, ki wuh
aur us ke shágird náw par chaṛhe, aur
us ne un se kahá, ki A'o, jhíl ke pár
chaleṉ. Tab we le chale.
23 Par jab náw chalí játí thí, wuh
so gayá; aur jhíl par baṛí ándhí áí,
aur náw pání se bharne lagí, aur we
ḳhatre meṉ paṛe.
24 Tab we us pás áe, aur use jagá-
ke kahá, ki Sáhib, ai sáhib, ham halák
hote. Tab us ne uṭhke hawá aur pání
kí lahroṉ ko dhamkáyá; to tham
gayíṉ, aur níwá húá.
25 Aur un se kahá, Tumhárá ímán
kaháṉ hai? We ḍar gaye, aur ta'ajjub
karke ápas meṉ kahne lage, ki Yih
kaun hai? ki hawá aur pání par hukm
kartá hai, aur we us kí mánte haiṉ.
26 ¶ Aur we Gadaríníoṉ ke mulk
meṉ, jo us pár Jalíl ke sámhne hai,
náw chaláke pahunche.
27 Aur jab wuh kináre par utrá, to
us shahr ká ek mard, jis par muddat
se deo the, aur na kapṛe pahintá, aur
na ghar meṉ, balki qabroṉ ke darmi-
yán rahtá thá, use milá.
28 Jab us ne Yisú' ko dekhá, chil-
láke us ke páṉwoṉ par girá, aur baṛí
áwáz se kahá, ki Ai Yisú', Ḳhudá Ta'-
álá ke Beṭe, mujh ko tujh se kyá
kám? terí minnat kartá húṉ, ki mu-
jhe dukh na de.
29 (Is liye ki wuh us nápák rúh ko
hukm kartá thá, ki is ádmí se nikal
já. Kyúṉki aksar use pakaṛtí thí, aur
harchand use zanjíroṉ aur beṛíoṉ se
jakaṛke ḳhabardárí karte the, par wuh
zanjíroṉ ko toṛtá thá, aur deo use ba-
yábán meṉ dauṛátá thá.)
30 Tab Yisú' ne us se púchhá, ki
Terá kyá nám hai? Wuh bolá, Tu-
man: kyúṉki bahut deo us par the.
31 Unhoṉ ne us kí minnat kí, ki
hameṉ atháh gaṛhe meṉ jáne ká hukm
na kar.
32 Waháṉ súaroṉ ká baṛá gol pa-
háṛ par chartá thá: unhoṉ ne us kí
minnat kí, ki hameṉ un meṉ jáne de.
Us ne jáne diyá.
33 Aur deo us ádmí se nikalke sú-
aroṉ par chaṛhe: aur gol karáṛe par se
jhíl meṉ kúdkar ḍúb gayá.
34 Charánewále us hál ko dekhke
bhåge, aur jáke shahr aur us kí nawáhí
meṉ ḳhabar dí.
35 Tab we us hál ke dekhne ko

nikle; aur Yisú' ke pás áe, aur us
ádmí ko, jis se deo nikal gaye the,
kapṛe pahine, aur hoshyár, Yisú' ke
pán̲won̲ ke pás baiṭhá páyá, aur ḍar
gaye.
36 Tab dekhnewálon̲ ne un ko k̲ha-
bar dí, ki wuh jis men̲ deo the kis
tarah changá húá.
37 ¶ Aur Gadarínion̲ ke áspás ke
mulk ke sab logon̲ ne us se dark̲hwást
kí, ki hamáre pás se chalá já; kyún̲ki
un men̲ baṛá ḍar paiṭh gayá thá; aur
wuh náw par chaṛhke phirá.
38 Aur us mard ne, jis par se sha-
yátín utar gaye the, us kí minnat kí,
ki Mujhe apne sáth rahne de: par
Yisú' ne use ruk̲hsat karke kahá, ki
39 Apne ghar ko phir, aur we baṛe
kám, jo K̲hudá ne tere sáth kiye hain̲,
bayán kar. Wuh gayá, aur un baṛe
kámon̲ ko, jo Yisú' ne us ke sáth kiye
the, tamám shahr men̲ sunáyá.
40 Aur aisá húá, ki jab Yisú' phirá,
logon̲ ne us ká istiqbál kiyá, kyún̲ki
sab us kí ráh takte the.
41 ¶ Aur, dekho, ki Jáirus náme
ek shak̲hs, jo 'ibádatk̲háne ká sardár
thá, áyá, aur Yisú' ke qadamon̲ par
girke us kí minnat kí, ki Mere ghar
chal:
42 Kyún̲ki us kí iklautí beṭí, jo
baras bárah ek kí thí, marne par thí.
Aur jab wuh jáne lagá, log us par gire
paṛte the.
43 ¶ Aur ek 'aurat ne, jis ko bárah
baras se lahú járí thá, aur apná sárá
mál hakímon̲ par k̲harch kiyá, par kisú
se changí na ho sakí,
44 Us ke píchhe áke us kí poshák
ká dáman chhúá; aur usí dam us ká
lahú bahná band ho gayá.
45 Tab Yisú' ne kahá, Kis ne mu-
jhe chhúá? Jab sab inkár karne lage,
Patrus aur us ke sáthíon̲ ne kahá, ki
Ai sáhib, log tujh par gire paṛte hain̲,
aur dabáe lete, aur tú kahtá hai, ki
Kis ne mujhe chhúá?
46 Par Yisú' ne kahá. ki Kisu ne
mujhe chhúá; kyún̲ki main̲ jántá hún̲
ki qúwat mujh men̲ se niklí.
47 Jab us 'aurat ne dekhá, ki
chhiptí nahín̲, kámptí húí áí, aur us
ke pán̲won̲ par girke sab logon̲ ke
sámhne use bayán kiyá, ki kis liye
chhúá, aur kis tarah se usí dam changí
ho gayí.
48 Tab us ne use kahá, ki Ai beṭí,
k̲hátir-jam'a rakh, ki tere ímán ne
tujhe bacháyá; salámat chalí já.
49 ¶ Aur wuh yih kah rahá thá, ki
'ibádatk̲háne ke sardár ke ghar se ek
ne ákar use kahá, ki Terí beṭí mar
gayí; Ustád ko taklíf na de.
50 Yisú' ne sunke jawáb men̲ use
kahá, ki Mat ḍar: sirf ímán lá; wuh
bach jáegí.
51 Aur jab wuh us ke ghar áyá, to
Patrus, aur Ya'qúb, aur Yúhanná, aur
us laṛkí ke má báp ke siwá kisí ko
andar jáne na diyá.
52 Aur sab us ke liye rote pīṭte
the; par us ne kahá, Mat roo; wuh
mar nahín̲ gayí, balki sotí hai.
53 We us par han̲se, kyún̲ki jánte
the ki mar gayí hai.
54 Magar us ne sab ko nikálke us
ká háth pakṛá, aur pukárke kahá, ki
Ai laṛkí, uṭh.
55 Aur us kí rúh phir áí, aur wuh
usí dam uṭhí; aur Yisú' ne hukm
kiyá, ki Use kháne ko do.
56 Tab us ke má báp hairán húe:
par us ne unhen̲ tákíd kí, ki yih jo húá
kisí se ná kaho.

IX BA'B.

US ne apne bárah shágirdon̲ ko
ikaṭṭhá karke unhen̲ sab shai-
tánon̲ par, aur bímárion̲ ko daf'a karne
ke liye, qudrat o ik̲htiyár bakhshá.
2 Aur unhen̲ bhejá, ki K̲hudá kí
bádsháhat kí manádí karen̲, aur bí-
máron̲ ko changá karen̲.
3 Aur un se kahá, ki Ráh ke liye
kuchh na lo, na chhaṛíán̲, na jholí, na
roṭí, na rúpiya; na ádmí píchhe do
kurte.

4 Aur jab kisí ghar men̲ dáḳhil ho,
wahín̲ raho, aur wahín̲ se rawána ho.
5 Aur jab log tumhen̲ qabúl na
karen̲, to us shahr se báhar jáke apne
pán̲won̲ kí ḳhák un par gawáhí ke liye
jháṛo.
6 We rawána hoke har bastí men̲
guzarte, aur har jagah ḳhush-ḳhabarí
sunáte, aur changá karte the.
7 ¶ Aur chauthái ke hákim He-
rodís ne, jo kuchh Yisú' ne kiyá thá,
suná: aur ghabráyá, is liye ki ba'ze
kahte the, ki Yúhanná murdon̲ men̲
se ji uṭhá hai;
8 Aur ba'ze, ki Iliyás záhir húá hai;
aur dúsre, ki ek agle nabíon̲ men̲ se
uṭhá hai.
9 Par Herodís ne kahá, ki Main̲ ne
Yúhanná ká sir káṭ ḍálá: magar yih,
jis kí bábat aisí báten̲ suntá hún̲, kaun
hai? Aur cháhá ki use dekhe.
10 ¶ Aur rasúlon̲ ne phirke jo
kuchh kiyá thá us se bayán kiyá.
Aur wuh un ko leke alag Baitsaidá
náme shahr ke ek wíráne men̲ gayá.
11 Aur log jánke us ke píchhe
chale: wuh un se Ḳhudá kí bádshá-
hat kí báten̲ karne lagá, aur jo change
hone ke muhtáj the, unhen̲ changá
kiyá.
12 Aur jab din áḳhir hone lagá, un
bárahon̲ ne áke use kahá, ki Logon̲ ko
ruḳhsat de, ki áspás kí bastíon̲ aur un
kí nawáhí men̲ jáke ṭiken̲, aur kháne
kí tadbír karen̲: kyún̲ki ham yahán̲
wíráne men̲ hain̲.
13 Us ne un se kahá, ki Tum hí un
ko kháná do. Unhon̲ ne kahá, ki
Hamáre pás, siwá pánch roṭí aur do
machhlí ke, kuchh nahín̲ hai; magar
hán̲, ham jáke in sab logon̲ ke liye
kháná mol len̲.
14 Kyún̲ki we pánch hazár mard
ke qaríb the. Tab us ne apne shá-
girdon̲ se kahá, ki Un ko pachás
pachás kí pánt karke biṭháo.
15 Unhon̲ ne usí tarah kiyá, aur sab
ko biṭháyá.
16 Tab us ne un pánch roṭíon̲ aur
do machhlíon̲ ko leke, aur ásmán kí
taraf dekhke, un ko barakat dí, aur
toṛke apne shágirdon̲ ko diyá, ki logon̲
ke áge rakhen̲.
17 Aur unhon̲ ne kháyá, aur sab
ásúda húe: aur un ṭukron̲ kí, jo un
se bach rahe, bárah ṭokrián̲ uṭháín̲.
18 ¶ Aur yún̲ húá, ki jab wuh ni-
ràle men̲ du'á mángtá thá, shágird us
ke sáth the: us ne un se púchhá, ki
Log mujh ko kyá kahte hain̲, ki main̲
kaun hún̲?
19 Unhon̲ ne jawáb men̲ kahá, ki
Yúhanná baptisma-denewálá; aur ba-
'ze, Iliyás; aur dúsre, ki ek agle na-
bíon̲ se phir uṭhá hai.
20 Tab us ne un se kahá, Tum kyá
kahte ho, ki main̲ kaun hún̲? Patrus
ne jawáb men̲ kahá, kí Ḳhudá ká
Masíh.
21 Us ne un se tákíd kí, aur far-
máyá, ki yih kisú se na kaho;
22 Aur kahá, ki Zarúr hai ki Ibn
i A'dam bahut dukh sahe, aur buzurg-
on̲ aur sardár káhinon̲ aur faqíhon̲ se
radd kiyá jáe, aur márá jáe, aur tísre
din jí uṭhe.
23 ¶ Aur us ne sab se kahá, ki
Agar koí cháhe ki mere píchhe áwe,
to apná inkár kare, aur apní salíb har
roz uṭháke merí pairauí kare.
24 Is liye jo koí cháhe ki apní ján
bacháwe, use khoegá: par jo koí mere
liye apní ján khoegá, wuhí use bachá-
wegá.
25 Kyún̲ki ádmí ko kyá fáida, agar
tamám dunyá hásil kare, par apní ján
kho de, yá wuh barbád howe?
26 Kyún̲ki jo mujh se aur merí
báton̲ se sharmáegá, Ibn i A'dam bhí,
jab apne aur apne Báp aur pák firish-
ton̲ ke jalál ke sáth áwegá, us se
sharmáegá.
27 Par main̲ tum se sach kahtá hún̲,
ki Ba'ze un men̲ se yahán̲ khaṛe hain̲,
jo na maren̲ge jab tak ki Ḳhudá kí
bádsháhat na dekhen̲.

28 ¶ Aur in báton ke roz áṭh ek
ba'd aisá húá, ki wuh Patrus aur Yú-
hanná aur Ya'qúb ko sáth leke paháṛ
par du'á mángne gayá.
29 Aur du'á mángte hí aisá húá, ki
us ke chihre kí súrat badal gayí, aur
us kí poshák sufed barráq ho gayí.
30 Aur, dekho, do mard, jo Músá
aur Iliyás the, us se guftogú karte
the;
31 Yih jalál men dikháí diye, aur
us ke marne ká, jo Yarúsalam men
wáqi' hone par thá, zikr karte the.
32 Magar Patrus aur us ke sáthí
nínd se bhare the: jab jáge, to us ke
jalál ko, aur un do mardon ko jo us
ke sáth khaṛe the, dekhá.
33 Aur aisá húá, ki jad we us se
judá hone lage, Patrus ne Yisú' se
kahá, ki Ai sáhib, hamárá yahán
rahná achchhá hai: tín ḍerá banáwen;
ek tere, aur ek Músá, aur ek Iliyás ke
liye: aur nahín jántá thá, ki kyá
kahtá hai.
34 Wuh yih kahtá hí thá, ki bádal
áyá, aur un par sáya kiyá: aur bádal
men jáne se we ḍar gaye.
35 Aur bádal se ek áwáz niklí, ki
Yih merá piyárá Beṭá hai: us kí
suno.
36 Aur áwáz áte hí, Yisú' ko akelá
páyá. Aur we chup rahe, aur unhon
ne, jo kuchh dekhá thá, un dinon men
kisú se na kahá.
37 ¶ Aur aisá húá, ki jab we paháṛ
se utre, to dúsre din ek baṛí bhíṛ use
á milí.
38 Aur, dekho, ki ek mard ne bhíṛ
men se chilláke kahá, ki Ai ustád,
main terí minnat kartá hún, ki mere
beṭe par nazar kar; ki wuh merá ik-
lautá hai:
39 Aur, dekh, ek rúh use pakaṛtí
hai, aur wuh ekáek chillátá hai; aur
us ko aisá ainṭhátí, ki wuh kaf bhar
látá hai, aur us ko kuchalke us par se
mushkil se utartí hai:
40 Aur main ne tere shágirdon kí
minnat kí ki use nikálen; lekin we
na saken.
41 Tab Yisú' ne jawáb men kahá,
ki Ai be-ímán o ṭeṛhí pusht, main kab
tak tumháre sáth rahúngá, aur tum-
hárí bardásht karúngá? Apne beṭe
ko yahán lá.
42 Jab wuh átá thá, deo ne use pa-
ṭakke ainṭháyá. Par Yisú' ne us nápák
rúh ko dhamkáyá, aur laṛke ko changá
kiyá, aur use us ke báp ko sompá.
43 ¶ Aur sab Khudá kí buzurgí
dekhke hairán húe. Jab sab, un chí-
zon ke sabab jo Yisú' ne kín, ta'ajjub
karte the, us ne apne shágirdon se ka-
há, ki
44 Tum in báton ko apne kánon
men rakho; kyúnki Ibn i A'dam logon
ke háth men hawála kiyá jáegá.
45 Par we is bát ko na samjhe, balki
wuh un se chhipí thí, ki we use dary-
áft na karen: aur is bát ke púchhne
men us se ḍarte the.
46 ¶ Phir un ke darmiyán yih
bahs uṭhí, ki ham men sab se baṛá
kaun hai?
47 Yisú' ne un ke dilon ká khiyál
jánke ek laṛke ko liyá, aur apne pás
khaṛá kiyá,
48 Aur un se kahá, ki Jo is laṛke
ko mere nám par qabúl kare, mujhe
qabúl kartá hai; aur jo mujhe qabúl
kare, us ko, jis ne mujhe bhejá, qabúl
kartá hai; kyúnki jo tum men sab se
chhoṭá hai, wuhí baṛá hai.
49 ¶ Yúhanná ne jawáb men kahá,
Ai sáhib, ham ne ek shakhs ko tere
nám se deon ko nikálte dekhá; aur us
ko rok rakhá, kyúnki wuh hamáre
sáth pairauí nahín kartá.
50 Yisú' ne us se kahá, ki Use rok
na rakho, kyúnki jo hamáre barkhiláf
nahín, hamárí taraf hai.
51 ¶ Aur aisá húá, ki jab we din,
ki jin men wuh úpar uṭháyá jáe, púre
hone par the, Yarúsalam ko jáne par
qasdan apná rukh kiyá.
52 Aur us ne apne áge paigám-de-

newále bheje: we jáke Sámaríon kí ek bastí men dákhil húe, ki us ke liye taiyárí karen.
53 Lekin unhon ne us ko qabúl na kiyá, kyúnki us ká munh Yarúsalam kí taraf jáne ko thá.
54 Us ke shágird Ya'qúb aur Yú-hanná ne yih dekhke kahá, ki Ai Khudáwand, kyá tú cháhtá hai ki jaisá Iliyás ne kiyá, ham hukm karen ki ásmán se ág názil howe, aur unhen jaláwe?
55 Tab us ne phirke unhen dham-káyá, aur kahá, Tum nahín jánte ki tum kaisí rúh ke ho.
56 Kyúnki Ibn i A'dam logon kí ján barbád karne nahín, balki bacháne áyá. Tad we dúsrí bastí ko chale.
57 ¶ Aur aisá húá, ki jad we ráh men chale játe the, kisú ne use kahá, Ai Khudáwand, jahán tú játá hai, main tere píchhe chalúngá.
58 Yisú' ne use kahá, ki Lomríon ke liye mánden hain, aur chiṛiyon ke liye basere; par Ibn i A'dam ko itní jagah nahín ki apná sir rakhe.
59 Phir us ne dúsre se kahá, Mere píchhe chal. Us ne kahá, Ai Khudá-wand, mujhe rukhsat de, ki pahle jáke apne báp ko gáṛún.
60 Yisú' ne use kahá, Jáne de, ki murda apne murdon ko gáṛen: par tú jáke Khudá kí bádsháhat kí khabar de.
61 Dúsre ne bhí kahá, ki Ai Khu-dáwand, main tere píchhe chalúngá; lekin pahle mujhe jáne de, ki apne ghar ke logon se rukhsat ho áún.
62 Yisú' ne use kahá, ki Jo koí apná háth hal par rakhke píchhe dekhtá hai, wuh Khudá kí bádsháhat ke láiq nahín.

X BA'B.

US ke ba'd Khudáwand ne sattar aur muqarrar kiye, aur apne sámhne har shahr aur har jagah men, jahán áp jáyá cháhtá thá, unhen do do karke bhejá;
2 Aur un se kahá, ki Fasl to bahut hai, par mazdúr thoṛe: is liye khet ke málik kí minnat karo, ki mazdúr apne khet men bheje.
3 Tum jáo: dekho, main tumhen barron kí mánind bheṛiyon men bhejtá hún.
4 Na baṭúá le jáo, na jholí, na jútíán: aur ráh men kisí ko salám na kíjiyo.
5 Aur jis ghar men dákhil ho, pahle kaho, ki Is ghar ko salám.
6 Agar salámatí ká beṭá wahán hogá, tumhárá salám us par ṭhahr-egá: nahín to, tumhárí taraf phir áwegá.
7 Aur usí ghar men raho, aur jo kuchh un kí taraf se mile, kháo, pío: kyúnki mazdúrí mazdúr ká haqq hai. Ghar ghar na phiro.
8 Aur jis shahr men dákhil ho, aur we tumhen qabúl karen, jo kuchh tumháre sámhne rakhá jáe, kháo:
9 Wahán ke bímáron ko changá karo, aur un se kaho, ki Khudá kí bádsháhat tumháre nazdík áí.
10 Aur jis shahr men ki dákhil ho, aur we tumhen qabúl na karen, to bá-har jáke wahán kí saṛakon par kaho, ki
11 Is gard tak, jo tumháre shahr se ham par paṛí, ham tum par jhár dete hain: magar yih jáno, ki Khudá kí bádsháhat tumháre nazdík áí hai.
12 Main tum se kahtá hún, ki Us din Sadúm ká hál us shahr kí banis-bat ziyáda qábil bardásht ke hogá!
13 Ai Korázín, tujh par afsos! Ai Baitsaidá, tujh par afsos! kyúnki yih karámaten, jo tumháre darmiyán di-kháí gayín, agar Súr o Saidá men di-kháí játín, to unhon ne ṭáṭ oṛhke, aur khák men baiṭhke, kab ká tauba kiyá hotá.
14 Magar Súr o Saidá ke liye tum-hárí nisbat 'adálat men bardásht kar-ná ásán hogá.
15 Aur, ai Kafarnáhum, tú jo ásmán

tak pahuncháyá gayá hai, dozaḳh men̲ giráyá jáegá.

16 Jo tumhárí suntá, merí suntá hai; aur jo tumhen̲ haqír jántá hai, mujhe haqír jántá hai; aur jo mujhe haqír jántá hai, use jis ne mujh ko bhejá hai, haqír jántá hai.

17 ¶ We sattar ḳhushí se phir áke kahne lage, Ai Ḳhudáwand, tere nám se shayátín bhí hamáre tábi' hain̲.

18 Tab us ne un se kahá, Main̲ ne Shaitán ko bijlí kí mánind ásmán se girte dekhá.

19 Dekho, main̲ ne tum ko sámp aur bichchhú ke raundne par, aur dushman kí sárí qudrat par, iḳhtiyár diyá hai; aur koí kisú tarah tumhen̲ nuqsán na pahuncháwegá.

20 Magar isí par ḳhush na ho ki rúhen̲ tumháre tábi' hain̲; balki is liye ḳhushí karo, ki tumháre nám ásmán par likhe hain̲.

21 ¶ Usí ghaṛí Yisú' ne jí men̲ ḳhush hoke kahá, Ai Báp, ásmán aur zamín ke Ḳhudáwand, main̲ terí ta'ríf kartá hún̲, ki tú ne in chízon̲ ko dánáon̲ aur 'aqlmandon̲ se chhipáyá, par bachchon̲ par záhir kiyá: hán̲, ai Báp, ki yún̲ hí tere huzúr men̲ pasandída húá.

22 Aur mere Báp ne sab kuchh mujhe sompá hai: aur koí nahín̲ jántá ki Beṭá kaun hai, magar Báp; aur Báp kaun hai, magar Beṭá, aur wuh jis par Beṭá záhir kiyá cháhe.

23 ¶ Aur shágirdon̲ kí taraf mutawajjih hoke un se nirále men̲ kahá, Mubárak we ánkhen̲, jo yih chízen̲ dekhtín̲, ki tum dekhte ho.

24 Kyún̲ki main̲ tum se kahtá hún̲, ki Bahut se nabíon̲ aur bádsháhon̲ ne cháhá, ki jo tum dekhte ho, dekhen̲, par na dekhá; aur jo kuchh sunte ho, sunen̲, par na suná.

25 Aur, dekho, ek sharí'at-sikhlánewálá uṭhá, aur yih kahke us kí ázmáish kí, ki Ai ustád, main̲ kyá karún̲ ki hamesha kí zindagí ká wáris houn̲?

26 Us ne use kahá, ki Sharí'at men̲ kyá likhá hai? tú kis tarah paṛhtá hai?

27 Us ne jawáb men̲ kahá, Tú Ḳhudáwand ko, jo terá Ḳhudá hai, apne sáre dil, aur apní sárí ján, aur apne sáre zor, aur apní sárí samajh se, piyár kar; aur jaisá áp ko, waisá hí apne paṛosí ko.

28 Us ne use kahá, Tú ne ṭhík jawáb diyá: yihí kar, to jíegá.

29 Par us ne yih cháhke ki apne ta,ín̲ rástbáz ṭhahráwe, Yisú' se kahá, ki Merá paṛosí kaun hai?

30 Yisú' ne jawáb men̲ kahá, ki Ek shaḳhs Yarúsalam se Iríhá ko utar játá thá, aur ḍákúon̲ men̲ já paṛá; we use nangá aur gháyal karke adh-múá chhoṛ gaye.

31 Ittifáqan ek káhin us ráh se já niklá: aur us ko dekhke kináre se chalá gayá.

32 Isí tarah ek Lewí bhí us jagah áyá, aur use dekhkar kináre se chalá gayá.

33 Par ek musáfir Sámarí wahán̲ áyá, aur us ko dekhke rahm kiyá,

34 Aur us ke pás áke us ke zaḳhmon̲ ko tel aur mai ḍhálke bándhá, aur apne jánwar par sawár karáke saráe men̲ le gayá, aur us kí ḳhabardárí kí.

35 Aur dúsre din jab jáne lagá, do dínár nikálkar bhaṭhiyáre ko diyá, aur kahá, ki Is kí ḳhabardárí kar: aur jo kuchh is se ziyáda ḳharch hogá, main̲ phir áke tujhe adá karún̲gá.

36 Ab in tínon̲ men̲ se, us ká, jo ḍákúon̲ men̲ já paṛá thá, tú kis ko paṛosí jántá hai?

37 Us ne kahá, Us ko, jis ne us par rahm kiyá. Tab Yisú' ne use kahá, Já, tú bhí aisá hí kar.

38 ¶ Aur aisá húá, ki jab játe the, wuh ek bastí men̲ pahunchá: aur Marthá náme ek 'aurat ne use apne ghar men̲ utárá.

39 Aur Mariyam náme us kí ek bahin thí, jo Yisú' ke pánwon̲ pás baiṭhke us ká kalám suntí thí.

40 Par Marthá ne, bahut k̲hidmat se g̲habráí húí, us ke pás áke kahá, ki Ai K̲hudáwand, kyá tujhe parwá nahín̲ ki merí bahin ne mujhe akelá k̲hidmat men̲ chhoṛá hai? ab use kah, ki merí madad kare.

41 Tab Yisú' ne jawáb men̲ use kahá, Marthá, ai Marthá, tú bahut chízon̲ ke wáste fikr o g̲habráhaṭ men̲ hai:

42 Par ek chíz zarúr hai: so Mariyam ne wuh achchhá hissa chuná hai, jo us se pher liyá na jáegá.

XI BA'B.

AUR aisá húá, ki wuh ek jagah du'á mángtá thá; jad máng chuká, ek ne us ke shágirdon̲ men̲ se us ko kahá, Ai K̲hudáwand, ham ko du'á mángná sikhá, jaisá ki Yúhanná ne apne shágirdon̲ ko sikháyá.

2 Us ne un se kahá, Jab tum du'á mángo, to kaho, Ai hamáre Báp, jo ásmán par hai, Tere nám kí taqdís ho. Terí bádsháhat áwe. Terí murád jaisí ásmán par, zamín par bhí bar áwe.

3 Hamárí roz kí roṭí har roz hamen̲ de.

4 Aur hamáre gunáhon̲ ko bak̲hsh; kyún̲ki ham bhí har ek ko, jo hamárá qarzdár hai, bak̲hshte hain̲. Aur hamen̲ ázmáish men̲ na ḍál; balki ham ko buráí se chhuṛá.

5 Us ne un se kahá, Tum men̲ se kaun hai jis ká ek dost ho, aur wuh ádhí rát ko us ke pás jáke kahe, ki Ai dost, mujhe tín roṭí udhár de;

6 Kyún̲ki merá dost safar se mere pás áyá hai, aur mere pás kuchh nahín̲ ki us ke áge rakhún̲;

7 Aur wuh andar se jawáb men̲ kahe, ki Mujhe taklíf na de: ki ab darwáza band hai, aur mere laṛke mere sáth bichhaune par hain̲; main̲ uṭhkar tujhe de nahín̲ saktá.

8 Main̲ tum se kahtá hún̲, Agarchi wuh is sabab ki wuh us ká dost hai, uṭhkar use na degá, magar us kí behayáí ke sabab uṭhegá, aur jitní darkár hai, use degá.

9 So main̲ bhí tumhen̲ kahtá hún̲, Mángo, to tumhen̲ diyá jáegá; ḍhún̲ḍho, to páoge; khaṭkhaṭáo, to tumháre liye kholá jáegá.

10 Kyún̲ki har ek jo mángtá hai, letá hai; aur jo ḍhúnḍhtá hai, pátá hai; aur jo khaṭkhaṭátá hai, us ke liye kholá jáegá.

11 Tum men̲ se kaun aisá báp hai, ki jab us ká beṭá roṭí mánge, use patthar de? yá machhlí mánge, machhlí ke badle use sámp de?

12 Yá agar anḍá mánge, us ko bichchhú de?

13 Pas jab tum bure hokar apne laṛkon̲ ko achchhí chízen̲ dene jánte ho, to wuh Báp, jo ásmán par hai, kitná ziyáda un ko, jo us se mángte hain̲, Rúh i Quds degá?

14 ¶ Aur wuh ek deo ko, jo gúngá thá, nikáltá thá. Aur aisá húá, ki jab deo nikal gayá, wuh gúngá bolá; aur logon̲ ne ta'ajjub kiyá.

15 Par ba'zon̲ ne un men̲ se kahá, ki Wuh deon̲ ke sardár Ba'al-zabúb kí madad se deon̲ ko nikáltá hai.

16 Auron̲ ne ázmáish ke liye us se ek ásmání nishán mángá.

17 Par us ne un ke k̲hiyálon̲ ko jánke un se kahá, ki Jo jo bádsháhat ápas men̲ bark̲hiláf hotí, wírán ho játí hai; aur aisá har ek ghar jo apná bark̲hiláf hai, ujaṛ játá hai.

18 Pas agar Shaitán apne se k̲hiláf ho jáe, to us kí bádsháhat kyún̲kar qáim rahegí? kyún̲ki tum kahte ho, Main̲ deon̲ ko Ba'al-zabúb kí madad se nikáltá hún̲.

19 Bhalá, agar main̲ deon̲ ko Ba'al-zabúb kí madad se nikáltá hún̲, to tumháre beṭe kis kí madad se nikálte hain̲? is liye we hí tumhárá insáf karen̲ge.

20 Par agar main̲ K̲hudá kí unglí se deon̲ ko nikáltá hún̲, to be-shakk

Khudá kí bádsháhat tumháre pás á pahunchí.

21 Jab zoráwar ádmí hathyár bándhke apne ghar kí chaukí de, us ká mál bachá rahtá hai:

22 Par agar koí us se zoráwar us par chaṛh áwe, aur use jíte, to wuh sab hathyár, jin par us ká bharosá thá, chhín letá hai, aur us ke lúṭ ke mál ko bánṭ detá hai.

23 Jo mere sáth nahín, merá mukhálif hai: aur jo mere sáth jam'a nahín kartá, so bithrátá hai.

24 Jab nápák rúh ádmí se báhar nikaltí, to súkhí jagahon men árám ḍhúnḍhtí phirtí; aur jab nahín pátí, kahtí hai, ki Main apne ghar ko, jis se niklí hún, phir jáúngí;

25 Aur áke use jháṛá aur lais pátí hai.

26 Tab jáke aur sát rúhen, jo us se badtar hain, apne sáth látí hai; aur we us men dákhil hoke wahán bastí hain: aur us ádmí ká pichhlá hál pahle se burá hotá hai.

27 ¶ Aur aisá húá, ki jab wuh yih báten kahtá thá, ek 'aurat ne bhíṛ men se pukárke use kahá, Mubárak hai wuh peṭ, jis men tú rahá, aur wuh chhátián jo tú ne pín.

28 Us ne kahá, Hán, mubárak we hain jo Khudá ká kalám sunte, aur use mánte hain.

29 ¶ Aur jab baṛí bhíṛ hone lagí, us ne kahná shurú' kiyá, ki Is zamáne ke log bure hain: we nishán ḍhúnḍhte hain; par koí nishán un ko diyá na jáegá, magar Yúnas nabí ká nishán.

30 Kyúnki jaisá Yúnas Nínawah ke logon ke liye nishán húá, usí tarah Ibn i A'dam bhí is zamáne ke logon ke liye hogá.

31 'Adálat men dakkhin kí malika is zamána ke logon ke sáth uṭhegí, aur unhen gunahgár ṭhahráwegí; kyúnki wuh zamín ke kanáre se Sulaimán kí hikmat sunne áí; aur, dekho, yahán ek hai jo Sulaimán se baṛá hai.

32 Nínawah ke log 'adálat men is zamáne ke logon ke sáth uṭhenge, aur unhen gunahgár ṭhahráwenge: kyúnki unhon ne Yúnas kí manádí se tauba kí; aur, dekho, yahán Yúnas se baṛá hai.

33 Koí chirág jaláke chhipe makán men, yá paimáne tale, nahín rakhtá, balki chirágdán par, tá ki andar jánewále roshní dekhen.

34 Badan ká chirág ánkh hai: is liye jab terí ánkh achchhí hai, to terá sárá badan roshan hai; aur jad burí hai, to terá badan bhí andherá hai.

35 Pas khabardár, aisá na ho, ki wuh núr, jo tujh men hai, táríkí ho jáe.

36 So agar terá tamám badan roshan ho, aur koí 'azú andherá na rahe, to tamám roshan hogá, aisá ki jaise chirág apní chamak se tujhe roshan kare.

37 ¶ Aur jab wuh bát kartá thá, ek Farísí ne us se darkhwást kí, ki mere sáth kháná kháiye; tad wuh andar jáke kháne baiṭhá.

38 Aur Farísí ne yih dekhke ki us ne kháne ke áge nahín naháyá, ta'ajjub kiyá.

39 Par Khudáwand ne us ko kahá, ki Ai Farísío, tum piyála aur rikábí ko úpar se sáf karte ho; par tumhárá andar lúṭ aur burái se bhará hai.

40 Ai nádáno, kyá jis ne báhar ko banáyá, andar ko bhí na banáyá?

41 Pas jo chízen tumháre pás maujúd hain, un men se khairát karo; aur, dekho, sab kuchh tumháre liye pák hogá.

42 Par, ai Farísío, tum par afsos! ki tum podína, aur sudáb, aur har ek tarkárí kí dahyakí dete ho, aur insáf aur Khudá kí muhabbat ko tarah dete: cháhiye thá, ki in ko karte, aur un ko bhí na chhoṛte.

43 Ai Farísío, tum par afsos! ki tum 'ibádatkhánon men sadr jagah, aur bázáron men salám ko cháhte ho.

44 Ai riyákár faqího, aur Farísío, tum par afsos! ki tum chhipí goroṉ kí mánind ho, ki ádmí jo un par chalte haiṉ nahíṉ jánte.

45 ¶ Tab sharí'at ke sikhlánewáloṉ meṉ se ek ne us ke jawáb meṉ kahá, ki Ai Ustád, in bátoṉ ke kahne se tú hameṉ bhí malámat kartá hai.

46 Us ne kahá, Ai sharí'at ke sikhlánewálo, tum par afsos! ki tum aise bojh, jin ká uṭháná mushkil hai, ádmíoṉ par ládte ho, aur áp ek unglí se un bojhoṉ ko nahíṉ chhúte.

47 Tum par afsos! ki tum nabíoṉ kí qabroṉ ko banáte ho, aur tumháre bápdádoṉ ne un ko qatl kiyá.

48 Pas tum apne bápdádoṉ ke kám par gawáhí dete, aur us se rází rahte; kyúṉki unhoṉ ne un ko qatl kiyá, aur tum un kí qabreṉ banáte ho.

49 Is liye Ḳhudá kí hikmat ne bhí kahá hai, ki Maiṉ nabíoṉ aur rasúloṉ ko un ke pás bhejúṉgá; we un meṉ se ba'zoṉ ko qatl kareṉge, aur satáweṉge:

50 Tá ki sab nabíoṉ ká ḳhún, jo dunyá ke shurú' se baháyá gayá, is zamáne ke logoṉ se talab kiyá jáe:

51 Hábil ke ḳhún se leke Zakariyáh ke ḳhún tak, jo qurbángáh aur haikal ke bích meṉ márá gayá: háṉ, maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Is hí zamána ke logoṉ se talab kiyá jáegá.

52 Ai sharí'at ke sikhlánewálo, tum par afsos! ki tum ne ma'rifat kí kunjí le lí: tum áp dáḳhil na húe, aur dáḳhil honewáloṉ ko bhí rok rakhá.

53 Jab wuh yih báteṉ un se kah rahá thá, faqíh aur Farísí use be-tarah chimaṭne aur chheṛne lage, ki wuh bahut báteṉ kare:

54 Aur ghát lagáke talásh meṉ the, ki us ke muṉh se koí bát pakaṛ páweṉ, tá ki us par nálish kareṉ.

XII BA'B.

ITNE meṉ hazároṉ ádmí kí bhíṛ jam'a húí; is tarah ki ek dúsre par girá paṛtá thá: us ne sab se pahle apne shágirdoṉ se yih kahná shurú' kiyá, ki Farísíoṉ ke ḳhamír se, jo riyá hai, chaukas raho.

2 Kyúṉki koí chíz ḍhaṉpí nahíṉ, jo khul na jáe; aur na chhipí, jo jání na jáe.

3 Is liye ki jo kuchh tum ne andhere meṉ kahá hai, unjále meṉ sunáyá jáegá; aur jo kuchh tum ne koṭhríoṉ meṉ kánoṉ kán kahá, koṭhoṉ par manádí kiyá jáegá.

4 Magar maiṉ tum se, jo mere dost ho, kahtá húṉ, ki Un se, jo badan ko qatl karte haiṉ, aur ba'd us ke kuchh aur kar nahíṉ sakte, mat ḍaro.

5 Lekin maiṉ tumheṉ batátá húṉ, ki kis se ḍaro: Us se ḍaro, jis ko qatl karne ke ba'd iḳhtiyár hai ki jahannam meṉ ḍále; háṉ, maiṉ tumheṉ kahtá húṉ, ki Usí se ḍaro.

6 Kyá do paise par pánch gauriyá nahíṉ biktíṉ? par kisí ko un meṉ se Ḳhudá bhúlá nahíṉ.

7 Balki tumháre sir ke sab bál bhí gine haiṉ. Pas mat ḍaro: tum bahut gauraiyoṉ se bihtar ho.

8 Aur maiṉ tumheṉ kahtá húṉ, ki Jo koí ádmíoṉ ke áge merá iqrár kare, Ibn i A'dam bhí Ḳhudá ke firishtoṉ ke áge us ká iqrár karegá:

9 Par jis ne ádmíoṉ ke áge merá inkár kiyá hai, Ḳhudá ke firishtoṉ ke áge us ká inkár hogá.

10 Aur jo koí Ibn i A'dam ke ḳhiláf koí bát kahe, us ko mu'áf hogá: par jis ne Rúh i Quds ke haqq meṉ kufr kahá, us ko mu'áf na hogá.

11 Aur jab we tum ko 'ibádatḳhánoṉ meṉ, aur hákimoṉ aur iḳhtiyárwáloṉ ke pás le jáeṉ, to fikr na karo ki kaisá yá kyá jawáb doge, yá kyá kahoge;

12 Kyúṉki Rúh i Quds usí gharí tumheṉ sikháwegí, ki kyá kahná cháhiye.

13 ¶ Aur bhíṛ meṉ se ek ne use kahá, ki Ai Ustád, mere bhái se kah, ki Mujhe mírás bánṭ de.

14 Par us ne use kahá, ki Ai ádmí, kis ne mujhe tum par qází yá bánṭnewálá muqarrar kiyá?

15 Aur us ne un se kahá, ki Ḳhabardár raho, aur lálach se kanára karo: kyúṉki kisú kí zindagí us ke mál kí ziyádatí se nahíṉ.

16 Aur us ne un se ek tamsíl kahí, ki Ek daulatmand kí khetí bahut lagí:

17 Wuh apne dil meṉ sochke kahne lagá, ki maiṉ kyá karúṉ, ki mere yaháṉ jagah nahíṉ, jaháṉ apná hásil jam'a karúṉ?

18 Tab us ne kahá, Maiṉ yih karúṉgá; ki apní koṭhiáṉ ḍháúṉgá, aur baṛí banáúṉgá; aur waháṉ apná tamám hásil aur mál jam'a karúṉgá:

19 Aur apní ján se kahúṉgá, ki Ai ján, tere pás bahut sá mál barasoṉ ke liye jam'a hai; chain kar, khá, pí, ḳhush rah.

20 Magar Ḳhudá ne use kahá, Ai nádán, isí rát terí ján tujh se mángenge: pas jo tú ne taiyár kiyá, kis ká hogá?

21 Aisá hí wuh hai, jo apne liye ḳhazána jam'a kartá hai, aur Ḳhudá ke liye daulat nahíṉ jam'a kartá.

22 ¶ Phir us ne apne shágirdoṉ se kahá, Is liye maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Apní ján ke wáste fikr na karo, ki ham kyá kháeṉge; aur na badan ke liye, ki kyá pahineṉge.

23 Ki ján ḳhurák se besh hai, aur badan posháк se.

24 Kauwoṉ ko dekho, ki na bote, na kátte haiṉ; aur na un ká khattá, na koṭhí hai; tau bhí Ḳhudá unheṉ khilátá hai: tum to chiṛiyoṉ se kahíṉ bihtar ho?

25 Tum meṉ se kaun hai, ki fikr karke apní 'umr ko háth bhar baṛhá sake?

26 Pas jab itní chhoṭí bát nahíṉ kar sakte, to kis liye báqí chízoṉ kí fikr karte ho?

27 Sosanoṉ ko dekho, ki kis tarah baṛhtí haiṉ: we na mihnat kartí, na káttí haiṉ: par maiṉ tumheṉ kahtá húṉ, ki Sulaimán bhí apní sárí shán o shaukat meṉ un meṉ se ek kí mánind pahine na thá.

28 Jab Ḳhudá ghás ko, jo áj maidán meṉ hai, aur kal tanúr meṉ jhonkí játí, aisá pahinátá, to, ai kam-i'atiqádo, kitná ziyáda wuh tumheṉ pahináwegá?

29 Aur tum is kí daryáft meṉ na raho, ki ham kyá kháeṉge, yá kyá píeṉge, aur na ghabráo.

30 Kyúṉki in sab chízoṉ kí tálásh dunyá ke log karte haiṉ: par tumhárá Báp jántá hai ki tum un ke muhtáj ho.

31 ¶ Balki Ḳhudá kí bádsháhat ḍhúṉḍho; ki tumheṉ ye sab chízeṉ bhí mileṉgí.

32 Ai chhoṭe jhuṉḍ, mat ḍar; kyúṉki tumháre Báp ko pasand áyá ki bádsháhat tumheṉ de.

33 Jo kuchh tumhárá hai becho, aur ḳhairát karo; apne liye baṭúe jo puráne nahíṉ hote, aur ḳhazána jo nahíṉ ghaṭtá, ásmán par, jaháṉ chor nazdík nahíṉ átá, aur kíṛá nahíṉ khátá, jam'a karo.

34 Kyúṉki jaháṉ tumhárá ḳhazána hai, wahíṉ tumhárá dil bhí rahegá.

35 Cháhiye ki tumhárí kamar bandhí rahe, aur tumhárá diyá jaltá rahe;

36 Aur tum ḳhud un ádmíoṉ kí mánind ho, jo apne ḳháwind kí ráh dekhte hoṉ, ki kab wuh shádí meṉ se áwe; tá ki jab áwe, aur khaṭkhaṭáwe, jhaṭ us ke wáste darwáza khol deṉ.

37 Mubárak haiṉ we naukar, jin ko un ká ḳháwind áke jágtá páwe: maiṉ tumheṉ sach kahtá húṉ, ki Wuh áp kamar bándhke unheṉ kháne ko biṭháwegá, aur pás áke un kí ḳhidmat karegá.

38 Aur agar wuh dúsre pahar, yá tísre pahar, áwe, aur aisá páwe, to mubárak haiṉ we naukar.

39 Yih tum ko ma'lúm hai, ki agar ghar ká málik jántá ki chor kis ghaṛí áwegá, to jágtá rahtá, aur apne ghar men̲ sendh márne na detá.

40 Pas tum bhí taiyár raho: ki jis ghaṛí tum khiyál nahín̲ karte, Ibn i A'dam áwegá.

41 ¶ Tab Patrus ne use kahá, ki Ai Khudáwand, tú yih tamsíl ham hí se kahtá hai, yá sab se?

42 Khudáwand ne kahá, Kaun hai wuh diyánatdár aur dáná khánsámán, jis ko kháwind apne naukaron̲ par muqarrar kare, ki un ke hissa kí roṭí waqt par diyá kare?

43 Mubárak hai wuh naukar, jise us ká kháwind áke aisá hí karte páwe.

44 Main̲ tum se sach kahtá hún̲, ki wuh use apne sáre mál par mukhtár karegá.

45 Par agar wuh naukar apne dil men̲ kahe, ki Merá kháwind áne men̲ der kartá hai, aur gulám laundíon̲ ko márná, aur kháná píná, aur mast honá shurú' kare;

46 To us naukar ká kháwind aise din, ki wuh us kí ráh na take, aur aisí ghaṛí, ki wuh na jáne, áwegá, aur us ko do ṭukṛe karke us ká hissa beímánon̲ ke sáth muqarrar karegá.

47 Par wuh naukar, jis ne apne kháwind kí marzí jání, par apne ta,ín̲ taiyár na rakhá, aur us kí marzí ke muwáfiq na kiyá, bahut már kháegá.

48 Par jis ne na jáná, aur már kháne ká kám kiyá, thoṛí már kháegá. So jise bahut diyá gayá, us se bahut hisáb len̲ge: aur jise bahut ziyáda sompá gayá, us se ziyáda mángen̲ge.

49 ¶ Main̲ zamín par ág lagáne áyá hún̲; aur main̲ kyá hí cháhtá hún̲, ki lag chukí hotí!

50 Par mujhe ek baptisma páná hai; aur main̲ kaisá tang hún̲, jab tak ki púrá na ho!

51 Kyá tum gumán karte ho, ki main̲ zamín par mel karwáne áyá hún̲? Nahín̲, main̲ tumhen̲ kahtá hún̲, balki judáí.

52 Kyún̲ki ab se ek ghar ke pánch ádmí, tín do ke barkhiláf hon̲ge, aur do tín ke.

53 Aur báp beṭe se, aur beṭá báp se, aur má beṭí se, aur beṭí má se, aur sás bahú se, aur bahú sás se barkhiláf hogí.

54 ¶ Us ne logon̲ se yih bhí kahá, ki Jab tum badlí pachchhim se uṭhtí dekhte ho, to jhaṭ kahte, ki Men̲h átá hai; aur aisá hí hotá.

55 Aur jab tum dekhte ho ki dakhiná chaltí hai, to kahte ho, ki Garmí hogí; aur aisá hí hotá.

56 Ai riyákáro, tum zamín aur ásmán ko imtiyáz karne jánte ho; is zamáne ko kyún̲ nahín̲ imtiyáz karte?

57 Aur tum áp hí kyún̲ nahín̲ ṭhahráte, ki wájib kyá hai?

58 ¶ Aur jab tú apne mudda'í ke sáth hákim ke pás játá hai, ráh men̲ koshish kar ki tú us se chhuṛáyá jáe; aisá na ho, ki wuh tujh ko hákim pás khín̲ch le jáe, aur hákim tujh ko piyáda ke hawále kare, aur piyáda tujh ko qaid men̲ ḍále.

59 Main̲ tujh se kahtá hún̲, ki Jab tak kauṛí kauṛí adá na kare, wahán̲ se na chhúṭegá.

XIII BA'B.

US waqt ba'ze házir the, jo use un Jalílíon̲ kí khabar dete the, jin ká khún Pilátus ne un kí qurbáníon̲ ke sáth miláyá thá.

2 Yisú' ne unhen̲ jawáb men̲ kahá, Kyá tum samajhte ho, ki ye Jalílí sab Jalílíon̲ se ziyáda gunahgár the, ki aisá dukh páyá?

3 Main̲ tum se kahtá hún̲, Nahín̲: par agar tum tauba na karo, sab isí tarah halák hoge.

4 Yá we aṭhárah, jin par Siloám men̲ burj girá, aur dab mare, kyá samajhte ho, ki we Yarúsalam ke sab rahnewálon̲ se ziyáda gunahgár the?

5 Main̲ tum se kahtá hún̲, Nahín̲:

par agar tauba na karo, tum sab isí
tarah halák hoge.
6 ¶ Aur us ne yih tamsíl kahí ; ki
Kisí ke angúr ke bág meṉ ek anjír ká
daraḳht lagá thá : us ne áke us ká
mewa ḍhúnḍhá, par na páyá.
7 Tab us ne bagbán se kahá, Dekh,
tín baras se maiṉ áke is anjír ká
phal ḍhúnḍhtá húṉ, par nahíṉ pátá :
use káṭ ḍál ; káhe ko zamín roke
hai ?
8 Us ne jawáb meṉ use kahá, Ai
Ḳhudáwand, is sál aur use rahne de,
ki us ke gird thálá khodúṉ, aur khád
ḍálúṉ :
9 Sháyad ki phale : nahíṉ to, ba'd
us ke káṭ ḍáliyo.
10 Aur sabt ke din wuh ek 'ibádat-
ḳháne meṉ ta'lím detá thá.
11 ¶ Aur, dekho, ek 'aurat thí, jis
ko aṭhárah baras se kisí rúh ke bá'is
kamzorí húí, aur wuh kubṛí ho gayí
thí, aur apne ta,íṉ mutlaq sídhí na
kar saktí thí.
12 Yisú' ne use dekhke pás buláyá,
aur us se kahá, Ai 'aurat, tú apní
kamzorí se chhúṭí.
13 Aur us ne apne háth us par
rakhe : wuṉhíṉ sídhí ho gayí, aur
Ḳhudá kí ta'ríf karne lagí.
14 Tab 'ibádatḳháne ká sardár, is
liye ki Yisú' ne sabt ke din changá
kiyá, ḳhafá húá, aur jawáb deke logoṉ
ko kahne lagá, Chha din haiṉ jin meṉ
kám karná rawá hai : pas un meṉ áke
change ho, na ki sabt ke din.
15 Tab Ḳhudáwand ne use jawáb
meṉ kahá, ki Ai riyákár, kyá har ek
tum meṉ se sabt ke din apne bail aur
gadhe ko thán se nahíṉ kholtá, aur
pání piláne nahíṉ le játá ?
16 Pas kyá munásib na thá, ki yih
jo Abirahám kí beṭí hai, jis ko Shaitán
ne, dekho, aṭhárah baras se bándh
rakhá thá, sabt ke din us band se
chhuṛái jáe ?
17 Aur jad wuh yih báteṉ kahtá
thá, us ke sab muḳhálif sharminda
húe : aur sárí bhíṛ un jalíl kámoṉ se,
jo us se húe, ḳhush húí.
18 ¶ Phir us ne kahá, Ḳhudá kí
bádsháhat kis kí mánind hai ? maiṉ
use kis se nisbat dúṉ ?
19 Ḳhardal ke dána kí mánind hai,
jis ko ek ádmí ne leke apne bág meṉ
boyá ; wuh ugá, aur baṛá peṛ húá ;
aur chiṛiyoṉ ne us kí ḍálíoṉ par baserá
kiyá.
20 Aur phir us ne kahá, Maiṉ
Ḳhudá kí bádsháhat ko kis se nisbat
dúṉ ?
21 Wuh ḳhamír kí mánind hai, jise
ek 'aurat ne leke tín paimána áṭe meṉ
miláyá, yaháṉ tak ki wuh sab ḳha-
mírá ho gayá.
22 Aur wuh Yarúsalam ko játe húe
shahr shahr, gáṉw gáṉw, phirke ta'-
lím detá thá.
23 Tab ek ne use kahá, Ai Ḳhudá-
wand, kyá thoṛe haiṉ, jo naját páte ?
Us ne un se kahá, ki
24 ¶ Ján se koshish karo, ki tum
tang darwáza se dáḳhil ho : kyúṉki
maiṉ tum se kahtá húṉ, ki bahutere
cháheṉge ki us se dáḳhil hoṉ, par na
sakeṉge.
25 Jab ki ghar ke málik ne uṭhke
darwáza band kiyá ho, aur tum báhar
khaṛá honá, aur yih kahke darwáza
khaṭkhaṭáná shurú' karo, ki Ai Ḳhu-
dáwand, ai Ḳhudáwand, hamáre liye
khol ; wuh andar se jawáb meṉ tum
se kahegá, ki Maiṉ tum ko nahíṉ pah-
chántá, ki kaháṉ ke ho :
26 Tab tum kahne lagoge, ki Ham
ne tere huzúr kháyá piyá hai, aur tú
ne hamárí galí kúchoṉ meṉ ta'lím dí hai.
27 Par wuh jawáb degá, Maiṉ tum
se kahtá húṉ, ki tum ko nahíṉ pah-
chántá, ki kaháṉ ke ho ; ai badkáro,
tum sab mujh se dúr ho.
28 Waháṉ roná aur dánt písná
hogá, jab Abirahám, aur Iz,háq, aur
Ya'qúb, aur sab nabíoṉ ko Ḳhudá kí
bádsháhat meṉ shámil, aur áp ko
báhar nikálá húá, dekhoge.

29 Aur log púrab, pachchhim, ut-
tar, dakkhin se áwen̲ge, aur Ḳhudá kí
bádsháhat men̲ baiṭhen̲ge.
30 Aur, dekho, jo pichhle hain̲, so
pahle hon̲ge; aur jo pahle hain̲, so
pichhle hon̲ge.
31 ¶ Usí din ba'ze Farísíon̲ ne áke
use kahá, ki Nikal já, aur yahán̲ se
rawána ho: kyún̲ki Herodís tujhe qatl
kiyá cháhtá hai.
32 Us ne un se kahá, ki Jáke us
lomṛí se kaho, ki Dekh, main̲ shai-
tánon̲ ko nikáltá hún̲, aur áj o kal
changá kar rahá hún̲, aur tísre din
apná kám púrá karún̲gá.
33 Pas mujhe zarúr hai, ki áj o kal
aur parson̲ sair karún̲: kyún̲ki nahín̲
ho saktá, ki nabí Yarúsalam ke báhar
halák ho.
34 Ai Yarúsalam, ai Yarúsalam, jo
nabíon̲ ko qatl kartí hai, aur un ko, jo
tere pás bheje gaye, patthráo kartí hai;
kaí bár main̲ ne cháhá ki tere laṛkon̲
ko jam'a karún̲, jis tarah murgí apne
bachchon̲ ko apne paron̲ tale jam'a
kartí hai, par tum ne na cháhá!
35 Dekho, tumhárá ghar tumháre
liye ujáṛ chhoṛá játá hai: aur main̲
tumhen̲ sach kahtá hún̲, ki Mujh ko
na dekhoge us waqt tak ki tum ka-
hoge, Mubárak hai wuh jo Ḳhudá-
wand ke nám par átá hai.

XIV BA'B.

AISA' húá, ki wuh sabt ke din
buzurg Farísíon̲ men̲ se ek ke
ghar kháne gayá, aur we us kí ták
men̲ the.
2 Aur, dekho, ki ek shaḳhs us ke
sámhne thá, jise jalandhar thá.
3 Yisú' ne jawáb men̲ sharí'at ke
sikhlánewálon̲ aur Farísíon̲ se kahá, ki
Sabt ke din changá karná rawá hai, yá
nahín̲?
4 We chup rahe. Tab us ne use
pakaṛke changá kiyá, aur chhoṛ diyá;
5 Aur jawáb men̲ un se kahá, ki
Tum men̲ se kaun hai, ki agar us ká
gadhá yá bail kúe men̲ gire, wuh turt
sabt ke din us ko na nikále?
6 We us kí in báton̲ ká jawáb na
de saken̲.
7 ¶ Aur mihmánon̲ ko jab dekhá,
ki we kyún̲kar sadr jagahen̲ pasand
karte hain̲, un se ek tamsíl kahí, ki
8 Jab koí tujhe shádí men̲ buláwe,
sab se únche mat baiṭh; ki sháyad
tujh se bhí kisí baṛe ko buláyá ho;
9 Aur jis ne terí aur us kí mihmání
kí hai, áke tujh se kahe, ki Yih us ko
de; aur sharminda hoke tujh ko sab
se níche baiṭhná paṛe.
10 Balki jab terí mihmání ho, sab
se níchí jagah baiṭh; tá ki jad wuh,
jis ne tujh ko buláyá hai, áwe, tujh ko
kahe, ki Ai dost, á, únchí jagah baiṭh;
tab un ke sámhne, jo tere sáth kháne
baiṭhe hain̲, terí 'izzat hogí.
11 Kyún̲ki jo koí áp ko baṛá ṭhah-
rátá hai, chhoṭá kiyá jáegá; aur jo
apne ta,ín̲ chhoṭá ṭhahrátá hai, baṛá
kiyá jáegá.
12 ¶ Aur us ne apne mihmándár
se kahá, ki Jab tú din ká, yá shám ká,
kháná taiyár kare, to apne doston̲, yá
bháíon̲, yá rishtadáron̲, yá daulatmand
paṛosíon̲ ko mat bulá; tá na ho ki we
bhí tujhe buláwen̲, aur terá badlá ho
jáe.
13 Balki jab tú ziyáfat kare, to
garíbon̲, lunjon̲, langṛon̲, andhon̲ ko
bulá:
14 Tab tú mubárak hogá; kyún̲ki
un ke pás kuchh nahín̲, ki terá badlá
den̲: par tujhe rástbázon̲ kí qiyámat
men̲ badlá diyá jáegá.
15 ¶ Aur ek ne un men̲ se, jo kháne
baiṭhe the, yih sunke us se kahá,
Mubárak wuh jo Ḳhudá kí bádsháhat
men̲ roṭí kháegá.
16 Aur us ne use kahá, ki Ek shaḳhs
ne shám ká baṛá kháná taiyár karke
bahuton̲ ko buláyá.
17 Aur kháne ke waqt apne naukar
ko bhejá, ki mihmánon̲ ko kahe, ki
A'o; ab sab kuchh taiyár hai.

18 Is par sabhon ne milkar 'uzr karná shurú' kiyá. Pahle ne use kahá, ki Main ne ek khet kharídá hai; zarúr hai ki jáke use dekhún; main terí minnat kartá hún, ki merí taraf se 'uzr kar.

19 Dúsre ne kahá, Main ne pánch joṛí bail kharíde hain; játá hún ki un ko ázmáún; main terí minnat kartá hún, ki mere liye 'uzr kar.

20 Tísre ne kahá, Main ne byáh kiyá hai, is sabab se nahín á saktá.

21 Pas us naukar ne áke apne khudáwand ko in báton kí khabar dí. Tab ghar ke málik ne ġussa hoke apne naukar se kahá, Jald shahr ke bázáron aur galíon men já, aur garíbon, aur lunjon, aur langṛon, aur andhon ko yahán lá.

22 Naukar ne kahá, ki Ai khudáwand, jaisá tú ne farmáyá, húá; tau bhí jagah hai.

23 Khudáwand ne us naukar se kahá, ki Ráhon aur khet ke ḍánḍon kí taraf já, aur jis tarah bane, logon ko lá, ki merá ghar bhar jáe.

24 Kyúnki main tum se kahtá hún, ki Koí shakhs un men se, jo buláe gaye, merá khháná na chakhegá.

25 ¶ Aur bahut log us ke sáth chale: aur us ne phirke un se kahá, ki

26 Agar koí mere pás áwe, aur apne báp, aur má, aur jorú laṛke, aur bháí bahin, balki apní ján kí dushmaní na kare, merá shágird ho nahín saktá.

27 Aur jo apní salíb uṭháke mere píchhe nahín átá, merá shágird nahín ho saktá.

28 Kyúnki tum men kaun hai, ki jad ek burj banáyá cháhe, pahle baiṭhke kharch ká hisáb na kare, ki main us se taiyár kar sakúngá?

29 Aisá na ho, ki jad new ḍálí, aur taiyár na kar saká, to jo log dekhen, us par hansne lagen;

30 Aur kahen, ki Is shakhs ne banáná shurú' kiyá, par taiyár na kar saká.

31 Yá kaun bádsháh dúsre bádsháh se laṛáí karne jáe, jo baiṭhke pahle saláh na kare, ki main das hazár ádmí ke sáth, us se ki bís hazár ádmí leke mujh par átá hai, muqábala kar sakúngá?

32 Nahín to, jad wuh hanoz dúr hai, paigám bhejke sulh ke liye minnat karegá.

33 So isí tarah jo koí tum men se apne sáre mál se kanára na kare, merá shágird nahín ko saktá.

34 ¶ Namak achchhá hai: lekin agar namak bigaṛ jáe, to kis chíz se mazadár hogá?

35 Na zamín ke, na khád ke kám ká hai; balki use báhar phenk dete hain. Jis ko kán sunne ke hon, sune.

XV BA'B.

TAB sab mahsúl-lenewále aur gunahgár us ke nazdík áte the, ki us kí sunen.

2 Aur Farísí aur faqíh kuṛkuṛáke kahte the, ki Yih shakhs gunahgáron ko qabúl kartá hai, aur un ke sáth khátá hai.

3 ¶ Tab us ne un se yih tamsíl kahí, ki

4 Tum men se kaun hai, jis ke pás sau bheṛ hon, agar un men se ek kho jáe, un ninánawe ko bayábán men na chhoṛe, aur us khoí húí ko, jab tak na páwe, ḍhúndhá na kare?

5 Aur páke khushí se apne kándhe par uṭhá na le?

6 Aur ghar men jáke doston aur paṛosíon ko buláke na kahe, ki Mere sáth khushí karo; kyúnki main ne apní khoí húí bheṛ páí?

7 Main tum se kahtá hún, ki Is hí taur ásmán men ek gunahgár ke wáste, jo tauba kartá hai, ninánawe rástbázon se, jo tauba kí hájat nahín rakhte, ziyáda khushí hogí.

8 ¶ Yá kaun 'aurat hai, jis pás das dirham hon, agar ek kho jáe, chirág

bálke ghar ko na jháṛe, aur jab tak na
páwe, koshish se ḍhúnḍhá na kare?
9 Aur jab páwe, doston̲ aur paṛosíon̲
ko buláke na kahe, ki Mere sáth
ḳhushí karo; ki main̲ ne apná khoyá
húá dirham páyá?
10 Main̲ tumhen̲ kahtá hún̲, ki
Khudá ke firishton̲ ke áge ek gunah-
gár ke liye, jo tauba kartá hai, ḳhushí
hotí hai.
11 ¶ Phir us ne kahá, Ek shaḳhs
ke do beṭe the.
12 Un men̲ se chhoṭe ne báp se
kahá, ki Ai báp, mál ká hissa, jo
mujhe pahunchtá hai, mujhe de. Us
ne mál unhen̲ bánṭ diyá.
13 Aur thoṛe din ba'd chhoṭe beṭe
ne sab kuchh jam'a karke ek dúr ke
mulk ká safar kiyá, aur wahán̲ apná
mál bad-chálí men̲ uṛáyá.
14 Aur jab sab ḳharch kar chuká,
us mulk men̲ baṛá kál paṛá; aur wuh
muhtáj hone lagá.
15 Tab us mulk ke ek ra,ís ke ya-
hán̲ já lagá; us ne use apne kheton̲
men̲ súar charáne bhejá.
16 Aur use árzú thí, ki un chhilkon̲
se, jo súar kháte hain̲, apná peṭ bhare:
ki koí use na detá thá.
17 Tad hosh men̲ áke kahá, Mere
báp ke kitne mazdúron̲ ko bahut roṭí
hai, aur main̲ bhúkhon̲ martá hún̲!
18 Main̲ uṭhke apne báp pás jáún̲-
gá, aur use kahún̲gá, ki Ai báp, main̲
ne ásmán ká aur tere huzúr gunáh
kiyá hai,
19 Aur ab is láiq nahín̲ ki phir terá
beṭá kahláún̲: mujhe apne mazdúron̲
men̲ se ek kí mánind baná.
20 Tab uṭhke apne báp pás chalá.
Aur wuh abhí dúr thá, ki us ko dekh-
ke us ke báp ko rahm áyá, aur dauṛke
us ko gale lagá liyá, aur bahut chúmá.
21 Beṭe ne us ko kahá, ki Ai báp,
main̲ ne ásmán ká aur tere huzúr
gunáh kiyá, aur ab is qábil nahín̲ ki
phir terá beṭá kahláún̲.
22 Báp ne apne naukaron̲ ko kahá,
ki Achchhí se achchhí poshák nikál
láo, aur use pahináo; aur us ke háth
men̲ angúṭhí, aur pán̲won̲ men̲ jútí:
23 Aur pale húe bachhṛe ko láke
zabh karo, ki kháen̲, aur ḳhushí ma-
náen̲:
24 Kyún̲ki merá yih beṭá múá thá,
ab jiyá hai; kho gayá thá, ab milá hai.
Tab we ḳhushí karne lage.
25 Aur us ká baṛá beṭá khet men̲
thá: jab ghar ke nazdík áyá, gáne aur
náchne kí áwáz suní.
26 Tab ek naukar ko buláke pú-
chhá, ki Yih kyá hai?
27 Us ne use kahá, ki Terá bhái
áyá hai; aur tere báp ne palá húá
bachhṛá zabh kiyá hai, is liye ki use
bhalá changá páyá.
28 Us ne ḳhafá hoke na cháhá ki
andar jáe: tab us ke báp ne báhar áke
use manáyá.
29 Us ne báp se jawáb men̲ kahá,
Dekh, itne baras se main̲ terí ḳhidmat
kartá hún̲, aur kabhí tere hukm ke
barḳhiláf na chalá: par tú ne kabhú
ek bakrí ká bachcha mujhe na diyá,
ki apne doston̲ ke sáth ḳhushí ma-
náún̲:
30 Magar jab terá yih beṭá áyá, jis
ne terá mál kasbíon̲ men̲ uṛáyá, tú ne
us ke liye moṭá bachhṛá zabh kiyá.
31 Us ne us ko kahá, Ai beṭe, tú
sadá mere pás hai, aur jo kuchh merá
hai, so terá hai.
32 Par ḳhushí manáná, aur ḳhush
honá, lázim thá; kyún̲ki terá yih bhái
múá thá, so jiyá hai, aur kho gayá
thá, ab milá hai.

XVI BA'B.

AUR us ne apne shágirdon̲ se bhí
kahá, ki Kisú daulatmand ká ek
ḳhánsámán thá; jis ká logon̲ ne us se
gila kiyá, ki yih terá mál uṛátá hai.
2 Tab us ne us ko buláke us se
kahá, ki Kyún̲kar húá, ki main̲ tere
haqq men̲ yih suntá hún̲? Apní ḳhán-
sámání ká hisáb de; ki ab se tú ḳhán-
sámán nahín̲ rah saktá.

3 Us khánsámán ne apne jí men
kahá, ki Kyá karún? kyúnki merá
málik khánsámání mujh se le letá
hai: main khod nahín saktá, aur
bhíkh mángne se mujhe sharm átí hai.
4 Ab ján gayá ki kyá karún, tá ki
jad khánsámání se chhút jáún, mujhe
log apne gharon men rakhen.
5 Tab apne 'áqá ke sab qarzdáron
men se har ek ko pás buláke pahle se
púchhá, ki Tú kitná mere málik ká
dharátá hai?
6 Us ne kahá, Sau paimána tel.
Tab us ko kahá, ki Apní dastáwez le,
aur jald baiṭhke pachás likh de.
7 Phir dúsre se kahá, Tú kitná dhar-
átá hai? Us ne kahá, Sau paimána
gehún. Use kahá, ki Apní dastáwez
le, aur assí likh de.
8 Tab málik ne be-ímán khánsá-
mán kí ta'ríf kí, is liye ki us ne hosh-
yárí kí: kyúnki dunyá ke log apne
waqt men núr ke farzandon se hosh-
yár hain.
9 So main tum se kahtá hún, ki
Jhúṭhí daulat se apne liye dost paidá
karo; ki jad tum játe raho, hamesha
ke makánon men jagah den.
10 Jo niháyat thore men ímándár
hai, so bahut men bhí ímándár hai;
aur jo niháyat thore men be-ímán hai,
so bahut men bhí be-ímán hai.
11 Jab tum jhúṭhí daulat men ímán-
dár na rahe, to sachchí tumhen kaun
supurd karegá?
12 Aur jab tum begáne ke mál men
ímándár na rahe, to kaun wuh degá
jo tumhárá hí ho?
13 ¶ Koí naukar do kháwindon kí
khidmat nahín kar saktá: is liye ki
yá ek kí dushmaní karegá, aur dúsre
kí dostí; yá ek ko mánegá, aur dúsre
ko ná-chíz jánegá. Tum Khudá aur
daulat donon kí khidmat nahín kar
sakte.
14 Aur Farísí, jo daulat ko piyár
karte the, in sab báton ko sunke ṭhaṭ-
the men uráne lage.

15 Tab us ne un ko kahá, ki Tum
we ho, jo ádmíon ke áge áp ko rástbáz
záhir karte hain; lekin Khudá tum-
háre dil kí jántá hai: kyúnki jo ád-
míon kí nazaron men bará hai, Khudá
ke áge makrúh hai.
16 Sharí'at aur ambiyá Yúhanná
tak the; tab se Khudá kí bádsháhat
kí khushkhabarí dí játí hai, aur har
ek zor márke us men dákhil hotá hai.
17 Par ásmán aur zamín ká ṭal jáná,
sharí'at ke ek nuqta ke miṭ jáne se,
bahut ásán hai.
18 Jo shakhs apní jorú ko chhor de,
aur dúsrí se byáh kare, ziná kartá hai:
aur jo koí us 'aurat ko, ki chhor dí
gayí, byáhe, ziná kartá hai.
19 ¶ Ek daulatmand thá, jo lál
aur mihín kapre pahintá, aur roz roz
shán o shaukat se 'aish kartá thá.
20 Aur La'azar náme ek garíb ádmí,
jo násúr se bhará thá, jise us kí ḍew-
ṛhí par ḍál játe the;
21 Aur wuh árzú rakhtá thá ki un
ṭukron se jo daulatmand kí mez se
girte the, apná peṭ bhare: balki kutte
áke us ke gháo cháṭte the.
22 Aur aisá húá, ki wuh garíb mar
gayá, aur firishton ne use le jáke Abira-
hám kí god men rakhá; aur daulat-
mand bhí múá, aur gárá gayá;
23 Us ne dozakh ke darmiyán 'azáb
men hoke apní ánkhen uṭháin, aur
Abirahám ko dúr se dekhá, aur us kí
god men La'azar ko.
24 Aur us ne pukárke kahá, ki Ai
báp Abirahám, mujh par rahm kar,
aur La'azar ko bhej, ki apní unglí ká
sirá pání se bhigoke merí zubán
ṭhandí kare; kyúnki main is lau men
taraptá hún.
25 Tab Abirahám ne kahá, ki Ai
beṭe, yád kar ki tú apní zindagí men
achchhí chízen le chuká, aur La'azar
burí chízen: so ab wuh tasallí pátá
hai, aur tú taraptá hai.
26 Aur in sab ke siwá hamáre
tumháre darmiyán ek bará garhá dhará

gayá hai: aisá ki we jo yahán se tum-
háre pás jáyá cháhen, na já saken;
aur na we log jo wahán hain, is pár
hamáre pás á sakte.
27 Tab us ne kahá, Pas, ai báp, terí
minnat kartá hún, ki tú use mere báp
ke ghar bhej:
28 Kyúnki mere pánch bháí hain;
tá ki un par gawáhí den, aisá na ho
ki we bhí is 'azáb kí jagah men áwen.
29 Abirahám ne use kahá, ki Un
ke pás Músá aur ambiyá hain; chá-
hiye ki we un kí sunen.
30 Us ne kahá, Nahín, ai báp Abi-
rahám; par agar koí murdon men se
un ke pás jáe, we tauba karenge.
31 Us ne use kahá, ki Jab we Músá
aur nabíon kí na sunte, to agar mur-
don men se koí uṭhe, to us kí na
mánenge.

XVII BA'B.

PHIR us ne shágirdon se kahá, Yih
nahín ho saktá ki ṭhokar khil-
ánewálí chízen na áwen: par afsos us
par, jis ke sabab áwen!
2 Agar chakkí ká páṭ us ke gale
men bandhá hotá, aur wuh samundar
men phenká játá, to yih us ke liye us
se bihtar hotá, ki wuh ek ko in chhoṭ-
on men se ṭhokar khiláwe.
3 ¶ Ḳhabardár raho: agar terá
bháí terá gunáh kare, use ḍánṭ; agar
tauba kare, use mu'áf kar.
4 Aur agar ek din men sát bár terá
gunáh kare, aur ek din men sát bár
áke kahe, ki Tauba kartá hún; use
mu'áf kar.
5 Tab rasúlon ne Ḳhudáwand se
kahá, Hamárá ímán ziyáda kar.
6 Ḳhudáwand ne kahá, ki Agar
tum men ḳhardal ke dána ke barábar
ímán ho, to jab tum is tút ke daraḳht
ko kaho, ki Jaṛ se ukhaṛke daryá men
lag já, to tumhárí mánegá.
7 Aur tum men se kaun hai, jis ká
ek naukar hal jote, yá charwáhí kare,
jab khet se áwe, use kahe, ki Jald á,
aur kháne baiṭh?
8 Aur use na kahe, ki Merá shám
ká kháná taiyár kar, aur jab tak kháún
píún kamar bándhke merí ḳhidmat
kar; ba'd us ke tú áp khá pí?
9 Kyá wuh us naukar ká ihsán
mántá hai, ki jo kám us ne farmáe the,
kiye? main jántá hún, nahín.
10 Isí tarah tum bhí, jab sab kuchh
jo tumháre liye farmáyá gayá, kar
chuke, to kaho, ki Ham nikamme
bande hain; kyúnki jo ham par karná
wájib thá, wuhí kiyá.
11 ¶ Aur aisá húá, ki jab Yarúsa-
lam ko játá thá, Sámariya aur Jalíl ke
bích se guzrá.
12 Aur ek bastí men játe húe das
koṛhí use mile, jo dúr khaṛe the:
13 Unhon ne chilláke kahá, ki Ai
Yisú', ai sáhib, ham par rahm kar.
14 Us ne dekhke unhen kahá, ki
Jáke apne ta,ín káhinon ko dikháo.
Aur aisá húá, ki we játe húe pák sáf
ho gaye.
15 Aur ek ne un men se jab dekhá
ki changá húá, baṛí áwáz se Ḳhudá kí
ta'ríf kartá húá phirá,
16 Aur munh ke bhál Yisú' ke pán-
won pás girke us ká shukr kiyá: aur
wuh Sámarí thá.
17 Tab Yisú' ne jawáb men kahá,
ki Kyá dason pák sáf na húe? phir
we nau kahán hain?
18 Kyá siwá is pardesí ke koí
na milá, ki phirke Ḳhudá kí ta'ríf
kare?
19 Aur use kahá, Uṭhke rawána
ho: tere ímán ne tujhe bacháyá.
20 ¶ Aur jab Farísíon ne us se
púchhá, ki Ḳhudá kí bádsháhat kab
áwegí? us ne jawáb men un se kahá,
ki Ḳhudá kí bádsháhat namúd ke sáth
nahín átí:
21 Aur we na kahenge, ki dekho
yahán! yá dekho wahán hai! kyúnki,
dekho, Ḳhudá kí bádsháhat tumháre
darmiyán hai.
22 Aur shágirdon se kahá, We din
áwenge, jab árzú karoge, ki Ibn i

A'dam ke dinon men se ek ko dekho, aur na dekhoge.
23 Aur we tum se kahenge, ki Dekho yahán, yá, dekho wahán hai: tum mat niklo, aur píchhe na jáo.
24 Kyúnki jaisá bijlí, jo ásmán kí ek taraf se kaundhke dúsrí taraf chamaktí hai, waisá hí Ibn i A'dam bhí apne din men hogá.
25 Lekin pahle zarúr hai ki wuh bahut dukh utháwe, aur is zamáne ke logon se radd kiyá jáwe.
26 Aur jaisá ki Núh ke dinon men húá, isí tarah Ibn i A'dam ke dinon men bhí hogá.
27 Ki log kháte, píte, byáh karte, byáhe játe the, us din tak ki Núh kishtí men gayá, aur túfán ne áke sab ko barbád kiyá.
28 Aur jaisá ki Lút ke dinon men húá, ki log kháte, píte, aur kharíd farokht karte, aur per lagáte aur ghar banáte the;
29 Par jis din ki Lút Sadúm se niklá, ág aur gandhak ne ásmán se baraske sab ko barbád kiyá;
30 So isí tarah hogá, jis din ki Ibn i A'dam záhir hogá.
31 Us din wuh jo kothe par ho, aur us ká asbáb ghar men, us ke lene ke wáste níche na áwe; aur jo khet men ho, waisá hí píchhe na phire.
32 Lút kí jorú ko yád karo.
33 Jo shakhs cháhe ki apní ján bacháwe, use khoegá; aur jo shakhs apní ján khowe, use bacháwegá.
34 Aur main tum se kahtá hún, ki Us rát do ádmí ek hí palang par honge; ek pakrá, dúsrá chhorá jáegá.
35 Aur do 'auraten, jo ek sáth chakkí pístí hongí; ek pakrí, dúsrí chhorí jáegí.
36 Aur do ádmí, jo khet men honge; ek pakrá, dúsrá chhorá jáegá.
37 Unhon ne jawáb men use kahá, ki Ai Khudáwand, kahán? Us ne un se kahá, Jahán ki murdá hai, giddh wahín jam'a honge.

XVIII BA'B.

PHIR us ne, is liye ki un ko hamesha du'á men lage rahná, aur sustí na karní zarúr hai, ek tamsíl kahí, ki
2 Kisú shahr men ek qází thá, jo na Khudá se dartá, aur na ádmí kí kuchh parwá rakhtá:
3 Aur usí shahr men ek bewa thí, jo us ke pás átí aur use yih kahtí thí, ki Mere dushman ke háth se merá insáf kar.
4 Us ne kuchh din na cháhá: lekin píchhe apne jí men kahá, ki Harchand main na Khudá se dartá, aur na ádmí kí kuchh parwá rakhtá;
5 Tau bhí is liye ki yih bewa mujhe bahut satátí hai, us ká insáf karúngá; aisá na ho, ki wuh bahut áne se ákhir ko merá dimág khálí kare.
6 Khudáwand ne farmáyá, ki Suno, jo kuchh is be-insáf qází ne kahá.
7 Pas kyá Khudá apne barguzída logon ká, jo rát din us se faryád karte, insáf na karegá? kyá un ke wáste der karegá?
8 Main tum se kahtá hún, ki Wuh jald un ká insáf karegá; magar kyá Ibn i A'dam áke zamín par ímán páwegá?
9 ¶ Phir us ne un se, jo apne úpar bharosá rakhte the ki rástbáz hain, lekin auron ko náchíz jánte the yih tamsíl kahí, ki
10 Do shakhs haikal men du'á mángne gaye; ek Farísí, dúsrá mahsúl-lenewálá.
11 Farísí alag khará hoke yún du'á mángtá thá, ki Ai Khudá, main terá shukr kartá, ki auron kí mánind luterá, zálim, zinákár, yá jaisá yih mahsúl-lenewálá hai, nahín hún.
12 Main hafta men do bár roza rakhtá, aur main apne sáre mál kí dahyakí detá hún.
13 Par us mahsúl-lenewále ne dúr se khará hoke itná bhí na cháhá ki ásmán kí taraf ánkh utháwe, balki

chhátí píṭtá, aur kahtá thá, ki Ai Ḳhudá, mujh gunahgár par rahm kar.

14 Main̲ tum se kahtá hún̲, Yih shaḳhs dúsre se rástbáz ṭhaharke apne ghar gayá: kyún̲ki jo áp ko baṛá ṭhahrátá hai, chhoṭá kiyá jáegá; aur jo apne ta,ín̲ chhoṭá ṭhahrátá hai, baṛá kiyá jáegá.

15 Phir we chhoṭe laṛkon̲ ko us ke pás láe, ki un ko chhúe: par shágirdon̲ ne dekhke un ko ḍánṭá.

16 Magar Yisú' ne bachchon̲ ko pás buláke kahá, ki Laṛkon̲ ko mere pás áne do, aur unhen̲ man'a na karo: kyún̲ki Ḳhudá kí bádsháhat aison̲ hí kí hai.

17 Main̲ tum se sach kahtá hún̲, ki Jo koí Ḳhudá kí bádsháhat ko chhoṭe laṛke kí mánind qabúl nahín̲ kartá, us men̲ kabhú dáḳhil na hogá.

18 Aur ek sardár ne us se púchhá, Ai nek ustád, main̲ kyá karún̲ ki hamesha kí zindagí ká wáris hoún̲?

19 Yisú' ne us ko kahá, Tú kyún̲ mujh ko nek kahtá hai? koí nek nahín̲, magar ek, ya'ne Ḳhudá.

20 Tú hukmon̲ ko jántá hai, ki Ziná na kar, Qatl na kar, Chorí na kar, Jhúṭhí gawáhí na de, Apne báp aur apní má kí 'izzat kar.

21 Us ne kahá, Yih sab laṛakpan se main̲ mántá áyá.

22 Yisú' ne yih sunkar use kahá, Tau bhí tujh ko ek chíz báqí hai: sab kuchh jo terá hai bech, aur garíbon̲ ko bánṭ de, to ásmán men̲ tere liye ḳhazána hogá: aur ákar merí pairauí kar.

23 Wuh yih sunke bahut gamgín húá, kyún̲ki baṛá daulatmand thá.

24 Yisú' ne us ko bahut gamgín dekhkar kahá, ki Un ko, jo bahut mál rakhte hain̲, Ḳhudá kí bádsháhat men̲ dáḳhil honá kaisá mushkil hai!

25 Kyún̲ki únṭ ká súí ke náke men̲ se guzar jáná us se ásán hai, ki koí daulatmand Ḳhudá kí bádsháhat men̲ dáḳhil ho.

26 Aur jinhon̲ ne yih suná, kahá, Pas kaun naját pá saktá hai?

27 Us ne kahá, Jo insán ke nazdík ná-mumkin hai, Ḳhudá ke nazdík mumkin hai.

28 Tab Patrus ne kahá, Dekh, ham ne sab kuchh chhoṛá, aur terí pairauí kí.

29 Us ne un se kahá, Main̲ tum se sach kahtá hún̲, ki Koí nahín̲, jis ne ghar, yá má báp, yá bháíon̲, yá jorú, yá laṛkon̲ ko, Ḳhudá kí bádsháhat ke wáste chhoṛ diyá hai,

30 Ki is zamáne men̲ us se kahín̲ ziyáda na páwe, aur us jahán men̲ hamesha kí zindagí.

31 ¶ Aur us ne bárahon̲ ko sáth leke un se kahá, ki Dekho, ham Yarúsalam ko játe hain̲, aur sab jo nabíon̲ kí ma'rifat Ibn i A'dam ke haqq men̲ likhá hai, púrá hogá.

32 Kyún̲ki wuh gair-qaumwálon̲ ke hawála kiyá jáegá, aur we us ko ṭhaṭṭhe men̲ uṛáwenge, aur be-'izzat karenge, aur us par thúkenge:

33 Aur us ko koṛe márke qatl karenge: aur wuh tísre din jí uṭhegá.

34 Lekin unhon̲ ne un men̲ se koí bát na samjhí: aur yih kalám un par chhipá rahá, aur in báton̲ ká matlab zarra un kí samajh men̲ na áyá.

35 ¶ Phir aisá húá, ki jab wuh Yarihú ke nazdík áyá, ek andhá ráh par baiṭhá bhíkh mángtá thá:

36 Us ne jánewálon̲ ká shor sunke púchhá, ki kyá hai?

37 Tab unhon̲ ne use kahá, ki Yisú' Násarí játá hai.

38 Us ne pukárke kahá, Ai Yisú', Ibn i Dáúd, mujh par rahm kar.

39 Unhon̲ ne jo áge játe the, us ko ḍánṭá, ki chup rah: par wuh aur bhí chilláyá, ki Ai Ibn i Dáúd, mujh par rahm kar.

40 Tab Yisú' ne ṭhaharke farmáyá, ki Us ko mere pás láo. Jab nazdík áyá, us ne us se púchhá,

41 Tú kyá cháhtá hai, ki main̲ tere

wáste karún? Us ne kahá, Ai Khu-
dáwand, yih, ki mujhe ánkhen milen.
42 Yisú' ne us se kahá, ki Phir
bíná ho: tere ímán ne tujhe changá
kiyá.
43 Wuh usí dam dekhne lagá, aur
Khudá kí ta'ríf kartá húá us ke
píchhe chalá. Aur sab logon ne
dekhke Khudá kí ta'ríf kí.

XIX BA'B.

AUR wuh Yarihú men hoke játá
thá.
2 Aur, dekho, Zakkí náme ek mard
ne, jo mahsúl-lenewálon ká sardár aur
daulatmand thá,
3 Cháhá ki Yisú' ko dekhe, ki
kaun hai; lekin bhír ke sabab dekh
na saká, kyúnki nátá thá.
4 Tab áge daurke ek gúlar ke per
par charh gayá, ki use dekhe: kyúnki
wuh usí ráh se jáne ko thá.
5 Jab Yisú' us jagah pahunchá,
úpar nigáh kí, aur use dekhke us se
kahá, Ai Zakkí, jald utar á; kyúnki
áj mujhe tere ghar rahná zarúr hai.
6 Tab us ne jald utarke khushí se
us ko qabúl kiyá.
7 Jab sabhon ne yih dekhá, kur-
kuráke kahá, ki Wuh ek gunahgár ke
yahán já utrá hai.
8 Par Zakkí ne khare hoke Khudá-
wand se kahá, Dekh, ai Khudáwand,
main apná ádhá mál garíbon ko detá
hún, aur agar kisí ká kuchh dagábází
se liyá hai, us ká chauguná detá hún.
9 Tab Yisú' ne us ko kahá, ki A'j
is ghar men naját ái, is liye ki yih bhí
Abirahám ká betá hai.
10 Kyúnki Ibn i A'dam áyá hai, ki
khoe húe ko dhúndhe aur bacháwe.
11 ¶ Aur jab we yih sun rahe the,
us ne, is liye ki Yarúsalam ke nazdík
thá, aur we khiyál karte the ki Khudá
kí bádsháhat abhí záhir húá cháhtí
hai, ek tamsíl bhí kahí;
12 Aur yún kahá, ki Ek amír dúr
ke mulk ko chalá, tá ki apne liye
bádsháhí leke phir áwe.
13 Us ne apne naukaron men se das
ko buláke das miná un ko dín, aur un
se kahá, ki Mere phir áne tak byohár
karo.
14 Lekin us ke shahr ke ádmí us se
dushmaní rakhte the; aur us ke
píchhe payám bhejke kahá, ki Ham
nahín cháhte ki yih ham par bád-
sháhat kare.
15 Aur yún húá, ki jad wuh bád-
sháhí leke phir áyá, in naukaron ko,
jinhen rúpiya sompe the, bulá bhejá,
ki jáne ki har ek ne kaisá byohár
kiyá.
16 Tab pahle ne áke kahá, Ai khu-
dáwand, terí miná ne das miná paidá
kín.
17 Us ne use kahá, Shábásh, ai
achchhe naukar: is liye ki bahut thore
men tú ímándár niklá, ab tú das shahr
par ikhtiyár rakh.
18 Aur dúsre ne áke kahá, Ai khu-
dáwand, terí miná ne pánch miná
paidá kín.
19 Us ne use bhí kahá, Tú bhí
pánch shahr ká sardár ho.
20 Tísre ne áke kahá, Ai khudá-
wand, dekh apní miná, jis ko main ne
rúmál men bándh rakhá hai:
21 Kyúnki main tujh se dartá thá,
ki tú sakht ádmí hai; ki tú letá hai
jo nahín rakhá, aur káttá hai jo nahín
boyá.
22 Us ne use kahá, Ai namak-ha-
rám naukar, main tujh ko tere hí
munh se qáil kartá hún. Jab tú ne
jáná ki main sakht admí hún, aur jo
nahín rakhá, letá, aur jo nahín boyá,
káttá hún:
23 To mere rúpiyon ko sarráf kí
kothí men kyún na rakhá, ki main áke
use súd samet letá?
24 Tab us ne un se, jo us ke pás
khare the, kahá, ki Wuh miná us se
lo, aur das mináwále ko do.
25 (Tad unhon ne use kahá, Ai
Khudáwand, us ke pás das miná to
hain.)

26 Is liye main̲ tum se kahtá hún̲,
ki Jis ke pás hai, us ko diyá jáegá;
aur jis ke nahín̲, us se wuh bhí jo us
ke pás hai, le liyá jáegá.
27 Par mere un dushmanon̲ ko,
jinhon̲ ne na cháhá ki main̲ un par
bádsháhí karún̲, yahán̲ láo, aur mere
sámhne qatl karo.
28 ¶ Aur jab yih báten̲ kah chuká,
áge baṛhke Yarúsalam kí taraf chalá.
29 Aur aisá húá, ki jab Baitfagá
aur Bait'aniyá ke nazdík us paháṛ ke
pás, jo Zaitúní kahlátá hai, áyá, apne
shágirdon̲ men̲ se do ko yih kahke
bhejá, ki
30 Sámhne kí bastí men̲ jáo; aur
us men̲ dáḳhil hote húe ek gadhí ká
bachcha bandhá páoge, jis par kabhí
koí ádmí sawár nahín̲ húá: use kholke
láo.
31 Aur agar koí tum se púchhe, ki
Kyún̲ kholte ho? use yún̲ kaho, ki
Yih Ḳhudáwand ko darkár hai.
32 So bheje húon̲ ne jáke, jaisá us
ne un se kahá, waisá hí páyá.
33 Aur jab gadhe ká bachcha khol-
ne lage, us ke málikon̲ ne un se kahá,
ki Is bachche ko kyún̲ kholte ho?
34 Unhon̲ ne kahá, ki Ḳhudáwand
ko darkár hai.
35 Aur we us ko Yisú' ke pás láe:
aur apne kapṛe us bachche par bi-
chháke Yisú' ko sawár kiyá.
36 Jab játá thá, unhon̲ ne apne
kapṛe ráh men̲ bichháe.
37 Aur jab wuh nazdík, balki
Zaitún ke paháṛ kí utár par pahunchá,
us ke shágirdon̲ kí sárí jamá'at sab
karámaton̲ ke sabab, jo dekhí thín̲,
ḳhush hoke buland áwáz se Ḳhudá
kí ta'ríf karne lagí; ki
38 Mubárak hai wuh bádsháh, jo
Ḳhudáwand ke nám se átá hai: ásmán
par sulh, aur 'álam i bálá men̲ jalál.
39 Aur us bhíṛ men̲ se ba'ze Farísí-
on̲ ne use kahá, ki Ai ustád, apne shá-
girdon̲ ko ḍánṭ.
40 Us ne jawáb men̲ un se kahá,
Main̲ tum se kahtá hún̲, ki Agar ye
chup rahen̲, to patthar chilláen̲ge.
41 ¶ Aur jab nazdík áke shahr ko
dekhá, us par royá,
42 Aur kahá, Kásh ki tú apne isí
din men̲ un báton̲ ko, jo terí salámatí
kí hain̲, jántá! par ab we terí ánkhon̲
se chhipí hain̲.
43 Kyún̲ki we din tujh par áwen̲ge,
ki tere dushman tere gird morcha
bándhke, aur cháron̲ or gherke, tujhe
sab taraf se tang karen̲ge,
44 Aur tujh ko, aur tere laṛkon̲ ko,
jo tujh men̲ hain̲, ḳhák men̲ milá-
wen̲ge; aur we tujh men̲ patthar par
patthar na chhoṛen̲ge; is liye ki tú ne
us waqt ko, ki tujh par nigáh thí, na
pahcháná.
45 Tab haikal men̲ jáke unhen̲, jo
us men̲ bechte aur ḳharídte the, nikál-
ne lagá;
46 Aur un se kahá, Likhá hai, ki
Merá ghar 'ibádat ká ghar hai; par
tum ne us ko choron̲ ká khoh banáyá.
47 Aur wuh har roz haikal men̲
ta'lím detá thá. Magar sardár káhin,
aur faqíh, aur qaum ke sardár, cháhte
the ki us ko qatl karen̲,
48 Par yih karne kí koí tadbir na
páte the; kyún̲ki sab log us kí sunne
ke liye us se lage rahe.

XX BA'B.

AUR unhín̲ dinon̲ men̲ ek din, jab
wuh haikal men̲ logon̲ ko
ta'lím aur ḳhush-ḳhabarí detá thá,
aisá húá, ki sardár káhin aur faqíh,
buzurgon̲ ke sáth, us ke pás á khaṛe
húe;
2 Aur kahne lage, ki Ham se kah,
tú kis iḳhtiyár se yih kartá hai? aur
kaun hai, jis ne tujh ko yih iḳhtiyár
diyá?
3 Us ne unhen̲ jawáb men̲ kahá, ki
Main̲ bhí tum se ek bát púchhtá hún̲;
mujh se kaho:
4 Yúhanná ká baptisma ásmán se
thá, yá ádmíon̲ se?
5 Unhon̲ ne ápas men̲ saláh kí, ki

Agar ham kahen, A'smán se; to wuh
kahegá, Phir tum ne use kyún na
máná?
6 Aur agar ham kahen, ki A'dmíon
se; to sab log ham par patthráo kar-
enge: kyúnki unhen yaqín hai, ki
Yúhanná nabí thá.
7 Tab unhon ne jawáb diyá, ki ham
nahín jánte, ki kahán se thá.
8 Yisú' ne un ko kahá, Main bhí
tum se nahín kahtá, ki yih kis ikhti-
yár se kartá hún.
9 ¶ Phir wuh logon se yih tamsíl
kahne lagá; ki Kisí shakhs ne ek an-
gúr ká bág lagáke use bágbánon ke
supurd kiyá, aur muddat tak pardes
men já rahá.
10 Aur mausim par ek naukar ko
bágbánon ke pás bhejá, tá ki we us
angúr ke bág ká phal us ko den; lekin
bágbánon ne us ko pítke khálí háth
pherá.
11 Phir us ne dúsre naukar ko
bhejá; unhon ne us ko bhí pítke, aur
be-'izzat karke, khálí háth pherá.
12 Phir us ne tísre ko bhejá; un-
hon ne gháyal karke us ko bhí nikál
diyá.
13 Tab us bág ke málik ne kahá, ki
Kyá karún? main apne piyáre bete
ko bhejúngá: sháyad use dekhkar dab
jáen.
14 Jab bágbánon ne use dekhá,
ápas men saláh kí, aur kahá, ki Yih
wáris hai: áo, us ko már dálen, ki
mírás hamárí ho jáe.
15 Tab us ko bág ke báhar nikálke
már dálá. Ab bág ká málik un ke
sáth kyá karegá?
16 Wuh áwegá, aur un bágbánon
ko qatl karegá, aur bág auron ko som-
pegá. Unhon ne yih sunke kahá,
Aisá na howe.
17 Tab us ne un kí taraf dekhke
kahá, Phir wuh kyá hai, jo likhá hai,
ki Wuh patthar jise rájgíron ne radd
kiyá, wuhí kone ká sirá húá?
18 Har ek jo us patthar par gire,
chúr hogá; aur jis par wuh gire, use
pís dálegá.
19 ¶ Tab sardár káhinon aur faqí-
hon ne cháhá, ki usí waqt us par háth
dálen; par logon se dare, kyúnki jáná
ki yih tamsíl unhín ke haqq men kahí.
20 Aur us kí ták men the, aur un-
hon ne kaí jásúson ko bhejá, ki rást-
bázon ká bhes ikhtiyár karke us kí
koí bát pakar páwen, tá ki us ko hákim
ke qabza o ikhtiyár men hawála karen.
21 Tab unhon ne us se púchhá, ki
Ai Ustád, ham jánte hain ki tú du-
rust kahtá aur sikhátá hai, aur záhir
par nazar nahín kartá, balki sachái se
Khudá kí ráh batátá hai:
22 Hamen Qaisar ko jizya dená
rawá hai, ki nahín?
23 Par us ne un kí dagábází daryaft
karke un se kahá, ki Mujh ko kyún
ázmáte ho?
24 Ek dínár mujhe dikháo. Us par
kis kí súrat aur sikka hai? Unhon
ne us ke jawáb men kahá, Qaisar ká.
25 Tab us ne un se kahá, Pas jo
Qaisar ká hai, Qaisar ko do, aur jo
Khudá ká hai, Khudá ko.
26 Aur we logon ke áge us kí bát
pakar na saken: aur us ke jawáb se
ta'ajjub karke chup ho rahe.
27 ¶ Tab Sádúqíon men se, jo qi-
yámat ká inkár karte, ba'zon ne pás
áke us se yih kahke púchhá, ki
28 Ai Ustád, Músá ne hamáre liye
likhá hai, ki Agar kisú ká bhái jorú
chhorke mar jáe, aur wuh be-auläd
mar jáe, to us ká bhái us kí jorú ko
lewe, aur apne bhái ke liye nasl qáim
kare.
29 Ab sát bhái the: pahlá, jorú
karke be-aulád mar gayá.
30 Tab dúsre ne us 'aurat ko liyá,
aur wuh bhí be-aulád múá.
31 Tísre ne us ko liyá; isí tarah un
sáton ne; aur sab be-aulád múe.
32 Aur sab ke ba'd wuh 'aurat bhí
múí.
33 Pas qiyámat men un men se

wuh kis kí jorú hogí? kyúnki wuh sáton kí jorú thí.
34 Yisú' ne jawáb men un se kahá, ki Is jahán ke log byáh karte, aur byáhe játe hain.
35 Lekin jo log us jahán ke aur qiyámat ke sharík hone ke láiq thaharte, na byáh karte hain, aur na byáhe játe;
36 Phir nahín marne ke: kyúnki we firishton kí mánind hain; aur qiyámat ke bete hoke Khudá ke bete hain.
37 Aur murdon ke jí uthne par Músá ne bhí jhárí ke ahwál ke bayán men ishára kiyá; chunánchi Khudáwand ko Abirahám ká Khudá, aur Iz,háq ká Khudá, aur Ya'qúb ká Khudá kahtá hai.
38 Lekin Khudá murdon ká Khudá nahín, balki zindon ká hai: ki sab us ke pás zinda hain.
39 ¶ Tab ba'ze faqíhon ne jawáb men use kahá, ki Ai Ustád, tú ne khúb farmáyá.
40 Ba'd us ke kisú ká hiwáo na pará ki us se kuchh púchhe.
41 Aur us ne un se kahá, Kis tarah kahte hain, ki Masíh Dáúd ká Betá hai?
42 Aur Dáúd Zabúr kí kitáb men áp kahtá hai, ki Khudáwand ne mere Khudáwand se kahá, ki Mere dahine háth par baith,
43 Jab tak ki main tere dushmanon ko tere pánwon ki chaukí karún.
44 Pas Dáúd to use Khudáwand kahtá hai, phir wuh us ká betá kis tarah húá?
45 ¶ Jab sab log sun rahe the, us ne apne shágirdon se kahá, ki
46 Faqíhon se khabardár raho, jo lambí poshák pahine phirná cháhte, aur bázáron men salám ko, aur 'ibádatkhánon men sadr kursíon ko, aur mihmáníon men úpar kí jagahon ke mushtáq hain;
47 We bewon ke gharon ko khá játe, aur dikháne ke liye lambí chaurí namáz karte hain; pas unhín ko ziyáda sazá milegí.

XXI BA'B.

Us ne ánkh utháke daulatmandon ko, jo ki apní nazr haikal ke khazána men dálte the dekhá.
2 Aur ek kangál bewa ko bhí do chhadám dálte dekhá.
3 Tab us ne kahá, Main tum se sach kahtá hún, ki is kangál bewa ne sab se ziyáda dálá:
4 Kyúnki un sabhon ne apne ziyáda mál se Khudá kí nazron men dálá: par us ne apní garíbí kí sárí púnjí dálí.
5 ¶ Aur jab ba'ze haikal ke haqq men kahte the, ki wuh nafís pattharon aur hadyon se árásta hai, us ne kahá,
6 We din áwenge, ki un men se jo tum dekhte ho, patthar par patthar na chhútegá, ki giráyá na jáe.
7 Tab unhon ne us se púchhá, ki Ai Ustád, yih kab hogá? aur us ke hone ká kyá nishán hai?
8 Us ne kahá, Dekho, koí tum ko gumráh na kare: kyúnki bahutere mere nám par áwenge, aur kahenge, ki Main wuhí hún; aur ki Waqt nazdík hai: par un ke píchhe na jáiyo.
9 Aur jab laráíon aur fasádon kí khabar suno, to na ghabráiyo: kyúnki pahle un ká wáqi' honá zarúr hai; par ab tak ákhir nahín.
10 Phir us ne un se kahá, ki Qaum qaum par, aur bádsháhat bádsháhat par charh áwegí.
11 Aur jagah ba jagah bare bare bhúnchál áwenge, aur kál aur marí paregí: aur bhayának chízen aur bare bare nishán ásmán se záhir honge.
12 Lekin in sab báton se pahle we mere nám ke sabab tum par háth dálenge, aur satáwenge, aur 'ibadatkhánon aur qaidkhánon men logon ke hawála karenge, aur bádsháhon aur hákimon ke pás khínchenge.

13 Aur yih tumháre liye gawáhí
ṭhahregí.
14 Pas apne dil men̲ ṭhahrá rakho,
ki ham pahle se fikr na karen̲, ki kyá
jawáb den̲ge.
15 Is liye ki main̲ tumhen̲ aisí zubán
aur hikmat dún̲gá, ki tumháre sab
dushman ḳhiláf kahne, aur sámhná
karne ká maqdúr na rakhen̲ge.
16 Aur tum má báp, aur bháíon̲,
aur rishtadáron̲, aur doston̲ se bhí
giriftár kiye jáoge; balki we tum men̲
se ba'zon̲ ko qatl karen̲ge.
17 Aur mere nám ke sabab sab log
tum se kína rakhen̲ge.
18 Lekin tumháre sir ká ek bál bhí
giráyá na jáegá.
19 Tum sabr se apní ján bacháe
rakho.
20 Aur jab tum Yarúsalam ko fau-
jon̲ se ghirá dekho, to ján lo ki us ká
ujáṛ honá nazdík hai.
21 Tab we, jo Yahúdiya men̲ hon̲,
paháṛon̲ par bhág jáen̲, aur we, jo
shahr men̲ hon̲, báhar nikal jáen̲; aur
we, jo díhát men̲ hon̲, bhítar na áwen̲.
22 Kyún̲ki we din intiqám ke hain̲,
ki sab, jo likhá hai, púrá hogá.
23 Par un dinon̲ men̲ peṭwálíon̲,
aur dúdh-pilánewálíon̲ par afsos! ky-
ún̲ki zamín par baṛí tangí aur is qaum
par gazab hogá.
24 Aur we talwár kí dhár se gir
jáen̲ge, aur asír hoke sab qaumon̲ ke
darmiyán pahuncháe jáen̲ge, aur jab
tak gair-qaumon̲ ká waqt púrá na ho,
Yarúsalam gair-qaumon̲ se raundí
jáegí.
25 ¶ Aur súraj o chánd aur táron̲
men̲ nisháníán̲ hon̲gí; aur zamín par
qaumon̲ kí musíbat, aur samundar aur
us kí lahron̲ ke shor ke sabab ghabrá-
haṭ hogí;
26 Aur logon̲ kí, ḍar ke máre, aur
un chízon̲ kí jo zamín par átí hain̲
ráh dekhne se, ján men̲ ján na rahegí;
is liye ki ásmán kí qúwaten̲ hiláí
jáen̲gí.
27 Aur tab log Ibn i A'dam ko badlí
men̲ qudrat aur baṛe jalál ke sáth áte
dekhen̲ge.
28 Aur jab yih chízen̲ hone lagen̲,
sídhe hoke sir úpar uṭháo; is liye ki
tumhárá chhuṭkárá nazdík hai.
29 Aur us ne un se ek tamsíl kahí;
ki Anjír ke daraḳht aur sab daraḳhton̲
ko dekho;
30 Jab un men̲ kon̲palen̲ nikaltí
hain̲, tum áp hí dekh karke jánte ho
ki ab garmí nazdík áí.
31 So isí tarah tum bhí, jab in
chízon̲ ko hote dekho, to jáno ki Ḳhu-
dá kí bádsháhat nazdík áí.
32 Main̲ tum se sach kahtá hún̲,
ki Jab tak yih sab ho na lewe, yih
pusht hargiz na guzregí.
33 A'smán o zamín ṭal jáen̲ge: par
merí báten̲ kabhí na ṭalen̲gí.
34 ¶ Apne se ḳhabardár raho, aisá
na howe ki tumhárá dil bahut kháne,
aur matwálá hone, aur zindagí kí fikron̲
se bhárí ho, aur wuh din tum par achá-
nak á paṛe.
35 Is liye ki wuh, jál kí tarah, za-
mín ke sab rahnewálon̲ ko gher legá.
36 Pas jágte raho, aur har waqt
du'á mángo, tá ki tum in sab chízon̲
se, jo honewálí hain̲, bach jáne ke aur
Ibn i A'dam ke sámhne khaṛe hone ke
láiq ṭhahro.
37 Aur wuh, din ko, haikal men̲
ta'lím detá, aur rát ko, báhar jáke
Zaitúní náme paháṛ par rahtá thá.
38 Aur subh ko sab log us kí báten̲
sunne ko haikal men̲ áte the.

XXII BA'B.

AB 'íd i fatír, jis ko 'íd i fasah kahte
hain̲, nazdík áí.
2 Aur sardár káhin aur faqíh tadbír
men̲ the ki us ko kis tarah már ḍálen̲;
kyún̲ki logon̲ se ḍarte the.
3 ¶ Tab Shaitán Yahúdáh men̲, jo
Iskariyútí kahlátá, aur bárahon̲ kí
gintí men̲ thá, samáyá.
4 Us ne jáke sardár káhinon̲ aur

sipáhíon ke sardár se saláh kí, ki us ko
kis tarah un ke hawála kare.
5 We khush húe, aur use rúpiya
dene ká iqrár kiyá.
6 Us ne mán liyá, aur qábú dhúndh-
tá thá ki bagair hangáma ke use un
ke hawála kare.
7 ¶ Tab fatír ká din, jis men fasah
zabh karná farz thá, áyá.
8 Yisú' ne Patrus aur Yúhanná ko
yih kahke bhejá, ki Tum jáo, hamáre
liye fasah taiyár karo, tá ki kháen.
9 Unhon ne use kahá, Tú kahán
cháhtá hai ki ham taiyár karen?
10 Us ne un se kahá, Dekho, jab
shahr men dákhil hoge, ek ádmí pání
ká ghará liye tumhen milegá; jis ghar
men wuh jáe us ke píchhe chale jáo.
11 Aur ghar ke málik se kaho, ki
Ustád kahtá hai, ki Wuh mihmán-
khána kahán hai, jis men main apne
shágirdon ke sáth fasah kháún?
12 Wuh tumhen ek bará bálákhá-
na farsh bichhá dikháwegá: wahín
taiyár karo.
13 Unhon ne jáke, jaisá us ne un
se kahá thá, páyá, aur fasah taiyár
kiyá.
14 Aur jab waqt áyá, wuh apne
bárah rasúlon ke sáth kháne baithá.
15 Aur un se kahá, Mujhe barí
khwáhish thí, ki dukh sahne ke áge
yih fasah tumháre sáth kháún:
16 Kyúnki main tum se kahtá hún,
ki Use phir kabhú na kháúngá, jab
tak Khudá kí bádsháhat men púrá na
ho.
17 Aur piyála ko leke shukr kiyá,
aur kahá, ki Is ko leke ápas men bánt
lo:
18 Kyúnki main tum se kahtá hún,
ki Angúr ká ras phir na píúngá, jab
tak Khudá kí bádsháhat na áwe.
19 ¶ Phir rotí lí, aur shukr karke
torí, aur yih kahke un ko dí, ki Yih
merá badan hai, jo tumháre wáste
diyá játá hai: yih merí yádgárí ke
wáste kiyá karo.
20 Aur isí tarah kháne ke ba'd us
piyála ko lekar kahá, ki Yih piyála
mere lahú se, jo tumháre wáste baháyá
játá hai, ek nayá 'ahd hai.
21 ¶ Par, dekho, us ká háth, jo
mujhe giriftár karwátá hai, mere sáth
mez par hai.
22 So Ibn i A'dam to, jaisá us ke
wáste muqarrar hai, játá hai: magar
us shakhs par afsos, jo use giriftár kar-
wátá hai!
23 Tab we ápas men púchhne lage,
ki ham men se wuh kaun hai, jo yih
karegá?
24 ¶ Aur un men takrár thí, ki
ham men se kaun sab se bará thahre.
25 Us ne un se kahá, ki Qaumon
ke bádsháh un par hukúmat karte
hain; aur jo log un par ikhtiyár rakh-
te hain, khudáwand i ni'amat kahláte.
26 Par tum aise na ho; balki jo
tum men bará hai, chhote kí, aur
kháwind khidmat-karnewále kí má-
nind ho.
27 Kyúnki kaun bará hai, wuh jo
kháne baithá, yá wuh jo khidmat kar-
tá hai? kyá wuh nahín, jo kháne
baithá hai? lekin main tumháre dar-
miyán khidmat-karnewále kí mánind
hún.
28 Tum we hí ho, jo merí ázmá-
ishon men sadá mere sáth rahe.
29 Aur jaisá mere Báp ne mere liye
ek bádsháhat muqarrar kí, main bhí
tumháre liye muqarrar kartá hún;
30 Tá ki merí bádsháhat men me-
rí mez par kháo, pío, aur takhton par
baithkar Isráel ke bárah gharánon kí
'adálat karo.
31 ¶ Phir Khudáwand ne kahá,
Shama'ún, ai Shama'ún, dekh, Shai-
tán ne cháhá ki tumhen gehún kí
tarah phatke;
32 Lekin main ne tere liye du'á
mángí, ki terá ímán játá na rahe: aur
jab tú phire, to apne bháíon ko maz-
bút kar.
33 Tab us ne use kahá, ki Ai Khu-

dáwand, main̲ tere sáth qaid hone, balki marne ko taiyár hún̲.

34 Tad us ne kahá, Ai Patrus, main̲ tujh se kahtá hún̲, ki áj murg báng na degá, jab tak tú tín martaba merá inkár na kare, ki main̲ use nahín̲ jántá.

35 Aur us ne un se kahá, ki Jab main̲ ne tumhen̲ be baṭúe, aur be jholí, aur be jútíon̲ ke bhejá, kyá tum ko kisú chíz kí hájat húí? Unhon̲ ne kahá, Kisú kí nahín̲.

36 Us ne unhen̲ kahá, Par ab jis ke pás baṭúá ho, lewe, aur isí tarah jholí bhí; aur jis pás nahín̲, apne kapṛe bechke talwár k̲haríde.

37 Kyún̲ki main̲ tum se kahtá hún̲, ki yih nawishta, ki Wuh badon̲ men̲ giná gayá, zarúr hai ki mere haqq men̲ púrá ho: is liye ki yih baten̲, jo merí bábat hain̲, anjám tak pahunchtín̲.

38 Unhon̲ ne kahá, ki Dekh, ai K̲hudáwand, yahán̲ do talwár hain̲. Us ne un se kahá, Bahut hai.

39 ¶ Aur wuh nikalke apne dastúr par Zaitún ke paháṛ kí taraf chalá: aur us ke shágird us ke píchhe ho liye.

40 Aur us jagah pahunchke us ne un se kahá, Du'á mángo, tá ki ázmáish men̲ na paṛo.

41 Aur us ne un se tír ke ek ṭappe par baṛhke ghuṭne ṭekkar du'á mángí, aur kahá, ki

42 Ai Báp, agar tú cháhe, to yih piyála mujh se dúr kare; lekin merí marzí nahín̲, balki terí marzí ke muwáfiq ho.

43 Aur ásmán se ek firishta us ko dikhái diyá, jo use qúwat detá thá.

44 Aur wuh jánkaní men̲ phan̲ske bahut giṛgiṛáke du'á mángtá thá; aur us ká pasína lahú kí búnd ke mánind hokar zamín par girtá thá.

45 Aur du'á se uṭhkar apne shágirdon̲ ke pás áyá, aur unhen̲ gam se sote páyá,

46 Aur un se kahá, ki Tum kyún̲ sote ho? uṭhkar du'á mángo, tá ki ázmáish men̲ na paṛo.

47 ¶ Wuh yih kah rahá thá, ki dekho, ek bhíṛ dikhái dí, aur ek un báráhon̲ men̲ se, jo Yahúdáh kahlátá thá, un ke áge áge hokar Yisú' pás áyá, ki us ko chúme.

48 Tab Yisú' ne use kahá, ki Ai Yahúdáh, kyá tú Ibn i A'dam ko bosa se pakaṛwátá hai?

49 Jab unhon̲ ne, jo us ke ird gird the, wuh hál jo honewálá thá dekhá, to use kahá, Ai K̲hudáwand, kyá ham talwár chaláwen̲?

50 ¶ Un men̲ se ek ne sardár káhin ke naukar ko lagáí, aur us ká dahiná kán uṛá diyá.

51 Tab Yisú' ne jawáb men̲ kahá, Itne hí par rahne do. Aur us ke kán ko chhúkar us ko changá kiyá.

52 Phir Yisú' ne sardár káhinon̲, aur haikal ke sardáron̲, aur buzurgon̲ se, jo us par chaṛh áe the, kahá, ki Tum jaise chor pakaṛne ko talwáren̲ aur láṭhíán̲ lekar nikle ho?

53 Main̲ har roz haikal men̲ tumháre sáth thá, aur tum ne mujh par háth na ḍálá; lekin yih tumhárí ghaṛí, aur zulmat ká ik̲htiyár hai.

54 ¶ Tab we use pakaṛke le chale, aur sardár káhin ke ghar men̲ le gaye. Aur Patrus dúr dúr us ke píchhe chalá játá thá.

55 Aur jab unhon̲ ne dálán ke bích men̲ ág jaláí, aur milkar baiṭhe the, Patrus un ke bích men̲ baiṭhá.

56 Ek launḍí ne use ág ke pás baiṭhá dekhkar us par k̲húb nigáh karke kahá, Yih bhí us ke sáth thá.

57 Par us ne us ká inkár karke kahá, Ai 'aurat, main̲ use nahín̲ jántá.

58 Thoṛí der ba'd kisí aur ne use dekhkar kahá, ki Tú bhí un men̲ se hai. Patrus ne kahá, ki Ai ádmí, main̲ nahín̲ hún̲.

59 Ghanṭe ek ba'd aur kisú ne tákíd se kahá, ki Yih ádmí be-shakk us ke sáth thá: kyún̲ki Jalílí hai.

60 Patrus ne kahá, Ai shakhs,
main nahín samajhtá ki tú kyá kah-
tá hai. Yih kah hí rahá thá, ki jhat
murg ne báng dí.
61 Tab Khudáwand ne phirke
Patrus par nigáh kí. Aur Patrus ko
Khudáwand kí bát jo use kahí, ki
Murg kí báng dene ke áge tú merá
tín bár inkár karegá, yád áí.
62 Aur Patrus báhar jáke zár zár
royá.
63 ¶ Aur we mard, jin ke hawále
Yisú' thá, us ko ṭhaṭṭhe men uṛáne
aur márne lage.
64 Aur us kí ánkh múndke us ke
munh par tamáncha máre, aur us se
yih kahke púchhá, ki Nubúwat se
kah, ki kis ne tujh ko márá?
65 Aur us ke haqq men aur bhí
bahut kufr bake.
66 ¶ Aur jab din húá, logon ke
buzurgon, aur sardár káhinon, aur
faqíhon kí jamá'at lagí, aur we use
apní 'adálatgáh men láe, aur kahá,
67 Agar tú Masíh hai, to ham se
kah. Us ne un se kahá, Agar main
tum se kahún, to tum yaqín na kar-
oge:
68 Aur agar púchhún bhí, to mujhe
jawáb na doge, aur na chhoroge.
69 Ab se Ibn i A'dam Khudá kí
qudrat ke dahine háth baiṭhá rahegá.
70 Tab sabhon ne kahá, Pas kyá
tú Khudá ká Beṭá hai? Us ne un se
kahá, Jo tum kahte ho wuh hí main
hún.
71 Tab unhon ne kahá, Ab hamen
aur gawáhí kyá darkár? kyúnki ham
ne us hí ke munh se suná.

XXIII BA'B.

AUR sárí jamá'at uṭhke use Pilátus
pás le gayí.
2 Aur us par nálish karní shurú'
kí, ki Ise ham ne qaum ko bahkáte,
aur Qaisar ko mahsúl dene se man'a
karte, aur apne ta,ín Masíh bádsháh
kahte páyá.
3 Tab Pilátus ne us se púchhá,
Kyá tú Yahúdíon ká Bádsháh hai?
Us ne us ke jawáb men kahá, Wuhí
hai jo tú kahtá.
4 Tab Pilátus ne sardár káhinon
aur logon se kahá, kí Main is shakhs
ká kuchh qusúr nahín pátá.
5 Par unhon ne aur bhí tundí se
kahá, ki Yih Jalíl se lekar sáre Ya-
húdiya men, yahán tak, ta'lím de de
logon ko ubhártá hai.
6 Pilátus ne Jalíl ká nám sunkar
púchhá, ki kyá yih ádmí Jalílí hai?
7 Jad jáná ki Herodís ke 'amal ká
hai, use Herodís pás, jo un dinon Ya-
rúsalam men thá, bhejá.
8 ¶ Aur Herodís Yisú' ko dekhke
bahut khush húá: kyúnki muddat se
cháhtá thá ki use dekhe, is liye ki
us kí bábat bahut kuchh suná thá,
aur us kí koí karámát dekhne kí um-
med thí.
9 Aur us ne us se bahuterí báten
púchhín; par us ne use kuchh jawáb
na diyá.
10 Aur sardár káhinon aur faqíhon
ne khaṛe hoke us par shiddat se ná-
lish kí.
11 Tab Herodís ne apní fauj samet
use náchíz ṭhahráyá, aur use cham-
chamátí poshák pahináke us ká ta-
maskhur kiyá, aur phir Pilátus kane
bhejá.
12 ¶ Aur usí din Pilátus aur Her-
odís ápas men dost ho gaye; kyúnki
áge un men dushmaní thí.
13 ¶ Aur Pilátus ne sardár káhin-
on, aur sardáron, aur logon ko pás
buláke un se kahá, ki
14 Tum is shakhs ko mere pás yih
kahte láe, ki Yih logon ko bahkátá
hai: dekho, main ne tumháre áge
tahqíq kí, par un qusúron men se, jin
ko tum us par ṭhahráte ho, main ne
is shakhs men kuchh na páyá:
15 Aur na Herodís ne: kyúnki main
ne tumhen us ke pás bhejá; aur, de-
kho, us ká koí aisá kám na ṭhahrá
jo qatl ke láiq ho.

16 Is liye us ko tambíh karke
chhoṛ dúngá.
17 (Use har 'íd men zarúr thá, ki
kisú ko un ke wáste chhoṛ de.)
18 Tab sab milke chilláe, ki Use
le já, aur Barabbás ko hamáre liye
chhoṛ.
19 (Wuh kisú fasád, jo shahr men
húá thá, aur khún ke sabab, qaid thá.)
20 Pilátus ne yih cháhke ki Yisú'
ko chhoṛ de, phir unhen samjháyá.
21 Par unhon ne chilláke kahá, ki
Us ko salíb de, salíb de.
22 Tísrí bár usne un se kahá, Kyún?
us ne kyá badí kí hai? main ne us
men qatl ke láiq koí qusúr na páyá:
is liye main use tambíh karke chhoṛ
dúngá.
23 Par unhon ne shor macháke use
tang kiyá, aur cháhá ki use salíb dí
jáe. Aur un kí, aur sardár káhinon
kí áwázen gálib húín.
24 Tab Pilátus ne hukm kiyá, ki
un kí khwáhish ke muwáfiq ho.
25 Aur un ke wáste us shakhs ko,
jo fasád aur khún ke sabab qaid thá,
jise unhon ne cháhá thá, chhoṛ diyá;
aur Yisú' ko un kí marzí par hawála
kiyá.
26 Aur jab us ko le játe the, Sha-
ma'ún nám Qurení ko, jo díhát se átá
thá, pakaṛke salíb us par rakh dí, ki
Yisú' ke píchhe píchhe le chale.
27 ¶ Aur logon kí baṛí bhíṛ, aur
'auraten, jo us ke wáste chháti píṭtí
aur ro rahí thín, us ke píchhe píchhe
chalín.
28 Yisú' ne phirke un se kahá, ki
Ai Yarúsalam kí beṭío, mujh par na
roo, balki áp par aur apne laṛkon par
roo.
29 Kyúnki, dekho, we din áte hain,
jin men kahenge, Mubárak hain bán-
jhen, aur wuh peṭ jo na jane, aur we
chhátián jinhon ne dúdh na piláyá.
30 Tab paháṛon se kahná shurú'
karenge, ki Ham par gir paṛo; aur
paháṛion se, ki Hamen chhipáo.
31 Kyúnki jab hare darakht ke
sáth aisá karte hain, to súkhe ke sáth
kyá na kiyá jáegá?
32 Aur we do aur ádmíon ko, jo
badkár the, le chale, ki us ke sáth
máre jáen.
33 Aur jab we us jagah par jise
Kalvarí nám rakhte, pahunche, to wa-
hán use salíb dí, aur badkáron ko bhí,
ek dahine aur dúsrá báen.
34 ¶ Aur Yisú' ne kahá, ki Ai Báp,
un ko mu'áf kar; kyúnki we nahín
jánte ki kyá karte hain. Aur unhon
ne chiṭṭhí ḍálke us kí poshák bánṭ lí.
35 Aur log khaṛe dekh rahe the.
Aur sardár un ke sáth ṭhaṭṭhá karke
kahte the, ki Auron ko bacháyá; agar
yih Masíh Khudá ká barguzída hai,
to áp ko bacháwe.
36 Aur sipáhíon ne bhí us par hansí
kí, aur pás jákar aur use sirka dekar
kahá,
37 Agar tú Yahúdíon ká bádsháh
hai, to apne ta,ín bachá.
38 Aur us ke úpar Yúnání, Rúmí,
aur 'Ibrání men yih nawishta likhá
thá, ki YIH YAHU'DI'ON KA'
BA'DSHA'H HAI.
39 ¶ Aur ek un badkáron men se,
jo salíb par laṭkáe gaye the, use ta'na
márke kahtá thá, ki Agar tú Masíh
hai, to áp ko aur ham ko bachá.
40 Dúsre ne use malámat karke
jawáb diyá, Kyá tú bhí Khudá se na-
hín ḍartá, jis hál ki is hí sazá men
giriftár hai?
41 Aur ham to wájibí, kyúnki apne
kámon ká badlá páte hain: par us ne
to koí bejá kám nahín kiyá.
42 Aur us ne Yisú' se kahá, Ai
Khudáwand, jab tú apní bádsháhat
men áwe, mujhe yád kíjiyo.
43 Yisú' ne use kahá, Main tujh se
sach kahtá hún, ki A'j tú mere sáth
bihisht men hogá.
44 Aur chhaṭhwen ghanṭe ke qaríb
thá, ki sárí zamín par andherá chhá
gayá, aur nauwen ghanṭe tak rahá;

45 Aur súraj tárík ho gayá, aur haikal ká parda bích se phaṭ gayá.
46 ¶ Aur Yisú' ne baṛí áwáz se pukárke kahá, ki Ai Báp, main apní rúh tere háthon men somptá hún: yih kahke dam chhoṛ diyá.
47 Aur súbadár ne yih hál dekhke Khudá kí ta'ríf kí, aur kahá, Be-shakk, yih ádmí rástbáz thá.
48 Aur sab log, jo yih tamáshá dekhne áe the, jad yih wáqi'át dekhín, chhátí piṭte phire.
49 Aur us ke sab jánpahchán, aur we 'auraten, jo Jalíl se us ke sáth áí thín, dúr khaṛí hoke yih hál dekh rahí thín.
50 ¶ Aur, dekho, ek shakhs Yúsuf náme mushír, jo nek aur rástbáz thá;
51 Aur wuh un kí saláh aur kám men sharík na húá: yih Yahúdíon ke shahr Aramatíyá ká thá; aur wuh khud Khudá kí bádsháhat ká intizár kartá thá:
52 Us ne Pilátus ke pás jáke Yisú' kí lásh mángí.
53 Aur us ko utárke kattán men lapeṭá, aur ek qabr men, jo patthar men khudí thí, jahán koí kabhú rakhá na gayá thá, rakhá.
54 Aur wuh taiyárí ká din thá, aur sabt ke din kí pau phaṭne lagí.
55 Aur we 'auraten bhí, jo us ke sáth Jalíl se áí thín, píchhe píchhe chalín, aur qabr ko aur us kí lásh ko, ki kis tarah rakhí gayí, dekhtí thín.
56 Aur phirke khushbúíán, aur murr taiyár kiyá; lekin shar'a ke muwáfiq sabt ke din árám kiyá.

XXIV BA'B.

AUR we hafte ke pahle din baṛe taṛke, un khushbúíon ko jo taiyár kí thín, leke qabr par áín, aur un ke sáth kaí aur bhí thín.
2 Aur unhon ne patthar ko qabr par se ḍhalkáyá húá páyá.
3 Aur andar jáke Khudáwand Yisú' kí lásh na páí.
4 Aur aisá húá, ki jad we us bát se hairán thín, dekho, do shakhs chamchamátí poshák pahine un ke pás khaṛe the:
5 Jab we ḍartí, aur apne sir zamín par jhukátí thín, unhon ne un se kahá, Tum kyún zinda ko murdon men ḍhúnḍhtíán ho?
6 Wuh yahán nahín hai, balki uṭhá hai; yád karo, ki hanoz jab Jalíl men thá, tum se kyá kahá thá, ki
7 Zarúr hai ki Ibn i A'dam gunahgáron ke háth men hawála kiyá jáe, aur salíb diyá jáe, aur tísre din uṭhe.
8 Tab us kí báten unhen yád áín.
9 Aur qabr par se phirke un gyárahon, aur sab báqí logon ko, in sab báton kí khabar dí.
10 Aur Mariyam Magdalíní, aur Yúanná, aur Mariyam, Ya'qúb kí má, aur dúsrí 'auraten, jo sáth thín, inhon ne rasúlon se yih báten kahín.
11 Par in kí báten unhen kahání sí samajh paṛín, aur un ká i'atibár na kiyá.
12 Tab Patrus uṭhke qabr kí taraf dauṛá; aur jhukkar dekhá ki sirf kafan paṛá hai, aur is májare se ta'ajjub kartá húá apne ghar chalá gayá.
13 ¶ Aur, dekho, usí din un men se do ádmí us bastí kí taraf, jis ká nám Ammáús, aur Yarúsalam se paune chár kos ke fásila par hai, játe the:
14 Aur we un sab báton kí bábat, jo wáqi' húí thín, ápas men bát-chít karte the.
15 Aur aisá húá, ki jab we bátchít aur púchh-páchh kar rahe the, Yisú' áp nazdík áke un ke sáth chalá;
16 Lekin un kí ánkhen band ho gayí thín, ki us ko na pahcháná.
17 Us ne un se kahá, Yih kyá báten hain, jo tum ráh men ápas men karte játe ho, aur udás hote?
18 Tab ek ne jis ká nám Qliupas thá, jawáb men use kahá, ki Kyá akelá tú hí Yarúsalam men pardesí hai, ki jo kuchh in dinon us men húá hai, nahín jántá?

19 Us ne un se kahá, Kyá ? Unhoṉ
ne use kahá, Yisú' Násarí ke májare,
jo nabí thá, aur Ḳhudá aur sárí qaum
ke sámhne kám aur kalám meṉ qud-
ratwálá :
20 Aur kyúṉkar sardár káhiṉ aur
hamáre sardároṉ ne us ko qatl ke hukm
ke liye hawála kiyá, aur sálíb dí.
21 Par ham ummed rakhte the, ki
yihí Isráel ko maḳhlasí dene ko thá :
aur in sab ke siwá, áj tísrá roz hai ki
yih wáqi'át húíṉ.
22 Aur ham meṉ se kaí 'auratoṉ ne
bhí ham ko ghabrá rakhá hai, ki taṛke
us kí qabr par gayíṉ ;
23 Aur us kí lásh ko na pákar áíṉ,
aur bolíṉ, ki Ham ne firishtoṉ kí royat
dekhí, jinhoṉ ne kahá, ki Wuh zinda
hai.
24 Aur ba'zoṉ ne hamáre sáthíoṉ
meṉ se qabr par jáke, jaisá ki un 'aur-
atoṉ ne kahá, páyá ; par us ko na
dekhá.
25 Tab us ne un se kahá, ki Ai ná-
dáno, aur nabíoṉ kí sárí bátoṉ ke
mánne meṉ sust-mizájo ;
26 Kyá zarúr na thá, ki Masíh yih
dukh uṭháwe, aur apne jalál meṉ dá-
ḳhil ho ?
27 Aur Músá se, aur sab nabíoṉ se,
shurú' karke wuh báteṉ, jo sab kitáboṉ
meṉ us ke haqq meṉ haiṉ, un ke liye
tafsír kíṉ.
28 Aur we us bastí ke, jaháṉ játe
the, nazdík pahunche : aur aisá ma-
'lúm paṛá, ki wuh áge baṛhá cháhtá
hai.
29 Tab unhoṉ ne use yih kahke
roká, ki Hamáre sáth rah : kyúṉki
shám húá cháhtí hai, aur din ḍhalá.
Tab wuh bhítar jáke un ke sáth rahá.
30 Aur aisá húá, ki jab wuh un ke
sáth kháne baiṭhá thá, roṭí lekar use
mutabarrak kiyá, aur toṛke un ko dí.
31 Tab un kí áṅkheṉ khul gayíṉ,
aur us ko pahcháná ; aur wuh un ke
pás se gáib ho gayá.
32 Tab unhoṉ ne ápas meṉ kahá,
Jab ráh meṉ ham se báteṉ kartá, aur
hamáre liye kitáboṉ ká bhed kholtá
thá, to kyá ham logoṉ ke dil meṉ josh
na húá ?
33 Aur usí ghaṛí uṭhkar we Yarú-
salam ko phire ; aur gyárahoṉ aur un
ke sáthíoṉ ko ikaṭṭhe páyá,
34 Jo kahte the, ki Ḳhudáwand
sach much uṭhá, aur Shama'ún ko
dikhái diyá hai.
35 Tad unhoṉ ne ráh ká hál bayán
kiyá, aur yih ki kyúṉkar unhoṉ ne
us ke roṭí toṛne meṉ use pahcháná.
36 ¶ Aur we yih báteṉ kar rahe
the, ki Yisú' áp un ke bích meṉ
khaṛá húá, aur un se kahá, Tumheṉ
salám.
37 Par unhoṉ ne ghabráke aur ḍar-
ke ḳhiyál kiyá, ki kisí rúh ko dekhte
haiṉ.
38 Magar us ne un se kahá, ki Tum
kyúṉ ghabráhaṭ meṉ ho ? aur káhe
ko tumháre diloṉ meṉ andeshe paidá
hote ?
39 Mere háth páṉwoṉ ko dekho, ki
maiṉ hí húṉ, aur mujhe chhúo, aur
dekho ; kyúṉki rúh ko jism aur haḍḍí
nahíṉ, jaisá mujh meṉ dekhte ho.
40 Aur yih kahke unheṉ apne háth
aur páṉw dikháe.
41 Aur jab we máre ḳhushí ke
i'atibár na karte, aur muta'ajjib the,
us ne un se kahá, ki Kyá yaháṉ tum-
háre pás kuchh kháne ko hai ?
42 Tab unhoṉ ne bhúní húí machh-
lí ká ek ṭukṛá, aur shahd ká ek chhat-
tá us ko diyá.
43 Us ne leke un ke sámhne kháyá.
44 Aur un se kahá, ki Yih we hí
báteṉ haiṉ, jinheṉ maiṉ ne jab ki
tumháre sáth thá, tum se kahá, ki
Zarúr hai ki sab kuchh jo Músá kí
tauret, aur nabíoṉ ke nawishtoṉ, aur
zabúroṉ meṉ, merí bábat likhá hai,
púrá ho.
45 Tab un ke zihnoṉ ko kholá, ki
kitáboṉ ko samjheṉ ;
46 Aur un se kahá, ki Yúṉ likhá

hai, aur yún̲ hí zarúr thá, ki Masíh
dukh uṭháwe, aur tísre din murdon̲
men̲ se jí uṭhe:
47 Aur Yarúsalam se leke sárí
qaumon̲ men̲ tauba aur gunáhon̲ kí
mu'áfí kí manádí us ke nám se kí jáe.
48 Aur tum in báton̲ ke gawáh ho.
49 ¶ Aur, dekho, main̲ apne Báp
ke us mau'úd ko tum par bhejtá hún̲:
lekin tum, jab tak 'álam i bálá kí
qúwat se mulabbas na ho, Yarúsalam
shahr men̲ ṭhahro.
50 ¶ Tab wuh unhen̲ wahán̲ se bá-
har Bait'aniyá tak le gayá; aur apne
háth uṭháke unhen̲ barakat dí.
51 Aur aisá húá, ki jab wuh unhen̲
barakat de rahá thá, un se judá húá,
aur ásmán par uṭháyá gayá.
52 Aur unhon̲ ne us ko sijda kiyá,
aur baṛí ḳhushí se Yarúsalam ko
phire:
53 Aur hamesha haikal men̲ Ḳhu-
dá kí ta'ríf aur shukr karte rahe.
A'mín.

YU'HANNA' KI' INJI'L.

I BA'B.

IBTIDA' men̲ Kalám thá, aur Ka-
lám Ḳhudá ke sáth thá, aur Ka-
lám Ḳhudá thá.
2 Yihí ibtidá men̲ Ḳhudá ke sáth
thá.
3 Sab chízen̲ us se maujúd húín̲;
aur koí chíz maujúd na thí jo bagair
us ke húí.
4 Zindagí us men̲ thí; aur wuh
zindagí insán ká núr thí.
5 Aur núr táríkí men̲ chamaktá
hai: aur táríkí ne use daryáft na
kiyá.
6 ¶ Ek shaḳhs Ḳhudá kí taraf se
bhejá gayá thá, jis ká nám Yúhanná
thá.
7 Yih gawáhí ke liye áyá, ki Núr
par gawáhí de, tá ki sab us ke bá'is
se ímán láwen̲.
8 Wuh Núr na thá, par Núr par
gawáhí dene ko áyá thá.
9 Haqíqí Núr wuh thá, jo dunyá
men̲ áke har ek ádmí ko roshan kartá
hai.
10 Wuh jahán men̲ thá, aur jahán
us hí se maujúd húá, aur jahán ne
use na jáná.
11 Wuh apnon̲ pás áyá, aur apnon̲
ne use qabúl na kiyá.
12 Lekin jitnon̲ ne use qabúl kiyá,
us ne unhen̲ iqtidár baḳhshá, ki Ḳhu-
dá ke farzand hon̲, ya'ne, unhen̲ jo us
ke nám par ímán láte hain̲.
13 We na lahú se, na jism kí ḳhwá-
hish se, na mard kí ḳhwáhish se,
magar Ḳhudá se paidá húe hain̲.
14 Aur Kalám mujassam húá, aur
wuh fazl aur rástí se bharpúr hoke
hamáre darmiyán rahá, aur ham ne
us ká aisá jalál dekhá, jaisá Báp ke
eklaute ká jalál.
15 ¶ Yúhanná ne us kí bábat
gawáhí dí, aur pukárke kahá, Yih
wuhí hai jis ká zikr main̲ kartá thá,
ki wuh jo mere píchhe ánewálá hai
mujh se muqaddam hai; kyún̲ki wuh
mujh se pahle thá.
16 Aur us kí bharpúrí se ham sab
ne páyá, balki fazl par fazl.
17 Kyún̲ki sharí'at Músá kí ma'-
rifat se dí gayí, magar fazl aur sachái
Yisú' Masíh se pahunchí.

18 Khudá ko kisí ne kabhí na de-
khá; eklautá Beṭá, jo Báp kí god
meṉ hai, usí ne batlá diyá.

19 ¶ Aur Yúhanná kí gawáhí yih
thí, jab ki Yahúdíoṉ ne Yarúsalam se
káhinoṉ aur Láwíoṉ ko bhejá, ki us
se púchheṉ, ki Tú kaun hai?

20 Aur us ne iqrár kiyá, aur inkár
na kiyá; balki iqrár kiyá, ki Maiṉ
Masíh nahíṉ húṉ.

21 Tab unhoṉ ne us se púchhá, To
aur kaun? Kyá tú Iliyás hai? Us
ne kahá, Maiṉ nahíṉ húṉ. Pas, áyá
tú wuh nabí hai? Us ne jawáb diyá,
Nahíṉ.

22 Tab unhoṉ ne us se kahá, ki
Tú kaun hai? tá ki ham unheṉ, jin-
hoṉ ne ham ko bhejá, koí jawáb deṉ.
Tú apne haqq meṉ kyá kahtá hai?

23 Us ne kahá, ki Maiṉ, jaisá Yas'-
aiyáh nabí ne kahá, Bayábán meṉ ek
pukárnewále kí áwáz húṉ, ki Tum
Khudáwand kí ráh ko durust karo.

24 Magar ye Farísíoṉ kí taraf se
bheje gaye the.

25 Aur unhoṉ ne us se suwál kiyá,
aur kahá, ki Agar tú na Masíh hai,
na Iliyás, aur na wuh nabí, pas kyúṉ
baptisma detá hai?

26 Yúhanná ne jawáb meṉ unheṉ
kahá, ki Maiṉ pání se baptisma detá
húṉ: par tumháre darmiyán ek khaṛá
hai, jise tum nahíṉ jánte;

27 Yih wuhí hai, jo mere píchhe
ánewálá thá, aur mujh se muqaddam
thá, jis kí jútí ká tasma maiṉ kholne
ke láiq nahíṉ húṉ.

28 Yih báteṉ Bait-'abára meṉ Yar-
dan ke pár, jaháṉ Yúhanná baptisma
detá thá, wáqi' húíṉ.

29 ¶ Dúsre din Yúhanná ne Yisú'
ko apne pás áte dekhá, aur kahá, De-
kho, Khudá ká Barra, jo jahán ká
gunáh uṭhá le játá hai.

30 Yih wuhí hai, jis ke haqq meṉ
maiṉ ne kahá, ki Ek mard mere pí-
chhe átá hai, jo mujh se muqaddam
thá, kyúṉki wuh mujh se pahle thá.

31 Aur maiṉ to use na jántá thá:
par is liye maiṉ pání se baptisma
detá áyá, tá ki wuh Isráel par záhir
ho.

32 Aur Yúhanná ne yih kahke
gawáhí dí, ki Maiṉ ne Rúh ko kabú-
tar kí tarah ásmán se utarte dekhá,
aur wuh us par ṭhahrí.

33 Aur maiṉ use na jántá thá: par
jis ne mujhe bhejá, ki pání se baptis-
ma dúṉ, us ne mujhe kahá, ki Jis par
tú Rúh ko utarte aur ṭhaharte dekhe,
wuhí hai jo Rúh i Quds se baptisma
detá hai.

34 So maiṉ ne dekhá, aur gawáhí
dí, ki yihí Khudá ká Beṭá hai.

35 ¶ Phir dúsre din Yúhanná aur
do us ke shágirdoṉ meṉ se khaṛe the;

36 Tab Yúhanná ne Yisú' ko chal-
te dekhkar kahá, Dekho, Khudá ká
Barra!

37 Aur un do shágirdoṉ ne us ko
kalám karte suná, aur Yisú' ke píchhe
ho liye.

38 Tab Yisú' ne muṉh pherke, aur
unheṉ píchhe áte dekhkar, un ko ka-
há, Tum kyá ḍhúṉḍhte ho? Unhoṉ
ne us se kahá, Ai Rabbí, (jis ká tar-
juma yih hai, ai Ustád,) tú kaháṉ
rahtá hai?

39 Us ne unheṉ kahá, Chalo, de-
kho. Pas we áe, aur jaháṉ wuh rahtá
thá dekhá, aur us roz us ke sáth rahe;
aur yih daswíṉ sá'at ke qaríb thá.

40 Ek un donoṉ meṉ se jinhoṉ ne
Yúhanná kí suní, aur us ke píchhe ho
liye, Shama'ún Patrus ká bháí Andryás
thá.

41 Us ne pahle apne bháí Shama'ún
ko páyá; aur us se kahá, ki Ham ne
Masíh ko, jis ká tarjuma Kristus hai,
páyá.

42 Tab wuh use Yisú' pás láyá: aur
Yisú' ne us par nigáh karke kahá, ki
Tú Yúnas ká beṭá Shama'ún hai: tú
Kefás kahláwegá, jis ká tarjuma Patrus
hai.

43 ¶ Dúsre din Yisú' ne cháhá ki

Jalíl men jáwe, aur Failbús ko páke
kahá, Mere píchhe chal.
44 Aur Failbús Baitsaidá ká, jo
Andryás aur Patrus ká shahr hai,
báshinda thá.
45 Failbús ne Nathanael ko páyá,
aur use kahá, ki Jis ká zikr Músá ne
tauret men aur nabíon ne kiyá hai,
ham ne use páyá; wuh Yúsuf ká beṭá
Yisú' Násarí hai.
46 Nathanael ne us se kahá, Kyá
Násarat se koí achchhí chíz nikal
saktí hai? Failbús ne kahá, A' aur
dekh.
47 Yisú' ne Nathanael ko apní taraf
áte dekhkar us ke haqq men kahá,
Dekho ek sachchá Isráelí, jis men makr
nahín hai!
48 Nathanael ne us se kahá, Tú
mujhe kahán se jántá hai? Yisú' ne
jawáb diyá, aur use kahá, Us se pahle
ki Failbús ne tujhe buláyá, jab tú
anjír ke daraḳht tale thá, main ne
tujhe dekhá.
49 Nathanael ne jawáb men us se
kahá, Ai Rabbí, tú Ḳhudá ká Beṭá, tú
Isráel ká bádsháh hai.
50 Yisú' ne jawáb diyá, aur us se
kahá, Kyá tú is liye ímán látá hai ki
main ne tujh se kahá, ki Main ne tujh
ko anjír ke daraḳht tale dekhá? tú in
se baṛe májare dekhegá.
51 Phir us se kahá, Main tum se
sach sach kahtá hún, ki Ab se tum
ásmán ko khulá, aur Ḳhudá ke firishton
ko úpar játe aur Ibn i A'dam par utarte
dekhoge.

II BA'B.

AUR tísre din Qáná e Jalíl men kisí
ká byáh húá; aur Yisú' kí má
wahán thí:
2 Aur Yisú' aur us ke shágirdon kí
bhí us byáh men da'wat thí.
3 Aur jab mai ghaṭ gayí, Yisú' kí
má ne us se kahá, ki Un ke pás mai
na rahí.
4 Yisú' ne us se kahá, ki Ai 'aurat,
mujhe tujh se kyá kám? merá waqt
hanoz nahín áyá.
5 Us kí má ne ḳhádimon ko kahá,
Jo kuchh wuh tumhen kahe, so karo.
6 Aur wahán patthar ke chha
maṭke tahárat ke liye Yahúdíon ke
dastúr ke muwáfiq dhare the, aur har
ek men do yá tín man kí samáí thí.
7 Yisú' ne unhen kahá, Maṭkon men
pání bharo. So unhon ne un ko lab á
lab bhará.
8 Phir us ne unhen kahá, ki Ab
nikálo, aur majlis ke sardár pás le jáo.
Aur we le gaye.
9 Jab mír i majlis ne wuh pání, jo
mai ban gayá thá, chakhá, aur nahín
jáná ki yih kahán se thá, magar
chákar, ki jinhon ne wuh pání nikálá
thá, jánte the, to mír i majlis ne dulhe
ko buláyá,
10 Aur use kahá, ki Har shaḳhs
pahle achchhí mai ḳharch kartá hai,
aur náqis, us waqt ki jab píke chhak
gaye: par tú ne achchhí mai ab tak
rakh chhoṛí hai.
11 Yih pahlá mu'ajiza Yisú' ne
Qáná e Jalíl men dikháyá, aur apná
jalál záhir kiyá, aur us ke shágird us
par ímán láe.
12 ¶ Ba'd us ke, wuh, aur us kí
má, aur us ke bhái, aur shágird,
Kafarnáhum men gaye; par unhon ne
wahán bahut dinon tak maqám na
kiyá.
13 ¶ Tab Yahúdíon kí 'íd i fasah
nazdík thí, aur Yisú' Yarúsalam ko
gayá.
14 Aur haikal men, bail, aur bheṛ,
aur kabútar-faroshon ko, aur sarráfon
ko baiṭhe húe, páyá:
15 Tab us ne rassí ká koṛá banáke
un sab ko, bheṛon aur bailon samet,
haikal se nikál diyá, aur sarráfon ke
ṭake bikhrá diye, aur taḳhte ulaṭ diye;
16 Aur kabútar-faroshon ko kahá,
In chízon ko yahán se le já: mere
Báp ke ghar ko byopár ká ghar mat
banáo.

17 Aur us ke shágirdon̲ ko yád áyá, ki yún̲ likhá hai, ki Tere ghar kí gairat mujhe khá gayí.

18 ¶ Tab Yahúdíon̲ ne jawáb men̲ use kahá, Kyá nishán tú hamen̲ dikhlátá hai, jo yih kám kartá hai?

19 Yisú' ne jawáb dekar unhen̲ kahá, ki Is haikal ko ḍhá do, aur main̲ use tín din men̲ khaṛá karún̲gá.

20 Tab Yahúdíon̲ ne kahá, Chhiyálís baras se yih haikal ban rahí hai, aur tú use tín din men̲ khaṛá karegá?

21 Par us ne apne badan kí haikal kí bábat kahá thá.

22 Is liye, jab wuh murdon̲ men̲ se jí uṭhá, to us ke shágirdon̲ ko yád áyá, ki us ne yih un se kahá thá: aur we kitáb aur Yisú' ke kalám par ímán láe.

23 ¶ Aur jab ki wuh Yarúsalam ke bích 'íd i fasah men̲ thá, to bahutere un mu'ajizon̲ ko jo us ne dikháe dekhke us ke nám par ímán láe.

24 Lekin Yisú' ne apne ta,ín̲ un par na chhoṛá, is liye ki wuh sab ko jántá thá,

25 Aur muhtáj na thá ki koí insán ke haqq men̲ gawáhí de: kyún̲ki wuh áp, jo kuchh ki insán men̲ thá, jántá thá.

III BA'B.

FARI'SI'ON̲ men̲ se ek shaḳhs Niqudemus nám Yahúdíon̲ ká ek sardár thá:

2 Us ne rát ko Yisú' pás ákar us se kahá, ki Ai Rabbí, ham jánte hain̲ ki tú Ḳhudá kí taraf se ustád hoke áyá: kyún̲ki koí ye mu'ajize jo tú dikhátá hai, jab tak ki Ḳhudá us ke sáth na ho, nahín̲ dikhá saktá.

3 Yisú' ne jawáb dekar us se kahá, Main̲ tujh se sach sach kahtá hún̲, Agar koí sar i nau paidá na ho, to wuh Ḳhudá kí bádsháhat ko dekh nahín̲ saktá.

4 Niqudemus ne us se kahá, A'dmí jab búṛhá ho gayá, to kyún̲kar paidá ho saktá hai? kyá us men̲ yih táqat hai, ki do-bára apní má ke peṭ men̲ dar áe, aur paidá howe?

5 Yisú' ne jawáb diyá, ki Main̲ tujhe sach sach kahtá hún̲, Agar ádmí pání aur Rúh se paidá na howe, to wuh Ḳhudá kí bádsháhat men̲ dáḳhil ho nahín̲ saktá.

6 Jo jism se paidá húá hai, jism hai; aur jo Rúh se paidá húá hai, rúh hai.

7 Ta'ajjub na kar ki main̲ ne tujhe kahá, ki Tumhen̲ sar i nau paidá honá zarúr hai.

8 Hawá jidhar cháhtí hai chaltí hai, aur tú us kí áwáz suntá hai, par nahín̲ jántá ki wuh kahán̲ se átí, aur kahán̲ ko játí hai: har ek jo Rúh se paidá húá aisá hí hai.

9 Niqudemus ne jawáb men̲ us se kahá, Yih báten̲ kyún̲kar ho saktí hain̲?

10 Yisú' ne jawáb diyá, aur us se kahá, Kyá tú baní Isráel ká ustád hai, aur yih báten̲ nahín̲ jántá?

11 Main̲ tujhe sach sach kahtá hún̲, ki Jo ham jánte hain̲, kahte hain̲, aur jise ham ne dekhá hai, us par gawáhí dete hain̲: aur tum hamárí gawáhí qabúl nahín̲ karte.

12 Jab main̲ ne tumhen̲ zamín kí báten̲ kahín̲, aur tum yaqín nahín̲ karte, phir agar main̲ tumhen̲ ásmán kí báten̲ kahún̲, to tum kyún̲kar yaqín karoge?

13 Aur koí ásmán par nahín̲ gayá, siwá us shaḳhs ke jo ásmán par se utrá, ya'ne, Ibn i A'dam jo ásmán par hai.

14 ¶ Aur jis tarah Músá ne sámp ko bayábán men̲ bulandí par rakhá, usí tarah se zarúr hai, ki Ibn i A'dam bhí uṭháyá jáe;

15 Tá ki jo koí us par ímán láwe, halák na howe, balki hamesha kí zindagí páwe.

16 ¶ Kyún̲ki Ḳhudá ne jahán ko aisá piyár kiyá hai, ki us ne apná iklautá Beṭá baḳhshá, tá ki jo koí us

par ímán láwe, halák na howe, balki
hamesha kí zindagí páwe.
17 Kyúṉki Ḳhudá ne apne Beṭe ko
jahán meṉ is liye nahíṉ bhejá, ki
jahán par sazá ká hukm kare, balki is
liye, ki jahán us ke sabab naját páwe.
18 ¶ Jo us par ímán látá hai, us ke
liye sazá ká hukm nahíṉ: lekin jo us
par ímán nahíṉ látá hai, us ke wáste
sazá ká hukm ho chuká; kyúṉki wuh
Ḳhudá ke iklaute Beṭe ke nám par
ímán na láyá.
19 Aur sazá ke hukm ká sabab yih
hai, ki núr jahán meṉ áyá, aur insán
ne táríkí ko núr se ziyáda piyár kiyá;
kyúṉki un ke kám bure the.
20 Kyúṉki jo koí buráí kartá hai,
wuh núr se dushmaní rakhtá hai, aur
núr ke pás nahíṉ átá, tá aisá na ho ki
us ke kám fásh ho jáweṉ.
21 Par wuh jo haqq kartá hai, núr
ke pás átá hai, tá ki us ke kám záhir
howeṉ, ki we Ḳhudá kí marzí se haiṉ.
22 ¶ Ba'd un bátoṉ ke Yisú' aur
us ke shágird Yahúdiya kí sarzamín
meṉ áe; aur wuh waháṉ un ke sáth
rahá kartá, aur baptisma detá thá.
23 ¶ Aur Yúhanná bhí Sálim ke
qaríb 'Ainon meṉ baptisma detá thá,
kyúṉki waháṉ pání bahut thá; aur log
áe, aur baptisma páyá.
24 Ki Yúhanná hanoz qaidḳháne
meṉ ḍálá na gayá thá.
25 ¶ Tab Yúhanná ke shágirdoṉ
aur Yahúdíoṉ ke darmiyán, tahárat kí
bábat, bahs húí.
26 Aur we Yúhanná pás áe, aur us
se kahá, ki Ai Rabbí, wuh jo Yardan
ke pár tere sáth thá, jis par tú ne ga-
wáhí dí, dekh, ki wuh baptisma detá
hai, aur sab us ke pás áte haiṉ.
27 Yúhanná ne jawáb diyá, aur
kahá, ki Koí insán kisí chíz ko, magar
jis hál ki wuh use ásmán se dí jáwe,
pá nahíṉ saktá.
28 Tum ḳhud mere gawáh ho, ki
maiṉ ne kahá, ki Maiṉ Masíh nahíṉ,
magar us se áge bhejá gayá húṉ.
29 Jis kí dulhin hai, wuh dulhá
hai; par dulhe ká dost jo khaṛá hai,
aur us kí suntá hai, dulhe kí áwáz se
bahut ḳhush hotá hai: pas merí yih
ḳhushí púrí húí.
30 Zarúr hai ki wuh baṛhe, par
maiṉ ghaṭúṉ.
31 Wuh jo úpar se átá hai, sab ke
úpar hai: wuh jo zamín se hai, zamíní
hai, aur zamín kí kahtá hai: wuh jo
ásmán se átá hai, sab ke úpar hai.
32 Aur jo kuchh us ne dekhá aur
suná hai, us kí gawáhí detá hai, aur
koí shaḳhs us kí gawáhí qabúl nahíṉ
kartá.
33 Jis ne us kí gawáhí qabúl kí
hai, muhr kí hai ki Ḳhudá sachchá
hai.
34 Kyúṉki jise Ḳhudá ne bhejá hai,
wuh Ḳhudá kí báteṉ kahtá hai; kyúṉ-
ki Ḳhudá paimáish karke Rúh nahíṉ
detá.
35 Báp Beṭe ko piyár kartá hai,
aur sab chízeṉ us ke háth meṉ dí haiṉ.
36 Jo ki Beṭe par ímán látá hai,
hamesha kí zindagí us kí hai: aur jo
Beṭe par ímán nahíṉ látá, hayát ko na
dekhegá, balki Ḳhudá ká qahr us par
rahtá hai.

IV BA'B.

AUR jab Ḳhudáwand ne jáná, ki
Farísíoṉ ne suná, ki Yisú' Yú-
hanná se ziyáda shágird kartá hai, aur
baptisma detá hai,
2 (Háláṉki Yisú' áp nahíṉ, balki us
ke shágird baptisma dete the,)
3 Tab wuh Yahúdiya ko chhoṛke
Jalíl ko phir gayá.
4 Aur zarúr thá ki wuh Sámariya
se hoke jáwe.
5 Tab wuh Sámariya ke ek shahr
meṉ, jo Súkár kahlátá hai, us milkíyat
ke nazdík jo Ya'qúb ne apne beṭe
Yúsuf ko dí thí, áyá.
6 Aur Ya'qúb ká kúá waháṉ thá.
Chunánchi Yisú' safar se mánda hoke
us kúe par yúṉ hí baiṭhá. Yih
chhaṭhí ghaṛí ke qaríb thá.

7 Tab Sámariya kí ek 'aurat pání
bharne áí. Yisú' ne us se kahá, Mujhe
píne ko de.
8 Kyún̲ki us ke shágird shahr men̲
gaye the, ki kuchh kháne ko mol len̲.
9 Sámariya kí us 'aurat ne use
kahá, ki Kyún̲kar tú, jo Yahúdí hai,
mujh se, jo Sámariya kí 'aurat hún̲,
pání píne ko mángtá hai? kyún̲ki
Yahúdí Sámaríon̲ se suhbat nahín̲
rakhte hain̲.
10 Yisú' ne jawáb men̲ us se kahá,
Agar tú Ḳhudá kí baḳhshish ko, aur
us ko jo tujh se kahtá hai, Mujhe
píne ko de, pahchántí, ki wuh kaun
hai, to tú us se mángtí, aur wuh tujhe
jítá pání detá.
11 'Aurat ne us se kahá, Ai Ḳhudá-
wand, tujh pás pání khín̲chne ko
kuchh nahín̲, aur kúá gahrá hai: phir
tú ne wuh jítá pání kahán̲ se páyá?
12 Kyá tú hamáre báp Ya'qúb se,
jis ne ham ko yih kúá diyá, aur ḳhud
us ne, aur us ke beṭon̲ ne, aur us ke
chárpáyon̲ ne us se piyá, baṛá hai?
13 Yisú' ne jawáb diyá, aur us se
kahá, Jo koí yih pání píe, phir piyásá
hogá:
14 Par jo koí wuh pání, jo main̲
use dún̲gá, píe, wuh abad tak piyásá
na hogá; balki jo pání main̲ use detá
hún̲, us men̲ pání ká sotá ho jáegá, jo
hamesha kí zindagí tak jári rahegá.
15 'Aurat ne us se kahá, Ai Ḳhu-
dáwand, yih pání mujh ko de, ki main̲
piyásí na hoún̲, aur na bharne ko ya-
hán̲ áún̲.
16 Yisú' ne us se kahá, Jáke apne
shauhar ko bulá, aur yahán̲ á.
17 'Aurat ne jawáb diyá, aur kahá,
ki Main̲ be-shauhar hún̲. Yisú' ne us
se kahá, ki Tú ne durust kahá, ki
main̲ be-shauhar hún̲:
18 Kyún̲ki tú pánch ḳhasam kar
chukí hai, aur wuh jo ab tú rakhtí hai
terá ḳhasam nahín̲; tú ne yih sach
kahá.
19 'Aurat ne us se kahá, Ai Ḳhu-
dáwand, mujhe ma'lúm hotá hai, ki áp
nabí hain̲.
20 Hamáre bápdádon̲ ne is paháṛ
par parastish kí; aur tum kahte ho, ki
wuh jagah jahán̲ parastish karní chá-
hiye, Yarúsalam men̲ hai.
21 Yisú' ne us se kahá, ki Ai 'aurat,
merí bát ko yaqín rakh, ki wuh ghaṛí
átí hai, ki jis men̲ tum na to is paháṛ
par, aur na Yarúsalam men̲, Báp kí
parastish karoge.
22 Tum us kí, jise nahín̲ jánte ho,
parastish karte ho: ham us kí, jise
jánte hain̲, parastish karte hain̲: kyún̲-
ki naját Yahúdíon̲ men̲ se hai.
23 Par wuh ghaṛí átí hai, balki ab
hí hai, ki jis men̲ sachche parastár rúh
aur rástí se Báp kí parastish karen̲ge;
kyún̲ki Báp bhí apne parastáron̲ ko
cháhtá hai ki aise howen̲.
24 Ḳhudá Rúh hai, aur us ke paras-
táron̲ ko farz hai ki rúh aur rástí se
parastish karen̲.
25 'Aurat ne us se kahá, Main̲ jántí
hún̲ ki Masíh (jis ká tarjuma Kristus
hai,) átá hai; jab wuh áwegá, to ham-
en̲ sab báton̲ kí ḳhabar degá.
26 Yisú' ne us se kahá, Main̲, jo
tujh se boltá hún̲, wuhí hún̲.
27 ¶ Itne men̲ us ke shágird áe,
aur ta'ajjub kiyá ki wuh 'aurat se
báten̲ kartá thá; par kisí ne na kahá,
ki Tú kyá cháhtá hai? yá, Us se kis
liye báten̲ kartá hai?
28 Tab 'aurat ne apná ghaṛá chhoṛá,
aur shahr men̲ jáke logon̲ se kahá,
29 A'o, ek mard ko dekho, jis ne
sab kám jo main̲ ne kiye mujhe kahe:
kyá yih Masíh nahín̲?
30 Tab we shahr se nikle, aur us
pás áe.
31 ¶ Is 'arse men̲ us ke shágirdon̲
ne us se darḳhwást karke kahá, ki Ai
Rabbí, kuchh kháiye.
32 Lekin us ne unhen̲ kahá, Mere
pás kháne ke liye ḳhurák hai jise tum
nahín̲ jánte.
33 Is liye shágirdon̲ ne ápas men̲

kahá, ki 'Kyá koí us ke liye kháná
láyá hai ?
34 Yisú' ne unhen kahá, Merá
kháná yih hai, ki apne bhejnewále kí
marzí bajá láún, aur us ká kám púrá
karún.
35 Kyá tum nahín kahte, ki Abhí
chár mahíne báqí hain, tab fasl áwegí ?
dekho, main tum se kahtá hún, Apní
ánkhen uṭháo, aur kheton ko dekho,
ki we káṭne ke liye pak chuke hain.
36 Aur káṭnewálá mazdúrí pátá
hai, aur hamesha kí zindagí ke liye
mewa jam'a kartá hai, tá ki wuh jo
botá hai, aur wuh jo káṭṭá hai, donon
báham khush howen.
37 Aur us par yih masal ṭhík átí
hai, ki Ek botá hai, aur dúsrá káṭṭá
hai.
38 Main ne tumhen bhejá hai, tá ki
use, jis men tum ne mihnat nahín kí,
káṭo : gair logon ne mihnat kí, aur tum
un kí mihnat men shámil húe.
39 ¶ Aur us shahr ke bahut se
Sámarí us 'aurat ke kahne se, jis ne
gawáhí dí, ki Us ne sab kuchh jo
main ne kiyá hai mujhe kahá, us par
ímán láe.
40 Aur un Sámaríon ne us pás áke
us kí minnat kí, ki hamáre sáth rah :
chunánchi wuh do roz wahán rahá.
41 Aur un ke siwá aur bahutere usí
ke kalám ke sabab ímán láe ;
42 Aur us 'aurat ko kahá, Ab ham
faqat tere kahne se ímán nahín láte ;
kyúnki ham ne khud suná, aur jánte
hain, ki yih filhaqíqat jahán ká Naját-
denewálá Masíh hai.
43 ¶ Aur wuh do roz ba'd wahán
se rawána hokar Jalíl ko gayá.
44 Kyúnki Yisú' ne khud gawáhí
dí, ki nabi apne watan men 'izzat
nahín pátá.
45 Aur jab wuh Jalíl men áyá, to
Jalílíon ne us kí khátirdárí kí, ki
sab kámon ko, jo us ne Yarúsalam ke
bích 'íd men kiye the, dekhá thá ;
kyúnki we bhí 'íd men gaye the.
46 Aur Yisú' phir Qáná e Jalíl men,
jahán us ne pání ko mai banáyá thá,
áyá. Aur bádsháh ká ek mulázim
thá, jis ká beṭá Kafarnáhum men bí-
már thá.
47 Jab suná, ki Yisú' Yahúdiya se
Jalíl men áyá, us pás gayá, aur us kí
minnat kí, ki áwe, aur us ke beṭe ko
changá kare : kyúnki wuh marne par
thá.
48 Tab Yisú' ne use kahá, Agar tum
nisháníán aur karámaten na dekhoge,
to ímán na láoge.
49 Bádsháh ke mulázim ne us se
kahá, Ai Khudáwand, peshtar us se ki
merá larká mar jáwe, utar á.
50 Yisú' ne use kahá, Já, terá beṭá
jítá hai. Aur us mard ne us bát ká, jo
Yisú' ne use kahí, i'atiqád kiyá, aur
chalá gayá.
51 Aur wuh ráh hí men thá, ki
us ke naukar use mile, aur khabar
pahuncháí, ki Terá beṭá jítá hai.
52 Tab us ne un se púchhá, ki Use
kis waqt se árám hone lagá ? Unhon
ne kahá, ki Kal sátwín gharí us kí tap
játí rahí.
53 Tab báp ne jáná, ki wuhí gharí
thí, jab Yisú' ne us se kahá thá, ki
Terá beṭá jítá hai. Aur wuh khud
aur us ká sárá ghar, ímán láyá.
54 Yih dúsrá mu'ajiza hai, jo Yisú'
ne Yahúdiya se Jalíl men áke dikh-
láyá.

V BA'B.

BA'D us ke Yahúdíon kí ek 'íd thí,
aur Yisú' Yarúsalam ko gayá.
2 Aur Yarúsalam men bher-darwáze
ke pás ek hauz hai, jo 'Ibrání men
Bait-Hasdá kahlátá hai ; us ke pánch
usáre hain.
3 Un men ná-tawánon, aur andhon,
aur langron, aur pazhmurdon kí ek
barí bhír parí thí, jo pání ke hilne kí
muntazir thí.
4 Kyúnki ek firishta ba'ze waqt us
hauz men utarke pání ko hilátá thá,
aur pání ke hilne ke ba'd jo koí ki

pahle us men̲ utartá, kaisí hí bímárí
men̲ giriftár húá ho, us se changá ho
játá thá.
5 Aur wahán̲ ek shaḳhs thá, jo
aṭhtís baras se ná-tawání men̲ giriftár
ho rahá thá.
6 Yisú' ne jab use paṛe húe dekhá,
aur jáná ki wuh baṛí muddat se us
hálat men̲ hai, to us se kahá, ki Kyá
tú cháhtá hai ki changá ho jáe?
7 Us ná-tawán ne use jawáb diyá,
ki Ai Ḳhudáwand, mujh pás ádmí
nahín̲, ki jab yih pání hiláyá jáe, to
mujhe hauz men̲ ḍál de: aur jab tak
main̲ áp se áún̲, dúsrá mujh se pahle
utar paṛtá hai.
8 Yisú' ne use kahá, Uṭh, aur apná
khaṭolá uṭhákar chalá já.
9 Wonhi wuh shaḳhs changá ho
gayá, aur apná khaṭolá uṭhá liyá, aur
chalá gayá: aur wuh sabt ká din thá.
10 ¶ Is liye Yahúdíon̲ ne use, jo
changá húá thá, kahá, ki Yih sabt ká
roz hai; tujhe rawá nahín̲ ki khaṭole
ko uṭhá le jáwe.
11 Us ne unhen̲ jawáb diyá, ki Jis
ne mujhe changá kiyá, usí ne mujhe
farmáyá, ki Apná khaṭolá uṭháke
chalá já.
12 Tab unhon̲ ne us se púchhá, ki
Wuh kaun shaḳhs hai jis ne tujhe
kahá, Apná khaṭolá uṭháke chalá já?
13 Us ne, jo changá húá thá, na já-
ná ki wuh kaun hai, is liye ki Yisú'
wahán̲ se ṭal gayá thá, kyún̲ki us
jagah men̲ bhíṛ thí.
14 Ba'd us ke Yisú' ne use haikal
men̲ páyá, aur us se kahá, ki Dekh, tú
changá ho gayá, phir gunáh na karná,
na howe ki tú us se badtar balá men̲
paṛe.
15 Wuh shaḳhs rawána húá, aur
Yahúdíon̲ ko ittilá' dí, ki jis ne mujhe
changá kiyá, Yisú' hai.
16 Is liye Yahúdíon̲ ne Yisú' ko
satáyá, aur us ke qatl kí ghát men̲
lage: kyún̲ki us ne yih kám sabt ke
roz kiyá thá.
17 ¶ Lekin Yisú' ne unhen̲ jawáb
diyá, ki Merá Báp ab tak kám kiyá
kartá hai, aur main̲ bhí kám kiyá
kartá hún̲.
18 Tab Yahúdíon̲ ne aur bhí ziyáda
us ko qatl karne cháhá; kyún̲ki us
ne na faqat sabt hí ko na máná, balki
Ḳhudá ko apná Báp kahke apne ta,ín̲
Ḳhudá ke barábar kiyá.
19 Tab Yisú' ne jawáb diyá, aur un
se kahá, Main̲ tum se sach sach kahtá
hún̲, ki Beṭá áp se kuchh nahín̲ kar
saktá, magar wuh jo Báp ko karte
dekhe; kyún̲ki jo kuchh ki wuh
kartá hai, Beṭá bhí usí tarah se kartá
hai.
20 Is liye ki Báp Beṭe ko piyár
kartá hai, aur sab kuchh ki ḳhud
kartá hai, use dikhátá hai: aur wuh
un se baṛe kám use dikháegá, ki tum
ta'ajjub karoge.
21 Is liye ki jis tarah Báp murdon̲
ko uṭhátá hai, aur jilátá hai, Beṭá bhí
jinhen̲ cháhtá hai jilátá hai.
22 Kyún̲ki Báp kisí shaḳhs kí
'adálat nahín̲ kartá, balki us ne sárí
'adálat Beṭe ko somp dí hai:
23 Tá ki sab Beṭe kí 'izzat karen̲,
jis tarah se ki Báp kí 'izzat karte hain̲.
Jo Beṭe kí 'izzat nahín̲ kartá, Báp
kí, jis ne use bhejá hai, 'izzat nahín̲
kartá.
24 Main̲ tum se sach sach kahtá
hún̲, Wuh jo merá kalám suntá hai,
aur us par, jis ne mujhe bhejá hai,
ímán látá hai, hamesha kí zindagí us
kí hai, aur us par saza ká hukm nahín̲,
balki maut se guzarke wuh zindagí
men̲ pahunchá hai.
25 Main̲ tum se sach sach kahtá
hún̲, ki Wuh ghaṛí átí hai, aur ab
hai, ki jis men̲ murde Ḳhudá ke Beṭe
kí áwáz sunen̲ge, aur we sunke jíen̲ge.
26 Kyún̲ki jis tarah Báp áp men̲
zindagí rakhtá hai, usí tarah us ne
Beṭe ko bhí diyá hai, ki apne men̲
zindagí rakhe;
27 Balki use iḳhtiyár bhí diyá hai,

ki 'adálat kare, is liye ki wuh Ibn i A'dam hai.

28 Is se ta'ajjub na karo, kyúṉki wuh g̠haṛí átí hai, ki jis meṉ we sab, jo qabroṉ meṉ haiṉ, us kí áwáz sunenge,

29 Aur niklenge; jinhoṉ ne nekí kí hai, zindagí kí qiyámat ke wáste, aur jinhoṉ ne badí kí hai, sazá kí qiyámat ke liye.

30 Maiṉ áp se kuchh kar nahíṉ saktá: jaisá maiṉ suntá húṉ, hukm kartá húṉ: aur merí 'adálat durust hai; kyúṉki apní marzí ko nahíṉ, par Báp kí marzí ko, jis ne mujhe bhejá, cháhtá húṉ.

31 Agar maiṉ apne par gawáhí dúṉ, to merí gawáhí haqq nahíṉ.

32 ¶ Dúsrá hai, jo mujh par gawáhí detá hai; aur maiṉ jántá húṉ ki wuh gawáhí, jo mujh par detá hai, haqq hai.

33 Tum ne Yúhanná ke pás payám bhejá, aur us ne haqq par gawáhí dí.

34 Lekin maiṉ insán kí gawáhí nahíṉ cháhtá; par maiṉ yih báteṉ kahtá húṉ, tá ki tum naját páo.

35 Wuh jaltá aur chamaktá chirág thá; aur tum cháhte the ki thoṛí der tak us kí roshní se ḳhush raho.

36 Lekin mujh pás Yúhanná kí gawáhí se ek baṛí gawáhí hai: is liye ki ye kám jo Báp ne mujhe sompe haiṉ, tá ki púre karúṉ, ya'ne, ye kám jo maiṉ kartá húṉ, mujh par gawáhí dete haiṉ, ki Báp ne mujhe bhejá hai.

37 Aur Báp, jis ne mujhe bhejá hai, us ne áp mujh par gawáhí dí hai. Tum ne kabhí us kí áwáz nahíṉ suní, aur na us kí súrat dekhí.

38 Aur tum us ká kalám apne diloṉ meṉ nahíṉ rakhte; kyúṉki tum us par, jise us ne bhejá, ímán nahíṉ láte.

39 ¶ Tum nawishtoṉ meṉ ḍhúnḍhte ho: kyúṉki tum gumán karte ho ki un meṉ tumháre liye hamesha kí zindagí hai; aur yih we hí haiṉ, jo mujh par gawáhí dete haiṉ.

40 Aur tum nahíṉ cháhte ki mujh pás áo, tá ki zindagí páo.

41 Maiṉ us 'izzat ko, jo insán kí taraf se hotí, manzúr nahíṉ kartá.

42 Maiṉ tumheṉ jántá húṉ, ki tum meṉ Ḳhudá kí muhabbat nahíṉ.

43 Maiṉ apne Báp ke nám se áyá húṉ, aur tum mujhe qabúl nahíṉ karte; agar koí dúsrá apne nám se áwe, to tum use qabúl karoge.

44 Tum jo ápas meṉ ek dúsre kí 'izzat cháhte ho, aur wuh 'izzat, jo akele Ḳhudá se hai, nahíṉ ḍhúnḍhte, kyúṉkar ímán lá sakte ho?

45 Gumán mat karo, ki maiṉ Báp ke pás tumhárí faryád karúṉgá: ek to hai tumhárí faryád karnewálá, ya'ne, Músá, jis par tumhárá bharosá hai.

46 Kyúṉki agar tum Músá par ímán láte, to mujh par bhí ímán láte, is liye ki us ne mere haqq meṉ likhá hai.

47 Lekin jis hál ki tum us ke nawishtoṉ ko yaqín na karoge, to merí bátoṉ ko kyúṉkar yaqín karoge?

VI BA'B.

YISU' un bátoṉ ke ba'd Jalíl ke daryá ke pár, jo daryá e Tibariyás hai, gayá.

2 Aur ek baṛí bhíṛ us ke píchhe ho lí, kyúṉki unhoṉ ne us ke mu'ajize, jo us ne bímároṉ par dikháe, dekhe the.

3 Phir Yisú' paháṛ par gayá, aur waháṉ apne shágirdoṉ ke sáth baiṭhá.

4 Aur Yahúdíoṉ kí 'íd i fasah nazdík thí.

5 ¶ Pas jab Yisú' ne ánkheṉ uṭháíṉ, aur dekhá ki baṛí bhíṛ mere pás átí hai, to Failbús se kahá, ki Ham kaháṉ se in ke kháne ke liye roṭíáṉ ḳharídeṉ?

6 Par us ne yih imtihán kí ráh se kahá thá, kyúṉki wuh áp jántá thá jo kiyá cháhtá thá.

7 Failbús ne use jawáb diyá, ki Do sau dínar kí roṭíáṉ un ke liye bas na hongí, ki un meṉ se har ek thoṛá sá páwe.

8 Ek ne us ke shágirdoṉ meṉ se, jo
Shama'ún Patrus ká bháí Andriyás
thá, us se kahá,
9 Yaháṉ ek chhokrá hai, jis ke pás
jau kí pánch roṭíáṉ, aur do chhoṭí
machhlíáṉ, haiṉ; par yih itne logoṉ
meṉ kyá haiṉ?
10 Tab Yisú' ne kahá, ki Logoṉ ko
biṭháo. Aur us jagah bahut ghás thí.
So gintí meṉ taḳhmínan pánch hazár
mard baiṭhe.
11 Aur Yisú' ne roṭíáṉ uṭhá líṉ,
aur shukr karke shágirdoṉ ko díṉ, aur
shágirdoṉ ne unheṉ jo baiṭhe the
bánṭíṉ; aur isí tarah machhlíoṉ meṉ
se, jis qadr ki we cháhte the.
12 Aur jab we ser ho chuke, to us
ne apne shágirdoṉ se kahá, ki Un
ṭukṛoṉ ko jo bach rahe haiṉ jam'a
karo, tá ki kuchh ḳharáb na howe.
13 Chunánchi unhoṉ ne jam'a kiye,
aur jau kí pánch roṭíoṉ ke ṭukṛoṉ se,
jo un khánewáloṉ se bach rahe the,
bárah ṭokríáṉ bharíṉ.
14 Tab un logoṉ ne yih mu'ajiza,
jo Yisú' ne dikháyá, dekhkar kahá,
Filhaqíqat wuh nabí jo jahán meṉ
ánewálá thá yihí hai.
15 ¶ Pas Yisú' ne ma'lúm karke
ki we cháhte haiṉ ki áweṉ, aur use
zabardastí pakaṛke bádsháh kareṉ, áp
akelá paháṛ ko phir gayá.
16 Aur jab shám húí, to us ke
shágird daryá ke kináre gaye;
17 Aur kishtí par chaṛhke daryá
pár Kafarnáhum ko chale. Us waqt
andherá ho chalá thá, aur Yisú' un pás
na áyá thá.
18 Aur ándhí ke sabab daryá lah-
ráne lagá.
19 Aur jab we qaríb pachís yá tís tír
partáb ke kheo chúke the, unhoṉ ne
Yisú' ko daryá par chalte, aur kishtí
ke qaríb áte dekhá, aur ḍar gaye.
20 Tab us ne unheṉ kahá, ki Maiṉ
húṉ, ḍaro mat.
21 Phir unhoṉ ne ḳhushí se use
kishtí par le liyá; aur kishtí filfaur us
jagah par, jaháṉ we játe the, já pa-
hunchí.
22 ¶ Dúsre din, jab bhíṛ ne, jo
daryá ke us pár khaṛí thí, yih dekhá,
ki waháṉ siwá us ek ke, jis par us ke
shágird chaṛh baiṭhe the, koí dúsrí
kishtí na thí, aur yih ki Yisú' apne
shágirdoṉ ke sáth us kishtí par na
gayá thá, balki sirf us ke shágird gaye
the;
23 (Par aur kishtíáṉ Tibariyás se
us jagah ke nazdík, jaháṉ unhoṉ ne
Ḳhudáwand ke shukr ke ba'd roṭí kháí
thí, áíṉ:)
24 Pas jab us bhíṛ ne yih dekhá
hai, ki waháṉ na Yisú' aur na us ke
shágird haiṉ, to we bhí kishtíoṉ par
chaṛhe, aur Yisú' kí talásh meṉ Kafar-
náhum ko áe.
25 Aur unhoṉ ne use daryá pár pá-
ke us se kahá, ki Ai Rabbí, tú yaháṉ
kab áyá?
26 Yisú' ne unheṉ jawáb diyá, aur
kahá, ki Maiṉ tum se sach sach kahtá
húṉ, ki Tum mujhe ḍhúṉḍhte ho, is
liye ki tum ne mu'ajize dekhe, so
nahíṉ, balki is liye ki tum roṭíáṉ
kháke ser húe.
27 Fání ḳhurák ke liye nahíṉ, balki
us kháne ke liye mihnat karo, jo
hamesha kí zindagí tak ṭhahartá hai,
ki Ibn i A'dam wuh tumheṉ degá;
kyúṉki Báp ne, jo Ḳhudá hai, us par
muhr kar dí hai.
28 Tab unhoṉ ne us se kahá, ki
Ham kyá kareṉ, tá ki Ḳhudá ke kám
bajá láweṉ?
29 Yisú' ne jawáb meṉ unheṉ kahá,
Ḳhudá ká kám yih hai, ki tum us par,
jise us ne bhejá, ímán láo.
30 Tab unhoṉ ne us se kahá, Pas
tú kaun sá nishán dikhátá hai, tá ki
ham dekhke tujh par ímán láweṉ? tú
kyá kartá hai?
31 Hamáre bápdádoṉ ne bayábán
meṉ mann kháyá; chunánchi likhá
hai, ki Us ne unheṉ ásmán se roṭí
kháne ko dí.

32 Tab Yisú' ne unhen̲ kahá, Main̲
tum se sach sach kahtá hún̲, ki Músá
ne tumhen̲ ásmání roṭí nahín̲ dí, balki
merá Báp tumhen̲ sachchí ásmání roṭí
detá hai.
33 Is liye ki Ḳhudá kí roṭí wuh
hai, jo ásmán se utartí, aur jahán ko
zindagí baḳhshtí hai.
34 Tab unhon̲ ne us se kahá, Ai
Ḳhudáwand, ham ko hamesha yih
roṭí diyá kar.
35 ¶ Yisú' ne unhen̲ kahá, Main̲
zindagí kí roṭí hún̲: jo mujh pás átá
hai, hargiz bhúkhá na hogá: aur jo
mujh par ímán látá hai, kabhí piyásá
na hogá.
36 Lekin main̲ ne tumhen̲ kahá
hai, ki Tum ne to mujhe dekhá, par
ímán nahín̲ láe.
37 Har ek, jise Báp ne mujhe diyá
hai, mujh pás áwegá; aur use jo mujh
pás átá hai main̲ hargiz nikál na
dún̲gá.
38 Kyún̲ki main̲ ásmán par se is
liye nahín̲ utrá, ki apní marzí par,
balki us kí marzí par chalún̲, jis ne
mujhe bhejá hai.
39 Aur Báp, jis ne mujhe bhejá hai,
yih cháhtá hai, ki main̲ un men̲ se jo
us ne mujhe diye hain̲ kisí ko na
khoún̲, balki use áḳhirí din phir
uṭháún̲.
40 Aur jis ne mujhe bhejá hai, us
kí marzí yih hai, ki har ek jo Beṭe ko
dekhe, aur us par ímán láwe, hamesha
kí zindagí páwe; aur ki main̲ use
áḳhirí din men̲ uṭháún̲.
41 Tab Yahúdí us par kuṛkuṛáe, is
liye ki us ne kahá, Wuh roṭí, jo ás-
mán se utrí, main̲ hún̲.
42 Aur unhon̲ ne kahá, Kyá yih
Yisú' Yúsuf ká beṭá nahín̲, jis ke báp
aur má ko ham jánte hain̲? phir wuh
kyún̲kar kahtá hai, ki Main̲ ásmán se
utrá hún̲?
43 Tab Yisú' ne jawáb men̲ un ko
kahá, ki A'pas men̲ mat kuṛkuṛáo.
44 Koí shaḳhs mujh pás á nahín̲
saktá, magar jis hál ki Báp, jis ne
mujhe bhejá hai, use khín̲ch láwe; aur
main̲ use áḳhirí din men̲ uṭháún̲gá.
45 Nabíon̲ ne yih likhá hai, ki We
sab Ḳhudá ke sikhláe húe hon̲ge. Is
liye har ek shaḳhs, jis ne Báp se suná
aur síkhá hai, mujh pás átá hai.
46 Yih nahín̲ hai ki kisí shaḳhs ne
Báp ko dekhá hai, magar wuh jo Ḳhu-
dá kí taraf se hai, usí ne Báp ko dekhá
hai.
47 Main̲ tum se sach sach kahtá
hún̲, Jo mujh par ímán látá hai,
hamesha kí zindagí usí kí hai.
48 Zindagí kí roṭí main̲ hí hún̲.
49 Tumháre bápdádon̲ ne bayábán
men̲ mann kháyá, aur mar gaye.
50 Roṭí jo ásmán se utartí hai wuh
hai, ki koí ádmí use kháke na mare.
51 Main̲ hún̲ wuh jítí roṭí, jo ásmán
se utrí; agar koí shaḳhs is roṭí ko
kháe, to abad tak jítá rahegá; aur
roṭí jo main̲ dún̲gá, merá gosht hai, jo
main̲ jahán kí zindagí ke liye dún̲gá.
52 Tab Yahúdí yih kahke ápas men̲
bahs karne lage, ki Yih mard apná
gosht kyún̲kar hamen̲ de saktá hai,
ki kháen̲?
53 Tab Yisú' ne unhen̲ kahá, Main̲
tum se sach sach kahtá hún̲, Agar tum
Ibn i A'dam ká gosht na kháo, aur us
ká lahú na pío, to tum men̲ zindagí
nahín̲.
54 Jo koí merá gosht khátá hai,
aur merá lahú pítá hai, hamesha kí
zindagí usí kí hai; aur main̲ use áḳhirí
din uṭháún̲gá.
55 Kyún̲ki merá gosht filhaqíqat
kháne, aur merá lahú filhaqíqat píne
kí chíz hai.
56 Wuh jo merá gosht khátá, aur
merá lahú pítá hai, mujh men̲ rahtá
hai, aur main̲ us men̲.
57 Jis tarah se ki zinda Báp ne
mujhe bhejá, aur main̲ Báp se zinda
hún̲; isí tarah wuh bhí jo mujhe
khátá hai mujh se zinda hogá.
58 Wuh roṭí jo ásmán se utrí, yih

hai; na jaisá ki tumháre bápdáde
mann kháke mar gaye; wuh jo yih
roṭí khátá hai, abad tak jítá rahegá.
59 Us ne Kafarnáhum men̲ ta'lím
dete húe 'ibádatḳháne men̲ yih báten̲
kahín̲.
60 Tab us ke shágirdon̲ men̲ se
bahuton̲ ne sunke kahá, ki Yih saḳht
kalám hai; use kaun sun saktá hai?
61 Yisú' ne az ḳhud jánkar ki us ke
shágird ápas men̲ is bát par kuṛkuṛáte
hain̲, unhen̲ kahá, Kyá yih tum ko
ṭhokar ká bá'is hai?
62 Pas agar tum Ibn i A'dam ko
úpar játe, jahán̲ wuh áge thá, dekhoge,
to kyá hogá?
63 Rúḥ hai wuh, jo jilátí hai; jism
se kuchh fáida nahín̲; yih báten̲ jo
main̲ tumhen̲ kahtá hún̲, rúḥ hain̲, aur
zindagí hain̲.
64 Par tum men̲ ba'ze hain̲, jo ímán
nahín̲ láte. Kyún̲ki Yisú' ibtidá se
jántá thá, ki we jo ímán nahín̲ láte,
kaun hain̲, aur kaun use pakaṛwáegá.
65 Phir us ne kahá, Is liye main̲ ne
tumhen̲ kahá, ki koí shaḳhs, siwá us
ke jise mere Báp kí taraf se 'ináyat
húá, mujh pás nahín̲ á saktá.
66 ¶ Us waqt se us ke shágirdon̲
men̲ se bahutere ulṭe phir gaye, aur
ba'd us ke us ke sáth na chale.
67 Tab Yisú' ne bárahon̲ ko kahá,
Kyá tum bhí cháhte ho ki chale
jáo?
68 Shama'ún Patrus ne use jawáb
diyá, Ai Ḳhudáwand, ham kis ke pás
jáen̲? hamesha kí zindagí kí báten̲ to
tere pás hain̲.
69 Aur ham to ímán láe hain̲, aur
ján gaye hain̲, ki tú zinda Ḳhudá ká
Beṭá Masíḥ hai.
70 Yisú' ne unhen̲ jawáb diyá, Kyá
main̲ ne tum bárahon̲ ko nahín̲ chuná,
aur ek tum men̲ se shaitán hai?
71 Us ne Shama'ún ke beṭe Yahú-
dáh Iskariyútí kí bábat kahá: kyún̲ki
wuhí us ko pakaṛwáne cháhtá, aur un
bárahon̲ men̲ se thá.

VII BA'B.

BA'D us ke Yisú' Jalíl men̲ sair
kartá rahá, ki Yahúdiya men̲
sair karná na cháhá, is liye ki Yahúdí
us ke qatl kí fikr men̲ the.
2 Aur Yahúdíon̲ kí 'íd i ḳhíma naz-
dík áí.
3 Tab us ke bháíon̲ ne us se kahá,
Yahán̲ se rawána ho, aur Yahúdiya
men̲ já, tá ki un kámon̲ ko, jo tú kartá
hai, tere shágird bhí dekhen̲.
4 Kyún̲ki aisá koí nahín̲ jo kuchh
kám chhipke kare, aur cháhe ki áp
mashhúr ho. Agar tú ye kám kartá
hai, to apne ta,ín̲ jahán ko dikhá.
5 Kyún̲ki us ke bhái bhí us par
ímán na láe.
6 Tab Yisú' ne unhen̲ farmáyá, ki
Merá waqt hanoz nahín̲ áyá: par tum-
hárá waqt har dam baná hai.
7 Dunyá tum se 'adáwat nahín̲ rakh
saktí; par mujh se 'adáwat rakhtí,
kyún̲ki main̲ us par gawáhí detá hún̲,
ki us ke kám bure hain̲.
8 Tum is 'íd men̲ jáo: main̲ abhí
is 'íd men̲ nahín̲ játá, ki merá waqt
hanoz púrá nahín̲ húá.
9 So wuh yih báten̲ unhen̲ kahke
Jalíl men̲ rahá.
10 ¶ Lekin jab us ke bhái rawána
húe the, wuh bhí 'íd men̲ gayá, záhirá
nahín̲, balki chhipke.
11 Tab Yahúdí 'íd men̲ use ḍhún-
ḍhne lage, aur kahá, ki Wuh kahán̲
hai?
12 Aur logon̲ men̲ us kí bábat baṛí
takrár thí: ba'ze kahte the, ki Wuh
nek ádmí hai: aur kitne kahte the, ki
Nahín̲, balki wuh logon̲ ko gumráh
kartá.
13 Lekin Yahúdíon̲ ke ḍar se koí
shaḳhs záhirá us kí bábat na kahtá
thá.
14 ¶ Aur jab 'íd ádhí guzar gayí,
Yisú' ne haikal men̲ jáke ta'lím dí.
15 Tab Yahúdí ta'ajjub se bole, ki
Is mard ko bagair paṛhe kyún̲kar kitáb-
on̲ ká 'ilm hai?

16 Yisú' ne unhen̲ jawáb men̲ kahá,
ki Merí ta'lím merí nahín̲, balki us kí
hai, jis ne mujhe bhejá.
17 Wuh shaḳhs, jo us kí marzí par
chalá cháhe, jánegá, ki yih ta'lím
Ḳhudá kí hai, yá ki main̲ áp se detá
hún̲.
18 Wuh jo apní taraf se kuchh
kahtá hai, apní buzurgí cháhtá hai:
lekin wuh jo us kí buzurgí cháhtá hai,
jis ne use bhejá, so wuhí sachchá hai,
aur us men̲ nárástí nahín̲.
19 Kyá Músá ne tumhen̲ sharí'at na
dí, lekin koí tum men̲ se sharí'at par
'amal nahín̲ kartá? Tum kyún mere
qatl kí fikr men̲ ho?
20 Logon̲ ne jawáb diyá, aur kahá,
Tujh pás ek deo hai; kaun tujhe qatl
kiyá cháhtá?
21 Yisú' ne jawáb men̲ unhen̲ kahá,
Main̲ ne ek kám kiyá, aur tum sab us
ke bá'is ta'ajjub karte ho.
22 Músá ne tumhen̲ ḳhatna ká
hukm diyá, hálán̲ki wuh Músá se na-
hín̲, balki bápdádon̲ se hai; so tum
sabt ke din ádmí ká ḳhatna karte
ho.
23 Pas agar sabt ke roz ádmí ká
ḳhatna kiyá játá hai, tá ki Músá ke
shar'a se 'udúl na ho, to kyá tum is
liye mujh par gussa ho, ki main̲ ne
sabt ke din ek mard ko bilkull changá
kiyá?
24 Záhir ke muwáfiq 'adálat na
karo, balki wájibí 'adálat karo.
25 Tab ba'ze Yarúsalamíon̲ ne kahá,
Kyá yih wuh nahín̲, ki jise qatl kiyá
cháhte hain̲?
26 Lekin, dekho, wuh to be-dharak
boltá hai, aur we use kuchh nahín̲
kahte; pas kyá sardáron̲ ne bhí yaqín
kiyá, ki filhaqíqat yihí Masíh hai?
27 Lekin hamen̲ ma'lúm hai, ki yih
kahán̲ ká hai; par Masíh jab áwegá,
to koí na jánegá ki wuh kahán̲ ká
hai.
28 Tab Yisú' haikal men̲ ta'lím dete
húe yún̲ pukárá, ki Tum mujhe pah-
chánte, aur jánte ho ki main̲ kahán̲
ká hún̲: aur main̲ áp se nahín̲ áyá
hún̲: magar merá bhejnewálá sachchá
hai, jis se tum wáqif nahín̲ ho.
29 Main̲ use jántá hún̲; is liye ki
main̲ us kí taraf se hún̲, aur us ne
mujhe bhejá hai.
30 Tab unhon̲ ne cháhá ki use pa-
kaṛ len̲: par is liye ki us ká waqt
hanoz na pahunchá thá, kisí ne us par
háth na ḍálá.
31 Aur bhíṛ men̲ se bahutere us par
ímán láe, aur bole, ki Jab Masíh áwegá,
to kyá in se, jo is ne dikháe hain̲,
ziyáda mu'ajize dikháwegá?
32 ¶ Farísíon̲ ne jamá'at kí takrár,
jo us kí bábat ho rahí thí, suní; tab
Farísíon̲ aur sardár káhinon̲ ne piyáde
bheje, ki use pakaṛ len̲.
33 Us waqt Yisú' ne unhen̲ kahá,
Ab hí thoṛí der tak main̲ tumháre
sáth hún̲, aur us pás, jis ne mujhe
bhejá, játá hún̲.
34 Tum mujhe ḍhúnḍhoge, aur na
páoge, aur jahán̲ main̲ hún̲, tum á na
sakoge.
35 Us waqt Yahúdíon̲ ne ápas men̲
kahá, ki Wuh kahán̲ jáegá, jo use ham
na páwenge? kyá wuh un logon̲ ke
pás, jo Yúnáníon̲ men̲ paráganda húe,
jáegá, aur Yúnáníon̲ ko ta'lím degá?
36 Yih kyá bát hai, jo us ne kahí,
ki Tum mujhe ḍhúnḍhoge, aur na
páoge: aur jahán̲ main̲ hún̲, tum na á
sakoge?
37 Phir 'íd ke pichhle din, jo baṛá
din hai, Yisú' khaṛá húá, aur pukárke
kahá, Agar koí piyásá ho, mujh pás
áwe, aur píe.
38 Jo mujh par ímán látá hai, us
ke badan se, jaisá kitáb kahtí hai, jíte
páni kí nadíán̲ jári hongí.
39 Us ne yih Rúh kí bábat kahí,
jise we, jo us par ímán láe, páne par
the; kyún̲ki Rúh i Quds ab tak na
utrí thí, is liye ki Yisú' hanoz apne
jalál ko na pahunchá thá.
40 ¶ Tab un logon̲ men̲ se bahute-

ron ne yih sunkar kahá, Filhaqíqat,
yihí wuh Nabí hai.
41 Auron ne kahá, Yih Masíh hai.
Par ba'zon ne kahá, Kyá Masíh Jalíl
se átá hai?
42 Kyá kitábon men yih bát nahín,
ki Masíh Dáúd kí nasl se, aur Bait-
laham kí bastí se, jahán Dáúd thá, átá
hai?
43 So logon men us kí bábat ikhti-
láf húá.
44 Aur ba'zon ne cháhá thá, ki use
pakar len; par kisí ne us par háth na
dále.
45 ¶ Tab piyáde sardár káhinon
aur Farísíon ke pás áe; aur unhon ne
un se kahá, Tum use kyún na láe?
46 Piyádon ne jawáb diyá, ki Har-
giz kisí shakhs ne is ádmí kí mánind
kalám nahín kiyá.
47 Tab Farísíon ne unhen jawáb
diyá, Kyá tum bhí gumráh kiye gaye
ho?
48 Kyá koí sardáron yá Farísíon
men se us par ímán láyá?
49 Par ye log, jo sharí'at se wáqif
nahín, la'natí hain.
50 Niqudemus ne, jo rát ko Yisú'
pás áyá thá, aur un men se ek thá,
unhen kahá,
51 Kyá hamárí sharí'at kisí ko,
peshtar us se ki us kí sune, aur jáne
ki wuh kyá kartá hai, gunahgár thah-
rátí hai?
52 Unhon ne us ke jawáb men kahá,
Kyá tú bhí Jalíl se hai? Dhúndh, aur
dekh: ki Jalíl men se koí nabí barpá
nahín húá.
53 Phir har ek apne ghar ko gayá.

VIII BA'B.

PAR Yisú' koh i Zaitún ko gayá.
2 Aur subh sawere haikal men
phir dákhil húá, aur sab log us ke pás
áe; aur us ne baithkar unhen ta'lím
dí.
3 Tab faqíh aur Farísí ek aurat ko,
jo ziná men pakrí gayí thí, us pás láe,
aur use bích men khará karke

4 Us se kahá, ki Ai Ustád, yih
'aurat ziná men 'ain fi'al ke waqt pakrí
gayí.
5 Músá ne to Tauret men ham ko
hukm diyá hai, ki aisíon ko sangsár
karen; par tú kyá kahtá hai?
6 Unhon ne ázmáish ke liye yih
kahá, tá ki us par nálish kí wajh pá-
wen. Par Yisú' jhukke unglí se zamín
par likhne lagá.
7 Aur jab we us se suwál karte ga-
ye, to us ne sídhe hokar unhen kahá,
Jo ki tum men be-gunáh hai, pahle
wuhí use patthar máre.
8 Aur phir jhukke zamín par likhá.
9 Aur we yih sunkar dil hí dil men
áp ko gunahgár samajhke baron se
leke chhoton tak ek ek karke chale
gaye: aur Yisú' akelá rah gayá, aur
'aurat bích men kharí rahí.
10 Tab Yisú' ne sídhe hokar 'aurat
ke siwá kisí ko na dekhá, aur us se
kahá, Ai 'aurat, we tere nálish-karne-
wále kahán hain? kyá kisí ne tujh par
hukm na kiyá?
11 Wuh bolí, Ai Khudáwand, kisí
ne nahín. Yisú' ne us se kahá, Main
bhí tujh par hukm nahín kartá; já,
aur phir gunáh na kar.
12 ¶ Tab Yisú' ne phir un se khi-
táb karke kahá, Jahán ká núr main
hún; jo merí pairauí kartá andhere
men na chalegá, balki zindagí ká núr
páwegá.
13 Tab Farísíon ne us se kahá, Tú
apne haqq men gawáhí detá hai; terí
gawáhí sach nahín.
14 Yisú' ne jawáb diyá, aur unhen
kahá, Agarchi main apní bábat ga-
wáhí detá hún, tau bhí merí gawáhí
sach hai: kyúnki main jántá hún, ki
main kahán se áyá hún, aur main
kahán ko játá hún; par tum nahín
jánte, ki main kahán se áyá hún, aur
kahán ko játá hún.
15 Tum jism ke mutábiq hukm
karte ho; main kisí par hukm nahín
kartá.

16 Aur agar maiṉ hukm karúṉ, to
merá hukm haqq hai; kyúṉki maiṉ
akelá nahíṉ, par maiṉ aur Báp jis ne
mujhe bhejá.
17 Tumhárí sharí'at meṉ yih bhí
likhá hai, ki do ádmíoṉ kí gawáhí sach
hai.
18 Ek to maiṉ húṉ, jo apní bábat
gawáhí detá húṉ, aur Báp bhi, jis ne
mujhe bhejá hai, mere liye gawáhí
detá hai.
19 Tab unhoṉ ne us se kahá, Terá
Báp kaháṉ hai? Yisú' ne jawáb diyá,
Tum na mujhe jánte, aur na mere Báp
ko; agar tum mujhe jánte, to mere Báp
ko bhí jánte.
20 Yisú' ne yih báteṉ haikal ke an-
dar bait ul mál meṉ ta'lím dete húe
kahíṉ; aur kisí ne us par háth na ḍále,
ki us ká waqt hanoz na áyá thá.
21 Tab Yisú' ne phir unheṉ kahá,
Maiṉ játá húṉ, aur tum mujhe ḍhúṉ-
ḍhoge, aur apne gunáh meṉ maroge;
jaháṉ maiṉ játá húṉ, tum á nahíṉ
sakte ho.
22 Tab Yahúdíoṉ ne kahá, Kyá wuh
apne ta,íṉ már ḍálegá? jo kahtá hai,
Jaháṉ maiṉ játá húṉ, tum á nahíṉ
sakte ho.
23 Us ne unheṉ kahá, Tum níche se
ho; maiṉ úpar se húṉ: tum is jahán
ke ho; maiṉ is jahán ká nahíṉ húṉ.
24 Is liye maiṉ ne tumheṉ kahá, ki
tum apne gunáhoṉ meṉ maroge; kyúṉ-
ki agar tum ímán nahíṉ láte, ki maiṉ
hí húṉ, to tum apne gunáhoṉ meṉ
maroge.
25 Tab unhoṉ ne us se kahá, Tú
kaun hai? Yisú' ne unheṉ kahá, Wuhí
jo maiṉ ne tumheṉ shurú' hí se kahá.
26 Mujh pás bahut báteṉ haiṉ, ki
tumháre haqq meṉ kahúṉ, aur hukm
karúṉ: par jis ne mujhe bhejá hai,
sachchá hai: aur maiṉ bhí, wuhí bát-
eṉ, jo maiṉ ne us se suní haiṉ, jahán
ko kahtá húṉ.
27 We na samjhe, ki wuh un se
Báp kí bábat kahtá thá.
28 Phir Yisú' ne unheṉ kahá, Jab
tum Ibn i A'dam ko únche par chaṛh-
áoge, tab tum jánoge ki maiṉ húṉ, aur
maiṉ áp se kuchh nahíṉ kartá; magar
jo mere Báp ne mujhe sikhláyá, maiṉ
wuh báteṉ kahtá húṉ.
29 Aur jis ne mujhe bhejá hai, mere
sáth hai: Báp ne mujhe akelá nahíṉ
chhoṛá, kyúṉki maiṉ hamesha aise
kám kartá húṉ, jo use ḵhush áte haiṉ.
30 Jab wuh ye báteṉ kahtá thá, to
bahutere us par ímán láe.
31 Tab Yisú' ne un Yahúdíoṉ ko, jo
us par ímán láe the, kahá, Agar tum
merí bát par sábit rahoge, to tum
tahqíq mere shágird hoge;
32 Aur sachái ko jánoge, aur sach-
áí tum ko ázád karegí.
33 ¶ Unhoṉ ne use jawáb diyá,
Ham Abirahám kí nasl haiṉ, aur kisí
ke gulám kabhú na the; tú kyúṉkar
kahtá hai, ki Tum ázád kiye jáoge?
34 Yisú' ne unheṉ jawáb diyá, Maiṉ
tum se sach sach kahtá húṉ, ki Jo
koí gunáh kartá hai, gunáh ká gulám
hai.
35 Aur gulám abad tak ghar meṉ
nahíṉ rahtá; Beṭá abad tak rahtá hai.
36 Pas agar Beṭá tum ko ázád kar-
egá, to tum tahqíq ázád hoge.
37 Maiṉ jántá húṉ, ki tum Abira-
hám kí nasl ho; lekin tum mere qatl
kí fikr meṉ ho, kyúṉki tum meṉ mere
kalám kí jagah nahíṉ.
38 Maiṉ ne jo kuchh apne Báp ke
pás dekhá hai, wuhí kahtá húṉ: aur
tum wuh, jo tum ne apne báp ke pás
dekhá hai, karte ho.
39 Unhoṉ ne jawáb meṉ us se kahá,
Hamárá báp Abirahám hai. Yisú' ne
unheṉ kahá, Agar tum Abirahám ke
farzand hote, to tum Abirahám ke se
kám karte.
40 Par tum mujhe qatl kiyá cháhte
ho, jo aisá shaḵhs hai, ki haqq bát, jo
maiṉ ne Ḵhudá se suní, tumheṉ kahí;
yih Abirahám ne nahíṉ kiyá.
41 Tum apne báp ke kám karte ho.

Tab unhon ne us se kahá, Ham harám se paidá nahín húe; hamárá Báp ek hai, ya'ne, Khudá.
42 Yisú' ne unhen kahá, Agar Khudá tumhárá Báp hotá, to tum mujhe 'azíz jánte; kyúnki main Khudá se niklá, aur áyá hún; kyúnki main áp se nahín áyá, par us ne mujhe bhejá.
43 Tum merí 'ibárat kyún nahín samajhte? is liye ki merá kalám sun nahín sakte.
44 Tum apne báp Shaitán se ho, aur cháhte ho ki apne báp kí khwáhish ke muwáfiq karo. Wuh to shurú' se qátil thá, aur sachái par sábit na rahá; kyúnki us men sachái nahín. Jab wuh jhúṭh kahtá hai, to apne hí se kahtá hai; kyúnki wuh jhúṭhá hai, aur jhúṭh ká báni hai.
45 Par tum is sabab se ki main sach kahtá hún, mujh par ímán nahín láte.
46 Kaun tum men se mujh par gunáh sábit kartá hai? Agar main sach kahtá hún, tum mujh par ímán kyún nahín láte?
47 Jo Khudá ká hai, Khudá kí báten suntá hai: tum is liye nahín sunte ho, ki tum Khudá ke nahín ho.
48 Tab Yahúdíon ne jawáb men us se kahá, Kyá ham achchhá nahín kahte, ki tú Sámarí hai, aur tere sáth ek deo hai?
49 Yisú' ne jawáb diyá, Mere sáth deo nahín; par main apne Báp kí 'izzat kartá hún, aur tum merí be-'izzatí karte ho.
50 Aur main apní buzurgí nahín ḍhúnḍhtá: ek hai, jo ḍhúnḍhtá hai, aur hukm kartá hai.
51 Main tum se sach sach kahtá hún, Agar koí shakhs mere kalám par 'amal kare, to wuh abad tak maut ko hargiz na dekhegá.
52 Tab Yahúdíon ne us se kahá, Ab ham ne jáná, ki tujh pás ek deo hai. Abirahám mar gayá, aur ambiyá bhí, aur tú kahtá hai, Agar koí shakhs mere kalám par 'amal kare, to abad tak maut ká maza na chakhegá.
53 Kyá tú hamáre bap Abirahám se buzurgtar hai, aur wuh mar gayá? ambiyá bhí mar gaye; tú apne ta,ín kyá ṭhahrátá hai?
54 Yisú' ne jawáb diyá, Agar main apní buzurgí kartá hún, to merí buzurgí kuchh nahín: par merá Báp hai, jise tum kahte ho, ki hamárá Khudá hai, wuh merí buzurgí kartá hai.
55 Tum ne use nahín jáná; lekin main use jántá hún; aur agar main kahún, ki main use nahín jántá, to main tumhárí tarah jhúṭhá húngá: par main use jántá hún, aur us ke kalám par 'amal kartá hún.
56 Tumhárá báp Abirahám bahut mushtáq thá ki mere din dekhe: chunánchi us ne dekhá, aur khush húá.
57 Tab Yahúdíon ne us se kahá, Terí 'umr to pachás baras kí nahín, aur kyá tú ne Abirahám ko dekhá hai?
58 Yisú' ne unhen kahá, Main tum se sach sach kahtá hún, Peshtar us se ki Abirahám ho, main hún.
59 Tab unhon ne patthar uṭháe, ki use máren; par Yisú' ne apne ta,ín poshída kiyá, aur un ke bích se guzarkar haikal se niklá, aur yún chalá gayá.

IX BA'B.

PHIR us ne játe húe ek shakhs ko, jo janam ká andhá thá, dekhá.
2 Aur us ke shágirdon ne us se púchhá, ki Ai Rabbí, gunáh kis ne kiyá, is shakhs ne, yá us ke má báp ne, ki yih andhá paidá húá?
3 Yisú' ne jawáb diyá, Na to is shakhs ne gunáh kiyá, na us ke má báp ne; lekin yún húá, tá ki Khudá ke kám us men záhir howen.
4 Zarúr hai ki jis ne mujhe bhejá, main us ke kámon ko, jab tak ki din

hai, karúṉ; rát átí hai, aur koí us waqt kám nahíṉ kar saktá.

5 Jab tak maiṉ jahán meṉ húṉ, jahán ká núr húṉ.

6 Yih kahke us ne zamín par thúká, aur thúk se miṭṭí gúndhí, aur wuh miṭṭí us andhe kí ánkhoṉ par lep kí,

7 Aur use kahá, Já, aur Siloám ke hauz meṉ, (jis ká tarjuma, Bhejá húá hai), nahá. Tab wuh jáke naháyá, aur bíná hoke áyá.

8 ¶ Tab hamsáyoṉ ne, aur jinhoṉ ne áge use andhá dekhá thá, kahá, Kyá yih wuh nahíṉ, jo baiṭhá húá bhíkh mángtá thá?

9 Ba'zoṉ ne kahá, Yih wuhí hai: auroṉ ne kahá, Yih us kí mánind hai: us ne kahá, Maiṉ wuhí húṉ.

10 Phir unhoṉ ne us se kahá, Terí ánkheṉ kyúṉkar khul gayíṉ?

11 Us ne jawáb diyá, aur kahá, ki Ek mard ne, jis ká nám Yisú' hai, miṭṭí gúndhí, aur merí ánkhoṉ par lagáí, aur mujhe kahá, ki Siloám ke hauz meṉ já, aur nahá. So maiṉ jáke naháyá, aur bíná húá.

12 Tab unhoṉ ne us se kahá, ki Wuh kaháṉ hai? Us ne kahá, Maiṉ nahíṉ jántá.

13 ¶ We use, jo pahle andhá thá, Farísioṉ pás le gaye.

14 Aur jab ki Yisú' ne miṭṭí gúndhke us kí ánkheṉ kholí thíṉ, sabt ká din thá.

15 Phir Farísioṉ ne bhí us se púchhá, ki Tú ne apní ánkheṉ kyúṉkar páíṉ? Us ne unheṉ kahá, ki Us ne merí ánkhoṉ par gílí miṭṭí lagáí, aur maiṉ naháyá, aur bíná húá.

16 Tab Farísioṉ meṉ se ba'zoṉ ne kahá, Yih mard K̲h̲udá kí taraf se nahíṉ, kyúṉki sabt ke din ko nahíṉ mántá. Auroṉ ne kahá, Kyúṉkar ho saktá hai, ki gunahgár insán aise mu'ajize dikháe? So un meṉ ik̲h̲tiláf thá.

17 Unhoṉ ne us andhe shak̲h̲s ko phir kahá, Tú us ke haqq meṉ, jis ne terí ánkheṉ kholíṉ, kyá kahtá hai? Wuh bolá, ki Wuh ek nabí hai.

18 Par Yahúdíoṉ ne yih bát yaqín na kí, ki wuh andhá thá, aur bíná húá, jab tak ki unhoṉ ne us shak̲h̲s ke má báp ko, jo bíná húá thá, buláyá.

19 Aur un se yih kahke púchhá, ki Kyá yih tumhárá beṭá hai, jise tum kahte ho, andhá paidá húá? phir wuh ab kyúṉkar dekhtá hai?

20 Us ke má báp ne jawáb meṉ unheṉ kahá, Ham jánte haiṉ ki yih hamárá beṭá hai, aur yih, ki wuh andhá paidá húá:

21 Lekin yih ham nahíṉ jánte, ki wuh ab kyúṉkar dekhtá hai; yá kis ne us kí ánkheṉ kholí haiṉ, ham nahíṉ jánte; wuh bálig hai; us se púchho; to wuh apní áp kahega.

22 Us ke má báp Yahúdíoṉ se ḍarte the, aur is liye unhoṉ ne yih kahá: kyúṉki Yahúdíoṉ ne eká kiyá thá, ki agar koí iqrár kare ki wuh Masíh hai, to 'ibádatk̲h̲áne se k̲h̲árij kiyá jáwe.

23 Is wáste us ke má báp ne kahá, ki Wuh bálig hai; us se púchho.

24 Tab unhoṉ ne us shak̲h̲s ko, jo andhá thá, phir bulákar us se kahá, ki K̲h̲udá kí buzurgí kar; ham jánte haiṉ ki yih mard gunahgár hai.

25 Us ne jawáb diyá, aur kahá, ki Maiṉ nahíṉ jántá ki wuh gunahgár hai, ki nahíṉ: maiṉ ek bát jántá húṉ, ki maiṉ andhá thá, ab bíná húṉ.

26 Tab unhoṉ ne us se phir púchhá, ki Us ne tujh se kyá kiyá? kyúṉkar us ne terí ánkheṉ kholíṉ?

27 Us ne unheṉ jawáb diyá, Maiṉ ne to tumheṉ abhí kahá, aur tum ne na suná: kyá tum phir suná cháhte ho? kyá tum bhí us ke shágird hoge?

28 Tab unhoṉ ne use malámat kí, aur kahá, Tú us ká shágird hai; ham Músá ke shágird haiṉ.

29 Ham jánte haiṉ ki K̲h̲udá ne Músá ke sáth kalám kiyá; par ham nahíṉ jánte ki yih kaháṉ ká hai.

30 Us shak̲h̲s ne jawáb meṉ unheṉ

kahá, Is meṉ ta'ajjub hai, ki tum na-
híṉ jánte ki yih kaháṉ ká hai, aur us
ne merí áṉkheṉ kholí haiṉ.
31 Ham jánte haiṉ ki Ḳhudá
gunahgároṉ kí nahíṉ suntá; par agar
koí Ḳhudá-parast ho, aur us kí marzí
par chale, to us kí wuh suntá hai.
32 Dunyá ke shurú' se sunne meṉ
nahíṉ áyá, ki kisí ne janam ke andhe
kí áṉkheṉ kholí hoṉ.
33 Agar yih mard Ḳhudá kí taraf
se na hotá, to kuchh na kar saktá.
34 Unhoṉ ne jawáb meṉ us se ka-
há, Tú to bilkull gunáhoṉ meṉ paidá
húá, aur kyá ham ko sikhlátá hai?
Tab unhoṉ ne use ḳhárij kar diyá.
35 Yisú' ne suná ki unhoṉ ne use
ḳhárij kar diyá; tab us ne use pákar
us se kahá, Kyá tú Ḳhudá ke Beṭe
par ímán látá hai?
36 Us ne jawáb meṉ kahá, Ai Ḳhu-
dáwand, wuh kaun hai, ki maiṉ us par
ímán láúṉ?
37 Yisú' ne us se kahá, Tú ne to
use dekhá hai, aur jo tujh se boltá hai,
wuhí hai.
38 Us ne kahá, Ai Ḳhudáwand,
maiṉ ímán látá húṉ. Aur us ne use
sijda kiyá.
39 ¶ Tab Yisú' ne kahá, ki Maiṉ
'adálat ke liye is dunyá meṉ áyá húṉ,
tá ki we jo nahíṉ dekhte haiṉ, dekheṉ,
aur jo dekhte haiṉ, andhe ho jáweṉ.
40 Aur Farísíoṉ ne, jo us ke sáth
the, yih báteṉ sunke us se kahá, Kyá
ham bhí andhe haiṉ?
41 Yisú' ne unheṉ kahá, Agar tum
andhe hote, to gunahgár na hote: par
ab tum to kahte ho, ki Ham dekhte
haiṉ; is liye tumhárá gunáh rahtá
hai.

X BA'B.

MAIṈ tum se sach sach kahtá húṉ,
Jo ki darwáze se bherḳháne
meṉ dáḳhil nahíṉ hotá, balki aur taraf
se úpar chaṛhtá hai, wuh chor aur
baṭmár hai.
2 Lekin wuh jo darwáze se dáḳhil
hotá hai, bheroṉ ká garaṛiyá hai.
3 Us ke liye darbán kholtá hai;
aur bhereṉ us kí áwáz suntí haiṉ; aur
wuh apní bheroṉ ko nám leke bulátá
hai, aur unheṉ báhar le játá hai.
4 Aur jab wuh apní bheroṉ ko bá-
har nikáltá hai, to un ke áge áge
chaltá hai, aur bhereṉ us ke píchhe
ho letí haiṉ; kyúṉki we us kí áwáz
pahchántí haiṉ.
5 Aur we begáne ke píchhe nahíṉ
játíṉ, balki us se bhágtí haiṉ; is liye
ki begánoṉ kí áwáz nahíṉ pahchántíṉ.
6 Yisú' ne yih tamsíl unheṉ kahí;
lekin we na samjhe ki yih kyá báteṉ
thíṉ, jo wuh un se kahtá thá.
7 Tab Yisú' ne unheṉ phir kahá,
Maiṉ tum se sach sach kahtá húṉ, ki
bheroṉ ká darwáza maiṉ húṉ.
8 Sab jitne mujh se áge áe, chor aur
baṭmár haiṉ: par bheroṉ ne un kí na
suní.
9 Darwáza maiṉ húṉ: agar koí
shaḳhs mujh se dáḳhil ho, to naját
páwegá, aur andar báhar áyá jáegá,
aur charágáh páegá.
10 Chor nahíṉ átá, magar churáne,
aur qatl karne, aur halák karne ko:
maiṉ áyá húṉ, tá ki we zindagí páweṉ,
aur ziyáda hásil kareṉ.
11 Achchhá garaṛiyá maiṉ húṉ:
achchhá garaṛiyá bheroṉ ke liye apní
ján detá hai.
12 Par mazdúr, aur wuh jo garaṛiyá
nahíṉ, aur bheroṉ ká málik nahíṉ,
bheṛiyá áte dekhkar bheroṉ ko chhoṛ
detá hai, aur bhág játá hai; aur bhe-
ṛiyá unheṉ phártá hai, aur bheroṉ ko
paráganda kartá hai.
13 Mazdúr bhágtá hai, kyúṉki wuh
mazdúr hai, aur bheroṉ ke liye fikr
nahíṉ kartá.
14 Achchhá garaṛiyá maiṉ húṉ, aur
apníoṉ ko pahchántá húṉ, aur merí
mujhe pahchántí haiṉ.
15 Jis tarah se Báp mujhe jántá
hai, us tarah maiṉ Báp ko jántá húṉ:

aur main bheṛon ke liye apní ján detá
hún,
16 Aur merí aur bhí bheṛen hain,
jo is bheṛkháne kí nahín; zarúr hai
ki main unhen bhí laún, aur we merí
áwáz sunengí; aur ek hí galla, aur ek
hí garariyá hogá.
17 Báp mujhe is liye piyár kartá
hai, ki main apní ján detá hún, tá ki
main use phir lún.
18 Koí shakhs use mujh se nahín
letá, par main use áp se detá hún;
merá ikhtiyár hai ki use dún, aur
merá ikhtiyár hai ki use phir lún.
Yih hukm main ne apne Báp se páyá.
19 ¶ Tab Yahúdíon ke bích, in bát-
on ke sabab, phir ikhtiláf húá.
20 Aur bahuton ne un men se ka-
há, ki Us ke sáth ek deo hai, aur wuh
siṛí hai; tum us kí kyún sunte ho?
21 Auron ne kahá, Yih báten aise
kí nahín, jis men deo hai. Kyá deo
andhe kí ánkhen khol saktá hai?
22 ¶ Yarúsalam men tajdíd kí 'íd
húí, aur jáṛe ká mausim thá.
23 Aur Yisú' haikal ke andar Sulai-
mání usáre men phirtá thá.
24 Tab Yahúdíon ne use á gherá,
aur us se kahá, ki Tú kab tak hamáre
dil ko adhar men rakhegá? Agar tú
Masíh hai, to ham ko sáf kah de.
25 Yisú' ne unhen jawáb diyá, ki
Main ne to tumhen kahá, aur tum ne
yaqín na kiyá: jo kám main apne
Báp ke nám se kartá hún, yih mere
gawáh hain.
26 Lekin tum ímán nahín láte,
kyúnki jaisá main ne tumhen kahá,
tum merí bheṛon men se nahín.
27 Merí bheṛen merí áwáz suntí
hain, aur main unhen jántá hún, aur
we mere píchhe chaltí hain.
28 Aur main unhen hamesha kí
zindagí bakhshtá hún: aur we kabhí
halák na hongí, aur koí unhen mere
háth se chhín na legá.
29 Merá Báp, jis ne unhen mujhe
diyá hai, sab se baṛá hai; aur koí
unhen mere Báp ke háth se chhín
nahín le saktá.
30 Main aur Báp ek hain.
31 Tab Yahúdíon ne phir patthar
uṭháe, ki us par patthráo karen.
32 Yisú' ne unhen jawáb diyá, ki
Main ne apne Báp ke bahut se
achchhe kám tumhen dikháe hain;
un men se kis kám ke liye tum
mujhe patthráo karte ho?
33 Yahúdíon ne use jawáb diyá,
aur kahá, ki Ham tujhe achchhe kám
ke liye nahín, balki is liye tujhe
patthráo karte hain, ki tú kufr kahtá
hai, aur insán hoke apne ta,ín Khudá
banátá hai.
34 Yisú' ne unhen jawáb diyá, Kyá
tumhárí sharí'at men yih nahín likhá
hai, ki Main ne kahá, Tum khudá
ho?
35 Jab ki us ne unhen, jin ke pás
Khudá ká kalám áyá, khudá kahe,
aur mumkin nahín ki kitáb bátil ho;
36 Tum use, jise Khudá ne makh-
sús kiyá, aur jahán men bhejá, kahte
ho, ki Tú kufr baktá hai; ki main ne
kahá, Main Khudá ká Beṭá hún.
37 Agar main apne Báp ke kám
nahín kartá, to mujh par ímán mat
láo.
38 Lekin agar main kartá hún, to
agarchi mujh par ímán na láo, tau bhí
kámon par ímán láo, tá ki tum jáno,
aur yaqín karo, ki Báp mujh men hai,
aur main us men hún.
39 Tab unhon ne phir cháhá ki use
pakaṛ len; par wuh un ke háthon se
nikal gayá,
40 Aur Yardan ke pár, us jagah,
jahán Yúhanná pahle baptisma diyá
kartá thá, phir gayá; aur wahán rahá.
41 Aur bahuton ne us pás jáke
kahá, ki Yúhanná ne to koí mu'ajiza
nahín dikháyá; par sab báten jo Yú-
hanná ne is ke haqq men kahín sach-
chí thín.
42 Aur wahán bahut se us par ímán
láe.

XI BA'B.

AUR La'azar náme ek shaḳhs,
Bait'aniyá ká rahnewálá, jo
Mariyam aur us kí bahin Marthá ke
gánw ká thá, bímár thá.
2 (Wuhí Mariyam, jis ne Ḳhudá-
wand ko 'itr malá, aur apne bálon se
us ke pánwon ko ponchhá thá, usí ká
bháí La'azar bímár thá.)
3 So us kí bahinon ne us ko yih
kahlá bhejá, ki Ai Ḳhudáwand, dekh,
jise tú piyár kartá hai, bímár hai.
4 Yisú' ne sunke kahá, ki Yih
maut kí bímárí nahín, lekin Ḳhudá
kí buzurgí ke liye hai, tá ki us ke
sabab se Ḳhudá ke Beṭe kí buzurgí
kí jáwe.
5 Aur Yisú' Marthá ko, aur us kí
bahin, aur La'azar ko, piyár kartá
thá.
6 So jab us ne suná ki wuh bímár
hai, aur do roz us jagah, jahán wuh
thá, rahá.
7 Tab ba'd us ke shágirdon se kahá,
A'o, ham phir Yahúdiya men jáen.
8 Shágirdon ne us se kahá, Ai
Rabbí, abhí Yahúdíon ne cháhá thá
ki tujhe patthráo karen; aur tú wahán
phir játá hai?
9 Yisú' ne jawáb diyá, ki Kyá din
ke bárah ghanṭe nahín? Agar koí
din ke waqt chale, to wuh ṭhokar
nahín khátá; kyúnki wuh is jahán kí
roshní dekhtá hai.
10 Par agar koí rát ke waqt chale,
to wuh ṭhokar khátá hai, kyúnki us
men roshní nahín.
11 Us ne yih báten kahín; aur ba'd
us ke un se kahá, ki Hamárá dost
La'azar so gayá hai; par main játá
hún ki use jagáún.
12 Tab us ke shágirdon ne kahá, Ai
Ḳhudáwand, agar wuh sotá hai, to
changá ho jáegá.
13 Yisú' ne to us kí maut kí bábat
kahá; par unhon ne ḳhiyál kiyá ki
wuh nínd ke árám kí bábat farmátá
thá.
14 Tab Yisú' ne unhen sáf kahá, ki
La'azar mar gayá.
15 Aur main tumháre liye is par
ḳhush hún, ki main wahán na thá, tá
ki tum ímán láo; par áo, ham us pás
jáen.
16 Tab Thúmá ne, jise Didumus
kahte hain, apne ham-pairauon se
kahá, A'o, ham bhí chalen, tá ki us ke
sáth maren.
17 Pas Yisú' ne áke daryáft kiyá
ki chár din húe ki use qabr men rakhá.
18 Aur Bait'aniyá Yarúsalam se
nazdík, taḳhmínan ek pakke kos ke
qaríb thá.
19 Aur bahut se Yahúdí Marthá
aur Mariyam ke pas áe the, ki un ke
bháí kí bábat un se mátam-pursí
karen.
20 So Marthá ne, jon suná ki Yisú'
átá hai, us ká istiqbál kiyá; par
Mariyam ghar men baiṭhí rahí.
21 Tab Marthá ne Yisú' ko kahá,
Ai Ḳhudáwand, agar tú yahán hotá, to
merá bháí na martá.
22 Lekin main jántí hún ki ab bhí
jo kuchh tú Ḳhudá se mánge, Ḳhudá
tujhe degá.
23 Yisú' ne us se kahá, Terá bháí
phir jí uṭhegá.
24 Marthá ne us se kahá, Main
jántí hún ki qiyámat men pichhle din
phir jí uṭhegá.
25 Yisú' ne us se kahá, Qiyámat
aur zindagí main hí hún; jo mujh par
ímán láwe, agarchi wuh mar gayá ho,
tau bhí jíegá:
26 Aur jo koí jítá hai, aur mujh par
ímán látá hai, kabhí na maregá. Kyá
tú yih yaqín rakhtí hai?
27 Us ne us se kahá, Hán, ai Ḳhu-
dáwand, mujhe yaqín hai ki Ḳhudá
ká Beṭá Masíh, jo dunyá men ánewálá
thá, tú hí hai.
28 Wuh yih kahke chalí gayí, aur
chupke apní bahin Mariyam ko buláke
kahá, ki Ustád áyá hai, aur tujhe
bulátá hai.

29 Wuh yih bát sunte hí jald uṭhí, aur us pás áí.

30 Aur Yisú' hanoz bastí men̲ na pahunchá thá, balki usí jagah thá, jahán̲ Marthá use milí thí.

31 Tab Yahúdí jo us ke sáth ghar men̲ the, aur use tasallí dete the, yih dekhke ki Mariyam jald uṭhí, aur báhar gayí, yún̲ kahte húe us ke píchhe ho liye, ki Wuh qabr par rone játí hai.

32 Aur jab Mariyam wahán̲ jahán̲ Yisú' thá áí, aur use dekhá, to us ke qadamon̲ par girke us se kahá, Ai Ḳhudáwand, agar tú yahán̲ hotá, to merá bháí mar na játá.

33 Jab Yisú' ne us ko dekhá ki rotí hai, aur Yahúdíon̲ ko bhí, jo us ke sáth áe the, ki rote hain̲, to dil se áh márí, aur mátam kiyá,

34 Aur kahá, Tum ne use kahán̲ rakhá? Unhon̲ ne kahá, Ai Ḳhudáwand, á, aur dekh.

35 Yisú' royá.

36 Tab Yahúdí bole, ki Dekho, use kitná piyár kartá thá!

37 Ba'zon̲ ne un men̲ se kahá, Kyá yih mard, jis ne andhe ki ánkhen̲ kholín̲, na kar saká ki yih shaḳhs bhí na martá?

38 Tab Yisú' apne dil se phir áh kartá húá qabr par áyá. Wuh ek gár thá, aur us par ek paṭiyá dharí thí.

39 Yisú' farmátá hai, ki Paṭiyá uṭháo. Us murda ki bahin Marthá us se kahtí hai, Ai Ḳhudáwand, us se to ab badbú átí hai, kyún̲ki use chár din húe.

40 Yisú' us se kahtá hai, Kyá main̲ ne tujhe nahín̲ kahá, ki Agar tú ímán láwe, to Ḳhudá ká jalál dekhegí?

41 Tab unhon̲ ne paṭiye ko wahán̲ se, jahán̲ wuh murda gaṛá thá, uṭháyá. Phir Yisú' ne apní ánkhen̲ uṭháín̲, aur kahá, Ai Báp, main̲ terá shukr kartá hún̲ ki tú ne merí suní hai.

42 Aur main̲ ne jáná ki tú merí nit suntá hai: par in logon̲ ke bá'is, jo áspás khaṛe hain̲, main̲ ne yih kahá, tá ki we ímán láwen̲ ki tú ne mujhe bhejá hai.

43 Aur yih kahke buland áwáz se chilláyá, ki Ai La'azar, báhar nikal á.

44 Tab wuh jo mar gayá thá, kafan se háth o pán̲w bandhe húe nikal áyá: aur us ká chihra girdágird rúmál se lapeṭá húá thá. Yisú' ne unhen̲ kahá, Use khol do, aur jáne do.

45 Tab Yahúdíon̲ men̲ se bahutere jo Mariyam kane áe the, aur ye kám jo Yisú' ne kiye dekhe the, us par ímán láe.

46 Par un men̲ se ba'zon̲ ne Farísíon̲ ke pás jáke we kám, jo Yisú' ne kiye the, bayán kiye.

47 ¶ Tab sardár káhinon̲ aur Farísíon̲ ne Sadr majlis jam'a kí, aur kahá, ki Ham kyá karte hain̲? ki yih mard bahut mu'ajize dikhátá hai.

48 Agar ham use yún̲hí chhoṛen̲, to sab us par ímán láwen̲ge; aur Rúmí áke hamáre mulk aur qaumíyat ko bhí le len̲ge.

49 Aur un men̲ se ek ne, Qayáfá nám, jo us sál sardár káhin thá, un se kahá, Tum kuchh nahín̲ jánte,

50 Aur na andesha karte ho ki hamáre liye yih bihtar hai, ki ek ádmí qaum ke badle mare, aur na ki sárí qaum halák howe.

51 Par us ne yih apní taraf se na kahá; lekin us sabab se ki us baras sardár káhin thá, peshḳhabarí kí ki Yisú' us qaum ke wáste maregá;

52 Aur na sirf us qaum ke wáste, balki is wáste bhí, ki wuh Ḳhudá ke farzandon̲ ko, jo parágandá húe, báham jam'a kare.

53 So we usí roz se ápas men̲ mashwarat karne lage, ki us ko ján se máren̲.

54 Is liye Yisú' Yahúdíon̲ men̲ áge ko záhirá na phirá, balki wahán̲ se bayábán kí nawáhí ke Ifráím nám ek shahr men̲ gayá, aur apne shágirdon̲ ke sáth wahán̲ guzrán karne lagá.

55 ¶ Aur Yahúdíon kí 'íd i fasah nazdík thí; aur bahutere 'íd ke pahle us nawáhí se Yarúsalam ko gaye, tá ki apne ta,ín pák karen.

56 Tab unhon ne Yisú' kí talásh kí, aur haikal men khare hoke ápas men kahá, ki Tum kyá gumán karte ho, ki wuh 'íd men na áwegá?

57 Aur sardár kahinon aur Farísíon ne bhí hukm diyá thá, ki Agar koí jántá ho ki wuh kahán hai, to dikhláwe, tá ki use pakar len.

XII BA'B.

PHIR Yisú' fasah se chha roz áge Bait'aniyá men, jahán La'azar thá, jo múá thá, aur jise us ne murdon men se utháyá thá, áyá.

2 Wahán unhon ne us ke liye ziyáfat kí; aur Marthá khidmat kartí thí; par La'azar ek un men se thá jo us ke sáth kháne baithe the.

3 Tab Mariyam ne ádh ser khális aur qímatí jatámásí ká 'itr lekar Yisú' ke pánwon par malá, aur apne bálon se us ke pánw ponchhe; aur ghar 'itr kí bú se bhar gayá thá.

4 Tab Yahúdáh Iskariyútí ne, jo Shama'ún ká betá, aur us ke shágirdon men se ek thá, jo use pakarwáyá cháhtá thá, kahá, ki

5 Yih 'itr tín sau dínár ko kyún na bechá gayá, aur muhtájon ko na diyá gayá?

6 Us ne yih na is liye kahá, ki muhtájon kí kuchh fikr kartá thá, par is liye ki wuh chor thá, aur thailá sáth rakhtá thá, aur jo kuchh us men partá thá, uthá letá thá.

7 Tab Yisú' ne kahá, ki Use chhor de, ki us ne yih mere kafan dafan ke din ke liye rakhá thá.

8 Kyúnki muhtáj hamesha tumháre sáth rahte; par main hamesha tumháre sáth nahín.

9 Aur Yahúdíon ke bahut log ján gaye ki wuh wahán hai, aur we áe, na sirf Yisú' ke sabab, balki is liye bhí ki La'azar ko, jise us ne jiláyá thá, dekhen.

10 ¶ Tab sardár káhinon ne mashwarat kí, ki La'azar ko bhí ján se máren:

11 Kyúnki us ke sabab se bahut Yahúdí phir játe, aur Yisú' par ímán láte the.

12 ¶ Dúsre roz bahut log, jo 'íd men áe the, yih sunke ki Yisú' Yarúsalam men átá hai,

13 Khajúr ke darakhton kí dálíán lín, aur us ke istiqbál ko nikle, aur pukáre, Hosh'anná: Mubárak wuh jo Khudáwand ke nám se átá hai, Isráel ká Bádsháh.

14 Aur Yisú' ek gadhí ká bachcha pákar us par sawár húá; jaisá ki likhá hai,

15 Ai Saihún kí betí, mat dar; dekh, terá Bádsháh gadhí ke bachche par sawár hoke átá hai.

16 Us ke shágird pahle ye báten na samjhe; lekin jab Yisú' apne jalál ko pahunchá, tab unhon ne yád kiyá ki ye báten us ke haqq men likhí thín, aur yih, ki unhon ne usí se yih sulúk kiyá.

17 Tab un logon ne jo us ke sáth the, jis waqt us ne La'azar ko qabr se báhar buláyá aur murdon men se utháyá thá, gawáhí dí.

18 Is bá'is wuh bhír us ke istiqbál ko niklí, kyúnki unhon ne suná ki us ne yih mu'ajiza dikhláyá.

19 Tab Farísíon ne ápas men kahá, Tum dekhte ho ki tum se kuchh ban nahín partá? Dekho, ki ek 'álam us ká pairau ho chalá.

20 ¶ Aur un ke darmiyán, jo 'íd men parastish karne áe the, ba'ze Yúnání the.

21 We Failbús ke pás, jo Baitsaidá e Jalíl ká thá, áe, aur us se 'arz kí, aur kahá, ki Ai sáhib, ham cháhte hain, ki Yisú' ko dekhen.

22 Failbús ne áke Andryás se kahá: aur phir Andryás aur Failbús ne Yisú' ko khabar dí.

23 ¶ Yisú' ne unheṉ jawáb diyá,
aur kahá, ki Waqt áyá ki Ibn i A'dam
jalál páwe.
24 Maiṉ tum se sach sach kahtá
húṉ, ki Gehúṉ ká dána, agar zamín
meṉ girke mar na jáwe, to akelá rahtá
hai; par agar wuh mare, to bahutsá
phal látá hai.
25 Jo apní ján ko 'azíz rakhtá hai,
use khoegá; aur wuh, jo is jahán meṉ
apní ján se 'adáwat rakhtá hai, use
hamesha kí zindagí ke liye mahfúz
rakhegá.
26 Agar koí merí ḳhidmat kare, to
cháhiye ki wuh merí pairauí kare; aur
jis jagah maiṉ húṉ, merá ḳhádim bhí
wahíṉ hogá: agar koí merí ḳhidmat
kare, to Báp us kí 'izzat karegá.
27 Ab merí ján ghabrátí hai; aur
maiṉ kyá kahúṉ? ki Ai Báp, mujhe
is ghaṛí se bachá? lekin maiṉ to isí
ghaṛí ke liye áyá húṉ.
28 Ai Báp, apne nám ko jalál
baḳhsh. Wúṉhíṉ ásmán se áwáz áí, ki
Maiṉ ne jalál baḳhshá hai, aur phir
jalál baḳhshúṉgá.
29 Tab logoṉ ne, jo khaṛe the, yih
sunke kahá, ki Bádal garjá: auroṉ ne
kahá, ki Firishta us se bolá.
30 Yisú' ne jawáb diyá, aur kahá,
ki Yih áwáz mere wáste nahíṉ, balki
tumháre liye áí.
31 Ab is dunyá par hukm hotá
hai: ab is dunyá ká sardár nikál diyá
jáegá.
32 Aur maiṉ jo húṉ, agar zamín se
úpar uṭháyá jáúṉ, to sab ko apne pás
ḳhíṉchúṉgá.
33 Us ne yih kahke patá diyá, ki
wuh kis maut se marne par hai.
34 Logoṉ ne us se jawáb meṉ kahá,
Ham ne sharí'at se suná hai ki Masíh
abad tak rahegá: phir tú kyúṉkar
kahtá hai, ki Zarúr hai ki Ibn i A'dam
uṭháyá jáe? yih Ibn i A'dam kaun
hai?
35 Tab Yisú' ne unheṉ kahá, ki Núr
thoṛí aur der tak tumháre darmiyán
hai. Jab tak ki núr tumháre pás hai,
chalo, na ho ki táríkí tumheṉ já pakṛe;
aur wuh jo andhere meṉ chaltá hai,
nahíṉ jántá ki kidhar játá hai.
36 Jab tak núr tumháre pás hai,
núr par ímán láo, tá ki tum núr ke
farzand ho. Yisú' ne yih báteṉ kah-
íṉ, aur jáke apne ta,íṉ un se chhipáyá.
37 ¶ Aur agarchi us ne un ke rú
ba rú itne mu'ajize dikháe, par we us
par ímán na láe:
38 Tá ki Yas'aiyáh nabí ká kalám,
jo us ne kahá, púrá howe, ki Ai Ḳhu-
dáwand, hamáre paigám ko kis ne
yaqín kiyá hai? aur Khudáwand ká
háth kis par záhir húá hai?
39 Is liye we ímán na lá sakeṉ, ki
Yas'aiyáh ne phir kahá,
40 Us ne un kí ánkheṉ andhí kíṉ,
aur un ke dil saḳht kiye haiṉ, tá na
ho ki we ánḳhoṉ se dekheṉ, aur dil se
samjheṉ, aur rujú' láweṉ, aur maiṉ
unheṉ changá karúṉ.
41 Yas'aiyáh ne yih farmáyá thá,
jab us ke jalál ko dekhá, aur us kí bá-
bat báteṉ kíṉ.
42 ¶ Báwujúd us ke sardároṉ meṉ
se bhí bahut us par ímán láe; magar
Farísíoṉ ke bá'is unhoṉ ne iqrár na
kiyá, na ho ki 'ibádatḳháne se ḳhárij
kiye jáeṉ.
43 Kyúṉki we us buzurgí ko, jo
insán se hotí, us buzurgí se, jo Ḳhudá
kí taraf se hotí, ziyáda 'azíz jánte
the.
44 ¶ Yisú' ne pukárke kahá, Wuh
jo mujh par ímán látá hai, mujh par
nahíṉ, balki us par jis ne mujhe bhejá,
ímán látá hai.
45 Aur wuh jo mujhe dekhtá hai,
mere bhejnewále ko dekhtá hai.
46 Maiṉ jahán meṉ núr hoke áyá
húṉ, tá ki jo koí mujh par ímán láwe,
andhere meṉ na rahe.
47 Aur agar koí shaḳhs merí báteṉ
sune, aur ímán na láwe, to maiṉ us
par hukm nahíṉ kartá; kyúṉki maiṉ
is liye nahíṉ áyá, ki jahán par hukm

karún, balki is liye ki jahán ko bach-
áún.
48 Wuh jo mujhe radd kar detá,
aur merí báton ko qabúl nahín kartá,
us ke liye ek hukm karnewálá hai:
kalám, jo main ne kahá hai, wuhí us
ko pichhle din gunahgár ṭhahráegá.
49 Kyúnki main ne to áp se nahín
kahá, balki Báp ne jis ne mujhe bhejá
mujhe farmán diyá, ki main kyá bol-
ún, aur main kyá kahún.
50 Aur main jántá hún ki us ká
farmán hamesha kí zindagí hai: pas
jo kuchh ki main kahtá hún, jis tarah
Báp ne mujhe kahá, usí tarah kahtá
hún.

XIII BA'B.

'ÍD i fasah se pahle, jab ki Yisú' ne
jáná ki merá waqt á pahunchá
hai, ki is jahán se Báp pás jáún, so
jaisá wuh áge apnon ko jo dunyá men
the piyár kartá thá, waisá hí ákhir tak
piyár kartá rahá.
2 Aur jab shám ká kháná chuná
gayá thá, is liye ki Shaitán ne Shama-
'ún ke beṭe Yahúdáh Iskariyútí ke dil
men dálá thá ki use pakaṛwáe;
3 Yisú' yih jánkar ki Báp ne sab
chízen mere háthon men dín, aur main
Khudá ke pás se áyá, aur Khudá ke
pás játá hún,
4 Kháne se uṭhá, aur apne kapṛe
utár rakhe, aur rúmál lekar apní kamar
men bándhá.
5 Ba'd us ke ek básan men pání
ḍhálá, aur shágirdon ke pánw dhone,
aur us rúmál se jo kamar men bandhá
thá, ponchhne lagá.
6 Phir wuh Shama'ún Patrus tak
áyá: tab us ne us se kahá, Ai Khudá-
wand, tú mere pánw dhotá hai?
7 Yisú' ne jawáb men us se kahá,
Jo ki main kartá hún, ab tú nahín
jántá, par ba'd us ke jánegá.
8 Patrus ne us se kahá, ki A'p mere
pánw kabhí na dhowen. Yisú' ne use
jawáb diyá, Agar main tujhe na dhoún,
to mere sáth terá hissa na hogá.
9 Shama'ún Patrus ne us se kahá,
ki Ai Khudáwand, sirf mere pánw na-
hín, balki háth aur sir bhí.
10 Yisú' ne us se kahá, Wuh jo
nahláyá gayá hai, siwá pánw dhone ke
muhtáj nahín, balki sarásar pák hai;
aur tum pák ho, lekin sab nahín.
11 Kyúnki wuh to apne pakaṛwáne-
wále ko jántá thá, is liye us ne kahá,
Tum sab pák nahín ho.
12 Jab wuh un ke pánw dho chuká
thá, aur apne kapṛe liye the, phir
baiṭhkar unhen kahá, A'yá tum jánte
ho ki main ne tum se kyá kiyá?
13 Tum mujhe Ustád, aur Khudá-
wand, kahá karte ho: tum khúb kahte
ho, kyúnki main hún.
14 Pas jab ki mujh Khudáwand aur
Ustád ne tumháre pánw dhoe, to tum-
hen bhí lázim hai ki ek dúsre ke
pánw dhoo.
15 Is liye main ne tumhen ek na-
múna diyá hai, tá ki jaisá main ne
tum se kiyá, tum bhí karo.
16 Main tum se sach sach kahtá
hún, ki Naukar apne áqá se baṛá na-
hín, aur na wuh jo bhejá gayá hai, apne
bhejnewále se.
17 Agar tum yih báten samajhte,
aur un par 'amal karte ho, to mubárak
ho.
18 ¶ Main tum sab kí bábat nahín
kahtá; main jántá hún jinhen main
ne chuná hai: lekin yih hotá tá ki
nawishta púrá howe, Us ne jo mere
sáth roṭí khátá hai, mujh par lát uṭhái
hai.
19 Ab main tum se is ke wáqi' hone
se pahle kahtá hún, ki jab wuh wuqú'
men áwe, to tum ímán láo ki main hí
hún.
20 Main tum se sach sach kahtá
hún, Wuh jo us ko jise main bhejtá
hún qabúl kartá hai, mujhe qabúl
kartá hai; aur wuh jo mujhe qabúl
kartá hai, use, jis ne mujhe bhejá,
qabúl kartá hai.
21 Yisú' yún kahke dil men ghab-

ráyá, aur gawáhí deke bola, Main̲ tum
se sach sach kahtá hún̲, ki Ek tum
men̲ se mujhe pakaṛwáegá.
22 Tab shágird shubha men̲ hoke
ki us ne kis kí bábat kahá, ek dúsre ko
dekhne lage.
23 Aur us ke shágirdon̲ men̲ se ek,
jise Yisú' piyár kartá thá, Yisú' kí
chhátí kí taraf jhuká húá kháne men̲
shámil thá.
24 Tab Shamá'ún Patrus ne use
ishára kiyá, ki daryáft kare ki wuh,
jis kí bábat us ne kahá, kaun hai.
25 Tab us ne Yisú' ke sína kí taraf
ziyáda jhukke us se kahá, Ai Ḳhudá-
wand, wuh kaun hai?
26 Yisú' ne jawáb diyá, Jise main̲
niwále ko tar karke detá hún̲, wuhí
hai. Phir us ne niwála tar karke
Shama'ún ke beṭe Yahúdáh Iskariyútí
ko diyá.
27 Aur ba'd us niwála ke Shaitán
us men̲ samáyá. Tab Yisú' ne use
kahá, Jo kuchh ki tú kartá hai, jald
kar.
28 Par un men̲ se, jo kháne baiṭhe
the, kisí ne na jáná ki yih us ne use
kis liye kahá.
29 Kyún̲ki ba'zon̲ ne gumán kiyá,
ki is liye ki Yahúdáh ke pás thailí
thí, ki Yisú' use yih kahtá thá, ki Jo
ham ko 'íd ke liye darkár hai, mol
le; yá yih, ki muhtájon̲ ko kuchh de.
30 Pas wuh niwála lekar filfaur
niklá; aur rát thí.
31 ¶ Jab wuh chalá gayá, Yisú'
ne kahá, ki Ab Ibn i A'dam ne jalál
páyá, aur Ḳhudá ne us ke bá'is jalál
páyá.
32 Agar Ḳhudá ne us se jalál páyá
ho, to Ḳhudá use bhí apne se jalál
degá, aur use filfaur jalál degá.
33 Ai bachcho, main̲ thoṛí der tak
tumháre sáth hún̲. Tum mujhe ḍhún-
ḍhoge, aur jaisá ki main̲ ne Yahúdíon̲
se kahá, ki Jahán̲ main̲ játá hún̲, tum
nahín̲ á sakte, waisá ab main̲ tumhen̲
bhí kahtá hún̲.
34 Main̲ tumhen̲ ek nayá hukm detá
hún̲, ki Tum ek dúsre se muhabbat
rakho; jaisá main̲ ne tum se muhabbat
rakhí, aise hí tum bhí ek dúsre se
muhabbat rakho.
35 Is se sab jánen̲ge ki tum mere
shágird ho, agar tum ápas men̲ muhab-
bat rakho.
36 ¶ Shama'ún Patrus ne us se
kahá, Ai Ḳhudáwand, tú kahán̲ játá
hai? Yisú' ne use jawáb diyá, Jahán̲
main̲ játá hún̲, tú ab mere píchhe á
nahín̲ saktá; par áge ko mere píchhe
áwegá.
37 Patrus ne use kahá, Ai Ḳhudá-
wand, main̲ tere píchhe kyún̲ ab nahín̲
á saktá? main̲ tere liye apní ján dún̲gá.
38 Yisú' ne use jawáb diyá, Kyá tú
mere liye apní ján degá? Main̲ tum se
sach sach kahtá hún̲, ki Murg báng na
degá, jab tak ki tú tín martaba merá
inkár na kare.

XIV BA'B.

TUMHA'RA' dil na ghabráwe: tum
Ḳhudá par ímán láte ho, mujh
par bhí ímán láo.
2 Mere Báp ke ghar men̲ bahut
makán hain̲: nahín̲ to, main̲ tumhen̲
kahtá. Main̲ játá hún̲, tá ki tumháre
liye jagah taiyár karún̲.
3 Aur jis hál ki main̲ játá, aur
tumháre liye jagáh taiyár kartá, to
phir áún̲gá, aur tumhen̲ apne sáth
lún̲gá, tá ki jahán̲ main̲ hún̲, tum bhí
hoo.
4 Aur jahán̲ main̲ játá hún̲, tum
jánte ho, aur ráh bhí jánte ho.
5 Thúmá ne use kahá, Ai Ḳhudá-
wand, ham nahín̲ jánte ki tú kahán̲
játá hai; aur ham kyún̲kar us ráh ko
ján saken̲?
6 Yisú' ne use kahá, Ráh, aur haqq,
aur zindagí main̲ hún̲; koí bagair
mere wasíle Báp ke pás á nahín̲ saktá
hai.
7 Agar tum mujhe jánte, to mere
Báp ko bhí jánte; aur ab se tum use
jánte ho, aur use dekhá hai.

8 Failbús ne use kahá, Ai Ḳhudá-
wand, Báp ko hamen̲ dikhlá, ki hamen̲
káfí hai.
9 Yisú' ne use kahá, Ai Failbús,
main̲ itní muddat se tumháre sáth
hún̲, aur tú ne mujhe na jáná? jis ne
mujhe dekhá hai, us ne Báp ko dekhá
hai; aur tú kyún̲kar kahtá hai, ki Báp
ko hamen̲ dikhlá?
10 Kyá tú yaqín nahín̲ kartá ki
main̲ Báp men̲ hún̲, aur Báp mujh men̲
hai? yih báten̲ jo main̲ tumhen̲ kahtá
hún̲, main̲ áp se nahín̲ kahtá; lekin
Báp, jo mujh men̲ rahtá hai, wuh ye
kám kartá hai.
11 Merí bát yaqín karo, ki main̲
Báp men̲ hún̲, aur Báp mujh men̲ hai;
aur nahín̲ to, in kámon̲ ke sabab mujh
par ímán láo.
12 Main̲ tum se sach sach kahtá
hún̲, ki jo mujh par ímán látá hai, ye
kám, jo main̲ kartá hún̲, wuh bhí
karegá, aur in se bhí baṛe kám karegá;
kyún̲ki main̲ apne Báp pás játá
hún̲.
13 Aur jo kuchh tum mere nám se
mángoge, main̲ wuhí karún̲gá, tá ki
Báp Beṭe men̲ jalál páwe.
14 Agar tum mere nám se kuchh
mángoge, to main̲ wuhí karún̲gá.
15 ¶ Agar tum mujhe piyár karte
ho, to mere hukmon̲ par 'amal karo.
16 Aur main̲ apne Báp se darḳhwást
karún̲gá, aur wuh tumhen̲ dúsrá Ta-
sallí-denewálá bakhshegá, ki hame-
sha tumháre sáth rahe;
17 Ya'ne, Rúh i Haqq, jise dunyá
hásil nahín̲ kar saktí, kyún̲ki use na
dekhtí hai, aur na use jántí hai; lekin
tum use jánte ho, kyún̲ki wuh tumháre
sáth rahtí hai, aur tum men̲ howegí.
18 Main̲ tumhen̲ yatím na chhoṛ-
ún̲gá: main̲ tumháre pás áún̲gá.
19 Ab thoṛí der hai ki dunyá mujhe
phir na dekhegí; par tum mujhe dekhte
ho, aur is liye ki main̲ jítá hún̲, tum
bhí jíoge.
20 Us roz tum jánoge ki main̲ Báp
men̲, aur tum mujh men̲, aur main̲ tum
men̲ hún̲.
21 Jis pás mere ahkám hain̲, aur
wuh un par 'amal kartá hai, wuhí
mujh se muhabbat rakhtá hai; aur
wuh jo mujh se muhabbat rakhtá hai,
mere Báp ká piyárá hogá, aur main̲
use piyár karún̲gá, aur apne ta,ín̲ us
par záhir karún̲gá.
22 Yahúdáh ne, na wuh jo Iska-
riyútí thá, use kahá, Ai Ḳhudáwand,
yih kyún̲kar hai, ki tú áp ko ham par
záhir kiyá cháhtá, aur dunyá par na-
hín̲?
23 Yisú' ne jawáb men̲ use kahá,
Agar koí mujhe piyár kartá hai, wuh
mere kalám par 'amal karegá, aur
merá Báp use piyár karegá, aur ham
us pás áwen̲ge, aur us ke sáth rahen̲ge.
24 Jo mujhe piyár nahín̲ kartá, mere
kalám par 'amal nahín̲ kartá; aur yih
kalám, jo tum sunte ho, merá nahín̲,
balki Báp ká hai, jis ne mujhe bhejá
hai.
25 Main̲ ne yih báten̲, tumháre sáth
hote húe, tum se kahín̲.
26 Lekin wuh Tasallí-denewálá, jo
Rúh i Quds hai, jise Báp mere nám se
bhejegá, wuhí tumhen̲ sab chízen̲ síkh-
láwegá, aur sab báten̲, jo kuchh ki
main̲ ne tumhen̲ kahí hain̲, tumhen̲
yád diláwegá.
27 Salám tum logon̲ ke liye chhoṛ-
ke játá hún̲; apní salámatí main̲ tum-
hen̲ detá hún̲; na jis tarah se ki dunyá
detí hai, main̲ tumhen̲ detá hún̲.
Tumhárá dil na ghabráe, aur na ḍare.
28 Tum sun chuke ho ki main̲ ne
tum ko kahá, ki Main̲ játá hún̲, aur
tum pás phir átá hún̲. Agar tum
mujhe piyár karte, to tum mere is
kahne se, ki Main̲ Báp pás játá hún̲,
ḳhush hote; kyún̲ki merá Báp mujh
se baṛá hai.
29 Aur ab main̲ ne tumhen̲ us ke
wáqi' hone se peshtar kahá, tá ki jab
wuh waqú' men̲ áwe, to tum ímán láo.
30 Ba'd is ke main̲ tum se bahut

kalám na karúngá; is liye ki is jahán
ká sardár átá hai, aur mujh men us kí
koí chíz nahín.
31 Lekin is liház se ki dunyá jáne
ki main Báp se muhabbat rakhtá hún,
jis tarah Báp ne mujhe farmá diyá,
main waisá hí kartá hún. Uṭho,
yahán se chalen.

XV BA'B.

MAIN sachche angúr ká daraḳht
hún, aur merá Báp bágbán hai.
2 Jo ḍálí mujh men mewa nahín
látí, wuh use chháṇṭ ḍáltá hai: aur
har ek jo mewa látí, wuh use sáf kar-
tá hai, tá ki wuh ziyáda mewa láwe.
3 Ab tum us kalám ke sabab, jo
main ne tumhen kahá, pák húe.
4 Mujh men qáim ho, aur main
tum men. Jis tarah ki ḍálí áp se
mewa nahín lá saktí, magar jab ki
wuh angúr ke daraḳht men qáim ho,
usí tarah tum bhí nahín, magar jab ki
mujh men qáim ho.
5 Angúr ká daraḳht main hún, tum
ḍálián ho: wuh jo mujh men qáim
hotá hai, aur main us men, wuhí ba-
hut mewa látá hai; kyúnki mujh se
judá tum kuchh nahín kar sakte.
6 Agar koí mujh men qáim na ho,
to wuh ḍálí kí tarah phenk diyá játá,
aur súkh játá hai, aur log unhen ba-
ṭorte hain, aur ág men jhonkte hain,
aur we jal játí hain.
7 Agar tum mujh men qáim, aur
merí báten tum men qáim howen, to
jo cháhoge, mángoge, aur tumháre liye
wuhí hogá.
8 Mere Báp ká jalál isí se hai, ki
tum bahut mewa láo, so tum mere
shágird hoge.
9 Jaisá Báp ne mujhe piyár kiyá,
waisá hí main ne tumhen piyár kiyá;
tum merí muhabbat men sábit raho.
10 Agar tum mere hukmon par
'amal karo, to tum merí muhabbat
men qáim hoge, jaisá ki main ne apne
Báp ke hukmon par 'amal kiyá, aur
us kí muhabbat men qáim hún.
11 Main ne yih báten tumhen ka-
hín, tá ki merí ḳhushí tum men baní
rahe, aur tumhárí ḳhushí kámil ho.
12 Merá hukm yih hai, ki Jaise
main ne tumhen piyár kiyá hai, tum
bhí ek dúsre ko piyár karo.
13 Koí shaḳhs us se ziyáda mu-
habbat nahín kartá, ki apní ján apne
doston ke liye de.
14 Jo kuchh ki main ne tumhen
farmáyá, agar tum karo, to mere dost
ho.
15 Ba'd is ke main tumhen ḳhádim
na kahúngá, kyúnki ḳhádim nahín
jántá ki us ká ḳhudáwand kyá kartá
hai: balki main ne tumhen dost kahá
hai, ki sab báten, jo main ne apne Báp
se suní hain, main ne tumhen batláín.
16 Tum ne mujhe nahín chuná hai,
balki main ne tumhen chuná hai, aur
tumhen muqarrar kiyá hai, ki tum jáo,
aur mewa láo, aur tumhárá mewa báqí
rahe; tá ki tum merá nám leke jo
kuchh Báp se mángo, wuh tumhen
dewe.
17 Main tumhen yih báten farmátá
hún, ki Tum ek dúsre ko piyár karo.
18 Agar dunyá tum se dushmaní
kartí hai, to tum jánte ho ki us ne
tum se áge mujh se dushmaní kí.
19 Agar tum dunyá ke hote, to
dunyá apnon ko piyár kartí: lekin
is liye ki tum dunyá ke nahín, balki
main ne tumhen dunyá se chunke judá
kiyá hai, is wáste dunyá tum se dush-
maní kartí hai.
20 Us bát ko jo main ne tum se
kahí, yád karo, ki Naukar apne ḳhá-
wind se bará nahín. Jab unhon ne
mujhe satáyá, to we tumhen bhí satá-
wenge; agar unhon ne mere kalám
ko máná hai, to we tumhárá bhí má-
nenge.
21 Lekin yih sab kuchh mere nám
ke sabab tum se karenge, kyúnki we
use, jis ne mujhe bhejá hai, nahín
jánte.
22 Agar main na áyá hotá, aur un-

hen̲ na kahtá, to un ká gunáh na hotá:
lekin ab un pás un ke gunáh ká 'uzr
nahín̲.
23 Wuh jo mujh se 'adáwat kartá
hai, mere Báp se bhí 'adáwat kartá
hai.
24 Agar main̲ un ke bích men̲ ye
kám, jo kisí dúsre ne nahín̲ kiye, na
kiye hotá, to un ká gunáh na hotá;
par ab to unhon̲ ne dekhá, aur mujh
se aur mere Báp se dushmaní kí.
25 Lekin yih húá, tá ki wuh kalám
jo un kí sharí'at men̲ likhá hai, ki
Unhon̲ ne mujh se be-sabab dushmaní
kí, púrá ho.
26 Par jab ki wuh Tasallí-denewálá,
jise main̲ tumháre liye Báp kí taraf
se bhejún̲gá, ya'ne, Rúh i Haqq, jo Báp
se nikaltí hai, áwe, to wuh mere liye
gawáhí degá.
27 Aur tum bhí gawáhí doge, ky-
ún̲ki tum shurú' se mere sáth ho.

XVI. BA'B.

MAIN̲ ne ye báten̲ tumhen̲ kahín̲,
tá ki tum ṭhokar na kháo.
2 We tum ko 'ibádatḳhánon̲ se ni-
kál denge; balki wuh gharí átí hai,
ki jo koí tumhen̲ qatl kare, gumán
karegá ki main̲ Ḳhudá kí bandagí
bajá látá hún̲.
3 Aur tum se aisá sulúk is liye kar-
enge, ki unhon̲ ne na Báp ko jáná, na
mujhe.
4 Aur main̲ ne yih báten̲ tum se
kahín̲, tá ki jab wuh waqt áwe, to tum
yád karo ki main̲ ne tum se kahín̲;
aur main̲ ne shurú' men̲ ye báten̲ tum-
hen̲ na kahín̲, kyún̲ki main̲ tumháre
sáth thá.
5 Lekin ab main̲ us pás, jis ne
mujhe bhejá, játá hún̲; aur tum men̲
se koí mujh se nahín̲ púchhtá, ki Tú
kahán̲ játá hai?
6 Balki is liye ki main̲ ne ye báten̲
tum se kahín̲, tumhárá dil gam se bhar
gayá.
7 Lekin main̲ tumhen̲ sach kahtá
hún̲, ki Tumháre liye merá jáná hí
fáida hai: kyún̲ki agar main̲ na jáún̲,
to Tasallí-denewálá tum pás na áwegá;
par agar main̲ jáún̲, to main̲ use tum
pás bhej dún̲gá.
8 Aur wuh ánkar dunyá ko gunáh
se, aur rástí se, aur 'adálat se, taqsírwár
ṭhahráegá:
9 Gunáh se, is liye ki we mujh par
ímán nahín̲ láe;
10 Rástí se, is liye ki main̲ apne
Báp pás játá hún̲, aur tum mujhe phir
na dekhoge;
11 'Adálat se, is liye ki is jahán ke
sardár par hukm kiyá gayá hai.
12 Merí aur bahut sí báten̲ hain̲, ki
main̲ tumhen̲ kahún̲, par ab tum un
kí bardásht nahín̲ kar sakte.
13 Lekin jab wuh, ya'ne, Rúh i
Haqq áwe, to wuh tum ko sárí sachái
kí ráh batáwegí; is liye ki wuh apní
na kahegí; lekin jo kuchh wuh sunegí,
so kahegí; aur tumhen̲ áyande kí ḳha-
baren̲ degí.
14 Wuh merí buzurgí karegí; is liye
ki wuh merí chízon̲ men̲ se páwegí,
aur tumhen̲ dikháwegí.
15 Sab chízen̲, jo Báp kí hain̲, merí
hain̲: is liye main̲ ne kahá, ki wuh
merí chízon̲ men̲ se legí, aur tumhen̲
dikháwegí.
16 Thoṛí der, aur mujhe na de-
khoge; aur phir thoṛí der, aur mujhe
dekhoge: kyún̲ki main̲ Báp ke pás
játá hún̲.
17 Tab us ke ba'ze shágirdon̲ ne
ápas men̲ kahá, Yih kyá hai, jo wuh
hamen̲ kahtá hai, ki Thoṛí der, aur
tum mujhe na dekhoge; aur phir thoṛí
der, aur tum mujhe dekhoge; aur yih,
Is liye ki main̲ Báp pás játá hún̲?
18 Phir unhon̲ ne kahá, Yih kyá
hai, jo wuh kahtá hai: ki Thoṛí der?
ham nahín̲ jánte, ki wuh kyá kahtá
hai.
19 So Yisú' ne jáná ki we cháhte
hain̲ ki mujh se suwál karen̲, tab
unhen̲ kahá, Tum ápas men̲ us kí
bábat púchhte ho, jo main̲ ne kahá

ki thoṛí der, aur tum mujhe na dekhoge, aur phir thoṛí der, aur tum mujhe dekhoge?

20 Main tum se sach sach kahtá hún, ki Tum rooge, aur nála karoge, par dunyá ḳhush hogí; aur tum gamgín hoge, lekin tumhárá gam ḳhushí ho jáegá.

21 Jab 'aurat janne lagtí hai, to gamgín hotí hai, is liye ki us kí ghaṛí á pahunchí: lekin jab laṛká janí, to is ḳhushí se ki dunyá men ek ádmí paidá húá, us dard ko phir yád nahín kartí.

22 Pas tum ab gamgín ho; par main tumhen phir dekhúngá, aur tumhárá dil ḳhush hogá, aur tumhárí ḳhushí koí tum se chhín na legá.

23 Aur tum us din mujh se kuchh suwál na karoge. Main tum se sach sach kahtá hún, Jo kuchh tum merá nám leke Báp se mángoge, wuh tum ko degá.

24 Ab tak tum ne mere nám se kuchh nahín mángá; mángo, ki tum páoge, tá ki tumhárí ḳhushí kámil ho.

25 Main ne ye báten tamsílon men tumhen kahín; par wuh waqt átá hai, ki main tumhen tamsílon men phir na kahúngá, balki Báp kí sáf ḳhabar tumhen dúngá.

26 Us din tum mere nám se mángoge, aur main tumhen nahín kahtá ki main Báp se tumháre liye darḳhwást karúngá;

27 Is liye ki Báp to áp hí tumhen piyár kartá hai, kyúnki tum ne mujhe piyár kiyá, aur ímán láe ho ki main Ḳhudá se niklá hún.

28 Main Báp se niklá, aur dunyá men áyá hún: phir dunyá se ruḳhsat hotá, aur Báp pás játá hún.

29 Us ke shágirdon ne use kahá, Dekh, ab tú sáf kahtá hai, aur tamsíl men nahín kahtá.

30 Ab ham jánte hain ki tú sab kuchh jántá hai, aur muhtáj nahín ki koí tujh se suwál kare; is se ham ímán láe ki tú Ḳhudá se niklá hai.

31 Yisú' ne unhen jawáb diyá, Kyá ab tum ímán láe ho?

32 Dekho, ghaṛí átí hai, balki á chúkí, ki tum men se har ek parágaṇda hoke apní ráh legá, aur tum mujhe akelá chhoṛ doge; tau bhí main akelá nahín, kyúnki Báp mere sáth hai.

33 Main ne tumhen ye báten kahín, tá ki tum mujh men itmínán páo. Tum dunyá men musíbat uṭháoge; lekin ḳhátir-jam'a rakho, ki main ne dunyá ko jítá hai.

XVII BAB.

YISU' ne ye báten farmáín, aur apní ánkhen ásmán kí taraf uṭháín, aur kahá, Ai Báp, ghaṛí á pahunchí hai; apne Beṭe ko jalál baḳhsh, tá ki terá Beṭá bhí tujhe jalál báḳhshe:

2 Chunánchi tú ne use sab jismon par iḳhtiyár diyá hai, tá ki wuh un sab ko, jinhen tú ne use baḳhshá, hamesha kí zindagí dewe.

3 Aur hamesha kí zindagí yih hai, ki we tujh ko akelá sachchá Ḳhudá, aur Yisú' Masíh ko jise tú ne bhejá hai, jánen.

4 Main ne zamín par terá jalál záhir kiyá hai: main us kám ko, jo tú ne mujhe karne ko diyá hai, tamám kar chuká.

5 Aur, ai Báp, ab tú mujhe apne sáth us jalál se, jo main dunyá kí paidáish se peshtar tere sáth rakhtá thá, buzurgí de.

6 Main ne tere nám ko un ádmíon par, jinhen tú ne dunyá men se mujhe diyá, záhir kiyá hai: we tere the, aur tú ne unhen mujhe diyá hai, aur unhon ne tere kalám par 'amal kiyá hai.

7 Ab unhon ne jáná hai ki sab chízen jo tú ne mujhe dín terí taraf se hain.

8 Is liye ki main ne we báten, jo tú ne mujhe batá dín, unhen batá dí

hain̲; aur unhon̲ ne unhen̲ qabúl kiyá, aur yaqín jáná ki main̲ tujh se niklá hún̲, aur we ímán láe hain̲ ki tú ne mujhe bhejá hai.

9 Main̲ un ke liye darḳhwást kartá hún̲, main̲ dunyá ke liye nahín̲, magar un ke liye, jinhen̲ tú ne mujhe diyá hai, darḳhwást kartá hún̲, ki we tere hain̲.

10 Aur sab mere tere hain̲, aur tere mere hain̲; aur main̲ un se buzurgí pátá hún̲.

11 Main̲ dunyá men̲ áge na rahún̲gá, par ye dunyá men̲ hain̲, aur main̲ tujh pás átá hún̲. Ai quddús Báp, apne hí nám se unhen̲, jinhen̲ tú ne mujhe baḳhshá, hifázat se rakh, táki we hamárí tarah ek ho jáwen̲.

12 Jab tak ki main̲ un ke sáth dunyá men̲ thá, tab tak main̲ ne tere nám se un kí hifázat kí, balki jin ko tú ne mujhe diyá hai, main̲ ne un kí nigahbání kí: aur koí un men̲ se, siwá halákat ke farzand ke, halák nahín̲ húá, tá ki nawishta púrá ho.

13 Aur ab main̲ tujh pás átá hún̲; aur main̲ yih báten̲ dunyá men̲ kahtá hún̲, tá ki merí ḳhushí un men̲ kámil ho rahe.

14 Main̲ ne terá kalám unhen̲ diyá, aur dunyá ne un se dushmaní kí, is liye ki jaisá main̲ dunyá ká nahín̲ hún̲, we bhí dunyá ke nahín̲ hain̲.

15 Main̲ yih darḳhwást nahín̲ kartá, ki tú unhen̲ dunyá men̲ se uṭhá le; par yih, ki tú unhen̲ us sharír se bacháe.

16 Jaisá ki main̲ dunyá ká nahín̲ hún̲, we bhí dunyá ke nahín̲ hain̲.

17 Unhen̲ apní sachái se pák kar: terá kalám sachái hai.

18 Jis tarah tú ne mujhe dunyá men̲ bhejá, main̲ ne bhí unhen̲ dunyá men̲ bhejá hai.

19 Aur un ke wáste main̲ apní taqdís kartá hún̲, tá ki we bhí sachái se muqaddas hon̲.

20 Main̲ sirf unhín̲ ke liye nahín̲, balki un ke liye bhí, jo un ke kalám se mujh par ímán láwen̲ge, darḳhwást kartá hún̲;

21 Táki we sab ek howen̲, jaisá ki tú, ai Báp, mujh men̲, aur main̲ tujh men̲, ki we bhí ham men̲ ek hon̲; tá ki dunyá ímán láwe ki tú ne mujhe bhejá hai.

22 Aur wuh jalál jo tú ne mujhe diyá hai, main̲ ne unhen̲ diyá hai; tá ki we ek hon̲, jis tarah se ki ham ek hain̲.

23 Main̲ un men̲, aur tú mujh men̲, tá ki we ek hoke kámil howen̲; aur ki dunyá jáne ki tú ne mujhe bhejá hai, aur jis tarah ki tú ne mujhe piyár kiyá, tú ne unhen̲ bhí piyár kiyá hai.

24 Ai Báp, main̲ cháhtá hún̲ ki we bhí, jinhen̲ tú ne mujhe baḳhshá hai, jahán̲ main̲ hún̲, mere sáth howen̲: tá ki we mere jalál ko, jo tú ne mujhe baḳhshá hai, dekhen̲: kyún̲ki tú ne mujhe dunyá kí paidáish se áge piyár kiyá hai.

25 Ai 'ádil Báp, dunyá ne tujhe nahín̲ jáná, magar main̲ ne tujhe jáná hai, aur inhon̲ ne jáná hai ki tú ne mujhe bhejá.

26 Aur main̲ ne terá nám un par zahir kiyá, aur záhir karún̲gá: tá ki wuh piyár, jis se tú ne mujhe piyár kiyá hai, un men̲ ho, aur main̲ un men̲ hún̲.

XVIII BA'B.

YISU" yih báten̲ kahke apne shágirdon̲ ke sáth Qidrún ke nále ke pár gayá, jahán̲ ek bágcha thá; us men̲ wuh aur us ke shágird dáḳhil húe.

2 Aur Yahúdáh bhí, jis ne use pakarwá diyá, wuh jagah jántá thá, ki Yisú' aksar apne shágirdon̲ ke sáth wahán̲ jáyá kartá thá.

3 Tab Yahúdáh sipáhíon̲ ká ek gol, aur sardár káhinon̲ aur Farísíon̲ se piyáda leke, mash'alon̲ aur chirágon̲ aur hathyáron̲ ke sáth, wahán̲ áyá.

4 Aur Yisú' ne sab kuchh, jo us par

honewálá thá, jánke áge baṛhá, aur
un se kahá, ki Tum kise ḍhúnḍhte
ho?
5 Unhon̲ ne use jawáb diyá, Yisú'
Násarí ko. Yisú' ne unhen̲ kahá, ki
Main̲ hún̲. Us waqt Yahúdáh bhí,
jis ne use pakaṛwáyá, un ke sáth
khaṛá thá.
6 Aur jonhín̲ us ne unhen̲ kahá, ki
Main̲ hún̲, we píchhe haṭe, aur zamín
par gir paṛe.
7 Tab us ne un se phir púchhá, ki
Tum kise ḍhúnḍhte ho? We bole,
Yisú' Násarí ko.
8 Yisú' ne jawáb diyá, Main̲ ne
tumhen̲ kahá, ki Main̲ hún̲: pas agar
tum mujhe ḍhúnḍhte ho, to inhen̲ jáne
do.
9 Yih is liye húá, tá ki wuh kalám,
jo us ne kahá, púrá ho, ki Jinhen̲ tú
ne mujhe diyá, main̲ ne un men̲ se ek
ko bhí gum na kiyá.
10 Tab Shama'ún Patrus ne talwár,
jo us pás thí, khín̲chí, aur sardár
káhin ke naukar par chaláí, aur us ká
dahiná kán uṛá diyá. Us naukar ká
nám Malkus thá.
11 Tab Yisú' ne Patrus se kahá,
Apní talwár miyán men̲ kar; kyá wuh
piyála jo mere Báp ne mujh ko diyá,
main̲ na píún̲?
12 Tab sipáhí, aur súbadár, aur
Yahúdíon̲ ke piyádon̲ ne milke Yisú'
ko pakṛá, aur use bándhá,
13 Aur pahle use Annás pás le gaye;
kyún̲ki wuh Qayáfá nám us baras ke
sardár káhin ká sasurá thá.
14 Yih wuhí Qayáfá thá, jis ne
Yahúdíon̲ ko saláh dí, ki ummat ke
badle ek ká marná bihtar hai.
15 ¶ Par Shama'ún Patrus aur
dúsrá shágird Yisú' ke píchhe ho liye;
kyún̲ki us shágird aur sardár káhin
men̲ kuchh ján-pahchán thí, aur wuh
Yisú' ke sáth sardár káhin ke dálán
men̲ gayá.
16 Lekin Patrus darwáze par báhar
khaṛá rahá. Tab wuh dúsrá shágird,
jo sardár káhin se kuchh ján-pahchán
rakhtá thá, báhar niklá, aur us se jo
darbání kartí thí kahke Patrus ko
andar le áyá.
17 Tab us chhokrí ne jo darbán thí
Patrus se kahá, Kyá tú bhí is shakhs
ke shágirdon̲ men̲ se nahín̲? Wuh
bolá, ki Main̲ nahín̲ hún̲.
18 Par naukar aur piyáda koelon̲
kí ág sulgákar jáṛe ke sabab se khaṛe
húe tápte the; aur Patrus un ke sáth
khaṛá táp rahá thá.
19 ¶ Tab sardár káhin ne Yisú' se
us ke shágirdon̲ aur us kí ta'lím kí
bábat suwál kiyá.
20 Yisú' ne use jawáb diyá, ki
Main̲ ne áshkárá 'álam se báten̲ kín̲;
main̲ ne hamesha 'ibádat-kháne, aur
haikal men̲, jahán̲ Yahúdí har waqt
jam'a hote hain̲, ta'lím dí, aur poshída
kuchh nahín̲ kahá.
21 Tú mujh se kyún̲ púchhtá hai?
un se púchh, jinhon̲ ne mujh se suná,
ki main̲ ne unhen̲ kyá kahá; dekh, ki
we jánte hain̲, jo main̲ ne kahá.
22 Jab us ne yih báten̲ kahín̲, tab
piyádon̲ men̲ se ek ne, jo pás khaṛá
thá, Yisú' ko tamáncha márke kahá,
Kyún̲ tú sardár káhin ko aisá jawáb
detá hai?
23 Yisú' ne use jawáb diyá, Agar
main̲ ne burá kahá, to buráí kí gawáhí
de; par agar achchhá kahá, to tú
mujhe kyún̲ mártá hai?
24 Aur Annás ne use bandhá húá
Qayáfá sardár káhin ke pás bhejá.
25 Aur Shama'ún Patrus khaṛá húá
táp rahá. So unhon̲ ne use kahá, Kyá
tú bhí us ke shágirdon̲ men̲ se nahín̲
hai? Us ne inkár kiyá, aur kahá, ki
Main̲ nahín̲ hún̲.
26 Phir sardár káhin ke naukaron̲
men̲ se ek ne, jo us shakhs ká, ki jis
ká kán Patrus ne káṭ ḍálá thá, rishta-
dár thá, kahá, Kyá main̲ ne tujhe us
ke sáth bágche men̲ nahín̲ dekhá?
27 Tab Patrus ne phir inkár kiyá;
aur wunhín̲ murg ne báng dí.

28 ¶ Tab Yisú' ko Qayáfá pás se
díwán-k̲háne men̲ láe, aur yih subh
ká waqt thá, aur we k̲hud díwán-
k̲háne men̲ na gaye, tá ki nápák na
howen̲, balki fasah kháwen̲.
29 Tab Pilátus un pás nikal áyá,
aur kahá, Tum is mard par kyá faryád
karte ho?
30 Unhon̲ ne jawáb men̲ us se
kahá, ki Agar yih badkirdár na hotá,
to ham use tere hawála na karte.
31 Tab Pilátus ne unhen̲ kahá, Tum
use le jáo, aur apní sharí'at ke mutá-
biq us kí 'adálat karo. Yahúdíon̲ ne
to use kahá, Ham ko rawá nahín̲ ki
kisí ko ján se máren̲.
32 Yih is liye húá, tá ki Yisú' kí
bát, jo us ne apní maut kí tarah se
ishára karke kahí thí, púrí howe.
33 Tab Pilátus phir díwán-k̲háne
men̲ dák̲hil húá, aur Yisú' ko buláke
us se kahá, Kyá tú Yahúdíon̲ ká Bád-
sháh hai?
34 Yisú' ne use jawáb diyá, Tú yih
bát áp se kahtá hai, yá ki auron̲ ne
mere haqq men̲ tujh se kahá hai?
35 Pilátus ne jawáb diyá, Kyá
main̲ Yahúdí hún̲? Terí hí qaum ne
aur sardár káhinon̲ ne tujh ko mere
hawála kiyá; tú ne kyá kiyá hai?
36 Yisú' ne jawáb diyá, ki Merí
bádsháhat is jahán kí nahín̲: agar
merí bádsháhat is jahán kí hotí, to
mere naukar laṛáí karte, tá ki main̲
Yahúdíon̲ ke hawála na kiyá játá; par
ab merí bádsháhat yahán̲ kí nahín̲
hai.
37 Tab Pilátus ne use kahá, So
kyá tú bádsháh hai? Yisú' ne jawáb
diyá, ki Jaisá áp farmáte, main̲ bád-
sháh hún̲. Main̲ is liye paidá húá,
aur is wáste dunyá men̲ áyá, ki haqq
par gawáhí dún̲. So jo koí, ki haqq
se hai, merí áwáz suntá hai.
38 Pilátus ne use kahá, ki Haqq
kyá hai? Yih kahke phir Yahúdíon̲
pás báhar gayá, aur unhen̲ kahá, Main̲
us ká kuchh qusúr nahín̲ pátá.
39 So tumhárá dastúr hai, ki main̲
fasah men̲ tumháre liye ek ko chhoṛ
dún̲; kyá tum cháhte ho, ki main̲
tumháre liye Yahúdíon̲ ke Bádsháh
ko chhoṛ dún̲?
40 Tab un sabhon̲ ne phir chilláke
kahá, ki Is ko nahín̲, balki Barabbás
ko. Par Barabbás baṭmár thá.

XIX BA'B.

TAB Pilátus ne Yisú' ko pakaṛke
koṛe máre.
2 Aur sipáhíon̲ ne kánṭon̲ ká táj
sajke us ke sir par rakhá, aur use
argawání poshák pahináí,
3 Aur kahá, Ai Yahúdíon̲ ke Bád-
sháh, Salám! aur unhon̲ ne use tam-
ánche máre.
4 Tab Pilátus ne phir báhar jáke
unhen̲ kahá, ki Dekho, main̲ use tum
pás báhar le áyá hún̲, tá ki tum jáno
ki main̲ us ká kuchh qusúr nahín̲
pátá.
5 Tab Yisú' kánṭon̲ ká táj rakhe,
aur argawání poshák pahine húe báhar
áyá. Aur Pilátus ne un se kahá,
Dekho yih ádmí!
6 So jab sardár káhin aur piyádon̲
ne use dekhá, to chilláke kahá, ki
Salíb de, Salíb de. Pilátus ne unhen̲
kahá, Tumhín̲ use lo, aur salíb do,
kyún̲ki main̲ us men̲ kuchh qusúr
nahín̲ pátá.
7 Yahúdíon̲ ne use jawáb diyá, ki
Ham sharí'atwále hain̲, aur hamárí
sharí'at ke mutábiq wuh qatl ke láiq
hai, is liye ki us ne apne ta,ín̲ K̲hudá
ká Beṭá ṭhahráyá.
8 ¶ Jab Pilátus ne yih bát suní, to
ziyáda ḍará;
9 Aur díwán-k̲háne men̲ phir an-
dar jáke Yisú' se kahá, Tú kahán̲ ká
hai? Par Yisú' ne use kuchh jawáb
na diyá.
10 Tab Pilátus ne use kahá, ki Tú
mujh se nahín̲ boltá? kyá tú nahín̲
jántá, ki mujhe ik̲htiyár hai, cháhún̲,
to tujhe salíb dún̲? aur cháhún̲, to
tujhe chhoṛ dún̲?

11 Yisú' ne jawáb diyá, ki Agar
yih tujhe úpar se diyá na játá, to mujh
par terá kuchh ikhtiyár na hotá: so
jis ne mujhe tere hawála kiyá, us ká
gunáh ziyáda hai.
12 Us waqt se Pilátus ne cháhá ki
use chhoṛ de; par Yahúdíon̲ ne chil-
láke kahá, ki Agar tú is mard ko chhoṛ
detá hai, to tú Qaisar ká khair-khwáh
nahín̲; jo koí apne ta,ín̲ bádsháh
ṭhahrátá hai, wuh Qaisar ká mukhálif
hoke boltá hai.
13 ¶ Pilátus yih bát sunkar Yisú'
ko báhar láyá, aur us maqám men̲ jo
Chabútara, aur 'Ibrání men̲ Gabbáthá
kahlátá hai, masnad par baiṭhá.
14 Aur fasah kí taiyárí ká din thá,
aur chhaṭhe ghanṭe ke qaríb thá.
Phir us ne Yahúdíon̲ ko kahá, ki
Dekho apná Bádsháh!
15 Tab we chilláe, ki Le já, le já,
use salíb de. Pilátus ne unhen̲ kahá,
Kyá main̲ tumháre Bádsháh ko salíb
dún̲? Sardár káhinon̲ ne jawáb diyá,
ki Qaisar ke siwá hamárá koí bádsháh
nahín̲ hai.
16 Tab us ne use un ke hawála
kiyá, ki use salíb dí jáwe. Aur we
Yisú' ko pakaṛke le gaye.
17 So wuh apní salíb uṭháe húe us
jagah ko, jo khopṛí ká maqám kahlátá
hai, jis ká tarjuma 'Ibrání men̲ Gál-
gátá hai, nikal gayá:
18 Wahán̲ unhon̲ ne use aur us ke
sáth do aur ko salíb par khín̲chá, tar-
fain men̲ ek ek, aur Yisú' ko bích men̲.
19 ¶ Aur Pilátus ne ek kitába
likhá, aur salíb par lagá diyá. Wuh
likhá yih thá, ki YISU'' NA'SARI'
YAHU'DI'ON̲ KA' BA'DSHA'H.
20 Us kitábe ko bahut se Yahú-
díon̲ ne paṛhá, is liye ki wuh maqám,
jahán̲ Yisú' salíb par khín̲chá gayá
thá, shahr ke nazdík thá; aur wuh
'Ibrání, aur Yúnání, aur Latíní men̲
likhá thá.
21 Tab Yahúdíon̲ ke sardár káhinon̲
ne Pilátus ko kahá, ki Yahúdíon̲ ká
Bádsháh mat likh, balki yih likh, ki
Us ne kahá, ki Main̲ Yahúdíon̲ ká
Bádsháh hún̲.
22 Pilátus ne jawáb diyá, ki Main̲
ne jo likhá, so likhá.
23 ¶ Phir sipáhíon̲ ne, jab Yisú'
ko salíb par khín̲ch chuke, to us ke
kapṛon̲ ko liyá, aur chár hissa kiye,
har sipáhí ke liye ek hissa; aur us ke
kurte ko bhí liyá: aur kurtá bin siyá
sarásar biná húá thá.
24 Is liye unhon̲ ne ápas men̲ kahá,
ki Ham use na pháṛen̲, balki us par
chiṭṭhí ḍálen̲, ki yih kis ká hogá: yih
is liye húá, ki nawishta jo kahtá hai,
ki Unhon̲ ne merí poshák bánṭ lí, aur
mere kurte ke liye chiṭṭhián̲ ḍálín̲,
púrá howe. So sipáhíon̲ ne aisá hí
kiyá.
25 ¶ Tab Yisú' kí salíb pás us kí
má, aur us kí má kí bahin, Mariyam
Kliupas kí jorú, aur Mariyam Mag-
dalíní, kharí thín̲.
26 Yisú' ne apní má ko, aur us
shágird ko, jise wuh piyár kartá thá,
pás khaṛe húe dekhkar apní má ko
kahá, ki Ai 'aurat, dekh, yih terá beṭá!
27 Phir us ne us shágird ko kahá,
Dekh, yih terí má! Aur usí ghaṛí se
wuh shágird use apne ghar le gayá.
28 ¶ Ba'd us ke Yisú' ne jánke
ki ab sab báten̲ púrí ho chukín̲, yih
kahá, tá ki nawishta púrá howe, ki
Main̲ piyásá hún̲.
29 Wahán̲ ek bartan sirke se bhará
húá dhará thá: unhon̲ ne isfanj ko
sirke men̲ tar karke, aur zúfá kí ḍánṭhí
par rakhke, us ke munh men̲ diyá.
30 Phir Yisú' ne, jab sirká chakhá,
to kahá, Púrá húá; aur sir jhukáke
ján dí.
31 Phir Yahúdíon̲ ne is liház se ki
láshen̲ sabt ke din salíbon̲ par na rah
jáwen̲, kyún̲ki wuh din taiyárí ká thá,
balki baṛá hí sabt thá, Pilátus se
darkhwást kí, ki un kí ṭángen̲ toṛí, aur
láshen̲ utárí jáen̲.
32 Tab sipáhíon̲ ne áke pahle aur

dúsre kí ṭángen, jo us ke sáth salíb par
khínche gaye the, toṛín.
33 Lekin jab unhon ne Yisú' kí
taraf áke dekhá ki wuh mar chuká
hai, to us kí ṭángen na toṛín:
34 Par sipáhíon men se ek ne bhá-
le se us kí paslí chhedí, aur filfaur us
se lahú aur páni niklá.
35 Aur jis ne yih dekhá, gawáhí dí,
aur us kí gawáhí sachchí hai, aur wuh
jántá hai ki sach kahtá hai, tá ki tum
ímán láo.
36 Kyúnki yih báten húín, ki na-
wishta púrá howe, ki Us kí koí haḍḍí
toṛí na jáegí.
37 Aur phir dúsrá nawishta is maz-
mún ká hai, ki We us par, jise unhon
ne chhedá, nazar karenge.
38 ¶ Aur ba'd us ke Yúsuf Ara-
matiyá ne, jo Yisú' ká shágird thá,
lekin Yahúdíon ke ḍar se poshída men,
Pilátus se ijázat cháhí ki Yisú' kí lásh
ko le jáwe; aur Pilátus ne ijázat dí.
So wuh áke Yisú' kí lásh le gayá.
39 Aur Niqudemus bhí, jo pahle
Yisú' pás rát ko gayá thá, áyá, aur
pachás ser kí aṭkal murr aur 'úd
miláke láyá.
40 Phir unhon ne Yisú' kí lásh leke
use súti kapṛe men khushbúíon ke
sáth, jis tarah se ki dafan karne men
Yahúdíon ká dastúr hai, kafnáyá.
41 Aur wahán, jis jagah ki use salíb
dí gayí thi, ek bág thá, aur us bág
men ek nayí qabr thí, jis men kabhú
koí na dhará gayá thá.
42 So unhon ne Yisú' ko Yahúdíon
kí taiyárí ke din ke bá'is wahín rakhá,
kyúnki yih qabr nazdík thí.

XX BA'B.

HAFTE ke pahle din Mariyam
Magdalíní taṛke, aisá ki hanoz
andherá thá, qabr par áí, aur patthar
ko qabr se ṭálá húá dekhá.
2 Tab wuh, Shama'ún Patrus aur
us dúsre shágird pás, jise Yisú' piyár
kartá thá, dauṛí áí, aur unhen kahá,
ki Khudáwand ko qabr se nikál le
gaye, aur ham nahín jánte ki unhon
ne use kahán rakhá.
3 Phir Patrus aur wuh dúsrá shá-
gird nikle, aur qabr kí taraf gaye.
4 Chunánchi we donon ikaṭṭhe
dauṛe, par dúsrá shágird Patrus se
baṛh gayá, aur qabr par pahle pa-
hunchá.
5 Us ne jhukke súti kapṛe paṛe
dekhe; par wuh andar na gayá.
6 Tab Shama'ún Patrus us ke
píchhe pahunchá, aur qabr ke andar
gayá, aur súti kapṛe paṛe húe dekhe.
7 Aur wuh rúmál, jis se us ká sir
bandhá thá, un súti kapṛon ke sáth
nahín, par judá lapeṭá húá ek jagah
paṛá, dekhá.
8 Tab dúsrá shágird bhí, jo qabr
par pahle áyá thá, andar gayá, aur
dekhke yaqín kiyá.
9 Kyúnki we hanoz us nawishte ko
na jánte the, ki murdon men se us ká
jí uṭhná zarúr hai.
10 Tab we shágird apne apne ghar
men phir gaye.
11 ¶ Lekin Mariyam báhar qabr
par rotí khaṛí rahí, aur rote húe jab
ki qabr men jhukke nazar kí,
12 To do firishte sufed poshák men,
ek ko sirháne, aur dúsre ko páetáne,
jahán Yisú' kí lásh rakhí thí, baiṭhe
dekhe;
13 Jinhon ne use kahá, Ai 'aurat,
tú kyún rotí hai? Us ne unhen kahá,
Is liye ki we mere Khudáwand ko le
gaye, aur main nahín jántí ki unhon
ne use kahán rakhá.
14 Jab wuh yún kah chukí to
píchhe phirí, aur Yisú' ko khaṛe dekhá,
aur na pahcháná ki wuh Yisú' hai.
15 Yisú' ne use kahá, ki Ai 'aurat,
tú kyún rotí hai? kis ko ḍhúnḍhtí
hai? Us ne us ko bágbán jánke us se
kahá, ki Ai sáhib, agar us ko yahán
se uṭháyá ho, to mujh se kah, ki use
kahán rakhá hai, ki main use le
jáúngí.
16 Yisú' ne use kahá, Ai Mariyam.

Wuh mutawajjih húí, aur use kahá, Rabbúní; ya'ne, Ai Ustád.
17 Yisú' ne us se kahá, Mujh ko mat chhú; kyúnki main hanoz úpar apne Báp ke pás nahín gayá: par mere bháíon pás já, aur unhen kah, ki Main úpar apne Báp aur tumháre Báp pás, aur apne Khudá aur tumháre Khudá pás, játá hún.
18 Mariyam Magdalíní áí, aur shágirdon se kahá, ki Main ne Khudáwand ko dekhá, aur us ne mujh se yih báten kahín.
19 ¶ Phir usí din, jo hafte ká pahlá din thá, shám ke waqt, jab wahán ke darwáze, jahán shágird jam'a húe the, Yahúdíon ke dar se band the, Yisú' áyá, aur bich men khará húá, aur unhen kahá, Tum par salám.
20 Aur yún kahke apne háthon aur paslí ko unhen dikháyá. Tab shágird Khudáwand ko dekhke khush húe.
21 Aur Yisú' ne phir unhen kahá, Tum par salám; jis tarah Báp ne mujhe bhejá hai, main bhí usí tarah tumhen bhejtá hún.
22 Aur yih kahke us ne un par phúnká, aur un se kahá, ki Tum Rúh i Quds leo:
23 Jin ke gunáhon ko tum bakhsho, un ke gunáh bakhshe játe hain; jinhen tum na bakhshoge, na bakhshe jáenge.
24 ¶ Par Thúmá un bárahon men se ek, jis ká laqab Didumus thá, Yisú' ke áte waqt un ke sáth na thá.
25 Tab aur shágirdon ne use kahá, ki Ham ne Khudáwand ko dekhá hai. Par us ne unhen kahá, Jab tak ki main us ke háthon men kílon ke nishán na dekhún, aur kílon ke nishánon men apní unglí na dálún, aur apne háth ko us ke pahlú men dákhil na karún, kabhú yaqín na karúngá.
26 ¶ A'th roz ke ba'd, jab us ke shágird phir andar the, aur Thúmá un ke sáth thá, to darwáze band hote húe Yisú' áyá, aur bích men khará hoke bolá, Tum par salám.
27 Phir us ne Thúmá ko kahá, ki Apní unglí pás lá, aur mere háthon ko dekh, aur apná háth pás lá, aur use mere pahlú men dál; aur be-ímán mat ho, balki ímán lá.
28 Aur Thúmá ne jawáb men use kahá, Ai mere Khudáwand, aur ai mere Khudá.
29 Yisú' ne use kahá, Ai Thúmá, is liye ki tú ne mujhe dekhá, tú ímán láyá hai: mubárak we hain, jinhon ne nahín dekhá, taubhí ímán láe.
30 ¶ Aur bahutse aur mu'ajize, jo is kitáb men likhe nahín gaye, Yisú' ne apne shágirdon ke sámhne dikháe:
31 Lekin ye likhe gaye, tá ki tum ímán láo ki Yisú' Masíh hai, Khudá ká Betá, aur tá ki tum ímán láke us ke nám se zindagí páo.

XXI BA'B.

AUR ba'd us ke Yisú' ne phir apne ta,ín daryá e Tibariyás ke kináre par shágirdon ko dikháyá, aur is tarah záhir húá, ki
2 Shama'ún Patrus, aur Thúmá, jo Didumus kahlátá hai, aur Nathanael, jo Qáná e Jalíl ká hai, aur Zabadí ke bete, aur us ke shágirdon men se aur do ikatthe the.
3 Shama'ún Patrus ne unhen kahá, ki Main machhlí ke shikár ko játá hún. Unhon ne us se kahá, Ham bhí tere sáth chalenge; aur nikalke filfaur kishtí par charhe; par us rát ko kuchh na pakrá.
4 Aur jab subh húí, to Yisú' kináre par khará thá; lekin shágirdon ne na jáná ki wuh Yisú' hai.
5 Tab Yisú' ne unhen kahá, Ai larko, kyá tumháre pás kuchh kháne ko hai? Unhon ne jawáb diyá, ki Nahín.
6 Par us ne un se kahá, Kishtí kí dahní taraf jál dálo, to tum páoge. Pas unhon ne dálá, tab machhlíon kí bahutáyat se use khínch na saken.

7 Is liye us shágird ne, jise Yisú'
piyár kartá thá, Patrus se kahá, ki
Yih Khudáwand hai. So Shama'ún
Patrus ne sunke ki wuh Khudáwand
hai, chádar kamar se bándhí, kyúnki
wuh nangá thá, aur apne ta,ín daryá
men dál diyá.
8 Aur báqí shágird machhlíon ká
jál khínchte húe kishtí par áe; kyúnki
we kináre se dúr na the, magar do sau
háth kí atkal.
9 Jon kináre par áe, wahán unhon
ne koelon kí ág, aur us par machhlí
rakhí húí, aur rotí dekhí.
10 Yisú' ne unhen kahá, Un machh-
líon men se, jo tum ne pakrín, láo.
11 Shama'ún Patrus ne charhke jál
ko ek sau tirpan barí machhlíon se
bhare húe khínchá: aur agarchi machh-
lián us bahutáyat se thín, par jál na
phatá.
12 Yisú' ne unhen kahá, A'o, kháná
kháo. Aur shágirdon men se kisí ko
jur,at na húí ki us se púchhe, ki Tú
kaun hai? kyúnki we jánte the ki wuh
Khudáwand hai.
13 Tab Yisú' ne áke rotí lí, aur un-
hen dí, aur usí tarah se machhlí dí.
14 Yih tísrá martaba thá, ki Yisú'
ne, murdon men se jí uthne ke ba'd,
apne ta'ín shágirdon ko dikhláyá.
15 ¶ Aur jab we kháná khá chuke,
to Yisú' ne Shama'ún Patrus ko kahá,
Ai Shama'ún, Yúnas ke bete, kyá tú
mujhe in se ziyáda piyár kartá hai?
Us ne use kahá, Hán, ai Khudáwand;
tú khud jántá hai ki main tujhe piyár
kartá hún. Us ne use kahá, ki Mere
barre chará.
16 Us ne do bára use phir kahá, ki
Ai Shama'ún, Yúnas ke bete, áyá tú
mujhe piyár kartá hai? Wuh bolá,
ki Hán, ai Khudáwand, tú to jántá
hai ki main tujh ko piyár kartá
hún. Us ne use kahá, ki Merí bheren
chará.
17 Us ne use tísre martaba kahá, ki
Ai Shama'ún, Yúnas ke bete, áyá tú
mujhe piyár kartá hai? Tab Patrus,
is liye ki us ne tísrí bár us se kahá, ki
A'yá tú mujhe piyár kartá hai, dilgír
húá, aur use kahá, Ai Khudáwand, tú
to sab kuchh jántá hai; balki tujhe
ma'lúm hai, ki main tujhe piyár kartá
hún. Yisú' ne use kahá, Merí bheren
chará.
18 Main tujh se sach sach kahtá
hún, ki Jab tak ki tú jawán thá, tú áp
apní kamar bándhtá thá, aur jahán
kahín cháhtá thá, chaltá phirtá thá:
par jab tú búrhá hogá, to apne háthon
ko phailáegá, aur dúsrá terí kamar
bándhegá, aur wahán jahán tú na
cháhe, tujhe le jáegá.
19 Us ne in báton se patá diyá, ki
wuh kaun sí maut se Khudá ká jalál
záhir karegá; aur yih kahke use phir
kahá, ki Mere píchhe ho le.
20 Tab Patrus ne phirke us shágird
ko, jise Yisú' piyár kartá thá, aur jis
ne shám ke kháne men us ke síne par
jhukke púchhá, ki Ai Khudáwand,
wuh jo tujhe pakarwátá hai, kaun hai?
píchhe áte dekhá.
21 Patrus ne use dekhke Yisú' ko
kahá, Ai Khudáwand, is shakhs ká
kyá hogá?
22 Yisú' ne use kahá, Agar main
cháhún ki jab tak main áún, wuh
yahín thahre, to tujh ko kyá? tú mere
píchhe ho le.
23 Tab bháíon men yih bát mash-
húr húí, ki wuh shágird na maregá;
lekin Yisú' ne use nahín kahá, ki Wuh
na maregá, magar yih kahá, ki Agar
main cháhún ki mere áne tak thahre,
to tujh ko kyá?
24 Yih wuh shágird hai jis ne in
kámon kí gawáhí dí, aur in báton ko
likhá; aur ham ko yaqín hai ki us kí
gawáhí sach hai.
25 Par aur bhí bahut se kám hain,
jo Yisú' ne kiye, aur agar we judá
judá likhe játe, to main gumán kartá
hún ki kitáben jo likhí játín dunyá
men na samá saktín. A'mín.

RASU'LON̲ KE A'AMA'L.

I BA'B.

AI Theofilus, wuh pahlí kaifíyat
main̲ ne tasníf kí, un sab báton̲
kí, jo ki Yisú' shurú' se kartá, aur
sikhátá rahá,
2 Us din tak ki wuh apne rasúlon̲
ko, jinhen̲ us ne chuná thá, Rúh i
Quds se hukm dekar, úpar uṭháyá
gayá:
3 Un par us ne apne dukh uṭháne
ke píchhe áp ko bahut sí saríh ni-
shánion̲ se zinda záhir kiyá, ki wuh
chálís din tak unhen̲ nazar átá, aur
Ḳhudá kí bádsháhat kí báten̲ kahtá
rahá;
4 Aur un ke sáth ekjá hoke hukm
diyá, ki Yarúsalam se báhar na jáo,
balki Báp ke us wa'de kí, jis ká zikr
tum mujh se sun chuke ho, ráh dekho.
5 Kyún̲ki Yúhanná ne to pání se
baptisma diyá; par tum thoṛe dinon̲
ke ba'd Rúh i Quds se baptisma páoge.
6 Tab unhon̲ ne, jo ikaṭṭhe the, us
se púchhá, aur kahá, ki Ai Ḳhudá-
wand, kyá tú isí waqt Isráel kí bád-
sháhat ko phir bahál kiyá cháhtá
hai?
7 Par us ne unhen̲ kahá, Tumhárá
kám nahín̲ ki un waqton̲ aur mau-
simon̲ ko, jinhen̲ Báp ne apne hí
iḳhtiyár men̲ rakhá hai, jáno;
8 Lekin jab Rúh i Quds tum par
áwegí, tum qúwat páoge; aur Yarúsa-
lam, aur sáre Yahúdiya, o Sámariyá
men̲, balki zamín kí hadd tak, mere
gawáh hoge.
9 Aur wuh yih kahke, un ke dekh-
te húe, úpar uṭháyá gayá; aur badlí
ne use un kí nazaron̲ se chhipá liyá.
10 Aur us ke játe húe, jab we ásmán
kí taraf tak rahe the, dekho, do mard
sufed poshák pahine un ke pás khaṛe
the;
11 Aur kahne lage, Ai Jalílí mardo,
tum kyún̲ khaṛe ásmán kí taraf dekhte
ho? yihí Yisú', jo tumháre pás se
ásmán par uṭháyá gayá hai, usí tarah,
jis tarah tum ne use ásmán ko játe
dekhá, phir áwegá.
12 Tab we us paháṛ se, jo Zaitún ká
kahlátá, jo Yarúsalam se nazdík, balki
faqat ek sabt kí manzil dúr hai, Yarú-
salam ko phire.
13 Aur jab dáḳhil húe, to ek bálá-
ḳháne par gaye; wahán̲ Patrus aur
Ya'qúb, aur Yúhanná aur Andryás,
Failbús aur Thúmá, Barthúlamá aur
Matí, Halfá ká beṭá Ya'qúb, aur Sha-
ma'ún Zelotes, aur Ya'qúb ká bhái
Yahúdáh, rahte the.
14 Ye sab, 'auraton̲, aur Yisú' kí
má Mariyam, aur us ke bháion̲ ke
sáth, ek-dil hoke du'á aur minnat kar
rahe the.
15 ¶ Unhín̲ dinon̲, Patrus shágird-
on̲ ke darmiyán, (un sab ke nám
milke ek sau bís ke qaríb the,) khaṛá
hoke bolá,
16 Ai bháío, zarúr thá ki wuh
nawishta, jo Rúh i Quds ne, Dáúd ki
zubání, Yahúdáh ke haqq men̲, jo Yisú'
ke pakaṛnewálon̲ ká rahnumá thá, áge
se farmáyá, púrá howe.
17 Kyún̲ki wuh ham men̲ giná
gayá, aur us ne is ḳhidmat men̲ hissa
páyá thá.
18 So us ne apní badí kí mazdúrí se
ek khet mol liyá, aur aundhe mun̲h

girá, aur us ká peṭ phaṭ gayá, aur us
kí tamám antṛián nikal paṛín.
19 Aur yih Yarúsalam ke sab rah-
newálon ko ma'lúm húá; yahán tak
ki us khet ká nám unhín kí zubán
men Haqal-dámá húá, ya'ne ḳhún kí
zamín.
20 Kyúnki Zabúr kí kitáb men
likhá hai, ki Us ká makán ujaṛ jáe,
aur us men koí basnewálá na rahe, aur
us kí ta'ínátí ká 'uhda dúsrá le.
21 Pas cháhiye ki in mardon men
se, jo har waqt hamáre sáth rahe, jab
Ḳhudáwand Yisú' ham men áyá jáyá
kartá thá,
22 Yúhanná ke baptisma se leke us
din tak ki wuh hamáre pás se úpar
uṭháyá gayá, in men se ek hamáre
sáth us ke jí uṭhne ká gawáh howe.
23 Tab unhon ne do ko khaṛá kiyá,
ek Yúsuf jo Barsabás kahlátá, jis ká
laqab Jústus thá, aur dúsrá Mat-
thiyás.
24 Aur yih kahke du'á mángí, ki Ai
Ḳhudáwand, sab ke dilon ke jánne-
wále, dikhá ki in donon men se tú ne
kis ko chuná hai, ki
25 Wuh is ḳhidmat o risálat men
hissa le, jis se Yahúdáh ḳhárij hoke
apní ḳháss jagah ko gayá.
26 Aur unhon ne un par chiṭṭhíán
ḍálín; aur chiṭṭhí Matthiyás ke nám
par niklí; tab wuh gyárah rasúlon
men shumár kiyá gayá.

II BA'B.

AUR jab Pantekust ká din áyá thá,
we sab ek dil hoke ikaṭṭhe húe.
2 Aur ekbárgí ásmán se ek áwáz áí,
jaise baṛí ándhí chale, aur us se sárá
ghar, jahán we baiṭhe the, bhar gayá.
3 Aur unhen judí judí ág kí sí
zubánen dikháí dín, aur un men se
har ek par baiṭhín.
4 Tab we sab Rúh i Quds se bhar
gaye, aur gair zubánen, jaise Rúh ne
unhen bolne kí qudrat baḳhshí, bolne
lage.
5 Aur Ḳhudá-tars Yahúdí har ek
qaum men se, jo ásmán ke tale hai,
Yarúsalam men á rahe the.
6 So jab yih áwáz áí, to bhíṛ lag
gayí, aur sab dang húe, kyúnki har ek
ne unhen apní apní bolí bolte suná.
7 Aur sab hairán hoke, aur ta'ajjub
karke, ápas men kahne lage, Dekho,
kyá yih sab jo bolte hain, Jalílí
nahín?
8 Pas kyúnkar har ek ham men se
apne apne watan kí bolí suntá hai?
9 Párthí, aur Medí, aur 'Elámí, aur
rahnewále Masuputámiya, Yahúdiya
aur Qappaduqiya, Puntus aur Asia ke,
10 Frugiyá aur Pamfúliya, Misr,
aur Libya ke us hissa ke jo Qurene
ke 'iláqa men hai, aur Rúmí musáfir,
Yahúdí aur Yahúdí muríd,
11 Kretí, aur 'Arab hoke ham apní
apní zubánon men unhen Ḳhudá kí
baṛí báten bolte sunte hain.
12 Aur sab hairán húe, aur ghab-
ráke ek dúsre se kahne lagá, ki Yih
kyá húá cháhtá hai?
13 Auron ne ṭhaṭṭhe se kahá, ki Ye
nayí mai ke nashe men hain.
14 ¶ Tab Patrus ne un gyárahon
ke sáth khaṛe hoke apní áwáz buland
kí, aur un se kahá, Ai Yahúdí mardo
o Yarúsalam ke sab rahnewálo, yih
jáno, aur kán lagáke merí báten suno:
15 Ki ye, jaisá tum samajhte ho,
nashe men nahín, kyúnki abhí pahar
din áyá hai.
16 Balki yih wuh hai, jo Yúel nabí
kí ma'rifat farmáyá gayá: ki
17 Ḳhudá kahtá hai, ki A'ḳhirí
dinon men aisá hogá, ki main apní
Rúh men se sab ádmíon par ḍhálúngá:
aur tumháre beṭe, aur tumhárí beṭíán,
nubúwat karengí, aur tumháre jawán
roya dekhenge, aur tumháre buḍḍhe
ḳhwáb:
18 Aur main un dinon men apne
bandon aur bándíon par apní Rúh
men se ḍhálúngá: aur we nubúwat
karenge.
19 Aur main úpar ásmán men

achambhe, aur níche zamín par ni-
shánián̲, lahú, aur ág, o dhún̲wen̲ ká
bádal, dikháún̲gá:
20 Súraj andherá, aur chánd lahú ho
jáegá, peshtar us ke ki Ḳhudáwand ká
buzurg aur nádir din áwe;
21 Aur yún̲ hogá, ki har ek jo Ḳhu-
dáwand ká nám legá, naját páwegá.
22 Ai Isráelí mardo, ye báten̲ suno,
ki Yisú' Násarí ek mard thá, jis ká
Ḳhudá kí taraf se honá tum par sábit
húá, un mu'ajizon̲ aur achambhon̲ aur
nisháníon̲ se, jo Ḳhudá ne us kí ma'-
rifat tumháre bích men̲ dikháín̲, jaisá
tum áp bhí jánte ho:
23 Usí ko, jab Ḳhudá ke ṭhahráe
húe iráde aur 'ilm i azalí se sompá
gayá, tum ne pakṛá, aur be-dínon̲ ke
háth se kíle gaṛwáke qatl kiyá:
24 Usí ko Ḳhudá ne, maut ke
band kholke, uṭháyá: kyún̲ki mum-
kin na thá ki wuh us ke qabze men̲
rahe.
25 Is liye ki Dáúd us ke haqq men̲
kahtá hai, ki Main̲ ne Ḳhudáwand
par, jo sadá mere sámhne hai, áge se
nazar kí, ki wuh merí dahní taraf hai,
tá ki main̲ na haṭún̲:
26 Isí sabab merá dil ḳhush hai, aur
merí zubán nihál hai; balki merá badan
bhí ummed men̲ chain karegá:
27 Is liye ki tú merí ján ko 'álam i
gaib men̲ na chhoṛegá, na apne quddús
ko saṛne degá.
28 Tú ne mujhe zindagí kí ráhen̲
batáín̲; tú ne mujhe apne dídár ke
bá'is ḳhushí se bhar diyá.
29 Ai bháío, mujhe qaum ke ra,ís
Dáúd ke haqq men̲ be-dhaṛak kahne
do, ki wuh múá, aur gáṛá bhí gayá, aur
áj tak us kí qabr hamáre darmiyán
maujúd hai.
30 So is sabab se ki nabí thá, aur
jántá thá ki Ḳhudá ne us se qasam
kháí hai, ki main̲ terí nasl se Masíh ko
jism ke rú se zahir karún̲gá, ki tere
taḳht par baiṭhe;
31 Us ne yih pahle se jánkar Masíh
ke jí uṭhne ká zikr kiyá, ki us kí ján
'álam i gaib men̲ chhoṛí na gayí, na us
ke badan ne saṛne páyá.
32 Usí Yisú' ko Ḳhudá ne uṭháyá;
us ke ham sab gawáh hain̲.
33 Pas Ḳhudá ke dahine háth bu-
land hoke, aur Báp se Rúh i Quds ká
wa'da páke, us ne yih, jo tum ab
dekhte aur sunte ho, ḍhálá.
34 Kyún̲ki Dáúd ásmán par na
gayá; lekin wuh ḳhud kahtá hai, ki
Ḳhudáwand ne mere Ḳhudáwand se
kahá, ki Mere dahine baiṭh,
35 Jab tak ki main̲ tere dushmanon̲
ko tere pán̲won̲ kí chaukí na karún̲.
36 Pas Isráel ká sárá gharáná ya-
qínan jáne, ki Ḳhudá ne usí Yisú' ko,
jise tum ne salíb dí, Ḳhudáwand aur
Masíh bhí kiyá.
37 ¶ Jab unhon̲ ne yih suná, to un
ke dil chhid gaye, aur Patrus aur báqí
rasúlon̲ se kahá, ki Ai bháío, ham kyá
karen̲?
38 Tab Patrus ne un se kahá, Tauba
karo, aur tum men̲ se har ek, gunáhon̲
kí mu'áfí ke liye, Yisú' Masíh ke nám
par baptisma le, to Rúh i Quds ká in-
'ám páoge.
39 Is liye ki yih wa'da tum se aur
tumháre laṛkon̲ se hai, aur un sab se,
jo dúr hain̲, jitnon̲ ko hamárá Ḳhudá-
wand Ḳhudá buláwe.
40 Aur wuh bahut aur báton̲ kí
gawáhián̲ láyá, aur yih kahke nasíhat
kí, ki Apne ko is ṭeṛhí qaum se bacháo.
41 ¶ So jinhon̲ ne us kí bát ḳhushí
se qabúl kí, baptisma páyá; aur usí
roz tín hazár ádmí ke qaríb shámil
húe.
42 Aur rasúlon̲ se ta'lím páne, aur
suhbat rakhne, aur roṭí toṛne, aur du'á
mángne men̲ lage rahe.
43 Aur har ek ján ko ḳhauf áyá:
aur bahut se achambhe aur nishánián̲
rasúlon̲ se záhir húín̲.
44 Aur sab jo ímán láe the, ikaṭ-
ṭhe rahe, aur sárí chízon̲ men̲ sharík
the;

45 Aur apní milkíyat aur asbáb
bechke, har ek kí zarúrat ke muwáfiq,
sab ko bánṭ dete the.
46 Aur har roz ek-dil hoke haikal
men̲ rahe, aur ghar ghar roṭíán̲ toṛke
khushí aur sídhe dil se khána kháte
the,
47 Aur Ḳhudá kí ta'ríf karte the,
aur sab logon̲ ke nazdík 'azíz the.
Aur Ḳhudáwand har roz un ko, jin-
hon̲ ne naját pái, kalísiye men̲ milátá
thá.

III BA'B.

PAS Patrus aur Yúhanná ek sáth
du'á ke waqt tísre pahar haikal
ko chale.
2 Aur log janam ká ek langṛá liye
játe the, jise har roz láke haikal ke us
darwáze par, jo Ḳhúbsúrat kahlátá
hai, biṭháte the, ki haikal ke jánewálon̲
se bhíkh mánge;
3 Jab us ne Patrus aur Yúhanná ko
haikal men̲ játe dekhá, un se bhíkh
mángí:
4 Par Patrus ne Yúhanná ke sáth
us par nazar karke kahá, ki Hamárí
taraf dekh.
5 Wuh to is ummed par, ki un se
kuchh páwe, un ko tak rahá.
6 Tab Patrus ne kahá, Rúpá aur
soná mere pás nahín̲; par jo mere pás
hai, tujhe detá hún̲; Yisú' Masíh
Násarí ke nám se uṭh, aur chal.
7 Aur us ká dahiná háth pakaṛke
uṭháyá; usí dam us ke pán̲w aur
ṭakhne mazbút ho gaye.
8 Aur wuh kúdke khaṛá húá, aur
chalne lagá, aur kúdtá phándtá, aur
Ḳhudá kí ta'ríf kartá, un ke sáth
haikal men̲ gayá.
9 Aur sab logon̲ ne use chalte phirte
aur Ḳhudá kí ta'ríf karte dekhá:
10 Aur us ko pahcháná, ki yih wuhí
hai jo haikal ke Ḳhúbsúrat darwáze
par bhíkh mángne baiṭhá thá; aur us
májare se, jo us par guzrá thá, dang
aur hairán húe.
11 Aur jis waqt wuh langṛá, jo
changá húá thá, Patrus aur Yúhanná
ko lipṭá játá thá, sab log niháyat hai-
rán hoke us barámada kí taraf jo
Sulaimán ká kahlátá hai, un ke pás
dauṛe áe.
12 ¶ Par Patrus ne yih dekhkar
logon̲ se kahá, ki Ai Isráelí mardo, is
par tum kyún̲ ta'ajjub karte? aur
kyún̲ hamen̲ aisá dekh rahe ho, ki
goyá ham ne apní qudrat yá díndárí
se us shakhs ko chalne kí táqat dí?
13 Abirahám aur Iz,háq aur Ya'qúb
ke Ḳhudá ne, hamáre bápdádon̲ ke
Ḳhudá ne, apne Beṭe Yisú' ko jalál
diyá, jise tum ne hawála kiyá, aur
Pilátus ke huzúr, jab us ne chhoṛ dená
insáf jáná, inkár kiyá.
14 Hán̲, tum ne us Quddús aur
Rástkár ká inkár kiyá, aur cháhá ki
ek khúní tumháre liye chhoṛá jáe:
15 Par zindagí ke Málik ko qatl
kiyá, jise Ḳhudá ne murdon̲ men̲ se
uṭháyá; aur ham us ke gawáh hain̲.
16 Usí ke nám ne, us ímán ke
wasíle jo us ke nám par hai, is shakhs
ko, jise tum dekhte aur jánte ho, maz-
bút kiyá; hán̲, usí ímán ne, jo us kí
taraf se hai, yih kámil tandurustí tum
sab ke sámhne use dí.
17 Aur ab, ai bháío, main̲ jántá
hún̲ ki tum ne yih nádání se kiyá,
jaise tumháre sardáron̲ ne bhí.
18 Par jin báton̲ kí Ḳhudá ne ap-
ne sab nabíon̲ kí zubání áge se kha-
bar dí thí, ki Masíh dukh uṭháwegá,
so púrí kín̲.
19 ¶ Pas tauba karo, aur phiro, ki
tumháre gunáh miṭáe jáen̲, tá ki Khu-
dáwand ke huzúr se tázagí-bakhsh
aiyám áwen̲:
20 Aur wuh Yisú' Masíh ko phir
bheje, jis kí manádí tum logon̲ ke
darmiyán áge se húí.
21 Zarúr hai ki ásmán use liye
rahe, un zamánon̲ tak ki sab chízen̲,
jin ká zikr Ḳhudá ne apne sab pák
nabíon̲ kí zubání dunyá ke shurú' se
kiyá, apní hálat par áwen̲.

22 Kyún̲ki Músá ne to bápdádon̲ se kahá, ki Ḳhudáwand, jo tumhárá Ḳhudá hai, tumháre bháíon̲ men̲ se tumháre liye ek nabí merí mánind barpá karegá; jo kuchh wuh tumhen̲ kahe, us kí sab suno.

23 Aur aisá hogá, ki har nafs jo us nabí kí na sune, wuh qaum men̲ se nest kiyá jáegá.

24 Balki sab nabíon̲ ne, Samúel se leke pichhlon̲ tak, jitnon̲ ne kalám kiyá, in dinon̲ kí ḳhabar dí hai.

25 Tum nabíon̲ kí aulád, aur us 'ahd kí ho, jo Ḳhudá ne hamáre bápdádon̲ se bándhá hai, jab Abirahám se kahá, Balki terí aulád se dunyá ke sáre gharáne barakat páwenge.

26 Tumháre pás Ḳhudá ne apne Beṭe Yisú' ko uṭháke pahle bhejá, ki tum men̲ se har ek ko us kí badíon̲ se pherke barakat de.

IV BA'B.

JAB we logon̲ se yih kah rahe the, káhin, aur haikal ká sardár, aur Sadúqí, un par chaṛh áe;

2 Kyún̲ki náráz húe ki we logon̲ ko sikháte the, aur Yisú' ke sabab se murdon̲ ke jí uṭhne kí ḳhabar dete the.

3 Aur unhon̲ ne un par háth ḍále, aur dúsre din tak pahre men̲ rakhá: kyún̲ki shám ho gayí thí.

4 Par bahutere un men̲ se, jinhon̲ ne kalám suná, ímán láe; aur un logon̲ kí ginti pánch hazár ke qaríb thí.

5 ¶ Aur dúsre din yún̲ húá, ki un ke sardár, aur buzurg, aur faqíh,

6 Aur sardár káhin Annás, o Qayáfá, aur Yúhanná, aur Iskandar, aur jitne sardár káhin ke gharáne ke the, Yarúsalam men̲ jam'a húe.

7 Aur un ko bích men̲ khaṛá karke púchhá, ki Tum ne kis iqtidár aur kis nám se yih kiyá?

8 Tab Patrus ne Rúh i Quds se ma'múr hoke un se kahá, Ai qaum ke sardáro, aur ai Isráel ke buzurgo,

9 Agar áj ham se is ihsán kí bábat, jo is za'íf ádmí par húá, púchhá játá hai, ki wuh kyún̲kar changá húá;

10 To tum sab, aur Isráel kí sárí qaum ko, ma'lúm ho, ki Yisú' Masíh Násarí ke nám se, jis ko tum ne salíb dí, aur jise Ḳhudá ne murdon̲ men̲ se phir uṭháyá, usí se yih mard tumháre sámhne bhalá changá khaṛá hai.

11 Yih wuhí patthar hai, jise tum mi'máron̲ ne náchíz jáná, jo kone ká sirá ho gayá.

12 Aur kisí dúsre se naját nahín̲: kyún̲ki ásmán ke tale ádmíon̲ ko koí dúsrá nám nahín̲ baḳhshá gayá, jis se ham naját pá saken̲.

13 ¶ Jab unhon̲ ne Patrus aur Yúhanná kí dilerí dekhí, aur daryáft kiyá ki we be-'ilm aur 'awámm men̲ se hain̲, to ta'ajjub kiyá: phir ma'lúm kiyá, ki we Yisú' ke sáth the.

14 Aur us shaḳhs ko, jo changá húá thá, un ke sáth khaṛe dekhke kuchh ḳhiláf na kah saken̲.

15 Par unhen̲ hukm karke ki majlis se báhar jáo, ápas men̲ saláh karne lage,

16 Yih kahke, ki Ham in ádmíon̲ se kyá karen̲? kyún̲ki ek saríh mu'ajiza unhon̲ ne dikhláyá, jo Yarúsalam ke sab rahnewálon̲ par záhir hai: aur ham is ká inkár nahín̲ kar sakte.

17 Lekin tá ki yih logon̲ men̲ ziyáda mashhúr na ho, ham unhen̲ ḳhúb dhamkáwen̲, ki phir is nám se kisú ádmí ko na bolen̲.

18 Tab unhen̲ buláke tákíd kí, ki Yisú' ke nám par hargiz na bolen̲, aur ta'lím na den̲.

19 Par Patrus aur Yúhanná ne jawáb men̲ unhen̲ kahá, Tum hí insáf karo, ki Ḳhudá ke nazdík yih durust hai, ki ham Ḳhudá kí bát se tumhárí bát ziyáda sunen̲.

20 Kyún̲ki mumkin nahín̲, ki jo ham ne dekhá, aur suná hai, so na kahen̲.

21 Tab unhon ne un ko aur dham-
káke chhoṛ diyá, kyúnki logon ke
sabab un kí sazá dene kí koí ráh na
páí, is liye ki sab log, us májare ke
bá'is, Khudá kí taríf karte the;
22 Ki wuh shakhs, jis ke changá
karne se yih mu'ajiza záhir húá, chá-
lís baras ke úpar thá.
23 ¶ Par we chhúṭke apne logon ke
pás gaye, aur jo kuchh sardár káhinon
aur buzurgon ne un se kahá thá, ba-
yán kiyá.
24 Jab unhon ne yih suná, to ek-
dil hoke Khudá kí taraf áwáz buland
kí, aur kahá, ki Ai Rabb, tú wuh
Khudá hai, jis ne ásmán, aur zamín,
aur samundar, aur sab kuchh jo un
men hai, paidá kiyá;
25 Tú ne apne bande Dáúd kí zu-
bání kahá, ki Gair-qaumon ne kyún
dhúm macháí, aur logon ne bátil
khiyál kiye?
26 Khudáwand aur us ke Masíh ke
barkhiláf hoke zamín ke bádsháh
uṭhe, aur sardár báham jam'a húe.
27 Sach, ki tere quddús Beṭe Yisú'
ke, jise tú ne Masíh kiyá, barkhiláf
hoke Herodís aur Puntius Pilátus
gair-qaumon aur Isráelí logon ke sáth
jam'a húe,
28 Tá ki jis ká honá tere háth aur
tere iráde ne áge se ṭhahrá rakhá
'amal men láwen.
29 Ab, ai Khudáwand, un kí dham-
kíon ko dekh: aur apne bandon ko
yih bakhsh, ki we kamál dilerí se terá
kalám sunáwen,
30 Jab ki tú apná háth changá
karne ko phailá de; aur tere quddús
Beṭe Yisú' ke nám se nisháníán aur
achambhe záhir hon.
31 ¶ Aur jab we du'á máng chu-
ke, wuh makán, jahán we jam'a the,
hiláyá gayá: aur sab Rúh i Quds se
bhar gaye, aur Khudá ká kalám dilerí
se sunáne lage.
32 Aur ímándáron kí jamá'at ek-dil
aur ek-ján húí: aur kisí ne apne mál
ko apná na kahá, balki sárí chízon
men sharík the.
33 Aur rasúlon ne baṛe iqtidár se
Khudáwand Yisú' ke jí uṭhne par
gawáhí di: aur un sab par baṛá fazl
thá:
34 Kyúnki koí un men muhtáj na
thá: is liye ki jo log zamín o makán
ke málik the, un ko bechke un kí
qímat láte,
35 Aur rasúlon ke pánwon par
rakhte the: aur har ek ko, us kí zarú-
rat ke muwáfiq, bánṭ diyá játá thá.
36 Aur Yúses, jis ká rasúlon ne
Barnabás (ya'ne, Nasíhat ká beṭá,)
nám rakhá, jo qaum ká Láwí aur
paidáish se Kuprusi thá,
37 Ek khet rakhtá thá, use bechke,
aur us kí qímat láke, rasúlon ke pán-
won par rakhí.

V BA'B.

AUR Hanáníyáh náme ek mard aur
us kí jorú Safírá ne apní milkí-
yat bechí,
2 Aur qímat men se kuchh rakh
chhoṛá; so us kí jorú bhí jántí thí;
aur kuchh láke rasúlon ke pánwon
par rakhá.
3 Tab Patrus ne kahá, Ai Haná-
níyáh, kyún Shaitán tere dil men
samáyá, ki tú Rúh i Quds se jhuṭh
bole, aur zamín kí qímat men se kuchh
rakh chhoṛe?
4 Kyá jab tak tere pás thí, terí na
thí? aur jab bechí gayí, tere ikhtiyár
men na rahí? tú ne kyún is bát ko
apne dil men jagah dí? tú ádmíon se
nahín, balki Khudá se jhúṭh bolá.
5 Yih báten sunte hí Hanáníyáh
gir paṛá, aur us ká dam nikal gayá:
aur sab ko jinhon ne yih suná baṛá
khauf áyá.
6 Aur jawánon ne uṭhke use kaf-
náyá, aur báhar le jáke gáṛá.
7 Jab ghanṭe tín ek guzre, us kí
jorú is májare se be-khabar hoke bhí-
tar áí.
8 Patrus ne use kahá, Mujh se kah,

Kyá zamín itne hí par bechí? Us
ne kahá, Hán̲, itne par.
9 Phir Patrus ne use kahá, Tum
ne kyún̲ eká kiyá, ki Ḳhudáwand kí
Rúh ko ázmáo? dekh, tere shauhar
ke gáṛnewálon̲ ke pán̲w darwáze par
hain̲, aur tujhe bhí báhar le jáen̲ge.
10 Tab wun̲hín̲ us ke pán̲won̲ pás
girke us ká dam nikal gayá; aur ja-
wánon̲ ne bhítar áke use murda páyá,
aur báhar le jáke us ke shauhar pás
gáṛá.
11 Aur tamám kalísiyá, aur sab,
jinhon̲ ne yih suná, bahut ḍar gaye.
12 ¶ Aur rasúlon̲ ke háthon̲ se
bahut sí nishánián̲ aur mu'ajize logon̲
ke darmiyán záhir kiye gaye; (aur
we sab ek-dil hoke Sulaimán ke bará-
made men̲ ikaṭṭhe the.
13 Par auron̲ men̲ se kisí ká hiwáo
na paṛá, ki un men̲ já mile: magar log
un kí ta'ríf karte the.
14 Aur aur bhí ziyáda mard aur
'auraten̲, balki guroh kí guroh, Ḳhudá-
wand par ímán láke un men̲ shámil
hote the.)
15 Yahán̲ tak ki log bímáron̲ ko
saṛakon̲ par láke chárpáíon̲ aur kha-
ṭolon̲ par rakhte the, tá ki jab Patrus
áwe, us ká sáya hí un men̲ se kisú par
paṛ jáwe.
16 Aur cháron̲ taraf ke shahron̲ ke
log bímáron̲ ko, aur un ko jo nápák
rúhon̲ ke satáe the, láke Yarúsalam
men̲ jam'a húe; so sab change kiye
gaye.
17 ¶ Tab sardár káhin aur us ke sab
sáthí, (jo Sadúqí ke firqe ke the,) ḍáh
se bharke uṭhe,
18 Aur rasúlon̲ par háth ḍále, aur
unhen̲ qaidḳháne i 'ámm men̲ band
kiyá.
19 Par Ḳhudáwand ke ek firishte
ne rát ko qaidḳháne ke darwáze khole,
aur unhen̲ báhar le áke kahá,
20 Jáo, aur haikal men̲ khaṛe hoke
is zindagí kí sab báten̲ logon̲ se kaho.
21 We yih sunke taṛke haikal men̲
gaye, aur sikhláne lage. Par sardár
káhin aur us ke sáthíon̲ ne áke Sadr
Majlis ko aur baní Isráel ke buzurgon̲
kí jamá'at ko ikaṭṭhe kiyá, aur qaid-
ḳháne men̲ kahlá bhejá, ki unhen̲
láwen̲.
22 Magar piyádon̲ ne pahunchke
unhen̲ qaidḳháne men̲ na páyá, aur
phir áke ḳhabar dí,
23 Aur kahá, ki Ham ne to qaid-
ḳháne ko baṛí ḳhabardárí se band, aur
chaukídáron̲ ko báhar darwázon̲ par
khaṛá páyá: par jab kholá, to kisú ko
andar na páyá.
24 Jon̲hín̲ sardár káhin, aur haikal
ke sardár, aur sardár káhinon̲ ne yih
bát suní, un kí bábat ghabrá gaye, ki
kyá hogá.
25 Tab kisú ne áke unhen̲ ḳhabar
dí, ki Dekho, we mard, jinhen̲ tum ne
qaidḳháne men̲ ḍálá thá, haikal men̲
khaṛe logon̲ ko sikhláte hain̲.
26 Tab haikal ká sardár piyádon̲
ke sáth jáke unhen̲ láyá, lekin zabar-
dastí se nahín̲: kyún̲ki logon̲ se ḍarte
the, ki aisá na ho ki ham par patthráo
karen̲.
27 Aur unhen̲ láke Majlis ke bích
men̲ khaṛá kiyá: tab sardár káhin ne
un se yih kahke púchhá,
28 Kyá ham ne tum se baṛí tákíd
na kí, ki is nám par ta'lím na dená?
par, dekho, tum ne Yarúsalam ko
apní ta'lím se bhar diyá, aur is shaḳhs
ká ḳhún ham par láyá cháhte ho.
29 ¶ Tab Patrus aur rasúlon̲ ne
jawáb men̲ kahá, Ham ko Ḳhudá ká
hukm ádmíon̲ ke hukm se ziyáda
mánná farz hai.
30 Hamáre bápdádon̲ ke Ḳhudá ne
Yisú' ko uṭháyá, jise tum ne káṭh par
laṭkáke már ḍálá.
31 Usí ko Ḳhudá ne Málik aur
Naját-denewálá ṭhahráke apne dahine
háth par buland kiyá, táki Isráel ko
tauba aur gunáhon̲ kí mu'áfí baḳhshe.
32 Aur ham in báton̲ par us ke
gawáh hain̲; aur Rúh i Quds bhí, jise

Khudá ne unhen, jo us kí tábi'-dárí karte hain, bakhshá hai.

33 ¶ We yih sunke kat gaye, aur saláh kí ki unhen qatl karen.

34 Tab Gamaliel náme ek Farísí ne, jo sharí'at ká mu'allim, aur sab logon men 'izzatdár thá, majlis men uthke hukm diyá, ki rasúlon ko zarra báhar le jáo;

35 Aur unhen kahá, ki Ai Israélí mardo, áp se khabardár ho, ki tum in ádmíon ke sáth kyá kiyá cháhte ho;

36 Kyúnki in dinon ke áge Theudás ne uthke kahá, ki Main kuchh hún: aur takhmínan chár sau mard us se mil gaye; wuh márá gayá, aur sab jitne us ke tábi' the, pareshán o tabáh húe.

37 Ba'd us ke Yahúdáh Jalílí ismnawísí ke dinon men uthá, aur bahut se logon ko apne píchhe khínchá: wuh bhí halák húá, aur sab, jitne us ke tábi' the, chhitar bitar ho gaye.

38 Aur ab main tumhen kahtá hún, ki In ádmíon se kinára karo, aur un ko jáne do: kyúnki agar yih tadbír yá kám insán se hai, to zái' hogí:

39 Par agar Khudá se hai, to tum use zái' nahín kar sakte; aisá na ho ki tum Khudá se bhí larnewále thahro.

40 Unhon ne us kí mání: aur rasúlon ko pás buláke kore máre, aur hukm kiyá, ki Yisú' ke nám par bát na karná; tab unhen chhor diyá.

41 ¶ Pas we Majlis ke huzúr se chale gaye, aur khush húe, ki ham is láiq to thahre ki us ke nám ke liye be-hurmat howen.

42 Aur we har roz haikal men, aur ghar ghar sikhláne, aur Yisú' Masíh kí khushkhabarí dene se báz na rahe.

VI BA'B.

UN dinon men jab shágird bahut hote the, Yúnání-má,il Yahúdí 'Ibráníon se kurkuráne lage, kyúnki un kí bewáon ke roz kí khabargírí men gaflat hotí thí.

2 Tab un bárahon ne shágirdon ke gol ko báham buláke kahá, Achchhá nahín lagtá ki ham Khudá ke kalám ko chhorke mezon kí khidmat karen.

3 Pas, ai bháío, apne men se sát mu'atabar shakhs ko, jo Rúh i Quds aur dánáí se bhare hon, chuno, ki ham un ko is kám par muqarrar karen.

4 Aur ham áp du'á aur kalám kí khidmat men mashgúl rahenge.

5 ¶ Aur yih bát sárí jamá'at ko pasand áí: aur unhon ne Stafanus náme ek mard ko, jo ímán aur Rúh i Quds se bhará thá, aur Failbús, aur Prukhurus, aur Niqánur, aur Tímon, aur Pármanás, aur Niqulás Antákí ek Yahúdí muríd ko, chuná:

6 Inhen rasúlon ke áge khará kiyá; aur unhon ne du'á mángke apne háth un par rakhe.

7 Aur Khudá ká kalám phail gayá; aur Yarúsalam men shágirdon ká shumár bahut hí barh gayá: aur káhinon kí barí guroh ímán ke tábi' húí.

8 Aur Stafanus ímán aur qúwat se ma'múr hoke bare bare mu'ajize aur nisháníán logon ke bích záhir kartá rahá.

9 ¶ Tab us 'ibádatkháne se, jo Libartínon ká 'ibádatkhána kahlátá hai, aur Qureníon, aur Iskandaríon, aur un men se jo Qiliqiya aur Asia se áe, ba'ze uthke Stafanus se bahs karne lage.

10 Par we us dánáí aur rúh ká, jis se wuh kalám kartá thá, sámhná na kar saken.

11 Tab unhon ne ba'ze mardon ko gánthá, ki kahen, ki Ham ne us ko Músá aur Khudá kí nisbat kufr bakte suná.

12 Tab unhon ne logon, aur buzurgon, aur faqíhon ko ubhárá, aur us par charh áe, aur pakarke Sadr Majlis men le gaye,

13 Aur jhúthe gawáhon ko khará kiyá; unhon ne kahá, ki Yih shakhs

is pák makán aur sharí'at kí nisbat
kufr bakne se báz nahín̲ átá :
14 Kyún̲ki ham ne use yih kahte
suná, ki Wuhí Yisú' Násarí is makán
ko ḍháegá, aur un rasmon̲ ko, jo Músá
kí ma'rifat hamen̲ pahunchín̲, badal
ḍálegá.
15 Tab sabhon̲ ne, jo majlis men̲
baiṭhe the, us par gaur se nazar kí ;
unhen̲ us ká chihra firishte ká sa
chihra nazar áyá.

VII BA'B.

TAB sardár káhin ne kahá, Kyá ye
báten̲ yún̲hín̲ hain̲ ?
2 Wuh bolá, Ai bháío, aur ai ábá,
suno ; ki Ḳhudá e zu-l-jalál hamáre
báp Abirahám par, jis waqt wuh
Masuputámiya men̲ thá, peshtar us ke
ki wuh Harrán men̲ já basá, záhir húá,
3 Aur use kahá, ki Apne mulk aur
apne ḳhándán men̲ se nikal já, aur us
mulk men̲ jise main̲ tujhe dikháún̲gá
chalá já.
4 Tab Khaldíon̲ ke mulk se báhar
jáke Harrán men̲ já rahá : aur wahán̲
se, us ke báp ke marne ke ba'd, Ḳhudá
ne us ko is mulk men̲, jis men̲ tum ab
rahte ho, pahuncháyá.
5 Aur us ko kuchh mírás, balki
qadam rakhne kí jagah, us men̲ na dí :
par wa'da kiyá, ki Main̲ yih zamín
tujhe, aur tere ba'd terí nasl ko, dún̲gá,
ki terí milkíyat ho jáe, agarchi us ká
koí laṛká na thá.
6 Aur Ḳhudá ne yún̲ farmáyá, ki
Terí nasl begáne mulk men̲ já rahegí ;
aur we un ko gulámí men̲ rakhen̲ge,
aur chár sau baras tak bad-sulúkí
karen̲ge.
7 Phir Ḳhudá ne kahá, ki Main̲ us
qaum kí, jis kí gulámí men̲ we ra-
hen̲ge, 'adálat karún̲gá : aur ba'd us ke
we báhar áwen̲ge, aur isí jagah merí
bandagí karen̲ge.
8 Aur us ne us se ḳhatne ká 'ahd
kiyá ; so us se Iz,háq paidá húá, aur
áṭhwen̲ din us ká ḳhatna kiyá ; aur
Iz,háq se Ya'qúb, aur Ya'qúb se bárah
gharánon̲ ke báni paidá húe.
9 Aur sardáron̲ ne ḍáh se Yúsuf ko
bechá, ki Misr men̲ le jáen̲ : par Ḳhudá
us ke sáth thá,
10 Aur use us kí sab musíbaton̲ se
nikálá, aur use Misr ke bádsháh Fira'-
ún ke huzúr maqbúliyat aur hikmat
baḳhshí : aur us ne use Misr aur apne
sáre ghar ká muḳhtár kiyá.
11 Ab Misr ke sáre mulk aur Kan-
'án men̲ kál paṛá, aur baṛí musíbat ái :
aur hamáre bápdádon̲ ko kháná mu-
yassar nahín̲ átá thá.
12 Lekin Ya'qúb ne sunke ki Misr
men̲ anáj hai, hamáre bápdádon̲ ko
pahlí bár bhejá.
13 Aur dúsrí bár Yúsuf apne bháíon̲
par záhir ho gayá ; aur Yúsuf ká
gharáná Fira'ún ko ma'lúm húá.
14 Tab Yúsuf ne apne báp Ya'qúb
aur us ke sáre kunbe ko, jo pachhattar
shaḳhs the, bulá bhejá.
15 Aur Ya'qúb Misr men̲ gayá ;
wahán̲ wuh aur hamáre bápdáde mar
gaye ;
16 Aur we un ko Sikm men̲ le
gaye, aur us maqbare men̲, jis ko
Abirahám ne baní Hamúr Sikm ke
báp se rúpiya deke mol liyá thá, gáṛá.
17 Pas jab us wa'da ká waqt, jis
kí Ḳhudá ne Abirahám se qasam kháí
thí, nazdík áyá, log Misr men̲ baṛhne
aur bahut hone lage,
18 Us waqt tak ki dúsrá bádsháh
uṭhá, jo Yúsuf ko na jántá thá.
19 Us ne hamárí qaum se fitrat
karke hamáre bápdádon̲ se bad-sulúkí
kí, yahán̲ tak ki us ne un ke chhoṭe
laṛkon̲ ko phenkwá diyá, tá ki we jíte
na rahen̲.
20 Us waqt Músá paidá húá, jo
niháyat ḳhúbsúrat thá ; us ne tín
mahíne tak apne báp ke ghar men̲
parwarish pái :
21 Magar jab ki wuh phenká gayá,
Fira'ún kí beṭí ne use uṭhá liyá, aur
us ko apná beṭá karke pálá.

22 Aur Músá ne Misríon kí tamám hikmat men tarbiyat pái, aur kalám o kám men sáhib i iqtidár thá.

23 Aur jab wuh púre chálís baras ká húá, us ke jí men áyá, ki jáke apne bháí baní Isráel kí ḳhabar le.

24 Tab ek ko zulm uṭháte dekhkar us kí himáyat kí, aur Misrí ko ján se márke us ká, jis par zulm húá thá, badlá liyá:

25 Kyúnki us ne ḳhiyál kiyá, ki mere bháí samjhenge ki Ḳhudá mere háth se unhen chuṭkárá degá: par we na samjhe.

26 Phir dúsre din, jab we laṛte the, unhen dikhái diyá, aur un ko yún kahke milá dene cháhá, ki Ai mardo, tum to bháí ho; kyún ek dúsre par zulm karte ho?

27 Lekin us ne, jo apne paṛosí par zulm kartá thá, use yih kahke haṭáyá, ki Kis ne tujhe ham par hákim aur qází ṭhahráyá hai?

28 Kyá jis tarah kal us Misrí ko qatl kiyá, tú mujhe qatl kiyá cháhtá hai?

29 Músá to is bát par bhágá, aur Midyán ke mulk men já rahá; wahán us ke do beṭe paidá húe.

30 Aur jab chálís baras púre húe, tab Ḳhudáwand ká firishta, Síná ke paháṛ ke bayábán men, ág kí lau men, jháṛí ke bích, use dikhái diyá.

31 Músá ne yih royat dekhke ta'ajjub kiyá: aur jab daryáft karne ko nazdík chalá, Ḳhudáwand kí áwáz use pahunchí,

32 Ki Main tere bápdádon ká Ḳhudá, Abirahám ká Ḳhudá, aur Iz,háq ká Ḳhudá, aur Ya'qúb ká Ḳhudá hún. Tab Músá kámp gayá, aur use daryáft karne kí jur,at na húí.

33 Tab Ḳhudáwand ne use kahá, ki Jútí apne pánwon se utár: kyúnki yih jagah, jahán tú khaṛá hai, pák zamín hai.

34 Main nigáh karke apne logon kí, jo Misr men hain, musíbat dekh rahá hún, aur main ne un kí áh mární suní, aur unhen chhuṛáne utrá hún. Aur ab á, main tujhe Misr men bhejúngá.

35 Usí Músá ko, jis se unhon ne inkár karke kahá, ki Kis ne tujhe hákim aur qází banáyá? usí ko Ḳhudá ne, us firishte kí ma'rifat jo use jháṛí men nazar áyá, bhejá, ki hákim aur chhuṭkárá-denewálá ho.

36 Wuhí unhen nikál láyá, aur Misr ke mulk, aur Lál Samundar, aur chálís baras bayábán men, mu'ajize aur nisháníán dikhátá rahá.

37 ¶ Yih wuhí Músá hai, jis ne baní Isráel se kahá, ki Ḳhudáwand, jo tumhárá Ḳhudá hai, tumháre bháíon men se, tumháre liye, mujh sá ek nabí záhir karegá; us kí suno.

38 Yih wuhí hai, jo bayábán men majlis ke darmiyán, us firishte ke, jo us se Síná ke paháṛ par bolá, aur hamáre bápdádon ke, sáth thá: usí ko zindagí ká kalám milá, ki ham ko pahunchá de:

39 Par hamáre bápdádon ne us ká tábi'dár honá na cháhá, balki us ko radd kiyá, aur un ke dil Misr kí taraf phire:

40 Aur Hárún se kahá, ki Hamáre liye aise ma'búd baná, jo hamáre áge áge chalen: kyúnki yih Músá jo hamen Misr ke mulk se nikál láyá, ham nahín jánte ki use kyá húá.

41 Aur un dinon unhon ne ek bachhṛá banáyá, aur us but ko qurbání chaṛháí, balki apne háthon ke kám par ḳhushí manáí.

42 Tab Ḳhudá ne phirke unhen chhoṛ diyá, ki ásmán kí fauj ko pújen; jaisá ki nabíon kí kitáb men likhá hai, ki Ai Isráel ke gharáne, kyá tum ne mujh ko bayábán men chálís baras zabíhe aur nazren chaṛháín?

43 Tum ne Malik ke ḳhaime aur apne ma'búd Ramfán ke táre ko, ya'ne, un súraton ko jinhen tum ne sijda karne ko banáyá, uṭhá liyá; pas

main̲ tumhen̲ nikálke Bábul ke pare basáún̲gá.

44 Shahádat ká ḳhaima, jaisá Músá se báten̲-karnewále ne farmáyá thá, ki Us namúne ke muwáfiq, jo tú ne dekhá thá, baná, bayábán men̲ hamáre bápdádon̲ ke darmiyán thá.

45 Use hamáre bápdáde aglon̲ se páke, Yashú' ke sáth, un qaumon̲ kí mírás lete waqt, jin ko Ḳhudá ne hamáre bápdádon̲ ke sámhne se nikál diyá, láe; yih hál Dáúd ke dinon̲ tak rahá;

46 Jis par Ḳhudá ke huzúr se fazl húá, aur us ne ijázat mángí, ki Ya'qúb ke Ḳhudá ke wáste maskan ká ṭhikáná ḍhúnḍhe.

47 Par Sulaimán ne us ke liye makán banáyá.

48 Lekin Ḳhudá Ta'álá un haikalon̲ men̲, jo háth se bane hain̲, nahín̲ rahtá; chunánchi nabí kahtá hai, ki

49 Ḳhudáwand farmátá hai, A'smán merá taḳht, aur zamín mere pán̲w kí chaukí hai: tum mere liye kaunsá ghar banáoge? yá kaunsí jagah mere árám kí hai?

50 Kyá mere háth ne ye sab chízen̲ nahín̲ banáín̲?

51 ¶ Ai sarkasho, aur dil aur kán ke ná-maḳhtúno, tum har waqt Rúh i Quds ká sámhná karte ho: jaise tumháre bápdáde the, waise hí tum bhí ho.

52 Nabíon̲ men̲ se kis ko tumháre bápdádon̲ ne na satáyá? hán̲, unhon̲ ne Us Rástbáz ke áne ke ḳhabar-denewálon̲ ko qatl kiyá; jis ke ab tum pakaṛnewále aur ḳhúní húe:

53 Tum ne firishton̲ ke wasíle se sharí'at pái, par 'amal men̲ na láe.

54 ¶ We ye báten̲ sunte hí apne jí men̲ kaṭ gaye, aur us par dánt písne lage.

55 Par wuh Rúh i Quds se ma'múr hoke ásmán kí taraf dekh rahá thá, aur Ḳhudá ká jalál, aur Yisú' ko Ḳhudá ke dahine háth khaṛá húá dekhá,

56 Aur kahá, Dekho, main̲ ásmán ko khulá, aur Ibn i A'dam ko Ḳhudá ke dahine háth khaṛe dekhtá hún̲.

57 Tab unhon̲ ne baṛe zor se chilláke apne kán band kiye, aur ek dil hoke us par lapke,

58 Aur shahr ke báhar nikálke, us par patthráo kiyá: aur gawáhon̲ ne apne kapṛe Súlus náme ek jawán ke pán̲won̲ pás rakh diye.

59 So unhon̲ ne Stafanus par patthráo kiyá, jo yih kahke du'á mángtá thá, ki Ai Ḳhudáwand Yisú', merí rúh ko qabúl kar.

60 Phir wuh ghuṭne ṭekkar zor se pukárá, ki Ai Ḳhudáwand, yih gunáh un ke hisáb men̲ mat rakh. Aur yih kahke so gayá.

VIII BA'B.

AUR Súlus us ke qatl par muttafiq húá. Aur us waqt kalísiye par, jo Yarúsalam men̲ thí, baṛá zulm húá; aur rasúlon̲ ko chhoṛkar báqí sab Yahúdiya aur Sámariya kí har jagah men̲ titar bitar ho gaye.

2 Aur díndár mardon̲ ne Stafanus ká dafan kiyá, aur us par baṛá mátam kiyá.

3 Aur Súlus kalísiye ko tabáh kartá thá, ki ghar ghar ghuske aur mardon̲ aur 'auraton̲ ko ghasíṭkar qaid men̲ ḍáltá thá.

4 Pas we, jo titar bitar húe the, har jagah jáke kalám kí ḳhushḳhabarí dete the.

5 Aur Failbús Sámariya ke ek shahr men̲ jáke un ke áge Masíh kí manádí kartá thá.

6 Aur logon̲ ne un mu'ajizon̲ ko, jo Failbús kartá thá, sunke aur dekhke, ek-dil hokar us kí báton̲ par jí lagáyá.

7 Kyún̲ki nápák rúhen̲ bahuton̲ se, jin par chaṛhí thín̲, baṛí áwáz se chilláke utar gayín̲: aur bahut maflúj, aur langṛe, change kiye gaye.

8 Aur us shahr men̲ baṛí ḳhushí húí.

9 Us ke pahle us shahr men̲ Sha-

ma'ún náme ek shakhs jádúgarí kartá,
aur Sámariya ke logon ko dang rakhtá,
aur yih kahtá thá, ki Main kuchh
hún :
10 Aur chhote se bare tak sab us
kí taraf rujú' láke kahte the, ki Yih
Khudá kí barí qudrat hai.
11 So is sabab us kí taraf rujú' láe,
ki us ne ek muddat se apní jádúgarí
ke wasíle se unhen dang kar rakhá
thá.
12 Par jab we Failbús par, jo Khu-
dá kí bádsháhat aur Yisú' Masíh ke
nám kí khush-khabarí detá thá, yaqín
láe, to kyá 'aurat, kyá mard, sabhon
ne baptisma liyá.
13 Tab Shama'ún bhí khud ímán
láyá : aur baptisma páke Failbús ke
sáth rahá, aur mu'ajize aur barí barí
nisháníán jo záhir hotí thín dekhke
dang húá.
14 Jab rasúlon ne jo Yarúsalam
men the suná, ki Sámaríon ne Khudá
ká kalám qabúl kiyá hai, tab unhon
ne Patrus aur Yúhanná ko un ke pás
bhejá :
15 Unhon ne jáke un ke liye du'á
mángí, ki Rúh i Quds páwen :
16 (Kyúnki ab tak wuh un men se
kisú par názil na húí thí : unhon ne
sirf Khudáwand Yisú' ke nám par
baptisma páyá thá.)
17 Tab unhon ne un par háth rakhe,
aur unhon ne Rúh i Quds pái.
18 Jab Shama'ún ne dekhá ki ra-
súlon ke háth rakhne se Rúh i Quds
dí játí hai, to un ke pás naqdí láke,
19 Kahá, ki Yih ikhtiyár mujhe
bhí do, ki jis par main háth rakhún
wuh Rúh i Quds páwe.
20 Par Patrus ne use kahá, Tere rú-
piye tere sáth barbád hon, is liye ki
tú ne khiyál kiyá, ki Khudá kí bakh-
shish rúpiyon se hásil hotí hai.
21 Terá is bát men na hissa hai, na
bakhra : kyúnki terá dil Khudá ke
áge sídhá nahín.
22 Pas apní is sharárat se tauba kar,
aur Khudá se minnat kar, ki sháyad
tere dil ká yih khiyál tujhe mu'áf ho.
23 Is liye ki main dekhtá hún, ki
Tú pit kí karwáhat, aur badí ke band
men giriftár hai.
24 Tab Shama'ún ne jawáb men
kahá, Tum mere liye Khudáwand se
du'á mángo, ki jo báten tum ne kahín,
un men se koí mujh par na áwe.
25 Phir we gawáhí deke, aur Khu-
dáwand ká kalám sunáke, Yarúsalam
ko phire, aur Sámaríon kí bahut sí
bastíon men khushkhabarí dete gaye.
26 Tab Khudáwand ke firishte ne
Failbús se kalám kiyá, aur kahá, ki
Uth, aur dakhin taraf us ráh par já, jo
Yarúsalam se 'Azah ko, jo bayábán
men hai, játí.
27 Wuh uthke rawána húá : aur,
dekho, ek Habshí khoja, Habshíon kí
malika Qandáqe ká wazír, jo us ke
sáre khazáne ká mukhtár thá, aur
Yarúsalam men bandagí karne ko áyá
thá,
28 Phirá játá thá, aur apní rath par
baithá Yas'aiyáh nabí kí kitáb ko
parh rahá thá.
29 Tab Rúh ne Failbús se kahá,
Nazdík já, aur us rath ke sáth ho le.
30 Pas Failbús ne us taraf daurke
use Yas'aiyáh nabí kí kitáb parhte suná,
aur kahá, A'yá jo kuchh tú parhtá
hai samajhtá hai ?
31 Us ne kahá, Yih kis tarah ho
sake, jab tak koí merí hidáyat na kare?
Tab us ne Failbús se darkhwást kí,
ki Mere sáth sawár ho baithiye.
32 Us kitáb kí 'ibárat, jo wuh
parhtá thá, yih thí, ki Wuh jaise bher,
jise zabh karne ko le játe hain, aur
jaise barra, jo apne bál-katarnewále
ke sámhne be-zubán hai, usí tarah
wuh apná munh nahín kholtá :
33 Us kí 'ájizí men unhon ne us se
insáf uthá liyá : aur kaun us kí pusht
ká bayán karegá ? kyúnki zamín par
se us kí ján uthái játí hai.
34 Khoje ne Failbús ke jawáb men

kahá, ki Main̲ terí minnat kartá hún̲
ki nabí kis ke haqq men̲ yih kahtá
hai? kyá apne, yá kisí dúsre ke haqq
men̲?
35 Tab Failbús ne apní zubán
kholke usí nawishte se shurú' kiyá,
aur Yisú' kí ḳhushḳhabarí use dí.
36 Aur játe játe, ráh ke darmiyán,
ek pání par pahunche: tab ḳhoje ne
kahá, ki Dekh, pání, ab mujhe baptis-
ma páne se kaun chíz roktí hai?
37 Failbús ne kahá, Agar tú apne
tamám dil se ímán látá hai, to rawá
hai. Us ne jawáb men̲ kahá, Main̲
ímán látá hún̲, ki Yisú' Masíh Ḳhudá
ká Beṭá hai.
38 Tab us ne hukm kiyá, ki rath
khaṛí karen̲: aur Failbús aur ḳhojá
donon̲ pání men̲ utre: aur us ne us ko
baptisma diyá.
39 Jab we pání se nikalke úpar áe,
Ḳhudáwand kí Rúh Failbús ko le
gayí, aur ḳhoje ne us ko phir na dekhá,
aur ḳhushí se apní ráh lí.
40 Par Failbús Azotus men̲ milá:
aur guzarte húe sab shahron̲ men̲ jab
tak Qaisaríya men̲ na áyá, ḳhushḳha-
barí detá rahá.

IX BA'B.

AUR hanoz Súlus, Ḳhudáwand ke
shágirdon̲ ke dhamkáne aur qatl
karne men̲ dam mártá húá, sardár
káhin ke yahán̲ gayá,
2 Aur us se Dimishq ke 'ibádat-
ḳhánon̲ ke liye is mazmún ke ḳhatt
mánge, ki agar main̲ kisí ko is taríq
par páún̲, kyá mard kyá 'aurat use
bándhke Yarúsalam men̲ láún̲.
3 Aur játe játe aisá húá, ki jab
Dimishq ke nazdík pahunchá, to ek
bárgí ásmán se ek núr us ke chaugird
chamká:
4 Aur wuh zamín par gir paṛá, aur
us ne ek áwáz suní, jo use kahtí thí,
Ai Súlus, Ai Súlus, tú mujhe kyún̲
satátá hai?
5 Tab us ne púchhá, Ai Ḳhudá-
wand, tú kaun hai? Ḳhudáwand ne
kahá, Main̲ Yisú' hún̲, jise tú satátá
hai: paine kí kíl par lát márná tere
liye mushkil hai.
6 Us ne kámpke aur hairán hokar
kahá, Ai Ḳhudáwand, tú kyá cháhtá
hai ki main̲ karún̲? Ḳhudáwand ne
use kahá, Uṭh, aur shahr men̲ já, aur
jo tujhe karná zarúr hai, tujh se kahá
jáegá.
7 Aur we mard jo us ke hamráh the
hairán khaṛe rah gaye, ki áwáz to
sunte, par kisú ko na dekhte the.
8 Aur Súlus zamín par se uṭhá;
aur ánkh kholke kisú ko na dekhá:
tab we us ká háth pakaṛke Dimishq
men̲ le gaye.
9 Aur wuh tín din tak dekh na
saká, aur na khátá na pítá thá.
10 ¶ Aur Dimishq men̲ Hanániyáh
náme ek shágird thá, aur Ḳhudáwand
ne royá men̲ us se kahá, Ai Hanáni-
yáh. Wuh bolá, Ai Ḳhudáwand,
dekh, main̲ házir hún̲.
11 Tab Ḳhudáwand ne use kahá,
Uṭh, aur us saṛak par, jo Sídhí kahlátí
hai, já, aur Yahúdáh ke ghar men̲
Súlus náme Tarsúsí ko ḍhúnḍh: ki
dekh, wuh du'á mángtá hai,
12 Aur us ne royá men̲ Hanániyáh
náme ek mard ko dekhá, jis ne andar
áke us par háth rakhá, tá ki wuh phir
dekhne lage.
13 Par Hanániyáh ne jawáb diyá,
ki Ai Ḳhudáwand, main̲ ne bahuton̲
se is shaḳhs ke haqq men̲ suná, ki us
ne Yarúsalam men̲ tere muqaddason̲
ke sáth kaisí badí kí hai:
14 Aur yahán̲ bhí us ne sardár
káhinon̲ kí taraf se iḳhtiyár páyá, ki
sab ko jo terá nám lete hain̲, bándhe.
15 Par Ḳhudáwand ne use kahá,
Tú já: kyún̲ki wuh qaumon̲, aur bád-
sháhon̲, aur baní Isráel ke áge merá
nám záhir karne ká ek chuná húá
wasíla hai:
16 Ki main̲ use dikháún̲gá ki use
mere nám ke liye kaisá dukh uṭháná
zarúr hai.

17 Tab Hanániyáh gayá, aur us
ghar meṉ dáḳhil húá; aur apne háth
us par rakhkar kahá, Ai bhái Súlus,
Ḳhudáwand, ya'ne Yisú' ne, jo tujh
par is ráh meṉ, jis se tú áyá, záhir
húá, mujhe bhejá hai ki tú phir bíná
páe, aur Rúh i Quds se bhar jáe.
18 Aur wuṉhíṉ misl chhilke ke
kuchh us kí áṉkhoṉ se gir paṛá: aur
wuh usí dam dekhne lagá, aur uṭhke
baptisma páyá.
19 Phir kuchh kháke táqat hásil
kí. Aur Súlus kaí din Dimishq meṉ
shágirdoṉ ke sáth rahá.
20 Aur fauran 'ibádatḳhánoṉ meṉ
Masíh kí manádí karne lagá, ki wuh
Khudá ká Beṭá hai.
21 Aur sab sunnewále dang ho gaye,
aur bole, Kyá yih wuh nahíṉ hai, jo
Yarúsalam meṉ is nám ke lenewáloṉ
ko tabáh kartá thá, aur yaháṉ bhí isí
iráde par áyá ki un ko bándhke sar-
dár káhinoṉ ke pás le jáe?
22 Lekin Súlus ne aur bhí mazbút
hoke aur dalíloṉ se sábit karke ki
Masíh yih hí hai, Yahúdíoṉ ko, jo
Dimishq meṉ rahte the, ghabrá diyá.
23 ¶ Aur jab bahut din guzre, Ya-
húdíoṉ ne us ke qatl kí saláh kí:
24 Aur un kí ghát Súlus ko ma'lúm
ho gayí. Aur we rát din pháṭakoṉ
par lage rahe, ki use már ḍáleṉ.
25 Tab shágirdoṉ ne rát ko use
lekar aur ek ṭokrí meṉ biṭhákar dí-
wár par se tale laṭká diyá.
26 Aur Súlus ne Yarúsalam meṉ
pahunchke koshish kí ki shágirdoṉ
meṉ mil jáe: par sab us se ḍarte the, ky-
úṉki yaqín na kiyá ki wuh shágird hai.
27 Magar Barnabás use apne sáth
rasúloṉ ke pás le gayá, aur un se
bayán kiyá, ki us ne kis tarah ráh
meṉ Ḳhudáwand ko dekhá, aur ki us
ne us se báteṉ kíṉ, aur kyúṉkar wuh
Dimishq meṉ be-dhaṛak Yisú' ke nám
par kalám kartá thá.
28 So wuh Yarúsalam meṉ un ke
sáth áyá jáyá kartá thá;
29 Aur Yisú' ke nám par dilerí se
kalám kartá thá; aur Yúnání-má,il
Yahúdíoṉ ke sáth guftogú aur bahs
bhí kartá thá: aur we us ke már
ḍálne ke darpai the.
30 Tab bhái yih ma'lúm karke
use Qaisaríya meṉ le gaye, aur Tarsus
kí taraf us ko rawána kiyá.
31 Tab sáre Yahúdiya, aur Jalíl,
aur Sámariya kí kalísiyáoṉ ne árám
páyá, aur un kí taraqqí kí gayí, aur
Ḳhudáwand ke ḳhauf meṉ chaltí húí
Rúh i Quds kí tasallí se baṛhái gayíṉ.
32 ¶ Aur aisá húá, ki jab Patrus har
kahíṉ phirtá thá, un muqaddasoṉ ke
pás bhí, jo Luddá meṉ rahte the, pa-
hunchá.
33 Aur waháṉ Aineás náme ek
shaḳhs ko páyá, jo jhole ká márá áṭh
baras se chárpái par paṛá thá.
34 Patrus ne use kahá, Ai Aineás,
Yisú' Masíh tujhe changá kartá hai;
uṭh, aur apná bichhauná sajá. Wuh
usí dam uṭhá.
35 Tab Luddá aur Sarún ke sab
rahnewále use dekhkar Ḳhudáwand
kí taraf phire.
36 ¶ Aur Yáfá meṉ ek shágird Tá-
bithá nám thí, jis ká tarjuma Harní
hai; wuh nek kámoṉ se aur ḳhairát-
oṉ se, jo wuh kartí thí, málámál thí.
37 Aur aisá húá, ki un dinoṉ wuh
bímár hoke mar gayí, aur unhoṉ ne
use nahlákar báláḳháne par rakhá.
38 Aur is liye ki Luddá Yáfá ke
nazdík thá, jab shágirdoṉ ne suná
ki Patrus wahíṉ hai, us pás do mard
bhejke darḳhwást kí, ki hamáre pás
áne meṉ der na kar.
39 Tab Patrus uṭhke un ke sáth
chalá. Jab pahunchá, use báláḳháne
par le gaye: aur sab bewáeṉ rotí húí
us ke pás á khaṛí húíṉ, aur kurte, aur
kapṛe, jo Harní ne, jab un ke sáth thí,
banáe the, dikhátí thíṉ.
40 Tab Patrus ne sab ko báhar
karke aur ghuṭne ṭekke du'á mángí;
phir lásh kí taraf mutawajjih hoke

kahá, Ai Tábithá, uṭh. Tab us ne
ánkhen̲ khol dín̲: aur Patrus ko dekh-
ke uṭh baiṭhí.
41 Tab us ne háth baṛháke use uṭh-
áyá, aur muqaddason̲ aur bewon̲ ko
buláke use zinda un ke supurd kiyá.
42 Yih sáre Yáfá men̲ mashhúr ho
gayá: aur bahutere Ḳhudáwand par
ímán láe.
43 Aur yún̲ húá, ki wuh kaí din
tak Yáfá men̲ Shama'ún nám dabbág
ke yahán̲ rahá.

X BA'B.

QAISARI'YA men̲ Qurnelius ná-
me ek mard thá, jo us palṭan
ká, ki Itáliání kahlátí thí, súbadár
thá.
2 Wuh apne sáre gharáne samet
díndár aur Ḳhudá-tars thá, aur logon̲
ko bahut ḳhairát detá, aur nit Ḳhudá
se du'á mángtá thá.
3 Us ne ek roz tísre pahar ke qaríb
royá men̲ sáf dekhá ki Ḳhudá ke
firishte ne us ke pás andar áke use
kahá, Ai Qurnelius.
4 Us ne us ko gaur se dekhá, aur
ḍarke kahá, ki Ai Ḳhudáwand, kyá
hai? Us ne use kahá, Terí du'áen̲
aur terí ḳhairát yádgárí ke liye Ḳhudá
ke huzúr pahunchín̲.
5 Ab Yáfá men̲ ádmí bhej ki
Shama'ún ko, jo Patrus kahlátá hai,
bulá láwen̲:
6 Wuh Shama'ún náme ek dabbág
ke yahán̲, jis ká ghar samundar ke
kináre hai, mihmán hai; jo kuchh
karná tujh par wájib hai, wuh tujh
ko bataegá.
7 Aur jab firishtá, jis ne Qurnelius
se báten̲ kín̲, chalá gayá, us ne apne
naukaron̲ men̲ se do ko, aur un men̲
se, jo us ke yahán̲ har waqt házir
rahte the, ek díndár sipáhí ko buláke,
8 Aur sab báten̲ un se bayán kar-
ke, unhen̲ Yáfá men̲ bhejá.
9 ¶ Dúsre din, jab we ráh men̲
chale játe the, aur shahr ke nazdík
pahunche, Patrus do pahar ke qaríb
koṭhe ke úpar du'á mángne gayá:
10 Aur use bhúkh lagí, aur cháhá
ki kuchh kháe: par jab we taiyár
karte the, wuh be-ḳhudí men̲ paṛá,
11 Aur dekhá ki ásmán khul gayá,
aur ek chíz baṛí chádar kí mánind,
jis ke cháron̲ kone bandhe the, zamín
kí taraf laṭkáí húí us ke pás utrí:
12 Us men̲ zamín ke sab qism ke
chárpáya, aur janglí jánwar, aur kíṛe
makoṛe, aur hawá ke parinde the.
13 Aur use ek áwáz áí, ki Ai Pat-
rus, uṭh; zabh kar, aur khá já.
14 Patrus ne kahá, Ai Ḳhudáwand
hargiz nahín̲; kyún̲ki main̲ ne kabhí
koí harám yá nápák chíz nahín̲ kháí.
15 Dúsrí bár phir use áwáz áí, ki
jis ko Ḳhudá ne pák kiyá hai, tú
harám mat kah.
16 Yih tín bár húá; phir wuh chíz
ásmán par khínchí gayí.
17 Jab Patrus apne dil men̲ hairán
thá, ki yih royá, jo main̲ ne dekhí,
kyá hai, to dekho, we mard, jinhen̲
Qurnelius ne bhejá thá, Shama'ún ká
ghar daryáft kiyá thá, aur darwáza
par áke khaṛe húe,
18 Aur pukárke púchhte the, ki
Shama'ún, jo Patrus kahlátá, yahín̲
mihmán hai?
19 ¶ Jab Patrus us royá ke khiyál
men̲ thá, Rúh ne use kahá, Dekh, tín
mard tujhe ḍhúnḍhte hain̲.
20 Pas uṭhke níche já, aur be-
khaṭke un ke sáth rawána ho: kyún̲-
ki main̲ ne un ko bhejá hai.
21 Tab Patrus ne utarke un mard-
on̲ se, jin ko Qurnelius ne us pás
bhejá thá, kahá, Dekho, jis ko tum
ḍhúnḍhte ho, main̲ hí hún̲: tum kis
liye áe ho?
22 Unhon̲ ne kahá, Qurnelius sú-
badár ne, jo rástbáz aur Ḳhudátars
aur Yahúdíon̲ kí sárí qaum men̲ nek-
nám hai, pák firishte se hukm páyá,
ki tujhe apne ghar buláwe, aur tujh
se báten̲ sune.

23 Tab us ne unhen bhítar buláke
un kí mihmání kí. Aur dúsre din
Patrus un ke sáth chalá, aur kaí bháí
Yáfá se us ke sáth ho liye.
24 Aur dúsre roz we Qaisaríya men
dákhil húe. Aur Qurnelius apne
rishtadáron aur dilí doston ko ikat-
the karke un kí ráh dekhtá thá.
25 Aur aisá húá, ki jab Patrus dá-
khil hone lagá, Qurnelius us se já
milá, aur us ke qadamon par girke
sijda kiyá.
26 Lekin Patrus ne use utháke ka-
há, Khará ho; main bhí to insán
hún.
27 Aur us se báten kartá andar
gayá, aur bahuton ko ikatthe páyá.
28 Tab us ne un se kahá, Tum ján-
te ho ki kyúnkar kisí Yahúdí ko be-
gáne se suhbat rakhní, yá us ke ya-
hán jáná, rawá nahín; magar Khudá
ne mujh par záhir kiyá, ki main kisí
ádmí ko kamína yá nápák na kahún.
29 Is liye main tumháre buláne
par be-'uzr chalá áyá: ab main púchh-
tá hún, ki mujhe kis bát ke liye
buláyá?
30 Tab Qurnelius ne kahá, Chár
roz húe ki main ne is gharí tak roza
rakhá: aur tísre pahar ko apne ghar
men du'á mángtá thá, aur kyá dekh-
tá hún, ki ek mard barráq posházk
pahine mere sámhne khará hai.
31 Tab us ne kahá, Ai Qurnelius,
terí du'á suní gayí, aur terí khairát
Khudá ke huzúr yád húí.
32 Ab kisí ko Yáfá men bhej, aur
Shama'ún ko, jo Patrus kahlátá hai,
yahán bulá; wuh Shama'ún dabbág
ke yahán, jis ká ghar samundar ke
kináre hai, mihmán hai: wuh áke
tujh se kalám karegá.
33 Is liye usí dam main ne tere pás
bhejá; tú ne khúb kiyá, jo áyá. Ab
ham sab Khudá ke áge házir hain, tá
ki jo kuchh Khudá ne tujhe farmáyá
hai, sunen.
34 ¶ Tab Patrus ne zubán kholke
kahá, Ab mujhe yaqín húá ki Khudá
záhir par nazar nahín kartá:
35 Balki har qaum men, jo us se
dartá, aur rástbází kartá, us ko pasand
átá hai.
36 Yih wuhí kalám hai, jo us ne
baní Isráel ke pás bhejá, jab Yisú'
Masíh kí ma'rifat, (jo sabhon ká Khu-
dáwand hai,) sulh kí khushkhabarí
detá thá.
37 Tum is kalám ko jánte ho, jo
ba'd us ke ki Yúhanná ne baptisma
kí manádí kí thí, tamám Yahúdiya
men, Jalíl se shurú' karke, ishtihár
kiyá gayá;
38 Ki kis tarah Khudá ne Yisú'
Násarí ko Rúh i Quds aur qudrat se
mamsúh kiyá; wuh nekí kartá, aur
un sab ko, jo Shaitán ke háth se zulm
uth____te the, changá kartá phirá; kyún-
ki Khudá us ke sáth thá.
39 Aur ham un sab kámon ke, jo us
ne Yahúdíon ke mulk Yarúsalam men
kiye, gawáh hain; us ko unhon ne
káth par latkáke már dálá:
40 Us ko Khudá ne tísre din utháyá,
aur use záhir hone diyá;
41 Sárí qaum par nahín, balki un
gawáhon par, ki áge se Khudá ke
chune húe the, ya'ne, ham par, jinhon
ne, us ke murdon men se jí uthne ke
ba'd, us ke sáth kháyá aur piyá.
42 Aur us ne hamen hukm diyá, ki
logon men manádí karo, aur gawáhí
do ki yih wuhí hai, jo Khudá kí taraf
se muqarrar húá, ki zindon aur mur-
don ká insáf karnewálá ho.
43 Sab nabí us par gawáhí dete
hain, ki jo koí us par ímán láwe, us
ke nám se apne gunáhon kí mu'áfí
páwe.
44 ¶ Patrus ye báten kah rahá
thá, ki Rúh i Quds un sab par jo kalám
sunte the názil húí.
45 Aur makhtún ímándár, jitne
Patrus ke sáth áe the, hairán húe ki
gair-qaumon par bhí Rúh i Quds kí
bakhshish járí húí.

46 Kyúnki unhen tarah tarah kí
bolí bolte, aur Khudá kí baṛáí karte
suná. Tab Patrus ne phir kahá,
47 Kyá koí pání ko rok saktá hai,
ki ye, jinhon ne hamárí tarah Rúh i
Quds páí, baptisma na páwen?
48 Tab us ne hukm diyá, ki we
Khudáwand ke nám par baptisma
páwen. Tab unhon ne us se dar-
khwást kí, ki kuchh din wahán rahe.

XI BA'B.

AUR rasúlon aur bháíon ne jo Ya-
húdiya men the, suná ki
gair-qaumon ne bhí Khudá ká kalám
qabúl kiyá.
2 Aur jab Patrus Yarúsalam men
áyá, to makhtún us se bahs karne
lage,
3 Aur kahá, ki Tú ná-makhtúnon
ke pás gayá, aur un ke sáth kháyá.
4 Tab Patrus ne shurú' se silsile ke
sáth un se bayán kiyá, aur kahá, ki
5 Jab main Yáfá ke shahr men du'á
máng rahá thá, be-khudí men áke ek
rová dekhí, ki ek chíz jaise baṛí chá-
dar, jis ke cháron kone ásmán se laṭkáe
húe the, utarke mujh tak áí.
6 Jab main ne khúb dekhke gaur
kiyá, tab zamín ke chárpáye, aur
janglí jánwar, aur kíṛe makoṛe, aur
hawá ke parinde, us men dekhe.
7 Aur main ne ek áwáz suní, ki
mujhe kahtí hai, Ai Patrus, uṭh; zabh
kar, aur khá.
8 Tab main bolá, Ai Khudáwand,
hargiz nahín; kyúnki kabhí koí harám
yá nápák chíz mere munh men na
gayí.
9 Tab jawáb men dúsrí bár ásmán
se mujhe áwáz áí, ki Jise Khudá ne
pák kiyá, tú harám mat kah.
10 Yih tín bár húá: phir sab kuchh
ásmán kí taraf khínchá gayá.
11 Aur, dekho, usí dam tín ádmí, jo
Qaisaríya se mere pás bheje gaye, us
ghar ke pás, jis men main thá, khaṛe
the.
12 Aur Rúh ne mujh se kahá, ki
Tú be-khaṭke un ke sáth já. Chunán-
chi ye chha bháí mere sáth chale, aur
ham us shakhs ke ghar men dákhil
húe:
13 Aur us ne ham se bayán kiyá,
ki kis tarah ek firishte ko apne ghar
men khaṛá dekhá, jis ne use kahá, ki
Yáfá men ádmí bhej, aur Shama'ún
ko, jis ká laqab Patrus hai, bulwá;
14 Wuh tujhe we báten kahegá, jin
se tú aur terá sárá ghar naját páwegá.
15 Jab main kalám karne lagá,
Rúh i Quds un par názil húí, jaise
pahle ham par.
16 Tab mujhe Khudáwand kí bát
yád áí, jo us ne kahí, Yúhanná ne to
pání se baptisma diyá, par tum Rúh i
Quds se baptisma páoge.
17 Pas jab ki Khudá ne un ko waisí
ni'amat dí, jaisí ham ko jo Khudáwand
Yisú' Masíh par ímán láe, to main
kaun thá ki Khudá ko rok saktá?
18 We yih sunkar chup rahe, aur
Khudá kí ta'ríf karke kahá, Beshakk
Khudá ne gair-qaumon ko bhí zindagí
ke liye tauba bakhshí hai.
19 ¶ Pas we, jo us jaur o jafá se jo
ki Stafanus ke sabab barpá húí thín,
chhitar bitar ho gaye the, phirte phirte
Fíníke o Kuprus o Antákiyá men pa-
hunche, magar Yahúdíon ke siwá kisí
ko kalám na sunáte the.
20 Aur un men se kaí ek Kuprusí
aur Qurení the, jinhon ne Antákiyá
men áke Yúnání-má,il Yahúdíon se
bhí báten kín, aur Khudáwand Yisú'
kí khushkhabarí sunáí.
21 Aur Khudáwand ká háth un ke
sáth thá; aur bahut se log jo ímán láe
Khudáwand kí taraf phire.
22 ¶ Tab un logon kí khabar Ya-
rúsalam kí kalísiye ke kán men
pahunchí; aur unhon ne Barnabás ko
bhejá, ki Antákiyá tak jáe.
23 Wuh pahunchke, aur Khudá ká
fazl dekhke, khush húá, aur un sab ko
nasíhat kí, ki Dil kí mazbútí ke sáth
Khudáwand se lage raho.

24 Kyúnki wuh nek mard thá, aur
Rúh i Quds aur ímán se bhará: aur ek
baṛí guroh Ḳhudáwand kí taraf rujú'
láí.
25 Tab Barnabás Súlus kí talásh
men Tarsus ko chalá:
26 Aur use páke Antákiyá men
láyá. Aur aisá húá, ki we sál bhar
kalísiye men shámil húá karte, aur
bahut logon ko sikháyá kárte the.
Aur pahle Antákiyá men shágird
Kristián kahláe.
27 ¶ Unhín dinon kaí ek nabí Ya-
rúsalam se Antákiyá men áe.
28 Aur un men se, ek ne, jis ká nám
Agabus thá, khaṛá hoke Rúh kí hidá-
yat se záhir kiyá, ki tamám mamlukat
men baṛá kál paṛegá, jo Qlaudius Qaisar
ke waqt men wáqi' húá.
29 Tab shágirdon men se har ek ne
ṭháná ki apne maqdúr ke muwáfiq un
bháíon kí ḳhidmat men, jo Yahúdiya
men rahte the, kuchh bheje.
30 So unhon ne yih kiyá, aur Bar-
nabás aur Súlus ke háth buzurgon ke
pás bhejá.

XII BA'B.

AUR un dinon Herodís bádsháh ne
kalísiye men se ba'zon par háth
ḍále, ki unhen satáwe.
2 Aur Yúhanná ke bháí Ya'qúb ko
talwár se már ḍálá.
3 Aur jab dekhá ki Yahúdíon ko
yih pasand áyá, to aur bhí ziyadatí kí,
ki Patrus ko bhí pakaṛ liyá. (Yih be-
ḳhamírí roṭí ke dinon men húá.)
4 Aur us ko pakaṛke qaid-ḳháne
men ḍálá, aur chár chár sipáhíon ke
pahre men sompá, ki us kí nigahbání
karen, aur cháhá ki Fasah ke ba'd
use logon ke sámhne le jáe.
5 Pas qaid-ḳháne men Patrus kí
nigahbání hotí thí: par kalísiya us ke
liye nit Ḳhudá se du'á mángá kartí
thí.
6 Aur jab Herodís ne use házir
karne cháhá, usí rát, Patrus, do zan-
jíron se bandhá, do sipáhíon ke bích
men sotá thá; aur chaukíwále darwáze
par qaid-ḳháne kí chaukí kar rahe
the.
7 Aur, dekho, Ḳhudáwand ká ek
firishta á khaṛá húá, aur us makán
men núr chamká, aur us ne Patrus kí
paslí par márke jagáyá, aur kahá, ki
Jald uṭh. Tab zanjíren us ke háthon
se gir gayín.
8 Aur us firishte ne use kahá, ki
Kamar bándh, aur apní jútí pahin. Us
ne yúnhín kiyá. Phir us ne use kahá,
Apná kurtá pahin, aur mere píchhe
ho le.
9 Wuh nikalke us ke píchhe ho
liyá; par na jáná ki yih, jo firishte se
húá, sach hai; balki samjhá ki royá
dekhtá hún.
10 Tab we pahle aur dúsre pahre
men se nikalke lohe ke pháṭak tak, jo
shahr kí taraf hai, pahunche; wuh áp
se áp un ke liye khul gayá; so we
nikalke ek galí se guzar gaye; aur usí
dam firishta us ke pás se chalá gayá.
11 Tab Patrus ne hosh men áke
kahá, Ab main ne sach jáná ki Ḳhu-
dáwand ne apná firishta bhejá, aur
mujhe Herodís ke háth, aur Yahúdí
qaum kí sárí ták se, bachá liyá.
12 Aur jab yih samjhá thá, tab Yú-
hanná, jis ká laqab Marqus hai, us kí
má Mariyam ke ghar áyá; wahán
bahut log jam'a húe, aur dú'á máng
rahe the.
13 Jab Patrus pháṭak kí khiṛkí
khaṭkhaṭátá thá, Rode náme ek chhok-
rí áí, ki chupke sune.
14 Aur Patrus kí áwáz pahchánke
máre khushí ke pháṭak na kholá, par
dauṛke andar ḳhabar dí, ki Patrus
pháṭak par khaṛá hai.
15 Tab unhon ne use kahá, Tú
díwání hai. Par wuh apní bát par
qáim rahí, ki yún hí hai. Tab unhon
ne kahá, Us ká firishta hogá.
16 Magar Patrus khaṭkhaṭátá rahá:
tab unhon ne darwáza kholke us ko
dekhá, aur dang ho gaye.

17 Us ne unheṉ háth se ishára
kiyá, ki chup raheṉ, aur un se bayán
kiyá, ki Ḳhudáwand kis tarah us ko
qaid-ḳháne se báhar láyá. Phir kahá,
ki Ya'qúb aur bháíoṉ ko is bát kí
ḳhabar do. Aur wuh áp báhar jáke
dúsrí jagah chalá gayá.
18 Jab subh húí, sipáhí bahut
ghabráe, ki Patrus kyá húá.
19 Jab Herodís ne us kí talásh
karke na páyá, to chaukídároṉ kí
tahqíqát kí, aur hukm kiyá, ki le jáke
unheṉ ján se máro. Aur áp Yahúdiya
se rawána hoke Qaisaríya meṉ já
rahá.
20 ¶ Aur Herodís Súr o Saidá ke
logoṉ se niháyat ná-ḳhush thá: tab
we ek-dil hoke us ke pás áe, aur
Blastus ko, jo bádsháh kí ḳhwábgáh
ká názir thá, miláke sulh cháhí;
kyúṉki un ke mulk ko bádsháh ke
mulk se asbáb i ma'ásh muyassar áte
the.
21 Tab Herodís ek din ṭhahráke
aur bádsháhí poshák pahinke taḳht
par baiṭhá, aur un se kalám karne
lagá.
22 Tab log chilláne lage, ki Yih
Ḳhudá kí áwáz hai, insán kí nahíṉ.
23 Usí dam Ḳhudá ke firishte ne
use márá, kyúṉki us ne Ḳhudá kí
buzurgí na kí; aur wuh kíṛe paṛke
mar gayá.
24 ¶ Par Ḳhudá ká kalám baṛhá,
aur phailá.
25 Aur Barnabás aur Súlus apní
ḳhidmat púrí karke, aur Yúhanná ko,
jis ká laqab Marqus hai, sáth leke,
Yarúsalam se phire.

XIII BA'B.

AUR Antákiyá kí kalísiye meṉ kaí
nabí aur mu'allim the; ya'ne,
Barnabás, aur Shama'ún, jo Nígar
kahlátá hai, aur Lúqius Quresí, aur
Manáen, jo chauthái ke hákim Herodís
ke sáth palá thá, aur Súlus.
2 Jab we Ḳhudáwand kí bandagí
karte, aur roza rakhte the, Rúh i
Quds ne kahá, Mere liye Barnabás aur
Súlus ko alag karo, us kám ke liye
jis ke wáste maiṉ ne unheṉ buláyá.
3 Tab unhoṉ ne roza rakhke, aur
du'á máṉgke, un par háth rakhe, aur
unheṉ ruḳhsat kiyá.
4 ¶ Pas we Rúh i Quds ke bheje
húe Silúkiyá ko gaye; aur waháṉ se
jaház par Kuprus ko chale.
5 Aur unhoṉ ne, jab ki Salamís
meṉ the, Yahúdíoṉ ke 'ibádat-ḳhánoṉ
meṉ Ḳhudá ká kalám sunáyá; aur
Yúhanná un ká ḳhádim thá.
6 Aur us tamám ṭápú meṉ Páfus
tak sair karke unhoṉ ne ek Yahúdí
jádúgar aur jhúṭhe nabí ko, jis ká nám
Bar-Yisú' thá, páyá:
7 Wuh Súba ke Sarjius Púlus ke
sáth thá, jo sáhib i tamíz thá; us ne
Barnabás aur Súlus ko buláke cháhá
ki Ḳhudá ká kalám sune:
8 Par Ilimás jádúgar ne, (ki yihí
us ke nám ká tarjuma hai,) un kí
barḳhiláfí kí, aur cháhá ki Súba ko
ímán se pher de.
9 Tab Súlus, ya'ne, Púlus ne Rúh
i Quds se bhar jáke use ghurakke
10 Kahá, Ai Shaitán ke farzand,
tú jo tamám makkárí aur 'aiyárí se
bhará, aur sab tarah kí rástí ká dush-
man hai, kyá Ḳhudáwand kí sídhí
ráhoṉ ko ṭeṛhí karná na chhoṛegá?
11 Ab, dekh, Ḳhudáwand ká háth
tujh par hai, aur tú andhá ho jáegá,
aur muddat tak súraj ko na dekhegá.
Wuṉhíṉ dhundhlápan aur andherá us
par chhá gayá; aur ḍhúnḍhtá phirá,
ki koí us ká háth pakaṛke le chale.
12 Tab Súba yih májará dekhke
Ḳhudáwand kí ta'lím se dang hokar
ímán láyá.
13 Ab Púlus aur us ke sáthí Páfus
se jaház kholke Pamfúliya ke Pargá
meṉ áe: aur Yúhanná un se judá
hokar Yarúsalam ko phirá.
14 ¶ Aur we Pargá se guzarke
Pisidiya ke Antákiyá meṉ pahunche,

aur sabt ke din 'ibádat-ḳháne men̲ já baiṭhe.

15 Aur tauret aur nabíon̲ kí kitáb ke paṛhne ke ba'd 'ibádat-ḳháne ke sardáron̲ ne unhen̲ kahlá bhejá, ki Ai bháío, agar kuchh nasíhat kí bát logon̲ ke liye rakhte ho, to bayán karo.

16 Tab Púlus khaṛá húá, aur háth se ishára karke kahá, Ai Isráelío, aur ai Ḳhudá-tarso, suno.

17 Is qaum i Isráel ke Ḳhudá ne hamáre bápdádon̲ ko chuná, aur is qaum ko, jab Misr ke mulk men̲ pardesí thí, baṛháyá, aur zabardast háth se unhen̲ wahán̲ se nikál láyá.

18 Aur baras chálís ek wuh bayábán men̲ un ko dáí kí tarah liye phirá.

19 Aur Kan'án kí sarzamín men̲ sát qaumon̲ ko halák kiyá, aur un ká mulk qur'a se unhen̲ bánṭ diyá.

20 Aur ba'd us ke, sáṛhe chár sau baras ke qaríb, Samúel nabí tak, un men̲ qází muqarrar kiye.

21 Us waqt se unhon̲ ne bádsháh cháhá: tab Ḳhudá ne ek mard, Binyámín ke gharáne se, Qís ke beṭe Sáúl ko, chálís baras tak un par muqarrar kiyá.

22 Phir use utárke Dáúd ko khaṛá kiyá, ki un ká bádsháh ho: aur us kí gawáhí men̲ kahá, ki Main̲ ne ek mard Yassí ke beṭe Dáúd ko apne dil ke muwáfiq páyá; wuhí merí sab ḳhwáhishen̲ púrí karegá.

23 Usí kí nasl se Ḳhudá ne, apne wa'de ke muwáfiq, Isráel ke liye Naját-denewále Yisú' ko uṭháyá:

24 Jis ke áne se áge Yúhanná ne Isráel kí tamám qaum ke darmiyán tauba ke baptisma kí manádí kí.

25 Aur jab Yúhanná apná daura púrá karne par thá, us ne kahá, Tum mujhe kaun samajhte ho? Main̲ wuh nahín̲ hún̲; balki, dekho, wuh mere ba'd átá hai, jis ke pán̲won̲ kí jútí main̲ kholne ke láiq nahín̲ hún̲.

26 Ai bháío, Abirahám ke ḳhándán ke farzando, aur tum men̲ se jitne Ḳhudá se ḍarte ho, tumháre liye is naját ká kalám bhejá gayá.

27 Kyún̲ki Yarúsalam ke báshindon̲ aur un ke sardáron̲ ne, use, aur nabíon̲ kí báten̲, jo har sabt ko paṛhí játí hain̲, na jánke us par fatwá dene se un ko púrá kiyá.

28 Agarchi us ke qatl kí koí wajh na páí, tau bhí Pilátus se darḳhwást kí ki use már ḍále.

29 Aur jab sab kuchh, jo us ke haqq men̲ likhá thá, púrá kar chuke, to use káṭh par se utárke qabr men̲ rakhá.

30 Lekin Ḳhudá ne use murdon̲ men̲ se uṭháyá:

31 Aur wuh bahut din un ko, jo us ke sáth Jalíl se Yarúsalam men̲ áe the, dikhái diyá; we hí logon̲ ke áge us ke gawáh hain̲.

32 Aur ham tum ko ḳhushḳhabarí dete hain̲, ki us wa'de ko, jo bápdádon̲ se kiyá gayá thá,

33 Ḳhudá ne hamáre liye, jo un kí aulád hain̲, bilkull púrá kiyá, ki Yisú' ko phir jiláyá; chunánchi dúsre Zabúr men̲ likhá hai, ki Tú merá Beṭá hai, áj hí main̲ terá báp húá.

34 Aur is kí bábat, ki us ne use murdon̲ men̲ se uṭháyá, tá ki ba'd us ke na saṛe, yún̲ kahá, ki Main̲ Dáúd kí pák aur sachchí ni'amaten̲ tumhen̲ dún̲gá.

35 Is liye wuh dúsrí jagah bhí kahtá hai, ki Tú apne Quddús ko saṛne kí hálat dekhne na degá.

36 Kyún̲ki Dáúd to apne waqt men̲ Ḳhudá kí marzí bajá láke so gayá, aur apne bápdádon̲ se já milá, aur saṛne kí hálat dekhí;

37 Par yih, jise Ḳhudá ne uṭháyá, saṛne kí hálat nahín̲ dekhí.

38 ¶ Pas, ai bháío, yih tumhen̲ ma'lúm ho jáwe, ki usí ke wasíle tum ko gunáhon̲ kí mu'áfí kí ḳhabar dí játí hai:

39 Balki usí se har ek jo ímán látá,

un sab báton̲ se, jin se tum Músá kí
sharí'at ke rú se be-gunáh nahín̲
ṭhahar sakte the, be-gunáh ṭhahartá.
40 Pas ḳhabardár raho, aisá na ho
ki jo nabíon̲ kí kitáb men̲ likhá hai
tum par áwe; ki
41 Ai tahqír karnewálo, dekho, aur
ta'ajjub karo, aur nest ho jáo; kyún̲ki
main̲ tumháre zamáne men̲ ek kám
kartá hún̲, aisá kám, ki koí tum se
kaisá hí bayán karegá, tum kabhí
yaqín na karoge.
42 Jab Yahúdí 'ibádatḳháne ke
báhar játe the, gair-qaumon̲ ne un se
darḳhwást kí, ki ye báten̲ agle sabt
ko un se kahí jáen̲.
43 Jab majlis uṭh gayí, bahut
Yahúdí aur muríd Ḳhudá-parast Púlus
aur Barnabás ke píchhe chale: unhon̲
ne un se kalám karke targíb dí, ki
Ḳhudá kí ni'amat par qáim rahen̲.
44 ¶ Dúsre sabt ko qaríb sáre
shahr ke log ikaṭṭhe húe, ki Ḳhudá
ká kalám sunen̲.
45 Magar itní bhíṛ dekhke Yahúdí
ḍáh se bhar gaye, aur ḳhiláf kahte,
aur kufr bakte húe, Púlus kí báton̲ se
muḳhálafat kí.
46 Tab Púlus aur Barnabás niḍar
hoke bole, ki Zarúr thá ki Ḳhudá ká
kalám pahle tumhen̲ sunáyá jáe; lekin
jis hál ki tum ne us ko radd kiyá, aur
áp ko hamesha kí zindagí ke láiq na
samjhá, to dekho, ham phirke gair-
qaumon̲ kí taraf mutawajjih hote hain̲.
47 Kyún̲ki Ḳhudáwand ne yún̲hín̲
hamen̲ hukm diyá, ki Main̲ ne tujh
ko gair-qaumon̲ ká núr muqarrar kiyá,
tá ki dunyá kí intihá tak naját ká
bá'is ho.
48 Tab gair-qaumen̲ in báton̲ ko
sunke ḳhush húín̲, aur Ḳhudá ke ka-
lám kí ta'ríf karne lagín̲: aur jitne
hamesha kí zindagí ke liye taiyár kiye
gaye the, ímán láe.
49 Aur Ḳhudá ká kalám us tamám
mulk men̲ phailá.
50 Par Yahúdíon̲ ne Ḳhudá-parast
aur 'izzatwálí 'auraton̲ aur shahr ke
raíson̲ ko ubhárá, aur Púlus aur Barna-
bás par fasád uṭháyá, aur unhen̲ apní
sarhaddon̲ se nikál diyá.
51 Tab we apne pán̲won̲ kí ḳhák
un par jháṛke Iqúnium men̲ áe.
52 Aur shágird ḳhushí aur Rúh i
Quds se bhar gaye.

XIV BA'B.

AUR Iqúnium men̲ yún̲ húá, ki we
ek sáth Yahúdíon̲ ke 'ibádat-
ḳháne men̲ gaye, aur aise taur par ka-
lám kiyá, ki Yahúdíon̲ aur Yúnáníon̲
kí ek baṛí jamá'at ímán láí.
2 Par un Yahúdíon̲ ne, jo ímán na
láe the, gair-qaumon̲ ko ubhárá, aur
un ke dil bháíon̲ kí taraf bad kar diye.
3 Is liye we bahut din wahán̲ rahe,
aur Ḳhudáwand kí bábat be-ḍhaṛak
kalám karte the; wuh apne fazl kí bát
par gawáhí detá, aur un ke háthon̲
se nisháníán̲ aur achambhe dikhátá
rahá.
4 Aur shahr ke logon̲ men̲ phúṭ
paṛí: ba'ze Yahúdíon̲ kí, aur ba'ze
rasúlon̲ kí taraf ho gaye.
5 Par jab gair-qaumwálon̲ aur Ya-
húdíon̲ ne apne sardáron̲ samet fasád
uṭháyá, ki unhen̲ be-'izzat aur un par
patthráo karen̲,
6 We yih ma'lúm karke Luqáuniya
ke shahr Lustrá aur Darbe aur un ke
áspás ke mulk men̲ bhága;
7 Aur wahán̲ Injíl sunáte rahe.
8 ¶ Aur Lustrá men̲ ek shaḳhs, jis
ke pán̲won̲ men̲ táqat na thí, baiṭhá
thá: wuh apní má ke peṭ hí se lunjá
thá, aur kabhí na chalá;
9 Us ne Púlus ko báten̲ karte suná:
jis ne us kí taraf gaur se dekhke, aur
daryáft karke ki us men̲ ímán hai ki
changá howe,
10 Baṛí áwáz se kahá, ki Apne pán̲-
won̲ par sídhá khaṛá ho; wuh uchhal-
ke chalne lagá.
11 Logon̲ ne yih, jo Púlus ne kiyá
thá, dekhke, áwáz buland karke, Lu-

qáuniya kí bolí men̲ kahá, Dewte ádmí
ke bhes men̲ ham par utre hain̲.
12 Aur unhon̲ ne Barnabás ko Zeus
kahá, aur Púlus ko Harmes, is liye ki
wuh kalám men̲ sabqat kartá thá.
13 Aur Zeus, jo ki un ke shahr ke
sámhne thá, us ke pujárí ne, bail aur
phúlon̲ ke hár phát̤akon̲ par láke
logon̲ ke sáth cháhá ki qurbání karen̲.
14 Jab Barnabás aur Púlus rasúlon̲
ne yih suná, to apne kapr̤e phár̤e, aur
logon̲ ke bích men̲ kúde, yih chilláke,
15 Aur kahke, ki Ai mardo, tum yih
kyá karte ho? Ham bhí insán hain̲,
aur tumhárí tarah hawáss rakhte, aur
tumhen̲ Injíl sunáte hain̲, tá ki in bá-
tilon̲ se kinára karke zinda K̤hudá kí
taraf phiro, jis ne ásmán, aur zamín,
aur samundar, aur jo kuchh un men̲
hai, paidá kiyá:
16 Us ne agle zamáne men̲ sab
qaumon̲ ko chhor̤ diyá, ki apní apní
ráh par chalen̲.
17 Tis par bhí us ne ihsán karne,
aur ásmán se hamáre liye páni barsáne,
aur mewon̲ kí faslen̲ paidá karne, aur
hamáre dilon̲ ko k̤hurák aur k̤hushí
se bhar dene se áp ko be-gawáh na
chhor̤á.
18 Aur ye báten̲ kahke logon̲ ko
bar̤í mushkil se ba'z rakhá, ki un ko
qurbání na char̤háwen̲.
19 ¶ Aur Yahúdíon̲ ne Antákiyá
aur Iqúnium se áke, aur logon̲ ko máil
karke, Púlus ko sangsár kiyá, aur yih
samajhke ki wuh mar gayá, use shahr
ke báhar ghasít̤ le gaye.
20 Par jab shágird us kí gird o pesh
ikat̤t̤he húe, wuh ut̤hke shahr men̲
áyá; aur dúsre din Barnabás ke sáth
Darbe ko chalá gayá.
21 Aur us shahr men̲ Injíl sunáke,
aur bahut se shágird karke, Lustrá aur
Iqúnium aur Antákiyá ko phire.
22 Aur shágirdon̲ ke dilon̲ ko taq-
wiyat dete, aur nasíhat karte the, ki
ímán par qáim raho, aur kahá, Zarúr
hai ki ham bahut musíbaten̲ sahke
K̤hudá kí bádsháhat men̲ dák̤hil
hon̲.
23 Aur unhon̲ ne har ek kalísiye
men̲ un ke liye buzurgon̲ ko muqarrar
karke, aur roza ke sáth du'á mángke,
unhen̲ K̤hudáwand ko, jis par ímán
láe the, sompá.
24 Aur Pisidiya se guzarke Pam-
fúliya men̲ pahunche.
25 Aur Pargá men̲ kalám sunáke
Attaliya ko gaye:
26 Aur wahán̲ se jaház par char̤h-
ke Antákiyá men̲ áe, jahán̲ se us kám
ke liye, jo unhon̲ ne ab púrá kiyá,
K̤hudá ke fazl par sompe gaye the.
27 Aur unhon̲ ne pahunchke kalí-
siye ko ikat̤t̤he kiyá, aur sab kuchh jo
K̤hudá ne un ke sáth kiyá, aur yih ki
us ne gair-qaumon̲ ke liye ímán ká
darwáza kholá, bayán kiyá.
28 Aur we shágirdon̲ ke sáth wahán̲
bahut din rahe.

XV BA'B.

AUR ba'ze Yahúdiya se áke bháíon̲
ko ta'lím dene lage, ki Agar
Músá kí sunnat ke muwáfiq tumhárá
k̤hatna na ho, to tum naját nahín̲ pá
sakte.
2 Pas jab Púlus aur Barnabás se un
ke sáth bahut takrár o bahs húí thí,
to unhon̲ ne yih t̤hahráyá ki Púlus
aur Barnabás, aur un men̲ se chand
aur log, is kí tahqíq ke liye, rasúlon̲
aur buzurgon̲ ke pás Yarúsalam men̲
jáen̲.
3 So we kalísiye se kuchh dúr pa-
huncháe jáke gair-qaumon̲ ke rujú'
láne ká bayán karte húe Fíníke aur
Sámariya se guzre. Aur sab bháíon̲
ko bahut k̤hush kiyá.
4 Aur jab Yarúsalam men̲ pahunche,
kalísiye aur rasúlon̲ aur buzurgon̲ ne
un ko qabúl kiyá, aur unhon̲ ne, jo
kuchh K̤hudá ne un ke sáth kiyá thá,
bayán kiyá.
5 Tab Farísíon̲ ke firqe men̲ se ba-
'zon̲ ne, jo ímán láe the, ut̤hke kahá,
ki Un ká k̤hatna karná, aur Músá kí

sharí'at par chalne ká hukm dená, zarúr hai.

6 ¶ Tab rasúl aur buzurg jam'a húe, ki is bát ko socheṉ.

7 Aur jab baṛí bahs húí, Patrus ne khaṛá hoke un se kahá, Ai bháío, tum jánte ho ki bahut din húe ki Ḳhudá ne ham meṉ se mujhe chuná, ki gair-qaumeṉ merí zubán se Injíl kí bát suneṉ, aur ímán láweṉ.

8 Aur Ḳhudá ne, jo dil kí jántá hai, un par gawáhí dí, ki un ko bhí hamárí tarah Rúh i Quds dí;

9 Aur ímán se un ká dil pák karke ham meṉ aur un meṉ kuchh farq na rakhá.

10 Pas ab tum kyúṉ Ḳhudá ko ázmáte ho, ki shágirdoṉ kí gardan par júá rakhe, jis ko na hamáre bápdáde na ham uṭhá sakte the?

11 Aur ham ko yaqín hai ki ham Ḳhudáwand Yisú' Masíh ke fazl se naját páweṉge, aur usí tarah se we bhí páweṉge.

12 ¶ Tab sárí jamá'at chup rahí, aur Barnabás aur Púlus se yih bayán sunne lagí, ki Ḳhudá ne kaisí nisháníáṉ aur karámateṉ un ke wasíle gair-qaumoṉ meṉ záhir kíṉ.

13 ¶ Jab we ḳhámosh húe, Ya'qúb kahne lagá, Ai bháío, merí suno;

14 Shama'ún ne bayán kiyá hai, ki kis tarah Ḳhudá ne pahle gair-qaumoṉ par nigáh kí, ki un meṉ se ek guroh apne nám ke liye chun le;

15 Aur is se nabíoṉ kí báteṉ miltí haiṉ: chunánchi likhá hai, ki

16 Ba'd is ke maiṉ phir áúṉgá, aur Dáúd ke gire húe ḍere ko uṭháúṉgá: aur us ke ṭúṭe phúṭe kí marammat karke use phir khaṛá karúṉgá:

17 Ki log ká baqíya, aur sab gair-qaumeṉ, jo mere nám kí kahlátí haiṉ, Ḳhudáwand ko ḍhúṉḍheṉ. Ḳhudáwand, jo yih sab kuchh kartá, aisá farmátá hai.

18 Ḳhudá ko dunyá ke shurú' se apne sab kám ma'lúm haiṉ.

19 So merí saláh yih hai, ki un par jo gair-qaumoṉ meṉ se Ḳhudá kí taraf phire haiṉ, bojh na ḍáleṉ:

20 Par un ko likh bhejeṉ, ki butoṉ kí gandagíoṉ, aur harámkárí, aur galághonṭí húí chízoṉ, aur lahú se kináre raheṉ.

21 Kyúṉki agle zamáne se har shahr meṉ Músá kí sharí'at ke manádí-karnewále hote áe haiṉ, aur har sabt ke din wuh 'ibádat-ḳhánoṉ meṉ paṛhí játí.

22 Tab rasúloṉ aur buzurgoṉ ne, sárí kalísiye samet, bihtar jáná ki apne meṉ se kaí shaḳhs chunke Púlus aur Barnabás ke sáth Antákiyá meṉ bhejeṉ; ya'ne, Yahúdáh ko, ki jis ká laqab Barsabás hai, aur Silás ko, jo bháíoṉ meṉ muqaddam ádmí the;

23 Aur un ke háth yih likh bhejá; ki Un bháíoṉ ko, jo gair-qaumoṉ meṉ se haiṉ, aur Antákiyá, aur Suriya, aur Qiliqiya meṉ rahte, rasúloṉ aur buzurgoṉ aur bháíoṉ ká salám:

24 Azbaski ham ne suná ki ham meṉ se ba'zoṉ ne, jin ko ham ne hukm nahíṉ kiyá, jáke tumheṉ apní bátoṉ se ghabrá diyá, aur tumháre diloṉ ko yih kahke pareshán kiyá, kí Ḳhatna karo, aur sharí'at par chalo:

25 So ham ne ek-dil hoke bihtar jáná ki ba'z chune húe ádmíoṉ ko apne 'azízoṉ Barnabás aur Púlus ke sáth,

26 Jo ki aise ádmí haiṉ, ki unhoṉ ne apní ján hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh ke nám par ḳhatre meṉ ḍálí, tumháre pás bhejeṉ.

27 Chunánchi ham ne Yahúdáh aur Silás ko bhejá, aur we ye báteṉ zubání bhí bayán kareṉge.

28 Kyúṉki Rúh i Quds ne aur ham ne bihtar jáná ki in zarúrí bátoṉ ke siwá, tum par aur kuchh bojh na ḍáleṉ:

29 Ki tum butoṉ ke chaṛháwoṉ, aur lahú, aur galághonṭí húí chízoṉ, aur

harámkárí se parhez karo. Agar tum in chízon se áp ko bacháe rakhoge, to ḳhúb karoge. Salámat raho.

30 Tab we ruḳhsat hoke Antákiyá men áe; aur jamá'at ko ikaṭṭhá karke ḳhatt de diyá.

31 We use paṛhke is tasallí kí bát se ḳhush húe.

32 Aur Yahúdáh aur Silás ne, ki we bhí nabí the, bháíon ko bahut sí báton se nasíhat karke taqwiyat dí.

33 Aur we kuchh din rahke sahíh salámat bháíon se ruḳhsat hoke rasúlon ke pás gaye.

34 Magar Silás ne wahán rahná bihtar jáná.

35 Aur Púlus aur Barnabás Antákiyá men rahke bahut aur logon ke sáth Ḳhudáwand ká kalám sikhláte aur us kí bashárat dete the.

36 ¶ Aur kaí roz ba'd Púlus ne Barnabás se kahá, A'o, har ek shahr men, jahán ham ne Ḳhudá ká kalám sunáyá, phir jáke apne bháíon ko dekhen, ki kaise hain.

37 Aur Barnabás kí saláh thí, ki Yúhanná ko, jis ká laqab Marqus hai, apne sáth le jáe.

38 Magar Púlus ne munásib na jáná ki us shaḳhs ko, jo Pamfúliya men un se judá húá, aur us kám ke liye un ke sang na gayá, sáth le jáe.

39 Tab un men aisí takrár húí, ki ek dúsre se judá ho gayá; aur Barnabás Marqus ko leke jaház par Kuprus ko rawána húá;

40 Aur Púlus ne Silás ko pasand kiyá, aur bháíon se Ḳhudá ke fazl ke supurd hoke rawána húá.

41 Aur Suriya aur Qiliqiya men guzarke kalísiyáon ko taqwiyat detá phirá.

XVI BA'B.

WUH Darbe aur Lustrá men pahunchá: aur, dekho, wahán Timtáus náme ek shágird thá, jis kí má Yahúdin thí, jo ímán láí; par us ká báp Yúnání thá:

2 Aur wuh Lustrá aur Iqúnium men bháíon ke nazdík neknám thá.

3 Púlus ne cháhá ki use apne sáth le chale; tab us ko le jáke un Yahúdíon ke sabab, jo un atráf men the, us ká ḳhatna kiyá, kyúnki we sab jánte the ki is ká báp Yúnání thá.

4 Aur jab we shahron men guzarte the, to un hukmon ko, jo rasúlon aur buzurgon ne Yarúsalam men ṭhahráyá thá, unhen pahuncháyá, ki un kí muháfazat karen.

5 So kalísiyáen ímán men mazbut húín, aur gintí men roz ba roz baṛhtí gayín.

6 Jab we Frúgiya aur Galatiya ke mulk se guzre, to Rúh i Quds ne unhen man'a kiyá, ki Asia men kalám na sunáwen.

7 Tab we Músiya men áke Bitúniya men jáne kí tadbír men lage: par Rúh ne unhen jáne na diyá.

8 So we Músiya se guzarkar Troás men utar áe.

9 Aur Púlus ne rát ko royá dekhí; ki ek Maqadúní ádmí khaṛá húá, aur us kí minnat karke kahtá hai, ki Pár utar, aur Maqadúniya men áke hamárí madad kar.

10 Jon us ne royá dekhí, usí dam ham ne Maqadúniya men jáne ká iráda kiyá, yih yaqín karke ki Ḳhudáwand ne hamen buláyá, ki unhen Injíl sunáwen.

11 Pas Troás se kishtí kholke ham sídhe Samutráqiya men, aur dúsre din Niyápulis men, áe;

12 Aur wahán se Filippí men áe, jo Maqadúniya kí us qismat ká muqaddam shahr aur Rúmíon kí bastí hai: ham kuchh din usí shahr men rahe.

13 Aur sabt ke din shahr ke báhar nadí kináre gaye, jahán du'á mángne ká dastúr thá; aur baiṭhke un 'auraton se, jo ikaṭṭhí thín, kalám karne lage.

14 ¶ Aur Thuátírá shahr kí ek

Ḳhudá-parast 'aurat Ludiá nám, qirmiz bechnewálí, suntí thí: us ká dil Ḳhudáwand ne kholá, ki Púlus kí báton̲ par jí lagáyá.

15 Aur jab us ne apne gharáne samet baptisma páyá, to minnat karke kahá, Agar tumhen̲ yaqín hai ki main̲ Ḳhudáwand kí ímándár húí, to chalke mere ghar men̲ raho. Aur hamen̲ zabardastí le gayí.

16 ¶ Aur aisá húá, ki jab ham du'á mángne kí jagah játe the, ek chhokrí, jis men̲ gaib-dání kí rúh samáí thí, hamen̲ milí, jo gaib-goí se apne málikon̲ ke liye bahut kuchh paidá kartí thí:

17 Us ne Púlus ke aur hamáre píchhe áke chilláke kahá, ki Ye ádmí Ḳhudá Ta'álá ke bande hain̲, jo ham ko naját kí ráh batáte hain̲.

18 Yih us ne bahut dinon̲ tak kiyá. A'ḳhir Púlus ranjída húá, aur phirke us rúh se kahá, ki Main̲ tujhe Yisú' Masíh ke nám par hukm kartá hún̲, ki is se nikal já. Wuh usí dam nikal gayí.

19 ¶ Jab us ke málikon̲ ne dekhá ki un kí kamáí kí ummed játí rahí, to Púlus o Silás ko pakaṛke chauk men̲ sardáron̲ ke pás khínch le chale.

20 Aur unhen̲ faujdárí ke hákimon̲ ke áge le jáke kahá, ki Ye ádmí, jo Yahúdí hain̲, hamáre shahr ko bahut satáte hain̲,

21 Aur ham ko aisí rasmen̲ batáte, jin ká mánná aur un par 'amal karná hamen̲, ki Rúmí hain̲, rawá nahín̲.

22 Tab bhíṛ milke un kí muḳhálafat men̲ uṭhí: aur faujdárí ke hákimon̲ ne un ke kapṛe pháṛke un ko bet márne ká hukm diyá.

23 Aur unhen̲ bahut márke qaid-ḳháne men̲ ḍálá, aur qaid-ḳháne ke dároga se tákíd kí, ki baṛí hoshyárí se un kí nigahbání kar.

24 Us ne aisá hukm páke unhen̲ andar ke qaid-ḳháne men̲ ḍálá, aur un ke pán̲w káṭh men̲ ṭhok diye.

25 ¶ A'dhí rát ko Púlus aur Silás du'á mángte húe Ḳhudá kí sitáish ke gít gáte the; aur bandhúe unhen̲ sunte the.

26 Tab ekbárgí baṛá bhún̲chál áyá, aisá kí qaid-ḳháne kí new bhí hil gayí: aur jhaṭ sab darwáze khul gaye, aur sab kí beṛián̲ gir gayín̲.

27 Aur qaid-ḳháne ká dároga jág uṭhá, aur jab qaid-ḳháne ke darwáze khule dekhe, to yih samajhke ki bandhúe bhág gaye, talwár khín̲chke cháhá ki apne ta,ín̲ már ḍále.

28 Tab Púlus ne baṛí áwáz se pukárke kahá, Apne ta,ín̲ nuqsán mat pahunchá: kyún̲ki ham sab yahán̲ maujúd hain̲.

29 Tab wuh chirág mangwáke bhítar dauṛá, aur kámptá húá Púlus aur Silás ke pán̲won̲ par girá,

30 Aur unhen̲ báhar láke kahá, Ai sáhibo, main̲ kyá karún̲ ki naját páún̲?

31 Unhon̲ ne kahá, ki Ḳhudáwand Yisú' Masíh par ímán lá, ki tú aur terá gharáná naját páwegá.

32 Tab unhon̲ ne us ko, aur sab ko jo us ke ghar men̲ the, Ḳhudáwand ká kalám sunáyá.

33 Aur us ne rát kí usí ghaṛí unhen̲ leke un ke zaḳhm dhoe: aur wunhín̲ us ne, aur sab ne jo us ke the, baptisma páyá.

34 Aur unhen̲ apne ghar láke un ke sámhne dastarḳhwán bichháyá, aur apne tamám ghar samet Ḳhudá par ímán láke ḳhushí kí.

35 Jab din húá faujdárí ke hákimon̲ ne piyádon̲ se kahlá bhejá, ki Un ádmíon̲ ko chhoṛ de.

36 Tab qaid-ḳháne ke dároga ne Púlus ko is bát ki ḳhabar dí, ki Faujdárí ke hákimon̲ ne kahlá bhejá, ki tumhen̲ chhoṛ den̲: pas ab nikalke salámat chale jáo.

37 Par Púlus ne un se kahá, ki Unhon̲ ne hamen̲, jo Rúmí hain̲, begunáh sábit kiye, logon̲ ke sámhne bet

márke qaid men̲ ḍálá: aur ab ham ko
chupke nikálte hain̲? aisá na hogá;
balki we áp áke hamen̲ nikál le chalen̲.
38 Tab piyádon̲ ne ye báten̲ faujdárí
ke hákimon̲ ko sunáín̲: jab unhon̲ ne
suná ki Rúmí hain̲, to dar gaye.
39 Aur áke unhen̲ manáyá, aur
báhar láke minnat kí, ki shahr se
chale jáen̲.
40 Tab we qaid-ḳháne se nikalke
Ludiá ke yahán̲ gaye: aur bháíon̲ ko
dekhke unhen̲ nasíhat kí, aur rawána
húe.

XVII BA'B.

TAB we Amfipulis aur Apulloniá
se guzarke Tassaluníqe men̲, ja-
hán̲ Yahúdíon̲ ká ek 'ibádatḳhána thá,
áe:
2 Aur Púlus apne dastúr par un ke
pás andar gayá, aur tín sabton̲ men̲
nawishton̲ kí báton̲ ká charchá un ke
sáth kiyá;
3 Ki un ká bhed kholtá, aur dalíl
láke kahtá thá, ki Zarúr thá ki Masíh
dukh uṭháwe, aur murdon̲ men̲ se jí
uṭhe; aur ki yih Yisú', jis kí main̲
tumhen̲ manádí kartá hún̲, wuhí Masíh
hai.
4 Tab un men̲ se ba'zon̲ ne mán
liyá, aur Púlus aur Silás ke sharík
húe: aur Ḳhudá-parast Yúnánion̲ kí
baṛí jamá'at, aur bahuterí ashráf 'au-
raten̲ bhí.
5 ¶ Par Yahúdíon̲ ne jo ímán na
láe, ḍáh se bharke bázáríon̲ men̲ se
kaí ek sharíron̲ ko apne sáth liyá, aur
bhíṛ lagáke shahr men̲ hangáma kiyá,
aur Yásún ká ghar gherke unhen̲
ḍhúnḍhá, ki logon̲ ke sámhne khín̲ch
láwen̲.
6 Aur jab unhen̲ na páyá, to Yásún
aur kaí bháíon̲ ko shahr ke sardáron̲
pás yún̲ chilláte húe khín̲ch láe, ki Ye
shaḳhs, jinhon̲ ne jahán ko ulaṭ diyá,
yahán̲ bhí áe hain̲;
7 Un kí mihmání Yásún ne kí; aur
we sab Qaisar ke hukmon̲ kí barḳhiláfí
karke kahte hain̲, ki bádsháh to dúsrá
hai, ya'ne, Yisú'.
8 So unhon̲ ne logon̲, aur shahr ke
sardáron̲ ko, yih sunáke ghabrá diyá.
9 Tab unhon̲ ne Yásún aur báqíon̲
se zámin leke unhen̲ chhoṛ diyá.
10 ¶ Lekin bháíon̲ ne usí dam
ráton̲ rát Púlus aur Silás ko Bariá
shahr men̲ bhej diyá; we wahán̲
pahunchke Yahúdíon̲ ke 'ibádat-ḳháne
men̲ gaye.
11 Yahán̲ ke log Tassaluníqíon̲ se
nek-zát the; ki unhon̲ ne baṛe shauq
se kalám ko qabúl kiyá, aur roz roz
nawishton̲ men̲ ḍhúnḍhte rahe, ki ye
báten̲ yún̲hí hain̲, yá nahín̲.
12 Is wáste bahutere un men̲ se
ímán láe; aur Yúnání sharíf 'auraten̲
aur mard bhí thoṛe na the.
13 Jab Tassaluníqe ke Yahúdíon̲
ne jáná, ki Púlus Ḳhudá ká kalám
Bariá men̲ bhí sunátá hai, to wahán̲
bhí áke logon̲ ko ubhárá.
14 Tab bháíon̲ ne filfaur Púlus ko
ruḳhsat kiyá, ki samundar kí taraf
jáe; lekin Silás aur Timtáus wahín̲
rahe.
15 Aur we jo Púlus kí rahbarí
karte the, use Atení tak láe: aur Silás
aur Timtáus ke liye hukm leke ki jis
jaldí se ho sake us ke pás áwen̲, rawána
húe.
16 ¶ Aur jis waqt Púlus Atení
men̲ un kí ráh taktá thá, jab us ne
dekhá ki shahr buton̲ se bhará hai, to
us ká jí jal gayá.
17 Is liye wuh 'ibádat-ḳháne men̲
Yahúdíon̲ aur Ḳhudá-paraston̲ se, aur
chauk men̲ un se jo roz use milte the,
bahs kartá thá.
18 Tab kaí Afqúrí aur Stoíqí 'álim
us se bahasne lage, aur ba'zon̲ ne kahá,
ki Yih bakwásí kyá kahá cháhtá hai?
auron̲ ne kahá, Yih gair dewton̲ ká
ḳhabar-denewálá ma'lúm paṛtá hai; is
liye ki wuh unhen̲ Yisú' aur qiyámat
kí ḳhushḳhabarí detá thá.
19 Tab we use pakaṛke Aríupagus

par le gaye, aur kahá, A'yá hamen̲ ma'lúm ho saktá hai, ki yih nayí ta'lím, jo tú detá hai, kyá hai ?

20 Kyún̲ki tú hamáre kánon̲ men̲ anokhí báten̲ pahunchátá hai : so ham jáná cháhte hain̲, ki in se kyá garaz hai.

21 (Is wáste ki sáre Ateníwále aur musáfir jo wahán̲ rahte the, apní fursat ká waqt, siwá nayí bát kahne aur sunne ke, dúsre kám men̲ nahín̲ káṭte the.)

22 ¶ Tab Púlus Aríupagus ke bích men̲ khaṛá hoke bolá, Ai Ateníwálo, main̲ dekhtá hún̲ ki tum har súrat se dewton̲ ke baṛe pújnewále ho.

23 Kyún̲ki main̲ ne sair karte, aur tumháre ma'búdon̲ par nazar karte húe, ek qurbángáh páí, jis par yih likhá thá, ki NA'-MA'LU'M ḲHUDA' KE LIYE. Pas jis ko tum be ma'lúm kiye pújte ho, main̲ tum ko usí kí ḳhabar detá hún̲.

24 Ḳhudá, jis ne dunyá aur sab kuchh jo us men̲ hai paidá kiyá, jis hál ki wuh ásmán aur zamín ká Málik hai, háth kí banáí húí haikalon̲ men̲ nahín̲ rahtá ;

25 Na ádmíon̲ ke háth se ḳhidmat letá, goyá ki kisú chíz ká muhtáj hai, kyún̲ki wuh to áp sab ko zindagí aur sán̲s aur sab kuchh baḳhshtá hai ;

26 Aur ek hí lahú se ádmíon̲ kí sab qaumen̲ tamám zamín kí sath par basne ke liye paidá kín̲, aur muqarrar waqton̲, aur un kí sukúnat kí haddon̲ ko ṭhahráyá ;

27 Tá ki Ḳhudáwand ko ḍhúnḍhen̲, sháyad ki ṭaṭolkar use páwen̲, agarchi wuh ham men̲ kisí se dúr nahín̲ :

28 Kyún̲ki usí se ham jíte, aur chalte phirte, aur maujúd hain̲ ; jaisá tumháre shá'iron̲ men̲ se bhí ba'zon̲ ne kahá hai, ki Ham to us hí kí nasl hain̲.

29 Pas Ḳhudá kí nasl hoke hamen̲ munásib nahín̲ ki yih ḳhiyál karen̲ ki Ḳhudá sone, rúpe, yá patthar kí mánind hai, jo ádmí kí hunar o tadbír se gaṛhe.

30 Garaz ki Ḳhudá, jahálat ke waqton̲ se tarah deke ab sab ádmíon̲ ko har jagah hukm detá hai, ki tauba karen̲ :

31 Kyún̲ki us ne ek din ṭhahráyá hai, jis men̲ wuh rástí se dunyá kí 'adálat karegá, us ádmí kí ma'rifat, jise us ne muqarrar kiyá ; aur use murdon̲ men̲ se uṭháke yih bát sab par sábit kí.

32 ¶ Aur jab unhon̲ ne murdon̲ ke jí uṭhne kí bát suní, to ba'ze ṭhaṭṭhá márne lage ; aur ba'zon̲ ne kahá, Is kí bábat ham tujh se phir sunen̲ge.

33 Tab Púlus un ke darmiyán se chalá gayá.

34 Par kitne ádmí us se milke ímán láe : un men̲ Diunúsius Aríupagus ká ek saláhkár, aur Damaris náme ek 'aurat, aur kaí aur un ke sáth the.

XVIII BA'B.

BA'D us ke Púlus Ateni se rawána hoke Qurintus men̲ áyá.

2 Aur wahán̲ Aqúlá náme ek Yahúdí ko páyá, jis kí paidáish Puntus kí thí, aur unhín̲ dinon̲ apní jorú Prisqillá ke sáth Itália se áyá thá : (kyún̲ki Qlaudius ne hukm diyá thá ki sab Yahúdí Rúm se nikal jáwen̲ :) so wuh un ke pás gayá.

3 Aur is liye ki wuh un ká hampesha thá, un ke sáth rahá, aur kám karne lagá : kyún̲ki un ká pesha ḳhaima-dozí thá.

4 Aur wuh har sabt ko 'ibádat-ḳháne men̲ bahs kartá, aur Yahúdíon̲ aur Yúnáníon̲ ko qáil kartá thá.

5 Aur jab Silás aur Timtáus Maqaduniya se áe, Púlus jí men̲ majbúr húá, aur Yahúdíon̲ ke áge gawáhí dí ki Yisú' wuhí Masíh hai.

6 Jab we muqábala karne, aur kufr bakne lage, us ne apne kapṛe jhárke un se kahá, Tumhárá ḳhún tumhárí

gardan par; main̲ pák hún̲: ab se gair-qaumon̲ kí taraf jáún̲gá.

7 ¶ Wahán̲ se wuh chalá, aur Jústus náme Ḳhudá-parast ke ghar, jo ’ibádat-ḳháne se milá thá, gayá.

8 Aur ’ibádat-ḳháne ká sardár Krispus, apne tamám ghar samet, Ḳhudáwand par ímán layá: aur bahut se Qurintí sunke ímán láe, aur baptisma páyá.

9 Tab Ḳhudáwand ne rát ko royá men̲ Púlus se kahá, Mat ḍar, par kahtá já, aur chup na ho;

10 Is liye ki main̲ tere sáth hún̲, aur koí tujh se bad-sulúkí karne na páwegá; kyún̲ki is shahr men̲ mere bahut log hain̲.

11 So wuh ḍeṛh baras wahán̲ ṭhaharke un ke darmiyán Ḳhudá ká kalám sikhátá rahá.

12 ¶ Aur jab Gállio Aḳhaia ká Súba thá, Yahúdí eká karke Púlus par chaṛh áe, aur use ’adálat men̲ le gaye,

13 Aur kahá, Yih shaḳhs logon̲ ko bahkátá ki sharí’at ke barḳhiláf Ḳhudá kí parastish karen̲.

14 Aur jab Púlus ne cháhá ki mun̲h khole, Gállio ne Yahúdíon̲ se kahá, Ai Yahúdío, agar kuchh zulm yá sharárat hotí, to wájib thá ki main̲ sabr karke tumhárí suntá;

15 Par agar yih suwál tumhárí ta’lím, aur námon̲, aur sharí’at ke haqq men̲ hai, to tum hí jáno; kyún̲ki main̲ nahín̲ cháhtá ki aisí báton̲ ká munsif hún̲.

16 Aur us ne unhen̲ ’adálat-gáh se nikál diyá.

17 Tab sab Yúnáníon̲ ne ’ibádat-ḳháne ke sardár Sostanes ko pakaṛke ’adálat-gáh ke sámhne márá. Par Gállio ne in báton̲ kí kuchh parwá na kí.

18 ¶ Aur jab Púlus aur bhí bahut din wahán̲ rahá thá, tab bháíon̲ se ruḳhsat hoke, aur Qankriá men̲ sir munḍáke, kyún̲ki us ne mannat mání thí, jaház par Suriya ko rawáná húá, aur Prisqillá aur Aqúlá us ke sáth the.

19 Aur Afasus men̲ pahunchke us ne unhen̲ wahín̲ chhoṛá: aur áp ’ibádat-ḳháne men̲ jáke Yahúdíon̲ se báten̲ kín̲.

20 Tab unhon̲ ne us se darḳhwást kí, ki aur kuchh din un ke sáth rahe, par us ne na máná;

21 Balki un se yih kahke ruḳhsat húá, ki har hál men̲ mujhe zarúr hai ki Yarúsalam men̲ ’íd i áyanda ko karún̲: par agar Ḳhudá cháhe, to tumháre pás phir áún̲gá. Aur Afasus se jaház par sawár hoke chalá.

22 Aur Qaisaríya men̲ utarke úpar chaṛh gayá, aur jab kalísiye se salám kahá thá, Antákiyá ko utar gayá.

23 Aur kuchh din rahke wahán̲ se rawáná húá, aur Galatiya aur Frúgiya ke mulkon̲ men̲ barábar guzartá, aur sab shágirdon̲ ko taqwiyat detá gayá.

24 ¶ Aur Apullús náme ek Yahúdí, jis kí paidáish Iskandariá kí thí, jo zubán-áwar shaḳhs aur pák nawishton̲ men̲ baṛá qábil thá, Afasus men̲ pahunchá.

25 Is shaḳhs ne Ḳhudáwand kí ráh kí tarbiyat pái thí; aur dil men̲ sargarm hoke kalám kartá, aur sihhat se Ḳhudáwand kí báten̲ sikhátá thá, par sirf Yúhanná ká baptisma jántá thá.

26 Wuh ’ibádát-ḳháne men̲ be-dhaṛak bolne lagá: aur Aqúlá aur Prisqillá ne, us kí sunke use apne sáth liyá, aur us ko Ḳhudá kí ráh ziyáda durustí se batáí.

27 Jab us ne Aḳhaia men̲ utar jáne ká iráda kiyá, to bháíon̲ ne shágirdon̲ ko likhke darḳhwást kí ki us ko qabúl karen̲: us ne wahán̲ pahunchke un kí, jo fazl ke sabab ímán láe the, baṛí madad kí:

28 Kyún̲ki us ne pák nawishton̲ se sábit karke ki yih Yisú’ wuh Masíh hai, Yahúdíon̲ ko sab ke áge baṛe zor shor se qáil kiyá.

XIX BA'B.

AUR aisá húá, ki jab Apullús
Qurintus men̠ thá, Púlus úpar
ke mulkon̠ se guzarke Afasus men̠
áyá, aur kaí shágirdon̠ ko páke,
2 Un se kahá, Kyá tum ne, jab se
ímán láe, Rúh i Quds pái? Unhon̠ ne
use kahá, Ham ne to suná bhí nahín̠
ki Rúh i Quds hai.
3 Us ne un se kahá, Pas tum ne
kis ká baptisma páyá? We bole, ki
Yúhanná ká baptisma.
4 Tab Púlus ne kahá, Yúhanná ne
to tauba ká baptisma diyá, logon̠ se
yih kahte húe ki us par jo mere pí-
chhe átá hai, ya'ne Yisú' par, ímán
láwen̠.
5 Unhon̠ ne yih sunkar Khudáwand
Yisú' ke nám par baptisma páyá.
6 Aur jab Púlus ne un par háth
rakhe the, Rúh i Quds un par ái, aur
tarah tarah kí zubánen̠ bolne aur
nubúwat karne lage.
7 We sab ádmí bárah ek the.
8 Aur wuh 'ibádat-kháne men̠ jáke
be-dharak boltá, aur tín mahínon̠ tak
bahs kartá, aur Khudá kí bádsháhat
kí báten̠ unhen̠ samjhátá rahá:
9 Lekin jab ba'zon̠ ke dil sakht ho
gaye, aur we be-ímán húe, balki log-
on̠ ke sámhne is ráh ko burá kahne
lage, us ne un se kináre hoke shá-
girdon̠ ko alag kiyá, aur har roz kisí
Túrannus náme ke madrase men̠ bahs
kartá thá.
10 Yih do baras tak hotá rahá; aisá
ki Asia ke sab rahnewálon̠ ne, kyá
Yahúdí kyá Yúnání, Khudáwand Yisú'
ká kalám suná.
11 Aur Khudá Púlus ke háthon̠ se
bare bare mu'ajize dikhátá thá;
12 Yahán̠ tak ki rúmál aur patke
us ke badan ko chhuwáke bímáron̠
par dálte the, aur un kí bímárián̠ játí
rahtín̠, aur burí rúhen̠ un se nikal játí
thín̠.
13 ¶ Tab ba'ze áwára jhárne phúnk-
newále Yahúdíon̠ ne ikhtiyár kiyá ki
un par, jin men̠ burí rúhen̠ samáí thín̠,
Khudáwand Yisú' ká nám phúnkke
kahen̠, ki Ham tum ko us Yisú' kí
qasam dete hain̠, jis kí Púlus manádí
kartá hai.
14 Aur un men̠ Sqeva Yahúdí sar-
dár káhin ke sát bete the, jo yih karte
the.
15 Tab burí rúh ne jawáb men̠
kahá, ki Yisú' ko main̠ jántá, aur
Púlus se bhí wáqif hún̠; par tum
kaun ho?
16 Aur wuh shakhs, jis par burí
rúh thí, un par lapká, aur gálib áke
un par aisí ziyádatí kí, ki we nange
aur gháyal us ghar se bháge.
17 Aur yih bát sab Yahúdíon̠ aur
Yúnáníon̠ ko, jo Afasus men̠ rahte the,
ma'lúm húí; tab sabhon̠ men̠ dar
samáyá, aur Khudáwand Yisú' ke nám
kí buzurgí kí gayí.
18 Aur bahuteron̠ ne un men̠ se, jo
ímán láe the, áke apne kámon̠ ko
qabúl diyá, aur záhir kiyá;
19 Aur bahuton̠ ne, jo jádúgarí
karte the, apní kitáben̠ ikatthí karke
sab logon̠ ke áge jalá dín̠; aur jab un
kí qímat ká hisáb kiyá, to pachás
hazár rúpiya thahrí.
20 Isí tarah Khudáwand ká kalám
nihayat barh gayá aur gálib húá.
21 ¶ Jab yih ho chuká, Púlus ne
apne dil men̠ tháná, ki Maqaduniya
aur Akhaia se hoke Yarúsalam men̠
jáún̠, aur kahá, ki Wahán̠ jáne ke
ba'd Rúm ko bhí mujhe dekhná zarúr
hai.
22 So un men̠ se, jo us kí khidmat
karte the, do shakhs Timtáus aur
Arástus ko Maqaduniya men̠ bhejke
áp kuchh din Asia men̠ rahá.
23 Aur us waqt is ráh kí bábat bará
fasád uthá.
24 Kyún̠ki Demetrius náme ek su-
nár jo Artamis ke rúpahle mandir
banátá thá, aur us peshawálon̠ ko
bahut kamwá detá thá;
25 Us ne un ko, aur gairon̠ ko jo

waisá kám karte the, jam'a karke
kahá, ki Ai mardo, tum jánte ho ki
hamárí farágat isí kám kí badaulat
hai.
26 Aur tum dekhte aur sunte ho
ki sirf Afasus men̲ nahín̲, balki tamám
Asia ke qaríb men̲, is Púlus ne bahut
se logon̲ ko targíb dekar gumráh kar
diyá hai, ki kahtá hai, yih jo háth ke
banáe hain̲ Ḳhudá nahín̲ hain̲.
27 So sirf yihí ḳhatra nahín̲, ki
hamárá pesha be-qadr ho jáe, balki
baṛí deví Artamis ká mandir bhí
náchíz ho jáe, aur us kí buzurgí, jise
tamám Asia aur sárí dunyá pújtí hai,
játí rahe.
28 Jab unhon̲ ne yih suná, to gusse
se bhar gaye, aur chilláke kahá, ki
Afasíon̲ kí Artamis baṛí hai.
29 Aur tamám shahr men̲ balwá
húá: aur sab milke Gaius aur Aris-
tarḳhus ko, jo, Maqaduniya ke rahne-
wále aur Púlus ke ham-safar the,
pakaṛke tamáshagáh ko dauṛe.
30 Aur jab Púlus ne cháhá ki log-
on̲ ke darmiyán jáe, to shágirdon̲ ne
use jáne na diyá.
31 Aur Asia ke buzurgon̲ men̲ se
ba'zon̲ ne, jo us ke dost the, us ke pás
ádmí bhejke minnat kí ki tamáshagáh
men̲ mat já.
32 Aur ba'ze kuchh chilláe, aur ba'-
ze kuchh: kyún̲ki jamá'at barham
darham ho gayí thí; aur aksaron̲ ne
na jáná ki ham kis liye ikaṭṭhe húe
hain̲.
33 Tab unhon̲ ne Sikandar ko, jise
Yahúdí dhakiyáte the, bhíṛ men̲ se áge
kar diyá. Aur Sikandar ne háth se
ishára karke cháhá ki logon̲ ke sámhne
'uzr kare.
34 Par jab unhon̲ ne jáná ki wuh
Yahúdí hai, to sab ham-áwáz hoke do
ghanṭe ke qaríb chilláte rahe, ki Afa-
síon̲ kí Artamis baṛí hai.
35 Aur jab shahr ke muharrir ne
logon̲ ko ṭhandhá kiyá, to kahá, Ai
Afasío, kaun ádmí hai jo nahín̲ jántá
ki Afasíon̲ ká shahr baṛí deví Artamis
kí, aur us múrat kí jo Zeus kí taraf se
girí, pújá-karnewálá hai?
36 Pas jab koí in báton̲ ke ḳhiláf
nahín̲ kah saktá, to wájib hai ki tum
thame raho, aur be soche kuchh na
karo.
37 Kyún̲kí ye mard jin ko tum ya-
hán̲ láe, na mandir ke chor, na tum-
hárí deví ke ninda-karnewále hain̲.
38 Pas agar Demetrius aur us ke
ham-pesha kisú par da'wá rakhte hon̲,
to 'adálat khulí hai, aur Súbe baiṭhe
hain̲: ek dúsre par nálish karen̲.
39 Par jis súrat men̲ tum koí aur
bát taḥqíq karne cháhte ho, to áíní
majlis men̲ faisal hogá.
40 Kyún̲ki hamen̲ ḳhatra hai ki áj
ke balwe ke wáste ham par nálish ho,
is liye ki koí sabab nahín̲ ki jis se ham
is hangáme ká jawáb de saken̲.
41 Aur yih kahke majlis ko bar-
ḳhwást kiyá.

XX BA'B.

JAB hullaṛ mauqúf húá, Púlus ne
shágirdon̲ ko buláke unhen̲ sa-
lám kiyá; tab wahán̲ se rawána húá,
ki Maqaduniya ko jáe.
2 Aur un atráf se guzarke, aur
unhen̲ bahut nasíhat karke, Yúnán
men̲ áyá,
3 Aur tín mahínon̲ tak wahán̲ rahá.
Phir jis waqt jaház par Suriya men̲
jáne ko thá, Yahúdí us kí ghát men̲
lage: tab us kí yih saláh húí, ki Ma-
qaduniya kí ráh se phire.
4 Aur Sopatrus Baríáí, aur Aris-
tarḳhus aur Sikúndus, jo Tassaluníqe
ke the, aur Gaius Darbe ká, aur
Timtáus, aur Tuḳhikus aur Trufimus,
jo Asia ke the, Asia tak us ke sáth
gaye.
5 We áge jáke hamáre liye Troás
men̲ ṭhahre.
6 Aur fatír ke dinon̲ ke ba'd ham
Filippí se jaház par rawána hoke
páṅch din ke 'arse men̲ Troás men̲ un

ke pás pahunche; aur sát din wahán̲
ṭhahre.
7 Aur hafte ke pahle din, jab shá-
gird roṭí toṛne ko ikaṭṭhe áe, Púlus ne,
ki dúsre din jáne ko thá, un ke sáth
kalám kiyá, aur apná kalám ádhí rát
tak baṛháyá.
8 Aur us bálák̲háne par, jahán̲ we
ikaṭṭhe the, bahut chirág jal rahe.
9 Aur Yútak̲hus nám ek jawán
khiṛkí par baiṭhá thá; us ko baṛí nínd
áí; aur jab Púlus der tak báten̲ kartá
rahá, wuh máre nínd ke jhukke tísre
darje se níche gir paṛá, aur murda
uṭháyá gayá.
10 Tab Púlus utarke use lipaṭ gayá,
aur gale lágáke kahá, Mat ghabráo:
kyún̲ki us kí ján us men̲ hai.
11 Aur úpar jáke roṭí toṛí, aur kháke
itní der tak un se báten̲ kartá rahá, kí
bhor ho gayí; isí tarah se wuh chalá
gayá.
12 Aur we us jawán ko jítá láe, aur
niháyat k̲hátirjam'a húe.
13 ¶ Aur ham jaház par áge Assus
ko gaye, is iráde par ki wahán̲ Púlus
ko apne sáth chaṛhá len̲, kyún̲ki wuh
wahán̲ paidal jáne ká iráda karke yún̲
farmá gayá thá.
14 Jab wuh Assus men̲ hamen̲ milá,
ham use chaṛháke Mitulene men̲ áe.
15 Aur wahán̲ se jaház k̲holke
dúsre din K̲híus ke sámhne áe; aur
tísre din Sámus men̲ dák̲hil húe; aur
Trogullium men̲ maqám karke ek din
ke ba'd Miletus men̲ áe.
16 Kyún̲ki Púlus ne ṭháná thá ki
Afasus se guzar jáe, aisá na ho ki us
ko Asia men̲ rahne se der lage: is liye
ki wuh jaldí kartá thá, tá ki agar us
se ho sake, to Pantekust ke din ko
Yarúsalam men̲ káṭe.
17 ¶ Aur us ne Miletus se Afasus
men̲ kahlá bhejke kalísiye ke bu-
zurgon̲ ko buláyá.
18 Aur jab we us ke pás áe, to un-
hen̲ kahá, Tum jánte ho ki pahle
din se jis men̲ main̲ Asia men̲ áyá,
kis tarah har waqt tumháre sáth
rahá;
19 Ki kamál farotaní aur án̲súon̲
ke sáth, aur un ázmáishon̲ ko sahke
jin men̲ Yahúdíon̲ ke ghát lagáne se
main̲ phansá thá, K̲hudáwand kí
k̲hidmat kartá rahá:
20 Ki kyún̲kar main̲ ne koí bát, jo
tumháre fáida kí thí, rakh na chhoṛí:
balki tumhen̲ k̲habar dí, aur tum ko
jamá'at men̲ aur ghar ghar sikhái;
21 Aur Yahúdíon̲ aur Yúnáníon̲ ke
sámhne gawáhí dí, ki K̲hudá ke áge
tauba karo, aur hamáre K̲hudáwand
Yisú' Masíh par ímán láo.
22 Aur ab, dekho, main̲ rúh ká
bandhá Yarúsalam ko játá hún̲, aur
nahín̲ jántá ki wahán̲ mujh par kyá
guzregá:
23 Magar itná, ki Rúh i Quds har
shahr men̲ yih kahke gawáhí detí hai
ki qaid o musíbat mere liye taiyár
hain̲.
24 Lekin main̲ use kuchh nahín̲ sa-
majhtá, na apní ján ko 'azíz rakhtá,
ki apná daura aur wuh k̲hidmat bhí,
jo main̲ ne K̲hudáwand Yisú' se páí,
ki K̲hudá ke fazl kí Injíl par gawáhí
dún̲, k̲hushí se púrá karún̲.
25 Aur ab, dekho, main̲ jántá hún̲
ki tum sab, jin ke darmiyán main̲
K̲hudá kí bádsháhat kí manádí kartá
phirá, merá mun̲h phir na dekhoge.
26 Pas main̲ áj ke din tumhen̲
gawáh rakhtá hún̲, ki main̲ sab ke
k̲hún se pák hún̲.
27 Kyún̲ki main̲ K̲hudá kí sárí
maslahat tumhen̲ sunáne se báz na
rahá.
28 ¶ Pas apní aur us sáre galla kí
k̲habardárí karo, jis par Rúh i Quds
ne tumhen̲ nigahbán ṭhahráyá, ki
K̲hudá kí kalísiye ko, jise us ne apne
hí lahú se mol liyá, charáo.
29 Kyún̲ki main̲ yih jántá hún̲ ki
mere jáne ke ba'd pháṛnewále bheṛiye
tumháre darmiyán áwen̲ge, jinhen̲
galla par kuchh tars na áwegá.

30 Aur ḳhud tum men se ádmí
uṭhenge, jo ulṭí báten kahenge, ki
shágirdon ko apní taraf khínch len.
31 Is liye jágte raho, aur yád ra-
kho ki main tín baras rát din ro roke
har ek ko chitáne se báz na áyá.
32 Ai bháío, ab main tumhen Ḳhu-
dá aur us ke fazl ke kalám ko somptá
hún, jo ki tumhen kámil kar saktá
hai, aur sáre muqaddason men mírás
de saktá.
33 Main ne kisí ke rúpe, yá sone,
yá kapre ká lálach nahín kiyá.
34 Balki tum áp jánte ho ki inhín
háthon ne merí aur mere sáthíon kí
zarúraten raf'a kín.
35 Main ne sab báten batáín, ki
yún hí mihnat karke kamzoron kí
madad karná, aur Ḳhudáwand Yisú'
kí báten yád rakhná, zarúr hai, ki us
ne kahá, Dená lene se mubárak hai.
36 ¶ Aur us ne yih kahke ghuṭne
teke, aur un sab ke sáth du'á mángí.
37 Aur we sab bahut roe, aur Púlus
ke gale se lag lagke use chúmne lage,
38 Aur ḳhásskar is bát par gamgín
húe, jo us ne kahí thí, ki Tum merá
munh phir na dekhoge. Aur unhon
ne use jaház tak pahuncháyá.

XXI BA'B.

AUR aisá húá, ki jab ham un se
mushkil se judá hoke rawána
húe the, to sídhí ráh Qús men áe, aur
dúsre din Rudus, aur wahán se Patará
men.
2 Aur ek jaház Fíníqe ko játe húe
páke us par charhe, aur rawána húe.
3 Aur jab Kuprus nazar áyá, use
báen háth chhorkar Suriya ko chale,
aur Súr men lagáyá: kyúnki wahán
jaház ká bojh utárná thá.
4 Aur jab shágird khojne se mile
the, to ham sát roz wahán rahe: unhon
ne Rúh kí ma'rifat Púlus se kahá, ki
Yarúsalam ko na jáná.
5 Par ham un dinon ko púrá karke
nikle, aur chale gaye; aur sabhon ne
jorúon aur larkon samet shahr ke báhar
tak ham ko pahuncháyá; aur ham ne
samundar ke kanáre par ghuṭne ṭekke
du'á mángí.
6 Aur ham ek dúsre se widá' hoke
jaház par charhe; aur we apne apne
ghar ko phire.
7 Aur ham Súr se jaház ká safar
tamám karke Ptulamais men pa-
hunche, aur bháíon ko salám karke
ek din un ke sáth rahe.
8 Dúsre din Púlus aur ham, jo us
ke sáthí the, rawána hoke Qaisaríya
men áe: aur Failbús ḳhush-ḳhabarí
denewále ke yahán, jo un sáton men
se thá, utarke us ke sáth rahe.
9 Aur us kí chár kunwárí beṭíán
thín, jo nubúwat kartí thín.
10 Aur jab ham wahán bahut roz
rahe, Agabus náme ek nabí Yahúdiya
se utar áyá.
11 Us ne hamáre pás áke Púlus ká
kamarband uṭhá liyá, aur apne háth
pánw bándhke kahá, Rúh ul Quds yún
kahtí hai, Us mard ko, jis ká yih
kamarband hai, Yahúdí Yarúsalam
men yúnhín bándhenge, aur gair-
qaumon ke háthon men hawála kar-
enge.
12 Jab yih suná, to ham ne aur
wahán ke logon ne us kí minnat kí
ki Yarúsalam ko na jáwe.
13 Par Púlus ne jawáb diyá, ki
Tum kyá karte ho, ki rote aur merá
dil torte ho? kyúnki main na sirf
bándhe jáne, balki Yarúsalam men
Ḳhudáwand Yisú' ke nám par marne
ko bhí taiyár hún.
14 So jab us ne na máná, to ham
yih kahke chup rahe, ki Jo Ḳhudá kí
marzí ho.
15 Aur un dinon ke ba'd ham apne
safar ke asbáb ko taiyár karke Yarú-
salam ko gaye.
16 Aur Qaisaríya se kaí ek shágird
hamáre sáth chale, aur hamen Mnáson
Kuprusí ek qadím shágird ke pás le
gaye, ki ham us ke yahán mihmán
hone ko the.

17 Aur jab ham Yarúsalam meṉ
pahunche, bháíoṉ ne ḵhushí se hameṉ
qabúl kiyá.
18 Aur dúsre din Púlus hamáre sáth
Ya'qúb ke pás gayá; aur sab buzurg
waháṉ ikaṭṭhe the.
19 Aur us ne unheṉ salám karke,
jo kuchh Ḵhudá ne us kí ḵhidmat ke
wasíle gair-qaumoṉ meṉ kiyá thá,
mufassal bayán kiyá.
20 Aur unhoṉ ne yih sunke Ḵhu-
dáwand kí sitáish kí, aur us ko kahá,
Ai bháí, tú dekhtá hai ki Yahúdíoṉ
meṉ se kitne hazár haiṉ jo ímán láe:
aur sab sharí'at ke gairatmand haiṉ.
21 Aur unhoṉ ne tere haqq meṉ
ḵhabar páí, ki tú sab Yahúdíoṉ ko,
jo gair-qaumoṉ ke darmiyán rahte
haiṉ, sikhátá hai ki Músá se phir
jáeṉ, ki kahtá hai, Apne laṛkoṉ ká
ḵhatna mat karo, na sharí'at ke
dastúroṉ par chalo.
22 Ab kyá kareṉ? log be-shakk
kasratse jam'a hoṉge; kyúṉki suneṉge
ki tú áyá hai.
23 So yih kar, jo ham tujh se kahte
haiṉ: Hamáre pás chár mard haiṉ,
jinheṉ nazr adá karná hai;
24 Unheṉ leke áp ko un ke sáth
pák kar, aur un ke liye kuchh ḵharch
kar, tá ki we apná sir munḍáweṉ: to
sab jáneṉge ki jo báteṉ ham ne tere
haqq meṉ suní haiṉ, so kuchh nahíṉ;
balki tú áp bhí sharí'at ko hifz karke
durust chaltá hai.
25 Par jo gair-qaumoṉ meṉ se ímán
láe, un kí bábat ham ne ṭhahráke
likhá hai, ki we aisí aisí báteṉ na
máneṉ: magar butoṉ ke chaṛháwe,
aur lahú, aur galá ghonṭí húí chízoṉ,
aur harámkárí se, áp ko mahfúz rakh-
eṉ.
26 Tab Púlus un mardoṉ ko leke,
aur dúsre din áp ko un ke sáth pák
karke, haikal meṉ dáḵhil húá, aur
ḵhabar dí ki pák karne ke din, jab
tak ki in meṉ se har ek kí nazr na
chaṛháí jáe, púre kareṉge.

27 Par jab sát din púre hone par
the, Asia ke Yahúdíoṉ ne use haikal
meṉ dekhke sab logoṉ ko ubhárá, aur
us par háth ḍále,
28 Yúṉ chilláke ki, Ai Isráelí
mardo, madad karo; Yih wuhí ádmí
hai, jo sab ko har jagah qaum ke, aur
sharí'at ke, aur is makán ke ḵhiláf
sikhátá hai: aur 'aláwa is ke Yúnáníoṉ
ko bhí haikal meṉ láyá, aur is pák
makán ko nápák kiyá hai.
29 (Kyúṉki unhoṉ ne áge Trufimus
Afasí ko us ke sáth shahr meṉ dekhá
thá, jis kí bábat unhoṉ ne ḵhiyál
kiyá, ki Púlus us ko haikal meṉ láyá
thá.)
30 Aur tamám shahr meṉ hangáma
húá, aur log dauṛke jam'a húe; aur
Púlus ko pakaṛke haikal ke báhar
ghasíṭá: aur filfaur darwáze band kiye
gaye.
31 Aur jab we us ke qatl ke darpai
the, fauj ke sardár ko ḵhabar pahun-
chí, ki tamám Yarúsalam meṉ hullaṛ
ho rahá hai.
32 Wuh usí dam sipáhíoṉ aur sú-
badároṉ ko leke un par dauṛá: aur we
sardár aur sipáhíoṉ ko dekhke Púlus
ke márne se báz áe.
33 Tab sardár ne nazdík áke use
giriftár kiyá, aur do zanjíroṉ se bándh-
ne ká hukm diyá; aur púchhá, ki Yih
kaun kai, aur us ne kyá kiyá?
34 Aur bhíṛ meṉ se ba'ze kuchh
chilláe, aur ba'ze kuchh: so jab shor
o gul ke sabab kuchh haqíqat daryáft
na kar saká, to hukm diyá, ki Use
qil'a meṉ le jáo.
35 Aur jab síṛhí tak pahunchá, to
logoṉ ke hujúm ke sabab sipáhíoṉ ko
use uṭháná paṛá.
36 Kyúṉki dangal chillátá húá us
ke píchhe paṛá, ki Use uṭhá ḍál.
37 Aur jab Púlus ko qil'a ke andar
le jáne lage, us ne sardár se kahá, Kyá
mujhe ijázat hai ki tujh se kuchh
kahúṉ? Us ne kahá, Kyá Yúnání
jántá hai?

38 Pas tú wuh Misrí nahín̲, jo in
dinon̲ se áge fasád uṭháke un chár
hazár ḍákúon̲ ko jangal men̲ le gayá?
39 Púlus ne kahá, ki Main̲ Yahúdí
ádmí hún̲, Qiliqiya ke shahr Tarsus
náme ká, jo kam mashhúr nahín̲ hai,
rahnewálá hún̲; main̲ terí minnat
kartá hún̲ ki mujhe logon̲ se bolne kí
ijázat de.
40 Jab us ne use ijázat dí, Púlus ne
síṛhí par khaṛe hoke logon̲ ko háth se
ishára kiyá. Jab sab chup cháp húe,
wuh 'Ibrání zubán men̲ bolne lagá, aur
kahá,

XXII BA'B.

AI bháío, aur ai ábá, merá 'uzr jo ab
tum se kartá hún̲ suno.
2 Jab unhon̲ ne suná ki 'Ibrání
zubán men̲ un se boltá hai, to aur bhí
chup húe. So us ne kahá,
3 Main̲ to Yahúdí ádmí hún̲, Qili-
qiya ke shahr Tarsus men̲ paidá húá,
lekin isí shahr men̲ merí parwarish
húí, aur Gamaliel ke qadamon̲ par
bápdádon̲ kí sharí'at kí báríkíon̲ men̲
tarbiyat pái, aur Khudá ke liye aisá
gairatmand thá, jaise tum sab áj ke
din ho.
4 Chunánchi main̲ ne mardon̲ aur
'auraton̲ ko bándhke aur qaid-khấne
men̲ ḍálke is taríqa-wálon̲ ko maut tak
satáyá.
5 Balki sardár káhin, aur buzurgon̲
kí sárí jamá'at, bhí mere gawáh hain̲:
ki un se main̲ bháíon̲ ke liye khatt
leke Dimishq ko rawána húá, ki jitne
wahán̲ hon̲, unhen̲ bhí bándhke Yarú-
salam men̲ láún̲, tá ki sazá páwen̲.
6 Par jab main̲ chalá játá, aur
Dimishq ke nazdík pahunchá thá, to
aisá húá, ki do pahar ke qaríb eká-ek
baṛá núr ásmán se mere girdágird
chamká.
7 Aur main̲ zamín par gir paṛá,
aur áwáz suní, jo mujhe kahtí thí, ki
Ai Súlus, Súlus, tú mujhe kyún̲ satátá
hai?
8 Main̲ ne jawáb diyá, ki Ai Khu-
dáwand, tú kaun hai? Us ne mujh
se kahá, Main̲ Yisú' Násarí hún̲, jise
tú satátá hai.
9 Aur mere sáthíon̲ ne núr to dekhá,
aur ḍar gaye; lekin us kí áwáz, jo
mujhe bulátá thá, na suní.
10 Tab main̲ ne kahá, Ai Khudá-
wand, main̲ kyá karún̲? Khudáwand
ne mujh se kahá, Uṭh, aur Dimishq
men̲ já; wahán̲ sab kuchh jo tere
karne ke liye muqarrar húá hai, tujhe
kahá jáegá.
11 Aur jab main̲ us núr ke jalál ke
sabab na dekh saká, to apne sáthíon̲
ke mere háth thámbne se main̲
Dimishq men̲ áyá.
12 Aur Hanániáh nám ek mard, jo
sharí'at ke muwáfiq díndár, aur wahán̲
ke sab rahnewále Yahúdíon̲ ke nazdík
nek-nám thá,
13 Mere pás áyá, aur khaṛe hoke
mujhe kahá, Ai bhái Súlus, phir bíná
ho. Aur usí ghaṛí main̲ ne us par
nigáh kí.
14 Aur us ne kahá, Hamáre báp-
dádon̲ ke Khudá ne tujh ko áge se
barguzída kiyá, ki tú us kí marzí jáne,
aur us Rástbáz ko dekhe, aur us ke
munh kí áwáz sune;
15 Kyún̲ki tú us ke liye sab ádmíon̲
ke áge un báton̲ ká, jo tú ne dekhín̲,
aur sunín̲, gawáh hogá.
16 Aur ab kyún̲ der kartá hai?
uṭhke baptisma le, aur Khudáwand
ká nám leke apne gunáhon̲ ko dho
ḍál.
17 Aur jab main̲ Yarúsalam men̲
phir áyá, aur haikal men̲ du'á mángtá
thá, aisá húá, ki main̲ bekhud ho
gayá;
18 Aur us ko dekhá, jo mujhe
kahtá thá, Jaldí kar, aur shitáb
Yarúsalam se nikal já; kyún̲ki terí
gawáhí mere haqq men̲ qabúl na
karenge.
19 Aur main̲ ne kahá, Ai Khudá-
wand, we áp jánte hain̲ ki main̲
unhen̲, jo tujh par ímán láe, qaid

kartá, aur har ek 'ibádat-ḳháne men̲
koṛe mártá thá:
20 Aur jab tere shahíd Stafanus ká
ḳhún baháyá gayá, main̲ bhí wahán̲
khaṛá, aur us ke qatl par rází thá, aur
us ke qátilon̲ ke kapṛon̲ kí ḳhabardárí
kartá thá.
21 Aur us ne mujh se kahá, Já, ki
main̲ tujhe gair-qaumon̲ ke pás dúr
bhejún̲gá.
22 We isí bát tak us kí sun rahe;
tab apní áwáz buland karke chilláe, ki
Aise ko zamín par se uṭhá ḍál, ki us
ká jítá rahná munásib nahín̲.
23 Aur jab we chilláte, aur apne
kapṛe phenkte, aur ḳhák uṛáte the,
24 Sardár ne hukm diyá, ki Use
qil'a men̲ le jáwen̲, aur farmáyá, ki
Use koṛe márke ázmáwen̲; tá ki use
ma'lúm ho ki we kis sabab us kí zidd
men̲ yún̲ chilláe.
25 Jab we use tasmon̲ se jakaṛte
the, Púlus ne us súbadár se, jo pás
khaṛá thá, kahá, Kyá tumhen̲ jáiz
hai ki ek ádmí ko, jo Rúmí aur be-
qusúr hai, koṛe máro?
26 Súbadár yih sunke gayá, aur
sardár ko ḳhabar dí, aur kahá, Ḳha-
bardár, tú kyá kiyá cháhtá hai:
kyún̲ki yih ádmí Rúmí hai.
27 Aur sardár ne pás áke us ko
kahá, Mujhe batá, kyá tú Rúmí hai?
Us ne kahá, Hán̲.
28 Sardár ne jawáb diyá, ki Main̲
ne bahut naqd deke yih rutba hásil
kiyá. Púlus ne kahá, Main̲ to aisá
hí paidá húá.
29 Filfaur we, jo us ko ázmáyá
cháhte the, us se báz áe; aur sardár
bhí, yih jánkar ki wuh Rúmí hai, aur
main̲ ne use bándhá, ḍar gayá.
30 Subh ko is iráda se ki haqíqat
ko jáne, ki Yahúdí us par kyá da'wá
rakhte hain̲, us kí zanjíren̲ kholín̲, aur
hukm diyá, ki sardár káhin aur un kí
sárí Sadr Majlis jam'a howen̲; phir
Púlus ko níche le jáke un ke bích men̲
khaṛá kiyá.

XXIII BA'B.

TAB Púlus ne Sadr Majlis kí taraf
nazar karke kahá, Ai bháío,
main̲ áj tak kamál nekníyatí se Ḳhudá
ke huzúr chalá.
2 Tab sardár káhin Hanániáh ne
un ko, jo us ke pás khaṛe the, hukm
diyá, ki Us ke mun̲h par thapeṛá
máren̲.
3 Tab Púlus ne us se kahá, Ḳhudá
tujhe máregá, ai sufedí pherí húí
díwár: kyá tú baiṭhá hai, ki sharí'at
ke muwáfiq merá insáf kare, aur
sharí'at ke barḳhiláf mujhe márne ká
hukm detá hai?
4 Unhon̲ ne, jo pás khaṛe the kahá,
Kyá tú Ḳhudá ke sardár káhin ko
burá kahtá hai?
5 Púlus ne kahá, Ai bháío, main̲ ne
na jáná ki sardár káhin hai; kyún̲ki
likhá hai, ki Apní qaum ke sardár ko
burá mat kah.
6 Aur Púlus yih jánke ki ba'ze
Sadúqí aur ba'ze Farísí hain̲, Majlis
men̲ pukárá, ki Ai bháío, main̲ Fa-
rísí, aur Farísí ká beṭá hún̲; aur
murdon̲ kí bábat ummed aur qiyá-
mat ke sabab mujh par ilzám hotá
hai.
7 Jab us ne yih kahá, Farísíon̲ aur
Sadúqíon̲ men̲ takrár húí: aur Majlis
men̲ phúṭ paṛí.
8 Kyún̲ki Sadúqí to kahte hain̲, ki
qiyámat nahín̲, aur na firishta, na ruh
hai: par Farísí donon̲ ká iqrár karte
hain̲.
9 Aur baṛá shoṛ húá: aur Farísíon̲
ke firqe ke faqíh uṭhe, aur yún̲ kahke
jhagaṛne lage, ki Ham is ádmí men̲
kuchh buráí nahín̲ páte hain̲; par agar
kisí rúh yá firishte ne is se kalám kiyá
ho, to ham Ḳhudá se na laṛen̲.
10 Aur jab baṛí takrár húí, to sar-
dár ne, is ḳhauf se ki mabádá Púlus un
se phárá jáwe, fauj ko hukm diyá, ki
Utarke use un ke bích se zabardastí
nikále, aur qil'a men̲ le áwe.
11 Aur usí rát Ḳhudáwand ne us ke

pás áke kahá, Ai Púlus, k̲hátir-jam'a rakh: ki jaisá tú ne merí bábat Yarúsalam men̲ gawáhí dí, waisá hí tujhe Rúm men̲ bhí gawáhí dená zarúr hai.

12 Aur jab din húá, ba'ze Yahúdíon̲ ne eká karke la'nat kí qasam kháí, aur kahá, ki Jab tak ham Púlus ko qatl na karen̲, na kuchh kháen̲ge na píen̲ge.

13 Aur we, jinhon̲ ne ápas men̲ yih qasam kháí, chálís se ziyáda the.

14 So unhon̲ ne sardár káhinon̲ aur buzurgon̲ ke pás jáke kahá, Ham ne la'nat kí qasam kháí, ki jab tak Púlus ko qatl na karen̲, kuchh na chakhen̲ge.

15 Pas ab tum Sadr Majlis samet fauj ke sardár se 'arz karo, ki kal use tumháre pás láwe, goyá tum us ke múamale kí haqíqat ziyáda daryáft kiyá cháhte ho: par ham taiyár hain̲ ki us ke pahunche se pahle use halák karen̲.

16 Aur Púlus ká bhánjá un kí ghát ká hál sunke chalá, aur qil'a men̲ jáke Púlus ko k̲habar dí.

17 Tab Púlus ne súbadáron̲ men̲ se ek ko buláke kahá, Is jawán ko sardár ke pás le já; ki wuh use kuchh kahá cháhtá hai.

18 Pas wuh use sardár pás le gayá, aur kahá, Púlus qaidí ne mujhe apne pás buláke dark̲hwást kí, ki is jawán ko tere pás láún̲, ki tujh se kuchh kahá cháhtá hai.

19 Tab sardár ne us ká háth pakaṛke, aur use alag le jáke, púchhá, ki Wuh kyá hai, jo mujh se kahá cháhtá hai?

20 Us ne kahá, Yahúdíon̲ ne eká kiyá hai, ki tujh se dark̲hwást karen̲, ki kal Púlus ko Sadr Majlis men̲ láwe, goyá ki we us ke hál kí aur bhí tahqíqát kiyá cháhte hain̲.

21 Pas tú un kí na mániyo, kyún̲ki un men̲ chálís shak̲hs se ziyáda us kí ghát men̲ lage hain̲, jinhon̲ ne la'nat kí qasam kháí hai, ki jab tak use halák na karen̲, na kháen̲ge na píen̲ge; aur ab taiyár, aur tere wa'da ke muntazír hain̲.

22 Tab sardár ne jawán ko ruk̲hsat kiyá, aur hukm diyá, ki Kisí se mat kah, ki tú ne mujh par yih záhir kiyá.

23 Aur do súbadáron̲ ko pás buláke kahá, Do sau sipáhí, aur sattar sawár, aur do sau bhálebardár, rát kí tísrí g̲haṛí taiyár kar rakho, ki Qaisaríya ko jáwen̲;

24 Aur jánwar bhí házir karo, ki Púlus ko sawár karke Felikas hákim ke pas sahíh o salámat pahuncháwen̲.

25 Aur is mazmún ká k̲hatt likhá:

26 Qlaudius Lúsias ká Felikas hákim bahádur ko salám.

27 Is mard ko Yahúdíon̲ ne pakṛá, aur use halák karne par the; par main̲ yih ma'lúm karke ki Rúmí hai, fauj samet chaṛh gayá, aur use chhuṛá láyá.

28 Aur jab cháhá ki daryáft karún̲, ki unhon̲ ne kis sabab se us par nálish kí, to use un kí Sadr Majlis men̲ le gayá;

29 Aur daryáft kiyá ki we apní sharí'at ke maslon̲ kí bábat us par nálish karte hain̲, par us ká koí qusúr nahín̲ ṭhahrá jo qatl yá qaid ke láiq ho.

30 Aur jab mujhe ittilá' húí, ki Yahúdí is mard kí ghát men̲ lage hain̲, main̲ ne use jald tere pás bhej diyá, aur us ke mudda'íon̲ ko bhí hukm diyá, ki tere huzúr us par da'wá karen̲. Ziyáda salám.

31 Pas sipáhíon̲ ne, hukm ke muwáfiq, Púlus ko leke ráton̲ rát Antípatris men̲ pahuncháyá.

32 Aur dúsre din sawáron̲ ko us ke sáth rawána karke áp qil'a ko phire.

33 Unhon̲ ne Qaisaríya men̲ pahunchke hákim ko k̲hatt diyá, aur Púlus ko bhí us ke áge házir kiyá.

34 Hákim ne k̲hatt paṛhke púchhá, ki Wuh kis súba ká hai? Aur ma'lúm karke ki Qiliqiya ká hai,

35 Kahá, Jab tere mudda’í bhí házir
hon̲ge, main̲ terí sunún̲gá. Aur hukm
diyá, ki Use Herodís kí bárgáh men̲
qaid rakhen̲.

XXIV BA’B.

PA’NCH din ke ba’d Hanániáh sar-
dár káhin bá’z buzurgon̲ aur Tar-
tullus nám ek wakíl ke sáth wahán̲
áyá, aur hákim ke áge Púlus par nálish
kí.
2 Jab wuh buláyá gayá, Tartullus
faryád karne lagá, aur kahá, Baliház
is ke ki tere wasíle hamen̲ baṛá chain,
aur terí dúr-andeshí se is qaum ke
liye intizám ke achchhe anjám hote
hain̲,
3 Ai Felikas bahádur, ham is ko
har waqt aur har jagah kamál shukr-
guzárí ke sáth mán lete hain̲.
4 Par is liye ki tujhe ziyáda taklíf
na dún̲, main̲ terí minnat kartá hún̲,
ki tú apní mihrbání se hamárí do ek
báten̲ sun.
5 Ki ham ne is mard ko mufsid, aur
tamám dunyá ke sab Yahúdíon̲ men̲
fitna-angez, aur Násaríon̲ kí bid’at ká
ek sardár páyá;
6 Us ne haikal ko nápák karne ká
bhí qasd kiyá, aur ham ne use pakṛá,
aur cháhá ki apní sharí’at ke muwá-
fiq us kí ’adálat karen̲.
7 Par Lúsias sardár áke baṛí zabar-
dastí ke sáth use hamáre háthon̲ se
chhín le gayá.
8 Aur us ke mudda’íon̲ ko hukm
diyá, ki tere pás jáen̲: so tú áp tahqíq
karke in sab báton̲ ko, jin kí ham us
par nálish karte hain̲, ḳhud usí se
daryáft kar saktá hai.
9 Aur Yahúdíon̲ ne bhí mán liyá,
aur kahá, ki Ye báten̲ yún̲hín̲ hain̲.
10 Tab Púlus ne, jab hákim se bolne
ká ishára páyá, jawáb diyá, Azbaski
main̲ jántá hún̲ ki tú bahut barson̲ se
is qaum ká hákim hai, main̲ baṛí
ḳhátir-jama’í se apná ’uzr bayán kartá
hún̲:
11 Kyún̲ki tú daryáft kar saktá
hai, ki bárah din se ziyáda nahín̲ húe
ki main̲ Yarúsalam men̲ ’ibádat karne
gayá.
12 Aur unhon̲ ne haikal men̲ mujhe
kisí ke sáth bahs karte, yá logon̲ men̲
fasád uṭháte na páyá, na ’ibádat-ḳhán-
on̲ men̲, na shahr men̲;
13 Aur na in báton̲ ko, jin kí we
mujh par ab nálish karte hain̲, sábit
kar sakte hain̲.
14 Lekin tere sámhne yih iqrár kar-
tá hún̲, ki jis ráh ko we bid’at kahte
hain̲, usí men̲ apne bápdádon̲ ke Ḳhu-
dá kí bandagí kartá, aur sab kuchh jo
sharí’at aur nabíon̲ kí kitábon̲ men̲
likhá hai, yaqín jántá:
15 Aur Ḳhudá se yih ummed rakh-
tá hún̲, jis ko we bhí mán lete hain̲, ki
murdon̲ kí qiyámat hogí, kyá ráston̲
kyá ná-ráston̲ kí.
16 Aur main̲ isí sabab koshish kar-
tá hún̲, ki hamesha Ḳhudá aur ádmíon̲
ke áge merá dil mujhe malámat na
kare.
17 Ab kaí baras ba’d main̲ apní
qaum ko ḳhairát pahuncháne, aur nazr
chaṛháne áyá hún̲.
18 Is par Asia ke ba’ze Yahúdíon̲ ne
mujhe haikal men̲ tahárat kiye húe
páyá, par na to dangal ke sáth hote,
na fasád uṭháte dekhá.
19 So unhen̲ tere sámhne házir
honá, aur agar un ká mujh par kuchh
da’wá ho, nálish karná wájib thá.
20 Yá yihí ḳhud kahen̲, ki jab main̲
Sadr Majlis ke sámhne khaṛá thá,
mujh men̲ kuchh badí pái;
21 Magar isí ek bát kí bábat, jo
main̲ ne un men̲ khaṛá hoke pukárá,
ki Murdon̲ kí qiyámat ke sabab áj
mujh par ilzám hotá hai.
22 Felikas ne, jo is taríqa kí báten̲
ḳhúb jántá thá, yih sunke unhen̲
táḳhír men̲ ḍálá, aur kahá, Jab Lúsi-
as fauj ká sardár áwe, to main̲ tum-
háre muqaddame kí sab báten̲ faisal
karún̲gá.
23 Aur súbadár ko hukm diyá, ki

Púlus kí ḳhabardárí kar, aur árám
men̲ rakh, aur us ke logon̲ men̲ se kisí
ko us kí ḳhidmat karne, yá us pás áne
se man'a mat kar.
24 Aur chand roz ba'd Felikas ne
apní jorú Drúsilla ke sáth, jo Yahúdin
thí, áke Púlus ko bulá bhejá, aur us se
Masíh ke dín kí suná.
25 Par jab wuh rástbází, aur par-
hezgárí, aur áyanda 'adálat kí bábat
báten̲ kar rahá thá, to Felikas ne
ḳhauf kháke jawáb diyá, Is waqt já;
fursat páke tujhe phir buláún̲gá.
26 Par us ko yih ummed bhí thí,
ki Púlus se kuchh naqd páwe, tá ki
us ko chhoṛ de: is liye use aksar bu-
látá, aur us ke sáth guftogú kartá thá.
27 Aur jab do baras guzre, Purkius
Festus, Felikas ká qáim maqám ho
áyá: aur Felikas yih cháhke ki Ya-
húdíon̲ ko apná mamnún kare, Púlus
ko qaid hí men̲ chhoṛ gayá.

XXV BA'B.

PAS Festus súba men̲ dáḳhil hoke
tín roz ba'd Qaisaríya se Yarú-
salam ko gayá.
2 Tab sardár káhin aur Yahúdíon̲
ke ra,íson̲ ne us ke áge Púlus par ná-
lish kí;
3 Aur us ke muqaddame men̲ yih
mihrbání cháhí ki use Yarúsalam
men̲ bulá bheje: aur ghát men̲ the ki
us ko ráh men̲ már ḍálen̲.
4 Par Festus ne jawáb diyá, ki
Púlus to Qaisaríya hí men̲ qaid rahe,
aur main̲ áp jald wahán̲ jáún̲gá;
5 Aur kahá, Pas tum men̲ se jinhen̲
maqdúr ho sáth chalen̲; aur agar is
shaḳhs men̲ kuchh badí hai, us par
nálish karen̲.
6 So un ke darmiyán din das ek
rahke Qaisaríya ko gayá; aur dús-
re din 'adálat ke taḳht par baiṭhke
hukm diyá, ki Púlus ko láwen̲.
7 Jab wuh házir húá, we Yahúdí,
jo Yarúsalam se áe the, us ke gird
khaṛe hoke Púlus par bahuterí aur
bhárí nálishen̲ karne lage, jo sábit na
kar saken̲.
8 Us ne apná 'uzr karke kahá, ki
Main̲ ne na Yahúdíon̲ kí sharí'at ká,
aur na haikal ká, aur na Qaisar ká, koí
gunáh kiyá hai.
9 Par Festus ne yih cháhke ki
Yahúdíon̲ ko apná mamnún kare,
Púlus ko jawáb deke kahá, Kyá tú
cháhtá hai ki Yarúsalam ko jáe, aur
wahán̲ mere áge in báton̲ kí bábat
terá insáf ho?
10 Par Púlus ne kahá, Main̲ Qaisar
ke taḳht i 'adálat ke áge khaṛá hún̲;
cháhiye ki yahín̲ merá insáf ho: Ya-
húdíon̲ ká main̲ ne kuchh qusúr nahín̲
kiyá, chunánchi tú bhí ḳhúb jántá
hai.
11 Par agar qusúrwár hún̲, aur
main̲ ne kuchh qatl ke láiq kiyá, to
máre jáne se inkár nahín̲ kartá; par
jo un báton̲ kí, jin kí we mujh par
nálish karte hain̲, kuchh asl nahín̲, to
koí mujh ko un ke hawála nahín̲ kar
saktá. Main̲ Qaisar kí duhái detá hun̲.
12 Tab Festus ne saláhkáron̲ se
maslahat karke jawáb diyá, ki Tú ne
Qaisar hí kí duhái dí; Qaisar hí ke
pás jáegá.
13 Aur kuchh din bíte Agrippa
bádsháh aur Barníqí Qaisaríya men̲
áe, ki Festus ko salám karen̲.
14 Aur jab ka,í din wahán̲ rahe
the, Festus ne Púlus ká hál bádsháh
se zikr kiyá, aur kahá, Ek shaḳhs hai
jise Felikas qaid men̲ chhoṛ gayá:
15 Us par, jab main̲ Yarúsalam
men̲ thá, sardár káhinon̲ aur Ya-
húdíon̲ ke buzurgon̲ ne nálish kí, aur
cháhá ki us par sazá ká hukm diyá
jáe.
16 Unhen̲ main̲ ne jawáb diyá, ki
Rúmíon̲ ká dastúr nahín̲ ki kisí ádmí
ko halákat ke liye hawála karen̲, jab
tak ki mudda'í 'alaihi apne mudda'íon̲
ke rú-ba-rú na ho, aur da'wá ká jawáb
na dene páwe.
17 So jab we yahán̲ báham húe,

main ne kuchh der na kí, balki dúsre din takht par baithkar hukm diyá, ki Us mard ko láo.

18 Par jab us ke mudda'í khare húe, unhon ne us ke haqq men aisá koí ilzám pesh na kiyá, jis ká mujhe khiyál thá:

19 Balki apne dín aur kisí Yisú' kí bábat, jo mar gayá, jise Púlus kahtá thá ki zinda hai, us se bahs karte the.

20 Jab main is tarah kí takrár se shakk men pará thá, us se púchhá, Kyá tú Yarúsalam men jáne ko rází hai, ki wahán in báton ká faisala ho?

21 Par jab Púlus ne duháí dí, ki merá insáf Janáb i 'A'lí hí kí tahqíq par mauqúf rahe, main ne hukm diyá, ki jab tak use Qaisar ke pás na bhej dún, us kí nigahbání karen.

22 Tab Agrippa ne Festus se kahá, Main bhí cháhtá hún ki is ádmí kí sunún. Wuh bolá, Kal tú us kí sunegá.

23 Pas dúsre din, jab Agrippa aur Barníqí barí shán o shaukat se, sardáron aur shahr ke ra,íson ke sáth, díwánkháne men dákhil húe, Festus ke hukm se Púlus ko láe.

24 Tab Festus ne kahá, Ai Agrippa bádsháh, aur sab mardo jo hamáre sáth házir ho, tum is ko dekhte ho, jis kí bábat Yahúdíon kí sárí guroh Yarúsalam men aur yahán mere píchhe parí, aur chillátí hai, ki Us ká áge ko jítá rahná wájib nahín.

25 Par jab mujh se daryáft húá ki us ne kuchh qatl ke láiq nahín kiyá, aur us ne áp Janáb i 'A'lí kí duháí dí, to main ne tháná, ki use bhej dún.

26 Aur mujhe us ke haqq men kisí bát ká yaqín nahín, ki apne khudáwand ko likhún. Is wáste main ne use tumháre áge, aur kháss kar tere huzúr, ai Agrippa bádsháh, házir kiyá hai, tá ki tahqíqát ke ba'd kuchh likh sakún:

27 Kyúnki qaidí ko bhejná, aur nálishen bhí, jo us par hain, na batáná, mujhe ná-munásib ma'lúm hotá hai.

XXVI BA'B.

TAB Agrippa ne Púlus se kahá, Tujhe apná 'uzr karne kí ijázat hai. Tab Púlus háth phailáke apná 'uzr yún bayán karne lagá:

2 Ki Ai bádsháh Agrippa, un sab báton kí bábat, jin ká Yahúdí mujh par da'wá karte hain, áj tere sámhne 'uzr karná apní sa'ádat jántá hún;

3 Kháss is liye ki tú Yahúdíon kí sab rasmon aur maslon se wáqif hai: is sabab main terí minnat kartá hún, ki tahammul se merí sun.

4 Pas merí chál ko jawání se, ki kis tarah shurú' se apní qaum ke darmiyán Yarúsalam men nibáhtá rahá, yih sab Yahúdí jánte hain:

5 So we mujhe shurú' se jánke agar cháhen to gawáhí den, ki main Farísí hoke ham logon ke mazhab ke sab se parhezgár firqe ke muwáfiq zindagí káttá thá.

6 Aur ab us wa'de kí ummed ke sabab, jo Khudá ne hamáre bápdádon se kiyá thá, main 'adálat men házir kiyá gayá hún:

7 Us hí wa'de ke páne kí ummed par hamáre bárah firqe dil o ján se rát din bandagí kiyá karte hain. Isí ummed ke sabab, ai bádsháh Agrippa, Yahúdí mujh par faryád karte hain.

8 Yih bát kyún be-i'atibár samajhte ho, ki Khudá murdon ko jilátá hai?

9 Hán, main ne bhí samjhá ki Yisú' Násarí ke nám kí bahut barkhiláfí karná mujh par wájib hai.

10 So bhí main ne Yarúsalam men kiyá: aur sardár káhinon se ikhtiyár páke bahut se muqaddason ko qaidkháne men band kiyá; aur jab qatl kiye játe the, main hámí bhartá thá.

11 Aur har 'ibádat-kháne men aksar unhen sazá diláke zabardastí un se kufr kahwátá; aur un par niháyat junún karke begánon ke shahron tak satátá thá.

12 Is hál men jab sardár káhinon

se iḳhtiyár aur parwánagí páke
Dimishq ko játá thá;
13 Do pahar ko, ai bádsháh, maiṉ
ne ráh meṉ dekhá, ki ásmán se ek núr,
súraj se barráq, mere aur mere sáthíoṉ
ke gird chamaktá hai.
14 Jab ham sab zamín par gir paṛe,
maiṉ ne ek áwáz suní, jo mujh se
boltí, aur 'Ibrání zubán meṉ kahtí thí,
ki Ai Súlus, Súlus, tú mujhe kyúṉ
satátá hai? paine kí kíl par lát márná
tere liye mushkil hai.
15 Maiṉ ne kahá, Ai Ḳhudáwand,
tú kaun hai? Wuh bolá, Maiṉ Yisú'
húṉ, jise tú satátá hai.
16 Lekin uṭh, aur apne páṉwoṉ par
khaṛá ho: kyúṉki maiṉ is liye tujh
par záhir húá, ki tujhe un chízoṉ ká
ḳhádim aur gawáh ṭhahráúṉ, jinheṉ
tú ne dekhá, aur jo maiṉ tujh par
záhir karúṉgá;
17 Aur maiṉ tujhe bacháúṉgá is
qaum aur gair-qaumoṉ se, jin ke pás
ab tujhe bhejtá húṉ,
18 Ki tú un kí ánkheṉ khol de, tá
ki andhere se ujále, aur Shaitán ke
iḳhtiyár se Ḳhudá kí taraf phireṉ, aur
gunáhoṉ kí mu'áfí, aur muqaddasoṉ
meṉ mírás páweṉ, us ímán ke wasíle
jo mujh par hai.
19 Is liye, ai bádsháh Agrippa,
maiṉ us ásmání royá ká ná-farmán na
húá:
20 Balki pahle unheṉ, jo Dimishq,
aur Yarúsalam, aur sáre mulk Yahú-
diya meṉ haiṉ, aur gair-qaumoṉ ko
bhí, chitáyá, ki tauba kareṉ, aur
Ḳhudá kí taraf phireṉ, aur tauba ke
muwáfiq 'amal kareṉ.
21 Inhíṉ bátoṉ ke sabab Yahúdíoṉ
ne mujhe haikal meṉ pakaṛke mere
qatl ká qasd kiyá.
22 Par Ḳhudá se madad páke áj
tak khaṛá húṉ, aur chhoṭe baṛe par
gawáhí detá, aur kuchh nahíṉ kahta
húṉ, magar we báteṉ jin ke wáqi'
hone kí ḳhabar nabíoṉ aur Músá ne
bhí dí hai:
23 Ki Masíh dukh uṭháwegá, aur
murdoṉ meṉ se pahlá jí uṭhegá, aur is
qaum aur gair-qaumoṉ ko núr dikhlá-
wegá.
24 Jab wuh apná 'uzr yúṉ kartá
thá, Festus ne baṛí áwáz se kahá, Ai
Púlus, tú díwána hai; bahut 'ilm ne
tujhe díwána kiyá.
25 Wuh bolá, Ai Festus bahádur,
maiṉ díwána nahíṉ; balki sachái aur
hoshyárí kí báteṉ kahtá húṉ;
26 Ki bádsháh, jis ke sámhne ab
maiṉ be-dhaṛak boltá húṉ, yih báteṉ
jántá hai: balki mujhe yaqín hai, ki
in bátoṉ meṉ se koí us par chhipí na-
híṉ; kyúṉki yih májará to kone meṉ
nahíṉ húá.
27 Ai bádsháh Agrippa, kyá tú
nabíoṉ par yaqín látá? maiṉ jántá
húṉ ki yaqín látá hai.
28 Tab Agrippa ne Púlus se kahá,
Nazdík hai ki tere samjháne se maiṉ
Masíhí ho jáúṉ.
29 Púlus bolá, Ḳhudá kare, ki sirf
tú hí nahíṉ, balki sab jo áj merí sunte
haiṉ, faqat nazdík nahíṉ, balki bilkull
aise howeṉ, jaisá maiṉ húṉ, bagair in
zanjíroṉ ke.
30 Jab us ne yih kahá thá, bádsháh,
aur hákim, aur Barníqí, aur un ke
ham-nishín uṭhe:
31 Aur alag jáke ek dúsre se báteṉ
karne aur kahne lage, ki Yih ádmí
aisa kuchh nahíṉ kartá, jo qatl yá
qaid ke láiq ho.
32 Aur Agrippa ne Festus se kahá,
Agar Qaisar kí duhái na detá, to yih
ádmí chhúṭ saktá.

XXVII BA'B.

AUR jab muqarrar húá ki ham ja-
ház par Itália ko jáeṉ, unhoṉ ne
Púlus aur kitne aur qaidíoṉ ko Július
nám Augustúsí palṭan ke ek súbadár
ke hawála kiyá.
2 Aur ham Adramuttení jaház par,
jo Asia ke kináre kináre jáne par thá,
charhke rawána húe; aur Aristarḳhus

Maqadúní Tassaluníqe ká hamáre sáth thá.

3 Dúsre din ham Saidá men̲ pahunche. Aur Július ne Púlus se ḳhush-sulúkí karke ijázat dí, ki apne doston̲ ke pás jáke chain kare.

4 Wahán̲ se rawána hoke Kuprus ke níche níche guzre, is liye ki hawá muḳhálif thí.

5 Aur jab ham Qiliqiya aur Pamfúliya ke samundar se guzre the, to Murá nám Luqia ke shahr men̲ áe.

6 Wahán̲ súbadár ne Iskandaríá ká ek jaház Itália ko játe húe páke hamen̲ us par biṭháyá.

7 Aur jab ham bahut din áhista áhista chale, aur mushkil se Knidus ke sámhne áe, to is liye ki hawá hamen̲ áge baṛhne na detí thí, Qrete ke níche níche Salmone ke sámhne hoke gaye.

8 Aur us se ba-mushkil guzarke kisí maqám men̲, jo Husn-Bandar kahlátá hai, áe: Lasaiá shahr us ke nazdík thá.

9 Itne men̲ jab bahut waqt guzrá, aur ab jaház ke chalne men̲ ḳhatra paṛá, is liye ki roza ká din bhí guzar gayá thá, Púlus ne unhen̲ chitáyá,

10 Aur unhen̲ kahá, Ai mardo, main̲ dekhtá hún̲ ki is safar ke sáth taklíf aur bahut nuqsán hogá, na sirf bojh aur jaház ká, balki hamárí jánon̲ ká bhí.

11 Par súbadár ne náḳhudá aur jaház ke málik kí báton̲ ko Púlus kí báton̲ se ziyáda máná.

12 Aur is liye ki wuh bandar jáṛá káṭne ke liye achchhá na thá, aksaron̲ ne saláh kí ki wahán̲ se bhí rawána hon̲, ki agar ho sake to Fíníke men̲ pahunchke jáṛá káṭen̲: ki wuh Qrete ká ek bandar thá, jo dakkhin pachchhim aur uttar pachchhim ke rukh thá.

13 Jab kuchh kuchh dakhiní hawá chalne lagí, unhon̲ ne yih samajhke ki apne matlab ko pahunche langar uṭháyá, aur Qrete ká kinára pakaṛke rawána húe.

14 Lekin thoṛí der ba'd ek baṛí túfání hawá, jo Yúrukludon kahlátí hai, us par se uṭhke un par paṛí.

15 Aur jab jaház iḳhtiyár men̲ na rahá, aur hawá ká sámhná na kar saká, to ham ne use chhoṛ diyá, ki chalá jáe:

16 Aur ek ṭápú ke tale, jis ká nám Qlaude hai, bah gaye, aur baṛí mushkil se ḍongí ko qábú men̲ láe.

17 Use unhon̲ ne pás láke tadbíren̲ kín̲, aur jaház ko níche se bándhá; aur chor-bálú men̲ dhas jáne ke ḍar se ham ne jaház ká pál wál utár diyá, aur yún̲hí chale gaye.

18 Par jab ándhí ne hamen̲ niháyat satáyá, to dúsre din unhon̲ ne jaház ká bojh phenk diyá.

19 Aur tísre din ham ne apne háthon̲ se jaház ká asbáb bhí phenká.

20 Aur jab bahut dinon̲ tak na súraj aur na táre nazar áe, aur baṛí ándhí chaltí rahí, áḳhir ko bachne kí ummed hamen̲ bilkull na rahí.

21 Aur bahut fáqon̲ ke ba'd Púlus ne un ke bích men̲ khaṛe hoke kahá, Ai mardo, lázim to thá ki tum merí bát mánke Qrete se rawána na hote, aur yih taklíf aur nuqsán na uṭháte.

22 Par ab tumhárí minnat kartá hún̲ ki ḳhátir-jam'a rakho; ki tum men̲ se kisí kí ján ká nuqsán na hogá, faqat jaház ká;

23 Kyún̲ki Ḳhudá, jis ká main̲ hún̲, aur jis kí bandagí kartá hún̲, us ká firishta isí rát ko mere pás áyá,

24 Aur kahá, Ai Púlus, mat ḍar; kyún̲ki zarúr hai, ki tú Qaisar ke áge házir ho; aur, dekh, Ḳhudá ne sab ko, jo tere sáth jaház men̲ sawár hain̲, tujhe baḳhsh diyá.

25 Is liye, ai mardo, ḳhátir-jam'a ho, kyún̲ki main̲ Ḳhudá par i'atiqád rakhtá hún̲ ki jaisá mujh se kahá gayá, waisá hí hogá.

26 Lekin zarúr hai ki ham kisí ṭápú men̲ já paṛenge.

27 Jab chaudahwín rát áí, ki jis men ham daryá e Adriá men ṭakrá rahe the, ádhí rát ko malláhon ne aṭkal se ma'lúm kiyá, ki kisí mulk ke nazdík ham pahunche;
28 Aur pání kí tháh leke bís pursá páyá: aur thoṛá áge baṛhke aur phir tháh leke pandrah pursá páyá.
29 Aur is ḍar se ki mabádá chaṭánon par já paṛen, jaház ke píchhe se chár langar ḍále, aur subh kí ḳhwáhish men lage rahe.
30 Aur jab malláhon ne cháhá ki jaház par se bhág jáen, aur is baháne se ki galahí se langar ḍálen, ḍonge ko samundar men utárne lage,
31 Púlus ne súbadár aur sipáhíon se kahá, Agar ye jaház par na rahen, to tum nahín bach sakte.
32 Tab sipáhíon ne ḍonge kí rassí káṭke use girá diyá.
33 Aur din hone na páyá ki Púlus ne sab kí minnat kí, ki Kuchh kháo, aur kahá, A'j chaudah din húe ki tum ráh dekhte ho, aur fáqa kiyá, aur kuchh kháná na liyá.
34 Is liye tumhárí minnat kartá hún, ki kuchh kháiyo, ki is men tumhárí salámatí hai; kyúnki tum men se kisí ke sir ká ek bál jhaṛ na jáegá.
35 Aur yih kahke us ne roṭí lí, aur un sab ke sámhne Ḳhudá ká shukr kiyá, aur toṛke kháne lagá.
36 Tab we sab ḳhátir-jam'a húe, aur áp bhí kuchh kháyá.
37 Aur sab miláke jaház men do sau chihattar ádmí the.
38 Aur unhon ne kháke aur ser hoke anáj ko samundar men phenk diyá, aur jaház halká kiyá.
39 Aur jab din húá, unhon ne us zamín ko na pahcháná: par ek kol dekhá, jis ká kinára hamwár thá, aur unhon ne cháhá ki agar ho sake, to jaház ko us par chaṛhá le jáen.
40 So langar káṭke samundar men chhoṛ diye, aur patwáron kí rassíán bhí kholín, aur pál hawá ke rukh par chaṛháke kináre kí taraf chale.
41 Aur ek jagah, jahán do samundar mile the, pahunchke jaház ko zamín par dauṛá diyá; so galahí to dhakká kháke phans gayí, par pichhal lahron ke zor se ṭúṭ gayá.
42 Aur sipáhíon kí yih saláh thí, ki qaidíon ko már ḍálen, na ho ki koí pairke bhág jáe.
43 Lekin súbadár ne, yih cháhke ki Púlus ko bacháwe, un ko is iráde se báz rakhá, aur hukm diyá, ki Jo log pair sakte hain pahle kúdke kináre par jáen:
44 Aur báqí, ba'ze takhton par, aur ba'ze jaház ke aur asbáb par. Aur yúnhín húá, ki sab ke sab salámat ḳhushkí par pahunche.

XXVIII BA'B.

AUR jab bach nikle the, tab ján gaye ki us ṭápú ká nám Malíte hai.
2 Aur us ke janglí báshindon ne ham par niháyat mihrbání kí: kyúnki menh kí jhaṛí aur jáṛe ke sabab unhon ne ág sulgáí, aur ham sabhon ko pás buláyá.
3 Aur jab Púlus ne lakṛí ká gaṭṭhá jam'a karke ág men ḍálá, ek nág garmí páke niklá, aur us ke háth par lipaṭ gayá.
4 Jyúnhín un janglíon ne wuh kíṛá us ke háth par lipṭá dekhá, ek ne dúsre se kahá, Yaqínan yih ádmí ḳhúní hai, ki agarchi samundar se bach gayá, par Iláhí intiqám use jíne nahín detá hai.
5 Par us ne kíṛe ko ág men jhaṭak diyá, aur kuchh zarar na páyá.
6 Par we muntazir the ki wuh súj jáegá, yá ekáek marke gir paṛegá: lekin jab der tak intizár kiyá, aur dekhá ki us ko kuchh zarar na pahunchá, to aur ḳhiyál karke kahá, ki Yih ek dewtá hai.
7 Aur us jagah ke áspás Publius náme us ṭápú ke sardár kí milkíyat

thí; us ne hamen̲ ghar le jáke tín din tak baṛí dostí se mihmání kí.

8 Aur yún̲ húá, ki Publius ká báp tap aur jiryán i lahú se bímár paṛá thá: Púlus ne us ke pás jáke du'á mángí, aur us par háth rakhke use changá kiyá.

9 Pas jab yih mashhúr húá, tab aur log, jo ṭápú men̲ bímár the, áe, aur change húe:

10 Aur unhon̲ ne hamárí baṛí 'izzat kí; aur chalte waqt, jo kuchh hamen̲ darkár thá, lád diyá.

11 Aur tín mahíne ba'd Iskandarí jaház par, jo jáṛe bhar us ṭápú men̲ rahá, aur jis ká nishán Díuskúrí thá, rawána húe.

12 Aur Siráqus men̲ lagáke tín din rahe.

13 Aur wahán̲ se Regium men̲ ghúm áe: aur jab ek roz ba'd dakhaniyá chalí, dúsre din Putíulí men̲ áe:

14 Wahán̲ ham bháíon̲ ko páke un kí minnat se sát din un ke pás rahe: aur yún̲hín̲ Rúm ko chale.

15 Wahán̲ se bháí hamárí ḳhabar sunke Appius ke chauk aur Tín-Sará tak hamáre istiqbál ko áe: aur Púlus ne unhen̲ dekhkar Ḳhudá ká shukr kiyá, aur ḳhátirjam'a húá.

16 Jab ham Rúm men̲ pahunche, súbadár ne qaidíon̲ ko risála i ḳháss ke sardár ke hawála kiyá: par Púlus ko ijázat húí ki akelá ek sipáhí ke sáth, jo us ká nigahbán thá, rahe.

17 Aur yún̲ húá, ki tín roz ba'd Púlus ne Yahúdíon̲ ke ra,íson̲ ko báham buláyá: aur jab ikaṭṭhe húe, un se kahá, Ai bháío, harchand main̲ ne qaum kí aur bápdádon̲ kí taríqon̲ ke ḳhiláf kuchh na kiyá, tau bhí qaidí hoke Yarúsalam se Rúmíon̲ ke háthon̲ men̲ hawála kiyá gayá.

18 Unhon̲ ne merá hál daryáft karke cháhá, ki mujhe chhoṛ den̲, kyún̲ki mere qatl ká koí sabab na thá.

19 Par jab Yahúdíon̲ ne muḳhálafat kí, main̲ ne láchárí se Qaisar kí duhái dí; par is wáste nahín̲, ki apní qaum par faryád karne ká merá koí sabab húá.

20 So isí liye main̲ ne tumhen̲ buláyá, ki tumhen̲ dekhún̲, aur guftogú karún̲; kyún̲ki Isráel hí kí ummed ke sabab main̲ is zanjír se bandhá hún̲.

21 Unhon̲ ne us se kahá, Ham ne na Yahúdiya se tere haqq men̲ ḳhatt páe, na bháíon̲ men̲ se kisí ne áke terí kuchh ḳhabar sunáí, yá badí bayán kí.

22 Par ham cháhte hain̲ ki tujh se sunen̲, ki tú kyá samajhtá hai: kyún̲ki is firqe kí bábat ham ko ma'lúm hai, ki sab kahín̲ use burá kahte hain̲.

23 Aur jab unhon̲ ne us ke liye ek din ṭhahráyá, bahutere us ke ḍere par áe; us ne un ko Ḳhudá kí bádsháhat par gawáhí de deke, aur Músá kí sharí'at aur nabíon̲ kí kitáb se Masíh ke haqq men̲ dalílen̲ lá láke, subh se shám tak ta'lím diyá kiyá.

24 Aur ba'zon̲ ne us kí báton̲ ko mán liyá, aur ba'ze be-ímán rahe.

25 Jab ápas men̲ muttafiq na húe, we Púlus ke yih ek bát kahte hí chale gaye, ki Rúh i Quds ne Yas'aiyáh nabí kí ma'rifat hamáre bápdádon̲ se ḳhúb kahá,

26 Aur farmáyá, ki Is qaum ke pás já, aur kah, ki Tum kánon̲ se sunoge, par na samjhoge: aur ánkhon̲ se dekhoge, par daryáft na karoge:

27 Kyún̲ki is qaum ká dil moṭá húá, aur we apne kánon̲ se únchá sunte hain̲, aur unhon̲ ne apní ánkhen̲ múnd lín̲: aisá na ho, ki ánkhon̲ se dekhen̲, aur kánon̲ se sunen̲, aur dil se samjhen̲, aur rujú' láwen̲, aur main̲ unhen̲ changá karún̲.

28 Pas tum ko ma'lúm howe, ki Ḳhudá kí naját gair-qaumon̲ ke pás bhejí gayí, aur we use sun bhí lengí.

29 Jab us ne yih báten̲ kahí thín̲, Yahúdí ápas men̲ bahut bahs karte chale gaye.

30 Aur Púlus púre do baras apne

kiráe ke ghar men̲ rahá, aur sab ko jo us pás áte the qabúl kiyá,
31 Aur kamál be-parwáí se biná rok
ṭok Khudá kí bádsháhat kí manádí kartá, aur Khudáwand Yisú' Masíh kí báten̲ sikhátá rahá.

PU'LUS RASU'L KA' ḲHATT RU'MI'ON̲ KO.

I BA'B.

PU'LUS, Yisú' Masíh ká banda, aur chuná húá rasúl, jo Khudá kí Injíl ke liye alag kiyá gayá,
2 Jis ká wa'da us ne áge se apne nabíon̲ ke wasíle pák nawishton̲ men̲ kiyá,
3 Apne Beṭe hamáre Khudáwand Yisú' Masíh ke haqq men̲, jo jism kí nisbat Dáúd kí nasl se húá,
4 Magar quddúsí kí rúh kí nisbat, qudrat ke sáth, us ke jí uṭhne hí se, Khudá ká Beṭá sábit húá;
5 Jis kí ma'rifat se ham ne fazl aur risálat páí, tá ki us ke nám ke wáste ham sab qaumon̲ ke, ímán hí se, far-mánbardár hone ke bá'is ṭhahren̲;
6 Jin men̲ se tum bhí Yisú' Masíh ke chune húe ho:
7 Un sab ko, jo Rúm men̲ Khudá ke piyáre aur chune húe muqaddas hain̲, likhtá hai; Hamáre Báp Khudá aur Khudáwand Yisú' Masíh kí taraf se tum par fazl aur salámatí hon̲.
8 Pahle main̲ Yisú' Masíh kí ma'-rifat tum sab ke liye apne Khudá ká shukr kartá hún̲, ki tumhárá ímán tamám dunyá men̲ mashhúr hai.
9 Aur Khudá, jis kí 'ibádat main̲ apní rúh se us ke Beṭe kí Injíl men̲ kartá hún̲, merá gawáh hai, ki kis tarah main̲ bilá-nága apní du'áon̲ men̲ hamesha tumhárá zikr kartá;
10 Aur darkhwást kartá hún̲, ki agar Khudá kí marzí ho, to main̲ safar bakhair karke thoṛí muddat ba'd tum-háre pás á pahunchún̲.
11 Kyún̲ki main̲ tumhárí muláqát ká nipaṭ mushtáq hún̲, tá ki koí rúhání ni'amat tumhen̲ pahunchá dún̲, ki tum mazbút ho jáo;
12 Ya'ne, ki main̲ tumháre dar-miyán hoke tumháre sáth, ápas ke ímán ke sabab, jo tum men̲ aur mujh men̲ hai, tasallí páún̲.
13 Bháío, main̲ nahín̲ cháhtá ki tum is se ná-wáqif raho, ki main̲ ne bárhá tumháre pas áne ká iráda kiyá, tá ki jaisá aur qaumon̲ ke darmiyán phal páyá, waisá hí kuchh tumháre darmiyán bhí páún̲; par áj tak ruká rahá.
14 Ki main̲ Yúnáníon̲ aur Barbar-íon̲, dánáon̲ aur nádánon̲ ká, qarzdár hún̲.
15 So main̲ tum ko bhí jo Rúm men̲ ho, maqdúr bhar Injíl kí khabar dene par taiyár hún̲.
16 Kyún̲ki main̲ Masíh kí Injíl se sharmátá nahín̲: is liye ki wuh har ek kí naját ke wáste, jo ímán látá, pahle Yahúdí, phir Yúnání ke liye, Khudá kí qudrat hai.
17 Is wáste ki wuh rástí jo Khudá kí taraf se hai, so us men̲ záhir hai: ki ímán se hai, tá ki ham ímán láwen̲;

jaisá ki likhá hai, ki Rástbáz ímán se
jítá rahegá.
18 Kyún̲ki Ḳhudá ká gazab insán
kí tamám be-díní aur ná-rástí par, jo
ki sachái ko ná-rástí se rok dete hain̲,
ásmán se záhir hai;
19 Ki Ḳhudá kí bábat jo kuchh
ma'lúm ho saktá un men̲ áshkárá hai:
kyún̲ki Ḳhudá ne us ko un par ásh-
kárá kiyá.
20 Is liye ki us kí sifaten̲ jo dekhne
men̲ nahín̲ átín̲, ya'ne, us kí azalí
qudrat, aur ḳhudáí, dunyá kí paidáish
ke waqt se, ḳhilqat kí chízon̲ par
gaur karne men̲, aisí sáf ma'lúm hotín̲,
ki un ko kuchh 'uzr nahín̲:
21 Kyún̲ki unhon̲ ne agarchi Ḳhu-
dá ko pahchāná, tau bhí ḳhudáí ke
láiq us kí buzurgí aur shukrguzárí na
kí: balki apne ḳhiyálon̲ men̲ be-húda
ho gaye, aur un ke ná-fahm dil tárík
ho gaye.
22 We áp ko dáná ṭhahráke nádán
ho gaye;
23 Aur gairfání Ḳhudá ke jalál ko
fání ádmí, aur chiṛiyon̲, aur chaupáy-
on̲, aur kíṛe-makoṛon̲ kí múrat se bad-
al ḍálá.
24 Is wáste Ḳhudá ne bhí un ke
dilon̲ kí ḳhwáhish par unhen̲ nápákí
men̲ chhoṛ diyá, ki apne badanon̲ ko
ápas men̲ be-hurmat karen̲:
25 Unhon̲ ne Ḳhudá kí sachái ko
jhúṭh se badal ḍálá, aur banánewále kí
nisbat se (jo hamesha sitáish ke láiq
hai, A'mín!) banáí húí chízon̲ kí
ziyáda parastish aur bandagí kí.
26 Is sabab se Ḳhudá ne un ko
gandí shahwaton̲ men̲ chhoṛ diyá; ki
un kí 'auraton̲ ne bhí apní taba'í ádat
ko us se jo tabí'at se ḳhiláf hai badal
ḍálá:
27 Yún̲hí mard bhí 'auraton̲ se
apne tab'aí kám chhoṛke apní shahwat
se ápas men̲ jale; mard ne mard ke
sáth rú-siyáhí ke kám kiye, aur apní
gumráhí ke láiq phal apne men̲ páe.
28 Aur jis hál ki unhon̲ ne pasand
na kiyá ki Ḳhudá kí pahchán ko hifz
kar rakhen̲, Ḳhudá ne bhí un ko 'aql
kí be-tamízí men̲ chhoṛ diyá, ki ná-
láiq kám karen̲:
29 We sab tarah kí ná-rástí, harám-
kárí, bad-ḳhwáhí, lálach, badzátí se
bhar gaye; aur ḍáh, ḳhún, jhagṛá,
dagábází, bad-ḳhoí se pur húe; kháná-
phúsí karnewále,
30 Tuhmat-lagánewále, Ḳhudá se
'adáwat-rakhnewále, ta'na-zaní-karne-
wále, ghamanḍí, láfzan, badíon̲ ke
báni, má báp ke ná-farmánbardár,
31 Be imtiyáz, bad-'ahd, be-dard,
kínawar, be-rahm húe:
32 Aur agarchi we Ḳhudá ká hukm
jánte, ki aise kám karnewále qatl ke
láiq hain̲, na faqat we áp wuhí kám
karte, balki aise karnewálon̲ ko man-
zúr bhí karte.

II BA'B.

PAS, ai ádmí, koí kyún̲ na ho jo
'aib lagátá, tujh ko kuchh 'uzr
nahín̲; kyún̲ki jis hál ki tú dúsre par
'aib lagátá, áp ko gunahgár ṭhahrátá
hai; is liye ki tú jo 'aib lagátá, ḳhud
wehí kám kartá hai.
2 Lekin ham jánte hain̲ ki aise
kám-karnewálon̲ par Ḳhudá kí taraf
se sazá ká hukm haqq ke mutábiq
hai.
3 Ai insán, tú jo aise kám-karne-
wálon̲ par 'aib lagátá, aur ḳhud wehí
kartá, kyá yih ḳhiyál kartá hai ki
Ḳhudá kí 'adálat se bach niklegá?
4 Yá tú us kí mihrbání, aur bar-
dásht, aur muhlat kí kasrat ko haqír
jántá? aur nahín̲ samajhtá, ki Ḳhudá
kí mihrbání isí maqsad se hai ki tú
tauba kí taraf máil ho jáe?
5 Balki tú apne saḳht aur be tauba
kiye dil se us din kí ḳhátir, jis men̲
qahr aur Ḳhudá kí 'adálat i haqq
zahir hogí, apne liye gazab jam'a
kartá hai;
6 Wuh har ek ko us ke kámon̲ ke
muwáfiq badlá degá;
7 Un ko jo nekokárí par sabr ke

sáth qáim rahke buzurgí aur 'izzat aur
baqá ke tálib hain, hamesha kí zindagí
degá:
8 Magar un par jo fasádí hain, aur
sacháí ke tábi' nahín hote, balki ná-
rástí ke tábi' hain, qahr aur gazab
hogá;
9 Har ek ádmí kí ján, jo buráí
kartá hai, ranj aur 'azáb men paregí,
pahle Yahúdí kí, phir Yúnání kí:
10 Par har ek ko jo bhaláí kartá hai,
buzurgí aur 'izzat aur salámatí milegí,
pahle Yahúdí ko, phir Yúnání ko:
11 Kyúnki Khudá ke huzúr kisí kí
tarafdárí nahín hotí.
12 Is liye kí jinhon ne bagair sha-
rí'at páe gunáh kiye, we bagair sharí'at
ke halák honge; aur jinhon ne sharí'at
páke gunáh kiye, un kí sazá sharí'at
ke muwáfiq hogí;
13 (Kyúnki Khudá ke nazdík sha-
rí'at ke sunnewále rástbáz nahín tha-
harte, balki sharí'at par 'amal karne-
wále rástbáz thahrenge.
14 Is liye jab gair-qaumen, jo sha-
rí'at nahín rakhtín, agar tabí'at se sha-
rí'at ke kám kartí hain, so we sharí'at
na rakhte húe apne liye áp hí apní
sharí'at hain.
15 We us kám ko, jis se sharí'at ká
maqsad hai, apne dilon men likhá húá
dikháte hain; un kí tamíz bhí gawáhí
detí, aur un ke khiyál ápas men ilzám
dete, yá 'uzr karte hain;)
16 Us din men jab Khudá merí
Injíl ke mutábiq Yisú' Masíh kí
ma'rifat ádmíon kí poshída báton ká
insáf karegá.
17 Dekh, tú Yahúdí kahlátá, aur
sharí'at par takiya kartá, aur Khudá
par fakhr kartá hai,
18 Aur us kí marzí jántá, aur sha-
rí'at kí ta'lím páke mukhtalif chízon
men imtiyáz karne jántá;
19 Aur áp par i'atiqád rakhtá hai,
ki main andhon ká ráh-dikhlánewálá,
aur un kí jo andhere men hain roshní
hún,
20 Aur nádánon ká sikhlánewálá,
aur larkon ká ustád, aur ki wuh khu-
lása 'ilm o sacháí ká, jo sharí'at men
hai, mere pás maujúd hai.
21 Pas, kyá tú jo auron ko sikhlátá
hai, áp ko nahín sikhátá? tú jo wa'z
kartá hai, ki Chorí na karná, áp hí
chorí kartá?
22 Tú jo kahtá, ki Ziná na karná,
kyá áp hí ziná kartá? tú jo buton se
nafrat rakhtá, kyá áp hí 'ibádat-khán-
on ko lúttá hai?
23 Tú jo sharí'at par fakhr kartá
hai, sharí'at ke 'udúl karne se Khudá
kí be-'izzatí kartá?
24 Chunánchi likhá hai, ki Tum-
háre sabab gair-qaumon men Khudá
ke nám kí takfír kí játí hai.
25 Khatna fáidamand to hai, agar
tú sharí'at par 'amal kare; lekin jo tú
sharí'at ke barkhiláf chalnewálá húá,
to terá khatna-ná-makhtúní thahrá.
26 Pas agar ná-makhtún sharí'at
ke hukmon par 'amal karen, to kyá
un kí ná-makhtúní khatna na giní
jáegí?
27 Aur agar zátí ná-makhtún sha-
rí'at ko purá karen, to kyá tujhe, jo
báwujúd kitáb aur khatna ke, sharí'at
se barkhiláf chaltá hai, gunahgár na
thahráenge?
28 Kyúnki wuh Yahúdí nahín jo
záhirí men hai; aur wuh khatna
nahín jo záhirí jism men hai:
29 Balki Yahúdí wuhí jo bátin se
ho; aur khatna wuhí jo dil se ho,
rúhání, na ki lafzí; jis kí ta'ríf ád-
míon se nahín, balki Khudá kí taraf
se ho.

III BA'B.

PAS Yahúdí ko kyá fazílat? yá
khatna ká kyá fáida hai?
2 Albatta har tarah se bahut hai:
khásskar yih, ki we Khudá ke kalám
ke amánatdár húe.
3 Phir agar ba'ze ímán na láe, to
kyá un kí be-ímání Khudá ká i'atibár
bátil kar saktí hai?

4 Aisá na howe: balki Ḳhudá sach-
chá ṭhahre, agarchi har ek ádmí jhúṭhá
ho; chunánchi likhá hai, ki Tú apní
bátoṉ meṉ rást ṭhahre, aur 'adálat
meṉ jít jáe.
5 Par agar hamárí ná-rástí Ḳhudá
kí rástí ko záhir kartí hai, to ham kyá
kaheṉ? kyá Ḳhudá ná-rást hai, jo
qahr názil kartá? (maiṉ to insán kí
tarah boltá húṉ)
6 Aisá na howe: warna Ḳhudá
kyúṉkar dunyá kí 'adálat karegá?
7 Phir agar mere jhúṭh ke sabab
Ḳhudá kí sacháí us ke jalál ke liye
ziyáda záhir húí, to mujh par kyúṉ
gunahgár kí tarah hukm hotá hai?
8 Aur ham kyúṉ buráí na kareṉ, tá
ki bhaláí nikle? (chunánchi yih tuh-
mat ham par kí játí, aur ba'ze bolte
ki ham yúṉ kahte,) aisoṉ par sazá ká
hukm haqq hai.
9 Pas kyá ham un se bihtar haiṉ?
Hargiz nahíṉ: kyúṉki ham áge da'wá
kar chuke, ki kyá Yahúdí aur kyá
Yúnání, sab ke sab gunáh ke tale dabe
haiṉ;
10 Jaisá likhá hai, ki Koí rástbáz
nahíṉ, ek bhí nahíṉ:
11 Koí samajhnewálá nahíṉ, koí
Ḳhudá ká tálib nahín.
12 Sab gumráh haiṉ, sab ke sab
nikamme haiṉ; koí nekokár nahíṉ,
ek bhí nahíṉ.
13 Un ká galá khulí húí gor hai;
unhoṉ ne apní zubán se fareb diyá
hai; un ke hoṉṭhoṉ meṉ sámpoṉ ká
zahr hai:
14 Un ke muṉh meṉ la'nat aur
karwáhaṭ bharí haiṉ:
15 Un ke qadam ḳhún karne meṉ
tez haiṉ:
16 Un kí ráhoṉ meṉ tabáhí aur
pareshání hai:
17 Aur unhoṉ ne salámatí kí ráh
nahíṉ pahchání:
18 Un kí ánkhoṉ ke sámhne Ḳhu-
dá ká ḳhauf nahíṉ.
19 Ab ham jánte haiṉ ki jo kuchh
sharí'at farmátí, sharí'atwáloṉ hí se
kahtí hai: tá ki sab ká muṉh band
ho jáe, aur sárí dunyá Ḳhudá ke
sámhne gunahgár ṭhahre.
20 Pas koí ádmí sharí'at par 'amal
karne se us ke sámhne rástbáz na
ṭhahregá; kyúṉki sharí'at ke wasíle
se gunáh kí pahchán hí hai.
21 Par ab Ḳhudá kí rástbází sha-
rí'at ke bagair záhir húí, jis par sha-
rí'at aur nabí gawáhí dete haiṉ;
22 Ya'ne, Ḳhudá kí wuh rástbází,
jo Yisú' Masíh par ímán láne se miltí
hai, aur un sab ke liye aur un sab meṉ
hai, jo ímán láte haiṉ: kyúṉki kuchh
farq nahíṉ:
23 Is liye ki sabhoṉ ne gunáh kiyá,
aur Ḳhudá ke jalál se mahrúm haiṉ;
24 So we us ke fazl se us maḳhlasí
ke sabab, jo Masíh Yisú' se hai, muft
rástbáz gine játe haiṉ:
25 Jise Ḳhudá ne pesh kiyá ki ek
kafára ho, jo us ke lahú par ímán láne
se kám áwe, tá ki wuh ápní rástí
agle waqt ke gunáhoṉ se sabr Iláhí ke
báis tarah dene meṉ záhir kare,
26 Aur is waqt kí bábat bhí apní
rástí záhir kare; tá ki wuh áp hí rást
rahe, aur use jo Yisú' par ímán láwe,
rástbáz ṭhahráwe.
27 Phir ab ghamanḍ kaháṉ rahá?
Us kí jagah hí na rahí. Kis sharí'at
se? Kyá a'amál kí sharí'at se? Na-
híṉ; balki ímán kí sharí'at se.
28 Kyúṉki ham ne yih natíja nik-
álá hai, ki ádmí ímán hí se, be-a'amál
sharí'at ke, rástbáz ṭhahartá hai.
29 Kyá wuh sirf Yahúdíoṉ ká
Ḳhudá hai? aur gair-qaumoṉ ká na-
híṉ? Albatta, wuh gair-qaumoṉ ká
bhí hai:
30 Kyúṉki ek hí Ḳhudá hai, jo
maḳhtúnoṉ ko ímán se, aur ná-maḳh-
túnoṉ ko bhí ímán hí ke wasíle rást-
báz ṭhahráwegá.
31 Pas kyá ham sharí'at ko ímán
se bátil karte haiṉ? Aisá na howe:
balki ham to sharí'at ko qáim karte.

IV BA'B.

PHIR ham kyá kahen, ki hamáre báp Abirahám ne jism kí bábat kuchh páyá?
2 Kyúnki agar Abirahám a'amál kí ráh se rástbáz giná gayá, to us ke fakhr kí jagah hai; lekin Khudá ke áge nahín hai.
3 Is liye ki nawishta kyá kahtá hai? Yihí, ki Abirahám Khudá par ímán láyá, aur yih us ke liye rástbází giná gayá.
4 Ab kám-karnewále ko mazdúrí dená bakhshish nahín, balki us ká haqq hai.
5 Par us ke liye jo kám nahín kartá, balki us par jo gunahgár ko rástbáz thahrátá ímán látá hai, usí ká ímán rástbází giná játá.
6 Chunánchi Dáúd bhí us ádmí kí nekbakhtí ká zikr kartá hai, jis ko Khudá bagair a'amál ke rástbáz thahrátá,
7 Ki Mubárak we jin ke gunáh bakhshe gaye, aur jin kí khatáen dhámpí gayin.
8 Mubárak wuh shakhs jis ke gunáhon ká hisáb Khudáwand na legá.
9 Pas kyá yih nekbakhtí makhtúnon hí ke liye hai, yá ná-makhtúnon ke liye bhí? Ham to kah chuke, ki Abirahám ke liye us ká ímán rástbází giná gayá.
10 Pas wuh kyúnkar giná gayá? makhtúní, yá ná-makhtúní kí hálat men? Makhtúní men nahín, balki ná-makhtúní men.
11 Aur us ne khatna ká nishán páyá, ki us ímán kí rástbází kí muhr ho, jo use ná-makhtúní men milí thí: tá ki wuh un sab ká jo ná-makhtúní men ímán láte hain báp ho, ki un ke liye bhí rástbází giná jáe:
12 Aur makhtúnon ká báp ho, na un ká jo sirf makhtún hain, balki jo hamáre báp Abirahám ke ímán kí bhí, jo use ná-makhtúní men thá, pairauí karte hain.
13 Kyúnki wuh wa'da, jo Abirahám aur us kí nasl ke sáth thá, ki Tú dunyá ká wáris hogá, so sharí'at ke wasíle se nahín, balki ímán kí rástbází ke wasíle se thá.
14 Kyúnki agar sharí'at-wále hí wáris hain, to ímán be-fáida, aur wa'da lá-hásil;
15 Ki sharí'at qahr ká sabab hai, is liye ki jahán sharí'at nahín, wahán ná-farmání bhí nahín.
16 So is liye ímán se húá, ki wuh fazl ká thahre, tá ki wuh 'ahd tamám nasl ke liye qáim rahe: na sirf us nasl ke liye jo sharí'atwálí hai, balki us ke liye bhí jo Abirahám ká sá ímán rakhtí; wuh ham sabhon ká báp hai,
17 (Chunánchi likhá hai, ki main ne tujhe bahut qaumon ká báp muqarrar kiyá,) us Khudá ke sámhne, jis par wuh ímán láyá, aur jo murdon ká jilánewálá, aur un chízon ká jo maujúd nahín yún zikr kartá goyá ki maujúd hain.
18 Wuh ná-ummedí kí jagah men ummed ke sáth ímán láyá, tá ki wuh, us kalám ke muwáfiq, ki Terí nasl aisí hogí, bahut qaumon ká báp ho.
19 Wuh sust-i'atiqád na thá, aur na us ne apne murda se badan ká, jo sau baras ke qaríb ká thá, aur na Sarah ke rihm ká, jo khushk ho gayá thá, kuchh khiyál kiyá:
20 Aur wuh be-ímání se Khudá ke wa'de men shakk na láyá, balki i'atiqád men mazbút hokar us ne Khudá kí baráí kí;
21 Aur use kamál yaqín húá, ki jo kuchh us ne wa'da kiyá, so use púrá karne par bhí qádir hai.
22 Isí wáste yih us ke liye rástbází giná gayá.
23 Aur sirf us ke liye nahín likhá, ki yih us ke wáste giná gayá;
24 Balki hamáre liye bhí, jin ke wáste giná jáegá, agar ham us par ímán láwen, jis ne hamáre Khudáwand Yisú' ko murdon men se jiláyá;

25 Ki wuh hamárí khatáon ke wáste hawála kar diyá gayá, aur phirke jiláyá gayá, tá ki ham rástbáz thahren.

V BA'B.

PAS jab ki ham ímán ke sabab rástbáz thahre, to ham men aur Khudá men hamáre Khudáwand Yisú' Masíh ke wasíle mel húá.

2 Aur us hí ke wasíle se ham us fazl men jis par qáim hain ímán ke sabab dakhl páte, aur Khudá ke jalál kí ummed par fakhr karte hain.

3 Aur sirf yihí nahín: balki musíbaton men bhí fakhr karte, yih jánkar ki musíbat se sabr paidá hotí;

4 Aur sabr se tajriba-kárí; aur tajriba-kárí se ummed:

5 Aur ummed sharminda nahín kartí; kyúnki Rúh i Quds ke wasíle se jo hamen dí gayí, Khudá kí muhabbat hamáre dil men járí húí.

6 Kyúnki jab ham hanoz kamzor the, Masíh 'ain waqt par bedínon ke liye múá.

7 Ab mushkil se kisí rástkár ke liye koí apní ján degá: par sháyad kisí men yih jur,at ho, ki kisí nekokár ke liye apní jan de.

8 Lekin Khudá ne apní muhabbat ham par yún záhir kí, ki jab ham gunáhgár thahre the, Masíh hamáre wáste múá.

9 So ab, ki us ke lahú he sabab ham rástbáz thahre, to kitná ziyáda us ke wasíle qahr se bach rahenge.

10 Kyúnki jab Khudá ne ham se, jis waqt ki ham dushman the, apne Bete kí maut ke sabab mel kiyá, pas ham ab mel pákar us kí zindagí ke sabab kitná hí ziyáda bach jáenge?

11 Aur sirf yihí nahín, balki apne Khudáwand Yisú' Masíh ke wasíle, jis ke sabab ab ham ne miláp páyá, Khudá par fakhr bhí karte hain.

12 Pas jis tarah ek ádmí ke wasíle gunáh dunyá men áyá, aur gunáh ke sabab maut áí, isí tarah maut sab ádmíon men phailí, is liye ki sab ne gunáh kiyá:

13 (Kyúnki sharí'at ke záhir hone tak gunáh dunyá men thá; par jahán sharí'at nahín, gunáh giná nahín játá.

14 Tau bhí maut ne A'dam se Músá tak un par bhí jinhon ne A'dam ká sá gunáh na kiyá, jo ánewále ká nishán thá, bádsháhat kí.

15 Par yih nahín, ki jis qadr khatá, isí qadr bakhshish. Kyúnki jab ek hí kí khatá ke sabab bahut se mar gaye, to ek hí ádmí, ya'ne, Yisú' Masíh ke wasíle se, Khudá ká fazl, aur fazl se bakhshish, bahuteron ke liye kitní ziyáda húí.

16 Aur na ki jaisá ek ke gunáh karne ká anjám húá, so waisá bakhshish: kyúnki ek hí khatá ke sabab sazá ká hukm húá, par rástbáz hone ke liye bahut khatáon kí bakhshish hai.

17 Kyúnki agar ek kí khatá ke sabab maut ne ek hí ke wasíle se bádsháhat kí; to we jo niháyat fazl aur rástbází ká in'ám páte hain, ek, ya'ne, Yisú' Masíh ke wasíle, zindagí men kitná ziyáda bádsháhat karenge.)

18 Pas jaisá ek khatá ke sabab sab ádmíon par sazá ká hukm húá, waisá hí rástbází ke ek kám ke sabab sab ádmí rástbáz thaharke zindagí páwen.

19 Kyúnki jaise ek shakhs kí náfarmánbardárí se bahut log gunahgár thahre, waise hí ek kí farmánbardárí ke sabab bahut log rástbáz thahrenge.

20 Aur sharí'at darmiyán áí, ki khatá ziyáda ho. Par jahán gunáh ziyáda húá, fazl us se bhí niháyat ziyáda húá hai:

21 Chunánchi jaise gunáh ne maut se bádsháhat kí, waise hí fazl hamáre Khudáwand Yisú' Masíh ke wasíle hamesha kí zindagí ke liye rástbází se bádsháhat karegá.

VI BA'B.

PAS ham kyá kahen? Kyá gunáh karte rahen, tá ki fazl ziyáda ho?

2 Aisá na howe. Ham to jo gunáh kí

nisbat múe haiṉ, phir kyúṉkar us
meṉ zindagí guzráneṉ?
3 Kyá tum nahíṉ jánte ki ham
meṉ se jitnoṉ ne Masíh Yisú' ká bap-
tisma páyá, us kí maut ká baptisma
páyá?
4 Pas maut ke baptisma ke sabab
us ke sáth gáṛe gaye: tá ki jaise
Masíh murdoṉ meṉ se Báp ke jalál
ke wasíle sa uṭháyá gayá, waise hí
ham bhí nayí zindagí meṉ qadam
máreṉ.
5 Kyúṉki jis hál ki ham us kí maut
kí mushábahat meṉ shámil ho gaye,
to albatta jí uṭhne meṉ bhí hoṉge:
6 Ki ham jánte haiṉ, ki hamárí
puráni insániyat us ke sáth salíb par
khíṉchí gayí, tá ki gunáh ká badan
nest ho jáe, ki ham áge ko gunáh ke
gulám na raheṉ.
7 Kyúṉki jo múá, so gunáh se
chhúṭá hai.
8 Pas agar ham Masíh ke sáth
múe, to hameṉ yaqín hai ki us ke
sáth jíeṉge bhí;
9 Yih jánke ki Masíh murdoṉ meṉ
se jí uṭhá, phir nahíṉ marne ká; aur
maut phir us par iḳhtiyár nahíṉ
rakhtí.
10 Kyúṉki wuh jo múá, so gunáh
kí nisbat ek bár múá; phir jo jítá
hai, so Ḳhudá kí nisbat jítá hai.
11 Isí tarah tum bhí áp ko gunáh
kí nisbat murda, par Ḳhudá kí nisbat
hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh ke
wasíle zinda samjho.
12 Pas gunáh tumháre fání badan
par saltanat na kare, ki tum us kí
shahwatoṉ meṉ us ke farmánbardár
ho raho.
13 Aur na apne 'azú gunáh ke ha-
wále karo, ki ná-rástí ke hathyár
baneṉ, balki apne ta,íṉ is tarah Ḳhu-
dá ko sompo, jaise marke jí uṭhe ho,
aur apne 'azú Ḳhudá ke supurd karo,
tá ki rástí ke hathyár baneṉ.
14 Is liye ki gunáh tum par gálib
na hogá; kyúṉki tum sharí'at ke iḳh-
tiyár meṉ nahíṉ, balki fazl ke iḳhtiyár
meṉ ho.
15 Pas to, kyá ham gunáh kiyá
kareṉ, is liye ki ham sharí'at ke iḳh-
tiyár meṉ nahíṉ, balki fazl ke iḳhti-
yár meṉ haiṉ? Aisá na howe.
16 Kyá tum nahíṉ jánte ki jis kí
tábi'dárí meṉ tum áp ko gulám kí
mánind sompte ho, usí ke gulám ho
jis kí tábi'dárí karte; ḳhwáh gunáh
kí, jis ká anjám maut hai, ḳhwáh
farmánbardárí kí, jis ká phal rástbází
hai?
17 Par shukr Ḳhudá ká, ki tum jo
áge gunáh ke gulám the, dil se us ta'-
lím ke, jis ke sánche meṉ tum ḍhále
gaye the, farmánbardár húe.
18 Aur gunáh se chhúṭkar rástbází
ke bande húe.
19 Maiṉ tumháre jism kí kamzorí
ke sabab ádmí kí tarah bayán kartá
húṉ: so jaise tum ne apne 'azú ná-
pákí aur sharárat kí gulámí meṉ
sompe the, táki sharárat kareṉ, waise
hí ab apne 'azú rástbází kí gulámí
meṉ pák hone ke wáste sompo.
20 Kyúṉki jab tum gunáh ke gu-
lám the, rástbází se ázád the.
21 Pas tum ne un kámoṉ se, jin se
ab sharminda ho, kyá phal páyá?
kyúṉki un ká anjám maut hai.
22 Par ab tum gunáh se chhúṭkar
Ḳhudá ke bande hoke pákízagí ká
phal láte ho, aur áḳhir hamesha kí
zindagí hai.
23 Kyúṉki gunáh kí mazdúrí maut
hai; par Ḳhudá kí baḳhshish hamáre
Ḳhudáwand Yisú' Masíh ke wasíle
hamesha kí zindagí hai.

VII BA'B.

AI bháío, kyá tum nahíṉ jánte,
(maiṉ to un se kahtá húṉ, jo
sharí'at se wáqif haiṉ,) ki koí ádmí
jab tak jítá hai, us par sharí'at ká
hukm hai?
2 Kyúṉki byáhí 'aurat sharí'at ke
muwáfiq apne ḳhasam kí zindagí tak
us kí band meṉ hai; par agar ḳhasam

mare, to wuh apne khasam kí band se
chhút játí hai.
3 Pas khasam ke jíte jí agar wuh
dúsre kí ho jáwe, to zániya thahregí;
par agar khasam mar gayá, to wuh
us band se chhút gayí, ki agar dúsre
mard kí ho jáwe, to zániya na hogí.
4 So, ai mere bháío, tum bhí Ma-
síh ke badan ke sabab sharí'at kí nis-
bat mar gaye ho, ki tum dúsre ke ho
jáo jo murdon men se utháyá gayá,
tá ki ham Khudá ke liye phal láwen.
5 Kyúnki jab ham jismání the,
gunáh kí khwáhishen, jo sharí'at ke
sabab thín, hamáre band band men
maut ke phal láne ko asar kartí thín.
6 Par ab jo ham mar gaye, to
sharí'at se, jis kí qaid men the, chhút
gaye, aisá ki rúh ke naye taur se, na ki
harf ke puráne taur se, bandagí karen.
7 Phir ham kyá kahen? Kyá
sharí'at gunáh hai? Aisá na howe.
Balki bagair sharí'at ke main gunáh
ko nahín pahchántá; kyúnki main
lálach ko na jántá, agar sharí'at na
kahtí, ki Tú lálach na kar.
8 Par gunáh ne sharí'at ke sabab
qábú pákar mujh men har tarah ká
lálach paidá kiyá. Kyúnki sharí'at
ke bagair gunáh murda hai.
9 Ki main áge be-shar'a hoke jítá
thá: par jab hukm áyá, gunáh jí
uthá, aur main mar gayá.
10 Yún mujhe ma'lúm ho gayá, ki
wuh hukm, jo zindagí ke liye thá,
maut ká sabab hai.
11 Kyúnki gunáh ne hukm ke wa-
síle qábú pákar mujhe bahkáyá, aur
usí ke wasíle már dálá.
12 Pas sharí'at to pák hai, aur
hukm pák, aur haqq, aur khúb hai.
13 Pas jo chíz khúb hai, kyá wuhí
mere liye maut thahrí? Aisá na
howe. Balki gunáh ne, tá ki us ká
gunáh honá záhir ho, achchhí chíz ke
wasíle maut ko mujh men paidá kiyá,
ki gunáh hukm ke wasíle niháyat hí
burá ma'lúm ho.
14 Kyúnki ham jánte hain ki sha-
rí'at rúhání hai: par main jismání,
aur gunáh ke háth bik gayá hún.
15 Ki jo kartá hún, so main jántá
nahín: kyúnki jo main cháhtá, so
nahín kartá; balki jis se mujhe nafrat
hai, wuhí kartá hún.
16 Pas jab main wuhí kartá hún,
jo nahín cháhtá, to main qabúl kartá
hún ki sharí'at khúb hai.
17 So ab main us ká karnewálá
nahín, balki gunáh jo mujh men bastá
hai.
18 Kyúnki main jántá hún ki
mujh men, (ya'ne mere jism men,)
koí achchhí chíz nahín bastí: ki
khwáhish to mujh men maujúd hai; par
jo kuchh achchhá hai karne nahín pátá.
19 Ki jo nekí main cháhtá hún,
nahín kartá; balki wuh badí, jise main
nahín cháhtá, so hí kartá hún.
20 Pas jab ki main jise nahín cháh-
tá, wuhí kartá hún, to phir main us
ká karnewálá nahín, balki gunáh jo
mujh men bastá hai.
21 Garaz, main yih shar'a pátá
hún, ki jab main nekí kiyá cháhtá
hún, to badí mujh pás maujúd hai.
22 Kyúnki main bátiní insániyat
se Khudá kí sharí'at men magan hún;
23 Magar dúsrá shar'a apne 'azúon
men dekhtá hún, jo merí 'aql ke shar'a
se lartá, aur mujhe us gunáh ke shar'a
ká, jo mere 'azúon men hai, giriftár
kartá.
24 A'h! main to kharáb-khasta ád-
mí hún! is maut ke badan se mujhe
kaun chhuráwegá?
25 Khudá ká shukr kartá hún, ha-
máre Khudáwand Yisú' Masíh ke wa-
síle se. Garaz, main to apní 'aql se
Khudá ke shar'a ká banda hún; par
jism se gunáh ke shar'a ká.

VIII BA'B.

PAS ab un par jo Masíh Yisú' men
hain, aur jism ke taur par nahín,
balki Rúh ke taur par chalte, sazá ká
hukm nahín.

2 Kyún̲ki us Rúh i zindagí ke shar'a ne, jo Masíh Yisú' men̲ hai, mujhe gunáh aur maut ke shar'a se chhuṛá diyá.

3 Is liye ki jo sharí'at se jism kí kamzorí ke sabab na ho saká, so Ḳhudá se húá, ki us ne apne Beṭe ko gunahgár jism kí súrat men̲ gunáh ke sabab bhejkar gunáh par jism men̲ sazá ká hukm kiyá:

4 Tá ki sharí'at kí rástí ham men̲ jo jism ke taur par nahín̲, balki rúh ke taur par chalte hain̲, púrí ho.

5 Kyún̲ki we jo jism ke taur par hain̲, un ká mizáj jismání hai; par we jo Rúh ke taur par hain̲, un ká mizáj rúhání hai.

6 Ki jismání mizáj maut hai; par rúhání mizáj zindagání aur salámatí.

7 Is liye ki jismání mizáj Ḳhudá ká dushman hai; kyún̲ki Ḳhudá kí sharí'at ke tábi' nahín̲, aur na ho saktá.

8 Aur jo jismání hain̲, Ḳhudá ko pasand nahín̲ á sakte.

9 Par tum jismání nahín̲, balki rúhání ho, ba-sharte ki Ḳhudá kí Rúh tum men̲ bastí hái. Par jis men̲ Masíh kí Rúh nahín̲, wuh us ká nahín̲.

10 Aur agar Masíh tum men̲ hai, to badan gunáh ke sabab murda hai, par Rúh rástbází ke sabab zinda.

11 Phir agar us kí Rúh, jis ne Yisú' ko murdon̲ men̲ se jiláyá, tum men̲ base, to Masíh ká jilánewálá tumháre murde badan ko bhí apní us Rúh ke wasíle, jo tum men̲ bastí hai, jiláwegá.

12 Pas, ai bháío, ham kuchh jism ke qarzdár nahín̲, ki jism ke taur par zindagí káṭen̲.

13 Kyún̲ki agar tum jism ke taur par zindagí karo, to maroge: par agar tum Rúh se badan kí burí 'ádaton̲ ko máro, to jíoge.

14 Is liye ki jitne Ḳhudá kí Rúh kí hidáyat se chalte, we hí Ḳhudá ke farzand hain̲.

15 Ki tum ne gulámí kí rúh nahín̲ páí, ki phir ḍaro; balki lepálak hone kí Rúh páí, jis se ham Abbá, ya'ne, Ai Báp, pukár pukár kahte hain̲.

16 Wuhí Rúh hamárí rúh ke sáth gawáhí detí, ki ham Ḳhudá ke farzand hain̲:

17 Aur jab farzand húe, to wáris bhí, ya'ne, Ḳhudá ke wáris, aur mírás men̲ Masíh ke sharík; basharte ki ham us ke sáth dukh uṭháwen̲, tá ki us ke sáth jalál bhí páwen̲.

18 Kyún̲ki merí samajh men̲ zamáne i hál ke dukh dard is láiq nahín̲, ki us jalál ke, jo ham par záhir honewálá hai, muqábil hon̲.

19 Ki ḳhilqat kamál árzú se Ḳhudá ke farzandon̲ ke záhir hone kí ráh taktí hai.

20 Is liye ki ḳhilqat batálat ke taht men̲ áí, apní ḳhushí se nahín̲, balki us ke sabab jo use taht men̲ láyá hai, is ummed par,

21 Ki ḳhilqat bhí ḳharábí kí gulámí se chhúṭke Ḳhudá ke farzandon̲ ke jalál kí ázádagí men̲ dáḳhil howe.

22 Kyún̲ki ham jánte hain̲ ki sárí ḳhilqat milke ab tak chíḳhen̲ mártí, aur use píṛen̲ lagí hain̲.

23 Aur faqat wuh nahín̲, balki ham bhí, jinhen̲ Rúh ke pahle phal mile, apne men̲ karáhte hain̲, aur lepálak hone kí, ya'ne, apne jismon̲ kí rihái kí ráh takte hain̲.

24 Ki ham ummed se bach gaye hain̲; par ummed kí húí chíz jab dekhí jáwe, to ummed na rahí: kyún̲ki jo chíz koí dekhtá hai, us ká ummedwár kis tarah ho rahá hai?

25 Par jise ham nahín̲ dekhte, agar ham us ke ummedwár hain̲, to sabr se us kí ráh takte hain̲.

26 Isí tarah Rúh bhí hamárí kamzorion̲ men̲ hamárí madad kartí hai: kyún̲ki jaisá cháhiye ham nahín̲ jánte ki kyá du'á mángen̲, par wuh Rúh aisí áhen̲ bharke, ki jin ká bayán nahín̲ ho saktá, hamárí sifárish kartí hai.

27 Aur wuh jo dilon̲ ká jánchnewálá hai, jántá hai ki Rúh ká kyá matlab hai, ki wuh Ḳhudá kí marzí ke mutábiq muqaddas logon̲ ke liye shafá'at kartí hai.

28 Aur ham jánte hain̲, ki sárí chízen̲ un kí bhaláí ke liye, jo Ḳhudá se muhabbat rakhte hain̲, milke fáida baḳhshtí hain̲; ye we hain̲ jo Ḳhudá ke iráde ke muwáfiq buláe gaye.

29 Ki jinhen̲ us ne pahle se pahcháná, unhen̲ áge se ṭhahráyá, ki us ke Beṭe ke ham-shakl hon̲, tá ki wuh bahut se bháíon̲ men̲ palauṭhá ṭhahre.

30 Aur jinhen̲ us ne áge se muqarrar kiyá, us ne un ko buláyá bhí; aur jinhen̲ buláyá, un ko rástbáz bhí ṭhahráyá; aur jin ko rástbáz ṭhahráyá, un ko jalál bhí baḳhshá.

31 Pas ham in báton̲ kí bábat kyá kahen̲? Agar Ḳhudá hamárí taraf hai, to kaun hamárá muḳhálif hogá?

32 Is ne apne beṭe hí ko dareg na kiyá, balki use ham sab ke badle hawála kar diyá, to wuh us ke sáth sab chízen̲ bhí hamen̲ kyún̲kar na baḳhshegá?

33 Ḳhudá ke chune húon̲ par da'wa kaun karegá? Ḳhudá hí hai, jo un ko rástbáz ṭhahrátá.

34 Kaun sazá ká hukm degá? Masíh jo mar gayá, balki jí bhí uṭhá, aur Ḳhudá kí dahní hí taraf baiṭhá hai, wuh to hamárí sifárish kartá hai.

35 Kaun ham ko Masíh kí muhabbat se judá karegá? musíbat, yá tangí, yá zulm, yá kál, yá nangáí, yá ḳhatra, yá talwár?

36 Chunánchi likhá hai, ki Ham terí ḳhátir din bhar halák kiye játe hain̲: aur zabh kí bheṛon̲ ke barábar gine játe hain̲.

37 Balki ham in sab chízon̲ men̲, us ke wasíle, jis ne ham se muhabbat kí, har gálib par gálib hain̲.

38 Kyún̲ki mujh ko yaqín hai, ki na maut, na zindagí, na firishte, na hukúmaten̲, na riyásaten̲, aur na hál kí, na istiqbál kí chízen̲,

39 Na bulandí, na pastí, aur na koí dúsrá maḳhlúq, ham ko Ḳhudá kí us muhabbat se, jo hamáre Ḳhudáwand Masíh Yisú' men̲ hai, judá kar sakegá.

IX BA'B.

MAIN̲ Masíh men̲ hoke sach boltá hún̲, jhúṭh nahín̲ kahta, aur merá dil bhí Rúh i Quds kí ma'rifat merá gawáh hai,

2 Ki mujhe baṛá gam aur mere dil ká har dam ranj hai.

3 Ki main̲ yahán̲ tak cháhtá thá, ki agar ho sake, to apne bháíon̲ ke badle, jo jism ke rú se mere qarábatí hain̲, Masíh se mahrúm hoún̲:

4 We Isráelí hain̲; aur farzandí, aur jalál, aur 'ahden̲, aur sharí'at kí 'ináyat, aur 'ibádaten̲, aur wa'de, un hí ke hain̲;

5 Aur bápdáde un hí men̲ ke hain̲, aur jism kí nisbat Masíh bhí unhín̲ men̲ se húá, jo sab ká Ḳhudá hamesha mubárak hai. A'mín.

6 Lekin aisá nahín̲ ki Ḳhudá ká kalám bátil ho gayá. Is liye ki sab jo Isráel men̲ se hain̲, Isráelí nahín̲:

7 Aur na is sabab se ki we Abirahám kí nasl hain̲, sab farzand hain̲: kyún̲ki farmáyá hai, ki Iz,háq hí se terí nasl kahláegí.

8 Ya'ne, Na we jo jism ke beṭe hain̲, Ḳhudá ke farzand hain̲; balki we hí farzand, jo wa'de ke hain̲, nasl gine játe hain̲.

9 Kyún̲ki wa'de kí bát yihí hai, ki Main̲ isí waqt áún̲gá, aur Sarah ko ek beṭá hogá.

10 Aur sirf itná hí nahín̲, balki Ribqah bhí, jab ek se, ya'ne, hamáre báp Iz,háq se, hámila húí;

11 (Aur jab hanoz laṛke paidá na húe, aur na nek aur bad ke fá'il the, tá ki chunne men̲ Ḳhudá ká iráda, jo kámon̲ par nahín̲, balki bulánewále par mauqúf hai, qáim rahe;)

12 Tab hí us se kahá gayá, ki Baṛá chhoṭe kí ḳhidmat karegá.

13 Jaisá likhá hai, ki Main̲ ne Ya'-

qúb se muhabbat rakhí, aur Esau se 'adáwat.

14 Pas ham kyá kahen? Kyá Ḳhudá ke yahán be-insáfí hai? Aisá na howe.

15 Ki wuh Músá se kahtá hai, Main jis par rahm kiyá cháhtá hún, us par rahm karúngá, aur jis par mihr karne cháhtá hún, us par mihr karúngá.

16 Pas yih na cháhnewále, na dauṛnewále par, balki Ḳhudá e rahím par mauqúf hai.

17 Kyúnki kitáb men wuh Fira'ún se kahtá hai, ki Main ne isí liye tujhe barpá kiyá hai, ki tujh par apní qudrat záhir karún, aur merá nám tamám rú e zamín par mashhúr howe.

18 Pas wuh jis par cháhtá hai rahm kartá hai; aur jise cháhtá hai saḳht kartá hai.

19 Pas tú yih mujh se kahegá, phir wuh kyún ilzám detá hai? Kis ne us ke iráde ká muqábala kiyá?

20 Ai ádmí, tú kaun hai jo Ḳhudá se takrár kartá hai? Kyá kárígarí kárígar ko kah saktí hai, ki Tú ne mujhe kyún aisá banáyá?

21 Kyá kumhár ká miṭṭí par iḳhtiyár nahín, ki wuh ek hí londe men se ek bartan 'izzat ká, aur dúsrá be-'izzat ká banáwe?

22 Pas kyá ta'ajjub, agar Ḳhudá is iráde se, ki apne gusse ko záhir kare, aur qudrat ko dikháwe, qahr ke bartanon kí, jo tabáh karne ke láiq the, niháyat bardásht kí:

23 Aur apne be-niháyat jalál ko rahm ke bartanon par, jo us ne hashmat ke liye áge taiyár kiye the, záhir kiyá,

24 Ya'ne, ham par, jinhen na faqat Yahúdíon men se, balki gair-qaumon men se bhí, buláyá, to kyá húá?

25 Chunánchi Húsí'a kí kitáb men yún kahtá hai, ki Main gair-qaum ko apní qaum kahúngá; aur use jo piyárí na thí, piyárí kahúngá.

26 Aur aisá hogá, ki jis jagah yih un se kahá gayá, ki Tum merí qaum nahín ho, usí jagah we zinda Ḳhudá ke farzand kahláwenge.

27 Aur Yas'aiyáh Isráel kí bábat pukártá hai, ki Agarchi baní Isráel shumár men daryá kí ret ke barábar hain, lekin un men se thoṛe bach jáenge:

28 Kyúnki wuh kalám ko purá karegá, aur rástí se use jald ḳhatm kar degá: ki Ḳhudáwand apne infisál ke kalám par sarzamín men jald 'amal karegá.

29 Chunánchi Yas'aiyáh ne áge kahá, Agar Rabb-ul-afwáj hamáre liye nasl báqí na chhoṛtá, to ham Sadúm kí mánind aur 'Amúrah ke barábar hote.

30 Pas ab ham kyá kahen? Ki gair-qaumon ne, jo rástbází kí talásh na kartí thín, rástbází hásil kí, ya'ne, wuh rástbází jo ímán se hai:

31 Par Isráel, jo rástbází ke shar'a kí talásh kartá thá, rástbází ke shar'a tak nahín pahunchá hai.

32 Kis liye? Is liye, ki unhon ne ímán se nahín, balki goyá sharí'at ke kámon hí se us kí talásh kí. Kyúnki unhon ne us ṭhokar-khilánewále patthar se ṭhokar khái;

33 Chunánchi likhá hai, ki Dekho, main Saihún men ek ṭhes-khilánewálá patthar aur ṭhokar-khilánewálí chaṭán rakhtá hún: aur jo koí us par ímán látá hai, so sharminda na hogá.

X BA'B.

AI bháío, mere dil kí ḳhwáhish, aur Ḳhudá se merí du'á Isráel kí bábat yih hai, ki we naját páwen.

2 Kyúnki main un ká gawáh hún, ki we Ḳhudá kí bábat gairatmand to hain, par dánái ke sáth nahín.

3 Is liye ki we us rástbází ko, jo Ḳhudá kí taraf se hai, na jánke, aur koshish karke ki apní rástbází qáim karen, Ḳhudá kí rástbází ke tábi' na húe.

4 Ki sharí'at kí gáyat yih hai, ki
Masíh har ek ímándár kí rástbází ho.
5 Ki wuh rástbází jo sharí'at kí hai,
Músá us ká zikr yún̲ kartá hai, ki Jo
insán yehí kám kiyá kare, wuh un ke
sabab jítá rahegá.
6 Par wuh rástbází jo ímán se hai,
yún̲ kahtí hai, ki Tú apne dil men̲
mat kah, ki ásmán par kaun chaṛhe-
gá? ya'ne, Masíh ko utár láne ko:
7 Yá, Gahráo men̲ kaun utregá?
ya'ne, Masíh ko murdon̲ men̲ se uṭhá
láne ko:
8 Phir wuh kyá kahtí hai? Yih,
ki kalám tere nazdík, tere mun̲h, aur
tere dil men̲ hai: yih wuhí kalám
ímání hai, jis kí ham manádí karte
hain̲:
9 Ki agar tú apní zubán se Ḳhudá-
wand Yisú' ká iqrár kare, aur apne dil
se ímán láwe, ki Ḳhudá ne use phirke
jiláyá, to tú naját páwegá.
10 Kyún̲ki rástbází ke liye insán ko
dil se ímán láná hai, aur naját kí ḳhá-
tir mun̲h se iqrár karná hai.
11 Chunánchi kitáb men̲ yih kahtá
hai, ki Jo koí us par ímán látá hai,
sharminda na hogá.
12 Kyún̲ki Yahúdíon̲ aur Yúnáníon̲
men̲ kuchh tafáwut na rahá: is liye
ki wuhí jo sab ká Ḳhudáwand hai, un
sab ke wáste jo us ká nám lete hain̲,
daulat-rakhnewálá hai.
13 Kyún̲ki har ek jo Ḳhudáwand
ká nám legá, naját páwegá.
14 Par jis par we ímán nahín̲ láe,
us ká nám kyún̲kar lewen̲? aur jis
ká zikr unhon̲ ne nahín̲ suná, us par
kyún̲kar ímán láwen̲? aur manádí-
karnewále ke bagair kyún̲kar sunen̲?
15 Aur agar bheje na jáwen̲, to ky-
ún̲kar manádí karen̲? chunánchi yih
likhá hai, ki Kyá hí ḳhushnumá hain̲
un ke qadam jo salámatí kí bashárat
dete, aur achchhí chízon̲ kí ḳhush-
ḳhabarí sunáte hain̲!
16 Lekin sab ne yih ḳhushḳhabarí
mán na lí. Ki Yas'aiyáh kahtá hai,
Ai Ḳhudáwand, kaun hamáre paigám
par ímán láyá?
17 Pas ímán sun lene se, aur sun
lená Ḳhudá kí bát kahne se, átá hai.
18 Par main̲ kahtá hún̲, kyá unhon̲
ne nahín̲ suná? Albatta, un kí áwáz
tamám rú e zamín par, aur un kí bát-
en̲ dunyá kí haddon̲ tak, pahunchín̲.
19 Phir main̲ kahtá hún̲, Kyá Isráel
ágáh na húá? Músá ne to pahle
kahá, ki Main̲ un se, jo qaum nahín̲
hain̲, tum ko gairat diláún̲gá, aur
qaum i nádán se tum ko gussa par
láún̲gá.
20 Par Yas'aiyáh baṛá be-parwá hai,
aur kahtá hai, Jinhon̲ ne mujhe na-
hín̲ ḍhúnḍhá, mujh ko pá gaye; aur
jinhon̲ ne mujhe nahín̲ púchhá, un par
main̲ záhir húá.
21 Lekin wuh Isráel ke haqq men̲
yún̲ kahtá hai, ki Main̲ apne háth din
bhar ek qaum ke liye, jo ná-farmán-
bardár aur hujjatí hai, baṛháe húe hún̲.

XI BA'B.

PAS main̲ kahtá hún̲, Kyá Ḳhudá
ne apní qaum ko ḳhárij kar diyá?
Aisá na howe. Kyún̲ki main̲ bhí Is-
ráelí, Abirahám kí nasl, aur Binyamín
ke firqe se hún̲.
2 Ḳhudá ne apní us qaum ko, jise
us ne pahle se jáná, ḳhárij nahín̲ kiyá.
Kyá tum nahín̲ jánte ho ki Iliyás ke
haqq men̲ kitáb men̲ wuh kyá farmátá
hai? ki wuh kyún̲kar Ḳhudá se Isráel
par faryád karke kahtá hai,
3 Ki Ai Ḳhudáwand, unhon̲ ne tere
nabíon̲ ko qatl kiyá, aur terí qurbángá-
hon̲ ko ḍhá diyá; ab main̲ akelá báqí
hún̲, aur we merí ján kí bhí fikr men̲
hain̲.
4 Par kalám Iláhí jawáb men̲ us
ko kyá kahtá hai? yih, ki Main̲ ne
apne liye sát hazár ádmí bachá rakhe
hain̲, jinhon̲ ne Ba'al ke áge ghuṭná
nahín̲ ṭeká.
5 Pas isí tarah is waqt bhí kitne
hí fazl se barguzída hoke báqí rahe
hain̲.

6 Phir agar fazl se hai, to a'amál se nahín; nahín to fazl fazl na rahegá. Aur agar a'amál se hai, to fazl phir kuchh nahín: nahín to 'amal 'amal na rahegá.
7 Pas kyá húá? Yih, ki Isráel jis chíz kí talásh kartá hai, wuh us ko na milí; par chune húon ko milí, aur báqí andhe kiye gaye.
8 Chunánchi likhá hai, ki Khudá ne áj tak unhen únghnewálí rúh, aur aisí ánkhen ki na dekhen, aur aise kán ki na sunen, diye hain.
9 Aur Dáúd kahtá hai, ki Un ká dastarkhwán jál, aur phandá, aur ṭhokar kháne ká bá'is, aur un kí jazá ká sabab howe.
10 Un kí ánkhen tárík ho jáwen, ki we na dekhen, aur tú un kí píṭh ko hamesha jhuká rakh.
11 Pas main kahtá hún, ki Kyá unhon ne aisí ṭhokar khái ki gir paren? Aisá na ho: magar un ke girne ke bá'is naját gair-qaumon ko milí, tá ki unhen un se gairat áwe.
12 Par agar un ká girná dunyá ke liye daulat húá, aur un kí ghaṭṭí gair-qaumon ke liye daulat, to un kí kámil baṛhtí kitní hí ziyáda daulat na hogí?
13 Main gair-qaumon ká rasúl hokar tum gair-qaumwálon se boltá hún, aur apní khidmat kí baṛái kartá hún;
14 Tá ki main kisí tarah se apní qaumwálon ko gairat diláún, aur un men se ba'zon ko bacháún:
15 Ki agar un ká khárij ho jáná jahán ke maqbúl hone ká bá'is hai, to un ká á milná kaisá kuchh hogá? hán, jaisá murdon se jí uṭhná?
16 Kyúnki agar pahlá phal pák, to tamám phal waisá hí hogá: aur agar jaṛ pák ho, to ḍálián bhí waisí hí hongí.
17 So agar ḍálíon men se kaí ek toṛí gayín, aur tú jo janglí zaitún thá, un ká paiwand húá, aur zaitún kí jaṛ aur raugan men sharík húá;
18 To tú un ḍálíon par fakhr mat kar. Aur agarchi fakhr kare, tau bhí tú jaṛ ko sambháltá nahín, balki jaṛ tujh ko.
19 Phir tú kahegá, ki Ḍálián is wáste toṛín gayín, tá ki main paiwand hoún.
20 Achchhá; we be-ímání ke sabab toṛí gayín, aur tú ímán ke sabab qáim hai. Pas garúr mat kar, balki ḍar:
21 Kyúnki jis hál ki Khudá ne aslí shákhon ko na chhoṛá, to sháyad tujh ko bhí na chhoṛe.
22 Pas Khudá kí narmí aur sakhtí ko dekh: sakhtí un par, jo gir gaye hain, aur narmí tujh par, agar tú narmí par qáim rahe; nahín to tú bhí káṭá jáegá.
23 Aur we bhí, agar be-ímán na rahen, to paiwand kiye jáenge: ki Khudá qádir hai, ki unhen dobára paiwand kare.
24 Is liye ki tú jab us zaitún ke darakht se, jis kí asl janglí hai, káṭá gayá, aur barkhiláf aṣl ke achchhe zaitún ká paiwand húá, to we jo aslí ḍálián hain, kis qadr ziyáda apne hí zaitún men paiwand na kí jáengí?
25 Ai bháío, tá na howe ki tum apne ta,ín 'aqlmand samjho, main cháhtá hún ki tum is bhed se náwáqif na raho, ki Isráel ke ek hisse par andhlápan á paṛá hai, aur jab tak ki gair-qaumon ká kull shumár shámil na howe, yihí rahegá.
26 Aur is tarah tamám Isráel bach jáegá; chunánchi likhá hai, ki Chhuṛánewálá Saihún se niklegá, aur bedíní ko Ya'qúb se daf'a karegá:
27 Aur merá yih 'ahd un ke sáth hogá, jab main un ke gunáhon ko miṭá dúngá.
28 We to Injíl kí bábat tumháre sabab se dushman hain; lekin barguzídagí kí bábat bápdádon ke sabab piyáre hain.
29 Is wáste ki Khudá kí ni'amaten aur buláhat badalne kí nahín.
30 Kyúnki jis tarah tum áge Khudá

ke ná-farmán the, par ab un kí ná-
farmání ke sabab tum par rahm húá;
31 Waisá hí we bhí ná-farmán húe,
tá ki us rahm ke sabab se jo tum par
húá, un par bhí rahm howe.
32 Is liye ki Khudá ne sab ko ná-
farmání kí qaid men chhorá, tá ki sab
par rahm farmáwe.
33 Wáh! Khudá kí daulat o hik-
mat aur dánish kí kaisí gahrái hai! us
kí 'adálaten daryáft se kyá hí pare,
aur us kí ráhen patá milne se kyá hí
dúr hain!
34 Ki kis ne Khudáwand kí 'aql ko
jáná hai? yá kaun us ká saláhkár
rahá?
35 Yá kis ne pahle use kuchh diyá
hai, ki use phir diyá jáegá?
36 Kyúnki usí se, aur usí ke sabab,
aur usí ke liye, sárí chízen húí hain:
abad tak usí kí buzurgí ho, A'mín.

XII BA'B.

PAS, ai bháío, main Khudá kí rah-
maton ká wásta deke tum se
iltimás kartá hún, ki tum apne badan-
on ko guzráno, tá ki ek zinda qur-
báni, muqaddas, aur Khudá ke liye
pasandída hon, ki yih tumhárí 'aqlí
'ibádat hai.
2 Aur is jahán ke ham-shakl mat
ho: balki apne dil ke naye hone se
apní shakl badal dálo, tá ki tum
Khudá ke us iráde ko, jo khúb, aur
pasandída, aur kámil hai, bakhúbí
jáno.
3 Main us fazl se, jo mujhe 'ináyat
húá hai, tum men se har ek ko kahtá
hún, ki apní qadr us se ziyáda jis ká
jánná munásib hai na jáne; balki
'iatidál ke sáth apná martaba aisá
samjhe, jaisá Khudá ne har ek shakhs
ko andáz se ímán diyá.
4 Kyúnki jaisá hamáre ek badan
men bahut se 'azú hain, aur har ek
'azú ká ek hí kám nahín;
5 Aise hí ham, jo bahut se hain,
Masíh men hoke ek badan húe hain,
aur ápas men ek dúsre ke 'azú.
6 Pas ham ne us fazl ke muwáfiq,
jo hamen 'ináyat húá, alag alag ni'a-
maten páín; so agar wuh nubúwat
hai, to ham ímán ke andáz ke muwáfiq
nubúwat karen;
7 Aur agar khidmat hai, to khid-
mat men rahen; agar koí ustád howe,
to ta'lím par;
8 Aur nasíhat-karnewálá, nasíhat
men mashgúl rahe: wuh jo khairát
bántá hai, sáf-dilí se bánte; aur sar-
dár koshish se sardárí kare; wuh jo
rahm kartá hai khushí se rahm kare.
9 Muhabbat be-riyá howe. Badí se
nafrat karo: nekí se mile raho.
10 Birádarána muhabbat se ek dúsre
ko piyár karo; 'izzat kí ráh se ek
dúsre ko bihtar samjho.
11 Koshish men sustí na karo; rúh
se sargarm ho: Khudáwand kí ban-
dagí men raho;
12 Ummed men khush, taklíf men
bardásht-karnewále, du'á mángne par
musta'idd raho;
13 Muqaddason kí ihtiyáj men
sharík ho; musáfir-parwarí men mash-
gúl raho.
14 Un ke liye jo tumhen satáte
hain, barakat cháho; khair manáo,
aur la'nat na karo.
15 Khushwaqton ke sáth khush-
waqt raho; aur ronewálon ke sáth roo.
16 A'pas men ek sá mizáj rakho.
Bare bare khiyál mat bándho, balki
garíbon ke sáth garíbí karo. Apne
ta,ín 'aqlmand na samjho.
17 Badí ke 'iwaz men kisí se badí
na karo. Jo báten sab logon ke naz-
dík bhalí hain, un par dúr-andesh
raho.
18 Agar ho sake, to maqdúr bhar
har insán ke sáth mile raho.
19 Ai 'azízo, apná intiqám mat lo,
balki gusse kí ráh chhor do; kyúnki
yih likhá hai, ki Khudáwand kahtá
hai, Intiqám lená merá kám hai;
main hí badlá lúngá.
20 Pas agar terá dushman bhúkhá

ho, us ko khilá; agar piyásá ho, use pání de: kyún̲ki yih karke us ke sir par ág ke angáron̲ ká ḍher lagáwegá.

21 Badí ká maglúb na ho, balki badí par nekí se gálib ho.

XIII BA'B.

HAR ek shaḳhs hákimon̲ ke tábi' rahe. Kyún̲ki aisí koí hukúmat nahín̲, jo Ḳhudá kí taraf se na ho: aur jitní hukúmaten̲ hain̲, so Ḳhudá kí taraf se muqarrar hain̲.

2 Pas jo koí hukúmat ká sámhná kartá hai, so Ḳhudá kí muqarrarí bát ká muḳhálif hai; aur we jo muḳhálif hain̲, so áp hí sazá páwen̲ge.

3 Ki hákim nekokáron̲ ko nahín̲, balki badkáron̲ ko ḳhauf ká bá'is hai. Pas agar tú cháhe ki hukúmat se nidar rahe, to nekí kar, ki wuh terí ta'ríf karegá.

4 Kyún̲ki wuh Ḳhudá ká ḳhádim terí bihtarí ke liye hai. Par agar tú burá kare, to ḍar; ki wuh talwár 'abas nahín̲ liye phirtá: ki wuh Ḳhudá ká ḳhádim hai, ki 'adálat karke badkár ko sazá de.

5 Pas tábi' rahná na sirf gazab ke sabab, balki tamíz ke bá'is bhí, zarúr hai.

6 Kyún̲ki is liye tum ḳhiráj bhí dete ho, ki we Ḳhudá ke ḳhádim hain̲, jo us kám men̲ mashgúl rahte.

7 Pas sab ká haqq adá karo: jis ko ḳhiráj cháhiye, ḳhiráj; aur jis ko mahsúl cháhiye, mahsúl do; aur jis se ḍará cháhiye, ḍaro; aur jis kí 'izzat kiyá cháhiye, 'izzat karo.

8 Siwá ápas kí muhabbat ke kisí ke qarzdár na raho; kyún̲ki jo auron̲ se muhabbat rakhtá hai, us ne sharí'at ko púrá kiyá hai.

9 Is wáste ki ye hukm jo hain̲, ki Tú ziná na kar, Qatl na kar, Chorí na kar, Jhúṭhí gawáhí na de, Lálach na kar, aur jo hukm un ke siwá hon̲, un ká ḳhulása is ek bát men̲ hai, ki Tú apne paṛosí ko aisá piyár kar, jaisá áp ko kartá hai.

10 Ki muhabbat wuh hai, jo apne paṛosí se badí nahín̲ kartí: is wáste muhabbat rakhná sharí'at ká púrá karná hai.

11 Aur waqt ko jánke yún̲ hí karo, is liye ki ghaṛí ab á pahunchí, ki ham nínd se jágen̲: kyún̲ki jis waqt ham ímán láe, us waqt kí nisbat se ab hamárí naját ziyáda nazdík hai.

12 Rát bahut guzar gayí, aur subh nazdík húí: pas ham andhere ke kámon̲ ko tark karen̲, aur roshní ke hathyár bándhen̲.

13 Aur jaisá din ko dastúr hai, durust chalan se chalen̲; na ki aubáshí aur mastí se, na ki harámkáríon̲ aur bad-parhezíon̲ se, na ki jhagṛe aur ḍáh se:

14 Balki Ḳhudáwand Yisú' Masíh se mulabbas ho, aur jism kí ḳhwáhishon̲ ke liye tadbír na karo.

XIV BA'B.

SUST-i'atiqád ko áp men̲ shámil kar lo, par shubhon̲ kí takrár ko raf'a karne ke liye nahín̲.

2 Ek ko i'atiqád hai, ki har ek chíz ká kháná rawá hai; par jo sust-i'atiqád hai, so sirf ság-pát khátá hai.

3 Pas wuh jo khátá hai, use jo nahín̲ khátá, haqír na jáne; aur wuh jo nahín̲ khátá, us par jo khátá hai 'aib na lagáwe; kyún̲ki Ḳhudá ne us ko qabúl kiyá hai.

4 Pas tú kaun hai, jo dúsre ke naukar par hukm kartá hai? wuh to apne ḳhudáwand ke áge khaṛá yá paṛá hai. Balki wuh khaṛá ho jáegá; is wáste ki Ḳhudá us ke khaṛá karne par qádir hai.

5 Koí ek din ko dúsre din se bihtar jántá hai; aur koí sab dinon̲ ko barábar jántá hai. Har ek apne apne dil men̲ púrá i'atiqád rakhe.

6 Aur wuh jo din ko mántá hai, so Ḳhudáwand ke liye mántá hai; aur jo din ko nahín̲ mántá, so Ḳhudáwand ke liye nahín̲ mántá hai. Jo khátá hai, so Ḳhudáwand ke wáste khátá hai,

kyúṉki wuh Ḳhudá ká shukr kartá hai: aur jo nahíṉ khátá, so Ḳhudáwand ke wáste nahíṉ khátá, aur Ḳhudá ká shukr kartá hai.

7 Ki koí ham meṉ se apne wáste nahíṉ jítá, aur koí apne wáste nahíṉ martá.

8 Ki agar ham jíte haiṉ, to Ḳhudáwand ke wáste jíte haiṉ; aur agar marte haiṉ, to Ḳhudáwand ke wáste marte haiṉ; is liye ham jíte marte Ḳhudáwand hí ke haiṉ.

9 Ki Masíh isí liye múá, aur uṭhá, aur jiyá, ki murdoṉ aur zindoṉ ká bhí Ḳhudáwand ho.

10 Par tú kis liye apne bháí par 'aib lagátá hai? aur tú kis liye apne bháí ko haqír jántá hai? kyúṉki ham sab Masíh ke taḳht i 'adálat ke áge khaṛe hoṉge.

11 Chunánchi yih likhá hai, ki Ḳhudáwand kahtá hai, ki apní hayát kí qasam, har ek ghuṭná mere áge jhukegá, aur har ek zubán Ḳhudá ke sámhne iqrár karegí.

12 Pas har ek ham meṉ se Ḳhudá ko apná apná hisáb degá.

13 Pas cháhiye ki ham áge ko ek dúsre par 'aib na lagáweṉ: balki yih tajwíz kareṉ, ki wuh chíz jo ṭhokar yá girne ká bá'is howe, apne bháí ke sámhne na rakheṉ.

14 Mujhe Ḳhudáwand Yisú' se ma'lúm húá, aur maiṉ ne yaqín karke jáná, ki koí chíz áp nápák nahíṉ: lekin jo us ko nápák jántá, us ke liye nápák hai.

15 Par agar terá bháí tere kháne se diqq hotá hai, to tú muhabbat ke taur par nahíṉ chaltá. Tú apne kháne se us ko, jis ke wáste Masíh múá, halák mat kar.

16 Pas tumhárí nekí kí badnámí na howe:

17 Kyúṉki Ḳhudá kí bádsháhat kháná píná nahíṉ, balki rástí aur salámatí, aur Rúh i Quds se ḳhushwaqtí hai.

18 Pas jo koí in hí bátoṉ meṉ Masíh kí bandagí kartá hai, Ḳhudá ká maqbúl, aur ádmíoṉ ká pasandída hai.

19 Pas aisí bátoṉ kí, ki jin se sulh ho, aur ek dúsre kí taraqqí ho jáe, pairauí kareṉ.

20 Kháne ke liye Ḳhudá ke kám ko mat bigáṛo. Sárí chízeṉ to pák haiṉ; par wuh chíz us insán ke liye jo kháke ṭhokar khátá hai burí hai.

21 Bhalá yih hai, ki tú gosht na kháwe, mai na píwe, aur aisá kám na kare, jis se terá bháí dhakká yá ṭhokar kháe, yá sust ho jáe.

22 Tú i'atiqád rakhtá hai? tú apne liye use Ḳhudá ke huzúr mazbút rakh. Mubárak wuh jo apne ta,íṉ us kám ke sabab, jise wuh munásib jánke kartá hai, malámat na kare.

23 Par jo kisí chíz meṉ shubha rakhtá hai, agar kháwe, to gunahgár ṭhahrá, is wáste ki wuh i'atiqád se nahíṉ khátá; aur jo kuchh i'atiqád se nahíṉ, so gunáh hai.

XV BA'B.

PAS ham ko jo zoráwar haiṉ, cháhiye ki kamzoroṉ ki sustíoṉ kí bardásht kareṉ, aur ḳhud-pasandí na kareṉ.

2 Har koí ham meṉ so apne paṛosí ko us kí bhaláí ke wáste ḳhush kare, tá ki us kí taraqqí ho.

3 Kyúṉki Masíh bhí apní ḳhushí na cháhtá thá, balki jaisá likhá hai, ki Tere malámat-karnewáloṉ kí malámateṉ mujh par á paṛíṉ.

4 Ki jo kuchh áge likhá gayá, so hamárí ta'lím ke liye likhá gayá, tá ki ham sabr se, aur kitáboṉ kí tasallí se, ummed rakheṉ.

5 Aur Ḳhudá, jo sabr aur tasallí ká bání hai, tum ko yih baḳhshe, ki tum Masíh Yisú' kí tarah ápas meṉ ek-dil raho;

6 Tá ki tum ek dil aur ek zubán hoke Ḳhudá kí, jo hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh ká Báp hai, baṛáí karo.

7 Is wáste tum meṉ se har ek dúsre

ko qabúl kare, jaisá ki Masíh ne bhí
ham ko qabúl kiyá, tá ki Ḳhudá ká
jalál howe.
8 Main̲ kahtá hún̲, ki Yisú' Masíh
Ḳhudá kí sacháí ke liye maḳhtúnon̲
ká ḳhádim húá, tá ki un wa'don̲ ko,
jo bápdádon̲ se kiye gaye, púrá kare:
9 Aur ki gair-qaumen̲ bhí rahm ke
sabab Ḳhudá kí sitáish karen̲; chu-
nánchi likhá hai, ki Is wáste main̲
qaumon̲ ke bích terá iqrár karún̲gá,
aur terá nám gáún̲gá.
10 Aur wuh phir kahtá hai, ki Ai
gair-qaumo, us kí qaum ke sáth
ḳhushí karo.
11 Aur phir yih, ki Ai sárí qaumo,
Ḳhudáwand kí hamd karo; aur ai
logo, tum sab us kí sitáish karo.
12 Aur phir Yas'aiyáh yih kahtá
hai, ki Yassí kí jaṛ maujúd rahegí,
aur ek shaḳhs gair-qaumon̲ par hukú-
mat karne ko uṭhegá; usí par gair-
qaumen̲ bharosá rakhen̲gí.
13 Ab Ḳhudá, jo ummed ká báni
hai, tumhen̲ ímán láne ke bá'is sárí
ḳhushí aur salámatí se bhar de, táki
Rúh i Quds kí qudrat se tumhárí um-
med ziyádatar hotí jáwe.
14 Aur, ai mere bháío, main̲ bhí to
ḳhud tumháre haqq men̲ yih yaqín
rakhtá hún̲, ki tum nekí se ma'múr,
aur tamám dánáí se bhare ho, aur
ápas men̲ nasíhat bhí kar sakte ho.
15 Par, ai bháío, main̲ ne jo yád-di-
hí ke taur par thoṛá sá tumhen̲ likh
bhejá, so us men̲ ziyáda jur,at kí,
kyún̲ki Ḳhudá ne mujh ko is liye fazl
baḳhshá hai,
16 Ki main̲ gair-qaumon̲ ke wáste
Yisú' Masíh ká ḳhádim hoke káhin
kí tarah Ḳhudá kí Injíl kí ḳhidmat-
guzárí karún̲, táki gair-qaumon̲ ká
hadya ke liye guzránná maqbúl howe,
ki Rúh i Quds se pák kiyá gayá hai.
17 Pas main̲ un báton̲ men̲ jo Ḳhu-
dá se 'iláqa rakhtí hain̲, Yisú' Masíh
kí bábat faḳhr kar saktá hún̲.
18 Ki main̲ yih jur,at nahín̲ rakhtá,
ki un kámon̲ men̲ se kisí ko, jo Masíh
ne mere wasíle, ḳhwáh qaul, ḳhwáh
fi'al se,
19 Ḳhwáh karámaton̲ aur mu'ajizon̲
kí qúwat se, ḳhwáh Ḳhudá kí Rúh kí
qudrat se, gair-qaumon̲ ke farmánbar-
dár hone ko na kiyá ho, bayán karún̲:
yahán tak ki main̲ ne Yarúsalam se le
chaugird Illuriqum tak Masíh kí Injíl
kí púrí manádí kí.
20 Balki main̲ us hurmat ká mush-
táq thá, ki jahán̲ jahán̲ Masíh ká nám
nahín̲ liyá gayá, wahán̲ Injíl sunáún̲,
tá na howe ki main̲ dúsre kí neo par
raddá rakhún̲:
21 Tá ki jaisá likhá hai, ki We jin
ko us kí ḳhabar nahín̲ pahunchí, de-
khen̲ge; aur jinhon̲ ne nahín̲ suná
samjhen̲ge, waisá hí howe.
22 Isí sabab main̲ bárhá tumháre
pás áne se ruká rahá hún̲.
23 Par ab is liye ki in mulkon̲ men̲
jagah báqí na rahí, aur tumhárí mulá-
qát ká bhí bahut barson̲ se mushtáq
hún̲;
24 So jab Isfaniya ko rawána hún̲gá,
tum pás á jáún̲gá; kyún̲ki ummed
rakhtá hún̲ ki main̲ udhar játe húe
tumhen̲ dekh lún̲gá, aur tumhárí mu-
láqát se kuchh ḳhátir-jam'a hoke tum
se udhar kí taraf rawána kiyá jáún̲gá.
25 Par bilfi'al main̲ Yarúsalam ko
muqaddason̲ kí ḳhidmat karne ke liye
játá hún̲.
26 Kyún̲ki Maqadúniya aur Aḳhaia
ke logon̲ kí marzí yún̲ hai, ki Yarúsa-
lam ke muflis muqaddason̲ ke liye ek
ḳháss chandá karen̲.
27 Yih to in kí marzí húí; aur ye
un ke qarzdár bhí hain̲. Kyún̲ki jab
gair-qaumen̲ rúhání báton̲ men̲ un ke
sharík húí hain̲, to lázim hai ki ye
jismání báton̲ men̲ un kí ḳhidmat
karen̲.
28 Pas main̲ us kám ko tamám
karke, aur ye mewa un ke háth
sompke, tum pás se hokar Isfaniya ko
jáún̲gá.

29 Aur mai͟n jántá hú͟n ki jab mai͟n
tumháre pás áú͟n, to merá áná Masíh
kí Injíl kí kamál barakat se hogá.
30 Aur, ai bháío, mai͟n apne Khu-
dáwand Yisú' Masíh ká, aur Rúh kí
muhabbat ká wástá deke, tum se ilti-
más kartá hú͟n ki tum mere liye
Khudá se du'áe͟n mángne me͟n dil se
mere sáth koshish karo;
31 Tá ki mai͟n Yahúdiya ke be-
ímáno͟n se bachá rahú͟n; aur merí wuh
khidmat jo Yarúsalam ke liye hai, so
muqaddas logo͟n ko pasand pare.
32 To Khudá cháhe, mai͟n tumháre
pás khushí se áú͟n, aur tumháre sáth
táza-dam ho jáú͟n.
33 Ab salámatí ká Khudá tum sab
ke sáth ho. A'mín.

XVI BA'B.

MAI͟N tum se Fíbe kí sifárish
kartá hú͟n; wuh hamárí bahin
hai, aur shahr i Qankhriá me͟n kalísiye
kí khádima hai;
2 Tum us ko Khudáwand ke wáste
yú͟n qabúl karo, jaisá muqaddaso͟n ke
laiq hai; aur jis jis kám me͟n wuh
tumhárí muhtáj ho, tum us kí madad
karo; kyú͟nki wuh bahúto͟n kí, balki
merí bhí madadgár thí.
3 Prisqillá aur Aqulá ko merá salám
kaho, ki we Yisú' Masíh kí khidmat
me͟n mere sáthí hai͟n:
4 Aur unho͟n ne merí ján ke badle
apná sir dhar diyá: aur na sirf mai͟n,
balki gair-qaumo͟n kí sárí kalísiyáe͟n
un kí ihsánmand hai͟n.
5 Aur us kalísiye ko, jo un ke ghar
me͟n hai, salám kaho. Mere piyáre
Apainatus ko, jo Masíh ke liye Akhaia
ká pahlá phal hai, salám kaho.
6 Aur Mariyam ko, jis ne hamáre
wáste bahut mihnat kí, salám kaho.
7 Aur Andruníkus aur Yúniá ko
salám kaho; we mere rishtadár hai͟n,
aur qaid-kháne me͟n mere sharík the,
aur rasúlo͟n me͟n námdár hai͟n, aur
mujh se pahle Masíh me͟n shámil húe.
8 Aur Ampliás ko, jo Khudáwand
me͟n hoke merá piyárá hai, salám kaho.
9 Aur U'rbánus ko, jo Masíh ke
kámo͟n me͟n merá ham-khidmat hai,
aur mere 'azíz Stakhús ko, salám
kaho.
10 Aur Apalles ko, jo Masíh me͟n
maqbúl hai, salám kaho. Aur Aristu-
búlus ke logo͟n ko salám kaho.
11 Aur mere rishtadár Herodion ko
salám kaho. Aur Narkissus ke logo͟n
ko, jo Khudáwand me͟n hai͟n, salám
kaho.
12 Trufína aur Trufosá ko, jo Khu-
dawánd ke wáste mihnatí hai͟n, salám
kaho. Aur 'azíza Parsis ko, jis ne
Khudáwand ke liye bahut mihnat kí
hai, salám kaho.
13 Aur Rúfus ko, jo Khudáwand ká
barguzída hai, aur us kí má ko, jo
merí bhí má hai, salám kaho.
14 Aur Asunkritus, aur Flagun,
aur Harmás, aur Patrubás, aur Harmes,
aur un bháío͟n ko jo un ke sáth hai͟n,
salám kaho.
15 Aur Filulugus, aur Yúliá, aur
Nerius, aur us kí bahin ko, aur
Ulumpás, aur sáre muqaddaso͟n ko, jo
un ke sáth hai͟n, salám kaho.
16 Aur tum ápas me͟n pák bosa
leke ek dúsre ko salám karo. Masíh
kí kalísiyáe͟n tumhe͟n salám kahtí
hai͟n.
17 Ab, ai bháío, mai͟n tum se yih
iltimás kartá hú͟n, ki tum un logo͟n
par, jo us ta'lím ke barkhiláf, jo tum
ne pái, phút parne aur thokar kháne
ke bá'is hai͟n, liház rakho, aur un se
kináre raho.
18 Kyú͟nki jo aise hai͟n, so hamáre
Khudáwand Yisú' Masíh kí nahí͟n,
balki apne pet kí bandagí karte hai͟n;
aur chikní báto͟n aur du'á e khairo͟n se
sáda-dilo͟n ko fareb dete hai͟n.
19 Kyú͟nki tumhárí farmánbardárí
sab me͟n mashhúr húí hai. Is wáste
mai͟n tum se khush hú͟n; lekin mai͟n
yih cháhtá hú͟n ki tum nekí me͟n

wáqifkár ho jáo, aur badí se ná-wáqif
raho;
20 Aur salámatí ká Khudá Shaitán
ko tumháre pánwon tale jald kuchlá-
wegá. Hamáre Khudáwand Yisú'
Masíh ká fazl tumháre sáth howe.
A'mín.
21 Merá ham-khidmat Timtáus,
aur mere rishtadár Lúqius, aur Yásún,
aur Sosipatrus, tumhen salám kahte
hain.
22 Main Tartius, jo is khatt ká
likhnewálá hún, tum ko Khudáwand
men hoke salám kahtá hún.
23 Aur Gaius, jo merá aur sárí
kalísiye ká mihmándár hai, tumhen
salám kahtá hai. Aur Arástus, shahr
ká khazánchí, aur bhái Quártus, tum
ko salám kahte hain.
24 Hamáre Khudáwand Yisú' Ma-
síh ká fazl tum sab ke sáth howe.
A mín.
25 Ab usí ko, jis kí qudrat hai ki
tumhen merí Injíl, aur Yisú' Masíh kí
manádí ke muwáfiq qáim rakhe,
ya'ne, us bhed ke izhár ke mutábiq,
jo qadím zamánon se poshída rahá;
26 Magar nabíon kí kitábon ke
wasíle Khudá e abadí ke hukm ke
mutábiq ab záhir húá, aur sab gair-
qaumon men ímán kí farmánbardárí
ke liye mashhúr kiyá gayá;
27 Usí wáhid dáná Khudá ko, Yisú'
Masíh ke wasíle se, hamesha hamd
pahunchá kare. A'mín.

¶ Yih khatt Rúmíon ke nám par Qurintus men likhá thá, aur Fíbe ke háth bhejá gayá, jo Qankhriáí kalísiye kí khádima thí.

PU'LUS RASU'L KA' PAHLA' KHATT QURINTI'ON KO.

I BA'B.

PU'LUS, jo Khudá kí marzí se
Yisú' Masíh ke rasúl hone ke
liye buláyá húá hai, aur bhái Sostanes
kí taraf se,
2 Khudá kí kalísiye ko jo Qurintus
men hai, ya'ne, un ko jo Masíh Yisú'
men hoke pák húe, aur buláe húe ki
muqaddas hon, un sab samet jo har
makán men Yisú' Masíh ká nám, jo
hamárá aur un ká Khudáwand hai,
liyá karte hain:
3 Hamáre Báp Khudá kí, aur
Khudáwand Yisú' Masíh kí, taraf se
fazl aur salámatí tumháre liye howe.
4 Main Khudá ke us fazl kí bábat,
jo Masíh Yisú' se tum ko 'ináyat húá,
tumháre liye hamesha apne Khudá ká
shukr kartá hún;
5 Ki tum us men hoke har bát men,
khwáh sab tarah ke bayán men, khwáh
sáre 'ilm men, gani ho;
6 Chunánchi wuh gawáhí, jo Masíh
ke haqq men hai, tum men sábit húí:
7 Yahán tak ki tum kisí ni'amat
men kam nahín; balki hamáre Khu-
dáwand Yisú' Masíh ke záhir hone kí
ráh takte ho:
8 Wuhí tumhen ákhir tak qáim
bhí rakhegá, tá ki tum hamáre Khu-
dáwand Yisú' Masíh ke din be'aib
thahro.

9 Ḳhudá, jis ne tumhen̲ apne Beṭe
hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh kí
rifáqat men̲ buláyá, wafádár hai.
10 Ab, ai bháío, main̲ tum se Yisú'
Masíh ke nám ke wáste, jo hamárá
Ḳhudáwand hai, iltimás kartá hún̲
ki tum sab ek hí bát bolo, aur júdáíán̲
tum men̲ na hon̲: balki tum sab ek
dil aur ek samajh hoke kámil bano.
11 Kyún̲ki, ai bháío, mujhe Ḳhloe
ke logon̲ se tumhárí bábat yún̲ ma'lúm
húá, ki tum men̲ jhagṛe hain̲.
12 Merá matlab yih hai, ki tum
men̲ se har ek kahtá hai, ki main̲
Púlus ká, main̲ Apullús ká, main̲
Kefás ká, main̲ Masíh ká hún̲.
13 To kyá Masíh baṭ gayá? yá
Púlus tumháre wáste salíb par khínchá
gayá? yá tum ne Púlus ke nám se
baptisma páyá?
14 Main̲ Ḳhudá ká shukr kartá
hún̲, ki main̲ ne tum men̲ se kisí ko,
Krispus aur Gaius ke siwá, baptisma
nahín̲ diyá;
15 Na howe ki koí kahe, ki us ne
apne nám se baptisma diyá.
16 Aur main̲ ne Stafanás ke ḳhán-
dán ko bhí baptisma diya: aur siwá
un ke main nahín̲ jántá ki main ne
kisí aur ko baptisma diyá.
17 Kyún̲ki Masíh ne mujhe bap-
tisma dene ko nahín̲, balki Injíl su-
náne ko bhejá: par kalám kí hikmat
se nahín̲, na ho ki Masíh kí salíb be-
tásír ṭhahre.
18 Ki salíb ká kalám halák hone-
wálon̲ ke nazdík be-wuqúfí hai; par
ham naját-pánewálon̲ ke liye Ḳhudá
kí qudrat hai.
19 Kyún̲ki likhá hai, ki main̲
hakímon̲ kí hikmat ko nest, aur
samajhnewálon̲ kí samajh ko hech
karún̲gá.
20 Kahán̲ hakím? kahán̲ faqíh?
kahán̲ is jahán ká bahs-karnewálá?
kyá Ḳhudá ne is dunyá kí hikmat ko
be-wuqúfí nahín̲ ṭhahráyá?
21 Is liye ki jab hikmat i Iláhí se
yún̲ húá ki dunyá ne apní hikmat se
Ḳhudá ko na pahcháná, to Ḳhudá kí
yih marzí húí, ki manádí kí be-wuqúfí
se ímán lánewálon̲ ko bacháwe.
22 Chunánchi Yahúdí koí nishán
cháhte, aur Yúnání hikmat kí talásh
men̲ hain̲:
23 Par ham Masíh kí, jo maslúb
húá, manádí karte hain̲; wuh Ya-
húdíon̲ ke liye ṭhokar-khilánewálá
patthar, aur Yúnáníon̲ ke liye be-
wuqúfí hai;
24 Lekin un ke liye jo buláe gaye
hain̲, kyá Yahúdí, kyá Yúnání, Masíh
Ḳhudá kí qudrat aur Ḳhudá kí hikmat
hai.
25 Kyún̲ki Ḳhudá kí be-wuqúfí
ádmíon̲ kí hikmat kí banisbat hik-
matwálí hai; aur Ḳhudá kí kamzorí
ádmíon̲ ke zor kí banisbat zoráwar hai.
26 Ai bháío, tum apní buláhaṭ par
nigáh karo, ki us men̲ dunyá ke bahut
se hakím, aur bahut maqdúrwále, aur
bahut ashráf, shámil nahín̲ hain̲:
27 Magar Ḳhudá ne dunyá ke be-
wuqúfon̲ ko chun liyá, tá ki hakímon̲
ko sharminda kare; aur Ḳhudá ne
dunyá ke kamzoron̲ ko chun liyá, tá
ki zoráwaron̲ ko sharminda kare;
28 Aur dunyá ke kamínon̲, o ha-
qíron̲ ko, aur un ko jo shumár men̲
nahín̲ áte, Ḳhudá ne chun liyá, tá ki
unhen̲ jo shumár men̲ hain̲, náchíz kar
ḍále:
29 Ki koí bashar us ke áge ghamanḍ
na kar sake.
30 Lekin tum Yisú' Masíh men̲
hoke us ke ho, ki wuh hamáre liye
Ḳhudá kí taraf se hikmat, aur rástbází,
aur pákízagí, aur ḳhalásí hai:
31 Tá ki jaisá ki likhá hai, ki Jo
faḳhr kare, so Ḳhudáwand par faḳhr
kare.

II BA'B.

AUR, ai bháío, jab main̲ Ḳhudá kí
gawáhí kí ḳhabar detá húá tum-
háre pás áyá, tab kalám kí fasáhat aur
hikmat ke sath nahín̲ áyá.

2 Kyúṉki maiṉ ne yih ṭháná, ki
Yisú' Masíh aur us ke maslúb hone ke
siwá, aur kuchh tumháre darmiyán na
jánúṉ.
3 Aur maiṉ kamzorí, aur ḍar, aur
niháyat kapkapí kí hálat meṉ hoke
tumháre darmiyán rahá.
4 Aur merá kalám aur merí ma-
nádí insání hikmat kí lubhánewálí
bátoṉ se nahíṉ, balki Rúh ke burhán
o qudrat se thí:
5 Tá ki tumhárá ímán insán kí
hikmat par nahíṉ, balki Ḳhudá kí
qudrat par mauqúf ho.
6 Tis par bhí kámiloṉ ke darmiyán
ham hikmat kí bát bolte haiṉ: magar
is jahán kí, aur is jahán ke faná-ho-
jánewále sardároṉ kí hikmat nahíṉ:
7 Balki ham Ḳhudá kí wuh poshída
hikmat bayán karte haiṉ, jo ráz ke
sáth thí, jise Ḳhudá ne zamánoṉ se
pahle hamáre jalál ke wáste muqarrar
kiyá:
8 Jise is jahán ke sardároṉ meṉ se
kisí ne na jáná: kyúṉki agar jánte, to
jalál ke Ḳhudáwand ko maslúb na
karte.
9 Balki jaisá ki likhá hai, ki Ḳhudá
ne apne piyár-karnewáloṉ ke liye we
chízeṉ taiyár kíṉ, jo na ánkhoṉ ne
dekhíṉ, na kánoṉ ne suníṉ, aur na
ádmí ke dil meṉ áíṉ.
10 Lekin Ḳhudá ne un ko apní Rúh
ke wasíle se ham par záhir kiyá, kí
Rúh sárí chízoṉ ko, balki Ḳhudá kí
gahrí bátoṉ ko bhí, daryáft kar letí
hai.
11 Ki ádmíoṉ meṉ se kaun ádmí
ká hál jántá hai, magar ádmí kí rúh,
jo us meṉ hai? isí tarah Ḳhudá kí
Rúh ke siwá Ḳhudá ká ahwál koí
nahíṉ jántá.
12 Ab ham ne dunyá kí rúh nahíṉ,
balki wuh Rúh, jo Ḳhudá kí taraf se
hai, páí; tá ki ham un chízoṉ ko, jo
Ḳhudá ne hameṉ bakhshí haiṉ, jáneṉ.
13 Aur yihí chízeṉ ham insán kí
hikmat kí sikhái húí bátoṉ se nahíṉ,
balki Rúh i Quds kí sikhái húí bátoṉ
se, garaz, rúhání báteṉ rúhání logoṉ se
bayán karte haiṉ.
14 Magar nafsání ádmí Ḳhudá kí
Rúh kí báteṉ nahíṉ qabúl kartá: ki
we us ke áge be-wuqúfíáṉ haiṉ: aur
na wuh unheṉ ján saktá hai, kyúṉki
we rúhání taur par bújhí játí haiṉ.
15 Lekin wuh jo rúhání hai so sab
bátoṉ ko daryáft kartá; par áp kisí se
daryáft nahíṉ kiyá játá hai.
16 Is liye ki Ḳhudáwand kí 'aql ko
kis ne samjhá, ki us ko samjháwe?
magar Masíh kí samajh ham meṉ hai.

III BA'B.

AUR, ai bháío, maiṉ tum se yúṉ na
bol saká, jaise rúháníoṉ se, par
jaise jismáníoṉ se, balki jaise un se, jo
Masíh meṉ bachche haiṉ.
2 Maiṉ ne tumheṉ gosht na khi-
láyá, par dúdh piláyá: kyúṉki tum
ko táqat na thí, balki ab bhí táqat
nahíṉ.
3 Kyúṉki tum abhí jismání ho; isí
liye ki jab ḍáh, aur jhagṛá, aur judáíáṉ,
tum meṉ haiṉ, to kyá tum jismání
nahíṉ ho, aur ádmí kí chál par nahíṉ
chalte?
4 Is liye ki jab ek kahtá hai, ki
maiṉ Púlus ká húṉ, aur dúsrá, ki maiṉ
Apullús ká húṉ, to kyá tum jismání
nahíṉ?
5 Púlus kaun, aur Apullús kaun
hai, magar ḳhidmat-karnewále, jin ke
wasíle se tum ímán láe? so bhí itná,
jitná Ḳhudáwand ne har ek ko baḳh-
shá.
6 Maiṉ ne daraḳht lagáyá, aur
Apullús ne sínchá, par Ḳhudá ne
baṛháyá.
7 Pas lagánewálá kuchh chíz nahíṉ,
aur na sínchnewálá; magar Ḳhudá jo
baṛhánewálá hai.
8 Lagánewálá aur sínchnewálá don-
oṉ ek haiṉ: aur har ek apní mihnat ke
muwáfiq apná ajr páwegá.
9 Kyúṉki ham Ḳhudá kí ḳhidmat

men̲ ham-k͟hidmat hain̲: tum Ḳhudá kí khetí, aur Ḳhudá kí 'imárat ho.

10 Main̲ ne Ḳhudá ke fazl ke muwáfiq, jo mujhe 'ináyat húá, 'aqlmand mi'amár ki mánind neo ḍálí, aur dúsrá us par raddá dhartá hai. So har ek gaur kare, ki wuh kis taur se us par dhartá hai.

11 Kyún̲ki siwá us neo ke, jo paṛí hai, koí dúsrí neo ḍál nahín̲ saktá; wuh Yisú' Masíh hai.

12 So agar koí us neo par sone, rúpe, beshqímat patthar, lakṛí, ghás phús ká raddá rakhe;

13 To har ek ká kám záhir hogá, ki wuh din us ko záhir kar degá, kyún̲ki wuh ág se záhir hotá hai, aur har ek ká kám jaisá ki hai ág hí parkhegí.

14 Jis ká kám, jo us ne us par banáyá, qáim rahegá, wuh ujrat páwegá.

15 Aur jis ká kám jal jáwegá, wuh nuqsán uṭháwegá: lekin wuh áp bach jáwegá; par aisá, jaisá ág se.

16 Kyá tum nahín̲ jánte ki tum Ḳhudá kí haikal ho, aur ki Ḳhudá ki Rúh tum men̲ bastí hai?

17 Agar koí Ḳhudá kí haikal ko k͟haráb kare, to Ḳhudá us ko k͟haráb karegá; kyún̲ki Ḳhudá kí haikal pák hai, aur wuhí tum ho.

18 Koí áp ko fareb na dewe. Jo koí tumháre darmiyán áp ko is jahán men̲ hakím samjhe, to bewuqúf bane, tá ki hakím ho jáwe.

19 Kyún̲ki is jahán kí hikmat Ḳhudá ke áge be-wuqúfí hai. Ki likhá hai, ki Wuh hakímon̲ ko un hí kí chaturáíon̲ men̲ phan̲sátá hai.

20 Aur yih, ki Ḳhudáwand hakímon̲ ke qiyáson̲ ko jántá hai, ki bátil hain̲.

21 Pas ádmíon̲ par koí ghamanḍ na kare. Ki sárí chízen̲ tumhárí hain̲;

22 Kyá Púlus, kyá Apullús, kyá Kefás, kyá dunyá, kyá zindagí, kyá maut, aur kyá hál kí chízen̲, aur kyá istiqbál kí; sab tumhárí hain̲;

23 Aur tum Masíh ke ho; aur Masíh Ḳhudá ká hai.

IV BA'B.

A'DMI' ham ko aisá jáne jaise Masíh ke k͟hidmat-guzár, aur Ḳhudá ke bhedon̲ ke muk͟htárkár.

2 Phir muk͟htár men̲ is bát kí talásh hotí hai, ki wuh diyánatdár howe.

3 Lekin mujh ko kuchh us kí parwá nahín̲, ki tum yá aur koí ádmí mujh ko parkhe; balki main̲ áp bhí apne ta,ín̲ nahín̲ parakhtá.

4 Kyún̲ki main̲ apne men̲ k͟háss badí nahín̲ jántá; par main̲ kuchh is se rástbáz nahín̲ ṭhahar játá; merá parakhnewálá Ḳhudáwand hai.

5 Is wáste jab tak Ḳhudáwand na áwe, tum waqt se pahle 'adálat karke faisala na karo; wuh táríkí kí poshída báten̲ roshan kar degá, aur dilon̲ ke mansúbe záhir karegá: tab Ḳhudá kí taraf se har ek kí ta'ríf hogí.

6 Aur, ai bháío, main̲ ne in báton̲ men̲ tumhárí k͟hátir apná aur Apullús ká zikr misál ke taur par kiyá; tá ki tum ham se síkho, ki us se jo likhá hai, kisí kí bábat ziyáda na samjho; aisá na ho, ki tum ek ke liye dúsre kí zidd men̲ phúlo.

7 Kaun tujh men̲ aur dúsre men̲ farq kartá hai? aur tere pás kyá hai jo tú ne dúsre se nahín̲ páyá? aur jab tú ne dúsre se páyá, to kyún̲ ghamanḍ kartá hai, ki goyá nahín̲ páyá?

8 Tum ab to ásúda húe, aur ab daulatmand ho gaye, aur hamáre bagair saltanat kí; aur kásh ki tum saltanat karte, to ham bhí tumháre sáth saltanat karte.

9 Kyún̲ki merí dánist men̲ Ḳhudá ne ham sab rasúlon̲ ko pichhle karke qatl-honewálon̲ kí tarah záhir kiyá; ki ham dunyá, aur firishton̲, aur ádmíon̲ ke liye, ek tamáshá ṭhahre hain̲.

10 Ham Masíh ke sabab be-wuqúf

hain̲, par tum Masíh men̲ hoke 'aql-
mand ho; ham kamzor, tum zoráwar;
tum 'izzatwále, ham be'izzat hain̲.
11 Ham is ghaṛí tak bhúkhe, piyáse,
nange hain̲; már kháte, aur áwára
phirte hain̲;
12 Aur apne háthon̲ se mihnaten̲
karte: we burá kahte, ham bhalá
manáte hain̲; we satáte, ham sahte
hain̲:
13 We gálíán̲ dete, ham girgiṛáte
hain̲: ham dunyá men̲ kúṛe aur sab
chízon̲ kí jháṛan kí mánind áj tak
hain̲.
14 Main̲ tumhen̲ sharminda karne
ke liye yih báten̲ nahín̲ likhtá, balki
apne piyáre farzandon̲ kí tarah tum ko
nasíhat kartá hún̲.
15 Kyún̲ki agarchi tum ne Masíh
men̲ hoke hazáron̲ ustád rakhe, par
tumháre báp bahutse na húe: is liye
ki main̲ hí Injíl ke wasíle se Masíh
Yisú' men̲ tumhárá báp húá.
16 Pas main̲ tum se minnat kartá
hún̲, ki tum mere namúne par 'amal
karo.
17 Is wáste main̲ ne Timtáus ko, jo
ki Ḳhudáwand men̲ merá farzand i
'azíz aur diyánatdár hai, tum pás
bhejá, ki wuh merí ráhen̲, jo Masíh
men̲ hain̲, jis tarah main̲ har kahín̲
har ek majlis men̲ batlátá hún̲, tum
ko yád diláwe.
18 Ba'z yih samajhke phúlte hain̲,
ki main̲ tumháre pás nahín̲ áne ká.
19 Par agar Ḳhudáwand cháhe, to
main̲ tumháre pás jald áún̲gá, aur na
sheḳhí-karnewálon̲ kí báton̲ ko, balki
un kí qudrat ko daryáft karún̲gá.
20 Kyún̲ki Ḳhudá kí bádsháhat
bát se nahín̲, balki qudrat se hai.
21 Tum kyá cháhte ho, ki main̲
tumháre pás chhaṛí leke áún̲, yá mu-
habbat se, aur rúh kí muláyamat se?

V BA'B.

AKSARON̲ se sunte hain̲ ki tum-
háre bích harámkárí hotí hai,
aur aisí harámkárí jis ká gair-qaum-
wálon̲ men̲ bhí zikr nahín̲, ki koí apne
báp kí jorú ko rakhe.
2 Aur tum phúlte ho, aur jaisá ki
cháhiye gam nahín̲ karte, tá ki jis ne
yih kám kiyá wuh tum men̲ se nikálá
jáwe.
3 Ki main̲ ne to, jism se gair-házir,
par rúh se házir hoke, isí tarah ki goyá
házir hún̲, us par, jis ne aisá kiyá, yih
hukm diyá hai,
4 Ki tum aur rúh jo merí hai, ha-
máre Ḳhudáwand Yisú' Masíh kí qud-
rat ke sáth milkar aise shaḳhs ko
hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh ká
nám leke,
5 Shaitán ke hawála karo, ki jism
ke dukh uṭháwe, tá ki us kí rúh Ḳhu-
dáwand Yisú' ke din bachái jáwe.
6 Tumhárá ghamanḍ karná ḳhúb
nahín̲. Kyá tum nahín̲ jánte ki thoṛá
sá ḳhamír sárí loí ko ḳhamír kar ḍáltá
hai?
7 Pas, tum puráne ḳhamír ko nikál
phenko, tá ki tum táza loí bano, jis
tarah se ki tum be-ḳhamír ho. Is liye
ki hamárá bhí fasah, ya'ne, Masíh ha-
máre liye qurbán húá:
8 Ab áo, ham 'íd karen̲, puráne
ḳhamír se nahín̲, aur na badḳhwáhí o
sharárat ke ḳhamír se; balki be-riyái,
aur sachái kí be-ḳhamír roṭí se.
9 Main̲ ne ḳhatt men̲ tum ko yih
likhá, ki tum harámkáron̲ men̲ mat
mile raho:
10 Lekin na yih, ki bilkull dunyá
ke harámkáron̲, yá lálchíon̲, yá luṭer-
on̲, yá butparaston̲ se na milo; nahín̲
to tumhen̲ dunyá se nikalná zarúr hotá.
11 Par main̲ ne ab tumhen̲ yih li-
khá hai, ki agar koí bhái kahláke ha-
rámkár, yá lálchí, yá butparast, yá
gálí-denewálá, yá sharábí, yá luṭerá
ho, to us se suhbat na rakhná, balki
aise ke sáth kháne tak na kháná.
12 Kyún̲ki mujhe kyá kám hai, jo
báharwálon̲ par hukm karún̲? kyá tum
un par jo tum men̲ shámil hain̲, hukm
nahín̲ karte?

13 Par un par jo báhar hain, Ḳhudá hukm kartá hai. Ġaraz, tum us bure ádmí ko apne darmiyán se nikál do.

VI BA'B.

KYA' tum men se kisí ká hiwáo paṛtá hai, ki dúsre se mu'ámala rakhke faisala ke liye be-dínon pás jáwe, na ki muqaddason pás?

2 Kyá tum nahín jánte, ki muqaddas log jahán kí 'adálat karenge? Pas agar jahán kí 'adálat tum se kí jáwe, to kyá chhoṭe qaziyon ke faisal karne ke láiq nahín ho?

3 Kyá tum nahín jánte, ki ham firishton kí 'adálat karenge? to kyá is zindagí ke mu'ámale faisal na karen?

4 Pas, agar tum men is zindagí ke qaziye hon, to kalísiye ke un shaḳhson ko jo haqír hain 'adálat karne ke liye muqarrar karo.

5 Main yih is liye kahtá hún, ki tum sharminda ho. Kyá aisá hai, ki tum men ek 'aqlmand bhí nahín, jo apne bháion ká muqaddama faisal kar sake?

6 Ki bháí bháí se qaziya kartá hai, aur so bhí be-dínon ke áge.

7 Yih tumhárá baṛá qusúr hai, ki tum ápas kí dád faryád kiyá karte ho. Zulm uṭháná kyún nahín bihtar jánte? apná nuqsán kyún nahín qabúl karte?

8 Balki tum hí to zulm aur zabardastí karte ho, so bhí bháion par.

9 Kyá tum nahín jánte, ki nárást Ḳhudá kí bádsháhat ke wáris na howenge? Fareb na kháo: kyúnki harámkár, aur butparast, aur ziná-karnewále, aur 'aiyásh, aur launḍebáz,

10 Aur chor, aur lálchí, aur sharábí, aur gálí-baknewále, aur luṭere, Ḳhudá kí bádsháhat ke wáris na honge.

11 Aur ba'ze tumháre darmiyán aise the; par Ḳhudáwand Yisú' ke nám se, aur hamáre Ḳhudá kí Rúh se, gusl diláe gaye, aur pák húe, aur rástbáz bhí ṭhahre.

12 Sárí chízen mere liye rawá hain, par sab chízen mauq'a nahín: sárí chízen mere liye rawá hain, par main kisí chíz ke iḳhtiyár men na húngá.

13 Kháne peṭ ke liye hain, aur peṭ khánon ke liye: par Ḳhudá is ko aur un ko nest karegá. Magar badan harámkárí ke liye nahín, balki Ḳhudáwand ke liye hai; aur Ḳhudáwand badan ke liye.

14 Aur Ḳhudá ne Ḳhudáwand ko jiláyá hai, aur ham ko bhí apní qudrat se jiláwegá.

15 Kyá tum nahín jánte, ki tumháre badan Masíh ke 'ázá hain; pas kyá main Masíh ke 'ázá lekar kasbí ke 'ázá banáún? Aisá na howe.

16 Kyá tum ko ḳhabar nahín, ki jo koí kasbí se suhbat kartá hai, so us se ek tan húá? kyúnki wuh kahtá hai, ki We donon ek tan honge.

17 Par wuh jo Ḳhudáwand se milá húá hai, so us ke sáth ek rúh húá hai.

18 Harámkárí se bhágo. Jo jo gunáh ádmí kartá hai, wuh badan ke báhar hai; par ziná-karnewálá apne badan ká gunahgár hai.

19 Kyá tum nahín jánte, ki tumhárá badan Rúh i Quds kí haikal hai, jo tum men bastí, jis ko tum ne Ḳhudá se páyá, aur tum apne nahín ho?

20 Kyúnki tum dámon se ḳharíde gaye; pas tum apne tan se aur apní rúh se, jo Ḳhudá ke hain, Ḳhudá kí buzurgí karo.

VII BA'B.

JIN báton kí bábat tum ne mujhe likhá, so mard ke liye yih achchhá hai ki 'aurat ko na chhúe.

2 Lekin harámkárí se bach rahne ko, har mard apní jorú, aur har 'aurat apná ḳhasam rakhe.

3 Ḳhasam jorú ká haqq jaisá cháhiye adá kare, aur waise hí jorú ḳhasam ká.

4 Jorú apne badan kí muḳhtár nahín, balki ḳhasam muḳhtár hai: is tarah ḳhasam bhí apne badan ká muḳhtár nahín, balki jorú.

5 Tum ek dúsre se judá na raho,

magar thoṛí muddat ápas kí razámandí
se, tá ki roza aur du'á karne ke wáste
farágat páo, aur phir ápas men̲ ek-já
hoo, táki Shaitán tum ko tumhárí be-
zabtí ke sabab imtihán men̲ na ḍále.
6 Par yih main̲ ijázat kí ráh se, na
hukm kí ráh se kahtá hún̲.
7 Ki main̲ cháhtá, ki jaisá main̲
hún̲, aise hí sab ádmí howen̲. Par
har ek ne apná apná in'ám Ḳhudá se
páyá, ek ne yún̲, aur dúsre ne wún̲.
8 So main̲ bin-byáhon̲ aur bewon̲
se yih kahtá hún̲, ki Un ke liye ach-
chhá hai, ki we aise rahen̲, jaisá main̲
hún̲.
9 Lekin agar we zabt na kar saken̲,
to byáh karen̲; ki byáh karná jal jáne
se bihtar hai.
10 Par un ko jin ká byáh húá hai,
main̲ nahín̲, balki Ḳhudáwand hukm
kartá hai, ki Jorú apne ḳhasam ko
na chhoṛe:
11 Aur agar chhoṛ chukí ho, to wuh
benikáh rahe, yá apne ḳhasam se phir
mel kare: aur ḳhasam apní jorú ko
chhoṛ na de.
12 Par báqíon̲ ko Ḳhudáwand na-
hín̲, main̲ kahtá hún̲: ki Agar kisí
bháí kí jorú be-ímán ho, aur wuh us
ke sáth rahne ko rází ho, to wuh us
ko na chhoṛe.
13 Yá kisí 'aurat ká ḳhasam be-
ímán howe, aur wuh us ke sáth rahne
ko rází ho, to wuh us ko na chhoṛe.
14 Kyún̲ki be-ímán ḳhasam apní
jorú ke sabab se pák húá, aur be-ímán
jorú ḳhasam ke bá'is pák húí hai; na-
hín̲ to tumháre farzand nápák hote,
par ab pák hain̲.
15 Par agar be-ímán áp ko judá
kare, to kare. Koí bháí bahin aisí
hálat men̲ páband nahín̲; par Ḳhudá
ne ham ko miláp ke liye buláyá hai.
16 Kyún̲ki, ai 'aurat, kyá jániye tú
apne ḳhasam ko bacháwe? aur, ai
mard, kyá jániye, tú apní jorú ko
bacháwe?
17 Magar jaisá Ḳhudá se har ek ko
hissa milá, aur jis tarah Ḳhudá ne har
ek ko buláyá, wuh waisá hí chale.
Aur main̲ sárí kalísiyáon̲ men̲ aisá hí
muqarrar kartá hún̲.
18 Agar koí maḳhtún hokar buláyá
gayá, to ná-maḳhtún na ho. Aur agar
koí ná-maḳhtúní men̲ buláyá gayá, to
maḳhtún na howe.
19 Ḳhatna kuchh nahín̲, aur ná-
maḳhtúní bhí kuchh nahín̲, magar
Ḳhudá ke hukmon̲ par chalná hí sab
kuchh hai.
20 Har ek jis hálat men̲ buláyá
gayá, wuh usí men̲ rahe.
21 Kyá tú ġulámí kí hálat men̲
buláyá gayá, to andesha na kar: par
agar tú ázád hojáne saktá hai, to use
iḳhtiyár kar.
22 Kyún̲ki wuh ġulám jo Ḳhudá-
wand men̲ hoke buláyá gayá, Ḳhudá-
wand ká ázád kiyá húá hai; aur isí
tarah wuh jo ázádí kí hálat men̲ hoke
buláyá gayá, Masíh ká ġulám hai.
23 Tum dámon̲ se ḳharíde gaye ho;
ádmíon̲ ke ġulám na bano.
24 Ġaraz, ai bháío, har ek, jis hálat
men̲ buláyá gayá, usí hálat men̲ Ḳhu-
dá ke sáth rahe.
25 Par kún̲wáríon̲ ke haqq men̲
Ḳhudáwand ká koí hukm mujh pás
nahín̲; lekin jaisá diyánatdár hone ke
liye mujh par Ḳhudáwand kí taraf se
rahm húá, waisá hí main̲ apní ráe zá-
hir kartá hún̲.
26 So merá yih gumán hai, ki is
waqt kí taklífon̲ par nazar karke yih
bihtar hai; ya'ne, ádmí ke liye bihtar
hai, ki jaisá hai, waisá hí rahe.
27 Agar tú jorú ke band men̲ hai,
to us se chhuṭkárá mat cháh. Aur
agar tú jorú se chhúṭá hai, to phir
jorú mat ḍhúnḍh.
28 Lekin agar tú byáh kare, to
gunáh nahín̲ kartá; aur agar kun̲wá-
rí byáhí jáwe, to wuh gunáh nahín̲
kartí. Par aise log jism kí taklíf
páwenge: aur main̲ tumhen̲ bacháne
cháhtá hún̲.

29 Par, ai bháío, main̲ tum se yih kahtá hún̲, ki waqt tang hai: is wáste cháhiye ki jorúwále aise howen̲, jaise ki un kí jorúán̲ nahín̲;

30 Aur ronewále aise, jaise we nahín̲ rote; aur ḳhushí-karnewále aise, jaise we ḳhushí nahín̲ karte; aur ḳharídnewále aise, jaise we mál nahín̲ rakhte;

31 Aur is dunyá ke károbárí aise, jaise dunyá se kám nahín̲ rakhte; kyún̲ki dunyá ká rang-rúp guzartá chalá játá hai.

32 So main̲ yih cháhtá hún̲, ki tum be-andesha raho. Wuh jo bin-byáhá, so Ḳhudáwand ke liye andeshamand rahtá hai, ki wuh kyún̲kar Ḳhudáwand ko rází kare:

33 Par wuh jo byáhá hai, so dunyá ke wáste andeshamand hai, ki kyún̲kar wuh apní jorú ko rází kare.

34 Byáhí aur bin-byáhí men̲ bhí yih farq hai. Ki bin-byáhí Ḳhudáwand ke liye andeshamand rahtí hai, ki wuh badan aur rúh men̲ muqaddas bane; par byáhí húí dunyá ke liye andeshamand rahtí hai, ki kyún̲kar wuh apne ḳhasam ko rází kare.

35 Par yih tumháre fáide ke wáste kahtá hún̲, na ki main̲ tumhen̲ phande men̲ ḍálún̲; balki us ke liház se jo zeb detá hai, aur tá ki tum Ḳhudáwand kí bandagí men̲ ḳhátirjam'aí se mashgúl raho.

36 Aur agar koí apní kun̲wárí larḳí ke haqq men̲ jawání se ḍhal jáná námunásib jáne, aur yihí zarúr samjhe, to jo cháhe so kar le, ki wuh gunáh nahín̲ kartá: we byáh karen̲.

37 Par jo koí zarúr na samjhe, balki apne dil men̲ mazbút rahtá, aur apne iráde ko anjám dene par qádir hai, aur dil men̲ yih ṭháne ki main̲ apní larḳí ko bin-byáhí rahne dún̲gá, to wuh achchhá kartá hai.

38 Garaz, wuh jo byáh detá hai, achchhá kartá hai; aur jo byáh nahín̲ detá, so bihtar kartá hai.

39 'Aurat shar'a kí páband hai, jab tak us ká ḳhasam jítá rahe; par agar us ká ḳhasam mar jáe, tab wuh ázád hai, ki jis se cháhe, byáh kar le; magar sirf Ḳhudáwand men̲.

40 Par agar bin-byáhí rahe, to wuh merí dánist men̲ ziyáda sa'ádatmand hai; aur main̲ jántá hún̲ ki Ḳhudá kí Rúh mujh men̲ bhí hai.

VIII BA'B.

AB bábat un chízon̲ kí jo buton̲ par qurbání kí játí hain̲, so ham yih jánte hain̲, ki ham sab 'irfán rakhte hain̲. 'Irfán phulátá, par muhabbat barhátí hai.

2 Chunánchi agar koí gumán kare ki kuchh jántá hai, to jaisá jánná cháhiye, wuh ab tak kuchh nahín̲ jántá.

3 Lekin jo koí Ḳhudá se muhabbat rakhtá hai, wuh us se pahcháná játá hai.

4 So un chízon̲ ke kháne kí bábat, jo buton̲ par qurbání kí játí hain̲, ham jánte hain̲ ki but mutlaq kuchh chíz dunyá men̲ nahín̲, aur koí Ḳhudá nahín̲ magar ek.

5 Kyún̲ki harchand aflák o zamín men̲ bahut hain̲ jo ḳhudá kahláte hain̲, (chunánchi bahutere ḳhudá, aur bahutere ḳhudáwand hain̲,)

6 Lekin hamárá ek Ḳhudá hai, jo Báp hai, jis se sárí chízen̲ húín̲, aur ham usí ke liye hain̲: aur ek Ḳhudáwand hai, jo Yisú' Masíh hai, jis ke sabab se sárí chízen̲ húín̲, aur ham usí ke wasíle se hain̲.

7 Lekin sab ko yih 'irfán nahín̲; balki kitne hí but ko kuchh chíz jánkar buton̲ par kí qurbání áj tak kháte hain̲; aur un ká dil za'íf hokar álúda ho játá hai.

8 Lekin kháná hamen̲ Ḳhudá se nahín̲ milátá; kyún̲ki agar kháwen̲, to hamárí kuchh barhtí nahín̲; aur jo na kháwen̲, to ghaṭtí nahín̲.

9 Par ḳhabardár raho, ki tumhárá

yih iḳhtiyár kamzoron̲ ke ṭhokar khil-
áne ká bá'is na howe.
10 Kyún̲ki agar koí tujhe jo 'irfán
rakhtá hai, butḳháne men̲ kháte de-
khe, to kyá wuh jis ká dil za'íf hai
buton̲ kí qurbání kháne par diler na
hogá?
11 Aur terá wuh kamzor bháí, jis
ke liye Masíh múá, tere 'irfán se halák
na hogá?
12 Pas tum bháíon̲ ke yún̲ gunah-
gár hoke, aur un ke za'íf dil ko ghá-
yal karke, Masíh ke gunahgár ṭhahar-
te ho.
13 So agar koí ḳhurák mere bháí
ko ṭhokar khiláwe, to main̲ abad tak
kabhí gosht na kháún̲gá, tá na howe
ki apne bháí kí ṭhokar ká sabab hoún̲.

IX BA'B.

KYA' main̲ rasúl nahín̲ hún̲? kyá
main̲ ázád nahín̲? kyá main̲ ne
Yisú' Masíh ko, jo hamárá Ḳhudá-
wand hai, nahín̲ dekhá? kyá tum
Ḳhudáwand men̲ mere banáe húe na-
hín̲ ho?
2 Harchand main̲ dúsron̲ ke liye
rasúl nahín̲, tau bhí tumháre liye to
albatta hún̲: kyún̲ki tum Ḳhudá-
wand men̲ hoke merí risálat par muhr
ho.
3 Jo mujhe parakhte hain̲, un ke
liye merá yih jawáb hai.
4 Kyá hamen̲ kháne píne ká iḳh-
tiyár nahín̲?
5 Aur kyá ham ko yih iqtidár na-
hín̲ ki kisí díní bahin ko byáh kar
liye phiren̲, jaise aur rasúl, aur Ḳhu-
dáwand ke bháí, aur Kefás, karte
hain̲?
6 Ya sirf mujhe aur Barnabás ko
iḳhtiyár nahín̲ ki mihnat na karen̲?
7 Kaun apná ḳharch karke sipah-
garí kartá hai? kaun angúr ká bág
lagátá hai, ki us ká phal nahín̲ khá-
tá? yá kaun galla charátá hai, jo us
galle ká kuchh dúdh nahín̲ pítá?
8 Kyá main̲ aisí báten̲ boltá hún̲,
faqat is liye ki yih insání rawáj hai?
yá sharí'at bhí yih nahín̲ kahtí?
9 Kyún̲ki Músá kí sharí'at men̲ to
yún̲ likhá hai, ki Dáote húe bail ká
mun̲h mat bándhiyo. Kyá Ḳhudá ko
bailon̲ hí kí parwá hai?
10 Yá wuh ḳháss hamáre wáste
yún̲ kahtá? Hán̲, yih hamáre wáste
be-shakk likhá hai: kyún̲ki munásib
hai ki jotnewálá ummed se jote, aur
dáonewálá hissa páne kí ummed se
dáwe.
11 So agar ham ne tumháre liye
rúhání chízen̲ boí hain̲, to kyá yih
barí bát hai, ki ham tumhárí jismání
chízen̲ káṭen̲?
12 Agar auron̲ ká tum par yih iḳh-
tiyár hai, to hamárá kyá ziyáda na
hogá? Lekin ham yih iḳhtiyár kám
men̲ na láe, balki sárí báten̲ sahte
hain̲; na howe ki ham Masíh kí Injíl
ke muzáhim howen̲.
13 Kyá tum nahín̲ jánte, ki jo hai-
kal ká károbár karte, so haikal men̲
se kháte hain̲? aur jo qurbángáh men̲
házir húá karte, so qurbángáh se hissa
lete hain̲?
14 Yún̲ hí Ḳhudáwand ne bhí far-
máyá hai, ki jo Injíl ke sunánewále
hain̲, Injíl se asbáb i zindagí páwen̲ge.
15 Par main̲ un men̲ se kuchh
'amal men̲ na láyá: aur main̲ ne is
garaz se yih nahín̲ likhá, ki mere
wáste yún̲ kiyá jáwe: kyún̲ki us se
mujhe marná bihtar hai, ki koí mere
faḳhr ko kho dewe.
16 Is liye ki agar main̲ Injíl kí
ḳhabar dún̲, to kuchh merá faḳhr na-
hín̲; kyún̲ki mujhe zarúrat parí hai,
balki mujh par wáwailá hai, agar
main̲ Injíl kí ḳhabar na dún̲!
17 Ki agar main̲ yih ḳhushí se
karún̲, to phal páún̲gá: par agar ná-
ḳhushí se, tau bhí muḳhtárí mujhe
sompí gayí hai.
18 Pas to mujhe kyá phal miltá
hai? Yih, ki jab main̲ Injíl kí ma-
nádí karún̲, Masíh kí ḳhushḳhabarí

ko be muzhda dún, tá ki main apne is
ikhtiyár ko, jo Injíl kí bábat hai, bejá
taur par isti'amál na karún.
19 Kyúnki main ne, báwujúde ki
sab se ázád hún, áp ko sab ká gulám
thahráyá, tá ki main bahuton ko naf'a
men páún.
20 Main Yahúdíon ke darmiyán
Yahúdí sá thá, tá ki main Yahúdíon
ko naf'a men páún; sharí'atwálon men
main sharí'atwálá baná, tá ki sharí'at-
wálon ko naf'a men páún;
21 Aur be-sharí'at logon men be-
sharí'at sá, (har chand main Khudá ke
nazdík be-sharí'at nahín húá, balki
Masíh kí sharí'at ká tábi' thá,) tá ki
main be-sharí'at logon ko naf'a men
páún.
22 Kamzoron men main kamzor sá
thá, tá ki kamzoron ko naf'a men
páún; main sab ádmíon ke wáste sab
kuchh baná, tá ki har ek tarah se
kitnon ko bacháún.
23 Aur main yih Injíl ke wáste
kartá hún, tá ki main tumháre sáth us
men sharík hoún.
24 Kyá tum nahín jánte ho, ki
maidán men jab daurte hain, to sab
daurte hain, par bází ek hí le játá hai?
Pas tum aisá dauro, ki tum hí jíto.
25 Aur har ek kushtígír sab báton
ká parhez rakhtá hai. So we us táj
ke liye jo fání hai yih karte hain; par
ham wuh táj páne ke liye, jo gairfání
hai.
26 So main daurtá hún, par be thik-
áne nahín; main ghúse lartá hún, par
us kí mánind nahín jo hawá ko mártá
hai:
27 Balki main apne badan ko píse
dáltá hún; aur use bándhke ghasít
liye phirtá hún, na howe ki main aur-
on ko manádí karke áp ná-maqbúl
thahrún.

X BA'B.

PAR, ai bháío, main nahín cháhtá
ki tum is se náwáqif raho, ki
hamáre bápdáde sab bádal ke níche
the, aur we sab samundar men se ho-
kar nikal gaye;
2 Aur sabhon ne us bádal aur mun-
dar men Músá ká baptisma páyá;
3 Aur sabhon ne ek hí ruhání
khurák kháí;
4 Aur sabhon ne ek hí rúhání pání
piyá: kyúnki unhon ne us rúhání
Chatán men se, jo un ke sáth chalí,
pání piyá: magar wuh Chatán Masíh
thí.
5 Par un men bahuton se Khudá rází
na thá; aur we bayábán men máre pare.
6 Ye sáre májare hamáre wáste
namúna húe, tá ki ham burí chízon kí
khwáhish na karen, jaise unhon ne
bhí kí.
7 Aur tum butparast na bano, jis
tarah un men kaí ek the, jaisá likhá
hai, ki Yih qaum kháne píne baithí,
phir náchne uthí.
8 Aur ham harámkárí na karen, jis
tarah un men se kaí ek ne kí, aur ek
hí din men teís hazár máre pare.
9 Aur ham Masíh ká imtihán na
karen, chunánchi un men se bhí ba'zon
ne kiyá, aur sámpon se halák húe.
10 Aur tum mat kurkuráo, chu-
nánchi un men se bhí kaí ek kurkuráe,
aur halák karnewále se halák kiye
gaye.
11 Ye sab wáqi'át jo un ko húín,
namúna húín: aur hamárí nasíhat ke
wáste, jo ákhirí zamáne men hain,
likhí gayín.
12 Pas jo koí áp ko qáim samajhtá
hai, so khabardár rahe, aisá na ho ki
gir pare.
13 Tum kisí imtihán men, siwá us
ke jo aur insán se kiyá játá hai, nahín
pare; aur Khudá wafádár hai, ki wuh
tum ko tumhárí táqat se ziyáda imti-
hán men parne na degá; balki wuh
imtihán ke sáth nikal jáne kí ráh
bhí thahrá degá, tá ki tum bardásht
kar sako.
14 Pas, ai mere piyáro, tum but-
parastí se bhágo.

15 Main tum se yún boltá hún,
jaise 'aqlmandon se; so jo main kahtá
hún, jáncho.
16 Yih barakat ká piyála jis par
ham barakat mángte hain, kyá Masíh
ke lahú kí sharákat nahín? Yih roṭí
jo ham toṛte hain, kyá Masíh ke badan
kí sharákat nahín?
17 Kyúnki harchand ham bahut se
hain, par milke ek roṭí, aur ek tan
hain: is liye ki ham sab ek hí roṭí
men sharík hain.
18 Un par jo jism ke rú se Isráelí
hain, nazar karo; kyá we jo qurbání-
kháneweále hain, qurbángáh ke sharík
nahín?
19 Pas main kyá kahtá hún? ki
but kuchh chíz hai, yá buton kí qur-
bání kuchh chíz hai?
20 Balki yih kahtá, ki gair-qaumen
jo qurbání kartí hain, Shayátín ke liye
kartí hain, na Khudá ke liye: aur
main nahín cháhtá ki tum Shayátín
ke sharík ho.
21 Tum Khudáwand ká piyála, aur
Shayátín ká piyála, pí nahín sakte;
tum Khudáwand ke dastar-khwán,
aur Shayátín ke dastar-khwán donon
par sharík nahín ho sakte.
22 Kyá ham Khudáwand ko gairat
diláte hain? kyá ham us se zoráwar
hain?
23 Sab kuchh mere liye halál hai,
par sab kuchh mauq'a nahín: sab
kuchh mujhe halál hai, par sab kuchh
taraqqí nahín bakhshtá.
24 Koí apní bihtarí na ḍhúndhe,
balki har ek dúsre kí bihtarí cháhe.
25 Jo kuchh qasáíon kí dúkánon
men biktá hai, so kháo, aur díní im-
tiyáz karke kuchh na púchho:
26 Kyúnki zamín aur us kí ma'-
múrí Khudáwand kí hai:
27 Phir agar be-ímánon men se koí
tumhárí da'wat kare, aur tum us ke
yahán jáne par rází ho, to jo kuchh
tumháre sámhne rakhá jáwe, kháo, aur
díní imtiyáz karke kuchh na púchho.
28 Par agar koí tumhen kahe, ki
Yih buton kí qurbání hai, to us kí
khátir jis ne jatáyá, aur imtiyáz i dín
ke sabab mat kháo: ki zamín aur us
kí ma'múrí Khudáwand kí hai:
29 Imtiyáz karná hai usí dúsre ke
liye aur na apne liye: ki káhe ko
dúsre kí samajh merí ázádagí ko kha-
lal kare?
30 Aur agar main shukr karke
khátá hún, to jis chíz par shukr kartá
hún, us ke sabab kis liye badnám
hún?
31 Pas, tum kháte, yá píte, yá jo
kuchh karte ho, sab Khudá ke jalál ke
liye karo.
32 Tum na Yahúdíon, na Yúnáníon,
na Khudá kí kalísiye ko ṭhokar ke
bá'is ho;
33 Chunánchi main sab báton men
sab ko rází rakhtá hún, aur apná
nahín, balki bahuton ká fáida ḍhúnḍh-
tá hún, tá ki we naját páwen.

XI BA'B.

TUM mere namúne par 'amal karo,
jaise main bhí Masíh ke namúne
par kartá hún.
2 Par, ai bháío, main tumhárí ta'ríf
kartá hún, ki tum har bát men mujhe
yád rakhte ho, aur un riwáyaton ko
hifz karte ho, jis tarah se main ne
tumhen sompí hain.
3 Par main cháhtá hún ki tum jáno
ki har ek mard ká sir Masíh hai, aur
'aurat ká sir mard, aur Masíh ká sir
Khudá.
4 Jo mard du'á yá nubúwat karte
waqt apne sir ko ḍhámptá hai, wuh
apne sir ko be-hurmat kartá.
5 Aur har 'aurat jo bagair sir
ḍhámpe du'á yá nubúwat kartí, so
apne sir ko be-hurmat kartí hai, kyún-
ki yih us ke sir múnḍne ke barábar
hai.
6 Kyúnki agar 'aurat oṛhní na oṛhe,
to us kí choṭí bhí kaṭ jáwe; par agar
'aurat choṭí káṭne yá sir múnḍne se
be-hurmat hotí hai, to oṛhní oṛhe.

7 Mard ko na cháhiye ki apne sir
ko ḍhámpe, ki wuh Ḳhudá kí súrat,
aur us ká jalál hai; par 'aurat mard ká
jalál hai.
8 Is liye ki mard 'aurat se nahín̲,
balki 'aurat mard se hai.
9 Aur mard 'aurat ke liye nahín̲,
balki 'aurat mard ke liye paidá húí.
10 Pas cháhiye ki 'aurat firishton̲
ke sabab apne sir ko ḍhámp rakhe.
11 Magar Ḳhudáwand men̲ na mard
'aurat ke bagair hai, na 'aurat mard ke
bagair.
12 Kyún̲ki jaisá 'aurat mard se hai,
waisá hí mard bhí 'aurat ke wasíle se
hai; par sab Ḳhudá se hain̲.
13 Tum áp hí tajwíz karo; kyá
munásib hai ki 'aurat bagair sir
ḍhámpe Ḳhudá se du'á mánge?
14 Kyá tabí'at se tum ko nahín̲
ma'lúm hotá, ki agar mard choṭí rakhe
to us kí be-hurmatí hai?
15 Par agar 'aurat ke lambe bál
hon̲, to us kí zínat hai: kyún̲ki bál
use parda ke wáste diye gaye.
16 Lekin agar koí takrárí ma'lúm
ho, to záhir howe ki na hamárá, na
Ḳhudá kí kalísiyáon̲ ká koí aisá das-
túr hai.
17 Aur jo main̲ ab tumhen̲ kahtá
hún̲, is men̲ tumhárí ta'ríf nahín̲ kartá,
ki tum jab jam'a hote ho, to us men̲
tumhárí kuchh bhaláí nahín̲, balki
buráí hai.
18 Kyún̲ki auwal yih hai, ki main̲
suntá hún̲, ki jis waqt tum kalísiye
men̲ jam'a hote ho, tumháre bích
iḳhtiláf hote hain̲; aur is kí haqíqat
ko main̲ kuchh mán bhí letá hún̲.
19 Kyún̲ki zarúr hai ki tumháre
bích bid'aten̲ bhí ho jáwen̲, tá ki we
jo tum men̲ maqbúl hain̲, záhir ho
jáwen̲.
20 Phir jo tum ek hí makán men̲
jam'a hote ho, yih 'Ashá e Rabbání
kháne ke liye nahín̲ hai.
21 Kyún̲ki kháne ke waqt har ek
pahle apná hí kháná khá letá hai: aur
koí bhúkhá rah játá, aur koí mast hotá
hai.
22 Kyá tum kháne píne ke liye ghar
nahín̲ rakhte ho? yá Ḳhudá kí kalí-
siye ko náchíz jánte ho, aur unhen̲ jo
ghar nahín̲ rakhte sharminda karte ho?
Ab main̲ tum se kyá kahún̲? kyá is
men̲ tumhárí ta'ríf karún̲? Main̲ tum-
hárí ta'ríf nahín̲ kartá.
23 Kyún̲ki main̲ ne yih bát Ḳhudá-
wand se páí, aur tumhen̲ bhí sompí, ki
Ḳhudáwand Yisú' ne, jis rát ki pakaṛ-
wáyá gayá, roṭí lí:
24 Aur shukr karke toṛí, aur kahá,
ki Lo, kháo, yih merá badan hai, jo
tumháre liye toṛá játá hai: tum merí
yádgárí ke liye yih kiyá karo.
25 Aur isí tarah us ne kháne ke ba'd
piyála bhí liyá, aur kahá, ki Yih piyála
wuh nayá 'ahd hai, jo mere lahú se
hai; jab jab tum pío merí yádgárí ke
liye yún̲ karo.
26 Kyún̲ki jab jab tum yih roṭí
kháte, aur yih piyála píte ho, to tum
Ḳhudáwand kí maut ko, jab tak ki
wuh áwe, jatáte rahte ho.
27 Is wáste jo koí ná-munásib taur
se yih roṭí kháwe, yá Ḳhudáwand
ká piyála píwe, to wuh Ḳhudáwand
ke badan aur lahú ká gunahgár
hogá.
28 Pas ádmí pahle áp ko jánche,
aur yún̲hí is roṭí men̲ se kháwe, aur is
piyále se píwe.
29 Kyún̲ki jo ná-munásib taur se
khátá aur pítá hai, so Ḳhudáwand ke
badan ká liház na karke apní sazá
khátá aur pítá hai.
30 Isí sabab se tum men̲ bahutere
kamzor aur bímár hain̲, aur kitne so
gaye.
31 Agar ham apne ta,ín̲ jánchte to
sazá na páte.
32 Aur Ḳhudáwand hamen̲ sazá
deke tarbiyat kartá hai, tá na howe ki
ham dunyá ke sáth sazá ke hukm men̲
sharík howen̲.
33 Pas, ai mere bháío, jab tum kháne

ke liye jam'a ho, to ek dúsre kí ráh dekho.

34 Aur agar koí bhúkhá ho, to apne ghar meṉ kháwe, na ho ki tum sazá páne ko jam'a ho. Ab jo kuchh báqí hai, so maiṉ áke durust karúṉgá.

XII BA'B.

AI bháío, maiṉ nahíṉ cháhtá ki tum rúhání ni'amatoṉ kí bábat be-ḳhabar raho.

2 Tum jánte ho ki tum gair-qaum-wále the, aur gúnge butoṉ ke píchhe, jis tarah chaláe gaye, chalte the.

3 Pas maiṉ tumheṉ jatátá húṉ, ki koí nahíṉ, jo Ḳhudá kí Rúh se boltá, Yisú' ko ma'lún kahtá hai: aur koí bagair Rúh i Quds ke Yisú' ko Ḳhudáwand kah nahíṉ saktá hai.

4 Pas, ni'amateṉ tarah tarah kí haiṉ, par Rúh ek hí hai.

5 Aur ḳhidmateṉ bhí tarah tarah kí haiṉ, par Ḳhudáwand ek hí hai.

6 Aur tásíreṉ tarah tarah kí haiṉ, par Ḳhudá ek hí hai, jo sabhoṉ meṉ sab kuchh kartá hai.

7 Lekin Rúh ká zuhúr, jo har ek meṉ kiyá játá, fáida i 'ámm ke liye hai.

8 Ek ko Rúh se hikmat kí bát miltí hai; aur dúsre ko usí Rúh se 'ilm kí bát;

9 Aur ek aur ko usí Rúh se ímán; aur ek aur ko usí Rúh se changá karne kí ni'amateṉ;

10 Aur kisí ko karámatoṉ kí qudrateṉ; aur kisí ko nubúwat; aur kisí ko rúhoṉ kí pahchán; aur kisí ko tarah tarah kí zubáneṉ; aur kisí ko zubánoṉ ká tarjuma karná:

11 Lekin wuhí ek Rúh yih sab kuchh kartí hai; par jaisá cháhtí, har ek ko báṉṭtí hai.

12 Kyúṉki jis tarah badan ek hai, aur us ke 'azú bahut, aur ek badan ke 'azú milkar, agarchi bahut, ek badan hote haiṉ, Masíh bhí aisá hí hai.

13 Ki ham sab ne, kyá Yahúdí, kyá Yúnání, kyá gulám, kyá ázád, ek hí Rúh se ek badan banne ke liye baptisma páyá; aur ham sab ko ek hí Rúh se píne ko diyá gayá.

14 Kyúṉki badan meṉ ek 'azú nahíṉ, balki bahut se haiṉ.

15 Aur agar páṉw kahe, is liye ki maiṉ háth nahíṉ, maiṉ badan ká nahíṉ; to kyá wuh is sabab se badan ká nahíṉ hai?

16 Aur agar kán kahe, is liye ki maiṉ ánkh nahíṉ, maiṉ badan ká nahíṉ; to kyá wuh is sabab se badan ká nahíṉ?

17 Agar sárá badan ánkh hotá, to sunná kaháṉ hotá? aur agar sab sunná hotá, to súnghná kaháṉ?

18 Par ab Ḳhudá ne 'azúoṉ meṉ se ek ek ko badan meṉ apní marzí ke muwáfiq rakhá.

19 Par agar we sab ek hí 'azú hote, to badan kaháṉ hotá?

20 Par ab bahut se 'azú haiṉ, lekin badan ek hai.

21 A'nkh háth se nahíṉ kah saktí, ki maiṉ terí muhtáj nahíṉ; aur sir bhí páṉwoṉ se nahíṉ kah saktá, ki maiṉ tumhárá muhtáj nahíṉ.

22 Balki badan meṉ we 'azú, jo ziyáda kamzor ma'lúm hote haiṉ, bahut zarúr haiṉ:

23 Aur badan ke un 'azúoṉ ko, jinheṉ ham kam-shaukatwále jánte haiṉ, unhíṉ ko ziyáda 'izzat dete haiṉ: aur hamáre be-ḍaul 'azú bahut ḳhush-ḍaul ho játe haiṉ.

24 Kyúṉki hamáre ḳhush-ḍaul 'azú us ke muhtáj nahíṉ; par Ḳhudá ne un 'azúoṉ ko, jin kí kamtí thí, ziyáda hurmat deke badan ko murakkab kiyá;

25 Tá ki badan meṉ iḳhtiláf na howe, balki sáre 'azú ápas meṉ ek dúsre ke ham-dard raheṉ.

26 Aur agar ek 'azú kuchh dukh pátá hai, to sáre 'azú us ke sáth dukh páte haiṉ; aur agar ek 'azú 'izzat páwe, to sáre 'azú us ke sáth ḳhush hote haiṉ.

27 Is tarah tum milke Masíh ke
badan ho, aur judá judá 'azú ho.
28 Aur Khudá ne kalísiye men kit-
non ko muqarrar kiyá, pahle rasúlon
ko, dúsre nabíon ko, tísre ustádon ko,
ba'd us ke karámat karne kí qúwaten,
tab changá karne kí ni'amaten, ma-
dadgáríán, peshwáíán, tarah tarah kí
zubánen.
29 Kyá sab rasúl hain? kyá sab
nabí hain? kyá sab ustád hain? kyá
sab karámaten dikháte hain?
30 Kyá sab ko changá karne kí
ni'amat hai? kyá tarah tarah kí zub-
ánen sab bolte hain? kyá sab tarjuma
karte hain?
31 Tum achchhí se achchhí ni'amat-
on ke mushtáq raho; par main ek aur
ráh, jo un se kahín bihtar hai, tumhen
batlátá hún.

XIII BA'B.

AGAR main ádmí yá firishton kí
zubánen bolún, aur muhabbat na
rakhún, to main thanthanátá pítal, yá
jhanjhanátí jhánjh hún.
2 Aur agar main nubúwat karún,
aur agar main gaib kí sab báten aur
sáre 'ilm jánún, aur merá ímán kámil
ho, yahán tak ki main paháron ko
sarkáke dúr karún, par muhabbat na
rakhún, to main kuchh nahín hún.
3 Aur agar main apná sárá mál
khairát men de dálún, yá agar main
apná badan dún, ki jaláyá jáe, par
muhabbat na rakhún, to mujhe kuchh
fáida nahín.
4 Muhabbat sábir hai, aur muláim
hai; muhabbat dáh nahín kartí; mu-
habbat shekhí nahín kartí, aur phúltí
nahín,
5 Be-mauqa' kám nahín kartí,
khud-garaz nahín, gussawar nahín,
bad-gumán nahín;
6 Ná-rástí se khush nahín, balki
sachái se khush hai;
7 Sab báton ko pí játí hai, sab
kuchh báwar kartí hai, sab chíz kí
ummed rakhtí hai, sab kí bardásht
kartí hai.
8 Muhabbat kabhí játí nahín rahtí:
par agar nubúwaten hain, to mauqúf
hongí; agar zubánen hain, to band
ho jáengí; agar 'ilm hai, to lá-hásil ho
jáegá.
9 Kyúnki hamárá 'ilm náqis hai,
aur hamárí nubúwat ná-tamám.
10 Par jab kamál áwegá, to náqis
nest ho jáegá.
11 Jab main larká thá, tab larke
ke mánind boltá thá, aur larke ke
mánind khiyál kartá thá, aur larke
ke mánind hujjat kartá thá; par jab
jawán húá, tab main ne larkái se háth
utháyá.
12 Ki ab ham áíne se dhundhlá sá
dekhte hain; par us waqt rúbarú
dekhenge: is waqt merá 'ilm náqis
hai; par us waqt main bilkull jánúngá,
jis tarah ki main sarásar pahcháná
gayá.
13 Ab to ímán, ummed, muhabbat,
ye tínon maujúd rahtí hain; par un
men jo barhkar hai, so muhabbat hai.

XIV BA'B.

MUHABBAT ká píchhá karo, aur
rúhání ni'amaton kí árzú rakho,
khusúsan us kí, ki tum nubúwat
karo.
2 Kyúnki jo begána zubán boltá
hai, wuh ádmíon se nahín, balki Khudá
se boltá hai; kyúnki koí nahín sa-
majhtá, agarchi wuh rúh se bhed kí
báten boltá hai.
3 Par jo nubúwat kartá hai, so ád-
míon se, un kí taraqqí, aur nasíhat,
aur tasallí ke liye, boltá hai.
4 Jo begána zubán men boltá hai,
so apní hí taraqqí kartá hai; par jo
nubúwat kartá hai, kalísiye kí taraqqí
kartá hai.
5 Tau bhí main cháhtá hún, ki tum
sab kaí tarah kí zubánen bolo, par
kháss karke cháhtá hún ki nubúwat
karo: ki nubúwat-karnewálá us se jo
tarah tarah kí zubánen boltá hai bará

hai, agar wuh tarjuma is liye na kare
ki kalísiya taraqqí páwe.
6 Ab, ai bháío, agar maiṉ tarah
tarah kí zubáneṉ boltá húá tumháre
pás áúṉ, aur ilhám, yá 'ilm, yá nubú-
wat, yá ta'lím kí báteṉ tum se na
kahúṉ, to tum ko mujh se kyá fáida
hogá?
7 Chunánchi be-ján chízeṉ jin se
áwázeṉ nikaltí haiṉ, jaisí báṉsrí yá
barbat, agar un ke boloṉ meṉ tafáwut
na ho, to jo phúnká yá bajáyá játá hai,
kyúṉkar búјhá jáegá?
8 Aur agar narsinghe ke bol dubdhe
ke sáth hoṉ, to kaun áp ko laṛáí ke
liye taiyár karegá?
9 Waise hí tum bhí agar zubán se
wázih bát na bolo, to jo kahá játá hai,
kyúṉkar samjhá jáegá? tum hawá se
bak bak karnewále ṭhahroge.
10 Kitní zubáneṉ alag tarah ki
dunyá meṉ aglab na hoṉgí, aur un
meṉ se koí be-ma'ní nahíṉ.
11 Par agar wuh zubán mujhe na
átí ho, to maiṉ bolnewále ke áge aj-
nabí ṭhahrúngá, aur bolnewálá mere
áge ájnabí ṭhahregá.
12 Pas jab ki tum rúhání ni'amatoṉ
kí árzú rakhte ho, to aisí baṛhtí cháho,
tá ki kalísiye kí taraqqí kar sako.
13 Chunánchi wuh jo begání zubán
meṉ boltá hai, du'á mánge ki tarjuma
bhí kar sake.
14 Kyúṉki agar maiṉ kisí begání
zubán meṉ du'á mángúṉ, to merí rúh
du'á mángtí hai, par merí 'aql be-kár
hai.
15 Pas maiṉ kyá karúṉ? maiṉ rúh
se du'á mángúṉgá, aur 'aql se bhí du'á
mángúṉgá: aur maiṉ rúh se gáúṉgá,
aur 'aql se bhí gáúṉgá.
16 Nahíṉ to, agar tú rúh se barakat
kí bát bole, to wuh jo anpaṛhe kí
jagah meṉ baiṭhá hai, terí shukr-
guzárí meṉ A'mín kyúṉkar kahegá?
jis hál ki jo kuchh tú kahtá hai, wuh
use nahíṉ jántá.
17 Tú to achchhí tarah se shukr
kartá hai, par dúsrá taraqqí nahíṉ
pátá.
18 Maiṉ apne Ḵhudá ká shukr
kartá húṉ, ki tum sabhoṉ se ziyáda
zubáneṉ boltá húṉ:
19 Lekin maiṉ kalísiye meṉ pánch
báteṉ apní 'aql se bolná, us níyat se
ki auroṉ ko sikháúṉ, un das hazár
bátoṉ se, jo kisí begání zubán meṉ
bolúṉ, ziyáda pasand kartá húṉ.
20 Ai bháío, tum 'aql meṉ laṛke na
bane raho; tum badí meṉ laṛke raho,
par 'aql meṉ jawán ho.
21 Sharí'at meṉ likhá hai, ki Ḵhu-
dáwand kahtá hai, maiṉ begání zubán
aur begáne honṭhoṉ se is qaum ke
sáth bolúṉgá, tau bhí we merí na
suneṉge.
22 Pas tarah tarah kí zubáneṉ
ímándároṉ ke liye nahíṉ, balki be-
ímánoṉ ke wáste nishán haiṉ: par
nubúwat be-ímánoṉ ke liye nahíṉ,
balki ímándároṉ ke liye hai.
23 Pas agar sárí kalísiya ek makán
meṉ jam'a ho, aur sab ke sab tarah
tarah kí zubáneṉ boleṉ, aur anpaṛhe
yá be-ímán log andar áweṉ, to kyá we
na kaheṉge, ki ye díwáne haiṉ?
24 Par agar sab nubúwat kareṉ, aur
koí be-imán, yá anpaṛhoṉ meṉ se koí
andar á jáwe, to har ek kí bát se qáil
ho jáegá, har ek se parakhá jaegá:
25 Aur yúṉ us ke dil ke bhed sab
záhir hoṉge; tab wuh muṉh ke bhal
girke Ḵhudá ko sijda karegá, aur
kahegá, ki Ḵhudá beshakk tumháre
bích hai.
26 Pas, ai bháío, kyá hai? ki jab
tum ikaṭṭhe hote ho, to tum meṉ har
ek ke sáth zabúr, yá koí ta'lím, yá
begání zubán, yá ilhám, yá tarjuma
hai. Cháhiye ki sab kuchh díndárí
meṉ taraqqí ke liye howe.
27 Agar koí kisí zubán meṉ bole,
to do do, aur niháyat ho, to tín tín, ek
ek karke boleṉ; aur ek shaḵhs tar-
juma kare.
28 Par agar koí tarjuma karnewálá

na ho, to wuh kalísiye men chupká
rahe, aur apne aur Khudá se bole.
29 Nabíon men se do yá tín bolen,
aur báqí tajwíz karen.
30 Par agar koí bát dúsre par jo
baithá hai khul jáwe, to pahlá chupká
rahe.
31 Kyúnki tum sab ke sab ek ek
karke nubúwat kar sakte ho, tá ki sab
síkhen, aur sab tasallí páwen.
32 Aur nabíon kí rúhen nabíon ke
tábi' hain.
33 Kyúnki Khudá be-intizámí ká
báni nahín, par salámatí ká hai, jaisí
muqaddas logon kí sárí kalísiyáon
men hai.
34 Tumhárí 'auraten kalísiye men
chupkí rahen, ki unhen bolne ká
hukm nahín hai; balki cháhiye ki far-
mánbardár rahen, jis tarah sharí'at
men bhí likhá hai.
35 Aur agar we kuchh síkhá chá-
hen, to ghar men apne khasam se
púchhen; kyúnki sharm kí bát hai
ki 'auraten kalísiye men bolen.
36 Kyá? Khudá ká kalám tumhín
se niklá? yá sirf tumhín tak pahunchá
hai?
37 Agar koí apne ta,ín nabí yá rú-
hání jáne, to cháhiye ki wuh iqrár
kare, ki yih báten, jo main tumhen
likhtá hún, Khudáwand ke ahkám
hain.
38 Aur agar koí na jáne, to na jáne.
39 Garaz, ai bháío, nubúwat karne
kí árzú rakho, lekin tarah tarah kí
zubánen bolne se man'a na karo.
40 Sárí báten durustí aur tartíb ke
sáth howen.

XV BA'B.

AB, ai bháío, main tumhen usí
Injíl kí bát jatátá hún, jis kí
khushkhabarí main ne tumhen dí, aur
tum ne páí, aur us par qáim ho;
2 Usí ke sabab tum bach bhí játe
ho, agar wuh khushkhabarí, jo main
ne tumhen dí, yád rakho; nahín to
tumhárá ímán láná be-fáida hai.
3 Kyúnki main ne auwal báton
men wuhí tum ko sompí, jo main ne
bhí páí, ki jaisá ki kitábon men likhá
hai, Masíh hamáre gunáhon ke wáste
múá;
4 Aur gárá gayá, aur tísre din kitáb-
on ke muwáfiq jí uthá:
5 Aur Kefás ko, aur us ke ba'd
bárahon ko, dikhái diyá:
6 Ba'd us ke pánch sau bháíon se
ziyáda the, jinhen wuh ek-bára dikhái
diyá; aksar un men se ab tak maujúd
hain, par kaí ek so gaye.
7 Phir Ya'qúb ko dikhái diyá:
phir sáre rasúlon ko.
8 Aur sab ke píchhe mujh ko bhí,
jo adhúre dinon ká paidá hún, dikhái
diyá.
9 Ki main rasúlon men sab se
chhotá hún, aur is láiq nahín ki rasúl
kahláún, is wáste ki main ne Khudá
kí kalísiye ko satáyá.
10 Par main jo kuchh hún, Khudá
ke fazl se hún; aur us ká fazl, jo mujh
par húá, so be-fáida na húá; par main
ne un sab se ziyáda mihnat kí; na
main ne, balki Khudá ke fazl ne, jo
mere sáth thá.
11 Pas kyá main, kyá we, aisí
manádí karte hain, aur tum waisá hí
ímán láe ho.
12 Ab agar manádí kí játí hai, ki
Masíh murdon men se jí uthá, to tum
men se kaí ek kyún kahte hain, ki
murdon kí qiyámat na hogí?
13 Jab murdon kí qiyámat nahín,
to Masíh bhí nahín jí uthá.
14 Aur agar Masíh nahín jí uthá,
to hamárí manádí 'abas hai, aur tum-
hárá ímán bhí 'abas.
15 Balki ham Khudá ke jhúthe
gawáh bhí thahre; kyúnki ham ne
Khudá kí bábat gawáhí dí, ki us ne
Masíh ko phir jiláyá hai: jis ko us
ne nahín utháyá, agar murde nahín
uthte.
16 Kyúnki agar murde nahín uthte,
to Masíh bhí nahín jí uthá:

17 Aur agar Masíh nahín̲ uṭhá, to tumhárá ímán be-fáida hai; tum ab tak apne gunáhon̲ men̲ giriftár ho.

18 Phir we bhí jo Masíh men̲ hoke so gaye hain̲, so nest húe.

19 Agar ham sirf isí zindagí men̲ Masíh se ummed rakhte hain̲, to ham sáre ádmíon̲ se kambaḳht hain̲.

20 Par ab Masíh to murdon̲ men̲ se jí uṭhá hai, aur un men̲ jo so gaye hain̲ pahlá phal húá.

21 Ki jab ádmí ke sabab se maut hai, to ádmí hí ke sabab se murdon̲ kí qiyámat bhí hai.

22 Kyún̲ki jaisá A'dam men̲ shámil hoke sab marte hain̲, waisá hí Masíh men̲ shámil hoke sab jiláe jáen̲ge.

23 Lekin har ek apní apní naubat men̲: pahlá phal Masíh; phir we jo Masíh ke hain̲, us ke áne par.

24 Ba'd us ke áḳhirat hai, tab wuh bádsháhat Ḳhudá ke, jo Báp hai, supurd karegá, aur sárí hukúmat aur sáre iḳhtiyár o qudrat ko nest kar degá.

25 Kyún̲ki jab tak ki wuh sáre dushmanon̲ ko apne pán̲won̲ tale na láwe, zarúr hai ki saltanat kare.

26 Maut bhí, jo áḳhirí dushman hai, nest hogí.

27 Ki us ne sab kuchh us ke pán̲won̲ tale kar diyá hai. Magar jab ki wuh kahtá hai, ki sab kuchh us ke tábi' men̲ kar diyá, to záhir hai ki wuhí alag rahá, jis ne sab kuchh us ke tábi' men̲ kar diyá.

28 Aur jab sab kuchh us ke tábi' men̲ áwegá, tab Beṭá áp hí us ká tábi'-dár ho jáwegá, jis ne sab chízen̲ us ke tábi' men̲ kar dín̲, tá ki Ḳhudá sab men̲ sab kuchh howe.

29 Nahín̲ to we jo ki murdon̲ ke úpar baptisma páte hain̲, so kyá karen̲ge? agar murde mutlaq na uṭhen̲, to kyún̲ murdon̲ ke úpar baptisma páte hain̲?

30 Aur phir ham kyún̲ har ghaṛí ḳhatre men̲ paṛe hain̲?

31 Mujhe tumháre is faḳhr kí, jo hamáre Ḳhudáwand Masíh Yisú' se hai, qasam, ki main̲ har roz martá hún̲.

32 Agar main̲ ádmí kí tarah Afasus men̲ darindon̲ ke sáth laṛá, to mujhe kyá fáida, agar murde na uṭhen̲? pas áo, kháwen̲, píwen̲, ki kal ke din maren̲ge.

33 Tum fareb na kháo: burí suhbaten̲ achchhí 'ádaton̲ ko bigáṛtí hain̲.

34 Tum rástí karne ke liye jágo, aur gunáh na karo; ki kitnon̲ men̲ Ḳhudá kí pahchán nahín̲ hai: main̲ tumhen̲ sharm diláne ko yih kahtá hún̲.

35 Sháyad koí kahe, ki Murde kis tarah uṭhte hain̲? aur kis jism ke sáth áte hain̲?

36 Ai nádán, jo chíz tú botá hai, agar wuh na mare, to kabhí jilái na jáegí:

37 Aur yih jo tú botá hai, wuh jism nahín̲ hai jo howegá, balki nirá ek dána hai, ḳhwáh gehún̲, ḳhwáh kuchh aur ká:

38 Par Ḳhudá us ko jaisá us ne cháhá ek jism detá hai, aur har ek bíj ko us ká ḳháss jism.

39 Sab gosht ek tarah ke gosht nahín̲: balki ádmíon̲ ká gosht aur hai, chárpáyon̲ ká gosht aur hai, machhlíon̲ ká gosht aur hai, parindon̲ ká gosht aur.

40 Aur ásmání jism bhí hain̲, aur ḳhákí bhí hain̲: par ásmáníon̲ ká jalál aur hai, ḳhákíon̲ ká aur.

41 A'ftáb ká jalál aur hai, aur máhtáb ká jalál aur, aur sitáron̲ ká jalál aur hai: ki sitára sitáre se jalál kí banisbat farq rakhtá hai.

42 Murdon̲ kí qiyámat bhí aisí hí hai. Wuh faná men̲ boyá játá, aur baqá men̲ uṭhtá hai:

44 Be-hurmatí men̲ boyá játá hai, aur jalál men̲ uṭhtá hai; kamzorí men̲ boyá játá hai, zoráwarí men̲ uṭhtá hai;

44 Nafs-wálá jism boyá játá hai,

aur rúhání jism uṭhtá hai. Ek nafs-
wálá jism hai, aur ek rúhání jism.
45 Chunánchi likhá hai, ki Pahlá
ádmí, ya'ne A'dam, jítí ján húá; aur
pichhlá A'dam jilánewálí rúh húá.
46 Lekin rúhání pahle na thá, balki
nafs-wálá; ba'd us ke rúhání.
47 Pahlá ádmí zamín se khákí hai:
dúsrá ádmí Khudáwand ásmán se hai.
48 Jaisá khákí, waise we bhí jo khá-
kí hain: aur jaisá ásmání, waise we
bhí jo ásmání hain.
49 Aur jis tarah ham ne khákí kí
súrat pái hai, ham ásmání kí súrat bhí
páwenge.
50 Ai bháío, main ab yih kahtá hún,
ki jism aur khún Khudá kí bádsháhat
ke wáris nahín ho sakte, aur na faná
baqá ká wáris ho saktá hai.
51 Dekho, main tumhen ek bhed kí
bát kahtá hún; ki ham sab soenge na-
hín, par ham sab badal jáenge
52 Ek dam men, ek pal men, pichh-
lá narsingá phúnkte waqt: ki narsingá
to phúnká jáegá, aur murde uṭhke
gairfání honge, aur ham bhí badal
jáenge.
53 Kyúnki zarúr hai ki yih fání
baqá ko pahine, aur yih marnewálá
hamesha kí zindagí ko pahine.
54 Aur jab yih fání gair-fání ko,
aur yih marnewálá hamesha kí zin-
dagí ko, pahin chukegá, tab wuh bát,
jo likhí hai, púrí hogí, ki Fath ne
maut ko nigal liyá.
55 Ai maut, terá ḍank kahán? Ai
qabr, terí fath kahán?
56 Maut ká ḍank gunáh hai: aur
gunáh ká zor sharí'at hai.
57 Par shukr Khudá ká, jis ne ha-
men hamáre Khudáwand Yisú' Masíh
ke wasíle fath bakhshí.
58 Pas, ai mere 'azíz bháío, tum
sábit-qadam aur páedár raho, aur
Khudáwand ke kám men hamesha
taraqqí karte raho, yih jánkar ki tum-
hárí mihnat Khudáwand men be-fáida
nahín hai.

XVI BA'B.

AB us chande kí bábat jo muqaddas
logon ke wáste hai, jaisá main
ne Galatiya kí kalísiyáon ko hukm
kiyá, waisá tum bhí karo.
2 Ki har hafte ke pahle din tum
men se har koí apní ámdaní ke mu-
wáfiq, jahán tak fáida uṭháyá, kuchh
jam'a karke apne pás rakhe, tá ki jab
main áún, to chandá karná na paṛe.
3 Aur main áke unhen, jin ko tum
mu'atabar ṭhahráoge, tumháre faiz ká
phal khatton ke sáth Yarúsalam men
lejáne ko bhejúngá.
4 Aur agar merá hí jáná bhí mu-
násib hogá, to we mere sáth jáenge.
5 Aur jab main Maqadúniya men
hoke niklúngá, ki albatta Maqadúniya
men sair karke jáúngá, tab tumháre
pás áúngá.
6 Sháyad main tumháre pás ṭhah-
rún, balki jáṛá bhí káṭún, táki tum
mujhe áge jahán merá jáná ho rawána
kar do.
7 Ki main nahín cháhtá ki ab ráh
hí men tumhárí muláqát karún; par
ummedwár hún ki agar Khudáwand
ijázat de, to kuchh din tumháre pás
rahún.
8 Aur main Pantekust ke din tak
Afasus men rahúngá.
9 Ki ek baṛá darwáza, jis se ek baṛe
kám men dakhl pátá, mere liye khulá
hai, aur mukhálif bahut se hain.
10 Par agar Timtáus áwe, to us kí
khabar lo, tá ki wuh tumháre pás be-
khauf rahe; ki wuh merí tarah Khu-
dáwand ká kám kartá hai.
11 Pas koí us ko haqír na jáne;
balki tum us ko salámat idhar ko ra-
wána kíjiyo, ki mere pás pahunche:
kyúnki main ráh dekhtá hún ki wuh
bháíon samet áwe.
12 Rahá Apullús bhái, so main ne
us se bahut iltimás kiyá, ki wuh tum-
háre pás bháíon ke sáth jáe; par us ká
iráda ab ke mutlaq na thá, ki jáwe;
par jab fursat páwegá, to jáwegá.

13 Jágte raho, ímán men qáim ho,
mardánagí karo, zoráwar ho.
14 Tumhárí sab báten muhabbat ke
sáth hon.
15 Ab, ai bháío, main tum se 'arz
kartá hún, (ki tum Stafanás ke khán-
dán ko jánte ho ki wuh Akhaia ká
pahlá phal hai, aur we muqaddas logon
kí khidmat karne ko musta'idd rahe
hain,)
16 So tum aise logon ke aur har ek
ke jo kám aur mihnat men hamáre
sharík hon, farmánbardár raho.
17 Aur main Stafanás, aur Fúrtú-
nátus, aur Akháikus ke áne se khush
hún; kyúnki unhon ne tum se jo kam
húá, so bhar diyá.
18 Ki unhon ne merí aur tumhárí
rúh ko táza kiyá: is liye tum aison ko
máno.
19 Aur Asia kí kalísiyáen tumhen
salám kahtí hain; aur Aqulá aur
Prisqillá kalísiye samet, jo un ke
ghar men hai, tumhen Khudáwand ke
wáste bahut bahut salám kahte hain.
20 Sáre bhái tumhen salám kahte
hain: tum pák bosa leke ápas men
salám karo.
21 Salám mujh Púlus ká apne háth
se.
22 Agar koí Khudáwand Yisú'
Masíh se muhabbat nahín rakhtá,
wuh haram kiyá jáwe: Khudáwand
átá hai.
23 Khudáwand Yisú' Masíh ká fazl
tum par howe.
24 Merí muhabbat tum sab ke sáth
Masíh Yisú' men ho. A'mín.

¶ Yih pahlá khatt Qurintíon ko likhá húá Filippí se Stafanás aur Fúrtúnátus aur Akháikus aur Timtáus ke háth bhejá gayá.

PU'LUS RASU'L KA' DU'SRA' KHATT QURINTI'ON KO.

I BA'B.

PU'LUS kí, jo Khudá kí marzí se
Yisú' Masíh ká rasúl hai, aur
bháí Timtáus kí jánib se, Khudá kí
kalísiye ko jo Qurintus men hai, un
sab muqaddas logon samet, jo tamám
Akhaia men hain:
2 Fazl aur salámatí hamáre Báp
Khudá aur Khudáwand Yisú' Masíh
kí taraf se tumháre liye howen.
3 Mubárak hai wuh Khudá, jo ha-
máre Khudáwand Yisú' Masíh ká Báp,
aur rahmaton ká Báni, aur sári tasallí
ká Khudá hai;
4 Wuhí hamárí har ek musíbat
men ham ko tasallí detá hai, tá ki ham
us hí tasallí ke sabab, jo hamen Khu-
dá se miltí hai, un ko bhí jo kisí tarah
kí musíbat men hain tasallí de saken.
5 Kyúnki jis tarah Masíhí dukh
ham par barhte játe hain, usí tarah
hamárí tasallí bhí Masíh ke sabab se
barhtí hai.
6 Aur ham agar musíbat uth«áte
hain, to tumhárí tasallí aur naját ke
wáste hai, jo tumháre unhín dukhon
kí, jinhen ham bhí sahte hain, bar-
dásht karne se asar kartí hai; aur

agar ham tasallí páte hain, to tumhárí
tasallí aur naját ke wáste hai.
7 Aur hamárí ummed tumhárí bá-
bat mazbút hai; ki ham jánte hain
ki jis tarah tum dukhon men sharík
ho, us hí tarah tasallí men bhí hoge.
8 Kyúnki, ai bháío, ham nahín
cháhte ki tum hamárí us musíbat se,
jo Asia men ham par parí, náwáqif
raho, ki ham táqat se báhar bahut hí
dab gaye, yahán tak ki ham ne zin-
dagí se bhí háth dhoyá:
9 Balki apne úpar qatl ká hukm
yaqín kar chuke the, tá ki ham na
apná, balki Khudá ká, jo murdon ko
jilátá hai, bharosá rakhen:
10 Us ne ham ko aisí barí halákat
se chhuráyá, aur chhurátá bhí hai, aur
ham ko us se yih ummed hai, ki wuh
áge ko bhí chhuráwegá;
11 Aur tum bhí milke du'á se ha-
máre madadgár ho, tá ki us ni'amat ke
sabab, jo bahut se logon kí du'á se ham
ko milí, bahut se log shukr bhí hamárí
taraf se karen.
12 Kyúnki hamárá fakhr yih hai,
ki hamárá dil gawáhí detá hai, ki ham
ne Khudá kí safáí aur sacháí ke sáth,
jismání hikmat se nahín, balki Khudá
ke fazl se, dunyá men guzrán kí, kháss
kar tumháre darmiyán.
13 Kyúnki ham aur báten tumhen
nahín likhte, magar we hí jinhen tum
parhte aur mánte ho; aur mujhe
ummed hai, ki tum ákhir tak mánte
rahoge;
14 Chunánchi tum ne ham ko bhí
ek taur par mán liyá hai, ki ham tum-
háre fakhr hain, jaise Khudáwand
Yisú' ke din tum bhí hamáre.
15 Aur main ne isí bharose par
pahle tumháre pás áne ká iráda kiyá,
tá ki tum dúsrí ni'amát páo.
16 Aur phir tum pás hokar Maqa-
dúniya ko jáún, aur Maqadúniya se
phir tumháre pás áún, aur ki tum
mujhe áge Yahúdiya ko pahunchá do.
17 Pas main ne jo yih iráda kiyá,
to kyá halkápan se kiyá? yá jin chíz-
on ká main iráda kartá hún, so kyá
jismání taur par wuh iráda kartá hún,
ki hán hán, aur nahín nahín bhí merí
bát men ho?
18 Par Khudá e barhaqq jántá hai,
ki hamárí jo bát tum se thí, so hán
aur nahín na thahrí.
19 Ki Khudá ká Betá Yisú' Masíh
jis kí manádí ham ne, ya'ne, main ne
aur Silwánus aur Timtáus ne, tumháre
bích kí, so hán aur nahín na thahrá,
balki us men hán thahrá.
20 Kyúnki Khudá ke jitne wa'de
hain, sab us men hán, aur us men
A'min hain, tá ki hamáre wasíle se
Khudá ká jalál záhir ho.
21 Aur jo ham ko tumháre sáth
Masíh men qáim kartá hai, aur jis ne
ham ko mamsúh kiyá, so Khudá hai;
22 Aur us ne ham par muhr bhí kí,
aur Rúh ká bai'ána hamáre dilon men
diyá.
23 Garaz, main Khudá ko apne dil
par gawáh látá hún, ki main ne tum
par rahm kiyá, ki ab tak Qurintus
men nahín áyá.
24 Lekin ham tumháre ímán par
khudáwandí nahín karte, balki tum-
hárí khushí ke madadgár hain; kyún-
ki tum ímán se qáim rahte ho.

II BA'B.

MAIN ne apne dil men yih tháná,
ki main tumháre pás phir gam-
gín hoke na áún.
2 Kyúnki agar main tumhen gam-
gín karún, to kaun, siwá us ke jise
main ne gamgín kiyá, mujhe khush
kar saktá hai?
3 Aur main ne tum ko yihí likhá
hai, tá na howe ki main ákar un se,
jin se cháhiye ki main khush hoún,
gamgín hoún; ki tum sabhon kí taraf
se mujhe yaqín hai, ki jo merí khushí
hai, so wuhí khushí tum sabhon kí
hai.
4 Kyúnki main ne barí musíbat aur
dilgírí se bahut se ánsú bahá bahákar

tumhen likhá; aur is wáste nahín ki
tum gámgín ho, par is wáste ki tum
merí us barí muhabbat ko, jo tum se
hai, jáno.
5 Aur agar kisí ne gamgín kiyá, to
us ne mujh ko nahín gamgín kiyá,
balki ek taur par (ki main us par
ziyáda bojh dálne nahín cháhtá hún,)
tum sab ko kiyá.
6 Pas, yih ilzám jo bahuteron se
utháyá, us ke wáste bas hai.
7 So bihtar hai ki tum barkhiláf us
ke us ko mu'áf karo, aur tasallí do, tá
kahín aisá na ho ki bahut gam use
khá jáe.
8 Is liye main tum se 'arz kartá
hún, ki tum us ke sáth apní muhabbat
sábit karo.
9 Ki main ne is wáste bhí likhá
thá, ki tumhen jánchún, ki tum sárí
báton men farmánbardár ho, yá nahín.
10 Jise tum kuchh mu'áf karte ho,
use main bhí mu'áf kartá hún: kyún-
ki main ne jise kuchh mu'áf kiyá, tum-
hárí khátír se Masíh ká qáim-muqám
hokar mu'áf kiyá;
11 Tá na howe ki Shaitán ham par
ziyádatí kare; kyúnki ham us kí tad-
bíron se ná-wáqif nahín hain.
12 Aur jab main Masíh kí Injíl
sunáne ko Troás men áyá, aur Khudá-
wand se mujh par ek darwáza khul
gayá,
13 Tab mere dil ko árám na rahá,
ki main ne apne bháí Títus ko na
páyá; aur un se rukhsat hokar wahán
se Maqadúniya men áyá.
14 Ab shukr Khudá ká, jo Masíh
men ham ko hamesha fathyáb kí tarah
gasht karwátá hai, aur usí kí pahchán
kí khushbú ham se har ek jagah záhir
karwátá hai.
15 Kyúnki ham Khudá ke áge un
ke liye jo bacháe játe hain, aur un ke
liye jo halák hote hain, Masíh kí
khushbúí hain:
16 Ba'zon ko marne ke liye maut
kí bú, aur ba'zon ko jíne ke liye zin-
dagí kí bú hain. Aur kaun in báton
ke láiq hai?
17 Ki ham bahuton kí mánind
Khudá ke kalám men milauní nahín
karte; balki sachái se, aur Khudá kí
taraf se, ham Khudá ke huzúr Masíh
men hoke bolte hain.

III BA'B.

KYA' ham phir apní neknámí ja-
táná shurú' karte hain? yá ham
auron kí tarah muhtáj hain, ki nekná-
mí ke khatt tumháre pás láwen, yá
tum se neknámí ke khatt lejáwen?
2 Hamárá khatt jo hamáre dilon
par likhá hai, tum ho, aur use sáre
ádmí jánte, aur parhte hain:
3 Ki tum záhirá Masíh ke khatt ho,
jis ke taiyár karne men ham khidmat-
karnewále húe, aur wuh siyáhí se
nahín, balki zinda Khudá kí Rúh se,
aur patthar kí takhtíon par nahín,
balki dil kí takhtíon par jo gosht kí
hain, likhá gayá hai.
4 Aur ham aisá bharosá Masíh kí
ma'rifat Khudá par rakhte hain:
5 Is liye nahín ki ham láiq hain,
ki áp se kuchh khiyál bhí kar saken;
balki hamárí liyáqat Khudá se hai;
6 Jis ne ham ko yih liyáqat bhí dí
hai, ki ham naye 'ahd ke khádim
howen; harf ke nahín, balki Rúh ke;
kyúnki harf már dáltá, par Rúh jilátí
hai.
7 Aur agar maut kí wuh khidmat,
jo harfí aur pattharon par khodí gayí
thí, aise jalál ke sáth húí, ki baní
Isráel Músá ke chihre par, basabab us
jalál ke jo us ke chihre par thá, aur
nest honewálá thá, bakhúbí nazar na
kar saken:
8 To Rúh kí khidmat kitne ziyáda
jalál ke sáth na hogí?
9 Ki jab ilzám-dilánewálí khidmat
jalál hai, to rástbází kí khidmat ká
jalál kitná ziyáda na hogá?
10 Balki wuh jo jalálí záhir húá, is
bare jalálwále kí nisbat se, jalál hí na
rakhtá thá.

11 Kyún̲ki agar nest honewálí chíz
jalál ke sáth thí, to wuh jo qáim
rahnewálí hai, kitne hí ziyáda jalál ke
sáth na ho.
12 Pas ham aisí ummed rakhke
baṛí be-parwáí se bolte hain̲:
13 Aur ham Músá kí tarah 'amal
nahín̲ karte, jis ne apne chihre par
parda ḍálá, tá ki baní Isráel us uṭh-
jánewálí kí gáyat tak baḳhúbí na
dekhen̲;
14 Lekin un ke fahm tárík ho
gaye; kyún̲ki áj tak puráne 'ahdnáme
ke paṛhne men̲ wuhí parda rahtá hai,
aur uṭh nahín̲ játá; ki wuh parda
Masíh se játá rahtá hai.
15 Pas áj tak jab Músá kí kitáb
paṛhí játí hai, to wuh parda un ke dil
par paṛá rahtá hai.
16 Lekin jab Ḳhudáwand kí taraf
phiregá, tab wuh parda har taraf se
uṭh jáegá.
17 Aur Ḳhudáwand wuhí Rúh hai;
aur jahán̲ kahín̲ Ḳhudáwand kí Rúh
hai, wahín̲ ázádagí hai.
18 Par ham sab beparda kiye húe
chihre se Ḳhudáwand ke jalál ko goyá
áína men̲ dekh dekhke, jalál se jalál
tak, Ḳhudáwand kí Rúh ke wasíle, us
hí súrat par bante játe hain̲.

IV BA'B.

PAS jis hál ki ham ne yih ḳhidmat
páí, jaisá ki ham par raḥm húá,
to ham udás nahín̲ hote;
2 Balki ham ne sharm ke poshída
kámon̲ se kanára kiyá, aur dagábází
kí chál nahín̲ chalte, aur na Ḳhudá kí
bát men̲ milauní karte hain̲, balki
kalám i haqq ke záhir karne se har ek
ádmí ke dil men̲ Ḳhudá ke huzúr apne
liye jagah karte hain̲.
3 Aur hamárí Injíl agar poshída
howe, to un hí par poshída hai jo
halák hote hain̲:
4 Ki is jahán ke ḳhudá ne un kí
'aqlon̲ ko jo be-ímán hain̲ tárík kar
diyá hai, tá na howe ki Masíh kí, (jo
Ḳhudá kí súrat hai,) jalálwálí Injíl kí
roshní un par chamke.
5 Ki ham apní nahín̲, balki Masíh
Yisú' Ḳhudáwand kí manádí karte
hain̲; aur apne ta'ín̲ Yisú' ke liye
tumháre ḳhádim záhir karte.
6 Kyún̲ki Ḳhudá, jis ke hukm ke
mutábiq táríkí se roshní chamkí, us
ne hamáre dilon̲ ko roshan kiyá, táki
Ḳhudá ke jalál kí pahchán ká núr
Yisú' Masíh ke chihre se ham men̲
jalwagar ho.
7 Par ham yih ḳhazána miṭṭí ke
básanon̲ men̲ rakhte hain̲, táki záhir
howe ki qudrat kí be-niháyat buzurgí
hamárí taraf se nahín̲, balki Ḳhudá kí
taraf se hai.
8 Aur ham to har taraf se musíbat
men̲ hain̲, lekin shikanje men̲ nahín̲;
hairán hain̲, par ná-ummed nahín̲;
9 Satáe játe hain̲, par akele chhoṛe
nahín̲ gaye; giráe játe hain̲, par halák
nahín̲ húe;
10 Ki ham Ḳhudáwand Yisú'
Masíh kí maut ko apne badan men̲
hamesha liye phirte hain̲, táki Yisú'
kí zindagí bhí hamáre jism men̲ záhir
howe.
11 Ki ham jo zinda hain̲, Yisú' kí
ḳhátir hamesha maut ke hawála kiye
játe hain̲, táki Yisú' kí zindagí bhí
hamáre fání jism men̲ záhir howe.
12 Pas maut ká ham men̲, aur
zindagí ká tum men̲, asar hotá hai.
13 Par is sabab se ki ímán kí wuhí
rúh ham men̲ hai, jaisá likhá hai, ki
Main̲ ímán láyá, aur is liye bolá; ham
bhí ímán láe, aur isí wáste bolte bhí
hain̲;
14 Ki ham jánte hain̲ ki wuhí jis
ne Ḳhudáwand Yisú' ko jiláyá, so
ham ko bhí Yisú' ke sáth jiláwegá,
aur tumháre sáth apne huzúr men̲
házir karegá.
15 Kyún̲ki sárí chízen̲ tumháre
wáste hain̲, táki wuh fazl jo niháyat
húá, Ḳhudá ke jalál ke liye bahuton̲
ke wasíle se shukrguzárí baṛháwe.

16 Is liye ham udás nahín hote hain; balki harchand ki hamárí záhirí insániyat nest hotí hai, lekin bátiní roz ba roz nayí hoti játí hai.

17 Ki hamárí pal bhar kí halkí musíbat kyá hí be-niháyat aur abadí bhárí jalál hamáre liye paidá kartí rahtí hai;

18 Ki ham na un chízon par jo dekhne men átí hain, balki un chízon par jo dekhne men nahín átín, nazar karte hain; kyúnki jo chízen dekhne men átí hain, chand roz kí hain, aur we jo dekhne men nahín átín, hamesha kí hain.

V BA'B.

KYU'NKI ham jánte hain ki jab hamárá yih khaima sá khákí ghar ujar jáwe, to ham ek 'imárat Khudá se páwenge; wuh ek ghar hai, jo háthon se nahín baná, balki abadí aur ásmán par hai.

2 Ki ham is men áhen khínchte, aur barí árzú rakhte hain, ki apne ásmání ghar se mulabbas howen:

3 Is liház se ki ham haqíqatan mulabbas honge, aur na ki nange páe jáenge.

4 Kyúnki ham to jab tak is khaime men hain, bojh se dabkar áhen khínchte hain: lekin nahín cháhte ki is poshish ko utáren, balki yih, ki is ke úpar use pahin len, táki zindagí maut ko nigal jáwe.

5 Aur jis ne ham ko usí ke liye taiyár kiyá, so Khudá hai, aur us hí ne hamen Rúh ká bai'ána bhí diyá.

6 Is liye hamárí hamesha khátir-jam'aí hai, ki jánte hain ki jab tak ham badan ke ghar men hain, ham apne ghar se, jo Khudáwand ke yahán hai, dúr hain.

7 (Ki ham ímán se, aur na ki dekh dekhke chalte hain:)

8 So hamárí khátir-jam'aí hai; aur ham beshtar cháhte hain, ki badan men apne ghar se rawána howen, aur Khudáwand ke yahán apne ghar men pahunchen.

9 Is liház se ham koshish karte hain, kí kyá házir howen, yá gair-házir howen, us ko pasand áwen.

10 Kyúnki ham sab ko zarúr hai ki Masíh kí masnad i 'adálat ke áge házir howen, táki har ek jo kuchh us ne badan men hoke kiyá, kyá bhalá, kyá burá, muwáfiq us ke páwe.

11 Is wáste ham Khudáwand ke khauf ko samajhkar ádmíon kí minnat karte hain; aur Khudá par hamárá hál záhir hai; aur ummed hai ki tumháre dilon par bhí záhir ho.

12 Ki ham phir apní neknámí tum par nahín jatáte hain, par tumhen hamáre sabab fakhr karne kí jagah dete hain, táki tum un ko, jo záhir par fakhr karte hain aur bátin par nahín, jawáb de sako.

13 Kyúnki agar ham be-khud hain, to yih Khudá ke wáste hai; aur agar hoshyár hain, to yih tumháre wáste hai.

14 Ki Masíh kí muhabbat ham ko khínchtí hai; kyúnki ham yih samjhe, ki jab ek sab ke wáste múá, to sab murda thahre.

15 Aur wuh sab ke wáste múá, ki jo jíte hain, so áge ko apne liye na jíwen, balki us ke liye jo un ke wáste múá, aur phir jí uthá.

16 Pas ab se ham kisí ko jism kí ráh se nahín pahchánte hain; aur agarchi ham ne Masíh ko bhí jism kí ráh se pahcháná hai, par ab use phir ham nahín pahchánte.

17 Is liye agar koí Masíh men hai, to wuh nayá makhlúq hai: purání chízen guzar gayín; dekho, sárí chízen nayí húín.

18 Aur yih sárí chízen Khudá kí taraf se hain, jis ne Yisú' Masíh ke wasíle ham ko áp se miláyá, aur miláp kí khidmat hamen dí;

19 Ya'ne, Khudá ne Masíh men hoke dunyá ko apne sáth yún milá

liyá, ki us ne un kí taqsíron̲ ko un par
hisáb na kiyá: aur mel ká kalám
hamen̲ sompa.
20 Is liye ham Masíh ke elchí hain̲,
goyá ki Ḳhudá hamáre wasíle minnat
kartá hai: so ham Masíh ke badle
iltimás karte hain̲, ki tum Ḳhudá se
mel karo.
21 Kyún̲ki us ne us ko jo gunáh se
wáqif na thá, hamáre badle gunáh
ṭhahráyá, táki ham us men̲ shámil
hoke Iláhí rástbází ṭhahren̲.

VI BA'B.

PAS ham báham ham-ḳhidmat
hoke tum se minnat bhí karte
hain̲, ki Ḳhudá ká fazl 'abas mat páte
jáo.
2 (Kyún̲ki wuh kahtá hai, ki Main̲
ne qabúliyat ke waqt men̲ terí suní,
aur naját ke din terí madad kí: dekho,
ab qabúliyat ká waqt hai; dekho, ab
naját ká din hai.)
3 Ham kisí ke ṭhokar kháne ke
bá'is nahín̲ hote, tá ki yih ḳhidmat
badnám na ho:
4 Par áp ko har ek bát men̲ Ḳhudá
ke ḳhádim kí tarah záhir karte hain̲,
baṛí bardásht se, musíbaton̲ se, ihti-
yájon̲ se, tangíon̲ se,
5 Koṛe kháne se, qaid se, hangámon̲
se, mihnaton̲ se, be-dáríon̲ se, fáqon̲ se,
6 Pákízagí se, ma'rifat se, sabr se,
mihrbání se, Pák Rúh se, be-riyá mu-
habbat se,
7 Kalám i haqq se, Ḳhudá kí qudrat
se, rástbází ke hathyáron̲ se, jo dahine
báen̲ hain̲,
8 'Izzat aur be-'izzatí se, badnámí
aur neknámí se: dagábáz kí mánind
hain̲, par sachche hain̲;
9 Gumnám kí mánind hain̲, par
mashhúr hain̲; marnewálon̲ kí má-
nind hain̲, par dekho, ham jíte hain̲;
tambíh pánewálon̲ kí mánind hain̲,
par halák nahín̲;
10 Gamgín kí mánind hain̲, par
hamesha ḳhush hain̲; kangál kí má-
nind hain̲, par bahuton̲ ko daulatmand
karte hain̲; ná-dár kí mánind hain̲,
par sab kuchh rakhte hain̲.
11 Ai Qurintío, hamárí zubán tum-
hárí taraf khulí, hamárá dil kusháda
ho gayá.
12 Tum hamáre sabab se tang
nahín̲, par apne hí dilon̲ se tang ho.
13 Pas, is ke badle men̲, (main̲ tum
se yún̲ kahtá hún̲, jaisá farzandon̲ se,)
tum bhí kusháda-dil hoo.
14 Aur tum be-ímánon̲ ke sáth ná-
láiq júe men̲ mat juṭe jáo: ki rástí aur
ná-rástí men̲ kaun sá sájhá hai? aur
roshní ko táríkí se kaun sá mel hai?
15 Aur Masíh ko Bali'ál ke sáth
kaun sí muwáfaqat hai? yá ímándár
ká be-ímán ke sáth kyá hissa hai?
16 Aur Ḳhudá kí haikal ko buton̲
se kaun sí muwáfaqat hai? ki tum to
zinda Ḳhudá kí haikal ho; chunánchi
Ḳhudá ne kahá hai, ki Main̲ un men̲
rahún̲gá, aur un men̲ chalún̲gá, aur
main̲ un ká Ḳhudá hún̲gá, aur we
mere log hon̲ge.
17 Is wáste Ḳhudáwand yih kahtá
hai, ki Tum un ke darmiyán se nikal
áo, aur judá ho raho, aur nápák ko
mat chhúo, aur main̲ tum ko qabúl
karún̲gá;
18 Aur main̲ tumhárá Báp hún̲gá,
aur tum mere beṭe beṭíán̲ hoge; yih
Ḳhudáwand Qádir i mutlaq farmátá
hai.

VII BA'B.

PAS, ai 'azízo, cháhiye ki ham aise
wa'da páke áp ko har tarah kí
jismání aur rúhání najásat se pák
karen̲, aur Ḳhudá ke ḍar se pákízagí
ko kámil karen̲.
2 Ham ko qabúl kar lo; ham ne
kisí se be-insáfí nahín̲ kí, kisí ko
ḳharáb nahín̲ kiyá, kisí par kuchh
ziyádatí nahín̲ kí.
3 Main̲ ilzám dene ke wáste yih
nahín̲ kahtá: kyún̲ki áge hí kah
chuká hún̲ ki tum hamáre dilon̲ men̲
ho, yahán̲ tak ki ham tum ek sáth
maren̲ aur jíen̲.

4 Merí báten̲ tumhárí bábat bahut
be-dharak hain̲, mujhe tumháre sabab
baṛá faḳhr hai; main̲ to tasallí se
bhará húá hún̲, apní sab musíbat men̲
niháyat ḳhush hún̲.
5 Kyún̲ki jab ham Maqadúniya
men̲ áe, hamáre jism ko kuchh árám
na thá, balki ham har tarah kí musíbat
men̲ giriftár the; báhar laṛáíán̲, bhí-
tar dahshaten̲.
6 Lekin Ḳhudá ne, jo 'ájizon̲ ko
dilásá detá hai, Títus ke á pahunchne
se hamen̲ tasallí baḳhshí.
7 Aur na sirf usí ke á jáne se, balki
us tasallí se bhí, jo us ne tumháre
bích rahke páí, ki us ne tumhárá shauq,
tumhárá afsos, tumhárí ġairatmandí,
jo merí bábat thí, hamáre áge bayán ki,
yahán̲ tak ki main̲ ziyáda ḳhush
húá.
8 Jo main̲ ne us ḳhatt se tumhen̲
ġamgín kiyá, us se main̲ nahín̲ pachh-
tátá, agarchi main̲ pachhtátá thá; is
liye ki dekhtá hún̲, ki jo ġamgíní us
ḳhatt se húí, thoṛí hí muddat tak thí.
9 Ab main̲ ḳhush húá hún̲, na is
wáste ki tum ġamgín kiye gaye, par
is wáste ki tumháre ġam ká anjám
tauba húá: kyún̲ki tum Ḳhudá ke
liye ġamgín kiye gaye, tá ki ham se
kisí bát men̲ nuqsán na páo.
10 Kyún̲ki wuh ġam jo Ḳhudá ke
liye hai, aisí tauba paidá kartá hai, jis
se naját hotí hai, aur us se kuchh pachh-
táwá nahín̲ hotá; par dunyá ká ġam
maut paidá kartá hai.
11 Kyún̲ki isí par liház karo, ki
tumháre ġam ne, jo Ḳhudá ke liye thá,
tum men̲ kyá hí chálákí, kyá hí 'uzr-
ḳhwáhí, kyá hí ḳhafaġí, kyá hí
dahshat, kyá hí shauq, kyá hí ġairat,
kyá hí badlá lená paidá kiyá! Tum ne
har tarah se sábit kiyá, ki tum is mu-
qaddame men̲ pák ho.
12 Ġaraz, agarchi main̲ ne tumhen̲
likhá, par main̲ ne na us ke liye jis ne
andher kiyá, aur na us ke wáste jis par
andher húá, balki is liye, ki hamárí
fikr, jo tumháre liye Ḳhudá ke huzúr
hai, tum par záhir howe.
13 Isí liye ham ne tumhárí tasallí
se tasallí páí; aur Títus kí ḳhushí se
bahut ziyáda ḳhush húe, ki us kí rúh
tum sabhon̲ ke sabab táza húí.
14 Aur agar main̲ ne us ke sámhne
tumhárí bábat kuchh faḳhr kiyá, to
sharminda nahín̲ hún̲; par jaise sárí
báten̲, jo ham ne tum se kahín̲, sach
sach hain̲, waise hí hamárá faḳhr, jo
Títus ke sámhne thá, sach ṭhahrá.
15 Aur us kí dilí muhabbat tum
par ziyádatar hai, ki us ko tum sab kí
farmánbardárí yád hai, ki tum ne
ḍarte aur thartharáte húe use qabúl
kiyá.
16 Pas, main̲ ḳhush hún̲ ki har ek
bát men̲ tum se merí ḳhátir-jama'í
hai.

VIII BA'B.

AUR, ai bháío, ham Ḳhudá ke us
fazl ko, jo Maqadúniya kí kalísi-
yáon̲ par kiyá gayá hai, tumhen̲ jatáte
hain̲;
2 Ki musíbat kí baṛí ázmáish men̲
un kí ḳhushí kí ziyádatí aur un kí
niháyat ġaríbí ne un kí saḳháwat kí
daulat ko bahut baṛháyá.
3 Kyún̲ki main̲ yih gawáhí detá
hún̲, ki we maqdúr bhar, balki maq-
dúr se ziyáda, áp se musta'idd the;
4 Aur baṛí minnat ke sáth ham se
darḳhwást kí, ki ham us baḳhshish
ko lewen̲, aur muqaddason̲ ke liye use
pahuncháne men̲ sharík howen̲.
5 Aur hamárí ummed hí ke mu-
wáfiq nahín̲, balki apne ta,ín̲ pahle
Ḳhudáwand ko, aur phir Ḳhudá kí
marzí se ham ko sompá.
6 Is wáste ham ne Títus se yih
darḳhwást kí, ki jaisá us ne áge shurú'
kiyá thá, waisá hí tumháre darmiyán
bhí us in'ám ko púrá kare.
7 Pas, jis tarah tum har ek bát
men̲, ímán, aur kalám, aur 'ilm, aur
sárí koshish, aur us muhabbat men̲ jo
ham se rakhte ho, sabqat le gaye ho,

waise hí is ni'amat kí bábat bhí tum sabqat le jáo.

8 Main̲ kuchh hukm ke taur par nahín̲, balki auron̲ kí sargarmí ke sabab, aur tumhárí muhabbat kí haqíqat ázmáne ke liye, yih kahtá hún̲.

9 Kyún̲ki tum hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh ke fazl ko jánte ho, ki wuh daulatmand thá, aur tumháre wáste muflis ho gayá, tá ki tum us kí muflisí se daulatmand ho jáo.

10 Aur main̲ is bát men̲ yih ráe záhir kartá hún̲; kyún̲ki yihí tumháre wáste munásib hai, ki tum ne na faqat yih kám karná shurú' kiyá, balki ek baras áge se us ke karne ká iráda kiyá.

11 Pas ab tum use tamám bhí karo; ki jaise tum iráda karne par musta'idd the, waise hí maqdúr ke muwáfiq us ke tamám karne par bhí ho.

12 Kyún̲ki agar nek níyat pahle ho, to ádmí, muwáfiq us ke jo us pás hai, maqbúl hogá, na us ke muwáfiq jo us pás nahín̲.

13 Ġaraz, yih nahín̲ ki auron̲ ko árám, aur tumhen̲ taklíf ho:

14 Balki barábarí ke taur par ho, tá ki is waqt tumhárí ziyádatí un kí kamí ko púrá kare, aur un kí ziyádatí tumhárí kamí ko: tá ki barábarí ho jáwe:

15 Chunánchi likhá hai, ki Jis ne bahut jam'a kiyá, us ká kuchh baṛhá nahín̲; aur jis ne thoṛá jam'a kiyá, us ká kuchh ghaṭá nahín̲.

16 Ab Ḳhudá ká shukr, jis ne tumhárí baṛí ḳhair-ḳhwáhí Títus ke dil men̲ ḍálí.

17 Ki us ne to darḳhwást qabúl kí; balki áp hí taiyár hoke apní ḳhushí se tumháre pás nikal gayá.

18 Aur ham ne us ke sáth us bhái ko bhejá, jis kí ta'ríf Injíl ke sabab sárí kalísiyáon̲ ke darmiyán hai.

19 Aur sirf yihí nahín̲, balki wuh kalísiyáon̲ ká chuná húá bhí hai, ki hamárá ham-safar hoke yih ni'amat sáth le jáe, jis ke ham ḳhádim hain̲, tá ki Ḳhudáwand hí kí sitáish kí jáe, aur tumhárí himmat záhir howe.

20 Ham is se ḳhabardár rahte hain̲, ki is ḳhairát i firáwán ke sabab, jis ke ham ḳhádim hain̲, koí hamen̲ badnám na kare.

21 Is liye jo báten̲ ki sirf Ḳhudáwand hí ke áge nahín̲, balki ádmíon̲ ke áge bhí bhalí hain̲, ham un ke liye dúr-andeshí karte hain̲.

22 Aur ham ne un ke sáth apne us bhái ko bhejá, jise ham ne bahut sí báton̲ men̲ bárhá ázmákar chálák páyá: par ab us baṛe bharose ke sabab se, jo us ká tum par hai, bahut ziyáda chálák hai.

23 Báqí, Títus jo hai, wuh merá sharík, aur tumháre wáste merá ham-ḳhidmat hai: aur hamáre bhái jo hain̲, so kalísiyáon̲ ke rasúl, aur Masíh ká jalál hain̲.

24 Pas, tum apní muhabbat aur hamáre us faḳhr ko, jo tumhárí bábat hai, un par aur kalísiyáon̲ ke sámhne sábit kiyá karo.

IX BA'B.

PAR us ḳhidmat kí bábat jo muqaddas logon̲ ke wáste hai, merá likhná tum ko záid hai:

2 Kyún̲ki main̲ tumhárí himmat ko jántá hún̲, aur is sabab se Maqadúnion̲ ke áge tumhárí baṛáí kartá hún̲, ki Aḳhaia ká mulk parsál se taiyár thá; aur tumhárí sargarmí ne bahuton̲ ko ubhárá.

3 Lekin main̲ ne bháíon̲ ko bhejá, ki hamárí wuh baṛáí jo is bát men̲ tumhárí bábat thí be-asl na ṭhahre, tá ki, jaisá main̲ ne kahá hai, tum taiyár ho raho:

4 Kahín̲ aisá na howe ki agar Maqadúniya ke log mere sáth áwen̲, aur tumhen̲ taiyár na páwen̲, ham (to ham nahín̲ kahte, ki tum) is baṛáí

par 'iatimád karne se sharminda howen̲.

5 Is wáste main̲ ne bháíon̲ se yih darḳhwást karná zarúr samjhá, ki we áge tumháre pás jáwen̲, aur tumhárí us saḳháwat ke phal ko, jis ká peshtar bárhá zikr húá, áge taiyár kar rakhen̲, tá ki wuh saḳháwat kí tarah, na ki baḳhílí kí tarah, maujúd rahe.

6 Par bát yih hai, ki jo dareg karke botá hai, dareg se káṭegá: aur jo kusháda dil hoke botá hai, kusháda dil se káṭegá.

7 Har ek, jis tarah apne dil men̲ ṭhahrátá hai, dewe; na ki dareg se, yá láchárí se: kyún̲ki Ḳhudá usí ko jo ḳhushí se detá hai piyár kartá hai.

8 Aur Ḳhudá tum par har tarah kí ni'amat baṛhá saktá hai, táki tum hamesha sab tarah kí kifáyat rakhke har súrat kí nekokárí men̲ baṛhte jáo:

9 (Chunánchi likhá hai, ki Us ne bikhráyá hai; us ne kangálon̲ ko diyá hai; us kí rástbází hamesha kí hai.

10 Ab jo bone ke liye bíj, aur kháne ko roṭí baḳhshtá hai, so tum ko bone ke liye bíj baḳhshe, aur ziyáda kare, aur tumhárí rástbází ke phal baṛhá de;)

11 Tá ki tum har bát men̲ ganí hoke sab tarah kí saḳháwat karo, ki yih hamáre wasíle se Ḳhudá kí shukrguzárí ká bá'is hotá hai.

12 Kyún̲ki is chande kí ḳhidmat na sirf muqaddason̲ kí ihtiyájon̲ ko dúr kartí, balki Ḳhudá tak pahunchtí, ki bahuton̲ ke wasíle us kí shukrguzáríán̲ hotín̲.

13 Ki we us ḳhidmat ká hál tajwíz karke is liye Ḳhudá kí sitáish karte hain̲, ki tum Masíh kí Injíl ke tábi' hone ká iqrár karte ho, aur un kí aur sab kí madad karne men̲ saḳháwat karte ho;

14 Aur we tumháre wáste du'á mángte hain̲, aur Ḳhudá ke us kamál fazl ke liye, jo tum par hai, tumhen̲ bahut cháhte hain̲.

15 Ḳhudá ká us kí baḳhshish par jo bayán se báhar hai shukr ho.

X BA'B.

MAIN̲ Púlus to tumháre rú-barú tum men̲ haqír, aur píṭh píchhe tum par diler hún̲, Masíh kí farotaní aur bardásht ká wásta deke tum se 'arz kartá hún̲:

2 Magar yih bhí darḳhwást kartá hún̲, ki main̲ házir hoke us istiqlál ke sáth diler na hoún̲, jis se main̲ un par, jin ke nazdík hamárí chál jismání hai, diler húá cháhtá hún̲.

3 Kyún̲ki ham agarchi jism men̲ chalte hain̲, par jism ke taur par nahín̲ laṛte;

4 (Is liye ki hamárí laṛáí ke hathyár jismání nahín̲, par Ḳhudá ke sabab qil'aon̲ ke ḍhá dene par kárgar hain̲;)

5 Ki ham tasauwuron̲ ko, aur har ek bulandí ko, jo Ḳhudá kí pahchán ke barḳhiláf áp ko ubhártí hai, girá dete hain̲, aur har ek ḳhiyál ko qaid karke Masíh ká farmánbardár karáte hain̲;

6 Aur ham musta'idd hain̲ ki jab tumhárí farmánbardárí púrí ho, to ham har tarah kí ná-farmánbardárí ká badlá lewen̲.

7 Kyá tum záhir par nazar karte ho? agar kisí ko is ká yaqín hai, ki wuh áp Masíh ká hai, to wuh yih bhí áp se gaur kare, ki jaisá wuh Masíh ká hai, waise ham bhí Masíh ke hain̲:

8 Ki agar main̲ is iḳhtiyár par, jo Ḳhudáwand ne banáne, na tumháre ḍhá dene ko, hamen̲ diyá hai, kuchh ziyáda faḳhr karún̲, to sharminda na hoún̲gá:

9 Main̲ yih kahtá hún̲, na howe ki main̲ aisá záhir hoún̲, ki ḳhatton̲ ko likhke tumhen̲ ḍarátá hún̲.

10 Kyún̲ki koí kahtá hai, ki us ke ḳhatt albatta bhárí aur asar-baḳhsh hain̲; par wuh áp jism se kamzor, aur us ká kalám haqír hai.

11 So aisá ádmí samajh rakhe, ki

jaise píṭh píchhe ḳhatton̲ men̲ hamá-rá kalám hai, waise hí jab ham házir hon̲ge hamárá kám bhí hogá.

12 Kyún̲ki hamárí yih jur,at nahín̲, ki ham apne ta,ín̲ un men̲ shumár karen̲, yá un men̲ ke ba'zon̲ se muqá-bala karen̲, jo ki apní ta'ríf karte hain̲: lekin we ápas men̲ apní paimá-ish karke aur áp se apná muqábala karke nádán ṭhaharte hain̲.

13 Par ham paimáne se báhar jáke faḳhr na karen̲ge, balki jis qánún kí paimáish Ḳhudá ne hamen̲ bánṭ dí, jo tum tak bhí pahunchtí hai, ham usí ke muwáfiq faḳhr karen̲ge.

14 Kyún̲ki ham hadd se báhar áp ko nahín̲ baṛháte, goyá tum tak na pahunche hon̲; is liye ki ham Masíh kí Injíl sunáte húe tum tak bhí pa-hun̲che hain̲:

15 Aur ham paimáne ke báhar jákar auron̲ kí mihnaton̲ par faḳhr nahín̲ karte: lekin ummedwár hain̲ ki tum apne ímán men̲ taraqqí karke ham ko hamáre qánún ke muwáfiq bahut ziyáda baṛhá do;

16 Ki ham tumhárí sarhadd ke us pár jáke Injíl pahuncháwen̲, aur dús-re ke qánún par jahán̲ sab taiyár hain̲ faḳhr na karen̲.

17 Par jo faḳhr kartá hai, so Ḳhu-dáwand par faḳhr kare.

18 Kyún̲ki jo apní ta'ríf kartá hai, wuh nahín̲, balki jis kí ta'ríf Ḳhudá-wand kartá hai, wuhí maqbúl hai.

XI BA'B.

KA'SH ki tum zarra merí bewu-qúfí kí bardásht karo: par yaqí-nan tum to merí bardásht karte ho.

2 Mujhe tumhárí bábat Ḳhudá kí sí gairat átí hai; kyún̲ki main̲ ne tum-hárí mangní ek hí shauhar se kí hai, táki main̲ tum ko pák-dáman kun̲-wárí kí mánind Masíh ke pás házir karún̲.

3 Par main̲ ḍartá hún̲, kahín̲ aisá na howe ki jaise sámp ne apní dagá-bází se Hawwah ko ṭhagá, waise hí tumháre dil bhí us safáí se jo Masíh men̲ hai phirke ḳharáb ho jáwen̲.

4 Ki agar koí ákar dúsre Yisú' kí manádí kartá, jis kí ham ne manádí nahín̲ kí, yá agar koí aur rúh, jise tum ne na páyá, pátá, yá dúsrí Injíl miltí, jo tumhen̲ na milí thí, to tum-hárá bardásht karná ḳhúb thá.

5 Kyún̲ki main̲ apne ta,ín̲ sab se baṛe rasúlon̲ se kuchh kam nahín̲ samajhtá hún̲.

6 Aur agar kalám men̲ 'awámm sá hún̲, par 'ilm men̲ nahín̲; lekin ham to sab báton̲ men̲ har tarah se tum par záhir húe hain̲.

7 Kyá yih merá gunáh húá, ki main̲ ne apne ta,ín̲ farotan kiyá, táki tum buland ho, kyún̲ki main̲ ne tum-hen̲ Ḳhudá kí Injíl kí ḳhushḳhabarí muft sunáí?

8 Main̲ ne to dúsrí kalísiyáon̲ ko lúṭá, ki tumhárí ḳhidmat ke liye un se darmáhá liyá.

9 Aur jab main̲ tumháre darmiyán thá, aur muhtáj húá, tad bhí kisí par bojh na diyá, kyún̲ki merí ihtiyáj ko un bháíon̲ ne jo Maqadúniya se áe the dúr kiyá: aur har ek bát men̲ main̲ tum par bojh dene se báz rahá, aur báz rahún̲gá.

10 Masíh kí sachái se, jo mujh men̲ hai, main̲ kahtá hún̲, ki yih faḳhr Aḳhaia kí nawáhí men̲ mujh se judá na hogá.

11 Kis wáste? kyá is wáste ki main̲ tum se muhabbat nahín̲ rakhtá? Ḳhudá jántá hai.

12 Par main̲ jo kartá hún̲, so hí kartá rahún̲gá, ki main̲ un ko, jo qá-bú ḍhúnḍhte hain̲, qábú páne na dún̲, tá ki jis bát men̲ we faḳhr karte hain̲, aise jaise ham hain̲ páe jáwen̲.

13 Kyún̲ki aise log jhúṭhe rasúl, dagábáz kárinde hain̲, jo apní súraton̲ ko Masíh ke rasúlon̲ se badal ḍálte hain̲.

14 Aur yih ta'ajjub nahín̲, kyún̲ki

Shaitán bhí apní súrat ko núrí firishte se badal ḍáltá hai.

15 Is wáste agar us ke ḳhádim bhí apní súraton ko rástbází ke ḳhádimon se badal ḍálen, to yih kuchh baṛí bát nahín; par un ká anjám un ke kámon ke muwáfiq hogá.

16 Phir main kahtá hún, ki koí mujhe bewuqúf na samjhe; aur nahín to, bewuqúf bhí samajhke mujhe qabúl kare, ki main bhí thoṛá faḳhr karún.

17 Jo kuchh ki main kahtá hún, so Ḳhudáwand kí ráh se nahín, balki bewuqúfí kí ráh se, aur us istiqlál se jo faḳhr ke sáth hotá, kahtá hún.

18 Azbaski bahut se log jismání tarah par faḳhr karte hain, to main bhí faḳhr karúngá.

19 Kyúnki tum bewuqúfon kí bardásht ḳhushí se karte ho, is liye ki áp ’aqlmand ho.

20 Ki jab koí tumhen gulám banátá hai, yá jab koí tumhen nigaltá hai, yá jab koí tum se kuchh chhín letá hai, yá jab koí áp ko buland kartá hai, yá jab koí tumháre munh par tamánchá mártá hai, tab tum bardásht karte ho.

21 Main be-hurmatí kí bábat boltá hún, ki goyá ham kamzor hote. Par jis bát men koí diler hai, to main bhí (bewuqúfí se yih kahtá hún,) diler hún.

22 Kyá we ’Ibrání hain? main bhí hún. Kyá we Isráelí hain? main bhí hún. Kyá we Abirahám kí nasl se hain? main bhí hún.

23 Kyá we Masíh ke ḳhádim hain? main (nádání se kahtá hún,) ziyádatar hún; mihnaton men ziyáda, koṛe kháne men hadd se ziyáda, qaidon men beshtar, mauton men aksar.

24 Main ne Yahúdion se pánch bár ek kam chálís koṛe kháe.

25 Tín bár chhaṛíon se már kháí, ek daf’a pathráo kiyá gayá, tín martaba jaház ke ṭúṭ jáne kí balá men paṛá, ek rát din samundar men káṭá.

26 Main safaron men bahut, daryáon ke ḳhatron men, choron ke ḳhatron men, apní qaumwálon se ḳhatron men, gair-qaumwálon se ḳhatron men, shahr ke bích ḳhatron men, bayábán ke bích ḳhatron men, samundar ke bích ḳhatron men, jhúṭhe bháíon ke bích ḳhatron men, rahá hún;

27 Mihnat aur mashaqqat men, bárhá bedáríon men, bhúkh aur piyás men, fáqon men aksar, sardí aur nange rahne kí hálat men bhí, rahá hún.

28 In báharwálí chízon ke siwá sárí kalísiyáon kí fikr mujh ko har roz á dabátí hai.

29 Kaun kamzor hai, ki main kamzor nahín hún? kaun ṭhokar khátá, ki main nahín jaltá?

30 Agar faḳhr kiyá cháhiye, to main apní kamzoríon par faḳhr karúngá.

31 Hamáre Ḳhudáwand Yisú’ Masíh ká Ḳhudá aur Báp, jo hamesha mubárak hai, jántá hai ki main jhúṭh nahín kahtá.

32 Dimishq men názim ne, jo bádsháh Aratás kí taraf se thá, is iráde se ki mujhe pakaṛ le, Dimishqíon ke shahr par chaukí biṭhláí:

33 Tab main khiṛkí kí ráh se ek ṭokre men díwár par se laṭká diyá gayá, aur us ke háthon se bach niklá.

XII BA’B.

BE-SHUBHA apná faḳhr karná mujhe munásib nahín; par main Ḳhudáwand kí royaton aur mukáshafon ká bayán kiyá cháhtá hún.

2 Masíh ke ek shaḳhs ko main jántá hún, ki chaudah baras guzre honge, ki (wuh yá to badan ke sáth, ki yih mujhe ma’lúm nahín, yá bagair badan ke, ki yih bhí mujhe ma’lúm nahín, Ḳhudá ko ma’lúm hai;) tísre ásmán tak ekáek pahuncháyá gayá.

3 Aur main aise shaḳhs ko jántá hún, ki wuhí (yá badan ke sáth, yá

badan ke bagair, ki mujhe ma'lúm nahín̲, Ḳhudá ko ma'lúm hai ;)

4 Firdaus tak ekáek pahuncháyá gayá, aur us ne we báten̲ sunín̲, jo kahne kí nahín̲, aur jin ká kahná bashar ká maqdúr nahín̲.

5 Aise hí ádmí par main̲ faḳhr karún̲gá ; par main̲ áp par, siwá apní kamzoríon̲ ke, faḳhr na karún̲gá.

6 Ki agar main̲ faḳhr kiyá cháhún̲, to main̲ bewuqúf na banún̲, kyún̲ki sach bolún̲gá ; par main̲ áp ko báz rakhtá hún̲, **tá na** howe ki koí mujhe us se, jaisá mujhe dekhtá hai yá jaisá mere haqq men̲ suntá hai, ziyáda jáne.

7 Aur tá ki main̲ royaton̲ kí ziyádatí se phúl na jáún̲, mere jism men̲ kánṭá, jo Shaitán ká páyik hai, ki mujhe ghúse máre, chubáyá gayá, tá ki main̲ phúl na jáún̲.

8 Us ke liye main̲ ne Ḳhudáwand se tín bár iltimás kiyá, ki yih mujh men̲ se dúr ho jáwe.

9 Par us ne yih mujh se kahá, ki Merá fazl tujhe kifáyat hai : kyún̲ki merá zor kamzorí men̲ púrá hotá hai. Pas main̲ apní kamzoríon̲ par bahut hí ḳhushí se faḳhr karún̲gá, tá ki Masíh ká zor mujh par sáya ḍále.

10 So main̲ Masíh ke wáste kamzoríon̲ men̲, malámaton̲ men̲, ihtiyájon̲ men̲, satáe jáne men̲, tangíon̲ men̲, ḳhush hún̲ ; ki jab main̲ kamzor hún̲, tabhí zoráwar hún̲.

11 Main̲ faḳhr karne se bewuqúf baná ; tum hí ne mujhe ná-chár kiyá : kyún̲ki láiq thá ki tum merí ta'ríf karte ; is liye ki main̲ sab se baṛe rasúlon̲ se kuchh kamtar nahín̲, agarchi main̲ kuchh nahín̲ hún̲.

12 Rasúl hone ke nishán, kamál sabr se, aur mu'ajizon̲, aur achambhon̲, aur qudraton̲ se, albatta tumháre bích záhir húe.

13 Tum kaun sí bát men̲ aur kalísiyáon̲ se kam the, siwá us ke ki main̲ ne tum par bojh na ḍálá ? merí yih ná-insáfí mu'áf kíjiye.

14 Dekho, main̲ phir tísrí bár tumháre pás áne ke liye taiyár hún̲ ; lekin phir bhí tum par bojh na ḍálún̲gá ; kyún̲ki main̲ tumhárá kuchh jo ho so use nahín̲, balki tumhín̲ ko ḍhúnḍhtá hún̲ ; ki laṛkon̲ ko má báp ke liye nahín̲, balki má báp ko laṛkon̲ ke liye jam'a karná chahiye.

15 Aur main̲ tumhárí jánon̲ ke wáste bahut ḳhushí se ḳharch karún̲gá, aur ḳharch kiyá jáún̲gá, agarchi main̲ jitná tumhen̲ ziyáda piyár kartá hún̲, itná hí kamtar piyárá hún̲.

16 Par agar ham mán lewen̲, ki main̲ ne tum par bojh nahín̲ ḍálá, lekin sháyad main̲ ne hoshyárí se tumhen̲ fareb karke phansáyá.

17 Ḳhair, jinhen̲ main̲ ne tumháre pás bhejá, un men̲ se kisí ke wasíle main̲ ne naf'a ke wáste kuchh tum par ziyádatí kí ?

18 Main̲ ne Títus se iltimás kiyá, aur us ke sáth ek bháí ko bhejá. To kyá Títus ne tum par naf'a ke liye ziyádatí kí ? kyá ham ek hí rúh se ek hí naqsh i qadam par na chalte the ?

19 Phir kyá tum gumán karte ho ki ham tum se 'uzr karte hain̲ ? so nahín̲ : ai piyáro, ham Ḳhudá ke áge Masíh men̲ hoke yih sárí báten̲ tumhárí taraqqí ke liye kahte hain̲.

20 Main̲ ḍartá hún̲, kahín̲ aisá na ho ki main̲ ákar jaisá tumhen̲ cháhtá hún̲ waisá na páún̲, aur mujhe bhí jaisá tum nahín̲ cháhte ho waisá páo : na ho ki qaziya, aur ḍáh, aur gazab, aur jhagṛe, aur gíbaten̲, aur kánáphúsíán̲, aur sheḳhíán̲, aur hangáme howen̲ :

21 Aur na ho ki jab main̲ áún̲, tab merá Ḳhudá mujhe tumhárí bábat past kaṛe, ki main̲ un men̲ se bahuton̲ ke sabab jo gunah kar chuke hain̲, aur apní nápákí, aur harámkárí, aur shahwat-parastí se jo un se húí tauba na kí, afsos karún̲.

XIII BA'B.

YIH tísrá martaba hai ki main tumháre pás átá hún. Do yá
tín gawáhon ke munh se har ek bát
sábit ho jáegí.
2 Main ne peshtar kahá hai, aur
main áp ko do-bára házir jánke áge kí
ḳhabar deke kahtá hún; aur ab, ki
gair-házir hún, un ko jinhon ne peshtar gunáh kiye, aur báqí sabhon ko
bhí, yih likhtá hún, ki agar main phir
áún, to na chhoṛúngá:
3 Is wáste ki tum is bát kí dalíl
cháhte ho, ki Masíh hí mujh men
boltá hai, jo tumháre wáste kamzor
nahín, balki tum men zoráwar hai.
4 Ki agarchi wuh kamzorí se salíb
par márá gayá, lekin Ḳhudá kí qudrat
se wuh jítá hai. Aur ham bhí us men
shámil hoke kamzor hain, par us ke
sáth Ḳhudá kí qudrat se, jo tumháre
haqq men hai, jíenge.
5 Tum áp ko jáncho, ki tum ímán
men shámil húe ho, ki nahín; apne
ta,ín parakho. Kyá tum áp ko nahín
jánte, ki Yisú' Masíh tum men hai,
aur nahín to tum ná-maqbúl ho?
6 Par main ummed rakhtá hún ki
tum ma'lúm karoge ki ham ná-maqbúl
nahín.
7 Aur main Ḳhudá se yih du'á
mángtá hún, ki tum kuchh badí na
karo: so na is wáste ki ham maqbúl
záhir howen, par is wáste ki tum bhalá karo, agarchi ham ná-maqbúl gine
jáwen.
8 Kyúnki ham sachái ke barḳhiláf
kuchh nahín, par sachái ke wáste sab
kuchh kar sakte hain.
9 Kyúnki jab ham kamzor aur tum
zoráwar ho, to ham ḳhush-hain; aur
yih bhí cháhte ki tum kámil ho.
10 Is liye main gair-házir hoke ye
báten likhtá hún, tá ki main házir
hoke us iḳhtiyár ke muwáfiq, jo Ḳhudáwand ne mujhe banáne ke wáste, na
ḍhá dene ke wáste, diyá hai, tum par
saḳhtí na karún.
11 Garaz, ai bháío, ḳhush raho.
Kámil ho, ḳhátirjam'a rakho, ek dil
hoo, mile raho; ki Ḳhudá, jo muhabbat
aur salámatí ká Báni hai, tumháre
sáth hogá.
12 Tum ápas men pák bosa leke
salám karo.
13 Sáre muqaddas log tumhen salám kahte hain.
14 Ab Ḳhudáwand Yisú' Masíh ká
fazl, aur Ḳhudá kí muhabbat, aur Rúh
i Quds kí suhbat, tum sabhon ke sáth
howe. A'mín.

¶ Yih dúsrá ḳhatt Qurintíon ke nám par Maqadúniya ke Filippí shahr men likhá húá, Títus aur Lúqá ke háth bhejá gayá.

PU'LUS RASU'L KA' ḲHATT GALATI'ON KO.

I BA'B.

PU'LUS, jo na ádmíon se, na ádmí ke wasíle se, balki Yisú' Masíh
aur Ḳhudá Báp se, jis ne us ko murdon men se jiláyá, rásúl hai,
2 Aur sáre bháíon se jo mere sáth
hain, Galatiya kí kalísiyáon ko,
3 Fazl aur salámatí, Ḳhudá Báp
aur hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh
kí taraf se, tumháre liye howen;

4 Jis ne hamáre gunáhon ke badle
men apne ta,ín diyá, tá ki wuh ham
ko hamáre Báp Ḳhudá kí marzí ke
mutábiq is ḳharáb dunyá se ḳhalásí
baḳhshe:
5 Jalál i abadí us ká hai. A'mín.
6 Main ta'ajjub kartá hún ki tum
itní jaldí us se, jis ne tumhen Masíh
ke fazl men buláyá, phirke dúsrí Injíl
kí taraf máil húe:
7 So wuh dúsrí to nahín: magar
ba'ze hain jo tum ko ghabráte hain,
aur Masíh kí Injíl ulaṭ dene cháhte
hain.
8 Lekin agar ham yá ásmán se koí
firishta, siwá us Injíl ke jo ham ne
tumhen sunáí, dúsrí Injíl tumhen su-
náwe, so mal'ún howe.
9 Jaisá ham ne áge kahá, waisá
hí ab main phir kahtá hún, ki Agar
koí tumhen kisí dúsrí Injíl ko, siwá
us ke jise tum ne páyá, sunáwe, wuh
mal'ún howe.
10 Kyá ab main ádmíon ko manátá
hún, yá Ḳhudá ko? kyá main ádmíon
ko ḳhush kiyá cháhtá hún? agar
main ab tak ádmíon ko ḳhush kartá,
to Masíh ká banda na hotá.
11 Par, ai bháío, main tumhen ja-
tátá hún, ki wuh Injíl, jis kí main ne
ḳhabar dí, insán ke taur par nahín hai.
12 Is liye ki main ne us ko kisí
ádmí se na páyá, na kisí ne mujhe
sikháyá, par wuh Yisú' Masíh ke
ilhám se mujhe milí.
13 Tum ne merí aglí chál, jab main
Yahúdíon kí taríq par chaltá thá, suní
hai, ki kyúnkar main Ḳhudá kí ka-
lisiye ko niháyat satátá aur wírán
kartá thá:
14 Aur main dín i Yahúdí men apní
qaum ke aksar ham-'umron se baṛhkar
apne bápdádon kí riwáyaton par
ziyáda sargarm thá.
15 Lekin jab Ḳhudá kí marzí húí,
jis ne mujhe merí má ke peṭ hí men
se alag kiyá, aur apne fazl se buláyá;
16 Ki apne Beṭe ko mujh par záhir
kare, tá ki main us kí Injíl gair-qaum-
on ke bích sunáún; tab fauran main
ne jism aur lahú se saláh na lí:
17 Na Yarúsalam ko un pás jo mujh
se pahle rasúl the gayá; par main
'Arab ko gayá, phir wahán se Dimishq
ko phirá.
18 Tab us ke tín baras ba'd Patrus
se muláqát karne ko Yarúsalam men
gayá, aur us ke sáth pandrah din rahá.
19 Par rasúlon men se kisí dúsre ko
na dekhá, magar Ḳhudáwand ke bháí
Ya'qúb ko.
20 Ab jo báten main tum ko likhtá
hún, dekho, Ḳhudá ke áge kahtá hún
ki we jhúṭhí nahín.
21 Ba'd us ke main Suriya men aur
Qiliqiya ke mulkon men áyá.
22 Aur Yahúdiya kí Masíhí kalí-
siyáen merí súrat se wáqif na thín:
23 Unhon ne sirf suná thá, ki wuh
jo ham ko pahle satátá thá, so ab us
ímán kí, jise wuh áge barbád kartá
thá, ḳhush-ḳhabarí detá hai.
24 Aur we merí bábat Ḳhudá kí
sitáish karte the.

II BA'B.

PHIR chaudah baras ba'd main
Barnabás ke sáth Títus ko bhí
liye húe Yarúsalam ko phir gayá.
2 Aur merá jáná ilhám se húá, aur
wuh Injíl, jis kí manádí main gair-
qaumon men kartá hún, un se bayán
kí; magar buzurgon se niràle men, tá
na ho ki merí hál kí yá aglí dauṛ dhúp
be-fáida howe.
3 Par Títus ko, jo mere sáth thá,
aur Yúnání hai, ḳhatna karwáne kí
taklíf na kí gayí:
4 Aur yih jhúṭhe bháíon ke sabab
se jo chhipke ghus áe, tá ki us ázá-
dagí ko, jo hamen Yisú' Masíh men
milí hai, jásúsí karke daryáft karen,
tá ki we hamen gulámí men láwen:
5 Jin ke ham dabel na húe, ki
ghaṛí bhar bhí un ke tábi' rahte; tá
ki Injíl kí sachái tumháre darmiyán
qáim rahe.

6 Par un se jo záhir men buzurg
the, (so jaise the, waise the; mujhe
kuchh kám nahín; Ḳhudá kisí ádmí
ke záhir par nazar nahín kartá:)
ḳhair, un hí kí taraf se, jo buzurg the,
mujhe kuchh ḳháss hásil mutlaq na
húá.
7 Lekin barḳhiláf us ke, jab unhon
ne dekhá ki ná-maḳhtúnon ke liye
main Injíl ká amánatdár húá, jaisá
maḳhtúnon ke liye Patrus thá;
8 (Kyúnki jis ne maḳhtúnon kí
risálat ke liye Patrus men asar kiyá,
us ne gair-qaumon ke liye mujh men
bhí asar kiyá;)
9 Aur jab Ya'qúb aur Kefás aur Yú-
hanná ne, ki goyá kalísiye ke sutún
the, is fazl ko jo mujh par húá thá
daryáft kiyá, to mujh aur Barnabás ko
sharákat kí ráh se dahiná háth diyá,
ki ham gair-qaumon ke, aur we maḳh-
túnon ke pás jáwen.
10 Magar itná kahá, ki G̣aríbon ko
yád rakho; so main bhí us kám ke
liye musta'idd thá.
11 Par jab Patrus Antákiyá men
áyá, to main ne rúbarú us se muqábala
kiyá; is liye ki wuh malámat ke láiq
thá.
12 Kyúnki wuh peshtar us se, ki
kaí shaḳhs Ya'qúb kí taraf se áe, gair-
qaumwálon ke sáth kháyá kartá thá;
par jab we áe, to maḳhtúnon se ḍarke
píchhe haṭá, aur alag ho gayá.
13 Aur báqí Yahúdíon ne bhí us
ke sáth do-rangí kí, yahán tak ki Bar-
nabás bhí dabkar un kí riyá men
sharík húá.
14 Jab main ne dekhá ki we Injíl
kí sachái par sídhí chál nahín chalte,
main ne sabhon ke sámhne Patrus ko
kahá, ki Jab tú Yahúdí hokar gair-
qaumon kí tarah, na ki Yahúdíon kí
tarah, zindagí guzrántá hai, pas tú
kis wáste gair-qaumon ko yih taklíf
detá hai, ki Yahúdíon ke taur par
chalen?
15 Ham jo paidáish se Yahúdí hain,
aur gair-qaumon men se gunáhgár
nahín,
16 Yih jánkar ki ádmí na sharí'at
ke kámon se, balki Yisú' Masíh par
ímán láne se, rástbáz giná játá hai,
ham bhí Masíh Yisú' par ímán láe,
tá ki ham Masíh par ímán láne se, na
ki sharí'at ke kámon se, rástbáz gine
jáwen; kyúnki koí bashar sharí'at ke
kámon se rástbáz giná na jáegá.
17 Par ham jo Masíh ke sabab se
rástbáz gine jáne kí talásh men hain,
agar áp hí gunahgár ṭhahren, to kyá
Masíh gunáh ká bá'is hai? hargiz
nahín.
18 Kyúnki jin chízon ko main ne
ḍhá diyá, agar unhen phirke banáún,
to main apne ta,ín ḳhaṭákár ṭhahrátá
hún.
19 Is wáste ki maín sharí'at hí ke
wasíle se sharí'at kí nisbat múá, tá
ki main Ḳhudá kí nisbat zinda ho
jáún.
20 Main Masíh ke sáth salíb par
khínchá gayá: lekin zinda hún; par
tau bhí main nahín, balki Masíh mujh
men zinda hai: aur main jo ab jism
men zinda hún, so Ḳhudá ke Beṭe par
ímán láne se zinda hún, jis ne mujh
se muhabbat rakhí, aur áp ko mere
badle de diyá.
21 Main Ḳhudá ke fazl ko bátil
nahín kartá; kyúnki rástbází agar
sharí'at se miltí hai, to Masíh 'abas
múá.

III BA'B.

AI nádán Galatío, kis kí jádúbharí
ánkhon ne tum ko márá, ki tum
sachái ke farmánbardár na húe,
báwujúde ki Yisú' Masíh tumhárí
ánkhon ke sámhne yún záhir kiyá
gayá, ki goyá tumháre darmiyán salíb
par khínchá gayá?
2 Main sirf yihí tum se daryáft
kiyá cháhtá hún, ki Tum ne sharí'at
par 'amal karne se, yá ímán kí bát
sunne se, Rúh pái?
3 Kyá tum aise nádán ho? kyá

Rúh se shurú' karke ab jism se kámil
húá cháhte ho?
4 Kyá tum ne itní chízon kí be-fáida
bardásht kí? par sháyad be-fáida
nahín.
5 Pas wuh jo tumhen Rúh bákhsh-
tá hai, aur tum men mu'ajize záhir
kartá hai, so kyá sharí'at par 'amal
karne se, yá ki samá'at ímání se, aisá
kartá hai?
6 Chunánchi Abirahám Khudá par
ímán láyá, aur yih us ke liye rástbází
giná gayá.
7 Pas jáno, ki jo ímánwále hain, we
hí Abirahám ke farzand hain.
8 Balki kitáb ne yih peshbíní kar-
ke ki Khudá gair-qaumon ko ímán kí
ráh se rástbáz ṭhahráwegá, Abirahám
ko áge hí yih khushkhabarí dí, ki Sárí
gair-qaumen tere bá'is barakat pá-
wengí.
9 Pas jo ímánwále hain, so ímándár
Abirahám ke sáth barakat páte hain.
10 Kyúnki we sab jo sharí'at hí ke
a'amál par takiya karte hain, so la'nat
ke taht hain; ki likhá hai, Jo koí un
sab báton ke karne par, jo ki sharí'at
kí kitáb men likhí hain, qáim nahín
rahtá, la'natí hai.
11 Par yih bát, ki koí Khudá ke
nazdík sharí'at se rástbáz nahín
ṭhahartá, so záhir hai; kyúnki, Jo
ímán se rástbáz húá, so hí jíegá.
12 Par sharí'at ko ímán se kuchh
nisbat nahín; balki wuh ádmí jis ne
us par 'amal kiyá, so us hí se jíegá.
13 Masíh ne hamen mol lekar
sharí'at kí la'nat se chhuráyá, ki wuh
hamáre badle men la'nat húá; kyúnki
likhá hai, Jo koí káṭh par laṭkáyá
gayá, so la'natí hai;
14 Tá ki Abirahám kí barakat gair-
qaumon tak Yisú' Masíh se pahunche;
ki ham ímán se us Rúh ko, jis ká
wa'da hai, páwen.
15 Ai bháío, main insán kí tarah
boltá hún: 'Ahd ko, agarchi ádmí hí
ká howe, tau bhí jab muqarrar ho
gayá, to koí bátil nahín kartá, aur na
us par kuchh barhátá hai.
16 Pas Abirahám aur us kí nasl se
we wa'de kiye gaye. Chunánchi wuh
nahín kahtá, ki Terí naslon ko, jaisá
bahuton ke wáste, balki jaisá ek ke
wáste kahtá hai, ki Terí nasl ko; so
wuh Masíh hai.
17 Aur main yih kahtá hún, ki is
'ahd ko, jo Masíh ke haqq men Khudá
ne áge muqarrar kiyá thá, sharí'at, jo
chár sau tís baras ke ba'd áí, bátil
nahín kar saktí, ki wuh wa'da kám
na áwe.
18 Kyúnki agar mírás sharí'at ke
wasíle se hai, to phir wa'de se nahín;
par Khudá ne use Abirahám ko wa'de
hí se bakhshá.
19 Pas sharí'at kis wáste hai?
Wuh gunáhon ke liye izáfe men dí
gayí, jab tak ki wuh nasl, jis se wa'da
kiyá gayá thá, na áwe; aur wuh
firishton ke wasíle se ek darmiyání ke
háth supurd húí.
20 Ab darmiyání ek ká nahín hotá,
par Khudá ek hí hai.
21 Pas sharí'at kyá Khudá ke
wa'don se barkhiláf hai? hargiz
nahín: kyúnki agar koí aisí sharí'at
dí gayí hotí, jo zindagí bakhsh saktí,
to albatta rástbází sharí'at se hotí.
22 Par kitáb ne sab ko gunáh ke
taht shumár kiyá, tá ki wuh wa'da jo
Yisú' Masíh par ímán láne ke wasíle
se hai, ímándáron ko diyá jáwe.
23 Lekin ímán ke áne se peshtar
ham sharí'at kí band men qaid the,
aur us ímán tak, jo záhir honewálá thá,
ghere men rahe.
24 Pas sharí'at Masíh tak pahunch-
áne ko hamárá ustád ṭhahrí, tá ki
ham ímán se rástbáz gine jáwen.
25 Par jab ímán á chuká, to ham
phir ustád ke taht men nahín hain.
26 Kyúnki tum sab ke sab us ímán
ke sabab, jo Masíh Yisú' par hai,
Khudá ke farzand ho.
27 Ki tum sab jitnon ne Masíh

men̲ baptisma páyá, Masíh ko pahin liyá.

28 So na Yahúdí na Yúnání hai, na gulám na ázád, na mard na 'aurat: kyún̲ki tum sab Masíh Yisú' men̲ ek ho.

29 Aur agar tum Masíh ke ho, to Abirahám kí nasl, aur wa'de ke mutábiq wáris ho.

IV BA'B.

PAR main̲ yih kahtá hún̲, ki Wáris, jab tak laṛká hai, us men̲ aur gulám men̲ farq nahín̲, agarchi wuh sab ká málik hai;

2 Balki us waqt tak jo Báp ne muqarrar kiyá atálíqon̲ aur muḳhtáron̲ ke iḳhtiyár men̲ hai.

3 So ham bhí jab laṛke the, tab tak un usúl i 'ilm kí, jo is jahán ká hai, band men̲ the:

4 Par jab waqt púrá húá, tab Ḳhudá ne apne Beṭe ko bhejá, jo 'aurat se paidá hoke sharí'at ke tábi' húá,

5 Tá ki wuh un ko jo sharí'at ke tábi' hain̲ mol le, aur ham lepálak hone ká darja páwen̲.

6 Aur is liye ki tum beṭe ho, Ḳhudá ne apne beṭe kí Rúh tumháre dilon̲ men̲ bhejí, jo Ai Abbá, ya'ne Ai Báp, pukártí hai.

7 Pas ab tú gulám nahín̲, balki beṭá hai; aur jab ki beṭá hai, to Masíh ke sabab Ḳhudá ká wáris hai.

8 Lekin tum áge jab Ḳhudá ko nahín̲ jánte the, un kí jo haqíqat men̲ Ḳhudá nahín̲ bandagí karte the.

9 Par ab jo tum ne Ḳhudá ko pahcháná, balki Ḳhudá ne tum ko pahcháná, to tum kyún̲ dobára un za'íf aur adne usúl i 'ilm i dunyáwí kí taraf máil hote, jin kí gulámí tum phir kiyá cháhte ho?

10 Tum dinon̲, aur mahínon̲, aur waqton̲, aur barason̲ ko mánte ho.

11 Main̲ tumháre haqq men̲ ḍartá hún̲, aisá na ho ki jo mihnat main̲ ne tum par kí hai be-fáida howe.

12 Ai bháío, main̲ tumhárí minnat kartá hún̲ ki tum merí mánind ho jáo; kyún̲ki main̲ bhí tumhárí mánind hún̲: tum ne merá kuchh ḍhálá bigáṛá nahín̲.

13 Tum jánte ho ki kyún̲kar main̲ ne pahle jism kí kamzorí men̲ tum ko Injíl sunáí.

14 Aur tum ne mere us imtihán ko, jo mere jism men̲ thá, haqír na jáná, aur na nafrat rakhí, balki mujhe Ḳhudá ke firishte kí mánind, hán̲, Masíh Yisú' kí mánind, qabúl kiyá.

15 Us waqt tumhárá kyá hí baṛí ḳhushí ká iqrár thá! main̲ to tumhárá gawáh hún̲, ki agar ho saktá, to tum apní ánkhen̲ khod nikálke mujhe dete.

16 Pas kyá is sabab se ki main̲ tum se sach boltá hún̲, tumhárá dushman ho gayá?

17 We tumháre dilsoz hain̲, par bhaláí ke liye nahín̲: balki we tumhen̲ alag kiyá cháhte hain̲, tá ki tum un ke dilsoz bane raho.

18 Par bhaláí ke liye hamesha dilsoz rahná achchhá hai, aur na faqat jab ki main̲ tumháre pás házir hún̲.

19 Ai mere bachcho, jinke sabab mujhe phir janne ká dard hai, jab tak ki Masíh tum men̲ súrat na pakṛe;

20 Main̲ cháhtá hún̲ ki ab tum pás áún̲, aur apní áwáz badlún̲, kyún̲ki mujhe tumháre haqq men̲ shubha hai.

21 Mujh se kaho to, tum jo sharí'at ke tábi' húá cháhte ho, kyá tum sharí'at kí nahín̲ sunte?

22 Ki yih likhá hai, Abirahám ke do beṭe the, ek launḍí se, dúsrá ázád se.

23 Par wuh jo launḍí se thá, jism ke taur par paidá húá; aur jo ázád se thá, so wa'da ke taur par.

24 Yih báten̲ tamsílí bhí jání játí hain̲: is liye ki yih 'auraten̲ do 'ahd hain̲; ek to Síná paháṛ par se jo húá; wuh nire gulám jantí hai, yih Hájirah hai.

25 Kyún̲ki Hájirah 'Arab ká koh

i Síná hai, aur ab ke Yarúsalam ka
jawáb hai, aur yihí apne laṛkon ke sáth
gulámí men hai.
26 Par úpar ká Yarúsalam ázád hai,
so hí ham sab kí má hai.
27 Kyúnki likhá hai, ki Ai bánjh jo
jannewálí nahín, jí ján se khush ho;
aur tú jo janne ká dard nahín jántí, ab
phúl aur qahqahe már; kyúnki be-
khasam kí aulád khasamwálí kí aulád
se ziyáda hain.
28 Pas, ai bháío, ham Iz,háq kí
tarah wa'de ke farzand hain.
29 Par jaisá us waqt wuh, jis kí
paidáish jismání thí, use, jis kí
paidáish rúhání thí, satátá thá, waisá
ab bhí hotá hai.
30 Par kitáb kyá kahtí hai? ki
Laundí ko aur us ke beṭe ko nikál:
kyúnki laundí ká beṭá ázád ke beṭe ke
sáth hargiz wáris na hogá.
31 Garaz, ai bháío, ham laundí ke
beṭe nahín, balki ázád ke hain.

V BA'B.

PAS us ázádagí par, jis se Masíh ne
hamen ázád kiyá hai, tum qáim
raho, aur gulámí ke júe tale do bára
na juṭo.
2 Dekho, main Púlus tum se kahtá
hún, agar tum khatna karwáo, to
Masíh se tumhen kuchh fáida na hogá.
3 Main har ek ádmí par, jis ká
khatna húá hai, phir gawáhí detá hún,
ki use tamám sharí'at par 'amal karná
wájib húá.
4 Tum jo sharí'at ke rú se rástbáz
baná cháhte ho, to Masíh se judá húe;
tum fazl kí nazar se gire.
5 Ki ham to Rúh ke sabab, ímán kí
ráh se, rástbází kí ummed ke bar áne
ke muntazir hain.
6 Is liye ki Masíh Yisú' men makh-
túní aur ná-makhtúní se kuchh garaz
nahín; magar ímán se jo muhabbat kí
ráh se asar kartá hai.
7 Tum to achchhí tarah dauṛte the;
kis ne tumhen roká, ki tum sachái ke
farmánbardár na ho?
8 Yih i'atiqád tumháre bulánewále
se nahín hai.
9 Thorá sá khamír sárí loí ko
khamír baná detá hai.
10 Mujhe tumhárí bábat Khudá-
wand se yaqín hai, ki tum aur tarah
ke khiyál na karoge; lekin wuh jo
tumhen ghabrátá hai, koí kyún na ho,
sazá uṭháwegá.
11 Aur, ai bháío, main agar ab
khatna kí manádí kartá, to káhe ko
ab tak satáyá játá? ki salíb kí ṭhokar
játí rahí hotí.
12 Kásh ki we jo tum ko be-qarár
kar dete hain apne ta,ín káṭ ḍálte!
13 Ai bháío, tum to ázádagí ke liye
buláe gaye ho, magar us ázádagí ko
jism ke liye fursat mat samjho, balki
muhabbat se ek dúsre kí khidmat
karo.
14 Is liye ki sárí sharí'at isí ek bát
men khatm hai, ki Tú apne paṛosí ko
aisá piyár kar, jaisá áp ko.
15 Par agar tum ek dúsre ko káṭ
kháo, to khabardár, na howe ki tum
ek dúsre ko nigal jáo.
16 Par main kahtá hún, ki tum
Rúh se chál chalo, to tum jism kí
khwáhish ko púrá na karoge.
17 Kyúnki jism kí khwáhish Rúh
kí mukhálif hai, aur Rúh kí khwáhish
jism kí mukhálif: aur ye ek dúsre ke
barkhiláf hain, yahán tak ki jo kuchh
tum cháhte, so nahín kar sakte ho.
18 Par agar tum Rúh kí hidáyat se
chalte ho, to sharí'at kí band men
nahín.
19 Aur jism ke kám to záhir hain,
yihí, Ziná, harámkárí, nápákí, shah-
wat,
20 Butparastí, jádúgarí, dushma-
nián, qaziye, rashk, gazab, jhagṛe,
judáián, bid'aten,
21 Dáh, khún, mastián, aubáshián,
aur jo kám ki un kí mánind hain; aur
un kí bábat men tumhen áge se jatátá
hún, jaisá main ne us waqt bhí áge se
jatá diyá, ki aise kám-karnewále

Ḳhudá kí bádsháhat ke wáris na
honge.
22 Par Rúh ká phal jo hai, so mu-
habbat, ḳhushí, salámatí, sabr, ḳhair-
ḳhwáhí, nekí, ímándárí,
23 Farotaní, parhezgárí; aise aise
kámon ke muḳhálif koí sharí'at nahín.
24 Aur unhon ne, jo Masíh ke hain,
jism ko us kí burí ḳhaslaton aur
ḳhwáhishon samet salíb par khínchá
hai.
25 Agar ham Rúh se zinda húe, to
cháhiye ki Rúh se chál bhí chalen.
26 Ham jhúṭhá faḳhr na karen, ek
dúsre ko na chiṛáwe, ek dúsre par ḍáh
na kare.

VI BA'B.

AI bháío, agar koí ádmí kisí ḳhatá
men nágahán giriftár ho jáwe, to
tum jo rúháni ho, aise ko rúh i farotaní
se sambhálke bahál karo; aur apne
úpar liház rakh, ki tú bhí imtihán men
na paṛe.
2 Tum ek dúsre ke bojh uṭhá lo,
aur isí tarah se Masíh kí sharí'at ko
púrá karo.
3 Kyúnki agar koí áp ko kuchh
chíz samjhe, hálánki wuh kuchh
nahín hai, to wuh apne ta,ín dhokhá
detá hai.
4 Lekin har ek apne hí kám ko
jánche, tab faḳhr ká sabab apne hí
men páwegá, dúsre men nahín.
5 Ki har ek apná hí bojh uṭháwegá.
6 Jo koí kalám síkhe, sikhlánewále
ko sári ni'amaton men sharík kare.
7 Tum dagá na kháo; Ḳhudá
ṭhaṭṭhon men nahín uṛáyá játá;
kyúnki ádmí jo kuchh botá hai, so hí
káṭegá.
8 Is liye ki jo koí apne jism ke liye
botá hai, so jism se ḳharábí lauwegá;
aur jo Rúh ke liye botá hai, Rúh se
hamesha kí zindagí páwegá.
9 Hamen cháhiye ki achchhe kám
karne men sust na howen; kyúnki
agar ham sust na hon, to bar waqt
káṭenge.
10 Pas jahán tak ham dánw páwen,
sab se nekí karen; ḳháss kar un se jo
ahl i ímán hain.
11 Tum dekhte ho ki main ne
tumhen kaisá baṛá ḳhatt apne háth se
likhá hai.
12 Jitne log jism ke haqq men
neknámí cháhte hain, we zabardastí
tumhárá ḳhatna karwáte hain, sirf
itne wáste ki we Masíh kí salíb kí
bábat satáe na jáen.
13 Kyúnki we to jo ḳhatna karwáte
sharí'at ko hifz nahín karte; par
cháhte hain ki tum ḳhatna karwáo,
tá ki we tumháre jism kí bábat faḳhr
karen.
14 Par hargiz na howe ki main
faḳhr karún, magar apne Ḳhudáwand
Yisú' Masíh kí salíb par, jis se dunyá
mere áge maslúb húí, aur main dunyá
ke áge.
15 Kyúnki Masíh Yisú' men na
maḳhtúní kuchh hai, na ná-maḳhtúní,
balki nayí paidáish shart hai.
16 Aur jitne is qanún par chalte
hain, salámatí o rahm un par aur
Ḳhudá ke Isráel par howen.
17 A'ge ko koí mujhe taklíf na de:
kyúnki main apne badan par Ḳhudá-
wand Yisú' ke se dág liye húe phirtá
hún.
18 Ai bháío, hamáre Ḳhudáwand
Yisú' Masíh ká fazl tumhári rúhon ke
sáth rahe. A'mín.

¶ Yih ḳhatt Galatíon ko rasúl ne
Rúm se likh bhejá.

PU'LUS RASU'L KA' ḲHATT AFSÍON̲ KO.

I BA'B.

PU'LUS, jo Ḳhudá kí marzí se Yisú' Masíh ká rasúl hai, un muqaddas logon̲ ko jo Afasus men̲ hain̲ aur Masíh Yisú' men̲ ímándár hain̲ :
2 Hamáre Báp Ḳhudá, aur Ḳhudáwand Yisú' Masíh kí taraf se fazl aur salámatí tum par howen̲.
3 Mubárak hai Ḳhudá aur hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh ká Báp, jis ne ham ko Masíh men̲ ásmání jagahon̲ ke darmiyán har tarah kí rúhání barakat baḳhshí :
4 Chunánchi us ne ham ko biná e'álam ke peshtar us men̲ chun liyá, táki ham us ke huzúr muhabbat men̲ pák aur be-'aib howen̲ :
5 Ki us ne pahle se hamárí bábat yún̲ muqarrar kiyá, ki ham us ke nek iráde ke muwáfiq Yisú' Masíh ke wasíle us ke le-pálak howen̲;
6 Tá ki us ke fazl ke jalál kí ta'ríf howe, jis fazl se us ne hamen̲ us piyáre men̲ qabúliyat baḳhshí.
7 Ham us men̲ hoke us ke ḳhún ke wasíle se chhuṭkárá, ya'ne, gunáhon̲ kí mu'áfí, us ke fazl kí daulat ke mutábiq páte hain̲ ;
8 Jise us ne hamárí taraf kamál hikmat o imtiyáz ke sáth baṛháyá ;
9 Ki us ne apní marzí ke bhed ko, apne nek iráde ke muwáfiq, jo áge hí se áp men̲ ṭhahráyá thá, ham par záhir kiyá :
10 Ki wuh waqton̲ ke púre hone ke intizám par sab chízon̲ ke sire, ḳhwáh we jo ásmánon̲ par, ḳhwáh we jo zamín par hain̲, Masíh men̲ miláwe :
11 Jis men̲ ham ne bhí us ke iráde ke muwáfiq, jo apní marzí o maslahat se sab kuchh kartá hai, áge se muqarrar hoke mírás páí ;
12 Tá ki ham, jinhon̲ ne pahle Masíh par bharosá kiyá, us ke jalál kí sitáish ke bá'is howen̲.
13 Usí men̲ tum bhí shámil húe, jinhon̲ ne kalám i haqq, jo tumhárí naját kí ḳhushḳhabarí hai, suná hai ; aur us hí men̲ bhí hoke tum ne, jo ímán láe, Rúh i Quds kí, jis ká wá'da húá, muhr páí ;
14 Wuhí hamáre mírás páne ká bai'ána hai, jab tak ki ḳharíde húon̲ kí ḳhalásí na ho, tá ki us ke jalál kí sitáish howe.
15 Is liye main̲ bhí us ímán ká hál sunke, jo tum men̲ Ḳhudáwand Yisú' par hai, aur us muhabbat ká, jise tum sab muqaddas logon̲ se rakhte ho,
16 Tumhárí bábat shukr karná, aur apní du'áon̲ men̲ tumhen̲ yád karná, nahín̲ chhoṛtá ;
17 Tá ki hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh ká Ḳhudá, jo jalál ká Báp hai, tumhen̲ us kí kámil pahchán men̲ hikmat aur mukáshafa kí rúh baḳhshe :
18 Aur ki tumháre dil kí án̲khen̲ roshan ho jáwen̲, ki tum samjho ki us ke buláne men̲ kyá hí ummed hai, aur us kí jalálwálí mírás, jo muqaddason̲ ke liye hai, kyá hí daulat hai ;
19 Aur ham men̲ jo ímán láe hain̲

kyá hí us ká kamál baṛá zor hai; us kí us baṛí qudrat kí tásír ke muwáfiq,

20 Jo us ne Masíh meṉ záhir kí, jab use murdoṉ meṉ se jiláyá, aur apne dahine ásmání makánoṉ par biṭháyá,

21 Aur sárí hukúmat, aur iḳhtiyár, aur riyásat, aur ḳháwindí par, aur har ek nám par jo na sirf is jahán meṉ, balki ánewále jahán meṉ bhí, liyá játá hai, buland kiyá:

22 Aur sab kuchh us ke páṉwoṉ tale kar diyá, aur us ko kalísiye ke liye sab ká sir banáyá;

23 Wuh us ká badan, aur us kí ma-múrí hai, jo sab kuchh sab meṉ bhartá hai.

II B'AB.

AUR us ne tumheṉ bhí, jo ḳhatáoṉ aur gunáhoṉ ke sabab murda the, zinda kiyá;

2 Jin meṉ tum áge is jahán kí ravish par, hawá kí hukúmat ke sardár, ya'ne, us rúh kí tarah jo ab ná-farmán-bardár logoṉ meṉ tásír kartí hai, chalte the:

3 Jin ke darmiyán ham sab ke sab apne jism kí shahwatoṉ ke sáth zinda-gání guzránte, aur tan man kí ḳhwáh-isheṉ púrí karte the, aur dúsroṉ kí mánind tabí'at se gazab ke farzand the.

4 Par Ḳhudá ne, jo rahm meṉ ganí hai, apní baṛí muhabbat se, jis se us ne ham ko piyár kiyá,

5 Ham ko, jo gunáhoṉ ke sabab murda the, Masíh ke sáth jiláyá, (tum fazl hí se bach gaye;)

6 Aur us ne ham ko us ke sáth uṭháyá, aur Masíh Yisú' meṉ shámil kiye húe ásmání makánoṉ par us ke sáth biṭháyá:

7 Tá ki wuh apní us mihrbání se jo Masíh Yisú' meṉ ham par hai, ánewále zamáne meṉ apne fazl kí be-niháyat daulat ko dikháwe.

8 Kyúṉki tum fazl ke sabab ímán láke bach gaye ho: aur yih tum se nahíṉ: Ḳhudá kí baḳhshish hai:

9 Aur yih a'amál ke sabab se nahíṉ, na ho ki koí faḳhr kare.

10 Kyúṉki ham us kí kárígarí haiṉ, aur Masíh Yisú' meṉ hoke achchhe kámoṉ ke wáste paidá húe, jin ke liye Ḳhudá ne hameṉ áge taiyár kiyá thá, tá ki ham unheṉ kiyá kareṉ.

11 Is wáste yád karo, ki tum áge jism kí nisbat gair-qaumwále the, aise ki we jo áp ko Maḳhtúṉ kahte haiṉ, jin ká ḳhatna jismí aur háth se húá, tum ko Ná-maḳhtún kahte the;

12 Aur yih, ki us waqt Masíh se judá, aur Isráel kí jumhúrí saltanat se alag, aur wa'de ke 'ahdoṉ se báhar, aur ná-ummedí, aur dunyá meṉ be Ḳhudá the:

13 Par ab Masíh Yisú' meṉ hoke tum, jo áge dúr the, Masíh ke lahú ke sabab se nazdík ho gaye.

14 Kyúṉki wuhí hamárí sulh hai, jis ne do ko ek kiyá, aur us díwár ko, jo darmiyán thí, ḍhá diyá;

15 Chunánchi apná jism deke dush-maní ko, ya'ne, sharí'at ke hukmoṉ aur rasmoṉ ko, kho diyá; tá ki wuh sulh karwáke do se áp meṉ ek nayá insán banáwe;

16 Aur áp meṉ dushmaní miṭáke salíb ke sabab se donoṉ ko ek tan banákar Ḳhudá se miláwe:

17 Aur us ne áke tumheṉ jo dúr the, aur unheṉ jo nazdík the, sulh kí ḳhushḳhabarí dí.

18 Kyúṉki us hí ke wasíle ham donoṉ ek hí Rúh se Báp ke pás daḳhl páte haiṉ.

19 So ab tum begána aur musáfir nahíṉ, balki muqaddasoṉ ke hamshahrí, aur Ḳhudá ke gharáne ke ho;

20 Aur rasúloṉ aur nabíoṉ kí neo par, jaháṉ Yisú' Masíh áp kone ká sirá hai, radde kí tarah uṭháe gaye ho;

21 Jis se sárí 'imárat ek sáth juṛkar muqaddas haikal Ḳhudáwand ke liye uṭhtí játí hai:

22 Aur tum bhí us meṉ hoke auroṉ

ke sáth banáe játe ho, tá ki Rúh ke wasíle se Ḳhudá ke liye makán bano.

III BA'B.

IS wáste main Púlus tum gair-qaumon ke liye Yisú' Masíh ká qaidí hún;

2 Agar tum ne suná ho, ki mujhe tumháre liye Ḳhudá ke fazl kí kárrawái dí gayí;

3 Ki us ne ilhám se us bhed ko mujh par kholá; (chunánchi main ne us ko thoṛe men áge likhá,

4 Jise tum paṛhke ján sakte ho ki main Masíh ká bhed kis qadr samajhtá hún,)

5 Jo agle zamánon men baní A'dam ko is tarah na ma'lúm húá, jis tarah us ke muqaddas rasúlon aur nabíon par Rúh se ab záhir ho gayá;

6 Ki gair-qaumen Injíl ke wasíle se mírás men sharík, aur badan men shámil, aur us ke wa'de men, jo Masíh ke sabab se hai, sájhí hon:

7 Aur Ḳhudá ke fazl ke in'ám se, jo us kí qudrat kí tásír se mujhe milá hai, main is Injíl ká ḳhádim hún.

8 Mujhe jo sáre haqírtarín muqaddason se haqír hún, yih fazl 'ináyat húá, ki main gair-qaumon ke darmiyán Masíh kí be-qiyás daulat kí ḳhushḳhabarí dún;

9 Aur sab par yih bát roshan karún, ki us bhed men shirkat kyúnkar hotí hai, jo azal se Ḳhudá men, jis ne sab kuchh Yisú' Masíh se paidá kiyá, poshída thá:

10 Tá ki ab kalísiye ke wasíle se Ḳhudá kí gúnágún hikmat hukúmaton aur riyasaton par, jo ásmání makánon men hain, záhir howe,

11 Us iráde ke mutábiq jis ko us ne hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh hí men azal se kiyá:

12 Chunánchi ham us men hoke beparwá húe, aur us par ímán láne se bharose ke sáth daḳhl bhí rakhte hain.

13 Pas main minnat kartá hún ki tum merí musíbaton ke sabab, jo tumhárí ḳhátir hain, sust mat hoo, kyúnki ye tumháre liye 'izzat hain.

14 Is wáste main hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh ke Báp ke áge apne ghuṭne ṭektá hún,

15 (Ki us se tamám ḳhándán ásmán aur zamín par kahlátá hai,)

16 Ki wuh apne jalál kí daulat ke muwáfiq tumhen yih de, ki tum us kí Rúh se apní bátiní insániyat men bahut hí zoráwar ho jáo;

17 Aur ki Masíh tumháre dilon men ímán ke wasíle se base; aur ki tum muhabbat men jaṛ paidá karke, aur neo ḍálke,

18 Sáre muqaddas logon samet baḳhúbí samajh sako, ki us kí chauṛán, aur lambán, aur gahráo, aur únchán kitní hai;

19 Aur Masíh kí muhabbat ko, jo jánne se bhí báhar hai, ján sako, tá ki tum Ḳhudá kí sárí bharpúrí tak bhar jáo.

20 Ab us ko jo aisá qádir hai ki jo kuchh ham mángte, yá ḳhiyál karte hain, us se niháyat ziyáda, us qudrat ke muwáfiq jo ham men tásír kartí, kar saktá hai,

21 Us ko kalísiye ke darmiyán Masíh Yisú' men pusht dar pusht abad tak jalál howe. A'mín.

IV BA'B.

PAS main jo Ḳhudáwand ke liye qaidí hún tum se iltimás kartá hún, ki jis buláhaṭ se tum buláe gaye, us ke munásib chalo,

2 Kamál ḳháksárí aur farotaní ke sáth, sabr karke, muhabbat se ek dúsre kí bardásht karo;

3 Aur koshish karo ki Rúh kí yagánagí sulh ke band se bandhí rahe.

4 Ek badan, aur ek Rúh hai, chunánchi tumhen bhí, jo buláe gaye ho, apne buláe jáne se ek hí ummed hai;

5 Ek Ḳhudáwand, ek ímán, ek baptisma,

6 Ek Ḳhudá jo sab ká Báp, aur sab

ke úpar, aur sab ke darmiyán, aur tum
sab men̲ hai.
7 Par ham men̲ se har ek ko Masíh
ke 'in'ám ke andáz ke muwáfiq fazl
ináyat húá hai.
8 Is wáste wuh kahtá hai, ki Us ne
únche par chaṛhke qaid ko qaid kiyá,
aur ádmíon̲ ko in'ám diye.
9 (Par us ká úpar chaṛhná, siwá us
ke aur kyá hai ki wuh pahle zamín
ke níche utrá?
10 Wuh jo utrá so wuhí hai jo sáre
ásmánon̲ par chaṛhá, tá ki sab chízon̲
ko bharpúr kare.)
11 Aur us ne ba'zon̲ ko rasúl, aur
ba'zon̲ ko nabí, aur ba'zon̲ ko Injíl ke
manádí-karnewále, aur ba'zon̲ ko char-
wáhe, aur ba'zon̲ ko ustád muqarrar
kar diyá;
12 Tá ki muqaddas log ḳhidmat ke
kám men̲ árásta hote jáwen̲, aur Masíh
ká badan bantá jáe:
13 Jab tak ki ham sab ke sab ímán
aur Ḳhudá ke Beṭe kí pahchán kí
yagánagí tak, aur kámil insán, ya'ne,
Masíh ke púre qadd ke andáz talak,
na pahunchen̲:
14 Tá ki ham áge ko laṛke na rahen̲,
ki ta'lím kí muḳhtalif hawáon̲ se, aur
ádmíon̲ kí pechbází aur gumráh-karne-
wále mansúbon̲ ke bándhne men̲ un
kí dagábází se, maujon̲ kí tarah uch-
halte bahte phiren̲;
15 Balki muhabbat ke pairau hoke
us men̲, jo sir hai, ya'ne, Masíh men̲,
har tarah se baṛhte jáwen̲.
16 Us se sárá badan, har ek 'azú
ke band ke juṛne se ḳhúb paiwasta
aur mazbút hokar, muwáfiq us tásír
ke jo ba qadr har juz ke hotí hai,
kull ko baṛhátá hai, aur muhabbat
men̲ apní taraqqí kartá játá hai.
17 Is liye main̲ yih kahtá hún̲, aur
Ḳhudáwand ke áge gawáh kí tarah
jatá detá hún̲, ki tum áge ko aisí chál
na chalo, jaise aur gair-qaumen̲ apní
bátil 'aql ke muwáfiq chaltí hain̲;
18 Ki un kí 'aql tárík ho gayí hai,
aur we us jahálat ke sabab jo un men̲
hai, aur apne dilon̲ kí saḳhtí ke bá'is,
Ḳhudá kí zindagí se judá hain̲:
19 Unhon̲ ne sun hoke áp ko shah-
wat-parastí ke supurd kiyá, tá ki har
tarah ke gande kám hirs se karen̲.
20 Par tum ne Masíh kí aisí ta'lím
nahín̲ pái;
21 Agar tum ne to us kí suní ho,
aur us se ta'lím pái ho, us sachái ke
mutábiq jo Yisú' men̲ hai:
22 Ki tum agle chalan kí bábat us
purání insániyat ko, jo fareb-denewálí
shahwaton̲ ke sabab se ḳharáb húí hai,
utáro;
23 Aur apní samajh aur tabí'at kí
nisbat naye bano;
24 Aur nayí insániyat ko, jo Ḳhudá
ke muwáfiq rástbází aur haqíqí páki-
zagí men̲ paidá húí, pahino.
25 Is liye jhúṭh chhoṛke har ek
shaḳhs apne paṛosí se sach bole, ki
ham to ápas men̲ ek dúsre ke 'azú
hain̲.
26 Gusse to ho, par gunáh na karo;
aisá na ho ki súraj ḍúbe aur tum ḳhafá
ke ḳhafá raho:
27 Aur Shaitán ko jagah na do.
28 Chorí karnewálá phir chorí na
kare, balki achchhá pesha iḳhtiyár
karke háthon̲ se mihnat kare, tá ki
muhtáj ko kuchh de sake.
29 Koí gandí bát tumháre mun̲h se
na nikle, balki wuh jo zarúrí taraqqí
ke liye achchhí ṭhahre, tá ki sunne-
wálon̲ ko fáida baḳhshe.
30 Aur Ḳhudá kí Rúh i muqaddas
ko, jis se tum par ḳhalásí ke din tak
muhr húí, ranjída na karo.
31 Sárí kaṛwáhaṭ, aur gazab, aur
gussa, aur gul, aur badgoí, tamám
badḳhwáhí samet, tum se dúr kiye
jáwen̲:
32 Aur tum ek dúsre par mihrbán
aur dardmand ho, aur ek dúsre ko
baḳhshá karo, chunánchi Ḳhudá ne
bhí Masíh ke liye tumhen̲ baḳhshá
hai.

V BA'B.

PAS tum 'azíz farzandon̲ kí tarah Ḳhudá ke pairau ho;

2 Aur muhabbat se chalo, jaise Masíh ne bhí ham se muhabbat kí, aur ḳhushbú ke liye hamáre 'iwaz men̲ apne ta,ín̲ Ḳhudá ke áge nazr aur qurbán kiyá.

3 Aur harámkárí, aur har tarah kí nápákí, yá lálach ká, tum men̲ zikr tak na ho, jaisá muqaddas logon̲ ko munásib hai;

4 Aur be-sharmí, aur behúda-goí, yá ṭhaṭṭhebází jo ná-munásib hai, na howe, balki beshtar shukrguzárí.

5 Kyún̲ki tum to yih jánte ho, ki kisí harámkár, yá nápák, yá lálchí ko, jo but-parast hai, Masíh aur Ḳhudá kí bádsháhat men̲ mírás nahín̲ hai.

6 Koí tum ko behúda báton̲ se bhuláwá na de; kyún̲ki aisí báton̲ ke sabab Ḳhudá ká gazab ná-farmání ke farzandon̲ par paṛtá hai.

7 Pas tum un ke sharík mat ho.

8 Kyún̲ki tum áge táríkí the, par ab Ḳhudá men̲ hoke núr ho: so núr ke farzandon̲ kí tarah chalo:

9 (Is liye ki Rúh ká phal jo hai, kamál ḳhúbí, aur rástbází, aur sachái hai;)

10 Aur daryáft karte jáo ki Ḳhudáwand ko kyá ḳhush átá hai.

11 Aur táríkí ke lá-hásil kámon̲ men̲ sharík mat ho, balki beshtar un ko malámat hí karo.

12 Kyún̲ki un ke poshída kámon̲ ká zikr bhí karná sharm hai.

13 Aur sárí chízen̲ jo malámat ke láiq hain̲, roshní se záhir hotí hain̲; kyún̲ki har ek chíz jo roshan kartí, roshní hai.

14 Is liye wuh kahtá hai, Are á, tú jo sotá hai, jág, aur murdon̲ men̲ se uṭh; ki Masíh tujhe roshan karegá.

15 Pas ḳhabardár, tum dekh bhálke chalo, nádánon̲ kí tarah nahín̲, balki dánáon̲ ki mánind,

16 Aur waqt ko ganímat jáno, kyún̲ki din bure hain̲.

17 Is wáste tum be-tamíz na raho, balki samjho ki Ḳhudáwand kí marzí kyá hai.

18 Aur sharáb píke matwále na ho, ki us men̲ ḳharábí hai; balki Rúh se bhar jáo;

19 Aur ápas men̲ zabúr, aur gít, aur rúhání gazalen̲, gáyá karo, aur apne dil men̲ Ḳhudáwand ke liye gáte ba-játe raho;

20 Aur hamesha sab báton̲ men̲ hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh ke nám se Ḳhudá Báp ke shukrguzár raho;

21 Aur Ḳhudá ke ḳhauf se ek dúsre kí farmánbardárí karo.

22 Ai 'aurato, apne shauharon̲ kí aisí farmánbardár raho, jaise Ḳhudáwand kí.

23 Kyún̲ki shauhar jorú ká sir hai, jaise ki Masíh bhí kalísiye ká sir, aur wuh badan ká bachánewálá hai.

24 Tau bhí jaise kalísiya Masíh kí farmánbardár hai, waise hí jorúán̲ bhí har bát men̲ apne shauharon̲ kí howen̲.

25 Ai mardo, apní jorúon̲ ko piyár karo, jaisá Masíh ne bhí kalísiye ko piyár kiyá, aur apne ta,ín̲ us ke badle diyá;

26 Tá ki us ko pání ke gusl se kalám ke sáth sáf karke muqaddas kare,

27 Aur use apne pás ek aisí jalálwálí kalísiya házir kar rakhe, ki jis men̲ dág, yá chín, yá koí aisí chíz na ho, balki jo muqaddas aur be-'aib ho.

28 Yún̲ hí mardon̲ par lázim hai, ki apní jorúon̲ ko aisá piyár karen̲, jaisá apne badan ko. Jo apní jorú ko piyár kartá hai, so áp ko piyár kartá hai.

29 Kyún̲ki kisí ne apne jism se kabhí dushmaní na kí; balki wuh use páltá aur postá hai, jaisá Ḳhudáwand bhí kalísiye ko;

30 Kyún̲ki ham us ke badan ke

'azú, aur us ke gosht aur haddíon men
se hain.
31 Usí sabab se ádmí apne báp aur
má ko chhoregá, aur apní jorú se milá
rahegá, aur we donon ek tan honge.
32 Yih bhed bará hai; par main
Masíh aur kalísiye kí bábat boltá hún.
33 Ba har hál har ek tum men se
apní apní jorú ko aisá piyár kare
jaisá áp ko; aur 'aurat apne shauhar
ká 'adab kare.

VI BA'B.

AI farzando, tum Khudáwand ke
liye apne má báp ke tábi' raho:
kyúnki yih wájib hai.
2 Tú apne má báp kí 'izzat kar; ki
yih pahlá hukm hai, jis ke sáth wa'da
hai;
3 Tá ki terá bhalá ho, aur zamín
par terí 'umr daráz howe.
4 Aur, ai bachchewálo, tum apne
farzandon ko gussa mat diláo; par
Khudáwand kí tarbiyat aur nasíhat
karke un kí parwarish karo.
5 Ai naukaro, tum un ke, jo jism kí
nisbat tumháre kháwind hain, apne
dilon kí safái se, darte aur thartharáte
húe, aise farmánbardár ho, jaise Masíh
ke;
6 Aur ádmí ke khushámad-karne-
wálon kí tarah dikháne ko nahín,
balki Masíh ke bandon kí mánind, dil
se Khudá kí marzí par chalo;
7 Aur khushí se naukarí karo, use
Khudáwand kí jánkar, na ki ádmíon
kí:
8 Ki tum jánte ho ki jo koí kuchh
achchhá kám karegá, kyá gulám kyá
ázád, Khudáwand se waisá hí páwegá.
9 Aur, ai kháwindo, tum bhí un se
aisá hí karo, aur dhamkí dene se báz
áo; kyúnki tum jánte ho ki tumhárá
bhí Kháwind ásmán par hai; aur wuh
kisí ke záhir par nazar nahín kartá.
10 Báqí, ai mere bháío, Khudáwand
aur us kí qudrat kí qúwat men zorá-
war bano.

11 Khudá ke sáre hathyár bándho,
tá ki tum Shaitán ke mansúbon ke
muqábil qáim rah sako.
12 Kyúnki hamen khún aur jism se
kushtí karní nahín, balki hukúmaton
se, aur riyásaton se, aur is dunyá kí
táríkí ke iqtidárwálon se, aur sharárat
kí rúhon se jo afláki makánon men
hain.
13 Is wáste tum Khudá ke sáre
hathyár uthá lo, tá ki tum bure din
men muqábala kar sako, aur sab kám-
on ko anjám deke qáim rah sako.
14 Is liye tum apní kamar sachái
se kaske, aur rástbází ká baktar pa-
hinke,
15 Aur pánwon men sulh-bakhsh-
newálí Injíl kí chálákí ke júte bándhke,
16 Aur un sab ke úpar ímán kí
sipar lagáke, jis se tum us sharír ke
sáre jalte tíron ko bujhá sako, qáim
raho.
17 Aur naját ká khod, aur Rúh kí
talwár, jo Khudá ká kalám hai, le
lo;
18 Aur kamál árzú o minnat ke
sáth har waqt Rúh men du'á mángo,
aur us ke liye sab muqaddason ke
wáste niháyat musta'idd hoke aur
minnat karke jágte raho;
19 Aur mere wáste bhí, tá ki mujhe
kalám karne kí táqat 'ináyat ho, ki
merá munh be-parwái se khul jáwe, tá
ki main is Injíl ke bhed ko,
20 Jis ke liye zanjír se jakra húá
elchí hún, záhir karún: ki main us ko
bedharak aisá kahún, jaisá mujhe kah-
ná farz hai.
21 Par is liház se ki tum bhí mere
ahwál ko jáno, ki main kyúnkar auqát-
basarí kartá hún, Tukhikus, jo piyárá
bháí aur Khudáwand ká mu'atabar
khádim hai, tum ko sab báten batáegá:
22 Jise main ne tumháre pás is
wáste bhejá, ki tum hamáre ahwál ko
jáno, aur ki wuh tumháre dilon ko
tasallí de.
23 Bháíon kí salámatí ho, aur Báp

Ḳhudá kí aur Ḳhudáwand Yisú' Masíh
kí taraf se ímán ke sáth muhabbat bhí
howe.
24 Fazl un sab par howe jo hamáre
Ḳhudáwand Yisú' Masíh se aisí mu-
habbat rakhte jo miṭne ke qábil nahín̲
hai. A'mín.
¶ Yih ḳhatt Afsíon̲ ko rasúl ne
Rúm se Tuḳhikus ke háth likh
bhejá.

PU'LUS RASU'L KA' ḲHATT FILIPPI'ON̲ KO.

I BA'B.

YISU" Masíh ke bandon̲ Púlus aur
Timtáus kí jánib se Filippí shahr
ke un sab muqaddason̲ ko, jo Masíh
Yisú' men̲ shámil hain̲, nigahbánon̲
aur ḳhádimon̲ samet:
2 Fazl aur salámatí hamáre Báp
Ḳhudá aur Ḳhudáwand Yisú' Masíh
kí taraf se tum par howen̲.
3 Main̲ jab jab tumhen̲ yád kartá,
apne Ḳhudá ká shukr bajá látá hún̲,
4 Aur apní har ek du'á men̲ ḳhushí
se hamesha tum sab ke liye du'á mángtá
hún̲,
5 Is liye ki tum auwal roz se áj tak
Injíl men̲ sharík rahe;
6 Aur mujhe yih yaqín hai ki wuh
jis ne tum men̲ nek kám shurú' kiyá
hai, so Yisú' Masíh ke din tak kartá
chalá jáegá:
7 Chunánchi munásib hai ki main̲
tum sab ke haqq men̲ aisá hí samjh-
ún̲; kyún̲ki tum mere dil men̲ ho,
aur merí zanjíron̲, aur Injíl kí bábat
mere 'uzr men̲ aur use subút pahun-
cháne men̲, tum sab merí ni'amat men̲
sharík ho.
8 Ki Ḳhudá merá gawáh hai, ki
main̲ Yisú' Masíh kí sí ulfat rakhke
tum sab ká mushtáq hún̲.
9 Aur main̲ yih du'á kartá hún̲, ki
tumhárí muhabbat, dánái aur kamál
shu'úr ke sáth, ziyáda baṛhtí chalí
jáwe;
10 Tá ki tum un chízon̲ men̲, jin
men̲ farq hai, imtiyáz kar jáno; aur
Masíh ke din tak ḳhális raho, aur
ṭhokar na kháo;
11 Aur rástbází ke phalon̲ se, jo
Yisú' Masíh ke sabab se hain̲, lade
raho, tá ki Ḳhudá ká jalál aur us kí
sitáish howe.
12 Aur, ai bháío, main̲ cháhtá hún̲
ki tum jáno ki jo mujh par guzrá hai,
so Injíl kí ziyáda taraqqí ke liye wáqi'
húá;
13 Yahán̲ tak ki Qaisarí sipáhíon̲
kí sárí chháoní aur báqí sab logon̲
men̲ mashhúr húá, ki main̲ Masíh ke
wáste bandhá hún̲;
14 Aur aksaron̲ ne un men̲ se jo
Ḳhudáwand men̲ bhái hain̲, merí zan-
jíron̲ se diler hoke be-ḳhauf kalám
bolne kí ziyáda jur,at paidá kí.
15 Ba'ze log to ḍáh aur jhagre se,
aur ba'ze nek níyat se, Masíh kí manádí
karte hain̲:
16 Jhagrálú to sáf dil se Masíh kí
Injíl nahín̲ sunáte, balki is khiyál se
ki merí zanjíron̲ par aur ranj baṛhá-
wen̲:
17 Par muhabbatwále yih jánkar

Injíl sunáte haiṉ, ki maiṉ Injíl sábit karne ke wáste muqarrar húá húṉ.

18 Pas kyá hai? har tarah se Masíh kí ḳhabar dí játí hai, ḳhwáh makkárí se, ḳhwáh sachái se, aur maiṉ us meṉ ḳhush húṉ, balki ḳhush rahúṉgá bhí.

19 Kyúṉki maiṉ jántá, ki tumhárí du'á aur Yisú' Masíh kí Rúh kí madad se is ká anjám merí naját hogí;

20 Chunánchi merí tawaqqú' aur ummed yih hai, ki maiṉ kisí bát meṉ sharminda na húṉgá, balki kamál dilerí se, hamesha kí tarah ab bhí, Masíh mere badan se, ḳhwáh mere jíte, ḳhwáh mere múe par, buzurgí páwegá.

21 Kyúṉki zindagí mere liye Masíh hai, aur maut naf'a hai.

22 Par agar merá jism meṉ zinda rahná yihí merí mihnat ká phal howe, to maiṉ nahíṉ jántá ki kise iḳhtiyár karúṉ.

23 Ki maiṉ do bátoṉ kí band meṉ jakṛá húṉ; mujhe árzú hai ki ruḳhsat páúṉ, aur Masíh ke sáth já rahúṉ; ki yih bahut bihtar hai:

24 Par jism meṉ rahná tumhárí ḳhátir us se ziyáda zarúr hai.

25 Aur maiṉ yih yaqín jántá húṉ ki maiṉ rahúṉgá, aur tum sab ke sáth ṭhahrúṉgá, tá ki tum ímán meṉ baṛhte jáo, aur ḳhush raho;

26 Ki tumhárá faḳhr, jo Masíh Yisú' kí bábat mere sabab se hai, so mere tumháre pás phir áne se ziyáda howe.

27 Sirf Masíh kí Injíl ke muwáfiq guzrán karo; tá ki maiṉ ḳhwáh áúṉ, aur tumheṉ dekhúṉ, ḳhwáh na áúṉ, tumhárá yih ahwál sunúṉ, ki tum ek rúh meṉ qáim ho rahe, aur Injíl ke ímán ke liye ek-ján hoke koshish karte ho;

28 Aur yih ki muḳhálifoṉ se kisí bát meṉ haul nahíṉ kháte; kyúṉki yih un ke liye halákat ká, par tumháre wáste Ḳhudá kí taraf se naját ká, nishán hai.

29 Kyúṉki Masíh kí bábat tumheṉ yih baḳhshá gayá, ki tum na faqat us par ímán láo, balki yih ki us kí ḳhátir dukh bhí páo;

30 Ki tum us taur par ján-fishání karte ho, jis taur par tum ne mujhe karte dekhá, aur ab sunte ho ki maiṉ kartá húṉ.

II BA'B.

SO agar Masíh meṉ kuchh dilásá, aur muhabbat kí kuchh tasallí, aur agar Rúh kí kuchh rifáqat, aur agar kuchh rahm aur dardmandí hai,

2 To merí ḳhushí ko púrá karo, ki ek sá mizáj rakho, ek sí muhabbat rakho, ek-ján hoo, ek-dil hoo.

3 Jhagṛe aur jhúṭhe faḳhr se kuchh na karo, par ḳháksárí se ek dúsre ko apne se bihtar jáno.

4 Tum meṉ se har ek apne ahwál par nahíṉ, balki har ek dúsroṉ ke ahwál par bhí liház kare.

5 Pas tumhárá mizáj wuhí howe jo Masíh Yisú' ká bhí thá:

6 Ki us ne, Ḳhudá kí súrat meṉ hoke, Ḳhudá ke barábar honá ganímat na jáná:

7 Lekin us ne áp ko ních kiyá, ki ḳhádim kí súrat pakṛí, aur insán kí shakl baná:

8 Aur ádmí kí súrat meṉ záhir hoke áp ko past kiyá, aur marne tak, balki salíbí maut tak, farmánbardár rahá.

9 Is wáste Ḳhudá hí ne use bahut sarfaráz kiyá, aur us ko aisá nám, jo sab námoṉ se buzurg hai, baḳhshá:

10 Tá ki Yisú' ká nám leke har ek, kyá ásmání, kyá zamíní, kyá we jo zamín ke tale haiṉ, ghuṭná ṭeke,

11 Aur har ek zubán iqrár kare ki Yisú' Masíh Ḳhudáwand hai, tá ki Ḳhudá Báp ká jalál howe.

12 So, ai mere bháío, jis tarah tum hamesha farmánbardárí karte áe ho, usí tarah tum na sirf merí házirí meṉ, balki ab merí gair-házirí meṉ, bahut

ziyáda ḍarte aur thartharáte húe apní
naját ke kám kiye jáo.
13 Kyún̲ki Ḳhudá hí hai jo tum
men̲ asar kartá, ki tum us kí nek
marzí ke mutábiq cháho, aur kám bhí
karo.
14 Sab kám be kuṛkuṛáe aur bin
takrár kiye karo:
15 Tá ki tum be-ilzám aur be-bad
hoke ṭeṛhí tirchí pusht ke darmiyán
Ḳhudá ke be-'aib farzand bane raho;
(jin ke bích tum núr ke mánind jo
dunyá men̲ hai chamakte ho;
16 Ki zindagí ká kalám liye húe
rahte:) tá ki Masíh ke din merí baṛái
ho, ki merí dauṛ aur mihnat be-fáida
na húí.
17 Par agar merá lahú bhí tumháre
ímán kí qurbání par aur us kí ḳhid-
mat men̲ ḍhálá jáwe, tau bhí main̲
ḳhush hún̲, aur tum sab ke sáth
ḳhushí kartá hún̲.
18 Tum bhí waise hí ḳhush ho, aur
mere sáth ḳhushí karo.
19 Aur mujhe Ḳhudáwand Yisú' se
yih ummed hai, ki Timtáus ko tum-
háre pás jald bhejún̲, tá ki tumhárá
ahwál daryáft karke merí bhí ḳhátir-
jama'í ho.
20 Kyún̲ki koí aisá ham-dil mere
sáth nahín̲, jo asálatan tumháre liye
fikrmand howe.
21 Ki sab apní apní chízon̲ kí ta-
lásh men̲ hain̲, na un kí jo Yisú' Masíh
kí hain̲.
22 Lekin tum us kí ázmáí húí
ḳhúbí se wáqif ho, ki jaise beṭá báp
ke sáth, waise us ne mere sáth Injíl
kí ḳhidmat kí.
23 Pas main̲ ummedwár hún̲ ki
jab apne ahwál ká anjám dekhún̲, to
filfaur use bhej dún̲.
24 Aur mujhe Ḳhudáwand se ya-
qín hai ki main̲ áp bhí jald áún̲.
25 Par main̲ ne Ipáfrudítus ko, jo
merá bháí, aur ham-ḳhidmat, aur
ham-sipáhí, aur tumhárá bhejá húá
kárinda, aur merí ihtiyáj raf'a karne
ke liye ḳhádim hai, tum pás bhejná
zarúr jáná.
26 Ki wuh tum sab ká nipaṭ mush-
táq hai, aur is wáste ki tum ne us kí
bimárí ká hál suná thá, udás rahtá
thá.
27 Wuh to bímárí se marne par
thá; par Ḳhudá ne us par rahm kiyá,
aur faqat us par nahín̲, balki mujh
par bhí, tá na howe ki main̲ gam par
gam kháún̲.
28 So main̲ ne use baṛe jatn se bhejá,
tá ki tum us kí do-bára muláqát se
ḳhush ho, aur merá bhí gam ghaṭe.
29 Pas tum us ko Ḳhudáwand ke
sabab kamál ḳhushí se qabúl karo,
aur aison̲ kí 'izzat karo:
30 Is liye ki wuh Masíh ke kám
ke wáste marne par thá, balki us ne
apní zindagí ko náchíz jáná, tá ki us
kamí ko jo mere haqq men̲ tumhárí
ḳhidmat men̲ thí púrá kare.

III BA'B.

BA'QI', ai mere bháío, Ḳhudáwand
men̲ ḳhush raho. Wuhí bát
tumhen̲ phir phir likhná mere liye
taklíf nahín̲, aur tumháre liye salá-
matí ká bá'is hai.
2 Kutton̲ se ḳhabardár raho, bad-
káron̲ se parhez karo, káṭkúṭkarne-
wálon̲ se chaukas raho.
3 Kyún̲ki haqíqí ḳhatna ham hain̲,
jo rúh se Ḳhudá kí 'ibádat karte hain̲,
aur Masíh Yisú' par faḳhr karte hain̲,
aur jism ká bharosá nahín̲ rakhte.
4 Lekin main̲ jism ká bharosá
rakh saktá hún̲: agar aur koí jism
par bharosá kar sake, to main̲ ziyáda:
5 Ki merá ḳhatna áṭhwen̲ din húá,
aur main̲ Isráel kí aulád, Binyamín
ke firqe se, 'Ibráníon̲ ká 'Ibrání, sha-
rí'at kí nisbat Farísí hún̲;
6 Gairat men̲ to kalísiye ká satá-
newálá, aur sharí'at kí rástbází men̲
be-'aib thá.
7 Lekin jitní chízen̲ mere naf'a kí
thín̲, main̲ ne unhín̲ ko Masíh kí
ḳhátir nuqsán samjhá.

8 Balki main ab bhí apne Khudá-
wand Masíh Yisú' kí pahchán kí
khúbí ke sabab sab kuchh nuqsán
samajhtá hún, jis kí khátir har chíz
ká nuqsán utháyá, aur unhen gandagí
jántá hún, tá ki main Masíh ko hásil
karún,
9 Aur us men páyá jáún, apní is
rástbází ke sáth nahín jo sharí'at se
hai, balki us rástbází ke sáth jo Masíh
par ímán láne se, ya'ne, us rástbází
ke sáth jo Khudá kí taraf se ímán kí
shart par miltí hai;
10 Aur ki main us ko, aur us ke jí
uthne kí qudrat ko, aur us ke sáth
dukhon men sharík hone ko, daryáft
karún, aur us kí maut se muwáfaqat
paidá karún;
11 Tá ki main kisí tarah se mur-
don ke jí uthne ke darje tak pahun-
chún.
12 Aisá nahín ki main hanoz pá
chuká, yá ab tak kámil húá: balki
píchhá kiye játá hún, tá ki main us
chíz ko pakar lún, jis ke liye Yisú'
Masíh ne mujhe pakrá.
13 Ai bháío, merá yih gumán na-
hín ki main pakar chuká hún: par
itná hai ki main un chízon ko jo
píchhe chhútín bhúlke un ke liye jo
áge hain barhá húá,
14 Sídhá, nishán kí taraf chalá játá
hún, tá ki main us sila ko, jis ke liye
Khudá ne mujh ko Masíh Yisú' ki
ma'rifat se úpar buláyá, páún.
15 Pas ham men se jitne kámil
hain yihí khiyál rakhen: aur agar
kisí bát men tumhárá aur tarah ká
khiyál ho, to Khudá use bhí tum par
khol degá.
16 Ba har hál jahán tak ham pa-
hunche hain, usí ke qánún par qadam
máren, usí ko khiyál karen.
17 Ai bháío, tum ek sáth merí
pairauí karo, aur un logon par, jo is
namúne ke muwáfiq, jo ham men
dekhte ho, chalte hain, gaur karo.
18 (Kyúnki bahutere chalnewále
hain, jin ká zikr main ne tum se bár-
há kiyá, aur ab ro roke kahtá hún, ki
we Masíh kí salíb ke dushman hain;
19 Un ká anjám halákat hai, un
ká Khudá pet, un ká nang un kí bar-
áí hai, we dunyá kí chízon par khi-
yál rakhte hain.)
20 Kyúnki hamárí mamlukat ás-
mán par hai, jahán se naját-bakhsh-
newále Khudáwand Yisú' Masíh kí
ráh takte hain:
21 Ki wuh apní qudrat kí tásír ke
mutábiq, jis se wuh sab ko apne tábi'
kar saktá hai, hamáre khákí badan ko
badalke apne jalálí jism ke mánind
banáegá.

IV BA'B.

IS wáste, ai mere 'azíz aur margúb
bháío, jo merí khushí aur táj ho,
ai piyáro, tum Khudáwand men isí
tarah mazbút raho.
2 Main Yúodiá se iltimás kartá
hún, aur Suntukhe se bhí, ki we Khú-
dáwand men muttafiq ur ráe howen.
3 Aur, ai sachche ham-khidmat,
terí bhí minnat kartá hún, ki tú un
'auraton kí, jinhon ne mere sáth Injíl
kí khidmat men koshish kí, Klemans
aur mere báqí ham-khidmaton samet,
jin ke nám zindagí ke daftar men hain,
madad kar.
4 Khudáwand men hamesha khush
raho: phir kahtá hún, Khush raho.
5 Tumhárá i'atidál sab ádmíon par
záhir ho. Khudáwand nazdík hai.
6 Kisí bát ká andesha na karo;
balki har ek bát men tumhárí 'arz,
du'á aur minnat se, shukrguzárí ke
sáth, Khudá se kí jáe;
7 Aur Khudá kí itmínán, jo sárí
samajh se báhar hai, tumháre dilon
aur khiyálon kí Masíh Yisú' men
nigahbání karegí.
8 Báqí, ai bháío, jitní chízen sach
hain, aur jitní chízen munásib hain,
aur jitní chízen rást hain, aur jitní
chízen pák hain, aur jitní chízen pa-
sandída hain, aur jítni chízen bhalí

jání játi hain, agar kuchh nekí aur kuchh ta'ríf hai, to un báton par gaur karo.
9 Aur jo kuchh tum ne mujh se síkhá, aur qabúl kiyá, aur suná, aur dekhá, us par 'amal karo; tab Khudá, jo sulh ká Báni hai, tumháre sáth rahegá.
10 Aur main Khudáwand men bahut khush hún, is wáste ki mere liye ab itní muddat ba'd tumhárí fikr phir sarsabz húí, jis ke liye tum áge andeshamand the, par dánw nahín milá.
11 Aisá nahín ki main muhtájí ke sabab kahtá; kyúnki main ne yih síkhá, ki jis hálat men hún, usí par rází rahún.
12 Main ghatná jántá hún, aur barhná bhí jántá hún; har ek bát men aur sab hálaton men, ser hone, bhúkhe rahne, barhne aur ghatne kí main ne ta'lím páí.
13 Masíh se, jo mujhe táqat bakhshtá hai, main sab kuchh kar saktá hún.
14 Tau bhí tum ne bhalá kiyá, jo dukh men merí madad kí.
15 Par, ai Filippío, tum yih bhí jánte ho, ki Injíl kí manádí ke shurú' men, jab main Maqadúniya se nikal áyá, tab kisí kalísiye ne, siwá tumhárí ke, dene lene men merí madad na kí.
16 Chunánchi Tassaluníqe men bhí tum ne ek do bár kuchh bhejá, ki merí ihtiyáj raf'a ho.
17 Aisá nahín ki main in'ám cháhtá, balki phal cháhtá hún, jo tumháre fáida ke liye bahut barh jáe.
18 Par mere pás sab kuchh, balki bahutáyat ke sáth hai; main bhará hún; main ne tumhárí bhejí húí chízen Ipáfrudítus ke háth se páín, ek khushbú aur qurbání i maqbúl jo Khudá kí pasand hai.
19 Ab merá Khudá apní daulat ke muwáfiq jalál hí se Masíh Yisú' men tumhárí har ek ihtiyáj raf'a karegá.
20 Hamáre Khudá aur Báp ká abad ul ábád jalál howe. A'mín.
21 Har ek muqaddas ko, jo Masíh Yisú' men hai, salám karo. We bháí, jo mere sáth hain, tumhen salám kahte hain.
22 Sáre muqaddas log, khusúsan we jo Qaisar ke ghar ke hain, tum sab ko salám kahte hain.
23 Hamáre Khudáwand Yisú' Masíh ká fazl tum sab par howe. A'mín.

¶ Yih khatt Filippíon ko rasúl ne Ipáfrudítus ke háth Rúm se likh bhejá.

PU'LUS RASU'L KA' KHATT QULUSSI'ON KO.

I BA'B.

PU'LUS, jo Khudá kí marzí se Yisú' Masíh ká rasúl hai, aur Timtáus bháí, kí taraf se,
2 Un muqaddason aur Masíh men ímándár bháíon ko, jo Qulussí men hain; hamáre Báp Khudá aur Khudáwand Yisú' Masíh kí taraf se fazl aur salámatí tumháre liye howen.
3 Ham tumháre haqq men hamesha du'á karke Khudá aur apne Khudáwand Yisú' Masíh ke Báp ká shukr karte hain,
4 (Jab se ham ne suná ki tum

Masíh Yisú’ par ímán láe, aur sab
muqaddas logon̲ ko piyár karte ho,)
5 Us ummed ke liye jo tumháre
wáste ásmán par rakh chhoṛí gayí hai,
jis ká zikr tum ne Injíl ke kalám i
haqq men̲ suná;
6 Jo tum pás pahunchí, jaise sáre
jahán men̲ bhí, aur phal detí hai;
chunánchi tumháre darmiyán bhí, jis
din se tum ne us kí suní, aur Ḳhudá
ke fazl ko sachchí tarah se pahcháná
hai:
7 Chunánchi tum ne hamáre ’azíz
ham-ḳhidmat Ipafrás se, jo tumháre
wáste Masíh ká diyánatdár ḳhádim hai,
aisá hí síkhá;
8 Usí ne tumhárí muhabbat ko, jo
Rúh se hai, ham par záhir kiyá.
9 So ham bhí jis din se yih suná,
tumháre wáste du’á mángne se, aur
yih ’arz karne se báz nahín̲ áte hain̲,
ki tum tamám hikmat aur rúhání
samajh se us kí marzí kí pahchán men̲
kamál tak pahuncho;
10 Tá ki tum Ḳhudáwand kí kámil
razámandí par láiq chál chalo, aur har
ek nek kám men̲ phal láte raho, aur
Ḳhudá kí pahchán men̲ taraqqí karo;
11 Aur us ke jalál kí qudrat ke
mutábiq sab tarah kí mazbútí paidá
karo, tá ki tum ḳhushí ke sáth har
súrat se sabr o bardásht kar sako;
12 Aur Báp ká shukr karte raho,
jis ne ham ko is láiq kiyá ki núr men̲
muqaddas logon̲ ke sáth mírás ká hissa
páwen̲:
13 Usí ne ham ko táríkí ke qabze
se chhuṛáyá, aur apne piyáre Beṭe kí
bádsháhat men̲ shámil karáyá;
14 Us men̲ ham us ke lahú ke sabab
se naját, ya’ne, gunáhon̲ kí mu’áfi páte
hain̲:
15 Wuh andekhe Ḳhudá kí súrat
hai, aur wuh sárí ḳhilqat ká palauṭhá
hai:
16 Kyún̲ki usí se sárí chízen̲ jo
ásmán aur zamín par hain̲, dekhí aur
an-dekhí, kyá taḳht, kyá hukúmaten̲,
kyá riyásaten̲, kyá muḳhtáríyán̲, paidá
kí gayín̲; sárí chízen̲ us se, aur us ke
liye paidá húín̲:
17 Aur wuh sab se áge hai, aur us
se sárí chízen̲ bahál rahtí hain̲.
18 Aur wuh badan, ya’ne, kalísiye
ká sir hai; wuhí shurú’ se hai, aur
murdon̲ men̲ se palauṭhá hai, tá ki sab
báton̲ men̲ us ká auwal darja ho.
19 Kyún̲ki Báp ko yih pasand áyá,
ki sárá kamál us men̲ base;
20 Aur ki, us ke ḳhún ke sabab, jo
salíb par bahá, sulh karke sárí chízon̲
ko, kyá we jo zamín par hain̲, kyá we
jo ásmán par hain̲, usí ke wasíle apne
se milá le.
21 Aur tum ko bhí jo áge begána,
aur bure kámon̲ ke sabab dil se dush-
man the, ab us ke jismání badan se
maut ke wasíle milá liyá;
22 Tá ki wuh tum ko muqaddas aur
be-’aib aur be-ilzám apne huzúr házir
kare:
23 Ba-sharte ki tum ímán par biná
ḍále húe sábit raho, aur us Injíl kí
ummed se, jise tum ne suná, ṭal na
jáo, jis kí manádí har ek maḳhlúq ke
liye jo ásmán ke níche hai kí gayí; aur
us hí ká main̲ Púlus ḳhádim hún̲.
24 Ab main̲ apní un musíbaton̲ se
jo tumháre wáste khín̲chtá hún̲ ḳhush
hún̲, aur Masíh kí musíbaton̲ kí kam-
tíán̲ us ke badan ke, ya’ne, kalísiye
ke liye, apne jism se bhare detá hún̲:
25 Jis kalísiye ká main̲ ḳhádim
húá, chunánchi yih muḳhtárí Ḳhudá
kí taraf se mujhe tumháre liye milı,
tá ki main̲ Ḳhudá ke kalám ko púrá
anjám dún̲;
26 Ya’ne, us bhed ko jo agle za-
máne se pusht ba pusht poshída rahá,
par ab us ke muqaddas logon̲ par
záhir húá:
27 Jin par Ḳhudá ne záhir karná
cháhá, ki gair-qaumon̲ ke liye us bhed
kí hashmat kí firáwání kyá hai: jo
yih hai, ki Masíh tum men̲ jalál kí
ummed hai:

28 Jis kí khabar deke ham har ek
ádmí ko nasíhat karte, aur har ek
shakhs ko kamál dánáí se sikháte
hain, tá ki ham har ek ádmí ko Masíh
Yisú' men kámil karke házir karen:
29 Aur isí liye main us kí us tásír
ke muwáfiq, jo qudrat ke sáth mujh
men asar kartí hai, ján-fisháni se
mihnat kartá hún.

II BA'B.

MAIN cháhtá hún ki tum jáno ki
tumháre aur un ke wáste jo
Láudiqiá men hain, aur un sab ke liye
jinhon ne merí jismí súrat nahín de-
khí, kyá hí ján-fisháni kartá hún;
2 Ki un ke dilon ko tasallí ho, aur
we muhabbat se ápas men gathe ra-
hen, tá ki we púrí samajh kí tamám
daulat ko pahunchen, aur Khudá,
ya'ne, Báp, aur Masíh ke bhed ko
jánen;
3 Jis men hikmat aur ma'rifat ke
sáre khazáne chhipe hain.
4 Par main yih kahtá hún, tá na
howe ki koí ádmí chikní chuprí báton
se tumhen bhuláwe.
5 Kyúnki agarchi main jism kí
nisbat se dúr, par rúh kí nisbat se
tumháre pás hún, aur tumhárí tartíbí
hálat, aur tumháre ímán kí mazbútí
ko, jo Masíh par láye ho, dekhke
khush hún.
6 Pas jaisá tum ne Masíh Yisú'
Khudáwand ko qabúl kiyá, waisá hí
us men chalo:
7 Aur us men jar bándho, aur us
par banáe jáo, aur jaisí tum ne ta'lím
páí, ímán men mazbút raho, aur us
men shukrguzárí ke sáth taraqqí karo.
8 Khabardár, aisá na ho ki koí
failsúfí aur behúda fareb se jo Masíh
ke muwáfiq nahín, balki baní A'dam
kí riwáyat aur dunyáwí 'ilm ke usúl
ke muwáfiq hain, tumhen lút na le.
9 Kyúnki Ulúhíyat ká sárá kamál
us men mujassam ho rahá.
10 Aur tum us men, jo sári sardárí
aur mukhtárí ká sir hai, kámil bane
ho:
11 Aur usí men tumhárá aisá khat-
na húá, jo háth se nahín, ya'ne, Masí-
hí khatna, jo jismání gunáhon ká
badan utár phenkná hai:
12 Aur us ke sáth baptisma men
gáre gaye, aur usí men Khudá kí
qudrat hí par, jis ne us ko murdon
men se jiláyá, ímán láke us ke sáth
jí bhí uthe ho.
13 Aur us ne tumhen, jo gunáhon
aur apne jism kí ná-makhtúní se
murda the, us ke sáth zinda kiyá, ki
us ne tumháre sab gunáh bakhsh
diye;
14 Aur hukmon ká dastáwez, jo
hamárá mukhálif thá, hamárí bábat
mitá dálá, aur us ko bích men se
utháke salíb par kílen jarín;
15 Aur hukúmaton aur riyásaton
ká iqtidár chhín liyá, aur unhen bar-
mala ruswá karke usí men un par
shádiyána bajáe.
16 Pas kháne píne, yá 'íd, yá naye
chánd, yá sabt ke din kí bábat koí
tum par ilzám na lagáne páwe;
17 Ki ye ánewálí chízon ke sáya
hain; par badan Masíh ká hai.
18 Koí garazmandí se jhúthí khák-
sárí aur firishton kí parastish karke
tum ko tumháre ajr se mahrúm na
kare, ki aisá shakhs, apní jismání 'aql
se 'abas phúlke, un chízon men, jin-
hen us ne nahín dekhá, be-já dakhl
kartá hai,
19 Aur us sir ko nahín pakre rahtá,
jis se sárá badan bandon aur patthon
ke wasíle se parwarish páke, aur ek
sáth paiwasta hoke, Khudá kí barhtí
se barhtá hai.
20 Pas agar tum Masíh ke sáth
dunyáwí 'ilm ke usúl kí nisbat mar
gaye ho, to tum kyún un kí mánind
jo dunyá men goyá zinda hain dastúr
ke páband hote,
21 (Mat chhúná; mat chakhná;
mat háth lagáná;

22 Ye sárí chízen̲, unhen̲ kám men̲
láte hí, nest ho játí hain̲;) ádmíon̲ ke
hukmon̲ aur ta'límon̲ ke muwáfiq?
23 Ye chízen̲ to, záid-ul-farz 'ibá-
dat, aur ḳháksárí, aur badaní riyázat,
aur tan kí 'izzat na karní ki us kí
ḳhwáhishen̲ púrí howen̲, hikmat kí
súrat rakhtí hain̲.

III BA'B.

PAS agar tum Masíh ke sáth jí
uṭháe gaye ho, to un chízon̲ kí
talásh men̲ raho, jo úpar hain̲, jahán̲
Masíh Ḳhudá ke dahine baiṭhá hai.
2 U'par kí chízon̲ se ḍil lagáo, na
un chízon̲ se jo zamín par hain̲.
3 Kyún̲ki tum mar gaye ho, aur
tumhárí zindagí Masíh ke sáth Ḳhudá
men̲ chhipí húí hai.
4 Jab Masíh, jo hamárí zindagí hai,
záhir kiyá jáegá, tab tum bhí us ke
sáth jalál men̲ záhir kiye jáoge.
5 Is wáste tum apne 'azúon̲ ko jo
zamín par hain̲, ya'ne, harámkárí, aur
nápákí, aur shahwat, aur burí ḳhwáh-
ish, aur lálach ko jo butparastí hai,
kushta karo;
6 Ki un hí ke sabab se Ḳhudá ká
g̣azab ná-farmání ke farzandon̲ par
paṛtá hai:
7 Aur áge jab tum un ke bích jíte
the, tum bhí un kí ráh par chalte the.
8 Par ab tum in sab ko bhí, ya'ne,
g̣ussa, aur g̣azab, aur badḳhwáhí, aur
badgoí, aur bad-zubání, apne mun̲h se
nikál phenko.
9 Ek dúsre se jhúṭh na bolo, kyún̲-
ki tum ne purání insániyat ko us ke
fi'alon̲ samet utár phenká;
10 Aur nayí insániyat ko, jo ma'-
rifat men̲ apne paidá-karnewále kí
súrat ke muwáfiq nayí ban rahí hai,
pahiná hai:
11 Wahán̲ na Yúnání hai, na Yahú-
dí, na ḳhatna, na ná-maḳhtúní, na
Barbarí, na Sqútí, na g̣ulám, na ázád,
par Masíh sab kuchh, aur sab men̲
hai.
12 Pas Ḳhudá ke chune húon̲ kí
mánind, jo muqaddas aur piyáre hain̲,
dardmandí, aur mihrbání, aur farotaní,
aur halímí, aur bardásht ká libás
pahino;
13 Aur agar koí kisí par da'wá
rakhtá ho, to ek dúsre kí bardásht
kare, aur ek dúsre ko baḳhshe; jaisá
Masíh ne tumhen̲ baḳhshá hai, waisá
hí tum bhí karo.
14 Aur un sab ke úpar muhabbat
pahin lo, ki wuh kamál ká kamarband
hai.
15 Aur Ḳhudá kí itmínán, jis ke
rakhne ke liye tum ek tan hokar
buláe gaye ho, tumháre dilon̲ par
hukúmat kare; aur tum shukrguzár
raho.
16 Masíh ká kalám tum men̲ ba-
hutáyat se rahe; aur tum ek dúsre
ko kamál dánáí se ta'lím aur nasíhat
karo, aur zabúr aur gít aur rúhání
g̣azalen̲, shukrguzárí ke sáth, Ḳhudá-
wand ke liye apne dilon̲ se gáo.
17 Aur jo kuchh karte ho, kalám
aur kám, sab kuchh Ḳhudáwand Yisú'
ke nám se karo, aur us ke wasíle se
Ḳhudá Báp ká shukr bajá láo.
18 Ai 'aurato, jaisá Ḳhudáwand
men̲ munásib hai, apne apne ḳhasam
kí farmánbardárí karo.
19 Ai mardo, apní jorúon̲ ko piyár
karo, aur un se karwe na ho.
20 Ai farzando, tum apne má báp
kí har ek bát men̲ farmánbardár ho,
ki Ḳhudáwand ko yihí pasand hai.
21 Ai bachchewálo, apne farzandon̲
ko mat chheṛo, na howe ki we be-dil
ho jáwen̲.
22 Ai naukaro, tum un ke, jo dun-
yá men̲ tumháre ḳháwind hain̲, sab
báton̲ men̲ farmánbardár raho; par
na ḳhushámadí logon̲ kí mánind dikh-
áne ko balki sáf dil se Ḳhudá-tarson̲
kí tarah:
23 Aur jo kuchh karo, so jí se aisá
karo jaisá Ḳhudáwand ke liye karte
hain̲, na ki ádmíon̲ ke liye;
24 Ki tum jánte ho ki tum Ḳhu-

dáwand se badle men mírás páoge;
kyúnki tum Khudáwand Masíh kí
khidmat bajá láte ho.
25 Par wuh jo burá kartá hai, apne
kiye ke muwáfiq burái kamáwegá;
aur kisí kí tarafdárí nahín hai.

IV BA'B.

AI kháwindo, naukaron ke sáth
'adl aur insáf karo, yih jánkar
ki tumhárá bhí ek Kháwind ásmán
par hai.
2 Du'á mángne men mashgúl aur
us men shukrguzárí ke sáth hoshyár
raho;
3 Aur sáth us ke hamáre liye bhí
du'á karo, ki Khudá hamáre wáste
bolne ká darwáza khole, ki main Masíh
ke bhed ko, jis ke sabab qaid húá hún,
bayán karún:
4 Tá ki main use aisá záhir karún,
jaisá mujhe lázim hai.
5 Tum waqt ko ganímat jánke bá-
har ke logon ke sáth hoshyárí se
chalo.
6 Cháhiye ki tumhárá kalám ha-
mesha fazl ke sáth aur namkín ho, tá ki
tum jáno ki har ek ko kyúnkar jawáb
dená cháhiye.
7 Tukhikus, jo piyárá bhái, aur
diyánatdár khádim, aur Khudáwand
kí khidmat men sharík hai, mere sáre
ahwál kí tumhen khabar degá;
8 Us ko main ne is liye tumháre
pás bhejá hai, ki wuh tumhárá hál
daryáft kare, aur tumháre dilon ko
tasallí de;
9 Aur us ke sáth Unesimus ko, jo
diyánatdár aur piyárá bhái, aur tum
men se hai, bhej diyá. We tumhen
yahán kí sárí khabaren pahuncháenge.
10 Aristarkhus jo mere sáth qaid
hai, aur Marqus jo Barnabás ká bhán-
já hai, (jis kí bábat tum ne hukm páe;
agar wuh tumháre pás áwe, to us kí
khátir karo;)
11 Aur Yisú' jo Jústus kahlátá hai,
ye sab, jo makhtúnon men se hain,
tum ko salám kahte hain. Sirf ye hí,
jo Khudá kí bádsháhat ke wáste mere
ham-khidmat the, mere liye tasallí
the.
12 Ipafrás, jo tum men se Masíh ká
banda hai, tum ko salám kahtá hai,
aur wuh tumháre wáste du'á mángne
men hamesha ján-fishání kartá hai, tá
ki tum Khudá kí marzí kí har ek bát
men kámil aur púre bane raho.
13 Main us par gawáhí detá hún, ki
wuh tumháre aur un ke wáste jo
Láudiqiá men hain, aur jo Híarápulis
men hain, bahut sargarm hai.
14 Lúqá piyárá tabíb, aur Demás,
tumhen salám kahte hain.
15 Tum un bháíon ko jo Láudiqiá
men hain, aur Numfás ko, aur us kalí-
siye ko jo us ke ghar men hai, salám
kaho.
16 Aur jab yih khatt tum men par-
há gayá ho, to aisá karo ki Láudiqiá
kí kalísiye men bhí parhá jáe; aur ki
tum bhí us khatt ko, jo Láudiqiá se
hai, parho.
17 Aur Arkhippus se kaho, ki Tú us
khidmat men, jo tú ne Khudáwand
men pái hai, hoshyár rah, ki use anjám
de.
18 Mujh Púlus ke háth se salám.
Merí zanjíron ko yád rakho. Fazl tum
par howe. A'mín.

¶ Yih khatt Qulussíon ko rasúl ne
Rúm se Tukhikus aur Unesimus
ke háth likh bhejá.

PU'LUS RASU'L KA' PAHLA' ḲHATT TASSALUNI'QI'ON̲ KO.

I BA'B.

PU'LUS, aur Silwánus, aur Timtáus
kí taraf se, Tassaluníqíon̲ kí
kalísiye ko, jo Báp Ḳhudá aur Ḳhu-
dáwand Yisú' Masíḥ men̲ hai. Fazl
aur ṣalámatí hamáre Báp Ḳhudá aur
Ḳhudáwand Yisú' Masíḥ kí taraf se
tumháre liye howe.
2 Ham tum sab ke wáste Ḳhudá
ká shukr hamesha bajá láte hain̲, aur
apní du'áon̲ men̲ tumhárá zikr karte;
3 Aur apne Báp Ḳhudá ke ḥuzúr
tumháre ímán ke 'amal, aur muhab-
bat kí miḥnat, aur ummed kí páedárí
ko, jo hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíḥ
kí taraf se hai, bilá nága yád karte
hain̲:
4 Ki, ai bháío, Ḳhudá ke piyáro,
ham jánte hain̲ ki tum chune húe ho.
5 Kyún̲ki hamárí Injíl na faqat lafz
se, balki qudrat aur Rúh i Quds aur
púre i'atiqád ke sáth, tumháre pás
pahunchí; chunánchi tum jánte ho
ki ham tumháre wáste tum men̲ kaise
the.
6 Aur tum hamáre aur Ḳhudáwand
ke pairau húe, ki tum ne kalám ko baṛí
musíbat ke darmiyán Rúh i Quds kí
ḳhushí ke sáth qabúl kiyá:
7 Yahán̲ tak ki tum Maqadúniya
aur Akhaia ke sáre ímándáron̲ ke liye
namúna bane.
8 Kyún̲ki tum hí se Ḳhudáwand
ká kalám na faqat Maqadúniya aur
Akhaia men̲ sunáyá gayá, balki har
ek jagah tumháre ímán kí, jo Ḳhudá
par hai, shuhrat niklí hai, yahán̲ tak
ki hamáre kahne kí kuchh ḥájat nahín̲.
9 Is wáste ki we áp hamárá zikr
karte hain̲, ki ham ne tum men̲ kaisá
daḳhl páyá, aur tum kyún̲kar buton̲
se Ḳhudá kí taraf phire, tá ki Ḳhudá
kí, jo zinda aur sachchá hai, bandagí
karo;
10 Aur us ke Beṭe kí, jise us ne
murdon̲ men̲ se jiláyá, ráh tako, ki
ásmán par se áwegá, ya'ne, Yisú' kí, jo
ham ko ánewále gazab se chhuṛátá
hai.

II BA'B.

AI bháío, tum to áp jánte ho ki
hamárá daḳhl tum men̲ be-fáida
na thá:
2 Agarchi ham ne áge shahr Filip-
pí men̲ baṛá dukh aur ruswái uṭhái,
chunánchi tum is se wáqif ho, taubhí
apne Ḳhudá ke sabab be-parwái ke
sáth Ḳhudá kí Injíl baṛí jang o jadal
ke darmiyán tumhen̲ sunáte the.
3 Ki hamárí nasíhat gumráhí aur
nápákí aur dagábází se na thí:
4 Balki jaisá Ḳhudá ne ham ko
maqbúl jánke Injíl ká amánatdár kiyá,
waisá hí ham bolte hain̲; ádmíon̲ ko
nahín̲, balki Ḳhudá ko, jo hamáre dil
ázmátá hai, razámand karte hain̲.
5 Ki ham hargiz ḳhushámad kí bát
nahín̲ bolte the, jaisá tum jánte ho, na
lálach ká parda rakhte the; Ḳhudá
gawáh hai:
6 Aur na ádmíon̲ se, na tum se, na
dúsron̲ se, 'izzat cháhte the; agarchi is
sabab se ki ham Masíḥ ke rasúl hain̲,
tum par bojh ḍál sakte the.
7 Balki ham tumháre darmiyán aise

muláim rahe, jaise dáí jo apne bachchon ko pálti hai:

8 Waise hí ham tumháre dilsoz hoke na faqat Khudá kí Injíl, balki apní ján tak bhí tumhen dene ko rází the, is wáste ki tum hamáre piyáre the.

9 Kyúnki, ai bháío, tum hamárí mihnat aur mashaqqat ko yád rakhte ho, ki ham ne, is liye ki tum men se kisí par bár na ho, rát din kamá kamáke tumhen Khudá kí Injíl kí manádí kí.

10 Tum gawáh ho, aur Khudá bhí hai, ki tum men jo ímán láe ham kyá hí pákí aur rástí aur be-'aibí se guzrán karte the:

11 Chunánchi tum jánte ho ki ham tum men har ek kí yún minnat karte, aur dilásá dete, aur nasíhat karte the, jaise báp apne bachchon ko,

12 Tá ki tum Khudá ke láiq chalo, jis ne tumhen apní bádsháhí aur jalál men buláyá.

13 Is wáste ham bhí bilá náğa Khudá ke shukrguzár hain; ki jab wuh kalám jo Khudá ká hai, jise ham sunáte hain, tum ko milá, tum ne use ádmíon ká kalám nahín, balki Khudá ká kalám jánkar, ki wuh haqíqat men aisá hí hai, qabúl kiyá, aur wuh tum ímándáron men asar kartá hai.

14 Is liye ki tum, ai bháío, Khudá kí kalísiyáon ke, jo Yahúdiya men Masíh Yisú' kí hain, pairau húe: kyúnki tum ne bhí apne ham-qaumon se we hí dukh páe, jo unhon ne Yahúdíon se páe the:

15 Jinhon ne Khudáwand Yisú' aur apne nabíon ko már dálá, aur hamen satáke khárij kar diyá; aur we Khudá ko khush nahín áte, aur sáre ádmíon ke mukhálif hain:

16 Aur is garaz se ki un ke gunáh hamesha kamál ko pahunchte rahen, we ham ko man'a karte hain, ki ham gáir-qaumon ko wuh kalám na sunáwen, jis se un kí naját ho. Lekin un par gazab intihá ko pahunchá.

17 Par ham ne, ai bháío, tum se thorí muddat tak, dil se nahín, záhir men, judá hoke kamál árzú se niháyat koshish kí, ki tumhárá munh dekhen.

18 Is wáste ham ne, ya'ne, mujh Púlus ne, ek yá do bár cháhá ki tumháre pás áún; par Shaitán ne hamen roká.

19 Kyúnki hamárí ummed aur khushí aur fakhr ká táj kyá hai? Kyá tum hí hamáre Khudáwand Yisú' Masíh ke sámhne us ke áte waqt na hoge?

20 Tum to hamáre jalál aur khushí ho.

III BA'B.

IS wáste jab ham ziyáda bardásht kar na saken, to ham rází húe ki Atení men akele rah jáwen;

2 Chunánchi ham ne Timtáus ko jo hamárá bhái, aur Khudá ká khádim, aur Masíh kí Injíl men hamárá ham-khidmat hai, is liye bhejá ki wuh tum ko tumháre ímán men mazbút kare, aur tasallí de:

3 Tá ki tum men koí in musíbaton se lagzish na kháwe; kyúnki tum áp jánte ho ki ham un hí ke liye muqarrar húe hain.

4 Aur jab ham túmháre pás the, to tumhen áge se kahá, ki ham musíbat men parenge: chunánchi aisá húá, aur tum jánte ho.

5 Is wáste, jab main aur ziyáda bardásht na kar saká, tab tumhárá ímán daryáft karne ko bhejá, na howe ki imtihán-karnewále ne tumhárá imtihán kiyá ho, aur hamárí mihnat be-fáida ho gayí ho.

6 Par ab Timtáus, jab tumhárí taraf se hamáre pás áyá, aur tumháre ímán aur muhabbat kí khush-khabarí láyá, aur yih kahá, ki tum hamárá zikr i khair hamesha karte ho, aur tum hamáre dekhne ke bahut mushtáq ho, jaise ki ham bhí tumháre hain:

7 Is liye, ai bháío, ham ne apní sárí

musíbat aur ihtiyáj men̲ tumháre
ímán ke sabab tum se tasallí pái;
8 Kyún̲ki ab ham to zinde rahte
hain̲, agar tum Ḳhudáwand men̲ qáim
raho.
9 Ki ham kyún̲kar tumháre liye, is
khushí ke sabab jo hamen̲ tumhárí
bábat apne Ḳhudá ke huzúr hásil húí,
Ḳhudá kí shukrguzárí kar saken̲?
10 Ki ham rát din bahut hí du'á
mángte rahte hain̲, ki tumhárá mun̲h
dekhen̲, aur tumháre ímán kí kamtián̲
púrí karen̲.
11 Par Ḳhudá hamárá Báp áp, aur
hamárá Ḳhudáwand Yisú' Masíh aisá
kare, ki ḳhairiyat ke sáth hamárá
guzar tumhárí taraf howe.
12 Aur Ḳhudáwand aisá kare, ki
jis tarah se ham ko tum se muhabbat
hai, tumhárí muhabbat bhí, kyá ápas
men̲, aur kyá har ek ke sáth, baṛhe,
aur ziyáda howe:
13 Tá ki jab hamárá Ḳhudáwand
Yisú' Masíh apne sab muqaddason̲ ke
sáth áwe, tab wuh tumháre dil hamáre
Báp Ḳhudá ke sámhne pákízagí men̲
be-'aib kiye húe mazbút kar de.

IV BA'B.

GARAZ, ai bháío, ham tum se
Ḳhudáwand Yisú' men̲ 'arz aur
minnat karte hain̲, ki jaisá tum ne
ham se síkhá, ki kis tarah chalná, aur
Ḳhudá ko ḳhush karná, zarúr hai, un
men̲ taraqqí karo.
2 Ki tum jánte ho, ki ham ne tum
ko Ḳhudáwand Yisú' kí taraf se kyá
hukm diye.
3 Kyún̲ki Ḳhudá kí murád tum-
hárí pákízagí se hai, ki tum harám-
kárí se apne ta,ín̲ báz rakho:
4 Aur har ek tum men̲ se apne
badan ko pákízagí aur 'izzat ke sáth
rakhná jáne;
5 Na shahwat kí badmastí men̲,
gair-qaumon̲ kí mánind jo Ḳhudá ko
nahín̲ jántín̲;
6 Aur koi kisí bát men̲ apne bhái se
be-já aur us par ziyádatí na kare:
kyún̲ki Ḳhudáwand un sab kámon̲ ká
badlá lenewálá hai; chunánchi ham
ne áge bhí tum se kahá, aur gawáhí dí.
7 Ki Ḳhudá ne ham ko nápákí ke
liye nahín̲, balki pákízagí ke liye
buláyá.
8 Is wáste jo hiqárat kartá hai, so
ádmí kí nahín̲, balki Ḳhudá kí hiqárat
kartá hai, jis ne hamen̲ apní pák Rúh
bhí dí.
9 Par bháíon̲ kí muhabbat kí bábat
hájat nahín̲ ki tumhen̲ kuchh likhún̲;
kyún̲ki tum ne ápas men̲ muhabbat
karne kí Ḳhudá se ta'lím pái.
10 Chunánchi tum un sab bháíon̲
se, jo tamám Maqadúniya men̲ hain̲,
aisá hí karte ho; lekin, ai bháío, ham
tumhárí minnat karte hain̲ ki tum
ziyáda taraqqí karo;
11 Aur jis tarah ham ne tumhen̲
hukm kiyá, tum garíbí ke sáth rahne,
aur áp apne károbár karne, aur apne
háthon̲ se kám karne kí 'izzat ke
cháhnewále ho;
12 Tá ki tum un ke áge, jo báhar
hain̲, durustí se chalo, aur kisí chíz kí
ihtiyáj na rakho.
13 Ai bháío, main̲ nahín̲ cháhtá
hún̲ ki tum un ke ahwál se jo so gaye
hain̲, ná-wáqif raho, tá ki tum auron̲
kí mánind jo ná-ummed hain̲ gam na
karo.
14 Kyún̲ki ham ne jo yaqín kiyá,
ki Yisú' múá, aur jí uṭhá, to yih bhí
yaqín kiyá cháhiye, ki Ḳhudá unhen̲,
jo Yisú' men̲ so gaye hain̲, us ke sáth
le áegá.
15 Ki ham tumhen̲ Ḳhudáwand ke
hukm se yih kahte hain̲, ki we jo ham
men̲ se Ḳhudáwand ke áne tak zinda
aur báqí rahen̲ge, un se jo so gaye hain̲
sabqat na le jáen̲ge.
16 Kyún̲ki Ḳhudáwand áp dhúm
se muqarrab firishte kí áwáz ke sáth
Ḳhudá ká narsingá phúnkte húe ásmán
par se utregá, aur we jo Masíh men̲
hoke múe hain̲ pahle jí uṭhen̲ge:

17 Ba'd us ke ham men̲ se jo jíte chhúṭenge un samet badlíon̲ par nágáh uṭh jáenge, tá ki hawá men̲ Ḳhudáwand se muláqát karen̲; so ham Ḳhudáwand ke sáth hamesha rahenge.

18 Pas tum in báton̲ se ápas men̲ ek dúsre ko tasallí do.

V BA'B.

PAR, ai bháío, tumhen̲ us kí hájat nahín̲ ki waqton̲ aur mausimon̲ kí bábat kuchh likhún̲.

2 Is wáste ki tum áp ḳhúb jánte ho ki Ḳhudáwand ká din is tarah áwegá, jis tarah rát ko chor átá hai.

3 Jis waqt log kahte hon̲ge, ki Salámatí aur be-ḳhatrí hai, tab, jis tarah hámila ko dard lagte hain̲, un par nágahání halákat áwegí, aur we na bachen̲ge.

4 Par tum, ai bháío, táríkí men̲ nahín̲ ho, ki wuh din chor kí tarah tum par á paṛe.

5 Tum sab núr ke farzand, aur din kí aulád ho; ham rát kí nahín̲, aur na táríkí kí hain̲.

6 Is wáste cháhiye ki auron̲ kí tarah na soen̲, balki be-dár aur hoshyár rahen̲.

7 Kyún̲ki jo sote hain̲, so rát hí ko sote hain̲; aur jo matwále hote, rát hí ko matwále hote hain̲.

8 Par ham jo din ke hain̲, ímán o muhabbat ká baktar aur naját kí ummed ká ḳhod pahinke parhezgár rahen̲;

9 Kyún̲ki Ḳhudá ne ham ko gazab ke liye nahín̲, balki is liye muqarrar kiyá, ki ham apne Ḳhudáwand Yisú' Masíh se naját hásil karen̲:

10 Ki wuh hamáre wáste múá, tá ki ham, kyá jágte, kyá sote, us ke sáth jíen̲.

11 Is liye tum ek ek ko tasallí do, aur ek dúsre kí taraqqí cháho; chunánchi tum karte bhí ho.

12 Aur, ai bháío, ham tum se 'arz karte hain̲ ki tum un ko jo tumháre darmiyán mihnat karte, aur Ḳhudáwand hí men̲ hoke tumháre sardár hain̲, aur tum ko nasíhat karte hain̲, máno;

13 Aur un ke kám ke sabab muhabbat se un kí baṛí 'izzat karo. Aur tum ápas men̲ mile raho.

14 Aur, ai bháío, ham tumhárí minnat karte hain̲, ki tum kajrauon̲ ko nasíhat karo, za'íf-dilon̲ ko dilásá do, kamzoron̲ ko sambhálo, sab kí bardásht karo.

15 Dekho, koí kisí se badí ke 'iwaz badí na kare; balki tum har waqt ek dúsre se, aur sab se, ḳhushsulúkí karo.

16 Hamesha ḳhush raho.

17 Nit du'á mángo.

18 Har ek bát men̲ shukrguzárí karo; kyún̲ki Masíh Yisú' men̲ tumhárí bábat Ḳhudá kí yihí marzí hai.

19 Rúh ko mat bujháo.

20 Nubúwaton̲ kí hiqárat na karo.

21 Sárí báton̲ ko ázmáo; bihtar ko iḳhtiyár karo.

22 Har ek badí kí súrat hí se dúr raho.

23 Aur wuh jo salámatí ká Ḳhudá hai, áp hí tum ko bilkull pák kare; aur tumhárá sab kuchh, ya'ne, tumhárí rúh, aur ján, o badan, hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh ke áne tak be-'aib salámat rahen̲.

24 Jis ne tumhen̲ buláyá, wuh sachchá hai; wuh aisá hí karegá.

25 Ai bháío, hamáre wáste du'á mángo.

26 Sáre bháíon̲ ko pák bosa leke salám karo.

27 Main̲ tumhen̲ Ḳhudáwand kí qasam detá hún̲, ki yih ḳhatt sáre muqaddas bháíon̲ men̲ paṛhwáo.

28 Hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh ká fazl tum par howe. A'mín.

¶ Yih pahlá ḳhatt Tassaluníqíon̲ ko Púlus ne Átení se likh bhejá.

PÚLUS RASÚL KÁ DÚSRÁ ḲHATT TASSALUNÍQÍON̲ KO.

I BÁB.

PÚLUS aur Silwánus aur Timtáus
kí jánib se Tassaluníqíon̲ kí
kalísiye ko, jo hamáre Báp Ḳhudá aur
Ḳhudáwand Yisú' Masíh men̲ hai:
2 Fazl aur salámatí, hamáre Báp
Ḳhudá aur Ḳhudáwand Yisú' Masíh
kí taraf se, tumháre liye howen̲.
3 Ai bháío, lázim hai ki ham
tumháre wáste hamesha Ḳhudá ká
shukr karen̲; chunánchi munásib hai,
is liye ki tumhárá ímán ziyáda hotá
játá hai, aur tum sab men̲ se har ek
kí muhabbat ápas men̲ baṛhtí játí hai;
4 Yahán̲ tak ki ham áp Ḳhudá kí
kalísiyáon̲ men̲ tumháre sabab faḳhr
karte hain̲, ki un sab dukhon̲ aur
musíbaton̲ men̲, jo tum sahte ho,
tumhárá sabr aur ímán záhir hotá
hai:
5 Yih to Ḳhudá ke sachche insáf
kí saríh nishání hai, tá ki tum Ḳhudá
kí bádsháhí ke láiq gine jáo, jis ke
liye tum dukh bhí uṭháte ho:
6 Basharte ki Ḳhudá ke nazdík yih
insáf ṭhahre, ki jo tumhen̲ azíyat dete
hain̲ unhen̲ azíyat de;
7 Aur tumhen̲ jo azíyat páte ho
hamáre sáth árám de, us waqt ki
Ḳhudáwand Yisú' ásmán se apne
zabardast firishton̲ ke sáth,
8 Bhaṛaktí ág men̲ záhir hogá, aur
un se, jo Ḳhudá ko nahín̲ pahchánte,
aur hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh
kí Injíl ko nahín̲ mánte, badlá legá.
9 We Ḳhudáwand ke chihre se, aur
us kí qudrat ke jalál se, abadí halákat
kí sazá páwen̲ge;
10 Us din jab wuh áwegá, ki apne
muqaddason̲ men̲ jalál páwe, aur un
sab men̲ jo ímán láe (kyún̲ki hamárí
gawáhí jo ham ne tum ko dí hai yaqín
kí gayí,) ta'ajjub ká bá'is ho.
11 So ham tumháre liye sadá du'á
bhí mángte hain̲, ki hamárá Ḳhudá
tumhen̲ is buláhaṭ ke láiq jáne, aur
nek-zátí kí sárí ḳhair-andeshí ko, aur
ímán ke kám ko, qudrat se púrá kare:
12 Tá ki hamáre Ḳhudá aur Ḳhu-
dáwand Yisú' Masíh ke fazl ke muwá-
fiq, hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh
ká nám tum men̲ aur tum us men̲
jalíl ho.

II BÁB.

PAR, ai bháío, ham apne Ḳhudá-
wand Yisú' Masíh ke áne, aur
apne us pás jam'a hone kí bábat tum
se 'arz karte hain̲,
2 Ki tum is ḳhiyál se ki Masíh ká
din á pahunchá hai, jald apne dil kí
ḍhaṛas mat khoo, aur na ghabráo, na
kisí rúh, na kisí kalám, na kisí ḳhatt
se, yih sochkar ki wuh hamárí taraf
se hai.
3 Koí tumhen̲ kisí tarah se fareb
na de; kyún̲ki wuh din nahín̲ áwegá,
magar jab tak ki pahile bargashtagí
na ho, aur wuh gunáh ká shaḳhs,
ya'ne halákat ká farzand, záhir na
howe;
4 Jo har ek ká, ki Ḳhudá yá ma'-
búd kahlátá hai, muḳhálif hai; aur
un se áp ko baṛá samajhtá hai, yahán̲
tak ki wuh Ḳhudá kí haikal men̲
Ḳhudá ban baiṭhegá, aur apne ta,ín̲
dikháwegá, ki main̲ Ḳhudá hún̲.

5 Kyá tumhen̲ yád nahín̲, ki main̲
tumháre sáth hote húe tumhen̲ yih
báten̲ kahtá thá?
6 Aur jo kuchh ab roktá hai, tá ki
wuh apne hí waqt par záhir ho, tum
jánte ho.
7 Ki ráz i sharárat kí bát ab bhí to
tásír kartí játí hai: sirf itná zarúr hai,
ki wuh jo ab tak roknewálá hai bích
se dúr kiyá jáe.
8 Tab wuh Sharír záhir hogá, jise
Khudáwand apne mun̲h ke dam se
halák, aur apne áne kí tajallí se nest
karegá.
9 Us ká áná Shaitán ke kiye ke
muwáfiq sáre iqtidár, aur jhúṭhe ni-
shán, aur achambhon̲,
10 Aur halák-honewálon̲ ke dar-
miyán sharárat kí kamál dagábází ke
sáth hogá; is wáste ki unhon̲ ne rástí
kí muhabbat ko, ki jis se we naját
páwen̲, ikhtiyár na kiyá.
11 Aur isí sabab se Khudá un pás
tásír-karnewálí dagá bhejegá, yahán̲
tak ki we jhúṭh ko sach jánenge;
12 Tá ki sab jo sachái par ímán na
láe, balki ná-rástí se rází the, sazá
páwen̲.
13 Par, ai bháío, Khudáwand ke
piyáro, lázim hai ki ham tumháre
wáste hamesha Khudá ká shukr
karen̲, ki Khudá ne tumhen̲ shurú' se
chun liyá, ki tum Rúh kí pákízagí-
bakhsh tásír se, aur sachái par ímán
láne se, naját páo:
14 Jis ke liye us ne tumhen̲ hamá-
rí Injíl ke wasíle buláyá, tá ki tum
hamáre Khudáwand Yisú' Masíh ká
jalál hásil karo.
15 Pas is wáste, ai bháío, qáim
raho, aur un ta'límon̲ ko, jinhen̲ tum
ne mun̲h zubání se, yá hamáre khatt
se, síkhá thá, thámbe raho.
16 Ab hamárá Khudáwand Yisú'
Masíh áp, aur hamárá Báp Khudá, jis
ne hamen̲ piyár kiyá, aur hamen̲ fazl
se hamesha kí tasallí aur achchhí
ummed dí,
17 Tumháre dilon̲ ko dilásá dewe,
aur tum ko har ek achchhe qaul aur
fi'al men̲ mazbút kare.

III BA'B.

BA'QI', ai bháío, hamáre haqq men̲
yih du'á karo, ki Khudáwand
ká kalám jald phail jáwe, aur aisá jalál
páwe, jaisá ki tum men̲ hai:
2 Aur yih, ki ham ná-ma'qúl aur
bure ádmíon̲ se chhuṭkárá páwen̲:
kyún̲ki sab men̲ ímán nahín̲.
3 Par Khudáwand wafádár hai;
wuh tum ko mazbút karegá, aur badí
se bacháegá.
4 Aur tumhárí bábat Khudáwand
par hamárá yaqín hai, ki tum un
hukmon̲ par, jo ham tumhen̲ dete
hain̲, 'amal karte ho, aur karte rahoge
bhí.
5 Par Khudáwand tumháre dilon̲
ko, Khudá kí muhabbat, aur Masíh
kí sabr kí taraf, hidáyat kare.
6 Ab, ai bháío, ham apne Khudá-
wand Yisú' Masíh ke nám se tumhen̲
hukm karte hain̲, ki tum har ek bháí
se, jo kajrauí ke sáth, aur us sompí
húí bát ke, jo ham se milí, barkhiláf
chaltá hai, kanára karo.
7 Kyún̲ki tum áp jánte ho, ki ha-
márí pairauí kyún̲kar kí cháhiye;
ham to tumháre darmiyán kajrauí ke
sáth chalte na the;
8 Aur kisí kí roṭí muft na kháte
the, balki mihnat aur mashaqqat ke
sáth rát din kám karte the, tá ki tum
men̲ se kisí par bojh na howen̲:
9 Na is wáste ki ham ko ikhtiyár
na thá, par is liye ki ham áp ko
tumháre liye namúna ṭhahráwen̲, tá
ki tum hamárí pairauí karo.
10 Aur jab ham tumháre sáth the,
tab ham ne tumhen̲ yih hukm kiyá,
ki jo koí mihnat na karná cháhe, wuh
kháne ko na páwe.
11 Kyún̲ki ham sunte hain̲, ki tum
men̲ se kaí ek kajrauí ke sáth chalte,
aur kuchh kám nahín̲ karte, balki
auron̲ ke kám men̲ dakhl karte hain̲.

12 Aison ko ham apne Khudáwand
Yisú' Masíh se hukm dete hain, aur
un kí minnat karte hain, ki we chup-
cháp kám karke apní hí roṭí kháen.
13 Aur, ai bháío, tum nek kám
karne men sust na ho jáo.
14 Par agar koí hamárí is bát ko,
jo khatt men hai, na máne, to use ján
rakho, aur us se mile na raho, tá ki
wuh sharminda howe.
15 Lekin use dushman na samjho,
balki bhái jánke nasíhat karo.
16 Ab salámatí ká Khudáwand áp
hí tum ko hamesha har tarah se sa-
lámatí bakhshe. Khudáwand tum
sab ke sáth rahe.
17 Mujh Púlus ke háth se salám;
yih har ek khatt men nishán hai; usí
tarah main likhtá hún.
18 Hamáre Khudáwand Yisú' Ma-
síh ká fazl tum sab par ho. A'mín.

¶ Yih dúsrá khatt Tassaluníqíon ko Púlus ne Atení se likh bhejá.

PU'LUS RASU'L KA' PAHLA' KHATT TIMTA'US KO.

I BA'B.

PU'LUS kí jánib se, jo hamáre
bachánewále Khudá, aur hamárí
ummedgáh Khudáwand Yisú' Masíh
ke hukm se, Yisú' Masíh ká rasúl hai;
2 Timtáus ko, jo ímán men farzand
haqíqí hai: fazl, rahm, aur salámatí,
hamáre Báp Khudá aur hamáre Khu-
dáwand Yisú' Masíh kí taraf se, tujh
par howen.
3 Main ne Maqadúniya ko játe
waqt tujh se iltimás kiyá thá, ki
Afasus men rahiyo, tá ki tú ba'zon ko
tákíd kare, ki aur tarah kí ta'lím na
dewen,
4 Aur kahánion aur be-hadd nasab-
námon par liház na karen; yih sab
kuchh takrár ká bá'is hotá hai, na ki
tarbiyat iláhí ká, jo ímán se hai.
5 Par ta'lím haqíqí muhabbat se
anjám pátí hai, jo ki pák-dilí, aur
nekníyatí, aur be-makr ímán se hotí
hai:
6 Jin se ba'ze phirke behúda bak-
wás kí taraf mutawajjih húe;
7 Ki sharí'at ke mu'allim baná
cháhte hain, harchand we nahín sa-
majhte ki kyá kahte, aur kin báton
par hujjat karte hain.
8 Par ham jánte hain ki sharí'at
achchhí hai, basharte ki koí use sharí'at
ke taur par isti'amál kare;
9 Yih samajhke ki sharí'at rástbáz
ke wáste nahín, balki be-shar'a logon
ke wáste, o ná-farmánbardáron o be-
dínon, o gunahgáron, o ná-pákon, o
shuhdon, aur má báp ke már-ḍálne-
wálon, aur khúníon,
10 Aur harámkáron, aur launde-
bázon, aur barda-faroshon, aur jhúṭh
bolnewálon, aur jhúṭhí qasam kháne-
wálon ke wáste, aur un ke siwá jo
kuchh sahíh ta'lím ke barkhiláf howe,
us ke wáste hai;
11 Us mubárak Khudá kí jalálwálí
Injíl ke muwáfiq, jo mujhe sompí
gayí.

12 Aur main apne Khudáwand Masíh Yisú' ká, jis ne mujhe iqtidár diyá, shukrguzár hún, ki us ne mujhe amánatdár samajhkar is khidmat par muqarrar kiyá.

13 Main to áge kufr-baknewálá, aur satánewálá, aur jabr-karnewálá thá; lekin mujh par rahm húá, is wáste ki main ne nádání kí hálat men be-ímání se kiyá jo kiyá;

14 Aur hamáre Khudáwand ká fazl, ímán aur piyár samet, jo Masíh Yisú' men hai, bahut ziyáda húá.

15 Yih diyánat kí bát, aur bilkull pasand ke láiq hai, ki Masíh Yisú' gunahgáron ke bacháne ko dunyá men áyá; aur main un sab men bará gunahgár hún.

16 Lekin mujh par is liye rahm húá, ki Yisú' Masíh mujh bare gunahgár par kamál sabr záhir kare, tá kí main un ke wáste, jo us par hamesha kí zindagí ke liye ímán láwenge, namúna banún.

17 Ab azalí Bádsháh, gair-fání, nádídaní, wáhid hakím Khudá kí 'izzat aur jalál abad ul ábád howe. A'mín.

18 Ai farzand Timtáus, main tujhe un peshíngoíon ke muwáfiq jo áge terí bábat kí gayín, yih hukm detá hún, tá ki tú un ke wasíle se achchhí larái lare;

19 Aur ímán aur nekníyatí par qáim rahe; jise ba'zon ne dúr daf'a karke ímán kí náw torí:

20 Unhín men se Humanaius aur Sikandar hain, jinhen main ne Shaitán ke hawála kiyá, tá ki we tambíh páke kufr na baken.

II BA'B.

AB main iltimás kartá hún, ki sab se pahle munájáten, aur du'áen, aur sifárishen, aur shukrguzáríán, sáre ádmíon ke liye kí jáwen;

2 Bádsháhon aur martaba-wálon ke liye; tá ki ham kamál díndárí aur sanjídagí se, chain aur árám ke sáth, zindagání guzránen:

3 Kyúnki hamáre Naját-denewále Khudá ke áge yihí khúb aur pasandída hai;

4 Ki wuh cháhtá hai ki sáre ádmí naját páwen, aur sachái kí pahchán tak pahunchen.

5 Ki Khudá ek hai, aur Khudá aur ádmíon ke bích ek ádmí bhí darmiyání hai; wuh Masíh Yisú' hai;

6 Jis ne apne ta,ín sab ke kafáre men diyá, ki bar-waqt us kí gawáhí dí jáwe.

7 Us ke liye main manádí karnewálá aur rasúl muqarrar húá, (main Masíh men sach boltá hún, aur jhúth nahín kahtá;) aur gair-qaumon men ímán aur sachái ká sikhlánewálá hún.

8 Pas main cháhtá hún ki mard har makán men be gussa aur be hujjat pák háthon ko utháke du'á mángen.

9 Aur yún hí 'auraten bhí sháyasta taur par sharm aur tamíz ke sáth áp ko sanwáren, na ki bál gúndhne, aur sone, aur motíon, aur qímatí libás se;

10 Balki (jaisá ki 'auraton ko, jo Khudá-parastí ká iqrár kartí hain, munásib hai,) áp ko nek kámon se sanwáren.

11 Cháhiye ki 'aurat chupcháp kamál farmánbardárí se síkhe.

12 Aur main parwánagí nahín detá ki 'aurat sikhláwe, yá áp shauhar par hákim ban baithe, balki khámoshí ke sáth rahe.

13 Kyúnki pahle A'dam banáyá gayá, ba'd us ke Hawwah.

14 Aur A'dam ne fareb nahín kháyá, par 'aurat fareb kháke gunáh men phansí.

15 Lekin yih bachcha-janne ke sabab bach jáegí, basharte ki we ímán, aur muhabbat, aur pákízagí men, hosh o tamíz ke sáth, páedár rahen.

III BA'B.

YIH bát sach hai, ki Jo koí kalísiye kí nigahbání kí árzú rakhtá, to achchhá kám cháhtá hai.

2 Pas cháhiye ki nigahbán be-'aib,

ek jorú ká shauhar, parhezgár, sáhib i
tamíz, sháyasta, musáfir-dost, ta'lím
dene men̲ qábil ho ;
3 Na ki sharábí, yá márpíṭ karne-
wálá, yá ná-rawá naf'a hásil karnewálá;
balki tahammul karnewálá ho, takrárí
aur lálchí na ho;
4 Aur apne ghar ká baḳhúbí ban-
dobast kare, aur kamál durustí ke sáth
laṛkon̲ ko táb'i men̲ rakhe ;
5 Ki agar koí apne hí ghar ká ban-
dobast karná na jáne, wuh Ḳhudá kí
kalísiye kí ḳhabardárí kyún̲kar kar-
egá ?
6 Aur nayá muríd na ho; mabádá
wuh gurúr se be-ḳhud hoke Shaitán
kí tarah azáb men̲ paṛe.
7 Aur cháhiye ki wuh báharwálon̲
ke nazdík bhí neknám ho; tá na ho
ki wuh malámat uṭháwe, aur Shaitán
ke phande men̲ phan̲s jáwe.
8 Isí tarah cháhiye ki ḳhádim-ud-
dín bhí sanjída howen̲, na ki do-zubán,
yá sharábí, yá ná-rawá naf'a uṭháne-
wále ;
9 Aur ímán ke bhed ko sáf-dilí se
yád kar rakhen̲.
10 Aur ye pahle ázmáe jáwen̲; us
ke ba'd agar be-'aib ṭhahren̲, to ḳhid-
mat karen̲.
11 Isí tarah 'auraten̲ bhí sanjída
howen̲, aur na ki tuhmatíán̲, balki
parhezgár, aur sárí báton̲ men̲ diyánat-
dár howen̲.
12 Ḳhádim-ud-dín ek ek jorú ke
shauhar hon̲, aur apne bachchon̲ aur
apne gharon̲ ká baḳhúbí bandobast
karte hon̲.
13 Kyún̲ki jinhon̲ ne achchhí tarah
dín men̲ ḳhidmat kí, so apne liye
achchhá darja, aur us ímán men̲ jo
Masíh Yisú' par hai, bahut sí himmat
paidá karte hain̲.
14 Main̲ is ummed par ki jald tujh
pas áún̲, yih báten̲ tujhe likhtá hún̲ ;
15 Par agar mujh se derí ho jáe, to
tú in se ján sake ki Ḳhudá ke ghar
men̲, jo zinda Ḳhudá kí kalísiya, aur
rástí ká sutún aur us kí bunyád hai,
kyún̲kar guzrán kiyá cháhiye.
16 Aur bil-ittifáq díndárí ká bhed
baṛá hai : ya'ne Ḳhudá jism men̲ záhir
kiyá gayá, Rúh se rást ṭhahráyá gayá,
firishton̲ ko dikhái diyá, gair-qaumon̲
men̲ us kí manádí húí, dunyá men̲ us par
ímán láe, jalál men̲ uṭháyá gayá.

IV BA'B.

RU'H sáf farmátí hai, ki áḳhirí za-
máne men̲ kitne log gumráh-
karnewálí rúhon̲ aur dewon̲ kí ta'lím-
on̲ se já lipaṭke ímán se bargashta
hon̲ge :
2 Jo makr se jhúṭh bolen̲ge : jin kí
qúwat i imtiyáz goyá tapte lohe se
jaláí gayí hai ;
3 Aur we byáh karne se man'a
karen̲ge ; aur hukm karen̲ge ki un
khánon̲ se parhez karen̲, jinhen̲ Ḳhu-
dá ne paidá kiyá, ki ímándár aur sach-
áí ke jánnewále shukrguzárí ke sáth
unhen̲ kháwen̲.
4 Kyún̲ki Ḳhudá kí paidá kí húí
har ek chíz achchhí hai, aur inkár ke
láiq nahín̲, agar shukr karke kháwen̲;
5 Is wáste ki wuh Ḳhudá ke kalám
aur du'á se pák hotí hai.
6 So agar tú bháíon̲ ko yih báten̲
yád diláwe, to tú ímán aur us achchhí
ta'lím kí báton̲ se, jis men̲ tú ne
pairauí kí hai, tarbíyat páke Yisú'
Masíh ká achchhá ḳhádim baná ra-
hegá.
7 Par be-húda aur buṛhíyon̲ kí
kahánion̲ se mun̲h moṛ, aur díndárí
men̲ riyázat kar.
8 Ki badaní riyázat ká fáida thoṛá
hai ; par díndárí sab báton̲ ke wáste
fáidamand hai, ki ab kí aur áyande ki
zindagí ká wa'da usí ke liye hai.
9 Yih bát sach aur kamál qabúl-
iyat ke láiq hai.
10 Kyún̲ki hamárá mihnat karná
aur la'n ta'n sahná is liye hai, ki ham
ne zinda Ḳhudá par, jo sab ádmíon̲ ká,
ḳhásskar ímándáron̲ ká, bachánewálá
hai, bharosá kiyá hai.

11 Ye báten farmá aur sikhá.
12 Kisí ko tumhárí jawání kí hiqárat na karne de: balki bol chál, aur muhabbat, aur rúh, aur ímán, aur pákízagí se ímándáron ke liye namúna ban.
13 Jab tak main na áún, tú parhtá, nasíhat kartá, ta'lím detá rah.
14 Tú us ni'amat se, jo tujh men hai, aur tujhe nubúwat kí ráh se buzurgon kí jamá'at ke háth rakhne ke sáth milí, gáfil na ho.
15 Un báton ko isti'amál kar; un hí men mashgúl ho rah; tá ki terí taraqqí sabhon par záhir howe.
16 Apní aur apní ta'lím kí chaukasí kar; un par qáim rah; kyúnki yih karke tú áp ko, aur un ko jo terí sunte hain, bacháegá.

V BA'B.

TU' kisí ziyáda-'umrwále ko malámat na kar, balki us kí us tarah minnat kar, jis tarah báp kí kartá hai; aur jawánon kí yún, jaise bháíon kí;
2 Aur ziyáda-'umrwálíon kí yún, jaise má kí; aur jawán 'auraton kí yún, jaise bahinon kí, kamál pákízagí se.
3 Bewáon kí, jo haqíqat men bewáen hain, hurmat kar.
4 Par agar kisí bewe ke bete yá pote hon, to we yih pahle síkhen, ki apne ghar men díndárí karen, aur bápdádon ká haqq adá karen; kyúnki yih bhalá aur Khudá ke áge pasandída hai.
5 Par wuh jo sachchí bewá aur bekas hai, so Khudá par bharosá rakhtí, aur rát din munáját aur du'áon men lagí rahtí hai.
6 Magar jo 'aish o 'ishrat kartí, so jíte jí murda hai.
7 Pas tú ye báten farmá, tá ki we be-'aib thahren.
8 Agar koí apnon kí, aur kháss kar apne hí ghar kí, khabargírí na kare, to ímán se munkir, aur be-ímán se badtar hai.
9 Wuh bewá fard men likhí jáwe, jo sáth baras se kam kí na ho, aur ek hí ádmí kí jorú húí ho,
10 Aur nek kámon ke sabab námwar ho; agar us ne larkon kí tarbiyat kí ho, agar musáfiron ko apne yahán utárá ho, agar muqaddason ke pánw dhoe hon, agar musíbatzadon kí madad kí ho, agar har ek nek kám men pairauí kí ho.
11 Par jawán bewáon ko ná-manzúr kar; kyúnki jab we Masíh ke barkhiláf nazákaten jatátíán hain, to byáh kiyá cháhtí hain;
12 Jin par ilzám hotá, ki unhon ne apne agle ímán ko chhor diyá hai.
13 Aur siwá us ke we álasí hoke ghar ghar daurná phirná síkhtí hain; aur faqat álasí nahín, balki bakwásí, aur paráye ke kám men dakhl karnewálí hotí hain, aur be-já báten baktí hain.
14 Is wáste merí marzí yih hai, ki jawán bewáen byáh karen, bachche janen, aur ghar ká kár o bár karen, aur mukhálif ko la'n ta'n karne kí jagah na dewen.
15 Kyúnki kaí ek abhí Shaitán ke píchhe ho lí hain.
16 Agar kisí ímándár mard yá 'aurat kí bewáen hon, to wuhí un kí kumak kare, aur kalísiye par bár na ho; tá ki wuh un kí, jo sach sach bewáen hain, madad kare.
17 We buzurg jo achchhí tarah peshwáí karte hain, kháss kar aise jo kalám aur ta'lím men mihnat karte hain, dúní 'izzat ke láiq jáne jáwen.
18 Kyúnki kitáb yih kahtí hai, Dáone ke waqt tú bail ká munh mat bándh. Aur yih, ki Kám karnewálá apní mazdúrí ká haqqdár hai.
19 Jo da'wí kisí buzurg par ho, bagair do tín gawáhon ke mat sun.
20 Unhen jo gunáh karte hon sab ke sámhne malámat kar, tá ki auron ko bhí khauf ho.
21 Main Khudá, aur Khudáwand

Yisú' Masíh, aur barguzíde firishton
ke áge, yih hukm kartá hún, ki tú in
báton ko bagair pachh ke 'amal men
lá, aur kisí kí tarafdárí na kar.
22 Háth kisí par jald na rakh, aur
na dúsron ke gunáhon men sharík ho:
apne ta'in pák rakh.
23 A'ge tú sirf pání na piyá kar,
balki apne házima aur aksar kam-
zoríon ke wáste thoṛí mai pí.
24 Ba'ze ádmíon ke gunáh áge zá-
hir hain, aur 'adálat men pahle hí
pahunch játe hain; aur phir ba'zon ke
hain, jo un ká píchhá karte.
25 Isí tarah nek kám bhí hain jo
sab ke áge záhir hain; aur we jo aur
waz'a ke hain, chhip nahín sakte.

VI BA'B.

JITNE chákar júe ke níche hain,
apne ḳháwindon ko kamál 'izzat
ke láiq jánen, tá ki Ḳhudá ke nám aur
ta'lím ko koí burá na kahe.
2 Aur we jin ke ḳháwind ímándár
hain, unhen, is wáste ki bháí hain,
náchíz na jánen; balki ziyáda is liye
ḳhidmat karen, ki we ímándár aur
'azíz, aur ni'amat men sharík hain.
Ye báten sikhlá, aur nasíhat kar.
3 Agar koí dúsrí ta'lím detá hai,
aur hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh
ke sahíh kalám, aur us ta'lím ko, jo
díndárí se muwáfaqat rakhtí hai, qabúl
nahín kartá;
4 Wuh ghamanḍ men ḍúbá hai, tau
bhí kuchh nahín jántá, balki use bahs
aur lafzí takrár karne ká marz hai, jin
se ḍáh, aur qaziye, aur badgoíán, aur
bad-gumáníán,
5 Aur ádmíon kí nit radd o badal
hotín, jin kí 'aqlen ḳharáb ho gayí
hain, aur jo sachái se ḳhálí hain, aur
gumán karte hain ki naf'a jo hai,
wuhí díndárí hai: tú waison se pare
rah.
6 Magar díndárí to qaná'at ke sáth
baṛá naf'a hai.
7 Kyúnki ham dunyá men kuchh
na láe, aur záhir hai ki kuchh le já
nahín sakte.
8 Pas agar ham ne kháná kapṛá
páyá, to yehí hamáre liye bas honge.
9 Par we jo daulatmand húá cháh-
te hain, so imtihán aur phande men,
aur bahut sí behúda aur ḳhalal-karne-
wálí ḳhwáhishon men paṛte hain, jo
ádmíon ko tabáhí aur halákat men
ḍubá detí hain.
10 Kyúnki zar kí dostí sárí buráíon
kí jaṛ hai; jis ke ba'ze árzúmand hoke
ímán kí ráh se bhaṭak gaye, aur áp
ko tarah tarah ke gamon se chhedá
hai.
11 Par tú, ai mard i Ḳhudá, in chíz-
on se bhág, aur rástbází, díndárí, ímán,
muhabbat, sabr, aur farotání ká píchhá
kar.
12 I'mán kí achchhí laṛáí laṛ;
hamesha kí zindagí ko pakaṛ rakh, jis
ke liye tú buláyá gayá, aur tú ne bahut
gawáhon ke áge achchhá iqrár kiyá
hai.
13 Main Ḳhudá ke sámhne jo har
ek chíz ko zinda rakhtá hai, aur Masíh
Yisú' ke huzúr jis ne Pantius Pilátus
ke áge achchhá iqrár kiyá, tujhe tákíd
kartá hún;
14 Ki tú us hukm ko be-dág o be-
ilzám hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh
ke záhir hone tak hifz kar rakh;
15 Jise wuh bar-waqt záhir karegá,
jo mubárak aur akelá Hákim, bád-
sháhon ká Bádsháh, aur ḳhudáwand-
on ká Ḳhudáwand hai:
16 Baqá faqat usí ko hai; wuh us
núr men rahtá hai, jis tak koí nahín
pahunch saktá, aur use kisí insán ne
na dekhá, aur na dekh saktá hai; usí
kí 'izzat aur qudrat abadí rahe. A'mín.
17 Is jahán ke daulatmandon ko
hukm kar, ki buland-parwází na karen,
aur be-bunyád daulat par bharosá na
rakhen, balki zinda Ḳhudá par, jis
ne hamen sab kuchh bahutáyat se
diyá, tá ki ḳhushí se guzrán karen;
18 Aur yih ki we nekokárí karen,

aur bhale kám se daulatmand banen, aur sakháwat par taiyár, aur bántne par musta'idd howen;
19 Aur áyande ko apne liye ek bhalí bunyád jam'a kar rakhen, tá ki hamesha kí zindagí páwen.
20 Ai Timtáus, us amánat ko hifázat se rakh, aur be-díní kí behúda báton se, aur un takráron se jinhen jhúth-múth 'ilm samajhte hain, munh pher:
21 Jis ká ba'ze iqrár karke ímán kí ráh se bhatak gaye hain. Fazl tujh par howe. A'mín.

¶ Yih pahlá khatt Timtáus ko Púlus ne Láudiqíá se, jo Frugiya Pákátiyána ká dár-ul-hukúmat hai, likh bhejá.

PU'LUS RASU'L KA' DU'SRA' KHATT TIMTA'US KO.

I BA'B.

PU'LUS kí jánib se, jo Khudá kí marzí se Yisú' Masíh ká rasúl hai, us zindagí ke wa'de ke muwáfiq jo Masíh Yisú' men hai,
2 Piyáre bete Timtáus ko: fazl, rahm, aur salámatí, Khudá Báp aur hamáre Khudáwand Masíh Yisú' kí taraf se howen.
3 Khudá ká main shukr kartá hún, jis kí bandagí bápdádon ke taur par pák dil se kartá hún, ki apní du'áon men rát din bilá nága terá zikr kartá;
4 Aur tere ánsúon ko yád karke tere dekhne kí árzú rakhtá hún, tá ki khushí se bhar jáún;
5 Aur mujhe wuh terá be-riyá ímán yád hai, jo pahle terí nání Loís, aur terí má Yúníke ká thá, aur mujhe yaqín hai ki tujh men bhí hai.
6 Is sabab se main tujhe yád dilátá hún, ki tú Khudá kí us ni'amat ko, jo mere háth rakhne se tujhe milí, phirke sulgá.
7 Kyúnki Khudá ne hamen dahshat kí rúh nahín, balki qudrat, aur muhabbat, aur hoshyárí kí, dí hai.
8 Is wáste tú hamáre Khudáwand kí gawáhí se, aur mujh se jo us ká qaidí hún, sharminda na ho, balki Khudá kí qudrat se Injíl ke dukhon men sharík ho;
9 Ki us ne hamen bacháyá, aur pák buláhat se buláyá; na hamáre kámon ke sabab se, balki apne iráde hí, aur us ni'amat se jo Masíh Yisú' ke wáste azal men hamen dí gayí;
10 Aur ab hamáre Bachánewále Yisú' Masíh ke zuhúr se záhir húí, ki jis ne maut ko nest kiyá, aur zindagí aur baqá ko Injíl se roshan kar diyá;
11 Main us ke liye manádí karnewálá, aur rasúl, aur gair-qaumon ká mu'allim, muqarrar húá hún.
12 Aur isí liye main yih dukh pátá hún; lekin main sharmátá nahín, is wáste ki use, jis par main ne i'atiqád rakhá, jántá hún; aur mujhe yaqín hai ki wuh merí amánat kí us din tak hifázat kar saktá hai.
13 Tú un sahíh báton ká naqsha jo tú ne mujh se sunín, us ímán aur muhabbat ke sáth jo Masíh Yisú' men hai, hifz kar rakh.
14 Tú us achchhí amánat kí, jo tujh ko milí, Rúh i Quds ke wasíle se, jo ham men bastí hai, nigahbání kar.
15 Tú yih jántá hai, ki Asia ke sab

log, jin men se Fujallus aur Harmu-
janes hain, mujh se phir gaye.
16 Khudáwand Unesifarus ke ghar
par rahm kare; kyúnki us ne bahut
bár mujhe táza-dam kiyá, aur merí
zanjír se sharminda na húá:
17 Balki us ne Rúm men hote mujhe
koshish se dhúndhá, aur páyá.
18 Khudáwand use yih bakhshe, ki
us din Khudáwand ká rahm us par
ho; aur jo jo khidmaten us ne Afasus
men kín, tú unhen khúb jántá hai.

II BA'B.

PAS, ai mere farzand, tú us fazl se,
jo Masíh Yisú' men hai, mazbút
ho.
2 Aur merí un báton ko, jo tú ne
bahut se gawáhon ke sámhne suní
hain, aise diyánatdár ádmíon ke supurd
kar, jo auron ko sikhá bhí saken.
3 Pas tú Yisú' Masíh ke achchhe
sipáhí kí mánind dukh sah.
4 Jo koí sipáhgarí kartá hai, apne
ta,ín dunyá ke mu'ámalon men nahín
uljhátá hai, tá ki wuh us ko khush
kare, jis ne sipáhgarí ke liye use chun
liyá.
5 Aur phir agar koí kushtí kare, to
táj nahín pátá, magar jab qá'ide ke
muwáfiq kushtí kare.
6 Kisán ko, jo mihnat kartá, chá-
hiye ki phalon men pahle hissa páwe.
7 Jo báten main kahtá hún, tú un
ko soch rakh; aur Khudáwand tujhe
sab báton kí samajh dewe.
8 Yisú' Masíh ko, jo Dáúd kí nasl se
hai, yád rakh, kí wuh murdon men se
jí uthá, merí Injíl ke muwáfiq:
9 Jis ke liye main badon kí mánind
yahán tak dukh pátá hún, ki band
men hún; par Khudá ká kalám band
nahín hotá.
10 So main chune húon ke liye sab
hí kuchh sahtá hún, tá ki we us naját
ko, jo Yisú' Masíh se hai, hamesha ke
jalál samet hásil karen.
11 Yih bát sach hai, ki Agar ham
us ke sáth múe hon, to ham us ke sáth
jíenge bhí:
12 Agar ham us ke sáth dukh uthá-
wen, to us ke sáth bádsháhí bhí kar-
enge: agar ham us ká inkár karen, to
wuh bhí hamárá inkár karegá:
13 Agar ham be-ímán ho jáwen, tau
bhí wuh wafádár rahtá hai; wuh áp
apná inkár kar nahín saktá.
14 Tú yih báten yád dilá, aur Khu-
dáwand ke sámhne gawáh kí tarah un
par yih jatá de, ki we lafzon kí takrár
na karen, ki us se kuchh hásil nahín,
magar yih ki sunnewále be-qarár kiye
jáwen.
15 Koshish karke tú apne ta,ín
Khudá ká maqbúl, aur aisá kárígar jo
sharminda na ho, aur sachái ke kalám
ká durustí se tafsíl kartá ho, kar dikhlá.
16 Par wáhí aur behúda báton se
parhez kar; kyúnki we log ziyáda be-
díní kí taraf barhenge.
17 Aur un ká kalám khura kí tarah
khátá chalá jáegá, aur un men se
Humanaius aur Filetus hain;
18 We yih kahke ki qiyámat ho
chukí, sachái se phir gaye; aur ba'zon
ká ímán ultá dete hain.
19 Tau bhí Khudá kí mazbút bun-
yád qáim rahtí hai, aur us par yih
muhr hai, ki Khudáwand unhen, jo us
ke hain, pahchántá hai. Aur yih, ki
Har ek jo Masíh ká nám letá hai, ná-
rástí se báz rahe.
20 Par bare ghar men faqat sone
rúpe hí ke bartan nahín; balki káth
aur mittí ke bhí hote hain; aur ba'ze
'izzat, aur ba'ze zillat ke hain.
21 Is liye agar koí apne ta,ín in se
sáf kare, to wuh 'izzat ká bartan, pák
kiyá húá, aur málik ke wáste mufíd,
aur har ek achchhe kám ke liye taiyár
hogá.
22 Jawání kí shahwaton se dúr
bhág, aur un sab ke sáth, jo pák dil se
Khudáwand ká nám lete hain, rást-
bází, aur ímán, aur muhabbat, aur
sulh kí pairauí kar.

23 Par be-wuqúfí aur ná-dání kí hujjatoṉ se kinára kar, yih jánke ki we jhagṛe paidá kartí haiṉ.

24 Aur munásib nahíṉ ki Ḳhudáwand ká banda jhagṛá kare, balki sab se narmí kare, aur sikhláne par musta'idd, aur dukhoṉ ká sahnewálá howe,

25 Aur muḳhálifoṉ kí farotaní se ta'díb kare, ki sháyad Ḳhudá unheṉ tauba baḳhshe, tá ki we sachái ko pahchánen;

26 Aur we, jinheṉ Shaitán ne jítá shikár kiyá hai, be-dár hojákar us ke phande se chhúṭeṉ, tá ki Ḳhudá kí marzí ko bajá láweṉ.

III BA'B.

TU' yih ján rakh, ki áḳhirí dinoṉ meṉ bure waqt áweṉge.

2 Kyúṉki ádmí ḳhud-garaz, zardost, láfzan, ghamandí, kufr-karnewále, má báp ke ná-farmánbardár, ná-shukr, ná-pák,

3 Be-dard, kínawar, tuhmatí, bad-parhez, be-rahm, nekí ke dushman,

4 Dagábáz, be-liház-phúlnewále, Ḳhudá ke cháhne kí banisbat 'ishrat ke ziyáda cháhnewále;

5 Aur díndárí kí súrat meṉ hoke us kí qudrat ká inkár kareṉge: tú aisoṉ se dúr rah.

6 Kyúṉki un meṉ se we haiṉ, jo gharoṉ meṉ ghusá karte haiṉ, aur un chhichhorí randíoṉ ko, jo gunáhoṉ tale dabí haiṉ, aur tarah tarah kí shahwatoṉ ke bas meṉ phaṉs gayí haiṉ,

7 Aur hamesha ta'lím pátí haiṉ, par sachái kí pahchán tak hargiz pahunch nahíṉ saktíṉ, giriftár karte haiṉ.

8 Aur jis tarah ki Yannes aur Yambres ne Músá ká sámhná kiyá, usí tarah ye bhí sachái ke muḳhálif, ḳharáb-'aql, aur ímán kí bábat ná-maqbúl haiṉ.

9 Par we áge na baṛheṉge, is wáste ki un kí nádání sab par záhir ho jáegí, jis tarah se un kí bhí húí.

10 Par tú ne merí ta'lím meṉ, chál chalan, iráde, ímán, sabr, muhabbat, bardásht meṉ,

11 Satáe jáne, aur dukh uṭháne kí hálatoṉ meṉ, jaise ki Antákiyá, aur Iqúnium, aur Lustrá meṉ mujh par paṛe, merí pairauí kí hai; aur maiṉ ne satáye jáne ke kaise dukh sahe haiṉ! par Ḳhudáwand ne mujhe un sab se bachá liyá.

12 Balki sab ke sab, jo Yisú' Masíh meṉ díndárí ke sáth guzrán kiyá cháhte haiṉ, satáe jáeṉge.

13 Par bure aur dhokhebáz ádmí fareb deke, aur fareb kháke, badí meṉ áge baṛhte jáeṉge.

14 Par tú un bátoṉ par, jo tú ne síkhíṉ, aur jin ká yaqín tujhe diláyá gayá, qáim rah; ki tú yih jántá hai ki kis se síkhá hai;

15 Aur ki tú laṛkái se muqaddas kitáboṉ se wáqif hai, jo ki tujhe Masíh Yisú' par ímán láne se naját kí dánái baḳhsh saktí haiṉ.

16 Har ek kitáb jo ilhám se hai, ta'lím ke, aur ilzám ke, aur sudhárne ke, aur rástbází meṉ tarbíyat karne ke wáste fáidamand bhí hai:

17 Tá ki mard i Ḳhudá kámil, aur har ek nek kám ke liye taiyár ho.

IV BA'B.

PAS maiṉ Ḳhudá aur Ḳhudáwand Yisú' Masíh ke áge, jo apne záhir hone ke waqt aur apní bádsháhí meṉ zindoṉ aur murdoṉ kí 'adálat karegá, tákíd kartá húṉ;

2 Ki tú kalám kí manádí kar; waqt aur be-waqt musta'idd rah; kamál bardásht aur ta'lím se ilzám de; aur malámat aur nasíhat kiyá kar.

3 Kyúṉki aisá waqt áwegá, jab we sahíh ta'lím kí bardásht na kareṉge; par kán khujláte húe apní burí ḳhwáhishoṉ ke muwáfiq ustád par ustád buláeṉge;

4 Aur kánoṉ ko sachái kí taraf se pherke kaháníoṉ par lagáweṉge.

5 Par tú sárí bátoṉ meṉ hoshyár

ho: dukh sah; Injíl-sunánewále ká
kám kar; apní ḳhidmat ko púrá kar.
6 Kyúnki ab merá lahú ḍhálá játá
hai, aur mere kúch ká waqt á pahun-
chá hai.
7 Main achchhí laṛáí laṛ chuká,
main ne dauṛ ko tamám kiyá, main ne
ímán ko qáim rakhá:
8 Báqí, rástbází ká táj mere liye
dhará hai, jise Ḳhudáwand, jo ki rást
hákim hai, us din mujhe degá; aur
faqat mujhe nahín, balki un sab ko
bhí jo us ke záhir hone ko cháhte hain.
9 Tú koshish kar, tá ki mere pás
jald áwe:
10 Kyúnki Demás ne is jahán ko
pasand karke mujhe chhoṛ diyá, aur
Tassaluníqe ko chalá gayá; Qresqes
Galatiya men, aur Títus Dalmátiya
men gayá.
11 Lúqá akelá mere sáth hai. Tú
Marqus ko apne sáth le á, kyúnki
wuh is ḳhidmat men mere kám ká
hai.
12 Main ne Tuḳhikus ko Afasus
men bhejá.
13 Wuh lubáda jise main ne Troás
men Qarpus ke yahán chhoṛá, aur
kitáben, ḳháss kar raqq ke túmár, tú
lete áiyo.
14 Sikandar ṭhaṭhere ne mujh se
bahut badí kí; Ḳhudáwand us ke
kámon ke muwáfiq use badlá de:
15 Us se tú bhí ḳhabardár rah,
kyúnki us ne hamárí báton kí bahut
muḳhálafat kí.
16 Merá pahilá 'uzr karte waqt koí
merá sáthí na thá, balki sabhon ne
mujhe chhoṛ diyá; is ká hisáb unhen
dená na paṛe.
17 Par Ḳhudáwand mere sáth rahá,
aur us ne mujhe táqat baḳhshí, ki
merí ma'rifat se púrí manádí kí jáwe,
aur sab gair-qaum sunen; aur main
babar ke munh se chhuṛáyá gayá.
18 Aur Ḳhudáwand mujhe har ek
zabún kám se bacháwegá, aur apní
ásmáni bádsháhí tak mahfúz rakhegá;
us ká jalál abad ul ábád howe.
A'mín.
19 Prisqá aur Aqúlá ko, aur Unesi-
farus ke ghar ko salám kah.
20 Arástus Qurintus men rahá;
Trufimus ko main ne Miletus men
bímár chhoṛá.
21 Jaldí kar ki tú jáṛe se peshtar
pahunche. Yubúlus, aur Púdnes, aur
Línus, aur Qlaudiá, aur sáre bháí,
tujhe salám kahte hain.
22 Ḳhudáwand Yisú' Masíh terí
rúh ke sáth rahe. Fazl tum logon
par howe. A'mín.

¶ Yih dúsrá ḳhatt Timtáus ko, jo Afsíon kí kalísiye ká pahlá nigahbán muqarrar húá, Púlus ne Rúm se us waqt likh bhejá, jis waqt wuh Qaisar Nero ke sámhne dobára házir kiyá gayá.

PU'LUS RASU'L KA' ḲHATT TI'TUS KO.

I BA'B.

PU'LUS kí jánib se, jo Ḳhudá ká
banda aur Yisú' Masíh ká rasúl
hai, Ḳhudá ke barguzídon ke ímán,
aur us sacháí kí pahchán ke wáste, jo
díndárí kí bá'is hai;
2 Us hamesha kí zindagí kí ummed
par, jis ká wa'da Ḳhudá ne, jo jhúṭh

nahín̲ boltá, abadí zamánon̲ ke áge kiyá hai;

3 Aur waqt par apne kalám ko us manádí se, jo hamáre bachánewále Ḳhudá ke hukm se mujhe sompí gayí, záhir kiyá hai;

4 Títus ko jo 'ámm ímán ke rú se merá farzand haqíqí hai; fazl, rahm, aur salámatí, Báp Ḳhudá aur hamáre Bachánewále Ḳhudáwand Yisú' Masíh kí taraf se howen̲.

5 Main̲ ne tujhe is wáste Qrete men̲ chhoṛá, tá ki tú báqí chízen̲ durust kare, aur buzurgon̲ ko shahr ba shahr muqarrar kare, jaisá main̲ ne tujhe hukm kiyá hai.

6 Agar koí ádmí be-ilzám ho, aur ek hí jorú rakhtá ho, aur un ke laṛke ímándár howen̲, aur bad-chálí kí malámat se pák hon̲, aur sarkash na howen̲:

7 Kyún̲ki cháhiye ki nigahbán, jo Ḳhudá ká kárinda hai, be-ilzám ho; na ki ḳhud-pasand, na gussawar, na sharábí, na márpíṭ-karnewálá, na ná-rawá naf'a lenewálá;

8 Balki musáfir-dost, nekí ká cháhnewálá, hoshyár, rástkár, pák, parhezgár;

9 Aur ta'lím ke muwáfiq ímán ke kalám ko thámbhe rahe, tá ki wuh sahíh ta'lím se nasíhat karne, aur barḳhiláf kahnewálon̲ ko ilzám dene par maqdúr rakhe.

10 Kyún̲ki bahut se be-qaid aur behúda-go aur dagábáz hain̲, ḳhásskar makhtúnon̲ men̲ se;

11 Jin ká mun̲h band karná zarúr hai, ki we ná-rawá naf'a ke wáste be-já báten̲ sikhláke tamám gharánon̲ ko ulaṭ pulaṭ kar ḍálte hain̲.

12 Un men̲ se ek ne, jo un ká nabí thá, kahá, ki Qretí hamesha jhúṭhe, aur bure darinde, aur áskatí peṭú hain̲.

13 Yih gawáhí sach hai; is wáste tú unhen̲ sakht malámat kar, tá ki we ímán men̲ sahíh hon̲;

14 Aur Yahúdíon̲ kí kaháníon̲, aur aise ádmíon̲ ke hukmon̲ par jo sachái se phir gaye hain̲, mutawajjih na howen̲.

15 Pák logon̲ ke liye sab kuchh pák hai: par nápákon̲ aur be-ímánon̲ ke liye kuchh pák nahín̲; balki un kí 'aql aur imtiyáz karne ke dil nápák hain̲.

16 Ḳhudá ke pahchánne ká iqrár to karte hain̲, par kámon̲ kí ráh se us ká inkár karte hain̲; we nafrat ke láiq, aur ná-farmánbardár hain̲, aur har ek nek kám ke liye ná-maqbúl.

II BA'B.

PAR tú we báten̲ kah, jo sahíh ta'lím ke munásib hain̲:

2 Ki búṛhe parhezgár, sanjída, sáhib i tamíz hon̲, aur ímán, aur piyár, aur sabr men̲ sahíh.

3 Aur usí tarah buṛhíán̲ bhí aisí chál chalen̲, jaise muqaddason̲ ke láiq hai, aur tuhmat-karnewálíán̲ na howen̲, aur bahut mai ke jál men̲ na phan̲sen̲, balki achchhí báton̲ kí sikhlánewálí hon̲;

4 Tá ki jawán 'auraton̲ ko hoshyár karen̲, ki we apne ḳhasamon̲ aur bachchon̲ ko piyár karen̲,

5 Aur chaukas, aur pák-dáman, aur ghar men̲ rahnewálíán̲, aur ḳhush-mizáj, aur apne ḳhasamon̲ ke kahe men̲ howen̲, tá ki Ḳhudá ke kalám kí badnámí na howe.

6 Yún̲ hí jawánon̲ ko bhí nasíhat kar, ki we hoshyár rahen̲.

7 Aur sárí báton̲ men̲ apne ta,ín̲ nek kámon̲ ká namúna záhir kar de: apní ta'lím men̲ diyánatdárí, aur sanjídagí, aur ḳhulús dilí dikhláke,

8 Aur aisá kalám bhí sunáke jo sahíh ho, aur jis par koí 'aib na lagá sake; tá ki muḳhálif hamen̲ ilzám dene kí koí wajh na pákar sharminda ho jáwe.

9 Naukaron̲ ko sikhá, ki apne ḳhá-windon̲ kí tábi'dárí karen̲, aur sab

báton̲ men̲ unhen̲ k̲hush rakhen̲, aur
k̲hiláf bát na kahen̲;
10 Aur k̲hiyánat na karen̲, balki
kamál diyánat-dárí záhir karen̲; tá
ki we hamáre bachánewále K̲hudá kí
ta'lím ko sárí báton̲ men̲ raunaq
dewen̲.
11 Kyún̲ki K̲hudá ká fazl, jo sáre
ádmíon̲ ke liye naját-bak̲hsh hai, záhir
húá hai,
12 Aur hamen̲ sikhlátá hai, ki be-
díní aur dunyá kí burí k̲hwáhishon̲ se
inkár karke is jahán men̲ hoshyárí,
aur rástí, aur díndárí se zindagí guz-
ránen̲;
13 Aur usí mubárak ummed, aur
buzurg K̲hudá, aur apne bachánewále
Yisú' Masíh ke zuhúr i jalíl ká intizár
karen̲;
14 Jis ne áp ko hamáre badle diyá,
tá ki wuh hamen̲ sab tarah kí bad-
káríon̲ se chhuṛáwe, aur ek k̲háss um-
mat ko, jo nekokárí men̲ sargarm
howen̲, apne liye pák kare.
15 Yih báten̲ kah, aur nasíhat kar,
aur apná tamám ik̲htiyár jatáke ma-
lámat kar. Koí tujhe haqír na jáne.

III BA'B.

UNHEN̲ yád dilá, ki sardáron̲ aur
ik̲htiyár-wálon̲ ke mahkúm
howen̲, aur farmánbardárí karen̲, aur
har ek nek kám par musta'idd rahen̲,
2 Aur kisí ke haqq men̲ burá na
kahen̲, bakheṛiye na howen̲, par narm-
dil howen̲, aur sab ádmíon̲ ke sáth
halímí karen̲:
3 Kyún̲ki ham bhí áge, nádán, ná-
farmánbardár, fareb-k̲hánewále, aur
rang ba rang kí shahwaton̲ aur 'ish-
raton̲ ke bas men̲ the, aur badk̲hwáhí
aur ḍáh ke sáth guzrán karte, aur
nafrat ke láiq, aur ápas men̲ kína
rakhte the.
4 Par jab hamáre Bachánewále
K̲hudá kí mihrbání aur ádmíon̲ par
ragbat záhir húí,
5 Us ne ham ko, rástbází ke kámon̲
se nahín̲ jo ham ne kiye, balki apní
rahmat ke mutábiq, naye janam ke
gusl aur Rúh i Quds ke sar i nau
banáne ke sabab, bacháyá;
6 Jise us ne hamáre Bachánewále
Yisú' Masíh kí ma'rifat ham par
bahutáyat se ḍálá;
7 Tá ki ham us ke fazl se rástbáz
ṭhaharkar ummed ke mutábiq ham-
esha kí zindagí ke wáris howen̲.
8 Yih bát sach hai, aur main̲ cháh-
tá hún̲ ki tú in báton̲ ko tákíd se
kahá kar, tá ki we jo K̲hudá par ímán
láe hain̲, andesha karke nekokárí men̲
mashgúl rahen̲. Ye chízen̲ bhalí, aur
ádmíon̲ ke wáste fáidamand hain̲.
9 Par wáhí hujjaton̲, aur nasab-
námon̲, aur qaziyon̲, aur takráron̲ se,
jo sharí'at kí bábat hon̲, parhez kar,
ki we lá-hásil aur behúda hain̲.
10 Us shak̲hs se, jo bid'atí hai, ek
do nasíhat karke kináre ho já;
11 Tú jántá hai, ki waisá ádmí bar-
gashta ho gayá hai, aur gunáh kartá,
aur áp hí apne ta,ín̲ mulzam ṭhahrátá
hai.
12 Jab main̲ Artamás yá Tuk̲hikus
ko tere pas bhejún̲, tab jaldí kar ki
tú mere pás Nikupulis men̲ áwe; ky-
ún̲ki main̲ ne ṭháná hai ki jáṛá wahín̲
káṭún̲.
13 Faqíh Zenás aur Apallús ko
k̲habardárí se pahunchá de, ki we kisí
chíz ke muhtáj na howen̲.
14 Aur hamáre log bhí zarúriyát ke
liye achchhe pesha ik̲htiyár karen̲, tá
ki we be-phal na howen̲.
15 Sab jo mere sáth hain̲ tujhe
salám kahte hain̲. Un ko, jo ímán ke
sabab ham se muhabbat rakhte hain̲,
salám kah. Tum sab par fazl howe.
A'mín.

¶ Yih k̲hatt Títus ko, jo Qretíon̲
kí kalísiye ká pahlá nigahbán
muqarrar húá, Púlus ne Maqadú-
niya ke Nikupulis se likh bhejá.

PU'LUS RASU'L KA' ḲHATT FILEMU'N KO.

PU'LUS kí, jo Masíh Yisú' ká qaidí,
aur bhái Timtáus kí jánib se
Filemún ko, jo baṛá piyárá aur hamárá
ham-ḳhidmat hai,
2 Aur piyárí Afiyá, aur Arḳhippus
hamáre ham-sipáh ko, aur us kalísiye
ko, jo tere ghar meṉ hai:
3 Fazl, aur salámatí, hamáre Báp
Ḳhudá aur Ḳhudáwand Yisú' Masíh
kí taraf se, tum par howe.
4 Maiṉ terí muhabbat ká hál, jo
sáre muqaddasoṉ se hai,
5 Aur tere ímán ká jo Ḳhudáwand
Yisú' par hai, sunke hamesha apní
du'áoṉ meṉ tujhe yád kartá, aur apne
Ḳhudá ká shukr kartá húṉ;
6 Ki tere ímán kí rifáqat, un sárí
nekíoṉ ke mán lene se jo tum meṉ
haiṉ, Masíh Yisú' ke wáste bá asar ho.
7 Kyúṉki ham terí muhabbat se
bahut ḳhush aur ḳhátir-jam'a haiṉ, ki
tujh se, ai bhái, muqaddas logoṉ ke jí
ne árám páyá hai.
8 So agarchi maiṉ Masíh ke sabab
bahut be-dhaṛak húṉ, ki tujhe jo
munásib howe hukm karúṉ,
9 Lekin mujhe yih pasand áyá, ki
muhabbat kí ráh se iltimás karúṉ;
kyúṉki maiṉ aisá, gová Púlus búṛhá
húṉ, aur ab Yisú' Masíh ká qaidí bhí.
10 So maiṉ apne farzand kí bábat,
jo mere qaid hone kí hálat meṉ mere
liye paidá húá, ya'ne, Unesimus kí
babat, tujh se 'arz kartá húṉ:
11 Jo áge tere liye nikammá thá,
par ab tere aur mere liye bahut fáida-
mand húá:
12 So maiṉ ne use pher bhejá hai:
ab tú us ko, ya'ne, mere kaleje ke
ṭukre ko, qabúl kar.
13 Maiṉ ne cháhá thá ki use apne
hí pás rakhúṉ, tá ki wuh tere 'iwaz In-
jíl kí zanjíroṉ meṉ merí ḳhidmat kare:
14 Par terí marzí baġair maiṉ ne
na cháhá ki kuchh karúṉ; tá ki terá
nek kám láchárí se nahíṉ, balki
ḳhushí se howe.
15 Kyúṉki sháyad wuh tujh se is
liye thoṛí der judá rahá, tá ki tú ham-
esha ke wáste use phir páwe;
16 Magar ab se na ġulám kí tarah,
balki ġulám se bihtar, ya'ne, bhái kí
tarah, jo 'azíz hai, ḳháss kar mujh ko,
aur kitná hí ziyáda, jism kí nisbat aur
Ḳhudáwand ke sabab, tujh ko 'azíz na
hogá?
17 So agar tú mujhe sharík jántá
hai, to us ko is tarah qabúl kar, jis
tarah mujh ko.
18 Agar us ne terá kuchh nuqsán
kiyá hai, yá kuchh terá dharátá hai,
to use mere nám likh rakh;
19 Maiṉ Púlus apne háth se likh
chuká húṉ, ki Maiṉ áp adá karúṉgá:
par maiṉ tujh se na kahúṉ ki siwá is
ke merá qarz jo tujh par hai, so tú
ḳhud hai.
20 Háṉ, ai bhái, mujhe tujh se
Ḳhudáwand meṉ naf'a ho; Ḳhudá-
wand meṉ mere kaleje ko ṭhanḍá kar.
21 Maiṉ ne terí farmánbardárí ká
yaqín karke tujhe likhá hai; aur maiṉ
jántá húṉ ki tú us se bhí jo maiṉ
kahtá húṉ ziyáda karegá.
22 Is se siwá ṭikne kí jagah mere
liye taiyár kar; ki mujhe yih ummed

hai, ki main̲ tumhárí du'áon̲ ke wasíle
se tumhen̲ diyá jáún̲.
23 Apafrás, jo Masíh Yisú' ke wáste
mere sáth qaid men̲ hai;
24 Aur Marqus, aur Aristarḳhus,
aur Demás, aur Lúqá, jo mere ham-
ḳhidmat hain̲, tujhe salám kahte hain̲.
25 Hamáre Ḳhudáwand Yisú' Ma-
síh ká fazl tumhárí rúh ke sáth howe.
A'mín.

¶ Yih ḳhatt Filemún ko Púlus ne
Rúm se Unesimus chákar ke háth
likh bhejá.

'IBRA'NI'ON KO ḲHATT.

I BA'B.

KHUDA', jis ne agle zamáne men̲
nabíon̲ ke wasíle bápdádon̲ se
bár bár aur tarah ba tarah kalám kiyá,
2 In áḳhirí dinon̲ men̲ ham se Beṭe
ke wasíle bolá, jis ko us ne sárí chízon̲
ká wáris ṭhahráyá, aur jis ke wasíle
us ne 'álam banáe;
3 Wuh us ke jalál kí raunaq, aur us
kí máhiyat ká naqsh hoke sab kuchh
apní hí qudrat ke kalám se sambháltá
hai; wuh áp se hamáre gunáhon̲ ko
pák karke bulandí par janáb i 'álí ke
dahine já baiṭhá.
4 Wuh firishton̲ se is qadr buzurg-
tar ṭhahrá, jis qadr us ne mírás men̲
un kí nisbat bihtar ḳhitáb páyá.
5 Kyún̲ki us ne firishton̲ men̲ se
kis ko kabhí kahá, ki Tú merá Beṭá
hai, main̲ áj hí terá Báp húá? Aur
phir yih, ki Main̲ us ká Báp hún̲gá,
aur wuh merá Beṭá hogá?
6 Aur jab palauṭhe ko dunyá men̲
phir láyá, to kahá, ki Ḳhudá ke sab
firishte us ko sijda karen̲.
7 Aur firishton̲ kí bábat yún̲ far-
mátá hai, ki Wuh apne firishton̲ ko
rúhen̲, aur apne ḳhádimon̲ ko ág ká
shu'ala banátá hai.
8 Magar Beṭe kí bábat kahtá hai,
ki Ai Ḳhudá, terá taḳht abad tak hai;
rástí ká 'asá terí bádsháhat ká 'asá
hai.
9 Tú ne rástí se ulfat, aur badí se
'adáwat rakhí; is sabab se, ai Ḳhudá,
tere Ḳhudá ne ḳhushí ke tel se tere
sharíkon̲ kí banisbat tujhe ziyáda
mamsúh kiyá.
10 Aur yih, ki Ai Ḳhudáwand, tú
ne ibtidá men̲ zamín kí neo ḍálí; aur
ásmán tere háth kí kárígarí hain̲.
11 We nest ho jáen̲ge, par tú báqí
hai; aur we sab poshák kí mánind
puráne hon̲ge;
12 Aur chádar kí tarah tú unhen̲
lapeṭegá, aur we badal jáen̲ge; par tú
wuhí hai, aur tere baras játe na ra-
hen̲ge.
13 Phir us ne firishton̲ men̲ se kis
ko kabhí kahá, ki Tú mere dahine
baiṭh, jab tak ki main̲ tere dushmanon̲
ko tere pánwon̲ kí chaukí karún̲?
14 Kyá we sab ḳhidmat-guzár rúhen̲
nahín̲, jo naját ke wárison̲ kí ḳhidmat
ke liye bhejí játí hain̲?

II BA'B.

IS liye cháhiye ki un báton̲ par jo
ham ne sunín̲ aur bhí dil lagáke
gaur karen̲, tá aisá na ho ki ham un-
hen̲ kho dewen̲.
2 Chún̲ki wuh kalám jo firishton̲ kí
ma'rifat kahá gayá mazbút rahá, aur

har ek 'udúl aur ná-farmání ne wájibí
badlá páyá;
3 To ham kyúnkar bachenge, agar
itní baṛí naját se gáfil rahe hon; jis
ká bayán pahle Khudáwand se húá,
aur sunnewálon se ham par sábit
húá;
4 Khudá áp us par nishánon, aur
karámaton, aur tarah tarah ke mu'ajizon,
aur Rúh i Quds kí banṭí húi
ni'amaton se, apní marzí ke muwáfiq,
gawáhí detá rahá?
5 Us ne us 'áqibat ko, jis ká zikr
ham karte hain, firishton ke ikhtiyár
men nahín chhoṛá.
6 Par kisí ne gawáhí deke kahín
farmáyá, ki Insán kyá hai, ki tú us kí
yád rakhe? yá insán ká beṭá, ki tú
us par nigáh kare?
7 Tú ne us ká martaba firishton se
thoṛá kam ṭhahráyá; tú ne jalál o
'izzat ká táj us par rakhá, aur apne
háth ke kámon par use ikhtiyár bakhshá:
8 Tú ne sab kuchh us ke qadamon
ke níche kiyá hai. Pas jis hálat men
sab kuchh us ke táb'i men láyá, to us
ne koí chíz na chhoṛí, jo us ke tábi'
men na láyá. Par ab tak ham nahín
dekhte ki sab chízen us ke tábi' men
kí gayí hain.
9 Magar use dekhte hain, jis ká
darja firishton se kuchh kam thá, ya'ne
Yisú' ko, ki us ne maut kí azíyat ke
sabab jalál o 'izzat ká táj páyá; tá ki
wuh Khudá ke fazl se sab ádmíon ke
liye maut ká maza chakhe.
10 Kyúnki us ko, jis ke liye sab
chízen hain, aur jis ke wasíle sárí
chízen hain, yih munásib thá, ki jab
bahut se farzandon ko jalál men láwe,
un kí naját ke peshwá ko azíyaton se
kámil kare.
11 Kyúnki wuh jo pák kartá, aur
we jo pák kiye játe, sab ek hí ke hain;
is liye wuh unhen bhái kahne se nahín
sharmátá.
12 Ki wuh kahtá hai, ki Main terá
nám apne bháíon ko sunáúngá; majm'a
men terá sanakhwán hoúngá.
13 Aur phir yih, ki Main us par
bharosá rakhúngá. Aur yih bhí, ki
Dekh, main un laṛkon samet jinhen
Khudá ne mujhe diyá.
14 Pas jis hál ki laṛke gosht aur
khún men sharík hain, waisá hí wuh
bhí un men sharík húá; tá ki maut
ke wasíle us ko, jis ke pás maut ká
zor thá, ya'ne, Shaitán ko, barbád
kare;
15 Aur unhen, jo 'umr bhar maut
ke ḍar se gulámí men giriftár ho rahe
the, chhuṛáwe.
16 Ki wuh albatta firishton ká nahín
sáth detá, balki Abirahám kí nasl
ká sáth detá hai.
17 Is sabab se zarúr thá ki wuh
har ek bát men apne bháíon kí mánind
bane, tá ki wuh un báton men
jo Khudá se nisbat rakhtín logon ke
gunáhon ká kafára karne ke wáste ek
rahím aur diyánatdár sardár káhin
ṭhahre.
18 Ki jis hál ki us ne áp hí imtihán
men paṛke dukh páyá, to wuh un kí,
jo imtihán men paṛte hain, madad kar
saktá hai.

III BA'B.

PAS, ai pák bháío, jo ásmání da'wat
men sharík húe, us Rasúl aur
Sardár káhin Masíh Yisú' par, jis ká
ham iqrár karte hain, gaur karo;
2 Ki wuh us ke áge, jis ne use muqarrar
kiyá, amánatdár thá, jis tarah
Músá bhí apne sáre ghar men thá.
3 Balki wuh Músá se is qadr ziyáda
'izzat ke láiq samjhá gayá, jis qadr
ghar se ghar ká málik ziyáda 'izzatdár
hotá hai.
4 Ki har ek ghar ká koí banánewálá
hai; par jis ne sab kuchh banáyá,
so Khudá hai.
5 Aur Músá to apne sáre ghar men
khádim kí tarah diyánatdár rahá, ki
un báton par, jo záhir hone ko thín,
gawáhí de;

6 Par Masíh bete kí mánind apne
ghar ká mukhtár rahá; aur us ká
ghar ham hain, basharte ki apní him-
mat aur ummed ká fakhr ákhir tak
qáim rakhen.
7 Is wáste (jaisá Rúh i Quds far-
mátí hai, Agar áj tum us kí áwáz suno,
8 Apne dilon ko sakht na karo, jis
tarah bayábán men ázmáish ke din,
gazab-angezí ke waqt, húá:
9 Jis waqt tumháre bápdádon ne
mujhe ázmáyá, aur unhon ne mujhe
parakhá, aur chálís baras se mere kám
dekhte the.
10 Is liye main ne us nasl se náráz
hoke kahá, ki In logon ke dil har
waqt gumráh hote hain; unhon ne
merí ráhon ko nahín pahcháná.
11 Chunánchi main ne apne gusse
men qasam khái, ki Ye mere árám
men hargiz dákhil na honge.)
12 Khabardár, ai bháio, ki tum
men se kisí men be-ímání ká burá dil
na ho, jo zinda Khudá se phir jáwe.
13 Balki tum har roz, jab tak A'j
ke din ká zikr hotá hai, ápas men ek
dúsre ko nasíhat karo, tá ki tum men
se koí gunáh ke fareb se sakht na ho
jáwe.
14 Kyúnki ham Masíh men sharík
hain, basharte ki apne shurú' ke i'ati-
qád ko ákhir tak qáim rakhen;
15 Jab yih kahá játá, ki A'j agar
tum us kí áwáz suno, apne dilon ko
sakht na karo, jaisá gazab-angezí ke
waqt húá:
16 Kyúnki we kaun the, jinhon ne
sunke gussa diláyá; kyá un sabhon
ne nahín, jo Músá ke wasíle Misr se
nikle?
17 Aur wuh kin logon se chálís
baras tak náráz rahá? kyá un se na-
hín, jinhon ne gunáh kiyá, aur un kí
láshen bayábán men parí rahín?
18 Aur kin kí bábat us ne qasam
khái, ki We mere árám men dákhil
na honge, magar un kí jinhon ne ná-
farmání kí?
19 Aur yún hí ham dekhte hain,
ki we be-ímání ke sabab dákhil na ho
saken.

IV BA'B.

PAS, jab ki us ke árám men dá-
khil hone ká wa'da báqí hai, to
cháhiye ki ham daren, tá na howe ki
dekhne men ham men se koí píchhe
rah jáe.
2 Kyúnki hamen bhí khushkha-
barí dí gayí, jaisí un ko: par jo kalám
unhon ne suná, wuh un ke liye fáida-
bakhsh na húá, ki sunnewálon men
ímán ke sáth milá na thá.
3 Kyúnki ham jo ímán láe árám
men dákhil hote hain, jaisá us ne ka-
há, ki Main ne apne gusse men qasam
khái, ki yih log mere árám men dá-
khil na honge: agarchi dunyá kí
bunyád se sab kám bane the.
4 Ki us ne sátwen din kí bábat
kahín yún farmáyá, Aur Khudá ne
apne sáre kámon se sátwen din árám
kiyá.
5 Aur phir is maqám men bhí, ki
We mere árám men dákhil na honge.
6 Pas jis hál ki us men dákhil
honá ba'zon ke wáste báqí hai, aur
we jin ke liye pahle khushkhabarí dí
gayí thí, be-ímání ke sabab se dákhil
na húe:
7 Phir ek kháss din thahrátá hai,
jise A'j ká din kahtá hai, chunánchi
wuh itní muddat ba'd Dáúd kí ma'ri-
fat farmátá hai, ki jaisá likhá hai, ki
A'j agar tum us kí áwáz suno, to apne
dilon ko sakht na karo.
8 So agar Yashú' ne unhen árám
men dákhil kiyá hotá, to wuh us
waqt ke ba'd ek dúsre din ká zikr
na kartá.
9 Hásil i kalám, Khudá ke logon
ke wáste ek kháss sabt ko mánná bá-
qí hai.
10 Kyúnki jo us ke árám men dá-
khil húá, us ne apne hí kámon se
faragat pái, jaisá Khudá ne apne
kámon se.

11 Pas áo, ham koshish karen ki us árám men dákhil howen, tá aisá na ho ki us ná-farmání ke namúne par koí 'amal karke gir paṛe.

12 Kyúnki Ḳhudá ká kalám zinda, aur tásír-karnewálá, aur har ek do-dhárí talwár se teztar hai, aur ján, aur rúh, aur band band, aur gúde gúde ko judá karke guzar játá, aur dil ke ḳhiyálon aur irádon ko jánchtá hai.

13 Aur koí maḳhlúq us se chhipá nahín: balki jis se ham ko kám hai, sab kuchh us kí nazaron men khulá húá aur be-parda hai.

14 Pas, jis hálat men hamárá ek aisá buzurg sardár káhin, jo aflák se guzar gayá, Ḳhudá ká Beṭá Yisú' hai, to cháhiye ki ham apne iqrár par sábit-qadam rahen.

15 Kyúnki hamárá aisá sardár káhin nahín, jo hamárí sustíon men ham-dard na ho sake; balki aisá jo sárí báton men hamárí mánind ázmáyá gayá, par us ne gunáh na kiyá.

16 Is liye áo, ham fazl ke taḳht ke pás dilerí ke sáth jáwen, tá ki ham par rahm howe, aur fazl, jo waqt par madadgár ho, hásil karen.

V BA'B.

KYU'NKI har ek sardár káhin jo ádmíon men se chun liyá játá, ádmíon hí ke liye, un kámon ke wáste jo Ḳhudá se 'iláqa rakhte, muqarrar hotá hai, ki nazr aur gunáh kí qurbáníán guzráne:

2 Aur wuh nádánon aur gumráhon par shafaqat karne ke qábil ho; is wáste ki wuh áp bhí kamzoríon men giriftár hai.

3 Aur is sabab se zarúr hai ki jis tarah wuh logon ke liye, usí tarah apne liye bhí gunáh kí qurbáníán chaṛháwe.

4 Aur koí ádmí yih 'izzat áp se nahín iḳhtiyár kartá, magar faqat jab wuh, Hárún hí kí mánind, Ḳhudá se talab kiyá jáwe.

5 Isí tarah Masíh ne bhí áp ko sarfaráz na kiyá ki sardár káhin bane; balki usí ne kiyá, jis ne use kahá, ki Tú merá Beṭá hai, áj main terá Báp húá.

6 Chunánchi wuh dúsre maqám men bhí kahtá hai, ki Tú Malik i Sidq ke taur par hamesha ko káhin hai.

7 Usí ne apne mujassam hone ke dinon men bahut ro ro aur ánsú bahá baháke us se, jo us ko maut se bachá saktá thá, du'áen aur minnaten kín, aur tahammul ke sabab us kí suní gayí.

8 Agarchi wuh Beṭá thá, par un dukhon se, jo us ne uṭháe, farmánbardárí síkhí.

9 Aur wuh kámil hokar apne sab farmánbardáron ke liye hamesha kí naját ká bá'is húá;

10 Aur Ḳhudá kí taraf se Malik i Sidq kí mánind sardár káhin kahláyá.

11 Us kí bábat hamárí bahut sí báten hain, jin ká bayán karná bhí mushkil hai, is liye ki tumháre kán bhárí hain.

12 Kyúnki waqt ke liház se lázim thá ki tum ustád hote; magar ab tak tum is ke muhtáj ho, ki koí tumhen phir sikháwe, ki Ḳhudá ke kalám kí pahilí usúlwálí báten kaun hain; aur tumhen dúdh cháhiye, na saḳht ḳhurák.

13 Kyúnki jo dúdh pítá hai, wuh rástbází ke kalám men ná-tajribakár hai; is liye ki wuh bachcha hai.

14 Par saḳht ḳhurák púrí 'umr-wálon ke wáste hai, ya'ne, un ke wáste jin ke hawáss rabt se tez ho gaye hon, ki nek o bad men imtiyáz karen.

VI BA'B.

IS wáste Masíh kí ta'lím kí ibtidáí báten chhoṛkar kamál kí taraf baṛhte chale jáwen; aur murde kámon se tauba karne, aur Ḳhudá par ímán láne,

2 Aur baptismon̲ kí ta'lím, aur
háth rakhne, aur murdon̲ ke jí uṭhne,
aur hamesha kí 'adálat kí neo do-bára
na ḍálen̲.
3 Aur Ḳhudá cháhe to ham yih
karen̲ge.
4 Kyún̲ki we jo ek bár roshan húe,
aur ásmání baḳhshish ká maza chakh
gaye, aur Rúḥ i Quds men̲ sharík húe,
5 Aur Ḳhudá ke 'umda kalám o
áyanda jahán kí qudraton̲ ká maza
uṛá gaye,
6 Agar gir jáwen̲, to unhen̲ phir
sar i nau khaṛá karná, tá ki we tauba
karen̲, ná-mumkin hai; kyún̲ki un-
hon̲ ne Ḳhudá ke Beṭe ko apne liye
do-bára salíb par khínchkar zalíl kiyá.
7 Kyún̲ki jo zamín us menh ko, ki
bár bár us par barse, pí játí hai, aur
aisí sabzí, jo kishtkáron̲ ko mufíd ho,
látí hai, so Ḳhudá se barakat pátí hai:
8 Par wuh jo kánṭe aur úntkaṭáre
paidá kartí, ná-maqbúl, aur nazdík
hai ki la'natí ho; jis ká anjám jalná
hogá.
9 Lekin, ai piyáro, agarchi ham
yún̲ bolte hain̲, tau bhí tumháre haqq
men̲ in se bihtar aur najátwálí báton̲
ká yaqín rakhte hain̲.
10 Kyún̲ki Ḳhudá be-insáf nahín̲
hai, ki wuh tumháre kám aur us mu-
habbat kí mihnat ko, jo tum us ke
nám par muqaddas logon̲ kí ḳhidmat
karte húe dikhláte ho, bhúl jáwe.
11 Par ham cháhte hain̲ ki tum
men̲ se har ek kámil ummed ke wáste
áḳhir tak wuhí koshish záhir kiyá
kare:
12 Tá ki tum sust na ho jáo, balki
un ke pairau bano, jo ímán aur sabr
kí ráh se wa'don̲ ke wáris húe.
13 Ki Ḳhudá ne Abirahám se wa'da
karte húe, jab kisí ko apne se baṛá na
páyá, ki us kí qasam kháwe, to apní
hí qasam khákar kahá,
14 Yaqínan main̲ tujhe barakaton̲
par barakaten̲ dún̲gá, aur terí aulád
ko niháyat baṛháún̲gá.

15 Aur wuh yún̲ hí sabr karke us
wa'de tak pahunchá.
16 Filhaqíqat log baṛe kí qasam
kháte hain̲: aur sábit karne ke liye
un men̲ har ek qaziye kí hadd qasam
hai.
17 Pas Ḳhudá is iráde se ki wa'de
ke wárison̲ par mazbút dalíl se apní
marzí kí be-tabdílí záhir kare, qasam
ko darmiyán láyá:
18 Tá ki do chízon̲ se, jo be-tabdíl
hain̲, jin men̲ Ḳhudá ká jhúṭhá honá
mumkin nahín̲, ham jo panáh ke liye
dauṛe hain̲, ki usí ummed ko jo sámh-
ne rakhí gayí qabze men̲ láwen̲, púrí
tasallí páwen̲:
19 Ki wuh ummed hamárí ján ká
goyá langar hai, jo sábit aur qáim aur
parda ke andar dáḳhil hotá hai;
20 Jahán̲ peshrau Yisú' jo Malik i
Sidq ke taur par hamesha ke liye sar-
dár káhin hai, hamáre wáste dáḳhil
húá.

VII BA'B.

KYU'N̲KI yih Malik i Sidq Sálem
ká bádsháh Ḳhudá Ta'álá ká
káhin thá, jis ne Abirahám ká, jab
wuh bádsháhon̲ ko márke phirá átá
thá, istiqbál kiyá, aur us ke liye bara-
kat cháhí;
2 Jis ko Abirahám ne sab chízon̲ kí
dahyakí dí; wuh pahile apne nám ke
ma'non̲ ke muwáfiq Rástí ká bádsháh
hai; aur phir Sháh i Sálem, ya'ne,
Salámatí ká bádsháh;
3 Yih be-báp, be-má, be-nasabnáma,
jis ke na dinon̲ ká shurú', na zindagí
ká áḳhir; magar Ḳhudá ke Beṭe se
mushábih ṭhaharke hamesha káhin
rahtá hai.
4 Ab gaur karo, yih kaisá buzurg
thá, ki jis ko Abirahám, hamáre dádá
hí ne lúṭ ke mál se dahyakí dí.
5 Ab Láwí kí aulád ko, jo kahánat
ká kám pátí hain̲, hukm hai, ki logon̲,
ya'ne, apne bháíon̲ se, agarchi we
Abirahám kí pusht se paidá húe,
sharí'at ke mutábiq dahyakí lewen̲.

6 Par us ne, báwujúde ki us ká nasab un men̲ giná nahín̲ játá hai, Abirahám se dahyakí lí, aur us ke liye jis se wa'de kiye gaye barakat cháhí.

7 Aur lá-kalám chhoṭá baṛe se barakat pátá hai.

8 Aur yahán̲ marnewále ádmí dahyakí lete hain̲; par wahán̲ wuhí letá hai, jis ke haqq men̲ gawáhí dí játí ki jítá hai.

9 Balki ham aisá kahne sakte, ki Láwí ne bhí, jo dahyakí letá hai, Abirahám ke wasíle se dahyakí dí.

10 Kyún̲ki jis waqt Malik i Sidq Abirahám se á milá, wuh hanoz apne báp kí sulb men̲ thá.

11 Pas agar Láwí-wálí kahánat se kámilíyat hotí (ki usí ke taht men̲ logon̲ ne sharí'at pái hai,) to aur kyá ihtiyáj thí, ki dúsrá káhin Malik i Sidq ke taur par barpá ho, aur Hárún ke taur par na kahláwe?

12 Kyún̲ki agar kahánat badal gayí hotí, to sharí'at ká bhí badal ḍálná zarúr hotá.

13 Kyún̲ki jis kí bábat yih báten̲ kahí játín̲, wuh dúsre firqe men̲ shámil hai, jis men̲ se kisí ne qurbángáh kí ḳhidmat nahín̲ kí.

14 Ki záhir hai ki hamárá Ḳhudáwand Yahúdáh se niklá; aur us firqe ke haqq men̲ Músá ne kahánat kí bábat kuchh na kahá.

15 Yih aur bhí sáf záhir hai, ki dúsrá káhin Malik i Sidq kí mánind barpá hotá hai,

16 Jo jismání áín ke qánún ke muwáfiq nahín̲, balki gairfání zindagí kí qudrat ke mutábiq baná hai.

17 Kyún̲ki wuh gawáhí detá hai, ki Tú Malik i Sidq ke taur par hamesha ke liye káhin hai.

18 Pas aglá qánún, is liye ki kamzor aur be-fáida thá, uṭh gayá.

19 Kyún̲ki sharí'at ne kuchh kámil na kiyá, magar ek bihtar ummed darmiyán dáḳhil húí, jis ke wasíle ham Ḳhudá ke huzúr pahunchte hain̲.

20 Aur chún̲ki wuh bagair qasam kháne ke muqarrar na húá,

21 (Kyún̲ki we káhin to bagair qasam kháe muqarrar hote hain̲; par yih qasam kháne ke sáth usí se káhin baná, jis ne us se kahá, ki Ḳhudáwand ne qasam kháí, aur na badlegá; ki Tú Malik i Sidq ke taur par hamesha ko káhin hai:)

22 Is qadr Yisú' ek bihtar 'ahd ká zámin húá.

23 Us ke siwá we jo káhin hote húe chale áe, bahut se the, is wáste ki we maut ke sabab rah na saken̲;

24 Par yih is liye ki hamesha tak rahnewálá hai, aisí kahánat ká málik húá, jo dúsre tak nahín̲ pahunchtí.

25 Is liye wuh unhen̲ jo us ke wasíle Ḳhudá ke huzúr játe hain̲, áḳhir tak bachá saktá hai; kyún̲ki wuh un kí sifárish ke liye hamesha jítá hai.

26 Kyún̲ki aisá sardár káhin hamáre láiq thá, jo pák, aur be-bad, aur be-'aib, aur gunahgáron̲ se judá, aur ásmánon̲ se buland hai;

27 Jo un sardár káhinon̲ kí mánind muhtáj nahín̲ ki har roz pahile apne, aur phir logon̲ ke, gunáhon̲ ke wáste qurbáníán̲ chaṛháwe; kyún̲ki us ne ek hí bár aisá kiyá, jab ki apne ta,ín̲ guzráná.

28 Ki sharí'at kamzor ádmíon̲ ko sardár káhin ṭhahrátí hai; par qasam ká kalám jo sharí'at ke ba'd húá, Beṭe ko jo hamesha ke liye kámil kiyá gayá, sardár káhin ṭhahrátá hai.

VIII BA'B.

PAS un báton̲ men̲ se jo kahí játín̲, baṛí bát yih hai, ki Hamárá ek aisá sardár káhin hai, jo ásmán par Janáb i 'A'lí ke taḳht ke dahine baiṭhá hai;

2 Jo muqaddas makánon̲ ká ḳhádim hai, aur us haqíqí ḳhaime ká, jise Ḳhudáwand ne khaṛá kiyá hai, na ki insán ne.

3 Kyún̲ki har ek sardár káhin is wáste muqarrar hotá hai ki nazren̲

aur qurbáníán guzráne; so zarúr hai
ki us pás bhí guzránne ko kuchh ho.
4 Agar wuh zamín par hotá, to har-
giz káhin na hotá; is wáste ki káhin
to hain jo sharí'at ke muwáfiq qur-
báníán guzránte hain:
5 Jo ásmání chízon ke namúne
aur sáya par ḳhidmat karte hain;
chunánchi Músá ne, jab wuh ḳhaima
banáne par thá, ilhám se hukm páyá,
ki Dekh, wuh farmátá hai, ki tú us
naqshe ke mutábiq jo tujhe pahá́ṛ par
dikháyá gayá sab chízen baná.
6 Par ab us ne is qadr bihtar ḳhid-
mat pái, jis qadr bihtar 'ahd ká dar-
miyání ṭhahrá, jo bihṭar wa'don se
bándhá gayá.
7 Kyúnki agar wuh pahilá 'ahd be-
'aib hotá, to dúsre ke liye jagah kí
talásh na hotí.
8 So wuh us ká 'aib batákar unhen
kahtá hai, ki Dekh, Ḳhudáwand farm-
átá hai, we din áte hain ki main Isráel
ke gharáne aur Yahúdáh ke ḳhándán
ke liye ek nayá 'ahd bándhúngá:
9 Yih us 'ahd kí mánind na hogá,
jo main ne un ke bápdádon se us din,
jab main ne un ká háth pakṛá ki un-
hen sarzamín i Misr se nikál láún,
bándhá thá; is wáste ki we mere 'ahd
par qáim nahín rahe, aur main ne un
ká andesha na kiyá, Ḳhudáwand farm-
átá hai.
10 Kyúnki wuh 'ahd, jo main Isráel
ke gharáne ke sáth un dinon ke ba'd
bándhúngá, Ḳhudáwand farmátá hai,
so yih hai, ki Main apne qánúnon
ko un kí 'aqlon men dálúngá, aur un
ke dilon par likhúngá, aur main un
ká Ḳhudá húngá, aur we mere log
honge:
11 Aur koí phir apne hamsáya, aur
koí apne bhái ko, sikhláke na kahegá,
ki Tú Ḳhudá ko pahchán; kyúnki un
men ke, chhoṭe se baṛe tak, sab mujhe
pahchánenge.
12 Aur main un kí buráíon par
rahm karúngá, aur un ke gunáhon
ko aur be-díníon ko kabhí yád na
karúngá.
13 Aur jab us ne nayá kahá, to
pahle ko puráná ṭhahráyá. Par wuh
jo puráná aur diní hai, so miṭne ke
nazdík hai.

IX BA'B.

SO pahle 'ahd men 'ibádat ke qánún
the, aur ek dunyáwí maqdis thá.
2 Ki ḳhaima to banáyá gayá; pah-
lá, jis men sham'adán, aur mez, aur
nazr kí roṭíán thín; aur use Pák kahte
hain.
3 Par dúsre parda ke andar wuh
ḳhaima thá, jo Páktarín kahlátá;
4 Us men sone ká baḳhúrdán thá,
aur 'ahd ká sandúq, jo cháron taraf
sone se maṛhá húá thá; us men ek
sone ká bartan mann se bhará, aur
Hárún ká 'asá, jis men shákhen phúṭí
thín, aur 'ahd-náme kí taḳhtíán.
5 Aur us ke úpar jalálí Karúbí the,
jo kafáragáh par sáya karte the; in
báton ká mufassal bayán karná ab
zarúr nahín.
6 Pas jab yih sab chízen yún taiyár
ho chukín, tab pahle ḳhaime men ká-
hin har waqt dáḳhil hoke ḳhidmat
bajá láte the.
7 Par dúsre men sirf sardár káhin
sál bhar men ek bár játá thá, magar
bagair lahú ke nahín, jo apní aur qaum
kí ḳhatáon ke liye guzrántá thá.
8 Is se Rúh i Quds yih záhir kartí
thí, ki jab tak pahlá ḳhaima khaṛá
rahá, páktarín makán kí ráh na khulí
thí.
9 Wuh ḳhaima is waqt tak ek mi-
sál hai, jis men nazren aur qurbáníán
guzránte, jo 'ibádat-karnewále ko dil
kí nisbat kámil kar nahín saktín;
10 Ki we sirf kháne píne, aur tarah
tarah ke guslon ke sáth, jo jismání
rasm hain, isláh ke waqt tak muqarrar
thín.
11 Par jab Masíh ánewálí ni'amat-
on ká sardár káhin ho áyá, to buzurg-
tar aur kámiltar khaime kí ráh se jo

háthon̲ ká baná nahín̲, ya’ne, is ḳhilqat ká nahín̲;

12 Na bakron̲ na bachhṛon̲ ká lahú leke, balki apná hí lahú leke, páktarín makán men̲ ek bár dáḳhil húá, ki us ne hamáre liye hamesha kí ḳhalásí ḥásil kí.

13 Kyún̲ki agar bailon̲ aur bakron̲ ká lahú, aur kalor kí rákh, jab nápákon̲ par chhiṛkí jáe, badan kí safáí kí bábat un ko pák kar saktí hai:

14 To kitná ziyáda Masíh ká lahú, jis ne be-’aib hoke abadí Rúh ke wasíle áp ko Ḳhudá ke sámhne qurbání guzráná, tumháre dilon̲ aur ’aqlon̲ ko murda kámon̲ se pák karegá, tá ki tum zinda Ḳhudá kí ’ibádat karo?

15 Aur isí sabab se wuh naye ’ahd ká darmiyání hai, tá ki jab pahle ’ahd ke gunáhon̲ ke chhuṛáne ke liye use maut wáqi’ húí ho, to we jo buláe gaye hain̲, abadí mírás ká wa’da hásil karen̲.

16 Kyún̲ki jahán̲ wasíyatí ’ahd hai, wahán̲ us kí maut, jis ne use kiyá hai, zarúr samjhí játí hai.

17 Ki wasíyat ijrá pátí hai jab log mar gaye; aur jab tak wasíyat karnewálá zinda hai wuh járí nahín̲ hotí.

18 Is sabab se pahlá wasíyatí ’ahd bhí bagair lahú ke nahín̲ kiyá gayá.

19 Kyún̲ki jab Músá ne tamám qaum ko sharí’at ká har ek hukm kah sunáyá, tab bachhṛon̲ aur bakron̲ ká lahú, pání aur lál ún zúfá ke sáth lekar, us kitáb aur sáre logon̲ par chhiṛakke, kahá,

20 Ki Yih us ’ahd ká lahú hai, jis ká hukm Ḳhudá ne tumhen̲ diyá hai.

21 Aur us ne isí tarah ḳhaime par, aur ḳhidmat kí tamám chízon̲ par, lahú chhiṛká.

22 Aur qaríb sárí chízen̲ sharí’at ke mutábiq lahú se pák kí játí hain̲; aur bagair lahú baháe mu’áfí nahín̲ hotí.

23 Pas zarúr thá ki ásmání chízon̲ kí ’alámaten̲ yún̲ pák kí jáwen̲; magar ḳhud ásmání chízen̲ in se bihtar qurbánion̲ se.

24 Kyún̲ki Masíh us pák makán men̲, jo háthon̲ se banáyá gayá, aur haqíqí makán kí ’alámat hai, dáḳhil nahín̲ húá; balki ásmán hí men̲, tá ki ab se Ḳhudá ke huzúr hamáre liye házir rahe:

25 Par aisá nahín̲, ki wuh áp ko bár bár guzráne, jaise sardár káhin páktarín makán men̲ har sál dúsre ká lahú leke játá hai;

26 Nahín̲ to, zarúr thá ki wuh dunyá ke shurú’ se bár bár mará kartá; par ab áḳhirí zamáne men̲ ek bár záhir húá, tá ki apne ta,ín̲ qurbání karne se gunáh ko nest kare.

27 Aur jaisá ádmíon̲ ke liye ek bár marná, aur ba’d us ke ’adálat muqarrar húí,

28 Waisá hí Masíh ek bár sabhon̲ ke gunáhon̲ ká bojh uṭháne ke liye áp ko guzránke, dúsrí bár bagair gunáh ke záhir hogá, tá ki un ko, jo us kí ráh dekhte hain̲, naját dewe.

X BA’B.

KYU’N̲KI sharí’at, jo ánewálí ni’amaton̲ kí parchháín̲ hai, aur un chízon̲ kí haqíqí súrat nahín̲, sál sál un hí qurbánion̲ se jo we hamesha guzránte, un ko jo pás áte hain̲ kabhí kámil nahín̲ kar saktí.

2 Nahín̲ to, un qurbánion̲ ká guzránná mauqúf na ho játá; kyún̲ki ’ibádat-karnewále ek bár pák hoke áge ko apne ta,ín̲ gunahgár na jánte.

3 Par un qurbánion̲ se baras baras gunáhon̲ kí phir yádgárí hotí hai.

4 Kyún̲ki ho nahín̲ saktá, ki bailon̲ aur bakron̲ ká lahú gunáhon̲ ko miṭáwe.

5 Is liye wuh dunyá men̲ áte húe kahtá hai, ki Zabíha aur hadyá tú ne na cháhá, par mere liye ek badan taiyár kiyá:

6 Soḳhtaní qurbánion̲ aur ḳhatá kí qurbánion̲ se tú rází na húá.

7 Tab main̲ ne kahá, ki Dekh,

main̲ átá hún̲, (merí bábat kitáb ke
daftar men̲ likhá hai,) tá ki, ai Ḳhudá,
terí marzí bajá láún̲.
8 Pahle jab kahá, ki Zabíha aur
hadya, aur sokhtaní qurbání, aur
ḳhatá kí qurbání kí khwáhish tú ne
na rakhí, na un se ḳhush húá, aur
yihí qurbáníán̲ sharí'at ke muwáfiq
guzrání játí hain̲;
9 Tab us ne kahá, ki Dekh, ai
Ḳhudá, main̲ átá hún̲, ki terí marzí
bajá láún̲. To wuh pahle ko miṭátá,
tá ki dúsre ko sábit kare.
10 Usí marzí se ham Yisú' Masíh
ke badan ke ek bár qurbán hone ke
sabab pák húe hain̲.
11 Aur har ek káhin roz roz khid-
mat karte húe, aur ek hí tarah kí
qurbáníán̲, jo hargiz gunáh miṭáne ke
qábil nahín̲ hain̲, bár bár guzránte húe
khará rahtá:
12 Lekin yih, jab is ne gunáhon̲ ke
wáste ek hí qurbání hamesha ke liye
guzrání thí, Ḳhudá ke dahine já
baiṭhá;
13 Tab se intizár kartá hai ki us
ke dushman us ke pán̲won̲ kí chaukí
banen̲.
14 Kyún̲ki us ne ek hí qurbání
guzránne se muqaddason̲ ko hamesha
ke liye kámil kiyá.
15 Aur Rúh i Quds bhí hamáre liye
gawáhí detí: kyún̲ki jab us ne kahá
thá,
16 Ki Yih wuh 'ahd hai jo main̲
in dinon̲ ke ba'd un se bándhún̲gá,
Ḳhudáwand farmátá hai, ki main̲ apne
shar'aon̲ ko un ke dil men̲ dálún̲gá,
aur un kí 'aqlon̲ par unhen̲ likhún̲gá;
17 Aur un ke gunáhon̲ aur un kí
ná-rástíon̲ ko phir kabhí yád na kar-
ún̲gá.
18 Ab jahán̲ un kí mu'áfí hai,
wahán̲ gunáh ke liye phir qurbání
guzránná nahín̲.
19 Pas, ai bháío, jab ki ham ne
dilerí hásil kí ki páktarín makán men̲
Yisú' ke lahú se dáḳhil howen̲,
20 Us nayí aur jítí ráh se, jo us ne
parde se hoke, ya'ne, apne jism se,
hamáre liye nikálí;
21 Aur jab ki hamárá sardár káhin
hai, jo Ḳhudá ke ghar ká muḳhtár
hai;
22 To áo, ham sachche dil ke sáth
kámil ímán se, aur apne dilon̲ par un
ke ilzám se rihái páne ko chhiṛkáo
karke, nazdík jáwen̲, aur apne badan
ko sáf pání se dhoke.
23 Apní ummed ke iqrár ko maz-
búṭí se thámbhe rahen̲; (kyún̲ki wuh
jis ne wa'da kiyá wafádár hai;)
24 Aur ham ek dúsre par liház
karen̲, tá ki ham ek dúsre ko mu-
habbat aur nekokárí kí taraf uská-
wen̲:
25 Aur ápas men̲ ikaṭṭhe hone se
báz na áwen̲, jaisá ba'zon̲ ká dastúr
hai; balki ek dúsre ko nasíhat karen̲;
aur yih itná ziyáda, jitná tum dekhte
ho ki wuh din nazdík hotá játá hai.
26 Kyún̲ki agar ba'd us ke ki ham
ne sachái kí pahchán hásil kí hai ján
búj́hke gunáh karen̲, to phir gunáhon̲
ke liye koí qurbání báqí nahín̲,
27 Magar 'adálat ká ek haulnák
intizár, aur átashí gazab, jo muḳhá-
lifon̲ ko khá legá, báqí hai.
28 Jis ne Músá kí sharí'at ko ná-
chíz jáná, to rahmat se ḳhárij hoke do
tín kí gawáhí se márá játá thá:
29 Pas ḳhiyál karo, ki wuh shaḳhs
kitní ziyáda sazá ke láiq ṭhahregá, jis
ne Ḳhudá ke Beṭe ko pámál kiyá, aur
'ahd ke lahú ko, jis se wuh pák húá,
nápák jáná, aur fazl kí Rúh ko zalíl
kiyá?
30 Kyún̲ki ham use jánte hain̲, jis
ne yih kahá, ki Intiqám lená merá
kám hai, main̲ hí badlá lún̲gá, Ḳhudá-
wand farmátá hai. Aur phir yih, ki
Ḳhudáwand apne logon̲ kí 'adálat
karegá.
31 Zinda Ḳhudá ke háthon̲ men̲
paṛná haulnák hai.
32 Par tum agle dinon̲ ko yád karo,

jin men̲ tum ne roshan hoke dukhon̲ kí baṛí kash-ma-kash kí bardásht kí.

33 Kuchh to is wáste, ki tum la'nta'n aur musíbaton̲ ke bá'is angusht-numá húe; aur kuchh is liye, ki tum un ke, jin se yih bad-sulúkí hotí thí, sharík the.

34 Ki jis waqt main̲ zanjíron̲ men̲ thá, tum mere hamdard húe, aur apne mál ká luṭ jáná ḳhushí se qabúl kiyá; yih jánke ki tumháre liye ek bihtar mál ásmán par hai, jo qáim rahegá.

35 Pas tum apní himmat ko mat chhoṛo, is liye ki us ká baṛá ajr hai.

36 Kyún̲ki tumhen̲ zarúr hai ki sabr karo, tá ki tum Ḳhudá kí marzí par 'amal karke wa'de ke phal hásil karo.

37 Ki ab thoṛí sí muddat hai, ki ánewálá áwegá, aur der na karegá.

38 Aur rástbáz ímán se jíegá; lekin agar wuh haṭe, to merá jí us se rází na hogá.

39 Par ham un men̲ se nahín̲ jo halák hone ke liye haṭ játe; balki un men̲ se hain̲ jo ján bacháne ke liye ímán láte hain̲.

XI BA'B.

AB ímán ummed kí húí chízon̲ kí goyá máhiyat, aur andekhí chízon̲ ká subút hai.

2 Kyún̲ki us hí kí bábat buzurgon̲ ke liye gawáhí dí gayí.

3 I'mán hí ke sabab se ham ján gaye ki 'álam Ḳhudá ke kalám se ban gaye; aisá ki we chízen̲ jo dekhne men̲ átín̲, un chízon̲ se nahín̲ banín̲, jo dekhí játín̲.

4 I'mán se Hábil ne Qáin se bihtar qurbání Ḳhudá ko guzrání; usí ke sabab us ke rástbáz hone par gawáhí dí gayí, ki Ḳhudá us kí nazron̲ par gawáhí detá thá; aur usí ke wasíle wuh, agarchi mar gayá, tau bhí kalám kartá hai.

5 I'mán ke sabab se Hanúk uṭháyá gayá, tá ki maut ko na dekhe: aur na milá, is liye ki Ḳhudá ne us ko uṭhá liyá thá: kyún̲ki us ke uṭh jáne se peshtar us par yih gawáhí dí gayí, ki wuh Ḳhudá ko pasand áyá thá.

6 Par bagair ímán ke us ko rází karná mumkin nahín̲; kyún̲ki zarúr hai ki wuh jo Ḳhudá kí taraf átá yih yaqín kare, ki wuh maujúd hai, aur ki wuh apne ḍhúnḍhnewálon̲ ko badlá detá hai.

7 I'mán se Núh ne, un chízon̲ kí bábat jo us waqt nazar men̲ na áí thín̲, ilhám páke ḳhauf se kishtí apne gharáne ke bacháo ke liye banáí, jis se us ne dunyá ko mulzam ṭhahráyá, aur us rástbází ká, jo ímán se miltí hai, wáris húá.

8 I'mán se Abirahám ne, jab buláyá gayá, mán liyá, aur us jagah chalá gayá, jise wuh mírás men̲ lene par thá: aur báwujúde ki na jáná ki kidhar játá hai, niklá.

9 I'mán se us ne wa'de kí sarzamín men̲ yún̲ maqám kiyá, jaise wuh sarzamín us kí na thí, ki Iz,háq aur Ya'qúb samet, jo us ke sáth us hí wa'de ke wáris the, ḳhaimon̲ men̲ rahá kiyá:

10 Ki wuh aise shahr páne ká ummedwár thá, jis kí bunyád hai, aur jis ká banánewálá aur basánewálá Ḳhudá hai.

11 I'mán se Sarah ne bhí hámila hone kí táqat pái, aur 'umr guzre par janí, is liye ki us ne wa'da karnewále ko sachchá jáná hai.

12 So ek se, aur wuh bhí murda sá thá, ásmán ke sitáron̲ kí mánind be-niháyat aur daryá ke kanáre kí ret kí mánind be-shumár paidá húe.

13 Ye sab ímán men̲ mar gaye, aur wa'don̲ ko na pahunche; par dúr se unhen̲ dekhá, aur mu'ataqid húe, aur salám ko jhuke, aur iqrár kiyá ki ham zamín par pardesí aur musáfir hain̲.

14 Ki we jo aisí báten̲ kahnewále hain̲, sáf záhir karte ki ham ek watan ḍhúnḍhte hain̲.

15 Aur agar us mulk ko, jis se we
nikal áe the, phir yád láte, to wahán
unhen phir jáne kí fursat thí.
16 Par ab we ek bihtar mulk ke,
jo ásmání hai, mushtáq hain; so
Khudá un se sharmátá nahín, ki un
ká Khudá kahláe; kyúnki us ne un
ke liye ek shahr taiyár kiyá.
17 Abirahám ne, jab ázmáyá gayá,
ímán se Iz,háq ko qurbání ke liye
charháyá; aur jis ne wa'don ko páyá
thá, us ne iklaute ko guzráná,
18 Jis se yih kahá gayá thá, ki
Iz,háq hí se terí nasl kahláegí:
19 Kyúnki wuh samjhá, ki Khudá
murdon men se bhí utháne par qádir
hai; jahán se us ne us ko 'alámat ke
taur par páyá.
20 I'mán se Iz,háq ne ánewálí chíz-
on kí bábat Ya'qúb aur 'Esau ko
du'á dí.
21 I'mán se Ya'qúb ne, marte waqt,
Yúsuf ke donon beton ko du'á dí; aur
apne 'asá ke sire par jhukke sijda kiyá.
22 I'mán se Yúsuf ne, jab marne
par thá, baní Isráel ke rawána hone
ká zikr kiyá, aur apní haddíon kí
bábat hukm kiyá.
23 I'mán se Músá, paidá hoke, tín
mahíne tak apne má báp se chhipáyá
gayá, kyúnki unhon ne dekhá ki lar-
ká khúbsúrat hai; aur we bádsháh
ke hukm se na dare.
24 I'mán se Músá ne, siyáná hoke,
Fira'ún kí betí ká betá kahláne se
inkár kiyá;
25 Ki us ne Khudá ke logon ke
sáth dukh utháná us se ziyada pasand
kiyá, ki gunáh ke sukh ko, jo chand-
roza hai, hásil kare;
26 Ki us ne Masíh kí la'n ta'n ko
Misr ke khazánon se barí daulat jáná:
kyúnki us kí nigáh badlá páne par
thí.
27 I'mán se us ne bádsháh ke gusse
se khauf na kháke Misr ko tark kiyá,
ki wuh andekhe ko goyá dekhke maz-
bút baná rahá.
28 I'mán se us ne fasah karne aur
lahú chhirakne par 'amal kiyá, aisá
na ho ki palauthon ká halák karne-
wálá unhen chhúwe.
29 I'mán se we Lál samundar men
hoke yún guzre, jaise khushkí par se,
aur Misrwále, jab us ráh se jáne ká
qasd kiyá, dúb gaye.
30 I'mán se Yarihú kí shahrpanáh,
jab use sát din tak gher rakhá thá,
gir parí.
31 I'mán se Ráhab, jo fáhisha thí,
be-ímánon ke sáth halák na húí, ki
us ne jásúson ko salámat apne ghar
men utárá.
32 Ab main aur kyá kahún? fur-
sat nahín ki Jida'ún, aur Baraq, aur
Samsún, aur Iftáh, aur Dáúd, aur
Samúel, aur nabíon ká ahwál bayán
karún:
33 Ki unhon ne ímán se bádsháh-
aton ko maglúb kiyá, aur rástí ke
kám kiye, aur wa'don ko hásil kiyá,
sher i babar ke munh band kiye,
34 A'g kí tezí ko bujháyá, talwár-
on kí dháron se bach nikle, kamzorí
men zoráwar húe, laráí men bahádur
bane, aur gairon kí faujon ko hatá
diyá.
35 'Auraton ne apne murdon ko jí
uthe húe páyá: aur ba'ze píte gaye,
aur chhutkárá qabúl na kiyá; tá ki
bihtar qiyámat tak pahunchen:
36 Ba'ze us imtihán men pare ki
thatthon men uráe gaye; kore kháe,
aur zanjír aur qaid men phanse;
37 Patthráo kiye gaye, áre se chíre
gaye, shikanje men khinche gaye, tal-
wár se máre gaye: bheron aur bakrí-
on kí khál orhe húe, tangí men,
musíbat men, dukh men máre phire;
38 (Dunyá un ke láiq na thí:) we
bayábánon, aur pahāron, aur gáron,
aur zamín ke garhon men kharáb-
khasta phirá kiye.
39 Aur ye sab, jin ke liye ímán
hí ke sabab gawáhí dí gayí, wa'de tak
na pahunche:

40 Ki Ḳhudá ne peshbíní karke hamáre liye ek bihtar bát ṭhahráí thí, tá ki we hamáre bagair kámil na kiye jáwen.

XII BA'B.

PAS jab ki gawáhon ke itne baṛe abr ne hamen á gherá hai, to ham bhí har ek bojh aur uljhánewále gunáh ko utárke, bardásht ke sáth, us dauṛ men, jo hamáre sámhne á paṛí hai, dauṛen;

2 Aur Yisú' ko jo ímán ká shurú' aur kámil karnewálá hai, takte rahen, jis ne us ḳhushí ke liye, jo us ke sámhne thí, sharmindagí ko náchíz jánke salíb ko sahá, aur Ḳhudá ke taḳht ke dahine já baiṭhá.

3 Is liye tum us par gaur karo, jis ne gunahgáron kí taraf se itní baṛí muḳhálafat kí bardásht kí; tá na ho ki tum pareshán i ḳhátir hoke sust ho jáo.

4 Tum ne gunáh ke muqábale men koshish karke hanoz ḳhún tak sámhná nahín kiyá.

5 Aur tum us nasíhat ko, jo tumhen jaisá farzandon ko kí játí hai, bhúl gaye, ki Ai mere beṭe, Ḳhudáwand kí tambíh ko náchíz mat ján; aur jab wuh tujhe malámat kare, shikasta-dil mat ho:

6 Ki Ḳhudáwand, jise piyár kartá hai, use tambíh kartá hai, aur har ek beṭe ko, jise wuh qabúl kartá hai, píṭtá hai.

7 Agar tum tambíh men sabr karte ho, to Ḳhudá tum se jaisá farzandon se sulúk kartá hai; ki kaun sá beṭá hai, jise báp tambíh nahín kartá?

8 Par agar wuh tambíh, jis men sab sharík húe hain, tum ko na kí jáe, to tum harámzáde ho, farzand nahín.

9 Aur jab we, jo hamáre jismání báp the, tambíh karte the, aur ham ne un kí ta'zím kí; to kyá ham us se ziyáda rúhon ke Báp ke hukm men na rahen, aur jíen?

10 Ki we to thoṛe dinon ke wáste apní samajh ke muwáfiq tambíh karte the; par wuh hamárí bihtarí ke liye; tá ki ham us kí pákízagí men sharík howen.

11 Aur koí tambíh bilfi'al ḳhushí ká bá'is nahín nazar átí, balki afsos ká: magar píchhe unhen, jinhon ne us se tarbiyat pái hai, rástbází ká phal chain ke sáth baḳhshtí hai.

12 Is wáste ḍhíle háth aur sust ghuṭnon ko sídhá karo;

13 Aur apne pánwon ke liye hamwár raste banáo, tá ki jo langṛátá hai bhaṭak na jáwe, balki changá howe.

14 Sab se mile raho, aur pákízagí kí pairauí karo, jis ke bagair Ḳhudáwand ko koí na dekhegá.

15 Aur ba gaur dekhte raho, ki koí Ḳhudá ke fazl ke ware rah na jáwe; aur na howe ki koí kaṛwí jaṛ sabz hoke tasdí'a dewe, aur us se bahutere nápák ho jáwen.

16 Na howe ki koí zání, yá 'Esau kí mánind bedín ho, jis ne ek ḳhurák ke wáste apne palauṭhe hone ká haqq bechá.

17 Kyúnki tum jánte ho ki wuh us ke ba'd, jab us ne cháhá ki barakat ká wáris ho, radd kiyá gayá: aur us ne pachhtáne kí jagah na páí, agarchi us ne use ánsú bahá baháke ḍhúnḍhá.

18 Ki tum us paháṛ tak nahín áe, jise chhú sako, na us kí dhadhaktí ág, aur kálí badlí, aur táríkí, aur túfán,

19 Aur narsinge ke shor, aur kalám kí áwáz ke pás, jise sunnewálon ne sunkar darḳhwást kí, ki yih kalám phir ham se na kahá jáwe:

20 (Kyúnki we us hukm kí, jo unhen diyá gayá thá, bardásht na kar saken, ki Agar koí jánwar us paháṛ ko chhúwe, to patthráo kiyá jáwe, yá bhále se chhedá jáe:

21 Aur wuh jo nazar áyá aisá ḍarauná thá, ki Músá bolá, Main hairán aur larzán hún:)

22 Balki tum Saihún ke paháṛ, aur zinda Ḳhudá ke shahr men, jo ásmání

Yarúsalam hai, aur lákhon firishton ke pás,
23 Balki un kí tamám jamá'at ke bích men, aur palauthon kí kalísiye men jin ke nám ásmán par likhe hain, aur Khudá ke pás, jo sab ká Hákim hai, aur kámil kiye húe rástbázon kí rúhon ke pás,
24 Aur Yisú' ke, jo naye 'ahd ká darmiyání hai, aur us chhirke húe lahú ke, jo Hábil kí nisbat se bihtar báten boltá hai, pás áe ho.
25 Dekho, tum us farmánewále se gáfil na raho. Kyúnki agar we bhág na nikle, jo us se jo zamín par farmátá thá gáfil rahe, to ham bhí agar us se, jo hamen ásmán par se farmátá hai, munh moren, kyúnkar bhág niklenge?
26 Us kí áwáz ne zamín ko us waqt hilá diyá: par ab us ne yih kahke wa'da kiyá, ki Phir ek bár main faqat zamín ko nahín, balki ásmán ko bhí hilá dúngá.
27 Aur yih 'ibárat, ki Phir ek bár, is bát ko záhir kartí hai, ki we chízen jo hiláí játí hain, banáí húí chízon kí mánind tal játín, tá ki we chízen jo talne kí nahín, qáim rahen.
28 Pas, aisí bádsháhat ko, jo talne kí nahín, páke ham ihsán mánen, jis se Khudá kí bandagí pasandída taur par adab aur díndárí ke sáth karen:
29 Kyúnki yaqínan hamárá Khudá bhasam-karnewálí ág hai.

XIII BAB.

BIRA'DARA'NA muhabbat baní rahe.
2 Musáfir-parwarí ko mat bhúlo; kyúnki usí se kitnon ne bin jáne firishton kí mihmání kí hai.
3 Qaidíon ko yún yád karo, goyá tum un ke sáth qaid men sharík ho; aur aisá hí un ko jo ranj men hain yád karo, ki tumhárá bhí unhín ká sá jism hai.
4 Byáh karná sab men bhalá hai, aur bistar nápák nahín; par Khudá harámkáron aur záníon kí 'adálat karegá.
5 Tumhárá chalan lálach ká na howe; aur jo maujúd hai, usí par qaná'at karo; kyúnki us ne áp kahá hai, ki Main tujhe hargiz na chhorúngá, aur tujhe mutlaq tark na karúngá.
6 Is wáste ham khátirjam'aí se kah sakte hain, ki Khudáwand merá madadgár hai, aur main na darúngá; insán merá kyá karegá?
7 Tum apne hádíon ko, jinhon ne tum se Khudá kí bát kahí, yád karo; aur un kí chál ke anjám ko gaur karke un ke ímán kí pairauí karo.
8 Yisú' Masíh kal, aur áj, aur abad tak, eksán hai.
9 Tum rang á rang begána ta'límon se idhar udhar daurte na phiro. Ki yih bhalá hai ki dil fazl se mazbút ho, na ki khurákon se, jin se unhon ne, jo un ke liye daurte phirte the, fáida na utháyá.
10 Hamárí to ek qurbángáh hai, jis se khaime kí khidmat karnewálon ká ikhtiyár nahín ki kháen;
11 Ki jin jánwaron ká lahú sardár káhin muqqadas makán men gunáh ke kafára ke wáste le játá hai, un ke badan khaimagáh ke báhar jaláe játe hain:
12 Is wáste Yisú' ne bhí, tá ki logon ko apne lahú se pákízagí bakhshe, phátak ke báhar hoke kasht utháí.
13 Pas áo, ham us kí zillat ke sharík hoke khaimagáh se báhar us pás nikal chalen.
14 Kyúnki hamárá koí qáim rahnewálá shahr yahán nahín; ham to us shahr ko jo ánewálá hai dhúndhte hain.
15 Is liye ham us ke wasíle se sitáish kí qurbání, ya'ne, un honthon ká phal jo us ke nám ká iqrár karte hain, Khudá ke liye har waqt charháyá karen.
16 Par bhaláí aur sakháwat karní

na bhúlo; is liye ki Ḳhudá aisí qur-
bánion̲ se ḳhush hotá hai.
17 Tum apne hádíon̲ ke farmán-
bardár aur tábi' raho: kyún̲ki we,
un ki mánind jinhen̲ hisáb dená
paṛegá, tumhárí jánon̲ ke wáste jágte
rahte hain̲, tá ki we ḳhushí se yih
karen̲, na ki gam se: kyún̲ki wuh
tumháre liye fáidamand nahín̲ hai.
18 Hamáre wáste du'á mángo; ky-
ún̲ki ham yaqín jánte ki ham nekníyat
hain̲, ki sárí báton̲ men̲ nekí ke sáth
guzrán kiyá cháhte hain̲.
19 Aur main̲ tum se is ke karne kí
bábat ḳháss nasíhat kartá hún̲, tá ki
main̲ jald tum pás phir pahunchún̲.
20 Ab salámatí ká Ḳhudá, jo
abadí 'ahd ke lahú ke sabab se bheron̲
ke buzurg gaṛaríye, ya'ne, hamáre
Ḳhudáwand Yisú' ko, murdon̲ men̲ se
phir uṭhá láyá,
21 Tum ko har ek nek kám men̲
kámil kare, tá ki tum us kí marzí par
chalo, aur jo kuchh us ke huzúr men̲
maqbúl hai Yisú' Masíh ke wasíle tum
men̲ kare; us ká jalál hamesha hame-
sha howe. A'mín.
22 Ab, ai bháío, main̲ tum se ilti-
más kartá hún̲, ki tum nasíhat ke
kalám ko mán lo: ki main̲ ne to
muḳhtasar men̲ tumhen̲ likhá hai.
23 Jáno ki bháí Timtáus chhúṭ
gayá; agar wuh jald áwe, to us ke sáth
hoke main̲ bhí tum ko dekhún̲gá.
24 Tum apne sab hádíon̲ aur sáre
muqaddason̲ ko salám kaho. Jo Itália
se hain̲, tumhen̲ salám kahte hain̲.
25 Fazl tum sab par ho. A'mín.
¶ Yih ḳhatt 'Ibráníon̲ ko Timtáus
ke háth se likhá húá Itália se
bhejá gayá.

YA'QU'B KA' ḲHATT I 'A'MM.

I BA'B.

YA'QU'B ká, jo Ḳhudá aur Ḳhudá-
wand Yisú' Masíh ká banda hai,
un bárah firqon̲ ko jo tittar bittar hain̲,
salám.
2 Ai mere bháío, jab tum tarah tarah
kí ázmáishon̲ men̲ paṛo, to use kamál
ḳhushí samjho;
3 Yih jánkar ki tumháre ímán kí
ázmáish sabr paidá kartí hai.
4 Par sabr ká kám púrá hone do, tá
ki tum kámil aur púre ho, aur kisí bát
men̲ náqis na raho.
5 Par agar koí tum men̲ se hikmat
men̲ qásir howe, to Ḳhudá se mánge,
jo sab ko saḳháwat ke sáth detá, aur
ulahná nahín̲ detá hai, ki us ko 'ináyat
hogí.
6 Par ímán se mánge, aur kuchh
shakk na kare. Kyún̲ki shakk-kar-
newálá samundar kí lahr kí mánind
hai, jo hawá se ṭakrái aur uṛái játí
hai.
7 Pas aisá shaḳhs hargiz gumán na
kare ki Ḳhudáwand se kuchh páwegá.
8 Do-dila ádmí apní sárí rawishon̲
men̲ be-qarár hai.
9 Bháí jo past-hál hai, apní bulandí
par faḳhr kare:
10 Aur jo daulatmand hai, apní
pastí par; is liye ki wuh ghás ke phúl
kí tarah játá rahegá.
11 Kyún̲ki jab súraj nikaltá aur lúh
chaltí, tab ghás ko sukhá detí, aur us
ká phúl jhaṛ játá, aur us ke chihre kí
ḳhúbsúratí játí rahtí; yún̲ hí daulat-

mand bhí apní ráhon men murjhá
jáegá.
12 Mubárak wuh ádmí, jo ázmáish
kí bardásht kartá hai; is wáste ki jab
wuh ázmáyá gayá, to zindagí ká táj,
jis ká Khudá ne apne muhabbat-rakh-
newálon se wa'da kiyá, páwegá.
13 Jab koí imtihán men phanse, to
wuh na kahe, ki Main Khudá kí taraf
se imtihán men phansá; kyúnki Khu-
dá badíon se na áp ázmáyá játá, aur na
kisí ko ázmátá hai:
14 Magar har shakhs apní khwá-
hishon se lubhákar, aur jál men phans-
kar, imtihán men partá hai.
15 So khwáhish jab hámila húí, tab
gunáh paidá kartí: aur gunáh jab
tamámí tak pahunchá, maut ko jantá
hai.
16 Ai mere piyáre bháío, fareb na
kháo.
17 Har ek achchhí bakhshish aur
har ek kámil in'ám úpar hí se hai, aur
núron ke Bání kí taraf se utartá hai,
jis men badalne aur phir jáne ká sáya
bhí nahín.
18 Us ne apne iráde ke mutábiq ha-
men sachái ke kalám se paidá kiyá,
táki ham us ke makhlúqon men goyá
pahile phal thahren.
19 Is liye, ai mere piyáre bháío,
har ek ádmí sunne men tez, aur bol
uthne men dhírá, aur gussa karne men
dhímá howe:
20 Kyúnki insán ká gussa Khudá
kí rástbází ke kám ko anjám nahín
detá.
21 Is liye sárí gandagí aur badí ke
fuzlát phenkkar, us kalám ko, jo pai-
wand hotá, aur tumhárí ján bachá
saktá hai, farotaní se qabúl kar lo.
22 Lekin tum kalám par 'amal
karnewále ho, na áp ko fareb dekar
sirf sunnewále.
23 Kyúnki jo koí kalám ká sunne-
wálá ho, aur us par 'amal karnewálá
nahín, wuh us ádmí kí mánind hai, jo
apná munh áíne men dekhtá:
24 Is liye ki us ne áp ko dekhá, aur
chalá gayá, aur fauran bhúl gayá ki
main kaisá thá.
25 Par jo ázádagí kí kámil sharí'at
par taktakí bándhke us ke gaur men
rahtá hai, wuh sunkar bhúlnewálá
nahín, balki 'amal karnewálá hoke
apne 'amal men mubárak hogá.
26 Agar koí tumháre bích áp ko
díndár samjhe, aur apní zubán ko la-
gám na de, balki apne dil ko fareb
dewe, to us kí díndárí bátil hai.
27 Wuh díndárí jo Khudá aur Báp
ke áge pák aur be-'aib hai, so yihí hai,
ki Yatímon aur bewon kí musíbat ke
waqt un kí khabargírí karní, aur áp
ko dunyá se be-dág bachá rakhná.

II BA'B.

AI mere bháío, hamáre Khudáwand
Yisú' Masíh ká, jo zu-l-jalál hai,
ímán záhir-parastí ke sáth mat rakho.
2 Is liye ki agar koí sone kí angú-
thí, aur barráq poshák pahinkar tum-
hárí jamá'at men áwe, aur ek garíb
bhí maile kuchele kapre pahine áwe;
3 Aur tum us suthrí-poshákwále kí
taraf mutawajjih hokar us se kaho,
A'p yahán achchhí tarah se baithiye;
aur garíb se kaho, Wahán khará rah,
yá, Yahán mere pánwon kí chaukí tale
baith:
4 To kyá tum ne ápas kí tarafdárí
na kí, aur bad-gumán hákim na bane?
5 Ai mere piyáre bháío, suno, Kyá
Khudá ne is jahán ke garíbon ko na-
hín chuná, tá ki we ímán ke daulat-
mand, aur usí bádsháhat ke, jis ká us
ne apne piyár-karnewálon se wa'da
kiyá, wáris howen?
6 Lekin tum ne garíbon ko be-hur-
mat kiyá. Kyá daulatmand tum par
jabr nahín karte, aur 'adálaton men
tumhen nahín khínchwáte?
7 Kyá we us achchhe nám ká, jo
tumhárá rakhá gayá, thatthá nahín
karte?
8 Par jo tum us bádsháhí sharí'at

ko púrá karo, jaisá likhá hai, ki Tú apne paṛosí ko aisá piyár kar, jaisá áp ko, tum achchhá karte ho;

9 Lekin agar tum záhir-parastí karo, to gunáh karte ho, aur sharí'at ke ṭálnewále ṭhahráe játe ho.

10 Is liye ki jo koí sárí sharí'at ko mántá, aur faqat ek bát ṭáltá hai, to wuh sárí báton ká gunahgár húá.

11 Kyúnki jis ne kahá, ki Tú ziná na kar, us ne yih bhí kahá, ki Tú ḳhún mat kar. Pas agar tú ne ziná na kiyá, magar ḳhún kiyá, to tú sharí'at ká ṭálnewálá húá.

12 Tum un kí tarah bolo, aur 'amal karo, jin ká insáf ázádagí kí sharí'at ke muwáfiq hogá.

13 Is liye ki jis ne rahm nahín kiyá, us ká insáf be-rahmí se hogá: aur rahm 'adálat par gálib hotá hai.

14 Ai mere bháío, agar koí kahe ki main ímándár hún, aur 'amal na kartá ho, to kyá fáida? kyá aisá ímán use bachá saktá hai?

15 Agar koí bháí yá bahin nangá howe, aur rozíne kí roṭí muyassar na ho,

16 Aur tum men se koí unhen kahe, ki Salámat jáo, garm aur ser ho; par tum unhen we chízen na do jo badan ko zarúr hain, to kyá fáida?

17 Isí tarah ímán bhí, agar 'amal ke sáth na ho, to akelá hoke murda hai.

18 Lekin sháyad koí kahe, ki I'mán tujh men hai, aur mere pás a'amál; bhalá, tú apná ímán bagair apne a'amál ke mujh par záhir kar, aur main apne ímán ko apne a'amál se tujh par záhir karúngá.

19 Tú ímán látá hai ki Ḳhudá ek hai; achchhá kartá hai: Shayátín bhí yihí mánte, aur thartharáte hain.

20 Par, ai wáhí ádmí, kab tujh ko ma'lúm hogá ki ímán be a'amál murda hai?

21 Kyá hamárá báp Abirahám a'amál se rástbáz nahín ṭhahráyá gayá, jis waqt us ne apne beṭe Iz,háq ko qurbángáh par chaṛháyá?

22 Tú dekhtá hai ki ímán ne us ke a'amál ke sáth kám kiyá, aur a'amál se ímán kámil húá?

23 Aur wuh navishta púrá húá, jo kahtá hai, Abirahám Ḳhudá par ímán láyá, aur yih us ke liye rástbází giná gayá: aur wuh Ḳhalíl-Ulláh kahláyá.

24 Pas tum dekhte ho ki ádmí a'amál se rástbáz ṭhahráyá játá hai, aur sirf ímán se nahín.

25 Isí tarah Ráhab bhí jo fáhisha thí, jab us ne jásúson kí mihmání kí, aur unhen dúsrí ráh se báhar kar diyá, kyá a'amál se rástbáz na ṭhahrí?

26 Pas jaisá badan be rúh murda hai, waisá hí ímán bhí be a'amál murda hai.

III BA'B.

AI mere bháío, tum men bahut se ustád na banen; kyúnki jánte ho ki ham us se ziyáda sazá páwenge.

2 Is wáste ki ham sab ke sab bár bár taqsír karte hain. Agar koí báton men taqsír na kare, to wuhí kámil shaḳhs hai, aur wuh apne sáre badan ko tábi' kar saktá hai.

3 Dekho, ki ham ghoron ke munh men lagám dete hain, tá ki we hamáre tábi' rahen, aur un ke sáre badan ko pherte hain.

4 Dekho, jaház bhí, báwujúde ki kaise baṛe baṛe hain, aur tez hawá se uṛáe játe, chhoṭí chhoṭí patwár se, jahán kahín mánjhí cháhtá hai, phiráe játe hain;

5 Waise hí zubán bhí chhoṭá sá 'azú hai, par baṛá hí bol boltí hai. Dekho, thoṛí sí ág kaise baṛe jangal ko jalá detí hai!

6 So zubán ek ág hai, aur sharárat ká ek 'álam; zubán hamáre angon men aisí hai, ki sáre badan par dág lagátí hai, aur ḳhilqat ke sáre dáira ko jalátí hai, aur ḳhud jahannam se jalan ko pátí hai.

7 Kyúnki jánwaron kí sab tarah kí

tabí'at kyá uṛte, kyá rengte, kyá sa-
mundar ke rahnewálon̲ kí, insán kí
tabí'at se dabáí játí, balki dabáí gayí;
8 Par zubán ko koí ádmí bas men̲
lá nahín̲ saktá; ki wuh to ek balá hai,
jo thamtí nahín̲; zahr i qátil se bharí
hai.
9 Ham usí se Ḳhudá ko, jo Báp
hai, mubárak kahte hain̲; aur usí se
ádmíon̲ ko, jo Ḳhudá kí súrat par
paidá húe, bad du'á karte hain̲.
10 Ek hí munh se mubárakbádí aur
bad du'á nikaltí hai. Ai mere bháío,
yih munásib nahín̲ ki aisá ho.
11 Kyá koí chashma ek hí shigáf
se míṭhá aur khárá páví uchhál detá
hai?
12 Ai mere bháío, kyá mumkin hai
ki anjír men̲ zaitún, aur angúr men̲
anjír lagen̲? so hí koí chashma khárá
aur míṭhá páví nahín̲ detá.
13 Tum men̲ kaun 'aqlmand aur
dáná hai? wuh nek chál se dánáí ke
hilm ke sáth apne a'amál záhir kare.
14 Par jo tum apne dil men̲ kaṛwí
ḍáh aur jhagṛe rakhte ho, to faḳhr
na karo, aur sachái ke ḳhiláf jhúṭh na
bolo.
15 Yih wuh hikmat nahín̲ jo úpar
se utartí hai, balki yih dunyáwí, naf-
sání, shaitání hai.
16 Is liye ki jahán̲ ḍáh aur jhagṛá
hai, wahán̲ hangáma, aur har tarah ká
burá kám hotá hai.
17 Par wuh hikmat jo úpar se hai,
so pahile pák hai, phir milansár, mu-
láim, targíb-pazír, rahm se aur achchhe
phalon̲ se ladí húí, na tarafdár hai, na
makkár.
18 Aur we jo sulh karte hain̲, rást-
bází ke phal sulh ke sáth bote hain̲.

IV BA'B.

LARA'I'A'N̲ aur jhagṛe tum men̲
kahán̲ se áe? kyá yahán̲ se na-
hín̲, ya'ne, tumhárí shahwaton̲ se, jo
tumháre angon̲ men̲ laṛtí hain̲?
2 Tum ḳhwáhish karte ho, aur na-
hín̲ páte; tum qatl karte ho, aur rashk
karte ho, aur kuchh hásil nahín̲ kar
sakte; tum jhagaṛte ho, aur laṛáí
karte ho, par kuchh háth nahín̲ lagtá,
is liye ki tum nahín̲ mángte.
3 Tum mángte ho, aur nahín̲ páte;
kyún̲ki tum bad-waz'aí se mángte ho,
tá ki apní shahwaton̲ men̲ ḳharch
karo.
4 Ai ziná-karnewálo aur zinákar-
newálío, kyá tum nahín̲ jánte ki
dunyá kí dostí Ḳhudá kí dushmaní
hai? pas jo koí dunyá ká dost húá
cháhtá hai, wuh áp ko Ḳhudá ká
dushman ṭhahrátá hai.
5 Yá tum gumán karte ho, ki kitáb
'abas kahtí hai, Wuh Rúh jo ham
men̲ bastí hai, rashk ke darje tak bhí
ham par rágib hai?
6 Par wuh to ziyádatar fazl baḳhsh-
tá hai. Chunánchi wuh kahtá hai, ki
Ḳhudá magrúron̲ ká sámhná kartá,
par farotanon̲ ko fazl baḳhshtá hai.
7 Is liye Ḳhudá ke tábi' ho jáo.
Shaitán ká sámhná karo, aur wuh
tum se bhág niklegá.
8 Tum Ḳhudá ke nazdík jáo, tab
wuh tumháre nazdík áwegá. Ai gu-
nahgáro, tum apne háth dhoo; ai do-
dilo, apne dil ko pák karo.
9 Afsos aur gam karo, aur roo:
tumhárá han̲sná kuṛhne se badal jáe,
aur ḳhushí udásí se.
10 Tum Ḳhudáwand ke huzúr fa-
rotaní karo, ki wuh tum ko baṛhá-
wegá.
11 Ai bháío, tum ápas men̲ ek dús-
re kí badgoí na karo. Jo apne bháí
kí badgoí kartá, aur us par ilzám
lagátá hai, so sharí'at kí badgoí kartá,
aur sharí'at par 'aib lagátá hai; lekin
agar tú sharí'at par 'aib lagáe, to tú
sharí'at par 'amal-karnewálá nahín̲,
balki us ká hákim hai.
12 Sharí'at ká denewálá ek hai,
jo bacháne aur halák karne par qádir
hai; tú kaun hai jo dúsre par ilzám
lagátá hai?
13 Are áo, tum log jo kahte ho ki

A'j yá kal fuláne shahr jáenge, aur wahán ek baras ṭhahrenge, aur saudágarí karenge, aur naf'a páwenge:

14 Aur nahín jánte ki kal kyá hogá. Kyúnki tumhárí zindagí kyá hai? Kyúnki wuh to ek bukhár hai, jo thoṛí der tak nazar átá, aur phir gáib ho játá hai.

15 Is ke barkhiláf tum ko kahná cháhiye, ki Jo Ḳhudáwand kí marzí howe, aur ham jíte rahen, to yih yá wuh kám karenge.

16 Par ab tum apní láfzaníon par fakhr karte ho: aisá sab fakhr burá hai.

17 Pas jo koí bhalá kar jántá hai, aur nahín kartá, us par gunáh hotá hai.

V BA'B.

ARE áo, ai daulatmando, un áfaton ke sabab se, jo tum par ánewálí hain, chillá chilláke roo.

2 Kyúnki tumhárá mál saṛ gal gayá, aur tumháre kapṛe kíṛe khá gaye.

3 Tumháre sone aur rúpe ko morcha lagá; aur un ká zang tum par gawáhí degá, aur ág kí tarah tumhárá gosht kháwegá. Yúnhí tum ne ákhirí dinon ke liye khazána jam'a kiyá.

4 Dekho, un mazdúron kí mazdúrí, jinhon ne tumháre khet káṭe, jo zulm se dí na gayí, tumháre yahán se chillátí hai; aur un káṭnewálon ká nála lashkaron ke Ḳhudáwand ke kán tak pahunch gayá.

5 Tum ne zamín par 'aish o 'ishrat kí, aur sáre maza uṛáte áe; tum ne apne dilon ko jaise zabh ke din kí khátir moṭá kiyá.

6 Tum ne rástbáz par fatwá diyá, aur use qatl kiyá; wuh tum se muqábala nahín kartá.

7 Pas, ai bháío, Ḳhudáwand ke áne tak sabr karo. Dekho, kisán zamín ke qímatí phal ká intizár kartá aur us ke liye sabr kartá hai, jab tak ki pahile aur pichhle menh ko na páwe.

8 So tum bhí sabr karo, aur apne dil mazbút rakho; kyúnki Ḳhudáwand ká áná nazdík hai.

9 Ai bháío, ek dúsre par na kuṛkuṛáo, tá ki tum par ilzám na lagáyá jáe: dekho, insáf-karnewálá darwáze par khaṛá hai.

10 Ai mere bháío, jo nabí Ḳhudáwand ká nám leke farmáte the, un ke dukh uṭháne aur sabr karne ko namúna samjho.

11 Dekho, ham un ko jo sabr karte hain nekbakht samajhte hain. Tum ne Aiyúb kí sabr ká hál suná hai, aur Ḳhudáwand kí taraf jo anjám húe jánte ho, ki wuh baṛá dardmand aur mihrbán hai.

12 Par sab se pahile, ai mere bháío, qasam mat kháo, na ásmán kí, na zamín kí, na koí aur qasam; balki tumhárá hán hán, aur tumhárá nahín nahín ho, ki tum sazá ke láiq na ṭhahro.

13 Agar koí tum men gamgín ho, wuh du'á mánge. Agar koí khushhál ho, to sitáish ke gít gáwe.

14 Agar koí tum men bímár paṛe, to kalísiye ke buzurgon ko pás buláwe; aur we Ḳhudáwand ke nám se us par tel ḍhálke us ke liye du'á mángen:

15 Aur du'á, jo ímán ke sáth ho, us bímár ko bacháwegí, aur Ḳhudáwand us ko uṭhá khaṛá karegá; aur agar gunáh kiye hon, to use mu'áfí hogí.

16 Tum ápas men apní taqsíron ká iqrár karo, aur ek dúsre ke liye du'á mángo, tá ki tum shifá páo. Rástbáz kí minnat jab isti'amál kí játí baṛí tásír rakhtí hai.

17 Iliyás hamárá ham-jins insán thá; us ne du'á par du'á kí, ki páni na barse, so tín baras aur chha mahínon tak zamín par pání na paṛá.

18 Aur us ne phir du'á kí, to ásmán ne pání barsáyá, aur zamín apne phal ugá lái.

19 Ai bháío, jo tum meṉ se koí
sachái kí ráh se gumráh howe, aur
koí us ko phiráwe;
20 Wuh yih ma'lúm kare ki jo koí
ek gunahgár ko us kí gumráhí kí ráh
se phirátá hai, to ek ján ko maut se
bacháwegá, aur bahut gunáhoṉ ko
chhipáwegá.

PATRUS KA' PAHLA' ḲHATT I 'A'MM.

I BA'B.

PATRUS kí taraf se, jo Yisú'
Masíh ká rasúl hai, un mu-
sáfiroṉ ko jo Puntus, Galatiya, Kap-
paduqiya, Asia aur Bitúniya ke mulk
meṉ tittar bittar húe,
2 Jo Ḳhudá Báp ke us 'ilm ke
muwáfiq jo wuh pahle se rakhtá thá
chune húe haiṉ, tá ki Rúh kí pákí-
zagí-baḳhsh tásír se farmánbardár
hoṉ, aur Yisú' Masíh ká ḳhún un par
chhiṛká jáwe; Fazl aur salámatí tum-
háre liye ziyáda hotí jáe.
3 Hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh
ká Ḳhudá aur Báp mubárak ho, jis ne
ham ko apní baṛí rahmat se Yisú'
Masíh ke murdoṉ meṉ se jí uṭhne ke
bá'is zinda ummed ke liye sar i nau
paidá kiyá,
4 Tá ki ham wuh be-zawál, aur ná-
álúda aur gair-fání mírás, jo ásmán par
tumháre liye rakhí gayí, páweṉ,
5 Jo Ḳhudá kí qudrat se ímán ke
wasíle us naját tak, jo áḳhirí waqt
meṉ záhir hone ko taiyár hai, mahfúz
kiye húe haiṉ;
6 Jis waqt meṉ tum bahut ḳhush
ho, agarchi bilfi'al chand roz, ba za-
rúrat, tarah tarah kí ázmáishoṉ se gam
meṉ paṛe ho:
7 Tá ki tumháre ímán kí ázmáish,
jo fání sone se, harchand ki wuh ág
meṉ táyá bhí jáe, kitná hí beshqímat
hai, Yisú' Masíh ke záhir hone ke din
ta'ríf aur 'izzat aur jalál ke láiq pái
jáwe:
8 Use to bin dekhe tum piyár kar-
te ho; aur báwujúde ki tum ab us ko
nahíṉ dekhte, tau bhí us par ímán
láke aisí ḳhushí o ḳhurramí karte ho,
jo bayán se báhar, aur jalál se bharí
hai:
9 Aur apne ímán kí garaz, ya'ne,
jánoṉ kí naját, hásil karte ho.
10 Isí naját kí bábat nabíoṉ ne baṛí
talásh aur tahqíq kí, jinhoṉ ne us
ni'amat kí peshíngoí kí, jo tum par
záhir hone ko thí:
11 We us kí tahqíq meṉ the, ki
Masíh kí Rúh, jo un meṉ thí, jab
Masíh kí bábat us ke dukhoṉ kí, aur
ba'd un ke us ke jalál kí, áge gawáhí
detí thí, kis zamáne yá kis tarah ke
zamáne ká bayán kartí thí.
12 So un par yih záhir húá, ki we
na apní balki hamárí ḳhidmat ke liye
ye báteṉ kahte the, jin kí ḳhabar ab
tum ko un kí ma'rifat milí, jinhoṉ ne
Rúh i Quds ke wasíle, jo ásmán par
se bhejí gayí, tumheṉ Injíl kí ḳhush-
ḳhabarí dí; aur in bátoṉ par muláhaza
karne ke liye firishte shauq se jhukte
haiṉ.
13 Is wáste tum apne fahm kí ka-
mar bándhke, aur hoshyár hoke, us
fazl kí kámil ummed rakho, jo Yisú'

Masíh ke záhir hote waqt tum par
názil húá cháhtá.
14 Tum farmánbardár farzandon̲ kí
mánind un burí k̤hwáhishon̲ kí taraf,
jin men̲ tum apní nádání ke waqt
giriftár the, phir mat rujú' ho.
15 Balki jis tarah tumhárá buláne-
wálá pák hai, tum bhí apní sab chál
men̲ pák bano:
16 Kyún̲ki likhá hai, ki Tum pák
bano, ki main̲ pák hún̲.
17 Aur jis hál ki tum aise Báp ká
nám lete jo har ek ke kám ke muwá-
fiq be-tarafdár hoke insáf kartá hai, to
apní musáfarat ke waqt ko ḍar ke sáth
káṭo:
18 Kyún̲ki tum yih jánte ho, ki
wuh k̤halásí jo tum ne páí un behúda
dastúron̲ se jo tumháre bápdádon̲ kí
taraf se chale áe the, so fání chízon̲,
ya'ne, sone rúpe ke sabab se nahín̲,
19 Balki Masíh ke beshqímat lahú
ke sabab húí, jo be-dág aur be-'aib barre
kí mánind hai;
20 Jo dunyá kí páidáish se peshtar
muqarrar húá thá, lekin is ák̤hirí za-
máne men̲ tumháre liye záhir húá,
21 Jo us ke sabab se K̤hudá par
ímán láe, jis ne us ko murdon̲ men̲
se jiláyá, aur jalál bak̤hshá, tá ki tum-
hárá ímán aur bharosá K̤hudá par
howe.
22 Chún̲ki tum ne haqq kí tábi'-
dárí karke Rúh ke wasíle apne dil ko
pák kiyá, yahán̲ tak ki tum men̲ bhái-
on̲ kí be-riyá muhabbat paidá húí, pas
pák dil se ek dúsre ko bahut piyár
karo:
23 Kyún̲ki tum na tuk̤hm i fání
se, balki us se jo gair-fání hai, ya'ne,
K̤hudá ke kalám se, jo zinda aur abad
tak qáim rahtá hai, sar i nau paidá
húe.
24 Kyún̲ki har ek bashar ghás kí
mánind hai, aur insán kí sárí shán ghás
ke phúl kí mánind hai. Ghás to súkh
gayí, aur phúl jhaṛ gayá hai;
25 Lekin K̤hudáwand ká kalám abad
tak rahtá. Yih wuhí kalám hai jis kí
k̤hushk̤habarí tumhen̲ dí gayí.

II BA'B.

IS wáste tum sab badí, aur sab dagá,
aur makron̲, aur ḍáh, aur sárí
badgoíon̲ ko chhoṛke,
2 Nau-paid bachchon̲ kí mánind
kalám ke k̤hális dúdh ke mushtáq ho,
tá ki tum us se baṛhte jáo:
3 Agar aisá ho ki tum ne maza
hásil kiyá ki K̤hudáwand mihrbán
hai;
4 Jis ke pás áke, jo ki ek zinda pat-
thar hai, ádmíon̲ ká to ná-pasand kiyá
húá, par K̤hudá ká chuná húá aur qí-
matí jáná húá,
5 Tum bhí zinda pattharon̲ kí má-
nind rúhání ghar bante játe ho, aur
muqaddas káhinon̲ ká firqa húe játe
ho, tá ki rúhání qurbáníán̲, jo Yisú'
Masíh ke wasíle K̤hudá ko pasand
hain̲, guzráno.
6 Is wáste kitáb men̲ bhí mazkúr
hai, ki Dekh, main̲ Saihún men̲ ek
patthar rakh detá hún̲, jo kone ká sirá,
aur chuná húá, aur qímatí hai; aur jo
us par ímán láwe, hargiz sharminda
na hogá.
7 So tumháre wáste, jo ímán láe ho,
wuh qímatí hai: par jo ímán na láe,
un ke liye wuhí patthar, jise banáne-
wálon̲ ne radd kiyá, kone ká sirá húá,
8 Aur ṭhokar khilánewálá patthar,
aur ṭhes dilánewálí chaṭán húá: so ye
we hain̲, jo sarkash hoke kalám se
ṭhokar kháte hain̲, jis ke liye we mu-
qarrar bhí húe.
9 Lekin tum chuná húá k̤handán,
bádsháhí káhinon̲ ká firqa, muqaddas
qaum, aur k̤háss log ho, tá ki tum us
kí k̤húbíán̲ záhir karo, jis ne tumhen̲
táríkí se apní 'ajíb roshní men̲ buláyá.
10 Tum áge qaum na the, par ab
K̤hudá kí qaum ho; áge tum par rah-
mat na thí, par ab tum par rahmat
húí.
11 Ai piyáro, main̲ tum se yún̲ jaise
pardesíon̲ aur musáfiron̲ se minnat

kartá hún, ki tum jismání khwáhish-
on se, jo ján ke muqábil larái kartí
hain, parhez karo;
12 Aur apná chalan gair-qaumon
ke bích nekí ke sáth rakho: tá ki we
jo tumhen badkár jánke tumhárí bad-
goí karte hain, tumháre nek kámon
par nazar karke, us din, jab un par
nigáh ho, Khudá ká jalál záhir karen.
13 Pas har ek hukúmat ke, jo insán
kí taraf se hai, Khudáwand ke liye
tábi' raho; bádsháh ke, is liye ki wuh
sab se buzurg hai;
14 Yá hákimon ke, is liye ki we us
ke bheje húe hain, tá ki badkáron
ko sazá den, aur nekokáron kí ta'ríf
karen.
15 Kyúnki Khudá kí marzí yún
hai, ki tum nek kám karke ahmaqon
kí nádání ká munh band kar rakho:
16 Aur apne ta,ín ázád jáno; par
apní ázádí ko badí ká parda na karo,
balki áp ko Khudá ke banda jáno.
17 Sab kí hurmat karo. Bháíon se
ulfat rakho. Khudá se daro. Bádsháh
kí 'izzat karo.
18 Ai chákaro, kamál adab se apne
kháwindon ke tábi' raho; na sirf nekon
aur halímon ke, balki kaj-mizájon ke
bhí.
19 Kyúnki agar koí Khudá ke liház
ke sabab be-insáfí se dukh uthákar aisí
taklífon kí bardásht kare, to yih fazílat
hai.
20 Kyúnki agar tum ne gunáh
karke tamanchá kháe, aur sábr kí,
to kaun sá fakhr hai? par agar nekí
karke dukh páte, aur sabr karte ho, to
us men Khudá ke nazdík tumhárí
fazílat hai.
21 Kyúnki tum isí ke liye buláe
gaye ho: ki Masíh bhí hamáre wáste
dukh páke ek namúna hamáre liye
chhor gayá hai, tá ki tum us ke naqsh
i qadam par chale jáo.
22 Us ne gunáh na kiyá, aur na us
ke munh men chhal bal páyá gayá.
23 Wuh gálián kháke gálí na detá
thá; aur dukh páke dhamkátá na thá;
balki apne ta,ín us ke, jo rástí ke
sáth 'adálat kartá hai, supurd kartá
thá:
24 Wuh áp hamáre gunáhon ko ap-
ne badan par utháke salíb par charh
gayá, tá ki ham gunáhon ke haqq
men marke rástbází men jíen: un kor-
on ke sabab se jo us par pare tum
change húe.
25 Kyúnki tum bhatakí húí bheron
kí mánind the; par ab apní jánon ke
Garariye aur Nigahbán pás phir áe ho.

III BA'B.

ISI' tarah, ai 'aurato, tum apne apne
shauharon ke tábi' raho, ki agar
koí un men se kalám ko na mánte hon,
to we bagair kalám ke apní 'auraton
ke chalan se mohe jáwen;
2 Jis waqt tumháre pák chalan ko,
jo khauf ke sáth hai, dekhen;
3 Aur tumhárá singár záhirí na ho,
jaise sir gúndhná, aur sone ke zewar
bándhná, yá tarah tarah ke kapre
pahinná;
4 Balki cháhiye ki wuh dil kí
poshída insániyat ho, ya'ne hilm aur
garíb-mizájí kí áráish jo gair-fání
hai, aur yihí Khudá ke áge beshqímat
hai.
5 Kyúnki isí tarah muqaddas 'aura-
ten bhí, jo agle zamáne men Khudá par
bharosá rakhtí thín, áp ko sanwártí,
aur apne apne shauharon ke tábi' rahtí
thín:
6 Chunánchi Sarah Abirahám kí
farmánbardárí kartí, aur use khudá-
wand kahtí thí: so tum bhí us kí betián
ho, agar nekián karo, aur kisí khauf
se hairán na ho.
7 Waise hí, ai shauharo, tum bhí
dánái se un ke sáth raho, aur 'aurat
ko názuk paidáish samajhkar 'izzat do,
aur jáno ki zindagí kí mírás ke fazl
men tum donon sharík ho, tá ki tum-
hárí du'áen ruk na jáen.
8 Garaz, sab ke sab ek-dil ho; ham-

dard ho; birádarána muhabbat rakho; rahm-dil aur khush-kho hoo:
9 Badí ke 'iwaz badí na karo; gálí ke 'iwaz gálí na do; balki us ke bar-khiláf barakat cháho; ki tum jánte ho ki tum barakat ke wáris hone ko buláe gaye ho.
10 Jo koí cháhe ki zindagí se khush ho, aur achchhe dinon ko dekhe, so apní zubán ko badí se, aur apne hon-ṭhon ko dagá kí bát bolne se báz rakhe;
11 Badí se kinára kare, aur nekí ko 'amal men láwe; sulh ko ḍhúnḍhe, aur us ká píchhá kare.
12 Kyúnki Khudáwand kí ánkhen rástbázon par lagí hain, aur us ke kán un kí minnat par; par Khudáwand ká chihra badkáron ká mukhálif hai.
13 Aur agar tum nekí kí pairauí kiyá karo, kaun hai jo tum se badí kare?
14 Par agar tum rástbází ke sabab dukh bhí páo, to nekbakht ho, aur un ke ḍaráne se mat ḍaro, aur na ghabrá jáo;
15 Balki Khudáwand Khudá ko apne dilon men muqaddas jáno: aur hamesha musta'idd raho ki har ek ko, jo tum se us ummed kí bábat jo tum-hen hai púchhe, farotaní aur adab se jawáb do:
16 Aur níyat nek rakho; tá ki we jo tumhen badkár jánke tum ko burá kahte, aur tumhárí Masíhí achchhí chál par la'n ta'n karte hain, shar-minda hon.
17 Kyúnki agar Khudá kí marzí yún hai ki tum bhalá karke dukh páo, to yih us se bihtar hai ki burá karke dukh páo.
18 Kyúnki Masíh ne bhí ek bár gunáhon ke wáste dukh uṭháyá, ya'ne, rástbáz ne ná-ráston ke liye; tá ki wuh ham ko Khudá ke pás pahuncháe, ki wuh jism ke haqq men to márá gayá, lekin Rúh men zinda kiyá gayá:
19 Jis men hoke un rúhon ke pás jo qaid thín jáke manádí kí:
20 Jo áge ná-farmánbardár thín, jis waqt ki Khudá kí sabr Núh ke dinon, jab kishtí taiyár hotí thí, inti-zár kartí rahí, jis men thoṛí, ya'ne áṭh jánen, páni se bach gayín.
21 Mutábiq us 'alámat ke baptisma (jo badan ká mail chhuṛáná nahín, balki nekníyatí se Khudá ká tálib honá hai,) Yisú' Masíh ke jí uṭhne ke wasíle ab ham ko bhí bachátá hai:
22 Wuh ásmán par jáke Khudá ke dahine hai; aur firishte, aur hukú-maten, aur riyásaten, us ke tábi' hain.

IV BA'B.

PAS chúnki Masíh ne hamáre wáste jism men dukh uṭháyá, to tum bhí waisíhí tabí'at ke hathyár bándho; kyúnki jis ne jism men dukh uṭháyá, so gunáh se farágat pái;
2 Tá ki tum ádmíon kí burí khwáh-ishon ke mutábiq nahín, balki Khudá kí marzí ke muwáfiq jism men apní báqí 'umr káṭo.
3 Is wáste ki hamárí jitní 'umr gair-qaumon kí marzí ke muwáfiq kám karne men guzrí, wuhí hamáre wáste bas hai ki tab hí ham hawá o hawas, shahwaton, mai kí mastíon, aubáshíon, sharáb-khwáríon, makrúh butparastíon men waqt káṭte the:
4 Is par we ta'ajjub karte hain ki tum us shuhdápan kí fazúlí men un ke sáth nahín dauṛ játe, aur badgoí karte hain.
5 We us ko, jo zindon aur murdon ká insáf karne par taiyár hai, hisáb denge.
6 Ki murdon ko bhí Injíl is liye sunái gayí, ki we ádmíon ke áge jism kí ráh se gunahgár ṭhahren, lekin Khudá ke áge rúh se jíwen.
7 Par sab chízon ká ákhir nazdík hai; is liye hoshyár, aur du'á mángne ke liye jágte raho.
8 Sab se pahle ek dúsre ko shiddat

se piyár karo; kyúnki muhabbat bahut gunáhon ko dhámp detí hai.
9 A'pas men be kurkuráe musáfirdost raho.
10 Har ek, jis qadr us ko ni'amat milí, so use un kí mánind jo Khudá kí tarah tarah ke fazl ke achchhe khánsámán hain, ek dúsre kí khidmat men kharch kare.
11 Agar koí bole, to wuh Khudá ke kalám ke mutábiq bole; agar koí khidmat kare, to itní kare, jitná use Khudá ne maqdúr diyá hai; tá ki sab báton men Yisú' Masíh ke wasíle Khudá ká jalál záhir ho: jalál o qudrat abad-ul-ábád usí ke liye hai. A'mín.
12 Ai piyáro, tum us tánewálí ág se, jo ázmáne ke liye tum par bharkí hai, ta'ajjub na karo, ki goyá tumhárá 'ajab hál húá hai:
13 Balki is sabab se khushí karo, ki tum Masíh ke dukhon men sharík ho; tá ki us ke jalál ke záhir hote waqt tum be-niháyat khush o khurram ho.
14 Agar Masíh ke nám ke sabab tum par lá'n ta'n ho, to tum mubárak ho; kyúnki jalál kí aur Khudá kí rúh tum par sáya kartí hai: unhín kí taraf se us se kufrgoí hotí, par tumhárí taraf se us kí buzurgí kí játí.
15 Khabardár, aisá na ho ki tum men se koí khúní, yá chor, yá badkár, yá auron ke kám men dakhl karnewálá hoke dukh páwe.
16 Par agar koí Kristián hone ke sabab se dukh páwe, to na sharmáwe; balki is sabab se Khudá kí buzurgí kare.
17 Kyúnki ab waqt pahunchá hai ki Khudá ke ghar par 'adálat shurú' ho: pas agar ham se shurú' hai, to un ká, jo Khudá kí Injíl ke tabi' nahín, kyá anjám hogá?
18 Aur agar rástbáz dushwárí se bach jáwe, to be-dín aur gunahgár ká thikáná kahán?
19 Pas jo Khudá kí marzí ke muwáfiq dukh páte hain, so us ko Kháliq i amín jánkar nekokárí karte húe apní jánon ko us ke supurd karen.

V BA'B.

BUZURGON se jo tumháre bích hain, main jo un ke sáth buzurg aur Masíh kí azíyaton ká gawáh, aur us jalál men jo záhir hogá sharík hún, iltimás kartá hún;
2 Ki tum Khudá ke us galle kí jo tumháre darmiyán hai, pásbání karo; láchárí se nahín, balki khushí se; aur ná-rawá naf'a ke liye nahín, balki dilkhwáhí se nigahbání karo;
3 Aur Khudáwand kí mírás par khudáwandí na karo, balki galle ke liye namúna bano.
4 Aur jab sardár Garariyá záhir hogá, tab tum jalál ká aisá hár páoge, jo murjhátá nahín.
5 Isí tarah tum, ai jawáno, buzurgon ke tábi' raho. Balki sab ke sab ek dúsre ke tábi' hoke farotaní ká libás pahino; kyúnki Khudá magrúron ká sámhná kartá, par farotanon ko fazl bakhshtá hai.
6 So tum Khudá ke zoráwar háth ke tale dabe raho, tá ki wuh tumhen waqt par sarfaráz kare:
7 Aur apní sárí fikr us par dál do; kyúnki us ko tumhárí fikr hai.
8 Hoshyár aur bedár raho; kyúnki tumhárá mukhálif Shaitán garajnewále babar kí mánind dhúndhtá phirtá hai, ki kis ko phár kháwe:
9 Tum ímán men mazbút hoke us ká muqábala karo, yih jánke ki yehí 'azíyaten tumháre bírádar jo dunyá men hain púre andáze tak utháte hain.
10 Ab Khudá jo kamál fazl kartá, jis ne ham ko apne jalál i abadí ke liye Masíh Yisú' se buláyá hai, áp hí tum ko thorá sá dukh sahne ke ba'd taiyár, mazbút, ustuwár, páedár kare.
11 Jalál aur qudrat abad tak usí ká hai. A'mín.
12 Main ne tumhen Silwánus kí

ma'rifat, jo merí dánist men̲ diyánat-
dár bhái hai, mukhtasar men̲ likhá,
nasíhat karke, aur gawáhí deke, ki
yihí Ḳhudá ká sachchá fazl hai jis par
tum qáim ho.
13 Wuh jo Bábul men̲ hai, jo tum-
háre sáth barguzída húí, aur merá beṭá
Marqus, tumhen̲ salám kahte hain̲.
14 Tum ápas men̲ muhabbat ká
bosa leke ek dúsre ko salám karo.
Tum sab kí, jo Masíh Yisú' men̲ ho,
salámatí howe. A'mín.

PATRUS
KA' DU'SRA' ḲHATT I 'A'MM.

I BA'B.

SHAMA'U'N Patrus kí taraf se, jo
Yisú' Masíh ká banda aur rasúl
hai, un ko jinhon̲ ne hamáre Ḳhudá
aur Bachánewále Yisú' Masíh kí rást-
bází se hamárá sá hamqímat ímán
páyá hai:
2 Ḳhudá aur hamáre Ḳhudáwand
Yisú' Masíh kí pahchán se, fazl aur
salámátí tumháre liye ziyáda hotí
jáwe.
3 Chún̲ki us kí ḳhudáí kí qudrat
ne hamen̲ sab chízen̲, jo zindagí aur
díndárí se ta'alluq rakhtí hain̲, us kí
pahchán se 'ináyat kín̲, jis ne ham ko
apne jalál aur nekí se buláyá;
4 Jin ke wasíle niháyat baṛe aur
qímatí wa'de ham se kiye gaye; tá ki
tum un ke wasíle us gandagí se, jo
dunyá men̲ burí ḳhwáhish ke sabab
hai, chhúṭkar, zát iláhí men̲ sharík ho
jáo.
5 Pas is wáste tum apní taraf se
kamál koshish karke apne ímán par
nekí, aur nekí par 'irfán;
6 Aur 'irfán par parhezgárí, aur par-
hezgárí par sabr, aur sabr par díndárí;
7 Aur díndárí par birádarána ulfat,
aur birádarána ulfat par muhabbat
baṛháo.
8 Ki ye chízen̲ agar tum men̲ hon̲,
aur baṛhtí bhí jáwen̲, to tum ko ha-
máre Ḳhudáwand Yisú' Masíh kí
kámil pahchán hásil karne ke liye
gáfil aur be-phal na hone dengí.
9 Par jis ke pás ye chízen̲ nahín̲
hain̲, wuh andhá, aur ánkhen̲ múndtá
hai, aur apne agle gunáhon̲ ke dhoe
jáne ko bhúl baiṭhá hai.
10 Is liye, ai bháío, ziyádatar ko-
shish karo, ki tumhárí buláhaṭ aur
barguzídagí sábit ho: kyún̲ki agar
tum aisá karo, to kabhí na giroge:
11 Balki tum hamáre Ḳhudáwand
aur Bachánewále Yisú' Masíh kí abadí
bádsháhat men̲ baṛí 'izzat ke sáth
shámil kiye jáoge.
12 Is liye main̲ yih báten̲ tumhen̲
hamesha yád diláne se gáfil na hún̲gá,
agarchi tum wáqif ho, aur is sacháí par
jo ab záhir húí qáim ho.
13 Chunánchi main̲ ise wájib jántá
hún̲, ki jab tak is ḳhaime men̲ hún̲,
tumhen̲ yád dilá diláke ubhárún̲;
14 Kyún̲ki mujhe ma'lúm hai, ki
jaisá hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh
ne mujh par záhir kiyá, wuh waqt, jis
men̲ merá ḳhaima jald giráyá jáegá,
nazdík pahunchá hai.
15 So main̲ koshish men̲ hún̲, ki
tum mere kúch karne ke ba'd in báton̲
ko hamesha yád rakho.

16 Kyúṉki ham ne, na failsúfí kí kaháníoṉ ká píchhá karke, balki us kí buzurgí ko apní áṉkhoṉ se dekhnewále hoke, apne Ḳhudáwand Yisú' Masíh kí qudrat aur áne kí ḳhabar tumheṉ dí.

17 Ki us ne Ḳhudá Báp se 'izzat o hurmat páí, jis waqt niháyat baṛe jalál se us ko aisí áwáz áí, ki Yih merá piyárá Beṭá hai, jis se maiṉ rází húṉ;

18 Aur ham ne, jab us ke sáth muqaddas paháṛ par the, yih áwáz ásmán se átí suní.

19 Aur hamárá bhí nabíoṉ ká kalám hai, jo ziyáda qáim hai; aur tum achchhá karte ho, jo yih samajhkar is par nigáh rakhte ho; ki wuh ek chirág hai, jo andherí jagah meṉ, jab tak pau na phaṭe, aur subh ká tárá tumháre diloṉ meṉ záhir na howe, roshní baḳhshtá hai;

20 Yih sab se pahle jánke, ki kitáb kí koí peshíngoí áp se nahíṉ khultí.

21 Kyúṉki nubúwat kí bát ádmí kí ḳhwáhish se kabhí nahíṉ húí: balki Ḳhudá ke muqaddas log Rúh i Quds ke bulwáe bolte the.

II BA'B.

PAR jhúṭhe nabí bhí us qaum meṉ the, jaise ki jhúṭhe mu'allim tum meṉ bhí hoṉge, jo halák karnewálí bid'ateṉ parde meṉ nikáleṉge, aur us Ḳhudáwand ká, jis ne unheṉ mol liyá, inkár kareṉge; aur áp apne par jald halákat láweṉge.

2 Aur bahutere un kí shahwat-parastí kí pairauí kareṉge: un ke sabab se ráh i rástí kí badnámí hogí.

3 Aur we lálach se báteṉ banákar tum ko apne naf'a ká sabab ṭhahráweṉge: jin par muddat ká fatwá jo húá, so áne meṉ der nahíṉ kartá, aur un kí halákat úṉghtí nahíṉ.

4 Kyúṉki jis hál ki Ḳhudá ne firishtoṉ ko, jab unhoṉ ne gunáh kiyá, na chhoṛá, balki táríkí kí zanjíroṉ se bándhkár, aur jahannam meṉ ḍálke, hawála kiyá, tá ki 'adálat ke din tak un kí nigahbání ho;

5 Aur aglí dunyá ko bhí na chhoṛá, balki túfán ke pání ko be-dínoṉ ke 'álam par bhejkar Núh samet, jo rástbází ká manádí karnewálá thá, áṭh ko bachá liyá;

6 Aur Sadúm aur 'Amúrah ke shahroṉ ko ḳhák siyáh karke, aur nest o nábúd hone ká hukm farmáke, unheṉ áyande ke be-dínoṉ kí 'ibrat ke liye namúna baná rakhá;

7 Aur rástbáz Lút ko, jo sharíroṉ kí nápák cháloṉ se diqq húá, riháí baḳhshí;

8 (Ki wuh rástbáz un meṉ rahkar un ke be-shar'a 'amaloṉ ko dekh sunke har roz apne sachche dil ko shikanje meṉ khíṉchtá thá;)

9 Pas Ḳhudáwand díndároṉ ko imtihán se chhuṛáná, aur be-dínoṉ ko 'adálat ke din tak sazá ke liye rakhná, jántá hai:

10 Ḳhusúsan un ko, jo nápák shahwatoṉ se jism kí pairauí karte, aur hukúmat ko náchíz jánte haiṉ. We ḍhíṭh, o ḳhudpasand haiṉ, aur jalálwáloṉ ko badnám karne se nahíṉ ḍarte haiṉ.

11 Agarchi firishte, jo zor aur qudrat meṉ un se baṛhkar haiṉ, Ḳhudáwand ke áge un par nálish karke ta'na nahíṉ dete.

12 Lekin ye, un jánwaroṉ kí mánind jo zátí be-'aql haiṉ, aur shikár aur halák hone ke liye paidá húe, un chízoṉ kí, jin se we ná-wáqif haiṉ, badnámí karke apní ḳharábí meṉ halák hoṉge;

13 We apní badí ká badlá páweṉge, ki we 'aiyáshí karní, jo ek din kí hai, ḳhushí jánte haiṉ. We dág haiṉ, aur 'aib haiṉ, aur tumháre sáth khá píke apní dagábázíoṉ se aish o 'ishrat karte haiṉ;

14 Un kí áṉkheṉ ziná se bharí haiṉ, aur gunáh se ruk nahíṉ saktíṉ; we be-qiyám logoṉ par jál ḍálte haiṉ:

un ká dil lálachon men máshsháq hai;
we lá'nat kí aulád hain:
15 We sídhí ráh chhorkar bhaṭake
húe hain, aur Busúr ke beṭe Bala'ám
kí ráh par ho liye hain, jis ne nárástí
kí mazdúrí ko 'azíz jáná;
16 Magar us ne apní khatákárí par
ilzám páyá: ki be-zubán gadhe ne ád-
mí kí tarah bolkar us nabí kí díwánagí
ko rok rakhá.
17 We súkhe kúe hain; we badlíán
hain, jinhen ándhí dauṛátí hai; abadí
táríkí kí siyáhí un ke liye dharí hai.
18 We ghamand kí behúda bakwás
karke, unhen jo gumráhon men se sáf
bach nikle the, jismání shahwaton aur
nápákíon men phansáte hain:
19 We un se ázádagí ká wa'da
karte, par áp kharábí ke gulám bante
hain; kyúnki jis ká koí maglúb húá,
so usí ká gulám hai.
20 So agar we Khudáwand aur
Bachánewále Yisú' Masíh kí pahchán
ke sabab dunyá kí álúdagíon se bach-
kar un men phirke phansen, aur mag-
lúb hon, to un ká pichhlá hál pahle se
badtar ho chuká.
21 Kyúnki rástí kí ráh na jánna
un ke liye is se bihtar thá, ki jánkar
us muqaddas hukm se, jo unhen sompá
gayá, phir jáwen.
22 Par yih sachchí masal un par
ṭhík átí hai, ki Kuttá apní qai kí taraf,
aur dhoí húí súarní daldal men loṭne
ko phirí hai.

III BA'B.

AI 'azízo, main tumhen ab yih dúsrá
khatt likhtá hún; aur donon se
tumháre pák dil ke yád diláne ke taur
par ubhártá hún:
2 Tá ki tum un báton ko jo mu-
qaddas nabíon ne peshtar kahín, aur
us hukm ko jo ham ne, ki Khudáwand
ke aur Bachánewále ke rasúl hain,
kiyá, yád rakho.
3 Aur yih pahle ján rakho, ki
ákhirí dinon men hansí ṭhaṭṭhe karne-
wále áwenge, jo apní burí khwáhishon
ke muwáfiq chalenge,
4 Aur kahenge, ki Us ke áne ká
wa'da kahán? kyúnki jab se bápdáde
so gaye, sab kuchh jaisá khilqat ke
shurú' men thá, ab tak waisá hí hai.
5 Kyúnki we ise ján bújhke bhúl
gaye, ki Khudá ke kalám se ásmán
muddat se hain, aur zamín pání men
se aur pání ke wasíle se banái húí
thí;
6 Jin páníon ke sabab se wuh dun-
yá, jo us waqt thí, báṛh men ḍúbkar
halák húí:
7 Par ásmán o zamín jo ab hain,
usí ke kalám se mahfúz hain, aur us
din tak, ki be-dínon kí adálat aur ha-
lákat ho, jaláne ke liye báqí rahenge.
8 Par, ai 'azízo, yih bát tum par
chhipí na rahe, ki Khudáwand ke
nazdík ek din hazár baras, aur hazár
baras ek din ke barábar hain.
9 Khudáwand apne wa'don kí bábat
sustí nahín kartá, jaisá ba'ze sustí sa-
majhte hain; par is liye hamárí
bábat sabr kartá, ki kisí kí halákat
nahín cháhtá, balki cháhtá hai ki sab
tauba karen.
10 Lekin Khudáwand ká din, jis
tarah rát ko chor átá hai, áwegá; aur
usí men ásmán sannáṭe ke sáth játe
rahenge, aur ajrám i falak jalkar gudáz
ho jáenge, aur zamín un kárígaríon
samet, jo us men hain, bhasam hogí.
11 Pas jab ki yih sab chízen gudáz
honewálí hain, to tum ko pák chalan
aur díndárí men kaisá banná lázim
hai,
12 Aur ki tum Khudá ke us din
ke áne ke muntazir aur mushtáq ho,
jis men ásmán jalkar gudáz ho jáenge,
aur ajrám i falak jalkar pighal jáenge?
13 Par ham naye ásmán aur nayí
zamín kí, jin men rástbází bastí hai,
us ke wa'de ke muwáfiq intizárí karte
hain.
14 Is wáste, ai 'azízo, un chízon ke
muntazir rahke koshish karo ki tum

be-dág, aur be-'aib, salámatí ke sáth
us se páe jáo.
15 Aur hamáre Ḳhudáwand ká sabr
karná apní naját jáno; chunánchi
hamáre piyáre bhái Púlus ne bhí us
dánái ke muwáfiq, jo use 'ináyat húí,
tumhen likhá hai;
16 Aur sáre ḳhatton men in báton
ká zikr kiyá hai; un men kitní báten
hain, jin ká samajhná mushkil hai, aur
we jo jáhil aur beqiyám hain, un ke
ma'non ko bhí dúsrí kitábon ke maz-
múnon kí tarah apní halákat ke liye
pherte hain.
17 Is wáste, ai piyáro, chúnki tum
áge se ágáh ho gaye, apní ḳhabardárí
karo, tá na howe ki sharíron kí bhúl
kí taraf khínche jáke apní ustuwárí se
játe raho.
18 Balki hamáre Ḳhudáwand aur
Bachánewále Yisú' Masíh ke fazl aur
pahchán men baṛhte jáo. Usí ká jalál
ab ho aur abad tak rahe. A'mín.

YU'HANNA' KA' PAHLA' ḲHATT I 'A'MM.

I BA'B.

US zindagí ke Kalám kí bábat, jo
shurú' se thá, jise ham ne suná,
aur apní ánkhon se dekhá, aur ták
rakhá, aur hamáre háthon ne chhúá;
2 (Kyúnki wuh zindagí záhir húí,
aur ham ne use dekhá, aur ham gawá-
hí dete hain, aur us hamesha kí zindagí
kí ḳhabar tum ko dete hain, jo Báp ke
pás thí, aur ham par záhir húí;)
3 Jo kuchh ham ne dekhá aur suná,
us kí ḳhabar tumhen dete hain; tá ki
tum bhí hamáre sáth sharákat rakho;
aur hamárí sharákat Báp ke sáth, aur
us ke Beṭe Yisú' Masíh ke sáth hai.
4 Aur ham yih báten tumhen is
wáste likhte hain, ki tumhárí ḳhushí
púrí ho jáwe.
5 Aur wuh ḳhabar jo ham ne us se
suní, aur phir tumhen dete hain, so
yihí hai, ki Ḳhudá núr hai, aur us men
táríkí zarra bhí nahín.
6 Agar ham kahen, ki ham us ke
sáth sharákat rakhte hain, aur táríkí
men chalte hain, to jhúṭh bolte, aur
sach par 'amal nahín karte;
7 Par agar ham núr men chalen, jis
tarah wuh núr men hai, to ham ek
dúsre ke sáth sharákat rakhte hain,
aur us ke Beṭe Yisú' Masíh ká lahú
ham ko sáre gunáh se pák kartá hai.
8 Agar kahen, ki ham be-gunáh
hain, to ham apne ta,ín fareb dete hain,
aur sachái ham men nahín.
9 Agar ham apne gunáhon ká iqrár
karen, to wuh hamáre gunáhon ke
mu'áf karne, aur hamen sárí nárástí
se pák karne men wafádár aur rást hai.
10 Agar ham kahen, ki ham ne
gunáh nahín kiyá, to ham use jhuṭálte
hain, aur us ká kalám ham men nahín
hai.

II BA'B.

AI mere bachcho, main ye báten
tumhen likhtá hún, tá ki tum
gunáh na karo. Aur agar koí gunáh
kare, to Yisú' Masíh, jo sádiq hai, Báp
ke pás hamárá shafí' hai:

2 Aur wuh hamáre gunáhon̲ ká ka-
fára hai; par faqat hamáre gunáhon̲ ká
nahín̲, balki tamám dunyá ke gunáhon̲
ká bhí.
3 Agar ham us ke hukmon̲ ko hifz
karen̲, to ham is se jánte hain̲ ki ham
ne us ko jáná.
4 Wuh jo kahtá hai, ki Main̲ use
jántá hún̲, aur us ke hukmon̲ ko hifz
nahín̲ kartá, so jhúṭhá hai, aur sachái
us men̲ nahín̲.
5 Par wuh jo us ke kalám par 'amal
kare, yaqínan us men̲ Ḳhudá kí muhab-
bat kámil hai: ham is hí se jánte hain̲
ki ham us men̲ hain̲.
6 Wuh jo kahtá hai, ki main̲ us men̲
bastá hún̲, cháhiye ki jaisá wuh chaltá
hai, waisá hí áp chale.
7 Ai bháío, main̲ tumhen̲ koí nayá
hukm nahín̲ likhtá, magar puráná
hukm, jo tum ko shurú' se milá.
Puráná hukm wuh kalám hai, jo tum
ne shurú' se suná hai.
8 Phir ek nayá hukm tumhen̲ likh-
tá hún̲, jo us men̲ aur tum men̲ sach
hai: kyún̲ki tárikí guzar gayí, aur
haqíqí núr ab chamaktá hai.
9 Wuh jo kahtá hai, ki main̲ rosh-
ní men̲ hún̲, aur apne bhái se dush-
maní rakhtá hai, ab tak tárikí men̲ hai.
10 Wuh jo apne bhái se muhabbat
rakhtá hai, ujále men̲ rahtá hai, aur us
men̲ ṭhokar ká bá'is nahín̲ hai.
11 Par jo apne bhái se dushmaní
rakhtá, tárikí men̲ hai, aur tárikí men̲
chaltá hai, aur nahín̲ jántá ki kidhar
chalá játá hai; kyún̲ki tárikí ne us kí
ánkhen̲ andhí kar dí hain̲.
12 Ai bachcho, main̲ tumhen̲ likhtá
hún̲; kyún̲ki tumháre gunáh us ke
nám se mu'áf húe.
13 Ai ábá, main̲ tumhen̲ likhtá hún̲,
kyún̲ki use, jo shurú' se thá, tum ne
jáná. Ai jawáno, main̲ tumhen̲ likhtá
hún̲, kyún̲ki tum us sharír par gálib
húe ho. Ai larko, main̲ tumhen̲ likh-
tá hún̲, kyún̲ki tum ne Báp ko jáná
hai.
14 Ai ábá, main̲ ne tumhen̲ likhá
hai, kyún̲ki jo shurú' se thá, tum ne
use jáná. Ai jawáno, main̲ ne tumhen̲
likhá hai, kyún̲ki tum mazbút ho,
aur Ḳhudá ká kalám tum men̲ bastá
hai, aur tum us sharír par gálib húe
ho.
15 Dunyá kí muhabbat na rakho,
aur na un chízon̲ kí jo dunyá men̲
hain̲. Jo koí dunyá kí muhabbat
rakhtá hai, us men̲ Báp kí muhabbat
nahín̲.
16 Kyún̲ki har ek chíz, jo dunyá
men̲ hai, ya'ne jism kí shahwat, aur
ánkhon̲ kí burí ḳhwáhish, aur zindagí
ká jhúṭhá faḳhr, Báp se nahín̲, par
dunyá se hai.
17 Aur dunyá guzar játí hai, aur
us kí shahwat bhí; lekin jo Ḳhudá kí
marzí par chaltá, wuh abad tak rahtá
hai.
18 Ai bachcho, yih áḳhirí zamána
hai: aur jaisá tum ne suná hai, ki
Masíh ká muḳhálif átá hai, so ab hí
bahut se Masíh ke muḳhálif húe hain̲;
is se ham jánte hain̲ ki yih áḳhirí za-
mána hai.
19 We ham men̲ se nikle, magar
ham men̲ se na the: kyún̲ki agar we
ham men̲ se hote, to hamáre sáth
rahte; par we nikle, tá ki záhir howen̲
ki we sab ham men̲ se nahín̲ hain̲.
20 Aur tum ne Us Muqaddas se
masah páyá, aur sab kuchh jánte ho.
21 Main̲ ne tum ko na is wáste
likhá, ki tum sach ko nahín̲ jánte,
par is liye ki tum use jánte ho, aur
yih, ki koí jhúṭh sach men̲ se nahín̲
hai.
22 Kaun jhúṭhá hai, magar wuh jo
inkár kartá hai ki Yisú' wuh Masíh
nahín̲? Jo Báp aur Beṭe ká inkár kartá
hai, wuhí Masíh ká muḳhálif hai.
23 Jo koí Beṭe ká inkár kartá hai,
so Báp se us ko wásta nahín̲ hai; par
wuh jo Beṭe ká iqrár kartá hai, Báp se
bhí wuh wásta rakhtá hai.
24 Isí wáste jo tum ne shurú' se suná

hai, wuhí tum men base. Agar wuh, jo tum ne shurú' se suná hai, tum men rahe, to tum bhí Bete men aur Báp men bhí rahoge.
25 Aur yihí wa'da hai, jo us ne ham se kiyá, ya'ne, hamesha kí zindagí ká.
26 Main ne ye báten tum ko un kí bábat jo tumhen fareb dete hain likhín.
27 Jo masah tum ne us se páyá tum men bahál rahtá hai, aur tum is ke muhtáj nahín ki koí tumhen sikháwe; balki jaisá wuh masah tumhen sab báten sikhátá hai, aur sach hai, aur jhúṭh nahín, aur jaisá us ne tumhen sikháyá, waise tum us men qáim rahoge.
28 Aur ab, ai bachcho, tum us men raho, tá ki jab wuh záhir howe, to ham be-bák hon, aur us ke áte waqt us ke áge se sharm kháke na usaren.
29 Agar jánte ho ki wuh rástbáz hai, to jánte ho ki har ek shakhs, jo rástbází kartá hai, us se paidá húá hai.

III BA'B.

DEKHO, kaisí muhabbat Báp ne ham se kí, ki ham Khudá ke farzand kahláwen! is wáste dunyá ham ko nahín jántí, ki us ne us ko nahín jáná.
2 Piyáro, ab ham Khudá ke farzand hain; aur hanoz záhir nahín húá ki ham kyá kuchh honge: par ham jánte hain, ki jab wuh záhir hogá, ham to us kí mánind honge; kyúnki ham use jaisá ki wuh hai waisá dekhenge.
3 Aur jo koí us se yih ummed rakhtá hai, wuh apne ta,ín, jaisá wuh pák hai, waisá hí pák kartá hai.
4 Har ek jo gunáh kartá hai, so khiláf i shar'a kartá hai; kyúnki gunáh khiláf i shar'a hai.
5 Aur tum yih jánte ho ki wuh záhir húá, tá ki hamáre gunáhon ko uṭhá le jáwe; aur us men gunáh nahín.
6 Har ek jo us men qáim rahtá hai, gunáh nahín kartá; jo koí gunáh kartá hai, us ne use na dekhá, aur na jáná.
7 Ai bachcho, tumhen koí fareb dene na páwe; jo koí rástbází kartá hai, so rástbáz hai, jaisá wuh rástbáz hai.
8 Jo koí gunáh kartá hai, so Shaitán ká hai; ki Shaitán shurú' se gunáh kartá hai. Khudá ká Beṭá is liye záhir kiyá gayá, ki Shaitán ke kámon ko nest kare.
9 Har ek jo Khudá se paidá húá, gunáh nahín kartá hai; kyúnki us ká tukhm us men rahtá hai; aur wuh gunáh kar nahín saktá, kyúnki Khudá se paidá húá hai.
10 Isí se Khudá ke farzand aur Shaitán ke farzand záhir hain; jo koí rástbází nahín kartá, aur wuh jo apne bháí se muhabbat nahín rakhtá, Khudá ká nahín.
11 Kyúnki wuh paigám jo ham ne shurú' se suná, yihí hai ki ham ek dúsre se muhabbat rakhen.
12 Qáin ke mánind nahín, jo us sharír ká thá, aur apne bháí ko qatl kiyá. Aur us ne kyún use qatl kiyá? Is wáste ki us ke kám bure the, par us ke bháí ke kám rást.
13 Ai mere bháío, agar dunyá tum se dushmaní kare, ta'ajjub na karo.
14 Ham to jánte hain ki ham maut se guzarke zindagí men áe, kyúnki ham bháíon se muhabbat rakhte hain. Jo apne bháí se muhabbat nahín rakhtá, so maut men rahtá hai.
15 Har ek jo apne bháí se dushmaní rakhtá hai, khúní hai: aur tum jánte ho ki koí khúní hayát i abadí ko nahín rakhtá, ki us men qáim rahe.
16 Ham ne is se muhabbat ko jáná, ki us ne hamáre wáste apní ján de dí; aur lázim hai ki ham bhí bháíon ke wáste apní ján dewen.
17 Par jis kisí pás dunyá ká mál ho, aur wuh apne bháí ko muhtáj dekhe, aur apne ta,ín rahm se báz

rakhe, to Ḳhudá kí muhabbat us men̲
kyún̲kar qaim rahtí hai?
18 Ai mere bachcho, cháhiye ki
ham kalám aur zubán se nahín̲, balki
kám aur sachái se muhabbat rakhen̲.
19 Aur is se ham jánte hain̲ ki
ham sachái ke hain̲, aur us ke áge
apne dilon̲ ko taskín den̲ge.
20 Kyún̲ki agar hamárá dil hamen̲
ilzám de, to Ḳhudá hamáre dil se baṛá
hai, aur sab kuchh jántá hai.
21 Ai piyáro, agar hamárá dil ham-
en̲ ilzám na de, to ham Ḳhudá ke
huzúr niḍar rahte hain̲;
22 Aur jo kuchh ham mángte, us
se páte hain; kyún̲ki ham us ke huk-
mon̲ ko hifz karte, aur jo kuchh use
ḳhush átá bajá láte hain̲.
23 Aur us ká hukm yih hai, ki
Ham us ke Beṭe Yisú' Masíh ke nám
par ímán láwen̲, aur jaisá us ne ham
ko hukm diyá, ham ápas men̲ mu-
habbat rakhen̲.
24 Aur jo us ke hukmon̲ ko hifz
kartá hai, yih us men̲, aur wuh is men̲
rahtá hai. Aur us se, ya'ne, Rúh se,
jo us ne hamen̲ dí hai, ham jánte hain̲
ki wuh ham men̲ rahtá hai.

IV BA'B.

AI piyáro, tum har ek rúh ko yaqín
na karo, balki rúhon̲ ko ázmáo
ki we Ḳhudá kí taraf se hain̲, ki na-
hín̲: kyún̲ki bahut se jhúṭhe paigam-
bar dunyá men̲ nikal áe hain̲.
2 Isí se tum Ḳhudá kí Rúh ko pah-
cháno; ki Har ek rúh jo iqrár kartí
hai, ki Yisú' Masíh jism men̲ hoke áyá
hai, wuh Ḳhudá kí taraf se hai:
3 Aur har ek rúh jo iqrár nahín̲
kartí, ki Yisú' Masíh jism men̲ áyá,
Ḳhudá kí taraf se nahín̲: yihí Masíh
kí muḳhálif hai, jis kí ḳhabar tum ne
suní, ki átí hai; aur wuh ab dunyá
men̲ á chukí.
4 Ai bachcho, tum to Ḳhudá se ho,
aur un par gálib húe ho; kyún̲ki jo
tum men̲ hai, so us se jo dunyá men̲
hai, baṛá hai.
5 We dunyá ke hain̲: is wáste
dunyá kí bolte hain̲, aur dunyá un kí
suntí hai.
6 Ham Ḳhudá se hain̲: jo Ḳhudá
ko pahchántá hai, hamárí suntá hai:
jo Ḳhudá se nahín̲, hamárí nahín̲
suntá hai. Isí se ham sachái kí rúh
aur gumráhí kí rúh kí pahchán lete
hain̲.
7 Ai piyáro, áo, ham ek dúsre se
muhabbat rakhen̲; kyún̲ki muhabbat
Ḳhudá se hai; aur har ek jo muhab-
bat rakhtá hai, so Ḳhudá se paidá húá
hai, aur Ḳhudá ko pahchántá hai.
8 Jis men̲ muhabbat nahín̲, so Ḳhu-
dá ko nahín̲ jántá; kyún̲ki Ḳhudá
muhabbat hai.
9 Ḳhudá kí muhabbat, jo ham se
hai, is se záhir húí, ki Ḳhudá ne apne
iklaute Beṭe ko dunyá men̲ bhejá, tá
ki ham us ke sabab se zindagí páwen̲.
10 Muhabbat is men̲ nahín̲, ki ham
ne Ḳhudá se muhabbat rakhí, balki
is men̲ hai, ki us ne ham se muhabbat
rakhí, aur apne Beṭe ko bhejá, ki ha-
máre gunáhon̲ ká kafára howe.
11 Ai piyáro, jab ki Ḳhudá ne ham
se aisí muhabbat rakhí, to lázim hai
ki ham bhí ek dúsre se muhabbat ra-
khen̲.
12 Kisí ne Ḳhudá ko kabhí nahín̲
dekhá. Agar ham ek dúsre se mu-
habbat rakhen̲, to Ḳhudá ham men̲
rahtá hai, aur us kí muhabbat ham
men̲ kámil húí.
13 Ham isí se jánte hain̲ ki ham
us men̲ rahte hain̲, aur wuh ham men̲
ki us ne apní Rúh men̲ se hamen̲ diyá.
14 Aur ham ne dekhá hai aur ga-
wáhí dete hain̲ ki Báp ne Beṭe ko
bhejá, ki dunyá ká Bachánewálá ho.
15 Jo koí iqrár kare, ki Yisú' Ḳhu-
dá ká Beṭá hai, Ḳhudá us men̲, aur
wuh Ḳhudá men̲, rahtá hai.
16 Aur ham ne Ḳhudá kí muhab-
bat ko jo ham se hai jáná, aur us par
i'atiqád kiyá. Ḳhudá muhabbat hai;
aur wuh jo muhabbat men̲ rahtá hai,

Ḳhudá men̲ rahtá hai, aur Ḳhudá us
men̲.
17 Is se muhabbat ham men̲ kámil
hotí hai, ki ham ’adálat ke din niḍar
rahen̲; kyún̲ki jaisá wuh hai, waise hí
ham is dunyá men̲ hain̲.
18 Muhabbat men̲ dahshat nahín̲,
balki kámil muhabbat dahshat ko
nikál detí hai: kyún̲ki dahshat men̲
’azáb hai. Wuh jo ḍartá hai, muhab-
bat men̲ kámil nahín̲ húá.
19 Ham us se muhabbat rakhte
hain̲, is liye ki pahile us ne ham se
muhabbat rakhí.
20 Agar koí kahe, ki Main̲ Ḳhudá
se muhabbat rakhtá hún̲, aur apne
bhái se dushmaní rakhe, to jhúṭhá hai;
kyún̲ki agar wuh apne bhái se, jis ko
us ne dekhá, muhabbat nahín̲ rakhtá
hai, to Ḳhudá se, jis ko us ne nahín̲
dekhá, kyún̲kar muhabbat rakh saktá
hai?
21 Aur ham ne us se yih hukm
páyá hai, ki Jo koí Ḳhudá se muhab-
bat rakhtá hai, so apne bhái se bhí
muhabbat rakhe.

V BA'B.

HAR ek jo ímán látá hai ki Yisú’
wuhí Masíh hai, so Ḳhudá se
paidá húá hai; aur jo koí wálid se
muhabbat rakhtá hai, wuh us se bhí
jo us se paidá húá hai muhabbat rakh-
tá hai.
2 Jab ham Ḳhudá se muhabbat
rakhte hain̲, aur us ke hukmon̲ ko
hifz karte hain̲, to is se jánte hain̲ ki
ham Ḳhudá ke farzandon̲ se bhí mu-
habbat rakhte hain̲.
3 Kyún̲ki Ḳhudá kí muhabbat yih
hai, ki ham us ke hukmon̲ par ’amal
karen̲; aur us ke hukm bhárí nahín̲.
4 Jo ki Ḳhudá se paidá húá hai
dunyá par gálib hotá hai: aur wuh
galba, jis se ham dunyá par gálib áte
hain̲, hamárá ímán hai.
5 Kaun hai jo dunyá par gálib hai,
magar wuhí jo ímán látá hai ki Yisú’
Ḳhudá ká Beṭá hai?

6 Yih wuhí hai jo pání aur lahú se
áyá, ya’ne, Yisú’ Masíh, jo na faqat
pání men̲, balki pání aur lahú men̲
hoke áyá: aur Rúh wuh hai, jo gawáhí
detí hai; kyún̲ki Rúh bar-haqq hai.
7 Ki tín hain̲, jo [ásmán par gawáhí
dete hain̲, Báp, aur Kalám, aur Rúh i
Quds: aur ye tínon̲ ek hain̲.
8 Aur tín hain̲, jo zamín par] ga-
wáhí dete hain̲, Rúh, aur pání, aur
lahú: aur ye tínon̲ ek par muttafiq
hain̲.
9 Agar ham ádmíon̲ kí gawáhí qa-
búl karen̲, to Ḳhudá kí gawáhí us se
baṛí hai; kyún̲ki Ḳhudá kí gawáhí
yihí hai, jo us ne apne Beṭe ke haqq
men̲ dí hai.
10 Jo ki Ḳhudá ke Beṭe par ímán
látá hai, gawáhí áp men̲ rakhtá hai:
jo Ḳhudá par ímán nahín̲ látá, us ne
us ko jhúṭhá kiyá: kyún̲ki us ne us
gawáhí ko, jo Ḳhudá ne apne Beṭe ke
haqq men̲ dí hai, yaqín nahín̲ kiyá.
11 Aur wuh gawáhí yih hai, ki
Ḳhudá ne hamen̲ hamesha kí zindagí
baḳhshí, aur ki yih zindagí us ke Beṭe
men̲ hai.
12 Jis ke sáth Beṭá hai, us ke sáth
zindagí hai: jis ke sáth Ḳhudá ká
Beṭá nahín̲, us ke sáth zindagí nahín̲.
13 Main̲ ne tum ko, jo Ḳhudá ke
Beṭe ke nám par ímán láe ho, yih
báten̲ likhín̲; tá ki jáno ki hamesha
kí zindagí tumháre liye hai, aur
Ḳhudá ke Beṭe ke nám par ímán láo.
14 Aur hamárá i’tiqád jo us kí
bábat hai so yihí hai, ki agar ham us
kí marzí ke muwáfiq kuchh mángen̲,
wuh hamárí suntá hai:
15 Aur agar ham jánte hain̲ ki jo
kuchh ham us se mángte hain̲, wuh
us kí bábat hamárí suntá hai, to ham
jánte ki jo kuchh ham ne us se mángá
thá, so ham páte hain̲.
16 Agar koí apne bhái ko ek gunáh
karte dekhe, jo maut tak nahín̲ pahun-
chátá, to wuh mánge, aur use zindagí
baḳhshí jáegí; yih un ke haqq men̲

hai, jo aisá gunáh nahín̲ karte jo maut
tak pahunchátá ho. Aisá gunáh hai,
jo maut tak pahunchátá hai; main̲
nahín̲ kahtá ki wuh us kí bábat
iltimás kare.
17 Har ek ná-rástí gunáh hai: par
aisá gunáh hai jo maut tak nahín̲
pahunchátá.
18 Ham jánte hain̲ ki har ek jo
Ḳhudá se paidá húá hai gunáh nahín̲
kartá; balki wuh jo Ḳhudá se paidá
húá hai, apní hifázat kartá hai, aur
wuh sharír us ko nahín̲ chhútá.
19 Ham jánte hain̲ ki ham Ḳhudá
se hain̲, aur ki sárí dunyá buráí men̲
parí rahtí hai.
20 Par yih bhí jánte hain̲ ki Ḳhu-
dá ká Betá áyá, aur hamen̲ yih
samajh bakhshí ki us ko jo haqq hai
jánen̲; so ham us men̲ jo haqq hai
rahte hain̲, ya'ne, Yisú' Masíh men̲, jo
us ká Betá hai. Ḳhudá e barhaqq,
aur hamesha kí zindagí yih hai.
21 Ai mere bachcho, tum buton̲ se
áp ko bacháe rakho. A'mín.

Y'UHANNA' KA' DU'SRA' ḲHATT.

IS buzurg kí taraf se barguzíde bíbí
ko aur us ke farzandon̲ ko, jinhen̲
main̲ sachái se piyár kartá hún̲; (aur
faqat main̲ hí nahín̲, balki sab jinhon̲
ne sachái ko jáná hai;)
2 Us sachái ke sabab se jo ham
men̲ rahtí hai, aur hamáre sáth
hamesha rahegí.
3 Fazl, aur rahm, aur salámatí,
Báp Ḳhudá, aur Báp ke Bete Ḳhudá-
wand Yisú' Masíh kí taraf se hamáre
sáth sachái aur muhabbat se rahenge.
4 Main̲ bahut khush húá ki main̲
ne tere farzandon̲ men̲ se kaí ek ko us
hukm ke mutábiq jo ham ko Báp se
milá, sachái se chalte páyá.
5 Aur ab, ai bíbí, main̲ tujh ko koí
nayá hukm nahín̲, balki wuhí jo ham
shurú' se rakhte hain̲, likhkar tujh se
'arz kartá hún̲, ki Ham ek dúsre se
muhabbat rakhen̲.
6 Aur muhabbat yihí hai, ki ham
us ke hukmon̲ par chalen̲. Yih wuhí
hukm hai, jaisá tum ne shurú' se suná
hai, ki tum us par chalo.
7 Kyún̲ki bahut se dagábáz dunyá
men̲ ghus áe hain̲, jo iqrár nahín̲ karte
ki Yisú' Masíh jism men̲ áyá. Dagá-
báz aur Masíh ká mukhálif yihí hai.
8 A'p khabardár raho, tá ki jo kám
ham ne kiye hain̲, so unhen̲ kho na
den̲, balki púrá badlá páwen̲.
9 Jo koí 'udúl kartá hai, aur Masíh
kí ta'lím men̲ nahín̲ rahtá, Ḳhudá us ká
nahín̲. Jo Masíh kí ta'lím men̲ rahtá
hai, Báp bhí aur Betá bhí us ke hain̲.
10 Agar koí tumháre pás áwe, aur
yih ta'lím na láwe, to use ghar men̲
áne na do, aur use salám na karo:
11 Kyún̲ki jo koí use salám kartá
hai, us ke bure kámon̲ men̲ sharík
hotá hai.
12 Mujhe bahut sí báten̲ tumhen̲
likhní hai; par main̲ ne na cháhá ki
kágaz aur siyáhí se likhún̲: lekin
ummedwár hún̲ ki tum pás áún̲, aur
rúbarú kahún̲, tá ki hamárí khushí
kámil ho.
13 Terí barguzíde bahin ke larke
tujhe salám kahte hain̲. A'mín.

YU'HANNA' KA' TI'SRA' ḲHATT.

IS buzurg kí taraf se piyáre Gaius ko, jis ko main̲ sachái men̲ piyár kartá hún̲.

2 Ai piyáre, main̲ yih du'á mángtá hún̲ ki jis tarah terí ján ḳhairiyat ke sáth hai, so tú sab báton̲ men̲ ḳhairiyat ke sáth aur tandurust rahe.

3 Kyún̲ki jab bháíon̲ ne ákar terí sachái par gawáhí dí, jaisá ki tú sachái men̲ chaltá hai, to main̲ niháyat ḳhush húá.

4 Mere liye is se baṛí koí ḳhushí nahín̲, ki main̲ sunún̲ ki mere farzand sachái men̲ chalte hain̲.

5 Ai piyáre, jo kuchh tú bháíon̲ aur musáfíron̲ se kartá hai, so diyánat se kartá hai;

6 Jinhon̲ ne kalísiye ke áge terí muhabbat par gawáhí dí. Agar tú unhen̲ us tarah par, jo Ḳhudá ke bandon̲ ke láiq hai, áge le chale, to achchhá karegá;

7 Kyún̲ki we us ke nám ke wáste nikle, aur gair-qaumon̲ se kuchh nahín̲ liyá.

8 Is liye lázim hai, ki ham aison̲ ko qabúl karen̲, tá ki ham sachái men̲ un ke ham-ḳhidmat howen̲.

9 Main̲ ne kalísiye ko kuchh likhá hai; magar Diutrafes, jo un men̲ auwal darja cháhtá hai, hamen̲ qabúl nahín̲ kartá.

10 So jab main̲ áún̲gá, to main̲ us ke kámon̲ ko, jo wuh kartá hai, yád karún̲gá, ki hamáre haqq men̲ burí báten̲ baktá hai: aur is par bhí qaná'at na karke bháíon̲ ko áp qabúl nahín̲ kartá, aur un ko jo qabúl kiyá cháhte hain̲, roktá hai, aur kalísiye se nikál detá.

11 Ai piyáre, badí ká pairau mat ho, balki nekí ká. Wuh jo nekí kartá hai, Ḳhudá ká hai; magar jo badí kartá hai, us ne Ḳhudá ko nahín̲ dekhá.

12 Demetrius ke haqq men̲ sab ne, aur sachái ne bhí, ḳhud gawáhí dí hai: ham bhí gawáhí dete hain̲, aur tum jánte ho kí hamárí gawáhí sach hai.

13 Mujhe to bahut kuchh likhná thá; par main̲ ne na cháhá ki siyáhí aur qalam se tere liye likhún̲:

14 Magar ummedwár hún̲ ki jald tujhe dekhún̲, tab ham rúbarú kah sun len̲ge. Terí salámatí howe. Dost tujhe salám kahte hain̲. Tú doston̲ ko nám ba nám salám kah.

YAHU'DA'H KA' ḲHATT I 'A'MM.

YAHU'DA'H kí taraf se, jo Yisú' Masíh ká banda aur Ya'qúb ká bháí hai, un ko jo Báp Ḳhudá men̲ muqaddas húe, aur Yisú' Masíh men̲ mahfúz aur buláe gaye hain̲;

2 Rahm tum par ho, aur salámatí aur muhabbat bhí baṛhái jáwen̲.

3 Ai piyáro, jis waqt main̲ us naját kí bábat, jo sab ke liye hai, tum ko likhne men̲ niháyat koshish kartá thá,

to maiṉ ne zarúr jáná ki tumheṉ likhke nasíhat karúṉ, ki tum us ímán ke wáste, jo ek laḳht muqaddasoṉ ko sompá gayá, ján-fisháni karo.

4 Kyúṉki ba'ze shaḳhs chupke se ghuse, jo áge se qadím zamáne meṉ is sazá ke hukm ke wáste likhe gaye the; we be-dín haiṉ, aur hamáre Ḳhudá ke fazl ko shahwat-parastí se badal karte haiṉ, aur Ḳhudá ká, jo akelá málik hai, aur hamáre Ḳhudáwand Yisú Masíh ká inkár karte haiṉ.

5 Pas maiṉ cháhtá húṉ ki tumheṉ wuh bát, jise tum ek laḳht ján chuke ho, yád diláúṉ, ki Ḳhudáwand ne qaum ko zamín i Misr se bacháyá, phir unheṉ jo ímán na láe halák kiyá.

6 Aur un firishtoṉ ko, jo apní aglí hálat meṉ na rahe, balki apne ḳháss maqám ko chhoṛ diyá, us ne sazá kí abadí zanjíroṉ se táríkí ke andar roz i 'azím kí 'adálat tak jakaṛke rakhá.

7 Isí tarah Sadúm aur 'Amúrah aur un ke ird gird ke shahr, jinhoṉ ne un kí mánind ziná kiyá, aur jism i harám ká píchhá kiyá, hamesha kí ág ke 'azáb meṉ giriftár hoke 'ibrat ke liye namúne bane rahte haiṉ.

8 Isí tarah ye ḳhwáb-dekhnewále bhí jism ko nápák karte, aur hukúmat ko náchíz jánte, aur jalíl-ul-qadroṉ kí bábat burá kahte haiṉ.

9 Jab Míkáel ne, jo firishtoṉ meṉ 'azím hai, Shaitán se takrár karke Músá kí lásh kí bábat bahs kí, tab us ne jur,at na kí ki la'n ta'n karke use ilzám de, balki kahá, ki Ḳhudáwand tujhe malámat kare.

10 Lekin ye, jin chízoṉ ko nahíṉ jánte, un par ta'na karte haiṉ; aur jin ko be-'aql jánwaroṉ kí tarah ba zát jánte haiṉ, un meṉ áp ko ḳharáb karte haiṉ.

11 Afsos un par! kyúṉki ye Qáin kí ráh par chale, aur Bala'ám kí gumráhí meṉ mazdúrí ke liye bah gaye, aur Qurah kí sí muḳhálafat meṉ halák húe.

12 Ye tumhárí muhabbat kí ziyá-fatoṉ meṉ ḍúbí húí chaṭáneṉ haiṉ; we tumháre sáth kháte waqt be-dhaṛak apná peṭ bhar lete haiṉ: we ḳhushk bádal haiṉ, jinheṉ hawáeṉ har taraf uṛá le játíṉ: we murjháe húe daraḳht haiṉ, jin ká phal nahíṉ, do bár mare, aur ukháṛe gaye haiṉ:

13 We samundar kí tund lahreṉ haiṉ, jo apní be-sharmí ká phen phenkte haiṉ: bhaṭaknewále sitáre haiṉ, jin ke liye táríkí kí siyáhí hamesha ko dharí hai.

14 Balki Hanúk ne, jo A'dam kí sátwíṉ pusht thá, un kí bábat peshíngoí karke yih kahá, Dekh, Ḳhudáwand apne lákhoṉ muqaddasoṉ ke sáth átá hai,

15 Tá ki sabhoṉ kí 'adálat kare, aur sab be-dínoṉ ko un kí be-díní ke sab kámoṉ par, jo unhoṉ ne be-díní se kiye, aur sárí saḳht bátoṉ par, jo be-dín gunahgároṉ ne us kí muḳhálafat meṉ kahí haiṉ, ilzám de.

16 Ye kuṛkuṛánewále aur shikwa-karnewále haiṉ, jo apní burí ḳhwáhishoṉ ke muwáfiq chalte, aur apne muṉh se baṛá bol bolte, aur naf'a ke liye logoṉ kí ḳhushámad karte haiṉ.

17 Lekin, ai piyáro, tum in bátoṉ ko yád rakho, jo hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh ke rasúloṉ ne áge kahíṉ;

18 Ki unhoṉ ne tumheṉ kahá, ki A'ḳhirí zamáne meṉ ṭhaṭṭhekarnewále hoṉge, jo apní be-díní kí burí ḳhwáhishoṉ par chaleṉge.

19 Ye we hí haiṉ jo apne ta,íṉ alag karte haiṉ; ye nafsání log haiṉ, aur Rúh un meṉ nahíṉ.

20 Par, ai piyáro, tum apne páktarín ímán ká ghar banákar, Rúh i Pák se du'á mángte húe,

21 Apne ta,íṉ Ḳhudá kí muhabbat meṉ mahfúz rakho, aur hamesha kí zindagí ke liye hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh kí rahmat ke muntazir raho.

22 Aur imtiyáz karke ba'zoṉ par rahm karo:

23 Aur ba'zon ko dar ke sáth ág
men se nikálke bacháo: aur poshák
se bhí jo jism se dágí húí 'adáwát
rakho.
24 Ab us ke liye, jo tum ko girne
se bachá saktá, aur apne jalál ke huzúr
kámil khushí se tumhen be-'aib khará
kar saktá hai,
25 Jo Khudá e wáhid, hakím, aur
hamárá Bachánewálá hai, jalál aur
hashmat, qudrat aur ikhtiyár, ab se
abad tak howen. A'mín.

YU'HANNA' FAQI'H KE MUKA'SHAFA'T KI' KITA'B.

I BA'B.

YISU'' Masíh ká mukáshafa, jo
Khudá ne use diyá, tá ki apne
bandon ko we báten, jin ká jald honá
zarúr hai, dikháwe: aur us ne apne
firishte ko bhejkar us ke wasíle se apne
bande Yúhanná par záhir kiyá:
2 Jis ne Khudá ke kalám aur Yisú'
Masíh kí gawáhí par, jo kuchh us ne
dekhá, gawáhí dí.
3 Mubárak wuh jo is nubúwat kí
báten parhtá hai, aur we jo sunte hain,
aur jo kuchh is men likhá hai use hifz
karte hain; kyúnki waqt nazdík hai.
4 YU'HANNA' un sát kalísiyáon
ko jo Asia men hain: Fazl
aur salámatí tumhen ho, us kí taraf
se jo hai, aur jo thá, aur jo ánewálá
hai: aur un sát Rúhon kí taraf se jo
us ke takht ke huzúr hain;
5 Aur Yisú' Masíh kí taraf se, jo
sachchá gawáh, aur un men jo marke
jí uthe palauthá, aur dunyá ke bád-
sháhon ká sultán hai. Usí ko jis ne
ham ko piyár kiyá, aur apne lahú se
ham ko hamáre gunáhon se dho dálá,
6 Aur ham ko bádsháh aur káhin
Khudá aur apne Báp ke banáyá; jalál
aur qudrat abad tak usí ko hai.
A'mín.
7 Dekho, wuh bádalon ke sáth átá
hai; aur har ek ánkh us ko dekhegí;
aur we bhí, jinhon ne use chhedá: aur
zamín ke sáre firqe us ke liye chhátí
pítenge. Hán, A'mín.
8 Khudáwand yún farmátá hai, ki
Main Alfá aur Omagá, auwal aur ákhir,
jo hai, aur jo thá, aur jo ánewálá hai,
Qádir i mutlaq hún.
9 Main Yúhanná, jo tumhárá bháí,
aur Yisú' Masíh ke dukh, aur us kí
bádsháhat aur sabr men bhí tumhárá
sharík hún, Khudá ke kalám aur Yisú'
Masíh kí gawáhí ke wáste us tápú
men thá, jo Patmus kahlátá.
10 Main Khudáwand ke din Rúh
men shámil ho gayá, aur main ne tur-
hí kí sí ek barí áwáz apne píchhe
suní;
11 Jo kahtí thí, ki Main Alfá aur
Omagá, auwal o ákhir hún; aur, Jo
kuchh tú dekhtá hai, kitáb men likh,
aur un sát kalísiyáon ke pás jo Asia
men, ya'ne, Afasus, aur Smurná, aur
Pargamus, aur Thuátírá, aur Sardís,
aur Filádalfíá, aur Láudiqíá men hain,
bhej.
12 Aur main phirá, tá ki us áwáz
ko jo mujhe kahtí hai dekhún. Aur
phirkar sone ke sát chirágdán dekhe;
13 Aur un sát chirágdánon ke bích
ek shakhs Ibn i A'dam sá dekhá, jo

jáma pahine húe, aur sone ká sínaband
sína par bándhe húe thá.
14 Us ká sir o bál sufed ún kí
mánind, balki barf kí mánind ujlá;
aur us kí ánkhen jaise ág ká shu'ala;
15 Aur us ke pánw ḳhális pítal ke
se, jo tanúr men dahkáyá húá ho; aur
us kí áwáz baṛe pání kí sí thí.
16 Aur us ke dahne háth men sát
sitáre the; aur us ke munh se do-dhárí
tez talwár nikaltí thí; aur us ká
chihra aisá thá, jaisá áftáb jab baṛí
tezí se chamke.
17 Aur jab main ne use dekhá, tab
us ke pánwon par murda sá gir paṛá.
Tab us ne apná dahiná háth mujh par
rakhá, aur mujh se kahá, ki Mat ḍar;
main auwal o áḳhir hún,
18 Aur zindá hún: aur main múá
thá, aur, dekh, main abad tak zinda
hún, A'mín; aur 'álam i gaib aur maut
kí kunjíán mujh pás hain.
19 Jo tú ne dekhá, aur jo chízen
hain, aur jo ba'd in ke honewálí hain,
sab likh rakh;
20 Un sát sitáron ká, jinhen tú ne
mere dahine háth men dekhá, aur sone
ke un sát chirágdánon ká bhed jo hai.
We sát sitáre sát kalísiyáon ke firishte
hain: aur we sát chirágdán jo tú ne
dekhe, sát kalísiyáen hain.

II BA'B.

AFASUS kí kalísiye ke firishte ko
yún likh; ki Wuh jo apne dahine
háth men sát sitare rakhtá, aur sone
ke sát chirágdánon ke darmiyán
phirtá, ye báten kahtá hai;
2 Ki Main tere kám, aur terí ma-
shaqqat, aur terí sabr, aur yih, ki tú
badon kí bardásht kar nahín saktá,
jántá hún; aur tú ne un ko, jo apne
ta,ín rasúl kahte, aur nahín hain,
ázmáyá, aur unhen jhúṭhá páyá:
3 Aur tú ne bardásht kí, aur sabr
rakhtá hai, aur mere nám ke wáste
mihnat kí, aur thak nahín gayá:
4 Magar tujh se mujhe kuchh gila
hai, ki tú ne apní aglí muhabbat chhoṛ
dí.
5 So yád kar ki tú kahán se girá
hai, aur tauba kar, aur agle kám kar;
nahín to main tujh pás jald áúngá;
aur agar tú tauba na kare, to main
tere chirág-dán ko us kí jagah se dúr
kar dúngá.
6 Par tujh men yih ek bát hai, ki
tú Níqulátíon ke kámon se 'adáwat
rakhtá hai, jin se main bhí 'adáwat
rakhtá hún.
7 Jis ká kán hai, sune, ki Rúh
kalísiyáon ko kyá kahtí hai; Main
us ko jo gálib hotá hai, zindagí ke
daraḳht se, jo Ḳhudá ke firdaus ke
bích o bích hai, phal kháne dúngá.
8 ¶ Aur Smurná kí kalísiye ke fi-
rishte ko yún likh; ki Wuh jo auwal
o áḳhir hai, aur múá thá, aur jiyá
hai, yih báten kahtá hai; ki
9 Main tere kám, aur musíbat, aur
muhtájí ko, (par tú daulatmand hai)
aur un ke la'n ta'n ko bhí, jo áp ko
Yahúdí kahte, par nahín hain, balki
Shaitán kí jamá'at hain, jántá hún.
10 Jo azíyaten tujh par honewálí
hain, un men kisí se ḳhauf na rakh:
dekho, Shaitán tum men se kaí ek ko
qaid men ḍálegá, tá ki tum ázmáe
jáo; aur tum das din tak musíbat
uṭháoge: tú marne tak ímándár rah,
to main zindagí ká táj tujhe dúngá.
11 Jis ká kán hai, sune, ki Rúh
kalísiyáon ko kyá kahtí hai: Jo gálib
hotá hai, dúsrí maut se nuqsán na
uṭháwegá.
12 ¶ Aur Pargamus kí kalísiye ke
firishte ko yún likh; Wuh jo tez do-
dhárí talwár rakhtá hai kahtá hai;
13 Ki Main tere kám, aur tere
rahne kí jagah, jahán Shaitán ká taḳht
hai, jántá hún: aur tú mere nám ko
thámbe rahtá hai, aur jin dinon ki
Antipás merá ímándár gawáh tumháre
bích, wahán jahán Shaitán rahtá hai,
márá gayá, un dinon men bhí mujh par
jo ímán hai us ká tú ne inkár na kiyá.

14 Lekin mujhe tujh se kuchh gila hai, ki tere yahán̲ we hain̲ jo Bala'ám kí ta'lím ko mán lete hain̲, jis ne Balaq ko sikháyá, ki baní Isráel ke áge ṭhokar-khilánewálá patthar rakhe, tá ki we buton̲ kí qurbáníán̲ kháwen̲, aur harámkárí karen̲.

15 Aur tere yahán̲ aise bhí hain̲ jo Niqulátíon̲ kí ta'lím ko mán lete hain̲, jis se main̲ 'adáwat rakhtá hún̲.

16 Tauba kar; nahín̲ to, main̲ tujh pás jald áún̲gá, aur main̲ un ke sáth apne mun̲h kí talwár se laṛún̲gá.

17 Jis ká kán hai, sune, ki Rúh kalísiyáon̲ ko kyá kahtí hai: Jo gálib hotá hai, main̲ use poshída mann kháne dún̲gá, aur main̲ use ek sufed patthar dún̲gá, aur us patthar par ek nayá nám likhá húá, jise us ke pánewále ke siwá koí nahín̲ jántá.

18 ¶ Aur Thuátírá kí kalísiye ke firishte ko yún̲ likh; ki Ḳhudá ká Beṭá, jis kí án̲khen̲ ág ke shu'ala kí mánind hain̲, aur us ke pán̲w ḳhális pítal ke se, ye báten̲ kahtá hai;

19 Ki main̲ tere a'amál, aur muhabbat, aur ḳhidmat, aur ímán, aur sabr, balki tere kámon̲ ko jántá hún̲, ki yih pichhle aglon̲ se ziyáda hain̲.

20 Par mujh tujhe se kuchh gila hai, ki tú us randí I'zabil ko, jo apne ta,ín̲ nabiya kahtí hai, mere bandon̲ ko sikhláne aur gumráh karne detá hai, tá ki we harámkárí karen̲, aur buton̲ par kí qurbáníán̲ kháwen̲.

21 Aur main̲ ne us ko muhlat dí, ki apní harámkárí se tauba kare; par us ne tauba na kí.

22 Dekh, ki main̲ us ko ek bistar par ḍálún̲gá, aur un ko jo us ke sáth ziná karte hain̲ baṛí musíbat men̲, agar we apne kámon̲ se tauba na karen̲.

23 Aur us ke farzandon̲ ko ján se márún̲gá; aur sárí kalísiyáon̲ ko ma'lúm hogá ki main̲ wuhí hún̲ jo dilon̲ aur gurdon̲ ká jánchnewálá hai: aur main̲ tum men̲ se har ek ko us ke kámon̲ ke muwáfiq badlá dún̲gá.

24 Par tumhen̲ aur Thuátírá ke báqí logon̲ ko, jitne us ta'lím ko nahín̲ mánte, aur jinhon̲ ne Shaitán kí gahrí báton̲ ko, jaisá we kahte hain̲, nahín̲ jáná, yih kahtá hún̲, ki main̲ aur kuchh bojh tum par na ḍálún̲gá.

25 Magar jo tum pás hai, use mánte raho, jab tak ki main̲ áún̲.

26 Aur wuh jo gálib hotá, aur mere kámon̲ ko áḳhir tak hifz kar rakhtá hai, main̲ use qaumon̲ par iḳhtiyár dún̲gá:

27 Aur wuh lohe ke 'asá se un par hukúmat karegá, ki we kumhár ke bartanon̲ kí mánind chaknáchúr ho jáen̲ge; jaise main̲ ne bhí apne Báp se páyá hai.

28 Aur main̲ use subh ká sitára dún̲gá.

29 Jis ká kán hai, sune, ki Rúh kalísiyáon̲ ko kyá kahtí hai.

III BA'B.

AUR Sardís kí kalísiye ke firishte ko yún̲ likh; ki Wuh jis pás Ḳhudá kí sát Rúhen̲ aur sát sitáre hain̲, yih báten̲ kahtá hai; ki Main̲ tere kám jántá hún̲, ki tú zinda kahlátá, par murda hai.

2 Jágtá rah, aur báqí chízon̲ ko jo marne par hain̲ mazbút kar; kyún̲ki main̲ ne tere kámon̲ ko Ḳhudá ke áge púrá nahín̲ páyá.

3 Is wáste yád kar ki tú ne kis tarah páyá aur suná, aur thám rakh, aur tauba kar. Pas agar tú jágtá na rahe, to main̲ tujh par chor kí tarah chaṛh áún̲gá, aur tujh ko hargiz ma'lúm na hogá ki kis ghaṛí tujh par chaṛháún̲gá.

4 Sardís men̲ bhí tere kaí ek nám hain̲, jinhon̲ ne apní poshák álúda nahín̲ kí; aur we sufed poshák pahinke mere sáth sair karen̲ge, ki we is láiq hain̲.

5 Jo gálib hotá, use sufed poshák pahináí jáegí, aur main̲ us ká nám zindagí ke daftar se na káṭún̲gá, balki

apne Báp aur us ke firishton̲ ke áge us
ke nám ká iqrár karún̲gá.
6 Jis ká kán hai, sune, ki Rúh
kalísiyáon̲ se kyá kahtí hai.
7 ¶ Aur Filádalfíá kí kalísiye ke
firishte ko yún̲ likh; Wuh jo muqad-
das hai, wuh jo bar-haqq hai, wuh jo
Dáúd kí kunjí rakhtá, wuh jo kholtá
hai, aur koí band nahín̲ kartá, aur
wuh band kartá hai, aur koí nahín̲
kholtá, yih kahtá hai.
8 Ki Main̲ tere kám jántá hún̲;
dekh, main̲ ne tere áge ek khulá dar-
wáza rakhá hai, aur koí use band
nahín̲ kar saktá; kyún̲ki tujh men̲
thoṛá sá zor hai, aur tú ne mere kalám
ko hifz kiyá hai, aur mere nám ká
inkár nahín̲ kiyá.
9 Dekh, main̲ aisá karún̲gá ki we
jo Shaitán kí jamá'at ke hain̲, aur
apne ta,ín̲ Yahúdí kahte, agarchi
nahín̲ hain̲, balki jhúṭh bolte, dekh,
main̲ aisá karún̲gá ki we áke tere
pán̲won̲ par sijda karen̲, aur jánen̲
ki main̲ ne tujh se muhabbat rakhí.
10 Is liye ki tú ne merí sabr kí bát
ko hifz kiyá hai, main̲ bhí us imtihán
kí ghaṛí se jo tamám 'álam men̲
zamín ke rahnewálon̲ kí ázmáish ke
liye áyá cháhtí hai, terí hifázát
karún̲gá.
11 Dekh, main̲ jald átá hún̲: jo
terá hai use thám rakh, ki koí terá
táj na le.
12 Main̲ use, jo gálib hotá hai, ap-
ne Ḳhudá kí haikal men̲ ek sitún
banáún̲gá, aur wuh phir kabhí báhar
na niklegá: aur main̲ apne Ḳhudá ká
nám, aur apne Ḳhudá ke shahr, ya'ne,
nayí Yarúsalam, ká nám, jo mere
Ḳhudá ke huzúr se ásmán par se utar-
tí hai, aur apná nayá nám, us par
likhún̲gá.
13 Jis ká kán hai, sune, ki Rúh
kalísiyáon̲ se kyá kahtí hai.
14 ¶ Aur Láudiqiá kí kalísiye ke
firishte ko yún̲ likh: ki Wuh jo A'mín,
sachchá aur bar-haqq gawáh hai, aur
Ḳhudá kí ḳhilqat ká mabdá hai, yih
báten̲ kahtá hai; ki
15 Main̲ tere kám jántá hún̲, ki tú
na ṭhanḍá, na garm hai: kásh ki tú
ṭhanḍá yá garm hotá.
16 So is wáste ki tú shír-garm hai,
na ṭhanḍá na garm, main̲ tujhe radd
karke apne mun̲h se nikál phenkne
par hún̲.
17 Kyún̲ki tú kahtá hai, ki Main̲
daulatmand hún̲, aur máldár húá hún̲,
aur kisí chíz ká muhtáj nahín̲; aur
nahín̲ jántá ki tú 'ájiz, aur láchár,
aur garíb, aur andhá, aur nangá hai:
18 Main̲ tujhe yih saláh detá hún̲,
ki tú soná jo ág men̲ táyá gayá mujh
se mol le, tá ki daulatmand howe;
aur sufed poshák, tá ki tú pahine ho,
aur tere nangepan kí sharm záhir na
howe; aur apní ánkhon̲ men̲ anjan
lagá, tá ki tú dekhne lage.
19 Main̲ jitnon̲ ko piyár kartá, un-
hen̲ malámat aur tambíh kartá hún̲:
is wáste sargarm ho, aur tauba kar.
20 Dekh, main̲ darwáze par khaṛá
hún̲, aur khaṭkhaṭátá hún̲: agar koí
merí áwáz sune, aur darwáza khole,
main̲ us pás andar áún̲gá, aur us ke
sáth kháún̲gá, aur wuh mere sáth
kháegá.
21 Jo gálib hotá hai main̲ use ap-
ne taḳht par apne sáth baiṭhne dún̲-
gá; chunánchi main̲ bhí gálib húá,
aur apne Báp ke sáth us ke taḳht par
baiṭhá hún̲.
22 Jis ká kán hai, sune, ki Rúh
kalísiyáon̲ se kyá kahtí hai.

IV BA'B.

BA'D us ke jo main̲ ne nigáh kí,
to dekho, ki ásmán par ek dar-
wáza khulá hai; aur pahlí áwáz jo
main̲ ne suní narsinge kí sí thí, jo
mujh se boltí thí; us ne kahá, ki
Idhar úpar á, aur main̲ tujhe we báten̲
dikhláún̲gá ki is ke ba'd zarúr hongí.
2 Tab wun̲hín̲ main̲ rúh men̲ shá-
mil ho gayá; phir kyá dekhtá hún̲,

ki ásmán par ek taḳht dhará hai, aur
us taḳht par koí baiṭhá hai.
3 Aur jo us par baiṭhá thá, wuh
dekhne men sang i yashm aur 'aqíq sá
thá: aur ek dhanuk, jo dekhne men
zumurrud sá thá, us taḳht ke gird thá.
4 Aur us taḳht ke áspás chaubís
taḳht the: aur un taḳhton par main
ne chaubís buzurg sufed posháḳ pahine
húe baiṭhe dekhe; aur un ke siron
par sone ke táj the.
5 Aur bijlián, aur garajen, aur áwázen,
us taḳht se nikaltí thín: aur ág ke
sát chirág us taḳht ke áge roshan the;
ye Ḳhudá kí sát Rúhen hain.
6 Aur us taḳht ke áge shíshe ká
ek samundar billaur kí mánind thá,
aur taḳht ke bích o bích aur taḳht ke
gird-á-gird chár jándár the, jo áge
píchhe ánkhon se bhare the.
7 Aur pahlá jándár babar kí má-
nind thá, aur dúsrá jándár bachhṛe kí
mánind, aur tísre jándár ká chihra
insán ká sá thá, aur chauthá jándár
uṛte 'uqáb ká sá.
8 Aur un chár jándáron men se ek
ek ke chha chha par the; aur un kí
cháron taraf aur andar ánkhen hí
ánkhen thín: aur we farágat nahín
rakhte, magar rát din kahte rahte, ki
Quddús, Quddús, Quddús, Ḳhudáwand
Ḳhudá, Qádir i mutlaq, jo thá, aur jo
hai, aur jo ánewálá hai.
9 Aur jab we jándár us kí, jo taḳht
par baiṭhá hai, aur abad-ul-ábád zinda
hai, buzurgí aur 'izzat aur shukrguzá-
rí karte hain,
10 Tab we chaubís buzurg us ke
sámhne, jo taḳht par baiṭhá hai, gir
paṛte hain, aur us ko jo abad tak
zinda hai sijda karte hain, aur apne
táj yih kahte húe us taḳht ke áge ḍál
dete hain,
11 Ki Ai Ḳhudáwand, tú hí jalál,
o 'izzat, aur qudrat ke láiq hai: kyún-
ki tú hí ne sárí chízen paidá kín, aur
we terí hí marzí se hain, aur paidá
húí hain.

V BA'B.

AUR main ne us ke dahine háth
men, jo taḳht par baiṭhá thá,
ek kitáb dekhí, jo andar aur báhar
likhí húí, aur sát muhron se band kí
gayí thí.
2 Aur main ne ek zoráwar firishte
ko dekhá, ki buland áwáz se yih
manádí kartá thá, Kaun is láiq hai
ki is kitáb ko khole, aur us kí muhren
toṛe?
3 Aur kisí ko maqdúr na húá, na
ásmán par, na zamín par, na zamín
ke níche, ki us kitáb ko khole, yá use
dekhe.
4 Aur main bahut royá, ki koí is
láiq na ṭhahrá, ki kitáb ko khole, aur
paṛhe, yá use dekhe.
5 Tab un buzurgon men se ek ne
mujhe kahá, ki Mat ro; dekh wuh
Babar, jo firqa i Yahúdáh se hai, aur
Dáúd kí Asl hai, gálib húá hai ki us
kitáb ko khole, aur us kí sáton muhr-
on ko toṛe.
6 Aur main ne nigáh kí, aur de-
kho, ki us taḳht aur cháron jándáron
ke darmiyán, aur un buzurgon ke
bích, ek Barra yún khaṛá hai, ki goyá
zabh kiyá gayá hai, jis ke sát síng,
aur sát ánkhen thín, jo Ḳhudá kí
sáton Rúhen hain, aur tamám rú e
zamín par bhejí gayí hain.
7 Chunánchi wuh áyá, aur us ke
dahine háth se, jo taḳht par baiṭhá
hai, us kitáb ko liyá.
8 Aur jab us ne kitáb lí thí, tab
we chár jándár aur chaubís buzurg us
Barre ke áge gir paṛe, aur har ek ke
háth men barbat aur baḳhúr se bhare
húe sone ke piyále the; ye muqad-
dason kí du'áen hain.
9 Aur we ek nayá rág yih kahte
húe gáte, ki Tú hí is láiq hai ki is
kitáb ko lewe, aur us kí muhren toṛe;
kyúnki tú zabh húá, aur apne lahú
se ham ko har ek firqe aur ahl i zubán
aur ummat aur qaum men se, Ḳhudá
ke wáste mol liyá;

10 Aur ham ko hamáre Ḳhudá ke
liye bádsháh aur káhin banáyá; aur
ham zamín par bádsháhat karenge.
11 Phir main ne nigáh kí, aur
taḳht, aur un jándáron aur buzurgon
ke gird-á-gird bahut se firishton kí
áwáz suní, jin ká shumár lákh-há-lákh
aur hazár-há-hazár thá;
12 Aur we baṛí áwáz se kahte the,
ki Barra jo zabh húá is láiq hai ki
qudrat, aur daulat, aur hikmat o tá-
qat, aur 'izzat o jalál, aur barakat
páwe.
13 Aur main ne har ek maḳhlúq
ko, jo ásmán par, aur zamín par, aur
zamín ke níche hai, aur un ko jo
samundar men hain, aur sárí chízon
ko jo un men hain, yih kahte suná, ki
Us ke liye jo taḳht par baiṭhá hai,
aur Barre ke liye, barakat, aur 'izzat,
aur jalál, aur qúwat abad tak hai.
14 Aur cháron jándár A'mín bole.
Aur chaubís buzurgon ne girke use,
jo abad tak zinda hai, sijda kiyá.

VI BA'B.

AUR jab Barre ne un muhron men
se ek ko toṛá, tab main ne de-
khá, aur un cháron jándáron men se
ek kí áwáz bádal ke garajne kí mánind
suní, jo bolá, ki A' aur dekh.
2 Aur main ne nazar kí, aur dekho,
ki ek nuqra,í ghoṛá, aur us par ek
sawár kamán liye thá; aur ek táj use
diyá gayá: aur wuh fath kartá húá,
aur fathmand hone ko, niklá.
3 Aur jab us ne dúsrí muhr toṛí,
tab main ne dúsre jándár ko yih kah-
te suná, ki A' aur dekh.
4 Tab ek dúsrá surang ghoṛá niklá:
aur us ke sawár ko yih diyá gayá, ki
sulh ko zamín se chhín le, aur yih ki
log ek dúsre ko qatl karen; aur ek
baṛí talwár us ko dí gayí.
5 Aur jab us ne tísrí muhr toṛí,
tab main ne tísre jándár ko yih kahte
suná, ki A' aur dekh. Phir main ne
nazar kí, aur, dekho, ki ek mushkí
ghoṛá, aur jo us par sawár thá tarázú
háth men liye thá:
6 Aur main ne un cháron jándáron
ke bích men se ek áwáz yih kahtí
suní, ki Gehún dínár ká ser bhar, aur
jau dínár ke tín ser; par tel aur mai
ko zarar mat pahunchá.
7 Aur jab us ne chauthí muhr toṛí,
to main ne chauthe jándár ko yih
kahte suná, ki A' aur dekh.
8 Phir main ne nazar kí, aur, de-
kho, ki ek ghoṛá phíke rang ká, aur
ek us par sawár jis ká nám Maut hai,
aur 'A'lam i gáib us ke píchhe rawán
hai. Aur unhen zamín kí chauthái
par yih iḳhtiyár diyá gayá, ki we
talwár, aur bhúkh, aur maut, aur za-
mín ke darindon se halák karen.
9 Jab us ne pánchwín muhr toṛí, to
main ne qurbángáh ke níche un kí
rúhon ko dekhá, jo Ḳhudá ke kalám
aur us gawáhí ke liye, jo unhon ne dí
thí, máre gaye:
10 Aur unhon ne buland áwáz se
chilláke kahá, ki Ai Málik, pák aur
barhaqq, tú kab tak 'adálat na karegá,
aur zamín ke rahnewálon se hamáre
ḳhún ká badlá na legá?
11 Tab un men se har ek ko sufed
pairáhan diyá gayá, aur unhen kahá
gayá, ki aur thoṛí muddat tak sabr
karen, jab tak ki un ke ham-ḳhidmat
aur un ke bhái, jo un kí tarah máre
jáne par the, tamám hon.
12 Aur main ne nazar kí ki jab us
ne chhaṭhí muhr toṛí, aur, dekho, to
baṛá bhaunchál áyá, aur súraj bálon ke
kammal kí mánind kálá, aur chánd
lahú sá ho gayá;
13 Aur ásmán ke sitáre isí tarah
zamín par gir paṛe, jis tarah anjír ke
daraḳht se us ke kachche phal gir
játe hain, jab use baṛí ándhí hilátí hai.
14 Aur ásmán túmár kí tarah, jab
áp se lapeṭá jáe, sarak gayá, aur har ek
pahár, aur ṭápú, apní apní jagah se ṭal
gayá.
15 Aur dunyá ke bádsháhon, aur

amíron, aur máldáron, aur hazáríon,
aur zorwálon, aur har ek gulám aur
har ek ázád ne apne ta,ín gáron aur
paháron kí chatánon ke darmiyán
chhipáyá;
16 Aur paháron aur chatánon se
yih kahá, ki Ham par giro, aur ham ko
us ke chihre se, jo takht par baithá
hai, aur Barre ke gazab se, chhipáo:
17 Kyúnki us ke qahr ká roz 'azím
á pahunchá; ab kaun thahar saktá
hai?

VII BA'B.

AUR ba'd us ke main ne zamín ke
cháron konon par chár firishte
khare dekhe, ki zamín par cháron
hawáon ko thámte the, tá na howe ki
hawá zamín par, yá samundar par, yá
kisí darakht par chale.
2 Phir main ne ek aur firishte ko
púrab se uthte dekhá, jis ke pás zinda
Khudá kí muhr thí; aur us ne un
cháron firishton se, jinhen yih diyá
gayá thá ki zamín aur samundar ko
zarar pahuncháwen, buland áwáz se
pukárkar,
3 Kahá, Jab tak ki ham apne
Khudá ke bandon ke máthe par muhr
na kar len, tum zamín, aur daryá, aur
darakhton ko, zarar na pahuncháná.
4 Aur main ne un ká shumár, jin
par muhr kí gayí thí, suná, ki baní
Isráel ke sab firqon men se ek sau
chauálís hazár par muhr kí gayí.
5 Yahúdáh ke firqe se bárah hazár
par muhr kí gayí. Rúbin ke firqe se
báhar hazár par muhr kí gayí. Jadd
ke firqe se bárah hazár par muhr kí
gayí.
6 A'shar ke firqe se bárah hazár
par muhr kí gayí. Naftálí ke firqe se
bárah hazár par muhr kí gayí. Mu-
nassí ke firqe se bárah hazár par muhr
kí gayí.
7 Sama'ún ke firqe se bárah hazár
par muhr kí gayí. Láwí ke firqe se
bárah hazár par muhr kí gayí. Ishakár
ke firqe se bárah hazár par muhr kí
gayí.
8 Zabulún ke firqe se bárah hazár
par muhr kí gayí. Yúsuf ke firqe se
bárah hazár par muhr kí gayí. Binya-
mín ke firqe se bárah hazár par muhr
kí gayí.
9 Ba'd us ke main ne nazar kí, aur,
dekho, ki har ek qaum, aur firqe, aur
log, aur ahl i zubán men se ek barí
jamá'at, jise koí shumár nahín kar
saktá, sufed jáma pahine aur khurma
kí dálíán háthon men liye, us takht ke
áge aur Barre ke huzúr kharí hai;
10 Aur buland áwáz se chilláke
yún kahtí hai, ki Naját hamáre Khudá
ko, jo takht par baithá, aur Barre ko
hai.
11 Aur sáre firishte takht, aur un
buzurgon, aur un cháron jándáron ke
gird khare the; phir takht ke áge
aundhe gir pare, aur Khudá ko sijda
kiyá,
12 Aur bole, A'mín: barakat, aur
jalál, aur dánish, aur shukrguzárí, aur
'izzat, aur qudrat, aur táqat, abad tak
hamáre Khudá ke liye hon. A'mín.
13 Aur un buzurgon men se ek ne
jawáb deke mujh se púchhá, ki We jo
sufed jáma pahine hain, kaun hain, aur
kahán se áe?
14 Aur main ne us se kahá, ki Ai
khudáwand, tú jántá hai. Tab us ne
mujhe kahá, Ye we hí hain jo barí
musíbat men se nikal áe, aur unhon ne
apne jámon ko Barre ke lahú se dhoyá,
aur unhen sufed kiyá.
15 Isí wáste we Khudá ke takht ke
áge hain, aur us kí haikal men rát din
us kí bandagí karte: aur wuh jo takht
par baithá hai un ke darmiyán sukú-
nat karegá.
16 We phir bhúkhe na honge, aur
na piyáse; aur we na dhúp na koí
garmí utháenge.
17 Kyúnki Barra, jo takht ke bích
o bích hai, un kí gallabání karegá, aur
unhen páníon ke zinda soton pás

pahuncháegá: aur Ḳhudá un kí ánkh-
on̲ se har ek ánsú ponchhegá.

VIII BA'B.

AUR jab us ne sátwín̲ muhr toṛí,
tab ásmán men̲ qaríb ádhí ghaṛí
kí ḳhámoshí húí.
2 Aur main̲ ne un sáton̲ firishton̲
ko, jo Ḳhudá ke áge khaṛe the, dekhá,
ki unhen̲ sát narsinge diye gaye.
3 Phir ek aur firishta áyá, aur sone
ká baḳhúrdán liye húe qurbángáh ke
úpar khaṛá húá; aur bahut baḳhúr use
diyá gayá, tá ki use sáre muqaddason̲
kí du'áon̲ ke sáth sunahlí qurbángáh
par, jo taḳht ke áge hai, guzráne.
4 Aur us baḳhúr ká dhún̲wán̲, mu-
qaddason̲ kí du'áon̲ men̲ milke, firishte
ke háth se Ḳhudá ke pás úpar gayá.
5 Phir us firishte ne baḳhúrdán ko
liyá, aur us men̲ qurbángáh se ág leke
bharí, aur zamín par phenkí; tab
áwázen̲ húín̲, aur garjen̲, aur bijlíán,
aur bhaun̲chál.
6 Aur un sát firishton̲ ne jin ke pás
sát narsinge the, phúnkne ke liye áp ko
taiyár kiyá.
7 Aur pahile firishte ne narsingá
phúnká, tab ole aur ág ḳhún-ámez
maujúd húí, aur wuh zamín par ḍálí
gayí: aur tiháí daraḳht jal gaye, aur
tamám harí ghás jal gayí.
8 Phir dúsre firishte ne narsingá
phúnká, tab jaise ek baṛá paháṛ ág se
jaltá húá samundar men̲ ḍálá gayá, aur
samundar ká tísrá hissa lahú ho gayá;
9 Aur maḳhlúqát kí tiháí, jitne
samundar men̲ ján rakhte the, mar
gaye; aur jaházon̲ ká tísrá hissa tabáh
ho gayá.
10 Phir tísre firishte ne narsingá
phúnká, tab baṛá sitára chirág sá jaltá
húá ásmán se ṭúṭá, aur nadíon̲ aur
pání ke soton̲ kí tiháí par já girá;
11 Us sitáre ká nám Nágdauná hai;
aur pánion̲ kí tiháí nágdauná ho gayí;
aur bahut se ádmí un pánion̲ ke sabab
se mar gaye, ki we karwe ho gaye the.
12 Phir chauthe firishte ne narsingá
phúnká, to tiháí súraj, aur tiháí chánd,
aur tiháí sitáre máre gaye, yahán̲ tak
ki un kí tiháí tárík ho gayí, aur din
kí tiháí, aur waise hí rát kí tiháí bhí,
roshan na thí.
13 Phir jo main̲ ne nazar kí, to ek
firishte ko ásmán ke bích o bích urte
húe aur baṛí áwáz se yih kahte suná,
ki Zamín ke rahnewálon̲ par, un tín
firishton̲ ke narsinge kí báqí áwázon̲
ke sabab jo phúnkne par hain̲, afsos,
afsos, afsos!

IX BA'B.

AUR pánchwen̲ firishte ne phúnká,
tab main̲ ne ek sitára ásmán se
zamín par girá húá dekhá, aur us kúe
kí kunjí, jis kí tháh nahín̲, use dí
gayí.
2 Aur us ne us kúe ko, jis kí tháh
nahín̲, kholá; to us kúe se baṛe tanúr
ká sá dhún̲wán̲ uṭhá; aur us kúe ke
dhún̲wen̲ se súraj aur hawá tárík ho
gayí.
3 Aur us dhún̲wen̲ se zamín par
ṭiḍḍíán̲ niklín̲; aur unhen̲ waisá hí
maqdúr diyá gayá, jaisá zamín ke
bichchhúon̲ ká hai.
4 Aur unhen̲ yih kahá gayá, ki
Zamín kí ghás, yá kisí sabzí, yá kisí
daraḳht ko zarar na pahuncháen̲, ma-
gar sirf un ádmíon̲ ko jin ke máthon̲
par Ḳhudá kí muhr nahín̲.
5 Aur unhen̲ yih diyá gayá, ki we
un ko ján se na máren̲, balki yih ki we
ádmí pánch mahíne tak azíyat uṭhá-
wen̲; aur un kí azíyat bichchhú ke
ḍank kí sí thí, jab wuh ádmíon̲ ko
ḿártá hai.
6 Aur un dinon̲ ádmí maut ḍhún-
ḍhen̲ge, aur use na páwen̲ge; aur
marne ke mushtáq hon̲ge, aur maut
un se bhágegí.
7 Aur un ṭiḍḍíon̲ kí súraten̲ un
ghoṛon̲ kí sí thín̲, jo laṛáí ke liye
taiyár kiye gaye hain̲; aur un ke siron̲
par goyá sone ke táj, aur un ke chihre
ádmíon̲ ke se chihre the.
8 Aur un ká bál 'auraton̲ ke bálon̲

kí mánind, aur un ke dánt babar ke se the.

9 Aur un ke baktar lohe ke baktaron kí mánind: aur un ke paron kí áwáz rathon aur bahut ghoṛon kí sí áwáz, jo laṛáí men dauṛen.

10 Aur un kí dumen bichchhúon kí sí thín, aur ḍank un kí dumon men the; aur unhen iḳhtiyár thá ki pánch mahínon tak ádmíon ko zarar pahuncháwen.

11 Aur us atháh kúe ká firishta un ke úpar bádsháh thá; us ká nám 'Ibrání men Abaddon, aur Yúnání men Apullíon hai.

12 Ek afsos guzar gayá; dekho, do aur afsos un báton ke ba'd ánewále hain.

13 Phir chhaṭhe firishte ne phúnká, aur main ne sonahlí qurbángáh ke cháron síngon men se, jo Ḳhudá ke huzúr hai, ek áwáz suní,

14 Jo us chhaṭhe firishte se, jis ke pás narsingá thá, kahtí thí, ki Un cháron firishton ko, jo Furát kí baṛí nadí par band hain, khol de.

15 Phir we chár firishte chhúṭe, jo ek ghaṛí, aur ek din, aur ek mahíne, aur ek baras tak taiyár the, ki ádmíon men se tihái ko már ḍálen.

16 Aur faujon ke sawár shumár men bís karoṛ the: aur main ne un ká shumár waisá suná.

17 Aur we ghoṛe aur un ke sawár dekhne men mujhe yún nazar áe, ki un ke baktar ág ke mánind surḳh, aur dhúnwen ke mánind níle, aur gandhak ke mánind píle the; aur un ke ghoṛon ke sir babar ke siron kí mánind; aur un ke munhon se ág aur dhúnwán aur gandhak nikaltí thí.

18 Aur us ág, aur dhúnwen, aur gandhak se, jo un ke munh se nikaltí thí, ya'ne, in tínon áfaton se tihái ádmí máre gaye.

19 Ki un ghoṛon ke maqdúr un ke munh men, aur un kí dumon men hain; kyúnki un kí dumen sámpon kí mánind sir rakhtín, aur we un se zarar pahuncháte hain.

20 Aur báqí ádmíon ne, jo un áfaton se máre na gaye the, apne háthon ke kámon se tauba na kí, ki dewon kí aur sone aur rúpe aur pítal aur patthar aur lakṛí kí múraton kí, jo na dekh aur na sun aur na chal saktín, púja na karen:

21 Aur unhon ne apní ḳhúnrezíon, aur apní jádúgarion, aur apní ziná, aur apní choríon se, jo we karte the, tauba na kí.

X BA'B.

PHIR main ne ek aur zoráwar firishte ko ásmán se utarte dekhá, jo ek badlí ko oṛhe, aur us ke sir par dhanuk thá; aur us ká chihra áftáb sá, aur us ke pánw ág ke sutúnon kí mánind the:

2 Aur us ke háth men ek chhoṭí sí kitáb khulí húí thí: aur us ne apná dahiná pánw samundar par, aur báyán ḳhushkí par dhará,

3 Aur baṛí áwáz se, jaise babar garajtá hai, pukárá: aur jab us ne pukárá, tab bádal ne garajne kí apní sát áwázen dín.

4 Aur jab bádal apne sát ra'don kí áwázen de chuká thá, to main likhne par thá: tab main ne ásmán se ek áwáz suní, jo mujhe farmátí thí, ki Bádal ke un sát ra'don se jo bát húí, us par muhr kar rakh, aur mat likh.

5 Tab us firishte ne, jise main ne samundar aur ḳhushkí par khaṛá dekhá, apná háth ásmán kí taraf uṭháyá,

6 Aur us kí jo abad tak zinda hai, jis ne ásmán ko aur jo kuchh us men hai, aur zamín ko aur jo kuchh us main hai, aur samundar ko aur jo kuchh us men hai, paidá kiyá, qasam kháí, ki phir aur muddat na hogí:

7 Balki sátwen firishte kí áwáz ke dinon men, jab wuh phúnkne par húá, Ḳhudá ká poshída matlab, jaisá us ne

apne khidmat-guzár nabíon ko khush-
khabarí dí, púrá hogá.
8 Aur us áwáz ne jo main ne ásmán
se suní, phir mujh se bát kí, aur kahá,
Já, wuh chhoṭí khuli húí kitáb, jo us
firishte ke, jo daryá aur khushkí par
khaṛá hai, háth men hai, le.
9 Tab main us firishte ke pás gayá,
aur us se kahá, ki Wuh chhoṭí kitáb
mujh ko de. Aur us ne mujhe kahá,
Le, aur use khá já; wuh terá peṭ kaṛ-
wá kar degí, par tere munh men shahd
sí míṭhí lagegí.
10 Tab main ne wuh chhoṭí kitáb
us firishte ke háth se lí, aur use khá
gayá; aur wuh mere munh men shahd
kí tarah míṭhí thí; par jab main use
khá chuká, merá peṭ kaṛwá ho gayá.
11 Aur us ne mujhe kahá, Zarúr
hai ki tú bahut se logon, aur qaumon,
aur ahl i zubán, aur bádsháhon kí
bábat phir nubúwat kare.

XI BA'B.

AUR ek sarkanḍá jaríb kí mánind
mujhe diyá gayá; aur wuh firish-
ta khaṛá hoke kahtá thá, ki Uṭh, aur
Khudá kí haikal, aur qurbángáh, aur
un ko jo us men 'ibádat karte hain,
andáza kar.
2 Magar us dálán ko, jo haikal ke
báhar hai, chhoṛ de, aur use mat náp;
kyúnki wuh gair-qaumon ko diyá
gayá hai: aur we muqaddas shahr ko
bayálís mahínon tak pámál karengí.
3 Aur main apne do gawáhon ko
ikhtiyár dúngá, aur we ṭáṭ pahinkar
ek hazár do sau sáṭh din tak nubúwat
karenge.
4 Yih we do darakht zaitún ke, aur
do chirágdán hain, jo zamín ke Khudá
ke huzúr khaṛe hain.
5 Aur agar koí cháhe ki unhen
zarar pahuncháe, to un ke munh se
ág nikaltí, aur un ke dushmanon ko
khá játí hai: so agar koí cháhe ki
unhen zarar pahuncháe, to zarúr hai
ki wuh isí tarah márá jáwe.
6 Un ko ikhtiyár hai ki ásmán ko
band karen, ki un kí nubúwat ke dinon
men pání na barse: aur pánion par
bhí ikhtiyár rakhte, ki unhen lahú
baná ḍálen, aur jab jab cháhen, zamín
par har tarah kí áfat láwen.
7 Aur we jab apní gawáhí de chuk-
enge, to wuh darinda jánwar, jo atháh
kúe se nikaltá hai, un se laṛegá, aur un
par gálib hogá, aur unhen már ḍálegá.
8 Aur un kí láshen us baṛe shahr
ke bázár men, jo tashbíh ke taur par
Sadúm aur Misr kahlátá hai, jahán
hamárá Khudáwand bhí salíb par
khínchá gayá, paṛí rahengí.
9 Aur logon, aur firqon, aur ahl i
zubán, aur qaumon ke ba'ze un kí
láshon ko sáṛhe tín din tak dekhá
karenge, aur un kí láshon ko qabron
men rakhne na denge.
10 Aur zamín ke rahnewále un par
khushí o khurramí karenge, aur ek
dúsre ko saugáten bhejenge; kyúnki
un do nabíon ne zamín ke rahnewálon
ko satáyá thá.
11 Aur sáṛhe tín din ke ba'd zindagí
kí Rúh Khudá kí taraf se un men dar
áí, aur we apne pánwon par khaṛe ho
gaye; tab jinhon ne unhen dekhá,
unhen baṛá khauf áyá.
12 Aur unhon ne ásmán se ek baṛí
áwáz suní, jo unhen kahtí thí, ki Idhar
úpar áo. Aur we bádal men áke ás-
mán par chale gaye; aur un ke dush-
manon ne un ko dekhá.
13 Phir usí ghaṛí ek baṛá bhaun-
chál áyá, aur us shahr ká daswán hissa
gir gayá: aur us bhaunchál men sát
hazár ádmí ján se máre gaye, aur báqí
jo the hirásán ho gaye, aur unhon ne
ásmán ke Khudá kí buzurgí kí.
14 Dúsrá afsos guzar gayá; dekho,
tísrá afsos jald átá hai.
15 Aur sátwen firishte ne phúnká,
aur ásmán par baṛí áwázen yih kahtí
húí áín, ki Dunyá kí bádsháhaten
hamáre Khudáwand aur us ke Masíh
kí ho gayín, aur wuh abad tak bád-
sháhat karegá.

16 Aur chaubís buzurg, jo apne apne taḳht par Ḳhudá ke huzúr baiṭhe the, muṉh ke bal gire, aur Ḳhudá ko sijda kiyá,

17 Aur bole, ki Ai Ḳhudáwand Ḳhudá, Qádir i mutlaq, jo hai, aur jo thá, aur jo ánewálá hai, ham terá shukr karte haiṉ; kyúṉki tú ne apní baṛí qudrat iḳhtiyár kar lí, aur bádsháhat kí.

18 Aur qaumeṉ gussa húíṉ, aur terá qahr áyá, aur murdoṉ ká waqt pahunchá, ki un kí 'adálat kí jáe, aur ki tú apne ḳhidmat-guzár nabíoṉ, aur muqaddas logoṉ ko, aur un ko jo tere nám se ḍarte haiṉ, kyá chhoṭe kyá baṛe, ajr baḳhshe, aur un ko jo zamín ko ḳharáb karte haiṉ, ḳharáb kare.

19 Aur Ḳhudá kí haikal ásmán meṉ kholí gayí, aur us kí haikal meṉ us ke 'ahd ká sandúq dekhne meṉ áyá, aur bijliáṉ, aur áwázeṉ, aur garajeṉ, aur bhauṉchál áe, aur baṛe ole paṛe.

XII BA'B.

AUR ek baṛá nishán ásmán par nazar áyá; ek 'aurat súraj ko oṛhe húe, aur chánd us ke páṉwoṉ tale, aur us ke sir par bárah sitároṉ ká táj thá:

2 Aur wuh 'aurat hámila thí, aur dard se chillátí, aur janne ko ainṭhtí thí.

3 Phir ek aur nishán ásmán par dikhái diyá: aur, dekho, ek baṛá surḳh azhdahá, jis ke sát sir aur das síng, aur us ke siroṉ par sát táj the, záhir húá.

4 Aur us kí dum ne ásmán kí tihái sitáre khiṉche, aur unheṉ zamín par ḍálá: aur wuh azhdahá us 'aurat ke áge, jo janne par thí, já khaṛá húá, tá ki jab wuh jane, to us ke bachche ko nigal jáwe.

5 Aur wuh farzand i narína janí, jo ki lohe ká 'asá leke sab qaumoṉ par hukúmat karegá: aur us ká laṛká Ḳhudá ke aur us ke taḳht ke áge uṭhá liyá gayá.

6 Aur wuh 'aurat bayábán meṉ, jaháṉ us kí jagah hai jo Ḳhudá ne taiyár kí thí, bhág gayí, tá ki waháṉ we ek hazár do sau sáṭh din tak us kí parwarish kareṉ.

7 Phir ásmán par laṛáí húí: Míkáel aur us ke firishte azhdahe se laṛe; aur azhdahá aur us ke firishte laṛe.

8 Lekin gálib na húe; aur na ásmán par un kí phir jagah milí.

9 So baṛá azhdahá nikálá gayá, wuhí puráná sámp, jo Iblís aur Shaitán kahlátá hai, aur jo sáre jahán ko dagá detá hai: wuh zamín par giráyá gayá, aur us ke firishte bhí us ke sáth giráe gaye.

10 Phir maiṉ ne ek baṛí áwáz ko ásmán se yih kahte suná, ki Ab naját, aur qudrat, aur saltanat hamáre Ḳhudá kí áí, aur us ke Masíh ká iḳhtiyár bhí; kyúṉki hamáre bháíoṉ par tuhmat lagánewálá, jo rát din hamáre Ḳhudá ke áge un par tuhmat lagátá thá, giráyá gayá.

11 Aur unhoṉ ne Barre ke lahú ke sabab, aur apní gawáhí kí bát ke bá'is, us ko jít liyá; aur unhoṉ ne apní jánoṉ ko marne tak 'azíz na jáná.

12 Is wáste, tum, ai ásmáno, aur un par ke rahnewálo, ḳhushí karo. Afsos un par jo ḳhushkí aur tarí ke rahnewále haiṉ! is liye ki Iblís baṛe gusse se tum pás utrá, ki wuh jántá hai ki us ke liye thoṛí muhlat báqí hai.

13 Aur jab us azhdahe ne dekhá ki maiṉ zamín par giráyá gayá, to us ne us 'aurat ko, jo farzand i narína janí thí, satáyá.

14 Aur us 'aurat ko baṛe 'uqáb ke do par diye gaye, tá ki wuh us sámp ke sámhne se bayábán ko apne maqám tak uṛ jáe, jaháṉ ek zamán, aur do zamán, aur ním zamán tak us kí parwarish muqarrar kí gayí.

15 Phir us sámp ne apne muṉh se pání nadí kí mánind us 'aurat ke píchhe baháyá, tá ki aisá howe ki nadí use bahá le jáwe.

16 Par zamín ne us 'aurat kí madad kí, ki zamín ne apná mun̲h kholá, aur us nadí ko, jo azhdahe ne apne mun̲h se baháí thí, pí liyá.

17 Aur azhdahá 'aurat par g̲ussa húá, aur us kí báqí aulád se, jo Ḳhudá ke hukm mánte, aur Yisú' Masíh kí gawáhí rakhte hain̲, laṛne gayá.

XIII BA'B.

AUR main̲ samundar kí retí par khaṛá thá, aur dekhá ki ek darinda jánwar samundar se niklá, jis ke sát sir, aur das síng the, aur us ke síngon̲ par das táj, aur us ke siron̲ par kufr ke nám.

2 Aur wuh darinda jánwar jo main̲ ne dekhá, tendúá kí shakl thá, aur us ke pán̲w bhálú ke se, aur mun̲h us ká babar ká sá; us azhdahe ne apná iqtidár, aur apná taḳht, aur baṛá iḳhtiyár use diyá.

3 Aur main̲ ne dekhá ki us ke siron̲ men̲ se ek par goyá ek zaḳhm kárí lagá hai; par us ká kárí zaḳhm changá kiyá gayá thá; aur sárí zamín us jánwar ke píchhe ta'ajjub kartí chalí.

4 Aur unhon̲ ne us azhdahe kí, jis ne us jánwar ke ta,ín̲ iḳhtiyár diyá, parastish kí, aur us jánwar kí parastish kí, aur we bole, Kaun us jánwar kí mánind hai? kaun us se laṛ saktá hai?

5 Aur ek mun̲h baṛá bol-bolnewálá aur kufr-kahnewálá use diyá gayá, aur bayálís mahíne tak laṛáí karne ko use iḳhtiyár baḳhshá gayá.

6 Aur us ne Ḳhudá kí bábat kufr kahne men̲ apná mun̲h kholá, ki us ke nám, aur us ke ḳhaime, aur un ke haqq men̲ jo ásmán par rahte hain̲, kufr bake.

7 Aur use yih diyá gayá, ki muqaddas logon̲ se muqábala kare, aur un par g̲álib howe, aur sab firqon̲ aur ahl i zubán, aur qaumon̲ par, use iḳhtiyár 'ináyat húá.

8 Aur zamín ke we sab rahnewále, jin ke nám us Barre ke daftar i hayát men̲, jo biná e 'álam se qatl húá, likhe nahín̲ gaye, us kí pújá karen̲ge.

9 Agar kisí ká kán ho, to sune.

10 Agar koí qaidíon̲ ko ikaṭṭhá kar le átá hai, so qaid men̲ paṛegá; agar koí talwár se qatl kartá hai, so talwár hí se qatl hoga. Muqaddas logon̲ kí sabr aur ímán isí men̲ hai.

11 Phir main̲ ne dekhá ki ek aur darinda jánwar zamín men̲ se uṭhá; aur barre kí mánind us ke do síng the, par azhdahe kí tarah boltá thá.

12 Yih pahle jánwar ká sárá iḳhtiyár rakhke us ke áge 'amal kartá hai, aur zamín aur us ke rahnewálon̲ se pahle jánwar ko jis ká zaḳhm kárí changá kiyá gayá thá, pujwátá hai.

13 Aur wuh baṛí karámát kartá hai, yahán̲ tak ki logon̲ kí nazar men̲ ásmán se zamín par ág názil kartá.

14 Aur un karámát se, jinhen̲ us darinde ke sámhne us ko karne ko diyá gayá zamín ke rahnewálon̲ ko dagá detá hai; ki zamín ke rahnewálon̲ se kahtá hai, ki Tum us jánwar kí, jis men̲ talwár ká g̲háo thá, aur tau bhí wuh jiyá, ek múrat banáo.

15 Aur use yih diyá gayá, ki us jánwar kí múrat ko ján baḳhshe, ki us jánwar kí wuh múrat báten̲ bhí kare, aur un sab ko, jo us jánwar kí múrat ko na pújen̲, qatl karwáe.

16 Aur wuh sab chhoṭe baṛe, daulatmand aur g̲aríb, ázád aur g̲ulám, sabhon̲ ke dahine háth, yá máthe par ek ek nishán karwá detá:

17 Tá ki koí ḳharíd faroḳht na kar sake, magar wuhí jis men̲ wuh nishán, yá us jánwar ká nám, yá us ke nám ká shumár ho.

18 Hikmat is men̲ hai. Wuh jo samajh rakhtá hai, us jánwar ká 'adad gin jáe; kyún̲ki wuh insán ká 'adad hai; aur us ká 'adad Chha sau chhiyásaṭh hai.

XIV BA'B.

PHIR jo maiṉ ne nigáh kí, aur,
dekho, ki Barra Saihún paháṛ
par khaṛá thá, aur us ke sáth ek lákh
chauális hazár the, jin ke máthoṉ par
us ke Báp ká nám likhá thá.
2 Phir maiṉ ne ásmán se ek áwáz
suní, jo bahut pánioṉ ke shor, aur baṛe
garajne kí áwáz kí mánind thí: aur
maiṉ ne barbat-nawázoṉ kí áwáz, jo
apní barbat bajáte the, suní:
3 Aur we takht ke sámhne, aur un
cháron jándároṉ aur buzurgoṉ ke áge
goyá nayá gít gá rahe the; aur koí
un ek lákh chauális hazár ke siwá jo
zamín se kharíde gaye the, us gít ko
síkh na saká.
4 Ye we log haiṉ jo 'auratoṉ ke
sáth gandagí meṉ na paṛe; ki kuṉ-
wáre haiṉ. Ye we haiṉ jo Barre ke
píchhe játe haiṉ jahán kahíṉ wuh játá
hai. Ye Khudá aur Barre ke liye
pahle phal hoke ádmíoṉ meṉ se mol
liye gaye haiṉ.
5 Aur un ke muṉh meṉ makr páyá
na gayá, kyúṉki we Khudá ke takht
ke áge be-'aib haiṉ.
6 Aur maiṉ ne ek aur firishte ko
Injíl abadí liye húe dekhá, ki ásmán
ke bích o bích uṛ rahá thá, tá ki zamín
ke rahnewáloṉ, aur sab qaumoṉ, aur
firqoṉ, aur ahl i zubán, aur logoṉ ko
khushkhabarí sunáwe.
7 Aur us ne baṛí áwáz se kahá,
Khudá se ḍaro, aur us ká jalál záhir
karo; kyúṉki us kí 'adálat kí ghaṛí
áí; aur us kí parastish karo, jis ne
ásmán, aur zamín, aur samundar, aur
pání ke chashme paidá kiye.
8 Aur us ke píchhe ek dúsrá firishta
ákar yúṉ bolá, ki Bábul, wuh baṛá
shahr, gir paṛá, gir paṛá; kyúṉki us
ne apní harámkárí kí gazabí mai sárí
qaumoṉ ko pilái.
9 Phir ek tísrá firishta un ke píchhe
áyá, aur baṛí áwáz se bolá, ki Jo koí
us darinde jánwar aur us kí múrat kí
pújá kartá hai, aur us ká nishán apne
máthe yá apne háth par hone detá
hai,
10 Wuh Khudá ke qahr kí us mai
ko, jo us ke qahr ke piyále meṉ be
miláe ḍhálí gayí, píegá; aur wuh
muqaddas firishtoṉ ke sámhne, aur
Barra ke áge, ág aur gandhak meṉ
'azáb uṭháegá:
11 Aur un ke 'azáb ká dhúṉwáṉ
abad tak uṭhtá rahtá hai, aur un ko
jo us darinde jánwar, aur us kí múrat
kí pújá karte haiṉ, aur us ko jo us ke
nám ká nishán liye hai, rát din kabhí
árám nahíṉ.
12 Muqaddas logoṉ kí sabr isí meṉ
hai: yaháṉ we haiṉ jo Khudá ke
hukmoṉ aur Yisú' ke ímán ko liye
rahte haiṉ.
13 Phir maiṉ ne ásmán se ek áwáz
suní, jo mujh se kahtí thí, ki Likh:
Mubárak we murde haiṉ, jo Khudá-
wand meṉ hoke ab se marte haiṉ;
Rúh kahtí hai, ki háṉ, tá ki we apní
mihnatoṉ se árám páweṉ; aur un ke
á'amál un ke sáth píchhe chale áte
haiṉ.
14 Phir maiṉ ne nazar kí, aur dekho,
ek sufed badlí, aur us badlí par koí
Ibn i A'dam sá baiṭhá thá, jis ke sir
par sone ká táj, aur us ke háth meṉ
ek tez hansúá thá.
15 Aur ek aur firishta haikal se
niklá, aur use jo badlí par baiṭhá thá
baṛí áwáz se pukárá, ki Apná hansúá
lagá, aur káṭ: kyúṉki tere káṭne ká
waqt áyá; ki zamín kí zirá'at pak
gayí.
16 Aur us ne, jo badlí par baiṭhá
thá, apná hansúá zamín par lagáyá,
aur zamín dirau kí gayí.
17 Phir ek aur firishta us haikal se,
jo ásmán meṉ hai, niklá; us pás bhí
ek tez hansúá thá.
18 Phir ek aur firishta, jis ká ikh-
tiyár ág par thá, qurbángáh se niklá,
aur us ko, jis kane tez hansúá thá,
baṛe shor se pukárke kahá, ki Apná
tez hansúá lagá, aur zamín ke angúrí

darakht ke guchchhe káṭ; kyúnki us ke angúr pak chuke.

19 Phir us firishte ne apná hansúá zamín par dhará, aur zamín ke angúr ke darakht ke phal ko káṭá, aur Ḳhudá ke gazab ke baṛe kolhú men ḍál diyá.

20 Aur wuh kolhú men shahr ke báhar peṛá gayá, aur us kolhú se lahú ek hazár chha sau stádíus tak aisá bahá, ki ghoṛon kí bágon tak pahunchá.

XV BA'B.

PHIR main ne ek aur nishán ásmán men dekhá, jo baṛá aur achambhe ká thá, ki sát firishte pichhlí sát áfaton ko liye húe hain; kyúnki Ḳhudá ká gazab un men bhará húá hai.

2 Aur main ne goyá shíshe ká ek samundar ág se milá húá dekhá, aur un ko bhí, jo us darinde jánwar, aur us kí múrat, aur us ke nishán, aur us ke nám ke 'adad par gálib áe the, us shíshe ke samundar par Ḳhudá kí barbat liye khaṛe the.

3 Aur we Ḳhudá ke bande Músá ká gít aur Barre ká gít yih kahke gáte hain, ki Ai Ḳhudáwand Ḳhudá, Qádir i mutlaq, tere kám baṛe aur achambhe ke hain: ai muqaddason ke Bádsháh, terí ráhen rást aur durust hain.

4 Ai Ḳhudáwand, kaun tujh se na ḍaregá? aur tere nám ká jalál záhir na karegá? kyúnki tú hí sirf quddús hai: ki sárí qaumen áwengí, aur tere áge sijda karengí, ki terí 'adálaten záhir húí hain.

5 Aur ba'd us ke jo main ne nazar kí, to dekho, ki gawáhí ke ḳhaime kí haikal ásmán par kholí gayí.

6 Aur we sát firishte un sáton áfaton ko liye sáf aur barráq poshák pahine húe, aur sone ke sínaband sínon par lagáe húe, haikal se nikal áe.

7 Aur un cháron jándáron men se ek ne sone ke sát piyále Ḳhudá ke qahr se bhare húe, jo abad ul ábád zinda hai, un sát firishton ko diye.

8 Aur wuh haikal Ḳhudá ke jalál aur us kí qudrat ke sabab dhúnwen se bhar gayí; aur jab tak un sáton firishton kí sát áfaten anjám tak na pahunchín, koí haikal men dáḳhil na ho saká.

XVI BA'B.

PHIR main ne haikal se ek baṛí áwáz suní, jo un sát firishton se yún kahtí thí, ki Rawána ho, aur Ḳhudá ke qahr ke un piyálon ko zamín par unḍelo.

2 Chunánchi pahlá chalá gayá, aur apná piyála zamín par unḍelá; tab un logon men jin par us darinda jánwar ká nishán thá, aur un men jo us kí múrat kí pújá karte the, burá aur zabún phoṛá paidá húá.

3 Phir dúsre firishte ne apná piyála samundar men unḍelá; tab wuh murde ká sá lahú ho gayá: aur har ek jándár jo samundar men thá múá.

4 Phir tísre firishte ne apná piyála nadíon aur páníon ke chashmon men unḍelá; aur we lahú ho gaye.

5 Aur main ne páníon ke firishte ko yih kahte suná, ki Ai Ḳhudáwand, jo hai, aur jo thá, tú hí 'ádil aur quddús hai, ki tú ne yún 'adálat kí.

6 Kyúnki unhon ne muqaddason aur nabíon ká ḳhún baháyá hai; so tú ne píne ko unhen lahú diyá, ki we isí láiq hain.

7 Phir main ne ek aur ko qurbángáh men se yih kahte suná, ki Hán, ai Ḳhudáwand Ḳhudá, Qádir i mutlaq, terí 'adálaten sachchí aur rást hain.

8 Phir chauthe firishte ne apná piyála súraj par unḍelá; aur use iḳhtiyár diyá gayá ki ádmíon ko ág se jhulsáe.

9 Aur ádmí saḳht garmí se jhulas gaye, aur Ḳhudá ke nám par, jo in áfaton par iḳhtiyár rakhtá hai, kufr

bakte the: aur unhon ne tauba na kí, ki us ká jalál záhir karen.

10 Phir pánchwen firishte ne us darinda jánwar ke takht par apná piyála undelá; aur us kí bádsháhí men táríkí chhá gayí; aur we máre dard ke apní zubánen chabáte the;

11 Aur apne dardon aur apne phoron ke bá'is ásmán ke Khudá par kufr bakte the, aur apne kámon se tauba na kí.

12 Phir chhathe firishte ne apná piyála us bare daryá men, jo Furát hai, undelá; aur us ká pání súkh gayá, tá ki púrab ke bádsháhon ke liye ráh taiyár howe.

13 Phir main ne us azhdahe ke munh se, aur us darinde jánwar ke munh se, aur jhúthe nabí ke munh se, tín nápák rúhon ko mendakon kí shakl nikalte dekhá.

14 Ki we achambhe dikhánewále dewon kí rúhen hain, jo zamín ke, balki sárí dunyá ke, bádsháhon pás játín, ki unhen Qádir i mutlaq Khudá ke roz 'azím kí laráí ke wáste jam'a karen.

15 Dekh, main chor kí mánind átá hún. Mubárak hai wuh jo jágtá, aur apní posháak kí khabardárí kartá hai; aisá na howe ki wuh nangá phire, aur log us kí sharm dekhen.

16 Phir us ne un ko ek makán men, jis ká nám 'Ibrání men Armajiddon hai, jam'a kiyá.

17 Phir sátwen firishte ne apná piyála hawá men undelá; tab ásmán kí haikal ke takht kí taraf se ek barí áwáz yih kahtí húí niklí, ki Ho chuká.

18 Tab áwázen, aur garajen, aur bijlián húín; aur bará bhaunchál áyá, aisá ki jab se ádmí zamín par hain, aisá bará aur sakht bhaunchál kabhí áyá na thá.

19 Aur wuh bará shahr tín tukre ho gayá, aur qaumon ke shahr gir gaye; aur barí Bábul Khudá ke huzúr yád áí, tá ki use apne shiddat i qahr kí mai ká piyála dewe.

20 Tab har ek tápú talke gáib ho gayá, aur pahár kahín páe na gaye.

21 Aur ásmán se ádmíon par man man bhar ke ole gire; aur olon kí áfat se ádmíon ne Khudá par kufr baká; kyúnki us ole kí niháyat hí sakht áfat thí.

XVII BA'B.

AUR ek un sát firishton men se jin ke pás sát piyále the áyá, aur mujh se báten kín, aur kahá, ki Idhar á; main tujh ko us barí kasbí kí sazá, jo bahut pánían par baithí hai, dikhláúngá:

2 Jis ke sáth zamín ke bádsháhon ne harámkárí kí, aur jis kí harámkárí kí mai se zamín ke báshinde matwále húe.

3 Phir wuh mujhe rúh men shámil karke bayábán men le gayá; aur wahán main ne ek 'aurat ko, qirmizí rang ke ek darinde jánwar par, jo kufr ke námon se bhará thá, aur jis ke sát sir aur das síng the, baithe dekhá.

4 Aur yih 'aurat argawání aur qirmizí jorá pahine, aur sone aur jawáhir aur motíon se árásta thí; aur ek sone ká piyála, makrúhát se aur us kí harámkárí kí gandagí se bhará húá, apne háth men liye thí:

5 Aur us ke máthe par ek nám likhá thá, RA'Z: BA'BUL I BUZURG: CHHINA'LON AUR ZAMI'N KI' MAKRU'HA'T KI' MA'.

6 Aur main ne dekhá ki wuh 'aurat muqaddas logon ke khún se, aur Yisú' ke shahídon ke lahú se, matwálí ho rahí thí; aur main us ko dekhkar sakht hairání se dang ho gayá.

7 Tab us firishte ne mujhe kahá, Tú kyún dang hai? Main us 'aurat aur us darinde jánwar ká ráz, jis par wuh sawár hai, aur jis ke sát sir aur das síng hain, tujh se kahúngá.

8 Wuh darinda jánwar, jo tú ne dekhá, so thá, aur ab nahín hai; aur

us atháh kúe se nikalne aur halákat men̲ jáne par hai; aur zamín ke rahnewále jin ke nám zindagí ke daftar men̲ bin'á e 'álam se likhe na gaye, us haiwán ko dekhke, jo thá, aur nahín̲ hai, agarchi hai, ta'ajjub karen̲ge.

9 Is kí wuh samajh yahán̲ hai, jis men̲ dánái hai. We sát sir sát paháṛ hain̲, jin par wuh 'aurat baiṭhí hai.

10 Aur sát bádsháh hain̲; pánch to gir gaye, ek hai, dúsrá ab tak nahín̲ áyá; aur jab áwegá, thoṛí muddat tak us ká rahná hogá.

11 Aur wuh darinda jánwar jo thá, aur nahín̲ hai, áṭhwán̲ wuhí hai, aur un sáton̲ men̲ se hai, aur halákat men̲ játá hai.

12 Aur das síng, jo tú ne dekhe, das bádsháh hain̲, jinhon̲ ne ab tak bádsháhat nahín̲ pái; lekin us darinde jánwar ke sáth ek sá'at tak bádsháhon̲ ká sá iḳhtiyár páwen̲ge.

13 Un sab kí ek hí ráe hai, aur we apná iqtidár aur iḳhtiyár us haiwán ko den̲ge.

14 We Barre se laṛáí karen̲ge, aur Barra un par gálib hogá; kyún̲ki wuh ḳhudáwandon̲ ká Ḳhudáwand, aur bádsháhon̲ ká Bádsháh hai; aur we jo us ke sáth hain̲, so buláe húe, aur chune húe, aur diyánatdár hain̲.

15 Phir us ne mujhe kahá, We pání jo tú ne dekhe, jahán̲ wuh kasbí baiṭhí hai, so log, aur gurohen̲, aur qaumen̲, aur ahl i zubán hain̲.

16 Aur us haiwán ke úpar we das síng, jo tú ne dekhe, us kasbí se 'adáwat karen̲ge, aur use be-kas aur barahna karen̲ge, aur us ká gosht kháen̲ge, aur use ág se jaláen̲ge.

17 Kyún̲ki Ḳhudá ne un ke dilon̲ men̲ yih ḍálá, ki we us kí murád bar láwen̲, aur ek hí ráe hon̲, aur apní bádsháhí us haiwán ko den̲, jab tak ki Ḳhudá kí báten̲ púrí na hon̲.

18 Aur wuh 'aurat, jise tú ne dekhá, so wuh baṛá shahr hai, jo zamín ke bádsháhon̲ par bádsháhat kartá hai.

XVIII BA'B.

BA'D un chízon̲ ke main̲ ne ek firishte ko ásmán par se utarte dekhá, jise baṛá iḳhtiyár milá; aur zamín us ke jalál se roshan ho gayí.

2 Aur us ne zor se pukárke únchí áwáz se yih kahá, ki Baṛí Bábul gir paṛí, gir paṛí, wuh dewon̲ ká ghar, aur har ek gandí rúh kí chaukí, aur har ek nápák aur makrúh parinde ká baserá ho gayí.

3 Kyún̲ki sárí qaumon̲ ne us kí harámkárí ke gazab kí mai pí lí, aur zamín ke bádsháhon̲ ne us ke sáth harámkárí kí, aur zamín ke saudágar us ke 'aish kí ziyádatí se daulatmand húe.

4 Phir main̲ ne ásmán se ek aur áwáz yih kahtí húí suní, ki Ai mere logo, us men̲ se nikal áo, tá ki tum us ke gunáhon̲ men̲ sharík na ho, aur us kí áfaton̲ men̲ se kuchh tum par na paṛe.

5 Kyún̲ki us ke gunáh ásmán tak pahunche, aur Ḳhudá ne us kí badkáríán̲ yád kín̲.

6 Jaisá us ne tum se sulúk kiyá, waisá hí tum bhí us se sulúk karo, use aur us ke kámon̲ ke muwáfiq do-chand do; us piyále men̲, jise us ne bhará, us ke liye dúná bhar do.

7 Jitná us ne áp ko shándár banáyá, aur 'aiyáshí kí, itne hí us ko 'azáb aur gam men̲ ḍálo: kyún̲ki wuh apne dil men̲ kahtí hai, ki Main̲ malika ban baiṭhí, aur main̲ to ránḍ nahín̲ hún̲, aur kabhí gam na dekhún̲gí.

8 Is liye ek hí din men̲ us par áfaten̲ áwen̲gí, ya'ne, maut, aur gam, aur kál; aur wuh ág se jalái jáegí; kyún̲ki Ḳhudáwand Ḳhudá jo us kí 'adálat kartá hai zoráwar hai.

9 Aur zamín ke bádsháh, jinhon̲ ne us ke sáth harámkárí aur 'aiyáshí kí hai, jab us ke jalne ká dhún̲wán̲ dekhen̲, us par roe píṭen̲ge, aur

10 Us ke 'azáb ke ḍar se dúr khaṛe húe kahen̲ge, Háe! háe! Bábul, wuh

baṛá shahr, wuh mazbút shahr! ek hí
ghaṛí men̲ terí 'adálat á pahunchí.
11 Aur zamín ke saudágar us par
roenge, aur gam karenge, ki ab koí un
kí ajnás mol nahín̲ letá:
12 Yih jinsen̲ sone aur rúpe kí, aur
jawáhirát, aur motí, aur mihín kattán,
aur argawání aur reshmí aur qirmizí
kapṛe, aur har ek ḳhushbúdár lakṛí,
aur tarah tarah ke háthí-dánt ke bar-
tan, aur har ek tarah kí besh-qímat
chob ke, aur támbe ke aur lohe aur
sang i marmar ke básan,
13 Aur dárchíní, aur ḳhushbúíán̲,
aur 'itr, aur lubán, aur mai, aur tel,
aur sáf maidá, aur gehún̲, aur chár-
páe, aur bheṛen̲, aur ghoṛe, aur gáṛián̲,
aur gulám, aur ádmíon̲ kí jánen̲ hain̲.
14 Ab tere dilchasp mewe tujh se
alag ho gaye; aur sárí nafís aur ḳhássí
ḳhássí chízen̲ tujhe chhoṛ gayín̲, aur
tú un ko phir kabhí na páwegí.
15 Un chízon̲ ke saudágar jo us ke
sabab máldár bane the, us ke 'azáb ke
ḳhauf se rote aur gam karte húe dúr
ḳhaṛe rahenge,
16 Aur kahenge, Háe! háe! wuh
baṛá shahr, jo mihín kapṛe aur arga-
wání aur qirmizí poshák pahine, aur
sone aur jawáhir aur motíon̲ se árásta
thá!
17 Kyún̲ki itní baṛí daulat ek hí
ghaṛí men̲ barbád ho gayí. Aur har
ek ná-ḳhudá, aur jaház par ke sab
musáfir, aur ḍánḍí, aur jitne ki sa-
mundar se kám rakhte hain̲, dúr khaṛe
rahe,
18 Aur us ke jalne ká dhún̲wán̲
dekhkar yún̲ pukár uṭhe, Kaun shahr
is baṛe shahr kí mánind hai?
19 Aur unhon̲ ne apne siron̲ par
ḳhák uṛái, aur ro ro aur gam karke
yún̲ pukár uṭhe, Háe! háe! aisá baṛá
shahr, jis men̲ we sab jo samundar
men̲ jaház chaláte us ke baṛe ḳharch
se daulatmand ho gaye! wuh ek hí
ghaṛí men̲ ujaṛ gayá.
20 Ai ásmán, aur ai muqaddas ra-
súlo aur paigambaro, us par ḳhushí
karo; kyún̲ki Ḳhudá ne us se tum-
hárá badlá liyá.
21 Phir ek zoráwar firishte ne ek
patthar, baṛí chakkí ke pát kí mánind,
uṭháyá, aur yih kahte húe samundar
men̲ phenká, ki Bábul, wuh baṛá
shahr, yún̲ zor se phenká jáegá, aur
phir kabhí páyá na jáegá.
22 Aur barbat-nawázon̲, aur mut-
ribon̲, aur bán̲slí-bajánewálon̲, aur nar-
singá-phúnknewálon̲ kí áwáz tujh
men̲ phir na suní jáegí; aur kisí tarah
ká pesha-wálá, koí pesha kyún̲ na ho,
tujh men̲ phir páyá na jáegá; aur
chakkí kí áwáz tujh men̲ phir na suní
jáegí;
23 Aur phir tujh men̲ kabhí chirág
roshan na hogá; aur phir tujh men̲
dulhá dulhin kí áwáz kadhí suní na
jáegí; kyún̲ki tere saudágar zamín ke
ashráf the; aur terí jádúgarí se zamín
kí sab qaumen̲ dagá khá gayín̲.
24 Aur nabíon̲ aur muqaddas logon̲
ká, aur jitne zamín par qatl húe un
ká lahú us men̲ páyá gayá.

XIX BA'B.

UN chízon̲ ke ba'd main̲ ne ásmán
par baṛí bhíṛ kí buland sí áwáz
yih kahtí húi suní, ki Hallilú-Yáh;
naját, aur jalál, aur 'izzat, aur qudrat,
Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá kí hain̲:
2 Kyún̲ki us kí 'adálaten̲ rást aur
barhaqq hain̲: is liye ki us ne us baṛí
kasbí kí, jis ne apní zinákárí se zamín
ko ḳharáb kiyá, 'adálat kí, aur apne
bandon̲ ke lahú ká badlá us ke háth
se liyá.
3 Phir dúsrí bár unhon̲ na kahá,
Hallilú-Yáh. Aur us ká dhún̲wán̲
abad-ul-ábád uṭhtá rahtá hai.
4 Aur we chaubís buzurg aur we
chár jándár aundhe mun̲h gire, aur
Ḳhudá ko, jo taḳht par baiṭhá hai,
sijda kiyá, aur kahá, A'mín; Hallilú-
Yáh.
5 Aur taḳht se ek áwáz yih kahte
húe niklí, ki Tum sab jo us ke bande

ho, aur jo us se ḍarte ho, kyá chhoṭe
kyá baṛe, hamáre Ḳhudá kí sitáish
karo.
6 Aur maiṉ ne ek baṛí bhíṛ kí sí
áwáz, aur bahut pánioṉ kí sí áwáz,
aur baṛe garaj kí sí áwáz, yih kahtí
húí suní, ki Hallilú-Yáh, kyúṉki
Ḳhudáwand Ḳhudá, Qádir i mutlaq,
bádsháhat kartá hai.
7 A'o, ham ḳhushí o ḳhurramí
kareṉ, aur us ko 'izzat deweṉ, is liye
ki Barre ká byáh á pahunchá, aur us
kí dulhin ne áp ko saṉwárá hai.
8 Aur use yih diyá gayá ki wuh
sáf aur shaffáf mihín kattání kapṛá
pahine, ki mihín kattání kapṛá mu-
qaddas logoṉ kí rástíáṉ hai.
9 Aur us ne mujh se kahá, ki
Likh: Mubárak we haiṉ jo Barre kí
shádí ke jashn meṉ buláe gaye haiṉ.
Aur wuh mujh se kahtá hai, ki Ye
Ḳhudá kí báteṉ barhaqq haiṉ.
10 Aur maiṉ us ke páṉwoṉ par use
sijda karne ke liye girá. Aur us ne
mujhe kahá, Ḳhabardár aisá na kar;
ki maiṉ terá aur tere bháíoṉ ká, jin
pás Yisú' kí gawáhí hai, ham-ḳhidmat
húṉ; Ḳhudá ko sijda kar; kyúṉki
gawáhí jo Yisú' par hai, nubúwat kí
rúh hai.
11 Phir maiṉ ne ásmán ko khulá
húá dekhá; aur, dekho, ki ek nuqraí
ghoṛá; aur jo us par sawár hai Amán-
atdár aur Sachchá kahlátá hai, aur
wuh rástí se 'adálat kartá, aur laṛtá hai.
12 Aur us kí ánkheṉ ág ke shua'le
kí mánind, aur us ke sir par bahut
se táj; aur us ká ek nám likhá húá hai
jise us ke siwá kisí ne na jáná.
13 Aur wuh ḳhún meṉ ḍúbá húá
libás pahine thá; aur us ká nám Ka-
lám i Ḳhudá hai.
14 Aur we faujeṉ jo ásmán meṉ
haiṉ, sáf aur sufed aur kattání libás
pahine húe, nuqraí ghoṛoṉ par us ke
píchhe ho líṉ.
15 Aur us ke muṉh se ek tez talwár
nikaltí hai, ki wuh us se qaumoṉ ko
máre: aur wuh lohe ke 'asá se un par
hukmrání karegá: aur wuh ḳhud
Qádir i mutlaq Ḳhudá ke qahr o gazab
kí mai ke kolhú meṉ raundtá hai.
16 Aur us ke libás aur us ke rán
par yih nám likhá hai, BA'DSHA'H-
OṈ KA' BA'DSHA'H, AUR ḲHUDA'-
WANDOṈ KA' ḲHUDA'WAND.
17 Phir maiṉ ne ek firishte ko
súraj meṉ khaṛe dekhá; aur us ne
buland áwáz se pukárá, aur tamám
parindoṉ se jo ásmán ke bích o bích
urte haiṉ yih kahá, A'o, aur buzurg
Ḳhudá ke jashn meṉ jam'a hoo;
18 Tá ki tum bádsháhoṉ ká gosht,
aur hazáríoṉ ká gosht, aur zoráwaroṉ
ká gosht, aur ghoṛoṉ aur un ke sawár-
oṉ ká gosht, aur ázádoṉ aur gulámoṉ
aur chhoṭoṉ aur baṛoṉ sab ká gosht
kháo.
19 Phir maiṉ ne dekhá, ki wuh
darinda jánwar, aur zamín ke bádsháh,
aur un kí faujeṉ ikaṭṭhí húíṉ, tá ki us
se jo ghoṛe par sawár thá aur us ke
lashkar se laṛeṉ.
20 Aur wuh darinda jánwar pakṛá
gayá, aur us ke sáth jhúṭhá nabí, jis
ne us ke huzúr we karámateṉ dikháíṉ,
jin se us ne un ko, jinhoṉ ne us darinda
jánwar ká nishán apne par qabúl kiyá,
aur un ko jo us kí múrat ko pújte the,
gumráh kiyá. Ye donoṉ us ág kí jhíl
meṉ, jo gandhak se jal rahí hai, jíte
ḍále gaye.
21 Aur jo báqí the, so us ghoṛe ke
sawár kí talwár se, jo us ke muṉh se
nikaltí thí, qatl kiye gaye; aur sáre
parinde un ke gosht se ser ho gaye.

XX BA'B.

PHIR maiṉ ne ek firishte ko ásmán
se utarte dekhá, jis ke háth meṉ
atháh kúe kí kunjí, aur ek baṛí zanjír
thí.
2 Aur us ne us azhdahe ko, jo pu-
räná sámp hai, ya'ne, Iblís aur Shaitán
ko, pakṛá, aur hazár baras tak jakaṛ
rakhá,
3 Aur us ko us atháh kúe meṉ

ḍálá, aur use band kar diyá, aur us par muhr kí, tá ki wuh áge logon ko dagá na de, jab tak hazár baras tamám na hon; ba'd us ke cháhiye ki wuh thoṛí muddat tak chhuṭá rahe.

4 Phir main ne takht dekhe, aur we un par baiṭhe the, aur 'adálat unhen dí gayí; aur un kí rúhon ko bhí dekhá, jinhon ne Yisú' kí gawáhí aur Khudá ke kalám ke wáste apná sir diyá, aur jinhon ne na us darinde jánwar, na us kí múrat ko pújá, aur na us ká nishán apne máthon aur apne háthon par qabúl kiyá thá; we zinda húe, aur Masíh ke sáth hazár baras tak bádsháhí karte rahe.

5 Par báqí murde, jab tak hazár baras púre na húe, na jíe. Yih pahlí qiyámat hai.

6 Mubárak aur muqaddas wuh jo pahlí qiyámat men sharík hai: aison par dúsrí maut ká kuchh ikhtiyár nahín, balki we Khudá aur Masíh ke káhin honge, aur us ke sáth hazár baras tak bádsháhat karenge.

7 Aur jab hazár sál ho chukenge, Shaitán apní qaid se chhúṭegá,

8 Aur niklegá, tá ki un qaumon ko, jo zamín ke cháron konon men hain, ya'ne, Júj o Májúj ko, fareb de, aur unhen laṛáí ke liye jam'a kare: we shumár men samundar kí ret kí mánind hain.

9 Aur we zamín kí was'at par chaṛh gaye, aur unhon ne muqaddason kí chháoní, aur 'azíz shahr ko, gher liyá; tab ásmán par se Khudá ke pás se ág utrí, aur un ko khá gayí.

10 Aur Shaitán, jis ne unhen fareb diyá thá, ág aur gandhak kí jhíl men ḍálá gayá, jahán wuh darinda jánwar aur jhúṭhá nabí hain, aur we rát din abad-ul-ábád 'azáb men rahenge.

11 Phir main ne ek baṛá sufed takht, aur us ko, jo us par baiṭhá thá, dekhá, jis ke huzúr se zamín aur ásmán bhága, aur unhen kahín jagah na milí.

12 Phir main ne dekhá ki murde, kyá chhoṭe kyá baṛe, Khudá ke huzúr khaṛe hain; aur kitáben kholí gayín, aur ek dúsrí kitáb, jo zindagí kí hai, kholí gayí; aur murdon kí 'adálat, jis tarah se un kitábon men likhá thá, un ke a'amál ke mutábiq kí gayí.

13 Aur samundar ne un murdon ko jo us men the uchhál phenká; aur maut o Hádes ne un murdon ko jo un men the házir kiyá; aur un men se har ek kí 'adálat us ke kámon ke muwáfiq kí gayí.

14 Phir maut aur Hádes ág kí jhíl men ḍále gaye. Yih dúsrí maut hai.

15 Aur har ek jis ká zikr zindagí kí kitáb men na milá, wuh ág kí jhíl men ḍálá gayá.

XXI BA'B.

PHIR main ne ek naye ásmán aur nayí zamín ko dekhá; kyúnki aglá ásmán aur aglí zamín játí rahí thí; aur samundar bhí mutlaq na rahá.

2 Aur mujh Yúhanná ne shahr muqaddas, nayí Yarúsalam, ko ásmán se dulhin kí mánind, jis ne apne shauhar ke liye áp ko singár kiyá, árásta húe Khudá ke pás se utarte dekhá.

3 Aur main ne ek baṛí áwáz yih kahtí húí ásmán se suní, ki Dekh, Khudá ká khaima ádmíon ke sáth hai, aur wuh un ke sáth sukúnat karegá, aur we us ke log honge, aur Khudá, un ká Khudá, áp un ke sáth rahegá.

4 Aur Khudá un kí ánkhon se har ek ánsú ponchhegá; aur phir maut na hogí; aur na gam, aur na nála, aur na phir dukh hogá; kyúnki aglí chízen guzar gayín.

5 Aur us ne jo takht par baiṭhá thá kahá, Dekh, main sab kuchh nayá kartá hún. Aur us ne mujh se kahá, Likh, kyúnki ye báten sach aur barhaqq hain.

6 Aur us ne mujhe kahá, ki Ho chuká. Main Alfá aur Omagá, ibtidá aur intihá hún. Main us ko, jo piyása

hai, áb hayát ke chashme se muft píne
dún̲gá.
7 Jo gálib hotá hai, so sab chízon̲
ká wáris hogá; aur main̲ us ká Ḳhudá
hún̲gá, aur wuh merá beṭá hogá.
8 Par ḍarnewálon̲, aur be-ímánon̲,
aur nafratíon̲, aur ḳhúníon̲, aur har-
ámkáron̲, aur jádúgaron̲, aur but-
paraston̲, aur sáre jhúṭhon̲ ká hissa usí
jhíl men̲ hogá, jo ág aur gandhak se
jaltí; yih dúsrí maut hai.
9 Aur ek un sát firishton̲ men̲ se,
jin ke pás we sát piyále pichhlí sát
áfaton̲ se bhare the, mujh pás áyá, aur
mujh se yún̲ kahke bolá, ki Idhar á,
main̲ tujhe dulhin, ya'ne Barre kí jorú,
dikháún̲gá.
10 Aur mujhe ba waz'a rúhání ek
baṛe aur únche paháṛ par le gayá, aur
us ne us buzurg shahr ko, muqaddas
Yarúsalam ko, ásmán par se Ḳhudá
ke pás se utarte dikháyá;
11 Us men̲ Ḳhudá ká jalál thá:
aur us kí roshní be-niháyat qímatí
jawáhir kí sí, us yashm kí mánind thí,
jo billaur kí tarah shaffáf ho;
12 Aur us kí baṛí aur únchí díwár
thí, aur us ke bárah darwáze, aur un
darwázon̲ par bárah firishte the, aur
un par nám likhe the, jo baní Isráel
ke bárah firqon̲ ke hain̲:
13 Púrab ko tín darwáze; uttar ko
tín darwáze; dakhin ko tín darwáze;
aur pachchhim ko tín darwáze the.
14 Aur us shahr kí díwár kí bárah
newen̲ thín̲, aur un par Barre ke
bárah rasúlon̲ ke nám the.
15 Aur jo mujh se bol rahá thá, us
ke háth men̲ sone kí ek jaríb thí, tá
ki us shahr, aur us ke darwázon̲, aur
us kí díwár ko nápe.
16 Aur us shahr kí iháta chaukoní
hai, aur us ká lambán itná hai, jitní
us kí chauṛán: aur us ne shahr ko us
jaríb se nápkar bárah hazár stádíus
(ya'ne, sáṛhe sát sau kos,) páyá. Aur
us ká lambán, aur chauṛán, aur ún-
chán eksán̲ hain̲.
17 Phir us ne us kí díwár ko nápá,
to us ádmí ke háth se, jo firishta thá,
ek sau chauálís háth páyá.
18 Aur us kí díwár yashm kí baní
thí: aur wuh shahr ḳhális sone ká,
shaffáf shíshe kí mánind, thá.
19 Aur us shahr kí díwár kí newen̲
har tarah ke jawáhir se árásta thín̲.
Pahlí neo, yashm kí thí: dúsrí, nílam
kí; tísrí, shab-chirág kí; chauthí,
zumurrud kí;
20 Pánchwín̲, 'aqíq kí; chhaṭhí,
la'l kí; sátwín̲, sunahre patthar kí;
áṭhwín̲, fíroze kí; nawín̲, zabarjad kí;
daswín̲, yamaní kí; gyárahwín̲, sang
sumbulí kí; bárahwín̲, yáqút kí.
21 Aur bárah darwáze bárah motí
the; har darwáza ek ek motí ká; aur
us shahr kí saṛak ḳhális sone kí,
shaffáf shíshe kí mánind, thí.
22 Aur main̲ ne us men̲ koí haikal
na dekhí: is liye ki Ḳhudáwand Ḳhu-
dá Qádir i mutlaq aur Barra us kí
haikal hain̲.
23 Aur wuh shahr súraj ká muhtáj
nahín̲, aur na chánd ká, ki we us ko
roshan karen̲; kyún̲ki Ḳhudá ke jalál
ne use roshan kar rakhá hai, aur
Barra us kí roshní hai.
24 Aur we qaumen̲ jinhon̲ ne naját
pái us kí roshní men̲ phiren̲gí: aur
zamín ke bádsháh apná jalál aur 'izzat
us men̲ láte hain̲.
25 Aur us ke darwáze kabhí din ko
band na hon̲ge: ki rát wahán̲ na hogí.
26 Aur we qaumon̲ ke jalál aur
'izzat ko us men̲ láwen̲ge.
27 Aur koí chíz jo nápák, ya naf-
rat-angez, yá jhúṭh hai, us men̲ kisí
tarah dar na áwegí; magar sirf we hí
jo Barre kí kitáb i hayát men̲ likhe
húe hain̲.

XXII BA'B.

PHIR us ne A'b i hayát kí ek sáf
naddí mujhe dikhái, jo billaur
kí tarah shaffáf, aur Ḳhudá aur Barre
ke taḳht se nikaltí thí.
2 Aur us kí saṛak ke bích, aur us

naddí ke wárpár zindagí ká darak͟ht thá, jo bárah qism ke phal látá, aur har ek mahíne men̲ apná phal detá thá; aur us darak͟ht ke patte qaumon̲ kí shifá ke wáste the.

3 Aur phir koí la'nat na hogí: aur Ḳhudá aur Barre ká tak͟ht us men̲ hogá; aur us ke bande us kí bandagí karen̲ge:

4 Aur we us ká mun̲h dekhen̲ge; aur us ká nám un ke máthon̲ par hogá.

5 Aur wahán̲ rát na hogí: aur we chirág aur súraj kí roshní ke muhtáj nahín̲; kyún̲ki Ḳhudáwand Ḳhudá un ko roshan kartá hai; aur we abad-ul-ábád bádsháhat karen̲ge.

6 Phir us ne mujhe kahá, ki Ye báten̲ sach aur barhaqq hain̲; aur muqaddas nabíon̲ ke Ḳhudáwand Ḳhudá ne apne firishte ko bhejá, ki un chízon̲ ko, jin ká jald honá zarúr hai, apne bandon̲ par záhir kare.

7 Dekh, main̲ jald átá hún̲: mubárak wuh jo is kitáb kí nubúwat kí báton̲ ko hifz kartá hai.

8 Aur mujh Yúhanná ne un chízon̲ ko dekhá, aur suná. Aur jab main̲ ne suná aur dekhá, tab us firishte ke pán̲won̲ par, jis ne mujhe ye chízen dikháín̲, sijda karne ko girá.

9 Tab us ne mujh se kahá, Ḳhabardár, aisá ne kar; kyún̲ki main̲ terá, aur nabíon̲ ká jo tere bháí hain̲, aur un ká jo is kitáb kí báten̲ hifz karte hain̲, ham-k͟hidmat hún̲: Ḳhudá ko sijda kar.

10 Phir us ne mujh se kahá, ki Tú us kitáb kí nubúwat kí báton̲ par muhr mat rakh: kyún̲ki waqt nazdík hai.

11 Jo ná-rást hai, so ná-rást hí rahe: aur jo najis hai, so najis hí rahe: aur jo rástbáz hai, so rástbáz hí rahe: aur jo muqaddas hai, so muqaddas hí rahe.

12 Aur, dekh, main̲ jald átá hún̲; aur merá ajr mere sáth hai, tá ki har ek ko us ke kám ke muwáfiq badlá dún̲.

13 Main̲ Alfá aur Omagá, ibtidá aur intihá, auwal o ák͟hir hún̲.

14 Mubárak we hain̲ jo us ke hukmon̲ par 'amal karte hain̲, tá ki zindagí ke darak͟ht par un ká ik͟htiyár ho, aur we un darwázon̲ se shahr men̲ dák͟hil howen̲.

15 Magar kutte, aur jádúgar, aur harámkár, aur k͟húní, aur butparast, aur jo koí jhúṭh ko cháhtá aur boltá hai, sab báhar hain̲.

16 Mujh Yisú' ne apne firishte ko bhejá, ki tum ko kalísiyáon̲ ke darmiyán in báton̲ kí gawáhí de. Main̲ Dáúd kí asl o nasl, aur subh ká núrání sitára hún̲.

17 Aur Rúh aur dulhin kahtí hain̲, A'. Aur jo suntá hai, kahe, A'. Aur jo piyásá hai, áwe. Aur jo koí cháhe, áb i hayát muft le.

18 Kyún̲ki main̲ har ek shak͟hs ke liye, jo is kitáb kí nubúwat kí báten̲ suntá hai, yih gawáhí detá hún̲, ki Agar koí in báton̲ men̲ kuchh barháwe, to Ḳhudá un áfaton̲ ko jo is kitáb men̲ likhí hain̲, us par barháwegá:

19 Aur agar koí is nubúwat kí kitáb kí báton̲ men̲ se kuchh nikál dále, to Ḳhudá us ká hissa kitáb i hayát se, aur shahr i muqaddas se, aur in báton̲ se jo is kitáb men̲ likhí hain̲, nikál dálegá.

20 Wuh jo in chízon̲ kí gawáhí detá hai, yih kahtá hai, ki Main̲ yaqínan jald átá hún̲. A'mín. Hán̲, ai Ḳhudáwand Yisú', á.

21 Hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh ká fazl tum sab ke sáth howe. A'mín.

NAYE 'AHD-NÁME KÁ K͟HÁTIMA HÚÁ.